
بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: درایتی، مصطفی، ۱۳۳۴ - ، گردآورنده
عنوان و نام‌پدیدآور: فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنخا) / به کوشش مصطفی درایتی.
مشخصات نشر: تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۱-
مشخصات ظاهری: ج.؛ ۲۲/۵*۲۸/۵ س‌م.
فروست: نسخه‌شناسی؛ ۱
شابک: دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۶-۲۷۱-۹ ؛ ج.۲۱: ۹۷۸-۹۶۴-۴۴۶-۲۹۲-۴
وضعیت فهرست‌نویسی: فاپا
مندرجات: ج.۲۱.شرف - ضیافت.
موضوع: نسخه‌های خطی -- ایران -- فهرستگان‌ها
شناسه افزوده: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
رده‌بندی کنگره: Z۶۶۲۰ /الف۹د۳۶ ۱۳۹۱
رده‌بندی دیویی: ۰۱۱/۳۱
شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۹۶۷۰۸

فهرستگان

نسخه‌های خطی ایران (فنخا)

جلد بیست و یک
شرف - ضیافت

به کوشش:
مصطفی درایتی

نسخه‌شناسی/۱

فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنخا)

مولف : مصطفی درایتی | Derayatimostafa@yahoo.com

ویراستار: دکتر مجتبی درایتی

چاپ اول: ۱۳۹۱

ناشر: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

مدیریت هماهنگی: عباسعلی علیزاده یزدی

مدیریت فنی و کامپیوتر: مهندس امین رشیدی، مهندس محبوبه درایتی

آماده سازی اطلاعات: علی علیزاده یزدی، حسین متدین طوسی

تقی چیت‌ساز، عباسعلی علیزاده یزدی

تایپ و تصحیح: سمیرا عابد پور، فاطمه محمودی، هدی محمدی، سارا محمدی

طرح روی جلد: برگرفته از جلد نسخه خطی کلیات سعدی دورهٔ صفوی

با شماره ثبت ۱۹۱۶۵ کتابخانه ملی

خوشنویسی روی جلد: مهدی فلاح

صفحه آرایی: مهندس محبوبه درایتی

ناظر چاپ: نصرت‌ا... امیر آبادی

چاپ و صحافی: قلم قم

نشانی: تهران بزرگراه شــهید حقانی (غرب به شرق)،

بعد از ایســتگاه مترو، بلوار کتابخانه ملی

تلفن فروشگاه: ۸۱۶۲۳۳۱۸ - ۸۱۶۲۳۳۱۵-۸۸۹۴۱۹۴۶ دورنگار: ۸۸۹۴۷۴۹۶

وب گاه : www.nlai.ir | پست الکترونیک انتشارات: Publication@nlai.ir

الفهرس الموحّد
للمخطوطات الايرانية

الواحد عشرين
شرف - ضيافت

اعداد:
مصطفى الدرايتي

رموز و اختصارات

- **آتشی:** مجموعه آقای سید علی آتشی در یزد
- **آثار ملی:** کتابخانه آثار ملی کاشان
- **آغاز: برابر:** آغاز برابر نمونه کتاب
- **آغاز و انجام برابر:** آغاز و انجام برابر نمونه کتاب
- **احتمالاً غیر همانند:** در مورد نسخه‌های فاقد مؤلف به‌کاررفته است که نام مشترک دارند و ما به احتمال آنها را متفاوت می‌دانیم
- **احتمالاً همانند:** در مورد نسخه‌های فاقد مؤلف به‌کار رفته که نام مشترک دارند ولی ما احتمال می‌دهیم برخی از آنها یک اثر است ولی مطمئن نیستیم.
- **احتمالا بعضا همانند:** در مورد نسخه‌هایی به‌کار رفته که نام مؤلف آنها معلوم نیست ولی نام مشترک دارند و تعدادی نسخه به این نام معرفی شده است و برخی از آنها احتمال می‌رود یک کتاب باشند ولی مطمئن نیستیم
- **ادبیات: با نام شهر تهران:** کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه تهران؛ با نام شهر مشهد: کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد؛ با نام شهر اصفهان: دانشکده ادبیات دانشگاه اصفهان.
- **اصغر زاده:** مجموعه اصغر زاده
- **الفبائی:** فهرست الفبائی نسخه‌های خطی کتابخانه آستان‌قدس رضوی.
- **الهیات:** با نام شهر تهران: کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه تهران؛ با نام شهر مشهد: دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد.
- **امام جمعه:** کتابخانه امام جمعه زنجان
- **امام صادق:** مدرسه امام صادق چالوس و مدرسه امام صادق قزوین و کتابخانه مؤسسه امام صادق قم و کتابخانه حوزه علمیه امام صادق اردکان یزد. که هر کدام با قرینه نام شهر قبل از آن قابل تشخیص است.
- **امام عصر:** کتابخانه مدرسه امام عصر شیراز
- **امام هادی:** کتابخانه عمومی امام هادی در مشهد
- **امیر کبیر:** کتابخانه امیر کبیر در باغشاه فین
- **امیرالمؤمنین:** کتابخانه امیر المؤمنین بشرویه
- **انجام برابر:** انجام برابر نمونه کتاب.
- **اندازه:** اندازه صفحه.
- **اوراق عتیق:** مجموعه ای به همین نام که به کوشش محمد حسین حکیم از طریق کتابخانه مجلس شورای اسلامی منتشر شده است.
- **اهدائی ف:** فهرست نسخه‌های خطی اهدائی رهبری به آستان قدس رضوی، تالیف رضا استادی
- **اهدائی رهبر:** مجموعه فهارس نسخه های خطی اهدائی رهبری به آستان قدس رضوی که چندین جلد آن منتشر شده است.
- **بی‌تا:** بدون تاریخ کتابت.
- **بی‌کا:** بدون کاتب.
- **پ:** پشت

- **تا:** تاریخ کتابت.
- **جا:** محل کتابت.
- **چهل ستون:** مدرسه چهل ستون تهران
- **حجتیه:** کتابخانه مدرسه حجتیه
- **حججی:** کتابخانه آیهٔ الله حججی نجف آباد
- **حقوق:** دانشکده حقوق دانشگاه تهران
- **حوزه علمیه:** حوزه علمیه آشتیان
- **خاتم الانبیاء:** کتابخانه مدرسه خاتم الانبیاء (صدر) بابل
- **دائرهٔ المعارف:** کتابخانه مرکز دائرهٔ المعارف بزرگ سلامی
- **دار الحدیث:** کتابخانه مرکز دار الحدیث در قم
- **دانشگاه:** کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **د.ث:** به معنای دفتر ثبت کتابخانه مجلس شورای اسلامی است.
- **دهگان:** مجموعه ابراهیم دهگان اراک.
- **دیانی:** کتابخانه شیخ محمد علی دیانی بیرجند
- **ذکاء، یحیی:** مجموعه ذکاء یحیی
- **ر:** رو
- **رایانه:** رایانه کتابخانه ملی ایران و کتابخانه آستان قدس رضوی و در مواردی کتابخانه مسجد گوهرشاد. لازم به ذکر است که شماره بعد از آن در مورد کتابخانه ملی غیرقابل‌پیگیری است و منظور شماره صفحاتی است که متن پیاده شده فایل آن می‌باشد که در اختیار ماست و برای کنترل کار خود ما می‌باشد.
- **رضوی:** کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی
- **روضاتی:** مجموعه شخصی سید احمد روضاتی
- **سپهسالار:** کتابخانه مدرسه عالی شهید مطهری (سپهسالار)
- **سر یزدی:** کتابخانه مسجد حظیره (سر یزدی)
- **سعید نفیسی:** نسخه‌های خطی مرحوم سعید نفیسی
- **سم:** سانتیمتر
- **سناف:** فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس سنا (که مجموعه آن به کتابخانه مجلس شورای اسلامی منتقل شده است.
- **سلطنتی:** کتابخانه کاخ گلستان (سلطنتی)
- **شاهچراغ:** کتابخانه آستانه حضرت شاهچراغ شیراز
- **شیخ علی حیدر:** مکتبه شیخ علی حیدر (مؤید)، این مجموعه شخصی که ظاهراً هنگام جنگ کویت توسط صاحب آن از کویت به ایران منتقل شده بود ابتدا در قم نگهداری می‌شد و بعد دچار مشکلاتی شد و معلوم نبود در چه محلی نگهداری می‌شود. آخرین اطلاع این است که این مجموعه به شهر مشهد و به آستان قدس رضوی انتقال یافته است و ضمن مجموعه اهدائی رهبری نگهداری می شود.
- **ص:** صفحه
- **صادقیه:** کتابخانه مدرسه فتحعلی بیگ (صادقیه) دامغان
- **طبسی:** کتابخانه طبسی حائری در قم
- **عبدالعظیم:** آستان مقدس حضرت عبدالعظیم در شهر ری

- **عکسی:** این تعبیر در دو جا به کار رفته است: یکی در کنار شماره برخی از نسخه‌ها که به معنای آن است که نسخه، عکسی است و باید برای یافتن نسخه در کتابخانه معرفی شده، به عکسی بودن توجه شود؛ و دوم در معرفی مأخذ است که منظور فهرست عکسی آن کتابخانه می‌باشد.

- **علامه طباطبائی:** کتابخانه علامه طباطبائی شیراز که نام شیراز در قبل از آن آمده است.

- **علامه طباطبائی:** مکتبه علامه طباطبائی قم که نام شهر قم در قبل از آن آمده است.

- **علوم پزشکی:** کتابخانه دانشگاه علوم پزشکی تهران

- **عمومی ساری:** کتابخانه عمومی ساری

- **عمومی:** با کلمه قبل سمنان: کتابخانه عمومی سمنان

- **عمومی:** با کلمه قبل مراغه: کتابخانه عمومی مراغه

- **غیر همانند:** در مورد نسخه‌هایی که نام آنها یکی است ولی نسخه‌ها متفاوت است و به دلیل صرفه‌جویی و جلوگیری از تکرار، نام مکرر آنها حذف شده است.

- **ف:** این رمز در مورد مأخذ به کار رفته است و هنگامی که برای یک کتابخانه فهرستی به نام همان کتابخانه به صورت مستقل منتشر شده باشد، نام مأخذ آن با رمز «ف:» به معنای فهرست، به کار رفته است و اگر نام مأخذ با نام کتابخانه متفاوت باشد، نام مأخذ ذکر شده است.

- **فاضل:** کتابخانه آیةالله فاضل خوانساری

- **فاضل قائینی:** کتابخانه فاضل قائینی قم

- **فرهاد معتمد:** مجموعه فرهاد معتمد

- **فرهنگ و هنر:** کتابخانه فرهنگ و هنر مشهد

- **فرهنگ و ارشاد:** کتابخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی کاشان

- **فیاض:** مجموعه دکتر علی اکبر فیاض

- **فیضیه:** کتابخانه مدرسه فیضیه قم

- **فیلمها:** فهرست فیلم‌های کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران

- **قاضی طباطبائی:** مجموعه محمد علی قاضی طباطبائی تبریز

- **قمر بنی هاشم:** کتابخانه قمر بنی هاشم دامغان

- **کا:** کاتب

- **کاتب = مؤلف:** نسخه به خط مؤلف است.

- **کاظمینی:** کتابخانه میرزا محمد کاظمینی

- **گ:** برگ.

- **گلپایگانی:** کتابخانه عمومی حضرت آیةالله العظمی گلپایگانی.

- **گوهرشاد:** کتابخانه مسجد جامع گوهرشاد.

- **مجلس:** کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

- **محدث ارموی مخ:** فهرست مجموعه نسخه‌های خطی محدث ارموی، مخطوط

- **محمد هلال:** کتابخانه امامزاده محمد هلال آران کاشان، مخطوط.

- **مختصر ف:** فهرست مختصر نسخه‌های خطی مجلس شورای اسلامی که در سال ۱۳۸۷ منتشر شده است.

- **مخ:** به معنای مخطوط بودن فهرست می‌باشد.

- **مدارک فرهنگی:** سازمان مدارک فرهنگی انقلاب

- **مدرسه غرب:** کتابخانه مدرسه غرب همدان
- **مدرسی:** کتابخانه سید محمد مدرسی در یزد
- **مرعشی:** کتابخانه عمومی آیة الله العظمی مرعشی نجفی
- **مرکز احیاء:** مرکز احیاء میراث اسلامی، قم.
- **مرکز مطالعات:** کتابخانه پژوهشگاه علوم و تحقیقات اسلامی قم
- **مروی:** کتابخانه مدرسه مروی تهران
- **مسجد اعظم:** کتابخانه مسجد اعظم قم
- **مطالعات فرهنگی:** کتابخانه (پژوهشگاه) مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی
- **معصومیه:** آستان مقدسه حضرت معصومه علیها سلام
- **مفتاح:** مجموعه محمد حسین مفتاح
- **ملک:** کتابخانه ملک
- **ملی:** با نام قبلی تهران: کتابخانه ملی ایران؛ با نام قبلی شیراز: کتابخانه ملی شیراز؛ با نام قبلی تبریز: کتابخانه ملی تبریز.
- **مهدوی:** مجموعه دکتر اصغر مهدوی
- **موزه ملی:** کتابخانه موزه ملی ایران (موزه ایران باستان)
- **مؤسسه آیة الله بروجردی:** مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی.
- **مولوی:** عبد المجید مولوی (قسمتی از این مجموعه به کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه فردسی مشهد منتقل شده است.)
- **مینوی:** مجتبی مینوی
- **نجومی:** مجموعه سید مرتضی نجومی
- **نسخه پژوهی:** مجموعه‌ای با همین عنوان که چند شماره از آن از طرف کتابخانه مجلس شورای اسلامی و به کوشش ابوالفضل حافظیان منتشر شده است.
- **نشریه:** نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **نک:** این علامت به معنای «نگاه کنید» می‌باشد و در موارد ارجاع به کار رفته است. ارجاع دو گونه است: گاهی عنوان ارجاع داده شده کلاً در جای دیگری که راهنمائی شده، ثبت شده است و گاهی قسمتی از عنوان ارجاعی در محل دیگری ثبت شده است که در واقع به معنای «نیز نگاه کنید» می‌باشد.
- **نواب:** کتابخانه مدرسه نواب مشهد
- **نمازی:** کتابخانه مدرسه نمازی خوی
- **نوربخش:** کتابخانه نوربخش (خانقاه نعمت اللهی تهران)
- **وابسته به:** این اصطلاح در جایی به کار رفته که کتاب معرفی شده به اثری دیگر وابسته است و بیشتر در مورد شرح‌ها، حاشیه‌ها، تعلیقه‌ها، منتخب‌ها، مختصرها، گزیده‌ها، و ترجمه‌ها به کار رفته است و نام کامل اثر اصلی، همراه با نام مؤلف آن معرفی شده است و در صورت نیاز می‌توانید به اثر اصلی مراجعه کنید.
- **وزیری:** کتابخانه وزیری یزد
- **همانند:** این کلمه در جایی به کار رفته، که اثر معرفی شده فاقد نام مؤلف است و چند نسخه از آن در کشور وجود دارد و به معنای آن است که نسخه‌ها یک اثر است.

آوانگاری و اختصارات

در آوانگاری عناوین کتاب‌ها چند نکته هست که باید یادآوری شود:

۱-در آوانگاری فقط حروفی که تلفظ می‌شوند، ضبط می‌گردند. مثال: آداب الشریعه = ādāb-oš šarī'a

۲-عنوان کتاب‌های فارسی با تلفظ فارسی و عنوان کتاب‌های عربی با تلفظ عربی آوانگاری شده‌اند.

مثال: آداب صوفیه =ādāb-e sūfīye

آداب الصوفیه =ādāb-uṣ ṣūfīya

۳- کلمات و ترکیباتی که از زبان‌های دیگر (از جمله عربی) به فارسی وارد گردیده، با تلفظ متداول در فارسی ضبط شده است.

مثال: اسطرلاب = ostorlāb

ابواب الجنان =abvāb-ol jenān

۴-چون در آوانگاری مقصود فقط نشان دادن تلفظ کلمات است، حروف اول عناوین مانند دیگر حروف کوچک نوشته شده است.

۵-برای آوانگاری کلماتی که بارها تکرار شده‌اند، از اختصار استفاده شده است.

ترجمه	tarjuma(t) / tarjome	t.
دیوان	dīvān / dīwān	d.
رساله	risāla(t) / resāle	r.
شرح	šarh / šarḥ	š.
کتاب	ketāb / kitāb	k.
منتخب	montaxab / muntaxab	mn.
منظومه	manẓūma(t) / manzūme	mnz.
مختصر	moxtasar / muxtaṣar	mx.

الف - آوانگاری کلمات و ترکیبات فارسی:

۱. مصوت‌ها:

اَ	در کلمه	زَن	a
اِ	در کلمه	دل	e
اُ	در کلمه	گُم	o
آ	در کلمه	راه	ā
او	در کلمه	سود	ū
ای	در کلمه	بیرون	ī

۲. صامت‌ها:

ء، همزه	ʾ
ب	b
پ	p
ت،ط	t
ث، س، ص	s
ج	j
چ	č
ح، ه	h
خ	x
د	d
ذ، ز، ض، ظ	z
ر	r
ژ	ž
ش	š
ع	ʿ
غ، ق	q
ف	f
ک	k
گ	g
ل	l
م	m
ن	n
و	v
ی	y

ب - آوانگاری کلمات و ترکیبات عربی:

۱. مصوت‌ها:

فتحه	a
کسره	i
ضمه	u
آ	ā
او	ū
ای	ī

۲. صامت‌ها:

ض	ḍ
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	ʼ
غ	ġ
ف	f
ق	q
ك	k
ل	l
م	m
ن	n
ه	h
و	w
ی	y

همزه	ʽ
ب	b
ت	t
ث	ṯ
ج	j
ح	ḥ
خ	x
د	d
ذ	ḏ
ر	r
ز	z
س	s
ش	š
ص	ṣ

شرف

● **شرف اسماء الله تعالی** / علوم غریبه / عربی

šaraf-u asmā’-il-lāh-i ta‘ālā

لاهیجانی، محمد بن محمد علی، - ۱۳۵۴ قمری

lāhījānī, mohammad ebn-e mohammad ‘alī (- 1935)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۷۵

آغاز: بسمله، بعد الحمد و الصلوه اقول و بالله استعین؛ **انجام:** و من منع المستوجبین فقد ظلم.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۵۲ق [رایانه]

● **شرف الانسان** / عرفان و تصوف / ترکی

šaraf-ol-ensān

لامعی برسوی، محمود بن عثمان، - ۹۳۸ قمری

lāme‘ī borsavī, mahmūd ebn-e ‘osmān (- 1532)

اهدا به: سلیمان خان بن سلیم خان بن بایزید خان عثمانی

تاریخ تألیف: ۹۳۳ق

رساله‌ای است عرفانی که آداب و اخلاق را از زبان حیوانات در قالب داستان ذکر می‌کند شامل «مقدمه» و چند «مجلس» با آوردن اشعار عربی و فارسی و ترکی که آن را در سن ۵۵ سالگی تألیف کرده است.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ×× فاتحه گنج کلام قدیم. بسمله هذا کتابنا ینطق علیکم بالحق انا کنا نستنسخ ما کنتم تعلمون اجناس سپاس خورشید اقتباس و گردون اساس وانجم قیاس که مقیاس عقول وحواس جن و ناس

انجام: خط فرمانك اولوب طغرای منشور قضا ×× قدر احکامینك اورسون هردم امضا سین قدر

[کشف الظنون ۱۰۴۴/۲؛ دنا ۱۱۷۸/۶؛ ریو ۲۲۶؛ قرطای ۲۰۱۶ و ۲۷۳۵]

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۱۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف [چون تاریخ با سال تألیف ناسازگار است احتمالاً فهرست‌نگار به خطا رفته]، تا: جمادی الثانی ۱۰۰۲ق؛ از موقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ جلد: روغنی، ۲۲۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۱۵۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** خط فرمانك اولوب طغرای منشور قضا ×× قدر احکامینك اورسون هر دم امضاسین قدر

خط: نستعلیق، کا: سید قاسم بن سید صالح بن سید برهان حسینی، تا: ۹۷۷ق؛ مجدول مذهب، با کتیبه مذهب مرصع؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۱۳]

۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** خط فرمانك اولوب طغرای منشور قضا ×× قدر احکامینك اورسون هردم امضا سین قدر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر صفر ۱۰۸۶ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف مخ: ۱-۳۰۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱ سرود

خط: نستعلیق، کا: سید رضا حسینی، تا: ۱۱۰۸ق؛ کاغذ: ترکی شکری، جلد: تیماج مشکی، قطع: خشتی [نشریه: ۱۳ - ۴۳۴]

● **شرف الانوار** / شرح حدیث / عربی

šaraf-ul anwār

سبزواری، محمد بن قریش، ۱۱۵۰؟ قمری

Sabzevārī, mohammad ebn-e qorayš (1738 -)

تاریخ تألیف: ۱۱۳۸ق

کتابی مشتمل بر یک «مقدمه» و چند «باب» در اخبار مروی از ائمه معصومین (ع) است که از کتب معتبری چون کافی کلینی و شرح اصول کافی محمد صالح مازندرانی و بحار الانوار مجلسی نقل شده و ذیل هر حدیث، معضلات عبارات با عناوین «قوله،

قوله» شرح داده شده است. ابواب به این شرح می‌باشند: باب العقل؛ فرض طلب العلم؛ ثواب العالم و المتعلم؛ صفة العلما؛ الخوف و الرجاء؛ حسن الظن بالله؛ الاقتصاد فی العبادة؛ القناعة؛ تعجیل الخیر و الانصاف؛ حق المؤمن و علی المؤمن؛ زیارة الاخوان؛ ابتلاء المؤمن؛ فضل فقراء المؤمنین؛ الذنوب والاخذ به؛ تعجیل عقربة المذنب؛ طینة المؤمن و الکافر؛ المکارم؛ مذمة الرجاء من الخلق؛ صلة الرحم؛ فضل السکوت؛ الحب فی الله و البعض فی الله؛ ادخال السرور علی المؤمن؛ قضاء حاجة المؤمن؛ السعی فی حاجة المؤمن؛ تفریج کرب المؤمن؛ اطعام المؤمن؛ الجود و البخل؛ الصدقة؛ فضل الزکاة؛ الخمس؛ فضل الصلاة؛ فضل الدعاء؛ الدعاء للاخوان بظهر الغیب؛ الحرز و العوذة؛ تمثل القرآن و شفاعته لاهله و خاتمة فی حدیث «یا معاذ ان الله تعالی خلق سبعة املاک ...».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۶۳۳

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی شرفنا بانوار هدایة الاحادیث و الاخبار من اصحاب العصمة؛ **انجام:** ثبت اقدامنا علی مقام الصدق و اعذنا من صفقة النقمات و اتفق فراغ جامع هذا المجموع ... المفیض بالجود و البرکات

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ مصدر است به سه برگ متفرقات و مذیل است به ده برگ شرح چند حدیث و آیه از جمله «وسع کرسیه السموات ...» ذم التکبر و علاجه، اذا غاب عنکم امامکم فمن یأتیکم بامام جدید و ...، محشی منقول از بحارالانوار و ...؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی کشمیری، جلد: تیماج ماشی، ۸۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۰۱]

← شرف ایران و افتخار ایرانیان ≻ تحفه مظفریه

● شرف ایوان البیان فی شرف بیت صاحب الدیوان / شعر / عربی و فارسی

šaraf-u aywān-il bayān fī šaraf bayt-i ṣāḥib-id dīwān

نظام الدین اصفهانی، محمد بن اسحاق، ق۷ قمری

nezām-od-dīn-e esfahānī, mohammad ebn-e eshāq (-13c)

دیوانی در مدح صاحب دیوان خواجه علاءالدین عطاملک جوینی. اکثر اشعار عربی است و در آن بعضی ابیان فارسی نیز دیده می‌شود. در آن قصیده‌ای است در مدح اهل بیت (ع) به مطلع: «لله درکم یا آل یا سینا ×× یا أنجم الحق أعلام الهدی فینا».

[دنا ۱۱۷۸/۶؛ الذریعة: ج ۱۴ ص ۱۸۰]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۸

آغاز: ... علی أعادیه أرصادا و لازال صدر الوزارة یزین بوشاح؛ **انجام:** حکمی نفد الیوم فضضت الختما. و قال أیضا ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: حاج عبدالصمد با مهر «... عبدالصمد الحسینی» (مربع)، آغا بابا ابن عبدالله الحسینی در ۱۲۶۴؛ ۱۶۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [مؤید: ۳ – ۵۵۳]

← شرف السادات ≻ مناقب السادات

● شرف ستارگان / هیئت / عربی

šaraf-e setāregān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲۴/۳

بخشی است منقول از مجمل کوشیار در ذیل این فقره منقولاتی است از امام رازی و جز او؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور قهوه‌ای عطف حاشیه تیماج، ۱۴ص، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۹ – ۳۲۷]

● شرف الشکلیات و اسرار الحروف العددیات / علوم غریبه / عربی

šaraf-uš šiklīyāt wa asrār-ul ḥurūf-ul a‘dadīyyāt

بونی، احمد بن علی، – ۶۲۲ قمری

būnī, ahmad ebn-e ‘alī (- 1226)

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۷۹

خط:نسخ و رقاع، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: بغدادی [نشریه: ۲ – ۱۵۹]

● شرف العلم و العلماء / –عربی

šaraf-ul-‘ilm-i wa-l-‘ulamā’

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۴/۲۵

بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۲ص (۱۵۴–۱۵۵) [ف: ۵ – ۱۰۷]

● شرف العلوم / علوم غریبه / فارسی

šaraf-ol-‘olūm

حسینی بخاری، محمود

hoseynī boxārī, mahmūd

دارای پنج «باب» و هر باب در چند «فصل» و در هر فصلی مطالبی در بیان اعداد و طلسمات و جفر آورده است.

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۴۷/۳

بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۲۳ق، جا: ماهان کرمان [نشریه: ۲ – ۱۱۸]

۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۰۹

آغاز: الحمد لله الذی انزل علی عبده الکتاب؛ **انجام:** در خانه اگر

کس است یک حرف بس است ... مطلعین است.
خط: نستعلیق، کا: زین العابدین کلینی صحاف شیرازی، تا: نیمه شب عرفه ذیحجه ۱۳۶۷ق؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج یشمی، ۲۳۳ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۳۲]

● **شرف الفقراء (ترجمه)** / فارسی
šaraf-ol-foqarā' (t.)

عبدالرحیم بن محمد
'abd-or-rahīm ebn-e mohammad

اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۱/۱
آغاز: بسم ... الحمدلله الذی زین الفقراء بشرف الفقر ... و بعد چنین گوید ... عبدالرحیم بن م[حمد] بن محمود ... که این فقیر نسبة خ[روة] با حضرت قطب الاولیاء ... الشیخ الکبیر ... دارد و در بقعه شریفه آن حضرة بشرف تدریس در پایین این اهل تقدیس مشرف میشود. خواست که کتاب «شرف الفقراء» را از تصانیف حضرت ایشان نماید؛ **انجام:** پس طلب فرمود از بندگان غافل خود که پاک دارید بساط قرب حضرت او از دنس دنیا بآنک ازو اعراض کند، والسلام
خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: چهار بغل، ۳۱گ (۱پ-۳۱ر)، اندازه: ۱۳×۱۵سم [نشریه: ۵ - ۱۳۲]

● **شرف الفقراء (ترجمه)** / عرفان و تصوف / فارسی
šaraf-ol-foqarā' (t.)

عبدالرحیم بن محمد
'abd-or-rahīm ebn-e mohammad

ترجمه از عبدالرحیم بن [محمد ؟] بن محمود. که نام کامل او در دیباچه خوانده نمی‌شود و بایستی از گروه خفیفیه باشد، که در شیراز، پیش از ویرانی خانقاه و خاکجای نگارنده متن، می‌زیسته است. ترجمه «شرف الفقراء» شیخ کبیر ابوعبدالله محمد بن خفیف شیرازی (- ۳۷۱ق) می‌باشد، که در کنار خاکجایش [شیراز] ترجمه شده است. در دیباچه نام نگارنده متن را سیاه کرده‌اند، چلبی و زرکلی نیز از این کار او نام نبرده‌اند. بغدادی (ایضاح ۴۷/۲) از آن به «شرف الفقراء علی الاغنیاء» یاد کرده است. در «دایرة المعارف بزرگ» (۴۳۴/۳) واژه ابن خفیف ضمن بر شمردن کارهای عربی و فارسی او، از «شرف الفقراء» او نام برده شده است، جز آن‌که چنان می‌نماید که آن را جزو آثار بازمانده او نیافته است و نیز از ترجمه آن آگاهی نداشته است. رساله‌ای است با سربندهای «باب» بی شماره: ۱. در شرف فقر و فضیلت اهل آن (۵۰ دلیل)؛ ۲. در بیان احادیث نبوی که وارد است (۵۰ حدیث)؛ باب در شرف فقر به نسبت به اولیاء و صلحا و متقیان؛ باب در صدق اعتقاد بر الله تعالی؛ باب در معانی فقر و فواید آن (و در اینجا افتادگی است). (احمد منزوی)

[دنا ۱۱۷۸/۶؛ نسخه‌ها ۱۰۸۵/۲ (۱ نسخه)]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۷۸/۱
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی زین الفقر بشرف الفقر و جعله لهم المباهات و الفخر ... و بعد، چنین گوید تراب اقدام ... عبدالرحیم بن [حمد] بن محمود، کان الله له، که این فقیر نسبت خ[فیفیه] با حضرت قطب الاولیا و المحققین برهان [...] شیخ کبیر قدس سره؛ **انجام:** و دیگر آن است، که دنیا کدورت است، و آنچه از دنیاست پلید است و قرب حق نشاطی پاکست که قبول چرک نمی‌کند، پس طلب فرمود از پس بندگان غافل خود که پاک دارید بساط قرب حضرت او، از دنس دنیا به آنک از او اعراض کنید.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: وسط؛ نویسنده درویشی سنی بوده (گ ۱پ-۳۱پ)، همان نسخه سید محمد علی روضاتی اصفهان است؛ ۳۱گ (۱پ-۳۱پ) [ف: ۲ - ۴۹]

● **شرف المصطفی (ترجمه)** / تاریخ پیامبر اکرم (ص) / فارسی
šaraf-ol-mostafā (t.)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۵-عکسی
نسخه اصل: ترکیه، کتابخانه اسعد افندی ش ۲۲۲۲؛ بی‌کا، تا: ۵۹۹ق [نشریه: ۲ - ۲۷۲]

↩ شرف المصطفی (ترجمه) ⩾ شرف النبی (ترجمه)
↩ شرفنامه ⩾ نزهة القلوب
↩ شرفنامه ⩾ تاریخ گزیده
↩ شرفنامه ⩾ دیوان بینش ذهبی
↩ شرف نامه ⩾ اسکندرنامه
↩ شرف نامه ⩾ شرفنامه
↩ شرفنامه ⩾ معانی کلمه عقیقه

● **شرفنامه** = **منشآت** = **ترسل** = **شرفیه** / نامه‌نگاری، انشاء / فارسی
šaraf nāma = monša'āt = tarassol = šarafīyya

بیانی کرمانی، عبدالله بن محمد، ۸۶۵ - ۹۲۲ قمری
bayānī kermānī, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad (1461 - 1517)

منشئات و نامه‌هایی است که به درخواست بعضی از دوستان در این مجموعه گردآورده شده است. این منشئات در نسخه‌ها دگرگونی‌هایی دارد و ترتیب آنها یکی نیست؛ ترتیب عنوان‌ها در نسخه مجلس سنا چنین آمده: ۱. نشان صدرات جناب امیرک قاسم؛ ۲. نشان شیخ الاسلامی جناب خواجه ناصرالدین ابوانصر؛ ۳. نشان صدرات سید ابوالطیب؛ ۴. نشان موقوفات امیر سید

غیاث؛ ۵. نشان موقوفات امیرکمال الدین بابا محمود؛ ۶. نشان امارت خواجه نظام الملک؛ ۷. نشان راه حج امیر توکل برلاس؛ ۸ نشان راه حج جهت امیر محمد مقیم کی خسرو؛ ۹. نشان راه حج جهت علاء الدین عبدالوهاب کرمانی؛ ۱۰. نشان نقابت امیر عبدالقادر؛ ۱۱. نشان مسلمی فیض آباد بلخ؛ ۱۲. نشان صدرات سید زین العابدین؛ ۱۳. نشان امارت قوش خانه جهت امیر شجاع الدین برندق برلاس؛ ۱۴. نشان مهتر محمد نقارچی؛ ۱۵. نشان در باب جماعتی که به عمارت شهر کهنه مرو مشغول شده‌اند؛ ۱۶. نشان تدریس مولانا رکن الدین مسعود؛ ۱۷. نشان مولانا شهاب الدین عبدالله کرمانی در احتساب هرات و فوشنج با شرکت رکن الدین علاءالدوله؛ ۱۸. نشان صدرات مولانا ظهیرالدین محمد طبیب؛ ۱۹. نشان حضرت امیرعلی شیر که در وقت داعیه حج گرفته‌اند؛ ۲۰. نشان ضبط موقوفات حرمین شریفین به اسم خواجه نظام الدین سیدی احمد؛ ۲۱. نشان منصب بکاولی میرحاجی پیر در مدرسه شریفه سلطانی و خانقاه آن؛ ۲۲. امضای نشان امیرحاجی که بعد از نقل حضرت اعلی فردوس مکان واقع شده؛ ۲۳. نشان خواجه کمال الدین حسن علی حافظ جهة مصدری مسجد جامع بیگم گوهرشاد آغاز نور مرقدها؛ ۲۴. نشان قضاء امیر اختیار الدین به دارالسلطنه هرات و ممالک خراسان؛ ۲۵. نشان حکومت اعراب اسعیدی به اسم خواجه افضل الدین محمد؛ ۲۶. نشان سیور غال قدوة البرایا قطب الدین درویش عالی شاه قدس سره؛ ۲۷. نشان در باب احداث غلور خانها برای خواجه الدین محمد؛ ۲۸. نشان موقوفات ولایت شافلان (ساملان) به اسم خواجه افضل الدین محمد؛ ۲۹. نشان ایالت ولایت شافلان (ساملان) به اسم خواجه افضل الدین محمد؛ ۳۰. نشان رخصت حضرت سلطان اسکندر میرزا؛ ۳۱. نشان تولیت مسجد جامع و خانقاه جدید به اسم امیر جلال الدین محمود؛ ۳۲. نشان راه حج مولانا اهلی شاعر؛ ۳۳. نشان اشرف خواجه معزالدین حسین؛ ۳۴. نشان احتساب مولانا سلطان علی محتسب [هرات در ۳ صفر ۸۹۰]؛ ۳۵. نشان تدریس مدرسه بدیعیه جهت امیر صدالدین ابراهیم؛ ۳۶. نشان مولانا شمس الدین محمد بحر آبادی در تدریس مدرسه؛ ۳۷. نشان بخشش نام بردار قشونی که به اهتمام خواجه مجدالدین محمد واقع شده؛ ۳۸. نشان حضرت امیرعلی شیر که جهت مهمات آستانه انصاریه و عتبه نجم الدین کبری داده اند؛ ۳۹. نشان خواجه غیاث الدین محمد دهدار ترخان؛ ۴۰. نشان ترخانی مولانا شمس الدین علی منشی؛ ۴۱. نشان در باب سید نور الدین محمد حسنی از خاندان عمادالدین محمود زاهد به پادشاه هند نوشته اند؛ ۴۲. نشان داروغگی تمغا جهت خواجه عمیدالملک؛ ۴۳. نشان احتساب مولانا زاهدی؛ ۴۴. نشان خواجه جلال الدین شیخ با یزید مهنه ای در تولیت آستان شیخ فرید الدین لقمان؛ ۴۵. نشان استاد قلی محمد عچکی؛ ۴۶. نشان جناب امیرشمس الدین محمد بن سید یوسف؛ ۴۷. نشان تدریس مولانا فصیح الدین؛ ۴۸.نشان قاضی غیاث الدین محمد حنفی؛ ۴۹.نشان صدرات خواجه سلطان محمد مؤدب و معلم مغیث الدولة و الدین حیدر محمد؛ ۵۰. نشان خواجه عبدالحق جهة راه حج؛ ۵۱. نشان امراء عظام خطه سمرقند خطاب به رکن السلطنه و الجلالة شمس الدین درویش محمد ترخان و شجاع الدین احمد حاجی که در آن از سلطان محمود و سلطان الزمان بهادر و مظفر حسین گورکانی وحید محمد بهادر یاد شده است؛ ۵۲. نشان شیخی خواجه جلال الدین شیخ بایزید مهنه (عنوان) [نشان رخصت مولانا سیفی] (متن)؛ ۵۳. نشان همایون به شیخ نجم الدین؛ ۵۴. مکتوب به حضرت فردوس مکانی به رستم بیک آق قوینلو؛ ۵۵. مکتوب بندگان اعلی به سلطان احمد میرزا؛ ۵۶. مکتوب به حضرت مرحومی عبدالرحمن جامی در باب تألیف بهارستان؛ ۵۷. مکتوب خواجه عبیدالله؛ ۵۸. مکتوب حضرت اعلی [به] رستم بیک؛ ۵۹. مکتوب حضرت اعلی به حضرت یعقوب بیک آق قوینلو؛ ۶۰. مکتوبی که مقرب الحضرة امیرعلی شیر به پادشاه فرخ نشان والی شروان نوشته؛ ۶۱. کتابت حضرت اعلی به شاه اسمعیل صفوی درباره استراباد؛ ۶۲. کتابتی که ضعیف به حضرت شیخ الاسلامی نوشته؛ ۶۳. کتابت همایون به شیخ محمد لاهجی؛ ۶۴. کتاب همایون به جلال الدین رستم بیک؛ ۶۵. کتابتی که به خواجه کمال الدین عطاء الله لعصر (؟) نوشته شده؛ ۶۶. کتابت حضرت اعلی به یعقوب بیک؛ ۶۷. رقعه بیکی از دوستان نوشته؛ ۶۸. رقعه‌ای که از لفظ در ربار همایون به پهلوان درویش محمد نوشته؛ ۶۹. رقعه‌ای که به یکی از اهل نغمه نوشته؛ ۷۰. کتابت خانقاه بیرون عراق که سلطان حسین ساخته است (مانند ش ۸۰)؛ ۷۱. رقعه مطایبه به پهلوان درویش محمد؛ ۷۲. سواد کتابت در تعویض رباطی که خواجه رضی الدین مودود بن احمد در ۸۳۷ ساخته بود و سلطان حسین در ۹۰۱ دستور تعمیر آن را داده بود؛ ۷۳. رقعه‌ای که به حضرت مولانا معین الدین واعظ نوشته؛ ۷۴. کتابت مولانا عبدالحی المنشی؛ ۷۵. مکتوب تعریف گرما؛ ۷۶.در تعزیت نامه؛ ۷۷. رقعه اخری؛ ۷۸. مکتوب در تعریف خزان؛ ۷۹. مکتوب به یکی از دوستان؛ ۸۰. کتابه مدرسه بیرون عراق (مانند ش۷۰)؛ ۸۱ مقدمه نشان امیر محمد ولی بیک؛ ۸۲ کتابه مزار والد خدیجه بیگم؛ ۸۳ چند رقعه کوتاه؛ ۸۴ در تعریف دریا؛ ۸۵ نشن احتساب؛ ۸۶ کتابه دیوان حافظ شیرازی مورخ ۹۷ که به اشارت شاه زاده عالمیان فریدون حسین میرزا واقع شده؛ ۸۷سواد نشان صدرات فرمان همایون شرف نفاذ یافت مورخ ۱۰ رمضان ۹۳۸؛ ۸۸ سواد نشان صدرات و نقابت دستگاهی علامه العلمائی نعیما للافاضة و الدین امیر نعمة الله علی؛ ۸۹ عفو و اغماض؛ ۹۰. رسالة من منشآت خواجه عبدالله مروارید (به کدام زبان شرح شدت فراق روزانده و گویم)، چند رقعه است با نامه‌ای به خواجه مجدالدین محمد سپس چند رقعه و در پایان آمده: «تمت الانشاء مولانا عبدالواسع غفرالله و لجمیع المؤمنین و المؤمنات»؛ ۹۱. منشآت جلال الدین فریدون عکاشه،

مصطلحات کتاب دو اوین و دعوت مجلس اللهو و مصطلحات اطباء و تهنیه عید و اصطلاح صرفیان و نحویان و منطقیان و رسالة الی الحاج و رساله رحیقیه و التماس النحل؛ ۹۲. تتمة من منشآت قاضی میرحسین یزدی، رقعه‌ای است و سجل؛ ۹۳. فتح نامه مورخ ۷۸۸.

آغاز: بسمله. و به نستعین.ای کرده به کلک صنع ترکیب بشر ×× ز انشاء تو نقش بسته اجسام و صور / هر حرف که از خامه حکمت زده سر ×× طغرای قضا گشته و عنوان قدر. انشاء حمدی که مترسلان صحایف ابداع املاء نمایند صحیفه نثار و انکسار را طغرا سزد و ابداع شکری که منشیان رسایل اختراع کنند نامه عجز و اقتقار را عنوان زیبد ... اما بعد به عرض میرساند مسود این ارقام فقیر مستهام عبدالله بن محمد المروارید ... که بعضی از اصحاب فهم و ذکاء نظر التفاف و اعتناء بر حال این بی مقدار داشته مرقومات کلک عجز و نامرادی این خاکسار را طلب می‌نمودند و از آنجا که کمال عطوفت است خاطر شکسته را نیشخندی می‌فرمودند بنابراین بندی از مسودات بی حاصل و شطری از مرقومات بلاطایل که املاء آن اتفاق افتاده به واسطه عدم توفیق و جمع و تلفیق عرضه ضیاع مانده جمع ساخته در قلم آمد ... نشان صدرات جناب امیرک قاسم.

چاپ: ایران، سنگی،۱۳۱۷، وزیری، ۷۲ص

[چاپ پرفسور رویمر در ویسپادن در ۱۹۵۹، چاپ آلمان؛ نسخه‌های منزوی ۲۱۱۰؛ دنا ۱۱۷۹/۶ (۹ نسخه)]

۱. اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۲/۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** سعادت ابدی حافظ و ناصر باد همچنان که هست

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۵۵ق؛ متن و حاشیه؛ ۲۴گ (۲۹۳-۳۱۶)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [نشریه: ۵ - ۱۴۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتابه دیوان حافظ که به اشارت حضرت شاه زاده عالمیان فریدون حسین میرزا واقع شده این گنج معانی که تهی از عیب است ... درین صحیفه که انشاء خطبه شرف است ×× به نام فلک حشمت ستاره چشم / رسید اشارت عالی که نام خویش کند ×× بیان کلک بیانی برین صحیفه رقم / به غیر حکم شنیدن قلم چاره ندید ×× زبان معذرتش بسته شد ز بیش و زکم / ز فرق ساخت قدم ریخت اشک چون بسیار ××که هر چه اشارت کند دم است و قدم و السلام و الاکرام تم تم فی شهر رمضان سنه ۹۵۹

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: شعبان۹۵۹ق؛ مجدول؛ در هامش چند بیت فارسی است با عنوان «من امالی الفقیر مسعود الحسینی»؛ کاغذ: سفید سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۴۸ص (۱۱۶-۱۶۳)، ۲۰ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [سنا: ف: ۱ - ۳۰۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۴/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۹ محرم ۹۷۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۰ص (۱-۳۲۰)، ۱۵ سطر [سنا: ف: ۲- ۳۰۴]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۹۸

خط: نستعلیق، کا: ملک محمد کاتب تبریزی، تا: ۹۸۰ق؛ مجدول، با سرلوح زرین؛ کاغذ: ختایی، جلد: میشن پازهری، ۱۳۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۴/۸سم [ف: ۳ - ۵۱۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۸۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: امرالله بن شمس الدین محمد قمی، تا: غره جمادی الثانی ۹۸۳ق؛ تملک: علی آشتیانی به تاریخ ۱۲۸۶ در اصفهان؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده فتاح الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲۲ - ۳۱۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۷۸

آغاز: از منازل مخوفه گذرانند و رعایت جانب او لازم دانند ... نشان اشراف خواجه معزالدین حسین چون مشرف دیوان؛ **انجام:** روز دوشنبه بیست و سیم شوال عزیمت فتح استرآباد اتفاق افتاد ع در طریقت هر چه پیش.

نسخه کهنه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: کتابخانه فخرالدین نصیری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۸ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۵۰ - ۲۲۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۳۰/۲

آغاز: بکدام زبان شرح شدت فراق روز اندوه گویم و بکدام قدم عرصه محنت شبهای چون کوه پویم؛ **انجام:** ظل ظلیل بر مفارق صحیح و علیل مخلد باد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۴۴-۵۷)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۸سم [ف: ۴۳ - ۲۶]

۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۲۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** از ابر وصال می‌رسد مژده به گوش ×× ای دیده مریز اشک و ای دل مخروش

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۵۸گ (۸۵-۱۴۲)، ۲۳ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲ - ۶۱۰]

۹. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۷

مشتمل بر احکام و فرامین سلطان حسین میرزا بایقرا و اخوانیات و غیره؛ خط: شکسته تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [نشریه: ۲ - ۴۵]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۴

آغاز: بعرض رسانید که چون متمنای خاطر همایون است بود که خیرخواهی دنیوی و اخروی

خط: تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۷۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۰ - ۱۴۴]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۲۲

انجام: شکرانه این امتیاز لازم و متحتم خواهد بود تا ادا آن

موجب دوام این گردد.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۷۵]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۰۶/۱
آغاز: نموده می‌آید که هر چند این کمینه بر اسرار صناعت انشاء اطلاع نیافته و بر آثار منشیان فضیلت انتما تقدم اتباع نشتافته؛ **انجام:** و بعذر و بهانه معطل ندارند که موجب اهانت و ایذاء خواهدشد مبالغه نطلبند، و السلام
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۹گ (۱پ-۱۰۹ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۵ - ۶]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۰۶/۲
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۳گ (۱۱۰پ-۱۹۲ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۵ - ۷]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۸۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و محرومی دوستان و محبان از صحبت آن سرمایه زندگانی ...
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ و ۱۲۲۹ق؛ افتادگی: انجام؛ ۴۰گ، ۹ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۶سم [رایانه]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۲۹/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قبل ازین بآن فرزند رقمزد کلک تمام شده است حساب دینارات ... جهت کرورات نگاشته میشود ...
تذکر: نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد، البته با این آغاز به نام دیگران نیز ثبت شده؟!؛ خط: نستعلیق، کا: شکر الله بن مرحوم قاضی گرم آبرودی، تا: ۱۳۱۲-۱۳۳۱ق، جا: قزوین مدرسه مولا وردی خان؛ کاغذ: شکری، ۴۲ص (۱-۴۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۷سم [ف: ۱۷ - ۴۸۰]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۰۶/۱-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ - ۶۱۵]

● **شرفنامه = منشآت** / انشاء / فارسی

šaraf nāma = monša'āt

لاری شیرازی، روح الله، ق ۱۰ قمری

lārī šīrāzī, rūh-ol-lāh (- 16c)

مجموعه منشآتی است که مکاتبات، منشورات، احکام، پروانجات، عرایض و رسایل دوران حکومت ابراهیم بیگ تواچی باشی ملقب به ابراهیم ذوالقدر (۹۴۷ تا ۹۶۲ق) و شاه ولی بیگ تاتی اوغلی مشهور به شاه ولی سلطان ذوالقدر (۹۶۶ تا ۹۷۸ق) و ولی سلطان قلخانچی ذوالقدر (۹۷۸ تا ۹۸۵ ق) در ایالت فارس را دربرمی‌گیرد و تقریباً شامل تمامی نامه‌های مربوط به نیمه دوم قرن ۱۱ق و رویدادها و حوادث سیاسی و اجتماعی و فرهنگی ایالت فارس و لارستان است. بر اساس آنچه در مقدمه آمده: نوشتن آن را به درخواست «حکام گرام» و «اوامر و اشارات اکابر انام» و ابرام «اخوان» دانسته و بعد می‌نویسد «که آن مسودات را جهت مطالعه فرزند ارجمند خود و مبتدیان به صفحه بیاض آرد». فتوحی در سبک انشای خود تحت تاثیر خواجه محمود گاوان قرار داشته و مانند مکاتبات «ریاض الانشاء»، «شرف‌نامه» نیز متنی منثور ولی آمیخته به نظم دارد. کتاب شامل «مقدمه» و پنج «مقاله» و یک «خاتمه» است: مقدمه در باب معنی انشاء و قاعده املاء و آداب مکاتبات؛ مقاله ۱. در نوشتن عرض‌ها، شامل دوازده مکاتبه؛ ۲. با عنوان: حکام به حکام و اعالی به اعالی و اعالی به ادانی، شامل بیست و شش نامه؛ ۳. تتمه مقاله دوم با عنوان: از جانب اکابر عالی مراتب به اعلی مراتب و ادنی مراتب، شامل سی و سه مکاتبه؛ ۴. با عنوان: در مکاتبات اعیان به خدمت حکام عالیشأن، شامل چهارده نامه؛ ۵. با عنوان: از اخوان الصفا و ارباب محبت و وفا به امثال و اکفا، شامل هفت نامه؛ خاتمه در منشورات و مکتوبات و احکام مختلفه، مشتمل بر دو «فصل»: ۱) منشورات و مکتوبات متفرقه و شامل نه نامه است، ۲) در احکام و مشتمل بر هفت حکم است. پس از آن تحت عنوان «مقطعات»، شش «قطعه» در موضوعات مختلف آمده و باب اول آن به پایان رسیده و باب دوم با عنوان «در رقم آنچه در ایام فرخنده انجام نواب نامدار عدالت شعار سپهر اقتدار ولی الامتنانی شاه ولی سلطان صورت بیان یافته از پروانجات و مکاتبات و غیره» و آغاز آن با عنوان «فتح الباب این باب به توفیق الله الملک الفتاح از پروانجات شده» شامل بر شصت و سه پروانچه و مکتوب و تذکره مربوط به دوران حکومت شان ولی سلطان ذوالقدر است.

آغاز: بسم الله تیمنا بذکره الاعلی انشاء حمد و ثنا منشی الممالک و خالق البرایا و الملائک تعالی شانه الاعلی حد منشیان خطه دانش و بینش نیست و منشاء آفرینش عالم ... اما بعد بر خاطر پاک اهل ادراک پوشیده نماند که خاک راه اهل الله المتخلص بفتوحی روح الله حسب الحکم حکام گرام به موجب اوامر و اشارات اکابر انام و مبالغه و ابرام اخوان الصفا و ارباب محبت و وفا ... به جهت مطالعه فرزند ارحمند خود و ... اما مقدمه بدان وفقک الله تعالی که معنی انشاء آفریدن است و منشی حقیقی آن کس است ...

چاپ: تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۹ش، با تصحیح و تحقیق دکتر محمد باقر وثوقی و با همکاری خدیجه عالمی و منچهر ایزد پناه

[دنا ۱۴۱/۱۰ (منشآت)؛ نسخه‌های منزوی ۲۱۰۹ -۲۱۱۰؛ الذریعه ۳۴/۲۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۳۷
آغاز: حمد و سپاس بی قیاس متکلمی را که دیوان حالش مکاتب اسرار آفرینش قلم ... و رقم تصور اوست
خط: تعلیق، کا: فتوحی، روح الله، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۸گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۲۸ - ۱۷۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۶۸

منتخب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با دو سرلوح، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۲۶گ، ۱۲ سطر (۸/۵×۴/۵)، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۱۶ – ۷۵۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۱۳

فهرست مطالب: ۱. نامه هرمز خلیفه به شمس الدین سلطان گرجی، ۲. اسحق خلیفه به علی خان، ۳. شیخ اسمعیل به شاه فتح الله دانشمند، ۴. جواب میرزا نظام به اسحق، ۵. در تعزیت اعتماد الدوله به نظم الملك، ۶. جواب مستوفی الممالك ولد منشی الممالك از جانب یکی از اکابر، ۷. به نواب نظارت پناه میرزا احمد خان، ۸ به نواب اعتماد الدوله ولد میرزا لطف الله، ۹. تهنیت منصف استیفا به میرزا محمد منشی الممالك، ۱۰. به شاه ابوالولی اینجو قاضی عسکر، ۱۱. تهنیت و تسلیت به نواب نورالدین خان، ۱۲. شاه قوام الدین حسین به نواب سلطان میرزا علاءالملك، ۱۳. به نواب سلطان شاه علی خلیفه از جانب یکی از اکابر شیراز، ۱۴. به علاء الملك از جانب نواب آصفجاه، ۱۵. تبریك به نواب شاه نعمت الله و پرسش مبارکی، ۱۶. نواب علیخان به یوسف سلطان، ۱۷. نواب ابراهیمخان به خواجه عبدالرشید کلانتر ابرقو، ۱۸. مصطفی بیك ساقی اغلی به خواجه میرك منشی خراسان در جواب او، ۱۹. آقا شاهی دلخك به مولائی مسخره متضمن هزل و شوخی، ۲۰. از همو به مسخره و جوالاق تبریزی، ۲۱. از همو به حضرت آصفجاه وزیر لار مشتمل بر بند بازی و حقه بازی، ۲۲. شاه ولی سلطان حاکم لار در باب اسلام عیسی خان گرجی، ۲۳. جواب کتابت مذکور ابراهیم خان حاکم لار، ۲۴. جواب شاه ولی سلطان به امیر سید شریف باقی، ۲۵. از زبان یکی از اکابر به شاه نظام الدین تقی، ۲۶. نواب ولی سلطان به حاکم لار، ۲۷. به اعتماد الدوله، ۲۸. نواب ولی سلطان به مرتضی قلی سلطان فرستاده و طاس طلبیده، ۲۹. همو به حاکم سیستان، ۳۰. به نواب میر میران، ۳۱. به میرزا مخدوم شریفی، ۳۲. به میرزا نورالهدی شریفی، ۳۳. نامه مولانا حسین قصه خوان در جواب امیر صدرالدین محمد و اسامی قصه امیر حمزه را به مناسبت آورده، ۳۴. روح الله فتوحی درجواب شا ابوتراب، ۳۵. از گلستان ارم که حوالی قلعه شماخی است به میرزا عنایت الله، ۳۶. از شیخ مرشد مذهب به نواب شاه فتح الله، ۳۷. جواب کتابت نواب علامی، ۳۸. به مستوفی الملکی از مولانا غیاث الدین مذهب، ۳۹. از جانب مولانا عنایت بقاسم بیگ، ۴۰. پروانچه کلانتری خواجه تاج الدین محمد از جانب محمد ابراهیم خان، ۴۱. پروانچه تقدم ملاپشه قصه خوان از جانب نواب، ۴۲. پروانچه تقدم امیر هاشم کمانچه نواز، ۴۳. پروانچه احتساب شاه محب الله از جانب ابراهیم خان، ۴۴. از همو به اعتضادخان، ۴۵. پروانچه داروغگی کاظم قلی، ۴۶. منظومه در تعریف اسب از فتوحی، ۴۷. ماده تاریخ فوت معین الدین محمد و امیر سابحی، ۴۸. پروانچه تخفیف بدربیضا به امیر مسعود شاه، ۴۹. پروانچه تقدم پیرزاده علی معین سرتراش، ۵۰. پروانچه تخفیف پیشکش قایدان شولستانی، ۵۱. پروانچه کلانتری فیروز آباد به نام یوسف شاه، ۵۲. در طلب امیر هاشم کمانچه نواز مورخ سنه ۱۰۲۷، ۵۳. پروانچه جوانمرد آقای جبه دار، ۵۴. از جانب شاه ولی ص، ۵۵. پروانچه کر کیراقی فریدون آقا و پروانچه شاهویردی بیگ، ۵۶. پروانچه استیفاء میرزا خواجگی، ۵۷. پروانچه صاحب عیاری خواجه روح الله جوهری از جانب ولی سلطان و داروغگی محمد بیگ، ۵۸. پروانچه داروغگی تمغاخانه و قصابخانه و صابونخانه شاه محمد و آقا گر کیراق، ۵۹. انشاء در باب نیکنفسی و تفسیر شعر «همای بر سر مرغان از آن شرف دارد، ۶۰. نامه به نواب شاه نعمت الله ثانی، ۶۱. تذکره در باب دونذگی شاطر مسیحا در روز شنبه ۷ شعبان ۹۹۶ق، ۶۲. تذکره در باب مولانا شهاب الدین نقاش و شهادت چند نفر (به مناسبت اصطلاحات کشتی را آورده از خود فتوحی)، ۶۳. نامه به خسرو بیك امیر آخورباشی، ۶۴. میر شاهین و مولانا امینی و مولانا کمترین، ۶۵. در نصیحت عریزی، ۶۶. به مستوفی الممالك میرزا کافی خان، ۶۷. نظاما احمدا شاه نعمة الله، ۶۸. پروانچه تقدم شاه ابوالقاسم حکیم، ۶۹. شاه ولی سلطان حاکم لار در باب اسلام عیسی خان میرزا، ۷۰. جواب جمال الدین محمد به ابراهیم خان حاکم لار، ۷۱. سفارش یعقوب بیگ لواجی در باب مستمری، ۷۲. جواب میر سید شریف باقی از شاهولی سلطان و التزام کلمه «میم»، ۷۳. به نواب علامی از شاه ولی سلطان به حاکم لار، ۷۴. تعزیت به نواب علامی، ۷۵. به نواب عدالت و سلطنت پناه از زبان آصفجاه، ۷۶. پروانچه داروغگی مرودشت به شاه علی خلیفه ذوالقدر، ۷۷. مکتوب به سلطنت پناه حاکم لار، ۷۸. جواب نواب سلطنت پناه حاکم لار، ۷۹. مکتوب به سلطنت پناه حاکم لار از جانب حضرت آصفجاه، ۸۰. نامه مؤلف (روح الله منشی فتوحی) به مولانا محمد وکیل سلطنت پناه در پاسخ او، ۸۱. نامه منظوم مؤلف به حاکم لار، ۸۲. نامه به حضرت قاضی محمد، ۸۳. به منشی الممالك میرزا کافی، ۸۴. از جانب شمساه محمد آقا تاجاتمغا چیا به مرادخان که به ملك عنایت الله معروف است، ۸۵. به‌استدعای مولانا انیسی به مرادخان، ۸۶. در تبصره سیده ضعیفه که چشمش بعد ازکوری بینا شده بود، ۸۷. ابوالقاسم ظهیری مشهور به خطیب در لعن مخالفین، ۸۸. از زبان میرزا عنایب به حاکم لار، ۸۹. از طرف یکی از امراء در طلب سنگ مرمر بیگی از اکابر یزد نوشته، ۹۰. از زبان منصور بیك به نظام الدین محمود، ۹۱. نامه به حضرت افادت پناه زینا علیا، ۹۲. قطعات منظوم اثر طبع خود فتوحی، ۹۳. به خدمت آصفجاه در بیان شدائد روزگار، ۹۴. به خدمت محمد بیگ قرامانلو، ۹۵. به نوشاد آقا و شاهویردی بیك، ۹۶. غزلیات و معما اثر طبع فتوحی، ۹۷. فردیات، ۹۸. رباعیات، ۹۹. معمیات به نام اشخاص، ۱۰۰. شاه محب الله دست غیب به ملازاده فارس، ۱۰۱. جواب کتاب شاه نعمة الله، ۱۰۲. جواب کتابت عزیزی، ۱۰۳. منظومه در جواب نواب اعتماد الدوله از زبان امیر شاه محمود دار، ۱۰۴. از زبان یکی از اکابر به نواب اعتماد الدولة، مقاله چهارم در اخوانیات؛ ۱۰۵. به خواجه حسین

علی عطری، ۱۰۶. منظوم و منثور در جواب امیر عماد الدین شریف، ۱۰۷. از زبان میرزا کافی شربتدار به معشوقه او که دختر ترغه است به نظم و نثر، ۱۰۸. به یکی از سلسله نوربخشیه، ۱۰۹. از جانب امیر قوام الدین محمد معمار به خدمت مستوفی الممالک میرزا عنایب الله که الفاظ در آن سیاق به کار رفته، ۱۱۰. از زبان جمعی سادات، ۱۱۱. بر سبیل تجنیس به خدمت نواب شاه محب الله، ۱۱۲. پرسش تعزیت از جانب حضرت شاه خلیل الله به نواب اعتماد الدوله امیر سید شریف، ۱۱۳. از جانب حضرت میرزا خواجگی صاعدی به نواب اعتماد الدوله قاضی عماد در بیان فوت خلیفه، ۱۱۴. از جانب میرزا عنایت الله به منصور بیگ؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۷۷گ، ۱۰ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۱ - ۲۱۷۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۹۹

آغاز: حمدی که فتوح آن موجب روح و روان و سبب فیض بدن و جان بندگان باشد لایق بارگاه کبریای منشی قدر و قضا است؛ **انجام:** خواجه نظام الملک در نصیحت برادر نوشته:بعد از سلام مشتاقاته اعلام میگرداند ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۱۱]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** زویافت شرف، نامه نامی وجود×× آری شرف نامه ز خاتم آمد

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۳۱ق؛ مجدول؛ جلد: میشن قرمز، ۹۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۸/۶×۲۹/۲سم [ف: ۳ - ۵۱۹]

۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۹۵ حکمت

آغاز: بسمله. منشآت مولانا روح الله منشی شیرازی رحمة الله علیه موسوم به شرف نامه. حمدی که فتوح آن موجب روح و روان و سبب فیض بدن و جان و بندگان باشد لایق بارگاه کبریای منشی قدر و قضا است؛ **انجام:** دم مسیحا بظهور رسانید

خط: نستعلیق، کا: غلامعلی بن مولانا حسین جهرمی، تا: شنبه ۲۴ شعبان ۱۰۳۴ق؛ جلد: تیماج سبز، قطع: ربعی [ف: ۲ - ۲۶]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۴۲

آغاز: بسمله. هنگامی که بفر حضور و شرف صحبت واهب الفیض و السرور مشرف و مسرور بود؛ **انجام:** و قاعده ذره پروری و رابطه مهر گستری را

فهرست عنوان‌های این نسخه: ۱. جواب کتابت مستطاب شاه نعمة الله که با میوه یزد فرستاد بودند، ۲. جواب کتابت نواب مستطاب که با مفرح همراه حکیم فرستاده بودند، ۳. هم جواب نامه نامی نواب مستطاب شاه نعمت الله در باب حضرت امیر شهریار، ۴. هم به نواب مستطاب ارشاد پناه، ۵. در استدعای آمدن نواب مستطاب مومی الیه به شیراز که بر امجرد آمده بودند، ۶. جواب کتابت نوابت اعلیحضرت شریف حسن پادشاه مکه مکرمه که به نواب کامکار امیر الامراء فارس امت خان با سه راس اسب فرموده بودند (به عربی)، ۷. از جانب نواب ابراهیم خان به حضرت امیر علی غلیان حاکم جزایر عرب، ۸. کتابت از جانب نواب ابراهیم خان بحضرت سید عامر، ۹. جواب کتابت حضرات مخدوم زاده‌های نواب صدارت پناه، ۱۰. رسالة اخری هم با کابر نوربخشیه، ۱۱. رسالة اخری به خدمت حضرت میرزا عنایت الله از زبان میر قوام الدین محمد معمار، ۱۲. رسالة اخری که از زبان بعضی به بعضی حضرات نوشته شده، ۱۳. رساله اخری که بر سبیل تجنیس بیکی از اکابر سادات نوشته، ۱۴. نامه اول از جانب حضرت خواجه جلال الاسلام به حضرت قاسم بیک حکیم نوشته، ۱۵. نامه ثانیه در تعزیت خلیفة العجمی که از جانب جلال الاسلامی به مقرب الحضرت العلیة قاضی عماد الدین محمود نوشته، ۱۶. جواب خطاب حضرت رفیع مقام مولانا نظام وکیل سلطنت پناه، ۱۷. به خدمت حضرت قاضی محمد نوشته، ۱۸. به خدمت حضرت منشی الممالک میرزا کافی، ۱۹. مکتوبی از جانب شمسا محمدا و تاجا علیا تمغاچیا به خدمت نواب نامدار مرادخان که اولا به ملک عنایت الله موسوم بود و مشار الیهما به فرامین مشار الیها مخصوص، ۲۰. تذکره که به جهت خطیب ابوالقاسم ظهیری درباره لمن مخالفین نوشته، ۲۱. به نواب سلطنت پناه حاکم لار از زبان میرزا عنایت، ۲۲. رسالة اخری به یکی از اکابر علما، ۲۳. رسالة اخری به یکی از اکابر نوربخشیه؛ خط: تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح، برگ‌های ۶-۷ و ۹-۱۰ و ۱۱-۱۲ و ۱۳-۱۴ با هم ربطی ندارند و میانه آنها افتاده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۴گ، ۱۲ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۹×۲۹/۵سم [ف: ۸ - ۶۵۷]

● شرف‌نامه = اکرادنامه = تاریخ الاکراد = تاریخ کردستان / تاریخ ایران / فارسی

šaraf-nāme = akrād-nāme = tārīx-ol-akrād = tārīx-e kordestān

بدلیسی، شرف الدین بن شمس الدین، ق۱۱ قمری

bedlīsī, šaraf-od-dīn ebn-e šams-od-dīn (- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۰۵ق

مؤلف از امیران کرد زاده ۹۴۹ق، شاه تهماسب او را در کاخ بزرگ خود پرورش داد، به روزگار شاه اسماعیل دوم از صفویان روی گردانید، به دربار سلطان مراد سوم عثمانی روی آورد و امارت بدلیس را دریافت. وی این کتاب را در یک «مقدمه» و چهار «صحیفه» و یک «خاتمه» نگاشت. کتاب در دو بخش است: ۱. تاریخ کردان، ۲. تاریخ صفویان روزگار خودش. (احمد منزوی)

ملا جمیل بندی روزبیانی آن را به عربی ترجمه کرده است.

آغاز: افتتاح سخن حمد و ثنای پادشاهی باید که ثنای ستایش از ضمیر منیر خورشید جهانگیر تاحدارج سپهر برین برآید و اختتام کلام شکر و سپاس مالک الملکی را شاید ... مسود اوراق این

کتاب ... شرف بن شمس الدین ... در ریعان جوانی و عنفوان زندگانی بعد از تحصیل علوم دینیه و تکمیل معارف یقینه و اشغال خطیر دیوانی و کسب کمالات نفسانی و مطالعه کتب اخبار خلف ... بخاطر فاتر رسانید که در آن علم شریف کتابی تألیف نماید که پرتو شعور ماهران علم تواریخ بر آن نتافته باشد ... چون ... در هیچ عصر و زمان احوال والیان ولایات کردستان و چگونگی حالات ایشان را بیان نکرده بودند ... نسخه‌ای در شرح حالات و مجموعه ای در اوضاع و اطوار ایشان ... در قید تحریر و تقریر در آورده موسوم به شرف نامه ساختم ...

انجام: وقایع حکام کردستانرا با سایر احوال سلاطین ایران و توران که معاصر خواقین آل عثمان بوده اند تا این غایت در سلک تحریر و تقریر کشیده و در تصحیح روایات و تنقیح حکایات بقدر الوسع و الامکان درین نسخه بی سامان لوازم جد و اهتمام بجای آورده باتمام رسانید. شکر که این نامه بعنوان رسید ×× بیشتر از عمر بپایان رسید / مهر نه خاتمه این کتاب ×× شد رقم خاتم تم الکتاب

چاپ: پترزبورک، ۱۸۶۰م

[دنا ۱۱۷۹/۶ (۱۱ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۱۰۰۷/۲؛ مشار فارسی ۳۲۶۴/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴-۱۰۵۲-ع

نسخه اصل: لنین گراد CCCVI؛ کاتب = مؤلف، تا: اواخر شوال ۱۰۰۷ق، جا: بدلیس؛ وقف شاه عباس صفوی بر آستانه شاه صفی؛ ۱۶۷گ، ۳۱ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۴]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:عکسی بدون شماره

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [نشریه: ۳ - ۱۰۳]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرکی بن احمد قهرمانی همدانی، تا: اوایل ربیع الاول ۱۰۱۷ق؛ مجدول، یک سرلوح؛ تملک: سید محمد خیری، ابراهیم اسدی، سید عبدالله بری، حسن زاده حمیدی ۱۱۱۰؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: بغدادی، جلد: مقوای، ۳۷۹ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۵ - ۳۷۲]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷۴

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد سنقری میر ضیاء الدین الاصل، تا: ۱ شعبان ۱۲۷۳ق، برای عبدالمجید خان والی مکریان پسر عبدالکریم خان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۲۹۱گ، ۱۷ سطر (۱۲/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: - ۸۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ دارای سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵/۵سم [ف: ۱۰ - ۷۶۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۶۷

خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا حسن پیشخدمت، تا: ۲۴ ذیحجه ۱۳۰۴ق، به دستور شهاب السلطنه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۴۷۶گ، ۱۰سطر، اندازه: ۲۱/۵×۲۸سم [ف: ۲۸ - ۵۸]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۳۴

خط: نسخ، کا: اسدالله آصفی شوشتری، تا: ۱۱ شعبان ۱۳۱۴ق، جا: شوشتر؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سیاه، ۲۰۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۴سم [ف: ۳ - ۵۱۸]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۸۸-ف

نسخه اصل: انجمن آسیایی لندن R.A.S. Pers. 158؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲ - ۲۷۵]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۲-عکس و ۱۰۵۳-عکس و ۱۰۵۴-عکس

نسخه اصل:عمومی لنینگراد CCLVI؛بی‌کا،بی‌تا[فیلمها ف:۳- ۲۲۱]

● **شرفنامه = تاریخ حفیظ الله خانی** / تاریخ هند / فارسی

šaraf-nāme = tārīx-e hafīz-ol-lāh-xānī

نایطی، محمد اولیاء، ق۱۳ قمری

nāyatī, mohammad owlīyā' (- 19c)

اهدا به: محمد حفیظ خان بهادر فرزند محمد حسین (متولد ۱۰۲۴ق)

تاریخ ملوک هند می‌باشد که برای محمد حفیظ خان بهادر فرزند محمد حسین اتالیق نواب اعظم جاه بهادر نوشته شده و به همین مناسبت به «تاریخ حفیظ الله خانی» مشهور است. مؤلف در آن سرگذشت امیران کرناتک، از نواب عظیم الدوله تا نواب غلام محمد غوث خان را نگاشته و در آغاز کتاب سرگذشت خود و پدرش را نیز آورده است.

آغاز: حمد بی حد اعظم السلاطین لاریب و احکم الحاکمین بی عیب را سزد که مملکتش مصون از صدمه زوال است.

[دنا ۱۱۷۹/۶؛ نسخه‌های منزوی ۴۶۶۸/۶؛ آصفیه ۲۱۷/۱؛ فهرستواره منزوی ۱۲۸۸/۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** بضاعت نیاوردم الا امید ×× خدایا ز عفوم مکن نا امید / هزاران درود و هزاران سلام ×× ز ما بر محمد علیه السلام

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: حسام الملک ۵ ربیع الاول ۱۲۵۳؛ جلد:تیماج قهوه‌ای،۱۳۲گ،۱۳سطر،اندازه:۱۶×۲۴سم[ف:۲۵-۱۳۷]

● **شرفنامه** / - فارسی

šaraf-nāme

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۳۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]

← شرف نامه اسکندری > اسکندرنامه
← شرفنامه تیموری > ظفرنامه
← شرفنامه شاهی > عبدالله نامه

● **شرفنامه منیری = فرهنگ ابراهیمی = فرهنگ فاروقی** / لغت / فارسی

šaraf-nāme-ye monīrī = farhang-e ebrāhīmī = farhang-e fārūqī

قوامی فاروقی، ابراهیم، ق۹ قمری
qavāmī fārūqī, ebrāhīm (- 15c)

اهداء به: شیخ شرف الدین احمد بن یحیی منیری (۶۶۲-۷۸۲ق)
تاریخ تألیف: گویا ۸۷۹ق

از شیخ ابراهیم قوام فاروقی منیری بهاری مرید شیخ شرف الدین احمد بن یحیی منیری، مؤلف معدن المعانی (بادلیان ۱۲۶۳) و مکاتیب (دانشگاه ۲۶۱۷؛ مجلس ۴۲۴/۸؛ بورکوی ص ۱۱۴ ش ۱۶۳) که به نام او در روزگار ابوالمظفر رکن الدین باربک شاه بن ناصرالدین محمود شاه فرمانروای بنگاله (۸۶۴-۸۷۹) گویا در ۸۷۹ ساخته است. فاروقی خود از صوفیان است و مرید مخدوم جهانیان و در لکهنو به خاک سپرده شده است. کتاب نزدیک به ۱۶۸۰۰ بیت است و پس از خطبه منظوم در توحید و نعت و ستایش منیری مقدمه‌ای است روان به نثر در معانی حروف مفرد و مرکب فارسی و ترکی با شواهد، پس از آن معانی عربی و فارسی به فارسی، پس از آن لغات ترکی به فارسی به ترتیب تهجی. حرف‌های آغاز کلمات که باب است هر یک چند فصل به ترتیب تهجی حرف‌های آخر کلمات و پیش از هر باب قصیده‌ای است مربوط به آن. میرزا ابراهیم اصفهانی فرهنگ خویش را از روی آن ساخته است. حاجی خلیفه از «دیباج الاسماء للشیخ الامام موسی الادیب الفاروقی» یاد می‌کند که جز این خواهد بود. به گفته ایرج افشار فرهنگی به نام «دیباج الاسماء» نزد آقای احمد سهیلی هست. کشف الظنون این کتاب را به اشتباه به منیری نسبت می‌دهد، حال آنکه کتاب به نام منیری تألیف شده است.

آغاز: بسمله: بنام خداوند گیتی بهست×× سرآغاز هر نامه را که ... خداوند انس و خداوند جان ×× خداوند جسم و خداوند جان

[دنا ۱۱۷۹/۶-۱۱۸۰ (۱۹ نسخه)؛ کشف الظنون ۲: ۱۰۴۵؛ نسخه‌های منزوی ۳: ۱۹۹۷؛ پیشگفتار برهان قاطع: ۷۳؛ الذریعه ۹/۸۰۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶ ط

خط: نستعلیق، کا: خلیل الله الشریف بن علی الداراب، تا: قرن ۱۰ [مختصر ف: - ۵۱۹]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** الترکی «یارکی» دارنده «یخشی» نیکو و خوب و یغشی مثله، «ترنقچی» رحمت کننده، «یرتلی» گناه کار، «یلفحی» بالا «یلقی» سجده کرد، «یلغی» کله «یویری» از این سوی. [و پس از این در نسخه ذیل به عنوان باب بحور و اوزان اشعار و مطالبی در ۱۰۰ بیت می‌باشد که ظاهراً خاتمه کتاب قرار داده شده و در مقدمه نامی از آن نیست.]

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط؛ پشت نسخه به سال ۱۲۶۱ به نام «منتخب شرفنامه» داخل کتابخانه اعتضاد السلطنه شده و در همانجا به همین نام وقف گردیده ولی از دیباچه و مقدمه نسخه به دست نمی‌آید که منتخب شرف‌نامه باشد بلکه تصریح دارد که شرف‌نامه احمد منیری است؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۳۸۱ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۹۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۲۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۹۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۰۶ و ۴۶۵۶-ف

آغاز: برابر؛ **انجام:** ارش مثل یک گز ... یک بدست، عاقبت بالی باداالله اعلم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: هندی، ۳۲۷گ، ۱۶ سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۷۵۲] و [فیلمها ف: ۳- ۸۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲۳۳

آغاز: بسمله، چون بفضل الله تقدس و تعالی و حسن تیسیره کمترین تلامذه اساتذه و خداوندان معانی و فضایل ابراهیم قوام فاروقی را که ببرکت رغام اقدام زوار روضه متبرکه بندگی حضرت؛ **انجام:** هیسو (کذا): نام مردی [لایقرأ] که گشتاسب بن لهراسب شاه را بکشتی و ران بر کوه (کذا) و گشتاسب از آنجا بر قیصر روم رفته و دخترش را بعقد خود در آورد» باب الیاء را کاتب ننوشته است.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جا: هندوستان؛ این‌که در حرف طاء برخی از نسخه‌ها مانند نسخه شماره ۸۳۴ سپهسالار نام «طهماسب» آمده و چنین معنی شده است: «نام پادشاه ایران زمین که هفت سال خراج رعایا را بخشیده بود و پنجاه سال (کذا) ملک رانده» از الحاقات بعدی دیگران است و در نسخه ما عبارت مزبور مسطور نیست؛ ۲۸۸گ، اندازه: ۱۵/۴×۲۲/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۸]

۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۲۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ در فهرست از منیری دانسته شده که خطاست؛ اندازه: ۱۴×۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۸۹]

۶. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** مفعولا تن فعلن

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۴ شوال ۱۰۲۷ق [نشریه: ۳ - ۲۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۹۰-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۸۸]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۹

آغاز: بسمله، چون بفضل الله تقدس و تعالی و حسن تیسیره

کمترین تلامذه اساتذه خداوندان معانی و فضائل ابراهیم قوام فاروقی را برکت رغام اقدام زوار روضه متبرکه حضرت مخدوم جهانیان؛ **انجام:** اعتدال مصراعین مفقود بود.
خط: نستعلیق، کا: شیخ علی بن ابی سعید اویسی، تا: ۷ رمضان ۱۰۴۶ق؛ واقف: حاج محمد ابراهیم (با تولیت)، آغاز رجب ۱۲۳۵؛ ۲۶۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۶سم [ف: ۳ – ۵۲۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۲۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ – ۹۶]

۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۶۱

خط: نستعلیق، کا: بابا ولد اویس خطیب لاریجانی، تا: یک‌شنبه غره جمادی الاول ۱۰۹۴ق؛ ۱۱۸گ، اندازه: ۲۳×۳۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۸۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۵

آغاز: باب الالف فصل الالف فی الفاروقی آرا بالفتح آراییدن و آراینده و به معنی ثان استعمال مرکب آید چون سخن آرا و عروس آرا و سخن آراینده و عروس آراینده؛ **انجام:** همخانه عیسی و همسایه عیسی مرد رشید هم گذر و هم وصفی ... خالی (پتس از فصل فی الواو: هازو فرومانده و حیران ... فصل فی الهاء: هاله خرمن ماه و هامه تارک سر ...)
در این نسخه در بیشتر جاها از فاروقی یاد شده و در برخی جاها از فرهنگ شیخ محمد لاله (مؤید الفضلاء تألیف ۹۲۵ و گرفته از شرف نامه) (فرهنگ نویسی ۶۶) و از صراح (ساخته ۶۸۱) گرفته شده ولی نام فاروقی پس از عنوان در بیشتر فصل‌ها دیده می‌شود، پس باید این نسخه تحریری از شرف نامه باشد نه خود آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: اسحق حسینی؛ ۴۳۳گ، ۲۳ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [سنا: ف: ۱ – ۲۹۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۴۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ – ۱۷۹]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۹۰/۲

آغاز: باب الالف، فصل الالف فی الفاروقی. آرا، بالفتح امر آراییدن و آراینده و به معنی ثانی استعمال مرکب آید، چون سخن آرا و عروس آرا و سخن آراینده و عروس آراینده. آسا، مانند و آسایش و آساینده و امر آسودن و بر این معنی استعمالش مرکب آید؛ **انجام:** بیننده، یعنی چشم، دیده و مردم دیده ...
ظاهراً گزیده آن است. در صفحه عنوان لغت فاروقی نامیده شده است. دیباچه را ندارد ولی به همان ترتیب شرف‌نامه منیری است با سربندهای باب و فصل و به دنبال هر عنوان عبارت «فی الفاروقی» را آورده است؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴۸گ (۱۱۳پ–۱۶۰پ) [ف: ۱ – ۱۵۸]

۱۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۵

آغاز: ... ساکن بمعنی ملازمت آید. هفت پیکر: تا رسیدند هر دو شادوش ×× به بیابانی از بخار بجوش؛ **انجام:** فصل فی الیاء یاوری یاریگری ... یلغی کله ینقشی صعوه یوپری ازین سوی الحمدلله علی توفیق الاتمام علی نبینا و سیدنا صلعم و التحیة و الکرام الی یوم القیام ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول و مذهب؛ ۳۴۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۲ – ۹۲۲]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** دس افکندن سبب خفیف باشد ... از مفاعلتن تا مفاعلن ماند بترجمع است میان قطع
خط: نستعلیق، کا: خلیل الله الشریف بن علی الداراب، بی‌تا؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ پشت برگ اول، ابیاتی از ویسی هروی نقل می‌کند، وقایع قحطسالی ۱۲۷۷ به خط خوانساری؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۵۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۴ – ۶۹]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۵۰

آغاز: تعالی تقدس اله همه ×× نماید به هر سوی راه همه / یکی را به میخانه سازد مقدم ×× یکی را به مسجد همه شب قیام؛ **انجام:** رهی خلقت زهی قطه زهی جهر ×× زهی دولت زهی عزت زهی مهر / تعالی الله زهی فهم و درایت ×× جلال الله زهی فهم و کفایت / ... اکفی اکفات و ان عقل عصر ×× فهی القضاة و هم کفایت
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: «زلطف الهی غلام حسین ۱۲۳۸» (بیضی)؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۰۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۷ – ۲۸۵]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۹۷-ف

نسخه اصل: آصفیه هندش ق ۳۴ فن، ۱۶۱۷۹ داخله (۶۱۶/۳ ش ۴۹۴۵ لغت مورخ ۸۷۹)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ – ۸۹]

● شرف النبی (ترجمه) = ترجمه شرف المصطفی /

تاریخ پیامبر اکرم (ص) / فارسی

šaraf-on-nabī (t.) = t.-ye šaraf-ol-mostafā

راوندی، محمد بن علی، ق۶ قمری

rāvandī, mohammad ebn-e ʻalī (- 12c)

مجموعه‌ای از احادیث درباره سیره پیامبر اکرم (ص) است در پنجاه و هفت «باب» (نسخه پاریس ۶۱ باب دارد): باب ۱. ظاهر شدن نور رسول (ص)؛ ۲. آفرینش رسول (ص)؛ ... ۵. آنچه رسول (ص) بدان مزاح کرده است؛ ... ۱۰. تفضیل رسول (ص) بر پیغمبران (ع)؛ ... ۱۵. صفت نام و نسب رسول (ص)؛ ... ۲۰. صفت فرزندان رسول (ص)؛ ... ۳۰. صفت معراج‌های رسول (ص)؛ ... ۴۰. آنچه آمده است در بیرون آوردن چاه زمزم؛ ... ۵۰. آمدن رسول (ص) به مسجد قبا و فضیلت آن؛ ... ۵۷. ذکر شفاعت رسول (ص).

آغاز: سپاس و ستایش آفریدگار را جل جلاله که دلهای اولیا بنور هدایت روشن کرد

چاپ: این کتاب با تصحیح و تحشیه محمد روشن بر اساس سه نسخه شناسایی شده از آن بوسیله انتشارات بابک در ۱۳۶۱ش به

چاپ رسیده است.

[دنا ۱۱۸۰/۶؛ استوری ۱۷۵/۱ و ۱۲۵۲؛ نسخه‌های پاریس ش ۳۷۱ مورخ ۳۰۸ و اسعد افندی ش ۲۲۲۲ مورخ ۵۹۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** شفیع باشد روز قیامت چون در عمل آرند و خصم باشد چون ضایع بگذارند. اعاذنا الله بکرمه و رحمته یا ارحم الراحمین. تمام شد کتاب شرف النبی صلی الله علیه وآله.

خط: نسخ، کا: حسین بن محمد بن قاسم حسنی، تا: نیمه اول در ۲۱ جمادی الثانی ۶۰۸ق؛ مجدول، رکابه دار؛ ۴۵۱ص، ۱۷ سطر [میراث شهاب: س۱۸ش۱ - ۶۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۸-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 82 (بلوشه ۲۴۹/۱ ش ۳۷۱)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۰۸ق [فیلمها ف: ۲ - ۴]

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ف۸۳

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [فهرستواره مینوی: - ۱۷۴]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ف۸۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۹۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۳-ف

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال احمد بن عاصم الانطاکی العلم شفیع اذا استعمل و خصم اذا ضیع احمد بن عاصم انطاکی میگوید علم شفیع باشد روز قیامت چون در عمل آوردند و خصم باشد چون حسنات بگذارند اعاذنا الله بکرمه و رحمته یا ارحم الراحمین

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۸۸۴/۸۸۸؛ خط: نسخ، کا: محمد بن الحاج دولتشاه بن یوسف شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۵ جمادی الاول ۷۵۵ق؛ ۱۹۴ص، ۲۱ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۴]

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ف۵۴

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [فهرستواره مینوی: - ۱۷۴]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ف۵۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۹۷]

← شرفیه > شرقیه

← شرفیه > شرفنامه

● الشرفیة فی النسب التألیفیة = کتاب الموسیقی /

موسیقی / عربی

aš-šarafīyya fi-n nisab-it ta'līfīyya = k.-ul mūsīqī

صفی الدین ارموی، عبدالمؤمن بن یوسف، ۶۱۳؟ - ۶۹۳ قمری

safī-od-dīn ormavī, 'abd-ol-momen ebn-e yūsof (1217 - 1294)

اهدا به: شرف الدین هارون بن شمس الدین محمد جوینی

تاریخ تألیف: ۶۶۶ق

نویسنده این کتاب از بزرگان عالم موسیقی در اسلام است چون هلاکو بر بغداد استیلاء یافت او به دربار هلاکو رفت و هنرش موقع قبول افتاد و اموال و ثروتش از نهب و هدم در امان شد. مبنای کتاب در نسب عددی و ترکیب بین اجزاء آنها و استفاده از این نسبت‌ها در اصوات و الحان موسیقی است که از دیرباز حکیمان یونانی به آن دست یازیده‌اند. مؤلف می‌گوید این کتاب از مآخذ یونانی فراهم آمده و مشتمل بر پنج «مقاله» است بدین شرح: ۱. فی الکلام علی الصوت و لواحقه و فی ذکر شکوک واردة علی ما قیل فیه؛ ۲. فی حصر نسب الاعداد بعضها الی بعض و استخراج الابعاد و نسبتها المستخرجه من نسب مقادیرها و مراتبها من التلازم و التنافر و اسمائها الموضوعة لها؛ ۳. فی اضافات الابعاد بعضها الی بعض و فضل بعضها من بعض و استخراج الاجناس من الابعاد الوسطی؛ ۴. فی ترتیب الاجناس فی طبقات الابعاد العظمی و ذکر نسبها و اعدادها؛ ۵. فی الایقاع و نسب الادوار و الاشارة الی کیفیة استخراج الالحان بالصناعة العلمیه.

آغاز: احمدالله علی آلائه و اشکره علی سوابغ نعمائه ... و بعد هذه رسالة تشتمل علی علم النسب التألیفیة علی نهج استنبطه القدما من حکماء الیونان مضافا الی زیادات نافعة لم اجدها فی شیئ من مضنفاتهم و لا فی شئ من کتتب المحدثین

انجام: فلیکن هذا القادر کافیا فی علم التألیف

چاپ: بغداد، محقق: هاشم محمد الرجب، وزارة الثقافة والاعلام، داز الرشید للنشر، ۱۹۸۲م؛ فرانکفورت، معهد تاریخ العلوم العربیه والاسلامیه، ۱۴۰۵ق.

[معجم المؤلفین ۲۰/۵؛ دنا ۱۱۸۰/۶ (۹ نسخه)؛ دستور الوزراء ص۲۷۰؛ چلبی ۵۵۶/۱؛ بروکلمان ذیل ۹۰۶/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۹۷/۱-ف

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: از کتابخانه دانشگاه ییل، ش ۸۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان جمادی الاول ۶۶۶ق؛ ۱۹۲گ (۲ر-۱۹۳ر)، ۱۳ سطر [فیلمها ف: ۳ - ۱۳۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۴/۱-عکسی و ۷۵-عکسی و ۴۳۶/۱-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۷۸]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۸۰/۲

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۳۱۹؛ خط: نسخ، کا: محمود بن محمد بن قاضی تقی الدین، تا: با تاریخ ۶۸۳ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۳۹گ (۱۳۱-۲۶۹) [عکسی ف: ۲ - ۴۶۲]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۵۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالفضائل عزالدین عبدالعزیز کاشانی، تا: ۶۹۳ق؛

در ذیل صفحه ۱۴۱ پس از ختم رساله کاتبی به پسر خود رفیع الدین حیدر خطاب می‌کند که از ین نسخه و نسخه ملحقه به آن صفحاتی افتاده بود تا آن‌که در سال ۹۴۵ق نسخه کامل از این دو نسخه یافت شد و صفحات افتاده به آن اضافه گردید سپس کاتب خود را از احفاد احمد بن ابی الفضائل غفاری معرفی می‌کند؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن تریاکی، ۱۴۱ص (۱–۱۴۱)، ۱۷ سطر(۷/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۰ – ۷۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۴۷/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ – ۲۵۷]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۱/۱-عکسی و ۴۷۸/۱-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۱۷۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۲۴

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با اشکال هندسی؛ ۳۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۰ – ۲۸۷]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۸۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ شوال ۱۰۷۵ق؛ ۱۰۲ص [ف:۱۰-۱۵۷۴]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۹۷

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مولف با تطبیق آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن حاجی سلمیان، تا: ۱۰۹۵ق، جا: اصفهان مدرسه شیخ لطف الله؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳گ، ۳۰ سطر (۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۲۳/۵سم [ف: ۸ – ۴۰۳]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۹۴

عنوان‌های مقاله‌های ۳ و ۴ در آن دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه ختایی، ۴۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۶سم [ف: ۱ – ۳۳۷]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸۸/۳-ف

نسخه اصل: دانشگاه ییل (ص ۱۶۳ فهرست شماره ۱۵۴۴، L-125) [گویا همان نسخه فیلم ۵۰۹۷ باشد]؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ – ۴۲]

۹. شیراز؛ وصال (دکتر)؛ شماره نسخه:۳۹/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ در لانژه آن را ترجمه و در پاریس به سال ۱۳۷ در جلد ۱ موسیقی اسلامی به چاپ رسانده است [نشریه: ۵ – ۲۹۳]

● الشرق و البرق / عربی

aš-šarq wa-l-barq

شیخ طوسی، محمد بن حسن، ۳۸۵ – ۴۶۰ قمری

šayx-e tūsī, mohammad ebn-e hasan (996 - 1069)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۹۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۸گ (۱–۸)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۴ – ۱۲۳۸]

● الشرق و البرق / فلسفه / عربی

aš-šarq wa-l barq

کشفی، جعفر بن ابی اسحاق، ۱۱۸۹ – ۱۲۶۷ قمری

kašfī, ja'far ebn-e abī-eshāq (1775 - 1851)

تاریخ تألیف: ۱۲۲۴ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

گفتاری است استدلالی درباره حسن و قبح عقلی که به خامه‌ای متکلف نگاشته با عناوین «شرق» به استدلال عقلی و با عنوان «برق» به استدلال نقلی پرداخته است. غیر از «برق و شرق» وی که به فارسی است و در الذریعة (۸۷/۳) معرفی شده است.

آغاز: بسمله، الحمدلله و الشکر له و الصلوة علی من عقله و ارسله و علی الذین بهم الدین اکمله ... هذه شجرة تخرج من طور سیناء تنبت بالدهن و صبغة للاکلین ... سمیتها بالشرق و البرق

انجام: الا من استرق السمع فأتبعه من الانغلاق شهاب مبین و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین

[دنا ۶/۱۱۸۰–۱۱۸۰ (۱۹ نسخه)؛ الذریعة ۸۷/۳ و ۱۸۵/۱۴؛ فهرستواره منزوی ۶۱۲/۷]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۰۷/۱-۹/۱۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** خلف قاف و لقد کنت فی غفلة من هذا افکشفنا عنک غطائک له الملک و له الحمد یحیی و یمیت و هو حی لایموت بیده الخیر و هو علی کل شیء قدیر قد تمت

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: رجب ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف: ۵ – ۲۷۰۳]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۳۹۷/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ ۱۹گ (۳۵پ–۵۳)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ – ۱۲۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۴۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: یحیی بن جعفر (فرزند مؤلف)، تا: پنج‌شنبه ۲۷ شوال ۱۲۴۲ق؛ مصحح، محشی به نشان «منه»؛ ۶۶ص (۸۸–۱۵۳)، ۱۴ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴۷/۲ – ۹۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۸۶/۴

خط: نسخ، کا: محمد بن علی اصغر مشهدی، تا: ۱۲۴۳ق؛ ۱۸گ (۵۵پ–۷۲پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۷ – ۲۴۵]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی نقی کاتب کازرونی، تا: صفر ۱۲۴۵ق؛ اهدایی: سید عباس نبویان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۷گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۱۲×۲۹سم [ف: ۱ – ۱۷۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۴۴/۴

کا: زین العابدین بن ذوالفقار، تا: ۱۲۴۵ق، جا: بروجرد؛ مصحح؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۸ش۴ – ۶۷]

۷. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲۸۶**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابوالحسن، تا: جمعه ۷ صفر ۱۲۵۱ق؛ ضمیمه شماره ۳۵۱ خصوصی اصول فقه است؛ ۱۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۲۲]
۸. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۰۶/۶**
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ (۸۷پ-۱۱۲ر)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۴۸۷]
۹. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۱۷/۲**
خط: نسخ، کا: محمد کریم بن سلیم ریحانی، تا: ۱۲۵۴ق؛ ۲۳گ (۴۱پ-۶۳پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۲۲]
۱۰. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱۰۷**
آغاز: الحمدلله و الشکر له و الصلوة علی من عقله و ارسله و علی الذین بهم الدین اکمله؛ **انجام:** فاتبعه شهاب مبین و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین.
خط: نسخ خوب، کا: میرزا محمد حسین، تا: ۱۲۶۷ق؛ واقف: اسمعیل علوی طباطبائی بروجردی، مهر ۱۳۳۰؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۶۰گ، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۱ - ۲۲۱]
۱۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۹/۳**
خط:نسخ،بی‌کا،تا:۱۲۷۸ق؛ ۳۰سطر،اندازه:۱۶×۲۸سم [ف: ۲ - ۳۶۳]
۱۲. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۱۵/۲**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۸۳ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۱۲گ (۱پ-۱۱۲پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۳/۵سم [ف: ۳۷- ۳۳]
۱۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۱/۳-طباطبائی**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱ص (۶۶-۸۶)، ۱۹ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۲۳ - ۳۰۸]
۱۴. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۶۶/۲**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی؛ ۲۱گ (۱۲-۳۲)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴۰ - ۶۴۵]
۱۵. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۴۷/۱**
خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ (۳پ-۲۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۴ - ۲۱۱]
۱۶. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۰۴/۴**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷گ (۵۲پ-۶۸)، ۱۸ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۴۸]
۱۷. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۶۱/۲**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۲گ (۱۹پ-۴۰پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۱ - ۳۵۹]
۱۸. **تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۶۹**
بی‌کا، بی‌تا [ف: - ۲۶۲]
۱۹. **قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲۹/۲**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۲گ (۷۰پ-۱۱۱پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۵ - ۳۶۱]
۲۰. **اصفهان؛ سید کشفی؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره**
آغاز: برابر
کا: احمد بن عبد الباقی حسنی حسینی، بی‌تا [دلیل المخطوطات: ۱ - ۵۵]

← شرق و برق > الشرق و البرق

● **شرقیات** / شعر / ترکی

šarqīyyāt

شعرهای ترکی است با نام آهنگ، ادوار سلطانی مانند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۱۹-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 7251؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۴۵]

● **شرقیه** / طب / فارسی

šarqīyya

طباطبائی، محمد مسیح بن محمد امین، ق۱۱ قمری
tabātabā'ī, mohammad masīh ebn-e mohammad amīn (- 17c)

رساله‌ای متوسط در اصول طب و معالجات پزشکی. مؤلف فصول برجسته علم طب را که در هر مورد پزشکان برای حفظ صحت دستور می‌دهند به طور اقتصار بیان کرده و سپس متذکر می‌شود که با توجه به خدا و اصول مذهب می‌توان بهتر به نتیجه رسید و عقایدی اظهار می‌دارد؛ در دو «مقاله» و یک «خاتمه»: مقاله ۱. حفظ صحت (شش فصل)؛ مقاله ۲. علاج مطلق سوء مزاج (هشت فصل)؛ خاتمه در تدبیر مسافران.
آغاز: رساله شرفیه بسم الله الذی لایضر مع اسمه شیئی و هو العلیم الحکیم. حمد و سپاس بی قیاس حکیمی را سزد که نوع الناس را به خلعت خاص و نعمت بی زحمت اخلاص شرف اختصاص داد ...
انجام: و قافله با گریه و زاری مانند ابربهاری به پر و بال توکل مجرد تر ازبوی گل پرواز نمایند چه سر و سودای اینها و کجا دل و پروای این دواها العفو العفو العفو.
[نسخه‌های منزوی ۵۵۳/۱؛ الذریعة ۱۸۴/۱۴؛ دنا ۱۱۸۱/۶؛ الطب الصیدلیه ص ۲۰۱؛ فهرستواره منزوی ۳۵۱۳/۵]

۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای سرلوح؛ ۱۵۸ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [نشریه: ۳ - ۳۱۵]
۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۳۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۸۵]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۳۷/۲
انجام: سمور و خز بر بالای آن پوشیده در موزه کند و دست را در میان دستبانه پیچد
خط: نستعلیق، کا: سعد اردستانی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۷گ (۲۹۰پ-۲۹۶پ)، اندازه: ۱۴×۲۸سم [ف: ۲۰ - ۱۱۲]
۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۶۵/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: مصطفی نائینی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴۳ص (۲۱۵-۳۵۷)، ۱۴ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۶ - ۳۷۴]

● **الشركة** / فقه / عربی
aš-širka

مجتهد کرمانشاهی، محمد هادی بن عبدالرحیم، ۱۲۵۰ - ۱۳۳۶ قمری
mojtahed-e kermānšāhī, mohammad hādī-ye-bn-e ʻabd-or-rahīm (1835 - 1918)

آغاز: بسمله حمدله اما بعد فهذا اوان شروعی فی کتاب الشركة و تمام الكلام فيها بعد بيان المقامين
انجام: و شهد لامانع من قبول شهادته و الله تعالى هو العالم باحكامه ثم ان هذا اخر الكمال فی الخاتمه ... قابل اليسير

۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۵۲/۴
آغاز: برابر
خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۲۰ ذیحجه قرن ۱۴؛ کاغذ: نخودی فرنگی، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: - ۱۳۴]
۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۶ ذیقعده ۱۳۴۷ق؛ کاغذ: مشقی شطرنجی فرنگی، ۱۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۳۷]

● **الشركة و التقسيم** / فقه / عربی
aš-širkat-u wa-t-taqsīm

اصفهانی، ابوالقاسم بن عبدالرزاق، - ۱۳۸۴ قمری
esfahānī, abo-l-qāsem ebn-e ʻabd-or-razzāq (- 1965)

رساله کوتاهی است در مسائل شرکت و تقسیم، به صورت استدلالی و با نقل اقوال فقهاء.
آغاز: الحمد لله الذی لا شريك له فی ملكه ... و بعد، فيقول المفتقر الی ربه الغنی ... ان هذه جملة مما يخطر بالبال فيما يتعلق بالشركة والتقسيم حسب ما تقتضيه الدليل

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۹/۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و من هنا يعلم ان النسبة بين المال و الملك عموم وجه بحسب المورد كما لا يخفى. ثم اذا عرفت فالعم ان ...
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مبیضه نسخه بعدی است که مؤلف به دلائلی آن را ناقص رها ساخته؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۱۵۱-۱۵۲)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۸ - ۶۹۳]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۹/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** لانه متفرع على جواز التوكيل فيها كما لا يخفى.
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ محشی، با قلم خوردگی، مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۱۶گ (۱۳۵-۱۵۰)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۸ - ۶۹۳]

● **شرک و توحید شیطان** / کلام و اعتقادات / فارسی
šerk va towhīd-e šeytān

قوام الدین
qavām-od-dīn

شیخ محمد نامی در این رساله سؤال می‌کند: آیا شیطان مشرک است یا موحد. قوام الدین برای پاسخ به این شخص اول به تعریف شرک و توحید می‌پردازد و سپس از شیطان سخن می‌گوید و ثابت می‌کند که شیطان مشرک است.
آغاز: بسمله، الحمدلله المنزه عن شرك الاضداد و الانداد و الصلوة و السلام على محمد اول الاعداد ...
انجام: و الصلوة على محمد و آله اهل الاتمام و الاكمال.
[دنا ۶/۱۱۸۱؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶/۹]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳، جا: تهران؛ جلد: تیماج قرمز، ۸گ، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۲۲]

● **شروح الخلاصة فی النحو = شروح الفية ابن مالك** / نحو / عربی
šurūḥ-ul-xulāṣa fi-n-naḥw = šurūḥ-u alfīyyat-i ibn-i mālik

وابسته به: الخلاصة فی النحو = الفية ابن مالك = الالفية فی النحو؛ ابن مالک، محمد بن عبدالله (۶۰۰-۶۷۲)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۴

آغاز: بسمله، قال الشیخ الامام العامل الفاضل المتقن المدقق؛
انجام: من علم العربیه ثم ختم الکلام بحمد الله تعالی و بالصلوة علی نبیه محمد صلی الله علیه ... یا رب العالمین.

در این نسخه الفیه با مرکب قرمز یک بیت در یک سطر در صدر آمده و سپس در متن با مرکب مشکی و خط نستعلیق او اجوزه که به‌وسیله پسر ناظم به شعر در شرح و به نام شرح ابن ناظم آمده و در حاشیه متصل به متن که حاشیه قریبه می‌گویند حاشیه‌ای است از زکریا به نام «الدرة السنیه علی شرح الالفیه» و در این شرح به رفع مشکلات آن پرداخته شده است در وسط دو حاشیه که به حاشیه متوسط معروف است کتاب ترکیب خالد ازهری به نام «تمرین الطلاب فی صناعة الاعراب» آمده که خالد بن عبدالله ازهری در آن مشکلات اعرابی و بنائی متن را باز گشوده است و حاشیه و حاشیه آخر کتاب القواد است که آن نیز شرح الفیه ابن مالک می‌باشد حاشیه‌ای که خارج از جدول می‌باشد قسمت‌هایی از شرح سیوطی است به نام «البهجة المرضیه»؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: خدابخش بن حمال بهبهانی، میرزا ابوالحسن، تا: ۱۱۴۰ق، جا: شیراز؛ با سر لوح، مجدول، محشی؛ ۲۳۱گ، ۱۷ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۰ – ۱۱۳]

← شروح الفیة ابن مالک ← شروح الخلاصة فی النحو
← شرور ← مبدأ شرور

● الشروط / فقه / فارسی

aš-šorūt

دریستی، محمد بن محمد، ق۹ قمری

darīstī, mohammad ebn-e mohammad (- 15c)

علم شروط، علمی است که در آن از چگونگی ثبت احکام و قضایا بحث می‌شود به وجهی که بعد از انقضاء خصوصیات وقایع و شهود الحال بتوان با آن نوشته نزد قاضی مدعا را ثابت کرد. این بحث امروزه از توابع علم حقوق به شمار می‌رود سابقاً عده‌ای آن را داخل علم فقه می‌دانستند از جهت آن‌که احکام شرعی به وسیله آنها ثابت می‌شود و عده‌ای از علم ادب و انشا، چون در این علم یاد داده می‌شود که چگونه قضایا را ثبت نمایند. کتاب حاضر یکی از کتاب‌هایی است که جهت تعلیم ثبت شروط در قرن نهم ترتیب یافته است. مؤلف آن اهل کازرون بوده و بدین جهت اغلب موارد و مثال‌ها را از کازرون و حوالی آن می‌آورد. در این کتاب به تفصیل از چگونگی ثبت اقرارها، شهادات، وصایا، امور مربوط به نکاح، طلاق، بیع، وقف و ... بحث شده است. این کتاب از جهت ذکر اسامی محل‌ها و نقود رایج و اسامی اثاث‌ها و وسایل در عصر مؤلف اهمیت دارد. ظاهراً طبق آماری که چلبی در کشف الظنون از این نوع کتاب‌ها به دست داده، آخرین کتاب شناخته شده در این موضوع است.

[کشف الظنون ۱۰۴۵/۲؛ دنا ۱۱۸۲/۶؛ فهرست واره، فقه هزار و چهارصد ساله اسلامی در زبان فارسی، محمد تقی دانش پژوه ص ۱۷۴-۱۷۶]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۱۲

آغاز: با جمیع توابع و لواحق ... اقرار کردند و اعتراف نمودند فلان بن فلان بن فلان بن فلان بن فلان و فلان بن فلان بن فلان اقراری و اعترافی صحیحین شرعیین معتبرین در شرع شریف در تاریخ رابع عشر ماه مبارک جمادی الاول لسنة اثنین و سبعین و ثمانمائة الهجرة که دادنی دارند و در ذمه ایشان ثابت و لازم است به اثلاث از مال فلان بن فلان بن فلان مبلغ دو هزار چهارصد و هشتاد و [چهار] دینار اقچه شهروا شیرازی که نیمه آن باشد یک هزار دویست و چهل و دو دینار، دینی واجب و حقی ثابت؛
انجام: متوفای مذکور در فوق قلمی شد اقرار کرده و اعتراف شرعی نموده است در شأن ایشان هر دو به قولی صحیح شرعی معتبر در شرع شریف محمدی عیه افضل الصلوة و اکمل التحیات و التسلیمات و بذلک وقع ... فی التاریخ عاشر شهر شعبان المعظم لسنة أربع و سبعین فثمانمائة.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۸۷۴ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۴۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۶ – ۱۱۳]

● الشروط / فقه / عربی

aš-šurūṭ

عبدالرحمن

ʻabd-or-rahmān

بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه:۲۵/۴

آغاز: فی المعاوضات و هی اثنا عشر باباً فی البیع و اشری و ینقسم الی خمسة اقسام [الاول] فیما یقع بین العاقدین بطریق الاصالة؛
انجام: بالخروج عن عهدة المبلغ و حکم بجمیع ذلک حکماً جزماً و اشهد علیه العدول.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ ذیقعده ۹۳۵ق؛ جلد: پارچه آبی، ۴۷گ (۵۱ر-۹۷ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: - ۳۷]

● شروط احکام ساعت عقد / هیئت / فارسی

šorūt-e ahkām-e sāʻat-e ʻaqd

رساله مختصری است در بیان ساعاتی که مناسب برای خواندن عقود می‌باشند و ساعاتی که نحس می‌باشند و خواندن عقود در آنها میمون نیست.

بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۷۹/۱

آغاز: ... اما بعد این رساله‌ای است در بیان شروط احکام ساعت عقد مشتمل است بر چند باب اول در نکاح؛ **انجام:** مگر قوسی

که چون طالع قوس باشد این بنا تمام نشود و بعضی گفته‌اند حوت نیز جایز است.
خط: نستعلیق، کا: محسن بن حبیب الله بن آقا جان المشیری الاصل البارفروشی، تا: ۱۳۵۲ق؛ مهر: «الزاجی الی الله محسن بن حبیب الله» (بیضی)؛ تاریخ وقف: ۲۸ جمادی الاول ۱۳۲۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: - ۱۹۸]

● **شروط الائمة الخمسة** / علوم حدیث / عربی
šurūṭ-ul-a'immat-il-xamsa

حازمی، محمد بن موسی، ۵۴۹ - ۵۸۴ قمری
hāzemī, mohammad ebn-e mūsā (1155 - 1189)

در صفحه عنوان آمده: «کتاب شروط الائمة الخمسة البخاری و مسلم و أبی داود و الترمذی و النسوی رضی الله عنهم تصنیف أبی بکر محمد بن موسی بن عثمن الحازمی روایة الشیخ الامام العالم أبی بکر عثمن بن علی بن حسن ... الحمیدی عنه ...» و در کشف الظنون چنین معرفی شده است: «شروط الائمة، أی المخرجین الذی شرطوا الروایة عن الراوی لأبی بکر محمد بن موسی الحازمی الهمدانی المتوفی سنة ۵۸۴ و لأبی الفضل محمد بن طاهر ذکره العراقی فی شرح الألفیة».
چاپ: دمشق، مطبعة الترقی، ۶۰ص، ۱۳۴۶ق؛ قاهره، مکتبة القدسی، ۶۶ص، ۱۳۵۷ق.
[دنا ۱۱۸۲/۶؛ الأعلام، زرکلی ۱۱۷/۷؛ الفهرس الشامل الحدیث النبوی و علومه ۱۰۲۹/۲؛ کشف الظنون ۱۰۴۷/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۳/۸
آغاز: بسمله. صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم تسلیماً. قرأت علی الشیخ الجلیل الأوحد الامام
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید اسپانیا، شماره ۱۸۰۰؛ خط: مغربی، کا: یحیی بن ابی طالب، تا: ۷۰۹ق؛ ۱۱ص (۷۸-۸۸)، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۳ - ۳۸۵]

● **شروط تکبیرة الاحرام** / فقه / عربی
šurūṭ-u takbīrat-il-iḥrām
فایده‌ای است در بیان شرایط پانزده‌گانه تکبیرة الاحرام.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۸/۶
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۴۸۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۲۳ق؛ ۱ص (۱۰۰) [عکسی ف: ۳ - ۳۶۷]

● **شروط الجمعة و ارکانها و صلاتها و خطبتها** / فقه / عربی
šurūṭ-ul jum'a wa arkān-u-hā wa ṣalāt-u-hā wa xuṭbat-u-hā

سائلی از مؤلف این رساله درخواست تألیف کتابی درباره شروط نماز جمعه و ارکان و صلوات‌های وارده و خطبه‌های نماز جمعه نموده، پس این رساله به درخواست آن تألیف، و در آن پس از ذکر مختصری از شروط و ارکان و مستحبات آن، خطبه‌ها و مواعظ و مباحثی که خود مؤلف وضع نموده در طی دوازده ماه عربی آورده شده است، بدین معنی که چه چیزی بهتر است در ماه رجب مثلاً خوانده شود، و چه مواعظی برای مردم گفته شود. مؤلف درعصر شاه عباس دوم می‌زیست و در یکی از خطبه‌ها وی را دعا و ستایش کرده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۶۸
آغاز: الحمدلله الذی خص یوم الجمعة بالفضائل وجعل وظایف العبادات لادراک السعادات وسائل و الصلاة ... ایها السائل عن شروط الجمعة و ارکانها و صلواتها و خطبتها، اعلم ان الشروط و الارکان العامة للصلاة؛ **انجام:** ولاتقلبنا عن هذا الشهر الا بالبشری و الخیور و التجارة الذی [...] ان احسن ما یقرأ به الاذان و یصدع به الاذهان کلام الملک الدیان اعوذ بالله من الشیطان الرجیم بسم الله الرحمن الرحیم والعصر ان الانسان ... الی آخر السورة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۸۶]

← شروط خلوت ← آداب الخلوة
← شروط خلوت ← آداب الخلوت

● **شروط الصلاة** / فقه / عربی
šurūṭ-uṣ ṣalāt
رساله کوتاهی است در شرایط و ارکان و واجبات نماز بر اساس مذهب ابوحنیفه؛ وی در ده باب شروط، ارکان، واجبات و ... نماز را ذکر کرده است.
آغاز: بسمله باب شروط الصلوة وهی ثمانیة الاول الوضوء بالماء المطلق او بالتیمم بالتراب عند عدم الماء و الثانی طهارة الثوب عن النجاسة الخفیفة و الغلیظة
انجام: باب الغسل التی سنة عند ابی حنیفة رحمة الله وهی اربعة الاول غسل الجمعة والثانی غسل العیدین و الثالث الوقوف العرفة الرابع غسل الاحرام تمت.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۲۰۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: سید اصغر اصغر زاده موسوی، بهمن ۱۳۳۰؛ کاغذ: نخودی، ۱۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۲۱ - ۹۰۴]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷/۱۷۰-۵۵۰۰/۲
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور نارنجی، ۱۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۸۰۰]

● **شروط الصلاة** / فقه / عربی

šurūṭ-uṣ ṣalāt

رساله‌ای کوتاه در بیان ارکان شش گانه نماز و برخی احکام جزئیه شرعیه آن است که بر اساس مذهب اهل سنت تنظیم شده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... باب شروط الصلاة و هی ستة الاول الوضوء بالماء الطاهر عند وجود الماء او التیمم عند عدم الماء ...

انجام: و هو غسل الکافر اذا اسلم ان لم یکن جنباً.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۸۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: درویش به سلوحاة، تا: محرم ۱۰۱۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ (۱۶۵ر-۱۷۲ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۴ - ۱۶۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۷۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳(ص۱۰-۲۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۳/۱ - ۸۲]

● **شروط الصلاة = الصلاة** / فقه / عربی

šurūṭ-uṣ ṣalāt = aṣ-ṣalāt

متن فقهی مختصری بر مبنای اهل سنت (حنفیان) در بیان آداب و شروط نماز و وضوء است که در چند باب با عناوین: شروط الصلاة، ارکان الصلاة، سنن الصلوة، فیما یستحب فی الصلوة، فیما یکره فی الصلوة، فیما یفسد الصلوة، فرائض الوضوء، سنن الوضوء، فیما یستحب فی الوضوء، آداب الوضوء، نوافل الوضوء، کراهیة الوضوء، منهی الوضوء، نواقض الوضوء، فرائض الغسل، سنن الغسل، المعانی الموجبة للغسل، الغسل المسنون، الغسل الواجب، الغسل المستحب، نگارش یافته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۰/۷ کر

آغاز: بسملة، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله و صحبه أجمعین؛ باب شروط الصلوة و هی ثمانیة الأول الوضوء بالماء المطلق و هو الماء الذی بقی علی أصل خلقته؛

انجام: باب الغسل الواجب و هو غسل المیت حتی لایجوز الصلوة قبل الغسل أو التیمم عند عد الماء؛ باب الغسل المستحب و هو غسل الکافر إن أسلم؛ تمت الکتاب بعون الملک الوهاب

خط: نسخ، کا: بکر بن عیسی، تا: ۱۰۸۹ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی نخودی، ۶گ (۳۷پ-۴۲ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۴۰/۲ - ۳۱۶]

● **شروط الصلاة** / فقه / عربی

šurūṭ-uṣ-ṣalāt

ظاهرا غیر همانند:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

رساله در خصوص شروط صلوة و ارکان و واجبات و مستحبات و مکروهات از علمای نیمه نخست سده سیزده قمری؛ خط: نسخ درشت، کا: حسین بن عبدالله بن ابراهیم بن سلیم ستری بحرانی، تا: ۲۰ شوال ۱۲۶۴ق؛ به دستور ملا محمد لاری سالن لنجه؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۶ش۴ - ۱۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۳۷۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۵۰ص، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۸سم [رایانه]

● **الشروط العلمیة و الواقعیة** / فقه / عربی

aš-šurūṭ-ul ʻilmīyya wa-l wāqiʻīyya

بهبهانی، عبدالله بن اسماعیل، ۱۲۶۲ - ۱۳۲۸ قمری

behbahānī, ʻabd-ol-lāh ebn-e esmāʻīl (1846 - 1910)

تاریخ تألیف: جمادی الاول ۱۳۰۳ق

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۰۵/۱۴

آغاز: قد توهم بعض متأخر متأخری الأصحاب ان المراد بالشرط العلمی ان الثوب اذا لم یعلم بملاقاته للبول مثلاً لم یکن نجساً فاذا علم به بعد الفراغ عن الصلاة تنجس من حین العلم؛ **انجام:** فاذا حملنا الأمر الوارد فیها بالتدارک علی الندب سلمت عن مخالفة هذه القاعدة أیضاً و الله تعالی هو العالم بحقایق احکامه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴گ (۲۲۳پ -۲۵۶پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲۸ - ۱۴]

● **الشروط الفاسدة** / فقه / عربی

aš-šurūṭ-ul fāsida

مازندرانی، نصرالله بن ابو تراب، ق۱۴ قمری

māzandarānī, nasr-ol-lāh ebn-e abū-torāb (- 20c)

رساله مختصری است در بیان حکم شروط فاسد، این رساله را مؤلف جهت تدارک ثواب زیارت‌های سیدالشهداء (ع) که از او فوت شده تألیف کرده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بع د ... لما فات منی بعض زیارة سیدی و مولای أبی عبدالله صلوات الله علیه و علی آبائه و ابنائه المعصومین

انجام: و کذا المبهمات لان نظیر الحیثیة المزبوره اعتبرت فی وضعها ایضا.

[الذریعة ۱۸۵/۱۴؛ دنا ۱۱۸۲/۶]

بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۳۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محسن بن حبیب الله بن آقا جان بن مهر علی بن صفر علی، تا: جمعه ۱۷ شوال ۱۳۱۰ق؛ مهر: «الراجی محسن بن حبیب الله» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۷ص (۲-۵۸)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱×۴۱سم [ف: - ۱۶۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۹۲/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۴۴]

● شروط النکاح / فقه / عربی

šurūṭ-un nikāḥ

در این رساله بسیار مختصر انواع نکاح و صیغه‌هایی که در هر نوع گفته می‌شود، بیان گردیده است؛ شروطی که در نکاح دائم و منقطع (متعه) معتبر است به‌طور مختصر می‌آورد.

آغاز: الحمد لله و الصلاة علی محمد وآله. لاریب ان النکاح ینقسم الی دائم و متعة. و الدائم یعتبر فیه صلاحیة الزوجین لایقاع عقد النکاح

انجام: احلت لک نظرها، او تقبیلها اقتصر علیه و السلام علی من اتبع الهدی و دین الحق ... تمت الرسالة

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۰۶/۶

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ نامبوب است؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن یشمی سبز، ۲گ (۷۰پ-۷۱پ)، اندازه: ۱۳/۳×۱۹/۱سم [ف: ۹ - ۵۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۰/۴

آغاز و انجام: برابر

گویا این رساله از مؤلفات محقق کرکی باشد، و در حاشیه نشانی «ع ل» دارد که اشاره به نام کرکی می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: علیجان بن سلطان بایزید کوکدی، تا: ۹۳۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۲۳پ-۱۲۵پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۲۷۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۷۹/۶

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۷۳پ-۱۷۵ر)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۹۰]

● شروط و آداب عقد / آداب و سنن / فارسی

šorūt va ādāb-e ʻaqd

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

فصل در بعض شروط و آداب عقد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۲۹/۳

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن کربلایی عبدالعظیم چلاوی خانکدار، تا: ۱ ربیع الثانی ۱۱۹۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲گ (۱۸۸پ-۱۸۹ر)، ۱۸سطر (۱۱×۱۶) [ف: ۱۷ - ۱۸۲]

● الشروط و الارکان فی الصلوة / فقه / عربی

aš-šurūṭ-u wa-l-arkān-u fi-ṣ-ṣalāt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۵۴/۲

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فاعلم ان لوجوب الصلوة ثلثة شروط؛

انجام: قبل التشهد و لم یعد بطلت الصلوة تمت الشروط و الارکان بعون الملک المنان.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، مذهب، ۷ص (ص۲۵-۳۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۲سم [ف: ۴۵ - ۲۴۷]

● شروط الوضوء (فائدة فی) / فقه / عربی

šurūṭ-ul-wuḍū' (fā'idat-un fī)

شرایط چهل گانه وضو در این فایده بیان شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۸/۷

آغاز: بسمله. ربنا آتنا من لدنک رحمة و هب لنا من أمرنا رشداً. الحمدلله رب العالمین ... فایدة فی شروط الوضو و هی أربعون شرطاً الأول الاسلام قال فی الروضة اول الباب فلا یصح ووض کافر الثانی الماء الطهور؛ **انجام:** الأربعون أن لایقترن بمانع ... هذا آخر ما أردته من جمع هذه النفایس ... و الحمدلله وحده و صلی الله علی محمد و علی آله و أصحابه أجمعین و سلم و حسبنا الله و نعم الوکیل.

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۴۸۶. خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۸۴ق، ۶ص (۱۰۱-۱۰۶) [عکسی ف: ۳ - ۳۶۷]

● الشروع فی الاحکام / هیئت / فارسی

aš-šurū‘ fi-l-aḥkām

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۹۱/۱

آغاز: فصل اندر دانستن سال خداوند تحویل چون خواهد که بداند که خداوند طالع تحویل سال کدام ستاره است باید که در طالع؛ **انجام:** جداول نجومی

این کتاب فقط باب نهم آن موجود است که در این باب هشت فصل است. فصل اول اندر بیرون آوردن سهم سعادت بدانکه سهام اصلی بزرگ است منجم را فصل آخر - فی الضمیر کسی ضمیر کنه بار گوید که بیرون اوربار گوید که حکم کن؛ خط: نسخ، کا: درویش الیاس مؤذن، تا: اواخر محرم ۹۵۷ق؛ محشی؛ مهر: نجم التولیه تاریخ ۱۳۰۷؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سرخ، ۱۹

سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۳۴۷]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۹۱/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۷۱]

● **شروع ماههای قمری** / - فارسی

šorū'-e māhhā-ye qamarī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۳۱/۲۲

آغاز: ماه محرم الحرام را در زر سرخ باید دید که برابر به چهار صد حج است. ماه صفر را در آینه بیند ثواب چهار صد پیغمبر یابد. ربیع الاول را در آب بیند چنان باشد که هزار شتر قربانی کرده باشد؛ **انجام:** ذی الحجة الحرام را بر روی حلال خود ببیند بی حساب به بهشت درآید و الله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱ص (۱۰۱پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ – ۵۱۶]

● **شروع المنطق** / منطق / عربی

šurū'-ul-manṭiq

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۵۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عبدالله ناصری [رایانه]

● **شروق الانوار و انوار الشروق** / عرفان و تصوف / فارسی

šorūq-ul anvār va anvār-oš šorūq

در عرفان و سلوک است و بسیار شیوا از قرن ۷–۸. پس از دیباچه مقدمه در بیان حقیقت این نوع علم و تقسیم و فائده آن، سپس دو قسم: ۱. نظری، در سه مطلع؛ ۲. عملی، در سه «مقاله»: ۱) حفظ صحت، ۲) ازالت رذایل، ۳) دعوت و تکمیل. در آن از خواجه نصیر الدین طوسی و نیز نگاشته‌های خود به نام «انوار الفرقان فی اسرار القرآن» و «تتمة الارشاد» و «خلوص الحکمة» یاد کرده است.

[دنا ۶/۱۱۸۳؛ فهرستواره منزوی ۶۱۲/۷]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۸۰

آغاز: بسمله. و به نستعین. الحمدلله مبدء الحقائق و الصلوة علی محمد خیر الخلائق. سلام علی جیران لیلی فانها اعز علی العشاق من ان یسلما فان شروق الشمس ضوء طلوعها یقمر وجهها المیمون تطلع اینما درین وقت کلماتی ذوق آمیز و نکاتی شوق انگیز که منبه عاقل و مهیج شوق کامل تواند بود چه «من لم یهجعه الربیع و ازهاره و العود و آثاره فهو فاسد المزاج لیس له علاج

در «منهاج دوم در دعوت و ارشاد اولیا». پس از دیباچه یک مقدمه دارد در بیان حقیقت این نوع علم و تقسیم فائده آن و دو قسم: نخست در نظری در سه مطلع، دوم عملی در سه مقاله: مقاله نخستین در حفظ صحت، دوم در ازالت رذایل سوم در دعوت و تکمیل و نسخه می‌رسد تا به نیمه منهاج دوم این مقاله. در آن یاد شده: از انوار الفرقان فی اسرار القرآن و تتمة الارشاد و خلوص الحکمة هر سه از خود مؤلف و از تبصره شیخ شیوخ الروم (گویا تبصرة المبتدی و تذکرة المنتهی قونوی) و مقامات العارفین و طواسین و اخلاق ناصری و قیومیه امام محمد بن عبدالواحد تبریزی و شفا و از عامری و از ابن اعرابی و مولی المولی و رباعی فارسی او و سیف الدین باخرزی و حجة الاسلام شیخ ابویوسف همدانی و قاضی احمد معاصر مؤلف، شعر سعدی در آن هست، در آن آمده: «چون این رساله متضمن انوار الحکمة خواهد بود نام او شروق الانوار کرده شد»، کسی در آغاز نسخه نوشته است که در مکتوب قطب محیی از شروق الانوار یاد شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح، خط محمد رضا امامی شکیبی در آغاز نسخه مورخ ذیحجه ۱۰۰ در شهرک سر رنج مالوه و یادداشت روز یک‌شنبه ۹ جمادی الثانی ۱۰۲۲ در دهلی و یادداشت اول ربیع الثانی ۱۲۹۵؛ ۱۰۹گ، ۲۱ سطر، قطع: ربعی [نشریه: ۲ – ۸۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۶۰–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۱۳۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۱۳/۱

آغاز: ... من العلم اما احدهما فقد اظهرته للناس ... و چون این رسالت متضمن خلاصه انوار الحکمه خواهد بود نام او شروق الانوار کرده شد؛ **انجام:** یؤید باح ق الحقایق کاشفا غطاء الهوی ... للعیان مطامع.

کا: یوسف بن ابی یزید کازرونی، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن سیاه، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۶/۶سم [ف: ۷ – ۱۴۶]

● **الشره و الحرص** / اخلاق / عربی

aš-šarh wa-l ḥirṣ

اصفهانی، معمر بن احمد، – ۴۱۸ ؟ قمری

esfahānī, ma'mar ebn-e ahmad (- 1028)

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۷۸/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: نخودی، ۷ص (۱۱۱–۱۱۷)، قطع: وزیری [نشریه: ۵ – ۲۲۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۱۹/۶–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۷۴۱]

← الشریعة ﴿ آداب الشریعة

● **شریعة الارث فی ارث الشریعة** / فقه / عربی

šarīy'at-ul-irṯ fī irṯ-iš-šarī'a

موسوی خسروشاهی، محمد باقر بن هاشم، ق۱۴ قمری

mūsavī xosrošāhī, mohammad bāqer ebn-e hāšem (-20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۷۵/۵

آغاز: بسمله سبحان من لا شبیه له فی ذاته و لا شریک له فی ملکه ... فیقول المسکین المستکین محمد باقر بن هاشم ... ان هذه وجیزة خطر بالبال فی ارث الشیعة؛ **انجام:** فاشتراطها و لا وجه له تم ذلک بعون الله ... و الحمدلله تعالی اولاً ... من سنه سبع و خمسین و ثلثمائه و الف و انا الاحقر محمد باقر بن هاشم الموسوی الخسروشاهی ۱۳۵۷.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۰ص (۱۶۰–۱۸۹)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۴۷/۲ – ۱۱۰]

● شریعت بیان / کلام و اعتقادات / فارسی

šarī‘at-e bayān

مانند اساس‌نامه‌ای حزبی و امروزی است برای یک طریقت که ادعای فراگیر بودن همه ادیان و مکاتب را دارد و هر چه آنها نتوانسته‌اند آشکارا بگویند این شریعت آن را بیان می‌کند. از آیات قرآن و احادیث استفاده کرده، تأویل‌ها کرده است از نقطه و حروف و صلواتی که بر آنها درست شده سخن گفته است و نمازهایی که در اوقات پنج‌گانه است، اما پس و پیش کرده است شبیه کتب بابیه و بهائیه است، کتاب «بیان» یا «احکام بیان» آنها نیست.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۸۶۰

آغاز: شریعت بیان ترتیب منتظم ومقرری است در حوادث کونیه که خداوند سبحانه مدار ترقی عالم کون و اجسام را بر آن نهاده؛ **انجام:** و ایشان را در چنان عصر از دست اجانب خلاصی نمود و بعد چه [مشامت] نوع اخلاق تباه واعتقاد فاسد بود که دوازده هزار افغان از اول ایران تا آخر آن را تارج نمودند و ملت فرانسه

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۶۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ: ۳ – ۱۲۸۶]

● شریعة الشیعة و دلائل الشریعة = شرح المفاتیح / فقه / عربی

šarī‘at-uš šī‘a wa dalā’il-uš šarī‘a = š.-ul mafātīḥ

فتونی اصفهانی، ابوالحسن بن محمد طاهر، – ۱۱۳۸ قمری

fotūnī esfahānī, ab-ol-hasan ebn-e mohammad tāher (-1726)

وابسته به: مفاتیح الشرایع؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶–۱۰۹۱)

شرحی است بر مفاتیح الشرایع فیض کاشانی.

[دنا ۱۱۸۳/۶؛ الذریعة ۱۸۷/۱۴]

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۷۳

آغاز: الحمدلله العلیم الخبیر و الصلاة علی محمد نبیه البشیر النذیر؛ **انجام:** هذا ما جینا به فی النجف الاشرف علی مشرفها السلام آخذا من الشارح – سلمه الله تعالی – علی ان ننقل من خطه و نصحح ثم نبعثه الیه حتی ناخذ من المقابلة آخر شهر رمضان المبارک عام الحادی و الثلاثین و المائة بعد الالف، و الحمد لله علی کل حال، کتب هذه الاحرف بیده الجانیة محمد بن علی الشوشتری

از اول کتاب تا مفتاح: «قیل تستحب فی شهر رمضان صلاة الف رکعة بالتوزیع»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با نشان «منه عفی عنه»؛ ۷۴گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۸۹]

← الشریعة النبویة فی شرح اللعمة الدمشقیة ⟵ مطلع الانوار الغرویة فی شرح اللعمة الدمشقیة

● الشریعة النبویة من تفسیر اللمعة الدمشقیة / فقه / عربی

aš-šarī‘at-un-nabawīyya min tafsīr-il-lum‘at-id-dimašqīyya

وابسته به: اللمعة الدمشقیة فی فقه الامامیة؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴–۷۸۶ق)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۲۱

آغاز: بسمله. و به نستعین. الحمد لله رب العالمین ... و سلک بی نهج الرشد و الصواب انه الکریم الوهاب. قوله قدس سره: کتاب الصلوة. تطلق الصلوة لغة علی عدة معانی کالدعاء و الرحمة؛ **انجام:** و لیس ذلک من الحکایة المطلوبة فی الاذان (و قد تم الجزء الثالث من کتاب الشریعة النبویة فی شرح اللمعة الدمشقیة)

جزء سوم؛ خط: نسخ، کا: زین بن شیخ باقر بن شیخ محمد حسن بن شیخ زین نجفی، تا: ۱۲۵۰ق؛ مهر: «من کتب الاقل محمد باقر الاصفهانی»؛ تملک: میرزا موسی موسوی خرم آبادی در ۱۲۵۵، عبدالوهاب رضوی در مشهد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۳گ، ۲۷ سطر (۲۰×۲۹/۵)، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۷ – ۲۷۵۲]

● الشریعة و الحقیقة / عرفان و تصوف / عربی

aš-šarī‘at-u wa-l-ḥaqīqa

حسینی قزوینی، ابوتراب بن محمد، ق۱۳ قمری

hoseynī qazvīnī, abū-torāb ebn-e mohammad (- 19c)

در این‌که شریعت و حقیقت یک چیز است گر چه بعضی گمان کرده اند دو چیز است، و در آغاز بدگویی بسیار از علمای ظاهر کرده و آنان را جاهل نامیده و ضمناً آیه «و لقد من الله علیکم اذ بعث فیکم رسولا» را تفسیر صوفی می‌نماید.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۳۹/۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فقد من الله علی بعض الفقراء بتوسط فیض الاولیاء المجاهدین هدایة الطریق؛ **انجام:** و اجعلنا من الراضین بقضائک و حکمک یا ارحم الراحمین و نجنا من جور الظالمین

کا: ابوتراب قزوینی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۵۰پ-۵۷پ) [ف: ۱۸ - ۳۳]

● **شریعت و طریقت و حقیقت** / عرفان و تصوف / فارسی

šarī'at va tarīqat va haqīqat

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

ne'mat-ol-lāh-e valī, ne'mat-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-lāh (1330 - 1431)

[دنا ۱۱۸۴/۶؛ فهرستواره منزوی ۶۱۳/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹/۸

بیان شریعت و طریقت و حقیقت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ص (۳۸-۵۴)، ۲۰ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [سنا: ف: ۱ - ۷۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹/۱۰

در شریعت و طریقت به روش پرسش و پاسخ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵ص (۶۰-۶۴)، ۲۰ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [سنا: ف: ۱ - ۷۴]

● **شریعت و طریقت و حقیقت** / عرفان و تصوف / فارسی

šarī'at va tarīqat va haqīqat

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۷۲/۱

در چند باب با عنوان‌های «اگر ترا پرسند - جواب بگو» در آن از درویشی هم گفتگو شده است؛ خط: نستعلیق، کا: حسین بن حاج محمد ترشیزی، تا: ۱۸ ذیقعده ۱۰۹۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۶گ (۱-۱۶)، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۱۷۱]

● **شریعت و طریقت و معرفت و حقیقت** / عرفان و تصوف / فارسی

šarī'at va tarīqat va ma'refat va haqīqat

نورعلیشاه، محمد علی بن عبدالحسین، ۱۱۶۰؟ - ۱۲۱۲ قمری

nūr-'alī-šāh, mohammad 'alī ebn-e 'abd-ol-hoseyn (1747 - 1798)

در حدود دویست بیت می‌باشد ولی عبارت و مطالب آن عادی نیست و خیلی به کتب افسانه و داستان شباهت دارد و قرینه‌ای که از نورعلیشاه باشد از خود رساله به دست نیامد. این رساله داستانی است از اسرار طلب و سلوک، تجلی و سریان حقیقت و ولایت و راز پیری و مریدی و پاره‌ای از آداب تصوف عامی و شاید برای خواندن در نقالی‌های و سخنوری‌های صوفیانه است. نشانی‌های دقیقی از منابع و مکتب‌های مختلف در آن به چشم می‌خورد. (مثلاً در سخن درباره آفرینش آدم و سرشت او و از گل و از ازیل = شیطان) و نیز نشانی‌ها و اصطلاحات علی اللهی. از جمله نام‌هایی که در این داستان یاد شده: هفت شاهزاده (سلطان بابوس (ظ ناووس)، سید محمد کوره سوار، سید بوالوفاء سید حبیب شاه، سید شهاب الدین، سید مصطفی و میر)، استاد محمد دمشقی، رزبانو خاتون، سلطان صحاک، پیر علی، بن یامین، ایوت باغبان، شیخ عیسی و خانه او در پردیور و شاه بابا خوشین.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۸/۹

خط: نسخ، کا: محمد علی بن سید عرب حسینی، تا: ۱۲۳۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳ - ۴۳۴]

← شریعت و طریقت و معرفت و حقیقت (رساله در بیان) ≻ سرانجام نامه

← الشریف المرتضی ≻ مفخرة الشیعة الشریف المرتضی

● **الشریفیة = ارجوزة فی المنطق** / منطق، شعر / عربی

aš-šarīfīyya = urjūzat-un fi-l-manṭiq

کشفی، جعفر بن ابی اسحاق، ۱۱۸۹ - ۱۲۶۷ قمری

kašfī, ja'far ebn-e abī-eshāq (1775 - 1851)

تاریخ تألیف: ۱۲۱۱ق؛ محل تألیف: نجف

منظومه‌ای است در ۳۴۰ بیت شامل قواعد منطقیه با عناوین «قانون، قانون» و دارای ده «باب» و «خاتمه». در ابیات پایانی نام مؤلف هم نام با امام ششم (ع) معرفی شده: «و ناظم المسائل المهمة ×× خوطب باسم سادس الائمة».

آغاز: بسم الآله فتح کل الالسنة ×× و الحمد لله جمیع الازمنة / قد عجزت عن حمده الفحول ×× مادری الموضوع و المحمول ... / واقدم العلوم علم المنطق ×× لان هذا منشاء التنطق / الموسوی ابن ابی اسحاقا ×× یکشف عن منطقة النطاقا ... / حررتها مثنی التصنیف ×× للنجف الاشرف للشریف / منه الی تصنیفها رعیت ×× فاالشریفیة قد سمیت ...

انجام: انی اذا خوطبت بالنداء ×× ج و عین قبل قا و الراء / فالحمد لله یکون اهله ×× لا قاصرا بل بالغا اهلا له / ثم صلوة الله فی المدام ×× علی النبی الهادی الانام / و آله البررة الاطهار ×× من مبدء اللیل الی النهار / و الختم فی الف مضی من هجرة ×× و المأتین ثم احدی عشرة

[دنا ۱۱۸۶/۶ (۱۸ نسخه)؛ الذریعة ۱۸۸/۱۴؛ التراث العربی المخطوط، ج۸ ص۱۵۳-۱۵۴]

شرح و حواشی:

۱– تجرید المیزان؛ صدر الافاضل، احمد بن سلطانعلی (–۱۳۴۳)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۲۴/۱
خط: نسخ، کا: ابو القاسم بن محمد باقر اصفهانی، تا: ۱۲۲۲ق، جا: نجف اشرف؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲گ (۱پ–۲۲ر)، اندازه: ۸×۱۱سم [ف: ۱۶ – ۲۲]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۳۹۷/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ ۹گ (۵۴–۶۲ر)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ – ۱۲۴]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۴۴/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و آله البررة الاطهار ×× من مبدء اللیل الی النهار
خط: نسخ، کا: محمد جواد، تا: ۱۲۴۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۵گ (۶۱–۹۵)، ۱۱ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳–۹۳۵]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۱۱/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فانه علته فیذکر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۹ص (۷۰–۸۸)، ابعاد متن: ۵/۵×۸/۵ اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵ – ۱۶۱۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۳۳پ–۴۴پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۵سم [ف: ۴ – ۱۶۹]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۸۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عظیم تویسرکانی، تا: ۱۲ شوال ۱۲۵۴ق، برای آخوند ملا محمد کریم؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۵ – ۳۷۸]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۲۳/۴
همان نسخه بالا [مؤید: ۲ – ۱۳۳]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۳۶/۱–۱۰/۱۷۳
آغاز: عرفه حقیقة الإشار ×× اخبره کیفیة الاخبار / علمه بالحق والیقین ×× فصار سود الملل والدین؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ معرب، کا: محمد حسین کاشانی، تا: ۱۲۵۵ق، جا: بروجرد؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۷گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵ – ۲۷۰۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱ رمضان ۱۲۵۶ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: میشن مشکی، ۱۵گ (۱۷پ–۳۱پ)، ۱۳ سطر (۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴/۹×۲۱/۶سم [ف: ۲۹/۱ – ۳۰۴]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۷/۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳–۱۲۵۷ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن، ۲۵ص (۱۸۳–۲۰۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۱۶۹]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۰۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵گ (۲۸ر–۵۲پ)، ابعاد متن: ۶/۵×۱۲، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۵ – ۴۱۴۸]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۸۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: محمد تقی فرزند عبدالغفور، تا: ۱۲۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی نیلی، ۱۷گ (۱–۱۷)، ۱۰ سطر، اندازه: ۶×۱۰سم [ف: ۲۹ – ۱۱۵]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۰۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** مع الاله احد الا تدعوا.
خط: نستعلیق مخلوط بنسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۹ صفر ۱۲۸۰ق، جا: بروجرد؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ جلد: مقوا، ۱۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۲سم [ف: ۱۱ – ۴۹۳]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۶۲/۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد وقار شیرازی، تا: ۱۲۹۷ق؛ ۵گ (۱۲۲پ–۱۲۶ر)، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲۷/۲ – ۳۹]

۱۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۱۶/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: نجف اشرف؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۲۷۰]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۷۰/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، کا: احمد بن حسن موسوی، تا: ۱۳۰۶ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ کاغذ: فرنگی، ۳۰گ (۱۰۰پ–۱۲۹پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۶×۱۲/۵سم [ف: ۳۵ – ۵۶۵]

۱۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۲۹/۲
خط: نسخ، کا: سید محمد تقی موسوی زنجانی، تا: ۲۷ شوال ۱۳۱۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۱۰۳ر–۱۱۱ر)، ۱۵ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: – ۲۸۰]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹/۳ سرود
خط: نسخ، کا: (ن ق ی)، تا: ۱۳۱۹ق [نشریه: ۱۳ – ۴۱۱]

۱۸. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۲۷/۵
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: در زمان مؤلف؛ جلد: تیماج سبز، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۱ – ۹۳]

۱۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۴۹/۱۰
آغاز و انجام: برابر
کا: محمدکاظم بن محمد صادق بن محمدرضا بن محمدصادق، تا: ۱۲۲۷ق؛ ۱۶گ (۹۸–۱۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ – ۱۴۳۸]

↩ شریفیه ⩾ عقائد اهل سنت و جماعت
↩ شریفیه خاقانیه ⩾ لمعات الهیه در معارف ربوبیه
↩ شش ابتدا ⩾ جاودان نامه

● **شش جهت** / داستان / فارسی

šeš jahat

سیالکوتی، روپ نراین بن هریرام، ق۱۲ قمری

sīyālakūtī, rūp narāyen ebn-e harīrām (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۱۵- ۱۱۲۱ و ۱۱۳۵ق؛ محل تألیف: شاهجهان آباد (دهلی)

پنج داستان کوتاه است و یک داستان بلند و چند سطر تاریخ، که طبق یک صنعت ادبی، که با به کار بردن جوهر مشکی و سرخ، داستان از شش جهت خوانده می‌شود و از یک داستان بلند، پنج داستان کوتاه بیرون کشیده می‌شود و از این‌گونه است «پنج جهت». (احمد منزوی)

آغاز: این نامه دلگشا که هر صفحه آن× آراسته گلشن است چون باغ جنان / از شش جهتش چو قصه هست عیان × شد نامش شش جهت به فضل یزدان/ این نامه دلنشین خجسته آییم× صد شکر که به زیور حمد و سپاس ...

انجام: قطعة لمصنفة فی التاریخ ... و قمری آسا بر سروستان نغمه اجنب سرایند بالعاقبة بالعافیة

چاپ: پاکستان، مرکز تحقیقات فارسی تیران و پاکستان، تصحیح دکتر علی اکبر جعفری، ۱۳۵۲ش، ۱۴+۲۳ (۱۸) ص

[دنا ۱۱۸۵/۶؛ تسبیحی ۲۹۳/۲؛ گنج بخش منزوی ۱۳۷۲؛ فهرستواره منزوی ۴۳۱/۱]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۹/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: گنج بخش، ش ۳۱۸ (گنج ۱۳۷۲/۳)؛ خط: نستعلیق خوش، کا: ایزدبخش خوشنویس ولد سعدالله بن امام بخش، تا: قرن ۱۲؛ ۲۱گ (۳-۲۳) [عکسی ف: ۲ - ۱۷۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۸۸/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۷]

● **شش سفرنامه (ترجمه)** / سفرنامه / فارسی

šeš safar nāma (t.)

نامه نگار، علی بن رضا، ق۱۴ قمری

nāme-negār, ʻalī ebn-e rezā (- 20c)

شامل سفرنامه‌های: ۱. «تفصیل سیاحت و مسافرت به سمت قطب شمال از ۱۸۷۰م تا ۱۸۷۳م به روایت مسیو لیوتنان تیزن». در این سفر کاپیتان هال از طرف مجلس وکلای ممالک آتازونی به ریاست هیئتی به قطب شمال می‌رود و با رنج و مشقت بسیار موفق می‌شود که قطب شمال را فتح کند؛ ۲. «مسافرت به چین» است که به وسیله مسیو تامسن نگارش یافته و حاوی بازدید او از فرمز و چین و بیان اوضاع طبیعی و عجائب و غرائب آن مرز و بوم است؛ ۳. «تفصیل مأموریت قشون به صفحات مرکزی افریقا به جهت منسوخ کردن بیع و شرای سیاهان» به ریاست سرساموول وایت پیکر در این سفرنامه مباحث دقیقی از جغرافیای افریقای مرکزی وجود دارد؛ ۴. تفصیل مسافرت در قن تارابی در مملکت اسپانیاست که ضمناً تاریخ مفصل این ناحیه را حاوی است؛ ۵. شرح مسافرت در کانادا و رودخانه قرمز واقع شمال در ینگی دنیا به موجب روایت مسیو لامت؛ ۶. مسافرت و سیاحت در صفحات رودخانه آمازن و مادیرا واقع در ینگی دنیاست به موجب روایت فرانس کلر لوزین کر.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۲۸

آغاز: بسمله، تفصیل سیاحت و مسافرت بسمت قطب شمال از سنه ۱۸۷۰؛ **انجام:** بوضع هوا و بحر پیمایان که بطرف باد یا برخلاف آن واقع باشند

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ به خط ناصرالدین شاه آمده: «تماماً ملاحظه شد»؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۸گ، ۱۵سطر (۱۱×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۴ - ۱۱۰]

● **ششصد و پنجاه کلمه** / اخلاق / عربی

šešsad va panjāh kalame

خازنی، محمد بن ابراهیم

xāzenī, mohammad ebn-e ebrāhīm

برای: ابوالحسن علی پسر محمد وزیر

پند و اندرز است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴/۱۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذا ما جمع الشیخ الرئیس العالم ابو عبدالله محمد بن ابراهیم الخازنی رحمه الله من الاخبار ... لاجل قوام الدین شرف الوزراء ابی الحسن علی بن محمد رحمه الله و هی ۶۵۰ خبراً ... علی حروف الهجاء ... باب الالف:اطلبوا الخیر عند حسان الوجوه آفة؛ **انجام:** یحشر القضاة مع السلاطین و العلماء مع الانبیاء و الحمدالله علی تمامه

یک باب نیز برای «لام الف لا» باز کرده، و کتاب سی باب دارد (گ ۱۲۱-۱۳۷)؛ خط: نسخ، کا: سلیمان قاضی بن محمد مکری، تا: ربیع الاول و ربیع الثانی ۱۱۹۵ق؛ جلد: تیماج حنایی، ۱۷گ (۱۲۱-۱۳۷)، ۹-۱۳ سطر، اندازه: ۶/۷×۱۲/۵سم [ف: ۲ - ۲۳۴]

● **شش طومار بحر المیت** / -

šeš tūmār-e bahr-ol meyyet

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۸۱-عکس

شش طومار بحر المیت که در ۱۹۴۷ یافته‌اند، چاپ ۱۹۵۸ با شرح آن به فرانسه؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۲۶۰]

● **شش فصل** / اسطرلاب / فارسی

šiš fasl

طبری، محمد بن ایوب، - ۴۸۵ قمری
tabarī, mohammad ebn-e ayyūb (- 1093)

رساله‌ای است عزیز الوجود و نفیس و بسیار گرانبها در معرفت اسطرلاب از تألیفات ابوجعفر محمد بن ایوب الحاسب الطبری از مشاهیر منجمین ایران در قرن پنجم و صاحب شمارنامه و چند کتاب دیگر، که مؤلف آن را در پاسخ امتحان و سؤالی که از او شده نوشته و از مجموع اسئله و اجوبه این کتاب را در شش «فصل» به تفصیل فراهم کرده است: ۱. معرفت چگونگی اسطرلاب‌ها و عدد بارها او؛ ۲. معرفت چه چیزی آن خط‌های مستقیم و مقوس و دایرها و نگاشت‌ها و نبشت‌ها کی بروست؛ ۳. معرفت آن علمها کی بر پشت اسطرلاب‌ها بتوان کرد؛ ۴. معرفت آن علمها کی بروجه اصطرلاب‌ها بتوان کرد بجملگی؛ ۵. معرفت امتحان درستی اصطرلاب‌ها و عمل‌های وی؛ ۶. کارهای مساخت چیزها بلند و برداشته و جاه‌ها و مغاک‌ها.

آغاز: بسمله: رب انعمت فزد. این کتابی است در پاسخ امتحان و سوال که کرده بودند ابی جعفر محمد بن ایوب الحاسب الطبری را در معرفت اسطرلاب کسانی که خواستند که از وی نصیب این علم بردارند و بشناسند که او را ادرین معنی خطی تمام است چون جمله را در جواب یافتند از وی درخواستند تا سوال ایشان و جواب خود را جمله گردآورد و کتابی ساخت تا دیگران را حظی باشد از نگریدن و خواندن آن از بهر آنکه شریف‌ترین آلتهای علم نجوم اصطرلاب است و درستی این صناعت بنابروی است ... پس چون رای ایشان برین گونه یافتیم هر سوال را که از ما یافته بودند جمله گرد کردیم اندرین کتاب و پیدا کریدم هر علمی و عملی که بر اصطرلاب است و زین معنی هیچ باقی نگذاشتیم و پوشیده کارها را او را پیدا کردیم چنانک آسان باشد به آن جستن آن. و این کتاب را بر شش فصل نهادیم و هر فصلی از او پدید کردیم که چند سؤال است و هر سوالی در چه معنی است برین گوه آگه بشودیم ...

انجام: طالع عقرب بود سه درجه و دقایق اینست کی یاد کرده شد بدرستی والله اعلم بالصواب

[دنا ۱۱۸۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۹۸۱/۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** طالع عقرب بود سه درجه و دقایق اینست کی یاد کرده شد بدرستی والله اعلم بالصواب

خط: نسخ مشکول، کا: عبدالسلم بن ابی الفرج بن مکی الکاتب، بی‌تا؛ کاغذ: حنائی بغدادی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷-۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۱۹۶]

● **شش فصل = رفع شبهات اهل کربلا = رساله در جواب شبهات** / کلام و اعتقادات / فارسی

šeš fasl = raf‘-e šobahāt-e ahl-e karbalā = r. dar javāb-e šobahāt

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: شب دوشنبه ۶ جمادی الثانی ۱۲۶۳ق

این رساله را مؤلف در جواب شبهه‌هایی که دیگران به او نسبت داده‌اند به‌خواهش یکی از دوستان در در شش «فصل» ساخته است. در دیباچه می‌گوید گروهی به من نسبت‌های ناروا می‌دهند، اکنون ناگزیر به پاسخ به آنها در «شش فصل» می‌پردازم: ۱. آیا شما برآنید که حضرت حسین بن آسمان صعود کرده؟؛ ۲. آیا معتقدید اصول دین سه است؟؛ ۳. ادعای نیابت امام داشتن؛ ۴. آیا بنای ماه‌ها بر عدد است؟؛ ۵. رکن رابع؟؛ ۶. صورت مرشد را در هنگام عبادت باید در نظر داشت؟

آغاز: حمدله. صلات. چنین گوید بنده اثیم کریم بن ابراهیم که چندی قبل از این، مراسله محبت موصله‌ای، از یکی از اخوان رسید، مشتمل بر اینکه جمعی از مسلمین مسایلی چند را نسبت به تو می‌دهند ... و نورالعین می‌کنند.

انجام: در خانه اگر کس است یک حرف بس است. املاه العبد الاثیم علی بعض المحبین. و قد تم فی لیلة الاثنین لاربع بقین من شهر جمادی الثانی من شهور سنه ۱۲۶۳.

[دنا ۱۱۸۵/۶؛ فهرست مشایخ ۱۸۷/۲؛ فهرستواره منزوی ۳۱۲/۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن محمد صادق یزدی، تا: قرن ۱۳، جا: همدان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن مشکی، ۱۷گ (۴۹پ-۶۵پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۶/۳سم [ف: ۵ - ۱۱۶]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۰۲/۵-عکسی

آغاز و انجام: برابر

در دیباچه نسخه در دست آمده در شش فصل است ولی نسخه فصل دیگری دارد که نتیجه‌گیری از سخنان پیشین است: آنچه می‌شنوید با این قاعده سنجید که هر آنچه به من نسبت می‌دهند اگر مطابق کتاب خدا و سنت رسول و ضرورت مسلمین و اجماع است از قول من است و گرنه از قول من نیست؛ خط: نسخ تحریری، کا: عبد من عبید موالیه، تا: چهارشنبه ۱۶ رجب ۱۲۶۳ق؛ ۴۲ص (۸۴-۱۲۵) [عکسی ف: ۱ - ۲۴۰]

● **شش گفتار** / کلام و اعتقادات / فارسی

šeš goftār

تاریخ تألیف: ۱۱۰۷ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۳۸

آغاز: بسمله، سپاس حق شناس و ستایشی ... اساس؛ **انجام:** سبحان ربک رب العزه عما یصفون و سلام علی المرسلین.
خط: نستعلیق، کا: فیض کاشانی، محمد بن محسن، تا: ۱۱۰۷ق [رایانه]

● شش متن پهلوی / ادبیات / پهلوی

šeš matn-e pahlavī

۱. زنجان؛ اخوان زنجانی - جلیل؛ شماره نسخه:بدون شماره
و بسبرد با ترجمه پهلوی، آفرینگان مورخ ۱۱۲۴ یزدگردی، نام ستایش آفرین هفت اشاسپند، متن ات توی آترم. به تشخیص دکتر احمد تفضلی؛ بی کا، بی تا [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۸]
۲. زنجان؛ اخوان زنجانی - جلیل؛ شماره نسخه:بدون شماره
(فرهنگ پازند، نیرنگ، افسون، سوال و جواب مسایل زردتشت و ادرزد، سنجشی از اول کتاب ششم دینکرد، چند دعای کوچک) آقای دکتر احمد تفضلی رساله افسون و صورت پازند دینکرد را در جای دیگر ندیده‌اند؛ بی کا، بی تا [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۸]

● شش مقام = مثنوی در موسیقی / موسیقی، شعر / فارسی

šeš maqām = masnavī dar mūsīqī

از: کوکبی. در کتابخانه بنیاد خاورشناسی تاشکند نسخه‌ای مورخ ۱۰۲۶ق هست که در شهرک زندبی بخارا کتابت شده و قسمت دوم آن «نظم مولانا کوکبی در بیان دوازده مقام» نام دارد با سرآغازی مانند نسخه مورد بحث ما. این رساله را مرحوم دانش پژوه در مقاله مفید خود، «موسیقی نامه» (مجله هنر و مردم، اردیبهشت ۱۳۵۴، ش ۵۶/۱۵۱-۵۵) معرفی کرده و ابیاتی از آغازش را نقل کرده است. به تحقیق او، این کوکبی می‌تواند کوکبی کاشانی باشد که در کاشان جماعتی از نسل کوکبی هستند، ظاهراً آن بزرگ نادر العصر از بلده طیبه کاشان بوده است. نسخه ما در عنوان «شش مقام» نام دارد و در همین حد هم هست، بدون نام سراینده. پس از بیان ریشه هر یک از شش مقام مورد بحث، ابیات و ترانه‌هایی که با آن مقام مناسبت دارد، نمونه‌وار آورده که یکی از صایب دارد و یکی از حافظ. پس سرایش اثر به پس از عصر صایب باز می‌گردد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۵۹
آغاز: ز راه راست گر آهنگ میکنی بحجاز ×× ز اصفهان گذری جانب عراق انداز / به ناقه زنگوله در پرده رهاوی بند ×× درین مقام به عشاق بی نوار پرداز / مشو بزرگ، ز روی نیاز کوچک باش ×× ببوسلیک حسینی صفت بر آر آواز × در بیابان مانده هر یک مقام از هر یک پیغمبر - مقام راست که باشد ز حضرت آدم ×× ز جرم خویش بحق ناله کرد بدیده تر / فغان حضرت نوح در مقام عشاقست ×× نوید لطف بشارت شنو از آن دلبر / نوا ز حضرت داود آشکارا شد ×× که یک نوا بدهد جان دهند اهل بشر / رهاو را تو یقین دان ز سید مختار ×× که بود خواندن قرآن خود به سوز جگر / مقام بوسلیک از ناله یکی اصحاب ×× که نام بابا عمر بود گشت جد کبر / عراق را تو بدانی ز حضرت ایوب ×× در آن زمان که نوا زد بخالق داور.؛ **انجام:** اکنون نصرالله بی: طراوت است ز پژمردگی بهار مرا ××که صد خزان نبرد برگ لاله زار مرا [رقم:] تمت تمت تمت.
خط: نستعلیق تحریری ماوراء النهری، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ با مسطر بندی، رکابه‌دار، مجدول؛ جلد: مقوایی، ۷گ (۱۰۷پ-۱۱۳ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱ - ۴۱۵]

● شش هفته در رود نیل / سفرنامه / فارسی

šeš hafta dar rūd-e nīl

مترجم: محمد طاهر قاجار، ۱۲۵۰ - ۱۳۱۷ قمری

مسیو کوتو سفری به مصر می‌کند و آن سفر را در این کتاب شرح می‌دهد. او از دیدنی‌هایی که در وادی حلفا و اسوان به آنها برخورد کرده مطالب مفصلی نقل می‌نماید و این مطالب از فصل پنجم اصل سفرنامه تا توقف او در قصر النیل می‌باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۱
آغاز: شش هفته در رود نیل. تحریر مسیو کوتو، فصل پنجم، وادی حلفا؛ **انجام:** مهمترین و لازمترین و دلپسندترین ساحتهاست (کوتو)
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۹گ، ۱۶ سطر (۱۴×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۴ - ۲۶۲]

← شصت باب > الاسطرلاب

● شصت باب / هیئت / فارسی

šast bāb

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۶۷/۲
بی کا، تا: ۸۳۰ق؛ این نسخه ناقص است [نشریه: ۵ - ۶۶]

● شصت باب / هیئت / فارسی

šast bāb

وابسته به: المدخل فی علم النجوم؛ بلخی، علی بن احمد (-۴)
به نام: معتمد الحضرة ابوالفتح اسفهسالار
ترجمه است از «مدخل» ابوالقاسم بلخی. فهرست شصت باب و نام ابوالقاسم و مدخل او در دیباچه آمده است.

آغاز: ۱: حمد و سپاس خدای را جل جلاله و تعالی صفاته و تقدست اسماوه که آسمان را بیافرید و بیاراست به چراغ‌هایی که بدان راه برند اندر ظلمات ... اما بدانک صناعات را درجات است و علوم را مراتب و طبقات است ...
۲: بسمله حمد و سپاس خدای را جل جلاله و تعالی صفاته و تقدست اسمائه که آسمان را آفرید و ... رای مولانا اسفهسالار اجل کبیر سید معتمد الحضرت ابی الفتح رحمه الله بنگاه کردن در علم نجوم مسمی باحکام بود ... دیدیم که مدخل مختصر بدست آوردیم ... پس ابتدا به تصنیف استاد ابوالقاسم بلخی ... که این مدخل به زبان تازی کرده بود
۳: بسمله، سپاس خدای بزرگ را که آسمان را بیاراست به ستاره‌ها که بدان راه برند اندر ظلمات بر و بحر چنانک در قرآن قدیم یاد کرده است
انجام:
[دنا ۱۱۸۵/۶؛ الذریعه ۲۴۶/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۳۲۳؛ فهرستواره منزوی ۴: ۲۹۸۱-۲۹۸۲]

۱. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۵۳/۲ عکسی**
آغاز: برابر۳؛ **انجام:** و هم جمع شود اینست تمامی آنچ خواستیم درین باب یاذ کنیم برین شان، و الله اعلم بالصواب
نسخه اصل: ایاصوفیا، ترکیه، ش ۲۷۰۲؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: گویا قرن ۷؛ واقف: سلطان غازی محمود خان؛ ۵۴گ (۴۴-۹۸)، ۱۸ سطر [عکسی ف: ۳ - ۱۱۲]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۴/۲-ف
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا؛ دانش پژوه در توضیح این نسخه آورده است که «ترجمه فارسی آن هم از همین بلخی است که به خواهش ابوالفتح محمد بن ناصر بن احمد ساخته است» [فیلمها ف: ۱ - ۳۸۰]
۲. **مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۶۷/۴**
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** که نام آن شهرها یاد کرده نیامد الا آنچه معروف تر است والله اعلم
در فهرست بدون مؤلف؛ خط: نستعلیق، کا: نظام بن مولانا جمال بن مولانا فخرالدین بن مولانا شمس الدین بن مولانا حاجی رضا منجم آملی، تا: یک‌شنبه ۸ فروردین مطابق با ۱۷ صفر ۸۳۰ق؛ کاغذ نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲۹گ، ۱۵ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۴۰۲]
۳. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۳۵/۲**
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** بر بایدش تا ششصد و سی و دوازده دینار زر فقیهی سکه را برزد بنام شهریار
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: آغاز قرن ۱۰؛ کاغذ: ختایی، جلد: میشن سبز، ۳۴گ (۷۲پ-۱۰۵ر)، اندازه: ۱۶/۶×۲۳/۷سم [ف: ۶ - ۳۷۷]
۴. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۹۹۲/۲-۳۰/۶۲**
آغاز: ... بر ایشان ثنا گفت و دعاها بر ایشان ... اما بعد بدانکه صناعت را درجاتیست ... را مناقب و طبقات وآن علم فاضلتر و شریفتر که معلوم او بزرگوارتر؛ **انجام:** وتوانستن تمامت مدخل ارزانی دارد بمنه وکرمه ... تم، باب اندر ذکر اقلیمهای هفتگانه واسم شهرها اما اقلیم اول ابتداء او از خط استواست درعرض آنها ... واصل جیحون از مشرق است از جنوب زمینی ثبت می‌خیزد ویک شاخ دیگر از تمامی ... والله اعلم
در فهرست بدون مؤلف، ترجمه‌ای است از «مدخل» ابوالقاسم بلخی درشصت باب که به نام معتمد الحضرة ابوالفتح اسفهسالار نگاشته شده است، از اول تا آخر. کلماتی از ابتدای نسخه از بین رفته است، در نسخه حاضر پس از پایان ترجمه بابی با این عنوان به چشم می‌خورد «باب اندر ذکر اقلیمهای هفتگانه و اسم شهرها» که ظاهراً تفصیل باب شصتم کتاب که در شناختن اقلیم‌های هفتگانه است، می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۴ ربیع الاول ۱۰۵۸ق؛مجدول؛۳۱گ،۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۵-۲۷۰۴]
۵. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۱۱/۶**
آغاز: برابر۳؛ **انجام:** ایزد ... دانستن و توانستن ارزان دارد بمنه و کرمه و فضله العمیم (تم فی صفر ۱۰۹۱)
بی‌کا، تا: صفر ۱۰۹۱ق، جا: آستارا؛ کاغذ: سپاهانی، ۵۱گ (۱۹۰-۲۴۱)، ۲۱ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۲ - ۲۵۱۸]
۶. **مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۹۵/۵**
آغاز: برابر۳
با جدول‌هایی برای مسائل آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰گ (۱۴۶پ-۱۷۵ر)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۶۳]

● **شصت باب** / هیئت / فارسی

šast bāb
وابسته به: المدخل فی علم النجوم؛ بلخی، علی بن احمد (-۴)

ناشناخته:
۱. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۲۸/۳**
آغاز: ... الحورا، السرطان ... و علامت هر یکی ازین برجها اندر تقویم و غیر آن اینست که بسرخی بشسته است و هر برجی سی درجه است و آن را درج راست خوانند و هر درجه شست دقیقه است ...
کتابی است در اخترشناسی که در شصت باب نگاشته شده، عناوین برخی از ابواب چنین است: باب ۳. اندر معرفت فلک ستارگان و دوری و نزدیکی آن از زمین، ۱۰. اندر شناختن به گردیدن نظر، ۲۰. اندر معرفت خداوندان روز و شب، ۳۰. امور شناختن جوزهر هر ستارکان، ۴۰. اندر ساختن منازل قمر بیست و هشت گانه و صورت آن، ۵۰. در معرفت آنچه خداوند عاشر دلیلی کند چو اندر یکی ازین خانها باشد، ۶۰. اندر شناختن اقلیم‌های هفت گانه و شهرهایی که در هر یک است و احوال آن، نام رساله و مؤلف آن را در منابع موجود نیافتیم؛ خط: نسخ قدیم

خوش، کا: جلال ادیب، تا: ۷۱۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با اشکال هندسی و جداول گوناگون؛ ۷۷گ (۱۰۲ر-۱۷۸ر)، ۱۰ سطر (۱۰×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۳۹-۵۸۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۹/۳-۴/۱۵۹

آغاز: بسمله گفته اند و این کتاب را به شصت باب نام نهاده‌اند و هر بابی از آن دلیلی بمعنی دیگر کند و بنسق راست نهاده است تا مبتدی را آسان تر بود ... باب اول اندر معرفت حساب جمل بزرگ و کوچک اندر معرفت بروج دوازده گانه و ستاره هفت گانه؛ **انجام:** باب ۵۳ اندرشناختن ستارگان و اقبال و داد بار و خالی السیر و وحشی السیر اما خیر ستارگان آن باشد که ستاره

از اول تا باب ۵۳، فهرست شصت باب درمقدمه آمده است. شصت باب است درنجوم: ۱. اندر معرفت حساب جمل بزرگ وکوچک، ۲. اندر معرفت بروج دوازده گانه و ستاره هفتگانه، ۳. اندر معرفت فلک ستارگان، ... ۵۹. اندرمعرفت سهام وچگونگی بیرون آوردن و حکم آن، ۶۰. اندرمعرفت اقلیم‌های هفت‌گانه و شهرهای بدو منسوب باشند؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵- ۲۷۰۵]

۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۳۵/۵

آغاز: ... باب چهل و یکم از کتاب شصت باب در آنچه خداوند طالع دلیل کند چو در یکی از این خانه‌های دوازده گانه باشد؛ **انجام:** ... احوال اقلیم هفتگانه و نام شهرها از آن نگفتیم و این باب آخر کتاب است و امید به فضل رب العالمین دارم خواننده این کتاب از دیگر مدخلها که بدین شیوه کرده اند بی نیاز شود بمنه وجوده

مؤلف برای اینکه طالبین علم نجوم از سایر کتب بی نیاز گردند کتاب حاضر را در شصت باب در کیفیت فهم احکام نجوم تألیف نموده است، نسخه حاضر از باب ۴۱ تا آخر کتاب را شامل است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۱۸۵ر-۱۹۶پ)، ۲۱ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۴۹]

● شصت باب / گوناگون / فارسی

šast bāb

شصت باب است در اعتقادات اسلامی و عبادات و اخلاق و اوصاف پسندیده که در احادیث ائمه اطهار علیه السلام روایت شده است. در هر باب به آیه‌ای شروع شده و بیشتر آنها به وقایع کربلا ختم می‌گردد و در واقع مجالسی است که برای سخنگویان و اهل منبر تنظیم شده است.

[دنا ۱۱۸۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۵۱۱/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۳۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد چنین می‌گوید این بنده شرمنده که بعد از تأمل در آیات و اخبار

در نسخه فقط شانزده باب آن آمده؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۶۱گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۸ - ۲۸۵]

● شصت باب ارسطاطالیس (ترجمه) / هیئت / فارسی

šast bāb-e arestātālīs (t.)

ارسطو، ۳۸۴ - ۳۲۲ ؟ قبل میلاد

arastū (-384 - -322)

مترجم: افشار، محمد اکبر بن نصر الله، ق۱۳ قمری

اهدا به: مظفر علی قاجار

ترجمه کتاب «شصت باب» منسوب به ارسطو است که به جهت اسکندر ذوالقرنین تألیف نموده؛ در ابتدا عبارات عربی را نقل می‌کند پس از آن ترجمه می‌نماید، و در پایان دارای یک خاتمه است.

آغاز: بسمله حمدله ... اما بعد چنین گوید ... محمد اکبر بن نصرالله میرزا بن شاه رخشاه بن رضا قلی میرزا بن نادرشاه افشار ... که حسب الخاطر فرزند اعز ... مظفر علی میرزا کتاب شصت باب. معلم اول ارسطاطالیس ... را که بجهت اسکندر ذوالقرنین تألیف و تصنیف نموده ترجمه نمود.

[نسخه‌های منزوی ۲۵۸/۱؛ دنا ۱۱۸۶/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۸۵۳/۴]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۸۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان دخل ایضا لا یخف بالشمس.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح خود مؤلف، محشی از مؤلف با امضای «محمد اکبر» و با نشان «منه»؛ ۲۴گ (۲۰۵-۲۲۸)، ۱۷ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۲۳۸۵]

۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۹۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ترجمه چون صاحب طالع کواکب سعدی باشد ... کوکب نحس برآنکه مولود خلاص شود از پدر

از آغاز تا آخر باب شصتم وخاتمه؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: ابراهیم بن میرزا مرتضی حسنی، تا: ۱۲۸۷ق، جا: ساری؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۱۹]

● شصت باب در اسطرلاب / اسطرلاب / فارسی

šast bāb dar ostorlāb

اهداء به: علاءالدین حسن

منظومه‌ای است در ۱۰۴۹ بیت گویا از حاجی شرف که آن را به خاطر علاءالدین حسن سروده، عناوین این رساله بدین شرح است: دیباچه: نعت سیدالمرسلین، سبب نظم کتاب، در فضیلت اسطرلاب و ستایش مخدوم، آغاز کتاب و تعریف اسطرلاب؛ باب ۲. معرفت ارتفاع آفتاب و ستارگان ثانیه؛ ۳. معرفت طالع؛ ۴. معرفت ارتفاع از طالع؛ ۵. معرفت تعدیل سه‌گانه؛ ۶. معرفت تسویة البیوت؛ ۷. معرفت دایره و ساعات مستوی؛ ۸. معرفت ساعات معوجه؛ ۹. معرفت تعدیل؛ ۱۰. معرفت قوس النهار ...؛ ۲۰. معرفت درجه طلوع ...؛ ۴۰. معرفت تسویة البیوت به صفحه آفاقی؛ ... ۴۸. معرفت استخراج و انحراف قبله که در آن از عرض مکه و بلدی که هست و جدول ناصرالدین حیدر گفتگو

شده؛ ... ۶۰. معرفت امتحان اسطرلاب که درست است یا نه؟
آغاز: بسمله حمد بی حد قادری را کین رواق ×× از زمرد بسته بر سقفش نطاق / بنده اهل هنر حاجی شرف ×× کوبه پرسیر کرد از هر طرف / کاشف الادوار نام این کتاب ×× کرده و بگشوده در وی شصت باب
انجام: ختم کردم کاشف الاسرار را ×× تا فرستی از پی ناظم دعا / آنکه ناظم بر دعا یاد آورد ×× خالق او را از غم آزاد آورد/ گر دگر تاریخ خواهی از شمار ×× برهم افزا حد تعدیل النهار / ور عدد خواهی زابیاتش تمام ×× یکهزارست و چل ونه والسلام

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۶۳/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با جداول نجومی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷گ (۳۰-۶۶)، ۱۷ سطر (۱۳/۵×۵/۵)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۳۲۰]

● **شصت باب در تقویم (منتخب)** / اختربینی / فارسی
šast bāb dar taqvīm (mn.)
از ناشناس که نام خود را در دیباچه کوتاه و انجامه نیاورده است و نشانی از متن نداده است. باب‌ها در این گزیده ترتیب مشخص ندارد و آغاز می‌شود به: باب ۷. بیان مدلولات کواکب سبعه و رأس الذنب زحل؛ ۸ نظرات کواکب سبعه، ۲. سعادت و نحوست کواکب؛ ۱۳. دانستن هر کاری در چگونه ساعت باید انجام داد؛ ۴. مقدار روش کواکب سبعه (چند سربند نانویس مانده)؛ ۳۳. معرفت سردارات کواکب؛ ۳۴. معرفت رجوع ستارگان پنج‌گانه؛ ۳۵. استقامت کواکب؛ ۳۶. ایام میان دو احتراق؛ ۳۸. غایت عرض کواکب؛ ... ۵۰. در آنچه خداوند عاشر دلیل کند؛ واپسین باب: ۵۵. در شناختن سهامات. و ما شصت باب را می‌شناسیم که ترجمه «المدخل» است از ابوالقاسم علی فرزند احمد بلخی (نک: فهرستواره ۲۹۸۲/۴).
آغاز: بسمله. این چند باب را در معرفت تقویم از شصت باب انتخاب نموده نوشتم، جهت آنکه اگر مسایل این فن را در سی فصل داشتیم. وجه دومی آنکه منتسخ این شصت باب بسیار غلط و نامربوط بود لهذا چند از او برداشتم.
انجام: چهارده درجه بعد و دوری داشته باشد میسر است. و الله اعلم.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۵۱/۲-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته خوش، بی‌کا، تا: پیش از ۱ محرم ۱۲۶۰ق؛ دارای رکاب [عکسی ف: ۱ - ۲۴۰]

← شصت بند مرثیه ﴿ مراثی

● **شصت دیو** / علوم غریبه / فارسی
šast dīv

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۶/۲
آغاز: دیو اول کسی که بترسد و بی عقل شود
در آغاز این رساله عناوین شصت فصل (دیو) آمده پس از آن کارهایی که برای رفع گرفتاری‌ها انجام می‌شود، گزارش شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۴۸گ (۴۸پ-۹۵ر)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۵۸]
کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۳۶/۲مشهد
همان نسخه بالا [ف: - ۱۷۰]

← شصت مسأله شرعیه ﴿ رساله عملیه

● **شصت و پنج مسئله** / گوناگون / فارسی
šast va panj mas'ala
شصت و سه مسئله در موضوعات مختلف به خصوص مسائل معماهای ریاضی به صورت سؤال و جواب.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۱۲۵
آغاز: بسمله ا ... در مسائل متفرقه و آن مشتملست بر شصت و پنج مسئله سؤال اگر پرسند که؛ **انجام:** و از برای چهار انگشت حنضر را از آنجا برداشته
حواشی جزئی تصحیحات مربوط به متن قبل از شروع متن اصلی و برگ ۹۸ الی ۱۰۰ مطالب پراکنده‌ای و احادیثی همچون حدیثی به نقل از محمد بن عبدالله ازاکی عبدالله در مورد خطبه امیرالمومنین در منبر کوفه در مورد رؤیت خداوند و صفات و مطالبی از شیخ بهائی در خصوص ضلع و اعداد و قطر دایره و خط مستقیم و احادیث متفرقه دیگر در باب مشیت و اراده خداوند آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ خرید از امرالله صفری؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۳۶ص (۶۷-۱۰۲)، ۱۱سطر (۴×۷)، اندازه: ۸/۵×۱۳/۸سم [رایانه]

● **شصت و دو کلمه** / شعر / فارسی
šast va do kalame

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۹۰۹
ترجمه منظوم کلمات قصار حضرت امیر (ع)؛ خط: نسخ، کا: علی، بی‌تا [الفبائی - ۳۷۲]

● **شصت و شش مقاله** / فلسفه، گوناگون
šast va šeš maqāle

نصر، حسین، ۱۳۱۲ش

nasr, hoseyn (1933-)
شصت و شش مقاله به زبان‌های اروپایی و ژاپنی درباره سهروردی و ایران و اسلام و تاریخ فلسفه از سید حسین نصر، یکی از نبی بخش قاضی پاکستان.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۱-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۹۹]

● **شصت و یک دستور در کشورداری** / حکومت و سیاست / فارسی

šast va yak dastūr dar kešvardārī
به روش هندی، در دیباچه از نواب گورنر جنرل بهادر و نواب وزیر الملک بهادر یاد شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۸۱
آغاز: بسمله. شکر و سپاس رب العالمین ... مخفی نماند که چون دولت خواهی فرمان روایان بر کافه انام واجب و لازم؛ **انجام:** گدای گوشه نشین تو حافظا مخروش
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۲۳گ، ۱۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۷ - ۳۳۹]

● **شطاریة** / عرفان و تصوف / فارسی

šattārīyye
انصاری، بهاء الدین بن ابراهیم، - ۹۲۱ قمری
ansārī, bahā'-od-dīn ebn-e ebrāhīm (- 1516)
در چهار «فصل»: ۱. کیفیت سلوک؛ ۲. شروط ذکر و اسناد ذکر و انوار ذکر؛ ۳. کلمات مراقبه و وجه تسمیه و انوار آن؛ ۴. متفرقات اذکار عربی و فارسی و هندوی، که محض توحید است بعضی سلوک جوکیه و اذکار ایشان که اوراد هم می‌گویند و جلسه ایشان و دعوت دیگر که به علم کیمیا دارد.
آغاز: بعد از حمد مر حضرت صمدیت را ... می گوید بنده درویشان بل خاکروب آستان ایشان ... بهاء الدین (فهرستواره)
[نسخه‌های منزوی ۱۲۶۱؛ ایوانف ۶۲۵/۱ و ۳۰۲/۲؛ دیوان هند ۱۹۱۳؛ فهرستواره منزوی ۳۹۳/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۵۹-ف
نسخه اصل: دانشگاه پنجاب لاهور؛ خط: نستعلیق، کا: محمد جمال بن سید حسن علی جالبندی برای سید داود شاه، تا: دوشنبه ۱۷ شعبان ۱۲۱۸ق [فیلمها ف: ۲ - ۲۴۴]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۳۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** این سوره‌ها را بخواند و ثواب این سوره‌ها را به روح حضرت (ص) دهد سوره طه و سوره یس و الصافات و جمعه و فتح و النجم و سوره ملک
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد حسین موسوی اصفهانی، تا: ۱۳۲۸ق؛ ضمیمه: مصدر است به رساله کوتاهی در ارشاد ترک خودی از «نصیرالدین چراغ دهلی» از مشایخ سید محمد گیسو دراز در دو برگ از کاتب؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۷۵؛ ۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۵ - ۱۲۴]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۹۸
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... بعد از حمد و الصلاة می‌گوید بنده درویشان بلکه خاک روب آستانه ایشان؛ **انجام:** از دزد و غرق و احراق ایمن باشد. و الله اعلم بالصواب.
خط: نسخ، کا: علاءالدین شیخ عبدالرحمان بن نورالله، تا: ۱۵ رمضان ۹۸۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه کاغذ ابری، ۴۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۱۸سم [ف: ۳ - ۵۲۰]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۰۳/۱
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید خاک قدم درویشان فقیر حقیر ... که چون طالبان اهل تصوف قصد تمام و کوشش بلیغ در اسرار صوفیه دارند لهذا این رساله تألیف شد؛ **انجام:** اصباوث اهیا شراهیا وقش اسماطو اطول بوقش آلآل خبضعت بوقد قونس صبهه رش مربوقش آل آل ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی، ۱۰گ (۱ر-۱۰ر)، ۲۸ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۲ - ۷۱۱]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۱۳۰
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین علی کل حال و الصلوة علی رسوله فی کل مقال بعد از حمد و الصلوات می‌گوید بنده درویشان بلک خاک زوب آستانه ایشان ... بهاء الدین ابراهیم؛ **انجام:** یقین هست که ملازم باشند و از دزد و غرق و حریق ایمن باشد و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و الماب.
خط: نسخ تحریری، کا: محمد ملک بن محمد خواجه بن محمد زفر، تا: ۲۳ شعبان ۱۲۶۱ق؛ جلد: مقوایی، ۸۲ص، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۵۰ - ۲۷]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۹۰/۲
آغاز: بسمله. حمدله ... فی مقال بعد از حمد و صلاة می‌گوید بنده درویشان ... بهاءالدین بن ابراهیم انصاری قادری چشتی ... چون دیدم که بعضی طالبان اهل تصوف قصد تمام و کوشش بلیغ دارند چه اسرار صوفیه بیان کردم که یاد گیرند تا به مقصود رسند و این تصنیف را «رساله شطاریه» نام نهادم؛ **انجام:** ماسکه دافعه
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ رمضان ۱۳۲۷ق؛ ۷گ (۵پ-۱۱ر)، ۱۲ سطر (۱۰×۱۳)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰سم [ف: ۱۷-۴۸۴]

● **شطحیات** / عرفان و تصوف / فارسی

šatahīyyāt
غیر همانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۴۷ -۳۶/۱۴۷

آغاز: و عبادت خضوع ظاهر است و یا خشوع باطن است که به منزله نیت است اما دیدم که عشق سبکی است و عبادت تعظیم عاقلانه است و بینهما تنافی وعشق همچون بوی است از الله و من تکلفی می‌کنم؛ **انجام:** والله اعلم گفتم این خاک در میان شبسته فلان است ... چنانکه مرد شجاع را مزه در جنگ باشد صورت آب غالب بر صورت آتش

مکاشفات و بیانات عارفانه یکی از صوفیان است که در پایان هر گفتاری کلمه «والله اعلم» تکرار شده، بعضی از جملات آن در قالب شرح آیات و احادیث نبوی است شاید از نوشته‌های روزبهان شیرازی باشد؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مصحح؛ جلد: گالینگور سرخ، ۱۰۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۰۵]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۱/۳

آغاز: بسمله، چون عرفای سابقین و فقرای حق بین هر یک در زمان معاصر خود؛ **انجام:** توفیق علی الادراک حقیقه هذه الشطحیات من عرف الله لایقول اله لایعرف اله.

جامع این نسخه یکی از صوفیان معروف گذشته است و او در این کتاب آنچه از شطحیات صوفیان فراهم آورده نقل و جمع کرده است. این نسخه بعدها به دست «اولاد رسول» که مقصود نویسنده کتاب «هدایه الطالبین» یعنی «سید حسن بن مرحوم میرزا عبدالوهاب» است می‌افتد و او آن را دوباره رونویس کرده و این نسخه را از آن می‌پردازد در این نسخه اقوال به ظاهر کفرآمیز صوفیان ذکر شده و شطح اغلب صوفیهای بزرگ آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۵ص (۲۵۵-۳۰۹)، ۱۱سطر(۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۶ - ۱۷۲]

● **شطر الغب = علاج الحمی** / طب / عربی

šaṭr-ul ġab = ‘ilāj-ul ḥimā

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۰/۱۰

خط: نستعلیق، کا: طبیب حموی، تا: جمعه ۱۶ صفر ۱۰۰۸ق، جا: ابرقوه؛ کاغذ: سفید [سنا: ف: ۱ - ۱۸۶]

● **شطرنج (منظوم)** / شعر / فارسی

šatranj (manzūm)

حیران، ق۸ قمری

heyrān (- 14c)

تاریخ تألیف: ۷۵۸ق؛ محل تألیف: شیراز

منظومه‌ای است کوتاه که شاعر ناشناسی با تخلص «حیران» به نظم در آورده است. این منظومه پس از نعت رسول اکرم و خلفای اربعه و مدح سلطان احمد حاکم وقت، داستانی را چنین آغاز نموده است: «شها بشنو یکی تمثال لایق ×× از این حیران سرگردان عاشق / شهی در چین و ماچین و خطا بود ××که برگشتن زحکم او خطا بود / چهارش مه جبین دمساز بودند ×× که در هر مجلسش همراز بودند»؛ سپس به وفق اشعار جداول شطرنجی در بین طرح شده و خانه‌های شطرنج اسم مهره‌ها به قرمز و مشکی نگاشته شده است؛ آن گاه بر وفق اشعار، جدول‌هایی از اشکال گوناگون شطرنج ترسیم نموده و به شرح آن پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۹۳/۷

آغاز: بنام کردکار پاک بیچون ×× که وصف او زعقل ماست بیرون / خداوندی که پیدا و نهانست ×× نهان در جان و پیدا در جهانست؛ **انجام:** همه شادی دل بیند ز دوران ××که یاد آرد دعایی بهر حیران / بخواند با صفا و شادمانی ×× بعیش و خوش دلی و کامرانی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۸۸۸ق؛ کاغذ: شرقی، ۲۳گ (۵۳پ-۶۵پ)، اندازه: ۶/۵×۱۲سم [ف: ۳۱ - ۷۳۷]

● **شطرنج (منظوم)** / متفرقه،شعر / فارسی

šatranj (manzūm)

مجنون مشهدی، - ۹۴۰ ؟ قمری

majnūn-e mašhadī (- 1534)

نیمی از آن به نثر است با منقبت دوازده امام در دیباچه و بر شمردن مصنفان علم شطرنج، در آن آمده: «نظم مجنون که نایاب است ×× منتظم بر دوازده باب است»: ۱. بیان شطرنج کبیر و باعث اختراع صغیر؛ ۲. بیان رخصت شطرنجیان و ذکر شمه‌ای از فواید ایشان؛ ۳. وصیت شطرنجیان و نصیحت تعبیه‌پردازان؛ ۴. قیمت رخوت شطرنج از قول مقیمان ملاعبه سنج؛ ۵. ذکر مراتب شطرنج کیشان و اقسام طرح دادن ایشان؛ ۶. بیان تعبیه‌هایی که هر که اول پیش برد؛ ۷. بیان منصوب‌های پیاده مات؛ ۸ بیان منصوب‌های فرزن مات؛ ۹. بیان منصوب‌های فیل مات و فیلین مات؛ ۱۰. بیان منصوب‌هایی که در ضرب مات می‌شود؛ ۱۱. بیان منصوب‌هایی که در تعطیل برد می‌شود؛ ۱۲. بیان قایمی که در آخر بازی واقع می‌شود.

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۵

آغاز: ای بساط فلک بسیط از تو ×× از سما تا سمک محیط از تو / طرح منصوب‌ها تو می‌بازی ×× رنگ‌ها نیرنگ تو می‌سازی / شاه فرخنده فال شهرخ نام ×× شهرخ ماضیش کمینه غلام / نسخه گر شد بنام تاجوری ×× آمدی دانش وی از دگری / گر چه تصنیف نثر هست بسی ×× نظمش اما ندیده است کسی / گفت ایشان اگر چه میمون است ×× گفته من و لیک موزون است / نظم

مجنون که در نایاب است ×× منتظم بر دوازده باب است؛ **انجام:** در فصل پنجم در بیان به زاسب از باب دوازدهم در بیان قایم‌هایی که در آخر بازی واقع می‌شود: هر جا رود اسب بچارم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج عنابی، ۶۷گ، ۱۴ سطر (۴×۹)، اندازه: ۸×۱۶/۵سم [نشریه: ۶ - ۶۵۴]

● **الشطرنج** / فقه / فارسی

aš-šatarnj

ملک المورخین، هدایة الله بن محمد تقی، - ۱۳۲۲ قمری

malek-ol-movarrexīn, hedāyat-ol-lāh ebn-e mohammad taqī (- 1904)

اهداء به: مظفر الدین شاه و میرزا علی اصغر خان امین السلطان
تاریخ تألیف: صفر ۱۳۱۳ق
مؤلف می‌گوید: دوستی از دوستانم از من خواست تا رساله‌ای در شطرنج نویسم و او را از قواعد آن باخبر کنم، من هم محض خاطر او چنان کردم و این رساله را با قواعد بازی شطرنج آغاز نمودم و سپس با دلایلی چند در منهی عنه بودن آن پایان دادم. در این رساله مؤلف تمام دلایل شرعی دال بر منهی عنه بودن شطرنج را آورده است.
آغاز: بسمله: الحمدلله الذی بین لنا الحلال و الحرام و الصلوة علی محمد و اله الطاهرین عن الاثام سیما ابن عمه علی الذی رفع الاسلام و وضع الاصنام و بعد چنین گوید شاکر اله و چاکر شاهنشاه لسان الملک ملک المورخین هدایت الله که ...
[دنا ۱۱۸۷/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۴۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** مقصود خویش بر کنار افتادی
خط:نسخ تعلیق،بی‌کا، تا: صفر ۱۳۱۳ق؛ کاغذ: ترمه شکری، جلد: مخمل سرخ،۱۶۷ص،۱۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۶ - ۴۵]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اقوال متشرعین را استناد کرد می‌از مقصد و مقصود خویش بر کنار افتادمی
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: دهه اول صفر ۱۳۱۳ق، جا: تهران؛ آخر نسخه: «قد تمت الرسالة المسماة بحرمت الشطرنج فی العشر الاول من الصفر المظفر سنه الثلاث و عشر و ثلاثماه بعد الالف من الهجرة البنویة ۱۳۱۳»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل قرمز، مذهب، ۹۳گ، ۹ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۱۸]

● **الشطرنج (ترجمه)** / متفرقه / فارسی

aš-šatarnj (t.)

دبیرالممالک، ق۱۴ قمری

dabīr-ol-mamālek (- 20c)

ترجمه اسماعیل دبیر الممالک.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۱۵
آغاز: بسمله و به نستعین. بالله الغفار و رسوله المختار و ولیه قاتل الکفار و ائمة الانجبین؛ **انجام:** مراعات نمایند تا بر خصم چیره گردند.
خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛ واقف: محمد ایرانی، ۱۳۵۰ [الفبائی: ۳۷۲]

● **الشطرنج** / متفرقه / عربی

aš-šatarnj

لجلاج، ابوالمظفر بن سعید

lajlāj, ab-ol-mozaffar ebn-e sa'īd

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۴-ف
نسخه اصل: اسعد افندی ش ۱۸۵۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸۱گ، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۳۴۸]

● **الشطرنج** / متفرقه / عربی

aš-šatarnj

غیر همانند:
۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۵/۲-ف
نسخه اصل: لالی ش ۵۶۰. با اشکال ولی میانه کتاب است؛ خط: نسخ، کا: ابواسحق ابراهیم بن مبارک بن علی، تا: ذیحجه ۵۳۵ق؛ ۱۵۵گ (۱۱۱پ-۲۶۵ر)، ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۰۵]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۱۱۷
آغاز: اول من وضع الشطرنج و ذکر الاختلاف فی سبب وضعه قبیل ان یکون من ملوک الهند؛ **انجام:** و بهذا العمل تصعیف ذفع الشطرنج من خمس ضربات انتهی الکلام و من فضائل الهند ثلثة سبقوابها من سواهم: کلیله و دمنه و تعبیة الشطرنج و التسعة احرف التی یجمع انواع الحساب
در تاریخ و پیدایش شطرنج، نامبوب؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ [ف: ۱۵ - ۱۸۸]
۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۴۰
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و باری الخلائق اجمعین و باعث الرسل الیهم مبشرین و مبذرین؛ **انجام:** و اما الجاهل المتکلف اللدود فلا یکفیه الا النار ذات الوقود عصمنا الله تعالی من موجبات سخطه و من الالحاد فی دینه.
رساله‌ای است مختصر در تحریم شطرنج بر حسب فتاوی فقهای امامیه. نویسنده در آن چهارده حدیث به نیت چهارده معصوم ذکر کرده و نظر به این‌که مؤلف به کتب و نویسندگان تا زمان احمد بن محمد مهدی نراقی (- ۱۲۴۴) صاحب مکاسب الشیعه اشاره نموده احتمالاً کتاب متعلق به قرن سیزدهم می‌باشد و از آنجا که به نراقی، فاضل نراقی اطلاق کرده باز احتمال آن می‌رود که

نویسنده حجة الاسلام شفتی یا یکی از شاگردان او بوده باشد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۲۴گ، ۱۲ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۴ – ۴۴]

● شطرنج / متفرقه / فارسی

šatranj

غیر همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۲-ف

نسخه اصل: اسعد افندی ش ۲۸۶۶. سه رساله را می‌ماند؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ ۱۹۳گ [فیلمها ف: ۱ – ۱۳۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۹۸/۲-ف

آغاز: حمد بی حد و ثنای بی عدد حکیمی را که لعبت بازان عقول را

نسخه اصل: Oroct 2489. برای مصطفی بیک؛ خط: نستعلیق، کا: یحیی بن زکریا ملازم عتبه خاقانیه، تا: ۹۰۴ق [فیلمها ف: ۳ – ۷۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۱/۳۷

صفحه ۴۴ خانه شطرنج نام مهره‌ها در خانه‌ها و صورت یک بازی و کار هر مهره یاد شده در چند سر صفحه این ابیات درباره شطرنج نقل شده: «فیل و شیر و شتر و گاو دگر دبابه ×× رخ و اسب است و طلیعه است و دگر زرافه / شاه را راست وزیری بجنبش فرزین ×× پیش هر یک بچه‌ای در پس شه شهزاده / پسر شاه شود شاه چو گردد شه مات ×× خنگ پیش صف و اندر عقبش کشافه؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج اصفهانی، ۲ص (۵۰۹-۵۱۰)، قطع: بیاض رقعی [ف: ۱۰ – ۹۹۴]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۲۵/۱۱

از نفایش الفنوس؛ بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۲۸۰]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۷۳/۲

آغاز: بسمله، مخفی نماند که العاب شطرنج باشد؛ **انجام:** مرکب غلیظ و قلم‌های زشت ×× خط خوب را کی توانی نوشت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹ ربیع الثانی ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج سبز، ۷گ (۲۰-۲۶)، ۹ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳ – ۹۶۹]

← شطرنج نامه ≻ شطرنجیه

● شطرنج نامه / متفرقه / فارسی

šatranj nāma

ابن حسام، محمد بن حسام الدین، – ۸۷۵ ؟ قمری

ebn-e hosām, mohammad ebn-e hosām-od-dīn (- 1471)

نویسنده می‌گوید علم شطرنج و اطلاع بر آن از مطالبی است که در آن کتاب‌ها نوشته شده چون کتب ابوبکر صولی و ابوالمظفر لجلاج و محمد بن عمر از آنجا که در این دیار کتب مذکور بسیار کم است لذا به امر پادشاه وقت (نام او در متن نیامده) بر آن شدم که این مختصر را در شطرنج در چهارده «باب» بدین شرح بپردازم: ۱. در بیان آن‌که بعضی را صحابه و تابعین به شطرنج اشتغال داشته‌اند؛ ۲. حجت معقول بر حل شطرنج؛ ۳. فوائد دیگر شطرنج؛ ۴. یاد کردن مصنف شطرنج؛ ۵. الفاظ و اسماء که در شطرنج یاد کرده‌اند؛ ۶. ذکر آداب شطرنج؛ ۷. وصیة شطرنجیان به روایه لجلاج از ابوبکر صولی؛ ۸. ساختن شطرنج که غالب خواهد بود یا قائم؛ ۹. در این‌که چگونه آغاز لعب کنند؛ ۱۰. لعب مجنج پا محنج از طرف شاه؛ ۱۱. در لعب‌های ملیح که در شطرنج کرده‌اند؛ ۱۲. منصوبه؛ ۱۳. محاریق؛ ۱۴. غایبانه.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۲۸/۶

آغاز: بسمله، حمد و سپاس قادریرا که بدست برد احراق شهسوار میدان شراق؛ **انجام:** واین از نوادر است و امثال این بتعلیم حاصل و الله اعلم بالصواب تم هذه الکتاب.

خط: نسخ، کا: جلال الدین بن محمد مازندرانی و محمد بن جمشید مازندرانی، تا: ۱۰۵۰ق؛ ۸ص (۲۶۵- ۲۷۳)، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۰ – ۱۸۹]

● الشطرنج و منصوباته و ملحه = کتاب الشطرنج للبصری / متفرقه / عربی

aš-šaṭranj wa manṣūbāt-uh-ū wa malaḥah = k.-uš šaṭranj li-l-baṣrī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۱۵-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Add. 7515 Rich. به نام جناب مولوی عالمی مویدی مظفری عادلی؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۶ جمادی الثانی ۶۵۵ق؛ تملک: حاجی مصطفی صدیقی؛ مهر: محمد سعید الدوله؛ ۱۳۲گ، ۱۵ سطر [فیلمها ف: ۳ – ۴۵]

● شطرنج و نجوم / هیئت / فارسی

šatranj va nojūm

علم شطرنج و اشکال نجومی

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۵۵

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۸گ، اندازه: ۱۷/۳×۳۳/۶سم [رایانه]

● شطرنجیه / عرفان و تصوف / فارسی

šatranjīyye

علاء الدوله سمنانی، احمد بن محمد، ۶۵۹ – ۷۳۶ ؟ قمری

ʻalāʼ-od dowle-ye semnānī, ahmad ebn-e mohammad (1262 - 1336)

یک رشته نگارش بلیغی است در پند و سلوک که از زبان آلات شطرنج بیان داشته است.
آغاز: بسمله، اسراری که در شطرنج و دیعت نهاده بودند از روی حال نه از روی مقال، جمله با من آموختند و پیش از تعلم دقایق و تفهم حقایق با من گفتند که ای بیچاره اسرار ظاهر ربانی از مدرسه ظاهر خواهی آموخت بیا بیک لحظه در مدرسه سیریهم (کذ) ایاتنا فی الافاق و فی انفسهم بنشین تا آن رموز که در مدرسه چندین گاه معلوم نشد مفهوم تو گردد پس اول کسی که از آلات شطرنج باستادی من برخاست پیاده بود
چاپ: به کوشش نجیب مایل هروی، دانش، دوره ۱ ش۳ (پاییز ۱۳۶۴)
[فهرستواره منزوی ۶۱۳/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۸۰/۳۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر معامله تورقم حسنات دارد بهشت جاویدان تر است و اگر علامت سیآت دارد دوزخ و نیران تر بود که من عمل صالحا فلنفسه و من اساء فعلیها الله اعلم بالصواب
خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ ۴گ (۳۱۹-۳۲۲) [ف: ۱۵- ۳۳۴]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۸۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** ومن اساء فعلیها.
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ مجدول مذهب؛ واقف: نائینی؛ ۳گ (۵۱-۵۳)، ۲۳ سطر [ف: ۶ - ۴۴۱]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۵۳/۱۰-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۵۹]

● **شطرنجیه** / متفرقه / فارسی
šatranjīyya
قطب الدین خسرو شاه، ق۱۰ قمری
qotb-od-dīn xosrow šāh (- 16c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۰۰/۴۷
خط: نسخ، کا: فضل الله بن مسعود، تا: ۱۰۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۳گ (۲۱۹پ-۲۲۱ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۰ - ۱۷۵]

● **شطرنجیه** / متفرقه / فارسی
šatranjīyye
فرصت شیرازی، محمد نصیر بن جعفر، ۱۲۷۱ - ۱۳۳۹ قمری
forsat-e šīrāzī, mohammad nasīr ebn-e ja'far (1855 - 1921)

اهدا به: ناصر الدین شاه (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)
تاریخ تألیف:۲۳ شوال ۱۲۹۱ق
دارای یک «مقدمه» و دو «باب» و «خاتمه»: مقدمه دارای پنج «فصل»: ۱) بیان حرمت قمار، ۲) بعضی از فواید شطرنج، ۳) واژه شطرنج و نامهای دیگر آن به عربی و فارسی، ۴) وجه تسمیه شطرنج، ۵) نام مخترع شطرنج و تاریخجه اختراع آن؛ باب ۱. بیان صفحه شطرنج و دستور رسم خانههای آن؛ باب ۲. در چهار «فصل»: ۱) عدد مهرهها و نامهای هر یک، ۲) جای هر یک از مهرهها در آغاز بازی، ۳) حرکت مهرهها، ۴) فایده شطرنج در علم اعداد و پارهای از اصطلاحات علم عدد؛ خاتمه دارای سه «فصل»: ۱) آغاز و انجام بازی شطرنج، ۲) شرایط بازی، ۳) تنبیه در مسائل متفرقه بازی شطرنج. در باب دوم (در فصل اول) اشعاری از امرء القیس، منوچهری و دیگران به عربی و فارسی در باب اسب آورده و در فصل ۲ قصیدهای بلند در شطرنج دارد که به نام شاهزاده حسام السلطنه حکمران فارس سروده است. مؤلف (فرصت الدوله) در مقدمه به استناد پارهای از اخبار و سخن عدهای از فقهاء بازی شطرنج را بدون برد و باخت جایز میشمارد. (حائری)
آغاز: بسمله حمد نامحدود و سپاس نامعدود حکیمی را سزاست که شاهان روزگار از روی عجز و انکسار رخ به درگاهش نهاده اند ... اما بعد گوید فارس میدان سخن سازی به بهجت ابن بهجت فرصت شیرازی که روزی در محفل یکی از ارباب دانش ... جمعی از اهل حال ... شطرنج میباختند ...
[دنا ۱۱۸۸/۶]

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۳۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** هنگام استکتاب از این رساله قطع صفحه را بزرگتر و کوچکتر ننمایند تا خللی در نقشههای آن پیدا نگردد ... که هرگاه جزئی تغییری یابد باعث اغتشاش کلی است ... قد فرغت من تصنیفه فی الیوم الثالث من العشر الثالث من الشهر الثالث ... احد و تسعون و مأتین بعد الالف
خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد بن میرزا کوچک، تا: ۱۲۹۴ق، جا: شیراز؛ دارای ۲۱ صفحه شطرنج و ۴ تصویر حیوان، مصحح، محشی، یادداشتی به خط مؤلف که این نسخه را ملاحظه و تصحیح کرده و برای غلام رضا بیک فرستاده؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [نشریه: ۱۳ - ۲۹]
۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۷۹ حکمت
خط: نستعلیق، کا: عبدالوهاب جهرمی، تا: ۱۳۰۳ق؛ جلد: مقوا، قطع: خشتی[ف: ۲ - ۲۶]
۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۱۲۳
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ گویا از قدسی داماد مؤلف، با سرلوح و حاشیه «منه»، آراسته و زیبا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۸۸]

● **شعار الصالحین** / شعر / فارسی
še'ār-os-sālehīn
خاموش یزدی، میرزا علیخان، - ۱۳۷۹ قمری

xāmūš-e yazdī, mīrzā ‘alī-xān (- 1960)

مثنوی است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۶۷

آغاز: بسمله، سپاس فزون از قیاس مر خداوندیرا؛ **انجام:** رساند به پایان بایستگی.

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۴ق [الفبائی: ۳۷۲]

● **الشعاری فی العوامل الجرجانی** / نحو

aš-ša‘ārī fi-l ‘awāmil-il jurjānī

نورانی، محمد بن علی

nūrānī, mohammad ebn-e ‘alī

تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۸۶/۳

آغاز: بسم ... احمدک اللهم علی نعمک و آلائک؛ **انجام:** تمام شد کتاب الشعاری که در عوامل جرجانی هست ... محرم الحرام سنه ۱۲۹۱

خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: – ۷۲]

← شعاع > قوس و قزح

● **شعاع آفتاب و اثرات آن** / طب / فارسی

šo‘ā‘-e āftāb va asarāt-e ān

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۸۸/۲۴

آغاز: بدان که این اجسام بمقابله مستعد قبول تسخین می‌شوند؛ **انجام:** وبواسطه آن احراق میکند بسبب اشتداد اضواء بجهت تعاکس ایشان

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن عنابی، ۱گ (۶۸ر–۶۸پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۰سم [ف: ۹ – ۲۲۸]

● **شعاع الایقان** / کلام و اعتقادات / فارسی

šo‘ā‘-ol-īqān

کنتوری، فدا علی صاحب، ق۱۳ قمری

kantūrī, fadā ‘alī sāheb (- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۳۲

آغاز: بسمله، حمدان جان آفرینی را سزاست زیرا حکمش از ثریا تا ثری است؛ **انجام:** هر که را خواند دعا طمع زانکه من بنده گنهکارم

خط: نستعلیق، کا: محسن علی، تا: ۱۲۶۲ق؛ کاغذ: نخودی[رایانه]

← شعاع (رساله‌ای در کیفیت ...) > قوس و قزح

● **شعائر الاسلام من الحلال و الحرام** / فقه / فارسی

ša‘ā’er-ol-eslām men-al-halāl-e va-l-harām

اشرفی، محمد بن محمد مهدی، ۱۲۱۵ – ۱۳۱۵ قمری

ašrafī, mohammad ebn-e mohammad mahdī (1801 - 1898)

یک دوره فقه از اول طهارت تا آخر دیات می‌باشد. این کتاب به ترتیب کتب فقهی تنظیم شده و بسیار مفصل می‌باشد و در ذیل هر کتاب مسائل آن به طریق سؤال و جواب تفصیل داده شده است و به همین سبب به آن «سؤال و جواب» هم می‌گویند.

چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۲۷۳؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۲ق، رحلی، ۸۶۲ص؛ تهران، سنگی، ۱۳۱۴، رحلی، ۸۷۱+۱ص؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۴ (چاپ دوم)، رقعی، ۸۷۱+۱صص

[الذریعه ۱۹۱/۱۴ و ۲۴۹/۱۲؛ دنا ۱۱۸۸/۶]

۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۷/۳-۶۲۷۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۵۲گ، ۱۵ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: – ۱۳۷]

۲. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۳

آغاز: کتاب الطهاره، سؤال: استدعا از جناب حجة الاسلام مدظله العالی این است که موضوع آب مطلق؛ **انجام:** زیارت عاشورا به قصد توظیف در روز و اگر بخواهند در شب بخوانند به قصد زیارت مطلقه بخوانند و از هذا الیوم مرکب از یوم و لیل اراده نمایند.

از اول طهاره تا آخر نکاح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد جواد حجتی از احفاد مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: – ۲۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۵۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ – ۱۰۷]

● **شعائر الایمان فی بیان حسنات الجوارح و سیئات الابدان** / فقه / فارسی

ša‘ā’er-ol-īmān fī bayān-e hasanāt-el-jevāreh va sayye’āt-el-abdān

علم الهدی، محمد بن محسن، ۱۰۳۹ – ۱۱۱۵ قمری

‘alam-ol-hodā, mohammad ebn-e mohsen (1630 - 1704)

تاریخ تألیف: ذیقعده ۱۰۹۸ق؛ محل تألیف: قمصر کاشان

کتابی است در بیان واجبات، محرمات، مستحبات و مکروهات در پنج «مقاله» و «خاتمه» بدین ترتیب: مقاله ۱. تفصیل اعمال بر سبیل اجمال؛ ۲. فرائض و طاعات؛ ۳. نوافل و حسنات؛ ۴. محظورات؛ ۵. مکروهات؛ خاتمه: در ترغیب به سلوک راه

صواب. نامی از آن در الذریعة نیامده است.
[دنا ۱۱۸۹/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۰۲/۲
آغاز: بعد از آرایش دل و زبان بسپاس و ستایش آفریننده آشکار و نهان و درود بی پایان بر روان سرور پیمبران؛ **انجام:** ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء و الله ذوالفضل العظیم، یقول عبدالله ...
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ذیقعده ۱۰۹۸ق، جا: قمصر کاشان؛ مصحح، محشی؛ مهر: نصیرالدین سلیمان بن محمد علم الهدی إبن فیض کاشانی «یا محسن اغفر بمحمد علم الهدی نصیرالدین سلیمان سنة ۱۱۲۷» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، ۳۲گ (۷-۳۸)، ۱۷ سطر، اندازه: ۸ × ۱۵سم [ف: ۳۴ - ۴۶۰]

● **شعب الایمان** / کلام و اعتقادات / عربی
šu'ab-ul-īmān
ابن کثیر، اسماعیل بن عمر، ۷۰۰ - ۷۷۴ قمری
ebn-e kasīr, esmā'īl ebn-e 'omar (1301 - 1373)
در بیان شعبه‌های مختلف ایمان با استفاده از روایات.
چاپ: بیروت، محقق: ولید بن محمد عبدالله العلی، دار البشائر الاسلامیة، لقائ العشر الاواخر بالمسجد الحرام، مجموعة السابعة، مجلس ۶۹، چاپ ۱، ۱۴۲۶ق.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۲۷/۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین حمداً کثیراً طیباً مبارکاً و داعیاً الی یوم الدین و أشهد أن لا اله الا الله وحده لا شریک له
نسخه اصل: کتابخانه دار الکتب الظاهریه -دمشق ۳۷۶۹؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالدائم برماوی شافعی، تا: با تاریخ ۷۸۷ق؛ ۵ص (۲۰-۲۴) [عکسی ف: ۵ - ۵۹]

● **شعب الایمان** / حدیث / فارسی
šo'ab-ol-īmān
لاهیجی، محمد بن عبدالله
lāhījī, mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۷
آغاز: و سلامه و رحمته و برکاته علی محمد اعلم العالمین.؛ **انجام:** و ایمان تمام و مردن بر آن کرامت فرمای یا رحیم یا کریم ... کرامت فرماید انشاء الله.
خط: نسخ، بی کا، تا: ۸۸۵ق [الفبائی - ۳۷۲]

● **شعب الایمان** / کلام و اعتقادات / فارسی
šo'ab-ol-īmān
آگهی قاینی، جلال الدین محمد، - ۹۳۲ ؟ قمری
āgahī qāyenī, jalāl-ed-dīn mohammad (- 1526)
درباره هفتاد و هفت شعبه ایمان.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۹/۲۸-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۷۹۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۵ق؛ ۳گ (۲۴۶-۲۴۸)، ۱۴ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۱۳]

● **شعب الایمان** / کلام و اعتقادات / عربی
šu'ab-ul-īmān
شرف الدین، محمد بن علی، ق ۱۰ قمری
šaraf-od-dīn, mohammad ebn-e 'alī (- 16c)
در این رساله از اقسام ایمان بحث شده و به اهل ایمان راه نجات و رستگاری در آخرت نموده شده است. نویسنده می‌گوید گروه هفتاد و دو ملت همه از یک اصل واحدند و این اصل واحد در همه سریان و جریان دارد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۲۷/۱۶
آغاز: بسمله، الحمدلله علی نواله و الصلوة و السلام علی رسوله محمد و آله اما بعد فهذا مختصر فی وجه ضبط شعب الایمان؛ **انجام:** و الرجاء و الحیاء و الشکر و الوفاء و الصبر و الاخلاق و التوکل و الرضاء بالقضاء و صلی علی محمد و آله اللهم ارزقنا ایماناً بالخیر و العافیه و البرکه و العصمة عن المناهی.
خط: شکسته نستعلیق، کا: محتملاً محمد بن شیخ علی، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مشکی، ۵ص (۳۱۱-۳۱۵)، ۱۷ سطر (۹/۵×۵/۵)، اندازه: ۹×۱۰/۵سم [ف: ۲ - ۲۴۱]

● **شعب الایمان** / حدیث / عربی
šu'ab-ul-īmān
در این رساله هفتاد و هفت شعبه ایمان به روش محدثان یاد شده است. در فهرست فارسی بهار (۹۷/۱ ش ۱۲۶) از ترجمه شعب الایمان یاد گردید.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۵۱/۵ - ج
آغاز: بسمله: شعب الایمان علی الترتیب الذی ذکره المحدثون سبع و سبعون شعبة: ۱-الایمان بالله تعالی، ۲-الایمان بالرسل؛ **انجام:** ۷۷ ان یحب لاخیه المسلم ما یحب لنفسه و یدخل فیه اماطة الاذی من الطریق
خط: نسخ، کا: عبدالله کشمیری بخاری، تا: جمعه ۷ صفر ۱۲۷۹ق، جا: بخارا؛ ۸گ (۲۷ر-۲۰ر) [ف: - ۳۹۲]

● **شعب المقال فی درجات الرجال** / رجال / عربی
šu'ab-ul-maqāl fī darajāt-ir-rijāl
نراقی، ابوالقاسم بن محمد، ۱۲۵۸ - ۱۳۱۹ قمری

narāqī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad (1842 - 1902)

تاریخ تألیف: جمعه ۲۷ ربیع الثانی ۱۲۹۱ق؛ محل تألیف: یزد
رساله‌ای متوسط درحالات راویان احادیث که در هشت «شعبه»، هر یک در چندین «فاتحه» و «خاتمه» تنظیم و ترتیب شده است. نسخه مرعشی و نسخه چاپی بیش از چهار شعبه اول را دربر ندارند و چنین ظاهر می‌شود که بیش از آن نگاشته نشده است: شعبه ۱. الفواتح (چهار فاتحه)؛ ۲. ذکر الرجال لم یدع احد ضعفه بل وصفه الکل بالوثاقة؛ ۳. الرجال الذین اختلف فی وثاقتهم؛ ۴. الممدوحین دون الوثاقة.

آغاز: بذکر الله استفتح مقالی و بشکره استنجح سوالی و علیه توکلی فی کل احوالی و ایاه اومل فلا یخیب آمالی.

انجام: المخزومی تقدم بهذا العنوان فی الاسماء، قد تم الشعبة الرابعة من کتاب شعب المقال فی احوال الرجال ...

چاپ: یزد، ۱۳۷۶ ق، دیوان الانتشارات الدینیة و چاپخانه گلبهار یزد، با تصحیح شیخ محمد علی نحوی در مدرسه شفیعیه یزد با مقدمه آیة الله شیخ محمد خالصی، ۲۴۶ ص، فقط چهار شعبه اول کتاب را شامل می‌شود.

[دنا ۱۱۸۹/۶ (۶ نسخه)؛ الذریعه ۹۳/۱۰ و ۱۹۱/۱۴؛ مصفی المقال ۳۷؛ مشار عربی ۵۷۲؛ اعلام الشیعة ۷۴/۱؛ مرآة القاسان ۲۸۴؛ موسوعة مؤلفی الامامیة ۴۹۶/۲]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبد الباقی طباطبائی بیدگلی، تا: ۸ صفر ۱۳۰۱ق؛ ۱۱۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۴۰۱]

۲. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۳

خط: نسخ، کا: عبدالباقی طباطبائی بیدگلی، تا: ۸ صفر ۱۳۰۱ق؛ ۲۴۸ص، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۳۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شاید بخط مؤلف، تا: قبل از ۱۳۱۹ق؛ جلد: تیماج سبز، ۱۳۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵× ۲۱سم [ف: ۲ - ۳۷۰]

۴. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۵۲

آغاز و انجام: برابر

از ابتدا تا انتهای شعبه چهارم؛ خط: نسخ جلی، کا: ابراهیم بن علی اکبر رضوی، تا: ۱۳۲۷ق؛ مهر: «عبده ابوالحسین بن ابوالقاسم» (بیضی)؛ ۷۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۰۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۲۷]

● **شعبده** / علوم غریبه / فارسی

šoʻbade

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۴۰/۲

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۰و۱۱؛ ۳گ (۱۱۸ر-۱۲۰ ر) [ف: ۷ - ۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۴/۲

آغاز: اگر خواهند که از انگشتان آتش افروزند؛ **انجام:** پایان: با سر کهنه بسریشند و بدست بندند و اگر منقش ...

در این رساله یک سلسله امور مربوط به شعبده علی التوالی آمده است بر این تقدیر ابتداء در آن گفته می‌شود «اگر خواهید» فلان عمل سرزند چه بایست کرد سپس در ذیل این سوال جواب آن می‌آید و بدین ترتیب چندین مسأله چشم بندی و تردستی در متن ذکر شده و جواب آن آمده است این مسائل فراهم آمده از کتاب فروع ریاضی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۶ص (۸۳-۸۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۶ - ۱۱۶]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۹۰/۴

آغاز: باب درحصائب. دوازده برج است. اول: حمل، سی روز؛ **انجام:** بعد ازآن دربوته مذکور بگذارد وبدمد تا وقتی که آب شود.بعد ازآن به قدری ؟ را براو طرح کند سفید شود مس مذا. از بوته بیرون افتد.

مطالبی را با عناوین «شعبدة، سر» آورده است و ادعیه‌ای از ائمه اطهار علیهم السلام جهت رفع مشکلات و دفع دشمنان و رفع امراض ذکر می‌کند و مطالبی هم از شیخ بهائی و ابن طاوس و حیاة الحیوان می‌آورد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد رضا، تا: ۱۲۹۷ق؛ مجدول؛ ۱۷گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۸۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۰۴/۲

و علوم غریبه و وسایل خواب دیدن جنیان و ملائکه و تسخیر بهائم و سباع و جنیان؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۱ص(۲۹۰-۳۶۰)، ۱۲ سطر [ف: ۳۶ - ۷]

۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۰۹

یادداشت‌ها و فوایدی است در فن شعبده و کارهای خارق العاده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [اوراق عتیق: ۱ - ۲۵۰]

● **شعبده بازی** / متفرقه / فارسی

šoʻbade-bāzī

غیر همانند:

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۳۶/۳

آغاز: خشخاش را سه روز شیر بنه وبه موی دم اسب سوراخ کن چون خشک شود به حال اول رودوسوراخ داشته باشد؛ **انجام:** هر جا که رود ویرانه ببیند وهر چه درآنجا باشد او همه را ببیند به قدرت پروردگار

بیان برخی شعبده بازی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۸۷]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۶۹۵
آغاز: بسمله، فصل در بیان شعبده‌های غریبه و عجیب از آن جمله اگر خواهند که شیشه را ببرند چنانکه از هم جدا نشود؛ **انجام:** و اگر گندم را با گوگرد بجوشانند و بریزند هر مرغی که از آن بخورد بی هوش شود و اگر با آب سرد بیندازند بهوش آید
رساله مختصری است در بیان کیفیت شعبده‌هایی که در قدیم رایج بوده مثلاً اگر بخواهند شیشه‌ای را ببرند و از هم باز نشود چه باید بکنند یا اینکه اگر بخواهند آب شیشه خود به خود بالا رود، یا این‌که چگونه تخم مرغ بالا رود و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در برگ اول یادداشتی تملیکی به تاریخ ۱۲۸۶ق؛ مهر: «فخرالاطبا ۱۲۷۸» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج یشمی مذهب، ۷گ (۸۵پ-۹۱)، ۱۴ و ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۸سم [رایانه]

● **شعب و مقامات راه دین** / کلام و اعتقادات / فارسی
šo‘ab va maqāmāt-e rāh-e deīn
غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری
qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۶/۷-ف
نسخه اصل: ایاصوفیه ش ۴۸۲۱؛ کا: عبدالرزاق بن عبدالکریم، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ - ۴۶۷]

● **شعبه ایمان** / شعر / اردو
šū‘ba-ye īmān
مثنوی است در اعتقادات حدود یک صد و پنجاه بیت.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۶۵/۱۵
آغاز: بعد حمد خدا و نعت نبی ×× شاه عالم محمد عربی؛ **انجام:** اس درخت دما اکو کیجی بار ×× بمحمد و آله الاطهار
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۱ص (۱۵۰-۱۶۰)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۴۵ - ۴۷]

← شعر > اوزان شعر
← شعر > ماهیت شعر و صناعت شاعری
← شعراء > مجمع الشعراء

● **شعر (رساله در)** / عرفان و تصوف، ادبیات / فارسی
še‘r (r. dar)
گویا از حیدر

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۶۶/۲۷
آغاز: مقدمه در بیان تعریف شعر و چگونگی بهمرسیدن شعر؛ **انجام:** چهار چهار
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۷ص (۱۸۸-۱۹۴)، ۲۰ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۹۶۴]

● **شعرای سبعه** / تراجم / فارسی
šo‘arā-ye sab‘e
اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی، ۱۲۳۴؟-۱۲۹۸قمری
e‘tezād-os-saltane, ‘alī-qolī ebn-e fath-‘alī (1819 - 1881)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۱۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹ - ۱۹۶]

● **شعربافگی و جولاهگی** / اخلاق / فارسی
ša‘rbāfegī va jolāhegī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۹۴
آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... بدانکه این رساله ایست؛ **انجام:** علی ما هدانا الایمان و السلام.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی - ۳۷۲]

← شعر چهار ساعته > کشف حقایق

● **شعر النفس = القصیدة المیمیة** / شعر / عربی
ši‘r-un-nafs = al-qaṣīdat-ul-mīmīyya
تمیمی، اسماعیل بن محمد، - ۴۲۰ قمری
tamīmī, esmā‘īl ebn-e mohammad (- 1030)
قصیده‌ای است در ۳۰ بیت که نفس کلیه (ناظم) به جبل سماق فرستاده تا بر موحدان خوانده شود.
آغاز: الی غایة الغیات قصدی و بغیتی ×× الی الحاکم العالی علی کل حاکم / الی الحاکم المنصور عوجو وامموا ×× فلیس فتی التوحید فیه بنادم
انجام: سیکظم هذا الشعر کل منافق ×× و یزداد کظماً فوق کظم الاکاظم
[دنا ۱۱۹۰/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۹۵/۲۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۵ص (۱۷۱-۱۷۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۱×۵۰سم [ف: ۱۰ - ۲۲۱۳]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۷۶/۲۴
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۳۴۸؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵گ (۳۰۴-۳۰۸) [عکسی ف: ۲ - ۴۵۸]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۹۴/۲۴
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم ۱۳۳۲؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ ۵ص (۲۰۹-۲۱۳) [عکسی ف: ۳- ۳۷۵]
۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۵/۲۴
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم ۹۳۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳ص (۱۸۰-۱۸۲) [عکسی ف: ۳ - ۲۱۱]
۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۸۴/۲۴
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۰؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: شنبه دهه پایانی ربیع الثانی ۱۱۰۹ق؛ ۶گ (۲۲۴-۲۲۹) [عکسی ف: ۲ - ۴۷۱]
۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۳۶/۲۴
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم۱۳۳۷؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۳؛ ۳ص (۱۱۸-۲۲۰) [عکسی ف: ۳ - ۲۹۷]
۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۰/۲۲
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۷۲۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ یاقرن ۱۴؛ ۳گ(۱۲۸-۱۳۰) [عکسی ف: ۲ - ۴۲۸]
۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۱۱/۲۶
آغاز: الی غایة الغایات قصدی و بغیتی ×× الی الحاکم العالی علی کل حاکم / الی الحاکم المنصور عرجوا و امموا ×× فلیس فتی التوحید فیه بنادم
خط: نسخ، کا: محمد علی بن عبدالخالق مصاحبی نائینی ملقب به عبرت نائینی، تا: دوشنبه ۲۰ محرم ۱۳۵۳ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸ سطر (۸×۱۵)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ - ۱۷۶]

● **شعر النفس** / شعر / عربی
ši‘r-un nafs
هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری
hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e ‘alī (- 1042)

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۲/۱۸
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۳۳۸؛ خط: نسخ معرب درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸ص (۳۷۴-۳۸۱) [عکسی ف: ۴ - ۲۸۹]

● **شعر و سند** / گوناگون / فارسی
še‘r va sanad
رکن زاده آدمیت، محمد حسین، ۱۲۷۸- ۱۳۵۲ شمسی
rokn zāde ādamīyat, mohammad hoseyn (1899 - 1973)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۸۳
و دیگران؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **شعر و لطیفه** / شعر / فارسی
še‘r va latīfe
مطایبات و اشعار از شعرای دیگر مانند زشت و زیبای مهر علی، میرزا دولت، یغما انوری، مصاحب اصفهانی.

تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۳۴/۵
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و اواخر قرن ۱۳؛ تملک: سعید نفیسی [نشریه: ۷ - ۵]

● **شعر و نثر** / ادبیات / فارسی
še‘r va nasr
عطار، محمد بن ابراهیم، ۵۳۷؟ - ۶۲۷ ؟ قمری
‘attār, mohammad ebn-e ebrāhīm (1143 - 1230)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۴۰/۸
خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: استانبولی، ۹ص (۲۲۳-۲۳۱)، ۱۸ سطر (۱۲/۵×۱۸)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۷ - ۳۶۹]

● **شعر و نثر** / ادبیات / فارسی
še‘r va nasr

غیر همانند:
۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹/۹-طباطبائی
منقولاتی به شعر و نثر در موضوعات مختلف حدیث و ادب از: خوارزمی، یحیی بن اکثم، عدة الداعی، ابوبکر ابن الدهان واسطی نحوی (که نخست از فقیهان حنبلی بوده سپس حنفی و شافعی شده و شعری از ابوالبرکات عکریتی در این باره)، ابن الجوزی در صفة الصفوة، چند خبر عبرت انگیز درباره مجنون و ملاقات او با شوهر لیلی الاخیلیه پس از ازدواج لیلی در ۷۰ هجری، از ابن نوبه حمیری - عاشق لیلی - ابود لاویه و منصور، معن بن زائده و ورود او بر منصور، از شرح ابن ابی الحدید و نهج البلاغه، از شیخ بهائی درباره تشنیع کشاف بر صوفیه، ابوعبدالله زبیری درباره اجتماع راویان پنج شاعر معروف و معاصر جریر،کثیر، احوص، جمیل و نصیب. اعضاء بدن انسان به ترتیب تمام حروف الفباء، استخاره از ابن طاووس، تحقیق در نصاب غلات ... عنوان این بخش: هذا مما اسطرفه الخاطر من الابیات الرائقه و الاسجاع الفائقه و النثر العجیب و الشعر الغریب؛ کا: محمد بن میرزا محمد حسینی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۵ص(۲۵-۲۹)، اندازه: ۱۲×۲۰/۲سم [ف: ۲۳ - ۱۶۷]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۲۳/۱۲
شعر جامی، نثر فارسی، سیاق، معمیات به نام کسان، رباعی سنائی، انشاء محمد مرشد، حکایات؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مجدول؛ ۲۲ سطر (۱۱×۲۱) [ف: ۱۷ - ۲۲۷]
۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۶۱

شامل: ۱. ابیات جواب در جواب، ۲. منتخب و مختصر دیوان محتشم، ۳. منتخب و مختصر دیوان عرفی، ۴. منتخب و مختصر دیوان قاسم انوار، ۵. منتخب و مختصر دیوان بهرام سقا، ۶. منتخب و مختصر دیوان قدسی، ۷. منتخب و مختصر دیوان سلمان، ۸. منتخب و مختصر دیوان ابن یمین، ۹. منتخب و مختصر دیوان کاتبی، ۱۰. منتخب و مختصر دیوان شانی، ۱۱. منتخب و مختصر دیوان اهلی، ۱۲. منتخب و مختصر عطار، ۱۴. ایضاً غزلیات متفرقه، ۱۵. مخمسات به طریق ردیف، ۱۶. مقطعات ۱۷. ساقی نامه ظهوری، ۱۸. حکایات نعمت خان ۱۹. ترجیع بند سعدی، ۲۰. ترجیع بند حافظ، ۲۱. ترجیع بند جامی، ۲۲. قضا و قدر سعیدای اشرف، ۲۳. قضا و قدر ملا نوعی، ۲۵. سرایای مهری عرب، ۲۶. سرایای ملا توفیق کشمیری، ۲۷. سوز و گداز ملا وحشی، ۲۸. ایضاً سوز و گداز ملاوحشی، ۲۹. نان و حلوای شیخ، ۳۰. بزمیه ارجمند، ۳۱. بزمیه میرزا صائب، ۳۲. معراج الخیال میرزای علی رضای تجلی، ۳۳. معراج الخیال قلندر، ۳۴. سیزده بند شفائی، ۳۵. گل گشتی میرنجات، ۳۶. بیمار و طبیب قاضی محمد شریف، ۳۷. چاه وصال لیلی و مجنون هنگام محمد قلیخان، ۳۸. خربه محمد قلی خان سلیم، ۳۹. حکایت مجنون، ۴۰. نگارستان چین، ۴۱. حکایت شیخ صنعان، ۴۲. حکایت مرد بخیل، ۴۳. حکایت پیره زال، ۴۴. حکایت زدن قاضی را، ۴۵. ایضاً حکایت، ۴۶. ایضاً حکایت، ۴۷. ایضاً حکایت، ۴۸. ایضاً حکایت، ۴۹. حکایت شیخ سعدی، ۵۰. حکایت دیدن مجنون، ۵۱. حکایت، ۵۲. حکایت، ۵۳. حکایت، ۵۴. حکایت، ۵۵. حسن و عشق نعمت خان، ۵۶. حکیم علی الاطلاق، ۵۷. ایضاً نسخه نعمت خان، ۵۸. وقایع قلعه حیدر آباد نعمت خان عالی، ۵۹. قسمیات ظهوری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ با سرلوح، مجدول؛ جلد: میشن مشکی، ۸۰۷گ، ۱۳ سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۶ - ۸۶۰]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۷۷/۲

آغاز: لئالی ثناء مزید مخزون دارا و فزون از مخزن دریا؛ **انجام:** عذر خواه این گناهان پیر ماست ×× چاکر تدبیر او تدبیر ماست

با دیباچه‌ای به نثر دارای یک حکایت و فرمان تفح علی شاه به سادات نیاک که در کتیبه مزار او در قم ازان یاد شده است (ادبیات ۴۹۶:۱؛ نشریه ۶۴۱:۴) و قباله اردشیر میرزا و جواب میرزا جعفر وزیر مازندران سپس دو حکایت و جواب مراسله و نامه‌ای به سید عبدالحسین شوشتری، پس از این قصاید است در ستایش فتح علی شاه و عبدالله میرزا صدرالملک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۶۷]

۵. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۴

جنگ اشعار و منتخبات نثری است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [نشریه:۷-۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۱/۲-فیروز

پاره‌ای از حکایات، سخنان و مناجاتهای خواجه عبدالله انصاری و اشعاریست از شبستری (گلشن راز)، نجف آقا و ادهم و آقا صادق تفرشی (چند مثنوی از او) و از ابراهیم بن محمد (کاتب نسخه).

کاتب در پایان این بخش یاداشتی دارد و درباره اشعار آقا صادق می‌گوید: «آقا صادق این ابیات را در اوقات قبض و خفض و جهل گفته نه در هنگام بسط و علم ...»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۶ص(۲۵-۷۰)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۱ - ۲۷۲]

● شعری از شیخ فیضی آگره / شعر / فارسی

še‘rī az šeyx feyzī āgra

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۶۳

خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۱۲۶ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۶]

● شعشعه ذوالفقار در غزوات حیدر کرار / تاریخ معصومین / فارسی

š‘š‘a-ye zo-l-faqār dar qazavāt heydar-e karrār

حسینی عاملی، محمد شفیع بن محمد، ق۱۲ قمری

hoseynī ‘āmelī, mohammad šafī‘ ebn-e mohammad (-18c)

اهدا به: کریمخان زند (۱۱۶۳-۱۱۹۳ق)

تاریخ تألیف: شوال ۱۱۸۴ق

درباره جنگ‌های علی (ع) است. در دیباچه از کریم خان وکیل ستایش شده است. در دیباچه و پایان از نام کتاب و مؤلف یاد شده؛ و نزدیک به ۱۰۰۰ بیت از شعرهای خود مؤلف با تخلص فکرت در آن آمده است. ده شعشعه است در بیان ده جنگ مهم از جنگ‌های حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام که در رکاب حضرت پیامبر (ص) بوده یا بعد از آن حضرت اتفاق افتاده است: بدر کبری، احد، خندق، خیبر، فتح مکه، حنین، ذات سلاسل، جمل، صفین، نهروان.

آغاز: بسمله، شعشعه افزای میدان پر جولان مقال و لامعه پیرای بیابان بی پایان اقوال، پرتو افروز مضمار وسعت اثر نامه، یعنی ذوالفقار دو سر خامه با آنکه آراستگی لشکر سخن و فتح عسکر کلام از دست گوشه از صفوف محامد ایزد سبحانرا نمیتواند گشود، و دلدل براق شمائل برق مشاکل قلم ...

انجام: یعنی تنبل باین لؤلؤ لالا معترف گردید.نام محمد است و علی حرز جان من ×× وز این دو نام نیک بر اعدا مظفرم. و الصلوة و السلام علی محمد و آله معصومین الطیبین الطاهرین و اصحابه و المتابعین یسلما کثیرا کثیرا

[دنا ۱۱۹۱/۶ (۵ نسخه)؛ الذریعة ۱۹۷/۱۴-۱۹۸؛ مکتبة امیرالؤمنین ۴۶۲/۲؛ فهرستواره منزوی ۱۷۰۵/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۱گ، ۲۰ سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [سنا: ف: ۱ - ۸۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۳۸
آغاز و انجام: براب
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۳۴۱ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۰ – ۵۷۱]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۸۹۲
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۹۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی رضا شریف موسوی خویی، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵۴گ (۶۳ر–۲۱۶پ)، ۲۴ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۱۰ – ۱۹۱۶]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۶۷
آغاز و انجام: براب
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۹ – ۵۷]

● **شعله** / شعر / فارسی
šo'le

تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۳۵
آغاز: فغان که فرصت دیدن بسوی هم ندهند ×× غرور حسن ترا شرم دوستی ما را؛ **انجام:** عاقبت کشته تو خواهم شد ×× بیمروت بکو خدا نکند. باباطاهری که به گفته میرزا ابوالفضل نوشته شد.من آن الفم که در زرف (کذا) آمد ستم ×× چه نقطه بر سر حروف آمدستم / زهر الفی الف قدی بروید ×× من آن الفم که در الف آمدستم
خط: شکسته نستعلیق، کا: حسن بن ابراهیم، تا: ۱۱۱۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ در ورق ۸۲پ کتاب را «الرسالة الشعله» نامیده، بالای اوراق زوج ابتدای کتاب هر ورق به نام حیوانی خوانده شده: ۱پ گربه، ۲پ خوک، ۳پ شیر، ۴پ پلنگ، ۵پ مار، ۶پ سوسمار، ۷پ اغرب (عقرب) و ...؛ جلد: مقوایی، ۹۸گ، ۱۷ سطر (۱۴/۵×۷/۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: – ۳۱]

● **شعله** / تاریخ معصومین / فارسی
šo'le

بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه:۳۷
آغاز: و فصل خوش، تعجیل کن به آمدن ای سید جلیل، ما با بنی امیه نداریم جز نزاع؛ **انجام:** حکم کرد به گرفتن وی لشکر از چهار جانب آن حیوان زبان بسته را در میان گرفتند.
کتاب تا شعله ۳۸ به صورت متفرقه مندرج است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: – ۵۵]

● **شعله دیدار** / شعر / فارسی
šo'le-ye dīdār

زلالی خوانساری، محمد حسن، – ۱۰۳۱ ؟ قمری
zolālī xānsārī, mohammad hasan (- 1622)

در بحر مثنوی مولانا به نظم در آمده و در مصرع دوم بیت آغازین به نام آن اشاره شده: «نام او تاج سر هر نامه‌ای ×× شعله دیدار هر هنگامه‌ای». شامل چهل و نه «شعله»: در توحید، مناجات، نعت حضرت رسول، معراج، نعت امیر المؤمنین، مدح شاه عباس، وطن، عشق، صبر، رضا، شکستگی خاطر، عزلت، حوصله، خاموشی، غم، عمل نیک، گوشه گیری، تجرد، دوستی، تمکین، چشم پوشی، شب زنده داری، تنهائی، روزی مقدر، قناعت، تامل در کارها، شور جنون، صداقت، خودشناسی، سخن، اهل معنا، علم، درد، درویشی، یاد دوست بودن و بیست نه تمثیل است.
آغاز: آغاز دیباچه طغرای مشهدی: سبحان الله از بنیه این آیه در فهرست نثر شعله دیدار بلند پایه «و طور سینین و هذا البلد الامین» تسبیح ثنای اشک جگری و نوای رساله ناله سحری دلدار عشاق نواز ... آغاز مثنوی: نام او تاج سر هر نامه ای ×× شعله دیدار هر هنگامه ای / چون قدح پر باده در میدان او ×× چشم قربان گشته صورت خوان او
انجام: کآمده در حق خود دشمن ز دوست ×× این سزای گوشمال یاد او است.
چاپ: در گنجینه بهارستان، بخش ادبیات، جلد اول، با تصحیح علی اوجبی، ۱۳۸۰ش
[نسخه‌های منزوی ۲۹۶۶/۴ و ۲۶۱۸؛ مشترک پاکستان ۸۱۱/۷ و ۸۰۹؛ الذریعة ۱۹۸/۱۴ و ۱۵/۷؛ دنا ۱۱۹۲/۶]

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۳۸/۱
خط:نستعلیق،بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۴ صفر ۱۱۸۲ق [نشریه: ۷ – ۲۶۳]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۴۰/۲
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵ سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱۵ – ۴۰۹۴]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۹۳/۲
بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ ۱۳ص (۸–۲۰) [ف: ۳ – ۳۳۷]
۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۲۶/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج عنابی، ۴۸ص (۵۳۶–۵۸۳)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۲ – ۶۶]
۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۴۱۴/۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کشمیری نخودی، جلد: تیماج سورمه‌ای مذهب، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۱×۲۲/۹سم [ف: ۳ – ۴۹۰]
۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱و۴۲۸/۲-۳/۴
آغاز: نام او تاج سر هر نامه‌ای ×× شعله دیدار هر هنگامه‌ای /

چون قدح پرباد در میدان او ×× چشم قربان گشته صورت مان او ؛ آغاز آذر وسمندر: نامش عشق است وحسن دفتر ×× آتش ساقی ست کو سمندر؛ **انجام:** آن یکی زود سر به باد دهد ×× آن یکی دیرتر مراد دهد / غنچه بوس چنگ را خم زد ×× از رها وی راهزن دم زد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۵۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۰۶]

● **الشعلة الظفرية** / کلام و اعتقادات / فارسی

aš-šo'lat-oz-zafarīyya

کنتوری، محمدقلی بن محمد حامد،۱۱۸۸-۱۲۶۰قمری

kantūrī, mohammad qolī ebn-e mohammad hāmed (1774 - 1844)

وابسته به: شوکة عمریه؛ دهلوی، محمد رشیدالدین (قرن ۱۳)

ردی است بر کتاب «الشوکة العمریة» نوشته رشید الدین خان شاگرد عبدالعزیز دهلوی صاحب «التحفة الاثنی عشریة» در رد «البارقة الضیغمیة» که نوشته سلطان العلماء سید محمد بن سید دلدار علی است در مسأله تحلیل متعتین. پس از سید محمد قلی سید محمد نیز با کتاب «الضربة الحیدریة» آن کتاب را رد کرده است.

آغاز: بسمله الحمد لله الفتاح المناح اهل الجود و السماح

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۷۷۵

آغاز: میکنند چنانچه در احیا العلوم گفته ثم ظهر بعد ذلک؛ **انجام:** الی البحر و لا یشاول مامات فیه بمرض منه او نحوه انتهی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۲۹ص، ۱۹ سطر [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** از حضرت رسول ... و هذا آخر المقالة ... من فضل الله المتعال ان ... یوم جزاء الاعمال.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ ۲۴۹ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۶سم [رایانه]

● **شعلة النار** / حدیث / عربی

šu'lat-un-nār

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

رساله‌ای است در توصیف تصوف و متصوفه و فرق مختلف آن (متصوفه خلص و متصوفه فلاسفه و ...). مؤلف در آغاز این رساله به شرح مختصر حدیث قدسی «و جمعت له الشریعة و الحقیقه» ــ که بیانگر فضیلت پیامبر (ص) بر سایر انبیاء از حیث علم به باطن و ظاهر است ــ پرداخته است.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۰۳

خط: نسخ، کا: غلام محیی الدین، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با کمندکشی؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۵ - ۱۲۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۰۳

آغاز: بسمله، و سلام علی عباده الذین اصطفی؛ **انجام:** و الله تعالی اعلم بالصواب و الیه المرجع و الماب.

خط: نسخ، کا: غلام محی الدین، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

● **شعله و آه = داستان شه زاده ملک محمود شمسه بانو** / داستان / فارسی

šo'le va āh = dāstān-e šah-zāda malek mahmūd šamse bānū

منشی غیوری

monšī-ye qayūrī

ترجمه منشی غیوری از هندی به دستور شاه عالم.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۶-ف

نسخه اصل: بادلیان ۴۸۲ اوزلی ۱۶۷ (۲۶ پادشاهی شاه عالم)؛ خط: نستعلیق، کا: محمد عظیم، تا: ۳ جمادی الثانی ۱۱۹۸ق؛ ۹۹گ، ۱۵ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۴]

● **شعور الموجودات** / کلام و اعتقادات / عربی

šu'ūr-ul mawjūdāt

نظام العلماء تبریزی، محمود بن محمد، - ۱۲۷۱؟ قمری

nezām-ol-'olamā tabrīzī, mahmūd ebn-e mohammad (- 1855)

اهداء به: محمد شاه قاجار

تاریخ تألیف: شب جمعه ۱۱ ذیقعده ۱۲۵۵ق

در اسرار بعضی از عبادات و اثبات اینکه همه موجودات (از حیوانات و نباتات و جمادات) دارای شعور می‌باشد. مؤلف این رساله را با ادله نقلیه نگاشته و ادله عقلیه را در پایان آن به دستور سید ابوالقاسم مازندرانی مشهور به سید محمد مجتهد افزوده است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۹۷/۲

آغاز: الحمدلله الذی هدانا الی شرائع الأحکام و اولانا مدارک الحلال و الحرام و اوجب علینا الصلاة و الصیام و حتم لنا الزکاة و الخمس و الاحرام؛ **انجام:** اللهم اجعلنا ممن عرفهم و قبل و لا یتهم و سلم لهم، و لیکن هذا آخر ما اردنا ایراده

خط: نستعلیق، کا: محمدبن ابی طالب شوشتری، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵گ(۶۱ر-۸۵ر)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۵ - ۶۱]

۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۲۳/۲

آغاز: ملحاق غیر، اعلم ان السید الجلیل و الفاضل النبیل السید ابوالقاسم المازندرانی؛ **انجام:** و لعنة الله علی ظالمه و قاتلیه و الراضین بفعلهم ابد الابدین
خط: نستعلیق، کا: محمد بن ابی غالب التستری، بی‌تا؛ ۳گ (۱۷پ–۱۹ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [مؤید: ۲ – ۲۶۳]

● **الشفاء** / منطق، فلسفه / عربی

aš-šifā'

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ – ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

کتاب «شفا» مهمترین و مشروح‌ترین آثار شیخ الرئیس ابوعلی سینا در فلسفه و نخستین کتابی است که در عالم اسلامی با این اسلوب و شرح و بسط در جمیع اقسام حکمت نظری تصنیف شده است و قسمت منطق آن مفصل‌ترین کتاب منطق صوری است. مقدمه‌ای که ابوعبید عبدالواحد جوزجانی بر آن نوشته است و رساله سرگذشت و مقدمه شیخ بر این کتاب و بر کتاب حکمة المشرقیه آن را تأیید می‌کند، روشن می‌سازد که شیخ این کتاب را با چه نظر و به چه منظور و چگونه ساخته است. قول مشهور چنین است که شیخ در این کتاب کاملاً تبعیت از آراء مشائین کرده است لکن با این‌که قصد همراهی با ایشان را داشته است عنداللزوم به مفارقت از ایشان تن در داده است و مطالعه کتاب تهافت التهافت ابن رشد مواضع این جدایی را تا اندازه‌ای معلوم می‌سازد و نیز در قسمت طبیعیات از کتاب شفاء دیده می‌شود که شیخ همواره از مشاهدات و مسموعات خود برای توضیح مطالب استفاده کرده است. عبارتی که در آخر مقدمه کتاب شفا آمده است به‌خوبی آشکار می‌کند که تبعیت شیخ از مشائین به چه نظر و تا چه اندازه بوده است و چگونه شیخ در عین نقل اقوال این دسته از حکما از تعصب ورزیدن نسبت به آراء ایشان احتراز داشت است و با کمال احترامی که به افضل سلف ایشان فیلسوف بزرگوار یونان ارسطاطالیس می‌نهاده، جانب حق را همواره نگاه می‌داشته است. کتاب شفاء همواره مأخذ و مرجع حکمای بعد و منبع اطلاع برای صاحب نظر و متن جامع برای طلاب فلسفه قرار گرفته و اقوال شیخ در آن، سند و حجت برای اصحاب بحث بوده است و منتقدان فلسفه یونان و معترضان بر آن مانند ابوحامد محمد بن محمد بن محمد غزالی و امام فخرالدین محمد بن عمر رازی و عبدالکریم شهرستانی آن کتاب را معتبرترین کتب مصنفه در باب این فلسفه به شمار می‌آورده‌اند. امروزه نیز کتاب شفاء معتمدترین راهنما برای کسانی است که خواستار آگاهی به چگونگی فلسفه در دنیای اسلامی باشند. کتاب «شفا» شامل چهار «جمله» است: ۱. منطق؛ ۲. طبیعیات؛ ۳. تعلیمیات (هندسه، هیأت، ارثماطیقی، موسیقی)؛ ۴. الهیات. شیخ این چهار جمله را از حیث تاریخ به ترتیب فوق تصنیف نکرده است و چنان‌که جوزجانی، هم در مقدمه کتاب شفاء و هم در رساله سرگذشت متذکر شده است، شیخ ابتداء در هنگام وزارت شمس الدوله بیست ورقی از طبیعیات نوشته بوده است و سپس بعد از فوت شمس الدوله (سال ۴۱۲) و هنگام اختفاء در خانه ابی غالب العطار در مدت بیست روز بدون مراجعه به کتابی، بقیه طبیعیات (غیر از کتاب حیوان و نبات) و تمام الهیات را تصنیف کرده است، و همین دسترسی نداشتن به منابع شاید علت اختصار این دو قسمت نسبت به قسمت منطق آن است. بعد از خلاصی از قلعه فردجان در خانه علوی (سال ۴۱۴) به ساختن قسمت منطق که در خانه ابی غالب بدان شروع کرده بود، پرداخته است و در اصفهان از اتمام آن و تصنیف کتاب‌های حیوان و نبات فراغت یافته است. اما قسمت تعلیمیات را قبلاً ساخته بوده است و بعداً به شفا اضافه کرده است. ظاهراً قول جوزجانی که در چند سطر مانده به آخر مقدمه‌ای که در صدر کتاب شفا جای داده است، آمده مشعر بر این‌که سن شیخ هنگام فراغت از اتمام تصنیف کتاب شفا چهل سال بوده است، خالی از مسامحه نیست زیرا شیخ پس از استیلای علاءالدوله بر همدان و منهزم شدن تاج الملک و برگشتن علاء الدوله به اصفهان و معاودت شیخ در مصاحبت تاج الملک از قلعه فردجان به همدان و چندی اقامت در آنجا، به اصفهان رفته است و استیلای علاء الدوله بر همدان را ابن اثیر از وقایع سال ۴۱۴ هجری ثبت کرده است وسن شیخ در آن سال بالغ بر چهل و چهار بوده است. (اردلان)

فهرست تفصیلی مطالب کتاب بدین ترتیب است: جمله ۱. منطق، در نه «فن»؛ جمله ۲. طبیعیات، در هشت «فن»: ۱) السماع الطبیعی، چهار مقاله، ۲) السماء و العالم، یک مقاله، در ده فصل، ۳) الکون و الفساد، یک مقاله، در پانزه فصل، ۴) الفعال و الانفعالات، دو مقاله، ۵) الآثار علویه، دو مقاله، ۶) النظر فی الامور النباتات و الحیوانات، چهار مقاله، ۷) النبات، یک مقاله، ۸) طبایع الحیوان؛ جمله ۳. ریاضی؛ جمله ۴. الهیات یا فلسفه اولی، در ده مقاله: ۱) موضوع الهیات، در هشت فصل، ۲) جوهر، در چهار فصل، ۳) مقولات نه‌گانه، در ده فصل، ۴) تقدم و تأخر، در سه فصل، ۵) کلیات، در نه فصل، ۶) علت و معلول، در پنج فصل، ۷) شخصیت و وحدت، در سه فصل، ۸) نهایت و بی نهایت، در هفت فصل، ۹) نخستین محرک، در ده فصل، ۱۰) آغاز و انجام، الهام، خواب.

چاپ: مشار عربی، ص۵۷۳؛ الشفاء (البرهان) قاهرة، ۱۹۵۴م، مکتبة النهضة، نشره عبدالرحمن بدوی؛ قاهرة، مع تحقیق ابوالعلاء عفیفی، وزارة التربیة، ۱۹۵۶م؛ الشفاء (الریاضیات، جوامع علم الموسیقی) قاهرة، وزارة التربیة، ۱۹۵۶م، نشره: زکریا یوسف؛ الشفاء (السفسطة) قاهرة، وزارة التربیة، ۱۹۵۸م، نشره: احمد فؤاد الاهوانی؛ الشفاء (الخطابة) قاهرة، وزارة التربیة، ۱۹۵۴م، نشره: محمد سلیم سالم؛ تهران، سنگی، بی ناشر، بدون تاریخ، رحلی، ۱۰۵ص؛ طهران، ۱۳۰۵ق، (صص۲۶۶–۵۵۴)+ ...

[دنا ۱۱۹۲/۶-۱۲۰۲ (۲۹۱ نسخه)؛ الذریعة ۲۰۱/۱۴؛ کشف الظنون ۱۰۵۵/۲؛ ریحانة الادب ۵۸۵/۷؛ فهرست مصنفات ابن سینا تألیف دکتر مهدوی ص ۱۲۵-۱۷۴؛ مؤلفات ابن سینا تألیف قنواتی ص ۲۹-۷۹ سرکیس معجم ۱۳۰/۱؛ مشار، عربی ۵۷۳ «الشفاء»]

شرح و حواشی:

۱- دیباجة الشفا؛ جوزجانی، عبدالواحد بن محمد (-۴۳۸)

۲- الشفاء (مختصر) = تلخیص الشفاء؛ خسروشاهی، عبدالحمید بن عیسی (۵۸۰-۶۵۲)

۳- کشف الخفا من کتاب الشفا؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

۴- شفاء القلوب = حاشیة الشفاء = التعلیقات؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)

۵- تعدیل المیزان؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)

۶- معیار الافکار = معیار العرفان؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)

۷- حاشیة الشفاء؛ میرزا جان باغنوی، حبیب الله (-۹۹۴)

۸- حاشیة الشفاء = شرح الشفاء؛ صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم (۹۷۹-۱۰۵۰)

۹- التعلیقة؛ علوی عاملی، احمد بن زین العابدین (-۱۰۵۴)

۱۰- مفتاح الشفاء و العروة الوثقی = حاشیة الشفا؛ علوی عاملی، احمد بن زین العابدین (-۱۰۵۴)

۱۱- حاشیة الشفاء؛ محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن (۱۰۱۷-۱۰۹۰)

۱۲- حاشیة الشفاء؛ حسینی قزوینی، محمد معصوم بن فصیح الحق (-۱۰۹۱)

۱۳- حاشیة الشفاء؛ شیروانی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۰۹۸)

۱۴- حاشیة الشفاء؛ محقق خوانساری، حسین بن محمد (۱۰۱۶-۱۰۹۹)

۱۵- حاشیة الشفاء الثانیة؛ محقق خوانساری، حسین بن محمد (۱۰۱۶-۱۰۹۹)

۱۶- حاشیة الشفاء؛ حسنی حسینی، حمزه بن محمد (-۱۱)

۱۷- الهیات شفا (ترجمه)؛ حسینی عریضی، علی بن محمد (-۱۱)

۱۸- حاشیة الشفاء؛ رضوی، محمد (-۱۱)

۱۹- حاشیة الشفاء؛ اولیاء، محمد یوسف (-۱۱)

۲۰- حاشیة الشفاء؛ خاتون آبادی، اسماعیل بن محمد باقر (۱۰۳۱-۱۱۱۶)

۲۱- ابطال کون الحرکة فردا سیالا = حاشیة الشفا = الحرکة فی المقولة؛ تنکابنی، محمد بن عبدالفتاح (۱۰۴۰-۱۱۲۴)

۲۲- حاشیة الشفاء = حاشیه بر طبیعیات شفا؛ آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین (-۱۱۲۵)

۲۳- شرح الشفاء (الالهیات)؛ نراقی، مهدی بن ابی ذر (۱۱۲۸-۱۲۰۹)

۲۴- حاشیة الشفاء؛ خاتون آبادی اصفهانی، محمد حسین بن عبدالباقی (۱۱۶۲-۱۲۳۳)

۲۵- نور العرفاء فی شرح الهیات الشفاء؛ حسینی اصفهانی، عبدالعظیم بن علیرضا (-۱۳)

۲۶- حاشیة الشفاء؛ جلوه، ابوالحسن بن محمد (۱۲۳۸-۱۳۱۴)

۲۷- حاشیة الشفاء؛ مدرس، حسن (۱۲۴۹-۱۳۱۶)

۲۸- حاشیة الشفاء = شرح الشفاء؛ رضوی، محمد جمال

۲۹- الشفاء (مختصر) = تلخیص الشفاء؛ اشکی، بهمن

۳۰- شفا (منتخب ...)

۳۱- فهرست الشفاء

۳۲- حواشی الشفا

۳۳- حاشیة الشفاء (۸ عنوان)

۳۴- الشفاء (ترجمه منطق)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۵-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Or. 1119. مجسطی تا موسیقی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۴۷۵ق؛ مقابله شده؛ در پایان از نسخه خوانده شده بر ابن سینا در ۳ رجب ۴۲۲ یاد شده؛ ۲۰۹گ، ۱۸ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۳۴۸]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۹۱

آغاز: الفن الثالث عشر من کتاب الشفاء فی الالهیات علی عشر فی ابتداء طلب موضوع العلعه الاولی لیتبین انیته فی العلوم واذقد وفقنا الله ولی الرحمة والتوفیق؛ **انجام:** وکاد ان یحل عناده بعد الله وهو سلطان العالم الارض وخلیفة الله فیه. تم الفن

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵۰۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۸۸]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۸۵

الهیات است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۱ ربیع الثانی ۵۰۹ق، جا: بغداد؛ ۱۸۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۲/۹سم [ف: ۱ - ۳۳۸]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۷۶

مجلد نخستین است تا بخشی از مقولات؛ خط: نسخ معرب، کا: احمد بن هبة الله بن احمد کزایه، تا: دهه نخستین ذیحجه ۵۳۶ق؛ مقابله شده؛ تملک: ابوالغنائم بن ابی الفتوح بن سعید حرانی در بغداد در ۵۶۳، منصور بن ثابت قزوینی طبیب حکیم در ۶۳۰؛ ۱۹۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷/۱×۲۵/۱سم [ف: ۱ - ۳۳۸]

۵. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۳۰۰بخش۳

نسخه اصل: بادلیان ۴۳۵؛ کا: محمد بن حسن بن حسین، تا: جمادی الاول ۵۶۱ق [ف: - ۱۳۹]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۵-ف

نسخه اصل: بغداد لی وهبی ش ۱۴۰۱. الفن الثانی من جملة الطبیعیات و هی فی طبایع الحیوان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ با یادداشت مورخ۹۸۵در قسطنطنیه؛ ۲۱۰گ،۱۷سطر[فیلمهاف:۱-۳۴۸]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۱۸-ف

نسخه اصل: بغداد ولی وهبی ش ۱۴۰۱. از تشریح الحیوان طبیعی تا پایان فن دوم؛بی‌کا،تا:قرن۶؛۲۱۵گ،۱۷سطر [فیلمها ف: ۱-۳۴۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳۴۷

آغاز: فصل فی ابتدا طلب موضوع الفلسفة الاولی لیتبین انیته فی العلوم و اذ قد وفقنا الله ولی الرحمة فاوردنا ما وجب ایراده؛ **انجام:** من مبدا الکل و سالکا الی الجواهر الشریفة الروحانیة المطلقة ثم الروحانیه.

جلد۲، بخش الهیات تا اوایل مبحث معاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ تملک: زین الدین شمس الحضرة ابی القاسم علی بن محمد مزنی، عبدالقادر بن مفرح نخجوانی؛ مهر: «عبده علیقلی» (چهارگوش)، «توکلی علی خالقی» (دایره کنگره‌دار) دور آن: «با لطف و کرم ... شفاعت ... حمزة بن حسن»؛ واقف: محمود بدر، فروردین ۱۳۳۰؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج دارچینی، ۲۷۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۱۱ - ۲۲۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۵۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۳۴۹]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۸۱-ف

نسخه اصل: بادلیان: مجموعه Poc ش ۱۰۹ تا ۱۲۵. جزو هفتم ۱۲۰ تا ۱۲۵. طبیعیات ۱۱۳ و ۱۱۴ و ۱۱۸. ریاضیات ۱۰۹ و ۱۱۱ و ۱۱۲ (قسمتی از حساب و موسیقی و مجسطی). الهیات ۱۱۰ و ۱۱۷؛ بی‌کا، تا: دهه سوم ربیع الاول ۶۰۴ق [فیلمها ف: ۲ - ۱۱۴]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۳عکسی

آغاز: اختصار المقالة الاولی من اوقلیدس ... النقطة هی شیء ما لا جزء له؛ **انجام:** تمت المقالة الخامسة عشرة و تم بتمامها مختصر أوقلیدس، و هذا آخر الجزء التاسع عشر من کتاب الشفاء.

نسخه اصل: کتابخانه فاتح (سلیمانیه) ش ۳۲۱۱. مشتمل است بر اصول علم هندسه در پانزده مقاله؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ محرم ۶۰۴ق؛ مصحح، با اشکال هندسی؛ ۲۵۲گ [عکسی ف: ۲ - ۱۵۵]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۷۴

آغاز: بالاخر و هو مجهول فلیس هو تعریف مجهول بمجهول فان هذا لا یمکن انکاره

مشتمل بر فن دوم کتاب؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۶۲۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه قدیم، کنار سطرها سال ۶۲۲ نوشته شده، مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۴۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۱۰ - ۱۶۱]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۲-ف

نسخه اصل: ینی جامع سلیمانیه ش ۷۷۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک پایان شعبان ۶۲۸ق، ۳۱۰گ، ۳۱ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۳۴۸]

۱۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۹۲بخش۲

نسخه اصل: داماد ابراهیم ۸۲۳ تنها الهی؛ کا: شهاب کرمینی، تا: ۶۹۷ق، جا: تبریز مدرسه اورخان؛ ۴۸گ (۵۰۹ر-۵۵۶ر) [ف: ۸۶]

۱۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۴۴

قیاس منطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶ و ۷ [نشریه: ۲ - ۱۵۹]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۹ط

آغاز: بسمله حمد له ... هذا کتاب الشفاء ... قال ابوعبیدالله علی نعمه ... و بعد فقد کانت محبتی للعلوم الحکمیة؛ **انجام:** و قد علم ان الامر بخلاف هذا فالصورة الجوهر.

خط: نسخ عالی، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ در آغاز نسخه، رساله ابوعبید جوزجانی در ترجمه بوعلی به همان قلم متن؛ تملک: ماجد بن محمد حسینی بحرانی، موسی بن ابراهیم ... محمد بن الشریف الحسینی فیض الله بن عبدالقاهر، بهاءالدین حسینی عاملی مورخ ۱۰۷۱ق (گویا همان بهاءالدین حسینی عاملی شیخ الاسلام قزوین بوده باشد که جد اعلای سادات شیخ الاسلام قزوین است)، محمد تقی در شیراز؛ مهر: «هو المالک بالاستحقاق من عواری الزمان لدی الاحقر عبده حسین» (هشت گوش)؛ جلد: ساغری مشکی، ۲۶۹گ، ۴۱سطر، اندازه: ۲۴×۳۲سم [ف: ۲۴/۲ - ۵۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۴۸-ف و ۱۴۴۹-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۳۴۹]

۱۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۴۸

شامل قسم طبیعیات و الهیات به معنی اخص است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ در اول قسم الهیات نوشته شده: «الحواشی المکتوبة بخط النسخ علی هامش هذه النسخة من الالهیات بل من الطبیعیات ایضا خرجة عن الاصل علی سبیل التصحیح بخط سلطان الحکماء و المتألهین قدرة العرفاء المبرزین نصیر الحق و الملة والدین الطوسی سقاه الله من شآبیب رضوانه و کساه من حلابیب غفرانه»؛ تملک: علی بن محمد طوسی پسر ارشد خواجه نصیر طوسی در ۶۷۰ق، حسن بن محمد طوسی پسر دوم خواجه نصیر الدین طوسی، مصطفی بن عبدالله بن الیاس بن شیخ محمد ۷۶۰؛ چند بار مقابله و تصحیح شده؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۵۱۳ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۵×۳۰سم [ف: - ۱۲۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۳۷۳]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۸۴

از مقاله ۵ فن منطق در قضا یا تا پایان آن سپس «مواضع هو و الواحد» سپس مقاله ۲ فن ۴ جمله ۱ فصل ۱ و مقاله ۲ فن ۶ «فصل فی مواضع الاثبات و الابطال الماخوذة من جوهر الوضع» تا پایان فن ۳ جمله ۱ منطق، در پایان ۶ برگ از فصل ۶ مقاله ۱ فن ۵ طبیعیات شفاء و پس از آن «المقالة التی تشتمل علی الاحداث و الکاینات» باید گذارده شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۰۱گ، ۱۲ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۶×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۴۸]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۵۷

آغاز: بسمله، فی تولد النبات و اغتذائه ... و اصل مزاجه؛ **انجام:** منافعها فقد علمت فی موضعه

طبیعیات، از تولد نبات تا آخر مقاله نوزدهم از فن هشتم که پایان کتاب حیوان است بحث می‌کند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۷؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج ماشی، ۱۲۹گ، ۲۵ سطر (۵/۵×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۸ - ۳۵۹]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۳۱

از «المقالة السادسة فصل فی اقسام العلل و احوالهاست» تا نیمه‌های «فصل فی کیفیة دخول المعانی الخارجة عن الجنس علی طبیعة الجنس» از الهی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ تملک: محمد بن عبدالله مقری بغدادی در ۲۹ محرم ۴۴۵ (؟)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۷گ، ۱۷ سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۵ – ۴۱۶۷]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۲۲

بخش منطق آن و تا برهان را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ مصحح، با سرلوح، مجدول؛ تملک: فخرالدین محمد بن حسین حسینی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۵۵گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۵ – ۴۱۶۳]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۴۵

الهیات؛خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۸؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۲سم [ف: ۱ – ۳۳۷]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۰۷

آغاز: بسمله. و اذ قد فرغنا بتیسیر الله و عونه مما وجب تقدیمه فی کتابنا هذا؛ **انجام:** الامکان فی طباع الوجود من غیر حاجة الی تکثیر له. فتبارک الله احسن الخالقین. آخر کتاب السماء و العالم. و یتلوه فی السادس الفن الثالث و هو فی الکون و الفساد

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ تملک: ابوالقاسم حسن بن داود بن حسن ابرقوهی مولدا ارانی محتدا، ابوالمظفر بن ابی عبدالله حسین ... ابی المطهر ...، محمد فاضل بن ملاعلی جیلانی؛ با یادداشت هبة الله بن احمد بن عبدالواحد؛ کاغذ: سمرقندی، ۸۴گ، ۱۹ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۳۹]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۶

بخش منطق کتاب می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ، اندازه: ۱۲/۵× ۲۱سم [ف: ۲۶ – ۱۴۹]

۲۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۹۳

از اول طبیعیات تا آخر فن چهارم در سال ۷۸۳ نوشته شده و از اول فن پنجم تا آخر مقاله ۱۹ از فن ۸ در ربیع الاول ۹۹۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۸۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۲۵/۵×۳۳سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۸۹]

۲۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۰۴

منطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا از قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰۵گ، ۳۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱ – ۱۶۸]

۲۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۶/۲

بخش طبیعیات؛خط:نستعلیق،بی‌کا، تا: قرن ۹؛ با سرلوح، مجدول؛ تملک: فاضل تونی؛ کاغذ: آبی اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۳۰۶گ، ۲۲ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: – ۵۹۷]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۸۸/۶

آغاز: المقالة الخامسة من الفن السادس و هی ثمانیة فصول فی خواص الافعال؛ **انجام:** دلالة ما مختصرة علی قوی النفس و افعالها ثم تبعها بالاستقصاء

دو مقالة از کتاب نفس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، ۱۶گ (۱۳۹-۱۵۴)، ۲۵ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف: ۳۱ – ۳۰۵]

۲۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۸۵/۲

آغاز: ... فصل فی ان العرض لیس لجنس للتسقه و تعقب ماقیل فی ذلک و اما العرض فقد قیل من منع جنسیة لهذه التسعة؛ **انجام:** قولنا لیس یمکن ان یوجد الحامی قولنا لیس ممکن ان لایوجد الحامی و طبقات المتلازمات اذن ست و لکل واحد منها لوازم غیر متعاکسته

بخش منطق؛خط:نستعلیق تحریری،بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۴۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۳ – ۱۲۸۸]

۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۵۷

منطق است؛ خط: میان نسخ و تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ محشی؛ تملک ۱۰۷۱ و ۱۰۷۹؛ کاغذ: ختایی، جلد: میشن قرمز، ۳۲۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۶سم [ف: ۱ – ۳۳۸]

۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۴۵

تعلیمیات از هندسه و مجسطی تا موسیقی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۳ق؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۱۴۶گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۷/۳×۳۰/۵سم [ف: ۱ – ۳۳۸]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵

در منطق و طبیعیات و الهیات؛ خط: نستعلیق ریز، کا: علی بن فتح الله معدانی اصفهانی مشتهر به صابری، تا: اوایل شعبان ۸۷۱ق؛ مذهب، در وسط هر یک ۱۷ سطر از مقدمه ابوعبید عبدالواحد جوزجانی نوشته شده، با یک سر صفحه، دو صفحه مرصع سازی ممتاز مقابل یکدیگر که در ترنج اول «الا لا موفق فی اتمام الامور الا الله و لا حول و لا قوة الا بالله» و دو ترنج دوم «هذه جملة ثانیة من کتاب الشفاء فی الطبیعیات صنفها الشیخ الرئیس ابوعلی بن سینا رحمه الله تعالی» بخط ثلث و طلای محلول تحریر شده، مجدول و مذهب، در خاتمه یک صفحه الحاقی مذهب که در ترنج وسط آن این عبارت است: «تم کتاب الشفاء بعون الله تعالی و حسن توفیقه فی اوائل شهر شعبان سنة احدی و سبعین و ثمانمائة ۸۷۱ الهجریة علی ید العبد الضعیف الراجی الی رحمة الله علی بن فتح الله المعدانی الاصفهانی المشتهر بالصابری احسن الله احواله و ختم بالخیر مأله و الحمدلله اولاً و آخراً»؛ ۴۷۱گ، ۴۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۲ – ۷۰]

۳۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۲۴

آغاز: الفن الثالث عشر من کتاب الشفاء فی الالهیات،المقالة الاول فصل فی ابتداء طلب موضوع الفلسفة الاولی؛ **انجام:** ومن فاز مع ذلک بخواص النبوية کاد یسیر ربا انسانیا وکان ان یحل عبادته یعبد الله وهو سلطان عالم الارض وخلیفة الله فیه ولله الحمد والمنة .

بخش الهیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره ذیقعده ۸۷۱ق؛ مصحح؛

جلد: مقوا باروکش پارچه، ۲۸۷گ، ۲۷ سطر [ف: ۱ - ۱۶۸]

۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۴۳

طبیعیات؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: الیاس، تا: جمادی الاول ۸۸۰ق، جا: شیراز مدرسه دارالایتام؛ کاغذ: ترمه ختایی، ۱۹۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۶/۲سم [ف: ۱-۳۳۸]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۷۸-ف

نسخه اصل: لوگدونو باتاویا Cod Or. 4 گویا مورخ ۸۸۲ شماره ۱۴۴۵ است؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۸۲ق [فیلمها ف: ۱ - ۳۴۹]

۳۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۳۹

آغاز: ... أن یکون الا فی هذا العلم. اذا تبین لک من حال هذا العلم؛ **انجام:** أن تحمل عبادته بحمدالله و هو السلطان العالم الأرضی و خلیفة الله فیه

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد اصفهانی، تا: ۸۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با علامت بلاغ، تم مقابلة النسخة فی خدمة الأمیر عبدالرزاق فی غرة صفر۱۰۸۲؛تملک:آیة الله الحاج محسن عراقی، انیس پور محسن عراقی،محمد جعفر قاضی در اصفهان؛جلد: چرم سیاه، ۱۸۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰ × ۱۸/۵سم [مؤید: ۱ - ۳۵۳]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۵۴

آغاز: بسمله. و اذ قد فرغنا بتیسیر الله و عونه مما وجب تقدیمه فی کتابنا هذا و هو تعلیم اللباب من صناعة المنطق النظری؛ **انجام:** و هو السلطان العالم الارضی و خلیفة اله فیه. تم الکتاب الالهیات من الشفا علی ید ...

طبیعی، هندسه، مجسطی، موسیقی، الهی؛ خط: نسخ خوش، کا: احمد بن علی، تا: ۸۹۷ق؛ مجدول؛ مهر: «اللهم صل علی محمد و آل محمد»؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۶۰گ، ۳۳ سطر (۹/۵×۲۰)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۶ - ۸۰]

۳۷. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۳۵

مدخل است تا نیم صفحه ای از مقاله هفتم فن چهارم منطق با سرگذشت ابن سینا از جوزجانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ واقف: سید مهدی بن سید ابراهیم قزوینی، جمادی الثانی ۱۱۶۳ [نشریه: ۶ - ۳۴۵]

۳۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۱۵

الهیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با سرلوح، مجدول؛ تملک: علی بن ابراهیم زواری، ضیاء لشکر دانش؛ کاغذ: ترمه ختایی، ۱۴۳گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۳۷]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۷۶

مقاله ۱ فن ۵ مجلد ۱ فن برهان است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۱۳گ، ۲۲ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۲۱۸]

۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۷

آغاز: بسمله و اذ قد فرغنا بتیسر الله وعونه مما وجب؛ **انجام:** و هو سلطان العالم الارضی و خلیفة الله فیه و الحمد لله اولا و آخرا.

از ابتدای طبیعیات یعنی از فی الاسباب و المبادی الطبیعیات تا آخر باب آمدن انباء و آن یک دوره فلسفه طبیعی و الهی شیخ الرئیس است منهای منطقیات شیخ؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن مذهب، ۲۴۱گ، ۳۳ سطر (۱۵×۲۴)، اندازه: ۲۳×۳۲سم [ف: ۱۰ - ۳۳۴]

۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۲۶

آغاز: بسمله، ... کتاب الشفا للشیخ الرئیس ابی علی؛ **انجام:** و تم کتاب السماء و العالم بحمدالله و حسن توفیقه ... محمد و اله و صحبه اجمعین آمین آمین.

از ابتدای کتاب شفا تا آخر کتاب السماء و العالم؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۰؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه و دولت آبادی، جلد: تیماج زرد مذهب، ۳۳۶گ، ۳۷ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۵×۲۷/۵سم [ف: ۹ - ۳۱۰]

۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۲۷

آغاز: بسمله و علیه نتوکل و به نستعین، الحمدلله رب العالمین و صلواته علی نبیه و آله الطیبین الطاهرین الفن الثالث؛ **انجام:** پایان نسخه: بین الامور الارضیه ... اللا حقه.

از فن ثالث در طبیعیات و پس از ذکر مطالب کتاب اقلیدس و ریاضیات که مشتمل بر اشکال مجلسی و مباحث ارثماطیقی است به مقاله دهم در مبدء و معاد ختم می‌گردد. این نسخه در حقیقت فن ریاضی کتاب شفا است که طبق قول معروف از آن ابوعبید جوزجانی می‌باشد؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۰؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه و دولت آبادی، جلد: تیماج زرد، مذهب، ۳۲۴گ، ۳۷ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۵×۲۷/۵سم [ف: ۹ - ۳۱۱]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۲۷

آغاز: و الفن الاول من الطبیعیات فی السماع الطبیعی؛ **انجام:** فی عروق اللسه و الشعر به ثم ترشیح.

ج۱، شامل بخش طبیعیات تا مبحث «استحاله»؛ خط: نسخ خوش بی اعجام، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۰؛ ناقص است؛ محشی از آقا جمال الدین خوانساری؛ واقف: آقا خان محمد، محرم ۱۱۳۸؛ ۲۷۹گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۱۱ - ۲۲۳]

۴۴. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۰۵

آغاز: بسمله حمدله الفن، الثالث عشر من کتاب الشفا فی الالهیات عشر مقالات المقاله الاولی؛ **انجام:** و کان اهل العباده ... الله تعالی و هو سلطان العالم الارض و خلیفه الله فیه قدتم

فن ثالث عشر در مباحث الهیات؛ خط: نستعلیق کم اعجام، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ برگ اول و سه برگ آخر نو نویس توسط محمد حسین جلیلی در ربیع الثانی ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور سبز، ۱۸۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: - ۱۸۰]

۴۵. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

الهیات؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [نشریه: ۷ - ۵۳۶]

۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۲

الهیات شفا؛ خط: نسخ روشن، بی‌کا، تا: رجب ۹۴۹ق، جا: اصفهان؛ محشی از میرداماد به خط او و رمز «م ح ق» و او نسخه را

تصحیح و در هامش قید نموده، خط حواشی با خط اجازه‌ای که داماد به کسی داده و در ص ۳۴۲ صحیفه سجادیه (ش ۲۸) نوشته شده و با خط میر در برگ ۱ر شرح مختصر عضدی (ش ۱۰۱۰) سنجیده شده است، در برخی جاها حاشیه‌های سید احمد عاملی و حاشیه میر با رمز «م ح ق دام ظله العالی» و رمز «م ح ق سلمه الله»؛ ۲۷۲گ، ۱۴ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵× ۱۸سم [ف: ۳ – ۲۸۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۱۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ – ۳۲]

۴۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶-هـ/۳/۴۴۰

آغاز: بسمله – الحمدلله رب العالمین و السلم علی محمد و آله اجمعین قصدنا ان نصل بما قدمناه من العلوم التعالیمیة الفن المعروف بالارثما طیقی؛ **انجام:** فلیقصر ههنا علی المبلغ المذکور و لنعدة الی علم الموسیقی تم کتاب الارثما طیقی و لله الحمد حمداً کثیراً طیباً مبارکاً.

قسمت یازدهم از کتاب شفاست؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۵۰ق؛ مجدول، محشی، مقابله شده در شوال ۹۵۰ق در لاهور توسط احمد بن نصرالله تتوی؛ کاغذ: دولت آبادی، ۲۵ص، ابعاد متن: ۶×۱۵/۵، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف: ۲ – ۳۵]

۴۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۴۷

آغاز: بعد حمد الله و الثناء علیه ... فان غرضنا فی هذا الکتاب الذی نرجو أن یمهلنا الزمان إلی ختمه

تمامی کتاب شفا از اول تا آخر (منطق، ریاضیات، هیئت، موسیقی، ارثماطیقی، طبیعیات و الهیات)؛ خط: ثلث، کا: عبدالخالق گیلانی، تا: ۹۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب مرصع، در آخر قسم منطق نوشته شده که بخش‌هایی از کتاب را مولا عبد الخالق گیلانی نزد شاه فتح الله شیرازی در ۹۸۸ مقابله و تصحیح نموده، با سرلوح مذهب مرصع؛ تملک: ابن ظهیر الدین عبدالله امامی محمدرضا متخلص به شکیبی اصفهانی ۱۰۱۱؛ از موقوفات شهید؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۲۳۱ص، ۳۴ سطر، اندازه: ۲۵×۳۲سم [ف: - ۱۲۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا، [عکسی ف: ۱ – ۳۷۲]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۵

منطق شفاست؛ بی‌کا، تا: ذیحجه ۹۹۴ق؛ این نسخه در چهار مجلد است منطق، ریاضیات و تعلیمیات، طبیعیات و الهیات هر کدام در یک مجلد قرار گرفته اند و همگی مصحح و دارای حاشیه‌اند تمام نسخه در ۹۹۴ و ۹۹۵ به خط نستعلیق هندی نوشته و تاریخ خاص کتابت هر کدام در ذیل آن ثبت گردیده بنظر می‌رسد که همگی در یک مجلد قرار داشته و سپس آن را جدا کرده‌اند، مقدمه گورکانی در آغاز این نسخه موجود است؛ مصحح، محشی به نقل از بهمنیار، شرح مطالع و نیز حاشیه‌هایی با نشان «۱۲ عفی عنه» یا «ح م رحمه الله»، و با نشان «ح م رحمه الله»؛ دارای یک سرلوح مذهب، مجدول؛ نوشته‌ای از «عبدالله بن حسن بن عبدالله» به تاریخ ۱۲۹۱؛ کاغذ: شبیه ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۵۷۵ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳/۵سم [ف: ۵ – ۳۸۸]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۶

جلد دوم از شفاء نسخه ش: ۱۸۹۵. شامل هندسه، مجسطی، حساب و موسیقی است؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا:۲۹ ربیع الاول ۹۹۵ق؛ مجدول مذهب، مصحح، محشی با نشان «۱۲ عفی عنه» و گاه نیز با نشان «لمحرره عفی عنه»؛ بر پشت نخستین برگ، وکیل آذربایجان در ۱۳۱۲ که نام او را سیاه کرده‌اند؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۴ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۵ – ۳۸۹]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۷

جلد سوم شفا نسخه ش: ۱۸۹۵؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۹ صفر ۹۹۵ق؛ مجدول؛ محشی با نشان «ح م رحمه الله» یا «ح م ح م» «س ص» «جمال رحمه الله»؛ کاغذ: خان بالغ شکری، جلد: تیماج مشکی، ۴۵۶ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۵ – ۳۹۰]

۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۸

انجام: تمت المقالة العاشره من کتاب الفلسفه الاولی و هو الکتاب الاخیر من کتاب الشفا و تم الکتاب باسره یوم الخمیس وقت صلوة العصر فی السادس عشر من شهر ربیع الثانی سنه خمس و تسعین و تسعماة حرره العبد الضعیف برهان

الهیات شفاء و قسمت چهارم نسخه ش: ۱۸۹۵؛ بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الثانی ۹۹۵ق؛ محشی با نشان «م ص علیه الرحمه» و با نشان «م ص، م ق، ۱۲۱۲، م ح ق، از آقا حسین، مولانا صدرا، قوام، فخرالدین، میرزا محمد باقر داماد، اولیا»؛ تملک: مرحوم تنکابنی و بر کنار برخی از صفحات این مجلد (الهیات) حاشیه‌هایی به خط او با نشان «ط» و یا به نقل از «احمد» (شاید سید احمد عاملی صاحب مفتاح الشفاء) دیده می‌شود؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۶ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۵ – ۳۹۰]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۶۳

آغاز: بسمله، معادنا له ما یرجح الکون علی اللاکون؛ **انجام:** و خلیفة الله فیه ... خمس و تسعین و تسعمائه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۹۵ق؛ واقف: فاضل خان، ۱۰۶۴ ق؛ کاغذ: حنائی، جلد: تیماج، ۲۲۲ص، ۳۵ سطر [الفبائی – ۳۷۲]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۹

آغاز: بسمله. هذا کتاب الشفا للشیخ الرئیس ابی علی الحسین بن عبدالله بن سینا ره و فی صدره کلام لابی عبید عبدالواحد بن محمد الجوزجانی ... و بعد فقد کانت محبتی للعلوم الحکمیه و رغبتی فی اقتباس المعارف الحقیقة؛ **انجام:** و اما ههنا فلنقتصر علی هذا المبلغ فان و کد غرضنا الاستقصاء فیما ینتفع به فی العلوم هی فی علم المنطق بحمدالله و حسن توفیقه ... و سلم تسلیماً دائماً جسیما. تمت.

منطق؛ خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ ۴۳۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱ – ۳۹۲]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲

آغاز: المقالة الاولى من الفن الخامس من الجملة الاولى؛ **انجام:** فاذا وضع موضع برهانى دللنا عليه
منطق، تنها کتاب برهان (فن پنجم از فنون نه گانه کتاب) را دارد که مرتب بر ۴ مقاله است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: نائینی؛ ۲۵۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۴ - ۳۹۲]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۵۱

آغاز: الطبیعه و قد بثرض له وضع فی الوهم؛ **انجام:** تم الهیات من کتاب الشفاء الحمد لله رب العالمین ... اجمعین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۳۶

آغاز: نسخه: الفن الثالث عشر من الجملة الرابعة فی الالهیات و یعرف بالفلسفة الاولی و هی عشر مقالات؛ **انجام:** و هو سلطان العالم الارضی و خلیفة الله فیه و لله الحمد و المنة.
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح، محشی، دارای سرلوح رنگین؛ مهر: «الله اکبر» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۲۳۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۷ - ۱۲۱]

۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۱۷/۱

انجام: و لو کان هذا البخار یقدر لحقته علی التفصی من کثافة اعالی الحساب فلم یقاومه کثفته و بقیت فیه حرارته ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر: «محمد مهدی زتو امید شفاعت دارد» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۹گ (۱پ-۱۶۹پ)، اندازه:۱۵×۲۵سم [ف: ۲۰ - ۹۲]

۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۴۳/۱

آغاز: موضوعه لا عن مبادیه فالجواب عن هذا أن النظر فی المبادی أیضاً هو بحث عن لواحق هذا الموضوع؛ **انجام:** ناتمام:أو نحو ذلک رأوه زائداً أو رأوا الشیء فأما دونه ثم إن کان ذلک الذی قد وجد ما یحتاج
مشتمل بر مقاله اول و دوم و مقاله چهارم از کتاب (شفاء) در الهیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی، با نشان بلاغ و قلم خوردگی؛ کاغذ: شرقی، ۳۶گ(۱-۳۶)، ۱۷ سطر، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳۱ - ۴۳۰]

۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۳۶

فن اول از طبیعیات در سماع طبیعی که دارای چهار مقاله است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح رنگین؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲۲ - ۳۰]

۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۹۰

آغاز: من النوع غیر محدود بخاصیة فاول ما یرتسم فی خیال الطفل من الصور التی یحسها علی سبیل تأثر من تلک الصور؛ **انجام:** ان الممیزات الکواکب تأثیرات فی الحر و البرد و فی سایر الاحوال و ان کانت مما لایدرک. تمت المقالة الاولی من الفن الخامس من الطبیعیات الشفا بحمدلله و حسن توفیقه.
از ابتدای مبحث طبیعیات تا آخر مقاله اول از فن پنجم طبیعیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ مهر: «الفقیر الی الله الغنی عبدالله الرضوی، ۱۰۹۲» (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۶۲گ، ۲۸و۲۹ سطر(۷/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۳ - ۴۱۰]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۰۴

انجام: یجذب الماده و بعضها لدفعه کما یاتیک ذکره حیث یتکلم فی الحیوان تم کتاب النفس و هو الفن السادس من الطبیعیات بحمدالله و حسن توفیقه
طبیعیات شفاء تا پایان فن ۶ = کتاب النفس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج سبز، ۸۲۸ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۵ - ۳۹۴]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۰۵

انجام: الفن السابع من الطبیعیات فی النبات و هی سبعة فصول فصل فی تولد النبات ... کان حیا فاذا عجز عن استبقاء شخصه بالغذاء و سلط علیه المفسد فی خارج (کلمه اخیر در ده صفحه بعد است)
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ناقص است و پس از چند سطر از کتاب النبات = فن ۷ تا پایان طبیعیات از نسخه ساقط گردیده؛ مصحح؛ مهر: «المتوکل علی الله العلی الاعلی محمد رضا الحسینی» (چهارگوش)، آقا علی مدرس زنوزی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸۶ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵ - ۳۹۵]

۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۰۷

آغاز: بسمله. المقالة الاولى من الفن الاول من الجمله الاولى و هی فی علم المیزان یشتمل علی اربعه عشر فصول؛ **انجام:** او مساویا لا لاکثر و یرجع الی القیاس المذکور تم الجزء الثانی من کتاب الشفاء و هو القیاس و الحمدلله رب العالمین ... و سلم تسلیما کثیرا
منطق شفاء از آغاز تا پایان قیاس (= فن چهارم از جمله اولی) و مقدمه ابو عبید را ندارد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۱۶/۵سم [ف: ۵ - ۳۹۸]

۶۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۱۲

بخش طبیعیات، از آغاز این بخش تا کتاب المعادن و الآثار العلویة؛ خط: نستعلیق، کا: سید احمد بن محمد زمان حسینی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با امضای محمد قاسم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳ - ۱۳۳]

۶۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۷/۳-۶۴۱۰

الفن السادس من الطبیعیات کتاب النفس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۴گ، ۲۱ سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: - ۱۳۷]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۲ ط

آغاز: کتاب النبات الفن السابع من الطبیعیات فی النبات و هو مقالة واحدة ... الاول فی تولید النبات؛ **انجام:** و لیعترض و ترها و ینقسم الی اوتار

مشتمل بر فن هفتم (نبات) و فن هشتم (طبایع الحیوانات) از طبیعیات شفا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ برخی صفحات به شیوه زرافشان مذهب؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۴گ، ۱۷–۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۴/۲ – ۱۰۹]

۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۳۵

الهیات؛ خط: نستعلیق ریز و خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد امین طبیب، ابوالقاسم رضوی؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه»؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۶۷ص، قطع: رقعی [ف: ۱۰ – ۱۱۳۳]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۳۰/۴

آغاز: بسمله، الفن الاول من الطبیعیات فی السماع الطبیعی؛ **انجام:** فتحرک هذه الی الوسط مثلا تلک لم یتحرک.

طبیعیات، از آغاز تا اندکی از فصل ۴ از فن ۲ (فی اصناف القوی و الحرکات البسیطه)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۶۱ص(۱۶۲–۴۲۲)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۱۰ – ۵۵۷]

۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۳۸

آغاز: بسمله و اذ قد فرقنا بتیسیر الله و عونه مما وجب تقدیمه فی کتابنا هذا و هو تعلیم الکتاب من صناعة المنطق فجری بنا ان نفتح الکلام فی تعلیم العلم الطبیعی علی النحو الذی تقرر علیه راسا؛ **انجام:** فی الغیر المتناهی مع المتناهی علی ما اوجبه المفروض کان الغیر المتناهی متناهیا. هدا آخز کتاب شفاء الطبیعی والحمد لله

تنها بخش طبیعیات شفا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: آقامیر محمد مهدی؛ در پایان یک صفحه از حکمت ابن رشد در مقولات عشر هست؛ واقف: محمد حسن خراسانی، ۱۲۰۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۲۲ص، ۳۰ سطر (۷×۱۹)، اندازه:۱۳×۲۴سم [ف: ۱۵– ۳]

۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۵/۱ کر

آغاز: بسملة، المقالة الاولی من الفن الخامس من الجملة الاولی و هی فی البرهان من المنطق فصل فی الدلالة علی العرض من هذا الفن لما کان العلم المکتسب بالفکر؛ **انجام:** فقصده اخر و وقف معه ثم ... انتظم الصف ینتظم قلیلا و لذلک العلم و الصورة الکلب و ذلک استعنی من الملک المنان؛ تمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ مهر: «این کتاب از متملکات و جزو کتابخانه احقر محسن الحسینی است ۱۳۲۳» (مربع)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین، عبده محمد کاظم» (مربع)، «یا رفیع» (مربع)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن مشکی، ۹۸گ، ۲۲ سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۴۰/۲– ۲۶]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴/۴

البرهان من منطق الشفاء؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی، مقابله شده؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ، ۲۶۱ص (۲۴۱–۵۰۱)، ابعاد متن: ۷×۱۳ ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [سنا: ف: ۲ – ۸۳]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۶۷

برهان، با تصحیحات و حواشی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ سطر [د.ث. مجلس]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸۳/۶۶

آغاز: الفصل السابع فی ان واجب الوجود یجب ان یکون ذاتا واحدة. و قال الشیخ ایضا بعد ما سبق ... سپس: قال صدر المحققین فی شرحه؛

فوائد من الهیات؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۸۵ر–۱۸۶پ) [ف: ۱۶ – ۱۹۸]

۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۰۶

انجام: و یشکل القول ایضا بنقل تخیل ذالک و ان لم یکن شیء غیره و انما یحتاج الیه ... [از فصل هشتم فن نهم (شعر) فی قسمة الالفاظ و موافقتها لانواع الشعر ...]

تمام ۹ فن منطق است مگر اندکی از آخر فن فن ۹ (شعر) با مقدمه گورکانی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ گویا برای خزانه کتب پادشاه به شکل بیاض نوشته و تذهیب شده، دارای سرلوحی از طلا و لاجورد، مجدول مذهب؛ تملک: فرهاد میرزا، عبدالعلی میرزا؛ مهر: «احتشام الدوله»؛ کاغذ: سمرقندی نباتی، جلد: ساغری مشکی، ۱۲۳۴ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۵ – ۳۹۶]

۷۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۴۱

طبیعیات است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ مجدول، با سرلوح و ترنج، به نام سلطان محمد خان پادشاه عثمانی نوشته شده، مقابله و عرض شده در جمادی الاول ۱۰۸۶ با نسخه دیگر؛ تملک: محمد ابراهیم رضوی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن سیاه، ۴۷۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۲سم [ف: ۱ – ۳۳۸]

۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۳۷

منطق آن؛ خط: نسخ بی نقطه، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۵۰۶گ، ۲۷ سطر (۱۱×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۵ – ۴۱۲۳]

۷۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۲۲

برهان شفا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۱۶گ، ۲۵ سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۱ – ۱۸۵]

۷۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۸۴

از فن یکم طبیعیات تا مقاله دوم کتاب النفس در قوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد تقی مدرس؛ ۲۴۹گ، ۲۰ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۶ – ۲۵۶]

۸۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۱۴

الهیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح، مجدول؛ تملک: عطاء الله، شاه قاضی در ۱۰۲۲؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، ۲۱۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۴×۲۰سم [ف: ۱ – ۳۳۷]

۸۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۴۳۷

الهیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، ۸۰گ، ۲۲ سطر (۱۸×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۵ – ۱۴۰]

۸۲. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۲۳۸

الهیات؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۵ – ۲۱۴]

۸۳. آمل؛ پیشنماز، میرزا ابوالحسن؛ شماره نسخه:۱۲

برهان منطق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: ملا آقاجان، شوال ۱۳۱۰؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ – ۴۰۱]

۸۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۰
طبیعات پایان مقاله یکم فن پنجم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۱۸۸]

۸۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۸۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۱۸۸]

۸۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۸۹
الهی و ناقص؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول [نشریه: ۲ – ۱۵۹]

۸۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۱۲
منطق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۲ – ۱۵۹]

۸۸. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۷۵۳
الهیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۶۸ص، ۱۷ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ – ۲۶۹]

۸۹. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۱۳
الهیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۳۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲ – ۲۶۱]

۹۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۵۷
آغاز: ذلك ایضا ضرورة فان الجزء الثانی من الستة اعنی الواحد لیس بعدد و كذلك ان كانت الجسمية لازمة للابيض؛ **انجام:** و اعلم انه اذا كان شيء معدوما فی نفسه محالا فی وجوده لم يكن قصوره ...
منطق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۵۴گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ – ۱۸۱]

۹۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷/۱
طبیعیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی به خط فاضل تونی مالك نسخه؛ كاغذ: اصفهانی، ۲۵۲گ، ۲۲ سطر (۸×۱۸/۵)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: – ۵۹۸]

۹۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ كاغذ: اصفهانی، ۱۱۷گ، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۵۹۸]

۹۳. كاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۱۵
بخش منطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۱۰گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: – ۲۶]

۹۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۴
بخش منطق، از آغاز تا پایان الجزء الرابع؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ كاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی، ۴۶۵گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: – ۵۹۷]

۹۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۶/۱
بخش منطق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی به خط فاضل تونی مالك نسخه؛ كاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۵۶۹گ، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: – ۵۹۷]

۹۶. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۶۰
طبیعیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: سید محمد شهشهانی؛ ۴۰۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [ف: – ۵۱]

۹۷. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۳۴
الهیات است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۶ – ۳۴۵]

۹۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۹
برهان منطق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی به خط فاضل تونی مالك نسخه؛ كاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۲گ، ۲۹ سطر (۸/۵×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: – ۵۹۸]

۹۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۹۳/۳
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ پایان نسخه نونویس روز دوشنبه ۱۹ شوال ۱۱۸۲، محشی با نشان «ح ل، م ح ق، كنز، مسموع؛ تملك: فاضل تونی؛ كاغذ: اصفهانی، ۱۷۷گ، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۲/۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: – ۵۹۹]

۱۰۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۹۳/۴
بخش حكمت آغاز از فن طبیعیات تا آغاز فصل عاشر فی ان الاجسام الملاقية بعضها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان «طالب بن عبدالرزاق، م ح د، ق، م ی عفی عنه، شرح المقاصد»، حواشی به خط فاضل تونی مالك نسخه؛ كاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشكی، ۱۵۲گ، ۱۸ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: – ۵۹۹]

۱۰۱. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۲۶
الهیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۵۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: – ۱۳۷]

۱۰۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۰۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ كاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲ – ۱۶۰]

۱۰۳. قم؛ مركز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۸۸ و ۲۰۱۲ عكسی
آغاز: الفن الثالث عشر من الجملة الرابعة فی الالهيات و يعرف بالفلسفة الاولی وهی عشر مقالات؛ **انجام:** و ان يحل عبادته بعدالله و هو سلطان العالم الارضی و خليفة الله فيه و لله الحمد
الهیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ تملك: زین العابدین بن محمد یوسف حسنی لاریجانی در اصفهان در ۱۱۶۸؛ یادداشت از سید محمد مشكوة كه كتاب را به مدرس رضوی هدیه داده در ۱۳۱۷؛ جلد: پارچه‌ای زرشكی، ۱۲۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۳۵] و [عكسی ف: ۶ – ۲۸]

۱۰۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۸
جلد ۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول [ف: ۳ – ۹۵]

۱۰۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۴۲
المنطق و الطبیعیات؛ خط: نستعلیق، كا: عبدالرحمان بن محمد الارموی، تا: شعبان ۱۰۰۶ق، جا: قسطنطنیه؛ با علامات بلاغ؛ تملك: عبدالله اصفهانی؛ جلد: چرم سبز، ۱۶۷گ، ۲۳ سطر،

اندازه:۱۲×۲۱سم [مؤید: ۱ – ۳۵۵]

۱۰۶. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۸۵

کتاب‌های برهان، نبات و نفس از شفا؛ خط: نستعلیق، کا: محمد رضا قمی، تا: رمضان ۱۰۰۸ق، جا: اصفهان مدرسه میرزا رضی؛ ۱۷۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: – ۹۰]

۱۰۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۰۳/۱۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲ ذیقعده ۱۰۱۴ق؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: ساغری زرد، ۳۶گ (۲۹۸پ–۳۳۳)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۴×۱۹سم [ف: ۶ – ۲۹۲]

۱۰۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۶/۵

آغاز: الامور الماديه معلولة و كانت التعليمات؛ **انجام:** و هو سلطان العالم الارض خليفه الله فيه.

قسمتی از الهیات شفاست شامل: فصل فی ابطال القول بالتعلیمات و المثل (فصل سوم از مقاله هفتم) تا انتهای الهیات؛ خط: نسخ، کا: محمد ربیع نیشابوری، تا: ۱۰۱۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۹ص (۳۳–۸۱)، ۲۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۰ – ۳۶۱]

۱۰۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۹

الهیات؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی بن محمد، تا: ۱۰۲۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با امضای «م ح ق مد ظله العالی» و برخی با امضای «حسین» و «حسن بن طبرسی»؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۴۳گ، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۲ – ۴۹۴]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۹۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ – ۱۸۸]

۱۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۰۹

تنها فن برهان (فن ۵ از منطق) است؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: عبدالجلیل پسر عبدالرحیم فرشی، تا: ۱۰۲۵ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی و فقراتی گویا از میرداماد (که در آن وقت زنده بوده) با نشان «م ح ق دام ظله العالی»؛ در کتابخانه مرحوم تنکابنی بوده و صد یادداشت از او بر پشت نخستین برگ کتاب و نیز تعلیقه ای بر کنار ص ۱۰ مربوط به فصل ۳ از مقاله اول برهان «فی ان کل تعلیم و تعلم فبعلم قد سبق» موجود است، این نسخه را مرحوم ملا علی نوری نیز دیده و چند فقره حاشیه بر آن نوشته با نشان «فقیر نوری»، گواهی قرائت و شاید اجازه روایتی است برای عبدالجلیل کاتب نسخه و جای تأسف که دنباله آن در نسخه نیست؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳۱۰ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۵ – ۳۹۹]

۱۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۵ ط

آغاز: بسمله و اذ فرغنا بتيسير الله و عونه مما وجب تقديمه فى كتاب هذا؛ **انجام:** سلطان العالم الارضى و هو خليفه الله فيه.

خط: نسخ، کا: علی بن حبیب الله طالقانی، تا: ۱۰۲۹ق؛ محشی از میرزا ابوالحسن جلوه، آقا جمال خوانساری و مطالبی به نقل از المباحث المشرقیه و اسفار به خط سید محمد طباطبایی سنگلجی مورخ ۱۲۹۹ق در حواشی بخش طبیعیات و بر بخش الهیات نیز تعلیقاتی است از محمدباقر سبزواری به خط خود ایشان، و تعلیقاتی از میرداماد که در حال حیات ایشان نوشته شده، با سرلوح مذهب و مرصع؛ جلد: تیماج عسلی، ۵۲۶گ، ۲۳ سطر [ف: ۲۴/۲ – ۵۲۰]

۱۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۴۵

آغاز: الفن الثانى من صناعة الطبيعيات؛ **انجام:** من كتاب الشفا و الحمدلله العلى الكبير و الصلوة و السلام الاتمان الاكملان على سيدنا محمد النبى و على آله و اصحابه اجمعين.

ج۱، از مبحث سماء و العالم تا آخر طبیعیات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی کاشانی، تا: غره شوال ۱۰۳۴ق؛ واقف: حاج شیخ مرتضی امامی تلارمی، تیر ۱۳۴۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۳۰۴گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۱ – ۲۲۳]

۱۱۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳/۱

بخش الهیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۲ محرم ۱۰۳۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۶۳گ (۱پ–۱۶۳ر)، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: – ۲۱۵]

۱۱۴. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲۰۲

طبیعیات شفا. از اواسط فصل پنجم از مقاله دوم از فن اول تا آخر فن دوم که کتاب السماء و العالم است و فن سوم و فن چهارم را ندارد مگر سه ورقی از آخر فن چهارم و از فن پنجم تا آخر مقاله شانزدهم از فن هشتم را که در کیفیت تکون چنین است دارد؛ بی‌کا، تا: ۱۰۳۸ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول [ف: – ۱۴۳]

۱۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۰-ف

نسخ اصل: کیمبریج Or. 1013؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۴۲ق؛ با یادداشت هاشم بن مجتبی مشهدی در ۱۰۴۲؛ ۱۱۴گ، ۳۱ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۳۴۸]

۱۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۱۰

طبیعیات از مقاله ۱ تا ۱۹؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۳ رجب ۱۰۴۷ق؛ تملک: محمد کاظم، ملک الاطباء نظام الدین احمد؛ ۲۰۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۴سم [ف: ۱ – ۳۳۸]

۱۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۴۳۸

کامل: منطق و طبیعیات و ریاضیات و الهیات با دیباچه ابوعبید جوزجانی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد محسن بن محمد حسین خاتون آبادی، تا: ۲۰ محرم ۱۰۵۳ق، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، ۶۴۱گ، ۳۰ سطر (۱۱/۵×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۵ – ۱۴۰]

۱۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۲ط

آغاز: بسمله. الفن الثالث عشر من كتاب الشفاء فى الالهيات عشر مقالات المقاله الاولى الفصل الاول فى ابتداء طلب؛ **انجام:** و هو سلطان العالم الارضى و خليفة الله فيها.

شامل الفن الثالث عشر از کتاب الهیات شفاء؛ خط: نستعلیق، کا: محمد زمان حسینی شیرازی، تا: ۱۰۵۳ق، جا: قم؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج سبز، ۴۰۷ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم

[ف: ۲۴/۳ – ۲۹]

۱۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و صلوته علی محمد و آله الاکرمین. الفن الثالث عشر من کتاب الشفا فی الالهیات عشر مقالات؛ **انجام:** و هو سلطان العالم الارضی و خلیفه الله فیه و لله الحمد و المنه و الجود.

الهیات و مشتمل بر ده مقاله می‌باشد؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد میرک، موسی حسینی تونی، تا: ۱۰۵۳ق؛ محشی؛ مهر: قاآنی شاعر قرن ۱۳؛ واقف: مرتضی قلیخان، ۱۳۴۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱ – ۱۶۶]

۱۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۲

آغاز: و اذ قد فرغنا بتیسیرالله و عونه مما وجب فی کتابنا هذا و هو تعلیم اللباب من صناعة المنطق؛ **انجام:** فاما حدیث الاسنان و منافعها فقد علمت فی موضع آخر

جلد ۱، شامل طبیعیات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد رضا، تا: جمادی الاول ۱۰۵۳ق؛ با شش سرلوح مذهب و مجدول؛ واقف: نائینی؛ ۴۴۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷× ۲۵سم [ف: ۴ – ۱۹۹]

۱۲۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۴۳۵

الهیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ رمضان ۱۰۵۴ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۰گ، ۱۷ سطر (۳×۶)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ – ۱۳۹]

۱۲۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۳۱

کامل، منطق، طبیعیات، ریاضیات و الهیات با دیباچه جوزجانی؛ خط: نسخ، کا: فضل الله بن حسین نایینی الهی، تا: ۱۰۵۵ق؛ مجدول، مصحح، با سرلوح، محشی با نشان «مولانا محمد باقر»؛ ۶۶۹گ، ۲۹ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۵ – ۱۴۱]

۱۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۳۰

آغاز: بسمله، و به شفای، الص الثالث عشر من کتاب تصنیف الشیخ الرئیس المقالة الاولی فصل فی ابتداء؛ **انجام:** و کاد ان یحل عبادته بعد الله و هو سلطان العالم الارضی و خلیفه الله فیه.

خط: نستعلیق، کا: ملاعشرتی گیلانی، تا: ۱۰۵۵ق [رایانه]

۱۲۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۲۷

الهیات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن حاج محمد میرک جرپادقانی، تا: جمعه ۲۰ ذیقعده ۱۰۵۶ق؛ محشی از میرداماد؛ ۹۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ – ۱۶۸]

۱۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۳۳/۱

آغاز: حمد له، الفن الثالث عشر من کتاب الشفاء فی الالهیات عشر مقالات؛ المقاله الاولی فی ابتداء طلب موضوع الفلسفه الاولی؛ **انجام:** و کاد ان یحل عبادته بعد الله و هو سلطان العالم الارضی و خلیفة الله فیه.

الهیات شفا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۵۷ق؛ محشی؛ تملک: بهاءالدین محمد الحسینی در ۱۱۲۲ق؛ ۱۲۳گ (متن)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۳۳/۲ – ۱۶۹]

۱۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۸۷

آغاز: عونک اللهم یا لطیف؛ **انجام:** فلیقتصر ههنا علی المبلغ المذکور و یسعد الی علم الموسیقی.

جلد۱، طبیعیات از مبحث سماء و العالم تا مبحث «حیوان» و ارثماطیقی (ریاضیات)؛ خط: نستعلیق، کا: به خط دو کاتب: بخش عمده به خط ابن عباس در ۱۰۵۸ق و بخش دیگر در شعبان ۱۰۵۲ق؛ ۲۳۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸× ۲۹سم [ف: ۱۱ – ۲۲۵]

۱۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۸۵

آغاز: الفن الثالث عشر من کتاب الشفاء فی الالهیات؛ **انجام:** متمیز عن سایر الناس بتالهه.

جلد۲، شامل بخش الهیات تا آخر فصل سوم از مقال دهم؛ خط: نسخ، کا: ابن عباس، تا: ۱۰۵۸ق؛ محشی با «باقر. باقر خراسانی»؛ کاغذ: حنایی، ۱۹۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱– ۲۲۷]

۱۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۹۷

الهیات؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد بن ضیاءالدین کرمانی، تا: ربیع الثانی ۱۰۶۰ق؛ محشی با نشان «س م س»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۹گ، ۲۱ سطر (۶×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱۵ – ۴۰۸۱]

۱۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶

آغاز: المقالة الاولی فصل فی ابتداء طلب موضوع الفلسفة الاولی؛

الهیات؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۰۶۱ق؛ مجدول؛ ۲۱۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۶×۱۶سم [ف: ۲ – ۷۲]

۱۳۰. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ، کا: محمد مقیم بن حاجی پیرنورس زبده، تا: ۱۰۶۰–۱۰۶۱ق؛ با چهارسرلوح، مجدول، با شکل‌های ریاضی؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: رحلی بزرگ [نشریه: ۷ – ۵۴۷]

۱۳۱. تهران؛ اعتماد مقدم، سعید؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد مقیم بن حاجی پیرنورس محمد بن نسل زنده پیرامهر جام، تا: ۱۰۶۱ق [میراث اسلامی: ۵ – ۶۲۱]

۱۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۰۱

آغاز: الحمدلله رب: ... الفن الثالث عشر من کتاب الشفا؛ **انجام:** تمت و لله الحمد و المنه ... فی سلخ شهر رمضان المبارک سنه ۱۰۶۲ اثنین و ستین و الالف من الهجرة

بی‌کا، تا: ۱۰۶۲ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۵۰۰ص، ۱۴و ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۶سم [ف: ۵ – ۳۹۳]

۱۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۰

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله اجمعین الفن الثالث عشر؛ **انجام:** و هو سلطان العالم الارضی و خلیقة الله.

الهیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۶ق؛ محشی؛ ۱۵۹گ، ۲۱ سطر (۷×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۰ – ۳۹۱]

۱۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱۰

برهان شفاء؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد هاشم بامانی

دامغانی، تا: ۱۰۶۷ق، جا: اصفهان، برای ملا محمد باقر اردبیلی؛ مصحح، محشی با نشان «م هـ ق ر دام ظله» نوشته و گویا کاتب این نسخه این حواشی را عیناً از نسخه‌های دیگر نقل کرده زیرا این حروف گویا نشان محمد باقر داماد است که در تاریخ کتابت نسخه (۱۰۶۷) زنده نبوده، این نسخه به صورت دو نسخه جداگانه وارد کتابخانه شده و شماره ثبت و دو شماره قفسه متفاوت بدان داده شده و شماره (موقت) قفسه یکی ۲۲۴۶ و دیگری ۲۹۲۱ است. یک نسخه از آغاز برهان تا اواخر فصل اول از مقاله سوم و نسخه دیگر دنباله نسخه اول است تا پایان برهان؛ مهر: محمد رضی پسر محمد مسیح طبیب «و اجعله رب رضیا»؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۴ سطر، اندازه:۱۲× ۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۴۰۰]

۱۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۹ ط

آغاز: بسمله حمدله ... الفن الثالث عشر ... فی الالهیات ... فی ابتداء طلب موضوع الفلسفة الاولی؛ **انجام:** فکاد أن یحل عبادته بعد الله و هو سلطان العالم الارضی و خلیفة الله فیه و لله الحمد و المنه.

الهیات شفا؛ خط: نسخ، کا: محمد الحقیر بن احمد گیلانی، تا: ۱۰۶۷ق؛ محشی، با شجره نامه محمد رفیع ملقب به پیرزاده که به سلطان ابراهیم زاهد ختم می‌شود؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۴/۲ - ۷۲]

۱۳۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵۵ ـ ج

فن ۱۳ و الهیات است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پایان شعبان ۱۰۶۷ق؛کاغذ: فرنگی، جلد: مشکی، ۱۷۴گ، ۲۱ سطر (۶/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۴۴]

۱۳۷. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۷۱

برهان و الهیات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد رضا اشرفی، تا: ۱۳ ربیع الاول ۱۰۶۹ق؛ مصحح، محشی برخی با رمز «م ح ق»؛ مهر: «محمد بن قاسم الحسینی» (بیضی)، «انی عبدالله آتانی الکتاب» (بیضی)، مهر وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۸۶]

۱۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۰۵

آغاز: بسمله. فن الاول من الطبیعیات فی الماع؛ **انجام:** هدا آخر المعادن و الاثار العلویة ... سنه تسعه و ستین بعد الف

قسمت طبیعیات؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۲۳ سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [رایانه]

۱۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۸

برهان و الهیات؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد شریف بن حاجی حسن آملی، تا: ۱۰۷۰ق؛ مصحح، محشی، با دو سرلوح مذهب مرصع، مجدول مرصع؛ مهر: «یا حسین بن علی» (بیضی)؛ ۴۳۸ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۳۲ - ۲۴۷]

۱۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۰۳

آغاز: الاولی لانه العلم الازلی باول الامور فی الوجود و هو العلة الاولی و اول الامور فی العموم

خط: نستعلیق، کا: کمال تویسرکانی، تا: ۱۰۷۰ق؛ اول آن تا قسمتی از فصل ... از مقاله اولی افتاده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قرمز، ۳۰۱ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۵ - ۳۹۴]

۱۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۷۸

ده مقاله الهی است؛ خط: نسخ، کا: بهاء الدین محمد بن علی نقی طغایی، تا: با تاریخ ۱۰۷۰ق؛ در روز سه شنبه جمادی الثانی ۱۰۷۰ مقابله نموده، یکبار با نسخه میر محمد باقر داماد مقابله شده و در پاره‌ای از حواشی بلاغ قرائت خود او و همچنین در پایان اجازه (قرائت) او به صدرای شیرازی به خط خود او هست، یکبار دیگر هم در مدرسه جده سپاهان در ۱۰۸۷ نزد آقا حسین خوانساری خوانده شده و تصحیح گردید (پایان)، محشی با نشان «لمحرره، سمع، آقا حسین، م ح ق ره، سید رحمه الله، ص سره، آقا حسین ادام ظله العالی، من استادنا آقا حسین مدظله العالی»؛ تملک: سید محمد بن محمد مقیم رضوی، شمس الدین؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۴۴گ، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۹ - ۹۲۴]

۱۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۵۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق؛ مصحح، محشی از میرداماد با نشان «م ح ق ره، ق د، م ح ق» و با اجازه او به «احمد احسنیا» گویا به خط خود او و مورخ ۱۵ جمادی الاول ۱۰۱۷ در زمانی که شفا را نزدش می‌خوانده و نیز با حواشی آقا حسین خوانساری با نشانه «آقا ره» و ملا شمسا «ش م س» و ملاصدرا «صدرا، ص رحمه الله، صدراره» و محمد باقر گیلانی «ملا محمد باقر الجیلانی دام ظله» و قاضی زاده و امیر محمد مؤمن؛ تملک: عبدالوهاب بن محمد مؤمن خادم مشهدی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۶گ، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۱۹۹۸]

۱۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۷

آغاز: بسمله، المقاله الاولی فصل من القسم الخامس من الجمله الاولی و هی فی البرهان من المنطق؛ **انجام:** فاذا وضع موضع برهانی دللنا علیه و الله تعالی اعلم بالصواب تم الفن الخامس و هو البرهان و نحمد لله و الحمد لله رب العالمین و صلوته علی سیدنا محمد صلی الله علیه و اله الطاهرین سلام الله علیهم اجمعین امین.

منطق شفا؛ خط: نستعلیق، کا: محمد ولی اردبیلی، تا: ۱۰۷۱ق؛ ۱۳۴گ، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۷ - ۱۰۵]

۱۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۹

انجام: فرغت من تحریره بعون الله ضحوة الجمعه الثالث من شهر جمادی الثانی المنتظم فی سلک شهور سنه احدی و سبعین بعد الالف و انا اقل الخلیقه بل لا شیء فی الحقیقه ابن ابراهیم الحسین ... عفی عن سیآتهما بالنبی و الوصی

الهیات شفاء؛ خط: نستعلیق خوش، کا: حسین پسر ابراهیم، تا: ۱۰۷۱ق؛ مجدول، مصحح، محشی با نشان ص در، شرح ص در، من شرح صدرالمحققین، ص م در، میرزا ابراهیم رحمه الله؛ تملک: آقا علی مدرس و پسرش آقا حسن؛ ۴۴۳ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۵ - ۳۹۱]

۱۴۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۸
آغاز: بسمله الفن الاول من الطبیعیات فی السماع الطبیعی و هو اربع مقالات و اذ قد فرغنا؛ **انجام:** علی ما اوجبه العروض کان الغیر المتناهی متناهیا. تم کتاب السماع الطبیعی من کتاب الشفا.
قسمت طبیعیات، از فن اول در سماع طبیعی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حفیظ بن محمد عظیم کاشانی، تا: ۱۰۷۲ق؛ محشی با رمز: «م ح ق مد ظله العالی» از میرداماد و «عبدالرزاق سلمه الله»، در میان آمده «ثم بلغ سماعاً ایده الله تعالی»؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ ۹۲گ، ۲۷ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱ - ۱۶۹]

۱۴۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۷۰
الهی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد نصیر اردستانی، تا: دوشنبه ۲۶ ذیحجه ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲ - ۱۶۰]

۱۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۳۲
الهیات ... (فن سیدهم)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۳ق؛ مصحح، محشی از حاشیه مولی صدرا با نشان «ص دره»؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۶۸ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۰ - ۱۱۲۷]

۱۴۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۴۳۶
طبیعیات تنها تا پایان معادن؛ خط: نستعلیق، کا: ابوطالب بن خلیل الله حسینی شهرستانی، تا: ۱۰۷۳ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، ۲۱۸گ، ۲۱ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۳۶سم [ف: ۵ - ۱۴۰]

۱۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۱
دیباچه جوزجانی و فن منطق و طبیعیات هست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۷۵ و ۱۰۷۴ق؛ محشی در تاریخ‌های ۱۰۷۴ و ۱۰۷۵، مجدول، میرزا ابوالحسن جلوه فرزند محمد طباطبائی زواره ای نائینی فیلسوف نامور از روی آن درس می‌گفته و بر آن حاشیه نوشته و عبارات فیلسوفان را برای حل مطالب شفا آورد و حاشیه‌ها به خط خوش روشن است، با سرلوح، فیلسوف میرزا طاهر تنکابنی در گ ۲۶۸ر به خط خود در ۴ آذر ۱۳۱۸ش نوشته که این نسخه را دانشمند جلوه از مباحث کم تا پایان کتاب تصحیح کرده؛ جلد: تیماج، ۳۶۹گ، ۳۳ سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۳ - ۲۸۷]

۱۵۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۴۳۹
از آغاز تا پایان موسیقی، با این ترتیب: منطق، طبیعیات، الهیات و ریاضیات؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین بن حاجی محمد رازانی، تا: ۲۹ ربیع الاول ۱۰۷۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، ۵۷۲گ، ۳۸ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۲۳سم [ف: ۵ - ۱۴۰]

۱۵۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۰۹
آغاز: الاستیفاق منک یا کریم، الحمد لمبدع البدایع؛ **انجام:** و هو سلطان العالم الارضی و خلیفة الله فیه منه تم الالهیات ... موجود: و تطهیر من وساوس النفس و شوائب الطبیعة و الحس ...
خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن عبدالجبار الحبشی، تا: ۱۶ جمادی الثانی ۱۰۷۵ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ پنج برگ آخر رساله‌ای بدین آغاز: «فصل فی العلم و انه عرض ان من جملة الاجناس المندرجة تحت مقولة الکیف هی الکیفیات النفسانیة من الشهوة و الغضب ... و قد بحث عنها و عن عرضیتها فی مباحث النفس ... قال و اما العلم فانة فیه شبهة اه قد علمت ...»؛ مهر: «عبده الراجی علی رضا»؛ اهدایی: وزیری؛ ۲۰۳گ، ۱۵ سطر (۵×۱۰)[ف:۳-۸۶۰]

۱۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۵
آغاز: الفن الثالث عشر من کتاب الشفاء فی الالهیات عشر مقالات؛ **انجام:** و هو سلطان عالم الارضین و خلیفة الله فیها
جلد ۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۷۵ق؛ با یک سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ واقف: نائینی؛ ۲۰۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۴ - ۲۰۱]

۱۵۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۸
الهیات و برهان منطق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱ ذیقعده ۱۰۷۵ق؛ در برگ ۱-۳ اشعاری از صدرالدین شیرازی و دیگران؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۲۴۴گ، ۲۵ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: - ۵۹۸]

۱۵۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۹۵
الهیات؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: رضی الدین محمد خطیب موسوی حسینی، تا: جمادی الاول ۱۰۷۶ق [نشریه: ۲ - ۱۶۰]

۱۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۰۳
از آغاز بخش طبیعیات تا آخر کتاب الحیوان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی اشریف بن محمد نصیر بن محمد ارستانی، تا: ۲۲ شعبان ۱۰۷۶ق؛ مصحح، روی برگ اول خط کاتب و این‌که به نوشتن و خواندن کتاب در مدرسه شیخ لطف الله شروع کرده با مهر «محمد نبی الله علی ولی الله» (بیضی)؛ تملک: محمد حسین بن محمد صالح حسینی (خاتون آبادی) به تاریخ ۱۱۲۳ با مهر «عبده محمد حسین الحسینی» (بیضی) و «عبده محمد مهدی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۹۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۲۴ - ۱۷۹]

۱۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۹۶
کامل؛خط:نسخ،کا:سلطان محمد بن رفیع الدین محمد اصفهانی، تا:۱۰۷۶ق تملک:محمد بن ابراهیم در ۱۲۰۵، عبدالنبی قزوینی در ۱۱۹۲، عبدالوهاب متطبب یزدی، حاجی محمد ابراهیم قزوینی؛ ۵۵۹گ، ۳۳ سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱۶ - ۳۰۴]

۱۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۸۲
آغاز: ... [الط] سبیعیات فی السماع الطبیعی و هو اربع مقالات. و اذ قد فرغنا بتیسیر الله و عنه مما وجب تقدیمه فی ... [موریانه خورده] تعلیم الکتاب من صناعة المنطق؛ **انجام:** ذلک بالخواص النبویة کاد ان یصیر ربا انسانیا و کاد ان یحل عبادته بعد الله و هو سلطان العالم الارضی و خلیفة الله فیه
قسمت طبیعیات (مشتمل بر ۶ فن) تا الهیات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد امین بن حیدر نائینی، تا: دهه آخر جمادی الاول ۱۰۷۶ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: نجف قلی ناظر در ربیع الثانی ۱۰۹۷ق، محمد باقر بن محمد یوسف طبیب، محمد رضی الدین قزوینی با

مهر «رضیت برضا الله محمد بن الحسن» (مستطیل)، محمد معین بن محمدرضی؛ مهر: «العبد محمد یحیی ۱۱۰۷» (مستطیل)، «محمد معین بن محمد رضی» (بیضی)، «العبد الراجی بلطف الله محمد شفیع الحسینی» (بیضی)، «العبد محمد یحیی ۱۱۰۷» (مستطیل)؛ انتقالی از مدرسه آیت الله بروجردی شهر ری در اردیبهشت ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۲۵ص، ۳۵ سطر (۱۰/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ – ۴۳]

۱۵۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۷۱

آغاز: بسمله فصل فی الدلالة علی الغرض من هذا الفن لما کان العلم المکتسب

خط: نستعلیق، کا: ابومحمد عباس بن محمد معروف بناسخ گنجوی، تا: ۲۱ شعبان ۱۰۷۷ق؛ کاغذ اصفهانی؛ ۱۰۰گ، ۲۲–۲۵ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳ – ۸۲۳]

۱۵۹. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۶۹

کتاب البرهان من المنطق؛ خط: نستعلیق، کا: ابومحمد عباس بن محمد معروف به ناسخ گنجوی، تا: ۱۰۷۷ق [نشریه: ۵ – ۵۹۸]

۱۶۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۳۵

آغاز: الفن الاول من الطبیعیات فی السماع الطبیعی و هو اربع مقالات و اذا قد فرغنا بعون الله و عونه مما وجب تقدیمه فی کتابنا هذا و هو تعلیم اللباب من صناعه المنطق؛ **انجام:** و اما حدیث الانسان و منافعها فقد علمت فی مواضع آخر فهذه آخر المقاله و هو آخر الکتاب تمت الطبیعیات من کتاب الشفاء ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ جلد: چرمی سبز، ۳۵۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳ – ۹۴۹]

۱۶۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۶۰

آغاز: المقالة الاولی فصل فی ابتداء طلب موضوع الفلسفة الاولی لیتبین ابییته فی العلوم و اذ قد وفقنا الله ولی الرحمة و التوفیق فاوردنا ما وجب ایراده من مقالی العلوم المنطقیة؛ **انجام:** و من اجتمعت له معها الحکمة النظریة فقد سعد و من فاز مع ذلک بالخواص النبویة کاد یصیر ربا انسانیا و کاد ان یحل عبادته بعدالله تعالی و هو سلطان العالم الارض و خلیفته فیه

الهیات (فن سیزدهم)؛ خط: نستعلیق، کا: سیدمحمد بن قاسم حسنی بیزوی سبزواری، تا: ۱۰۷۸ق، جا: اصفهان مدرسه جده کوچک؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف مخ: ۳ – ۱۲۸۸]

۱۶۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۹۴

سماع طبیعی؛ کا: محسن تفرشی، تا: ۱۰۶۹–۱۰۷۹ق؛ قطع: رقعی [ف: – ۱۷۸]

۱۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۹۵ ط

آغاز: بسمله المقالة الاولی من الفن الخامس من الجملة الاولی و ی فی البرهان من المنطق؛ **انجام:** و نحن نتقل من هنا ألی ما هناک فاذا وضع موضوع برهانی دالنا علیه و الله تعالی اعلم.

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد بیک، تا: شنبه ۲۰ رمضان ۱۰۷۹ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی، بر چهارمین برگ نسخه فایده‌ای است در آداب البحث مورخ ۱۰۷۷ق در اصفهان با آغاز: «بسمله نحمدک باعانة لطفک یا کریم»؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۶۸ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۴/۲ – ۱۹۷]

۱۶۴. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۵۲

بخش منطق؛ خط: نسخ، کا: قطب الدین محمد جیلانی، تا: ۲۳ شعبان ۱۰۸۰ق؛ مصحح؛ با بندی به عربی درباره رئوس ثمانیه به نقل از ملاسلیمان و فصل یازدهم آداب المتعلمین منسوب به خواجه نصیر طوسی در دو برگ همراه نسخه؛ مهر: «بنده آل محمد»، «نصرالله»، «افوض امری الی الله عبده نصرالله الحسینی»؛ واقف: عالی جاه سعادت همراه حاجی بلال؛ ۳۰۶گ، قطع: ربعی [چند نسخه–ف: – ۲۷]

۱۶۵. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۳۴

قسمت برهان؛ خط: نسخ، کا: نصیر جیلانی، تا: ۱۰۸۰ق [نشریه: ۷ – ۶۹۸]

۱۶۶. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۳۳

فن هفتم طبیعیات است در نبات تا تشریح در پایان کتاب الحیوان؛خط:نسخ،کا:مقصود علی بن حسین علی طالقانی،تا:شوال ۱۰۸۱ق، جا: اصفهان، برای امیر حسین حسینی [نشریه: ۶ – ۳۴۵]

۱۶۷. جهرم؛ کریم اشراق؛ شماره نسخه:بدون شماره

طبیعیات؛کا:شاه قاسم خوانساری،تا:۱۰۸۱ق[میراث اسلامی:۵–۶۱۰]

۱۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۶۰

آغاز: الفن الاول من الطبیعیات فی السماع الطبیعی و هو اربع مقالات و اذ قد فرغنا بتیسیر الله وعونه مما وجب تقدیمه فی کتابنا هذا؛ **انجام:** کان للصوت ثقیلاً للقوة و اما حدیث الاسنان و منافعها فقد علمت فی مواضع اخر. فهذا آخر المقالة و هو آخر الکتاب و الحمدلله ... الطاهرین

از ابتدای طبیعیات تا پایان آن؛ خط: نسخ، کا: شاه قاسم بن ملک محمد خوانیساری، تا: غره ربیع الاول ۱۰۸۱ق؛ مصحح، محشی با نشانه‌های آقا جمال ره، م ح ق ره، اسفار، ملاحمزه، ع ق ره، آملی و قرشی، یادداشت‌نویسی پراکنده بر کتابی در صرف و نحو عربی با امضای شاه وردی در ۱۲۷۴ق؛ تملک: نعمت الله احقاقی جهرمی در روز شنبه ۲۱ رمضان ۱۳۴۸، محمد کریم اشراق جهرم ۱۳۵۵؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۸۳گ، ۲۹ سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۰ – ۱۴۴]

۱۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۴۵

بخش منطق کتاب می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۰۸۱ق و محمد صفی اردبیلی در ۸ شعبان ۱۰۹۵ق؛ محشی از جلوه و حیدر موسوی و از چند کتاب معروف، در پایان فن پنجم گواهی خواندن محمد صفی اردبیلی است نزد استادش اسماعیل حسینی مشهور به مدرس در مسجد سلطانی اصفهان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۲۱ – ۱۳۷]

۱۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۶۲

آغاز: الحمدلله رب العالمين و الصلوة و السلام علی محمد و آله اجمعين الفن الثالث عشر؛ **انجام:** و خليفة الله فيه
جلد ۲؛ خط: نسخ، کا: فضل الله بن حسن نائينی، تا: ربيع الاول ۱۰۸۲ق؛ محشی از ملاصدرا و غيره، در پشت برگ اول مقاله‌ای است از ملاصدرا در بيان لميت اختصاص منطقه به موضع معين از فلک، و نيز از حاشيه صفحه ۱۶۴ تا حاشيه صفحه ۱۶۸ رساله‌ای است در معاد جسمانی از ملا صدرا و آخر نسخه ضمن ۱۱ صفحه شرح کتاب شفاء و هم رساله در سيره و ترجمه شيخ الرئيس به قلم ابو عبدالله جوزجانی ضميمه است، مجدول مذهب؛ واقف: نائينی؛ ۹۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف: ۴ - ۲۰۱]

۱۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۱۸/۳
آغاز: بسمله، حمدله، قصدنا ان نصل بما قدمنا من العلوم التعاليمية الفن المعروف بالارثماطيقی؛ **انجام:** فلنقتصر هيهنا علی المبلغ المذکور و لنقدم الی علم الموسيقی
قسمتی از کتاب الشفاء؛ خط: نسخ، کا: فضل الله بن حسن نايينی، تا: ۱۰۸۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرمی، ۳۱ص (۲۲۱-۲۵۱)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۷×۳۵سم [ف: ۸ - ۳۵۱]

۱۷۲. قم؛ مؤسسه آية الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۴۴
بخش طبيعيات تا پايان کتاب النبات؛ خط: نستعليق خوب، کا: محمد قاسم بن محمد مومن اردستانی، تا: ۴ ربيع الاول ۱۰۸۲ق؛ ۱۹۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۰۲]

۱۷۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۲۳
شامل قسم الهيات و از اول فصل فی منفعة هذا العلم تا آخر؛ خط: نسخ جلی، کا: عبدالظهير بن معصوم گرهرودی، تا: ۸ شوال ۱۰۸۳ق، حسب فرموده محمد حسن باطانی؛ جلد: تيماج قهوه‌ای، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: - ۳۳۴]

۱۷۴. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۷۷۸
خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن حاج محمود اشتهاردی، تا: ۱۰۸۴ق، جا: اصفهان مدرسه نجفيه معروف به مدرسه توشمال باشی؛ ۳۹۰ص، ۲۱ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۰×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۶۸]

۱۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۲۴
آغاز: الهيات الشفاء بسمله: حمدله، و صلواته علی النبی محمد و آله الاکرمين اجمعين. الفن الثالث عشر من کتاب الشفاء فی الالهيات عشر مقالات، المقالة الاولی فصل فی ابتداء طلب موضوع الفلسفة الاولی؛ **انجام:** و من فازمع ذلک بالخواص النبوية کادان يصير رباً انسانيا و کادان تحل عبادته بعدالله تعالی و هو سلطان العالم الارض و خليفة الله فيه، تم الفن الثالث عشر
تنها فن ۱۳ است؛ خط: نستعليق شکسته، کا: ابن سيد مير محمد علی حسينی اردبيلی، تا: آخر شعبان ۱۰۸۵ق؛ با سرلوح زرين، مجدول، محشی به نشان‌های ص، س احمد و ...؛ تملک: محمد بن عبدالنبی النيشابوری، محمد بن احمد بن سليمان شاخوری؛ ۱۵۶گ، ۲۲ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۲۹]

۱۷۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰
الهيات؛ خط: نستعليق، کا: محمد فاضل بن محمدباقر، تا: ۷ ربيع الثانی ۱۰۸۶ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تيماج قهوه‌ای، ۱۵۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۶۲]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۸
همان نسخه بالا [نشريه: ۱۱ - ۹۰۶]

اصفهان؛ شهرداری اصفهان؛ شماره نسخه:۴
همان نسخه بالا [نشريه: ۴ - ۴۷۱]

۱۷۷. قم؛ مرکز احياء؛ شماره نسخه:۳۰۵۴
انجام: و اما الشمس فانما ليس يمکننا ان نراها فی الظلمة بسبب انها حيث يکون مقابلة.
طبيعيات؛ خط: نسخ، کا: محمد علی جيلانی، تا: ۱۲ شوال ۱۰۸۸ق؛ افتادگی: وسط؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی؛ جلد: تيماج قهوه‌ای، ۱۸۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۳۴]

۱۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۰۲
کا: علی نقی پسر محمد امين بن حسين صوفی جيلی، تا: اواخر ذيحجه ۱۰۸۸ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی؛ جلد: تيماج قهوه‌ای، ۲۴۸ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۳۹۳]

۱۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۴۵
آغاز: و اذ فرغنا بتيسير الله و عونه مما وجب تقديمه فی کتابنا هذا؛ **انجام:** کانا قد نزلنا الی صناعة جزئية. تمت کتاب النبات.
جلد۱، طبيعيات (سماع طبيعی، سماء و عالم، کون و فساد و استحاله، افعال و انفعالات، آثار علوی و معادن، نفس، نبات)؛ خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن حاج محمود اشتهاردی، تا: ربيع الثانی ۱۰۸۹ق؛ مصحح، محشی از «م ح ق» و «آقا دام ظله»؛ جلد: تيماج عنابی، ۲۸۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف:۱۱-۲۲۲]

۱۸۰. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۴۲
شامل«المقالة الاولی فی الالهيات»؛ خط: نستعليق، کا: صدرالحسين بن مير معصوم گيلانی، تا: ۱۰۹۰ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی به امضای «س احمد» و «م ح ق» و «ملا صدرا»؛ جلد: تيماج قهوه‌ای، ۱۳۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲ - ۱۱۰]

۱۸۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۱
طبيعيات؛ خط: نستعليق، کا: محمد صادق، تا: ۱۰۹۰ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی؛ مهر: «محمد باقر العلوم» (مربع)، «سعيد الدوله بهادر» (مربع)، «اين کتاب از مستملکات و جزء کتابخانه احقر محسن الحسينی است» (مربع)، «کتابخانه حقير اسماعيل الحسينی» (بيضی)، کتابخانه محسن حسينی (بيضی)؛ جلد: تيماج قرمز، ۲۹۰گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۰۹]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۶
همان نسخه بالا [نشريه: ۱۱ - ۹۰۶]

۱۸۲. بابل؛ خاتم الانبياء؛ شماره نسخه:۱۴۱
از فن اول از سماع طبيعی تا آخر سماع طبيعی؛ خط: نستعليق، کا: محمد سعيد بن مظفر علی مازندرانی، تا: ۶ شعبان ۱۰۹۱ق، جا:

اصفهان؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: - ۹۷]

۱۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۸۴

پنج کتاب طبیعی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد سعید بن میر نظام حسینی مازندرانی، تا: ۱۵ شعبان ۱۰۹۱ق، جا: اصفهان؛ محشی با نشان «حمزه ره، ملا حمزه»؛ تملک: محمد باقر طبیب در ۱۲۵۰؛ ۴۴۰گ، ۲۱ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۹ - ۹۲۶]

۱۸۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۹۹

طبیعیات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن محمد علی طالقانی، تا: ۲۴ شوال ۱۰۹۲ق؛ مصحح، فهرست مطالب کتاب به خط «محمد شفیع حسینی» به سال ۱۱۸۲؛ مهر: «محمد شفیع بن فضل الله الحسینی» (بیضی)، «الراجی فضل الله» (بیضی) که کتاب را به فرزندش «علی رضا» هبه نموده؛ تملک: محمد شفیع بن بهاء الدین محمد حسینی در ۱۱۸۰، احمد بن حسین بن احمد شریف طبیب تنکابنی به سال ۱۲۹۸ با مهر «یا احمد» (بیضی)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۷۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۳۴]

۱۸۵. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۴

برهان منطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۹۳ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶ - ۶۵۴]

۱۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۳۰/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... الهی الثالث عشر من کتاب الشفا فی الالهیات؛ **انجام:** و خلیفة الله فیه. کاتب در ذیل نسخه چنین رقم کرده «تمت نسخة الالهی علی یدی محمد سعید الجیلی لیلة الجمعه من العشر الاول شهر ربیع الاول سنة تاریخها ۱۰۹۶» (در نسخه ۱۹۶)

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد سعید جیلی، تا: جمعه دهه اول ربیع الاول ۱۰۹۶ق؛ محشی از صدرا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۳گ (۱-۱۵۳)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۱۰ - ۵۵۶]

۱۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۳

شامل منطق طبیعیات، تعلیمیات (هندسه، هیئت، حساب، موسیقی) و الهیات؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۱۰۹۷ق؛ نسخه مشوش است، مصحح، بسیاری از صفحه‌ها با «بلغ قبالا»؛ بر پشت آخرین برگ هر دو جلد به خط شکسته زیبا نوشته شده: «مجموع الهی و طبیعی هر دو یکخط و یکقطع در دو جلد از ابتیاع میرزا حاتم بیک وزیر سابق دارالامان کرمان بوساطة سلیمه دلاله شهر ذی قعدة الحرام سنه ۱۱۰۵ جلد هر دو ساغری و همه صفحه‌ها دارای جدولهای آب طلایی و لاجوردی است»؛ یادداشت: «انتقل بالبیع الصحیح الشرعی ... الی المذنب بن عبدالکریم ابوطال»؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد حسین بن ابوالقاسم» (مربع)، «اذ جاء ربه بقلب سلیم» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۶۲ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱× ۳۳/۵سم [ف: ۵ - ۳۸۶]

۱۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۴

جلد دوم نسخه ش: ۱۸۹۳ شفاء است. طبیعیات و الهیات؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۹۷ق؛ مجدول مذهب، محشی از میرداماد با نشان «م ح ق» و از سید احمد (گاه با امضاء صریح و گاه با نشان س احمد) و با نشان «ص ر ه» ــ گویا از صدرالمتالهین ــ و با نشان «ص م د» یا نشان «شمس» یا «س م س» و فقراتی نیز به نقل از «تعلیقات» و «تحفه» و «شرح»؛ مهر: «محمد حسین بن ابی القاسم التهامی» (مربع)، «اذ جاء ربه بقلب سلیم»؛ کاغذ: خان بالغ، ۸۷۴ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۵ - ۳۸۷]

۱۸۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۴۶

آغاز: الفن الثالث عشر ... فی الالهیات فصل فی ابتداء طلب موضوع الفسلفة لیتبین انیة فی العلوم واذ قد وفقنا الله ولی الرحمة و التوفیق فاوردنا ما وجب ایراده من معانی العلوم المنطقیة و الطبیعة؛ **انجام:** و هیئة التوسط فی التدبیریة دروس هذه الفضایل عفة و حکمة و شجاعة و مجموعها العدالة و هی (...) عن الفضیلة النظریة و من اجتمعت له معها الحکمة النظریة فقد سعد و فاز مع ذلک بالخواص النبویة کاد یصیر ربا انسانیا فکاد ان تحل عبادته (...) و هو السلطان العالم الارض و خلیفة الله فیه ولله الحمد و المنة قدتم

الهیات (فن سیزدهم)؛ خط: نستعلیق، کا: محمد زمان بن حاجی مراد، تا: سه‌شنبه ۷ شوال ۱۰۹۷ق؛ مصحح، محشی با امضای «احمد»؛ مهر: «این کتاب از مملکات و جزو کتابخانه احقر محسن الحسنی است ۱۳۲۲»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۸۸]

۱۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۵۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلوته (کذ) علی محمد و آله اجمعین الفن الثالث عشر؛ **انجام:** و هو سلطان العالم الارض و خلیفه الله فیه.

ج۲، کامل الهیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۰۹۷ق؛ محشی از قوام و میرزا ابوالقاسم مدرس و غیرهما؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۱۶۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۲۲۶]

۱۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۵۲

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین المقالات الاولی من الفن الثالث؛ **انجام:** فینقسم الی نوعین او و صفین فتکون مثلا الباقی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۱۸ سطر [رایانه]

۱۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۷۹

آغاز: المقالة الاولی من الفن الخامس من جملة الاولی و هی فی البرهان من المنطق، فصل فی الدلالة علی الغرض؛ **انجام:** سبب تصدیقنا بها لذاتها اذا کان متصلا بالفیض الالهی الذی لاینفصل

منطق شفا؛ خط: نستعلیق مایل به نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲؛ جلد: چرم، ۱۱۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۶سم [ف: ۴۳ - ۱۱۷]

۱۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۱

آغاز: بسمله، المقالة الاولی من الفن الخامس من الجملة الاولی و

هی فی البرهان من المنطق؛ **انجام:** داخله فی الموضوعات البراهین و لا فی مبادیها بوجه تمت المقاله الثانیه بحسب تکلیف علامه الثانیه ...
منطق شفا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ ۱۳۱گ، ۱۵ سطر (۶/۵ ×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۷ - ۸۵]

۱۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۱۴
آغاز: المقالة الاولی من الفن الخامس من الجملة الاولی و هی فی البرهان من المنطق؛ **انجام:** لیکون امثال هذه العلل المحصلة للذات مخصصة لامرها حتی یجعله محصلا و یکون ذلک الامر.
منطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱۱ - ۵۰۵]

۱۹۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۸۲
طبیعیات است تا اواخر نفس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۶۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۵/۶سم [ف: ۱ - ۳۳۸]

۱۹۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۲۰
آغاز: الحمدلله وحده و صلواته علی سیدنا نبیه محمد و آله اجمعین. الفن الاول من الطبیعیات فی السماع الطبیعی و فیه اربع مقالات. المقالة الاولی فی الاسباب و المبادی؛ **انجام:** او البهام السماوی یوصل عن قریب الی مفروغ عنه ذخیرة الی وقت طلب الآخر بالرؤیة و الفکر
از ابتدای طبیعیات شفا تا پایان فن ۵ آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، با بلاغ مقابله؛ تملک: خاک صدر الصدوری؛ انتقالی از مدرسه آیت الله بروجردی شهر ری اردیبهشت ۱۳۷۰؛ ۲۳۰گ، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۶سم [ف: ۲۰ - ۸۲]

۱۹۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۹۵/۶-۲۷/۱۶۵
آغاز: بسمله المقاله الاولی ... الاول فصل فی الدلالة علی الغرض فی هذا الفن لماکان العلم المکتسب بالفکرة و الحاصل بغیر اکتساب فکری؛ **انجام:** الیقین الحقیقی الکلی الذی بعده واما ان یکون بیانا لسبب فیوجب الیقین الحقیقی فی کل واحد منها فیجب ان یتفق فی السبب کما قلنا فیکون
المقاله الاولی من الفن الخامس من الجمله الاولی و هی فی البرهان من المنطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۲۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۰۷]

۱۹۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۱۱-۱۶/۱۲۱
آغاز: ما تقولون غیر دائرة فی الحقیقة مک کان المحیط مضرسا و کذلک اذا فرض فیها حرا علی انه المرکز و ان لم یکن ذلک الحرا مرکزا بالحقیقة فقد تکون عندهم مرکزا؛ **انجام:** هو ایضا اضاعة للانسان نفسه و عمره و آلة صلاحه و بقائه الی وقت استکماله و لان الدواعی شهواته و عصبیته و تدبیرته و الفضائل بینه بهیئة التوسط فی الشهوانیات مثل لذة
الهیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با امضاء«م ح ق ر ه»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۰۷]

۱۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۷
آغاز: بسمله، الفن الثالث عشر من کتاب الشفا لشیخ الرئیس، المقاله الاولی؛ **انجام:** و کاد ان یحل عبادته لعبدالله تعالی و هو سلطان عالم الارض و خلیفه الله فیها.
الهیات شفا، از فن ثالث عشر تا انتهای عبادات که آخرین بحث در الهیات است؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۲۴۴گ، ۱۷ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۷ - ۱۴۸]

۲۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۸۴/۲
بخشی است از المدخل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۰ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱۶- ۳۳۳]

۲۰۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۴۴
آغاز: المقالة الاولی من الفن الخامس من الجملة الاولی وهی فی البرهان من المنطق و فیها اثنا عشر فصلاً؛ **انجام:** فاذا وضع موضع برهانی دللنا علیه والله تعالی اعلم تم الفن الخامس و ...
منطق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده حسین» (مربع)، «عبده محمد حسین» (بیضی)، «عبده محمد اشرف الحسینی» (مربع)، «یا سمیع الدعاء» (بیضی)، «محمد الحسینی» (بیضی)؛ تملک: مهدی طبیب قزوینی به سال ۱۲۹۵ با مهر «المهدی من هدیت» (بیضی)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۲۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۳۴]

۲۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۴ط
آغاز: بسمله. الحمد لله رب العالمین ... الفن الثالث عشر من کتاب الشفا فی الالهیات عشر مقالات المقالة الاولی من جملة الالهیات؛ **انجام:** کاد ان یصیر ربما انسانیا و کاد ...
الفن الثالث عشر فی الالهیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول، مصحح؛ تملک: ابن محمد صادق قشمیری به تاریخ ۱۱۷۲ق، یحیی حسینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۳۸۳ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۲سم [ف: ۲۴/۳ - ۷۳]

۲۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۶۶
آغاز: بسمله، الفن الاول من الطبیعیات فی اسماع الطبیعی و هو اربع مقالات و ازقد فرغنا؛ **انجام:** یدفعها کما یاتبک ذکره حیث تتکلم فی الحیوان بعوذ الله تم.
طبیعیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

۲۰۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۷۹
تنها فن ۱۳ یا الهیات است تا «فصل فی عقد المدینة و عقد البیت»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۶۸گ، ۱۶ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۵ - ۱۴۱]

۲۰۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۸۹
بخش منطق تا مقولات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی به نشان «س ع ی د(سعید)»؛ تملک: فاضل تونی؛ جلد: تیماج سرخ، ۷۸گ، ۲۱ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: - ۵۹۸]

۲۰۶. **تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۷**

مبحث نفس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۸۵گ، ۱۵ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: - ۵۹۹]

۲۰۷. **تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۹۲**

بخش منطق از آغاز تا فصل صورة قیاس مطلق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: ضیاء الدین دری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۳۱۹گ، ۱۷ سطر (۶×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم[ف: ۵۹۹]

۲۰۸. **قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۹۰**

الهیات؛ خط: نستعلیق، کا: کرمعلی بن محمد خان، تا: ۱۱۰۰ق [ف: - ۶۹]

۲۰۹. **مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۷۰**

آغاز: بسمله حمدله الفن الثالث عشر من کتاب الشفا فی الالهیات؛ **انجام:** مثل الظلم او بالقیاس الی من تفقد من کمال بحت فی ...

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با امضاء: میرزا ابراهیم الجیلانی، م ح ق رحمه الله تعالی، ص، من تحصیل بهمنیار و ...؛ کاغذ: نخودی رنگ، جلد: تیماج عنابی، ۹۶گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵۳۰]

۲۱۰. **تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۶۱**

تا پایان موسیقی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: هندی [نشریه: ۲ - ۱۶۰]

۲۱۱. **قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۴۵**

آغاز: اذ قد فرغنا بتیسیر الله و عونه مما وجب تقدیمه فی کتابنا هذا و هو تعلیم الکتاب من صناعة المنطق؛ **انجام:** وإذا لم يفضل بل فنی الغیر المتناهی مع المتناهی علی ما أوجبه المفروض، کان غیرالمتناهی متناهیا.

طبیعیات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حاجی صنعان، تا: ربیع الاول ۱۱۰۱ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: ابن امیر عزیز رضوی با مهر «حسین الرضوی» (مربع) به سال ۱۱۴۹؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱۸گ، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۳۴]

۲۱۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵**

آغاز: المقالة الاولی من الفن الخامس من الجملة الاولی و هی البرهان من المنطق

چهار مقاله از فن پنجم کتاب الشفاء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۲ق؛ ۱۷۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۶/۵ × ۱۵سم [ف: ۲ - ۵۲]

۲۱۳. **کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره**

قسم الالهیات؛ کا: تقی بن محمد صادق موسوی، تا: ۸ جمادی الثانی ۱۱۰۶ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۳۹]

۲۱۴. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۰۰**

انجام: و الحمدلله ... فرغت من انتساخ تتمه هذا الکتاب ... العبد الاقل ... محمد سعید بن محمد طاهر بن ملا توفیق اللاهیجانی فی سنه ۱۱۰۷.

الهیات شفاء در۱۰ مقاله؛ خط: نسخ تحریری، کا: محمد سعید پسر محمد طاهر لاهیجانی، تا: ۱۱۰۷ق؛ محشی از عبدالغفار و سید احمد رحمه الله؛ تملک: محمد مراغی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۳۵۴ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ - ۳۹۲]

۲۱۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۷۸۳**

آغاز: بسمله و به نستعین، الفن الثالث ... من کتاب الشفا؛ **انجام:** الف الوف من الصلوه و السلام و التحیه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۸ق[رایانه]

۲۱۶. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۶۹**

آغاز: بسمله، و به نستعین و اذ قد فرغنا بتیسیر الله و عونه مما وجب تقدیمه فی کتابنا هذا و هو تعلیم اللباب من صناعة المنطق فحری بنا ان نفتح الکلام فی تعلیم العلم الطبیعی علی النحو الذی؛ **انجام:** فهذا آخر المقاله التاسعه عشره من حمله الطبیعیات

طبیعیات؛ خط: نسخ زیبا، کا: محب علی بن ملک محمد کازرونی، تا: ۱۱۱۱ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۴۳۱ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۰ - ۸۷۹]

۲۱۷. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۰۰ ط**

آغاز: بسمله الفن الثالث عشر ... المقالة الاولی فصل فی ابتداء طلب موضوع الفلسفه الاولی لیتبین انیته؛ **انجام:** کاد أن تحل عبادته بعد الله تعالی و هو سلطان العالم الارضی و خلیفة الله فیها.

خط: نسخ ممتاز، کا: محمد بن مولانا محمد حسین همدانی، تا: محرم ۱۱۱۱ق، به سفارش میرغلام محمد از علماء زمان؛ دارای سرلوح و کتیبه مذهب و مرصع، مجدول، مصحح؛ تملک: نوتری مورخ ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج زرد مذهب، ۱۶۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲۴/۲ - ۱۹۸]

۲۱۸. **کاشان؛ علامه فیض؛ شماره نسخه:بدون شماره**

بخش الهیات؛ بی‌کا، تا: ۱۱۱۲ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۹]

۲۱۹. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۰۲**

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: جمعه ۲۰ شوال ۱۱۱۴ق؛ مقابله شده، محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۸گ، ۲۱ سطر (۱۴/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۶۴]

۲۲۰. **اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۸۲**

الهیات؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد شریف، تا: ۱۳ ذیحجه ۱۱۱۶ق، جا: اصفهان؛ ۹۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۴۲]

۲۲۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۴۶**

آغاز: بسمله. حمدله. و الصلوة ... الجملة الثانیة من کتاب الشفا فی الطبیعیات ثمانیة فنون الفن الأول اذ قد فرغنا بتیسیر الله و عونه مما وجب تقدیمه فی کتابنا هذا و هو تعلیم اللباب؛ **انجام:** کان الغیر المتناهی متناهیا. هذا آخر السماع الطبیعی من الشفاء و به تم الجزء

بخشی از طبیعیات؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن مازندرانی، تا: ۱۱۱۶ق؛ مصحح، محشی با امضای «لمحرره»، رکابه‌دار؛ مهر: «المتوکل علی الله الغنی محمدرضا الحسینی» (مربع)، «محمدرضا بن محمد صفی الحسینی» (مربع)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده ابوالقاسم» (مربع)؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۴۹گ، ۲۲

سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۴۴ – ۹۵]

۲۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۷۵

طبیعیات و الهیات و ریاضیات؛ خط: نسخ، کا: رفیع الدین محمد حسینی طبسی، تا: ۱۱۱۶ق؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن مذهب، ۵۱۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۶×۲۹/۶سم [ف: ۱ – ۳۳۸]

۲۲۳. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۳۶

طبیعیات است تا مقاله هشتم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن اسدالله، تا: سه‌شنبه پایان ذیقعده ۱۱۲۵ق [نشریه: ۶ – ۳۴۶]

۲۲۴. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۸۶

الهیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه شنبه ۱۷ ربیع الاول ۱۱۳۱ق [نشریه: ۵ – ۲۱۴]

۲۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۰۳

فن ۸ در خطابه و فن ۹ در شعر از منطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۱۳۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۹۹گ، ۱۶ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱۷ – ۲۹۴]

۲۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱۱

خط: شکسته نستعلیق، کا: خلیل پسر جعفر طالقانی، تا: ۱۱۳۵ق؛ مصحح، محشی با نشان «ص د ر» «صدرا»، «ح س ر ه» و فقراتی به نقل از کتاب نجات و غیره؛ مهر: «یا خلیل الرحمن»؛ تملک: یحیی دولت آبادی و او فقراتی از حواشی مرحوم سید ابوالحسن جلوه که در آن وقت زنده بوده با خط زیبای شکسته نستعلیق بر روی و پشت یک برگ اضافی (اولین برگ نسخه) نقل کرده و زیر آن نوشته: «نقل من خط الاستاد ادام الله بقاه سنه ۱۳۱۲» و سپس امضاء کرده است؛ پس از پایان نسخه نیز ۳ نوشته به عربی از حاج میرزا یحیی دولت آبادی است که یکی تاریخ درگذشت مرحوم جلوه (استاد دولت آبادی) در ۶ ذی القعده ۱۳۱۴ و مجملی درباره زندگی و سرگذشت اوست. در یادداشت دیگری که آن را در زندگی جلوه نوشته چنین آمده: «این کتاب نفیس را از آغاز تا پایان نزد فرید زمان، سید ابوالحسن طباطبائی متخلص بجلوه ادام الله ایام افاداته خواندم و یک کلمه نادرست و یا افتاده (جز در یک یا دو مورد) در آن ندیدم این نسخه، از جمله نسخه‌هایی است که عالم ربانی، یگانه عصر مولی محمد خلیل طالقانی قدس الله نفسه که خود دارای تألیفاتست، برای خود نوشته و تصحیح کرده و من این نسخه را با یک نسخه از شفاء که آن نیز نوشته و مصحح ملا خلیل است در ۱۳۱۴ خریداری کردم»، روی صفحه دیگر نوشته‌ای دیگر از دولت آبادی درباره استدلال به آیه «ام جعلو الله شرکاء خلقوا کخلقه فتشابه الخلق علیهم قل الله خالق کل شیء و هو الواحد القهار» بر توحید واجب الوجود و آغاز آن چنین است: «لقد خلد فی روعی الکئیب من امعان النظر فی آیة من کتاب الله العزیز یشبه ان یکون برهانا لتوحید واجب الوجود»؛ ۲۵۸ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵× ۲۵سم [ف: ۵ – ۴۰۱]

۲۲۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۲۳

بخش طبیعیات فن ۷ در نبات است تا آخر طبیعیات که آخر مقاله نوزدهم از فن هشتم است؛ خط: نسخ، کا: عبدالحی بن عبدالرزاق رضوی، تا:اواخر صفر ۱۱۳۸ق؛مصحح در ذیحجه۱۱۴۴ق، محشی؛ ۱۷۹گ، ۱۸ سطر (۷×۱۱/۸)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱ – ۱۸۵]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۳۲۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۴۲]

۲۲۸. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۷۸۰

طبیعیات: فن سابع و ثامن؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین بن ابوالحسن، تا: ۲۸ جمادی الثانی ۱۱۳۸ق؛ ۳۶۳ص، ۱۸ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ – ۲۶۹]

۲۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲

آغاز: بسمله. الفن الثالث عشر من کتاب الشفاء فی الالهیات؛ **انجام:** و لایجوز ان یکون مفرده بالذات منحازة علی ما علمت فی مواضع و اما ان کان.

فقط مقاله اول و بخشی از مقاله دوم از ده مقاله الهیات کتاب شفاست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۴۵ق؛ محشی؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ۳۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۳سم [ف: ۱ – ۱۶۸]

۲۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱

آغاز: بسمله. المقالة الاولی من الفن الخامس من الجملة الاولی و هی فی البرهان من المنطق و فیها اثنی عشر فصلاً؛ **انجام:** اذالم یکن الشئ برهان لم ینظر فی هذاالکتاب و صارح قیاساً.

کتاب برهان از منطق شفاست و مشتمل بر مقاله اول و دوم از فن پنجم از جمله اول می‌باشد و ناتمام است؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۴۵ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ ۴۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱ – ۳۴۳]

۲۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۹۳

طبیعیات؛ خط: نستعلیق، کا: (گویا) عبدالنبی جزائری، تا: با تاریخ ۱۱۵۵ق؛ گویا از همان عبدالنبی جزائری که یادداشت مورخ پایان روز پنج‌شنبه جمادی الاول ۱۱۵۵ او در پایان هست؛ ۴۳۱گ، ۲۲ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۸سم [ف: ۱۲ – ۲۷۸۰]

۲۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴

آغاز: بسمله. الفن الثالث عشر من کتاب الشفا تصنیف الشیخ الرئیس؛ **انجام:** و هوسلطان العالم الارضی و خلیفه الله فیه و لله الحمد و المنه و الجود.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ واقف: آقا زین العابدین، رجب ۱۱۶۶؛ ۲۱۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ – ۱۶۷]

۲۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین الفن الثالث عشر من کتاب الشفا فی الالهیات عشر مقالات؛ **انجام:** و شجاعة و مجموعها العداله و هی خارجة عن الفضیله النظریة.

خط:نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ واقف: زین العابدین،۱۱۶۶؛۱۸۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱ – ۱۶۷]

۲۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۰۸
آغاز: فان الانسان محمول علی زید بالحقیقه و المواطاة؛ **انجام:** اذا نحا نحو انتاج مقابل ما ینصره المحجب علی الاستقامة و قد ینتفع بالثانی فی
از اواخر فصل ۵ از مقاله اول از فن اول منطق است تا اندکی از فصل ۶ از مقاله «قیاس - فصل فی احد القیاس المطلق العام ...»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی شکری، ۳۷۱ص، ۲۰ سطر، اندازه:۱۸×۲۲سم [ف: ۵ - ۳۹۸]

۲۳۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲/۱۲۲/۳-۵۹۳۴
از آغاز الهی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج پسته‌ای، ۷گ، ۲۵ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۲۰۱]

۲۳۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۱۱
آغاز: بسمله الفن الاول من الطبیعیات فی السماع الطبیعی
قسمت طبیعیات از فن سماع طبیعی، در چهار مقاله تا آخر کتاب نبات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۳۹۸گ، ۲۱ سطر (۹×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۲۶۱]

۲۳۷. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۰۲ش
الهیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۱۴۲]

۲۳۸. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۹۷
بخش منطق فن سوم و چهارم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد حسنی حسینی، تا: جمعه ۷ رجب ۱۲۱۱ق؛ افتادگی: انجام؛ ۵۹گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: - ۷۸]

۲۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۳/۳
آغاز: بسمله، ... فی کتاب الشفافی الالهیات عشر مقالات؛ **انجام:** الفرد و غیره زوج ترکیب، فی بیان الحق والصدق و الذب عن اول الاوائل
خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد حسین بن اسماعیل بن حسین تفرشی، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۵ص (۱۰۹-۱۴۳)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲× ۱۶سم [ف: ۹ - ۲۸۱]

۲۴۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ تملک: حبیب الرحمن بن علی موسی، جلال الدین بن حبیب الله، محمد رضا بن محمد صفی حسینی، محمد حسین بن احمد، میرعبدالرزاق احتشام الملک، محمد تقی مدرس رضوی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۳۳۲گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: - ۵۹۷]

۲۴۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۴۵
الهیات؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۸ق؛ قطع: رقعی [ف: - ۱۷۸]

۲۴۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۶/۳
بخش الهیات؛ خط: نسخ، کا: محمود شریف ابن آقا بزرگ، تا: ۱۲۹۵ق؛ محشی با نشان «ص، م س، قوام الدین، ص ش، آقا حسین، ص هـ ملااولیاء، سید احمد، هادی، ملاسلیمان، م ح ق، س در»؛ تملک: فاضل تونی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۲گ، ۲۰ و ۱۷ سطر (۸-۱۰×۱۵-۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: - ۵۹۸]

۲۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۰۲
آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و صلوته علی محمد و اله الاکرمین اجمعین الفن الثالث عشر من کتاب الشفا فی الالهیات عشر مقالات؛ **انجام:** و هو سلطان العالم الارضی و خلیفة الله فیه و لله الحمد و المنه تمت الکتاب المسما بشفا فی الحکمة ...
الفن الثالث عشر من کتاب شفافی الالهیات؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: مهدی بن معصوم بن جعفر حسینی جیلانی، تا: ۱۲۹۵ق، جا: تهران مدرسه محمدیه؛ محشی با نشان‌های س م س، یا علی در باب، ملا اولیا، ۲۲، صدر المتألهین (ملا صدرا)؛ کاغذ: فرنگی، ۱۶۴گ، ۱۷ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [رایانه]

۲۴۴. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۳۷ش
کا: محمد بن عبدالله الشهیر بافردفر (؟)، تا: ۱۲۹۶ق؛ از روی نسخه نوشته در ۵۰۳ در بغداد؛ اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۱۴۲]

۲۴۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۹۳/۱
بخش منطق از آغاز تا پایان مقاله اولی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ تملک: فاضل تونی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۰۶گ، ۲۰ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۵۹۹]

۲۴۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۹۳/۲
بخش منطق از فن رابع از جمله اولی در عکس مقدمات تا پایان قیاس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ تملک: فاضل تونی؛ ۱۵۶گ، ۲۰ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: - ۵۹۹]

۲۴۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۷۵
آغاز: بسمله، هذا کتاب الشفاء للشیخ ابی الحسن ابن عبدالله ... اما بعد فقد کانت محبتی للعلوم الحکمتیة و رغبتی فی اقتباس المعارف الحقیقیة دعانی الی الاجلاء من بلادی؛ **انجام:** و هو انهم اختلفوا فی ان متعلق التصدیق هل یکون بدا من ان یکون مستقلا ام لا و معنی الاستقلال ههنا.
مباحث منطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ واقف: هاشم قزوینی، ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۰۴گ، ۳۲ و ۳۴ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳/۵سم [ف: ۵ - ۵۴۲]

۲۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۸۸
از آغاز منطق است تا فصل ۷ مقاله ۱ قیاس به اندازه یک سطر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ تملک: سید احمد بهبهانی؛ ۱۹۴گ، ۱۶ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۹ - ۹۲۷]

۲۴۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۵۵
آغاز: هذا کتاب الشفا صنفه الشیخ الرئیس ابو علی حسین بن عبد الله بن سینا و فی صدره کلام لا بی عبید ... الفصل الاول من الفن الاول من الجملة الاولی؛ **انجام:** ثم نص المسألة فی جزئی و هو انه یمشی و ترک الماشی لان هذه المغالطة.
قسمتی از منطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۴۸گ، ۲۰ سطر(۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۲۹۱]

۲۵۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱/۰۰۰۰
تا «فصل فی الالفاظ المتفقة و المتواطئة ... من وجوه التکلیف و التحمل سمی الا انه»؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن موسوی اصفهانی، تا: صفر ۱۳۳۷ق، جا: حیدرآباد دکن؛ واقف: حاجی شیخ هاشم مدرس قزوینی، ۳۲ سطر، قطع: رحلی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۳۴۰]

۲۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۰۱
آغاز: بسمله، توکلت لیالحی الذی لایموت، هذا کتاب الشفا للشیخ الرئیس ابی علی الحسین بن عبدالله بن سینا؛ **انجام:** پایان: غرضنا الاستفتاء فیما ینفع به فی العلوم، انتهی الرابع من کتاب الشفا بحمد الله و توفیقه ... الطاهرین.
منطق مفصل آمده با مقدمه‌ای از ابوعبدالواحد بن محمد جوزجانی (؟)؛ خط: نسخ خوش، کا: میرزا یدالله کجوری ملقب به نظر پاک، تا: ۱۳۴۳ق، جا: تهران مدرسه ناصریه (مسجد سپهسالار جدید)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۵۷۴گ، ۱۸ سطر (۱۵×۲۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰ - ۳۸۱]

۲۵۲. قم؛ علامة طباطبائی قم (مکتبه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: سه‌شنبه دهه اول رجب ۱۳۴۵ق [تراثنا: س۲ش۳ - ۱۵۵]

۲۵۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۱
آغاز: الفن الأول من الطبیعیات فی السماع الطبیعی و هو أربع مقالات؛ **انجام:** کمال الواجب فی الحکمة علی مقتضی الإمکان فی طباع الوجود من غیر حاجة إلی تکثیر له
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: چرم سبز، ۱۴۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [مؤید: ۳ - ۵۹۷]

۲۵۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۲۸
طبیعیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۱۶۹]

۲۵۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۰۲
آغاز: بسمله. الفن الاول من الطبیعیات فی السماع الطبیعی و هو اربع مقالات؛ **انجام:** و لذالک یکون القطع المشترک بین الافق و بین الشمس خطاً مستقیماً فی الزاویة
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد حسین طباطبائی بروجردی، ۱۳۶۷/۴/۸؛ کاغذ: سفید، جلد: میشن سرخ، ۴۳۷ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [فهرست عراقی: ۱ - ۲۴۱]

۲۵۶. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۸۶
قسمتی از طبیعیات و الهیات شفا؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: - ۶۱]

۲۵۷. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره
بخش الهیات؛ بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۹]

۲۵۸. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۳۹۲بخش۳
نسخه اصل: نور عثمانیه ۲۷۰۱؛ بخش الهی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ، [ف: - ۱۵۷]

۲۵۹. همدان؛ آرامگاه بوعلی؛ شماره نسخه:عکسی بدون شماره/۱
مقاله دوم طبیعی کتاب الشفاء؛بی‌کا،بی‌تا؛ ۱۶گ [نشریه: ۵ - ۳۳۶]

۲۶۰. همدان؛ آرامگاه بوعلی؛ شماره نسخه:عکسی بدون شماره/۳
ریاضیات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۲گ [نشریه: ۵ - ۳۳۶]

۲۶۱. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۹۰
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین ... الفن الثالث عشر من کتاب الشفا فی الالهیات المقالة الاولی فصل فی ابتداء طلب موضوع الفلسفه الاولی؛ **انجام:** فصل فی العنایة و بیان کیفیة دخول الشرفی القضاء الالهی ... بعد از یک برگ: مثل الظلم او بالقیاس الی ... کمال یجب فی السیاسة المدنیة کالزنا.
الهیات فن ۱۳ از مقاله ۱ تا ۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ مهر: نصرة الملک؛ ۹۷گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [رشت و همدان: ف: ۱۷۴۹]

۲۶۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۹۰/۲
آغاز: هو بسم الله الرحمن الرحیم. الفن الاول من الطبیعیات فی السماع الطبیعی و هو اربع مقالات؛ **انجام:** و هو آخر کتاب الحیوان من کتاب الشفاء من الطبیعات و به تم
طبیعیات است از فن نخستین (السماع الطبیعی) تا پایان آن که کتاب الحیوان باشد؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۴۴ص (۱۴-۶۵۷)، ۲۷-۲۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [نشریه: ۳ - ۳۲۹]

۲۶۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۵۷۷
الهیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۳۳۹]

۲۶۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۶۶۴
طبیعیات تا پایان فن پنجم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۳۹]

۲۶۵. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۲۰۴
آغاز: بسمله. رب یسروا عن. النقطه شیء مالاجزه له؛ **انجام:** و لنقتصر علی هذا المبلغ من علم الموسیقی و تجد فی کتب اللواحق تعریفات و زیادات کثیرة ان شاءالله تعالی.
چهار فن ریاضی را دارد؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخ بسیار کهن؛ مصحح؛ تملک: فرهاد میرزا مورخ ۱۳۰۴؛ ۲۱۴گ، ۱۹سطر(۱۲/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [نشریه: ۳ - ۱۸۹]

۲۶۶. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶-هـ/۴/۴۴۰
آغاز: بسمله - الفن الثانی عشر من کتابالشفا و هوی فی علم الموسیقی ست مقالات - المقالة الاولی؛ **انجام:** تمت المقالة ... و تم الموسیقی و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد العربی و اله الاکرمین الطاهرین.
قسمت دیگری (فن الثانی عشر) است از کتاب شفا که در علم موسیقی نوشته شده و شامل شش مقاله می‌باشد؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: مقوایی، ۳۸ص، ابعاد متن: ۶×۱۵/۵، اندازه:۱۱×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۳۶]

۲۶۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۹۰-عکسی
آغاز: بسمله. حسبناالله و نعم الوکیل. الحمدلله رب العالمین و

صلواته علی النبی محمد و آله اجمعین [...] من کتاب الشفا فی الالهیات. فصل فی ابتداء طلب موضوع الفلسفة الاولی؛ **انجام:** و من فاز مع ذلک بالخواص النبویة یکاد ان یصر ربا انسانیا و کاد ان یجعل عبادته بعدالله و هو سلطان العالم الارضیة و خلیفة الله فیه. تم الهیات الشفا.

فن۱۳ آن در الهیات، در ۱۰ «مقاله»؛ خط: تحریری، بی کا، بی تا؛ ۲۸۰ص،۲۲سطر(۱۱×۲۲/۵)،اندازه:۲۱×۳۰سم[عکسی ف: ۱ – ۲۴۰]

۲۶۸. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۴۱

از فن هفتم که در آن یک مقاله و هفت فصل است فقط پنج فصل را دارد که دو فصل از فن هفتم و تمام فن هشتم که در آن نوزده مقاله هست ناقص است؛ بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [ف: – ۱۴۲]

۲۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۹۱

آغاز: فی تعریف الطبیعه ۰۶ فی نسبة الطبیعة الی المادة و الصورة و الحرکة ۷. فی الالفاظ المشتقة من الطبیعة؛ **انجام:** و اما حدیث الاسنان و منافعها فقد علمت فی موضع اخر. و هذا آخر هذه المقالة و هو آخر الطبیعیات.

بخش طبیعیات؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۶۳گ، ۲۵ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۱۹ – ۳۶۱]

۲۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۷۶

الهیات شفا؛بی کا،بی تا؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی [رایانه]

۲۷۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۰۸/۲

آغاز: فی المنافع الشخصیة و لا یخفی علیک ان النافع او الضروری انما یتعرفه بالذات لیبطلته و الضار انما یتعرفه بالعرض.؛ **انجام:** فان و کد عرضنا الاستقصاء فما ینتفع به فی العلوم انتهی المنطقیات من کتاب الشفا بعون الله الملک المتعال ...

بخش منطقیات از جدل تا آخر کتاب منطقیات؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۴۷گ (۷–۲۵۳پ)، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۹ – ۱۷]

۲۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۸۲

آغاز: بسمله، و علیه اتوکل واذ اقدفرغنا؛ **انجام:** و علی المذکورین ... کالجامع ثم.

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۲۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۲۵

آغاز: ابیض فهو دون لون مفرق للبصر مادام موجود الذات بل مادام موصوفاً بأنه أبیض فکان دون لونه

بخش منطق؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه قدیم و بسیار نفیس؛ جلد: مقوایی، ۲۷۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۱۴ – ۲۹۴]

۲۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۷۹

آغاز: الفن الثالث عشر من کتاب الشفاء فی الالهیات؛ **انجام:** الشرور التی هی نقصانات للکمالات الثالثة.

جلد۲؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته کم اعجام، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: محمد الحسینی خراسانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۸گ، اندازه: ۱۲× ۲۰/۵سم [ف: ۱۱ – ۲۲۸]

۲۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۶۹

آغاز: موجود: و مباد مسلمة منها یؤلف البراهین؛ **انجام:** مثل المناکحات و المشارکا.

جلد ۲؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ناقص است؛ واقف: دکتر شمس الدین جزایری؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۱۱۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۱ – ۲۲۸]

۲۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۲۷

آغاز: الفن الاول من الطبیعیات فی السماع الطبیعی؛ **انجام:** من غیر حاجة الی تکثیر له.

جلد۱، فن اول و دوم از طبیعیات؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ محشی به رقم «ح م ق»؛ واقف: خان بابا مشار؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۳۰۰گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱ – ۲۲۴]

۲۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلوته علی محمد و آله اکرمین اجمعین؛ **انجام:** و هو سلطان لعالم الارض و خلیفة الله فیها

جلد ۲؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ مجدول مذهب؛ واقف: نائینی؛ ۲۱۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۴ – ۲۰۱]

۲۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۴۱

آغاز: المقالة الاولی من الفن الخامس من الجملة الاولی؛ **انجام:** موضع برهان دللنا علیه

منطق، تنها کتاب برهان (فن پنجم از فنون نه کانه کتاب) را دارد که مرتب بر ۴ مقاله است؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۲۳۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۴ – ۳۹۲]

۲۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۰

آغاز: الفن الثانی من الطبیعیات و هو مقالة واحدة فی السماء و العالم فصل فی قوی الاجسام؛ **انجام:** کالحمامة و العصافیر و ذوات النحل فلا یعمل شیئا من ذالک

جلد ۱، از فن دوم طبیعیات تا آخر مقاله هشتم از فن هشتم؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ واقف: نائینی؛ ۳۱۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۴ – ۲۰۰]

۲۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۱

آغاز: و اذ قد فرغنا بتیسیر الله تعالی و عونه مما وجب؛ **انجام:** و کان من شان بعضها کما فرضنا ان یقبل الاثر

جلد ۱، از آغاز تا پاره از فصل ششم از مقاله سیم از فن ششم؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ واقف: نائینی؛ ۱۷۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۴ – ۲۰۰]

۲۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۳

آغاز: فی السماع الطبیعی و هو اربع مقالات و اذ قد فرغنا؛ **انجام:** یکون ذخیرة الی وقت طلب الاخر بالرویة و الفکر

جلد ۱، از آغاز تا پایان فن پنجم؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ واقف: نائینی؛ ۳۲۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۴ – ۲۰۰]

۲۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۶۹
آغاز: ... الاول من الطبیعیات فی الماع الطبیعی؛ **انجام:** هدا آخر کتاب ... و الحمد لله رب العالمین
بخش طبیعیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: احمد فاضل، ۱۳۶۵ش؛ کاغذ: کشمیر، ۲۲۱ص، ۱۷ سطر [الفبائی – ۶۵۳]
۲۸۳. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵
از فن اول فی السماع الطبیعی تا آخر فی السابع فی النبات؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: بعد از قرن ۱۲؛ مصحح، محشی از میرداماد و وحید؛ ۳۵۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: – ۹۴]
۲۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷
آغاز: و اذ قد فرغنا بتیسیر الله و عونه مما وجب تقدیمه فی کتابنا هذا
طبیعیات؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ – ۷۲]
۲۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۷۲
طبیعیات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه در کتابخانه باقر داماد بوده [د.ث. مجلس]
۲۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۸۱۷ ض
سماع طبیعی و طبیعیات؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]
۲۸۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۷۶/۴
خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ:ترمه،جلد:میشن سیاه،۲۷گ (۱۲۷پ–۱۵۳ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۷سم [ف: ۹ – ۸۷]
۲۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۸۰
الهیات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه عصر کرمان [رایانه]
۲۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۵
آغاز: القوة النظریة بحصول العلم التصوری و التصدیقی ... بانهاء اعمالنا لیحصل منها ثانیاً استکمال الحیاة العملیة؛ **انجام:** و هو سلطان العالم الارضی و خلیفة الله فی الارض. والله الحمد و المنة و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین (برگ ۲۱۴ر)
تنها الهیات. از میان فصل اول از مقالت یکم، از «جمله» چهارم را دارد؛ خط: نسخ نزدیک به نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی اصفهانی، جلد: گالینگور، ۲۱۶گ، ۱۹ سطر (۱۳×۴۵)، اندازه: ۱۷×۹۹سم [ف: ۱۱ – ۳۵]
۲۹۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۴۰۱
آغاز: بسمله الفن الاول من الطبیعیات من کتاب شفا فی السماع الطبیعی و هو؛ **انجام:** طلب الاخر بالرویه و الفکر هذا آخر کتاب المعادن و الاثار العلویه و یتلوه الفن السادس و هو کتاب النفس.
طبیعیات از فن اول سماع طبیعی تا آخر فن پنجم در معادن و آثار علویه؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۹۹گ، ۲۸ سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۲ – ۱۰]
۲۹۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۴۴
آغاز: التی تحویها الاعراض؛ **انجام:** و یجب ان یوکد.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ ۱۲۶گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴ – ۱۴۴۸]
۲۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۳
دیباچه جوزجانی و منطق و طبیعی و ریاضی و الهی شفا است؛ خط: تعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای دو ترنج، با سرلوح، محشی، از آغاز منطق تا پایان مقاله ۳ فن ۲ (مقولات) منطق را جناب آقای مشکوة با نسخه تاریخ دهم اول ذیحجه ۵۳۶ به خط احمد بن هبة الله بن احمد بن الکزایه و برابر شده با اصل مقابله کردند؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۵۹۱گ، ۳۱ سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۱۸×۳۱/۵سم [ف: ۳ – ۲۹۰]
۲۹۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۸۶–۵۸/۳۶
آغاز: بسمله، حمدله، الفن الثالث عشر من کتاب الشفا فی الالهیات و فیه عشر مقالات
از اول فن سیزدهم در الهیات تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد قلی بن محمدعلی تبریزی، بی‌تا؛ ۱۲۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۵ – ۲۷۰۷]
۲۹۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۸/۳–۳/۶۸
آغاز: الفن الثانی من صناعة الطبیعیات وهو مقالة واحدة فی السماء والعالم عشرة فصول الاول فی قوی الاجسام البسیطة والمرکبة وافعالهما؛ **انجام:** کماینبغی بسلامة الفاضل من ذلک النوع وان کان فیه مثلاً من الماء ضعیف الارض
فن ثانی از طبیعیات در سماء و عالم شامل ده فصل و فن ثالث از طبیعیات شامل ۱۵ فصل است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۴۹گ، ۱۹–۲۴ سطر [ف: ۵ – ۲۷۰۶]
۲۹۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۲۵/۸
فن دوم (سماء و عالم)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ برابر با ص ۱۵۹،۲۲۳ چاپ تهران؛ ۶۰گ (۶۴پ–۱۲۳) [ف: ۵ – ۱۴۱]

● **الشفاء (مختصر) = تلخیص الشفاء** / فلسفه / عربی
aš-šifā' (mx.) = talxīṣ-uš-šifā'

اشکی، بهمن

aškī, bahman

وابسته به: الشفاء؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰–۴۲۸)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۸
آغاز: الحمدلله الملک الذی (...) و الصلاة علی من له فی اقراع العطایا سجایا مکثارا با الکتاب السماع الطبیعی و فیه اربعة مقالات، المقالة فی المبادی؛ **انجام:** و ان شئت فارجع الی کتابنا التی حررتها فی اثبات التناسخ.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج سبز یشمی، ۱۲۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳۳/۱ – ۱۹۴]

● **الشفا (ترجمه و شرح)** / فلسفه / فارسی
šefā (t. v š.)

وابسته به: الشفاء؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰-۴۲۸)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۰/۲

آغاز: (پس از خطبه) الفصل الرابع فی جمله ما یتکلم فیه ... آغاز: مقاله هشتم (پس از فهرست فصلها بعربی و فارسی) فصل اول در بیان شناخت مبدأ اول مر کل وجود است و در بیان شناخت صفاتش و چون بتحقیق که رسیده ایم تا این جای و این مقدار از کتاب خود پس سزاوار آنست که ختم کنیم ما او را ببیان معرفة مبدأ اول مر کل وجود و آنکه آیا او موجود است و آیا او واحد است؛ **انجام:** و اعلم ان لذة کل قوة حصول کمالها فلا یحس المحسوسات الملائمه ... و الواجب الوجود معقول عقل او لم یعقل و معشوق عشق او لم یعشق و بدان بدرستی که لذة هر قوتی کمالش است در نزد خودش ... پس واجب الوجود معقول است تعشق کرده شود یا تعشق کرده نشود یعنی واجب الوجود در حد ذات خود معقول و معشوق ذات خود است خواه او را معقول و معشوق چیزی گردد و خواه نگردد و السلام خیر ختام

شرح و ترجمه الهیات شفاء، این نسخه دیباچه و خطبه اول کتاب را دارد اما از فصل چهارم مقاله اول «فی جمله ما یتکلم (ما ینظر) فیه فی هذا العلم» شروع شده (پس از دیباچه)، و تا پایان فصل ۸ از همین مقاله و سپس تمام مقاله هشتم را دارد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰۰ص(۱۷۹-۳۷۸) [ف: ۵ - ۴۰۴]

● **الشفاء (ترجمه منطق)** / فلسفه / فارسی

aš-šifā' (t. manṭeq)

وابسته به: الشفاء (منطق)؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰-۴۲۸)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۴۹/۲

آغاز: طبیعت نوعی یا جنسی بخلاف اسماء اشخاص که صادق نیست مگر بر واحد معین مشارالیه، الفصل الثانی عشر و از جمله چیزهایی که مخصوص جوهر است اینست که از برای جوهر ضد نمیباشد؛ **انجام:** و در قضیه منفصله مقدم و تالی بالوضع است ... و من اشتهی اکثر من ذلک فرجع الی کتاب الشفاء

شاید ترجمه و تلخیص بخش منطق شفاء باشد که به زبان فارسی نوشته شده و بخشی کوتاه است که در نسخه قرار گرفته و باقی افتاده است. در پایان می‌گوید: کسی که بیشتر می‌طلبد به شفاء مراجعه کند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، با خط خوردگی و اصلاحات؛ در پایان صورت سند حکم حکومتی است مورخ جمادی الاول ۱۱۳۳ از باب مقرری موقوفات؛ ۱۹-۲۳ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۴/۲سم[ف:۴۳-۹۷]

● **شفا (منتخب)** / فلسفه / ترکی

šefā' (mn.)

در اسباب و علامات و معالجات (نام مؤلف در نسخه نیامده). دارای سه «بخش» است بدین ترتیب: بخش ۱. دارای دو «باب»: ۱) طب علمی، ۲) طب عملی؛ بخش ۲. اغذیه و اشربه و ادویه، در پایان این بخش یک باب در ادویه مفرده؛ بخش ۳. اسباب و علامات و معالجات بیماری‌ها، این بخش دارای شصت و دو «باب» است و مؤلف نخست در هر باب بیماری‌های مختلف بدن (از سر تا پای) و اسباب و علامات و معالجات آنها را بیان داشته و از باب ۵۶ به ذکر معاجین، مرهمها و دیگر مرکبات پرداخته (هر یک در بابی جداگانه) و باب آخر (التمش ایکنجی) در شربت‌هاست در آغاز بخش ۳ فهرست مطالب ۶۲ باب آن را یاد می‌کند. مؤلف از ابن سینا و محمد بن زکریا رازی یاد می‌کند و در حاشیه (ترکی به خط دیگر) از منهاج البیان یاد شده مؤلف در دیباچه از استاد حکیم خود یاد می‌کند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۹۹

آغاز: بسمله حمد و سپاس و شکر بی قیاس. چون بلدم که خیرالناس من ینفع الناس. (طب علمنده بیر مختصر کتاب تصنیف ایدم حفظ ... و بو کتابه منتخب شفا آدو یردم تا که تشخیص امراض و طریق علاج آسان اوله ... و بو کتاب اوج بخش ایلدم اول بخش ایکی باب در؛ **انجام:** بیر در هم غاریقون قتلراچرا نافع اول.

خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترکی شکری، ۳۷۶ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۹ - ۲۷۸]

● **شفاء الآلام فی طب اهل الاسلام** / طب / عربی

šifā'-ul-ālām fī ṭib ahl-il-islām

سرمری، یوسف بن محمد، ۶۹۶ - ۷۷۶ قمری

sorramarrī, yūsof ebn-e mohammad (1297 - 1375)

گزیده اوست.

[معجم المؤلفین ۳۳۲/۱۳؛ دنا ۱۲۰۴/۶]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۴۷

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی انزل الداء و الدواء و دل من شاء علی ما فیه شفاء؛ **انجام:** فقد حصل له خیر الدارین و الله الموفق

خط: نسخ، کا: نظام بن شمس الدین معروف به یار، تا: ۱۰ رجب ۹۰۲ق؛ ۳۹۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۷/۳سم [ف: ۱ - ۳۳۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۳۲

انجام: و العنب بأسره یضر المثانة و یعطش و یضر بالکبد و الطحال الغلیظتین و مما یدفع تعطیشه الرمان المر و یذکر عن النبی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، دارای چهار کتیبه، مجدول؛ مهر: کتابخانه «مجدالدین (نصیری)»؛ تملک: محمد امین بن محمد محسن طبیب، تملکی محو شده به سال ۱۰۰۳ق؛ ۱۷۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۹۳]

● **شفاء الاسقام** / طب / فارسی
šefā'-ol-asqām
شفائی، مظفر بن محمد، - **۹۶۳ قمری**
šafā'ī, mozaffar ebn-e mohammad (- 1556)
با استفاده از کتب معتبر طبی این کتاب را به ترتیب حروف الفباء تنظیم نموده است.

دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۳۹

آغاز: الحمد لله الحکیم العلیم والصلاة علی اوانی الحکم والکتاب الکریم وهو یشفی بلطفه السقیم؛ **انجام:** وجواهرات را صلای کرده بآن بسرشتند وبعد از چهل یوم استعمال نمایند، تمت الکتاب خط: نسخ، کا: درویش زین العابدین کرمانشاهانی، تا: ۱۷ صفر ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف مخ: - ۱۲۵]

● **شفاء الاسقام** / طب / فارسی
šefā'-ol-asqām
طبیب کرمانی، عبدالرزاق بن عبدالکریم، ق۱۰ قمری
tabīb-e kermānī, 'abd-or-razzāq ebn-e 'abd-ol-karīm (-16c)
اهداء به: نظام الدین امیر علی شیرنوائی
مختصری است مشتمل بر تعریف و بیان اهمیت علم طب و ذکر اقسام آن از علم تفسره و براز و صیدنه و تألیف و طبخ اغذیه و ادویه و معاجین و سفوفات و لعوقات و علم جراحی و بیطاری و مجبری و معرفت انواع سمومات حیوانی و نباتی و معدنی و بیان تأثیرات قمر و بعضی ادعیه بجهت مداوای برخی امراض مشحون به حکایاتی در خصوص ابوریحان و سلطان محمود و ابومعشر و ابن سینا و جرجانی و شمس الدین و حجاج بن یوسف و جالینوس و بقراط و مطالب فرعی فراوان دیگر از نظم و نثر تألیف عبدالرزاق بن عبدالکریم بن عبدالرزاق طبیب کرمانی و موشح به نام نظام الدین امیر علی شیرنوائی دوست و ندیم فاضل و دانش پرور ابوالغازی سلطان حسین بایقرا از ممدوحین معروف جامی.
آغاز: بسمله نسأل الشفاء عن اسقام الجهالات من کرمک یا حکیم سپاس بی قیاس حکیمی را که دواء داء اعراض نفسانی و اغراض شیطانی.
انجام: پای ملخی نزد سلیمان بردن ×× عیب است و لیکن هنر است از موری
[دنا ۱۲۰۴/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۵۱۴/۵]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۱۱۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی به لفظ «منه»؛ واقف: شیخ بهائی، ۱۰۳۰؛ ۴۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۹-۳۲۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۶۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۳۸۸]

● **شفاء الاسقام فی سیرة غوث الانام** / تراجم / فارسی
šefā'-ol-asqām fī sīrat-e qavs-el-anām
کازرونی، ابراهیم بن محمد، ق۹ قمری
kāzerūnī, ebrāhīm ebn-e mohammad (- 15c)
سرگذشت شیخ کازورنی محیی الدین ابوالعباس احمد بن ابی الحسن علی بن یحیی بن ثابت بن خادم بن علی بن حسن بن احمد بن موسی ثانی بن ابراهیم بن مرتضی بن امام موسی کاظم است. با توجه به تاریخ نسخه، پیش از ۸۲۹ق نگاشته شده است. به درخواست یکی از بزرگان از عربی به فارسی در آورده است.
[دنا ۱۲۰۴/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۲۰۹/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۱-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۴۶۱؛ خط: نسخ، کا: محمد بن یوسف بن محمد بن القادری العباسی ملقب به فخرالدین، تا: ۲۲ جمادی الثانی۸۲۹ق،برای کتابخانه سعدالدین ابی سعید در سر «روضه امام احمد بن موسی الرضا علی»؛۲۰۶گ، ۱۴ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۵]

← شفاء الاسقام فی شرح تهذیب المنطق و الکلام ← الذهیب فی شرح التهذیب

● **شفاء الاسقام و دواء الآلام** / طب / عربی
šifā'-ul-asqām wa dawā'-ul-ālām
آیدینی، خضر بن علی، - ۸۲۰؟ قمری
āydīnī, xezr ebn-e 'alī (- 1418)
اهداء به: عیسی بن محمد بن ایدین
مشتمل بر چهار «مقاله»: ۱. طب علمی و عملی؛ ۲. اغذیه و اشربه و ادویه مفرده و مرکبه؛ ۳. امراض مخصوص هر عضو بدن؛ ۴. بیماری‌های عمومی بدن و اسباب و علل و علائم آنها. وی این کتاب را پس از سال‌ها پزشکی و درمان کردن بیماران خاصه در بیمارستان (مارستان) منصوری مصر و به دست آوردن تجارب و شاگردی نزد اساتید و پزشکان معروف بسیار این کتاب را فراهم آورده و فوائدی که از درس استاد خود شیخ جمال الدین معروف به ابن شویکی دریافت داشته (و به گفته خود او) «خلاصه تمام مؤلفات پزشکی را» در آن گنجانیده است.
آغاز: بسمله الحمدلله الذی خلق الانسان فی احسن الصور و علمه خواص الاشیاء ... و بعد فیقول ... خضر بن علی بن الخطاب ... لما رایت علم الطب اجل المفاخر و السعادات ...
انجام: و من منع المستوجبین فقد ظلم و الله الهادی للسداد و منه المبدء و الیه المعاد.

[دنا ۱۲۰۴/۶ (۱۳ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان اصابه الصرع قبلة البلوغ لم ینفعه، و الجلوس علیه یذهب بالبواسیر مجرب و النفوس ایضا و من حمل معه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مقابله شده، آغاز نسخه با روایت کشف الظنون برابر نیست؛ تملک: عثمان بن الحاج ذوالفقار طرابلسی مغربی رومی حنفی شاعر، محمد بن ابی بکر الطبیب در حلب ۸۸۴ (یا ۹۸۴)، عبدالکریم سیواسی حنفی، محمد بن عبدالکریم سیواسی، ابراهیم طبیب دمشقی در ۱۰۷۷؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۵۴گ، ۱۹ سطر (۱۳/۷×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۶ – ۹۳]

۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۵۸

آغاز: برابر **انجام:** الحمیات الیومیة و طول المقام فی الحمام ان احدث قشوره

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ افتادگی: انجام (مقاله اول و دوم و سوم و ۲۴ سطر از مقاله چهارم را دارد بقیه را تا پایان مقاله چهارم فاقد است)؛ محشی؛ ۳۸۱ص، ۲۷ سطر (۱۲/۵×۱۳)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [نشریه: ۳ – ۳۷۸]

۳. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ افتادگی: آغاز؛ ۹۳۳ص، ۲۷ سطر (۱۲×۱۳)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [نشریه: ۳ – ۳۷۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳

آغاز: برابر

محتوی چهار مقاله و منقسم بر ابواب و تعالیم و ارکان و مسالک؛ خط: نسخ، کا: مصطفی بن پیر احمد، تا: ۹۵۷ق؛ ۴۶۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷× ۲۴/۵سم [ف: ۲ – ۳۰۱]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** من العیوب طیب الرائحه نظیف الثیاب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مجدول مذهب، دارای سرلوح مرصع؛ تملک: عفیف الدین بن علاء الدین محمد زاهدی حسینی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۴۰۳گ، ۲۷ سطر(۱۲×۱۹/۵) ، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱ – ۱۸۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: محمد بن احمد در ۶ جمادی الثانی ۹۲۴ در قسطنطنیه؛ ۱۹۸گ، ۳۱ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [سنا: ف: ۱ – ۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۷۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۳۴۹]

۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد شفیع حسینی؛ ۲۹۷گ، ۳۵ سطر (۱۸×۲۷) ، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۵ – ۱۴۱]

۸. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۴۸/۲

آغاز: فهو قابل العلاج و ان تغیر لونه و صفره و هزل آیس من علاجه التشنج؛ **انجام:** الحلق اذا فطر

از مقاله چهارم شروع می‌شود: المقالة الرابعه فی الامراض التی لایختص بضو دون عضو و اسبابها و علاماتها و معالجاتها علی خمسة ابوابها؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۴۲ص (۳۶–۴۷۷)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [نشریه: ۳– ۳۳۸]

۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** یقطین. هو کل شجرة لاتقوم علی ساق بل ینبسط علی الارض کالقرع و البطیخ و الحنظل و ماشاء کل ذلک و قد یطلق الیقطین و یراد به القرع خاصاً. ینتوت، قیل انه الخرنوب النبطی.

جلد اول (مقاله اول را دارد)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۲۶۶گ،۲۵سطر،اندازه:۱۷×۲۸سم[ف مخ:۳– ۱۲۸۹]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن رضا بن جمال الدین حسینی، تا: ۱۰۸۸ق؛ تملک: محمد عظیم بن عطاء الله حسینی مورخ ۱۹۰۷، محمد باقر بن عبدالرحیم، محمد بن محمد باقر اردلانی؛ در پایان سه برگ اضافی است که بر آنها تاریخچه و فهرست حکام اردلان که از طرف تیمور خان در ۹۸۶ ایالت داشته تا ۱۲۸۴ که خود نویسنده حسب الامر همایون ناصر الدین شاه مامور شده است، نوشته شده. نویسنده این فهرست (که خود نیز از طرف ناصر الدین شاه به ایالت کردستان منصوب بوده) در ذیل نام بعضی از والیان توضیحاتی داده و او را بیشتر معرفی کرده. در پایان یادداشت می‌نویسد: «در ماه رجب ۱۲۸۴ حسب الامر همایون این بنده درگاه مامور شد و بعد بواسطه ناخوشی رعاف یک ماه بتاخیر افتاد و آن خیالی که اعلی حضرت همایون داشتند صورت نگرفت ثانیا روز جمعه ۷ رمضان دستخط همایون مرحمت شد و در شوال ۱۲۸۴ از طهر او در آمد و روز شنبه ۵ ذی القعده الحرم وارد سنندج شدم»؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۰۲ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۹ – ۲۶۸]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** (بدون احتساب جابجایی اوراق): حتی یبلغ رأس الزند الاسفل و یکون من بعض ...

موجودی تا اواسط مقاله دوم در ادویه مفرده است. برخی اوراق نیز جابه‌جا صحافی شده مثلاً از برگ ۲۷۲ تا ۳۰۴ (و نیز برگ ۳۰۸) باید قبل از برگ ۲۱۹ بیاید و برگ آخر نسخه قبل از برگ ۳۲ قرار گیرد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط و انجام؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج فرنگی، ۳۲۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۹ – ۳۱۴]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۷۵
آغاز: بسمله. و صلی الله علی محمد و سلم. القسم الثانی فی الادویة المرکبة و یعبر عنها بالاقرابادین و هو یشتمل علی اثنی عشر مسلکا. المسلک الاول فی امور یجب استحضارها عند ترکیب الادویة؛ **انجام:** و منه المبدأ و الیه المعاد و صلی الله علی سیدنا محمد و علی صحبه و سلم ابد الابدین الی یوم المعاد. بسمله. حمدله ...
خط: نسخ، کا: الغریب غلام علی موسی الرضا، تا: رجب ۱۲۱۹ق؛ تملک: علاء الحکماء؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۱گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۶ – ۹۴]

۱۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۶۷
آغاز: القسم الثانی فی الادویة المبرکبة و یعبرعنها بالاقرابادین و هو یشتمل علی اثنی عشر مسلکا المسلک الاول فی امور تجب استحضارها عند ترکیب الادویة؛ **انجام:** اول لیلی من الشهر نذرت لله تعالی لا اکل فی هذا الشهر هند باو لالحم فرس وفعل ذلک لم یوجعه اسنانه عامة ذلک الحلق اذا قطر دهن لوز حلو فی الاذن نفع الحناق ...
جلد دوم از مقاله دوم تا آخر مقاله چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف مخ: ۳ – ۱۲۸۹]

← شفاء الامة ﹥ الرحمة فی الطب و الحکمة (ترجمه)
← شفاء الامراض ﹥ کتاب الی اغلوقن فی شفاء الامراض
← شفاء الامراض ﹥ زبدة قوانین العلاج فی جمیع الامراض

● شفاء الاوام فی التمییز بین الحلال و الحرام / فقه / عربی

šifā’-ul awām fī-t tamyīz bayn-al ḥalāl wa-l ḥarām
حسنی، حسین بن محمد، – ۶۶۲ قمری
hasanī, hoseyn ebn-e mohammad (- 1264)
احادیث احکام فقهی را که به نظر مؤلف اسانید شان صحیح و می‌توان به متون آنها استدلال کرد با عناوین «خبر، خبر» گرد آورده و استنباطات خود را طبق مذهب زیدی به طور مختصر در اول باب‌ها یا اثناء آنها، بیان می‌کند.
آغاز: الحمدلله الذی ألهمنا رشده بالطافه الخفیة و هدانا سبل النجاة بعوارفه السینة ... اما بعد فانی لما وقفت علی الاخبار المأثوره
[دنا ۶/۱۲۰۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۴عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** عن زیارة القبور الا نزوروها و لا تقولوا هجرا، دل ذلک علی ما قلناه.
نسخه اصل: کتابخانه جامع الکبیر – صنعاء، ش ۴۵۰ (فهرست مخطوطات همانجا ۳۷۹/۱). جزء اول، مشتمل است بر کتاب طهارت و صلاة و جنایز؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن علی بن مرتضی، تا: ربیع الاول ۷۶۳ق؛ مصحح؛ روی برگ عنوان آمده: «امام المتوکل علی الله یحی بن محمد بن یحیی بن محمد حمید الدین در ربیع الاول ۱۳۵۹ هـ کتاب را بر کتابخانه جامع الکبیر صنعاء وقف نموده»؛ تاریخ وقف: ربیع الاول ۱۳۵۹ق؛ ۱۵۱گ [عکسی ف: ۲ – ۳۱۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۶
خط: نسخ مغربی، کا: حسین بن محمد بن حسین بن علی بن یساری، تا: شنبه ۱۷ ربیع الثانی ۱۰۶۱ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: بدرالدین محمد بن محمد کانی سلی (؟) در ذیحجه ۱۰۹۲، محمد بن حسین بن علی؛ ضبطی از بابت پیشکش و ابواب جمعی کتابخانه جدید والی والا جاه محمود با مهر «مقاماً محموداً» در ۱۱۱۴ (در یادداشت کتابدار در ص ع) از باب تعیین المواضع تا پایان باب النفقات؛ واقف: شاه سلطان حسین، ربیع الثانی ۱۲۲۰ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۵گ، ۲۹ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [سنا: ف: ۲ – ۱۱۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۰–طباطبائی
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله مقوماً بالدوام علی جمیع نعمه اجسام و قسمه الوسام و صلواته علی محمد خیرالانام و علی آله البررة الکرام
خط: نسخ، کا: صلاح بن ناصر، تا: ۱۰۷۷ق؛ نسب خود را به عبیدالله بن عباس بن علی بن ابی طالب علیه السلام می‌رساند بدین گونه: صلاح بن ناصر بن محمد ... محمد الشهید بنجران بن عبدالله بن عبیدالله بن العباس بن علی بن ابی طالب علیه السلام؛ تملک: محمد بن احمد بن زین الدین؛ کاغذ: ترکی بغدادی، جلد: تیماج مشکی، ۳۲۸گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۴ – ۳۱۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۳۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لایجوز أن یکون فعلا من الافعال ... اذا کان ذلک الفعل محرماً و ثبت بذلک ...
جلد اول کتاب و از احکام وضوء تا احکام نکاح؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ جلد: مقوایی، ۲۵۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۲×۲۳سم [ف: ۷ – ۲۵]

● الشفاء بتعریف حقوق المصطفی / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šifā’ bi-ta‘rīf-i ḥuqūq-il-muṣṭafā
قاضی عیاض، عیاض بن موسی، ۴۷۶؟ – ۵۴۴ قمری
qāzī ‘eyāz, ‘eyāz ebn-e mūsā (1084 - 1150)
کتابی در فضایل پیامبر اکرم (ص) و حقوقی که نسبت به آن حضرت بر مسلمین واجب است شامل چهار «قسم»: قسم ۱. فی تعظیم العلی الاعلی لقدر هذا النبی صلی الله علیه و سلم قولا و فعلا مشتمل بر چهار «باب»: ۱) فی ثنائه تعالی علیه، دارای ده فصل، ۲) فی تکمیله تعالی له المحاسن خلقا و خلقا و قرانه جمیع

الفضایل الدینیة و الدنیویه، دارای بیست و هفت فصل، ۳) فیما ورد من صحیح الاخبار و مشهورها بعظیم قدره عند ربه، دارای دوازده فصل، ۴) فیما اظهره الله تعالی علی یدیه من الایات و المعجزات، دارای سی فصل؛ قسم ۲. فیما یجب علی الانام من حقوقه علیه السلام، مشتمل بر چهار «باب»: ۱) فی فرض الایمان به وجوب طاعته و اتباع سنته، دارای پنج فصل، ۲) فی لزوم محبته و منا صحته، دارای شش فصل، ۳) تعظیم امره و لزوم توقیره و بره، دارای هفت فصل، ۴) حکم الصلوة علیه و التسلیم و فرض ذلک و فضیلته، دارای ده فصل؛ قسم ۳. فیما یستحل فی حقه و ما یجوز علیه و ما یمتنع و ما یصح من الامور البشریة ان تضاف الیه مشتمل بر دو «باب»: ۱) فیما یختص بالامور الدینیة و یتشبث به القول فی العصمة دارای شانزده «فصل»، ۲) فی احواله الدنیویة و ما یجوز طروه علیه من الاعراض البشریة دارای نه «فصل»؛ قسم ۴. فی تصرف وجوه الاحکام علی من تنقصه او سبه علیه السلام مشتمل بر دو «باب»: ۱) فی بیان ما هو فی حقه سب و نقص من تعریض او نص دارای ده «فصل»، ۲) فی حکم شاینه و موذیه دارای ده «فصل»؛ و یک باب دیگر حاوی پنج فصل که تکمله دو باب اخیر است.

آغاز: قال الامام ... الحمدلله المنفرد باسمه الاسماء المختص بالملک ... اما بعد، اشرق الله قلبی و قلبک بانوار الیقین و لطف بی و بک ...

انجام: و لا یصلح عمل المفسدین، و هو حسبنا و نعم الوکیل و الحمدلله وحده و صلوته علی سیدنا محمد خاتم النبین و علی آله و ازواجه و صحبه ...

چاپ: مشار عربی، ص۵۷۴؛ سنگی، بی ناشر، ۱۲۷۶ق، وزیری، ۱۶+۳۱۷+۳۴۴ص؛ آستانه، ۱۲۹۰ق، رقعی کوچک، ۴+۳۱۲+۲۹۸ص؛ استانبول، ۱۳۰۴ق، رقعی کوچک، ۳۱۲+۲۹۵+۲ص؛ [استانبول]، سنگی، ۱۳۲۸، رقعی، ۳۱۲+۳۰۹ص

[دنا ۱۲۰۳/۶-۱۲۰۴ (۳۰ نسخه)؛ کشف الظنون ۱۰۵۲/۲؛ نسخه‌های خطی فارسی ۴۴۹۹/۶؛ معجم المطبوعات ۱۳۹۷؛ ریحانة الأدب ۴۱۸/۴؛ الاوقاف العامة بغداد ۳۴۵/۱-۳۵۰؛ الاوقاف العامة موصل ۱۳۲/۲ و ۱۴۲/۴]

شرح و حواشی:

۱- الاکتفاء فی شرح ألفاظ الشفاء؛ یمنی، عبدالباقی بن عبدالمجید (۶۸۰-۷۴۳)

۲- زبدة المقتفی فی تحریر الفاظ الشفاء؛ قباقبی، محمد بن خلیل (۷۷۷-۸۴۹)

۳- شرح الشفاء بتعریف حقوق المصطفی؛ قاری هروی، علی بن سلطان محمد (-۱۰۱۴)

۴- نسیم الریاض فی شرح الشفا؛ خفاجی، احمد بن محمد (۹۷۹-۱۰۶۹)

۵- شرح الشفاء بتعریف حقوق المصطفی

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۵۸

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ۱ رجب ۵۱۳ق، که تاریخ اصل باید باشد، از روی همان نسخه اصل مؤلف در خزانه شریفه؛ شمس الدین محمد آن را در ۷۶۸ تصحیح کرده، با مقابله قرائت عینی حنفی در قارهه و انهاء قرائت محمد بن محمد قلیوبی نویسنده آن بر شهاب الدین طیبی شافعی؛ تملک: نجم الدین بن علی الجلال طیبی شافعی، نجم الدین بن علی الجلال شافعی محلی، محمد بن احمد بن علی ابن العرس؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۲۵۸گ، ۲۳ سطر (۱۴×۲۰/۵)،اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱۷ - ۳۵۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۶۲

آغاز: یذهب بالابصار و لم یذهب و اکاد أخفیها و لم یفعل

خط: نسخ، کا: اذمر بن عبدالله الحمیدی، تا: ۱ محرم ۷۲۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۷ - ۳۲۲]

۳. همدان؛ جواهری، حبیب؛ شماره نسخه:۱۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: - ۱۶۷۹]

۴. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۲۷

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ جلد: تیماج سرخ، قطع: خشتی [نشریه: ۳ - ۴۲۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۸۵

خط: نسخ معرب، کا: محمد بن اسماعیل بن علی بن عمر بروجی مشهور به ابن الصعیدی، تا: پنج‌شنبه ۱۹ صفر ۸۰۱ق، جا: اسکندریه؛ مصحح، با علامت بلاغ، در صفحه آخر چند بلاغ و انهاء بدین‌گونه و تاریخ دیده می‌شود با حذف القاب: ۱. بلغت قراءة علی الشیخ محمد بن عبدالرحمن الخطاب المالکی فی ۲۴ رمضان ۹۳۵، کتبه محمد ابوالفتح علی بن ابی الفتح بن تنسق الملکی الشافعی، ۲. بلغت قراءة علی والدی الشیخ جمال الدین الحرازی القرشی العمری المکی بقراءة الاخوی زین الدین عبد الکبیر الحرازی العمری، کتبه عبدالله بن عمر الحرازی العمری المکی، ۳. انهاء قراءة فی ۱۸ رمضان ۹۰۵ علی جدی القاضی قطب الدین بن ظهیر الشافعی، کتبه عبدالقاهر بن ابی السعادات المالکی الانصاری، ۴. بلغت سماعاً علی قاضی القضاة محیی الدین عبدالقادر المالکی الانصاری المکی فی سنة ۸۸۷ کتبه عمر بن ابی حامد بن احمد ابن، ۵. قرأة علی علی بن عیسی بن عمر بن سبعلک الیمنی علی الشیخ زین الدین عبدالرحیم البیاهی، ۶. انهاء قراءة فی شهر شعبان علی الشیخ سراج الدین بن سلیمان ابن محمد الاوراسی سنة ۹۰۷، ۷. اکمل قراءة علی قاضی القضاة ابی السعادات المالکی فی ۱۸ رمضان ۹۰۵ کاتبه عبدالقادر الانصادی، ۸ بلغت علی شیخ الاسلام محیی الدین سنة ۸۶۷ ۹. انهاء قراءة علی سیدی عزالدین، کتبه احمد الجعدی، ۱۰. بلغ قراءة عن الشیخ محمد بن ابراهیم الدلجی عن الشیخ سلیمان الشبرخیتی عن الشیخ القلیوبی عن الشیخ الرملی الصغیر عن والده عن شیخ الاسلام

زکریا مرفوعاً عن المؤلف ۴ ذی القعده ۱۱۴۲، ۱۱. بلغ علی جلال الدین ابی السعادات المالکی الانصاری، ابوالعمیر المالکی الانصاری بالمسجد الحرام ۱۴ رمضان ۹۲۸، ۱۲. انهاه قراءة علی القاضی قطب الدین ابی الخیر بن ابی السعود بن ظهیر الشافعی ۹۰۷، ۱۳. انهاه قراءة علی الشیخ محمد الخطاب ثم علی والده الشیخ محمد الخطاب محمد بن محمد القفصی ۹۴۹؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۹ – ۲۸۲]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۳۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اولعنها او سبها او استخف بها فهو کافر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: آقای صادقی، آبان ۱۳۴۹؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۲۰۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۴ – ۳۱۳]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۹۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ تملک: رجب بن حاجی شعبان ادرنه وی؛ واقف: زاویه عاشق افندی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۳۷ – ۳۳۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** کمل جمیع کتاب الشفا ... العلی العظیم

خط: نسخ، کا: عبدالکریم، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۰۱گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۷/۲ – ۱۳]

۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۴۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۵ صفر۹۱۷ق؛ مهر: «محمد ابراهیم حسینی خانه زاد پادشاه عالم گیر (۴۷) ۱۱۱۴»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۱۸۸]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۸۹/۱

آغاز: القسم الثانی فیما یجب علی الانام من حقوق المصطفی (ع) قال القاضی رحمه الله و هذا قسم لخصنا فیه الکلام؛ **انجام:** یعم عن رکوب بطون هذه المسالک و ظهورها و بالله استعین تم الکتاب ... بلطف الله ... و مودته و امتنانه و کان الفراغ منه ضحی السبت الثانی و العشرون شهر رجب ست و عشرین و تسعمائه ... عبدالقادر بن احمد الجرمی در کنار رقم کاتب با قلم (مصحح) نوشته «تم تحشیه و تصحیحا و تطبیقا علی اصلین معتمدین ... سنة سبع و عشرین و تسعمائه»

خط: نسخ، کا: عبدالقادر بن احمد جرمی، تا: ۹۲۶ق؛ ۳۵۳ص (۲–۳۵۴)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۷ – ۳۶۳]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۴۰ق؛ نسخه قدیم، بسیار نفیس و برای کتابخانه یکی از شاهان، مصحح، با علامت بلاغ، روی برگ اول پنج بیت شعر است که محمد فتح الله بن محمود البیلونی الشافعی گفته و به تاریخ غره محرم ۱۰۲۰ نوشته، در پایان انهائی است که هفتم رجب ۹۴۰ در روضه مقدسه نبوی نوشته شده، پس از کتاب سیزده بیت است که همان محمد فتح الله سروده و نوشته؛ ۲۵۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۸ – ۲۳]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مقابله شده، یادداشت محمد البانی که نسخه را تصحیح کرده مورخ ۱۳۷۶ق؛ کاغذ: نخودی، ۲۲۳گ، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳ – ۲۰۷]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با نسخه محرر ۱۰۲۴ق مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ جلد: مقوا، ۳۰۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۰۳]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۰۵۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از احمد شمنی به لفظ «رحمه الله تعالی» شمونی و دیگران، ۷ بیت عربی از عبدالجلیل بن سید احمد حسینی واسطی بلگرامی در وصف پیامبر (ص)؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۶۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۰۴]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، دارای سر لوح زرین؛ ۲۰۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵ – ۱۲۳]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۲۴ق [رایانه]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلواته علی نبینا محمد خاتم النبیین و علی آله و ازواجه و صحبه اجمعین و سلم تسلیماً کثیراً.

خط: نسخ، کا: محمد شعرانی مدنی، تا: شنبه ۱۹ رجب ۱۰۶۶ق؛ مصحح، محشی، قبل از کتاب خطبه‌ای از قاضی عیاض که نزد منبر حضرت پیغمبر خوانده می‌شود، با انهائی که خلیل انصاری به تاریخ ۱۱۰۵ نوشته، و همچنین انهاء دیگری است که عبدالکریم العباسی نوشته، نیز سند کتاب است که یاسین بن محمد بن غرس الدین بن محمد شافعی انصاری خلیلی مدنی از مؤلف روایت می‌کند؛ تملک: ابی الطیب به تاریخ ۱۱۱۰، ثامر بن صالح بن ملجم، عبدالله بن محمد بن عبدالله کردی بیتوشی در ۱۱۲۸؛ ۱۷۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳ – ۲۸۱]

۱۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۳۳

آغاز: بسمله اللهم صل علی محمد و آله و سلم قال الامام الفقیه القاضی

جلد ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، در ششم شوال ۱۲۰۵ق، مقابله شده؛ مهر: «یأتی من بعدی اسمه احمد»، «اقل خلق الله عبده محمد»؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج جگری، ۳۳۱گ، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳ – ۹۹۴]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۱۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ولی الدین فرزند یونس، تا: قرن ۱۲؛ دارای سرلوح، مجدول، مصحح؛ تملک: عبدالرحمن افندی؛ ۲۳۲گ، ۱۷ سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۹ - ۳۵۰]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۰۴
خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن عثمان، تا: قرن ۱۲؛ گویا از روی نسخه ۳ رجب ۸۲۶، مجدول؛ کاغذ: فستقی استانبولی، ۱۶۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۱/۸سم [ف: ۱ - ۳۳۹]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۱-۱۲؛ مهر: کتابخانه «حوضه» عثمانی؛ ۵۱۶ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۴۰/۳ - ۳۸]

۲۲. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۵۵
خط: نسخ، کا: علی بن قاسم بن حسن بن علی صالح اکوعی، تا: سه‌شنبه ۱۲ رمضان ۱۱۱۹ق؛ مصحح، محشی؛ ۲۳۰گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۶۳]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۵۹/۲
آغاز: علیه الا علی طریق الاحتساب و طلب الثواب، قال اصبغ بن القاسم موطنان لا یذکر فیهما الا الله تعالی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۱۱۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۴- ۳۰۲]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلواتة علی نبینا خاتم النبیین و علی آله و صحبه و سلم تسلیماً کثیراً
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۵۲ق؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۹گ، ۲۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۹ - ۳۳۲]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۴۰
خط: نسخ، کا: سید عبدالله مدرس آماسیه‌ای، تا: ۱۱۵۸ق، جا: مدرسه حسینیه؛ مجدول زرین، با سرلوح؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۲۹۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۲۵۷]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۸۵
خط: نستعلیق، کا: محمد عارف رجب زاده، تا: جمعه ۳ رجب ۱۱۵۹ق؛ مصحح، مجدول، دارای سرلوح رنگین زیبا؛ تاریخ وقف: ۱۵ صفر ۱۳۹۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۶ - ۲۷۱]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۳۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** استناخا من النسخه الخلیلی ... سنه اثنی و ستین و مائه و الف.
خط: نستعلیق، کا: افندی، احمد بن محمد، تا: ۱۱۶۲ق [رایانه]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۰۰
خط:نسخ زیبا،کا: حافظ عمر بن حاجی حسن بن یحیی اماسیه‌ای، تا: ۲۰ صفر ۱۱۷۱ق؛ مصحح، مجدول، دارای سرلوح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸ - ۴۲۳]

۲۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی متولی بیلان، تا: شعبان۱۱۸۱ق، جا: قسطنطنیه؛ مجدول مذهب، با کتیبه؛ تملک: اسماعیل حقی خالدی نقشبندی هروی ۱۵ ربیع الثانی ۱۲۰۲، عبدالله ۱۱۹۴؛ جلد: تیماج مشکی، مذهب، ۳۶۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۳۰۷]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۰۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: نیازی، محمد بن فیض الله، تا: ۱۲۲۵ق [رایانه]

۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۴۲-۶/۱۳۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** یبغض فی الله عز وجل سبحانه و تعالی خاتمة الکتاب قال القاضی ابوالفضل علیه رحمةالله ... و صلاته علی سیدنا و نبینا محمد خاتم النبیین و علی آله و أصحابه اجمعین و سلم تسلیماً کثیراً و الحمدلله رب العالمین. تمت
خط: نسخ، کا: محمد اسعد نقشبندی، تا: ۱۲۳۷ق؛ با سرلوح، با کتیبه مرصع، مجدول و مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۱۰]

۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۶۶
خط: نسخ، کا: عمر رفعتی، تا: شعبان ۱۲۳۷؛ مجدول؛ جلد: میشن مشکی، ۲۲۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۳سم [ف: ۱ - ۳۳۹]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۷۷
خط: نسخ زیبا، کا: محمد امین بن عبدالرحمن منکنوی، تا: ۱۳۲۲ق؛ ۱۷۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۶ - ۱۷۷]

۳۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۱۸
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح، مجدول مذهب؛ ۲۳۳گ، ۲۱ سطر (۱۳/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۱۸]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۸۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵ - ۱۹۷]

۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۳۸-۵۹/۵۸
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۱۰]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و انفع بذلک ابانا و من سلف لنا و اخواننا و ذریتنا و المسلمین اجمعین یا رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله ... صحبه و سلم تسلیما کثیرا الی یوم الدین و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوحه و کتیبه مذهب، مجدول مذهب؛ ۲۹۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۶ - ۳۵۷]

↩ شفاء الرجل ⪢ ادعیة
↩ شفاء الرجل ⪢ شفاء المریض
↩ شفاء الرجل ⪢ علامات جلیه

● **شفاء الصدور = تفسیر النقاش** / تفسیر / عربی
šifā'-uṣ ṣudūr = tafsīr-un naqqāš

نقاش، محمد بن حسن، ۲۲۶ – ۳۵۱ قمری
naqqāš, mohammad ebn-e hasan (842 - 963)

تفسیری است نسبتاً مختصر در دو جلد، منتخب از آیات قرآن کریم با روشی خاص، و گاه مطالب را بصورت موضوعی بحث کرده است. در ضمن روایاتی از امیرالمؤمنین و اهل بیت علیهم السلام نیز می‌آورد و شاید به همین جهت برخی از اهل تسنن نقل‌های او را معتبر ندانسته‌اند.
[دنا ۱۲۰۵/۶؛کشف الظنون ۱۰۵۰/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۷عکسی

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم عن علی ابن ابی طالب رضی الله عنه عن النبی (ص) مثله؛ **انجام:** بسم الله الرحمن الرحیم سورة الاعراف مکیه ...

نسخه اصل: چستر بیتی – ش ۳۳۸۹ (اربری فهرست خطی همانجا ۶۱/۲). مجلد اول و مشتمل است بر تفسیر قرآن از اول الی سوره اعراف در آغاز ابو ابی چند به عنوان مقدمه قبل از شروع در تفسیر آورده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ افتادگی: آغاز؛ دارای نشانه بلاغ، در برگ ۷۲ ابوالبرکات عبد الوهاب بن مبارک بن احمد بن حسن انماطی در شوال ۵۳۱ق به خط خود نوشته که شیخ ابو الحسن بن عدب الملک بن سعید اندلسی این مجلد را بر او سماع نموده در پایان نیز سماع دیگری به تاریخ ۵۴۷ دیده می‌شود؛ ۲۰۷گ [عکسی ف: ۱ – ۳۹۶]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۷۳

آغاز: الحمدلله الذی بدأ بحمد نفسه قبل ان یحمده احد من خلقه فهو اهل لذلک ان یحمد أو یعظم

نسخه اصل: کتابخانه سلیمانیه–ترکیه ۴۰. جلد اول تا پایان سوره کهف؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم عجمی لبودی، تا: جمعه ۵ جمادی الثانی ۶۱۲ق؛ با نشانی بلاغ؛ از صفحه ۳۰۸ تا ۳۱۲ ادویه‌ای به عنوان «تریاق» برای رفع سموم گزندگان نگاشته؛ ۳۱۳ص [عکسی ف: ۲ – ۷۴]

● **شفاء الصدور** / کلام و اعتقادات / عربی
šifā'-iṣ-ṣudūr

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ – ۱۲۶۳ قمری
estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

در فضایل و مناقب حضرت امیر المؤمنین علیه السلام و آیات و روایاتی که درباره آن حضرت نقل شده است. آیه‌ها را تفسیر و روایات را شرح نموده است. در سه «باب»: ۱. الآیات النازلة فی علی علیه السلام؛ ۲. نبذ من اخلاقه علیه السلام؛ ۳. بعض فضائله علیه السلام.

آغاز: بسم الله تعالی شأنه الحمدلله الذی تنزه بوجوب وجوده عن نقایص الامکان و هدانا بکمال جوده بانزال القرآن ... اما بعد فیقول خادم بساتین المذهب ... شفاء الصدور و مشتملة علی ابواب ثلثة ...
[الذریعة ۲۰۴/۱۴؛ دنا ۱۲۰۵/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۴۹/۲

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ناد علی بن غلامعلی بروجردی، تا: دوشنبه ۳ شوال ۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹گ (۱۵پ–۵۳پ)، اندازه: ۱۰× ۱۵سم [ف: ۱۰ – ۲۳۳]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۹۶/۳-۱۰/۲۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الکلمة التی الزمها المتقین من احبه یحبنی الی غیر ذلک من الاخبار اکتفینا بما ذکرنا قصد الاختصار قد تمت الرسالة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۵۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ – ۲۷۰۷]

۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۴۰/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ ۸گ (۱–۸)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ – ۱۷۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۱۷

آغاز: المفروضة و عن الصادق علیه السلام ان معناه و مما علمنا هم یبثون و یمکن الحمل علی العموم؛ آغاز خطبه: الحمدلله الذی هو الواجب الوجود بالذات و صاحب صفات الکمال و الجمال الثابتة للذات؛ **انجام:** قلت أراد أن یسأل مثل ذلک السؤال امیر مدینة عن جعفر ابن محمد کما روی فذکر السؤال ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور مشکی، ۲۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۹ – ۹۶]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۴۸/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۱گ (۲۹پ–۱۴۹ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۰ – ۲۳۲]

● **شفاء الصدور** / مواعظ / فارسی
šefā'-os-sodūr

دولابی تهرانی، علی بن محمد علی
dūlābī tehrānī, ‘alī ebn-e mohammad ‘alī

در وعظ و پند فارسی و روضه‌خوانی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۹۳

آغاز: بسمله. الحمد الله الاحیم الغفور الذری فضلنا علی سایر الامم ... فیقول علی بن محمد علی الدولابی الطهرانی ... ان لکل فرد من الواعظین و الذاکرین و الراثین تذکرة لنفسه و تبصرة لامره ... و رویته من ابحار انوار اخبار المواعظ و اسرار الشهادات و المصائب و المقاصد و المطالب مجموعة و هذا مجالس مرتبة لی المذنب فی مواعظ شهر رمضان ... و سمیة بشفاء الصدور؛ **انجام:** المجلس السابع و العشرین:بسمله

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۶گ، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۱۶۴۳]

● **شفاء الصدور = ترجمه رسالة الی الهائم الخائف من لومة اللائم خیوقی** / عرفان و تصوف / فارسی

šifā'-uṣ ṣudūr = t. r.-tu ila-l hā'im-ul xā'if min lawmat-il lā'im-i xayūqī

وابسته به: الهائم الخائف من لومة اللائم؛ نجم الدین کبری، احمد بن عمر (۵۴۰-۶۱۸)

[فهرستواره منزوی ۶۱۴/۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۲/۱۴-ف

نسخه اصل: حسین چلبی ش ۱۱۸۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۵۶ق [فیلمها ف: ۱ - ۴۲۰]

● **شفاء الصدور = مجالس** / گوناگون / فارسی

šefā'-os sodūr = majāles

شامل شش «مجلس»: ۱. فضیلت بندگی و حقیقت عبودیت و خروج سیدالشهدا (ع) از مدینه؛ ۲. افضیلت امیرمؤمنان و اولاد ایشان بر انبیاء سلف؛ ۳. شرافت خانه کعبه و خروج سیدالشهدا (ع) از مکه به کربلا؛ ۴. بیان عظمت عرش و کیفیت حمله آن و تفقد سیدالشهدا از یتیم؛ ۵. بیان حقیقت رؤیا و خواب انبیاء در عداد وحی و خواب سیدالشهداء (ع)؛ ۶. فضیلت معرفت، ثواب اعمال، اثبات واجب الوجود و رفتن لشکر به کربلا.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۶۶

آغاز: بسمه شأنه العزیز مجلس اول در بنده و فضیلت بندگی و معنی عبد و حقیقت و عبودیت و خروج سیدالشهدا (ع) از مدینه قال الله تبارك و تعالی و ما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون؛ **انجام:** اننی اتوب الی الرحمن ... و ان کذبوا.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور، ۹۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۵ - ۳۵۱]

● **شفاء الصدور بشرح الشذور** / نحو / عربی

šifā'-uṣ ṣudūr bi-š.-iš šuḏūr

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۰۰

آغاز: الحمدلله الذی رفع من انتصب للعمل بموجب نهیه و امره ... و بعد فهذا ما سألنیه ... من وضع شرح علی شذر الذهب فی معرفة کلام العرب تألیف ... ابن هشام و سمیته شفاء الصدور بشرح الشذور؛ **انجام:** یغنی عن ذکر العدد انتهی و الله اعلم.

در صفحه عنوان نسخه، این شرح از قاضی زکریای انصاری دانسته شد ولی به نوشته چلبی (۴۹/۲) شرح او «بلوغ الارب بشرح شذور الذهب» نام دارد و آغاز آن هم جز این است، به نوشته او شفاء الصدور فی حل الفاظ الشذور از کمال الدین محمد بن عبدالمنعم جوجری مصری است ولی آغاز نسخه ما هم جز آن است که او یاد می‌کند. در این شرح از «ملا عصام» و «رضی» یاد شده نسخه‌ای از آن در مکتبة العامة موصل دارد که از هصام اسفراینی دانسته شده؛ خط: نسخ، کا: عبدالله، تا: پنج‌شنبه ۲۳ ربیع الثانی ۱۲۲۱ق؛ نسخه در شهر فلاحیه در ۱۲۲۲ خوانده شده؛ ۱۷۰گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۴۱]

● **شفاء الصدور فی شرح الزبور** / شرح دعا / فارسی

šefā'-os-sodūr fī š.-ez-zabūr

موسوی شهرستانی، عبدالرحیم بن محمد، ق۱۲ قمری

mūsavī šahrestānī, 'abd-or-rahīm ebn-e mohammad (-18c)

وابسته به: الصحیفة الکاملة السجادیة = الصحیفة السجادیة؛ علی بن حسین (ع)، امام چهارم (۳۸-۹۴)

اهداء به: شاه سلطان حسین صفوی

تاریخ تألیف: رجب ۱۱۱۵ق

از شروح مفصل توضیحی بر صحیفه سجادیه است. روش شرح: ابتداء فقره‌ای از دعا را نقل و آنگاه در عناوین «بدانکه، تحقیق» توضیحات لازمه را در چند «مقاله» یا «مطلب» بیان نموده و در انتها نظر خویش را با عنوان «مؤلف گوید» متذکر شده است. این نسخه حاوی شرح ادعیه «تحمید حق تعالی، الصلوة علی رسول الله الصلوة علی حملة العرش، فی ذکر ال محمد، الصلوة علی اتباع الرسل، الصلوة علی آدم و دعائه لنفسه» است.

[دنا ۱۲۰۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۶۱۴/۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۹۹

آغاز: حمد شایسته ذاتی تواند بود که اشرف مخلوقات بزبان عجز از ثناء او بلا احصی ثناء علیك انت کما اثنیت علی نفسك گویاست ... گوید که چون بتوفیقات ربانی و تائیدات سبحانی اکثر اوقات دست بحبل المتین احادیث و عروة الوثقی منقولات و اثار ائمه اطهار زده و اوقات خود را صرف مقابله آنها مینمود و در ایام ماه مبارك رمضان چنانچه متعارف اهل زمانست صرف صحیفه کامله زین العابدین و امام الساجدین و زیور [کذ] ائمه طاهرین مینمود ... و در حین نظر در ان بعضی از نکات بخاطر

میگذرانیدم و نظر بفحوای خلق الانسان من طین کرده جرأت بر نقل آنها از صفحه دل بر صحیفه نمینمود لیکن چون نظر بمضمون ان الله اصطفی آدم و علم الانسان ما لم یعلم نمود قدرت نمود که نقاب حجاب از روی آفتاب جهانتاب او بردارد ... با وجود انکه هیچیک از شروح متقدمین را ندیده و نداشته در بذل جهد و ابلاغ الوسع و الطاقه کوتاهی ننمود ... و لآلی درر و جواهر او را برونق آیات و اخبار برشته تحریر و ترقیم کرشید؛ **انجام:** گفتم بجبرئیل که اینها کیانند گفت و اعظانند که در دنیا میخواندند مردمانرا بنیکوئی و خود ترک آن مینمودند اینست آنچه این بی بضاعت اراده داشت که در سلک تحریر و رشته ترقیم کشید از بضاعت مزجاة و قلیل و اگر بعون الله و حسن توفیقه صبح امید از ظلمت فنا طالع بوده باشد در شرح دعاء صبا [کذا] و مساء و مابقی خواهد کوشید ... و الله یهدی من یشاء الی طریق الرشاد» ... لاشیئاً الا ما اتا الله بقلب سلیم رجب ۱۱۱۵.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف (احتمالاً)، تا: رجب ۱۱۱۵؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج خرمایی، ۴۲۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۵ – ۳۲۵]

● **شفاء الصدور فی شرح زیارة العاشور** / شرح دعا / فارسی
šefā'-os-sodūr fī š.-e zīyārat-el-'āšūr

طهرانی، ابوالفضل بن ابوالقاسم، ۱۲۷۳ – ۱۳۱۶ قمری
tehrānī, ab-ol-fazl ebn-e ab-ol-qāsem (1857 - 1899)

وابسته به: زیارت عاشورا؛ محمد بن علی (ع)، امام پنجم (۵۷–۱۱۴)

شرحی است بر زیارت عاشورا.

آغاز: بسمله شفای صدور سکنه صوامع ملکوت شرح محامد یکتا خدایی است عزت اسمائه که مشاطه لطف مخصوصش

چاپ: بارها به چاپ رسیده است؛ مشار فارسی، ج۳، ص۳۲۸۳، بمبئی، سنگی، ۱۳۱۰ق، وزیری، ۳+۳۸۴ص+۱۱ص

[دنا ۱۲۰۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۶۱۴/۷]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۷۰/۱–۳۴/۴۰

آغاز: بسمله شفای صدور سکنه صوامع ملکوت شرح محامد یکتا خدایی است عزت اسمائه که مشاطه لطف مخصوصش؛ **انجام:** وآنقدر که نوشتم درمیان الفاظ کافی است اکثر اهل علم را والحمدلله اولاً وآخراً وباطناً وظاهراً ... بحمدالله الکریم ولطفه العمیم.

خط: نستعلیق، کا: محمدحسین جرفادقانی، تا: پنج‌شنبه ربیع الاول ۱۳۳۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵ – ۲۷۰۸]

● **الشفاء العاجل** / طب / عربی
aš-šifā'-ul-'ājil

گیلانی، صدرالدین علی بن محمد، – ۱۰۱۸ قمری
gīlānī, sadr-od-dīn 'alī ebn-e mohammad (- 1610)

مؤلف می‌گوید که درباره درمان فوری بیماری‌ها از پیشینیان جز دانشمند محمد زکریای رازی کسی ننوشت. او هم در برء الساعه آنچه خود آزمود آورد و من نوشته او را دستور خویش ساختم و آنچه او نگفته است از گفتار گذشتگان و آزموده‌ها خود و شنیده‌های از دانشمندان روزگارم بر آن افزودم و این دفتر بساختم و آن را در یک دیباچه و پنج باب گذاردم. بدین ترتیب: مقدمه دارای ده فصل (در کلیاتی درباره داروهای که در معالجات سریع به کار میرود)؛ باب ۱. درمان بیماری‌های گردن به بالا (و مانند برءالساعه از صداع آغاز شده)؛ باب ۲. درمان‌های جهاز تنفس و هضم غذا؛ ابواب دیگر آن در نسخه‌ها دیده نشد و به نظر می‌رسد ترتیبی که در مقدمه آورده، عمل نکرده است.

آغاز: بسمله، نحمدک یا شافی صدورنا برشحات بحار رحمته و نشکرک یا هادی قلوبنا بلمعات انوار حکمته ... ثم یقول الفقیر الی فضل ربه ... علی المدعو بصدرالدین بن محمد الطبیب لقد طال ما وقع فی قلبی ان ائلف کتابا فی المعالجات التی یسرع انجاحها للامراض ... لما رایت من عدم نهوض احد من القدماء لذلک الا الفاضل محمد زکریا الرازی فانه قد وضع کتاباً ... لکنه لم یذکر فیه الاماجربه هو وحده و هو قلیل و لم یذکر ایضا اقسام الامراض ... فاردت ان اجعل کتاب کالدستور و اذکر ما لم یکن فیه مما یجب ذکره و کان قد اعان علی ذلک امر من وجب علی اطاعته ... و اذ قد حضر عندی من الکتب ... ما لایکاد تجمع عند احد شرعت فی تألیف کتابی هذا الذی سمیته بالشفاء العاجل و رتبته علی مقدمة و خمسة ابواب

انجام: فانه یقتل الدیدان فی البطن و الله اعلم تم الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

[دنا ۱۲۰۵/۶ (۴ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۶/۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: رجبعلی بن جواد علی، تا: ۱۰۷۱ق؛ ۱۱گ (۱۵۹پ–۱۶۹پ) [ف: ۴ – ۷۸۶]

۲. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۷۵/۱

از باب نخستین که در پنج فصل است آغاز شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ نسخه آشفته‌ای است؛ جلد: تیماج عنابی، قطع: ربعی [نشریه: ۳ – ۴۰]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۵۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ واقف: غیاثی، بهمن ۱۳۳۷؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵× ۱۷سم [ف: ۵ – ۴۴۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۴۷/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ

(۴۶پ-۶۲ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۲۰ - ۱۷۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۷۲/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۹ - ۲۵۰]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۵۹/۲-۵۲/۹۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۰۸]

● **شفاء العلل** / اخلاق / فارسی

šefā'-ol-'elal

تاریخ تألیف: رجب ۱۳۰۶ق

ترجمه و شرح مختصری است بر حدیثی که حضرت پیامبر اکرم (ص) در آن به ابوذر پند و اندرز می‌دهد و یک صد و پنجاه موضوع اخلاقی را بیان می‌فرماید. در این رساله از کتاب «عین الحیاة» علامه مجلسی استفاده شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۱۹/۲-۱۸/۱۳۹

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... و بعد مستمد و مستعد فیوضات بلانهایات حضرت سبحانی العبد الجانی الفانی الاثیم ... میرزا اسدالله ابن الحاج محمد ابراهیم معروض می‌دارد؛ **انجام:** و بغیر فرقه ضاله مبتدعه صوفیه دیگر کسی این علامت را ندارد، و در این جا ختم می‌نمایم این نخبه شریفه و رساله مختصره منیفه را از کتاب عین الحیوة مرحوم مبرور ملامحمدباقر مجلسی علیه الرحمته

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: رجب ۱۳۰۶ق؛ مصحح، با خط خوردگی؛ ۷۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۰۹]

● **شفاء العلیل** / طب / فارسی

šefā'-ol-'alīl

کحال، عبیدالله بن یوسف

kahhāl, 'obeyd-ol-lāh ebn-e yūsof

اهدا به: ابوالفتح محمد درویش بهادر خان فرمانروای ترکستان

تاریخ تألیف: ۹۷۵ق (= کتاب شفاء العلیل)

در یک «مقدمه» و بیست «مقاله» که مقاله بیستم خاتمه است: مقاله ۱. بیان امراض دماغیه و اسباب و علامات و معالجات و تشریح آن بر وجه کلی؛ ۲. بیان احوال عین و تشریح او و اسباب و علامات و معالجات هر یک از امراض اجفان و طبقات و رطوبات بر وجه کلی؛ ۳. بیان امراض اذن و انف و فم و مایتعلق بهما و اسباب و علامات و معالجات آنها؛ ۴. بیان احوال حلق و آلت‌های تنفس چون لهاوه و لوزتین و حنجره و قصبات ریه و ریه و حجاب آن از ترکیب و وضع و منفعت اینها و امراض این اعضا و اسباب و علامات و معالجات آنها؛ ۵. بیان احوال دل از ترکیب و وضع و مزاج و حرکت و منفعت و علامت امزجه مختلفه آن و امراض قلبی و اسباب و علامات و معالجات آنها؛ ۶. بیان احوال مری و معده و شرب و صفاق از ترکیب و وضع و منفعت آنها و امراض آن و اسباب و علامات و معالجات؛ ۷. بیان احوال جگر و مراره و تشریح و امراض و تشریح و امراض آن و اسباب و علامات و معالجات؛ ۸ بیان احوال امعاء و تشریح و منفعت و امراض و اسباب و علامات و معالجات آنها؛ ۹. بیان امراض مقعد و شرح کلی و اسباب و علامات و معالجات آنها و تشریح کلی؛ ۱۰. بیان احوال کلیتین و مثانه و تشریح و مزاج و منفعت آنها و امراض و اسباب و علامات و معالجات آن؛ ۱۲. بیان احوال آلات تناسل از ترکیب و وضع و منافع و علامات امزجه مختلفه آنها و امراض مخصوص به مردان و اسباب و علامات و معالجات اینها؛ ۱۳. افتاده است؛ ۱۴. بیان امراض ظهر و خاصره یعنی پشت و تهیگاه و مفاصل و پای‌ها و اسباب و علامات و معالجات اینها؛ ۱۵. بیان امراض ظاهری بدن چون حصبه و جدری و سایر بثرها و اورام و جذام و سرمازدگی و سموم زدگی و اعیائی وقوبا و قروح و سوختگی‌ها و عرق مدنی و ریش بلخی و جراحت‌ها و مجبری وردادی و خلع و ثاوهی؟ و اسباب و علامات و معالجات هر یک از اینها؛ ۱۶. بیان تدابیر آنچه به زینت تعلق دارد و اسباب و علامات و معالجات و انواع آن؛ ۱۷. بیان احوال انواع سموم و ادویه زیانکار؛ ۱۸. بیان احوال و تدبیر اطفال؛ ۱۹. بیان حقیقت و معرفت حمی و کیفیت اخذ و بیان اقسام آن ...؛ ۲۰. خاتمه، در بیان تدبیر پیران. (دانش پژوه، ره آورد)

آغاز: بسمله. شکر و سپاس پادشاهی را رسد و حمد و ثنا خالقی را سزد که در خلقت انسان دقایقش بی پایان است ...

انجام: یا خفه شدن روح بوده در دل و به آنجا برسد و سمیتی و امثال آن و الله اعلم و احکم تمت

[دنا ۱۲۰۶/۶؛ ره آورد ص ۱۶۲ و ۲۹۱ با عنوان طب؛ فهرستواره منزوی ۳۵۱۷/۵]

۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: وسط (مابین اوراق ۲۲-۲۷ مطلب افتاده است. مابین اوراق ۱۸۸-۱۸۹ هشت باب از مقاله دوازدهم و یک باب از مقاله سیزدهم افتاده)؛ دارای یک سرلوح؛ ۵۸۲ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [نشریه: ۳- ۳۱۵]

۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۵۳/۲

آغاز: اما باید دانست که غرض از طب چیست و طبیب به چه وضع مقبول است و صفات او چه نوع می‌باید که پسندیده باشد؛ **انجام:** اما طبع و مزاج چشم

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۸۷ص

(۱۳۲-۲۱۸)، ۱۷-۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [نشریه: ۳ - ۳۴۰]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ محشی؛ ۲۰۴گ، ۲۲ سطر (۱۵×۲۳)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [سنا: ف: ۱ - ۱۹۸]

● **شفاء العلیل فی شرح خمسمایة آیة من التنزیل** /
تفسیر / عربی
šifā'-ul 'alīl fī š.-i xamsami'a āyat-in min-at tantzīl
نجری، عبدالله بن محمد، ۸۲۵ - ۸۷۷ قمری
najārī, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad (1422 - 1473)
در تفسیر آیات احکام به ترتیب سوره‌های قرآن کریم
[هدیة العارفین ۴۶۹/۱؛ معجم المؤلفین ۱۳۷/۶؛ بروکلمان ذیل ۲۴۷/۲؛ دنا ۱۲۰۶/۶]
شرح و حواشی:
۱- التنبیهات علی خفی الدلالات من شرح الآیات؛ سیلان، حسن بن یحیی (-۱۱۱۰)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴/۱عکسی و ۲۲۵عکسی
آغاز: ان الذین کفروا سواء علیهم اانذرتهم، آلایه. دلت اشارة مع قوله تعالی؛ **انجام:** و کلام الآکثر ان ذلک کله مندوب فقط الاعند خشیة التلف فیجیب باجره و ان کان فعل ذلک تعد من المروة و مکارم الاخلاق و الافعال و تارکه ینسب الی عکس ذلک
نسخه اصل: ظاهریه - دمشق ش ۸۱۵۴؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن عوض المرتضی، تا: سه‌شنبه ۲۳ ذیقعده ۱۰۶۵ق؛ محشی؛ ۱۹۱گ (۱-۱۹۱)، ۱۸ سطر [عکسی ف: ۱ - ۸۸ و ۲۰۷]

● **شفاء العلیل و بل العلیل فی حکم الوصیة بالختمات و التهلیل** / طب / عربی
šifā'-ul 'alīl wa ball-ul 'alīl fī ḥukm-il waṣīyya bi-l xatamāt wa-t tahlīl
ابن عابدین، محمد امین بن عمر، ۱۱۹۸ - ۱۲۵۲ قمری
ebn-e 'ābedīn, mohammad amīn ebn-e 'omar (1784 - 1837)
چاپ: ۷۱ص، ۱۳۰۱ق.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۵۴
آغاز: بسمله، الحمد لله الذی سلک بعباده المومنین؛ **انجام:** و له الحمد علی ما الهم و علم ... سنه ... ۱۲۲۹ سنه ۱۲۴۲
خط: نسخ، کا: کاتب نجدی، محمد بن عمر، تا: ۱۲۴۲ق [رایانه]

● **شفاء العین** / طب / فارسی
šefā'-ol-'ayn
کحال یاورد، محمد بن حسن
kahhāl yāvard, mohammad ebn-e hasan
در چشم‌پزشکی است در هفتاد و نه «بخش»؛ مؤلف فرزند جمال الدین حسن المعروف، ابتدا سه سال همانند پدر مشغول تجارت بوده، سپس منصرف شده و به تحصیل علم طب در بخش چشم شده، استاد وی شمس الدین سعید کافی و استاد استاد اوحد الدین رازی بوده است. باب یکم: اندر یاد کردن طبع چشم گرم است؛ ...؛ باب آخر «در مراهم».
آغاز: سپاس و ستایش باری تعالی را که این جهان را بیافرید بی آلتی به کمال صحت ...
[دنا ۱۲۰۶/۶؛ نشریه ۲۳۵/۷ با عنوان «ترجمه تذکرة الکحالین» و ناشناس؛ علامه طباطبایی ۱۹۴/۲ «طب (بیماریهای چشم)» و ناشناس؛ فهرستواره منزوی ۳۵۱۸/۵]

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۶۱/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** مجموع را به روغن زیت مرهم سازند.
در فهرست به نام «ترجمه تذکرة الکحالین» نامیده شده اما به استناد نسخه شماره ۱۶۱ از جلد ۳ نشریه (دانشگاه علوم پزشکی) و تطبیق آغاز، نام کتاب و مؤلف تعیین گردید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [نشریه: ۷ - ۲۳۵]
۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۶۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** کوفته و بیخته با هم بیامیزند و بکار دارند
خط: تحریری، کا: مهجور اصفهانی، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۰۲۹ق؛ مابین صفحات ۱۵-۱۶ مطلب افتادگی دارد؛ ۲۸۹ص، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۱۸سم [نشریه: ۳ - ۳۱۵]
۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۱۴
آغاز: برابر
در فهرست به نام «طب (بیماریهای چشم)» نامیده شده است اما به استناد نسخه شماره ۱۶۱ از جلد ۳ نشریه (دانشگاه علوم پزشکی) و تطبیق آغاز، نام کتاب و مؤلف تعیین گردید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با تصاویری از چشم در بیماری‌های مختلف؛ ۱۰۸گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۴]

● **شفاء الغلیل فی مداواة العلیل** / طب / عربی
šifā'-ol-ġalīl fī mudāwāt-il-'alīl
رسولی، یوسف بن عمر، - ۶۹۴ قمری
rasūlī, yūsof ebn-e 'omar (- 1295)
مؤلف ـ که دومین پادشاه از دولت رسولیه در یمن بود ـ مطالبی را از ۲۲ کتاب طبی دیگر همچون: الحاوی رازی، القانون ابن سینا، الملکی، الارشاد، الفاخر، الجاحظ، المختار ابن هبل، الاقناع، المغنی زهراوی، الذخیره، الکافی، الدستور، المجموع، المغنی عشاب، المنصوری، الایضاح، الخواص ابن زهر، کناش یوحنا، تقویم الابدان، تقویم الصحة، زاد المسافر و

جامع ابن بیطار جمع آوری نمود و آن را در شانزده «مقاله» و دو «جزء» کتاب حاضر به رشته تحریر درآورد. جزء ۱: هفت «مقاله» دارد: ۱) الامور الکلیة و التشریحیة، در چهل و یک باب، ۲) الصحة، در سی باب، ۳) الحمیات، در هجده باب، ۴) فی الزینة، در یازده باب، ۵) امراض الرأس، در سی و دو باب، ۶) امراض العین، در نوزده باب؛ ۷) امراض الاذن و الفم و الانف، در نوزده باب.

[دنا ۱۲۰۶/۶؛ اعلام زرکلی ۳۲۱/۹]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۸۵

آغاز: الحمدلله الذی خلق الانسان و فضله علی سائر الحیوان و قدر له صحة و سقما فی الابدان لیظهر بذلک الحجة و البرهان، احمده و استعینه ... و قدر وی عنه (ص) انه قال: العلم علمان، علم الابدان و علم الادیان. و لذلک قصدت بجمع هذا الکتاب و الفته للاخوان لیکون عونا علی طاعة الرحمان؛ **انجام:** فصل فی اغذیة اصحاب الاسهال، بعض هذه الاغذیة حارة و بعضها باردة و الاغذیة الحارة التی یتغذی بها اصحاب الاسهال

مقالات اول، دوم و سوم، از جزء اول کتاب موجود است و در آن چند برگ از مطالب پایانی مقاله سوم افتادگی دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: حاجی نادعلی حکیم به سال ۱۲۴۶ با مهر «عبده الراجی نادعلی» (بیضی)، سید محمد صادق به سال ۱۳۵۰ ق، ظهیر الاسلام منطقه دزفول به سال ۱۳۵۲ق؛ مهر: «نادعلیا مظهر العجائب» (خشتی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۱۷۲گ، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۱۲×۳۲/۵سم [ف: ۱۳ - ۴۰۴]

● **شفاء الفؤاد فی شرح نجاة العباد** / فقه / عربی

šifā'-ul fu'ād fī š.-i najāt-il 'ibād

موسی بن حسن، ق۱۴ قمری

mūsā ebn-e hasan (- 20c)

وابسته به: نجاة العباد فی یوم المعاد؛ صاحب جواهر، محمد حسن بن باقر (۱۲۰۰-۱۲۶۶)

تاریخ تألیف: چهارشنبه ۲۴ ربیع الثانی ۱۳۳۵ق

شرح مزجی مختصری است با استدلال به اقوال علماء بر دو کتاب صلات و طهارت «نجاة العباد» شیخ محمد حسن اصفهانی صاحب جواهر.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۸۲

آغاز: بسمله، حمدله ... اما بعد فیقول العبد المرتهن موسی بن الحسن، هذا شرح مختصر ذو اقتصار مزجته بکتاب الصلاة من نجاة العباد؛ **انجام:** بل بین اهل العلم کما عن المنتهی و عن المعتبرانه مذهب اهل العلم و الله العالم و الحمدلله تعالی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مذیل است به شرحی دیگر از همین مؤلف بر بخشی از کتاب طهارت (۲۵۵ص) و صلات (۱۵ص) «نجاة العباد» و نیز احکام دماء ثلاثه (۱۱۱ص) اوراق نسخه، نامرتب و بعضاً محذوف، مصحح، مقابله شده؛ واقف: ابوالقاسم لسانی، دی ماه ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۶۲۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۱۰]

● **الشفاء فی اخبار آل المصطفی** / حدیث / عربی

aš-šifā' fī axbār-i āl-il-muṣṭafā

تبریزی، محمد رضا بن عبد المطلب، ق۱۲ قمری

tabrīzī, mohammad rezā ebn-e 'abd-ol-motalleb (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۷۸ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

کتاب در چند جلد تنظیم و مشتمل بر احادیث کتب وافی، بحارالانوار، وسائل الشیعه و دیگر کتب معروف و غیر معروف است که به شیوه بحار تألیف گردیده و مصدر است به اسامی کتب و شرح حال مؤلفین آنها که در موقع نگارش از آنها استفاده کرده است. مؤلف از کتب سه گانه فوق بدین شرح انتقاد می‌نماید: از جمله عیوبی که برای «وافی» ذکر می کند این است: اخبار غریبه که مورد حاجت فقیه می‌باشد در آن دیده نمی‌شود و همچنین از نظر ترتیب شیوه کتب فقهی را ندارد. به عنوان مثال بابی که حقش تقدیم است مؤخر است و یا بالعکس آورده است و ...؛ «وسائل» اگر چه دارای اخبار غریبه است ولی جامع همه آنها نیست و از طرفی ابوابش متفرق و پراکنده و یا مکرر است و بالاخره احادیث مربوط به باب که بیانگر مراد و مقصود است را نیاورده بلکه محول به ما تقدم و یا مایأتی نموده که این خود نقصی بزرگ برای مؤلف و کتاب می‌باشد و ...؛ اما «بحار الانوار» هر چند دارای معظم روایات غریبه است ولی از کتب اربعه که در هر عصر و زمان مدار احکام فقهیه اند خالی می‌باشد و نیز در تحقیق مسائل فقهی و نقل اقوال کلام را چنان طولانی کرده که جنبه فقهی کتاب بر خبری بودنش غالب گشته که هم خواننده آن را فقه پنداشته و هم موجب ملال و رنجوری است.

مؤلف در این کتاب احادیث را به صورت موضوعی جمع‌آوری نموده است. او در آغاز هر حدیث نام کتابی که حدیث را از آن نقل نموده و پس از آن نوع حدیث را (مرفوع، مسند و مرسل ...) ذکر می کند و بعد از نام هر راوی، ثقه، حسن، ضعیف، مجهول و ... بودن وی را با علامتی تذکر می‌دهد.

موسوعه حدیثی است که به شیوه بحارالانوار تألیف شده و در آن احادیث مصادر حدیثی شیعه جمع شده است. این کتاب متجاوز از پانزده جلد بوده و آنچه تا کنون از مجلدات آن شناسایی شده چنین است: ۱. جلد اول، طهارت، پایان یافته در روز جمعه ۵ جمادی الثانی ۱۱۷۸ق؛ ۲. جلد دوم، کتاب صلات، پایان یافته در روز جمعه ۳ رجب ۱۱۷۸ق در نجف رو به روی ضریح مطهر که نسخه ما همین مجلد است؛ ۳. نیمه دوم از جلد

سوم، از صلاة اللیل تا آخر کتاب دعا، پایان یافته در روز جمعه ۲۴ شعبان ۱۱۷۸ق در نجف؛ **۴.** جلد هشتم، کتاب مکاسب تا آخر وصایا، پایان یافته در جمعه ۷ شوال ۱۱۷۸ق در نجف؛ **۵.** جلد نهم، کتاب نکاح و طلاق، پایان یافته در جمعه ۵ ذیقعده ۱۱۷۸ق.

[دنا ۱۲۰۶/۶؛ الذریعه ۱۹۹/۱۴؛ الذریعه ۱۹۹/۱۴؛ فهرستگان حدیث ۴۶۷/۴–۴۷۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۲۷

آغاز: نحمدک یامن اسمه شفا و ذکره دوا و نصلی و نسلم علیک یا رسول الله یامحمد بن عبدالله و علیک یا وصی رسول الله ... و بعد هذا هو المجلد التاسع من مجلدات کتاب الشفا ... کتاب النکاح و هو مشتمل علی ابواب الباب الاول فی فضل النکاح و کراهة العزوبة و ما یناسب الباب ـ معنی الاخبار فی الصحیح عن محمد بن موسی بن المتوکل (ثقة) عن الحمیری(ثقة) عن احمد بن محمد (ثقة) عن الحسن بن محبوب (ثقة) عن علی بن رئاب(ثقة) عن محمد بن مسلم (ثقة) ان اباعبدالله (ع) قال قال رسول الله (ع) قد تزوجوا فانی مکاثر بکم الامم غداً فی القیامة حتی ان السقط یجییء؛ **انجام:** عن ابی عبدالله (ع) قال لا بلاعن الرجل المرءة التی نستمتع بها تم

جلد نهم بوده و کتاب نکاج و طلاق؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۵ ذیقعده ۱۱۷۸ق؛ مصحح؛ مهر: «محمد رضا عفی الله عنه» (دایره)؛ جلد: مقوایی، ۲۰۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۳۷ – ۳۷۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۵۶

آغاز: عن محمد بن عبدالله بن جعفر الحمیری عن ابیه وهرون بن مسلم عن مسعدة بن صدقة عن الصادق عن آبائه (ع) مثله؛ **انجام:** عن ابی جعفر (ع) انه کان اذا صلی بالناس صلوة فطر اوضحی خفض من صوته یسمع من یلیه لایجهر بالقرآن و المواعظ و التذکیر یوم الاضحی و الفطر بعد الصلوة

نصف دوم از جلد سوم و از صلوة اللیل شروع شده و تا اخر کتاب دعا؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۲۴ شعبان ۱۱۷۸ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «محمد رضا عفی عنه» (دایره)، «محمد بن عبدالمطلب المدعو بالرضا»؛ جلد: پارچه‌ای زرد، ۲۲۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳۷ – ۱۸۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۹

آغاز: مسای فیطول ذلک علیه فیقل یا رب اتامرونی الی النار فیقول الجبار ... الخصال فی (الضعیف)عن ابیه (ثقة) عن سلمة ... الباب الثانی فی عل ابیه (ثقه) عن سلمة ... الباب الثانی فی علل الصلوة و انواعها و المفروض و المسنون منها؛ **انجام:** اذا غیرت لون البشرة و الدع الدفع و الرکس رد الشیء مغلوباً.

انجامه: هذا آخر ما اردنا تألیفه من المجلد الثانی من مجلدات کتاب الشفا فی ابار آل المصطفی و هو الجزء الاول من کتاب الصلوة و اتفق الفراغ من تألیفه یم الجمعةثالث شهر رجب من شهور سنةالف و مائةو ثمان و سبعین و کان ذلک فی الروضة الشریفة العلوةمواجهاًللقبةالمنور و الضریح المطهر مع استقبال القبلة و ارجوا من صاحب المرقد الشریف و هو امیرالمومنین حقاً و صدقاً ان یجعله خالصاًله اذ هو وجه الله و حرر هذه النسخة مؤلفها المسکین محمدرضا بن عبدالمطلب التبریزی عفی عنهما.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۳ رجب ۱۱۷۸ق، جا: نجف اشرف حرم مطهر؛ مصحح، در بسیاری از صفحات کتاب فضایی به اندازه چند کلمه برای مشخص کردن وضعیت رجال حدیث سفید گذاشته، با خط خوردگی، است، پایان نسخه دو صفحه در بعضی از احوالات جدی المجد مؤلف مرحوم طاب ثراه از کتاب مرحوم عبدالرزاق بک مسمی به کتاب آتشکده نوشته شده در روز یک‌شنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۳۱۶ق به خط محمد بن صدر الثانی، رکابه‌دار؛ مهر: مؤلف «محمدرضا عفی عنه» (دایره)، کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ جلد: میشن بنفش مذهب، ۳۱۹گ، ۲۶ سطر (۱۲×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱/۱×۳۲/۷سم [ف: ۲۹/۲ – ۷۴۲]

۴. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلدهشتم.از مکاسب تا وصیت؛کاتب=مؤلف،بی‌تا[نشریه:۷–۵۱۶]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۸۶

آغاز: بسمله حمداً لک اللهم یامن اسمه شفاء و شکراً لک اللهم یامن ذکره دواء؛ **انجام:** و الآس شجر معروف له رائحة طیبة والعالج موضع کثیر الرمل.

همه مباحث طهارت؛خط: نسخ، کاتب = مؤلف (احتمالاً)، بی‌تا؛ با تقریظ شیخ عبدالنبی بن محمد تقی قزوینی؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن زرشکی،۳۰۲گ،۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۴ – ۳۱۴]

● الشفاء فی علل القراءات = الشفاء فی نقل اختلافات القراء / قرائت / عربی

aš-šifā’ fī ‘ilal-il-qirā’āt = aš-šifā’ fī naql-i ixtilāfāt-il-qurrā’

حریری، احمد بن محمد، ق۱۳ قمری

harīrī, ahmad ebn-e mohammad (- 19c)

در قرائات مشهور قراء قرآن و علت و سبب هر کدام از آن قرائت‌ها به ترتیب سوره‌های قرآن از فاتحه تا ناس؛ در آن از امام شهید ناصرالدین ابوالقاسم سمرقندی و شرح شاطبی و ابونصر عراقی و تیسیر نجم الدین عمر نسفی یاد شده است.

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی بنعمته تتم الصالحات ... و بعد فهذه حجج القراءات المشهورة و علل الروایات المأثورة رتبها ابوالفصل احمد بن محمد بن محمد الجرمدی البخاری ... تذکرة لذوی العقول و الالباب ... و سماها الشفاء ... و بحفظ هذه الابیات: هر کجا خط مشکلی بکشند ×× جهد کن تا برون خط باشی / ور غلط بشنوی شتاب مکن ×× تا نباید که خود غلط باشی / خامش محترم بکنج ادب ×× به که گوینده سقط باشی

انجام: قلت لان عطف البیان للبیان فکان مظنة دون الاضمار، و الحمد لله رب العالمین ...
[دنا ۱۲۰۶/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۵۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن محمود بن احمد خجندی ملقب به حلال، تا: غره محرم ۷۰۶ق؛ مصحح؛ تملک: یحیی بن عیسی نجفی به تاریخ ۱۰۲۲، ابوالقاسم جعفر بن حسین حسینی موسوی گلپایگانی به تاریخ جمادی الثانی ۱۱۵۴ در کربلا؛ ۲۰۱گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۷/۵× ۲۹سم [ف: ۱۳ - ۲۵۰]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: صابر بن محمد شیرازی، تا: ۲۶ رمضان ۱۰۹۹ق؛ ۲۴۹گ، ۲۲ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۲ - ۲۶۴۴]

← الشفاء فی نقل اختلافات القراء ← الشفاء فی علل القراءات

● **شفاء القلوب** / - فارسی
šefā'-ul-qolūb
الخوی، حسن بن عبدالمؤمن، ق۷ قمری
al-xūy, hasan ebn-e 'abd-ol-mo'men (- 13c)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۸۸۰
کاتب = مؤلف، تا: ۶۶۰ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۶۸گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۷سم [رایانه]

● **شفاء القلوب = حاشیة الشفاء = التعلیقات** / فلسفه / عربی
šifā'-ul-qulūb = ḥāšīyat-uš-šifā' = at-ta'līqāt
دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد، - ۹۴۸ قمری
daštakī šīrāzī, mansūr ebn-e sadr-od-dīn mohammad (- 1542)

وابسته به: الشفاء؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰-۴۲۸)
حاشیه استادانه‌ای بر الهیات شفاست که پس از ریاض الرضوان خود ساخته در ۲۰ «مطلب» و ۶ «فصل» و آن را تکمله‌ای برای کتاب بزرگش«ریاض الرضوان» شمرده است و متذکر شده که آنچه در آن کتاب فرومانده بدان پرداخته است. در این کتاب تسلط گسترده غیاث الدین بر حکمت مشاء و همه کتب مفصل و مختصر شیخ، اعم از شفاء و نجات و اشارات، نمایان است. هر چند که بوی حکمت اشراق نیز از کلمات او استشمام می‌شود.
آغاز: سؤالی الهی شفائی عن المتاعب الریاضیة و الکدورات الطبیعیة و التسویلات النطقیة و المباحث المنطقیة باشراق انوار من عیون حکمتك القدسیة بها یری صور الاشیاء بحقائقها منتهیا باشارات غیاث الوری ... اما بعد فان الفقیر الحقیر غیاث المشهور بمنصور یقول انی بعد فراغی عن تکمیل ریاض الرضوان و تقریر قواعد الحکمة باوضح بیان و اصح تبیان و الاستقصاء فی اقتناص اقوال القدماء و آراء الحکماء ...
انجام: ثم ان الدعوی التی ادعاها من ان واجب الوجود بذاته واجب الوجود من جمیع جهاته مما استدل علیه فی کتابه هذا و فی النجاة و رسالة له فی المبدأ و المعاد اورد دلیلا بعبارة و انی حررت قدیما رسالة فی هذا فیها تفصیل و تحصیل و من اراد فلینظر الیها و هی هذه.
چاپ: در گنجینه بهارستان، حکمت، تابستان ۱۳۷۹ش، به کوشش امیر اهری، صص ۱۹۵ - ۲۷۶ با عنوان «شفاء القلوب»؛ به کوشش عبدالله نورانی در مصنفات غیاث الدین منصور حسینی دشتکی شیرازی، جلد ۲ (تهران، دانشگاه تهران، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی: ۱۳۸۶)؛ ایران، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۰ شمسی، تحقیق و تصحیح علی اوجبی، حروفی، ۱، رقعی، ۲۷۵ص
[دنا ۱۲۰۷/۶ (۵ نسخه)؛ ذریعه ۲۰۶/۱۴]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۲۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۰گ (۶۳پ-۸۲ر)، ۲۳ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۰۱]
۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۶۱/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴۴گ (۴۲-۸۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۲۲]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۱/۲ط
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۰۲۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵ص(۱۰۱-۱۴۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۵۱]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ظهیر، تا: ۱۰۹۲ق؛ تملک: محمد باقر کاشی؛ مهر: «مرتضی» (مربع)، «رجبعلی» (بیضی)؛ ۲۵گ (۶۴-۸۸)، ۲۵ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۳۶ - ۳۵۲]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۱/۹
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۷ق؛ ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [ف: ۲ - ۳۶۶]
۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۶۷/۲
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۷ ذیحجه ۱۰۹۹ق؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۴۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵ – ۸۴]

● **شفاء القلوب** / کلام و اعتقادات / فارسی

šefā'-ol-qolūb

نظام العلماء تبریزی، محمود بن محمد، – ۱۲۷۱؟ قمری

nezām-ol-'olamā tabrīzī, mahmūd ebn-e mohammad (- 1855)

اهدا به: ناصر الدین میرزای ولی عهد
تاریخ تألیف: شب سه‌شنبه ۷ رمضان ۱۲۵۶ق
در اصول دین و کلام شیعی در یک «مقدمه» و شش «باب» و «خاتمه» که اصول دین پنج‌گانه را استدلالی و به روشی ساده نگاشته تا همگان بتوانند از آن بهره برند چون بر هر مسلمان واجب است که اصول دین خود را با دلیل قبول کند.

آغاز: الحمدلله الواحد الاحد الفرد الصمد ... اما بعد چنین گوید بنده خاکسار و ذره بی مقدار عاصی خسران مآل

انجام: پس بعد از زیارت تشییع نموده و نماز بر او کرده فنش کردیم و صحت صحبت سید را معاینهٔ دیدیم

[نسخه‌های منزوی ۹۶۶؛ رجال ایران ۵۹۰۴؛ دنا ۱۲۰۷/۶ (۶ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۳۸۸/۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الثانی ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۱۱۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۴سم [ف: ۳ – ۵۲۱]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «محمد بن عبدالکریم الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۳۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** الائمة الابرار علیهم السلام تمت الرسالة فی یوم الجمعة فی شهر ربیع الثانی فی سنة ۱۲۵۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۵۷ق؛ نسخه را مؤلف به خان لر میرزای احتشام الدوله بخشیده (ص ع به خط خانلر) و در ذیقعده ۱۲۷۰ در کتابخانه او بوده است (ص ۱) و به ارث به نصر الله میرزا رسیده و او به مداح بروجردی بخشیده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۳گ، ۱۷ سطر (۷×۱۴) ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۳ – ۳۴۲۳]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: زین العابدین بن محمد علی جهرمی فارسی، تا: ۱۲۵۸ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۸۳گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲ – ۱۰۲]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** هر آن مرد که سخن او را نشنود، ال دباری اشر ید بر شمی انوخی ادرش

نام کتاب به قرینه آغاز نسخه تصحیح شد. این رساله در فهرست به نام اصول دین آمده است و به خط مؤلف دانسته؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۵۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ – ۳۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: ریحان الله موسوی در جمادی الثانی ۱۳۱۹ با مهر «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۶گ، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۸ – ۳۲۸]

● **شفاء المجدور** / طب / فارسی

šefā'-ol-majdūr

مدراسی دهلوی، احمدالله خان، – ۱۲۱۸ ؟ قمری

medrāsī dehlavī, ahmad-ol-lāh xān (- 1804)

جامع فروع و اصول جدری (آبله) و حصبه و عوارض و درمان آن به‌گونه‌ای که احتیاجی به کتاب‌های دیگر نیفتد، در پنج «فصل»: ۱. جدری و اقسام و اسباب و علائم آن؛ ۲. بیان حصبه؛ ۳. علاج جدری و حصبه؛ ۴. حفظ اعضا از آفت جدری و حصبه؛ ۵. قلع آثار جدری.

آغاز: حمد لایزال و ثنای با کمال حکیمی را سزد که تأثیر بر دوائی و تدبیر بر دائی بدست او بود اعنی ذات او سبحانه و تعالی.

[دنا ۱۲۰۷/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۵۱۹/۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۷۸/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** دیگر ترمس و نخود سیاه بکار برند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۹ جمادی الثانی ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۹گ (۴۲پ–۵۰ر)، ۱۷ سطر، اندازه:۱۴× ۲۲/۵سم [ف: ۲۲ – ۱۵۶]

← شفاء المرض ≻ علامات جلیه
← شفاء المرض ≻ شفاء المریض
← شفاء المرضی ≻ تحفة الوری

● **شفاء المریض = طب شهابی** / طب، شعر / فارسی

šefā'-ol-marīz = tebb-e šahābī

قوام ناگوری، شهاب الدین بن عبدالکریم، ق۸ قمری

qavām-e nāgūrī, šahāb-od-dīn ebn-e 'abd-ol-karīm (-

14c)

تاریخ تألیف: ۱۰ شوال ۷۹۰ق

به نظم و در پزشکی در ۱۶۴ (برخی ۱۶۶) «باب» با یک مقدمه به نظم و فهرست باب‌ها به نثر. در آغاز آن آمده که به گفته پزشکان هند سبب بیماری سه است با دو بلغم و تلخه و به گفته پزشکان ایران اینها است با خون. در پایان سرگذشت او آمده و دارد که در زمان سلطان شهاب بزرگان ما از غزنی به ناگور رفتند و فرمانروا شدند و ملك محمد ۷ یا ۸ سال در آنجا فرمان راند و استاد من حسام علی بود و کامل محمد کابلی و نزد اینها درس خواندم حسام علی مرا مسلمان کرد و نزد جوکیان نیز رفتم و از آنها هم پزشکی آموختم و من به خواهش یاران به نام شهنشاه این کتاب را ساختم در این تاریخ: «ز هفصد زیادت نود سال بود ×× دهم روز از ماه شوال بود». او می‌نویسد که پدرانم به کارهای دولتی می‌پرداختند و پدرم به دستور حسام علی دیوان و مساحت و سیاقت را ترک گفت و به بازرگانی پرداخت. می‌گوید که من از مسلمان‌هایی که معالجه می‌کردم وفایی نمی‌دیدم ولی هندوها مرا بسیار گرامی می‌داشتند. سپس می‌نویسد: «درین خطه اسلام را حال نیست ×× ندانم که جای دیگر حال چیست». (دانش پژوه)

آغاز: نخستین کنم نوک خامه روان ×× به توحید پروردگار جهان / خداوند خلاق ارض و سما ×× که نه جسم دارد نه او راست جا / ... طبیبی نکردم بسی سالها ×× ولی به طمع خاص بهر خدا / مریضی که از من دوا یافته ×× ز فضل الهی شفا یافته / دوای من ار نفع نارد ترا ×× مرا بد نگویی ز بهر خدا ... و بعد از چند بیت گوید: اساسش نهادم صد و شصت باب ×× شفاء المرض کردم این را خطاب / سبب گویم این شرح از این کتاب ×× چنین رنج بهر چه براه شهاب/ ... دلم گفت ای پور عبدالکریم ×× که هیچست دنیا و فرزند و سیم/ ... نصیحت بجانست اگر بشنوی ×× ترا داد ایزد چون طبع قوی / کتاب به حکمت به نظم اندر آر ×× که بعد از تو ماند مگر یادگار / ز طبع ضعیفی که من داشتم ×× چنین طب منظومه پرداختم ... و در پایان مقدمه گوید: الهی به حق نبی الهدی ×× ختوم رسل خاتم انبیا / محمد شه جمله پیغمبران ×× که از عشق رویش سرشتی جهان / به حق ابوبکر ای کردگار ×× که شد ثانی اثنین در روزگار

انجام: در این طب منظوم ای ذاالکرم ×× نرندم به جز نفع مردم قلم / بگفتند یاران من کی شهاب ×× بنام شهنشاه کن این خطاب / بگفتم که چو شاه شاهان خداست ×× بدرگاه او بندگی جمله راست / من این طب بنام خدا ساختم ×× جزای ثوابم از آن خاستم / چو فضل خدا بود و سعی شهاب ×× مرتب شد ابواب هذا الکتاب / ز هفتصد زیادت نود سال بود ×× دهم روز از ماه شوال بود / نوشته بماند سیه بر سفید ×× نویسنده را نیست فردا امید

چاپ: ایران، تهران، ۱۳۸۴ش، این منظومه با عنوان «شفاء المرض» و «طب شهابی» در دانشگاه علوم پزشکی تهران چاپ شده است.

[الذریعة ۵۵۵/۹ و ۲۲۴/۱۹ و ج۹/۲، ص۵۵۵؛ نسخه‌های منزوی ۵۵۴۳/۱؛ دنا ۱۲۰۷/۶-۱۲۰۸ (۲۱ نسخه)؛ مشترک پاکستان ۶۰۸/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۵۱۹/۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۷۵ ض

بی‌کا، تا: قرن ۸ [د.ث. مجلس]

۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۶

آغاز: یک موی از بیخ او برکند ×× بر آنجای داغی به سوزن کند؛ **انجام:** پولاد از منصوب مریخ است نر و ماده است آنکه سخت است نراست و آنکه نرم است ماده است در اکثر ماده کار آید و از شنگرف کشته شود ...

از باب ۳۶ را داراست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۹۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۸۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۶۸/۲

آغاز: خداوند غفار رب جلیل ×× که فضل تو عامست و رحمت سبیل / گنهکار و ماخوذ بنده شهاب ×× که اندر ازل هست عاصی خطاب / شهاب شکسته بهر صبح و شام ×× درود تو آرد همیشه بکام / دلم گفت ای پور عبدالکریم ×× که هیچست دنیا و فرزند و سیم / کتابی ز حکمت بنظم اندر آر ×× که بعد از تو ماند مگر یادگار / دلم چون چنین دلنوازی نمود ×× طبیعت درین باب راضی نمود / ز طبع ضعیفی که من داشتم ×× چنین طب منظوم پرداختم / اساسش نهادم صد و شصت باب ×× «شفاء المرض» کردم این را خطاب؛ **انجام:** پس از آن یک بند تاریخ که یاد شده است: الهی هر آنکس که این خط نوشت ×× عفو کن گناهش عطا کن بهشت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۸گ (۲۷-۱۷۴)، ۲۱ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۰۰۶]

۴. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۶۰

آغاز: کنون از هیبت تیغش گرفته است و کوهان؛ **انجام:** حق تعالی بفضل خود صحت بخشد و پرهیز از جمیع ترشی و شیرینی و شور کند. فاما عاقبت خیر باشد تمت تمام شد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سده ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۵۴ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [نشریه: ۳ - ۳۱۵]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۲-۵/۱۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** همین نفع کشنیز تر آورد ×× اگر آب او اسب رامی دهند. ادویه بستگی شکم اسب ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ پس از منظومه در چند صفحه ترجمه لغات از باب الراء تا باب المیم به تاریخ

۱۲۹۷ و چند برگ مطالب طبی از جمله در ذکر صفت و خاصیت طبی اشیاء و گیاهان و ادویه با تاریخ ۱۲۹۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، مذهب، ۹۳گ، ۱۶–۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۷۰۹]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۲۵

آغاز: طعام بد گرسنگی صادق دهند و پرهیز ... نوع دگیر بیخ بید انجیر و سندهی یکجا بسایند و در پیشانی طلا کنند در دفع گردد؛ **انجام:** و هر کدام که علامت باشد بدین طریق باید شناخت و الله اعلم بالصواب. من نوشتم صرف کردم روزگار ×× من نمانم این بماند یادگار / نوشته بماند سیه بر سفید ×× نویسنده را نیست فردا امید؛

خط: نستعلیق، کا: عبدالله، تا: ۲۲ ذیحجه ۱۰۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمعی مشکی، ۲۴۹گ، ۲۰ سطر (۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۳۳ – ۵۶۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۳۰

آغاز: برابر؛ آغاز ضمیمه: باب هفدهم در بیان برص سفید؛ **انجام:** بشوق خویش نسخه کردم تمام ×× منم عاجز مرا بخواند رام بل نام؛ انجام ضمیمه: یازده روز هر چه بکف آید بخورد

خط: نسخ تحریری، کا: قاسم، تا: قرن ۱۲، به جهت غلام محمد؛ محشی، مذیل است به ۱۶ برگ کتاب ناقصی به فارسی از باب هفدهم در بیان برص سفید تا باب شصت و سوم در فضیلت‌مندی بوتی در علاج الامراض؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: حنایی، ۹۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۹ – ۳۱۶]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** چویایی بمیری نیابی عنایت ×× بدنبال این علم بودن خطاست

خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع، تا: ۱۱۳۰ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی، ۱۱۷گ، ۱۳ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۵ – ۳۹۰]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۸۳/۹

آغاز: باب بیستم در بیان شب کوری باب بیست و یکم در بیان ... کردن و تنگ شدن چشم؛ **انجام:** ز فضل خدا بود سعی شهاب ×× مرتب شد أبواب هذا الکتاب / زهفصد زیادت نود سال بود ×× دهم روز از ماه شوال بود

خط: نستعلیق ماوراء النهری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۸۸گ (۱۳۳–۲۲۰)، ۱۷ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۲۹ – ۴۶۷]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** ادویه باد قیصر: اگر باد قیصر شود اسب را ×× دواء مجرب بگویم ... / هلیله سیاه و نمک سنگ هم ×× دگر زیره انگزد ششش ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور مشکی، ۹۰گ، ۱۶سطر(۸×۱۵)،اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۵۱ – ۱۱۴]

۱۱. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۱۷

انجام: بفرمان روزی ده جمله خلق ×× رود ناحق خوک آماس حلق

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۸۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴× /۲۰سم [ف: – ۱۱۴]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۷۷

آغاز: ... رسیده بجبریل فرمان چنین؛ **انجام:** گرفتم بسی نبض مرد و زنان ×× بدیدم بسی پول پیر و جوان

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج فرنگی، ۱۰۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۹ – ۳۱۷]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: یحیی قرشی، تا: غره ربیع الاول ۱۲۲۷ق؛ جلد: گالینگور مشکی، ۹۶گ (۱پ–۹۶پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۸ – ۵۴۰]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۱۴۱

بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق، خریداری از سارا مجتهدی [رایانه]

۱۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** نوع دیگر چوختام ظاهر شود در زمان بر و سوره فاتحه را بخوان

مشتمل بر ۱۶۰ باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۶۹ص (۳۷–۱۰۵)، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳ – ۱۱۲۱]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۰۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ز هفصد زیاده نود سال بود ×× دهم روز از روز شوال بود

در ۱۶۰ باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۶۵ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: قهوه‌ای [ف: ۵ – ۴۶۲]

۱۷. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۰۸/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۳ رجب ۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۲گ (۱ر–۹۲پ)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: – ۱۰۹]

۱۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۸۳/۳

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ... درود و تحیه رسانم زجان ×× بدان روضه ختم پیغمبران؛ **انجام:** چو در تب شوی گرسنه ای پسر ×× بجز آش از منگ خشکش مخور / چو در تب از وجودش بکل رود ×× نشاید که یکهفته روغن خورد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ جلد: چرمی، ۵۶گ، ۱۶–۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ – ۹۲۳]

۱۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۷۸

آغاز: ... نوزدهم در آب فرود آوردن چشم؛ **انجام:** چو فضل خدا بود و سعی شهاب ×× مرتب شد ابواب هذا الکتاب / ز هفتصد زیادت نود سال بود ×× دهم روز از ماه شوال بود

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (یک برگ از آغاز

فهرست مطالب افتاده)؛ کاغذ: هندی، جلد: چرمی، ۱۱۸گ، ۱۳– ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲ – ۹۲۳]

۲۰. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۶۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** زفضل خدا بود سعی شهاب ×× مرتب شد ابواب هذا الکتاب / زهفتصد زیادت نود سال بود ×× دهم روز از ماه شوال بود

بی‌کا، بی‌تا؛ از ورق ۱۰۴–۱۳۴ فرهنگ طبی به فارسی و از ورق ۱۳۴–۱۳۸ کتاب مخزن الحکمه تألیف اسماعیل کوفی به شعر فارسی است: «هذا لکتاب مخزن الحکمه از گفتار اسماعیل کوفی بسم الله الرحمن الرحیم. بود نزد حکیمان خردمند ×× کلید گنج دل نام خداوند ...»، سپس ۶ ورق از کتاب طبی حکیم یوسفی است؛ ۱۰۳ص (۱ر–۱۰۳پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [نشریه: ۳ – ۳۲۶]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۶۰/۱–۶/۱۵۰

آغاز: بسمله باب اول در آغاز کتاب. بقول حکیمان هندوستان ×× که چون داخل تلخه گویند شان / سه چیز است آلات رنج بدن ×× شنو تا بگویم به پیش تو من؛ **انجام:** ز فضل خدا بود وسعی شهاب ×× مرتب شد ابواب هذا الکتاب / زهفصد زیادت نود ساله بود ×× وهم روز از ماه شوال بود / شد اتمام از فیض حی ایام ×× به تاریخ مذکور این والسلام

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۹گ، ۱۳–۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ – ۲۷۰۹]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۳۴ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۵۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۴۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا شیخان [رایانه]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۱۴–ف

نسخه اصل: بادلیان ۱۵۸۵ فریزر ۲۰۴؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹۶گ، ۲۵ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۱۳۵]

۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۴۲–۱۱/۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** به زحمت به یک جان ویک تن شوند ×× چو صحت شود زود ودشمن شوند / حمار است نزدیک صاحب خرد ×× که داروی صحت به دشمن دهد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۸۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۵ – ۲۷۰۹]

● **شفاء المریض = شفاء الامراض** / طب / فارسی

šefā'-ol-marīz = šefā'-ol-amrāz

نور عالم هندی، محمد، ق۱۳

nūr 'ālam-e hendī, mohammad (- 13c)

وی صاحب «فوائد طبی» یا «مجربات نور عالم» است که در مقدمه آن از استادش حکیم «ذکاءالله خان (بن اسحاق خاقانی)» و برادر خود «محمد قطب عالم» یاد کرده است. کتاب مفصلی است در چند باب که مؤلف پس از ذکر نام بیماری و تعریف آن، نسخه‌هایی برای درمان آن بیان داشته است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۰۲۵

آغاز: بسمله. حمدله. اما بعد حمد و صلوة می‌گویند بنده ضعیف گنه کار شرمسار امیدوار مغفرت پروردگار؛ **انجام:** چهل و هشت درم پخته یک سیر فرخ شاهی که بالفعل مربع است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۹ – ۳۱۵]

● **شفاء المسلمین** / کلام و اعتقادات / فارسی

šefā'-ol moslemīn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۲۵

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی خلق الانسان علمه البیان؛ **انجام:** میان بنی هاشم و بنی امیه و امتثال ان کافران

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ [رایانه]

● **شفاء المؤمنین** / طب / فارسی

šefā'-ol-mo'menīn

حیدری، سیف، ق۸ قمری

heydarī, sayf (- 14c)

اهدا به: سلطان ابراهیم شاه

تاریخ تألیف: ۷۸۲ق

قواعد پزشکی و دستورات طبی را که مؤلف به تجربه یا از کتاب‌هایی که در حیدر آباد به دست آورده بود، تحصیل کرده، در این کتاب گرد آورده و دارای دارای نود «باب» و دویست و سی و دو «فصل» است.

[دنا ۱۲۰۸/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۵۲۱/۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۶۶

آغاز: رسول پاک درگاه خدائی ×× که کرده فقر اندرپاشاهی / پیغمبری که نفس میمونش شفا بخش بیماران؛ **انجام:** اگر چه دلیل مرگ دیگر بسیار بود اما بچندی اختصار کرده شد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، چند برگ پس از کتاب دارای مطالب گوناگون و فهرست داروها به ترتیب حروف؛ تملک: فخر الاطبا به تاریخ ۱۲۸۵؛ مهر: «فخر الاطبا» (بیضی)؛ جلد: تیماج نیلی، ۳۱۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱۶ – ۲۴۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۲۹–ف

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق [فیلمها ف: ۳ – ۹۶]

● **شفائیه** / عرفان و تصوف / فارسی

šefā'īyya

طوسی، فضل الله بن علاءالدین، - ۹۱۴ قمری

tūsī, fazl-ol-lāh ebn-e 'alā'-od-dīn (- 1509)

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۴۷/۲۰

آغاز: الحمد لله الذی هو الاول و الاخر و الظاهر و الباطن و لا آخر لاولیته ... رباعی: اول همه او بینم و آخر همه او ... و نام برده می‌شود این عجالة ربانیه بشقائیه؛ **انجام:** التماس از اخوان صفاو خلان وفا آنکه چون عرصه معانی کلام ... یا رب بنیاز اشک ریزان جهان ×× یا رب بدعاء صبح خیزان زمان / سر گشته عماد بیدل حیران را ×× از ظلمان و از حجاب هجران برهان

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۵۱۶]

● **شفائیه** / طب، آداب و سنن / فارسی

šefā'īyya

شفایی، ق ۱۰ قمری

šafā'ī (- 16c)

تاریخ تألیف: ۹۵۱ق

کتابی است در باب کلیات و جزئیات معالجات حمیات (تب) مشتمل بر «مقدمه» و سه «مقاله» و «خاتمه»: مقدمه در معنی طب و تعریف و تقسیم حمیات؛ مقاله ۱. مشتمل بر دو «باب»؛ مقاله ۲. مشتمل بر پنج «باب»؛ مقاله ۳. در حمی دق؛ خاتمه مشتمل بر دو «بخش». مؤلف این کتاب را با استفاده از موجز القانون تألیف کرده است و طبق شعر آخر نسخه تاریخ تألیف آن سال ۹۵۱ق می‌باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۳۱

آغاز: بسمله. حمد بیحد و غایت حکیمی را که بقدرت کامله الصناعة لقد خلقنا الانسان بنیا ابدا انرا بصورت حسنه؛ **انجام:** ز من سال اتمام آن را ار بجوئی ازین قطعه بطلب هر مصرع آن تمت الرساله الشفائیه فی الحمیات

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۴گ (۵۵پ–۸۸پ)، ۱۵–۱۷ سطر (۸/۳×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [رایانه]

● **شفائیه = پاتولوژی** / طب / فارسی

šefā'īyya = pātoložī

اشلیمر، فلمنکی، ق۱۳ قمری

ešlīmer, felemenkī (- 19c)

مترجم: یزدی تهرانی ، عبدالکریم بن اسماعیل ق۱۳ قمری

تاریخ تألیف: ۱۲۷۴ق

از اشلیمر فلمنکی است و در پایان آن از زینة الابدان خود که به دستور ناصرالدین شاه ساخته است یاد نموده است. ماتن معلم دارالفنون در روزگار ناصرالدین شاه (۱۲۶۴–۱۳۱۳ق) بوده و آن را در دو مقاله در پاتولوژی نگاشته است: مقاله ۱. درباره بیماری‌های عمومی که در بدن پیدا می‌شود؛ مقاله ۲. در باب بیماری‌های خصوصی شامل سه باب در امراض آلات نفسانی و در امراض آلات تغذیه در امراض آلات تناسل و نیز در امراض آلات تغذیه شامل پنج «فصل»: ۱) در امراض آلات هاضمه، ۲) در امراض آلات جاذبه، ۳) امراض آلات تنفس، ۴) امراض دوران دم، ۵) امراض ترشحات و مندفعات.

آغاز: بسمله. چنین گوید این بنده درگاه جهان پناه حکیم شلیمر فلمنکی معلم علم طب مدرسه مبارکه دارالفنون که پس از مدت مدید که در دولت علیه ایران بجان نثاری.

چاپ: تهران، ۱۲۸۰ق، سنگی، ۵۹۳ص

[نسخه‌های منزوی ۵۵۵/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۵۲۲/۵؛ دنا ۱۲۰۸/۶ (۱۰ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱– شفائیه (منتخب)؛ طبیب یزدی، عبدالله (–۱۱)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۴۶

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۶۱ص، ۱۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۵ – ۴۱۲۵]

۲. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۷۷

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴۱ص، قطع: ربعی [نشریه: ۳ – ۲۲]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۶۲

تذکر: در فهرست بدون نام مترجم و با عنوان «پاتولوژی». جلد دوم از فصل چهارم درامراض مختص به حواس خمسه ظاهره تا بیان ششم در تغییرات جسمانیه بول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخرقرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سیاه، ۱۷۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۴سم [ف: ۲ – ۶۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۱۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هر چند این عمل بسیار زحمت دارد ولی در هر صورت عین احتیاط است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۹ رجب ۱۲۹۲ق، به جهت نور چشمی حسن خان در حضرت عبدالعظیم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۰گ(۱۱۸پ–۲۰۷پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۰ – ۲۹۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۱۸

از باب دوم مقاله دوم است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج کبود، ۳۳۲ص، ۱۵ سطر

(۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱۵ – ۴۰۸۷]

۶. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۷۱

جلد دوم کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی بن میرزا محمد حسین نائینی اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۸ محرم ۱۲۹۴ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج نیلی، ۱۹۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: – ۴۱]

۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** چون در فقرات مخصوصه بخود تفصیل بیان شده اند مجددا در اینجا بتفصیل لازم ندارد تمام شد دو جلد شفائیه در ۸ رمضان المبارک(کذا).

ج۱-۲؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸ رمضان ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج ماشی، ۴۳۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۳۳۰]

۸. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** گفتار پنجم در امراض آلات لامسه که عبارت از امراض جلدیه بود و چون در رساله موسوم بر زینة الابدان به تفصیل این امراض را بیان نمودیم لهذا تکرار او در اینجا لازم نیست، و السلام تمت

خط: نستعلیق، کا: ابوتراب حسینی اصفهانی، تا: ۲۵ شعبان ۱۲۹۶ق؛ فهرست مطالب کتاب به زبان فارسی و فرانسوی؛ واقف: سید ناصرالدین، ۱۳۲۹/۱۲/۱۳؛ جلد: مقوا با روکش پارچه‌ای، ۲۰۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: – ۱۲۸]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۳۵

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۲۵ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۹ – ۱۲۷]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۴۲-۳۵/۱۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بآب سرد تغسیل نموده در الکل که درحین جوش باشد حل سازند تا در وقت سرد شدن ید وفورم به شکل فلسهای زرد جدا خواهد شد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ – ۲۷۱۱]

● **شفائیه (منتخب)** / طب / فارسی

šefā’īyya (mn.)

طبیب یزدی، عبدالله، ق۱۱ قمری

tabīb-e yazdī, ‘abd-ol-lāh (- 17c)

وابسته به: شفائیه = پاتولوژی؛ اشلیمر، فلمنکی (–۱۳)

[دنا ۶/۱۲۰۸ (۳ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۳۷۳۵/۵؛ پزشکی ایران ۲۸۴؛ طب بغداد ۳۶۵؛ الطب الصیدلیه ص ۳۶۵]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۸/۱

خط: نستعلیق، کا: حسین مشهور به بابا شیخ بن احمد، تا: پنج‌شنبه شعبان ۱۳۱۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۸گ (۶پ-۲۸۳ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۸۹]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ – ۹۲۳]

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۰

همان نسخه بالا [نشریه: ۴ – ۴۷۹]

● **شفائیه در معالجه حمیات** / طب / فارسی

šefā’īyye dar mo‘āleje-ye hommayāt

رساله‌ای در معرفی و معالجات اقسام تب‌ها که در یک «مقدمه» و دو «مقاله» و یک «خاتمه» تنظیم شده: مقدمه: در معنی طب و تعریف و تقسیم حمیات؛ مقاله اول: مشتمل بر دو «باب»: معالجات بر وجه کلی و معالجه حمی یوم.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۸۴/۳

آغاز: حمد بیحد و عنایت حکمی که بقدرت کامل الصناعة ... و بر آل ابرار آن حضرت ایشان هادی کلیات و جزئیات معالجاتست وبان خاصیت موثر ... مقدمه در معنی طب و تعریف و تقسیم حمیات؛ **انجام:** از هر یک و دودانگ مجموع را در یک کاسه آب طبخ کرده و از کرباس گذرانیده مغز فلوس هفت مثقال ترنجبین ده مثقال ضم نموده باید داد

خط: نستعلیق، کا: حبیب الله بن یوسف زنجانی، تا: ۱۳۰۲ق؛ مجدول؛ ۱۷گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۳ – ۱۲۹۰]

← الشفاعة > الشفاعة و من یشفع له یوم القیمة

● **الشفاعة** / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šafā‘a

تبریزی، عبدالرحیم بن ولی محمد، ق۱۳ قمری

tabrīzī, ‘abd-or-rahīm ebn-e valī mohammad (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۹ ربیع الثانی ۱۲۵۸ق؛ محل تألیف: تهران

در بیان حقیقت شفاعت و مباحث مربوط به آن.

آغاز: بسمله نحمدک یا رب نفسی و عقلی و لسانی حمداً ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۹۸/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ روی برگ اول اشعاری از صاحب بن عباد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۴ص (۱-۱۴۴)، ۱۶-۲۸ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۳۲ – ۳۰۸]

● **الشفاعة** / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šafā‘a

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۳/۳۴

منقول از علامه در شرح تجرید؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد

قاسم بن محمدرضا، تا: ۱۸ شعبان ۱۱۰۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۳ص (۴۳۸–۴۴۰)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۲ – ۲۲۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۳۸/۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: جانمازی [میراث شهاب: س۹ش۲ – ۲۸]

۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۶/۳

کا: محمد تقی دزفولی، تا: ۱۲۵۹ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱ – ۵۱۶]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۵/۱-۳/۱۱۵

آغاز: بسمله فصل فی شفاعة نبینا لاشک مما یجب الایمان به لتواتره و وقوع الاجماع علیه ثبوت الشفاعة لسیدنا و مولانا محمد صلی الله علیه فی اراحة الناس من الموقف و اختصاصها به فامر مستفیض مشهور من الصحاح ففی روایة انس وابی هریرة؛ **انجام:** و شفعهم لجوزوا ان یکون غیره من سائر الرسل مثله فی ذلک

فایده کوتاهی است در اثبات جواز شفاعت برای پیامبر گرامی اسلام (ص) برگرفته از روایات اهل سنت، گویا فصلی از کتابی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲گ، ۲۳ سطر [ف: ۴ – ۲۰۲۹]

● **شفاعت** / کلام و اعتقادات / فارسی

šafā‘at

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸۳۸

نسخه‌ای در شناخت ائمه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶/۲×۲۰/۵سم [رایانه]

● **الشفاعة الختمیه** / کلام و اعتقادات / فارسی

aš-šafā‘t-ol-xatmīyya

تهرانی، محمد رضا، ق۱۴ قمری

tehrānī, mohammad rezā (- 20c)

دارای «مقدمه» و سه «باب» و «خاتمه»: مقدمه مشتمل بر پنج «فصل»: ۱) بیان معنای ختمیت، ۲) اثبات ختمیت رسول اکرم (ص) به ادله نقلی، ۳) اثبات ختمیت به ادله عقلی مشوب به نقلی، ۴) اثبات ختمیت به ادله عقلی، ۵) بیان افضلیت رسول اکرم (ص) به طریق دیگر غیر از خاتمیت؛ باب ۱. تحقیق معنای شفاعت و رسالت و تقسیم هر یک به دو قسم؛ باب ۲. اثبات شفاعت برای آن حضرت؛ باب ۳. معنای حساب و کیفیت آن؛ خاتمه در تحقیق اینکه جمیع امور اخرویه از سؤال قبر و صراط و میزان و تطائر کتب و حوض و وسیله و لواء و غیر آنها که رسول اکرم (ص) خبر داده‌اند صاحب و مالک و متصرف همه آنها آنجناب است یا بالتصدی و المباشرة و یا بالاستخدام و الاستتباع.

آغاز: بسمله. پس از حمد و سپاس حضرت داور دادگر و پس از ستایش و نیایش دادار جهان آفرین جهان پرور ...

انجام: الحمدلله رب العالمین تمت هذه الرساله

[دنا ۱۲۰۹/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۸۸/۹]

۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۶۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ ۳۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲ – ۷۸]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۱۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [فهرست عراقی: ۱ – ۳۶۶]

● **الشفاعة و من یشفع له یوم القیمة** / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šafā‘a wa man yušfa‘ la-hū yawm-al qīyma

ناجی، ابراهیم بن محمد، ۸۱۰ – ۹۰۰ قمری

nājī, ebrāhīm ebn-e mohammad (1408 - 1495)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۷۱/۴

آغاز: قال شیخنا المملی کان الله له فی الدنیا و الاخرة الشیخ ابراهیم الناجی املاء من لفظه الحمدلله الذی علمنا مالم نکن نعلم؛ **انجام:** و انه یقال له سل لقط واشفع نشفع

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹، جا: دمشق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲گ (۲۰۶پ–۲۰۷پ)، اندازه: ۱۳/۸×۱۸سم [ف: ۵ – ۱۷۲]

← شفای خانی ⟵ شفاء المریض

● **شفعه** / فقه / فارسی

šof‘e

مجموعه سؤالاتی و جواب‌هایی است با عناوین «اگر بگوئی تو، می‌گویم من» در بحث فقهی شفعه. ظاهراً ترجمه رساله‌ای است به عربی در این بحث.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۴۳/۲

آغاز: بدانکه مشفق شده است کلمه اهل قبله یعنی اتفاق کرده اند علماء اهل اسلام بر ثبوت شفعه؛ **انجام:** از جهت آنکه شرعیت شفعه از برای دفع ضرر است پس مندفع نشود به ضرر.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۴ق؛ مصحح؛ ۷گ (۵۱پ–۵۷پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۷۰]

● **الشفق الفلق** / هیئت / عربی

aš-šafaq-ul-falaq

بیرجندی قاینی، محمد علی بن محمد اسماعیل، ۱۲۲۴ – ۱۳۰۵ قمری

bīrjandī qāyenī, mohammad ʻalī ebn-e mohammad esmāʻīl (1809 - 1888)

شرح و حواشی:

۱– فجر و شفق (در بیان)؛ بیرجندی قاینی، محمد علی بن محمد اسماعیل (۱۲۲۴–۱۳۰۵)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۰۰

آغاز: بسمله . بحمدک یا من دلع لسان الصباح بنطق تبلجه و شرح قطع اللیل المظلم؛ **انجام:** اللباب الثامن فی طریق استخراج ساعات ما بین الطلوعین و نحن استخرجنا ساعات ما بین الطلوعین فی بلدتی اصفهان و طهران و وصفنا شرح العمل فی الجدول لیکون دستو العمل للمحاسبین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در آغاز یادداشتی است که این نسخه را اصل و به خط مصنف یاد کرده؛ مهر: «حکیم الهی»؛ یادداشتی به امضای سید جلال الدین طهرانی به تاریخ ۳ مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷گ، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۳ – ۸۱]

● **شفقة النورانیه** / فضایل و مناقب / فارسی

šafaqat-un nūrānīya

رساله مختصری است در معنی «ام ابیها» و این که به چه سبب حضرت فاطمه زهرا (س) را بدین نام نهاده‌اند، در پایان این عبارت «قدتم شفقة النورانیه فی ...» آمده که ظاهراً نام رساله می‌باشد ولی در منابع موجود نشانی از این نام نیافتیم.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۸۳

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی ... بزواهر جواهر اسمائه جبهه کل ذی بال و تزین بغوالی لالی حمده و ثنائه؛ **انجام:** بر ناظر این توجیهات باد بمراجعت کتب اخبار ائمه اطهار صلوات الله علیهم اجمعین تا از برای هر یک ازین توجیهات شواهدی یابند نیکو و مطابق او واسلم علی من الهدی

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق؛ در برگ ۸۱پ قصیده‌ای به فارسی در منقبت امام حسین (ع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۷۶پ–۸۱)، ۱۳ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۶/۳×۲۱سم [رایانه]

↩ شفیق الناظرین و رفیق المسافرین ← زاد المسافر

↩ شق الاکمال فی شرح قواعد الاحکام ← کاشف النقاب عن وجوه الصعاب

● **شق القمر** / عرفان و تصوف، تفسیر / فارسی

šaqq-ol-qamar

ترکه اصفهانی، علی بن محمد، – ۸۳۶ ؟ قمری

torke esfahānī, ʻalī ebn-e mohammad (- 1433)

رساله‌ای است در شق القمر و داستان نبی اکرم (ص)، که از جنبه ادبی از نمونه‌های خوب نثر فارسی قرن ۹ است. مشتمل بر دو «بخش» و هر کدام دارای هفت طبقه است: طبقه ۱. اهل ظاهر و تقلیدند که وقوع شکافتن ماه را قطعی و سؤال از چگونگی آن را بدعت دانند؛ طبقه ۲. متکلمان اسلامی که آنها نیز اهل ظاهرند ولی از مرتبه تقلید گذشته و به سرحد یقین رسیده‌اند، اینان هم معتقد به وقوع آن می‌باشند به گفته اینها خداوند فاعل مختار است و جرم فلک همچون دیگر اجسام عنصری محسوس است و با اراده و اشاره خداوند هیچ بعدی ندارد که قمر شکافته شود؛ طبقه ۳. حکما و متکلمان متأخر اسلامی هستند به گفته اینها قمر محسوس چون جزئی از فلک است و استیلای بر محالات صورت نپذیرد پس شکافتن قمر در قرآن معنی دیگر دارد؛ طبقه ۴. اشراقیان؛ طبقه ۵. صوفیان و اهل شهود؛ طبقه ۶. رمز خوانان؛ طبقه ۷. مرتبه اولو الایدی و الابصار. مؤلف در بیان معنی ساعت نیز اقوال طبقات هفت‌گانه را آورده است: ۱) فقها و محدثان، ۲) متکلمان و اهل فکر، ۳) مشائیان، ۴) اشراقیان، ۵) صوفیان، ۶) ارباب علم، ۷) مرتبه اولو الایدی و الأبصار. در پایان «تمهید القواعد» خود از آن یاد کرده است.

آغاز: بسمله، الحمدلله و ولیه و الصلاة علی محمد نبیه روزی از روزها که به یاری دولت و اقبال و همراهی ایشان.

انجام: پیش ازین درین رساله کنجایی ندارد اگر طالبی را حوصله ذوق طلب بیشتر کند در مبسوطات مطالعه نماید و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین.

چاپ: در چهارده رساله فارسی، با تصحیح موسوی بهبهانی و ابراهیم دیباجی چاپ شده

[دنا ۱۲۰۹۱۲۱۰/۶ (۲۴ نسخه)؛ الذریعة ۲۰۹/۱۴ رقم ۲۲۲۶؛ نسخه‌های منزوی ۱۲۶۱/۲؛ فهرستواره منزوی ۱۸۶/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** که خدام ایشان را معلومست و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطیبین و عترته الطاهرین و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸–۸۴۱ق؛ تملک: محمد حسین حسینی در تبریز در ۱۰۱۶ق؛ مهر: «عبده علی نوری ۱۱۹۶ هـ» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲ – ۲۳۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۵۰/۱۸

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمود متطبب تولمی گیلانی، تا: ۸۶۶ق؛ جلد: مخمل قرمز، ۵گ (۱۷۹پ–۱۸۳ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۱۲ – ۲۲۸]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۰؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱ – ۱۵۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۰۴/۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و در لفظ ساعت اشعار به بیشتر اینها که گفتم هست ... و الحمد لله رب العالمین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۰۳ و ۹۰۴ق، جا: مسعودیه یزد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰ص (۱۶۳–۱۷۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۳۲ – ۱۴]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۸۰/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ ذیحجه ۹۸۱ق؛ ۳گ (۱۵۸–۱۶۰)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۳۶]

۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۰۱/۴
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۱گ (۴۶پ–۵۶ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [نسخه‌پژوهی: ۳ – ۱۶۹]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۰۱/۳۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و در لفظ ساعت اشعار به بیشتر اینها که گفتیم هست بطریقی که خدام ایشان را معلوم است و السلام علی محمد و آله الطیبین و عترته الطاهرین (تمت)
تذکر: نام مؤلف در نسخه نیامده و از نسخه مرعشی ۲۲۸/۱۲ مستند گردید؛ خط: نستعلیق، کا: رضا بن موسی کشمیری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۶ص (۲۹۹–۳۰۴)، ۲۸ سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹ – ۱۰۱۸]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۱۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** ایشان را معلوم است والسلام علی محمد و آله الطیبین و عترته
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۵۶۷) [ف: ۱۵ – ۲۰۰]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱۸۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ این رساله فاقد مبحث ساعت است؛ ۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۲ – ۲۹۲]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۵۵/۸–۳۷/۱۴۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۵ – ۲۷۱۱]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۲۵/۱۵
خط: نستعلیق، کا: محمد تبریزی معروف به برهان المنجمین، تا: ۱۰۴۲ق؛ جلد: تیماج سبز، ۳گ (۱۱۴ر–۱۱۶پ)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۷ – ۱۱۰]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۳۵/۱۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** بطریقی که خدام ایشان را معلومست و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطیبین و عترته الطاهرین و الحمدلله رب العالمین
خط: نستعلیق، کا: محمد صالح اصفهانی، تا: یک‌شنبه ۱۷ جمادی الثانی ۱۰۸۴ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۸گ (۱۳۲پ–۱۳۹ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۸ – ۲۳۴]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۱۳/۲
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۶ق؛ ۲گ (۵ر–۶پ) [ف: ۴۷/۱ – ۱۹]

۱۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲۶/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و در لفظ ساعت اشعار به بیشتر اینها که گفتیم هست بطریق که خدام ایشان را معلومست و الصلوة علی محمد و آله الطیبین الطاهرین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۸ق، قطع: ربعی[ف: ۳ – ۴۹]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۲/۴۵–ف
نسخه اصل: بادلیان اکسفورد ش ۹۴ والکر (ش ۱۲۹۸)؛ بی‌کا، تا: ۱۰۹۵ق [فیلمها ف: ۱ – ۵۶۹]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۳۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** به طریقی که خدام ایشان را معلوم است.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: بنیاد شهید تهران، فروردین ۱۳۷۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج زرشکی مذهب، ۸ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۲۲ – ۲۹۱]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۹۷/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** که گفتم هفت بطریقی که خدام ایشانرا معلوم است و الله اعلم بالصواب.
خط: نستعلیق، کا: قربانعلی نیشابوری، تا: ۱۲۳۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴ص (۹۳–۱۰۶)، ۱۹ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶ – ۲۷۴]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۵۸/۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم فرزند محمد تقی، تا: اوایل شعبان ۱۲۶۵ق؛ محشی، در انجام رساله عباراتی در تفسیر قوله تعالی «اذا جاء أجلهم فلا یستأخرون ساعة و لایستقدمون» از جلال الدین دوانی آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۴گ (۱۹۵–۱۹۸)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰ × ۱۴سم [ف: ۳۰ – ۶۵۱]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۱/۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** بطریقی که خدام ایشان را معلوم است و السلام ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۲۳۱ر–۲۳۵پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰ – ۲۱۰]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۲۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** هزار نکته باریکتر زمو اینجاست – نه هر که سر بتراشد قلندری داند، تفاصیل اینها همه از راه هدایت بما معلوم میشود و در لفظ ساعت اشعاری به اینها که گفتم هست بطریقکه خدام ایشان را معلوم است. و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین، تمت بعون الله توفیقه.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز،

۱۷ص (۱۴۱-۱۵۷)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۹- ۶۲۰]

۲۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۳۲/۴

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۲۹۸ق، جا: تهران مدرسه سپهسالار؛ ۱۰گ (۴۸۱پ-۴۹۰) [ف: ۵ - ۱۴۲]

۲۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۵۳/۴

آغاز: الحمد لولیه و الصلاة علی محمد نبیه روزی از روزها که بیاری دولت و اقبال ... سیاحت بدست قبول گرفته؛ **انجام:** بطریقی که خدام ایشان را معلوم است.

بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۳۱-۳۸پ) [ف: ۵ - ۱۴۲]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۷۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** طبقه هفتم مرتبه اولوالایدی و الابصار است که خادمان خاص حضرت ختمی و وارثان کمال ارجمند اویند ... و تحقیق این آنست.

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۰گ (۱ر-۱۰پ)، ۱۳ سطر (۵×۹)، اندازه: ۱۱×۱۳سم [ف: ۱۴ - ۳۸۲۲]

۲۴. تهران؛ باقر رقت (ترقی)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱۰

کا: عبدالقادر بن محمد بن افضل خراسانی، تا: ۱۶ جمادی الثانی [میراث اسلامی: ۵ - ۶۲۴]

● شق القمر / تفسیر / فارسی

šaqq-ol-qamar

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ - ۸۹۸ قمری

jāmī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۲/۲۰-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۲۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ جمادی الاول ۸۵۱ق، جا: ابرقوه؛ ۱۰گ (۳۱۵-۳۲۴)، ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۷۸]

● شق القمر / - عربی

šaqq-ol-qamar

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۵۲/۵

آغاز: بسمله. وجدت فی بعض کتب العربیة بعض الفوائد؛ **انجام:** الذی هو خاتم النبیین

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سبز، ۲گ (۶۴ر-۶۵پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۹ - ۹۰۸]

● شقال و رستم = رستم و شغاد / شعر / کردی

šeqāl va rostam = rostam va šeqād

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۸۷

آغاز: بشنو ژ دوران چرخ چیبی کرد ×× زبخت رستم چه نروی آورد؛ **انجام:** هزاران درود هزارا سلام ×× زما باد بر محمد علیه السلام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ذیقعده۱۳۰۸ق؛ رکابه‌دار؛ جلد: مقوای سبز، ۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳۱ - ۸۹]

● شقاه (منتخب) / تاریخ معصومین / عربی

šaqāh (mn.)

شیروانی تبریزی، شریف بن رضا، ق۱۳ قمری

šīrvānī tabrīzī, šarīf ebn-e rezā (- 19c)

این کتاب در وصف کربلا و مصیبت حسین بن علی علیه السلام است که شیروانی آن را در کتاب «شقاه» فراهم آورده و حاوی عمده وقایع حسین بن علی علیه السلام است. فصول آن ده و در این فصول ده‌گانه از تولد حسین تا شهادت او در کربلا مفصل بحث می‌شود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۶/۲

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمد لله الذی جعلنا بحقوق الولاه الهداه؛ **انجام:** وردت الکلاب فسئل ... بانه منبره علیه السلام.

کا: احمد بن عبد الله الکاتب، تا: ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی، مذهب، ۱۹۶ص (۳۱۸-۵۱۳)، ۱۸ سطر (۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۷ - ۲۱۶]

● شقایق الاترنج فی دقایق الغنج / ادبیات / عربی

šaqāyiq-ul utranj fī daqāyiq-il ġanj

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, ʻabd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

از مؤلف معنی و حکم غنج «ناز و کرشمه» را پرسیده‌اند این رساله را به نثر آمیخته با نظم و اشعار ادبی در جواب نگاشته است.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۹۹-ف

نسخه اصل: کتابخانه توبینگن MaVI 81؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۶۲]

۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۶۹/۴

آغاز: الحمدلله ... الفته جوابا للسائل عن حکمه شرعا و اوردت فیه من الفوائد ما لامزید علیه جمعاً؛ **انجام:** و قال فی الحماسه لرجل یهجوبه امراته: حدیث کقلع الضوس اونتف شارب ×× و غنج کحظم الانف عیل به ضیری ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: شمیز، ۷گ (۵۴ر-۶۰ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱ - ۱۸۸]

← شقائق الاترنج فی رقائق البنج < شقایق الاترنج فی دقایق

الغنج

● **شقایق الاکم فی دقایق الحکم** / ادبیات / عربی

šaqāyiq-ul akam fī daqāyiq-il ḥiukam

ابن حلبی، محمد بن ابراهیم، – ۹۷۱ قمری

ebn-e halabī, mohammad ebn-e ebrāhīm (- 1564)

تاریخ تألیف: ۹۵۹ق

آغاز: نحمد من اطلق اغنة الالسنة فی میادین الحکم المستحسنة ایقاضاً لکل ذی نوم و سنة ... اما بعد فیقول الفقیر اللاهی ... محمد بن الحنبلی ... هذه حلیة حکم حکم العقل بها حکم لوایح عبارتها سریه و فواتح اشاراتها سریة و سوابقها الشریة توابع للنوابغ الز مخشریة عملتها عمل من لمن حب و جعلتها هدیة من احب من هو الاحب فجائت احاسن مواعظها الوفیة جلیلة حسنیة و محاسن آدابها الیوسفیة جمیلة و سنیة فبالها من حلبة حکم کم بها من مجل و کم موسومة بشقایق الاکم فی دقایق الحکم املة ممن الهم و کشف الغم و الهم ...

[معجم التاریخ التراث الاسلامی، ج۴،ص۲۴۳۹ (۱نسخه)]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** قل للنفس انتهی و قل للقلب ان نهی فانت هی تم و الحمد لله وحده و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم. انتهی وضع هذه الکلمات فی سنة تسع و خمسین و تسعمایة.

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن قهوه‌ای مذهب، ۶گ (۸۱پ-۸۶ر)، مختلف السطر (۲۳×۱۰/۵)، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱ – ۳۶۹]

● **الشقایق النعمانیة فی علماء الدولة العثمانیة** / تراجم – عربی

aš-šaqāyiq-un-nu‘mānīyya fī ‘ulamā’-id-dawlat-il-‘uṯmānīyya

طاش کبری زاده، احمد بن مصطفی، ۹۰۱ – ۹۶۸ قمری

tāš-kobrā-zāde, ahmad ebn-e mostafā (1496 - 1561)

اهداء به: سلطان سلیم خان

تاریخ تألیف: رمضان ۹۶۵ق؛ محل تألیف: قسطنطنیه

در ده طبقه در سرگذشت ۵۲۱ تن از مشایخ و دانشمندان.

آغاز: الحمدلله الذی رفع بفضله طبقات العلماء و جعل أصولهم ثابتة و فروعهم فی السماء

چاپ: بیروت، دار الکتاب العربی، چاپ اول، ۵۲۰ص، ۱۳۹۴ق.

[معجم المطبوعات ۱۲۲۲؛ معجم المؤلفین ۱۷۷/۲ و۳۷۰/۱۳؛ ریحانة الادب ۳/۳؛ دنا ۱۲۱۰/۶؛ الاوقاف العامة موصل ۷۷/۲ و ۱۴۲/۴]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۸۸

خط:نسخ،کا:علی بن محمد دده،تا:۹۷۴ق؛کاغذ:فستقی،جلد:میشن آلبالویی، ۱۸۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۹×۱۳/۷سم [ف: ۱ – ۳۴۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۵

خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: آغاز رمضان ۹۸۳ق، جا: قسطنطنیه؛ در آغاز نسخه آمده که در این کتاب از سیصد دانشمند و دویست و پنجاه تن از پیران و مشایخ یاد شده؛ تملک: مکرمین خلیل بن محمد البستانی، ملا محمد کریم بن ملا محمد رحیم انقره‌ای، محمد بن عبدالرحمن الاماج؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۰گ، ۲۱ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [سنا: ف: ۲ – ۳۰۴]

۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۲۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب؛ در صفحه ما قبل فهرست دعایی که کاتبش آن را در ۱۵ ربیع الاول ۱۰۶۰ بالبداهه انشاد کرده؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: – ۳۳۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و أجب دعوتی و ثبت و حجتی سدد لسانی و اهد قلبی و أسدل سخیمة صدری سبحانه و بحمده سبحان الله العظیم الکریم

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۹۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ – ۵۵]

● **الشقشقة** / کلام و اعتقادات / فارسی

aš-šeqšeqa

تبریزی ممقانی، محمد بن حسین، – ۱۲۶۹ قمری

tabrīzī mamaqānī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1853)

محل تألیف: مشهد

رساله‌ای است در بیان سر قدر و مسأله جبر و اختیار و آمدن مخلوقات از کتم عدم به عرصه وجود و اطلاق لفظه جلاله و سایر اسماء الله به ائمه (ع) و احاطه علم امام و بیان مبدأ و معاد که جمعی از مؤمنین از مؤلف سؤال نموده بودند و مامقانی پاسخ داده است.

آغاز: بسمله حمدله اما بعد این مختصریست مسمی به شقشقه دربیان سر قدر و مسئله جبر و اختیار و آمدن مخلوقات از کتم عدم به عرصه وجود

انجام: و تفاصیل این احوال محتاج به تصنیف کتابی است وچون هر سوالی را جوابی باید به همین مختصر اکتفا شد والله ولی التوفیق وایاه نسئل حسن العاقبة تم بالخیر والعافیة حامداً ومصلیا

چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۲۸۵؛ ایران، تبریز، ۱۲۸۶ق، سنگی، وزیری کوچک

[الذریعة ۲۰۹/۱۴؛ دنا ۱۲۱۰/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۸۹/۹]

۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۶۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن اسماعیل حسینی، تا: پنج‌شنبه ۱۳ ربیع الاول ۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۴گ (۳۰پ-۵۳پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۳۴]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۰۸-۷/۱۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: عبدالعلی بن ابراهیم، تا: ربیع الثانی ۱۲۸۳ق، حسب الامر آقای میرزا حسین حجة الاسلام؛ مصحح، مجدول محرر؛ ۳۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۱۲]

← شق لأکمام فی شرح قواعد الأحکام ⟵ شرح قواعد الأحکام
← الشک ⟵ شکوک الصلاة

● **الشک** / فقه / عربی

aš-šak

خوانساری نجفی، موسی بن محمد، - ۱۳۲۲ شمسی

xānsārī najafī, mūsā ebn-e mohammad (- 1943)

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۹۰/۴

آغاز: بسمله. فی توضیح ما افادة فی العروة من المسایل المتفرقة المذکورة فی ختام المسائل المتعلقة بالشک. قال (ق) الاولی اذا شک فی ان؛ **انجام:** قبل دخوله فی التشهد. و اخری یعلم ذلک مع قوت المحل.

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۵ق؛ اهدایی: محسن خوانساری فرزند آیت الله خوانساری؛ ۸ص (۲۵۶-۲۶۳) [ف: ۳ - ۲۰۸]

● **شکار** / حیوان شناسی / فارسی

šekār

هاشمی، مجدالدین بن محمد شفیع

hāšemī, majd-od-dīn ebn-e mohammad šafī‘

اهدا به: عبدالله خان از فرمانروایان صفویه

از رهگذر فقهی نیز در این رساله بحث شده و داستان‌ها و افسانه‌های شیرینی هم دارد. در آن از شیخ داود اعمی در فن بزدره کتاب تذکره و ملا علی قوشچی یاد شده است و از شیخ طبرسی در مجمع البیان و محمد باقر مجلسی در بحار؛ در یک «مقدمه» و دوازده «باب»: مقدمه در بیان تربیت قوش؛ باب ۱. در شناختن خوب و زشت باز در چند فصل؛ ۲. اصناف چرغ و شکار آن؛ ۳. اصناف شاهین؛ ۴. اصناف باثق؛ ۵. بیان بحری؛ ۶. در تولک بستن قوش در چند فصل؛ ۷. امراض و معالجات قوش؛ ۸. آداب صید در چند فصل؛ ۹. باقی احکام صید در چند فصل؛ ۱۰. احکام سایر جانوران بری و حلال و حرام آنها؛ ۱۱. اعضای حلال و حرام جانوران؛ ۱۲. کیفیت صید؛ خاتمه در آداب تزکیه و ذبح.

[دنا ۶/۱۲۱۰؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶۵/۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۷۵

آغاز: بسمله. های و هوی هویتی که هنگامه گرم کن شکار جرگه پریزادان اسماء حسنی و دلنشین تر عبارتی که مفتتح توحید حلقه ذکر دایره نشینان صوامع ملا اعلی تواند شد حمد صانعی است؛ **انجام:** و بمصداق مشهور چشم از آن بپوشند. کسی که یافته نقد مراد بداند ×× که جامه ای نبود بهتر از خطا پوشی

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق سبزواری، تا: ۱۸ شوال ۱۱۲۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۱۸۷گ، ۱۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۱۳۷]

● **شکار** / حیوان شناسی / فارسی

šekār

نسخه از میانه وصف تمساح است و حرف‌های جیم و حا و خا و دال و ذال و زا و سین و شین و صاد و ضاد و طا و ظا و عین را دارد. در زمان قطب شاه ساخته شده و به ترتیب تهجی است در نام جانوران با آوردن نام‌های عربی و فارسی و ترکی و هندی آنها و پس از وصف هر جانوری حکم آن در پنج مذهب و حکمت و خاصیت آن آمده است با چندین فصل در احکام شکار و ذبح و گنج مذهب و باید جز رساله در صید و ذباحه امیر فیض الله تفرشی نسخه آستان قدس (۴۴۱:۵) باشد. چنین است فهرست آن: فصل ۱. بیان شرایط تعلیم و باز و بحری و چرغ و جانورانی که به چنگال خود شکار می‌کنند؛ فصل ۳. احکام صید و گشته سگ معلم بمذهب امامیه؛ فصل ۴. احکام صید و کشته سگ و یوز باز و بحری و باقی حیوانات و طیور معلم به مذهب شافعی؛ فصل ۵. بیان احکام صید و کشته حیوانات و طیور معلم به مذهب حنفی؛ فصل ۲. بیان طریق ذبح کردن و کشتن به مذاهب اهل سنت؛ تتمه در بیان احکام جنین یعنی بچه‌ای که در شکم مادر باشد به مذهب اهل سنت؛ فصل ۲. بیان آنکه صید به چه نوع ملک می‌شود به مذهب اهل سنت.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۳۶ و ۶۲۰۵-ف

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۵۳گ، ۱۸ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۴ - ۳۸۵۶] و [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۹]

● **شکارستان = شکارنامه** / شعر / فارسی

šekārestān = šekār-nāme

صبا، فتحعلی بن محمد، - ۱۲۳۸ قمری

sabā, fath-‘alī ebn-e mohammad (- 1823)

گزارش شکار فتحعلی شاه قاجار (۱۲۱۲-۱۲۵۰ق) است. تعداد ابیات آن در نسخه‌ها متفاوت است.

[دنا ۱۲۱۱/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۰۰۸/۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲/۲ معیری

آغاز: بروزی خوشتر از روز جوانی ×× زمین و آسمان در شادمانی؛ **انجام:** دل پاکان همیشه صید بادش ×× تن شاهان اسیر قید بادش

۱۷۸بیت؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمد مهدی فراهانی، تا: ۱۲۲۹ق؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۹ص (۴۲-۶۰)، ۱۰ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۸ - ۳۱]

● **شکار گاههای اردبیل و مشکین و سبلان** / جغرافیا / فارسی

šekār-gāh-hā-ye ardabīl va meškīn va sabaʾlān

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۶۴

آغاز: بسمله، عرض نمیکند این کتابچه فقراتی را که در او خلافی بوده باشد و استحضار میدهد حضور انور اعلیحضرت شاهنشاه؛ **انجام:** چون حسب الامر بود بعرض مختصری از حالات این صفات از شکارها و هوا و ییلاقات و غیره پرداخت امر امر قدر قدر همایون روحنا فداه است.

تألیف: محتملاً ۱۲۸۳ق. نویسنده، که در متن کتاب از خود به لفظ چاکر یاد می‌کند، از طرف ناصرالدین شاه، ظاهراً به سال ۱۲۸۳ق (زیرا در متن یک جا می‌گوید در ۱۲۷۱ق که از خدمت شهریاری مرخص شدم و تا حال که دوازده سال می‌گذرد) به حدود اردبیل و مشگین و سبلان می‌رود و در زندگی مردم و وضع جغرافیایی محل مطالعه می‌نماید و کتاب حاضر را بدین شرح می‌پردازد، شامل: راجع به گرفته شدن کسر فوج، راجع به اردبیل، راجع به مشگین، راجع به کوه سبلان، راجع به تفصیل معدن میان چشمه آبگرم، طرز تشریف آوردن موکب همایون، نظم صفحات؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ اهداء به ناصرالدین شاه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۰گ، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۲۹۲]

← شکارنامه > شکار

← شکارنامه > بازنامه

← شکارنامه > صید نامه

← شکارنامه > صیدیه

← شکارنامه > بازنامه

← شکارنامه > شکارستان

← شکارنامه > شکار

● **شکارنامه = بازنامه = تربیت مرغان شکاری** / حیوان‌شناسی / فارسی

šekār nāma = bāz nāma = tarbīyat-e morqān-e šekārī

فرغانی، محب علی محلی بن خلیفه، - ۹۸۹ قمری

farqānī, moheb ʻalī-ye mahallī ebn-e xalīfe (- 1582)

اهدا به: اکبر شاه هندی (۹۶۳-۱۰۱۴ق)

از محبعلی خان در نزدیک به شصت سالگی ساخته با یک دیباچه و ۶۱ «باب» و دارای آگاهی‌هایی درباره مرغان شکاری و آموزش و درمان بیماری آنها.

آغاز: ۱: بسمله. الحمد الله رب العالمین ... اما بعد باز می‌نماید ... محبعلی الملقب بخان خاص محلی ابن نظام الدین علی خلیفه مرغلانی.

۲: اما بعد چنین گوید امیدوار برحمت عوارف شریفه اضعف عباده (نام مؤلف) که نفس انسانی اگر چه بتکلیف الهی مکلف است ...

انجام: ۱: و در زمان پادشاه و خراسان و عراق (؟) صیادان آنجا بسیار جمع شده که در یک کشیدن هفتصد و هشتصد کس جمع شده می‌گیرند و صید را می‌گیرند.

۲: در این مرتبه میرشکار میباید که ناظر و هوشیار باشد که در جای که یوز را گذارند غلط نکند یا آهو را بجانب دیگر بغلط بردند چون آهو نزدیک به یوز رسد بترسانند

[فهرستواره منزوی ۳۸۶۴/۵؛ نسخه‌های فارسی ۴۴۸/۱ (۲ نسخه)]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۶/۲

آغاز و انجام: برابر۲

در پنجاه و هشت باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۳ رجب ۱۲۶۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۷۱ص (۹۶-۲۶۶)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۹×۱۸/۱سم [ف: ۵ - ۶۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۶۵/۳

آغاز و انجام: برابر۱

یک دیباچه و ۶۱ باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۰ رجب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۶۵گ (۸۲ر-۱۴۶ر)، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۱ - ۲۰۰۳]

● **شکار نامه = نسبنامه کرد مازندرانی** / شعر، تاریخ ایران / فارسی

šekār-nāme = nasab-nāme-ye kord-e māzandarānī

بهجت قاجار، غلامحسین بن ایرج، ۱۲۵۰-۱۳۱۰؟قمری

bahjat qājār, qolām-hoseyn ebn-e īraj (1835 - 1893)

تاریخ تألیف: ذیحجه ۱۲۹۰ق

مثنوی است در بحر متقارب مثمن محذوف یا مقصور که شامل ۷۰۳ بیت است و به سبک شاهنامه فردوسی سروده شده است. شاعر پیروی از فرمان ولیعهد را بر خلاف میل خویش دانسته و از این شعرها دو نسخه نوشته است که یکی را به ولیعهد تقدیم کرده و دیگری را به صاحب دیوان داده است و از این پس

نسخه‌ای را به کسی نخواهد داد. این مثنوی ادبی از نظر ادبی، دارای غنای چندانی نیست ولی از جهت بررسی سیر هزل و طنزگویی در ادبیات دوره قاجار دارای اهمیت است. این اثر به نام «شکار نامه» یا «نسب‌نامه کرد مازندرانی» نامیده شده است (برابر تسمیه خود ناظم که گوید: «شد این نامه را نام از داوری ×× نسب نامه کرد مازندری»). چنان‌که خود شاعر می‌گوید: «ز تاریخ این نامه خواهی اگر ×× به ذیحجه این نامه آمد به سر / بود ده کم از یکهزار و سه صد ×× که شد ختم این نامه از نیک و بد»، در ذیحجه ۱۲۹۰ منظومه را به پایان رسانیده است.

آغاز: نخست آفرین بر خداوند پاک ×× که افراشت گردون و بگذاشت خاک / توانا خدائی که هستی ازوست ×× بهر کار بالا و پستی ازوست

انجام: ادب داری و شرم و عقل و حیا ×× به هر کار پشت و پناهت خدا

چاپ: در میراث اسلامی ایران، دفتر چهارم، به کوشش مهدی ارجمند، ص ۱۹۳– ۲۳۱

[دنا ۱۲۱۱/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۰۰۸/۲؛ رک: دیوان بهجت قاجار]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۴۷

آغاز و انجام: برابر؛ نسخه: این خرس نامه که بخط قائل اشعار غلامحسین میرزا خلف مرحوم ملک ایرج میرزاست میرزا اسماعیل خوش نویس گلپایگانی در همان خراب شده باین رو سیاه درگاه بزرگان دین مبین تعارف کرد حرره میرزا اسماعیل بن معز الدوله ۲۲/۱۲۹۹ شهر صفر

در فهرست با عنوان «خرس نامه» آمده؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: رمضان ۱۲۹۱ق، جا: گلپایگان (شاید)؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ماشی، ۴۳گ، ۹ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۲۰۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۸

آغاز: برابر

خط: نستعلیق خوب، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۱ق؛ در آخر نسخه (ص ۸۲–۸۶) مدیحه‌ای به وزن مثنوی بدین مطلع: «الا ای وزیر ستوده سیر ×× خداوندگار سخا و هنر»، در مدح صاحب دیوان و شرح حال و استدعاء خویش در سی و شش بیت نگاشته و در آخر تصریح نموده که این نسخه دومین نسخه‌ای است که از این کتاب نگاشته و دیگر نخواهد نوشت؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۴۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۵۰۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: ناظم، تا: دهه آخر صفر ۱۲۹۲ق، جا: تبریز؛ مجدول؛ مهر: «محمد بن محمد علی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۵ - ۷۸]

۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد رسول بن حاج محمد رضا قونپانیه، تا: ۱۳۱۳ق، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی، ۴۶ص(۲+۴۴)، ۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۱۳۷۳]

● **شکارنامه** / حیوان شناسی / فارسی

šekār-nāme

غیر همانند:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۹۸

آغاز: بسمله. حمد و سپاس بی حد و قیاس حضرت خداوندی را آورده؛ **انجام:** ابوالفضل بن مرحوم ابوالقاسم تحری شد به استعجال ... جیرفت.

خط: نستعلیق، کا: ابوالفضل ملا ابوالقاسم، تا: ۱۲۵۸ق، جا: جیرفت؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج مشکی [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۹۷/۲

آغاز: بسمله حمد و سپاس بیحد و قیاس حضرت خداوندی را جلت نعماؤه و تبارکت اسماؤه که بنا بر ارادت ابداع انواع و اختراع قوی و حواس الخ؛ **انجام:** ببوی کبک برود و کبک را پیدا نموده بپراند و باز او را شکار نماید این است آخر آنچه در این کتاب ذکر او واجب بود.

آن را مطابق مسطورات بی اساس مقدمه آن ابتدا بزرجمهر به دستور انوشیروان به زبان پهلوی ترجمه کرد (نمی‌گوید از چه زبانی) و بعد از وزیر «شهنشاه ابوالفوارس عبدالملک بن نوح» [معلوم نیست مؤلف چه کسی را در نظر دارد ابوالفوارس عبدالملک اول بن نوح اول یا ابوالفوارس عبدالملک ثانی بن نوح ثانی را و تلقیب هر کدام از این دو امیر (یا اصلا هر کدام از امرای سامانی) به لقب شهنشاه در تاریخ به کلی نامعهود و بی سابقه و از مقوله مجعولات و موضوعات است و این سوای طفره‌ای است که مؤلف از ذکر نام وزیر رفته و ظاهراً اولین کس از حکام و سلاطین اسلامی که این لقب را داشته عضدالدوله دیلمی است. متنبی در قصیده هائیه‌ای که در مدح او سروده گوید: ابا شجاع بفارس عضدالدولة فنا خسرو شهنشاها] آن را به فارسی نقل نمود و پس از ورود خلف بن احمد [یعنی امیر ابواحمد خلف بن ابوجعفر احمد بن محمد بن خلف بن لیث صفاری (۳۵۲–۳۹۹) از امرای معروف سیستان که به لحاظ این که سیده بانو (بانویه) دختر محمد بن عمرو بن لیث صفاری مادر پدرش احمد بود او را خلف بانو نیز می‌گفتند و وی چنان که در ترجمه احوالش مسطور است از افاضل امرا و از مشوقین بزرگ علما و فضلا بود چنان که بیست هزار دینار به جهت تفسیر عظیمی که در صد مجلد به دستور او بر قرآن کریم نوشتند خرج کرد و ابن الوردی که از عجر و بجر این مطلب اصلا خبر نداشته در تتمة المختصر (۴۷۷:۴) خیال کرده است که تفسیر مذکور به قلم خود او بوده است. ترجمه احوال و

شرح محاربات او با محمود غزنوی و گرفتار شدن و حبس او در قلعه گردیز (معرب آن جردیز و در ابن الوردی بصورت محرف جردین) و اشعار و مدایح شعرا درباره او و سایر سوانح ایام حیاتش همگی مشروحا در یتیمة الدهر ثعالبی و تاریخ یمینی و ابن الاثیر و سمعانی (در نسبت سجزی) و گردیزی و تاریخ سیستان و بصورت شذراتی متفرق در مجمع الانساب شبانکاره‌ای مسطور است (طبقات ناصری ذکر این امیر را بکلی تحت السکوت گذاشته) و ناگفته بماند که «بابویه» در جمیع مواضع کتاب صوان الحکمه بلا استثناء و «بالو» در مجمع الانساب سهو واضح قطعی است و از طرف طابع آن کتاب و طابع کتاب اخیر] به بخارا همچنان در دست خلف بود تا دور پادشاهی به ملکشاه رسید و او به وزیر خویش خواجه نظام الملک فرمان داد تا استادان و مشاهیر میرشکاران را از ترمذ و نیشابور وبلخ و مرو و هرات و خوارزم و روم و عراق و سیستان و هندوستان و ترکستان جمع و تربیت کند و او پس از حصول اطمینان از حذاقت و مهارت آنها در جمیع فنون و امور مربوط به باز داری از نژاد و شکار کردن و پرانیدن و شناخت ادویه و امراض و کیفیت علاج آنها و به گریز افکندن و از گریز برداشتن و گریزخانه ساختن و معرفت طبایع باز و غیره و غیره شخصی موسوم به محمد قلجع (کذا) نظامی را مأمور نمود تا تجارب و اقوال و تقریرات استادان مذکور را بر منقولات و مسطورات کتب متقدمین و شکارنامه انوشروان اضافه نموده جمیع آنها را بعد از ترتیب در کتابی موسوم به شکارنامه (که عبارت از همین کتاب باشد) در ۲۷ باب در سلک عبارت و تحریر کشد از این قرار: فهرست عناوین ابواب، اندر علامت باز و صفت آن، اندر صیاد که چگونه باید تا باز بسلامت از دام بیرون کند، اندر چگونگی بازدار و شناختن باز، اندر چشم گشادن و گشاد کردن باز و پرانیدن و خواندن، اندر طبع جانورشناختن و بعد از خاشاک دادن دانستن که جانور بطبع خود است یا نه، اندر دعا که بوقت شکار خوانند و نگاهداشتن باز، اندر داروها و دادن دارو بجهت حفظ و صحت و دفع مضرت سرما و دفع گرما و ترتیب فلونیا، اندر پروزیدن و از درخت بدرخت جستن و بدخوئی باز، اندر خاشاکی که باز را بر شکار بغایت حریص کند، اندر آنکه باز از صید سیر گردد و بصید ننگرد، اندر پای سست کردن باز و تدارک آن که چگونگی باید کرد تا به شود، اندر گریز افکندن باز و پر راست کردن او، اندر خاشاک‌های گوناگون که اندر گریز باید داد، اندر نامهای بیماری جانوران از تقریر استادان، اندر علاج و ادویه و کیفیت بیماری جانوران و شناختن آن و داغ کردن، اندر صفت شاهین نگاهداشتن و خاشاک دادن و آنچه متعلق بدانست، اندر علامت و صفت بنسیجک و چگونگی او و کار و کردار او، اندر دانستن و صفت باشق و شکار کردن او، اندر کیفیت و چگونگی طغرل و کار و کردار او، اندر دانستن و بکار داشتن و گشاد کردن چرغ و عیب و هنر ایشان، اندر دانستن و نگاهداشتن و گشاد کردن بحری، اندر آموختن عقابان و شکار کردن ایشان، اندر علامت و صفت یوزان و رنگهای ایشان و تمامی و ناتمامی ایشان، اندر شکار آموختن شیران و صفت ایشان، اندر نگاهداشتن خرپلنگ و بکار داشتن ایشان، اندر شکار آموختن و شناختن سگان و علامت و صفت ایشان از هر نوع؛ خط: نستعلیق خوش، کا: ابوالفضل بن ملاابوالقاسم، تا: پنج‌شنبه ۱۳ ذیقعده ۱۲۸۵ق، جا: جیرفت؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۰سم [ف: ۱۹ – ۵۹۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۹۷

آغاز: فصل اول ... صحراهای مرکزی وسیع ینکی دنیا بعضی قطعاتش هنوز محل توطن اهالی مکزیک

از: مستر روزولت. در انواع شکارهای معمول در اروپا و چگونگی شکار حیواناتی که نگارنده در اتازونی امریکا خود داشته یا دیده است با عکس‌هایی مناسب موضوعات، در ده فصل نگاشته شده است بدین تفصیل: ۱. گله‌داری در اراضی بدلند، ۲. مرغابی، ۳. شکار کوکو یا غرقره، ۴. آهوهای بستر رود، ۵. آهوهای دم سیاه، ۶. شکار کردن در مرغزار، ۷. شکار کردن آهوی کوهی، ۸. گاو میش وحشی، ۹. شکار گوزن در کوهستان، ۱۰. شکار خرس؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ عکس‌ها از نسخه‌ای چاپی جدا شده و در این نسخه با حاشیه‌سازی و جدول زرین صحافی شده؛ جلد: مخمل سبز،۱۶۳گ،۱۵سطر،اندازه:۲۰×۲۸سم[ف:۲۶ – ۲۳۸]

● **شکارنامه ایلخانی** / حیوان شناسی / فارسی

šekār-nāme-ye īlxānī

حلوانی، علی بن منصور، ق۸ قمری

halvānī, ʻalī-e bn-e mansūr (- 14c)

اهدا به: طغا تیمورخان (۷۳۹–۷۵۲)

تاریخ تألیف: ۱۳۹۶ق

در بیان فن بازداری و قوش‌داری و دستورالعمل برای شکارچیان و قوشچیان و تربیت حیوانات شکارکننده و راه به دست آوردن ایشان ... از علی بن منصور حلوایی زنده در ۷۰۵ق (بنا بتاریخ یاد شده در متن) که از درباریان طغا تیمورخان و خواجه علی مؤید است. وی می‌گوید اصل این کتاب همان صیدنامه ملکشاهی است که علی بن محمد نیشابوری آن را به دستور سلطان ملکشاه و خواجه نظام الملک نوشت و چون در صید نامه درباره شاهین و شتفار و نیز در باب گشاد کردن شیر و پلنگ و مانند آنها سخنی نرفته بود شش باب بر آن افزودم. مؤلف در این کتاب از کتاب‌ها و کسان بسیار نام می‌برد که به ترتیب عبارتند از: بازنامه جاماسب، بقراط و رساله جالینوس و ابوذرجمهر، جوارح نامه ابوالبحتری صید نامه ابوالفوارس فسادزری، شکره نامه ابوالفرج بازدار، صید نامه ابوذر کری و دهقان نجاری و رافع سیار، بازنامه جمشید، بازنامه نوشیروانی، عبدالملک بن نوح، شاه خلف، سلطان ملکشاه، خواجه نظام الملک، ملک سهیل بلخی، ابوالعباس بن فضل، عبدالله بن خالد مروی، سران شاه هراتی،

علی بن عبدالله خوارزمی، صاحبک رومی، خواجه زکی اصفهانی، افضل الدین فارسی، خواجه مجدالدین، اسماعیل سیستانی، سربار هندی، تالش ترکستانی، عبدالعزیز مصری، صدف نوش غربی.

شکارنامه ایلخانی بر دو «مقدمه» و بیست و هفت «باب» ترتیب یافته اما در فهرستی که مؤلف در آغاز آورده (در نسخه مجلس ش ۱۲۶۴۶) دو مقدمه و دوازده باب را یاد کرده است: مقدمه ۱) علم جانوران شکارکننده از پرندگان و این مقدمه، مشتمل بر بیست و دو باب؛ مقدمه ۲) علم جانوران دونده چون شیر و پلنگ ...، مشتمل بر پنج باب؛ باب ۱. اندر علامت و صفت بازان و عیب و هنر ایشان و الوان و رنگ‌ها؛ ۲. اندر صیاد که چگونه باید باز را از دام به سلامت بیرون کند؛ ۳. اندر بازدار که چگونه باید اندر بازداری؛ ۴. اندر چشم گشادن و خاشاک بانواع دادن و منفعت و مضرت آن؛ ۵. اندر طبع جانور شناختن تا بر طبع خود هست یا نه؛ ۶. اندر شکار بیرون شدن شکاری و دعائی که به وقت رفتن خوانند؛ ۷. اندر دارو دادن ج هت حفع و دفع مضرت سرما ...؛ ۸. اندر پریدن از درخت بدرخت جستن ...؛ ۹. اندر تدارک آنکه باز فربه شکار بکند ...؛ ۱۰. اندر تدارک گرفت باز ...؛ ۱۱. اندر تدارک پای سست کردن باز و تدارک آن که چگونه باید کرد تا به شود ...؛ ۱۲. اندر گریز افکندن و گریز خانه ساختن ...؛ ۱۳. اندر خاشاک ای گوناگون اندر گریز باید داد؛ ۱۴. اندر نامه‌های بیماری جانوران از تقریر استادان؛ ۱۵. اندر علاج بیماری جانوران از تقریر استادان؛ ۱۶. اندر علاج و ادویه و کیفیت بیماری جانوران و شناخت آن و داغ کردن؛ ۱۷. اندر صفت شاهین و نگاه داشتن و ...؛ ۱۸. اندر علامت و صفت و چگونگی او وکارکرد او؛ ۱۹. کیفیت و چگونگی طغرل و کارکرد او؛ ۲۰. اندر دانستن و بکار داشتن و گشاد کردن و جرغ و عیب و هنر ایشان؛ ۲۱. اندر دانستن و نگاه داشتن و گشاد کردن بحری؛ ۲۲. اندر دانستن و صفت بحری؛ ۲۳. اندر آموختن عقابان و شکار کردن ایشان؛ ۲۴. علامت و صفت یوزان و رنگ‌های ایشان و تمامی و ناتمامی ایشان؛ ۲۵. اندر نگاه داشتن شیر و آموختن و گشاد کردن و ...؛ ۲۶. در نگاه داشتن خرپلنگ ...؛ ۲۷. در شناختن سگ ... . (صدرایی خوئی)

آغاز: حمد بیحد و سپاس بیقیاس که سیمرغ قاف دو اسبه بسرحد عد و احصاء آن نرسد حضرت منزه خداوندی را حلت نعمائه و تبارکت اسمائه که بنا بر ارادت ابداع و انواع و اجناس و اجتماع قوی و حواس ظلمات طلسم آدم خاکی را مخزن ابداع و منبع آب حیات گردانیدی و بنی آدم را بکرامت و لقد کرمنا ... چنین گوید محرر این مقدمات و مفسر این مقالات ... علی بن المنصور الحوزنی ... که در ایام عنفوان شباب حق سبحانه تعالی این ضعیف را بملازمت آستان دولت ... طغا تیمورخان ... و در سلک بندگان خاص و ملازمان حضرت منخرط گشت ...

[دنا ۱۲۱۲/۶؛ نسخه‌های منزوی ۴۲۸/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶۵/۵]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۸۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۲۷ق؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ آشفتگی هم در مطالب آن هست؛ در پایان سه باب از خیل نامه (سنا ۱۴۷۸۳/۱) با عنوان باب چهارم بدان پیوسته؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۷۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۷/۴سم [ف: ۳ - ۵۲۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** تا بعد از نماز پگاه بگوشت ماکیان سیاه سرگین بروغن بنفشه آلوده این معالجه سه روز پیاپی بکن و اگر به نشود کتیرا و صمغ عربی و هزار درمان خشک از هر یک نیمدرم خرد بسای و به پز و با سه درم روغن گاو کهنه بسرش و لبه بخش کن و از این داروها نیمدرم خرد بسای با نیم درم را با یکدرم روغن گاو بیامیزد و بروی یخ نه تا بفسرد و باز را فرو گیر و بگلوی باز فرو نه و باز را همچنان در قبا بچه بسته میخی بر دیوار بزن و باز را.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نسخه بیاضی ناقص؛ کاغذ: فرنگی، ۸۸ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۵۶۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** این مجموعه ایست بل مجمعیت از الفاظ و معانی انگین این نه ... بلکه سوادی است از زلف ... حورالعین تمت.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق، جا: سیستان؛ تألیف شده به نام: خواجه علی موید؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج [رایانه]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۵۶-۳۱/۱۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** بر راه کنا رخوک وگورخر وگوزن بنشان چه هر چند خواهی از این شکار کنند ونیکو گیرد

از آغاز تا باب بیست ودوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ در اول نسخه تاریخ وفات در ۱۲۸۹ ویادداشتی به تاریخ ۱۲۷۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۱۴]

۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۰۳

آغاز: بنویسند تا معلوم گردد که هر سال چند جانور بقوشخانه خاصه آمده ... اصل این کتاب که موسوم بصیدنامه ملک شاهی از جمله تصانیف ملک زاده عالم خواجه علی بن محمد نیشابوری عرض کردند؛ **انجام:** ونماز دیگر بخنکی باید دوانید وآب حاضر باید داشت اما چون

مقدمه اول را دارد و از انجام مقدمه دوم افتاده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوای صورتی، ۱۰۱گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف مخ: ۱ - ۳۰۸]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۲۰ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۴۶

آغاز: آوردند و از دست ملوک و سلاطین مرکب ... اما بعد این کتاب شکارنامه است که از زمان شاه افریدون ... استخراج این

علوم گرداند و ابتدای جانورداری در آن روزگار بود و حکما و استادان زحمت‌ها کشیده اند؛ **انجام:** سگ که از برای مرغ داری، باید که پیوسته با جوع به شکار بری و مرغ را .
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با یادداشتی از مرتضی رشیدی بن احمد کرمانشاهی مبنی بر مطالعه کتاب در سال ۱۳۳۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۶ - ۲۰۷]

● **شکارنده ایزدی** / ادبیات / فارسی

šekārande-ye īzadī

مینوی، مجتبی، ۱۲۸۱ — ۱۳۵۵ شمسی

mīnavī, mojtabā (1902-1976)

ترجمه مجتبی مینوی از شعر انگلیسی فرنسیس تامپسن (Thompson) به نام The Hand of Heaven.

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۹۸بخش۳

بی‌کا، بی‌تا؛ ۸ص [ف: - ۱۲۴]

● **شکار و علاج** / متفرقه / فارسی

šekār va ʻalāj

تاریخ تألیف: ۱۰۸۳ق

مقرراتی را که دانستن و به کار بستن آنها برای شکارچی لازم است در هفتاد و هفت «باب» گرد آورده است. اقسام گوناگون دردهای شکار و شکاری و راه معالجه آنها را بیان نموده است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۶۳

آغاز: بلکه سنه ۱۰۸۳ هجری نبوی در آورده بر عطیه مفتح الابواب بر هفتاد و هفت باب درج نموده؛ **انجام:** و اگر در اثنای راه رفتن نظر شکار بر آن افتد، به هر جائی که رسیده باشد بحال ماند جنبش نکند.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: شمیز، ۷۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۶۱]

← شکاریه > صید و ذباحه

● **الشکایة** / - فارسی

šekāya

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۲/۲۰-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش ۵۵۲ فارسی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ ۲۵ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۴۴]

● **الشکایة الی اهل الفضل و الکفایة** / عرفان و تصوف / عربی

aš-šekāya ilā ahl-il faḍl wa-l kifāya

چند فصل کوتاه در صفای روح و کشف حجب و سیر مراتب معنوی و دوری از علوم ظاهری که مؤلف مدتی در آن علوم وقت گذرانده و نتیجه‌ای نگرفته، و پیش از بلوغ سن سی سالگی به نگارش این رساله پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۴۵/۳

آغاز: هذا شطر مما تضمنه قلب محزون و طبع ذو شجون مشحون بصنوف المکاره المبتلی بفنون حوادث الدهر و مضاره؛ **انجام:** و الصلاة علی رسوله الموصوف بأحدیة جمیع الوجود و أصحابه ینابیع الکرم و الجود
مؤلف در پایان این نسخه مولانا صفی الملتون (؟) نامیده شده و گویا از نسخه‌ای که به تاریخ ۷۶۴ق نوشته شده بود استنساخ نموده، باید تحقیق شود؛ خط: نستعلیق، کا: مهر علی تبریزی، تا: شعبان ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ (۱۱۵ر-۱۲۲پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۹ - ۲۳۴]

● **شکایت اهل زمان** / شعر / فارسی

šekāyate ahl-e zamān

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

به نظم از فیض کاشانی

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۶/۱۲

آغاز: دل نگیرد در این جهان آرام
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج حنایی مذهب، ۴ص (۴۴۳-۴۴۶)، ابعاد متن:۱۰×۱۹، اندازه: ۲۰×۲۹سم [سنا: ف: ۲ - ۵۸]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۲۵/۱۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۲۴۶]

● **شکایة المصائب الی الامام الغائب** / شعر / عربی

šikāyt-ul maṣā'ib ila-l imām-il ġā'ib

انصاری، عبد الرحیم بن نصر الله، ۱۲۷۲ - ۱۳۳۴ قمری

ansārī, ʻabd-or-rahīm ebn-e nasr-ol-lāh (1856 - 1916)

گزارش گرفتاری‌های حوادث تبریز در سال ۱۳۲۷ و دو سال آواره‌گی مؤلف و چند قصیده عربی در التجا به امام زمان علیه السلام و قصیده‌ای از یکی از دوستان وی، با مقدمه‌ای تاریخی به نثر.

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۴۴/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فانا بعد ما ابتلینا فی سنة ۱۳۲۷ بتوارد الاحزان و تراکم الاشجان و مهاجرة الاوطان و سوء الاحوال؛ **انجام:** ثم انی بعد ما عرفت من تلک القصیدة فما مضی الا ایاما یسیرة ...

بی‌کا، تا: ۱۳۳۰ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴گ (۲پ-۱۵ر)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: - ۹۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۲۸/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۳۴۶]

● **شکایت نامه** / شعر / فارسی

šekāyat nāma

فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۱۶ ؟ قمری

ferdowsī, ab-ol-qāsem (942 - 1026)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۸۰/۲۱-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 1777 (بلوشه ۱۶۴۶)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۲ق؛ ۱۵ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۴۰]

● **شکایت نامه** / ادبیات / فارسی

šekāyat nāma

ذاتی نیشابوری، محمود، ق۹ قمری

zātī neyšābūrī, mahmūd (- 15c)

تاریخ تألیف: آخر رمضان ۸۴۱ق

به نثر و نظم با عنوان‌های قطعه و بیت و رباعی و فرد و مثنوی. در آن آمده: «و وقتی همایون و ساعتی میمون آخر شهر رمضان المبارک بتاریخ هشتصد و چهل و یک»، «شکایت نامه را بنیاد کردم ×× دل غم دیده را زو شاد کردم ... کسی خواهد که یاران را بداند ×× شکایت نامه ذاتی بخواند».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۷۵/۲

آغاز: در ناموافقی سه سیار، و صفت معشوق سمتکار اما بعد چنین گوید مؤلف این لطایف مسجع و مصنف این ظرایف ملمع بنده حضرت غفوری محمود ذاتی النیشابوری ... شبی از شبها نشسته بودم و در مجالست بر اغیار بسته بودم بکنج کلبه اندوه منزوی گشته شده، چو موری ضعیفی و غم قوی گشته، در سر سودای گیسوی موی میانی و در دل شور پسته شکردهانی. پریشان حال و دشمن کام و دلتنگ ×× ز غم در گوشه ای آن هم چو دل تنگ ؛ نیز در آن آمده: ذاتیا قصه چند دم در کش ×× دفتر غصه را قلم در کش (ص۸۲)؛ چنین است عنوانهای آن: در سبب [تألیف] کتاب بی وفایی احباب، در حسب حال پیر بی خویش و مکر هم صحبتان دور اندیش، در مذمت رقیبان و نااهلی خویش، در نصیحت محبوب از صحبت پیر معیوب، در رسم خاتمه و عذر این مکالمه؛ **انجام:** قطعه: گر شود سر مردم از تو فاش ×× همچو اشک از نظر برانندت / ور شوی راز دار چون نامه ×× اهل بینش بدیده خوانندت / این قصها چون برای ایشانست ×× ترا این غصها چرا برای ایشانست /گویی دود چند آتش نیست ×× کاسه از آتش گرم تر خوش نیست حیلت.

خط: نسخ، کا: محمد بن حاجی طالب، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛کاغذ:سمرقندی،جلد: تیماج مشکی مذهب، ۴۸گ (۳۶-۸۳)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۰۲۱]

● **شکایت نامه = درد دل عشاق** / شعر / فارسی

šekāyat nāma = dard-e del ‘oššāq

شرر بیگدلی، حسینعلی بن لطفعلی، - ۱۲۴۸ قمری

šarar-e bīgdelī, hoseyn-‘alī ebn-e lotf-‘alī (- 1833)

در آن از ورزشخانه یاد شده است.

[الذریعه ۵۰۹/۱۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۵۱/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ترمه، ۱۸ص (۳۱-۴۸ هامش)، ۱۹سطر(۷×۱۶) [ف: ۱۲ - ۲۶۵۵]

● **شکایت نامه** / نامه‌نگاری / فارسی

šekāyat-nāme

در بیان شکایت از نسخه سقیمی که بندگان میرزایی میرزا صادق دست غیب که مولانا محمد مومن قاضی را بر نوشتن آن نامزد فرموده بوده و قاضی مشار الیه نوشته مصحوب قاصد شوق روانه گردانیده بود.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۴۵

کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ جلد: چرمی ماشی، ۳ص (۷۵۲-۷۵۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷ - ۵۹۳]

← شکایت نامه تخیلی - اخلاقی خطاب به سلطان > نامه

● **شکایت نامه مجتهد قمی به ناصرالدین شاه** / متفرقه / فارسی

šekāyat-nāme-ye mojtahed-e qomī be nāser-od-dīn šāh

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷/۱۹-فیروز

در عنوان نامه با قلم همان کاتب چنین آمده: «عریضه ایست که جناب مستطاب علامی فهامی مرحوم حاج ملا علی قمی مجتهد خدمت مرحوم ناصرالدین شاه از دست بی حسابی مرحوم حاج میرزا نصرالله مستوفی گرگانی عارض شده است چون خیلی خوش مضمون است در اینجا ثبت شد». کاتب تنها مقدمه نامه را نوشته و آن را ناتمام رها کرده و پس از آن (بر پشت برگ)

مطلبی دیگر آغاز می‌کند؛ کا: میر سید علی تفرشی لشکر نویس ملقب به موثق لشکر، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱ص (۱۴۱)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ - ۲۰۷]

● **الشک بین الرکعتین الاولیین** / فقه / عربی

aš-šakk-u bayn-ar-rak'atayn-il-ūlayayn

موسوی خوانساری، محمد حسین بن محمد، - ۱۳۲۸ قمری

mūsavī xānsārī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad (- 1910)

تاریخ تألیف:۲۷ محرم ۱۳۱۵ق

فقهاء اجماع نموده‌اند بر اینکه شک بین یک و دو یا شک در نماز سه رکعتی موجب باطل بودن نماز می‌شود، ولی این مسأله دارای فروع بسیار می‌باشد که مؤلف در این رساله به تفصیل به آن پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۴۱/۱۰

آغاز: الحمدلله ... مسألة قد اشتهر بین فقهاء الاصحاب رضوان الله تعالی علیهم شهرة کادت تکون اجماعاً بل هی اجماع؛ **انجام:** و لعنة الله تعالی علی أعادیهم و مخالفیهم و منکری فضائلهم و مناقبهم و مفاخرهم أبد الابدین و دهر الداهرین ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۱۳۶ر-۱۴۰پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸ - ۲۴۵]

● **شکر پلو** / شعر / فارسی

šekar polo

مایل افشار، حسن، ق۱۳ قمری

māyel-e afšār, hasan (- 19c)

ترجیع بندی است که در اغلب آنها شاعر ضمن و صف شکر پلو مطالب دیگری می‌آورد مطالعه این دیوان می‌رساند که مایل افشار کر بوده چه در بسیاری از موارد این مطلب به چشم می‌خورد. ظاهراً این شکر پلو متمم شیرین پلو است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۹/۵

آغاز: شکر پلو که شهر شکم شد مسخرش ×× اقبال قبقناق نموده مظفرش؛ **انجام:** یا رب مباد شامل حالش در این جهان ×× الطاف خسروی که غلام است سنجرش

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳، جا: تهران (شاید)؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح؛ ۴۷ص (۶۰۰-۶۴۶)، ۱۵ سطر (۱۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۱۳]

● **شکرستان** / ادبیات، اخلاق / فارسی

šekrestān

حکیم منشی، علی محمد، ق۱۳ قمری

hakīm monšī, 'alī mohammad (- 19c)

کتابی است به نظم و نثر در معارضه گلستان از علیمحد منشی متخلص به حکیم که از ادبا و شعرای دوره قاجار بوده ولی تذکره‌نویسان ترجمه‌اش را به قلم نیاورده‌اند، در دیباچه مسطورست که: «... برای اهتزاز طبع و انبساط خاطر خواجه بزرگ ... صدر معظم و وزیر اعظم میرزا علی اصغر خان امین السلطان ... برنگاشتم و خاتمه آن را نیز بدین نام مبارک ... موشح ساختم که چون خاطر مبارکش را از مهمات مملکتی فراغتی افتد، به امعان نظر در حکایات و مضامین بدیعه آن رجوع فرمایند». شکرستان چون ارکان طبایع به چهار جزو ترتیب یافته است.

آغاز: خداوندی را شکر و منت که مذاق جان و خرد به شکر شکر خود شیرین کرد.

انجام: این فاعل و فعل و ماضی و مستقبل کفاره فعلهای ماشی نشود.

[دنا ۱۲۱۳/۶؛ نسخه‌های منزوی ۳۸۵۲؛ فهرستواره منزوی ۴۳۲/۱]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** جزو اول از کتاب شکرستان از مصنفات این برآورده دولت قدیم و پرورده نعمت قدیم اثیرالدین علیمحمد حکیم منشی پاسبان مقبره مرحوم ... شعاع السلطنه و نایب التولیه مضجع خاقان مغفور برای ارمغان پیشگاه حضرت اقدس ولیعهد دولت قوی شوکت ... نگاشت فی شوال المکرم ۱۲۹۲ هجری.

جزو اول شکرستان، بعضی از عناوین مندرجه: در مراتب حسن سیر و سلوک و محامد عدل و داد، در مطایبه هزل، اطوار ستوده یکی از امیرزادگان، در جلالت قدر قبیله بنی هاشم، در پاس حقوق خدمت و محاسن جوانمردی و فتوت ... و غیره؛ خط: نستعلیق شکسته تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۲ق؛ با سه مجلس نقاشی آب و رنگ بشیوه قاجار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۶۲ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف: ۷ - ۵۰۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** سوز در دل ما در را بیائی جانسوز ادا همی کردند همی خواسته تا روزگاری برین ...

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ محتملاً نویسنده کتاب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷گ، ۱۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۰۰]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** این فاعل و فعل و ماضی و مستقبل کفاره فعلهای ماشی نشود.

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل بنفش، ۶۳گ، اندازه: ۱۳/۷×۲۱/۲سم [ف: ۳ - ۵۲۲]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و زین پس مزید عمر و عزتش از یزدان آفریدگار و بواطن فیض مواقن اولیای کبار بدعای خیر خواهان و خواستارم و تاریخ کتاب دوازدهم شهر جمادی الثانی سنه ۱۲۹۰ بعد الهجرة النبوية

خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: اعتضاد الدوله قاجار، تا: ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۹۰ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۳۱گ، ۱۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۵۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قاضی که برشوه خویش را راضی کرد ×× البته ازو خدای راضی نشود / این فاعل و فعل و ماضی و مستقبل ×× کفاره فعلهای ماضی نشود

خط: تحریری، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۹۳ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج سبز، ۵۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۶×۱۹/۵سم [ف: ۲۶ - ۴۶۹]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۸۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** گفت و الله در خانه خدا غیر از خدا طلب نکنم.

فقط جزو اول آن است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: نایینی؛ ۴۹گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۸سم [ف: ۷ - ۶۳۹]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۸۷۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** نه مهتری بستام زرست و جامه نو ×× که جود باید و آزادگی و طبع بلند

جزء اول آن است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: مشتری طوسی، تا: پنج‌شنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۳۲۳ق، جا: تبریز؛ با اغلاط املایی بسیار؛ جلد: پارچه‌ای، ۹گ، اندازه: ۱۷/۷×۲۲/۳سم [ف: ۷ - ۷۶۴]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** اندرز حکیم بشنو ای خواجه مخور ×× اندوه و بخور هر آنچه اندوخته ای

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «مجدالملک» (بیضی)؛ جلد: ماهوت نیلی، ۸۷گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۵۱]

● **شکرستان** / شعر / فارسی

šekrestān

دهقان سامانی، ابوالفتح، ۱۲۴۰ - ۱۳۲۶ قمری

dehqān-e sāmānī, ab-ol-fath (1825 - 1908)

[الذریعة ۲۱۴/۱۴؛ دنا ۱۲۱۴/۶]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۷۸-۱۹/۱۰۸

آغاز: بسمله آورم اول دفتر به زبان نام خدا را ×× آنکه آشفته زگیسوی بتان خاطر ما را / آنکه آراسته چون گل رخ هرلعبت کامل ×× کرده پرچین سر زلفین غزالان ختارا؛ **انجام:** مبعوث محمد شد و باحق پیوست ×× بر تخت نبوت لدنی بنشت / رفتند خدایان به ناحق از دست ×× دین همه همچو طاق کسری بشکست

خط: نستعلیق، کا: سید جمال اصفهانی، تا: شعبان۱۳۲۰ق، جا: سامان؛ با یادداشتی از نعمت حسینی همامی به تاریخ ۱۸ جمادی الاول ۱۳۲۱؛ جلد: مقوایی، ۲۴۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۱۴]

● **شکرستان** / - فارسی

šekrestān

شباب کرمانشاهی، محمد جواد بن محمد صالح، ۱۲۷۰ - ۱۳۵۲ قمری

šabāb kermānšāhī, mohammad javād ebn-e mohammad sāleh (1854 - 1934)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۷۳/۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ قطع: رحلی [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۷۱]

● **شکرستان فارس = تذکره** / تراجم / فارسی

šekerestān-e fārs = tazkera

شعاع شیرازی، محمد حسین بن ابوالحسن، ۱۲۹۸ - ۱۳۶۴ قمری

šo'ā'-e šīrāzī, mohammad hoseyn ebn-e ab-ol-hasan (1881 - 1945)

اهداء به: علی قلی میرزا رکن الدوله فرمانفرمای فارس

شرح حال سرایندگان قدیم و جدید شیراز است. این نسخه نیمه اول کتاب از حرف الف تا ش است. تاکنون نسخه دیگری از تذکره مشاهده نشده است. فهرست شعرای شکرستان پارس: آثار ارسنجانی، ملا محمد شفیع بن ملا علی عسکر؛ آسوده شیرازی، آقا محمد مهدی؛ آشفته، محمد کاظم (۱۲۸۸ق)؛ آگه، آقا علی اشرف بن علی مدرس (۱۲۴۴ق)؛ آهنگ، میرزا محمد بن ابوالقاسم فرهنگ؛ ابن نصوح؛ ابوالقاسم انجوی؛ ابوسعید بزغش؛ ابوعبدالله محمد بن خفیف؛ اثر، شفیعای شیرازی؛ اخترفیلی شیرازی، محمد علی بیگ (۱۳۰۲ق)؛ اخلاص، میرزا مهدی بن محمد نبی مخلص (۱۲۸۲ق)؛ ادیب، میرزا محمد جعفر (متوفی هزار و دویست و پنجاه و اندی)؛ ادیب، میرزا هام بن آقا میرزا باب ذهبی؛ امری، قاسم (۹۹۹ق)؛ امین، محمد امین الدین بلیانی کازرونی (۸۴۵ق)؛ انورزند، محمد ابراهیم بن کریمخان وکیل (۱۲۱۶ق)؛ اورنگ، میرزا محمود بن ابوالقاسم فرهنگ؛ اهلی، محمد (۹۴۲ق) متن قصیده مصنوع و مثنوی سحر حلال او کامل نقل شده است؛ ایزدی کازروی، شیخ محمد خان؛ بدرالدین فارسی؛ پرتوی (۹۲۸ق)؛ پروین، میرزا خلیل؛ بسحاق اطعمه (ح۸۶۰ق)؛ بسمل، حاج علی اکبر نواب (۱۲۶۳ق)؛ بلند اقبال، میرزا سید رضی؛ پور فریدون شیرازی؛ بهار دارابجردی، میرزا محمد علی بن یخ اسحاق؛ بهجت، میرزا

عبدالحمید بن عبدالغفار؛ بیدل جهرمی، محمد رحیم بن محمد طبیب موسوی؛ بیکسی شیرازی؛ بیمار، آقا حسین شیرازی؛ تاج الدین فارسی؛ تجلی، میرزا علیرضا بن کمال الدین حسین اردکانی شیرازی؛ تسلی، آقا رجبعلی؛ تشنه؛ تمنا، میرزا سید ابوالحسن؛ توحید، میرزا محمد اسماعیل بن وصال (۱۲۸۶ق)؛ چاکری؛ جانی، میرزا محمد حسین دشتکی؛ جعفر؛ جلال الدین محمد بن اسعد دوانی (۹۰۸ق)؛ جهانگیر؛ حاجب، آقا یادگار (۱۱۸۵ق)؛ حافظ، شمس الدین محمد (۷۹۱ق)؛ حجاب، آقا فتحعلی (۱۲۶۹ق)؛ حجاب، حاج محمد مهدی (۱۳۰۴ق)؛ حسرت، میرزا محمد باقر بن محمد علی معلم؛ حمت جای شرح حال خالی مانده و فقط اسم نوشته شده؛ حکیم، محمود بن صوال (۱۲۷۴ق)؛ خاکی، میرزا محمد ابراهیم قاری (۱۲۸۴ق)؛ خاوری، میرزا فضل الله بن عبدالنبی (۱۲۶۷ق)؛ خرم، میرزا نجفعلی؛ خرم، سید محمود حمزوی بن عبدالنبی (۱۳۰۶ق)؛ خضری لاری (۱۰۴۰ق)؛ خلف، سلیمان خان رکن الملک؛ خورسند، میرزا علی محمد بن میرزا محمود متخلص به خرم؛ خورسندی، میرزا اسماعیل؛ داعی، نظام الدین محمود، شاه داعی (۸۶۷ق)؛ دانش، عبدالرحیم حسینی دشتکی؛ داور، یخ مفید؛ داوری، محمد بن وصال (۱۲۸۳ق)؛ دشتی، محمد خان دتستانی (۱۲۹۸ق)؛ ذره، آقا بزرگ بیات؛ ذوقی، آقا بزرگ بن محمد صادق کوکب؛ راز، میرزا ابوالقاسم، میرزا بابا ذهبی (۱۲۸۶ق)؛ رامش کازرونی، سید رضا (۱۲۵۰ق)؛ رحمت، عبدالله بن محمود حکیم؛ رضا، حکیم شاه رضا؛ روزبهان، ابومحمد بن ابی نصر بقلی؛ رون، اغحمد بن محمد حسین عالی (۱۲۶۲ق)؛ رونق، حسینعلی خان ولد میرزا علی اکبر جاع الملکی؛ زردوز، آقا محمد ابراهیم (۱۳۱۳ق)؛ ساغر، حاج شیخ محمد بن محمد مؤمن عرب؛ ساکت، میرزا ابوالقاسم نیریزی؛ سامانی، محمد حسن بن حبیب قاآنی (۱۲۸۶ق)؛ سائل قیری، محمد سعید آقاجانی؛ شوریده، حاج محمد تقی فصیح الملک.
شعاع از ناصر الدین شاه (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق) با دعای «خلد الله ملکه» یاد می‌کند و شعری در مدح او می‌آورد. از سه جای دیگر هم مشخص می‌شود که این کار در سال آخر حیات او (۱۳۱۳ق) انجام شده است. (حکیم)
[دنا ۱۲۱۴/۶؛ فهرستواره، ج۳، ص۱۹۲۴؛ تاریخ تذکره‌های فارسی، ج۱،ص۷۴۶-۷۵۰ (که همین نسخه را دیده است)]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۵۵

آغاز: آثار. هو الحاج الحرمین الشریفین ملا محمد شفیع خلف جناب عارف مجرد حاج ملا علی عسکر ارسنجانی است که جمعی از اکابر دست ارادت به وی می‌داده اند و خلیفه جناب عالم ربانی و محقق صمدانی ملا احمد ارسنجانی بوده؛ **انجام:** از سه چیز تو سه چیز تو گه تک گذرد ×× پای از دست و دم از گوش و سرین از گردن / به جز از مادر تو که به تو آبستن گشت ×× نندیم که شود باد به برق آبستن
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ کاغذ: فرنگی حنایی نازک، جلد: مین مشکی، مذهب، ۲۲ سطر (۱۲/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۸۱۴]

● **شکرالعباد** / شرح حدیث / فارسی

šokr-ol-‘ebād

عنوان نگار، تقی بن محمد، ق۱۴ قمری

‘onvān-negār, taqī ebn-e mohammad (- 20c)

وابسته به: مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة؛ جعفر بن محمد (ع)، امام ششم (۸۰-۱۴۸)
اهدا به: وزیر اعظم
گزارش «مصباح الشریعة» در اخلاق دینی است در صد «باب».
آغاز: بزرگ خدای را سپاس سزاست که شکر عباد را ...
[دنا ۱۲۱۳/۶؛ فهرستواره منزوی ۵۱۱/۶]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۶۸۵

خط: نستعلیق، کا: عزیزالله پسر شارح، تا: ۱۷ رمضان ۱۲۶۵ق، جا: تهران؛ مجدول، با یک سرلوح؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۸۹]

← شکر المنعم > دلیل وجوب شکر المنعم

● **شکر نامه** / - فارسی

šekar-nāme

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۵۹

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **الشکر و البیان لمدح الوزیر الأعظم آصف خان** / - عربی

aš-šukr wa-l bayān li-madḥ-il wazīr-il a‘ẓam āṣif xān

کنانی، محمد بن محمد

kenānī, mohammad ebn-e mohammad

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۰/۸عکسی

آغاز: بسمله ... الحمد لله الذی خلق الانسان و علمه البیان و رزقه فصاحة اللسان
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، شماره ۱۷۰۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ ۵ص (۸۳-۸۷)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۴ - ۳۱۵]

● **شکر و حمد** / عرفان و تصوف / فارسی

šokr va hamd

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری
neʻmat-ol-lāh-e valī, neʻmat-ol-lāh ebn-e ʻabd-ol-lāh (1330 - 1431)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۶۴/۲۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۳۴ق؛ کاغذ: فرنگی، ۳ص (۳۰۲-۳۰۴)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۳ - ۵۲۱]

● **شکر و سکر (رساله)** / عرفان و تصوف / فارسی
šokr va sokr (r.)

انصاری، عبدالله بن محمد، ۳۹۶ - ۴۸۱ قمری
ansārī, ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad (1006 - 1089)
آغاز: بسمله. حمد بی حد الهی را و ثنای بی عد پادشاهی را که برداشت
انجام: شیطان او را نگاه دارد که فرزین طاعت او کج میرود
[دنا ۱۲۱۴/۶؛ فهرستواره منزوی ۶۱۴/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۹۵/۹
آغاز و انجام: برابر
کا: محمد شفیع بن حاج محمد سعید قراگوزلو، تا: ۱۲۶۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۶۳-۷۷)، ۱۶ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۱۶۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۱/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۸۶پ-۹۶ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰ - ۲۰۸]

● **الشکرية فی شرح المقصود** / صرف - عربی
aš-šukrīyya fī š.-il-maqṣūd

سراجی، احمد بن عماد، ق۹ قمری
serājī, ahmad ebn-e ʻemād (- 15c)
وابسته به: المقصود فی الصرف؛ ابوحنیفه، نعمان بن ثابت (۸۰-۱۵۰)
تاریخ تألیف: ۱۰ ذیحجه ۸۹۴ق
شرح متوسطی است با عناوین «قال، اقول» بر رساله «المقصود» منسوب به ابوحنیفه. این شرح توضیحی است و گاهی به رد و ایراد می‌پردازد.
آغاز: الحمد لمن شرف العلوم و روج بضاعتها ... و سمیته بالشکریه ... و یرجو الاتمام بعونه اضعف العباد احمد بن عباد ...
[دنا ۱۲۱۴/۶ (۳ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۱۰/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** الحمدلله أولاً و آخراً علی حسن توفیقه بآلائه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۵ق؛ پایان کتاب تاریخ اول ربیع ۷۷۰ به غلط آمده؛ جلد: مقوایی، ۵۰گ (۱پ-۵۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۵ - ۹]

۲. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۹۵/۱
آغاز: و ارفعها منارا و اسناها ابهة و مقدارا هو علم الصرف؛ **انجام:** لقد عز محسود و قد ذل حاسد ×× لقد کان حتما من قدیم الطوالع
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۹۷گ (۱ر-۹۷ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: - ۷۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۸۲/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۲۴۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴/۱خوئی
آغاز: الحمد لمن شرف العلوم و روج بضاعتها ... و سمیته بالشکریه ... و یرجو الاتمام بعونه اضعف العباد احمد بن عباد؛
انجام: و هی ما ذکرنا فی عور و اعتور. نسال الله تعالی ان یستر عورتنا لکون الانسان محل النیسان و لاالقلب انه یتقلب ... ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ محشی از مجمع البحرین و شرح و برهان و جار بردی؛ جلد: مقوایی، ۱۱۹ص، ۱۳ و ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۷ - ۱۷۰]

← شکریه ≻ سکریه

● **شکستن دست کلیم** / - فارسی
šekastan-e dast-e kalīm

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۱۴/۱۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸ - ۱۶۸]

● **الشک فی افعال الصلاة** / فقه / عربی
aš-šakk fī afʻāl-iṣ-ṣalāt

خوانساری نجفی، موسی بن محمد، - ۱۳۲۲ شمسی
xānsārī najafī, mūsā ebn-e mohammad (- 1943)

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۹۰/۳
آغاز: المبحث الثالث فی الشک فی افعال الصلاة و فیه جهات من الکلام. الاولی انه لا اشکال فی انه لو شک فی شیء منها فی موضعه و محله، یجب ان یأتی به سواء کان المشکوک فیه رکناً اؤ غیر رکن؛ **انجام:** و اما بالقرائة فیأتی بها رجا و ایضا بناء و علی حرمة القرائة فی الصلاة الاخفائية.
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۵ق؛ اهدایی: محسن خوانساری فرزند آیت الله خوانساری؛ ۳۷ص (۲۱۰-۲۴۶)، ۲۲ سطر [ف: ۳ - ۲۰۸]

● **الشک فی الایمان = تجدید الایمان** / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šakk fi-l-īmān-ul = tajdīd-ul-īmān

ساچقلی زاده، محمد بن ابی بکر، - ۱۱۵۰ قمری

sāčqolī-zāde, mohammad ebn-e abī-bakr (- 1738)

درباره معنای کفر و ایمان.

آغاز: بسم الله و بحمده و صلاة علی رسله یقول البأس الفقیر محمد المرعشی المدعو بساچقلی زاده اکرمه الله بالسعادة هذه کلمات کتبتها لعبد المنان الخربودی بلغه الله الی امانیه. اعلم ان الایمان و الکفر من المنقولات الشرعیة فهما شرعا التصدیق المخصوص و عدمه

انجام: لکن الشک فی الایمان بهذا المعنی لیس بکفر کما عرفت و الله الهادی فله الحمد

[دنا ۱۲۱۴/۶؛ معجم التاریخ التراث الاسلامی ۲۴۷۸/۴؛ کوپریلی ۳۴۷/۳]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۹پ-۱۱پ)، ۱۷ سطر (۸×۱۰)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:۲۳۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۲/۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فالظاهر ان یطلب القرینة و هذا باب یحتاج کشفه الی بسط الکلام و قد بسطناه فی رسالة تحقیق الایمان.

کامل؛ خط: نسخ، کا: درویش محمد بن حاج ولی بن حاج رسول طرسوسی برازی حنفی قادری ملقب به قوپرانی از گروه پیجان، تا: ۱۴ محرم ۱۱۳۶ق؛ جلد: میشن زیتونی، ۵گ (۲۷۶پ-۲۸۰ر)، ۱۲-۱۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲/۳×۱۵/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۰۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۲/۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: درویش محمد بن حاج ولی بن حاج رسول طرسوسی برازی حنفی قادری ملقب به قوپرانی از گروه پیجان، تا: ۲۰ محرم ۱۱۳۶ق؛ جلد: میشن زیتونی، ۳گ (۲۸۰پ-۲۸۲پ)، ۱۲-۱۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲/۳×۱۵/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۰۳]

● **الشک فی التکلیف و المکلف به** / اصول فقه / عربی

aš-šakk fi-t-taklīf wa-l-mukallaf-i bih

کلباسی، ابوالمعالی بن محمد ابراهیم، ۱۲۴۷ - ۱۳۱۵ قمری

kalbāsī, ab-ol-ma'ālī ebn-e mohammad ebrāhīm (1832 - 1898)

تاریخ تألیف: ۳۰ صفر ۱۲۹۵ق

رساله‌ای استدلالی در بیان فرق بین شک بین اصل تکلیف و آنچه را که بدان تکلیف شده است.

چاپ: مشار عربی، ص۴۴۹؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۷ق، رحلی، ۱۶ص (ضمن الرسائل ابوالمعالی)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۹۰/۳

آغاز: فهذه رسالة فی الفرق بین الشک فی التکلیف و الشک فی المکلف به و هو من امهات المطالب؛ **انجام:** بناءاً علی وجوب الاحتیاط فی الشک فی المکلف به قضیة الاستصحاب

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۵۱پ-۵۹پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۸ - ۱۶۳]

● **الشک فی الجزئیة و الشرطیة و المانعیة** / اصول فقه / عربی

aš-šakk fi-l juz'īyya wa-š šarṭīyya wa-l mānī'īyya

کلباسی، ابوالمعالی بن محمد ابراهیم، ۱۲۴۷ - ۱۳۱۵ قمری

kalbāsī, ab-ol-ma'ālī ebn-e mohammad ebrāhīm (1832 - 1898)

رساله‌ای استدلالی و در چند «مقدمه» در این که اگر مکلف در چیزی شک کند که آن چیز جزء فعل واجب است یا شرط یا مانع آن؛ مؤلف احتیاط را در این موضوع برمی گزیند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۹۰/۲

آغاز: و بعد فهذه رسالة فی میزان الشک فی جزئیة شیء أو شرطیته او مانعیته لعبادة واجبة علی تقدیر اجمال حال العبادة؛ **انجام:** أعنی الاستفهام عن حکمه کما فی السؤال عن الارتماس فی الماء المذکور آنفاً. و الله العالم

خط:نسخ و نستعلیق،کا:طاهر حسینی،تا:۷شعبان ۱۳۱۰ق؛جلد:تیماج قهوه‌ای، ۴۱گ (۹پ-۴۹ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۸ - ۱۶۳]

● **الشک فی الرباعیات** / فقه / عربی

aš-šakk fi-r rubā'īyyāt

هفت فایده است و هفتمی آن ده مسئله دارد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۶/۴

آغاز: بسمله. حمدله ... و بعد فهذه فواید فی الشک المتعلق بالرباعیات؛ **انجام:** فان ذکر انها اثنتان صحت صلوته.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۹۴ر-۱۹۶پ)، ۱۸ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۴۲۳۷]

← الشک فی الشرطیة و الجزئیة ≻ شک و سهو

● **الشک فی الصلوة** / فقه / عربی

aš-šakk fi-ṣ-ṣalāt

اشرفی مازندرانی، خضر بن اسماعیل، - ۱۳۳۶ ؟ قمری
ašrafī māzandarānī, xezr ebn-e esmā'īl (- 1918)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۶۰/۴
آغاز: مسئلة لا خلاف و لا اشکال فی ان الشک فی عدد الرکعات الفریضة
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: محرم ۱۳۱۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۹گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۷سم [ف: ۱۶ - ۶۰]

← الشک فی سبق الطهارة و الحدث > تیقن الطهارة و الحدث و الشک فی السابق منهما

● **شکل چهارم** / منطق / فارسی
šekl-e čahārom

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۸/۹-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۷۲۲؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ - ۶۶۵]

● **شکل حروف الفبای قلم سلیمان و قلم اسرار قاسمی** / متفرقه / عربی، فارسی
šekl-e horūf-e alefbā-ye qalam-e soleymān va qalam-e asrār-e qāsemī
با معادل گذاری آنها در حروف فارسی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۴/۱۰۵
خط: نسخ و نستعلیق و تحریری، کا: محمد هادی عقیلی استرآبادی، تا: ۲۸ شعبان ۱۰۷۲ق، جا: منزل الحاپور خارج بلده دارالسرور برهانپور هنگام حرکت به سمت حیدرآباد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۸۴پ)، اندازه: ۱۴/۹×۲۵/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۸۷]

● **شکل الزهرة** / هیئت / عربی
šakl-uz-zuhra
وابسته به: المجسطی؛ بطلمیوس، کلاودیوس، ش (۱۰۰-۱۷۸)
درباره تشکل زهره در فصل دوم از مقاله دهم مجسطی.
آغاز: بسمله فی تشکل الزهرة فی الفصل الثانی من المقالة العاشرة من المجسطی به کواکب الراس

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۵۲/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر ما درناه الحاقه بالمختصر فلنختمه حامدین الله تعالی مفیض الجود و مصلین علی نبیه محمد افضل الناس فی الوجود و علی آله الطیبین الطاهرین و سلم تسلیماً کثیراً کثیراً
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ واقف: عماد فهرستی؛ کاغذ: حنایی، ۴ص، ۲۳-۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۳/۵سم [ف: ۸ - ۶۷]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۶/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** وعمل علی التقریب دون التحیق والله اعلم
شامل ۳۷ سطر؛ کا: فخرالدین محمد حسینی، تا: ۱۰۸۷ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج خرمایی، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱ - ۴۸۰]

← شکل القطاع > کشف القناع عن اسرار الشکل القطاع

● **الشکل القطاع** / ریاضیات / عربی
aš-šakl-ul quṭā'
بطلمیوس، کلاودیوس، ش، ۱۰۰؟ - ۱۷۸ میلادی
batlamīūs, kelāvdīūs, š (100 - 178)
مترجم: ثابت بن قره، ۲۲۱ - ۲۸۸ قمری
sābet ebn-e qorre (837 - 902)
در بیان شکل مشهور به قطاع است از بطلمیوس که ثابت بن قره آن را تعریب و اصلاح کرده است.

شرح و حواشی:
۱- الشکل القطاع (مختصر)؛ اسکندر پاشا کاراتئودری

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹۷/۲۲
آغاز: من مقالة لثابت بن قرة فی الشکل القطاع و النسب المؤلفة فان اطلق لنا ان ناتی ببرهان لما اراد بطلمیوس؛ **انجام:** و علی هذا القیاس فی سائر براهینه و الله اعلم بالصواب.
در نسخه در دنبال این مقاله سه بند هست: ۱. لمصنف الرسالة فی بیان انه لا یمکن انه یجمع من عددین مربعین فردین عدد مربع، ۲. للشیخ سلطان المهندسین کمال الدین یونس فی بیانه ایضا (در همین مسئله)، ۳. قال صاحب البلاغ استخراج الخط المقسوم بنسبة ذات وسط و طرفین من طریق العدد باقرب تقریب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ شعبان ۷۸۴ق؛ ۲گ (۱۶۲ر-۱۶۳پ) [ف: ۵ - ۱۴۲]

۲. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۴۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۹۰/۵
آغاز: بسمله لثابت بن قرة فی الشکل القطاع لبطلمیوس، فهمت اسعدک الله ما قلته فی الشکل الملقب بالقطاع؛ **انجام:** کما بینا فیما تقدم، تم الکتاب
خط: تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۸ص(۱۵۵-۱۷۲)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳/۲×۲۰سم [ف: ۸ - ۳۴۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۹/۱۳-طباطبائی
آغاز: بسمله من مقالة ثابت ... فان اطلق لنا ان ناتی ببرهان لما اراد بطلمیوس ان برهانه من الشکل القطاع
خط: نسخ، کا: علی محمد، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۸۹گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۴×۳۳/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۰۰]

● **الشکل القطاع** / ریاضیات / عربی
aš-šakl-ul quṭā‘
مغربی، یحیی بن محمد، – ۶۸۵ قمری
maqrebī, yahyā ebn-e mohammad (- 1287)
در بیان شکل معروف به قطاع است (= شکل اول از اشکال ثلاثه اکرمانالاوس) که هم از ثابت بن قرة معرفی شده و هم از خواجه نصیرالدین طوسی به نام کشف القناع و این رساله تألیف محیی الدین ابوالفتح یحیی بن محمد بن ابی الشکر بن حمید مغربی اندلسی معروف به محیی الدین مغربی است که معاصر خواجه نصیرالدین طوسی و همکار وی در رصد مراغه بوده است. سه کتاب دیگر از تألیفات او عبارت است از: المدخل المفید، احکام تحاویل سنی الموالید، احکام الموالید.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۶۰
آغاز: بسمله، قال مولی المعظم سلطان حکماء العالم محیی الملة و الدین یحیی بن محمد بن ابی الشکر المغربی ادام الله ایامه، هذه المقالة ذکرت فیها بعد حمدالله تعالی و الصلوة و السلام علی نبیه محمد خیر الانام ما یتفرع عن الشکل القطاع؛ **انجام:** اعنی نسبة خط – ط للی خط ط او اذا جعلنا (ناقص)
خط: شکسته تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: نایینی؛ ۶گ، ۱۶ سطر (۱۲×۸/۲)، اندازه: ۱۲/۸× ۱۹سم [ف: ۸ – ۲۲۹]
۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵/۴
مقالة الحقها بآخر الکتاب یحیی بن محمد بن ابی الشکر المغربی و ذکر فیها مایتفرع عن الشکل القطاع من النسب المؤلفة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴ [نشریه: ۱۱ – ۹۲۴]

● **الشکل القطاع (مختصر)** / ریاضیات / فرانسوی
aš-šakl-ul quṭā‘ (mx.)
اسکندر پاشا کاراتئودری
eskandar pāšā kārāteodrī
وابسته به: الشکل القطاع؛ ثابت بن قره (۲۲۱–۲۸۸)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۷۱/۲
آغاز: Debut: "Si l'an nous propose de donnerau moyen"؛
انجام: که مورد مطالعه نصیرالدین واقع شده است.
خط: تحریری، کا: سید جلال الدین تهرانی، تا: چهارم اوت ۱۹۴۲م = ۱۳۶۰ق؛ با اشکال هندسی؛ ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ – ۲۰۸]

● **الشکل القطاع و النسب المؤلفة** / ریاضیات / عربی
aš-šakl-ul quṭā‘ wa-n nasab-ul mu’lafa
ثابت بن قره، ۲۲۱ – ۲۸۸ قمری
sābet ebn-e qorre (837 - 902)
مقاله‌ای است از ابوالحسن ثابت بن قره حرانی. خواجه طوسی نیز رساله‌ای در همین موضوع به نام کشف القناع دارد. بخشی است از مقاله او و در این مسئله. این رساله در مآخذ جزو تحریرات خواجه به شمار نیامده است اما کاتب نسخه آن را جزو متوسطات به حساب می‌آورد.

تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۲۰/۱۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ شوال ۷۰۰ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [نشریه: ۳ – ۲۲۹]

● **الشکل الملقب بالقطاع** / ریاضیات / عربی
aš-šakl-ul mulaqqab bil-quṭā‘
ثابت بن قره، ۲۲۱ – ۲۸۸ قمری
sābet ebn-e qorre (837 - 902)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۷–ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۳۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۷گ (۴۵–۵۱) [فیلمها ف: ۱ – ۴۶۸]

● **شکند گمانیک ویجار** / – پهلوی
šakand gomānīk vījār

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۳۹–ف
نسخه اصل: پاریس S. P. 2076؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲ – ۱۰۶]

● **شکند گمانی گذار** / ادبیات / پهلوی
šakand gamānī gozār

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۷۹/۲–ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا Add. 22378 (ریو ۵۱)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۸۹]

← الشک و السهو ← خلل الصلاة

● **الشک و السهو** / فقه / عربی
aš-šakk wa-s sahw
تبریزی، حسن بن تقی، ق۱۴ قمری
tabrīzī, hasan ebn-e taqī (- 20c)
رساله مختصر تحقیقی است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۶۵
آغاز: القول فی الشک فی عدد الرکعات و اذا لابد فی المقام من تأسیس اصل یرجع الیه؛ **انجام:** الثامن ان الکلام فی عدم الجزئیة

فی المقام اوضح من الکلام فی جزئیة صلاة الاحتیاط.
از «القول فی الشک فی عدد الرکعات» تا «القول فی الاجزاء المنسیة» می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: مشقی، جلد: مقوا، ۳۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲۰ - ۳۱۱]

● **الشک و السهو** / فقه / عربی
aš-šakk wa-s sahw
احکام شک و سهو را در نماز با استدلال ضمن مسائل و فروع بیان کرده و صورت‌های مختلف این موضوع را آورده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۷۷
آغاز: الحمدلله الذی خلق الوجود من العدم و علم الانسان من البیان مالم یعلم و الصلاة و السلام علی أشرف الأمم؛ **انجام:** یبنی علی لزوم الالتفات لا نصراف الأدلة الیه فیقتصر علیه فی هذا المقام و کذا الحال فی السهو
خط: نسخ، کا: محمد حسین خوانساری، بی‌تا؛ مهر: «جمال الدین بن عبدالکریم القزوینی» (مربع)؛ تاریخ وقف: پنجم شعبان ۱۳۰۹؛ ۶۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۸ - ۳۱۵]

● **الشک و السهو و الخلل و الجبران (منظومة)** / فقه / عربی
aš-šakk-u wa-š sahw wa-l xilal wa-l jobrān (mnẓ.)
فدایی کزازی، ابوالشجاع محمد اسماعیل بن محمد هادی، - ۱۲۶۳ قمری
fadā'ī kazzāzī, ab-oš-šojā' mohammad esmā'īl ebn-e mohammad hādī (- 1847)
رساله مختصری است به نظم درشک وسهو نماز که در آخر «العقیدة الوحیدة» آورده است.
[الذریعة ۱۱۶/۲۳]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۳۱/۲
آغاز: احمد من لاشک فی جلاله ×× واثنی علی الاحمد ثم آله / بعدا الحمد والصلاة ×× علی النبی وآله الولاة؛ **انجام:** ولنقتصر بذاک فی المقام ×× فالحمدلله علی اختتام / ثم الصلاة للنبی ختم الرسل ×× وآله مختتمی الکمال کل
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۵ - ۲۱۵۵]

← الشک و السهو و النسیان فی الصلاة ⩤ الضوابط الخمس فی احکام الشک و السهو و النسیان فی الصلاة

● **الشک و القطع** / اصول فقه / عربی
aš-šakk-u wa-l qaṭ'
قزوینی، علی اکبر بن محمد باقر، ق۱۳ قمری
qazvīnī, 'alī akbar ebn-e mohammad bāqer (- 19c)
رساله در شک و قطع و تکلیف مکلف در قبال احکام.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸۳/۳
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن مشکی، ۱۱گ (۲۰-۳۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰ - ۳۶۷]

● **شکوای منظوم** / شعر / فارسی
šakvāy-e manzūm
قائم مقام فراهانی، علی اکبر بن علی، ۱۲۶۹ - ۱۳۲۹ قمری
qā'em maqām-e farāhānī, 'alī akbar ebn-e 'alī (1853 - 1911)
تاریخ تألیف: جمادی الاول ۱۳۲۰ق
نزدیک ۴۰۰ بیت و سروده در یک روز با یاد کردن تاریخ جمادی الثانی ۱۳۲۷ق (غزل اتابک) و سخن بیشتر بر سر وقف ابوالقاسم فراهانی است در تبریز که امام جمعه آن را به دست گرفته بود و پس گرفتن مؤلف آن را در آن از امیر نظام و محمود پسر عم مؤلف و ابوالقاسم فراهانی و خود مؤلف و نظام السلطنه و عبدالحسین که خود را مسیو انطوان نامید و حاجی آقا محسن عراقی و وقف میرزا محمد خان و سرگذشت اتابک و تحریم حاج میرزا حسن شیرازی تنباکو را و کشته شدن ناصر الدین شاه در ۱۳۱۳ و انرژی و مسیو نوز یاد شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۰۹/۵
آغاز: بسمله. بعد تحمید کردگار غنی ×× گوی نعت پیمبر مدنی / چون شهنشه مظفر الدین شاه ×× که درو گوهرش چو خاک راه؛ **انجام:** وااعظان بر منابر تشنیع×× لب گشودند بر شریف و وضیع
بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۲۶گ (۱۰۹-۱۳۴)، ۱۷ سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۳۴۶۱]

← شکوائیه ⩤ الاعتذار

● **شکوائیه** / ادبیات / عربی
šekvā'īye
قائم مقام، ابوالقاسم بن عیسی، ۱۱۹۳ - ۱۲۵۱ قمری
qā'em-maqām, ab-ol-qāsem ebn-e 'īsā (1779 - 1836)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۸/۶
آغاز: الله جارک فی انطلاقک ×× تلقاء مصرک من عراقک ... و العجب ان الهرب لم یجد بی بطائل و ما کنت الا کما قال القائل؛

انجام: واورثوا ارضهم و دیارهم ثم توجهوا تلقاء بلاد الارمنیه واندمت عنهم جنود الرومیه فسار ذکرهم شرقا و غربا و ملاءا.
خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۶گ (۳۹ر–۴۴ر)، اندازه: ۱۱×۲۱/۴سم [ف: ۲۹/۱ – ۱۸۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۱۱
آغاز: بسمله. الله جارک فی انطلاقک تلقاء مصرک؛ **انجام:** موسی عن قومه فضل القوم من بعده و بعد ... عن ملکه فهلک الملک من بعده.
خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد رضا افشار و حسینقلی نظام السلطنه و محمد اسماعیل فروغ و عبدالله طبرسی و محمد شریفخان قزوینی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

● **شکوائیه** / نامه نگاری / فارسی
šekvā'īye

شیرازی، قاسمعلی، ق۱۳ قمری
šīrāzī, qāsem'alī (- 19c)

دارای مطالب تاریخی

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۳۵/۳۹
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با مهر تاریخ ۱۲۷۴؛ جلد: مخمل آبی، ۱۴ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ – ۶۱۶]

● **شکوائیه** / متفرقه / عربی
šekvā'īye

طبرسی، محمد بن جعفر، ق۱۳ قمری
tabarsī, mohammad ebn-e ja'far (- 19c)

در این رساله کوتاه مؤلف از آزار و اذیت بعضی مردمان لاهیجان شکوه و گلایه می‌کند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۴۹/۵
آغاز: ربنا افتح بیننا و بین قومنا بالحق و انت خیر الفاتحین الحمدلله الذی یحق الحق بکلماته و یزیل الباطل بالحجة و آیاته؛ **انجام:** ان نظر الینا بعین الله لا بعین التعصب و العناد و منه المبدأ و الیه المعاد و حسبی الله و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر و هو بالاجابة و جدیر و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور مشکی، ۴گ (۱۰۱پ–۱۰۴پ)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵ – ۵۶]

● **شکوائیه** / ادبیات / عربی و فارسی
šekvā'īye

همدانی، محمد حسین
hamadānī, mohammad hoseyn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴۳۴
آغاز: بسمله. الله جارک فی انطلاقک تلقاء مصرک؛ **انجام:** رخیت ما فی نسخة من النسخ.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن قهوه‌ای [رایانه]

● **شکوائیه** / متفرقه / عربی
šekvā'īye

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۵۸
آغاز: علی اسم الله الراحم الودود لله لله المولی الامام و الصدر الهمام؛ **انجام:** و طار حمام.
بی‌نقطه است به عربی گویا نامه مانندی است از فرزند یکی از کارکنان آستان رضوی به متولی آنجا (صدر اسعد) که او را چرا جانشین پدر نکردند و مستمری درباره او برقرار نساختند و دومین رساله شکوائیه او است نخستین با نقطه بوده و به وزیر نوشته است (حاشیه ص۶)؛خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۱گ، ۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۲ – ۲۹۵۵]

● **شکوائیه یکی از علماء به پادشاه وقت از ظلم حاج میرزا نصرالله و غیره = تظلم نامه** / متفرقه / فارسی
šekvā'īye yekī az 'olamā' be pādešāh-e vaqt az zolm-e hāj mīrzā nasr-ol-lāh va qeyre = tazallom nāme

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۵۶
آغاز: الحمدلله الذی یوتی الملک؛ **انجام:** محفوظ بفرمایند و السلام علی من اتبع الهدی.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: شکری [رایانه]

● **شک و حل = هبوط الاجسام** / فیزیک / عربی
šak va hall = hobūt-ol ajsām

محقق خوانساری، حسین بن محمد، ۱۰۱۶–۱۰۹۹ قمری
mohaqqeq-e xānsārī, hoseyn ebn-e mohammad (1608 - 1688)

چهار شبهه و شک و معضل فلسفی با عنوان «شک» مطرح و پاسخ آن با عنوان «حل» مناسب با اشکال داده شده است: ۱. شک درباره سقوط اجسام؛ ۲. شهری مرکب از کافران و مسلمانان؛ ۳. قابلیت جسم تقسیم بی نهایت را؛ ۴. مبحث لازم از شرح مطالع الانوار.
آغاز: اذا هبط حجرعلی الارض فلا شک انه لابد من مزایلة الهواء الذی فی المسافة حتی یمکن الهبوط و الا یلزم التداخل المحال ...
چاپ: ضمن الرسائل، با تحقیق رضا استادی، در سال ۱۳۷۸ش،

از طرف کنگره بزرگداشت آقا حسین خوانساری چاپ شده

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۰۶/۱۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** لکنه لایصل الی الارض و لایقول به الا ذوجثه مخبط فتثبت ولا تتخبط.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۲۱۸پ-۲۲۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۳۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۸۶/۱۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** لکن لا یصل الی الارض و لا یقول به الا ذو جثة مخبط فتثبت و لا تتخبط.
خط: نستعلیق تحریری، کا: معین بن احمد، تا: ۱۰۹۰ق؛ ۳ص (۴۵۸-۴۵۶)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵۰ - ۱۵۵]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲/۱۳۷۴/۱
خط: نستعلیق، کا: فوراس بن ابوالمکارم دماوندی، تا: ۱۰۹۳ق؛ مصحح، محشی؛ ۳ص (۳۶۰-۳۶۲) [ف: ۵ - ۱۳۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۸/۱۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۱۹۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۷۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق ریز، کا: نصیرالدین محمد رضوی شاگرد آقا حسین خوانساری، تا: بین سال‌های ۱۰۶۴ الی ۱۰۹۶؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۱گ (۱۹۱پ)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶ - ۳۴۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۶/۵۸
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۱۸۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷/۵۷۹۴/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی نقی، تا: ۱۱۱۴ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی، ۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [رایانه]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۷/۱۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۰۹]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۷۰/۱۰
نسخه اصل:کتابخانه وزیری-یزد۳۵۶۲ [در فهرست معرفی نشده]؛ خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن محمد صالح الموتی، تا: ۱۱۲۷ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ ۳ص (۲۶۱-۲۶۳) [عکسی ف: ۴ - ۲۱۹]

۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۸۳/۴
آغاز: شک اول: «اذا کان اکثر اهل البلد مسلماً وبعضه کافراً وعلمنا بذلک ...»؛ آغاز شک دوم: «اعلم انه قد یستشکل علی ما ذهب الیه الحکماء من ان الجسم قابل للقسمة الی غیر النهایة ...»؛ آغاز شک سوم: «اذا هبط حجر الی الارض فلا شک انه لابد من مزایلة الهواء الذی فی المسافة حتی یمکن الهبوط ...»
خط: نستعلیق، کا: بهاء الدین محمد بن علی نقی طغایی، تا: عصر مؤلف؛ ۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۰]

● شک و حل (اکثر اهل البلد) / اصول فقه / عربی

šak wa ḥall (akṯar-u ahl-il balad)

محقق خوانساری، حسین بن محمد، ۱۰۱۶ - ۱۰۹۹ قمری

mohaqqeq-e xānsārī, hoseyn ebn-e mohammad (1608 - 1688)

از تقریرات درس او در فقه و حکمت در موردی که اکثر اهل بلدی مسلمان و کافر باشند ولی اشخاص شناخته نیست تکلیف چیست.
آغاز: اذا کان اکثر اهل البلد مسلماً و بعضه کافراً و علمنا بذلک و لکن لانعلمها بأعیانهما ...
انجام: نعم تقریر الشبهة بالعنوان الذی نقلنا عن بعض لابدفیه من أخذ الظن و بنائه علی المقدمة المذکورة فتدبر.
چاپ: ضمن الرسائل، با تحقیق رضا استادی، در سال ۱۳۷۸ش، از طرف کنگره بزرگداشت آقا حسین خوانساری چاپ شده [دنا ۶/۱۲۱۶]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۱۱/۳
آغاز و انجام: برابر
تذکر: در فهرست ناشناس؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد سعید بن میر نظام حسینی مازندرانی، تا: با تاریخ ۱۰۶۷ق؛ ۳گ (۱۳۷ر-۱۳۹ر)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۵-۳۴۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۶۶/۵ض
تذکر: این رساله در فهرست ملک معرفی نشده و با توجه به عکس آن در مرکز احیاء (ش ۱۳۶۳/۶) وارد شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد صالح خاتون آبادی، تا: ۱۰۸۶ق؛ مصحح، محشی با عنوان «منه دام ظله»؛ ۵ص (۲۲۶-۲۳۰) [ف: ۵ - ۳۹۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۳/۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۰۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۸۶/۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: معین بن احمد، تا: ۱۰۹۰ق؛ ۵ص (۴۵۸-۴۶۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵۰ - ۱۵۵]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲/۱۳۷۴/۲
خط:نستعلیق،کا:فواس بن ابوالمکارم دماوندی،تا:۱۰۹۳ق؛مصحح، محشی با عنوان «منه مد ظله»؛ ۴ص(۳۶۲-۳۶۵) [ف: ۵ - ۱۳۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۸/۱۳
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۱۹۵]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۰۶/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۲۲۰-

۲۲۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۳۷]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۷۳
آغاز: برابر
خط: نستعلیق ریز، کا: نصیرالدین محمد رضوی شاگرد آقا حسین خوانساری، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ ۲گ (۱۹۱پ–۱۹۲ر)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶–۳۴۲]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۶/۵۹
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ – ۱۸۹]
۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷/۵۷۹۴/۲
خط: نستعلیق، کا: علی نقی، تا: ۱۱۱۴ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ ۴ص (۳۳۱–۳۳۴) [رایانه]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۷/۱۳
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ – ۲۰۹]
۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۷۰/۱۱
نسخه اصل: کتابخانه وزیری – یزد ۳۵۶۲؛ خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن محمد صالح الموتی، تا: ۱۱۲۷ق؛ مصحح؛ ۵ص (۲۶۳–۲۶۷) [عکسی ف: ۴ – ۲۱۹]
۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۹۵۴۵
تذکر: این رساله در رایانه و فهرست آستان قدس معرفی نشده است و اطلاعات آن با توجه به عکس نسخه در مرکز احیاء میراث (۱۳۶۰/۴) وارد شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج، ۸ص (۲۱۶–۲۲۳)، ۱۲ سطر [رایانه]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۰/۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ – ۱۹۹]
۱۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۸۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** لکن یجوز ان یوجد زمان لا یوجد فیه شییء من الفواصل افضل الفضلا سلطان العلماء استاد استادی آقا حسین مد ظله ظلیله العالی بحق محمد و آله الاطهار
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در ۴۷ر تا ۴۸ر بندی است از همو درباره لزوم به عربی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۴گ (۴۴پ–۴۷ر)، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: – ۳۹۲]

● شک و حل (انقسام الاجسام) / فلسفه / عربی

šak wa ḥall (inqisām-ul ajsām)

محقق خوانساری، حسین بن محمد، ۱۰۱۶–۱۰۹۹ قمری
mohaqqeq-e xānsārī, hoseyn ebn-e mohammad (1608 - 1688)

نقضی است بر آنچه قدماء گفته‌اند در این‌که جسم قابل قسمت به بی نهایت می‌باشد. مؤلف در این رساله ابتدا مورد نقض را بیان کرده و سپس به حل آن پرداخته است.
آغاز: اعلم انه قد یستشکل علی ماذهب الیه الحکماء من أن الجسم قابل للقسمة الی غیر النهایة بأنه اذا کان متحرک سریع.

انجام: یمکن أن یفرض بعده فرد آخر لیکن یجوز أن یوجد زمان لایوجد فیه شیء من الفواصل فتدبر.
چاپ: ضمن الرسائل، با تحقیق رضا استادی، در سال ۱۳۷۸ش؛ از طرف کنگره بزرگداشت آقا حسین خوانساری چاپ شده [دنا ۶/۱۲۱۶]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۱۱/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد سعید بن میرنظام حسینی مازندرانی، تا: با تاریخ ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای [ف: ۵ – ۳۴۳]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۶۶/۵ض
تذکر: این رساله در فهرست ملک معرفی نشده است و با توجه به عکس آن در مرکز احیاء (ش ۱۳۶۳/۷) وارد شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد صالح خاتون آبادی، تا: ۱۰۸۶ق؛ مصحح، محشی با عنوان «منه دام ظله»؛ ۲ص (۲۳۰–۲۳۱) [ف: ۵ – ۳۹۴]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۳/۷
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ – ۲۰۲]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۸۶/۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق تحریری،کا:معین بن احمد،تا:۱۰۹۰ق؛جلد:پارچه‌ای، ۳ص (۴۶۲–۴۶۴)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵۰ – ۱۵۵]
۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲/۱۳۷۴/۳
خط: نستعلیق، کا: فوراس بن ابو المکارم دماوندی، تا: ۱۰۹۳ق؛ مصحح،محشی با عنوان«منه مدظله»؛۳ص(۳۶۵–۳۶۷)[ف:۵ – ۱۳۴]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۸/۱۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ – ۱۹۵]
۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۰۶/۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۲۲۲–۲۲۳)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۳۷]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۷۴
آغاز: برابر
خط: نستعلیق ریز، کا: نصیرالدین محمد رضوی شاگرد آقا حسین خوانساری، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۱گ (۱۹۲ر)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶ – ۳۴۳]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۶/۶۰
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ – ۱۸۹]
۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷/۵۷۹۴/۳
انجام: تفرض بعده فرد آخر لکن بجواز ان یوجد زمان لا یوجد فیه شیء من الفواصل فتدبر. تم تم
خط: نستعلیق، کا: علی نقی، تا: ۱۱۱۴ق؛ مجدول، مصحح،

محشی؛ ۲ص (۳۳۴-۳۳۵) [رایانه]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۷/۱۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۰۹]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۷۰/۱۲

نسخه اصل: کتابخانه وزیری - یزد ۳۵۶۲؛ خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن محمد صادق الموتی، تا: ۱۱۲۷ق؛ مصحح؛ ۲ص (۲۶۷-۲۶۸) [عکسی ف: ۴ - ۲۱۹]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۹۵۴۵

انجام: برابر

تذکر: این رساله در رایانه و فهرست آستان قدس معرفی نشده است و اطلاعات آن با توجه به عکس نسخه در مرکز احیاء میراث (۱۳۶۰/۵) وارد شد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۷ص(۲۲۳-۲۲۹)، ۱۲ سطر [رایانه]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۰/۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۱۹۹]

● شک و حل منطقی / منطق / عربی

šak va hall-e manteqī

نصیرای همدانی، نصیرالدین بن مسعود، - ۱۰۳۰ قمری

nasīrā-ye hamadānī, nasīr-od-dīn ebn-e mas'ūd (-1621)

بیان شک از این قرار است: در علم میزان ثابت است که عکس سالبه کلیه همان سالبه کلیه است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۴۱-طباطبائی

آغاز: ربما عد من الشکوک ان السالبه الکلیه یقتضی انعکاسها کنفسها علی ما تقرر فی المیزان و لما رایت هذا الشک مستصعبا علی الافهام حاولت ان احرر حله و ذلک بعد تمهید مقدمه؛

انجام: فانحلت الشبهه بقضها و قضیضها فاحفظه فانه انفع من الغیث للماء. من افادات نصیرا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴۴گ [ف: ۲۳ - ۷۲۷]

← شک و سهو ← شکیات و سهویات

● شک و سهو = شکیات نماز = شکوک الصلاه = شکوک نماز = رساله در شکیات = عجاله / فقه / فارسی

šak va sahv = šakkīyāt-e namāz = šokūk-oš salāt = šokūk-e namāz = r. dar šakkīyāt = 'ejāle

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

تاریخ تألیف: ۱۰ ذیقعده ۱۰۸۵ق؛ محل تألیف: مشهد مقدس

در یک «مقدمه» و پنج «فصل» و «خاتمه»: مقدمه در بیان اصطلاحی چند که در این رساله دانستن آنها ضرور است؛ فصل ۱. خلل عمدی؛ ۲. احکام سهو؛ ۳. احکام شک؛ ۴. متفرقات احکام شک و سهو؛ ۵. بیان احکام سجده سهو؛ خاتمه در علاج این رساله به نامهای «رساله در شکیات» و «شکوک الصلاة» و ... نیز نامیده شده است.

آغاز: الحمدلله الذی ازاح ظلمات الشبهات من الشکوک و الاوهام عن مناهج المسائل ... بعد چنین گوید خاک راه سالکان شرع مبین محمدباقر بن محمدتقی ... که چون نماز اشرف عبادات بدنیه و اعظم قربات ربانیه است

انجام: حق تعالی جمیع مؤمنان را در سایر احوال از شر او محفوظ دارد بمحمد و آله الطاهرین. به اینجا ختم شد این رساله عجاله در مشهد مقدس مطهر منور رضوی در روز دهم ماه ذی القعده الحرام از سال هزار و هشتاد و پنجم از هجرت و الحمد لله اولا و آخرا و صلی الله علی محمد و آله المقدسین.

چاپ: لکهنو، سنگی، بدون تاریخ، وزیری، ۳۶ص (صص۱-۳۶)؛ ایران، قم، کتابخانه آیة الله مرعشی نجفی، ۱۴۱۲ق، سید مهدی رجائی، ۱، ضمن بیست و پنج رساله فارسی از علامه محمد باقر مجلسی

[الذریعة ۲۱۶/۱۴ و ۲۱۸؛ مشار فارسی ۲۵۳۷/۲؛ ریحانة الادب ۱۹۱/۵؛ دنا ۱۲۱۷/۶- ۱۲۱۹ (۷۰ نسخه)]

۱. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۷۰/۲

خط: نسخ، کا: خدابخش، تا: ۱۰۸۸-۱۰۸۹ق؛ ۲۲گ (۳۶پ-۵۷ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: - ۵۵]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۹۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ ذیحجه ۱۰۹۴ق، جا: لاهور؛ با پنج پیشانی و یک سرلوح [نشریه: ۷ - ۲۳۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا بیک بن فیض الله قارزیه جوینی، تا: اواخر ذیقعده ۱۰۹۸ق، جا: مشهد رضوی؛ برخی از صفحات به طور چلیپا؛ جلد: مقوا، ۲۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰× ۱۷سم [ف: ۵- ۵۰۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۹۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: محمد امین بن محمد قاسم، تا: ۱۰۹۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱ص (۲۹۵-۳۱۵)، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۶/۸×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۶۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۲۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد شریف بن محمد صالح گیلانی، تا: ۱۰۹۹ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج سرخ، ۵۶ص (۱۰-۶۵)، ۱۵-۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۷۴]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۵۳۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: ملا صالح قزوینی، تا: ۱۰۹۹ق؛ ضمیمه نسخه ش ۲۵۵۳۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۷۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** خاتمه در بیان علاج کثرت شک و سهو است ... سیوم آنکه حساب نماز خود را بسنگ ریزه یا بگردانیدن انگشتر ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، در حیات مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: مشمعی قهوه‌ای، ۱۵گ (۲۲۹-۲۴۳)، ۲۲-۲۳ سطر (۹×۱۶)، اندازه:۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۴ - ۴۰۷]

۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۱۱/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ روشن، کا: محمد علی پسر محمد شفیع، تا: قرن ۱۱، تاریخ کتابت نسخه در فهرست ۱۰۱۹ آمده که با توجه به تاریخ تولد مؤلف و تاریخ تألیف نادرست است؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۲۰گ (۱-۱۲۰)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [نشریه: ۱۳- ۱۸۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۵۶۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، رویه گالینگور، ۲۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵× ۱۸سم [ف: ۲۱ - ۹۰۵]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۳۱۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۹ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱ - ۹۰۶]

۱۱. قائن؛ امام، سید حسن؛ شماره نسخه:۳۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جلد: تیماج مشکی،۳۱گ (۷۳پ-۱۰۳پ)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۲۰۴]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۷۳/۴

آغاز: ... و به این سبب شیطان علیه اللعنة در آن حال نهاده اند از سایر اوقات و احوال سعی در شغل خاطر آدمی و اخلال به حضور قلب که اهم شرائط و آداب نماز است، می‌نماید؛ **انجام:** سیزدهم: بعضی از علما گفته اند که اجزائی که خارج نماز به جای باید آورد مانند سجود ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»؛ کاغذ: شرقی، ۳۷گ (۱۳۶ر-۱۷۲پ)، ۱۰ سطر، اندازه: ۶×۹سم [ف: ۳۹ - ۵۰۰]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لهذا شیطان درمنع نماز جماعت زیاده از سایر اعمال خیر دیگر سعی می‌نماید.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲۱ - ۹۰۷]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۱۲۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** واحتیاج به تشهد دیگر برای قضا نیست و احوط.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محمد رفیع تونی، بهمن ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ، ۱۵-۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱ - ۹۰۷]

۱۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹۸۵/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج زرد، ۳۳گ (۴ر-۳۶ر)، ۱۶ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۵ - ۱۴۳]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۶۰/۱۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی به نقل از مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱گ (۲۳۵پ-۲۵۵پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۳۹]

۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۸۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تا مقدور است او را شبهه‌ها در خاطرها می‌اندازد که ایشان را از این فضیلت محروم گرداند و استیلای او
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴گ (۴۷پ-۷۰پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۳۹]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۶۱/۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ ۳۰گ (۴۳پ-۷۲پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۳۹]

۱۹. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۲۶/۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۸گ (۹۰پ-۱۰۷ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۷۹]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۴/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** روز دهم ماه ذی القعده الحرام سال هزارو هشتاد و پنجم از هجرت الحمدلله اولا و آخراً و صلی الله علی محمد و آله المقدسین
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز مذهب، ۲۳ص (۱۳-۳۵)، ۲۷ سطر (×۱۹/۵)، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۴ - ۳۱۳]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۷۸/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۱۹گ (۱۱ر-۲۹ر)، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، قطع: بغلی [ف: ۱۷ - ۲۸۷]

۲۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۱۵/۲

آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۲۵گ (۹۵-۱۱۹)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۳۰]

۲۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای یک سرلوح، مجدول، مذهب؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج عنابی، ۶۴گ، ۱۰ سطر(۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ – ۱۴۱۷]
۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۶۵/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** انگشت شهادت دست راست را بر ران چپ بگذارد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: میشن سیاه؛ ۱۲گ (۱۰۴ر–۱۱۵ر) [ف: ۵ – ۲۹۱]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۷/۶–عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۱۷۹]
۲۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۹۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** شخصی به حضرت صادق علیه السلام شکایت کرد از بسیاری شک فرمود ... نماز خود را به سنگ ریزه نگاه دار ودر روایت
ازاول تا خاتمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد:کاغذی،۴۱گ،۱۱سطر،اندازه:۱۲/۵×۱۸/۵سم[ف مخ:۱– ۳۰۸]
۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۹۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: شمس الدین محمد بن محمد حسین، تا: ۱۰ ربیع الاول ۱۱۰۱ق؛ مصحح، با امضای بلاغ کاتب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸گ (۲پ–۳۹پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۳۹]
۲۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۷۷/۶
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۶ جمادی الاول ۱۱۰۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸گ (۱۴۴پ–۱۷۱ر)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [مؤید: ۳ – ۲۳۰]
۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷۲۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شجاع الدین حسینی متولی، تا: ۲۴ محرم ۱۱۰۹ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۰۸]
۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۴۹/۱–۲۹/۱۸۹
آغاز: اشرف عبادات بدنیه و اعظم قربات ربانیه است و به این سبب شیطان علیه اللعنة در آن حال زیاده از سایر اوقات و احوال سعی در شغل ... اما مقدمه پس در بیان اصطلاح چند است که؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ ذیقعده ۱۱۱۰ق؛ جلد: مقوای سفید، ۵۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ – ۲۷۱۵]
۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۳/۱۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** در دوازدهم ماه ذیقعدة الحرام از سال هزارو هشتاد و پنج از هجرت و الحمدلله اولاً و آخراً و صلی الله علی محمد و آله المقدسین
خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن بن علی نقی باکی، تا: ۶ ربیع الاول ۱۱۱۱ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: سپاهانی، ۶گ (۱۶۹پ–۱۷۴پ)، ۴۸ سطر (۹×۲۳)، اندازه: ۱۴/۵×۳۰سم [ف: ۱۴ – ۱۲۵]
۳۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۱۶/۲
آغاز: و احکام هر یک از اینها را به عون الهی در فصلی بیان می‌نمائیم و بدان که ... فصل اول در بیان خللی است که از روی عمد واقع شود؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱۹ محرم ۱۱۱۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۹سم [ف: ۱ – ۳۵۸]
۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق مورب، کا: عبدالله مالک، تا: یک‌شنبه ۲۰ ذیحجه ۱۱۱۲ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۱۸ص، سطور مورب، اندازه: ۱۲×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۰۸]
۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ریز، کا: محمد رضا بن محمد حسین طالقانی، تا: ۱۱۱۲ق، جا: قزوین؛ تملک: محمد بن احمد موسوی؛ ۱۲ص (۲۳–۳۴)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۳۲ – ۳۱]
۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۸ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷× ۲۸سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۰۸]
۳۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۹۸/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** ولهذا شیطان در منع نماز جماعت زیاده از سایر اعمال خیردیگر سعی می‌نماید و تا مقدور است او را شبها در خاطرها می‌اندازد که ایشان را از این فضیلت محروم گرداند و استیلای او بر مؤمنان باقی باشد.
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد شریف مازندرانی، تا: شنبه ۹ شعبان ۱۱۱۹ق؛ محشی؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۲۳]
۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۳۴/۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۲۱ق؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۸۲پ–۸۴ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸ – ۲۲۵]
۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۱۲۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ (۱۴ر–۲۶ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۲۰۶]
۳۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۵/۲
خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن حاجی ظهیر، تا: ۲۱ ذیحجه ۱۱۲۵ق؛ ۱۷گ (۹پ–۲۵پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ – ۵۰]
۳۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۸۴۰/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالله بن غلام رضا خوسفی، تا: ۱۱۲۵ق؛ جلد: مقوا، ۱۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۱]

۴۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۲۰/۴
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن حاج عبدالله، تا: ۱۱۲۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۱۵ص (۱۰۴-۱۱۸)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۶۴۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۹/۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۱۳]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۳۰/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۷ق؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج فرنگی، ۱۷ص(۱۲۲-۱۳۸)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴۴ - ۸۸]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۵۴/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۱۲۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ (۱۳۲پ-۱۴۷پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۶ - ۴۲۹]

۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۲/۲
خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن محمد یوسف حسینی طالقانی، تا: ۲۰ شعبان ۱۱۳۲ق، جا: مدرسه خلیلیه؛ مجدول؛ ۳۲گ (۲۹پ-۶۰پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۵ - ۵]

۴۴. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۳/۲
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان«رساله‌ای در نماز» آمده؛ بی‌کا، تا: ۱۱۳۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۶۹ص (۱۱۵-۱۸۳)، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: - ۳۶]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶/۱ معزی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن محمدتقی، تا: ۱۱۷۴ق؛ رکابه‌دار، در پایان نسخه اشعار دوازده امام از حجابی، عبدالعلی، ملاحطایی، واعظی، ابن نجمی و شیخ لطف الله آمده؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶گ(۱پ-۲۶پ)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۳۹ - ۷۳]

۴۶. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۰۷/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق متوسط، کا: محمد هادی احمد ملقب به خطیر بالاتجنی، تا: چهارشنبه ۲۵ رجب ۱۱۸۴ق؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، ۱۲گ (۱۰۳پ-۱۱۴ر)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: - ۹۹]

۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۶۳/۲-۲۳/۸۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** بعضی گفته اند که سر از رکوع بر میدارد و سجده میرود نماز او صحیح است و اگر چنین کند ونماز را تمام کند و بار دیگر اعاده
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۱۵]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۳۴-۲۳/۵۴
آغاز و انجام: برابر
خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۲گ، ۳۶ و ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵ - ۲۷۱۵]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲۸/۶
از اواخر فصل ۵ است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴ص (۱۷۴-۱۸۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۴۰]

۵۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۸۶/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و احادیث بسیار بر ان دلالت کرده است دویم شک میان چهار و پنج است در نماز چهار رکعتی چنانکه گذشت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۱]

۵۱. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۵/۲
آغاز: مرتب گردانید اما مقدمه
شکیات نماز؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۲گ (۱۷ر-۲۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۵۶]

۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۷۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸گ (۱۰-۲۷)، ۱۸ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳۶ - ۴۵۸]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷۵۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۲۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۰۹]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷۵۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۰۹]

۵۵. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۹۰/۲
خط: نسخ، کا: شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۵ جمادی الاول ۱۲۰۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [نشریه: ۳ - ۲۲۶]

۵۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۲۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۷ق؛ تملک: ابو علی مهر ۱۲۲۰؛ ۲۱گ(۲۵۴پ-۲۷۴پ)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۷/۵) [ف: ۵ - ۱۴۳]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۸۳/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۵ جمادی الثانی ۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵گ (۱پ-۲۵ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۵ - ۷۸]

۵۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۰۴/۴
آغاز: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ:

فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۳۷-۴۵)، ۱۶ سطر (۶×۱۵/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۸۱۲]

۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۱۶/۶

خط:نستعلیق،کا:علی بن اسماعیل حسینی، تا: ۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۸گ (۱۶۶پ-۱۸۳ر)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۱ - ۲۷۹]

۶۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۹۴/۲

آغاز: بسمله صورت سؤال که از جناب عالیحضرت جنت منزلت مرحمت ... آخوند مولانا محمد باقر المشتهر بمجلسی ... درباب شکیات نماز استفتا شده واجوبه که جناب آخوند مزبور طاب ثراه فرموده اند و آن ده مسأله است مسأله اول هر گاه کسی شک کند میان دو و سه از سجدتین جواب اظهر و اشهر آنست که بنابر؛

انجام: و سجده سهو تکبیر ندارد درهیچ جا همچنانکه در سجده و تشهد نماز می‌باشد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۳۰۹]

۶۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۶/۵

خط: نسخ، کا: سید علی بن آقا میرمحمد مهدی موسوی درب امامی، تا: ۱۲۶۹ق؛ مقابله شده با اصل مجلسی در همان سال؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۳۳]

۶۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۲۷/۴

آغاز: برابر

کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۳۱۰ق؛ از روی نسخه امین بن ابراهیم قزوینی نوشته پنج‌شنبه ذیقعده ۱۱۱۶؛ پس از این شعرهایی است از صفایی پسر یغمای جندقی (۲۵۱ر-۲۵۱پ)؛ ۲۹گ (۲۲۲پ-۲۵۰پ) [ف: ۵ - ۱۴۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۹۱/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۳۲۴]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۹۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و جعل عاقبته امره خیرا و الحمدلله حمدا کثیرا ... لسبب المعاصی.

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضا حسینی، تا: ۱۳۲۸ق؛ اهدایی: خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۱۰گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۰۹]

۶۴. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:الف-۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** که جزوی را بجا نیاورده است، بجا آورد و در سجده‌های سهو اگر بخاطرش آید.

تا اواخر فصل چهارم تحریر گردیده و فصل پنجم و خاتمه ندارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: ر. شاکری؛ کاغذ: کاهی، ۵۶ص، ۱۸ سطر (۵/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵۸]

۶۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۷۹/۴

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۹گ (۱۸۸پ-۲۵۶ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [مؤید: ۳-۲۳۴]

۶۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۷۰/۱

آغاز: بصاحب ظن میکند

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: دولت آبادی، ۶ص (۱-۶)، ۱۸ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۷۰۴]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ پس از این ضمن دو صفحه مسائل و فتاوی است منسوب به شیخ عبدالعالی؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ - ۵۰۸]

۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۲/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با «بلغ قبالا»، محشی با نشان «منه ره» و «فاضل ره»؛ ۲۶گ (۸۴پ-۱۰۹پ) [ف: ۵ - ۱۹۴۳]

۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۲۳/۷-۳۳/۱۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** تا سر از سجود بر دارد که در این صورت همه نماز او صحیح است و اگر در همه صور احتیاطاً دو سجده بکند ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۱۵]

۷۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۱/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۶گ (۱۵۲پ-۱۸۷ر)، ۱۵ و ۱۷ سطر (۵ -۶/۵×۱۱/۵- ۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: - ۳۲۶]

۷۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۱/۷

درباره قاعده شکی که عارض شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۱۷۸-۱۸۰پ)، ۱۵ و ۱۷ سطر (۵-۶/۵ ×۱۱/۵- ۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: - ۳۲۶]

۷۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۴۷/۴

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۴گ (۲۰۰-۲۲۳)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۲۸]

۷۳. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۴۴/۴

آغاز: برابر **انجام:** و بضعة سید المرسلین علی بن موسی الرضا صلوات الله علیه

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷ص(۱۲۸-۱۵۴) [ف: - ۲۴۴]

۷۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۹/۸

آغاز: برابر **انجام:** و اگر به سبب ازدحام رکوع نیز از او فوت شود تنها رکوع کند و سجود کند و بعد ازآن به امام ملحق شود و اگر در نماز جمعه یک رکعت را با امام دریابد چون امام سلام دهد یک رکعت دیگر تنها بگذارد و اگر بعد از رکوع آخر به امام رسد چهار رکعت نماز ظهر گذارد.

کا: جمال الصالحین، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۱]

۷۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۲۰/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴گ، ۱۶ سطر،

اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف مخ: ۳ – ۱۲۹۱]

● **شک و سهو** / فقه / فارسی

šak va sahv

حسنی، محمد صادق

hasanī, mohammad sādeq

در احکام شک و سهو و خللی که در نماز واقع می‌شود و ترجمه بعضی از احادیث معتبره در فضیلت نماز و بیان کیفیت و آداب آن، در یک «مقدمه» و سه «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه: در فضیلت نماز؛ باب ۱. آداب و کیفیت نماز؛ ۲. بیان اقبال و حضور قلب؛ ۳. بیان خللی که موجب بطلان نماز است؛ خاتمه: در تعقیبات مختصه و مشترکه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۷۶/۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چون دانستن احکام شک و سهو و خللی که در نماز واقع شود؛ **انجام:** اللهم العن أعداء محمد و آل محمد من الانس و الجان.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد رضا بن محمد هاشم منجردین جی، تا: ۲۵ ذیحجه ۱۱۲۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹گ (۷۰پ-۹۸ر)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ – ۸۲]

● **شک و سهو = الشک فی الشرطیة و الجزئیة** / فقه / عربی

šak wa sahw = aš-šak fī-š šartīya wa-l juz’īye

عاملی غروی، جواد بن محمد، ۱۱۵۲؟ – ۱۲۲۶ قمری

‘āmelī qaravī, javād ebn-e mohammad (1740 - 1811)

در اعلام الشیعه (۲۸۸:۲) از آن با نام «رسالة فی الشک فی الشرطیة و الجزئیة» یاد شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۱۸/۴

آغاز: بسمله. و اعلم ان الشروط علی ثلثة اقسام: شرط وجود فقط و علمی فقط و وجودی؛ **انجام:** کما هو المشهور بل الاجماع الالورود دلیل. تمت مسئلة الشک و السهو نسئل الله التوفیق باتمامه مسئلة النکاح و ان لم یکن عندی کتب و اسباب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۸گ (۲۳۴پ-۲۸۱پ) [ف: ۵- ۱۸۹۹]

● **شک و سهو** / فقه / فارسی

šak va sahv

ناشناخته:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۶۵/۷

بی آغاز و انجام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ [ف: ۵ – ۲۹۱]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۹۹/۳

از گفتار حاج ملا احمد [نراقی]، به فارسی منظوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۷۸ر-۸۶پ)، ۱۰ سطر (۶/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۳۹۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۸۱/۳

در دو مقام به فارسی؛ خط: نسخ، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی، تا: ۲۸ جمادی الاول ۱۲۴۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۹ سطر (۱۱×۲۰)، قطع: رحلی [ف: ۱۷ – ۹۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۲۹/۲

آغاز: اول بیاید دانست که هرگاه شک در عدد رکعات نماز صبح؛ **انجام:** و قنوت در کار نیست تا واضح باشد.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: آبی [رایانه]

● **شک و سهو در نماز** / فقه / فارسی

šak va sahv dar namāz

آباده ای، محمد جعفر بن محمد صفی، – ۱۲۸۰ قمری

ābāde’ī, mohammad ja‘far ebn-e mohammad safī (-1864)

با عنوان «مقصد» و «مطلب» و «مبحث»

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۸۳/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سیاه، ۳۹گ (۷۲ر-۱۱۰پ)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ – ۴۰۳]

● **شک و ظن و سهو در نماز** / فقه / فارسی

šak va zann va sahv dar namāz

رساله مختصری است احتمالاً از محمد تقی نوری در بیان احکام شک و ظن و سهو در نماز شامل «مقدمه» و هفت «فصل»: مقدمه: در معنی علم و ظن و شک و سهو؛ فصل ۱. احکام ظن در نماز؛ ۲. بیان سهو در نماز؛ ۳. بیان شک [در] نماز؛ ۴. بیان حکم کثیر الشک؛ ۵. بیان حکم سهو در سهو و سهو در شک و شک در شک و شک در سهو؛ ۶. کیفیت نماز احتیاط؛ ۷. بیان موجبات سجده سهو.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۸۸/۳

آغاز: بسمله. در بیان شک و ظن و سهو در نماز است و آن مشتمل است بر مقدمه و چند فصل. اما مقدمه در معنی علم و ظن و شک و سهو است. بدانکه هر حکمی از احکام اگر؛ **انجام:** احوط آنست که سجده سهو را بوفق ترتیب اسباب به عمل آورد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۱۶پ-۳۲ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴۴ – ۲۴۲]

● **شکوک** / فقه / فارسی

šokūk

«احکام شکوک» و «میزان کلام» در احکام و اخبار.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۴۲/۶

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: میرزا مصطفی خان منشی باشی (مدیر الممالک)، تا: ۱۳۲۲-۱۳۳۰ق؛ جلد: مشمع آبی، ۲۵ص (۷۸-۱۰۲)، اندازه: ۱۳×۲۱/۷سم [ف: ۱۷ - ۴۸۴]

● **شکوک تکرار الکائنات** / فلسفه / عربی

šukūk-u tikrār-il kā'ināt

قطب الدین شیرازی، محمود بن مسعود، ۶۳۴ - ۷۱۰ قمری

qotb-od-dīn šīrāzī, mahmūd ebn-e mas'ūd (1237 - 1311)

پاسخ او است به سؤالات کمال الدین عبدالرزاق.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۵/۵

آغاز: بسمله: حمدله. اعلم ان هذا سوالات ارسلها الشیخ ... و بعد سلام الطاهرین و الطاهرات من العقول؛ **انجام:** و اماطة الحجب عن وجه بصایر المحتجبین المستبصرین بفضله و کرمه تمت الرساله فی شکوک تکرار الکاینات

بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن [ف: ۵ - ۴۸]

← شکوک الرازی > البیان و التبیین

← شکوک الصلاة > الضوابط الخمس فی احکام الشک و السهو و النسیان فی الصلاة

● **شکوک الصلاة = الشک** / فقه / عربی

šukūk-uṣ ṣalāt = aš-šakk

شیروانی، حیدر علی بن محمد، ق۱۲ قمری

šīrvānī, heydar 'alī ebn-e mohammad (- 18c)

رساله مختصری در مسائل شک و تعداد آن و کیفیت سلام است.

آغاز: بسمله. حمد له ... و بعد فهذه مختصر احببت ان احرر فیه بعض المسائل فی الشک فی الصلوة و اعدادها و کیفیة التسلیم و فیه مطلبان.

انجام: فانها مصرحة مفسرة و الله المستعان و الحمد الله رب العالمین ... و السلام.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۷ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [اهدائی رهبر:۳-۴۰۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۹۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن ملک محمد کردآبادی سپاهانی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۲گ (۶-۱۷)، ۱۷ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۳ - ۳۲۶۲]

● **شکوک الصلاة** / فقه / عربی

šukūk-uṣ ṣalāt

غیر همانند:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:ذیل ۵۳

آغاز: بسملة، اعلم ان مسائل الشکوک فی الصلاة مئتان و اربع و ثلاثون، لان عروض الشک للمصلی لایخلو من تسعة مواضع، الاول ان یکون السجود؛ **انجام:** و هذه خمس عشرة صورة اخری، اذا ضربتها فی التسعة الاولی تبلغ مئة و خمسة و ثلاثین، فالمجموع مئتان و اربعة و ثلاثون صورة و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب

احکام و مسائل مربوط به شکیات نماز است که ۲۳۴ فرض برای آن تصور شده، و در این رساله به صورتی بسیار مجمل و خلاصه بیان گردیده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در انجام این رساله ضمن برگهای «۷۲ر- ۷۵ر» چند زیارت نامه مربوط به زیارت حضرت رسول (ص)، زیارت حضرت امیرالمومنین علی (ع)، زیارت حضرت امام رضا(ع)، زیارت دیگر حضرت علی (ع)، زیارت امام زمان (ع)، در روز جمعه و ... آمده؛ جلد: تیماج زرشکی مذهب، ۱گ (۷۱ر-۷۱پ)، ۱۸ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [میراث شهاب: س۱۳ ش۳و۴ - ۱۳۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:ذیل ۵۳

آغاز: بسملة، اعلم ان مسائل الشکوک فی الصلاة مئتان و اربع و ثلاثون، لان عروض الشک للمصلی لایخلو من تسعة مواضع، الاول ان یکون بعد السجود؛ **انجام:** و هذه خمس عشرة صورة اخری، اذا ضربتها فی التسعة الاولی تبلغ مئة و خمسة و ثلاثین، فالمجموع مئتان و اربعة و ثلاثون صورة و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در انجام نسخه جداول مسائل الشکوک بین برگ‌های «۷۶پ-۷۸ر» و نیز ادعیه ای برای توسع رزق و روزی و برخی تعویذات آمده؛ کاغذ: شرقی نخودی، جلد: تیماج زرشکی مذهب، ۲گ (۷۵پ-۷۶ر)، ۱۸ سطر (۹×۱۶) ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [میراث شهاب: س۱۳ ش۳و۴ - ۱۳۴]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۳۴/۳

آغاز: مسایل الشکوک ماتان و اربع و ثلثون لان عروض الشک للمصلی لا یخلو من تسعة مواضع؛ **انجام:** فهذه خمس عشرة مساله اخری اذا ضربتها بالتسعة الاولی تبلغ مائة و خمسة و ثلاثون فالمجموع ماتان واربعة و ثلاثون و الله اعلم.

رساله‌ای است بسیار مختصر در بیان شکیات نماز که آن را به سه مورد تقسیم کرده و جمع مسائل را به دویست و سی و چهار مساله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرشکی، ۲گ (۴۱-۴۲)، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [ف: ۱۹ - ۲۹۲]

۴. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۶۷/۵

آغاز: بین ما ذکرناه و بین قولهم ان العمل بالکتاب و السنة منوط بحصول الظن هذا مما افاده الاستاد اقول و التحقیق فی المقام؛
انجام: قال مسئلة عن الرجل رکعتین رکع او واحدة او ثلاثا قال یبنی صلوته علی رکعة واحدة یقرء فیها

مبحثی است در بررسی شک در نمازهای مختلف. برخی عناوین آن چنین است: المقام الثالث فی الشک فی الرباعیات و فیه ابحاث الاول، فی الشک الذی متعلقه الزیادة و النقصان معابان یکون، فی کل من الاولین و الاخیرتین منها و لو فی الجملة، المقام الخامس فی الشک فی الاعداد و تحقیق الحال فیه فی فصول، المقام الثانی فی الشک فی الاعداد الثلاثیة کالمغرب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۲۴۱ر-۲۵۸پ)، ۳۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ]

← شکوک الصلاه > شک و سهو
← شکوک الصلوة > شکیات نماز

● **الشکوک علی جالینوس** / طب / عربی
aš-šakūk ʻala jālīnūs

رازی، محمد بن زکریا، ۲۵۱ - ۳۱۳ قمری
rāzī, mohammad ebn-e zakarīyā (866 - 926)

اعتراضات و شکوک رازی بر این کتاب‌های جالینوس است: کتاب البرهان، منافع الاعضاء، کتابه فی آراء بقراط و افلاطن، کتاب القوی الطبیعیه، کتاب الاسطقسات علی رای ابقراط و تفسیر کتاب بقراط فی طبیعة الانسان، کتاب المزاج، کتاب الادویة المفرده، المیامر، کتاب قاطاجانس، حیلة البرء، الاعضاء الآلمه، العلل و الاعراض، البحران، اصناف الحمیات، تدبیر الاصحاء، کتاب الفصول، تقدمة المعرفة، الامراض الحاده و النبض الکبیر. رازی از دیگر مؤلفات او نیز یاد می‌کند: از آن جمله از کتابی به نام «ما یعتقده جالینوس رایا» که می‌گوید آخرین تألیفات جالینوس است و التجربة الطبیة.

پیداست رازی مقالات و یا کتاب‌های دیگر در شکوک بر جالینوس داشته و یا به هنگام تألیف این کتاب می‌خواست بنویسد که از آنها در این کتاب یاد می‌کند، از آن جمله است: شکوک کتاب اخلاق، وی می‌گوید: «می‌خواهم کتابی درباره عوارض نفوس تألیف کنم و در آن شکوک کتاب الاخلاق جالینوس را جداگانه بیاورم»؛ مقاله در نقض بر جالینوس در مسئله ابصار (در کتاب البرهان)، وی در پایان شکوک مسئله ابصار (کتاب جای سخن) می‌گوید: «و قد افردت للنظر فی هذا الرای مقالة ضخمه. و نقضت ما قاله فی هذا الرأی فی کتاب البرهان و فی سائر کتبه نقضا شافیا و ما قلته هنهنا یجری فی غرض کتابنا هذا»؛ مقالة فی کیفیة الاعتذار، رازی در پایان شکوک کتاب جالینوس فی القوی الطبیعیه می‌گوید: «این شکوک همه قابل حل است و همه را در مقاله کیفیة الاعتذار آورده‌ام»؛ شکوک کتاب الاسطقسات و کتاب طبیعة الانسان، وی در بحث درباره جزء لا یتجزی در اواخر شک در کتاب الاسطقسات از کتاب حاضر می‌گوید: «و قد افردنا للبحث عن تفصیل ما قیل فیهذین الکتابین مما ینحو نحو منا قضة هذا الرأی (یعنی ترکب عناصر اربعه از اجزاء صغار غیر قابل تقسیم) و عن ما قال القدما فی الاسطقسات و المبادی و الکیفیات کتابا فاما فی هذا الموضع فشکنا علی جالینوس تو همه انه نقض ...»؛ مقاله در حل شک و سخن جالینوس در طبیعت سرکه و طبیعت سردی و گرمی در ذیل شک کتاب الادویة المفرده؛ کتاب الازمنه، یتضمن الشک علی المقالة الثالثه من الفصول (فی ان انقلاب اوقات السنة یولد الامراض) و کتاب اپیدیمیا و کتاب الادویه، رازی در شک بر مقاله ۳ کتاب فصول می‌گوید: «لاینبغی ان نطول الکتاب بحله و لا بحل شیء من الشکوک التی فی کلامه فی الازمنة لانها کثیرة جداً اذ نحتاج فیها من الکلام الی اضعاف هذا الکتاب و لانا عازمون علی عمل کتاب فی الازمنه نخصه بهذا المعنی و نبحث فیه عما فی هذه المقاله و ما فی کتاب اپیدیمیا و کتاب الادویه بحثاً مستقصی»؛ شکوک کتاب النبض الکبیر لجالینوس، در کتاب حاضر در آغاز بیان شکوک کتاب نبض کبیر می‌گوید: در کتاب نبض با همه اهمیتش شکوک فراوان هست و بیان شکوک آن نیازمند به کتابی مستقل است، اعتراضات رازی بر جالینوس در کتاب النبض درباره اقسام بسیار نبض است که در این کتاب یاد شده و جالینوس مدعی است تمام آنها را از تجربه و احساس خود به دست آورده، رازی به همین مناسبت به قدرت اثر تخیل در انسان اشاره می‌کند و می‌گوید: «من که سخت از ادعاء جالینوس در این کتاب در شگفت بودم به یاد آوردم سخن مرد بزرگی را که در بغداد این کتاب النبض را با من مطالعه می‌کرد. وی می‌گفت انسان اگر چیزی را در خیال بپروراند و درباره آن فکر کند، بارها اتفاق می‌افتد که تصور می‌کند آن را حس کرده است»، سپس رازی در این باره به تفصیل می‌پردازد و خود نیز شواهدی بر قدرت تأثیر تخیل می‌آورد و نتیجه می‌گیرد که جالینوس را نمی‌توان تکذیب کرد بلکه باید او را دچار اشتباه تخیل با حس دانست و در پایان این بحث مفصل نوید کتابی دیگر درباره این موضوع (شکوک کتاب نبض) می‌دهد.

شکوک رازی همه در این کتاب همه از قبیل اعتراض بر ذات مطلب جالینوس و از نظر علمی نیست بلکه در پاره‌ای از موارد درباره برخی از شیوه‌هاست از قبیل اطاله غیر لازم یا ادعاء

وضوح و اجماعی بودن مسئله‌ای که مورد اختلاف آراء ست و نظایر آن و از این قبیل است شک بر جالینوس در کتاب قاطاجانس (= معالجات)، رازی در عین این‌که این کتاب را بسیار ستوده و سودمند می‌شمارد بر تفصیل فراوان و توضیحات بیش از حد جالینوس در مورد انواع مرهم‌ها و تکرارهای او خرده‌گیری می‌کند و اتلاف وقت می‌داند.

رازی در این کتاب در بسیاری از جای‌ها پس از بیان شک، حل آن را نیز یاد می‌کند و به اعتراض خود جواب می‌دهد و یا می‌گوید «این شک قابل حل است» و به هر حال به قابل حل بودن شک اقرار می‌کند و حل پاره‌ای از شکوک را به کتاب دیگری از تألیفات خویش احالت می‌دهد، چنان که درباره کتاب حیلة البرء می‌گوید: «هذا الشکوک ینحل عن جالینوس الا انا ذکرناها من اجل ان جالینوس انما تجاوز عادته فی البیان فیها بحسب الواجب». رازی در این کتاب از کسی سخن می‌گوید که با او کتاب‌های جالینوس را می‌خوانده‌اند و او طرفدار ارسطو بوده است و این مطلب در چند جا از این کتاب و به چند گونه آمده و از سخن او در ذیل شک بر کتاب الادویة المفرده بر می‌آید که این مرد از بزرگان بغداد (= مدینة الاسلام) بوده است.

یکی از کارهای رازی در این کتاب که از جنبه تحقیق در آراء فلسفی او جالب و چشم‌گیر است، سؤالات او درباره تکوین اجسام و نفوس و علل حدوث مواد و صور است که در ذیل شکوک بر کتاب «منافع الاعضاء» جالینوس ایراد می‌کند. جالینوس در کتاب منافع الاعضاء می‌گوید بدن آلت نفس است و دلیل اختلاف اعضاء (در انواع حیوان) اختلاف نفوس آنها است چنان‌که شیر چون دارای نفسی جری و جسور است در اندام او چنگ و دندان‌های آن‌چنانی دیده می‌شود و خرگوش که صفت نفسانی او ترس است وسیله فرار به او هدیه شده است. رازی می‌گوید از این سخن پیداست که جالینوس نفس را جوهری قائم به ذات ــ نه قائم به بدن ــ می‌داند و معتقد است نفوس قبل از ابدان وجود دارند و این سخن اولاً با رأی او که قوای نفس را تابع مزاج بدن می‌داند و در اکثر تألیفاتش ابراز می‌دارد مخالف است. ثانیاً جالینوس پیوسته از ورود در مباحث فلسفه الهی بیزار و فراری است و خود در پاره‌ای از این مسائل اقرار به نادانی و حیرت کرده ــ چنان‌که در کتاب آراء خود می‌گوید درباره حدوث و قدم عالم و جوهریت به ذات و عرضیت نفس چیزی نمی‌داند و حکمی نمی‌تواند کرد. رازی در اینجا می‌گوید جالینوس با وارد شدن در این بحث به ناچار این سؤال‌ها و شکوک را - که دشواری آنها پنهان نیست ــ متوجه خویش ساخته است: اینک سؤال‌های رازی: ۱. اقدیمة هذه الماده التی جعل منها الحیوان ام محدثه؛ ۲. و ان کانت محدثه، فهل لا احدثها مقرونه بجمیع ما ترونه فیها حتی لا یمتنع من اجلها شی ...؛ ۳. و ما العله الداعیه الی احداث ما لم یکن؛ ۴. و ان کانت قدیمه: فکیف یقبل ما لم یزل غیر قابل له من هذه الاشکال و الصور؛ ۵. و ما العلة الدائمه (او: الداعیه) (کذا) للمشکل المصور الی تشکیلها و تصویرها - و کذلک القول فی النفوس؛ ۶. هلا احدثها محدثها - ان کانت محدثه - علی غایة الفضل و الکمال ان کان حکیما ناظراً جواداً؛ ۷. ما العلة الداعیه الی احداثها؛ ۸. و ان کانت قدیمه علی اختلاف جواهرها فکیف یسکن من هذه الاجساد؛ ۹. و ما العه الداعیه لمسکنها الی ذلک؛ ۱۰. و ما وجه الحکمة و النظر و الجود فی جمیع ما یقع من الالم بالحیوان من الطبیعه و من بعضها بعضاً فی الخلق الخافض کالحشرات و کالذئاب و الدیدان؛ ۱۱. و ان کان ذلک انما یقع من اجل ردائة الماده و اختلاف جواهر النفوس: فهلا ترکها منفرده غیر مزدوجه لیریحها من هذه الالام ...؛ ۱۶. و ما الوجه فی التخلص من هذه المناقضه اعنی الاسباب الداعیه الی الشهاده لفاعل الحیوان بالحکمة اذا نظرنا ما فی خلقهما من التشکیل و التصویر المتقن العجیب. (عبدالحسین حائری، با تلخیص)

آغاز: قال محمد بن زکریا الرازی، انی لاعلم کثیرا من الناس، یستجهلونی فی تألیف هذا الکتاب و کثیراً منهم یلوموننی و یعنفوننی ...

انجام: لکن ارجوان اقطع معاذیره فی الکتاب الثانی و مما یؤخذ علی جالینوس ... قوله فی هذا الکتاب ان لغة الیونانیین اعذب اللغات و اطلقها ... و اشکلهاالذوی المنطق و ذلک زعم ... و لیس هذا کلام مثله لوعری عن الهواء و المیل فان هذا کلام عوام الناس و من لایدری ان الالفاظ انما یخف و یعذب بالاعتیاد و ان العرب یستقل لغة الروم کما یستقل الروم لغة العرب و ان الانسان یستقل لغة غیره و یعسر علیه التکلم بها حتی اذا کثرت استعماله خفت عنده بعد الثقل و سهلت بعد التعسر فلینظر الآن فی هذا الکتاب بعین عدل ممن یعنیه الحق و یحب العلم لفنسه و جعل ثواب عنائنا به مطالعته لما یشک فیه منه و الحمد فیه منه و الحمد لواهب العقل و ولی العدل و الحکمة و الفضل حمداً لانهایه.

چاپ: تحقیق مهدی محقق (تهران، معهد الدراسات الاسلامیة جامعة طهران و المعهد العالی العالمی کوالالمفور: ۱۳۷۲)

[سرگذشت رازی از نجم آبادی۲۰۵؛دنا۱۲۱۹/۶؛ سزگین ۷۷/۳ و ۲۹۰ و ۲۹۲]

شرح و حواشی:

۱- البیان و التبیین = حل شکوک الرازی علی کتب جالینوس؛ زهرالایادی، زهر بن عبدالملک (-۵۲۵)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۲۱/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۰۰۶ق؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۷۳ص (۲۹۹-۳۷۱)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۱۸۵۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۷۳/۲۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن زرد، ۱۵گ (۱۲۶پ-

۱۴۰پ)، اندازه: ۲۳×۳۹/۵سم [ف: ۷ - ۴۲۸]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۲۷-ف
نسخه اصل: بغداد لی وهبی ۱۴۸۸؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۳۳]

↩ شکوک نماز ≻ شک و سهو

● **شکوک نماز (جدول)** / فقه / فارسی
šokūk-e namāz (jadval)

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۰/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۴۶]

● **شکوه نامه** / شعر / فارسی و ترکی
šekve-nāme

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۲/۴-طباطبائی
آغاز: افتتاح سخن آن به که کنند اهل کمالات مقالات به نام ملک الملک خداوند قدیم واحد و لم یزل قادر و مختار؛ **انجام:** تازه شود از کرمش مزرع امید جمیع فضلا را
بحر طویل؛ خط: شکسته نستعلیق خوب، کا: آقا نور ابن حاج نقد علی، تا: قرن ۱۲؛ ۴گ [ف: ۲۳ - ۶۴۶]

● **شکوی الغریب عن الاوطان الی علماء البلدان** / عرفان و تصوف / عربی
šakva-l ġarīb ʻan-il awṭān ilā ʻulamā'-il buldān
عین القضاة، عبدالله بن محمد، ۴۹۲ - ۵۲۵ قمری
ʻayn-ol-qozāt, ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad (1100 - 1132)

در این رساله از سخنان عرفانی که گفته و مورد مخالفت دشمنان قرار گرفته سخن به میان آمده است.
چاپ: تهران، انتشارات دانشگاه تهران، تحقیق عفیف عسیران، چاپ اول، ۱۹۶۲م، متن ۴۸ص + ۳۸ ص مقدمه

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۷/۱۰
آغاز: بسمله. رسالة عملتها فی حال الصبی فاتخذها الحاسدون من اعدائی ذریعة توصلوا بها الی ایذائی، قد ذکرت فیها الفاظ الصوفیة طرفاً کقولی فیها: اشرقت سلطنة الجلال الازلی فبقی القلم؛ **انجام:** من تجلی بغیر ما فیه فضحته شواهد الامتحان / و جری فی العلوم جری شکور خلفه الجیاد عند الرهان.
من رسالة الشکوی لعین القضاة؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۲۳گ (۵۵پ-۵۷پ)، اندازه: ۱۴/۸×۲۱سم [ف: ۷ - ۴۷۵]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۱۹-ف
نسخه اصل: توبینگن Or. Pet. 11713 ش ۲۰۷۶؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰گ (۲۸ر-۴۸ر) [فیلمها ف: ۱ - ۳۴۹]

↩ الشکیات ≻ الضوابط الخمس فی احکام الشک و السهو و النسیان فی الصلاة

● **شکیات** / فقه / فارسی
šakkīyāt
قمی، محمد طاهر بن محمد حسین، - ۱۰۹۸ قمری
qomī, mohammad tāher ebn-e mohammad hoseyn (-1687)

قم؛ روحانی، مهدی؛ شماره نسخه:۱۵/۵
آغاز: الحمدلله وحده و کفی و صلی الله علی محمد المصطفی و آله المهدیین الشرفا و ذریته الطیبین النجباء، اما بعد این چند کلمه ای است
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ، قطع: رقعی [چند نسخه-ف: - ۴۴۸]

● **شکیات (ترجمه)** / فقه / فارسی
šakkīyāt (t.)
علم الهدی، محمد بن محسن، ۱۰۳۹ - ۱۱۱۵ قمری
ʻalam-ol-hodā, mohammad ebn-e mohsen (1630 - 1704)

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۷۰/۱۰
آغاز: بسمله، سپاس بی قیاس و ستایش بندگی اساس مر خدای را که پناه انسان است از وسوسه و وسواس؛ **انجام:** تا از وسوسه شیطان دور شود و کلمات دین است که مذکور می‌شود که با یقین درست بخواند بسم الله و بالله توکلت علی الله اعوذ بالله السمیع العلیم من الشیطان الرجیم و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۴ شوال ۱۱۸۱ و ۱۱۹۵ق؛ واقف: غیاثی، بهمن ۱۳۳۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۵ - ۴۶۲]

● **شکیات منظوم** / فقه / فارسی
šakkīyāt-e manzūm

غیر همانند:
۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۹۸/۲
بیست و دو بیت شعر فارسی است در شکیات نماز، در یک صفحه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: تقی بن محمد موسوی مورخ ۱۲۸۲ق با مهر «محمد تقی بن محمد الموسوی» (بیضی)؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج

مشکی، ۱ ص، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۶۰۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۸/۳۸

آغاز: بر مصلی هر کجا شک داد دست ×× نوزده ذی حکم و باقی مبطل است / در ثنائی و ثلاثی اولین ×× از رباعی باطل است ای نور عین؛ **انجام:** شک دو و چار و پنج بعد از سجود ×× چارمین دان کو تشهد پس درود / هم دو رکعت فرض دان حال قیام ×× سجدتین سهو دیگر و السلام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، با مهر صحاف «الهی بحق نبی و ولی / نظر کن سوی محمد علی ۱۱۷۱»، ۵ص (۳۳۷-۳۴۱)، سطور چلیپایی (۶×۲۰)، اندازه: ۹×۲۴/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۰۰]

← شکیات نماز > شک و سهو

● **شکیات نماز = شکوک الصلوة = السهو و الشک = خلل صلاة** / فقه / فارسی

šakkīyāt namāz = šokūk-e salāt = as-sahw wa-š šakk = xelal-e salāt

شیروانی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۰۹۸ قمری

šīrvānī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1687)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۱۳ صفر ۱۰۸۲ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

رساله‌ای است استدلالی در احکام خلل صلات که به خواهش حسینعلی خان زنگنه تألیف نموده است. مشتمل بر سه «فصل»: ۱. عمد؛ ۲. سهو؛ ۳. شک؛ خاتمه: در سجده سهو و احکام آن.

آغاز: حمدی فزون از قدرت عقل فراست اساسو ثنائی برون از مکنت درک کیاست لباس رب العبادی را سزاست که سرایر بندگان نادان را به انوار شرایع دین ... بسمله بدان ارشدک الله تعالی که نماز مشتمل است بر ارکان و اجزای غیر رکن و کیفیات و شروطی چند نیز دارد ...

انجام: و ادله معینه مستفاد است و نص عامی در آن باب واقع نشده ... صلی الله علیه و علیهم اجمعین.

[دنا ۱۲۰/۶ (۱۰ نسخه)]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۵۵-۵۸/۱۰۵

آغاز: طمانینه مثلا نمی‌توان گفت که ترک نماز شده و فوت گشته و اگر چنین بودی هر آینه سهو نیز چنین بودی ... دوم آنکه تسلیم کردیم که صحت درین مبحث به معنی موافقت مامور به است؛ **انجام:** برابر

کتاب الصلوة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره شعبان ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از مؤلف با امضای «منه دام وجوده»؛ ۱۲۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۱۶]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۷۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و او جزء رکن است، نه رکن. و الله اعلم.

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: شنبه سلخ ربیع الاول ۱۰۹۳ق؛ ۱۷گ(۸۹پ-۱۰۵ر) [ف: ۱ - ۱۶۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۲۶/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ذکر و کیفیات مستلزم نکرار سجده واحده است و او جزء رکن است نه رکن و الله أعلم بحقایق أحکامه

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد کاظم بن محمد بیک سبزواری، تا: ۱۰۹۸ق؛ کاغذ: شرقی، ۱۳گ (۶۶-۷۸)، ۲۴ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۷سم [ف: ۳۶ - ۳۹۲]

۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در برگ اول کتاب به خط مؤلف نسبت داده شده؛ اهدایی: سید علی نجف آبادی؛ ۱۲۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۸۵۴]

۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن رفیع بن صفات الله نائینی، تا: ۱۵ ذیقعده ۱۱۱۳ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۲۸۰]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن جعفر بن حسین حسینی موسوی، تا: پنج‌شنبه ۳ رجب ۱۱۵۴ق؛ مصحح، محشی با رموز «ق س م ره» و «منه رحمه الله تعالی»، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم جعفر بن حسین حسینی موسوی، تا: پنج‌شنبه۳ رجب ۱۱۵۴ق؛ مصحح، محشی با رموز «ق س م ره» و «منه رحمه الله تعالی»، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۷۸] و [اهدائی رهبر: ۳ - ۲۷۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۳۳

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۲۰]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۶۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کیفیات مستلزم تکرار سجده واحده است و او جزء رکن است نه رکن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه سلخ ربیع الاول ۱۱۹۳ق، جا: کربلا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۸۸پ-۱۰۴ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۵ - ۱۰۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۴۷گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۱۷۷]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی از مؤلف است؛ جلد: مقوا، ۴۷گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۰۶]

۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۶۵/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۳]

● **شکیات نماز** / فقه / فارسی

šakkīyāt-e namāz

بهبهانی، احمد بن محمد علی، ۱۱۹۱ - ۱۲۳۵ ؟ قمری

behbahānī, ahmad ebn-e mohammad ʻalī (1777 - 1820)

تاریخ تألیف: ۱۲۱۹ق

رساله‌ای موجز و مفید در سه «فصل» و یک «خاتمه»: فصل ۱. بیان شک دو عدد رکعات نماز واجب؛ فصل ۲. حکم شک نماز نافله؛ فصل ۳. احکام شک نماز جماعت. مؤلف مسائل فصل اول را علاوه بر توضیح به صورت جدول نیز بیان نموده است.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۵۳۳

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: نخودی کشمیر، جلد: تیماج فرنگی، ۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۲×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۱۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۹۸۱

آغاز: بسمله. حمدله فبعد این رساله عجاله است در بیان شک دو عدد رکعات نماز واجب حسب الخواهش بعضی؛ **انجام:** و احوط سجده سهو است بجهت هر یک از زیاد و نقصان نظر به مرسل ابن ابی عمیروالله یعلم باحکامه

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۰۳ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج یشمی مذهب، ۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۰۹]

● **شکیات نماز** / فقه / فارسی

šakkīyāt-e namāz

شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی، ۱۱۷۵؟ - ۱۲۶۰ قمری

šaftī bīd-ābādī, mohammad bāqer ebn-e mohammad naqī (1762 - 1844)

احکام شکیات و سهویات در نماز مطابق با فتوای حجة الاسلام شفتی در این رساله جمع‌آوری شده و عناوینی چون «مبحث» و «مطلب» دارد. به گفته روضات الجنات، این کتاب متمم «تحفة الابرار» مرحوم شفتی است.

[دنا ۱۲۲۰/۶؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۶۴/۲]

۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۶/۱

خط: نسخ، کا: میرزا محمد، تا: ۱۲۴۳ق؛ ۵۴گ (۲پ-۵۵پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱ - ۴۵]

۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۹۵

آغاز: بسمله صورت شک در عدد رکعات بنابر فتوای عالیجناب مقدس القاب نتیجه المجتهدین سید المحققین و المدققین مولنا حاجی سید محمد باقر الموسوی دام عزه العالی، هرگاه شک در نماز دو رکعتی بوده باشد مثل نماز صبح و ظهرین و عشای مسافر و نماز جمعه؛ **انجام:** مثل نماز سه رکعتی و چهار رکعتی یا ذات تشهد واحد بوده باشد مثل نماز دو رکعتی حکم در این مقام این است که هرگاه متذکر به سجده منسیه در رکعت اخیره قبل از اتیان

از اول تا مبحث چهارم (بدانکه سابق بیان شد از جمله اجزایی که قضای آن لازم بود سجده واحده بود)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ ۹۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف مخ: ۱ - ۳۰۹]

● **شکیات نماز** / فقه / فارسی

šakkīyāt-e namāz

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

مسایل شکیات نماز است که کاتب از روی رساله محمدیه محمد بن سلیمان تنکابنی استخراج نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸/۱۴۷-۸۶۹۷/۱۳

آغاز: بسمله حمدله اما بعد این مختصری است در بیان شکیات از قول مجتهد العصر والزمان آقا میرزا محمد تنکابنی که از رساله محمدیه او استخراج شد

خط: نسخ، کا: هاشم بن ابوالقاسم حسینی، تا: ۱۲۶۵ق؛ ۶گ (۱۶۰-۱۶۵)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۱۶]

● **شکیات نماز** / فقه / فارسی

šakkīyāt-e namāz

طهاطهانی، محمد

tahātahānī, mohammad

مؤلف صورت شکیات نماز را از قاعده جعفریه جمع‌آوری نموده و مختصر آن را در رساله حاضر نگاشته است. شاید منظور مؤلف از «قاعده جعفریه» همان احکام فقهی مذهب جعفری باشد و بعید هم نیست که مؤلف شکیات نماز را از رساله جعفریه شیخ علی کرکی استخراج کرده باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۲۱/۳

آغاز: در بیان بیست و هفت صورت شکیات که فقیر محمد

طهاطهانی از؛ **انجام:** مجموع بیست و هفت صورت باشد بدین منوال که بیان شد و الله اعلم بالصواب.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوایی، ۳گ (۷۹-۸۱پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۲ - ۲۱۹]

● **شکیات نماز** / فقه / فارسی

šakkīyāt-e namāz

ناشناخته:

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۲۳/۳

محمد طباطبائی که از روی قاعده جفر ترتیب داده، با عنوان‌های «شک و مساله»؛ خط: نسخ، کا: محمد علی عریضی حسینی اصفهانی، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷ - ۲۲۹]

۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۶۹/۱۹

جداولی در شکیات نماز؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۸ق؛ به صورت بیاض نوشته شده؛ اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۵۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۴۲/۴

آغاز: شک در صلوات واقع می‌شود و ممکن ایشان نیست
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۴۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۷/۹

کا: عباسعلی بن نعمت الله کرمانی احمد آبادی، تا: ۱۲۱۳ق؛ ۲ص (۱۳۱-۱۳۲)، ۱۴سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲-۷۲۸]

۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۸/۱۵

برابر فتوای حاج سید باقر رشتی سلمه الله تعالی و سوالات فقهی؛ خط: نستعلیق، کا: سید صدرالدین عربی استرآبادی، تا: ۱۲۵۴ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۵۷-۶۲)، ۱۴-۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: - ۲۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۲۷/۸-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۴۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۹۳ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۷. زنجان؛ اخوان زنجانی - جلیل؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۸]

● **شکیات و جواب نامه ها** / تاریخ / فارسی

šakkīyāt va javāb-e nāme hā

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۰۸

آغاز: عارضین سه نفر اولاد آن مرحوم آقا عبدالصمد مجتهد؛
انجام: از قرار همین کتابچه با اتمام رسیده است سنه ۱۲۹۲.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق [رایانه]

← شکیات و سهویات > احکام شکیات

● **شکیات و سهویات = احکام شک و سهو** / فقه / فارسی

šakkīyāt va sahvīyāt = ahkām-e šak va sahv

شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی، ۱۱۷۵؟ - ۱۲۶۰ قمری

šaftī bīd-ābādī, mohammad bāqer ebn-e mohammad naqī (1762 - 1844)

رساله‌ای است فتوایی مشتمل بر: مطلب اول: در بیان احکام شک؛ مبحث اول و دوم: شک در نفس صلوات؛ مبحث سوم: حکم شک در اجزای نماز؛ مقصد اول: حکم شک در غیر عدد رکعات نماز؛ مقصد دوم: حکم شک در عدد رکعات دارای شش «مطلب» و شش «مبحث».
آغاز: بسمله و به ثقتی در بیان احکام شک و سهو است. در این دو مقام است، مقام اول در احکام شک است، بدانکه شک عبارت است از تردد ذهن میان دو احتمال متقابل به نحوی که رجحانی از برای احد طرفین بر دیگری نبوده باشد ...
انجام: خلاف کرده اند فقها در این مقام مرحوم علامه حکم فرموده ببطلان نماز در کتاب تذکرة. تم.
[دنا ۱۲۲۱/۶ (۷ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۹۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فعلی هذا یکون مختاره فی التذکرة و القواعد و الإرشاد و التلخیص و المختلف ذلک لتصریحه فی جمیعها لکل زیادة و نقصان ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی، برخی عبارات قلم خوردگی دارد؛ مهر: «عبده الراجی محمد علی گلستانه» (مربع)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرشکی، ۳۹گ (۶۱۹پ-۶۵۷ر)، ۲۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۹ - ۳۲۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۴۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۰ - ۳۱۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۳۱/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: علی محمد فرزند اسماعیل سدهی لنجانی، تا: ۱۲۴۳ق؛ مصحح، دارای یک سرلوح، با کمند، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ساغری مشکی مجدول مذهب، ۱۶گ (۱۸۷-۲۰۲)، ۳۱ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۳۰ - ۲۲۵]

۴. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۸۴

آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۷ رمضان ۱۲۴۳ق؛ ۳۰گ، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: - ۲۲۷]

۵. **شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۴/۲**
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۴۶ق؛ اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۳ – ۸۲]
۶. **مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۰۸/۲**
آغاز: برابر؛ **انجام:** ذلک لتصریحه فی جمیعها لوجوبهما لکل زیادةِ و نقصان.
خط: نسخ، کا: محمد هادی بن عبد الوهاب، تا: محرم ۱۲۵۰ق؛ از برگ ۲۴۰ تا ۲۵۹ فارسی و از ۲۵۹ تا ۲۷۸ عربی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: – ۱۰۹]
۷. **قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۶۹ض**
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۹۵ق؛ ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۹]
۸. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۱۰/۹**
آغاز و انجام: برابر
در دو مقام؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳گ (۲۲۸ر–۲۵۰پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶ – ۹۹]
۹. **قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۷۸ض**
بی‌کا، بی‌تا [ف: – ۴]
۱۰. **قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۲۲/۲**
خط: نسخ، کا: محمد محلاتی، بی‌تا؛ ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ – ۷۹]
۱۱. **قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره**
بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف [تراثنا: س۱۸ش۱و۲ – ۲۲۳]
۱۲. **تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۰۵ض**
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [چند نسخه-ف: – ۳۴۷]

● **شکیات و سهویات = شک و سهو = احکام شک و سهو** / فقه / فارسی

šakkīyāt va sahvīyāt = šak va sahv = ahkām-e šak va sahv

نام مؤلف در رساله نیامده است. در صدر رساله در زمینه زرپوش آمده است: «رساله شکیات و سهویات»، اما چنانچه از متن مستفاد است عنوان «احکام شک و سهو» دقیق‌تر می‌نماید. به هر حال، رساله مذکور نمی‌تواند از محمد طاهر قمی باشد چرا که رساله اصول دین وی «حق الیقین فی اصول الدین» به عربی است. مؤلف در آغاز می‌نگارد: «و این فقیر رساله مختصری به فارسی در اصول دین نوشته‌ام به دلیل آسان مختصر که بر هیچکس مشکل نیست».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۵۹ض
آغاز: بدان ایدک الله فی الدارین که بر هر مومنی واجبست که اول اصول دین خود را بدلیل بداند؛ **انجام:** و اگر هیچکس ممکن نباشد نماز را بر هم زند و خود را طاهر کند و اعاده کند
خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: عبدالعلی قزوینی، تا: شعبان ۱۲۰۰ق، حسب امر کربلائی محمد خراسانی ولد اخلاص بیگ؛ واقف: سکینه عطار زعفرانی به وسیله محمد بنکدار، تیر ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۳۷سم [ف: ۱۵ – ۸۱]

● **شکیات و سهویات نماز** / فقه / فارسی

šakkīyāt va sahvīyāt-e namāz

جعفر بن حسین

ja‘far ebn-e hoseyn

کتاب در مورد شکیات و سهویات نماز و شامل یک «مقدمه» و چند «فصل» است: مقدمه: در خلل و نقصی که در نماز واقع شود و نوع خلل یا از روی عمد است یا سهو و یا شک؛ فصل در خلل عمد، در احکام نقص بشرائه سهواً؛ فصل در فراموش نمودن تکبیر (الاحرام)؛ فصل در احکام شک که هر یک شامل مطالب و مسائل مختلف می‌باشد.

تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۳/۲
آغاز: نسخه: الحمدلله رب العالمین ... چنین گوید اقل عبادالله خادم الشرع الاطهر ابن الحسین جعفر؛ **انجام:** که در دنیا نور است و در قبر نور است و در صحرای محشر نور است و کلید در بهشت است ... ابن خیرالحاج حاجی فتح الله العبد عبدالله
خط: نسخ متوسط، کا: ابن حاجی فتح الله عبدالله جوراب دوز، تا: شنبه ۵ رجب ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵۸گ (۸۷پ–۱۴۴پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: – ۱۰]

● **شکیات و سهویات نماز** / فقه / فارسی

šakkīyāt va sahvīyāt-e namāz

این رساله که ظاهراً باید جزء رساله کامل‌تری بوده باشد مسأله شک در نماز را به طور مفصل و سپس سهویات را بیان می‌کند و احکام آن دو را به تفصیل می‌آورد. آن در ابتدا پس از تعریف آنها اقسام آنها را نقل می‌کند و سپس دستورهای داده شده به این مطلب را بازگو می‌نماید.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۱۲/۲
آغاز: در بیان احکام شک و سهو است و در این مقام است؛ **انجام:** در اینصورت قطع نماز لازم است در همان حالت سجود و اینان بذکر سجود.
بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ جلد: میشن تریاکی، مذهب، ۳۸ص (۳۴۱–۳۷۸)، ۲۰ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۶ – ۶۳۲]

● **الشکیة** / حدیث / عربی

aš-šakkīya

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ قمری
majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)
حدیث سی و پنجم از کتاب «الأربعون حدیثاً» علامه مجلسی با خطبه و مقدمه همان کتاب است در این نسخه جدا شده و چون مشتمل بر بعضی از احکام شک و سهو در نماز بوده این نام بدان داده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۰۷/۱
خط: نسخ و نستعلیق، کا: رضا علی بن محمد تقی، تا: ۱۲ شعبان ۱۱۰۶ق، برای استادش ملا محمد کاظما؛ جلد: گالینگور مشکی، ۳۰گ (۱پ-۳۰پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۸ - ۲۵۹]

← شگرفنامه > صنعت کتابت و خوشنویسان
← شگرف نامه > انیس القلوب
← شگرف نامه > دیوان هلال کاشانی

● **شگرف نامه** / جغرافیا / فارسی
šegarf nāme

اردوباری، محمد ولی، ق۱۴ قمری
ordobārī, mohammad valī (- 20c)
اهداء به: ناصرالدین شاه قاجار و میرزا محمدتقی خان
در یک «مقدمه» و چند «مقاله»: مقدمه در تعریف جغرافیا، مقاله اول در مطالبی که تقدیم آنها اهم است ...

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۶۹/۱
آغاز: بسمله ... افزون از گنجایش عدد و ستایش بیرون از اندازه؛
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر گلپایگانی، تا: ۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج سبز، ۱۸ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۴۵۷]

● **شگرف نامه** / - فارسی
šegarf nāme

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۸۰
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]

● **شگرف نامه ولایت** / سفرنامه / فارسی
šegarf nāme-ye velāyat

سیاح تاجپوری، اعتصام الدین بن تاج الدین، ق۱۲ قمری
sayyāh tājpūrī, e'tesām-od-dīn ebn-e tāj-od-dīn (- 18c)
سرگذشت سفرهای مؤلف است از هند به انگلستان طی سال‌های ۱۱۸۰ — ۱۱۸۳ق با کاپیتان سونتن. مؤلف در این سفرها حامل پیام‌هایی بوده است از طرف شاه عالم پادشاه هندوستان به جورج سوم پادشاه انگلستان. این کتاب دارای نود و پنج «ذکر» می‌باشد و از جهت شناخت تاریخ اجتماعی و سیاسی انگلستان در آن عصر اهمیت فراوان دارد و مؤلف مشاهدات خود را با دقت بسیار نگاشته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۵۴
آغاز: تحمید و توحید داوری را سزاوار است که فسحت آباد قدرتش نه بوسعتی که برید صبا؛ **انجام:** نازنین را عشق ورزیده بکند جان بود ×× تیز مردان بلاکش پا در این غوغا نهند
خط: نستعلیق، کا: احمد حسن صفوی موسوی حسینی، تا: ۱۸ شوال ۱۲۳۸ق؛ جلد: مقوایی، ۱۲۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۹ - ۴۵]

● **شلاق الجاهلین** / عرفان و تصوف / فارسی
šallāq-ol jāhelīn

صوفی بخاری، محمد صابر بن محمد یعقوب، ق۱۳ قمری
sūfī boxārī, mohammad sāber ebn-e mohammad ya'qūb (- 19c)
اهداء به: امیر نصرالله محمد بهادر سلطان
تاریخ تألیف: ۱۲۵۵ق = «تاریخ با ما»
در پند و اندرزهای صوفیانه و سیر و سلوک و مقامات هفت‌گانه صوفیان طریقه نقشبندیه با سربندهای «بشنو ای عزیزم» به نثر آمیخته با نظم و نقل سخنان پیران طریقت و سرودهایی از آنان و خودش.
[دنا ۱۲۲۱/۶؛ گنج بخش منزوی ۷۲۳/۲؛ مشترک پاکستان ۱۶۶۶/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۱۵/۱
آغاز: حمدی که لایق آن حی لم یزل و لا یزال است بر سویدای دل و خلق الانسان ضعیفا نگنجد
نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش - پاکستان ۳۷۹؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ مجدول، با سرلوح رنگین؛ ۷۲ص (۲-۷۳) [عکسی ف: ۶ - ۲۷۰]

● **شمارش و اعداد (جدول)** / حساب / فارسی
šomāreš va a'dād (jadval)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۰۲
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۴×۳۴/۵سم [رایانه]

● **شمارنامه** / ریاضیات / فارسی

šomār-nāme

طبری، محمد بن ایوب، – ۴۸۵ قمری

tabarī, mohammad ebn-e ayyūb (- 1093)

رساله‌ای است در حساب مشتمل بر «مقدمه» و سه «فصل».

آغاز: بسمله، الحمدلله علی آلائه و له الشکر علی نعمائه و السلام علی نعمائه و السلام علی خاتم انبیاء محمد المصطفی و اولیائه، چنین گوید مؤلف این شمارنامه ابوجعفر محمد بن ایوب الحاسب الطبری

انجام: و از درازی عمل بی مثال بگذاشتیم و بدین ختم کردیم که این قدر کفایتست، و الحمدلله رب العالمین

چاپ: در ۱۳۴۵ش از طرف بنیاد فرهنگ ایران به طبع رسیده

[دنا ۱۲۲۲/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۹۸۲/۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۲۲ذیحجه ۸۷۱ق؛کاغذ:حنایی،جلد:پارچه‌ای ، ۱۶گ، ۲۵ سطر (۱۲× ۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۸ – ۲۳۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۱۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۱۳۵]

● **الشماریخ فی علم التاریخ** / تاریخ / عربی

aš-šamārīx fī ‘ilm-it tārīx

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ – ۹۱۱ قمری

soyūtī, ‘abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

رساله‌ای است در علم تاریخ، دارای سه «باب»: ۱. در مبدأ تاریخ؛ ۲. معرفة الآجل (وقت) و حلول وقت و انقضا.

آغاز: الحمدلله ذی الفضل الشامل العام، و الصلاة و السلام علی ... و بعد. فقد وقفت لبعض شیوخنا علی کتاب فی علم البیان فلم ارفیه قلیلا و لاکثیرا ...

چاپ: بغداد، در مجلة التاریخیة، عدد اول، محقق ابراهیم السامرئی، ۱۳۸۹ق.

[دنا ۱۲۲۲/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۱۶/۳

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۲۹ – ۳۵۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۲۶/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فرغت من تعلیقه یوم الاربعاء لعشر خلون من ذیقعدة سنة اثنین و سبعین و ثمانمائة ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن قرمز، ۹گ (۵۲پ–۶۰ر)، اندازه: ۱۱/۷×۱۷/۶سم [ف: ۹ – ۳۳۸]

● **شمامة العنبر فی ما ورد فی الهند من سید البشر** / حدیث / عربی

šamāmat-ul ‘anbar fī mā warad-a fi-l hind min sayyid-il bašar

آزاد بلگرامی، میر غلامعلی بن نوح، ۱۱۱۶ – ۱۲۰۰ قمری

āzād-e belegrāmī, mīr qolām-‘alī ebn-e nūh (1705 - 1786)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۲۱ شعبان ۱۱۶۳ق

رساله کوتاهی درباره احادیث و تفاسیری است که از هند یاد کرده‌اند: «جمع فیها ما وجد من ذکر الهند فی التفاسیر العظیمة و الاحادیث الکریمة». آزاد بلگرامی تمامی این رساله را در فصل اول کتاب دیگرش سبحة المرجان فی آثار هندوستان آورده است.

[ایضاح المکنون ۵۳/۲؛ الذریعه ۱۲۷/۱۲ و ۲۲۰/۱۴؛ معجم المؤلفین ۲/۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۰۴

آغاز: سبحان الذی خص من بلاده ما شاء بحسن القبول و الصلوة و السلام علی السیف المهندس من سیوف المسلول ... اما بعد فهذه نسخة لم ینسج احد علی منوالها و لا سمحت قریحة بمثالها و فق الله تعالی بتألیفها عبده؛ **انجام:** یا ایها النجد حیاک الغمام لقد×× شبهتها بظباء فیک فافتخر. هذا ما وقفت علیه من ذکر الهند فی المصحف المکرمة و الکتب القیمة ... (یک کلمه پارگی) یوم الاحد الحادی و العشرین من شعبان المعظم سنة ثلاث و ستین و مایة و الف بدار الفتوحات ارکات حرسها الله تعالی عن الآفات

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۲؛ کاغذ: کشمیری نخودی، جلد: مقوا، ۲۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۸ – ۴۲۹]

● **شمایل** / – فارسی

šamāyel

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۳۷

ورقه چاپی مقوایی سفید رنگ که بخشی از سمت چپ متن و اطراف آن از بین رفته و کنده شده است. مشتمل بر ادعیه، علوم غریبه و در دور تا دور آن آیات قرآنی و ادعیه به خط نسخ نگاشته شده و در طرفین صفحه تصاویری از خورشید، عقاب، دست و ... با تعریف و سمبل هر یک توضیح داده شده است. در میانه آن تصویری از ماه کوچک حکه در داخل و اطراف آن صفحات خداوند نوشته شده و در دایره مرکزی آن ۹ ماه پشت سر هم کشیده شده که در داخل هر یک، نام ائمه از علی بن الحسین تا محمد بن الحسن نوشته شده و نام حضرت محمد، فاطمه، علی، حسن و حسین به عنوان پنج تن با صفات هر یک با خطوط نسخ و نستعلیق تصویر شده و روایاتی به خط نسخ در تائید آنان دور تا دور آن دایره کشیده شده است. در طرفین انتهای

صفحه نیز در سمت راست تصویر اژدها و سمت چپ تصویر سگ دیده می‌شود که نشانگر تقسیم بندی صفات انسانی است. العقل الکلی الهی، النفس الکلیة الالهیه، الطبیعیه الکلیة الالهیة و غیره است در پائین صفحه نیز سه سطر بخط نسخ و روایاتی به نقل از پیامبر و بزبان عربی دیده می‌شود. در گوشه سمت چپ صفحه که بخشی از متن آن کنده و پاره شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ یادداشتی از استاد ایرج افشار دیده می‌شود که چنین نگاشته‌اند: «این ورقه را در شیراز دیدم و خریداری کردم تا در کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران به یادگار بماند. ۱۵ فروردین ۱۳۵۷ (۲۵۳۷)» [ف: ۱۹ - ۴۵۴]

● **شمایل اتقیا** / اخلاق / اردو

šamāyel-e atqīyā

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۹۴/۱۵

آغاز: بسمله حمد و ثنای اتقیا و اصفیا کهنه و ستیری چون بیحد و بی پایان

بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ اهدایی: علی اخلاقی فیروز آبادی؛ کاغذ: عنابی، جلد: تیماج عنابی، ۹۳گ (۴۱۶-۵۰۸)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۱۲۳۷]

● **شمایل الاتقیاء** / اخلاق / عربی

šamāyel-ul atqīyā’

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۶۱/۷

در چهار قسم و نود و یک بیان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۴۰۳]

● **شمایل الاتقیاء (منتخب)** / عرفان و تصوف / فارسی

šamāyel-ul atqīyā’ (mn.)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۰۳/۴

الجزء الثالث. به نثر و نظم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، ۱۵ص (۳۵-۴۹) [سنا: ف: ۲ - ۲۱۷]

● **شمایل الاتقیاء و رذایل الاشقیاء** / عرفان و تصوف / فارسی

šamāyel-ul atqīyā’ wa raḏāyil-ul ašqīyā’

دبیر کاشانی، رکن الدین بن عمادالدین، - ۷۳۲ قمری

dabīr-e kāšānī, rokn-od-dīn ebn-e ‘emād-od-dīn (-1332)

قاضی عماد الدین که مرید شیخ برهان الدین غریب بوده و او از جمله خلفای شیخ نظام دهلوی و از کبار مشایخ هندوستان، در این رساله مباحث مختلف مذهبی را نقل می‌کند و آن را با آراء صوفیان می‌آمیزد نظیر کارهای غزالی. او در ضمن بیان مقاصد خود اقوال و آراء دیگران را برای تایید قول خود نیز می‌آورد. در دیباچه از خود به «رکن عماد دبیر» نام می‌برد. وی مرید و خلیفه برهان الدین غریب هانسوی (-۷۳۸ق) بود. در دیباچه از این مراد و «نفایس الانفاس» خود که ملفوظات همان پیر است یاد می‌کند و این‌که آن پیر خواسته کتابی در سلوک بنگارد، و او همان هنگام دیباچه این کتاب را نگاشت و بر وی خواند و در اثنای نگارش پیر درگذشت. و چون این کتاب مشتمل شمایل اتقیا و ... است، آن را «شمایل الاتقیا» نامید. در چهار «قسم» و هر یک در چند «بیان»: ۱. افعال حسنه اصحاب طریقت و مقامات سالکان، در پنجاه و یک «بیان»؛ ۲. بیان ارباب حقیقت از انبیا و بالاخص اولیا، در سی «بیان»؛ ۳. اوصاف ذات و کیفیت حضرت الوهیت، موجودات، قضا و قدر، چندین «بیان»؛ ۴. صفات مهتر آدم و فضایل آدمیان، چندین «بیان».

[دنا ۱۲۲۲/۶، فهرستواره منزوی ۶۱۵/۷]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۵/۳

آغاز: الحمدلله الذی انار بانوار معرفته قلوب الابرار و اطلع علی حقایق ربوبیته؛ **انجام:** فمن لم ینفصل لم ینصل حاصل نیاید اتصالی لی مع الله وقت حاصل نشود.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۰؛ ۲۳۷ص (۱۱-۲۴۷)، ۲۰ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۲۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۰۶/۲

آغاز: بسمله. بسم الله الذی اکرم الاتقیاء بالشمائل ستایش و ثنای بی عد مانند شیم و شمایل اتقیا و اصفیا و حمد و ثنای بی حد چون خصایل و خمایر انبیا مر ذات مقدسه را که واجب و واحد روا و لازم و سزا است؛ **انجام:** آدم نخستین ذات بی این همه، معاف دارد ما را بیامرزاد

تذکر: نام مؤلف به استناد فهرستواره منزوی ۶۱۵/۷ ذکر شد؛ کا: خوشحال بیگ قراقوشچی، تا: ۲۲ جمادی الاول ۱۱۱۲ق برای عبدالرسول حسپو؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۷۴گ (۱۸پ-۱۹۲پ)، ۱۳ سطر چلیپایی، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱۵ - ۴۱۵۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۷۴

خط: نستعلیق، کا: شاه منصور قادری، تا: سه‌شنبه ۲۳ جمادی الاول ۱۲۷۳ق؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۳۵۹گ، ۱۹ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۱۷ - ۲۳]

← شمائل الترمذی > الشمائل النبویة و الخصائل المصطفویة

● **شمایل حضرت محمد (ص)** / شعر / عربی

šamāyel-e hazrat-e mohammad

منظومه کوتاهی است در بیان اوصاف و شمایل حضرت محمد (ص).

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۰۲/۱-۱۵/۱۴۲

آغاز: قال محمد فقیر رحمة ×× رب عفو واسع المغفرة / احمد رب العرش اندرجنا ×× فی سلک خیر الانس؛ **انجام:** ببوله ودمه استشفی ×× ونومه اللطیف کان اغفا / واحمد الله علی الاسلام ×× واشکر الله علی الاتمام

خط: نسخ، کا: محمد زودی، تا: ۱۲۳۵ق؛ جلد: گالینگور سرخ، ۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۱۷]

● **شمایل خاقان و مخایل سلطان** / تاریخ ایران / فارسی

šamāyel-e xāqān va maxāyel-e soltān

قائم مقام، ابوالقاسم بن عیسی، ۱۱۹۳ - ۱۲۵۱ قمری

qā'em-maqām, ab-ol-qāsem ebn-e 'īsā (1779 - 1836)

در شناسایی صفات پسندیده محمد شاه است و پر است از چاپلوسی‌های اشراف منشانه او از دربار قاجار، و می‌خواست در یک «دیباچه» و سه «در» بنگارد: ۱. در سه جلوه؛ ۲. در چهار نمایش؛ ۳. در هفت نمایشگاه (نگارش)، ولی پیش از به پایان رسیدن کتاب پس از جلوه دوم از در یکم به دست همان صاحب شمایل در ۱۲۵۱ کشته شده است. این بخش درباره نیاکان او است از آدم تا ترک بن یافث و از او تا ارغون خان ترک. (احمد منزوی)

آغاز: سبحانک لا احصی ثناء علیک کما اثنیت علی نفسک ذات واجب عین کمالست و وصف امکان نقص و بال مایه نقص خود چه داند که از عالم کمال سخن راند بنده نفس را نزیبد که بر حضرت قدس ثنا خواند ... شهریار زمان و زمین مرزبان دنیا و دین پرتو ذات حق صورت جمال مطلق است ... . فتحعلی شاه که عدل مصور است و عقل منور ...

انجام: نور یزدان از عرش رحمان بتابید جنت موعود شاهد و مشهود شد رحمت معهود ظاهر و معلوم گشت از هر چه هست. و السلام علی من اتبع الهدی

چاپ: دارالسلطنه تبریز، سنگی، ۱۲۸۲ق، خشتی؛ دارالسلطنه تبریز، سنگی، ۱۲۹۴، خشتی، ۷ص؛ این گفتار ضمن منشآت او با دیباچه میرزا محمود خان ملک الشعراء صبا چاپ شده است.

[دنا ۱۲۲۲/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۰۰۹/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۴۸/۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۵گ (۱۴۹پ-۱۵۳پ)، ۱۸ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۴ - ۲۰۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۰/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و آخر دعوتهم ان الحمدلله رب العالمین.

در یک دیباچه و سه در در ستایش دربار قاجار؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمود بن علی اکبر تفرشی، تا: ۱۳۱۱ق؛ کاغذ: فرنگی، ۴۶گ (۱۲۱پ-۱۶۶ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۱/۸×۳۵/۱سم [ف: ۷ - ۳۳۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۰۸/۱۷

آغاز: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۳۲۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: کاغذی، ۳گ (۸۰پ-۸۲پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۲/۵سم [ف: ۸ - ۴۷۲]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ نام نویسنده در پایان این کتابچه نیست لیکن در پایان دفتر نام خود را محمد علی و تاریخ را ربیع دوم ۱۲۸۷ نوشته، این نسخه درست از روی نسخه چاپ یکم (تهران-۱۲۸۰) نوشته شده تا آنجا که پوزش از دو بار چاپ کردن دیباچه را نیز (در برگ ۲۰) رونویس کرده؛ ۳۰گ (۲۰-۵۱)، ۱۵ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۵۳]

۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** در ذکر فخر این قوم و شرح مدح این ایل همین بس باشد که فاضلی کامل و عالی ... فاضل خان و خواجه محمدعلی بیک از ایشان برخواسته یکی در عهد خاقان مغفور منصب کلانتری داشت و این یک اینک در حضرت خدیو جهان. ... رتبه اختصاصی دارد که محسود وزیران شد ... بنظر نیاید همین قدر از جامع التواریخ مستفاد گردید که این لقب بر کسی نهند که ساعی در مهمات امور باشد و انجاح مهام نزدیک و دور دهد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با یک کتیبه مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۹۵ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ - ۳۵۷]

● **شمایل سید الاواخر و الاوائل** / فضایل و مناقب / فارسی

šamāyel-e sayyed-el avāxer-e va-l avā'el

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱/۵۱-طباطبائی

در صدر نسخه با قلم قرمز نوشته: اما در بیان اوصاف و شمائل سید اوائل و اواخر صلوات الله علیه. (در ادامه آن چنین آمده): و آن منقسم می‌شود به صوری و معنوی که عبارت از خلق و خلق آن حضرت است ... ارباب سیر و احادیث معتبر چنین آورده اند که خلق آن حضرت مانند خلق وی معتدل بود؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲ص (۳۱۵-۳۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳ - ۲۲۲]

● **شمائل العلوية و الخصائل المرتضوية** / فضایل و مناقب / فارسی

šamā'el-ol 'alavīyya va-l xasā'el-ol mortazavīyye

واعظ کجوری، محمد باقر بن اسماعیل، ۱۲۵۵-۱۳۱۳

قمری

vā‘ez-e kajūrī, mohammad bāqer ebn-e esmā‘īl (1839 - 1896)

مؤلف می‌گوید: «این بنده ... حاجی ملاباقر واعظ مازندرانی ... که از مادحین مولای متقیان هستم. ناصرالدین شاه از من خواسته که در خصائل و شمائل علی (ع) چیزی بنویسم من هم این تصنیف را برشته تحریر کشیده ...».

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی الذی خلق علیاً و جعله فاحسن تقویمه ... این را موسوم بشمائل علویه و خصائل مرتضویه نمایم.

انجام: و آن بزرگوار بمقتضای اخبار مأثوره از ائمة اطهار عریض الصدر بود یعنی گشاد سینه.

[دنا ۱۲۲۲/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۷۰۵/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، به روزگار ناصرالدین شاه؛ با سرلوح نقاشی، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۰۸گ، ۱۲ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۳ - ۵]

● الشمائل فی دلائل القبلة و حساب الروم و المنازل /

هیئت / عربی

aš-šamā’il fī dalā’il-il qibla wa ḥisāb-ir rūm wa-l manāzil

ابومخرمه، عبدالله طیب بن عبدالله، ۸۷۰ - ۹۴۷ قمری

abū-maxrame, ‘abd-ol-lāh tayyeb ebn-e ‘abd-ol-lāh (1466 - 1541)

نام کتاب در عنوان الشمائل و در متن الشامل آمده است، در هفده «فصل».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۰۷/۲

آغاز: بسمله. الحمدلله الخالق الرازق، فاطر السماوات ... اما بعد، فهذا مختصر جمعته فی معرفة فصول الستة فی ادلة القبلة و معرفة المنازل ... و هو ملخص مما لخصه الامام عبدالله بن اسعد الیافعی و غیره ... و سمیته کتاب الشامل؛ **انجام:** و رقیبها الوتد سعد السعود، و الله تعالی اعلم.

خط: نسخ ترکی، کا: محمد سعید بن سید مال الله تکریتی، تا: یک‌شنبه ۲۴ رجب ۱۳۲۰ق؛ کاغذ: فرنگی، ۲۴گ (۴۶ر-۶۹ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۷/۶سم [ف: ۸ - ۵۷]

● شمایل نامه / فضایل و مناقب، شعر / اردو

šamāyel-nāme

عبدالمحمد

‘abd-ol-mohammad

منظومه کوتاهی است به اردو در شمایل حضرت پیامبر (ص).

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۸۴/۲-۵۴/۷۴

آغاز: بسمله، الهی سچا تون هی پروردکار ×× دو نوحیک مین قدرت الله آشکار

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۵ - ۲۷۱۷]

● الشمائل النبویة و الخصائل المصطفویة = شمایل النبی = شمائل الترمذی / تاریخ پیامبر اکرم (ص) / عربی

aš-šamā’il-un nabawīyya wa-l xaṣā’il-ul muṣṭafawīya = šamāyel-ul nabī = šamā’il-ut tirmiḏī

ترمذی، محمد بن عیسی، ۲۰۹ - ۲۷۹ قمری

termezī, mohammad ebn-e ‘īsā (825 - 893)

این کتاب که به شمائل الترمذی نیز معروف است، شامل احادیث و روایاتی است که در وصف شمایل و اخلاق حضرت پیغمبر (ص) وارد شده و مؤلف آنها را با اسانیدشان در چندین «باب» گردآورده است. برخی از آنها عبارت است از: باب ما جاء فی خلق رسول الله صلی الله علیه و آله؛ باب ما جاء فی خاتم النبوة؛ باب ما جاء فنی شعر رسول الله؛ باب ما جاء فی صفة ذرع رسول الله؛ باب ما جاء فی صفة ادام رسول الله؛ باب ما جاء فی صفة وضوء رسول الله؛ باب کیف کان کلام رسول الله؛ باب ما جاء فی تواضع رسول الله؛ باب ما جاء فی خلق رسول الله؛ باب ما جاء فی حیاء رسول الله؛ باب ما جاء فی میراث رسول الله.

آغاز: بسمله، الحمدلله وسلام علی عباده الذین اصطفی قال الشیخ الحافظ ... باب ماجاء فی خلق النبی صلی الله علیه [و آله] و سلم

چاپ: مکرر چاپ شده؛ معجم المطبوعات العربیة ۶۳۲/۱؛ استانه، ۱۲۶۴ق؛ کلکته، ۱۲۶۲ق.

[دنا ۱۲۲۳/۶ (۲۵ نسخه)؛ معجم المطبوعات العربیة ۶۳۲/۱؛ کشف الظنون ۱۰۵۹/۲؛ اعلام زرکلی ۲۱۳/۷؛ هدیة العارفین ۱۹/۲؛ الاوقاف العامة بغداد ۳۵۱/۱ و ۳۵۲؛ الاوقاف العامة موصل ۱۵۵/۲ و ۱۴۳/۴؛ معجم المؤلفین ۱۰۴/۱۱-۱۰۵]

شرح و حواشی:

۱- نظم الشمائل المحمدیة للترمذی؛ رملی، احمد بن حسین (۷۷۳-۸۴۴)

۲- شرح الشمائل النبویة؛ فضل الله بن روزبهان (۸۶۰-۹۲۵)

۳- اشرف الوسائل الی فهم الشمائل؛ ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد (۹۰۹-۹۷۳)

۴- شرح الشمائل النبویة؛ پیر حاجی محمد بلخی (-۱۰)

۵- شرح الشمائل النبویة = اخلاق المصطفی؛ عبدالهادی بن محمد معصوم (-۱۱)

۶- الفوائد الجلیلة البهیة؛ جموس، محمد بن قاسم (-۱۲)

۷- اقوم الوسائل فی ترجمة الشمائل؛ آیدینی، احمد بن خیرالدین

۸- سعادت عنوان؛ خجندی امین آبادی، محمد بن محمد رستم
۹- شرح الشمائل النبویة (۲عنوان)
۱۰- شمایل النبی (ترجمه)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۸۵/۱

آغاز: الانصاری، قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم: یا ابازید ادن منی فامسح ظهری، فمسحت ظهره ... حدثنا ابو عمار الحسین بن حریت الخزاعی ... یقول جاء سلمان الفارسی الی رسول الله صلی الله علیه و سلم حسین قدم المدینة بمایدة علیها رطب، فوضعها بین یدی رسول الله؛ **انجام:** حدثنا محمد بن علی حدثنا النضربن عون عن ابن سیرین قال: هذا الحدیث دین فانظروا عمن تا خذون دینکم. تمت الاحادیث. و الحمد الله ...

خط: نستعلیق، کا: احمد بن علی بن عبدالرشید اصفهانی، تا: ۸۳۸ق، جا: ابرقوه؛ محشی از: قاموس و غیره؛ مهر: نصرالله تقوی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد، ۳۹گ (۲ر–۴۰ر)، ۲۱ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۲ – ۲۸۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۶۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بلغنی ان رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم لم یکن یومئذ محرما.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مترجم به فارسی تحت اللفظی و بدون ذکر سلسله روات و مذیل به اربعین حدیث منقول از کتاب خصال تا حدیث ۳۷ می باشد. آغاز ذیل: «روی فی الخصال عن النبی یا علی من حفظ من امتی اربعین حدیثاً»، انجام موجود: «و ان تکثر من قرائة القرآن»، دارای یک کتیبه، مجدول، مذهب، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۴ – ۳۱۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی بن سیرین قال هذا الحدیث دین فانظروا عمن تاخذون دینکم.

بی‌کا، تا: ۹۰۵ق، جا: ساوه؛ ترقیمه: «تمت الاحادیث فی اوصاف النبی صلعم علی ید العبد الضعیف المعترف بخطیئة ... ابن کمال الدین الصباغ دوامی الساوجی ... من یوم الاثنین شهر ذوالقعدة الحرام ببلدة ساوج سنة خمس و تسعمائه»؛ مصحح، محشی با نشان‌های «میرک، ه، عص، س، م و ابن حجر»، با نشان بلغ مقابله گردیده؛ تملک: ملا قاسم بن عثمان بن عبدالله؛ مهر «الفقر الفخری به افتخر» (دایره)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج سبز، ۱۲ سطر (۹×۱۴)، اندازه:۱۵×۲۰سم [ف: ۳۵ – ۷۲۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن ابن سیرین قال هذا الحدیث دین فانظر واعمن تأخذون دینکم.

خط: نسخ، کا: نصرالله بن نورالدین، تا: جمعه ۱ رمضان ۹۱۲ق، جا: هرات؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۸۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۷سم [ف: ۱۴ – ۳۱۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۸۳

خط: نسخ، کا: مجدالدین اسماعیل بن عبدالله بن محمد سجاعی، تا:۱ربیع الاول۹۲۴ق،جا:محمد آباد گجرات؛ مجدول، محشی از میر جلال بن خواجه بابای بخارایی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای،۹۵گ،۱۱سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۷ – ۳۸۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۹۲/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال هذا الحدیث دین فانظروا عمن تأخذون دینکم

خط: نسخ، کا: ابوالفضل بن سلطان محمد بن حسین سرجسی، تا: شوال ۹۴۸ق، جا: بخارا؛ مصحح، مقابله شده (با علائم «بلغ السماع، بلغ و ...)، محشی از «فضل الله روز بهانی مشهور به خواجه ملای اصفهانی، با رمز «ف» و تعلیقات دیگر با رموز «جزری»، «ع»، «احمد»، «تهذیب الاسماء»، «۵»، «نهایة»، «مهدی»، «ح»، «شیخ»، «مولانا حنفی رحمه الله»، «صحاح»، «شرح مشکوة»، «۱۲»، «شرح مولانا حنفی»، «عنف»، «عص»، «جامع»، «شرح السنة»، «مفاتیح»، «مغرب»، «قاموس»، «شرح الحادی»، «منه ره» که از خود مؤلف است و «حسن سلمه الله»، انهاء با عبارت‌های: «قداملأ علینا استاذنا هذا الکتاب و سمعنا منه بعناية الملک الوهاب وهو قوة المحدثین و سند المحققین معتقد أهل الکشف و الیقین زبدة السلف ... الخلف مولانا کمال الدولة و السعادة و الدین مولانا مصطفی الرومی سلمه الله فأبقاه إلی یوم الدین، و أنا العبد محمد أمین بن جواد ... المروی من تلامذه، و قد تم فی یوم الخمیس ۱۲ شهر شوال تسع و اربعین و تسمائة (۹۴۹) ببلدة ... فی مدرسة لطیف میرک اللهم إن ... عبد ... یا ارحم الراحمین» و «درتاریخ شهر ذی الحجة سنه ۱۰۳۹ ه بود که املاء کرد شمایل را قدوة المحققین و عمدة المفسرین أستاذنا مولانا سلطان محمد مدرس مدرسه دیوان بیگی فی بلدة بلخ العبد عبد القیوم بن صوفی مرکی القبادیانی اللهم اغفر ...»؛ کاغذ: شرقی، ۸۱گ (۱۴۶–۲۲۷)، ۱۳ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۱ – ۳۳۵]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فانظرو اعمن تاخذون دینکم تمتت الکتاب بعون الله الملک الوهاب المسنی لها شمائل الترمذی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۹۸۳ق؛ با سرلوح، مذهب، مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، ۱۰۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۰۵]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۶۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** حدثنا النضر بن عوف ابن سیرین قال هذاالحدیث دین فانظروا عمن تأخذون دینکم.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۹۹۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۸۴گ (۱۱پ–۹۴پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۴ – ۱۸۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن ابن سیرین قال هذا الحدیث دین فانظروا عن تأخذون دینکم

خط: نستعلیق، کا: شیخ محمد بن یوسف خواجه محیوقی، تا: آخر شعبان ۹۹۳ق، جا: بخارا مدرسه امیر عرب؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۳۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۰۴]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۴۰۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن ابن سیرین قال هذا الحدیث دین فانظر واعمن تأخذون دینکم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی، مصدر است به دو رساله به این شرح: ۱. الحصن الحصین من کلام سیدالمرسلین تألیف محمد بن محمد بن محمد بن جزری مشتمل بر ادعیه و اوراد و اذکار که تمام آنها را از احادیث صحیح استخراج نموده است. وی چنان‌که در اجازه روایتش به فرزندان و دیگران تصریح دارد آن را روز یک‌شنبه ۲۲ ذیحجه ۷۹۱ به پایان رسانده و شرحی به نام مفتاح الحصن نیز برآن نوشته است، ۲. اربعین جامی با ترجمه منظوم، اجازه صادق بن علی به محمد علی بن عبداللطیف اسودی کشمیری؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۴ - ۳۱۶]

۱۱. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۵۰

آغاز: ... قال کان رسول الله صلی الله علیه و سلم یکثر دهن رأسه و تسریح لحیته و یکثر القناع؛ **انجام:** قال هذا الحدیث دین فانظروا عمن تأخذون دینکم

خط: نسخ معرب، کا: محمد صادق بن ابراهیم کشمیری، تا: شعبان ۱۰۲۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی و اکثر آنها به فارسی؛ تملک: شیخ محمد عاقل بن شیخ محمد حسن درویش در غره رمضان ۱۱۶۰، عبارت «میرزا نجیب الله خان بعاریت داده»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: - ۱۱۳]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن ابن سیرین قال هذا الحدیث دینکم فانظرو اعمن تأخذون دینکم.

خط: نسخ، کا: نور محمد بن قطب عالم الحسینی، تا: پنج‌شنبه ۲۸ ربیع الاول ۱۰۳۹ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد بن ملاسی ارطوشی؛ مهر: «محمد» (هشت گوشه)، کتابخانه حاج شیخ الدین فضل الله نوری (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۸]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۶۲/۱

خط: نسخ، کا: محمد لطیف بن محمد ندی غجدوانی، تا: ۱۰۶۵ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده توسط شاه محمد مشهور به عالی بخاری به سال ۱۰۶۵ با نسخه سید اصیل الدین که به فرزندش خواجه میر کشاه حسینی «محمد بن عطاء الله» بخشیده بوده و میرکشاه این حواشی را نوشته بوده، و نیز می‌نویسد که اسانید احادیث را بر آخوند ملا قاسم بخاری خوانده است؛ ۹۰گ (۱پ-۹۰ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۹-۲۶۱]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۰۸

اسناد روایت کتاب در آغاز این نسخه آمده؛ خط: نسخ، کا: محمد مقیم بن ابوالفتح تفتی، تا: شوال ۱۰۹۰ق؛ مصحح، محشی، دارای سرلوح، مجدول، یادداشتی از محمد بن یحیی حسینی به تاریخ جمادی الاول ۱۰۹۲ در پتنه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۷ - ۷۹]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۸۸

آغاز: در بیان شمه از اخلاق و صفات و ذکر بنده از شمایل؛ **انجام:** و بعطیه عمر در رازفایزگردیدن تم.

باید ترجمه‌ای از آن باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۷۸۴

خط: نسخ، کا: عبدالکریم، تا: چهارشنبه ۲۲ محرم ۱۱۰۴ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، ۱۰۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶× ۲۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱- ۴۰۵]

۱۷. یزد؛ آصف پور؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

بی‌کا، تا: ۱۴ رمضان ۱۱۳۹ق [نشریه: ۷ - ۷۰۹]

۱۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۰۶

بی‌کا، تا: ۱۱۵۱ق؛ ۶۴گ، قطع: وزیری [ف: - ۱۷۹]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۰۳

آغاز: والقدمین ضخم الرأس ضخم الکرادیس طویل المسربة؛ **انجام:** عن ابن سیرین قال هذا الحدیث دین فانظروا عن تأخذون دینکم

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ برخی از حواشی ترجمه و توضیح لغات؛ جلد: گالینگور، ۶۱گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۳۳]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۲۱/۲

خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم طراوی مالکی، تا: ۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷گ (۲۵پ-۷۱پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۲۵ - ۲۰]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۶/۱

آغاز: کتاب الشمائل للترمدی. بسمله. و به نستعین. و الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی. باب ما جاء فی صفة النبی صلی الله علیه و سلم. اخبرنا ابورجاء قتیبة بن سعید ... عن انس ابن مالک ... یقول کان رسول الله ... لیس بالطویل البائن و لا بالقصیر؛ **انجام:** حدثنا محمد بن علی قال اخبرنا النضر ... عن ابن سرین قال هذا الحدیث دین فانظروا عمن تأخذون دینکم.

خط: نسخ، کا: سید محسن بن علی حسینی موسوی دزفولی، تا: ۲۱ شوال ۱۲۷۰ق؛ احتشام الدوله می‌نویسد که در شوشتر نویسانده شده و او دارنده نسخه بوده است؛ ۶۳گ (۱پ-۶۳ر) [ف: ۵ - ۱۳۷۹]

۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۲۱/۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ جلد: رنگ و روغن، مذهب، ۵۳گ (۴پ-۵۶)، اندازه: ۱۴×۲۴سم[ف: ۱۳ - ۳۱۴]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۹۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ محشی؛ در پایان مخمس و مسمط ابوعبدالله بصری است مورخ ۱۲۳۹؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۱۴گ، ۱۳ سطر (۱۳×۱۶)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱۷ – ۵۰]

۲۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۱۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الحدیث دین فانظروا عمن تأخذون دینکم

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۷۷ص (۱۵۸–۲۳۴)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵ – ۱۷۵۸]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۶۴-ف

نسخه اصل: کتابخانه دولتی حیدرآباد، داخله نمبر ۱۶۵۵۶، فن نمبر ۵۵۵. ۱۸۲۷۲/حدیث ۹۶۵؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸۶ص [فیلمها ف: ۲ – ۱۳۱]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۹۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** آغاز باب ما جاء فی رؤیة رسول الله ... حدثنا محمد بن علی ... علی ابن سیرین قال هذا الحدیث دین فانظر و اعمن تاخذون دینکم. تم کتاب ... و لمن دعانا بالخیر

خط: نسخ خوش، کا: اسماعیل بن ملا غلام احمد بن ملا محمد هروی، بی‌تا؛ جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۱۲۶گ (۵پ–۱۳۰)، ۱۱ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱۳ – ۲۸۹]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۸۹/۳

آغاز: برابر **انجام:** قال هذا الحدیث دین فانظروا عمن تاخذون دینکم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۵ – ۱۸۳]

← شمایل النبی ⟵ الشمائل النبوية و الخصائل المصطفوية

● **شمایل النبی = شرح حدیث حلیة رسول الله ص** / شرح حدیث / عربی

šamāyil-un nabī = š.-i ḥadīṯ-i helyat-ur rasūl lāh-ir ṣ

محمد بن ملا لاجین

mohammad ebn-e mollā lājīn

مؤلف در این رساله حدیثی را که امام حسن از خاله خود هند بن ابی هاله درباره حلیه رسول الله (ص) نقل کرده، شرح و تفسیر نموده است. او ابتدا متن حدیث را نقل و پس از آن با عنوان‌های «قوله، قوله» بخش‌های آن را شرح کرده است. او این شرح را برای میرزا محمد مجاور مشهد رضوی که از وی به «الفاضل الکامل الصالح المتوقد الذکی الالمعی» یاد می‌کند، شرح کرده است.

آغاز: بسمله، حدثنا ابو احمد الحسن بن عبدالله بن سعید العسکری قال أخبرنا ابوالقاسم عبدالله بن محمد بن عبدالعزیز ...

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۲۷/۷-۵۶/۱۷۷

آغاز: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد شهیر ملقب به محسن بن محمد صادق مشهدی، تا: پنج‌شنبه غره محرم ۱۱۱۸ق؛ ۱۲گ (۱۰۰–۱۱۱)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵ – ۲۷۱۶]

● **شمایل النبی** / شعر، تاریخ پیامبر اکرم (ص) / فارسی

šamāyil-un-nabī

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵–قرن ۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (1801 - 19c)

در چگونگی خلقت نور پیامبر اکرم (ص) و زیبایی صورت و سیرت آن حضرت، به نظم شیوا با تخلص مؤلف «عاصی».

آغاز: ز پس از سلام و ثنا و لا متحیری که در آنچمن ×× چه زنی بصفحه مدی ز محاورات سخن / ز پس از سلام و ثنا و لا متحیری که در آنچمن ×× چه زنی بصفحه مدی ز محاورات سخن

انجام: آری عاصی چون شود گلشن خراب ×× بوی گل را کس نجوید جز گلاب

[دنا ۱۲۲۳/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۷۰۶/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۴۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالجواد بن لطفعلی قزوینی، تا: ۱۵ محرم ۱۲۸۰ق، جا: قزوین؛ مصحح به خط مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۵۳پ–۱۵۹پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۸ – ۳۷۳]

● **شمایل النبی** / تاریخ پیامبر اکرم (ص)

šamāyil-un-nabī

ناشناخته:

۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۱/۹

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۱ – ۹۳۷]

۲. اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۲/۱۷

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ – ۳۰۵]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۳۴۵

شمایل نبی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛اندازه: ۱۵/۶×۲۴/۷سم [رایانه]

● **شمایل النبی** / شعر / اردو

šamāyil-un-nabī

مثنوی است که گویا ترجمه منظوم از رساله عارف جامی می‌باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۶۵/۱۲

آغاز: بعد حمد و نعت کی ای باخبر ×× مصطفی کاسن شمایل مختصر؛ **انجام:** احقر عاصی سی صلوات و درود ×× بر نبی و آل یاران کر درود

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۲ص (۱۲۷–۱۲۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۴۵ – ۴۶]

● **شمایل النبی** / شعر / ترکی

šamāyil-un-nabī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۰۷

آغاز: بسمله.ایله ایده لم فتح کلام ×× فتح اولا تا بو معمای بنام؛ **انجام:** اولمادین بیگ بدی تاریخی تمام ×× بور سالده تمام اولدی کلام

تخلص شاعر شاید خاقانی باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ – ۶۱۴]

● **شمایل النبی** / تاریخ پیامبر اکرم (ص) / عربی

šamāyil-un-nabī

ناشناخته:

۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۷۶/۲

رسالة مختصرة فی شمائل النبی (ص)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ ۲گ (۱۱پ–۱۲ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [مؤید: ۱ – ۳۸۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۰۱/۷

آغاز: بسمله. الحمد لله الواحد الاحد الفرد الصمد ... و بعد فان الله تعالی لما جعل التاسی بنبیه مفتاحا لرضوانه ... حدانی هذا الفوز العظیم الی ذکر خلقه و خلقه و سیرته مع جلسائه بروایة الحسن و الحسن ... من کتاب محمد بن ابراهیم بن اسحق الطالقانی عن ثقاتة عن الحسن ... قال سالت خالی هند بن ابی هالة الیتیمی و کان وصافا عن حلیة النبی ... فقال کان رسول الله ... فخما مفخما یتلالاء وجهه تلالاء القمر؛ **انجام:** فمهلا لا تعدفانما نفث الشیطان علی لسانک /

شمائل النبی ترمذی نیست و از دانشمندی شیعی و در دنبال آن خطبه صفات المومنین علی برای همام است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ(۹۰پ–۹۵پ) [ف: ۷ – ۲۷۵۲]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۸۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

● **شمایل النبی (ترجمه)** / تاریخ پیامبر اکرم (ص) / فارسی

šamāyel-un nabī (t.)

وابسته به: الشمائل النبویة و الخصائل المصطفویة = شمایل النبی = شمائل الترمذی؛ ترمذی، محمد بن عیسی (۲۰۹–۲۷۹)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۳۵/۵

آغاز: مهمترین نوائی که بلبلان گلستان فصاحت و عندلیبان بوستان بلاغت بعد از حمد و ثنای حضرت جل ذکره بدان دستان زنند ... اما بعد بر ضمایر ارباب افهام زاکیه و اصحاب قلوب صافیه پوشیده نماند که ... شیخی و استادی الشیخ شهاب الدین احمد المشهور بالشیخ ابن حجر در شرح شمایل النبی ... نوشتند؛ **انجام:** حسن با حبیب آغاز عتاب کرد که چرا چنین گفتی و ایشان را بمن نشان دادی، حبیب گفت اگر من گفتمی که او را ندیده ام شومی دروغ از من و تو.

مؤلف شاگرد ابن حجر بوده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۳گ (۶۹پ–۷۱پ)، ۱۸ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲ – ۲۸]

← الشمة > مختصر فی المیزان

● **شمة العشاق** / عرفان و تصوف / فارسی

šemmat-ul ‘oššāq

نجم الدین کبری، احمد بن عمر، ۵۴۰ – ۶۱۸ ؟ قمری

najm-od-dīn-e kobrā, ahmad ebn-e ‘omar (1146 - 1222)

گفتاری است درباره عشق به نثر و نظم. در بیست «شمه» و یک «خاتمه». نام کتاب و نگارنده به خامه کاتب در هامش آمده است.

آغاز: الحمدلله الذی نور قلوب اولیائه بانوار محبته، و جعل بواطن ... اما بعد، بدانکه این فقیر را اتفاق سفری بود و بر منزل عزیزی گذری ...

[دنا ۱۲۲۶/۶؛ فهرستواره ۶۱۶/۷]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۶/۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** باشد هنوز بر سر حرفی ز صد کتاب ×× صد فصل و باب اگر نویسد ز فصل عشق

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۴۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۷گ (۳۱۳ر–۳۱۹ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۷ – ۱۸۰]

● **الشمس** / کیمیا / عربی

aš-šams

جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۶۷/۳۳

آغاز: کتاب الشمس و هو المقاولة الخامسة و الثلاثون و من السبعین و الاحجار؛ **انجام:** بما هو اقوی من هذا فی موضعه، ان شاء الله

مقاله سی و پنجم آن مجموعه است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۲گ (۵۸ر-۵۹ر)، اندازه: ۱۵/۶×۲۳/۲سم [ف: ۶ - ۴۴۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۴۶۷/۵۰

آغاز: بسمله، حمدله. و صلی الله علی محمد و آله ... قد مضی لنا قبل کتابنا هذا ستة و ستون کتاباً و انا اذکر فی هذا الکتاب علة المریخ و الشمس علی منهاج ما تقدم؛ **انجام:** جاز علی الکل علی هذاه المقدمة تمت المقالة السادسة و الستون ...

مقاله شصت و هفتم از آن مجموعه است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۲گ (۷۵ر-۷۶ر)، اندازه: ۱۵/۶×۲۳/۲سم [ف: ۶ - ۴۵۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۱۱/۶۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی نبیه محمد و علی آله الطیبین. قد مضی لنا ستة و ستون کتاباً فی فنون شتی من الحکمة و انا ذاکرفی هذا الکتاب علة المریخ و الشمس علی منهاج ما تقدم قبل هذا الکتاب؛ **انجام:** کذلک فی فعله إذاضیف الیه استکماله صار کاملاً فما جاط علی الجزء من الصحة و السقم جاز علی الکل علی هذه المقدمة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۸۸ق؛ ۲گ (۱۴۷ر-۱۴۸پ)، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۹/۲ - ۶۲۰]

● **الشمس** / کیمیا / فارسی

aš-šams

در این نامه کیمیایی از جلدکی و ابن دباغ و جابر و نورس و اورس و اسفیدوس حکیم سخنانی آورده شد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۷/۱۲

آغاز: باب قوه دهنده آن چیزیکه پیش گذشت و زیاد کننده او را ... و او است رساله که کنایه کرده است او را فیلسوف بسوی شاگردش ... پس کتابت کرد بسوی او که ... بدان بدرستیکه این حجر جوهریست واحد ولیکن منقسم میشود بدو قسم و دو شکل مختلف؛ **انجام:** و اکسیر مکتوم و امر پنهان و علم محبوب ... بدرستیکه او عزیز است و حکیم.

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۸۹ق؛ ۳گ (۲۴ر-۲۶پ). [ف: ۴ - ۹۹۱]

← شمس الآفاق فی علم الحروف و الاوفاق) > شمس الآفاق فی علم الحروف و الاوفاق

● **شمس الآفاق فی علم الحروف و الاوفاق** / علوم غریبه / عربی

šams-ul āfāq fī 'ilm-il ḥurūf wa-l awfāq

بسطامی، عبدالرحمن بن محمد، - ۸۵۸ قمری

bastāmī, 'abd-or-rahmān ebn-e mohammad (- 1454)

تاریخ تألیف: ۸۲۶ق

کتابی است مفصل در علم حرف، دارای پنج «فصل» و مؤلف هر فصل را تکمله فصل پیشین قرار داده و برای آن خطبه، دیباچه و نامی مستقل می‌آورد، به همین دلیل گاه برخی از فصل‌های آن را کتاب‌های دیگر پنداشتند با نسبت به همین مؤلف و یا به «بونی» چنانچه «بحر الوقوف فی علم الأوفاق» (فصل چهارم شمس الآفاق) و «هدایة القاصدین» (فصل سوم) را «حاج خلیفه» و «بروکلمان» کتابی مستقل و از «بونی» می‌پندارند. عناوین فصل‌ها از این قرار است: ۱. الکنز الباهر و النجم الزاهر (مؤلف در دیباچه فصل دوم به نام این فصل اشاره دارد)؛ ۲. درة الآفاق فی أسرار الحروف و الأوفاق (مؤلف در دیباچه فصل سوم به نام این فصل اشاره کرده است)؛ ۳. هدایة القاصدین و نهایة المواصلین؛ ۴. بحر الوقوف فی علم الأوفاق و الحروف؛ ۵. الحدیقة الزهرةیا الحدیقة الزاهرة.

بسطامی در مقدمه شمس الآفاق از کتاب‌های بسیار در علم حروف و از چند تن از علماء این فن یاد می‌کند همچنین در سراسر کتاب خاصه در فصل پنجم که از جمعی از متقدمان ایرانی و یونانی و پاره‌ای از آثار آنان نیز نام می‌برد. وی می‌گوید: «در تألیف این کتاب از کتاب‌های: شمس المعارف، الوشی المصون، سر مکتوم و فیض مختوم، العقد المنظوم، قبس الانوار، لطائف الاشارات فی اسرار الحروف العالیات، اللمعه النورانیه فی الاوراد الربانیه، تیسیر المطالب و تسخیر المآرب، کیفیة الاتفاق فی ترکیب الاوفاق، استفاده بردم و خود نیز تحقیقات و توضیحاتی بر آن افزودم». علاوه بر کتاب‌های یاد شده و نیز کتاب لوامع انوار القلوب و کتاب شمس الواصلین و انس السائرین که از تألیفات خود اوست، از این کتاب‌ها نیز یاد می‌کند: شمس مطالع القلوب، نور انوار القلوب، کعبة الاسرار، عرفات الانوار، السر الخفی، سجنجل الارواح، الوشی المصون و اللولو المکنون فی معرفة علم الخط الذی بین الکاف و النون، السر الخفی فی العلم الالی، قاف الانوار طلسم الاشباح، لطائف الاسماء فی اشارات المسمی، السر الباهر، نیل الاشراق فی علم الاوفاق، کنز الالواح فی سر الافراح، اللطائف الخفیه و الاسرار العیسویه، الدر المنظوم فی السر المکتوم، اسرار الانوار، تنزیل الارواح، النسمات الفائحه فی اسرار الفاتحه، فک الرموز السریانیه، العقد المنظوم، سلاسل الانوار فی نتایج الادکار، اللطائف الابجدیة فی الاسرار الاحمدیه الکنز الباهر فی شرح حروف الملک الطاهر، سواطع الانوار فی لوامع الاسرار، هدایة القاصدین، مشرق الانوار فی مغرب الاسرار. و نیز از این کتاب‌ها: شرح غزالی بر لوح وفق تالیس، ارجوزه از محمد غزالی در خواص غریب لوح اعداد وفق، شرح ارجوزه غزالی به نام مستوجبة المحامد فی شرح خاتم ابی حامد (لبعض الاکابر)، المسالک و الممالک ابو عبدالله البکری. الرسالة المرضیه فی شرح دعاء الشاذلیه للشیخ داود الشاذلی، الوشی المصون، العقد

المنظوم، قبس الانوار، لطائف الاشارات فی اسرار الحروف العلویات، اللمعه النورانیه فی الاوراد الربانیه، تیسیر المطالب و تسخیر المآرب، کیفیة الاتفاق فی ترکیب الاوفاق، الدر المنظوم فی السر الاعظم از کمال الدین بن طلحه (در شرح دائره شیخ محمد بن حسن اخمیمی)، قصیده محمد غزالی فی اسرار الفاتحه، کتاب در علم حروف از شبلی، تاریخ قدماء یونان. و کتاب ارثماطیقی از فیناغورث. مؤلف (در مقدمه بحر الوقوف) از ابو عبدالله محمد الصافی و در سراسر کتاب نیز از این دانشمندان و کتاب‌ها یاد می‌کند: زین الدین کافی، الکیا، صاحب جامع الاسرار قبس الانوار، ابو العباس سبتی، ابو العباس اقلیشی (= تجیبی) مصباح الانوار، ابو الحسن شاذلی، شمس الافاق، تشکیل الانوار، کشف الاسرار الربانیه ابو الحکم بن برجان (- ۶۲۷) قطب الدین اشبیلی، شهاب الدین سهروردی، شیخ کمال الدین بن طلحه النصیبی الشافعی، ابو عبدالله محمد بن حسن اخمیمی، ابو حامد محمد الطوسی الغزالی، ابو عبدالله محمد بن حنیف شیرازی، احمد بن سهل بن عطاء الآدمی، ابو علی الدقاق، حلاج، سهل بن عبدالله تستری و ابن العربی، الحکیم الترمذی، زین الدین کافی، افلاطون. (و در فصل ۵): آصف بن برخیا بن شموئیل، سید الحکماء بلیناس، الاسکندر ذو القرنین، اقلیدس، الحکیم لاذن، اسطوفانی، طفطیوس، هردوریس، هرذمیس، در هویاس، انباذ قلس، لقمان، جمشید، هرمس، تنکلوشا البابلی، اسقلینوس خادم هرمس، زردشت فارسی، اردشیر بن بابک واضع النرد، کیناش الروحانی من حکماء الهند واضع علم نیرجات در زمان ملک ادریاروس، کنکه از ملوک و حکماء هند. جالینوس و فیثاغورس، تالیس، افلاطون اخوان الصفاء، ذو النون مصری و شبلی، ابوالحسن خرقانی، ابو العباس مرشی، نام برده شده است.

آغاز: الحمد لله الذی اطلع شمس اسرار الحروف من مطالع طوالع آفاق الظروف ... و قدر تبت هذا السر الفاخر ... علی مقدمه و بابین و خاتمه و سمیته بحر الوقوف فی علم الاوفاق و الحروف ... و قد جعلناه تکملة لکتابنا المسی بهدایه القاصدین.

[دنا ۱۲۲۴/۶ (۸ نسخه)؛ کشف الظنون ۲۲۷/۱ و ۱۰۶۱/۲؛ هدایة العارفین ۵۳۱/۱]

شرح و حواشی:

۱- خزائن التدبیر فی علم التکسیر = ترجمه شمس الآفاق

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** برگ ۷۳ هذا آخر ما ألقاه رسول الاشراق بلسان الحکمة و الأذواق فی هذا الفصل و الحمدلله ملهم الصواب و مسبب الأسباب و صلی الله علی قطب الأقطاب و رسول الملک الوهاب ... تم.

خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مطالب و برگ‌های این نسخه پراکندگی دارد و فصل چهارم و پنجم قبل از فصول دیگر قرار گرفته است و فصل چهارم نیز ناقص است، مصحح، محشی، دارای سرلوح زیبای مذهب، مجدول مذهب؛ تملک: حمید الدین الکاتب یکی از کتابداران سلاطین عثمانی در ترکیه، یحیی بن محمد الملاح؛ با دستخط «محمد تقی گلپایگانی» با عبارت: «قد کنت فی نزهة من الزمان مشغولاً بمطالعة هذا الکتاب الجامع ... فی سنة ۱۲۷۶»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۲۰ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳۰ - ۱۴۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲-فیروز

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر ما القاه رسول الحکمه و الصواب علی العبد الضعیف ... مادار الفلک و سبح ملک و کان الفراغ من تألیف هذا الکتاب فی غرة یومک الاربعاء فی التاسع و العشرین من ذی الحجه سنه ست و عشرین و ثمانمائه علی ید العبد.عبدالله لرحمان بن محمد بن علی بن احمد الحنفی مذهبا البسطامی مشربا ... انه اجل مسوول و اکرم مسو ل.

فصل ۱-۲ را ندارد و ترتیب فصلهای موجود از این قرار است: ۱- بحر الوقوف (= فصل چهارم از شمس الافاق) (ص ۲-۱۱۳) شامل یک مقدمه مبسوط و دو باب باب اول ۲۸ یاقوته و باب دوم ۲۸ زمرده و خاتمه شامل چند فصل و لاحقه و نقلهایی از چند کتاب مهم در علم حروف؛ خط: نسخ، کا: الیاس بن عبدالله، تا: ۹۰۰ق؛ با یادداشتی از محمد بهشتی که نسخه را مطالعه کرده؛ ۲۶۸ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۱ - ۲۵۷]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۵۸/۱

انجام: و هذا آخر ما القاه رسول الحکمة و الصواب علی العبد فی هذا الباب و الحمد لرب الارض و السماء و مصابیح الفهوم الزائفة و رضی تعالی عن الاولیاء الشح او العلماء الرسخ دارالفلک و یسح ملک امین. الفصل الرابع من شمس الافاق فی علم الحروف و الاوفاق و اصول ظاهرة لا یصل الیها الا الالحاد (؟) العارفین و افراد الکمل الراسخین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، ۲۵۸گ (۱ر-۲۵۸)، ۱۸ سطر (۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: - ۱۶۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۲-فیروز

آغاز: برابر

شامل این اجزاء (فصول): بحر الوقوف = فصل چهارم از شمس الافاق (ص ۲-۱۰۹)، الحدیقة الزاهره = فصل پنجم (ص ۱۱۲-۱۵۳) (این فصل در نسخه جای سخن عنوان بحر الوقوف دارد)، الکنز الباهر و النجم الزاهر و درة الافاق فی اسرار الحروف و الاوفاق = فصل ۱-۲ (ص ۱۵۴-۳۰۴)، هدایة القاصدین = فصل ۳ (ص ۳۰۵-۴۲۴)؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر تفرشی، تا: ۱۳۴۸ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۲۴ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۱ - ۲۶۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۱۳

انجام: و هذا آخر ما القاه رسول الحکمة و الصواب علی العبد فی

هذا الباب و الحمد لرب الارض و السماء و مصابیح الفهوم الزائفة و رضی تعالی عن الاولیاء الشح او العلماء الرسخ دارالفلك و یسح ملك امین. الفصل الرابع من شمس الافاق فی علم الحروف و الاوفاق و اصول ظاهرة لا یصل الیها الا الالحاد (؟) العارفین و افراد الکمل الراسخین

ترتیب فصول نسخه حاضر چنین است به توجه در دنباله مباحث فقط اسامی آورده شود. ۱. خواص الساعات و الاسماء، ۲. بدرة الافاق فی اسرار الحروف و الاوفاق، ۳. هدایة القاصدین و نهایة الواصلین، ۴. بحر الوقوف فی علم الاوفاق و الحروف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۳۶ - ۲۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۴۱

آغاز: برابر

شامل: ۱. بحر الوقوف فی علم الاوفاق و الحروف، ۲. الکنز الباهر و النجم الزاهر، ۳. بدرة الآفاق فی اسرار الحروف و الاوفاق، ۴. هدایة القاصدین و نهایة الواصلین، ۵. متفرقاتی در علوم جفر و غالب و مغلوب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۶ - ۷۱]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۳۳/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۲ص (۱-۱۰۲)، ۲۵ سطر (۱۶×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۵ - ۱۷۷۰]

۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۳۴۸/۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۷ص (۱۰۰-۱۵۶)، قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۸۷]

● شمس الازل / کلام و اعتقادات / فارسی

šams-ul azal

تاریخ تألیف: ۲۶ ذیقعده ۱۳۰۶ق؛ محل تألیف: اصفهان

۳۸۰ «لمعه» است در اثبات توحید و شناخت خداوند متعال، که مؤلف آن را در مدت سه ماه تألیف کرده است. لمعه‌ها بعضی کوتاه و بعضی بسیار مفصل است و مطالب بیشتر به نثر و گاهی به شعر از خود مؤلف یا دیگران می‌باشد و در اواخر چند لمعه اختصاص به امور اخلاقی دارد.

آغاز: ای آنکه زاشراق شمس الازل نور جمالت تمامی کائنات مستشرق و موجود و از ظهور کوکبه سلطان جلالت ممکنی ممکنات نیست

انجام: در ازایش هست اجری بی حساب ×× قربت ارباشد فزون گردد ثواب / چاره بیچاره ای را ساختن ×× خود لوای دولت است افراختن

[دنا ۱۲۲۴/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۸۹/۹ از اسدالله بن محمد ابراهیم قزوینی دانسته؟]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۱۹/۱-۱۸/۱۳۹

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۶ ذیقعده ۱۳۰۶ق، جا: اصفهان؛ مصحح، با خط خوردگی؛ جلد: مقوایی، ۲۷۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۱۷]

← شمس الاسلام > پاسخ طوسی به پرسش شمس الاسلام

● شمس الاصوات / - فارسی

šams-ul aṣwāt

در ترجمه سنگیت از هندی به فارسی از خوش حال خان در زمان عالم گیر پادشاه.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۸۹/۱۶-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲ - ۹۵]

● شمس الانساب / انساب / فارسی

šams-ul ansāb

از آدم است تا شاه تهماسب، نسب نامه خاندان صفوی است مشجر و با دایره‌ها برای اثبات سیادت آنها برای مریدان.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۳گ، ۱۶ سطر (۱۱-۱۸×۱۸-۲۴)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [سنا: ف: ۱ - ۲۴۵]

● شمس الانوار / اخلاق / فارسی

šams-ul anwār

آصف هروی، محمد هاشم، ۱۱۸۰ق۱۳ قمری

āsef-e heravī, mohammad hāšem (1767 - 19c)

نویسنده که خود را رستم الحکماء معرفی می‌کند در مقدمه می‌گوید: پدرش از درباریان کریمخان زند بوده و این رساله را برای نصیحت به سلاطین نگاشته است. ظاهراً نام رستم الحکماء نام مستعار است و در تحت این نام او توانسته است که از اوضاع انتقاد کند. رستم الحکماء تا زمان محمد شاه غازی زنده بوده زیرا در این رساله چند جا از این پادشاه یاد می‌کند.

آغاز: بسمله، الحمدلله الواحد الفرد القدیم الازلی الابدی خالق العقل و القدرة و الاله فی عالم الکبیر و الصغیر.

انجام: المهذبین و خلفائه الراشدین الذین بیدهم مقالید الدین و ازمة الاسلام.

[دنا ۱۲۲۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۵۱۲/۶]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱ محرم ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۵۶گ، ۸ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۲۸۰]

● **شمس الانهار** / حساب / فارسی

šams-ul anhār

موسوی ابهری، محمد بن احمد، ق۱۱ قمری

mūsavī abharī, mohammad ebn-e ahmad (- 17c)

وابسته به: خلاصة الحساب؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

تاریخ تألیف: اواسط صفر ۱۰۸۰ق؛ محل تألیف: اصفهان

شرح مزجی مختصری است بر «خلاصة الحساب» شیخ بهائی به درخواست بعضی مبتدئین ساخته است.

زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۷۵/۱

آغاز: فیقول اضعف ... لما التمس بعض المبتدئین بعلم الحساب ان اشرح خلاصة التی صنفه العلامة المحقق؛ **انجام:** بالطاف عمیم خود سیراب گردانیده لسان به بی آبی و بی رنگی آن نگشایند و بالله العصمة و التوفیق

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد شفیع قائنی، تا: اواخر ذیقعده ۱۱۲۵ق، جا: تون؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۴گ (۴پ-۸۷پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: - ۵۹]

← شمسای گیلانی ← اجوبة المسائل شمسای گیلانی

● **الشمس البازغة = شرح الحکمة البالغة** / فلسفه / عربی

aš-šams-ul bāziġa = š.-il ḥikma-til bāliġa

جونپوری، محمود بن محمد، - ۱۰۶۲ قمری

jonpūrī, mahmūd ebn-e mohammad (- 1652)

شرحی است با عنوان «قلت، اقول» بر کتاب موسوم به «الحکمة البالغة» که آن هم از تألیفات مؤلف است. مؤلف مباحث مربوط به مبادی اجسام را در رساله‌ای جداگانه به نام «الدوحة المیادة فی حدیقة الصورة والمادة» تحریر نموده، لذا رساله حاضر را از «الجملة الثانیة فی العلم الطبیعی» شروع نموده که شامل شش فن است. مؤلف بنا داشته این کتاب را در سه بخش (منطق، طبیعیات، الهیات) قراردهد ولی به جهت مرضی که منجر به فوت وی می‌شود فقط طبیعیات و الهیات را نگاشته و بخش منطق تألیف نشده است. خود در این مورد می‌گوید: «العذر فی اقتصارنا من الحکمة فی کتابنا هذا علی النظریة و منها علی العلمین الاولی و الاعلی یطلب من مفتتح الکتاب و کذا الوجه فی تقدیم الادنی علی الاعلی» و شاگرد مؤلف در حاشیه آن چنین نوشته است: «قوله العذر الخ لاظاهر انه کان فی قصد المصنف رحمه الله ترتیب هذا الکتاب علی ثلث فنون فی المیزان و الطبیعی و ما بعد الطبیعة و تقدیم فن المیزان علی الطبیعی ثم الطبیعی علی الالهی و بیان عذر الاقتصار من الحکمة علی النظریة و منها العلمین و کذا وجه تقدیم الطبیعی علی الالهی فی مفتتح الکلام فی فن المیزان لکنه الشتغل اولاً بتألیف مباحث الطبیعی و جمع مسائل ما بعد الطبیعی ثم اشتد علیه المرض حتی توفاه الله ولم یتیسر له تمام هذین العلمین و لا الشروع فی التألیف فی المیزان،و کانت هذه العبارة منه رحمه الله علی رجائه تدوین الکتابعلی قانون و علیه قوله الجملة الثانیة ... روی انه لما مرض المصنف و تیقن ان المرض مرض الموت امر بعض ندمائه بترجمةالدیباجة علی حسب مایلقی الیه و کان قد اغمی علیه فی الثنائه مرات عدیدة». هم چنین در آغاز کتاب می‌گوید: «و اذا کان الاهم من احوال النبات و الحیوان و ما هی من تلقاء النفس و هی قد استوفیت فی کتاب النفس و اوردت فیه ما کان منها یعم النبات و الحیوان و ما یختص به الحیوان بل و ما یختص به الانسان و کان المورد فی کتابی النبات و الحیوان من احوالهما البدنیة مع کثرته یکاد یشبه الکلام فی الصناعات النازلة الجزئیة ... راینا حذفهما اجدر بهذا المختصر».

چاپ: (طبیعیات و عقلیات) به کوشش کلندار علی الزبیری (لکهنو، ۱۲۸۰ق)

شرح و حواشی:

۱- الشمس البازغة؛ لکنوی، علی بن عبدالرزاق (-۱۱۳۵)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۰

آغاز: الحمد لله حمدالشاکرین و اصلی علی محمد و آله الطاهرین اما بعد کافی کنت قد انتصبت لتعلیم ما علمنی الله و الهمنی من الصدق المبین و الحمق الیقین من اسرار الحکمة الحقة الحقیقة الموزونة بقسطاس البرهان الواجب الاتباع المنخولة عن الخالیط الجدل ... فلت الحمد لله رب العالمین والصلوة واسلام علی رسوله محمد و آله و صحبه اجمعین الجملة الثانیة فی العلم الطبیعی و فیها ستة فصول اقوال العذر فی اقتصارنا من الحکمة فی کتابنا هذا علی النظریة؛ **انجام:** قلت فی ترتیب الهیولی والصورة فی سلسلة الوجود ـکانک بعد ما تبین ان الصورة بأسرها جزئیاتها و طبیعیاتها لا توجد الاحالة فی مادة و لایحتاج الی برهان یقنض منه افتقارها الی المادة ثم انک قد علمت ان لمادة انما لها فی حد ذاتها محض القوة و انما التحصل لها من الصورة ... من انواعها فی فردفعلة وجودها هی علة تشخیصها و هذه مسئلة من غوامض الحکمة الالهیة

از آغاز کتاب تا «ترتیب الهیولی و الصورة فی سلسلة الوجود»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح، محشی به امضا «منه» «حسن»، «حمد لله»، «مولوی نظام الدین» و «مولوی محمد حسن»؛ ۱۸۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۳۷ - ۳۸۱]

● **الشمس البازغة** / فلسفه / عربی

aš-šams-ul bāziġa

لکنوی، علی بن عبدالرزاق، – ۱۱۳۵ قمری
laknavī, ‘alī ebn-e ‘abd-or-razzāq (- 1723)

وابسته به: الشمس البازغة = شرح الحکمة البالغة؛ جونپوری، محمود بن محمد (–۱۰۶۲)

متن از مولی محمود بن محمد فاروقی جونفوری؛ در شرح «الجملة الثانية فی العلم الطبیعی» در شش باب. در شرح مبحث حدوث دهری رأی میرداماد رد شده است.

آغاز: بسمله، احمدالله حمد الشاكرين و صلی علی محمد وآله الطاهرين اما بعد فانی كنت قد انصببت لتعلم ما علمنی الله ... و شرعت فی كتاب انيق و شرح علی نظم رشيق مسميا للمتن بالحكمة البالغی و الشرح بالشمس البازغة ...

[معجم المطبوعات ۱۰۷۳؛ بروکلمان ۴۲۰/۲ و ذیل ۶۱۲ و ۶۲۱]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۲۳

آغاز: بسمله، احمدالله حمد الشاكرين و صلی علی محمد وآله الطاهرين اما بعد فانی كنت قد انصببت لتعلم ما علمنی الله ... و شرعت فی كتاب انيق و شرح علی نظم رشيق مسميا للمتن بالحكمة البالغی و الشرح بالشمس البازغة؛ **انجام:** فالحامل بابتداء التحصيل ابتدائه و ببقائه بقاؤه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، به دستور حاج غلام؛ محشی؛ کاغذ: ترمه، ۲۰۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۷/۶سم [ف: ۱ – ۳۴۰]

● شمس البدور و لؤلؤ البحور / کلام و اعتقادات / عربی
šams-ul budūr wa lu’lu’-il buḥūr

محمد نصیر

mohammad nasīr

مباحثی است در اصول اعتقادات شیعی به روش مخلوط از کلام و فلسفه، با عباراتی مقید به محسنات لفظی و سجع، و گاهی استشهاد به بعضی آیات، که بالمناسبه پاره‌ای از روایات را نیز نقل می‌کند. در اول مباحثی دارد به طور مقدمه، موضوع امامت در کتاب ناتمام است. عناوین مقاطع کلام «شعاع – شعاع» می‌باشد. عناوین فصول کتاب چنین است: ۱. مقدمه: أنوار النقل فی حجیة العقل؛ حرز کل سعید فی ذم التقلید؛ تحت ذوی الحلوم فی فضل العلم و حصر العلوم؛ اخبار حجج الارض و السماء فی مأخذ العلم و صفة العلماء؛ موعظة نافعة لذوی العقل و السامعة؛ طلع منضود فی بحث الوجود؛ حکمة الهية فی بحث الماهية؛ مروح الروح فی المساوی و المرجوح؛ کواکب مشرقة فی الامور المتفرقة؛ ۲. مباحث توحید: نور ساطع فی اثبات الصانع؛ انوار لاهوتية فی الصفات الثبوتية؛ اشعة قلبية فی الصفات السلبية؛ ۳. مباحث عدل: معدل العادلين فی عدل خير الحاكمين؛ تلويم أليم؛ ۴. مباحث نبوت: معالم المروة فی مقاصد النبوة؛ ۵. مباحث امامت: ذخائر القيامة فی مبحث الامامة.

مؤلف را نشناختیم، و گمان می‌رود از دانشمندان قرن دوازدهم باشد، زیرا در مباحث توحید اشاره به داستان شاه سلطان حسین صفوی (۱۱۴۰) نموده می‌گوید: «و أذلوا أعزة خصوصاً مروج الدين صاحب القصر سمی جده الشهيد درة تاج السلاطين ثم قتلوه».

آغاز: الحمدلله الكافی لدفع علل العدم و الشافی للقائل باختصاصه بالتوحيد و القدم ... أما بعد فيقول العبد محمد نصير مستبصراً من الله السميع البصير

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فكذلك قيل بيت المقدس.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۷گ، ۱۶ سطر (۷×۱۵)،اندازه: ۱۵/۵×سم [ف: ۱۷ – ۲۴۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان ذلك التسويل ينفی النبوة اذ صدق المنافق تصديقاً خشية ...

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ با تملکی بی نام به تاریخ ۱۲۰۴، پس از کتاب موضوعی است در سه صفحه در اختلاجات اعضاء منقول از ارسطاطالیس که به تاریخ ۱۲۴۹ نوشته شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۲ – ۱۸۳]

● شمس التذکرة لاهل التبصرة / فقه / فارسی
šams-ut taḏkira li-ahl-it tabṣira

لاهیجانی، میرزا فتحعلی، ق۱۳ قمری
lāhījānī, mīrzā fath-‘alī (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۴ رمضان ۱۲۸۸ق

شامل اصول دین و یک دوره فقه از طهارت تا دیات و معجزات پیامبر و فاطمه و علی و فرزندانش در چهارده باب.

آغاز: بسمله. نحمدك اللهم يا من من علی عباده ... اما بعد پس می‌گوید ... میرزا فتحعلی اللاهجانی.

[دنا ۱۲۲۵/۶ فهرستواره منزوی ۳۸۹/۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۲۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عترته الكرام.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۳۹گ (۳پ–۲۴۱ر)، ۱۸ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۱ – ۲۰۷۷]

● شمس التواریخ / تاریخ ایران / فارسی
šams-ut tawārīx

قطره چهارمحالی، عبدالوهاب، ق۱۳ قمری
qatre-ye čahārmahālī, ‘abd-ol-vahhāb (- 19c)

به نام: محمد شاه قاجار و به خواهش: حضرت ضیاء

تاریخ تألیف: ۱۲۶۰ق

تاریخ عمومی، از ایران باستان تا خاندان قاجار است. در مدایح

معتمدیه از او یاد شده است و در سفینه محمود و انجمن خاقان هم نامش هست. در یک «مقدمه» و چهل «باب»: مقدمه در ذکر مشاهیر انبیاء عظام و ائمه کرام؛ باب ۱. ذکر سلطنت بنی امیه و بنی عباس؛ ۲. ذکر پیشدادیان و کیانیان و اشکانیان و ساسانیان؛ ۳. ذکر تبابعه یمن و حکومت سلاطین ایران در یمن؛ ۴. ذکر ملوک عرب و هجرت ایشان به عراق عرب؛ ۵. ذکر اسماعیلیه در دو فرقه: نخستین اسماعیلیه مغرب و مصر دوم اسماعیلیه الموت و رود بار و قزوین و قهستان و خراسان و دامغان؛ ۶. ذکر سلطنت آل طاهر در خراسان؛ ۷. سلطنت صفاریان؛ ۸ سلطنت سامانیان؛ ۹. سلطنت غزنویان؛ ۱۰. سلجوقیان: سلجوقیان ماوراء النهر و خراسان و عراق، سلجوقیان کرمان، سلجوقیان روم و شام؛ ۱۱. سلطنت خوارزمشاهیان؛ ۱۲. ذکر قراختائیان و گورخانیان و قراختائیان کرمان؛ ۱۳. ایالت آل مظفر در فارس و کرمان و یزد و عراق؛ ۱۴. ذکر انجوئیان فارس؛ ۱۵. سلطنت آل بویه در فارس و کرمان و عراقین؛ ۱۶. ایالت آل وشمگیر و ال زیار در طبرستان و جرجان؛ ۱۷. ذکر سلاطین غور و بامیان و ممالیک ایشان در غزنین و هند؛ ۱۸. ذکر ملوک خلج در هندوستان بعد از شهاب الدین غوری؛ ۱۹. ذکر ملوک نیمروز؛ ۲۰. ذکر ملوک کرت در هرات و غور و بامیان و غزنین؛ ۲۱. ایالت سربداران در خراسان و طبرستان و رستمدار و اسفرایین؛ ۲۲. احوال اتابکان: فرقه اول اتابکان مصر و شام، فرقه دوم اتابکان آذربایجان، فرقه سوم اتابکان شبانکاره، فرقه چهارم اتابکان فارس یا سلغریه، فرقه پنجم اتابکان لر کوچک، فرقه ششم اتابکان لر بزرگ؛ ۲۳. ذکر فروع سامانیان و غزنویان و سلجوقیان و آل بویه که در خوارزم و خراسان و سیستان و کرمان و جرجان و یزد و اصفهان حکومت نموده‌اند در پنج طبقه: ۱) آل الیاس از فروع سامانیان که در کرمان سلطنت کرده اند، ۲) آل فریغون که عهد غزنویان در خوارزم و جورجانات ریاست نموده‌اند، ۳) آل کاکویه که در عصر غزنویان و آل بویه در یزد و اصفهان ریاست داشته اند، ۴) خوارزمشاهیان که در عصر سامانیه و غزنویان پس از آنها و فرمانروائی داشته اند، ۵) آل موید نسل ایبه که در پاره‌ای از خراسان و هرات ریاست کرده‌اند؛ ۲۴. آل ایوب که در مصر و شام سلطنت کرده‌اند؛ ۲۵. بیان دولت اتراک در مصر و شام؛ ۲۶. بیان چراکسه که در مغرب و مصر سلطنت کرده‌اند؛ ۲۷. ذکر چلاویان طبرستان و رستمدار؛ ۲۹. ذکر طبرستان گیلان؛ ۳۰. ذکر سلاطین شیروان؛ ۳۱. ذکر حکام ذو القدر در دیار بکر و البستان و کوه درنا و مرعش؛ ۳۲. موحدیان مغرب مشهور به آل عبدالمومن در اسکندریه و مغرب و اندلس؛ ۳۳. ذکر آل چنگیز که دو فرقه بوده‌اند: فرقه اول که در ماوراء النهر و قرم سلطنت کرده‌اند، فرقه دوم که در مغولستان و ختا و ختن و خان بالیق سلطنت کرده‌اند؛ ۳۴. ایلخانیان جلایر که در آذربایجان و عراقین و دیار بکر سلطنت کرده‌اند و ذکر چوپانیان و سلطنت آنها؛ ۳۵. در سلطنت امیر تیمور گورکان و اولاد و احفاد او؛ ۳۶. ترکمانان قراقوینلو و آق قوینلو و اوزبکها در خراسان؛ ۳۷. سلسله صفویه؛ ۳۸. افغانها و تسلط آنان در ایران (عراق و یزد و کرمان) و محمود و اشرف افغان؛ ۳۹. سلطنت نادرشاه و احفاد او؛ ۴۰. حکومت طایفه زند؛ خاتمه اول: در ذکر سلطنت قاجاریه؛ خاتمه دوم: در ملوک ختا و افرنج و بطالسه و ال عثمان در روم. (دانش پژوه)

[دنا ۱۲۲۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۶۳۳/۱ و ۱۰۰۹/۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۲۸ و ۶۱۰۸-ف

آغاز: عالم افروز او صباح ... عنبر فشان اومسا. سید المرسلین ... محمد مصطفی ... اما بعد چنین سراید ... عبد الوهاب المتخلص به قطره من محال اربعه از مضافات اصفهان؛ **انجام:** سلطان مراد بن سلطان احمد خان. چون سلطان مراد بر اریکه سلطنت قیصری بر آمد ... و عموم سپاه را از قاپوقلی وینکیچری با توپخانه و خزانه.

۳ مجلد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۶۳گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۱ - ۲۴۳۳] و [فیلمها ف: ۳ - ۱۹۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۴۱-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۷۹]

● شمس الجمال و بدر الکمال فی الحروف و الاسماء

/ علوم غریبه / عربی

šams-ul jamāl wa badr-ul kamāl fī-l ḥurūf-i wa-l asmā’

[دنا ۱۲۲۵/۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۶۸۶

آغاز: بسمله، و بعد فقد وقفت علی کتب غریبه و اسفار عجیبة کشمس المعارف و لطایق العوارف؛ **انجام:** و سامع الاصوات و مولی و سامع الاصوات و مولی الکرم و مجیب الدعوات،تمت

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی ۴ - ۳۷۴]

● شمس الحساب الفخری / ریاضیات / فارسی

šams-ul ḥisāb-il faxrī

خنجی صمکانی، عمر بن عبدالعزیز، ق۸ قمری

xunjī semkānī, ‘omar ebn-e ‘abd-ol-‘azīz (- 14c)

مؤلف در دیباچه بلند کتاب، تاریخی نیاورده است و از انقلابی که در فارس رخ داده، یاد می‌کند و پادشاهی را می‌ستاید که جای نام او را سفید گذارده تا گویا بعداً به زر نوشته شود. از نامی که به کتاب داده است، چنین برمی‌آید که گویا «فخرالدین» یا «فخرالدوله» لقب داشته است. در صفحه عنوان کسی با خط تعلیق از نگارنده خواهش دریافت کتاب را کرده است و تاریخ ۷۶۳ق از این یادداشت به دست می‌آید. هر چند

این تاریخ را ۹۶۳ نیز می‌توان خواند، ولی کهنگی کاغذ و شیوه خط همان تاریخ مقدم را تأیید می‌کند. دانش پژوه این نسخه را دیده و در مجله راهنمای کتاب (ص ۸۱۵) بدان اشاره کرده، ولی تاریخ را ۹۶۳ق ذکر کرده است. در دیباچه بلند آن سروده‌هایی با نشانه «لمؤلفه» دارد از فراز و نشیب زندگانی خود یاد می‌کند و می‌گوید: مولد و منشأ من خنج است و پدرم از صمکان فارس ... به سفر پرداختم. آنگاه با دلی پاک و نیت صافی روی به خدمت آوردم ... تا به میامن اخلاص و خدمتکاری در حساب و سیاق ابواب رزق و دولت بر من گشاده شد و تنعمی که ملوک و اکابر را ممکن بود، میسر گشت، اگر چه دوامی نداشت. انقلابی در مملکت فارس پیدا شد. اکثر ملوک و اکابر فارس بلکه مجموع معاریف از اوج یسار به حضیض اعسار افتادند و این ضعیف نیز مبتلا ماند، تا به فضل واجب و عنایت مخدوم، شهریار اسلام ... خسرو ملک ستان دادگر گیتی دار ×× شاه عالی نسب عالم نیکو کردار / آن فریدون فر خسرو صفت کسری رای ×× آن سکندر دل جم طلعت دارا دیدار [جای نام سفید]، عاقبت به خیر گردید ... و به شکرانه به اسم آن حضرت مختصری ترتیب کردم در علم ضرب و قسمت و حساب و سیاق که نظام امور مملکت بدان است و شمس الحساب الفخری نام کرده شد (چکیده ۷ صفحه). سپس عنوان «آغاز کتاب» دارد که در اینجا از دانشمندان روزگار خود نام می‌برد: نظام الملة و الدین ابو علی، شیخ شهداد (یا شهدار) بن شیخ عزالدین عبدالرحمان خنجی از اولاد مخدوم شیخ الشیوخ قطب الاولیاء شیخ رکن الدین دانیال که مؤلف به وی اجازه نقل این کتاب را می‌دهد. مؤلف از اهمیت علم حساب سخن می‌گوید و سپس به شرایط دبیری می‌پردازد.
کتاب مشتمل است بر دو «مقاله» و «خاتمه»ای و هر مقاله‌ای از آن بر چند «وجه» و هر وجهی بر چند «قسم» و هر قسمی بر چند «نوع» و هر نوع بر چند «فصل» و چند «باب»: مقاله ۱. مسائل ضرب و قسمت و مسائلی چند در انواع معاملات و نوادر حساب، در دو وجه: وجه یکم، در علم ضرب و قسمت و جبر و مقابله، در هفت قسم: ۱) معرفت رسوم حساب هندسه و موازین آن، در پنج نوع: نوع یکم، در بیان صورت حساب هندسه و بیان مقادیر آن و باب‌ها و فصل‌ها؛ وجه دوم در انواع معاملات و محاسبات در هجده قسم: ۱) انواع معاملات، در هفده نوع، ۲) اجارات و غلات در دو باب، ... ۴) عشور و زکات، در چند نوع، ۵) سیر فنجان، ... ۷) قسمات دینار، ۸) زراعت و خرمن و حصه دیوان و بازیاری، ... ۱۲) بیرون آوردن مساحت بلندی هر شیء، ... ۱۴) مسائل متفرقه، در سه نوع ...؛ مقاله ۲. علم سیاق و انواع و اقسام آن؛ خاتمه، در کلمات حکمت و طبیعی که دانستن آن زیادت عقل و خرد خواهد بود (نسخه در دست مقاله دوم و خاتمه را ندارد). (احمد منزوی)
آغاز: بسمله. شکر و حمد بی حد و سپاس بی عد ملکی را که بحر حکمتش بی پایان و خزاین رحمتش فراوان و عفو و کرمش در حق مجرمان ...
[دنا ۱۲۲۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۷۰۵/۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** چنانچه یک حبه سیصد و سی و دو هزار و ششصد و چهل ذره باشد و این نظم محرر این حروف است. محمد بن زاهد بن محمد بن یوسف ...
خط: نسخ خوش، کا: محمد بن زاهد بن محمد بن یوسف، تا: قرن ۸؛ با شیوه کهن (مثلاً ج = چ، ک = گ، ذ = د، ک = که)؛ تملک: محمد حسین قزوینی ۱۱۳۲ق؛ مهر: «یا صاحب الزمان ادرکنی» (بیضی)، «شهر رمضان الذی انزل فیه القرآن»؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج زیتونی، ۷۴گ، مختلف السطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ – ۱۵۹]

● **شمس الحسنیه** / مقتل / فارسی
šams-ul ḥusiynīyih

شمس الذاکرین
šams-oz-zākerīn
در چهل و چهار «مجلس» در مقتل با فهرست در آغاز با یک دیباچه.
آغاز: دیباچه حمدی که نفحات سعادش از نسمات اختصاص اوتارش چون فواتح مشک از قریه نسیم سحر پیراسته ... بسمله الحمد الله الذی خلق الوجود من العدم

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۹۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** الی آخر مطلب بسمله.
خط:نستعلیق،کاتب=مؤلف،بی‌تا؛مجدول؛کاغذ:فرنگی آبی، جلد: مقوا، ۱۴۴گ، ۱۵ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۴۲]

← شمس الحقایق ﴾ کلیات شمس
← شمس الحقایق ﴾ مقتل

● **شمس الحقایق** / شعر / فارسی
šams-ul ḥaqāyiq
هدایت، رضا قلی بن محمد هادی، ۱۲۱۵–۱۲۸۸ قمری
hedāyat, rezā qolī ebn-e mohammad hādī (1801 - 1871)
وابسته به: کلیات شمس = دیوان شمس؛ مولوی، جلال الدین محمد بن محمد (۶۰۴–۶۷۲)
منتخبات دیوان شمس از رضا قلی هدایت که چاپ هم شده است.

اراک؛ بیات، عبدالحسین؛ شماره نسخه:۷۱

آغاز: دیباچه دیوان موسوم به شمس الحقایق مولوی معنوی قدس سره، بسمله، این نامه که گنج پر دقایق خوانند؛ **انجام:** در چاه زنخدان چنان یوسف حسن ×× خود دلو تویی یوسف و چه می‌طلبی تمام شد رباعیات فی سنه ۱۲۰۶
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۰۶ق [این تاریخ نمی‌تواند درست باشد، احتمالاً ۱۲۶۰]؛ پشت برگ اول به خط هدایت مرقوم است که: «منتخب دیوان افصح المتکلمین و احکم المحققین سلطان العلماء مولانا جلال الدین محمد مولوی معنوی قدس الله تعالی سره چون باسم سامی شمس الدین تبریزی منظوم فرموده لهذا به«شمس الحقایق» موسوم گردید، و حرره الفقیر رضا قلی المتخلص بهدایت ۱۲۰۶»؛ جلد: تیماج ماشی، اندازه: ۱۵/۸×۲۲/۲سم [نشریه: ۶ - ۱۰۴]

● **شمس الحقایق = کنز الفقراء** / شعر / فارسی
šams-ul ḥaqāyiq = kanz-ul fuqarā’
نعمت اللهی، نصرت علیشاه، ق۱۴ قمری
ne‘mat-ol-ālāhī, nosrat ‘alī-šāh (- 20c)
تاریخ تألیف: ۱۳۴۳ق
مثنوی مفصلی است در بیان حالات عشق و بیان حالات سالکان. مؤلف در آغاز مقدمه مفصلی درباره عرفان و تصوف آورده و ضمن آن شمه‌ای از شرح حال خود را نیز ذکر کرده و می گوید که ابتدا به خانقاه صفا علیشاه ملقب به ظهیر الدوله مشرف شدم و پس از آن از محضر قوا م السادات، رونق علی شاه رشتی، میر افضل علیشاه، حاج بهار علیشاه، حاج ناصر، روشن گلشن بهره بردم. مؤلف بعد از مقدمه شروع به منظومه می‌کند و در آن ابتدا به حمد و ثنای باری تعالی و نعت حضرت پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) پرداخته است، پس از آن به بیان مقامات عارفان و طریق سیر و سلوک به سبک مثنوی معنوی می‌پردازد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۱۲
آغاز: آغاز دیباچه: چیست مفتاح در ابواب اسرار قدیم ×× چیست حل مشکل و عقد مهمات الحکیم ... ثنای و سپاس معبودی را سزاست که طایر عقول و اوهام در معرفت حقایقش طیران قد و قیاس نتواند ... آغاز نظم: اولین آیات اسرار الست ×× کز وجود لا به الا نقش بست / شد وجودش باعث ایجاد جان ×× هستیش شد غایت کون و مکان؛ **انجام:** انجام نظم: چون تو همراهی و دهدار و دلیل ×× رهروانرا هست بر لطفت دخیل / یاور ما چون تویی د رهر مقام ×× خاتمه پیدا نموده اینجا کلام
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با تقریظی به نظم و نثر از علیشاه شیرازی ملقب به «شمی الاولیا» در مدح کتاب «شمس الحقایق» و مؤلفش که آغاز آن چنین است: «کتاب شمس الحقایق که بحر ذخاریست ×× یگانه منبع بینش محیط اسرار است»؛ مجدول محرر، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۴۰]

● **شمس الحقیقة** / عرفان و تصوف / فارسی
šams-ul ḥaqīqa
ذهبی زنجانی، عبدالکریم بن محمد علی، -۱۲۹۹ قمری
zahabī zanjānī, ‘abd-ol-karīm ebn-e mohammad ‘alī (-1882)
تاریخ تألیف: ۱۲۸۵ق؛ محل تألیف: دیلمقان
این کتاب در بیان کلیات معارف و توحید است که هنگام گوشه‌نشینی در دیه دیلمقان نگاشته و مرتب است بر چهارده «باب»: تحقیق در عوالم لاهوت و جبروت و ملکوت و آثار و ناسوت، سیر ارواح از مبدأ، سر نزول ارواح به عالم اجسام، معرفت صراط المستقیم، قیامت و مراتب روح و سئوال قبر و سر معاد، شناسایی روح و عقل و نفس و بدن، معرفت اقسام سالکان و شناسایی راه‌های سیر آنان. (ولایی)
آغاز: بسمله این کتاب مستطاب مسمی بشمس الحقیقة ... بسمله نفایس جواهر حمدی که جوهریان اهل عرفان از معادن تحقیق برآرند ... اما بعد چنین گوید فقیر جانی بن میرزا محمد علی خمسه
انجام: مراد از کل دین توحیداست کماقال تعالی فاینما تولوا فثم وجه الله و وجه الله امام است فبهم ملا سمائک وارضک ... حاشا بمجدک ان یقیظ عاصیا ×× الفضل اجزل والمواهب اوسع
[دنا ۱۲۲۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۶۱۶/۷]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۹۴ق؛ در این نسخه دیباچه و مقدمه مکرر با کمی اختلاف نوشته شده؛ واقف: شمس الدین پرویزی؛ جلد: میشن سبز، ۱۴۶گ، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۱ - ۲۲۹]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۱-۵/۱۲۱
آغاز و انجام: برابر
از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا: اسماعیل راثی مشهور به داروغة الفقراء، تا: جمعه ۱۷ رجب ۱۳۳۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۱۸]
۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوب، کا: اسماعیل راثی داروغة الفقراء، تا: ۱۳۳۲ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۳ص، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۶/۵) اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۸۱]

● **شمس الحقیقة** / کلام و اعتقادات / فارسی
šams-ul ḥaqīqa

خراسانی، مهدی بن یوسف، ق۱۴ قمری
xorāsānī, mahdī ebn-e yūsof (- 20c)
اهدا به: ناصر الدین شاه (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)
تاریخ تألیف: ۱۲۹۶ق
در چند «باب» در اصول دین است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۲/۴-۶۰۱۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۷ ربیع الاول ۱۲۹۷ق؛ در پایان شعرها ایست به عربی در ستایش علی (ع) با المختار من کتب امیرالمؤمنین و رساله‌ای از نهج البلاغة؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۸۵گ، ۱۶ سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: - ۱۳۷]

● **شمس الحقیقة لمن سلك الطریقة** / عرفان و تصوف / عربی
šams-ul ḥaqīqa li-man salak-at ṭarīqa
اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ – ۱۲۳۲ ؟ قمری
axbārī, mohammad ebn-e ʻabd-on-nabī (1765 - 1817)
عرفان با دید اخباری است، با عناوین «شمس»؛ نمونه: شمس. تربع الانوار و الارکان و الطبائع و العناصر و الاخلاط، لأن الاربعة عدد التألیف. و مربعها للجمع و سیرها الی الایتلاف. و تثلبت الموالید بازاء الاجزاء، لان الثلاثة عدد التفریق و مثلثها للافتراق. و تسبیع ...
آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی.فهذه شمس الحقیقه امن سلك الطریقة بل نور البصیرة لمن اخلص السریرة ان فی ذلك لعبرة لاولی الابصار ... اللطیفة الانسانیة المعبر عنها بالروح و النفس الناطقة ...
انجام: بحکم الوجود و الاخر بحکم الشهود و الظاهر بالحدود و الباطن فی الموجود و لا ینقص و لا یزید و انه حمید مجید و صلی الله علی محمد و آل محمد.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۳۱/۱۲
آغاز: ... استتر من الاثقال و لم یسمع لذی مقال مقال و لایق (یقال) ان الخیال من القوی الجسمانیة
خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱ ذیقعده ۱۲۲۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۶گ (۱۰۰ر- ۱۹۵ ر)، ۱۹-۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲/۳سم [ف: ۴۱ - ۱۸۸]
۲. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۳۹/۳
در ۳۴ شمس؛ خط: تحریری، کا: محمد ابراهیم بن محمد علی طبسی خراسانی شاگرد میرزا محمد اخباری، تا: ۱۲۲۴ق [ف: ۱۱۳]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۹۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: ملا محمد بن کریم، تا: ۱۲۲۹ق؛ ۲۳گ (۴۴پ-۶۸پ)، ۶ سطر [ف: ۱۱ - ۳۰۸]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۵۰/۲
آغاز و انجام: برابر؛ انجامه: شمس الحقیقه کوثر الانواری ×× و شموسها انوار قدس الباری / تحکی سماء نجوم بروجها ×× مصباح کل مطهر الاطراری / تاریخها للذکر شمس صاحیة ×× ذکری لکل محدث اخباری
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۴ جمادی الاول ۱۲۷۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن عنابی مذهب، ۸گ (۱۳۹ر-۱۴۶ر)، ۱۸ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۲ - ۶۷۴]
۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، کا: یدالله، تا: ۱۳۵۸ق؛ مهر: کاتب «یدالله ۱۳۲۸» (بیضی)؛ با یادداشت این‌که وی میرزا یدالله نظرپاك استاد دانشگاه می‌باشد: نام کتاب و نگارنده در پایان آمده؛ ۴۵ص، ۸ سطر (۷×۱۰/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۲۰۸]

← شمس الدین الخسرو شاهی > اجوبة المسائل النصیریة
← شمس الدین محمد کیشی > پاسخ طوسی به پرسش کیشی

● **شمس السیاق** / ریاضیات / فارسی
šams-us sīyāq
صاحب دیوان، محمد، – ۶۸۳ قمری
sāheb dīvavn, mohammad (- 1285)
رساله مختصری است در حساب ارث به روش سیاق که مؤلف آن را برای خواجه میر احمد خوافی ترتیب داده؛ در پنج «فصل» می‌باشد.
[الذریعة ۲۲۲/۱۴؛ دنا ۱۲۲۶/۶]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۱۰/۱
آغاز: ... و ولادت ملك و ملت واضح و رایح است که حق سبحانه و تعالی جل جلاله بناء عالم و ضبط بنی آدم برحساب نهاده است؛ **انجام:** از میراث نسل است انشاء الله و باب همایونی به نصرت اسلام و سالهای دراز فراوان و قرنهای بیشمار (...) ارباب فضل و بیان مخلد و مستدام باد بمحمد و آله الامجاد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ محرم ۱۰۹۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «عبدالعلی بن محمد علی ۱۲۶۰ ه» (بیضی)؛ ازکتب موقوفه حاج محمد رمضانی است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۲]

● **شمس السیاق** / ریاضیات / فارسی
šams-us sīyāq
در ارث و وصیت و اقرار. کتاب مشتمل است بر مسائلی از فقه که درآنها نیاز به انجام اعمال حساب و ریاضی است و مسائلی از ارث و وصیت و اقرار را شامل می‌باشد در الذریعة همین نسخه

معرفی شده است.
[الذریعة ۲۲۲/۱۴؛ فهرستواره منزوی ۲۷۰۶/۴]

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۷۰

آغاز: بسم الله تیمنا بذکره الاعلی، چون دربعضی اوقات که این فقیر حقیر اندک توجهی ... تصحیح حسابی که محرر شمس السیاق بر این قطعه نوشته بخاطر رسید؛ **انجام:** ایضا اگر گوید که از مال عمر و در ذمه منست دو مبلغ یا دومقدار که اگر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط و انجام؛ جلد: مقوا قهوه‌ای، ۵۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۰]

● **الشمس الضاحیة فی ازاحة الشبهات الواهیة** / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šams-uḍ ḍāḥīya fī izāḥat-iš šubahāt-il wāhīya

پاسخ است به بسیاری از نوشته‌های سید احمد احسائی و بعضی از اتباعش در امور اعتقادی و آراء عجیب آنان. این کتاب دارای یک «مقدمه» و چند «باب» است و بیشتر مستند به احادیث و روایات می‌باشد. مهمترین مطالب آن: بیان بعض عقائد الاحسائی و اتباعه فی التوحید؛ اثبات المعاد الجسمانی؛ فی حقیقة الملک و کیفیة نزول الوحی؛ بعض عجائب کلمات الشیخ و غرائب مقالاته؛ بعض التأویلات الفاسدة للایات و الروایات؛ ملحض رسالة حیاة الارواح للاسترابادی؛ نقل بعض اقوال الشیخ الانصاری فی الرسائل.

شرح و حواشی:
۱- الحجة الوافیة

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۵۲/۱

آغاز: ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنک رحمة انک انت الوهاب و نور قلوبنا بنور معرفتک و معرفة اولیائک؛ **انجام:** و فی الباعث اشارة الی القدرة علی بعثهم بعد الممات و جمعهم بعد الشتات الی غیر ذلک من الخرافات.
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن محمد حسین هندی، تا: جمعه ۱۰ شوال ۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۶گ (۱پ-۱۰۶پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۳۴]

● **شمس الضحی** / شعر، تاریخ معصومین / فارسی

šams-uḍ ḍuḥā

فقیر دهلوی، میرشمس الدین، ۱۱۱۵ - ۱۱۸۳ قمری

faqīr-e dehlavī, mīr-šams-od-dīn (1704 - 1770)

تاریخ تألیف: ۱۱۷۳ق (موافق «شمس الضحی»)
مثنوی مذهبی است که در آن از بحار الانوار و شیخ مفید و عیون المعجزات و قطب راوندی یاد می‌شود و در چهارده «لمعه» است برای چهارده معصوم و در مناقب آنها است. در این مثنوی مضامین روایات به نظم کشیده شده است با ذکر منابع و تصریح به نام امامی که از وی نقل می‌شود، و مکرر تخلص«فقیر» در شعرها آمده و سراینده به «در مکنون» خود حوالت می‌دهد.
آغاز: ای بنامت زبان سحر طراز ×× نطق را داده مایه اعجاز / ناطقه از تو بحر گوهر زاست ×× و زنفس جزر و مد در او پیداست
انجام: تا جهان را بود زهستی بهر ×× ماند از وی نشان به صفحه دهر / تحفه از من رسان درود وسلام ×× بر رسول کریم و آل کرام
چاپ: در هند چاپ شده است
[الذریعة ۲۲۳/۱۴؛ نسخه‌های منزوی ۲۹۶۹/۴؛ دنا ۱۲۲۶/۶ (۳ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۱۷۱۷/۳]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷۳گ، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۴ - ۳۴۸]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰/۱-۱/۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۵ ربیع الاول ۱۲۳۴ق؛ با علامات بلاغ؛ ۲۴۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵ - ۲۷۱۸]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۰۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ کاغذ: ترمه هندی، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۷/۷×۲۷/۳سم [ف: ۸ - ۵۵]

● **شمس الضحی** / فقه / عربی

šams-uḍ ḍuḥā

علی بن ملاحسین

ʻalī ebn-e mollā-hoseyn

وابسته به: الدرة البهیة = الدرة النجفیة = الدرة المنظومة = الدرة الغالیة فی مسائل العالیة بحرالعلوم، محمد مهدی بن مرتضی (۱۱۵۵-۱۲۱۲)
شرحی بر «الدررة البهیة» بحر العلوم و در فقه است.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۶۰

آغاز: بسمله و به ثقتی کتاب الصلوة و هی فعله محرکة من صلی کالزکوة من زکی و کتبها بالواو علی لفظ المفخم الخ؛ **انجام:** و طهر قلبی و زک عملی قال و اجتهد فی الدعاء و اسئل الله ان یتقبل منک ... فرغ من تحریره مصنفه الفقیر عصر یوم الاحد الحادی و العشرین من شهر جمادی الاول سنة تسع و اربعین و ماتین بعد الالف و لذلک لقبته بشمس الضحی.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: یک‌شنبه ۲۱ جمادی الاول

۱۲۴۹ق؛ اهدایی: شیخ محمد طاهر؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۴۷گ، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ – ۷۹۰]

● **الشمس الطالعة لمن اراد الهدایه الی باب الولایة** / اصول فقه / عربی

aš-šams-uṭ ṭāli'a li-man arād-al ilhdīyh ilā bāb-il wilāya

دوانی، ابواحمد بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری

davvānī, abū-ahmad ebn-e mohammad ja'far (- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۸۸/۲

آغاز: بسمله، الحمدلله ... ان بعضا من الفاحصین قد امرنی ان اکتب ما وصل الی من تحقیقات اهل العلم فی رفع شبهات امة الظن و مبذول و سعهم فی قلع شجرة و ساوس اهل الریب و التخمین؛
انجام: و ما اردت بذالك الا الاصلاح ما استطعت و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب

خط: نسخ، کا: صدرالدین بن علی محمد عربی استرآبادی متخلص به وفا، تا: عاشورا ۱۲۵۷ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵× ۲۲سم [ف: ۱۶ – ۳۹۰]

● **شمس الطریقه** / کلام و اعتقادات / فارسی

šams-uṭ ṭarīqah

تبریزی، فضعلی بن مصطفی، ق۱۳ قمری

tabrīzī, faz-'alī ebn-e mostafā (- 19c)

اهدا به: سهراب خان بن عراب خان

در دو «فصل»: ۱. اصول عقائد؛ ۲. سیر و سلوک. در آن از سید علی محمد باب یاد شده است.

[دنا ۱۲۲۶/۶؛ الذریعه ۲۲۴/۱۴؛ فهرستواره منزوی ۳۸۹/۹]

قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۱۳

خط: نسخ، کا: محمد محسن بن ملا اسدالله تبریزی، تا: ۱۲۸۹ق؛ گویا همان نسخه‌ای است که در الذریعه یاد شده [ف: – ۱۸]

● **شمس الظلام فی عقائد الاسلام** / کلام و اعتقادات / فارسی

šams-uṭ ẓalām fī 'aqā'id-il islām

اسدالله بن عبدالله، ق۱۳ قمری

asad-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-lāh (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱ ربیع الاول ۱۲۹۱ق

در چند مجلد تنظیم و مشتمل بر هفده «مجلس» در مباحث اصول دین، با استدلال به آیات و اخبار و براهین عقلی و علمی و اقوال علما و اشعار شعرا است و مصدر به یک «مقدمه» طی پنج «مجلس» در بیان فضیلت تعلیم و تعلم و اقسام واجب و آفت دانش و دانشمندان است.

[دنا ۱۲۲۶/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۹۰/۹]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۶۷

آغاز: بسمله احسن بیان یبتدء، به کل موحد فاتحة کتابه؛ **انجام:** و بروایت ابی مخنف در بعض نسخ مقتل او، صد سواره و چهل و پنج پیاده.

جلد۱؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حاج میرزا محسن اشرفزاده سبزواری، تیر ۱۳۴۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۷۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۸سم [ف: ۱۴ – ۳۱۷]

● **شمس العارفین** / عرفان و تصوف / فارسی

šams-ul 'ārifīn

؟ سلطان باهو، ۱۰۳۹ – ۱۱۰۲ قمری

soltān bāhū (1630 - 1691)

گزیده شده از «کلید التوحید» و «قرب دیدار» و «مجموعة الفضل» و «عقل بیدار» و «جامع الاسرار» و «نور الهدی» و «عین نما» و «فضل اللقا» از تصنیفات سلطان العارفین سلطان باهو. این کتاب «مشکل گشای» و «حضور نما» نیز لقب داده شده و دارای هفت «باب» است بدین تفصیل: ۱. فضایل خواندن این کتاب و عمل بر آن؛ ۲. بیان شروع کردن ذکر و فکر؛ ۳. مراقبه و مکاشفه و احوالات آن؛ ۴. فنا فی الشیخ و فنا فی الرسول و فنا فی لله؛ ۵. مشرف و ملازم شدن مجلس محمدی؛ ۶. ترتیب خواندن دعوت بر اهل قبور؛ ۷. متفرقات.

آغاز: الحمدلله الذی نور قلوب العارفین بالهدایة و العرفان ... شروع میکنم بعون الله تعالی رساله را ...

[دنا ۱۲۲۶/۶؛ فهرستواره ۶۱۶/۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** حدیث من له المولی فله الکل فقط

خط: نستعلیق، کا: حافظ فیض محمد، تا: جمعه ۱۳ رجب ۱۳۳۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۹گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۹ – ۳۲۳]

● **شمس العقائد** / کلام و اعتقادات،فقه / فارسی

šams-ul 'aqā'id

لاهیجانی، فتحعلی

lāhījānī, fath-'alī

تاریخ تألیف: ربیع الثانی ۱۳۰۰ق

در اصول عقاید و قصاص و دیات و مسائل تقسیم ارث با جداول به فارسی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۵۶

آغاز: الحمدلله مبدع نظام الاصول و مخترع احکام الفروع؛ **انجام:**

ثم من ثالثها الخ.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ راسته و چلیپا گویا از خود مؤلف، مجدول، با سرلوح؛ ۴۹گ، ۱۸ سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۹۲]

● شمس العلوم و دواء كلام العرب من الكلوم / لغت / عربی

šams-ul ʻulūm wa dawā'-u kalām-il ʻarab-i min-al kalūm

حمیری، نشوان بن سعید، - ۵۷۳ قمری

hamyarī, našvān ebn-e saʻīd (- 1178)

فرهنگی است شبیه به دائرة المعارف شامل لغات و اصطلاحات و اسماء مختلف به ترتیب حروف اول و دوم در بیست و هشت «کتاب» و هر کتابی دارای چند «باب». در هر لغتی اول اسماء را و پس از آن افعال را می‌آورد، اسماء را به طور مصادر ابواب ثلاثی و رباعی و خماسی و افعال را از ماضی و مضارع. این کتاب بنا به گفته کشف الظنون در هجده جلد و بنا به گفته بغیة الوعاة در هشت جلد می‌باشد (الذریعة ۲۲۴/۱۴)، و گویا مؤلف آن را به چهار بخش تفسیم نموده است (فهرست مشکاة ۴۲۱/۲). نگارنده در گزارش هر واژه به گفتگوی لغوی بسنده نکرده، و آنچه درباره آن می‌دانسته یاد نموده است، چنان‌که در واژه «بیت» جاهای به کار بردن آن را در اصطلاح‌های ستاره‌شناسی یاد کرده، و در واژه «دایره» جاهای به کار بردن آن را در شعرشناسی (عروض) و اقسام آن را یاد کرده و پیکره‌هایی نیز از آنها نشان داده است و در واژه «دجاجه» از نظر پزشکی و در «ذهب» از نظر زمین‌شناسی گفتگو کرده است. درباره نام کسانی مانند «زبا» از تاریخ، و در واژه‌های مذهبی از نظر مذهبی گفتگو کرده است، و از این روی چلبی روش این کتاب را شگفت‌انگیز شمرده است و جرجی زیدان آن را مانند دائرة المعارف‌های امروزی دانسته است.

آغاز: بسمله، و علی نبیه محمد افضل التسلیم الحمدلله الواحد القدیم، القادر العظیم، العزیز العلیم، الصانع الحکیم ... و سمیته بشمس العلوم و دواء ... و قلت فی ذلک: کتاب یمان یجمع العلم کله ×× و یعجز عن مثل له الثقلان / و فی سنة السبعین و الخمس تم ما ×× جمعت من التصنیف فی رمضان

آغاز بخش دوم: بسمله. الحمدلله الواحد القدیم، و علی نبیه محمد و آله افضل التسلیم. کتاب الدال. باب الدال و ما بعدهما من الحروف. فی المضاعف. الاسماء. فعل، بفتح الفاء و سکون العین. ث. الدث. بالثاء بثلاث نقاط المطر الضعیف. ر. الدر ...

چاپ: طبع منه منتخبات فی اخبار الیمن باعتناء لجنة حبیب، لیدن، ۱۱۹ص، ۱۹۱۶م؛ قاهره، محقق: عبدالله بن عبدالکریم الجرافی، دار احیاء الکتب العربیة، ج۱-۲، ۱۳۷۰ق؛ بیروت، مکتبة عالم الکتب، ۱۳۷۰ق.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۱۵

آغاز: المرأة و بقت كثر ولدها. ل ابل من مرضه و بل ای صح ... باب البا و التا و ما بعدهما. الاسماء فعله بفتح الفاء و سکون العین؛ **انجام:** مذحج قبیله من الیمن لان اباهم مالک من ادد ولد علی اکمه اسمها مذجح فسمی بها ... باب الذال و الخاء و ما بعد هما.

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ اهدایی: رهبری، در ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۵۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۴۶]

۲. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۲۲۷

آغاز: برابر بخش دوم؛ **انجام:** قال ابوالنجم یا بنت عمالا تلوهی و اهجعی تم الربع الرابع من کتاب شمس العلوم بحمداله الواحد الحی القیوم و بتمامه تم الکتاب و الحمدلله الملک الوهاب و صلواته علی نبیه المنتاف و آله الاتقیاء النجاب و من صلح من جمیع الخلق و طاب هـ تم تم تم.

بعضی از اجزاء این نسخه به طور متفرق در الذریعه (ج۱۴ ص ۲۲۴) معرفی شده ولی این نسخه مشتمل بر ربع سوم و چهارم و تقریباً نصف کتاب می‌باشد و بر نسخ شناسانیده شده برتری دارد؛

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ کاغذ: سمرقندی، ۹۸۲ص، ۲۱ سطر (۱۸×۲۳)، اندازه: ۲۴×۲۹سم [ف: ۱ - ۲۶۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۲-طباطبائی

آغاز: و ابری الاکمه و الابرص الذی ... و کذالک نبینا محمد النبی الامی صلی الله علیه ... و ان یعارضوا من السور بشکله فخاطبهم الله؛ **انجام:** تساء الرجل اذا اخذ ×× الساءم ای ما بینهما ای تباعد

جلد اول و دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰-۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳۴۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۴ - ۱۷۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۲

آغاز: کتاب الکاف باب الکاف و ما بعدها من الحروف؛ **انجام:** سلام قولاً من رب رحیم، ... تم الجزء الرابع من اجزاء شمس العلوم بعون الملک الحی القیوم.

جزء چهارم کتاب است از حرف کاف تا یاء؛ خط: نسخ جلی، کا:محمد سلیمی از کوی، تا: ۱۱۴۵ق؛ واقف: نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ ۱۸۸گ، ۲۳ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۱/۵×۳۲/۶سم [ف: ۱۳ - ۴۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** انجام بخش یکم: م. تخیم الرجل بالموضع اذا عمل فیه له خیمة و الله اعلم و علی النبی و آله السلام تم الربع الاول و یتلوه الربع الثانی منه من اول حرف الدال ... انجام بخش دوم: التفاعل: تشاء م الرجل اذا اخذ نحو الشام. تشائما ای ما بینهما تباعد. تم

این مجلد دو بخش یکم و دوم از چهار بخش کتابرا در بر دارد. بخش نخست حرفهای الف تا خ را دربر دارد و در گ ۱ تا ۱۷۳ جا گرفته است. بخش دوم حرف‌های دال تا شین را دارد و در

گ ۱۹۹ تا ۳۳۵ جا گرفته است. برگ‌های ۱۷۴ تا ۱۹۸ مکرر آغاز بخش دوم است که نویسنده اشتباهاً آن را دو بار نوشته است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ نسخه دیگر این کتاب در سه جلد (۱۵۰۰ص) در کتابخانه خدیوی هست؛ ۳۲۵گ، ۲۹ سطر (۱۰/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۲ – ۴۲۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۵

آغاز: قال ذوالرمة هیهات لادارخرقاء مواتیة و لا منازلها من منزلی صدد، الزیادة مفعل بفتح المیم و العین؛ **انجام:** س الهبیس الکلام الخفی ش شیء هشیش ای رخو و بالهاء ل الهلیلة.

و از حرف صاد شروع می‌شود و به اوایل کتاب هاء ختم می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخه قدیم و نفیس؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۲۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۳ – ۳۳]

● **شمس القصاید** / شعر / فارسی

šams-ul qaṣāyid

حالی اردبیلی، محسن بن حسن علی، ۱۲۸۷؟ – ۱۳۷۳ ؟ قمری

hālī ardabīlī, mohsen ebn-e hasan ʻalī (1870 - 1954)

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۲۲۶/۳

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ – ۲۲۲]

● **شمس اللآلی** / معانی بیان – فارسی

šams-ul la‘ālī

موسوی ابهری، محمد بن احمد، ق۱۱ قمری

mūsavī abharī, mohammad ebn-e ahmad (- 17c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۱۲

آغاز: بسمله الحمدلله الذی صعدنا بالقرآن الی معارج الکمال ... و بعد فیقول ... ابن احمد شمس الدین محمد حسین موسوی ابهری ... قد سألونی بعض المبتدین بعلم العربیة ان ابدأ بتألیف کتاب مختصر بلفظ الفارسیة علی طریق تلخیص المفتاح ... اسمیه ... شمس اللئالی ... مقدمه در بیان معنی فصاحت و بلاغت است. بدان که فصاحت وصف کرده می‌شود باو لفظ مفرد و کلام و متکلم؛ **انجام:** به دلیل استعاره مجاز.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۱۱۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱/۳×۲۴/۴سم [ف: ۳ – ۵۲۲]

● **شمس اللغات** / لغت / فارسی به فارسی

šams-ul luġāt

فرهنگ فارسی به فارسی است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۳۰/۱

انجام: الیاء قاب قوس یعنی گوشه کمان ... و یاء فارسی و برای تکنیر آید.

خط: نسخ، کا: محمد قاسم شیرازی، تا: ۱۱۳۱ق؛ دنباله جلد بعدی که در صحافی جدا شده؛ جلد: مقوایی با روکش پارچه، ۲۴۵گ، ۱۷ سطر (۱۴×۲۷)، اندازه: ۲۴×۳۵/۵سم [ف: ۵۱ – ۷۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۲۹

آغاز: فصل العین مع الالف فی الالفاظ الفارسیة.عیشا بشین المعجمة بوزن بینا قرارگاه جنین در رحم ... گل گندم:با اول مکسور ... و قیل دانه ایست مانند اشنه خوردن ان؛

بی‌کا، بی‌تا؛ با نسخه ۱۸۶۳۰، یکی بوده و در صحافی جدا شده؛ جلد: مقوایی، ۲۱۵گ، ۱۷ سطر (۱۴×۲۷) ، اندازه: ۲۴×۳۵/۵سم [ف: ۵۱ – ۷۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۹۲/۲

آغاز: بسمله. الف حرف اول حروف تهجی و بحساب ابجد یک؛ **انجام:** طبل خوردن یعنی رمیدن ... طبل در زیر گلیم ماندن یعنی بی نام و نشان شد بیت: موافقان تو بر بام چرخ برده علم ×× مخالفان تو را طبل مانده زیر گلیم

در میانه آمده «جلد ثانی کتاب شمس اللغات»؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۲۳۲ق؛ جلد: مقوایی، ۴۶گ (۵۶ر-۱۰۱پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۲ – ۲۶۰۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۶۶

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ در آخر نسخه نام شمس اللغات آمده [د.ث. مجلس]

● **شمس المجالس** / تفسیر / فارسی

šams-ul majālis

در ۱ «مقدمه» و ۴ «فصل»، در تفسیر داستان یوسف.

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الفصل الستون من قصة یوسف (ع) لقد کان فی قصصهم عبرة ... یخربون بیوتهم بایدیهم و ایدی المومنین فاعتبروا یا ... چون یوسف پشیمان شوی دیگر کید و حسد از هیچکس عجب نداری و اگر عجب داری بکام حسودان شوی و بهترین چیزی در این قصه دو چیز است یکی ... پدرش گفته بود که این خواب با برادران.

پس از مقدمه از باب چهارم آغاز می‌شود؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:انجام؛قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: – ۱۲۶۰]

● **شمس المدائح** / فضایل و مناقب، شعر / عربی

šams-ul madā’iḥ

اصفهانی، محمد کاظم بن محمد صادق، ۱۲۰۵ – ۱۲۷۳ قمری

esfahānī, mohammad kāzem ebn-e mohammad sādeq (1791 - 1857)

تاریخ تألیف: شعبان ۱۲۵۴ق
دهمین رساله از اربع عشریات او است. که به نام «اربع عشریات» موسوم است. در چهارده قصیده هر قصیده در چهارده بیت که قافیه هفت بیت آن از حروف نورانی و قافیه بیت دیگرش از حروف ظلمانی هستند و کلاً در هفت بحر می‌باشند، با دیباچه‌ای به نثر.
آغاز: بسمله الحمدلله المتمم ثلثین لیلة لیالی المواعد بالعشر ...
[دنا ۱۲۲۷/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۷۹/۱۰
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ (۷۳پ-۸۰پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۸ - ۱۳۵]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۲۲/۱۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم تیمنا و شیخ العدی
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۵ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی به خط مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱۶۵-۱۷۱)، ۱۰ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۵۵۹]

۳. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۴۳/۱۴
آغاز: برابر
کا: محمد مؤمن بن محمد مهدی اصفهانی هرندی، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۱۳گ (۲۹۳پ-۳۰۵پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۶۲]

۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۳۰/۱۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر (۱۰ × ۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۶۳۵]

● **شمس المراد** / علوم غریبه / فارسی

šams-ul murād

طالقانی، محمد باقر بن سلیمان

tāleqānī, mohammad bāqer ebn-e soleymān

مؤلف از علم عدد و خواص اسماء و طلسم و افسون کاوش نمود و آنچه در کتابخانه‌ها یافت و درست دانست در این دفتر آورد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۱
آغاز: بسمله. حمد بر وفق اعداد نامتناهی مقرون به تسبیح افراد و ازواج از ماه تا بماهی ... اما بعد ... محمد باقر بن سلیمان طالقانی ملقب بشمس الذاکرین عمر خود را صرف در این علم شریف نموده ... و نام این مجموعه را شمس المراد نام نهادیم؛ **انجام:** و هر چه نیت داشته باشد از مشروع بهمین نحو عمل نماید ... و روی مربع مساوی السطور باشد یکی مظهر و یکی مطمر (پس از این دو جدول است و دارد:) و این مربع که در ظهر ورق است بنویسد ... لوح در ظهر ورق است (یک مربع در پشت گ ۷۵ هست).
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۷۴گ (۲پ-۷۵پ)، ۱۸ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۴ - ۹۹۲]

← شمس المشرقین ← مشرق الشمسین

● **شمس المشرقین** / شعر / فارسی

šams-ul mašriqayn

مشرقی شیرازی، حسن، ق۱۱ قمری

mašreqī šīrāzī, hasan (- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۷/۲
بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۴ص (۸-۵۱) [ف: ۳ - ۴۲۷]

● **شمس مضیئه** / شعر / عربی

šams-e mozī'a

اصفهانی، محمد کاظم بن محمد صادق، ۱۲۰۵ - ۱۲۷۳ قمری

esfahānī, mohammad kāzem ebn-e mohammad sādeq (1791 - 1857)

تاریخ تألیف: ۲۴ صفر ۱۲۵۵ق
دوازدهمین رساله از سلسه «اربع عشریات» اوست در مدح امامان با دیباچه‌ای منثور.
[دنا ۱۲۲۷/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۷۹/۱۲
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۸۸ر-۹۴ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۸ - ۱۳۴]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۲۲/۱۸
آغاز: بسمله الحمدلله الذی بعث من بنی اسرائیل اثنی عشر نقیبا؛ **انجام:** عیننا فالکل فی التابوت للنیران مس
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۵، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی به خط مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱۷۷-۱۸۲)، ۱۰ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۵۶۰]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۳۰/۱۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۶۳۵]

۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۴۳/۱۶
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی کان علی کل
کا: محمد مؤمن بن محمد مهدی اصفهانی هرندی، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۱۱گ (۳۲۲پ-۳۳۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۶۲]

● **شمس المعارف** / - عربی
šams-ul maʻārif

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۰۳/۵
بندی است از آن به عربی چنان‌که در بالای صفحات نسخه ما آمده؛ خط: نسخ، کا: احمد بن خانگلدی، تا: ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۴۷پ-۵۵پ)، ۲۴ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۰۵۶]

● **شمس المعارف** / کیمیا / عربی
šams-ul maʻārif

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۵
آغاز: روی عن بعض الاکابر انه قال من اراد ان ینال مقصده و طلب الاتصال بالحکمة الالهیة
فصل هشتم کتاب. در خواص حجر مکرم و رموز و اشارات این فن؛خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ - ۴۶۰]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۰۰۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی - ۳۷۴]

← شمس المعارف الکبری > شمس المعارف و لطایف العوارف
← شمس المعارف الکبری > شمس المعارف
← شمس المعارف الکبری > شرح اسماء القمر
← شمس المعارف الکبری > خواص خاتم النبی(ص)
← شمس المعارف الکبری > الجفر
← شمس المعارف الکبری > شمس المعارف و لطایف العوارف
← شمس المعارف الکبری > حل الطلسم
← شمس المعارف الکبری > رسالة حل الطلسم (مختصر)

● **شمس المعارف و لطایف العوارف = شمس المعارف الکبری** / علوم قرآن، علوم غریبه، دعا / عربی
šams-ul maʻārif wa laṭāyif-ul ʻawārif = šams-ul maʻārif-ul kubrā

بونی، احمد بن علی، - ۶۲۲ قمری
būnī, ahmad ebn-e ʻalī (- 1226)

در خواص و اسرار حروف و اسماء الهی و بعضی از آیات کریمه و سوره‌ها و مطالبی از جفر و علوم غریبه، استفاده شده از کلام شیوخ و محققین که در این فن گفتاری یا تألیفی داشته‌اند، و بنا به گفته مؤلف مقصود وی بیان شرف اسماء الهی و جواهر حکمت که در آنها نهفته شده است، مشتمل بر چهل «فصل»: ۱. اسرار الحروف المعجم؛ ۲. الکسور و البسط و ترتیب الاعمال من الاوقات و الساعات؛ ۳. احکام منازل القمر الثمانیة و العشرین؛ ۴. البروج الاثنی عشر؛ ۵. اسرار البسملة و مالها من الخواص و البرکات؛ ۶. الخلوة و الاعتکافات الموصلة للعلویات؛ ۷. الاسماء التی کان عیسی یحیی بن الاموات؛ ۸. التواقیف الاربعة؛ ۹. خواص اوائل سور القرآن و الإیات؛ ۱۰. اسرار الفاتحة و خواصها؛ ۱۱. الاختراعات الرحموتیة؛ ۱۲. اسم الله الاعظم و ماله من التصریفات؛ ۱۳. سواقط الفاتحة و مالها من الاوقات و الدعوات؛ ۱۴. الاذکار و الادعیة المجابات المسخرات؛ ۱۵. الشروط اللازمة لبعض دون بعض فی البدء و النهایات؛ ۱۶. اسماء الحسنی و اوفاقها النافعات؛ ۱۷. خواص کهیعص و حروفها الربانیات؛ ۱۸. خواص آیة الکرسی و مالها من البرکات؛ ۱۹. خواص بعض الاوفاق و الطلمسات؛ ۲۰. سورة یس الشریفة و مالها من الدعوات؛ ۲۱. اسماء الله الحسنی و ما لکل نمط من التصریفات؛ ۲۲. النمط الثانی و ما فیها من السماء الوهبیات؛ ۲۳. النمط الثالث و ما یدل علی الصفات؛ ۲۴. النمط الرابع و ما فیه من اسماء رب البریات؛ ۲۵. النمط الخامس و ما فیه من الخواص المستجابات؛ ۲۶. النمط السادس فی اسرار العزمیات؛ ۲۷. النمط السابع لحل الرموز فی التأثیرات؛ ۲۸. النمط الثامن فی سلوک بدء البدایات؛ ۲۹. النمط التاسع فی معانی الحروف الجسمانیات؛ ۳۰. النمط العاشر فی الاسماء النورانیات؛ ۳۱. الحروف العربیة و مالها من خدمة الروحانیات؛ ۳۲. استخدامات الحروف و خلواتها علی الجملة؛ ۳۳. شرح اسرار دائرة الاحاطة؛ ۳۴. معرفة الزایرجة و کیفیة نسبها و استنطاقاتها؛ ۳۵. الحافیة الحرفیة بالقواعد الجفریة؛ ۳۶. اسرار الحجر المکرم؛ ۳۷. اعمال السیمیاء و المقالات الاثنی عشر المرویة؛ ۳۸. شرح الاسماء الحسنی علی طریق الایضاح و التفصیل؛ ۳۹. الادعیة المفردة؛ ۴۰. تصریف الارواح العلویات فی الاجساد البشریة.
آغاز: بسمله. قال الشیخ الامام العالم العلامة القدوة محیی الدین ابوالعباس احمد بن الشیخ الأجل المقری ... الحمدلله الذی اطلع شمس المعرفة ... اما بعد فللحق اعلام و للحقیقة نظام و للارواح بالمعارف الالهیة اهتمام
چاپ: مصر، ۱۲۹۱ق، سنگی؛ بمبئی ۱۲۸۷ و ۱۲۹۸ق
[کشف الظنون ۱۰۶۲/۲؛ معجم المطبوعات ۶۰۷:۱؛ مشار ۵۷۵؛ الذریعة ۲۲۶/۱۴؛ زرکلی ۱۷۴/۱، که می‌گوید در ۴ جزء است؛ دنا ۱۲۲۸/۶-۱۲۵۹ (۵۱ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۰۸
خط: نسخ، کا: محب علی نوبری، تا: ۲۱ رمضان ۸۳۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۳۶ - ۱۶۴]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** انه أهل التقوی و أهل المغفرة و الحمدلله وحده و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۳ جمادی الثانی ۸۴۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۲۲ - ۳۱]

۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقد کملت ذاته فی الروحانیة ... و الان نختم هذا الکتاب بادعیة مستجابة ثابتة عن الراسخین فی العلم و ائمة الهدی ... و انفعنا بصلواتنا و سلامنا علیه یا رب العالمین کمل هذا الکتاب الشریف بعون الملک اللطیف ...

خط: نستعلیق، کا: بایزید عبیدالله شمس الدین جنابادی، تا: ۸۸۷ق؛ مهر: «و اجعل لی من لدنک سلطاناً نصیراً ۱۷۹»، «بنده آل محمد قاسم»؛ ۱۵۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۹۲۴]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۵۶

آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم الفصل الحادی و العشرون فی اسماء الله تعالی الحسنی و انما طها و ما لکل نمط من الدعوات

جلد سوم و چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مهر: «عبده محمد رضا»، «عبده قهرمان»، «یا امام رضا»، «ابوالقاسم الحسینی»، «ماشاالله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴ سطر (۱۱/۵×۲۳)، اندازه: ۱۹/۵×۳۱/۵سم [ف: ۲- ۶۲۲]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۴۷

آغاز: بسمله. رب یسر. الحمدلله الذی اذهب الحزن عن الرجال ... من ظلم الشبهات؛ **انجام:** و تتصرف بذلک بما تشاء کما تشاء بمنه و کرمه و مغفرته امین. و صلی علی ... أبداً.

خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۹۶گ، ۱۱ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۵ - ۱۴۴]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۳۷-۱۵/۱۷۷

آغاز: فلو بثثته لقطع منی هذا البلعوم وانما ستر الاکابر هذا العلم النورانی ... الالف منها علم نقط الحروف وهو علم جلیل الشأن؛ **انجام:** وهذا آخرما اجراه الله علی لسان القلم ... والشکر علی ما الهم الذی علم بالقلم علم الانسان مالم یعلم [جداول]

بخشی از آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ ۹۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۲۰]

۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۴۳/۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۶۱ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۵گ، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۴۹۹]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۱۷/۷

آغاز: بسمله. و به ثقتی قال الشیخ ... البونی القرشی ... الحمد الله خلق من الماء بشرا فجعله نسبا و صهرا؛ **انجام:** و الضال عن الطریق بحد الهدایة قوله تعالی (سپس شکلی است)

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۸گ (۵۱۴-۶۲۱)، ۲۲ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۴۲۲]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۰۸

آغاز: الاحکام تداور دوایر الاکوان؛ **انجام:** کل العوائق انک انت لرؤوف بالعباد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۲۰۶گ، ۱۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۰ - ۵]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۸۱

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۲۴۰ گ، ۳۱ گ سفید، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۵ - ۱۴۴]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۷۳

انجام: من الادب مع الله تعالی و التخلق بالعبادات و الصلاة و قیام اللیل و الاذکار ...

نیمه دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: مرتضی بن احمد حسینی رشتی با مهر «المتوکل علی الله عبده مرتضی الحسینی» (مربع)، عبدالحسین بن شیخ احمد؛ ۱۵۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۸ - ۲۵۵]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** حتی لاتحب تعجیل ما أخرت و لاتأخیر ما عجلت وصلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۱۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۰]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۸۶/۱۱

بندی از آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۵ - ۳۳۳]

۱۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و حسبنا و نعم الوکیل. قد وقع الفراغ من تسوید ...

خط: نستعلیق تحریری، کا: عبدالحسین حسینی، تا: دهه نخستین شوال ۱۰۱۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۸گ، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲× ۱۹سم [ف: ۱ - ۱۶۰]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۵۰

خط: نسخ، کا: معروف بن مبارک کاتب، تا: محرم ۱۰۲۰ق؛ مجدول مذهب مرصع؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳۶ - ۷۹]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۴۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۷ رجب ۱۰۲۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۱۳گ (۲ر-۱۱۴ر)، ۱۷ سطر (۷×۱۶) [ف: ۱۲ - ۲۷۳۵]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۳۵/۱

آغاز: و تکلمت فیه الحکماء الاوایل و وافق ذلک عقول کثیر من الناس و عملوا به و صایروا علیه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ رجب ۱۰۲۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۶۲گ (۱ر-۱۶۲ر)، ۱۷ سطر [ف: ۳۶ - ۶۵]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۱۱/۲

خط: نستعلیق، کا: بهاءالدین بن جمال الدین محمد خطیب واعظ امامی کاشانی، تا: دوشنبه ۱۰ جمادی الاول ۱۰۵۱ق، جا: توس؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰۰ص (۲۳-۱۲۲)، ۲۲ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۱۲ - ۲۶۱۵]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۲۳

آغاز: الفصل الحادی و العشرون فی اسماء الله تعالی الحسنی و اعاظم و ما لکل نمط من الدعوات و التصریفات النافعات المجربات اقول و بالله المستعان ان الحق عزوجل؛ **انجام:** و من کان له قلب او القی السمع و هو شهید و فی هذا القدر کفایة و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم.

جلد دوم کتاب و از «الفصل الحادی و العشرون فی اسماء الله تعالی الحسنی و انماطه» تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد غرقاوی فیومی، تا: پنج‌شنبه ۱۰ شعبان ۱۰۵۶ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۳۲۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۶ – ۴۵]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۵

آغاز: بسمله. صلوات. شهادت ازل فمن نور هذه الشهادة اعترف المصطفون علماً ... اما بعد فللحق اعلام و للحقیقة؛ **انجام:** و اسجد و اقترب بحرمة یاسین علیه السلام. تم الجزء الاول من شمس المعارف الکبری.

این نسخه بیست فصل است با فهرست چهل فصل؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد غرقاوی فیومی، تا: ۲۰ شوال ۱۰۵۶ق؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج حنایی، ۲۳۹گ، ۲۴ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۵ – ۱۴۳]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۴۳

آغاز: و انما معرفة الامزجة و الاغذیة و الادویة ... بسمله. قال فی شمس المعارف فی العلم و العمل کما روی؛ **انجام:** و ذالک یطول فاقتصرنا من الواح الجواهر. تم ذالک

خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۰۷

جلد ۱؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد غرقاوی فیومی، تا: سه‌شنبه ۱۱ صفر ۱۰۷۰ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۱۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۷سم [ف: ۱ – ۳۴۱]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۰۸

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد غرقاوی فیومی، تا: پایان جمادی الاول ۱۰۹۰ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۳۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹/۷×۲۸/۵سم [ف: ۱ – ۳۴۱]

۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۹-۵/۱۵۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد تم تلک القریة والله اعلم تم الکتاب

از اول تا آخر؛خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب،۱۴۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵ – ۲۷۲۰]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۴-۱/۱۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** صلاة دائمة بدوام ملکک وانفعنا بصلاتنا وسلامنا علیه یا رب العالمین کمل والحمدلله کما هو أهله.

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، مصحح، با علامت بلاغ مقابله؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۷۲۰]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۶۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تعلقه الی جهة المطلوب و هذا آخر ما انتهی من کلامه ... و نعم الوکیل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۶۵گ (۱-۱۶۵)، ۲۱ سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۲۰۰۰]

۲۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۵۸/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، ۲۳گ (۲۵۸ر-۲۸۰پ)، ۱۸ سطر (۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: - ۱۶۳]

۲۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۷۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۱۸۹]

۲۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۱۴/۱

خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۲ – ۱۱۰]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فرج فی کل کرب یا فارج المکروبین یا بر و یا غیاث نجنی و اکفنی مما اخاف و احذر و من کل کرب عظیم یا غیاث المستغیثین اغثنی و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، کا: محمد، تا: چهارشنبه ۲۰ ذیقعده ۱۱۱۸ق، جا: بدلیس مدرسه حاجیبه؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵ – ۴۰۵]

۳۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۳

آغاز: النوع الثانی من کتاب شمس المعارف الکبری ... و هو فی خواص الحروف و هذا النوع؛ **انجام:** و قال (ص) ان الذین احسنوا الحسنی هم القائلون لا اله الا الله.

نیمه دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۷۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: محمد صالح بک بن ابراهیم خان بک عباسی در ۱۱۷۶، فرهاد میرزا در پنج‌شنبه اول ربیع الاول ۱۲۶۰؛ ۱۴۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۱×۳۲سم [ف: ۱ – ۱۷۰]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۳۹/۲

آغاز: بسملة، قال الشیخ الإمام ... الحمدلله الذی خلق من الماء بشراً فجعله نسباً ... الذی أنزل القرآن العظیم فبین الحلال و الحرام؛ **انجام:** یرسم فی ساعة المشتری و یدخل علی من یخافه فانه یقضی حوائجه و یأمن شره ... و هذا ما وجد من کلام الشیخ فی هذا المعنی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۸۳ق؛ مصحح، مجدول، با اشکال هندسی گوناگون؛ تملک: عبدالرحیم؛ مهر: «شمس الدین» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۴۷گ (۴۳پ-۱۸۹ر)، ۱۷ سطر (۶×۱۲)، اندازه:۱۳×۲۰سم [ف: ۳۹ – ۵۹۲]

۳۳. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۲۲

آغاز: قال الشیخ الامام ... احمد الله علی حسن توفیقه و اسأل الهدایة لطریقه و الهام الحق بتحقیقه و قلباً موقناً بتصدیقه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور مشکی، ۵گ، ۱۹

سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۷۴]

۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۷۶-۱۳/۱۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و علی آله و اصحابه و ازواجه و ذریته ... و اجعلنا من امته العالمین بکتابک و سنته یا رب العالمین و حسبنا الله و نعم الوکیل ونعم المولی نعم النصیر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۲۰]

۳۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۲۶/۲

آغاز: النوع الثانی منها فی احکام سنی العالم ... ان الله جل جلاله و تقدست اسمائه خلق کل شیء بقدرته؛ **انجام:** منقولة من آراء حکماء کلدانیین و الفرس و الهند و الیونان علی ما حرره العلماء و قضوا به فی الادنان الخالیة

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن احمد بن علی نقی کاشانی، تا: جمعه ۳ جمادی الثانی ۱۲۵۴ق؛ مصحح؛ ۱۴گ (۸۴پ-۹۷پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۷۲]

۳۶. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم کما رضیت و قدرت حتی لاتحب تعجیل ما اخرت ولا تاخیر ما عجلت

خط: نسخ، کا: محمدهاشم نعمة اللهی، تا: ربیع الاول ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۱گ (۱۳۹-۲۵۹)، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: - ۲۰]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۶-طباطبائی

آغاز: آغاز بخش اول: بسمله اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم شهادة ازل فمن نور هذه الشهادة اعترف المصطفون ... اما بعد فللحق اعلام و للحقیقة نظام و ارواح بالمعارف الالهیة؛ آغاز بخش دوم: علی المنبر و حمله معه لا یراه احد الا احبه و أطاعه ... و اما اسمه تعالی الملک القدوس فاسمان عظیمان؛ **انجام:** انجام بخش دوم:و من کان له قلب او القی السمع و هو شهید و فی هذا القدر کفایه

دارای دو بخش است که بخش دوم از آغاز افتادگی دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: روکش پارچه قرمز، ۳۱۵گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۲۴ - ۲۸۲]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۵۰/۲

خط: نسخ، کا: محمد جواد بن عبدالغفار باریکرسفی، تا: شعبان ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۶۶گ (۷۴پ-۱۳۹پ)، ۲۵سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۱۵ - ۴۱۲۷]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴۵/۴

آغاز: النوع الثانی من کتاب شمس المعارف الکبری للشیخ شهاب الدین احمد البونی المغربی القرشی ... و هو فی خواص الحروف و هذا النوع یشتمل علی قسمین القسم الاول یشتمل علی فصلین. الفصل الاول یشتمل علی معرفة اسرار طابع الحروف؛ **انجام:** فقد فتحت بابا یفضی بسالکه الی روح و ریحان وحو رو ولدان و الله یقول الحق و هو یهدی من یشاء الی صراط مستقیم. تم بحمدالله و حسن توفیق

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد مقیم سمنانی، تا: با تاریخ ۱۲۷۷ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۹۰گ (۱۳۷ پ - ۲۲۶ ر)، ۳۲ سطر(۱۳/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۲/۴×۳۶/۲سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۱۳]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴۵/۶

آغاز: اعلم وفقنی الله و ایاک الی فهم اسرار اسمائه ان الاسماء لها معان دالة علی اسماء الله تعالی و من اعظم الآیات واجلها؛ **انجام:** و لها خواص کثیرة و ادعیة مطولة غیر ذلک و لکن قصدنا الاختصار و الله اعلم بغیبه

شامل خواص آیة الکرسی و برکات دنیوی آن؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن حاجی مقیم سمنانی، تا: با تاریخ ۱۲۷۷ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۶گ (۲۲۹ر-۲۳۴ر)، ۳۲ سطر (۱۳/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۲/۴×۳۶/۲سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۱۳]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴۵/۱۰

آغاز: صفة استحضار الکلب الاسود. منقول من شمس المعارف الکبری و هو عون سریع الاجابة قاضی للحاجة اذا اردت العمل به فیکون ذلک للیة الاحد

منتخبی از شمس المعارف الکبری؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن حاجی مقیم سمنانی، تا: با تاریخ ۱۲۷۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۸گ (۲۳۹پ-۲۴۶ر)، ۳۲ سطر (۱۳/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۲/۴×۳۶/۲سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۱۴]

۴۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۶

آغاز: بسمله ... النوع الثانی من کتاب شمس المعارف الکبری للشیخ شهاب الدین احمد البونی المغربی القرشی المقری ... و هو خواص الحروف و هذا النوع یشتمل علی قسمین؛ **انجام:** و الدفین من ذهب او فضة بحرمة هذه الایة الشریفه.

نوع دوم این کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حاج نادعلی، تا: ۱۲۸۱ق، به دستور حاج محمد شریف خان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۴۳گ، ۳۳ سطر (۱۵×۲۶)، اندازه: ۲۲×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۴۴]

۴۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۱۶

آغاز: بسمله و الحمدلله قال الشیخ ... شرف الدین ابوالعباس احمد بن علی القرشی البونی ... ان الله سبحانه من لطفه اظهر اسمائه مختلف التراکیب؛ **انجام:** و الصلاة علی قطب الاقطاب و رسول الله الملک الوهاب.

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق طبیب، تا: ربیع الاول ۱۲۸۸ق، جا: بروجرد؛ جلد: میشن سرخ، ۱۷۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۵/۱سم [ف: ۱ - ۳۴۰]

۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۳۴

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی اذهب الحزن عن رجال اخلصوا من ظلم الشبهات؛ **انجام:** ارشدک الله لتقریب افهام اسراره فی کل عالم انس الله فکرک بالنظر الی جمال افعال الله سبحانه و تعالی ... بذلک بماشاء کما شاء بمنه و کرمه و مغفرته امین و صلی الله علی

سیدنا محمد و اله و صحبه ...
خط: نسخ خوش، کا: محمد حسن بن نظر گلپلیگانی، تا: ۱۲۹۱ق؛ مصحح؛ خریداری از محمودی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یشمی، ۲۸۲گ، ۱۲ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه:۱۳/۸×۲۱/۵سم [رایانه]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۳۵
آغاز: بسمله. به ثقتی، قال الشیخ الامام العالم العلامة؛ **انجام:** لان نفس الانسان عند هم لها قولتان قوه قهریه
خط: نستعلیق، کا: صفائی خوانساری، احمد بن محمد رضا، تا: قرن ۱۴ [رایانه]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۳۳ض
آغاز: برابر
یک قطعه از این کتاب؛ کا: سید احمد صفائی خوانساری، تا: قرن ۱۴؛ تذکر: شماره بازیابی اصلاح شد؛ قطع: وزیری [اهدائی ف: – ۳۸۶]

۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۲۰/۱
آغاز: اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم شهادة ازل فمی نور هذه الشهادة اعترف المصطفون علما؛ **انجام:** و فی هذا القدر کفایة و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۰–۱۳۱۱ق؛ جلد: مقوایی، ۵۷۳گ (۱پ–۵۷۳)، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۲۶ – ۲۵۶]

۴۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۳۴۸/۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۱ص (۳۴–۹۴)، قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: – ۱۴۸۷]

۴۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۳۷
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۳۹]

۵۰. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۱۱۰
آغاز: بسمله. الفصل الحادی و العشرون فی اسماء الله الحسنی و أنماطها و ما لکل نمط و التصریفات اقول و بالله المستعان ان الحق عزوجل؛ **انجام:** من کان له قلب أو ألقی السمع و هو شهید و فی هذا القدر کفایة و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم ...
نیمه دوم کتاب است و از فصل ۲۱ تا فصل ۴۰ را شامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۲۲گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: – ۱۶۵]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۸۹
آغاز: بسمله. قال الشیخ الامام العالم العلامة؛ **انجام:** و اجعل لی من لذلک نصیرا و صلی ... الحمد لله رب العالمین
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی ۴ – ۳۷۴]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۸۸
آغاز: بسمله، ... اسماء الله تعالی الحسنی و انماط هالکل نمط من الدعوات التصریفات؛ **انجام:** وعدده عدد الحروف و الله اعلم
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی ۴ – ۳۷۴]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۲۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما کان الفراغ من تعلیق هذا الکتاب المبارک العظیم الذکرنهار ا فی سنه ۰۴۷۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۰۲/۱
آغاز: العمل به فخذ من ورق الذهب جزء من الحجر جزء اطعمه ایه شیئا؛ **انجام:** ان یشرب الماء جمیعه فانه یذوب الشمعه فاذا اردت العمل
رساله در کیمیا به خط مغایر در پشت صفحه اول نوشته شده شمس المعارف شیخ بونی. بونی را سه تألیف به این نام است: شمس المعارف کبری و وسطی و صغری، و اگر نسبت درست باشد معلوم نیست که شمس المعارف وسطی یا صغری است. این رساله در رشته صنعت و فاقد دیباچه است. جمله از مطالب در عنوان «فصل» و جمله در عنوان «باب» ذکر شده و نقل قول از شخصی به نام حکیم الدین نموده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد ایرانی، ۱۳۵۰؛ کاغذ: آبی، جلد: مقوا، ۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [رایانه]

۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۳۸/۲
آغاز: قال الشیخ الامام ... الحمدلله الذی خلق من الماء بشراً فجعله نسباً و صهراً و کان ربک قدیراً الذی أنفذ القرآن العظیم
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۵۰گ (۶۵پ–۱۱۴ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۱ – ۲۹۸]

۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۳۱
آغاز: بسمله، رب امداداً و اعانة و توفیقاً یا من لایخیب قاصده؛ **انجام:** و تصلح به الدنیا و الآخره و توصلنی به الی النظر ای وجهک الکریم فی الجنة.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۳۶۳گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۴ – ۲۴۷]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۹۰/۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۸۶گ (۱۲پ–۹۷پ) [ف: ۳۶ – ۱۴۳]

● شمس المناقب / شعر / فارسی

šams-ul manāqib

سروش، محمد علی بن قنبر علی، ۱۲۳۸ – ۱۲۸۵ قمری
sorūš, mohammad ʻalī ebn-e qanbar ʻalī (1823 - 1869)

منظومه‌ای در مدح حضرت علی (ع)، ۱۷۰ بیت.
چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۳۰۵؛ ایران، تهران، ۱۳۰۱ق، سنگی، وزیری کوچک
[دنا ۱۲۲۹/۶؛ الذریعه ۴۴۳/۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۰۶/۱
نخست دیباچه‌ای است در سرگذشت او از حسین قلیخان سلطانی (۱–۱۵) سپس شمس المناقب (۱۷–۵۸) که قصیدها است در

ستایش دینی و درباری با قصیده میرزا مشتری در ماده تاریخ چاپ آن مورخ ۱۳۰۱، سپس چند غزل است (۱۵۹-۱۷۲)، در دیباچه از روضة الاسرار و ترجمه الف لیلة و لیلة که سروش پس از درگذشت قهرمان میرزا کرده و از شعرهای خود هم در آن آورده است یاد گردید (۵) نیز از منظومه اردی بهشت او (۱۰)؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا ابراهیم اشتری شاعر، تا: رمضان ۱۳۰۰ق؛ حواشی لغوی دارد؛ جلد: تیماج سبز، ۱۷۲ص (۱-۱۷۲)، ۱۵ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۷۸۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۳۹/۱

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ ۲۴ص، ۱۲ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۸ - ۴۹]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۴۳/۱۰

تذکر:در فهرست،نام مؤلف موسوی خان آمده است؛خط:نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷ - ۲۷۳]

● شمس المنیرة = السراج المنیر / فلسفه / عربی

šams-ul munīra = as-sirāj-ul munīr

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: شب شنبه ۱۳ ذیحجه ۱۲۶۹ق

در حقیقت شعله و چگونگی صدور اشعه از آن و مراتب آن، که از این بحث‌ها وجودات سه‌گانه (وجود حق، وجود مطلق، وجود مقید) آشکار می‌گردد، در یک «مقدمه» و چند «فصل». این رساله که به نام «السراج المنیرة» نیز نامیده شده، آمیخته‌ای است از اصطلاحات فلسفی و کلامی به روش شیخی‌ها با اشاره به بعضی آیات و اخبار و تفسیر آیه نور، و بیشتر تعلق به خداشناسی و اثبات واجب دارد.

آغاز: بسمله، حمدله، صلات. و بعد، یقول العبد الاثیم، کریم بن ابراهیم: ان الذی یعبر عنه عند الحکماء بالوجود ثلاثة: احدها الوجود المطلق

انجام: فتدبر تفهم. فهذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه الرسالة ... حامداً مصلیاً مستغفراً. تمت ...

[دنا ۱۲۲۹/۶ (۵ نسخه)؛ فهرست کتب مشایخ ج ۲ ص ۱۷۵]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۶۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** من شهر ذی الحجة الحرام من شهور سنة تسع و ستین بعد المأتین و الالف حامدا مصلیا مستغفرا.تم.

خط: نسخ، کا: علی بن محمد کرمانی، تا: شنبه ۱۰ ذیحجه ۱۲۶۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۳گ (۹۷-۱۲۹)، ۲۲ سطر [ف: ۲ - ۶۴۲]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، کا: حاجی محمد، تا: ذیقعده ۱۲۷۱ق؛ با یادداشت محمد شیخ الاسلام بهبهانی (در آغاز) که این رساله در واقع شرح آیه نور است؛ ۳۴گ (۱پ-۳۴پ) [ف: ۱ - ۱۳۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۹۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی اصغر بن محمد صادق موسوی، تا: ۱۲۷۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۳گ (۱۱۳پ-۱۵۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۸ - ۹۳]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۶۲/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج ماشی، ۳۲ص (۳۸-۶۹) [ف: ۵ - ۱۸۲۵]

۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۸۳/۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل بقی هنا مسئلة فی بیان نسب تدرج النور فی الهواء ... بعد شییء بواسطة الاهیته التی

خط: نسخ خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا قهوه‌ای، ۲۳گ (۱۷۷پ-۱۹۹پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۴۵]

● الشمس المنیرة / حدیث / عربی

aš-šams-ul munīra

عمری ، حسن بن محمد، - ۶۵۰ق

'amrī, hasan ebn-e mohammad

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۶

آغاز: الموصوف بالکرم؛ **انجام:** فنقول قال الامام عزالدین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [الفبائی ۴ - ۳۷۴]

● الشمس المنیرة لتنویر البصیرة / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šams-ul munīra li-tanwīr-il baṣīra

المهدی، محمد بن احمد، ۱۰۴۷ - ۱۱۳۰ قمری

almahdī, mohammad ebn-e ahmad (1638 - 1718)

مؤلف در این کتاب اعتقادات خود را ــ که از ائمه زیدیه است ــ به طور بسیار مفصل می‌آورد و اهل سنت را رد می‌کند و به گفته‌های آنان پاسخ می‌گوید. کتاب دارای مقدمه بسیار طولانی است که در آن اثبات امامت به روش عقیده زیدی می‌نماید.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۲

آغاز: قال مولانا امیرالمؤمنین و سید المسلمین ... المهدی لدین الله ایده الله بعزیز نصره آمین: الحمدلله الذی له ملک السماوات و الارض؛ **انجام:** و الامام عزالدین اجاد بموضوعه هذا و نشر هذا الباب الواضح و البرهان القویم و الصراط المستقیم.

دارای مقدمه و مقداری از باب اول در اصول دین می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۲۲×۴۳سم [ف: ۳ - ۳۸]

● **الشمس المنیر فیما یتعلق بالاکسیر** / کیمیا / عربی
aš-šams-ul munīr fīmā yataʻallaq-u baˡ-iksīr
جلدکی، علی بن ایدمر، - ۷۶۲ قمری
jeldakī, ʻalī ebn-e aydamor (- 1361)
وابسته به: شذور الذهب = الشذور فی الصنعة = دیوان الشذور؛ انصاری مغربی، علی بن موسی (۵۱۵-۵۹۳)
رساله مختصری است در تحقیق اکسیر و بیان تقسیمات حجر. مؤلف در تبیین مطالب خود، اقوالی از صاحب «الشذور» را نقل نموده است. نام رساله در الذریعه «الشمس المنیر و المصحف الکبیر فیما یتعلق بالاکسیر» ذکر شده است. صاحب الذریعه نام این کتاب را «الشمس المنیر و المصحف الکبیر فیما یتعلق بالاکسیر» یاد کرده است. جلدکی در پایان این کتاب از کتاب دیگر خود، نهایة الطلب فی شرح المکتسب که در ۳ جلد است یاد کرده است.
آغاز: بسمله. اللهم انت مسبب الاسباب و مفتح الابواب و ملهم الصواب و الیک الرجع و المآب. قال الشیخ العالم برهان علی بن موسی القاسم الاندلسی ... فی قافیة الهمزة فی دیوان شذور الذهب: اذا ثلث المریخ بالزهرة امراء ...
انجام: کتابنا الموسوم بنهایة الطلب ... فا نافیه بسطنا القول و اتینا فیه باقیسة منطقیه و اصول طبیعیه ... و امتحان العمل فی درجه التدبیر فنسال الله تعالی المعون منه ... علی کل عسیر ... و بالاجابه جدیر
[دنا ۱۲۳۰/۶ (۷ نسخه)؛ الذریعه ۲۲۷/۱۴]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۳۸/۲
آغاز: برابر
در فهرست با عنوان «شرح دیوان شذور الذهب اندلسی» و ناشناس آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۱گ (۱۱-۳۱)، اندازه: ۱۲× ۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۵۸]
۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۷/۶
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «رسالة فی الکیمیاء» آمده؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۱۰۴ق؛ ۱۳گ (۵۵پ-۶۷پ) [ف: ۱ - ۲۱۰]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۰۶/۴
آغاز: قال الشیخ عزالدین ایدمر الجلدکی اعلم ان الحجر ینقسم عند القوم علی قسمین جوهری حار یابس ذکر و هذا القسم فله عندهم اسماء؛ **انجام:** فلیت شعری هل یکشف رجل بعدی یطلعه الله علی معرفة الحجر ما کشفته فی هذه الرسالة و هل یلخص و یوجز بعد ما لخصت و اوجزت فالله المستعان و علیه التکلان و الحمدلله.
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۱۱ق؛ مجدول مذهب، مصحح، محشی؛ جلد: مقوا، ۱۶ص (۲۳۵-۲۵۰)، ۲۹ سطر [ف: ۳۶ - ۱۶۲]
۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۷۳/۱۳
آغاز: بسمله، قال الشیخ عز الدین ایدمر الجلدکی اعلم ان الحجر ینقسم عند القوم علی قسمین جوهری؛ **انجام:** فهذا هو العمل الثانی یشبه الاول فی اکثر حالاته و یزید کل واحد منهما علی الاخر بوجوه والله اعلم.
کا: محمد عبد اللطیف، تا: ۱۳۲۸ق؛ کاغذ: هندی، جلد: پلاستیک ابری مشکی، ۴گ(۷۵-۷۸)، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۱۲ - ۳۲۵]
۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۵۳
آغاز: قال جابر فی تحمیر زیبق حتی یعود بعون الذهب؛ **انجام:** و ادفنه فی الزبل خانه ینمل فی ایام انشاالله تعالی ...
خط: نستعلیق ناخوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۱۲۰-۱۳۴پ)، ۲۳ سطر(۸/۵×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۸سم [رایانه]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۸۳/۱۱
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن خرمایی، ۲۴ص (۲۰۶-۲۲۹)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۱۵]
۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۰۷/۵
آغاز: قال الشیخ الامام الحکیم ... ان الحجر ینقسم عند القوم الی قسمین قسم جوهری حاریابس ذکرو هذا القسم له عندهم اسماء کثیرة
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان رساله نام آن «البدر المنیر فی شرح الاکسیر» آمده؛ جلد: تیماج زیتونی، ۶گ (۸۰پ-۸۵پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۷۲]

● **شمس النجوم** / هیئت / فارسی
šams-un nujūm
حسینی، محمد نصیر بن رضی الدین، ق۱۲ قمری
hoseynī, mohammad nasīr ebn-e razī-od-dīn (- 18c)
اهدا به: شاه سلیمان صفوی(۱۰۷۷-۱۱۰۵ق)
در نجوم در ۳۵ «باب».
آغاز: بسمله. حمد و سپاس مر صانعی را سزا است که نقاش قدرت به پرگار تصویر و دبیر بی نظیر فطرت او به قلم تقدیر سقف منقش را در عالم الامکان بی علاقه و ستون معلق بداشت.
[دنا ۱۲۳۰/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۹۸۲/۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۴۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** سلطان شاه سلیمان الموسوی الصفوی بهادر خان خلدالله ملکه و سلطانه الی قیام الساعة و ساعة القیام.
خط: نستعلیق، کا: محمد علی طبیب خوزانی، تا: ۱۲۸۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۶گ، ۱۸ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۵۳]

● **شمس الواصلین** / علوم غریبه / عربی

šams-ul wāṣilīn

در علوم غریبه و خواص حروف و جفر و طلسم و احضار ارواح و تسخیر جن و ستارگان است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۸۳

آغاز: هذا کتاب شمس الواصلین. بسمله و به نستعین و کیف لا و العارفون یقفون عن الاقتحام فی هذا البحر العظیم علی ساحل الاشارة؛ **انجام:** فاکتبنا مع الشاهدین و الحمد الله رب العالمین ... و سلام علی عباده الذین اصطفی من الله علینا (سپس فایده ایست بعربی از طلسم مصون ابی عبدالله از کتاب کشف الاسرار الربانیة فی شرح اللمعة النورانیة)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در ص ع جدول تاریخ پادشاهان ایران است از شاه اسماعیل تا محمد علی شاه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۱۱۵گ، ۱۹ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۳ – ۳۱۵۱]

● **شمس و سحاب** / ادبیات / فارسی

šams va sahāb

خواجوی کرمانی، محمود بن علی، ۶۸۹ – ۷۵۳ قمری

xājū-ye kermānī, mahmūd ebn-e ʻalī (1291 - 1353)

به نثر و نظم.

آغاز: حمد موفور و شکر نامحصور متخصص به درگاه احدیت و بارگاه صمدیت مالك الملکی که خورشید منیر که جمشید جهانگیر عالم بالاست

[دنا ۱۲۳۰/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴/۳۵۲/۳

خط: تعلیق، کا: اسماعیل بن ابراهیم بن عبدالله، تا: جمعه ۵ محرم ۸۲۱ق؛ مجدول، با پیشانی [سنا: ف: ۱ – ۱۷۹]

۲. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۵۰/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** اما اگر خواهیم که عرض عروض دهیم، و از بحور سخن رانیم ... بالفاظ کمنظوم اللئالی ...

خط: تعلیق خوش، کا: اسماعیل بن ابراهیم بن عبدالله، تا: ۸۲۱ق [نشریه: ۱ – ۱۴]

۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۳۵/۷

خط: تعلیق، بی‌کا، تا: ۸۲۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، مذهب، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳ – ۴۷۱]

۴. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۵۹۶۳/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** اما اگر خواهیم که عرض عروض دهیم، و از بحور سخن رانیم ... بالفاظ کمنظوم اللئالی ...

خط: نستعلیق، کا: محمد بن مطهر بن یوسف بن ابوسعید القاضی نیشابوری، تا: ۸۲۹ق، جا: هرات؛ جلد: میشن قرمز، ۴گ (۶۲۶ر– ۶۲۹پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۹×۲۴/۴سم [ف: ۹ – ۱۱۴]

← شمسه و قهقهه ← محبوب القلوب

● **شمس الهدایة** / شعر / فارسی

šams-ul hidāya

مثنوی است در ولایت و امامت.

آغاز: بنام خالق فرد توانا ×× سمیع وصانع بی چون دانا / پدید آرنده امساء مبصا ×× کریم وقا درارباب اشیا ...

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۲۰/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** صبوری رنج دیرین را نمودم ×× که تا این تلخ را شیرین نمودم / چه امر این در پرمایه درکنج ×× هزار سیصد از هجرت بد وپنج

خط: نستعلیق، کا: ملا غلامعلی شیرازی، تا: ذیحجه ۱۳۰۵ق؛ جلد: مقوا، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۳ – ۱۲۹۲]

● **شمس الهدایة و قالع الضلالة** / کلام و اعتقادات / فارسی

šams-ul hidāya wa qāliʻ-uḍ ḍalāla

خان ملاخان، شمس الدین محمد بن ابراهیم، ق۱۳ قمری

xān mollā-xān, šams-od-dīn mohammad ebn-e ebrāhīm (- 19c)

اهدا به: قاضی فیض الله (فرزند مؤلف)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۹ق

کتاب در مطاعن و احتجاجات و رد بر شیعه است؛ دارای یك «مقدمه» و چهار «فصل» و «خاتمه»: مقدمه در ذکر فرق اهل تشیع؛ فصل ۱. عقاید طایفه امامیه و فرقه اثنی عشریه؛ ۲. رؤیت حق تعالی؛ ۳. بیان اثبات خلافت عمر؛ ۴. ذکر بعضی از مطاعن و مسائل مردوده؛ خاتمه در ایراد مسائل باطله.

آغاز: بسمله بعد از حمد وسپاس نامحدود ملك علام و درود بی قیاس و نامحدود بر جناب سید الانام و بر آل و اصحاب کرام و مصابیح الظلام الی یوم القیام می‌گوید بنده جانی امیدوار ...

انجام: اگر کسی هست همین قدر بس است که نسبت کفر باصحاب کفر محض است و علی الله التوکل و الاعتماد فی المعاش و المعاد

[نسخه‌های منزوی ۹۶۷/۲؛ دنا ۱۲۳۰/۶ (۶ نسخه)]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۸۲-۱۷/۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** در تحقیق رؤیت بدانکه چون باصره مقابل به مبصر شود صورت مبصر در باصره می‌افتد ... و حق تعالی بعد از مقابله خلق می‌نماید علم و کشف را درنفس ناطقه.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰۴گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۵ – ۲۷۲۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۹۳-۷/۹۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: پاک اسدالله بن علی اکبر، تا: ۱۲۰۹ق؛ با علامات بلاغ، مصحح، محشی از ابوطالب حسینی دام ظله؛ ۱۱۹گ، ۷–۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۵ – ۲۷۲۱]

۳. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۷۸
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: عباس بن محمد علی، تا: محرم ۱۲۵۹ق؛ ۹۱گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: – ۶۴]

۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۰۱
آغاز: حمد بی حد مر خالقی را سزاست که از پشت افلاک تا روی تخته خاک جز وی از اقطار مملکت او است؛ **انجام:** اللهم اغفر لی و لوالدی و لاستادی و لجمیع المومنین و المومنات برحمتک یا ارحم الراحمین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سلخ رجب ۱۲۶۲ق؛ ۱۹۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ – ۱۷۷]

۵. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۰۳
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد حسین، تا: جمعه ۱۸ رمضان ۱۲۹۱ق، حسب خواهش کربلائی میرزا آقا کوچک؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۸گ، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: – ۸۰]

۶. قم؛ لاجوردی، سید مهدی؛ شماره نسخه:۲۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۰ ربیع الاول ۱۲۹۱ق، از عبدالرضا بن عبدالحسین هردنکی [چند نسخه-ف: – ۱۰۷]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۶
آغاز: حمد بیحد مر خالقی را سزاست که از پشت افلاک تا روی خاک جزوی از اقطار مملکت اوست؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ ۷۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۴ – ۲۰۱]

● **شمس الهدی لمن شک أو سها** / فقه، شعر / عربی
šams-ul hudā li-man šakk-a ’aw sahā
شوشتری، عبدالرحیم بن محمدعلی، ۱۲۲۶–۱۳۱۳قمری
šoštarī, ‘abd-or-rahīm ebn-e mohammad ‘alī (1811-1896)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۸ق
منظومه‌ای است در ۲۵۶ بیت مشتمل بر احکام شک و سهو نماز طبق فتاوای مراجع عصر ناظم.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۶۳/۲
آغاز: یحمد ربه القدیم الازلی ×× عبدالرحیم بن محمد علی / مصلیاً علی الرسول الکامل ×× و آله و صحبه الاماثل؛ **انجام:** و ربما الکبیر فی الشهادة ×× یجعل أقوی تمت الافادة / فی المائتین أثر ألف کامنة ×× مع الثمانین و ضم الثامنة
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۸ق؛ جلد: مقوایی، ۲۳گ(۷۰پ–۹۲ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۱ – ۶۷]

● **شمس الهندسة** / هندسه / فارسی
šams-ul hindisa
شمس الامراء محمد فخرالدین، – ۱۲۷۷ قمری
šams-ol-omarā’ mohammad faxr-od-dīn (- 1861)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۷۴
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛با اشکال هندسی دقیق؛جلد:گالینگور زرشکی، ۱۰۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۲۰- ۳۷۶]

← الشمسیة > القصیدة الهائیة
← شمسیه > رسالة الشمس

● **شمسیه** / عروض و قافیه / فارسی
šamsīye
حسینی حالی، حسن، ق۱۰ قمری
hoseynī hālī, hasan (- 16c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۸۵/۱
آغاز: ای نام تو ورد جان هر قافیه سنج ×× با ذکر تو دل رسته ز قید غم و رنج؛ **انجام:** شمسیه چو کرد تسمیه تاریخش ×× شمسیه ساقی نقی کرد رقم
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۹ ربیع الاول ۱۳۰۳ق؛ روی برگ اول یادداشتی از سقراط الملک به سال ۱۳۳۲ق در خدمت آقا سید عباس؛ جلد: تیماج قرمز، ۷گ (۱پ–۷ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۲۸ – ۲۶۱]

● **شمسیه** / طب / فارسی
šamsīye
طبیب، محمد بن نعمة الله، ق۱۰ قمری
tabīb, mohammad ben ne‘mat-ol-lāh (- 16c)
تاریخ تألیف: ۹۷۷ق
نویسنده می‌گوید: از بدایت عمر الی یومنا هذا به جان خواهان علوم طبیعیه بودم خصوصاً علوم طب که به موجب حدیث نبوی ... و چون به توفیق سبحانی و تأیید یزدانی فی الجمله مطالعه بعضی کتب طبیه به حصول پیوسته بود خواست که منتخبی به زبان فارسی بیان نموده ... و این کتاب را که نامش شمسیه آمد از کتب معمول علیها و معمول بها انتخاب کرد. کتاب شامل نه «مقاله» است و هر مقاله دارای چند «باب» است: مقاله ۱. تدبیر حفظ بدن به حسب فصول؛ ۲. تدبیر اطفال مرضعه و معالجه امراض که در حالت رضاع بر مزاج ایشان طاری گردد و تدبیر آنکه از حد رضاع تجاوز نموده باشد؛ ۳. امراض حادثه از فرق

تا قدم؛ ۴. علل ظاهره؛ ۵. حمیات؛ ۶. احتیاط کردن از زهرها و یاد کردن انواع سموم به طریق کلی و قانون علاج آن و داروهای زیانکار معدنی و نباتی و حیوانی و علاج آن؛ ۷. در گزیدن حیات و جانوران زیانکار و تدبیر دندان حشرات؛ ۸. در گزیدن ماران و مردم و سگ و غیر آن؛ ۹. ادویه مرکبه.

آغاز: بسمله، لطایف حمد و ثنا خدائی را سزاست که آفریننده عقول و ارواحست و هست کننده اجسام و اشباح.

انجام: و بعد از آن، در سرکه اندازند و از آنجا بیرون آورده در عصاره نعناع افکنند آنمقدار که ریزه ریزه شود.

[دنا ۱۲۳۱/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۵۲۳/۵]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی بن مفید اصفهانی، تا: جمعه ۱۲ محرم ۱۲۷۲ق؛ پایان نسخه: «نوشته شد این نسخه از نسخه‌ای که نوشته بود مصنف آن را بخط خود در هر مکان بتاریخ دوشنبه شهر رمضان فی سنه ۹۷۷ مصنف و راقم نسخه عتیق محمد بن نوربخش الحسینی ... کاتب نسخه جدید علی بن محمد مفید الاصفهانی و احسن احوالها فی النشأتین»؛ کاغذ: دولت آبادی، ۳۰۰گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۴۸۳]

● **شمسیه** / نحو / فارسی

šamsīye

موسوی، محمد بن ابی الحسن، ۹۶۳ - ۱۰۴۳ ؟ قمری

mūsavī, mohammad ebn-e abe-l-hasan (1556 - 1634)

اهداء به: شمس الدین محمد (فرزندش)

تاریخ تألیف: ۱۲ ربیع الاول ۹۹۱ق

رساله مختصری است در بیان قواعد نحوی، در یک «مقدمه» در تعریف نحو و سه «مقصد»: در اسم در مقدمه و دو فصل و خاتمه، در فعل در مقدمه و ده بحث، در حرف در مقدمه و دو فصل.

[الذریعه ۱۴: ۲۳۰؛ ریحانة الادب ۴: ۴۴؛ دنا ۱۲۳۱/۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۱۸

آغاز: یا من رفع بناء الکلام بنحو الارشاد؛ **انجام:** سید الانس و الجان.

خط: نسخ، کا: امیر سید علی بن ابی طالب رضوی قمی، تا: ۲۵ ربیع الاول ۱۰۰۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۹۲گ، ۱۷ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۷ - ۵۹]

● **شمسیه** / طب / فارسی

šamsīye

مسعود بن منصور بن احمد

mas'ūd ebn-e mansūr ebn-e ahmad

دارای «مقدمه» و پنج «مقاله» و «خاتمه»: مقدمه در بیان حفظ صحت بر دو قسم؛ مقاله ۱. تدبیر حفظ صحت ضروری با شش باب؛ ۲. تدبیر حفظ صحت در هر سنی، با پنج باب؛ ۳. مسافران در سه باب؛ ۴. حفظ و صحت هر یکی اعضأ رئیسه و شریفه و غیرهما، دارای پانزده باب؛ ۵. (عنوان ندارد).

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۱۳/۲

آغاز: بسمله، حمد بی نهایت و مدح بیغایت حضرت با عظمت پادشاهی را سزد که جواهر عقلی را ابداع فرمود و اجرام فلکی را از جواهر عقلی اختراع کرد ... اما بعد چون بر قاطبه حکمای بنی آدم؛ **انجام:** نفع است و الله تعالی اعلم ختمت رسالتی و اجرت مقالتی و نفخت من مفتحه الی فتخمه ... صبح الایمان ما ترادف الشهور ... فواید مصنفها حررهها اقل عبادالله مسعود بن منصور بن احمد ... الطبیب اصلح الله شانه تمت

خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن حالی، تا: جمادی الاول ۱۰۶۶ق؛ ۱۰۹گ (۱۶۳پ-۲۷۱پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۳۴سم [ف: ۲ - ۲۸۴]

● **شمسیه** / شعر / فارسی

šamsīye

حکیم باشی، داود بن میرزا محمد، ق۱۴ قمری

hakīm bāšī, dāvūd ebn-e mīrzā mohammad (- 20c)

به نظم در مدح و منقبت علی ابن ابیطالب، حضرت رسول، حضرت فاطمه، امام حسین و غیره می‌باشد.

تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۲۸

آغاز: بسمله ... قصیده و دیباچه کتاب شمسیه کلام استمدادی از جهة مطالب و به نظم آوردن؛ **انجام:** همی که بخواهی بود آشکار×× دو پنج و سه صد یکهزار و چهار فی سنه ۱۳۱۴

خط: شکسته نستعلیق خوب، کاتب = مؤلف (احتمالاً)، تا: ۱۳۱۴ق؛ افتادگی: وسط؛ احتمالاً در خلخال قریه زاویه سادات تحریر شده باشد؛ کاغذ: فرنگی حنایی، جلد: مقوایی مذهب، ۱۹۰گ، ۱۴ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: - ۱۱۹]

● **شمسیة** / هیئت / ترکی

šamsīya

ماه‌های رومی را به ترتیب (آذر، نیسان، ایاز و ...) ذکر و برای ایام هر ماه احکامی را از نحوست و سعودت بیان می‌کند، و احکام اتفاقات واقعه در هر ماه از قبیل کسوف، خسوف و ... را نیز ذکر می‌کند.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۹۲/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد مؤلف شمسیه ایدرکه بو کتابی جعفر صادق رضی الله عنه و جعفر صادق ارین پیغامبران و لقمان و دانیال علیهمااسلام و افلاطون و فیلسوف؛ **انجام:** و خرابلك اوله و هم زمستان کوجلو اوله و یوینکالر بیحد طوکا و جوان و کنج بیحد هلاك اوله تمت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ ربیع الاول ۱۱۸۰ق؛ با سرلوح با کتیبه، مجدول، از برای محمود پاشا؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۰۴ص ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: – ۳۷۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۰۴/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ – ۷]

● **شمسیة** / هیئت / ترکی

šamsīya

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۲۳/۱

آغاز: کتاب شمسیه. بسمله. و به نستعین. راویان اخبار و ناقلان اسرار سؤیله روایت ایتمشلر کم مثلا بریلی درت فصل ایتمشلر در بورسیمله بیان اولور اول فصل یازدلرا کنجی فصل یای درلر اوچنجی فصل یا کوردرلر دردنجی فصل قیش درلر؛ **انجام:** ساعت اولور (تمت رساله شمسیه)

خط: نسخ، کا: مذنب شاعر، تا: ۱۲۴۹ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵ص (۱–۱۵)، ۱۰ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۹ – ۱۳۱۹]

● **الشمسیة** / حساب / عربی

aš-šamsīya

از: سرفراض (فراز). چون تعلیم علم فرایض محتاج به شناخت و فراگیری علم حساب داشته، مؤلف رساله حاضر را با استفاده از آنچه از ثقات شنیده گرده آورده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۴۲/۴

آغاز: الحمدلله الذی جعل الموت سببا لوصال العاشقین و جعل الحیاة واسطة لفراق المحبوبین لان الموت یوصل الحبیب الی الحبیب؛ **انجام:** فالحاصل من هذا الضرب انما هو فث الصورة المقسوم بعینها فعلم ان عمل القسمة صحیحا و هکذا القاعدة فی جمیع الصور من القسمة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۶گ (۲۳ر–۳۸پ)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۰ – ۲۵]

● **شمسیه** / هیئت، طبیعیات / فارسی

šamsīye

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۷۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ مجدول، روی برگ اول نام کتاب به خط سید محمد جزائری با اشاره به اینکه مؤلف ایرانی ساکن قسطنطنیه بوده آمده؛ در هشت برگ آغازین جدول‌های نجومی پراکنده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ – ۱۳۴]

● **شمسیه** / هیئت / فارسی

šamsīye

تا نیمه احکام ماه شباط (۱۲) را دارد. در این رساله احکام و آثار نجومی خسوف و بر آمدن ستاره‌ها و قوس و سرخی آسمان و آتش و باران و تگرگ و گرد سرخ و سخت و سیاهی و باد و زمین لرزه و مانند اینها در هر یک ازماههای رومی یاد شده است.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۹۷/۲ – ج

آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد مؤلف این نسخه شمسیه از کتبهای معتبر مثل اقوال ادریس پیغمبر و دانیال پیغمبر و حضرت امام جعفر صادق ... و از حکمای متقدمین مثل لقمان و افلاطون و ارسطالیس ... اخذ و انتخاب کرده ند؛ **انجام:** خطر بسیار شود و اگر

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۷۴گ (۱۳پ–۸۶پ) [ف: – ۱۵۶]

● **شمسیة التصاریف** / صرف / فارسی

šamsīya-tut taṣārīf

نود و دو درس است در قواعد صرف، گویا تنظیم شده برای مدرس کلاسی و گرفته شده از کتاب «صرف» سید میر شریف گرگانی.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۳۵

آغاز: الحمدلله و الصلاة علی رسول الله و علی آله آل الله، درس اول، بدانکه هر صدائی که از دهن بیرون آید و معتمد بر مخرج فم بوده باشد آنرا لفظ گویند؛ **انجام:** گاه باشد که لازم را متعدی کنند چون سار زید و سایرته و خرج زید و استخرجته

خط: نستعلیق، کا: محمد علی انصاری، تا: ۲۱ صفر ۱۳۲۲ق؛ جلد: مقوایی، ۵۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۵ – ۳۶۷]

← شمسیة الحساب ≻ الشمسیة فی اصول الحسابیة
← شمسیة الحساب ≻ شرح خلاصة الحساب

● **شمسیة الحساب (فائدة من)** / ریاضیات / عربی

šamsīya-tul ḥisāb (fā’idat-un min)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۵۹/۱–ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Add. 23570؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۲-۷) [فیلمها ف: ۱ - ۶۰۳]

● **شمسیه ظهوریه** / عرفان و تصوف / فارسی

šamsīye-ye zohūrīye

مجدالاشراف، محمد بن ابوالقاسم، ۱۲۴۶؟ - ۱۳۳۱؟ قمری

majd-ol-ašrāf, mohammad ebn-e ab-ol-qāsem (1831 - 1913)

نامه‌ای است از میرزا جلال الدین ذهبی ملقب به مجدالاشراف که در ابتدا متضمن تحقیقی است در خلقت و روش شیعه مخصوصاً طایفه ذهبیه و در آخر هم تمجیدی از مستوفی الممالک کرده است که مالیات شاهچراغ را بخشیده است.

آغاز: سپاس بیرون از حد قیاس سزاوار کبریای آن کسی که بطونش مجهول.

[دنا ۱۲۳۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۶۱۷/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۰۱/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و العجز عن درک الادراک ادراک قدتمت بعون الله و عنایاته.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۴گ (۳۵۰پ-۳۵۴پ)، ۱۴ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۷۰۶]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۲۹/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** از دست و زبان که بر آید ×× کز عهده شکرش بدر آید و العجز عن درک الادراک، ادراک.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۶ص، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۳۲۱]

● **الشمسیة فی اصول الحسابیة = شمسیة الحساب** / ریاضیات / عربی

aš-šamsīya fī usūl-il ḥisābīyya = šamsīya-tul ḥisāb

نظام الاعرج، حسن بن محمد، - ۷۲۸ ؟ قمری

nezām-ol-a'raj, hasan ebn-e mohammad (- 1328)

اهدا به: شمس الدین محمد بن جمال الدین ابراهیم بن محمد طبسی

یک دوره علم حساب قدیم است؛ شامل «مقدمه» و دو «فن»: مقدمه دارای دو «فصل»: ۱) تعریف حساب و موضوع و تعریف عدد و اقسام آن، ۲) صور و مراتب اعداد؛ فن ۱. در آنچه متعلق به اصول حساب است، دارای دو «باب»: ۱) حساب اعداد صحیح جمع و تفریق و ضرب و تقسیم، ۲) حساب کسر، دارای شش «فصل»؛ فن ۲. در آنچه مربوط به فروع حساب است در چهار «باب». در دیباچه می‌گوید که دیری بود می‌خواستم کتابی در این باره برای خودم و دانشجویان بنویسم و گرفتاری‌ها نمی‌گذاشت تا این‌که در سفری فرصتی به دستم آمد و بدین رساله پرداختم. در پایان می‌نویسد که نزد شمس الدین محمد بن جمال الدین ابراهیم بن محمد طبسی رسیدیم و او این رساله را بدید و پسندید و دستور داد که حساب خطائین و حساب وزن اعمال را بر آن بیافزایم. سپس شاگرد مؤلف حمزه بن علی مشهور به سعد بیهقی مبحث استخراج مفردات را به رسم تکمیل فائده نگاشت و الحاق نمود. قابل ذکر آنکه خلاصة الحساب شیخ بهایی از همین کتاب اخذ و تلخیص شده است.

آغاز: الحمد لله الفرد بلا ند المنزه عن الزوج و الضد، لا مرکب له فینحل و لا اول له فیعلل ... و بعد ... یقول الحساب علم لا یکاد یکاد یستغنی عنه طلاب و الآداب ...

انجام: و العمدة هی ما ذکرنا و التوفیق من الواهب الوجود و مفیض الخیر و الجود، و الحمد لله رب العالمین.

[الذریعة ۲۲۹/۱۴؛ دنا ۱۲۳۱/۶-۱۲۳۳ (۶۹ نسخه)؛ ریحانة الادب ۲۰۸/۴-کشف الظنون ۱۰۶۲/۲؛ روضات الجنات: ۲۲۴؛ الاوقاف العامة الموصل ۱۶۸/۳]

شرح و حواشی:

۱- تذنیب؛ نظام الاعرج، حسن بن محمد (-۷۲۸)
۲- ذیل شمسیة الحساب = ذیل الشمسیة = المسائل الست؛ آذری طوسی، حمزة بن علی (۷۸۴-۸۶۶)
۳- شرح الشمسیة فی اصول الحسابیة؛ کوبنانی، ابواسحاق (-۸۸۶)
۴- شرح الشمسیة فی الحساب؛ بیرجندی، عبدالعلی بن محمد (-۹۳۴)
۵- شرح الشمسیة فی اصول الحسابیة
۶- شرح الشمسیة
۷- حاشیة الرسالة الشمسیة

۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۹/۱

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بغدادی، تا: دوشنبه ۷ جمادی الثانی ۷۲۸ق؛ با شکل‌های هندسی بسیار دقیق، مصحح، مجدول؛ ۱۱گ (۲پ-۱۲ر)، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱ - ۱۶۸]

۲. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۲۶/۱

خط:نستعلیق، کا: عمر بن محمد بن علی نهاوندی معروف به اقطع، تا: ۷۹۰ق؛ ۳۰گ (۱-۳۰)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۶۴/۴-ف

نسخه اصل: نسخه آقای حسن نراقی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ ربیع الاول ۸۳۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۸گ (۸۲پ-۱۱۹پ)، ۱۹ سطر(۸×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [فیلمها ف: ۲ - ۱۸۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۶/۳

آغاز: ... الفصل الثالث فی القسمة ... الثلثة خارج القسمة و إن کان أقل نقصناه من بقیة البقیة و یعمل مع باقی منها العمل السابق إلی أن ینتهی إلی أعظم مفرداً إذا ضرب فی المقسوم علیه کان الحاصل مساویاً؛ **انجام:** علی الثلثة نصف عدد الاشیاء بلغ عشرة و

هو الشیء فهذه قوانین إذا اتفقت حفظها ملکت زمام استخراج مطالب شریفه فی الحساب و هو الموفق للصواب.
خط: نسخ، کا: أبو اسحاق بن علی بن نصرالله سنجانی سلطانی، تا: شعبان ۸۴۱ق، جا: هرات؛ افتادگی: آغاز (بخش‌هایی از آغاز نسخه (باب اول) افتاده)؛ مصحح، محشی با نشان‌های «۲»، «ع»، «ق» سمعت من الاستاد شهاب الملة و الدین مدظله «۱۲»، «۳»، «هـ»، و ... از کتاب‌هایی چون «لباب، صحاح، و ...»، در انجام نسخه فایده ای در ضرب و تقسیم آمده است نیز پس از آن (برگ پایانی) رسالة المسائل المستخرجة من المسائل الست الجبریة آمده؛ کاغذ: شرقی، ۴۶گ (۱۹۱ر-۲۳۶ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۸/۵سم [ف: ۳۵ - ۱۸۰]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق ریز، کا: عبدالعلی شیعی بن عبدالله، تا: ۸۴۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰۲ص (۱-۱۰۲)، ۱۹ سطر (۱۱×۷/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۶۳۵]

۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۸۳

خط: نستعلیق، کا: عین شاه عین الدین مشهدی، تا: شنبه ۲۷ ذیقعده ۸۵۱ق؛ محشی با نشان «صحاح، لباب، شرح بهائیه، جامع، ن هـ»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۳۴گ، ۲۱ و ۲۳ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: - ۶۰۰]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۴۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حیدر ابرقوهی، تا: پنج‌شنبه ۲۱ صفر ۸۶۳ق، جا: مکه مکرمه؛ کاغذ: شرقی، ۷۹گ (۱پ-۷۹ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۵×۱۱سم [ف: ۳۳ - ۵۹۹]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۲۹/۱-ف

نسخه اصل: بادلیان Su. Seld. 44؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۹۲ق؛ ۲۵ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۶۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با تذنیب که شامل شش صفحه است؛ واقف: حاج سیدرضا زنجانی، آبان ۱۳۴۵؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج بنفش، ۵۴گ، ۱۷ و ۱۸ سطر (۱۱/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۲سم [ف: ۸ - ۲۳۱]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** ملکت زمام استخراج مطالب شریفة فی فن الحساب و هو الموفق للصواب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: پارچه‌ای، ۵۹گ، ۱۷ سطر (۶× ۱۴)، اندازه: ۱۴/۸×۲۳/۳سم [ف: ۸ - ۲۳۱]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۴۳/۱-۲۷/۱۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهذه قوانین اذا اتقنت حفظها ملکت زمام استخراج مطالب شریفة فی فن الحساب وهو الموفق للصواب تم بحمدالله الملک الوهاب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دوبار مقابله و تصحیح شده؛ ۵۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۲۲]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۶۴/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۷ سطر [ف: ۵ - ۴۵۵]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ملکت زمام استخراج مطالب شریفه فی فن الحساب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا اواخر قرن ۱۰؛ محشی بدون نشان گویا از مؤلف؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۱۹۴ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۹ - ۹۰]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۸۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ یا قرن ۱۰؛ مصحح، مقابله شده با نسخه تصحیح شده توسط مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۳گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۲۰ - ۳۸۱]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۶۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** استخراج مطالب شریفه فی فن الحساب، و هو الموفق للصواب.

خط: تحریری، کا: قطب الدین خسرو شاه میبدی، تا: شعبان ۹۰۷ق؛ جلد: چرم قهوه‌ای مذهب، ۷۱ص (۱-۷۱)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴۷/۱ - ۲۰۱]

۱۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۷۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۱۴ق؛ تملک: جواد بن مرتضی حسینی طباطبائی، نور الدین آقا رحیم؛ ۱۲۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۱۶۹]

۱۷. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۸۳/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۳۱ق؛ ۶۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۱۳]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۲۲/۱

خط: نستعلیق، کا: ابوذر سلمان بن احمد شریف فالی، تا: ۹۴۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۴۲گ (۲پ-۴۳پ)، ۱۹ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۹ - ۱۴۹۸]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۷۴/۱

آغاز: الفصل الاول فی تعریف الحساب و بیان؛ **انجام:** مطالب شریفه فی فن الحساب

خط: نستعلیق، کا: معین الدین محمد بن احمد، تا: ۹۵۹ق؛ فاقد دیباچه و خطبه است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج زرشکی، ۹۴ص (۲-۹۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۹ - ۶۰]

۲۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۳/۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علاء الدین محمد بن حسین حافظ قاری، تا:

شعبان ۹۶۵ق؛ کتاب مشوش است؛ جلد: تیماج سبز، ۸۴گ (۱۳۰پ-۲۱۳پ)، اندازه: ۸/۵×۱۷سم [ف: ۴ - ۲۹۹]

۲۱. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۱۶/۱

کا: محمد ناصر ... شامی دمشقی، تا: شنبه ۲۹ جمادی الثانی ۹۶۶ق؛ ۶۹گ (۱پ-۶۹ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۹۵]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۶۶/۱

خط: نسخ، کا: بهاء الدین (محمد) بن حسین بن عبدالصمد جباعی حارثی همدانی، تا: شنبه ۱۶ صفر ۹۶۷ق؛ مصحح، محشی، مجدول؛ تملک: کاتب (شیخ بهائی)، محمد حسین بن ... السلطنة به سال ۱۳۱۷ق در اصفهان؛ جلد: تیماج قرمز، ۸۲گ (۶پ-۸۷ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲۰ - ۱۳۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۲۱/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۲۹]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۹۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال ۹۶۸ق؛ تملک: محمد علم الهدی (فرزند فیض کاشانی)؛ مهر: «جمال الدین اسحاق»، «ابوتراب الفیضی»، «صدر الدین محمد بن عبدالباقی الفیضی»، «محمد هادی الفیضیی»؛ ۵۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲۳ - ۱۵۷]

۲۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی خان بن محمد، تا: شنبه ۱۴ شوال ۹۶۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰گ، ۲۳ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۷۲۳]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲۰۰

آغاز: موجود: اذا کانت مشبهة بالنور فی الظهور؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۷۵ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۸۴/۳

خط: نستعلیق، کا: حسین بن سید محمد خلخالی، تا: ۱۴ رمضان ۹۷۶ق، جا: شیراز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴گ (۸۴پ-۱۰۷ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۵۴]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:ذیل ۶۳

آغاز: تذنیب انه کان من جنس الاتفاق بعد طول الفراق انی استعدت بالمعاودة الی جناب الملك الاعظم ... شمس الملة و الحق و الدنیا و الدین جمال الاسلام ... محمد بن الملك الاعظم السعید المغفور ... جمال الحق و الدین ابراهیم بن محمد الطبسی ... و التفت خاطره العاطر الی مطالعه هذه الرسالة ... فاشار مدالله ظله ... ان الحق بها حساب الخطائین و حساب وزن الاعمال ... فاقول اما حساب لخطائین فمعناه؛ **انجام:** برابر

حساب الخطائین و حساب وزن الاعمال؛ خط: نسخ، کا: صدرالاسلام بن ابوالموالی، تا: یک‌شنبه ۱۵ رجب ۹۸۲ق، جا: دارالسلطنه شیراز؛ محشی با نشان «مفتاح» که به نظر می‌رسد از مفتاح الحساب غیاث الدین جمشید کاشانی نقل گردیده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۶۷پ-۷۱پ)، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۰)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [میراث شهاب: س۱۲ ش۳و۴ - ۲۲۱]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: صدر الاسلام بن ابو الموالی، تا: ۱۷ رجب ۹۸۲ق، جا: دار السلطنه شیراز؛ جلد: مقوایی، ۷۱گ (۱پ-۷۱پ)، ۱۲ سطر، اندازه:۱۲ × ۱۸سم [ف: ۱ - ۷۴]

۲۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۹ ـ د

خط: نسخ، کا: محمد مرشد بن محمد حسینی، تا: ۹ جمادی الثانی ۹۸۳ق، جا: نجف اشرف، برای شیخ حسن پسر شهید ثانی؛ محشی، درصفحه عنوان آمده: «من کتب العبد ... حسن بن زین الدین بن علی عاملی ـ من وقف الوالد قدس سره علی نهج وقف جدی لخزانة کتبه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۶۹گ، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۴۴]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۰۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۴ ذیحجه ۹۸۵ق؛ جلد: تیماج سبز، ۴۶گ (۱۳۱پ-۱۷۶ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۵ - ۶۶]

۳۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۶۳/۳

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالرزاق بن مکی، تا: جمعه ۱۵ جمادی الاول ۹۹۱ق؛ با این یادداشت درباره کاتب: منظور از محمد بن عبدالرزاق شیخ خیر الدین است، با یادداشت دیگر درباره او بر برگ نخست مبنی بر این‌که او از نوادگان شهید اول است؛ ۴۸گ (۱۲۵-۱۷۲) [ف: ۳ - ۶۲]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۰/۲-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا بیك بن حسن حسینی، تا: ۹۹۴ق؛ تملك: محمد مقیم بن حافظ غیب علی الاردبیلی؛ کاغذ: اصفهانی، نخودی، جلد: تیماج قرمز، ۶۶ص (۱۶۱-۲۲۶)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۳ - ۲۸]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۵۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهذه قوانین اذا القنت حفظها ملکت زمام استخراج مطالب شریفة فی فن الحساب و هو الموفق للصواب

خط: نستعلیق، کا: محسن بن سید محمد مشهدی، تا: جمعه ۱۵ شعبان ۹۹۹ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: پارچه‌ای، ۱۰۰ص (۱-۱۰۰)، اندازه: ۱۱/۴×۲۰/۵سم [ف: ۸ - ۴۰۲]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری؛ ۸۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۸ - ۹۰]

۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۷۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی ترمه، جلد: تیماج عنابی، ۷۱ص (۱-۷۱)، ۱۸ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۹ - ۱۶۴]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۷۶/۲

انجام: و اعلم انا اذا اردنا ان نضرب کذا جنسا فی کذا جنس فهناك شیئان احدهما ان الحاصل من ضرب الجنس الاول فی عدد الجنس الثانی ای عدد و هو الآخر ان الحاصل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با اشکال هندسی، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱گ (۹۲پ-۱۲۲پ)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۰ - ۵۱]

۳۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۹۴/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۹۳]

۳۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲ - د

خط: نسخ، کا: مولانا حبیب الله بن ملا حسنعلی، تا: قرن ۱۱؛ واقف: حبیب الله بن حسنعلی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۳۲گ، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: - ۳۹۳]

۳۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۱۴

آغاز: ... الفصل الثالث فی القسمة وهی طلب عدد نسبة الی الواحد کنسبة المقسوم الی المقسوم علیه؛ **انجام:** برابر

ده برگ از ابتدا افتاده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، محشی؛ ۷۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۳]

۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۸۸/۱

خط: نسخ، کا: حسن بن عزالدین بن خلیفه حسنی حلی، تا: قرن ۱۱؛ ۱۴ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۹۱]

۴۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۲۰/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۴۵گ (۵۷ر-۱۰۱ر)، ۱۵ سطر (۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: - ۳۷۱]

۴۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ناقص؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۳۴]

۴۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۸۷/۳

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷ - ۲۳۶]

۴۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۵۴/۴

خط: نسخ، کا: محمد امین بن رحمت الله، تا: ۸ صفر ۱۰۲۲ق؛ ۲۹گ (۹۳پ-۱۲۱پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲ - ۷]

۴۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۲۴/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد امین بن طهماسب قلی اصفهانی، تا: ۲۰ صفر ۱۰۲۳ق [ف: ۶ - ۲۳۶]

۴۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۹۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهذه قوانین اذا اتعبت حفظها ملکت رقام استخراج مطالب شریفة فی فن الحساب.

خط: نستعلیق، کا: محمدحسین، تا: ۲۵ ذیحجه ۱۰۲۴ق؛ مصحح؛ ۹۳گ(۱پ-۹۳)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۱]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد تقی بن فقیه محمد اصمعی چیولی، تا: چهارشنبه ۳ صفر ۱۰۳۷ق؛ فاقد تکمله سعد بیهقی است؛ واقف: فاضل خان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۵ سطر [ف: ۱۸ - ۹۱]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۲۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهذه قوانین اذا اتقنت حفظها ملکت زمام استخراج مطالب شریفة فی فن الحساب و هو الملهم للصواب و الیه المرجع و الماب.

کا: اسمعیل بن محمد بن نصار، تا: سه‌شنبه ۳ جمادی الاول ۱۰۴۵ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: حنایی و نخودی، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۸ - ۱۰۷]

۴۹. مشهد؛ صحت، رضا (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

تکمله را ندارد؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد بن نصار، تا: سه‌شنبه ۳۰ جمادی الاول ۱۰۴۵ق، جا: اصفهان [نشریه: ۷ - ۵۵۹]

۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۵۳/۱-۵۱/۱۱۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: جمعه ۱۸ جمادی الثانی ۱۰۷۱ق؛ ۵۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۲۱]

۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۴۸/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهذه قوانین اذا اتفقت حفظها ملکت زمام استخراج مطالب شریفه فی فن الحساب ...

خط: نستعلیق ناخوانا، کا: محمد صالح بن محمد شریف، تا: ۱۰۷۶ق؛ مصحح، محشی با علامت شرح؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۴گ (۶۹پ-۱۱۲)، ۲۱ سطر (۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۲۰/۳سم [ف: ۱۹ - ۱۷۹]

۵۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهذه قوانین اذا اتفقت حفظها تلك زمام استخراج مطالب شریفه ...

دارای یک مقدمه و دو باب و چند فصل و مقدماتی دیگر ضمن ابواب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ جلد: چرمی، ۵۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵ [ف: ۲ - ۷۳۹]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۴۱/۱

خط: نسخ، کا: محمد یوسف بن محمود، تا: ۱۰۸۱ق؛ با اشکال هندسی، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۱۶۴ص (۲-۱۶۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۰۹]

۵۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۷/۱

خط: نسخ، کا: عبدالله، تا: اواخر شعبان ۱۰۸۳ق، جا: دلیجان اصفهان؛ با اشکال ریاضی، محشی با علامت و شرح؛ تملك: محمدهاشم بن زین العابدین مولوی خوانساری؛ ۵۳گ، ۱۹ سطر (۵/۵×۱۲/۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱-۳۰۹]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۲۰۷

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۳۰]

۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۶۶/۴

خط: نسخ، کا: محمود بن عاشور، تا: ۱۰۹۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۱۴]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۸/۲

خط: نسخ، کا: حسن بن خمیس، تا: چهارشنبه ۶ جمادی الاول ۱۰۹۴ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱گ (۱۰۳ر-۱۲۳ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹× ۲۸/۵سم [ف: ۳ - ۲۸۹]

۵۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهذه قوانین اذا اتقنت حفظها ملکت زمام استخراج مطالب شریفة فی الحساب و الله الموفق للصواب

خط: نستعلیق، کا: محمد نصیر مازندرانی، تا: ۱۰۹۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۲ - ۳۹۱]

۵۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۹۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ مهر: «عبده محمد ابراهیم بن عبدالرزاق» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۳]

۵۹. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۹۱/۲

آغاز: بنظام نظم الله احواله فی اولاده و اخراه؛ **انجام:** اتقنت حفظها ملکت زمام استخراج مطالب شریفه فی الحساب و هو موفق للصواب

خط: نسخ، کا: محمد هادی حسینی، تا: ۱۲۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج عنابی، ۷۸ص (۵۱-۱۲۸)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰/۵سم [ف: - ۲۵۱]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۱۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد فرغ تحریر هذه النسخه الشریفه ... ابن حسنی اسماعیل غفرالله ذنوبهما.

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن حسن، تا: ۱۲۷۲ق [الفبائی ۴ - ۶۵۴]

۶۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۸۶/۱

خط: نستعلیق، کا: علی بن احمد، تا: ۱۲۷۵ق؛ ۴۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۵۹]

۶۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۳۹/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد بن محمد باقر کاشانی، تا: ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۹گ (۴۱ر-۸۹ر)، ۱۳ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: - ۲۸۱]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۱/۲ معزی

آغاز: برابر؛ **انجام:** الفصل الثانی فی المسایل الست الجبریه ... فهذه قوانین اذا اتقنت ضبطها ملکت زمام استخراج مطالب شریفة فی قوة الحساب و الله الموفق للصواب و المفتح للأبواب و الیه المرجع و المآب.

خط:نسخ،کا: محمد رشید بن نصرالله دزفولی، تا: ۱۲۹۶ق؛ ۳۲گ (۵۹ر-۹۰ر)، ۲۷ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۹ - ۱۳۱]

۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** استخراج مطالب شریفه فی فن الحساب.

بی‌کا، بی‌تا؛ پس از پایان کتاب تفسیر و حل شش مسئله جبری را که مصنف شمسیه در آخر کتاب ذکر کرده، از حمزة بن علی مشهور به سعد بیهقی، در شش صفحه و به این جمله انجام یافته: «هذا آخر ما اردنا بالمختصر ختمه الله تعالی مفیض الجود.» [ف: ۴ - ۲۲۶]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** مطالب شریفه فی فن الحساب و هو الموفق للصواب و الیه المرجع و المأب.

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۴ - ۲۲۷]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۶۰/۲

انجام: لکنه نافع فی تشحیذ الذهن و موکد الصحة العمل و العمدة هی ما ذکرنا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با اشکال هندسی، مجدول، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۶۷گ (۷۹پ-۱۴۵ر)، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: ۲۰ - ۲۴۱]

۶۷. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۰۵/۱

آغاز: واهم من السلسال البارد لدی الصدی و انی قدما کنت عازما ان اکتب فیه لنفسی و لسائر طلبة العلم من اخوانی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۲گ (۱ر-۶۲ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲ - ۴۸]

۶۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۳/۱

خط: نسخ ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی [نشریه: ۱۱ - ۹۴۷]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۲۸/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۷۷گ (۷۳پ-۱۴۹ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۴ - ۲۶]

۷۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۷۳/۱-۹/۱۲۳

آغاز: المراتب اذ قد عرفت المراتب فاعلم ان کل صورة من الصور التسع اذا وقعت فی اول مراتب کانت علامة ... وعلی هذا قیاس جمیع الاعداد الفن الاول فیما یتعلق باصول الحساب وفیه بابان الباب الاول فی حساب الصحاح و فیه ثلاثة فصول الفصل الاول فی التضعیف؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از قاسم علی قائنی؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۲۲]

۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۱/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۹گ (۹۷پ-۱۲۵پ)، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۲ - ۲۲۳]

۷۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۴۲/۸-ف

نسخه اصل: بادلیان والکر ۱۴ (ش ۱۴۴۴ و ۱۵۲۸)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ - ۶۰۲]

۷۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۶۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشانه‌های «مح» یا «شرح» و «۱۲» و جز آن؛ مهر: «محمد باقر»؛ کاغذ: فرنگی، ۸۹گ (۲پ–۸۰پ)، ۱۵ سطر (۱۱/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۶ – ۲۳۰۶]

۷۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۲۲/۳

تنها یک صفحه از دیباچه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۴ – ۳۶۶۶]

● **شمسیه (ترجمه)** / ریاضیات / فارسی

šamsīye (t.)

وابسته به: الشمسية فی اصول الحسابية؛ نظام الاعرج، حسن بن محمد (–۷۲۸ق)

در یک «مقدمه» و دو «فصل» و دو «فن» و یک «خاتمه»: فن ۱. در آنچه تعلق به اصول حساب دارد، در دو باب: ۱) حساب صحاح، در سه فصل؛ ۲) حساب کسور، درشش فصل؛ فن ۲. [از مقالات اول] (در میانه نسخه) در آنچه تعلق به فروع حساب دارد در چهار باب: ۱) در سه فصل، ۲) در هفت فصل، ۳) در سه فصل، ۴) در دو فصل. درست مانند متن عربی نظام نیشابوری.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۵

آغاز: بسمله، حمدله. و العاقبة للمتقین و الصلاة اجمعین. اما بعد چنین گوید محرر این رساله حسن (نسخه: حسین) بن محمد یعرف به نظام النیشابوری که به التماس بعضی بزرگان خواستم که قواعد حسابی را جمع کنم چنانکه مبتدی را از آن فائده باشد پس بنا کردم آنچه خواستم بر مقدمه و دو فن و خاتمه، اما مقدمه دو فصل است. فصل اول در معرفت عدد و بیان صحیح و کسر است و بدانکه عدد کمیتی باشد که بر واحد اطلاق کنند و بر آنکه از واحد مؤلف باشد؛ **انجام:** (در تذنیب مقدمه چهارم فصل ۱ که در مقدمات است باب ۱فن ۲ افتاده) تذنیب و بعد از تقدیم این مقدمات بباید دانست که علم جبر و مقابله همچون مطلق حساب معرفت مقادیر مجهوله است از معلوماتی مخصوصه بر وجهی که مؤدی باشد بدان و معلومات مخصوصه اقل از دو نباشد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ در ص ع آمده «فی علم اعداد ۹۰ورق، رساله دیگر در علم اعداد ۷ ورق، اجزاء ۱۲ عدد» به ترتیب سیاقی نوشته شده؛ تملک: عبدالوهاب پسر حاج محمد، مهدی در ربیع الثانی ۱۲۶۹ در اصفهان؛ کاغذ: سفید هندی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۸۷گ، ۲۰ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [سنا: ف: ۱ – ۳۰۲]

● **الشمسیه فی شرح العقائد العضدیه** / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šamsīyya fī š.-il ʻaqā’id-il ʻaḍudīyya

دامغانی، محمد، ق۹ قمری

dāmqānī, mohammad (- 15c)

اهداء به: شمس الدین محمد دامغانی

مؤلف این رساله را با روایتی منسوب به پیامبر درباره اختلاف آغاز کرده است.

[کشف الظنون ۱۱۴۵/۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸/۱ معزی

آغاز: بسمله. و به استعین. الحمدالله الذی احکم مبانی الاحکام بقواعد العقائد ... اما بعد فهذه خلاصة اصول الدین و لباب کلام الاولین و الآخرین ... سمیتها بالعقائد الشمسیه فی شرح العقائد العضدیه لتنمیقها باقتراح؛ **انجام:** و شرطه ان لایودی الی الفتنة و ان نظن قبوله ولایجوز التجسس لقوله تعالی ولا تجسوا ثبتک الله علی العقائد الصحیحه ووفقک لما یرضی من الاعمال

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ مهر: «شیخ بهادر ۱۱۹۴» (چهارگوش)، «یا محمود»؛ جلد: مقوایی، ۱۹گ (۱پ–۱۹ر)، ۱۷ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳۹ – ۳۰]

● **الشمسية فی القواعد المنطقية = الرسالة الشمسية** / منطق / عربی

aš-šamsīya fi-l qawāʻid-il manṭiqīya = ar-r.-ul šamsīya

کاتبی قزوینی، علی بن عمر، ۶۰۰ – ۶۷۵ قمری

kātebī qazvīnī, ʻalī ebn-e ʻomar (1204 - 1277)

اهدا به: شمس الدین محمد بن بهاءالدین محمد جوینی

کتاب مختصر و مشهوری است در منطق، که دانشمندان شرح‌ها بر آن نوشته‌اند و از آن میان شرح قطب الدین رازی به نام تحریر القواعد بسیار مشهور و متداول است. مؤلف این رساله را به اشارت خواجه شمس الدین جوینی صاحب دیوان برادر خواجه علاء الدین جوینی مؤلف تذکره جهانگشای تألیف کرده و نام آن را از این رو شمسیه نهاده است. مشتمل بر یک «مقدمه» و سه «مقاله» و «خاتمه»: المقدمة: فی ماهية المنطق و موضوعه؛ مقاله ۱. المفردات، دارای چهار فصل؛ مقاله ۲. القضايا و أحکامها، دارای مقدمه و سه فصل؛ مقاله ۳. القياس و احکامه، دارای پنج فصل؛ الخاتمة: فی مواد الاقيسة و اجزاء العلوم.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی ابدع نظام الوجود و اخترع ماهيات الاشياء بمقتضی الجود ...، و رتبته علی مقدمة و ثلاث مقالات و خاتمه، اما المقدمة فیها بحثان الاول فی ماهية المنطق و بيان الحاجة اليه.

انجام: و اما محمولاتها فخارجة عن موضوعاتها لامتناع ان یکون جزء الشی ء مطلوبا لثبوته له بالبرهان و لیکن هذا آخر الکلام.

چاپ: آستانه (استانبول)، ۱۲۶۳ق؛ کلکته هند، ۱۸۱۵م؛ هند، کانبور، مطبعه مجیدی، ۱۳۴۳ق، سنگی، وزیری بزرگ، ۲۱۸ ص، به سعی و اهتمام محمد شفیع بن حاجی محمد سعید (مالک مطبعه مجیدی)

[الذریعة ۳۸۸/۳ و ۳۴/۶: چند حاشیه بر شرح و ۳۳۶/۱۳: چند شرح؛ دنا ۱۲۳۳/۶- ۱۲۳۵ (۶۵ نسخه)؛ کشف الظنون ۱۰۶۳/۲-۱۰۶۴؛ معجم المطبوعات، سرکیس ۱۵۳۸/۲؛ ریحانة الادب: ۱۶/۵؛ معجم المؤلفین: ۱۵۹/۷؛ روضات الجنات: ۲۲۴؛ الاوقاف العامة موصل ۲۹۳/۲ و ۱۵۸/۳]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة الشمسیة؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)
۲- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ خبوشانی، محمد بن محمد (-۸)
۳- القواعد الجلیة فی شرح الرسالة الشمسیة؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)
۴- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ نصیرالدین کاشی، علی بن محمد (-۷۵۵)
۵- تحریر القواعد المنطقیة فی شرح رسالة الشمسیة = شرح شمسیه قطبی؛ قطب الدین رازی، محمد بن محمد (۶۹۴-۷۶۶)
۶- شرح الشمسیة فی القواعد المنطقیة؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)
۷- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)
۸- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ جندی، احمد بن محمد (-۹)
۹- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة = حاشیة الجندی؛ جندی، احمد بن محمد (-۹)
۱۰- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة = حاشیة عماد الفارسی = حاشیة حاشیة شرح الشمسیة؛ عماد الدین فارسی، عماد بن یحیی (-۹)
۱۱- شرح دیباجة تحریر القواعد المنطقیة = حاشیة تحریر القواعد المنطقیة = برهانیة؛ برهان الدین بن کمال الدین حمید (-۹)
۱۲- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة = حاشیه سلطانشاه؛ سلطانشاه (-۹)
۱۳- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ دجیلی، فاضل ابی اسحاق (-۹)
۱۴- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة؛ ابوشامه (-۹)
۱۵- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة؛ قره داود شیروانی (-۹)
۱۶- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة = حاشیه شریفی = حاشیه کوچک؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶)
۱۷- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة؛ عجمی، سید علی (-۸۶۰)
۱۸- شرح الرسالة الشمسیة؛ مصنفک، علی بن محمد (۸۰۳-۸۷۵)
۱۹- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة؛ ابن فناری، حسن بن محمد شاه (۸۴۰-۸۸۶)
۲۰- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة؛ شاه میری شیرازی، هبة الله بن عطاء الله (-۸۹۸)
۲۱- شرح الشمسیة فی القواعد المنطقیة؛ ملا یار محمد (-۱۰)
۲۲- حاشیة الرسالة الشمسیة؛ کلان سمرقندی، نجم الدین بن ابراهیم (-۱۰)
۲۳- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ حسینی، ابوطالب بن ابوالفتح (-۱۰)
۲۴- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ بخاری، محمود بن نعمة الله (-۱۰)
۲۵- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة = حاشیه رضوی بر شرح شمسیه؛ قرمانی رضوی، خلیل بن محمد (-۱۰)
۲۶- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة = حاشیة حاشیة شرح الشمسیة؛ حنفی تبریزی، شمس الدین محمد (-۱۰)
۲۷- الحاشیة علی مبحث «المعرف» من شرح الشمسیة؛ حسینی، نظام الدین محمد (-۱۰)
۲۸- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة؛ دشتکی شیرازی، میر صدرالدین محمد (۸۲۸-۹۰۳)
۲۹- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة = حاشیة الدوانی؛ دوانی، محمد بن اسعد (۸۳۰-۹۰۸)
۳۰- شرح الشمسیة فی القواعد المنطقیة؛ میبدی، حسین بن معین الدین (-۹۱۱)
۳۱- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ رومی، الیاس (۸۳۹-۹۲۹)
۳۲- حاشیة حاشیة الدوانی علی حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)
۳۳- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ شیخ زاده، محمد بن مصطفی (-۹۵۰)
۳۴- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ الهی اردبیلی، حسین بن عبدالحق (۸۷۰-۹۵۰)
۳۵- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ عصام الدین اسفراینی، ابراهیم بن محمد (۸۷۳-۹۵۱)
۳۶- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة = حاشیة علی تصدیقات شرح الشمسیة؛ اشرفی جرجانی، عبدالحی بن عبدالوهاب (-۹۵۹)
۳۷- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة = الحاشیة علی مبحث تمام المشترک = حاشیة حاشیة الشریفیة علی شرح الشمسیة؛ اشرفی جرجانی، عبدالحی بن عبدالوهاب (-۹۵۹)
۳۸- تمام المشترک؛ صیرامی، عبدالباقی بن محمد حاجی (۹۲۷-۹۶۲)
۳۹- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ استرآبادی، شرف الدین علی (-۹۶۵)
۴۰- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة؛ ابیوردی، ابوالحسن بن احمد (-۹۶۶)
۴۱- حاشیة الشمسیة؛ فخرالدین حسینی، محمد بن حسین (-۹۸۴)
۴۲- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة؛ فخرالدین حسینی، محمد بن حسین (-۹۸۴)
۴۳- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ سیالکوتی، عبدالحکیم بن شمس الدین (-۱۰۶۷)
۴۴- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة؛ قزوینی، خلیل بن غازی (۱۰۰۱-۱۰۸۹)

۴۵- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ ملا شمسا، شمس الدین محمد (۱۰۱۶-۱۰۹۸)
۴۶- شرح دیباجة تحریر القواعد المنطقیة؛ حنفی حجازی، محمد (-۱۲)
۴۷- شرح الرسالة الشمسیة؛ جزایری، نعمة الله بن عبدالله (۱۰۵۰-۱۱۱۲)
۴۸- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة؛ صدرالذاکرین، محمد رضا بن اسماعیل (-۱۳)
۴۹- شرح حاشیه تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة؛ محمد بن محمد علی (-۱۳)
۵۰- محصول اللباب؛ استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین (۱۱۹۸-۱۲۶۳)
۵۱- مجمع الرشاد؛ استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین (۱۱۹۸-۱۲۶۳)
۵۲- نظم الشمسیة فی المنطق؛ غزی، بشیر بن هلال (-۱۳۳۹)
۵۳- شرح تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة؛ تقوی بهبهانی، ضیاء الدین (۱۳۲۰-۱۳۸۸)
۵۴- اللطائف السنیة فی شرح دیباجة الرسالة الشمسیة؛ عبدالمجید بن نعمان
۵۵- شرح دیباجة شرح الشمسیة فی القواعد المنطقیة؛ قرامانی، ولی الدین محمد بن مصطفی
۵۶- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ آملی، محمد
۵۷- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة؛ عصام الدین داود
۵۸- حاشیة شرح الشمسیة؛ ابوالبقاء
۵۹- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة؛ شامی، قاضی محمد بن شاه احمد
۶۰- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ محمود بن نعمت الله
۶۱- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ مولانا غیاث الدین
۶۲- شرح دیباجة تحریر القواعد المنطقیة؛ ناجی چرمیکی، مصطفی
۶۳- حاشیة الشمسیة؛ موصلی، فاضل بن ابی اسحاق
۶۴- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة؛ تبریزی، شرف الدین محمد
۶۵- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة؛ میرگیسو، محمد بن قاسم
۶۶- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ قرجه احمد
۶۷- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة؛ ملا عبدالحکیم
۶۸- حاشیة شرح الشمسیة؛ دشتکی، شهاب الدین
۶۹- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة؛ فاضل سمرقندی
۷۰- تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة
۷۱- التصور و التصدیق = حاشیة شرح الرسالة الشمسیة
۷۲- تعلیقة علی شرح الشمسیة = حاشیة تحریر القواعد المنطقیة
۷۳- حاشیة الرسالة الشمسیة
۷۴- حاشیة الشمسیة (۲عنوان)
۷۵- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة (۳۳ عنوان)
۷۶- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة (۳ عنوان)
۷۷- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة و الحاشیة الشریفیة (۳ عنوان)
۷۸- حاشیة تحریر القواعد المنطقیة و حاشیة حاشیة الشریفیة (۲ عنوان)
۷۹- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة (۲۱ عنوان)
۸۰- حاشیة حاشیة الجرجانی علی تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة
۸۱- حاشیة حاشیة السیالکوتی علی تحریر القواعد المنطقیة
۸۲- حاشیة حاشیة تحریر القواعد المنطقیة (۱۴ عنوان)
۸۳- حاشیة شرح الشمسیة (۲عنوان)
۸۴- حواشی علی تحریر القواعد المنطقیة
۸۵- الدلالات (رسالة فی تحقیق)
۸۶- شرح الرسالة الشمسیة (۲۷ عنوان)
۸۷- شرح الشمسیة (۵ عنوان)
۸۸- شرح تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة (۲ عنوان)
۸۹- شرح حاشیه تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة
۹۰- شرح خطبة تحریر القواعد المنطقیة
۹۱- شرح دبیاجة تحریر القواعد المنطقیة (۱۳ عنوان)

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۸۴/۱

خط: نسخ و رقاع کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷ [نشریه: ۲ - ۱۲۷]

۲. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۹۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** یسمی جزئیا و کلیا بالعرض و الکلی اما ان یکون تمام ماهیة ما تحته من الجزئیات

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۱پ-۳پ)، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: - ۱۱۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالمجد تبریزی، تا: یکشنبه ۲۳ ذیحجه ۷۲۲ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای، ۸ص (۲۵۳-۲۶۰)، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ - ۸۲]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۴۴-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: رمضان ۷۵۴ق [فیلمها ف: ۱ - ۴۲۵]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۴۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ظاهراً قرن ۹؛ ۱۸گ (۱-۱۸)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۵۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۳۲

آغاز: ... اذ به یعرف صحیحها من سقیمها و غشها و سمیته بالرسالة الشمسیة فی القواعد المنطقیة و رتبه علی مقدمة و ثلاث مقالات و خاتمة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح،

محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸گ، ۱۵ سطر (۱۵×۵/۵)، اندازه: ۹×۲۰سم [ف: ۳۷ - ۶۳]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الصلوة علی نبیه الذی انزل علیه القرآن الکریم و وصفه بالخلق العظیم و آله مصابیح الدجی و اصحابه مفاتیح الحجی تمت هذا الکتاب فی یوم الاربعة وقت اشراق.

کامل، خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ محشی؛ جلد: میشن دارچینی، ۱۴۳گ، ۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۴۴]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۳۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۱۳گ (۱۳پ-۲۵پ)،ابعاد متن:۷×۱۲،اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۸ - ۶۴۷]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۷۴/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۸۶۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۸گ (۱پ-۷۸پ)، اندازه: ۹×۱۷/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۳۸]

۱۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۲۹/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد امین بن شیخ محمد بن شیخ محمد، تا: ۸۷۷ق؛ ۲۲گ (۱-۲۲)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۳- ۱۲۰]

۱۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۹۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۸۹۵ق؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۳۰گ، ۱۵ سطر (۴/۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۱۷]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۲۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۰؛ مصحح؛ ۴۱گ (۲پ-۴۲ر)، ۱۳ سطر (۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۰ - ۸۳]

۱۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۶۸

آغاز: بسمله، قال و رتبته الخ اقول فان قلت لم قال و رتبته و لم یقل و جعلته او حصرته قلت لأن الترتیب مقول بالاشتراک علی مغیین؛ **انجام:** فیکون ذلک الرد فی صورة دعوی اعم (کذا) من رد داهم تمت من رد عواصم فی ...

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، رویه کاغذ ابری، ۲۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۵ - ۸۴]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۹۵/۳

چند برگی از آغاز نسخه نوشته شده و خطبه را ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۲۷ق؛ تاریخ ۹۲۷ در آخر رساله آمده و گویا به خط کاتب نباشد؛ جلد: مقوایی، ۴گ (۲۳۷پ-۲۴۰پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۶۲]

۱۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۷۱/۲

خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن مقصود، تا: شنبه ۸ ربیع الثانی ۹۵۳ق؛ مصحح؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۲۷]

۱۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۹/۱

آغاز: ... و الثانی من کلیتین ...؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۹۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴گ (۱ر-۴پ) [ف: ۱ - ۱۶۰]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۳۵

آغاز: بدیهی و البعض الآخر نظری یحصل منها بالفکر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره جمادی الاول ۹۸۳ق، جا: قمصر؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: محمد شفیع حسینی با مهر «المتوکل علی الله الغنی محمد شفیع نسابه الحسینی» (بیضی) و «عبده شفیع الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۴گ، ۷ سطر، اندازه: ۹/۵× ۱۲سم [ف: ۲۶ - ۲۷۸]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۵۳۷۴

آغاز: من الضروریات و الاحاطة بالصحیح و الفاسد من الفکر الواقع فیها و هو المنطق؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: آخر ذیحجه ۹۹۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: علی اصغر احمدئی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۱×۱۸/۴سم [ف: ۲۴ - ۱۸۱]

۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۱۹/۳

آغاز: من بین یدیه و لامن خلفه و سمیته بالرسالة الشمسیة فی القواعد المنطقیة و رتبته علی مقدمة و ثلاث مقالات و خاتمة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۱۹گ (۲۱-۳۹)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۱]

۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۶۴/۱-۲۴/۱۶۴

آغا و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۲۲]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۹۸/۱

خط: نستعلیق، کا: وحید بن سید عزالدین بن سید جلال الدین عطارد، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۹گ (۱-۲۹)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۵۹۳]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۱۳/۱

آغاز: محمد أدام الله ظلهما الذی مع حداثة سنه فاز بالسعادات؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸گ (۱ر-۴۸)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۱۲۷]

۲۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۳۹۵/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ سطر (۷×۱۳) [ف: ۲ - ۴۶۴]

۲۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۸۴/۱

خط: نسخ، کا: مصطفی حویزی، تا: قرن ۱۱؛ ۴۰گ (۲پ-۴۱ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۱۶۴]

۲۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۱۶/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد مومن بن عبدالرضا موسوی خطیب قزوینی، تا: رجب ۱۰۲۱ق؛ ۳۴گ (۱-۳۴)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم

[نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۱۹]

۲۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۱۵/۲

آغاز: علی مقدمة و ثلث مقالات و خاتمة. ففیها بحثان الاول فی ماهیة المنطق و بیان الحاجة الیه؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل ذیقعده ۱۰۳۴ق؛ فاقد دیباچه؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: گالینگور لاجوردی، ۱۹گ (۴۹-۶۷)، ۲۳ سطر (۵×۱۵)، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۴۴]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۵۹/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۷ق؛ جلد: مقوایی، ۲۷گ (۴۶پ-۷۲پ) [ف: ۱۳ - ۱۵۷]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۱۸/۱

آغاز: و لما اشار الی من سعد بلطف الحق و الدین بتحریر کتاب کذا و کذا فبادرت بمقتضی اشارت و شرعت فی تحریره و تنصیفه؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۳ق؛ جلد: تیماج سبز، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۱۹]

۲۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۵

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان -رم ۱۱۵۹؛ خط: نسخ، کا: هادی بن عبدالله بن خطبه هادوی عدلی، تا: پنج‌شنبه ۱۱ صفر ۱۰۵۱ق؛ مصحح؛ ۴۵ص (۱۷۶-۲۲۰) [عکسی ف: ۵ - ۲۹]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۸۲/۴

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۸ص، ابعاد متن: ۸×۱۵ اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۱]

۳۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد نصیر، تا: ۱۰۶۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۵۰۵]

۳۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۰/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد محسن بن محمد مقیم موسوی حسینی صفوی، تا: پایان شعبان ۱۰۸۴ق، محشی [نشریه: ۱۱ - ۹۴۴]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۶۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میر سید محمد بن میر زین العابدین حسینی، تا: ۱۰۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۲۳ص (۱-۲۳)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۷۱]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۸/۳ کر

آغاز: بسملة، المقالة الثانیة فی القضایا و أحکامها و فیها مقدمة و ثلثة فصول أما المقدمة ففی تعریف القضیة و أقسامها الأولیة القضیة قول یصح أن یقابل ... الفصل الأول فی الحملیةو فیه أربعة مباحث؛ **انجام:** الفصل الثالث فی أحکام القضایا و فیها أربع مباحث البحث الأول فی التناقض حدوه بأنه ... و إن نقیض المطلقة العامة هو الدائمة تحققت أن تقیضها أما الدائمة المخالف و الدائم الموافق و إن کانت جزئیة ...

مشتمل بر مقاله دوم تا بخشی از بحث اول از فصل سوم آن؛ خط: نسخ مایل به ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «عصام»؛ مهر: «... اوغللرندن مصطفی ناظم کتبخانه سی ... ۱۲۳۹ ... حوضه» (دایره)؛ ۳گ (۳پ-۵ر)، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴۰/۲ - ۲۱۶]

۳۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۵۵/۴

خط: نسخ، کا: محمد بن مصطفی، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «شرح، منه»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۶گ (۲۷پ-۳۲ر)، ۲۰ سطر (۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: - ۲۴۷]

۳۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۰۱/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۶۰ سطر [ف: ۵ - ۲۳۵]

۳۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۵۴/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵۶گ (۴۳ر-۹۸پ) [ف: ۲ - ۱۶۴]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۵۶/۵

آغاز: و لما اشار الی من سعد بلطف الحق و الدین بتحریر کتاب کذا و کذا فبادرت بمقتضی اشارته و شرعت فی تحریره و تصنیفه؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۴۹گ (۹۰-۱۳۸)، ۱۱ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۱سم [ف: ۳۲ - ۴۲۰]

۳۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۲۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق؛ با تاریخ ۱۱۱۱ در انتهای این شماره [ف: - ۱۰۴]

۴۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن محمود قمی، تا: دوشنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۱۱۴ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «محمد باقر بن محمد تقی الموسوی» (بیضی)، حاج سید سعید؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹-۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۸۳۸]

۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۶۶/۱-۵۸/۲۱۶

آغاز: و نقیض المتساویین متساویان و الا لصدق احدهما علی ماکذب علیه لاخر فیصدق احد المتساوین ... المقالة الثانیة فی القضایا و احکامها و فیها مقدمة و ثلاث فصول

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۶۴ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۹گ (۱-۹)، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۲۳]

۴۲. همدان؛ جواهری، حبیب؛ شماره نسخه:۱۴/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۶ محرم ۱۱۸۷ق؛ محشی از «ملا داود»؛ کاغذ: فرنگی [رشت و همدان: ف: - ۱۶۸۴]

۴۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۱۶/۱

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۰گ (۲پ-۳۱ر) [ف: ۳ - ۲۰۸]

۴۴. همدان؛ مرتضوی، هادی؛ شماره نسخه:۱۵۹۷۲

آغاز: و رتبته علی مقدمة و ثلاث مقالات و خاتمة معتصما بحبل التوفیق من واهب العقل و متوکلا علی جوده المفیض للخیر و العدل انه خیر موفق و معین، اما المقدمة ففیه بحثان؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ مهر: «اهدایی سید کاظم کمالی الحسینی همدانی» (بیضی)؛ اهدایی: سید کاظم کمالی الحسینی همدانی؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۲۶گ، ۱۳ سطر (۷×۱۲)، اندازه:۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۴۰ - ۴۷۳]

۴۵. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۷۲/۱
خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۹گ (۲پ-۲۰ر)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۳]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۴۶
آغاز: بسمله و رتبته علی مقدمة و ثلث مقالات و خاتمة اما المقدمة ففیها بحثان الاول فی ماهیة المنطق؛ **انجام:** و یجب ان یحترز عن استعمال الفاظ غریبة و حشیة غیر ظاهرة الدلالة بالقیاس الی السامع مفوة للعرض
تنها مقاله اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، محشی؛ تاریخ وقف: شهریور ۱۳۸۰؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا [ف: ۲۴ - ۱۸۲]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۹۵/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج با روکش کاغذ، ۸۹گ، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۵۱ - ۱۴۹]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۴۱/۱-۲۸/۶۱
آغاز: بسمله و رتبته عل مقدمة و ثلاث مقالات و خاتمة معتصماً بحبل التوفیق من واهب العقل و متوکلاً علی جوده المفیض للخیر والعدل؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: عبدالحکیم، تا: ۱۲۴۰ق؛ بعد از رساله مطلبی در بیان تصدیق و نسب بین قضایا از مولانا محمد بدیع در یک صفحه به عربی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۲۷۲۳]

۴۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۲۵/۴
خط: تحریری، کا: فخر الدین بن احمد رودباری، تا: ۱۲۴۳ق؛ اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳ - ۱۵۰]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۱/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** غیر ظاهر الدلالة بالقیاس ... لکونه مفوتا للغرض، تمت.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ جلد: مقوا با روکش کاغذی، ۱۱ص (۲۲۱-۲۳۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴۰/۳ - ۵۸]

۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۴۳/۷-۳۷/۳۳
آغاز: بسمله و لما اشار الی من سعد بلطف الحق و الدین بتحریر کتاب کذا و کذا فبادرت بمقتضی اشارته و شرعت فی تحریره و تصنیفه و سمیته بالرسالة الشمسیة فی القواعد المنطقیة ورتبته علی مقدمة و ثلث مقالات و خاتمة؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق، مجدول محرر، مصحح، محشی از «قول احمد»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۵ - ۲۷۲۳]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۱۲
آغاز: بسمله و لما اشار الی من سعد بلطف الحق و الدین بتحریر کتاب کذا و کذا فبادرت بمقتضی اشارته و شرعت فی تحریره و تصنیفه و سمیته برسالة الشمسیة فی القواعد المنطقیة؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، دارای کمند؛ جلد: مقوای مذهب، ۵۹ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۴ - ۱۸۳]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۵/۱۰
آغاز: و لما اشار الی من سعد بلطف الحق و الدین بتحریر کتاب کذا کذا فبادرت بمقتضی اشارته و شرعت فی تحریره؛ **انجام:** برابر
کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۵۹ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج سرخ مذهب، ۲۸گ (۱۲۳پ-۱۵۰پ)، ۱۳ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۴×۱۹/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۰۹]

۵۴. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۷۷/۱۱
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷-۱۲۶۸ق؛ ۲۰گ (۲۹۹پ-۳۱۸پ)، اندازه: ۱۶/۵× ۲۷سم [ف: ۲ - ۷۷]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۸۴/۳
آغاز: ... الحاجة الی قانون یفید معرفة طرق اکتساب النظریات؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۱ق، جا: وند واسی، حسب حکم سید اسحاق صاحب قبله؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از از احمد و غلام حسن؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۴۸ص (۱۴۱-۱۸۸)، ۱۱ و ۱۳ و ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۱۹/۸سم [ف: ۴۵ - ۶۵]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: حافظ بکر وصفی، تا: ۱۲۷۵ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج زرشکی، ۴۵ص (۲۴۸-۲۹۲)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۴۰/۳ - ۲۲]

۵۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۰۰/۲
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۷۵ق؛ ۳۳گ (۴۰پ-۷۲پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۲۹۳]

۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۱۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد ثاقب، تا: ۱۵ رجب ۱۲۷۶ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۳۰ص (۴۵پ-۷۴پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۴سم [ف: ۳۵ - ۸۶]

۵۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۶۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسن بن مولی علی ترجانی، تا: ۱۲۹۳ق،

جا: ترجان؛ جلد: گالینگور زرد، ۴۷گ (۳پ–۴۹ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱ – ۲۳۹]

۶۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۰۶

آغاز: بسمله و به نستعین – و رتبته علی مقدمة و ثلث مقالات و خاتمناً معتصماً بحبل التوفیق من واهب العقل؛ **انجام:** و فی موضوع یکون موضوع محمول الصغری اعم من محمول الکبری فی الشکل الرابع،

خط: نسخ، کا: محمد حسین ابن ملامحمد علی جهرمی، تا: ۱۲۹۴ق، جا: جهرم؛ محشی؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا، ۲۳۶ص، مختلف السطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ – ۳۶۷]

۶۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۷۰/۲

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق، محشی؛ ۳۵گ (۴۲پ–۷۶ر) [ف: ۳ – ۲۰۸]

۶۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۳۰/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا،بی‌تا؛مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰گ [ف: ۲۷۴]

۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۲۳/۳–۵۶/۷۳

آغاز: بسمله، و رتبته علی مقدمة و ثلاث مقالات و خاتمه، اما المقدمة فیها بحثان الاول فی ماهیة المنطق و بیان الحاجة الیه

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۶–۱۳)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵ – ۲۷۲۳]

۶۴. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۰۲/۱

آغاز: فلک المعالی محمد بن المولی الصدر المعظم والصاحب الاعظم؛ **انجام:** اقتران الصغری بالکبری یسمی قرینة وضرباً والهیئة الحاصلة ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ واقف: ملا عبدالحسین، ۱۲۹۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲گ، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف مخ: – ۱۲۶]

۶۵. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۱/۲–۳۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خطوط مورب، مذهب که به صورت مثلث‌های مجاور هم (از طریق حالت دادن متن نوشته‌ها که با قلم ریزتر نوشته شده) ایجاد گردیده. بر روی هر دو ورق فقط یک صفحه با حاشیه‌ای از خطوط چندگانه کتابت شده و ما بین اوراق نیز کاغذ زرد رنگی برای ممانعت از اختلاط مرکب نوشته یک صفحه با صفحه دیگر چسبانده شده؛ جلد: مقوایی با روکش چرمی، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [امور خارجه: – ۸۰]

۶۶. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲/۱۰–۳۸

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد نظام ابن میرزا محمد شفیع بخاری، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۴گ، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: – ۲۰]

۶۷. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم عکس النتیجه و یمکن بیان الخمسة الأولی بالخلف و هو ضم نقیض النتیجه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۶گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: – ۷۸]

۶۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۴۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، قطع: جیبی [ف: ۱ – ۴۲۸]

۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۰۹

در سه مقاله. در فهرست با عنوان «رساله شمسیه قوشچی» آمده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از میردادخان [رایانه]

۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۲۱/۵

آغاز و انجام: برابر

کا: علی بن حسن استرآبادی، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۳۳گ (۸۹پ–۱۲۱پ)، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف: ۱۲ – ۴۷]

۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۰/۲

آغاز: و رتبته علی مقدمة و ثلاث مقالات و خاتمة مهتصما بحبل التوفیق؛ **انجام:** برابر

این رساله در برگ۲۴–۳ مکرر نوشته شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵ص (۷ –۲۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳۲ – ۱۱۵]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۴۲/۶ معزی

آغاز: بسمله. و رتبته علی مقدمة و ثلث مقالات و خاتمة اما المقدمه ففیها بحثان البحث الاول فی ماهیة منطق و بیان الحاجة الیه؛ **انجام:** برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۸گ (۱۰۶پ–۲۱۳ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۹ – ۱۵۱]

۷۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۶۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۵گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ – ۱۶۹]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۸

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۴ – ۲۱۷]

۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۲/۴–طباطبائی

بخش تناقض قضایا از شمسیه کاتبی؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: محمدرضا سبزواری، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قرمز، ۸ص (۲۵۷–۲۶۴)، ۲۱ و ۲۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۳ – ۲]

● **شمسیه** / منطق / فارسی

šamsīye

وابسته به: الشمسیة فی القواعد المنطقیة؛ کاتبی قزوینی، علی بن عمر (۶۰۰–۶۷۵ق)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۲/۵–طباطبائی

آغاز: قوله ضروریه مثل زید انسان و لاضروریه مثل زید کاتب لزومیه اگر احدهما علت دیگری باشد؛ **انجام:** ضرورت سلب که چنین میشود که سلب ضروری است.

بخش قضایا از شمسیه؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: محمدرضا

سبزواری (مترجم رساله‌ها)، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۸ص (۲۶۴-۲۸۱)، ۲۱ و ۲۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۳ - ۲]

● **الشمسية فی علم الفرائض** / فقه / عربی

aš-šamsīya fī 'ilm-il farā'iḍ

رساله‌ای است در شناخت وراث و موانع ارث و دیگر مباحث مربوطه، نامی که ذکر کردیم در پایان رساله آمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۴۲/۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم تعلموا علم الفرائض و علموها للناس فانها نصف العلم قال علماؤنا یتعلق بترکة المیت حقوق اربعة؛ **انجام:** هذا هو المختار و قال علی و ابن مسعود یرث بعضهم من بعض الا فیما ورث کل واحد منهم من مال صاحبه.

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛بسیار مغلوط؛در شش برگ پایانی آیات مربوط به ارث و چند یادداشت پراکنده در ارث؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۹گ (۵۷ر-۹۵ر)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۰ - ۲۶]

● **شمسیه لندنیه** / شعر / فارسی

šamsīye-ye landanīye

بواناتی، محمد باقر بن اسحاق، - ۱۲۹۵ قمری

bavānātī, mohammad bāqer ebn-e eshāq (- 1878)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۸ق؛ محل تألیف: لندن

منظومه‌ای در ۳۶۶ بیت در فضایل و مناقب رسول گرامی اسلام (ص) که در لندن به سال ۱۸۷۹ م / ۱۲۹۸ ق سروده شده است.

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۰۷/۱

آغاز: شمس نواز مطالع جدید برآمد ×× شام سیه روسپید چون قمر آمد / غرب زانوار شرق لمعه سرا شد ×× شرق زازهار غرب مزد هر آمد؛ **انجام:** چند زنی کور کو ؟ نک اینش جستی ×× چند کپ ازرو چو مودقیق تر آمد ؟ / ختم کن ای میرزا محمد باقر ×× کابراهیم جان معطر از سفر آمد

خط: نسخ، کا: ظاهراً مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: مقوا صورتی، ۲۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۹۰۹

خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن فتحعلی شیرازی، تا: ۴ جمادی الاول ۱۳۱۹ق [ف: ۱۷ - ۱۴۵]

● **الشمسية المنيرة** / کیمیا / عربی

aš-šamsīyat-ul munīra

در یک «مقدمه» درکیفیت شروع در کیمیا؛ و سه «مقاله»: ملغمه، تلویح، ترکیب و «خاتمه» در تکوین ملغمه.

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۶۸/۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در ۲۶۵ر-۲۷۸پ پراکنده‌های کیمیایی است، در میانه دستورات کیمیایی ظهیر الاسلام دزفولی است؛ جلد: تیماج سبز، ۸گ (۲۵۷ر-۲۶۴پ)، ۲۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۳۰۵]

← شمشیر و قلم (رساله در معنی) ← مناظرة السیف و القلم

● **الشمعة** / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šam'a

تمیمی، اسماعیل بن محمد، - ۴۲۰ قمری

tamīmī, esmā'īl ebn-e mohammad (- 1030)

شمعه پنج «حرف» است که بر پنج جوهر مکنون دلالت می‌کند: اراده، مشیت، کلمه، سابق و تالی، و اینان شمعه توحیدند. مؤلف به بیان و توضیح این مطلب مطابق عقیده درزی‌ها پرداخته است. تمیمی می‌گوید این رساله را درباره مسلک سوم که همان مسلک توحید است ساخته‌ام (مقصود از مسلک سوم معرفة الحاکم است در برابر ناطق و اساس).

[دنا ۶/۱۲۳۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۹۵/۲۴

آغاز: الموسومه برسالة الشمعه و مثلها فی التوحید و مثل حدودها علی المسلک الثالث و رفعت الی الحفره اللاهویته و اطلقت بامن مولالانا الحکیم ... بسم الله الرحمان الرحیم یا مولانا یا سیدنا ... و قد الف العبد اسماعیل بن محمد التمیمی الداعی صهره مملوک مولا ناجل و عز قائم الزمان حمزة بن علی بن احمد هذا الکتاب علی المسلک الثالث و هو مسلک التوحید و اعرضه علی المولی لیامر جل اسمه ... بما یشاء؛ **انجام:** فهذه صفة شمعة التوحید التی من اسرجت بین یدیه ابصر و اهتدی و ما هذا النطق بحولی و قوتی ... فما کان فیه من صواب فمن توفیق المولی و فوائد قام الزمان ... الامام الاعظم و النور الاتم و سلامه علی الحدود العالیین النفسانیین ... و به استعین. تمت رسالة الشمعه و مثلها و حدودها علی المسلک الثالث و رفعت الی الحضرة اللاهوتیه و اطلقت و الحمد لمولانا وحده و الشکر للامام الهادی عبده.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۸ص (۱۵۵-۲۶۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۱×۵۰سم [ف: ۱۰ - ۲۲۱۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۷۶/۲۲

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۳۴۸؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۴گ (۲۷۷-۲۹۰) [عکسی ف: ۲ - ۴۵۷]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۹۴/۲۲

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم ۱۳۳۲؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ ۱۰ص(۱۹۲-۲۰۱) [عکسی ف: ۳-۳۷۵]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۵/۲۲

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم ۹۳۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۹ص (۱۶۳-۱۷۱) [عکسی ف: ۳ - ۲۱۱]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۸۴/۲۲

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۰؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: شنبه دهه پایانی ربیع الثانی ۱۱۰۹ق؛ ۱۰گ (۱۰۲-۲۱۱) [عکسی ف: ۲ - ۴۷۱]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۳۶/۲۲

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم۱۳۳۷؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۳؛ ۹ص (۱۹۹-۲۰۷) [عکسی ف: ۳ - ۲۹۷]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۰/۲۰

آغاز: یا مولانا یا سیدنا یا رجانا ... و قد الف العبد اسماعیل ... هذا الکتاب علی المسلک الثالث و هو مسلک التوحید

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۷۲۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ یاقرن ۱۴؛ ۷گ (۱۱۶-۱۲۲) [عکسی ف: ۲ - ۴۲۷]

● **الشمعة** / متفرقه / عربی

aš-šam‘a

هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری

hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e ‘alī (- 1042)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۵۳/۲۳-ف

نسخه اصل: کتابخانه اباعبدالله زنجانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۳۵۲ق؛ از روی نسخه انستاس کرملی؛ ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۹۸]

● **شمع شبستان** / دعا / فارسی

šam‘-e šabestān

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۲۳

آغاز: بسمله بهترین دعائی که سرمشق فرقه ناجیه شب زنده داران بیدار دل متعبد تواند بود ... مجملی از او را دو اذکار و آداب شریفه که محتاج الیه شب خیزان محفل طاعت و بندگی و متهجدان خلوت عبودیت و فرخندگی بوده بمطالعه کتب متعدده و احتیاج نداشته باشند درین رساله بطریق ایجاز و اختصار جمع نموده و مسمی بشمع شبستان ساخت اجزای آنرا به نه لمعه گردانید؛ **انجام:** این شمع شبستان سعادت باز پرداخت. الحمدلله تعالی علی اتمام ما قصدت و اکمال ما رجوت رزقنا الله تعالی بخفی لطفه و خیل احسانه کمال المعرفة و الیقین و الاخلاص فی امور الدین بحق سید المرسلین و ائمة المعصومین علیهم صلوات الله الملک الحق المبین

در نه لمعه، در ادعیه و اوراد و اذکار و اعمال ماه رمضان؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۱۴ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۱۴ - ۱۴۸]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۳۱۹/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از صالح نوبخت [رایانه]

● **شمع الطوالع** / کلام و اعتقادات / عربی

šam‘-uṭ ṭawāli‘

وابسته به: طوالع الانوار من مطالع الانظار؛ بیضاوی، عبدالله بن عمر (-۶۸۵ق)

تعلیقه‌ای است بر طوالع الانوار عبدالله بن عمر بیضاوی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۸/۲

خط: تعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۸۲۹ق؛ ۲۳۵گ (۱پ-۲۳۵ر) [مختصر ف: - ۵۲۲]

● **شم العوارض فی شتم الروافض** / کلام و اعتقادات / عربی

šamm-ul ‘awāriḍ fi šatm-ir rawāfiḍ

قاری هروی، علی بن سلطان محمد، - ۱۰۱۴ قمری

qārī heravī, ‘alī ebn-e soltān mohammad (- 1606)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۱۷

آغاز: بسمله، رب زدنی علما یا کریم الحمد الخالق؛ **انجام:** و حسبی کتبه الباقین عذرا دفع الجناح

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۲ق [رایانه]

● **شمع و بلبل** / داستان / فارسی

šam‘ va bolbol

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۲/۶-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۲۶۲۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۷۴ق؛ ۲۰گ (۹۱-۱۱۰)، ۱۲ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۱۱]

● **شمع و پروانه** / شعر / فارسی

šam‘ va parvāne

خواجوی کرمانی، محمود بن علی، ۶۸۹ - ۷۵۳ قمری

xājū-ye kermānī, mahmūd ebn-e ‘alī (1291 - 1353)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴/۳۵۲/۱

خط: تعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۲ ذیحجه ۸۲۰ق؛ مجدول، با سرلوح [سنا: ف: ۱ - ۱۷۹]

۲. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۵۰/۷

خط: تعلیق خوش، کا: اسماعیل بن ابراهیم بن عبدالله، تا: ۸۲۱ق [نشریه: ۱ - ۱۴]

● **شمع و پروانه** / شعر - ترکی
šam‘ va parvāne
لامعی برسوی، محمود بن عثمان، - ۹۳۸ قمری
lāme‘ī borsavī, mahmūd ebn-e ‘osmān (- 1532)
مثنوی ترکی است.

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳۱
خط: نسخ ترکی عربی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳ - ۲۱]

● **شمع و پروانه** / شعر / فارسی
šam‘ va parvāne
اهلی شیرازی، محمد بن یوسف، ۸۵۸ - ۹۴۲ قمری
ahlī šīrāzī, mohammad ebn-e yūsof (1454 - 1536)
اهداء به: سلطان یعقوب
تاریخ تألیف: ۸۹۴ق
مثنوی است در براب ر«خسرو و شیرین» نظامی، تمثیلی است از عشق و کشش‌های آن، در حدود هزار بیت در راز و نیاز میان شمع و پروانه. وی در این کتاب داستان دلباختگی این دو را سروده و در آن سلطان یعقوب و امیرشاه قلی بیگ را ستوده است و دیباچه نثری ندارد.
آغاز: به نام آنکه ما را از عنایت ×× دهد پروانه شمع هدایت
چاپ: شیراز، به کوشش احمد صدرنیا، ۱۳۱۲ق؛ بار دیگر در کلیات او.
انجام: نشاط افزای بزم مقبلان کن ×× قبول خاطر روشندلان کن
[الذریعة ۲۳۲/۱۴ و ۲۲۶/۱۹؛ دنا ۱۲۳۷/۶ (۲۰ نسخه)؛ مشترک ۶۷۳/۷ (۴ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۲۹۷۰/۴ (۱۷ نسخه)؛ الذریعه ۲۲۶/۱۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۴۲ق؛ ۶ص (۲۵-۳۰)[ف: ۳ - ۳۸۷]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۲۶/۲-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۷۹]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۷۶
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۹۵۳ق؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: ختایی حنایی، جلد: میشن آلبالویی، ۵۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱/۸×۱۷/۶سم [ف: ۳ - ۵۲۳]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۳/۱
خط: نستعلیق، کا: منصور بن مراد بیک استاجلو، تا: آغاز ربیع الاول ۹۷۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳ص (۱-۳۳)، ۱۷ سطر [سنا: ف: ۲ - ۲۳۱]
تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۹۱/۱
همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۲۶۲]
۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۴۳۸/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۰ق؛ صفحه اول و دوم تمامی مذهب مرصع بسیار خوب، با چهار کتیبه مذهب مرصع ممتاز، در میان دو شمسه مذهب مرصع، مجدول، مذهب، با کمنداندازی زرین، با سرلوح مذهب مرصع ممتاز، با چهارده سرفصل مذهب؛ مهر: مشیرالسلطنة ۱۳۲۲؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۹ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳ - ۱۱۷]
۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۸۲/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری سیاه، ۱۵ سطر [ف: ۳ - ۶۳۰]
۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۴۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه آلبالویی، ۲۰گ (۱۱پ-۳۱ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۳/۲سم [ف: ۳ - ۶۲۷]
۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۰۹/۳
خط: نستعلیق، کا: لاد محمد قرشی هاشمی خطیب نوساری، تا: ۱۸ رمضان ۱۰۱۰ق؛ ۱۰گ (۱۴۴ر-۱۵۳ر)، سطور چلیپا و هفت ستونی (۱۲×۲۲/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱۵ - ۴۱۱۵]
۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۷۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: محمد باقر کاتب پسر قوام الدین محمد شیرازی، تا: ۱۰۱۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه ساغری مذهب، ۲۲گ(۱۳پ-۳۴ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۳ - ۶۲۹]
۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۴۴۲/۲
خط: نستعلیق متوسط، کا: جمال شیرازی، تا: ۱۰۵۷ق؛ مجدول، با پنج سرلوح مذهب مرصع خوب؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوای روکش چرم ساغری مذهب، ۱۹ سطر در متن و ۱۴ سطر در حاشیه به طریق مورب، اندازه: ۱۶/۲×۲۸/۹سم [ف: ۳ - ۱۲۴]
۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۰۸/۲
خط: نستعلیق خوش، کا: محمد مومن خاکی شیرازی، تا: ۲۱ رجب ۱۰۶۹ق؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۸ سطر [ف: ۳ - ۶۲۹]
۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۱۰۰/۲
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ در هامش؛ جلد: میشن سیاه، ۶ سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۶/۹سم [ف: ۸ - ۲۰۴]
۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۴۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن قرمز مذهب، ۴۶گ (۲۱-۶۶)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [ف: ۸ - ۲۳۸]
۱۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۶۲/۲
خط: نستعلیق، کا: هدایت الله کاتب، تا: با تاریخ ۱۲۳۲ق؛ مذهب، با مجلس مینیاتور؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روغنی بوم مشکی مذهب، ۱۱ سطر در متن و ۱۲ سطر در حاشیه متصل به متن، اندازه: ۲۲/۵×۳۴سم [ف: ۳ - ۱۲۸]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۳۸/۴
خط: نستعلیق، کا: محمد رضا نوری، تا: ۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۵گ (۳۰۷–۳۱۱)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۸ – ۴۷]

۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۸۷/۲۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** شدش پروانه مسکین دل از جای
خط: نستعلیق، کا: محمد بن سید کریم تاجر شوشتری، تا: ۱۳۰۱–۱۳۰۸ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: روغنی، ۴گ (۲۰۵پ–۲۰۸ر)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۴ – ۱۱۶]

۱۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۷۱/۱ حکمت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۸ق؛ قطع: ربعی [ف: ۲ – ۴۸]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۱/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فروغ سینه ارباب محنت ×× چراغ دیده اهل محبت
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۷گ (۷ر–۱۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۷ – ۸۱]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۴۷/۱
آغاز: که جبریلی که عرشش زیر بالست ×× کمین پروانه شمع جمالست / چو برق از تیغ قهرش میزند دم ×× بیکدم میفتد آتش بعالم؛ **انجام:** سخن کز بهر تاریخش کنم کم ×× بود تم الکتاب الله اعلم / بیا اهلی که اینها خود ستائیست ×× دعایی کن که این رسم گدائیست
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، دارای دو سرلوح مذهب؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۴۲گ (۱ر–۴۲پ)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۳۸ – ۱۸۱]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: در دوره صفوی و برای یکی از مردان دولت نوشته شده؛ شماره بیت‌ها را مانند نامهای خدا ۱۰۰۱ دانسته؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: تیماج حنایی، ۲۱ص (۱۱–۳۱)، ۱۹ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۲ – ۱۸۴]

● **شمع و پروانه** / شعر / فارسی

šam‘ va parvāne

نعمت فسائی، محمود بن زین العابدین، ۱۲۷۰ – ۱۳۴۴؟ قمری

ne‘mat-e fasā’ī, mahmūd ebn-e zayn-ol-‘ābedīn (1854 - 1926)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۹۲/۲
بی‌کا، تا: ۱۳۲۷ق، جا: تهران؛ ۵ص (۲۳–۲۷) [ف: ۳۸ – ۱۲۰]

● **شمع و پروانه هلالی** / شعر / فارسی

šam‘ va parvāne-ye helālī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۴/۵
خط: نستعلیق، کا: پیر محمد کاتب شیرازی، تا: ۹۳۴ق؛ در هامش؛ جلد: تیماج مذهب، ۹۱ص (۲۳۵–۳۲۵)، ۱۶ سطر [سنا: ف: ۲–۲۴۱]

● **شمع و شمسیه** / شعر / فارسی

šam‘ va šamsīye

خواجوی کرمانی، محمود بن علی، ۶۸۹ – ۷۵۳ قمری

xājū-ye kermānī, mahmūd ebn-e ‘alī (1291 - 1353)

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۳۵/۶
خط: تعلیق، بی‌کا، تا: ۸۲۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۱ سطر در متن و ۴۳ سطر در حواشی، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳ – ۴۷۱]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۳۶/۷
خط: نستعلیق، کا: خلیفه صفرشاه، تا: ۹۲۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [ف: ۳ – ۴۷۴]

● **الشمعیة** / شعر / عربی

aš-šam‘īyi

قطعه ادبی است در وصف شمع

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۸۶/۲۶
آغاز: اللهم فایض النور، مقدر الامور، نحمدک علی ما جعلت آیة النهار مبصرة، و الشمع المنور لها فی اللیل تذکرة، فصل علی من خلق من نوره الشمس و القمر ... و بعد فیا ایها السائل عن الشمع الق الی طرفی السمع انه انیس الوحید؛ **انجام:** مع انه صاحب الاخیار یحمل علی الایدی و الجار یأخذه من جار یقتبس الطلاب من فوائده و ینتفعون من عوائده، مومن لأیامن جاره بوائقه و له افاعیل عجیبة رائقة
بی‌کا،تا:قرن۱۱؛ جلد: تیماج، ۲گ (۷۱پ–۷۲پ) [ف: ۳۷ – ۴۷۱]

● **الشمعیة** / ادبیات / عربی

aš-šam‘īyi

مقاله‌ای است در باره شمع به نثر مسجع و شعر.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۷۲/۳
آغاز: بشری خیر یا اولی الابصار ×× قد جاءکم نور من الانوار؛
انجام: فلا تحسبوا دمعی لوجد وجدته ×× فقد تدمع الاحداق من کثرة الضحک
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۳گ (۶۷پ–۶۹ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۲۳ – ۲۲۲]

● **شمع الیقین فی معرفة حق الیقین = آیینه دین /**

کلام و اعتقادات / فارسی

šam'-ul yaqīn fī ma'rifat-i ḥaqq-il yaqīn = āyīne-ye dīn

لاهیجی، حسن بن عبدالرزاق، ۱۰۴۵ - ۱۱۲۱ قمری

lāhījī, hasan ebn-e 'abd-or-razzāq (1636 - 1710)

تاریخ تألیف: ۱۵ شوال ۱۰۹۲ق

کتابی استدلالی در اصول عقاید شیعی. نویسنده می‌گوید اغلب نویسندگان پیشین آنچه نوشته‌اند به زبان عربی بوده و در مسائل دینی کمتر توجهی به زبان فارسی داشته‌اند لذا اینجانب دست به تحریر این کتاب به فارسی زدم؛ در یک «مقدمه» و پنج «باب» و هر باب در چند «فصل»: مقدمه: در بیان امور که در تحریر بعضی مطالب مورد حاجت واقع می‌شود و آن سه چیز است: ۱) تقسیم مفهوم به واجب و ممکن و ممتنع، ۲) بطلان دور و تسلسل؛ ۳) بطلان ترجیح بلا مرجح و ترجیح مساوی و مرجوح؛ باب ۱. توحید، در هشت فصل: ۱) مراد از فطری بودن معرفت الهی چیست، ۲) اثبات واجب الوجود، ۳) اثبات غیبت، ۴) توحید واجب الوجود، ۵) در اینکه واجب الوجود بذات مبدء همه موجودات است، ۶) تفسیر صفات کمال، ۷) کیفیت اتصاف واجب الوجود به این صفات، ۸) در این‌که واجب الوجود خیر محض است؛ باب ۲. عدل و مقصود از آن، در پنج فصل: ۱) حسن و قبح افعال، ۲) غایت واجب الوجود، ۳) وجوب اصلح و لطیف بر خدای تعالی، ۴) تنزیه افعال واجب از ظلم و شر و کیفیت دخول شر در قضا و قدر؛ باب ۳. نبوت، در پنج فصل: ۱) حسن بعث انبیاء، ۲) وجوب عصمت انبیاء، ۳) طریق معرفت صدق دعوی نبوت، ۴) تحقیق معنی عصمت، ۵) اثبات نبوت پیغمبر محمد بن عبداله (ص)؛ باب ۴. امامت حاوی چهارده فصل: ۱) تمهید مقدمات ضروریه حاوی سه مقدمه، ۲) وجوب نصب امام، ۳) شروط امامت، ۴) علامت معرفت امام و طرق اثبات امامت، ۵) تعیین امام بعد از پیغمبر، ۶) ذکر ادله سنیان بر امامت ائمه ایشان، ۷) ذکر یکی از مطاعن ابوبکر، ۸) اندکی از مطاعن عمر، ۹) بعضی از مطاعن عثمان، ۱۰) ذکر مطاعن بعضی از اصحاب، ۱۱) مطاعن علمای ایشان، ۱۲) اثبات امامت ائمه اثنی عشریه، ۱۳) اثبات وجود غیبت امام، ۱۴) خواص فضائل ائمه طاهرین و تفضل ایشان؛ باب ۵. معاد، با چهار فصل: ۱) نمونه از معرفت حقیقت روح و بدن، ۲) تقسیم لذت و الم، ۳) اثبات وجود معاد بر حکمت، ۴) ذکر احوال وقایع برزخ و قیامت.

آغاز: بسمله. حمد و سپاس بی نهایت سزای علیم علی الاطلاق که مجموع عالم امکان مجموعه از کتابخانه حکمت و قدرت بیغایت او و شکر بی قیاس و بی غایت باز ای الای کریم باتفاقی است که تمام خزائن احسان رشحه از بحار نعمت و رحمت بی نهایت اوست ... اما بعد بر ضمایر اصحاب سرایر مخفی و از پرتو خاطر اولی البصائر مختلفی نیست که چون مصنفات علمای اعلام اکثر بزبان عربی تصنیف شده و مؤلفات فضلای ذوی الاحترام بیشتر بآن لغت نوشته گشته ... از این جهة خامه قلم اخلاص رقم اراده نصیحت کیش ... کمترین اهل آفاق حسن بن عبدالرزاق احسن الله تعالی الیهما ... عزم خاطر هدایت ناظر جزم نیت صافی مشیت را برین داشت ... در این باب رساله نوشته شود ... در بیان مسائل ضروری بدلایلی که چهره مطلوب از صفای سیمایش مثل صورت آئینه پیدا ... و جمال شاهد ایمان را بی نقاب تقلید بتحقیق مشاهده نماید و بنابر مناسبت این مقصود تسمیه آن بشمع الیقین یا آئینه دین مناسب نمود ...

انجام: در بعضی اخبار نیز آمده که اولاد کفار در بهشت خدام اولاد مسلمین باشند و الحمد لله رب العالمین کما هو اهله بحمد الله و حسن توفیقه بمنتهای مقصود رسید این کتاب در سه شنبه پانزدهم شهر شوال من شهور سنه ۱۰۹۲ هزار و نود و دو انشاء الله تعالی وسیله نجات و هدایت گمراهان شود و ذخیره قیامت و عاقبت این فقیر گردد. بحق محمد و آله الکرام علیهم افضل الصلوة و السلام.

چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۳۱۰؛ ایران، تهران، ۱۳۰۳ق، سنگی، وزیری، ۴۰۴ص

[الذریعة ۵۲/۱ و ۱۲۹/۵ و ۲۵۹/۱۱ و ۲۳۳/۱۴؛ دنا ۱۲۳۵/۶-۱۲۳۶ (۳۶ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۹۶۷/۲؛ مشار فارسی ۱۰۴۵ و ۲۱۷۰/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۶۳/۲؛ فهرستواره منزوی ۳۹۱/۹]

شرح و حواشی:

۱- شمع الیقین فی معرفة حق الیقین (منتخب)

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۶۷-۲۲/۸۷

آغاز: که نزدیکست که بفرض محال بی مماسه جوهر عقلی که چون آتش صرف بی دخان قوت ... اما بعد بر ضمائر اصحاب سرائر مخفی واز پرتو خاطر أولی البصائر مختفی نیست که چون مصنفات علمای اعلام اکثر بزبان عربی تصنیف شده؛ **انجام:** درآن حال بی توقف واهمال خود را درآتش اندازند وآتش بر ایشان سرد وگلستان شود پس ایشان را امر فرماید که به بهشت روند وجمعی دیگر که اگر بی مانع به مرتبه تکلیف.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۶گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۵ - ۲۷۲۴]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۶۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ مجدول، مذهب، با یک سرلوح و یک کتیبه مذهب ممتاز؛ مهر ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترمه، جلد: چرم مذهب، ۹۹۲ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۷ - ۵۱۱]

۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۹۸

بی‌کا، تا: ۱۰۹۴ق؛ با جدول زرین؛ قطع: رقعی [مروی: ف: - ۱۷۹]

۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۶۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۶ق؛ مصحح؛ مهر: «فتاح الحسینی ۱۲۷۴» (بیضی)؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۰۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [مؤید: ۳ – ۱۴۴]

۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۴۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اندازه: ۱۶×۲۴سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۸۹]

۶. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۴۳۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ هشت صفحه‌ای افتاده بود و آقای ثاراللهی دارنده نسخه و بخشنده آن به کتابخانه آنها را به دست خود در ذیقعده۱۳۵۵نوشته؛قطع:رحلی[رشت و همدان: ف: – ۱۱۴۲]

۷. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ افتادگی: وسط؛ مصحح؛ مهر: «محمد رضا» (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، جلد: تیماج، ۲۶۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: – ۱۴۸]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۴۹–۳۷/۱۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۴۰۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵ – ۲۷۲۳]

۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۸۴/۱–۶۰۴۶

خط: نستعلیق، کا: مظفر دماوندی، تا: ۱۱۰۲ق؛ افتادگی: آغاز (در دیباچه افتاده)؛ ۲۹۰گ، ۲۱ سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: – ۱۳۷]

۱۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۳۳

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حاج محمد قمی، تا: ۸ جمادی الثانی ۱۱۲۰ق، جا: قم مدرسه فیضیه؛ از روی نسخه اصل؛ ۲۶۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲ – ۷۹]

۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۱۸

آغاز: تجرد کشیده و شاخهای اثمار جهات آثار؛ **انجام:** بتاریخ هشتم شهر جمادی الاولی سنه ۱۱۲۰ در دارالمؤمنین قم در فیضیه سمت اختتام یافت از روی اصل حرره ... محمد علی بن حاج محمد القمی عفی عنها بمحمد و علی

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حاج محمد القمی، تا: ۸ جمادی الاول ۱۱۲۰ق؛ کاغذ: شکری، جلد: میشن قهوه‌ای، ۵۲۶ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [فهرست عراقی: ۱ – ۳۶۶]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۶۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** مراد این است که مادام که ملت شما باقی باشد و مانع و رافعی نباشد و الحمدلله.

فقط مقدمه و ۳ باب آن آمده؛ خط: نسخ، کا: سید محمد فرزند اسماعیل حسینی جنابذی خراسانی، تا: پنج‌شنبه ۲۱ رمضان ۱۱۴۱ق؛ کاغذ: فرنگی، ۳۹گ (۶۷–۱۰۵)، ۲۵ سطر، اندازه: ۵×۳۴سم [ف: ۳۰ – ۶۶۰]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۶۵/۸

آغاز: هو العلیم، باب پنجم از کتاب شمع یقین در معاد، لفظ معاد در لغة عود کردن و رجوع نمودن است به چیزی که از آن برون آمده باشد؛ **انجام:** برابر

فقط باب ۵ در معاد نوشته شده؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمد فرزند اسماعیل حسینی جنابذی خراسانی، تا: یک‌شنبه ۱۶ شعبان ۱۱۴۱ق؛ درهامش کتاب گوهر مراد نگارش یافته؛ کاغذ: فرنگی، ۱۵گ (۲۱۷–۲۳۱)، ۲۷ سطر، اندازه: ۵×۲۳سم [ف: ۳۰ – ۶۶۵]

۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن ملا عنایت الله، تا: ۲۷ ذیقعده ۱۱۵۳ق؛ در میانه برگ ۱ و ۲ افتادگی دارد؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۶گ، ۱۹ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ – ۱۴۵]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت کتابته فی شهر صفرا المظفر سنه ۰۰۰۱۱۵۶ تصحیح کاملی

خط: نستعلیق شکسته، کا: همدانی، محمد تقی بن محمد ابراهیم، تا: ۱۱۵۶ق [رایانه]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۲

انجام: پس جمعی که ارواحشان بنور علم روشن گشت و بصفای عمل ...

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تاریخ وقف: رجب ۱۲۳۱؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۰۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۷ – ۱۸۹]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۹۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم صل علی محمد و آل محمد و سلم

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ساغری سبز، ۴۳۹ص (۱–۴۳۹)، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۰ – ۴۳]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۱۹/۱

آغاز: أفضل حمد الحامدین و تحف هدایای صلاة و ثنای بی منتها نثار اندیش بارگاه عطوفت پناه

فقط مقدمه کتاب و مقداری از باب اول کتاب و بحث خلق اعمال نوشته شده؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد بن مرتضی مدعو به علم الهدی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ (۲پ–۲۴ر)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۳ – ۲۲۰]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شیخ علی بن سمیعا، تا: شنبه ۱ ذیحجه ۱۲۲۲ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۴گ، ۲۲ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۵ – ۱۴۵]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۵۸

خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد رضا بن محمد علی سمسار، تا: ۱۲۲۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: میشن یشمی، ۱۹۰گ، ۲۳ سطر،

اندازه: ۲۰×۲۸/۳سم [ف: ۳ – ۵۲۳]

۲۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق؛ تملک: مؤید الدوله جلال الدین در ۱۲۸۵؛ ۲۳۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲ – ۷۸]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۲۷ق؛ نسخه هنری و نفیس، سربرگ اول هنری با گل و بوته مذهب، مجدول مذهب؛ جلد: تیماج سیاه مذهب، ۳۴۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۳/۱ – ۲۵]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن حاج الحرمین، تا: ۱۲۳۴ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ساغری سیاه، مذهب، ۱۸۱گ، ۲۴ سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۵ – ۴۰]

۲۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسن علی خراسانی، تا: سه‌شنبه ۲۳ جمادی الثانی ۱۲۵۷ق؛ مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳۴۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ – ۶۰۸]

۲۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۹۷

خط: نستعلیق، کا: سید ابوالقاسم بن میر محمد رضا حسینی، تا: دوشنبه ۱ ربیع الثانی ۱۲۵۹ق [نشریه: ۲ – ۸۶]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۸۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مراد این است که مادام که ملت شما باقی باشد و مانع و رافعی نباشد و الحمدلله

خط: نستعلیق، کا: محمد هاشم بن محمد جعفر کاشانی، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۳/۲ – ۱۴۵]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۸/۳۱

خط: نستعلیق، کا: محمد هاشم بن میرزا محمد جعفر کاشانی، تا: پنج‌شنبه ۲۱ محرم (۱۶ دی) ۱۲۶۱ق؛ ۳۲۳ص (۴-۳۲۶) [مختصر ف: – ۵۲۲]

۲۸. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

باب چهارم، امامت؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق[دلیل المخطوطات: ۱ – ۲۴۰]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۸۶ق، جا: مشهد رضوی؛ واقف: حاج احمد آقا فاضل، اسفند ۱۳۴۵؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن سبز، ۴۱۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱۱ – ۲۲۹]

۳۰. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۲۹

باب دوم در عدل است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۵گ، اندازه: ۱۳×۱۶/۵سم [اوراق عتیق: ۲ – ۳۲۷]

۳۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۵ شوال ۱۳۰۳ق؛ با یادداشتی از محمد صفی بن شرف الدین علی حسینی قمی که مؤلف را جد خود معرفی می‌کند می‌گوید: «این کتاب را به تاریخ چهاردهم شعبان المعظم ۱۲۱۰ دربلده لکنهو استکتاب نمود چند جزو اوایل بخط فقیر و مابقی بخط کاتب دیگران و بقدر وسع مقابله شد»؛ نسخه وقف شده بر مؤمنین مجاور کربلا؛ جلد: مقوا آبی، ۲۷۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۶سم [ف مخ: ۱ – ۳۱۰]

۳۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۵۴

آغاز: ... هرچه خواهند وهرگاه خواهند مقدور نشودبخلاف معجزه که هر وقت ضرور باشد حاضر و مهیاست ومحتاج به تهیه اسباب نیست؛ **انجام:** ابن ابی الحدید گفته که ظاهر این کلام این است که آن حضرت امر به قتل او ونهی از آن هیچ کدام ننمود پس خونش درپیش او مباح بود ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۳ – ۱۲۹۴]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حسین کی استوان؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۱۹۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۱۱ – ۲۳۰]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۸۵

آغاز: از جمیع جهات فصل ششم درباره حیات؛ **انجام:** و مشقت تکلیف را در نظر ایشان جواب دهد

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [الفبائی ۴ – ۳۷۴]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۲۱

آغاز: بسمله، علیهم علی الاطلاق که مجموع عالم؛ **انجام:** خداوندیش دهد عالی مراتب که خواند فاتحه در حق کاتب

خط: نسخ، کا: تبریزی، محمد رضا بن علی عسکر، بی‌تا [رایانه]

۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۲۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۶۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۳۴

بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی؛ خریداری از منصوره تالهی معین الدین [رایانه]

۴۰. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲۱۳

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [ف: – ۹۳]

● **شمع الیقین فی معرفة حق الیقین (منتخب)** / کلام و

اعتقادات / فارسی
šam‘-ul yaqīn fī ma‘rifat-i ḥaqq-il yaqīn (mn.)
وابسته به: شمع الیقین فی معرفة حق الیقین = آیینه دین؛ لاهیجی، حسن بن عبدالرزاق (۱۰۴۵–۱۱۲۱)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۱۱
بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق، قطع: وزیری [د.ث. مجلس]

● شموس الانوار و کنوز الاسرار / علوم غریبه / عربی

šumūs-ul anwār wa kunūz-ul asrār

ابن حاج، محمد بن محمد، ۶۵۷ – ۷۳۷ قمری

ebn-e hāj, mohammad ebn-e mohammad (1260 - 1337)

در اسرار علم حروف و خواص آنها و خواص بعضی اسم‌ها و صنعت کیمیا و بعضی از طلسمات که دیگران کتمان کرده و به رمز و اشاره بیان نموده ولی مؤلف ما می‌خواهد که به روشی واضح آنها را به نگارش در آورد. این کتاب مشتمل بر سی «باب» است دارای فصول بدین ترتیب: ۱. سر الحروف؛ ۲. خواص الاسماء الحسنی؛ ۳. خواص الایات القرآنیة؛ ۴. استخراج معادن الذهب و الفضة؛ ۵. الحکمة القائمة من النبات؛ ۶. هزم الجیوش؛ ۷. فتح الکنوز؛ ۸. تعویذ الماء؛ ۹. فتح الاقفال؛ ۱۰. حجب الابصار؛ ۱۱. تصریف دعوة الشمس؛ ۱۲. طی الارض؛ ۱۳. تربیة الزاهد للصالح؛ ۱۴. معرفة الرصد و الاوقات؛ ۱۵. المسائل المختلفة أنواعها؛ ۱۶. انواع حکمة الصناعة؛ ۱۷. انواع علاجات الجن؛ ۱۸. خدمة الجن؛ ۱۹. خواص بعض الاسماء؛ ۲۰. انواع الطب؛ ۲۱. انواع المحبة؛ ۲۲. أنواع البرکة؛ ۲۳. انواع التفریقات؛ ۲۴. تقصیص الکاغذ؛ ۲۵. انواع التربیعات؛ ۲۶. الخطف؛ ۲۷. جلب الاخیار من الاقطار؛ ۲۸. الحجب و الرقا؛ ۲۹. تدمیر الظالم؛ ۳۰. فوائد، و هو خاتمة الکتاب. مؤلف دقیقاً معلوم نیست و اکثراً در فهارس ناشناس آمده است.

آغاز: و به نستعین. بسمله. الحمدلله الذی اخرج رسوم الحروف بدایع اسراره و رکب منها معانی اسمائه ... اما بعد فقد سألنی بعض المحبین ... ان اضع کتاباً فی علم الحرف و روحانیة الاسماء و ما کتمو ارباب هذا الشأن ... و سمیته بکتاب ...

انجام: و الطالع الخلافی یجتمع معه فی الیوم الفلانی و هو مما یعتمد علیه و بالله تعالی التوفیق، لا رب غیره و لا معبود بالحق سواه و صلی الله ... و الحمدلله رب العالمین ... انتهی ... کتاب شموس الانوار و کنوز الاسرار و بتمامه تم جمیع الدیوان و صلی الله تعالی و سلم علی سیدنا الاعظم سر النقطة

چاپ: اسکندریه، ۱۲۹۱؛ مصر ۱۳۲۰؛ المطبوعه الملیجیه ۱۳۲۹ق، ۱۵۱ص.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۸۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عالم کشمیری، تا: ۱۱۳۹ق؛ مجدول، مقابله شده؛ کاغذ: نخودی سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۸ص (۳–۱۸۰)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱۶ – ۳۸۶]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۸۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسن بن محمد رضا، تا: ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی مجدول، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰۷گ (۱–۱۰۷)، ۳۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۹×۲۲سم [ف: ۳ – ۱۰۲۰]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۴۲
جفر و خواص اعداد؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: – ۸۹]

۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۹۴
بدون نام مؤلف؛ شموس الانوار و کنوز الاسرار فی سر علم الحروف و روحانیة الاسرار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲ – ۱۶۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۴۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** هیجوا روحانیة التخییل فی هذه المنزلة و أظهر لاهله أصناف القبور المخوفة
بدون مؤلف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۱۳۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵× ۲۰/۵سم [ف: ۱۰ – ۳۲۹]

۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۴۸
آغاز: برابر
در فهرست بدون مؤلف. باب ۱. سر [الحروف]، ۲. من خواص اسماء الله تعالی الحسنی، ۳. خواص بعض آیات القرآنیة، ۱۰. استخراج جواهر معادن الذهب و الفضة. مؤلف در ابتدای باب سوم به کتاب مفصل دیگرش در خواص آیات، به تاج الملوک و منة المالک و المملوک اشاره کرده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط؛ اندازه: ۲۲×۳۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۹۰]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۸۱–۳۳/۱۳۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فافهم الاشارة قد نطقت باوضح عبارة لمن کان ذافهم وما یذکر الااولوالالباب والله الهادی للصواب
بدون نام مؤلف؛ شامل سی باب دارای فصول: ۱. سر الحروف، ۵. الحکمة القائمة من النبات، ۱۰. حجب الابصار، ۱۵. المسائل المختلفة انواعها، ۲۰. انواع الطب، ۲۵. انواع التربیعات، ۳۰. فوائد، و هو خاتمة الکتاب؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: ذبیح بن ملااسدالله طالقانی، تا: ۱۳۲۲ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ – ۲۷۲۴]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** من کتاب شموس الانوار و کنوز الاسرار و بتمامه تم جمیع ... ما انشق فجر عن القلم.تمت هذه النسخه الشریفة علی ید المرید العاصی.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه فوائد فارسی ضمیمه است؛ واقف: محمد ایرانی [الفبائی ۴ – ۳۷۴]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما یذکر الا اولوا الالباب و الله الهادی للصواب

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد ایرانی [الفبائی ۴ - ۳۷۴]

● **الشموس المضیئة** / رجال / عربی

aš-šumūs-ul muḍī'a

سندروسی، محمد بن محمد، - ۱۱۷۷ قمری

sandarūsī, mohammad ebn-e mohammad (- 1764)

وابسته به: الاستیعاب فی معرفة الاصحاب؛ ابن عبدالبر، یوسف بن عبدالله (۳۶۸-۴۶۳)

تاریخ تألیف: ۱۱۵۱ق

تاریخ و ترجمه اصحاب حضرت رسول (ص) و خلاصه‌ای است از تلخیصی که جماعة بن عبدالله زهری از کتاب «الاستیعاب» تألیف ابن عبدالبر کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۸

آغاز: الحمدلله الذی جعل اصحاب المصطفی؛ **انجام:** و نمقه بقلم احقر الانام محمد السندروسی. الخطیب و المحدث

خط: ثلث، کا: محمد کاظم خوئینی، تا: ۱۲۹۰ق، به امر رکن الدوله؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سبز، ۴۷۱ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۴ - ۳۱۵]

● **الشموس المضیئة** / تاریخ پیامبر اکرم (ص) / فارسی

aš-šumūs-ul muḍī'a

یزدی، احمد بن حسن، - ۱۳۱۰ ؟ قمری

yazdī, ahmad ebn-e hasan (- 1893)

تاریخ تألیف: دوشنبه صفر ۱۲۹۱ق

پس از نگارش «باقیات الصالحات» و «بحر الدموع» و «سماء الغزوات» و «خزائن الانوار» و «ینابیع الموعظه»، به درخواست دوستان در سرگذشت پیامبران از روی قرآن و احادیث تدوین کرده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی توحد بالقدم و البقاء و تعزز بالعظمة و الکبریاء ... اما بعد چنین گوید ... احمد بن حسن البیرجندی الیزدی.

انجام: خانه هر کس ز تو آباد شد ×× خانه خود را ببین بر باد شد

[اعلام الشیعه ۹۵/۱؛ دنا ۱۲۳۹/۶؛ فهرستواره منزوی ۴۳۲/۱ و ۱۷۰۸/۳]

شرح و حواشی:

۱- الشموس المضیئه (منتخب)؛ حسینی یزدی، محمد بن حیدر (-۱۴)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید محمد بن حیدر حسینی یزدی حمصی، تا: ۲۶ صفر ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۲گ، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۶ - ۲۳۰۷]

۲. مشهد؛ اصغر زاده؛ شماره نسخه:۳۹

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۷۷۰]

● **الشموس المضیئة (منتخب)** / تاریخ / فارسی

aš-šumūs-ul muḍī'a (mn.)

حسینی یزدی، محمد بن حیدر، ق۱۴ قمری

hoseynī yazdī, mohammad ebn-e heydar (- 20c)

وابسته به: الشموس المضیئة؛ یزدی، احمد بن حسن (-۱۳۱۰)

گویا انتخاب‌کننده سید محمد بن سید حیدر حسینی یزدی در رجب ۱۳۰۱ق باشد. شامل چند شمس و در هر شمس چند ضوء است در احوال انبیاء از حضرت آدم (ع) تا احوال تبع و ابرهه.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۸۵۵

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین و لعنة الله علی اعدائهم الی یوم الدین اما بعد این مختصریست که انتخاب کرده شد از کتاب مستطاب شموس المضیئه فی احوال انبیاء السالفه من تألیفات العالم الفاضل الکامل اشرف الحاج و العمار مولانا الحاج ملا احمد البیرجندی زید فضله و توفیقه هر کس طالب نسخه تمام بوده باشد رجوع بکتاب مستطاب شموس نماید؛ **انجام:** و الخشب و الحجارة و العصا اللهم العن بنی امیة قاطبة تمت الکتاب بعون الملک الوهاب علی ید اقل السادات و الذاکرین محمد بن المرحوم حیدر الحسینی الیزدی الشهیر بحمصی فی سلخ رجب المرجب ۱۳۰۱. گر بهم بر زده بینی خط من عیب مکن ×× که مرا محنت ایام بهم بر زده است

خط: نسخ، کا: سید محمد بن سید حیدر حسینی یزدی، تا: رجب ۱۳۰۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۲۷ص، ۲۳ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۲۶۸]

● **شموس المعارف** / علوم غریبه

šumūs-ul ma'ārif

تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷ - ۵۳۹]

● **الشموس و الاقمار فی شرح فتح العقار المطعم لاثمان الازهار** / فقه / عربی

šumūs wa-l aqmār fī š.-i fatḥ-il 'uqār-il maṭ'am li-aṯmān-il azhār

مقرائی، یحیی بن محمد، ۹۰۸ - ۹۹۰ قمری

moqarā'ī, yahyā ebn-e mohammad (1503 - 1582)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۰ محرم ۹۷۲ق

متن را خود در روز یک‌شنبه ۲۴ جمادی الثانی ۹۶۶ و شرح را هم خودش در روز دوشنبه ۲۰ محرم ۹۷۲ ساخته است. مؤلف باید همان المتوکل علی الله یحیی شرف الدین باشد.
[دنا ۱۲۳۹/۶؛ اتحاف المسترشدین ۷۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۸۳/۲ و ۲۸۰۱/۲-ف
خط: نسخ، کا: علی بن عبدالله الزبیر ملیکی ملحکی، تا: شنبه ۹ شوال ۱۰۵۶ق، برای الهادی محمد؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۲۹ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۶ - ۷۶۰] و [فیلمها ف: ۱ - ۷۳۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۹۰/۳-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۲۹]

● الشموس و العکوس = عکوس ملکیة و شموس فلکیة

/ کلام و اعتقادات / عربی
aš-šumūs wa-l ʻakūs = ʻakūs-un malikīyya wa šumūs-un falakīyya

کشفی، جعفر بن ابی اسحاق، ۱۱۸۹ - ۱۲۶۷ قمری

kašfī, jaʻfar ebn-e abī-eshāq (1775 - 1851)

مختصری است استدلالی در علم امام (ع). مؤلف، با عناوین «شمس»، «عکس» و «نور و نهار» و «کسوف و انجلاء» نکته نظرهای گوناگون در موضوعات چندی آورده که نمی‌توان موضوع رساله را در عنوان حصر نمود.

آغاز: بسم الله و الحمد لله و الصلوة علی رسول الله و آل الله الی یو م لقاءالله و بعد،الی المفتاق جعفر بن ابی اسحاق یقول هذه عکوس ملکیة و شموس فلکیة یتوضوء منها نهار تنزیه الامام ع عن اکل الحرام جواب السؤال صالح الجواب و صوابا لما ناصح الخطاب ...

انجام: و ینفتح لک من کل بابه ابواب و لکن یا یوسف و یا بنی انی اخاف ان یا کلک ذئب الوهم و نحن عنک غافلون و و الحمدلله رب العالمین

[دنا ۱۲۳۹/۶ (۶ نسخه)؛ الذریعه ۲۳۴/۱۴؛ ریحانة الأدب: ۶۱/۵؛ الکرام البررة ۲۴۱/۱]

۱. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۱۹/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۲-۵ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۰۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۱/۴-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰ص (۸۶-۹۵)، ۱۹سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۲۳ - ۳۰۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق؛ دارای اغلاط بسیار؛ ۱۰گ، ۱۸ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۶ - ۳۱۴]

۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۳۹۷/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ ۱۱گ (۲۴پ-۳۴)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۲۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۸۶/۲
خط:نسخ،کا:محمد علی بن علی اصغر مشهدی، تا: ۱۲۴۳ق؛ جلد: مقوایی،۱۰گ(۱۵پ-۲۴پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۲۴۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۴۴/۲
کا: زین العابدین بن ذوالفقار، تا: ۱۲۴۵ق، جا: بروجرد؛ مصحح؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۶۷]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۵/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی نقی کاتب کازرونی، تا: صفر ۱۲۴۵ق؛ ۵گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۱۲×۲۹سم [ف: ۱ - ۱۷۵]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۶۶/۲
آغاز: قال مولانا السید جعفر الصابوناتی مدظله فی رسالته المسماة بعکوس ملکیة و شموس فلکیة. سبحانهم سبحانهم عما یقولون علوا کبیرا. قال النبی لاتسبو علیا فان ذاته ممسوس او ممسوح بذات الله؛ **انجام:** ففوض الیه دینه، فقال الله تعالی و ما اتیتکم الرسول فخذوه الی آخره. ثم قال فما فوض الله الی رسوله (ص) فقد فوض الینا. انتهی ما اردنا نقله من رسالة السید الاجل مدظله العالی.
خط: شکسته نستعلیق، کا: حسن عظیم آبادی، تا: جمعه ۵ ربیع الثانی ۱۲۵۱ق، جا: کربلا؛ ۳گ (۲۱ر-۲۳پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۱سم [ف: ۹ - ۱۲۹]

۹. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره
آغاز: برابر؛ **انجام:** بحب الریاسة و حب السیاسة اولئک الأقلون عدداً، آه آه شوقاً الی رؤیتهم و الحمدلله رب العالمین
کا: فتح علی بن ملک محمد، تا: ۲ رجب ۱۲۵۴ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۳۹]

۱۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۵۰۲/۲
خط: نسخ، کا: غلامرضا ابن ابوالحسن، تا: جمعه ۱۱ جمادی الثانی ۱۲۵۴ق؛ ۱۳گ (۱۸پ-۳۰پ)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۲۸]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۱۰/۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۶ ذیحجه ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: میشن سرخ، ۱۲گ (۹۳پ-۱۰۴ر) [ف: ۵ - ۳۴۱]

۱۲. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۵۸/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن کربلایی حسین بیرجندی، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۹گ (۸۱پ-۸۹پ) [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۵۸]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۰۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اذا قتصرت فی السؤال اقتصرنا فی الجوابو لقنا لکما لو نظرت بعین البصیرة و الانصاف لکفاک فی هذ الباب.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ کاغذ: فرنگی، ۸گ (۱۹۸ر-۲۰۵ر)، اندازه: ۷×۱۲/۵سم [ف: ۳۳ - ۲۱۵]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۹/۲

آغاز: و بعد ... اعلم ان المراد بالعلم الذی هو مناط الاجتناب عن الحرام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۸ق؛ ۳۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۲ - ۳۶۳]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۶۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمین سمیتها بالشموس و العکوس لا تلقها الا الی الفن مأمون غیر مبتلی بحب الریاسة و خب السیاسة، اولئک الاقلون عددا و الاعظمون عندالله قدرا آه آه شوقا ای رؤیتهم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ ۱۰گ (۲-۱۱)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴۰ - ۶۴۴]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۷۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** غیر مبتلی بحب الریاسة و حب السیاسة اولئک الاقلون عددا آه آه شوقا الی رویتهم.

خط: نسخ زیبا، کا: احمد بن حسن موسوی، تا: صفر ۱۳۰۶ق؛ کاغذ: فرنگی، ۲۲گ (۵۲پ-۷۳پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۶×۱۲/۵سم [ف: ۳۵ - ۵۶۳]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۲۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بحب الریاسة و حب السیاسة اولئک الاقلون عدداً آه آه شوقاً الی رؤیتهم.

خط: نسخ، کا: صدرالدین محمد بن ابی القاسم، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ (۳۳پ-۴۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۲۶]

۱۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۴۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: حاج غلامحسین صالح زاده؛ ۶۱گ (۱-۶۱)، ۱۲ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف:۴-۱۲۹۴]

۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۵۰/۸

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ (۱۲۲-۱۳۵)، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۴ - ۱۲۹۸]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۵۳/۶

آغاز و انجام: برابر

نام این نسخه در رایانه آستان قدس جلد ۲ «تنزیه الامام» آمده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج عنابی، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۱ - ۳۳۵]

۲۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۶۳/۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم زرد، ۴گ (۱۸۰ر-۱۸۳ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۱ - ۱۵۵]

۲۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲۹/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** بحب الریاسة و حب السیاسة اولئک الأقلون عدداً، آه آه شوقاً الی رؤیتهم و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱گ (۱۱۲پ-۱۳۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۵ - ۳۶۱]

۲۳. اصفهان؛ سید کشفی؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره

آغاز: برابر

کا: احمد بن عبدالباقی حسنی حسینی، بی‌تا [دلیل المخطوطات: ۱ - ۵۴]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۰۴/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد اراد الله تعالی تحویلهم الی دار کرامة و اختار لهم دار اقامة ما ودعک ربک و ما قلی و للاخرة خیر لک ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۸گ (۶۸پ-۷۵پ)، ۱۸ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۴۸]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۰۶/۴

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۴۸۷]

● **شمول خطابات** / اصول فقه / عربی

šomūl-e xetābāt

بدون خطبه و خاتمه است و مطلب ناتمام رها شده است.

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۰۶/۱۷

آغاز: قیل اکثر الشیعة علی الاختصاص و الحق هو المشمول، لاحتجاج؛ **انجام:** مع انه هو المنصوص من کل اهل العربیة بحیث لایبقی شک و لاشبهة مع انه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: کربلا و نجف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: - ۲۶۴]

← شمیم عباسی ﴾ شیم علیه

● **شناخت** / متفرقه / فارسی

šenāxt

ارمنی اصفهانی، علی اکبر بیک

armanī esfahānī, ‘alī akbar beyk

در شرح آزارهایی که از ارمنیان به او رسیده بود. اعتراف نامه مانند است مانند اعتراف یا رساله شناخت گرجی و فارسی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۲۴-ف

نسخه اصل: ص ۶۴۸۷ دانشگاه (۹۸۹ نفیسی)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴ ذیقعده ۱۱۱۹ق [فیلمها ف: ۲ - ۳۰]

● **شناخت ائمه** / تاریخ معصومین / فارسی

šenāxt-e a’emme

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۰۵

کتابی در معرفت ائمه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۱۴۳گ، اندازه: ۱۸×۲۵/۴سم [رایانه]

● شناخت استخراج درجة الشمس از جدول / هیئت / عربی

šenāxt-e estexrāj-e darajat-oš šams az jadval

نویسنده در این رساله مختصر نشان می‌دهد که برای تشخیص تواریخ و تعیین سنوات به‌وسیله جداول چگونه از جداول باید استفاده کرد و به چه صورت بایست آن را به کار بست تا تقویم سال‌ها مرتب و صحیح به دست آید.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۷۵/۱

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و العاقبه للمتقین و لاعدوان الاعلی الظالمین؛ **انجام:** و فی هذا القدر کفایة و الله اعلم بالغیب و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و السلم

خط: نستعلیق کهن، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۰؛ با جداول نجومی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی، ۳ص (۱–۳)، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۹ – ۱۶۰]

● شناخت اقلام و خطوط قدیمه / خط / فارسی

šenāxt-e aqlām va xotūt-e qadīme

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۳۵/۳

خط: نستعلیق، کا: محمد بن علی محمد شفیع اصفهانی، تا: ۲ جمادی ۱۱۷۶ق؛ مجدول؛ اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱ – ۱۹۶]

● شناخت امام = رساله اسماعیلی / کلام و اعتقادات / فارسی

šenāxt-e emām = r. esmā'īlī

ناشناخته. به نوشته استاد مدرس رضوی (احوال و آثار: ۶۲۶) به روزگار تهماسب یکم (۹۸۴–۹۳۰ق) نگاشته شده است. وی می‌افزاید سروده‌هایی که در آن از خواجه طوسی دانسته شده، سست است و نباید از وی باشد. برای نشانی از نسخه در دست: «خواجه طوسی دارد که: ای در جوار رحمت تو کون را مکان ... و ای هر دو عالم از تو و تو دور از این و آن. دیگر باید دانست که غرض از ظهور امام در این اکوان همین به سبب وجود این اکوان است، نه چیز دیگر. و چون شناخت امام ثابت شد، بعد از این شناخت «حجت» شروع می‌نماید. و آن آنست که بدانی که حجت کسی را می‌گویند که معنی او و امام از روز ازل یکی باشد. و غرض از ظهور آن در این عالم کمال اهل تربیت باشد» (ص ۳۰)، «درباره سلمان فارسی می‌گوید از عایشه پرسیدند که تاکنون جبراییل را دیده‌ای، گفت هرگز؟ جز آنکه سلمان را می‌دیدم که پا برهنه به اطاق حضرت می‌رفت و خلوت می‌کرد و ...». (ص۸) (احمد منزوی)

چاپ: قاهره، ۱۹۴۷، به کوشش ایوانف

[فهرستواره منزوی ۳۹۱/۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸/۱-عکسی

آغاز: ظهور می‌کند، اما ظهور شکلی ... چنانکه عزیزی دارد که: ظهور معنوی امروز اگر ندارد سود – ظهور شکلی فردا چه سود دارد هم. و دیگری می‌فرماید: ظهور معنوی قایم است دعوت او – و از آنچه هست نه افزون شود، نه گردد کم؛ **انجام:** در بیان تأویلات است. بدانکه قیامت به مذهب این فرقه ظاهر شدن حقیقت چیزهاست نه ظاهر چیزها، چنانکه ظاهریان گویند ... و روح دین که حقیقت است به روح بسته شده.

نسخه اصل: نزد زنده یاد استاد محمد تقی مدرس رضوی بوده؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۷ص (۲–۳۸) [عکسی ف: ۲ – ۱۸۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۵/۱۱-ف

همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۷۳۵]

● شناخت اوقات شرعی / هیئت / فارسی

šenāxt-e owqāt-e šar'ī

سه «فصل» در معرفت سمت قبله و استخراج ارتفاع وقت و استخراج ساعات طلوع فجر و غروب و در معرفت اول وقت عصر.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۵۳/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه‌ای است کهنه؛ جلد: تیماج خرمایی، ۲۷ سطر (۷/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱ – ۴۹۶]

● شناخت اول ماه / هیئت / فارسی

šenāxt-e avval-e māh

ناشناخته:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۹۹/۳

بندی در دانستن اول هر ماه. دردانستن آنکه اول هر ماه قمری چه روز است به حسابی که به علی ع نسبت داده شده است؛ خط: نسخ، کا: مرتضی بن مرتضی حسینی اردکانی یزدی، تا: ۲ ربیع الثانی ۱۲۴۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۹۵ر)، ۲۲ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶ – ۳۶۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۱۹/۳

بندی به فارسی در شناختن روز یکم ماه نو قمری. به نظم و نثر فارسی با روایتی در همین باره از جعفر صادق به فارسی با دو جدول سفید؛ خط: نسخ، کا: غلام رضا بن اسمعیل، تا: ۱۲۴۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۳ص، ۱۹ سطر (۷×۱۳)،

اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۳۶۹]

● **شناخت ایمان** / کلام و اعتقادات / فارسی

šenāxt-e īmān

رساله بسیار مختصری است در تعریف ایمان و ارکان آن که اصول دین می‌باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۲۶

آغاز: بسمله، بدان که ایمان واجب است بر هر مکلف با ایمان آنست که مکلف اعتقاد کند به دل و اقرار کند به زبان بر هستی ذات خدای تعالی؛ **انجام:** یعنی چنانچه اول آفریدیم آخر اعاده خواهیم کرد تمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۵۵-۵۹پ)، ۱۱-۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [رایانه]

● **شناخت تب** / طب / فارسی

šenāxt-e tab

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۸۹/۲

آغاز: بسمله بدان ... که تب حرارتیست غریبه که مشتعل میشود دردل؛ **انجام:** باسکنجبین بزوری و ماء الاصول

رساله در شناخت تب دو باب باید داشته باشد و باب یکم در دو فصل. نسخه ناقص است و می‌رسد به مبحث تب ربع از فصل یکم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ شوال ۱۰۷۵ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳ص(۱۰۳-۱۱۵) [ف: ۱۰ - ۱۵۷۵]

● **شناخت تشیع** / کلام و اعتقادات / فارسی

šenāxt-e tašayyo‘

در اثبات تشیع گویا اعتراف نامه‌ای است از یک مسیحی که به دین اسلام گراییده است و در آن از ابراهیم و یوسف و موسی و عیسی و پیامبر و دوازده امام و از شاه عباس و خلیفه سلطان یاد شده است، در گرجستان از روی متن همین نسخه چاپ شده است با ترجمه فارسی به طور لغت‌نامه نه خود آن که رساله فارسی جدایی را می‌ماند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۲

بی‌کا، بی‌تا؛ به خط گرجی (متن) و ترجمه نستعلیق در زیر سطرها؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ، ۲۰گ، ۱۶ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۲۱×۲۷سم [سنا: ف: ۱ - ۱۰۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۸۹-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۱۳۳]

● **شناخت تقویم** / تقویم / فارسی

šenāxt-e taqvīm

معین الدین، ق۹ قمری

mo‘īn-od-dīn (- 15c)

مباحث متفرقه‌ای است در شناخت تقویم و طریق استخراج آن و آنچه در این فن به کار آید. این یادداشت‌های به صورت پراکنده بوده و به خواست برخی از دوستان در مجموعه حاضر گرد آمده است.

اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۵/۱

آغاز: آمده بی چون و چند هزاران درود نامحدود بر روح و روان بنان جهان و جان جان جهان چهره پرداز جهان احمد حامد محمود

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۱گ (۱ر-۳۱ر)، اندازه: ۱۰/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۷۳]

● **شناخت چگونگی زمین** / ریاضیات / عربی

šenāxt-e čegūnegī zamīn

ظاهراً بابی است از کتابی.

آغاز: بسمله بدانکه عاقل را واجب باشد بدانکه چگونگی زمین و صفات ویرا بداند ...

انجام: و آنچه در زمین است این سیر و خاصیت قبول میکند و این دلیل روشنست والله اعلم بحقایق الاشیاء

[دنا ۶/ ۱۲۴۰؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶۶/۵]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۹۹/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد حسین بن خلف تبریزی، تا: ۱۰۴۱ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوایی، ۴ص (۲۵-۲۸)، ۲۵ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۶/۸×۲۵/۲سم [ف: ۸ - ۴۱۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۹۷/۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد طاهر مشهدی، خط: نسخ خوش، تا: ۱۳۰۸-۱۳۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مذهب، ۴ص (۲۳۴-۲۳۷)، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰/۲×۳۳/۱سم [ف: ۱۰ - ۲۴۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸۶/۲۱-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۸۰]

● **شناخت حجر** / کیمیا / عربی

šenāxt-e hajar

قدسی، محمد بن موسی

qodsī, mohammad ebn-e mūsā

در این رساله که حدود دو صفحه است ابیاتی از شذور الذهب

آمده (شذور الذهب از ابوالحسن علی بن موسی حکیم اندلسی است و شرف الدین محمد بن موسی قدسی آن را تخمیس کرده) و سپس آن آبیات شرح شده بیت اول: «لنا عالم من ارضه کون مائه ×× و من مائه و النار کون هوائه». شارح می‌گوید نصف اول بیت اول اشاره به تدبیر مکتوم و بیت دوم اشاره به ترکیب ثانی و بعد بیت: «اذا اسرعت افلاکها حرکاتها ... معناه: ان عالم الصنعة اذ ادارات افلاکه»؛ و بدین ترتیب چند بیت دیگر را شرح می‌دهد و رساله را به پایان می‌برد و در این رساله اشاراتی به قول جابر در کتاب السر نیز شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۲/۱۲

آغاز: بسمله و به نستعین، من کلام صاحب الشذور: لنا عالم من ارضه کون مائه؛ **انجام:** و ما بقی من الارض توخذ بها فی تدبیر علیحدتها.

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن محمدعلی سواد کوهی را مکوهی، تا: ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج تریاکی، مذهب، ۲ص (۱۵۱-۱۵۲)، ۱۵ سطر (۸ × ۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۹۸]

● شناخت حجر / کیمیا / عربی

šenāxt-e hajar

نویسنده می‌گوید شناخت حجر از اموری است که چون کسی به آن دست یافت از دریای بی‌کرانه رهایی جست. سپس او می‌گوید اگر کسی خواست سلوك باب اعظم کند باید حجر را بر بخارات اول تقطیر نماید، بعد طریق اکبر را و بعد باب اوسط و طریق طبیعی اوسط مسمی به صناعی را می‌آورد و تساقی حمرة را ذکر می‌نماید و قسم ثالث طبیعی که باب غریب و تدبیر عجیب است متذکر می‌شود و در اینجا باب اصغر و قول مباقل را نشان می‌دهد و در آخر رای حکیم سقراط را بیان می‌کند.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۲/۹

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین الی یوم الدین اعلم یا اخی؛ **انجام:** فخذها یا ولدی و امسك علیك الی ان تموت و هذا وصیتی الیك و السلام علی من اتبع الهدی.

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن محمد علی سواد کوهی رامکوهی، تا: ۱۲۸۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، مذهب، ۱۱ص (۱۰۰-۱۱۰)، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۹۶]

● شناخت حق و نفس / اخلاق / فارسی و عربی

šenāxt-e haq va nafs

مرندی، خواجه نصیر

marandī, xāje nasīr

این نسخه در فهرست با نام مقاله‌ای در اخلاق و مؤلف آن خواجه نصیر مرندی معرفی شده است و در فهرست رایانه‌ای مجلس شورا از خواجه نصیر طوسی. البته جز این، رساله‌ای بدین نام از خواجه نصیر طوسی ندیده‌ام. به نظر می‌رسد آنچه در فهرست رایانه‌ای آمده خطاست.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۱۳/۱۵

آغاز: خواجه نصیر ... از شیخی از مشایخ طریقتست ... ان النفس الناطقة ان اکتسب ملکتی العلم و العمل بواسطة خروجها الی کمالها الممکن؛ **انجام:** و نزعت فی حصول الغبطة المقابلة له. حمدله. الجمال هو اله ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ (فهرست رایانه ای ص۶۶۵)؛ کاغذ: سمرقندی،۲گ(۱۰۹پ-۱۱۰ر)،ابعاد متن:۷/۵×۱۵/۵[ف:۱۱ - ۱۹]

● شناخت خدا / کلام و اعتقادات / فارسی

šenāxt-e xodā

رساله بسیار مختصری است در دلایل وجوب شناخت خدا، صفات ثبوتیه و سلبیه وی، پیامبر اسلام و دوازده امام (ع).

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۲۶

آغاز: بسمله، حمدله ... اما بعد ای برادر [بدان] که واجب است بر هر مکلف که بالغ و عاقل باشد از زن و مرد معرفت خدا؛ **انجام:** و با وجود آن مخبر صادق خبر داده است ما را بوقوع آن پس باید حق باشد و شك و شبهه نداشته باشد تمت الکتاب ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۴۵پ-۵۴پ)، ۱۰ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [رایانه]

● شناخت ساعات شبانه روز / اختربینی / فارسی

šenāxt-e sā‘āt-e šabāne rūz

فصلی است در قاعده‌های شناختن اوقات شبانه روز از حیث تغیرات فصلی با ترسیم دوایر و جداول مخصوص به این فن. این فصل ممکن است بخشی از کتابی دیگر باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۳۲/۲

آغاز: فصل، بدانکه حکما شبانروزیرا به بیست و چهار بخش کرده اند و هر بخش کرده اند و هر بخش را ساعتی گفته اند چون آفتاب در اول نقطه سرطان باشد آنرا او نقطه صیفی ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۸گ (۹۳-۱۰۰)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۶-۲۱۶]

● شناخت صنعة / کیمیا / عربی

šenāxt-e san‘at

منسوب به علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، - ۴۰ قمری
(mansūb be) 'alī ebn-e abī tāleb ،emām-e avval (- 661)
این رساله عبارت است از جوابی که حضرت علی علیه السلام در وقتی که از او درباره صنعت سؤال شد، داده است. در آن حضرت به پاسخ هر پرسش یک مشکل صنعت را باز می‌گشاید و یک مطلب آن را بیان می‌دارد با وجود آن‌که بیش از دو صفحه نیست همه اصطلاحات و اعمال مهم صنعت کیمیا در آن آمده و مباحث مختلف آن شرح شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۲/۲۰
آغاز: سئل علی علیه السلام عن الصنعة، فقال لماهی اخت النبوة و عصمة المرؤة؛ **انجام:** و فیها منها فی کثره و الحمد لله وحده و الصلوة علی نبیه.
خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن محمد علی سواد کوهی رامکوهی، تا: ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج تریاکی، مذهب ۲۰۷گ، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۵۰۵]

● **شناخت طبایع (رساله در)** / کیمیا / عربی و فارسی
šenāxt-e tabāye' (r. dar)

سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۸۵/۹
آغاز: فبالمقاییس ادرکنا ما طلبنا پیش از آنکه اعراض در او پدید آید؛ **انجام:** و اما خالد گفته ... و لکنه لون شریف.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۳۹-۱۴۴)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [اوراق عتیق: ۲ - ۳۹۵]

● **شناخت قبله** / فقه / فارسی
šenāxt-e qeble
مختصری است در بیان و جهت قبله.

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۳۱/۱۲
آغاز: بدانکه قبله در اصطلاح اهل شرع عبارت است از موضعی که لازم است؛ **انجام:** آن زن استدعای بخشیدن قوم خود هم کرد و حضرت ... الاصل لا یخطی تم.
خط: نستعلیق تحریری، کا: علی محمد ابن میرزا محمد سنجانی، تا: پنج‌شنبه ۱۹ جمادی الاول ۱۲۳۶ق؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۱ص (۴۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۹]

● **شناخت قراء و رموز آنان (منظوم)** / تجوید / فارسی
šenāxt-e qorrā' va romūz-e ānān (manzūm)

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۵۳/۶
آغاز: اول قراست نافع هست الف رمزش مقیم ×× راویش قالون و ورش و رمز ایشان یا و جیم
خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد رحیم بن محمد باقر، تا: شنبه ربیع الثانی ۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۲۷]

● **شناخت کواکب** / هیئت / فارسی
šenāxt-e kavākeb
مختصری است در شناختن هیأت افلاک و عناصر و چگونگی طبقات افلاک برای دانستن کلیات علوم نجوم و مقدمه گونه‌ای است.
آغاز: حمد و ستایش مر خدای را که آفریننده عالم و آدم است و درود بر پیغمبر م ... اما بعد بدانکه خدای تعالی افلاک و ستارگان را که بیافرید هر یکی سببی گردانید در عالم و واجب کرد بر دانایان دانستن علم نجوم را ...

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۸۹/۱۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** به فرات در آید و یا دجله بغداد به بصره آید و بدین دریا پیوند با دیگر آبها و در این دریا جزیره‌های عظیم است و در او.
خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: ۱۰۸۷ق؛ با جدول‌ها و اشکال هندسی، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰گ (۱۸۱پ-۱۹۰پ)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۰ - ۶۷]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۵۵/۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** از مغرب سوی مشرق چون حرکت فلک ثوابت، و به این قدر در این رساله اکتفا شد.
خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن محمد کریم تبریزی ملقب به ابوالفضل، تا: ۱۲۱۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۶۲پ-۶۵پ)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱۱ - ۶۰]

● **شناخت ماهها و تقویم** / هیئت / فارسی
šenāxt-e māh-hā va taqvīm

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۴۰
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۰/۸×۱۸/۱سم [رایانه]

● **شناخت مراتب لشکر** / فنون نظامی / فارسی
šenāxt-e marāteb-e laškar
کتابی است در بیان مراتب لشکری و جای سلطان و نایب‌ها، و وکیل‌ها و سرجوقه‌ها و شیپورچی و اجودان و یاور اول و دوم و سرهنگ و سرباز مهندس و سواره و ... در یک لشکر با سه تصویر از همین مطالب.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۱۶/۶

آغاز: بسمله هر دسته مرکب است از هشتاد الی ۱۰۰ سرباز و محکوم بحکم یک سلطان است و هر دسته منقسم است بدو رسد و هر رسدی بدو بهره و فرمانده؛ **انجام:** و دو سرجوقه دیگر در دست راست و چپ آن رسد در صف اول و دوم می‌ایستد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۸گ، ۱۰ سطر (۷× ۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۴۴۵]

● شناخت معصومین / کلام و اعتقادات / فارسی

šenāxt-e ma‘sūmīn

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۱۸

کتابی در معرفت پیمغبر و آل؛ کا: محمد کاظم مشیری، تا: ۱۰۸۹؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۴/۸×۲۳/۷سم [رایانه]

● شناختن احکام / متفرقه / فارسی

šenāxtan-e ahkām

سال ترکان که چگونه نگاه دارند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۰/۲

خط: نستعلیق، کا: شیخ محمود بن حاجی عباس علی خویی، تا: جمعه پایان ذیقعده ۱۲۸۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۱۵۳]

● شناختن ارباب حظوظ و شهادتهای ستارگان در بروج / هیأت

šenāxtan-e arbāb-e hozūz va šahādat-hā-ye setāregān dar borūj

جدول‌ها و دائره‌های نجومی است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۹۰/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۳ سطر، قطع: ربعی[آستانه قم: - ۲۳۱]

● شناختن اسب / حیوان شناسی / فارسی

šenāxtan-e asb

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۴۵

آغاز: ای پسر اگر اسب خری هوشیار باش تا بر تو غلط نیفتد که جوهر اسب و آدمی یکی است؛ **انجام:** و بگاه گشتن باید که آب بسیار نخورد و باید که لاغر گردد و نرباید سیر علف باشد. الله اعلم بالصواب.

در باب شناختن است از نسخه دیگر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۳گ (۱۷۵پ-۱۷۷ر هامش)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸ - ۶۱۷]

● شناختن اعمال خیر / اخلاق / فارسی

šenāxtan-e a‘māl-e xayr

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1269)

گفتاری کوتاه در این‌که عمل خیر آن است که نتیجه آن آگاهی و دانایی مردم باشد.

آغاز: افعال خیر و اعمال بر بعاقبت توان دانست: هر عمل که مردم را انجام بدانائی کشد ...

انجام: اگرچه جمهور خلق آن را از اعمال خیر شمرند نه از اعمال خیر بود اگر چه صورت عبادت و غیر آن دارد

چاپ: مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم)) (ص ۶۱۴)

[مصنفات ۶۱۴؛ فهرستواره منزوی ۳۲۲/۶؛ دنا ۱۲۴۱/۶ (۴ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۶/۲۷

انجام: برابر

بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۰ [ف: ۱۰ - ۱۳۹۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۲۷

انجام: خیر شمرند آن به از اعمال خیر بود اگر چه صورت عبادت دارد و السلم علی اهله.

بی‌کا، تا: بین ۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱ق؛ کاغذ: سمرقندی نباتی، جلد: مقوایی آبی، ۱ص (۲۴۵)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۱۳۹۱]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۲/۳۳

بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ ۱گ (۱۴۰ر) [ف: ۵ - ۴۶۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۳۱/۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: محمد علی بن عبدالخالق مصاحبی نائینی ملقب به عبرت نائینی، تا: دوشنبه ۱۳ ذیقعده ۱۳۴۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱ص (۴۷)، ۱۸ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۳۴۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶/۲۲۶۷/۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج تریاکی، ۴گ (۱۱پ-۱۴ر در هامش)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۹ - ۹۱۸]

● شناختن بیماریهای چشم / طب / فارسی

šenāxtan-e bīmārī-hā-ye češm

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۵۷/۴

آغاز: در باب [چشم] و علاج و شناختن باصره و اندر شناختن بیماریهای چشم و اسباب و علامات آن و این کتاب هفت جزو است؛ **انجام:** طلا کنند و الله اعلم.
در هفت باب سپس دو باب دیگر؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹گ (۵۴-۷۲)، ۱۴ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۱۱۷]

● شناختن پستی و بلندی زمین به هنگام احداث قنات / طبیعیات / عربی

šenāxtan-e pastī va bolandī-ye zamīn be-hengām-e ahdās-e qanāt

بندی در شناختن پستی و بلندی زمین به هنگام احداث قنات.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۴/۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱ص، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۴۶]

● شناختن جنین و پیدایش انسان / طب / فارسی

šenāxtan-e janīn va peydāyeš-e ensān

در پنج «فصل» است و به نظم فارسی و به نام «میر سنجاق» سروده شده است.

تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۳۸/۱۴

آغاز: سپاس حضرت بیچون خلاق ×× که کرد ایجاد انفس را و آفاق؛ **انجام:** بود چه قلتش از ضعف قوت ×× کت از نفخش شمار و عجز قوت
خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۱۹ص (۳۲۴-۳۴۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [نشریه: ۳ - ۳۳۲]

● شناختن چشم و دردهای آن / طب / فارسی

šenāxtan-e češm va dardhāy-e ān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۵۷/۲

آغاز: بسمله. نستعین. بعد هذا کتاب موجر مکی (؟) در باب شناختن چشم و دردها، باب اول اندر شناختن چشم و مزاج چشم و حالها ایکه بدان تعلق دارد؛ **انجام:** زعفران هم سود دارد و الله اعلم.
در ۱۲ «باب» سپس جزو پنجم اندر گفتار دویم در سه باب و در آن تذکرة الکحالین یاد شده است؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲گ (۳-۲۴)، ۱۴ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۱۱۶]

● شناختن طول و عرض و ساعات / ریاضیات / عربی

šenāxtan-e tūl va ʻarz va sāʻāt

احمد بن مصطفی بن خلیل، ق ۱۰ قمری

ahmad ebn-e mostafā ebn-e xalīl (- 16c)

دارای یک «مقدمه» در تسمیة الرسوم و نه «باب»: اخذ الارتفاع؛ معرفة المیل؛ عرض البلد؛ بعد القطر؛ اصل المطلق؛ نصف الفضلة؛ اصل المعدل؛ وقت الظهر و العصر و العید و طلوع الشمس؛ وقت العشاء و الفجر و مقدار حصة الشفق و الفجر و الامساک.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۵/۲

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذه رسالة علی مقدمة و تسعة ابواب. المقدمة فی تسمیة الرسوم؛ **انجام:** یبقی وقت الامساک بلا ارتیاب و الله اعلم بالصواب ... هذا آخر الکلام ... قد کان الختام ... عن جامعه ... احمد النائلی بن مصطفی بن خلیل بن عبدالکریم عفی عنهم الغفور الرحیم. تمت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ ۳گ (۱۱پ-۱۳) [ف: ۴ - ۸۸۸]

● شناختن عجایب عالم / گوناگون / فارسی

šenāxtan-e ʻajāyeb-e ʻālam

کتابی است در شناختن عجایب عالم در سی و شش «باب»: ۳. خاصیت آن چیزها که از مساویدن خیزد؛ ۴. خاصیت آن چیزها که ازو آوازها خیزد؛ ۵. خاصیت آن چیزها که از دیدن خیزد؛ ۶. خاصیت آن چیزها که ازو بویها خیزد؛ ۲۰. جماع و مباشرت و قوت جستن؛ ۲۱. دانستن حامله و دوشیزه زنان؛ ۲۲. بازیهای لطیف و چابک؛ ۲۳. اصول شناختن طلسمهای چابک؛ ۲۴. پیدا کردن عجایب‌ها که در رودهاست ...؛ ۳۲. پیدا کردن خون و گوشت هر مرغی؛ ۳۳. رنگ‌ها؛ ۳۴. روغن‌ها مانند غالیه؛ ۳۵. تیغها.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۵۷

آغاز: ... و صفتهای چابک و لطیف و بکار آینده ... و اندوه برنده و جبلها و چاره‌ها کردن؛ **انجام:** استخوان مردم مرده بسوزانند و بسوزند و بسایند با صبر اندر ناسوره کنند و ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ مهر: «... لطف ...» (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۱گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [رایانه]

● شناختن علم شانه و طریق آن / علوم غریبه / فارسی

šenāxtan-e ʻelm-e šāne va tarīq-e ān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۸۶/۱

آغاز: و کشت اگر در آن موضع بعضی ریشه‌های سیاه باشد دلالت کند؛ **انجام:** بسیار خوب باشد ... جنوب (با شکل شانه در پایان)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۳گ (۲ر-۴ر)، ۱۵ سطر (۱۲/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۵ - ۴۱۴۱]

● **شناختن مشرق و مغرب و شمال و جنوب** / هیئت / فارسی

šenāxtan-e mašreq va maqreb va šomāl va jonūb

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۱۴/۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص، [ف: ۶ - ۳۰۳]

● **شناختن موافق و مخالف** / اخلاق

šenāxtan-e movāfeq va moxālef

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۱۹/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص [ف: ۵ - ۳۷۴]

● **شناختن نفس** / فلسفه / فارسی

šenāxtan-e nafs

شربتدار اصفهانی، ابراهیم بن محمد، ق۱۲ قمری

šarbatdār-e esfahānī, ebrāhīm ebn-e mohammad (- 18c)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۶ شوال ۱۱۳۴ق

در هنگام محاصره اصفهان با «بی دماغی» از گرسنگی و آزار بدنی نوشته است.

آغاز: بدانکه شناختن نفس خود را پیش از شناخت پروردگار باید تحصیل نمود.

[دنا ۱۲۴۲/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۴۵/۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۸۶/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذ جاء ربه بقلب سلیم فی سنة ۱۱۳۴.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۸ص (۱۶۶-۱۷۳)، ۲۴ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۲۹۸۱]

● **شناخت وجود خود** / کلام و اعتقادات / فارسی

šenāxt-e vojūd-e xod

مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۵۴/۱۱ فیاض

آغاز: بسمله بعدالحمد اهل الحمد و ولیه والصلواة علی محمد نبیه و رسوله چنین گوید مقرر این مرقوم که گروهی از یاران ازین بیچاره

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲گ، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: - ۲۰۲]

● **شناسائی خلق انسان** / فلسفه

šenāsā'īy-e xalq-e ensān

رازی، محمد بن زکریا، ۲۵۱ - ۳۱۳ قمری

rāzī, mohammad ebn-e zakarīyā (866 - 926)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۲

بی‌کا، بی‌تا؛ درضمن مجموعه آمده است [ف: ۲ - ۳۰۷]

● **شناسایی در جنگ، و جنگهای پارتیزانی= جنگ** / فنون نظامی / فارسی

šenāsāyī dar jang, va jang-hā-ye pārtīzānī = jong

فصل سوم از کتابی است در بیان قواعد شناسایی در جنگ، و بیان فنون جنگ‌های پارتیزانی. در این کتاب از تاریخ ۱۸۰۹ تا ۱۶۰ یاد شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۰۹/۱

آغاز: فصل سیم: در بیان قواعدیست که بآن شناسائی در جنگ بعمل می‌آید. ملاحظات کلیه: از برای توضیح لفظ شناسائی در جنگ میتوان گفت که؛ **انجام:** پس بهترش آنست که با قواعد پیش رفتار کرده منافع کلی ازو بلشکر سرزند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۲۹گ (۱-۲۹)، ۱۲ سطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۴۰ - ۲۵]

← شناسایی روح ⟵ روح و بدن

● **شنگول و منگول نامه** / شعر / فارسی

šangūl va mangūl nāme

اشعری، ق۱۴ قمری

aš'arī (- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۴/۴

بی‌کا، بی‌تا؛ ۹ص (۵۹۰-۵۹۸) [ف: ۳ - ۱۸۵]

● **الشواذ من القراءات (منظومة فی)** / قرائت، شعر / عربی

aš-šawāḏ man-al qirā'āt (mnẓ. fī)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۰۹۴ق؛ محل تألیف: برصه از بلاد روم منظومه‌ای در چهارصد و پنجاه بیت شامل قرائت ابن محیصن مکی و أعمش و حسن بصری می‌باشد که ناظم قرائت اینان را شاذ دانسته است. در آغاز چند باب مختصر در قواعد تجویدی آورده پس از آن فرش حروف را از سوره بقره تا پایان قرآن می‌آورد و برای هریک از قراء مذکور رمزی قرار داده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۹۸

آغاز: بدأت بحمد الله نظمی أولا ×× و أهدی صلاتی للنبی و من تلا / و بعد فخذ نظمی حروف ثلاثة ×× علی العشر قد زادت و کن متأولا؛ **انجام:** و بعد صلاتی و السلام علی النبی ×× و الآل و اصحاب الکرم و من تلا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ ذیحجه ۱۱۴۹ق؛ مجدول؛ مهر: «بنده خدا عبدی» (دایره)؛ جلد: مقوایی، ۱۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۱ – ۲۵۸]

● شوارد الاواید و بسط موايد الفوائد / فقه / عربی

šavārid-ul awāyid wa basṭ-u mawāyid-ul fawā'id

تاریخ تألیف: ۱۰۹۸ق

از محمد بن حسن. در صید وارث و قضاء و شهادات. نام کتاب در پایان صید و ذباحه و نام مؤلف آن در آخر بحث فرائض آمده است.

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۲۳۱

آغاز: الی قول امی المومنین علیه السلام فی خبر السکونی انه لا یوکل صیده و لان رسول الله (ص) امر بقتله بشروط سته: الاول؛ **انجام:** العاشر لو اعتراف الحاکم بخطاء فی الحکم فان کان بعد العزل عزم فی ماله.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با دو جمله «قوبلت علی نسخة الاصل» و «بلغ»؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۳۹]

● الشوارد و الشواهد / اخلاق / عربی

aš-šawārid wa-š šawāhid

گفتارهای کوتاهی است، جمع‌آوری شده از احادیث و اقوال حکما؛ در چندین «فصل» و بسیار شیرین است و شعر هم دارد.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فان الادب اشرف نسب و افضل نسب و اجل مآل و اتم جمال و ان الادب ادبان ادب حکمة و ادب خدمة فادب الحکمة یورث العصمة

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۴/۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** لم یعرف له حاجة (تمت الشوارد و الشواهد فی ضحی یوم الاثنین الذی شرع فیها آخر لیلة ... وقع المرور علیها فی مجلسین او اکثر آخرها وقع فی منزل اخ الطریقة ... معین الافاضل و الاعالی محمد امآل ارباب المعانی)

کا: معین الافاضل محمد صاعد، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ ۱۸ص (۳۹۱–۴۰۸)، اندازه: ۱۰/۵×۲۳سم [ف: ۹ – ۸۲۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۹۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تناوله بکف الصدق و اشربه بکأس الاستغفار و تضمن بعده بهاء الورع و اختم عن الحرص و الطمع فان الله سبحانه یشفیک انشاءالله الرحمن.

تذکر: نام کتاب به استناد نسخه دانشگاه تهران ۲۱۴۴/۳۰ تغییر یافت؛ کا: حسین قاینی، تا: ۱۲۶۳ق، جا: مشهد رضوی مدرسه خیرات خان؛ ۶ص (۲۱۹–۲۲۴)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم[ف:۳۵–۴۳۹]

۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۱/۲

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۱ – ۹۳۷]

۴. اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۲/۱۰

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ – ۳۰۵]

● شوارع الاحکام فی شرح شرائع الاسلام / فقه / عربی

šavāri'-ul aḥkām fī š.-i šarā'i'-ul islām

معزی دزفولی، محمد رضا، ق۱۴ قمری

mo'ezzī dezfūlī ‹mohammad rezā (- 20c)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲–۶۷۶)

حاشیه‌ای است بر شرایع محقق حلی با عناوین «قوله». آقا بزرگ آن را با عنوان المشارع با مشارع الأحکام معرفی کرده است.

[الذریعه ۳۱/۲۱، ش۳۸۱۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹ معزی

آغاز: قوله السبب الثانی الرضاع و النظر فی شروطه و احکامه انتشار الحرمة بالرضاع ... لاریب فی سببیة الرضاع فی الجملة لحرمة النکاح؛ **انجام:** بانها ارتفعت من ام الزوج لاشتراط الشهادة علیه بالمشاهده فیه منع اشتراط بذلک اذ.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، دارای خط خوردگی، رکابه‌دار؛ جلد: مقوایی، ۵۳گ، ۲۶ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۹ – ۱۱۸]

● شوارع الاعلام الی شرایع الاسلام / فقه / عربی

šavāri'-ul a'lām ilā šarāyi'-ul islām

شهرستانی، محمد حسین بن محمد علی، ۱۲۵۵ – ۱۳۱۵ قمری

šahrestānī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad 'alī (1839 - 1898)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲–۶۷۶)

شرحی است بر شرایع محقق حلی. در دیباچه می‌گوید که پدرم بیست سال پیش از این اجازه‌ای به من داد و از خدا خواست که من شرایع احکام را از شوارع آن استخراج کنم. من هم این شرح را نوشتم و می‌خواستم آن را «ذخائر» بنامم ولی در دلم گذشت که آن را «شوارع» بنامم سپس به نوشته پدرم نگریستم و چنین دیدم دریافتم که این کار از کرامات پدرم است.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۴۸ – ج

آغاز: هذا کتاب شوارع الاعلام. کتاب الطهارة. بسمله. الحمدلله

الذی سهل شوارع الاعلام الی شرایع الاسلام و سیر مسالک الافهام الی مدارک قواعد الاحکام؛ **انجام:** و اطلاق النصوص بان ماجری علیه الماء فقد طهر (مبحث غسل)
خط: نسخ، کا: شاگرد شارح میرزا احمد تبریزی، تا: ۱۲ جمادی الثانی ۱۳۱۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۴۴گ، ۲۰ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: - ۳۹۴]

● **شوارع الانام فی شرح قواعد الاحکام** / فقه / عربی
šavāri‘-ul anām fī š.-i qawā‘id-ul aḥkām
استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ – ۱۲۶۳ قمری
estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)
وابسته به: قواعد الاحکام فی معرفة (مسائل) الحلال و الحرام؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)
متن از علامه حلی حسن بن یوسف است و این شرح از ملا محمد جعفر استرآبادی است.
[دنا ۱۲۴۳/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۷۳
آغاز: الحمدلله الذی کرمنا بالطهارة و الصلاة غایة الاکرام و أرشدنا الی قواعد الاحکام ارشاداً فی غایة التهذیب و نهایة القوام؛ **انجام:** و هو ستون سنة للقرشیة من السادات و غیرهم من قبیلة قریش و النبطیة التی منسوبة الی النبط
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۴گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸ – ۲۹۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۷۴
از کتاب صلاة تا دیات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بخط مؤلف و دیگران، مصحح؛ وقف‌نامه کتاب به خط فرزند مؤلف محمد حسن؛ ۲۷۰گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸ – ۲۹۹]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۲۴/۱
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی جعل من الفرائض التوارث فی شریعة الاسلام ... اما بعد فیقول ... محمد جعفر الاسترآبادی ان هذا هو المجلد الخامس من کتاب شوارع الانام فی شرع قواعد الاحکام؛ **انجام:** و کان هناک صنف آخر مشارک مع ذلک الصنف فی الارث (ناقص).
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج حنایی، ۲۰گ (۱پ–۲۰پ)، ۹ تا ۱۲ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ – ۱۴۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۲۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف قرن ۱۳؛ با صورت اجازه طباطبائی به مؤلف؛ تاریخ وقف: ۲۴ شعبان ۱۳۱۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۱۱ – ۲۴]

● **شوارع السلام الی شرائع الاسلام = شوارع الشرایع** / فقه / عربی
šavāri‘-ul salām ilā šarā’i‘-ul islām = šavāri‘-ul šarāyi‘
مدرس یزدی، حسن بن محمد علی، – ۱۲۶۲ قمری
modarres-e yazdī, hasan ebn-e mohammad ‘alī (- 1846)
وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)
شرح استدلالی مفصلی است با عناوین «قوله، قوله» بر شرایع الاسلام محقق حلی. مؤلف از شاگردان برجسته مرحوم صاحب جواهر بوده و افکار بلند خود را با توجه به نقد نظریات صاحب جواهر و مرحوم آیت الله العظمی سید محمد علی مدرس پدر بزرگوارش به رشته تحریر در آورده است. وی در زمانی کتاب را تصنیف کرده است که هر دو استادش در قید حیات بودند.
[دنا ۱۲۴۳/۶ (۱۲ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۳۳
آغاز: بسمله. حمدله و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و بعد هذا هو المجلد الثانی من مجلدات شوارع السلام إلی شرایع الاسلام تصنیف العبد المفتقر الی رحمة ربه ... وها أنا أشرع فی شرح بقیة أحکام الطهارة علی ما یشرح به صدر ... قوله أما الغل فقیه الواجب و المندوب؛ **انجام:** حرمة الصراخ و ان المباح انما هو النوح بالصوت المعتدل و الله العالم.
نسخه اصل: کتابخانه شخصی مدرسی یزدی. جلد دوم کتاب و بقیه کتاب الطهاره از احکام غسل تا احکام دفن را در بر دارد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ با خط خوردگی، رکابه‌دار؛ تملک: سید احمد مدرس؛ ۳۹۹ص، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۵ – ۳۶۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۸۸
آغاز: بسمله. قوله فا الواجب من الوضوء ما کان لصلوة واجبة. وجوب الوضوء فی الجملة للصلوة الوجبة و فاق المسلمین؛ **انجام:** رباعیة للعصر و العشاء و الحمدلله علی الابتداء و الانتهاء تمت مجلدة احکام العیاء و الوضوء من مجلدات النسخة الموسومة بشوارع الشرائع بید مصفها ... سید حسن بن العلامة المیرزا محمد علی المدرس الیزدی فی یوم الجمعة من شهر رجب من عام ۱۲۵۶.
تنها مبحث وضو؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: رجب ۱۲۵۶ق؛ با اجازه اجتهادی از حجة الاسلام شفتی مورخ ۲۰ شعبان ۱۲۵۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۳گ، ۱۶ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۸ – ۷۲]

۳. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: بسم الله ... الحمدلله رب العالمین و الصلوة؛ **انجام:** الردد کما فی المسالک فی العمد.
جلد دوم. شامل ارث، رضاع، احیاء اموات، نقطه، صلح، بیع،

خمس و زکوة است. همچنین از صفحه ۱۰۳ تا ۱۴۴ مباحث مهمی از اصول فقه در الفاظ و استصحاب وجود دارد؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۰گ، ۲۲ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [میراث اسلامی: ۸ – ۴۴۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۰۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ – ۱۵۷]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۱۰

نسخه اصل: کتابخانه سید مدرسی – قم. مجلد سوم و از بحث تیمم تا افعال صلاة (بحث نیت)؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی، با خط خوردگی؛ یادداشتی از سید احمد بن سید محمد مدرس درباره کتاب؛ ۴۴۲ص [عکسی ف: ۶ – ۳۶۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۷۰

مبحث وضوء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، مقابله شده با اصل، نسخه را شارح به محمد بن حاج عبدالمحمد در شوال ۱۲۰۶ هدیه کرده است؛ مهر: اسدالله؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۴گ، ۲۲ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶ – ۳۸۶]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۰۰

نسخه اصل: کتابخانه سید محمد کاظم مدرسی –قم. جلد دوم کتاب و از ابتدای بحث غسل تا پایان دفن میت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با دو یادداشت از سید احمد بن محمد مدرس یزدی؛ ۳۹۹ص [عکسی ف: ۵ – ۱۵۷]

۷. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۴۲

مبحث وضوء؛خط:نسخ، کا: رحیم بن عباس بن علی، تا: دهه دوم ربیع الاول ۱۲۶۲ق؛ ۸۰گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: – ۳۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۰۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ – ۳۶۲]

۸. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

آغاز: بسمله. حمدله. وصلی الله علی محمد و آله الطاهرین هذا هو المجلد الثالث ... قوله الرکن الثالث فی الطهارة الترابیة و النظر فی أطراف أربعة؛ **انجام:** اما الغافل فیجوز ان ینوی الدمور المتناقضة جمیعا غفلة عن تناقضها تمت.

جلد ۳، از بحث (الرکن الثالث فی الطهارة الترابیة) تا پایان بحث نیت؛ خط: نسخ تحریری، کا: میرزا سید احمد مدرس، تا: ۷ رجب ۱۳۷۰ق؛ در انجام سه برگ درباره اثبات صیانت قرآن از تحریف آمده؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۱۷گ، ۲۰ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [میراث اسلامی: ۸ – ۴۵۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۹۹/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ – ۱۵۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۳۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ – ۳۶۲]

۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۸۳/۱

آغاز: بسمه قوله فالواجب من الوضوء ما کان لصلوة واجبة

مبحث وضوء؛خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۹گ (۱–۱۱۹)، ۲۲ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۴ – ۱۱۵۴]

۱۰. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: بسم الله ... الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد؛ **انجام:** المباح انما هو النوح بالصوت المعتدل و الله عالم.

جلد ۱. مسائل طهارت؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰۵گ، ۱۷ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [میراث اسلامی: ۸ – ۴۴۱]

← شوارع الشرایع ≻ شوارع السلام الی شرائع الاسلام

● شوارع الهدایة فی شرح الکفایة / فقه / عربی

šavāri‘-ul hidāya fī š.-i kifāya

کرباسی، محمد ابراهیم بن محمد حسن، ۱۱۸۰؟ – ۱۲۶۲ ؟ قمری

karbāsī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad hasan (1767 - 1846)

وابسته به: کفایة الاحکام = کفایة الفقه = کفایة المقتصد = کفایة المعتقد؛ محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن (۱۰۱۷–۱۰۹۰)

تاریخ تألیف: جلد دوم ۱۲۳۴ق

شرح مزجی و استدلالی است بر «کفایة الاحکام» محقق سبزواری و بنا به گفته آقا بزرگ در الذریعة فقط کتاب طهارت و صلاة تا احکام سجود تلاوت نوشته شده است.

آغاز: الحمد لله المتفرد بالقدم و الکمال المتمجد بالجلال و الجمال ... و بعد فان العلوم اشرف الامور بهجة وجالا و اعلاما و اعظمها مرتبة و کمالاً و اسناها و اکمل العبادات اجرا و ذخرا و اوفاها

[دنا ۶/۱۲۴۳–۱۲۴۵ (۳۴ نسخه)؛ الذریعة ۲۳۷/۱۴ و ۴۳۷/۱۴؛ ریحانة الأدب ۴۳/۵؛ اعلام الشیعة ۱۴/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۷۴

آغاز: الموارد بالتواطؤ او التشکیک و قال فی النهایة و اما صلوة الاخرس و الجنائز و المؤمی فانها مجاز و فی الوافیة تبادر الارکان المخصوصة من لفظ الصلوة و بمعناه ما فی کلام غیر واحد علی القول بالاعم؛ **انجام:** و لم نجد لسایر الاقوال علی حجة الا للثالث فانه له معهود ... السجود فیما یکون الهوی ... و هو کما تری ولیکن هذا اخر الجزء الثانی.

جزء دوم کتاب و از اول «کتاب الصلوة» تا آخر «سجده»؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۶۸گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۸ – ۶۲۸]

۲. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۵۰

خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان منه سلمه الله و

چند حاشیه دیگر؛ ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: - ۴۰]

۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۸۷

جزء دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: آیة الله صادقی؛ ۲۰۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۵۸۸]

۴. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۳۵

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید محمد شهشهانی؛ ۳۸۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: - ۳۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا یدل علی وجوب غسل الراس بتما (کذا).

شامل کتاب الطهارة؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح مذهب، مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج عنابی مذهب، ۳۳۳ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۵ - ۱۴۶]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** بوجه یتم بعد القائم بالفضل و هی کالا جماعات تعم الرجل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: کارخانه اقبال؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۴۸گ، ۲۴ سطر (۱۰×۱۹) [ف: ۳ - ۹۷۲]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۱۳-۳۲/۱۱۳

آغاز: و ارکانه متضعضعة و بنیانه متزعزعة و أرجاؤه مغبرة و مصابیحه مطفئة و شموسه علی الافول آزفة؛ **انجام:** بالوضوء الی ان یحصل ما یوجب الغسل فضعیف مردود بمامر. تم الجزء الاول من کتاب شوارع الهدایة ویتلوه الجزء الثانی النظر الثالث فی الحیض

جزء اول (طهارت)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ - ۲۷۲۹]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۶۷-۳۳/۱۱۷

آغاز: و منه تبین انه لو تاخرنا فله الفجر الی ما بعده کان فعلها فیه افضل من القضاء ... الفصل السادس الاذان و الاقامة الاذان لغة علی ما اطبق علیه عبارات العلماء انه الاعلام؛ **انجام:** فان له معهودیة السجود فیما یکون الهوی داخلاً فیه و هو کما قوی. صورة خط المصنف ... و الصلاة و السلام علی سید البشر و عترته لاسیما صاحب اللواء وساقی الکوثر

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله العالی»، با خط خوردگی اندک؛ ۱۸۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۳۰]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۱۱-۲۱/۱۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وابوبکر المشهور فی الالسنة بتکریر ... وقرء حفص فعزرنا بزاء المشدده وبکر بالمخففة وحفص وما عملته

بخش اول از طهارت؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۴۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۲۹]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۲۲-۲۴/۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** البداة للرجل بظاهر الذراع عکس المرأة فان السنة لها ... نعم حکی علی الاول الاجماع فی الغنیة ونهایة الاحکام کما عن التذکرة فان تم تم والاکما هو الاظهر فلا ومنه یبین مافی کفایة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوای سرخ، ۸۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۵ - ۲۷۲۹]

۱۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۴۰

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۷۱گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۷]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۰۲۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** یبین استحباب المسح والشهرة و تکفیه و یستحب ان یکون بالیدالیمنی لحب التیامن.

از ابتدای طهارت تامبحث استنجا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۴۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲۱ - ۹۰۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۴

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۶۷]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۹۰

آغاز: بسمله، کتاب الصلاة و هی صلاة کغلبة بدلیل صلوات اسم یوضع موضع المصدر و هو التصلیة کما فی العمدة و القاموس؛ **انجام:** فان له معهودیة السجود فیما یکون الهوی داخل فیه و هو کما تری و لیکن هذا آخر الجزء الثانی.

ج۲، از ابتدای صلاة تا احکام سجود تلاوت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی به لفظ «منه دام ظله العالی» و «سلمه الله»؛ ۴۲۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۲۱ - ۹۰۹]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۶۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** یبین استحباب المسح و الشهرة و تکفیه و یستحب ان یکون بالید الیمنی لحب التیامن

از ابتدای طهارت تا مبحث استنجا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام ؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۴۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۱۰]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۷۷

آغاز: موجود: و خبر ابیی بصیر قال قال ابو عبدا؛ **انجام:** ان یفرع علی کعبه فلیغسلهما دون المرفق ثم یغسل بده فیی انائه و ما رواه الکلینی فی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۳۶

آغاز: کتاب الصلاة و هی صلاة کغلبة بدلیل صلوات اسم یوضع موضع المصدر؛ **انجام:** و لیکن هذا آخر الجزء الثانی من شوارع الهدایة فی شرح الکفایة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج حنایی مذهب، ۲۱۰گ، ۳۰ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۲۹ - ۵۱۸]

۱۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۶۰

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ ذیحجه ۱۲۳۱ق؛ ۲۷۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۱۴]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۵۱

آغاز: کتاب الصلوة ... صلوات اسم یوضع موضع المصدر و هو التصلیة کما فی الصحاح و القاموس؛ **انجام:** داخلا فیه و هو کما تری و لیکن هذا آخر الجزء الثانی من شوارع الهدایه فی شرح الکفایه تمت الکتاب بعون الله الملک الوهاب ۱۲۳۲

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۸۰۲ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۰-۱۵۱۱]

۱۹. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۱۲

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ زیبا، کا: سید علی اصغر بن قاسم طباطبائی زوارئی، تا: چهارشنبه ۲۷ شوال ۱۲۳۲ق، جا: اصفهان مدرسه نوریه؛ از روی نسخه اصل، مصحح، محشی به نقل از مؤلف با عنوان «منه دام ظله»، یادداشتی در استکتاب نسخه به هشت تومان به سال ۱۲۳۳ق با مهر «محمد بن قاسم الحسینی» (بیضی)، فهرست رجال کتاب به نقل از مؤلف و صورت تقریظ جعفر بغدادی نجفی و شیخ احمد احسایی و ملا محمدتقی بیاتی ملاکتاب؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج، ۳۰۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۷۰]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۴۴

کتاب صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۴ ربیع الاول ۱۲۳۳ق؛ با نسخه اصل مقابله شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱۵ - ۱۳۶]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲۵۲

آغاز: بسمله، کتاب الصلوة و هی صلاة کغلبة بدلیل صلواة اسم یوضع موضع المصدر و هو التصلیه کما فی الصحاح و القاموس؛ **انجام:** و لم نجد لسایر الاقوال علی حجة الا للثالث فانه له معهودیه السجود فیما یکون الهوی و اخلافیه و هو کما تری ...

جلد دوم از کتاب صلاة تا آخر این اثر؛ خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: ۱۲۴۲ق؛ دارای یک سرلوح، با کتیبه، مذهب، مصحح، محشی با امضای منه دام ظله العالی؛ جلد: تیماج زنگاری، ۲۲۳گ، ۲۷ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۱۸ - ۲۱۳]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۳۷

کتاب صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین زیبا؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۵۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۱ - ۴۱]

۲۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** وعن بعضهم انه قرء مثل البران بالنون وقال هو انآء یوضع فیه الماء ای مثله فی انه لایتطهر الا بالماء ففیه نظر وکیف کان لاسبیل الی تقیید الاطلاقات المؤیدة بما مر.

جزء اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ مصحح؛ مهر: «الله الملک الواحد القهار» (گنبدی)؛ تملک: موسی بن محمد رضا بن موسی بن جعفر کاشف الغطاء؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۴]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۸۰

جزء اول کتاب؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن محمد کاظم موسوی حسنی حسینی شهینی (شاگرد مؤلف)، تا: ۱۲۵۰ق، جا: اصفهان؛ مجدول، دارای سرلوح؛ تملک: ابوطالب محمد موسوی به تاریخ ۱۳۱۴ و مهر «ابوطالب محمد الموسوی» (مربع)، مهدی بن محسن حسینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۲گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۲۸]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۱۷

آغاز: کتاب الصلاة و هی صلاة کغلبة بدلیل صلوات اسم یوضع موضع المصدر و هو التصلیة کما فی الصحاح و القاموس

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۶ جمادی الاول ۱۲۵۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح، محشی از مؤلف، دارای سرلوح رنگین زیبا؛ مهر: کتابخانه فخرالدین نصیری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۹گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۵ - ۲۸۸]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۱۶

آغاز: کتاب الصلاة و هی صلاة کغلبة بدلیل صلوات اسم یوضع اسم یوضع الصدر و هو التصلیة کما فی الصحاح و القاموس؛ **انجام:** و هو کماتری ولیکن هذ آخر الجزء الثالث من شوارع الهدایة ...

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد اسماعیل اصفهانی، تا: محرم ۱۲۵۳ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «فتاح الموسوی ۱۲۳۸ هـ»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۶۸گ، ۲۶ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۳ - ۵۵۲]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۳ معزی

آغاز: فی فضیلة الصلوة و الجماعة و استحباب حکایته للسامع و استحقاقه الاجرة علی قول و یجعل ممن قدرله و مما وقف او اوصب او نذر له و البرائة من النذر و شبهه به؛ **انجام:** و لو لم یکمل الرفع الا ان الاحتیاط فی مراعاته ... کما قیل و هذا کله علی القول بالاخطار ... ولم نجد سایر الاقوال علی حجة الا لثالث فان له معهودیه الجود فیمکا یکون الهوی داخلا فیه و هو کما تری ولیکن هذا احر الجزء الثانی من شوارع الهدایة فی شرح الکفایة.

جلد۲؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ با نشان بلاغ؛ تملک: محمدطاهر معزی دزفولی در جمادی الثانی ۱۳۰۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۵گ، ۲۷ سطر (۱۱/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۹ - ۲۲۲]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۴۸۵-۱۸/۵

آغاز: بسمله کتاب الصلاة و هی صلاة کغلبة بدلیل صلوات اسم یوضع موضع المصدر و هو التصلیة کمافی الصحاح و القاموس و أواخر المصابیح و غیرها؛ **انجام:** فان له معهودیة السجود فیما یکون الهوی داخلاً فیه و هو کما تری. ولیکن هذا آخر الجزء الثانی من شوارع الهدایة فی شرح الکفایة.

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: عبدالحمید بن محمد علی، تا:

۱۲۵۸ق؛مصحح؛مهر: «ابوالقاسم الطباطبائی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب،۲۰۹گ،۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵ – ۲۷۲۹]

۲۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولیکن هذا آخر الجزء الثانی من شوارع الهدایة فی شرح الکفایة.

کتاب طهارت تا بحث حیض و کتاب صلوة تا بحث سجده تلاوت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲۴گ، ۳۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ – ۱۷۰]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۹۸

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۱ معزی

آغاز: بسمله. کتاب الصلوة و هی صلوة کغلبة بدلیل صلوات اسم یوضع موضوع المصدر و هو التصلیة کما فی الصحاح و القاموس و اواخر المصباح و غیرها؛ **انجام:** الخامس لو خالف الترتیب لم

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: محمد طاهر [معزی] در شوال ۱۲۶۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۷گ، ۲۸ سطر (۱۱/۵×۲۰/۵) ، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۳۹ – ۲۴۳]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵ معزی

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال و جلد الکلب ... فانه عنده، نجس العین بدلیل نجاسة سوره و عندنا انه ... ینتفع به حراسة و اصطبادا و نجاسة السوء لایدل علی نجاسة العین کسایر السباع.

جلد۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ تملک: محمد طاهر بن شیخ محسن به تاریخ ۲۳ شوال ۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۴گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳۹ – ۲۱۷]

۳۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۵

کتاب الصلاة (جزو دوم)؛ خط: نسخ، کا: محمد، تا: ۱۴؛ با تاریخ تألیف «عشر ثانی سدس اول ربع اول ثلث اول عشر ثامن عشر اول ثلث ثالث ربع ثالث عشر سادس عشر سادس عشر ثالث الف ثانی (۱۲۵۵)»، با سرلوح، مجدول؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷ – ۱۸۹]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۲۴

آغاز: برابر

جلد اول و تا احکام غسل جنابت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی از مؤلف، مجدول، دارای سرلوح رنگین زیبا؛ ۱۸۳گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۵ – ۲۹۴]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۴۷

کتاب صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای سرلوح زیبا، با تقریظ شیخ احمد بن زین الدین احسائی و شیخ جعفر نجفی و ابیاتی در تقریظ کتاب از محمد تقی احمد بیاتی نجفی (مشهور به ملا کتاب)؛ جلد: تیماج، ۳۲۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۵ – ۱۳۷]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۰۷

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ مهر: «الواثق بالله الغنی ابوالحسن ابن محمد الحسینی» (انکجی) (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۷گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰ – ۱۶۶]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم ان الحکم یعم ما یکون الثمر الاکل او غیره و ما لم یبلغ

تا مسأله کراهت تخلی در تحت شجره مثمره؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ جلد: مقوا، ۳۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۵۶۱]

● شوارق الالهام فی شرح تجرید الکلام / کلام و اعتقادات / عربی

šawāriq-ul ilhām fī š.-i tajrīd-il kalām

لاهیجی، عبدالرزاق بن علی، - ۱۰۷۱ ؟ قمری

lāhījī, ʻabd-or-razzāq ebn-e ʻalī (- 1661)

وابسته به: تجرید الاعتقاد؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۶۷۲–۵۹۷)

به گفته مؤلف، کتاب «تجرید الکلام» خواجه نصیر طوسی به لحاظ ترتیب مناسب مسایل، تقریر مختصر دلایل، تجرید عقاید و اصول آن از زواید و به لحاظ دربرداشتن اشارات و تنبیهات بر حقایق و دقایق و مقاصد و مواقف، تحقیقات اشاره‌کننده بر مطالب عالیه و حکمت متعالیه، از مصنفات ممتاز بین دیگر کتب علم کلام شده است؛ و به موجب عظمت شأن و قدر کتاب، برخی از اصحاب کمال تألیفاتی را در شرح و تعلیق آن نگاشته‌اند، و همه آن تألیفات یا بیشتر آن، ندای از راه دور است و هدایت‌کننده به حقیقت و باطن عبارات کتاب نیست. مؤلف به جهت اطلاع یافتن بر عبارات کتاب از طریق منبع و مأخذ آن، شرح حاضر را در دو «مقصد» امور عامه و جواهر و اعراض به رشته تحریر درآورده است. مؤلف در اول کتاب پس از شرحی در توصیف و تحسین خواجه نصیر الدین و کتاب تجرید الکلام مقدمه‌ای مشتمل بر چهار «مطلب» (تعریف علم کلام و موضوع و غایت و مرتبت آن) قرار داده و سپس به شرح مزجی آن پرداخته است.

لاهیجی که از متکلمین مبرز و صاحب سبک شیعی است در کلام چند تألیف دارد: ۱. گوهر مراد: این کتاب یک دوره کلام شیعی با عباراتی روان و شیواست که از بهترین کتب کلامی شیعه به زبان فارسی محسوب می‌شود؛ ۲. سرمایه ایمان: این کتاب نیز فارسی و خلاصه گوهر مراد است؛ ۳. حاشیه بر شرح تجرید الاعتقاد؛ ۴. حاشیه بر حاشیه خفری بر شرح تجرید؛ ۵. مشارق الهام که شرح مختصری بر تجرید است و ناتمام مانده، که بنا به گفته صاحب «ریاض العلماء» فقط مقصد اول در امور عامه نوشته شده است، ولی نسخه‌ای از آن تاکنون شناسایی نشده است؛ ۶. شوارق الالهام که شرح مبسوطی بر تجرید است که آن هم ناتمام است. این شرح مفصل‌ترین شرح بر تجرید است. لکن مؤلف فقط دو جلد آن را به پایان رسانده و تا مقصد ثالث

«المسألة السادسة فی کلامه تعالی» ادامه یافته و بعد از آن ناتمام مانده است. علما بر این کتاب حواشی بسیاری زده‌اند.
آغاز: بسمله ربنا افتح بیننا و بین قومنا بالحق و أنت خیر الفاتحین الحمدلله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله و الصلوه علی من بکمال رسالته اختاره و لختم نبوته اصطفاه.
انجام: علة فاعلیة لحصول البرودة و علة معدة ذاتیة له ایضاً و الحمدلله علی اتمامه.
چاپ: مشار عربی، ص۵۷۶؛ تهران، سنگی، ۱۲۶۶–۱۲۶۷ق، ۳۲۰ ص، ۲۴ سطر؛ تهران، سنگی، ۱۲۷۷، با حواشی محمد اسماعیل اصفهانی، ۲۴ سطر؛ تهران، سنگی، ۱۲۸۰ق؛ تهران، سنگی، ۱۲۹۱ق، ۲۵۸ص؛ تهران، سنگی، ۱۲۹۹، به اهتمام عبدالحسین بن محمد علی خراسانی؛ تهران، سنگی، ۱۳۰۰ق، در دو جلد، ۳۰۰ ص؛ تهران، ۱۳۱۱ق (در هامش)، ۲۳۹ص
[دنا ۱۲۴۵/۶–۱۲۵۴ (۲۲۷ نسخه)؛ معجم المطبوعات ۱۶۰۰/۲؛ الذریعه ۲۳۸/۱۴]

شرح و حواشی:
۱– حاشیة شوارق الالهام؛ رونق علیشاه کرمانی، محمد حسین بن محمد کاظم (–۱۲۳۰)
۲– مفتاح الکنوز؛ هزار جریبی، محمد علی بن محمد باقر (۱۱۸۸–۱۲۴۵)
۳– حاشیة شوارق الالهام؛ بسمل شیرازی، علی اکبر بن علی (۱۱۸۷–۱۲۶۳)
۴– حاشیة شوارق الالهام = حاشیة الشوارق؛ واحدالعین، اسماعیل بن محمد سمیع (–۱۲۷۷)
۵– لوامع الاعلام من شوارق الالهام؛ حسینی، محمد تقی بن اسدالله (–۱۴)
۶– حاشیة شوارق الالهام؛ شرندی قزوینی، کلبعلی بن عباس (–۱۴)
۷– حاشیة شوارق الالهام؛ علامه حائری مازندرانی، محمد صالح بن فضل الله (۱۲۹۷–۱۳۹۱)
۸– حاشیة شوارق الالهام؛ همدانی، ملارضا
۹– حاشیة شوارق الالهام (۴ عنوان)

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۱۶۲
امور عامه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۰ق؛ محشی با نشان «منه ره، حاشیه قدیم، شرح تجرید، بحرآبادی ۱۲۳۳»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۲گ، ۲۳ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵ – ۱۴۶]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۵۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلیراجع الی ما هنالک فانا لا نطول الکلام باعادة ذلک و لا بطلان کلام النفس و للاشارة ... اشاره ههنا بقوله و النفسانی غیر معقول.
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد شریف بن محمود لاهیجانی شاگرد شارح،تا:۵ربیع الثانی۱۰۶۳ق،جا:قم؛مصحح،محشی به لفظ «منه قدس سره» و «منه انار الله مرقده»؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ ۲۱۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۵ – ۲۵۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۰ ط
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: رضی الدین ابهری، تا: شنبه ۱۴ رجب ۱۰۶۳ق؛ محشی با علامات «صد، لمحرره، ملاصدرا، م ن»؛ ۱۹۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۱×۲۲/۵سم [ف: ۲۴/۲ – ۱۱۲]

۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۱–ش/۲۲۳
انجام: هذا آخر ما تیسر لنا من شرح تجرید الکلام ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۲گ، ۲۱ سطر (۶×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۹۷]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۳۷
آغاز: بتعلیق معلقات ... مقدمة فی تعریف علم الکلام و بیان موضوعه؛ **انجام:** تمت مباحث امور العامة بعون الله تعالی ...
خط: نستعلیق شکسته، کا: علی رضا بن میر محمد، تا: ۱۰۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: سید محمد رضوی؛ اهدایی: وزیری؛ ۱۶۸گ، ۲۳ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳ – ۱۰۰۸]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۹۵
همان نسخه بالا [نشریه: ۴ – ۳۸۷]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۸۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱۹ جمادی الاول۱۰۷۱ق؛ تاریخ وقف: شوال ۱۲۵۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۹گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۲ – ۴۴۲]

۷. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۲۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق [چند نسخه-ف: – ۳۲۸]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۲۰
آغاز: المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض. و فیه فصول. الاول فی الجواهر. قدم مباحثها علی مباحث الاعراض لان وجود العرض متوقف علی وجود الجوهر؛ **انجام:** او کیف، او غیر ذلک غیر مستقر من حیث هو کذالک و لفظ له فیفضل و ان یعفل بخصوص ذلک. تم.
تنها جلد ۲؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: اواخر جمادی الثانی ۱۰۸۳ق؛ محشی، مقابله شده؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۹گ، ۲۴ سطر (۶/۵×۱۷)، اندازه:۱۳×۲۵سم [ف: ۲ – ۱۶۴]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۹۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: رضا بن محمد رونجی، تا: ذیحجه ۱۰۹۳ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: جعفر بن محمد باقر با مهر «یا امام جعفر» (بیضی)؛ مهر: «حسین منی و انا من حسین» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۴۵]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۹۷
جلد ۱؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن محمد امین تبریزی، تا:

پنج‌شنبه ۱۰ رمضان ۱۰۹۴ق، جا: قم؛ تملك: فرهاد میرزا در ۱ صفر ۱۳۰۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۳گ، ۲۰ سطر (۶×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۸ – ۲۵۰]

۱۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۴۵

انجام: قد فرغت بکتابة هذا الکتاب المسمی بالهیات تجرید الاحکام فی علم الکلام فی یوم الخمیس من شهر شعبان المعظم ۱۰۹۵ علی ید ابن حاجی میرزا محمد، محمد صادق.

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق ابن حاجی میرزا محمد، تا: ۱۰۹۵ق؛ محشی؛ کاغذ: نخودی دولت آبادی، جلد: مقوا، ۲۳۸گ، ۲۱ سطر (۶/۵×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۲ – ۳۳۱]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۰۷

جلد نخستین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملك: محمد بن رضی الدین هروی؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۶۳گ، ۱۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۴ – ۳۹۹۲]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان شرب السقمونیا علة فاعلیة عرضیة لحصول البرودة و علة معدة ذاتیة له ایضا

خط: نستعلیق، کا: زین العابدین، تا: قرن ۱۱، در زمان حیات مؤلف؛ مصحح، محشی با امضای محمد اسماعیل، محمد علی نوری دام ظله، صدرالدین، منه دام ظله العالی، منه ره، میرزا حسن ره، چلبی و با استفاده از شرح مواقف، شرح مقاصد و حاشیه قدیم، مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۳گ، ۱۷– ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۳ – ۲۳۹]

۱۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۰۹

آغاز: بسمله المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة اربعة منها فی الجواهر و الخامس فی الاعراض

از اول مقصد دوم در جواهر و اعراض تا آخر کلام حق تعالی از الهیات؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «ح عفی عنه. ح س سلمه الله. ام ی ن دام فیضه و برکاته»؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: گالینگور آبی، ۱۸۰گ، ۲۳ سطر(۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۱ – ۲۶۰]

۱۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۶۰

جلد ۱؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: – ۶۹]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۲۱

آغاز: باثباتها العقل بل یحتاج فیها الی السمع من العلم و المعلم فی المعارف الالهیة هو النبی علیه السلام و الامام؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «منه»، دارای نشان «بلغ»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۴گ، ۱۹ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۵۱ – ۷۲]

۱۷. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۱۳۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: – ۹۳]

۱۸. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۶۶

بی‌کا،تا:قرن۱۲؛افتادگی:آغاز و انجام[اندیشه حوزه:س۲،ش۷– ۲۱۸]

۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۵۱/۲

آغاز: بسمله و به نستعین، المقصد الثالث فی اثبات الصانع ای فی اثبات ان للعالم صانعا واجب الوجود؛ **انجام:** اشارهیهنا بقوله و النفسانی غیر معقول، هذا آخر ما شرح افضل الفضلاء و احکم الحکماء.

تذکر: نام مؤلف به قرینه همخوانی با آغاز نسخه الهیات مشهد ۱۵۶/۲ تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ اهدایی: وزیری؛ ۲۰ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۳۹۹]

۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۰

آغاز: ... ما قرره صاحب المواقف و غیره لظهوره انه لایعرض له الوجود اصلا؛ **انجام:** و لا یطلق علیه اصلا کما ذکره بعضهم للاعم علی ما قرره.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: حاج میرسید علی مدرس یزدی؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوایی شطرنجی، ۹۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱ – ۴۸]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** من اقسام العلل. و التحقیق ان کونه علة مادیه لیس مبنیا ... در المساله السابعه فی اقسام احوال العلل الاربع علی ما قال ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان ۱۲، قندی؛ کاغذ: اصفهانی سپید، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۲گ، ۲۰–۲۱ سطر (۸×۱۴/۵ و ۸×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ – ۲۵۸]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۷۷

آغاز: المقصد الثانی فی الجواهر و الأعراض و فیه فصول، الفصل الأول فی الجواهر قدم مباحثها؛ **انجام:** هو کذلك و لفظ ینفعل و إن یفعل مخصوص بذلك، تمت.

جلد دوم و شامل مقصد دوم در جواهر و اعراض؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ مهر: «هادی حسینی افجه‌ای» (مربع)، «الراجی علی اصغر» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زیتونی مذهب، ۱۹۰گ، ۱۹ سطر (۷×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۲۹ – ۴۵۶]

۲۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۹/۱

جواهر و اعراض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «صدرالمحققین، ح س رحمة الله، منه رحمه الله، منه علی الشرح القوشچی»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۷۲گ (۹پ–۸۰پ)، ۲۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: – ۲۳۶]

۲۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۱۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «لمحرره حسن، منه اعلی الله مقامه، ملاجلال، شرح مواقف، صحاح، حاشیه قدیم، مصادر، ج»؛ تملك: فاضل تونی؛ مهر: حسن بن علی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۸۶گ، ۱۸ سطر (۷–۸ ×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: – ۶۰۰]

۲۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۱۴۸
از آغاز کتاب تا پایان امور عامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «محمد اسماعیل ره، منه»؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۴۶]

۲۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۳۸
آغاز: خمسة اربعة منها فی الجواهر و الخامس فی الاعراض و وجه تقدیم مباحث الجواهر علی مباحث الاعراض لتقدیم الجواهر طبعاً؛ **انجام:** و لا ایضا یمکننا ان نحکم ان ذا الرائحة اشد احالة للاجسام من النار ...
از اول بدون مقدمه است و از آخر هم ناقص می‌باشد. از اول مقصد دوم ــ جواهر و اعراض ــ را دارد تا مبصرات از انواع احساس مسأله سیزدهمین همین مقصد - و منه البصر و هی قوة مودعه فی العصبین؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «محمد علی بن محمد حسن الحسینی» (بیضی)، حاج سید سعید؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۵گ، ۱۷ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۵۲]

۲۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱ - ۹۰۶]

۲۸. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۲۵/۳
انجام: فی نفی الاولویة الذاتیة لیتبین لتساوی طرفی الممکن بالنظر الی ذاته.
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۳۱گ (۲۶پ-۵۶پ) [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۱۰۷]

۲۹. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: المسالة الثانیة فی اشتراک الوجود معنی، اتفق جمهور المحققین علی ان للوجود مفهوما واحدا
بی‌کا،تا:قرن۱۲؛افتادگی: آغاز؛ محشی از مؤلف و غیره [ف: - ۲۲]

۳۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۷۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۱۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۶۶]

۳۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۳۸/۱
ج ۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۱۳۹گ، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳ - ۸]

۳۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۳۸
آغاز و انجام: برابر
از اول شوارق تا آخر بحث علت و معلول (آخر مباحث امور عامه)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۱۰۱ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی به امضای «منه ره»؛ واقف: علی یزدی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۸گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۱۰]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الله اعلم بالصواب
خط: نستعلیق، کا: هادی بن محمد مهدی بروجردی، تا: ۱۲ ربیع الثانی ۱۱۰۷ق؛ مصحح، محشی با نشان ۱۲، منه رحمه، حسین عفی عنه، حسین علی؛ جلد: میشن زرد، ۱۱۰گ، ۳۹-۴۰ سطر (۸/۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۷ - ۹۰]

۳۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۳۹
انجام: هو کذلک و لفظ ان ینفعل و ان یفعل مخصوص بذلک تم بتوفیق الله نع فی ...
جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ ذیقعده ۱۱۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۱گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه:۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲ - ۳۲۶]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۱
آغاز: المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسه اربعة منها فی الجواهر؛ **انجام:** و قال لا فرق بین قولنا لیغیر و یتحرک
ج ۲، تنها شرح مقصد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۱۲۴ق؛ ۲۲۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۰۲]

۳۶. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۱۲۲
آغاز: بسم ... المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول؛ **انجام:** غیر مستقر من حیث هو کذلک و لفظه ان ینفعل و ان یفعل مخصوص بذلک قدتم بالخیر فی ید ... تم
خط: نستعلیق و ثلث، کا: ابن الحداد اسمعیل، تا: غره شوال ۱۱۲۸ق؛ محشی؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۱۶گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: - ۹۵]

۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۳۲
تا مسأله نهم جلد نخستین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ جمادی الاول ۱۱۳۴ق؛ با یادداشت عباس قلی سپهر در ۱۳۱۲؛ جلد: میشن سیاه، ۲۴۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۴۱]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۰۰
آغاز: بسمله و به ثقتی، المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسه اربعه منها فی الجواهر و الخامس فی الاعراض؛ **انجام:** و قال و لافرق بین قولنا ینفعل و بی قولنا یتغیر و یتحرک هذا و هنا قد تم مباحث الاعراض بفضل الله و توفیقه.
شامل مقصد دوم این شرح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۵۱ق؛ مصحح، محشی با امضای منه؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۲۲گ، ۲۴ سطر (۱۰/۵×۱۶-۱۵)، اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۳سم [ف: ۱۴ - ۲۲۵]

۳۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۶۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۱۸۷ق؛ ۱۴۷گ (۱پ-۱۴۷پ)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۱۹/۹سم [ف: ۱ - ۳۴۱]

۴۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۱۶
بخش الهیات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی مروستی فیاض، تا: ۱۷ جمادی الاول ۱۱۹۳ق، جا: دینور؛ جلد: مقوایی، ۷۶گ، ۱۳ و ۱۶ سطر (۹/۵×۱۴/۵ و ۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۶۰۱]

۴۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۳۲
جلد نخستین؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: علی اکبر بن نجفعلی مراغی، تا: ۱۰ شعبان ۱۱۹۹ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام

ظله»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۵گ، اندازه: ۱۹×۲۱سم [ف: ۵-۱۴۷]

۴۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۴۳

جلد۱؛خط:شکسته،نستعلیق،کا:محسن بن حسین قزوینی، تا: رجب ۱۱۹۹ق؛ ۱۴۶گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵/۹×۲۰/۴سم [ف: ۱ - ۳۴۲]

۴۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انما العارض زمانی او مکانی او غیرهما هذا الکلام.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۳۷۸]

۴۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۱۹۲

آغاز: برابر

مقصد اول در امور عامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ صفر ۱۲۰۰ق، برای آقا فتحعلی؛ محشی از استاد محمد رضا سلمه الله، محمد علی نوری مدظله العالی، شارح، استاد الا ستاذ محمد اسماعیل رحمة الله علیه وآقا فتحعلی، ترقیمه حواشی چنین است:«قد فرغت من تسوید الحواشی و استنساخها من خط الاستاد ادام الله بقائه ناقلا من خط استاده یوم الاربعاء ۱۴ رمضان ۱۲۴۵ وکنت ابن احد وثلثین وکان هذا فی ایام الاشتغال بتعلم المشاعر وتدرسه عند الاستاد دام ظله وانا الذلیل ابن اسماعیل فتحعلی»، در اول کتاب «شرعت قرائة الکتاب المستطاب فی العشر الاول، من شوال ۱۲۴۳» و « شرعت فی مباحثه هذا الکتاب فی العشر الاول من الربیع الاول ۱۲۴۷»؛ واقف: آقا فتحعلی؛ جلد: سوخت مذهب، ۱۳۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: - ۱۰۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۰۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۲۴۹]

۴۵. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیما سلف وقد یکون الغایة فی بعض الاشیاء فی نفس الفاعل کالفرح بالغلبة وقد یکون ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: شیخ محمدرضا خدایی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۵گ، ۲۴ سطر [ف مخ: - ۱۲۶]

۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۹۰/۲۱-۳۰/۱۷۰

آغاز: اثبات الصانع ای فی اثبات ان للعالم صانعاً واجب الوجود و الصانع هو الفاعل بالعلم والارادة وقد غلب علی صانع العالم و هو الواجب الوجود تعالی؛ **انجام:** فی کلامه تعالی اعلم ان لفظ الکلام حقیقة فی هذا الملفوظ المسموع المرکب من الاصوات ... والاشارة الی ما اشار الیک هناک اشار هیهنا بقوله و النفسانی غیر معقول

تذکر: نام کتاب و مؤلف به قرینه همخوانی با آغاز نسخه الهیات مشهد ۱۵۶/۲ تعیین شد. قسمت الهیات؛ کا: عبدالحسین بن شیخ محمدامین شراره فتونی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۸۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۵۵]

۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۳۰-۲۰/۵۰

آغاز و انجام: برابر

از آغاز تا فی بعض احوالی العلة؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۵گ، ۱۵ سطر [ف: ۵ - ۲۷۳۱]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۲۸/۱-۳۵/۱۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** هو نفس الذات بذاته لاالمفهوم المنتزع کما فی الانتزاعیات حیث یکون مناط الحکم نفس ما هو

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از «محمد علی نوری»؛ جلد: تیماج، ۶۶گ، ۲۳ سطر [ف: ۵ - ۲۷۳۱]

۴۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۷۸

از آغاز تا علل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج حنایی، ۲۳۸گ، ۲۰ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۴۷]

۵۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۹۱

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد خلیل خوانساری، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با عناوین «علی نوری»، «محمد اسماعیل اصفهانی»، «محمد رضا بن محمد صالح خلخالی»، «فاضل الحسینی»، «حاجی سید باقر یزدی»، «میرزا ابوالقاسم المدرس»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۳گ، ۲۷-۲۸ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۶]

۵۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۴۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۱۳۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۶]

۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی بعضاً با عناوین «ابوتراب» و «احمد» و «حسن» که ظاهراً همان مالکین نسخه‌اند؛ مهر: «عبده ابوالفضل» (بیضی)، «عبده الراجی ابوتراب بن احمد» (بیضی) به سال ۱۲۴۱، «عبده محمد حسن بن احمد» (بیضی) به سال ۱۲۵۷، «محمد حسن بن احمد احسن الله حاله» (بیضی)؛ جلد: تیماج روغنی مذهب، ۲۲۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۳۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۵]

۵۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۱۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۷۵گ (۲پ-۷۶پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۸۸]

۵۴. شیراز؛ میر (دکتر)؛ شماره نسخه:۱۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۵ - ۲۸۳]

۵۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۳۲

آغاز: بسمله فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة اربعة منها فی الجوهر؛ **انجام:** فان الهیاة الحادثة من وضع تصیر الاجزاء لها الی جهات مشکلة لجهات اخری

جواهر و اعراض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط و انجام؛ جلد: جلد تیماج سیاه، ۲۱۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵× ۲۱سم [ف: ۲ - ۸۸]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۲۳

آغاز: ... و سمیته شوراق الالهام فی شرح تجرید الکلام و قیل افاضتنی فی المقصود بلا قدم؛ **انجام:** و هذا هو مراد الشیخ من اعرفیة الکثرة عند الخیال و غرضه عن الکثرة لکونها خیالیة ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۳/۱ - ۲۱]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۱۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بمعنی المراد فی محل النزاع و ذلک خبط عظیم منه و اعلم أن المخالف أعنی الذاهب الی ثبوتیة الوجوب و الامکان ...
بخشی از جلد نخست؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی به نام «همدانی سلمه الله»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵۱گ (۴۱-۹۱)، ۱۹ سطر (۱۵×۷/۵)، اندازه:۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۰ - ۳۴]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن اسبابها و الذی رسم لهم هذا المنهج
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آبی [رایانه]

۵۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۷۴

مقصد ثانی کتاب در جواهر و اعراض؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: مقوایی، ۱۴۴گ، ۲۲ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳ - ۹۹۲]

۶۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۵۰

آغاز: بسمله و به نستعین، المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: وزیری؛ ۲۲۳گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۰۴]

۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۱۲

از مبحث افلاک تا «فی ان الحرکة موجودة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، ۱۷۲گ، ۲۲ سطر (۹×۱۴)،اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۲۲۶]

۶۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۸۵/۱

جزء یکم؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۰۶گ (۴پ-۲۰۹پ)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸ - ۲۴۴]

۶۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۰۱ - ب

جواهر و اعراض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ تملک: رضا بن زین العابدین طباطبائی در ۱۲۸۹، سید علی بن سید عبدالحسین حجة طباطبائی در ۱۳۶۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۹گ، ۲۶ سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: - ۳۹۴]

۶۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۷۵

آغاز: المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة اربعة منها فی الجواهر و الخامس فی الاعراض و وجه تقدیم مباحث الجواهر؛ **انجام:** المبحث الثامن فی الجنس السابع علی ما قال السابع فی الملک ... ان احتیل فی تواطئو هذه المقولة و عنی بها النسبة.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۳۸/۵/۲۰؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۳۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۸/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۹]

۶۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۱۲/۲

آغاز: یفصح عن معانیه و لعمری کلهم أو جلهم ینادون من مکان بعید ... ففیها مطالب أربع لأول فی تعریفه فأقول؛ **انجام:** الا اذا کان بسبب ما صار کان واجب الوجود بذاته واجب الوجود لغیره، تمت.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۵۹]

۶۶. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۵۶ش

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۱۴۲]

۶۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۱۵

خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن عبدالرحیم تبریزی، تا: ۱۲۰۲ق، جا: شیروان؛ محشی با نشان «منه، صدرالمحققین»؛ تملک: فاضل تونی؛ ۱۳۹گ، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: - ۶۰۱]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** مع و الدیه و زد علمه بحق محمد و آله اجمعین سنه ۱۱۲۴(۱۰۲۴)
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۴ق [رایانه]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر ما شرحه استاذی المحقق، افضل العالمین، الغنی عن المدح عند اولی الابصار
تا آخر مقصد ثالث؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن عبدالرسول حسینی تبریزی خوئی زنوزی متخلص به فانی، تا: ۱۲۰۵ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی از نوری، ملاصدرا، مؤلف، ع ل الحسینی و عبدالرسول زنوزی؛ جلد: چرمین مشکی، ۳۴۶گ، ۲۴ سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۲۸ - ۲]

۷۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۰۶/۱

کا: ابوطالب ابن محمد ابراهیم، تا: ۱۲۰۶ق؛ قطع: خشتی [ف: ۲۸۷]

۷۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۰۹

آغاز: المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة و اربعة منها فی الجواهر و الخامس فی الاعراض و وجه تقدیم الجواهر؛ **انجام:** و قال لا فرق بین قولنا ینفعل و بین قولنا یتغیر و یتحرک هذا.
شامل«المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض»؛ خط: نستعلیق، کا: سید فتح الله موسوی، تا: ۱۲۰۷ق، جا: قزوین؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۸گ، ۲۰ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵× ۲۱/۵سم [ف: ۲- ۲۳۹]

۷۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۱۵

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۸ق؛ ۲۱۹گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۷۱]

۷۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۲۴

آغاز: بسمله. المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة؛ **انجام:** اشار هیهنا بقوله: و النفسانی غیر معقول قد فرغ من کتابة هذه النسخة الشریفة یوم الجمعة من شهر محرم الحرام من شهور سنة ثمانیة و مأتین بعد الالف من الهجرة النبویه المصطفویه سنه ۱۲۰۸

جلد دوم و از اول مبحث جواهر و اعراض، تا آخر شرح که در بحث (تکلم) باری تعالی پایان یافته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۰۸ق؛ کاغذ: سفید، جلد: میشن سبز، ۴۳۸ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [فهرست عراقی: ۱ – ۳۷۰]

۷۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۷۰۹/۱

خط: نستعلیق، کا: علی بن عبدالمولی، تا: ۱۲۰۹ق؛ از روی نسخه خط محمد شریف بن محمود لاهیجانی شاگرد نگارنده شوارق که او آن را از روی نسخه اصل نوشته و بر مؤلف خوانده بود، با این یادداشت به نقل از همان شاگرد که مؤلف تا عبارت «و النفسانی غیر معقول» از تجرید را شرح کرد و بیش از آن ننوشت [ف: – ۱۲۳]

۷۵. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۲۵

خط: نستعلیق، کا: سید حسن بن محمد علی حسینی شیرازی، تا: رمضان ۱۲۰۹ق؛ اهدایی: ورثه سلطان العلماء؛ ۲۰۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۲۱۶]

۷۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۳۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ شعبان ۱۲۰۹ق؛ اهدایی: حسن بن ابوالحسن نصیری اصفهانی، ۱۳۲۴ش؛ ۱۸۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ – ۳۸۴]

۷۷. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۶۷

خط: نسخ، کا: میراسماعیل بن میرهادی بیرجندی قائنی، تا: یک‌شنبه غره جمادی الثانی ۱۲۱۰ق؛ ۱۵۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ – ۵۹]

۷۸. سمنان؛ مدرسه صادقیه؛ شماره نسخه:۱۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۰گ، ۱۸ سطر، قطع: رقعی [ف مخ]

۷۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۷۸/۱

کا: محمد باقر بن محمد علی اردبیلی، تا: ۱۲۱۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: خشتی [ف: – ۲۹۲]

۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۹۹

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن ملا احمد گیلانی، تا: یک‌شنبه ۱۹ رجب ۱۲۱۵ق؛ محشی با نشان «لمحرره»؛ ۱۴۰گ، ۲۲ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۳ – ۳۳۶۱]

۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۶ق؛ محشی؛ جلد: تیماج سیاه، ۲۴۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ – ۲۶]

۸۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۶۹/۱

از اول تا مسئله تاسعه فی بعض احوال العله؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن علی، تا: ۱۲۱۶ق، جا: مکه مکرمه؛ واقف: ساجدی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: – ۱۸۷]

۸۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۰

آغاز و انجام: برابر

دارای دو مقصد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۷ق؛ جلد: تیماج تریاکی، ۴۰۰ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۱۰۸]

۸۴. مشهد؛ رجائی مغزی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد حسن بن باقر مزجی، تا: جمعه سلخ ۱۸ ذیحجه ۱۲۱۸ق، جا: اصفهان مدرسه باقریه [تراثنا: س۵ش۳ – ۱۰۰]

۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۷-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

مشتمل بر مقصد اول (امور عامه)؛ خط: نستعلیق، کا: علی نقی بن محمد علی موسوی زنجانی، تا: ۱۲۱۸ق، جا: اصفهان؛ محشی با علامت «منه» و برخی با امضاهای محمد علی نوری و علینقی زنجانی (کاتب نسخه)، با یادداشت کلامی به علاوه شرح یکی از تشکیکات امام فخر در منطق؛ تملک: یحیی حسینی مورخ ۱۳۱۵، محمد صادق بن علی نقی موسوی زنجانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۴ – ۳۴۰]

۸۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۸۸

آغاز: موجود: ایضا اشتراک الوجود بل لا یثبت وجود ممکن ایضا فاجاب عنه المحقق الشریف بان هذا خروج عن طور العقل؛ **انجام:** برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: مهدی اصفهانی، تا: جمادی الاول ۱۲۱۸ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ ۱۷۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۵ – ۱۰۵]

۸۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۰۹

جلد اول؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: مهدی اصفهانی، تا: جمادی الاول ۱۲۱۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۰ سطر، قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: – ۳۴۲]

۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حاجی محمد بن آقا بابا جیلانی، تا: ۱۲۱۹ق، جا: اصفهان مدرسه چهار باغ؛ مصحح، محشی با امضای حاجی محمد، ملا اسماعیل اصفهانی، منه و ...؛ ۱۷۷گ، ۱۸-۲۲ سطر (۹/۵×۱)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۹ – ۱۴۰]

۸۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۹۸-۱۴/۱۴۸

آغاز: قدخلت عنها مصنفات الاولین یحتوی لم یشتمل علی ما یقارب تلک الاشیاء یدانیها صحایف الاخرین من جودة ترتیب للمایل و وجازة تقریر الدلایل ... مقدمته فی تعریف علم الکلام؛ **انجام:** برابر

امور عامه؛ خط: نستعلیق، کا: رمضان علی بن خدابخش کربانی، تا: ۳ ربیع الاول ۱۲۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای،

۲۱۶گ، ۱۷ سطر [ف: ۵ - ۲۷۳۲]

۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۵۷/۹

آغاز: ثم قال فان قیل فقد آل الکلام الی ان وجود المخصص بموضوع الصناعة و ان کان من اعراضه الذاتیة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: میرزا محمد جعفر حسینی، تا: با تاریخ ۱۲۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۹ص (۱۹۲-۴۱۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۲سم [ف: ۴۳ - ۲۲۲]

۹۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۶۳-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: ثلث، کا: احمد حسینی موسوی، تا: دوشنبه ۱۲ ذیقعده ۱۲۲۲ق؛ محشی با نشان «منه»؛ ۲۷۰ص، ۲۴ سطر (۱۴×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۱]

۹۲. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۲۱۲

جلد ۲؛ بی‌کا، تا: ۱۲۲۲ق؛ محشی از مؤلف، و محمد علی النوری [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۶۲]

۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد قاسم استرآبادی، تا: ۱۲۲۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۱گ، ۱۹-۲۱ (۱۰/۵×)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۰۸]

۹۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۵۷

ج ۱، از آغاز تا آخر مباحث امور عامه؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: زین العابدین بن محمد صالح آملی، تا: ذیحجه ۱۲۲۵ق؛ ۱۸۷گ، ۲۰ سطر (۱۳/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳ - ۸۱۵]

۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق؛ ۱۲۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲ - ۴۸]

۹۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۰۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد رحیم بن محمد طالقانی، تا: ۳ رمضان ۱۲۲۵ق؛ مصحح، محشی با امضای «ع - ب»، «میرصدر»، «سید المدققین»، «میرزا حسن ابن الشارح»، «اسمعیل ره»، «عبدالله عفی عنه»، «میرزا نوری»، با علامت مقابله و بلاغ؛ مهر: «یا من ارحم من کل رحیم» (بیضی)؛ ۱۴۷گ، ۲۴ سطر [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۵]

۹۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۱۶۴

امور عامه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن کربلائی مراد استرآبادی، تا: ۱۲۲۵ق، جا: مدرسه درب نو استرآباد؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشانه «منه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۲۹گ، ۱۶ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۴۶]

۹۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۶۹

آغاز: وجود الاخص فیتبین فیها وجود الاخص ... المطلب الثالث فی بیان فایدة علم الکلام؛ **انجام:** برابر

از آغاز تا آخر امور عامه؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد رضا بن محمد قدیم تبریزی، تا: شوال ۱۲۲۶ق، جا: تبریز؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ محشی با امضاء محمد اسماعیل دام ظله، و نیز از خود کاتب نسخه با امضاء «لمحرره عفی عنه»؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۷ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۸۸۰]

۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۰۸

خط: نستعلیق، کا: عبدالله زنوزی اصفهانی، تا: ۱۲۲۶ق؛ از روی نسخه محمد شریف بن محمود لاهیجانی (تلمیذ مؤلف) از روی نسخه اصل مؤلف و قرائت شده بر مؤلف، مصحح، محشی، با نشانه بلاغ و مقابله؛ جلد: تیماج سبز، ۳۳۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ - ۶۲]

۱۰۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۰۱

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق، ۱۵۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۷۱]

۱۰۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۳۱

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالکریم اردکانی، تا: شنبه ۷ ذیقعده ۱۲۲۶ق؛ محشی با نشان «محمد هادی حسینی» [نشریه: ۲ - ۱۶۰]

۱۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۹۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سلمان، تا: ۱۲۲۶ق [الفبائی ۴ - ۶۵۴]

۱۰۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۱-ش/۲۵۴

انجام: فی یداقل ... عبد النبی ابن المرحوم محمد طاهر الجیلانی فی محروسه اصفهان من شهور سنه ۱۲۲۶

جلد اول؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالنبی ابن محمد طاهر گیلانی، تا: ۱۲۲۶ق، جا: اصفهان؛ محشی؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۴۹گ، ۱۹ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۳۵]

۱۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۷۶-۶/۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۲۷ق؛ مصحح، دارای علامات بلاغ؛ از کتب موقوفه شریف العلماست؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۶۴گ، ۲۰-۲۱ سطر [ف: ۵ - ۲۷۳۰]

۱۰۵. سمنان؛ مدرسه صادقیه؛ شماره نسخه:۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد سلیم بن سلیم استرآبادی، تا: جمعه ۱۴ ربیع الثانی ۱۲۲۸ق؛ مصحح؛ واقف: آخوند ملا عیسی، ۱۱۹۷؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۸گ، ۱۸ سطر، قطع: خشتی [ف مخ]

۱۰۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۶۶

جواهر و اعراض؛ بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ قطع: رقعی [ف: - ۱۷۹]

۱۰۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۰۶

آغاز: المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسه اربعة منها فی الجواهر و الخامس فی الاعراض وجه تقدیم مباحث الجواهر؛ **انجام:** و لافرق بین قولنا ینفصل و بین قولنا یتغیر و یتحرک هذا و هنا قد تم مباحث الاعراض ... تم.

از آغاز مبحث جواهر تا پایان مبحث اعراض؛ خط: نسخ، بی‌کا،

تا: ۱۲۳۰ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج زرد، ۳۷۸ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۷۵]

۱۰۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و نسخ خوش، کا: فضل الله حسینی سبزواری، تا: ۱۲۳۰ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج زرد، ۲۲۰گ، ۱۸ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۸ - ۳۴۷]

۱۰۹. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۵۳

آغاز: المقصد ثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة اربعة منهما فی الجواهر؛ **انجام:** انها مبداء العالم بسیطه و انها علم و عقل و لما أرادوا ان النظام.

المقصد ثانی جواهر و اعراض تا مسأله ثانیه از مقصد ثالث فی اثبات الصانع؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: حاج ملا هادی سبزواری با مهر «یا هادی المضلین سنة ۱۲۳۲»؛ ۱۹۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [اوراق عتیق: ۲ - ۳۷۹]

۱۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۵

بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۱۱۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن عبدالواسع موسوی، تا: شنبه ۸ رمضان ۱۲۳۱ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه» و «ملااسماعیل حفظه الله»؛ جلد: چرم مشکی، ۲۰۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۲ - ۱۸۹]

۱۱۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۳۲

خط: نستعلیق، کا: محمد بن عبدالله اژهی، تا: ۶ ربیع الاول ۱۲۳۱ق؛ ۱۵۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۳۸۴]

۱۱۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۸۱

الهیات؛ بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ قطع: وزیری [ف: - ۱۷۹]

۱۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره جمادی الاول ۱۲۳۲ق؛ ۱۹۳گ، ۲۳ سطر (۶/۵×۱۳/۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۳ - ۳۰۰]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۲۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما تین بعد الالف من الهجره النبویه علیه آلاف

خط: نستعلیق، کا: فضل الله حسینی سبزواری، تا: ۱۲۳۲ق، جا: اصفهان [الفبائی ۴ - ۶۵۴]

۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۵۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: کلبعلی، تا: ۱۲۳۲ق [الفبائی ۴ - ۳۷۵]

۱۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا بن حاجی بابا، تا: جمعه ۱۳ ربیع الثانی ۱۲۳۳ق، جا: تبریز؛ محشی از حاج ملا محمد رضا کوثر صاحب «مفتاح النبوة»؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۷۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۳۱]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قدتم کتاب الاصور العامه اعنی مسمی بشوارق ... سنه ۱۲۳۳

خط: نسخ، کا: نوری، زین العابدین، تا: ۱۲۳۳ق [رایانه]

۱۱۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۵۱۰

آغاز: نسخه: مقدمة فی تعریف علم الکلام و بیان موضوعه و غایته و مرتبته؛

خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن محمد تقی نوری، تا: ۱۲۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۰۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۴۱]

۱۲۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۱

خط: نستعلیق، کا: سید علی جیلانی، تا: جمادی الاول ۱۲۳۳ق؛ ۱۶۵گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۵۹۰]

۱۲۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سبز، ۲۲۳گ، ۱۷ سطر [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۵]

۱۲۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد حسین، تا: چهارشنبه ۲۰ ربیع الاول ۱۲۳۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۰گ، ۱۸-۲۳ سطر [ف مخ: ۱ - ۳۱۱]

۱۲۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۸

آغاز: الفصل الاول فی الوجود و العدم و فیه مسائل کثیرة. الاولی فی بداهة الوجود؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ پخته، کا: محمد باقر خامنه ای، تا: ۱۲۳۳ق؛ مهر: «عبده الراجی لطفعلی بن محمد اسماعیل ۱۲۸۵» (چهارگوش)؛ ۱۱۹گ، ۳۲ سطر (۹×۱۹/۵)، اندازه: ۱۴/۵× ۲۵/۸سم [ف: ۱ - ۱۶۰]

۱۲۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا اذا کان بسبب ما صار کان واجب الوجود بذاته واجب الوجود لغیره، تمت.

خط: نسخ، کا: میر علی نقی بن میر محمد صادق حسینی، تا: رجب ۱۲۳۳ق، جا: تبریز، حسب الامر ملا احمد ارومجی؛ محشی به لفظ: « منه ره»؛ واقف: احمد طاهری؛ جلد: تیماج سوخت مشکی، ۱۵۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱ - ۳۵۹]

۱۲۵. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱-ش/۶۹

انجام: وقع الفراغ من تسوید هذه النسخه الوجیزه الطیفه الشریفه فی العشر الثالث من شهر ربیع الثانی فی سنه ماتان و اربع و ثلثون بعد الالف من الهجره

جلد اول؛ خط: نسخ ریز خوش، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۳۴ق؛

محشی؛ ۱۲۰گ، ۲۷ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱ - ۶۳]

۱۲۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۸۶

از آغاز تا مبحث علل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۳۴ق، جا: تبریز؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۸گ، ۲۲ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۴۷]

۱۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید علی نقی بن میر محمد صادق حسینی، تا: دهه سوم صفر ۱۲۳۴ق؛ تملک: احمد بن لطفعلی تبریزی؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرائی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۰ - ۱۲]

۱۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳

مقدمه و مقصد اول این نسخه افتاده و از مقصد ثانی شروع شده؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ محشی از میرزا جلوه؛ ۱۱۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۴۲]

۱۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۸۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ جمادی الثانی ۱۲۳۵ق؛ مهر: هادی، محمد علی شریف (چهارگوش)؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۳×۳۰سم [ف: ۱ - ۳۴۲]

۱۳۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۱۶۳

امور عامه؛ خط: نسخ، کا: عبدالمعبود محمد، تا: شنبه ۱۴ شوال ۱۲۳۶ق؛ محشی با نشانه «منه» به نستعلیق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶ سطر(۹×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۵ - ۱۴۶]

۱۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۳/۱-طباطبائی

آغاز: بسمله المقصد الثانی فی الجواهر ... و فیه فصول خمسه اربعة منها فی الجواهر؛ **انجام:** ولیکن اسمه قبول التموج و لیس ذلک من حیث المتوسط

جواهر و اعراض؛ خط: نستعلیق خوانا، کا: محمد حسن اشتهاردی، تا: ۱۲۳۶ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳۷ص (۲-۱۳۸)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۲۹۲]

۱۳۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۵۶/۱

آغاز: قطعا و لایرد علیه انه یلزم حینئذ بطلان ما ادعاه و هو قوله الحمل؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد حسن کسکری الاصل، تا: ۱۲۳۶ق؛ جلد: کاغذی، ۹۴گ (۱ر-۹۴پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۱۲]

۱۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سمیرمی، محمد صادق، تا: ۱۲۳۶ق [رایانه]

۱۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۱۲

تا بحث علل است؛ خط: نستعلیق، کا: سید علی قزوینی، تا: شعبان ۱۲۳۷ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۲گ، ۲۱ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۱۹]

۱۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۸۳

جواهر و اعراض است و جلد دوم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد یوسف بن محمد طبری، تا: ۴ محرم ۱۲۳۷ق؛ محشی با نشان «یوسف، منه رحمه الله، شرح جدید»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۴گ، ۲۱ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱۲ - ۲۵۹۸]

۱۳۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۵۵

آغاز و انجام: برابر

تا پایان امور عامه؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد شریف ابن حاج حیدر نوری، تا: ۱۲۳۷ق؛ محشی، پس از آن بعضی از اصطلاحات تصوف از کمال الدین عبدالرزاق کاشی و فوائد دیگری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۵۷]

۱۳۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۳۹

جواهر و اعراض؛ خط: نستعلیق، کا: سید قاسم بن علی حسینی اشتهاردی، تا: محرم ۱۲۳۷ق، جا: قزوین؛ ۲۱۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۹۱]

۱۳۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن قربانعلی لاهیجی، تا: ۲۶ ربیع الاول ۱۲۳۸ق، جا: اصفهان مدرسه نیماورد؛ مصحح، محشی؛ ۱۹۱گ، ۲۱ سطر [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۵]

۱۳۹. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۴۴

خط: نسخ، کا: سید محمد حسن موسوی اصفهانی، تا: ۱۲۳۹ق؛ محشی به نقل از محمد اسماعیل دام مجده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: - ۱۴۵]

۱۴۰. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۷۴۴

از اول کتاب تا مسئله کلام الهی؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد رضا حسینی، تا: شعبان ۱۲۴۰ق؛ ۳۸۳ص، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۷۱]

۱۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰ خوئی

پایان امور عامه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ برای آخوند ملا علی نگارش؛ محشی با نشان «استاد دام ظله العالی»، ملاصدرا، و از مؤلف، حاشیه صدرا برشفا، نجفی، ملا محمد رضای همدانی، مجدول؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۷ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۷ - ۱۷۲]

۱۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد تحرر مباحث الامور العامه فی ید آمل الخلیفه ... بعد الف وفقنی.

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد باقر بن عبدالکریم جیلانی، تا: ۱۲۴۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور [الفبائی - ۶۵۴]

۱۴۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد صالح تنکابنی، تا: ۱۲۴۱ق؛

واقف: محمد تقی بن محمد صالح تنکابنی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۹۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۵ - ۲۷۹]

۱۴۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۱ - ب

امور عامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۴۱ق؛ تملک: رضا بن زین العابدین طباطبائی در ۱۲۸۹؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۹گ، ۲۴ سطر (۹/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: - ۳۹۴]

۱۴۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۴۱

جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا: سید صادق بن میر زین العابدین مازندرانی، تا: ۱۲۴۲ق؛ محشی؛ ۱۹۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱ - ۱۷۱]

۱۴۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید صادق بن میر زین العابدین مازندرانی، تا: محرم ۱۲۴۲ق؛ واقف: علی ثقة الاسلام مازندرانی بابلی؛ ۳۹۸ص، ۱۸-۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [فهرست عراقی: ۱ - ۳۶۹]

۱۴۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۹۹

آغاز: ... الوجود وانمالزم ذلک بالعرض من حیث ان لعدمه الطاری ایضاً مدخل فی وجود (...) والا فهو من حیث هو سابق بالطبع لاینافی الاجتماع معه علی انه غایة مافی الباب؛ **انجام:** برابر

امور عامه؛ خط: نستعلیق، کا: هادی بن محمد حسن خلخالی، تا: ۱۲۴۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۲۲گ [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۶]

۱۴۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۹ و ۱۸۷۹ عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: رمضان بن ملا علی اصغر اردبیلی ساکن سالیان، تا: رجب ۱۲۴۳ق، جا: اصفهان مدرسه کاسه گران؛ مصحح، محشی با نشان «محمد اسماعیل اصفهانی» و «لمحرره» و «۳۰۳»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۱] و [عکسی ف: ۵ - ۳۴۱]

۱۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد نصیر بن حاج زین العابدین لاهجانی، تا: ۳۰ رمضان ۱۲۴۳ق، جا: اصفهان مدرسه مبارکیه؛ محشی از محمد اسمعیل و برخی از «ن ص» که احتمالا رمز نام کاتب است؛ واقف: مرتضی مدرس چهاردهی، دی ۱۳۲۷؛ جلد: مقوا، ۱۶۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۳۱]

۱۵۰. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۵

جلد ۱؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن احمد حسینی کزازی الاصل اصفهانی المسکن، تا: چهارشنبه ۹ ربیع الثانی ۱۲۴۳ق، جا: مدرسه جلالیه؛ محشی با نشان «منه رحمه الله» و «ح س ولد الشارح، و الاستاد محمد اسماعیل الاصفهانی» و «علی نوری» و «جم» و «غب» و «الاستاد رحمه الله» (همان اصفهانی) و برخی تعلیقات ملامیرزا جان بر حاشیه قدیم؛ واقف: مرحوم آخوند ملااسماعیل بن مرحوم ملامحمد ابراهیم؛ ۱۵۷گ، قطع: رحلی [چند نسخه-ف: - ۲۸]

۱۵۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن محمد کاظم ساروی مازندرانی، تا: رمضان ۱۲۴۴ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۶گ، ۱۹ و ۲۰ سطر [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۵]

۱۵۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ محشی؛ واقف: محمد حسین طباطبائی بروجردی، ۱۳۶۷/۴/۲۸ق؛ جلد: میشن سرخ، ۳۰۶ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [فهرست عراقی: ۱ - ۳۶۷]

۱۵۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۵۳

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ تملک: محمد علی موسوی بیدلئی جانقی در ۱۲۸۰؛ ۱۵۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱ - ۱۷۱]

۱۵۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۸۷

آغاز: المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة اربعة منها فی الجواهر و الخامس فی الاعراض و وجه تقدیم مباحث الجواهر علی مباحث الاعراض ظاهر؛ **انجام:** و قال لا فرق بین قولنا ینفعل و بین قولنا یتغیر و یتحرک

جواهر و اعراض تا پایان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۶ شوال ۱۲۴۵ق، جا: اصفهان مدرسه جلالیه؛ مصحح، محشی، در دو برگ اول نسبت ارتفاع اعظم الجبال الی قطر الارض به خط عبدالله و در برگ آخر نیز یادداشتی درباره اوج الشمس و چند یادداشت در هیئت به نقل از کتاب الاختیارات المظفریة قطب الدین شیرازی به خط عبدالله مذکور آمده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲-۹۴۶]

۱۵۵. جهرم؛ کریم اشراق؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۰]

۱۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۷۶

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۴۵ق؛ جلد: مقوا، ۲۰۷گ، ۱۸ سطر (۸×۱۴/۷)، اندازه: ۱۴×۲۰/۲سم [ف: ۱۷ - ۱۱۵]

۱۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۷۰

آغاز: المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة [اربعة] منها فی الجواهر و الخامس فی الاعراض و وجه تقدیم مباحث الجواهر علی مباحث الاعراض ظاهر لتقدم الجوهر طبعاً؛ **انجام:** ان یفعل بالتغییر و التحریک و قال لا فرق بین قولنا یتغیر و یتحرک هذا و هنا

مباحث جوهر و اعراض؛ خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن حاجی حسین، تا: ۲۶ رمضان ۱۲۴۵ق؛ مصحح، بالای بسیاری از صفحات عبارت «هو رب یسر» آمده؛ یادداشت خریداری کتاب

در دارالعلم شیراز ۱۲۷۳ق با مهر «المتوکل علی الله عبده محمد صالح» (مستطیل)؛ یادداشت کتابخانه محمد کریم اشراق جهرم ۱۳۵۵ و نامگذاری کتاب با عنوان «جواهر اعراض»؛ جلد: تیماج عنابی مذهب، ۱۸۲گ، ۲۴ سطر (۷/۵×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۶۱]

۱۵۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۳

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن عبدالوهاب رضوی همدانی، تا: ۱۲۴۵ق، جا: اصفهان؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۶۱۳]

۱۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۲۲-۳۶/۱۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد کاظم، تا: ۱ جمادی الثانی ۱۲۴۶ق، حسب امر محمد علی بن محمد شفیع استرآبادی؛ مصحح، محشی؛ ۲۶۰گ، ۱۴ سطر [ف: ۵ - ۲۷۳۱]

۱۶۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۷۱-۳۵/۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: آخوند ملامحمد مقصود، تا: ۱۲۴۶ق؛ با محمدعلی نوری دام فضله، یادداشتی از محمد صالح استرآبادی در محرم ۱۲۹۷؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۷گ، ۲۳ سطر [ف: ۵ - ۲۷۳۱]

۱۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۶۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ، کا: محمد باقر، تا: رمضان ۱۲۴۶ق، جا: مشهد رضوی؛ ۳۶۶ص (۱-۳۶۶)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۲۰۳]

۱۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بن یوسف تنکابنی، تا: جمادی الاول ۱۲۴۷ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج سبز، ۱۷۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ - ۴۵]

۱۶۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۷۷

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ ۱۸۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱ - ۱۷۱]

۱۶۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۲۱ ذیحجه ۱۲۴۷ق؛ واقف: محمد حسین طباطبائی بروجردی، ۱۳۶۷/۱/۹ق؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۳۷۲ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [فهرست عراقی: ۱ - ۳۶۸]

۱۶۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۵۰

از اول مقصد ثانی جواهر و اعراض تا اول مقصد ثالث؛ خط: نستعلیق، کا: فتحعلی بن اسماعیل خویی، تا: ۷ رمضان ۱۲۴۷ق، جا: اصفهان؛ مقابله شده، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: - ۲۸۷]

۱۶۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۶۵

آغاز و انجام: برابر

جلد اول؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۷ جمادی الاول ۱۲۴۸ق؛ محشی به لفظ «منه قدس سره»؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۳۵۰]

۱۶۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق، کا: ابوالحسن بن هادی تنکابنی قزوینی، تا: ۱۲۴۸ق؛ محشی از محمد اسماعیل اصفهانی، محمدعلی نوری، استاد محمدرضا و صدرالدین تنکابنی سلمه الله و غیره و با استفاده از شرح مواقف، شرح مقاصد و دیگر کتب کلامی در هوامش؛ جلد:جلد تیماج سیاه،۱۶۵گ،۱۹سطر،اندازه:۱۵×۲۱سم[ف:۲- ۸۷]

۱۶۸. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۷۴۵

خط:نسخ،کا: شریف بن رضا حسینی، تا: ۲۹ رمضان ۱۲۵۰ق، جا: اصفهان؛۳۹۸ص، ۲۰سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۷۱]

۱۶۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۰۳

تنها مقصد دوم (جواهر و اعراض) برابر با چاپ ۱۳۰۲؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا تبریزی، تا: ۱۲۵۶ق، جا: اصفهان؛ محشی با نشانه «م ق ره»؛ کاغذ: فرنگی، ۱۲۳گ، ۳۰ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۴۷]

۱۷۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۲۸

آغاز: المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة اربعة منها فی الجواهر و الخامس فی الاعراض و وجه تقدیم مباحث الجواهر علی مباحث الاعراض ظاهر؛ **انجام:** لیکون قرینة من الصور و المعانی فیمکنها الأخذ منها بسهولة هذا قد تمت الجواهر.

مقصد دوم در جواهر واعراض؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۲۳ شوال ۱۲۵۸ق؛ محشی با عناوین «لمحرره محمد بن حسینعلی السلماسی الخوئی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۶]

۱۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۸۰-۵۳/۹۰

آغاز: برابر

امور عامه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن ابی الحسن حسینی وزوائی قمی، تا: ۱۲۵۸ق، جا: کاشان؛ ۱۰۳گ، ۲۳-۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۳۱]

۱۷۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۴-ش/۲۳۴

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد مهدی شیرازی، تا: ۲۳ جمادی الاول ۱۲۵۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۰گ، ۲۱ سطر(۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۰۸]

۱۷۳. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۲۱۱

آغاز: برابر

جلد ۱؛ بی کا، تا: ۱۲۶۰ق [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۶۲]

۱۷۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۲۷-۳۷/۱۱۷

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا: عبدالجلیل حسینی زنجانی، تا: ۱۷ ربیع الاول ۱۲۶۰ ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج

قهوه‌ای، ۲۵۲گ، ۱۹ سطر [ف: ۵ - ۲۷۳۱]

۱۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۹۰

خط: نسخ، کا: حبیب الله بن محمد حسینی، تا: یک‌شنبه ۲۷ صفر ۱۲۶۰ق، جا: مشهد رضوی؛ محشی به رمز «منه ره، محمد اسمعیل»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۱۹۸گ، ۲۳ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۲۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۱۷ - ۳۴۰]

۱۷۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبد الجواد بن محمد تقی، تا: پنج‌شنبه ۲۰ جمادی الاول ۱۲۶۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج یشمی، ۱۸۸گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۹۴]

۱۷۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۳۱

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر ابهری، تا: ۱۲۵۶-۱۲۶۱ق؛ ۲۱۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۷۱]

۱۷۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۴

آغاز: بسمله المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة، اربعة منها فی الجواهر؛ **انجام:** و قال لا فرق بین قولنا ینفعل و بین قولنا ینفعل و بین قولنا یتغیر و یتحرک هذا وهنا قد تم مباحث الاعراض.

تمام مقصد دوم (جواهر و اعراض)؛ خط: نستعلیق، کا: شعبانعلی بن محمد جلیحانی، تا: جمعه ۱۶ ربیع الثانی ۱۲۶۳ق؛ محشی با امضای منه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۲گ، ۲۶ سطر [ف: ۱ - ۱۶۹]

۱۷۹. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۷۳

مقصد اول در امور عامه و جلد اول می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: عباس بن علی محمد افراوندها، تا: جمعه ۱۴ رجب ۱۲۶۴ق؛ ۱۹۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۹۱]

۱۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۵۸

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد جعفر بن محمد نصیر حسینی، تا: ربیع الثانی ۱۲۶۴ق، به دستور میر محمد حسین امام جمعه؛ نسخه هنری بسیار نفیس، دارای سربرگ لوح بسیار زیبای لاجوردی و مذهب مجدول، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۳۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۳/۱ - ۳۷]

۱۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الامور العامة بحمد الله ... محمد بن صفر علی بهمن آبادی

خط:نسخ،کا:بهمن آبادی، محمد بن صفر علی، تا: ۱۲۶۵ق [رایانه]

۱۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی قمی، تا: ۱۲۶۵ق؛ واقف: نائینی؛ ۱۲۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۴ - ۲۰۲]

۱۸۳. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۲۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ محشی از ملااسماعیل خواجوئی و نوری و غیره؛ ترجیع بند از میرزا محمد تقی کرمانی [چند نسخه-ف: - ۳۲۸]

۱۸۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۷

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۹گ، ۲۰ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۶۰]

۱۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا حسین بن مرحوم میرزا حسن بواناتی، تا: ۱۲۶۶ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، ۲۲۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۸×۱۸/۵سم [ف: ۷ - ۴۰۸]

۱۸۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۳۶

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ ۲۰۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۷۲]

۱۸۷. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۸۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه آخر ربیع الاول ۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: - ۱۳۱]

۱۸۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۹۹

جواهر و اعراض؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد قاسم خراسانی، تا: ۱۲۷۰ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: میشن سرخ، ۲۲۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۲سم [ف: ۱-۳۴۱]

۱۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۷۴

آغاز: بسمله، المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة اربعة منها فی الجواهر و الخامس فی الاعراض؛ **انجام:** و قال لا فرق بین قولنا ینفعل و بین قولنا یتغیر و یتحرک هذا و هنا قد تم مباحث الاعراض

جواهر و اعراض؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد قاسم خراسانی، تا: ۱۲۷۲ق، جا: نجف اشرف؛ چند بیت شعر از میر رضی و پهلوان محمود؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۴۶۱ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۸۸۳]

۱۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق [رایانه]

۱۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۳۷

آغاز: بسمله، المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة اربعة منها فی الجواهر و الخامس فی الاعراض؛ **انجام:** ینفعل بالتغیر و التحرک و قال لا فرق بین قولنا ینفعل و بین قولنا یتغیر و یتحرک هذا و عنا قد تم مباحث الاعراض یفعل الله و توفیقه

خط:نستعلیق،کا:زنجانی،عبدالواسع، تا: ۱۲۸۲ق، جا: زنجان [رایانه]

۱۹۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۰۵

جواهر و اعراض؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد تقی مازندرانی اشرفی، تا: ۱۳ ربیع الاول ۱۲۹۵ق، جا: تهران مدرسه صدر؛ ۲۶۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷/۶×۲۷/۵سم [ف: ۱ - ۳۴۱]

۱۹۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۲۷-۱۵/۶۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن عبدالکریم تفرشی قمی، تا: ۱۵ رمضان ۱۲۹۷ق؛ جلد: مقوا اسلیمی، ۲۹۶گ، ۱۵-۱۹ سطر [ف: ۵ - ۲۷۳۱]

۱۹۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۴۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن سید رضا موسوی گیلانی لاهیجی، تا: ۲۳ ربیع الثانی ۱۲۹۷ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، محشی با امضای «محمد اسمعیل» و «منه»؛ جلد: تیماج روغنی اسلیمی، ۱۸۶گ، ۱۹ سطر [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۵]

۱۹۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۷۹
خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۲۹۸ق، جا: تهران مدرسه سپهسالار؛ از روی نسخه مورخ ۱۲۴۳ که آن را از روی نسخ محمد شریف بن محمود لاهیجی نوشته شده بوده و این محمد شریف در پایان نوشته که: «استادم شارح تا اینجا نوشت» با چاپ سنگی ۱۳۰۲ برابر است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۱۱۸گ، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۱۴۶]

۱۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۵۷
آغاز: ... المقصد الاول فی الأمور العامة قال صاحب المواقف ای ما لایختص بقسم من أقسام الموجود التی هی الواجب و الجوهر و العرض من أن یکون شاهداً بجمیع الموجودات کالوجود و العلیة و کذا الوحدة؛ **انجام:** برابر
خط:شکسته نستعلیق،کا:حسن بن بهبود علی،تا:۲۴ شعبان ۱۲۹۹ق، جا: دکن؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: مشمع مشکی، ۱۸۶گ، ۱۸-۲۰ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳۹ - ۲۷۱]

۱۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۷۵/۲۱
بندی از آن؛ خط: نسخ، کا: محمد در جزینی، تا: ۱۳۱۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۲گ (۳۹۲-۳۹۳)، ۲۲ سطر (۱۰×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۲۳۲]

۱۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۸۲
جلد یکم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان دهه نخستین محرم ۱۳۷۶ق؛ محشی با نشان «منه، محمد علی نوری، حکیم الهی، لمولانا میرزا محمد حسین ره، محمد جعفر جیلانی. محمد اسمعیل»؛ تملک: شمس الدین محمد حکیم الهی در سپاهان؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۵۷گ، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۹ - ۹۲۶]

۱۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۷۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از فقیه مرندی؛ اندازه: ۱۳/۴×۲۵/۷سم [رایانه]

۲۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۴۴
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه:۱۴/۸×۲۱/۵سم [رایانه]

۲۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۷۸
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی [رایانه]

۲۰۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۵۵/۷
آغاز: بسمله المقصد الثالث فی اثبات الصانع ای فی اثبات ان للعالم صانعا
بخش الهیات آن است از مقصد سوم تا آخر؛خط:نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۹۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۵۶]

۲۰۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۹۷
جلد دوم؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی، مقابله شده؛ مهر: «محمد ابراهیم»، «ظنی بالله ـ حسن»؛ اهدایی: حاج میرزا علی شریعتی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۱۹۰گ، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۵ - ۱۸۳۷]

۲۰۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۷
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح ولی بسیار مغلوط؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۲۷گ، اندازه: ۱۱× ۱۶سم [ف: ۳ - ۹۱]

۲۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲۰۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۱۵
آغاز: برابر **انجام:** لمسئلة السادسه فی کلامه تعالی ... و اشار ههنا بقوله و النفسانی غیر معقول تمت و ال هنا وصل و انقطع کلام الشارح ... یقول الفقیر الی ربه الغنی محمدشریف بن محمود ... بلطفه الابدی السرمدی و طاب ثراه و جعل الجنة مثواه انتهی.
از آغاز، تا شرح مسئله ششم، از فصل دوم، از مقصد ثالث به انجام می‌رسد؛ کا: نهاوندی، تا: جمعه ۱۳ ذیقعده ۱۲۵ (؟)، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی فراوان با نشان‌های «۱۲۸»، «۳۰۳»، «۲۵۲»، «منه رحمه الله»، «ملا احمد اردکانی»، «عبدالله الزنوزی»، «محمدجعفر» و «لمحرره»، از روی نسخه‌ای که به خط ملا عبدالله زنوزی تبریزی بوده کتابت گردیده، کاتب که خود از افاضل و از شاگردان محمدجعفر لاهیجی بوده در برگ نخست و در پایان مبحث امور عامه درباره حواشی و رموز آن چنین آورده که علامت ۱۲۸، رمز از میرزا محمد حسین طبیب اصفهانی و ۳۰۳ از ملا اسمعیل واحد که علامت محمدعلی نوری می‌باشد، در برگ ۱۱۹ حاشیه‌ای با تاریخ ۱۲۷۱ق به خط کاتب دیده می‌شود، با نشان بلاغ در سه جای نسخه چنین آمده است: الف- پایان مبحث امور عامه «بلغ قبالا من اوله الی آخره و قرائة ایضا من اول مباحث العلة و المعلول و قد رایت فیه اغلاطاً قلیلة حین القرائة و بلغ درسا الی هنا تارة من اوله فی غرة ذی القعدة سنة ۱۲۷۱»، ب- پایان مبحث جواهر و اعراض: «بلغ من الجواهر و الاعراض من اوله الی آخره مقابلة مع نسخة کتبه الفاضل المحقق الملا عبدالله الزنوزی بیده و قد کتب هو «ره» فی آخره هکذا (قد بلغ تصحیح هذه النسخة الشریفة من اول مباحث الجواهر الی مباحثه و منها الی هنا ای الآخر مطالعة بقدر الوسع و الطاقة علی ید الاقل) الی قوله عبدالله الزنوزی التبریزی قال: و قد اقصیت فی تصحیحه جهده و

سعیه مع زحمات کثیرة لان النسخ التی رآها کانت مقشوشة مغلولة و یلتمس عمن یباحثه او یطالعه ان یذکره بالدعا و یستغفر له عما اسلف و یرجوا الله ان یجعله سببا لغفرانه و عفوه انه هو العفو الغفور قال: و کان ذلک فی یوم الخمیس من شهر شوال المکرم سنة ۱۲۲۷»، ج- در انجام نسخه «قد بلغ مقابلة من اوله الی آخره و تمت المقابلة فی آخر یوم الثلث سابع شهر محرم الحرام من شهور سنة ۱۲۵۹ مع النسخة الملا عبدالله الجواهر و الاعرض مع الالهیات الی آخرها و قد کتب هو فی آخر کتابه (بلغ مقابلة المباحث الالهیة بعضها مباحثة و بعضها مطالعة انتهی) لعل مراده بل الظاهر من المطالعة انه حین یظن غلطا او ... کان یرجع الی نسخه صحیحة و کان یقابل معها و ... یصححها مثلها»، کاتب در برگ پایانی ضمن اشاره به شرح حال ملا عبدالله زنوزی می‌نویسد این نسخه را از روی نسخه ملا عبدالله که از فرزندش در اصفهان بود گرفته و کتابت نمودم. همچنین در برگ نخست به شرح حال برخی از حکما از جمله شریف جرجانی، ملا جلال دوانی، غیاث الدین منصور اشاره می‌کند؛ تملک: آقا نورالدین ولد محمدباقر به سال ۱۲۹۴، مهدی لاجوردی به سال ۱۳۸۴ق با مهر «عبده الراجی محمد مهدی» (بیضی)؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده محمد» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۵ص، ۲۷ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۳۵ - ۴۷۹]

۲۰۷. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷**

آغاز: بسمله. المقصد الثانی فی جواهر و الاعراض و فیه خمسة فصول؛ **انجام:** ما اشارالیه هناک اشار بقوله و النفسانی غیر معقول الی هنا بلغ شرحه اعلی الله و هومن افادات الفاضل الباذل عبدالرزاق لاهیجی کتبه شیخ مؤمن الجیلانی.

شامل مقصد ثانی در جواهر و اعراض است تا بخشی از الهیات (مبحث کلام باری)؛ خط: شکسته نستعلیق بدخط، کا: مومن جیلانی، بی‌تا؛ محشی؛ واقف: مرتضی قلیخان نائینی، ۱۳۴۱؛ ۱۹۴گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۸]

۲۰۸. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۴۳**

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۲۰۹. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۰۱**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی اردبیلی، بی‌تا؛ محشی به قلم محمد اسماعی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۳گ، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۱]

۲۱۰. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۰۱/۱**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق ریز متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار و مهره خورده، جلد: تیماج زرشکی، مقوایی، مذهب، ۱۶۴گ(۱پ-۱۶۴)، اندازه: ۱۵×۲۸/۵سم [ف: ۱۴ - ۲۲۶]

۲۱۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۵۰**

آغاز: موجود: کافتهم الی الخوض فی مطالبه؛ **انجام:** ساغ لنا ان نقول انه اذا.

جلد۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج خرمایی، ۱۵۸گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۳۲]

۲۱۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۴۳**

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی - ۳۷۵]

۲۱۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۳۰۸**

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی - ۶۵۴]

۲۱۴. **قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۱۴**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق جلی، کا: محمد رحیم بن محمد خلیل، بی‌تا؛ مصحح، محشی از ملا علی نوری دام ظله، ملا اسماعیل (خواجوی) و ملا میرزا جان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۰گ، ۲۰ سطر [ف: ۱ - ۱۷۰]

۲۱۵. **قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۱۰**

جلد اول؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱ - ۱۷۱]

۲۱۶. **کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۱۰۷/۲**

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۰گ (۸پ-۵۷پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۹۸]

۲۱۷. **گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۴/۱**

انجام: و الا لا یتبع انفکاک تعقله عن تعقلها فان قیل تعقل الماهیة کیف ینفک

خط: نستعلیق، کا: ملا زین العابدین گلپایگانی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ (۲۰پ-۴۵پ)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۰۳]

۲۱۸. **بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۶۳**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: ورثه آقای نجفی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف مخ]

۲۱۹. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۰۹/۱-۱۰/۱۱۹**

آغاز: برابر **انجام:** اعنی الا وجود والاامکان ایضا عدمیان لصدقهما علی الممتنع بل علی المعدوم مطلقاً مع القطع

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی به امضای «لمحرره عفی عنه»؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۴گ، ۱۶ سطر [ف: ۵ - ۲۷۳۱]

۲۲۰. **سمنان؛ مدرسه صادقیه؛ شماره نسخه:۷**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۵گ، ۱۷ سطر، قطع: خشتی [ف مخ]

۲۲۱. **بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۵۵**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵× ۲۵سم [ف: - ۱۰۴]

۲۲۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۰۰**

آغاز: المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة

اربعة منها فی الجواهر و الخامس فی الاعراض و وجه تقدیم مباحث الجواهر؛ **انجام:** و حصول شیء لشیء قد یکون صورته و ذلک فی العلم الحصولی و قد یکون بذاته ... و اقول مراد الشیخ هو ان من المعلوم المتحقق.

از «المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض» تا «علم باری تعالی»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۸ - ۶۵۴]

۲۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۴۷]

۲۲۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۰۲

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۷۲]

۲۲۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۲۴

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، برای سید ابوالحسن بن محمد حسین بن شمس الدین بن کاظم بن محمد امین بن حسین گیلانی تنکابنی؛ ۲۰۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱- ۱۷۲]

۲۲۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۰۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۷۱]

۲۲۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: آبی، جلد: میشن زرد، ۳۰۸ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [فهرست عراقی: ۱ - ۳۶۹]

۲۲۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۲۳

آغاز: بسمله. المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول خمسة؛ **انجام:** ثم قال و هذه المقولة یقبل التضادفان التوجه

مبحث جواهر و اعراض تا اوایل (عرض هشتم)؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سفید، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۳۴ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [فهرست عراقی: ۱ - ۳۷۰]

۲۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۵ط

آغاز: بسمله. المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول الاول فی الجواهر قدم مباحثها؛ **انجام:** فتکثر مصادماته المؤدیه الی الاخت ... الملک الوهاب.

از المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی، مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۱ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۲۴/۳ - ۸۶]

۲۳۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱-ش/۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ ریز، کا: ملا میرزا، بی‌تا، جا: اصفهان (احتمالا)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۰گ، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۶]

۲۳۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۹-ش/۳۸۷

آغاز: هو الجوهرالذی بحله جوهر آخر فالمرکب المذکومر داخل فیما یقارن الماده؛ **انجام:** الصحه یحسب الحال او الملکه شک فی شیئی من مقولات الصحه بل فی بعض عوارضها لان المخالفه

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۲گ، ۱۹ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵ سم [ف: ۱ - ۳۶۵]

۲۳۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۴۳

خط: نستعلیق، کا: موسی بن جعفر، تا: جمعه ۲۷ ربیع الاول؟، جا: لاهیجان، مدرسه اکبریه؛ مصحح؛ ۱۶۶گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [مؤید: ۲ - ۲۸۱]

۲۳۳. رامسر؛ فرید تنکابنی، عبدالوهاب؛ شماره نسخه:۲۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در جلد آمده که رحیم بن محمد شفیع تنکابنی در سنه ۱۲۳۴ نوشته؛ جلد: چرمی سیاه، ۲۵ سطر (۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [نشریه: ۷ - ۷۸۲]

۲۳۴. رامسر؛ فرید تنکابنی، عبدالوهاب؛ شماره نسخه:۶۰

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: در حیات مؤلف؛ محشی با نشان «منه مد ظله» با تاریخ سال ۱۲۱۶ و نام میرزا ابوطالب؛ کاغذ: ترمه، ۲۲ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [نشریه: ۷ - ۷۹۱]

۲۳۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۴۵/۱

آغاز: المقصد الثالث فی اثبات الصانع، ای فی اثبات ان للعالم صانعا واجب الوجود؛ **انجام:** الموجود: و کل فعل یصدر عن فاعل و الفاعل یعرف صدوره عنه ...

تذکر: نام مؤلف به قرینه همخوانی با نسخه الهیات مشهد ۱۵۶/۲ تعیین گردید. شامل مقصد سوم در اثبات صانع؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: چرم زرد، ۵۶گ(۲ر-۵۷پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۲ - ۴۴]

۲۳۶. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:د-۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ اهدایی: محمد و حسینعلی الهی؛ ۲۹۸ص، ۲۵ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: - ۲۸]

۲۳۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷-ج/۲۳۵

انجام: لزم ان یکون فی الامکنه الاخریا القسر دائما و الجواب عن الاول

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۲۶۵گ، ۲۱ سطر (۶/۵×۱۷)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۱ - ۲۰۸]

۲۳۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۵

آغاز: و اما علی رای المتکلمین فالموجود اما قدیم و هو الله سبحانه؛ **انجام:** لایعقل کلام غیره و حاصله منع کون تلک العانی التی یجده غیر ...

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۷۱گ، ۲۲ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۹۹]

۲۳۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲-ش/۷۴

آغاز: بسمله – المقصد لثانی فی الجواهر و الاعراض و فیه فصول – الاول فی الجواهر؛ **انجام:** فاذا قا م به قوم سقط عن الاخر و اذاظن طایفه انه لم یقم به الاخر هائم الکل یتر که
جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم شیرازی، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۸گ، ۲۴ سطر (۱۵/۵×۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۱ – ۶۵]

۲۴۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۵۴/۲
مبحث تقسیم وجود؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: – ۱۵۰۰]

۲۴۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۵۴/۳
مبحث امور عامه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: – ۱۵۰۰]

۲۴۲. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۹۶
جواهر و اعراض؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۱سطر (۶/۵×۱۵)، قطع: مستطیلی [تراثنا: س۶ش۲ – ۹۹]

۲۴۳. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
المباحث العامة؛ بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۲ش۴ – ۳۵]

۲۴۴. اهواز؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:بدون شماره
کا: ملا ابوطالب اسکی، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ – ۵۹۰]

● شوارق الرضا (ع) / کلام و اعتقادات / عربی

šawāriq-ur riḍā

بهبهانی، شمس الدین بن جمال الدین، – ۱۲۴۸ قمری

behbahānī, šams-od-dīn ebn-e jamāl-od-dīn (- 1833)

رساله‌ای است در علم کلام شامل چند اصل، مؤلف پس از مهاجرت به مشهد مقدس رضوی، رساله حاضر را نگاشته و آن را به «شوارق الرضا (ع)» موسوم کرده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۲۸/۶-۳۵/۱۰۸
آغاز: بسمله الحمدلله الذی فطر الناس علی فطرته و اخذ علیهم فی عالم الذر المیثاق بالربوبیة له و النبوة لکل نبی و الصلوة علی اول من اخذله علیهم المیثاق ... و بعد فهذه اصول کلامیة تثمر المعرفة؛ **انجام:** ما هو المقصود الاصلی من الفن علیه اذکره فیه مع ارتباطه بالمقصود لشمول الاحوال المختصة مع ما یقابلها الموجودات
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ ۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۷۳۲]

● شوارق فی تحقیق الحقایق / عرفان و تصوف / فارسی

šawāriq fī taḥqīq-il ḥaqāyiq

؟ طالب اسیری

tāleb-e asīrī

در نکات و کلمات ظریف اهل عرفان و وحدت وجود حق. باید همان باشد که در الذریعه (۲۳۸/۱۴ و ۱۵۳/۳) یاد شده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۲۶/۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن آلبالویی، ۳گ (۴۸پ–۵۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۸۴]

● الشوارق اللامعة و السبحات الساطعة / کلام و اعتقادات، اخلاق / عربی

šawāriq-ul lāmiʻa wa-s sabaḥāt-is sāṭiʻa

ابن طی، محمد بن حسن، ق ۱۰ قمری

ebn-e tayy, mohammad ebn-e hasan (- 16c)

تاریخ تألیف: جمعه ۲ جمادی الاول ۹۶۲ق؛ محل تألیف: مشهد
رساله‌ای درباره علم (شناخت خدا و اصول اعتقادی) و عمل به تحصیل تقوی و انجام وظایف دینی، بنابر آنچه از راه حق و صحیح که راه اهل بیت علیهم السلام می‌باشد به دست می‌آید، در دو «مشرق»: مشرق ۱. در یک «مطلع» و پنج «شارق»: المطلع: فی العلم و مأخذه الصحیح، شارق ۱) التوحید، ۲) العدل، ۳) النبوة، ۴) الامامة، ۵) المعاد؛ مشرق ۲. در سه «سبحه»: ۱) التقوی، ۲) فضیلة التقوی، ۳) کلمات لعلی علیه السلام فی التقوی.
آغاز: الحمد لک اللهم أهل الحمد و وراثه و مستحقه و باعثه و منشئه و معلمه و مفیده و ملهمه، نحمدک علی ما خلقت الانسان و علمته البیان.
[دنا ۱۲۵۲/۶؛ الذریعه ۲۳۴/۱۴]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۷۸/۲-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** و رحمتک علینا دایمة، و تفضل علینا باجواد بحسن الخاتمة. فرغ من تعلیقها المسود بصحائف سیات الاعمال المؤمل رحمة الله الغنی اسماعیل بن عباس بن احمد الاصفهانی، تاریخ ۶ رجب سنه ۹۶۲ و وافق الفراغ من تنمیقها بید الفقیر ...
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۱۳۱۴۰ فهرست چاپ نشده؛ خط: نسخ پخته، کا: خالدین(؟) بن جعفر حسینی، تا: یک‌شنبه ۲۲ محرم ۹۸۴ق؛ ۲۶گ (۵۵–۸۰) [عکسی ف: ۲ – ۱۸۰]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۲۷/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ افتادگی: وسط؛ با صورت تقریظ بسیار جالبی که پدر شیخ بهائی بر آن نوشته از روی خط او با یک واسطه در پایان نسخه؛ ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ – ۱۵۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۵۸/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فرغ من تعلیقها مسودها المسود لصحائفه سیئات الأعمال المؤمل رحمة الله الجواد ...
خط: نسخ مغلوط، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷گ (۱پ–۳۷ر)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۲ – ۲۹۵]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۳۹/۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** تفضل علینا یا جواد بحسن.
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۸ص (۲۶۹– ۳۳۶)، ۱۸ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۳۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۳۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** یؤتیه من یشاء و هو ذو الفضل العظیم
خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حامد حسین [رایانه]

● شوارق النصوص فی تکذیب فضائل الصوص / کلام و اعتقادات / عربی

šawāriq-un nuṣūṣ fī takḏīb-i faḍā'il-il ṣūṣ

کنتوری، حامد حسین بن محمد قلی، ۱۲۴۶ - ۱۳۰۶ قمری

kantūrī, hāmed hoseyn ebn-e mohammad qolī (1831 - 1889)

در رد فضایل و مناقبی که اهل سنت برای بعضی از صحابه ذکر کرده‌اند. مؤلف کتاب را در شش «باب» و یک «خاتمه» مرتب نموده است. صاحب «تکملة نجوم السماء» این کتاب را در پنج مجلد نوشته است.
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی اوزعنا تمییز الحق من الباطل تزئیل من الباطل و وفقنا لتفریق الملح ... العذب السائل
[نجوم السماء ۳۱/۳؛ الذریعه ۲۴۰/۱۴؛ دنا ۱۲۵۲/۶ (۱ نسخه)]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۵۱۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** عندهم علی الاطلاق و عدة من الاحادیث صحیحه.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۴عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** مع ان نقل السیوطی کما یسقطه هن الا عتبار، النقل الذهبی کذلک لا یساعده الاعتبار و العقل، لانه قد نقل عن الخطیب انه حکم
نسخه اصل: کتابخانه صاحب عبقات، لکنهو - هند. قسمت اول. نسخه حاضر در چهار قسمت و طی چهار شماره معرفی می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ احتمالاً نسخه اصل باشد؛ مصحح؛ ۱۱۰گ، ۱۴ سطر [عکسی ف: ۱ - ۲۷۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۵عکسی
آغاز: الباب الثانی فی تکذیب بعض ما رووه من عجائب الهذر فی فضائل عمر؛ **انجام:** و تو در میان ایشان باشی و ایشانرا عقاب نکند مادام که اسغفار کنند اما حدیث رسول
نسخه اصل: کتابخانه صاحب عبقات، لکنهو - هند. قسمت دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ روی برگ اول صاحب عبقات چنین نوشته «الجلد الاول من کتاب شوارق النصوص ... مما الفه العبد المذنب حامد حسین عفا الله عن ذنوبه» که گمان می‌رود برگ پشت جلد قسمت اول باشد و در این قسمت صحافی شده است؛ ۹۶گ، ۱۵ سطر [عکسی ف: ۱ - ۲۸۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۶عکسی
آغاز: میفرماید: النجوم امان لاهل السماء و اهلبیتی امان لاهل الارض؛ **انجام:** حدیث اول یثاب علی الاسلام بعدی ابو بکر و عمرو لو حدثتکم بثواب ما اعطی الله ابا بکر و عمر مابلغت بی و ابن الجوزی فی الواهیات و فیه الکدیمی
نسخه اصل: کتابخانه صاحب عبقات لکنهو - هند. قسمت سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ ۱۰۳گ، ۱۵ سطر [عکسی ف: ۱ - ۲۸۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۷عکسی
آغاز: علی الاسناد الاول بالغلط و علی الثانی بالصواب و ذلک مما لایقبله اولوا الالباب؛ **انجام:** اورد ابن الجوزی فی اواهیات و قال کثیر ضعیف و لا حسب البلاء الا من داود و من طریف التناقص ان
نسخه اصل: کتابخانه صاحب عبقات لکنهو - هند. قسمت چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ به نظر می‌رسید نسخه از نظر صحافی مشوش باشد؛ ۱۱۰گ، ۱۴ سطر [عکسی ف: ۱ - ۲۸۱]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۹۰
آغاز: موجود: قال المؤلف و قد قبوه لعلی الخطیب ابا الحسن بن ابی بکر ابا ابوبکر مکرم بن احمد بن محمد بن مکرم القاضی؛ **انجام:** نة فدهبا و قال لاکنت عن جریر بن عثمانقلت نعم قالا انه کان یبغض عثمان فابغضه الله ...
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۵۳۰
آغاز: بسمله، صحیحة السیاق نافقه فی الاسواق و اعجب من ذلک ان علماء حجاز و خراسان و عراق؛ **انجام:** و قد روی عن مالک و ابراهیم عن الزاهری عن انس حدیث ان اللهاهلین من الناس هم اهل القران و هذا ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۴۶۴
آغاز: و من اکذب ... الشنیع الذی یبد و الکذب الوضع من جبنیه؛ **انجام:** ان یحملوا علی تعدو القصه ... مرتین.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۴۴۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** حدیث ان الله اهلین من الناس هم اهل القران و هذا الاسناد اخر صالح.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۸۴
آغاز: قال البخاری فی صحیحه فی باب بعد باب قول النبی (ص) لو کنت متخذا خلیلا من ابواب المناقب؛ **انجام:** و اخرجه الطیرانی فی الکبیر عن عصمة بن مالک الخصیمی من کتب التحقیق فی فضائل ابوبکر الصدیق فی کتاب.
ج۲؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۱۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۵۳**
آغاز: و عن ابی عبدالرحمن بن معاذ ابن جبل رض قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم رایت انی صعیت؛ **انجام:** نقل متواتر که معانی مطلوبه وزارت از ایشان متحقق گشت ز ناهیک به من تفضیله.
ج۳؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۵۴**
آغاز: و اقطع آن افعال قتال و جدال است با خلیفه بر حق و امام اعنی علی بن ابی طالب که باجماع اهل؛ **انجام:** قال ابو عبیده و رایت اصحاب محمد صلی الله علیه و سلم یتبعون عمارا کانه لهم علما ...
حصر اول؛ خط: نستعلیق شکسته و سیاق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۱۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۶۳**
آغاز: ممانعت رسول را عثمان را لز حاکم کردن بنی امیه بر مردم؛ **انجام:** بمکة عشر ... الصلوة و اقام نهی بعد ... ابام الجمار الثلث.
مسوده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۱۴. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۵۹**
آغاز: مطا عن عثمان _ قال ابو هلال حسن بن عبدالله العسکری فی الاوایل اول من حمی الحمی عثمان؛ **انجام:** رسول الله صلی الله علیه و سلم من اکل لحم اخیه فی الدنیا قرب له لحمه فی الاخرة فیقال له کلمة میتا کما فانه لیاکله و یکلح و یصبح در منثور.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۱۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۵۷**
آغاز: حیوة الحیوان جلد اول و قال رجل لمعاویه زوجتی هند ایعنی امه فقال انها تعدت عن الولد فلا حاجة؛ **انجام:** الجار لانه کان نازلا فیهم و ازدفع انه ما نزل فیهم ابوا احرامة و هم استبد و باطراقه.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۱۶. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۵۸**
آغاز: و حکی عن عبدالله بن مبارک انه قال من ترک ادبا من ادب الاسلام او ترک سنة من سنن؛ **انجام:** فخشی عمران یظن الجهال ان استلام الحجر من باب تعظیم الاصحارس کانت العرب تفعل فی الجاهلیة
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۷. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۴۷۵**
آغاز: و من بیتانهم و عرواتهم ما تخرصوه و افعلوه من حکایة لروية؛ **انجام:** و اهل الجوری فی الواهیات و فیه الکریم ...
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

← شوارق النظام ← آیین قورخانه

● **شواکل الحور فی شرح هیاکل النور** / فلسفه / عربی

šawākil-ul ḥūr fī š.-i hayākil-un nūr

دوانی، محمد بن اسعد، ۸۳۰ – ۹۰۸ ؟ قمری
davvānī, mohammad ebn-e as‘ad (1427 - 1503)

وابسته به: هیاکل النور؛ سهروردی، یحیی بن حبش (۵۴۹–۵۸۷)
اهدا به: غیاث الدین محمود خواجه جهان وزیر بهمنی (۸۱۳–۸۸۶)

تاریخ تألیف: شب پنج‌شنبه ۱۱ شوال ۸۷۲ق؛ محل تألیف: تبریز
شرحی است مزجی بر هیاکل النور شیخ اشراق و مشتمل بر هفت «هیکل»: ۱: فی اشیاء کالمبادی للمباحث الاتیه؛ ۲. اثبات تجرد النفس؛ ۳. مسائل من علم مابعدالطبیعه؛ ۴. مباحث نفسیه من الالهیات؛ ۵. اثبات تسلسل الحوادث الی غیرالنهایه؛ ۶. اثبات بقاء النفس بعد بوار البدن؛ ۷. النبوات و المعجزات و الکرامات و المقامات. صاحب الذریعه می‌گوید: شارح، در اجازه‌ای که به ملاحسین الهی داده به نام کتاب، تصریح نموده است و در این کتاب بر مصنف ایرادات بسیاری وارد ساخته است؛ لذا امیر غیاث الدین منصور، در رد آن و به دفاع از سهروردی کتابی نوشته به نام «اشراق هیاکل النور عن شواکل الغرور» و کتاب دوانی را «شواکل الغرور» نامیده است. غیاث منصور دشتکی در رد آن «اشراق هیاکل النور لکشف ظلمات شواکل الغرور» ساخته است.

«شواکل الحور» نخستین شرح است که پس از مرگ سهروردی مؤلف بر کتاب «هیاکل النور» نگاشته شده است، زیرا در دوران عباسی که به جای کلمه شهید لقب «مقتول» به دنبال نام این مؤلف بزرگ نهاده شده بود، کسی جرأت نگارش شرحی بر آن کتاب نداشت، آشفتگی احوال پس از یورش مغولان نیز تا دو قرن هر گونه فعالیت علمی را متوقف کرده بود. تنها از نیمه قرن هشتم بود که سربداران در خاور ایران قیام کردند، به تشیع صورت رسمی و قانونی دادند و پس از آنان ترکمانان قره قوینلو در باختر ایران به آزادی عرفان گردن نهادند. اسپند میرزا (–۸۴۸ق) به سال ۸۴۰ در کردستان، به مرکزیت بغداد آئین تشیع را به پیشوایی مذهبی احمد بن فهد حلی (۷۵۷–۸۴۱ق) به رسمیت شناخت و سکه به نام دوازده امام زد (مجالس المؤمنین قاضی نورالله، پایان جند دوازدهم، ص۳۷۰، ج ۲). برادر اسپند میرزا به نام جهان شاه قره قوینلو (۸۳۷–۸۷۲ق) فرمانروای آذربایجان بود و دوانی نام او را در دومین پایان نامه شرح بر «هیاکل النور» آورده که در دیباچه، آن را به خواجه جهان پیشکش کرده و هم اکنون جای گفتگوی ما است. (علینقی منزوی)

آغاز: یا من نصب رایات آیات قدرته علی کواهل هیاکل الممکنات و اودع آثار حکمته فی حوامل شواکل الکائنات
انجام: و الله ولی الطول و الافضال و بیده تحقیق المطالب و الآمال و الصلاة و السلام علی سیدنا سید الکل فی الکل ...
چاپ: در ثلاث رسائل (مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی)؛

مدارس، محقق: خهان بهادر و محمدعبدالحق و محمد یوسف کوکن، سلسلة المطبوعات الشرقية لحکوهة مدارس، ۲۵۴ص، ۱۳۴۳ق.

[دنا ۶/۱۲۵۲-۱۲۵۴ (۶۷ نسخه)؛ الذریعة ۲۴۰/۱۴ و ۲۴۱ و ۱۷۷؛ کشف الظنون ۲۰۴۷/۲]

شرح و حواشی:

۱- اشراق هیاکل النور لکشف ظلمات شواکل الغرور؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)

۲- حاشیة شواکل الحور فی شرح هیاکل النور = حاشیة شرح هیاکل النور؛ قره باغی، یوسف بن محمد جان (-۱۰۵۴)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۸۷۲ق؛ دارای کتیبه و پیشانی مذهب و منقش، مجدول مذهب، محشی؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۲؛ ۹۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۵ - ۱۲۶]

۲. زاهدان؛ کامبوزیان کرد غفرانلو، امیر توکل؛ شماره نسخه:۲۴/۲

بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۳۰ صفر ۸۹۰ق، جا: اصفهان [نشریه: ۵ - ۱۱۳]

۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۹۶/۱

خط: نسخ، کا: شمس الدین گیلانی، تا: ۱ رمضان ۸۹۶ق، جا: شیراز؛ محشی به امضاء «منه سلمه الله و منه مد ظله»؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۹۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۵

خط: نستعلیق، کا: علی بن صوفی مهرابی، تا: شعبان ۸۹۷ق؛ تملک: محمد نبی الله؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز، ۷۱گ، ۲۰ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [سنا: ف: ۲ - ۱۶۷]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۰

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۸۹]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۴۹/۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ نیمه پایان به نستعلیق نونویس مهدی قلی حسنی در ۱۰۵۳ در قم؛ محشی با نشان «منه، صحاح، عث»، در ۶۲ر شعر فارسی سحابی و خاقانی و رومی و نظامی است و بندی از اصطلاحات العارفنی سهروردی و معنی فلسفه؛ جلد: میشن سیاه، ۷۲گ (۶۲ر-۱۳۳پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۶۷]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۸

خط: نستعلیق، کا: فرید بن نورالدین بن اوحد بن فرید یزدی انصاری، تا: دوشنبه ۳ ربیع الثانی ۹۰۳ق، جا: شیراز مدرسه موسویه دارالایتام؛ تملک: محمد شفیع بن بهاء الدین محمد حسینی، علی حسینی، حسن بن عبدالله؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۳×۱۷/۷سم [ف: ۱ - ۳۴۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۴۱

خط: نسخ، کا: شجاع الدین الیاس پسر مصطفی رومی بروساوی امیری کافی، تا: میانه جمادی الاول ۹۰۶ق، برای علی بن شمس الدین گیلانی کوچسفهانی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵۶گ، ۲۱ سطر (۴/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۳۶۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن اسمعیل معروف به «ابن البازجی»، تا: پنج‌شنبه ۱۶ رجب ۹۱۷ق؛ مجدول، محشی، مصحح، مقابله شده، ضمیمه: صدر نسخه در پنج صفحه فهرست مطالب متن، خطبه از ابن جابر اندلسی، گفتاری مختصر در بیان موجودات سرمدی و دهری و زمانی، مناجاتی از شیخ مقتول؛ واقف: علی اصغر حکمت؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۵۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۱ - ۲۱۹]

۹. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۰۱/۱ - ج

خط: نسخ، کا: ابوالحسن علی بن طاهر استرابادی، تا: ۲۰ جمادی الثانی ۹۳۷ق، جا: کاشان؛ تملک: صدرالدین محمد تبریزی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۶۷گ (۳پ-۶۹ر)، ۲۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: - ۳۹۵]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۷

آغاز: سرعان لعلک تفوز فی هذه البقعه المبارکه من شجرة عباراتنا بقبس من انوار الحکم ... فقال یا قیوم هو صیغة مبالغه للقائم؛ آغاز: قال الاستاد میر محمد باقر داماد فی قبسات بهذه العبارة القبس الاول فیه ذکر انواع الحدوث و تقاسیم الوجود ... و تأسیس اساس الحکومه؛ **انجام:** و شرف بکتابته الفقیرر الحقیر و تم فی خامس شهر شعبان بسنة ۹۴۳ محمد بن حاجی محمود احسن عواقبه الملک المحمود؛ پایان: فیصح ان السرمد علة للدهر و الدهر علة للزمان

خط: نسخ تحریری، کا: محمد پسر حاجی محمود، تا: ۹۴۳ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول) قسمت بیشتر دیباچه در نسخه نیست اما پایان آن مانند نسخه: ۱۸۸۵ دارای نوشته مفصل دوانی است؛ محشی با نشان «منه» رحمه الله و یا «هـ یه»؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۳۳ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵× ۱۹سم [ف: ۵ - ۳۸۱]

۱۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵۳/۷ حکمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیحجه ۹۴۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، قطع: بغلی [ف: ۲ - ۵۶]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۹۵۶ق؛ ۱۲۲ص (۴۹-۱۷۰)، ۲۱ سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۱ - ۵۴]

۱۳. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۴مجموعه بدون شماره

کا: محمد بن عباد الله حسینی اعرجی، تا: جمعه ۱۵ ربیع الثانی ۹۶۶ق، جا: شیراز مقبرة الشیخ خلیفة [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۷۶]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۷۶ق [رایانه]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۴۶/۴
خط: نستعلیق خوش، کا: شیخزاده، تا: صفر ۹۷۷ق؛ دارای سرلوح مرصع؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۰۵]

۱۶. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۸۵/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: جلال الدین محمد بن علی جان، تا: ۹۷۷ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۴۳گ (۱۷پ-۵۹ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: - ۱۰۴]

۱۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۷۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: زین العابدین، تا: ۹۹۲ق، جا: اردبیل؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی سوخته، ۱۲-۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۹۲۷]

۱۸. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۶۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [نشریه: ۷ - ۶۹۸]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۹۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام (یک برگ)؛ محشی با نشان «منه ره»، مجدول؛ تملک: محمد اسمعیل؛ کاغذ: سپاهانی، ۹۷گ، ۱۹ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۴۷]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۲۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه دوم قرن ۱۰؛ مصحح، محشی با نشان «منه رحمه الله»؛ مهر: «عبدالباقی بن صدرالدین محمد الفیضی» (بیضی)؛ تملک: محمد جعفر بن محمد ابراهیم کاشانی معروف به علامه فیضی، به سال ۱۳۲۷ش؛ یادداشتی در سال ۹۷۵ق؛ کاغذ: شرقی، ۶۶گ(۱-۶۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۳۴ - ۵۴]

۲۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۸۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ از روی نسخه اصل نوشته شب پنج‌شنبه ۱۱ شوال ۸۷۲ در تبریز در زوایه مظفریه ابوالمظفر جهانشاه نوشته شده؛ مهر: محمد قاسم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۱گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۴۸]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۴/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۶۵ص (۳۱۱-۳۷۵)، ۲۸ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۹سم [سنا: ف: ۱ - ۲۱۳]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۷۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** عوائق شتی و علائق موصی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۶گ، ۱۸ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۲۳۱]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۵-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۸۰]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: گویا قرن ۱۱؛ مصحح، در دیباچه این نسخه نام ابو سعید گورکان آمده، محشی با نشان «منه» و یا به نقل از مواقف؛ کاغذ: ترکستانی شکری، جلد: مقوایی، ۱۸۹ص، ۱۵و۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۵ - ۳۸۰]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۰ط
آغاز: قبلهم و لا جان و نفایس اسرار لم ینکشف قناع؛ **انجام:** و خلو الدیار والاقطار عمن.
خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ ۱۶۳ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۱۲]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۴؛ نویسنده آن و نسخه ش ۱۸۲۱/۲ مسلماً یکی است. در دیباچه این نسخه نیز مانند نسخه ش ۱۸۸۴ نام خواجه جهان اما در القاب او «سلطان بن السلطان السلطان» ننوشته و به جای آن «جمال الاسلام و المسلمین غیاث الملة و الدوله و المعالی و الدنیا و الدین محمود ...»، پایان نسخه مانند نسخه ش: ۱۸۸۵ کامل است و پس از پایان کتاب چنین آمده: «تم الکتاب بعون الله الملک الوهاب فی شهر ربیع الاول سنه ۱۰۰۴»؛ مجدول، مذهب، محشی؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۴۶ص، ۱۴ سطر، اندازه:۸ × ۱۳سم [ف: ۵ - ۳۸۱]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۳۶/۲
خط: نسخ، کا: مظفر حسین بن زین الدین محمد، تا: چهارشنبه ۱۸ صفر ۱۰۱۴ق؛ جلد: تیماج سبز، ۶۳گ (۷۵پ-۱۳۷ر)، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۵ - ۴۰۹۳]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹
آغاز: بعض اجزاء الجسم الی الخارج بالانفصال فهی بالذات؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق ریز، کا: جمال بن محمد بهرام نیریزی مشهور به قصه خوان، تا: رجب ۱۰۱۸ق؛ افتادگی: آغاز (حدود ۸ برگ)؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ کاغذ: حنایی، جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ۷۵گ، ۲۱ سطر، اندازه:۹ × ۱۶سم [ف: ۱ - ۱۶۵]

۲۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۵۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۲۰ق؛ مصحح، با بلاغی از «عزیز الله حسینی حکیم» حکیم آستانه رضویه در اواسط ذیحجه ۱۰۲۰، محشی؛ تملک: محمد اصفهانی؛ ۱۵۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۷]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۹۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن زین العابدین، تا: ۲۸ رمضان ۱۰۲۳ق؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۲۰]

۳۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۳۰/۱

آغاز: برابر
کا: محمد محسن، تا: ۱۰۲۴ق، جا: مشهد رضوی؛ قطع: رقعی [ف: - ۳۱۲]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۲۰
آغاز: ... افکارهم اللثام عرایس افکار
خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن تاج الدین محمود حسینی خبیصی، تا: ۱۵ شعبان ۱۰۴۰ق؛ افتادگی: آغاز (در دیباچه)؛ از روی خط شارح؛ محشی با نشان «منه رحمه الله»؛ مهر: اسدالله؛ ۸۴گ، ۱۹ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۶ - ۴۶۰]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۴-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۸۰]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۵۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۴۹ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه و ۵»؛ واقف: ابراهیم شریف حسینی؛ کاغذ: شرقی، ۸۰گ (۱-۸۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳۰ - ۱۱۲]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۱۰/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و غایاتها من لم یتدرب ... و صحبه اجمعین
خط: نستعلیق و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۵۱ق؛ مصحح، محشی از حسین طولی ره ونیز با امضای «منه ره»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۳ص (۲-۱۴۴)، ۱۷-۲۲ سطر، اندازه: ۱۱×۲۲/۵سم [ف: ۳۲ - ۲۴]

۳۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۸۱
خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن میرزا علی کسکری، تا: جمعه پایان ذیحجه ۱۰۶۰ق [ف: ۳ - ۹۵]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن نورالدین، تا: شعبان ۱۰۶۱ق؛ محشی؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ۱۱۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۶۴]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۴۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد صادق، تا: محرم ۱۰۶۳ق؛ مهر: «یا امام کاظم ادرکنی»؛ تملک: محمد کاظم موسوی در ۱۱۴۳ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور، ۷۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۵ - ۱۲۶]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۵۳
همان نسخه بالا [مؤید: ۲ - ۵۳]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۸۸
آغاز: انظامها اخفاء تباشیر انوار دولته العوالم بعد ما وقب؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۶۵ق؛ ضمیمه نسخه شماره ۴۹۵؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ [رایانه]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۳۸
آغاز: رقاب السلاطین و اکتحل بذرور غبار عتبه ابصار الخواقین؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن علیشاه بن محمد بن کلوی پدزی، تا: سلخ شعبان ۱۰۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از محمد جعفر غیرت، مصحح از همو و چنین نگاشته: «فقیر محمد جعفر موسوی ... رساله مزبور را بدون این که رساله‌ای دیگر داشته باشم تصحیح کردم و بر حواشی آن بقدر فهم خود حل مشکلات را کردم و نوشتم اما بزبان فارسی حل مشکلات آن را نوشتم تا آن که طالب مستفید شود، لکن کاتب کتاب کمثل الحمار یحمل اسفارا بوده است»، پشت برگ پایانی تک بیت‌هایی از خواجه فتح الله قزوینی، مولانا آزادی یزدی، عهدی، مشربی، خموشی، مولانا کمال الدین حسین، نعمتی کاشانی، مولانا زیبی، مولانا علی حالی، قطبی، رحیمی، دهقانی و خلقی نگاشته شده؛ مهر: «محمد حسین بن مقیم الموسوی» (بیضی)، « ... مقیم محمد الموسوی ...»؛ تملک: محمد مقیم بن محمد جعفر موسوی؛ جلد: چرم مشکی، ۱۱۰ص، ۱۴ سطر (۷ × ۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴۷/۱ - ۱۷۵]

۴۰. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۵۷/۱
خط: نستعلیق، کا: زین الدین علی بن حسین گیلانی، تا: جمعه نیمه‌های جمادی الثانی ۱۰۷۲ق، جا: لاهیجان [نشریه: ۲ - ۱۱۵]

۴۱. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲۵
کا: محمد باقر حسینی تبریزی، تا: ۱۰۷۶ق [ف: - ۱۴۰]

۴۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۱۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق، کا: محمد بن میکائیل، تا: ۱۰۷۷ق؛ مصحح، محشی؛ یاداشتی از محمد مؤمن شیروانی به سال ۱۰۷۹؛ ۸۰گ (۱پ-۸۰)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۷]

۴۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۳۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الصلاة علی من ختم به الرسالة کما افتتحها بهما فجاءت بذلک و ردیة المفتتح مسکیة الختام منضداً علی أحسن الترتیب و أبلغ نظام.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۲ شعبان ۱۰۷۷ق؛ مصحح، محشی با دو خط از مؤلف و دیگران؛ تملک: ابوطالب رضوی؛ مهر: «یا علی الأعلی» (مربع)، «عبده علی نوری» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۱گ، ۱۵ سطر، اندازه:۱۰ × ۱۷سم [ف: ۵ - ۳۹]

۴۴. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: جمعه ۲۲ شعبان ۱۰۷۷ق؛ مصحح، محشی به خط ملا علی نوری [تراثنا: س۱۸ش۱و۲ - ۲۲۳]

۴۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۷۱/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن لطف علی بیک، تا: با تاریخ ۱۰۸۵ق؛ ۵۵گ (۹۶پ-۱۵۰پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷ - ۱۷]

۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۱
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۵ق؛ تاریخ زایچه محمد هاشما برادرزاده شمسا محمد کاظما در شب شنبه ۲۵ ربیع الاول ۱۰۸۵ق؛ کاغذ: ترمه سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۹۹گ، ۱۹ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ – ۲۹۰]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۶-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۱۸۰]

۴۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۰۸

خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن رجب، تا: ۱۰۹۱ق، با سرلوح، مجدول، محشی با نشانه «منه، ملاعبدالغفور، لمولانا محمد سلمه الله، صحاح»، در برگ ۲پ–۷ر معما به نام شاهی و برهان شاه و عبید و حیدر و یک معما به نام عمر و اشعار فارسی از بیدل و ملاعلی نوری؛ تملک: محمد رحیم بن محمد تقی، ریحان الله موسوی با تاریخ ۱۳۲۲، فاضل تونی؛ مهر: صدرالدین؛ ۱۰۶گ، ۱۷ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: – ۶۰۱]

۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۵ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: علی بن بنیاد علی، تا: ۱۰۹۲ق؛ مقابله شده، مصحح، محشی به نقل از منابع متعدد و نیز از خود شارح؛ ۱۰۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۲۴/۲ – ۶۹]

۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۷۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، کا: محمد مؤمن پسر حاج علی اصغر قزوینی، تا: دوشنبه ۸ جمادی الثانی ۱۰۹۸ق؛ ۶۷گ (۲پ–۶۸ر)، ۱۹ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۱ – ۶۹۴]

۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۶

آغاز: ... فی الجمله، قوله فلا جرم رتبنا الرساله علی مقصد ین کان الاولی؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن ملا احمد بن ملا مفید بن ملا عبدالرحمن، تا: ۱۰۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۲۸گ، ۱۴ سطر (۵×۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۷ – ۱۲۷]

۵۱. قائن؛ امام، سید حسن؛ شماره نسخه:۵/۱۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۰ق؛ ۴۸گ (۱۸۲پ–۲۲۹پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: – ۱۸۲]

۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۴۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و نعق فیما بیننا غراب البین فانفصم عقد صحبتنا (کلمه اخیر نشان صفحه بعد است که از دفتر افتاده)

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دوانی در دیباچه آن از غیاث الدین محمود خواجه جهان یاد کرده و در پایان آن توضیحات مفصلی درباره تاریخ و محل تألیف این شرح دارد، مصحح، محشی از دوانی با نشان «منه» و از دیگران؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قرمز، ۱۶۶ص (۷۷–۲۴۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: ۱۰ – ۸۲۹]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** اقول و انا الفقیر ... محمد بن اسعد ... الدوانی هذا ما تیسر لی فی شرح هذه اللمعه فی اثناء عوائق شتی ... و ملازمة بیت الاحزان ... فمن یجد فیه هفوة فیقبل معذرتی ... فانی معذلک معترف بقصور باعی فی هذه الصناعة و قله ذات یدی من هذه البضاعة و الله ولی الطول و الافضال و بیده تحقیق المطالب و الآمال و الصلوة علی ... سیدنا الکل و آله تم تحریره بیمین مؤلفه فی شهر شوال سنه اثنین و سبعین و ثمانماة بدار الموحدین تیریز

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام (برگ آخر آن افتاده و از نو به خط نستعلیق نوشته شده)؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۵ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۵ – ۳۷۵]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد صفی توسرکانی، تا: محرم ۱۱۱۷ق؛ صدر نسخه ضمن یک صفحه و نیم عبارتی است از غیاث الدین منصور دشتکی در وفق اعداد حروف اسامی و القاب مبارکه دوازده امام علیهم السلام؛ واقف: فهرستی؛ ۹۵گ، ۱۹ و ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰× ۱۹سم [ف: ۴ – ۱۹۷]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شیخ محمد فخرالعلماء کردستانی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج ماشی، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۱ – ۳۵۴]

۵۶. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۰۲/۲ – ج

خط: نستعلیق، کا: مهر علی، تا: رجب ۱۲۲۰ق، جا: مراغه آذربایجان؛ محشی با نشان «منه»؛ ۳۴گ (۸۲پ–۱۱۵ر) [ف: ۳۹۵]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۵۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۷۷ق، جا: تهران؛ ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۱ – ۳۴۰]

۵۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۳۶/۲

خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: ۱۳۰۲ق (یا ۱۳۲۰)، جا: تهران مدرسه سپهسالار محمد خان قاجار؛ مصحح، محشی؛ ۵۵گ (۶۵–۱۱۹)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۴۷]

۵۹. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۵۱ض

آغاز: فی ادراک المعقولات بالجزئیات المدرکة

این نسخه مقداری از اولش افتاده که موجود از باب وهم است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشان «منه مد ظله» [ف: ۱۴۱]

۶۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد بن عبدالصمد حسینی، ۱۲۳۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۶گ، ۱۵ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۳۳۱]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۵

انجام: اقول و انا الفقیر الی عفو ربه الغنی محمد بن احمد، الدوانی

هذا ما تیسرلی ... و ملازمة بیت الاحزان و کابة یحاکی شیخ کنعان من فرقة اصحاب کانوا ... بمنزلة السواد لناظری ... فاصابنا الدهر بعین و نعق فینا غراب البین. و فرق بیننا نوائب الایام شعر. سقی الله ایام التواصل بیننا ورد الی الاوطان کل غریب – فلا خیر فی الدنیا بغیر تواصل و لا عیش فی العقبی بغیر حبیب. هذا مع ان الاعسار بعد الیسار ... الزمنی الخمول و عاقنی ... اجالة قدح النظر فی حل المعضلات فمن وجد فیه هفوه ... و قلة ذات یدی ... و ما ظنک بمطالب یجار فیها انظار الکبار و یختلف فیها اقوال اولی الایدی و الابصار و ان اخرالله فی الاجل و ساعد المقدور الامل و انتظم الحال ... انتصبت بشرح للاشراق یتنور به الاحداق و یتعطر بنشر ازهار انوار الاوراق و الله ولی الطول و الافضال ... و الصلوة ... علی سیدنا الکل فی الکل ... من تتمیم تحریره عن مؤلفه بعد العشاء الآخرة من لیلة الخمیس الحادی عشر من شهر شوال فی سنة اثنین و سبعین و ثمانماة الهجریه بدار الموحدین تبریز فی الزاویة المبارکه المظفریه جهان شاه و کانت نهضته الی جانب دیار بکر فی اوائل هذه السنه و وقع هجوم الاعداء علیه و اغتیاله فی الثالث عشر ربیع الاول السنة المذکورة و الله تعالی المسئول ان یشیع الامن ...

خط: نستعلیق زیبا، کا: سید حسن حسینی ساوجی، تا: ۱۲۶۲ق؛ محشی از مصنف با نشان «منه» و از مولی عبدالغفور (که همه جا به دنبال نام او «سلمه الله» آمده)، مولی بدیع، قاضی میر حسین، صلاح الدین، مولا مسیح، مولانا منصور (گویا غیاث الدین منصور) کتاب مواقف، شرح حکمةالعین، تفسیر لغات مبهم کتاب نیز از کتب لغت مانند صحاح نقل شده؛ این نسخه را مرحوم تنکابنی از شمس العلماء گرگانی در ۱۳۴۳ خریداری کرده بود؛ تملک میرزا ابوالفضل ساوجی، با این یادداشت از میرزا ابوالفضل ساوجی بخط زیبای شکسته: «این کتاب از خطوط مرحوم میرزا سید حسین ساوجی است در هنگامی که عمرشان از هفتاد گذشته بود نوشته‌اند. خطهای ایام جوانی بخصوص شکسته مرحوم در کمال امتیاز است، و در ایام خاقان مبرور فتحعلی شاه قاجار در سلک منشیان خاص اختصاص داشت و این کتاب را بخواهش مرحوم محمد علی بیک ناظر خاقان خلد آشیان محمد شاه قاجار نوشته بودند. در سال هزار و دویست و شصت و هشت برحمت ایزدی واصل گردید در شهر ساوه. حرره ابوالفضل بن فضل الله ساوجی فی سنه ۱۲۸۰»؛ جلد: تیماج سبز، ۱۷۳ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۵ – ۳۷۸]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ ۸۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۴ – ۱۹۸]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۶۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ ۹۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴ – ۱۹۸]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۱۸۸

آغاز: غب انظامها اخفاء تباشیر انوار دولته؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (بخشی از دیباچه)؛ مجدول؛ ۷۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۴ – ۱۹۸]

۶۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۶۷/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ ۶۵گ (۱۴پ–۷۸پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۱ – ۲۲۸]

۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: عبدالغنی بن عبدالغفور؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده ابو تراب» (بیضی)، «محمد بن صدرالدین محمد الفیضی» (بیضی)، «محمد هادی بن ابی تراب الفیضی» (بیضی)؛ جلد: تیماج سبز، ۱۰۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۹×۱۹/۵سم [ف: ۱۵ – ۲۱۵]

۶۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** کذلک الشیخ ابو علی موافقاً للشیخ ابی نصر اذا قیل واجب الوجود فهو لفظ مجاز ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۱گ، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ – ۱۰۰]

۶۸. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۷ فیاض

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با رمز «منه مدظله»؛ واقف: سید زمان بن سید اسماعیل حسینی اعرجی؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۵ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۱۹]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۳۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به امضای «منه»؛ مهر: حسن بن علی الحکیم (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۸ص (۲۰۸–۲۶۵)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۳۲ – ۴۶]

● شوالیه دومزون روژ / داستان / فارسی

šovālīye-ye domezon rož

دوما، آلکساندر، ۱۸۰۲ – ۱۸۷۰ میلادی

dūmā, aleksānder (1802 - 1870)

مترجم: دهخوارقانی، حسین بن ابوالقاسم، قرن ۱۴ق

ترجمه فارسی است از کتاب «شوالیه دومزون روژ» تألیف الکساندر دوما که مترجم از فرانسوی در مدت دو ماه به فارسی ترجمه نموده است. این کتاب، داستان تاریخی اجتماعی است در تشریح احوال و ویژگی‌های فرانسه در عصر پادشاهی (قرن هجدهم مسیحی) و برای شناخت وضع اجتماعی آن کشور بسیار جالب می‌باشد.

[مشار فارسی ۲۳۱۷/۳؛ دنا ۱۲۵۴/۶]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۲۰

آغاز: فصل بیست و هفتم: دو ساعت بعد از وقایع مذکوره (لورن) در منزل (موریس) آمده او را در اطاق خود نیافت ولی (آژزیلا) نوکر او را دید که در اطاق کفش کن نشسته؛ **انجام:** پس می‌گویم سلامت باد (سیمون) کفاش که بغض او ما سه نفر رفیق را باتحاد ابدی انداخت پس از ختم این کلام سر لورن نیز در پهلوی سر ژنویو موریس افتاده بود.

جلد دوم، از فصل ۲۷ تا آخر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲ صفر ۱۳۱۳ق؛ این نسخه پیش‌تر در فنخا (۱۴: ۲۴۹) نیز با عنوان «داستان شوالیه دومزون روژ» معرفی شده است؛ جلد: مقوا اسلیمی، ۲۱۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۲ – ۸۶۳]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۳۱-۲۲/۵۱

آغاز: جلد دوم شوالیه دومزون روژ فصل بیست وهفتم دوساعت بعد ازوقایع مذکوره لورن درمنزل موریس آمده او را دراطاق خود نیافت ولی آژزیلا نوکر او را دید؛ **انجام:** پس از ختم این کلام سر لورن نیز در پهلوی سر ژنویو و موریس افتاده بود تمام شد جلد دویم کتاب شوالیه دومزون روژ از تصنیفات ... دام اقباله العالی در مدت دو ماه از زبان فرانسه ترجمه شد

جلد دوم؛خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۹ق؛ جلد: روکش پارچه زرد، ۱۹۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۵ – ۲۷۳۲]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۹۹

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، کا: عبد الرحیم کرونی، تا: ۱۸ ذیحجه ۱۳۲۰ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۳۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ – ۳۵۹]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۹۸

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۹۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ – ۳۵۸]

● **شواهد** / کیمیا / عربی

šawāhid

؟ رازی، محمد بن زکریا، ۲۵۱ – ۳۱۳ قمری

rāzī, mohammad ebn-e zakarīyā (866 - 926)

منسوب به محمد بن زکریا رازی.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۷۳۹

بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق [الفبائی – ۳۷۵]

● **شواهد (الوجیزه)** / ادبیات / عربی

šawāhid (al-wajīza)

اردبیلی، نظام الدین بن احمد، ق۱۲ قمری

ardabīlī, nezām-od-dīn ebn-e ahmad (- 18c)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۲۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

● **الشواهد** / ادبیات / عربی و فارسی

aš-šavāhed

غیر همانند:

۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۷۹

آغاز: بسمله شواهد التنازع فی العمل: عمدت مغیثا من اجرته ×× فلم اتخذ الا فناك موئلا؛ **انجام:** ولا یرضی لدینه بث المثالب، مذعنا فیما ظهرت آیاته الی القبول ومجتنبا فیما قامت بیناته عن النکول فنسال الله تعالی ان یعصمنا عن الاباطیل ویهدینا الی سواء السبیل.

کامل است و تمام بخشها را دربردارد، مؤلف در این کتاب بیتی از شاعری را آورده و پس از آن شاعر را معرفی کرده و اعراب بیت را بیان می‌کند و پس از آن شاهد مثال آن بیت را برای عنوانی که ذکر کرده بیان می‌کند، برخی عناوین کلی عبارتند از: شواهد التنازع فی العمل، شواهد الاستغاثه، شواهد اعراب الفعل، شواهد التانیث، شواهد المقصور والممدود، شواهد التغصیر، شواهد النسب، شواهد الوقف، شواهد الحال؛ خط: نسخ عربی، کا: عبد الکریم المجولی، تا: جمعه ۱۲ محرم ۱۰۹۸ق؛ تملک: محمد امین بن ابراهیم؛ واقف: حاج محمد هاشم تاجر، ذیقعده ۱۲۳۱ق؛ جلد: گالینگور آبی، ۳۸۳گ، ۳۳ سطر [ف: ۱ – ۱۷۰]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۸۶۲

در این کتاب شعرهایی که در کتاب مقدماتی ادب آمده است به ترتیب علوم شرح شده است و شواهد صرف و نحو به عربی و معانی و بیان و بدیع فارسی در آن تفسیر شده است. آغاز ناقص: « اقائلن احضروا الشهودا قال رؤبة و قبله اریت ان جائت به املودا ... اریت اصله ارایت »، انجام: «و هی الوصیلة التی کانت. قد تمت فی شهر رمضان ۱۲۵۶»، آغاز: «فی علم البدیع تردی ثیاب الموت حمرافما اتی لها اللیل الاوهی من سندس خضر تردی فعل ماضی از باب تفعل اصلش تردی بود»، انجام: «و ذات نیست مگر ثبوت معنی از برای ذات قد تمت فی اربعة عشر شهر رجب المرجب ۱۲۵۷»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶–۱۲۵۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۲۶گ، ۲۴ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۵ – ۱۴۸]

۳. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۳۱۹/۳

آغاز: فلو ان الاطباء کان حولی؛ **انجام:** بنابر زعم کسائی این خلاف قیاس است و نادر.

مؤلف اشعار عربی یکی از کتاب‌های ادبی را آورده و تجزیه و ترکیب آنها را در ذیل آنها بیان کرده؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۱۸ق؛ ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: – ۲۲۶]

● **شواهد** / لغت، شعر / فارسی

šavāhed

منظومه مختصری است در شرح و توضیح واژگان مختلف عربی

به فارسی در قالب قطعات.

اراک؛ نسخه‌های پراکنده؛ شماره نسخه:۲۱۰

آغاز: فخدران عقب پاشنه رجل پایی ×× تکلم سخن گوی و اعلم بدان؛ **انجام:** دلو و میزان و حوت و عقرب ×× بیست و نه قوس و جدی بی کم و بیش

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ گویا قرن ۱۴؛ مهر: «عبده یا محمد» (بیضی)؛ تملک: آقای احمد حمیدی، مهاجران -اراک؛ ۷۶گ، ۵ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [دو کتابخانه اراک: - ۲۴۲]

● **شواهدات الحکماء** / - عربی

šawāhidāt-ul ḥukamā'

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۱۴/۱۷

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۲۶ محرم ۱۲۷۶ق، جا: کرمانشاه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۹۷پ-۱۰۲پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱ - ۵۲۳]

● **شواهد الاسلام** / شرح حدیث / عربی، فارسی

šawāhid-ul islām

رفیعا ، محمد بن حیدر، ۹۹۷- ۱۰۸۰ قمری

rafī'ā, mohammad ebn-e heydar

شرحی است بر برخی روایات به فارسی و عربی که مؤلف به عنوان شواهدی برای بیان حقانیت دین اسلام تألیف نموده است. فهرست احادیث شرح شده در این کتاب و سایر مطالب مندرجه در آن عبارتند از: توحید مفضل که مؤلف تمام متن عربی آن را آورده، پس از آن مطالبی با عنوان «قوله، قوله» در شرح آن ذکر نموده است؛ اهلیلجه که تمام حدیث ذکر شده و پس از آن توضیحاتی به عربی با عناوین «قوله، قوله» بیان کرده، سپس حدیث را به فارسی شرح نموده است؛ وصیت امام موسی بن جعفر (ع) به هشام بن حکم؛ قنوت حضرت موسی کاظم (ع)، قنوت امام محمد تقی (ع) و قنون امام علی النقی (ع)؛ زیارت جامعه و حقیقت وجود صاحب الامر (ع).

مؤلف در خاتمه کتاب شرح حال تعدادی از بزرگان شیعه را در صدر اسلام و بعد از آن، از کتب معتبره و اغلب از مجالس المؤمنین آورده، مانند شرح حال سلمان فارسی، ابوذر غفاری، عمار یاسر، جابر بن عبدالله، عثمان بن حنیف انصاری، ... کلینی، ابن بابویه، شیخ صدوق، شیخ مفید، سید رضی و ... . همچنین مؤلف در آخر کتاب از معاصرین خود مولی عبدالله شوشتری و پسرش حسن علی و میرزا رفیعا قزوینی و آقا حسین و مولی محمد باقر خراسانی و مولی محسن کاشانی و مولی محمد تقی مجلسی و فرزندش محمد باقر مجلسی با دعای «ادام الله ظله العالی» فقط نام برده است.

مؤلف در اثنا اشعاری از خود به فارسی آورده و نیز از مثنوی خود به نام «شرح الثار فی ذکر احوال المختار» یاد می‌کند. همچنین در آن از آقا حسین خوانساری یاد می‌کند و از حاشیه کافی خود نام می‌برد. (صدرائی خوئی)

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... قوله المحمود لنعمته المعبود لقدرته لما کان انعامه باعثاً لان یحمد شکراً لما وقع و جلباً لما یقع ...

[دنا ۱۲۵۴/۶؛ الذریعة ۱۸۲/۶ و ۹۶/۱۳ و ۲۴۲/۱۳ و ۲۴۲/۱۴]

۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** کما یجب علینا السؤال عما لانعلمه مما یجب معرفته.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۳؛ تاریخ وقف: ۱۰۸۳؛ ۳۱۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۱۷۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و امر اقامة الامام بعقول ناقصة حائرة عن طریق الهدی بائرة بسلوک مسلک الهلکة و الردی.

خط: نسخ، کا: سرور بن عبدالله، تا: ذیقعده ۱۰۹۲ق؛ مصحح؛ تملک: محمد علی بن محمد رفیع بن محمد ابراهیم بن محمد رفیع بن محمد علی بن میرزا سید مرتضی بن میرزا ابوالحسن بن میرزا رفیع (مؤلف کتاب) به تاریخ ۲۸ ذیقعده ۱۳۴۸، عنایت الله بن عبد الکافی شهدادی نائینی به تاریخ دی ۱۱۴۳، محمد مجاهدی در قم به تاریخ ۱۳۵۳؛ مهر: «المذنب عنایت الله» (مربع)، «محمد باقر بن محمد نقی الموسوی» (بیضی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده علی نقی» (بیضی)؛ مهر: «الواثق بالله العلی محمد مهدی الحسنی الحسینی» (مربع)، «المذنب عنایت الله» (مربع)؛ ۱۵۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۴ - ۳۸۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۵۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی، در برگی شرح حدیثی است از ملا محمد باقر خراسانی که محمد باقر حسینی به سال ۱۰۸۵ آن را نوشته و به مناسبت موضوع میان کتاب گذاشته شده؛ تاریخ وقف: ۱۱۲۲؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۹ - ۲۵۸]

۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۹۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب المعبود قوله: من عبدالله بالتوهم ای بان یتوهمه محمدود امدرکا بالوهم فقد کفر لان کل محدود یدرک بالوهم.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، در زمان حیات مؤلف؛ محشی با امضا رفیع، رفیع سلمه الله؛ واقف: محمد، جلد: تیماج سبز، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: - ۴۸۲]

۵. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

از آغاز تا شرح باب «ما فرض الله عزوجل و رسوله من الکون مع الائمة»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «منه مد

ظله»؛ ۱۵۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۹×۲۳سم [صد و شصت نسخه: ۲۵]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۹۱
آغاز: بين القبر و المنبر و انا مفكر فيما خص الله به سيدنا محمد صلى الله عليه و آله من الشرف و الفضايل و ما منحه و اعطاه و شرفه و حباه؛ **انجام:** چنانکه در باب مجوس فرموده اند سنوا بهم سنة اهل الكتاب الحمدلله الذى هدانا للاسلام و جعلنا من الموفين بعهده الينا و ميثاقه الذى و اثقنا به و لم يجعلنا من الضالين و المكذبين بيوم الدين.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول محرر مذهب، به وسیله مؤلف در برخی موارد اضافاتی صورت گرفته؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۶ – ۴۷۶]
۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۷۵
جلد۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی [رایانه]

● **شواهد الاصول سلطانی** / فلسفه / فارسی
šavāhed-ul osūl soltānī

محمد حسین

mohammad hoseyn

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی (۱۱۰۵–۱۱۳۵ق)
در یک «مقدمه» و پنج «اصل» و «خاتمه» ساخته است. فهرست کتاب در دیباچه هست و از مؤلف هم درآن یاد شده است.
آغاز: ... اما بعد چنین گوید ... محمد حسین که بر ناقبان معادن معرفت خیز دانش و ... پوشیده نیست.
[دنا ۱۲۵۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۸۷/۶ و ۳۹۲/۹]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۹۱
آغاز: و تزئین بانواع نباتات مسکن قرار و مهد استقرار سالکان طریقت و واقفان حقیقت نموده ... اما بعد چنین گوید ... محمد حسین که بر ناقبان معادن معرفت خیز دانش و ... پوشیده نیست؛ **انجام:** خاتمه در افعال اختیاریة بر سبیل اجمال ... (پس از سه صفحه) همچنانکه امور داخله را مثل قدرت و اراده.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۲گ، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۲/۵سم [ف: ۵ – ۱۴۸]

● **شواهد الالفية و البهجة المرضية** / نحو / عربی
šawāhid-ul alfīya wa-l bahjat-il marḍīyya

شریف، محمد باقر

šarīf, mohammad bāqer

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۸۰۵
گزیده و گردآوری و تصحیح غلام حسین؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: غلام حسین، تا: رمضان ۱۲۷۸ق، جا: بوبوک آباد؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۴۰]

● **شواهد البدیع من المختصر و المطول** / معانی بیان، شعر / عربی
šawāhid-ul badī‘ min-al muxtaṣar wa-l muṭawwal
شواهد بدیع و خاتمه دو کتاب مختصر المعانی و مطول سعدالدین تفتازانی توسط شخصی نامعلوم بدون هیچ توضیحی گردآوری شده است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۶۸/۱
آغاز: بسمله، ترى ثياب الموت حمرا فما اتى ×× لها الليل الا و هى من سندس خضر؛ **انجام:** بقيت بقاء الدهر يا كهف اهله ×× و هذا دعاء للبرية شامل
خط: نسخ مشکول، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۵ – ۴۵۴]

● **شواهد البهجة المرضية** / نحو – فارسی
šawāhid-ul bahja-til marḍīyya

رضوی همدانی، حسین بن عبدالصمد، ق۱۴ قمری

razavī hamedānī, hoseyn ebn-e ‘abd-os-samad (- 20c)
وابسته به: البهجة المرضية فى شرح الالفية = شرح الفية ابن مالك = شرح الخلاصة فى النحو؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹–۹۱۱)

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۴۹۵
آغاز: الحمد الله رب العالمين و الصلوة و السلام على خير خلقه ... اما بعد الام على لو و ان كنت عالما باذناب لو لم تفتنى اوائله يعنى سرزنش گردیده می‌شوم بر گفتن: لو كان كذا كان كذا؛ **انجام:** بحمدلله و المنة خداوند عمری عطا فرمود که این کتاب مستطاب موسوم به شواهد را به زحمات زیاد به اتمام رسانیدم و غالب او را در ساعت ۴ و ۵ از شب نوشتم و نسخه ای هم نبود که از روی او بنویسم یک شعر یک شعر از میان سیوطی پیدا نموده و نوشتم، قد تم بیداقل خلق الله حسین بن عبد الصمد رضوی اللهم اغفر ... تم الكتاب فى ليل الاثنين سابع عشر شهر جمادى الاولى و مطابق سنه هزار و سیصد و یازده ئیلان ئیل ۱۳۱۱ یا غفار.
خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کاتب = مؤلف، تا: دوشنبه ۱۷ جمادی الاول ۱۳۱۱ق؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: – ۱۲۶۱]

● **شواهد البهجة المرضية** / ادبیات / عربی
šawāhid-ul bahja-til marḍīyya
وابسته به: البهجة المرضية فى شرح الالفية = شرح الفية ابن مالك = شرح الخلاصة فى النحو؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹–۹۱۱)

ناشناخته:

۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۶۸/۳
از شواهد غیبی انتخاب و استخراج کرده است؛ بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق؛ قطع: خشتی [ف: - ۲۹۱]
۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۹۸۸/۳
بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ قطع: خشتی [ف: - ۳۰۷]
۳. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۱/۳ص
خط: نسخ و نستعلیق، کا: سید علی بن سید هاشم موسوی زیتونی رودباری، تا: ۱۲۶۷ق؛ اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۱۸۷]
۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۹۳/۲-۹/۱۴۳
آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم، تسمع بالمعیدی خیر من ان تره الام علی لو وان کنت عالما ×× باذناب لو لم تفتنی اوائله؛ **انجام:** لقد خشیتان اری جدبا ×× مثل الحریق وافق القصبا / الحق ان دارالرباب تباعدت ××او انبت حبل ان قلبک طائر
شواهدی شعری کتاب «البهجة المرضیة» سیوطی را به ترتیب ابواب از اول تا آخر کتاب بدون هیچ گونه شرح و توضیحی آورده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ربیع الثانی ۱۲۶۷ق؛ ۱۹گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۳۶]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۶۹/۱
آغاز: بسمله الحمدلله الذی لاتدرکه الشواهد و لا تجویه المشاهد ... و بعد پس این مختصریست فارسی در شواهد سیوطی؛ **انجام:** لی اسم فلا ادعی به هواول.
خط: نستعلیق شکسته، کا: ملاعبدالکریم بن ملاعلی محمد قزوینی، تا: ۱۳۱۴ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: حنایی فرنگی، جلد: مقوا، ۷گ (۱-۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۷سم [ف: ۱۲ - ۴۱۷]
۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۵۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عبدالله ناصری [رایانه]

● **شواهد البهجة المرضية** / نحو / فارسی
šawāhid-ul bahja-til marḍīyya
وابسته به: البهجة المرضية فی شرح الالفية = شرح الفية ابن مالک = شرح الخلاصة فی النحو؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۵۸/۲
آغاز: بسمله، حمدله، الام علی لو و لو کنت عالما
خط: نسخ، کا: حاج شیخ عبدالحسین عجمین، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۹۳ص (۲۳-۱۱۵)، ۱۴ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۱۵۹۰]

● **شواهد التجديد** / عرفان و تصوف / فارسی
šavāhed-ot tajdīd
مجددی، عبدالاحد، - ۱۱۲۶ قمری
mojaddadī, ʻabd-ol-ahad (- 1714)
مؤلف نواده مجدد الف ثانی، شیخ احمد سرهندی (-۱۰۳۴ق) بوده و این کتاب درباره همان نیای خود اوست و این‌که او «مجدد» الف ثانی بوده و حدیث «یبعث لهذا الامة علی رأس کا مأة سنة من یجددها». نخست از او سخن می‌گوید که «شواهد تجدد» را با خود داشت، سپس دوایر هیجده‌گانه مراتب، به فارسی و عربی.
آغاز: بسمله. الحمد الله و سلام علی عباده الذین اصطفی. اما بعد فقد قال رسول الله (ص) ان الله یبعث لهذا ... بدانکه علمای امت اختلاف نموده اند ...
[دنا ۱۲۵۵/۶؛ بدون نام مؤلف؛ فهرستواره منزوی ۲۲۱۱/۳ از عبدالاحد مجددی دانسته و ۳۹۲/۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۱۹/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** برحمتک یا ارحم الراحمین.
در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا پارچه‌ای، ۱۳ص (۸۱-۹۳)، ۲۲ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۶ - ۷۶]

● **شواهد التجديد** / عرفان و تصوف / عربی و فارسی
šavāhed-ut tajdīd
سورتی، خیرالدین بن زاهد، ق۱۲ قمری
sūrtī, xayr-od-dīn ebn-e zāhed (- 18c)
همان که از عبدالاحد مجددی دانسته شده
آغاز: بسمله. الحمد الله و سلام علی عباده الذین اصطفی. اما بعد فقد قال رسول الله (ص) ان الله یبعث لهذا ... بدانکه علمای امت اختلاف نموده اند ...

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۵۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** ما کان ممکنا و نوع البشر قد تیسر لک غیر ان لا نبوة بعد ختمها علی خاتمها الصلوة و السلام و الحمدلله رب العالمین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: حنایی، ۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۵ - ۱۲۷]

● **شواهد تجزية الامصار** / ادبیات / فارسی
šavāhed-e tajzīyat-ol amsār
وابسته به: تجزیة الامصار و تزجیة الاعصار؛ وصاف الحضرة، عبدالله بن فضل الله (۶۶۳-۷۳۰ق)

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۱ حکمت
شعرهای عربی این کتاب است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲

و ۱۳؛ جلد: تیماج سرخ، قطع: رحلی [ف: ۲ - ۲۶]

● **شواهد التذکرة فی ایضاح المسائل النحویة** / نحو / عربی

šavāhed-ut taḏkira fī īḏāḥ-il masā'il-in naḥwīyya

همدانی شیخی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۳۹ - ۱۳۱۹ قمری

hamadānī šayxī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja'far (1824 - 1902)

تاریخ تألیف: شوال ۱۲۸۱ق

مؤلف شواهد شعری کتاب تذکره (حاج کریم خان) را شرح و توضیح داده بیشتر به عربی با ترجمه شواهد به فارسی است.

آغاز: الحمدلله رب لعالمین ... انی لما رأیت انه اشرق ضیاء التذکرة فی ایضاح المسائل النحویة التی لم یکشف الی الان

انجام: و الزم علی نفسه الاقتاء من شاهق ولایقرء الا بالحق و لایصدق الاقول المعصوم المطلق صلوات الله علیه واله

[دنا ۱۲۵۵/۶؛ فهرست کتب احسائی و سایر مشایخ ۲۴۲/۲]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید محمد صادق بن زین العابدین جندقی، تا: ذیقعده ۱۲۸۱ق، جا: لنگر کرمان؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۲۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۶]

۲. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۲۲/۲

آغاز: برابر

کا: کاظم بن حسن بن کاظم حسینی رشتی، تا: ۲۹ محرم ۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۴گ (۲۸۱پ-۳۹۴پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [اوراق عتیق: ۲ - ۳۳۴]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۷۴-۱۴/۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: یوسف ابی تراب شریف حسینی کرمانی، تا: دوشنبه آخر ذیقعده ۱۳۰۸ق، جا: همدان؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۱۹گ، ۱۷-۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵ - ۲۶۰۸]

● **شواهد التلخیص** / بلاغت / عربی

šavāhed-ut talxīṣ

مؤلف به ترتیب باب‌های کتاب تلخیص، شواهد آن را بیرون آورده و گزارش نموده است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۹۶۱

آغاز: عبارات الشیخ عبدالقاهر مفصلة ... قد استشهد فی کل باب ... بکثیر مما استشهد به الشیخ عبدالقاهر فی «اسرار البلاغة» و «دلایل الاعجاز» ... فهجس فی القلب ان اکتب لابیاته ... حواشی ... و اتبعت ابیات کل باب منه ما لم یرده من ابیات المفتاح؛ **انجام:** و لا عد منک یدعوله بدوام البقاء و الله اعلم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، ۲۷ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۴۹]

● **شواهد التنزیل لقواعد التفضیل** / حدیث / عربی

šawāhid-ut tanzīl li-qawā'id-it tafḍīl

حسکانی، عبیدالله بن عبدالله، ق۵ قمری

haskānī, 'obeyd-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-lāh (- 11c)

در آیاتی که درباره حضرت امیرالمؤمنین و اهل بیت علیهم السلام نازل شده با احادیثی که درباره آنها در کتاب‌های اهل سنت روایت شده است. این کتاب پاسخ به شخصی است از اصحاب ابن کرامة که نزول سوره یا آیه‌ای را در فضیلت حضرت امیرالمؤمنین، انکار کرده و می‌خواسته فضایل آن حضرت را مخفی سازد. روایت‌های این کتاب همگی مسند است. (احمد اشکوری)

آغاز: الحمدلله الذی یکرم من یشاء من أولیائه بأنواع الکرامات و ینعم علیه بالزیادة فی المنزلة و رفعة الدرجات ... اخبرنی الشیخ الاجل علی بن حمزه بن علی الرشکی مد الله عمره و قال اخبرنا ابن المصنف وهب الله (؟) بن علی الحسکانی الحذاء قال قال الحاکم الامام رضی الله اما بعد فان بعض (...) علی العوام و تقدم من اصحاب ابن (...) فی بعض هذه الایام فی مجلسه و قد حضره الجمع الکثیر و استوحشت الجم الغفیر و هو یستغویهم بالوقیعه فی تقب (؟) العویه حتی امدت فی غلوائه وارتقی الی نقص آبائه فقال ام یقل احد من المفسرین انه نزل فی علی و اهل بیته سورة هل اتی علی الانسان و لا شئ سواها من القرآن فانکرت جراته و اکبرت بهتته و فریته و انتظرت الانکار علیه من العلماء و الاخذ علیه من الکبراء فلم یظهر من ذلک الا ما کان من القاضی الامام عماد الاسلام ابی العلا صاه-عد بن محمد قدس روحه من معاتبة تعض اخوانه الحاضرین ذلک المجلس باغضائه عن التکیر مع ادعائه التشمر فی الامر بالمعروف و انکار المناکیر فرایت من الحسبة دفع هذه الشبهة عن الاصحاب و بادرت الی جمیع هذه (؟) الکتاب و اوردت فیه کا ما قیل انه نزل فیهم او فسر و حمل علیهم من الآیات و اعرضت عن نقد الاسانید و الروایات تکثرا لا تهورا و وسمته بشواهد التنزیل لقواعد التفضل ... فصل فی کثرة خصائص امیر المؤمنین من قول السلف المتقدمین حدثنا ابی الصفیل عنه اخبرنا الشیخ جدی ابونصر احمد بن محمد بن احمد بن حسکان بقرائتی علیه من اصل سماعه (...) ابوبکر عبدالرحمن بن محمد المذکر ابولبید محمد بن ابراهیم و اخبرنا ابوالقاسم عبدالرحمن (بن) عبدالله بن محمد بن عبدالرحمن الرازی الحسن بن علویة ... ذکر مانزل فیهم من القرآن علی التفضیل و ترتیب السور ... اخبر الحاکم الوالد ابو محمد عبدالله بن احمد ابو جعفر بن عثمن الواعظ ببغداد

انجام: لحاکم ابوالقاسم الحسکانی ... قد علقت علی ما وصلت الید الیه من هذا الباب علی العجلة حتی اتیت علی کل ما نزل فیهم او فسر فیهم او حمل ... ویشرکنی فیما یتقرب به من القرب الخالصة و انی لارجو من جماعة من یرا عنانی دعاء بالنجاة من النار

چاپ: بیروت، محقق: محمد باقر المحمودی، مؤسسة الاعلمی للمطبوعات، ۱۹۷۴م.

[دنا ۱۲۵۶/۶ (۴ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- شواهد التنزیل (مختصر)؛ جغمان، اسماعیل بن حسین (۱۲۱۲-۱۲۵۶)

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [ف: ۳ - ۹۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۴۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۳۴۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۹۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: یحیی بن حسین بن اسماعیل بن ابراهیم بن اسماعیل بن حسن بن اسماعیل بن حسن بن محمد بن سهیل، تا: جمعه ۱۳ شعبان ۱۳۸۱ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۶۸گ (۱پ-۶۸ر)، ۳۷ سطر، اندازه: ۳۸×۲۴سم [ف: ۸ - ۱۶۹]

۳. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۳/۲

خط: نسخ، کا: محمد سعید بن محمد صالح، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۳گ (۱۳۰پ-۲۲۲ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۷۵]

● شواهد التنزیل (مختصر) / فضایل و مناقب / عربی

šawāhid-ut tanzīl (mx.)

جغمان، اسماعیل بن حسین، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۶ قمری

jaqmān, esmā'īl ebn-e hoseyn (1798 - 1840)

وابسته به: شواهد التنزیل لقواعد التفضیل؛ حسکانی، عبیدالله بن عبدالله (-۵)

تاریخ تألیف: ۲۳ رمضان ۱۲۵۲ق

تفسیر آیات نازله درباره امیرالمؤمنین امام علی (ع) را از شواهد التنزیل حاکم حسکانی انتخاب کرده است. این رساله در صفحه عنوان، چنین معرفی شده است: «کتاب مختصر شواهد التنزیل فی الآیات المحکمة و الشواهد المعظمة الصحیح نزولها فی امام هذه الامة». پس از اتمام کتاب ابیاتی از مؤلف و از حسن بن اسماعیل شرفی در توصیف کتاب درج شده است.

[اعلام المؤلفین الزیدیة ۲۳۲؛ مؤلفات الزیدیة ۴۴۴/۲؛ مصادر الفکر الاسلامی فی الیمن ۱۲۳-۱۲۴؛ دنا ۱۲۵۶/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۸/۴

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین حمداً یقوم عنا بواجب حقه و یستوجب لنا المزید من افضاله و کرمه کما هدانا سوی طرقه ... اما بعد ایها المطلع علی هذه النبذة فاعلم وفقک الله انا قد صرفنا فی زمان افلت فیه شمس المعارف و العلوم؛ **انجام:** بالنجاة من النار. انتهی کلامه رحمه الله و تجاوز عنه و اسکنه بحبوح جنته و حشره فی زمرة أهل وده ... و کان انتهی شوط قلم الاختصار و حذف أکثر السند و المکرر من الأخبار ... بقلم الحقیر اسمعیل بن حسین بن حسن بن محمد جغمان غفرالله لهم جمیعاً ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ یادداشتی از حسین بن اسمعیل بن حسین جغمان (گویا فرزند مؤلف) در تاریخ ۱۲۶۶ق و یادداشت مطالعه از محمد بن محمد بن الحسن بن محمد؛ ۶۵ص (۱۱۶-۱۸۰) [عکسی ف: ۳ - ۵۷۸]

● شواهد التوضیح و التصحیح لمشکلات الجامع الصحیح / ادبیات / عربی

šawāhid-ut tawḍīḥ wa-t taṣḥīḥ li-muškilāt-il jāmi'-iṣ ṣaḥīḥ

ابن مالک، محمد بن عبدالله، ۶۰۰ - ۶۷۲ قمری

ebn-e mālek, mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh (1204-1274)

وابسته به: الجامع الصحیح = صحیح البخاری = صحیح بخاری؛ بخاری، محمد بن اسماعیل (۱۹۴-۲۵۶)

در گزارش واژه‌های دشوار بخشی از«صحیح» بخارایی، که خود در محضر استادش شرف الدین علی یونینی شنیده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... هذا کتاب سمیته شواهد التوضیح ... فمنها قول ورقة بن نوفل یا لیتنی اکون حیا ...

چاپ: طبع فی القاهرة سنة ۱۹۵۷م بتحقیق(المرحوم)احمد فؤاد عبدالباقی، کما طبع فی الهند سنة /۱۳۱۹هـ

[دنا ۱۲۵۶/۶؛ الاوقاف العامة بغداد ۲۶۷/۱]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۴/۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** یکون الجزع فحذف الالف قبله کما یحذف قبل ...

خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن حسن جباعی، تا: قرن ۹؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن زرد، ۶۳ص (۴۷-۱۰۹)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۴سم [ف: ۵ - ۱۰۷]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۹۷/۲-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۸۱]

● شواهد الحجر / کیمیا / فارسی

šawāhid-ul hajar

رازی، محمد بن زکریا، ۲۵۱ - ۳۱۳ قمری

rāzī, mohammad ebn-e zakarīyā (866 - 926)

در آن از هرمس و ارسطو و ماریه و اسطویس و اسکندر و بطروس و مالیوس و بعنوس و ذی مقراط و اسطالس و سرخس و افلاطون و وزیر خالد و دمیوس و هرقل و جالینوس و مقدیس و بلسوس و وسم و ملاخس و اسطوط و اقراطیس و آندریای حکیم و ابوالوقرو سالم حرانی یاد شد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۷/۱۳

آغاز: بسمله. کتاب شواهد الحجر از مصنفات محمد ابن زکریای رازی فی حجره و تدبیره. حمد. صلوة. اما گفت بعده محمد ابن زکریا: بتحقیق که پیشتر گذشت از برای ما پیش از این کتاب هفت کتاب؛ **انجام:** در او هست کفایت از برای استشهاد بر آن چیزیکه اراده داریم ما پس هر آینه تمام کردیم کتاب خود را که مسمی است بشواهد.

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۸۹ق؛ این هشتمین کتاب است و کتاب‌های دیگر اینها است: اشیا در صناعت الهیه، حجر، تدابیر در حجر، اکسیر، مراتب شرف صنعت، راحت، تدابیری که آزمایشکر بدان نیازمند است (دیباچه)؛ ۱۳گ (۲۶پ–۳۸پ) [ف: ۴ – ۱۰۳۷]

● **شواهد الحق فی القلب** / عرفان و تصوف / عربی

šawāhid-ul ḥaqq-i fī-l qalb

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ – ۶۳۸ قمری

ebn-e ʻarabī, mohammad ebn-e ʻalī (1166 - 1241)

شواهدی که در قلب بندگان نهاده شده و می‌توان با آنها حق را یافت و خدای را شناخت. در این رساله بیست و هفت شاهد از آنها را با عناوین «باب، باب» شمرده شده است.

آغاز: بسمله. قال الشیخ الامام محیی الدین. هذا کتاب یتضمن مایاتی به شواهد الحق فی القلب من العلوم الالهیه ... و هذه هی الشواهد التی یبقی فی قلب العبد بعد الانفصال من مقام المشاهده. باب الاشتراک فی التقدیر قال الشاهد یقع الاشتراک بین الحق و الخلق

انجام: قال لیس العجب منهذا البحر و انما العجب من الریح التی تموجه الاوان الریح انفاسک فکل سفینة لا یکون ریحها منها فهی فقیره فعلیک بوحی السماء فی حق نفسک ... و بوحی العسلفی حق روحک و بوحی اللبن فیحق من تبلغه کلامک و لا یراک فانه ارضی و ارجی و انجی و استوفی الوارد و الحمدلله رب العالمین.

[دنا ۱۲۵۶/۶؛ کشف الظنون: ۱۴۳۱؛ دارالکتب ۳۵۴:۱ برلین ۲۹۳۴ بغداد (اسعد طلس): ۱۳۲۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۵۶/۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حاجی عبدالله بن سید طه عرب، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ (۲۷۰ر–۲۸۱پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۲۲ – ۱۳۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۰/۱۶

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵ص (۷۰۰–۷۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۱۹۶۵]

← شواهد خبیصی > شرح ابیات خبیصی

● **الشواهد الربوبیة فی المناهج السلوکیة** / فلسفه، عرفان و تصوف / عربی

aš-šavāhed-ur rubūbīya fī-l manāhij-is sulūkīya

صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، ۹۷۹ – ۱۰۵۰ قمری

sadr-od-dīn-e šīrāzī, mohammad ebn-e ebrāhīm (1572 - 1641)

ملاصدرا خلاصه‌ای از افکار فلسفی خود را در مسائل اعتقادی و به شیوه فلسفی و آمیخته با عرفان، همراه با شواهد قرآنی و قواعد ربانی و مسائل عرفانی، در این رساله تحریر کرده است. آن‌چنان‌که مؤلف بیان داشته برخی از این مسائل، در دیگر کتب و رسائل ایشان تقریر شده اما بسیاری از آن ـ به جهت قصور طبایع غیر مهذب از درک آن ـ مورد اشاره ایشان قرار نگرفته؛ و در این رساله عده ای از آن مسائل، با براهین روشن بدون اطاله در دفع ایرادات و سوالات، تبیین و مطالب آن در مشاهد مختلف تنظیم شده است. در پنج «مشهد» و هر مشهد دارای چند «شاهد» و «اشراق»: مشهد ۱. الامور العامه؛ ۲. وجوده تعالی؛ ۳. علم المعاد؛ ۴. اثبات حشر جسمانی؛ ۵. نبوت.

آغاز: الحمدلله الذی تجلی لقلوب العارفین باسرار المبدأ و المعاد و جعل نور معرفته نتیجة ایجاد الارواح و الاجساد ... وسمیتها بالشواهد الربوبیة فی المناهج السلوکیة ... الشاهد الاول: فی الوجود و فیه اشراقات. الاشراق الاول فی تحققه: الوجود احق الاشیاء بالتحقق ...

انجام: علم صلاة کل واحد من المخلوقات وتسبیحه، علم ان النبوة ساریة فی کل موجود لکنه لایطلق اسم النبی و الرسول الاعلی واحد منهم و علی الملائکة خاصة ... فانه مشتق من الالوکة و هی الرسالة.

چاپ: همراه با حواشی ملاهادی سبزواری، با تصحیح و تعلیق و مقدمه استاد جلال الدین آشتیانی، توسط دانشگاه مشهد، ۱۳۴۶ش؛ در سال ۱۳۸۲ با تحقیق و تصحیح سید مصطفی محقق داماد، تهران، بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۲ش

[دنا ۱۲۵۶/۶– ۱۲۶۰ (۱۵۵ نسخه)؛ الذریعة ۲۴۳/۱۴ و ۱۴۴/۶ و ۳۳۹/۱۳: شرح؛ کتابشناسی جامع ملاصدرا ص ۳۴۰ و۲۵۷–۲۷۰؛ معجم المطبوعات ۱۱۷/۴؛ مشار عربی ۵۷۶]

شرح و حواشی:
۱- الشواهد الربوبیة (ترجمه)؛ یزدی، ابوالقاسم بن احمد (-۱۳)
۲- الاسرار الالهیة؛ حسینی، قوام الدین بن حیدر (-۱۳)
۳- تقریرات شواهد الربوبیة فی المنهاج السلوکیة = حاشیة شواهد الربوبیة؛ نوری، علی بن جمشید (-۱۲۴۶)
۴- حاشیة الشواهد الربوبیة فی المناهج السلوکیة؛ نوری، علی بن جمشید (-۱۲۴۶)
۵- حاشیة الشواهد الربوبیة؛ سبزواری، هادی بن مهدی (۱۲۱۲-۱۲۸۹)
۶- حاشیة الشواهد الربوبیة؛ زنوزی، علی بن عبدالله (۱۲۳۴-۱۳۰۷)
۷- حاشیة الشواهد الربوبیة
۸- حاشیة شواهد الربوبیة فی المنهاج السلوکیة = تقریرات شواهد الربوبیة فی المنهاج السلوکیة

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۳۶/۱
کا: بابا عبدالکریم، تا: ۱۰۰۳ق [نشریه: ۲ - ۱۲۸]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۸۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۵ق، مقابله شده در ۱۳۰۵؛ محشی؛ ۱۴۴گ، ۲۰ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۵۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۶/۲
خط: تعلیق، کا: کمال بن محمد، تا: ۱۵ رجب ۱۰۳۶ق؛ محشی؛ ۲۸۰گ، ۱۹سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۲۹۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۴۹
خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بن عبدالله غیرت شیرازی، تا: ۱۰۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۳گ، ۱۹ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۳ - ۳۴۹۲]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۰۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، کا: محمد امین لاری، تا: ۱۰۶۷ق، جا: فارس؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۹گ، ۲۱ سطر (۹/۵× ۱۴)، اندازه: ۱۴/۵× ۱۹سم [ف: ۱ - ۱۶۰]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۰۳
خط: نسخ، کا: علاء بن محمد شریف کاشانی، تا: رمضان ۱۰۶۸ق، جا: قمصر کاشان؛ مقابله شده با نسخه خوانده شده نزد مصنف؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۵۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۳/۹سم [ف: ۱ - ۲۴۲]

۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۰۲
آغاز: ... شروق نور، و اذ قد استتار بیت قبلک بشروق نور العرفان من افق البرهان؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۷۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲ - ۲۰۳]

۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۴۸
خط: نسخ، کا: معین الدین بن نعیم الدین، تا: ۱۰۷۵ق؛ ۲۲۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۷۳]

۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۰۷۵ق؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده اسماعیل ۱۲۱۶»؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج آلبالویی، ۱۱۱گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۷۹۳]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۹۶
همان نسخه بالا [نشریه: ۴ - ۳۸۷]

۱۰. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۷۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوب، کا: عنایت الله حسینی تبریزی، تا: ۱ جمادی الثانی ۱۰۷۶ق، جا: مشهد رضوی؛ صورت وقف اولاد عبدالاحد بن عبدالجلیل کرمانشاهی، در ۱۲۴۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۱۳۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶/۵سم [ف: - ۱۸۱]

۱۱. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۴۳
آغاز: الشهیر بصدرالدین الشیرازی نورالله بصیرته فی معرفة الدین و شرح صدره بنور الیقین
خط: نستعلیق خوش، کا: محمد مهدی بن محمد قاسم البوه رودی، تا:۱۵ ربیع الاول ۱۰۷۷ق، جا: اصفهان، هنگام تحصیل کاتب؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: - ۴۰]

۱۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۱۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «لمحرره، س ح ن»؛ تملک: ابوطالب بن عبدالکریم، محمد حسین بن ابوالقاسم؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۷۴گ، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: - ۶۰۱]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن ملا صفی قلی، تا: ۱۰۸۰ق، جا: اصفهان، مدرسه جده؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۲۲ص (۱-۱۲۲)، ۲۰ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۷ - ۱۳۶]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۶۶ و ۱۶۱۸ عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۳ - ۲۱۸] و [عکسی ف: ۵ - ۲۶]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۴۱
خط: نستعلیق، کا: محمد بن سکری قمی، تا: سه‌شنبه ۲۶ ربیع الثانی ۱۰۹۳ق، جا: ایروان؛ کاغذ: سپاهانی، ۹۲گ، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۸ - ۱۶۶]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۱۶/۲
آغاز: ... علی ان مفهومیهما من جنس المضاف ... الاشراق العاشر فی دفع الاشکال اللازم؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: فضل الله بن محمد شریف بن فضل الله کاشانی، تا:

نیمه دوم قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «۵»، مقابله شده با نشان «بلغ»؛ کاغذ: فرنگی، ۸۵گ (۱۲-۹۶)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳۴ - ۴۸۹]

۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی قهوه‌ای، جلد: تیماج سرخ، ۱۸ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۵۰]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۴۶/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، اندازه: ۱۲/۹×۱۸/۷سم [ف: ۷ - ۴۴۸]

۱۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۸۳/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** وهی لم یکن بعد و هذا مح و نقول انه هو الروية و الروية لايروى ايضاً و الايجب ان يكون تلك الروية يروى و هذا الى غير النهاية

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۴گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۷]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲۴/۲۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جا: اصفهان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۲ص (۱۷۴-۱۷۵)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۹ - ۳۳۲]

۲۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۶۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با رمز «منه دام ظله و منه ره»؛ کاغذ اصفهانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۵گ، ۲۱-۲۴ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۳ - ۸۱۹]

۲۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۱۹۲گ، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۸۷]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۷۵/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۰ سطر (۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف:۱۶-۵۰۳]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۱۸

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن حاجی ملک حاجی مرتضی علایی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۱۹گ، ۱۸ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۲۲۷]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۰۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح از روی نسخه اصل، محشی؛ ۱۵۸گ، ۱۷ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۳×۱۴سم [ف:۹-۸۸۳]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۶۴

آغاز: ... الاعتبارات، الاشراق الرابع فی العلة و المع، الوجود ينقسم الى علة و مع، فالعلة عی الموجود الذی يحصل من وجوده وجود شیء آخر؛ **انجام:** و قال فی بعض کتبه ان علة هبوط النفس الی هذا العالم امور شتی و ذلك ان منها ما يهبط لخطيئة اخطاها و منها ...

از اشراق چهارم (علت و معلول) از شاهد چهارم از مشهد اول آغاز شده و تا بخشی از اشراق پنجم (شواهد سمعیه) از شاهد دوم از مشهد سوم به فرجام رسیده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «۳۵۱» و جز آن، مجدول مذهب؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع قهوه‌ای، ۶۴گ، ۱۹ سطر (۵/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۰ - ۶۴۲]

۲۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۷۷

با حواشی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۳ - ۹۶]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن عبدالهادی، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۹۴گ، ۲۳ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۹ - ۴۸۲]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱۷/۱

آغاز: و ما احسن ما قيل فی التمثيل العقل الفعال كالشمس

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (از آغاز تا قسمتی از اشراق ۸ از شاهد ۲ از مشهد سوم را ندارد)؛ کاغذ: زرد، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۸ص (۱-۱۰۸)، ۱۶- ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵× ۱۹سم [ف: ۵ - ۴۰۹]

۳۰. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۳۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: عبد الحسین بن محمد علی بزاز؛ ۲۱۵گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۶۴]

۳۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۹

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ ۲۱۸گ، ۹ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۱۵۰]

۳۲. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن محمد اسماعیل طبسی شریف، تا: ۹ جمادی الاول ۱۱۰۹ق، جا: شیراز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۱۶]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۱۰

انجام: فانه مشتق من الالوكة و هی لارسالة، الاشراق العاشر فی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۲۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با بلاغی که محمد هادی مدرس شریف اصفهانی به تاریخ شب پنج‌شنبه ۲۶ محرم ۱۱۲۵ نوشته؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۴ - ۱۰۵]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۸/۱

آغاز: الحمدلله الذی جعل نور معرفته نتيجة ايجاد الارواح و الاجساد و تجلی بقدسه لقلوب العارفين لاسرار المبداء و المعاد؛ **انجام:** تميد باهلها ميدان السفينة تصفقها العواصف فی لجج البحار.

خط: نسخ بی نقطه، کا: محمد باقربن میر حیدر علی حسینی، تا: ۱۱۳۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ در ادامه رساله فایده‌ای یک صفحه‌ای از

معصوم حسین تبریزی درباره وحدت وجود به خط عبدالغفار طهرانی در تاریخ ۱۱۳۴ق در قزوین؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۳ص (۱-۳۰۳)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۳۳/۱ - ۸۶]

۳۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۵۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۵ صفر ۱۱۳۷ق؛ محشی با نشان «منه رحمه الله، شرح تجرید»؛ تملک: محمد رضی بن محمد حسین طباطبائی با تاریخ ۱۲۷۹، فاضل تونی؛ جلد: روغنی، ۱۱۰گ، ۲۱ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۶۰۲]

۳۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۲۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره محرم ۱۱۴۱ق؛ اولش «استکتبت لنفسی ابن سید محمد» با مهر «افوض امری الی الله عبده سید مرتضی موسوی» (مربع)؛ واقف: شهید؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳× ۱۸سم [ف: - ۳۳۴]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۶۰ق؛ ۲۰۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲ - ۴۸]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ کاتب، بعد از اتمام کتاب، مطالبی دیگر و منتخباتی از اسفار اربعه وی در ۱۱ برگ افزوده آغاز: «بسمله. سالت یا اخی ایدك الله بروح منه»، انجام: «و الاحتیاج فی الوجود ینافی کون الشئ واجباً بالذات»؛ واقف: آقا زین العابدین، ۱۱۶۶؛ کاغذ: حنائی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۷گ، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۹]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتبه العبد الاثم کربلائی هاشم فی ۱۱۷۶ من الهجره النبویه.

خط: نستعلیق شکسته، کا: هاشم، تا: ۱۱۷۶ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: هزار جریبی، تا: ۱۱۸۴ق [رایانه]

۴۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۸۲/۱

آغاز: و بعد فاقول و انا الفقیر الحقیر محمد الشهیر بصدرالدین الشیرازی؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق مختلف، بی‌کا، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۱۱۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، چنین می‌نماید که نزد استادی خوانده شده با اصلاحات و توضیحاتی درباره متن که برخی از آنها به فارسی آمده؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: - ۳۹۶]

۴۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۴/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۲۹]

۴۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۵۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵۵گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۶۳۸]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۵۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج سبز، ۸۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۴ - ۳۰۰]

۴۵. جهرم؛ کریم اشراق؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۰]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱۵/۳

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: زین العابدین تاکری نوری، تا: قرن ۱۳؛ مهر: آقا علی مدرس؛ کاغذ: فرنگی متوسط، جلد: تیماج قرمز، ۲۰۵ص (۲۵۴-۴۵۸)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۴۰۶]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مصحح؛ انتقالی از مدرسه آیت الله بروجردی شهر ری در اردیبهشت ۱۳۷۰؛ ۱۷۵گ، ۱۳-۱۶ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۶×۱۹/۵سم [ف: ۲۰ - ۶۶]

۴۸. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [صد و شصت نسخه: - ۲۶]

۴۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۱۸/۳

از مشهد ثالث تا اواسط اشراق خامس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ (۳۱۷پ-۳۳۰پ)، ۱۷ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۳۴۲]

۵۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۵۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ مهر: «الواثق بالله الصمد علی محمد» (بیضی)؛ ۱۰۸گ (۱پ-۱۰۸)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۸]

۵۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۹۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۱گ (۶پ-۱۸۶)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۸]

۵۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۶۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی الاشاره الی عذاب القبر ذکره بعض الاعلام،کل من شاهد بنور البصیرة

از ابتدا تا الاشراق الرابع من الشاهد الثانی من الاشراق التاسع من المشهد الرابع؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۲۱ص (۲-۱۲۲)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۴۰۵]

۵۳. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۹۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با رمز «محمد حسن» و «استادنا النوری دام ظله»؛ ۱۲۵گ، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۴/۵)،

اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۶۴]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۰/۷-طباطبائی

آغاز: بسمله المشهد الاول فیما یفتقر الیه فی جمیع العلوم من المعانی العامه؛ **انجام:** فانه مشتق من الالو که و هی الرساله.

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد رحیم بن محمد بن محمد علی طالقانی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی از مؤلف با نشان «منه» و نیز حاشیه‌هایی بسیار از نوری با نشان «لاستادی النوری دام ظله» یا «من اوستادی المحقق النوری» شیخ حسین (تنکابنی)، آقا حسین و نیز منقولاتی از اشعار، صافی، مبدأ و معاد، تفاسیر ملاصدرا و از کاتب فاضل نسخه با نشان «لمحرره»، در کنار آخرین صفحه نسخه حاشیه مفصلی است که کاتب در پایان آن نوشته: «من افادات مولانا صدرالدین شیرازی» و نمیگوید از کدام مأخذ؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۱۹ص (۳۶-۱۵۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۳ - ۳۰۳]

۵۵. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۳۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: ساغری مشکی، ۱۲۸گ (۱-۱۲۸)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۳۳]

۵۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۴۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: قورخانه‌ای، جلد: میشن تریاکی، ۱۹۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۳سم [ف: ۱ - ۳۴۲]

۵۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۶۷

آغاز: ... و قلدوه خلفاً من سلف اعتماداً علی مشافهة الحس للمحسوس و اغماضاً عن مشاهدة الواردات علی القلوب و النفوس قد اطلعت علی مشاهد شریفه الهیة و شواهد لطیفة قرآنیة و قواعد محکمة؛ **انجام:**.برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۷۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۶]

۵۸. قم؛ علامة طباطبائی قم (مکتبه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [تراثنا: س۲ش۳ - ۱۵۵]

۵۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم ان المتعلق من امور الدنیا بتحصیل زاد الآخرة شیئان.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۶گ، ۱۷ سطر، اندازه:۱۳/۵ × ۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۶۱۸]

۶۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۳۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «نوری، محرره»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۰گ، ۲۰ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۵۱]

۶۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۸/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد محسن پسر عبدالعزیز هزار جریبی، تا: ربیع الاول ۱۲۰۲ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۳۰]

۶۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۵۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ جمادی الاول ۱۲۰۵ق؛ جلد: تیماج سبز، ۱۴۲گ (۳پ-۱۴۵ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۹]

۶۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۸۳

آغاز: و ان کانوا من المقنطین

خط: نسخ، کا: غیاث الدین محمد طباطبائی، تا: پنج‌شنبه ۲۷ شوال ۱۲۰۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: محمد رضا؛ اهدایی: وزیری؛ ۱۰۳گ، ۲۳ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۰۲۰]

۶۴. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۸۹

خط: نسخ، کا: میراسماعیل بن میر ابوالهادی بیرجندی قائنی، تا: ۱۲۰۶ق؛ ۸۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۲۷]

۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۰۹-۳۱/۸۹

آغاز: الضلال و الاضلال ثم لما ورد امر آمر قلبی ... و سمیتها بالشواهد الربوبیة فی المناهج السلوکیة ... المشهد الاول فیما یفتقر الیه فی جمیع العلوم من المعانی العامة وفیه شواهد الاول فی الوجود؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم بن محمد تنکابنی، تا: چهارشنبه ۱۳ رمضان ۱۲۰۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «لراقمه» و «له»؛ ۹۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۳۴]

۶۶. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۲۴۵

خط: نستعلیق شکسته، کا: محب علی مبارکه ابن روح الامین، تا: ۱۴ شعبان ۱۲۰۸ق؛ ۶۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: - ۱۴۸]

۶۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۸۱

با حواشی حاج ملا هادی سبزواری؛ خط: نسخ، کا: ابوتراب محلاتی، تا: ۱۲۰۸ق [نشریه: ۲ - ۱۶۰]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۰۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کل لا یعطی رسالة ... فی سنه ۱۲۰۸.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۸ق [رایانه]

۶۹. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۱۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الرسالة بعون الملک الوهاب فی یوم الاثنین ... اللهم کما وفقنی لکتابته وفقنی و جمیع المومنین لفهم معانیه بحق الحق و النبی المطلق

خط: نسخ، کا: ابن مرحوم ملاحیدر علی ابن ملامحمد یوسف العارف علی محمد (پاک کرده‌اند)، تا: جمادی الثانی ۱۲۰۹ق؛ ۱۲۴گ، ۲۲ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه:۱۳/۵×۲۰سم [ف: - ۱۰۶]

۷۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۵۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره محرم ۱۲۱۰ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۲۸گ، ۱۹ سطر، اندازه:۱۳× ۲۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۱۶]

۷۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۹۸

خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا: محمد حسین بن محمد کاظم، تا: شنبه ۱۰ شوال ۱۲۱۱ق [نشریه: ۲ - ۱۶۰]

۷۲. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۲۹

خط: نسخ، کا: حسین بن حاج قاسم شهیر به روضه خوان، تا:

۱۲۱۳ق،برای محمداسترآبادی،افتادگی:انجام[چندنسخه-ف:-۳۲۹]
۷۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۹۸
انجام: تم بحمدالله تعالی علی ید احوج خلق الله الی هدایته علی بن الحسین البروجردی - اللهم ابعده من دون الطبیعة الی جوارک علیخطمستقیم فان المعوج لانهایة له - فی سنه ۱۲۱۵.
خط: شکسته نستعلیق، کا: علی بن حسین بروجردی، تا: ۱۲۱۵ق؛ محشی؛کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج حنایی، ۱۲۸ص، ۲۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۹۳]
۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: اشرفی مازندرانی، یوسف بن احمد، تا: ۱۲۱۶ق؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: تیماج [رایانه]
۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: علی اصغر ملا خلیل اردبیلی، تا: سلخ رمضان ۱۲۱۸ق، جا: اصفهان؛ محشی با نشانه‌های میرزا باقر نوری، نوری، اسفار ش، ح، ق ملا احمد؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد جعفر» (چهارگوش)، «الواثق بالله عبده علی اصغر» (بیضی)، «محمد» (چهارگوش)، صیغه وقف بر اولاد ذکور ملا محمد جعفر طهرانی (چهارگوش)؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۷گ (۱ر-۹۷پ)، ۲۰ سطر (۸×۱۵) ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۱۲۳]
۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱۶/۷
خط: نستعلیق شکسته زیبا، کا: احمد بن علی محمد رشتی، تا: ۵ جمادی الاول ۱۲۲۰ق، جا: نیم آورد اصفهان؛ محشی به نقل از اسفار، مبدء و معاد، اسرار الآیات، شرح هدایه و دیگر مؤلفات مؤلف و نیز از ملا علی نوری «با نشان نوری مد ظله العالی» و از مؤلف «با نشان منه رحمه الله تعالی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: پارچه‌ای، ۲۲۵ص (۱۷-۲۴۱)، اندازه: ۱۵/۵× ۲۲سم [ف: ۵ - ۴۰۷]
۷۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۴۹/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق؛ محشی؛ معلق به حواشی به خط نوری؛ مهر: حاج سید سعید، مهر: «الراجی محمد بن صادق الحسینی» (بیضی) با تاریخ ۱۳۱۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۰گ (۱-۱۶۰)، ۲۰ سطر (۶×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۷۵۹]
۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۳۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** محمدا المعروف بصدر بن ابراهیم ... علی هاجرها التحیه و التعظیم و علی اله الهداه من التاسیم.
خط: نستعلیق تحریری، کا: عبدالکریم، تا: ۱۲۲۴ق، جا: قم؛ کاغذ: کشمیر، جلد: گالینگور [الفبائی - ۶۵۴]
۷۹. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۳۱/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** تمید بأهلها میدان السفینة تصفقها العواصف فی لجج البحار.
از اول تا آخر اشراق عاشر؛ خط: نستعلیق، کا: کرمعلی بن فتح علی خراسانی، تا: ۱۲۲۵ق؛ محشی از ملاعلی نوری؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: - ۹۱]
۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۵۷/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** عقلا صرفا فی قوله تالی و ینقلب الی اهله مسرورا فکل تعطل وقوف ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۲۶ق؛ افتادگی: انجام؛ ۳۱ص (۹۶-۱۲۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۲سم [ف: ۴۳ - ۲۲۱]
۸۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۱۵/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد یوسف جیلانی، تا: ۱۲۲۶-۱۲۲۷ق؛ ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۵۷]
۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبد علی خراسانی قاینی سربیشگی، تا: ۱۲۲۷ق؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ ۱۱۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۴ - ۲۰۲]
۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۲۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** لله الحمد و الاخرة و الاولی ... تمت هذه الرسالة سنه ۱۲۲۷.
خط: نستعلیق، کا: بواناتی، عبدالملک بن محمد ابراهیم، تا: ۱۲۲۷ق؛ کاغذ: نباتی فرنگی، جلد: تیماج [رایانه]
۸۴. شیراز؛ مدرسه حکیم؛ شماره نسخه:بدون شماره
خط: نسخ، کا: حسن بن درویش بن علی مشهور به جویمی، تا: جمادی الاول ۱۲۲۷ق، برای محمد حسین بن علیمراد؛ محشی با نشان «استاد محمد حسن دام ظله» و «استاد نوری دام ظله»؛ اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۴۶]
۸۵. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۸۹/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۶ صفر ۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۱۸]
۸۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۵۹/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۳۲ق؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۰گ (۲پ-۱۶۱ر)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۴/۵) ، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: - ۳۵۱]
۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۷۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی یزدی، تا: محرم ۱۲۳۲ق [رایانه]
۸۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۲۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،کا:نور محمد بن عبدالمحمد نوری، تا: پنج‌شنبه سلخ رجب ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۵۶گ (۱۶پ-۱۷۱پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۸]
۸۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۹۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۴ رمضان ۱۲۳۴ق؛ ۱۱۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۷۳]

۹۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۴۰
آغاز: و لاتجعلها فی حفرة من حفر النیران. و بعد فاقول و انا الفقیر الحقیر محمد الشهیر بصدر الدین الشیرازی؛ **انجام:** تمت هذه الرسالة الموسومة بشواهد الربوبیه فی یوم چهارشنبه فی التاریخ چهارم رمضان المبارک سنه ۱۲۳۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۴ رمضان ۱۲۳۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سفید، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۲۶ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۱۴/۵سم [فهرست عراقی: ۱ - ۳۷۴]

۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱۴
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ در پایان نسخه آمده: «تمت الکتاب الشواهد الربوبیة الملک الواحد بید سید الزاهد الاستاد الاعز الماجد اعنی عالیجناب فضیلت مآب علامی فهامی جالینوس الزمان جامع المعقول و المنقول ... میرزا محمد حسین طهرانی ... فی سنة ستة و ثلاثون و ما تان بعد الالف»؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴-۱۶ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۱۴سم [ف: ۵ - ۴۰۶]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن زلفعلی، تا: ۱۲۳۷ق؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: تیماج[رایانه]

۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ ؛ ۳۳گ، ۴۲ سطر، کاغذ: نخودی [رایانه]

۹۴. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۷۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن قربان علی موسوی، تا: دوشنبه ۱۳ صفر ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۵ص، ۲۱ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۱۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۵۷]

۹۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۹۸
خط: نسخ، کا: غلامعلی بن کربلائی باقر رازی، تا: ۱۲۴۰ق؛ ۱۳۹گ، ۱۸ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۱۵سم [ف: ۱ - ۱۸۸]

۹۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۱۰/۱
خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن محمد قاسم حقوری لنگر کنانی طالش، تا: ۱۲ شوال ۱۲۴۰ق، جا: اصفهان؛ از روی نسخه اصل [نشریه: ۲ - ۱۱۷]

۹۷. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:ب-۲۳
آغاز: بسمله، الهم وفقنی الاتمام بحق خیر الانام و آله علیه و علیهم السلام. الحمد الله الذی.؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۴۲ق؛ محشی؛ ضمیمه این نسخه المشاعر ملا صدرا بخط کاتب در همان تاریخ، آغاز آن: «بسمله و به ثقتی، نحمد الله و نستعین بقوته التی اقام بها ملکوت الارض و السماء ...» و انجام آن: «الی درجه العقل الفعال فیه وقف ترتیب الخیر الجواد.»؛ اهدایی: محمد و حسینعلی الهی؛ کاغذ: کاهی، جلد: مقوای مشکی، ۲۰۲ص، ۱۸- ۲۴ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۲۹]

۹۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۲۷/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** لکنه لا یطلق اسم الله و الرسول الا علی واحد منهم و علی الملائکة خاصة
خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، کا: حسین علی فرزند محمد علی، نهاوندی، تا: ۲۴ ذیقعده ۱۲۴۲ق؛ محشی، در انجام نسخه یک برگ و نیم در موضوع «توکل» آمده؛ ۶۸گ (۶۸-۱۳۵)، ۲۲ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۲۸ - ۵۳]

۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ جلد: روغنی مشکی مذهب، ۲۵۴ص (۲۰۷-۴۶۰)، ۱۸ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۷ - ۲۰۷]

۱۰۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۸۷
خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن عبدالجبار، تا: جمعه ۲۲ شعبان ۱۲۴۴ق [ف: ۳ - ۹۶]

۱۰۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۲۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی اصغر بن سید علی قهی قهپایه، تا: پنج‌شنبه ۲ صفر ۱۲۴۴ق؛ مصحح، محشی به امضای «منه» و «نوری دام ظله»، در آخر نسخه فوایدی به نقل از شرح کافی ملا صدرا؛ در اول نسخه وقف نامه این نسخه به ضمیمه ۷۳ کتاب دیگر بر کافه طلاب شیعه در ۱۲۸۹ ق از امام قلی مازندرانی شهیر به ملا امام گرائیلی که تولیت آن را به حاجی فراش باشی و حاجی میر عبدالکریم قاری از خدام آستانه حضرت عبدالعظیم سپرده و نظارت را به عهده آخوند ملا علی نوری و ملا نصر الله هزار جریبی گذاشته؛ واقف: موسوی، ۱۳۳۹/۷/۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۰]

۱۰۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۸۲/۲
خط: نستعلیق تحریری، کا: یوسف بن محمد استرآبادی سجزی، تا: ۱۲۴۵ق، جا: اصفهان؛ ۷۱گ (۱۶پ-۸۶ر) [ف: ۳ - ۲۰۹]

۱۰۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۹۹/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الشواهد الربوبیه فی ید ... صادق الموسوی المازندرانی فی بلدة اصفهان فی شهر رمضان اللهم اغفر ... سنه ۱۲۴۵
خط: نستعلیق، کا: صادق موسوی مازندرانی، تا: رمضان ۱۲۴۵ق؛ ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [فهرست عراقی: ۱ - ۴۲۶]

۱۰۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۷۰/۳
خط: نستعلیق، کا: صادق موسوی مازندرانی، تا: ۱۲۴۵ق، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۳ - ۸۶]

۱۰۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۲۱
خط: نستعلیق زیبا، کا: علی محمد لواسانی، تا: ۱۲۴۵ق؛ مجدول،

با یک سرلوح زرین؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: ساغری مشکی، ۱۴ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۵۰]

۱۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ جلد: شومیز [رایانه]

۱۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ واقف: نائینی؛ ۱۴۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۰۳]

۱۰۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۳۹/۵

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام این نسخه در فهرست المبدأ والمعاد آمده است که با توجه به آغاز و انجام و بر اساس «کتاب‌شناسی ملاصدرا» به نام فوق تغییر یافت؛ خط: نسخ، کا: محمد رحیم بن محمد خلیل بن محمد جعفر بن محمد خلیل هرنجی، تا: ۱۲۵۰ق؛ ۳۶۵ص (۲۳۹-۶۰۳)، ۱۷ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۲۱۷]

۱۰۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۸۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن مؤمن، تا: ۱۲۵۱ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۳۷۰ص (۱-۳۷۰)، ۱۵ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۸ - ۳۹۰]

۱۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۷/۱

خط: نستعلیق، کا: اسمعیل بن عبدالله مازندرانی، تا: ۱۹ شعبان ۱۲۵۲ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۴ص (۱-۳۵۴)، ۱۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۴۹]

۱۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و البنیة المحسوسة ای التی من شأنها ان یحس بها و جمهورهم علی انها جسم مخالف ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ شعبان ۱۲۵۴ق؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۵ - ۱۲۰]

۱۱۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳۷

خط: نستعلیق، کا: میر اسماعیل بن حاجی میر ابوالهادی، تا: ۱۲۵۴ق [ف: ۳ - ۹۶]

۱۱۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۳مجموعه بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۵۱]

۱۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط:شکسته،نستعلیق،کا:محمد جعفر،تا:۱۲۵۵ق؛ مجدول مذهب؛ واقف: نائینی؛ ۱۹۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۴ - ۲۰۳]

۱۱۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالحی بن عبدالحسین برزکی، تا: دوشنبه ۲۸ شعبان ۱۲۵۶ق؛ تاریخ وقف: ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵ - ۳۴۰]

۱۱۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷

خط: نسخ، کا: ملاشیخعلی، تا: ۲۸ شعبان ۱۲۵۷ق؛ محشی با رمز «نوری»؛ ۱۸۰گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۰]

۱۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱۳

خط: نستعلیق، کا: هدایة الله کردستانی سنندجی، تا: ۱۲۶۱ق؛ محشی از عبدالعلی میرزا، و «نظر علی» و نیز از مؤلف با نشان «منه فی رساله»؛ تملک: عبدالعلی میرزا احتشام الدوله متخلص به عبدی با تاریخ ۱۲۹۷ق؛ نوشته‌ای از «لطف الله» که این نسخه را از کاتب نسخه «هدایة الله» در عوض یک نسخه تاریخ ابن خلکان گرفته؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۹ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۲۳سم [ف: ۵ - ۴۰۵]

۱۱۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۲۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ رجب ۱۲۶۵ق؛ محشی با نشان «منه ره نوری ره، س ه ی»؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۴گ، ۱۹ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۵۰]

۱۱۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۲۶۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعلاها لانبیاء و الاولیاء علی تفاوتهم فی الدرجات الی خاتم الانبیاء علیهم السالم ثم الامثال و السلام علی من اتبع الهدی

خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا عباس شریف دارابی فرزند حاج محمد تقی مشهور به میرزا بابا، تا: ۱۲۶۷ق، جا: شیراز مدرسه خان؛ محشی؛ ۱۳۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵/۵سم [ف:۱-۲۴۱]

۱۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۷۴/۲

خط: نستعلیق، کا: فتح الله طبیب پسر حاجی میرزا عبدالوهاب طبیب، تا: ۱۲۶۸ق، جا: شیراز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۲۷۳]

۱۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۳۷/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ مصحح، محشی با نشان «خلیل حسینی دام ظله»، «شیخ احسائی ره» و حاشیه‌هایی دیگر به سال‌های ۱۲۶۸ و ۱۲۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۲۱گ (۶۸-۱۸۸)، ۱۹-۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۲ - ۳۷۷]

۱۲۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۰۴

آغاز و انجام: برابر

کا: محمدصادق بن علی محمد، تا: ۱۷ شوال ۱۲۷۰ق؛ مصحح، محشی با امضای «استاده الهادی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف مخ]

۱۲۳. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد [اسماعیل] سبزواری، تا: ۱۲۷۱ق؛ مصحح، محشی با عناوین «قال، اقول» به خط حاج ملا هادی سبزواری؛ یادداشت رسید عایدات کربلائی محمد حسین در ربیع

الثانی ۱۲۷۶ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۱۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اوراق عتیق: ۲ – ۳۷۳]

۱۲۴. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۷۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق [نشریه: ۷ – ۶۹۸]

۱۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ مصحح؛ ۱۲۶گ، ۱۷ و ۱۸ سطر (۸ ×۱۴/۵–۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹ – ۱۱۶]

۱۲۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: غره ذیحجه ۱۲۷۴ق؛ محشی با امضای ملا علی نوری، شیخ حسین، منه (مؤلف) و علی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۲گ، ۱۷ سطر [ف: ۱ – ۱۷۱]

۱۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ مصحح، با اشعاری از غزل «ساقیا بده جامی» شیخ بهایی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۸گ، ۱۷ سطر (۶/۵ ×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۱۳ – ۳۸۷]

۱۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۸۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** جایز التخلف متطر قافیه متطر قافیه الطاعة والعصیان فمنهم من اطاع و منهم من عصی.

خط: نستعلیق، کا: محمد زنجانی، تا: ۱۲۷۶ق، جا: قزوین؛ ۳۰ص (۱۲–۴۱)،۱۳سطر(۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۰–۵۲۱]

۱۲۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۱۱/۱

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد باقر آرانی کاشانی، تا: شنبه ۲۶ جمادی الاول ۱۲۷۹ق؛ مصحح، محشی بعضاً با عناوین «لمحرره محمد حسین»؛ ۱۵۵گ (۱پ–۱۵۵ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۴۹]

۱۳۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۹۷

آغاز: از المشهد الخامس فی النبوات رو الولایات و فیه شواهد؛ **انجام:** برابر

از المشهد الخامس فی النبوات تا انتهای کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۸۰ق؛ محشی؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۷گ، ۱۴ و ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ – ۲۰۳]

۱۳۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ رجب ۱۲۸۱ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۹۸گ، ۲۱ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: – ۶۰۱]

۱۳۲. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۲۴

خط: نستعلیق، کا: محمد بن عبدالله، تا: رجب۱۲۸۳ق، جا: تهران؛ ۹۵گ،۱۶سطر،اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [مدرسه جعفریه زهان: ف: ۱۳۵]

۱۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۳۱/۱

تذکر: شماره مجموعه در فهرست ۱۸۲۰ است که با توجه به غلط‌نامه آن در جلد ۱۰ تصحیح شد؛ کا: علی اکبر سمنانی، تا: ۲۶ شعبان ۱۲۸۳ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۲ سطر [ف: ۵ – ۳۷۵]

۱۳۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۸۷

خط: نستعلیق، کا: محمد نبی ابن علی محمد، تا: ۱۸ رمضان ۱۲۸۵ق؛ ۲۰۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۲۱×۲۳سم [ف: ۱ – ۲۴۸]

۱۳۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: صالح بن محمد تقی تنکابنی، تا: ۱۲۸۸ق؛ واقف: غیاثی، بهمن ۱۳۳۷؛ کاغذ: شکری، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۹۸گ، ۱۴ – ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۵ – ۴۴۶]

۱۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۶۲/۲-۱۳/۴۲

آغاز: ان تعرف الامور العامة بانها صفات للموجود بما هو موجود من غیران یحتاج الموجود فی عروضها الی ان یصیر ریاضیا او طبیعیا؛ **انجام:** برابر

کا: محمد ناجی بن قاضی احمد، تا: جمادی الثانی ۱۲۹۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۲۷۳۴]

۱۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** مادام رشحات الوجوده فی الماهیات ساری.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [الفبائی – ۶۵۴]

۱۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۳۳ق؛ مصحح، محشی به امضای «منه»، «نوری» و غیره؛ یادداشت‌های پراکنده از جمله این عبارت: «شرعت فی قرائة الکتاب المستطاب و تعلمه من جناب الاستاد محمدرضا التبریزی سلمه الله یوم السبت رابع شهر رجب ... ۱۲۴۴»، گفتاری درباره مشتق و برهان التوحید؛ جلد: تیماج یشمی، ۹۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۲ – ۳۴۹]

۱۳۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الرسالة و استنسخت الاوراق الساقطه ...

کا: محمد حسن طباطبائی بروجردی، تا: ۱۳۴۲ق؛ ۳۰۲ص، ۱۹– ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [فهرست عراقی: ۱ – ۳۷۴]

۱۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۶۲

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۱۰۸گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۶سم [رایانه]

۱۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۹۷۷

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۱۰۴برگ، اندازه:۱۵/۷×۲۱/۳سم [رایانه]

۱۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۳۷

بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: دکتر سید منوچهر طباطبایی، ۸۶/۸/۲۸ [رایانه]

۱۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۰۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** انها اذا وجدت فی الخارج کانت لافی موضع کیف و هذا الوجود الذی لها فی النفس هو ایضاً وجود خارجی اذا اعتبر فی ذاته.

از ابتدا تا اواخر مشهد اول؛ خط: نستعلیق ریز متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرشکی مذهب، ۸گ (۱۹۲-۱۹۹پ)، اندازه: ۱۵×۲۸/۵سم [ف: ۱۴ - ۲۲۶]

۱۴۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۲۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۸گ، ۱۹ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۸۸]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۳۲۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۴۲]

۱۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۹۰

نسخه در نیمه «الاشراق الثانی فی مهیة القبر و عذابه و ثوابه» به انجام می‌رسد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشانه‌های «ی» گویا از سبزواری و «اسفار» و «س»؛ تملک: مهدی بن حاجی محمد صادق ایاغچی سر کار فیض آثار در ۱۲۲۹؛ واقف: سید محمد طباطبائی، ۱۲۲۵؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۲گ، ۲۱ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۷ - ۲۷۵۳]

۱۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۴

بی‌کا، بی‌تا؛ چاپ سنگی سال ۱۲۸۶ در ۲۶۴ صفحه، محشی از فیلسوف سبزوار، چهار بار جناب آقای مشکوة با نسخه اصل فیلسوف شیرازی برابر نموده و اختلاف‌ها و غلط‌های چاپی را در میان سطرها و کنار صفحه‌ها یادداشت کرد و عکس و فیلم صفحه یکم و صفحه پایان اصل همراه همین نسخه هست و چهار صفحه به‌خط جناب آقای مشکوة درباره اختلاف دو نسخه در آغاز کتاب دیده می‌شود. از عکس برگ پایان کتاب در نسخه اصل پیداست که نسخه چاپی کامل نیست و نسخه اصل با عبارت «الاشراق العاشر فی» پایان می‌یابد، پس فیلسوف شیرازی اشراق ۱۰ شاهد ۲ مشهد ۵ را ننوشته و شاید اشراق‌ها یا شاهدها یا مشهدهای دیگری هم می‌خواسته بنویسد و ننوشته است. عبارت «الاشراق العاشر» در پایان نسخه شماره ۴۰۶ این کتابخانه نیز دیده می‌شود؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۶۴ص، ۱۹ سطر(۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳ - ۲۹۲]

۱۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۵۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعلاها للانبیاء و الاولیاء علی تفاوتهم فی الدرجات الی خاتم الانبیاء علیه و علیهم السلام ثم الامثل فالامثل الحمدلله اولا و اخرا و ظاهرا و باطنا.

خط: نسخ، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۷گ (۱۵۳پ-۲۹۹پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۸ - ۶۰۱]

۱۴۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الکتاب المحتوی باسرار الالهی ... المسمی بشواهد الربوبیة للحبر الکامل استاد البشر المؤید من عندالله صدرالدین محمد الشیرازی قدس الله روحه

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شکری، جلد: میشن سرخ، ۳۴۰ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵× ۲۳سم [فهرست عراقی: ۱ - ۳۷۳]

۱۴۹. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۸۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۶گ (۱-۱۳۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۸۹]

۱۵۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۱۳/۱

آغاز: الاشراق الثالث فی الاشاره الی اصل یرتفع به کثیر من الشبه الوارده علی وجود الذهنی؛ **انجام:** برابر

از اشراق ثانی از شاهد دوم از مشهد دوم از مشهد اول تا اخر کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: عبد الملک بن محمد ابراهیم البواناتی، بی‌تا، جا: شیراز مدرسه رفیعه امامیه؛ از روی نسخه اصل مؤلف استنساخ شده و با آن مقابله گردیده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۴گ (۱ر-۱۰۴ر)، ۲۳ سطر (۸× ۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۲۰]

۱۵۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۴۲

بی‌کا، بی‌تا؛ چند برگ پایان به خط محمد حسن بن عبدالرحمن طباطبائی بروجردی طهرانی (نگارنده «الحجة البالغة») مورخ سال ۱۳۴۲؛ ۱۵۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۷۳]

۱۵۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۷۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱ - ۱۷۳]

۱۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ ۱۷۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۴ - ۲۰۳]

۱۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای سرلوح زمینه طلا، مجدول مذهب؛ واقف: نائینی؛ ۱۷۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴ - ۲۰۳]

۱۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** المؤیدین بالوحی و الانباء انشاءالله

تا مشهد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ ۸۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴ - ۲۰۳]

۱۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و برهانه مذکور فی کتب ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: زین الدین جعفر زاهدی؛ کاغذ: گل بهی [رایانه]

۱۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۴۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمید بأهلها میدان السفینة تصفقها العواصف فی لجج البحار

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۵۱گ (۷ر-۵۷ر)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۵ - ۳۱۴]

۱۵۸. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** الاشراق العاشر و مما یدل علی ان ... الی خاتم الانبیاء علیه و علیهم السلام ثم الأمثلها لامثل اللهم انی اسئلک العفو و الرضاء

از ابتدای کتاب تا پایان الاشراق العاشر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد:تیماج قهوه‌ای، ۱۵۰گ،۱۸سطر،اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: - ۲۴۵]

۱۵۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴-ع/۴۶۹/۵

انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۳ص، ابعاد متن: ۹/۵×۱۵/۵، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۶۱]

۱۶۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۰-ش/۶۰۵

انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۴گ، ۲۰ سطر (۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۹۵]

۱۶۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۷۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: کرمعلی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۸ص، ابعاد متن: ۷/۵×۱۴/۵، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۹۵]

۱۶۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۶۰۰

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۴۰]

۱۶۳. رامسر؛ فرید تنکابنی، عبدالوهاب؛ شماره نسخه:۵۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، ۲۳ سطر (۷/۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [نشریه: ۷ - ۷۹۰]

۱۶۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:/۴۱۸ش-۱۰۸

انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۹ص، ۱۵ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۱۵]

۱۶۵. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶-ش/۴۸۵

انجام: و الله تع فی تفهیمه ناصر و معین المسمی بشواهد الربوبیه تصانیف استاد الکامل ... صدرالدین محمد الشیرازی روح الله روحه و نورالله مضجعه.

خط: نسخ ریز خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۶ص، ۲۲ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۸۱]

۱۶۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم علی الرسوم یأخذونها.

تا مسئله نبوت را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۵۳۸ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ - ۳۶]

۱۶۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۴۳/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کل روح لایعطی رسالة فهو روح و لایقال ملك الا مجازا ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۱۰۴گ (۷۲پ-۱۷۵ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [مؤید: ۲ - ۱۵۰]

۱۶۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۷۳/۲

خط: نسخ ترکستانی، بی‌کا، بی‌تا؛ پس و پیش صحافی شده است؛ ۱۱۲ر-۱۸۵پ-۱۸۹ر [ف: ۵ - ۱۵۰]

۱۶۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۱۹/۵

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۷گ (۲۲۱ر-۲۵۷پ) [ف: ۵ - ۱۵۱]

۱۷۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۴۱-۵۷/۲۱۱

آغاز: برابر

از اول تا ما بعد «الاشراق الثانی فیما یجب علی کافة الناس فی الشریعة»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط و انجام؛ ۱۵۸گ، ۱۶ و ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۷۳۴]

۱۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۳-۲/۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسین بن محمد حسن همدانی، بی‌تا؛ مصحح، محشی از نوری؛ واقف: میرزا حسین همدانی، ۱۳۲۴؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۴۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۳۴]

۱۷۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۱۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و علم ان النبوة ساریة فی کل موجود لکنه لایطلق اسم النبی و الرسول الاعلی واحد منهم و علی الملئکة خاصة الرسل منهم وهم الملائکة و کل روح لایعطی رساله فهو روح و لایقال ملك الامجازاً فانه مشتق من ...

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی حسینی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ مهر: «عبده محمدمهدی بن نصر الله الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۰گ، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۷]

۱۷۳. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۸۰/۱

از اول تا آخر اشرق تاسع؛ خط: نستعلیق، کا: ملا محمد حسن پازواری بن ملا معصوم پازواری الاصل، بی‌تا، جا: اصفهان، مدرسه نیم آورد؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: - ۱۲۴]

● الشواهد الربوبية (ترجمه) / عرفان و تصوف / فارسی

aš-šavāhed-ur rubūbīya (t.)

یزدی، ابوالقاسم بن احمد، ق۱۳ قمری

yazdī, ab-ol-qāsem ebn-e ahmad (- 19c)

وابسته به: الشواهد الربوبية فی المناهج السلوکیة؛ صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم (۹۷۹-۱۰۵۰)

به خواهش: شاهزاده محمد ولی میرزا پسر فتحعلیشاه

تاریخ ترجمه: یک‌شنبه دهم جمادی الاول ۱۲۴۵ق

[دنا ۱۲۶۱/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۰۹/۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷

آغاز: مشهد اول در آنچه احتیاج به آن میباشد در همه علوم؛

انجام: چه ملك مشتق میباشد ازالو که معنی رسالت است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه دیباچه را ندارد، گمان می‌رود نسخه به خط مترجم باشد؛ واقف: قائم مقام، بهمن ۱۳۱۶؛ ۲۱۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶× ۲۲سم [ف: ۴ - ۴۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۲۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۵۰]

← شواهد السیوطی ⋗ شرح شواهد البهجة المرضیة
← شواهد سیوطی ⋗ شرح شواهد البهجة المرضیة

● **شواهد سیوطی** / ادبیات / فارسی
šavāhed-e soyūtī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۸۱
آغاز: بسمله. الحمدلله ... اما بعد چنین گوید افقر عباد الله؛ **انجام:** مقولین را یکی شفا باشد ... حتی اذا.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ کاغذ: فستقی [رایانه]

● **شواهد شرح الکافیة = شواهد الوافیة فی شرح الکافیة** / ادبیات / عربی
šawāhid-u š.-il kāfīya = šawāhid-ul wāfīya fī š.-il kāfīya
وابسته به: الوافیة فی شرح الکافیة = شرح کافیه = شرح متوسط؛ استرآبادی، حسن بن محمد (۶۴۵-۷۱۷)
حل شواهد شرح میانین کافیه ابن حاجب است که به نام وافیه خوانده می‌شود.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۶۸۰/۵
آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... و بعد فان بعضی الاخوان التمس منی ان اکتب له حاشیة لحل ابیات المتوسطة وابین فیها موضع الاستشهاد؛ **انجام:** قال المنشدره و مالی الاآل احمد شیعة ... و اعراب اجزائها کاعراب.
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۷گ (۸۴پ-۹۰پ)، ۱۹ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۵۲]

● **شواهد شرح قطر الندی** / ادبیات / عربی
šawāhid-u š.-i qaṭr-un nadā
داور شیرازی، مفید بن محمد نبی، ۱۲۵۱- ۱۳۲۵ قمری
dāvar-e šīrāzī, mofīd ebn-e mohammad nabī (1836 - 1907)
وابسته به: شرح قطری الندی و بل الصدی؛ ابن هشام، عبدالله بن یوسف (۷۰۸-۷۶۱ق)
در این کتاب آیات قرآنی که در کتاب قطر الندی به عنوان شاهد ذکر شده، معنی و تشریح شده است.

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۲
آغاز: بسمله و به نستعین - الحمدلله الذی خلق الانسان و علمه العلم و البیان و انزل القرآن؛ **انجام:** من اهل بیته - هکذا فی تفسیر العامه - و قد تم الکتاب ... فی یوم الاثنین من ذی الحجة الحرام سنه ۱۲۱۷- قد تمت هذه النسخة الشریفه بید اقل السادات و الطلبه محمد الحسینی الشریفی ...
خط: نستعلیق درشت خط، کا: محمد حسینی شریفی، تا: ۱۳۱۷ق؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج سرخ، ۱۲۰ص، ۱۸ سطر (۱۱×۱۵/۵)،اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۵۷]

● **شواهد شرح قطر الندی** / ادبیات / فارسی
šawāhid-u š.-i qaṭr-un nadā
وابسته به: شرح قطر الندی و بل الصدی؛ ابن هشام، عبدالله بن یوسف (۷۰۸-۷۶۱)

غیر همانند:
۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۳۷/۴
آغاز: بسمله وبه نستعین، اذا قالت خدام فصدقوها؛ **انجام:** و شاهد این بیت ...
کا: عبد الخالق، تا: ۱۲۴۴ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: میرزا محمود شیخی زاده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد مذهب، ۳۲گ (۱۲۰-۱۵۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴ - ۱۲۹۳]
۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۴/۶
آغاز: بسمله. این چند کلمه ایسیت که نوشته شده بزبان فارسی ازجهت یان اشعار شرح قطر ابن هشام انصاری؛ **انجام:** حرف زدن او هراینه بتحقق که گذاشته.
شرح شواهد شعری شرح قطرالندی و بل الصدی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۶گ (۱۱۶ر-۱۵۱پ) [ف: ۵ - ۱۵۲]

● **شواهد صحت طریق اهل مجاهده** / کلام و اعتقادات / فارسی
šavāhed-e sehhat-e tarīq-e ahl-e mojāhede
؟ طالب اسیری
tāleb-e asīrī
در اکتساب معرفت نه از راه تعلم با عنوان «هدایه» و در پایان از هیئة العالم و معراج الحکم خود یاد می‌کند.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۲۶/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن آلبالویی [ف: ۵ - ۲۸۴]

← شواهد صغری ⋗ فرائد القلائد فی مختصر شرح الشواهد
← الشواهد الضیائیة ⋗ شرح شواهد البهجة المرضیة

● **شواهد عوامل (ترجمه)** / نحو / فارسی
šavāhed-e ʻavāmel (t.)
اردبیلی، نظام الدین بن احمد، ق۱۲ قمری
ardabīlī, ezām-od-dīn ebn-e ahmad (- 18c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۴۶۷

آغاز: بسمله، حمدله بعضی حیاء و بعضی من ... و لا یتکلم الاحین یتبسم الاغضاء ... چشم بیکدیگر نزدیک آوردن؛ **انجام:** معنی چه زمانست از برای من ... چه زمانست از برای من که هلاک کرد مرا و شلوار مرا یعنی دریده و پاره پاره نمود تمام شد شواهد عوامل سنه ۱۲۷۴.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق؛ ضمیمه نسخه ش ۲۷۴۶۵؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج [رایانه]

● **شواهد عوامل (ترجمه و شرح)** / نحو / فارسی

šavāhed-e ʻavāmel (t. va š.)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۵۸۴/۶

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرین قول الشاعر: یغضی حیاء و یغضی من مهابته ×× و لا یکلم الا حین یبتسم. الاغضاء پلکهای چشم به یک دیگر نزدیک آوردن؛ **انجام:** بدرید و پاره پاره نمود تمت الرسالة المفیدة المختصرة.

خط: نسخ، کا: علی بن احمد بن علی اکبر بن حاجی عسکر بن صاروخان خوئی، تا: ۱۲۵۹ق؛ به دنبال آن حاشیه است در سه صفحه از محمد محسن بن محمد طاهر که با این عبارت شروع می‌شود: «قال المفتاق الی الله القادر محمد محسن ... قوله ثمانا مفعول مقدم علی ممیز» و چنین خاتمه می‌یابد: «فیطلب فی غیر هذا الکتاب لانه لایلیق به الاطناب»؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۲ - ۳۵۵]

← شواهد عینی ﴾ فرائد القلائد فی مختصر شرح الشواهد
← شواهد عینی ﴾ المقاصد النحویة فی شرح شواهد شروح الالفیة

● **شواهد فدکیه = رد تبصرة المسلمین** / - عربی

šavāhed-e fadakkīye = rad-e tabserat-ol moslemīn

اکرم علی خان

akram ʻalī xān

تاریخ تألیف: ۱۲۳۷ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۳۴

آغاز: بسمله، الحمدلله علی ما خلقنا للعباد لنیل السعادة؛ **انجام:** تدوم الخط فی القرطاس دهرا و کاتبه رمیم فی التراب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا [رایانه]

● **شواهد الفصوص** / عرفان و تصوف / فارسی

šavāhed-ul fuṣūṣ

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

neʻmat-ol-lāh-e valī, neʻmat-ol-lāh ebn-e ʻabd-ol-lāh (1330 - 1431)

وابسته به: فصوص الحکم = الفصوص؛ ابن عربی، محمد بن علی (۵۶۰-۶۳۸)

شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۸۴/۲

آغاز: الحمدلله و الصلوة علی رسول الله یا اخی ایدک الله بروح الارواح اعلم ان الحق اذا اراد من عباده المناجات؛ **انجام:** تمت الرسالة الموسومة بشواهد الفصوص لمولانا المعتمد معروف شاه نعمة الله

خط: نسخ، کا: اسدالله بن علی اکبر، تا: ۱۲۸۵ق؛ ۵۳گ (۳۱ر-۸۳پ حاشیه)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۳/۵سم [ف: - ۱۰۳]

● **شواهد الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیة** / ادبیات / فارسی

šawāhid-ul fawā'id-uḍ ḍiyā'īya fī š.-il kāfīya

کرمانشاهی، محمد کریم بن علی اکبر، ق۱۴ قمری

kermānšāhī, mohammad karīm ebn-e ʻalī akbar (- 20c)

وابسته به: الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیة = شرح الکافیة لابن الحاجب = شرح ملاجامی؛ جامی، عبدالرحمن بن احمد (۸۱۷-۸۹۸)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۷/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ در ۱۳ر-۲۰پ پراکنده‌ها و بندی است در نحو از کتابی با ترجمه و شرح فارسی؛ جلد: مقوایی، ۲۱گ (۱پ-۲۰پ)، ۹ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: - ۷۳۴]

● **شواهد الفیة ابن مالک** / نحو / عربی

šavāhed-e alfīye ebn-e mālek

وابسته به: الخلاصة فی النحو = الفیة ابن مالک = الالفیة فی النحو؛ ابن مالک، محمد بن عبدالله (۶۰۰-۶۷۲)

شواهد نحوی که در الفیة ابن مالک آمده، در رساله حاضر به ترتیب موضوعی گردآورده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۹/۴

آغاز: بسمله. شواهد الألفیة، الکلام و ما یتألف منه؛ و کم علمته نظم القوافی ×× فلما قال قافیة هجانی؛ **انجام:** فانه أهل لأن یا کرما. تمت الشواهد.

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی،ش۳۴۸۶.خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۷۱ق؛ ۲۸ص (۱۸-۴۵)، ۱۵ سطر [عکسی ف: ۳ - ۳۷۳]

● **شواهد فی الحجر الواحد** / علوم غریبه / عربی

šavāhed fi-l hajar-il wāḥid

آغاز: بسمله و به نستعين سالت ايها الشيخ الرئيس اطال الله بقاك

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** شذور الذهب و من كتاب هرقل و من كتاب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: حنایی [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۹۶۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فت على من كتاب ديوان شذور الذهب و من كتاب ... و من كتاب الرحمة

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق، جا: کربلا؛ ضمیمه نسخه ش ۱۰۹۶۴؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن [رایانه]

● شواهد قدسية / عرفان و تصوف / عربی

šavāhed-e qodsīye

رساله‌ای است عرفانی به نظم و نثر که مؤلف با یک پیشگفتار چند سطری آن را آغاز نموده است و عنوان آن را «شواهد قدسية لجواهر فردوسية» نهاده است. پس از این مقدمه مؤلف به نظم کتاب می‌پردازد و بنابر تقسیم خود آن را در چند «مصباح» و «لامعه» می‌آورد و در هر لامعه شواهدی را ذکر می‌کند مصباح یکم سه لامعه دارد و لامع اول سه نور دارد و چند شاهد در حواشی متن آیات و روایاتی در ارتباط با موضوع آمده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۵۸/۲

آغاز: بسملة. الكتاب المسمى «بشواهد قدسية لجواهر فردوسية» الحمدلله الملهم عباده حمده و فاطرهم على معرفتهم ربوبيته ... (گ۲۵پ) (آغاز منظومه) يا من هو المحمود فى فعاله ×× صل على محمد و آله (گ۲۷)؛ **انجام:** المقام السابع: او ثبوت ما يمتنع اشاره الى هذا فى ان لكل نفس بدن واحد (گ۵۲پ)

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ این رساله در برگ ۵۲ به صورت ناقص خاتمه می‌یابد و پس از آن تا برگ ۸۴ مطالبی پراکنده آمده است، از جمله یک رساله نظم و نثر در وحدت وجود گ۵۳ که نام و عنوانی ندارد فوائدی در طینت و اختلاف مردم (گ۶۵)، فرق علم و حکمت (گ۶۹)، عقل و جهل و ... در علم جفر (گ۸۱)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی قرمز، ۱۱ص (۲۵-۵۳)، ۱۳-۲۱ سطر (۷×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۱۱ - ۲۰۶]

● شواهد قطر الندى / ادبیات / عربی

šavāhed-e qatr-on nadā

قافلی حارثی، عبدالحسین بن یاقوت، ق۱۳ قمری

qāfelī hāresī, ʻabd-ol-hoseyn ebn-e yāqūt (- 19c)

وابسته به: قطر الندى و بل الصدى؛ ابن هشام، عبدالله بن یوسف (۷۰۸-۷۶۱)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشان «سیوطی، شمنی، منه، عون الوافیة، مطول، مفید، لک، تصریح، ق، ع، مجمع»؛ در برگ ۱۴۲ تا ۱۴۶ پراکنده‌هایی از اشعار و رجز امام حسین (ع) و علی (ع) و جز آنها؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴۲گ (۱ر-۱۴۲ر)، ۱۴ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: - ۲۲۵]

← شواهد الکبری ⋗ المقاصد النحوية فی شرح شواهد شروح الالفية

← شواهد الکبری و الصغری ⋗ شرح شواهد البهجة المرضية

● شواهد الكفاية فی علم الاعراب / نحو / عربی

šavāhed-ul kifāya fī ʻilm-il iʻrāb

اخطب خوارزم، موفق بن احمد، ۴۸۴؟ - ۵۶۸ ؟ قمری

axtab-e xārazm, movaffaq ebn-e ahmad (1092 - 1173)

وابسته به: الکفایة فی علم الاعراب؛ اخطب خوارزم، موفق بن احمد (۴۸۴-۵۶۸)

شواهد کتاب است که ۹۲ بیت می‌باشد بدون خطبه و خاتمه با توضیحاتی که به صورت زیرنویس و در حاشیه آمده است با امضاء «موصل» که همان کتاب الموصل تألیف قاسم بن احمد لورقی اندلسی (- ۶۶۱ هـ ق) است و «اقلید» کتاب الاقلید از تاج الدین احمد بن محمود بن عمر جندی میباشد و «مطهر» که گویا مظهرالدین محمد صاحب کتاب المکمل باشد و منقول از کتاب الحدود و شرح مفصل.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۵۴/۱

آغاز: اشلی سلوقیه باتت و بات بها ×× بوحش اصمت فی اصلابها اود

خط: نسخ جلی معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ بدون خطبه است؛ محشی منقول از کشاف، شرح شافیه شرح مفصل، شرح کفایه، مظهر، اقلید، کتاب الحدود، موصل، ایضاح معالم التنزیل؛ جلد: تیماج تریاکی، ۹گ (۱-۹)، ۶ سطر (۷×۱۴) [ف: ۳ - ۸۱۲]

● شواهد الكفاية فی علم الاعراب / ادبیات / عربی

šavāhed-ul kifāya fī ʻilm-il iʻrāb

وابسته به: الکفایة فی علم الاعراب؛ اخطب خوارزم، موفق بن احمد (۴۸۴-۵۶۸)

شعرهای «الکفایة فی علم الاعراب» اخطب خوارزم در این کتاب آمده و شرح شده است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۱۲/۱

آغاز: اشکی سلوقية باتت و بات بها ×× بوحش اصمت فی اصلابها اود؛ **انجام:** و کیف لنا بالشروان لم یکن لنا ×× در اهم

غید الحانوی ولا نقد
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۴گ (۳پ-۱۶)، ۳ سطر (۸/۵×۱۱)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۵۲]

● **شواهد مختصر المعانی** / ادبیات / فارسی
šavāhed-e moxtasar-ol ma'ānī
رضوی، محمد مهدی بن غیاث الدین، قمری
razavī, mohammad mahdī ebn-e qīyās-od-dīn
وابسته به: مختصر المعانی = المختصر فی شرح تلخیص المفتاح = شرح تلخیص المفتاح = المختصر فی شرح التلخیص تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)
شعرهای مختصر تفتازانی بر تلخیص المفتاح در این رساله به فارسی گزارش شده است.
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی خلق الانسان و علمه البیان ... و بعد چنین گوید محمد مهدی بن غیاث الدین محمد رضوی که این رساله ایست ... در ترجمه ابیاتی که در مختصر [شرح] تلخیص مفتاح علامه تفتازانی مذکور شده

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۷۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** بتاریخ شهر شعبان ۱۰۹۱.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شعبان ۱۰۹۱ق؛ تملک: داود بن محمد جعفر حسینی ازغدی؛ واقف: داود حسینی؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۵۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۷سم [ف: ۲ - ۱۲۷]
۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۴/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا النعجة الادماء باتت بغفرة ×× فایان ما تعدل به الریح تنزل؛ النجعة مادة میش ... حکایت کرده ایرا افراء و تنزل.
خط:نستعلیق چلیپا،بی‌کا،بی‌تا؛ ۴۵گ (۵۳پ-۹۷پ) [ف: ۵ - ۱۵۳]

● **شواهد مختصر المعانی** / ادبیات
šavāhed-e moxtasar-ol ma'ānī
وابسته به: مختصر المعانی = المختصر فی شرح تلخیص المفتاح = شرح تلخیص المفتاح = المختصر فی شرح التلخیص؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)
شواهد شعری مختصر المعانی تفتازانی با ترجمه فارسی به ترتیب ابواب کتاب.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۹۹/۶
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا سرخ، ۲۶گ (۷۱ر-۹۶پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۵۹۷]

● **شواهد المطول** / ادبیات / فارسی
šavāhed-ul muṭawwal
تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری
tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)
وابسته به: المطول فی شرح تلخیص المفتاح = مطول؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)
شرحی است بر شواهد ابیات مطول تفتازانی. این شرح را مؤلف در ایامی که مطول را مباحثه می‌کرده نگاشته است.
[دنا ۱۲۶۲/۶؛ الذریعه ۳۴۲/۱۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۱/۱
آغاز: الحمد لله رب الارض و السموات خالق جمیع الموجودات و رازق الاحیاء و باعث الاموات ... و بعد چنین گوید افقر عبادالله ... که در حین مباحثه کتاب مطول؛ **انجام:** یعنی تاتو باقی هستی نفع تو به همه مردم می‌رسد پس باقی ماندن تو دعایی است برای همه مردم شاهد دراین است که در این بیت احسن انتهاست
بی‌کا، تا: جمعه ۲۸ جمادی الثانی ۱۲۷۳ق، جا: کلامنور؛ جلد: مقوایی سبز، ۴۵گ (۱پ-۴۵پ)، ۲۳ سطر [ف: ۳۷ - ۳۸۳]

● **شواهد المطول** / ادبیات / فارسی
šavāhed-ul muṭawwal
وابسته به: المطول فی شرح تلخیص المفتاح = مطول تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)
شرحی است بر شواهد شعری مطول به ترتیب ذکر شده در کتاب. شارح ابتدا اصل بیت را ذکر می‌کند، پس از آن گوینده شعر و وجه استشهاد به آن و در پایان معنی فارسی شعر را بیان می‌کند. در این رساله مجموعاً ۱۷۵ بیت شرح شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۳۲/۱
آغاز: و فرع یزین المتن اسود فاحم ×× اثیث کقنو النخلة المتعثکل؛ فرع در اصل لغت شاخ را گویند اما درین مقام مراد موی سر است بعمل تشبیه، متن پشت را میگویند، اسود سیاه، فاحم از فحم است و فحم انگشت است؛ **انجام:** بقیت بقاء الدهر یا کهف اهله ×× و هذا دعاء للبریة شامل؛ شاهد این شعر مطلع قصیده است از مغری معنی آن است که باقی در روزگار مادامی که بقای دین باقی است ای پناه اهل دنیا و این سخن دعایی است بر همه خلایق شامل است و متناول است بسبب آنکه بقاء او موجب اصلاح عالم و اهل آن است موافق است مصراع اول لکلام امیرالمؤمنین علی کرم الله وجهه بقوا فی الدنیا بالدنیا باقیة تمت.
خطبه مؤلف را فاقد است و فهرست ابیات در اول نسخه آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۴گ (۱پ-۱۷۴پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۵۷۱]

● **شواهد مغنی اللبیب** / تفسیر / عربی
šawāhid-u muqni-l labīb

یزدی حائری، محمدباقر بن مرتضی، ۱۲۳۹-۱۲۹۸قمری
yazdī hā'erī, mohammad bāqer ebn-e morteza (1824 - 1881)

وابسته به: مغنی اللبیب عن کتب الاعاریب؛ ابن هشام، عبدالله بن یوسف (۷۰۸-۷۶۱)

آیاتی که در کتاب «مغنی اللبیب» ابن هشام انصاری، بدانها استشهاد شده، در این رساله گرد آورده شده و دنباله هر یک از آیه‌ها قراءات و لغات و تراکیب بیان شده و در بعضی از آنها اسباب نزول آیه نیز ذکر شده است. ترتیب این کتاب همان ترتیب مغنی می‌باشد. در نسخه حاضر فقط مقداری از شواهد باب اول آمده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۶۳/۵

آغاز: الحمد لله الذی دل علی ذاته بذاته و تنزه عن مجانسة مخلوقاته الذی شهدت علی وحدانیته شواهد آیاته؛ **انجام:** علی أن لاتکون نافیة الابعدها الا أو لما ورده المصنف بالایة الاتیة ...

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۵ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۷گ (۹۷پ-۱۱۳ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۲ - ۲۵۲]

● شواهد مغنی اللبیب / ادبیات / عربی

šawāhid-u muqni-l labīb

وابسته به: مغنی اللبیب عن کتب الاعاریب؛ ابن هشام، عبدالله بن یوسف (۷۰۸-۷۶۱)

غیر همانند:

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۰

آغاز: ای علی راسه و انشد شربن بما البحر ثم ترفعت هو من قصیدة لابی ذویب الهذلی و تمامه متی لجج خضر لهن نئیج و هو وصف لسحائب و ترفعت و لجج لجة و هو معظم الما و نئیج بفتح النون و کسر الهمزه بعدها؛ **انجام:** یا عجبا لهذه العلیقة هل تعلبن القوباء الریقة قال ابن السیرا فی عجب هذا الشاعر من ثقل الناس علی القوباء ... فانها تذهب تعجب من ذلک و استغفر به

جز شواهد مغنی چاپ سنگی ایران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸ سطر (۷×۱۴) [ف: - ۷۸۴]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۶/۲

آغاز: بسمله، من ذا الذی ترضی سجایاه کلها کفی المرء نبلا ان تعد معایبه؛ **انجام:** حرف الیاء یزید بن الطریه یزیر بن زیاد بن ربیعه یزید بن محرم الحارثی.

شواهد نظمی مغنی درین نسخه گرد آمده (البته شواهد باب اول و باب ثانی آن) و در آخر نسخه نیز نام شاعرانی که اشعار آنها جمع شده آمده است. در حاشیه نیز یادداشت‌هایی در پاره‌ای از مطالب مختلف وجود دارد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جا: تهران؛ جلد: کاغذی، ۷۱ص (۸۳-۱۵۳)، ۲۳ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۷ - ۲۸۷]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۳۰۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از صالح نوبخت [رایانه]

● شواهد المفصل / ادبیات / عربی

šavāhed-ul mufaṣṣal

وابسته به: المفصل فی صنعة الاعراب؛ زمخشری، محمود بن عمر (۴۶۷-۵۳۸)

ابیاتی که در مفصل زمخشری شاهد آمده در این کتاب شرح شده است. پس از بیان معنی لغوی الفاظ هر بیتی دو عنوان الاعراب و الاستشهاد دارد.

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۱ ـ د

آغاز: بسمله. و به نستعین الحمد لله الذی فضل الانسان بفضیلة البیان و شرفه بشرف النطق فصاحة اللسان ... و بعد فقد سنح لی ... ان اکتب علی ماحبر ... جارالله الزمخشری ... کتابه المترجم بکتاب المفصل من الابیات ... بعض ما یترجم عن بعض مضموناتها؛ **انجام:** الاستشهاد علی ... الماءعلی انه جارو مجرور ... بحمد الله و حسن توفیقه ...

خط: نستعلیق، کا: محمد، تا: ۸۲۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۲۴گ، ۱۷ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۴۴]

● الشواهد المکیة فی مداحض حجج الخیالات المدنیة = الفوائد المکیة / اصول فقه / عربی

aš-šawāhid-ul makkīyya fī madāḥiḍ-i ḥujaj-il xīyālāt-il madanīyya = al-fawā'id-il makkīyya

موسوی عاملی، علی بن علی، ۹۷۰ - ۱۰۶۸ قمری
mūsavī 'āmelī, 'alī ebn-e 'alī (1563 - 1658)

وابسته به: الفوائد المدنیة فی الرد علی من قال بالاجتهاد و التقلید فی الاحکام الالهیة = الفوائد المدنیة و حقایق قواعد الاصول الدینیة؛ استرآبادی، محمد امین بن محمد شریف (-۱۰۳۳)

اهدا به: عبدالله قطبشاه (۱۰۲۳-۱۰۸۳)

تاریخ تألیف: ۱۲ رجب ۱۰۵۲ق؛ محل تألیف: طائف

این کتاب ردی است با عناوین «قال، قال» بر «الفوائد المدنیة» امین استرآبادی. مؤلف برادر صاحب مدارک است، از این رساله به «فوائد المکیة» نیز یاد کرده‌اند.

آغاز: بسمله الحمدلله حمداً یلیق بجلاله و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله ربنا لا تزع قلوبنا بعد اذ هدیتنا

انجام: و ان لا یجعل رغبتنا الا فیما لدیه و لا نظرنا الا فی الاتکال علیه انه جواد کریم و بالمومنین رحیم و الحمدلله

چاپ: مشار عربی ص۵۵۷؛ تبریز، ۱۳۲۱ق، سنگی، در هامش کتاب الفوائد المدنیة

[الذریعة ۲۴۴/۱۴ و ۲۴۵؛ دنا ۱۲۶۲/۶-۱۲۶۳ (۱۲ نسخه)]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۴-۳/۹۴
آغاز: لایحسن ان یقال وان کان حقا ... وأجبنا عنه بمؤلف سمیناه بالشواهد المکیة فی مداحض حجج الخیالات المدنیة ولانبرأ انفسنا من الخطا والزلل؛ **انجام:** اقول من تأمل جوابی المصنف وجدهما راجعین إلی الجواب المشهور ... وجعل المصنف احد الاحتمالین فی جوابه الاول حفظ الموجود لامناسبة له لان
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با امضای «منه دام ظله»؛ جلد: گالینگور، آبی، ۸۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ – ۲۷۳۵]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۷۱-۲۵/۶۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد بن حسین بن سلیمان، تا: جمعه ۸ رجب ۱۰۵۷ق، جا: طائف (یکی از روستاهای)؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: کمال الدین بن حیدر موسوی عاملی، سید شریف بن فلاح کاظمی؛ جلد: مقوایی، ۱۱۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۷۳۵]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۲۰-۱۹/۱۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: طاهر بن حسین بافقی، تا: ۱۲ شعبان ۱۰۶۳ق؛ مصحح؛ تملک: سلیمان عاملی به تاریخ ۱۱۸۴ و مهر «انه من سلیمان وانه بسم الله الرحمن الرحیم» (مضلع)، عبدالله بن محمدرضا شبر حسینی و فرزندش سید حسن شبر با مهر «علم الهدی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ – ۲۷۳۵]

۴. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۲۸/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: قوام الدین محمد، تا: ۷ رمضان ۱۰۷۸ق؛ مصحح، محشی با عبارت «منه»؛ تملک: محمد بن اسمعیل شهیر به قیاسی عاملی در ۱۱۸۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۹ص (۶۱–۲۶۹)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱ – ۱۸۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۱/۳
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۳۰۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۹۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۱۸۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۱×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۱ – ۳۲۱]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۴۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه شنبه سلخ ربیع الثانی ۱۱۲۱ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «العلم خلیل المؤمن» (مربع)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۲۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۴۹]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: مقبل بن حسن، تا: یک‌شنبه ۴ شعبان ۱۱۹۱ق؛ مصحح، محشی با نشانی «منه ره»؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسین الرضوی»، «سید محمد الرضوی» (مربع)؛ یادداشت عاریه کتاب از سید محمد خراسانی به خط سید عبدالله بن محمدرضا شبر(۱۲۴۲ق)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: میشن مشکی، ۸۰گ، ۱۷ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۹/۱ – ۲۵]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۷۴/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، در آغاز این مجموعه از این کتاب با عنوان «رساله فوائد مکیه صاحب مدارک رد بر فوائد مدنیه ملا محمد امین استر ابادی رحمهما الله» نام برده؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۰۲گ (۲۲۷پ–۳۲۸ر)، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۳۲ – ۹۰۹]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۳۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** المشرف بدعوة الخلیل ابراهیم و المکرم بانتفاع امة محمد علیه و علی آله افضل صلاة و سلام
خط: نسخ، کا: قاسمعلی، تا: ۱۲۳۳ق؛ مصحح؛ تاریخ وقف: ۳ جمادی الثانی ۱۲۳۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵× ۲۳سم [ف: ۱۷ – ۱۱۵]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۰۸/۲
آغاز: قال السید نور الدین العاملی فی مقدمه شرحه علی الفوائد المدنیه: النحمد لله حمدا یلیق بجلاله و الصلاه و السلام و ... و بعد فاقول: ان الباعث؛ **انجام:** و لنترک ما اردنا جمعه من عثرات هذا الفاضل ... و القادر علیه
خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۴گ (۲۹–۳۲)، ۲۴ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۱۷ – ۱۳]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۱۰ و ۱۰۵۰-ف
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان «منه دام ظله» و «منه سلمه الله» و «منه ایده الله»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۷۱گ، ۱۸ سطر (۱۴×۲۰)، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۷ – ۲۷۵۳] و [فیلمها ف: ۱ – ۳۶۲]

۱۲. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۴۰۸/۱
کا: شیخ محمد بن علی جزایری (شاگرد سید نعمة الله جزایری)، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱ – ۲۵۱]

● شواهد النبوة لتقویة اهل الفتوة / کلام و اعتقادات / فارسی

šavāhed-un nubuwwa li-taqwīyat-i ahl-il futuwwa

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ – ۸۹۸ قمری

jāmī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

تاریخ تألیف: ۸۷۳ق

رساله‌ای مفصل در اثبات نبوت رسول اکرم و شواهد دال بر پیامبری وی و معجزات و کرامات منقوله از خلفا و ائمه دوازده‌گانه معصوم و اصحاب و تابعین که در یک «مقدمه» و

هفت «رکن» و یک «خاتمه»: مقدمه در معنای نبی و رسول؛ رکن ۱. شواهد و دلایلی که پیش از ولادت آن حضرت ظاهر شده؛ ۲. در آنچه از وقت ولادت تا بعثت دیده شده؛ ۳. در آنچه از بعثت تا هجرت ظاهر شده؛ ۴. در آنچه از هجرت تا وفات ظاهر شده؛ ۵. در آنچه خصوصیت به این اوقات نداشته و یا پس از مرگ ظاهر شده است؛ ۶. در شواهدی که از اصحاب و اهل بیت ظاهر گشته؛ ۷. در شواهدی که از تابعین و تبع تابعین تا طبقه صوفیه ظاهر شده؛ خاتمه در عقوبت اعداء. محمود بن عثمان لامعی (- ۹۳۸) و ملا عبدالحلیم بن محمد شهیر به اخی زاده (- ۱۰۳۱) آن را از فارسی به ترکی ترجمه نموده‌اند.

آغاز: الحمدلله الذی أرسل رسلا مبشرین و منذرین لئلا یکون ... اما بعد نموده می‌آید که نخستین رکن از ارکان اسلام اقرار بکلمه شهادت اسلام است

انجام: به آن جرعه بستان چنان از خودش ×× که افتد ز خود بی خبر لا یزال / در ان بیخودی باز گشتش تو باش ×× که حسن المآبی و نعم المآل

چاپ: بارها چاپ شده است

[دنا ۱۲۶۳/۶-۱۲۶۴ (۲۸ نسخه)؛ کشف الظنون ۱۰۶۶/۲؛ نسخه‌های خطی فارسی ۴۴۹۹/۶؛ مشار فارسی ۳۳۱۹/۳؛ الذریعة ۲۴۵/۱۴؛ مشار ۱۰۴۷؛ فهرستواره منزوی ۱۷۰۸/۳]

شرح و حواشی:

۱- شواهد النبوة لتقویة یقین اهل الفتوة (ترجمه)؛ چلبی لامعی، محمود بن عثمان (-۹۳۸)

۲- شواهد النبوة لتقویة اهل الفتوة (منتخب)؛ واعظ، محمد صفی

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۵۹/۱۷-ف

نسخه اصل: دهلی نو ش ۵۰۴ (۱۸۱)؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۶۷ق [فیلمها ف: ۱ - ۱۶۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶/۱-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۲۰۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۲ شعبان ۸۷۷ق، جا: بغداد؛ ۸۵گ، ۳۰ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۱۶۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳/۱-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۲۷۹؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن حسن بن علی مشهدی هروی شافعی، تا: جمادی الاول ۸۸۸ق؛ ۱۶۳گ (۱-۱۶۳)، ۳۳ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۰۵]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۶۳بخش۳

همان نسخه بالا [ف: - ۱۲۰]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۹۶

آغاز: وی از آنجا خواهند ساخت و مدفن وی هم آنجا خواهد بود و اگر نه بروی از آفات ترسیدمی حال وی را اظهار کردمی؛

انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی بن محمد بن منصور بن اسمعیل، تا: چهارشنبه ۲ ذیحجه ۸۹۱ق، جا: تبریز؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۴۲گ، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۷۴]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۹۵/۱

آغاز: ... فرستادند تا آن عهدنامه را آورد، بگشادند در وی جز باسمک اللهم هیچ نماند ... و از جمله آنست که مشرکان پیش؛

انجام: برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۸۹۵ق؛افتادگی: آغاز (در رکن سوم افتاده)؛ ۶۹گ (۱ر-۶۹پ)، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۵/۲×۳۴سم [ف: ۸ - ۹۱]

۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۱۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: بخارایی شکری، جلد: تیماج زیتونی، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۴×۳۶/۵سم [ف: ۳ - ۲۴۴]

۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۱۴/۱

خط: نستعلیق، کا: ظهوری، تا: ۹۰۲ق؛ کاغذ: بخارایی شکری، جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۲۶×۳۶سم [ف: ۳ - ۲۴۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۵۳/۲۹

خط: نسخ، کا: محمد بن حسن معرف هروی، تا: شوال ۹۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۷ سطر (۵/۲× ۱۵)، اندازه: ۲۳/۵×۳۳/۵سم [ف: ۱۷ - ۹۰]

۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۶۲ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: چرمی، ۱۹۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۹۲۸]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۳ ربیع الاول ۹۶۷ق؛ تملک: محمد محسن بن محمد صادق به سال ۱۲۹۹ با مهر «عبده محمد محسن» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۰]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۸۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد هادی بن محمد سعید بن سید احمد حسینی، تا: اواخر ذیحجه ۹۷۶ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ (۱پ-۱۳۰پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۹ - ۳۶۶]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۸۳-۲۷/۱۵۳

آغاز: هنوز جسد خاکی بی روح بودوشما را از مبداء حال خودخبر دهم دعاء ابراهیم علیه السلام بوده که ربنا وابعث فیهم رسولاً منهم یتلوا علیهم آیاته؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: حبیب الله بن خواجه کلان، تا: سلخ ربیع الثانی ۹۹۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جدول مذهب؛ جلد: گالینگور، ۱۸۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۳۶]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۴۴/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۰۵گ (۲۱پ-۱۲۵پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸× ۲۶سم

[ف: ۱۷ - ۲۹۴]

۱۴. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۳۳

آغاز: ... چنان قوی بود که بمجرد مشاهده جمال با کمال آنحضرت بی اقتراح معجزات؛ **انجام:** بدعای خیر و مرحمت یاد کنند و باستدعای فضل و مکرمت امداد نمایند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۰ یا ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۲۰۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: - ۱۰۱]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۲۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۲۵۴]

۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۰۲

آغاز: ... و از آنجمله آنست که چون سیف ذی النیرن بعد ازمولد رسول صلی الله علیه وسلم برحبشه مستولی شد و سلطنت آنجا بر وی قرار گرفت عبدالمطلب و وهب بن عبد مناف و سایر اشراف قریش؛ **انجام:** و از آنجمله آنست آن که روزی متوکل به خانه‌ای که از آبگینه ساخته بودند و آب از بالا وزیر آن می‌گذشت درآمد و خواص و ندیمان وی باوی درامدند در اثنای انکه نشسته بودند خندان شد ...

از میانه رکن ثالث تا اواخر خاتمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰-۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ جلد: مقوا اسلیمی، ۱۶۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۸]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۸۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ با خط ابومطیع الحاج محمد عاشور غازی که سرگذشت جامی را از تکمله نفحات عبدالغفور لاری در ص ع آورده است؛ تملک: عبدالرحمن بن احمد ابوالفخر؛ کاغذ: هندی، ۱۵۴گ، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۲)،اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۴۸۱]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱ خوئی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن مولا محمد بن خواجه احمد غوریانی، تا: ۱۰۰۸ق؛ بر پشت آخرین برک صد بیت از«مولانا ملا محمد ... الحکاری» نوشته و زیر آن تاریخ ۱۰۹۹ قید شده؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۷۱ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۷ - ۱۷۲]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۶۰-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Add. 25850 (استوری ۱۸۷/۱)؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی بن مولانا بایزید آخوند دراندی، تا: رمضان ۱۰۰۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام ۲۴۰گ [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۵]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۳

آغاز و انجام: برابر

در فهرست کاتب، مؤلف دانسته شده و تصور شده از آن محمد نورالدین حسین عریضی است؟؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد نورالدین حسین حسنی عریضی چهار مناری، تا: ۲۰ رمضان ۱۰۲۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج سیاه مذهب، ۲۶۸گ، ۱۷ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۱ - ۲۷۵]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۵۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علاءالدین عرف لار محمد بن علی رضی، تا: ۱۱۲۱ق؛ ۱۹۳گ (۶۱پ-۲۵۳)، ۲۱ سطر [ف: ۳۷ - ۵۵۲]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۳۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمود بن محمد شریف، تا: ۱۲۲۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۶گ (۱پ-۱۲۶ر)، ۲۵ سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۴ - ۳۵۰]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۸۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمود بانی، تا: ۱۲۲۵ق؛ با سرلوحی معمولی از کارهای عصر قاجاری در افغانستان، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، ۱۱۷گ (۱-۱۱۷)، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۰×۲۲/۵سم [ف: ۳۶ - ۴۷۹]

۲۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: جهت امان الله خان، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج زرد، ۴۳۲ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۹۸]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۷۶/۱

خط: نستعلیق، کا: سید امان الله خادم مولوی محمد رضا، تا: ذیقعده ۱۲۷۸ق؛ با چند یادداشت پراکنده تاریخی در مدت خلافت خلفا و قصیده شاه نعمت الله ولی در پیشگویی‌های او و ...؛ ۲۳۲گ (۲ر-۲۳۳ر)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۲۰ - ۱۹۶]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۶۸/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۳۲گ (۳۱پ-۱۶۲ر)، ۲۵ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۱ - ۲۴۷۴]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۰/۱-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۲۰۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱۳گ (۱-۲۱۳)، ۲۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۱۶۱]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۶۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

● شواهد النبوة لتقوية اهل الفتوة (منتخب) / تاریخ / فارسی

šavāhed-un nubuwwa li-taqwīyat-i ahl-il futuwwa

واعظ، محمد صفی

vā‘ez, mohammad safī

وابسته به: شواهد النبوة لتقوية اهل الفتوة؛ جامی، عبدالرحمن بن احمد (۸۱۷-۸۹۸)

گزیده‌ای است از کتاب «شواهد النبوة» عبدالرحمن جامی؛ وی

احادیثی را که در خصوص نبی اکرم و ائمه طاهرین (ع) آمده، انتخاب نموده و به صورت مستقل در آورده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۴۳/۳

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... و بعد این انتخابیست از کتاب شواهد النبوة و در آن کتاب مذکور است که هشام بن العاص گفت که در عهد خلافت ابی بکر؛ **انجام:** به آن جرعه بستان چنان ازخودش ×× که افتد ز خود بی خبر بی مقال / در آن بیخودی بازکشتش تو باش ×× که حسن المآبی و نعم المآل.

خط: نستعلیق، کا: محمد قلی صفوی موسوی حسینی، تا: محرم ۱۰۹۱ق، جا: اردبیل؛ مصحح، با عبارت «بلغ مقابلة و تصحیحا الا ما زاغ عنه البصر»، از سوی محسن بن محیی الدین مقابله و تصحیح شده، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۳۹گ (۳۶۴ر-۴۰۲ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵× ۲۲سم [ف: ۳۷ - ۴۵۳]

● الشواهد النحوية / نحو / عربی

aš-šavāhed-un naḥwīyya

شرح مختصر شواهد قرآنی برای مباحث نحوی کتابی است که علی رغم تفحص فراوان نگارنده، متن مذکور شناخته نشد. این اثر فقط به ذکر ایات شریفه و بیان شواهد پرداخته و در نهایت ایجاز نگاشته شده است. این نوع آثار بیشتر برای مدرسین بوده که جهت ماندن مباحث نحوی در خاطر، آن را در قطعه‌های کوچک نسخه‌ها کتابت تا همیشه همراه خود داشته باشند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:ذیل ۲

آغاز: ... باب النكرة قوله: (یا لیتنی کنت معهم) مما لحقه نون الوقاية فی الموصولات قوله: (و اللذان یاتیانها منکم ربنا ارنا اللذین) مما شد و نون التثنیة ... باب الخبر و قوله: (لباس التقوی ذلک خیر) مما اکتفی بالضمیر؛ **انجام:** باب العدد ... قوله:(مئة عام و لبث فیهم الف سنة مما یکون) الممیز فرداً، و قوله:(و انفجرت منه اثنتی عشرة عیناً ان عدة الشهور عندالله اثنی عشر شهر اذ کان من دابة لاتحمل رزقها الله یرزقها) تمام شد

از باب النكرة تا پایان باب العدد را داراست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «عبدالحسین بن نورالدین الحسینی۱۲۳۳» (بیضی)، «رضا بن علی الحسینی۱۲۳۶»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۵۱ر-۵۸پ)، ۱۲ سطر (۶×۹)، اندازه: ۷×۱۰/۵سم [میراث شهاب: س۱۳ ش۱و۲ - ۱۶۳]

● شواهد النورية فی علم العربية / ادبیات / عربی

šavāhed-un nūrīyya fī ʻilm-il ʻarabīyya

موسوی عاملی، حیدر بن محمد حسن، ق۱۲ قمری

mūsavī ʻāmelī, heydar ebn-e mohammad hasan (- 18c)

وابسته به: الدرة المضیئة فی شرح الالفية؛ ابن ناظم، محمد بن محمد (۶۸۶ق)

اهداء به: امیرخان سردار نجف علی خان

تاریخ تألیف: ۵ رمضان ۱۱۷۳ق

شرح شواهد مستشهده در شرح بدرالدین محمد معروف به ابن ناظم است بر الفیه پدرش ابن مالک است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۸۶

آغاز: یسکن البراری غالبا و طیب المنام بمعنی لذته؛ **انجام:** و کان ذلک فی بلد امیر الامراء و الوزیر الاعظم فی الوزراء صاحب الاقتدار و الاعتبار امیرخان السردار الحلیم الکریم نجف علی خان دیمت دولتهما و کبت حاسدهما فلعمری لم ارمثلهما فی ابناء جنسهما و لا ابذل علال فی الرعية منهما.

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸۷گ، ۲۳-۲۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۲ - ۲۴۳]

← شواهد الوافية فی شرح الكافية > شواهد شرح الكافية

● الشواهد و الامثال / ادبیات / عربی، فارسی

aš-šawāhid wa-l amṯāl

ابونصر عبدالرحیم

abū-nasr ʻabd-or-rahīm

از «الامام ابونصر عبدالرحیم» از آنچه از پدرش «الامام الشهید» شنیده بود (دیباچه). امثال و حکم و حکایت‌های کوتاه است، به نثر آمیخته به نظم، بخش‌بندی نشده. ادب عرفانی است به عربی و عبارت‌های فارسی نیز دارد.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۵/۱-عکسی

آغاز: بسمله. لا اله الا الله عدة للقائة. الحمدلله الذی اشرق السماوات و الارض بشموسه و اقماره ... قال الامام ابونصر عبدالرحیم و قد ظهرلی ان اکتب بعض ما سمعته من الامام الشهید والدی رض؛ **انجام:** فکم من قبول ترتب علی حسن صنع ثم حسن انابة. و صلی الله علی محمد و آله اجمعین و سلم کثیرا و الحمدلله اولاً و آخراً و لا حول و لا قوة الا ...

نسخه اصل: ترکیه، ایاصوفیه، ش ۴۱۲۸؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳۸گ (۴پ-۱۴۱پ)، ۱۹ سطر [عکسی ف: ۲ - ۱۸۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۰/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۴۶۶]

● الشواهد و الشوارد / اخلاق / عربی

aš-šawāhid wa-š šawārid

اهوازی، محمد بن حسین، ۲۹۰ - ۳۶۰؟ قمری

ahvāzī, mohammad-e bn-e hoseyn (904 - 972)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۹۸/۳
خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۲۷ ذیحجه ۱۱۵۳ق؛ ۷گ (۵۶ر – ۶۲ ر) [مختصر ف: – ۵۲۳]

● **الشواهد و الشوارد** / ادبیات / عربی
aš-šavāhed wa-š šawārid
گزیده‌ای است از سخنان بزرگان، حکایات و اشعار در پنج «باب» و هر باب در چند «فصل»: ۱. الشواهد من کلام الانبیاء و العلماء و الزهاد؛ ۲. الشواهد من کلام العرب و حکمائها و شعراءها؛ ۳. الشواهد من کلام الفرس و حکمائها؛ ۴. الشواهد من کلام الیونان و حکمائها؛ ۵. الشواهد مما ذکرته الهند فی کتاب کلیلة و دمنة. از ابن مقنع یا ابن مقفع، ارسطو، کتاب جاویدان خرد ابن مسکویه و دیگران نقل کرده است. طبق مطالبی که در آغاز نسخه آمده، این کتاب شاید مختار الشواهد و الشوارد باشد و از مؤلف در موارد متعدد به عنوان «قال صاحب الکتاب» یاد شده است. در برگ نخست این مجموعه با خطی غیر اصلی به ابو اسحاق احمد بن ابراهیم نسبت داده شده است. نسخه بسیار نفیسی از این کتاب که به سال ۷۲۲ کتابت شده و تنها شامل ۳ باب آن است در مجموعه سفینه تبریز آمده و از ابوالحسن محمد بن حسین اهوازی (– ۳۳۰ق) دانسته شده. با توجه به مطالبی که از کتاب جاویدان خرد ابن مسکویه (– ۴۲۱ق) در نسخه موجود ما نقل شده، نسبت این کتاب به اهوازی (–۳۳۰ق) نبایستی صحیح باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۲۰/۱۵
آغاز: هذا کتاب فیه مختار الشواد و الشوارد و من کلام الانبیاء ... و من کلام حکماء الهند و من کتاب کلیلة و دمنة، بسم الله ... کلام حسن من کتاب الشواهد و الشوارد، قال صاحب الکتاب الفت هذا الکتاب من انشأت ابتدائها و حکایات رویتها و جعلته تذکرة للعاقل و موعظة للجاهل و سمیته بکتاب الشواهد و الشوارد؛ **انجام:** و قال صاحب کتاب کلیلة الکریم تنسیه الخلة الواحدة من الاحسان ... والله اعلم بالصواب، تم کتاب الشواهد و الشوارد بعون الله و حسن تدبیره کما قال الشاعر الادیب ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ گویا ۳ برگ اشعار از سقالی، محمد بن عبدالله بن اسد و تعاویذی به این نسخه ضمیمه گردیده: «تم کتاب الشواهد والشوارد معون الله و حسن تدبیره کما قال الشاعر الادیب ...»؛ کاغذ: فرنگی، ۱۲گ (۶۶–۷۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹× ۱۵سم [ف: ۳۸ – ۳۵۰]

● **الشواهد و الشوارد (منتخب)** / ادبیات / عربی
aš-šawāhid wa-š šawārid (mn.)
اهوازی، محمد بن حسین، ۲۹۰ – ۳۶۰ ؟ قمری
ahvāzī, mohammad-e bn-e hoseyn (904 - 972)
انتخاب است از اصل کتاب در چهار «باب»: [الشواهد من کلام الانبیاء و الاولیاء]؛ الشواهد من کلام ولاة العرب و حکمائها و شعرائها؛ الشواهد من کلام ملوک الفرس و حکمائها؛ الشواهد من کلام ملوک یونان و حکمائها. در نسبت آن به اهوازی تردید است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۴۲
آغاز: قال افلاطون محب الشرف هو الذی یتعب نفسه بالنظر فی العلم و الادب؛ **انجام:** فإنه رأس الحکمة و أساس العصمة.
خط: نسخ، کا: ابوالمجد تبریزی، تا: پنج‌شنبه ۷ ذیقعده ۷۲۲ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای، ۶ص (۲۲۷–۲۳۲)، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ – ۷۹]

↤ شوراق مشرقه ← بوارق مشرقه در ترجمه الصواعق المحرقه

● **شور جنون** / شعر / فارسی
šūr-e jonūn
شهید لاهوری، میرغازی، – ۱۱۳۰ قمری
šahīd lāhūrī, mīrqāzī (- 1718)
تاریخ تألیف: ۱۱۲۷ق
مثنوی است در داستان «فغفور چین» و خواب دیدن او «ملکه روم» را و دلباختگی و جنون و رفتن به سوی روم ... و رسیدن به دلدار و برگشتن به وطن خود؛ در دیباچه نثری آن از سه کار خود یاد می‌کند که در برابر کارهای زلالی ساخته است. مثنوی «اشک و آه» در برابر «حسن گلوسوز»، «ناله عشاق نواز» در پاسخ «ذره و خورشید» و «شور جنون» در برابر «شعله دیدار» و این یکی به نام فرخ سیر (۱۱۲۴–۱۱۳۱ق) و با ستایشی از پیر خود شیخ ابوالفتح چشتی و احمد یار یکتا لاهوری است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۴/۳-عکسی
آغاز: دیباچه: بعد از حمد خداوند و نعت شایسته صفت محمد. متن: ای زبانها در ثنایت موج خون ×× عقلها سرمایه شور جنون؛ **انجام:** یا رب این محفل تا ابد پیوند باد ×× جام صهبا از دل خورسند باد
نسخه اصل:گنج بخش،ش۳۱۶۸(مشترک۱۰۳۰/۸)؛ خط: نستعلیق پخته، کا: محمد صالح خادم مخدوم خواجه محمد قاسم بوالوفا، تا: جمعه ۱۸ شوال ۱۲۴۹ق؛ ۳۹گ (۵۵–۹۳) [عکسی ف: ۲ – ۱۸۱]

● **شورش** / داستان / فارسی
šūreš
کازمیر تتمایر لهستانی
kāzmīr tetmāyer lahestānī
رمانی است خارجی که اصل آن به روسی نوشته شده و به

صورت فیلمنامه تحریر شده و توسط مهدی دیبا به فارسی ترجمه شده است. عنوان یکی از چهره‌های این فیلمنامه «شاگرد دارالفنون» می‌باشد که احتمالاً این عنوان را مترجم انتخاب نموده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۶۲

آغاز: جزیره، صبح بهار، دریا با منظر نامحدود ... ساحل سنگلاخی، کوهها درختها و نباتات گرم سیری فراوان و با شکوه؛

انجام: معلم با واپسین توانائی، مرگ من ... چیزی نیست ... باید آغاز شود زندگانی نو.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۷/۲/۱۰ق؛ توسط علی سعادت کتابچی جلد شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای شمسه، ۱۰۷گ، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۲۵ - ۱۶۹]

← شورش عبیدالله نقشبندی ← روزنامه وقایع

● **شورش عشق = شور عشق** / شعر / فارسی

šūreš-e ‘ešq = šūr-e ‘ešq

حسینی انصاری، احمد بن عبدالغفار، ۱۱۴۰-۱۲۲۵قمری

hoseynī ansārī, ahmad ebn-e ‘abd-ol-qaffār (1728-1810)

در این دیوان که نزدیک ده هزار بیت می‌باشد غزلیات به ترتیب حروف قوافی پس از آن مخمس‌ها و چند رباعی و مثنوی و ترجیع‌بند و «ساقی‌نامه» و «قدسیات» با تخلص شیخ قدوس، آمده است. در آغاز دیوان گفتاری است به نثر در معرفی شیخ سعد الدین و دیوان وی و پس از دیوان گفتاری است در اهمیت کلام و شعر موزون از صاحب دیوان، پس از دیوان گفتاری است در اهمیت کلام و شعر موزون از صاحب دیوان، پس از آن گفتار دیگری است از همو پیرامون نور حقیقت و در یافتن وی آن را.

آغاز: اول بنام آنکه بهر ذره نام داد ×× سرمایه وجود بهر خاص و عام داد / از کاف و نون گشاده در بارگاه غیب ×× در دانه بطون بظهور انتظام داد

انجام: اتقوا و اتقوا اهل التقی ×× من قتال الانبیاء و الاصفیا

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: فخر الدین فرزند شیخ سعد الدین (صاحب دیوان)، تا: ۱۲۳۲ق؛ مجدول، دارای سر لوح رنگین؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۵۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷/۵سم [ف: ۱۷ - ۳۰۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۵۶

آغاز و انجام: برابر

دارای غزلیات به ترتیب حروف قوافی با تخلص «شور عشق» و «شورش عشق» پس از آن مخمس‌ها و چند رباعی و مثنوی و ترجیع بند و ساقی نامه و قدسیات با تخلص «شیخ قدوس»؛ خط: نستعلیق، کا: وزیر علی کاتب، تا: ۱۷ شعبان ۱۳۰۲ق؛ در روز پنج‌شنبه ۱۵ ربیع الثانی ۱۳۰۳ تصحیح و مقابله آن با نسخه اصل به پایان رسید به قرائت احمد علی و شرف الدین و سماعت بدرالدین، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج فرنگی، ۴۰۱گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۰ - ۲۱۹]

● **شورش هندوستان** / تاریخ / فارسی

šūreš-e hendūstān

آوانس ارمنی، ق۱۴ قمری

āvāns-e-armanī (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۴ق

گزارش جنبش استقلال ۱۲۵۷ق/۱۸۵۷م علیه انگلستان و کشتار هندیان.

آغاز: بلوای هند، بسمه تبارک و تعالی، بلوای هند بلاشبه بزرگترین واقعه سنه هزار و هشتصد و پنجاه و هفت است.

انجام: قوانین جدید و وضع تازه ترتیب داده نشود تجدید امنیت و نظم غیر ممکن است.

[دنا ۱۲۶۴/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۲۸۹/۲]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۹۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد قزوینی، تا: ۱۵ صفر ۱۳۰۴ق، جا: تهران؛ با سرلوح، مجدول؛ جلد: مخمل آبی، مذهب، ۱۱۸ص (۱-۱۱۸)، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۹۹]

← شور عشق ← شورش عشق

● **شور و شکر = خسرو و شیرین** / شعر / فارسی

šūr va šekar = xosrow va šīrīn

مهجور تفرشی، ق۱۳ قمری

mahjūr-e tafrešī (- 19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۸۷

جزو دیوان؛خط:نستعلیق،کاتب=مؤلف،تا:۱۲۳۷ق [ف: ۳۸ - ۱۱۲]

← شوشتریه ← تذکره شوشتر

● **الشوق** / مواعظ / عربی

aš-šowq

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۸۱

خط: نسخ، کا: ابوالمجد تبریزی، تا: حدود ۷۲۳ق؛ ۱گ (۳۴۰ر)
[مختصر ف: - ۵۲۳]

● **شوق العشق** / شعر / فارسی
šowq-ul ʻišq
فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری
feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)
قصاید است در ۴۲۰ بیت؛ برگرفته از گلزار قدس.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۹۰/۲
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶گ (۴۱-۷۶)، ۱۲ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۶۴۳]

● **شوق المستهام فی معرفة رموز الاقلام** / - عربی
šowq-ul mustahām fī maʻrifat-i rumūz-il aqlām
شیرازی، احمد بن محمد، ق۹ قمری
šīrāzī, ahmad ebn-e mohammad (- 15c)
از احمد بن ابی بکر بن وحشیة است.
چاپ: با ترجمه انگلیسی و دیباچه‌ای به همین زبان در تاریخ این کتاب از ژزف هامر (Joseph Hammer) در لندن به سال ۱۸۰۶م در ۱۳۶ ص عربی و ۵۴ ص ترجمه و ۲۱ص دیباچه به چاپ رسیده

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۶۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، از روی همین چاپ؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۵۴]

● **شوق المهدی** / کلام و اعتقادات، شعر / فارسی
šowq-ol mahdī
فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری
feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)
شامل مقدمه و غزلیات و سه قصیده از فیض کاشانی می‌باشد.
آغاز: منت خدایرا عزوجل که نخست خلیفه بجهة خلق تعیین فرمود پس خلق خلیفه نمود ... اما بعد چنین گوید مؤلف این کلمات و ناظم این ابیات محسن بن مرتضی الملقب بفیض که مرا در عنفوان شباب شور محبت امام زمان و بقیه خلفای رحمن قایم عترت و مهدی امت سلام الله علیه و علی آبائه در سر افتاد ... چون بنابراین اشعار بر اظهار شوق آن حضرتست سزد که موسوم بشوق المهدی گردد ... «ارواح در ازل بسرا پرده لقا ×× بودند متحد همه بر ذروه علا
انجام: بدل السیئات احساناً ×× و افض لی تصدق اسمائی / بالنبی و آله الامجاد ×× سیما صاحبی و مولائی
چاپ: به اهتمام علی دوانی، تهران، مسجد جامع، ۱۳۵۴، ۱۲۰ص؛ چاپ دوم، همانجا: دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۹۸، ۱۵۲ص؛ در سال۱۳۸۲ ش در قم
[دنا ۶/۱۲۶۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۰۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، مجدول؛ تملک: حسین بن عبدالغنی حسینی و مهر «العبد محمد حسین الحسینی» (مربع)؛ ۶۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱× ۱۷سم [ف: ۱۰- ۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۹۱/۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش و نستعلیق کتابتی، کا: عبدالسلیم بن محمد مهدی بن محمد هادی واعظ دهخوارقانی، تا: ۱۱۵۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۳ص (۲۴۰-۳۱۲)، اندازه: ۱۱/۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۷ - ۴۳]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۶۵
آغاز: الا ایا ایها المهدی مدام الوصل ناولها ×× که در دوران هجرانت بسی افتاد مشکلها / صبا از نکهت کویت نسیمی سوی ما آورد ×× ز شور شعله شوقت چه تاب افتاد در دلها؛ **انجام:** برابر؛ انجامه: یا رب نگاهدار تو ایمان آنکسی کاین خط را بخواند و بر من دعا کند دستم بزیر خاک چو خواهد شدن تباه باری بیادگار بماند خط سیاه چونکه بدین پایه رساندم کلام بر که کنم ختم سخن و السلام.
در برگی ضمیمه نسخه نوشته شده این نسخه اساس چاپ کتابی به همین نام به تصحیح مرحوم علی دوانی از انتشارات مسجد جامع چهلستون قرار گرفته است. نسخه ما ۱۴۷ غزل دارد. نسخه فاقد سرآغاز منثور ناظم است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مصحح؛ خریداری از بانو سهیلا چاره دار؛ مهر: «کتابخانه خصوصی حورا - نصیری امینی»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۱۰۹ص، ۱۲ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [رایانه]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۰۱
آغاز: الا یا ایها المهدی مدام الوصل ناولها. که در دوران هجرانت بسی افتاد مشکلها
خط: نستعلیق تحریری، کا: ابوالقاسم بن محمد رضا، تا: جمادی الثانی ۱۳۱۱ق؛ برخی از رباعیات خیام و بابا طاهر و شیخ عطار و ایرج میرزا و ترجیع بند شمس تبریزی در انجام از برگ ۴۶-۱۰۶ ضمیمه است؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۰۶گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۰۸۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۶۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، کا: عبدالرحیم بن ابی الفضل افشاری زنجانی، تا: ۱۳۹۵ق؛ مجدول و از برای چاپ نوشته شده بود؛ ۱۷۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۶۱]

● **شوق نامه عباسی** / ادبیات / فارسی
šowq-nāme-ye ʻabbāsī
قمی، علیقلی بن قره چغای، ۱۰۲۰؟ق۱۱ قمری
qomī, ʻalī-qolī ebn-e qara čoqāy (1612 - 17c)
اهدا به: شاه عباس صفوی
در گزارش ابیاتی از «مثنوی معنوی». نام کتاب و نگارنده و مهدی الیه در دیباجه آمده است.
[دنا ۱۲۶۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۶۱۹/۷]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۹۷/۵
آغاز: لآله الولهین و معشوق العاشقین، و الصلاة علی ... و بعد چون همواره طینت و جبلت روحانی و طبیعت و غریزت؛ **انجام:** چنانکه در حدیث میفرماید. کنت ...
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه کاغذ و ساغری سیاه، ۱۳گ (۱پ-۱۳پ هامش)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۱/۷سم [ف: ۷ - ۲۱۱]

← شوقیه ≻ شأن نزول آیات
← شوقیه ≻ سلوک العارفین

● **شوقیه** / نامه‌نگاری / عربی - فارسی
šowqīyye
مصطفی بن حسام، ق۹ قمری
mostafā ben hesām (- 15c)
سی و هفت نامه شوقی و تهنیت و سپاس‌گزاری است. در آغاز آن نام نگارنده را ندارد ولی در پایان شش سطر دیده می‌شود که گویا به خامه نگارنده است و در آن خود را مصطفی پسر مولانا حسام شناسانده و کسی در کناره آن به ترکی نوشته است: «بو رساله حسام زاده ...». این کتابچه در کشف الظنون یاد شده و نگارنده‌اش را مصلح الدین مصطفی خوانده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۹/۱
آغاز: حمداً لملک ملک ملاک الملک حکماً. و احاط بکل ... الاهی رساله شوقیة اکثرها عربی و بعضها فارسی و بعضها ترکی ... الرسالة الاولی فی الشوق: مطلع طوالع المحامد؛ **انجام:** بر آمد اختر دولت بطالع مسعود ×× رسید دست تمنا بدامن مقصود
خط: نسخ، کا: محمد پسر یوسف، تا: ۸۸۴ق؛ محشی با رمز «منه سلمه الله» و بنابراین حسام زاده در هنگام نوشته شدن این نسخه زنده بوده، شش سطر پایان کتاب در (گ۲۰ر) چنانکه یاد شد به خامه خود او است و ساختگی نمی‌باشد. خط حسام زاده در (گ۵۵پ) نیز دیده می‌شود؛ جلد: تیماج حنایی، ۲۰گ (۱ - ۲۰)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ - ۲۷۶]

● **شوقیه** / - فارسی
šowqīyye

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۲۳۸
خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ از محمد حبیب اصفهانی؛ ۱ص (۶۷۲) [ف: ۳۸ - ۳۰۵]

← شوقیه ذوقیه ≻ شوقیه و ذوقیه

● **شوقیه و ذوقیه** / شعر / فارسی
šowqīyye va zowqīye
عزلتی خلخالی، ادهم، - ۱۰۵۲ قمری
ʻozlatī xalxālī, adham (- 1643)

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۳۰/۴
آغاز: بسم الله کلما سبح الله شیء و کلما یحب الله ان یسبح ... اما بعد چنین گوید اقل الخلیفة بل لا شیء فی الحقیقه، فانی بر حق و معدوم مطلق و نمود بی بود خاک پای علمای دین و محب اهل حق و یقین ادهم قریشی واعظ ... و این رساله را شوقیه ذوقیه نامید و به یک مقدمه و سه روضه و یک خاتمه‌اش مشتمل و محتوی گردانید؛ **انجام:** و هذیان بی پایان ملل باطله و مذاهب عاطله غیر از دنیا نمی‌توان بر انداخت تا باعتقادات حقه و کلمات واقعه و دوستان خدا، خود چرا اعتراض باید کرد (مابقی خوانده نشد) تمت الرسالة من البدایة الی النهایة بالخیر و السعادة خدایا چنان کن که پایان کار ×× تو خشنود باشی و ما رستگار
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۸۱]

● **شوقیه و ذوقیه** / عرفان و تصوف / فارسی
šowqīyye va zowqīye
جبل عاملی، زین الدین بن محمد، ق۱۴ قمری
jabal ʻāmelī, zeyn-od-dīn ebn-e mohammad (- 20c)
رساله‌ای در معنی شوق و چگونگی کسب معرفت بر مشرب عرفا و صوفیه به نثری شیوا با ابیاتی از مؤلف، در یک «مقدمه» و سه «روضه» و یک «خاتمه»: مقدمه: در بیان تحصیل معرفت استدلالی و شرایط آن؛ روضه ۱. کسب معرفت حالی و اوصاف ارادت؛ ۲. تحقیق معنی محبت در پیدا کردن اسباب دوستی؛ ۳. بیان تحصیل محبت و پیدا کردن اسباب دوستی؛ خاتمه: در

نصایح و کلمات چند درد آمیز شوق انگیز.
[دنا ۱۲۶۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۶۲۰/۷]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۵۴
خط: نسخ، کا: محمود بن زین العابدین جبل عاملی سپاهانی، تا: قرن ۱۴ [نشریه: ۲ - ۸۶]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۲۶-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۵]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۹۶/۲
آغاز: هر چه میکنی میبینی و هر چه میکاری می‌دروی و هر چه میخواهی می‌یابی از تصنف کاملی تا نسخه صاحب دلی؛ **انجام:** و خراباتقدس که از جام جم گیتی نمای دل می‌وحدت که کیفیت محبت دهد می‌نوشند داخل شوی.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۱گ (۶۳ر-۱۱۳ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۲۹]

● شوکة عمریه / کلام و اعتقادات / فارسی

šowkat-e ʻomrīyye

دهلوی، محمد رشید الدین، ق۱۳ قمری

dehlavī, mohammad rašīd-od-dīn (- 19c)

مؤلف که از شاگردان عبدالعزیز دهلوی صاحب «التحفة الاثنی عشریة» است، این کتاب را در رد «البارقة الضیغمیة» نوشته سلطان العلماء سید محمد بن سید دلدار علی در مسأله تحلیل متعتین نگاشته است. سلطان العلما محمد بن دلدار علی بر این کتاب ردی با عنوان «ضربة الحیدریة لکسر الشوکة العمریة» نگاشته است.

شروح و حواشی:

۱- الشعلة الظفریة؛ کنتوری، محمد قلی بن محمد (۱۱۸۸-۱۲۶۰ق)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۷۹
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی انزل الکتاب نورا مبینا؛ **انجام:** و الحمدلله فی البدایه و النهایه و الصلوه علی رسول و آله ائمه الروایه و الدرایه
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۸۲گ، ۲۱ سطر [رایانه]

● شومالی و جولاهکی / عرفان و تصوف، صنعت / فارسی

šūmālī va jūlāhakī

در آداب بافندگی و ریس‌بافی‌سازی که بنا به گفته مؤلف، جبرئیل به حضرت آدم علیه السلام بیاموخت و از وی به فرزندانش به ارث گذاشته شد، با عنوان سؤال و جواب و با تفسیرهای عرفانی صوفی.
چاپ: ایران، تهران، نشر چشمه، ۱۳۹۱ شمسی، مهران افشاری، در مجموعه سی فتوت نامه دیگر

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۶۶/۷
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بدانکه این رساله ایست در آداب کارو کسب شومالی و جولاهکی چنانچه در کلام مجید خود خبر داده؛ **انجام:** و هر کس پیر و استاد خود را نداند پیر او شیطان است و کسب و کسوت بر او حرام است
خط: نستعلیق، کا: رضا قلی بن نور الله (مشهدی)، تا: ۱۲ شعبان ۱۰۸۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۴گ (۶۵ر-۶۸ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۷۶]

● شهاب الاحتراق فی طرد الراغبین عن المیثاق / حدیث / عربی

šahāb iḥtirāq fī ṭard-ir rāġibīn ʻan-il mīṯāq

حسینی زنجانی، محمد، ق۱۳ قمری

hoseynī zanjānī, mohammad (- 19c)

تاریخ تألیف: سه شنبه شعبان ۱۲۷۳ق
کتابی است مشتمل بر روایت‌های فضایل و اثبات امامت و بعضی از اقوال کوتاه حضرت امیر المومنین (ع)، در سه «کتاب» بنا بر ترتیب مؤلف آن: ۱. چهل حدیث در مناقب امیر المومنین (ع)؛ ۲. دلایل امامت و اثبات رجعت با عناوین باب و فصل و نص؛ ۳. حکمت‌هایی از امیر المومنین (ع). مؤلف برای هر یک از این سه کتاب خطبه‌ای جداگانه‌ای ذکر کرده ولکن مجموع را یک کتاب شمرده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۸
آغاز: بسم الله البدیع النور بسم الله المعید الرفیع النور النور بسم الله المتسربل باللاهو تیة الازلیة
نسخه اصل: کتابخانه سید عز الدین حسینی، زنجان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۷۴ق؛ مصحح، محشی از مؤلف و غیره؛ تاریخ وقف: رجب ۱۳۱۲؛ ۱۱۶ص [عکسی ف: ۱ - ۱۴۷]

● شهاب الاخبار فی الحکم و الامثال و الآداب / حدیث / عربی

šahāb-ul axbār fi-l ḥikam-i wa-l amṯāl wa-l ādāb

قضاعی، محمد بن سلامه، - ۴۵۴ قمری

qozāʻī, mohammad ebn-e salāme (- 1063)

تاریخ تألیف: دهه نخست ذیحجه ۴۵۳ق؛ محل تألیف: مصر
کتاب حاوی ۱۲۰۰ حدیث از کلمات قصار نبوی در آداب و حکم و مواعظ است که ضمن ۱۶ (یا ۱۷) «باب»، مبوب داشته و آن را مذیل به جملات و کلماتی در دعا نموده و به جهت قرب مضامین احادیث آن با مأثورات امامیه، نزد امامیه نیز مورد توجه واقع شده و به شرح آن پرداخته‌اند. مؤلف آن قاضی ابو عبدالله

محمد بن سلامة بن جعفر بن علی بن حکمون قضاعی مغربی فقیه محدث شافعی است و در دیباچه آن می‌گوید هزار گفتار از سخنان پیامبر در پند و اندرز و مثل که شنیده بود در آن آورده و سندها را انداخته و به باب‌هایی مرتب ساخته، سپس دویست گفتار بر آن افزود که روی هم به هزار و دویست می‌رسد و در پایان آن چند دعایی که از پیامبر به او رسیده بود گنجاند. او برای سندهای آنها دفتری دیگر جداگانه ساخته بود که هر که بخواهد بدان بنگرد.

قضاعی آن را در مصر در دهه نخستین ذیحجه ۴۵۳ق برای شیخ ابو عبدالله محمد بن برکات بن هلال سعیدی صوفی نحوی گفته بود و ابی اسحق بن ابراهیم بن خاتم اندلسی در ۵۱۷ق آن را نزد همان سعیدی خوانده بود و ابوالقاسم هبة الله بوصیری در این هنگام آن را شنیده بود و در ۵۹۷ق آن را از همین بوصیری شنیده‌اند (دیباچه نسخه ۱۰۶۰). در روضات الجنات (ص ۴۴۵) از سید حسین بن حیدر کرکی در پایان برخی از اجازه‌هایش را آورده است که علامه حلی آن را به نام «کتاب الشهاب فی الحکم و الآداب» از پدرش از سید فخار بن معد موسوی از قاضی ابی الفتح محمد بن احمد مندائی از ابی القسم بن الحصین از قضاعی روایت داشته است. در اجازه حلی که به پسران زهره در ۲۵ شعبان ۷۲۳ق داده است نیز از همین کتاب به نام «کتاب الشهاب» از همان راه روایت شده است (اجازات بحار ص ۲۳). در معالم العلماء (ص ۱۰۵) از قضاعی تنها «دستور الحکم فی ماثور معالم الکلم» یاد شده و دارد که آن دفتری است که سخنان امیر مؤمنان در آن گرد شده است و آن همان است که به نام «دستور معالم الحکم و ماثور مکارم الشئم من کلام امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب» با گزارش محمد سعید رافعی در مصر به سال ۱۳۳۲ به چاپ رسید. در مستدرک (۳۶۷:۳) دارد که گویا قضاعی شیعی می‌باشد و این را روی قرائنی می‌گوید که از همین کتاب برمی‌آید مگر اینکه قضاعی در مصر و در روزگار فاطمیان می‌زیسته و قاضی آنان بوده و از سوی آنها به دربار ثیودورس در قسطنطنیه رفته است و شاید ناگزیر بوده است که با آیین شیعی خود را سازگار نشان دهد (فی ادب مصر الفاطمیة از دکتور کامل حسین چاپ مصر ۱۹۵۰/۱۳۶۹ ص ۱۱۲؛ فهرست آستان قدس ۱۵۱:۵؛ روضات ۴۴۵). این کتاب را امام حسن بن محمد صغانی به نام «کشف الحجاب عن احادیث الشهاب» درست نموده و نشانه‌هایی برای حدیث‌های صحیح و ضعیف و مرسل آن گذارده و مانند مشارق در باب‌هایی گذاشته است. سیوطی آن را مانند جامع صغیر مرتب ساخته و «اسعاف الطلاف بترتیب الشهاب» نامید. شیخ نجم الدین محمد بن احمد غیطی اسکندری (- ۹۸۴ق) از آن گزین نموده است. از گزارش‌های دانشمندان سنی یکی «ضوء الشهاب» ابن الاثیر نگارنده «المثل السائر» است که در آن سفارش کرد که نویسنده فقیه آن را بخواند. شیخ منتجب الدین قمی در فهرست (ص ۷) می‌نویسد که سید فخرالدین شمیلة بن محمد بن ابی هاشم حسینی امیر مکی دانشمند پارسا برای ما کتاب الشهاب القضاعی را از خود او روایت نمود (مستدرک - چلبی ۷۱:۲). (دانش پژوه)

آغاز: کتاب الشهاب فی الحکم و الاداب من کلام رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم. بسم الله الرحمن الرحیم قال القاضی محمد بن سلامة بن جعفر بن علی القضاعی رحمة الله علیه الحمد لله القادر الفرد الحکیم الفاطر الصمد الکریم باعث نبیه محمد صلی الله علیه بجوامع الکلم و بدایع الحکم و جاعله للناس بشیراً و نذیراً و داعیاً الی الله باذنه و سراجاً منیراً صلی الله علیه و علی اله الذین اذهب عنهم الرجس و طهرهم تطهیرا ... اما بعد فان فی الفاظ النبویة ...

انجام: اللهم انی اسئلک عینتة سویة و متیة تقیة و مردا غیر فحن و لافاضح.

چاپ: مکرر چاپ شده؛ مشار عربی، ص۵۷۸؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۲۲ق، خشتی، ۶۹+۱صص

[دنا ۱۲۶۶/۶ (۳۸ نسخه)؛ معجم المطبوعات سرکیس ۱۵۱۵/۲؛ کشف الظنون ۱۰۶۷/۲؛ الذریعه ۲۴۷/۱۴ ضمن شماره ۲۴۱۴؛ معجم المؤلفین ۴۲/۱۰؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۷۶۵/۲]

شرح و حواشی:

۱- روضة افهام ذوی الالباب؛ ابن الخباز، محمد بن عبدالله (-۵۳۰)
۲- ضوء الشهاب؛ حکیمی، محمد بن اسعد (۴۸۴-۵۶۷)
۳- ضوء الشهاب فی شرح الشهاب = شرح شهاب الاخبار؛ راوندی کاشانی، فضل الله بن علی (۴۸۳-۵۷۲)
۴- ضیاء الشهاب فی شرح الشهاب؛ قطب راوندی، سعید بن هبة الله (-۵۷۳)
۵- روح الاحباب و روح الالباب فی شرح الشهاب؛ ابوالفتوح رازی، حسین بن علی (۵۵۲-۶)
۶- ترک الاطناب فی شرح الشهاب؛ ابن قضاعی، علی بن احمد
۷- شرح شهاب الاخبار (۴عنوان)
۸- شهاب الاخبار (ترجمه و شرح)

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم کتاب الشهاب بحمدالله تعالی و حسن توفیقه فی العشر الاخر من جمدی الاولی سنة تسعین و ستمائة

خط: نسخ و ثلث، کا: یاقوت مستعصمی، تا: ۶۹۰ق؛ تذهیب سرلوح و طلااندازی‌ها جدیدتر از کاغذ متن؛ مجدول، کمندکشی زرین، با یک سرلوح به طرح کتیبه مذهب ممتاز؛ کاغذ: بغدادی، جلد: مقوای روکش چرم مذهب، ۷۷ص، ۹ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۲/۸سم [ف: ۱ - ۸۵۶]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: ثلث جلی، کا: یاقوت مستعصمی مغربی بغدادی، تا: قرن ۷؛

مجدول، مذهب، با یک کتیبه مذهب منقش بسیار عالی؛ کاغذ: خان‌بالغ نخودی، جلد: مقوای روکش چرم مذهب، ۷۷ص، ۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۲سم [ف: ۷ – ۵۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۶عکسی

نسخه اصل: اسکوریال –مادرید، ش ۷۶۷؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۸؛ مصحح؛ تملک: عبدالله زید بن امیر المؤمنین بن احمد المنصور امیر المؤمنین؛ ۱۹گ، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۲– ۴۵۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۵۶/۲

خط: نسخ معرب زیبا، کا: حسن بن محمد بن ابی الحسن آوی، تا: ربیع الثانی ۷۰۸ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۷گ (۱۵۸پ–۱۷۴پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۲ – ۱۲۹]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۱۳/۱

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان –رم ۵۳۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۵ جمادی الثانی ۷۳۵ق؛ ۷۵ص (۶–۸۰)[عکسی ف: ۵ – ۳۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۸۱/۳

آغاز و انجام: برابر

کا: علی بن الحسین بردغای، تا: محرم ۷۴۰ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۳گ (۵۴ر–۶۶ر)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۳۳/۱ – ۴۸]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: حسام الدین بن شیخ مسافر، تا: شعبان ۸۲۴ق؛ روایت‌ها بین سطرها به فارسی ترجمه شده؛ ۴۹گ (۱پ–۴۹پ)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۳ – ۲۴۰]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالرحمن بن محمد مصلحی القاضی باماسیه، تا: ۸۴۸ق؛ مصحح، محشی با نشان «مرتضی»؛ مهر: «محمد رضا الموسوی» (خشتی)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۵ص، ۷ و ۹ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۱۷ – ۳۵۵]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۵۰/۲

تا حرف حاء؛ خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمود متطبب تولمی گیلانی، تا: ۸۶۶ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مخمل قرمز، ۸گ (۵پ–۱۲پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۱۲ – ۲۲۱]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی طاعتک متناصفین متناصحین ... سبحان ربک رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین.

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۸۵۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۷۷ق؛ مصحح، مقابله شده با نسخه مقروه مصححه در تاریخ ۴ ذیقعده ۸۷۹، با ابیاتی در وصف شهاب الاخبار از محمد بن سعد به خط وی در جمادی الاول ۱۰۴۶؛ تملک: بدرالدین انصاری در ۱۰۸۸ق؛ ۲۲ص (۱–۲۲)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۳ – ۲۲۴]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۵۸/۲

در ۱۶ باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۸۵ق؛ کاغذ: ختایی، ۲۸گ (۳۰پ–۵۷پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳/۴×۱۷/۹سم [ف: ۵ – ۴۱۷]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۳۸ ض

بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [د.ث. مجلس]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۵عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: اسکوریال –مادرید، ش ۷۳۶؛ خط: نسخ زیبا معرب، کا: حسن بن محمد حافظ اصفهانی، تا: ۹۴۱ق؛ از روی نسخه خط یاقوت مستعصمی؛ ۵۹گ، ۹سطر [عکسی ف: ۲ – ۴۵۷]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۰۷/۱

آغاز: لا یغتسل احدکم فی المآ الدیم و هو جنب، عن أبی هریرة، ان رسول الله قال: اذا شرب الکلب فی اناء احدکم فلیغسله سبعاً؛

انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۹۷۳ق؛ مصحح، با نشان«بلغ» مقابله شده، محشی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین ابوالقاسم محمد بن حسین» (مربع)؛ کاغذ: شرقی، ۱۲۸گ(۱ر–۱۲۸پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳۳ – ۳۷۹]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۲

خط: نستعلیق، کا: علی بن قاسم حسینی عریضی یزدی، تا: ۹۷۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۲۷گ (۳۴پ–۶۰ر)، ۱۳ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۸ – ۳۹۰]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۶۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواسط جمادی الاول ۱۰۰۰ق؛ جلد: مقوایی، ۲۹گ (۱پ–۲۹ر)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۲۲ – ۵۶]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۰/۴

آغاز: الباب الاول الشهاب من ماتی و الف کلمه من کلمات ... الاعمال بالنیات؛ **انجام:** الباب ۱۷ ... و اعوذ بک اللهم من شر هولاء الاربع

فاقد دیباجه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴ص (۲۶–۲۹)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۳۲ – ۱۳۳]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۲۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در آغاز نسخه حاضر طریق روایت این کتاب را به وسیله علامه حلی از مؤلف به نقل از اجازه شیخ حسن صاحب معالم، روی یک صفحه نوشته: «الطریق الی کتاب الشهاب علی ما فی اجازه المحقق الشیخ حسن بن الشیخ زین الدین الشهید الثانی رحمه الله حیث قال فیها و یروی ای العلامة الحسن بن یوسف بن المطهر الحلی ره کتاب الشهاب فی الحکم و الاداب من کلام رسول الله صلی الله علیه و آله تألیف القاضی ابی عبدالله محمد بن سلامة القضاعی المغرب ... المدائنی عن ابی القاسم ابن الحصین عن القاضی ابی عبدالله القصای و فی اجازة الشیخ نجم الدین جعفر بن نما اجازلی ...»؛ جلد: تیماج، ۲۲ص(۲–

۲۳)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۰ - ۶۹۱]

۱۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۰۷/۱

آغاز: من بلاغه البلغاء وجعلتها معدودة يتلو بعضها بعضاً محذوفة الاسانيد مبوبة ابواباً على حسب تقارب ... الباب الاول الاعمال بالنيات المجالس بالامانة المستشار المؤتمن، العدة دين، العدة عطية؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: اقل السادات بن محمد مهدی؛ ۲۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۱]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۱۵/۲

خط: نسخ، کا: حسين بن علی بن احمد حلی، تا: ذیحجه ۱۰۶۷ق؛ جلد: مقوایی، ۸۸گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۸ - ۱۰۷]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۰۹۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق [الفبائی - ۳۷۶]

۲۲. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره

کا: عبدالمطلب بن غياث الدين علانی، تا: چهارشنبه ۲۷ جمادی الاول ۱۰۸۵ق، برای میر محمد خان [دليل المخطوطات: ۱ - ۲۸۴]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۹/۸ط

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ و نستعلیق،کا:یار محمد علیابادی،تا:قرن۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۲ص (۲۳۸-۲۸۹)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۲۱]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۳۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد خیاط عاملی میدانی، تا: قرن ۱۳؛ مقابله شده با نشان (بلغ مقابلة)، مصحح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، ۴۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳۴ - ۷۱۰]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با تقريظی از حسين حسينی؛ مصحح؛ قطع: جیبی پالتوئی [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۶۸]

۲۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۲۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نسخه در ربيع الثانی ۱۲۷۹ق به‌وسيله محمد محسن بن محمد علی در اصفهان مقابله شده، محشی منقول از مجمع البحرين و نهايه؛ مهر: «عبدالوهاب بن محمد مهدی» (بیضی) مورخ رمضان ۱۲۸۷ق، حاج سيد سعيد؛ ۹ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۳۹۳]

۲۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۷۷/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: يوسف بن محمد رضا التقی، تا: ۱۲۱۸ق؛ ۲۲گ (۱۹۳ر-۲۱۴ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۹۶]

۲۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ اعراب گذاری شده؛ ۱۸گ(۱-۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۳۳]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۸۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ زیبا،کا:ابوالقاسم بن ملا علی الريزی من بلوک آشتيان، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج مشکی با کتیبه «باقر بن محمد صادق»، ۱۵گ (۱پ-۱۵ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۸ - ۶۳۵]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۴۲/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ (۱پ-۲۳پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۳۰ - ۳۰]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۴۴/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم اغفر لی ما اخطئت و تعمدت و ما اسررت و ما اعلنت وما جهلت اللهم ائت نفسی تقويهها و زکها انت خير من زکيها و انت و ليها و مولاها.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ (۹۹-۱۱۰)، ۱۶-۱۸ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۲ - ۳۹۱]

۳۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد صادق بن محمد علی بن اسماعیل وزیر علی آبادی مازندرانی ملقب به ادیب حضور و وحدت، تا: جمعه ۹ رجب ۱۳۴۵ق، جهت حيدر قلی خان سردار کابلی؛ از روی نسخه کتابخانه رضوی به خط محمد بدیع علوی تویسرکانی به سال ۱۰۷۳، یادداشتی درباره کتاب و مؤلف و تاریخ وفات وی به خط حيدر قلی بن نور محمدخان کابلی و تاریخ شروع مقابله کتاب به روز شنبه ۱۷ رجب ۱۳۴۵، با یادداشتی از سردار کابلی آمده که کتاب را با نسخه صحیحی که به سال ۸۶۵ نگاشته شده بود مقابله کرده و نام برخی از روات که در آن نسخه بود در نسخه حاضر نقل کرده و در برگ آخر تاریخ اتمام مقابله روز شنبه ۲۴ رجب ۱۳۴۵؛ جلد: مقوایی آبی، ۴۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۲]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۵۴/۳

خط: نسخ، کا: محمد حسن موسوی اصفهانی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ ذیقعده ۱۳۵۶ق؛ جلد: تیماج سبز، ۲۶گ (۱۲۵پ-۱۵۰پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۵۳]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۰۳/۲

خط: نسخ، کا: محمد شفيع بن علی رضا امامی، تا: یک‌شنبه ۲۳ صفر؛ ۵۱گ (۲۲۵پ-۲۷۵ر)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۹ - ۵]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: عبدالله بن رضا اصفهانی، بی‌تا؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۳۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۵۴]

۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۰۶/۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی مذهب، ۷گ (۶۷پ-۷۳)، ۲۱ سطر (۵×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۴ – ۱۱۶]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۲/۸
آغاز: بسمله. اخبرنا الشیخ الثقة الامین ابوالقسم هبة الله بن علی بن سعود بن ثابت بن هاشم بن غالب الخزرجی الانصاری المعروف بالبوصیری قراءة علیه سنة سبع و تسعین و خمس مائة قیل له اخبرکم الشیخ ابو عبدالله محمد بن برکات بن هلال السعیدی الصوفی النحوی بقراءة ابی اسحق بن ابراهیم بن خاتم الاندلسی فی شهور سنة سبع عشر و خمس مائة بفسطاط مصر فاقروا نعم (قال) حدثنا (القاضی ابو عبدالله محمد بن سلامة بن جعفر بن علی القضاعی) رضی الله عنه (رحمة الله علیه) بمصر فی العشر الاول من ذی الحجة سنة ثلث و خمسین و اربع مائة (الحمدلله القادر الفرد الحکیم الفاطر الصمد الکریم باعث نبیه محمد ... بجوامع الکلم و بدائع الحکم ... اما بعد فان فی الالفاظ النبویة و الآداب الشرعیة جلاء لقلوب العارفین و شفاء لادواء الخائفین ... و قد جمعت فی کتابی هذا مما سمعته من حدیث رسول الله ... الف کلمة من الحکمة فی الوصایا و الآداب و المواعظ و الامثال ... و جعلتها مسرودة یتلو بعضها بعضها محذوفة الاسانید مبوبة ابوابا علی حسب تقارب الالفاظ ... ثم زدت (زدتها) مائتی کلمة فصارت الف کلمة و مائتی کلمه و ختمت الکتاب بادعیة مرویة عنه ... و افردت لاسانید جمیعها کتابا یرجع فی معرفتها الیه) — [آنچه میان دو کمانه گذارده شده از روی دو نسخه است و بیرون آن تنها از روی نسخه ۱۰۶۰ میباشد]؛ **انجام:** باب (الدعاء الذی یختم به کتاب الشهاب – نسخه ۵۰۲/۵) اللهم انی اعوذبک من علم لاینفع ... رب تقبل توبتی و اغسل حوبتی واجب (یارب) دعوتی
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۴۲گ (۲۴۰پ-۲۸۱پ)، ۱۶ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۵ – ۱۳۸۰]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۰ و ۱۸۴۸-ف
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی، با سرلوح آراسته، مجدول، در صفحه عنوان بزر و لاجورد دارد: «هذا کتاب شهاب الاخبار الجامع الفا و مائتی حدیثا من احادیث سید الکائنات ... برسم مطالعة ... السلطان محمد خان بن مرادخان ...»، پس این نسخه که «معروف» آن را تصحیح نمود برای سلطان محمد خان پسر مراد خان نوشته شده؛ مهر: «عبده الراجی لطفعلی»؛ تملک: عبدالفاضل بن مؤید الدوله در تاریخ ۱۲۸۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سرخ، ۶۵گ، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ – ۱۳۸۳] و [فیلمها ف: ۱ – ۳۴۹]

۳۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۲۱۶/۲
انجام: یا موسی انه لم یتصنع ... بمثل البکاء من خیفتی.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵گ (۱۹۱-۲۰۵)، ۱۹ سطر (۷×۱۴) [ف: ۵ – ۱۵۴]

● **شهاب الاخبار (ترجمه)** / حدیث / فارسی
šahāb-ul axbār (t.)
برای خواجه زکی صائن احمد حنفی ترجمه شده و مترجم شناخته نشده است.
چاپ: تهران، انتشارات دانشگاه تهران، تصحیح و تحقیق محمد تقی دانش پژوه، ۱۳۴۹ش، ۲۵۲ص

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۲۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۳ شعبان ۵۶۷ق؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: – ۱۲۴۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۵۴-ف و ۳۱۷۴-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ – ۴۷ و ۹۰]

● **شهاب الاخبار (ترجمه)** / حدیث / فارسی
šahāb-ul axbār (t.)

ناشناخته:
۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۳۰-عکس
نسخه اصل: قونیه ۲۱۲۸/۲ (۴۰۲/۱ ف ۲۵ ع ۹۰). جز سه شرحی که تا کنون به چاپ رسیده و گویا جز ضیاء الشهاب فارسی نسخه کتابخانه غازی خسرو بک در سرایوو (ش ۵۸۳ فهرست) و گویا هم جز ضیاء الشهاب فارسی نوشته ۸۷۸ (نشریه ۷۳۹/۷) که نمی‌دانم با ضیاء الشهاب قطب راوندی (فیلمها ۳۵۱/۱، سنا ۱۰۱/۱) چه پیوندی دارد؛ بی‌کا، تا: ۶۸۷ق؛ ۴۲گ (۵۶-۹۷) [فیلمها ف: ۳ – ۲۷۲]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۲۳
ترجمه و شرح؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ – ۳۶۷]

● **الشهابة فی غزوات الصحابة** / تاریخ اسلام / فارسی
aš-šahāba fī ġazawāt-iṣ ṣaḥāba
دزفولی، محمد تقی بن علی، ۱۲۲۳ – ۱۲۹۵ قمری
dezfolī, mohammad taqī-ye-bn-e ʻalī (1808 - 1878)
وابسته به: تاریخ واقدی؛ واقدی، محمد بن عمر (۱۳۰-۲۰۷ق)
تاریخ تألیف: آغاز ۷ رمضان ۱۲۸۳ق و انجام جلد اول ۱۲ جمادی الاول ۱۲۸۴ق؛ محل تألیف: دزفول و تهران
ترجمه‌ای است از تاریخ واقدی. مترجم آن را به دستور محسن میرزا امیر آخور در حکومت حمزه میرزا حشمت الدولة آغاز کرده است. در آغاز نام مؤلف و کتاب و ناصرالدین شاه و حمزه میرزا و محسن میرزا امیر آخور دیده می‌شود. تاریخ جنگ‌های اصحاب پیامبر اکرم (ص) که در عصر آن حضرت و پس از وی اتفاق افتاده، در این کتاب با تنظیم تاریخی آمده و گویا بنا بود که تمام کتاب در نه جزء نگاشته شود. مترجم، در صدر کتاب خود را مترجم کتاب «غایة المرام» مسمی به «کفایة

الخصام» معرفی می‌کند. وی می‌گوید: چون سختی روزگار موجب شد که در دزفول رحل اقامت افکنم مدتی در دزفول گذراندم تا سال ۱۲۸۳ق نامه شاهزاده میر آخور رسید مبنی بر عزیمت به تهران، منهم حسب الامر او به تهران آمدم و در طهران دست به ترجمه قسمتی از فتوحات مسلمین صدر اول از کتاب واقدی زدم و آن این کتاب است.
آغاز: بسمله. الحمدلله وحده وحده انجز وعده و نصر عبده و اعز جنده و غلب الاحزاب وحده ...
[دنا ۱۲۷۰/۶ (۲ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۱۷۱۰/۳]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و فوج فوج و قبیله قبیله از پی یکدیگر بیرون رفتند و صفوان بن عامر سلمی را با پانصد سوار در دمشق گذاشت و خود با سواران یمن و مصر از پی لشکر روانه گردید
جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن دزفولی، تا: شنبه ۲۷ جمادی الاول ۱۲۸۴ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۲۵گ، ۱۷ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱ - ۲۷۷]
۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۵۴۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و مضر از پی لشکر روانه گردید. تمام شد جلد اول کتاب واقدی در یوم ۱۲ جمادی الاول ۱۲۸۴.
خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد زمان، تا: جمادی الاول ۱۲۸۸ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج حنایی، ۱۹ سطر (۱۱/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۵ - ۱۵۵]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۷۱
جلد سوم و چهارم و پنجم؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد زمان دزفولی، تا: ۵ شعبان ۱۲۹۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۱۹ - ۶۰]

● **الشهاب الثاقب** / فقه / عربی
aš-šahāb-uṯ ṯāqib
فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری
feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

تاریخ تألیف: ۱۰۵۷ق
رساله‌ای متوسط در اثبات وجوب عینی نماز جمعه در زمان غیبت امام عصر (عج) که در یک «مقدمه» و هشت «باب» تنظیم شده است: المقدمه؛ فی الآراء فی وجوب الجمعة؛ باب ۱. الدلیل علی عینیة وجوب الجمعه من کلام الله؛ ۲. الدلیل علی عینیة وجوب الجمعة من کلام النبی (ص)؛ ۳. الدلیل علی عینیة وجوب الجمعة من کلام الائمه؛ ۴. الدلیل علی عینیة وجوب الجمعة من الاجماع؛ ۵. الدلیل علی عینیة وجوب الجمعة من الوجوه العقلیه؛ ۶. الجواب عن شبه المخالفین؛ ۷. تحقیق معنی الاجماع؛ ۸. الحث علی صلاة الجمعة. فیض در این رساله از چندین رساله که در همین باب تألیف شده، نام برده مانند: رساله سیاح تبریزی، شیخ بهائی و پدرش، محمد باقر سبزواری و دیگران. تاریخ تألیف درآن به شعر و معما آمده است. ردیه‌هایی بر این رساله نیز نگاشته شده است. فیض، رساله‌ای دیگر به نام ابواب الجنان در خصوص نماز جمعه نگاشته است.
آغاز: الحمدلله الذی جعل دلیل وجوب صلاة الجمعة من أوضح الدلائل الفرعیة و أقومها کما جعل صلاة الجمعة أفضل التکالیف الشرعیة و أعظمها ... اما بعد فیقول ... هذه رسالة فی رفع الشبهة التی وقعت لبعض متأخری اصحابنا فی حتمیة وجوب صلاة الجمعة فی زمان الغیبة ...
انجام: و ان شیء لموع فوق الاسم ×× یزاد صار تاریخاً سدیدا
چاپ: نجف، ۱۳۶۷ق؛ قم، ۱۴۰۱ق
[الذریعة ۲۵۲/۱۴ شماره ۲۴۳۶؛ فهرست خودنوشت فیض کاشانی ص ۱۹۱؛ دنا ۱۲۶۷/۶– ۱۲۶۸ (۲۷ نسخه)؛ ریحانة الادب ۳۶۹/۴]
شرح و حواشی:
۱- صلاة الجمعة؛ خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین (-۱۱۷۳)
۲- شرح الشهاب الثاقب؛ عبدالوهابی، محمد امین بن عبدالوهاب (- ۱۳)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۴۵
نسخه تا اندکی از باب پنجم را دارد و افتاده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۳۰گ، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۱۱ - ۲۱۰۱]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۰۹/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** فان شیء لهذا الجمع تاریخ ×× لموعا فوق الاسم اجعل مزیدا
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام فیضه»؛ مطالبی از محقق دوانی، در انجام آمده؛ ۱۰۵گ (۴۷-۱۵۱)، ۱۲ سطر (۵×۱۱)، اندازه:۱۰×۱۷/۵ سم [ف: ۳۴ - ۳۱]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۶۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و کتبت خالصا لابتغاء مجهه الکریم و ذخیرة لی لیوم عظیم و الحمد لله اولا ... و سلم تسلیما کثیرا
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۶۳گ، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۷ - ۲۸۴]
۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۶/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»؛ در دو برگ آخر نیز فوائدی به نقل از شیخ علی بن زین الدین بحرانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۹گ (۵۸پ-۱۱۶ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۳]
۵. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «منه دام فیضه»؛

۱۰۷گ (۴۹-۱۵۵)، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [صد و شصت نسخه: - ۶۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۳۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۱ رجب ۱۰۹۷ق؛ محشی با نشان «منه»، با صورت اجازه قرائت فیض کاشانی به پسرش علم الهدی و گواهی مقابله از خود فیض مورخ ۱۰۵۸ و شعر فیض در ستایش آن؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۶۰گ (۳پ-۶۲ر)، ۱۶ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۶۳]

۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مقابله شده؛ قطع: بیاض رقعی [ف: ۳ - ۹۶]

۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۴/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: مرتضی بن میر محمد صفی حسینی تبریزی، تا: ۱۱۰۰ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵گ (۲۱-۴۵)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۴۲]

۹. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم/۱

خط: نسخ، کا: رکن الدین محمد بن علی بن ثابت حسینی، تا: پنج‌شنبه ۴ جمادی الثانی ۱۱۱۱ق؛ ۸۶گ (۱-۸۶)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [صد و شصت نسخه: - ۶۴]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۱۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: رکن الدین محمد بن علی بن ثابت حسینی، تا: پنج‌شنبه ۴ جمادی الثانی ۱۱۱۱ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه ره، منه رحمه الله»؛ کاغذ: شرقی، جلد: پارچه، ۸۶گ (۱پ-۸۶ر)، ۱۴ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۱ - ۲۸]

۱۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۸۰/۱

آغاز: یا ایها الذین آمنوا اذا نودی للصلوة ... اتفق المفسرون علی ان المراد بالذکر المأمور بالسعی الیه فی الآیه صلوة الجمعة

خط: نسخ، کا: حسن بن زین الدین، تا: ۱۱۱۱ق؛ جلد: مقوایی، ۸۱ص (۱-۸۱)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۱۶]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابدالآبدین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۴ محرم ۱۱۱۱ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۹۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۵۶۲]

۱۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۲۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان یجعل ما قلت وکتبت خالصا لابتغاء وجهه الکریم و ذخیرة لی لیوم عظیم و الحمد لله اولا و اخرا و ظاهرا و باطنا و صلی الله علی محمد و اهل بیته و سلم.

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمدباقر حسینی یزدی، تا: ۱۴ جمادی الثانی ۱۱۲۱ق؛ در پایان نسخه اشعاری از «ابوالفضائل محمد باقر حسینی یزدی» پدر کاتب در وصف و تاریخ تألیف کتاب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: - ۱۰۲]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۳۵/۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مومن ملقب به برهان، تا: ۳ ربیع الاول ۱۱۳۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه، ۸۳گ (۳۵ر-۱۱۷ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۲۴۸]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۴۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن محمد حسین مازندرانی (ملا اسماعیل خواجوئی)، تا: محرم ۱۱۳۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج سبز، ۲۶گ (۷پ-۳۲پ)، ۲۵-۲۷ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه:۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۳۰]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۱۷-۳۳/۱۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و نسبة الی مثل هذا الفاضل بمجرد الظهور وبل لابد فیه من التحقیق

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۲۶]

۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۵۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۵۲ق؛ ۴۹گ (۴۸پ-۹۶پ)، ۲۰ سطر(۷×۱۶) [ف: ۵ - ۱۵۴]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان یجعل ما قلت و کتبت خالصا لابتغاء وجهه الکریم و ذخیرة لی لیوم عظیم والحمدلله اولا وآخرا وصلی الله علی محمد و اهل بیته و سلم.

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: میرزا محمد فراهانی، تا: ۱۲۷۵ق؛ مذیل است به ۸ بیت از مؤلف درباره تاریخ تألیف کتاب و نیز رساله‌ای است از محمدباقر بن محمد مؤمن سبزواری درباره وجوب صلوة جمعه؛ اهدایی: کاظم مدیرشانه چی، آبان ۱۳۶۲؛ ۵۳گ، ۲۱ و ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۱۸]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۰۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: محمد حسین حسینی (حسنی)، تا: ۱۳۰۳ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۱۰۳گ (۳۱-۱۳۳)، ۱۲ سطر، اندازه: ۵×۱۱سم [ف: ۳۴ - ۱۵]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان شیء لهذا الجمع تاریخ لموعاً فوق الاسم اجعل مزیدا.

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضا حسین، تا: ربیع الثانی ۱۳۳۹ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۲۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷× ۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۱۱]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۴۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالوهاب کاشانی، تا: قرن ۱۳، جا: مشهد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۸۱ص (۲۵۶-۳۳۶)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۷۳۲]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸/۶ خوئی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان یجعل ما قلت و کتبت خالصاً لا بتغاء وجهه الکریم و ذخیرة لی لیوم العظیم ...

خط: نسخ، کا: محمدخان قاینی، بی‌تا؛ کاتب در پایان نسخه اشعاری در ماده تاریخ رساله آورده و این اشعار با آنچه در الذریعه از نسخه منقول در تسلیة القلوب الحزینه اخباری نقل شده تفاوت بسیار دارد و این است اشعار: «شهاب ثاقب الله اسداه ×× لنرجم کل شیطان مریدا / اذاالقوا له الاسماع القوا ×× عذابا واصبا و جزا عتیدا / نهونا عن صلوة اوجب الله ×× و انزل فیه قرآناً مجیدا / و اخبار صحاح فیه حارت ×× صراح فی الذی منها اریدا / و فیها عن موالینا روینا ×× روایاتا و ترغیبا و کیدا / فلایاتی بها الا سعید ×× و لیس الجاحد الا عنیدا / فلاشیء لهذا الجمع تاریخ ×× بعد المصرع الاول عدیدا / اذا اسدی کتب بالیاء کتبا ×× و الا تسعة یجعل مزیدا / و ان شیء لموع فوق الاسم ×× یزاد صار تا ریخا سدیدا»؛ شماره بازیابی با توجه به مجموعه ص ۳۲۶ اصلاح شد؛ ۱۲۱ص(۱۴۲-۲۶۲) [ف: ۷ - ۱۷۳]

۲۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۶۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان اشعار عربی در ستایش کتاب و تاریخ تألیف آن (۱۰۵۷)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۴۳گ (۲۵پ-۶۷پ)، ۱۶ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: - ۳۸۸]

۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۲۷/۲-۲۰/۱۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** وکتبت خالصا لابتغاء وجهه الکریم وذخیرة لیوم عظیم والحمدلله اولا وآخرا وظاهرا وباطنا وصلی الله علی محمد واهل بیته وسلم

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۷۲۶]

● **شهاب ثاقب** / کلام و اعتقادات / فارسی

šahāb-e sāqeb

نراقی، مهدی بن ابی ذر، ۱۱۲۸ - ۱۲۰۹ قمری

narāqī, mahdī ebn-e abī-zar (1716 - 1795)

تاریخ تألیف: شب ۴ شوال ۱۱۹۲ق

این رساله را در رد رساله فارسی یکی از علمای سنیان بر ابطال مذهب امامیه نگاشته شده است. او ابتدا سخن عالم سنی را با عنوان «قال» ذکر و سپس در دو مرحله جواب عقلی و نقلی به رد آن می‌پردازد. او از کتب معتبره خود آنها نیز استفاده کرده است.

آغاز: حمد و سپاسی بی انتها و سزاوار درگاه آفریدگاری است جلت عظمته که نوع عظیمة الشأن انسان را از جمیع انواع گویند برگزیده به تاج وهاج و لقد کرمنا بنی آدم بنواخت ...

انجام: و ابن قتیبه روایت کرده است که آن حضرت به امام حسن علیه السلام گفت که ازآن روز که جدت از دنیا رفته تا حال من همیشه مظلوم بودم مخفی نماند که آن چه این مرد در مسئله امامت نوشته بود همین قدر بود که مذکور شد با جواب آن ... لهذا ما نیز کلامه را ختم نمودیم برحمد الهی و درود ... بر عترت طاهره او که برگزیدگان حضرت باری اند

[الذریعة ۲۵۳/۱۴ رقم ۲۴۴۲؛ دنا ۱۲۶۸/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴ شوال ۱۱۹۲ق؛ مصحح؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد مهدی» (بیضی)؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۰۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ - ۴۰]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده میرزا» (بیضی)؛ یادداشتی در مطالعه کتاب توسط« محمد باقر متخلص به صفائی» در ۲۰ رجب ۱۲۹۵ با مهر «المتوکل علی الله عبده محمد باقر» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۳]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۸۷

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالرحمن بن میرزا محمد نراقی، تا: ربیع الاول ۱۲۰۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف مخ: ۳ - ۱۲۹۸]

● **شهاب الثاقب** / کلام و اعتقادات / فارسی

šahāb-uṯ ṯāqib

شیرازی، جعفر بن ابی القاسم، ق۱۳ قمری

šīrāzī, ja‘far ebn-e ab-el-qāsem (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۵ق

کتابی است مجالس‌گونه، در تاریخ انبیاء و ائمه طاهرین به ویژه حضرت امام حسین (ع) که از کتاب‌های گوناگون گردآوری و در پنجاه عنوان «شهاب»تألیف شده است. مؤلف هنگام مسافرت کربلا، رشت، قزوین و لاهیجان این کتاب را نگاشته و کتابی دیگر دارد که قبسات الاحزان نام دارد و آن نیز مطابق این کتاب از پنجاه «قبس» تشکیل شده است.

آغاز: الحمد لله المتفرد بالقدم المتوحد بالعظمة و الکبریاء الحاکم بما یرید و الفاعل لما یشاء ... اما بعد ... بعد از اتمام قبسات الاحزان.

انجام: در مقام اصلاح بر آمده باشد نه اعتراض و این مستغرق بحر عصیان را بطلب مغفرت شاد فرمایند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۲۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: آقا ابن خانجان، تا:۱۵ ذیحجه ۱۳۱۸ق؛ ۲۱۲گ، ۱۶ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳۳ - ۴۲۹]

● **شهاب ثاقب** / کلام و اعتقادات / فارسی
šahāb-e sāqeb

شریف نائینی، محمد بن محمد هادی، - ۱۳۰۵ قمری
šarīf-e nā'īnī, mohammad ebn-e mohammad hādī (-1888)

اهداء به: ناصرالدین شاه
کتابی است مفصل در رد و بررسی عقاید شیخیه. نامی از این کتاب در الذریعة نیامده است. نام مؤلف در اعیان الشیعة با عناوین «محمد هادی نائینی متخلص به فائض» و «محمد بن محمد بن هادی نائینی متخلص به فائض» آمده و رساله‌های رجالی فراوانی به او نسبت داده شده است. منظومه «اللؤلؤة البهیة فی الکلام» تألیف محمد بن هادی نائینی در الذریعة آمده است.
آغاز: خداوندی را سپاس و منت عظم سلطانه که ناصر دین محمدی را شاهنشاه زمین و زمان ساخت
[دنا ۱۲۶۸/۶؛ اعیان الشیعة ۴۱۲/۹و ۴۸/۱۰]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۲۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر مراد علم اوست به این کلامها و قدرت بر خلق آنها پس بعلم و قدرت بر می‌گردد
حط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۹ق، جا: تهران؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ (۳۸-۴۲)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۱ - ۵۷۱]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۲۳/۴
آغاز: خود بر اهل زمن نموده اند و گاهی مذهب خود را مشهد القرآن؛ **انجام:** اعلیحضرت ناصر الدین شاه قاجار لا زال مؤیداً من جبار المسائبالشوکة و العظمة
دارای ۵ برگ آغازین کتاب؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۹ق، جا: تهران؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ (۱۸۸-۱۹۲)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۱ - ۵۷۳]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۲۳/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یاد گرفتن حلال و حرام الهی را واجب ساخته اند
فقط ۳ برگ نخست کتاب؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۹ق، جا: تهران؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۱۹۴-۱۹۲)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۱ - ۵۷۴]

● **الشهاب الثاقب = رد الاجوبة العراقية على اللاهورية** / کلام و اعتقادات، شعر / عربی
aš-šahāb-ut ṯāqib = radd-ul ajwibat-il 'irāqīyya 'ala-l lāhūrīyya

حائری، محمد باقر بن ابوالقاسم، ۱۲۷۳ - ۱۳۳۱ قمری
hā'erī, mohammad bāqer ebn-e ab-ol-qāsem (1857 - 1913)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۴ق
ارجوزه‌ای است لطیف دارای ۲۲۵ بیت در اثبات امامت ائمه اثنا عشر و رد مخالفین آنها، که در جواب «الاجوبة العراقیة علی الاسئلة اللاهوریة» محمود بن عبدالله آلوسی بغدادی (-۱۲۷۰ق) سروده شده است. آلوسی در رساله اش تعرضاتی بر شیعه دارد و عده‌ای از دانشمندان بدان پاسخ گفته‌اند که از جمله آنها منظومه حاضر است.
آغاز: قال الشریف الفاطمی احمد ×× ابدأ بسم الله ثم أحمد / مصلیاً علی النبی المرسل ×× مدینة العلم و بابها علی
چاپ: ایران، ۱۳۱۵ق، با تصحیح و مقابله شیخ عبدالعلی بیدگلی متخلص به «مؤبد»، سنگی، جیبی، با تقریظ میرزا محمد حسن حسینی شیرازی (در آغاز) و تقریظ شیخ عبدالعلی بیدگلی متخلص به «مؤبد»، به تایید آقا میرزا حاجی آقا اراداقی

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۵۴
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء-نجف اشرف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ظاهراً قرن ۱۴؛ ۱۷ص [عکسی ف: ۵ - ۳۲۰]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۰۹/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** قد قیل فی حدك عالم فقط ×× و من اصاف صفة فقط غلط / و قلت اذ قیل لکذبه اشر ×× ودعة تاریخا فکذاب اشر
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ۱۸۵۴ عکسی مرکز احیا به دست آمد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۶گ (۷پ-۱۲)، ۱۲- ۱۶ سطر (۶/۵×۹)، اندازه: ۱۱/۲×۱۶/۸سم [ف: ۱۲ - ۱۳]
تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۵۳/۱
همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۲۶۶]

● **الشهاب الثاقب** / فقه / عربی
aš-šahāb-ut ṯāqib

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۷۴۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی - ۳۷۶]

← شهاب ثاقب در رد ناصب > الشهاب الثاقب فی المناقب

● **الشهاب الثاقب فی ابراز المذهب** / کلام و اعتقادات / فارسی

aš-šahāb-uṯ ṯāqib fī ibrāz-il maḏhab

فتحعلی بن حسنعلی، ق۱۳ قمری

fath-ʻalī ebn-e hoseyn-ʻalī (- 19c)

اهدا به: شاهزاده علیخان

محل تألیف: تهران

کتابی درباره «ملل متخالفه» و رد بر «حکما و متصوفه» است؛ در یک «مقدمه» و پنج «باب» و هفت «مقام» و در آن از کتاب‌های خود: انوار البهیة عن الملتقطات الفتحیة الملقب بدر النضید و مونس الفرید و مجمع المقربین و روضة المحدثین (عربی) و مطمر الفاصل بین الحق و الباطل، یاد کرده است.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی خصنا بخیر الادیان و ارسل الینا اشرف الانسان ... اما بعد چنین گوید ... ابن حسن علی فتح علی.

انجام: کتاب لئالی الهیه که جاری مجرای کشکول و سفینه است نوشته ام ... و علیه افضل التحیة از مجلس نقل.

[دنا ۱۲۶۸/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۹۵/۹]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۳گ، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۱۵۴]

● **الشهاب الثاقب فی بیان معنی الناصب** / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šahāb-uṯ ṯāqib fī bayān-i maʻna-n nāṣib

بحرانی، یوسف بن احمد، ۱۱۰۷ - ۱۱۸۶ قمری

bahrānī, yūsef ebn-e ahmad (1696 - 1773)

تاریخ تألیف: ۲۰ رجب ۱۱۵۳ق

کتابی است در معنی ناصب، شامل «مقدمه»، سه «باب» و «خاتمه»: مقدمه: در شش فایده؛ باب ۱. بیان معنی الناصب، در سه «مطلب»؛ ۲. کفر الناصب، در سه «مطلب»؛ ۳. ذکر نبذة من الاحکام المتعلقة باولئک اللئام و بیان ما زلت به اقلام بعض الاعلام فی المقام؛ خاتمه: لعلک ترجع و تقول انما اوردتموه ...

آغاز: اللهم انا نحمدک علی ما وفقتنا عند اختلاف الاهواء ... اما بعد، فیقول الفقیر ... انی کثیرا ما اختلج ببالی الکلام فی تحقیق معنی الناصب

چاپ: توسط آقای سید مهدی رجائی تحقیق و چاپ شده

[دنا ۱۲۶۹/۶؛ الذریعة ۲۵۴/۱۴]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۴۲

آغاز: برابر

این کتاب بر اساس این نسخه، توسط آقای سید مهدی رجائی تحقیق و چاپ شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۵۹ق؛ توسط مؤلف در ۲ شعبان ۱۱۵۹ تصحیح شده؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۲

خط: نسخ، کا: علی بن عباس بحرانی کرزکانی، تا: ۱۳۰۱ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، قطع: وزیری [میراث شهاب: س۸ش۲ - ۲۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۳۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بالجملة فالخطب عظیم و الداء جسیم، عجل الله سبحانه بخروج من علی یده القرح و ازالة هذه الرتج

خط: نسخ، کا: علی بن عباس بن علی کرزکانی بحرانی، تا: ۱۶ شوال ۱۳۰۲ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی، ۱۰۱گ (۱-۱۰۱)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴۰ - ۲۵۹]

● **الشهاب الثاقب فی تخطئة الیزیدی الناصب** / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šahāb-uṯ ṯāqib fī taxṭa'at-il yazīdīy-in nāṣib

ابن شدقم، علی بن حسن، ۹۵۰ - ۱۰۳۳ قمری

ebn-e šadqam, ʻalī ebn-e hasan (1544 - 1624)

درباره مسأله تکفیر یزید بن معاویه و جواز لعن وی، شرح و توضیحی است بر آنچه پدر مؤلف در کتاب «زهر الریاض» در پاسخ سؤالی در این موضوع نوشته بود. در این رساله پس از آوردن عین آن سؤال و جواب، سؤال را در سیزده «وجه» تقسیم نموده و از هر کدام با استدلال پاسخ می‌گوید.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۶۲/۷

آغاز: حمدا لولیه و صلاة علی نبیه و اهل صفیه، و بعد ... نقل والدی رحمة الله فی زهر الریاض سؤالا لبعض الناس؛ **انجام:** و بغی علی اولئک المقربین الذین طهرتهم من الرجس بنص کتابک المبین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح به خط ابن شدقم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۲۱۵ر-۲۲۰پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۲۸]

● **الشهاب الثاقب فی رجم الشیاطین** / کلام و اعتقادات / فارسی

šahāb ṯāqib fī rajm-iš šayāṭīn

نخجوانی، صادق، ق۱۴ قمری

naxjavānī, sādeq (- 20c)

در دیباچه آمده که تفسیر سورة الکوثر میرزا علی محمد باب شیرازی و پس از آن نوشته‌های دیگر گروه بابیان و بهائیان را خواندم و به روش آنان این کتاب را در رد آنها ساختم.

آغاز: (دیباچه) ... حمدله. صلاة. و بعداقل خاکپای اقدام ... (متن): حمدله. و العاقبة للمتقین و الجنة للموحدین ... پس اگی شبهه ای داری در مفردات حروفات هر دو را ملاحظه کن

انجام: که شهادت و تصدیق ورع و تقوی او فرمایند. اللهم بلغ

سلامی علی المؤمنین.
[دنا ۱۲۶۹/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۹۵/۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۴۴
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به استناد فهرست مجلس ۱۰۶/۴۵ ذکر شد؛ خط: نستعلیق، کا: جواد بن محمد علی دل خون، تا: ۱۳۴۸ق؛ در پایان نسخه منظومه‌ای است از مؤلف درباره همین کتاب؛ کاغذ: فرنگی، ۲۱۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۵سم [ف: ۳ – ۵۲۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۴۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: جواد بن محمد علی مشهور به دلخون، بی‌تا؛ سپس منظومه شهاب الثاقب درج شده که مصنف به مناسبت کلمات آن انشاء کرده و مصراع پایانی آن ماده تاریخ تألیف کتاب است، آغاز منظومه: «ایا خدای لم یزل ایا سمیع لایرا ×× که ذات تو است بیمثل ز عقل و هم برترا»، انجام منظومه: «تمام است حجت به بیگانگان ×× چه باشد بهایی و باب ذهوف / بتاریخ ختم کتاب شهاب ×× هو ذکر ناطق لاهل عکوف»، مصحح، محشی از مؤلف، در پایان مؤلف این عبارت را به خط خود نگاشته: «آنچه از سقط این کتاب احقر در حواشی و غیره بعلامت (م ص) نوشته شده خود حقیر مصنف مقابله کرده و نوشته ام در تاریخ سلخ جمادی الثانی ۱۳۴۰، در دست محرر صاحب خط فوق تمام شد»؛ جلد: مقوایی، ۶۵۴ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۴۵ – ۱۰۶]

● الشهاب الثاقب فی رد الصوفية / عرفان و تصوف / فارسی

aš-šahāb-ut̲ t̲āqib fī radd-iṣ ṣūfīyya

وفائی شوشتری، فتح الله بن حسن، - ۱۳۰۴ قمری

vafā'ī šūštarī, fath-ol-lāh ebn-e hasan (- 1887)

به دستور: شیخ جعفر شوشتری
تاریخ تألیف: ۱۲۹۴ق

مؤلف به دستور استادش شیخ جعفر شوشتری این رساله کوتاه را در رد صوفیه و آنچه که آنها سیر الی الله می‌گویند نوشته است. او در مقدمه با استفاده از آیات مبارکه مقام انسانی را بررسی کرده است و سپس مراتب برخی از کسانی را که در این باب شهره بوده اند بیان کرده است. مؤلف از میرزا ملکم و سید صالح اردبیلی نام آورده است.

آغاز: الحمدلله الذی من علی بالهدایة بعد الضلال ... اما بعد مطلبی لازم العرض است که به حکم اذا ظهرت البدع فی امتی فلیظهر العالم علمه والا فعلیه لعنة الله والملائکة والناس اجمعین

انجام: ثانیابه حکم المأمور معذور به امر و فرمایش حجة الاسلام و المسلمین العالم العامل و الموحد الکامل شیخنا الاکبر الشیخ جعفر الشوشتری ادام الله ظله علی روس المسلمین بوده است و چون امتثال امرش بر کافه امت سیدالمرسلین فرض

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۹۸/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۳۲۱ق؛ از روی نسخه ملافتح الله شوشتری نوشته شده؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۱۱گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۳ – ۹۷۵]

● الشهاب الثاقب فی الرد علی المتصوفة و ابطال اقوالهم و ذکر بدعهم و انهم قایلون بوحدة الوجود / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šahāb-ut̲ t̲āqib fi-r radd ʻala-l mutaṣawwifa wa ibṭāl-i aqwāl-i-him wa zikr-i bidaʻ-i-him wa anna-hum qāyilūn-a bi-waḥdat-il wujūd

نقوی نصیرآبادی، دلدار علی بن محمد معین، ۱۱۶۶ – ۱۲۳۵ قمری

naqavī nasīr-ābādī, deldār-ʻalī ebn-e mohammad moʻīn (1753 - 1820)

اهداء به: نواب ناظم الملک حسن رضاخان بهادر ظفر جنگ
رد بر صوفیان و بیان ابطال عقیدت ایشان مخصوصا در موضوع وحدت وجود است در یک «مقدمه» و چهار «مقصد» و یک «خاتمه»: المقدمه: فی بداهة تصویر معنی الوجود بوجه ما؛ مقصد ۱. فیما یتعلق بالوجود من العقلیات، دارای هشت باب؛ ۲. فیما یتعلق بوحدة الوجود من السمعیات، دارای شش باب؛ ۳. فیما یتعلق بالکشف، دارای چهار باب و یک منهج؛ ۴. اشکال و دفعه؛ الخاتمة: فی ست فوائد مختلفة.

آغاز: یا من لایخطر ببال أولی الرایات خاطرة من تقدیر جلالة عزته و تعرف القلوب الوالهة بأنه لاتبال بارتماء الاوهام و غموض مداخل العقول

انجام: فعلیک امعان النظر و تعین اشخاص هؤلاء الملاحدة نظر إلی أنفسهم و اباءهم باحد هذه الاقسام و انفاذ حکمه علیهم و الله ولی التوفیق.

[الذریعة ۲۵۰/۱۴؛ ریحانة الادب ۲۳۰/۴؛ دنا ۱۲۶۸/۶ (۴ نسخه)]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۵۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۵۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۳سم [ف: ۱ – ۳۴۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۸۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ از روی نسخه اصل کتابت شده، مصحح، مقابله شده: «تمت مقابلة هذا الکتاب شهاب الثاقب و الله الموفق للصواب مع نسخة أخذناها من مصنفه و بقی شیء یسیر من الغلط فیه لا غتشاش نسخة الاصل»؛ تملک: مرحوم آیت الله حاج محمود طباطبایی بروجردی صاحب کتاب مواهب السنیة به تاریخ جمادی الاول ۱۳۰۵ق با مهر «العبد محمود الطباطبائی و نیز

فرزندش محمد طباطبائی» (بیضی)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۱۶گ، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۳۳ - ۱۶۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد صادق، تا: ۴ شوال ۱۲۵۸ق؛ مصحح؛ ۸۴۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۳۶۰]

● **الشهاب الثاقب فی الرد علی امام النواصب** / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šahāb-uṯ ṯāqib fī-r radd-i ʻalā imām-in nawāṣib

علوی سبزواری، محمد باقر بن محمد علی، ق۱۴ قمری

ʻalavī-ye sabzevārī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ʻalī (- 20c)

اهدا به: ناصر الدین شاه (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۶ق

در رد بر امام فخر رازی که در «تفسیر کبیر» ابوبکر را بر دیگر صحابه فضیلت نهاده، نگاشته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۵۱

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی نور قلوب شیعة الحق بنور الایمان و شرب صدورهم؛ **انجام:** و نسئل الله ان یجعله ذخر الیوم الدین و ان یغفرنا علی القوم الکافرین و الحمدلله اولاً و آخراً و باطناً و ظاهراً

فقط جزء اول کتاب؛ خط: نسخ، کا: حسین بروجردی، تا: ۱۳۰۶ق؛ در برگ لفاف کتاب معرفی شده که این غیر از آن ردی است که نیز ملا محمد شریف بن رضا شیروانی (- ۱۰۹۸) بر فخر رازی نوشته؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرم سرخ، ۲۵گ، ۱۸ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۳۵۸]

● **الشهاب الثاقب فی الرد علی ما لفقه العاقب** / کلام و اعتقادات / عربی

šahāb ṯāqib fī-r radd-i ʻalā mˡ lafaquh-ul āʻqib

حجت طباطبائی، محمد باقر، ۱۸۵۶ - ۱۹۱۳ میلادی

hojjat-e tabātabā'yī, mohammad bāqer (1856 - 1913)

منظومه‌ای است در امامت که در رد رساله آلوسی «الاجوبة العراقیة علی الاسئلة اللاهوریة» نگاشته شده و ناظم اسم خود را در منظومه به جهت مصالحی تغییر داده است.

آغاز: بسمله. احمد من وفقنی لحمده ×× و قادنی الی سبیل رشده / مصلیاً علی النبی المرسل ×× مدینة العلم و بابها علی ... / و بعد فالشریف اماً و اباً ×× الفاطمی من بنی طباطبا ...

انجام: من عاکف یوم علیه و ثبا ×× یوم أبی عما إلیه ندبا / فهاک ما تملکه من الدعا ×× فی قبة ما خاف فیها من دعا / ختمت نظمی فیک و الختام ×× مسک ففاح المسک و السلام

چاپ: چاپ شده به همراه «الهائیة الازریة»؛ هند، بمبئی، ۱۳۱۸ق، سنگی، جیبی، با تقریظات شیخ محمد سعید (صص۱۱۲-۱۱۵) و آل اعم (ص۱۱۵) و شیخ محسن (صص۱۱۵-۱۱۶)، به سعی و اهتمام حاج شیخ علی محلاتی حائری، (صص۹۹-۱۱۶) [الذریعة ۲۴۸/۱۴]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۳۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا عمرو هذا ما اردت نظمه فاسمع و انصت و تدبر فهمه

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۱۳؛ محشی از محمد ابراهیم کابلی؛ ۲۲گ (۴۰پ-۶۱)، ۱۰ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: - ۲۸۱]

۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: کاغذی، ۲۸گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۱]

● **الشهاب الثاقب فی شرح الانوار الجلیة** / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šahāb-uṯ ṯāqib fī š.-il anwār-il jallīyya

وابسته به: الانوار الجلیة فی اصول المذهب الامامیة

شرحی است مزجی بر «الانوار الجلیة فی اصول مذهب الامامیة». مؤلف به جهت آنکه رساله مذکور در غایت ایجاز و اختصار بوده و آنچنان که باید و شاید معرفی نشده، به شرح مزجی این کتاب پرداخت است با عباراتی متوسط و با پرهیز از زیاده‌گویی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۶۸/۲

آغاز: تحمد من تحنن بالجود و الآلاء و الافضال و تکرم من تمنن بالاسباب و الانعام فی المبدأ و المآل؛ **انجام:** الی قوله انحن مددنا سم عن الهدی و قوله ما سلککم فی سقر الآیة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جلد: مقوایی، ۲۳گ (۸پ-۳۰پ)، ۱۷ و ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۲سم [ف: ۴۳ - ۲۲۹]

● **الشهاب الثاقب فی المناقب** / کلام و اعتقادات / فارسی

aš-šahāb-uṯ ṯāqib fi-l manāqib

نظام العلماء تبریزی، محمود بن محمد، - ۱۲۷۱؟ قمری

nezām-ol-ʻolamā tabrīzī, mahmūd ebn-e mohammad (-1855)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۸ق

کتابی است در مناقب چهارده معصومین (ع) با ذکر احادیث و اخبار و روایات گوناگون در جواب برخی کتب اهل سنت و جماعت فراهم شده که به جعل و وضع و کذب اخبار و روایات پرداخته‌اند. در ضمن کتاب گاه ابیاتی از شاعران بزرگ چون مولوی و فردوسی و دیگران به مناسبت حال دیده می‌شود؛ در

یک «مقدمه» و سه «باب» و «خاتمه»: مقدمه: در بیان آنکه احادیث بسیار از حضرت رسول درباره علی علیه اسلام است؛ باب ۱. بیان حدیثی که وضع نموده تا فدک را غصب کنند؛ ۲. اعمالی که مأمون بمذهب شیعه کرد؛ ۳. حکایت غدیر؛ خاتمه: در احوال شرارت مآل عایشه خاطئه.
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی هدینا الصراط المستقیم ...
انجام: ان الله یقسم فی ذلک الوقت ارزان العباد و علی ایدینا یجریها.
چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۳۲۷؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۲۰۷۰ق، وزیری بزرگ
[دنا ۱۲۶۸/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۹۵/۹]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۸ق، جا: تهران؛ از برگ ۲۲۸ تا ۲۳۸ دو آیه ناسخ و منسوح و بعد مطلبی راجع به خلفای اولیه و مسأله قبض روح و علی و کیفیت خواب پیغمبر در ثلث آخر شب می‌آید؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۲۳۸گ، ۲۱ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۴/۶×۲۲سم [ف: ۶ - ۸۰۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: عبارات عربی نسخ و نستعلیق، کا: عبدالعلی بن حاجی میرزا محمد حسین نائینی الاصل اصفهانی المسکن، تا: ۲ ذیحجه ۱۲۸۷ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۰ص، ۳۰-۳۹ سطر، اندازه: ۱۹/۲×۳۲/۵سم [ف: ۴۵ - ۲۵۸]

● **الشهاب الثاقب فی المناقب** / فضایل و مناقب / عربی
aš-šahāb-ut̲ t̲āqib fī-l manāqib

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۳۱
آغاز: ... قال سأل معاویة ابن عباس ما تقول فی علی علیه السلام؟ فقال: کان و الله ابوالحسن علم الهدی و کهف التقی ... و بالاسناد عن ابن عباس رضی الله عنه قال: سمعت رسول الله صل الله علیه و آله و سلم یقول: یوم خیبر لأمیرالمؤمنین علیه السلام و الله لولا ان طائفة من أمتی یقولون فیک ما قالت النصاری فی أخی عیسی لقلت فیک قولاً؛ **انجام:** و مازال بینهم الحلف و أقمت معهم الی هذه الساعة فقال ... بارک الله یا رسول الله و جزا إبن عمک عن الإسلام خیراً ثم إنصرف ...
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قرمز، ۷۹گ، ۱۳ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳۹ - ۴۰۵]

● **الشهاب الثاقب لنواصب الائمة الاطائب** / فضایل و مناقب / عربی
aš-šahāb-ut̲ t̲āqib li-nawāṣib-il a'imma-til aṭā'ib
شیروانی تبریزی، شریف بن رضا، ق۱۳ قمری
šīrvānī tabrīzī, šarīf ebn-e rezā (- 19c)

در فضائل و مناقب حضرت امیر المؤمنین علیه السلام و آیات و احادیثی که درباره آن حضرت آمده است. ظاهراً مؤلف چندین تحریر از این کتاب نوشته، که این تحریرها را از آن می‌شناسیم:
۱. تحریری در نسخه ۳۹۰۳ کتابخانه مرعشی مشتمل بر «مقدمه» و «روضه» و چهار «مطلب»: المقدمة: فی ترجمة الامام امیرالمؤمنین علیه السلام؛ الروضة: فی احادیث متفرقة فی فضائله علیه السلام؛ مطلب ۱. الآیات النازلة فیه و فی آله؛ ۲. الاخبار الواردة فیه من طرق العامة و الخاصة؛ ۳. فیما خص به من بیت الاصحاب؛ ۴. فضل الشیعة و السادات و زیارة مقابر المعصومین؛
۲. تحریر دومی که در نسخه ۴۱۸۰ مرعشی (مورخ ۱۵ صفر ۱۲۴۷ق در تبریز هنگام شیوع طاعون) موجود است و در الذریعه (۱۴، ص ۲۵۰-۲۵۱) هم به همان اشاره شده، تدوین شده در سه «فصل» و «روضه» و هشت «مطلب»: فصل ۱. مدة عمره و القابه و کناه و اولاده و وفاته؛ ۲. بعض الآیات النازلة فیه و فی آله علیه السلام؛ ۳. الاخبار الواردة فیه؛ الروضة: فی نبذة من معجزاته؛ مطلب ۱. قلیل من زهده و قضایاه الغریبة؛ ۲. بعض من شجاعاته فی المقامات المشهورة؛ ۳. فضل الشیعة و شرفهم و صفاتهم و منزلتهم عندالله سبحانه؛ ۴. فضیلة السادات و شرفهم؛ ۵. فضیلة زیارة مقابر المعصومین علیه السلام؛ ۶. اخبار متفرقة فی مدحه؛ از انجام نانوشته مانده و شماره مطالب هم در سه بخش آخر نیامده است.
۳. نسخه ۲۳۲۴ مرکز احیاء میراث اسلامی در مقدمه و روضه و ۸ مطلب و روضه که در دوشنبه ۲۳ محرم ۱۲۴۷ق در تبریز هنگام طاعون شدید و از روی نسخه اصل نوشته شده است.
آغاز: الحمدلله الذی انطقنا بمناقب نبیه و الائمة الکرام و الهمنا ولایة الولاة النجباء العظام و زیننا بمعاداة اعادیهم النواصب اللئام
[الذریعة ۲۵۱/۱۴؛ دنا ۱۲۶۹/۶ (۷ نسخه)؛ معجم الآثار المخطوطة حول الامام علی بن ابی طالب، ص ۵۱۸]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۰۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** انک وصی رسول الله ینبغی ان تفوق و الاتفاق و ان تعظم و لا تستضعف قال ثم مضی به علی الی منزله و علمه معالم الدین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ مهر: «الراجی ابوالحسن بن محمد الحسینی» (بیضی)؛ تملک: محمد ... شیروانی؛ انتقالی از مدرسه آیت الله بروجردی شهر ری در اردیبهشت ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۴۴گ، ۱۶ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۶۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فالکافر من جهد نبوتی و العنید من جهد ولایة علی بن ابیطالب (ع). من کتاب انورا النعمانیة
خط: نسخ، کا: حسن بن باقر رائی، تا: قرن ۱۳، جا: تبریز؛ مصحح، محشی، حاشیه‌ای به خط آیت الله میرزا محمد علی بن میرزا ابوالقاسم اردوبادی تبریزی غروی (- ۱۳۸۰ق) در برگ سوم نسخه آمده؛ تملک: میرزا محسن غروی شریبانی به سال ۱۳۴۳ق، وی می‌بایست همان میرزا محسن بن آیت الله ملا محمد شریبانی تبریزی (درگذشته: حدود ۱۳۸۵ق) باشد؛ جلد: مقوا، ۹۶گ، ۱۸ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۴۰ - ۶۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۰۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فأنت حر ففعل ذلک و هرب الفرزدق و نجی، و الحمدلله رب العالمین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۲۹ق؛ پس از کتاب قطعه‌ای از نیمه دوم کتاب جامع الاخبار نوشته شده است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای [ف: ۱۰ - ۲۸۳]

۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۰۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلما فرغ ناول الا بریق محمد بن الحنفیة و قال یا بنی لو کان هذا الابن حضرنی دون ابیه لصببت علی یده و لکن الله عزوجل یابی ان یساوی بین ابن و اب اذ جمعهما فی مکان قد صب الاب علی الاب فلیصب الابن علی الابن فصب محمد بن الحنفیة علی الابن ثم قال الحسن العسکری فمن اتبع علیاً فهو الشیعی
خط: نسخ، کا: ملک محمد، تا: ۱۲۴۵ق؛ مهر: «الواثق بالله محمد بن محسن»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی، ۱۲۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۹۲۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۸۰
کا: حسین بن رجبعلی، تا: سه‌شنبه ۱۵ صفر ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۱۸۸]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۲۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** فانت حر ففعل ذلک وهرب الفرزدق ونجی والحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ، کا: حسنعلی بن رسول، تا: دوشنبه ۲۳ محرم ۱۲۴۷ق، جا: تبریز؛ مصحح، محشی؛ مهر: کاتب «الواثق بالله الغنی عبده حسنعلی» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۴]

۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۱/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** لکن قد صب الاب علی الاب فلیصب الا بن علی الابن فصب محمد بن الحنفیة علی الابن. ثم قال الحسن العسکری (ع) فمن اتبع علیا فهو الشیعی
کا: ابن المؤلف محمد حسین، تا: ۲۶ ربیع الثانی ۱۲۵۵ق؛ جلد: چرم زرد، ۱۲۱گ (۸۶پ-۲۰۶پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۱ - ۵۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۵۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** قال الحسن العسکری فمن اتبع علیا فی ذلک فهو الشیعی
خط: نسخ خوش، کا: حاجی آقا بن عبدالله التبریزی، تا: یک‌شنبه ۱۸ شعبان ۱۲۶۳ق، جا: تبریز؛ رکابه‌دار؛ یادداشت امانت گرفتن محمد باقر از حاجی میرزا علی امام جمعه تبریزی؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۳۰ - ۳۴]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۴۳/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ شاید به خط مؤلف؛ ۸۵گ (۱پ-۸۵ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۱۱۹]

● الشهاب الثاقب و النجم العاقب / اصول فقه / فارسی
aš-šahāb-uṯ ṯāqib wa-n najm-ul ā‘qib

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری
axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)

وی در کلام و الهیات و حدیث و فقه و اصول ید طولی داشت و به خوبی می‌توانسته معارف و لطائف را با یکدیگر تطبیق دهد. میرزا محمد هشتاد مجلد در فنون مختلف عقلی و نقلی و شهودی تألیف نموده که مشهورترین آنها «تسلیة القلوب» اوست که کتابی کشکولی مشتمل بر هشتصد هزار بیت می‌باشد. نامبرده از اخباریان سرسخت است که در این کتاب عمل به احادیث اهل بیت را واجب و اجتهاد و عمل بر ظن و گمان را حرام دانسته و گفته است: «و چون حرمت اجتهاد و عمل بر ظنون و استعمال آن در استنباط و اثبات احکام فرعیه و ضعیه از جمله ضروریات مذهب امامیه ایدهم الله می‌باشد کما صرح به الصدوق ره فی اعتقاداته و صحابه و تابعین همه مذهبی بر عمل به اخبار بوده و از تصرفات ظنیه سخت بیزار بوده اند قد دلت الایات البینات و الاخبار المتواترات علی ما کانوا مؤیدات بالاجماعات المتفقات حیث لا یسع المتتبع انکار تلک البینات ...». (غلامی مقدم)

آغاز: الحمدلله الذی نصب المحجة و اعلامها و بینها بمصابیح الحجة و اتمامها ... اما بعد بر دانایان روشن ضمیر و هوشمندان صفا تخمیر.
انجام: ولیکن هذا آخر ما اردنا جمعه و بیانه و الحمدلله سبحانه ...
[دنا ۶/۱۲۶۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۶۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد علی بن محمد خراسانی قائنی سرچاهی مشهدی، تا: ۲۱ رمضان ۱۲۵۰ق؛ مجدول؛ ۶۱گ (۳۸پ-۹۸ر)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۰× ۱۵سم [ف: ۲۳ - ۱۳۱]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۷۶
آغاز: برابر **انجام:** و لما کان الفراغ من جمیعها ضحیة یوم الجمعة ... محمد بن عبدالنبی العامری العربی النجدی ثم الاسترآبادی

البیارجمندی ثم الخراسانی النیشابوری ثم الهندی و سنخ ذلک فی مشهد سناباذ الطوسی ...
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد مهدی خراسانی سرچاهی، تا: یک‌شنبه ۲۶ شعبان۱۲۵۰ق؛ مجدول؛ واقف: مریم بنت ملا عبدالرزاق، ۱۲۵۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹ سطر، اندازه: ۹× ۱۵/۵سم [ف: ۵ – ۴۶۸]

● شهاب ثاقب و قارعة القوارع فی ابطال ادلة الرکن الرابع / کلام و اعتقادات / فارسی

šahāb-e sāqeb va qāre‘at-ol qavāre‘ fī ebtāl-e adellat-er rokn-er rābe‘

تویسرکانی، حسینعلی بن نوروز علی، – ۱۲۸۶ قمری
toyserkānī, hoseyn-‘alī ebn-e nowrūz ‘alī (- 1870)

وابسته به: رکن رابع = معرفة الرکن الرابع؛ کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم (۱۲۲۵–۱۲۸۸)
تاریخ تألیف: صفر ۱۲۷۷ق

حاج محمد کریم خان قاجار کرمانی ابن ابراهیم خان پیشوای شیخیه کریم‌خانیه معتقد به «رکن رابع» بود و بدین مناسبت به پیروان او «رکنیه» نیز می‌گویند، او می‌گفت: اسلام چهار رکن دارد. ۱. شناختن خدا، ۲. شناختن رسول، ۳. شناختن ائمه، ۴. شناختن شیعه کامل که مبلغ و ناطق اول است و اوست که احکام را بلاواسطه از امام می‌گیرد و به دیگران می‌رساند و او ناطق حقیقی است و دیگران صامتند. حاج محمد کریم خان در بیشتر آثارش که بالغ بر ۲۶۷ اثر می‌باشد، به این موضوع اشاره می‌کند و در جواب میرزا محمد خان سپهسالار که در خصوص معنی و مراد از رکن رابع از او سؤال کرده بود رساله مستقلی به نام «رکن رابع» نگاشته است.

متشرعه بر این نظریه ایرادات بسیاری گرفته‌اند و کتاب‌ها و رسائلی در رد این عقیده نگاشته‌اند که از آن جمله است کتاب «شهاب ثاقب» تویسرکانی اصفهانی. این کتاب در یک «مقدمه» و پنج «فصل» و «خاتمه» است: مقدمه در تحریر محل نزاع و بیان ادله حاج محمد کریم خان بر اثبات رکن رابع و ابطال آن (در این مقدمه دو دلیل ذکر می‌شود و پاسخ داده می‌شود)؛ فصل ۱. دلیل سوم و پاسخ آن؛ ۲. دلیل چهارم در اثبات رکن رابع و رد آن؛ ۳. دلیل پنجم و رد آن؛ ۴. بیان اخباری که حاج محمد کریم خان جهت اثبات رکن رابع به آنها استدلال می‌کند و جواب آن؛ ۵. ادله‌ای که بر بطلان این مذهب دلالت می‌کند؛ خاتمه در احوال شیخیه و این که چگونه باید با آنها رفتار کرد؟ (فاضل)

مؤلف از مراجع و علمای بزرگ زمان خود در اصفهان بوده است. صاحب کتاب‌های «کشف الاسرار فی شرح شرایع» و «المقاصد العلیه» و «فصل الخطاب» و «الرد علی بعض الاخباریه» و «تعلیقه علی الجامع العباسی» «نجاة المومنین» «رساله عملیه» «شهاب ثاقب» و «رد رکن رابع».

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... بر احدی از صاحبان علم و دانش و اربابان فهم و بصیرت و بینش پوشیده و مخفی نبوده ... و بعد چنین گوید اقل الناس علما و عملا ... که چون حکایت رکن رابع و لزوم وجود و وجوب معرفت آن در این اوقات ... و مسمی نمودم این رساله را به شهاب ثاقب و قارعة القوارع فی ابطال ادلة الرکن الرابع ...

انجام: و بطلان این مذهب در نظر علماء و ارباب بصیرت نهایت وضوح را دارد کالشمس فی رابعة النهار و الصلوة و السلام ... ما دامت اللیل و النهار و الحمدلله اولا و اخرا و ظاهرا و باطنا
[دنا ۱۲۷۰/۶ (۹ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۳۹۴/۹]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۸۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: صفر ۱۲۷۷ق؛ مصحح؛ یادداشتی از عبدالحسین محمد باقر طباطبایی مورخ ۱۲۹۱ق؛ تاریخ وقف: چهارشنبه محرم ۱۲۷۹؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۹۶گ، ۱۵–۲۱ سطر (۱۰×۱۴/۵ و ۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷/۴×۲۲سم [رایانه]

۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۰ق؛ با تقریظی با عبارت: «حق له أن یکتب بالتبر علی الحدائق ×× لا ان ینسخ بالخبر علی الاوراق ...»، و نیز تقریظ دیگر با عبارات: «الحمدلله الذی یحق الحق بکلماته ...» و با امضای «محمد کریم بن حاج محمد ابراهیم»؛ جلد: چرمی، ۹۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۴/۵×۲۲سم [ف: ۲ – ۹۲۶]

۳. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۷۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و زاید بر این حوصله ندارم بلکه علاوه بر این تضییع عمر و مداد و قرطاس می‌دانم بلکه این قدر هم از جهت محض امتثال امر الهی بوده ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۰گ، ۱۵ سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: – ۱۵۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۶۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** فاغفرلی و ارحم علی و اجعله ذخیرة لیوم فاقتی یا أرحم الراحمین و یا غیاث المستغیثین.
خط: نسخ، کا: نعمت الله بن سید علی نجفی، تا: قرن ۱۳، در عصر مؤلف؛ ۱۸۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱ – ۱۷۸]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۸۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسن نائینی، تا: ۱۲۷۷ق؛ با یادداشتی به خط مؤلف: « بسمله حمدله ... باری این نسخه شریفه صحیح است امید که خداوند متعال از فضل و کرم خود مؤلف و مصنف و کاتب و ناظرین در این کتاب را از اخیال دینیه بر جاده شریعت مقدسه باقی و مستقیم دارد و از شر شیاطین منحرفین از طریقه حقه و

فساد اهل بدعت و ضلالت خذلهم الله محفوظ فرماید بالنبی و آله و گمان ندارم که بعد از رجوع باین رساله و تأملی در مطالب آن شبهه و تردیدی از برای احدی باقی بماند و الحمدلله رب العالمین. ربیع الثانی ۱۲۷۷ هـ ق.»، با یادداشتی به خط کاتب و مصحح این نسخه: «حسب الخواهش یکی از احباب زید تقواه این کتاب مستطاب قلمی شد و بدقت تمام مقابله شد من البدو الی الختام از روی نسخه اصل که به خط شریف مؤلف جلیل بوده است دامت برکاته و فیوضاته فی الانام از جرعه نوشان زلال سرچشمه صدق و صفا و حله پوشان خلعت یقین و تقوی که طالب دریافت این گوهر ثمین باشند ... کتبه المصحح فی سابع شهر ربیع الثانی ۱۲۷۷ هـ ق.»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۲گ (۱-۱۱۲)، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴ - ۱۹۷۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۷۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ جمادی الثانی۱۲۸۲ق؛ ۶۰گ (۱پ-۶۰ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷× ۲۷سم [ف: ۱۹ - ۲۷۴]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۱/۱ و ۲۳۳۱/۱ عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالوهاب بن اسدالله، تا: چهارشنبه ۱۶ ذیحجه ۱۳۰۶ق؛ مصحح، با نشان بلاغ؛ ۱۴۰گ (۱پ-۱۴۰پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۴۳] و [عکسی ف: ۶ - ۳۸۶]

۸. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۳۷/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس شیعه کسی است که در علوم خود

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۸۹گ (۴۶پ-۱۳۴پ) [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۱۱۹]

↩ شهاب الدین سهروردی ← احوال شیخ شهاب الدین سهروردی شیخ اشراق

● **الشهاب فی الحکم و الآداب** / حدیث / عربی

aš-šahāb fī-l ḥikam-i wa-l ādāb

؟ بحرانی، یحیی بن حسین، ق ۱۰ قمری

bahrānī, yahyā ebn-e hoseyn (- 16c)

بیش از ۱۱۰۰ حدیث نبوی است که در سی «باب» به ترتیب حروف الفباء مرتب شده و در مقدمه به صحت آنها شهادت داده است و در مقدمه گوید: «فقد استخرت الله تعالی و ازمعت علی ان اجمع من کلام سید البشر محمد المصطفی الشافع فی المحشر الف حدیث مما اعتقد صحته و نقلته عن مشایخی». احادیث از مجامیع سنی و شیعی نقل شده است و همگی بدون سند است.

آغاز: الحمدلله جامع الشتات لیوم النشور و باعث الاموات من الاجداث و القبور وصلی الله علی المصطفی المحبور ... و بعد فقد استخرت الله تعالی و ازمعت علی ان اجمع من کلام سید البشر محمد المصطفی الشافع فی المحشر الف حدیث مما اعتقد صحته و نقلته عن مشایخی ...

انجام: یا فاطمة ایما امرأة نفرت عن زوجها من فراشه ... لا صبر لنا علی فتحه

چاپ: ضمن میراث حدیث شیعه، دفتر هفدهم، قم، مؤسسه فرهنگی دارالحدیث، ۱۳۸۶ش، محسن حسین زاده؛ ایران، تهران، ۱۳۲۲ق، با تصحیح و مقابله حاج شیخ احمد [کتاب فروش] شیرازی، سنگی، خشتی، ۱+۶۹ص، با مقدمه‌ای در شرح احوال قاضی قضاعی از روضات الجنات، به سعی و اهتمام حاج شیخ احمد [کتاب فروش] شیرازی.

[الذریعة ۲۴۷/۱۴ و۲۴۸ رقم ۲۴۱۴؛ دنا ۱۲۷۰/۶ (۷ نسخه)؛ الذریعة:۲۴۷/۱۴]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۳۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: فضل الله بن مسعود، تا: پنج‌شنبه منتصف جمادی الثانی ۱۰۵۴ق؛ مصحح، محشی؛ ۳۳گ (۲۲پ-۵۵پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۴۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۴۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی قبحه و لیکن هذا آخر ما اخترناه من الفاظه.

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالحسین نجفی، تا: ۲۲ جمادی الثانی ۱۰۵۶ق؛ ۷۱ سطر (۴×۱۲)، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۴۳۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا فاطمة اذا اهملت عین المرأة من دخان ما تطبخ به عیشها الآ کتب الله ثواب المجاهدین الذین هملتهم اعینهم من خشیة بالله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ امانت نسخه در برگ نخست چنین آمده: «این کتاب شهاب الاخبار مال آقا نور الدین می‌باشد ... و در ید احقر عاریه است، نمقه محمود بن محسن عفی عنهما، فی رمضان المبارک ۱۲۷۷ هـ»، یادداشتی از «حسین الحسینی» یکی از علمای شیعه که نسخه حاضر را شهاب الاخبار تألیف «قاضی ابی عبدالله محمد بن سلامة قضاعی» دانسته که چنین انتساب صحت ندارد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۳۶گ، ۱۷ سطر (۶×۸)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۳ - ۶۷۴]

۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۳۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** یافاطمة ! احفظی ما اوصیتک به، و اوصی به نساء امتی فمن اطاعک فهی من اهل الجنه و من خالفک فهی من اهل النار.

خط: نسخ، کا: عبدالواسع مهماندوستی، تا: ذیقعده ۱۱۵۵ق؛ در حاشیه آمده؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۳ص(۲۶-۷۸) [ف: ۱ - ۲۴۳]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۱/۲-۴/۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولنختم کتابنا هذه بهذه الثلث الإیات وهی سبحان ربک رب العزة عما یصفون وسلام علی المرسلین والحمدلله رب العالمین وصلی الله علی سیدنا ...

خط: نسخ، کا: علی رضا قمی، تا: ۲۲ شوال ۱۲۶۲ق؛ ۱۹گ، ۲۱

سطر [ف: ۵ – ۲۷۲۵]

۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳ – ۱۲]

۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۹۵

آغاز: ... علیک لسانک و خذما تعرف و دع ما تنکر و علیک بخاصة امر نفسک و دع امر العامة، ابدأ بنفسک فتصدق علیها فان فضل شی فلأهلک فان فضل شی فلذی قرابتک فان فضل شی فهکذا و هکذا؛ **انجام:** یا عبادی لوان اولکم و اخرکم و انسکم و جنکم قاموا فی صعید فسألونی فاعطیت کل انسان مسئلته ما نقص ذلک مما عندی الاکما ینقص المخیط اذا دخل البحر ذلک بانی جواد ماجد افعل ما ارید عطائی کلام و عذابی کلام انما امری بشی اذا اردت ان اقول له کن فیکون

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ نسخه وقف شده؛ ۸۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ – ۲۶۴]

● **الشهاب فی الشیب و الشباب** / ادبیات / عربی

aš-šahāb fi-š šayb wa-š šabāb

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ – ۴۳۶ قمری

'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

تاریخ تألیف: ذیحجه ۴۱۹ق

منتخبی است ادبی درباره پیری و جوانی با ذکر اشعار شعرای جاهلیت و اسلام و توضیح و شرح آنچه که احتیاج به توضیح داشته باشد.

آغاز: الحمدلله علی جزیل عطائه ... سألت و فقک الله ان اجمع لک من مختار الشعر فی الشیب ما تناله القدرة و تنتهی الیه الخبرة.

انجام: انتهت الزیادات التی کنا قد اشرنا الیها، و الحمدلله وحده و الصلاة و السلام علی من لا نبی بعده و علی اله ...

چاپ: آستانه، مطبعة الجوائب، سنة ۱۳۰۲ق؛ بیروت، دار الرائد العربی، ۲۲۲ص، ۱۴۰۲ق.

[الذریعه ۲۴۸/۱۴؛ دنا ۱۲۷۱/۶؛ بروکلمان، ذیل ۵/۱ -۷۰۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۱عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۹۵۷ (اربری، فهرست خطی عربی ۷۱/۴)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ ۱۹۳ص [عکسی ف: ۲ – ۳۹۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۲۱]

● **الشهاب فی صحة الاخبار عن الفعل و الحرف** / نحو / عربی

aš-šahāb fī ṣiḥḥat-il axbār 'an-il fi'l-i wa-l ḥarf

نظام الدین گیلانی، احمد بن علی، ق۱۱ قمری

nezām-od dīn-e gīlānī, ahmad-e bn-e 'alī (- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۴۰ق؛ محل تألیف: دهلی

ردی است کوتاه بر دانشمندان علم نحو که می‌گویند اخبار از فعل و حرف صحیح نمی‌باشد و این جهت مختص به اسم است. مؤلف می‌خواهد اثبات کند که در مثال‌هایی صحت اخبار معلوم می‌شود. او در دهلی نزد مهابت خان فرمانروای آنجا با دانشمندان در این مسئله گفتگو داشته و بر آنها چیره شده و به دستور او این رساله را نوشته و خود او آن را «الشهاب» خوانده است.

آغاز: الحمدلله الذی خلق الانسان و علمه البیان و جعل النحو مفتاح النطق و ملح الکلام و سلم اللسان

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۲۳/۱۳

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: آغاز قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی، ۴گ (۱۰۱-۱۰۴)، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۱ – ۲۱۸۴]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۶۴/۳۹

کا: علی بن احمد رشتی، تا: ۱۲۶۹ق، جا: یزد؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲ ص، ۱۹ سطر، قطع: جیبی [نشریه: ۲ – ۱۸۰]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۸۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** لکن یلزم التخصیص الذی ینافی الکلیة التی هی مدعاهم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ جلد: تیماج قرمز، ۳گ (۲۳پ-۲۵پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ – ۲۰۱]

● **شهاب مبین** / کلام و اعتقادات / فارسی

šahāb-e mobīn

شریف نائینی، محمد بن محمد هادی، – ۱۳۰۵ قمری

šarīf-e nā'īnī, mohammad ebn-e mohammad hādī (- 1888)

وابسته به: ارغام اللئام فی کسر الاصنام؛ شریف نائینی، محمد بن محمد هادی (-۱۳۰۵)

خلاصه‌ای است از کتاب «إرغام اللئام» خود مؤلف.

آغاز: الحمدلله الذی هدانا إلی الحق المبین و جعلنا النمط الأوسط بین الغالین و القالین و صیرنا من العدول

انجام: پس مؤمن نباشد و بهیمه باشد و بهیمه قوای ظاهر امام نشود پس میگوئیم

[دنا ۱۲۷۱/۶؛ اعیان الشیعة ۴۱۲/۹و ۴۸/۱۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۲۳/۶

آغاز و انجام: برابر

کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۶ق، جا: تهران؛ مصحح؛ ۶ برگ مسائل

فقهی درباره بیع و مطهرات به سال ۱۲۶۷ق در انجام؛ ۲۹گ (۱۹۵–۲۲۳)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۱ - ۵۷۴]

● **شهاب مبین** / کلام و اعتقادات / فارسی

šahāb-e mobīn

اردوبادی، ابوالقاسم بن محمد تقی، ۱۲۷۴ - ۱۳۳۳ قمری

ordobādī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad taqī (1858 - 1915)

تاریخ تألیف: ۱۵ ذیحجه ۱۳۱۹ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

کتابی در اثبات اعجاز قرآن و نبوت خاصه پیامبر اکرم (ص) و بیان معجزات انبیاء و ائمه علیه السلام و چگونگی آن و مجموعاً کتاب شامل پاسخ به شبهاتی است که بر قران کریم و بعضی از عقاید مسلمانان وارد آورده‌اند، در دو «مقصد» و یک «خاتمه».

آغاز: الحمدلله الذی قبل وجود الاولین باری الخلائق اجمعین و الباقی بعد فناء الآخرین ... و بعد بر اصحاب عقول مخفی و مستور نیست

انجام: و حسنش از وهاب الرغائب است و انا العبد محمد قاسم

چاپ: در تبریز چاپ شده است

[دنا ۱۲۷۱/۶؛ الذریعه: ج ۱۴ ص ۲۵۵؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۶۷/۲؛ فهرستواره منزوی ۳۹۵/۹]

۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۳۲۰ق؛ مصحح، مجدول، با بلاغ؛ مهر: «اردوبادی زاده - تبریز»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۱گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [مؤید: ۳ - ۲۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** بنابه آنچه می‌گویند و آخر جنگ‌های شدید طولانی ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۱۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۷ - ۳۷۴]

● **الشهاب المبین فی الرد علی امام المشککین** / فلسفه / عربی

aš-šahāb-ul mubīn fi-r radd-i ‘alā imām-il mušakikīn

علوی سبزواری، محمد باقر بن محمد علی، ق۱۴ قمری

‘alavī sabzevārī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ‘alī (- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۲۰

آغاز: الحمدلله الذی نور قلوب شیعة الحق بنور الایمان و شرح صدورهم باشراق العلم و العرفان و اضاء لهم مصابیح الهدایة بضیاء الحکمة و الدرایة؛ **انجام:** هذا ما تیسرلنا من النقض من الابرام و الرد و الافحام علی هذا الرجل المسمی بالامام.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ذیحجه ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۳۵]

● **الشهاب المبین فی طرد الشیاطین عن افق الدین** / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šahāb-ul mubīn fī ṭard-iš šayāṭīn ‘an ufuq-id dīn

ملک آرا، عباس، ق۱۳ قمری

malek ārā, ‘abbās (- 19c)

وابسته به: البارقة الحیدریة فی نقض ما ابرمته الکشفیة و الرد علی طریقة الشیخیة؛ حسنی کاظمی، حیدر بن ابراهیم (۱۲۰۵–۱۲۶۵)

کتابی در رد «البارقة الحیدریة فی رد ما ابرمه الکشفیة الشیخیة» است. در الذریعه (۲۵۵/۱۴) این کتاب به حاج کریم خان شیخی کرمانی (– ۱۲۸۸ق) نسبت داده شده است، ولی نام مؤلف در ص ۱ نسخه ما آمده که ملک آرا است.

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۷۶

خط: نسخ، کا: عبد الله بن محمد رضا، تا: ۱۲۹۴ق؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: – ۱۳۴۰]

● **الشهاب المبین و الرجوم للشیاطین** / دعا / عربی

aš-šahāb-ul mubīn wa-r rujūm-uš šayāṭīn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۹۹۴

بی‌کا، بی‌تا [الفبائی – ۳۷۶]

● **الشهاب المضی بانوار التنزیل و السراج المنیر باسرار التأویل** / تفسیر / عربی

aš-šahāb-ūl muḍī bi-anwār-it tanzīl wa-s sirāj-ul munīr bi-asrār-it ta’wīl

لقیمی، محمد بن محمد، ق۱۲ قمری

laqīmī, mohammad ebn-e mohammad (- 18c)

وابسته به: انوار التنزیل و اسرار التأویل = تفسیر بیضاوی؛ بیضاوی، عبدالله بن عمر (–۶۸۵)

تاریخ تألیف: ۱۰۸۷–۱۱۱۷ق

حاشیه مفصلی است بر «انوار التنزیل» بیضاوی، با عناوین «قوله، قوله» در دو جلد. مؤلف از سال ۱۰۸۷ تا ۱۱۱۷ مشغول تدوین آن بوده است و در آن خلاصه تمامی شروح و حواشی تفسیر انوار التنزیل را درج نموده است.

آغاز: الحمدلله الذی اطلع فی السماء النبوة سراجالامعا و قمرا منیرا واخرج من کمام الرسالة تمرا یانعا.

چاپ: در چندین جلد در بیروت چاپ شده

[دنا ۱۲۷۰/۶ (۵ نسخه)]

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۶۶

آغاز: برابر

جلد اول و از سوره حمد تا اول سوره کهف. در پایان نسخه شرح حال مؤلف و اساتیدش در چهار صفحه آمده که در محرم ۱۱۱۹ تحریر نموده است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالجلیل، تا: ۲۱ رمضان ۱۱۱۸ق؛ محشی از مؤلف به خط خودش، در اول نسخه قصیده‌ای از الشریف محمد ابوالحسن سدیدی محلی شافعی ازهری به خط خودش در مدح مؤلف به عربی در ۱۸ بیت مختوم به الف با مطلع: «اکوکب لاح بماحده نورالحبیب بدا ×× ام طالع المجد فی اوج العلا صعدا»، در آخر نسخه ایضاً قصیده‌ای از وی در ۲۲ بیت مختوم به الف در مدح مؤلف و حاشیه اش، در صفحه دوم «هذا الجزء الاول من نسخة المؤلف تغمده الله تعالی برحمته و اسکنه فسیح جنته» از موقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ مهر: «عبده عبدالغفار ۱۲۵۳» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۱۳ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: – ۲۴۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۳۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۲۶۳]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۶۷

جلد دوم و از سوره کهف تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالجلیل، تا: یوم عیدالاضحی ۱۱۱۸ق؛ محشی از مؤلف به خط خودش، در آخر نسخه ۲ صفحه در وصایای ابن عربی، و ۴ بیت از شریف ابوالحسن سدیدی که در ۱۱۴۶ به خط خودش نوشته، دو قصیده از علامه علی البوتیجی الشافعی هر کدام در ۸ بیت، اولی مختوم به الف، دومی مختوم به یاء؛ از موقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۹۵ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: – ۲۴۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۳۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۲۶۴]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۷-۶/۷

آغاز: بسمله وبه ثقتی وهو حسبی ونعم الوکیل وصلی الله علی حبیبه و آله و سلم. سورة یوسف علیه السلام قوله هی مکیة وقیل الا ثلاث آیات من اولها ولما ختمت السورة ... قوله تلك شارة؛ **انجام:** ولیس یخیب من یرجوا کریماً وصلی الله علی سیدنا محمد وآله و صحبه و سلم تسلیماً

سوره یوسف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: احمد بن الحسن، تا: ۲۶ شوال ۱۱۷۰ق؛ با کتیبه مذهب، مجدول ومذهب، مصحح؛ ۶۰۵گ، ۴۷ سطر، اندازه: ۲۲×۳۳/۵سم [ف: ۵ – ۲۷۲۶]

● **الشهاب الوامض فی احکام الفرائض** / فقه / عربی

aš-šahāb-ūl wāmiḍ fī aḥkām-il farā'iḍ

قزوینی، محمد مهدی بن حسن، ۱۲۲۲ – ۱۳۰۰ قمری

qazvīnī, mohammad mahdī-ye-bn-e hasan (1807 - 1883)

تاریخ تألیف: ۱۷ رجب ۱۲۷۹ق

رساله‌ای است مختصر که به درخواست بعضی از برادران دینی در احکام فرائض و مواریث و مسائل مربوط به آن در سه «مقدمه» و سه «مقصد» و یک «خاتمه» نگاشته است.

آغاز: الحمدلله وارث الارض ذات الطول و العرض باعث من فی القبور یوم العرض و صلی الله علی من حبه فرض.

[دنا ۱۲۷۰/۶؛ الذریعة ۲۵۴/۱۴ و ۲۵۵]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۳۸

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه‌ای در عراق؛خط:نسخ،کا:سید مرزة بن عباس بن علاوی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۱۵۶ص [عکسی ف: ۶ – ۲۸۹]

۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۲/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بنت تلك الأخت لأم مع الأجداد الثمانیه أخذ الثلثین الأجداد من قبل الأدب مع أولاد الأخ و الأخت الأربعة

خط: نسخ، کا: محمد علی امامی خوانساری نجفی، تا: ۱۶ ذیحجه ۱۲۹۹ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج شتری، ۵۷گ (۲۹۴–۳۵۰)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۱۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۱۴/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۱۰۷]

● **شهاب و التهاب** / کلام و اعتقادات / فارسی

šahāb va eltehāb

در ذکر فضایل اهل بیت علیهم السلام و نیز مطاعن مخالفان و خلفای ثلاثه خصوصاً عثمان در عناوین «التهاب» و «شهاب» است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۶۴/۱

آغاز: ... درکتاب انساب النواصب منقول است که روزی جمعی از مخالفان جهت امتحان نمودن خدمت حضرت صادق علیه السلام آمدند؛ **انجام:** وقتی که وارد مجلس ابن زیاد شدند فخر می‌کردند ومی گفتند جایزه ما را بده که ما اسب بر بدن پسر پیغمبر تا ختیم الا لعنة الله علی القوم الظالمین.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بخشی از شرح اصول کافی باب پانزدهم، حکایات طهران جدید، چند برگ تفسیر، حکایاتی از زبان طوطی وغیره؛ جلد: گالینگور سبز، ۲۴گ (۶۲ر–۸۵پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۳ – ۱۲۹۸]

● **شهاب و کرات آتشی** / هیئت / فارسی

šahāb va korāt-e ātašī

نجم الدوله، عبدالغفار بن علی، ۱۲۵۹ – ۱۳۲۶ قمری

najm-od-dowle, ‘abd-ol-qaffār ebn-e ‘alī (1843 - 1908)
رساله مختصری است در معرفت شهاب و کرات آتشی که در دو «باب» و هر باب در چند «فصل» تنظیم شده: ۱. ذوات الاذناب؛ ۲. معرفت بلید که کرات آتشی می‌باشد.
آغاز: مختصریست در معرفت حقیقت شهب و کرات آتشی ...
انجام: هفت من تبریز وزن داشت و هکذا و السلام علی من اتبع الهدی.
[دنا ۱۲۷۱/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۹۸۳/۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۳ق؛ مهر: نجم الملک؛ جلد: تیماج، ۴۵ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰ × ۱۶/۵سم [ف: ۶ – ۱۱۲]

● **الشهابیة فی اللطائف الطبیه** / طب / فارسی
aš-šahābīya fi-l laṭā’if-it ṭibīyi
در پنج «مقاله» و «خاتمه»: مقاله اول در بیان اسباب سته ضروریه و تعدیل آن در یک مقدمه و دو باب. نسخه موجود همین اندازه بیشتر ندارد و مقاله دوم تا آخر آن کسر است گرچه فصل بندی آن آشفته است لکن از حیث محتوا قابل اعتنا می‌باشد و نثری محکم دارد.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۶۱
آغاز: توشیح و توقیر و تزیین و تبجیل عند لمحات النواظر فیها و رغبات الخواطر بها باسم و لقب مخدومی لازال فی المجد والدوله ... و آنرا الرسالة الشهابیة ... نام نهاد ... باب اول در بیان حفظ صحت و اسباب سته ضروریه و آن مشتملست بر شش فصل. اول در بیان هواء محیط ب. در بیان اکل و شرب ج. دربیان حرکت و سکون بدنی د. در بیان حرکت و سکون نفسانی ه. در بیان خواب و بیداری ی؛ **انجام:** آخرین عنوان موجود: فصل چهارم در تعدیل حرکت و سکون بدنی بقائی بدن بی غذا محال است از.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱گ، ۱۳ سطر (۸×۱۰/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳ – ۱۴۵۴]

● **شهابیه = شرح معمای مولانا نجم الدین شهاب** / معما / فارسی
šahābīye = š.-e mo‘ammā-ye mowlānā najm-od-dīn šahāb

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲۲/۲ حکمت
آغاز: بسمله. بنام پادشاه ملک هستی ×× وزو میل فلک را فلک هستی / پس از ترکیب توحید خداوند ×× تحیت بر رسول و آل و پیوند؛ اما بعد عرضه میدارد گوشه نشین حرم پاکبازی نیازی ابن سید علی بن سید محمد الحجازی و بنسبت طاری خاکسار بخاری که منظومه معمای ... مولانا نجم الدین شهاب که گلیست از گلستان معما ... شرحب نیافته. و چون این شرح را نسبتی بود با شهاب مسما شد بشهابیه؛ **انجام:** چو مولانا شهاب این نظم دلکش؛ نمود و دلپسند شیخ و شایست ×× بر آن منظومه مجموعه عقل / که هر فصل او صد فتح باب است ×× نوشتم شرح بی جرح ای بدیعی / که بدر ثاقب اوج لباب است ×× پی تاریخ اتمامش نیازی / بگو شرح معمای شهاب است
خط: نستعلیق، کا: حسین خاکسار، تا: ۲۰ صفر ۸۹۳ق؛ جلد: مقوا، قطع: ربعی [ف: ۲ – ۵۲]

● **شهابیه** / معما / فارسی
šahābīye
رساله کوتاهی است در معما که برای شهاب الدین علی نگاشته و به همین جهت نام آن را شهابیه نهاده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۱۴/۷-۱۷/۹۴
آغاز: ستایش و سپاس بی حد و قیاس حضرت موجودی را جل سلطانه و عظم برهانه که به مقتضی کلمه بالغه شامله قلم نفس نفس ناطقه؛ **انجام:** قبا برسیم اندام است چه ساید ×× نه این را دل به جا ماند نه آن را / باغ شده جمله کل سوریت ×× لاله قبادانه کند بهر سیم
خط: شکسته، نستعلیق، کا: آقا بزرگ بن میرزا علی قلی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۵ – ۲۷۲۷]

● **شهابیه در معالجه امراض وبائیه** / طب / فارسی
šahābīya dar mo‘āleje-ye amrāz-e vabā’īyye
نوری، محمد تقی، ق۱۳ قمری
nūrī, mohammad taqī (- 19c)
در معالجه امراض به‌ویژه بیماری وبا که در عصر ناصری نگاشته و در مقدمه از ناصر الدین شاه و محمد حسن خان والی یزد و کرمان یاد و تمجید کرده است. مشتمل بر «مقدمه» و دو «باب».
چاپ: چاپ سنگی شده
[دنا ۱۲۷۱/۶؛ الذریعه ۲۵۶/۱۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۴/۱ط
خط: نستعلیق، کا: محمد علی طهرانی، تا: ۱۲۷۳ق؛ در پایان رساله تحریر شده که: «به سعی و اهتمام عالیجناب مقدس القاب فخر التجار مشهدی آقا جان تاجر تبریزی صورت اتمام پذیرفت»؛ ۱۱ و ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۴/۳ – ۱۲۸]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۶۸/۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ چاپ سنگی؛ جلد: مقوا، ۷۹ص (۴۸–

۱۲۶)، ۷ و ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۶ – ۴۴۷]

← الشهادات ≻ الشهادة

● **الشهادات** / فقه / عربی

aš-šahādāt

بحثی است درباره شهادات که به اختصار برگزار شده و نظری به ادله نیز دارد و از دورس شهید و کشف اللثام نقل می‌کند و در تفسیر لغات بیشتر به مجمع البحرین و شمس العلوم نظر دارد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۳۵/۲

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم الشهادة فی اللغة الحضور کشهد (...) و من شهد منکم الشهر فلیصمه و یری الشاهد ما لایری الغائب و اخبار الشاهد بما شاهد و هو قول ابن فارس الشهادة الاخبار. بماقد شوهد و قوله فی شمس العلوم؛ **انجام:** وان لم یطرب السامع و ان کان الغالب فی الغاء الحصمر هو الثانی واما کونه مطرباً علی اطرب

ناتمام مانده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ یادداشت ۱۲۰۹ در آخر کتاب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۳ – ۱۲۹۹]

● **الشهادات** / فقه / عربی

aš-šahādāt

بحث استدلالی مفصلی است درباره شهادات با عناوین «هدایة – هدایة». مؤلف مطالبی را از شرایع الاسلام محقق حلی و مجمع الفائده مقدس اردبیلی و کشف اللثام و اقوالی از علامه حلی و شهید اول و شهید ثانی ذکر می‌کند. مؤلف مطلبی را به کتاب عقوق الوالدین خود ارجاع می‌دهد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۳۵/۱

آغاز: القول فی الشهادة و هی لغة الاخبار عن الیقین و قدیطلق بمعنی الحضور کشهدت الواقعة و قوله تعالی «فمن شهد منکم الشهر فلیصمه» و قد یطلق بمعنی العلم و بمعنی الیمین و الحلف و فی الاول سمی الله تعالی شهیداً؛ **انجام:** و المشتری منه مع جهلهما ضعیفة و منه قوی السبب اضعف، المباشر کان الضمان عنه المسبب [...] ذلک ان الوارث اذا کان عالماً بذلک فلاضمان علیها لقوة المباشرة [...] الحمدلله فی الوله الی آخره.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۳ – ۱۲۹۹]

● **الشهادة = الشهادات** / فقه / عربی

aš-šahāda = aš-šahādāt

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ – ۱۲۸۱ قمری

ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)

رساله استدلالی موجز و مختصری است که تنها درباره مسئله مستند شاهد و و تحقیق مواردی است که شهادت با استناد به اصول و طرق شرعیه از قبیل استصحاب و بینه، جائز و مقبول است.

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین ... اعلم ان مقتضی الأصل المستفاد من الأدلة الاربعة هو عدم جواز الشهادة الامع العلم القطعی بالمشهود به و المراد بالشهاده مع عدم العلم التی اطبقت الادله علی منعها هو الاخبار بصورة الجزم ... و انما الاشکال بل الخلاف فی جواز الشهاده استنادا الی امور غیر علمیه نصبها الشارع طرقا الی الموضوعات بالنسبة الی المکلفین فیما یتعلق بانفسهم کالاستصحاب و سائر الاصول و الاستفاضة الغیر العلمیه و شهادة العدلین و ید المسلم ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۲۷/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** من ان الراوی شهد اولا للوارث المعلوم ثم سأله ابن ابی لیلی الشهادة

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۱۸۷–۱۹۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۶۷۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۱/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۴۲۲]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۸۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بمقتضی ما ثبت عنده سابقا و شک فی ارتفاعه لاحقا. هذا آخر ما وجدته مما کتب قدس سره فی هذه المسئلة.

خط: شکسته، کا: شیخ حسنعلی تهرانی نخودکی، تا: ۱۲۹۵ق؛ از روی نسخه اصل که به خط استادش شیخ انصاری بوده؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: فستقی، جلد: کالینگور سرخ، ۵گ (۳۶–۳۲)، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۸۹۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۳/۲–طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا ثبت الحالة السابقه فیصیر القاضی کالمتقین فیحکم علی احد المترافعین بمقتضی ما ثبت عنده سابقا و شک فی ارتفاعه لاحقا. هذا آخر ما وجد مما کتب قدس سره فی هذه المسئله. و الحمد لله اولا و آخرا.

خط: نسخ، کا: حاج شیخ حسن علی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۹گ (۵۰ر–۵۸ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۲ – ۱۵۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۸۳/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا تصلح للدلالة علی عدم جواز الحکم بالعلم فتأمل

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن قهوه‌ای، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ – ۶۷۱]

● **شهادت** / – فارسی

šahādat

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۷۵۵
رساله‌ای بدون اول و آخر در گواهی و شهادت؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسن خدابنده [رایانه]

● **شهادت امام حسن (ع)** / تاریخ معصومین / فارسی
šahādat-e emām hasan
واقعه جناب امام حسن (ع) و چگونگی شهادت وی که به همسرش الماس سوده در کوزه آب ریخته و جگرش پاره پاره شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۱۴/۸
آغاز: اما راویان اخبار غم اندوز و ناقلان آثار جگرسوز بدینگونه روایت کرده اند که چون مخلتفان شرع و تاراج کرده شقاوت رفت پس از سرگذشت؛ **انجام:** دوم بشوق کنان جانب رسول الله ×× اقول اشهد ان لا الاه الا الله؛ و طایر روحش بباغ جنان پرواز نمود انا لله و انا الیه الراجعون.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۶۸پ-۷۵ر)، ۱۳ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۱۹ - ۵۵۰]

← شهادت بر ولایت در اذان > رد منع از شهادت به ولایت امیرالمؤمنین علی (ع)

● **شهادت در دادگاه** / فقه / عربی
šahādat dar dādgāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۴۱/۱۵
آغاز: فائدة. لا یستحلف الحاکم احداً الا فی مجلس قضائه الامع العذر کالمرض المانع و شبهة؛ **انجام:** الضار النافع المدرك المهلك الذی یعلم من السر ما یعلمه من العلانیة
فائده فقهی؛ خط: نسخ، کا: ملا محمد اشرفی مازندرانی، تا: ۱۱۲۹ق، جا: اصفهان مدرسه جده کوچك؛ انجامه: «از ابتداء رساله تا وسط این صفحه خط اخوی ام ملا محمد اشرفی مازندرانی است در دارالسلطنه اصفهانی در مدرسه جده کوچك به جهت داعی قلمی نمود سنه ۱۱۲۹»؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱گ (۹ر)، ابعاد متن: ۹×۲۰، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۸۱]

● **شهادت علی اکبر** / تاریخ / فارسی
šahādat-e ʻalī akbar
نویسنده که یکی از متعصبان مذهب شیعه جعفری اثنی عشریه است در این رساله از کیفیت جنگ کربلا به خصوص واقعه حضرت علی مشهور به علی اکبر به نقل از راویان شیعی چون مجلسی و ملا محمد بغدادی مطالبی می‌آورد.
آغاز: بسمله که چون حضرت عباس شربت شهادت نوشیده

[دنا ۱۱۷۲/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۷۱۰/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۷۷/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** نشست و از پشت او سر بیرون کرد در آن حال فرمود که ...
خط: نسخ شکسته ونستعلیق، کا: محتملاً رضا قلی، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ ۳۶ص، ۱۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵ - ۳۹۳]

● **شهادت قرآنی بر کتب ربانی** / ادیان و مذاهب / فارسی
šahādat-e qor'ānī bar kotob-e rabbānī
رساله‌ای است در اثبات حقانیت کتاب‌های آسمانی با استناد به آیات قرآن کریم، مؤلف که از اهل کتاب است مدعی است که آیات قرآن شهادت می‌دهد بر کتاب‌های آسمانی که بر حق بوده‌اند. پس مسلمان بایستی از آنها بهره گیرند،
چاپ: این کتاب در لاهور پاکستان بدون تاریخ و نام مؤلف به چاپ رسیده

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۸۵
آغاز: حمد و سپاس و شکر بی قیاس خالقی را جل جلاه سزاست که بواسطه انبیاء اطهار خود کتب مقدسه خویش را به وحی و الهام برای هدایت نوع بشر؛ **انجام:** و هر که باعجز و زاری و دلصادق چنین کند خدای تعالی البته او را به طرف حیات ابدی هدایت خواهد کرد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ از روی نسخه چاپی که به صورت سنگی در لاهور به چاپ رسیده، کتابت شده؛ ۹۴گ، ۱۸ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۳ - ۶۶۴]

● **شهادت نامه** / تاریخ معصومین / فارسی
šahādat nāme

ابن همام شیرازی، ق۱۰ قمری
ebn-e hammām-e šīrāzī (- 16c)

تاریخ تألیف:۵ ربیع ۹۰۲ق
مثنوی شهادت‌نامه در کیفیت واقعه کربلا در ۱۲۰۰ بیت.
[دنا ۱۲۷۲/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۷۱۱/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۵۴/۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، ۶۹ص (۹۳-۱۶۱ حاشیه)، ۱۹ سطر (۶×۱۴) [ف: ۱۰-۱۵۲۵]

● **شهادت نامه** / شعر / فارسی

šahādat nāme

سید آقا میلانی، ق۱۳ قمری
seyyed āqā mīlānī (- 19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹۶۲/۲
خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۲۰پ-۲۳پ) [مختصر ف: - ۵۲۴]

● **شهادت نامه** / اسناد / فارسی
šahādat-nāme

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۲۹/۱۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۶ - ۱۹۲]

● **شهادت نامه** / داستان / فارسی
šahādat-nāme
بخش کوتاه و پایانی از کتابی است. این بخش درباره ابن ملجم و اقدامات آن ملعون در جهت به شهادت رسانیدن حضرت علی تا شهادت حضرت را شامل است. سبک داستان به صورت قصه‌های عامیانه برای قرائت و داستان‌سرایی برای عموم مردم تهیه شده و مؤلف در اثنا ابیاتی به فارسی می‌آورد.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۶۵-۵۷/۱۳۵
آغاز: و شیرین پس تمام اصحاب از آن آب خوردند و آن مقدار که توانستند برداشتند؛ **انجام:** پس از آن حضرت آوازی شنیدند که می‌گفت لا اله الا الله پس زمانی برآمد که نمی‌شنیدند چون درا باز کردند دیدند بجوار رحمت ایزدی پیوست انا لله و انا الیه راجعون
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۲۷]

● **شهب الاذکار تذکرة الابرار** / -
šahb-ul aḏkār taḏkirat-ul abrār
عرب، محمد طاهر، ق۱۴ قمری
ʻarab, mohammad tāher (- 20c)

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۱۸۵
بی‌کا، تا: ۱ ربیع الثانی۱۳۲۳ق [نشریه: ۵ - ۲۱۴]

● **شهب البراهین لرجم الشیاطین = سیف المسلول علی شأنی ابن البتول** / کلام و اعتقادات / عربی
šahb-ul barāhīn li-rajm-iš šayāṭīn = sayf-ul maslūl ʻalā ša’niy ibn-il batūl
معتمدی، ابوالبقاء، ق۱۴ قمری
moʻtamedī, abo-l-baqā’ (- 20c)
رد کشیش نصرانی است که در سنندج به عنوان معلم اطفال مشغول تدریس زبان‌های فرنگی بوده و به ترویج نصرانیت و رد اسلام، مبادرت می‌کرده است. این کتاب در دو «باب» تنظیم شده که باب نخست محاوره بین مؤلف و کشیش است و باب دوم در بیان بعضی از عقاید آنان و مقصود از«ابن بتول» در نام کتاب، حضرت عیسی بن مریم علیهما السلام است.
آغاز: سبحانک یا من تقدس ذاته الأحدیة عن و صمة الأمثال و الأشباه و الأضداد.
انجام: أن لا نعبد إلا الله و نشکرک به شیئاً و لا یتخذ بعضنا بعضاً أرباباً من دون الله.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:11519
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ مهر: «محمد الرضا -إنی عبدالله» (بیضی)، «عبده الراجی یحیی» (بیضی)، «یحیی بن عبدالمحمد بن جلال الدین» (بیضی) جمادی الثانی ۱۳۲۳؛ ۲۶گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه:۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۹ - ۱۶۱]

● **الشهب القاموس المکرم و الابواب القاموس المعظم** / کلام و اعتقادات / عربی
aš-šahb-ul qāmūs-ul mukarram wa-l abwāb-ul qāmūs-ul muʻaẓẓam
کشفی، جعفر بن ابی اسحاق، ۱۱۸۹ - ۱۲۶۷ قمری
kašfī, jaʻfar ebn-e abī-eshāq (1775 - 1851)
تاریخ تألیف: ۱۲۵۷ق
در اثبات مذهب اهل بیت علیهم السلام است و بطلان مخالفین و این‌که آنها کافر و یا منافق اند و اقامه دلیل و مناقشه در آن با استناد به آیات و احادیث و وقایع تاریخی. جلد اول در ماه شعبان سال ۱۲۵۷ پایان یافته که در معنای نفاق و اجماع و شوری است و این‌که امامت آیا از اصول دین است یا فروع. گویا فقط یک مجلد آن تألیف شده است.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ولی الذین آمنوا یخرجهم من الظلمات الی النور ... تقدمة وتفتاح حقیر الإفاق عبدالله المفتاق جعفر بن ابیه الاسحاق الموسوی العلوی ...
[دنا ۱۲۷۲/۶؛ الذریعة ۲۵۹/۱۴؛ ریحانة الادب ۳۶۶/۳]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۴۹
جلد نخستین، ساخته پایان شعبان ۱۲۵۸؛ خط: نستعلیق، کا: حاجی محمد بن نادعلی بروجردی، تا:۱۸ذیحجه ۱۲۶۰ق [نشریه: ۲ - ۱۶۰]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۵۱-۳۸/۷۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** وفی روایة من رآنی فقد رأی الحق وامثالها مما لاتعد ولاتحصی ولاتستغرق ولکن هذا آخر الکلام ... واتمام المجلد الاول من الشهب القابوس و ...
جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا: حاجی تقی بروجردی، تا: ۱۷ صفر ۱۲۶۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۶گ، ۲۱ سطر، اندازه:

۱۴×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۲۸]

۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** من آنی فقد رأی الحق و امثالها مما لا تعد و لا تحصی و لاتستغرق

جلد ۱؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم شهیر به ملا میرزا، تا: ۹ رمضان ۱۲۷۵ق، برای سید مرشد ابن آقا میر صالحا؛ محشی به خط السید أبوتراب موسوی کشفی از احفاد مؤلف؛ تملک: ابی تراب موسوی، میر أبوتراب بن میر محمد صالح در اصطهبانات در ۱۳۳۶؛ مهر: محمدرضا ریاضی، محمود ریاضی؛ جلد: چرم زرد، ۱۸۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [مؤید: ۳ - ۶۰۳]

۴. اصفهان؛ سید کشفی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر

کا: جعفر بن احمد الشهیر بعرب العصیدة، تا: ۱۲۹۶ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۴۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد و آله اجمعین و نحن علی ذلک من الشاکرین

جلد اول، آخر ماه شعبان ۱۲۵۷ به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۸ - ۱۵۳]

● **شهدیه** / تراجم / فارسی

šahdīye

سلطانعلیشاه، سلطانمحمد بن حیدر، ۱۲۵۱-۱۳۲۷ قمری

soltān-ʻalī-šāh, soltān-mohammad ebn-e heydar (1836 - 1909)

گزارش گریختن از مرگ ...

آغاز: بعد بسمله. اجمال گزارش دوره زندگانی مسند نشین حضرت انسانی و مکمل نفوس ناقصه و مقلل رواسی شاخصه و معلم اوایل و اواخر دائره غیب و شهور ...

انجام: یکی از کسان او کشته شد و اموال او غارت شد و خود او فرا را پیاده چهار فرسخ گریخت تا به ما من خود را رسانید و السلام علی من اتبع الهدی

[دنا ۱۲۷۳/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۲۱۲/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: سفید، جلد: مخمل بنفش، ۴۰گ، ۲۱ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [سنا: ف: ۲ - ۲۹۷]

● **شهدیه** / - فارسی

šahdīye

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۱۵

شهدیه با دو مینیاتور؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از فاطمه کیانفر [رایانه]

← شهر آشوب > مجمع الانصاف

● **شهر آشوب** / ادبیات / فارسی

šahr āšūb

منشی همدانی، محمد شفیع، ق۱۱ قمری

monšī-ye hamadānī ،mohammad šafīʻ (- 17c)

متنی است ادبی انتقادی با نثری شیوا، که در آن از شاهزاده هندوستان که در سایه کنگره قصر دولت آمده بود و از شیخ پشم الدین درگزینی و ملا قزوینی و شاه سلطان‌حسین و اعتمادالدوله و میرزا محمد صالح رضوی و رستم خان سپه سالار و از زربافت و قبا و کمر زرین و مندیل و شمشیر و خنجر و ناقه و شتر و حلقه کمان و چارچوب دست و سردان و بسته‌های تنباکوی جانکی و مومیایی و جوارش و سفوف و شالهای کار کشمیر و لنگ و آینه و قلمدانهای کار بهرام و مانی و کاغذهای خطایی و کشمیری و عنبر (با وصف اینها) و از آقا سجنجل عطار کوی نوقان و واعظ قزوینی یاد شده و نکات تاریخی و مذهبی لطیفی دارد.

آغاز: عرضه داشت را ملازمان شاهزاده والا تبار هندوستان بموقف عرض علمای اعلام دین مبین و فضلای دار السلام ایران زمین که بر فرس فراست و توسن فهم و کیاست سوار شده علم افتخار اعتقاد ائمه طاهرین و لوای تشیع اولاد حضرت سید المرسلین در میدان شرایع ارشاد ...

چاپ: میراث اسلامی ایران، دفترششم، به کوشش ایرج افشار، ۱۳۷۶ش، قم، کتابخانه آیة الله مرعشی چاپ شده

[دنا ۱۲۷۳/۶ (۴ نسخه)]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۴۳/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** پای شما نوشته ایم که درین قحطی ببوی طعامهایی که سابق درین ظرفها پخته شده تعیش و زندگانی کنید.

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۶گ (۶۸ر-۷۳ر) [ف: ۵ - ۱۵۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳/۸۹۴۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و نگو نساری ایشان از درگاه اکرم الاکرمین و ارحم الراحمین مسئلت نموده و می‌نمایم. امید که به هدف اجابت مقرون باد بر العباد.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نیلی، جلد: میشن قهوه‌ای، مذهب، ۲۶ص (۱۹-۲۸متن و ۲۹-۴۴ حاشیه)، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۶/۴×۲۸/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۰۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۵۰/۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لعن این گمراهان مخذول که بمدلول آیه الا

لعنة الله علی الظالمین ظلم ایشان از کفر ابلیس مشهورتر است اوراد خمسه خود نموده نیستی و نگونساری ایشان را از درگاه ارحم الراحمین مسئلت نموده و مینماییم امید که بهدف اجابت مقرون باد بمحمد و آله الامجاد بمفتضای المأمور معذور بتضییع اوراق مبادرت نمود (حرر العبد الاقل محمد امین بن محمد مؤمن تونی ۱۱۴۷).
خط: نستعلیق، کا: محمد امین بن محمد مؤمن تونی، تا: ۱۱۴۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۴۱گ (۳۴۰–۳۸۰ متن و هامش)، ابعاد متن: ۱۱×۲۲، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱۰–۱۸۴۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸/۳
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ از میرزا شفیعا درباره اوضاع و تعریف دربار صفویه؛ کاغذ: سفید، ۴ص (۱۶–۱۸ و ۲۸) [سنا: ف: ۱ – ۴۶]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۰۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** که در این قحطی ببوی طعامهای سابق برین ظرفها پخته شده نوش جان و به تنعم و فراغبالی زندگانی کنند.
خط: نستعلیق، کا: محمد صالح شاملو مشهدی، تا: دوشنبه ۳ رجب ۱۲۵۱ق، جا: جزیره بمبائی؛ جلد: مقوایی، ۳۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ – ۲۸۴]

← شهر انقره > احوال شهر انقره
← الشهرة > حجیة الشهرة

● **الشهر الرجب** / دعا / عربی
aš-šahr-ur rajab

حسکانی، عبیدالله بن عبدالله، ق۵ قمری
haskānī, ‘obeyd-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 11c)

مختصری است در خصوص فضایل و اعمال شهر رجب املاء حاکم ابوالقاسم عبیدالله بن عبدالله بن احمد الحسکانی در جواب حامد بن احمد بن جعفر در پانزده «باب»: باب الدعا فی استهلال رجب، باب تعیین النبی صلی الله علیه شهر رجب و انه الذی بین جمادی و شعبان، باب تسمیة رجب شهر الله تعالی، باب لم سمی رجب بالاصم، باب کون ایامه مکتوبة علی باب السماء، باب فضل الاغتسال فی رجب، باب صوم النبی صلی الله علیه فی رجب، باب امر النبی (ص) بصوم رجب، باب فضل صوم ایام رجب، باب فضل الصوم فی ثلثة ایام متوالیة فی رجب، باب فضل صوم یوم المبعث، باب فضل القیام و التهجد فی لیالی رجب، باب فضل الصلوة فی رجب علی عدد ایامه، باب الذبیحة فی رجب، باب الصلوة و الدعا فی منتصف رجب و هو المعروف بدعا الاستفتاح. (عرفانیان)
آغاز: بسمله: الحمدلله علی افضاله و الصلوة علی المصطفی و اله اما بعد فان العالم الزاهد حامد ابن احمد بن جعفر ادام الله توفیقه سالنی عن ذکر شهر رجب فی الاثار و ما روی فیه من الاخبار فجمعت له فی هذه التذکرة بعض ما ورد فیه علی سبیل الاختصار

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۰۵/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** ها هنا کافی فهذا الذی حضرنی فی الحال علی طریق الاختصار و الاستعجال فی ذکر رجب و الله عز اسمه المحمود فی جمیع الاحوال و هو حسبنا و نعم المعین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۵؛ کاغذ: حنائی ضخیم، جلد: مقوا با روکش پارچه، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۳۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۰۵/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الله عز اسمه المحمود فی جمیع الاحوال و هو حسبنا و نعم المعین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: حنایی، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ – ۶۷۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۰۵/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذا القدرها هنا کافی فهذا الذی حضرنی فی الحال علی طریق الاختصار و الاستعجال فی ذکر رجب والله عزاسمه محمود فی جمیع الاحوال و هو حسبنا و نعم المعین.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۱۰گ (۹۲–۱۰۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۲ – ۴۱۶]

← شهر رمضان > اعمال ماه رمضان
← شهر رمضان > اعمال شهر رمضان

● **شهر رمضان (مسائل)** / کلام و اعتقادات / عربی
šahr-u ramaḍān (masā’il)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۱/۸
آغاز: مسائل شهر رمضان اخبرنا الشیخ الامام ابوالطیب طاهر بن الحسن المطوعی عن ابن عباس؛ **انجام:** و العطش یوم القیامه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۷۲۰ق؛ کاغذ: سفید سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸ص (۱۵۳–۱۶۰) [سنا: ف: ۲ – ۳۰۳]

● **شهر رمضان لا ینقص عن ثلثین یوماً** / فقه / عربی
šahr-u ramaḍān lā yanquṣ-u ‘an ṯalāṯīn-i yawmā

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ – ۱۲۳۲ ؟ قمری
axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)

در آن از صدوق و شیخ حسین بن شهاب الدین عاملی (رساله هدایة الابرار او) و مؤلف «التسلیة و الحق فی اخبار شهر رمضان» یاد می‌کند. فقط در حد یک فایده است تحت عنوان «التسلیة» که شاید فایده‌ای از کتاب تسبیة القلوب الحزینة الجاری مجری الکشکول و السفینة باشد که کتابی کشکول مانند بوده است.
چاپ: همه آن که نیم صفحه است در ضمن مجموعه رؤیت هلال، جلد پنجم، به کوشش رضا مختاری، ص ۳۵۳۷ چاپ شده

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۱۵/۱۳

آغاز: ... الصدوق فی الخصال بعد نقل الاحادیث عن الصادقین علیهم السلام بمعنی ان شهر رمضان لا ینقص عن ثلثین یوماً ما لفظه منها؛ **انجام:** و اغزوا علیهم الجاهلین قاتلهم الله فانی یوفکون و سیعلم الذین ظلموا ای منقلب منقلبون
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سیاه، ۲گ (۱۰۴پ-۱۰۵پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۱۵]

● **شهر ری و اسامی محلات استانبول** / تاریخ ایران- فارسی
šahr-e rey va asāmī-ya mahallāt estānbūl
تفصیل معمور شهر ری و اسامی محلات استانبول و فواید دیگر.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶/۲۲
نسخه اصل: کتابخانه آیت الله گلپایگانی، شماره ۴۸ (جدید ۱۵۶/۱۹). خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۷۳)، ۱۹-۳۰ سطر [عکسی ف: ۳ - ۶۶۵]

● **شهر منصوره** / جغرافیا / فارسی
šahr-e mansūre

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۸۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹ - ۱۹۸]

● **شهر وجود** / اخلاق / ترکی
šahr-e vojūd
رساله کوتاهی است در بیان خصایص انسان، از حیث مادی و معنوی و توصیه‌های اخلاقی و عرفانی ... . این رساله، ممکن است بخشی از کتابی باشد که تشخیص داده نشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۲/۸
آغاز: علمای اهل دین و حکمای اهل یقین شویله روایت ایدر لر عاقل غاولان کشی؛ **انجام:** دنیا یه کلمزدن اوکدین آدم خفی حالتنده اول معجزاتی اولدی، تمت هذا الکتاب
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ (۵۸-۶۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۳۶ - ۳۴۷]

● **شهرهای روسیه از مزدوک (مسکو) تا پطربورق** / جغرافیا / فارسی
šhar-hā-ye rūsīye az mozdūk (mosko) tā peterbūrq

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۷۲/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۶۵ق [ف: ۵ - ۳۲۸]

● **شهریار مکیاولی** / حکومت و سیاست / فارسی
šahrīyār-e makīyāvelī
رسول نخشبی، محمود بن محمود، ق۱۴ قمری
rasūl naxšabī, mahmūd ebn-e mahmūd (- 20c)
ترجمه اثر ماکیاولی. مؤلف در پی تشکیل قشون ایتالیا بوده و در پی مسافرت‌های خود به شهرهای مختلف ایتالیا و دول اروپایی شرح مشاهدات خود را نگاشته است و در حقیقت کتاب حاضر تشریح و بیان راه‌های مختلفی است که به وسیله آنها اشخاص با همت می‌توانند مقام شهریاری خود را حفظ کرده و از روی عقل و تدبیر عاقلانه در آن سلطنت کنند، این کتاب به سال ۱۵۱۳م به اتمام رسیده است، ترجمه این کتاب به سال ۱۳۱۱ش در تهران به پایان رسیده است و در پایان به شاهنشاه ایران تقدیم شده است. مترجم مقدمه مفصلی در شرح حال مؤلف و کتاب نگاشته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۷۶
آغاز: آغاز مقدمه: دوره تجدد اخیر از ایتالیا شروع می‌شود ابتدای آن از نوشتجات و کتب پترارک (۱۳۷۴-۱۳۰۴ بعد از میلاد) شروع شده خاتمه آن با نوشتجات و کتب میکاویلی (۱۵۲۷-۱۴۶۹) به آخر می‌رسد ... آغاز: شهریارا عادت بر این جاری است برای کسانی که می‌خواهند مشمول مراحم و الطاف ملوکانه گردند می کوشند بهترین اشیاء نفس را که نزدشان بسی ذی قیمت و گران بها است برای تقدیم و هدیه از پیشگاه همایونی می‌گذرانند؛ **انجام:** هنگامیکه رشادت خود را در مقابل طمع‌های وحشیانه مسلح کنند زیر آن روح شهامت ادوار گذشته هنوز هم قلوب ایتالیائی را برای ادامه حیات حرارت می‌دهد.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۶۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۱×۲۷سم [ف: ۲۸ - ۲۵۵]

● **شهریار نامه** / تاریخ ایران / فارسی
šahrīyār nāme
مختاری غزنوی، عثمان بن عمر، ۴۷۴ - ۵۵۴ ؟ قمری
moxtārī qaznavī, ‘osmān ebn-e ‘omar (1082 - 1160)
تاریخ تألیف: ۵۰۸ق
مثنوی حماسی درباره فتوحات شهریار پسر برزو و نوه رستم در هندوستان.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۶-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا Add. 24095؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶گ، ۱۶ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۵]

● **شهری و گلی** / ادبیات / ترکی
šahrī va golī
تاشکندی، میرک محمد نقشبندی، ق۱۱ قمری

tāškandī, mīrak mohammad naqšbandī (- 17c)

تاریخ تألیف: ۲۲ جمادی الاول ۱۰۲۰؛ محل تألیف: سکتوار

از میرک محمد نقشبندی نواده براق خان به ترکی که در شرح شعرهای دشوار فارسی و دارای نکته‌های ادبی و تاریخی. نام مؤلف و کتاب در دیباچه هست. او در خاتمه از ساقی‌نامه مسلسل و نوادر الامثال خود یاد می‌کند و این خاتمه به فارسی است. آقای باستانی ترجمه دیباچه این رساله را به فارسی به خط خود نوشته است و اینک بخشی از آن را می‌بینیم: «بنام پاک خدای هجده هزار عالم جل ذکره که روح پرفتوح خلاصه موجودات در قبضه قدرت اوست صلی الله علیه و سلم و درو نامعدود بر چهار یار با صفا و آل و اصحاب رضوان الله علیهم اجمعین.

اما بعد این کمینه تاشکندی اعنی میرک محمد نقبندی که سگ گردن بسته سلسله نقشبندی است ابیات شعرای متقدمین و متأخرین را تتبع میکردم و با دوستان مذاکره می‌کردم در بین قصاید و رباعیات و مثنویات و مقطعات بعضی ابیات مشکله به نظر رسیده قصد کردم علی قدر الامکان بمثقب طبع الماس گون در ناسفته معانی را شکافتنی و ابکار حجله مضمون را دست کشیده و رخ بگشایم بیت لمؤلفه: «من نه چون قافیه سنجان قدیمم لیکن ×× تافته بر همه کس پرتو انوار قدم» اینک از خوش طبعان روزگار که بر فواید این فراید آگاه می‌گردند التماس دارم که از دعاء خیر فراموشم نفرمایند.

این کتاب مستطاب که نورسته باغ جنان است و مقبول خاطر عارفان جهان گشته و مانند دسته گلی دست به دست گشته شایسته است اگر به نام «شهری و گلی» بنامم. بیت لمؤلفه: اولدی ای جان گلشنی نک بلبلی ×× بو کتابک نامی شهری و گلی / (ترجمه: گشته است ای گلشن جان را بلبلی ×× این کتاب را نام شهری و گلی)» (دانش پژوه)

[دنا ۱۲۷۳/۶؛ قرطای ۲۱۹۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۰۹

آغاز: بسمله. بنام پاک خدای هش ده هزار عالم جل ذکره که روح پر فتوح خلاصه موجودات در قبضه قدرت او است ... اجمعین بو کمینه طاشکندی اعنی میرک محمد نقشبندی که سگ گردن بسته سلسله نقشبندی در فضلای متقدمین و شعرای متاخرین ابیاتنی تتبع ایدروم؛ **انجام:** بی منت مخلوق میسر گردان (نوشته شد بقلم قیالر امامی زاده ابراهیم ... فی ۲۵ م سنه ۱۲۲۱).

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق؛ مجدول؛ در ص ۷۱–۷۶ شرح بیتی است از عرفی به فارسی و نسیمی به فارسی و ساقی به ترکی و دو شعر فارسی دیگر و شرح در همه به ترکی است و از مستقیم زاده سعدالدین است، در ص ۸۰–۸۳ شرحی است به فارسی بر شعرهای انوری و ظهیر فاریابی و سلمان و از مرآة صفا و کشف اسرار خواجه جمال الدین و شعر حافظ و حسام دیوانه و معزی و

از کشف ابیات شاه طاهر و باید بخشی از کتابی باشد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸گ، ۲۳ سطر (۷×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۰ – ۱۹۳۸]

● شهریه دربار / اسناد / فارسی

šahrīye-ye darbār

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۰۰۲

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۳۴گ، اندازه: ۱۳/۱×۲۰/۲سم [رایانه]

● شهریه نوکرها / اسناد / فارسی

šahrīye-ye nowkar-hā

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۴۹/۹

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۷ – ۴۰۳]

● شهناز و ایاز / داستان / فارسی

šahnāz va ayāz

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۸۶۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]

● شهناز و فیروز = فیروز و شهناز / شعر / فارسی

šahnāz va fīrūz = fīrūz va šahnāz

ناظم تبریزی، محمد صادق، – ۱۰۸۳ قمری

nāzem-e tabrīzī, mohammad sādeq (- 1673)

مثنوی مفصلی است در داستان فیروز و شهناز که مؤلف آن را در هند سروده است.

[دنا ۱۲۷۴/۶ (۱ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۳۰۳۳/۴؛ الذریعة ۲۵۹/۱۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۲۵/۲۵

آغاز: خداوندا دلی ده ناله پرور ×× زبانی بر هوای دل نوا گر / دلی ده زار از ... زاری ×× تنی خصم قرار از بی قراری؛ **انجام:** چو اول از کرم خوانی بخوانم ×× هم آخر نا امید از در مرانم / مبر پیوند درد از تار ناظم ×× ببحر فیض بگشا بار ناظم

خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: محمد اسحاق ژاوهی، تا: دوشنبه ۱۵ ربیع الثانی ۱۱۹۸ق، جا: کابل؛ جلد: میشن قرمز، ۴۱۰گ، سطور چهار ستونی چلیپایی، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۸ – ۴۴۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۹۹/۱۹

آغاز: درو سوزند چندان عود و عنبر ×× که تا گردون هوا گردد معطر؛ **انجام:** مبر پیوند درد از تار «ناظم» ×× به بحر فیض بگشا بار «ناظم»

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی قهوه‌ای،۱۵گ(۱۰۹ر-۱۲۳پ)،اندازه:۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۳۸ - ۲۷۵]

↩ شه نامه ⩤ اختیارات شاهنامه

● **شهنامه = مشروطه نامه** / شعر / فارسی

šahnāme = mašrūte-nāme

بختیاری، درویشعلی بن غلامحسین خان، ق۱۴ قمری

baxtīyārī, darvīš'alī ebn-e qolām-hoseyn xān (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۲۷ق

چکامه‌ای در حوادث و وقایع مشروطه و پیش‌آمدهای تاریخی ایران در عصر محمد علی شاه تا جلوس احمد شاه قاجار، با اختصار به روش شاهنامه فردوسی به نظم کشیده شده است. این منظومه را ناظم «شه نامه» نامیده ولی سید مصلح الدین مهدوی اصفهانی بر صفحه اول نسخه آن را«مشروطه نامه» نامیده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۳۶

آغاز: بنام خدائی که جان آفرید ×× مکان و زمین و زمان آفرید / خداوند ماه و خداوند مهر ×× خداوند خورشید و کیهان سپهر؛ **انجام:** هزار است و سیصد دگر بیست و هفت ×× که احمد سر تخت شاهی نشست

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: رمضان ۱۳۲۷ق؛ مجدول؛ تملک: سید مصلح الدین مهدوی با مهر «مصلح الدین بن شهاب الدین الموسوی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۴۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۳۹۳]

● **شهنامه** / شعر / فارسی

šahnāme

مثنوی حماسی مفصلی است، مانند شاهنامه فردوسی در بیان جنگ‌های محمد شاه از سلاطین دهلی. مؤلف ابتدا قطعات مفصلی در مقدمه در توحید و مدح پیامبر (ص) آورده، پس از آن به ذکر جنگها و وقایع ایام سلطنت محمد شاه در اکبر آباد هند می‌پردازد. گویا تخلص مؤلف «ساقی» بوده است. در این منظومه نام اشخاص زیر آمده است: حیدر قلی حاکم گجر است، عبدالرحیم خان، احمد آباد، محمد شاه پادشاه دهلی شاعر.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۱۲-۱۴/۶۲

آغاز: الهی ز داغ محبت شرار ×× بسر افسر شاهیم شمع وار/ بنه تا شود ملك روحانیم ×× بزیر نگین سلیمانیم / بطغرای شهنامه از نام شاه ×× شود مهر خورشید زرین کلاه / اگر لطف عام تو یاری کند ×× خزانم به گلشن بهاری کند / ... اگر گلشن آرا شود داغ من ×× دو عالم بود غنچه باغ من / ... بیا ساقی بزم شاهنشهی ×× بده جامم از باده آگهی / ... بیا ساقی ای آب آیینه می×× به بزم تو مخموریم تا بکی / بده باده از ساغر احمدی ×× شوم مست میخانه سرمدی / ... مسیحای این اسم عرش افتخار ×× محمد شد آن ظلل پروردگار؛ **انجام:** بیا ساقیا بیش کردند جور ×× قدح ازمی جنگ آور به دور / که مینا شکست ومی صلح ریخت ×× زبس خاک درپرده ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: درعصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ به وسیله مؤلف تغییراتی در متن داده شده و اضافاتی در حواشی تحریر شده؛ ۴۳۲گ، ۱۵-۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۵ - ۲۷۲۸]

↩ شهنامه آل عثمان ⩤ فهرست شاهان آل عثمان

↩ شهنامه چنگیزی ⩤ شاه نامه چنگیزی

● **شهنامه سلجوقی = سلجوق نامه** / تاریخ / فارسی و ترکی

šahnāme-ye saljūqī = saljūq nāme

لطفی هروی، ق۹ قمری

lotfī heravī (- 15c)

از لطفی، که نامش در بیت باز پسین آمده است، گویا همان لطفی هروی ستاینده شاهرخ و هم زمان جامی و نوایی است.

[الذریعه ۹:۹۴۵؛ دنا ۶/۱۲۷۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹۹

خط: نستعلیق، کا: محمد سعید بن حافظ حسین بورلی، تا: میانه‌های ذیحجه ۹۲۱ق؛ با دو نامه ترکی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹گ، ۲۷-۳۱ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [سنا: ف: ۲ - ۳۰۲]

● **شهنامه سلیم خان = سلیم خان نامه** / تاریخ / فارسی

šahnāme-ye salīm xān = salīm xān nāme

ارموی، لقمان بن حسین، - ۱۰۱۰ قمری

ormavī, loqmān ebn-e hoseyn (- 1602)

تاریخ تألیف: ۹۸۸ق

از لقمان بن سید حسین عاشوری شاه نامه چی ارموی.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۲۱-ف

نسخه اصل: طوپقیوسرای استانبول ۳۵۹۵ احمد ثالث؛ خط: نستعلیق، کا: الیاس کاتب، تا: قرن ۱۰ [فیلمها ف: ۳ - ۱۶۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۲۲-ف

نسخه اصل: طوپقپو سرای استانبول ۱۵۳۷ روان کوشکو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۶۴]

● **شهنامه موش و گربه** / شعر / فارسی

šahnāme-ye mūš va gorbe

منظومه «شهنامه موش و گربه» در بحر سریع (فاعلاتن مفاعلن

فعلن) از ناظمی ناشناخته و **۲۲۳** بیت آن موجود است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۸۲۶/۳

آغاز: ابتدا می‌کنم بنام کسی ×× که جز او نیست هیچ دادرسی؛
انجام: بعد بنوشت باو یار عرب ×× بسوی پادشاه شام حلب
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۳سم [ف: ۱۷ - ۳۸۵]

← شهنشاه نامه ⟵ شاه نامه قاسمی

● **شهنشاه نامه = شاهنامه = منظومه احمدی** / شعر / فارسی

šahanšāh-nāme = šāhnāme = manzūme-ye ahmadī

تبریزی، احمد بن محمد، ق۸ قمری

tabrīzī, ahmad ebn-e mohammad (- 14c)

اهداء به: سلطان ابوسعید ایلخان مغول (۷۱۶-۷۳۸ق)

تاریخ تألیف: ۷۳۸ق

مثنوی است در تاریخ مغول از یافث پسر نوح و چنگیز تا جانشینان او تا سال نگارش ۷۳۸ق، که هشت سال بدان پرداخته است و به پیروی از «شاهنامه»؛ در آن آمده: «در این گفتگو شد مرا هشت سال ×× گر احمد بنالد کی گوید منال ... / چو از سال شد هفتصد و سی و هشت ×× ستمدیده این نامه را درنوشت ... / شهنشاه نامه نهم نام این ×× به نام شهنشاه روی زمین ... / جوانبخت و فرمانروا بوسعید ×× جهان آفرینش زجان آفرید». این موضوع‌ها را دارد: داستان پسر نوح، نشاندن غلامی به پادشاهی بر جای او، داستان قبان و تکور، بیرون آمدن مغول از کوه و گرفتن پادشاهی، داستان آلان قوا، گرفتار شدن همنای خان به دست لشکر التای، نشستن فوتله بر پادشاهی، داستان بسوکابهادر، رزم کردن بسوکابهادر با تموچین تاتاری، اندرز دادن تموچین و خاتون او. [نسخه بریتانیا]

آغاز: به نام خداوند جان آفرین ×× نگارنده آسمان و زمین

[دنا ۱۲۷۴/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۰۱۱/۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۷۹/۲-ف

آغاز: برابر
نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 2780؛ کا: محمد بن سعید بن سعد حافظ قاری، تا: صفر ۸۰۰ق [فیلمها ف: ۱ - ۷۳۸]

● **شهنشاه نامه** / شعر / فارسی

šahanšāh-nāme

صافی اصفهانی، جعفر بن محمد امین، - ۱۲۱۹ قمری

sāfī esfahānī, ja‘far ebn-e mohammad amīn (- 1805)

اهدا به: فتح علی شاه قاجار(۱۲۱۲-۱۲۵۰ق)

کتاب شامل دو جزء است، جزء اول در معجزات و سیرت پیغمبر اکرم و جزء دوم در غزوات حضر امیر که آن را به مدت ده سال به نظم آورده و نسخه‌ای از آن را به فتحعلی شاه اهداء کرده است. در آغاز کتاب حدود هفتاد و سه بیت در مدح فتحعلی شاه و اهداء کتاب آمده است، به این مطلع: «ملک ایران بعهد شاه جهان ×× شاه شاهان خدیو باج ستان».

آغاز: بنام خداوند عقل آفرین ×× خداوند داد و خداوند دین

[دنا ۱۲۷۴/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۷۱۱/۳]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۹۰

آغاز: برابر
نسبتاً کامل است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۲۵ق؛ دارای یک سرلوح مرصع، مجدول مذهب؛ مهر: «المتوکل علی الله عبدالفانی طباطبائی»، مورخه ۱۲۵۸؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۱گ، ۲۰ سطر چهارستونی (۱۴×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱ - ۱۸۸]

● **شهنشاهنامه = شهنشاه نامه صبا = شاهنامه** / شعر، تاریخ ایران / فارسی

šahanšāh-nāme = šahanšāh-nāme-ye sabā = šāhnāme

صبا، فتحعلی بن محمد، - ۱۲۳۸ قمری

sabā, fath-‘alī ebn-e mohammad (- 1823)

مثنوی حماسی است به بحر متقارب در شرح جنگ‌های زمان فتحعلیشاه قاجار شامل چهل هزار بیت سروده است. فتح علی خان ملک الشعرای کاشانی متخلص به «صبا» که مدت‌ها در شیراز لطفعلی خان زند را ستایش کرده و پس از او چون بابا خان قاجار حاکم شیراز شد به خدمت او درآمده و چون بابا خان پس از مرگ آقا محمد خان به نام فتح علی شاه به تخت شاهی نشست همراه وی به تهران رفته و لقب ملک الشعراء گرفته و مدتی نیز فرماندار کاشان و قم بوده و در ۱۲۳۸ درگذشته است. او غیر از شهنشاهنامه یک دیوان و «گلشن صبا» و «خداوند نامه» و «عبرت نامه» دارد.

آغاز: دیباچه: نخست چون بنگری جهانی بینی پر از چون و چند ... بسمله، بنام خداوند آموزگار ×× نگارنده نامه روزگار

انجام: که این شاه را برسرت کام باد ×× چو آغاز یزدانش انجام باد

چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۱۷۳؛ بمبئی، ۱۸۶۷م، ۱۴۲ص؛ بمبئی، سنگی، ۱۸۹۰م، وزیری، ۱۲۲+۱ص (در هامش)

[دنا ۱۲۷۴/۶-۱۲۷۵ (۳۵ نسخه)؛ الذریعة ۲۶۲/۱۴؛ نسخه‌های منزوی ۲۹۷۵؛ فهرستواره منزوی ۱۰۱۱/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با کمند زر، با سرلوح زیبا؛ بخشنده فتح علی شاه قاجار به پسر خود محمود میرزا در ربیع الاول ۱۲۳۰ با امضاء و مهر محمود میرزا و مهر کیومرث؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج آلبالویی مذهب، ۴۳۷گ، ۲۰ سطر (۱۶×۲۷)، اندازه: ۲۷×۳۹سم [سنا: ف: ۱ - ۳۷۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۰۴

آغاز: برابر

در حدود ۳۵۵۰۰ بیت است؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: مسلماً در نیمه اول قرن ۱۳؛ پشت صفحه نخستین (پس از مقدمه) نوشته شده که خط میرزا فتحعلی بیک می‌باشد، میرزا عبدالوهاب نشاط پس از حمد وثناء الهی و نعت حضرت رسول ص و مدح پادشاه عصر فتحعلیشاه سه خطبه به فارسی و عربی و ترکی بر آن نوشته و پس از آن شرح حالی از صبا به قلم آورده است و این مقدمات را برگ ۱-۹ در بر دارد، با دو سرلوح، با بیست و سه مجلس نقاشی ظریف، مجدول مذهب؛ پشت صفحه نخست عزالدوله عبدالصمد میرزا نوشته: «بسال ۱۳۲۱ در زنجان جزء کتابخانه گردید»؛ جلد: تیماج، ۴۳۷گ، ۴۰ سطر، اندازه: ۲۶×۳۹سم [ف: ۳ - ۳۵۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۵-فیروز

دیباچه منثور را ندارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سر لوح مذهب، مجدول، با دو یادداشت یکی مسلما به خط عباسقلی سپهر که زیر آن مهر «مشیر الوزاره سپهر» نیز دیده می‌شود و دیگری به خط ملک الشعراء (به گواهی سپهر)؛ جلد: تیماج قرمز، ۸۷۸ص، ۲۰ سطر چهار ستونی، اندازه: ۲۶×۴۰سم [ف: ۲۱ - ۱۳۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با یک سرلوح و یک مجلس تصویر، مجدول؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج سرخ، ۲۰ سطر (۱۷×۲۷)، اندازه: ۲۵×۲۸/۵سم [ف: ۱۶ - ۸۳]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳

آغاز: کنون بشنو از یاری کردگار ×× که آراست با نامور شهریار؛ **انجام:** برابر

جلد دوم، از ص ۱ تا ۸۲۵ مدح فتحعلی شاه و ذکر حوادث روزگار او و ستایش بعضی از درباریان او است، از ص ۸۲۶ بعد از «ساقی‌نامه»ای به بیان وقایع سال نهم سلطنت وی می‌پردازد، در ص ۱۳۸۳ با عنوان «در شکرانه و اتمام و خاتمه کتاب ...» آغاز ختم کتاب می‌شود و در ص ۱۳۹۸ این منظومه خاتمه می‌پذیرد؛ خط: نستعلیق خوش، کا: میرزا تراب موسوی اصفهانی، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۶۹۹گ، ۱۲ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱ - ۱۶]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** سزد گر براند بخون یال او ×× ز هستی چنان آورد فال او

ترتیب نسخه: از ص ۱ تا ۴۴ مطالبی است به قلم عبدالوهاب موسوی با نثری متکلف در نعت خدا و شرح حال فتحعلی خان صبا، از ص ۴۵ اصل کتاب آغاز می‌گردد و به صفحه ۱۳۵۵، که راجع است به «پراکنده کردن شاهزاده اعظم فتحعلی شاه قاجار در سمیران پارس لشکر لطفعلی خان زند و فرار لطفعلی خان به جانب شیراز و راه ندادن حاجی ابراهیم او را» نسخه به پایان می‌رسد؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالوهاب موسوی اصفهانی، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۶۷۸گ، ۱۲ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱ - ۱۱۹]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ جلد: روغنی بوم تریاکی مذهب، ۴۱۹گ، ۲۰ سطر (۱۷×۲۷)، اندازه: ۲۶×۳۹/۵سم [ف: ۴ - ۹۴]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران (احتمالا)؛ با سرلوحه مذهب، مجدول مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: بوم تریاکی مذهب، ۳۸۸گ، ۲۱ سطر (۱۸×۲۸)، اندازه: ۲۷/۵×۴۲سم [ف: ۴ - ۹۶]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول، مذهب؛ جلد: روغنی، بوم تریاکی، مذهب، ۳۷۰گ، ۳۱ سطر (۱۷/۵×۲۹)، اندازه: ۲۶×۴۱/۵سم [ف: ۴ - ۹۷]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ جلد: روغنی، بوم سیاه، مذهب، ۳۷۹گ، ۲۳ سطر (۱۷×۲۹)، اندازه: ۲۶/۵×۴۵سم [ف: ۴ - ۵۷]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی بوم تریاکی مذهب، ۳۶۹گ، ۲۳ سطر (۱۷/۵×۲۸)، اندازه: ۲۷/۵×۴۰/۵سم [ف: ۴ - ۵۸]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۲۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای یک سر لوح، در مدت یازده سال به دست هاشم ظریف مذهب کتابخانه تذهیب و تزیین شده ، تاریخ تزیین اسفند ۱۳۴۱؛ واقف: نایینی؛ جلد: روغنی مذهب، ۳۱۸گ، ۲۷ سطر چهارستونی (۱۹/۵×۳۳/۵)، اندازه: ۳۰/۵ × ۴۵/۵سم [ف: ۷ - ۶۴۰]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** کشان جان روشن بمینودر است ×× دگر هوشها خار شد آذر است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۰ سطر (۱۷×۲۷)، اندازه: ۲۶/۷×۳۶/۵سم [ف: ۵ – ۳۷۶]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ ۳۳۹گ، ۳۵ سطر (۱۹×۳۲)، اندازه: ۳۰×۴۵سم [ف: ۴-۶۶]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۶۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: فستقی، جلد: ساغری سیاه، ۴۵۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۱/۳×۳۱سم [ف: ۳- ۵۲۴]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۹۸

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با دو سرلوح، با ۱۸ مجلس مینیاتور، مجدول؛ کاغذ: فستقی، جلد: روغنی زرین، ۴۳۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۵/۸×۴۰/۸سم [ف: ۳ – ۵۲۴]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۴۸

آغاز: برابر

خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، دارای دوسرلوح قرینه، تاجگذاری فتحعلیشاه قاجار به قلم ابوالحسن خان غفاری پدرکمال الملک کشیده شده (طبق توضیحی که در برگه الصاقی آغاز نسخه آمده و توضیح داده که صفحه نقاشی را دو میلیون تومان از صاحب کتاب خواسته‌اند خریداری کنند که نفروخته است)، کتاب را ناصرالدین شاه به رسم یادبود به انضمام ده جلد دیگر به علیقلی خان هدیه نموده که در پایان کتاب توضیح مختصر آن آمده به تاریخ ربیع الاول ۱۲۸۶ با مهر «علیقلی» (بیضی)؛ تملک: احتشام الدوله در ۱۲۷۰؛ جلد: نقاشی رنگ و روغن، ۴۴۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۶/۵×۴۰/۵سم [ف: ۴۱ – ۱۴۲]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ جلد: روغنی، مذهب، ۴۱۱گ، ۲۱ سطر (۱۸×۲۸/۵)، اندازه: ۲۷×۴۱سم [ف: ۴ – ۶۱]

۱۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** چنین اند شاهان نیکو نهاد ×× که روشن روانشان بفردوس شاد؛ هو الله تعالی شانه العزیز- چون حکم همایون و امر ... پادشاه کیومرث جاه ... ابوالنصر و الفتح ... فتحعلیشاه قاجار ... شریف امضاء یافته بود که از کتاب مستطاب شهنشاهنامه صبا ... در هر مقامی انتخابی شود و به هر داستانی اشارتی رود ... این بنده درگاه ... محمد بروجردی به تسوید آن مأمور و به تقدیم این خدمت مفتخر و مسرور گردیده ... تحریرا فی شهر صفرالمظفر من شهور سنه ۱۲۲۶.

منتخب از شاهنامه صبا به دستور فتحعلیشاه قاجار کتابت و تقدیم شده؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بروجردی، تا: ۱۲۲۶ق؛ با سرلوح کتیبه‌ای مذهب ممتاز، مجدول مذهب؛ مهر: عبدالوهاب موسوی، حسین بن هدایت الله، محمد رضا حسینی، مشیر السلطنه ۱۳۲۲، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم ساغری مذهب، ۹۹ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳ – ۷۲۰]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۷۲

آغاز: نخستش بفرمان آن فریخت ×× بچوبش بکوبید دژخیم سخت؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: جمال الدین محمد بن محمد مهدی غفاری کاشانی، تا: ۱۲۲۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: روغنی، بوم زر، ۲۵۲ص، ۲۳ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۵ – ۲۵۲]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۵

آغاز: نخست چون بگوی جهانی بینی پر از چون و چند؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالوهاب موسوی اصفهانی، تا: ۱۲۲۹ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی بوم قرمز، ۴۳۱گ، ۲۰ سطر (۱۲×۲۷/۵)، اندازه: ۱۸×۴۱/۵سم [ف: ۴ – ۵۹]

۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: مهدی کاتب طهرانی، تا: صفر۱۲۳۲ق؛ دارای سرلوح، مجدول مذهب، دارای چند نقاشی؛ جلد: روغنی بوم سیاه مذهب، ۴۳۶گ، ۲۰ سطر (۱۷×۲۷/۵)، اندازه: ۲۲/۵×۳۹/۵سم [ف: ۳ – ۱۳۳]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ با سرلوح، مذهب، مجدول؛ دارای ۱۷ صفحه مقدمه؛ جلد: تیماج سبز مذهب، ۴۲۷گ، ۲۰ سطر (۱۷×۲۷)، اندازه: ۲۵×۴۰سم [ف: ۴ – ۶۶]

۲۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد رضا، تا: ۱۲۴۰ق؛ مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع خوب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار ۱۲۷۴، مشیر السلطنه ۱۳۲۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوای روغنی، مذهب، ۷۴۰ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۸×۴۱/۵سم [ف: ۳ – ۷۲۲]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۹۰

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ با سرلوح، مجدول، مذهب، محشی به نقل از کنز، برهان، سروری و غیره، بعضی صفحات امضای «بلغ المقابلة»؛ تملک: حشمت السلطنه قاجار در سال ۱۳۳۰ با مهر «حشمت السلطنه» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۲سم [ف: ۴۱ – ۲۱۵]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۸۰ ض

بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق [د.ث. مجلس]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** سرتاجداران دکر ره بری ×× بگاه کیانی در آورد پی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۲۳ – ۲۹۵]

۲۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۱۷

نیمه نخستین کتاب؛ خط: نستعلیق چهارستونی، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۲۸گ، اندازه: ۲۶×۳۸سم [ف: ۵ – ۱۵۸]

۲۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول، با یک سرلوح؛ ۴۳۲گ، ۱۹ سطر (۱۷×۲۸)، اندازه: ۲۷×۴۰سم [ف: ۵ – ۱۵۸]

۳۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۱۵

نیمه نخستین کتاب؛ خط: نستعلیق چهارستونی، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۴۹گ، ۲۵ سطر (۲۰×۳۶)، اندازه: ۲۶×۴۰سم [ف: ۵ – ۱۵۷]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۵۷

گزیده‌ای است از آن از روی تذکره نگارستان دارای عبدالرزاق بیک مفتون خویی؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا جعفر خان قزوینی، تا: ۱۳۳۸ق، برای نفیسی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۷۹گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱۶ – ۱۸۸]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ پیش از آغاز پیشگفتاری به خامه عبدالوهاب الموسوی در گزارش زندگی سراینده (صبا) و ستایش از کتاب در ۱۵ صفحه، در پایان نسخه تاریخ ۱۲۲۷ق، گویا نسخه برای شاه نوشته شده، مجدول، با هفت پرده نقاشی از میدانهای رزم و مجلس‌های بزم و میدان بازی؛ جلد: روغنی گل و بوته، ۴۳۱گ، ۲۰ سطر (۱۷×۲۸)، اندازه: ۲۷×۳۷/۵سم [ف: ۲ – ۶۱۰]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۱۵۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸۴۴

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵×۲۴/۳سم [رایانه]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: از عصر ناظم؛ مجدول؛ جلد: روغنی، ۱۲۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۴۰سم [ف: ۲۶ – ۶۳]

۳۶. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: مقوا، قطع: رحلی [نشریه: ۳ – ۳۹۸]

● **شهنشاه نامه** / شعر / فارسی

šahanšāh-nāme

منظومه‌ای است در معجزات و سیره حضرت رسول اکرم (ص) و غزوات حضرت امیرالمؤمنین (ع) که اول و آخر نسخه ناقص است و نام صحیح او به دست نیامد. گمان می‌رود از سید میرزا جعفر اصفهانی متخلص به صفائی (– ۱۲۱۹ق) باشد. اولین عنوان موجود: در صفحه دوم: ذکر آمدن بعضی از انصار دین در سال سیم از یثرب زمین و ادراک تقبیل قدوم حضرت سید المرسلین (ص) در شعب عقبه. بسال دگر وقت حج و نیاز×× شدند اهل یثرب سوی کعبه باز.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۵۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۶۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۸۴گ، ۲۵ سطر (۱۵/۵×۲۸)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳ – ۹۵۸]

● **شهنشاه نامه حسینی** / شعر / فارسی

šahanšāh-nāme-ye hoseynī

خاموش یزدی، میرزا علیخان، – ۱۳۷۹ قمری

xāmūš-e yazdī, mīrzā ʻalī-xān (- 1960)

منظومه‌ای حماسی – مذهبی در بحر متقارب در شرح زندگانی حضرت سید الشهداء علیه السلام، ابیات آن سست و غیر منسجم می‌باشد. سراینده، کتاب «ناسخ التواریخ» را مأخذ خود قرار داده است، و مجموعاً دارای ۳۵۸۱۰ بیت می‌باشد. دارای پنج دفتر می‌باشد: دفتر ۱. پس از مقدماتی از کودکی امام شروع و به نامه اهل عراق ختم می‌شود. این دفتر را سراینده در پایان آن، جلد اول نامیده است و می‌گوید: «سپاس جهاندار لوح و قلم ×× که گردید جلد نخستین رقم / در این جای شد جلد اول تمام ×× به یاری پروردگار انام / به نیمه نخستین ز جیم دوم ×× هزار و سه صد سال پنجه یکم / بدینجا رسانید این نامه را ×× نگاه از رقم داشتی خامه را ... / به یاری پروردگار جهان ×× ز جلد دوم بشنو این داستان ...»؛ دفتر ۲. از پاسخ حضرت حسین علیه السلام به نامه اهل عراق و فرستان مسلم بن عقیل به نزد ایشان شروع و به گرفتار شدن طفلان مسلم بن عقیل ختم می‌گردد؛ دفتر ۳. از خروج امام از مکه آغاز می‌گردد و به واقعه بستن آب فرات بر روی اولاد آن حضرت پایان می‌پذیرد؛ دفتر ۴. از شروع جنگ کربلا تا جنگ و شهادت «فیروز» یکی از یاران امام را در بردارد؛ دفتر ۵. متضمن خطبه حضرت زینب (علیها سلام) در مجلس یزید و بعضی روایات در مورد زمان و مکان شهید شدن حضرت حسین علیه السلام می‌باشد.

آغاز: بنام مهین کردگار جهان ×× خداوند بخشنده مهربان

[دنا ۱۲۷۵–۱۲۷۶؛ فهرستواره منزوی ۱۷۱۱/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** کنم غم فرا داستان را رجوع ×× بدوم مجلد نمایم شروع / همه شرح مظلومی و ابتلا ×× که رخ داد بر خسرو کربلا / نمایم در این نامه و باستان ×× برای دل دوستانش بیان / ز صاحبدلانستم امیدوار ×× که هرگاه در گردش روزگار / مر این نامه بینند و کوشش کنند ×× به خط و خطا جمله پوشش کنند /

بخیرم نمایند از لطف یاد ×× که گویند رحمت به خاموش باد
ج۱؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۵۱ق؛ واقف: مؤلف، مرداد ۱۳۴۵؛ ۲۱۶گ، اندازه: ۲۴×۳۴سم [ف: ۹ – ۱۹۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۳۸

آغاز: نخستین سخن را به نام خدای ×× دهم زیب و آرایش و فر و رای؛ **انجام:** بر اورنگ شاه رسالت مآب ×× امام است و شاه است و نایب مناب

جلد۲؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: عباس ترجمان، ۱۳۹۷ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوایی، ۱۴۳گ، اندازه:۲۲ × ۳۴سم [ف: ۹ – ۲۰۰]

● **شهنشاه نامه** / شعر / فارسی

šahanšāh nāme

این کتاب همانند شهنشاه نامه حسینی در مصائب حضرت اباعبدالله الحسین (ع) است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۴۰

آغاز: چنان عهد آن سید حق پرست ×× ز روز ازل با خداوند بست / که جام بلا در زمین بلا ××× کند نوش با جمله اقربا؛ **انجام:** بحرت از انجم خونگذشت ×× چگویم بسبط نبی چون گذشت.

مؤلف و عنوان آن شناخته نشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۳۱۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ – ۳۲۵]

← شهنشاه نامه صبا ⟵ شهنشاهنامه
← شهنشاه نامه صبا ⟵ سفرنامه اصفهان
← شهنشاه نامه عجم ⟵ شاه نامه

● **شهودیه** / عرفان و تصوف / فارسی

šohūdīyeh

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ – ۸۳۴ قمری

ne'mat-ol-lāh-e valī, ne'mat-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-lāh (1330 - 1431)

به نظم و نثر درباره تصور و متصور به شیوه عرفانی.

آغاز: حمد له و الصلاة علی مظهر الاول صورة الاسم الاعظم ... هرچه متصور تصور کند آن متصور خاج نباشد از متصور (فهرستواره)

[دنا ۱۲۷۶؛ فهرستواره منزوی ۶۲۰/۷]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۲/۴

خط: نستعلیق، کا: میرغلام محی الدین، تا: ۱۱۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، ۲گ (۷۱پ–۷۲پ)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴ – ۶۷۲]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۶۴/۴۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۳۴ق؛ کاغذ: فرنگی، ۳ص (۵۳۰–۵۳۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۳ – ۵۲۱]

● **الشهودیة = رسالة الشهودیة** / عرفان و تصوف / فارسی

aš-šuhūdīyi = r.-tuš šuhūdīyi

شرف الدین علی یزدی، – ۸۵۸ قمری

šaraf-od-dīn 'alī-ye yazdī (- 1454)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۱۶/۳

آغاز: هستی چنانچه هست هست و نیستی را که به گردسرا پرده او راه نیست؛ **انجام:** و با حق به جمعیت ظاهر و باطن بالاتر ازین سخن سخن نیست.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۳ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۲سم [ف: ۷ – ۴۱۶]

● **الشهودیة** / عرفان و تصوف / فارسی

šuhūdīyi

حسینی قادری، احمد بن اسماعیل

hoseynī qāderī, ahmad ebn-e esmā'īl

آغاز: ... اما بعد بر ضمایر ارباب بصایر پوشیده نماند که شمائل (فهرستواره)

[فهرستواره منزوی ۶۲۰/۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۰/۷–ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 125 (بلوشه ۱۵۱)؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۰۵۲–۱۰۵۷ق [فیلمها ف: ۱ – ۵۳۳]

● **شهودیه = سهودیه** / عرفان و تصوف / فارسی

šohūdīye = sohūdīye

حنفی چشتی، صادق محمد بن فتح الله

hanafī čaštī, sādeq mohammad ebn-e fath-o-llāh

مؤلف می‌گوید: «روزی سخن از صفات حجاب و رفع حجاب مذکور بود، فقیر از راه صوفیه بعضی الفاظ ظاهر کرد ظاهرا در فهم بعضی از حاضران نرسیده گمان بردند و بعضی جا مذکور کردند که فلانی در دنیا رویت می‌گوید و خیال نکردند که رویت الله بآنجهان موعود بود اما خواص را مشاهده جمال الله همدرین جهان منقود بود که ...».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۱۷۷

آغاز: بسمله الحمدلله الذی بدا جماله فی کل ما بدا ... اما بعد فیقول العبد صادق محمد بن فتح الله الچشتی روزی سخن از صفات حجاب؛ **انجام:** تا در زمره ایشان شمار یابد و در کار

ایشان بار یابد بحرمت النبی و آله الامجاد ... کثیرا کثیرا.
نسخه نادر؛ خط: نستعلیق، کا: شاه محمد، تا: ۱۱ جمادی الاول سنه ۳ من جلوس محمد شاه غازی، به دستور راجو محمد؛ عبارت‌ها و واژگان عربی در حاشیه به فارسی ترجمه شده؛ جلد: گالینگور، ۲۱ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۳سم [ف: ۵۰ - ۴۷]

● **شهودیه** / عرفان و تصوف / فارسی
šohūdīye

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۲/۳۱-ف
نسخه اصل: بادلیان اکسفورد ش ۹۴ والکر (ش ۱۲۹۸)؛ بی‌کا، تا: ۱۰۹۵ق [فیلمها ف: ۱ - ۵۶۸]

● **الشهور = رسالة فی الشهور** / متفرقه / عربی
aš=šuhūr = r.-un fi-š šuhūr
رساله کوتاهی است در بیان ماه‌های عربی و بیان رخدادهای مهمی که در آن اتفاق افتاده است. این رساله به خط شخصی است که نامش «حسن» آمده و ممکن است مؤلف رساله نیز خود وی باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۸۲/۷
آغاز: محرم. سمی به لتحریم القتال فیه عند العرب و الیوم الاول منه معظم عند ملوک العرب و فیه استجاب الله دعوة زکریا؛
انجام: ذوالحجة، سمی بذلک لانه اداء مناسک الحج فیه ... و فی سابع و عشرین منه قتل عمر ابن الخطاب ... علی روایة صحیحة و من زعم انه قتل یوم التاسع فی ربیع الاول فقد اخطأ کما ذکرنا آنفا و فیه کان البساط
خط: نسخ، کا: حسن، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۱۲۴-۱۲۶)، ۱۹ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۴۰ - ۱۳۵]

← شهور ثلاثه ← اعمال شهور ثلاثه

● **شهور حرام = رد نحوست ماه محرم** / کلام و اعتقادات / فارسی
šohūr-e harām = radd-e nohūsat-e māh-e moharram
حسین بن جهانگیر، ق۱۳ قمری
hoseyn ebn-e jahāngīr (- 19c)
اعتضاد السلطنه علی قلی میرزا وزیر علوم وقت در روزنامه خود مطلبی راجع به نحوست محرم نگاشته و دلایلی بر آن اقامه نموده بود. مؤلف در این رساله در رد مقاله وی و اثبات شرف و عظمت ماه محرم تألیف نمود. در مقدمه رساله از ناصرالدین شاه و انتصاب اعتضاد السلطنه توسط وی به وزارت علوم یاد شده است.

آغاز: لما کان من همم سلطان الاعظم و ملک العرب و العجم ناصر الدین شاه لازالت اعلام دولته مرفوعه و اعناق اعدائه مکسوره ... و لذا اقول قال النواب المعظم و البحر المعظمظم فی روز نامته العلیه بنحوسته المحرم مطلقا ... و انا اقل الطلبه حسین بن جهانگیر بن نایب السلطنه عباس میرزا اقول ان ذهبنا الی التفصیل فهو اجدر بالقبول عند الفحول جعل الله تبارک و تعالی اربعة من الشهور حراما و حرم فیها القتال و الفساد ...
انجام: و لذا کان یتمازحون و یتضاحکون ... مترنم بهذا المقال. آزمودم مرگ من در زندگیست ×× چون رهم زین زندگی پاینده گیست / اقتلونی اقتولونی یا ثقات ××ان فی قتلی حیوة فی حیوة
[دنا ۱۲۷۶/۶]

۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۶۸/۲**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اقل الطلاب محمد ظاهر سرکانی، تا: قرن ۱۳؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مشکی، ۴ص (۴۰-۴۳)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۵ - ۴۲۲]
۲. **همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۴۹۷/۲**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: میرزا حبیب الله بن حسین بن جهانگیر، تا: ۱۴ جمادی الاول ۱۲۹۹ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۹۷]

● **الشهور الرومیة و أسمائها و أحکامها** / آداب و سنن / عربی
aš-šuhūr-ur rūmīyya wa 'asmā'-u-hā wa 'aḥkām-u-hā
رساله‌ای است کوتاه در ماه‌های رومی و احکام آنها.
آغاز: شهور الرومیة اثنی عشر شهراً أولها ازار و نیسان و ایار و حزیران و تموز و آب و ایلول
[دنا ۱۲۷۶/۶؛ الذریعة ۲۶۲/۱۴]

۱. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۴۷/۴**
آغاز: برابر؛ **انجام:** و نصف حتی ینتقل إلی اثنی عشر ... تمت و الحمدلله
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج حنایی، ۳گ (۹۹-۱۰۱)، ۱۷-۱۸ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۱ - ۴۴۰]
۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۸/۶-طباطبائی**
آغاز: برابر؛ **انجام:** الثانی عشر الحوت و الحمدلله رب العالمین
بی‌کا، بی‌تا؛ در اختیارات شهور رومی چند بیت در عدد ایام شهور رومی یادداشت شده، بر پشت برگ نخست شرح لامیه؛ تملک: سید محمد بن سید محمد مقیم؛ جلد: تیماج قرمز، ۳ص (۱۳۹-۱۴۱)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۳ - ۲۵۱]

← الشهید الثانی > احوالات الشهید الثانی
← شهید ثانی > مسائل شهید ثانی

● **شیء وجیز من احوال المعصومین** / تاریخ معصومین / عربی

šay'-un wajīz min aḥwāl-il ma'ṣūmīn

حسینی بیروی، حیدر بن علاءالدین، ق۱۱ قمری

hoseynī bīravī, heydar ebn-e 'alā'-od-dīn (- 17c)

از سید حیدر بن علاء الدین بن حسن حسینی بیروی ــ در طبقات الشیعه: علاءالدین علی بن الحسن الحسینی البیروی التبریزی و مؤلف آن علامه تهرانی می‌گوید: در مراجع هر دو عنوان بیروی و تبریزی موجود است، در نسخه حاضر همان گونه است که در متن آورده شد ــ استاد سید حسین بن حیدر کرکی و صاحب اجازه از شیخ حسین بن عبدالصمد (والد شیخ بهائی). وی در ۱۰۰۳ برای سید حسین اجازه نوشته است. این رساله دارای یک «مقدمه»، ۱۴ «باب» و «خاتمه» است در زندگی پیامبر صلی الله علیه و آله تا امام زمان سلام الله علیهم. در مآخذی که دیده شد تألیفی در این باب از سید حیدر یاد نشده است. در نسخه حاضر برای این رساله نامی یاد نشده جز آن که در خطبه رساله و در آغاز همه ابواب عنوان «شیء وجیز من احوالهم» و یا «و شیء وجیز من احواله» یاد شده و دور نیست نام رساله همین باشد.

[دنا ۱۲۷۶/۶؛ طبقات اعلام الشیعه (قرن ۱۱): ۱۹۲-۱۹۳، اعیان الشیعه چاپ جدید ۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۷/۲-طباطبائی

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول فقیر رحمة ربه الغنی حیدر علاءالدین بن حسن الحسینی البیروی و شیء وجیز من احوالهم صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین مرتبه علی مقدمه و اربعه عشر بابا و خاتمه ... اما المقدمه ففی ارواح ساداتنا الاطهار و خلق ابدانهم و الحث علی الصلوة علیهم و حبهم و ذکرهم؛

انجام: اما الخاتمه ففی اللوح الذی هداه الله عز و جل ... قال ابوبصیر ان لم تسمع فی دهرک الا هذا الحدیث لکفاک (در اینجا دو کلمه خوانده نمی‌شود) ... ما اردناه. الحمدلله کما هو اهله علی فعاله و الصلوة علی محمد و آله ... فرغ من تسویده و تألیفه یوم السبت من شهر صفر ... من سنه ثمان و ثمانین و الف

خط: نستعلیق، کا: حبیب الله بن ابی الحسن طالقانی، تا: صفر ۱۰۸۸ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قرمز، ۲۰ص (۱۴۸-۱۶۷)، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف: ۲۳ - ۲۵۷]

● **الشیاع = تحقیق ماهیة الشیاع** / اصول فقه / عربی

aš-šiyā' = taḥqīq-u māhīyat-i šiyā'

محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ - ۹۴۰ قمری

mohaqqeq-e karakī, 'alī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)

رساله بسیار مختصری است در ماهیت شیاع و تعریف آن و اقوال علماء درباره آن. شامل: ۱. فی تحدید الشیاع و الاقوال فیه؛ ۲. رأی المنصف و استدلاله؛ ۳. ما یثبت به الشیاع.

آغاز: تحقیق ماهیة الشیاع و ما یثبت به، اختلفت عبارة الأصحاب فی تحدیده فقیل هو عن أخبار جماعة ...

انجام: و قد صرح الأصحاب بثبوت رؤیة الهلال بالشیاع.

[الذریعه ۲۶۴/۱۴ شماره ۲۵۰۷؛ دنا ۱۲۷۶/۶ (۸ نسخه)؛ الذریعة ۲۶۴/۱۴]

۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۶۸۰**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۱۲]

۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۱۱۱۲**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۲۱ - ۹۱۱]

۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۷۸۲۸**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳ص، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱- ۹۱۱]

۴. **قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۱۷/۴**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۵۸پ-۵۹ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۷۳۹]

۵. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵۶ ض**
کا: محمد بن سعید مقابی، تا: ۱۱۴۱ق [د.ث. مجلس]

۶. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۴/۹-طباطبائی**
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۹۶گ [ف: ۲۳ - ۶۹۴]

۷. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۳۵/۷**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در آغاز رساله چند برگ (۱۱۹-۱۲۶) افزودگی‌هایی فقهی به صورت سؤال و جواب مختصر از «محقق کرکی»، توقیع از امام حسن عسکری احادیث متفرقه، صورت التوبة و مسائل فقهی دیگر به نقل از دروس، شرح المصابیح و ...؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۱۲۵-۱۲۶)، ۱۲ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۱سم [ف: ۳۰ - ۵۹۰]

۸. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۰۶/۶**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۲گ (۵۰پ-۵۱ر)، ۱۴ و ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۶سم [ف: ۶ - ۹۷]

۹. **مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۸۸/۱۰**

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز ذکر شد؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ نستعلیق متوسط؛ جلد: عنابی، ۲ص [ف: - ۱۶۹]

← الشیاع فی رویة الهلال > لزوم العمل بالتقیة عند الاختلاف فی هلال ذی الحجة

● **الشیاع و التقیة** / فقه / عربی

aš-šiyā‘ wa-t taqīyya

محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ - ۹۴۰ قمری

mohaqqeq-e karakī, ‘alī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)

دو رساله بسیار مختصر است در شیاع و تقیه.

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۶۹/۱۴

آغاز: آغاز رساله شیاع: «فی تحقیق ماهیة الشیاع و ما ثبت به، اختلف عبارة الاصحاب فی تحدیده فقیل هو عبارة عن اخبار جماعة ...». آغاز رساله تقیه: «بسمله ... الحمدلله کما ینبغی و الصلاة علی محمد و آله اعلم ان التقیة جایزة و ربما وجبت و المراد بها اظهار موافقة اهل الخلاف فیما ...»

خط: مختلف، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۸ق؛ جلد: تیماج قرمز، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۵۳]

● **شیاف‌ها و کحل‌های چشم = ادویه چشم = الکحالة (رسالة فی)** / طب / فارسی

šīyāf-hā va kahl-hā-ye češm = advīye-ye češm = al-kahāla (r. fī)

رساله‌ای است در بیان طریقه ساخت انواع شیاف‌ها و محل‌های درمان بیماری‌های چشم با آنها مثل شیاف ابیض، شیاف احمر لین، شیاف زعفران، شیاف عبیر (یا عنبر)، شیاف احمر حاد، شیاف اصغر، شیاف ناقع، شیاف کافوری، کحل هندی، کحل سرخ و غیره.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۱۰۶

آغاز: بسمله. بدانکه ادویه عین آنچه مجربست و صلابت دارد بعضی از آن باید سوخت و هم می‌باید شست و تصویل کرد بمثل اقلیمیا و صدف؛ **انجام:** از هر یک سه مثقال تخم خشخاش سفید دو مثقال افیون چهار دانگ یک مثقال کوفته و پخته به آب خالص قرص سازند

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد علی، تا: ۱۲۵۰ق؛ مجدول؛ اسامی ادویه و شیاف‌ها در هامش نسخه؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۱۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۸/۸×۱۵سم [اهدائی رهبر: ۹ - ۳۱۷]

← شیخ ابوصالح حمدون > احوال شیخ ابوصالح حمدون شیخ ملامتیه (ترجمه)

← شیخ اشراق > احوال شیخ شهاب الدین سهروردی شیخ اشراق

← شیخ الرئیس > احوال الشیخ الرئیس

← شیخ شهاب الدین اهری > احوالات شیخ شهاب الدین اهری

● **شیخ صنعان** / شعر / فارسی

šeyx-e san‘ān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۳۹/۱۸

خط: نستعلیق و شکسته چلیپایی، کا: اسماعیل بن علیقلی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰ص (۴۵۷-۴۶۲ و ۴۶۳-۴۷۶)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۴۷/۲ - ۸۸]

● **شیخ صنعان (شرح حال)** / شعر / ترکی

šeyx-e san‘ān (š.e hāl-e)

امیر علیشیر نوائی، علیشیر بن کیچکنه، ۸۴۴-۹۰۶؟ قمری

amīr ‘alī-šīr-e navā’ī, ‘alī-šīr ebn-e kīčakne (1441-1501)

داستان شیخ صنعان از داستان‌های معروف عطار است. این داستان را امیر علیشیر به ترکی و به صورت مثنوی آورده است و در تحت آن اشعار این داستان را برای ترک‌زبانان بیان کرده است.

۱. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۵۳

آغاز: بسمله. شیخ صنعان و اصل درگاه ایدی ×× کونکلی غیب اسرار بدن آگاه ایدی؛ **انجام:** تاریفه عرض ایندی ما مضی ×× تا اونی عم یارنه قو شدی قضا

خط: نستعلیق، کا: لطفعلی شادلو، تا: ۱۶ ذیحجه ۱۳۱۲ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۰ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: - ۹۱]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۷۷۰/۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با یک شمسه مذهب مرصع ممتاز، مذهب، با سرلوح مرصع مذهب ممتاز؛ تملک: سلیمان بن محمد خان قاجار؛ کاغذ: عادلشاهی، جلد: مقوای روکش چرم مشکی مذهب، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۳ - ۹۰]

● **شیخ صنعان (منظوم)** / شعر / کردی

šeyx-e san‘ān (manzūm)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹۷۶/۱

مقتبس از منطق الطیر عطار؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰گ (۱ ر-۱۰ر) [مختصر ف: - ۸۲۸]

● **شیخ صنعان و ترسا = مثنوی کفر و ایمان = ترسا و صنعان** / شعر / فارسی

šeyx-e san'ān va tarsā = masnavī-ye kofr va īmān = tarsā va san'ān

وحدت هندی، محمد، ق۱۳ قمری

vahdat-e hendī, mohammad (- 19c)

مثنوی عشقی و عرفانی در وزن «فرهاد و شیرین» وحشی بافقی، در حدود دو هزار هشتصد بیت. او در قرن سیزدهم به بغداد آمد و خدمت میرزا ابوالقاسم ذهبی و محمد جعفر کبودر آهنگی رسیده است. در مناجات اوایل مثنوی آمده: لقب چون وحدتم کردی در آغاز ×× در توحید کن بر روی من باز / کلامم را که هست آیات توحید ×× زلال چشمه سار کوی تجرید / به طبع اهل معنی کن گوارا ×× صفا بخش ان چنان زآلودگی‌ها / که از دلها غبار شرک شوید ×× ره انکار وحدت کس نپوید.

آغاز: بنام آنکه بی انجام و مبدا ×× بود در عین کثرت فرد و یکتا / حریم بی نیازی خلوت اوست ×× همان آیینه دار طلعت اوست

انجام: بدینجا میکنم ختم حکایت ×× که وسعت نیست افزون در عبارت / فزون نتوان زد از سر نهان دم ×× سخن کوتاه شد و الله اعلم

[الذریعة ۱۲۶۲/۹ و ۹۰/۱۵ و ۲۳۰/۱۹؛ فرهنگ سخنوران ۶۴۵؛ طرایق الحقایق ۲۷۲/۳؛ نسخه‌های منزوی ۲۹۷۸/۴؛ دنا ۱۲۷۷/۶ (۱۵ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** رخ معشوق خلوتگاه اقدس ×× بود ز ایینه جانها مقدس / وصالش نیست مقدور نظرها ×× حجاب اوست از نور نظرها

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ با سرلوح، مجدول؛ ۱۲۲گ، ۱۲ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۴ – ۳۵۴۰]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۱۸/۱

آغاز: شیخ صنعان پیر عهد خویش بود ×× در کمالش هر چه گویم بیش بود / شیخ بود او در حرم پنجاه سال ×× با مریدان چار صد صاحب کمال؛ **انجام:** در میان کعبه و روم آن مقام ×× شد زیارتگاه خلق از خاص و عام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخرقرن ۱۳؛ تملک: سعید نفیسی؛ ۱۶گ (۱پ–۱۶ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳ – ۲۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** رخ معشوق خلوتگاه اقدس ×× بود زایینه جانها مقدس / وصالش نیست مقدور نظرها ×× حجاب اوست از نور بصرها

خط: نستعلیق، کا: سید مهدی بن شمس الدین حسینی دهکردی، تا: چهارشنبه ۲۳ جمادی الاول ۱۲۲۲ق؛ جلد: مقوایی، ۹۱گ (۱پ–۹۱پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۲ – ۲۳۸]

۴. همدان؛ برنا، قاسم؛ شماره نسخه:۲۸

آغاز: خداوندا به قلبم شوری افکن ×× از آن شور آتشی در دل برافگن / ندارم فکر راه رستگاری ×× به لطفت بده مرا یک روشنایی (؟)؛ **انجام:** برابر

کا: ابوالفتح قراخلو، تا: ۷ رمضان ۱۲۲۵ق، به خواهش میرزا یحیی معاون العلماء به دستور میرزا رفیعا افتخار العلماء [نشریه: ۵ – ۳۷۵]

۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۷۲

انجام: به چندین رنگ هر دم جامه پوشید ×× به خوبان حسن و در ما عشق گردید

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نشریه: ۱۳–۵۷]

۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۱۸/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ جمادی الثانی ۱۲۴۰ق؛ در هامش نوشته؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷ – ۲۴۵]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** زان بیش کوش به قیل و قال من ×× جای رحم است آن زمان بر حال من

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ مجدول زرین؛ جلد: روغنی مشکی، ۱۰۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۸×۲۱/۶سم [ف: ۳ – ۵۲۵]

۸. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۲ فرخ

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۷ رجب ۱۲۹۶ق، جا: ییلاق کنار بالقلو؛ موقعی که کاتب سرگرم تعلیم اطفال سرکار سیف الله بیک بوده؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۸گ، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: – ۱۴۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** ز پا کان طبع ایشان نفرت (کذا) ×× سخن شان دایم از حیض و نفاس است / متاع خود فروشی بار ایشان ×× فریب اهل عالم کار ایشان

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۲۱۰ص، ۱۶ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۳سم [ف: ۸ – ۴]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۸۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه غره ربیع الاول ۱۳۳۶ق؛ جلد: مقوایی، ۹۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۵ – ۳۵۹]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح و کتیبه، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۴گ، ۱۱ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۹×۱۶سم [رایانه]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۲۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** که صنعان از پس صد ساله تقوی ×× ز دین بگذشت در سودای ترسا

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی مشکی، ۶۵گ (۱ر–۶۵پ) [ف: ۳۷ – ۲۴۹]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳۶۴/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۰۲گ (۱پ-۱۰۲پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۸ - ۳۱۱]

۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۷۸/۲

آغاز: به رخ آن جلوه کاه حسن جاوید ×× چو این از عاشق دلداه بشنید / یقین دانست کان شیدای عاشق ×× بود درگفتگوی خویش صادق؛ **انجام:** چو آورند یوسف را به بازار ×× زهر سو گرم شد بیع خریدار / ز سودای رخ مهر و وفا کیش ×× شد از انجم هجوم مشتری بیش

خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:آغاز و انجام؛جلد:گالینگور سبز، ۶۳گ(۹۲ر-۱۵۴پ)،۱۸سطر،اندازه:۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۰]

۱۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۷۰

آغاز: خداوندا به قلبم شوری افکن ××از آن شور آتشی در دل بر افکن؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالفتح به رام قراجه لو، بی‌تا؛ کاتب در پایان نسخه چنین رقم می‌کند: «تمام شد کتاب کفر و ایمان به خواهش آقا میرزا رفیعا افتخار العلماء»؛ جلد: مقوایی با روکش اطلس، ۷۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [نشریه: ۱۳ - ۵۶]

← شیخ صنعان و دختر ترسا ← شیخ صنعان و ترسا

● شیخ صنعان و دختر ترسا / شعر / فارسی

šeyx-e san'ān va doxtar-e tarsā

عطار، محمد بن ابراهیم، ۵۳۷؟ - ۶۲۷ ؟ قمری

'attār, mohammad ebn-e ebrāhīm (1143 - 1230)

داستان عرفانی شیخ صنعان و دختر ترسا است که به جهت مقبولیت و لطافت و ظرافت داستان، از منطق الطیر عطار استخراج گردیده و در نسخه‌هایی مستقل کتابت و تکثیر گردیده است.

آغاز: شیخ صنعان پیر عهد خویش بود ×× در کمالش آنچه گویم بیش بود / شیخ بوده اندر حرم پنجاه سال ×× با مریدی چهارصد صاحب کمال

چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۳۳۹؛ بمبئی، سنگی، ۱۳۲۹ق، وزیری، ۱۷ص (۳۸۴-۴۰۰)؛ ایران، سنگی، بدون تاریخ، جیبی

[دنا ۱۲۷۷/۶؛ نسخه‌های منزوی ۲۹۷۷/۴ و ۹۴۲/۲؛ الذریعة ۲۶۶/۱۴ و ۹۵/۱۷؛ فهرستواره منزوی ۴۳۴/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۰۰ض

صفت عاشقی شیخ صنعان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۵ - ۴۲۴۳]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۷۳/۱

خط:نستعلیق،بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۲گ(۲ر-۱۳ر)، ۱۷ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: - ۳۳۳]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۳۲/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:**.کردی ای عطار بر عالم نثار ×× نافه اسرار ... نسخه حدود ۴۸۰ بیت است؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی، ۱۲گ (۱۰۲پ-۱۱۳پ)، سطور چهار ستون چلیپایی ، اندازه: ۱۵/۶×۲۲/۸سم [ف: ۸ - ۱۳۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۸۱/۴۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن محمد، تا: ۱۴ صفر ۱۱۹۲ق، جا: شیراز (آستانه شاهچراغ)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۱۳۵پ-۱۴۳ر)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۲۳۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۲/۱۰ کر

آغاز: برابر؛ **انجام:** این بگوش و جان و دل با یار شنید ×× پی بنفش آب و گل باید کشید / جنگ دل با نفس هر دم سخت شد ×× نوحه در ده که ماتم سخت شد

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه قرن ۱۳؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه سبز مغز پسته‌ای، ۱۲گ (۱۹پ-۳۰ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۴۰/۲ - ۱۲۹]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۰۳/۱-۱۶/۱۱۳

آغاز: زهی نور جمالت را تجلی ×× بچشم و چهره مجنون و لیلی؛ **انجام:** رخ معشوق خلوتگاه اقدس ×× بود زآئینه جانها مقدس / وصالش نیست مقدور نظرها ×× حجاب اوست از نور نظرها

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوای سبز، ۸۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۳۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱۵۸/۱۵

آغاز: برابر

خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: محمد ولی، تا: ۱۲۳۵ق؛ مجدول مذهب مرصع محرر؛ ۲۲گ (۱۰۷پ-۱۲۸ر) [ف: ۳۶ - ۲۳۹]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۸۰/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** جنگ دل با نفس هر دم سخت شد ...

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ در جنگ سروده‌ها؛ ۱۷گ(۶۶ر-۸۲ر) [ف: ۳ - ۲۰۹]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۴۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** خیر ای عطار مرد مرد باش ×× دیده گریان و دل پر درد باش

خط: نستعلیق ریز و خوش، کا: محمد ربیع، تا: ۱۲۵۶ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۴۱ص (۱۰۲-۱۴۲)، ۱۱ سطر (۴×۷)، اندازه: ۷×۱۰سم [ف: ۱۴ - ۳۵۷۵]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۵۳/۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۸گ (۱۵۴پ-۱۶۱پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۸-۷۷]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۳/۴

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ متن و حاشیه؛ مجدول محرر؛ جلد:

تیماج مشکی، ۷گ (۱۶ر-۲۲پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۳۸ - ۳۶۵]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۴۲/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** در میان کعبه و روم آن مقام ×× شد زیارتگاه خلق از خاص و عام
خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۲۱گ (۱ر-۲۱ر)، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۸×۱۹سم [ف: ۱۹ - ۳۲۰]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۱/۱۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** جنگ دل با نفس هر دم سخت شد ×× نوحه در ده که ماتم سخت شد
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ هر دو بیت شعر در یک سطر، بین مصاریع فاصله است؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۲ص (۱۳۶- ۱۴۷)، ۲۴ سطر (۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱ - ۹۳]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۵۰/۵
آغاز: جنگ دل با نفس مردم سخت شد ×× نوحه ای درده که ماتم سخت شد
خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷گ (۶۵پ-۸۱پ) [ف: ۳۷ - ۵۴۸]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۹۷/۷
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۶گ (۶۲-۶۷)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۴۷/۲ - ۱۲۸]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۱۱/۷-۱۲/۲۰۱
آغاز: هر که را درعشق محکم شد قدم ×× درگذشت از کفر واز اسلام هم / عشق سوی فقر در بگشایدت ×× فقر سوی کفر ره بنمایدت؛ **انجام:** بار دیگر عشق بازی می‌کنی ×× توبه ای بس نا نمازی می‌کنی / مال دختر شیخ با ایشان بگفت ×× هر که آن بشنید ترک جان بگفت
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۵۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۳۷]

۱۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۲
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۲ - ۹۴]

← شیخ عبدالله شوشتری > مباحثه شیخ عبدالله شوشتری
← شیخ فیروز > گفتگوی شیخ فیروز و ملاشیدا

● **شیخ قربان از نجف میآید** / - فارسی
šeyx qorbān az najaf mī-āyad
کسروی، احمد، ۱۲۶۹ - ۱۳۲۴ شمسی
kasravī, ahmad (1890 - 1945)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۲/۵۴-۴۷۵۴-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۰۱]

● **شیخ و تحفه** / شعر، داستان / فارسی
šeyx va tohfe
مثنوی داستان شیخ و تحفه.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۱۹/۱
آغاز: همه کردم سبیل راه خدای ×× که خدایم بس است در دو سرای؛ **انجام:** رحمت حق نثار ایشان باد ×× جای مادر جوار ایشان باد
بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۱گ (۱ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۷ - ۱۵۲]

● **شیخ و شوخ** = **رویای صادقه** / داستان / فارسی
šeyx va šūx = rowyā-ye sādeqe
؟ میرزا آقا خان کرمانی، عبدالحسین، ۱۲۷۰ - ۱۳۱۴؟ قمری
mīrzā āqā xān-e kermānī, ‘abd-ol-hoseyn (1854 - 1897)
ترجمه‌ای است از کتاب بهاسکرا چارچ دکنی که در هنگام سیاحت خود در تهران نوشته است. گفتگویی است انتقادی بین مردی از روحانی‌ها و شاگردان دارالفنون عصر ناصرالدین شاه قاجار، در این گفتار مرد روحانی به نام «شیخ» و شاگردان به نام «شوخ» نامیده شده است. در مورد نشست و برخاست مسلمانان با غیرمسلمانان و لزوم ارتباط این دو با استناد به آیه «یا ایها الناس اذا خلقناکم من ذکر و انثی» اشاره به علوم شرقی و مقایسه آن با علوم و صنایع جدید غربی برای بطلان دین اسلام انتقاد از اوضاع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی نقض در خط ایرانی، عدم پیشرفت دولت و ملت ایران، جهل و بی سوادی وزیر حکیم، معلم و ... کتاب به احتمال زیاد مربوط به دوره قاجاریه است. کتاب‌هایی که سیاح پیشگفته نوشته است: ۱. شیخ و شوخ، ۲. مجلس فاتحة العلم، ۳. تعبیر خوابی که امروز ایران می‌بیند، ۴. در مذمت شعبده و چشم‌بندی که دلربای عوام است، ۵. در حقیقت عهدنامه‌ها که نوشته شده است، ۶. شیوع طایفه ضاله بابیه و حقیقت مذهب غالب ارکان دولت، ۷. علومی که اسم آنها مانده و خود آنها از میان رفته، ۸ ذکر رساله ناصر خسرو که در آتشکده منقول است، ۹. در بی اعتباری کسب و دلال بازی و بدعت‌ها، ۱۰. تفسیر الخناس الذی یوسوس فی صدور الناس و بیان حالت معلمین وملا باشی‌ها و فلان سادات‌ها، ۱۱. در فسق‌ها و هرزگی‌ها و بدعت‌ها که در این چند سال پیدا شده، ۱۲. خیالات (دخلیات ؟) اکراد و الوار موسوم به نعوذ بالله من غضب الجبار. معلوم نیست مترجم آن کیست ولی برخی آن را به میرزا آقا خان کرمانی نسبت داده‌اند.
آغاز: ای کریمی که از خانه غیب ×× گبر و ترسا وظیفه خور داری ... لب استخر نشسته حالتی دارم درشکه امین حضور پیدا شد از روی کت برخواسته رسم انسانیت بجا آوردم ...

چاپ: تهران، به کوشش احمد مجاهد، ۱۳۷۳ش، انتشارات روزنه
[دنا ۱۲۷۸/۶ (۱۱ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۱۶۴۰]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** لباس رسمی پوشیدم درشکه نشسته راندم به درخانه اندکی پیش تو گفتم تمت
تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف آمده نمونه آن در مجلس سنا هست که به میرزا آقا خان کرمانی نسبت داده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۷۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳۷ - ۲۹۰]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۷۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** هفتم کتابچه دیگر در علومی که اسم آنها
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۶۵گ، ۱۴ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: - ۸۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۰۶/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۹ص، ۱۳ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۵۴۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۷۹
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۴ دسامبر ۱۳۰۲ق (این تاریخ روی برگ اول آمده است)؛ جلد: گالینگور طلائی، ۵۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۸۳]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۱۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** من غضب الجبار. تمام شد در ساعت چهل پنجم از روز ده شنبه سی و هفتم ماه ذی پنبه در سال مبلغی از تاریخ گذشته العبد الراجی مارتو الکرجی فی دارالسلطنه جزیره واق سنه پانزده هزار و هفتصد و شصت و چهار قبل از هجرت.
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن آقا علی نقی معروف به میرزا هدایت الله شیرازی، تا: ۱۳۱۱ق، با سرلوح، کمند و مجدول؛ کاغذ: فرنگی خیامی، جلد: ساغری سیاه، ۷۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۲/۵سم [ف: ۳ - ۵۲۵]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۸۴-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۸۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۶۵
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالرحیم حسینی طبیب ذو الریاستین ملقب به موتمن الحکما، تا: سه‌شنبه ۵ ربیع الثانی ۱۳۱۵ق، جا: اصفهان؛ جلد: پارچه قرمز، ۴۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۳ - ۲۱۸]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** دوازدهم کتابچه دیگری در خیالات اکراد و الوار موسوم به نعوذبالله من غضب الجبار تمام شد در ۴۵ ساعت از روز ده شنبه سی و هفتم ماه ذی پنبه در سال مبلغی از تاریخ گذشته ... کتاب شیخ و شوخ از رویای صادقه است ...
خط: نستعلیق، کا: حاج احمد اصفهانی، تا: جمعه ۱۱ ربیع الثانی ۱۳۲۵ق؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، ۱۰۳گ، ۱۳-۱۰ سطر (۷×۲۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [سنا: ف: ۲ - ۱۲۰]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۳۷
همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۸۹]

۸. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۲۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** در درشکه نشسته راندم بدرخانه اندکی پیش تر گفتم تمت الرسالة ... از سال مبلغی از سال گذشته العبد الراجی هارتور الکرجی فی دارالسلطنه
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: شکسته نستعلیق خوب، کا: هارتور الکرجی، تا: شنبه ۳۷ رمضان ۱۳۴۵ق، جا: استانبول؛ ۷۷گ، مختلف السطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: - ۲۶]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** بعد لباس رسمی پوشیدم درشکه نشسته راندم بدرخانه اندکی پیش تو گفتم
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۸۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۳۴]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۸۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از بانو فرانک علی آبادی [رایانه]

← شیخ و مرید > اشارات شریفه و لطایف رموزات لطیفه

● شیخ و وزیر / حکومت و سیاست / فارسی

šeyx va vazīr

ملکم، ۱۲۴۹ - ۱۳۲۶ قمری

malkam (1834 - 1908)

تاریخ تألیف: پیش از ۱۲۸۸
یا تمثیل شیخ و وزیر و یا مبدأ ترقی از ملکم خان ارمنی اصفهانی، گفتگویی است میان وزیر و شیخ و در آن مشکلات روزگار مؤلف مورد بحث قرار می‌گیرد. در سه مجلس، با عنوان‌های «وزیر، شیخ». (احمد منزوی)

آغاز: وزیر: هرگاه دول خارجه بر دولت اسلام حمله بیاورند، دفاع بر ما لازم خواهد بود یا خیر؛ شیخ: دفاع بر هر دولت لازم است، علی الخصوص بر دولت اسلام

انجام: شیخ: آن کدام است؛ وزیر: این است که ما همین طور که هستیم بنشینیم تا خدا یک فرشته از آسمان مخصوصاً بفرستد که خط ما را موافق دلخواه اصلاح نماید

چاپ: تهران، ۱۳۲۵ق، در کلیات او، به کوشش هاشم ربیع زاده؛ ایران، تهران، نشر نی، ۱۳۸۱ شمسی، حجت الله اصیل، ۱
[دنا ۱۲۷۸/۶؛ ملکم ۱۳۵؛ مشار فارسی ۱۲۷۷؛ فهرستواره منزوی ۵۱۲/۶]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۳۹/۳
در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر

۱۲۱۳ق؛ کاغذ: فرنگی [ف: ۵ - ۲۸۶]
۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۹۱
آغاز: بابر
خط: نستعلیق، کا: تقی عبقری، تا: ۱۲۸۷ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۱۲ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۶۸]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۳/۱
خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم منشی آشتیانی، تا: ذیقعده ۱۲۹۶ق، به دستور میرزا رحیم رئیس؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن مشکی، ۱۱ سطر [ف: ۵ - ۹۰]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۹۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد اسماعیل آشتیانی، تا: ۲۶ صفر ۱۲۹۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج آبی، ۴۷گ، ۱۱ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۳۰۳]
۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته خوش، کا: ابوتراب طباطبائی، تا: ۱۳۰۱ق، جا: تبریز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۴۳ص (۲۴- ۶۶)، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۴۵]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۵۴/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ ذیقعده ۱۳۰۴ق؛ ۱۸گ (۸۴پ-۱۰۱پ) [ف: ۱۵ - ۲۲۶]
۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۵۵/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۳ق [ف: ۶ - ۱۹]
۸. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۱۳/۵بخش یکم
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: مرتضی ابن مرحوم میرزا صادق، تا: ۱۳۲۸ق؛ ۲۷گ (۶۹پ-۹۵ر)، اندازه: ۱۸×۳۳سم [ف: - ۴۲]
۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۴۳/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** از درگاه خداوندی بکمال تضرع درخواست مینمائیم که دولت را بملت مهربان و ملت را تابع و مطیع فرمان پادشاه بدارد ... صبح است به بین مؤذن آواز کشید ×× آوازش را ز دور هر گوش شنید / گوید که رسید از سه سو سیل فتن ××ای بیخبران در خواب غفلت بجهید
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۳۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۹۱]

● **شیخیان و صوفیان و شیعیان = دفع شبهات** / کلام و اعتقادات / فارسی
šeyxīyān va sūfīyān va šī‘ayān = daf‘-e šobahāt
از ناشناسی که بایستی از گروه شیخیان باشد با دیباچه‌ای که در آن آمده: کتابی یافتم. آغاز افتاده، بی نام و بی نام نگارنده، و من آن را بدین‌گونه در آوردم. بخش‌بندی نشده، با سربندهای «عبارت مصنف» و «عرض می‌شود» پس از ستایش از تشیع به مسألة «رکن اربع» می‌پردازد: از برای دین چهار رکن است. معرفت الله و معرفت النبی و معرفت الائمة و معرفت النقباء و النجباء و رکن رابع دین آن کسی است که اعلم العلماء است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۸۷
آغاز: حمدله. صلاة. و بعد، چنین گوید این بنده ضعیف غفرالله له و لوالدیه و لجمیع المؤمنین، که در این روزها یکی از برادران ایمانی نوشته (ای) نمود به این خاکسار، و فرمود که اگر جوابی دارد بنویس. پس در آن نوشته نظر کردم دیدم دو ورق از آخر جزوی ست و ورقهای جزو را برداشته اند؛ **انجام:** و همین قدر ... کفایت می‌کند از برای طالبان حق و اما کسانی که می‌خواهند خود را پاک کنند، خداوند آنها را منع از هلاکت نخواهد کرد. و سلب اختیار از آنها نخواهد فرمود. لیهلک من هلک ... لعن الله اول ظالم ظلم حق محمد و آل محمد، و آخر تابع له علی ذلک. تمام شد.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲ صفر ۱۲۸۸ق؛ جلد: عنابی، ۱۹۰گ، ۱۴ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳- ۲۰۹]

● **شیخی و بالاسری** / کلام و اعتقادات / فارسی
šayxī va bālāsarī
کرمانی، محمد بن محمد کریم، ۱۲۶۳ - ۱۳۲۴ قمری
kermānī, mohammad ebn-e mohammad karīm (1847 - 1906)
[دنا ۱۱۷۹/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۹۶/۹]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۰۶
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر شیرازی، تا: ۹ ربیع الثانی ۱۳۰۸ق؛ واقف: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۴۶گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۹۵۱]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۷۸/۴
آغاز: بسمله ... و بعد چنین گوید بنده عاصی ابن محمد کریم کرمانی؛ **انجام:** حسبی الله و کفی سمع الله لمن دعا لیس وراء الله منتهی ...
خط: نسخ، کا: محمود بن غلامعلی اصفهانی، تا: یک‌شنبه ۱۶ جمادی الثانی ۱۳۰۹ق؛ جلد: مقوایی، ۳۷گ (۱۸۱-۲۱۷)، ۱۵ و ۱۷ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۸۸۵]

↩ شیخ یوسف البحرانی > مسائل سئلها الشیخ یوسف البحرانی
↩ شیخیه > جواب نامه یکی از مریدان شیخیه
↩ شیخیه > پاسخ به شیخیه
↩ شیخیه > رد شیخیه

↩ شیخیه > اعتقادات شیخیه
↩ شیخیه > عقائد شیخیه
↩ شیخیه > دفاع از شیخیه
↩ شیخیه > فهرست مؤلفات شیخیه
↩ شیخیه > رد یکی از منکران مسلک شیخیه
↩ شیخیه > چهار رساله شیخیه
↩ شیخیه > جواب عن استفتاء حول الشیخیة
↩ شیخیه > منابر و رسائل شیخیه همدان
↩ شیخیه > مجالس شیخیه
↩ شیخیه > دروس شیخیه

● **شیخیه (رسایل)** / کلام و اعتقادات / عربی

šeyxīye (rasāyel)

مجموعه‌ای از آثار شیخیه حاوی چند اثر از شیخ احمد احسایی و سید کاظم رشتی. برخی از این رساله بخشی از رسایل مفصل آنهاست که در اینجا مستقل تحریر شده است. فهرست مطالب مجموعه عبارت است از: ۱. النبوة الخاصة، رشتی؛ ۲. رسالة فی القوانین الاصولیة و الفروعیة، احسایی (۲۰-۳۱)، آغاز: «الحمدلله رب العالمین و صلی الله ... ولعنة الله علی اعدائهم و مخالفیهم اجمعین الی یوم الدین فیقول العبد الجانی و الایسر الفانی»؛ ۳. الاشتقاق، احسایی (۳۲-۳۳)، آغاز: «قال سلمه الله تعالی الرابعة عشر ما الاشتقاق وکیف ولم و متی وانی اقول لنا فی هذه المسئلة تحقیقات»؛ ۴. جواب الملا رشید، احسایی؛ ۵. اجوبه مسایل محمد سمیع، احسایی؛ ۶. شرح دعای سمات یا اجوبه مسایل ملا علی اصغر، رشتی؛ ۷. جواب سوال از شعر حضرت علی (ع): اتزعم انک جرم صغیر (۶۳-۶۹)، آغاز: «بسمله قال سلمه الله تعالی ومنها ما قال امیرالمومنین علیه السلام اتزعم انک جرم صغیر ... و انطباق الانسان»؛ ۸. اجوبة مسایل میرزا محمد باقر طبیب اصفهانی، رشتی.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۵۸-۱۳/۳۸

خط:نسخ و نستعلیق شکسته، کا: محمود، تا: ۱۲۵۳-۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷ - ۴۱۷۱]

↩ شیدوس بن انوش > احوال شیدوس بن انوش

● **شیراز نامه** / تاریخ ایران / فارسی

šīrāz nāme

زرکوب شیرازی، احمد بن ابی الخیر، ۶۷۰؟ - ۷۸۹ قمری

zarkūb šīrāzī, ahmad ebn-e ab-el-xeyr (1272 - 1388)

اهدا به: قوام الدین حسن
تاریخ تألیف: ۷۳۴ق

مؤلف در معرفی کتاب می‌گوید: «مجموع فصول و مقالات و اصول و مقدمات این کتاب شریف مشتمل است به ذکر مزایا و خصوصیات شیراز و فضیلت آب و هوا و صحرا و بساتین و صوامع و اربطه و مدارس و بقاع و مزارات آنجا و تواریخ سلاطین و ائمه و مشایخ شیراز علی اختلاف طبقاتهم» و مشتمل است بر یک «مقدمه» و دو «اصل»: مقدمه: دارای سه «فصل»: ۱) مزیت فارس و شرف آن، ۲) خصوصیات شیراز و آب و هوای آن، ۳) بنای شیراز و شمه ای از حال آن ملک؛ اصل ۱. حکام و سلاطین شیراز، در شش «طبقه»: ۱) سلطنت آل بویه و حکومت دیالمه، ۲) سلطنت آل سلجوق، ۳) سلطنت آل سلغراز، ۴) امارت سونجاق و امراء مغول، ۵) ملوک آل شرف الدوله محمود، ۶) خصوصیات اولاد امیر شیخ ابواسحاق؛ اصل ۲. ذکر اعاظم مشایخ و اعیان شیراز، در شش «طبقه»: ۱) ذکر ابوعبدالله بن خفیف، ۲) ذکر اسحاق ابراهیم کازرونی، ۳) ذکر ابوشجاع مقاریضی، ۴) ذکر شیخ روزبهان، ۵) ذکر نجیب الدین علی بن برغش، ۶) ذکر جمعی از مشایخ و ائمه. مؤلف این کتاب را بر شیوه «بغدادنامه» و بدان طرز و منوال به رشته تحریر کشیده است. قزوینی در حواشی شد الازار از آن بسیار یاد می‌کند؛ و محتمل است خلاصه ای از«آثار العجم» تألیف فرصت شیرازی باشد.

آغاز: امداد محمدتی ناموفور و نور آفرینی نامحصور که ساحت آن مصونست از مساحت وهم ... مقدمات این کتاب شریف مشتمل است بذکر مرایا و خصوصیات شیراز و فضیلت آب و هوا و صحرا ...

انجام: در ذکر سلاطین و ائمه مشایخ شیراز باین مقدار اختصار کرده آمده و الله اعلم بحقایق الامور

چاپ: دو چاپ مصحح شده است؛ تهران، تصحیح بهمن کریمی، ۱۳۱۰ش، ۱۷۹ص؛ تهران، بنیاد فرهنگ ایران، به کوشش اسماعیل واعظ جوادی، ۱۳۵۰ش، ۲۶۳ص

[الذریعة ۲۶۷/۱۴؛ نسخه‌های منزوی ۴۳۴۴/۶؛ روز بهان نامه ص ۵۷ دیباچه؛ دنا ۱۲۷۸/۶-۱۲۸۰ (۲۴ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۱۰۱۳/۲]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۳۳ق؛ جلد: مقوا [الفبائی - ۳۷۶]

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ف۳۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فهرستواره مینوی: - ۱۷۴]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ف۳۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۹۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۶۵۸

آغاز: اول از منبع دور افتاده دوم ... سبب تألیف این کتاب بعد ازین محاورات و لطایف مفاکهات؛ **انجام:** زیرا که معاذ جبل که از کبار صحابه بود محقق به شیراز نرسیده ودر دیار شام

اندکی از مقدمه کتاب افتاده و از پایان تا فصل دوم خاتمه را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ یادداشت‌های مطالعه محمد علی کریم زاده؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری نخودی، جلد: تیماج زرین، ۹۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۴۳۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ جمادی الثانی ۱۰۵۷ق، جا: لاهور؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۵گ، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [سنا: ف: ۲ - ۶۰]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۱۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۹۰]

۴. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ از روی نسخه مورخ ۳ و ۵ شعبان ۸۷۱ [نشریه: ۵ - ۲۱۴]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۱۴گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۳ - ۲۶۷]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و در زمان مفخر آل سلمان فخرالدین عبدالرحیم سلمانی بر مزار مبارک او قبر رفیع بر کشیده و تبعه ملاحق مزار کرده.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱۹ - ۱۵۲]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۰۱

آغاز: ... مقدمات این کتاب شریف مشتمل است بذکر مرایا و خصوصیات شیراز و فضیلت آب و هوا و صحرا؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالله نوبندگانی متخلص بمحبوب خلف محمد جعفر، تا: ۱۲۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج ماشی، ۱۰۱گ، ۱۶ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۵ ـ ج

حواشی اقبال دارد؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله کوشکانی، تا: ۱۲۰۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی مقوایی، ۸۶گ، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۴۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۱۲/۱

آغاز: بسمله.برکند آثار دوستکامی جودش ×× از دل درویش بیخ و ریشه غم را؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر، تا: ۵ رمضان ۱۲۳۳ق، جا: اردکان؛ در پایان نسخه کاتب شرح حال دو تن از عرفا را که با او همزمان بوده‌اند در سه صفحه افزوده است، اولی آقا خواجه است که وفات او را بین سال‌های ۱۲۲۰ تا ۱۲۳۰ ذکر کرده و دیگر شیخ عبدالله بن مبارک است که در سال ۱۲۵۰ فوت شده است، محشی؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۲۴۶؛ جلد: میشن خرمایی، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۹ - ۵۶]

۱۰. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۷۳ق [نشریه: ۷ - ۷۳۸]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۵۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۸۲ق؛ مجدول؛ جلد: میشن سرخ، ۷۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۳ - ۵۲۶]

۱۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۵۱

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۸۷ق؛ اندازه: ۲۱×۱۷سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۰]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۳۷

در تاریخ و جغرافیای شیراز تا سال ۷۴۴؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۷ ذیحجه ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۹۳گ، ۱۴ و ۱۵ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۵ - ۴۲۰۸]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۳۵

خط: نستعلیق، کا: عبدالله محبوب پسر محمد جعفر نوبندگانی فسایی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ رجب ۱۲۸۹ق، جا: شیراز؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۱ص، ۱۴ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف:۱۶-۳۱]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۲۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ روی برگ اول معرفی کتاب از عباس اقبال؛ مهر: کتابخانه مهندس بغایری؛ جلد: مقوایی، ۷۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۹ - ۳۳۴]

۱۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۱۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: علیرضا حسینی شیرازی، تا: شعبان ۱۳۰۱ق؛ با خاتمه‌ای که در آن آمده: «بدستور جناب محمدرضا خان قوام الملك فرزند میرزا علی محمد خان قوام الملك فرزند حاج میرزا علی اکبر قوام الملك ... رونویسی شده»؛ با سرلوح، مجدول؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۲ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۷سم [ف: ۳ - ۲۰۹]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۹۱

خط: نستعلیق، کا: علیرضا حسینی، تا: ۱۳۱۲ق؛ دارای یک سرلوح، مجدول، مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی، ۲۶۲ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۰ - ۱۷۷۶]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۲ رمضان ۱۳۱۲ق؛ جلد: مقوایی، ۱۱۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۶۹]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۱۷

خط: نستعلیق، کا: مصطفی بن میرزا احمد مذهب، تا: ربیع الثانی ۱۳۱۴ق؛ ۹۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۲سم [ف: ۳ - ۵۲۶]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۳۲۶ق؛ تملک: شعاع و مهر «شعاع ۱۳۱۵» (بیضی)؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ واقف: جعفر سلطان القرایی، آذر ۱۳۴۸ش؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۳۶گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۲ – ۸۴۹]

۲۱. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۲۰۱

کا: تاج الشعراء حیدر علی شیرازی، تا: رمضان ۱۳۲۸ق؛ متخلص به نوا مدح سلام شیراز و مدیر روزنامه پسر میرزا مهدی آسوده شیرازی [نشریه: ۵ – ۲۱۴]

۲۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۰۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** بر آن وقوف شروع یابند و اختم خاتمنا ... است.

خط: نستعلیق، کا: ابراهیم، تا: ۱۳۸۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۸ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۷۱]

۲۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۳۵

آغاز: ... اول از منبع دور افتاده دوم در ممری مکشوف می‌گذرد؛ **انجام:** زیرا که معاذ بن جبل که از کبار صحابه بود محقق به شیراز نرسیده و در دیار شام ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵ × ۱۸سم [مؤید: ۳ – ۳۵۰]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۶۹

آغاز: رسید و حکایات عطا و اخبار مآثر و سخاء آنجناب که چون خورشید کرد جوامع اصقاع رباع ربع مسکون بهره مند گردانید؛ **انجام:** منذر بن عبدالله بن منذر و اغلب بر آنند که او اولاد منذرقیس بوده و او را شاه منذر گویند ... و الله اعلم بحقایق الامور وصلی الله ... یا ارحم الراحمین

خط: نستعلیق، کا: عبدالله خلف رئیس محمد جعفر، تا: ۱۷ رمضان المبارک ؟۱۲، جا: شیراز؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۲۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳۷ – ۱۹۳]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۷۰

خط: شکسته، نستعلیق، کا: حسین ملک و دیگران، بی‌تا؛ از روی نسخه هدایت الله محمد هادی مرودشتی مورخ ۲۰ شعبان ۱۳۰۰؛ کاغذ: فرنگی، ۶۵گ، اندازه: ۱۳/۷×۲۱/۷سم [ف: ۳ – ۵۲۶]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و منهم المنذرین عبدالله منذر بن قیس بوده و اکثر و اغلب مشایخ و فضلا بر آنند که ...

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۶گ (۲۹پ–۱۰۴پ) [ف: ۳۳/۱ – ۸۸]

● **الشیرازیة = الرسالة الشیرازیة = جواب مسائل میرزا ابراهیم شیرازی = اجوبة المسائل الشیرازیة** / کلام و اعتقادات / عربی

aš-šīrāzīyi = ar-r.-uš šīrāzīyi = javāb-u masā'il-i mīrzā ibrāhīm šīrāzī = ajwibat-ul masā'il-i šīrāzīyi

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ – ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

در جواب سؤالات میرزا ابراهیم شیرازی است. سؤالات عبارت است از: ۱. از معنای «نبوتین» و «ولایتین» و فرق بین مطلق و مقید آن دو و معنای خاتمیت؛ ۲. از حدیث ان النبی (ص) حال حول القدرة و الولی حول العظمة و بعد صاد الامر بالعکس که نتیجه این حدیث در عالم ظاهر چیست؟؛ ۳. معنای «یا من دل علی ذاته بذاته» در دعای صباح؛ ۴. حقیقت جبرئیل و معنای وساطت او نسبت به پیامبر اکرم (ص)؛ ۵. معنای ملائکه عالین و دلیل وجودشان از کتاب و سنت؛ ۶. حقیقت روح القدس؛ ۷. معنای تفویض؛ ۸. عصمت و حقیقت آن؛ ۹. معنای این کلام که «امامت از اصول دین نیست و منکرش کافر نیست»؛ ۱۰. معنای نیت و حضور قلب و توجه و قربت در عبادات؛ ۱۱. معنای قلب و فرق آن با عقل و روح؛ ۱۲. معنای دین، مذهب، اسلام و ایمان، و حق الیقین، عین الیقین، علم الیقین، و حقیقت، شریعت و طریقت و فرق میان اینها بر طبق مذهب اهل بیت؛ ۱۳. ادعیه و اذکاری که به جهت رفع وسواس و اعتقاد و عمل و رفع شک و شبهه خوانده شود.

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... ان المولی الاجل الانبل و الفاضل الاوحد الاکمل ذا القریحة الوقادة ...

انجام: و ذلک بعد رجوعه من زیارة امیر المؤمنین فی الیوم السابع و العشرین من رجب حامداً مصلیاً مستغفراً.

چاپ: چاپ شده

[فهرست کتب احسایی و سایر مشایخ ص ۱۳۳؛ دنا ۶/۱۱۸۰ (۷ نسخه)]

۱. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۴۳

خط: نسخ خوب، کا: عبدالله بن ابراهیم، تا: ۱۲۵۸ق؛ در آخر کتاب می‌نویسد که در جزیره تاجیه نزدیکی کوفه اتمام یافت و رساله کوچکی سؤالی از مسئله لوح و قلم و محو و اثبات در سال ۱۲۲۳ در یزد نوشته [ف: – ۸۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۴۱/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر بن نجفعلی همدانی یا محمد علی، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۱گ (۱۷پ–۹۷ر)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۳ – ۱۹۷]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۳۲/۹

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... فیقول الجانی ... ان المولی الأجل ... قد بعث إلی مسائل تکل دون معرفتها علی الحقیقة و التفصیل ابصار العقول

نسخه اصل: کتابخانه سید حسین شیرازی –قم؛ کا: محمد علی بن عبد علی دشتستانی، تا: دوشنبه ۱۴ جمادی الثانی ۱۲۶۰ق؛ در ۶ شعبان ۱۲۵۸ در جزیره ناجیه نزدیک مسجد کوفه بعد از بازگشت از زیارت امیر المؤمنین علی علیه السلام از تألیف آن فارغ شده؛ ۱۲۴ص(۲۶۲–۳۸۵) [عکسی ف: ۵ – ۷۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۳۲/۱
آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین ... ۲۹ شهر شعبان المعظم من شهور ۱۲۶۲.
خط: نسخ، کا: سید احمد، تا: ۲۹ شعبان ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۲سم [ف: ۱۷ - ۴۴۷]

۵. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۶۴/۴
آغاز: بسمله الحمدلله ... فیقول العبد الجانی و الاسیر الفانی المقید بوثائق الامال و الامانی کاظم بن قاسم الحسینی الرشتی؛ **انجام:** و انا اقول الیکم و الا لا تشد الرکائب و منکم و الا لاتنال الرغائب و فیکم و الا فالحدیث مخلق ... و لعنة الله علی اعدائهم و ظالمیهم و منکری فضائلهم اجمعین قد فرغ
خط: نسخ، کا: محمد رفیع، تا: آخر صفر ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۹گ (۱۴۹پ-۳۰۷پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف مخ]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۸۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: نعمة الله بن محمد مهدی اصفهانی، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۴گ (۱پ-۹۴پ) [ف: ۱۲ - ۳۴۸]

۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۸گ (۵۱ر-۱۱۸ر)، ۱۹ سطر (۱۰/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲۱۸]

← شیرازیه ≻ تذکره مدایح معتمدیه

● **شیر افکن** / شعر / کردی
šīr afkan

تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۹۱/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۶۴۸]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۵۱/۶-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۸۵]

● **شیر الاغ = دستور آشامیدن شیر الاغ** / طب / فارسی
šīr-e olāq = dastūr-e āšāmīdan-e šīr-e olāq
موسوی عریضی، سید اسماعیل، ق۱۳ قمری
mūsavī ʻarīzī, sayyed esmāʻīl (- 19c)
در دیباچه خود را شاگرد «جالینوس عصر و افلاطون دهر» مرحوم سید احمد یزدی مشهور به کافی می‌داند، به سال ۱۲۵۰ق دستورهای استاد پیشگفته و تجربیات خودش را گردآورده است. در این تاریخ از استاد خود به‌گونه درگذشته یاد می‌کند. بیشتر درمان زنان و مسأله بارداری است و درمان دیگر بیماری‌ها و کمتر به «شیر الاغ» می‌پردازد. بخش‌بندی نشده. از «زاد المسافرین» و «قرابادین مظفر حسینی» و «شرایف العلاج» بهره گرفته است. (احمد منزوی)
[دنا ۱۲۸۰/۶؛ فهرستواره ۳۴۵۲/۵ «دستور خوردن ... »]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۳۶/۵-عکسی
آغاز: دستور آشامیدن شیر الاغ. به جهت ناخوش رحم و از برای زنانیکه حمل به هم نمی‌رسانند، بنا بر طریقی که در این زمان که سنه ۱۲۵۰ الف و مأتین و خمسین است ... استاد فقیر اعنی جالینوس عصر؛ **انجام:** پر ادویه و زعفران غذا می‌خورند و قمی نمی‌کنند. تمام شد کتاب بعون الملک الوهاب.
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: حدود ۱۲۵۰ق؛ ۴۹ص (۱۰۸-۱۵۶) [عکسی ف: ۱ - ۲۴۱]

● **شیر بها = حکم شیربها** / فقه / عربی
šīr bahā = hokm-a šīr bahā
میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱-۱۲۳۱ قمری
mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)
پاسخی است به سؤالی که درباره حکم گرفتن شیربها در ازدواج، پرسیده شده است. مؤلف در این رساله استدلالی فرموده اگر شیربها به عنوان اجرت جهت سامان دادن امر ازدواج و مانند آن باشد أخذ آن برای ولی زن جایز و بازپس گرفتن آن حرام و در غیر این مورد در صورت بقای عین، استرداد آن جایز و حلال می‌باشد. دلیل جواز اخذ شیربها عموم «المؤمنون عند شروطهم و لأنه لا مانع منه عقلاً و شرعاً فیکون شرطاً سایغا مذکوراً فی متن عقد لازم فیلزم و الفرق بین هذا و الصورة الاولی ان المفروض ان ما جعل لأبیها لیس بداخل فی المهر بل لیس من فعل المرأة فجعله فی مقابل البضع غیر صحیح لعدم الدلیل مع قطع النظر عن الروایة ایضاً و الذی یجعل فی مقابل البضع انما هو المهر و المهر لا موضع له الا الزوجة فلا وجه لجعله لأبیها ...».
آغاز: بسمله، حمدله ... ما تعارف بین اولیاء المرأة من اخذ شیء للمسامحة فی تزویجها و یقال له فی عرف العجم فی هذه الأزمان شیربها هل یجوز أخذه ام لا و هل یجوز استرداده و لو مع التلف ام لا [الجواب] اذا جعله جعالة لأمر مطلوب مثل تمشیة امر التزویج و نحو ذلک فالظاهر الحلیة و عدم جواز الرجوع بعد الفعل المجعول کما صرح به العلامة فی المختلف و غیره
انجام: هذا ما اقتضاه الحال فی بیان هذه المسألة و اسأل الله العفو عن الزلل ...
چاپ: دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۱۹ق، رحلی، ۲ص (جوامع الرسائل: صص ۷۴۰-۷۴۱)
[دنا ۱۲۸۰/۶ (۱۴ نسخه)؛ معجم مؤلفی الشیعة ص ۳۲۲؛ الذریعة ۲۶۸/۱۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۷۸/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته تحریری، کاتب = مؤلف، تا: شوال ۱۲۰۵ق؛ در پایان این نسخه پرسش و پاسخ‌های فقهی آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۶۳– ۶۵)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲۸ – ۶۳۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱/۵عکسی
آغاز: بسم الله و الحمد والصلوة لأهلهما. سؤال شیربهایی که متعارف است می‌گیرند ... جواب اذا جعلها جعالة للولی لأمر مطلوب؛ **انجام:** الناس مسلطون علی أموالهم و هو حسن و یظهر وجهه مما مر.
نسخه اصل: گویا در نزد ورثه میرزا ابو طالب قمی است؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ نوعاً رساله‌ها بوسیله مؤلف در متن و حاشیه تصحیح شده و خط خوردگی دارد، محشی از مؤلف؛ واقف: مرحوم میرزا ابوطالب قمی [عکسی ف: ۴ – ۲۲۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۰۷/۶
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ – ۶۸۰]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۴۵/۴-۱۶/۱۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** والمسألة فی الصورتین لایخلو عن اشکال و دلالة عمومات التسبب و الاتلاف غیر ظاهرة و الاصل لایخرج عنه الا بالدلیل. تمت.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا مشکی، ۱۳گ، ۱۳–۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۴ – ۲۳۳۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۹۰/۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسن پودئی سمیری، تا: قرن ۱۳، از عصر مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۱۴۳ر–۱۴۵ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵× ۲۱/۵سم [ف: ۲۴ – ۷۸]

۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۹۳/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲ص (۳۰۲–۳۱۳)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۵۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۶۶۷/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد علی رضوی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج ماشی، ۴ص، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ – ۶۶۴]

۸. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۳۸/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد معصوم خراسانی، تا: ۱۲۱۳ق؛ ۵گ (۱۶پ–۲۰ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: – ۱۰۰]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۴۷۸۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسین بن ابراهیم، تا: ۱۲۱۷ق؛ واقف: محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، رویه گالینگور، ۴ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۷۹]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۶۹۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** القول و العمل هذا صورة خط المؤلف دام ظله ... فی شهر شوال المکرم ...
خط: نستعلیق تحریری، کا: سید حسین موسوی، تا: ۱۲۱۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲گ، ۲۷ سطر[اهدائی رهبر:۳-۴۱۲]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۶۹۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو مع ان المفروض قطع النظر عنها و جعلها نسیا منسیا فیه انها محمولة علی ...
خط: نستعلیق، کا: سید حسین بن اسماعیل موسوی، تا: ربیع الثانی ۱۲۱۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۱۸۹]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۹۹۹۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو مع ان المفروض قطع النظر عنها و جعلها نسیا منسیا فیه انها محمولة علی ...
خط: نستعلیق، کا: سید حسین بن اسماعیل موسوی، تا: ربیع الثانی ۱۲۱۹ق؛ اهدایی: رهبری؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۴ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵× ۲۰/۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۷۸]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۰/۶
آغاز و انجام: برابر؛ کتبه مؤلفه ... ابن الحسین الجیلانی ابوالقاسم فی شهر شوال المکرم من عام خمس و مأتین و الف (و هذه صورة خط المصنف دام ظله العالی و افاداته المتعالی. کتبه ... محمد حسین ابن محمد مهدی الهمدانی غفرالله له من شهور سنة ۱۲۲۶)
بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ ۳گ (۱۱۵ر–۱۱۷ر) [ف: ۵ – ۱۸۰۱]

۱۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۱۰/۳
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن محمد کاظم موسوی، تا: ۱۲۵۱ق، جا: تهران؛ ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ – ۴۸]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۴۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالوهاب تربتی، تا: ۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۰ – ۲۰۸]

۱۶. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۱۵۲
انجام: برابر
کا: چراغ علی بن علی أکبر، تا: ۱۲۶۰ق [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ – ۳۳۷]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۴۵/۸-۳۴/۱۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ صفر ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۷۳۹]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۰۵/۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۱۳۵ر–۱۳۷ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۴ – ۱۰۱]

● **شیر دره** / داستان / فارسی

šīr darre

داستانی افسانه‌وار است. شخصیت اول آن فردی با نام «بابا» است. از اسلام و مسیح به عنوان اشخاص نام می‌برد. عنوان «شیر دره» بر بالای یکی از برگ‌ها (۶۹ر) نوشته شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۵۴/۲

آغاز: آمد در چادر سنجلان که دستاقیان را بده به عوض پیل بکشم داد به او بردشان. در اردو طبل رزم زدند. روز دیگر سنجلان آمد به میدان؛ **انجام:** نسیم دوباره به صورت دایه آمد در حرم هیکلان شب فرستاد با جوجه خورش آمد فردا عقاب وار رفت در بیابان هفده اردو دید.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مطهرات، سفرنامه در سال ۱۳۰۰ قمری؛ چند برگ در بلاغت فارسی و اصول فقه عربی و فلسفه شفاء، تاریخ اروپا، غزوه احزاب در چند مجلس و فقه عربی، طبیعیات، فقه در چند قاعده؛ جلد: گالینگور سبز، ۹۱گ (۳۰ر-۱۲۰پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۰]

● **شیر و شکر** / شعر / فارسی

šīr va šekar

مجلسی اصفهانی، مقصود علی، ق ۱۰ قمری

majlesī esfahānī, maqsūd ʻalī (- 16c)

غزل‌هایی است که مرحوم مجلسی (پدر محدث جلیل القدر مجلسی اول، و جد مجلسی دوم) که از فضلای وقت خویش بود در مقابل غزل‌های خواجه آصفی گفته و مجموع را موسوم به شیر و شکر نموده است. مدت سرودن اشعار مجلسی در مقابل اشعار خواجه آصفی پنج ماه بوده است؛ عناوین «خواجه صفی، مجلسی».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۴۰

آغاز: ... عالم علما نواز دوست پرور و دشمن گداز سنت افروز بدعت سوز؛ **انجام:** خار خاری ز رخ گل گل او دارد دل ×× دم بدم زان به فغان آمده بلبل وار

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، یادداشت خاندان نصیری درباره کتاب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۶۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۴۳ - ۳۳]

● **شیر و شکر** / شعر / فارسی

šīr va šekar

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

یکی از چهار مثنوی اوست، در شش بخش و دیباجه‌ای به نثر، عناوین بخش‌ها عبارت است از: ۱. هشدار به گمراهان؛ ۲. پند به روان گمراهان؛ ۳. بدی دانش‌های رسمی و کلاسیک؛ ۴. ستایش از دانش‌های دینی؛ ۵. آرزوی همنشینی با اهل حال و ذوق؛ ۶. توبه.

آغاز: احمدالله علی جزیل آلائه و اصلی علی اشرف انبیائه، اما بعد این شکسته بسته چند است در بحر خبب که در میان عرب مشهور و معروفست ... ای مرکز دایره امکان ×× وی زبده عالم کون و مکان / توشاه جواهر لاهوتی ×× خورشید مظاهر ناسوتی

انجام: کین نامه نامی نیک اختر ×× کاورده ز عالم قدس خبر / پیوسته خجسته مقامش کن ×× مقبول خواص و عوامش کن

چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۳۴۴؛ ایران، تهران، ۱۲۸۲ق، سنگی، رقعی کوچک، ۱۲ص (۶۸-۷۹)؛ ایران، تهران، ۱۳۲۹ق، سنگی، جیبی، ۱۳ (صص۳۲-۴۳)؛ ایران، تهران، ۱۲۹۳ق، سنگی، جیبی؛ ایران، تهران، کارخانه مشهدی محمد تقی، ۱۳۰۳ق، سنگی، جیبی، به درخواست آقا محمد زمان

[نسخه‌های منزوی ۲۹۷۸/۴؛ دنا ۱۲۸۱/۶- ۱۲۸۳ (۸۵ نسخه)؛ الذریعة ۲۷۹/۱۴ و ۲۳۱/۱۹ و ۲۶۹/۱۴ و ۲۵۹/۱۴؛ مشترك پاکستان ۸۰۲/۷؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۶۸/۲ و ۶۲۹/۲؛ کتابشناسی شیخ بهائی، ص ۴۰۵-۴۰۹]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۸/۴ ـ ج

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ محرم ۱۰۴۳ق؛ عباراتی از صدر الدین دشتکی درباره استخراج نامهای امامان شیعی از روی حساب اعداد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۱۱۲پ-۱۲۶)، ۲۲ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۵۸؛ در برگ ۶۸ تا ۷۱ دفتری جا گرفته که نان حلوای شیخ بهائی نیز در آن است. تاریخ نان و حلوا ۱۲ صفر ۱۰۵۸ می‌باشد (برگ ۸۱) و نیز کتابچه نصایح عبدالوهاب امامی در آن است، و این در خاتون آباد اصفهان در ۲۵ ربیع الاول ۱۰۶۳ نوشته شده، در این نسخه فقط ۷۵ بیت از ۱۴۲ بیت مانده، و بخش‌های سوم و چهارم (بدگوئی از دانشهای رسمی و کلاسیک، و ستایش دانشهای دینی) از میان برگ‌های ۶۹ و ۷۰ افتاده؛ ۱۱۷گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۹) [ف: ۲ - ۲۲۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۷۷/۲۶

آغاز: علی بطلب که گزافی نیست ×× اجماعی است آن خلافی نیست؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲ص (۲۴۴-۲۴۵)، اندازه: ۱۴/۳×۲۳/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۳۸]

۴. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۶۹/۹

آغاز: برابر

خط: مختلف، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۸ق؛ به صورت بیاض؛ جلد: تیماج قرمز، ۳گ (۲۵۶-۲۵۸)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۵۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۱۰/۱۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۲۱۲]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۴۱/۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با دیباچه عربی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا، ۴گ (۷۶ر-۷۹ر)، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۸ - ۵۵۹]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۸۹/۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۵۳پ)، ۴۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵× ۲۸سم [ف: ۳۱ - ۷۲۳]

۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۸۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۰سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۱]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۹۶/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج کرمی، ۵گ (۹۹ر-۱۰۳ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۰]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۴/۱
آغاز و انجام: برابر
منتخب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۲پ-۴ر) [مختصر ف: - ۷۱۴]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ کهن معرب، کا: درویش علی هروی، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ (۴۴پ-۴۶پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۱]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۳۳-۳۵)، ۲۳ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۵سم [ف: ۲۹ - ۱۶۹]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۱۱
خط: شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، برای میرزا ابوتراب؛ با سرلوح و مجدول زرین؛ کاغذ: ترمه سفید، جلد: روغنی مذهب، ۲۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸/۸×۱۴سم [ف: ۳ - ۵۲۵]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۷۳/۳
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی قهوه‌ای مذهب، ۳۲ص (۲۷-۵۸ هامش)، ۱۶ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱۴ - ۳۶۲۵]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۸۷/۳۹
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۴گ (۱۳۱-۱۳۴)، ابعاد متن: ۱۳×۲۳، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۶ - ۵۳۱]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۱۸/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۳۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۲۹-۳۳)، ۱۷ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۳ - ۳۰۹۷]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۵۴/۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱ سطر (۷×۱۲)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ - ۱۶۰]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۰۸/۱
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۴ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۶]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۰۹/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** آن خیمه که رشته کفرش طناب بود ×× شه سرنگون ز شام بدوزخ شهاب وار
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۷گ (۳پ-۹پ)، ۱۲-۱۶ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۹ - ۵۳۹]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۰۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** جمله آبادی فروز از یمن ایخاجه (کذا).
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج [رایانه]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۶۹/۲
آغاز: بسمله. ایها الساهی عن العهد القدیم ایها اللاهی عن النهج القویم؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ بخشی در حاشیه می‌باشد؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: میشن [رایانه]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۶۶/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمد رفیع رشتی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۶گ (۴۰پ-۴۵پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۹ - ۴۸۴]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۶۰/۶
آغاز: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن مشکی [ف: ۹ - ۲۹۷]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۶۹/۳۵
آغاز: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶ص (۱۸۶-۱۹۱)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۷ - ۷۸]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۵۸/۵
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج عنابی [ف: ۳۰ - ۳۸]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۷۵/۹-۱۵/۲۱۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** برون آرش از خجلت و روسیاهی ×× الهی الهی الهی الهی
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا مشکی مذهب، ۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۳۸]

۲۶. همدان؛ برنا، قاسم؛ شماره نسخه:۴۱/۱
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۵ – ۳۷۷]
۲۷. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۴۱/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: بغلی [نشریه: ۶ – ۶۷۵]
۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱/۳معیری
آغاز: یا رب یا رب بکریمی تو؛ **انجام:**.برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: اسدالله بن محمد حسین؛ کاغذ: فرنگی، ۱۳ص (۹۴-۱۰۶)، ۱۱ سطر (۶/۲×۱۰)، اندازه: ۹/۸×۱۵سم [ف: ۱۸ – ۲۷]
۲۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۰/۳
خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶گ (۲۱پ–۲۶ر) [ف: ۱ – ۱۶۱]
۳۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۷۱/۳
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ – ۴۲]
۳۱. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۴۵ض/۲
بی‌کا، تا: ۱۲۱۲ق [ف: – ۱۷۴]
۳۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۲۴/۵
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۱۳ق؛ ۳گ (۴۳ر–۴۵ر) [ف: ۳ – ۲۱۰]
۳۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۰۰/۴
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن جلال الدین مهر جردی یزدی، تا: ۱۵ ذیحجه ۱۲۲۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۲۱گ (۴۳-۶۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ – ۹۲۱]
۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۵۴/۲۲
خط: نسخ، کا: علی عسکر بن مؤمن تولمی، تا: ۱۲۲۲–۱۲۲۴ق، برای آقا محمد علی پسر حاجی حسین رشتی؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۶۴ر–۶۶پ هامش)، ۲۹ سطر (۱۲×۲۳) [ف: ۱۲ – ۲۶۶۵]
۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۶۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** آن را برخوان به نوای حزین وز قله عرش بشنو تحسین.
خط: نستعلیق، کا: علی محمد نوری، تا: ۱۲۳۳ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مشمع [رایانه]
۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱۵۸/۱۳
آغاز: برابر
خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: محمد ولی، تا: ۱۲۳۵ق؛ مجدول مذهب مرصع محرر؛ ۵گ (۸۳پ–۸۷ر) [ف: ۳۶ – ۲۳۹]
۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۶گ (۱پ–۶ر)، سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸ – ۵۷۰]
۳۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۷۴/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق، جا: شیراز، حسب امر محمدهاشم؛ پس از پایان رساله مطلب کوتاهی به نقل از شرح فصوص ملا حسین کاشفی در بحث آوردن تخت بلقیس به نزد سلیمان؛ ۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف مخ: ۱ – ۴۱۴]
۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰/۴۳۵۴/۱
بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۹ ربیع الاول ۱۲۳۹ق؛ مجدول؛ ۴گ (۲۹۴–۲۹۷)، ۲۲ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۳ – ۳۳۱۱]
۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۷/۱۱۰
خط: نستعلیق، کا: محمد بن جمشید مراغی، تا: ۱۲۴۱ق؛ ۳گ (۲۰۲ر– ۲۰۴پ) [مختصر ف: – ۷۱۴]
۴۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۵۱/۲
آغاز: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق؛ در پایان این منظومه قطعه‌ای است نیز از شیخ بهایی، با همین خط با این مطلع: بگذر زعلم رسی که نزاع و قیل و قال است ×× تو و درس عشق ای دل که تمام ذوق و حال است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۸گ(۱۵ر–۲۲ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۲/۵سم [نشریه: ۱۳ – ۳۹]
۴۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۱۰/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: رحیم موسوی مازندرانی، تا: ۱۲۵۶ق؛ ۶گ (۱۱۴–۱۱۹)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: – ۲۰۷]
۴۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۸/۲
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ صفر ۱۲۵۹ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۴گ (۱۱پ–۱۴ر)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۲ – ۳۵۸]
۴۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۴۳/۱
آغاز: یا رب یا رب که بهایی را ××این بی هده گرد هوائی را
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ جلد: گالینگور، ۵گ (۱–۵ر)، ۱۴ سطر (جز صفحات چلیپا)، قطع: رقعی [نشریه: ۱۳ – ۱۳۰]
۴۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۴۲/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق [نشریه: ۷ – ۱۲۹]
۴۶. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۳۳/۴
خط: نسخ، کا: محسن خوانساری، تا: ۱۲۶۰ق؛ ۴گ (۴۱ر–۴۴ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱ – ۱۱۴]
۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم آتش، تا: چهارشنبه ۲۲ ذیحجه ۱۲۶۳ق؛ ۳گ (۹۸ر–۱۰۰پ) [ف: ۶ – ۲۳۰۸]
۴۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۸۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ با مطالب متفرقه‌ای در ولایت با چند خبر و آیه در فضایل و شهادت حضرت امیر؛ کاغذ: حنایی، ۲گ، ۲۵ سطر (۹/۵×۱۶/۵) [ف: ۱ – ۴۲۶]
۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۲۵
آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق، خریداری از محمودی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۲پ-۷پ)، ۲۸-۲۶ سطر در حاشیه، اندازه: ۱۳/۶×۲۱سم [رایانه]

۵۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۱۵/۳

خط:نسخ پخته،بی‌کا،تا:۱۲۶۷ق؛ ۲گ (۵۶ر-۵۷پ) [ف: ۳ - ۲۱۰]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۴۴۱۹

خط: نسخ، کا: احمد موسوی، تا: ۱۲۶۸ق [الفبائی - ۳۷۶]

۵۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۰۶/۶

خط:نستعلیق،کا: محمد هاشم تبریزی، تا: ۱۲۷۰ق [نشریه: ۷ - ۲۷۰]

۵۳. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۲۴پ-۲۵پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: - ۳۸]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۸۴

آغاز: نه اشک روانی ... زردی الله تو چه؛ **انجام:** یکی هست و هیچ نیست جز او ... تمت.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ضمیمه نسخه ش ۸۴۰۱؛ کاغذ: آبی، جلد: مقوا [رایانه]

۵۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۷/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ ۴گ (۲۲۲پ-۲۲۵ر متن سپس هامش) [ف: ۱ - ۱۶۱]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۰/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حاجی سید رضی بن امیر حسینی، تا: ۱۲۷۶ق؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۶۸پ-۷۰ر)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۴ - ۳۶۷]

۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۳۲/۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ مجدول؛ جلد: پارچه، ۲۱گ (۹۵-۱۱۵)، ۱۳ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۱۳ - ۳۲۹۱]

۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۱۶/۵

خط: نستعلیق، کا: صادق شیرازی، تا: ۱۲۸۱ق؛ مجدول؛ ۱۴ص (۱۲۳-۱۳۶)، ۹ سطر (۵×۹)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۴ - ۳۶۶۳]

۵۹. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۰/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳ - ۹۹]

۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۹۲/۴

خط: نستعلیق زیبا، کا: عبدالله بن ابوالحسن طبیب حسینی بهبهانی دهدشتی، تا: جمعه ۲ ربیع الثانی ۱۲۸۲ق، جا: نجف اشرف؛ ۳گ (۳۶ر-۳۸پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۵ - ۱۷۸]

۶۱. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۶/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۸۶ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج روغنی مذهب، ۴گ (۵۰پ-۵۳پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: - ۱۱۷]

۶۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۵۰/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۸گ (۱۶پ-۲۳ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [نشریه: ۱۳- ۳۸]

۶۳. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۸/۱ فرخ

آغاز: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۹ ذیحجه ۱۲۹۲ق؛ جلد: مقوا، ۱۱ص (۱-۱۱)، ۱۴ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: - ۱۸۳]

۶۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۴۷/۳

خط: نستعلیق تحریری، کا: احمد بن علی اکبر، تا: ۱۲۹۵ق؛ ۷گ (۲۶ر-۳۲پ) [ف: ۱ - ۱۶۱]

۶۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** جمله دوستان مفلس را ×× خاصه این بینوای بی کس را / دردو عالم دهی لطف و پناه ×× مولای علی ولی الله

خط: نستعلیق، کا: محسن بن یحیی، تا: ۱۲۹۵ق؛ جلد: گالینگور، ۱۴ سطر [ف: ۱ - ۲۸۱]

۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** از آنرو نام باباطاهر ستم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۳۷/۲

خط: نسخ، کا: غلامرضا بن اسدالله جورتانی اصفهانی، تا: پنج‌شنبه ۲۹ صفر ۱۳۱۰ق؛ جلد: مقوایی، ۸گ (۱۲پ-۱۹پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۳ - ۱۳۶]

۶۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۷۷/۳

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱ صفر ۱۳۱۸ق؛ ۶گ (۱۷ر-۲۲ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۶۴]

۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۷۹/۴-۵۹/۱۹۹

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۳۲۰ق؛ ۷گ (حاشیه ۲۴-۳۰)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۳۸]

۷۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۰۶/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۴ محرم ۱۳۲۵ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۴ص (۳۹۴-۳۹۷)، ۱۴ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۳۶۵۲]

۷۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۶

نسخه فقط ۱۳۹ بیت دارد؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد باقر، بی‌تا؛ در برگ‌های ۲۵۸ تا ۲۶۱ دفتری جا دارد که کتابی در جفر نیز در آن هست و در پایان آن (برگ ۱۵۱ب) نام نویسنده محمد باقر پسر مرتضی یزدی و تاریخ نوشتن ۱-ج۱-۱۲۷۷ آمده؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج زرد، ۱۵ سطر (۱۱×۱۷) [ف: ۲ - ۲۳۰]

۷۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۵۶۵/۸

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲ - ۴۱۴]

۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۶۴

آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶ص(۱۵۸-۱۶۳)، سطور چلیپایی (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [رایانه]

۷۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۷/۳-۳/۱۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب تحریری؛ ۷گ، ۱۴ سطر [ف: ۵ - ۲۷۳۸]

۷۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۸/۲
بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۲۴۴ر-۲۴۶ر) [ف: ۵ - ۱۵۸]

۷۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۵۷/۴۶
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۸گ (۱۳۶پ-۱۴۳ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۹ - ۴۰۸]

۷۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۵۹/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: - ۲۹۳]

۷۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۳۵/۵-ف
نسخه اصل: مونیخ ۶؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۳۶]

۷۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۰۷/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲گ (۱۳-۱۴)، ۱۸ سطر(۱۰×۲۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۵۹۹]

۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۷۲/۵
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۰۶-۱۱۳)، ابعاد متن: ۹×۱۹، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۱۶ - ۶۳۳]

۸۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۴۲/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۱۰۹ر-۱۱۱ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۶۲۹]

۸۲. اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۴/۲۴
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، ۶گ (۱۴۸پ-۱۵۳ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [نشریه: ۵ - ۱۵۱]

۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۱۸/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۸۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳۷ - ۱۴۶]

۸۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۵-۲۳/۱۹۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۳۸]

۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۴۹/۶-۱۴/۱۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۳۸]

۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۱۸/۱۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، ۲گ (۶۱ر-۶۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۸ - ۵۵۴]

۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۰۳/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۹پ-۱۴ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۸ - ۴۲۷]

۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۲/۳۸
آغاز: یا رب یا رب به کریمی تو ×× به صفات کمال و رحیمی تو / یا رب به نبی و وصی و بتول ×× یا رب یا رب به دو سبط رسول؛ **انجام:** وقفه لصرف عمره فی الطاعة ×× و ارحمه غدا حسین تقوم الساعة
خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ در نسخه با نام «رسالهٔ شیر و شکر شیخ بهاءالدین محمد عاملی طاب ثراه»؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۳ص (۳۷۶-۳۷۸)، اندازه: ۱۶/۱×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۲۹]

۸۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۳۵/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۳۵پ-۱۴۰پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۲۰۶]

۹۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۴/۳
بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۴۱-۴۵) [ف: ۱ - ۳۵۲]

● شیر و شکر / گوناگون / فارسی

šīr va šekar

قزوینی، محمد بن حسن، - ۱۰۹۶ قمری

qazvīnī, mohammad ebn-e hasan (- 1685)

فواید مختلفی است در علوم گوناگون که مؤلف در طول عمرش از کتب متعدد جمع آوری نموده، شامل مطالبی در علوم عقلی و نقلی و نوادر فنون و این مجموعه را به «شیر و شکر» موسوم ساخته است، مرتب بر چند «فصل» و در هر فصل چهل فایده آورده است. غیر از آنچه صاحب الذریعة با عنوان «مثنوی شیر و شکر» معرفی کرده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین که مفتاح دلگشای این تسمیه و تحمید یعنی این دو فقره طیبه از ام الکتاب قرآن مجید که عنوان فاتحه تأدیب و ارشاد و آغاز دیباچه تعلیم و تفهیم عباد است
انجام: تفاوت مذکور روز بروز از غروب تا غروب ظاهر خواهد شد، و به این تصویر و تفصیل بعضی از اشتباهات این مقام که مبنی بر توهم مساوات زمان مابین الغروبین و زمان مابین الطلوعین است رفع می‌شود ...

[الذریعة ۲۶۸/۱۴؛ دنا ۱۲۸۳/۶ (۷ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: چرم، ۱۸ سطر، اندازه:

۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۴۷/۱ - ۱۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد شریف بن حسینعلی، تا: ۱۰۹۴ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا [الفبائی - ۳۷۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۴۷/۱-۳۵/۱۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ فصل اول این رساله در آغاز نسخه آمده و فصل دوم پس از رساله‌های دیگر در پایان نسخه قرار گرفته؛ جلد: گالینگور سرخ، ۶۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۳۹]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹۸۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قس علی ذلک و تدبر و منها.

نسخه ناقص؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳گ (۸۴پ-۸۶پ) [ف: ۵- ۱۵۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۱۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: مرتضی قلی بن محمد یوسف افشار، تا: دوشنبه ۲۱ محرم ۱۱۰۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۱پ)، ۱۶ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۱۵۰]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۷۴

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن محمود، تا: ۱۱۲۴ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: پارچه‌ای [الفبائی - ۳۷۶]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۰۸/۵-۳۴/۱۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** ایشان می‌تواند شد غلطی فاحش کرده اند چنانچه در لسان الخواص بتفصیل بیان شده است تمت الرسالة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با نشان «ا ب عفی عنه»؛ ۵۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۳۸]

● **شیر و شکر** / شعر / فارسی

šīr va šekar

عزلتی یزدی، زین العابدین، ق۱۱ قمری

ʻozlatī yazdī, zayn-ol-ʻābedīn (- 17c)

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۳۸/۳

آغاز: روزی از روزهای فصل شتا ×× طفلی آمد درون خانه ما / دست و پایش به لرزه از سرما ×× کرد پس عرض رخت خود بر ما / می‌نمودی لباس خود یک یک ×× بود پیشش کثیر آن اندک ... / باز گفتی کلاه من تی تی است ×× هیچ کس را چنین کلاهی نیست / تی تی دیگرم قبا باشد ×× کفش تی تیم با صفا باشد

بخشی از مثنوی شیر و شکر عزلتی یزدی است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوا، ۲گ (۹۴پ-۹۵پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [نشریه: ۱۳ - ۱۲۵]

● **شیر و شکر = شرح حاشیه تهذیب المنطق یزدی** / منطق / فارسی

šīr va šekar = š.-e hāšīye-ye tahzīb-ol manteq-e yazdī

لاهیجانی، میرزا حسین، ق۱۳ قمری

lāhījānī, mīrzā hoseyn (- 19c)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۱۳/۱

خط: نستعلیق، کا: احمد بن حسین بن احمد بن حسین شریف تنکابنی، تا: ۱۶ ذیحجه ۱۲۹۱ق، جا: تهران مدرسه خان مروی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۳گ (۲پ-۸۴ر)، ۲۱ — ۲۵ سطر (۵- ۶×۱۶- ۱۸)، اندازه: ۸/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۳۷۰]

● **شیر و شکر = مقامه** / شعر / فارسی

šīr va šekar = maqāme

بندی است مسجع و مقنی از شیخ بهائی (۹۵۳-۱۰۳۰ق) به فارسی در عرفان و نیایش و گلایه از توجه بیشتر مردم به علم ظاهری رسمی و سخنانی همانند آنچه در «نان و حلوا» دیده می‌شود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۷/۲

آغاز: بسملة. احمدالله علی جزیل آلائه. و اصلی علی اشرف اولیائه و انبیائه. این شکسته بسته ای چند است در بحر مجتث که در میان شعرای عرب مشهور و معروف و در میان شعرای عجم غیر مألوف، بخاطر فاتر افقر فقراء باب الله، بهاء الدین محمد عاملی رسید (گ۱۱۶پ) ... فی نصیحة النفس الامارة و تحذیرها ... (گ۱۱۷) ... فی ذم من صرف خلاصة عمره فی العلوم الرسمیة المجازیة الدنیویة و لم یلتفت الی العلوم الحقیقة الاخرویة ... تا چند ز فلسفه ات لا فی وین یا بس و رطب بهم بافی (گ۱۱۷پ) ... فی الترغیب فی العلوم الحقیقیة الدینیة، ای مانده ز مقصد اصلی دور آکنده دماغ زبادة غرور (گ۱۱۸) ... علمی بطلب که کتابی نیست -ذوقی است و خطابی نیست ... علمی بطلب که نماید راه - و زسر خدا کند آگاه ... آن علم تو را زتو بشناسد -آن علم تو را برد به رهی که زشرک خفی و جلی برهی ... زیشان مگذر که نمی‌دانند زشوق لقا پا را زسر، سر را زپا ... طوبی لفقیر را فقهم، بشری لحزین و افقهم (افتاده گ۱۱۸پ)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، اصفهانی، ۱۸ سطر، اندازه: ۸×سم [ف: ۱۱ - ۲۲۹]

● **شیر و نهنگ** / شعر / فارسی

šīr va nahang

مظفری، علی

mozaffarī, ʻalī

مثنوی شیر و نهنگ اوست.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۱۰/۲۶

آغاز: در سفر ... ز بخت سعید ×× دیده به دیدار حکیمی رسید / ریخته معنی یونان زمین ×× سرمه کش دیده عین الیقین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: مقوا، ۲گ (۲۲پ-۲۳پ)، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۳۴]

● **شیرویه** / - فارسی

šīrūye

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۷۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه عصر کرمان [رایانه]

● **شیرویه نامدار** / داستان / فارسی

šīrūye-ye nāmdār

داستان رقابت و مجادله دو بردار به نام ارچه و شیرویه بر سر قدرت که هر دو پسران پادشاه بودند.

[دنا ۱۲۸۳/۶؛ فهرستواره منزوی ۴۳۴/۱؛ الذریعة ۲۶۹/۱۴؛ مشار فارسی ۳۳۴۴/۳]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۸۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و اله الطاهرین اما بعد راویان اخبار و ناقلان آثار و طوطیان شکر شکن گفتار بدینگونه روایت کرده اند که در روم پادشاهی بود و نام او؛ **انجام:** چون حکایت پدر را شنید اه از نهادش برآمده بگریه افتاد لاقین گفت ای جوان سبب گریه چیست شاهزاده گفت آن جوان پدر من است و من از

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سیاه، ۹۸گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۱]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۸۷

آغاز: خواجه اشرف اورده و خواجه اشرف را نظر بر جمال پسر افتاده که مثل ماه شب چهارده می‌درخشد که خواجه اشرف نه به یک دل بلکه به صد دل عاشق جمال پسر گردیده شکر خدای تعالی؛ **انجام:** در ایوان و بارگاه حضرت سلیمان علیه السلام با ماه رویان ویررنوان و سروقدان و چشم غزالان به سر می‌بردند و عیش می‌کردند ان شاءالله تعالی ماها را هم به مراد برساند

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۱]

● **شیرین پلو** / شعر / فارسی

šīrīn polo

مایل افشار، حسن، ق۱۳ قمری

māyel-e afšār, hasan (- 19c)

مثنوی در چهل و هفت بند، حدود ۱۵۰۰ بیت. در وصف شیرین پلو، که به قول او شاه اطعمه است و آن را ترجیح بر سایر اغذیه داده است. در پایان هر بند شاعر به مدح ناصرالدین شاه پرداخته و اشعار آن حاوی نام اغذیه بسیاری است که حکایت از اطلاع شاعر بر آن اغذیه می‌کند.

آغاز: شیرین پلو که هست شه هفت کشورش ×× پرورده طبیعت درویش پرورش / محتاج اوست با ... چون گدابشاه ×× شاهی که هست زیر نگین هفت کشورش ...

انجام: یا رب مباد شامل حالش در اینجهان ×× الطاف خسروی که شهانند چاکرش / بو نصر شاه ناصرالدین آنکه ذوالجلال ×× عمرش کند زیادتر از صد هزار سال

[دنا ۱۲۸۴/۶]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۹/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳، جا: تهران (شاید)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۵۹ص (۵۵۱- ۵۹۹)، ۱۵ سطر (۱۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۱۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۵۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۸ - ۲۵۸]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۵۸/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۱ سطر [ف: ۴ - ۶۶۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۷ ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** بونصر شاه ناصر دین آنکه حق کناد ×× عمر هزار خضر پیمبر مقدرش

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سرلوح مذهب، مجدول، با یادداشتی از استاد حائری درباره منظومه، آغاز نسخه قطعه‌ای است در سه بیت با این آغاز: «بخدائی که تاجداری را ×× وقف کرده بخسرو قاجار»؛ تملکی مورخ ذیحجه ۱۲۹۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مذهب، ۴۲گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۴/۲ - ۱۷۱]

● **شیرین کلمات کوتاه** / حدیث / عربی - فارسی

šīrīn kalamāt-e kūtāh

جمله‌های زیبا و شیرین منسوب به حضرت علی (ع) است که در این جا به ترتیب حرف اول هر یک مرتب شده و پس از آن ترجمه فارسی آن نهاده شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۱۲/۲

آغاز: (در حرف نون): النعمة مزیلها، کفی بالشیب داء؛ **انجام:** (در حرف یاء):یسعد الرجل بمصاحبة السعداء نیکبخت شود مرد

به همنشینی نیکبختان
خط: نسخ و نستعلق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ پس از آن در دو صفحه ۹۱پ و ۹۲ر سال زندگی پیامبران یهود از دیدگاه ما مسلمانان نوشته شده؛ ۳ص (۸۹-۹۱) [ف: ۱۱ - ۷۹]

← شیرین مغربی ⊲ احوال مولانا محمد شیرین مغربی (ترجمه)

● **شیرین و خسرو = خسرو و شیرین** / شعر / فارسی
šīrīn va xosrow = xosrow va šīrīn
امیر خسرو، خسرو بن محمود، ۶۵۱ - ۷۲۵ قمری
amīr xosrow, xosrow ebn-e mahmūd (1254 - 1326)
تاریخ تألیف: ۶۹۸ق
از مثنویات خمسه خسرو دهلوی است و چندین چاپ خورده است.
آغاز: خداوندا دلم را چشم بگشای ×× به معراج یقینم راه بنمای / به رحمت باز کن گنجینه جود ×× درونم خوان به شادروان مقصود
انجام: چو بگشایند فردا پرده راز ×× نپرسی از من این بازیچه راز / چو بر خسرو سر آید زندگانی ×× گناهش عفو کن باقی تو دانی
[دنا ۱۲۸۴/۶ (۱۵ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ج۴ص ۲۹۸۱-۲۹۸۳]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۶۶/۲
خط: نستعلیق، کا: سلطان علی، تا: ۸۶۳ق؛ کاتب این نسخه سلطانعلی مشهور نیست بلکه سلطانعلی کاتب اصفهانی است که هر دو در یک عصر می‌زیستند، با ۱۷ مجلس مینیاتور آب و رنگ بسیار عالی، مجدول، با چهار سرلوح مذهب مرصع بسیار عالی سبک کار شیراز، مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرم ساغری مذهب، ۱۸ سطر در متن و ۱۲ سطر در حواشی به طریق مورب نو، اندازه: ۱۴×۲۲/۳سم [ف: ۳ - ۳۵]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵۶/۲ حکمت
خط: نستعلیق، کا: جلال الدین محمود فیروز بخت حسینی، تا: پایان شعبان ۹۶۷ق؛ ۵۱گ (۴۳پ-۹۳ر)، قطع: وزیری [ف: ۲ - ۵]

۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۴۲/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد سعید بن مسعود هروی، تا: ۹۷۲ق، جا: کلکنده، برای ابراهیم بن قطب شاه؛ مجدول، با دو شمسه مذهب مرصع بسیار عالی، مذهب؛ تملک: محمدمحسن دیوانه ابن نظام دیوانه المخاطب به سربیابان در ۱۰۰۴ق با مهر «بنده شاه محمد محسن سنه ۱۰۰۴»، محمد علی میرزا دولتشاه فرزند فتحعلیشاه قاجار در سال ۱۲۱۵ با مهر «زفتح علی شد چو حق منجلی / مه برج شاهی محمد علی»؛ مهر: فتحای نائینی ابن غیاث الدین ۱۰۱۲، حسن بن احمد ۱۲۰۷، ناصرالدین شاه قاجار ۱۲۷۴، مشیرالسلطنه ۱۳۲۲؛ جلد: مقوا، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳ - ۲۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۱۲/۲
خط:نستعلیق،کا:شیر محمد،تا:۲۷ربیع الاول ۹۹۴ق [ف: ۲۶ - ۲۹۴]

۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۹۷/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با شمسه مذهب مرصع، مجدول، دارای پنج سرلوح مذهب مرصع؛ کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج مذهب، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳ - ۳۹]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۸۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۴۱گ (۴۴ر-۸۴پ) سطور چهار ستونی [ف: ۳ - ۲۱۰]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۶۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۵۷گ (۴۹پ-۱۰۵ر)، ۱۸ سطر (۱۰/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۵]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۱۷
آغاز: سرجوش این جلاب شیرین خسرو بر طبق نیاز کشیده شد؛
انجام: برابر
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با سر لوح، مذهب؛ واقف: نائینی؛ کاغذ: نخودی، جلد: پارچه‌ای، ۶۵گ، ۱۷ سطر چهار ستونی (۱۰/۳×۱۶/۷)، اندازه: ۱۹/۳×۲۹/۵سم [ف: ۷ - ۶۴۱]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۵۴۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دارای یک سرلوح ظریف، مجدول؛ کاغذ: نخودی، جلد: چرمی قهوه‌ای، ۱۹ سطر چهارستونی (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۷ - ۷۳۴]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۶۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دارای یک سرلوح ظریف مرصع و مزین نسبتاً پرکار؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۶۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۱۰۱۴ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۸۳گ (۶۹پ-۱۵۱ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۳۱]

۱۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۴۱/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد شاه دارابی، تا: ۱۰۵۲ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن مذهب، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸/۵سم [ف: ۳ - ۳۳]

۱۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۴۰۱/۳ حاشیه
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ فاقد صفحاتی از آخر کتاب است؛ با تاریخ‌های عرض ۱۰۶۴، ۱۱۰۷، ۱۱۵۱، ۱۱۶۰، و ۱۱۶۲؛ مجدول، یک سرلوح مذهب بسیار خوب؛ مهر: «عبده احمد»، علی بن ابیطالب ، محمود، حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی، مشیر السلطنه ۱۳۲۲، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: مقوای روکش

چرم ساغری مشکی، ۴۰ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۳ - ۵۲]
۱۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱/۳۵/۴-۶۱۴۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، قطع: رحلی [آستانه قم: - ۱۸۶]
۱۵. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲
خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با دو سرلوح؛ جلد: تیماج تریاکی، قطع:وزیری [نشریه: ۷ - ۵۴۴]
۱۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۹۸/۲
خط: نستعلیق، کا: خواجه محمد حسین استرابادی، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۱۰۹]
۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۱/۲
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳۵ص (۱۸۵-۴۱۹) [ف: ۳ - ۱۶۴]
۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲/۶۰۷۹/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: روغنی زمینه سبز، ۲۲ سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۶ - ۱۹۳]

← شیرین و فرهاد > فرهاد و شیرین

● **شیرین و فرهاد** / شعر / فارسی
šīrīn va farhād
سلیمی، ق۹ قمری
salīmī (- 15c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۰۰-ع
نسخه اصل: نسخه آقای بودمر (Bodmer) در شهر ژنو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۸۸۶ق [فیلمها ف: ۱ – ۱۳۵ و ۳-۲۲۹]

● **شیرین و فرهاد** / شعر / فارسی
šīrīn va farhād
هاتفی، عبدالله بن محمد، - ۹۲۷ ؟ قمری
hātefī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (- 1521)
[الذریعة ۱۶۱/۷ و ۲۷۰/۱۴ و ۱۶۹/۱۹؛ نسخه‌های منزوی ۲۹۸۳؛ دنا ۱۲۸۴/۶]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۶۹
آغاز: بنام آنکه ما را زندگی داد ×× وزان پس مژده پایندگی داد؛
انجام: سرو سر خیل خیل انبیا را ×× سپه سالار ختم انبیا را
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با شش مجلس نقاشی و یک سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: ترمه ختایی، جلد: میشن سیاه، ۸۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۷/۲سم [ف: ۳ - ۵۲۶]

● **شیرین و فرهاد** / شعر / فارسی
šīrīn va farhād
شاپور تهرانی، ارجاسب بن خواجگی، ق۱۱ قمری
šāpūr-e tehrānī, arjāsb ebn-e xājegī (- 17c)

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۱۹
شمار بیت‌ها در نسخه‌ها یکسان نیست، نسخه در دست در ۲۱۴ بیت می‌باشد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در «جنگ»؛ ۸گ (۱۱۸ر-۱۲۵ر) [ف: ۳ - ۲۳۸]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱ معیری
بی‌کا، بی‌تا؛ در ضمن دیوان آمده [ف: ۱۸ - ۱۵]

● **شیرین و فرهاد** / شعر / فارسی
šīrīn va farhād
آذر بیگدلی، لطفعلی بن آقا خان، ۱۱۳۴ - ۱۱۹۵ قمری
āzar-e bīgdelī, lotf-‘alī ebn-e āqā-xān (1722 - 1781)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷۲/۹
آغاز: یکی فرهاد را در بیستون دید ×× ز وضع بیستونش باز پرسید؛ **انجام:** اگر چه صد نوا خیزد از این چنگ ×× جون نیکو بنگری باشد یک آهنگ
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مینا کاری، ۹گ (۱۵۳پ-۱۶۱ر)، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: - ۱۳۶]

● **شیرین و فرهاد** / شعر / فارسی
šīrīn va farhād

ناشناخته:
۱. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۲۲۸۸۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دارای ۶ مجلس مینیاتور به سبک قاجار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی یشمی، اندازه: ۸×۱۱/۱سم [ف: - ۱۲۵]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶/۲۱۴۰-۱۲/۳۰
آغاز: مرا از گفتگوی عشق بنیاد ×× که دارد نسبت از شیرین و فرهاد / غرض عشق است و شرح نسبت عشق ×× بیان رنج عشق و محنت عشق
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۳گ (۹۱ر-۱۱۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۲۹۸]

● **شیرین و فرهاد** / شعر / کردی
šīrīn va farhād

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۰
نخستین عنوان در نسخه «خواب دیدن خسرو شیرین را» است و می‌رسد در پایان به «دیوانه شدن سرو و رو به صحرا نهادن، خود را از کمر به زیر انداختن»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛

افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی، ۱۱۰گ، ۱۳سطر(۸×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۱ - ۳۶۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۷۲

آغاز: بسمله. هذا کتاب شیرین و فرهاد. و به نستعین. هو الله شأنه تعالی. کریم کار ساز کار بدست آسان ×× شاه رضای شریف رهبر شناسان / بر عشق منشی عاشقان بیش ×× دلدار در دین درویش دلریش؛ **انجام:** رنجمان مدن دیاد با جوش ×× الماس زخاطر مگر فراموش / یه واته الماس درد دل نه بار ×× بی شادی شوان یاوران یار / هزاران درود و هزاران سلام ×× ز ما بر محمد علیه السلام

به کردی و سروده شاعری گویا الماس نام؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: هادی کرمانشاهی، تا: آدینه لوی ئیل؛ صفحه نخستین بریده شده و نیمه‌های چندین بیت و مصرع افتاده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۰گ، ۱۳ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۴ - ۳۸۱۷]

● شیرین و فرهاد کوثری = خسرو و شیرین = فرهاد و شیرین / شعر / فارسی

šīrīn va farhād-e kosarī = xosrow va šīrīn = farhād va šīrīn

کوثری همدانی، میرعقیل، ق۱۱ قمری

kosarī-ye hamedānī, mīr'aqīl (- 17c)

مثنویی است بزمی و عرفانی و در پایان سربند «رسیدن خسرو به ارمن به خبردار شدن شیرین» می‌گوید: کرم فرما بزن دستی به طنبور ×× که اندازی به جان «کوثری» شور.

[دنا ۱۲۸۴/۶ (۳ نسخه)]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۹۲

آغاز: یکی استاد بود از شهر خاور ×× به فن سنگ ببریدن هنرور؛ **انجام:** به بلبل جغد و عکه هم نفس شد ×× چمن بر بلبلان دام قفس شد

نسخه نزدیک به ۳۳۲۰ بیت دارد؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۹۶گ، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۳) ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳ - ۲۳۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۷۵/۱۱

آغاز: یکی پرسید از فرهاد بیدل ×× بوقتی کو طپیدی نیم بسمل؛ **انجام:** کنم چون اهل ماتم نوحه و داد ×× روم زاری کنان تا خاک فرهاد

۴۶ بیت؛ کا: محمد علی شیرازی، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۶۱۶-۶۱۸)، ابعاد متن: ۱۷×۲۹،اندازه: ۲۱/۵×۳۳/۵سم [ف: ۸ - ۴۳۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۶۹/۲

آغاز: بنام آنکه شمع دیده افروخت ×× بنور دیده ام نظاره آموخت / زجام عشق دل را سر خوشی داد ×× بمژگان بتان مردم کشی داد؛ **انجام:** که مدهوشی زهشیاری بود به ×× گدائی زین جهانداری بود به

نزدیک به ۳۸۰۰ بیت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۵ ذیحجه ۱۳۲۰ق، جا: کوشک؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۲۲۳گ (۷۱-۲۹۳)، ۱۷ سطر(۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۰۵۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۸۵

آغاز: یکی درویش صاحب حال کامل ×× ز دریوزه نمودی قوت حاصل؛ **انجام:** که مدهوشی زهشیاری بود به ×× گدائی زین جهانداری بود به

خط: نسخ، کا: علی رضا بن محمد علی، تا: ۱۳۳۱ق؛ واقف: محمود فرخ؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن، ۱۳۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۹ - ۲۰۱]

● شیرینی پزی / متفرقه / فارسی

šīrīnī-pazī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۸۵/۵۴

آغاز: طریق ساختن حلویات و شیرینی، از قراری که در استما(ع) و دیده شده، پشمک. طریق ساختنش اینست که اول شکر خام

رساله‌ای است نامبوب، گویا از مهجور؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: میشن سیاه، ۵گ (۱۲۴پ-۱۲۸ر هامش سوم)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۸/۶سم [ف: ۸ - ۲۰۰]

● شیرینی پزی و مرباجات / متفرقه / فارسی

šīrīnī-pazī va morabbājāt

مترجم، علی بن محمد اسماعیل، ق۱۴ قمری

motarjem, 'alī ebn-e mohammad esmā'īl (- 20c)

دستور پختن انواع شیرینی‌ها و مرباها، ترجمه شده از کتابی اروپایی با آوردن ردیف لاتینی اصطلاحات مخصوص این فن با حروف لاتین و مجموع این دستورها در ۴۵۱ فراز می‌باشد.

[دنا ۱۲۸۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶۷/۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۲۵

آغاز: اسباب لازمه شیرینی پزی، حمام مأربه نوعی از دیکی است که در توی دیک بزرگتر و علی حده پر از آب جوش می‌گذارند

خط: نستعلیق زیبا، کا: محمود منشی سرکاری، تا: رمضان ۱۳۱۳ق، به دستور سرکار ولیعهد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۱۷۹]

● شیطان / کلام و اعتقادات / فارسی

šeytān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۲۶۹

به نقل از تحفة الاحباب؛خط:نستعلیق،کا:نظام الدین احمد غفاری

مازندرانی، تا: ۱۲ ذیقعده ۱۰۴۶ق؛ ۱گ (۵۴۷) [مختصر ف: - ۶۸۵]

● **شیطان از جن است یا ملائکه** / کلام و اعتقادات / فارسی
šeytān az jen ast yā malā'eke

محمد صالح بن مرتضی، ق۱۳ قمری
mohammad sāleh ebn-e mortazā (- 19c)

به دستور: فتح علی شاه قاجار (۱۲۱۱-۱۲۵۰ق)
رساله کوتاهی است در بیان ماده خلقت شیطان که آیا ازجن است یا از ملائکه. مؤلف از علامه مجلسی تعبیر به جد می‌نماید، ظاهراً باید از نوه‌های میر محمد صالح خاتون آبادی باشد.
آغاز: بسمله جواهر زواهر حمدی که ملائک و انسان و ارواح و بنی جان به اظهار آن رطب اللسان و عذب البیان کردند مخصوص خالقی است که از قدرت کامله فرشته را از نور پاک سرشته و
انجام: بر این مطلب دلایل عقلی وبراهین حکمی هست نظر به تنگی وقت فرصت تحریر نیست به این رساله موجزه اقتصار شد
[دنا ۱۲۸۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۳۹۶/۹]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۹۹-۳۴/۶۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول محرر مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۳۹]

← الشیطان و الرؤیا > تمثل الشیطان فی الرؤیا
← الشیعة > اول من انشاء مذهب الرفض و الشیعة

● **الشیعة (فی)** / ادیان و مذاهب / عربی
aš-šī'a (fī)

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۵۳/۱
بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [ف: - ۲۷۳]

● **الشیعة الاثنی عشر و معتقداتها** / کلام و اعتقادات / عربی
aš-šī'a-tul iṯnā 'ašar wa mo'taqadātihā

شهابی، محمود، ۱۲۸۲ - ۱۳۶۵ شمسی
šahābī, mahmūd (1903 - 1986)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۲۹
جزء سیم؛ کا: محمود شهابی، بی‌تا؛ خریداری از کیومرث محمودی [رایانه]

● **الشیعة الدامغة لدامغة الدامغة** / شعر / عربی
aš-šī'at-ud dāmiġa li-dāmiġat-id dāmiġa

وزیر، هادی بن ابراهیم، ۷۵۸ - ۸۲۲ قمری
vazīr, hādī ebn-e ebrāhīm (1358 - 1420)

وابسته به: دامغة الدامغة؛ اسلمی، علی بن سلیمان
قصیده‌ای است نونیه در بیت که در آن قصیده اسلمی فوق الذکر را رد نموده است.
[دنا ۱۲۸۵/۶؛ مؤلفات الزیدیة ۳۴۷/۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۲۱/۳
آغاز: فخارنا برسول الله یکفینا ×× عن کل فخر و ان الانبیا فینا
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۱۳۱؛ کا: عبدالمغیث بن عزالدین بن هادی مسوری حمیری ملقب به توهمی، تا: شنبه ۲۰ رمضان ۱۰۲۵ق؛ ۱۰گ (۱۴۲-۱۵۱) [عکسی ف: ۲ - ۳۸۴]

● **شیعه در اسلام** / - فارسی
šī'e dar eslām

شهابی، محمود، ۱۲۸۲ - ۱۳۶۵ شمسی
šahābī, mahmūd (1903 - 1986)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۲۳
کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ خریداری از کیومرث محمودی [رایانه]

● **شیعی گری** / - فارسی
šī'ī-garī

کسروی، احمد، ۱۲۶۹ - ۱۳۲۴ شمسی
kasravī, ahmad (1890 - 1945)

تاریخ تألیف: ۱۳۲۲ش.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۲/۵۵-۴۷۵۴-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۰۱]

● **شیم علیه = شمیم عباسی** / حکومت و سیاست / فارسی
šīyam-e 'ellīyye = šamīm-e 'abbāsī

همای مروزی، محمد صادق، ق۱۳ قمری
homā-ye marvazī, mohammad sādeq (- 19c)

اهدا به: عباس میرزا ولیعهد
تاریخ تألیف: ۱۴ رمضان ۱۲۲۷ق؛ محل تألیف: چمن اوجان
این رساله شامل دستور و آداب و نصایح موجز و بلیغی است در آداب کشورداری و اخلاقی که پادشاهان را به کار آید و اندرزهایی که بتوانند با به‌کار بستن آنها ملت را به روش رهبری کنند، با عناوین «شیمة، شیمة» که به خامه نغز نگاشته و از نمونه‌های نثر خوب فارسی است. در دیباچه آورده است: «بنام ایزد در ده و اند سال کیهان خدائی آفریدگار بی انباز و یار دیده بختش را به چهل فرزند فرزانه و شاهزاده جم نشانه روشنی بخشا

گردیده» تا آنجا: «درین هنگام که پی سپاری و جان نثاری در رکاب شاهنشاه سلیمان برگاه ستاره سپاه را در چمن اوجانم درنگ و آرام بود [اوجان نام دیه‌ای است از توابع تبریز و هم بیرجند و هم ساوه] و با پاره از دانشورانم در آئین کیهان گفتگو در هر شام و بام در اندیشه ام چنین راه جست که سخنی چند درین در چون دانش آگاهان پیشین بر دفتر هنر نگاشته». در مدت چهل روز نگاشته شده است.

آغاز: بسمله زهی آفریننده جان و پدید آرنده آفرینش از آخشیجان فرازنده آسمان فروزنده اختران بی چون از خرد بیرون از همه برون در همه درون ... و رسم بندگیت فراخور مایه دانش داند درجوید ...

انجام: سپاس ایزد را که درین عهد میمون و دولت روز افزون امور بر وفق مرامست و همه کارها بکام امید که سالیان ابد نشان این پادشاه اسلام پناه را به دولت عزیز پاینده باد و هر چه جوینده است یابنده مصراع: یا رب اندر دو لب روح الامین آمین باد.

چاپ: در میراث اسلامی ایران، دفتر اول، به کوشش موسی نجفی اصفهانی، ص ۵۶۳– ۵۷۸

[دنا ۱۲۸۵/۶(۴ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۵۱۳/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۳۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: رمضان ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۹ص(۱–۱۹)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۳/۲ – ۱۲۶]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۳/۲

آغاز و انجام: برابر؛ الفته و نعمته فی رابع عشر شهر رمضان المبارک من شهور سنة سبعة و عشرین و مأتین بعد الالف علی هاجرها الف من التحیة و الصلواة.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۴ رمضان ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج تریاکی، ۷ص، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۰۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۲۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ رکابه‌دار؛ تملک: فرهاد میرزا در ۲۴ ذیحجه ۱۲۸۶ق وی نوشته این نسخه از طرف امین الاسلام ملا لطف الله بن مرحوم فتح الله به اقا عبدی هدیه شده با مهر «عبد الراجی عبد العلی» (بیضی)؛ جلد: میشین نیلی، ۱۱ص(۲–۱۲)، ۱۷ سطر (۹/۲×۱۵)، اندازه: ۱۴/۶×۲۲سم [ف: ۲۹/۱ – ۴۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، بی کا، تا: ذیقعده ۱۳۰۵ق؛ پس از این ضمن ۱۵ صفحه مقالی است دیباچه مانند از مؤلف رساله در حمد خدا و تحیت و نعمت پیغمبر (ص) و امیر مؤمنان (ع)، کاتب علیرضا بن داود که از نسخه جدش میرزا جعفر وقایع نگار (فرزند مؤلف) نوشته؛ دارای یک سرلوح، مجدول؛ واقف: نائینی؛ ۲۷گ، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۶ – ۴۴۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ – ۳۳]

← شیم فرخی > چهل فصل سلطانی و شیم فرخی

● **شیمی** / شیمی / فارسی

šīmī

شیرازی، عبدالکریم بن علی رضا، ق۱۳ قمری

šīrāzī, ʻabd-ol-karīm ebn-e ʻalī rezā (- 19c)

درباره شیمی معدنی و شیمی آلی، در دو «مقاله» و گویا از کتاب‌های دارالفنون تهران می‌باشد که مؤلف از شاگردان آن مدرسه بوده. مقاله اول که در شیمی معدنی است مفصل و به روز چهارشنبه ۲۵ رمضان ۱۳۰۵ق پایان یافته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۷۱

آغاز: شیمی معدنی، فصل اول مقدمات ... موضوع علم شیمی خواص مخصوصه اجسام و ترکیب داخلی آنها؛ **انجام:** مدت چند روزی خشک می‌کنند و بعد می‌کوبند تا آنکه قوام کافی پیدا نماید

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف (ظاهرا)، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۸گ، اندازه: ۱۷× ۲۱/۵سم [ف: ۱۳ – ۳۷۶]

● **شیمی** / شیمی / فارسی

šīmī

ثقفی، خلیل بن عبدالباقی، ۱۲۷۶ – ۱۳۴۶ قمری

saqafī, xalīl ebn-e ʻabd-ol-bāqī (1860 - 1928)

اهداء به: میرزا حسین خان معتمد الملک امیر تومان

تاریخ تألیف:۱۲ ذیقعده ۱۳۰۷ق

در شناخت مواد شیمی و طرز به کار بردن آنها، ترجمه شده از فرانسوی و گویا برای کلاس‌های دارالفنون، در یک «مقدمه» و سه «مقاله» و یک «خاتمه»: مقدمه: در تعریف اجسام و معنی شیمی؛ مقاله ۱. فلزات؛ مقاله ۲. خواص فلزات؛ مقاله ۳. اجسام آلیه.

[دنا ۱۲۸۵/۶]

۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۶۴

آغاز: رساله شیمی. بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین؛ **انجام:** قد تمت هذه النسخه بید اقل الاطباء محمد حسین القزوینی فی شهر ربیع الثانی سنه ۱۳۰۹ ص ۱۴۹

خط: تحریری، کا: محمد حسین قزوینی، تا: ربیع الثانی ۱۳۰۹ق؛ ۱۸۶ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [نشریه: ۳ - ۳۱۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۲۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... این رساله ایست در علم شیمی ... از زبان فرانسه بفارسی ترجمه نمودم؛ **انجام:** و چنین خمیری صالح برای پختن و نان حاصل از آن موافق هاضمه است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ شاید به خط مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۱۴۲]

● **شیمی = رساله در علم شیمی** / شیمی / فارسی

šīmī = r. dar ʻelm-e šīmī

تهرانی، خلیل بن عبدالباقی، ق۱۴ قمری

tehrānī, xalīl ebn-e ʻabd-ol-bāqī (- 20c)

ترجمه‌ای از فرانسه در یک «مقدمه» و سه «فصل» و سه «مقاله».

[دنا ۶/۱۲۸۵]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۸۵

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** ۲۵/۶۳/۲۶/۶۰/ ... میرزا عبدالباقی حکیم باشی دام عزه العالی.

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج[الفبائی - ۳۷۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۰۷

خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: ۹ جمادی الثانی ۱۳۰۱ق، گویا اصل؛ ۶۶گ، ۱۳ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۹×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۷۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۴۳/۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... وبعد این مختصر رساله ایست در علم شیمی که حقیر خلیل بن جناب محامد آداب

خط: نستعلیق، کا: عباس بن علی بن محمد بن هادی نائینی، تا: ۱۳۰۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۵گ (۵۱پ-۱۱۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۲ - ۲۱۴]

● **شیمی** / شیمی / فارسی

šīmī

طبیب قوچانی، میرزا نصرت، ق۱۴ قمری

tabīb-e qūčānī, mīrzā nosrat (- 20c)

گویا از جزوات درسی دارالفنون باشد. کتابی است در علم شیمی که اول تعریف این علم را نموده سپس اجسام مفرده و بعد اسامی اجسام مفرده را ذکر کرده و گوید تا امروز شصت و دو جسم مفرد شناخته شده که پانزده شبه فلز و بقیه فلزاتند و بعد به تعریف آنها می‌پردازد.

آغاز: بسمله در تعریف و فائده شیمی شیمی آن جزء از علوم طبیعی است که بیان ...

[دنا ۶/۱۲۸۶؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶۷/۵]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۱۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** خلاصه هر شیشه بجهت رنگش اجزائی دارد که در این جا بیانش باعث تطویل کلام است، کاتب اضافه کرده: تمام شد شیمی مختصر بدست حقیر محمدمهدی ارومی ترجمه سرور مکرم آمیرزا نصرت طبیب قوچانی الاصل طهرانی المسکن فی یوم سه شنبه ششم شهر ربیع الاول سنه ۱۲۹۲

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی ارومی، تا: سه‌شنبه ۶ ربیع الاول ۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸ سطر (۷×۱۳/۵) [ف: ۱ - ۲۶۰]

● **شیمی** / علوم غریبه / فارسی

šīmī

فردوسی، اسدالله، ق۱۴ قمری

ferdowsī, asad-ol-lāh (- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۸۸

آغاز: قوانین علم شیمی قانون بقای ماده؛ **انجام:** مدرسه متوسطه دولتی دانش خراسان مورخه پنجم اسفندماه ۱۳۰۴

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۴ق؛ کاغذ: مشقی، جلد: مقوا [رایانه]

● **شیمی** / شیمی / فارسی

šīmī

؟ متطبب، تقی بن محمود، ق۱۴ قمری

motatabbeb, taqī ebn-e mahmūd (- 20c)

این رساله گویا از کتاب‌های درسی دارالفنون باشد.

[دنا ۶/۱۲۸۶؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶۷/۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۸۹/۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴۹گ (۲۲پ-۱۷۰پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷/۴×۲۲/۴سم [ف: ۶ - ۱]

● **شیمی = کیمیا و شیمیا** / کیمیا / عربی

šīmī = kīmīyā va šīmīyā

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۸۷

آغاز: من الناس بهذه الرتبة الالهیة اللتی یتمیزون بها عن سایر البشر مع حرص جمیع الناس علیه و اجتهادهم فی تحصیله مع الخواطر اللطیفة و القرایح الذکیة و الأنفس المتوقدة و الهمم المطلعة الا بالرمز الفلسفی الذی لا یهتدی الیه الا من تدرب بالمنطق خاصة و بالطبیعیات عامة استخراج الصبغ من الشمعة: اخذت الماء الذی احمر فوقه و عزلته و ذلک ان النار اذا نفحت الدهن ارخت صبغه؛ **انجام:** و تحل الاشیاء الصلبة و الأثقال ثم یخرج بالآخرة لانها لا تمازج قالوا فاذا کان الامر یجری علی هذا فنحن لا نبالی من آن ...

فانی کنت اعتمد علیه و فیها جمیع المطالب مجملا و مفصلا فلا تمل قرائتها و تصفحها فانک تصل بعون الله تعالی الی الثمرة المربحة من اهل الارض و نصبهم و تنصرف الی ما هو اولی بک من طلب الکمال الخاص بالأنسان و استقرار المعارف من الفلسفة و هذه وصیة لغیر من کتبت الیه هذا الکتاب فاما المکتوب الیه فمستوص و السلام

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در وسط پنج برگ سفید و مطلب ناقص مانده و بعد دوباره از آغاز مطلب جدید بقیه نسخه را نوشته‌اند؛ جلد: چرمی، ۳۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۴۶]

● **شیمی** / شیمی / فارسی

šīmī

آغاز: قبل از آنکه شروع نمائیم در مطالب مخصوصه علم شیمی بهتر آن است که لغات مستعمله این علم را ترجمه و توضیح کنیم تا متعلمین را کار سهل تر شود

احتمالاً همانند:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۹۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** بی اکسید دو مینکانیس مغن

کتابی است در ترجمه و توضیح لغات و اصطلاحات مورد استفاده در علم شیمی با حروف فارسی و معادل لاتین آنها و مقدمه‌ای در تعریف و موضوع و فایده این علم و چند فصل در معادلات شیمیایی. این کتاب نسبتاً مفصل، گویا از کتب دارالفنون است که به ضبط فهرست دانشکده الهیات مشهد در ۱۲۸۴ق تألیف شده، اما تاریخ کتابت نسخه تکیه شوشتری‌های نجف ۱۲۴۳ق می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج ماشی، ۵۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۸سم [اهدائی رهبر: ۹ - ۴۷۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس از آن بخار سلفور دو کربون از روی آن عبور دهند

در این کتاب نسبتاً مفصل که گویا از کتاب‌های دارالفنون میباشد، طی فصول و قواعد مسائل این فن را گزارش داده و نامها و اصطلاحات را با حروف فارسی و معادل آنها به لاتین می‌نگارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه غره جمادی الاول ۱۲۹۰ق؛ جلد: تیماج سبز، ۳۲۵گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۸۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و در گوگرد و کربن و کلسیوم و ازت و غیره نیز اعداد صحیح خارج قسمتشان می‌شود لوحه معادلات ...

رساله مصور و مبسوطی در شیمی جدید (امروزی) است این نوع کتب غالباً برای تدریس فرزندان قاجار تهیه می‌شده است؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ دارای تصاویر بسیار دقیق و زیبایی از آزمایشات شیمیایی. در تطبیق با نسخه شماره ۶۱۸۳ همین کتابخانه چندین برگ افتادگی دارد، در این نسخه در بسیاری موارد از خط لاتین استفاده شده؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸۲گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۸ - ۲۱۲]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۷/۳

آغاز: برابر

طی فصول و قواعد متعدد مسائل علم شیمی را گزارش داده و نامها و اصطلاحات آن را به فارس و معادل آنها را به لاتین می‌نگارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۶گ(۵۷پ-۲۸۲پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۱۲]

۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۶۱/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** دیگر بواسطه لوله شیردار است که بواسطه آن مایع دیگ B به A می‌رسد و بواسطه شیر خارج می‌شود به مرور.

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۴؛ بخش اندکی از کتاب در این نسخه موجود است؛ ۲۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۰]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۴۵/۱-۲۹/۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** سولفات دو کنینی که بدست می‌آید رنگین است ... و با آب ماده آن به طریقی که ذکر شده عمل نمایند نباید آبهای ماده را قوام آورند زیرا که ماده ملونه به وجود

مطالبی است درعلم شیمی که از زبان‌های انگلیسی و فرانسوی برای تدریس درکلاس‌های درسی، نقل و تدوین شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا سفید، ۳۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۵ - ۲۷۴۰]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** هفتم جسم چهل و هشت سطحی مانند الماس جمیع این اشکال مقاراند دور اطراف سه محور قایم الزوایا واقع اند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳ق؛ با تشریح قلب و عروق و عمل آنها در یک مجلد است؛ کاغذ: فرنگی، ۵۲ص (۴۶+۶)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۰۶۸]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۳۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلرور دو کلیسیوم و بزیت هفتم جسم چهل و هشت سطحی مانند الماس جمیع این اشکال مقارن اند و در اطراف سه محور قائم الزوایا واقع اند.

در مباحث شیمی جدید و ظاهراً ترجمه یکی از کتاب‌های اروپایی در این فن می‌باشد که جهت مدرسه دارالفنون ترجمه شده است؛ خط: نستعلیق، کا: احمد، تا: ۱۳۰۳ق؛ مصحح؛ معادل لاتین لغات مقابل آنها آمده؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۸گ (۱پ-۳۸پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۶۷]

۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۹۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولی چون مستثنی‌ها بسیار جزئی است ضرر کلی بصحت این قاعده‌ها در معادلات شیمیائی وارد نیاید.

تألیف شده در سال ۱۲۸۴، مؤلف در آغاز به تعریف و موضوع و فایده علم شیمی پرداخته آنگاه لغات مستعمله در این علم را

توضیح داده و سپس به بیان مطالب آن پرداخته؛ بی‌کا، بی‌تا؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۱۴گ [ف: ۱ - ۴۲۳]

۱۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** هفتم جسم چهل و هشت سطحی مانند الماس جمیع این اشکال مقارن اند و در اطراف سه محور قائم الزوایا واقع اند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۴۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۰۸۷]

۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولی اگر آب بیفزایند و اندک بهم زنند فورا عمل الحلال جاری شود و در این عمل تولید.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۷۸گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵ - ۳۲۴]

● **شیمی** / شیمی / فارسی

šīmī

همانندی نامعلوم:

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۴۹

آغاز: بسمله، فصل اول در اسباب و عملیات کیمیاگری، در این فصل اسباب عمده کیمیاگری و طرز استعمال آنها ذکر می‌شود و در معرفت این علم طریقه آشکاری لازم است؛ **انجام:** و معلوم می‌نماید که این مرکب برای همان مقدار آهن دو برابر سولفور دوفر متعارفی سوفر دارد

کتابی در اصول و مبانی و قواعد علم شیمی که در ۲۰ فصل تنظیم شده است، به نظر می‌رسد یکی از کتب تألیفه در دارالفنون طهران بوده باشد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۲۱۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۴۵/۱

آغاز: ... وفر کریستالیز می‌تواند شد و کریستالهای او مثل تخته‌های سبز رنگ می‌باشند و اگر آن رقیق را بجوشانند تا خشک بشود؛ **انجام:** در آب محلول نموده و خوردن او بجهت رفع اسهال نافع است.

در ساختن و خواص اسیدها و محلول‌های شیمیایی و تأثیرات هر یک در امتزاج با هم و امثال آن؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۰ص (۱-۹۰)، ۱۷-۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۴۵ - ۱۶۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۳۴

آغاز: مقاله ثانی در مطئیه‌ها فصل اول در اکسیژن تاریخ این جسم معروف است که پری استلی صاحب کشف پنجم را از جمع کردن شعاعهای خورشید به واسطه یک عدسی بزرگ درروی زیبق؛ **انجام:** و بعد در لوله چینی نهند و به حرارت قرمز نمایند پس از آن بخار سولفور کربن را از روی آن عبور دهند.

شامل مباحث شیمی جدید و ظاهراً از کتاب‌های ترجمه شده در مدرسه دارالفنون می‌باشد، نسخه حاضر مشتمل بر مقاله دوم و بیش از ۶۰ فصل را داراست؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ معادل لاتین برخی از واژه‌ها مقابل آنها آمده، دارای اشکال هندسی بسیار در وسایل کارگاهی که در شیمی به کار آیند؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲۰-۲۹۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۰/۲

آغاز: بدانکه شیمی علمی است که گفتگو می‌کند از خواص باطنی اجسام و آثار و اعمالی که این اجسام در مقادیر و فاصله؛ **انجام:** از جهت اختلاف سن آنها مثالهای زیاد گفته اند که تطویل بلا طائل است ...

در کلیات علم شیمی با اصطلاحات لاتین مخصوص این فن و ترسیم آلات آن و ظاهراً از کتاب‌های دارالفنون عهد ناصری است، در چند کتاب بدین عناوین: کتاب ۱. متلوئیدها، کتاب ۲. فرمول‌ها، کتاب ۳. دواسازی علمی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۵گ (۱۷پ-۷۱پ)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۴۴]

۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۴۷

آغاز: بسمله. در شیمی گفته می‌شود بدان که طبیعت بما می‌نمایاند مقداری از اشیاء مختلف که به جهت ملزومات ما به کار می‌خورند

ظاهراً از ترجمه‌ها یا تألیف زمان قاجار است دارای چندین فصل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوای صورتی، ۷۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [نشریه: ۱۳ - ۱۳۵]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۴۱/۱

در آغاز از لغات مستعمله ترجمه و توضیح شده است (ناتمام)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، ۴۰۷ص، ۱۷ سطر (۱۰×۱۴) [ف: ۱۷ - ۲۰۸]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۴۱/۲

در یک مقدمه و سه مقاله و یک خاتمه، با فهرست آنها در آغاز نسخه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج حنایی، ۱۲۵ص، ۱۷ سطر (۱۰×۱۴)، قطع: خشتی [ف: ۱۷ - ۲۰۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۷۹

انجام: و خواص ظاهری آن مشخص نشده است.

جلد اول مقدمه جزء محدود و تداخل ناپذیر فضا را جسم نامند؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج حنایی، ۱۳۱گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۴۱۳]

۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۷۶

روزگار ناصری که از کتاب‌های فرانسوی گرفته شده در اجسام و فلزات و نمک‌ها و بخارات به فارسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [نشریه: ۷ - ۱۹۰]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۴۵/۴

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این رساله ایست در علم شیمی که شروع در ذکر مطالب آن می‌نمائیم بدانکه طبیعت

بما می‌نماید؛ **انجام:** سولفات که در بعضی از ولایات در آبهای چشمها یافت می‌شود.
برخی از فصول آن عبارتند از: فصل در بیان افینیته، آنالیز، تقسیم اجسام مفرده، نومن کلاتور شیمی، اسامی اکسیدها، اسامی اسیدها، کم بوستیون و فلام، نفس، خواص آب، اسید سیلیمیک و غیره؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۱ص (۳۲۱-۴۴۱)، ۱۷-۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۴۵ - ۱۶۷]

۱۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۷۹
آغاز: کتاب دوم در فلزات ملاحظات عمومی فلزات عبارتند از اجسام مفرده؛ **انجام:** اگر درد زرد رنگی ظاهر شد پتاس است و اگر ظاهر نشد سود است.
کامل؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی، تا: صفر ۱۳۰۱ق؛ اهدایی: خان دکتر حفظ الصحی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۳۰۰گ، ۱۸ سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۴ - ۱۴۹۳]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۷۹
بی‌کا، تا: ۱۳۰۴ق؛ خریداری از سید مرتضی علی حسینی [رایانه]

۱۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۷۹
آغاز: ... با الکل خمیر سختی بسازند آن خمیر را در روی میزی پهن کنند به قسمی که ضخامتش؛ **انجام:** اول کارخانه ای که آلومینیومش کامل وخوب وباصرفه بود همین کارخانه است بدین طریق عمل کرد
ظاهراً جزوات درسی می‌باشد که مسائل شیمی را با اصطلاحات جدید آن به رشته تحریر درآورده؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۲۰گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۲]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۳۹/۲
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر صدر شیرازی، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، خشتی، ۱۱۲ص، ۲۱سطر(۱۲×۱۶) [ف: ۱۷ - ۲۰۸]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۱۳
آغاز: کتاب دوم در حرارت فصل اول در میزان الحراق و انبساط حرارت و برودت لفظ حرارت و برودت تعلق؛ **انجام:** و بوسطه بزرگ شدن تصویر است که اغلب به جهت.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا [رایانه]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۱۴
آغاز: فصل سیزدهم - شبه فلزات و فلزات تقسیم اجسام مفرده شبه فلزات مبنی است بر خواص شیمیائی و فیزیکی؛ **انجام:** توام منیزیم و بطالبوم بدست می‌آید درد اول را ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ وقف حضرت علی بن موسی الرضا (ع) کتابخانه شخصی احمد شاهد؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوا با عطف پارچه[رایانه]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۷۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سهیلا چاره دار [رایانه]

● شیمی (منظوم) / شیمی / فارسی
šīmī (manzūm)

ناظم، کلیات علم شیمی را بروش جدید، از بهره‌هایی که از استادش میرزاکاظم تحصیل کرده فرنگ برده، در این منظومه به نظم کشیده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۷/۲
آغاز: گشت منظوم بتایید خداوند ازل ×× شرح نامن کلتواز پی تسهیل عمل / اثر تربیت مرشد دانای حکیم ×× این کمین بنده بشاگردی او گشت علیم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۴۹پ-۵۴پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۱۲]

● شیمی و داروسازی / طب، شیمی / فارسی
šīmī va dārū-sāzī

ترجمه‌ای است از کتاب‌های خارجی.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۳۴
نسخه از فصل دوم آغاز می‌شود؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال ۱۳۰۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن زر، ۷۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۲×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۵۲۷]

● شیمی و فیزیک / علوم پایه / فارسی
šīmī va fīzīk

توسلی، علی اکبر
tavassolī, ‘alī akbar

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۴۴
بی‌کا، تا: ۱۳۴۳ش [نشریه: ۱۳ - ۳۶۹]

● شیوع تریاک در تهران / تاریخ / فارسی
šoyū‘e teryāk dar tehrān

اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی، ۱۲۳۴؟-۱۲۹۸قمری
e‘tezād-os-saltane, ‘alī-qolī ebn-e fath-‘alī (1819-1881)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۱۰۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۴۹۱) [ف: ۹ - ۱۹۹]

● شیوه‌های سنتی تقسیم آب قنات ارونه / جغرافیا، تاریخ / فارسی
šīve-hā-ye sonnatī-ye taqsīm-e āb-e qanāt-e arūne

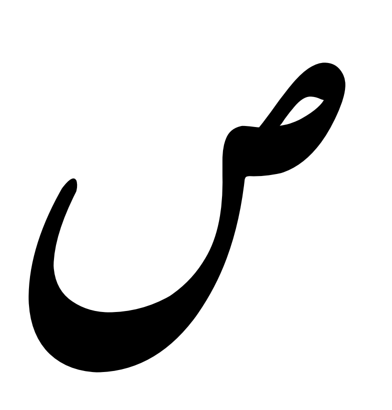
شفیعی اردستانی، مرتضی بن احمد، ق۱۴ شمسی
šafī‘ī ardestānī, morteza ebn-e ahmad (- 20c)

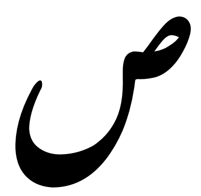
مؤلف در این رساله ضمن معرفی شهر اردستان و توصیف قنات أرونه به شیوه‌های سنتی تقسیم آب آن پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۱۲

آغاز: هر که نه گویای تو خاموش به ×× هر چند نه یاد تو فراموش به نحوه تحقیق و بررسی در این مجموعه بر پایه مشاهده و مصاحبه، با معمران آگاه و موثق محلی؛ **انجام:** اشعار ایشان بموقع بدستم نرسید تا در قمست شعرائی که درباره قناعت اردنه اشعاری سروده اند ثبت گردد لذا اشعار ایشان در آخر مجموعه آورده شد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۷۷/۱۰/۱۶؛ با چند تصویر؛ ۷۱گ، ۹ سطر (۱۴/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۲ – ۵۳۹]

ص

● **صابون گری** / صنعت / فارسی

sābūn-garī

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۲/۴-عکسی و ۱۶۳/۴-عکسی

آغاز: صابون گری. اول پنج من آهک و پنج من اشخار با هم بیامیزد، در خم بریزد و آب بریزد، یک شب بگذارد؛ **انجام:** چون مالیده شد چنانک خواهد قالب می برد. تم.

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۴۴۰۹؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۸۵۱ق؛ در مجموعه رساله‌های میر سید علی؛ ۲ص (۱۷۶-۱۷۷) [عکسی ف: ۲ - ۱۸۳]

● **الصاحب** / تاریخ معصومین / عربی

aṣ-ṣāḥib

اصفهانی، عبدالجواد بن عبدالرحیم، ق۱۴ قمری

esfahānī, ‘abd-ol-javād ebn-e ‘abd-or-rahīm (- 20c)

کتاب مفصلی درباره امام زمان (عج) که با استفاده از احادیث معتبر. آن را در سه جلد تنظیم کرده است و به شبهات در این خصوص پاسخ گفته است.

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۰

آغاز: فی ذکر جمل من الاخبار التی رواها الواقفة قال الشیخ ابوجعفر الطوسی ره فاما ما یرویه الواقفة فکلها اخبار احاد لایعضدها حجة ولایمکن ادعاء العلم؛ **انجام:** نودی علیه بغداد علی الجسر وقیل هذا الذی تزعم الرافضة انه حی لایموت مات خنف انفه وماجری هذا المجری لایمکن الخلاف فیه

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۴۱۸گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۳]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۹

آغاز: السید السند الجزائری فی انواره: عن الشیخ الاجل محمدبن مسعود العیاشی ره وهو من ثقات المحدثین فی کتاب التفسیر عن ابی لبید المخزونی عن الباقر بعد ما ذکر ملک شقاه بنی العباس، قال یا ابالبید ان فی حروف القرآن؛ **انجام:** فنظرت الی رجل من احسن الناس صورة و اطیبهم ریحاً و النور یسطع من فوقه و من تحته فدعوته فاقبل الی و علیه ثیاب النور (...) کل خیر حتی قبل بین عینی

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز، ۲۵۵گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۳]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۸

آغاز: باب ۱۵ ماورد عن مولنا امیرالمؤمنین (ع) فی الاخبار بالقائم علیه السلام و غیبته النعمانی و البحار عنه حدثنا محمد بن همام ومحمد بن الحسین بن محمد بن جمهور جمیعاً عن الحسین بن محمد؛ **انجام:** قد اعترف صاحب الکتاب بسقمها ومع ذلک یمکن الانتفاع باکثر فوایدها ولذا اوردتها مع ارجو من فضله تعالی ان تیسر نسخة یمکن تحصیحها بها وقدسبق کثیر من فقراتها فی باب علامات ظهوره علیه السلام

جلد سوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۳۵۰گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۲]

● **صاحبدلان عارف اردستان** / تراجم / فارسی

sāhebdelān-e ‘āref-e ardestān

شفیعی اردستانی، مرتضی بن احمد، ق۱۴ شمسی

šafī‘ī ardestānī, morteza ebn-e ahmad (- 20c)

در آغاز این کتاب جغرافیای اردستان و معنی تصوف و سلاسل بعضی از فرق صوفیان با اختصار آمده پس از آن شرح حال نود و دو تن از عرفا و صوفیه آن شهر را تا آغاز قرن چهاردهم هجری آورده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۲۲

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول؛ تقریظی از دکتر سید محمد علی احسانی طباطبائی اردستانی به تاریخ

۱۳۷۰/۱۱/۱۷ش و به خط خودش؛ جلد: پلاستیک، ۱۳۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۶]

← صاحب الزمان ← پیشاهنگ صاحب الزمان
← صاحب الزمان ← ابواب احوال صاحب الزمان

● **صاحب الزمان (ع)** / کلام و اعتقادات / فارسی
sāheb-oz-zamān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۹/۱۴۵
منقول از رساله اصول دین ملا احمد اردبیلی (قرن ۱۰ق)؛ خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر اراسنجی، تا: ۵ شوال ۱۱۰۷ق؛ ۱ص (۳۲۹) [مختصر ف: - ۶۸۰]

← صاحب الشفاعه ← ذات الشفای کردی

● **صاحب الغار فی المرو** / - فارسی
sāheb-ol qār fe-l marv

عارف منشی، محمد، ق۱۴ قمری
'āref-e monšī, mohammad (- 20c)

۱. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۹۵۱/۳
خط: نستعلیق، کا: محمد قلی نوری، تا: ۱۸ محرم ۱۳۰۲ق؛ ۱۳ سطر [ف: - ۸۱]

۲. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۹۵۰/۳
آغاز: رساله علمیه عربیه که موسوم به «الانسان» و در ۱۵ روزیکدفعه در اسلامبول بطبع رسیده منتشر میشود؛ **انجام:** از حکایت او معلوم میشود که اسمش «احمد بدرالدین» بوده و اکنون عمرش نیز بحدود یکصد و چهل و سه رسیده است
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ ۹ص (۳۵-۴۳)، ۱۳ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: - ۷۷]

● **صاحب فخ** / تاریخ / عربی
sāheb-e fax

خرسان، طالب، ق۱۵ قمری
xarsān, tāleb (- 21c)
بررسی تاریخی است از سال ۱۴۵ تا ۱۶۹ق و دوران حکمرانی موسی الهادی بن ابی جعفر منصور عباسی و شهادت برخی از اولاد اهل بیت علیهم السلام که در رأس آنان حسین بن علی بن حسن صاحب فخ می باشد که در ۸ ذیحجه ۱۶۹ در نزدیکی مکه در مکانی به نام بئر فخ به شهادت رسیده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۱۳
آغاز: الحمد لله الذی هدانا الی مناهج الایمان و الاسلام و ارشدنا الی معالم الحلال و الحرام و الصلاة و السلام علی نبینا نبی الرحمة؛
نسخه اصل: کتابخانه مولف - قم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۴۰ص [عکسی ف: ۶ - ۱۳۹]

● **صاحب الفنون (رساله)** / کیمیا / عربی
ṣāḥib-ul funūn (r.)

افلاطون، ۴۲۷؟ - ۳۴۷ ؟ قبل میلاد
aflātūn (-427 - -347)
منسوب به افلاطون.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۷۹۵
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر، تا: ۱۲۶۶ق، جا: تهران [الفبائی: ۳۷۸]

● **صاحب نامه** / شعر / فارسی
sāheb-nāme

محمود میرزا قاجار، ۱۲۱۴ - ۱۲۷۱ ؟ قمری
mahmūd mīrzā qājār (1800 - 1855)
مثنوی است در چهارده «مقاله» با دیباچه‌ای به نثر که در آن از خود سراینده و کتاب نام برده و از حسام السلطنه و والده امیرزاده که به دستور او این مثنوی سروده شده یاد شده است.
[الذریعة ۱۰۱۱/۹ و ۲۳۳/۱۹؛ رجال ایران ۱۵/۴؛ دنا ۳/۷]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۱۷۱
آغاز: هر سخن را بیان خدا باشد ×× جز خدا دیگری چرا باشد / جان و نطق و بقا بما او داد ×× سر و چشمان و دست و پا او داد؛
انجام: یاد من پیش صاحبش تو بکن ×× من همه از شما، شما از من
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی، جلد: رویه میشن، ۱۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳ - ۵۲۸]

← الصاحبی ← فقه اللغة و سنن العرب فی کلامها
← صاحبیه ← دیوان سعدی شیرازی

● **صاحبیه** / عرفان و تصوف / فارسی
sāhebīyye

غجدوانی، عبدالخالق بن عبدالجمیل، - ۶۱۷ ؟ قمری
qojdavānī, 'abd-ol-xāleq ebn-e 'abd-oj-jamīl (- 1221)
رساله‌ای است کوتاه در بیان مقامات مرشد خود، ابویعقوب یوسف بن ایوب همدانی (- ۵۳۸ق) (در برخی از نسخه‌ها ابویوسف یعقوب همدانی آمده).
آغاز: بسمله الهی باخص صفاتک و بعز جلالک ... همی گوید ضعیف‌ترین ...

انجام: همچنانکه حلاوت معصیت چشیده حلاوت طاعت نیز بخشد.

چاپ: به کوشش زنده یاد سعید نفیسی در فرهنگ ایران زمین دفتر ۱ و ۲ چاپ دوم ۱۳۵۴خ ص ۷۰+۱۰۱

[دنا ۴/۷؛ دانشنامه ادب فارسی آسیای مرکزی ۵۹۳/۱؛ فرهنگ ایران زمین ۷۰/۱ (برگ ۷۸ تا ۱۰۱ رساله صاحبیه)؛ هدیة العارفین ۵۰۹/۱؛ فهرستواره منزوی ۶۲۱/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۷۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۴ صفر ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۴گ، ۱۹ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۱۶ – ۲۷۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۳۷/۱

آغاز: و بایشان بجهت علم شریعت بحث کردندی و بزرگان سمرقند از صحبت ایشان دور نبودندی؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ با چند تاریخ درگذشت و ازدواج و غیر آن در سال‌های ۱۳۱۵، ۱۳۳۱، ۱۳۳۳ق؛ کاغذ: شرقی، ۱۰گ (۵–۱۴)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۲۱/۵سم [ف: ۳۱ – ۵۸۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۳۱/۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مجدول زرین؛ مهر: کتابخانه باقر ترقی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۲ – ۲۶۹]

● الصاحبیة / نامه‌نگاری / فارسی

as-sāhebīyya

در ترسل و سیاق به فارسی در پنج «قسم»: ۱. معرفت دقایق درجات و مراتب خطاب و دعوت‌نامه در چهار «فصل»؛ ۲. درجات عرضه داشتن به پادشاهان وقت در پنج فصل؛ ۳. صدرنامه ائمه و قضات و سادات با جوابات در هفت وصل؛ ۴. اخوانیات و تقریر شکر و شکایات در پنج فصل؛ ۵. محضر و عهدنامه و بروات و یافتجات و حساب رقوم و علم شروط در شش فصل. نسخه در اینجا می‌رسد به فصل چهارم در علم شروط تا «بری نامه» مورخ ۸ ربیع الاول ۷۳۱، پیش از این «شرکت نامه» است، مورخ ۱۰۵۳. مؤید ثابتی (ص شانزده و ۲۴۲) آن را اندکی شناسانده و پنداشته که به نام صاحب دیوان شمس الدین محمد جوینی وزیر اباقاخان ساخته شده و صاحبیه خوانده شده است. چند نمونه‌ای از آن هم آورده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۹۷/۶

آغاز: گوهر طلبی و راه دریانروی–و رخشک طلب کنی به دریا باشد و نیز هر که خواهد که تا اول با ملوک و اعیان و اکابر عهد و زمان الفتی باشد ... بی دست او بر خط دلاویز و بی پایمردی هنرجان پرور به خلعت تقرب و نواخت و تشریف ادرار یافت مشرف نشود ... و آن را «رسالة الصاحبیة» موسوم کرد و حسن توفیقه، قسم اول

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۷ – ۲۸]

● صادحة الازل / عرفان و تصوف / عربی

ṣādiḥat-ul azal

بکری صدیقی، محمد بن محمد، ۸۹۸؟ – ۹۵۲ قمری

bakrī seddīqī, mohammad ben mohammad (1493 - 1546)

مکاشفه‌ای است عرفانی صوفی با قلمی ادبی شیوا، که بکری ادعا می‌کند که پرده‌ای از عالم غیب و ملکوت برداشته شد و من اسرار را دریافتم.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۳۵/۹

آغاز: حمداً لک یا من من علی قلوب العارفین بتنزلات سبوحیه و اختطف عقول نواسیتهم بلوامع بروق روحیه؛ **انجام:** فکان یمشی و لا ظل له محمد و آله و أصحاب و وارثیه و أحبابه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۸گ (۳۵پ–۴۲ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۰ – ۲۱۸]

● الصادح و الباغم و الحازم و العازم / شعر / عربی

aṣ-ṣādiḥ wa-l bāġim wa-l ḥāzim wa-l ʻāzim

ابن هباریه، محمد بن محمد، ۴۱۴ – ۵۰۹ قمری

ebn-e habbārīyye, mohammad ebn-e mohammad (1024 - 1116)

اهداء به: امیر سیف الدولة ابن الحسن صدقة بن دبیس فرمانروای حله (–۳۰۴)

منظومه‌ای است زیبا حدود ۲۰۰۰ بیت به سبک کلیله و دمنه و نظم آن ۱۰ سال به طول انجامیده و از سوی فرزند ناظم، به امیر سیف الدولة ابن الحسن صدقة بن دبیس پیشکش شده و به صله و انعام بسیار مفتخر گردیده است. مؤلف نخست باب ناسک و فاتک و مناظرات آنها را آورده، سپس باب بیان و مفاخره حیوانات، آنگاه باب ادب. در پایان آن چنین می‌گوید: «هذا کتاب حسن ×× تحار فیه الفطن / انفقت فیه مدة ×× عشر سنین عدة / منذ سعمت باسمکا ×× وضعته بر سمکا / بیوتها الفان ×× جمیعها معانی / لو ظل کل شاعر ×× و ناظم و ناثر / کعمر نوح التالد ×× فی نظم بیت واحد / من مثله لما قدر ×× ما کل من قال شعر / انفذته مع ولدی ×× بل مهجتی و کبدی / وانت عند ظنی ×× اهل لکل من / و قد طوی الیکا ×× توکلاً علیکان / مشقظ شدیدة ×× و شقة بعیدة / و لو ترکت جئت ×× سعیاً ولا و نیت /

ان الفخار و العلا ×× ارثک من دون الملا / فاجز لن صلته ×× واحسنن جائزته».

چاپ: مصر، ۱۲۹۲ق؛ سوریه، بیروت، المطبوعات العربیه، ۱۸۸۶ میلادی؛ هند، لکنو، مطبع مجمع العلوم، سنگی، رقعی، ۶۰ص

[معجم المطبوعات ۲۷۱؛ الذریعة ۲/۱۵ چلبی؛ معجم المؤلفین ۸۲/۱۰ و ۲۲۵/۱۱؛ دنا ۴/۷ (۳ نسخه)؛ کشف الظنون: ۱۰۶۹/۲؛ ریحانة الادب: ۲۶۹/۸؛ الاوقاف العامة موصل ۱۱۳/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۵۰/۱

آغاز: و ... اکثرت خصامه و عذله ×× لا خیر فی المرء یضیع اهله؛ **انجام:** ان الفخار و العلی ×× ارثک من دون الوری

خط: نسخ، کا: البی بن عبدالعزیز بن البی، تا: دهه نخست شعبان ۷۲۷ق، جا: رأس عین؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده با نشان «بلغ مقالة تصحیحاً»، رکابه‌دار؛ کاغذ: شرقی، ۵۱گ (۱-۵۱)، ۱۵ سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳۲ - ۱۳۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۱۷

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم، تا: ۹۸۹ق؛ کاغذ: استانبولی، جلد: میشن، ۵۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۴۴]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۴۱/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ (۱۴۳پ-۱۶۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: - ۳۰۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۱۳/۱۱

خط: نسخ، کا: محمد ابومحمد سلماسی، تا: شعبان ۱۲۷۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳گ (۴۲پ-۷۴ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۷۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۴۱

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی حیاتی بالاصغرین؛ **انجام:** فی سبکه و نظمه و وصفه لامن کلام همتی فی جمعه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۰ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

● صادرات ایران به فرنگ از طریق بندر طربزون / اسناد / فارسی

sāderāt-e īrān be farang az tarīq-e bandar-e terbozūn

انصاری، محمد حسین بن مسعود، - ۱۳۱۲ قمری

ansārī, mohammad hoseyn ebn-e mas'ūd (- 1895)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۴۵

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۲ص (۱۷۴۱-۱۷۴۲)

[مختصر ف: - ۵۲۷]

● صادر اول (رساله در) / فلسفه - عربی

sāder-e avval (r. dar)

حسینی اصفهانی، محمد مهدی بن هدایت الله، ۱۱۵۲ - ۱۲۱۸ قمری

hoseynī esfahānī, mohammad mahdī ebn-e hedāyat-ol-lāh (1740 - 1804)

گزینه‌ای است از افادات استادش ملا محمد صادق اردستانی.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۷/۵

آغاز: بسمله لا یمکن ان یکون المجعول فرداً للجاعل لان الطبیعة محتاجة ... در پایان هم فایده ای فلسفی و بندی منقول از سفر سوم اسفار آمده است

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین زنوزی تبریزی، بی‌تا؛ مهر: «عبده الراجی ابراهیم»؛ جلد: تیماج مشکی، ۳ص، ۱۹-۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۳۱]

● صادق و سارق / شعر / فارسی

sādeq va sāreq

منظومه‌ای است که سراینده به رمز نام خود را «صادق» گذاشته و از کارها و حقه‌های فردی که به رمز نامش را «سارق» گذاشته، شکایت کرده است. صفحه اول آمده: «هذا کتاب شخص صادق و نامرد سارق، این مختصر به بحر مثنوی گفته شده و به آهنگ اشعار خسرو و شیرین خوانده شود ... هر کس این کتاب را بخواند، نامردهائی چون سارق را به خانه راه نمی‌دهد».

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۰۴۹

آغاز: عطا فرما خدای حی قادر ×× به من حالت بنویسم مکر نادر / پسر نادر پدر شه زاده احمد ×× که کاش از صلب او در بطن نامد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۹۳ق؛ مجدول، روی برگ اول آمده: «این صادق و سارق را در سنه یکهزار و دویست نود و دو که با جناب اجل مرحوم مشیرالدوله و سرکار علیه عزت الدوله به فارس رفته بودیم از آنجا با چند نسخه دیگر خطی آوردم، این کتاب به نظر حقیر از گفته بدرالدوله مرحوم باشد که اسم خودش را به رمز صادق گذاشته و شکایت از سارق کرده به زبان حکایت آورده است روی هم رفته چه عرض کنم از مرحومه ایشان عیبی ندارد امروز که یوم العرفه می‌باشد در عصر روز پنج شنبه هزار و سیصد و شانزده تحریر گشت»؛ ۳۳گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۶۱]

● الصادقیة / کلام و اعتقادات / عربی

aṣ-ṣādiqīya

حسینی بخاری، محمد بن برهان، ق۹ قمری

hoseynī boxārī, mohammad ebn-e borhān (- 15c)

اهدا به: امام صادق (ع) (جد هفدهم مؤلف)

مؤلف تلاش نموده فرقه ناجیه را از بین سایر فرق متمایز سازد و

رساله را معنون داشته به حدیث نبوی «ستفرق امتی علی ثلاثة و سبعین ملة کلهم فی النار الخ». وی این رساله را به حضرت صادق (ع) (جد هفدهم خود) تحفه نموده و در هشت «فصل» است: ۱. صفات السلبیة لصانع العالم؛ ۲. استطاعة العبد؛ ۳. افعال العباد؛ ۴. فیما ورد به السمع؛ ۵. اثبات الرسالة؛ ۶. المعجزة؛ ۷. کرامة الولی؛ ۸. رؤیة الله تعالی.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۷۳/۷

آغاز: اللهم ارنا حقاً و ارزقنا اتباعه [و] الباطل باطلا و ارزقنا اجتنابه الحمدلله الذی خلق العالم بقدرته؛ **انجام:** لایستلزم نفی العلم الذی یقتضی معرفة الشی علی ما هو به فکذا هذا

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی کشمیری، جلد: تیماج، ۵ص (۲۹-۳۳)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۳۲۲]

● **الصادقیة فی شرح الرسالة القبریة = شرح القبریة** / طب / عربی

aṣ-ṣādiqīya fī š.-ir r.-il qabrīya = š.-ul qabrīya

محمد یوسف بن عبداللطیف

mohammad yūsof ebn-e ʻabd-ol-latīf

وابسته به: بثورات = علامات الموت = کتاب قبر ابقراط = القبریة = العلامات الداله علی الموت؛ بقراط (۴۶۰ق.م.-۳۷۷ق.م.)

شرح مزجی مختصری است بر رساله معروف «قبریه» منسوب به بقراط که شارح آن را به جهت «سلامة الاولیاء الکبار و نتیجة الاصفیاء ... شیخ الاسلام و المسلمین محمد صادق» تألیف و به نام او تسمیه کرده است. اصل رساله (قبریه) در علائم و اسباب مرگ شامل ۲۵ دستور در ۲۵ فصل است که بنا بر قول مشهور آن را در قبر بقراط یافته‌اند و یوحنا بن بطریق رومی (-۲۰۰؟ق) یا حنین بن اسحاق عبادی (-۲۶۰ق) آن را به عربی ترجمه کرده است.

آغاز: بسمله. الحمدالله الذی خلق الموت و الحویة و طار علی الانسان بحکمه و قدره المعات و الفوات ... و بعد هذه رسالة شریفة غریبة لما کانت قلیلة الحجم و المبانی کثیر الفواید و المعانی فی الطب ...

انجام: و مهما تأملت و تفکرت فی القواعد الطبیة و مباحث البحرانات لم تجد کتابا غیر ذلک و الله تعالی عالم علی علی کل اشیاء (کذا) و قد وفق علی تألیف هذا الشرح بعون الملک الوهاب الفقیر الی الله المجیب

چاپ: هند، سنگی، حواشی فارسی

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۰۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۴؛ کاغذ: حنایی هندی، جلد: گالینگور، ۱۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۹ – ۳۱۸] و [ف: ۱۹ – ۳۳۰]

● **صارم الغزاة** / فقه / فارسی

ṣārim-ul ġazāt

نیر بروجردی، علی اصغر بن علی اکبر، ۱۲۳۱ – ۱۳۰۰ قمری

nayyer-e borūjerdī, ʻalī asqar ebn-e ʻalī akbar (1816-1883)

رساله‌ای درباره جهاد؛ مشتمل بر چهارده «اضائه».

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۰۷

آغاز: الحمدلله الذی جعل الجهاد اعلاء الکلمة الاسلام

کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۳ق؛ ۱۵۰گ [ف: – ۱۸۰]

● **صارم تبار** / کلام و اعتقادات / فارسی

sārem tabār

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ – ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e ʻabd-on-nabī (1765 - 1817)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۰ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۰۶

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی؛ **انجام:** محمد بن بابویه قمی است در کتاب المثالب و المناقب او را.

جلد۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

● **صاعدیان** / – فارسی

sāʻedīyān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۶۰/۱۰

خط: نستعلیق، کا: عباس اقبال آشتیانی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۷ص، قطع: ربعی [ف: ۱۷ – ۱۸۸]

● **صاعقة الآراء در طعن به اختلاف اهواء = صواعق** / کلام و اعتقادات / فارسی

sāʻeqat-ol ārā' dar taʻn be extelāf-e ahvā' = savāʻeq

زنجانی، محمد علی بن عبدالرحیم، – ۱۲۶۷ قمری

zanjānī, mohammad ʻalī ebn-e ʻabd-or-rahīm (- 1851)

اهدا به: محمد شاه قاجار

تاریخ تألیف: نزدیک ۱۲۵۷ق

کتابی است از یکی از اخباریان در رد و مناظره با اصولی‌ها شامل دو «باب» و هر باب در چند «صاعقه»: باب ۱. اختلاف فقهاء در مسائل شرعیه؛ باب ۲. تحقیق بعض مسائلی که مخالفت

نموده‌اند اهل اختلاف در آنها. مؤلف در این اثر ادله عقلی و نقلی در اثبات امامت آورده و بحث‌هایی در رد بر اهل سنت مطرح کرده است. مؤلف این کتاب را در حالت استقامت نگاشته گرچه در اینجا نیز خالی از اعوجاج نیست وی بعدها در لوای فرقه بابیه قرار گرفته و به همین جهت به قتل رسیده است.
آغاز: الحمدلله هادی الانام و شارع الحدود و الاحکام و مبین الحلال و الحرام و موسس قواعد الاسلام ... چون تاییدات سبحانی در مضمار اقبال و توفیقات ربانی درمیدان مسارعت ...
[دنا ۴/۷ (۷ نسخه)؛ الذریعه ۳۱:۲۱، ۴/۱۵؛ فهرستواره منزوی ۳۹۷/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۴۰
آغاز: الحمدلله دلیل الحایرین والصلوة والسلام علی محمد و آله الطاهرین و بعد، چنین گوید بنده خدا، محمد علی بن عبدالرحیم، اینست جواب مسائل شما استیفاء تحریر فهرست ابواب و کتب و صواعق کتاب صاعقة الآراء در طعن باختلاف اهواء، بدانکه این کتاب مشتمل است بر دو باب، باب اول در تحقیق عدم جواز خلاف در دین مبین؛ **انجام:** صاعقه چهارم: اهل اختلاف گفته اند حبوه پسر بزرگ از میراث پدر ... که مذکورند در کتاب کافی و کتاب من لایحضره الفقیه و کتاب تهذیب والحمدلله و صلی الله علی محمد و آله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ تملک: سید محسن؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرشکی، ۸۶گ، ۱۳ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳۸ - ۱۰۰]

۲. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۵۱۸
آغاز: مشاهده آثار جلال التفت الساق بالساق و در محل اشراق جمال عدیم المثال فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا و خر موسی صعقا فلما افاق، و در مجلسی مخاطبه یخرج منهما الولو و المرجان ... الغازی فی سبیل الله محمد شاه لم تزل رایات دولت مرفوعه ... واین رساله را از دو لوح جمع نموده مراد از دو لوح لوح صدور و لوح صحایف می‌باشد ... و چون بود آن رساله قامع اختلاف اهواء و مزیل اساس اقوال و آراء، مسمی گردید به صاعقه الاراء در طعن به اختلاف اهواء و آن مشتمل است بر دو باب و هر بابی بر چند صاعقه؛ **انجام:** این کلمات مختصر در باب تذکره غافلین و موعظه جاهلین و تنبیه نائمین به خصوص اقتفاء آثار حجج قائمه رب العالمین و اعراض از سبل اختیار مخلوقین کافی است معذالک - استقصاء امثال مسائل در ابواب عبادات و معاملات و سائر حدود اسلام در اضعاف این معتبر است و الحمد لله و الاواخر و صلی الله علی محمد و آله کان الانقطاع عن ذلک فی پنج شنبه غره شهر رمضان المبارک العاصی علینقی افشار ساوجبلاغ سنه ۱۲۶۰
خط: نستعلیق، کا: علی نقی افشار ساوجبلاغی، تا: پنج‌شنبه ۱ رمضان ۱۲۶۰ق؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: - ۱۲۶۱]

۳. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۵۳۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الثانی ۱۲۶۰ق؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: - ۱۲۶۲]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و حال آنکه کلینی ره و صدوق ره درخطبه کتاب شهادت داده اند به صحت اخباری که ایراد نموده اند درکتاب و حجیت آنها و صدوق ره که دراخر کتاب شهادت داده به اینکه روایات آن کتاب به سندهای معتمده متصل به ائمه فرموده
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ صفر ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج زرشکی مذهب، ۲۱۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۵۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** معاملات و سائر حدود اسلام در اضعاف این صحائف متعسر است و الحمدلله اولا و آخرا
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۶۱ق؛ رکابه‌دار، نام کتاب را به «صاحب الاراء» تغییر داده‌اند و عناوین صاعقه‌ها را به «صاحب»، محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با رقم صحاف «فتاح الموسوی۱۲۳۸»، ۲۰۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳۱-۳۲]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۷۳
آغاز: بسمله. کتاب توحید و کلام در آن در حقیقت توحید و حقیقت صفات و اسماء حسنی میباشد صاعقه اهل اختلاف؛ **انجام:** پس قسمت جنت و نار زمانیکه بر حب و بغض او باشد ان قیم ...
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان «منه» و همچنین از خود محرر نسخه؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۰۲گ، ۲۰سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۱/۳سم [رایانه]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۶۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** اما جماعتی از فضلای اصحاب فرمود احد الصادقین ان الرجل اذا ترک سیفا او سلاحا فهو لابنه ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۲۷ - ۴۴]

← صاعیه > تحدید صاع
← الصاغانیة > اجوبة المسائل الصاغانیة

● **الصافی** / کیمیا / عربی

aṣ-ṣāfī

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری
jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

مطالب بسیار مختصر و کوتاهی است در علم کیمیا، و در بیان اینکه عماد صنعت (کیمیا) به ارواح بوده که صانع باشد و انفاس ممزوج بدان بوده و اجساد هم ذائب در آن است. به نظر می‌رسد مبحث حاضر منتخب و بخشی از یکی از کتب جابر در علم

کیمیا باشد که در اینجا به‌صورت رساله مستقل نوشته شده است.
آغاز: الحمدلله المجاری بالاحسان المتفضل بالغفران. اعلم ان کلامنا فی هذا الکتاب انما یخص بالرکن الروحانی الذی اذا صفی من کدر الطبیعة
[دنا ۵/۷ (۶ نسخه)]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۰۰/۱۴
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲ص (۸۸-۸۹)، ۱۶ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۵۵۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۹۶/۱۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** فان اتفق ان یخرج أبیضاً فقد هون الله علیك کل صعب شدید، و قرب لك کل امر بعید ... منحك الله تعالی السعادة العظمی و اقمت بعون الله الالوف من الفضة الجد. ما تمت. الکتاب بعون الملك الرحیم الوهاب سنة ۴۷۲۱=۱۲۷۴
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج حنایی، ۱۵گ (۱۷۷-۱۹۱ر)، ۱۱ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۷۴۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۷۹۵
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر، تا: ۱۲۶۶ق، جا: تهران [الفبائی: ۳۷۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۸۶/۶
آغاز: قال جابر ینبغی للطالب أولا ان یعلم أن الصنعة فی أی شیء تکون؛ **انجام:** فقد بلغ الغایة فیما یراد منه فعند ذلك
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر کرمانشاهی، تا: ۹ صفر ۱۲۶۸ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹گ (۹۹پ-۱۲۷پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۹ - ۱۶۶]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۱۸/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اذ قد أتینا علی ما فی هذا الکتاب و التدبیر فلیکن آخر الکتاب ...
خط: نسخ و نستعلیق، کا: اسماعیل سمنانی، تا: ۱۲۹۰ق، جا: تهران مدرسه صدر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۴ر-۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵ - ۲۹۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۲/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف:۲-۴۶۵]

● **الصافی = تفسیر صافی** / تفسیر / عربی
aṣ-ṣāfī = tafsīr-e sāfī

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598-1680)

تاریخ تألیف: ۱۰۷۵ق
«صافی» تفسیری خبری و عرفانی است. مؤلف قبل از شروع به تفسیر مقدماتی به نام نبذات نوشته است، بدین تفصیل است: مقدمه ۱. مختصری از آنچه راجع به تمسك به قرآن و فضیلت آن اخبار وارد شده؛ ۲. بیان ادله بر این که علم قرآن نزد اهل بیت پیغمبر است؛ ۳. بیان این که قسمت مهمی از قرآن راجع به اهل بیت و یا دشمنان ایشان است؛ ۴. بیان وجوه معانی تفسیر و تأویل و ظهر و بطن و حد مطلع و محکم و متشابه و ناسخ و منسوخ و غیر اینها؛ ۵. مختصری از آنچه در منع تفسیر قرآن از پیش خود وارد شده و سر در آن؛ ۶. مختصری از آنچه راجع به جمع قرآن و تحریف وی و زیادی و نقصان او اخبار وارده شده است (وی در این مقدمه اثبات کرده است که از قرآن کاسته شده و تغییر نیز داده شده و در قرآن موجود خلاف ما انزل الله نیز هست و جای آن را نیز تعیین کرده است)؛ ۷. مختصری از آنچه راجع به این که قرآن تبیان هر چیزی است و تحقیق در معنی آن؛ ۸. مختصری از آنچه در اقسام آیات و مشتمل بودن آنها بر بطون و تأویلات و انواع لغات و قرآن مختلفه و معتبره از آنها اخبار وارده است؛ ۹. مختصری در بیان زمان نزول قرآن و تحقیقات آن؛ ۱۰. مختصری در مجسم شدن قرآن در روز قیامت جلو خوانندگان خود و شفاعت کردن او و ایشان را و ثواب حفظ و خواندن آن؛ ۱۱. مختصری از اخبار وارده در کیفیت خواندن قرآن؛ ۱۲. بیان اصلاحاتی که مؤلف در تفسیر آیات وضع کرده‌اند (وی در این مقدمه می‌گوید: اسناد و زنجیرهای روایتی خبرها و حدیث‌ها را انداختم چه در آنها سودی نیافتم زیرا که «ما درستی خبرها را از راهی جز بررسی زنجیره سند به دست می‌آوریم ...»).
امتیاز تفسیر صافی بر «البرهان» و «نور الثقلین» این است که به تفسیر همه آیات پرداخته و علاوه بر نقل روایات به نظر برخی مفسران هم اشاره دارد و گاهی با تعبیر «اقول» بر توضیح برخی از واژه‌ها و بیان سازگاری روایت‌های به ظاهر ناسازگار مبادرت نموده است. این تفسیر بر «تبیان» شیخ طوسی نیز دو امتیاز دارد: یکی فزونی اخبار و دیگری آوردن افکار عرفانی و فلسفی ملاصدرای شیرازی. مؤلف روایات تفسیری را با حذف اسناد از کتاب‌هایی چون کافی، تفسیر عیاشی، تفسیر علی بن ابراهیم قمی، معانی الاخبار و مجمع البیان نقل کرده و آن را خود به نام «الأصفی» و الأصفی را به نام «المصفی» خلاصه نموده است. صافی در چهار «بخش» است: ربع ۱. از سوره فاتحه تا مائده؛ ربع ۲. از انعام تا اسرائیل؛ ربع ۳. از کهف تا احزاب؛ ربع ۴. از سباء تا ناس.
آغاز: نحمدك یا من تجلی لعباده فی کتابه بل فی کل شیء و أراهم نفسه فی خطابه بل فی کل نور ... اما بعد فیقول خادم علوم الدین ... هذا یا اخوانی ما سألتمونی من تفسیر القرآن بما وصل الینا من ائمتنا المعصومین من البیان
آغاز ربع ۲ (سوره انعام): بسمله، الحمدلله الذی خلق السموات و الارض و صف نفسه بما نبه علی انه المستحق للحمد حمدا

آغاز ربع ۳ (سوره کهف): الحمدلله الذی انزل علی عبده الکتاب یعنی القرآن علم الله سبحانه عباده کیف یحمدونه
آغاز ربع ۴ (سوره سبأ): الحمدلله الذی له ما فی السموات و ما فی الارض کل نعمه من الله فله الحمد فی الدنیا
انجام: کما حمل الشیطان من الجن و قد مضی تفسیر یاطین الانس فی سورة الانعام و سبق نزول السورة و ثواب تلاوتها فی تفسیر اختها. تم کتاب الصافی و اتفق لتاریخ عام تمامه ... و أشرک مؤلفه فی اجر انتفاعهم منه من غیر أن ینقصهم شیء من الاجر و الثواب انه بالاجابة جدیر و هو کل شیء قدیر.
انجام ربع ۱: من قرا سوره المائده کل خمیس لم یلبس ایمانه بظلم و لم یشرک بالله ایدا تم الربع الاول من کتاب الصافی
انجام ربع ۲: من قرأ سورة بنی اسرائیل فی کل لیلة جمعة لم یمت حتی یدرک القائم علیه السلام و یکون مع اصحابه تم الربع الثانی من کتاب الصافی ... و یتلوه فی الربع الثالث تفسیر سورة الکهف ان شاء الله
انجام ربع ۳: و کانت اطول من سورة البقرة ولکن نقصوها و حرفوها تم الربع الثالث من کتاب الصافی بحمد الله و حسن توفیقه و یتلوه تفسیر سوره سبا.
چاپ: مشار عربی، صص۵۸۳-۵۸۴: ۱۳ چاپ از سال ۱۳۷۵ به بعد برای آن یاد کرده؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۱۶ق، رحلی، ۶۶۱+۱ص؛ مکرر چاپ شده
[دنا ۵/۷- ۲۳ (۵۳۶ نسخه)؛ الذریعة ۵/۱۵ و ۷۵۴/۱۵؛ فهرست‌های خودنوشت فیض کاشانی ص ۱۹۳-۲۰۱؛ ایضاح المکنون ۶۳/۲؛ ریحانة الادب ۳۶۹/۴]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة الاصفی؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)
۲- الاصفی = تفسیر اصفی؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)
۳- حاشیة الصافی؛ شریف کاشانی، فضل الله بن محمد (-۱۱)
۴- حاشیة الأصفی؛ شریف کاشانی، فضل الله بن محمد (-۱۱)
۵- یادداشت استنساخ الاصفی؛ علم الهدی، محمد بن محسن (۱۰۳۹-۱۱۱۵)
۶- حاشیة تفسیر الصافی؛ خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین (-۱۱۷۳)
۷- حاشیة الصافی؛ شیرازی، لطف الله بن محمد مؤمن (-۱۲)
۸- المقدمة السادسة من الصافی؛ سمنانی، اسماعیل (-۱۲)
۹- تفسیر صافی (ترجمه)؛ اصفهانی، حسینعلی بن شیر علی (۱۲۴۵-۱۲۹۸)
۱۰- تفسیر اهل بیت اطهار = ترجمه تفسیر صافی؛ روح افزائی، محمد بن محمد صالح (-۱۳)
۱۱- الصافی = تفسیر صافی (ترجمه)؛ نیر شیرازی، ابراهیم
۱۲- مقدمات صافی (ترجمه)
۱۳- الصافی = تفسیر صافی (ترجمه) (۳ عنوان)
۱۴- تفسیر صافی (ترجمه)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۴
آغاز: ... روی انها لما تلتفت حبالهم و عصیهم و ابتلقها باسرها اقبلت علی الحاضرین ... فوقع الحق فحصل و ثبت لظهور امره؛ **انجام:** و زاد العیاشی و یاء کل یوم القیمة من موائد الجنة مع شیعته حتی یفرغ الناس من الحساب
از آیه ۱۱۸ سوره اعراف تا پایان سوره توبه؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲ ذیحجه ۱۰۷۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی از مؤلف و برخی از حواشی به خط دیگران با نشان «منه دام ظله، منه سلمه الله»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۰گ، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۴ - ۱۲۰]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۰
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** فرغ من تسویده مؤلفه ... الملقب به محسن محمد بن مرتضی ...
جلد دوم، از اول سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف [بعید است به خط مؤلف باشد]، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۸۰گ، ۲۷ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱ - ۶۰]

۳. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره
نسخه شامل دو قسمت است: قسمت اول تا ۱۰ سطر مانده به سوره نسا به خط مصنف و در پشت صفحه اول با خط قرمز کم رنگی نوشته شده است: «کتبه الفقیر الجانی الفیض»، در قسمت اول نسخه در حاشیه توضیحاتی از مصنف و شخص دیگری که خطش شبیه مصنف است به چشم می‌خورد با نشانه های «منه دام ظله منه سلمه الله منه دام شأنه منه دام فیضه» آمده. بقیه متن که دو سوم کتاب است به خط مهدی بن عبدالرحیم است که حسب الامر میرزا ابوتراب نسخه را تکمیل کرده. قسمت دوم در تاریخ محرم ۱۲۴۳ با خطی شبیه قسمت اول؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: چرمی زرشکی، اندازه: ۲۰×۲۹سم [نشریه: ۷ - ۷۲۶]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۰۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱
ربع اول قرآن از آغاز تا پایان سوره مائده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، محشی به خط احمد بن محمد حسینی مورخ ۱۲۹۴ق، در پایان نسخه یادداشتی در تایید کتابت نسخه توسط مؤلف آمده؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج تریاکی، ۲۲۶گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۱)، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۱۵ - ۱۶]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۳۵
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
جزء دوم کتاب، تفسیر سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: وسط (تفسیر آیه ۷۵ سوره احزاب تا آخر آن و ۱۵ آیه ابتدای سوره سبا- ما بین اوراق ۹۵ و ۹۶ افتادگی دارد)؛ مصحح، محشی با امضای «منه»، مقابله شده، در برگ ۳ نوشته شده «این کتاب مستطاب بخط مؤلف است» که

پس از تطبیق خط نسخه با نمونه خط مؤلف در ف مؤلفین مشار ص ۷۹۹ و ریحانة الادب (۳۷۰/۳) می‌توان گفت اگر چه خط در نسخه حاضر بی شباهت به خط مؤلف نبوده اما اثبات آن نیاز به تحقیق بیشتری دارد؛ تملک: محمد رضا بن میرزا محمد تبریزی به سال ۱۲۵۰ همراه با مهر «محمد رضا بن محمد» (بیضی) و «محمد رضا بن محمد علی الرضا بالقضا و القدر» (خشتی)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۱۷گ، ۳۱ سطر (۱۲×۲۳/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف: ۱۳ – ۵۰]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۲۵/۱

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از ابتدای سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۲۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۹گ (۱پ-۲۵۹ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۵۱]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۴۷

آغاز: بالابطال و تزهید الناس فیها «معاجزین» ساجقین

آغاز در سوره «النباء» تا پایان؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۰۶۲ق؛ مهر: «الراجی احمد بن علی الحسینی» (بیضی)؛ اهدایی: دکتر مهدی روشن ضمیر؛ کاغذ: ترمه نخودی، جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۲۰ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۳- ۲۱۱]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۹۸

آغاز: وشد ما نقل فیه حدیث عن اهل العصمه علیهم السلام و ذلک لانهم انا نسجوا علی منوالهم و اقتصروا فی الاکثر علی اقوالهم

خط: نسخ، کا: محمد سلیم بن مسیح الله، تا: ۱۰۷۴ق، به امر صفی قلی بیگ؛ افتادگی: آغاز (حدود دو صفحه و نصفی)؛ محشی؛ ۳۷۰گ، ۲۲ سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۱۴- ۳۰۵]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۷۰

آغاز: سورة ال عمران، مدنية، بسم الله ... الم قد مضی الکلام فی تاویله فی اول سورة البقرة و فی المعانی عن الصادق علیه السلام فی حدیث طویل؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از سوره آل عمران تا پایان سوره اسراء؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین غروی، تا: ربیع الاول ۱۰۷۷ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ وقف‌نامه کتاب به خط ابوتراب بن نصیرالدین سلیمان بن علم الهدی محمد بن محمد محسن (فیض کاشانی)؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده ابوتراب» (بیضی)، «جمال الدین اسحاق» (نوه فیض) (بیضی)، «بمحمد علم الهدی علم الهدی علم الهدی» (فرزند فیض) (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۵گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۲۲ – ۲۲۱]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱

از اول تا پایان سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: محمد نور الدین (اخباری) کاشانی، تا: ۱۲ شعبان ۱۰۷۷ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام فیضه، منه سلمه الله، منه دام ظله، منه» و غیر آن، با نشان «بلغ»، سطر نخست به خط فیض است، این نسخه ظاهراً از سوی فرزند برادر محمد هادی کاشانی بر محمد هادی خوانده شده، کاتب نسخه را نزد عمویش محمد هادی (فیضی) خوانده و وی بلاغی در پایان به تاریخ آخر شعبان ۱۱۱۲ نوشته؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۲۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۲۷ – ۳۴۲]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۰۹

ربع ۱؛ خط: نسخ، کا: محمد هادی، تا: ۲۴ رجب ۱۰۷۷ق؛ از روی نسخه اصل؛ در پایان بلاغ مورخ ۱۰۹۴؛ ۲۴۸گ، ۲۱ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۸ – ۳۹۴]

۱۲. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹

ربع ۱؛ خط: نسخ، کا: نورالدین محمد بن مرتضی، تا: ۱۲ شعبان ۱۰۷۷ق، برای خودش از روی اصل خط فیض، با بلاغ قرائت نزد محمد هادی در ۱۱۱۲؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۳۶]

۱۳. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۰

از انعام تا آخر ربع دوم؛ خط: نسخ، کا: نورالدین محمد بن مرتضی، تا: اواخر ۱۰۷۷ق؛ با بلاغ قرائت گویا به خط علم الهدی محمد کاشانی؛ مهر: عبدالباقی رضوی؛ تملک: میر عبدالعظیم رضوی پسر میر ابوطالب در ۱۳۳۰ [نشریه: ۷ – ۳۷]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۷۵

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

ربع سوم و چهارم و از سوره کهف تا پایان؛ خط: نسخ، کا: نورالدین محمد بن شاه مرتضی کاشانی (نوه برادر فیض)، تا: نیمه رجب ۱۰۷۸ق؛ مصحح، مقابله شده و فیض کاشانی به خط خود این مقابله را تایید کرده با این عبارات «بلغ تصحیحا و تحقیقا ایده الله تعالی و زاده توفیقا بجوده و کتبه محسن بن مرتضی ه»، روی برگ اول بخش دوم بهاءالدین محمد فرزند فیض می‌نویسد که نسخه را در خدمت پدرش به تاریخ چهارشنبه ۲۲ جمادی الثانی ۱۱۱۶ شروع به مقابله کرده؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱۱گ، ۲۳ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۳ – ۲۹۲]

۱۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۳۵۹

از آغاز سوره انعام تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: عسکر، تا: ربیع الاول ۱۰۸۰ق؛ مصحح، مقابله شده؛ ۲۳ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۲ – ۲۲۴]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۴۴-۶/۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱

از اول قرآن تا آخر ربع اول (اول سوره ا نعام)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۸ جمادی الثانی ۱۰۸۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه سلمه الله»، دارای علامات بلاغ؛ مهر: «عبده محمد مهدی بن سید علی موسوی ۱۲۴۰» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۸۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۵ – ۲۷۴۱]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۵۳

آغاز: اغرته فهو یتحسر علی اثارهم و یقتل نفسه تلهفا علی فراقهم انا جعلنا ما علی الارض زینه لها ما یصلح ان یکون زینه لها و

لاهلها من زخارفها؛ **انجام:** برابر
جلد دوم، فاقد مقدمه و تفسیر ۶ برگ آغاز سوره کهف می‌باشد؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد نعیم بن مولانا محمود اردبیلی، تا: ۱۰۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با امضای «منه دام ظله، منه دام فیضه»، از روی نسخه‌ای که از روی نسخه اصل نوشته شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۳۱۵گ، ۲۲ سطر (۱۰/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۱۸ - ۷۲]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۴۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱
از اول کتاب تا آخر تفسیر سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد رضا سمنانی، تا: ۲۰ جمادی الثانی ۱۰۸۳ق؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشنی عنابی، ۲۸۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۳۴/۵سم [ف: ۱۱ - ۶۳۶]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۶۴۹
آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از سوره انعام تا پایان سوره اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۲۲ - ۳۰۵]

۲۰. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** برابر ربع ۲
سوره انعام تا بنی اسرائیل؛ خط: نسخ تحریری، کا: علی رضا بن اسمعیل، تا: چهارشنبه ۷ جمادی الاول ۱۰۸۳ق؛ ۲۱۱گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [میراث اسلامی: ۸ - ۴۴۲]

۲۱. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره
از سوره کهف تا سوره احزاب؛ کاتب: محمد باقر حسنی، تا: جمعه ۲۳ صفر ۱۰۸۴ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۴۰]

۲۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۲۷
از آغاز تا پایان سوره یس؛ خط: نسخ، کا: محمد سعید بن میریجان خلخالی، تا: ۷ شوال ۱۰۸۴ق؛ در ۱۰۸۹ مقابله شده؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۲۹۸؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۵۵گ، ۲۲ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۲]

۲۳. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره
از سوره سبا تا آخر قران؛ کا: محمد باقر بن رفیع الدین حسین حسنی، تا: اواخر صفر ۱۰۸۵ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۴۰]

۲۴. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۴۳
ربع سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۰۸۶ق؛ جلد: مقوایی، ۳۱۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: - ۴۸]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۹۳
آغاز: برابر ربع ۴؛ **انجام:** برابر
از سوره سباء تا آخر، مطابق «و کان التمام فی آخر العام»؛ خط: نسخ، کا: عقیل بن سید رکن الدین مسعود حسینی، تا: شعبان ۱۰۸۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۸۹]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱
از سوره فاتحه تا ابتداء سوره انعام؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد مدعو به علم الهدی، تا: ۱۰۸۷ق، جا: قمصر کاشان؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قرمز، ۲۳۳گ، ۱۳ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۷ - ۳۲۶]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از آغاز قرآن تا پایان سوره اسری؛ خط: نسخ، کا: محمد طاهر سبزواری ابن ابی طالب، تا: ربیع الثانی ۱۰۸۸ق، جا: مشهد رضوی مدرسه سمیعیه؛ واقف: محمد مهدی سبزواری، ۱۱۲۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱ - ۵۱۶]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۴۷
از سوره کهف؛کا: ابن شاهرودی، تا: ۱۰۸۹ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۴۱۸گ، اندازه: ۱۶×۲۴/۱سم [رایانه]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۹
آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از سوره انعام تا سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: عقیل بن رکن الدین مسعود بن محمد تقی حسینی کاشانی، تا: ۱۰۹۰ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله، منه، ۵»، از سوی مهدی قلی که از نوادگان قرچغای خان بوده، مقابله و تصحیح گردیده، مجدول؛ تملک: فرهاد میرزا به تاریخ ۱۲۷۴، لطفعلی بن محمد کاظم به تاریخ ۱۳۳۲، محمد حسینی به تاریخ جمادی الثانی ۱۲۶۸، ابوطالب بن عبدالکریم و مهر «افوض امری الی الله عبده ابوطالب» (مربع)؛مهر:«مهدیقلی مهدیقلی» (مربع)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای،۱۹۷گ،۲۶سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۸۱]

۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۴۴-۳۷/۳۴
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
کهف تا ناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب مرصع، مصحح، با علامت بلاغ مقابله، محشی با نشان «منه مدظله»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۵ - ۲۷۴۳]

۳۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۳
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** و فرغ من تسویده اقل العباد عملا و اکثرهم زللا و اعظمهم رجاء ابن صفی الدین محمد، محمد هاشم الحسینی القمی غفرالله له ذنوبه و ستر عیوبه فی التاسع و العشرین من شهر جمادی الاولی سنة اثنین و تسعین بعد الالف
خط: نسخ، کا: محمد هاشم الحسینی القمی، تا: ۲۹ جمادی الاول ۱۰۹۲ق؛ محشی بامضاء «منه»؛ کاغذ: شکری، جلد: میشن سبز، ۵۴۴ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [فهرست عراقی: ۱ - ۶۳]

۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۸
آغاز: برابر ربع ۴؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ خوش، کا: عقیل حسینی، تا: ۱۰۹۲ق؛ ۱۶۱گ، ۱۳

سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۷ – ۳۲۸]

۳۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۳۴

از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن صفی الدین محمد حسینی قمی، تا: ۲۹ جمادی الاول ۱۰۹۲ق؛ تملک: عبدالوهاب بن محمد بن محمد هاشم؛ ۲۹۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۷۴]

۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۵۳-۵۸/۳

آغاز: ولایقبل الله عمل مرائی وفی الکافی عنه علیه السلام فی هذه الآیة الرجل یعمل شیئا من الثواب لایطلب به وجه الله

از اول سوره شریفه مریم تا سوره مبارکه اخلاص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۵ ربیع الثانی ۱۰۹۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ ۲۸۰گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۵ – ۲۷۴۵]

۳۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴۲۵

از آغاز تا نیمه قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۰۹۴ق؛ مجدول، محشی با نشانه «منه»؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۲۸گ، ۲۳ سطر (۱۱/۵×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ – ۱۶۳]

۳۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۳

از سوره سبا تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن یسن میرزا محمد انجدانی قمی، تا: ۵ رجب ۱۰۹۵ق؛ محشی با نشان «منه سلمه الله، عب»؛ تملک: محمد علی؛ مهر: ابوالمعالی الحسینی، محمد علی بن محمد معصوم الحسینی؛ جلد: تیماج سبز، ۳۵۰گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: – ۶۰۳]

۳۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۶۸

آغاز: سورة فاتحة الکتاب مکیه و قیل مکیة و مدنیة لانها نزلت بمکة مرة حن فرضت الصلاة؛ **انجام:** ثم لایمسکون عن اغوائهم حتی یصروا و لایرجعوا و یجوز أن یکون الضمیر للاخوان ...

خط: نسخ، کا: محمد اسماعیل ملقب به مجدالدین، تا: دهه اول ذیقعده ۱۰۹۶ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد علی کاشانی به سال ۱۱۱۷؛ مهر: «الراجی محمد رفیع بن ابراهیم» (مربع)؛ ۲۹۵گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۵۱]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۶ق؛ محشی؛ واقف: حاجی شاه ملکه سبزواری؛ ۲۷۲گ، ۳۴-۳۹ سطر، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۱ – ۵۱۳]

۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۶

از سوره کهف تا پایان احزاب؛ خط: نسخ، کا: محمد قلی حافظ ابن علیخان، تا: ۱۰۹۶ق؛ محشی؛ تملک: لطفعلی بن امین السفرا محمد کاظم تبریزی به تاریخ ۱۳۱۵، که گویا همان صدر الافاضل باشد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج حنایی، ۱۵۸گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۱ – ۲۲۶]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۰۸

آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از سوره انعام تا اول سوره کهف؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد باقر، تا: ۸ شوال ۱۰۹۸ق؛ از روی خط مؤلف نوشته شده، مقابله شده؛ مهر: «محمد باقر بن محمد تقی موسوی» (بیضی)؛ تملک: عبدالوهاب بن امیر عبدالغفار رضوی به تاریخ ۱۱۴۷ با مهر «الواثق بالله الغنی عبدالوهاب الرضوی» (مربع)؛ جلد: تیماج سبز، ۱۷۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳۵ – ۲۰۵]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱

تفسیر سوره حمد تا آخر سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: مهدیقلی از نوادگان قرچغاخان، تا: ۱۰۹۸ق؛ مجدول مذهب، با نسخه اصل مصنف مقابله و تصحیح شده؛ مهر: کاتب «بنده شاه ولایت مهدیقلی» (مربع) در ۱۰۹۸، «نایب الایاله» (مربع) با تاریخ ۱۲۷۴؛ تملک: محمد الحسینی اول جمادی الثانی ۱۲۶۸ و مهر «افوض امری الی الله عبده احمد» (مربع)؛ جلد: تیماج سرخ، مذهب، ۱۹۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۵ – ۲۰۷]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۶

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

شامل سوره الکهف تا پایان سوره الناس؛ خط: نسخ، کا: ابوالحسن، تا: روز چهارشنبه ۹ ذیقعده ۱۰۹۸ق، به دستور میرزا محمد صادق بن میرزا محمد سعید خطیب شیرازی؛ محشی با نشان‌های «صح و منه»، یادداشت عبدالله بن نورالدین احمد (تبریزی) در ۱۱۳۰ق؛ مهر: ملا محمد طاهر نوری در ربیع الاول ۱۲۳۰ق، عبدالله بن نورالدین، «قال انی عبدالله» (مربع) با تاریخ ۱۱۲۵ق، عبدالله بن نورالدین احمد تبریزی؛ واقف: ملا محمد جعفر طهرانی؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲۹۵گ، ۲۷ سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۷سم [ف: ۱۹ – ۱۹۵]

۴۳. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۵۴

از ابتدای قرآن تا پایان سوره ی مائده؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤذن بن کربلایی حاجی محمد، تا: سه‌شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۱۰۹۸ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: سلطان محمود قائنی با مهر «آیاتنا بسلطان مبین» (مربع)، محمد علی الشریف؛ مهر: «عبده محمد فاضل» (بیضی) با تاریخ ۱۱۵۶؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۶گ، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: – ۴۸]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۵

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن ابوطالب سبزواری، تا: شوال ۱۰۹۹ق؛ مکتوب در ۲۲ ربیع الثانی ۱۱۲۰؛ ۳۱۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۲سم [ف: ۲۲ – ۲۹۷]

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۵۲

همان نسخه بالا؛ واقف: محمد مهدی سبزواری، ۲۲ ربیع الثانی ۱۱۲۰ [تراثنا: س۶ش۱ – ۸۵]

۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۶

آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** برابر ربع ۲

جزء ثانی، این جزء از سوره انعام تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط:

نسخ خوش، کا: محمد مدعو به علم الهدی، تا: قرن ۱۱؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سبز مذهب، ۲۱۵گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۷ - ۳۲۷]

۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۷

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر ربع ۳

جزء سوم، از سوره کهف تا آخر سوره احزاب؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج زرد، ۱۴۹گ، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۷ - ۳۲۷]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۴۲۷

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مذهب، دارای سر لوح؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۲۵۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۶×۳۷سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۲۰۳]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۸۶۱

آغاز: فی المجمع عنهما ... سورة النجم بسمله و النجم اذا هوی اقسم بالنجم اذا سقط؛ **انجام:** هی لفظة بالنبطیة فی العیون و العلل عن الرضا ... قال اخی علی.

از ابتدای سوره «نجم» تا اوایل سوره علق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۸۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۷سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۲۰۵]

۴۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ تملک: فرهاد میرزا به تاریخ شنبه ۲۴ ذیحجه ۱۳۰۰؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی، ۳۸۶گ، ۳۵ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۵ - ۲۹]

۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۸۷

آغاز: ... شعاره و دثاره اسعده الله و من جعله ... المقدمة الثانیة فی نبذ مما جاء فی ان علم القرآن کله انما هو عند اهل البیت علیهم السلام؛ **انجام:** مثل الغمامتین او مثل الغیابتین یعنی المظلتین

از اواخر مقدمه نخست تا پایان سوره بقره؛ خط: نسخ زیبا، کا: یاقوت ملقب به تسلیم، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی به خط فیض با نشان «منه و منه ایده الله» و از دیگران با نشان «منه سلمه الله و ابقاه و منه دام ظله»؛ یادداشت محمد جعفر بن محمد ابراهیم کاشانی مشهور به علامه فیضی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۱گ، ۱۷ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۳۴ - ۴۲۳]

۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۹۰

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

جلد دوم از سوره کهف آغاز تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: نظام الدین محمد، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با نشان «منه، منه سلمه الله،۱۲» و غیر آن، یادداشتی به سال ۱۰۹۳ق؛ کاغذ: شرقی، ۲۷۱گ، ۲۲ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۳۴ - ۴۲۷]

۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از آغاز قرآن تا پایان سوره اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ از روی نسخه اصل به خط فیض کتابت شده و به سال ۱۰۸۰ق در شهر مقدس قم مقابله و تصحیح گردیده، محشی با نشان «منه، منه سلمه الله، منه حفظه الله، منه دام فیضه» و غیر آن، یادداشت محمد زکی بن عبدالصمد در مورد کتاب که در سال ۱۱۴۰ق نگاشته شده؛ مهر: کریم بن محمد تقی زارع کازرونی «کریم ابن محمد تقی» (بیضی)؛ تملک: محمد زکی بن عبدالصمد در سال ۱۱۴۰ق با مهر «عبده محمد زکی ۱۱۳۹» (بیضی)، غلامحسین بن علیرضا کازرونی به تاریخ ۱۲۵۷ق با مهر «غلام حسین» (مستطیل) و «عبده غلام حسین» (دایره)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۵گ، ۲۳-۲۵ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۲۲×۲۸/۵سم [ف: ۳۴ - ۴۹۲]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۶

آغاز: ... فتذکر احدیهما «الاخری» فی تفسیر الامام عن امیر المؤمنین علیه السلام اذا ضلت احدیهما عن الشهادة و نسیتها ذکرتها الاخری؛ **انجام:** ان الذین آمنوا بالله و بما فرض علیهم الایمان به والذین هادوا، الیهود والنصاری ... الذین زعموا انهم صبوا الی دین الله و هم کاذبون، اقول، صبوا ...

تنها آیاتی چند از سوره بقره را دارد که آن نیز مشوش و فاقد ترتیب است؛ خط: نسخ، کا: بخشی از نسخه به خط مؤلف می‌باشد، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ چند سطر از برگ ۴، و ۸ برگ کامل از برگ ۱۱ تا ۱۸، به خط فیض کاشانی، مصحح، محشی با نشان «منه»، «منه سلمه الله»، «منه دام ظله»، «منه دام فیضه» و «ق»، برخی از حواشی نیز به خط مؤلف می‌باشد؛ جلد: تیماج، ۳۷گ، ۲۰-۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [ف: ۳۸-۷۳۸]

۵۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۸۴

آغاز: بینه و بیننا لیخرجنا بتمسکنا بهما من مهوی ضلالتنا و یذهب عنا؛ **انجام:** مما رایت ممن ضحک من الملائکه فقلت ...

نیمه اول تفسیر تا آیه اول از سوره أسراء جزء ۱۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با امضا «منه دام فیضه»، صحاح، نهایه و ...، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۰۴گ، ۲۲ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: - ۳۹۸]

۵۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱

از آغاز تا پایان سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، در حیات مؤلف؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام فیضه»؛ تملک: «آقا میرزا»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۲]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۲۹

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

جلد۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با جملات دعایی «منه دام احسانه» و «منه دام ظله»؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور،

۲۷۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۹/۵×۱۹/۸سم [ف: ۲۲ - ۳۰۴]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

جلد یکم: مقدمه. سوره بقره تا سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: حاجی طالب بن ملک احمد، تا: قرن ۱۱؛ دارای یک سرلوح، مجدول، محشی به نشانی: منه ره و مجمل اللغة و غیره؛ ۳۴۷گ، ۲۹-۳۱ سطر (۷/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۱ - ۱۹۱]

۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۸۸

از انفال تا اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۳۱گ، ۲۴ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۷ - ۳۴۰]

۵۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۵۷

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

نیمه دوم قرآن، از سوره کهف تا پایان؛ خط: نسخ، کا: اسمعیل اشرف سمنانی، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد مهدی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۳۶۰گ، ۲۳ سطر (۱۲/۵×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۲ - ۵۶۷]

۶۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۰۱

آغاز: کنی به عن البرص فی طب الائمة عن الباقر علیه السلام یعنی من غیر البرص؛ **انجام:** قال جابر وکان فی الخندق سبعمائه رجل فخرجوا کلهم ثم لم یمر باحد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۹۲گ، ۲۴ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۴۳۷]

۶۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۵

نیمه دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۴۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۴]

۶۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عن الصادق نزلت المائدة کملا و نزلت معها سبعون الف الف ملک فی ثواب الاعمال عن الباقر من قرأ سورة المائدة ... تم الربع الاول

از آغاز تفسیر تا پایان سوره مائده؛ خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی به امضای «منه»؛ تملک: علی بن محمد یزدی؛ اهدایی: خانم طباطبایی، ۱۳۵۵ش؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۱۰]

۶۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۳۰

آغاز: برابر ربع ۴؛ **انجام:** و ادبار النجوم و اذا ادبرت النجوم من آخر الدلیل ... [همراه است با یک برگ از جزء سوم کتاب. با این انجام:] و کانت اطول من سورة البقرة و لکن نقصوها و حرفوها. تم الربع الثالث من کتاب الصافی بحمدالله و حسن توفیقه، و یتلوها فی الربع الرابع تفسیر سورة سباء انشاءالله.

از سورة سباء آغاز می‌شود، انجام در سوره طور افتاده است؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، محشی با نشان «منه» و «ص»، مقابله شده؛ کاغذ: ترمه، ۹۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۵]

۶۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۳/۲

آغاز: آیه ۶۱ سوره کهف؛ **انجام:** انتهای آیه ۸۱ سوره طه

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن خواجه علینقی، تا: قرن ۱۱؛ ۲۳گ، ۲۱ سطر (۱۲/۵×۲۳)، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۱ - ۲۴۱]

۶۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۶۸۱

از اوایل سوره کهف تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: «ماشاء الله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲ سطر (۱۲×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۵۴۸]

۶۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۴۲/۲

از اول تا سوره کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۹ و ۳۰ سطر (۱۱/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳ - ۹۵۴]

۶۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۷۳

آغاز: ان کنتم صادقین قیل لان فی التورية مکتوب ان اولیاء الله ... و لن یتمنوه ابدا بما قدمت ایدیهم الخ؛ **انجام:** پایان سوره ناس

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ ۵۲۵گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲ - ۶۴۹]

۶۸. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۶۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

جلد اول و تا پایان سوره اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف مخ: - ۱۲۷]

۶۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۱۸۵

نیمه دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: مهدی بن کاظم؛ محشی با نشان «مجمع، حسن عفی عنه»؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۹۲ص، ۱۹ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۲]

۷۰. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷ - ۳۶]

۷۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۳۷

آغاز: والانکار هو الکفر وإذا الی المفسر بهذا کله فمرجو له ان یکون من اهل البشارة فی قوله سبحانه فبشر عبادی الذین؛ **انجام:** وشککوا الناس فیها فأوحی الله تعالی الی عیسی انی شرطت علی

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۲]

۷۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۴۵

نیمه اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۵۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳ - ۵۵۶]

۷۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح، مجدول، محشی از عبدالحسین بن احمد و با نشان «منه رحمه الله»؛ واقف: نصیرالشریعه امامی؛ ۲۴۵گ، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۳ - ۶۱]

۷۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۸
آغاز: برابر
از آغاز تا تفسیر آیه ۱۱۸ از سوره هود؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن علی بن احمد عاملی مشهور به ابن قرواش، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، با نشانی بلاغ، محشی بعضاً با عنوان «لمحرر محمد رضا همدانی»؛ مهر تملک: «کتابخانه حاج میرزا ابراهیم آقا»؛ واقف: شهید؛ ۴۸۸ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: - ۴۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۵۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۵۳]

۷۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۷
از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۳۰۵گ، ۱۹ سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: - ۶۰۲]

۷۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۵
آغاز تا پایان سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: قربانعلی بن محمد، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «مفید»؛ کاغذ: سپاهانی، ۵۱۰گ، ۲۳ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: - ۶۰۳]

۷۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۱۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱
جلد اول است تا انتهای سوره المائدة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ تولیت سید هاشم بن سید رحیم موسوی؛ تاریخ وقف: ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۵۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲ - ۳۱۲]

۷۸. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۲۶/۱
از آیه ۱۴۹ سوره آل عمران تا ۶۳ سوره اعراف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «منه»؛ ۱۱۴گ (۱پ-۱۱۴پ)، قطع: وزیری [چند نسخه-ف: - ۴۳]

۷۹. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۷۸
از آغاز تفسیر فاتحة الکتاب تا پایان تفسیر سوره مائده؛ خط: نسخ و نستعلیق و ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۳۱۶گ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: - ۱۳۳]

۸۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۳۱
آغاز: فیهما أمر الفتیة أمر اسلامهم و ما أراد منهم دقیانوس الملک ... اذ اوی الفتیة الی الکهف فقالوا ربنا آتنا من لدنک رحمة؛ **انجام:** و من شر حاسد اذا حسد اذا ظهر حسده و عمل بمقتضاه ... فبعث النبی (ص) الی علی بن أبی طالب (ع) و قال انطلق
از سوره کهف تا سوره فلق؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی به رمز «منه ره» و «لمحرره حسین»، محشی؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ جلد: گالینگور مشکی، ۳۲۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱×۲۸سم [ف: ۱ - ۳۶۳]

۸۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۴۸
آغاز: برابر
از آغاز قرآن تا آخر سوره مبارکه نحل؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ مهر: «شیخ الاسلام ۱۲۷۲» (مربع)؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱ - ۳۶۳]

۸۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۳۱۶
نیمه یکم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ قطع:رحلی [نشریه: ۷ - ۱۹۰]

۸۳. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره
از اول قرآن تا سوره مائده؛ کا: محمد قاسم بن محمد شفیع فیروزآبادی قائنی، تا: دهه آخر محرم ۱۱۰۰ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۴۰]

۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۰۵
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** کما ان قولك هذا اشارة الی الشاهد عند الحواس و ذلك ان.
از سوره کهف تا اوایل سوره توحید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۴۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۲۲ - ۲۹۶]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۶۳۱
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
جلد۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ ۲۷۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۲ - ۳۰۳]

۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۸۵۶
آغاز: فی السموات و فی الأرض هو المعبود فیها و المعروف بالالهیة و الوحدانیة؛ **انجام:** هذا القرآن یهدی للتی هی اقوم ... الکافی عن الصادق (ع) أی یدعو و عنه (ع) یهدی ...
از اوایل سوره انعام تا آیه نهم از سوره اسراء؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی، ۱۶۷گ، ۲۴ و ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۲ - ۳۰۶]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۷۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** قال فیقول افلحت حجتك قال ثم یدعی باللوح فیتقدم فی صورة الادمیین حتی یقف مع القلم
از ابتدای مقدمه تا اواخر سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ واقف: میرزا ابوالحسن آملی، فروردین ۱۳۶۹؛ ۲۰۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۲ - ۳۰۹]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۷۹۴
آغاز: رخاء لینة لا تزعزع حیث اصاب اراد و الشیاطین کل بناء و غواص؛ **انجام:** فانزل الله تبارک و تعالی قل هو فالهاء تثبیت للثابت.
از سوره «ص» تا سوره «اخلاص»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ واقف: اولاد مرحوم فیض کاشانی، دی ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی، ۱۴۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲۲ - ۳۱۰]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۱۷

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای پیشانی، مجدول، محشی به لفظ «منه» و بعضاً از «سعید»، با یک واسطه از روی نسخه اصل کتابت و با آن مقابله شده؛ این نسخه با نسخه‌ای از کتاب کافی در محرم ۱۴۱۱ توسط آقای مهدی خواجه پیر ابتیاع شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۸۷گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن – ۲۰۳] و [ف: ۲۲–۳۱۱]

۹۰. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ایاما تدعوا فله الاسماء الحسنی ... فهو حسن فوضع موضعه فله الاسماء الحسنی للمبالغة و الدلالة علی ما هو الدلیل علیه

از اول قرآن تا قسمتی از سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، دارای علامات بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف مخ]

۹۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از آغاز تا تا پایان سوره اسری؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشانه‌های «نور، وافی، منه، نصاب، ق، سراج، تاج، قاضی، ص، ن، کشاف، نهایه»، با نشان بلغ؛ ۳۱۵گ، ۲۱–۲۸ سطر (۱۲/۵×۲۶/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۳/۵سم [ف: ۱۹ – ۷۲۰]

۹۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۵

ربع دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۱۸۳گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۴/۴سم [ف: ۱ – ۲۴۴]

۹۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۰گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۵ – ۲۵۳]

۹۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۵۳

آغاز: قرة عین فاشرح صدورنا لاسرار کتابک؛ **انجام:** و قال فی التهذیب انما یجب المتعة التی لم یدخل بها و اما اللتی دخل بها فیستحب.

از اوایل مقدمه تا اواخر سوره بقره؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور عنابی، ۹۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰ سم [ف: ۵ – ۶۲۹]

۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۱۶

از سوره انعام است تا بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۲گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸ – ۲۵۸]

۹۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۵۸

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه، ۳۶۸گ، ۳۱ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۳ – ۹۸۹]

۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۳۱/۲

از نیمه نخستین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۸ سطر (۱۵×۱۹)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶ – ۱۵۹]

۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۵۶

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** فی ثواب الاعمال و الجمع عن الصادق قال اذا قراتم

از سوره کهف تا آخر قران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ افتادگیها: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۲۵۰گ، ۲۳ سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۸ – ۱۲۷]

۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۰۱

آغاز: برابر ربع ۴؛ **انجام:** کتبو ا الی الحسین بن علی (ع) یسئلو نه عن الصمد فقال کتب الیهم بسم الله الرحمان الرحیم

از سوره سبا تا پایان کتاب؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم قهوه‌ای، ۲۳۴گ، ۱۸ سطر (۱۱/۲×۱۷/۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۷– ۲۹۵]

۱۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۹۷

آغاز: برابر **انجام:** در آیه (لعن الذین کفروا من بنی اسرائیل (سوره مائده آیه ۷۹) و لعنهم کما لعنت اصحاب السبت فصاروا (افتاده در پایان برگ ۱۶۶)

از سوره فاتحه تا مائده؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۶۶گ، ۳۰ سطر (۱۱–۱۱/۵×۱۹/۵–۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱۷ – ۲۹۲]

۱۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو الفتاح الحاکم الفاصل العلیم بما ینبغی ان یقضی به.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان «منه ره» و با استفاده از کتب لغت همچون صحاح و قاموس؛ یادداشت کربلایی حسین در ۱۱۸۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۰۹گ، ۲۵ و ۳۹ سطر (۱۵×۲۲)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۶–۲۹۶]

۱۰۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان «م ص ح عفی عنه، ۱۲، منه، منه ره، م ص ح مدظله، م ق ر سلمه الله، م ح س عفی عنه، ق، مجمع البحرین» و غیر آن، مجدول، دارای سرلوح؛ تملک: محمد حسن حسینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۴۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۳ – ۱۵۸]

۱۰۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۹۰

سوره مائده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ قطع: رحلی [ف: – ۱۸۱]

۱۰۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** الزانی لا ینکح الا زانیة أو مشرکة و الزانیة لاینکحها الا ...

از آغاز قرآن تا اواخر سوره کهف ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱

و ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام فیضه»؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۳۸/۵/۲۰؛ جلد: گالینگور آبی، ۳۶۳گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱ – ۳۶۲]

۱۰۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد رضا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ ۳۳۴گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف:۲۶–۷۳]

۱۰۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۳۸

نیمه نخستین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تاریخ وقف: ۱۲۲۹ [ف: ۳ – ۹۷]

۱۰۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۶۴

آغاز: برابر

از آغاز کتاب تا پایان سوره اسراء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان «منه ره، منه رحمه الله، ۱۲»، مقابله شده با نشان «بلغ»؛ نسخه را سید محمد مشکاة به آقای هاشمی به تاریخ ۱۳۲۵ش بخشیده و می‌نویسد که نسخه‌ای صحیح‌تر از این نسخه ندیده؛ مهر: کتابخانه شیخ فضل الله نوری (مربع)؛ کاغذ: شرقی، ۳۶۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۵ – ۳۴۵]

۱۰۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۶۵

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

ربع سوم و چهارم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، مقابله کتاب در شب دوشنبه ششم ربیع الثانی ۱۲۰۰ گویا توسط کاتب به پایان رسیده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۵ – ۳۴۶]

۱۰۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۴۰

آغاز: نسخ و لا ننسخ الی یوم القیامة. و فی الخصال ... و اذ جعلنا البیت؛ **انجام:** و قری بالکسر علی الاستیناف. لا اله الا الذی.

از آیه ۱۲۴ سوره بقره (و اذ جعلنا البیت مثابة للناس ...) را دارد تا آیه ۸۹ سوره یونس (و جاوزنا ببنی اسرائیل البحر ...)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۲گ، ۲۲–۲۴ سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: – ۴۴۳]

۱۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی البطن الثانی قابیل و اختاله.

از اول کتاب تا اوایل آیه اول سوره نساء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: محمد وجدانی؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۹۰گ، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۱۱ – ۶۳۷]

۱۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاهبط الله جبرئیل فعلمه ایاه فکان.

از اول کتاب تا دو سه سطر از تفسیر سوره مریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۲؛ واقف: خانلر آغا بن محمد خان قاجار، ۱۱ شعبان ۱۲۱۲؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۲گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱۱ – ۶۳۸]

۱۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۹۵

آغاز و انجام: برابر

از ابتدای مقدمه تا پایان قرآن کریم؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن محمد صالح، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ واقف: سید جلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۳گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۰/۲×۳۰/۲سم [ف: ۲۲ – ۲۹۳]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فأهبط الله علیه جبرئیل فعلمه ایاها فکان زکریا اذا ذکر.

از ابتدای مقدمه تا اول سوره مریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ واقف: شیخ عبدالله مجتهد پور، مرداد ۱۳۶۲؛ ۳۰۲گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۲ – ۲۹۴]

۱۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۳۴

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد رضا، تا: قرن ۱۲؛ در جمادی الثانی ۱۱۲۱ مقابله نموده و عبدالباقی رضوی در ۱۲ رجب ۱۱۷۵ آن را تصحیح کرده و در شعبان همین سال بلاغ نوشته، محشی با نشان «منه ره»؛ تملک: سید علی بن میر سید جمشید در ۱۲۶۸؛ کاغذ: سپاهانی سفید، جلد: تیماج حنایی، ۳۳۷گ، ۳۵ سطر (۱۵/۵×۲۷)، اندازه: ۲۴×۳۷/۵سم [ف: ۵ – ۱۶۳]

۱۱۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۱۸۶

از انعام است تا پایان اسرا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی سفید، جلد: مقوایی، ۲۸۲گ، ۱۸ سطر (۱۵/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۵ – ۱۶۲]

۱۱۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۲۵

از آغاز تا پایان سروه بنی اسرائیل؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «فرج الله»، «موسی بن محمد رضا»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۴۸گ، ۲۰ سطر (۱۴×۱۹)، اندازه: ۲۱×۲۷سم [ف: ۵ – ۱۶۲]

۱۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲ صدر

نیمه یکم و پاره‌ای از تفسیر سوره توبه را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج سبز، ۲۹۰گ، ۲۳ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵ – ۱۵۹]

۱۱۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳ صدر

نیمه نخستین است و تا میانه سوره اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۴۲۱گ، ۲۲ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۵ – ۱۶۰]

۱۱۹. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۴۵

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از ابتدای سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی و بعضاً از «محمد مؤمن»؛ واقف: شیخ الاسلام دامغانی، ۱۲۷۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف مخ: – ۱۲۶]

۱۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۲۵/۱–۲۶/۵

آغاز: من تفسیر القران بما وصل الینا من ائمتنا المعصومین من

البیان به مع قلة البضاعة وقصور یدی عن هذه الصناعة؛ **انجام:** هم الذین غصبوا آل محمد حقهم ویؤمن بالله بالتوحید والتصدیق بالرسل فقد استمسک بالعروة الوثقی
از ابتداء تا اول سوره انعام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۰گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۵ - ۲۷۴۴]

۱۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۳
از نیمه نخستین سورة الانعام تا بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن مشکی، ۱۹۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۴سم [ف: ۱ - ۳۴۴]

۱۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۳۰-۲۳/۵۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** اولو کان آباؤهم لایعقلون شیئا ولا ... یدل علی وجوب اعمال البصیرة ولو فی ... ای مثلهم فی دعائک ایاهم الی الایمان
مقدمه و بخشی ازسوره بقره؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۷۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۵- ۲۷۴۴]

۱۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۱۲-۲۱/۳۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از آغار تا اول کهف؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۱۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۵- ۲۷۴۱]

۱۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۲۷-۱۶/۳۷
آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از سوره انعام تا پایان سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: معصوم بن محمود حسینی استرآبادی تبریزی، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵ - ۲۷۴۲]

۱۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۶۲-۳۶/۶۲
آغاز: یتصدقون بها ولایلبسونها بعد الطواف فکان من وافی مکة یستعیر ثوباً ... والعیاشی عن الصادق (ع) کان الفتح فی سنة ثمان وبراءة سنة تسع وحجة ... واعلموا أنکم غیر معجزی الله لاتفوتونه و؛ **انجام:** وفی العیون عن النبی (ص) ان الله تعالی سخرلی البراق وهی دابة من دواب الجنة ... والقمی عن الصادق (ع) جاء جبرئیل ومیکائیل واسرافیل بالبراق الی رسول الله ... فقلت نادانی مناد عن یساری فقال اواجبته فقلت
توبه تا اول بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «مرتبه صالح عفی عنه» و «مجلسی»؛ ۹۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۵ - ۲۷۴۵]

۱۲۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
نیمه اول قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوایی با کاغذ کبود، ۲۷۹گ، ۳۰ سطر (۱۱×۲۱) [ف: ۱ - ۲۱۴]

۱۲۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۸۱
آغاز: ... قال بعضهم لبعض «هل ندلکم علی رجل» یعنون النبی صلی الله علیه وآله ینبکم یحدثکم بأعجب الاعاجب «اذا مزقتم کل ممزق انکم لفی خلق جدید» انکم تنشاؤن خلقا جدیدا؛ **انجام:** عن الصادق علیه السلام قال ما من مؤمن الا ولقلبه اذنان فی جوفه اذن ینفث فیها الوسواس الخناس واذن ینفث فیها الملک فیؤید الله المؤمن بالملک فذلک قوله وایدهم بروح منه
از آیه هفتم سوره سبأ تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمدرضا بن محمد هاشم منجردی، تا: ۲۰ ذیقعده ۱۱۰۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۵]

۱۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۱۳
آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از ابتدای سوره انعام تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد سنجر، تا: ۱۱۰۲ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ مهر: «لا اله الا الله، الملک الحق المبین، عبده محمد ...» (بیضی)؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۳گ، ۲۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۷]

۱۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۳۷
از سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد کاظم سنجر، تا: ۱۱۰۲ق؛ از روی خط مؤلف، دارای سرلوح، مجدول، مصحح، محشی با امضای «منه» و «منه قدس سره» و «ض» و «ع» و با استفاده از کتب قاموس و صحاح؛ مهر: «عبد العظیم الشریف الموسوی العاملی ۱۱۱۲» (بیضی)؛ کاغذ: بخارایی، ۴۶۶گ، ۲۵ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۶ - ۷۲]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۸۵
همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۹۰]

۱۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۵۰
آغاز: من العامة و فی الکافی عن الباقر علیه السلام فی حدیث ثم نزلت الولایة و انما اتاه ذلک یوم؛ **انجام:** یوحی الی السماء الدنیا ان اهبطی عن فیک.
از ربع ثانی تفسیر که در باب انتخاب حضرت علی (ع) در روز عید غدیر خم است آغاز شده (اواسط سوره مائده) تا آیات اول سوره الرحمن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۰ ذیحجه ۱۱۰۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشانه‌های صح، ه، م، ص؛ یادداشت جواد بن محمد حسین طهرانی با موضوع مالکیت ملا محمد جعفر طهرانی در مدرسه محمدیه با تاریخ ۱۲۹۴ق، یادداشت نورالدین حسینی که کتاب را از شیخ ورامنی امانت گرفته؛ مهر وقف ملا محمد جعفر مجتهد طهرانی؛ اهدایی: ناصر کاتوزیان؛ کاغذ: فرنگی و سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۴۲۴گ، ۲۰-۲۷ سطر (۱۶×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۱۹ - ۱۷۳]

۱۳۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۲۹
آغاز: کفروا. قال بعضهم لبعض. هل ندلکم علی رجل. یعنون النبی (ع)؛ **انجام:** برابر
از آیه ۷ سوره سبا: «و قال الذین کفروا هل ندلکم علی رجل ...» تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: علی نقی ابن سلطان حسن

شاهرودی، تا: ۱۱۰۵ق (شاید)؛ افتادگی: آغاز؛ در هامش صفحه آخر با خط مغایر آمده: «به خط علی نقی ابن سلطان حسن شاهرودی در دوازدهم ربیع الثانی ۱۰۱۵ ه.ق» که این تاریخ اشتباه است و شاید ۱۱۰۵ق باشد؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۶گ، ۱۹ سطر(۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: – ۱۲۵]

۱۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۱

آغاز: علی ذاته فی هدایتکم الی معرفته و العلم بتوحیده؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از آیه سیزدهم سوره انعام تا پایان سوره اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۳ ذیقعده ۱۱۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: علی اصغر احمدئی، آبان ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور، ۲۰۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۳/۸سم [ف: ۲۲ – ۳۰۵]

۱۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۶۶

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از سوره کهف تا پایان قرآن کریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۶ رجب ۱۱۰۷ق؛ مهر: عماد الاسلام، عبدالرضا بن علی؛ واقف: جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۲ – ۲۹۷]

۱۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱

از ابتدای کتاب تا انتهای سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: حسین بن قربانعلی بیارجمندی، تا: چهارشنبه ۱ ذیقعده ۱۱۰۷ق؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲۰۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲۲ – ۲۹۵]

۱۳۵. سمنان؛ مدرسه صادقیه؛ شماره نسخه:۳۹

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر ربع ۳

از سوره کهف تا اول سوره سبأ؛ خط: نسخ، کا: محمد نعیم بن نصر حسینی سمنانی، تا: یک‌شنبه دهه اول رجب ۱۱۰۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف مخ]

۱۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۴۲/۴

از جزو سوم تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد علیمانی دامغانی پسر حاجی علم، تا: جمادی الثانی ۱۱۰۸ق؛ جلد: تیماج تریاکی، ۳۸۳گ (۱۷–۳۹۹) [ف: ۱۶ – ۶۶۳]

۱۳۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۰۶

ربع اول و دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ مجدول، دارای سرلوح زرین، مصحح، محشی؛ تاریخ وقف: رجب ۱۱۰۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۳ – ۱۲]

۱۳۸. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۲۱

آغاز: العام ذلک السنین وعمهوا فی غمرتهم حتی حین قال الحال إلی أن نبذ الکتاب حملته وتناسا حفظته؛ **انجام:** ولاتجادلوا فیه ولاتتکلموا فیه بغیر علم فقد سمعت جدی رسول الله صلی الله علیه وآله ...

خط: نستعلیق، کا: سید مراد بن محمد نبی قائنی، تا: ۴ ذیقعده ۱۱۰۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: سید علی رضا منتظری قائنی، ۱۴۰۰؛ ۴۳۳گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [کتابخانه‌های قائن: ف: – ۲۱]

۱۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۹۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن ملکمحمد، تا: جمادی الاول ۱۱۰۹ق؛ واقف: محمد هاشم حسینی تنکابنی، ۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج خرمایی، ۲۲۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف:۱۱–۶۳۷]

۱۴۰. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۶۸۷

از سورة الرعد تا آخر قرآن؛ خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن لاجین قزوینی، تا: چهارشنبه ۱۷ ذیقعده ۱۱۰۹ق؛ ۷۴۶ص، ۲۱ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱ – ۲۰۷]

۱۴۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۸۳

تا سوره کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق [ف: – ۷۰]

۱۴۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۵۶

ربع سوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد مهدی اشرفی، تا: دهه سوم ذیحجه ۱۱۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۰۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲–۶۵]

۱۴۳. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۴۹

انجام: و لنا نجیب و لنا شفاعة و لاهل مودتنا شفاعة فتنا فسوا فی لقائنا ...

از آغاز سوره کهف تا اواخر سوره کوثر؛ خط: نسخ زیبا، کا: محمد هاشم بن محمد خوسفی قائنی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ ربیع الاول ۱۱۱۲ق؛ ۲۷۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: – ۴۵]

۱۴۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰۲۸

آغاز: برابر

ربع اول و دوم، از ابتداء کتاب تا آخر تفسیر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ خوب، کا: حسن بن بهاء الدین کرمانی، تا: ۱۱۱۲ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرمی، ۲۹۹ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ – ۱۳۶]

۱۴۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۷۳

ربع اول و دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۱۱۳ق؛ مصحح، با نشانی بلاغ؛ تملک: محمد محسن بن محمد کریم با مهر «ان الله یحمب المحسنین» (بیضی)، صادق بن محمد یزدی به تاریخ ششم رجب ۱۳۱۸ با مهر «محمد صادق» (بیضی)، محمد رضا حسینی جلال؛ جلد: گالینگور قرمز، ۳۷۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲ – ۲۰۴]

۱۴۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از ابتدای قرآن تا پایان سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ ریز، کا: محمد شفیع، تا: ۱۱۱۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۹۰ص،

۳۰ سطر (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۱ - ۵۸]

۱۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** من قراء سوره النحل فی کل شهر کفی المعزم فی الدنیا و سبعین نوعا من انوا البلاء اهونه الجنون و الجذام و البرص و کان مسکنه فی جنه عدم و هی و سط الجنان

جلد اول (جزء اول و دوم)؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن اسمعیل حسینی طالقانی، تا: ۱۱۱۳ق؛ مصحح، محشی با امضای منه «رحمه الله، نهایه، بخطه رحمه الله، الراقمه»؛ مهر: «سلام علی ابراهیم» (مربع)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۶گ، ۲۴سطر (۱۲/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۸سم [رایانه]

۱۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۶۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

جلد۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نوروز۱۱۱۳ق؛ تملک: محمد باقر مؤمنی؛ واقف: سید عبدالباقی مزبور، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۲۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۲ - ۳۰۲]

۱۴۹. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲

از آغاز سوره حمد تا پایان سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: هدایت الله بن محمد زمان شریف، تا: سه‌شنبه ۶ ربیع الاول ۱۱۱۴ق؛ ۳۲۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۱]

۱۵۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۶۲

انجام: تم کتاب الصافی بیده الفقیر العبد ابن ملا عبدالله عصار، مقصود علی فی شهر جمادی الاولی سنه ۱۱۱۴

از سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: مقصود علی ابن ملا عبدالله عصار، تا: جمادی الاول ۱۱۱۴ق؛ محشی؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۰گ، ۲۷ سطر (۱۵/۵×۲۹)، اندازه: ۲۴×۳۶سم [ف: ۲ - ۳۴۶]

۱۵۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: کریم بن طاهر انصاری، تا: جمعه ۲۱ صفر ۱۱۱۵ق؛ مصحح؛ با دو رباعی از مرتضی قلیخان سعدلو و یک رباعی از حسین جلیلی؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۲۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: - ۱۸۱]

۱۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۵۷

ربع چهارم کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن عبدالغفور بن مرتضی(برادرزاده فیض)، تا: اوایل ربیع الاول ۱۱۱۵ق؛ با انهائی از محمد مومن بن عبد الغفور بن مرتضی (برادر زاده فیض) برای کاتب نسخه محمد علی اشرفی به تاریخ اوایل ربیع الاول ۱۱۱۵ نوشته؛ ۲۶۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲ - ۶۵]

۱۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۸۷

آغاز: برابر ربع ۴؛ **انجام:** برابر

از تفسیر سوره سبا تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد سعید بن محمد هاشم سمنانی، تا: ۱۱۱۵ق؛ مصحح، محشی با امضای منه، کتابت شده از روی نسخه‌ای که به سال ۱۰۸۵ق و در زمان حیات مؤلف کتابت شده و کاتب آن را نزد مؤلف خوانده و تصحیح کرده؛ تملک: محمد تقی نصیری به تاریخ ۱۳۸۳ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۵گ، ۲۰ و ۲۲ سطر (۱۰/۵×۲۰–۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۸ - ۳۶۹]

۱۵۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۰۴

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** فرغت من کتابته فی ... سنة السادس عشر و المأتة بعد تمام الالف ... محمد بن جعفر.

از سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد بن جعفر، تا: ۱۱۱۶ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷۲ص، ۲۷ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۱ - ۶۰]

۱۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۷۴-۳۳/۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

سوره حمد تا اسراء؛ خط: نسخ، کا: شمس الدین بن مولانا شاه محمد اصطهباناتی، تا: شنبه ۲۰ محرم ۱۱۱۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۳۹گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۵ - ۲۷۴۱]

۱۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹

خط: نسخ خوب، کا: علی بن محمد صادق قزوینی، تا: ۲۴ رمضان ۱۱۱۷ق؛ مصحح، محشی از کتاب‌های تفسیر و لغت و امضاءهای (ن)، (ق)، (ص) و جز آن؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۴۴۰گ، ۲۹ سطر (۱۱/۱×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱ - ۱۵۰]

۱۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۶۸

از ابتدای کتاب تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: محمد سعید بن ملک حسین بن کمال الدین بن علی بن علی اردکانی، تا: ۱۱۱۸ق، جا: شیراز مدرسه محمدیه؛ مصحح، محشی با امضای «منه ره» و با استفاده از کتب قاموس، صحاح و کنزاللغة؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین، محمد ملک، ۱۱۴۱» (بیضی)؛ ۳۷۷گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۱ سم [ف: ۱۳ - ۳۸۴]

۱۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۴۰

آغاز: المعصومین من البیان أتیتکم به مع قلة البضاعة و قصور یدی عن هذه الصناعة؛ **انجام:** و زاد العیاشی و یأکل یوم القیمة من موايد الجنة مع شیعته حتی یفرغ الناس من الحسنات، تم تفسیر سورة التوبة.

از آغاز تا پایان سوره توبه؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: عنایت الله طهرانی، تا: ۱۱۱۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه محمد بن شکری قمی که در قم به تاریخ ۱۹ ذیقعده ۱۰۸۸ نوشته بوده، مصحح، محشی از کتاب‌های مختلف یا با نشانی «محمد جعفر الحسینی»، «حیدر علی»، «بن محمد شفیع اصفهانی»؛ ۳۲۶گ، ۲۱ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۱۴ - ۳۰۲]

۱۵۹. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

از سوره کهف تا آخر قرآن؛ کا: ابراهیم بن محمد رضا، تا: جمعه ۶ ذیحجه ۱۱۱۸ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۴۰]

۱۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۶۸

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد شفیع مشهدی، تا: رجب ۱۱۲۰ق؛ مصحح، محشی با نشان «ص، ق، منه، ۱۲»؛ تملک: ابن محمد شاه الحسینی؛ تاریخ وقف: محرم ۱۲۵۲؛ جلد: تیماج، ۵۶۰گ، ۲۳ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۳۰– ۶۶۸]

۱۶۱. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۱۱
خط: نسخ جلی، کا: صفی بن محمد امین، تا: ۱۱۲۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۸۱گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: – ۸۰]

۱۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۷۵
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ تحریری، کا: اسماعیل بن حاجی ابراهیم قاری سبزواری، تا: ۱۱۲۲ق؛ محشی منقول از مجمع البحرین؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۶۰۰ص، ۲۳ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۴۷/۱ – ۲۱۰]

۱۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۶۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
تفسیر سوره حمد تا آخر سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۲ق، برای عبدالله بن الصدر ابومحمد شرف الدین ابراهیم الشیرازی نوشته شده؛ تملک: علی اصغر به تاریخ ۱۱۳۵؛ ۲۳۶گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۵ – ۲۶۰]

۱۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۰
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
از کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۲ق؛ محشی با امضای «ق»، «ص»، «مجمع البحرین»؛ جلد: میشن زرشکی، ۳۴۱گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۱ – ۲۸۵]

۱۶۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۰۶
آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از اول سوره انعام تا انتهاء سوره اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۲ق؛ با علامت بلاغ؛ واقف: سید هاشم بن سید رحیم، ۱۲۶۰ق؛ ۱۸۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲ – ۳۱۳]

۱۶۶. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره
سوره یس تا آخر قرآن؛ کا: محمد سعید بن ملا محمد چولدوری صادقی، تا: ۱۱۲۳ق [ف: – ۱۶]

۱۶۷. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۳۸۹
خط: شکسته نستعلیق، کا: عبد العلی بن محمد امین، تا: اواخر محرم ۱۱۲۴ق؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: – ۱۳۴۰]

۱۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳ خوئی
از تفسیر سوه کهف؛ خط: نسخ، کا: محمد علی پسر ملا رجبعلی، تا: ۱۱۲۴ق؛ از روی نسخه‌ای مورخ ۱۱۱۸ نوشته، با یک سر لوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: خان بالغ شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۶۷۴ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۷ – ۱۷۴]

۱۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۳۴
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر ربع ۳
از ابتدای سوره کهف تا پایان احزاب؛ خط: نسخ، کا: پرمحمد بن شیر محمد تیلی، تا: ۱۴ محرم ۱۱۲۴ق؛ واقف: علی اصغر عباس زاده، آذر ۱۳۷۸؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۱۴گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۲ – ۳۱۱]

۱۷۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۹
ربع نخستین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۱۲۵ق، جا: تون؛ محشی؛ ۲۳۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۴×۲۵/۳سم [ف: ۱ – ۳۴۴]

۱۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۱۳
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر ربع ۳
از تفسیر سوره کهف تا احزاب؛ خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن محمد مشکنانی، تا: چهارشنبه ۱۸ ذیحجه ۱۱۲۵ق؛ واقف: مسعود امینی نایینی، ۱۴ شهریور ۱۳۵۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۱ – ۶۴۰]

۱۷۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۰۷
آغاز: برابر
از آغاز قرآن تا پایان سوره توبه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن بن محمد هاشم حسینی عبدالعظیمی رازی، تا: پنج‌شنبه ربیع الاول ۱۱۲۶ق؛ مصحح، محشی با امضای «منه» و «ق»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱ – ۲۶۳]

۱۷۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۳۰
آغاز: فینا من یعلم کتابه من اوله الی آخره ... در برگ دوم: المقدمة الثالثة فی نبذ مما جاء؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از قسمتی از مقدمه دوم تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۵ صفر ۱۱۲۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مشمع، ۳۹۳گ، ۲۲ سطر (۱۲×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: – ۱۲۶]

۱۷۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۳۸
آغاز: ... الغین و الرین و صل اللهم علی محمد ... اما بعد، فیقول خادم علوم الدین ... هذا یا اخوانی ما سألتمونی من تفسیر القرآن؛ **انجام:** برابر ربع ۱
جلد نخست و تا پایان سوره مائده؛ خط: نسخ زیبا، کا: اسدالله حسینی بن ابی المعالی، تا: رجب ۱۱۲۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی به خط فضل الله بن محمد شریف بن فضل الله کاشانی، و با با نشان «منه، ق، ۱۲» و غیر از آن؛ کاغذ: شرقی، ۲۳۷گ، ۲۴ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۳۴ – ۵۲۵]

۱۷۵. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۵۸۵
تا آخر سوره کهف؛ خط: نسخ، کا: محمد خلیل حافظ بن محمد حسین، تا: پنج‌شنبه ۱۶ ربیع الاول ۱۱۲۷ق؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: – ۱۳۴۰]

۱۷۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۱۸
بی‌کا، تا: ۱۱۲۸ق [نشریه: ۱۳ – ۳۶۶]

۱۷۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۰۳
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر ربع ۳
ربع سوم از کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن عبد الله، تا: ۶

صفر ۱۱۲۸ق؛ محشی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۵ سطر [ف: ۲ - ۶۷۶]

۱۷۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۱۴

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن عبدالله بیارجمندی، تا: سه‌شنبه ۱۷ شعبان ۱۱۲۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ با گواهی ابوتراب بن حبیب الله بیارجمندی در ۱۱۵۲ که آن را نزد استادم محمد نصیر تبریزی خواندم و درست مقابله کردم؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۰۰گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۶ - ۴۹۰]

۱۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۹۹

آغاز: الم قد مضی الکلام فی تأویله فی اول سورة البقرة و فی المعانی عن الصادق فی حدیث و اما لم فی آل عمران فمعناه انا الله المجید؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از سورة آل عمران تا آخر سوره اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۳۱ق؛ به وسیله عبدالعظیم بن عبدالغنی الحسینی مقابله و تصحیح شده در جمادی الاول ۱۱۳۱؛ جلد: تیماج سرخ، ۴۰۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۳۵ - ۱۹۹]

۱۸۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از آغاز سوره فاتحة تا پایان سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: سعید بن محمد زمان حسینی گیلانی، تا: پنج‌شنبه ۲۵ شوال ۱۱۳۱ق، جا: مدرسه علیه عالیه متعالیه؛ مصحح، محشی؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۲]

۱۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۹۸-۹/۴۸

آغاز: برابر ربع ۴؛ **انجام:** برابر

از سوره سبأ تا آخر تفسیر؛ خط: نسخ، کا: محمد نعیم دماوندی، تا: ۱۱۳۱ق، جا: اصفهان مدرسه جدید سلطانی؛ مصحح؛ ۱۸۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۵ - ۲۷۴۲]

۱۸۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰۲۲

آغاز: برابر

سوره کهف تا آخر احزاب؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: محمد باقر شهمرزادی، تا: ۱۱۳۲ق؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۷۳ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۳۵]

۱۸۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۱۸۴/۱

از یس تا ناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۱۳۲ق؛ ۲۵۲گ (۲پ-۲۵۳ر) [ف: ۵ - ۱۶۲]

۱۸۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۶۹

نیمه دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حاجی اسماعیل شیرازی، تا: صفر ۱۱۳۲ق؛ مجدول، مصحح، دارای سر لوح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۴گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۲ - ۷۶]

۱۸۵. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۸

سوره بقره تا سوره یوسف؛ خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن محمد مشکنانی، تا: دوشنبه ۱۴ ذیحجه ۱۱۳۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۸۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۷/۵سم [ف: - ۵۵]

۱۸۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۹

سوره یوسف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ جلی، کا: ابراهیم بن علی بن احمد عاملی مشهور به ابن قراوش، تا: ۲۰ محرم ۱۱۳۲ق؛ مصحح، مقابله شده با این عبارت: «بلغ مقابلة علی نسخة صححت علی نسخة المصنف مرتین، قرء قرائة بحسب الجهد وال سعة علی موسی بحرانی»؛ واقف: شهید؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۶۱ص، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: - ۴۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۵۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۵۴]

۱۸۷. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۴۲

از آغاز تفسیر تا آیه «وقل الحمدلله الذی لم یتخذ ولدا ولم یکن له شریک فی الملک»؛ خط: نسخ، کا: محمدمعین بن قربان علی نیشابوری، تا: ۱۱۳۳ق؛ افتادگی: انجام؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۱۴]

۱۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۹۳

آغاز: برابر ربع ۴؛ **انجام:** برابر

تفسیر سوره سبا تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: عبدالرضا بن محمد بن امین الدین موسوی حسینی جزایری، تا: ۱۱۳۳ق؛ مصحح، محشی با امضای «منه رحمه الله تعالی»؛ تملک: عبدالرضا بن محمد موسوی با مهر «عبدالرضا بن محمد»، علی بن ابراهیم جزایری در سال ۱۱۴۹ق همراه با مهر «علی بن ابراهیم»، شیخ محمد یوسف علی؛ مهر: «عبده محمد حسین الحسینی»، «عبده حسین»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۲۴۸گ، ۱۹ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲ - ۱۶۲]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۴۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۹۰]

۱۸۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۸

از آغاز تفسیر تا ابتدای سوره کهف؛ خط: نسخ جلی، کا: محمد طاهر بن محمد مؤمن دهدشتی، تا: ۱۱۳۵ق؛ مهر: واقف «الواثق بالله الغنی فتح الله شریف حسینی» (مربع)؛ واقف: فتح الله بن ابراهیم شریف حسینی خویی، ۱۲۵۰؛ جلد: مشین سبز، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: - ۵۴]

۱۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۸۹

آغاز: فقالوا انا الیکم مرسلون القمی عن الباقر علیه السلام انه سئل عن تفسیر هذه الآیة؛ **انجام:** برابر

از سوره مبارکه یس تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: ابوعلی بن عبدالسمیع، تا: ۱۱۳۹ق؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۷۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۳۱۳]

۱۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۲۷

آغاز: بسملة، سبحان الذی اسری؛ **انجام:** برابر

از ابتدای سوره اسراء تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: صایب بن محمد نصیر، تا: ۱۱۴۳ق، به دستور محمد علی بن محمد رحیم؛

تملک: شیخ الاسلام در ۱۲۷۶؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۸۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۲۲ - ۲۹۶]

۱۹۲. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۳۲

نصف اول؛ بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد باقر قاجار قزوینی معروف به آقائی به تاریخ صفر ۱۱۴۴ [ف: - ۱۴]

۱۹۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۷۷

آغاز: برابر ربع ۳

از آغاز سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: عبدالنبی بن عبدالمجید باباجهر دماوندی، تا: ۴ ذیقعده ۱۱۵۵ق، جا: علی آباد از توابع مازندران؛ مصحح، محشی؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۱گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۲]

۱۹۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از اول تا پایان سوره بنی اسرائیل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۵ محرم ۱۱۶۰ق؛ مهر: «عبده الراجی ابوالقاسم الحسینی ۱۲۳۳» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۴]

۱۹۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۱۸

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ زیبا، کا: علی اکبر بن سید خلیل الله حسینی کاشانی، تا: ۵ شعبان ۱۱۶۰ق؛ مصحح، محشی با نشان «ق»؛ تملک: راضی نجفی با مهر «یا راضی ۱۲۶۳» (بیضی)، محمد کریم بن ابراهیم؛ جلد: مشمعی قهوه‌ای، ۲۹۰گ، ۲۲ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۴ - ۴۹۴]

۱۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: علی اکبر بن سید علی طباطبائی، تا: ۳ محرم ۱۱۶۱ق؛ دو سرلوح ممتاز، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۷ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۱۱ - ۱۸۹]

۱۹۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۴۹

سوره یس تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: حسن بن حسین زهانی، تا: ۱۱۶۶ق [ف: - ۷۰]

۱۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۹۲۲

انجام: برابر

از ابتدای سوره اسراء (بنی اسرائیل) تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن احمد بن ابراهیم بحرانی درازی، تا: ۱۱۷۰ق؛ دارای سرلوح منقش، محشی؛ واگذاری سازمان حج و اوقاف موقوفه آل عصفور در آبان ۱۳۶۹؛ جلد: تیماج عنابی مذهب، ۲۷۹گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۶/۸سم [ف: ۲۲ - ۳۰۸]

۱۹۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۰۵

از سوره کهف تا احزاب؛ کا: محمد بن علی رضا اشرفی، تا: ۱۱۷۳ق؛ قطع: وزیری [ف: - ۱۸۱]

۲۰۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۷۲

از سوره مائده تا اسراء؛ خط: نسخ، کا: ابوالفتوح بن محمد تقی اصفهانی، تا: رمضان ۱۱۷۴ق؛ ۲۶۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۷۵]

۲۰۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۲

آغاز: سورة المائدة مأة و عشرون آية، و هی نزلت بالمدينة؛ بسمله، یا ایها الذین آمنوا؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از اول سوره مائده تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: ابوالفتوح بن محمد تقی اصفهانی، تا: رمضان ۱۱۷۴ق؛ ۵۳۶ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [فهرست عراقی: ۱ - ۶۲]

۲۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و العیاشی عن الباقر علیه السلام من قرأ سورة النحل فی کل شهر کفی المغرم فی الدنیا و سبعین نوعا من انواع البلاء اهونه الجنون و الجذام و کان مسکنه فی جنة عدن و هی وسط الجنان ... حتی لایخفی.

از ابتدای مقدمه تا انتهای سوره نحل؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن احمد بن ابراهیم بحرانی درازی، تا: ۱۱۸۰ق؛ محشی؛ واگذاری سازمان حج و اوقاف موقوفه آل عصفور در آبان ۱۳۶۹؛ ۴۱۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۲ - ۳۰۶]

۲۰۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۰ - ج

نیمه نخستین است؛ کا: محمد تقی بن محمد صالح نیشابوری، تا: با تاریخ ۱۱۸۲ق؛ محمد تقی بن محمد صالح نیشابوری آن را نوشته و از دختر او به شاگردش محمد رضا بن محمد محسن بن محمد رضای شریف به سال ۱۱۸۲ رسیده؛ واقف: مهد علیا، ۱۲۷۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۵۴گ، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۱۷) [ف: - ۳۹۵]

۲۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن ان یغتنم جهل الجاهلین

از اول تا اواسط تفسیر آیه ۹۳ از سوره مبارکه اسری: «قل سبحان ربی هل کنت الا بشرا رسولا»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۸۲ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محمد مقیم، ربیع الثانی ۱۱۸۲؛ ۳۲۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۴ - ۴۴۲]

۲۰۵. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۶

آغاز: برابر ربع ۴؛ **انجام:** برابر

از آغاز سوره سبأ تا آخر سوره ناس؛ خط: نسخ، کا: علی قلی بن زین العابدین، تا: ۱۶ شوال ۱۱۸۳ق؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۸۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف مخ]

۲۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فأتاه جبرئیل (ع) فاخبره بذلک فدعا علیا (ع) و بعثه الیه.

ج ۱-۲؛ خط: نسخ، کا: علی قلی بن زین العابدین قزوینی، تا: ۱۴ صفر ۱۱۸۳ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج ماشی، ۳۵۱گ،

۳۵ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۸سم [ف: ۲۲ - ۲۹۴]
۲۰۷. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۷**
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۱۸۷ق؛ واقف: حاج سید محمد شوشتری، ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: استانبولی حنایی، جلد: تیماج گلی، ۲۹۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱ - ۵۱۶]
۲۰۸. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۷۹**
از انعام تا اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: باقر فرزند محمد اصطهباناتی، تا: پنج‌شنبه هفته سوم جمادی الاول ۱۱۹۱ق؛ افتادگی: انجام (پس از سوره لهب افتاده)؛ کاغذ: نخودی، ۲۵۲گ، ۲۵ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۹ سم [ف: ۱۱ - ۴]
۲۰۹. **مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۱۹**
آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** من قرء سورة الکهف فی کل لیلة جمعة لم یمت الا شهیداً و یبعثه الله من الشهداء و وقف یوم القیامة مع الشهداء. و الحمدلله اولا و آخرا وظاهرا و باطنا علی نعمایه و آلایه و اکمل الصلوات علی محمد و آله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۲ق؛ مصحح؛ واقف: علی اکبر موسوی، ۱۲۳۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۰گ، ۱۶ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: - ۳۴۸]
۲۱۰. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴ط**
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
خط: نسخ، کا: قربانعلی بن محمد شفیع تقوی رضوی، تا: ۱۱۹۵ق؛ محشی با علامت‌های «ق» و «منه»؛ چند برگ الحاقی پایان نسخه مشتمل بر سؤال و جواب‌های فقهی است که شاید بخشی از سؤال و جواب سید محمد باقر شفتی باشد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۲۴/۲- ۶۰]
۲۱۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۸**
آغاز: سورة الکهف مائة واحدی و عشر آیة وهی نزلت بمکة المعظمه؛ **انجام:** برابر
جلد۲؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر ابن ملانظر علی، تا: ۱۱۹۶ق؛ در پایان سه ضمیمه افزوده است: ۱. شرح دعای چهل و دوم صحیفه سجادیه از ریاض السالکین تألیف سید علی خان، در مورد دعای ختم قرآن در هفت برگ، ۲. قصیده در مدح حضرت علی (ع) در یک صفحه، ۳. منتخبی از احکام سجود تلاوة از شیخ بهائی در نیم صفحه؛ کاتب در مورد استنساخ این تفسیر چنین نگاشته: «من اوله الی ورقة من سورة الانفال به قلم مرحوم الملك ... ابن المغفور الملانظر علی ثم به خط والدی العلامه قدس سره الی ورقتین بقیتاً من سورة ابراهیم ثم بخط عمی المبرور السید علی اکبر الی ورقه من سورة الفتح ثم بخط والدی تغمده الله بغفرانه و قد جری علیه نظر والدی قراءة و تصحیحاً و مقابلة و حواشیه و متعلقاته و ما فی اول الکتاب و آخره من الفواید بخط والدی و قد کتب هذه الکلمات الفقیر الی الله القوی محمد محسن بن المرحوم ابی الحسن المغفور السید عبدالله [شیرازی]»؛ واقف: حاج سید محمد شوشتری، ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: استانبولی حنائی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱ - ۵۱۵]
۲۱۲. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۶۳**
از سوره انعام تا سوره بولهب، سوره‌های اخلاص و خلق و ناس از این نسخه افتاده؛ خط: نسخ خوش، کا: باقر فرزند محمد اصطهباناتی، تا: پنج‌شنبه هفته سوم جمادی الاول ۱۱۹۷ق؛ محشی با نشان «مجمع البحرین»، «ق»، «منه ره» و «بی نشان»؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۸۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۱ - ۶۷۱]
۲۱۳. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۳۳۷گ، ۳۵ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹ - ۱۸۹]
۲۱۴. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۹۳**
آغاز: برابر ربع ۴؛ **انجام:** برابر
از تفسیر سوره سبا تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ واقف: سیدة النساء، غره محرم ۱۲۵۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۱۱ - ۶۴۱]
۲۱۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۰۶**
آغاز: عظم لعظیم ذنوبهم الا الذین تابوا؛ **انجام:** و غمه غما شدیدا فانزل الله.
از تفسیر اوایل سوره مائده تا تفسیر آیات اوایل سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ واقف: حسین کی استوان؛ ۳۲۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۶۳۹]
۲۱۶. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۰۳**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۱ - ۶۳۷]
۲۱۷. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۱۸**
انجام: حتی وضع یده علی ذؤابة شیبة بن وهب الجهمی ثم دفع ذلك عن رسول الله صلی الله علیه و آله فقرأ علینا ...
از ابتدای کتاب تا اواخر سوره انعام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مذیل است به اواخر تبصرة المتعلمین علامه حلی (از کتاب نکاح، فصل سوم در محرمات، تا پایان دیات)؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۲۰۵]
۲۱۸. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۷۹**
آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** فیحتالوا لهلاکك حیلة ضمن کیدوا معنی یحتالوا فعداه باللام لیفید معنی الفعلین.
از ابتدای سوره انعام تا آیه ۵ سوره یوسف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۱۹۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۲۰۶]
۲۱۹. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۹۵**
انجام: برابر ربع ۲

از ابتدای مقدمه تا پایان سوره اسراء؛ خط: نسخ خفی خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۳۴۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۲۰۶]

۲۲۰. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:نامعلوم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: رحلی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۳۸]

۲۲۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۳۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳ [ف: ۳ - ۹۷]

۲۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۳۵

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از سوره کهف تا سوره ناس؛ خط: نسخ، کا: مهدی بن عبدالرحیم، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۲۱۵گ، ۲۸ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹ - ۲۱۸]

۲۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۵۷/۲

بخشی از تفسیر سوره بقره؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸۵ص (۲۱۸-۳۰۲)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۶۵]

۲۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۹۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای یک سرلوح، مجدول، مذهب؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: تیماج قرمز مذهب، ۷۷۴ص، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۲۲۸]

۲۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۷ط

آغاز: برابر **انجام:** برابر ربع ۲

شامل مقدمه، سوره حمد تا سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۴۳ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۴/۳ - ۸۲]

۲۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱

از سوره حمد تا آخر مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، دارای کمند، محشی با امضای «ق» و «قاضی» و «منه رحمه الله» و «صرح»؛ واقف: اشکوری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۷گ، ۲۰ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۴ - ۱۳]

۲۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۸/۳-طباطبائی

تفسیر سوره توحید؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۲گ (۱۰۱ر-۱۰۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۲۸۷]

۲۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۰۸

آغاز: من السماء و الارض مما یدل علی کمال قدرة الله و انهم فی سلطانه یجری علیهم قدرته؛ **انجام:** اتدری ما معنی لیلة القدر فقلت لا یا رسول الله.

از آیه نهم سوره سبأ تا بخشی از سوره قدر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مذیل است به معجزات چهارده معصوم علیهم السلام در ۷۹ برگ؛ جلد: گالینگور، ۱۸۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۲ - ۳۰۷]

۲۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انما قال رسول الله صلی الله علیه و آله لأمیر المؤمنین علیه السلام.

از ابتدای مقدمه تا اوسط سوره رعد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳۵۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲۲ - ۳۰۲]

۲۳۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۱۹

آغاز: برابر

از آغاز تا نیمه‌های سوره مائده آیه: «فمن یکفر بعد منکم فإنی اعذبه عذاباً لا اعذبه أحدا من العالمین»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: مشمع مشکی، ۱۲۱گ، ۲۳ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۵۲۷]

۲۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۴۹

ربع دوم؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد حسین بن محمد مقیم، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵۲گ، ۲۳سطر (۵×۱۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۱۸۷]

۲۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۳۰

از سوره سبأ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: غلامعلی قدیری؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوایی، ۲۱۸گ، ۲۴ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۰۶۷]

۲۳۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۹۴

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** و علو مکانی لوان قارون کما دعاک دعانی لاجبته

از سوره کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ اهدایی: بی بی سکینه فاضلی؛ جلد: تیماج عنابی، ۹۷گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳ - ۹۷۴]

۲۳۴. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۱۸

از ابتدای کتاب تا اول سوره یس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: حسین قلی خان ملقب به امیر پنجه، ۲۶ جمادی الثانی ۱۲۹۴؛ ۳۰۴گ، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱ - ۶۴]

۲۳۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۱۲

آغاز: اعوذ بالله السمیع لمقال الاخیار و الاشرار و لکل المسموعات من الاعلان؛ **انجام:** و ذکر ثواب قرائة هذه السورة یأتی فی آخر شورة التوبة ان شاء الله

از سوره حمد تا آخر سوره انفال؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۴۳۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ - ۳۱۳]

۲۳۶. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۵۰/۲

سوره فرقان تا مجادله؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۹۴گ (۸۲پ-۱۷۵پ)، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۱ - ۱۲۵]

۲۳۷. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۹۴

انجام: فقال انه امر قد سبق انه تبلی و رتبلی به مع ما اتی قد نحلته و نحلته و نحلته اربعة اشیاء عقدها بیده و لایفصح بها عقدتها و فی المجمع عن النبی

از آغاز تفسیر سوره کهف تا اواخر سوره صافات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: سید نورالله فیض؛ جلد: مقوایی، ۱۴۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲ – ۱۲۱]

۲۳۸. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۴۸

ربع اول و دوم کتاب؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۱۹گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: – ۵۵]

۲۳۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۹۶

نیمه اول؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رحلی [ف: – ۱۸۱]

۲۴۰. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۷۶

انجام: فیدعی بالحسن بن علی فلیسئل عما سئل عنه علی بن ابی طالب قال ثم یدعی بامام امام و ...

نیمه اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۴۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۲۱۹]

۲۴۱. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۷۰

انجام: و القمی ما یقرب منه ما یتجرعه یتکلف جرعه و لایکاد یسیغه و لا یقار ان یسیغه فکیف یسیغه ... »

از آغاز تفسیر سوره انعام تا اوایل سوره یوسف؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۶۱]

۲۴۲. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۷

از آغاز تفسیر سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد باری، تا: قرن ۱۳، حسب خواهش حاجی الحرمین محمد بن کربلایی تقی قائنی؛ ۲۵۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: – ۱۴]

۲۴۳. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۸

آغاز: الذی استنبطناه من اشاراتهم باخلاص الولاء والحب بمصاص المخ؛ **انجام:** فقال ملك الموت ما الدنیا کلها عندی فیما سخرها الله لی و مکننی علیها الا کالدرهم فی ...

از آغاز سوره فاتحه تا اواخر سوره نحل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۲۸۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۳۴/۵سم [ف: – ۱۴]

۲۴۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۷۶

یس تا حدید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۷/۵×۱۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۱]

۲۴۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۷۷

از اول قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۷/۵×۱۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۱]

۲۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۱۴-۳۸/۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱

حمد تا مائدة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با امضای «ص» و «منه رحمه الله»؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۶۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵ – ۲۷۴۳]

۲۴۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۷۱

آغاز: و لایلتفت منکم احد الی ماورائه و امضوا حیث تومرون الخ؛ **انجام:** و لاغوینهم اجمعین ... الذی اخلصتهم لطاعتك و ظهرتم من الثواب فلا یعمل فیهم کیدی ... قال هذا صراط علی ای هذا طریق حق.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: حاج غلامحسین صالح زاده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با کاغذ ابری، ۱۴۹گ، ۲۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲ – ۶۴۸]

۲۴۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۶

آغاز: اقول یعنی به صاحب الامر (ع) و باسناده عن سالم بن سلمة قال قرء رجل علی ابیعبدالله (ع) و انا اسمع؛ **انجام:** مما یزیدهم طغیاناً کبیراً الا عتوا متجاوزاً عن الحد ... عیاشی عن الباقر (ع) انه سئل عن قوله تعالی: و ما جعلنا الرؤ یا التی اریناك فقال ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: حاج غلامحسین صالح زاده؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوایی، ۲۶۹گ، ۲۸ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱ – ۲۱۲]

۲۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۷-۳/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با علامات بلاغ؛ ۴۹۵گ، ۲۷–۲۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۵ – ۲۷۴۰]

۲۵۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۵۳/۲

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از سوره کهف تا پایان تفسیر؛ خط: نسخ، کا: شیخ رضا بن علی کرمانی، تا: اوایل قرن ۱۳؛ اهدایی: میرزا محمد شیخی زاده؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۴گ (۵۵–۱۷۸)، ۲۶ سطر (۱۱/۵×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲ – ۴۷۲]

۲۵۱. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۱۱

از اول تا سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیك عصر مؤلف؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ ذیقعده ۱۲۰۱؛ ۳۰۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: – ۲۴]

۲۵۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۵ صدر

نیمه دوم از کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یك‌شنبه ۲۶ ذیحجه ۱۲۲ = ۱۲۰۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۹۵گ، ۲۴ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [ف: ۵ – ۱۶۰]

۲۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از ابتدای مقدمه تا انتهای سوره اسراء؛ خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن غلام علی، تا: ۱۲۰۳ق؛ محشی از محمد مؤمن و دیگران و نیز به «لفظ منه ره»؛ واقف: اسدالله سهیلی، خرداد ۱۳۲۷؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۰۴گ، ۲۴ و ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۲ – ۳۰۹]

۲۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۰۶

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر ربع ۳

از سوره کهف تا پایان سوره احزاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۰۴ق، جا: قمصر کاشان؛ مصحح، محشی با نشان «منه»

و غیر آن، مقابله شده با نشان «بلغ»، از روی نسخه‌ای که به سال ۱۰۸۷ق از روی نسخه اصل کتابت شده بوده، نگاشته شده؛ تملک: عبدالرحمن بن فضل الله؛ مهر: «عبده الراجی محمد محسن ۱۲۱۴» (بیضی)؛ جلد: چرم ساغری مذهب، ۲۴۴گ، ۱۶ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۴ - ۲۷۷]

۲۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۷

آغاز: الا شرذمة من المؤمنین فمکثت العامة بذلک سنین؛ **انجام:** أی اذا کالوا للناس او وزنوا لهم یخسرون الایظن اولئک انهم مبعوثون الیس.

از اوایل مقدمه تا بخشی از سوره مطففین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۲۰۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۲۸۴گ، ۳۴ سطر، اندازه: ۱۹/۷×۳۲/۷سم [ف: ۲۲ - ۳۰۷]

۲۵۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۲

از سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبد الله سال، تا: ۱۲۰۶ق، جا: هرزند مرند؛ مهر: وقف ساجدی (مستطیل)؛ واقف: حاج علی بن حاجی عباس، ۱۲۹۸؛ جلد: روغنی، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: - ۴۱]

۲۵۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۶۲

آغاز: برابر ربع ۳

از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: ابوطالب بن اسماعیل حسینی، تا: جمادی الثانی ۱۲۰۶ق؛ تملک: ابو طالب حسینی؛ اهدایی: ورثه آقا سید مرتضی و آقا سید حسین؛ ۲۷۴گ، ۳۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۱۴۵]

۲۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۰۰

آغاز: الظلمة و ضیاء من الاجداث و عصمة من الهلکة و رشد من الغوایة و بیان من الفتن ... و روی العیاشی باسناده عنه (ع) قال علیکم بالقرآن؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن حسین حسینی دهجی، تا: ۱۲۰۸ق؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ مصحح، چند جمله از پایان نسخه را عباسقلی سپهر نوشته و پس از پایان تفسیر چنین گوید: «این دو سطر بخط بنده حقیر عباسقلی مشیرافخم وزیر تألیفات سپهر ثانی در این عصر روز چهارشنبه ۲۶شهر رجب المرجب لیلة المبعث سنه ۱۳۳۶ در دارالخلافه طهران ... تحریر شد»؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۹۸ص، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۰ - ۴۴۹]

۲۵۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۰

آغاز: فمن احبها فهو من اولیاء الله و من ابغضها فهو من اعداء الله الخ؛ **انجام:** (تا آیه دوم سوره قدر) فیه تفخیم لها و انهاسمیت بلیلة القدر

جلدین در یک مجلد؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن ملا علی اشرف اصفهانی، تا: ۱۲۱۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: سید عبدالوهاب حسام زاده؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی، ۲۸۰گ، ۳۵ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۱۴]

۲۶۰. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۱۸

ربع اول و دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن غلامرضا یزدی، تا: سه‌شنبه ۱۲ شعبان ۱۲۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۰۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: - ۹۵]

۲۶۱. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۲۳

ربع اول و دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: حسن بن محمدمعصوم، تا: رجب ۱۲۱۲ق؛ ۳۸۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: - ۲۰]

۲۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن ابوالحسن اردکانی، تا: رجب ۱۲۱۳ق؛ رونویس شده از نسخه صحیحی که به خط مولانا محمد هادی (ظاهراً فرزند مؤلف باشد) بوده؛ واقف: نائینی؛ ۵۱۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۴ - ۴۴۱]

۲۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** اما ما ذکرت من انی اکل الطعام کما تأکلون و ساق الحدیث کما یأتی

از ابتدای قرآن تا سوره اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۱۴ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی از قاضی بیضاوی، ابن عباس و دیگران؛ تملک: یحیی بن محمد علی بن محمد محمد رضا در ۱۲۱۴؛ جلد: چرم مشکی، ۵۶۸ص، ۲۹ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۴۷/۱ - ۲۱۰]

۲۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن سعید، تا: ۱۲۱۵ق، جا: خوانسار؛ ۳۵۶گ، ۳۱ سطر (۱۳×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۸ - ۱۲۶]

۲۶۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۶۷

ربع اول و دوم؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر بن احمد بن محمد جعفر ابن محمد، تا: سه‌شنبه ۱۶ جمادی الثانی ۱۲۱۶ق؛ ۲۳۲گ، اندازه: ۲۰×۲۹سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۰]

۲۶۶. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۱۸

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** من الجنة و الناس بیان للوسواس فی الکافی و العیاشی عن الصادق (ع) قال ما من مؤمن الا و لقلبه اذنان ... و قد مضی تفسیر الشیاطین الانس فی سورة الانعام ...

از اول سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ]

۲۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۷-۵/۳۷

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ مهر: ابراهیم موسوی ۱۲۴۲ (بیضی)، «سبحان العلی الاعلی ۱۲۱۸» (مربع)؛ جلد: مقوا، ۳۴۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۴۲]

۲۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۲۹

آغاز: باکثر المهمات و بالجمله لم تر الان فی جملة المفسرین؛

انجام: برابر ربع ۲
از اول کتاب تا آخر تفسیر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: درویش محسن بن محمد کاظم مازندرانی، تا: سه‌شنبه ۱۷ جمادی الاول ۱۲۱۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۲۷۴گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۱ – ۶۳۸]

۲۶۹. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۹–۳/۹**

آغاز: سورة هود علیه السلام بسمله. الرا. سبق تاولیه فی اول سورة یونس کتاب احکمت آیاته نظمت نظماً محکماً لانقص فیه و لاخلل؛ **انجام:** برابر
از ابتدای سوره هود تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: احمد، تا: شنبه ۲۰ شعبان ۱۲۱۹ق؛ دارای سرلوح مزدوج، مجدول مذهب، مصحح؛ مهر: معتمد الدوله به تاریخ ۱۲۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ – ۲۷۴۲]

۲۷۰. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۵**

آغاز: سورة الکهف مائة واحدی و عشر آیة و هی نزلت بمکة المعظمه؛ **انجام:** برابر
از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نستعلیق، کا: ابن ملا محمد مهدی سبزواری، تا: صفر ۱۲۲۱ق، به خواهش ملاخان محمد تونی؛ واقف: شیخ صدرالدین استرآبادی، ۱۲۷۸؛ کاغذ: استانبولی، ۲۶۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ – ۵۱۴]

۲۷۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۶**

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
جلد۱؛ خط: نسخ، کا: غلامرضا، تا: ربیع الثانی ۱۲۲۱ق؛ محشی؛ ۲۷۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱/۳×۳۲/۹سم [ف: ۲۲ – ۳۰۴]

۲۷۲. **تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۹**

سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: حاج محم تقی بن حاج محمد معصوم شیرازی بن حاج محمد حسن قزوینی، تا: چهارشنبه ۱ شعبان ۱۲۲۱ق، جا: بوشهر؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۵۶۸گ، ۱۵ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱/۵سم [ف: – ۶۰۲]

۲۷۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۹۳**

آغاز: برابر ربع ۴؛ **انجام:** برابر
از ابتدای سوره سبأ تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد یوسف بن عبدالله طباطبایی خرقانی حشوقانی «از قرای قهپایه»، تا: غره محرم ۱۲۲۲ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن – ۲۰۳] و [ف: ۲۲–۳۰۳]

۲۷۴. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۰۰**

آغاز: بسملة، یسئلونک عن الأنفال عن حکمها و هی غنایم خاصة؛ **انجام:** و لا اخاف ان یکتب الله یمینی اثما و ان لهاتین سورتین من الله لمکانا.
از ابتدای سوره انفال تا پایان عنکبوت؛ خط: نسخ، کا: ابوطالب بن محمد علی یزدی، تا: غره ربیع الاول۱۲۲۲ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳۰۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن – ۲۰۳] و [ف: ۲۲–۳۱۲]

۲۷۵. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۵۵**

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از ابتدای تفسیر یعنی از مقدمات تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر، تا: ۱۲۲۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۰گ، ۳۱سطر (۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۸ – ۱۲۷]

۲۷۶. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۹**

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
سوره الکهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: شنبه ۴ ذیحجه ۱۲۲۳ق، به درخواست میرزا محمد؛ محشی با نشان «منه، منه ره، ق، صح، کنز، ۱۲: ص؛ تملک: مهدی ابن ... الیزری؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۶گ، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [رایانه]

۲۷۷. **اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۷۰۲**

از آغاز قرآن تا آخر سوره اعراف؛ خط: نسخ، کا: ابوطالب بن محمد علی، تا: ۱۲۲۳ق؛ ۵۸۲ص، ۲۰ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ – ۲۰۷]

۲۷۸. **یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۶۶**

ربع دوم؛ خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن محمد اسماعیل، تا: ۱۴ شوال ۱۲۲۴ق؛ ۲۷۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۹]

۲۷۹. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۵۳**

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن ملا افضل دشت بیاضی قائنی، تا: ۱۲۲۴ق؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۳۶۸گ، ۳۱ سطر (۱۴×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۸ – ۱۲۵]

۲۸۰. **تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۴ صدر**

نیمه نخستین؛ خط: نسخ، کا: محمد اشرف شریف ارجمندی، تا: ۱۲۲۴، جا: نیشابور؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۸۴گ، ۲۴ سطر (۱۱/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۵ – ۱۶۰]

۲۸۱. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۷۲–۵۶/۱۲۲**

آغاز: بسمله الم غلبت الروم غلبتها فارس فی ادنی الارض قیل ای ادنی ارض العرب
از اول سوره شریفه روم تا آخر قرآن کریم؛ خط: نسخ، کا: ابوطالب بن محمد علی یزدی الاصل و قلعه آقایی مسکن، تا: دهه دوم صفر ۱۲۲۵ق، ۲۱۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۷۴۳]

۲۸۲. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۶۵**

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن محمد بافقی، تا: شوال ۱۲۲۵ق؛ مهر: «محمد باقر العلوم»، «محمد مهدی»، «لا اله الا الله الملک الحق المبین»؛ اهدایی: حاج سید مصطفی سلامتیان؛ ۳۲۱گ، ۳۰ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴ – ۱۴۸۸]

۲۸۳. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۶۶**

جلد دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: ابو الحسن بن محمد بافقی، تا:

محرم ۱۲۲۶ق؛ مهر: «محمد باقر العلوم»، «محمد مهدی»؛ اهدایی: حاج سید مصطفی سلامیتان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۳۰ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۴۸۹]

۲۸۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۵۲

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از ابتدای سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نستعلیق، کا: محمد کریم بن عطاء الله آشتیانی قمی نخعی، تا: ۱۴ صفر ۱۲۲۶ق؛ مصحح توسط محمد شفیع بن محمد، مقابله شده؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مذهب، ۲۳۴گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۵ - ۲۵۷]

۲۸۵. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۶۷۴

از سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: اسمعیل بن محمد خلیل خونساری، تا: دوشنبه۱۲۲۶ق؛ ۳۲۴ص، ۳۰ سطر (۱۷×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۰۷]

۲۸۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۹۸

سوره کهف تا صافات؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ ۱۴۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۷۵]

۲۸۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۴۰

از سوره انعام تا رعد؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ ۳۲۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۷۵]

۲۸۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۶۷

تا سوره مائده؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ ۲۷۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۷۵]

۲۸۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۹۸

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

تمام جلد دوم؛ خط: نسخ، بی کا، تا: پنج‌شنبه ۲۸ صفر۱۲۲۶ق؛ واقف: حاج بخشعلی تاجر با تولیت حاجی عبد الوهاب قزوینی، شوال ۱۲۲۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱۵گ، ۲۳ سطر [ف:۱-۱۷۳]

۲۹۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۹۴-۱۹/۱۲۴

آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از سوره انعام تا سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: عبدالغنی بن عبدالعلی خرانقی، تا: سه‌شنبه ۲۸ رجب ۱۲۲۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۴۲]

۲۹۱. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۸۴

خط: نسخ، کا: ابوطالب، تا: سه‌شنبه ۸ رمضان ۱۲۲۷ق؛ ۵۱۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: - ۶۷]

۲۹۲. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۲۵

از سوره سبأ تا سوره ناس؛ خط: نسخ، بی کا، تا: جمادی الاول ۱۲۲۷ق، به درخواست سید محمد؛ ۲۰۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: - ۲۱]

۲۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از مقدمات تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۲۷ق؛ مصحح، محشی به نقل از قاضی نورالله، کتب جوامع، مجمع و از خود مؤلف؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۱گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۱۴ - ۲۹۸]

۲۹۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۶

خط: نسخ، بی کا، تا: سه‌شنبه ۴ ربیع الثانی ۱۲۲۸ق [ف: ۳ - ۹۷]

۲۹۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۶

نیمه یکم؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد حسین بیک بایندر، تا: یک‌شنبه ۲۶ رجب ۱۲۲۸ق [ف: ۳ - ۹۶]

۲۹۶. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۹۶

از ابتدای سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن غلام علی، تا: ربیع الاول ۱۲۲۸ق؛ مجدول، محشی با نشان «منه»؛ ۲۲۰گ، ۲۷ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱ - ۶۴]

۲۹۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰۲۵

از سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالرضای زنگنه، تا: ۱۲۲۹ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، ۳۷۷ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۳۶]

۲۹۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۶۹/۲

تنها دوازده مقدمه تفسیر است؛ خط: نستعلیق، کا: اسمعیل مازندرانی، تا: ربیع الاول ۱۲۳۰ق، جا: مدرسه حاجی حسن حمصی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹گ (۱۰۲پ-۱۲۰پ) [ف:۵-۱۶۰]

۲۹۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۹۵

نیمه دوم؛ بی کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ قطع: رحلی [ف: - ۱۸۱]

۳۰۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قربانعلی ابن رمضان بواناتی، تا: محرم ۱۲۳۰ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۳۸۸گ، ۳۱ سطر (۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲-۳۵۹]

۳۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

جلد۱؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالله کرمانی، تا: دوشنبه ۲۰ جمادی الاول ۱۲۳۰ق؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ ۲۶۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف:۲۲-۳۰۲]

۳۰۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۱۸

آغاز: برابر

نیمه اول قرآن؛ خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن عبدالکافی یزدی، تا: ۱۲۳۱ق؛ اهدایی: شیخ غلامحسین محمد آبادی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۲۰گ، ۲۸ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳ - ۹۸۰]

۳۰۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۷

نیمه دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد حسین بیک بایندر، تا: چهارشنبه ۱۸ جمادی الاول ۱۲۳۱ق [ف: ۳ - ۹۷]

۳۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۶۱

آغاز: الجلد الثانی، سورة بنی اسرائیل. بسمله. سبحان الذی اسری بعبده ...

از ابتدای سوره اسراء تا پایان قرآن؛ خط: نسخ خفی، کا: امیر محمد علی بن عبدالصمد، تا: ۱۲۳۱ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نباتی فرنگی، جلد: تیماج مذهب، ۲۰۴گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۳سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۲۰۴]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۳۲

همان نسخه بالا [مؤید: ۱ - ۲۱۶]

۳۰۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از اول تا أواسط سورة بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: أمیر محمد علی بن میر عبدالصمد، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: چرم سیاه دارای نقش، ۳۳۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [مؤید: ۱ - ۲۱۵]

۳۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از آغاز تا پایان تفسیر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ مصحح، محشی با امضای «منه، م ص ح رحمه الله»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۷۷گ، ۲۵ سطر (۱۲-۱۳×۲۰/۵) سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۶۳]

۳۰۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۱۴/۲

از آغاز تفسیر سوره انعام تا پایان سوره احزاب؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن ملا علی اکبر کروبی مدعو به اسماعیل، تا: ۵ جمادی الاول ۱۲۳۱ق؛ ۱۸۶گ (۲۲۲ر-۴۰۷پ)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ - ۲۲۳]

۳۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۲۱-۲۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل رمضان ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۳گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ - ۲۷۴۱]

۳۰۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۵۸

انجام: برابر ربع ۳

از سوره کهف تا پایان سوره احزاب؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن حاج عظیم یزدی، تا: ۱۲۳۱ق؛ اهدایی: حاج غلامحسین صالح زاده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۱۷۱گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۱۴۴]

۳۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۱۸۳

نیمه دوم، تا پایان؛ خط: نسخ، کا: میر سعید بن محمدزمان حسینی موسوی کسکری، تا: جمعه ۴ محرم ۱۲۳۲ق؛ محشی با نشان «منه ره»، با یک سرلوح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج حنایی، ۳۷۹گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۲]

۳۱۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۱۷

ربع ۱و۲؛خط:نسخ،بی‌کا،تا:جمادی الثانی۱۲۳۲ق [نشریه: ۲ - ۱۶۰]

۳۱۲. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۹۲

از تفسیر سوره سبأ تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: علی بن حاجی عظیم یزدی، تا: ۱۷ ربیع الاول۱۲۳۲ق؛ ۲۰۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۳۰]

۳۱۳. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۶۸۵

جلد ۱، تا آخر اسراء؛ خط: نسخ، کا: کاظم بن محمد بیرجندی خراسانی، تا: شنبه ۱۰ شعبان ۱۲۳۲ق؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۴۱]

۳۱۴. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۶۸۸

نیمه دوم؛ خط: نسخ، کا: کاظم بن محمد بیرجندی خراسانی، تا: دوشنبه ۱ جمادی الاول ۱۲۳۳ق؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۴۱]

۳۱۵. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:نامعلوم

تا آغاز سوره کهف؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن ملاخدای وردی، تا: ۱۲۳۳ق، برای حاج محمد ابراهیم؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۳۸]

۳۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۳۸

ج۲؛ کا: محمد جعفر بن محمد قاسم، تا: ۱۲۳۳ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۹/۵×۳۰ سم [رایانه]

۳۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن افراسیاب، تا: ۱۲۳۳ق، جا: نیشابور؛ واقف: مهدی دیدبان، اسفند ۱۳۴۸؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۴۲۸گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۱ - ۶۳۶]

۳۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۴

از سورة الفاتحة تا حجر؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر بن مهدی، تا: جمعه آغاز دهه نخستین ذیقعده ۱۲۳۳ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۳۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۴۴]

۳۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از ابتدای مقدمه تا پایان اسراء؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن خداوردی، تا: ۱۲۳۳ق؛ مذیل است به دو صفحه در مذمت صوفیه؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۶سم [ف: ۲۲ - ۲۹۹]

۳۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۶۶۴

آغاز: فی الکافی و العلل عن الصادق (ع) قال لما امر ابراهیم و اسمعیل ببناء البیت و تم بناؤه؛ **انجام:** فعندها تکون امارة النساء و مشاورة الاماء و قعود الصبیان علی المنابر و یکون الکذب ظرفا و الزکاة مغرما و الفیء.

از اواسط سوره حج تا آیه هجدهم از سوره محمد (ص)؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد سعید سبزواری، تا: پنج‌شنبه آخر شوال ۱۲۳۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: آقای حاج سید احمد طالب الحق، اردیبهشت ۱۳۸۱؛ کاغذ: شکری، ۱۸۳گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۳۰/۳سم [ف: ۲۲ - ۳۱۲]

۳۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۴۰/۲

آغاز: المقدمة الاولی فی نبذ مما جاء فی الوصیة بالتمسک بالقرآن فی فضله و روی محمد بن یعقوب الکلینی طاب ثراه فی الکافی

باسناده ... قال رسول الله (ص) ایها الناس انکم فی دار هدنة و انتم علی ظهر سفر؛ **انجام:** فقال یا مفضل اما علمت ان الله تبارک و تعالی بعث رسوله (ص) و هو روح الی الانبیاء ... و اتباع امره و عندهم الجنة علی ذلک.
سه مقدمه از مقدمات تفسیر را شامل است؛ خط: نسخ نازیبا، کا: محمد حسین بن ملا عبدالله شامکانی ملائی، تا: ۲۷ ربیع الثانی ۱۲۳۳ق؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۹گ (۳۲۲ر-۳۳۰ر)، ۱۵-۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۸ – ۵۷۹]

۳۲۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن محمد خراسانی قائنی سر پیشی، تا: ۱۶ جمادی الثانی ۱۲۳۳ق؛ مجدول؛ تملک: احمد بن محمد صالح مازندرانی؛ ۳۰۴گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ – ۴۱۱]

۳۲۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰۲۶
آغاز: برابر
خط: نسخ متوسط، کا: علی مراد تنکابنی، تا: ۱۲۳۳ق؛ واقف: سپهسالار؛ ۴۰۰ص، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۱ – ۱۳۷]

۳۲۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم مشهدی، تا: رجب ۱۲۳۳ق؛ اهدایی: سید میروهاب حسام زاده؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۹گ، ۳۱ سطر (۱۴×۳۳)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۱ – ۲۱۰]

۳۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۶۷
آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از سوره انعام تا بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: عبدالمجید بن محمد مهدی، تا: ۱۲۳۳ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، ۱۵۳گ، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۶۴۶]

۳۲۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۱۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از اول قرآن تا پایان سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن ملا اسمعیل، تا: ۱۲۳۴ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۸۵ص، ۳۰ سطر (۱۰×۲۴/۵)، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۱ – ۵۸]

۳۲۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳-ت/۲۵
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
از سوره کهف تا آخر قران؛ بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۲۹×۳۰سم [ف: ۱-۲۹]

۳۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۹۳
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
از تفسیر سوره کهف تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: ملا اسمعیل بن ملا یوسف کروهی مشهدی، تا: دوشنبه ۳ شوال ۱۲۳۴ق؛ واقف: ملا اسمعیل بن ملا یوسف کروهی مشهدی، رجب ۱۲۳۸؛ ۴۳۵گ، ۲۴ و ۳۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۱۱ – ۶۳۹]

۳۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۸۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱
از ابتدای کتاب تا سوره مائده؛ خط: نستعلیق، کا: جلال الله بن شاه خلیل الله، تا: ۱۵ رمضان ۱۲۳۴ق؛ واقف: جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ ۲۳۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵ سم [ف: ۲۲ – ۲۹۵]

۳۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۳۸
آغاز: برابر **انجام:** برابر ربع ۲
از سوره فاتحه تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: صالح ارداقی، تا: ۱۲۳۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۲۸۶گ، ۲۷ سطر (۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸ – ۴۳۴]

۳۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۹۸
آغاز: فیها و هو تزهید فی الدنیا و تنبیه علی المقصود من حسن العمل فی الکافی عن السجاد علیه السلام ان الله لا یحب زهرة الدنیا؛ **انجام:** برابر
از سوره کهف تا آخر تفسیر؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالله، تا: ۹ رمضان ۱۲۳۵ق؛ ۲۷۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۳۵ – ۱۹۹]

۳۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۴۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از ابتدای مقدمه تا پایان اسراء؛ خط: نسخ، کا: عبدالغفار بن محمد شریف شیرازی، تا: شوال ۱۲۳۵ق؛ مجدول؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳۸۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [ف: ۲۲ – ۲۹۹]

۳۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۲۱
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: ربیع بن محمود واعظ، تا: جمعه سلخ محرم ۱۲۳۵ق؛ واقف: جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ ۲۰۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲۲ – ۳۰۱]

۳۳۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۴۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از ابتدای مقدمه تا انتهای سوره اسراء؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن یوسف، تا: دوشنبه ۱۸ ذیقعده ۱۲۳۵ق؛ مصحح؛ واقف: اسماعیل، ۱۲۳۸؛ ۳۴۹گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۵ – ۲۵۲]

۳۳۵. تهران؛ ذکاء، یحیی؛ شماره نسخه:۵
نیمه نخستین کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق، جا: اسفهلان تبریز؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۳گ، ۲۳ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [نشریه: ۳ – ۱۳۹]

۳۳۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۴۲
تا سوره انعام؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن لطفعلی مشهور به یزدی، تا:۱۲۳۵ق؛۲۰۰گ،۲۲سطر،اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ – ۱۷۴]

۳۳۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۱۳
آغاز: نحمدک یا من تجلی لعابده فی کتابه بل فی کل شیء؛ **انجام:** برابر
از سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد بن میر

ذوالفقار کرمی، تا: جمعه ۱۸ جمادی الثانی ۱۲۳۶ق، جا: مشهد؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسین الرضوی» (مربع)؛ ۲۸۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۱ - ۳۶۳]

۳۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** تفسیر سورة الکهف انشاء الله و الحمد لله اولاً و آخراً.

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی شیرازی، تا: ۱۲۳۶ق؛ محشی؛ ۲۸۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۹ - ۶۸]

۳۳۹. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۰۶

خط: نسخ، کا: احمد بن اسماعیل بن عبدالرحیم بن محمد بن کرمعلی شهر بابکی، تا: سه‌شنبه ۴ محرم ۱۲۳۷ق؛ ۳۶۲گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۶۸]

۳۴۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۶۶

آغاز: اما بعد فیقول خادم علوم الدین

خط: نسخ، کا: عبدالمجید بن محمد مهدی علی آبادی، تا: ۱۲۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ اهدایی: وزیری؛ ۱۷۴گ، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۰۴۸]

۳۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۸

آغاز: و لدیه مجمع بیان معضلاته و منبع بحر حقایقه؛ **انجام:** برابر ربع ۲

ج۱، تا پایان سوره اسراء؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۰۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۲۲ - ۳۰۸]

۳۴۲. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۵۳

جزء اول؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۰ سطر (۹/۵×۱۶)، قطع: وزیری [تراثنا: س۶ش۱ - ۸۶]

۳۴۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۰۰

تا سوره مائده؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۳۷ق [ف: - ۷۰]

۳۴۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۹۷

آغاز: برابر

جلد اول؛ خط: نسخ، بی کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۷ق؛ در برگ اول نظارت مرتضی بن احمد حسینی کاظمی به نسخه در محروسه قزوین به سال ۱۲۴۵ ق دیده می‌شود؛ واقف: حاج بخشعلی تاجر قزوینی، شعبان ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۰گ، ۲۳ سطر [ف: ۱ - ۱۷۳]

۳۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عباس بن محمد شیرازی، تا: جمعه ۱۳ شعبان ۱۲۳۸ق؛ مجدول؛ تملک: محمد ابراهیم رضوی، جعفر بن حسین؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۴۸۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۲۰۴] و [ف: ۲۲-۳۰۰]

۳۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۶۹

جزء اول و جزء دوم از تفسیر؛ خط: نسخ، کا: ابو محمد بن محمد علی، تا: ۱۲۳۸ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۴۲۵گ، ۱۹ سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۳ - ۳۸۵]

۳۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد محسن بن محمد حسین، تا: ۱۲۳۸ق؛ ۲۴۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۱ - ۶۴۱]

۳۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱

از اول تا آخر تفسیر سوره مبارکه مائده؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: زین العابدین بن محمد رضا، تا: ۱۲۳۹ق، جا: کربلا مدرسه قرب روضه مطهر حسینی؛ واقف: نائینی؛ ۲۳۵گ، ۲۱ و ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۴۴۲]

۳۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۹۹

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از سوره کهف تا سوره ناس؛ خط: نسخ متوسط، کا: عباس رونیزی بن محمد شفیع، تا: ۱۵ محرم ۱۲۳۹ق؛ ۲۰۸گ، ۳۱ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۹۳]

۳۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از ابتدای مقدمه تا پایان سوره اسراء؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن سلطان محمد ذاکر، تا: ۱۲۳۹ق؛ واقف: جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ ۲۳۴گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲۲ - ۳۰۰]

۳۵۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۹۵

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: نادعلی بن ابراهیم، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۲۶۹گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۷۰/۵سم [ف: ۵ - ۱۷۹۹]

۳۵۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۹۶

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: نادعلی بن ابراهیم، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۲۶۷گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ - ۱۷۹۹]

۳۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۴۶

آغاز: برابر **انجام:** برابر ربع ۲

از اول تا آخر تفسیر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد علی بن محمد حسن، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۳۲۴گ، ۲۴ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۶ - ۲۳۹]

۳۵۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۴۶

آغاز: برابر **انجام:** برابر ربع ۲

از ابتدا تا اول سوره کهف؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی رودباری، تا: جمادی الثانی ۱۲۴۰ق؛ واقف: محمد یوسف بن آق بابا اصفهانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۲گ، ۱۹ سطر [ف: ۱ - ۱۷۲]

۳۵۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن بهرام خرقانی، تا: پنج‌شنبه ربیع الاول ۱۲۴۰ق؛ مصحح؛ واقف: علی حمیدی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷۶گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۴]

۳۵۶. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد دوم؛ کا: مهدی بن عبدالرحیم، تا: دهه سوم صفر ۱۲۴۰ق، به دستور مولی اسدالله [ف: - ۲۰]

۳۵۷. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۴۲**

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

نیمه اول قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد هادی، تا: سه‌شنبه ۴ ربیع الثانی ۱۲۴۱ق؛ محشی؛ اهدایی: وزیری؛ ۲۱۹گ، ۳۳ سطر (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ - ۴۶۷]

۳۵۸. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۴۰**

آغاز: برابر ربع ۴؛ **انجام:** برابر

از سوره سبا تا پایان؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی علی آبادی یزدی، تا: ۱۲۴۱ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۵۲گ، ۲۵ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴ - ۱۱۷۶]

۳۵۹. **قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۷**

آغاز: سورة الاسراء هی مکیة وقیل الاخمس آیات و قیل الاثمان و عدد آیها مائة و احدی عشرة آیة بسم الله الرحمن الرحیم سبحان الذی اسری بعبده لیلاً من المسجد الحرام؛ **انجام:** برابر

از ابتدای سوره ی بنی اسرائیل تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: سید جعفر بن سید محمد حسینی قائنی، تا: ذیقعده ۱۲۴۲ق؛ محشی؛ ۲۰۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: ۱۹]

۳۶۰. **تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۱۸۰**

از اول تا پایان سوره اسراء؛ خط: نسخ، کا: ملا یار علی از طائفه مافی، تا: ۱۵ محرم ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: حنایی مقوایی، ۳۱۲گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ - ۱۶۱]

۳۶۱. **تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۱۸۲**

از آغاز تا پایان سوره اسراء؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن سید ابی طالب کاشانی معروف به سید مرتضی، تا: ۱۵ محرم ۱۲۴۲ق؛ از روی نسخه اصل به یک واسطه، مصحح، با نسخه مصحح از روی خط مؤلف در پنج‌شنبه ۱۲ شوال ۱۱۰۶ مقابله شده؛ ۲۶۵گ، ۲۶ سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۵- ۱۶۱]

۳۶۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۶۰**

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از ابتدای سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: معلم بن محمد ابراهیم، تا: دهه سوم رجب ۱۲۴۲ق؛ توسط مرحوم سید مصطفی حسینی خوانساری نونویسی شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۳۳۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۲۰۴] و [ف: ۲۲-۲۹۸]

۳۶۳. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۸**

آغاز: ... و مطلقا لا یعلم تمیز ذلک کله الامن نزل فی بیته و ذلک هو النبی و اهل بیته (فکل ما یخرج من بیتهم فلا تعویل علیه و لهذا وردعن البنی (ص) من فسرالقرآن برأیه الخ؛ **انجام:** برابر ربع ۲

ربع اول و ربع دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۹ ربیع الاول ۱۲۴۳ق؛ اهدایی: حاج محمد حسین خباز؛ کاغذ: فستقی فرنگی، ۲۸۰گ، ۲۷ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱ - ۲۱۳]

۳۶۴. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۶۵**

از لقمان تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ شعبان ۱۲۴۴ق؛ ۲۷۷گ، ۲۰ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۴۱۳]

۳۶۵. **تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۸۱**

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۱ جمادی الاول ۱۲۴۴ق؛کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی سیاه، ۲۴۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۲۷۹]

۳۶۶. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۶۳**

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از ابتدای سوره «کهف» تا سوره «ناس»؛ خط: نسخ، کا: حسین بن محمد باقر اصفهانی، تا: ۱۲۴۵ق، جا: فراهان (قریه مهرآباد)؛ ۲۳۴گ، ۲۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۹ - ۵۸]

۳۶۷. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۱۸-۲۵/۸**

آغاز: و الحسین و علی التسعة من ولد الحسین وصین بیاننا عن الشین و لساننا عن المین فیقول خادم علوم؛ **انجام:** برابر ربع ۱

از آغاز تا سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: سیدجعفر بن سیدمحمد حسینی، تا: ۱۲۴۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۴۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵ - ۲۷۴۵]

۳۶۸. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۱۹-۳۲/۱۱۹**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ مجدول مذهب، سرلوح مزدوج مذهب مرصع؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۷۶گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۵ - ۲۷۴۱]

۳۶۹. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۸۴**

خط: نسخ، کا: ولی محمد بن محمد حسن لنکرکنانی، تا: دهه نخستین شعبان ۱۲۴۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۲۹گ، ۲۸ سطر (۱۳×۲۳/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۷ - ۱۴۶]

۳۷۰. **همدان؛ اعتماد الدوله؛ شماره نسخه:۲۳۰**

کا: عبدالغفور، تا: ۱۲۴۶ق [نشریه: ۵ - ۳۴۴]

۳۷۱. **قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۲**

تا سوره انعام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق [ف: - ۷۰]

۳۷۲. **قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۵۴**

از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن محمد علی حسینی، تا: ۱۲۴۷ق؛ ۲۱۲گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۷۴]

۳۷۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۹۴**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد مشهدی، تا: شعبان ۱۲۴۷ق، جا: مشهد رضوی مدرسه فاضلیة؛ واقف: کربلائی غفور و کربلائی ملا حسن، ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج ارغوانی، ۴۱۵گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱۱ - ۶۴۱]

۳۷۴. **تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۸۰**

خط: نسخ، کا: عبدالله بن سید علی رایینی، تا: چهارشنبه ۲۵ شعبان ۱۲۴۸ق [ف: ۳ - ۹۷]

۳۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۹۶/۲

مقدمات وبخشی از تفسیر فاتحه؛ خط: نسخ روشن، کا: محمد حسن محمد علی بن حبیب الله، تا: ۱۲۴۸ق؛ جلد: مقوایی، ۴۳ ص(۲۰۸-۲۵۰)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۲۲۱۴]

۳۷۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۲۹

خط: نسخ، کا: غلامرضا بن ابراهیم، تا: ۱۲۴۸ق [نشریه: ۲ - ۱۶۰]

۳۷۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۵۳

تا سوره کهف؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن سراج اصطهباناتی، تا: ۱۲۴۹ق؛ ۲۴۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ - ۱۷۴]

۳۷۸. بیرجند؛ مسجد الرسول بازار؛ شماره نسخه:۳

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن علی اکبر کردفلازی یزدی، تا: شنبه ۹ ذیحجه ۱۲۴۹ق؛ ۳۲۳گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [محمد علی دیانی: ف: - ۱۴۴]

۳۷۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۵۹

آغاز: برابر ربع ۳

از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن عبدالعلی، تا: ذیقعده ۱۲۵۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۰۳گ، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۴ - ۱۱۴۴]

۳۸۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۳۱

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن علی ابزند آبادی، تا: ۱۲۵۱ق؛ ۲۵۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۷۴]

۳۸۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۲۷

نیمه اول کتاب؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالله بن شیخ جعفر، تا: ۱۲۵۲ق؛ ۲۳۵گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۸۶]

۳۸۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۰۷

نیمه دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۲ محرم ۱۲۵۲ق؛ ۲۷۹گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [ف: ۵ - ۱۱۵]

۳۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۷۵

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از سوره کهف تا سوره «ناس»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۲۴۸گ، ۲۴ سطر (۱۱/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۹ - ۶۸]

۳۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن علیرضا موسوی شریف، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۲۵۳ق؛ واقف: جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۳۲۴گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲۲ - ۳۱۰]

۳۸۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۴۹

جلد اول؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق [نشریه: ۱۳ - ۳۷۰]

۳۸۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۵۰

جلد دوم؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق [نشریه: ۱۳ - ۳۷۰]

۳۸۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۶/۲

از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: علی موسوی شیرازی، تا: آدینه پایان شوال ۱۲۵۳ق؛ مقابله شده؛ ۱۸۲گ، ۲۹ سطر (۱۳×۲۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: - ۶۰۳]

۳۸۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۷

از آغاز تا پایان سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ ربیع الاول ۱۲۵۳ق؛ مجدول؛ تملک: فاضل تونی؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۹۸گ، ۲۵ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: - ۶۰۳]

۳۸۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۴۶

آغاز: برابر

از آغاز تا آخر تفسیر سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد هادی، تا: شنبه ۲۰ ذیحجه ۱۲۵۳ق؛ تملک: میرزا ابوالفضل شریف نجفی، مصطفی علوی؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ ۲۱۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۳۶۴]

۳۹۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۰۰

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر ربع ۳

از سوره مبارکه کهف تا آخر سوره احزاب؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد هادی تفتی یزدی، تا: سه‌شنبه ۳ شعبان ۱۲۵۴ق؛ ۱۴۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۶۴]

۳۹۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۳۲

از اول قرآن تا قبل از سوره کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۵۴ق؛ اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳ - ۶۲]

۳۹۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۲۹

از کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: سید محمد هاشم بن سید محد علی حسینی، تا: یک‌شنبه ۲۷ ربیع الثانی ۱۲۵۵ق، جا: اصطهبانات؛ اندازه: ۳۰×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۶۲]

۳۹۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۵۳

ربع اول و دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: احمد بن ملا علی اکبر ابنلندی جنابدی، تا: چهارشنبه ۱ ربیع الاول ۱۲۵۵ق، به درخواست ملا محمد صادق؛ با اجازه‌ای از مهدیقلی بن محمد علی شیرازی برای شیخ عبد اللطیف شیرازی نجفی به تاریخ ۱۲۷۷ با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده مهدیقلی» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱۱گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵ - ۱۵۵]

۳۹۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: ثلث زیبا، کا: رضا بن محمد، تا: دوشنبه ۴ ذیقعده ۱۲۵۵ق؛ محشی از اسماعیل عرب و رضا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۸گ، ۲۱ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۲ - ۶۷]

۳۹۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۹۵

آغاز: برابر ربع ۴؛ **انجام:** برابر

از سوره مبارکه سبأ تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد هادی، تا: شنبه ۱۴ محرم ۱۲۵۵ق؛ تملک: ابوالفضل بن ابراهیم شریف، مصطفی علوی؛ واقف: علی اصغر خان یمین،

۱۳۳۴/۱۰/۲۰؛ ۱۹۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۶۴]

۳۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۱۰

بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ خریداری از حوزه علمیه ولی‌عصر کرمان [رایانه]

۳۹۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۶۳

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی له ما فی السموات و ما فی الارض کله نعمة من الله

از سوره فاطر تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: سید رضا حسینی، تا: ۱۲۵۵ق؛ اهدایی: آقای قطبی زاده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۱گ، ۲۰ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۱۴۵]

۳۹۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۶۵

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** هذا الکتاب الذی هو فی تفسیر القرآن سند لاولی الالباب، عامة الطلاب

از سوره الکهف تا آخر قرآن؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ محشی؛ مهر: «العبد المذنب محمد باقر»؛ اهدایی: حاج غلامحسین صالح زاده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۹۰گ، ۱۶ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۶۴۵]

۳۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثواب تلاوتها فی تفسیر اجتهاد و الحمدلله اولاً و آخراً و صلی الله علی سیدنا محمد و آله اجمعین

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن احمد مجد آبادی، تا: ۱۲۵۶ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی مشکی، ۶۸۸گ، ۲۲ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۹ - ۱۲۰]

۴۰۰. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱

از اول تا آخر سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی اصفهانی ساکن سالبان، تا: جمادی الثانی ۱۲۵۶ق؛ مجدول؛ واقف: نبی بیگ ولد مشهدی کوزل بیگ شماخی، ۱۲۶۷؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۶گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۴)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [رشت و همدان: ف: - ۱۷۵۰]

۴۰۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۹۴

از سوره انعام تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن ملا علی محمد، تا: ربیع الاول ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۶گ، ۲۴ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۴۹۸]

۴۰۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۴

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

سوره کهف تا ناس؛ خط: نسخ، کا: محمدعلی بن محمد ترکنموری، تا: ۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۸۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۴]

۴۰۳. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۷

از آغاز تفسیر سوره اعراف تا پایان سوره هود؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن عبدالحی قزوینی یزدی، تا: ربیع الاول ۱۲۵۷ق، جا: کرمان؛ ۱۷۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۹/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۸]

۴۰۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۱

نصف آخر تفسیر؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ واقف: عباسعلی و علی اکبر، ۱۳۰۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: - ۴۱]

۴۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۳۸

آغاز: برابر **انجام:** قال علی (ع) فانطلقت فی حاجة رسول الله (ص) فهبطت فاذا ما.

خط: نستعلیق، کا: محمدرضا بن میرزا ابوالحسن، تا: ۱۲۵۸ق؛ مصحح، محشی به امضای «محمود عفی عنه»؛ تملک: ابوالحسن؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۴۴ - ۲۱۰]

۴۰۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۶۴

از آغاز قرآن تا پایان سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: مهدی بن کافی حسینی، تا: جمادی الثانی ۱۲۵۸ق؛ اهدایی: حاج غلامحسین صالح زاده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۹گ، ۲۳ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۱۱۴۶]

۴۰۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۱۸۱

ربع دوم از اول نساء تا آخر اسراء؛ خط: نسخ، کا: حسین بن صفر، تا: پنج‌شنبه ۱ محرم ۱۲۵۹ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۱۶۷گ، ۲۶ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ - ۱۶۱]

۴۰۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۳۰۷

بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق [نشریه: ۱۳ - ۳۸۶]

۴۰۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۴

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: ثلث، کا: محمد علی بن رضا قلی، تا: ۱۲۶۱-۱۲۶۰ق؛ مهر تملک: «سید علی محمد موسوی»؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۳گ، ۳۱ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ - ۲۱۱]

۴۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن جعفر بن علاء الدین حسینی یزدی مشهور به واعظ و سلطان الواعظین، تا: شب سه‌شنبه دهه آخر شوال ۱۲۶۰ق، جا: لاهیجان، برای حاج شیخ محمد رضا معروف به شیخ الاسلام؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۶گ، ۲۹ سطر(۱۳×۱۹)، اندازه: ۲۰/۵×۲۷سم [ف: ۲۷ - ۳۴]

۴۱۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۳

انجام: فی ثواب الاعمال و العیاشی عن الصادق ع من قرأ سورة یوسف فی کل یوم اوفی کل لیلة بعثه الله یوم القیامة و جماله علی جمال یوسف.

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن رضاقلی، تا: ۱۲۶۱ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: عباس فیروز آبادی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۰گ، ۲۱ سطر (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۱۱]

۴۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قل الحمدلله الذی لم یتخذو لداً و لم یکن له شریک فی الملک ... و لم یذل فیحتاج الی ناصر ینصره
جلد اول؛ خط: نسخ، کا: غلامرضا، تا: شوال ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۸گ، ۲۴ سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۱ – ۲۱۲]

۴۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰۶

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق [الفبائی: – ۶۵۵]

۴۱۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از اول تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: سید جعفر ابن سید احمد حسینی، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: چرمی سیاه، ۲۷۶گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۱ – ۲۸۱]

۴۱۵. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۵۵

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
از سوره کهف تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا: عزیز الله تاکری، تا: ۲۸ ربیع الثانی ۱۲۶۳ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج خرمایی، ۳۱۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: – ۱۸۲]

۴۱۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از آغاز تا پایان سوره اسری؛ خط: نسخ، کا: حسین آقا فرزند علی بابا، تا: ۱۹ شعبان ۱۲۶۳ق؛ مجدول؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج سرخ، ۶۶۰ص، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱ – ۱۷۷]

۴۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۶۱۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد جعفر بواناتی، تا: ۱۵ رجب ۱۲۶۳ق، جا: شیراز؛ محشی؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳۵۵گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۲۲ – ۲۹۸]

۴۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۴-۸۰-۵۵/۴

آغاز: برابر ربع ۳
از اول سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴ ربیع الثانی ۱۲۶۳ق، ۲۶۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۲۷۴۳]

۴۱۹. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۱۲۰۳

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
جلد دوم، از اول سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق [در فهرست نسخه به خط مؤلف دانسته شده اما با توجه به تاریخ نسبت دادن به خط مؤلف مسلم خطاست]؛ محشی، پیش از شروع تفسیر دعای سمات در سه صفحه نوشته شده، آغاز: «پیش از شروع نمودن دعای سمات این دعا را بخواند سبحانک لا اله»؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۵۴ص، ۱۹ سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۱– ۶۱]

۴۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰۳۰

آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسن خونساری، تا: ۱۲۶۴ق؛ واقف: سپهسالار؛ ۳۶۸ص، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱ سم [ف: ۱ – ۱۳۷]

۴۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۷

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن محمد کاظم طباطبایی، تا: جمعه ۲۰ رجب ۱۲۶۴ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن مشکی، ۲۴۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱/۱×۳۰/۵سم [ف: ۱ – ۳۴۵]

۴۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** من قرأ سورة النحل فی کل شهر کفی المعزم فی الدنیا و سبعین نوعاً من انواع البلاء اهونه الجنون و الجذام و البرص و کان مسکنه جنة عدن و هی وسط الجنان
از ابتدا تا سوره نحل؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد موسوی، تا: جمادی الثانی ۱۲۶۴ق؛ مصحح؛ تملک: محمد حسینی متخلص به خاک و ملقب به صدر الاسلام قزوینی در رمضان ۱۳۴۷ق با مهر: «فمن یرد الله ان یهدیه یشرح صدره للاسلام ۱۳۲۸» (بیضی)؛ انتقالی از مدرسه آیت الله بروجردی شهر ری اردیبهشت ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۰گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲۰ – ۳۱]

۴۲۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۰

انجام: برابر
جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا ابن مرحوم همت علی بیگ، تا: جمادی الثانی ۱۲۶۴ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۲گ، ۳۱ سطر (۱۳/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف:۲-۲۷۶]

۴۲۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
جلد اول؛ خط: نسخ، کا: خداداد بن ابی القاسم، تا: ربیع الاول ۱۲۶۵ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۱گ، ۳۲ سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲ – ۲۷۵]

۴۲۵. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۶۲

از تفسیر سوره سبأ تا پایان سوره ناس؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن بن علی اکبر، تا: ۲۴ رجب ۱۲۶۵ق؛ ۲۰۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۵۵]

۴۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۸۶

ربع اول و دوم کتاب؛ خط: نسخ، آیات معرب، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۲سم [ف: ۴ – ۱۰۳]

۴۲۷. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۶۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمدرضا بن میرزا محمد مفید یزدی، تا: رجب ۱۲۶۵ق؛ ۴۰۰گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: – ۹]

۴۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۳۰

از یس تا پایان؛ خط: نسخ، کا: ابوالحسن پسر علی رضا شهربابکی کرمانی، تا: سه‌شنبه ۱۰ رمضان ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج حنایی، ۲۰۶گ، ۲۲ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۷ – ۳۴۹]

۴۲۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۶۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱

از اول تا آخر سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی اصفهانی ساکن سالبان، تا: جمادی الاول ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ واقف: نبی بیک شماخی، ۱۲۶۰ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۳۱سم [ف: - ۲۲۹]

۴۳۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰۲۹

آغاز: برابر

مشتمل بر مقدمات و تفسیر سوره فاتحه تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ متوسط، کا: قاسم بن محمد، تا: ۱۲۶۵ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: ساغری، ۲۰۲ص، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۱ - ۱۳۶]

۴۳۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۶۱

آغاز: بسمله، یس، قد مضی نظائره و قیل معناه یا انسان الخ؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: ابو الحسن بن علی رضا شهر بابکی کرمانی، تا: ۱۲۶۵ق؛ مهر: «یا صادق الوعد»؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، ۲۰۰گ، ۲۱ سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۶۴۳]

۴۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۶۲

از سوره کهف تا پایان سوره فاطر؛ خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن علی رضا شهر بابکی، تا: ۲۴ ربیع الثانی ۱۲۶۵ق؛ اهدایی: ورثه سید حسین و سید مرتضی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۱۰گ، ۲۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲ - ۶۴۴]

۴۳۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰۲۴

از سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ متوسط، کا: محمد علی بن علی اکبر، تا: ۱۲۶۵ق؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۸۳ص، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ - ۱۳۵]

۴۳۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۵۶

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: مقوایی، ۴۴۸گ، ۲۳ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۰۶]

۴۳۵. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

ربع ۲؛ کا: محمد حسین طباطبائی، تا: ۱۲۶۹ق؛ تملک: ابوالحسن طباطبائی معروف به میرزا جلوه، عبدالعلی طباطبائی رضوی نائینی در ۱۳۰۲ [تراثنا: س۱۳ش۱ - ۱۵۰]

۴۳۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۶/۱

آغاز قرآن تا پایان سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: محمد رفیع، تا: ۱۲۶۹ق؛ تملک: فاضل تونی؛ کاغذ: فرنگی، ۱۹۹گ، ۲۳ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: - ۶۰۳]

۴۳۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۷۵

یونس تا آخر بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه سلخ ذیقعده ۱۲۶۹ق؛ اندازه: ۷/۵×۱۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۱]

۴۳۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰۳۱

آغاز: برابر

کا: میرزا ابوالقاسم اصطهباناتی، تا: ۱۲۷۰ق، برای یکی از حکام تحریر نموده؛ پس از ورق آخر کتاب حدیث سلسلة الذهب و آثار خواندن آن به خط شکسته نستعلیق خوش خطی به تاریخ سنه ۱۲۷۹ در شیراز نوشته شده مرحوم اعتضادالسلطنه در ذیل آن نوشته‌اند: که این خط طهماسب میرزا ولد مرحوم شاهزاده محمدعلی میرزا طاب ثراهما است؛ مجدول مذهب، دارای یک سرلوح خیلی زیبا؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: ساغری قرمز، ۴۶۱ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱ - ۱۳۷]

۴۳۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از اول تا اخر سوره اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۱ق؛ تاریخ یادداشت ۱۲۷۱ق در اول کتاب؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۲گ، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۴]

۴۴۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۷۰

آغاز: دلیل التوحید و الثانیه دلیل التوحید و النعت جمیعا وهو الله فی السموات و فی الارض هو المعبود فیهما ... مثل قوله هو الذی فی السماء اله و فی الارض اله فی التوحید؛ **انجام:** برابر ربع ۲

خط: نسخ، کا: عبد الله بن سید علی حسینی یزدی، تا: ۱۸ ربیع الثانی ۱۲۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: مهدی همدانی؛ ۲۰۰گ، ۲۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۶۴۸]

۴۴۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۰۱

از سوره کهف تا الناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۷۱ق؛ ۳۲۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ - ۳۱۳]

۴۴۲. اردستان؛ اردستانی- آیة الله سید علیرضا؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد دوم؛ کا: محمد رضا ابن ابی طالب طباطبایی اردستانی، تا: ۱۲۷۱ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۲]

۴۴۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۲۳

آغاز: التی أذن الله أن ترفع فعنهم یؤخذ و منهم یسمع اذ أهل البیت بما فی البیت أدری و المخاطبون بما خوطبوا به أوعی

ربع اول؛ خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: سه‌شنبه ۲۶ ذیقعده ۱۲۷۵ق، جا: نائین؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۱۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۳۰۹]

۴۴۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۲۲

از سوره انعام تا سوره اسراء؛ خط: نسخ زیبا، کا: محمد رضا بن محمد بن محمد علی، تا: جمعه ۷ جمادی الاول ۱۲۸۰ق؛ ۳۰۰گ، ۲۰ سطر (۹/۵×۱۹)، اندازه: ۲۳×۳۷سم [ف: ۲ - ۳۵۸]

۴۴۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۲۱/۱

سوره حمد تا سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا بن میرزا محمد بن میرزا محمد علی طبیب کاشانی، تا: جمعه ۲ صفر ۱۲۸۱ق؛ محشی از کاتب، در حاشیه آن مقداری از تفسیر ملا اسماعیل تحریر شده؛ جلد: تیماج زیتونی، ۳۰۴گ (۱ر-۳۰۴پ)، ۲۰ سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۲۳×۲۶سم [ف: ۲ - ۳۵۷]

۴۴۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۶۰
آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از سوره انعام تا پایان سوره اسراء؛ خط: نسخ، کا: نعمت الله بن محمد مهدی اصطهباناتی، تا: یک‌شنبه سلخ جمادی الثانی ۱۲۸۲ق؛ تملک: ابوالفضل بن ابراهیم شریف؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۶۵]

۴۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۴ معزی
آغاز: ما روی فی رضة الواعظین عن الصادق علیه السلام انه یخرج مع القائم من شهر الکعبة سبعة و عشرون رجلا خمسة عشر عن قوم موسی؛ **انجام:** قال ع کان محمد ابن الحنفیة یقول الصمد القائم بنفسه الغنی عن غیره ...
سوره کهف تا سوره اخلاص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ رکابه‌دار، محشی؛ جلد: مقوایی، ۲۸۸گ، ۲۶ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۹ - ۲۲۲]

۴۴۸. اهواز؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۰]

۴۴۹. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۶
سوره سبأ تا سوره ناس؛ خط: نسخ، کا: مصطفی بن محمد حسین ابرند آبادی یزدی، تا: جمادی الثانی ۱۲۸۷ق؛ ۲۲۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: - ۱۷]

۴۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۳۸-۵۷/۸
آغاز: برابر
از اول تا اول سوره کهف؛ خط: نسخ، کا: میراسماعیل بن حاجی بن هادی قایینی حسینی، تا: ۱۲۹۰ق؛ ۲۶۱گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵ - ۲۷۴۱]

۴۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۴۴-۵۱/۴
آغاز: برابر
از آغاز تا اول سوره مریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰۷گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۵ - ۲۷۴۴]

۴۵۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰۲۷
جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به امضاء محمد مؤمن و بدون امضاء؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۲۱۱ص، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۳۶]

۴۵۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰۲۳
از سوره سبا تا آخر قرآن؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از مؤلف؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۵۱ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱ - ۱۳۵]

۴۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۷۷-۱۴/۲۷
آغاز: یا لیتنا نرد تمنوا ان یرجعوا الی الدنیا و لانکذب بآیات ربنا ونکون من المؤمنین عطف علی نرد او ابتداء کلام بل بدالهم؛ **انجام:** برابر ربع ۲
از آیه «یا لیتنا نرد و لانکذب بایات ربنا و نکون من المؤمنین» تا اول سوره کهف؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۹۱گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۵ - ۲۷۴۴]

۴۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۴۹-۷/۴۹
آغاز: برابر ربع ۴؛ **انجام:** فقال یا رسول الله هذا ام جمیل متحفظة ام مغضبة تریدک ومعها حجر ترید ان ترمیک به فقال انها لاترانی
از سوره سبأ تا سوره تبت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی با نشان «منه» و دیگران؛ تملک: رضی حسینی، حسن حسینی بن عبدالغنی ماضی، ملا حبیب الله کاشانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۵ - ۲۷۴۴]

۴۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۷۱-۲۷/۴۱
آغاز: لیقطع حجتهم و لیریهم قدرته ولیعلموا ان البعث حق اذیتنا زعون اعثرنا علیهم حین یتنازعون بینهم أمرهم امر دینهم وکان بعضهم یقول تبعث الارواح مجردة؛ **انجام:** اربعون صفاً من الملائکة ان شاء الله سورة العصر بسمله و العصر إن الانسان لفی خسر قیل
از سوره کهف تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۴۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵ - ۲۷۴۵]

۴۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۲۵-۳۹/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
حمد تا اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲۱۶گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵ - ۲۷۴۱]

۴۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۴۳-۶/۳۳
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر ربع ۳
از اول سوره شریفه کهف تا آخر ربع سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: مشیر الممالک انصاری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۱گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵ - ۲۷۴۳]

۴۵۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۱
آغاز: الانعام ثمانیة ازواج الی غیر ذلک و لله المشرق و المغرب الخ؛ **انجام:** قال رسول الله (ص) عند نزول قوله تعالی ایکم و ما یعبدون من دون الله حصب جهنم نسیهن عن سب الهنا او ... الهک فمن المسلمون
در فهرست نسخه را در اواخر قرن هشتم ثبت کرده که یا نام کتاب اشتباه است و یا این تاریخ؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوایی، ۲۴۲گ، ۳۱ سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ - ۲۱۵]

۴۶۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۶۵
از سوره فاتحه تا پایان سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: حاج غلامحسین صالح زاده؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۳۵گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۱۴۶]

۴۶۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۶۰
آغاز: فخرج اصحاب الکهف من المدینة بعلة الصید؛ **انجام:** فیجازیهم علی اعمالهم سبق ثواب قرائتها فی آخر سوره سبا
از سوره کهف تا پایان سوره فاطر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛

افتادگی: انجام؛ اهدایی: شیخ مهدی روحانی؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۸۹گ، ۲۰ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۱۴۴]

۴۶۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۶۱

آغاز: کراهة ان تقول یا حسرتی علی ما فرطت بما قصرت فی جنب الله؛ **انجام:** فاتاه جبرئیل فاخبره بذلک فدعا علیا و بعثه یستخرج.

از سوره زمر تا سوره فلق؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۴گ، ۱۶ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۱۴۵]

۴۶۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۵۵

انجام: ای جزاء سر قتد اخذ من وجد فی رحله و استرقاقه

از سوره حمد تا قسمتی از سوره یوسف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: ورثه آقا سید حسین و آقا سید مرتضی؛ ۳۳۱گ، ۳۰ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۱۴۳]

۴۶۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۵۶

انجام: لهم جنات تجری من تحتها الانهار

از آغاز تا اواخر سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: مشهدی محمد ایا صوفی یزدی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۲۹گ، ۲۱ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۱۱۴۳]

۴۶۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۵۷

انجام: برابر ربع ۲

از سوره مائده تا پایان سوره اسری؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ قرمز، ۲۶۸گ، ۲۰ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۱۴۳]

۴۶۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۲۶

از سوره یس تا پایان قرآن؛ خط: نستعلیق، کا: معصوم حسینی الان براغوشی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۵گ، ۱۵ سطر (۱۲×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۶۲]

۴۶۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و العوج بالکسر فی المعانی کالعوج بالفتح فی الاعیان قیماً جعله مستقیماً معتدلا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی سیاه، ۴۰۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶/۵سم [ف: ۱ - ۲۸۰]

۴۶۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از سورة الفاتحة تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴۷گ، ۲۷ سطر، اندازه:۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱ - ۲۷۹]

۴۶۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مذهب؛ مهر: مشیر السلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی؛ کاغذ: ترمه، ۷۴۰ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۳سم [ف: ۱ - ۱۸۱]

۴۷۰. مشهد؛ مدرسه عباسقلی خان؛ شماره نسخه:۴

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۷۶۶]

۴۷۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۷۸

کل کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد فاضل تبریزی، بی‌تا؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ اندازه: ۱۹×۲۸سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۰]

۴۷۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۷۴

کهف تا نور؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۷/۵×۱۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۰]

۴۷۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۹۹-عکسی

آغاز: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاج ملا عبدالکریم بن کربلایی محمود؛ ۵۱۷ص، ۲۵ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۳]

۴۷۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۹۸-عکسی

آغاز: برابر

از سوره فاتحه تا پایان اسراء؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۴۱ص،۲۵سطر(۱۳×۲۲)،اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۱-۲۴۳]

۴۷۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۵۸

تا سوره اسراء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱ - ۱۷۴]

۴۷۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۷۷

از سوره فاطر تا پایان قرآن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۷۵]

۴۷۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۴۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۸۹گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۷۴]

۴۷۸. قم؛ مفتی الشیعة؛ شماره نسخه:۲۶

ربع اول؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۴۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: - ۳۷]

۴۷۹. قم؛ مفتی الشیعة؛ شماره نسخه:۵۴

از سوره سبا تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷۲گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: - ۵۴]

۴۸۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۸

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از اول سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۵۴۷ص، ۲۳ سطر (۱۱×۱۹/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱ سم [ف: ۱ - ۵۹]

۴۸۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۱۲

آغاز: سورة فاتحة الکتاب مکیه و قیل مکیة و مدنیة لانها نزلت بمکة مرة حن فرضت الصلاة؛ **انجام:** ثم لایمسکون عن اغوائهم حتی یصروا و لایرجعوا و یجوز أن یکون الضمیر للاخوان ...

از ابتدای سوره فاتحه تا آیه ۲۰۲ سوره اعراف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: حسن بن غفار، تملکی بدون نام در۷رمضان۱۳۲۸؛ جلد: تیماج زرشکی، ۵۳۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۱]

۴۸۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۶۷

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر

از آغاز سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: اتابک فرزند خواجه علی جهرمی، بی‌تا، جهت حاجی میرزا احمد بن میرزا تقی اصطهباناتی؛ با بلاغ مقابله، مجدول؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج سرخ، ۵۱۰ص، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱ - ۱۷۸]

۴۸۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۹

آغاز: تفسیرها بالرموز و الصراح، الامن شرح الله صدره بنوره؛ **انجام:** حتی رایت سر تهاتکاد تمس الارض و اغمی علیه

از اول تفسیر تا آخر سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۵۴۸ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم[فهرست عراقی:۱-۶۰]

۴۸۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۰

آغاز: و اغمی علی رسول الله حتی وضع یده؛ **انجام:** قال الله عزوجل و قیل للذین اتقوا و تلاهذه الایه

چند سطر به آخر تفسیر سوره مائده تا ۱۴ صفحه، در ضمن تفسیر آیه شریفه «ما فرطنا فی الکتاب من شیء» از سوره مبارکه انعام مرتب است و از آنجا با خط و اسلوب دیگری از مطالب تفسیر آیه: «و لاتقتلوا اولادکم خشیة املاق» از سوره مبارکه بنی اسرائیل نوشته شده تا ۳۲ صفحه و به تفسیر آیه: «و ما ارسلناک الا مبشراً» از همان سوره خاتمه یافته، و مجدداً از آیه ۹۸ از سوره توبه: «الاعراف أشد کفراً و نفاقاً» شروع و مرتباً تا تفسیر آیه ۳۲ از سوره مبارکه نحل: «کذلک نجزی المتقین» نوشته شده و ظاهراً این نامرتبی در اثر ساقط شدن بعضی از اوراق و تجدید صحافی پیش آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ اهدایی: جناب آقای حاج میرزا عبدالحسین صاحب الداری بروجردی؛ ۲۶۴ص، ۱۷-۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [فهرست عراقی: ۱ - ۶۱]

۴۸۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۱

آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** و فی مجمع عن الصادق علیه السلام ان لکل شیء قلباً و ان قلب القرآن یس الحدیث. و ذکر فیه ثواباً کثیراً لقرائتها. بسمله

از اول سوره مبارکه کهف تا آخر سوره مبارکه یس؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ اهدایی: جناب آقای صاحب الداری؛ ۴۸۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [فهرست عراقی: ۱ - ۶۱]

۴۸۶. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

ربع دوم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [ف: - ۲۰]

۴۸۷. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۶۴

آغاز: برابر **انجام:** حلیم لایعاجل بعقوبته تلک اشارة الی ما تقدم من الاحکام من امر الیتامی و الوصویا و المواریث حدود الله شرایعه ...

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: - ۹۷]

۴۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۷ معزی

آغاز: برابر؛ **انجام:** انتم تملکون خزائن رحمه ربی خزائن ارزاق الله و نعمه علی خلقه ... و لقد آتینا تسع ایات بینات فی الخصال و القمی عن الصادق ع هی الجواد و القمل و الضفادع و الدم و الطوفان و البحر و الحجر و العصا و یده ...

از ابتدای تفسیر تا سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمدرضا معزی در ربیع الثانی ۱۳۲۸؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷۴گ، ۲۶ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۳/۵×۲۶/۵سم [ف: ۳۹ - ۲۲۳]

۴۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۳۲ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۴۹۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۳

از سوره مریم تا سوره مسد؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد حسین خویی سال ۱۳۳۶؛ واقف: ساجدی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: - ۴۱]

۴۹۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۰

نصف اول تفسیر؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «ابن علی الحسینی عبد الشکور ۱۲۴۹» (بیضی)؛ واقف: عباسعلی و علی اکبر ابن حاجی رضا خوئی، ۱۳۰۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: - ۴۰]

۴۹۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۸۹

سوره کهف تا آخر سوره سبأ؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: - ۱۹۷]

۴۹۳. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۶

آغاز: نحمدک یا من تجلی لعباده فی کتابه بل فی کل شیء و اراهم نفسه فی خطابه؛ **انجام:** برابر

از سوره کهف تا آخر؛ خط: نسخ، کا: خلیل بن ملا حسن کسکری گیلانی الاصل، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: - ۳۰]

۴۹۴. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۹

از اول سوره کهف تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۰۴گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: - ۳۱]

۴۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من کفر ارتد او کفر هذه النعمة بعد حصوله فاولئک هم الفاسقون الکاملون فی فسقهم حیث ارتدوا بعد وضوح الامر و کفروا تلک النعمة العظیمة فی الکافی عن.

تفسیر سوره حمد تا نیمه سوره المؤمنون؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۴۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۳۵ - ۱۹۸]

۴۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲ خوئی

جلد اول؛ خط: نسخ و ثلث، کا: رجبعلی، بی‌تا؛ به چند قلم از نسخه‌ای مورخ ۱۱۱۸ در ۲ جلد رو نویس شده، مجدول، مصحح، مقابله شده، نوشته‌ای به عربی از محمد حسن پسر محمد جعفر طبیب و نوشته و مهری از رض ابن ... مورخ ۱۲۷۷؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قرمز مذهب، ۹۷۶ص، ۲۱ سطر، اندازه:

۱۸×۲۴سم [ف: ۷ - ۱۷۴]

۴۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۲/۶

قسمتی از تفسیر صافی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ - ۳۵۰]

۴۹۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲

از اول تا سوره کهف؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۲ - ۴۶۸]

۴۹۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۷۶/۱

آغاز: من هذا و قد اوردنا نبذا منها؛ **انجام:** من باطنه و من شماله.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۳۸گ (۱-۱۳۸)، اندازه: ۲۲×۳۰/۵سم [ف: ۴ - ۱۴۵۹]

۵۰۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۴۱

آغاز: و کیف تبعه و ما کان قصته معه؛ **انجام:** و نحو ذلک و فی العیون عن الصادق.

از اوایل سورة الکهف تا اواخر سورة الشعراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۴گ، ۲۷ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴ - ۱۴۴۷]

۵۰۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۱۰

آغاز: لابن طاوس ره عنه ع مرفوعا ان النبی ص بعثه؛ **انجام:** وقال لهما ما قال حملها الشیطان علی تمنی

قسمتی از سوره مریم تا اواخر سوره الاحزاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۰گ، ۲۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴ - ۱۱۶۹]

۵۰۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی العیون عن الرضا (ع) قیل له ان فی سواد الکوفة قوما یزعمون

از آغاز قرآن تا قسمتی از سورة النساء؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۷۳گ، ۲۲ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۱۱۷۲]

۵۰۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قیل اضافة بیان ارید بها الازواج الثمانیة و فی الکافی ویب و الفقیه و العیاشی عن احدهما فی تفسیرها.

تا سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه، ۲۱۵گ، ۲۰ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴- ۱۱۷۵]

۵۰۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۴۸

آغاز: ... وهم ابوحسنه ومن شرح آیات الله و تیسیر تفسیرها بالرموز و الصراح الامن شرح الله صدره بنوره و مثله بالمشکلات و المصباح و من عسی یبلغ علمه علمهم بمعالم التنزیل؛ **انجام:** وفی الفقیه فی وصیة النبی صلی الله علیه و آله لعلی علیه السلام یا علی امان لامتی من السرق قل ادعوا الله اوادعوا الرحمن ... من قرأ سورة بنی اسرائیل فی کل لیلة جمعة لم یمت حتی یدرک القائم عج ویکون مع اصحابه

بقره تابنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۴]

۵۰۵. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۲۳

آغاز: لاتحاد ما بینهما مثلا لفظ القلم انما وضع لالة نقش الصور فی الالواح من دون ان یعتبر فیها کونها من قصب او حدید او غیر ذلک؛ **انجام:** فلن یضروا الله شیئاً اللهم ... و اغضب علی الکافرین و الکافرات و الحمدلله رب العالمین فناداه القوم نعیم

از المقدمة الخامسة تا آیه «والله یعصمک من الناس» (سوره مائده، آیه ۶۷)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی به امضای «منه»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ]

۵۰۶. فردوس؛ مکتب مفید؛ شماره نسخه:۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱

از اول قرآن تا اول سوره انعام؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «وقف کتابخانه نجفی فردوس»؛ ۳۸۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۶سم [ف مخ]

۵۰۷. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۲۶

آغاز: و دقائقه و هم خوطبوا به و من لتبیان مشکلاته ولدیه مجمع بیان معضلاته ... بحر حقایقه و هم ابو حسنه ومن لشرح ایات الله و تیسیر تفسیرها بالرموز و الصراح؛ **انجام:** فاوحی الله تعالی الی عیسی اجعل مائدتی للفقراء دون الاغنیاء فعظم ذلک علی الاغنیاء حتی ... الناس فیها فاوحی الله الی عیسی

از اول تا آیه فمن کفر بعد منکم فانی اعذبه عذابا ... (سوره مائده، آیه ۱۱۵)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف مخ]

۵۰۸. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۴۳

آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** قل ادعوا الله او ادعوا الرحمن الی اخر السورة فی ثواب الاعمال و المجمع و العیاشی عن الصادق (ع) من قرأ سورة

از اول سوره انعام تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ]

۵۰۹. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۵۷

آغاز: بسمله - الرفخمها ابن کثیر و نافع و حفص و اما الباقون ... الراء مجری المنقلبه من الیاء تلک آیات الکتاب الحکیم اشارة الی ما تضمنه السورة و القرآن؛ **انجام:** و کان الله علیماً حکیما او لمعنی صار قال انی عبدالله انطقه الله به اولا لانه اول المقامات و للرد علی من زعم ربوبیته اتانی الکتاب

از آغاز سوره یونس تا آیه ۳۰ سوره مریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۰۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف مخ]

۵۱۰. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۷۱

آغاز: للحسرات علی غیهم و اصرارهم علی التکذیب ان الله علیهم

بما یصنعون فیجاریهم علیه القمی مرفوعا قال نزلت فی زریق و حبتر و الله الذی ارسل الریاح فتثیر سحاباً؛ **انجام:** و فی الکافی عن الکاظم (ع) قال هو التضییع الذین هم یرآون الناس بصلواتهم لیثنوا
از اواسط سوره یس تا اواخر سوره ماعون؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی به امضای «منه»؛ ۱۱۸گ، ۲۴–۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۵۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۰
از سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد حبیب جیرمی قاینی، بی‌تا؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن مشکی، ۲۲۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱/۸×۳۱/۲سم [ف: ۱ – ۳۴۵]

۵۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۸
آغاز: ... و بموجب ارشادهم الی مناهج الدین و بقیت بعد خبایا فی زوایا خوفا من الاعداء و تقیة من البعداء ولعله مما برز وظهر لم یصل الینا لاکثر لان رواته کانوا فی محنة من التقیة؛ **انجام:** و المراد حین یکون الاشیاء و یحدثها و له الملک یوم ینفخ فی الصور کقوله لمن الملک الیوم لله الواحد القهار و الصور قرن من نور التقمة
خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:آغاز و انجام؛مصحح؛جلد:گالینگور سبز، ۱۷۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۰۵]

۵۱۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۵۱
آغاز: ... نعمة تستدعی شکراً آخر لاالی نهایة ولذلک قیل الشکور من یری عجزه عن الشکر فلما قضینا علیه الموت ای علی سلیمان ما دلهم علی موته؛ **انجام:** برابر
از سوره فاطر تا آخر سوره ناس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۰۵]

۵۱۴. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۵۱۹/۱
مقدمات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: – ۱۵۰۰]

۵۱۵. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۳۰۷
جلد ۱، تا آخر مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: – ۱۳۴۰]

۵۱۶. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۱۵۶
جلد ۲، از هود تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۴۱]

۵۱۷. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۱۶۸
از اول سوره انعام تا آخر اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۴۱]

۵۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۸۹
این نسخه چاپی است که در عصر ناصر الدین شاه قاجار چاپ شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ سید جمال الدین اسدآبادی آن را به پدر خودش سید صفدر تقدیم نموده با امضاء «جمال الدین الحسینی السعد آبادی» و محمد هادی حسینی اسعد آبادی آن را به تاریخ رمضان ۱۳۲۲ خریده و این خصوصیات را صفات الله جمالی اسد آبادی بتاریخ ۱۳۰۶ ش نیز روی برگ اول کتاب نوشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای [ف: ۹ – ۷۱]

۵۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۴۴/۵
آغاز: سوره یس، بسمله، یس قد مضی نظایره و قیل معناه یا انسان بلغه طی و فی المعانی عن الصادق (ع)؛ **انجام:** فاذاهم من الاجداث من القبور الی ربهم ینسلون یسرعون.
تفسیر سوره یس – از ابتدای آن تا آیه ۵۱– از تفسیر «الصافی»؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد ابراهیم نجم آبادی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «صل علی محمد» (بیضی)؛ ۹گ (۷۱پ–۷۹پ)، ۱۲–۱۹ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۶ – ۳۷۰]

۵۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۱۸/۳
آغاز: الصبغ الثوب و الشراب اعماق البدن لجواز الجمع بین الامرین ... قل بئسما یامرکم به ایمانکم؛ **انجام:** حتی یتبین لکم الخیط الابیض من الخیط الاسود ... و اکتفی ببیان الخیط الاسود لدلالته علیه فی الکافی عن.
تفسیر آیات ۹۴ تا ۱۸۷ از سوره بقره؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ ۲۴گ (۴۶–۶۹پ)، ۲۵ سطر (۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۶ – ۳۲۸]

۵۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۲۸
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
از سوره کهف تا آخر سوره ناس؛ خط: نسخ، کا: علی میرزا بن علیخان الفتح آبادی، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۹۰گ، ۲۱ سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۴ – ۳۳]

۵۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۰۵
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
از تفسیر سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۹۸گ، ۲۴ و ۲۵ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۳×۲۲/۳سم [ف: ۱۸ – ۱۱]

۵۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۱
از سوره سبأ تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین الحسنی کلانی، بی‌تا؛ محشی با نشان «م»، «منه»، «ص»، «هـ»، «منه م»، «زین العابدین حسنی»، «قاضی»، «مجمع البحرین»، «تفسیر ترجمه الخواص»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۲۰گ، ۲۰ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۱ – ۲۸۶]

۵۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۲۴
آغاز: برابر ربع ۳؛ **انجام:** برابر
از آغاز سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۳۸گ، ۲۰ سطر (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۱۵ – ۱۳۵]

۵۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۱۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

۵۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۹۳

ج ۴؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]
۵۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۰۵
جلد ۲، از سوره یونس؛ بی‌کا، بی‌تا، خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۵۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۰۶
ج ۳؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی‌عصر کرمان [رایانه]
۵۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۰۷
از سوره کهف تا پایان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۵۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۱۱
از ابتدا تا سوره کهف؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۵۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۹۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۵۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۹۸
از سوره کهف تا آخر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۵۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۰۴
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۵۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۰۸
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۵۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۱۶
از سوره نحل تا سوره اخلاص؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۵۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۳۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۵۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۳۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۵۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۳۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۵۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۴۶
از سوره انعام؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۵۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۸۰
از سوره فاتحه تا سوره کهف؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سید جعفر موسی کاظمی [رایانه]
۵۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۷۹
با حاشیه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]
۵۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۹۷
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی؛ اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [رایانه]
۵۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۰۸
آغاز: بسمله. فی التوحید و تفسیر الامام عن امیرالمؤمنین الله الذی بتاله ... بسمله نحمدک یا من جلی لعباده بل فی کل شیء (برگ ۱۴پ)؛ **انجام:** ناتمام ... کفروا و اعرضوا او یرسل علیکم حاصبا ... تحصب ای تومی بالحصاة ...
از سوره فاتحه تا آیه ۶۸ از سوره اسرائیل و سوره‌های بین بقره و یونس را نیز ندارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه مشوش؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن مشکی، ۱۵۸گ، ۲۳-۳۰ سطر (۱۴×۲۳ و ۱۱/۲×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [رایانه]
۵۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۷۲
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۷۱گ، اندازه: ۱۵/۹×۲۴/۴سم [رایانه]
۵۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۰۴
سوره طه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۵۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۷۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۱
تا آخر سوره مبارکه مائده؛ خط: نستعلیق، کا: محمد المدعو باسمعیل، تا: ماه صفر؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل؛ واقف: حاج سید رضا قوچانی، مرداد ۱۳۲۴؛ ۱۷۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۴ - ۴۴۲]
۵۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۶۵۷
آغاز: انه سئل عن ذلک فقال هو کمال وصف نفسه کان عرشه علی الماء و الماء علی الهواء؛ **انجام:** ستماتة و ضاعف حسنانه و حشره مع محمد (ص) و اهل بیته ...
خط: نسخ، کا: یوسف خراسانی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]
۵۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۰۴
آغاز: برابر ربع ۲؛ **انجام:** برابر ربع ۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [الفبائی: ۳۷۸]
۵۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۰۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ربع ۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: - ۳۷۸]

● صافی = گزیده تفسیر صافی = مختصر تفسیر صافی

... / تفسیر / عربی
sāfī = gz.-ye tafsīr-e sāfī = moxtasar-e tafsīr-e sāfī ...

اصفهانی سدهی، محمد بن ابراهیم

esfahānī sadehī, mohammad ebn-e ebrāhīm
وابسته به: الصافی = تفسیر صافی؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)
مؤلف، لغت‌ها و جمله‌ای از اخبار تفسیر صافی را گزین کرده و کتاب حاضر را پدید آورده است.

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۰۸

آغاز: کالذی استهوته الشیاطین. کالذی ذهبت به مردة الجن. من هوی، اذا أذهب فی الارض؛ **انجام:** فی صدور الناس، اذا غفلوا من الجنة بیان للوسواس.

نسخه موجود از آیه «له اصحاب یدعونه الی الهدی» تا آخر را دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ این نسخه را علامه شیخ آقابزرگ طهرانی زیارت کرده؛ واقف: عبدالرضا، ۲ ذیقعده ۱۳۳۵ق؛ ۹۷گ، ۲۶ سطر(۸×۱۵) [ف: - ۳۳۹]

● **الصافی = تفسیر صافی (ترجمه)** / تفسیر / فارسی

as-sāfī = tafsīr-e sāfī (t.)

نیر شیرازی، ابراهیم

nayyer-e šīrāzī, ebrāhīm

وابسته به: الصافی = تفسیر صافی؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)

ترجمه‌ای تحت اللفظی ونه چندان روان به فارسی است از تفسیر مشهور صافی فیض کاشانی.

[دنا ۲۳/۷؛ نسخه‌های منزوی ۱۲/۱]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۷

آغاز: ستایش می‌کنیم تو را ای کسی که تجلی نموده است برای بندگان خودش درکتابش بلکه در هرچیزی ونمایانده است ایشان راذات خود را در خطابش؛ **انجام:** ودر ثواب الاعمال ازحضرت صادق علیه السلام کسی که قرائت کند سوره بقره وآل عمران را می‌آیند درروز قیامت وسایه می‌اندازد برسر او مانند دو ابر یا مانند دو چتر.

فاتحة الکتاب و بقره؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۳۳۴ق؛ ۱۵۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۵×۴۰سم [ف مخ: ۱ - ۴۰۵]

● **الصافی = تفسیر صافی (ترجمه)** / تفسیر / فارسی

as-sāfī = tafsīr-e sāfī (t.)

وابسته به: الصافی = تفسیر صافی؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)

ناشناخته:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۵۳

آغاز: و به کسانی که از آن حضرت روایت می‌کردند می‌دادند و آن را صحیح می‌دانستند به خیال فاسد آن که هر که از صحابه شد عادل است و عدول از حق نمی‌کنند؛ **انجام:** محمد باقر (ع) روایت نموده که قاصف به معنی عاصف است یعنی باد تند فیغرقکم بما کفرتم پس غرق نماید شما را ...

ج۱. از اوایل کتاب تا اواسط سوره اسراء (بنی اسرائیل) است. مترجم شناخته نشد. وی تفسیر صافی مرحوم فیض را بی هیچ کم و کاستی یا شرح و بسطی ترجمه نموده؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۴۰۳گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۲۲ - ۸۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۳۶/۴

ترجمه سه مقدمه از دوازده مقدمه تفسیر صافی فیض؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۹ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۶ - ۲۸۷]

۳. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۵۰/۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... این ترجمه سه مقدمه است از دوازده مقدمه ای که آخوند ملامحسن فیض کتاب تفسیر صافی خود را به آن مصدر ساخته

ترجمه سه مقدمه از مقدمات تفسیر صافی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۸ ربیع الثانی ۱۲۵۴ق؛ ۱۹گ (۱۱۶پ-۱۳۴پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: - ۴۷]

● **الصافية فی شرح الشافية** / صرف / عربی

aṣ-ṣāfīya fī š.-iš šāfīya

قره سنان، یوسف بن عبدالملک، - ۸۸۵ قمری

qara sanān, yūsof ebn-e ʻabd-ol-malek (- 1481)

وابسته به: الشافية فی الصرف؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰-۶۴۶)

اهدا به: سلطان مراد بن محمد بن بایزید عثمانی (۸۲۴-۸۵۵)

تاریخ تألیف: اواخر رمضان ۸۳۸ق

[دنا ۲۳/۷؛ معجم المؤلفین ۳۱۶/۱۳؛ دارالکتب ۶۳/۲]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۱

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی بیده التثبیت و التصریف بحفظ کلم القرآن عن التغییر و التحریف؛ **انجام:** و صلی الله علی رسوله الافضل محمد و آله اجمعین.

خط: نسخ، کا: حمزة بن نبی نبی (؟) بن حمزه، تا: چهارشنبه رمضان ۱۱۳۰ق، جا: مدرسه قزل جامع؛ محشی از «سید، دینقو، ن»؛ کاغذ: فستقی استانبولی، ۹۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۹سم [ف: ۱ - ۳۴۵]

● **الصافية فی نظم الكافية** / نحو، شعر / عربی

aṣ-ṣāfīya fī naẓm-il kāfīya

حسینی سیفی، محمد بن محمد مهدی، - ۱۱۵۰؟ قمری

hoseynī seyfī, mohammad ebn-e mohammad mahdī (- 1738)

وابسته به: الكافية فی النحو = المقدمة الكافية فی النحو = كافية ذوی الادب فی علم كلام العرب؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰-۶۴۶)

تاریخ تألیف: ۱۱۳۴ق

چون کتاب «کافیه» ابن حاجب مشتمل بر قواعد نحوی مهمی

بوده و ناظم همان‌گونه که «شافیه» را نیز به نام «الوافیه فی نظم الشافیه» به نظم درآورده بود این کتاب را نیز بنا به درخواست فرزندش ابوطالب به نظم کشیده و در ماده تاریخ نظم آن «تاریخها المنظومة الوجیزه» را آورده است که مطابق با سال ۱۱۳۴ می‌شود و تعداد ابیات آن مطابق با «عدتها طریفة شریفة» که ۸۹۹ بیت می‌شود.

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۰۹-۱۴/۱۵۹

آغاز: بسمله. قال قوام الدین من بنی الحسن ×× ثبته الله علی القول الحسن / حمداً لمن شرف علم الادب ×× وخص بالفضل لسان العرب؛ **انجام:** ابیاتها شریفة طریفة (۸۹۹) ×× عدتها طریفة شریفة (۸۹۹) / فالحمدلله و لطفه کمل ×× وفیضه عم وفضله شمل

خط: نسخ معرب، کا: بهاء الدین بن صدرالدین محمد، تا: چهارشنبه دهه سوم ربیع الثانی ۱۱۳۷ق؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۹۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۵۲]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۱۹

آغاز: و بعد فالکافیة المرضیة ×× قد حوت الضوابط النحویة / نظمتها کاختها فی النسق ×× لابنی الی طالب الموفق؛ **انجام:** تاریخها المنظومة الوجیزة ×× عدتها طریفة شریفة / ابیاته شریفة ظریفة ×× و فیضه عم و فضله شمل

خط: نسخ جلی، کا: ابوعلی بن حاجی مهدی، تا: ۲۳ جمادی ۱۱۸۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۴۱ص ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: - ۲۶۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۲۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۱۳۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱/۳-فیروز

تنها جزء آخر منظومه است؛ خط: نسخ، کا: ملا عبد الرحیم بن کربلایی بابا اخیخونی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج، ۹ص (۳۱۵-۳۲۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۱ - ۲۲۸]

● الصافی فی تدبیر الرکن الروحانی / - عربی

aṣ-ṣāfī fī tadbir-ir rukn-ir rawḥānī

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۳۸/۵

آغاز: بسمله و به نستعین الحمدلله المجازی بالاحسان المتفضل بالغفران

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد حسن حسینی، تا: ۱۳۰۴ق؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، جلد: تیماج ماشی، ۲ص (۲۵-۲۶)، ۲۴ سطر (۱۲/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۷۷۴]

● الصافی فی شرح الکافی = شرح کافی / شرح حدیث / فارسی

as-sāfī fī š.-el kāfī = š.-e kāfī

قزوینی، خلیل بن غازی، ۱۰۰۱ - ۱۰۸۹ قمری

qazvīnī, xalīl ebn-e qāzī (1593 - 1678)

وابسته به: الکافی کلینی، محمد بن یعقوب (-۳۲۹)

اهدا به: شاه عباس دوم (۱۰۵۲-۱۰۷۷)

تاریخ تألیف: ۱۰۶۴-۱۰۸۴؛ محل تألیف: قزوین

شرح مفصلی است بر کتاب «الکافی» ثقة الاسلام کلینی که پس از نوشتن مقداری از شرح عربی خود «الشافی فی شرح الکافی» بدان پرداخته است. این شرح در ۳۶ کتاب در بیست سال (۱۰۶۴-۱۰۸۴) فراهم گردیده است. متن روایت‌ها را به عربی به عنوان «اصل» و به فارسی به عنوان «شرح» گزارش می‌دهد و در شرح به خصوصیات لغوی الفاظ و ضبط و اعراب آنها نیز می‌پردازد.

در دیباچه صافی آمده که در شعبان ۱۰۶۴ شاه عباس دوم ــ که قزوینی او را «حسینی موسوی صفوی» می‌خواند ــ به قزوین آمده و با گرمای تابستان قرآن می‌خواند و روزه هم می‌گرفت. در رمضان همین سال شبی دانشمندان قزوین را به افطار خواند و از آنها درباره کتاب‌های حدیث درست دوازده پیشوای شیعی پرسید. به من نگریست و همین که دانست که به گزارش عربی کافی کلینی می‌پردازم فرمود که بایست گزارشی دیگر به فارسی بنویسی. قزوینی می‌نویسد که من نشانه‌هایی در شاه بدیدم که با دو حدیث یاد شده در غیبت طوسی سازگار داشت و به او چنین گفتم که در آن کتاب دارد: «یخرج بقزوین رجل اسمه اسم نبی تسرع الناس الی طاعته المشرك و المومن یملاء الجبال خوفا»، نیز: «یخرج رجل من الدیلم یملاء الجبال و السهل و الوعور خوفا و مهابة و یسرع الناس الی طاعته البر و الفاجر و یؤید هذا الدین». دیلمی که در این دو جا یاد شده هم نام کویی است که «دولتخانه مبارکه» در آن است و اکنون آن را «دیلمه کوچه» می‌گویند و هم نام مردمی است که قزوین در مرز آنها است پس این دو خبر درست با شاه می‌سازد. در عباس‌نامه میرزا محمد طاهر قزوینی هم یادی از این‌گونه دستورهای شاه که به قزوینی و مجلسی یکم داده بود شده است.

آغاز: بسمله. و به نستعین (و به ثقتی) فتح صافی گنجینه شاهی شرح احادیث کافی رازداران الهی گشاد نعیم نامتناهی حمد بی شریکی است تعالی شأنه که بدلالت کریمه و ما کان الناس الا امة واحدة فاختلفوا و کریمه کان الناس امة واحدة فبعث الله النبیین جمیع افراد انسان را جاهل بغیب و مائل بدعوی و اختلاف آفریده تا در هر چه بیمکابره اختلاف در آن و در دلیل آن رود و خلایق را احتیاج بکسی که حکم کند در آن شود همگی محتاج بحکم الهی و کتاب سماوی باشند ... چنین گوید ... خلیل بن الغازی القزوینی ... که در شعبان هزار و شصت و چهار هجری ... پادشاه زمان ... السلطان محمد الملقب بشاه عباس ثانی الحسینی الموسوی الصفوی ... در ... قزوین ... نزول اجلال نمود ... در ماه رمضان ... قصد ثواب افطار روزه داران ... باحضار علما

... فرمان داد ... التفات باین بی مقدار کرده شغل شرح کافی کلینی مسمی بشافی را معلوم ساخت پس ... فرمان ... صدور یافت بشرحی دیگر بر کافی بزبان فارسی ... تا جمیع خلایق ... بسهولت دریابند

کتاب ایمان و کفر: بسمله الحمدلله الذی حبب الینا الایمان وکره الینا الکفر و الفسوق و العصیان ... و بعد چون به توفیق الهی و به توجه پادشاهی مامور شد فقیرحقیر خلیل بن الغازی القزوینی ... و به انجام رسانید شرح کتاب العقل و کتاب التوحید و کتاب الحجة را، شروع نمود در شرح کتاب الایمان و الکفر که کتاب چهارم است

انجام: کتاب عقل و توحید: اشارت به توفیق است ... این از الحاقات کاتبان است. یعنی: تمام شد کتاب عقل و توحید، از جمله کافی و لاحق می‌شود آن را کتاب الحجه که جزء دوم است از کتاب کافی ... و حمد، الله راست اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا. فرغ الشارح ... یوم الاربعاء الرابع و العشرین من شرح محرم الحرام سنة ست و ستین و الف ... هزاران درود و هزاران سلام ز ما بر محمد و آلش. تمام.

چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۳۶۹؛ بخش اصول کافی از این ترجمه در لکهنو (نولکشور) به تصحیح تصدق حسین صاحب در هفت جزء در ۲۴-۱۳۲۲=۱۹۰۵ م به چاپ سنگی رسیده؛ لکهنو، سنگی، ۱۳۲۳ق/۱۹۰۵م، رحلی، ۱۰۶۱ص؛ با تحقیق محمد حسین درایتی و حمید احمدی جلفایی، قم، درالحدیث، ۱۳۸۷ش، ۲ جلد (کتاب عقل و توحید)

[دنا ۲۴/۷- ۳۸ (۴۱۸ نسخه)؛ الذریعة ۴/۱۵ و ۲۷/۱۴ و ۲۴۵/۱۷؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۷۰/۲-۴۷۲/۲؛ فهرستگان حدیث ۴۸۱/۴- ۵۱۴ (۳۲۸ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۳۹۷/۹]

شرح و حواشی:

۱- الصافی فی شرح الکافی (منتخب)

۲- الصافی فی شرح الکافی

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۹۶

از اول حجت، شروع مؤلف محرم ۱۰۶۶؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف،تا:۲۳جمادی الثانی۱۰۶۷ق؛مصحح؛ اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۰]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۲۶

آغاز: الحمدلله الذی قال فی کتابه قل ما یعبأبکم ربی لولا دعاؤکم و وسم الصلاة التی هی أفضل العبادات البدنیة باسم ثمرتها و خاتمتها؛ **انجام:** شرح تمام شد کتاب الدعا و بعد از آن و متصل به آنست کتاب فضل القرآن.

کتاب الدعاء؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۱۵ ربیع الثانی ۱۰۶۹ق؛ مصحح، با خط خوردگی اضافات؛ تملک: محمد بن محمد صالح موسوی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۴]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۱ صدر

کتاب عقل و توحید؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ ۱۰۶۹ق؛ در آخر کتاب می‌نویسد که نسخه را یکی از شاگردان فاضلم با نسخه من مقابله نموده در تاریخ ذیقعده ۱۰۶۹ در قزوین، این یادداشت را او برای صاحب نسخه نجف قلی بیک توشمال باشی مقرب الحضرة العلیة نوشته، در آخر عقل علم هم دارد: «به تاریخ رمضان ۱۰۶۹»، خاتمه کتاب در این نسخه دست خورده و گویا از خود خلیل است تاریخ فراغ خلیل از عقل روز ۴ شنبه ۲۸ محرم ۱۰۶۵ و فراغ کاتب در ۶ رمضان ۱۰۶۹، نسخه خط کشیده شده و درحاشیه افزوده دارد و گویا از خود خلیل است؛ تملک: نجف قلی بیک توشمال باشی بن توشمال در جمادی الاول ۱۱۰۱؛ واقف: محمد شفیع، ۱۲۳۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۰۵گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۳]

۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۹۵

شروع مؤلف کتاب الجنائز. کتاب طهارت؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: صفر ۱۰۷۰ق؛ مصحح، با اضافات زیاد به خط مؤلف؛ اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۰]

۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۱

آغاز: باب پنجا هو نهم اصل باب من تکره معاملته و مخالطته شرح این باب بیان کسی است که؛ **انجام:** باب صد وسی و دوم اصل باب الرجل یستاجر الارض او الدار فیواجراها باکثرمما استاجر شرح این بیان مرد است که ... و ده حدیث است.

از باب ۵۹ تا اول باب ۱۳۲؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۱۳۲گ، ۲۱ سطر [ف: ۱ - ۱۷۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۵۱

کتاب التوحید و العقل؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با خط خوردگی و اصلاح؛ تملک: میر محمد سعید؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۳گ، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱۹ - ۴۷]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۵۲

آغاز: برابر کتاب ایمان و کفر؛ **انجام:** اصل. هذا آخر کتاب الایمان و الکفر و الطاعات و المعاصی من الکتاب الکافی و الحمدلله وحده و صلی الله علی رسوله محمد و آله. شرح. این از الحاقات کاتبانست. یعنی: این آخر کتاب ایمان و کفر و طاعات منجیات و معاصی مهلکاتست از کتاب کافی و سپاس الله تعالی راست بتنهائی و درود فرستد الله بر رسول او محمد و آل او. فرغ الشارح خلیل بن الغازی القزوینی عفا الله عنه و عن والدیه و اخوانه و اعوانه من تحریر شرح هذا الکتاب یوم الثلثاء غرة جمادی الثانیة سنة ثمان و ستین و الف هجریة حامداً مصلیا. هزاران درو دو هزاران سلام ×× ز ما بر محمد و آلش تمام. بلغ بعون الله من اوله و آخره.

کتاب ایمان و کفر را دارد نه مانند نسخه ش ۶۸۲ که تا بند ۲۱ باب ۲۰۳ می‌باشد. از سنجیدن این دو نسخه بر می‌آید که قزوینی در نسخه‌های خود دست می‌برده است. این کتاب در جمادی

الاول ۱۰۶۷ آغاز و در روز سه‌شنبه ۱ جمادی الثانی ۱۰۶۸ به انجام رسید؛ خط: نسخ معرب، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: دکتر مصباح زاده استاد دانشکده حقوق؛ کاغذ: سمرقندی، ۴۸۰گ، ۲۲ سطر (۹/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۶ - ۲۳۰۸]

۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

کتابهای عقل و توحید؛ خط: نسخ، کا: ملا محمد صالح مازندرانی، تا: ۱ رمضان۱۰۶۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ، با نسخه اصل مقابله شده؛ جلد: تیماج سرخ اسلیمی، ۴۰۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۶]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** لیف شیخ ابی جعفر محمد بن یعقوب کلینی است و ستین و الف

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۶ق [الفبائی: - ۳۷۸]

۱۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۴ محرم ۱۰۶۶ق [احتمالاً صرفاً تاریخ تألیف است]؛ مصحح با نسخه مؤلف در ۱۰۸۵، دارای سرلوح، مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۲۹گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۷۳]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۰۶-۲۶/۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

عقل و توحید؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن غازی رازی، تا: جمعه ۱۵ شعبان ۱۰۶۶ق؛ تملک: ابوالقاسم موسوی زنجانی در ربیع الثانی ۱۳۲۸؛ در پایان نسخه کاتب که برادر مؤلف است، نام کتاب را «گنجینه شاهی» ذکر نموده؛ جلد: تیماج زرد، ۲۳۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۵ - ۲۷۴۸]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۷۱-۸/۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

از اول شرح تا پایان کتاب توحید(کتاب عقل و جهل و کتاب توحید)؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: محمد قاسم لاهیجی، تا: پنج‌شنبه ۲۱ جمادی الثانی ۱۰۶۷ق؛ مصحح، در پایان اختتامیه‌ای درباره تألیف کتاب برای صفی قلی بیگ در ۱۰۶۷ و نامگذاری کتاب به گنجینه شاهی درج شده؛ جلد: تیماج زرد، ۳۳۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۴۷]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۰

آغاز: بسمله و به ثقتی. الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله الحجج المعصومین و بعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی ... مأمور شد بصافی شرح کافی ... کلینی بزبان فارسی و بانجام رسانید شرح کتاب العقل و کتاب التوحید را آغاز نمود شرح کتاب الحجه را که کتاب سیوم است از سی و سه یا سی و چهار کتاب که جزء کافی است بتاریخ محرم سال هزار و شصت و شش هجری؛ **انجام:** فرغ الشارح خلیل بن الغازی القزوینی ... من تحریره فی یوم الجمعة الثالث و العشرین من جمادی الاولی سنة سبع و ستین و الف هجریة بدار الموحدین قزوین و صلی الله علی محمد و آله المعصومین. هزاران درود و هزاران سلام×× ز ما بر محمد و آلش تمام

دو جزء کتاب الحجة (جزء۲)، جزء نخستین را در محرم ۱۰۶۶ آغاز و در روز چهارشنبه ۲۷ محرم ۱۰۶۷ به پایان رساند (۱پ-۳۳۳ر) و دومین (از باب ۸۱ و پس از آن) را در روز جمعه ۲۳ جمادی الاول ۱۰۶۷ در قزوین به انجام رساند (۳۳۴پ-۶۰۰ر)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۳ جمادی ۱۰۶۷ق، جا: قزوین؛ خط خوردگی‌ها می‌رساند که نسخه اصل دست قزوینی می‌باشد؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج زرد، ۶۰۰گ، ۲۰سطر (۱۰/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۵ - ۱۳۸۸]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۰۹

آغاز: باب کراهیة بفتح و یا بنقطه و الف وها و تخفیف با دو نقطه در پائین مصدر باب؛ **انجام:** پرسیدم امام جعفر صادق علیه السلام را از عنبر و غوص مروارید ...

از کراهیت توقیت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۳ جمادی الاول ۱۰۶۷ق؛ تملک: قدرت علیخان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۳گ، ۲۴ سطر (۹×۱۸) [ف: ۱۲ - ۱۸۱]

۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۰۷

آغاز: باب البیان و التعریف ولزوم الحجة سی وسوم: باب. سی وچهارم: باب حجج الله علی خلقه سی وپنجم: باب الهدایة انها من الله. باب اول اصل باب حدوث العالم؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

خط: نستعلیق، کا: محمدقاسم لاهیجی، تا: پنج‌شنبه ۲۱ جمادی الثانی ۱۰۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «ان الله غنی الحمید ۱۱۰۸» (بیضی)، «محمد حسین بن عبدالله ۱۱۷۸» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۷]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۳

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله الحجج المعصومین و بعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی عفا الله عنهما ذنوبهما؛ **انجام:** شرح این از تصرف بعض کاتبانست یعنی تمام شد جزء دوم از کتاب کافی بحمدالله تعالی و مدد او و لا حق می‌شود آنرا بخواست الله تعالی و مدد او در جزء دوم از جمله جزء دوم باب کراهیة التوقیت و ثنا الله تعالی راست به تنهایی او و درود فرستد الله تعالی بر محمد و آل او

کتاب الحجة، تاریخ فراغ شارح روز چهارشنبه ۲۷ محرم ۱۰۶۷ق؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: دولت آبادی، ۲۷۱گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱ - ۱۱۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۴۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۶]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

شرح کتاب عقل و توحید؛ خط: نستعلیق، کا: علی افضل بن علی اکبر قزوینی، تا: ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۳۴۴گ، ۲۱سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۱۰]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۶۳

آغاز: بسمله و به نستعین، باب نود و یکم اصل باب الاصلاح بین الناس؛ **انجام:** و درود فرستد الله تعالی بر رسول او محمد و ال او

ایمان و کفر شرح اصول کافی (جلد دوم)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۸ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، ۳۳۵گ، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۵ - ۳۸۳]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۳۰

آغاز: بسمله و به ثقتی، اصل کتاب الدعا و شرح کتاب پنجم از سی کتاب که جزء کتب کافی ابوجعفر؛ **انجام:** یعنی این آخر کتاب ایمان و کفر و طاعات منجیات و ... مهلکات است از کتاب کافی و سپاس الله تعالی است به تنهائی و درود فرستاد الله تعالی بر محمد و آل او.

شرح کتاب الدعا و العشرة و طهارة و ایمان و کفر و طاعات (از کافی). اثر صحافی بد و افتادگی چند در بعضی از مطالب این کتب پریشانی بسیار دارد، کتاب دعا از صفحه یک تا ۹۰ این نسخه (این کتاب کتاب پنجم از سی کتاب کافی و حاوی ۶۰ باب است)، کتاب عشرة از صفحه ۹۱ تا ۱۶۶ نسخه است (و آن کتاب هفتم از سی کتاب کافی و حاوی ۲۹ باب می‌باشد) و از ۱۶۷ تا ۵۹۲ سه کتاب طهارت و ایمان و کفر و طاعات کافی است که متأسفانه بر اثر صحافی بد بسیار پریشان است؛ خط: نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۰۶۸ق؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، مذهب، ۲۹۶گ، ۲۲ سطر (۹×۱۹/۵)، اندازه: ۱۶×۲۷/۵سم [ف: ۵ - ۲۷]

۲۰. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۵

ایمان و کفر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱ جمادی الثانی ۱۰۶۸ق؛ مصحح، مقابله شده، اصل خط خورده؛ ۴۷۰ ص، قطع:رحلی [نشریه: ۷ - ۳۶]

۲۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۱۴

آغاز: برابر کتاب ایمان و کفر؛ **انجام:** یعنی آخر کتاب ایمان و کفر و طاعات منجیات و معاصی مهلکات است از کتاب کافی.

کتاب الایمان و الکفر؛ خط: نستعلیق، کا: محمد زکی بن میرزا علی طالقانی، تا: سه‌شنبه غره جمادی الثانی ۱۰۶۸ق؛ مصحح، با بلاغ مقابله از روی نسخه اصل در مجالس متعدد که آخر آن یکشنبه ۱۷ شعبان ۱۱۰۶ بوده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ، ۳۱۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱ - ۳۶۵]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۷۴

ایمان و کفر است؛ خط: نستعلیق، کا: لطف الله بن درویش اشرف نوری لنگرودی، تا: ۱۰۶۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۷سم [ف: ۳ - ۵۲۹]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۹۷

از آغاز تا توحید (العقل و التوحید)؛ خط: نستعلیق، کا: مرتضی بن حسین حسینی، تا: شوال ۱۰۶۸ق؛ مقابله شده در محرم ۱۰۶۹ و ۶ ربیع الثانی ۱۰۷۲، با خط خوردگی‌ها، با عبارت «قوبل مع ام النسخ» از آن محمد حسین بن ملا علی اکبر؛ کاغذ: ترمه، جلد: تریاکی، ۲۹۲گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۴/۶سم [ف: ۳ - ۵۳۰]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر عقل و توحید

کتاب عقل و توحید؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن مولی محمد حسین استرآبادی، تا: پنج‌شنبه ۱۷ جمادی الاول ۱۰۶۸ق؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: محمد ابراهیم بن زین العابدین نصیری طوسی با مهر «علی بس است ظهیر محمد ابراهیم را» (مربع)؛ مهر: «لا اله الا الله الملك الحق المبین محمد جمالی الدین» (بیضی)؛ جلد: تیماج سبز مذهب، ۳۷۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۳۷ - ۳۵]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۰۳-۳۳/۵۳

آغاز: ... چهلم باب من قال اشهد ان لا اله الا الله وحده لاشریک ... باب اول اصل باب فضل الدعا والحث علیه. شرح این باب.فضیلت دعا است و بیان اینکه الله تعالی تحریص کرده؛ **انجام:** اصل تم کتاب العشرة ... شرح این از الحاقات کاتبان است یعنی تمام شد کتاب عشره که کتاب هفتم ا زکتابهاییست ... حامداً مصلیاً مسلماً

از باب فضل الدعاء والحث علیه تا آخر کتاب العشرة؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با خط خوردگی، یادداشت اتمام مقابله در ۱۰۶۹ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۶۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۵ - ۲۷۵۰]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۳۱

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی قال فی کتابه قل ما یعبأبکم ربی لولا دعاوکم؛ **انجام:** تمم الشارح الفقیر الی الغنی المغنی خلیل بن الغازی القروینی ... ۱۰۶۹ هزاران درود و هزاران سلام ×× زما بر محمد و آلش تمام

از «کتاب الدعاء» تا پایان «کتاب العشرة» که شارح تألیف آن را در ۱۰۶۹ق به انجام رسانده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: «سلام علی ابراهیم ۱۲۱۱» (بیضی)؛ اهدایی: وزیری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۸۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۱۱]

۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۰۳

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین حمداً کثیراً و الصلوة علی سید الاولین و الاخرین محمد و اله الذین؛ **انجام:** و الصالحات من شرحه فی یوم الاحد الثالث و العشرین من شهر رجب المرجب سنه سبعین و الف هجریه حامداً مصلیاً مسلماً.

از شرح کتاب «الطهارة» تا «شرح جنائز»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج، قرمز، مقوایی، ۴۲۵گ، ۲۰سطر(۷×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۶ - ۴]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید
ج۱-۲؛ خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن حسن بن خلیل کاتب تبریزی، تا: ۱۰ شعبان ۱۰۷۰ق؛ مجدول، مذهب، مصحح؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۳۰۶گ، اندازه: ۱۶/۷×۳۱/۷سم [ف: ۱۴ - ۳۲۰]

۲۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۲۴
آغاز: حتی جاء محمد صلی الله علیه وآله فجاء بالقرآن و بشریعته و منهاجه فحلاله حلال الخ
شرح کتاب ایمان و کفر، شرح دوازده باب از اول آن افتاده؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن میرحاج، تا: ۱۰۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۴۶۷ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۲۶۷]

۳۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۹۹
آغاز: [...] پیروی احادیث وآثار ایشان بپیمایند وصلوات [...] بر جمیع انبیا و حجج خصوصا هادی سبل مأمور به امر قل ما کنت بدعا من الرسل شفیع عاصیان رحمت عالمیان؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید
کتاب عقل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۷۰ق؛ در سال ۱۰۷۰ سه بار مقابله شده و توسط مؤلف اصلاحاتی درآن انجام گرفته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۶]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۰۵
آغاز: بسمله، اصل کتاب الدعاء شرح کتاب پنجم از سی کتاب؛ **انجام:** الف لام الله برای عهد خارجیست یعنی ان الهی که مستحق عبادت هر عابدیست.
ج۲و ۵، ج۲ ناقص از ابتدای توحید تا اواسط باب پنجم و ج۵ مشتمل برمباحث «کتاب دعا» در ۶۰ باب می‌باشد. (ج۵ اشتباهاً قبل از ج۲ قرار گرفته است)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۳ محرم ۱۰۷۱ق؛ در وسط دو ضمیمه دارد: ۱. احادیثی منتخب از عیون اخبار الرضا (ع) در سه صفحه، ۲. رساله «صیغ العقود و الایقاعات» از شیخ علی بن حسین بن عبدالعالی کرکی (متوفی ۹۴۰هـ‌ق) شامل عقود بیع، قرض، رهن و کفاره وغیرها می‌باشد. آغاز رساله: «بسمله الحمدلله حمداً کثیراً»، انجام: «و جمیع ذلک مذکور فی معادنه من کتب الاصحاب رحمهم الله تعالی و الحمدلله رب العالمین»؛ واقف: خان بابامشار؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۸گ، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۴ - ۳۲۲]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۸۲
آغاز: یا صد و پانزده باب است اگر ابواب التاریخ یک باب شمرده شود. اول باب الاضطرار الی الحجة؛ **انجام:** مراد اینست که اگر قیمت آن به دینار رسیده باشد چنانچه بیان شد در حدیث بیست و یکم این باب ... فرغ الشارح خلیل بن الغازی ... فی یوم الجمعة الثالث و العشرین من جمادی الاولی سنة سبع و ستین و الف ... و آله المعصومین
کتاب الحجة؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن غیاث الدین عجم، تا: دوشنبه ۳ شوال ۱۰۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن، ۳۸۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱/۵×۵۳/۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۰۹]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۸
همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۶۸]

۳۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۱
شرح کتاب دعاء مورخ روز پنجشنبه ۱۵ ربیع الثانی ۱۰۶۹؛ خط: نسخ، کا: محمد زکی بن محمد مؤمن یزدی، تا: چهارشنبه ۱۲ جمادی الاول ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی، ۱۴۸گ، ۲۳سطر (۱۲/۵×۱۹)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: - ۹۰]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۵-طباطبائی
آغاز: کتاب الطهارة: بسمله الحمدلله ... اما بعد چون فقیر حقیر (مؤلف) بیاری توفیق الهی و فرمان حضرت ظل اللهی ... اصل کتاب الطهارة شرح الطهاره تاء مصدر باب حسن و نصر
مشتمل بر: کتابهای طهارت، حیض، جنایزه و صلوة؛ خط: نسخ آمیخته به نستعلیق، کا: محمد کریم بن محمد نبی شهریاری، تا: ۱۰۷۲ق؛ با نسخه‌ای که گواهی مقابله مؤلف بر آن بوده مقابله شده و ذیل پایان کتاب الطهارة چنین آمده: «هو قوبل مع الاصل ام النسخ التی فی هو امشها خط الشارع طاب ثراه و فی آخرها بخطه ما صورته: قوبل مع المسوده و صحح الا ما زاغ عنه البصر فی آخر شوال سنه ۱۰۶۹ و کان الفراغ عصر یوم الخمیس ثانی شهر ذی القعده الحرام سنه ۱۰۹۵»؛ واقف: مهدی فرزند محمد کاظم، ۱۰۹۲؛ ۳۴۵گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۴- ۳۱۹]

۳۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۲۷
شرح کتاب صلوة؛ خط: نستعلیق، کا: آقاعلی، تا: ۱۰۷۳ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۱۹۴ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۱ - ۲۶۸]

۳۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۲ صدر
کتاب دعا و فضل قرآن و عشرت، تاریخ تألیف کتاب دعا پنجشنبه ۱۵ ربیع الثانی ۱۰۶۹ق و تاریخ تألیف کتاب فضل قرآن شنبه ۲۲ جمادی الاول ۱۰۶۹ق؛ خط: متن نسخ، ترجمه نستعلیق، کا: تقی بن حسین مذهب قزوینی (کتاب دعا و فضل قرآن)، تا: ۱۰۷۳ق، به دستور علی عسکر؛ تملک: علی عسکر قزوینی در ۱۰۷۳؛ واقف: محمد شفیع، ۱۲۳۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶۳گ، ۱۹ سطر (۹/۵×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۳۰سم [ف: ۵ - ۱۶۴]

۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۵۱
جلد سیزدهم و کتاب الصوم می‌باشد که روز جمعه ۱۰ شعبان ۱۰۷۲ به پایان رسیده؛ خط: نسخ، کا: اسحاق بن تاریقلی قاجار، تا: دوشنبه اواخر رمضان ۱۰۷۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۲۰ - ۵۰]

۳۸. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۶
حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه پایان شعبان ۱۰۷۴ق؛ ۲۲۹

ص، قطع: رحلی [نشریه: ۷ - ۳۶]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۸۵۹

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی قال فی کتابه قل ما یعبأکم ربی لو لا دعاؤکم؛ **انجام:** من لایق آنم که عدل و عذاب باشد ... متصل بآنست کتاب فضل القرآن

کتاب الدعا؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: تقی بن حسین مذهب قزوینی، تا: سلخ جمادی الاول۱۰۷۴ق، جا: قزوین، جا: قزوین، حسب اشاره میرزا محمد مسیح؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: تیماج فرنگی، ۱۸۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۱×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۱۱]

۴۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۴

کتاب عقل و توحید؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۷۴ق [ف: - ۱۹]

۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۵۵

از حج تا جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۱۰۷۴ق؛ با بلاغ؛ جلد: میشن سرخ، ۳۲۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳ - ۵۲۹]

۴۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۸۸

کتاب سوم کتاب الحجة مورخ ۲۷ محرم ۱۰۶۷، جزو دوم کافی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۷۴ق؛ تملک: محمد بن عبدالله نوری شیرازی تهرانی در صفر ۱۲۸۵ با مهر «محمد بن عبدالله ۱۲» (بیضی)؛ مهر: «صدیق الملک ... وزارت خارجه» (چهارگوش) به تاریخ ۱۲۹۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۱۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰/۷×۲۶/۸سم [ف: ۳ - ۵۳۱]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

جزء یکم، دارای کتاب ۱ عقل، که در روز جمعه ۲۸ رمضان ۱۰۶۴ آغاز و در روز چهارشنبه ۲۸ محرم ۱۰۶۵ به انجام رسید و کتاب ۲ توحید که در صفر ۱۰۶۵ آغاز و در روز چهارشنبه ۲۴ محرم ۱۰۶۶ به انجام رسید؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن هدایت حسینی، تا: سه‌شنبه ۱۷ رجب ۱۰۷۵ق؛ خط‌خوردگی‌ها در آن فراوان و تصحیحات درهامش و پیداست که نسخه اصل می‌باشد و خود قزوینی در آن دست برده و خط زده و بندهایی افزوده است؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۲گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۵ - ۱۳۸۵]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۰۵

کتاب حج است که در شعبان ۱۰۷۲ بدان شروع شده و روز شنبه سلخ شعبان ۱۰۷۴ به پایان رسیده؛ خط: نسخ، کا: محمد زمان ترکمان، تا: ۲۲ جمادی الثانی ۱۰۷۵ق، جا: قزوین؛ مصحح؛ مهر: «محمد تقی بن محمد شفیع الحسینی» (بیضی)، «انا المسیء یا محسن» (مربع)؛ جلد: تیماج سبز، ۴۴۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۱۲ - ۱۷۲]

۴۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۳۲

آغاز: ائمه هدی که به انوار مطالع هدایت ساخت ... اما بعد چنین گوید محرر این اوراق؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

کتاب عقل و کتاب توحید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده با نسخه‌ای که مورد اعتماد شارح بوده در چهارشنبه ۲۵ ذیقعده ۱۰۸۳ق توسط مهدی بن علی اصغر قزوینی؛ واقف: نصیرا بن بیکان قزوینی، دوشنبه ۱۵ ربیع الاول ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج عنابی، ۳۳۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: - ۳۵۵]

۴۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

عقل وتوحید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق؛ جلد: گالینگور سبز، ۳۴۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۶]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۸۵

خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن محمد حسین رشتی، تا: ۲۲ صفر ۱۰۷۶ق [مختصر ف: - ۴۷۱]

۴۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۱۸

آغاز: برابر

از اول تا آخر کتاب التوحید؛ خط: نسخ، کا: غفار بن ملا محمد صالح سلیمان رازانی، تا: شنبه ۲۷ جمادی الاول ۱۰۷۶ق؛ در سال ۱۰۸۵ق تصحیح و مقابله شده با نسخه مصححه به تصحیح شارح؛ یادداشت خریداری با مهر «عبده الراجی ابوالقاسم» با تاریخ ۱۲۳۹ق؛ کاغذ اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹۷گ، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۳ - ۹۴۱]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۴۹

آغاز: بسمله. اصل کتاب التوحید شرح کتاب دوم از سی کتاب که جزء کتاب کافی است این کتابیست که در آن احادیثی مذکور می‌شود که نسبت دارد با قرار بیگانگی کردگار؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

کتاب توحید؛ خط: نستعلیق معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۷۶ق؛ مصحح، با خط خوردگی؛ چند یادداشت «به عرض رسید» در تاریخ‌های۱۰۹۵،۱۰۷۶، ۱۰۹۶، ۱۰۹۸، ۱۱۲۰ و ۱۱۱۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۳۱ - ۳۲]

۵۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۱۵

آغاز: بسمله، حمد له، شرح الکافی.کتاب النکاح الذی جعل الله الاستعفاف به ... وبعد چون حکم جهان مطاع آفتاب شعاع ناهید ارتفاع اشرف اقدس اعلی صادر شد؛ **انجام:** بصیغه مضارع غایب معلوم باب تفعیل است ...

کتاب هفدهم از سی وسه کتاب کافی کلینی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ محرم ۱۰۷۶ق؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۴۶گ، ۲۵ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲ - ۵۲۵]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۳

آغاز: پس از خطبه و نام شارح: مأمور شد بصافی شرح کافی ابی جعفر محمد بن یعقوب بن اسحق؛ **انجام:** و درود فرستد الله تعالی بر محمد و آل او

شرح کتاب «الحجة» است. تاریخ شروع به تألیف: محرم ۱۰۶۶.

تاریخ ختم تألیف: بمرقوم در این نسخه: ۳ صفر ۱۰۷۷، که قطعاً اشتباه است و صحیح، همان چهارشنبه ۲۷ محرم ۱۰۶۷ است که در نسخه نفیس و ممتاز ۱۴۹ ضبط شده؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالحکیم بن محمد صادق، تا: ۱۰۷۷ق، جا: لاهور؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۵ - ۱۹۹]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷۹۰

آغاز: بسمله. الحمدلله علی بلوغ الصافی شرح الکافی کتاب النکاح الذی جعل الله الاستعفاف وسیله؛ **انجام:** دو طفل در یک خزانه رحم نمی‌باشد زیرا که تعدد خزانه منافات ندارد با سر راه گرفتن یکی دیگری را تم

ج۱۸-۱۷. شامل کتاب النکاح و العقیقة است که شرح نکاح در چهارشنبه ۱۱ محرم و عقیقه در شنبه ۱۹ صفر ۱۰۷۷ به اتمام رسیده؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۷۷ق؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۴۳۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۲۰]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۷۶

آغاز: بسمله، الحمدلله علی نعمته المبسوطة علی بریته و الصلاة علی سید خلیقته محمد و عترته؛ **انجام:** قد فرغ من املاء شرح هذا الکتاب من الصافی ... فی یوم الخمیس السابع من شهر جمادی الاخرة من شهور سنة ثمان و سبعین و الف هجریة حامداً مصلیاً مسلماً ... هزاران درود وهزاران سلام زما بر محمد و آلش تمام»

از «کتاب الاطعمة» تا پایان «کتاب الزی و التجمل و المروة» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۱۹]

۵۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۰۳

آغاز: بسم الله و به ثقتی، حمدله ... و بعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی

از کتاب وصیت تا آخر کفارات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۰۷۹ق؛ اهدایی: حسین بشارت؛ جلد: مقوایی، ۴۹۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۳ - ۱۰۲۶]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۳۶

کتاب الایمان و الکفر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۹ ربیع الثانی ۱۰۷۹ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: مقوایی، ۳۰۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۳۷ - ۳۶]

۵۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۸۵

از حدود تا ایمان و نذور و کفارات؛ خط: متن نسخ و شرح نستعلیق، کا: ابراهیم، تا: دوشنبه ۲۲ جمادی الاول ۱۰۷۹ق، جا: قزوین؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن تریاکی، ۲۲۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۶سم [ف: ۳ - ۵۳۰]

۵۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۷۷

آغاز: بسمله، حمدله، و بعد چون ... خلیل بن الفازی القزوینی مأمور شد بصافی شرح کافی کلینی بزبان فارسی

کتاب التوحید؛ خط: نسخ، کا: غفار بن محمد صالح، تا: رمضان ۱۰۸۰ق؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۲۶ سطر (۱۳×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۵ - ۱۷۰۷]

۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۲۵-۷/۲۵

آغاز: بسمله الحمدلله الذی فضل المجاهدین بأموالهم وانفسهم ... وبعد چون امر نواب همایون اشرف ارفع اعلی پادشاه ممالک اسلام اعلی الله تعالی ... اصل کتاب الجهاد و شرح؛ **انجام:** اصل کمل کتاب المعیشة ... شرح این از الحاقات کاتبان است ... یعنی کامل شد کتاب المعیشة ولاحق آن می‌شود ... فرغ الشارح خلیل بن الغازی القزوینی ... هجریه حامداً مصلیاً مسلماً.

از اول کتاب الجهاد تا آخر کتاب المعیشه؛ خط: نستعلیق، کا: علیخان، تا: یک‌شنبه ۲۲ صفر ۱۰۸۰ق؛ مصحح، با خط خوردگی؛ ۳۱۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۴۷]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۰

آغاز: بسمله و به نستعین. الحمدلله الذی قال فی کتابه؛ **انجام:** این از الحاقات کاتبان است. تمام شد کتاب عشره ... انک مجیب الدعوات

خط: نسخ و نستعلیق، کا: سرچاهی، محمدرضا بن علیرضا، تا: ۱۰۸۰ق [الفبائی: - ۳۷۹]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۹۲

آغاز: باب صدو دوازدهم اصل باب الکبائر شرح این بیان گناهان بزرگست؛ **انجام:** حامداً مصلیا مسلما هزاران درود و هزاران سلام ز ما برمحمد علیه السلام.

جلد۴، از صد و دوازدهمین باب از «کتاب الایمان و الکفر» تا انتهای آن؛ خط: نستعلیق خوش، کا: تقی بن محمد حسین مذهب قزوینی، تا: پنج‌شنبه ۲۵ ذیحجه ۱۰۸۰ق؛ دارای یک کتیبه قلمدانی مذهب مرصع، مجدول، مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۲/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۲۳]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** که صاحب اختیار همه آفریدگانست و بعد از کتاب عقل کتاب توحید است.

ج۱، از ابتدا تا انتهای مباحث عقل؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن شمس الدین محمد جامی، تا: جمعه ۷ ربیع الاول ۱۰۸۰ق، جا: قزوین؛ مجدول؛ تملک: محمد بن ملا عبدالرزاق؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۱۲۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۸سم [ف: ۱۴ - ۳۲۰]

۶۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۸۴

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: محمد بن محمد شریف زنجانی در ۱۵ شعبان ۱۱۱۷ (بخش اول) و ملا جعفر بن ایمانی زنجانی، تا: دوشنبه ۱۵ شعبان ۱۱۱۷ (بخش دوم)، جا: قزوین؛ ۳۷۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱ - ۱۱۷]

۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۹۷

کتاب الزی و التجمل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۷ رمضان ۱۰۸۱ق؛ ۱۵۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۲۴ - ۱۷۵]

۶۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۸۶

عقل و توحید؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: ملا جلال بن نورالدین محمد بافقی، تا: شعبان ۱۰۸۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۳۹۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸/۴×۲۴/۷سم [ف: ۳ - ۵۳۱]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۰۹

آغاز:ان یغسلنه سی و یکم باب غسل من غسل المیت و من مسه و هو حار؛ **انجام:** الاختضاب بخاء بانقطه و ضاد بانقطه و باء یکنقطه خود را

ج۸-۱۰؛ خط: نستعلیق، کا: میر حسین بن میر حسین حسینی بحرینی، تا: جمعه ۳ ربیع الاول ۱۰۸۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کتاب جنائز اشتباهاً قبل از طهارت گذارده شده، با نسخه اصل تصحیح و مقابله شده؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۷گ، ۲۴و ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰/۲×۲۹/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۲۷]

۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۰۸

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** از بنای قدیم مسجد مثل آنچه در میان چهار دیوار آنست. (ناقص)

ج۸-۱۱، شامل کتب طهارت، حیض، جنائز و صلاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۳۴۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱/۸سم [ف: ۱۴ - ۳۲۷]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۹۳

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین حمداً کثیراً و الصلوة علی سیدالاولین و الاخرین محمد و آله؛ **انجام:** و سپاس الله راست که صاحب کل اختیار هرکس و هر چیز است و بعد از آن می‌آید کتاب الصلواة.

ج۸-۱۰، به ترتیب کتب طهارت در (۴۶ باب)، حیض در (۲۵ باب) و جنائز در (۹۵ باب)؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق؛ واقف: خان بابامشار؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا رویه پارچه، ۴۱۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸/۹×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۳۲۶]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۰۱

آغاز: بسمله، حمدا لجاعل الصلاة عماد الاسلام تعظیما للصلاة علی محمد علیهم الصلاة و السلام و بعد چون نواب همایون اشرف اقدس اعلی؛ **انجام:** المن بفتح میم و تشدید نون مصدر باب نصر بر وزن فعله و بر مثال افعل است

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۰۸۳ق؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج خرمایی مذهب، ۲۳۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۶ - ۳۳۳]

۶۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۱

جزو دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۸۳ق؛ محمد مکی بن محمد بن شمس الدین از بازماندگان شهید عاملی آن را خوانده؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷ - ۱۹۰]

۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۴۴

آغاز: برابر **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

شرح کتاب العقل و کتاب التوحید؛ خط: نستعلیق، کا: محمد امین بن ملا ملک محمد، تا: ذیقعده ۱۰۸۳ق؛ مصحح، رکابه‌دار، محشی؛ تملک: محمد باقر مجلسی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۲۷/۱ - ۸۶]

۷۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۲۰

از کتاب حجة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرمی، ۴۸۷ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۱ - ۲۶۷]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۳۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و اوصیائه اجمعین و بعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی عفی الله تعالی عنهما مأمور شد به صافی شرح کافی ابو جعفر محمد بن یعقوب بن اسحق الرازی رضی الله عنهم؛ **انجام:** به زبان فارسی و به انجام رسید شرح بیست و سه کتاب از جمله ...

شرح کتاب الاشربة، کتاب الزی و التجمل و المروة و کتاب الدواجن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه آخر جمادی الثانی۱۰۸۳ق؛ تملک: محمد باقر بن علی و میرزا محمد قمی که در شب نوروز ۱۳۰۷ در نجف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۸۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۲۶ - ۱۲۸]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۵۶

آغاز: بسمله. و به ثقتی. الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله و شیعتهم الملفقین لاثارهم الذین امنوا و عملو الصالحات فهم فی روضة یحبرون؛ **انجام:** به انجام رسید کتاب الروضه و سپاس الله است که صاحب کل اختیار هر کس و هر چیز است و درود باد بر محمد و آل او پاکیزگان پاکان معصومانند.

خط: نستعلیق، کا: سلمان ابن الشارح، تا: ۱۰۸۴ق، جا: قزوین؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷۵گ، ۲۶ سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۳۴ - ۹۶]

۷۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۴۹

الروضة است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۴ق، جا: قزوین؛ با سرلوح زرین، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۵۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۳ - ۵۲۹]

۷۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۰/۳-۶۰۶۶

طهارت است تا حیض، سپس جنایز؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق؛ با خط خوردگی، با دو بلاغ سماع؛ واقف: شاه عباس دوم، ۱۲ رجب ۱۰۸۵؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۲۱گ، ۲۱ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۱۳۸]

۷۶. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۹۷

کتاب العقل و التوحید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۸ ذیحجه ۱۰۸۵ق؛ مصحح، مقابله شده؛ قطع: وزیری [نشریه: ۴ - ۳۸۸]

۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۷۱

آغاز: بسمله. حمدله و بعد چون حقیر فقیر خلیل بن الغازی القزوینی مأمور شد بصافی شرح کافی؛ **انجام:** از ما خاندان که عمل می‌کند بکتاب الله نمی‌بیند نامشروعی را مگر آنکه بر طرف می‌کند آنرا اصل تم

کتاب الروضة؛ خط: نستعلیق، کا: شهاب بن صالح مریدانی، تا: شنبه ۱۹ ذیحجه ۱۰۸۵ق؛ تملک: محمد جعفر بن صفی محمد فارسی مبنی بر مصالحه او با عطاء الله در هفتم محرم ۱۲۷۹؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۸۹گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ - ۴۲۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۶۸]

۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۲۶

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... و بعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی مامور شد به صافی شرح کافی؛ **انجام:** و سلام کند الله تعالی بر ایشان سلام کردنی و حمدالله تعالی راست که صاحب اختیار هر کس و هر چیز است فرغ الشارح ... بعد العصر یوم الجمعة العاشر من شهر شعبان المعظم سنة اثنتین و سبعین و الف هجریة حامداً مصلیاً مسلما

ج ۱۳-۱۲، از «کتاب الزکاة» تا انتهای «کتاب الصوم»؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ مصحح، مقابله شده، مجدول؛ مهر: «عبده ابوالحسن ۱۰۸۶» (مربع)؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۲۱۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ - ۴۱۶]

۷۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۳۳

کتاب عقل تألیف چهارشنبه ۲۸ محرم ۱۰۶۵؛ خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن حاج سلطان محمد قزوینی، تا: پنج‌شنبه ۱۷ ربیع الثانی ۱۰۸۶ق؛ تملک: محمد علی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۸گ، ۱۹ سطر (۵/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: - ۹۱]

۸۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۴۹

آغاز: کتاب ایمان و کفر؛ **انجام:** تمام شد شرح نصف اول کتاب الایمان و الکفر ...

کتاب ۴؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: شوال ۱۰۸۶ق؛ ۲۰۵گ، ۲۱ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۵]

۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۵۶-۳۱/۳۶

آغاز: کتاب ایمان و کفر؛ **انجام:** یعنی این آخر کتاب ایمان و کفر و طاعات منجیات و معاصی مهلکات است از کتاب کافی ... حامداً مصلیاً.

ایمان و کفر؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: هادی مهدی، تا: شنبه ۲۳ صفر ۱۰۸۶ق؛ مصحح، با علامت بلاغ مقابله؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۳۵۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم[ف:۵-۲۷۴۸]

۸۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۵۰

آغاز: پیری و این را در اینجا گفت نه بیشتر برای اینکه کتاب العقل و التوحید؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: حبیب الله بن محمد باقر طالقانی، تا: پنج‌شنبه ۱۸ جمادی الاول ۱۰۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ با نسخه اصل مقابله شده؛ اهدایی: حسن صدر؛ ۲۶۱گ، ۲۵ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۵ - ۱۶۲۴]

۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴/۱خوئی

آغاز: و قرار زمین و نباتش و مدار آسمان و برکاتش ... اما بعد چنین گوید محرر این اوراق خلیل بن الغازی القزوینی عفی عنهما ... که در شعبان هزار و شصت و چهار هجری به فیروزی و اقبال رایات جاه و جلال؛ **انجام:** و یتلوه کتاب التوحید شرح این از الحاق کاتبان می‌نماید یعنی تمام شد کتاب عقل و سپاس خدای را ... و بعد از کتاب عقل کتاب توحید است ... فرغ الشارح من شرح هذا فی یوم الاربعاء الثامن و العشرین من محرم سنه خمس و ستین و الف علی یداقل ... محمد ولی بن شاه قاسم دشت بیاضی فی الثامن عشر ربیع الثانی سنه سبع و ثمانین و الف

جلد اول شرح کتاب العقل؛ خط: نسخ، کا: محمد ولی دشت بیاضی، تا: ۱۸ ربیع الثانی ۱۰۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۱۷۳ص (۳-۱۷۵)، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۷ - ۱۷۵]

۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴/۲خوئی

خط: نسخ، کا: محمد ولی دشت بیاضی، تا: ۱۸ ربیع الثانی ۱۰۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۱۴۷ص (۱۷۱-۳۱۷)، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۷ - ۳۳۴]

۸۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۴۲

الروضة؛ خط: نستعلیق، کا: سلمان علی بن عشور ساوجبلاغی، تا: ۱۶ جمادی الثانی ۱۰۸۷ق؛ مقابله شده در دوشنبه آغاز دهه یکم ماه یازدهم ۱۰۹۷؛ ۴۱۳گ، اندازه: ۲۹×۳۱سم [ف: ۳ - ۵۲۹]

۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۰۷

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** و بعد از آن کتاب صلوه حامدا مصلیا مسلما

ج۸-۱۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۷ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: خان بابا مشار؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۳۴۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۴ - ۳۲۷]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۲۳

آغاز: بسمله، حمدله، کتاب الوصایا شرح وصایا بفتح واو و تخفیف صاد بی نقطه و الف و یاء دو نقطه در پایین جمع وصیت به فتح واو و کسر صاد و تشدید یاء است؛ **انجام:** شرح این آخر کتاب الایمان و النذور و الکفارات است ... فی یوم الاثنین الثانی و العشرین من شهر جمادی الاولی سنة تسع و سبعین و الف هجریة حامدا مصلیا مسلما هزاران درود و هزاران سلام زما بر محمد و آلش تمام

شامل کتب وصایا، مواریث، حدود، دیات، شهادات، قضا و احکام، ایمان و نذور و کفارات که تألیف آنها بین ۱۰۷۸ تا ۱۰۷۹ق است؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن محمد مومن

مشهدی، تا: اواسط محرم ۱۰۸۸ق؛ مجدول، در دهه آخر شعبان ۱۰۸۸ تصحیح و مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: ساغری عنابی مذهب، ۵۶۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ – ۴۲۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۱

همان نسخه بالا [اهدائی ف: – ۱۶۹]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۹۳

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** لم یفعلوا شیئاً و لا یفعلون الا بعهد من الله عزوجل و امرمنه ... اصل تم کتاب الصوم ...

ج۱۲–۱۳؛ خط: نسخ، کا: سعید بن مرتضی، تا: ۱۰۸۹ق؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن زرشکی، ۲۷۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۵/۲سم [ف: ۱۴ – ۳۲۹]

۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۰۶

آغاز: الحمد لله علی بلوغ الصافی شرح الکافی کتاب النکاح؛ **انجام:** این آخر کتاب نکاح است از جمله کتاب کافی.

بخش نکاح است در ۱۹۲ اصل؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن اسماعیل کشمیری، تا: ۱۰۸۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۲۸۱گ، ۲۲ سطر (۱۱×۱۷) [ف: ۱۲ – ۱۸۰]

۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۳۹

جز پنجم کتاب دعا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۹ ربیع الاول ۱۰۸۹ق؛ به تاریخ چهار شنبه ۱۹ربیع الاول ۱۰۸۹ با نسخه اصل مقابله و صحیح شده و عبارات زیادی خط خورده و تغییر داده شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳۷ – ۳۷]

۹۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۲۲

آغاز: برابر

شرح کتاب العقل و الجهل و التوحید؛ خط: نسخ متوسط، کا: تیمور نام، تا: ۱۰۸۹ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۲۶۱ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱ – ۲۶۶]

۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۰۴

کتاب زکاة و صوم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی اکبر حسینی، تا: ۱۱ محرم ۱۰۸۹ق؛ مجدول، مقابله شده بوسیله سلمان فرزند شارح در سپاهان در نیمه رمضان ۱۰۹۹ با مهر «سلمان منا اهل البیت»؛کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۲ – ۱۷۹]

۹۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۶۷

کتاب الحجة تا پایان جزو دوم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن حاجی خسرو، تا: ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده؛ ۴۵۲گ، ۲۶ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۶ – ۳۲۹]

۹۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۹۷/۱ – ب

از نیمه دوم باب ۳۳ کتاب ایمان و کفر (ص ۱۴۳ چاپ هند) است تا نیمه نخستین باب ۶۰ کتاب الدعا (ص۲۲۱)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۹ق [این تاریخ نادرست است شاید ۱۰۹۰ باشد]؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۳۷۴گ، ۲۲ سطر (۱۳×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: – ۱۵۶]

۹۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۸۲

آغاز: باب الربع سیزدهم باب دعائم الاسلام؛ **انجام:** به عملی که فاضل تر از بی غش بودن با مخلوقان او باشد تمام شد شرح نصف اول کتاب الایمان و الکفر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: حاتم بن میر علی، تا: ۲۷ ذیحجه ۱۰۹۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۰۲گ، ۲۳ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳ – ۹۹۴]

۹۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۲۱

آغاز: برابر

شرح کتاب عقل و جهل وتوحید؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق؛ با نسخه اصل مقابله و تصحیح شده؛ واقف: سپهسالار؛ ۳۳۰ص، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱ – ۲۶۷]

۹۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

تنها مشتمل بر کتاب عقل و جهل و کتاب توحید؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد زکی، تا: ۱۰۹۰ق (عقل و جهل) و کاتب دیگری کتاب توحید را در ۱۰۹۵ق نوشته؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج سرخ، ۷۱۰ص، بخش اول ۲۲ و بخش دوم ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ – ۸۳]

۹۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۴۳/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چون فقیر حقیر ... به یاری توفیق الهی و فرمان واجب الانقیاد اعلی حضرت ظل اللهی؛ **انجام:** شبه عمود من حدید یضیء له الدنیا فیکون ساعة ثم یذهب و تظلم فاذا بقی ثلث ...

از آغاز کتاب الطهارة تا اواخر باب هفتم از کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۰گ (۱پ–۲۴۰پ)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۵۴]

۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹

آغاز: ترجمه: به نستعین. بسمله، الحمدلله رب العالمین حمداً کثیراً و الصلوة علی سید الاولین و الاخرین محمد و آله الذین اذهب الله عنهم الرجس و طهرهم تطهیرا ... اما بعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی؛ **انجام:** فرغ الشارح خلیل بن الغازی القزوینی عفا الله عنه و عن والدیه و اخوته و من یعنیه امره من شرح کتاب الطهارة فی یوم الخمیس السادس و العشرین من شهر شوال سنه تسع و ستین و الف هجریه حامداً مصلیاً مسلماً

شرح فروع کافی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ ربیع الاول ۱۰۹۱ق؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج ماشی، ۱۵۳گ، ۱۷ سطر(۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۷سم [ف: ۱ – ۲۰۵]

۱۰۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۰۳

انجام: و ضمیر مستتر راجع بموت است یا راجع به الله تعالی است و بنا بر اول اسناد مجازی است یعنی روایت است ...
کتاب طهارت و حیض و جنائز است؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ به تاریخ اواخر صفر ۱۰۹۱؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۰۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۵]

۱۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۵۸

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل العباده فی الارض معایش لیشکروه و صلی الله علی محمد و اله المعصومین، اما بعد؛ **انجام:** فی یوم الاثنین السابع عشر من شهر ذی القعده سنه خمس و سبعین و الف هجریه حامداً مصلیا مسلماً.
شرح کتاب المعیشة؛ خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن بابیل خوینی، تا: رمضان ۱۰۹۱ق؛ مقابله شده با نسخه اصل؛ کاغذ: بخارایی، جلد: رویه کاغذ آبی، ۲۷۸گ، ۱۶ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۵ - ۵۹]

۱۰۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۹۵

از عقل تا قضایا و احکام، از آغاز هست تا پایان جزو دوم و پس از آن باید کتاب ایمان و کفر بیاید؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: تقی بن حسین مذهب قزوینی، تا: یک‌شنبه ۳ جمادی الثانی ۱۰۹۱ق؛ مجدول، با چند سرلوح زرین، مقابله شده در روز یک‌شنبه ۱۳ جمادی الثانی ۱۰۹۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۶۷۳گ، ۲۳ سطر (۱۱×۳۱/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف:۱۰-۱۹۱۸]

۱۰۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۲۶

آغاز: اصل: کتاب التوحید، شرح: کتاب دوم از سی کتاب که جزء کتاب کافی است؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید
از باب توحید اصول کافی تا باب الهدایة انها من الله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۲۹ق [این تاریخ نادرست است شاید ۱۰۹۲ باشد]، به خواهش آقا محبت؛ مصحح؛ نوشته‌ای به تاریخ ۱۱۵۵ و نوشته‌ای به تاریخ ۱۱۹۵؛ ۲۱۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [مؤید: ۳ - ۱۹۲]

۱۰۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۳۱

آغاز: الحمدلله الذی قال فی کتابه قل ما یعباءبکم ... وبعد چون نواب میمون اشرف اقدس اعلی احکم الله ملکه و سلطانه باوتاد العدل و الاحسان مامور ساخت داعی دولت قاهره؛ **انجام:** یعنی پس ای کریمتر کسی که اقرار کرده شد برای او بگناهی و عزیزترکسی که فروتنی کرده شد برای او ... بکن با من آنچه را که تو لایق آنی که کرم و عفوة و مکن با من آنچه را که من لایق آنم که عدل و عذاب
شرح کتاب الدعا تا ابتدای کتاب فضل القرآن؛ خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محمدزمان طالقانی، تا: ۱۵ ربیع الاول ۱۰۹۲ق؛ مصحح، مقابله شده با نسخه‌ای که آن با نسخه اصل مؤلف مقابله و تصحیح شده بود در تاریخ دهه آخر ربیع الاول ۱۰۹۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۸گ، ۱۹ و ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۷]

۱۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۹۴

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین حمدا کثیرا و الصلاة علی سید الاولین و الاخرین محمد و آله الذین اذهب الله عنهم الرجس و طهرهم تطهیرا؛ **انجام:** مگر در موسم حج و علم به این که امام نزد کعبه است اصل هذا آخر کتاب الصلاة ... قد وفق الشارح خلیل ... لاتمام شرح هذا الکتاب فی یوم الخمیس عاشر جمادی الثانیة سنة احدی و سبعین و الف من الهجریة النبویة
از «کتاب الطهارة» تا پایان «کتاب الصلاة» است که شارح در شوال ۱۰۶۴ آغاز و در ۱۰۱۷ به پایان رسانده؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: حبیب الله بن محمد باقر طالقانی، تا: ۱۰۹۲ق؛ با دستخط علامه مجلسی با این عبارت: «للحقیر محمد باقر بن محمد تقی»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۳۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۱۲]

۱۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۴۵

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل لعباده فی الارض معایش لیشکروه و صلی الله علی محمد و آله المعصومین؛ **انجام:** فرغ الشارح ... فی یوم الاثنین السابع عشر من شهر ذی القعدة سنة خمس و سبعین و الف هجریة ... هزاران درود و هزاران سلام ×× زما بر محمد و آلش تمام
شامل «کتاب المعیشة»؛ خط: نستعلیق، کا: حبیب الله بن محمدباقر طالقانی، تا: ۱۰۹۲ق؛ مصحح، محشی به لفظ «للاستاد مولانا محمد باقر رحمه الله»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، ۲۷۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۱۸]

۱۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۹۲

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی قال فی کتابه قل ما یعبأبکم؛ **انجام:** و درود فرستد الله تعالی بر بزرگ ما محمد و آل او و خانواده او و بعد از این می‌آید انشاءالله تعالی کتاب الطهاره ...
ج۵-۷، شامل کتاب دعا در (۶۰ باب)، فضل القرآن در (۱۴ باب) و عشرت در (۳۰ باب)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل؛ واقف: خان بابا مشار؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۴/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۲۵]

۱۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۸۰

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی فضل المجاهدین باموالهم و انفسهم علی القاعدین من المؤمنین درجة؛ **انجام:** یعنی به آخر رسید کتاب الجهاد از کتاب کافی و می‌آید بعد از آن کتاب المعیشة و آن کتاب تجارتست و سپاس الله راست در اول و آخر ... یوم الخمیس الخامس و العشرین من شوال سنة اربع و سبعین و الف ...
کتاب الجهاد که تألیف آن در ۲۵ شوال ۱۰۷۴ به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، کا: حبیب الله بن محمد باقر طالقانی، تا: سه‌شنبه ۷ ذیقعده ۱۰۹۲ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، ۷۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۱۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۹

همان نسخه بالا [اهدائی ف: – ۱۷۰]

۱۰۹. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۹۷/۲ – ب

از نیمه دوم حدیث سیزدهم باب نود و یک کتاب نکاح است تا پایان طلاق که خلیل قزوینی در روز شنبه ۲۱ جمادی الثانی ۱۰۷۷ آن را تألیف کرده؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد صادق عبدالعظیمی، تا: ۲۳ ربیع الثانی ۱۰۹۲ق؛ مهر: «حسن بن محمد کاظم الحسینی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶ سطر (۸×۲۱/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: – ۱۵۷]

۱۱۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۲۲

روضه کافی از اول تا انتها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۳ق؛ مصحح، مقابله شده در سال ۱۰۹۳؛ از موقوفات شهید؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: – ۱۱۴]

۱۱۱. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

کتاب هشتم (طهارت)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ ۱۰۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [صد و شصت نسخه: – ۴۹]

۱۱۲. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

کتاب نهم (کتاب حیض)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ ۵۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [صد و شصت نسخه: – ۴۹]

۱۱۳. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

کتاب دهم (جنائز)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ ۱۹۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [صد و شصت نسخه: – ۴۹]

۱۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۰۴

آغاز: برابر کتاب ایمان و کفر؛ **انجام:** خلد الله ملکه و سلطانه تحریر یافت

ج۴؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۰۹۳ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: خان بابامشار؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۴۹۶گ، اندازه: ۲۱×۴۰/۷سم [ف: ۱۴ – ۳۲۴]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۰۵

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی اعتق رقاب المومنین و الصلاة علی افضل المرسلین محمد و آله الطاهرین؛ **انجام:** قد فرغ من املاء شرح هذا الکتاب من الصافی ... فی یوم الخمیس السابع من شهر جمادی الاخرة من شهور سنة ثمان و سبعین و الف هجریة حامدا مصلیا مسلما ... هزاران درود و هزاران سلام – زما بر محمد و آلش تمام»

از «کتاب العتق» تا پایان «کتاب الزی و التجمل و المروة» است که تألیف آن در ۷ جمادی الثانی ۱۰۷۸ق به پایان رسیده؛ خط: نسخ جلی، کا: مظفر علی بن غضنفر علی کاشانی، تا: چهارشنبه ۱۸ محرم ۱۰۹۳ق؛ تملک: محمد فاضل بن طیب در ذیقعده ۱۱۴۲ و عبدالفتاح در شوال ۱۱۵۸؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۴۴۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۱۹]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸

همان نسخه بالا [اهدائی ف: – ۱۶۸]

۱۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۷۷

کتاب طهارت تا پایان کتاب جنایز؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ ذیقعده ۱۰۹۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سبز، ۳۵۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۴ – ۱۶۲]

۱۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۱۲

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوه و السلام علی محمد و آله اجمعین؛ **انجام:** یعنی تمام شد کتاب دواجن بحمدالله تعالی و خوبی توفیق او و درود کناد الله تعالی برمهتر ما محمد ۱۰۷۸.

ج۲۶، کتاب دواجن؛ خط: نسخ، کا: مظفر علی بن غضنفر علی ازواری کاشانی، تا: چهارشنبه ۱۴ ربیع الثانی ۱۰۹۳ق؛ واقف: خان بابا مشار؛ ۲۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۴ – ۳۳۳]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۰۹

آغاز: بر میت میشود چنانچه می‌آید درحدیث سوم باب سوم؛ **انجام:** و در عقب می‌آید کتاب زکوه تمام کتبه اقل الطلبه

جلد ۱۱، مشتمل بر ۱۰۳ باب در مباحث صلاة؛ خط: نسخ، کا: شریف، تا: ۱۰۹۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده با نسخه‌ای که نزد مؤلف تصحیح شده؛ واقف: خان بابامشار؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۴ – ۳۲۸]

۱۱۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۹

آغاز: احله الله من النساء سی و هشتم باب وجوه النکاح ... باب اول اصل باب حب النساء شرح این باب بیان دوست داشتن زنان است در این باب دو حدیث است؛ **انجام:** پس امام گفت که این کار مکن بس گفت آن مرد به درستی که او نکاح مادرش خواهرش [...] نکاح صحیح در دین ایشان است مراد این است که آن زنانیست بلکه سفاح است چنانچه بیان شده ...

خط: نستعلیق، کا: عبدالصمد خان بن صلاحیت شعاری قاضی فرض الله، تا: ربیع الثانی ۱۰۹۳ق؛ مصحح؛ مهر: «این کتاب از تملیکات و جزو کتابخانه احقر محسن الحسینی است ۱۳۲۲» (مربع)؛ ۱۸۸گ، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۰۶]

۱۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۸۹

کتاب الحجة، تا شرح جزو نخستین از جزو دوم کافی؛ خط: متن نسخ و شرح نستعلیق، کا: شرف الدین حسین بن جلال الدین محمد حسینی، تا: ۲۶ رمضان ۱۰۹۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن تریاکی، ۳۲۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۶سم [ف: ۳ – ۵۳۱]

۱۲۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۴

شرح کتاب جهاد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: نجف علی، تا: پنج‌شنبه ۳ جمادی الاول ۱۰۹۴ق؛ مجدول، مصحح، مقابله شده؛ واقف: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۱۱۰گ، ۱۹ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱– ۹۷]

۱۲۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۱

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۷ رمضان ۱۰۹۴ق؛ نویسانده ابوالحسن که در ص ع در ذق ۱۰۹۴ در قزوین یادداشت کرده و نوشته که با توجه حاجی محمد باقر بوده، مقابله شده، با پیشانی

نیم دایره، مجدول؛ تملک: حسین در اصفهان در جمادی الثانی ۱۱۲۵؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷ - ۱۹۰]

۱۲۳. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۲

کتاب الجهاد تا کتاب المعیشة؛ خط: نسخ، کا: مظفر علی بن غضنفر علی کاشانی، تا: ۱۰۹۲-۱۰۹۴ق؛ مصحح؛ با مهر: «هر کرا ذره بود ادراک می‌شود ... لولاک» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۴۶۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اوراق عتیق: ۲ - ۳۲۷]

۱۲۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۶۷

آغاز: این باب بیان فضیلت و شرف کل قرآن است به عنوان ... بیان منافع خصوص آیات یا سور چه آن می‌آید در باب سیزدهم

کتاب فضل القرآن و العشره؛ خط: نسخ، کا: محمد شریف بن روح الله جیلانی، تا: سه‌شنبه اواخر ربیع الثانی ۱۰۹۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۱]

۱۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۹۴

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله اجمعین ... کتاب الزکوه؛ **انجام:** هزاران درود و هزاران سلام ز ما برمحمد و آلش تمام.

ج۱۱-۱۳، شامل کتابهای صلاة، زکات و صیام است ولی برخلاف ترتیب کتاب صلاة بعد از آن دو قرار گرفته؛ خط: نسخ، کا: محمدکاظم بن محمد صادق، تا: پنج‌شنبه ۲۱ رجب ۱۰۹۵ق؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل؛ واقف: خان بابا مشار؛ ۳۸۰گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۲۸]

۱۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۴۱

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمدلله الذی جعل الکعبه البیت الحرام قیاماً للناس؛ **انجام:** تمام شد کتاب حج بحمدالله تعالی و نیکوئی توفیق او و لا حق میشود آنرا کتاب جهاد انشاءالله تعالی الشارح خلیل بن الغازی قزوینی ... سلخ شهر رمضان المعظم من شهور سنه اربع و سبعین الف هجریه حامداً و مصلیاً.

شرح کتاب الحج کافی؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالمظفر علی بن غضنفر، تا: ۱۰۹۵ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن تریاکی، ۳۸۳گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۶ - ۶۸۹]

۱۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۳

آغاز: ربع اول شب ظرف نماز مغرب باشد و بعد از آن تا نصف شب؛ **انجام:** شرح هذا الکتاب فی یوم الخمیس عاشر جمیدی الثانیه سنه احدی و سبعین و الف من الهجرة النبویة، هزاران درود و هزاران سلام بر - محمد و آل.

شرح قسمتی از صلاة؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن نور الله حسینی طالقانی، تا: جمعه ۱۸ جمادی الاول ۱۰۹۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج سیاه، ۲۳۶گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵ - ۳]

۱۲۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۳۹۴

آغاز: بسمله هو الله ولی کل نعمة یا هو یا من لا هو الا هو صل علی محمد و آله الصادقین و انصرنا علی القوم الملحدین و بعد چون داعی دولت قاهره خلیل بن الغازی القزوینی مامور شد بصافی شرح کافی کلینی بزبان فارسی

شرح کتاب توحید؛ خط: نستعلیق، کا: شرف الدین حسین بن جلال الدین محمد حسینی عبدالعظیمی، تا: ۵ صفر ۱۰۹۵ق؛ مصحح، کاغذ اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸ و ۱۹ سطر (۱۶/۵×۸/۵) اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۴۶۳]

۱۲۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۳

شرح کتاب الحجة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۶ ربیع الاول ۱۰۹۶ق؛ مقابله شده؛۱۹۶گ،۲۹سطر،اندازه:۱۸×۳۰سم[ف:۲ - ۷۹]

۱۳۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۱۹

آغاز: و بعد چون فقیر حقیر ... مأمور شد بصافی شرح کافی ثقة الاسلام ابوجعفر محمد بن یعقوب کلینی رازی و بانجام رسید شرح کتاب العقل و التوحید وکتاب الحجة و ...؛ **انجام:** تمام شد کتاب دعا و بعد از آن و متصل به آن است کتاب فضل القرآن

خط: نستعلیق، کا: محمد زمان بن محمد صادق قزوینی، تا: ۱۷ جمادی الاول ۱۰۹۶ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ واقف: حاج محمد جعفر بن حاج یوسف؛ ۲۴۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۰۳]

۱۳۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۵۶

کتاب الحج؛ کا: محمد کاظم عبدالعظیمی، تا: ۱۰۹۶ق [ف: ۱۶۷]

۱۳۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۱۸

ترجمه طهارت و صلوة؛ خط: نستعلیق، کا: حبیب الله بن ملا محمد باقر طالقانی، تا: دوشنبه ۲۴ جمادی الاول ۱۰۹۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده [نشریه: ۲ - ۸۷]

۱۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۷۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اصل کتاب الوصایا شرح وصایا بفتح واو و تخفیف صاد بی نقطه والف وياء دو نقطه درپایین والف جمع وصیة؛ **انجام:** وسپاس الله راست دراول وآخر ودرود کند الله بر مهتر ما محمد نبی وآل او بهمگی قد فرغ بحمدالله ...

خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن محمد بن علی بن علی نیسابوری، تا: جمادی الثانی ۱۰۹۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۳]

۱۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین حمداً کثیراً و الصلوة علی سید الاولیاء؛ **انجام:** قدوفق الشارح خلیل بن الغازی القزوینی عفا الله عنهما و عن جمیع المؤمنین و المومنات و المسلمین و المسلمات الاحیاء منهم و الاموات لاتمام شرح هذا الکتاب فی یوم الخمیس عاشر جمیدی الثانی سنه احدی و سبعین و الف من الهجرة النبویه.

ترجمه کتاب الصلوة؛ خط: نستعلیق، کا: سعید بن سید مرتضی، تا: ۱۰۹۷ق؛ مجدول؛ کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج، ۵۰۶گ، ۲۳ سطر(۱۰/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۵ - ۹۴]

۱۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۱۹

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین حمدا کثیرا و الصلاة علی سید

الاولین و الاخرین محمد و آله الذین اذهب الله عنهم الرجس و طهرهم تطهیرا؛ **انجام:** تم شرح کتاب الجنایز ... فی یوم الاحد الثالث و العشرین من شهر رجب المرجب سنة سبعین و الف هجریة حامدا مصلیا مسلما

ج ۱۰-۸، کتاب الطهارة، الحیض و الجنائز؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۹۷ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: گل بهی، جلد: میشن نیلی، ۳۲۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۵/۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۱۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۳

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۶۹]

۱۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۶۷

آغاز: باب من قال لا اله الا الله و الله اکبر؛ **انجام:** کتاب الطهاره که اول کتب فروع کافی است

شرح «کتاب الدعاء و کتاب فضل القرآن و کتاب العشرة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۷ رمضان ۱۰۹۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۵۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۵ - ۲۰۱]

۱۳۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۳۰

از کتاب الحجة باب الاضطرار الی الحجة تا اول باب کراهیة التوقیت؛ خط: نستعلیق، کا: جلال طالقانی دیلمی، تا: ۱۰۹۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۱۷]

۱۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۴۳-۳۴/۱۳

آغاز: نوشتم بسوی مردی طلب می‌کردم از و که سؤال کند امام رضا علیه السلام را از چاه که می‌باشد درسرا برای وضو؛ **انجام:** اصل والیها یخرج ارواح المؤمنین من حفرهم عند کل مساء ... هاجت من الجنة کانت فی الهواء فیما ...

فروع؛ خط: نسخ، کا: جلال الدین بن گنج علی مرندی، تا: ۱۰۹۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۵ - ۲۷۵۱]

۱۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۷۹

کتاب‌های الدعاء و فضل القرآن و العشرة؛ خط: نسخ، کا: مظفر علی بن غضنفر لعی نیاسری کاشانی، تا: پنج‌شنبه ۲۲ شعبان ۱۰۹۸ق؛ ۲۵۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۱۲ - ۱۵۰]

۱۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۹۵

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل الکعبة البیت الحرام قیاما للناس؛ **انجام:** قد وفق الله تعالی الشارح خلیل بن الغازی القزوینی عفا الله عنهما ...

۱۴، کتاب حج با ۲۳۶ باب؛ خط: نسخ، کا: ولی بن محمد ساوج بلاغ، تا: پنج‌شنبه آخر رمضان ۱۰۹۹ق؛ واقف: خان بابامشار؛ جلد: مقوا، ۳۲۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۹/۸سم [ف: ۱۴ - ۳۳۰]

۱۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۹

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... و بعد چون فقیر؛ **انجام:** فرغ الشارح العبد الفقیر خلیل بن الغازی ... سنه اثنین و سبعین و الف هجریه حامداً مصلیاً مسلماً

شرح کتاب زکات حاوی ۹۰ باب و کتاب صیام با ۸۳ باب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد قدیم بن شیخ علی اصغر، تا: ۱۰۹۹ق؛ ۳۴۶گ، ۲۵ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۵ - ۱۰۲]

۱۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** یعنی تمام شد کتاب عقل و توحید از جمله کتاب کافی و لاحق می‌شود آن را کتاب الحجة که جزء دوم است ... من شرح کتاب التوحید الصافی فی شرح الکافی من غرة شهر رجب المرجب سنة تسع و تسعین و الف ...

کتاب العقل و التوحید؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۹ق؛ تملک: محمد طاهر بن اسماعیل قمی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۰۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۲۴

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۶۹]

۱۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۰۶

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی قال فی کتابه قل ما یعبأ بکم ربی لولا دعاؤکم؛ **انجام:** حامداً مصلیا مسلما هزاران درود و هزاران سلام ز ما بر محمد علیه السلام.

ج۵؛ خط: نسخ، کا: محمود، تا: ۱۰۹۹ق؛ مصحح؛ واقف: خان بابا مشار؛ ۲۸۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۱۴ - ۳۲۳]

۱۴۴. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۴

از باب نود و یکم (باب الاصلاح فیما بین الناس) تا پایان کتاب العشرة؛ خط: نسخ و نستعلیق زیبا، کا: عبدالعزیز بن محمد صادق، تا: دهه آخر رجب ۱۰۹۹ق؛ ۲۸۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۵×۳۵سم [ف: - ۱۱]

۱۴۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۱

وصایا تا پایان کفارات مورخ دوشنبه ۲۲ جمادی الاول ۱۰۷۹؛ خط: نستعلیق، کا: محسن بن حاج حسین قزوینی، تا: ۱۰۹۹ق؛ مقابله شده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۴۷۳گ، ۲۴سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: - ۹۰]

۱۴۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۱۳

کتاب النکاح؛ کا: محمد کاظم عبدالعظیمی، تا: ۱۰۹۹ق؛ مقابله شده؛ قطع: وزیری [ف: - ۱۶۷]

۱۴۷. یزد؛ سعیدی، سید ابوالفضل؛ شماره نسخه:۱۷/۱

کتاب الجنائز؛ خط: نسخ، کا: داود بن جانی داودی، تا: ۱۰ ربیع الاول ۱۰۹۹ق [نشریه: ۴ - ۴۶۱]

۱۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۹۱-۳۳/۴۱

آغاز: بسمله الحمدلله الذی فضل المجاهدین باموالهم وانفسهم علی القاعدین من المؤمنین ... وبعد چون امر نواب همایون اشرف ... اصل کتاب الجهاد شرح الجهاد بکسر الجیم؛ **انجام:** شرح این از الحاقات کاتبانست یعنی کامل شد کتاب المعیشة ولاحق آن میشود انشاءالله تعالی کتاب نکاح از جمله کافی ... شرحه للکافی

المسمی بالصافی ... سنه خمس وسبعین الف ...
کتاب الجهاد تا پایان کتاب المعیشة؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: محمد تقی بن حاجی خسرو، تا: ۱۰۹۹ق؛ مصحح، با علامت بلاغ مقابله و تصحیح از روی نسخ اصل در ربیع الثانی ۱۰۹۹، و بلاغ قرائت دیگر در نزد آخوند ملا محمد باقر در۱۰۹۲ سوم جمادی الثانی بخط محمد حسین بن افضل بیک؛ مهر: «ابوالحسن بن محمد حسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج سرخ مذهب، ۳۲۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۵ – ۲۷۴۹]

۱۴۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۴۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۹ق؛ مقابله شده؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۲۵گ، ۳۱ سطر (۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵ – ۱۶۲۳]

۱۵۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۱۷

از اول کتاب توحید تا قسمت‌هایی از اواخر کتاب عقل و جهل، خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط؛ محشی به خط مؤلف، مقابله شده، مصحح، این نسخه در دست مؤلف بوده و مطالبی را در حاشیه اضافه نموده؛ ۱۴۸گ، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۲ – ۲۴۶]

۱۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

دارای دو کتاب: عقل و توحید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با افزوده‌های قزوینی و پیداست که قزوینی در آن هم مانند نسخه ش ۶۷۹ دست برده و خط زده و به خط خود افزوده است، در ۳۰۲پ دارد: «بلغ سماعا ایده الله تعالی»، دارد: «بلغ ثانیا» و «بلغ ثالثا و صحح بقدر الحمد و الطاقة فی مجالس آخرها یوم الاربعا غرة شهر جمادی الآخر سنة مائة و الف (۱۱۰۰) هجریة و انا المحتاج الی رحمة ربه محمد حسین بن الحاج افضل بیك عفی عنهما»، در گ ۱۲۳پ دارد: «بلغ نظرا فی یوم الاثنیین من شهر رمضان المبارك سنة ۱۰۷۹ و بلغ قراءة»، نیز «بلغ ثالثا مع النسخة المصححة و صحح بقدر الجهد و الطاقة فی مجالس آخرها یوم السبت الثانی عشر من شهر جمادی الاولی من شهور سنة مائة و الف هجریة. الحمدلله و صلی الله علی محمد و آله. و کتبه محمد حسین بن الحاج افضل بیك عفی عنهما»؛ تملك: خلیل حسینی؛ در برگ ۱ الف نوشته شده که: نسخه در ۱۵ شعبان ۱۲۹۶ به سفارش بهرام از درآمد دو کشت زاد موران و طهرانجی به دست آمده و بر دانشجویان سپاهان وقف گردید مگر اینکه در رمضان هر سال باید آن را ببینند؛ مهر «عبده الراجی محمد جعفر بن محمد موسوی»؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج تریاکی، ۳۰۲گ، ۲۹سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۵ – ۱۳۸۷]

۱۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۲

آغاز: برابر

شامل شرح نه کتاب از فروع کافی (طهارت، حیض، جنائز، صلوة، زکوة صیام، حج، جهاد و کتاب معیشة) می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای نه سرلوح، مذهب، مجدول؛ ۸۲۸گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف: ۳ – ۵۶]

۱۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۵

آغاز: بسمله و به نستعین الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد؛ **انجام:** کتاب الحدود قد فرغ الفقیر الی عفو ربه بر محمد و آلش تمام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۱۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۶۹

آغاز: بسمله، اصل کتاب الحیض شرح کتاب نهم از سی کتاب که کتاب کافی ابوجعفر

از ابتدای «کتاب الحیض» تا پایان «کتاب الجنائز»؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: زین الدین جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ ۱۷۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۲۶ – ۳۴۶]

۱۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۸۱

آغاز: بسمله. حمدله، کتاب الوصایا شرح وصایا بفتح واو و تخفیف صاد بی نقطه و الف و یاء دو نقطه در پائین جمع وصیت به فتح واو و کسر صاد و تشدید یاء است؛ **انجام:** شرح این آخر کتاب الایمان و النذور و الکفارات است ... فی یوم الاثنین الثانی و العشرین من شهر جمادی الاولی سنة تسع و سبعین و الف هجریة حامداً مصلیاً مسلماً هزاران درود و هزاران سلام زما بر محمد و آلش تمام

شامل کتب وصایا، مواریث، حدود، دیات، شهادات، قضا و احکام، ایمان و نذور و کفارات می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با نسخه مؤلف مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۵۰۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۲۲]

۱۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۰۰

آغاز: روایت است از ابوبصیر گفت که شنیدم از امام جعفر صادق علیه السلام می‌گفت که گاهی می‌گیرد زکات را؛ **انجام:** شرح این از الحاقات کاتبان می‌نماید یعنی تمام شد کتاب الزکات و سپاس الله راست به تنهایی او و درود کند الله تعالی بر بزرگ ما محمد که پیغمبر است و آل او که امامان پاکیزه گانند از کبیره صغیره (کذا)

جلد ۱۲، از اوایل زکات تا پایان آن و برگ اول از کتاب صوم می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز؛ اهدایی: رهبری، دی ماه ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۸۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۱۶]

۱۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۰۲

آغاز: برابر کتاب ایمان و کفر؛ **انجام:** ما برای ابهام است دینکم منصوب باغراء است بتقدیر (ناقص)

جلد۴؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰/۶سم [ف: ۱۴ – ۳۲۵]

۱۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۵۱

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی قال فی کتابه؛ **انجام:** انشاء الله تعالی کتاب الطهاره اول کتب فروع ز ما بر محمد و آلش تمام
ج۵-۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ دارای سه سرلوح مذهب مرصع، مجدول؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ ۱۸۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۲۶]

۱۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۶۹

آغاز: بسمله، حمدله و بعد چون فقیر حقیر خلیل ... مأمور شد به شرح کافی؛ **انجام:** و سلام بر کسی که تابع شد راهنما را فرغ الشارح ... هزاران درود هزاران سلام ز ما بر محمد وآلش تمام.
شامل «کتاب الزی و التجمل و المروة» تا انتهای «کتاب الدواجن»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۱۴۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۲۰]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۶۹]

۱۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۵۴

آغاز: تا آخر ایضا ذکر کرده که عثمان النواء قال سمعت ابا عبدالله علیه السلام یقول کان هذا الامر فی؛ **انجام:** مراد اینست که اگر قیمت آن به دینار رسیده باشد چنانچه بیان شد در حدیث بیست و یکم این باب ... فرغ الشارح خلیل بن الغازی ... فی یوم الجمعة الثالث و العشرین من جمادی الاولی سنة سبع و ستین و الف ... و آله المعصومین
از اوایل «باب کراهیة التوقیت» تا پایان «کتاب الحجة»؛ خط: نستعلیق، کا: محمد صفر بن محمد زمان، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ در حیات مؤلف توسط محمد محسن بن ملاحسین استاد کاتب تصحیح و مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۵۵۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۰۹]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۲۳

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۶۹]

۱۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۰۲۳

آغاز: بسمله.حمداً لجاعل الصلاة عماد الاسلام تعظیماً للصلوة علی محمد و آل محمد و علیهم الصلوة و السلام و بعد؛ **انجام:** مگر در موسم حج و علم به این که امام نزد کعبه است اصل هذا آخر کتاب الصلاة ... قد وفق الشارح خلیل ... لاتمام شرح هذا الکتاب فی یوم الخمیس عاشر جمادی الثانیة سنة احدی و سبعین و الف من الهجرة النبویة
کتاب الصلاة؛ خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷/۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۱۴]

۱۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۰۷

آغاز: اصل قال ابوعبدالله علیه السلام الماء کله طاهر حتی یعلم ... شرح یعلم به صیغه مجهول غایب باب افعال است؛ **انجام:** شرح این از الحاقات کاتبان است یعنی تمام شد کتاب جنائز ... من شرحه فی یوم الاحد الثالث و العشرین من شهر رجب المرجب سنة سبعین و الف ... هزاران درود و هزاران سلام زما بر محمد و آلش تمام
از طهارت تا پایان «کتاب الجنائز» و آغاز «کتاب الصلاة» است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۶۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۶ - ۳۳۴]

۱۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۱۲

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی قال فی کتابه قل ما یعبأبکم ربی لولا دعاوکم؛ **انجام:** تمم الشارح الفقیر الی الغنی المغنی خلیل بن الغازی القروینی ... ۱۰۶۹هزاران درود و هزاران سلام زما بر محمد و آلش تمام
جزء ۵ و ۶ و ۷، دعا و فضل قرآن و عشرت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: خیر الدین بن افضل طالقانی؛ اهدایی: معزی الیه، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲۲۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۱۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۶

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۶۸]

۱۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۱۹

آغاز: بسمله، اصل کتاب الایمان و الکفر شرح این کتاب چهارم است از سی کتاب؛ **انجام:** و درود فرستد الله تعالی بر رسول او محمد و آل او فرغ الشارح خلیل ... یوم الثلثا غرة جمادی الثانیة سنة ثمان و ستین و الف ... زما بر محمد و آلش تمام
کتاب الایمان و الکفر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ توسط سید مصطفی حسینی خوانساری نونویسی شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۳۳۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۰۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۶۸]

۱۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۶۷

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل الکعبة بیت الحرام قیاما للناس و مثابة و امنا؛ **انجام:** سلخ شعبان المعظم من شهور سنة اربع و ستین و الف ... زما بر محمد و آلش تمام
کتاب الحج؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخرقرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲۵۹گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۱۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۶۸]

۱۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۰۳

آغاز: بسمله، اصل کتاب الحجه شرح کتاب سیوم از سی کتاب که جزء کتاب کافی است؛ **انجام:** مراد اینست که اگر قیمت آن بدینار رسیده باشد چنانچه بیان شد درحدیث بیست و یکم این

باب بحمدالله تعالی.

جلد۳، تمام مباحث حجت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ واقف: خان بابا مشار؛ کاغذ: نخودی، جلد: ساغری مشکی، ۵۰۶گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۴ - ۳۲۱]

۱۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۹۹

آغاز: بسمله، الحمدلله القاضی بالحق و هو احکم الحاکمین؛ **انجام:** وهو آخر ما اردنا شرحه من کتب الکافی ... فی یوم الثالث الثامن من شهر رمضان المبارک.

ج۳۱-۳۳، کتب شهادات، قضایا و احکام، ایمان، نذور و کفارات را دارد و هر یک به ترتیب ۲۳، ۱۹، ۱۹و باب را شامل و کتاب شهادات اشتباهاً بعد از قضایا نهاده شده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله با نسخه اصل؛ واقف: خان بابا مشار؛ ۱۲۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۴ - ۳۳۵]

۱۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

ج۱-۲، از مقدمه تا توحید؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ دارای سرلوح مذهب مرصع، مجدول، مذهب، توسط سنجر بیک با نسخه اصل، تصحیح و مقابله شده و مؤلف با دستخط خود در پایان صفحه آخر آن را تصدیق و تأیید نموده؛ واقف: خان‌بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ ۲۵۱گ، ۲۱ سطر (۱۰/۸×۲۰/۸)، اندازه: ۱۷/۲×۲۸سم [ف: ۱۴ - ۳۱۹]

۱۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۹۴

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد سیدالاولین و الاخرین و آله الاوصیاء المرضیین؛ **انجام:** و درود او باد بر بهتر ما محمد نبی و آل او که پاکانند و لاحق میشود آنرا کتاب الحدود ...

ج۲۷-۲۸، شامل دو کتاب وصایا و مواریث؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ دارای بلاغ؛ جلد: میشن عنابی، ۲۸۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۳۳۴]

۱۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۹۰

آغاز: بسمله باب کراهة التوقیت شرح الکراهیة بفتح کاف؛ **انجام:** و بعد از این انشاءالله تعالی شروع در شرح کتاب الایمان و الکفر میشود.

جلد۳، از باب «کراهیة التوقیت» تا انتهای «کتاب الحجه»؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ ۳۰۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳/۱×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۳۲۰]

۱۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۱۰

آغاز: بسمله، اصل کتاب الزکوه زکوه بفتح زای با نقطه؛ **انجام:** لم یفعلوا شیئاً و لا یفعلون الا بعهد من الله عزوجل و امرمنه ... اصل تم کتاب الصوم ...

جلد۱۲-۱۳؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده، ذیل ورق اول ناقص؛ واقف: خان بابا مشار؛ ۲۴۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۲۹]

۱۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۱۱

آغاز: بسمله، اصل کتاب الزکوه شرح زکوه بفتح را؛ **انجام:** صاحب اختیار هر کس و هر چیز هست قوبل مع الاصل من المبدا الی المقطع

ج ۱۲-۱۳؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل؛ واقف: خان بابا مشار؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۸۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹/۱×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۳۲۹]

۱۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۸۱

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل لعباده فی الارض معایش لیشکروه؛ **انجام:** یعنی کامل شد کتاب المعیشة و لاحق آن میشود ان شاءالله تعالی کتاب النکاح ...

ج۱۶، مشتمل بر کتاب معیشت در ۱۵۹باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۳۱]

۱۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۹۶

آغاز: بسمله، الحمدلله علی بلوغ الصافی شرح الکافی کتاب النکاح الذی جعل الله الاستعفاف به وسیلة؛ **انجام:** فرغ من املاء شرح کتاب الطلاق من الکافی الفقیر المحتاج الی عفو ربه خلیل بن الغازی ...

ج۱۷-۱۹، کتاب نکاح، عقیقه و طلاق و هر کدام به ترتیب مشتمل بر ۱۹۲، ۳۸ و ۸۲ باب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ واقف: خان بابامشار، خرداد ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۳۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۴سم [ف: ۱۴ - ۳۳۲]

۱۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۹۷

آغاز: الحمدلله الذی اعتق رقاب المؤمنین و الصلوه علی افضل المرسلین محمد و عترته الطاهرین؛ **انجام:** امام صادق علیه السلام پس وقتی که دید آنرا گفت ... ناخوش است اینکه.

ج ۲۰-۲۶، مشتمل است بر کتب عتق (۱۹باب)، صید (۱۷باب)، ذبایح (۱۵)، اطعمه (۱۳۴)، اشربه (۳۷)، زی و تحمل و مروءت (۶۹) و دواجن (۱۳ باب)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: خان بابامشار؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۹۴گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۳۰/۷سم [ف: ۱۴ - ۳۳۲]

۱۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۰۸

آغاز: الحمدلله الذی اعتق رقاب المؤمنین و الصلوه علی افضل المرسلین محمد و عترته الطاهرین؛ **انجام:** یعنی تمام شد کتاب دواجن بحمدالله تعالی و خوبی توفیق او و درود کناد الله تعالی بر مهتر ما محمد ۱۰۷۸.

ج۲۰-۲۶؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ جلد: میشن عنابی، ۳۰۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۳۱سم [ف: ۱۴ - ۳۳۳]

۱۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۵۵

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی محمد و اله الحجج المعصومین و بعد چون فقیر خلیل بن الغازی؛

انجام: واجب است بر آن خمس مراد این است ... در حدیث بیست و یکم این باب.
شرح کتاب الحجة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴۸۸گ، ۲۳ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳ - ۳۱۴]

۱۷۸. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۵۲
از کتاب الدعاء تا پایان کتاب العشرة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: مریم بیگم؛ ۲۱۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: - ۴۶]

۱۷۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۵۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** اصل تم کتاب العقل و الحمد لله رب العالمین و یتلوه کتاب التوحید، شرح: ان عبارت مصنف است یا شاگردان یعنی تمام شد کتاب العقل
از ابتدا تا انتهای کتاب العقل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: حاج نجفعلی تاجر قزوینی، ۱۲۲۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۴]

۱۸۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۳۱
آغاز: الحمدلله الذی اعتق رقاب المومنین و الصلاة علی افضل المرسلین ... و بعد؛ **انجام:** باب نصر است من در اول برای تبعیض است و در دوم برای ابتدا است
از کتاب العتق تا اواخر کتاب الدواجن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: جلد تیماج قهوه‌ای، ۳۹۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۰۵]

۱۸۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۹۱
کتاب الحجه تا پایان کتاب الایمان و الکفر می‌باشد؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ گویا از عصر مؤلف، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۴۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۵ - ۱۰۳]

۱۸۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۹۷
کتاب ایمان و کفر؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: گویا از عصر مؤلف قرن ۱۱؛ مجدول، دارای سرلوح، مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۲۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۰۷]

۱۸۳. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم
کتاب صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [صد و شصت نسخه: ۴۹]

۱۸۴. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم
کتاب چهاردهم (حج)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۱۸گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [صد و شصت نسخه: - ۴۹]

۱۸۵. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم
کتاب هفدهم (نکاح)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده؛ تملک: فتحعلی خان زند نجل محمد کریم خان زند که در دهلیز مسجد جد امجد خاقانش در ۹ رجب ۱۲۴۵ خریده؛ ۳۳۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [صد و شصت نسخه: - ۴۹]

۱۸۶. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم
کتاب هیجدهم (عقیقه)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [صد و شصت نسخه: - ۴۹]

۱۸۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۷/۴-۵۷۷۰
کتاب الدعاء است و عنوان «باب ان الدعاء سلاح المؤمن» را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده؛ ۲۴۱گ، ۱۷ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۱۳۸]

۱۸۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۵۸۹۰
فضل القرآن است و العشرة؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: مصطفی خوانساری، تا: قرن ۱۱؛ تملک: مصطفی حسینی صفایی خوانساری در جمادی الثانی ۱۳۷۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۸۴گ، ۲۵ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۱۳۸]

۱۸۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۶
توحید است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [نشریه: ۲ - ۸۷]

۱۹۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۴
آغاز: باب سیوم، انه لا یعرف الا به ... باب اول، اصل باب حدوث العالم؛ **انجام:** مستحق عذاب جهنم نشود. تم کتاب العقل ...
«کتاب العقل» و «کتاب التوحید»؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۸۱گ، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱ - ۱۶۲]

۱۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۴۰
آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام؛ **انجام:** زما بر محمد و آلش تمام.
شامل کتاب العقیقه و کتاب الطلاق؛ خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: اصفهانی سفید، جلد: میشن تریاکی، ۵۵۲ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۶ - ۳۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۶۷
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۵۵]

۱۹۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱چ
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ آغاز پیش از «سیزدهم اصل قال امیر المومنین (ع) العقل عطاء ساتر و الفضل جمال ظاهر فاستر خلل خلقک» در کتاب العقل و العلم افتاده و «باب بیست و دوم اصل باب اختلاف الحدیث» (۶۶) را دارد، بنام «چهل حدیث» در دفتر؛ ۸۲گ، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۱۴۲]

۱۹۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۹۹
آغاز: سه برگ فهرست فهرست ابواب کتاب در آخر فهرست: باب اول اصل باب بدو الحجر و العلة فی استلامه. شرح البدو بفتح باء یکنقطه و سکون دال؛ **انجام:** به آخر رسید کتاب جهاد از کتاب کافی و می‌آید بعد از آن کتاب معیشت ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج عنابی، ۵۷۱گ، ۲۱ سطر (۱۲×۱۹/۵)، اندازه:

۱۸×۲۵سم [ف: - ۳۳۴]

۱۹۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۳

کتاب الحجه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، از عصر مؤلف؛ مصحح، مجدول؛ مهر: «عبده الراجی ابوطالب الرضوی» (بیضی)؛ ۲۷۰گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۳ - ۱۸۳]

۱۹۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۲/۲ حکمت

کتاب الدعا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج تریاکی مذهب، قطع: وزیری [ف: ۲ - ۵۱]

۱۹۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۱/۳

جهاد تا احیاء موات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۹ سطر (۱۱/۵×۲۳ و ۱۷/۵×۳۰) [ف: - ۷۰۸]

۱۹۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۰۱

کتاب دعا؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح، مقابله شده، با سرلوح مذهب؛ اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۰]

۱۹۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۰۵

کتاب نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۱]

۱۹۹. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۳۲

از کتاب الزکاة تا پایان نذور و کفارات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ یادداشتی به خط سید عزالدین محمد زنجانی در شروع مؤلف به تألیف کتاب حاضر؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۰گ، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۵۳]

۲۰۰. یزد؛ سعیدی، سید ابوالفضل؛ شماره نسخه:۱۷/۲

کتاب العشرة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۴ - ۴۶۱]

۲۰۱. یزد؛ سعیدی، سید ابوالفضل؛ شماره نسخه:۱۷/۳

کتاب النکاح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۴ - ۴۶۱]

۲۰۲. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۷

خط: نستعلیق، کا: محمد بن میر حاج قزوینی، تا: قرن ۱۱؛ ۲۳۲ ص، قطع: رحلی [نشریه: ۷ - ۳۶]

۲۰۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۶۹

اندکی از اصل ۴ باب ۷ (باب کون المومن فی صلب الکافر) است تا باب ۱۲۱ پنجم اصل (باب الغضب)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: علی بن محمد جعفر در شوال ۱۲۳۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۲۶۹گ، ۲۴ سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۳ - ۳۳۳۷]

۲۰۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۰۰

کتاب طهارت است و می‌رسد به پایان کتاب جنایز؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با نشانه بلاغ؛ یادداشت فرهاد میرزا مورخ شب ۲۵ ربیع الثانی ۱۲۸۴ و حاشیه از حاجی ملا علی کنی تهرانی دارد که به خواهش فرهاد میرزا نوشته و مورخ ۱۹جمادی الاول ۱۲۸۴ است؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی در ۲۲ محرم ۱۳۲۶، محمد باقر بن محمد اسماعیل حسینی در ۱۱۷۹، محمد اسماعیل بن محمد باقر حسینی در ۱۲۴۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۳۵گ، ۳۰ سطر (۱۲×۲۳/۵)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۰ - ۱۹۳۰]

۲۰۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۱۰

بخش ایمان و کفر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: صدیق الملک رئیس وزارت خانه؛ تملک: محمود میرزا مورخ ۱۲۲۹؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۶گ، ۲۲ سطر (۱۱/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۰ - ۱۵۸۷]

۲۰۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۰۸

جلد دوم است تا عشرت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۵۷۳گ، ۲۵ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۴۹]

۲۰۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۹۴

از اطعمه تا عتق و تدبیر و مکاتبه؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده، مجدول، با هفت سرلوح زرین؛ کاغذ: سپاهانی زرد، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۷گ، ۲۹ سطر (۱۱×۲۴)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۰ - ۱۹۱۸]

۲۰۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۳۹

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی ... مأمور شد به شرح کافی کلینی به زبان فارسی و به انجام رسانید شرح کتاب العقل و التوحید را آغاز نمود شرح کتاب الحجة را که سوم است از سی کتاب که جزو کافی است؛ **انجام:** چنانچه بیان شد در حدیث بیست و یکم این باب بحمدالله تعالی تمام شد شرح کتاب حجت ... فی یوم الجمعة الثالث و العشرین من جمادی الاول سنه سبع و ستین و الف هجریه بدار الموحدین قزوین و صلی الله علی محمد و آله المعصومین هزاران درود و هزاران سلام زما بر محمد و آلش تمام.

از ابتدای کتاب الحجه تا پایان آن و آغاز کتاب الایمان و الکفر است و مصدر به فهرست ابواب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد عابد، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ توسط میرزا محمد بن محمد خان سبزواری در غره جمادی الاول ۱۰۸۴، تصحیح و مقابله شده و بار دیگر نیز توسط یکی از فضلای قرن اخیر تصحیح گردیده؛ واقف: خانواده سید سعید طباطبایی، فروردین ۱۳۸۱؛ ۵۳۰گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷/۱×۲۸/۱سم [ف: ۵ - ۷۶۰]

۲۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲ سرود

شرح کتاب العشره تا پایان فضل القرآن کافی کلینی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی، قطع: وزیری [نشریه: ۱۳ - ۴۳۹]

۲۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۸۷

آغاز: الحمدلله الذی فضل المجاهدین باموالهم ... و بعد چون امر نواب همایون؛ **انجام:** یعنی کامل شد کتاب الغیبة و لاحق آن میشود انشاء الله تعالی کتاب النکاح ... من جملة شرحه للکافی المسمی بالصافی فی یوم الاثنین السابع عشر من شهر ذی القعدة

سنه خمس و سبعین و الف هجریه حامدا مصلیا مسلما.
خوش خط و ممتاز؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، دارای نشان «بلغ»؛ مهر: «محمد جعفر بن علینقی» (چهارگوش)، «عبده محمد کریم ابن محمد تقی» (بیضی)؛ ۲۲۱گ، ۲۹ سطر (۱۱/۵×۲۴)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۵۱ - ۴۴]

۲۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۴۲

در این نسخه آمده به تاریخ سه‌شنبه دوازدهم ذیقعده سال هزار و هفتاد و هشت در شرح کتاب بیست و نهم کتاب الحدود آغاز کرده سپس به کتاب دیات پرداخته و بعد از آن کتاب الشهادة را شرح نموده آنگاه کتاب القضایا و الاحکام را، پس از آن کتاب الایمان و النذور و الکفارات را شرح نموده و این نسخه در اینجا پایان می‌پذیرد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قرمز، ۱۷۵گ، ۲۹ سطر (۱۲/۵×۲۲)، اندازه:۱۹×۳۰ سم [ف: ۱۳ - ۳۱]

۲۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۶۸

آغاز: برابر کتاب ایمان و کفر؛ **انجام:** این از الحاقات کاتبان است، یعنی این آخر کتاب ایمان و کفر و طاعات و منجیات و معاصی مهلکات است از کتاب کافی ... تحریر شرح هذا الکتاب یوم الثلاثاء غرة جمادی الثانیه سنه ثمان و ستین و الف هجریه حامداً مصلیاً

از کتاب چهارم کتاب الایمان تا پایان طاعات و معاصی است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۸۷گ، ۲۷ سطر (۱۰×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۸۴]

۲۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۰۱

جلد ۱۴، کتاب حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۳۰گ، ۲۹ سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۰×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۱۷۷]

۲۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۰۵

جهاد - معیشت است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۴۳۸گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۲ - ۱۷۹]

۲۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۰۳

کتاب وصایا، مواریث، حدود، دیات، شهادات، قضاء، ایمان، نذر، کفارات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: اسد الله بن محمد هاشم تبریزی با مهر «المسلم وجهه الی الله الراجی عبده اسد» مورخ ۱۲۵۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶۱گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۲ - ۱۷۸]

۲۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۹۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین و بعد چون حقیر فقیر خلیل بن الغازی القزوینی مأمور شد به صافی شرح کافی ابو جعفر محمد بن یعقوب بن اسحق الرازی الکلینی بزبان فارسی و بانجام رسانید شرح کتاب العقل و کتاب التوحید را آغاز نمود در شرح کتاب الحجه که کتاب سوم است از سی و سه یا سی و چهار کتاب که جزء کافیست بتاریخ محرم سال هزار و شصت و شش هجری؛

انجام: فرغ الشارح خلیل بن الغازی القزوینی عفا الله عنه و عن والدیه و عن عشیرته و عن احبائه من تحریره فی یوم بجمعه الثالث و العشرین من جمادی الاولی سنه سبع و ستین و الف هجریه بدار الموحدین قزوین و صلی الله علی محمد و آله. هزاران درود و هزاران سلام ×× بود بر محمد و آلش تمام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با خط خوردگی فراوان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۸۶۶ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۷ - ۲۲۷]

۲۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۱۸

بخش کتاب الحجه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در ۱۰۹۲ مقابله شده، دارای یک سرلوح مذهب، مجدول، مذهب؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۸۵۱ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱۷ - ۱۶۸]

۲۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۱-فیروز

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای هفت سر لوح مذهب، مجدول مذهب، نسخه با اصل مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۲۳۸ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۲۱ - ۱۳۲]

۲۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۴۲

آغاز: ... الاول الا ان فیه زیادة و هو الفرق ما بین العانی التی تحت اسماء الله تعالی و اسماء المخلوقین هیجدهم باب تأویل الصمد ... باب اول اصل باب حدوث العالم و اثبات المحدث، شرح الحدوث اینکه چیزی نبوده باشد و بهم رسد؛ **انجام:** گوشهای دل او را کنایه از قبول کردن محکمات قرآنست و موکل ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی بیشتر منقول از وافی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۷سم [ف: ۴۳ - ۹۴]

۲۲۰. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۵۵

آغاز: بودن را پنجم اصل عنن مسمع بن عبدالملک عن ابی عبدالله علیه السلام قال؛ **انجام:** مراد اینست که حق باتست اصل تم کتاب المواریث و الحمد لله رب العالمین.

از کتاب زی و تجمل تا پایان مواریث؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با نشانی بلاغ؛ تملک: سید محمد بن سید ابراهیم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف مخ: - ۱۲۷]

۲۲۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۲۸

شرح یازده کتاب از کتب فروع به ترتیب کافی از کتاب اطعمه تا آخر ایمان ونذر وکفارات؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با یازده سرلوح بسیار ممتاز، با نسخه اصل آن را در سنه ۱۰۹۲ مقابله و تصحیح شده، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، ۷۲۸ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۱ - ۲۶۸]

۲۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۵-۲/۱۵

آغاز: بسمله. الحمدلله علی بلوغ الصافی شرح الکافی کتاب النکاح الذی ... و بعد چون حکم جهان مطاع آفتاب شعاع ناهید

ارتفاع اشرف اقدس اعلی صادر شد به اینکه داعی دولت قاهره خلیل بن الغازی قزوینی؛ **انجام:** تمام شد کتاب طلاق از جمله کتاب کافی از ابی جعفر محمد بن یعقوب الکلینی. پوشاناد او را الله تعالی به رحمت خود و ساکن کناد او را در وسط جنت خود و متصل می‌شود به آن کتاب العتق و التدبیر و الکتابه اگر خواهد الله تعالی.

شرح کتاب النکاح وکتاب العقیقة وکتاب الطلاق؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح مزدوج، مجدول مذهب؛ مهر: «عبده محمد علی ۱۱۰۴» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۴۶]

۲۲۳. مراغه؛ مسجد جامع مراغه؛ شماره نسخه:۱۵

آغاز: الحمدلله الذی قال فی کتابه قل ما یعبأبکم وبی لولا دعائکم و وسم الصلاة التی هی افضل العبادات البدنیة باسم ثمرتها و خاتمتها و افضل فرائضها و هو الدعاء؛ **انجام:** به این معنی که بالکلیة بر طرف مکی (کذا) آن را چه بدرستی که برطرف شدن آن بالکلیة برطرف شدن حیا است.

از ابتدای کتاب الدعاء تا اوایل باب ۲۸ «باب النوادر»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «از کان غفوراً رحیماً» (مربع)؛ واقف: حاج محمد یوسف تاجر قزوینی، رجب ۱۱۱۷ق؛ جلد: تیماج سرخ مذهب، ۱۸۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف مخ]

۲۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۱۶

از عنوان «باب المریض یقر لوارث بدین» تا باب شصتم «انه لا یمنیه فی حد»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن سرخ، ۲۱۴گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۹/۵سم [ف: ۳ - ۵۲۹]

۲۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۶۲

المعیشة است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن سرخ، ۱۹۶گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۳۰×۳۱سم [ف: ۳ - ۵۲۹]

۲۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۷۹

ایمان و کفر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح، مجدول زرین؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۳۳۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۶×۲۹سم [ف: ۳ - ۵۲۹]

۲۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۳۴

العتق تا الطلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با دو سرلوح زرین؛ جلد: میشن سرخ، ۲۰۳گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱/۹×۳۳/۴سم [ف: ۳ - ۵۳۰]

۲۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۴۵

حج است و مزار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ از کتابخانه صدیق الملک؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۳۸۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۳/۷×۳۶/۷سم [ف: ۳ - ۵۳۰]

۲۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳۴۴

از باب اول اصل «باب الاضطرار الی الحجة» تا میانه باب ۱۰۸ اصل «مولد ابی جعفر محمد بن علی»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ خریداری عبدالحسین از حاج ملا هاشم مقدس؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۰۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲/۹سم [ف: ۳ - ۵۳۰]

۲۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۸۳

زکات تا صوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن سبز، ۲۳۸گ، ۷۶ سطر، اندازه: ۱۹/۶×۲۵/۳سم [ف: ۳ - ۵۳۰]

۲۳۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۸۴

از وصایا است تا نذور؛ خط: نستعلیق، کا: جلال بن نورالدین محمد بافقی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۵۸۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۵/۷سم [ف: ۳ - ۵۳۰]

۲۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۸۷

از طلاق است تا اشربه؛ خط: نستعلیق، کا: جلال بن نورالدین محمد بافقی، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد صادق موسوی در اصفهان در ۱۰ ربیع الاول ۱۲۳۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۳۳۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۶سم [ف: ۳ - ۵۳۱]

۲۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۹۵-۳۳/۴۵

آغاز: بسمله حمدله والصلوة علی محمد وآله اجمعین وبعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی مأمور شد بصافی شرح کافی ... شروع نمود در شرح کتاب فضل القرآن که کتاب ششم است ... اصل کتاب فضل القرآن شرح این کتاب؛ **انجام:** اصل تم کتاب العشرة ... شرح این از الحاقات کاتبان است یعنی تمام شد کتاب عشرة که کتاب هفتم از کتابهائیست که جزء کافی ... حامداً مصلیاً مسلماً

کتاب فضل قرآن تا پایان کتاب العشرة؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۵ - ۲۷۵۰]

۲۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۱۵

نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۳۶۱گ، ابعاد متن: ۱۰×۲۰، اندازه: ۱۸/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۵۵]

۲۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۰۷-۳۲/۱۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** اصل تم الجزء الثانی من الکتاب الکافی ... شرح این از الحاقات کاتبان است یعنی تمام شد جزء دوم ... ولاحق می‌شود آنرا کتاب الایمان والکفر ان شاءالله تعالی.

شرح کتاب عقل و شرح کتاب توحید؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج، مصحح، مقابله شده با نسخه‌ای که شارح تصحیح کرده بود در بلده لاهور؛ تملک: ضیاء الدین محمد بن محمد علی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۰گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵ - ۲۷۴۹]

۲۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۴-۲/۴۴

آغاز: هفدهم باب الاجتماع فی الدعاء ... شصتم باب دعوات موجزات لجمیع الحوائج للدنیا و الاخرة بدانکه آنچه در این شرح مذکور می‌شود درتوضیح آیاتی که از متشابهات است ... باب اول

اصل باب فضل الدعاء؛ **انجام:** شرح این از الحاق کاتبانست یعنی تمام شد کتاب عشره که کتاب هفتم از کتابهایی است که جزء کافی ... تمم الشارح الفقیر الی الله الغنی خلیل بن الغازی القزوینی
اصول کافی از باب فضل الدعا تا انتهای کتاب العشرة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب، دارای علامات بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، مذهب، ۲۷۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۵ - ۲۷۵۰]

۲۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۴۲-۶/۳۲

آغاز: بسمله حمدله و صلاة و بعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی عفاالله عنه ... مأمور شد بصافی شرح کافی؛ **انجام:** هر چیز است و درود کند الله بر مهتر رسولان و بر آل او که پاکانند.
از اول کتاب الدیات تا آخر کتاب الشهادات؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۳گ، ۲۵-۲۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف: ۵ - ۲۷۴۷]

۲۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۸۰

کتاب جهاد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی مذهب، ۱۰۵گ، ۱۹ سطر (۱۰×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۳۹۲۰]

۲۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۴۳-۵۴/۳۳

آغاز: امام گفت که پس فراخ کرد الله تعالی بر آن جوان روزی را. اصل قال فاتی الشاب النبی صلی الله علیه وآله
از کتاب النکاح تا آخر کتاب العقیقة؛خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز؛۲۳۴گ،۲۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۵ - ۲۷۵۱]

۲۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۱۰

آغاز: الحمد لله علی ... اما بعد فیقول الغنی بربه عمن سواه خلیل بن الغازی القزوینی؛ **انجام:** فادخله فی هذا الامر طائعا او کارها ...
کتاب الحجة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمد صادق بن محسن رجب ۱۲۴۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۴گ، ۲۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۲ - ۱۸۲]

۲۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۰۴

آغاز: بسمله. حمدله. و الصلوة علی محمد و اله و شیعتهم المقفین لآثار هم الذین آمنوا و عملوا الصالحات فهم فی روضة یحبرون ... اصل کتاب الروضة شرح بفتح را و سکون واو و ضاد با نقطه؛ **انجام:** و هر که پوشانید راز خود را از بیگانه شد زندگی در دست او
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، رکابه‌دار؛ تملکی بدین عبارت: «به تاریخ شهر محرم الحرام سنه ۱۱۸۵ از ملاعلی اکبر کتاب فروش ابتیاع شد» و یادداشت عاریت گرفتن محمد جواد حسینی از آقا سید محمد در محرم ۱۲۵۳ق؛ تملک: احمد فرهومند در ۱۳۱۸ق، رضا زوار که در مهر ۱۳۳۶ق نسخه را از میرزا احمد فرهومن خریده؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرائی؛ ۲۷۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳۰ - ۱۰]

۲۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۵-فیروز

از کتاب الطهاره تا نماز عید (از کتاب الصلوة) (جلد ۱-۲)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای چهار سر لوح مرصع و مذهب، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۹۰۴ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲۱ - ۱۳۱]

۲۴۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۸۱

آغاز: بسمله، حمدله و الصلاة علی محمد و آله و شیعتهم المتقین لاثارهم ... اصل کتاب الروضة شرح روضه به فتح زا و سکون واو و ضاد با نقطه استعاره است از چمن و مرغزار خوش آب و گیاه؛ **انجام:** علی ما ذکره الشیخ الطوسی فی الفهرست و النجاشی فی کتاب الرجال فی التاریخ هزاران درود و هزاران سلام زما بر محمد و آلش تمام.
شامل همه مباحث کتاب روضه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج نیلی مذهب، ۳۱۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۷]

۲۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۹۲

آغاز: ... که در پایه سریر اعلی حاضر بوندن فرمان داد تامجلس اشرف اعلی بعلمای نامدار؛ **انجام:** صاحب کل اختیار همه آفریدگانست و بعد از کتاب عقل کتاب توحید است.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مجدول مذهب؛ جلد: گالینگور، ۶۰گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰/۵سم [ف: ۴۳ - ۱۵۲]

۲۴۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۴۴

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل الصوم جنة من النار و صلی الله علی محمد و آله الابرار و بعد چون داعی دولت قاهره؛ **انجام:** صاحب کل اختیار هر کس و هر چیز است فرغ الشارح العبد الفقیر خلیل ...
شرح کتاب صیام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷ سطر (۱۱/۵×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۴ - ۱۸۷۲]

۲۴۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۰۸

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... باب وجوب الجمعة و فضلها ... این بابی است در بیان وجوب؛ **انجام:** و ما را به سبب اعمال قبیحه مؤاخذه مکن و تقاص.
باب نماز جمعه تا نماز استسقاء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲ سطر (۱۴/۵×۱۹)، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۴ - ۱۹۱۲]

۲۴۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۹

آغاز: بسمله و حمدله و بعد چون فقیر حقیر خلیل بن ... اصل کتاب فضل القرآن. شرح این کتاب از سی و سه یا سی و چهار کتاب که جزء کتاب کافی
شرح کتاب فضل القرآن و کتاب دعاء و کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: حاج سید سعید؛ ۲۹۰گ، ۲۵ سطر (۱۶/۵×۳۲)، اندازه: ۱۷×۳۲سم [ف: ۱ - ۲۹]

۲۴۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۳۷

اندکی پیش از باب سوم اصل «باب الماء الذی فیه قلة» تا باب نوزدهم اصل «باب الصلاة من اراد ان یدخلل باهله»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۲۰۳گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۲×۳۲/۸سم [ف: ۳ - ۵۳۰]

۲۴۹. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۵۰

کتاب صلاة و صیام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۱۰۰ق؛ ۳۸۰گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۳×۳۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۰۱]

۲۵۰. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۶۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام [نشریه: ۲ - ۸۷]

۲۵۱. همدان؛ مدرسه زنگنه؛ شماره نسخه:۸

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۵ - ۳۵۰]

۲۵۲. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۲۶

آغاز: در کوچکی سن تو، پس گفت: به درستی که الله تعالی وحی کرد به داود علیه السلام که خلیفه خود کند سلیمان را و سلیمان طفل بود؛

جلد دوم کتاب و شرح کتاب الحجة است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: - ۳۱]

۲۵۳. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۰۵

انجام: یعنی نوشت مردی از سوداگران فارس به سبب بعض غلامان امام رضا علیه السلام به این معنی ...

کتاب الحجه؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ واقف: والده میرزا محمد سریزدی، ۱۳۷۶؛ ۴۴۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۶۸]

۲۵۴. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۷۳

آغاز: فرشتگان از عقب شیطان می‌روند تا ایشان پنهان می‌شوند و در دریا یا دریای محیط عرض نمودم که بچه سبب نو حاجی را داخل شدن در کعبه؛ **انجام:** که من بیگانه را نفرین می‌کنی ... آنست که لغزیدن سبب ضرب نیست ورم کردن سبب ضرب است و دلالت ندارد و چون ممکن است که از

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ تملکی در ۹ ربیع ۱۱۸۹ق؛ ۲۵۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: - ۶۸]

۲۵۵. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

قسم الروضة؛ بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۱۰۰ق، به امر علامه مجلسی [تراثنا: س۱۸ش۱و۲ - ۲۲۴]

۲۵۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۴

از باب النساء تا پایان نکاح؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مقابله شده در ۱۰۹۴، در پایان آمده که قسمتی از اوایل نسخه به خط مؤلف است؛ تملک: فرهاد بن ولی عهد در ربیع الثانی ۱۲۸۷، فاضل تونی؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۲۳گ، ۲۰ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [ف: - ۹۰]

۲۵۷. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۴۰

آغاز: بسمله حمد له و بعد چون فقیر حقیر؛ **انجام:** که پاکانند و لا حق می‌شود آن را کتاب الحدود انشاءالله قد فرغ الفقیر ...

شرح کتاب الزی و التجمل تا آخر مواریث؛ خط: نستعلیق، کا: میرابوالفیض مشهدی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ وقف طلاب مدرسه عباسقلی خان گردیده با تولیت حاج شیخ محمد حسین رئیسی تربتی؛ واقف: یحیی عطار، ۱۳۳۹ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج زرد، ۴۵۵گ، ۱۹ سطر(۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: - ۳۶۱]

۲۵۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۰۱

آغاز: بسمله کتاب الدعاء بالضم و المد، الرغبة الی الله تعالی و منه دعوت فلاناً؛ **انجام:** و بوجوده قامت الدنیا و هم یقولون انه سیوجد فی آخر الزمان تم ...

از کتاب دعا تا آخر؛ خط: نسخ خوش، کا: اسماعیل بن حاجی ابراهیم عامری سبزواری، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «لا اله الا الله ملک الحق المبین عبده محمد قربان» (بیضی)؛ وقفی مدرسه خیراتخان مشهد؛ واقف: امیر تیمورخان -نصرت الملک، ۱۳۰۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۳۱۵گ، ۲۷ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: - ۴۱۲]

۲۵۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۱/۱

کتاب توحید؛ خط: نستعلیق، کا: فضل بن علی، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲ سطر (۱/۵×۲۱/۵و۲۰×۳۰) [ف: - ۷۰۸]

۲۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۳۸

آغاز: حمد الجاعل الصلوة عماد الاسلام تعظیما

کتاب صلاة؛ خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: میشن تریاکی، ۴۹۳ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷/۵سم [ف: ۶ - ۳۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۰۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۳ - ۱۰۷]

۲۶۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۴۴

آغاز: الحمد لله علی بلوغ الصافی شرح الکافی کتاب النکاح الذی جعل الله الاستعفاف به وسیلة؛ **انجام:** این از الحاقات کاتبان می‌نماید یعنی این آخر کتاب نکاح است از جمله کافی و سپاس الله راست که صاحب کل اختیار هر کس و هر چیز است ...

کتاب النکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، مصحح؛ تملک: محمد علی بن حسینعلی عاملی، محمد فاضل حسینی ماسوله‌ای در قزوین؛ یادداشتی با تاریخ ۱۱۷۰؛ واقف: احمد طاهری، ۱۳۵۱/۵/۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۶]

۲۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۴۱

آغاز: ۱-کتاب النکاح: الحمدلله علی بلوغ الصافی شرح الکافی؛ ۲-کتاب العقیقه: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلم؛ ۳- کتاب الطلاق: الحمدلله الذی یرید بعباده الیسر و لایریدبهم؛ **انجام:** ۱-زما بر محمد علیه السلم و آلش تمام؛ ۲- زما بر محمد و آلش تمام ؛ ۳- و الف هجریه حامدا مصلیا مسلما

کتاب النکاح و کتاب العقیقه و کتاب الطلاق؛ خط: نسخ روشن،

کا: محمود، تا: قرن ۱۲؛ مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن خرمایی، ۱۱۸۵ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۶ – ۳۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۶۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ – ۵۶]

۲۶۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۳۴

آغاز: ... یمحو الله ما یشاء ویثبت وعنده ام الکتاب قال ابوحمزة فحدثت؛ **انجام:** جزء دوم کتاب حجت ازجمله کتاب کافی ابوجعفر محمد بن یعقوب کلینی ولاحق می‌شود آنرا کتاب الایمان و الکفر

کتاب الحجة باب کراهیة التوقیت تا پایان جزء دوم ازکتاب الحجة؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۵۴]

۲۶۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۸

آغاز: الباب الخامس والثمانون، باب من ادعی الامامة ولیس لها باهل ومن جحد الامامة وبعضهم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۲۲۱گ، ۲۳ سطر [ف: ۱ – ۱۷۵]

۲۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۵۸

آغاز: علی علیه السلام ان الثناء علی الله و الصلاة علی رسوله قبل المسألة؛ **انجام:** زیرا که در اصل به معنی استفهام بوده به این معنی که چه چیز عظیم زشت کرده عمل مرا

کتاب دعا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: کمال الدین مرتضوی، مهر ۱۳۷۷؛ جلد: مقوا، ۱۷۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۶ – ۳۴۸]

۲۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

از «کتاب العقل» تا پایان «کتاب التوحید»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوائل قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۲۷۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۰۵]

۲۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۶۵

آغاز: برابر کتاب ایمان و کفر؛ **انجام:** بر رسول او محمد و آل

ج۴؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ صفر ۱۱۰۰ق؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور، ۳۶۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰/۶×۲۹/۸سم [ف: ۱۴ – ۳۲۵]

۲۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۹۱

آغاز: برابر کتاب ایمان و کفر؛ **انجام:** شرح این از الحاقات کاتبانست ... هزاران درود و هزاران سلام زما بر محمد وآلش تمام.

ج۴، شامل ۲۰۹ باب و همه مباحث کتاب الایمان و الکفر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای سرلوح مذهب مرصع و کتیبه قلمدانی، مجدول، مصحح؛ تملک: فرهاد میرزا؛ واقف: خان بابامشار؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۲۳۳گ، ۳۳ سطر (۱۲/۵×۲۵)، اندازه: ۲۰×۳۵/۵سم [ف: ۱۴ – ۳۲۴]

۲۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۰۹۴

انجام: برابر کتاب عقل و توحید

کتاب التوحید ؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور، ۲۱۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۰۷]

۲۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۴۰۶

آغاز: بسمله. حمدله باب جمل من مناهی النبی صلی الله علیه و آله قال؛ **انجام:** و درود فرستد الله تعالی بر رسول او محمد و آل او فرغ الشارح ... یوم الثلثا غرة جمادی الثانیة سنة ثمان و ستین و الف ... زما بر محمد و آلش تمام

شامل مناهی النبی (ص) و کتاب توحید است. آخر جمل النواهی ناقص می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد هادی بن محمد مهدی قزوینی، تا: اوایل قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۳۶۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۰۸]

۲۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۰۷۸

انجام: سپاس الله راست که صاحب کل اختیار هر کس و هر چیز است و بعد از آن می‌آید کتاب عقیقه

ج۱۷، کتاب النکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۶گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۲۱]

۲۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۳۹

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی یرید بعباده الیسر و لایرید بهم العسر و ... بعد چون حاکم تراب همایون اقدس؛ **انجام:** این باب پنجم اصل عده داود بن سرحان و عده ابی عبدالله علیه السلام قال

شامل کتاب الطلاق؛ خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۸۹گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۲۱]

۲۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۵۰

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین حمداً کثیراً و الصلاة علی سید الاولین و الآخرین محمد و آله الذین اذهب الله عنهم الرجس و طهرهم تطهیراً؛ **انجام:** تم شرح کتاب الجنایز ... فی یوم الاحد الثالث و العشرین من شهر رجب المرجب سنة سبعین و الف هجریة حامداً مصلیا مسلما

ج۱۰-۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج فرنگی، ۲۵۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۱۳]

۲۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۸۳

آغاز: بسمله. حمداً لجاعل الصلاة عماد الاسلام تعظیماً للصلوة علی محمد و آل محمد و علیهم الصلوة و السلام و بعد؛ **انجام:** لیأجره علی ذلک شرح این گذشت در حدیث سوم باب هشتادم

ج۱۱، از اول «کتاب الصلاة» تا پایان «تقدیم النوافل»؛ خط:

نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: میشن عنابی مذهب، ۲۱۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۱۴]

۲۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۹۶-۳۸/۱۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلوة علی محمد وآله الحجج المعصومین وبعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی؛ **انجام:** تمام شد شرح کتاب حجت که کتاب سیوم است از سی کتاب که جزء کتاب کافی کلینی است رحمه الله تعالی وبعد از این ان شاءالله تعالی شروع درشرح کتاب الایمان والکفر می‌شود.

از اول تا آخر کتاب الحجة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مقابله شده، با علامت بلاغ، بسیاری از مطالب نسخه خط خورده و تغییر داده شده؛ جلد: تیماج سرخ، ۴۲۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ – ۲۷۴۹]

۲۷۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۴۲

ایمان و کفر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۱۰گ، ۲۸ سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱۶ – ۲۴۶]

۲۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۶۲

آغاز: بسمله. حمداً لجاعل الصلاة عماد الاسلام تعظیماً للصلوة علی محمد و آل محمد و علیهم الصلوة و السلام و بعد؛ **انجام:** و در عقب آن می‌آید کتاب الزکاة قد وفق الشارح ... احدی و سبعین و الف من الهجرة النبویة

کتاب الصلاة ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۴۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۱۴]

۲۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۲۴

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل الصوم جنة من النار؛ **انجام:** و سلام کند الله تعالی بر ایشان سلام کردنی و حمدلله تعالی راست که صاحب اختیار هر کس و هر چیز است فرغ الشارح ... بعد العصر یوم الجمعة العاشر من شهر شعبان المعظم سنة اثنتین و سبعین و الف هجریة حامدا مصلیا مسلما

ج۱۳، کتاب الصوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۱۴۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۱۵]

۲۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۹۴

آغاز: بسمله، حمدله اما بعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی ... مامور شد به شرح کافی کلینی به زبان فارسی؛ **انجام:** شروع می‌شود در جزء سیوم باب کراهیة التوقیت و ثناء الله تعالی راست به تنهائی او و درود فرستد بر محمد و آل او ...

از ابتدای «کتاب الحجة» تا آغاز «باب کراهیة التوقیت»؛ خط: نسخ، کا: الهی قلی بیگ، تا: قرن ۱۲؛ وقف نامه به خط اعجاز حسین در شوال ۱۲۵۹؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۲۳۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲۶ – ۳۴۳]

۲۸۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۴۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی مأمور شد بصافی شرح کافی ثقة الإسلام أبوجعفر؛ **انجام:** أصل، تم کتاب الجنائز من الکتاب الکافی و الحمدلله رب العالمین و یتلوه کتاب الصلاة

کتاب جنائز؛ خط: نسخ و نستعلیق خوش و استادانه، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، با نسخه اصل به خط مؤلف مقابله شده توسط احمد بن محمد امین قزوینی در ۱۱۱۶ق؛ مهر: محسن بن محمد طاهر قزوینی «یا محسن قد أتاك المسیء ۱۱۱۶» (بیضی)، محمد کاظم بن محسن قزوینی «لا إله إلا الله الملك الحق المبین، محمد کاظم ۱۱۴۹» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمعی مشکی، ۸۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۲۳سم [ف: ۲۹ – ۶۸]

۲۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۴۸

آغاز: ... پس طلبید برای حمزه اذخری پس ریخت اذخر را بر حمزه یا ینمعنی که بر دو پای او انداخت؛ **انجام:** تمام شد کتاب جنائز از کتاب کافی ... و بعد از آن می‌آید کتاب الصلوة تم شرح کتاب الجنائز.

کتاب الجنائز؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده با عبارت: «بلغ قبالاً بقصد الجهد و الطاقة الا ما زاغ عنه البصر و حسر عنه النظر فی مجالس آخرها یوم الأربعاء قبیل المغرب السابع و العشرین من شهر جمادی الأخری سنة أربع و تسعین بعد ألف»، محشی؛ ۶۲گ، ۲۳ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۳۰ – ۲۴۳]

۲۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۳

آغاز: غرار منور کرد لوای عالم آرای علم دین مبین بر فراز قبه خضرای افروختند؛ **انجام:** تمام شد کتاب عقل و سپاس خدائی را که صاحب کل اختیار همه آفریدگار است و بعد از کتاب عقل کتاب توحیداست

کتاب عقل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: کاغذی، ۱۲۰گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴ – ۴۸۰]

۲۸۳. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹

کتاب الطهارة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۷۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: – ۵۹]

۲۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم. قبه خضرا بر افراختند خصوصاً وصی الاوصیاء بقیة الله فی الارض و السماء که تسلی مؤمنان بانتظار جود او و قرار زمین و نباتش؛ **انجام:** عن ابی عبدالله علیه السلام قال: ان الله اذا

ترجمه و شرح کتاب العقل و الجهل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۲۵۹گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱ – ۲۰۳]

۲۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۸۷

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و اله و شیعتهم المتقین ... و بعد چون؛ **انجام:** و لن تاخذ المیثاق الکتاب حتی ... الذی نقضه
کتاب روضه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۴۵۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۵ – ۶۵۹]

۲۸۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۸۹

انجام: فرغ الفقیر الحقیر خلیل بن الغازی القزوینی عفا الله عنهما و عن اسرتهما من املاء شرح کتاب الذبایح من الکافی فی یوم الخمیس الرابع عشر من شهر رمضان سنه سبع و سبعین و الف هجریة حامداً مصلیاً مسلماً.
شامل: شرح کتاب عقیقه، کتاب طلاق، کتاب العتق و التدبیر، کتاب الصید، کتاب الذبایح؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالغفار بن محمد صالح، سلیمان دارائی، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، ۲۵۹گ، ۲۲ سطر (۱۰×۲۳/۵)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۵ – ۶۶۲]

۲۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۰۲

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله الحجج المعصومین؛ **انجام:** و لا حق میشود آنرا بخواست الله تعالی و مدد او در جزء دوم کافی از جمله باب کراهیة التوقیت ...
جلد۳، از «کتاب الحجه» تا «باب کراهیة التوقیت»؛ خط: نسخ، کا: کل محمد بن خان محمد کاوکانی، تا: قرن ۱۲؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۷۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۹×۲۸/۵سم [ف: ۱۴ – ۳۲۱]

۲۸۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۲۵

چهار کتاب: طهارت، حیض، جنائز و صلوة؛ خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن محمد لاچین قزوینی، تا: ۱۱۰۱ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۲۷ص، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۱ – ۲۶۷]

۲۸۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۰۹

از کتاب الدعاء تا پایان کتاب العشرة؛ خط: نسخ، کا: عبدالرشید بن زین الدین علی کارزاری، تا: پنج‌شنبه ۲۴ ربیع الثانی ۱۱۰۲ق؛ واقف: حاجی محمد رضا آقا؛ ۱۴۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۲ – ۴۴۶]

۲۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۲۲

آغاز: حمدا لجاعل الصلوة عماد الاسلام تعظیما للصلوة علی محمد و آل محمد (ع) و بعد چون نواب میمون اشرف اقدس اعلی احکم الله ملکه و سلطانه باوتاد العدل و الاحسان الی قیام القائم من آل محمد علیهم السلام؛ **انجام:** یعنی این آخر کتاب صلاة است از کتاب کافی از ابو جعفر کلینی رحمه الله.
کتاب الصلاة؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۵ رمضان ۱۱۰۴ق؛ تملک: محمد بن حسین بنایی با مهر «الواثق بالله عبده الراجی محمد ۱۲۴۱» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۷۵گ، ۲۱ و ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۲۶ – ۲۵]

۲۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۸۰

آغاز: بسمله، اصل کتاب التوحید، شرح کتاب دم ازین کتاب که جزء کتاب کافی است؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید
«کتاب التوحید»؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ رمضان ۱۱۰۵ق؛ یادداشت سید محمد قلیخان؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۶۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۰۷]

۲۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱۲/۷

باب ۶۸ اصل باب وجوب الجمعة و علی کم تجب؛ بی‌کا، تا: جمعه ۲۸ جمادی الاول ۱۱۰۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۴گ (۲۱۸–۲۶۱)، ۲۳ سطر (۶×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۳ – ۳۳۷۵]

۲۹۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۲۵-۳۰/۱۰۵

آغاز: بسمله اصل کتاب التوحید شرح کتاب دوم از سی کتاب که جزء کتاب کافیست کتابی است که در آن احادیثی مذکور می‌شود که نسبت دارد به اقرار تفضیلی بیگانگی کردگار؛ **انجام:** او را در تصدیق به امامت ما خواهی نخواهی اشارت بتوقیفست تمام شد شرح توحید که کتاب دوم از این کتاب کافیست و بعد از این انشاء الله شروع در شرح کتاب حجت می‌شود.
کتاب التوحید؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: آخر صفر ۱۱۰۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۵ – ۲۷۴۹]

۲۹۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۵۴

کتاب صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۰۷ق، در عصر مؤلف؛ مصحح، کار مقابله آن را محمد حسین بن افضل بیک روز سه‌شنبه ۲۵ رجب ۱۱۰۷ بپایان برده؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۷ – ۱۱۰]

۲۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۴۴

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین حمدا کثیرا و الصلاة علی سید الاولین و الاخرین محمد و آله الذین اذهب الله عنهم الرجس و طهرهم تطهیرا؛ **انجام:** و سلام کند الله تعالی بر ایشان سلام کردنی و حمدالله تعالی راست که صاحب اختیار هر کس و هر چیز است فرغ الشارح ... بعد العصر یوم الجمعة العاشر من شهر شعبان المعظم سنة اثنتین و سبعین و الف هجریة حامداً مصلیاً مسلما
ج ۱۳–۸ از ابتدای طهارت تا انتهای صوم؛ خط: نسخ، کا: عزت الله بن علی حسینی، تا: پنج‌شنبه ۱ ربیع الاول ۱۱۱۱ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۵۰۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۱۵]

۲۹۶. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۸۹

جلد اول کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شریف بن محمد رحیم بیات، تا: پنج‌شنبه غره ذیقعده ۱۱۱۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۸۷گ، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: – ۴۹]

۲۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۹۸

آغاز: بسمله، و به ثقتی الحمدلله علی بلوغ الصافی شرح؛ **انجام:**

تمام شد کتاب عقیقه و لا حق می‌شود آن را کتاب طلاق ان شاء الله تعالی

ج ۱۸-۱۷، شامل «کتاب النکاح» و «کتاب العقیقة»؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: احمد بن محمد ایروانی، تا: شنبه ۲۷ جمادی الثانی ۱۱۱۲ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۳۶۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ - ۴۲۱]

۲۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۰۰

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله و شیعتهم المتقین لآثارهم؛ **انجام:** هزاران درود و هزاران سلام ×× ز ما بر محمد و آلش تمام

ج۳۴، روضه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۸ صفر ۱۱۱۲ق؛ مصحح؛ واقف: خان بابا مشار؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۴۳۱گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۱۴ - ۳۳۴]

۲۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۸۳

آغاز: زیارتست بر دور کعبه هفت شوط در روز عید دهم رکعتان طواف زیارت است؛ **انجام:** و می‌آید بعد از آن کتاب المعیشة و آن کتاب تجارتست ...

ج۱۴-۱۵، مباحث حج و جهاد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شریف بن محمد رحیم، تا: سه‌شنبه ۱۷ شوال ۱۱۱۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: کاظم مدیرشانه‌چی، تیر ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۳۷۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۴/۳سم [ف: ۱۴ - ۳۳۰]

۳۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۳

آغاز: بسمله و به نستعین. الحمدلله رب العالمین ... چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی مأمور (شد) بشرح کافی ... و بانجام رسید شرح کتاب العقل ... و کتاب الصلوة شروع نمود در کتاب الزکوة که کتاب دوازدهم است بتاریخ شهر جمادی الثانیة سال هزار و هفتاد (و یک)؛ **انجام:** که هر سریکه موسی میدانست و بوصی خود گفته بود تو بر آن مطلعی اصل: قال ثم اخرج من قبائه کتابا ... و اخبرنی ما اسمک (از باب ۸۳ النوادر اصل ۷).

شامل زکوة، صوم، اعتکاف و نوادر؛ خط: نستعلیق، کا: سلیمان بن شهاب الدین محمد شالی، تا: یک‌شنبه ۳ ذیقعده ۱۱۱۵ق، جا: قزوین مدرسه خلیلیه؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۲گ، ۲۱ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵ - ۱۳۹۱]

۳۰۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۹۰

کتاب طهارت؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: خیر الدین بن علی الفضل، تا: با تاریخ ۱۱۱۵ق؛ مصحح، کار مقابله نسخه را با نسخه مؤلف به روز چهارشنبه ۲۱ ذیحجه ۱۱۱۵ به پایان برده؛ تاریخ وقف: رجب ۱۱۱۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۲ - ۱۶۰]

۳۰۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۹۳

کتاب جنائز؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۵ شعبان ۱۱۱۶ق؛ استکتاب و تصحیح سعید بن سلیمان بن خلیل، مجدول، دارای سر لوح دقیق؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۷۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ - ۲۳۸]

۳۰۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۹۶

شرح کتابت عتق و تدبیر، صید، ذباحة، اطعمه، اشربه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۷ق؛ ۲۶۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲ - ۷۹]

۳۰۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۲

آغاز: بسمله ... و بعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی عفا الله عنهما ذنوبهما بالنبی و الوصی مامور شد بصافی شرح کافی ابی جعفر ... بزبان فارسی و بانجام رسانید شرح کتاب العقل؛ **انجام:** اصل تم الجزء الثانی ... یعنی تمام شد جزء دوم کتاب حجت از جمله کتاب کافی از ابوجعفر محمد بن یعقوب

از آغاز «کتاب الحجة» تا پایان همین بخش؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: «یا معین الضعفا ۱۱۲۲» (بیضی)، «العبد الضعیف محمد ابراهیم» (مربع)؛ اهدایی: خانم طباطبایی، ۱۳۵۵/۱۲/۱ش؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۳۵۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱ - ۸۲]

۳۰۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۴

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی فضل المجاهدین باموالهم و انفسهم علی القاعدین ... چون امر نواب همایون ... پادشاه ممالک اسلام ... صادر شد که داعی ... خلیل بن الغازی القزوینی بزبان فارسی شرح نماید کتاب کافی ... را و بانجام رسید شرح چهارده کتاب از آن که کتاب العقل ... و کتاب الحج است آغاز شرح کتاب پانزدهم نمود که کتاب الجهاد است در یوم الاحد غره شهر رمضان ... سنه اربع و سبعین و الف هجریه؛ **انجام:** کامل شد کتاب المعیشه و لاحق آن میشود ... کتاب النکاح از جمله کافی ... فرغ الشارح خلیل بن الغازی القزوینی ... من شرح هذا الکتاب من جملة شرحه للکافی المسمی بالصافی فی یوم الاثنین السابع عشر شهر ذی القعدة سنة خمس و سبعین و الف هجریة حامدا مصلیا مسلما. هزاران درود و هزاران سلام ×× زما بر محمد و آلش تمام

شامل مباحث جهاد، معیشت یا تجارة؛ خط: نستعلیق و متن کتاب نسخ، کا: محمد معین بن محمد فصیح، تا: نیمه ذیحجه ۱۱۲۳ق؛ با علامت بلاغ؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۲۴۸گ، ۲۷سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۵ - ۱۳۹۲]

۳۰۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۷

آغاز: بسمله. الحمدلله علی بلوغ الصافی شرح الکافی کتاب النکاح ... چون حکم نواب جهان مطاع ... صادر شد باینکه داعی ... خلیل بن الغازی القزوینی بزبان فارسی شرح کند کتاب کافی ... را بانجام رسید شرح کتاب العقل ... و کتاب المعیشة آغاز شرح کتاب النکاح نمود که کتاب هفدهم است از جمله سی و سه یا سی و چهار کتاب کافی بتاریخ شنبه دوازدهم محرم هزار و هفتاد و شش هجری؛ **انجام:** تمام شد کتاب طلاق ... و متصل میشود بآن کتاب العتق و التدبیر و الکتابة ... فرغ من املاء شرح کتاب

الطلاق ... خلیل بن الغازی القزوینی ... فی یوم السبت الحادی و العشرین من جمادی الاخرة سنة سبع و سبعین و الف هجریة حامدا مصلیا مسلما

نکاح، عقیقه، طلاق؛ خط: نستعلیق و متن کتاب نسخ، کا: محمد معین بن محمد فصیح، تا: شعبان ۱۱۲۳ق؛ تملک: سبزواری و مجدالدین؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۳۲۶گ، ۲۷سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵ - ۱۳۹۳]

۳۰۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۷

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی ... مأمور شد بصافی شرح کافی ... و بانجام رسید شرح کتاب العقل ... و کتاب الدواجن شروع نمود ... بتاریخ پنج‌شنبه بیست و هشتم جمادی الآخرة سال هزار هفتاد و هشت هجری در شرح کتاب بیست و هفتم؛ **انجام:** این آخر کتاب الایمان و النذور و الکفارات است ... قد فرغ ... خلیل بن الغازی القزوینی ... من املاء شرح هذا الکتاب ... و یتلوه شرح کتاب الروضة فی دار الموحدین قزوین ... فی یوم الاثنین الثانی و العشرین من شهر جمادی الاولی سنة تسع و سبعین و الف هجریة حامدا مصلیا مسلما.هزاران درود و هزاران سلام ×× ز ما بر محمد و آلش تمام

کتاب وصایا است تا نذور و کفارات؛ خط: نستعلیق و متن کتاب نسخ، کا: محمد معین و محمد فصیح، تا: ۱۱۲۳ق؛ تملک: محمد باقر بن محمد تقی موسوی، محمد جعفر بن محمد باقر شریف سبزواری، مجدالدین، عبدالباقی بن محمد حسین حسنی حسینی؛ ۳۴۸گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵ - ۱۳۹۵]

۳۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۲۶-۸/۳۶

آغاز: بسمله الحمدلله الذی قال فی کتابه قل ما یعبؤکم ربی لولا دعاؤکم ... وبعد چون نواب همایون اشرف اقدس اعلی احکم الله ... اصل: کتاب الدعاء شرح: این کتاب احادیث متعلقه بطلب حاجت؛ **انجام:** اصل تم کتاب العشرة ولله الحمد و ... شرح: تمام شد کتاب عشره که کتاب هفتم ... حامداً مصلیاً مسلماً. هزاران درود وهزاران سلام ×× زما بر محمد وآلش تمام.

از اول کتاب الدعاء تا آخر کتاب العشرة؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: محمد معین بن محمد فصیح، تا: شوال ۱۱۲۳ق؛ ۱۶۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۴۷]

۳۰۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۹۸

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین حمدا کثیراً

کتاب الطهارة، الحیض، الجنائز؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: امام وردی بن علی اکبر، تا: ۱۱۲۳ق؛ مهر: «عبده عسکر الموسوی»، «عبده الراجی ابوالقاسم الحسینی»؛ اهدایی: حسین بشارت؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۲۳ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۳۹]

۳۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۲

آغاز: الحمدلله الذی جعل الکعبة البیت الحرام قیاما للناس ... چون همگی همت والا نهمت ... نواب همایون اشرف اقدس اعلی ... متوجه است برواج مذهب حق ائمه اثنی عشر ... مأمور ساخت داعی دولت قاهره خلیل بن الغازی القزوینی را بشرح کافی ... بزبان فارسی و بانجام رسید شرح کتاب العقل ... و کتاب الصیام شروع نمود در شرح کتاب الحج که کتاب چهاردهم است بتاریخ شعبان ... سنة اثنین و سبعین و الف؛ **انجام:** تمام شد کتاب حج ... و لا حق میشود آن را کتاب جهاد ... قد وفق الله تعالی الشارح خلیل بن الغازی القزوینی ... لاتمام شرح هذا الکتاب ... فی یوم السبت سلخ شهر شعبان ... سنة اربع و سبعین و الف هجریة حامدا مصلیا

کتاب حج؛ خط: نستعلیق و متن کتاب نسخ، کا: محمد معین بن محمد فصیح، تا: ذیحجه ۱۱۲۵ق؛ تملک: محمد باقر بن محمد تقی موسوی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۳۰۱گ، ۲۷ سطر (۱۱/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵ - ۱۳۹۲]

۳۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین حمدا کثیر ... چون فقیر حقیر خلیل بن غازی القروینی ... بیاری توفیق الهی و فرمان واجب الانقیاد عالیحضرت ظل اللهی اعنی نواب اشرف اقدس اعلی ... ابو المظفر شاه عباس ثانی حسینی صفوی ... در شوال سنه هزار و شصت و چهار هجری شروع در شرح صافی کتاب کافی ... کلینی ... نمود شرح اصول آن که مشتمل است بر کتاب العقل و کتاب التوحید و کتاب الحجة و کتاب الایمان و الکفر و کتاب الدعا و کتاب فضل القرآن و کتاب العشرة در عرض پنجسال پیرایه انجام پوشید و چون اصول کتاب مذکور تخمینا ربع آنست اتمام شرح آن در مدت مذکوره با آنچه منقول است که مصنف ... کافی را در عرض بیست سال باتمام رسانیده مطابق افتاد اکنون که شوال هزار و شصت و نه هجری است شروع در شرح باقی آن نموده؛ **انجام:** این آخر کتاب صلوة است از کتاب کافی ... کلینی ... و سپاس الله راست و درود کناد الله تعالی بر محمد و آل او و محبوبان او که پاکیزگان اند و در عقب او میآید کتاب الزکوة. قد وفق الشارح خلیل بن الغازی القزوینی ... لاتمام شرح هذا الکتاب فی یوم الخمیس عاشر شهر جمادی الثانیة سنة احدی و سبعین و الف من الهجرة النبویة المصطفویة

شامل کتاب طهارت، حیض، جنائز، صلوة؛ خط: نستعلیق و متن کتاب نسخ، کا: محمد معین بن محمد فصیح، تا: ۱۲ شعبان ۱۱۲۵ق؛ تملک: محمد باقر بن محمد تقی موسوی، محمد جعفر بن محمد باقر شریف سبزواری، مجدالدین؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۷۳گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۵ - ۱۳۹۰]

۳۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۶۷

آغاز: بسمله. اصل کتاب الایمان و الکفر شرح این کتاب چهارم است از سی کتاب؛ **انجام:** گفت بر شما باد بر بیغش بودن برای الله تعالی در مخلوقات او ... باب الاصلاح بین الناس

از ابتدای «کتاب الایمان و الکفر» تا باب نصیحة المؤمن؛ خط:

نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۵ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲۳۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۰۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۲

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۶۹]

۳۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۶

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی اعتق رقاب المؤمنین ... چون فقیر حقیر خلیل بن (الغازی القزوینی) ... مأمور شد بصافی شرح کتاب کافی ... و بانجام رسید (شرح کتاب العقل) ... (و کتاب الطلاق) شروع نمود در شرح کتاب بیستم ... بتاریخ سه‌شنبه بیست و چهارم الآخر هزار و هفتاد و هفت (آنچه میانه دو کمانه گذارده شده رفته و به قرینه خوانده شده است)؛ **انجام:** تمام شد کتاب دواجن ... و لاحق میشود آنرا کتاب وصایا ... فرغ الشارح خلیل بن الغازی القزوینی ... من املاء شرح هذا الکتاب من الصافی ... یوم الخمسین الثامن و العشرین من شهر جمادی الآخر سنة ثمان و سبعین و الف بمحروسة قزوین حامدا مصلیا مسلما)

دارای کتاب عتق، صید، ذبایح، اطعمه، اشربه، زی و تجمل و مروة. دواجن؛ خط: نستعلیق و متن کتاب نسخ، کا: محمد معین بن محمد فصیح، تا: ربیع الثانی۱۱۲۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۵گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵ - ۱۳۹۴]

۳۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۲۲

کتاب صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۲۶ق؛ مصحح، محمد زکی به تاریخ پنج‌شنبه غره محرم ۱۱۲۶ می‌نویسد که نسخه را با اصل مقابله نموده با مهر «یا ازکی الازکیاء» (مربع)؛ مهر: «محمد هاشم» (بیضی)، «عبده الراجی محمد مهدی بن عبدالجواد» (مربع)؛ ۳۳۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۶ - ۲۱۲]

۳۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۷۱-۱۹/۱

آغاز: بسمله زینت دیباچه جوامع آثار ابرار و زیور عنوان شرح اخبار اخیار حمد وسپاس مالك الملکی است ... و بعد بنابر تعلق قدس مظاهر بندگان کیوان مکان نواب کامکار؛ **انجام:** پس داخل می‌کند او را درتصدیق به امامت ما خواه خواهنده باشد پیش از آن یا نخواهنده باشد پیش از آن اشارت بتوفیق است.

شرح کتاب عقل وتوحید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۱۳۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح، مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۹۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۵ - ۲۷۵۱]

۳۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۶۹

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و بعد چون فقیر حقیر ... اصل کتاب الذبایح شرح ذبایح بفتح ذال بانقطه

از کتاب الذبایح تا پایان کتاب العتق؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد زکی بن محمد قاسم، تا: جمادی الثانی ۱۱۳۴ق؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۰۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴۳ - ۱۱۱]

۳۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۰۷

آغاز: بسمله، کتاب الطهارة از کتاب کافی ابو جعفر محمد بن یعقوب بن اسحاق رازی؛ **انجام:** فروگیرد او را الله تعالی برحمت خود.

ج۸-۱۶، از طهارت تا معیشت؛ خط: نسخ، کا: حسن بن هاشم، تا: چهارشنبه ۱۷ رجب ۱۱۴۱ق؛ دارای هفت سرلوح مذهب مرصع و دو کتیبه قلمدانی، مجدول؛ کاغذ: حنائی، ۵۵۸گ، ۲۳ سطر (۱۵/۷×۲۳)، اندازه: ۲۳×۳۲/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۳۱]

۳۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۳۸

جزء پنجم «کتاب دعا»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۵۴ق؛ با دو نسخه صحیح که یکی نسخه اصل بوده و توسط محمد کاظم بن آقا محمد صادق به تاریخ دوشنبه ۷ ذیقعده ۱۱۵۴ مقابله و تصحیح شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۹۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۳۷ - ۳۷]

۳۱۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۸۰

آغاز: چهاردهم باب عتق التسکران و المجنون و المکره پانزدهم باب امهات الاولاد شانزدهم باب نوادر استعمال ما با وجود آن که آن مستعمل درغیر ذوی العقول می‌شود؛ **انجام:** دوم اصل مسمع قال اسألت ابا عبدالله علیه السلام عن التحریش بین البهائم فقال اکره ذلک الا الکلاب شرح این ظاهر است از شرح حدیث سابق خطبه را ندارد. کتاب عتق تا دواجن؛ خط: نسخ، کا: حبیب الله بن میرفاضل طالقانی، تا: جمادی الاول ۱۱۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۳۴۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۸]

۳۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۶۰

آغاز: ... و الف بمعنی صبح است و آن زمانیست که میان فجر و طلوع شمس است؛ **انجام:** در اوصیای او بهم رسد سوای نبوت و شاید که اشارت به این استثنا.

بخش فروع کافی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: نصرت الله فتحی در دهم فروردین ۱۳۳۱ش؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۳۵۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۶سم [ف: ۴۱ - ۲۰۱]

۳۲۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۴۹۸

از عتق تا اطعمه و اشربه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مقابله شده به کوشش محمد یوسف در ۱۰۷۸ در همان سال تألیف با تصحیح سلمان بن خلیل شاید پسر شارح در شنبه ۱۶ جمادی الثانی ۱۰۹۱؛ نسخه را کمال الدین حسین بن محمد به نواب عالی بخشیده؛ وقف عام در ۱۲۶۷؛ واقف: کرمانشاهی، ۱۳۵۶؛ ۲۵۲گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۶۵]

۳۲۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۶۵

از دیات است تا کفارات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۹۵گ، ۲۷ سطر (۱۱×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۵ - ۱۶۵]

۳۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۰۷

آغاز: الحمد لله رب العالمین کما هو اهله ... فقیر حقیر خلیل بن غازی قزوینی؛ **انجام:** مکردر موسم حج و علم باینکه امام نزد کعبه است و الله اعلم. اصل هذا آخر کتاب الصلاة من کتاب الکافی لابی جعفر الکلینی.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۴۵۰گ، ۲۵ سطر (۱۲×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۲ - ۱۸۰]

۳۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۰۸

آغاز: برابر کتاب ایمان و کفر؛ **انجام:** حسنه در دین باطل مقبول نباشد و سیئه در دین حق مغفور باشد. اصل هذا آخر کتاب الایمان و الکفر و الطاعات و المعاصی ...

ایمان و کفر در ۲۰۹ فصل؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی، مقابله شده در تاریخ صفر ۱۲۰۵ در قزوین؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۱گ، ۲۷ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۲ - ۱۸۱]

۳۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۹۸

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد سیدالاولین و الاخرین و آله الاوصیاء المرضیین؛ **انجام:** صینت عن کید المفسدین بعون الله تع حامدا مصلیا مسلما.

ج۲۷، ۲۸، ۳۱، ۳۲، مشتمل برکتب وصایا (۳۸ باب)، مواریث (۶۴ باب)، شهادات (۲۳ باب)، و قضایا (۱۹ باب)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: خان بابامشار؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰/۹×۳۴سم [ف: ۱۴ - ۳۳۵]

۳۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۷۷

آغاز: الحمدلله الذی جعل العباده فی الارض معایش لیشکر؛ **انجام:** که شما از ایشان زن خواهید و مراد شما حاصل میشود اصل

کتاب معیشه و حاوی یکصد و پنجاه و نه باب؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ با سرلوح، مجدول؛ ۳۶۰گ، ۱۹ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۴سم [ف: ۵ - ۶۵۱]

۳۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۶

آغاز: بسمله و به ثقتی، الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و اله الحجج المعصومین و بعد چون فقیر حقیر؛ **انجام:** عن احبائه من تحریره فی یوم الجمعه الثالث و العشرین من جمادی الاول سنه سبع و ستین و الف هجریه بدار الموحدین قزوین و صلی الله علی محمد و اله المعصومین.

شرح کتاب الحجة (کتاب سوم از کتاب کافی)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قرمز، ۴۵۸گ، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۵ - ۷۶]

۳۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۱۴

آغاز: بسمله حمداً لجاعل الصلاة عماد الاسلام تعظیماً للصلوة علی محمد و آل محمد و علیهم الصلوة و السلام و بعد؛ **انجام:** روایتست از امام جعفر صادق علیه السلام

ج ۱۱، شامل «کتاب الصلوة»؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ ۹۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۱۵]

۳۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۴۱

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی قال فی کتابه قل ما یعبأبکم ربی لولا دعاوکم؛ **انجام:** تمم الشارح الفقیر الی الغنی المغنی خلیل بن الغازی القروینی ... ۱۰۶۹ هزاران درود و هزاران سلام زما بر محمد و آلش تمام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۶۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۱۲]

۳۳۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۳۵

از اول تا پایان کتاب حجت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل؛ تملک: محمد کرمانشانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹۵گ، ۲۳ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲ - ۳۶۶]

۳۳۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۳۸

آغاز: اصل، فقال له و کیف ذلک قال جلست الیه فلما لم یبق عنده غیری ابتدأنی فقال ان یکن الامر علی یقول هولاء؛ **انجام:** باب بیست و نهم اصل باب الخیر و الشر، شرح در این باب مثل باب سابق ابطال تفویض که مذهب قدریه است می‌شود

از اوایل کتاب توحید تا باب بیست و نهم باب الخیر و الشر؛ خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: ۱۴۶گ، ۲۰ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۰]

۳۳۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۴۸۶

از آغاز تا پایان زکات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۶۸ق؛ وقف عام در ۱۲۶۸؛ واقف: کرمانشاهی، ۱۳۵۶؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۷۰گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۵ - ۱۶۵]

۳۳۳. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

کتاب بیست و نهم (حدود)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۲ جمادی الاول ۱۲۸۶؛ ۶۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [صد و شصت نسخه: - ۴۹]

۳۳۴. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

کتاب سی و سوم (ایمان و نذور و کفارات)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۲ جمادی الاول ۱۲۸۶؛ ۲۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [صد و شصت نسخه: - ۴۹]

۳۳۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۵

زکات و صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۹۵گ، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۰]

۳۳۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۰۴

کتاب طلاق تا اطعمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۶۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۵/۵×۳۵سم [ف: ۱ - ۱۲۵]

۳۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۶۲۲

آغاز: بسمله. خلیل بن غازی قزوینی که شارح کتاب کافی است ... یعنی این باب در بیان غنیمت؛ **انجام:** پس مهدی گفت بسیار است و من فکر می‌کنم در آن

شامل اصل پنجم از باب آخر کتاب الحجة (باب الفیء و الانفال و تفسیر الخمس)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ افتادگی:

انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ ۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۲۳]

۳۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۴۶

آغاز: بسمله، باب نود و یکم اصل باب الاصلاح بین الناس شرح این باب بیان فضیلت بر طرف کردن فساد میان مردم است؛ **انجام:** قال نعم قد قلته اما عملت ان کل زعم فی القرآن کذب

کتاب الایمان (از «باب الاصلاح بین الناس» تا اواخر «باب الکذب»)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: گالینگور زرشکی، ۱۰۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۱۰]

۳۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۴۹

آغاز: شرح الزعم بفتح و ضم و کسر زای با نقطه و عین بی نقطه دعوی باطل؛ **انجام:** و درود فرستد الله تعالی بر رسول او محمد و آل او فرغ الشارح ... یوم الثلثا غرة جمادی الثانیة سنة ثمان و ستین و الف ... زما بر محمد و آلش تمام

از اواخر «باب الکذب» تا پایان کتاب الایمان است و ادامه نسخه پیش (۲۷۷۴۶)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: حنایی، جلد: گالینگور عنابی، ۸۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۱۱]

۳۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یکون مع اصحابه سنه ۱۲۶۲ من الصفر المظفر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق [الفبائی: – ۳۷۹]

۳۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۳۹

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام؛ **انجام:** شهر رجب سنه ۱۰۷۱

کتاب الزکوة؛ خط: نسخ متوسط، کا: حسن شالی، تا: ۱۲۹۳ق، به دستور فرهاد میرزا؛ مجدول، مذهب؛ جلد: میشن سرمه‌ای، ۳۲۸ص، ۲۰– ۲۲ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۶ – ۳۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۹۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ – ۹۸]

۳۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۷۱

آغاز: باب جوامع التوحید شرح جوامع [جمع] جامعه است تأنیث به اعتبار این است که موصوف الخطبة با فقره یا کلمه به معنی کلام است؛ **انجام:** پس هر که دعوی غیر آن کند پس دروغ بر الله تعالی در محکمات قرآن کرده شک از راوی است و از کلام امام نیست

از «باب جوامع التوحید» تا ابتدای «باب المشیئة و الارادة»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با اغلاط بسیار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۲گ، ۱۵ و ۱۶ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۲۶ – ۳۴۶]

۳۴۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۴۰/۱

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی ... مأمور شد به شرح کافی کلینی به زبان فارسی و به انجام رسانید شرح کتاب العقل و التوحید را آغاز نمود شرح کتاب الحجة را که سوم است از سی کتاب که جزو کافی است؛ **انجام:** و او بری بوده از آنچه تهمت کرده می‌شود به آن اصل تم الجزو الثانی من کتاب الکافی ... روز چهارشنبه محرم الحرام سنة سبع و ستین و الف هجریة ۱۰۶۷.

از ابتدای «کتاب الحجه» تا انتهای باب «ما یفصل به بین دعوی المحق و المبطل فی امر الامامة» و آغاز «باب کراهیة التوقیت»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، مجدول، با کمند؛ واقف: خانواده سید سعید طباطبایی، فروردین ۱۳۸۱؛ جلد: گالینگور، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۵ – ۷۶۱]

۳۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۲۷

آغاز: بسمله، باب هشتاد و یکم، اصل باب کراهیه التوقیت – شرح؛الکراهیه بفتح کاف و راء بی نقطه و الف و هاء و تخفیف یاء دو نقطه در پایین؛ **انجام:** رسیدم امام صادق (ع) را از عنبر و غوص مروارید که چه چیز واجب استدر آنها پس گفت در آنهاست عمده اصل.

جلد ۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۰ق؛ مقابله شده در سال ۱۳۰۰ق توسط زین العابدین؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۳/۲ – ۱۶۷]

۳۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۰۲

کتاب الاطعمة (جلد ۲۲)؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن حاجی یاراحمد طالقانی، تا: ۱۳۲۱ق، حسب اشاره محمد قلی بن منوچهر؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۲۱گ، ۲۳ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۲ – ۱۷۸]

۳۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۳۷

آغاز: هو الله ولی کل نعمة یا هو یا من لا هو الا هو ... و بعد چون داعی دولت قاهره خلیل بن الغازی القزوینی مأمور شد بصافی شرح کافی کلینی به زبان فارسی ... باب حدوث العالم و اثبات المحدث شرح الحدوث اینکه چیزی نبوده باشد و به هم رسد؛ **انجام:** اشاره به این است که ایمان اختیاری ایشان را الله تعالی نخواسته پس طریقی نمانده مگر جبر و آن مقدور تو نیست بگذارید مخالفان را به این معنی که افراط در مجادله نکنید

کتاب توحید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: محمد حسین بن محمد هادی به تاریخ ۱۳۲۹، شاهوردی خان والی جر اعلای ولایت پشتکوه؛ مهر: «یا امام محمد باقر» (مربع)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۹۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳۷ – ۳۶]

۳۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر کتاب عقل و توحید

کتاب عقل و توحید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: ریحان الله بن جعفر فاطمی؛ مهر: «محمد شریف بن احمد بیک خان» (دایره)؛ ۲۰۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۷/۵سم [ف: ۳۷ – ۳۵]

۳۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳/۲خوئی

آغاز: بسمله، هو الله ولی کل نعمه ... و بعد چون داعی دوام دولت قاهره خلیل بن الغازی القزوینی مأمور شد بصافی شرح کافی کلینی ... شروع کرد در شرح کتاب التوحید بتاریخ صفر سال هزار و شصت و پنج هجری؛ **انجام:** اصل و الاسماء و الصفات مخلوقات و المعانی و المعنی به هو ... شرح – و او در و المعنی بمعنی مع است مراد بمعانی مفهومات سایر الفاظ کتاب الهی است المتجزی بجیم وزای با نقطه و همزه بصیغه اسم فاعل باب تفعل (کلمه اخیر راده صفحه بعد است که افتاده).
کتاب توحید؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [ف: ۷ – ۱۷۶]

۳۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳
آغاز: الحمدلله الذی جعل لعباده فی الارض معایش
کتاب المعیشة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۱۷ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲ – ۱۵]

۳۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۵۶
آغاز: الحمدلله الذی قال فی کتابه قل ما یعبأبکم ربی لولا دعائکم؛ **انجام:** چنانچه اسم صاحب الزمان م ح م د نوشته میشود عاقبت بخیر باد. اصل، تم کتاب العشرة ... فروع کافیست.
کتاب دعا و عشرت؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با قلم خوردگی دارد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳۵ – ۴۱۰]

۳۵۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۲۶
کتاب نکاح؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، ۴۳۴ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۲/۵سم [ف: ۱ – ۲۶۸]

۳۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۱۸
آغاز: من برای سببیت است؛ **انجام:** کامل شد کتاب المعیشه و لاحق آن میشود انشاء الله تعالی کتاب النکاح ... زما بر محمد و آلش تمام
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: – ۳۷۹]

۳۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۰
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر، بی‌تا [الفبائی: – ۳۷۹]

۳۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۱۹
آغاز: بسمله و به نستعین. الحمدلله علی بلوغ الصافی؛ **انجام:** تمام شد کتاب طلاق از جمله کتاب کافی ... ز ما بر محمد و آلش سلام
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: – ۳۷۹]

۳۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** این از الحاقات کاتبان ... و بعد از کتاب توحید است ... خمس و ستین و الف هجریه
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: – ۳۷۹]

۳۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۱۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** تحم الشارح الفقیر ... حامدا مصلیا مسلما
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: – ۳۷۹]

۳۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۱۷
آغاز: بسمله و به ثقتی الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** و هو آخر کتاب الکافی ... فی دارالموحدین قزوین ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جا: قزوین [الفبائی: – ۳۷۹]

۳۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۱
آغاز: بسمله و به نستعین. الحمدلله الذی یرید لعباده البر؛ **انجام:** این از الحاقات کاتبان است یعنی تمام شد ... زما بر محمد و آلش سلام
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: – ۳۷۹]

۳۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۳
آغاز: الحمدلله الذی قال فی کتابه؛ **انجام:** تمام شد کتاب فضل قرآن ... و درود فرستد الله تعالی بر محمد و آل او
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: – ۳۷۹]

۳۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۵
آغاز: بسمله و به نستعین. الحمدلله علی بلوغ الصافی؛ **انجام:** این آخر کتاب نکاح است هزار و هفتاد و هفت هجری نبوی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: – ۳۷۹]

۳۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۶۶
آغاز: پس از خطبه و نام شارح: مامور شد بصافی شرح کافی ابی جعفر؛ **انجام:** و بعد خراج السلطان شرح
از کتاب «الحجة» تا اواخر «باب الفیء و الانفال و تفسیر الخمس»؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۷۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۵ – ۲۰۰]

۳۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۲
آغاز: باب هشتاد و یکم اصل باب کراهیة التوقیت؛ **انجام:** و لا حق میشود آنرا کتاب الایمان و الکفران شاء الله تعالی
از باب «کراهیة التوقیت» تا آخر باب «الانفال»؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج تریاکی، ۳۵۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۵ – ۲۰۰]

۳۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا حق میشود آنرا کتاب الحجة که جزء دوم است از کتاب کافی که تألیف شیخ
تا آخر کتاب عقل و توحید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۲۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۵ – ۱۹۸]

۳۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۸
آغاز: بسمله و به نستعین. الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله و شیعتهم المقتفین لآثارهم الذین آمنوا و عملوالصالحات فهم فی روضة یحبرون و بعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی مأمور شد بصافی شرح کافی ... کلینی زبان فارسی و انجام رسانید شرح سی و سه کتاب را شروع نمود در شرح کتاب الروضة که شیخ ابوجعفر طوسی و نجاشی و غیرهما آنرا آخر کتب کافی شمرده‌اند بتاریخ سه‌شنبه هیجدهم

شوال سال هزار و هشتاد؛ **انجام:** الف هجریة و قد تم شرح ... الرجال في يوم السبت ...
خط: نسخ و نستعليق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۹۹گ، ۲۷ سطر (۱۱×۱۲)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۵ - ۱۳۹۶]

۳۶۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۲

آغاز: برابر کتاب ایمان و کفر؛ **انجام:** بیست و یکم اصل. (از باب ۲۰۳) عن سماعة عن ابی عبدالله قال سمعته يقول اصبروا علی طاعة الله و تصبروا عن معصية الله فانما الدنيا ساعة.
کتاب ایمان و کفر آن‌چنان‌که در چاپی آمده دو حصه می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ از برگ ۱۳ تا پایان به گواهی خط خوردگی‌ها و تصحیحات نسخه اصل است؛ جلد: مقوای، ۳۰۱گ، ۲۴ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ - ۱۳۸۹]

۳۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۴

آغاز: کتاب فضل القرآن در نسخه ما (ص ۱-۲۶۷): نمیشود در اینکه برای افاده تازه باشد ... با توقف بعض حوادث بر بعضی دیگر (باندازه ۷ سطر و یک سوم سطر که روی آن خط کشیده شده) پس چنانچه اگر کسی از گرسنگی آزار داشته باشد و داند که دفع گرسنگی موقوف بر خریدن طعام و تناولست و معهذا ترک کند ... چهارم. اصل: عن ابی عبدالله ... قال من لم يسأل الله؛ **انجام:** چهاردهم. اصل: عن علی بن جعفر بن میسر قال لما قدم ابو عبدالله ... اكفنی شر عبدالله بن علی. مولی بمعنی ملازم مخصوص است ... و راجع شود بآنچه.
خط: نستعلیق و متن کتاب نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ با خط خوردگی‌ها، مقابله شده؛ مهر: «اللهم صل علی محمد و آل محمد»؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۳گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۵- ۱۳۸۹]

۳۶۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۹۷

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل الكعبة الحرام قياماً للناس و مثابة وامناً
کتاب الحج؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: حسین بشارت؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی، ۴۸۹گ، ۲۱ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۹/۵×۲۷/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۳۹]

۳۶۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۵۳

حدود - دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مقابله شده؛ مهر: «محمد جعفر»، «محمد ابراهیم»؛ اهدایی: رهبری؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۵۷گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۵ - ۱۶۲۵]

۳۶۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۳۳

خط: نسخ، کا: شجاع بن شاه ویردی قاجار، تا: شنبه ۲۱ شعبان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹۴گ، ۲۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۶ - ۳۴۷]

۳۷۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۴۳-۳۵/۲۳

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمين والصلوة علی محمد ... وبعد چون فقیر حقیر خلیل بن الغازی القزوینی ... صافی شرح کافی ابن جعفر محمد بن یعقوب؛ **انجام:** لجام به گردنش می‌اندازند برای اینکه دهنه درونش بند شود وچون سر را اندک حرکتی آید آن لجام را
کتاب الحجة؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۴۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف:۵-۲۷۵۰]

۳۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۱۵-۷/۱۵

آغاز: بسمله الحمدلله الذی فضل المجاهدين بأموالهم و انفسهم علی القاعدين من المؤمنين ... و بعد چون امر نواب همایون اشرف ... اصل کتاب الجهاد شرح الجهاد؛ **انجام:** اصل کمل کتاب المعيشة ويتلوه ... شرح این از الحاقات کاتبان است یعنی کامل شد ... کتاب النکاح از جمله کافی تصنیف ابوجعفر محمدبن یعقوب کلینی فرو گیراد اورا الله تعالی به رحمت خود ... حامداً مصلياً مسلماً.
از اول کتاب الجهاد تا آخر کتاب المعیشه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج زیتونی، ۲۷۵گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۰/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۴۷]

۳۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۹۲-۱۹/۲۲

آغاز: باب هشتاد و یکم اصل باب كراهية التوقيت شرح الكراهية بفتح کاف وراء بی نقطه و الف و یاء دو نقطه در پایین مصدر باب علم امتناع داشتن از چیزی؛ **انجام:** اصل تم الجزء الثانی من الكتاب الكافی ... شرح این از الحاقات کاتبان است یعنی تمام شد جزء دوم از جمله کتاب کافی ... و لاحق می‌شود آن را کتاب الايمان و الكفران شاء الله تعالی
از باب كراهية التوقيت تا باب تفسير الخمس و حدود؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن خان محمد کاوکانی، بی‌تا؛ مصحح، حاشیه‌ای از محمد حسین شیرازی؛ تملکی بدون نام به تاریخ ۲ رمضان ۱۲۵؛ ۲۳۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵ - ۲۷۴۸]

۳۷۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۵۸

آغاز: چهارم این باب دوم تعمیم آلت دانستن بروشی که شامل آلت باواسطه نیز باشد مثل آثار آدمی که دال است بر وجود آدمی و آن دال است به وجود فاعل که مجرد باشد؛ **انجام:** پرسیدم امام جعفر صادق علیه السلام را از عنبر وغوص مروارید که آیا واجب در آن چه مقدار است [...] بدان خمس مراد صورتی است [...] به دینار رسیده باشد چنانچه بیان شد در حدیث بیست [...]
توحید و حجت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳۸۴گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۷]

۳۷۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۱۷

آغاز: و مخالفان نیز ابتدا به خواب را نقل کرده‌اند بخاری روایت ... که اول ما بدی به رسول الله صلی الله علیه و اله و سلم من الوحی الرؤيا الصالحة فی النوم فكان يری رؤيا؛ **انجام:** و جمله صفت زجاجه است برای مبالغه و مبالغه برای این است که در میان

چندین هزار از امت جدش از اصحاب و غیر اصحاب شکسته می‌شود. کانها کوکب صفت دیگر مشکوة است یوقد به صیغه مضارع.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تصحیح‌های زیاد در حاشیه از خود مؤلف، با قلم خوردگی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۵گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۷]

۳۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمام شد شرح کتاب توحید ... ز ما بر محمد و آلش
خط: نستعلیق، کا: حسینی، محمد باقر بن هدایت الله، بی‌تا [رایانه]

۳۷۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۸

کتاب طهارت تا احکام جنائز؛ بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ مجدول، دارای سرلوح، مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۷۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۲۷ - ۱۸۶]

۳۷۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۵۲

کتاب دیات تا کفارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ مصحح، با نسخه مؤلف مقابله شده؛ تملک: محمد علی بن محمد شریف؛ تملک: محمد حسن امام جماعت به تاریخ رمضان ۱۳۳۱ با مهر «محمد حسن بن محمد تقی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۵ - ۱۶۸]

۳۷۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۵۶

آغاز: ... لابی موسی عندی الف و سبعمائة دینار و اتجر له فیها مائه الف؛ **انجام:** ناسخ حکمی از احکام شرایع سابقه نبود جایز است که ...
کتاب تجارت و نیز کتاب توحید است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد هادی بن محمد امین قزوینی، تا: یک‌شنبه ۱۲ ربیع الاول؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مقابله شده، بعضی را مؤمن حسینی و بعضی را محمد یوسف مقابله کرده، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۳گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [مؤید: ۳ - ۲۱۵]

۳۷۹. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴

صلاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نستعلیق اصل با خط خوردگی، دو بار مقابله شده، ۱۹۹ ص، قطع: رحلی [نشریه: ۷ - ۳۶]

۳۸۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۸۶

آغاز: الحمدلله الذی یرید بعباده الیسر و لایرید بهم العسر؛ **انجام:** عن ابی عبدالله علیه السلام قال طلاق الحر اذا کان عنده ...
کتاب طلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۸۹گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [مؤید: ۳ - ۸۸]

۳۸۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۹۵

شرح کتاب صلاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: «سید اشرف حسینی»؛۲۱۲گ،۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [مؤید: ۳ - ۹۵]

۳۸۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۲۲

از اول کتاب نکاح تا آخر کتاب عقیقه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با نسخه اصل مقابله شده، مصحح، با بلاغ؛ تملک: ابوذر؛ ۴۲۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [مؤید: ۳ - ۱۹۰]

۳۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۳۰۵

کا: ابوطالب الحسنی، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی؛ اندازه: ۱۵/۸×۲۴/۸سم [رایانه]

۳۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۴۵

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۳۳گ، اندازه: ۲۱/۲×۳۴/۵سم [رایانه]

۳۸۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۹۰

آغاز: حمداً لجاعل الصلاة عماد الاسلام تعظیماً للصلاة علی محمد و آل محمد، و بعد چون نواب همایون اشرف اقدس اعلی؛ **انجام:** یعنی این آخر کتاب صلاة است از کتاب کافی از ابوجعفر کلینی رحمه الله و سپاس الله راست ...
کتاب الصلاة»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح، با علامت بلاغ، دارای سرلوح رنگین زیبا؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۸۰گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۵ - ۲۶۵]

۳۸۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۴

کتاب حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ تملک: رضا استادی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۸گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲۶ - ۲۴۳]

۳۸۷. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲۶۶د

کتاب الدعاء و فضل القرآن؛ خط: نستعلیق خوش، کا: شاه محمد طالقانی، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۱۴۲]

۳۸۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۴

آغاز: فوقعت فی بئرهل یصلح أن یتوضأ منها ... شرح علی بن جعفر گفت و پرسیدم امام علیه السلام را
کتاب طهارت و حیض؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا: از عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، دارای سرلوح دقیق؛ ۱۳۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳ - ۱۸۳]

۳۸۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۱/۲

کتاب حجت؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵ سطر (۱۲×۲۰و۱۹×۲۸) [ف: - ۷۰۸]

۳۹۰. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۰۸۳

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ خوانده شده بر شارح [رشت و همدان: ف: - ۱۲۶۱]

۳۹۱. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۰۸۷

جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ خوانده شده بر شارح؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۲۶۱]

۳۹۲. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۷۳۷

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا، با سر لوح، مذهب، مجدول؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۲۶۱]

۳۹۳. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۷۵۲۴

از فضل القرآن است تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۲۶۱]

۳۹۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۱۱

کتاب الاشربه تا مواریث؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ ۸۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱ - ۱۲۸]

۳۹۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۷۹/۲

انجام: گفت از جانب الله تعالی در سوره مائده ای رسول و تبلیغ کن بخلایق آنچه را که فرو فرستاده ...

بخش امامت؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۹۵گ (۹ر-۲۰۳پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱ - ۵۳]

۳۹۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۲۶

کتاب زکات و صوم؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: شریف، تا: از عصر مؤلف؛ ۱۹۰گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱ - ۸۶]

۳۹۷. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الحجة؛ بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۱۸ش۱و۲ - ۲۲۴]

۳۹۸. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الایمان و الکفر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول [تراثنا: س۱۸ش۱و۲ - ۲۲۴]

۳۹۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۹۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد، چون فقیر ... خلیل بن غازی ... مأمور شد به صافی شرح کافی؛ **انجام:** شرح، ابن آخر کتاب الشهادات است ... مصلیاً مسلماً.

از آغاز کتاب وصیت تا پایان کتاب شهادات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح زرین، مجدول؛ جلد: تیماج یشمی، ۱۱۵۲ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۰۴]

۴۰۰. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۹۱

آغاز: الحمدلله الذی قال فی کتابه ... اما بعد؛ **انجام:** که اول کتب فروع است ... دشت بیاضی.

از آغاز کتاب دعا تا پایان کتاب العشره؛ خط: نستعلیق، کا: محمد معصوم بن محمد تقی دشت بیاضی، بی‌تا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج زرد، ۴۴۶ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۰۴]

۴۰۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۵-الف/۶۳۹

آغاز: اهل ایمان غلام باخلاص صاحب الزمان برگزیده خاندان مصطفی شهسوار اولاد مرتضی؛ **انجام:** باب بیست و سوم - اصل باب الاخذ بالسنة و شواهد الکتاب شرح - الاخذ فراگرفتن و چیزی را راه و روش خود ساختن و اینجا مراد هر دو مناسب است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۲ - ۲۲۴]

۴۰۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۹۳

آغاز: بسمله کتاب دوم از سی کتاب که جزء کتاب کافیست کتابیست که در آن احادیثی مذکور می‌شود؛ **انجام:** و در اینجا اما اتفاق کرده با ایشان در صورتی که وجه شبه مذکور است مثل هذا الرجل اسد فی الشجاعة

کتاب التوحید تا باب شانزدهم «باب معانی الاسماء»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: ساغری مشکی، ۱۰۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱ - ۵۹۲]

۴۰۳. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۵۰

کتاب ایمان و کفر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [چند نسخه-ف: - ۳۶۱]

۴۰۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۳۰

آغاز: ... این پادشاه دین پناه باشد انشاء الله تعالی و به عرض رسانید تا عجم به شرف اسلام مشرف شده اند؛ **انجام:** ثم قال: یا امیرالمومنین اخبر عن مسیرنا الی اهل الشام، ابقضاء الله و قدره ؟ ...

شرح کتاب عقل و جهل تا باب سی ام از کتاب توحید؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، دارای بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۶۳گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۴]

۴۰۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۴۳

شامل کتاب الاشربه، کتاب الزی و التجمل و المروة، کتاب الدواجن، کتاب الوصایا و کتاب المواریث؛ خط: نسخ، کا: محمد زمان، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۴۶۵گ، ۲۰ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۶۵]

۴۰۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۳

آغاز: باب شصت و ششم، اصل باب الاشارة و النص علی الحسین بن علی ع

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۸گ، ۲۶ سطر [ف: ۱ - ۱۷۴]

۴۰۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۴۶

آغاز: فضل الدعا بالضم والمد الرغبة الی الله تعالی ومنه دعوت فلانا نادیته و هو علی اربعة اقسام؛ **انجام:** ان کانت غیر مذکاة او کانت هی و المداد نجسة او وجد شیء آخر من اسباب المحو التی ذکرنا بعضها تم.

شرح کتاب الدعا و کتاب العشر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۳۲ سطر [ف: ۱ - ۱۷۵]

۴۰۸. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۲۲

کتاب جنائز تا احکام تخلی؛خط:نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ ۱۱۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱-۱۰۹]

۴۰۹. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۱۷

انجام: پس روزه می‌داشتند مؤمنان آنها آن روز را فرستادن برای اینست که دهم ماه ...

کتاب الحجة؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: - ۸۵]

۴۱۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۹۱

کتاب زکوة و صوم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ با چند سر لوح زرین، با نسخه اصل مقابله شده [ف: - ۱۹]

۴۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۲

شرح روضة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۷۰گ،

۲۸سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲ - ۷۹]

۴۱۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۴

شرح کتاب‌های دیات، شهادات، قضا و احکام، ایمان و نذور و کفارات، مواریث، حدود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۳۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲ - ۷۹]

● **الصافی فی شرح الکافی (منتخب)** / شرح حدیث / فارسی

as-sāfī fī š.-el kāfī (mn.)

وابسته به: الصافی فی شرح الکافی = شرح کافی؛ قزوینی، خلیل بن غازی (۱۰۰۱-۱۰۸۹)

گزیده‌ای از کتاب «الصافی فی شرح الکافی» تألیف ملاخلیل قزوینی که انتخاب کننده متن و شرح را حذف نموده و تنها به ترجمه اکتفا کرده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۵۷

آغاز: بسمله، یعنی استعانت یا تبرک میجویم در افتتاح کتاب یا در تالیف آن به اسم واجب الوجود با لذاتی که مستجمع جمیع کمالات است؛ **انجام:** چنان چه مردان غیر محل شرعی شهوت را محل شهوت خود کردند زنان نیز کردند تا مستغنی شوند بعضی ایشان ببعضی

از «کتاب الایمان و الکفر» تا پایان «کتاب الحیض»؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۴۸۱گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۲۴]

● **الصامت الناطق** / گوناگون - عربی

aṣ-ṣāmit-in nāṭiq

خفاف، محمد بن احمد، ق۸ قمری

xafāf, mohammad ebn-e ahmad (- 14c)

کتابی است کشکول‌وار با عناوین «فصل، فصل» مشتمل بر مدح علما و صلحا و ملوک و وزرا و غیر اینها از اعیان وقت؛ همچنین مؤلف، حکایات و نوادر و کراماتی که برای وی رخ داده آورده است. بروکلمان، از مؤلف، نام برده اما این کتاب وی را ثبت نکرده است. (ذیل ۴۵۹/۱)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۹عکسی

آغاز: فسبحان العلی الکبیر، سبحان العلیم الخبیر ذی الشأن، الذی أنبت من حب حب فکر المحب افنان؛ **انجام:** و اما السابقون فلا فیهم الاکل محبوب مرغوب مندوب علیهم السلام، و هذا آخر الکلام.

نسخه اصل: سلطان احمد ثالث - استانبول، ش A ۲۹۸۳ (فهرست خطی عربی طوپ قاپی ۵۵۳/۳)؛خط:نسخ معرب، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲ ذیحجه ۷۸۸ق؛ ۱۸۷گ، ۱۴ سطر [عکسی ف: ۲ - ۲۸۵]

● **صانع الحکیم (رساله)** / صنعت / فارسی

sāne'-ol hakīm (r.)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۹۳۲

آغاز: هو الصانع الحکیم بر ناظران مخفی و طالبان علم صناعت پوشیده نماند؛ **انجام:** تا ثابت و ... شود بعد به کار برند ... بر چیزی که می‌خواهد به کار ببرد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: گل بهی، جلد: تیماج [رایانه]

● **صباغی** / عرفان و تصوف، صنعت / فارسی

sabbāqī

در آداب صباغی (رنگریزی) و آنچه که باید رنگریزان بدان متصف باشند از دستورات عرفانی و صوفی، و بعضی از روش‌های رنگ‌آمیزی، به‌طور پرسش و پاسخ «اگر پرسند، بگوی».

چاپ: ایران، تهران، نشر چشمه، ۱۳۹۱ شمسی، مهران افشاری، در مجموعه سی فتوت نامه دیگر

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۶۶/۱۴

آغاز: تا باد خزان در چمن دهر و زانست ××گوئی که چمن کارگه رنگ رزانست؛ اهل این کار را باید که شریعت و طریقت و حقیقت را بدانند؛ **انجام:** اگر استاد از آن راضی نباشد هر فرزندی که از آن بهمرسد حرام زاده باشد، و الله أعلم بالصواب

خط: نستعلیق، کا: رضا قلی بن نور الله (مشهدی)، تا: ۱۲ شعبان ۱۰۸۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۵گ (۸۸پ-۹۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۷۹]

● **صبانامه** = **مثنوی هجری** / شعر / فارسی

sabā-nāme = masnavī-ye hejrī

هجری تفرشی، ابوالقاسم بن محمد صادق، ق۱۲ قمری

hejrī tafrešī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad sādeq (- 18c)

مثنوی در گله از دلدار. مؤلف در پایان نسخه تخلص خود را آورده است: گر «هجری» بیدل از غمت مرد ×× مرد و غم حسرت ترا برد. تعداد ابیات در نسخه‌ها گوناگون است.

آغاز: یا نسیم الصبح یا خیر البرید ×× یا غراب الابک یا نعم الورید

انجام: شرح این هجران و این خون جگر ×× این زمان بگذار تا وقت دگر

[دنا۳۸/۷-۳۹؛ الذریعه ۱۲۹۰/۹؛ فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۱۴۰/۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱/۱۳معیری

آغاز: ساقی بهزار بینوایی ×× جامی ز تو میکنم گدایی؛ **انجام:**

این گفت بسوی خانه برگشت ×× و آن مرغ بآشیانه برگشت
۷۸ بیت در تکدی مجنون؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: اسد الله بن محمد حسین؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸ص (۲۵۴-۲۶۱)، ۱۱ سطر (۶/۲×۱۰)، اندازه: ۹/۸×۱۵سم [ف: ۱۸- ۳۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱/۹معیری
آغاز و انجام: برابر
۹۴ بیت؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: اسد الله بن محمد حسین؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰ص (۲۱۴-۲۲۳)، ۱۱ سطر (۶/۲×۱۰)، اندازه: ۹/۸×۱۵سم [ف: ۱۸- ۲۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۷۵/۲۰
آغاز و انجام: برابر
کا: محمد علی شیرازی، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۴گ (۶۷۴-۶۷۷)، ابعاد متن: ۱۷×۲۹، اندازه: ۲۱/۵×۳۳/۵سم [ف: ۸ - ۴۴۱]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۲۳/۵
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: کبود، قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷ - ۲۷۱]

۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۶۳/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالله پسر رئیس جعفر نوبندگانی، تا: ۱۲۴۰ق؛ ۳گ (۱۶۰ر-۱۶۲ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [نشریه: ۱۳ - ۵۲]

۶. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۸۸/۳
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کبود، قطع: بغلی بیاضی [نشریه: ۵ - ۶۲۲]

● **صبا نجد** / اخلاق / عربی

ṣabā najd

ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی، ۵۰۸؟ - ۵۹۷ قمری
ebn-e jawzī, ‘abd-or-rahmān ebn-e ‘alī (1115 - 1201)

رساله مختصری است در مواعظ شامل سی فصل کوتاه.
[دنا ۳۹/۷؛ مؤلفات ابن الجوزی ۱۴۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۸/۲
آغاز: بسمله و هو حسبی و کفی الحمدلله علی منحه التی تفوق الاحصا و العد ... هذا کتاب علی نسیم الصبا رقه ... الفصل الأول یا هذا جد العارفون فی الجد؛ **انجام:** نداوی بها من لوعة الشوق أنفساً ×× تطلع ما بین اللها و الحیازم
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۴۸۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه۱۲جمادی الثانی۷۷۳ق؛۲۹ص (۳۲-۶۰) [عکسی ف: ۳ - ۳۶۵]

● **الصبحة الکائنة** / تاریخ / عربی

aṣ-ṣubḥat-ul kā’inat

هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری
hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e ‘alī (- 1042)

در این رساله مختصر نام عده‌ای از کسانی که عهد شکسته‌اند و جنگ مؤلف ــ که از رهبران درزی است ــ با گروهی در شبی که صبح آن را مؤلف «الصبحة الکائنة» می‌نامد و پیروزی او و یارانش بیان شده است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۹۵/۵
آغاز: الصبحة الکائنه رساله من مولانا هادی المستجیبین المنتقم من المشرکین الی اصحاب نشتکین المعتلقین ... اما بعد فانه قد وصل الی رقعه من ابی القاسم مبارک بن علی الداعی ایده المولی بطاعته ... و ذکرانه التقی التقی بولد معاند و غلامه ... و معهما رقعة بالسئوال عنی و تذکار هم للحضرة اللاهوتیه ... فکتبت الیهم هذه الاحرف؛ **انجام:** و کتبت فی شهر شعبان الثانی من سنة عبد مولانا جل ذکره وصفیه حمزة بن علی بن احمد هادی المستجیبین ... و هو حسبی و نعم النصیر المعین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵ص (۵۸-۶۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۱×۵۰سم [ف: ۱۰ - ۲۲۰۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۹۴/۵
نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان ـرم ۱۳۳۲؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ ۹ص (۷۷-۸۵) [عکسی ف: ۳ - ۳۷۴]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۷۶/۵
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۳۴۸؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۱گ (۱۰۶-۱۱۶) [عکسی ف: ۲ - ۴۵۷]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۱/۵
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۳۴۱؛ خط: نسخ درشت معرب کهن، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [عکسی ف: ۲ - ۴۲۸]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۵/۵
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم ۹۳۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷ص (۶۶-۷۲) [عکسی ف: ۳ - ۲۰۹]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۸۴/۵
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۰؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: شنبه دهه پایانی ربیع الثانی ۱۱۰۹ق؛ ۸گ (۷۵-۸۲) [عکسی ف: ۲ - ۴۷۰]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۳۶/۵
نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان ـرم۱۳۳۷؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۳؛ ۹ص (۷۸-۸۶) [عکسی ف: ۳ - ۲۹۶]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۰/۵
آغاز: من عبد مولانا ... الی معاند و من معه فی الاعتقال المصابین من عالم الضلال
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۷۲۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ یا ۱۴؛ ۶گ (۴۵-۵۰) [عکسی ف: ۲ - ۴۲۳]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۵۳/۵-ف
نسخه اصل: کتابخانه اباعبدالله زنجانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:

جمادی الاول ۱۳۵۲ق؛ از روی نسخه انستاس کرملی؛ ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۹۷]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۱۱/۵

خط: نسخ، کا: محمد علی بن عبدالخالق مصاحبی نائینی ملقب به عبرت نائینی، تا: دوشنبه ۲۰ محرم ۱۳۵۳ق؛ کاغذ: فرنگی، ۵ص (۴۲–۴۶)، ۱۸ سطر (۸×۱۵)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ – ۱۷۵]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۲/۱۶

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان – رم ۱۳۳۸؛ خط: نسخ معرب درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷ص (۳۵۲–۳۶۸) [عکسی ف: ۴ – ۲۸۹]

● **صبح صادق** / تاریخ جهان / فارسی

sobh-e sādeq

مینا سپاهانی، صادق بن محمدصالح، ۱۰۱۸–۱۰۶۱قمری

mīnā sepāhānī, sādeq ebn-e mohammad sāleh (1610 - 1651)

اهدا به: شاه شجاع بهادر

تاریخ تألیف: آغاز ۱۰۴۱ق انجام ۱۰۴۸ق

کتاب بزرگی است که چندین جلد را به خود اختصاص داده شرح حال رجال را از قرن اول تا یازدهم به ترتیب در گذشت آنان آورده است؛ در چهار «جلد»: ۱. از آفرینش تا خاندان عباسی؛ ۲. دودمان‌های شاهان ایران پیش از چنگیز تا شاهجهان (۱۰۳۷–۱۰۶۷ق)؛ ۳. سرگذشت مردان نامی و برجسته سیاسی و علمی و ادبی یازده سده نخستین تا سال نگارش؛ ۴. جغرافیا.

چاپ: بخش احوال خود او در صبح صادق به نقل از گل رعنا، در نشریه پارس، دوره اول شماره ۴/۱، ۱۹۶۷م، به اهتمام حسام الدین راشدی، صص ۳۳–۸۰ چاپ شده است.

[دنا ۳۹/۷؛ فهرستواره منزوی ۶۳۴/۱؛ اهدائی رهبر ۴۲۸/۸]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۲۴

آغاز: الحمد لله علی نواله والصلوة علی محمد و آله و بعد فهذا المجلد الثانی من الصبح الصادق ... مطلع چهارم در ذکر آنانکه در مایه رابعه از هجرت گذشته اند احوال زمره ایشان در این اوراق گذشته و اخبار طایفه دیگر این است ابو عبدالرحمن احمد بن علی؛ **انجام:** قاضی ابوالفضل قرشی دمشقی از اکابر علمای شام و اصحاب امام نصر مقدسی بوده و درگذشته فی اربع و ثلثین و خمسمآیة. مقدمه مؤلف به خط مغایر: «بسمله، الحمدلله علی نواله و الصلاة علی محمد و آله و بعد فهذا المجلد الثانی من الصبح الصادق من مؤلفات اقل عبادالله الغنی محمد صادق ... »

جلد دوم، شامل مطلع چهارم و مطلع پنجم و مطلع ششم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: کشمیری نخودی، جلد: مقوا، رویه کاغذی، ۲۶۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۸ – ۴۲۸] و [ف: ۲۷–۱۹۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۲۳–ف

نسخه اصل: بادلیان اوزلی ۳۴۲. ج ۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ رجب ۱۱۹۲ق، جا: الله آباد؛ ۲۵۹گ، ۲۹ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۱۳۶]

۳. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۱۲۰عکسی

بی‌کا، بی‌تا [جنگ: ۱ – ۴۶۱]

● **صبح صادق** / نامه‌نگاری / فارسی

sobh-e sādeq

صبح صادق

sobh-e sādeq

مجموعه نامه‌های مؤلف است که برای ارائه نمونه مکاتبات برای مبتدیان در یادگیری. در این کتاب جمع‌آوری شده است.

آغاز: شکر و سپاس که حضرت آفریدگار دانای نهان و آشکار را سزد کجا از زمان این حیران ...

انجام: بهمین و تیره در رعایت شیوه ارسال عرایض صحائف اخلص تهاون جایز ندارند، السلام علیکم اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۹/۸

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز یشمی، ۷۰ص (۷۸۱–۸۵۰)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۳/۱ – ۱۹۶]

۲. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۷۵گ، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: – ۱۵۹]

● **صبح صادق و کاذب (بیان سبب)** / هیئت / فارسی

sobh-e sādeq va kāzeb (bayān-e sabab)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۱۳/۱۰

بنا بر فهمیده قوم از وقتیه آقا رضی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱ص (۴۰پ)، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ – ۴۲۹]

● **صبح کاذب** / هیئت / فارسی

sobh-e kāzeb

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ – ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ʻabd-ol-lāh (981 - 1038)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۱۷/۱۰–ف

نسخه اصل: نسخه آقای حسن نراقی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲گ (۶۶ر–۶۷ر)، قطع: بغلی [فیلمها ف: ۲ – ۱۹۹]

● **صبح کاذب = رسالة فی تشخیص الصبح الصادق من الکاذب** / هیئت / فارسی

sobh-e kāzeb = r.-on fī tašxīs-es sobh-es sādeq men-al kāzeb

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

گفتاری است بسیار کوتاه در بیان صبح کاذب با نمایاندن آن در چند شکل هندسی از زمین و آفتاب.

آغاز: صبح کاذب نوری مستطیل است که در ناحیه مشرق به آخر شب ظاهر شود ممتد از نزدیکی کناره افق تا نزدیکی وسط السماء و آن نور را قاعده نبود بلکه هوائی که زیر او به افق نزدیکتر، باریکتر باشد. از این جهت اورا به کذب نسبت کنند ...

انجام: معلوم شد چه در عرض تراکم ظلمت زیادت شود والله اعلم.

[دنا ۴۰/۷ (۱۱ نسخه)؛ الذریعة ۱۴۷/۱۱؛ آثار و احوال خواجه ۲۳۵؛ نسخه‌های منزوی ۳۲۵:۱؛ فهرستواره منزوی ۲۹۸۳/۴]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۴/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲گ (۲۶پ-۲۷پ)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: - ۷۱۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۷/۸

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۲ص (۳۲-۳۳)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۱۰ - ۲۰۰۶]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۱۳/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** آن شهر معین شود میانش را در این صورت فرض کردیم سمت مکه چهل درجه از جنوب بسوی مغرب خط سمت برکشیدیم چنانکه در شکل ظاهر است

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن آلبالویی، ۲۲گ (۴۳پ-۶۴ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۶ - ۳۶۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۸۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ با سه شکل؛ ۲گ (۵۱-۵۲) [ف: ۱۵ - ۳۱۹]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۱/۱۶

بی‌کا،تا:۱۰۹۲ق،جا: اجمیر؛ ۷۰ ص در متن و هامش [ف: ۵ - ۱۶۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۷/۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۵ق؛ جلد: تیماج، ۳ص (۵۳۴-۵۳۶)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۹ - ۴۵۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۸۹/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۳۹ق؛ مصحح، با نشان «بلغ مقابلة» مقابله شده، با اشکال گوناگون هندسی؛ ۲گ (۹۸ر-۹۹ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۷×۱۵/۵سم [ف: ۳۹ - ۳۱۵]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۵/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد باقر کاشانی، تا: ۱۲۷۹ق؛ ۲گ (۹۲پ-۹۳ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۲۰۷]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۹۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: عبد الرحیم خراسانی، تا: ۱۳۴۸ق، جا: تهران کتابخانه مدرسه سپهسالار؛ به دستور مرحوم آیت الله ضیاء الدین، ابن یوسف شیرازی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [ف: ۲۸ - ۴۴۳]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۶۴/۶-ف

نسخه اصل: نسخه آقای حسن نراقی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ سپس شعر فارسی است درباره دال و ذال و شعر عربی امام فخررازی و ابوالفتح بستی و شعر فارسی امام فخر رازی و طوسی و نورالدین شوشتری، ایندو درباره سقوط دولت عباسیان است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱گ، ۱۹ سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۷×۱۹سم [فیلمها ف: ۲ - ۱۸۴]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۴۸/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق ناخوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای چند شکل هندسی؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۱۵پ-۱۱۶)، ۲۴ سطر (۶/۵×۱۸)، اندازه: ۱۱×۲۰/۳سم [ف: ۱۹ - ۱۸۱]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۴۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** لعل گردد در بدخشان یا عقیق اندر یمن ... قدس الله سره العزیز.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۵۴۹ [رایانه]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۰/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق درشت خط، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۸۸ر-۸۹ر) [ف: ۵ - ۱۶۵]

● **الصبح الکاذب (رسالة فی تحقیق)** / فقه - عربی

aṣ-ṣubḥ-ul kāḏib (r.-un fī taḥqīq)

حسینی قزوینی، محمد ابراهیم بن محمد معصوم، - ۱۱۴۹ ؟ قمری

hoseynī qazvīnī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad ma‘sūm (- 1737)

در مقدمه آمده است: «ان هذه کلمات موجزة بکشف أستار الخفاء عن وجه الصبح الکاذب بلامین و توضیح الطریق الذی سلکه القوم لوضوح الصبح لذی العینین بنمط یدفع الشبه عنه

الاذی و تدفع عن عیون البصائر القذی ...».
آغاز: بسمله. الحمدلله خالق الاصباح بقدرته و خالق الاشباح و الأرواح بحکمته و الصلوة و السلام علی من فلق غسق الکفر بضیائه المشرق فی الآفاق و الأقطار

۱. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۸۸/۲۲
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ رمضان ۱۱۵۰ق؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۹۶]

۲. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۲۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و نعم ما قاله بعض الأفاضل بعد اشتغاله مدة مدیدة بقراءة الریاضی و التفکر فیها: أنا فی تلک المدة مشغول بتفسیر قوله تعالی: و یتفکرون فی خلق السموات و الأرض ربنا ما خلقت هذا باطلاً فقنا عذاب النار.
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۳پ–۱۹ر)، اندازه: ۱۵/۵×۱۷سم [ف: – ۵۱]

● **الصبح الکاذب** / هیئت / عربی
aṣ-ṣubḥ-ul kāḏib

ناشناخته:

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۹۹/۲۵
آغاز: اعلم ان رویة الصبح الکاذب قبل الفجر الصادق مستطیلا مبتدیا من الافق؛ **انجام:** علی ما یظهر من سابع ثالثة الاصول. و الله اعلم.
بی‌کا، تا: ۱۰۷۴ق؛ ۲ص (۱۶۹–۱۷۰) [ف: ۵ – ۱۶۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۵۹/۲۳–ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Add. 23570؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ [فیلمها ف: ۱ – ۶۰۴]

● **الصبح المنبئی عن حیثیة المتنبی** / ادبیات / عربی
aṣ-ṣubḥ-ul munabba'ī 'an ḥayṯīyyat-il mutannabī

در امل الامل نام مؤلف این کتاب شیخ ابراهیم بن علی عاملی شامی معاصر شیخ حرعاملی، ساکن قسطنطنیه آمده و در معجم المطبوعات العربیه (۱: ۵۴۴) صاحب کتاب الصبح المنبی عن حیثیة المتنبی را بدیعی دمشقی، یوسف (– ۱۰۷۳ق) نگاشته شده است.
چاپ: این کتاب چاپ شده است

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۲۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ این نسخه را محمد طاهر در ۱۲۷۴ق در کربلا خریداری کرده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۹گ، ۲۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۱ – ۱۸۹]

● **الصبح و الشفق** / هیئت / فارسی و عربی
aṣ-ṣubḥ wa-š šafaq

لاری انصاری، محمد بن صلاح، – ۹۷۹ ؟ قمری
lārī ansārī, mohammad ebn-e salāh (- 1572)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳/۱۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۱۱۶۱ق؛ جلد: مقوایی، ۱۰ص (۱۴۶–۱۵۵)، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [سنا: ف: ۱ – ۳۳]

← صبح و شفق > تحفة المحمدیة

● **صبح وصال و بزم وصال** / – فارسی
sobh-e vesāl va bazm-e vesāl

وصال شیرازی، محمد شفیع بن محمد اسماعیل، ۱۱۹۷ – ۱۲۶۲ قمری
vesāl-e šīrāzī, mohammad šafī' ebn-e mohammad esmā'īl (1783 - 1846)

به نام: محمد شاه قاجار

۱. شیراز؛ وصال (دکتر)؛ شماره نسخه:۲۷
به خط خود وصال با خاتمه آن نوشته فرهنگ پسر او و در ۱۲۷۰ که می‌گوید آن را پدرم در شیراز به نام معتمد الدوله فرهاد میرزا در ۱۲۶۴ نوشته؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۴ق [نشریه: ۵ – ۲۹۲]

۲. شیراز؛ وصال (دکتر)؛ شماره نسخه:۲۸
کاتب = مؤلف، بی‌تا [نشریه: ۵ – ۲۹۲]

← الصبر > الآیات الواردة فی الصبر و التوکل

● **الصبر** / اخلاق / عربی
aṣ-ṣabr

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۷۰
خط: نسخ، کا: ابوالمجد تبریزی، تا: حدود ۷۲۳ق؛ ۱ص (۳۳۹پ) [مختصر ف: – ۵۲۸]

● **صبر** / کلام و اعتقادات / عربی و فارسی
sabr

حدیث و خبر است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۹۶/۱۷
آغاز: الصبر نصف الایمان یعنی صبر نصف ایمان است؛ **انجام:** گرفتار خواهند شد(من تفسیر در یوم الاربعاء خامس شهر صفر المظفر ۱۳۱۹)
خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد طاهر، تا: ۱۲۱۸ق؛ مجدول؛

جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۲۰۰-۲۰۳ هامش)، ۳۱ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۱۰ - ۱۷۴۵]

● **الصبر و الشکر** / اخلاق / عربی

aṣ-ṣabr wa-š šukr

در چهار «رکن» برگزار کرده و در هر رکن چند «فصل» عنوان نموده است که عبارتند از: رکن ۱. معرفة الربوبیة؛ ۲. معرفة الملائکة؛ ۳. معرفة حقایق المعجزات؛ ۴. معرفة ما بعد الموت و الانتقال من دنیا إلی العقبی. احتمالاً بخشی از احیاء علوم الدین حجة الاسلام غزالی است.

قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۷۵/۵

آغاز: بسمله الحمدلله علی موجب ما هدانا إلی حمده و فرفتنا لقیام شکره والصلوة علی محمد اشرف من انتسب الی آدم؛ **انجام:** علی هذا الوجه فلا یخفی علیك ان هذا الشکر أفضل فاذن لا وقوف علی حقایق المعضلات الا تفصیل کما سبق

خط: نستعلیق، کا: ابی القاسم بن عنایة الله، تا: یك‌شنبه ۷ رمضان ۱۰۴۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱گ (۱۹۴پ-۲۲۴)، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ]

● **الصبر و الشکر** / عرفان و تصوف / عربی

aṣ-ṣabr wa-š šukr

رساله‌ای است عرفانی، در دو سطر و در هریك از قرآن و سپس اخبار و گاهی اقوال بزرگان آمده است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۰۸/۱۴

آغاز: بیان فضیلة البصر و قد وصف الله تعالی الصابرین باوصاف کثیرة؛ **انجام:** بل هو طالب لان.

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۱گ (۱۴۹پ-۱۵۹ر) [ف: ۵ - ۱۶۵]

● **صب العذاب علی من سب الاصحاب** / کلام و اعتقادات / عربی

ṣabb-ul ʻaḏāb ʻalā man sabb-al aṣḥāb

شکری آلوسی، محمود بن عبدالله، ۱۲۷۵؟ - ۱۳۴۲ قمری

šokrī ālūsī, mahmūd ebn-e ʻabd-ol-lāh (1859 - 1924)

تاریخ تألیف: ۱۰ جمادی الاول ۱۳۰۴ق

پس از انتشار منظومه شیعه در رد رساله «الاجوبة العراقیة» ابوالثناء محمود آلوسی، محمود شکری آلوسی نوه ابو الثناء محمود در تأیید رساله جدش و در رد منظومه شیعه کتاب حاضر را به رشته تحریر درآورد. در این کتاب ابیات آن منظومه بیت بیت مورد بررسی و نقد قرار گرفته و آیات و اخباری که به نظر شیعه در فضایل اهل بیت (علیهم السلام) بوده و در ابیات منظومه بدان استناد شده رد می‌شود و ادعای شیعه بر جعفری بودن مذهب خود چنین جواب داده می‌شود که امام نائب و خلیفه نبی (ص) است نه صاحب مذهب. مؤلف کتاب ادعا می‌کند موسس شیعه عبدالله بن سبا یهودی مذهب بوده است. همچنین مطالب دیگری همچون عدالت اصحاب نبی و بی محل بودن نسبت زنا به هند و معصیت نبودن جنگ معاویه با امام علی و توجیه آن و توجیه جنگ جمل از جانب عایشه و مطالبی در ارتباط با قیاس مورد بحث قرار گرفته است. پس از تحریر و انتشار کتاب آلوسی، علمای شیعه در پاسخ به شبهات آلوسی کتاب‌های متعددی نگاشتند.

آغاز: نحمدك اللهم علی ما نورت قلوبنا بنور الهدایة و عصمتنا من الغوایة و نصلی علی من هدیت به الانام

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۰۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر المقال و قد حررناه علی سبیل الاستعجال ... و الحمد لله الذی صدقنا و عده ... و من اخلص لهم وده.

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۴۹گ (۱۳پ-۶۱)، ۱۲-۱۶ سطر (۶/۵×۹)، اندازه: ۱۱/۲×۱۶/۸سم [ف: ۱۲ - ۱۴]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۵۳/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۲۶۶]

● **الصحابة (فصل فی)** / فضایل و مناقب / عربی

aṣ-ṣaḥāba (faṣl-un fī)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۸/۱۳

به روایت از زین المجالس ابوالقاسم یوسف بن علی؛ بی‌کا، تا: قرن ۹ [ف: ۵ - ۶۱]

← الصحاح > صحاح اللغة

● **صحاح الاخبار** / حدیث / عربی

ṣiḥāḥ-ul axbār

از نکاح تا دیات. شامل احادیث فقهی صحیح السند است که گویا از کتب اربعه انتخاب شده است. در این کتاب اخبار صحیحه کافی شریف و احیاناً فقیه را گردآوری و بر حسب ابواب فقه تدوین نموده، حواشی متعددی از کاتب نسخه به چشم می‌خورد که آدرس روایت را در کتب علامه و استناد ایشان را در آن محل نشان می‌دهد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۷۶۹

آغاز: بسمله.کتاب النکاح و فیه ابواب محمد بن یعقوب عن

محمد بن یحیی عن محمد بن محمد؛ **انجام:** قد جعل لکل شیء حداً و جعل علی من تعدی حدود الله حداً و جعل ما دون الاربعة الشهود مستوراً علی المسلمین

در فهرست به احتمال از علامه حلی دانسته است. موجودی نسخه از آغاز نکاح تا پایان حدود است؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ در صفحه عنوان «صحاح الاخبار علامه» درج شده، محشی لغوی به نقل از قاموس؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی اصفهانی، جلد: مشمع مشکی، ۱۶۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ - ۴۲۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۲۸۴]

← صحاح الادویه ⟵ اصحاح الادویه

● **الصحاح الستة (منتخب)** / حدیث / عربی

aṣ-ṣiḥāḥ-us sitta (mn.)

انصاری، محمد حیات بن حافظ، ق۱۵ قمری

ansārī, mohammad hayāt ebn-e hāfez (- 21c)

منتخبی است از صحاح شش گانه اهل سنت که در فضایل اهل بیت علیهم السلام وارد شده، مؤلف مراتب صحیح حدیثی را برشمرده و مطابق آن هفت «فصل» جهت کتاب خود ترتیب داده و پس از بیان هر حدیث به‌طور مسند، تخریجات آن را نیز ذکر کرده، و در خاتمه فهرست مصادر کتاب و فهرست احادیث را برشمرده و شرح حالی از مؤلفان صحاح سته نگاشته است. مراتب حدیثی که مؤلف در آغاز برشمرده چنین است: ۱. ما اتفق البخاری و مسلم علی تخریجه و یقال له: متفق علیه؛ ۲. ما انفرد به البخاری دون مسلم؛ ۳. ما انفرد به مسلم دون البخاری؛ ۴. الصحیح الذی جاء علی شرطهما و لیس فیهما؛ ۵. الصحیح الذی جاء علی شرط البخاری و لیس فیه؛ ۶. الصحیح الذی جاء علی شرط مسلم و لیس فیه؛ ۷. صحیح عند غیرهما من الحفاظ المعتبرین و لیس علی شرطهما و لاعلی شرط احدهما.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۴۵

آغاز: مراتب الصحیح، تتفاوت رتب الصحیح بسبب اوصاف العدالة و الضبط و نحو هما من الصفات المقتضیة للتصحیح

نسخه اصل: کتابخانه مؤلف؛ خط: نسخ زیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی، مجدول؛ ۲۹۹ص [عکسی ف: ۵ - ۲۰۰]

← صحاح العجم ⟵ اقنوم عجم

● **صحاح العجم = صحاح عجمیه = صحاح العجمیة/**

لغت / عربی، فارسی

sahāh-e ‘ajam = sahāh-e ‘ajamīye = sahāh-ol a‘jamīye

هندوشاه بن سنجر، - ۷۳۰ ؟ قمری

hendū-šāh ebn-e sanjar (- 1330)

فرهنگی است که واژه‌های فارسی را به عربی تفسیر و بیان می‌کند سپس کسی معنی ترکی هر واژه فارسی را نیز افزوده است. کتاب به ترتیب حروف است. حرف آخر «باب» (بزرگ بخش) و حرف آغاز «فصل» (کوچك بخش) نهاده شده است. این کتاب در دو بخش است بخش یکم در اسم‌ها و بخش دوم در افعال و هر یك از آنها به ترتیب حروف. مؤلف در بزرگ بخش حرف آخر واژه را به ترتیب (الف تا ی) مرتب کرده و هر یك را به ترتیب حرف آغازین، به کوچك بخش‌ها تقسیم نموده است. او حروف ویژه فارسی را که در بخش همانند عربی آن گنجانیده، با صفت «الفارسی» مشخص می‌نماید؛ پس «پ» را الباء الفارسی و «چ» را الجیم الفارسی، «ژ» را الزاء الفارسی «گ» را الکاف الفارسی می‌خواند، از دو حرف «ف» و «خو» که در دستور اللغه نطنزی (در قرن پنجم)، پنجمین و ششمین حرف ویژه فارسی به شمار آمده در این کتاب خبری نیست. پس از پایان دو بخش کتاب، زیر عنوان «تتمة فیها القواعد» قواعد دستور زبان فارسی را درباره انواع زمان ماضی و مضارع و هر یك از آنها معلوم و مجهول را دارد. او درباره فعل «است» می‌گوید: گاهی تای است در تلفظ حذف شود و گاهی همه سه حرف آن می‌افتد و کسره پایانین واژه معنی آن را می‌رساند مانند «این دیگر» به‌جای «این دیگر است». جای تذکر است که این قاعده در زبان فرانسه نیز تا امروز اجرا می‌شود. او درباره «اند» ضمیر فاعلی جمع می‌گوید: حذف دال جایز است. او از افعال با دو ریشه نیز سخن گفته است: شناختن = شناسیدن، فروختن = فروشیدن و آن را سماعی می‌داند نه قیاسی. او درباره مضارع می‌گوید: هرگاه «می» بر سر آن آید معنی حال کنونی دهد و هرگاه «ب» بر آن در آید معنی آینده می‌دهد و هرگاه «ب» بر سر فعل مضارع درآید که نخستین حرف آن مضموم باشد «ب» نیز مضموم خواهد بود مانند بکند و گرنه مکسور خواهد بود. نیز می‌گوید: در جایی که حرف اول مضارع همزه باشد و «ب» و «ن» و «م» حرف نفی بر سر آن نهیم همزه تبدیل به یای دو نقطه شود مانند: افتد، بیفتد، میفتد و نیفتد. (علینقی منزوی)

چلبی از صحاح العجم هندوشاه بن سنجر که به ترتیب صحاح مرتب شده یاد کرده که کاملاً با رساله حاضر منطبق است و همچنین از صحاح عجمیه به فارسی از آن مولانا محمد بن پیر علی معروف به پیر گلی (۹۲۹-۹۸۱) یاد کرده ولیکن چلبی آغاز کتاب را مطابق آغاز رساله حاضر نشان می‌دهد و معلوم می‌شود صحاح العجم و صحاح عجمیه یك کتاب است نه دو کتاب. البته آنچه در نسخه‌ها دیده می‌شود این است که رساله عربی و فارسی و اکثراً با ترجمه ترکی است و تاریخ کتابت برخی نسخه‌ها (۹۰۲ و ۹۱۹ و ۹۱۳) انتساب آن به پیرکلی را

منتفی می‌کند. محتمل است که ترجمه ترکی لغات این اثر از پیرگلی باشد که بعدا بدان افزوده شده و اصل کتاب از هندوشاه باشد و ما نیز بر اساس همین احتمال همه نسخه‌ها را به او نسبت داده‌ایم و محتملاً مستند بسیاری از فهرست‌نگاران در نسبت این رساله به پیر گلی همان سخن چلبی است.

آغاز: الحمدلله الذی الهمنا اللغات و العبارات و یسر جریانها علی الألسنة و سائر الآت ... و بعد فلما رأیت اکثر الکتب المعتبرة ... مدونه باللغة الفارسیة و کان اکثر را غیبها غیر فارسی جمعت منها ... و جعلت الاسماء قسماً و الافعال و ما یتبعها قسماً آخر ... و سمیته بالصاح العجمیة لکونه علی اسلوب العربیة ... القسم الاول باب الالف و فصله؛ «ای بار خدایا» هذا الاسلوب الفارسی فی کل منادی بکلمة ای و بدونها ترکت فی هذه الکلمة الترتیب المعهود لیکون الابتداء باسم الله تعالی. «از آن شما» یجوز صرف الالف الثانی مع الزاء و کذا فیما بعده، «از آن ما». «اژدرها» بالزاء الفارسی و یجوز بالجیم مقام الزاء ... فصل الباء: بابمعنی مع و یستعمل قلیلاً بمعنی الی. پارسا، پاشا بالباء الفارسی فیهما ...

چاپ: تصحیح، غلامحسین بیگدلی، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۱ ش

[دنا ۴۳/۷؛ الذریعة: ۱۱/۱۵ – ۱۲؛ کشف الظنون:۱۰۷۴/۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۴/۲۰–ف

نسخه اصل: بادلیان Land Or. 224؛ خط: نسخ، کا: درویش حسن، تا: جمعه پایان ربیع الثانی۸۸۶ق [فیلمها ف: ۱ – ۵۵۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۴۵/۱

آغاز: برابر

از پیر گلی دانسته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۰۲ق؛ تاریخ فراغت از تألیف دوشنبه اواخر ذیحجه ۸۶۷ (گ۶۲پ)، مجدول، محشی، سپس در حاشیه با همان خط متن چنین دیده می‌شود: «قد فرغ من تسوید هذا الکتاب جلیلی ابن اخی محمد هداه الله ... فی شهر شعبان سنة اثنی و تسعمایة من الهجرة». شاید نخستین آنها (۸۶۷) تاریخ تألیف باشد که دومین (م۹۰۲) حتماً تاریخ کتابت است؛ جلد: مقوایی، مذهب، ۶۲گ (۱–۶۲)، ۹ سطر (۱۳×۱۷/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۱۱ – ۱۶۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۲۱/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و دخترک و غیر هما و قد مر سبب الانحصارفی التصغیر مراراًالحمد لله علی التمام.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل صفر ۹۱۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج حنایی مذهب، اندازه: ۸/۵×۱۳ سم [ف: ۳۳ – ۲۴۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وفی الاسماء الساکنة الاواخر بزیادة الکاف، نحو: پسرک ودخترک و غیر هما وقد مر سبب الانحصار فی التصغیر مراراً.

از پیر گلی دانسته؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: داودبن مولانا ده ده پیر محمد درویش، تا: ۹۸۰ق، جا: چقور سعد؛ کاغذ: ترمه، جلد: پارچه‌ای، ۱۰۶ص (۱–۱۰۶)، ۹ سطر (۹/۳×۱۳/۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۳ – ۱۲۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد مر سبب الانحصار مرارا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: استانبولی، ۶۴گ، ۱۳ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ – ۳۷۵]

۶. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۸۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** نهره یبوق. نیزه سکی.

چلبی از «صحاح العجم» یاد کرده و گفته که آن به ترتیب صحاح جوهری و بر حسب حروف تهجی است و دو مختصر دارد: دیرینه و نو: یکی از هندوشاه نخجوانی، و دیگری صحاح عجمیه فارسی محمد بن پیر علی بیرکلی (– ۹۸۱) است. گویا چلبی از مختصر دیرینه صحاح الفرس شمس الدین محمد بن فخرالدین هندوشاه نخجوانی منشی ساخته ۷۲۸ را خواسته است (مقدمه لغت نامه ص ۱۸۷؛ فرهنگ نویسی در هند ص ۲۶۵)، ریو (ص ۷۹۰) از نسخه ای از صحاح عجم (ش Harl ۵۴۶۴/۲) یاد کرده و در بادلیان هم سه نسخه هست: ش ۱۶۸۱ مورخ ۹۱۳ و ۱۶۸۲ مورخ ۱۰۳۷ و ش ۱۶۸۳ و آن فرهنگ فارسی است به عربی با ترجمه‌های ترکی و دو بخش است: اسماء و افعال با یک تتمه در دستور زبان فارسی به نام القواعد و الامثلة. در فهرست آقای سعید نفیسی مندرج در مقدمه لغت نامه دهخدا (ص ۱۸۲) از فرهنگ فارسی صحاح العجم شیخ یحیی آمری روی قرشی یاد شده است. نسخه ما فرهنگی است فارسی به ترکی به ترتیب تهجی با عنوانها باب برای حرف آخر کلمات هر یک چند فصل برای حرف نخستین. در صفحه عنوان آغاز مجموعه این کتاب «اقنوم اللغة» دانسته شده است. ولی آغاز این نسخه با آنچه چلبی برای اقنوم اللغه آورده و در الذریعه (۲۷۶:۲) نیز یاد شده و در فهرست بادلیان (ش ۱۶۸۶) به نام اقنوم عجم آمده است یکی نیست. اقنوم عجم باید به ترتیب حرفهای نخستین کلمات باشد در باب‌ها و هر یکی از آنها در سه فصل برای فتح و کسر و ضم. نسخه اقنوم عجم بادلیان را علی بن عبدالکریم در ادرنه در ع ۸۹۸/۱ نوشته است. پس اقنوم اللغه یا اقنوم عجم باید پیش از این تاریخ یا در همین سال سال ساخته شده باشد. نسخه ش ۲۴۲۲ پاریس در قرن ۱۰ نوشته شده؛ خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سبز، قطع: ربعی [نشریه: ۳ – ۴۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۵

ار پیر گلی دانسته؛ لغات فارسی به ترکی ترجمه شده، راسته و چلیپا زیر سطرها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۰ق؛ تملک: سلیمان بن محمد بن رضوان و احمد طفلی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۸گ، ۷–۸ سطر (۹/۸×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [سنا: ف: ۲ – ۱۹۷]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و دخترک و غیرهما وقد مر سبب الانحصار

فی الصیغة
از پیر گلی دانسته؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۶۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳/۴×۱۸/۲سم [ف: ۵ – ۲۷]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۸/۱

آغاز: برابر

از پیر گلی دانسته؛ نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، ش ۱۸۴۷؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ فرهنگ فارسی به ترکی است به روش صحاح جوهری و در پایان قواعد صرف افعال را در زبان فارسی آورده، زبان متن کتاب، عربی است. در این نسخه بعد از مقدمه، فصل الدال آمده؛ ۴۷ص (۳-۴۹)، ۱۳سطر [عکسی ف: ۳ – ۱۴۱]

● صحاح العجم (منتخب) / لغت / عربی به فارسی

sahāh-ol ‘ajam (mn.)

وابسته به: صحاح العجم؛ هندو شاه بن سنجر (-۷۳۰ق)
منتخبی است از کتاب «صحاح العجم» هندوشاه.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۴/۲

آغاز: کتاب الالف باب الالف مع الالف من المصدر الثلاثی مجرد،ابتدا، آغاز کردن؛ **انجام:** یونان، دهی است ببعلبک یاه یاه کلمه ایست برای راندن شتر گویند

خط: نستعلیق، کا: فرج الله منشی شیرازی خازن الاشعار منخلص به طرفه، تا: ۸ رجب ۱۲۷۲ق؛ مجدول مذهب محرر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۳/۵سم [ف: ۳۷ – ۱۴]

← صحاح عجمی ⟩ صحاح العجم
← صحاح عجمیه ⟩ صحاح العجم

● صحاح الفرس / لغت / فارسی

sahāh-ol fors

شمس منشی ، محمد بن هندوشاه– قرن ۸ ق

šams-e monšī, mohammad ebn-e hendū-šāh

تاریخ تألیف: ۷۲۸ق؛ محل تألیف: تبریز
کتابی است در لغت که آن را در ۲۵ «باب» در زمان وزارت خواجه غیاث الدین بن رشید الدین فضل الله در «تصحیح لغات طوایف فرس» و تنظیم و تکمیل کتاب لغت فرس اسدی به ترتیب صحاح جوهری ساخته شده است. برخی آن را به پدرش هندوشاه بن سنجر نسبت داده‌اند که کتابی به عربی و فارسی به نام صحاح العجم دارد.
آغاز: جوامع محامد و ثنا و سپاس و ستایش کبریایی را سزاوار است که از هر لسانی از هر مقول.
انجام: چه نیکو سخن گفت یاری به یاری ×× که تاکی کشم از دل خویش خواری

[الذریعة ۱۱/۱۵ و ۱۲؛ کشف الظنون ۲۰۷۴/۲؛ لغت نامه دهخدا ۲۲/۳؛ مقدمه لغت نامه ص ۱۸۷؛ فرهنگ نویسی در هند ص ۸ و ۲۶۵ ؛یادرگار س ۲ش۷ اسفند ۱۳۲۴ص ۷۹؛ دنا ۴۳/۷ (با نسبت به هندوشاه)]

۱. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۹۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالوکیل بن محمد باقر، تا: ۱ ربیع الاول ۱۱۰۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۶گ، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف مخ: – ۱۲۸]

۲. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۷۱

دیباچه ندارد و از باب الف است و انجام افتاده در «نهادی»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، قطع: ربعی [نشریه: ۳ – ۲۲]

● صحاح گلستان / ادبیات / فارسی

sehāh-e golestān

بیکوفی، محمد حسن بن عبد الملک، ق۱۰ قمری

bīkūfī, mohammad hasan ebn-e ‘abd-ol-malak (- 16c)

وابسته به: مفتاح گلستان؛ آدم، اویس بن اعلا
بابا اویس بن علاءالدین شیرازی به درخواست طالبان مستعد کتابی در بیان لغات و آیات و احادیث گلستان سعدی به نام «مفتاح گلستان» شامل دو قسم، قسم اول در لغات و قسم دوم در تفسیر و معانی آیات کلام الهی، تألیف نمود. در کتاب حاضر مؤلف در قسم اول کتاب اویس تجدید نظر کرده و لغاتی را که نیاز به توضیح نداشته حذف و الفاظی را که نیاز به تفسیر داشته و بابا اویس آنها را ذکر نکرده، گزارش داده است، لکن در قسم دوم کتاب دخل و تصرفی نکرده است و در سال «طس» یعنی ۹۶۰ مشغول تألیف آن بوده است. مؤلف در تألیف کتابش از صحاح جوهری و مجمل اللغه و تحفه میمونه و از کتاب مسمی به الفاظ الرومی و چندین کتاب دیگر بهره جسته است.
آغاز: حمد بیغایت مر خدای را که ایمان داد بمشت خاک و از آن پس جان و عقل داد و ادراک
[دنا ۴۳/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قطره بهر کجا بهم شود جوی و جوی بر جوی جمع گردد دریاست

خط: نسخ، کا: حسین بن ملا یوسف بن ملا پیری، تا: ۱۱۳۵ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۲۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۴ – ۲۸]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷ /۸۰۱۴-۵۴/۱۰۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: ناصر بن حسین، بی‌تا؛ ۲۱گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵ – ۲۷۵۶]

۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۴۲/۷/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ایشان را از زحمت خاریها بندم تا ازمشام اینها غبار فکر قرار گیرد ... دود دماغ شان قرار پذیرد و این کتاب را به قلم تحقیق به اتمام رسانید.
خط: مختلف، کا: محمود بن اویس، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: - ۱۷۰]

● صحاح اللغة = تاج اللغة و صحاح العربية = الصحاح

/ لغت / عربی

ṣiḥāḥ-ul luġa = tāj-ul luġa wa ṣiḥāḥ-ul ʻarabīyya = aṣ-ṣiḥāḥ

جوهری، اسماعیل بن حماد، - ۳۹۳ قمری

jowharī, esmāʻīl ebn-e hammād (- 1004)

تاریخ تألیف: ۳۸۳ق

از مهمترین کتاب‌های لغت عربی است که بر اساس تحقیق شخصی و استقراء و تتبع مؤلف در محاورات اعراب بادیه‌نشین است و طبق گفته وی در دیباچه کتاب، نخستین کسی که لغات عربی را به ترتیب حروف تهجی مرتب کرده است. مؤلف خود در مقدمه و خاتمه، نامی برای کتاب نگذارده و آن را بدین سبب صحاح گویند که مؤلف خود در مقدمه گفته: «اما بعد فانی قد اودعت هذا الکتاب ما صح عندی من هذه اللغه ...». کتاب صحاح در دو جلد به ترتیب حروف الفباء مشتمل بر ۲۸ «باب» و هر باب دارای ۲۸ «فصل» (بعدد حروف الفبای عربی) نوشته شده اما بر خلاف بیشتر کتب لغت حروف اواخر کلمات را در نظر گرفته (چنانکه شیخ طریحی نیز در مجمع البحرین همین سبک را اختیار کرده است). ثعالبی که خود از بزرگان ادب و شهسواران میدان دانش و صرافان سخن بوده یک چند سال پس از تألیف «صحاح» که یتیمة الدهر را تألیف نموده درباره آن گفته: جوهری را کتابی به نام «الصحاح» در لغت می‌باشد که بهتر از «جمهره» و دلنشین‌تر از «تهذیب اللغه» می‌باشد و از آن زودتر نتیجه توان گرفتن تا از «مجمل اللغه» و ابومحمد اسمعیل بن محمد نیشابوری که این کتاب صحاح به خط مؤلف نزد او موجود است درباره وی گفته: «هذا کتاب الصحاح سید ما ×× صنف قبل الصحاح فی الادب / یشمل انواعه و یجمع ما ×× فرق فی غیره من الکتب». او لغت عرب را از زبان اعرابی که اصلاً مراوده با اجانب نداشتند و زبان ایشان در عربیت اصلیه باقی و مخلوط به کلمات بیگانه نبود اخذ نموده، با این‌که زبان مادری او ترکی بوده، از پیشوایان لغت عرب محسوب می‌شود. جوهری خط بسیار نیکویی داشت و با ابن مقله و امثال او هم‌تراز، در عصر خود بی‌بدل و در خوبی ضرب المثل بود. عاقبت باز به نیشابور برگشت و به تدریس و تألیف آغاز کرد. گویند که در آخر عمر مبتلا به اختلال حواس گردید. به خیال پرواز کردن افتاد و در اثر همین خیال، دو لنگه در را زیر بغل گرفته و به جای بلندی رفت و به گمان پرواز کردن، خود را پائین انداخته و جان داد.

آغاز: بسمله. الحمدلله شکرا علی نواله و الصلوة علی محمد و آله اما بعد فانی قد اودعت هذا الکتاب ماصح عندی من هذه اللغه التی شرف الله منزلتها و جعل علم الدین و الدنیا منوطاً بمعرفتها علی ترتیب لم اسبق الیه و تهذیب لم اغلب علیه فی ثمانیه و عشرین بابا و کل باب منها ثمانیة و عشرون فصلا علی عدد حروف المعجم و ترتیبها الا ان یعمل من الابواب جنس من الفصول بعد تحصیلها بالعراق روایه و اتقانها درایه و مشافهتی بها العرب العاربة فی دیارهم بالبادیة ... باب الالف المهموزه من کتاب الصحاح فی اللغه قال ابونصر اسمعیل بن حماد الجوهری رضی الله عنه نذکر فی هذا الباب الهمزة الاصلیه ...

انجام: قال ذوالرمة: ألا یا اسلمی یا دارمی علی البلی ×× و لا زال منهلاً بجرعائک القطر

چاپ: بارها در هند و مصر و ایران چاپ شده است؛ مشار عربی، ص۵۸۵؛ تبریز؛ سنگی؛ ۱۲۷۰ق؛ رحلی

[دنا ۴۳/۷- ۵۱ (۲۴۸ نسخه)؛ کشف الظنون ۱۰۷۱/۲ و ۱۰۷۱/۳، فرهنگنامه‌های عربی به فارسی ۱۴۲-۱۴۹؛ معجم المطبوعات العربیة و المعربة ۷۲۳/۱؛ لغت نامه دهخدا ۵۶/۳؛ الاوقاف العامة موصل ۱۸۵/۲ و ۱۱۸/۴]

شرح و حواشی:

۱- ترویج الارواح فی تهذیب الصحاح؛ زنجانی، محمود بن احمد (-۶۵۶)
۲- تنقیح الصحاح؛ زنجانی، محمود بن احمد (-۶۵۶)
۳- مختار الصحاح = مختصر الصحاح؛ زین الدین الرازی، محمد بن ابی بکر (-۶۶۶)
۴- صراح اللغة = الصراح من الصحاح = ترجمه صحاح اللغة؛ جمال القرشی، محمد بن عمر (-۷)
۵- الجامع = مختصر صحاح؛ سید محمد بن سید حسن (-۸۶۶)
۶- ترجمان الصحاح؛ قره پیری، محمد بن یوسف (-۸۸۶)
۷- صحاح اللغة (مختصر) = مختصر الصحاح؛ ابن صائغ دمشقی، محمد بن حسن (۶۴۵-۷۲۰)
۸- صحاح اللغة (ترجمه) = لغت وان قولی وانقولی، محمد بن مصطفی (-۱۰۰۰)
۹- الایضاح فی شرح عبارة القاموس و الصحاح؛ مدرس حائری، محمد (-۱۴)
۱۰- صحاح اللغة (مختصر) = مختصر الصحاح؛ معلانی، عبدالرحیم بن عبدالله
۱۱- صحاح اللغة (مختصر)؛ مغربی، عبدالرحیم بن عبدالله
۱۲- مختار اللغة مختصر من الصحاح؛ محمود بن اویس
۱۳- مختار الصحاح (۲عنوان)
۱۴- صحاح اللغة (مختصر)
۱۵- ملخص الصحاح

۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۶۸

خط: نسخ معرب، کا: محمد بن عباس سعدی، تا: رجب ۴۶۲ق؛ مصحح، محشی، با چند علامت بلاغ و مقابله به این عبارات «بلغت المعارضة الاصل المنقول منه و هو جميعه بخط ابى سهل محمد بن على بن محمد الهروى النحوى رحمه الله» و «نسخه ما على احدى النسخ المقابل عليها هذا الاصل المكتوب و هى نسخة الصاحب كمال الدين بن العديم قدس الله روحه التى عنى بتصحيحها قرأت جميع كتاب الصحاح فى اللغة على الشيخ العالم الزاهد ابى العباس احمد بن عبدالله بن عثمان الاسدى رحمه الله بحق سماعه من الشيخ ابى محمد عبدالله بن عمر بن حسين بن عبدالواحد الكسانى عن القاضى ابى البركات محمد بن حمزة بن الحسن العرفى [در اصل نسخه اسم دوبار تکرار شده است] بروايته عن الشيخ ابى القاسم بن سعد السعدى المعغروف بابن القطاع عن ابى بكر محتد بن البير اللغوى عن ابى محمد اسمعيل بن محمد النيسابورى عن المصنف بسمع صاحب النسخة القاضى لاجل الامام العالم جمال الدين ابو لاقاسم عمر بن احمد بن هبة الله بن ابى جرادة (ابن العديم) احسن الله توفيقه و صح ذلك بقراءة يوسف بن على بن زيد الزبيرى فى مجالس آخرها يوم السبت الاحدى عشرة ليلة اربعين من جمادى الآخرة سنة ست و ستمائة و الحمدلله و سلام على عباده الذين اصطفى» و «نسخه ما على النسخة الثانية من النسخ المقابل عليها هذا الكتاب و هو قوبلت هذه النسخة بنسخة كتبت من خط ابى زكريا الخطيب التبريزى رحمه الله وعليها حواشى ابى سهل الهروى رحمهم الله و فى هدذه النسخة زوائد ليست من نسخة الاصل اتخذت من كتب شتى و صحت و الحمدلله رب العالمين»و «نسخه ما على النسخة الثالثة من لانسخ المقابل عليها كتب صاحبه فى مدة آخرها يوم الخميس مستهل جمادى الاولى سنة سبع و اربعين و متمائة بالمدرسة الكاملية من القاهرة و ذلك من اصل اصيل محبس بالمكان المذكور مغنى باتقانه و سماعه على الامام اللغوى ابى محمد عبدالله بن برى رحمه الله ثم سبق كتب المذكور له فى محل آخر ايضا من الاجل المذكور و الحمدله رب العالمين» و «بسم الله الرحمن الرحيم و ما توفيقى الا بالله عليه توكلت يقول العبد الفقير الى الله تعالى ابوالعباس احمد بن عثمان بن عمر بن موسى الخابورى عفا الله عنه و غفر له و لوالديه و لجميع المسلمين برحمته و منه قابلت هذالكتاب المعروف بكتاب الصحلح فى اللغة للامام ابى نصر اسمعيل بن حماد الجوهرى رحمه الله من اوله الى آخره و نظرت فى الفاظه و معانيه حرفا حرفا معارضا له بعدة نسخ معروفة بالصحة و لااتقان ناقلا ما وجدته على حواشيها من الفوائد و الزوائد لا على وجه المسامحة بل على و جه التفقه و التفهيم و تمييز الصحيح من السقيم و المعوج من المستقيم حسب ما افاضه الله من لافهم و يسره على من العلم و ما الون فى ذلك جهدا فان وقع فيه بعد ذلك خلل فهو منسوب لاى تقصيرى و ان كان وافيا بالمقصود و ما اخاله الاكذلك ان شاء الله تعلاى فهو بتوفيق الله اياى و حسن ينة مالك ه الامير الكبير الاجل الاعز الاخص لااثير سيد الامراء مقدم الجيوش زى لاعلماء و كهف الفقراء ابن جد لانبلاء ... »، در پايين اين عبارت يادداشتى است در باره معناى بعض لغات و بعض امكنه و بعض كلمات مستعمله در فقه نظير صاع، نصاب، درهم البغلى و ... از «احمد المنجم»، در پشت برگ دوم فائده جليله‌ای از «احمد المنجم الرشتى» در ۱۵ ذيقعده ۱۲۹۴، در روى برگ سوم نام كتاب و مؤلف و حاشيه‌ای از «ابن الجواليقى» درباره مؤلف و كتاب وى و شعر او آمده و چند مطلب ديگر درباره كتاب؛ تملك: زين العابدين كه كتاب را به پدرش هبه كرده در سال ۱۱۳۲، عزيز الله بن محمد تقى مجلسى با مهر «المتوكل على الله محمد كاظم» (مربع) در سال ۱۰۵۹ در قسطنطنيه، احمد المنجم الرشتى در سال ۱۲۹۱؛ مهر: «محمد بن حسين» (بيضى)، «لا اله الا الله الملك الحق المبين محمد على» (مستطيل)، «رضى الدين محمد» (مربع)؛ جلد: تيماج قرمز، ۳۱۵گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۲سم [ف: ۱ - ۵۱]

۲. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:۱۵۲۱عكسى

آغاز: برابر؛ **انجام:** دود الدود:جمع دودة و جمع الدود ديدان والتصغير دويد و قياسه دويدة و داد الطعام يداد و أداد و دود كله بمعنى اذا وقع فيه السوس قال الراجز: قد أطعمتنى دقلاً حولياً ×× مسوساً مدوداً حجرياً و دودان: أبو قبيلة من أسد، و هو دودان ابن أسد، و هو من دودان ابن أسد بن خزيمة. و أبو دواد: شاعر من أياد. و داود:اسم أعجمى لا يهمز.

نسخه اصل: كتابخانه سليمانيه در استانبول، ش ۳۸۹-۲۳۴۱۱. جزء اول و دوم از كتاب را (به حسب جزء بندى كاتب) دربر دارد كه تا فصل الذال از باب الدال را شامل است؛ خط: نسخ معرب، كا: گويا موهوب بن احمد بن محمد بن خضر جواليقى، تا: ربيع الثانى ۵۱۱ق؛ مصحح، مقابله شده؛ انجامه كاتب: «تم الجزء الثانى من كتاب الصحاح بحمد الله و عونه، يتلوه فى الجزء الثالث ان شاء الله فصل الذال الذود من الابل: ما بين الثلاث الى العشر. و الحمد لله وحده و صلى الله على السيد المصطفى النبى و آله الطاهرين و سلم تسليماً و حسبنا الله و نعم الوكيل. نقلت هذا الجزء من النسخة المذكورة فى آخر الجزء الأول و اعتمدت فينقله ما اعتمدته فى نقل الجزء الأول و الله الموفق و فرغ منه فى شهر ربيع الآخر سنة أحد و عشر و سبع مائة (؟) و صلى الله على سيدنا محمد و آله أجمعين»، انجامه جزء اول: «تم الجزء الأول من أصل الأصل المستنسخ منه هذا الجزء»، بلاغ عرض در پايان نسخه چنين ثبت شده است: «بلغ العرض من أوله الى هنا بحمد الله و منه و صح و كتب موهوب بن احمد بن محمد بن الخضر الجواليقى حامداً لله فى رجب من سنة احدى عشرة و خمس مائة ... وجد بالأصل و أصلح ما فيه.»، برگ‌های نخستين اين نسخه نونويس شده؛ ۴۶۶ص، ۱۶ سطر [عكسى ف: ۴ - ۴۳۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۳۵

جلد يكم، از آغاز تا هوذه؛ خط: نسخ معرب، كا: على غزنوى، تا: ۷ شعبان ۵۱۴ق؛ شرف الائمه مودود بن مسعود طرثيثى آن را

نزد ابوجعفر احمد بن علی مقری بیهقی خوانده و اجازه قرائت به او به خط استاد در ص ع هست؛ تملک: مسعود بن محمد بن مسعود بن طاهر طرثیثی، سلطان محمد بن معزالدین میرک حسین اصفهانی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۳۱۲گ، ۱۷ سطر (۱۲×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۵ – ۴۱۷۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۴۷

آغاز: و أصله و بلته من الوبال فأبدل بالوال و الألف كقولهم أجد و أصله وجد ... اتل، اتل الرجل ياتل اتلاناً إذا مشى وقا رب؛ **انجام:** برابر

باب اللام و فصل الهمزة تا پایان کتاب؛ خط: نسخ مایل به ثلث، کا: ابوالقاسم بن یوسف، تا: ۵۲۹ق، جا: سمرقند؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح ، مقابله شده، محشی؛ مهر: «العبد المذنب نظام الدين ۱۱۹۸» (هشت گوش)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج آجری مذهب، ۲۵۰گ، ۲۸ سطر (۱۴/۵×۲۷)، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۳۱– ۶۱۳]

۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی قوله تعالی یوسف اعرض عن هذا اذا كان المارد معلوماً و قال بعضهم ان يا في هذا الموضع انما هو للتنبيه كانه قال الا اسجدوا فلها دخل عليه ياء اللتنبيه سقطت الالف التى فى اسجد و الانها الف وصل و ذهبت الالف اى فى

کامل؛ خط: نسخ خوب، کا: یحیی بن محمد بن وافا، تا: ۵۶۴ق؛ تملک: عرب زاده علی رضا مشتهر به شاه خوبان به سال ۱۱۶۰ق؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «احمد عطار از خدا فیض خواهد»، «عبدالرحمن»؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: میشن سورمه‌ای مذهب، ۹۰۰ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۷×۳۲سم [ف: ۷ – ۶۶]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۰۷

آغاز: فصل الباء ... بالتحريك الجيم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: ازهری، احمد بن محمد، تا: ۵۶۹ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷-ص/۲۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** كمل جميع كتاب الصحاح المنعوت بتاج اللغه تأليف الشيخ ابى نصر اسمعيل بن حماد الجوهرى رحمة الله كتبه عبد الوهاب بن الحسن بن على بن ابراهيم بن ... حماة الله تعالى فى شهور سنه تسع و سبعين و بعض شهور سنه ثمانين و خمس مائه حامدا لله تعالى و مصليا على نبيه محمد و آله الطاهرين و سلم تسليما

خط: نسخ نزدیک به کوفی، کا: عبد الوهاب بن حسن بن علی بن ابراهیم، تا: ۵۷۰ق؛ محشی، در پایان آن قید شده مقداری از آن در سال ۵۷۹ و مقداری دیگر در سال ۵۸۰ نوشته شده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۱گ، ۴۰ سطر (۱۶×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۱ – ۱۷۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۲۴

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲ رجب ۵۷۴ق؛ با بلاغ مقابله محمد بن ابی المحاسن بن الحسین الرمال در ۱۳ محرم ۶۴۴ (اربع و اربعين و ستمائة) با اصل خوانده شده برخود جوهری؛ تملک: محمد بن حسین بن عبدالرزاق رمال؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۱گ، ۲۵ سطر (۱۵×۲۳)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۷ – ۵۰۶]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۹۴

آغاز: ذلك يعنى اخشعت فيه ليس فى غيرها؛ **انجام:** سقطت الالف التى فى ... و الحمدلله رب العالمين

خط: نسخ عربی، کا: طبری، محمد بن حسین بن یحیی، تا: ۵۷۵ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۰۹

آغاز: فصل الدال دبرالدبر بالفتح جماعة النحل؛ **انجام:** مثل صاحب و صحت عن ابن كيسان.

جلد ثانی، از حرف «دال» تا «یاء»؛ خط: نسخ، کا: عبدالله احمد بن محمد حسن، تا: ۵۸۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور بنفش، ۲۶۶گ، ۲۱ سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۹ – ۱۹۵]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۶۶ و ۳۸۳۴-ف

ج ۱ از آغاز تا آغاز حروف ط؛ خط: نسخ معرب، کا: مبارک بن ابراهیم بن محمد بن علی قولیسی، تا: نزدیک به پایان جمادی ۵۸۶ق؛ تملک: عبدالعزیز بن عبدالجب [مار] متطبب خلاطی در ۶۲۶ (ستة عشرين و ستمائة) با اقرار و اعترافی کهن از ابن شمس الدین محمد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا با ترنج زرین، ۳۹۲گ، ۲۶ سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۷ – ۴۰۸] و [فیلمها ف: ۲ – ۲۵۵]

۱۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۹ ـ ب

خط: نسخ، کا: عبدالرحمن بن ابی الحسن بن عیسی بن علی یعرب بوازیجی، تا: صفر۵۹۳ق؛ از روی نسخه احمد بن ظفر بن یحیی بن هبیره از روی نسخه ابی منصور جوالیقی، در آغاز نسخه ابن هبیره از گفته ابی زکریا یحیی بن خطیب تبریزی آمده بود که من سراسر این کتاب را با اصل خط ابی سهل محمد بن علی هروی نحوی مقابله و تصحیح کرده‌ام. این مطلب را تبریزی در مدینه در ۴۹۸ نوشته بود، در آغاز نسخه ستایشی است از همین بوازیجی از ابن الصلا یا تاج الدین محمد بن نصر و درباره او «رحمه الله» آمده، او چنان‌که قزوینی در برگ جداگانه چسبیده به همین نسخه نوشته در ۶۵۶ یا ۶۵۷ در گذشت پس این نسخه اندکی پس از این تاریخ در قرن ۷ نوشته شده. پس از ین ستایش دیگری است از همین بوازیجی درباره همو؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۳۲۵گ، ۴۳ سطر (۱۹×۲۹)، اندازه: ۳۴×۴۳سم [ف: ۱–۳۴۵]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۶۲

خط: نسخ معرب، کا: مرتضی بن عبدالله بن علی جعفری، تا: ۵۹۶ق؛ مصحح؛ اجازه علی بن فضل الله حسنی برای ابو المجد المرتضی بن عبدالله بن علی بن عبدالله جعفری و برادرش رضی الدین محمد به تاریخ اواخر ربیع الاخر ۵۹۷؛ تملک: عبیدالله بن محمد بن الحسن بن محمد طوسی، محمد عبیدالله بن محمد بن

الحسین طوسی، تاج الدین الحسین بن مجد الدین عبید الله بن عزیز الدین محمد، علاءالدین بن علی بن حسین طوسی، عبدالحی بن علاء الدین، غیاث الدین بن عبدالحی، عبدالله بن عبدالرزاق الرضوی، عبدالباقی بن امیر عبد الغفار رضوی به تاریخ ۱۱۶۵، محمد اسماعیل کاظماوی کاشانی مشهور به عرب، محمد جعفر استرآبادی به تاریخ رجب ۱۲۳۶، محمد بن الحسین؛ وقف‌نامه کتاب با امضای محمد حسن به تاریخ ۱۳۱۶؛ جلد: تیماج سبز، ۲۸۶گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۹ - ۳۵۰]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۵۰

آغاز: فصل الهاء، هبخ، الهبیخة، الجاریة التارة الممتلئة و الغلام هبیخ و هو ذمیل مشددة الیاء. باب الدال، فصل الالف، ابد، الابد، الدهر و الجمع اباد و ابود؛ **انجام:** فصل الیاء، یبر، یبرین، موضع یقال رمل یبرین ... و المیسر قمار العرب بالأزلام و الیسرة بالتحریک اسرار الکف ...

جلد دوم کتاب و از حرف دال تا حرف راء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه قرن ۶؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۳گ، ۱۵-۲۱ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۴۰ - ۲۸۳]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۳۳

آغاز: عن الماء تخلئة و تحلیاً اذا طردتها عنه و منعتها ان ترده قال الشاعر: محلاء عن سبیل الماء مطرود؛ **انجام:** ابوزید لقیته بوحش اصمت ولقیته ببلدة اصمت اذا لقیته ... لاانیس به و هو غیر مجری. الصوت معروف و اما صوت رویشدبن کثیر (ن.ل.کُثیر) الطاءی.

از اواخر فصل حاء از باب همزه و ختم می‌کند به یک صفحه بعد از فصل فاء از باب جیم؛ خط: نسخ جلی بسیار پخته و مشکول، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۶؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ این نسخه در غایت نفاست و امتیاز و اعتبار و اهمیت است و به موجب قرائن قطعاً متعلق به اوایل قرن ششم می‌باشد، ولی بدبختانه ناقص و در مواضع مختلف نیز دارای سقطات است و مشتمل است بر فقط ۱۱۷ ورق از اصل نسخه (۱۷ ورق مربوط به باب همزه، ۷۰ ورق متعلق به باب باء، ۲۰ ورق مربوط به باب تاء، ۲ ورق متعلق به باب ثاء و ۸ ورق متعلق به باب جیم) و مابقی آن که فعلاً باید کان لم یکن تلقی بشود با همه جهد و فحص بلیغی که چندین روز متوالی به عمل آمد مع الاسف به دست نیامد که نیامد. مع ذلک کله به جهت داشتن حواشی ذیقیمت و مفید و بسیار مهمی که درهمان قرن ششم کتابت شده و به خصوص بجهت آن که به دست یکی از مبرزین ائمه لغت و ادب یعنی موهوب مقابله و تصحیح شده فی الحقیقه غنیمتی بزرگ است، محشی برمز «ق» و «ط» و «ع» و «هر» و «صغ» منقول از نسخه اصل به خط مؤلف و نسخه ابن القطاع و کتاب النسب تألیف زبیر بن بکار و کتاب المثالب لابی عبیده معمر بن المثنی و کتاب اخبار مکه تألیف ازرقی و نوادر ابن الاعرابی و اصلاح المنطق ابن سکیت و عتبی و ابن ایوب اللغوی و ابن القطاع و ابوعاس و اسماعیل بن موهوب جوالیقی و ابومنصور جوالیقی و غیره و غیره، به تصحیح و مقابله جوالیقی؛ کاغذ: حنایی پنبه‌ای، ۱۱۷گ، ۱۵ سطر (۱۶×۲۳/۵)، اندازه: ۲۵/۵×۳۳/۳سم [ف: ۱۳ - ۱۶۳]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلانص لا یلحقن الا یعاره عراضاً و لا یشرین و الا غوالیا

جزء اول صحاح و تا پایان باب (راء)؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۶-۷؛ افتادگی: انجام؛ سطوری به خط جلال الدین ابوبکر عبدالرحمن سیوطی و در صفحه ۳ سطوری به خط شیخ شهاب الدین سنباطی و در صفحه ۵ نسخه توضیحاتی است در ترجمه مصنف به نقل از یتیمة الدهر ثعالبی و در صفحه ۶ مطالبی در معرفی کتاب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سیاه مذهب، ۲۴۹گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۴ - ۱۲۴]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الخیری معرب.

جلد اول ودوم است ازآغاز کتاب تا آخر فصل الخاء از باب الراء؛ خط: نسخ مشکول، بی‌کا، تا: حدود اوایل قرن ۷؛ مقابله شده؛ تملک: حسین شهرزوری بن عثمان بن کشاسپ بن محمد بن علی الشافعی در سال ۷۸۷ ، محمد بن حسین طالقانی در ۹۹۲ ؛ واقف: آقامهدی قدوسی، اسفند ۱۳۱۹؛ کاغذ: بغدادی، ۴۶۵گ، ۱۵ سطر (۱۱/۸×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴/۳سم [ف: ۱۳ - ۴۰]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۹۸

آغاز: بسمله، فصل القاف، قبع؛ **انجام:** تمت المجلد الثالث من کتاب الصحاح فی اللغة للجوهری.

از باب العین فصل القاف تا آخر باب المیم؛ خط: نسخ مشکول و جلی، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ واقف: خانبابا مشار، ۱۳۴۶ش؛ ۲۷۱گ، ۱۷ سطر (۱۱/۸×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴/۸سم [ف: ۱۳ - ۴۲]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۲۱

از آغاز کتاب تا مقداری از حرف عین می‌باشد؛ خط: نسخ معرب،بی‌کا،تا:قرن۷؛تملک: محمد بن جمال به تاریخ ۹۷۹ با مهر «مهر بر دل زده جلال بنده حق محمد بن جمال» (بادامی)؛ جلد: تیماج مشکی،۲۵۵گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۲۶ - ۲۶۳]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۵۸

آغاز: اسین به الی النعمان ... فصل الخا: الخابیة الحب و اصلها الهمزة لانه من خبأت الا ان العرب ترکت همزها و الخباء واحد؛ **انجام:** برابر

شامل بخشی از برگ‌های پایانی کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمعی، ۶۱گ، ۲۷ سطر (۱۴×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۳۳ - ۱۱۵]

۲۱. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۵۳

جلد نخست؛خط:نسخ متوسط،بی‌کا،تا:قرن۷[اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۷]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۰۷

آغاز: ... ثنیاننا ان اتاهم کان بدأهم و بدوهم ان اتانا کان ثنیانا؛

انجام: فاتعظ ای قبل الموعظة یقال السعید من وعظ بغیره و الشقی من اتعظ به غیره. الواکظ الدافع یقال وکظ ...
جلد نخست کتاب و از باب الالف آغاز و تا پایان باب الظاء؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: شرقی، جلد: اندازه جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۴۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۵ - ۴۷۰]

۲۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۹۴

انجام: و النهار فرخ الحباری ذکره الاصمعی فی کتاب ... من تمیم و النهر واحد الانهار و قوله تعالی ...
خط:نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز؛ با علامت مقابله با اصل؛ یادداشت از «محمد مهدی الحسینی» در سال ۱۱۴۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۶×۳۴سم [ف: ۱ - ۶۹]

۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۸

تنها بخش سوم کتاب؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: انجام؛ برای خزانة الکتب ابوالفتح ایل غازی بن قرا ارسلان ابن ایل غازی بن ارتق ارسلان بن ایل غازی ابن تمرتاش ابن ایل غازی ابن ارتق؛ در پایان چهار برگ لغت عربی که گویا از همین صحاح باشد از نخل تا نکل به نسخ معرف کهن‌تر و ریزتر؛ واقف: ابوالفتح ایل غازی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن سرخ، ۲۰۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۲۳/۲×۳۱سم [ف: ۱ - ۳۴۶]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۶۷

آغاز: نفعنا الله و ایاکم به. باب الالف المهموزة من کتاب الصحاح فی اللغة قال الشیخ الامام ابونصر اسمعیل بن حماد؛ **انجام:** قال الراجز: یارب مالک (کذا) بالاجبال.
فاقد خطبه و از ابتدای باب الالف المهموزة تا اوایل باب الغین فصل الالف؛ خط: نسخ مشکول، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: فاضلخان؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۸گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱۳ - ۱۶۱]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۵۹

آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ مشکول،کا:محمد بن یوسف،تا:قرن۷؛ واقف: سیدجلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۱۳گ، ۲۹ سطر (۱۳/۳×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷/۳×۲۵/۵سم [ف: ۱۳-۱۶۰]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۱۳

آغاز: بسمله، فصل الصاد، الصدق: خلاف الکذب؛ **انجام:** تم الجزء السابع من کتاب الصحاح فی اللغة بحمد الله و منه و یتلوه فی الجزء الثامن فصل الظاء الظل معروف.
جزو هفتم است مشتمل بر بقیه باب القاف و باب الکاف و باب اللام؛ خط: نسخ مشکول، کا: محمد بن صدقه بن رجب بن الحسن المقری، تا: حدود قرن ۷؛ با عبارت: «برسم العبد الفقیر الی الله تعالی عبدالرحمن بن ابراهیم سبط قنینوالا ربلی غفرالله له»؛ واقف: خانبابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: حنایی بغدادی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۵گ، ۱۵ سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۳ - ۴۳]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب الدال فصل الالف، الابد، الدهر و الجمع آباد وابود
ج ۱، از آغاز تا پایان حرف خ؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۷؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: کاغذی، ۲۱۱گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۸ - ۲۶۲]

۲۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۷۲ حکمت

از فصل الف تا باب الراء است تا فصل عین باب الضاء؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ جلد: تیماج تریاکی مذهب، قطع: وزیری [ف: ۲ - ۸۱]

۳۰. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۲۲۵

از اوایل باب العین تا اواخر باب اللام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۴۸۰ص، ۱۹ سطر (۱۲×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۱۸سم [ف: ۱ - ۲۷۱]

۳۱. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

کامل؛ کا: محمد بن احمد بن محمد عمیدی کرمانی، تا: قرن ۶ و ۷، جا: شاذیاخ مدرسه محیویه؛ این سومین نسخه است که از این کتاب که او نوشته در خدمت «صدرالصدور محی الدین سلطان العلماء و الائمة ... محیی بن محمد بن محیی»، در پایان چکامه‌ای است از او به قافیه ح به عربی که در ستایش وی سروده [نشریه: ۷ - ۵۳۶]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۴۹

از ربع تا هدل؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۵۷گ، ۱۹سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱۷ - ۴۲]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۰۰

آغاز: ... التی تنقش منها العظام ای تستخرج و المناقشه الاستقصا فی الحساب و فی الحدیث: من نوقش الحساب عذب؛ **انجام:** و الحفش فی الحدیث هو البیت الصغیر عن ابی عبید و یقال معنی قوله ...
قطعه ای چند برگی از کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶ و ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نشان‌های مانند «هی» و خطوط، مقابله شده، مصحح، با علامت «بلغ»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۴/۶سم [ف: ۲۷/۱ - ۴۶۶]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶ ط

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶ و ۷ [مختصر ف: - ۵۲۸]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۴۳

از حرف راء تا حرف صاد؛ خط: نسخ معرب، کا: ابومحمد حسن بن یحیی بن حسن بن حسین علوی جوانی حسینی، تا: سه‌شنبه ۲۹ جمادی الاول ۶۰۸ق؛ مصحح؛ تملک: محمد جواد حسینی نجفی عاملی، احمد الموسوی، استعاره احمد شکر (از دانشمندان بغداد) از شیخ محمد الخزاعی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۵ - ۱۲۸]

۳۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۱۶
خط: نسخ معرب، کا: ایلبک بن کتکلک بن عبدالله مقتفوی بغدادی، تا: دهه آخر شوال ۶۲۰ق؛ ۲۶۸گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۲۷/۵×۳۷/۵سم [ف: ۱ - ۱۳۱]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۹۵
«صدع» است تا «غیق» (جزو ۵)؛ خط: نسخ، کا: ابوعمرو زکریا بن محمد بن محمود کمونی قزوینی، تا: ۶۲۹ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: سردار کابلی در ۱۳۴۲؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۶۶گ، ۱۷ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۸ - ۵۰۳]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ مشکول، کا: یحیی بن محمد بن علی بن محمد حنفی دمشقی، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۶۳۸ق؛ واقف: نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: مصری حنایی، جلد: چرمی، ۲۸۳گ، ۳۵ سطر ۱۶/۸×۲۲/۲)، اندازه: ۲۳/۵×۲۹/۸سم [ف: ۱۳ - ۴۲]

۳۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۸۸
جلد ۳ فصل الفاء من باب الدال و باب الذال و باب الراء تا فصل النون؛ خط: نسخ، کا: سنجر بن عبدالله، تا: یک‌شنبه ۶ رمضان ۶۵۰ق؛ تملک: اسحق بن یوسف امیرالمومنین که همه چهار مجلد کتاب نزد او بوده، یحیی بن امیرالمومنین المتوکل علی الله که از حاج علی کتاب دمشقی خریده، عبدالرحمن تاج الدین الحنفی با تاریخ ۹۸۱، عیسی بن محمد بن الحسین با تاریخ ۱۱۷۷، عبدالرحمن عیسی با تاریخ ۱۲۲۶؛ مهر: محمد جعفر بن صفی محمد؛ واقف: حاج میرزا محمد رضا پیشخدمت معتمدالدوله؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۲۰۲گ، ۱۵ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: - ۶۰۳]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۴۲
آغاز: بسمله، فصل الدال، الدبر: بالفتح جماعة النحل لا واحدله؛ **انجام:** و حیلان الحصی مااجالت الریح منه.
دنباله نسخه ۶۴۴۱ است از باب الراء فصل الدال تا آخر فصل الجیم از باب اللام؛ خط: نسخ خوش و مشکول، کا: محمد بن مقبل بن ابراهیم بن یحیی، تا: ربیع الثانی ۶۶۲ق، جا: واسط العراق المدرسة الشرفیه؛ واقف: آقامهدی قدوسی، اسفند ۱۳۱۹؛ ۳۴۰گ، ۲۱ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴/۹سم [ف: ۱۳ - ۴۱]

۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۶۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ ربیع الاول ۶۶۵ق؛ تملک: احمد بن علی که در ربیع الثانی ۷۰۰ از کاتب گرفته، عبدالمؤمن بن عبدالمطلب بهرام در شعبان ۹۲۲، حسن بن علی بن حسین بن محمد بن حسن بن محمد بن عبدالعالی که در ۹۵۹ خریده، علی بن حسین حسینی جرجانی در جمادی الثانی ۹۹۵، علی بن عبدالجبار مرداس بیهقی در ربیع الثانی ۷۴۰ق در شیراز، مظفر حسین بن حیدر خادم رضوی تقوی موسوی در پایان رجب ۹۸۹، محمد حسینی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۳۳۴گ، ۳۹ سطر (۲۶×۳۸)، اندازه: ۳۶×۵۰سم [ف: ۸ - ۶۲]

۴۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۷۹
آغاز: ... و اوتر قوسه و وترها
از کلمه «وتر» تا آخر باب العین؛ خط: مغربی معرب، کا: محمد بن یحیی بن مبارک بن مقبل بن حسن بن موسی بن محمد عسائی حمعنی، تا: دهه آخر ربیع الثانی ۶۵۶ق؛ از روی نسخه ای به خط شیخ ابوالفرج ابن اسعد موصلی؛ جلد: مقوایی، ۱۷۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱ - ۲۶۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۳۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۲۶۴]

۴۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۵
بخش دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: حسن بن حسین (نام دست برده شده)، تا: سه‌شنبه ۶ جمادی الثانی ۶۵۹ق، جا: قم؛ مجدول؛ تملک و تکمیل مصطفی طبیب اول بیمارستان سلطان احمد خان، از روی نسخه ابن خشاب نوشته شده و آن با نسخه اصل خط محمد بن علی بن محمد هروی نحوی تصحیح شده و نسخه هروی از نسخه خط جوهری نقل شده بوده، با نسخه تصحیح شده سید ضیاء الدین که حواشی داشته است تصحیح شده و آن نسخه با دو نسخه دیگر که یکی از ابوالفضل عبدالله بن میکالی بوده و برخی از آن را استاد ابویعقوب بن احمد نیشابوری تصحیح کرده بود مقابله شده؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: رویه ابری، ۳۷۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۰/۷سم [ف: ۱ - ۳۴۶]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۴۳
آغاز: بسمله، فصل الحاء، حبل: الحبل الرسن و یجمع علی احبل و حبال؛ **انجام:** هذا آخر کتاب الصحاح فی اللغة للجوهری.
جزء رابع از فصل الحاء از باب اللام تا آخر کتاب؛ خط: نسخ خوش و مشکول، کا: محمد بن مقبل بن ابراهیم بن یحیی، تا: جمادی الثانی ۶۶۵ق؛ واقف: آقا مهدی قدوسی، اسفند ۱۳۱۹؛ کاغذ: حنایی بغدادی، جلد: چرمی، ۲۹۱گ، ۲۱ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۴سم [ف: ۱۳ - ۴۱]

۴۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۷۰
آغاز: بسمله. فصل القاف قبع القنذ تفبع فبوعاً ادخل راسه فی جلده و کذلک الرجل اذا ادخل راسه فی قمیصه و قبع فی الارض ذهب؛ **انجام:** باب الالف اللینة ... هذا آخر الکتاب وقع الفراغ من کتابته علی ید العبد الضعیف ... اسمعیل بن یوسف غفرالله له و لوالدیه فی شهور سنه اثنی و سبعین و ستمائه الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه محمد و آله و عترته الطاهرین.
از باب القاف تا باب الالف اللینه؛ خط: نسخ کهن، کا: اسمعیل بن یوسف، تا: ۶۷۲ق؛ مذهب، مجدول؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: بغدادی، جلد: چرم مشکی، ۵۶۹ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۵×۳۴/۵سم [ف: ۷ - ۶۹]

۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۱۷
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: دولتشاه بن محمد بن علی نوش آبادی، تا: ۶۸۱ق، جا: بغداد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، مذهب، ۳۸۸گ، ۳۱سطر (۱۶/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۲×۳۳/۵سم [ف: ۸ – ۴۱۹]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۶۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** هوذة القطاة و بها سمی الرجل هوذة. قال الاعشی: من یلق هوذة یسجد غیر متثب ×× اذا تعمم فوق التاج او وضعا

جلد اول است (بنابه تقسیم کاتب) و از ابتدای کتاب را تا آغاز باب الراء فصل الالف است؛ خط: نسخ مشکول، کا: محمد بن محمود خوارزمی مدعو به علا البزاری، تا: پنج‌شنبه (چندم؟) ربیع الاول ۶۸۳ق، جا: خوارزم؛ واقف: فاضلخان؛ کاغذ: حنایی بغدادی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۴۷گ، ۱۹ سطر (۱۰/۵۱×۱۳/۳)، اندازه: ۱۴/۳×۱۷/۵۱سم [ف: ۱۳ – ۱۵۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۱۸-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۳۴۹]

۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۶۶

آغاز: اول لیلة من الشهر سمیت بذلک لتبرؤ القمر من الشمس و بارأت شریکی اذا فارقته و بارا الرجل استبرأت الجاریة؛ **انجام:** برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: أبوبکر عبدالوهاب بن محمود بن محمد، شمس فرضی سمر قندی، تا:۲۱ محرم ۶۸۵ق، جا: سمر قند مدرسه کنجک؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ مهر: «ابوالقاسم الموسوی ...» (دایره)؛ واقف: حسین و أبوطالب موسوی میرزائی، صفر ۱۳۵۹؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی، ۳۶۳گ، ۳۳ سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۱۷×۱۸سم [ف: ۳۳ – ۴۸۵]

۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۵۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۱ ذیحجه ۶۸۸ق؛ تملک: میر محمد جعفر بن میر محمد کافی حسینی؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۹۵گ، ۴۲ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۶ – ۲۲۸]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۷

آغاز: الخصب بالکسر نقیض الجدب یقال بلد خصب و بلد اخصب کما قالوا

از کلمه «خصب» تا آخر کتاب؛ خط: نسخ معرب، کا: احمد بن حسن بخاری، تا: ۶۸۹ق؛ جلد: گالینگور، ۳۱۷گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳۷ – ۱۷]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم کتاب الصحاح فی اللغة بحمد الله و حسن توفیقه من تألیف الشیخ الامام ابی عمر اسماعیل بن حماد الجوهری رحمه الله ...

خط: ثلث بسیار زیبا، کا: علی بن حسن بن ابی علی شیرازی، تا: رمضان ۶۸۹ق؛ تملک یکی از پادشاهان بنام حسن پاشا در تاریخ صفر سنه ۱۰۹۵، و در تاریخ ۱۲۴۴ از طرف عباس میرزا نایب السلطنه به فرزندش بهرام میرزا انعام داده شده، سپس احتشام الدوله عبدالعلی میرزا بن فرهاد میرزا این کتاب را از ورثه خریده؛ مهر: بهرام میرزا، احتشام الدوله، حسن پاشا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۱ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱۳ – ۴۸]

۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۸۳۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۶۹۰ق؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن تریاکی مذهب، ۴۰۱گ، ۳۳ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۶ – ۷۱۷]

۵۳. تهران؛ غفاری، حسن علی؛ شماره نسخه:۱۹

بی‌کا، تا: ۶۹۰ق [نشریه: ۵ – ۱۱۲]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۲

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۱ صفر ۶۹۲ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹۸گ، ۳۳ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [سنا: ف: ۲ – ۷۷]

۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۶۵

خط: نسخ معرب، کا: عبدالرحیم بن ادریس بن محمد بن مزیر تنوخی شافعی حموی مصری، تا: ۲۴رجب۶۹۴ق، جا: حماه؛ از روی نسخه‌ای که از نسخه جوالیقی نوشته شده بود، مصحح؛ جلد: تیماج سبز، ۳۱۶گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۲ – ۱۴۱]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تطوع ای تکلف استطاعته و التطوع بالشیء التبرع به و طوعت له نفسه ...

از آغاز کتاب تا حرف «ط»؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: عبدالله بن محمد بن عبدالکاظم بن حاجی حسن فلوجی؛ کاغذ: شرقی، ۴۸۲گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۳ – ۴۶۶]

۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۳۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ افتادگی: انجام؛ تملک: نورالله بن محمود واعظ و پسرش هدایت حسین در ۱۰۰۲ و پسر او غیاث الدین محمود، ابوالبقاء بن سلیمان حسینی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۴۸۱گ، ۳۷ سطر (۲۶×۳۹)، اندازه: ۳۳×۴۳سم [ف: ۱۶ – ۳۲۲]

۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۴۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۰گ، ۱۲– ۲۷ سطر (۱۱–۱۲×۱۸–۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۱۷ – ۴۲]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۵۹

آغاز: بعادیة و فی الحدیث حریم البیر البدی؛ **انجام:** بین عشیرتی فاسمانی القیل الحضوری.

بی سروته، و نیمه دوم صحاح است؛ خط: نسخ مشکول، بی‌کا، تا: حدود قرن ۷ و ۸؛ واقف: خواجه شیراحمد تونی؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۰گ، ۲۷ سطر (۱۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۱۳ – ۴۷]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۰

آغاز: لنا حاضر فعم و باد کانه قطین؛ **انجام:** ینع مثل صاحب و صحب عن ابن کیسان.

نیمه اول نسخه قبلی است؛ خط: نسخ مشکول، بی‌کا، تا: حدود قرن ۷ و ۸؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: خواجه شیراحمد تونی، شوال ۱۲۸۷؛ کاغذ: حنایی، جلد: چرمی، ۱۸۶گ، ۲۷ سطر (۱۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۳۱/۸سم [ف: ۱۳ – ۴۷]

۶۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۲۱

از اوایل حرف «الف» تا اواخر «ظاء»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ یا ۸؛ افتادگی: آغازوانجام؛ اندازه: ۱۹×۲۳سم [نسخه‌پژوهی: ۱– ۲۵]

۶۲. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۳۰۰

از آغاز تا «غلط»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ قطع: وزیری [نشریه: ۴ – ۳۸۸]

۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۷۷

از آغاز کتاب تا حرف عین؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مهر: «ابو القاسم بن عباس الموسوی» (بیضی)، «عبده عبد الرزاق بن محمد کاظم» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۶۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲۵ – ۱۷۸]

۶۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۷۹

از آغاز کتاب تا حرف عین؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ تملک: فرج الله با مهر «عبده فرج الله» (بیضی) و فرزندش محمد رضا با مهر «الراجی محمد رضا بن فرج الله» (بیضی)، محمد بن ابراهیم بن القف الشافعی؛ مهر: «الراجی موسی بن محمد رضا»؛ ۲۴۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۵ – ۱۷۹]

۶۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۰۶

آغاز: فصل الکاف کتم کتمت الشیء کتماً وکتماناً واکتتمتُه ایضاً وسحاب مکتیم لارعد فیه وسرکاتم ای مکتوم ومکتم بالتشدید بولغ فی کتمانه واستکتمته سری سالته ان یکتمه؛ **انجام:** هلاء هلازجر للخیل ای توسعی وتنحی وقال وای جوادِ لایقال له هلا و للناقة ایضاً و قال حتی حدوناها بهید وهلا و هما زجران للناقة وقد

از باب المیم فصل الکاف تا اواسط باب الالف اللینة؛ خط: نسخ، بی‌کا،تا:قرن۸؛افتادگی: انجام؛ با علامت مقابله و بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۰۸]

۶۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ با تاریخ تولد ۹۰۸؛ تملک: محمد ضبی پسر احمد الدین زاهدی قراباغی؛ مهر: محمد رفیع؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷ – ۱۹۰]

۶۷. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۴۴

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ وقف نامه چشمه گلست (گلسب-گیلاس) مشهد و دنیا تپه، قدر هامش این صفحه عبدالجواد شریف تایید بر وقف نموده و اصل وقف‌نامه را که روی کاغذ خانبالغ نوشته شده دیده و مطابقت آن را گواهی نموده در ۱۳۰۰ق؛ با مهر: «عبدالجواد شریف خطیب و خادم روضه رضویه» (چهارگوش)؛ وقف مدرسه خواجه یوسف (دودر)؛ واقف: شاه عباس صفوی، ۱۰۲۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۰گ، ۴۷ سطر(۲۴×۳۳)، اندازه: ۲۹×۴۳سم [ف: – ۱۳۸]

۶۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۸۶

آغاز: ... فان الحسن استهونة ما کان طعامهم؛ **انجام:** کانه فی التأخیر ...

جلد ۲. از باب «ف» و فصل «ح» تا باب «ی» و فصل «ی»؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۷–۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۴۳گ، ۲۵ سطر (۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۳ – ۲۱۱]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۵۸

آغاز: لجبأة و هی الحمر من الکمأة مثاله فقع و فقعة؛ **انجام:** وجلت فی بنی القین.

خط: نسخ خوش و جلی و مشکول، بی‌کا، تا: حدود قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: حنایی، جلد: چرمی، ۳۶۴گ، ۲۵ سطر (۱۷×۲۵)، اندازه: ۲۴/۸×۳۴سم [ف: ۱۳ – ۴۶]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۸

آغاز: و الوادی ثلث لیال من آخر الشهر قبل لیالی المحاق و قال ابوعمرو؛ **انجام:** و قد اصت تؤص حکاه عنه ابوعبید.

از اواسط باب همزه فصل دال و ختم می‌کند به ابتدای باب صاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: علی اکبر بن محمد حسین بن شجاع الدین بن ملا محمد تقی فراهانی، مرداد ۱۳۶۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۱۲۵گ، ۳۳ سطر (۱۷×۲۷/۵)، اندازه: ۲۶×۳۹سم [ف: ۱۳ – ۱۶۰]

۷۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** عکظ، عکاظ: اسم سوق للعرب بناحیة مکة کانوا یجتمعون

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد قلی، مرتضی بن میرزا محمد حسینی؛ اهدایی: اخوان مصلائی؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۶۲گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ – ۸۸]

۷۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۹۱

از میانه باب قاف تا اواخر میم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۹۶گ، ۱۷ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: – ۶۰۴]

۷۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۵

از حرف زاء تا حرف الفاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ یا پیش‌تر؛ برگ‌های آن پس و پیش شده؛ ۲۴۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱ – ۱۷۵]

۷۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۶۶

جزء دوم و مقداری از اول جزء سوم؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ اهدایی: آیة الله صادقی (اهدایی)؛ ۱۸۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲ – ۴۱۲]

۷۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۴۴

از اول کتاب تا آخر باب الراء؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن

۸؛افتادگی:آغاز و انجام؛۳۱۷گ،اندازه:۱۶/۵×۲۴/۵سم[ف:۱- ۶۵]

۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۲

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ در پایان به خط دیگر و تازه‌تری آمده که نسخه را احمد بن محمد بن الحسن درندی در ۹ رمضان ۵۸۰ نوشته و باید ساختگی باشد؛ تملک: فرهاد میرزا در صفر ۱۲۹۴؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۴گ، ۲۱ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [سنا: ف: ۱ - ۲۵۶]

۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۵۷

آغاز: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷ یا ۸؛ محشی؛ تملک: عبدالحی عبدالرزاق عبدالکریم عبدالرزاق؛ مهر: «المتوکل علی العزیز الغفار عبده الفقیر جلال بن سلام فخر البحار» (بیضی)؛ ۴۳۶گ، ۱۵ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۵۱ - ۱۸۱]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** المنع خلاف الاعطاء و قد منع فهو مانع و ممنوع ... و تمیع مثله و المیعة

از آغاز تا فصل میم از باب عین؛ خط: نسخ معرب، کا: احمد بن محمد بن ابی طالب آوی، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با کتیبه زرین، مصحح؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۳۳۲گ، ۲۷ سطر (۱۲/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۷/۳×۲۶/۳سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۶۳]

۷۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۰۷

خط: نسخ معرب، کا: هرون بن احمد شیرازی، تا: شنبه ۳ ربیع الاول ۷۰۴ق؛ تملک: احتشام الدوله مورخ ذیحجه ۱۲۷۷ در اصفهان، فرهاد میرزا در ۱۲۸۳؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۷۵گ، ۲۵ سطر (۲۰×۲۶)، اندازه: ۲۶×۳۶سم [ف: ۱۶ - ۲۳۹]

۸۰. شیراز؛ موزه پارس؛ شماره نسخه:بدون شماره

از اول کتاب تا آخر باب «الراء»؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمود محمد بیضاوی، تا: ۸ شوال ۷۰۴ق؛ یک یا دو برگ افتاده؛ ۲۸۴گ، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۵۷]

۸۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۳

آغاز: اسین به الی النعمان ... فصل الخا: الخابیة الحب و اصلها الهمزة لانه من خبأت الا ان العرب ترکت همزها و الخباء واحد؛ **انجام:** الا یا اسلمی یا دار می‌علی البلی و لازال منهلاً بجرعائک القط هذا آخر کتاب الصحاح فی اللغة و الحمد لله رب العالمین ...

جزء سوم کتاب و از کلمه کتع تا پایان کلمه خیم؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۷۲۹ق؛ واقف: میرزا محمد رضا پیشخدمت باشی معتمدوله، ۱۲۶۰؛ ۱۷۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۱ - ۲۲]

۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۱۷

جلد دوم و از «فصل الواو من کتاب السین» تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۹ ربیع الثانی ۷۳۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵ - ۲۲۱]

۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو ربیعة بن مالک بن زید بن منات ابن تمیم تم فصل الجیم من باب العین.

جلد اول؛ خط: نسخ و ثلث، کا: علی بن احمد شوشتری، تا: ۷۳۷ق؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۳۵ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۴ - ۲۹۲]

۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۴

آغاز: فصل الخاء خبعت الشیء لغة فی خبأته و امره خبعه قبعه؛ **انجام:** برابر

جلد دویم؛ بی‌کا، تا: ۷۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۴۳۹ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۴ - ۲۹۳]

۸۵. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۴۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۳ ربیع الاول ۷۳۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۸۱گ، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: - ۳۱]

۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: احمد بن احمد بابلی شافعی، تا: ۲۵ جمادی الاول ۷۵۳ق؛ با یک سرلوح، مجدول؛ تملک: معصوم وزیر سنانی؛ مهر: «عبده علی رضا»، «یا محمد»؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۱ سطر (۱۲/۴×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۹۶]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا تعمم فوق التاج او وضعا

جزء اول از آغاز تا پایان حرف ذال (=هوذة): قال الاعشی، من یلق هوذة یسجد غیر متیب ×× اذا تعم فوق التاج او وضعاً؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۵۷ق [ف: ۱۳ - ۴۷]

۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۰۳

از حرف دال تا راء؛ خط: نسخ معرب، کا: ابراهیم بن محمد بن عثمان رجوی، تا: سه‌شنبه ۱۴ رمضان ۷۶۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۲۳۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۸×۱۳سم [ف: ۲۵ - ۶۶]

۸۹. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۹۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: میانه‌های جمادی الاول ۷۶۳ق؛ مصحح، مقابله شده؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۳۸۸]

۹۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۵۶

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن صوفی سمرقندی، تا: جمادی الاول ۷۶۳ق؛ دارای سرلوح، با نسخه حکیم طاوسی و نسخه دیگری که عده‌ای از علماء تصحیح کرده‌اند مقابله شده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج آلبالویی مذهب، ۳۶۰گ، ۳۷ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۴۱۶]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۲۰

آغاز: شاه لغه فی جزت و اجبرات؛ **انجام:** محمود بن اسمعیل بن محمود بن عبدالصمد الفاروقی بتوفیق من الله العزیز و بابیه من فضله العزیز

خط: نسخ، کا: فاروقی، محمود بن اسماعیل بن محمود، تا: ربیع الثانی ۷۶۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: دولت آبادی، ۳۱۲گ، ۳۸ سطر (۱۶×۲۶)، قطع: رحلی [رایانه]

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۹۷

همان نسخه بالا [تراثنا: س۶ش۲ – ۱۰۰]

۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۰۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۹۷ق؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی شکری، ۹۸۸ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱۷ – ۲۳۲]

۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل الیاء رجل یقظ ... این نبهته فتیقظ

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح؛ مهر: «معزالدین محمد حسینی ۱۱۲۱» (مربع)؛ ۲۸۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۷/۲ – ۷۳]

۹۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۸۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۳۳۰گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۶×۳۵/۵سم [ف: ۲ – ۵۰۳]

۹۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا از قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰۰گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۱ – ۱۷۵]

۹۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۹۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی قوله تعالی یوسف اعرض عن هذا اذا کان المارد معلوماً و قال بعضهم ان یا فی هذا الموضع انما هو للتنبیه کانه قال الا اسجدوا فلها دخل علیه یاء اللتنبیه سقطت الالف التی فی اسجد و الانها الف وصل و ذهبت الالف ای فی

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۹؛ مجدول مضاعف، کمندکشی زرین، با یک سرلوح؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ختایی، ۱۵۰۲ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۷ – ۶۰]

۹۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی قوله تعالی یوسف اعرض عن هذا اذا کان المارد معلوماً و قال بعضهم ان یا فی هذا الموضع انما هو للتنبیه کانه قال الا اسجدوا فلها دخل علیه یاء اللتنبیه سقطت الالف التی فی اسجد و الانها الف وصل و ذهبت الالف ای فی

خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۹؛ مجدول مضاعف، با یک سرلوح گنبدی؛ تملک: احمد بن عبدالرحمن؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ختایی نخودی، جلد: تیماج مذهب، ۱۲۸۶ص، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۷ – ۶۳]

۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد یکون عوضا عن الیاء الذاهبه من لام الفعل نحو مائه وریه و بره

خط: نسخ، کا: اسماعیل فاریابی جوهری، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد الصبی بن احمد الدین ملا اسماعیل زاهدی قراباغی در مملکت آذربایجان؛ کاغذ: بخارایی، ۴۰۱گ، ۳۴ سطر (۱۲/۶×۲۱/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۱۷ – ۱۲۹]

۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا یا اسلمی یا دارمی علی البلا ... هذا آخر کتاب الصحاح فی اللغه و الله اعلم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۹؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن عنابی، مذهب، ۵۶۰گ، ۳۱ سطر (۱۱/۵×۲۲)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۸ – ۲۰۴]

۱۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۳

آغاز: بسمله، اللهم صلی علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم قال ابونصر اسماعیل بن حماد الجوهری؛ **انجام:** اذا تعمم فوق التاج او وضعا.

از همزه تا دال؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۳۵۰گ، ۱۷ سطر(۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۷ – ۳۱۹]

۱۰۱. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

بخشی است از آن؛ بی‌کا، تا: قرن ۹ [نشریه: ۷ – ۵۳۶]

۱۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۴۰

آغاز: بلغ بغیبع ینزع بالعقال طام علیه ورق الهدال؛ **انجام:** برابر؛ تمت ولله الحمد، بقدر الفراغ من اتمام هذا الکتاب کتابة و قراءة لصاحبه ابی علی الحسن بن ابی جعفر البسطامی والله ولی التوفیق لمرضاته و هو حسبنا و نعم المعین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۸ و اوایل قرن ۹؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج ماشی، ۱۹۵گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸سم [ف: ۱۳ – ۱۶۲]

۱۰۳. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۴۸

از هبأ تا ولی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ جلد: گالینگور، قطع: وزیری [نشریه: ۳ – ۵۶]

۱۰۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۹۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: گویا قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ برگ‌هایی از آغاز و پایان و اواسط نسخه نونویس است به خط اسماعیل بن ابراهیم بندری و به تاریخ دوشنبه یازدهم صفر ۱۱۹۷؛ ۳۳۱گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۵/۵سم [ف: ۱۹ – ۲۸۸]

۱۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل الجیم جافه لغة فی جعفه.

از ابتدا تا آغاز فصل الجیم باب الفاء، ادامه آن در شماره ۱۸۸۴۵ و این دو نسخه روی هم یک دوره کامل است؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: مشمع سرخ، ۲۱۶گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۳×۳۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ – ۴۹]

۱۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۴۵

آغاز: ای صرعه و جافه ایضا بمعنی ذعده. وقد جئف اشد الجأف؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی، جلد:

مقوا، ۲۰۴گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۳×۳۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۴۹]

۱۰۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۳۱-۲۴/۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** یقال هاضنی الشیء وادارتک فی مرضل ویقال ... قبل وقیام جمیعا. تم باب الضاد ... محمد وآله وصحبه الصلوة والتحیة ... کتاب الطا من کتاب الصحاح فی اللغة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵ - ۲۷۵۵]

۱۰۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۴۵

آغاز: فصل الحاء؛ **انجام:** و جمع علی علیون و علیین ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، فاقد جلد، ۴۸۶گ، ۲۳ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۳ - ۱۰۱۰]

۱۰۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۰۰-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** صباح یوم الاربعاء السابع عشر شوال السنة اربع و ثلاثین و ثمانمایة، علی یدی ... حسن بن ممدبن حسین بن محمد بن حسین التاجابازی ...

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۷ شوال ۸۳۴ق؛ ۱۱۲۵ص، ۲۷سطر (۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۳]

۱۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: صدرالدین مکرم بن یحیی بن مکرم، تا: ۸۴۳ق؛ دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، ۶۸۵ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۲-۱۹۷]

۱۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۳۲

آغاز: بسمله، باب العین من کتاب الصحاح ... فصل الالف امع یقال رجل امع وافعة ایضا؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: نویری، محمد بن علی، تا: ۸۴۶ق [رایانه]

۱۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۳۱

آغاز: بسمله فصل الالف یقال رجل امع و امعة أیضا للذی یکون؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۸۵۱ق، جا: جزیر العمریه؛ یادداشت‌های خرید این نسخه در مشهد رضوی توسط محمد علی بن محمد قاسم رستمداری مورخ سه‌شنبه شوال ۱۰۸۵ق، بعد خرید آن در مشهد توسط محمد بن اسماعیل حسینی؛ تملک: علی بن حسین زیباری، ملا ابراهیم بروکی، میر علی بن شهاب الدین هاشمی در ۱۰۱۷ق، محمد علی قاری بن محمد قاسم رستمداری در ۱۰۸۵ق در مشهد؛ جلد: تیماج سرخ، ۴۳۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۷/۲ - ۲۰]

۱۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۴

خط: نسخ خوب، کا: عبدالکریم بن علی کاتب حلبی، تا: ۸۶۳ق؛ دارای یک سرلوح زیبا، مذهب، مجدول؛ یادداشتی به نام مرحوم اعتضاد السلطنه مشعر بر این که این کتاب داخل کتابخانه ایشان گردیده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: سوخته، ۴۲۷ص، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲ - ۱۹۸]

۱۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۳۹ صدر

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ بدخط، بی‌کا، تا: ۸۶۷ق؛ واقف: سید محمد؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۵۲ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۲ - ۱۹۸]

۱۱۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۳۹ صدر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۶۷ق؛ واقف: وصی باشی محمد، ۱۳۱۳؛ ۳۵۲گ، ۲۹ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۶]

۱۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۲۵

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۲۰ ذیقعده ۸۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ تعلق کتاب به کتابخانه سلطان محمد شاه بابری هندوستانی به تاریخ جمادی الثانی ۱۱۳۲؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۹۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۴ - ۲۵۴]

۱۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۵۹

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالرحمن معروف به ابن عماد عزی حنفی، تا: ۸۷۴ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مذهب؛ مهر: عیسی بن محمد تقی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۳۲۳گ، ۳۵ سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۶ - ۱۴]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: عبیدالله بن پیر حاجی بن پیر حبیب بن پیر حاجی بن اخی شیران، تا: ۸۷۴ق؛ با سرلوح، مجدول؛ تملک: محمد علی حسینی در لکهنو در صفر ۱۲۳۲ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۶۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۴۷]

۱۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۴۹

آغاز: المرأة و الشجع فی الابل سرعة نقل القوائم. قال سوید بن ابی کاهل فرکبناها علی مجهولها؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ معرب، کا: عبیدالله بن پیر حاجی بن پیر حبیب بن پیر حاجی بن اخی شیران، تا: پنج‌شنبه ۹ رمضان ۸۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ تملک: محمد علی حسینی در لکهنو در ۱۲۳۲ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۸۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۴۸]

۱۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۴

کامل؛ خط: نسخ خوش، کا: محمدبن سیدغازی بثیروی حنفی، تا: غره صفر ۸۷۹ق؛ دارای یک شمسه، با یک سر لوح؛ کاغذ: خانبالغ مجدول، جلد: چرمی، ۴۰۹گ، ۳۳ سطر (۱۴/۵×۲۷)، اندازه: ۲۳/۵×۳۵سم [ف: ۱۳ - ۴۵]

۱۲۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶۵/۱ - ج

دو دفتر نخستین؛ خط: نسخ معرب، کا: زین العابدین قنکراد، تا: ذیحجه ۸۸۱ق؛ مجدول، با یک سرلوح؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۳۴گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: - ۳۹۵]

۱۲۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶۵/۲ - ج
نیمه دوم؛ خط: نسخ معرب، کا: زین العابدین قنکراد، تا: ذیحجه ۸۸۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۳۸۸گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: - ۳۹۶]

۱۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: غیاث بن امین الدین معلم، تا: ۸۹۳ق؛ با شمسه‌ای مذهب، دارای سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ تملک: فرهاد میرزا معتمد الدوله مورخ ۱۲۸۷ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: ساغری مذهب، ۴۵۲گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۴×۳۴سم [ف:۲۴-۱۱۶]

۱۲۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۸۷
آغاز: برابر
از اول کتاب تا آخر باب ضاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۹۸ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «علی الله فی کل الامور توکلی و بالمصطفی الهادی الشفیع توسلی ۱۱۷۴» (کروی)؛ تملک: سید محمد الشهیر به حمدی افندی زاده؛ از موقوفات رمضانیه آقا ابراهیم ۱۲۳۰؛ جلد: مقوایی، ۱۷۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۶×۳۸سم [ف: - ۳۷۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۲۷
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۱۳۶]

۱۲۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۸۸
از باب طاء تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: هارون بن احمد شیرینی، تا: ۸۹۸ق؛ از موقوفات رمضانیه آقا ابراهیم ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج مقوایی، ۲۴۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۶×۳۸سم [ف: - ۳۷۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۲۸
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۱۳۷]

۱۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: صدری ابن حاج میرزا فخرالدین محمد حسینی در ۱۲۷۶، صدرالدین بن میرزا محمد مهدی حسینی گونابادی در ۱۲۸۸؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۴۶۱گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۹/۶×۳۰/۶سم [ف: ۱ - ۳۴۶]

۱۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۴۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمود بن قاسم، تا: شوال۹۰۰ق؛ مصحح، محشی، مجدول مذهب؛ کاغذ: شرقی، جلد: کاغذی قهوه‌ای، ۵۴۱گ، ۲۹ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۳۷ - ۳۳۱]

۱۲۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۱۸
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: حاجی محمد درویش علی نظام، محمدعلی بن محمد باقر اصفهانی بهبهانی مجلسی ۱۱۸۱ق؛ مهر: «عبده الراجی شمس الدین محمد» (بیضی)؛ کاغذ: ترمه نخودی، جلد: تیماج سرخ، ۴۶۱گ، ۳۳ سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳ - ۲۱۱]

۱۲۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۳۶
آغاز: بسمله فصل العین العبق بالتحریک مصدر قولک عبق به؛
انجام: برابر
از فصل عین تا آخر؛ خط: نسخ شیرین، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج زرد، ۲۷۶گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: - ۴۴۱]

۱۳۰. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۳۰۲
از سقی تا «زمع»؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج حنایی، قطع: رحلی [نشریه: ۳ - ۴۲۴]

۱۳۱. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۷۱
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ وقف مدرسه صالحیه (نواب)؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۱۴]

۱۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۳۵
آغاز: بسمله باب المیم من کتاب الصحاح فی اللغة فصل الالف؛
انجام: تحرکت الثانیة بالفتح لانهایاء المتکلم ردت الی اصلها و کسرها بعض القراء توهما ان الساکن اذا ...
از باب میم تا اوایل حرف یاء از باب الف لینه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سیدمحمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۱۵۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۳ - ۱۶۵]

۱۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۹۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ تملک: پسر حاجی بابا بن حاجی ابراهیم حسنی رستمداری کدری که آن را در ۹۵۹ در دمشق خریده، محمد حمود بود در ۱۱۴۴، حسن علی بن عبدالله، در ۱۲۲۶ در اصفهان؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۴۲۴گ، ۳۰ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۶ - ۷۰۶]

۱۳۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۷۲
انجام: فقلت یا رباه أول سألتی لنفسی لیک ثم انت حسیبها و هو کثیر فی الشعر و لیس شیء منه ...
نیمه دوم و از حرف عین تا پایان کتاب؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹ یا ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ ۳۹۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۴×۳۴سم [ف: ۳ - ۷۲۰]

۱۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۷۲
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: محمد حر، محمد ابراهیم بن غیاث الدین محمد اصفهانی در ربیع الاول ۱۱۲۰؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۶۲گ، ۲۸ سطر (۱۶×۲۶)، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۱۷ - ۲۱۷]

۱۳۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۶۷
آغاز: تکلأت ای استنسأت نسیئاً و کذلک استکلأت کلأة بالضم و هو من التأخیر؛ **انجام:** قال سیبویه الولایة بالفتح المصدر و الولایة بالکسر الاسم مثل الامارة و النقابة
از اواخر باب همزه و بقیه ابواب را تا اواخر باب آخر دربر دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۴۴۵گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۳/۵سم [ف: ۲ - ۳۱۰]

۱۳۷. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۳۷

از حرف لام تا الف؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲۳۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: - ۱۰۹]

۱۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲-طباطبائی

آغاز: بسمله الحمدلله ... و الصلوة ... باب الراء من کتاب الصحاح فی اللغه فصل الالف ابر؛ **انجام:** و جمع اليانع ينع مثل صاحب و صحب عن ابن کیسان باب الغین فصل الالف ابغ

باب «راء» تا باب «عین»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۳۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۲۴ - ۱۱۱]

۱۳۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: یوسف بن حسین بن فیاض العرب، تا: رجب ۹۰۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۶۰گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۵]

۱۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن مراد، تا: ۲۵ ربیع الثانی ۹۰۷ق؛ واقف: نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: بغدادی، جلد: چرمی مذهب، ۴۲۵گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۳ - ۴۲]

۱۴۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۷

آغاز: بسمله الحمدلله شکراً علی نواله و الصلاة علی محمد و آله فلما قصر سکان الجبال عن ادراک معانی الشعر

خط: نسخ معرب، کا: هارون بن احمد شیرینی، تا: جمعه ۲۰ صفر ۹۱۰ق، جا: ارومیه؛ تملک: ابراهیم بن حاجی آقا نور، علی نقی بن حیدر بن باقر حسینی کورسرخی از اعقاب محمد دیباج؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۲۹۰گ، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱ - ۱۳۱]

۱۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۱۰ق [الفبائی: - ۳۷۹]

۱۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتاب: من الشعر شواهد عربیه. تم کتاب تاج اللغه و صحاح العربیه

خط: نسخ، کا: محمد بن عمر خفاجی، تا: ۹۵۱ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج عنابی، ۵۴۵گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۸ - ۴۳۵]

۱۴۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۶۶

آغاز: ... بارجلها قال النابغة یهجو النعمن بن المنذر حدثونی بنی الشقیقة ما یمنع فقعا بقر قران یزولا ... فصل القاف ... الی آخر؛ **انجام:** فی قوله تعالی یوسف اعرض عن هذا اذا کان المارد معلوماً و قال بعضهم ان یا فی هذا الموضع انما هو للتنبیه کانه قال الا اسجدوا فلها دخل علیه یاء اللتنبیه سقطت الالف التی فی اسجد و الانها الف وصل و ذهبت الالف ای فی

از فصل قاف تا باب الالف اللنیه (یعنی الف حفیف)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مضاعف، با یک سرلوح، مذهب؛ به سال ۹۷۵ق تملک شخصی بوده؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: بغدادی، جلد: چرم مذهب، ۸۵۱ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۷ - ۶۴]

۱۴۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن عیسی، تا: ۹۷۹ق، جا: نیشابور؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج سرخ مذهب، ۱۰۰۰ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۷۴]

۱۴۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۱

از ابتدای کتاب تا آخر باب عین؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد حسین الغفاری، تا: ۹۸۷ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۲۴۶ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۹۹]

۱۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۷۰

آغاز: هواء اضل مصلم الاذنین ... فصل الباء، باباء الصبی اذا قلت له بابی انت؛ **انجام:** برابر

از مباحث فصل الباء از باب الالف به بعد تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: میشن تریاکی مذهب، ۵۳۳گ، ۲۳- ۳۱ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶ - ۲۶۸]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۹۱]

۱۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۳۷

آغاز: بسمله، قال الفقیر الی مولاه الغنی به؛ **انجام:** کاتب الحقر الانام و بجمیع المومنین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۹۴ق [رایانه]

۱۴۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۲۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ برگ‌هایی از نسخه افتاده بود و در ماه ذیقعده ۱۲۹۳ تکمیل شده؛ مجدول؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۲۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۵سم [ف: ۲۳ - ۱۰۲]

۱۵۰. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۱

از آغاز کتاب تا حرف عین؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی، ۷۶۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: - ۱۰]

۱۵۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: سده ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عمل محمد صالح» ؛ [نشریه: ۷ - ۱۹۱]

۱۵۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۶۳

جلد دوم؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح زرین؛ قطع: وزیری [ف: - ۱۸۱]

۱۵۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۷۳

جلد اول؛بی‌کا،تا:قرن۱۱؛با سرلوح زرین؛قطع:وزیری[ف: - ۱۸۱]

۱۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۱۰
آغاز: بسمله باب الفاء فصل الالف اثف
مجلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج ماشی، ۳۱۲گ، ۲۳ سطر (۱۲/۷×۲۱/۳)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۳ – ۱۶۵]
۱۵۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۲۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: خلیل محمدمهدی موسوی مورخ ۲۳ صفر ۱۲۶۷ق؛ جلد: مشکی عنابی، ۳۱ سطر (۱۲×۲۰)، قطع: رحلی [ف: ۱ – ۱۹۰]
۱۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۳۲
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با چهار کتیبه زرین؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مشکی، ۴۵گ، ۲۶ سطر (۱۲×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۱۷ – ۶۷]
۱۵۷. تهران؛ حوزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۱
آغاز: باب الغین فصل الالف ابغ عین اباغ بالضم بین الکوفة و الرقة؛ **انجام:** یهم ابن السکیت الایهمان عند أهل البادیة السیل ... و الایهم الشاغ من المبال باب.
از باب الغین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ در اول نسخه منظومه ترکی نصیحت نامه عزی افندی در ۵۰ بیت با مطلع: «بسمله. هر ایشی قبل بسملیه ابتداء. ذکر یك دائماً حمد خدا / و تملك جودت خلیل»؛ تملك: موسی بن محمد دایی در ۱۲۷۱ق؛ ۲۵۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: – ۴۶]
۱۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۹۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الکشاف کلاً مع المبسوط و اطواقنی علی کتابة اجزاء الصحاح من اللغات ایضاً مع التصحیح ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح بسیار زیبا، مجدول؛ مهر: عبدالله بن شیخ محمد حسن الممقانی؛ تملك: محمد تقی بن محمد حسن تبریزی مورخ ۱۲۶۸؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۶۴۳گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۳ – ۷۹]
۱۵۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۲۶۴
از باب «هبط» تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حاج شجاع الدین، تا: یك‌شنبه ۹ ربیع الثانی ۱۰۱۰ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۳۶۵گ، ۲۴ سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۵ – ۱۶۷]
۱۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۹۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** بیع بعت الشیء شریته ابیعه بیعاً و مبیعاً و هو شاذ و قیاسه مباعاً و بعته ایضاً ... و هو من الاضداد قال الفرزدق.
جلد اول و تا باب العین؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۱۶ق؛ تملك: درویش محمد بن محمود سبزواری به تاریخ ۱۰۱۶؛ واقف: درویش محمد بن محمود سبزواری، ۱۰۱۶؛ جلد: تیماج زرد، ۲۸۶گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۲۵ – ۱۹۳]
۱۶۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۲۵
کا: عبدالرحمن بن ایوب، تا: ۱۰۳۵ق؛ با سرلوح، مجدول، از روی نسخه‌ای که با واسطه از روی نسخه ابی سهل محمد بن علی بن محمد هروی نحوی مورخ ۶۵۷ نوشته شده؛ قطع: وزیری [ف:۱۸۱]
۱۶۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۴۲
حرف میم تا یا؛ خط: نسخ، کا: غلامعلی بن شیخ محمد شهمیرزادی، تا: ۱۰۴۸ق؛ ۳۴۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱ – ۱۷۶]
۱۶۳. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۱۷
خط: نسخ معرب، کا: ابراهیم بن مصطفی القسطمونی (دو ثلث اخیر)، تا: غره رجب ۱۰۵۵ق، جا: قسطمونی؛ تملك: سیدمصطفی قاضی از ارث جدش حافظ ابراهیم تورشچی زاده؛ تاریخ وقف: شعبان ۱۲۶۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۹۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: – ۲۷]
۱۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۹۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد امین بن فتح الدین شوشتری، تا: غره رمضان ۱۰۶۴ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: چرمی، ۳۸۹گ، ۳۲ سطر (۱۴/۷×۲۶/۳)، اندازه: ۲۴×۳۸/۵سم [ف: ۱۳ – ۴۵]
۱۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۸
آغاز: بسمله، باب الراء من کتاب الصحاح؛ **انجام:** برابر
از آغاز باب الراء تا آخر کتاب؛ خط: نسخ خوش و مشکول، کا: محمد رضا بن ملا مراد مشهدی، تا: ۷ شوال ۱۰۶۴ق؛ تاریخ وقف: اسفندماه ۱۳۰۹؛ کاغذ: حنایی، جلد: چرمی، ۵۸۴گ، ۲۱ سطر (۱۱/۷×۱۶/۶)، اندازه: ۱۹×۲۴/۹سم [ف: ۱۳ – ۴۴]
۱۶۶. کاشان؛ امامت، عزیز الله؛ شماره نسخه:۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن نجم الدین شوشتری، تا: ۱۰۶۴ق؛ مهر: «العبد محمد علی بن محمد سعید الشریف» (مربع)، «الواثق بالله الغنی الولی بالله محمد علی ۱۱۳۱» (بیضی)؛ تملك: محمد بن علی بن محمد سعید؛ جلد: گالینگور آبی، ۳۹۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف]
۱۶۷. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۸۴
آغاز: برابر **انجام:** وایقظت الغبار اثرته و کذلك یقظته تقییظا، تم الباب الظاء بحمدالله
از ابتدا تا انتهای باب الظاء؛ خط: نسخ، کا: بابا بن فرامرز موکبی شوشتری، تا: ۱۰۶۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: – ۹۸]
۱۶۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۹۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: زمان بن محمد بن امیر هسته، تا: ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن عنابی، ۴۳۴گ، ۳۱ سطر (۱۲/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۸ – ۸۴]
۱۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۵۴
آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق ناخوش، کا: سلطان مراد ابن محمد جعفر بجستانی، تا: ۱۰۶۸ق؛ کاغذ: نخودی، ۳۹۳گ، ۳ سطر (۱۶/۲×۲۸/۵)، اندازه: ۲۵×۳۹/۵سم [ف: ۱۳ - ۱۶۱]

۱۷۰. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۷۱ فرخ

از آغاز تا آخر باب عین؛ خط: نسخ معرب، کا: جمال الدین حسینی، تا: یک‌شنبه سلخ جمادی الثانی۱۰۷۲ق؛ مصحح؛ مهر: «المتوکل علی الله جمال الدین مصطفی حسینی»؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۷-۴۰ سطر، قطع: رحلی [ف: - ۱۲۰]

۱۷۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۹۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** مرغت السائمة العشب تمرغه مرغاً و الممرغة المعنی ...

جلد اول؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۱۵گ، ۲۱ سطر (۱۵×۲۶)، اندازه: ۲۴×۲۷سم [رایانه]

۱۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۹۰۸

آغاز: الأعور لأنه یرمی به وسمی أعور لأنه کالکیس لامنفذله و المرغ اللعاب؛ **انجام:** برابر

جلد دوم؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۸گ، ۲۱ سطر (۱۵×۲۶)، اندازه: ۲۴×۳۷سم [رایانه]

۱۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حمید بن ملامیری جان، تا: جمعه ۴ رمضان ۱۰۷۸ق؛ بایک سرلوح؛ واقف: نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: حنایی سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۳۹۷گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۱۳ - ۴۳]

۱۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ ممتاز و مشکول، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۹ شعبان ۱۰۷۸ق؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ کاغذ: شکری، ۴۰۰گ، ۲۶ سطر (۱۶/۵×۲۹)، اندازه: ۲۵/۵×۲۹سم [ف: ۱۳- ۱۵۹]

۱۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد حسین، تا: ۲۶ محرم ۱۰۸۱ق؛ واقف: نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: چرمی، ۳۷۷گ، ۲۳ سطر (۱۳×۲۱/۳)، اندازه: ۲۰×۲۹/۸سم [ف: ۱۳ - ۴۴]

۱۷۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** والاسم الیقظة ویقظه ایضا اسم رجل وهو ابو محزوم یقظه بن مرة بن کعب بن لوی بن غالب بن فهر وایقظت الغبار اثرته وکذلک یقظته تیقیظا.

الالف تا الظاء را دارد؛ خط: نسخ، کا: خیر الله بن علی، تا: ۳ ربیع الاول ۱۰۸۳ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۴۰۱گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۰۹]

۱۷۷. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۳۰

از باب العین تا پایان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۵ رمضان ۱۰۸۶ق [چند نسخه-ف: - ۳۲۹]

۱۷۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۹۹

خط: نسخ، کا: علی اصغر سبزواری، تا: ۱۰۸۶ق؛ ۴۱۰گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۱ - ۱۷۶]

۱۷۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۶۶

ج۲؛ خط: نسخ، کا: حسن بن ملک اصطهباناتی، تا: غره ربیع الثانی ۱۰۸۷ق؛ تملک: محمد علی بن ملارجب طبیب قوچانی؛ ۲۰۰گ، ۲۰ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱ - ۱۹۱]

۱۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش معرب، کا: صالح بن سعید بحرانی مقابی، تا: ۸ شوال ۱۰۸۹ق؛ دارای ۲۹ سرلوح، مجدول؛ تملک: محمد رضی بن محمد شفیع در اصفهان به تاریخ ۱۰۸۹، نادر بن بدیع الزمان قاجار» به تاریخ ۱۲۹۵، لطف الله بن فتح الله به تاریخ ۱۳۰۰ که نسخه را علی اکبر خان ملقب بشرف الملک به او اهدا کرده، محمد امین بن ولی الدین مفتی؛ مهر: «سلطان حسین»، «حاج سید نصرالله تقوی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: بلغاری مذهب، ۵۰۳گ، ۲۷سطر (۱۴×۲۵/۵)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱۴ - ۲۵۵]

۱۸۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۶

خط: نسخ، کا: محمد تقی، تا: شعبان۱۰۹۰ق، جا: بیدگل کاشان، جهت محمد علم الهدی (فرزند فیض کاشانی)؛ مجدول؛ مهر: «عبده علی نقی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۱۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۱ - ۱۶۶]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۹

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۰۶]

۱۸۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۲۶

کامل، شامل سه جزء؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن شیخ موسی بن عبدالرحمن حمیری، تا: ذیقعده ۱۰۹۰ق، جا: نجف اشرف؛ مجدول مذهب، دارای یک سرلوح مرصع؛ جلد: مرغش، ۵۰۴گ، ۲۹ سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱ - ۱۹۰]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۳۲۶

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۴۲]

۱۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۷۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذاه صوره خطا لمصنف الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، کا: حسینی، محمد باقر بن ابوالقاسم، تا: ۱۰۹۱ق [رایانه]

۱۸۴. کاشان؛ علامه فیض؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد باقر بن ابوالقاسم تبریزی، تا: ۱۰۹۱ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۹]

۱۸۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۶۷

خط: نستعلیق زیبا، کا: اسد بن حسن بیک تربتی، تا: سه‌شنبه ۲۱ ذیقعده ۱۰۹۲ق؛ مجدول، با سرلوح رنگین؛ جلد: تیماج مشکی،

۴۵۹گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۷ – ۲۴۷]

۱۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۷

خط: نسخ معرب، کا: محمد تقی بن حیدر شوشتری، تا: جمعه شعبان ۱۰۹۳ق؛ مجدول، با سرلوح، نسخه در هند بوده و تحویل محافظ خان مستوفی شده؛ محشی؛ جلد: روغنی مذهب، ۳۶۸گ، ۳۴ سطر (۱۴×۲۶)، اندازه: ۲۴×۳۸سم [سنا: ف: ۱ – ۲۵۴]

۱۸۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۷۶

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد تقی ربیع الحق آبادی، تا: سلخ ذیحجه ۱۰۹۴ق (جلد اول) و ۱۱۰۰ق (جلد دوم)؛ اندازه: ۲۳/۵×۲۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۹۱]

۱۸۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۴

خط: نسخ معرب، کا: شمسا بن سلیمان طالقانی، تا: رمضان ۱۰۹۴ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن مشکی، ۵۲۴گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۹سم [ف: ۱ – ۳۴۶]

۱۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۸۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۴ رجب ۱۰۹۵ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۴۴۴گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۴سم [ف: ۲۵ – ۳۷۲]

۱۹۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و جمع اليانع ينع مثل صاحب و صحب عن ابن كيسان ...

الی حرف العین؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۹۶ق؛ ۲۸۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [مؤید: ۱ – ۳۲۲]

۱۹۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: عبدالله بن رشید الدین احمد کازرونی، تا: ۱۰۹۶ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج عنابی، مذهب، ۵۴۹گ، ۲۹ سطر (۹/۵×۲۱)، اندازه: ۱۶/۵×۲۹سم [ف: ۱۰ – ۳۱۴]

۱۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۵۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** يغض عليه رمان ينع و جمع اليانع ينع مثل صاحب و صحب عن ابن كيسان.

از ابتدا تا پایان باب العین؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۹۶ق؛ نسخه در اصل در پایان باب الظاء (برگ ۲۵۴) پایان می‌یابد اما کاتبی در قرن ۱۳ تمام باب العین را در صفحات ۲۵۴پ–۲۸۳ بدان افزوده؛ مهر: «عبده الراجی علی محمد» (بیضی)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور مشکی، ۲۸۳گ، ۲۷–۲۸ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ – ۴۹]

۱۹۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۳۷

کا: محمد نصیر فیروزآبادی، تا: ۱۰۹۷ق؛ قطع: وزیری [ف: – ۱۸۱]

۱۹۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۲۴

آغاز: فصل الكاف فی كتع يقال مافی الدار كتيع اَی احدً حًكاهَ يعقوب؛ **انجام:** برابر

از حرف عین فصل کاف تا حرف یا (آخر کتاب)؛ خط: نسخ، کا: علی بن احمد منصوری، تا: شنبه ۱۰ ربیع الاول ۱۰۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ از موقوفات حاج محمد رمضانی؛ جلد: تیماج زرشکی مذهب، ۳۴۹گ، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۰۸]

۱۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵ خوئی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و ثلث، کا: محمد طاهر شبستری پسر کمال الدین، تا: ۱۰۹۹ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۳۸ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۷ – ۱۷۶]

۱۹۶. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۱۴

انجام: أی وجد كذلك و يروی قد أذل و أقهر أی صار أمرة الی الذل و القهر و هو من قياس قولهم أحد الرجل صار ...

از ابتداء کتاب تا کلمه قهر؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: ابوالقاسم بن سید حسن موسوی؛ مهر: «محمد تقی بن علی ...» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۴×۳۶سم [ف: ۲ – ۲۷]

۱۹۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ با سرلوح و مجدول زرین [ف: – ۱۸۱]

۱۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** لانه ليس فی كلام العرب رای قبلها ... و لا تعاملين لک.

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ مجدول؛ ۳۵۶گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۹ – ۴۴۱]

۱۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۶۲

آغاز: باب اللام. فصل الالف. الابل لا واحد لها من لفظها و هی مؤنثة لان اسماء الجموع؛ **انجام:** برابر

از ابتدای باب اللام تا پایان کتاب؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه مورخ ۶ رمضان ۷۷۹ق؛ مجدول، مصحح؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: گالینگور، ۳۰۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۴×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ – ۵۰]

۲۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** عيط ... قالوا قار عيطا اذا استطالت فی السماء و القصر و الاعيط المنيف

از ابتدا تا پایان فصل العین باب الطاء؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ این نسخه با دو نسخه ۲۸۰۶۲ و ۲۸۵۴۳ یک دوره کامل و به یک خط نوشته شده‌اند، با پیشانی مذهب و مرصع شرفه دار، مجدول، مصحح؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: فرنگی: نخودی، جلد: گالینگور مشکی، ۳۹۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ – ۵۰]

۲۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۵۴۳

آغاز: فصل الدين. غبط. غبطت الكبش اغبطه اذا حبست اليته لينتظر به طرق ام لا؛ **انجام:** ايضا مثل التهور و هو الوقوع فی الشیء بقله مبالاة. تم باب الكافتوكلت علی الله سبحانه و تعالی

از فصل الغین باب الطاء تا فصل الهاء باب الکاف؛ خط: نسخ

معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مصحح؛ تملک: سبط حسن بن سید وارث حسین نقوی در شنبه ۱۲ شعبان ۱۳۳۳ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۸۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۵۰]

۲۰۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۴۶

آغاز: و قد عهدت عواهن النخل تعهن بالضم ای ییبست و رمی فلان بالکلام علی عواهنه اذا لم یبال ما ... اخطاء ابو عبیدة العهن؛ **انجام:** امرهم اختلط و التخ العشب التف و سکران ملتخ ای مختلط عقله و العامة تقول ملطخ

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ ۱۸۲گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۶×۳۹سم [ف: ۱ - ۱۲۲]

۲۰۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۶۰

آغاز: اصله غرا و لانه من غرورت او المبدلة من الباء نحو الاباء الذی اصله ابای؛ **انجام:** هو اسم وادٍ فی ارض عاد فیه ...

بخش دیگری از شماره ۶۵۱ می‌باشد که اول و آخر این مجلد نیز ناقص است. از فصل الف اجاء، اجاء علی فعل بالتحریک احد جبلی الطی و الآخر سلمی ... تا باب الفاء فصل الالف اثفت القدر تاثیفا لغة فی ثفیتها تثفیة اذا وضعها؛ خط: نستعلیق معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۰گ، ۲۳ سطر (۱۱×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: - ۵۲۳]

۲۰۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۵۱

آغاز: اولین عنوان موجود: فصل الشین الشافة قرحة تخرج فی اسفل القدم فتکوی فتذهب و قد شیفت رجله شاءفا خرجت به الشائفة و شیفت فلانا شافا بالتسکین ای ابغضته الیوم و شارف عن قلیل؛ **انجام:** برابر

از اول شین باب ف تا اواخر کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ نسخه ناقص است و از آخر هم کسرنویسی شده؛ ۱۵۸گ، ۲۳ سطر (۱۱×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: - ۵۱۹]

۲۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۵۷

آغاز: قال الاخفش مثل طوقت له؛ **انجام:** برابر

قسمتی است از اواخر ماده «طلع» تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن عبدالله طبسی، تا: ۱۱۰۰ق؛ جلد: چرمی، ۲۶۶گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۶/۲)، اندازه: ۱۹/۲×۲۵/۳سم [ف: ۱۳ - ۴۴]

۲۰۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۹۷-۳۸/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با سرلوح، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۶۲۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۵ - ۲۷۵۵]

۲۰۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۳-۵/۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۳۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۵۴]

۲۰۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۶۷

جلد نخستین، تا کلمه خضوع را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۳۶۹گ، ۲۱ سطر (۱۲/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵ - ۱۶۶]

۲۰۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ شوال ۱۱۰۱ق؛ با سرلوح، مجدول؛ مهر: «خانزاد پادشاه غازی محمد شاه حمید خان ترخان ۱۱۴۴»؛ تملک: هبة الله حسینی در ۱۲۷۶؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن آلبالویی، ۶۰۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۹سم [ف: ۱ - ۳۴۵]

۲۱۰. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۰۴ق؛ مهر: «نامم شرف یافت زنام محمد ۱۱۰۴» (بیضی)، «بدل مهر علی دارد محمد» (مربع)؛ تاریخ وقف: ۱۱۳۳ ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۵×۳۷سم [ف مخ: - ۱۰۳]

۲۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۱۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: عبدالله شهیر به ملا گودرز، تا: چهارشنبه ۸ جمادی الثانی ۱۱۰۸ق، جا: مدرسه یوسف خواجه در مشهد مقدس؛ مهر: «من احب الحسین احب [احبه؟] الله» (چهارگوش)؛ اهدایی: سید کاظم بجنوردی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۶۳گ، ۳۱ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۳ - ۲۱۱]

۲۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: فرخ بن عبدالله، تا: ۱۱۱۰ق؛ واقف: مرتضی قلیخان نایینی، ۱۳۳۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: چرمی، ۳۷۳گ، ۲۳سطر (۱۶×۲۷/۳)، اندازه: ۲۴/۷×۳۶/۶سم [ف: ۱۳ - ۴۵]

۲۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن حاجی نصوح، تا: اواسط صفر ۱۱۱۴ق؛ واقف: تاجماه بیگم، ۱۲۶۲ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج، ۶۵۵گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۲سم [ف: ۱۳- ۴۸]

۲۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش و مشکول، کا: محمدتقی ابن نظر علی، تا: دوشنبه۱جمادی الثانی۱۱۱۴ق؛کاغذ: نباتی، جلد: تیماج، ۴۴۷گ، ۲۸ سطر (۱۳/۳×۱۹/۴)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۳- ۱۶۱]

۲۱۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۷۵

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد محسن بن محمد قاسم شوشتری، تا: یک‌شنبه ۱۶ ذیقعده ۱۱۱۹ق؛ اندازه: ۲۴/۵×۳۶/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۱]

۲۱۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۷/۳-۶۳۷۱

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۵۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۵۹گ، ۱۹ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۱۳۸]

۲۱۷. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲-۷
کا: ملا محمد باقی ابن مسلم طوبولی، تا: شنبه ۲۷ جمادی الثانی ۱۱۷۲ق، جا: مکه مکرمه؛ جلد: مقوایی قهوه‌ای، ۱۷۸گ، اندازه: ۲۵×۴۰سم [ف: - ۱۸]

۲۱۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۶۸
از باب العین است تا حروف مفرده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۴۷۷گ، ۲۴ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ - ۱۶۷]

۲۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۹
آغاز: و اثرت فلاناً علی نفسی من الایثار و قوله افعل هذا آثراً. الخ؛ **انجام:** هذا آخر کتاب الصحاح فی اللغة تمت الکلام بعون الملک العلام
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۰۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: ملا اسمعیل؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: مقوایی، ۵۲۱گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۸۵]

۲۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۲
کامل؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۵۷۹ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲ - ۱۹۹]

۲۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲
نیمه اول کتاب و تا پایان حرف عین؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم و نفیس؛ تملک: عبدالله بن علی بن احمد؛ مهر: «عبده الراجی محمد» (بیضی)، «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (بیضی)؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ ۱۲۴۵؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۰گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۴ - ۳۹۶]

۲۲۲. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره
کا: اسماعیل بن آقا جانی پاشا مازندرانی، تا: یک‌شنبه ۱۲ رمضان ۱۲۴۸ق [ف: - ۲۱]

۲۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۳۶-۳۴/۱۰۶
آغاز: فصل الضاد الضبر جوز البر وجوز صلب ولیس هو الرمان البری؛ **انجام:** وجمع الیانع ییع مثل صاحب وصحب عن ابن کیسان
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک حسن بن محمد باقر مورخ ۱۲۴۹؛ جلد: تیماج مشکی مجدول مذهب، ۲۷۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵ - ۲۷۵۵]

۲۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۳۸-۱۱/۳۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اسماعیل بن عبدالله خوانساری، تا: ۱۲۵۵ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۹۴گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۵ - ۲۷۵۵]

۲۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۴۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: ابوالحسن بن علیرضای شهر بابکی کرمانی، تا: جمادی الثانی ۱۲۶۰ق، دارای سرلوح، مجدول؛ واقف: حسین خجسته، اردیبهشت ۱۳۲۵؛ کاغذ: شکری، جلد: چرمی مشکی، ۲۹۰گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۲۴/۲×۳۸/۴سم [ف: ۱۳ - ۴۶]

۲۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۳۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یلیل موضع قال جریر نظرت الیک بمثل عینی قطعت حیائلها با علی یلیل تم فصل الیاء فی اللغة فی ...
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم محمد بن محسن شریف نصرآبادی یزدی احمد بن عباس بن علی یزدی، تا: ۱۱۰۰ و ۱۲۶۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج زرد، ۱۳۲گ، ۳۶ سطر (۱۶/۵×۲۵) [ف: ۱۴ - ۲۵۲]

۲۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۴۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد هادی بن بهرام طالقانی، تا: یک‌شنبه ۲۴ جمادی الثانی ۱۲۶۴ق؛ با سرلوح زرین؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۴۲۱گ، ۳۳ سطر [ف: ۱۱ - ۲۶۰]

۲۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۸۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: حسین بن محمد تقی تبریزی، تا: ۳ جمادی الثانی ۱۲۸۴ق، جا: شیراز؛ مجدول و کمند؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: ساغری سیاه، ۳۰ سطر [ف: ۹ - ۱۱۸]

۲۲۹. سمنان؛ مدرسه صادقیه؛ شماره نسخه:۵۵
آغاز: حماراً وحشیاً ... سکب سکبت الماء سکباً ای صببته؛ **انجام:** روا الارویه الانثی من الوعول وبها سمیت المراءه فعوله فی الاصل بروایتها ای باستظهارها والرایه العلم والراویه البعیراو
از کلمه «سکب» تا «روا»؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: نسخه قدیمی؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: شیخ محمد صالح علامه حائری؛ واقف: آقا شفیع خلف محمد علی بن حاج ملا شفیع، ۱۲۹۵ق؛ جلد: گالینگور زرد، ۴۰۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۵×۴۰سم [ف مخ]

۲۳۰. مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۳۲۷
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن سرخ، ۳۱ سطر، قطع: رحلی [نشریه: ۵ - ۴۲]

۲۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۵۲
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۶۳گ، ۲۸ سطر (۲۳×۲۴) سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۷ - ۲۷۵۴]

۲۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۱۲
آغاز: جاریه لیست من الوخشن؛ **انجام:** و یقال نشته خیرا ای انلته.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: سید مصطفی فائزی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۲۹۶گ، ۱۵ سطر (۱۶×۲۲/۵)، اندازه: ۲۴/۵×۳۳سم [ف: ۴ - ۱۴۳۷]

۲۳۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۴۷
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۷۰]

۲۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۳۳-۳۶/۳۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** عکر یعکر اعطف والعکرة الکرة فی الحدیث

قلنا یا رسول الله نحن الفرارون فقال العکارون ... وعکر الشراب والماء والدهن خوه وخاثره
از اول تا ماده «عکر»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۱۱۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ - ۲۷۵۵]

۲۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۰۷/۲-۲۳/۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** الثوب واحد الاثواب والثیاب ویجمع
فقط چند برگ از اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۵ - ۲۷۵۵]

۲۳۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۳

انجام: المظ الرمان البری قال ابو ذویب زیصف عسلاً فجاء بمزج لم یرالناس.
جلد اول واز ابتداء باب همزه تا اواخر فصل میم از باب ظاء؛ خط: نسخ بدخط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سپهسالار؛ ۳۳۶ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲ - ۱۹۹]

۲۳۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۵

انجام: والعتله واحدة العتل و هی القسی الفارسیه و جدیلة طی تقول للاجیر عتیل والجمع عتلاء.
مجلد دوم و از ابتدای باب سین تا اواخر فصل عین از باب لام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۳۳ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ - ۲۰۰]

۲۳۸. مشهد؛ مدرسه عباسقلی خان؛ شماره نسخه:۲۱

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۷۶۷]

۲۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ملفاظ ای ملحاح قال ابومحمد ... (کذا)
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۲۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:**ها الها حذفت الف الهی بعد العماویک
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۲۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۸

آغاز: و مجیء اسمر قراع، المجیء الاتیان یقال جاء یجیء جیأة و هو من بناء المرة الواحدة الا انه وضع موضع المصدر؛ **انجام:** و ثمر السیاط عقد اطرافها، ثور ثار الغبار یثور ثوراً و ثوراناً ای
از فصل الجیم - باب الالف تا به فصل الثاء - باب الراء؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ نسخه بسیار قدیم، مصحح؛ تاریخ وقف: دوم آذر ۱۳۳۱ش؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

۲۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۵۴

جلد چهارم کتاب و از فصل نون از باب عین تا فصل طاء از باب لام؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد بن احمد بن عبدالرحمن، بی‌تا؛ نسخه قدیم و نفیس و بجهت کتابخانه سید ناصرالدین محمد حسنی نوشته شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۵ - ۱۴۶]

۲۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۹

آغاز: فصل الراء، رشش، الرش للماء و الدمع؛ **انجام:** و طوقتک الشیء ای کلفتکه، و طوقنی الله اداء حقک أی ...
از فصل راء از باب شین تا اواسط فصل طاء از باب قاف؛ خط: نسخ معرب نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ نسخه بسیار قدیم و نفیس، مصحح؛ مهر: «عبدالله محمد باقر» (بیضی)؛ جلد: تیماج سبز، ۲۴۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۲۳]

۲۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۸

آغاز: للولد صدیغ الی أن یستکمل سبعة ایام؛ **انجام:** کأنها دهی تهادی بالرثق، و الرثق ایضاً الضعف
مقداری از حرف غ تا مقداری از حرف ق؛ خط: نسخ معرب نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۹۱]

۲۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۸۸

حرف ص تا حرف ق؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخه قدیم و نفیس؛ جلد: مقوایی، ۳۵۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۸ - ۱۶۳]

۲۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۸۰

از حرف غین تا پایان کتاب؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۳۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۵ - ۱۷۹]

۲۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا یا اسلمی یا دارمی علی البلا ... هذا آخر کتاب الصحاح فی اللغة.
مباحث فصل آخر از آخرین باب کتاب در نسخه کامل نبوده؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن مشکی مذهب، ۷۰۶گ، ۲۳ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۲ - ۶۴]

۲۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۹۰۰

آغاز: فصل النون نانا، نانات فی الرای اذا خلطت فیه تخلیطاً و لم تبرمه؛ **انجام:** عشر العشتر الشدید انشدیه انشد ابو ...
خط: نسخ قدیم خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۷۴گ، ۲۳ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [رایانه]

۲۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۸۴

ج ۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمود عبدزاده سراج منیر [رایانه]

۲۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۸۵

ج ۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمود عبدزاده سراج منیر [رایانه]

۲۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۱۵۷

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۵۸۹گ، اندازه: ۱۵/۲×۲۵/۴سم [رایانه]

۲۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۸۶

آغاز: بسمله، فصل الحاء، خبر الحبر لمزادة العظیمة یجمع خبور و

تشبه بها الناقة؛ **انجام:** و جمع اليانع ينع مثل صاحب و صحب عن ابن کیسان.
جزء دوم و از فصل خاء از کتاب الراء تا پایان فصل تاء از کتاب العین؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، ۳۳۸گ، ۱۹ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۱۹ – ۳۵۵]

۲۵۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** خبط خبط البعير الارض بيده خبطا ضربها و منه قيل خبط عشواء و هى الناقة التى فى بصرها ضعف تخبط اذامشت لاتتوقى شيئاً و خبط الرجل اذا طرح نفسه حيث كان لينام قال المشهور يشد خن بالليل الشجاع الخابطا و خبطت الشجرة خبطا اذا ضربتها بالعصا ليسقط ورقها قال
از ابتداء تا ماده (خبط)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۸۹گ، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف مخ:۳–۱۳۰۹]

۲۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۷

خط: نسخ ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد بن احمد بن میمندی کرمانی، در چهارمین بار در مدرسه محیویه شهر شاذیاخ در روزگار صدرالصدور محیی الدین و الدنیا سلطان العلماء و الائمه محیی الدین یحیی بن محمد بن یحیی با قصیده در ستایش او با قافیه حاء در در پایان، علی بن محمد بن عابد کرمانی؛ کاغذ: سفید سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۹۸گ، ۳۱ سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [سنا: ف: ۲ – ۲۷۷]

۲۵۵. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۹۸

از ابتدا تا فصل النون؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ ۲۷سطر (۱۶×۲۲)، قطع: رحلی [تراثنا: س۶ش۲ – ۱۰۰]

۲۵۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و كذلك يقظته.
از آغا تا باب ظاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۰۰ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱ – ۲۰۲]

۲۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۹۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ مهر: «نقی بن حسینعلی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵۷گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲۶ – ۹۵]

۲۵۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۷

آغاز:.برابر؛ **انجام:** فالمعنى الا يا هولاء اسجدو افخذو المنادى اكتفا بحرف المنادى النداء كما حذف حرف النداء الكتفاء بالمنادى فى قوله يوسف اعرض عن هذا كان المراد معلوما ... تمت بعون الله الملك الوهاب ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه کهن و نفیسی است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۲۹۸گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۲۵×۳۵/۵ سم [ف: ۳ – ۹۳۴]

۲۵۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۶۳

آغاز: النصف الاول من صحاح اللغه للجوهرى تصنيف ابى نصر اسمعيل بن حماد الفارابى النيشابورى الجوهرى رحمة الله عليه ...
باب الالف المهموره من كتاب الصحاح؛ **انجام:** الفنع زيادة المال و كثرته قال الشاعر اظل بيتى ام حسنا ناعمة. حسد تنى ام عطا الله ذالفنع ×× تقول منه فنع بالكسر يفنع
و مسك ذوفنع اى ذكى الرائحه. فصل القاف قبع.
از حرف الف تا حرف ف؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: قسمتی بغدادی کهنه و قسمت دیگر فستقی جدید، جلد: مقوای روکش چرم ، ۶۲۵ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۷ – ۷۱]

۲۶۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۶۹

آغاز: باب الرا من كتاب الصحاح فى اللغة. فصل الالف الابره واحدة الابر و ابرة اللذراع مبين؛ **انجام:** فصل الظاء ظلع البعير يظلع ظلعاً الى غمر فى مشية ... فيقال هو فقع قر قرلان الدواب تنجله بارجلها قال النابغة يحهو يهجو النعمان بن المنذر حدثونى بنى الشقيقه ما يمنع فقعا بقر قرآن ... در این موضع مطالب ناتمام مانده است.
از باب الراء تا فصل الظاء؛ خط: نسخ ترکی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با امهار معموله و متداوله کتابخانه شاهنشاهی؛ کاغذ: ترکی، جلد: مقوای روکش چرم، ۴۹۱ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۷ – ۶۸]

۲۶۱. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۶۳

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۲۴گ، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: – ۳۸]

● صحاح اللغة (ترجمه) = لغت وان قولی / لغت / ترکی

sahāh-ol loqa (t.) = loqat-e vān qūlī

وانقولی، محمد بن مصطفی، – ۱۰۰۰ قمری

vānqūlī, mohammad ebn-e mostafā (- 1592)

وابسته به: صحاح اللغة = تاج اللغة و صحاح العربية = الصحاح؛ جوهری، اسماعیل بن حماد (–۳۹۳)
ترجمه ترکی صحاح جوهری است.
چاپ: بارها در ترکیه چاپ شده از جمله در سالهای ۱۱۴۱ و ۱۱۷۰–۱۶۹ و ۱۲۱۷–۱۲۱۸ق.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۹

آغاز: بسمله. الحمدالله رب العالمين و الصلوة و السلام على سيد المرسلين ... اما بعد اشبو حقير كثير التقصير المحتاج الى اللطف الربانى محمد بن مصطفى الوانى ... وقتا كه مدار تحصيل علوم دينيه و اساس تكميل احكام شريعت نبوية؛ **انجام:** انجام جلد اول: اليقظة ... التيقيظ على وزن التكريم كذلك توزقو پارمق تقول يقظت الغبار اذااثرته. فقدتم المجلد الاول بعون الملك الوهاب.
جلد اول کتاب از روی چاپ سال ۱۱۷۰ق است که در دارالطباعه معموره قسطنطنیه (استانبول) به طبع رسیده بود، از حرف الف تا ظاء؛ خط: چاپی، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح؛ پیش از آغاز

کتاب فهرست مطالب جلد اول و صورت امر پادشاه درباره طبع کتاب به زبان ترکی و تمجید و تجلیل از سلطان عثمان خان و صدر وی راغب محمد پاشا و شیخ الاسلام شیخ مصطفی افندی - که در زمان آنها این کتاب به طبع رسیده؛ ۷۵۲ص، ۳۳ سطر
[عکسی ف: ۵ - ۴۳]

● **صحاح اللغة (مختصر) = مختصر الصحاح** / لغت / عربی
ṣiḥāḥ-ul luġa (mx.) = muxtaṣar-uṣ ṣiḥāḥ

ابن صائغ دمشقی، محمد بن حسن، ۶۴۵ - ۷۲۰ ؟ قمری
ebn-e sa'eq-e damešqī, mohammad ebn-e hasan (1248 - 1321)

وابسته به: صحاح اللغة = تاج اللغة و صحاح العربية = الصحاح؛ جوهری، اسماعیل بن حماد (-۳۹۳)

یکی از مختصرات صحاح اللغه جوهری است، در اول و آخر نسخه نامی از مختصرکننده نیست و جز مقدمه‌ای در چند سطر بر مطالب صحاح چیزی زیاد نگردیده که در آن زوائد اشاره‌ای و دلیلی بر مختصرکننده باشد و چنان‌که در مقدمه تصریح شده آیات و احادیث و ابیات استشهاد شده و قواعد صرفیه و نحویه را که صحاح شامل بود جز بسیار کمی از آنها در این مختصر نیست. در حدود (۱۱۰۰۰) بیت کتابت این مختصر است. احتمال می‌دهم که این مختصر از آثار ابن صائغ دمشقی (شمس الدین محمد بن حسن بن سباع متوفی به سال ۷۲۰) بوده باشد ولی جازم برآن نیستم.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۱۰/۱

آغاز: بسمله الحمدلله الذی فضل لسان العرب علی جمیع اللسان الخ؛ **انجام:** و قد یحذف حرف النداء نحو یوسف اعرض عن هذا اذا کان المراد معلوماً والحمدلله علی الاتمام بعون الملك العلام و الصلوة والسلام علی رسوله الانام محمد وآله الکرام و صحبه العظام صلوة جامعة بین الاسم والمسمی و مزلفة بین المکشوف والمعمی.

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالکریم بن محمود مشهور به بکسماتی، تا: ۹۲۸ق؛ قسمتی از لغات نوشته نشده (بقیه تفسیر ماده رجز تا قسمتی از ماده مرز)، محشی از کتب قاموس و صحاح و مغرب وکتب فقه وغیره؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۲۰۶ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲ - ۲۸۲]

● **صحاح اللغة (مختصر) = مختصر الصحاح** / لغت / عربی
ṣiḥāḥ-ul luġa (mx.) = muxtaṣar-uṣ ṣiḥāḥ

معلانی، عبدالرحیم بن عبدالله
mo'lānī, 'abd-or-rahīm ebn-e 'abd-ol-lāh

وابسته به: صحاح اللغة = تاج اللغة و صحاح العربية = الصحاح؛ جوهری، اسماعیل بن حماد (-۳۹۳)

اهداء به: موید الدین فخر الاسلام ابوعلی حسن بن محمد بن ابی الهیجاء

کتابی مفصل در تهذیب «صحاح اللغة» ابونصر جوهری که به گفته مؤلف تفصیل و حجیم بودن «صحاح » سبب گردید که بدون فروگذاشتن فواید و لطائف و ظرائف کتاب زواید و شواهد آن را حذف نموده است.

آغاز: الحمدلله علی نعمه المتضاعفة و منحهه المترادفة حمدا لاینتهی امده ولاینقضی مدده ... و علی آله و ذریته و عترته و متابعیه اما بعد فان محرر هذه الاسطر السخیفة متقدمة لهذه اللغة الشریفة ...

[دنا ۵۱/۷؛ سزگین ۲۲۴/۸ که دو نسخه از آن را در پاریس به شماره ۱۹۲۵ و کتابخانه هندی در لندن به شماره ۴/۱۷۹۳ که قبل از سال ۱۱۸۰ق استنساخ شده، نشان داده]

۱. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یتخلی اهل البیت بواحدة یحلبونها والسفینة العظیمة. انا خلو من کذا ای خال الخلیة بیت النحل الذی یعسل فیه. خلا کلمة یستثنی فیها افعل کذا و خلاك ذم ای لعذرت

نسخه تا «فصل خ» از «باب الثالث و العشرون فی الیاء»؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۸-۹؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف مخ: - ۱۴۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۹

نسخه اصلی: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۱۸۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثوب قصیر الید ذوالیدین رجل قیل سمی به لانه کان یعجل بالیدین و الله اعلم.

خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن قطیسی مسلمی جزایری شیرازی، تا: دوشنبه ۵ ربیع الثانی۱۰۹۰ق؛ با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۲۶ - ۲۲۷]

● **صحاح اللغة (مختصر)** / لغت / عربی
ṣiḥāḥ-ul luġa (mx.)

مغربی، عبدالرحیم بن عبدالله
maqrebī, 'abd-or-rahīm ebn-e 'abd-ol-lāh

وابسته به: صحاح اللغة = تاج اللغة و صحاح العربية = الصحاح؛ جوهری، اسماعیل بن حماد (-۳۹۳)

تلخیص «صحاح اللغه» جوهری است و لغات را مانند خود «صحاح» به ترتیب حروف آخر کلمات تنظیم کرده است.

آغاز: الحمدلله علی نعمه المتضاعفة و منحه المترادفة حمدا لاینتهی امده [و] مدده والصلوة علی الرحمة الهداة الی البشر الشفیع لامته فی [...] ... وقد کانوا علی شفا وعلی آله ...

[کشف الظنون ۱۰۷۱/۲]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** اول شیء سقط فی یده واسقط ای بدم ذهبوا ایدی سبا وایادی [...] با انی متفرقین لاافعله ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «وقف مدرسه حسینیه مرحوم حاجی سید حسین لاریجانی فی شهر رجب ۱۳۰۸» (مربع)؛ تاریخ وقف: رجب ۱۳۰۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف مخ: ۱ – ۴۹۰]

● صحاح اللغة (مختصر) / لغت / عربی

ṣiḥāḥ-ul luġa (mx.)

وابسته به: صحاح اللغة = تاج اللغة و صحاح العربیة = الصحاح جوهری، اسماعیل بن حماد (–۳۹۳)

از: خیر الدین ...، درگذشته: قبل از قرن ۸. گزیده‌ای از کتاب صحاح اللغه جوهری است، مؤلف بخش‌هایی از آن را انتخاب نموده است. نام مؤلف را در منابع موجود نیافتیم، لیکن بر فراز برگ نخست چنین آمده: «تألیف الشیخ الامام العالم خیر الدین ...».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۳۷/۱

آغاز: باب العین فصل الالف، رجل امع و امعة ایضاً: ای ضعیف الرأی و إن ظلموا (کذا) فیتبع کل واحد و فی حدیث حذیفة، لا تکونوا امعة تقولون ان احسن الناس احسناً و ان ظلموا ظلمنا؛ **انجام:** تقول و شیت الثوب و وشیة توشیة ... فهو موشی و موشی و النسبة الیه و شوی ترد الواو المحذوفة و هو فا ...

خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۱۳گ (۱پ–۱۳پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۲ – ۸۱۸]

● الصحاح المأثورة / حدیث / عربی

aṣ-ṣiḥāḥ-ul ma'ṯūra

؟ ابن سکن، سعد بن عثمان، ۲۹۴ – ۳۵۳ قمری

ebn-e sakan, sa'd ebn-e o'smān (908 - 965)

نسخه‌ای است کهن که چند برگ فرسوده‌ای از آن به جای مانده است. شامل احادیثی است که مروی از رسول خدا (ص) می‌باشد و گمان می‌رود که چیزی شبیه کتاب «الصحاح المأثوره عن رسول الله (ص)» تألیف حافظ ابی علی سعید بن عثمان بن سکن بغدادی بصری (متوفی ۳۵۳ق در مصر) باشد. باید با کتاب «الدر و المرجان فی الاحادیث الصحاح و الحسان» تألیف علامه حلی (– ۷۲۶ق) و کتاب «منتقی الجمان فی الاحادیث الصحاح و الحصان» تألیف شیخ حسن بن زین الدین الشهید (– ۱۰۱۱ق)، و کتاب «النهج الوضاح فی الاحادیث الصحاح» تألیف علامه حلی مطابقت شود شاید یکی از آنها باشد. کتاب به شیوه متقدمین شامل چند کتاب و در هر کتابی چند باب است و در هر کتابی در تحت عنوان «من الصحاح» و «من الحسان» روایاتی نقل کرده است و یک باب را اختصاص به مناقب حضرت علی بن ابیطالب علیه السلام داده است. فهرست کتب و ابواب موجود: کتاب الجائز باب عیادة المریض و ثواب المرض من الصحاح، قال رسول الله ... من الحسان؛ باب تمنی الموت و ذکر الموت؛ باب ما یقال عند من حضرع الموت؛ فصل من الصحاح؛ کتاب الدعوات؛ باب ذکر الله و التقرب الیه؛ باب اسماء الله تعالی؛ باب التسبیح و التحمید؛ باب الاستغفار و التوبة؛ فصل من الصحاح؛ باب ما یقول عند الصباح و المساء و المنام؛ باب الدعوات فی الاوقات؛ باب جامع الدعاء؛ باب الاستعاذة؛ فصل من الصحاح؛ باب لیلة القدر؛ باب الاعتکاف؛ کتاب فضائل القرآن؛ فصل من الصحاح؛ باب الانفاق و کراهیة الامساک؛ باب الانفاق و کراهیة؛ باب فضل الصدقه؛ باب من الصحاح؛ باب لا تعود فی الصدقة؛ باب حفظ اللسان و الغیبة و الشتم؛ باب الوعد؛ باب الشفقة و الرحمة علی الخلق؛ باب الحب فی الله و من الله؛ باب ما ینهی عنها من التهاجر و التقاطع و اتباع العورات؛ باب الحذر و التانی فی الامور؛ باب الرفق و الحیاء و حسن الخلق؛ باب الغضب و الکبر؛ باب الظلم؛ باب الامر بالمعروف و النهی عن المنکر؛ کتاب الرقاق؛ باب فضل الفقراء و ما کان من عیش النبی صلعم؛ باب الامل و الحرص؛ باب استحباب المال و العمر للطاعة؛ باب التوکل و الصبر؛ باب الریاء و السمعة؛ باب البکاء و الخوف؛ باب تغیر الناس؛ باب من الصحاح؛ کتاب الفتن؛ باب الملاحم؛ باب اشتراط الساعة؛ باب العلامات بین یدی الساعة و ذکر الدجال؛ قصة ابن صیاد؛ باب نزول عیسی علیه السلام؛ باب قرب الساعة و ان من مات فقد قامت قیامته؛ باب لا تقوم الساعة الا علی الشرار؛ باب نفخ فی الصور؛ باب الحشر؛ باب الحساب و القصاص و المیزان؛ باب الحوض و الشفاعة؛ باب صفة الجنة و اهلها؛ باب صفة النار و اهلها؛ باب خلق الجنة و النار؛ باب بدء الخلق و ذکر الانبیاء علیهم السلام؛ باب فضائل سید المرسلین صلعم؛ باب اسماء النبی و صفاته؛ باب فی اخلاقه و شمائله صلعم؛ باب المبعث و بدء الوحی؛ باب علامات النبوة؛ فصل فی المعراج ... از همه ابواب مفصل‌تر است؛ باب الکرامات؛ باب من الصحاح؛ باب من الصحاح؛ باب فی مناقب قریش و ذکر القبائل؛ باب مناقب الصحابه؛ باب مناقب علی؛ باب جامع المناقب ...

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۲۶۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخه در دست متعصبی بوده است که روی برخی از روایات را با مرکب سیاه کرده و بعضی دیگر را حک نموده و نام بعضی از راویان را تراشیده و بجای آن «رجل» یا چیزی شبیه آن نوشته، بعضی از ابواب را اصلاً بریده و یا بعضی از حواشی را پاره کرده معلق به حواشی منقول از موطأ و هروی، کاغذ دولت آبادی؛ جلد: تیماج عنابی،۹۲گ،۲۱سطر(۱۱/۵×۱۸/۵)،اندازه:۱۸×۲۶سم[ف:۲– ۳۲۸]

● **الصحاح من الآثار فی فضائل النبی و الائمة الاطهار علیهم السلام** / تاریخ پیامبر اکرم (ص) / عربی

aṣ-ṣiḥāḥ min-al āṯār fī faḍā'il-in nabī wa-l a'immat-il aṭhār 'alay-him-us-salām

طواری یزدی، عباس بن محمد، ق۱۵ قمری

tavārī yazdī, 'abbās ebn-e mohammad (- 21c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۳۱

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فهذا رسالة جمعنا فیها الاحادیث المعتبرة من الصحاح و الحسان و الموثقات و نحوها

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: رجب۱۳۹۵ق؛ اهدایی: طواری یزدی، عباس بن محمد؛ کاغذ: خطی، جلد: مقوایی، ۱۰۴گ، مختلف السطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۷سم [ف: ۵ – ۱۸۵۲]

← الصحاح و الحسان > الاحادیث
← صحافی > جلدسازی
← صحائف > المرقات

● **صحائف الابرار بوظائف الأسحار** / آداب و سنن / فارسی

sahā'ef-ol abrār be-vazā'ef-el ashār

طباطبائی یزدی، محمد بن محمد کاظم، – ۱۳۳۴ قمری

tabātabā'ī yazdī, mohammad ebn-e mohammad kāzem (- 1916)

آداب نماز شب و دیگر اعمالی که در شب انجام می‌شود را در دو جلد گرد آورده، دارای دو «مقدمه» و سه «مقصد» و یک «خاتمه»: مقدمه ۱. تعداد فوائد و تربیت ثمرات و عواید، در شصت و چهار فائده؛ مقدمه ۲. اقصار بر نقل اخبار و آثار کتب فرقه حقه اثنی عشریه مگر از قبیل امثال و حکایات باشد؛ مقصد ۱. شرح فضل قیام لیل و صلاة لیل و مقامات علیه آن؛ مقصد ۲. وظائف قاطبه لیل شمامل فضیلت گریه و مناجات و ذکر دعا و جز آن. جلد دوم شامل مقصد سوم کتاب در شرح احکام فعلیه و وظائف عملیه خصوص نافله شب می‌باشد در یک «مقدمه» و پنج «باب» و یک «خاتمه».

[الذریعه ۸/۱۵ شماره ۴۳؛ دنا ۴۰/۷]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۸۲

آغاز: اللهم الیک رغبتی و دعائی و علیک مدحتی و ثنائی یا من سخرت لباب معرفة الباب المستغفرین

نسخه اصل: کتابخانه سید عبد العزیز طباطبائی – قم. جلد اول کتاب؛ خط: نسخ زیبا، کا: محمود اهری، تا: ۱۳۲۷ق؛ افتادگی: انجام؛ کتابت به امر مؤلف و از روی نسخه اصل، مصحح، مجدول، مذهب؛ ۱۷۴ص [عکسی ف: ۴ – ۱۰۸]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۸۳

نسخه اصل: کتابخانه سید عبد العزیز طباطبائی – قم. جلد دوم؛ خط: نسخ زیبا، کا: محمود اهری، تا: ۱۳۲۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مجدول. مذهب؛ ۵۶۰ص [عکسی ف: ۴ – ۱۰۹]

● **صحایف الاخبار** / انشاء / فارسی

sahāyef-ol axbār

قاری گیلانی، ملامیر، ق۱۱ قمری

qārī gīlānī, mollā-mīr (- 17c)

در ترسل و انشاء در نه «باب».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۳۸/۱

آغاز: ای ... به کلک صنع تقدیر بشر ... و بعد مسود این ارقام آزرده ایام ملامیر قاری ... الفصل الاول فی اظهار المحبة و المؤالات قبل حصول الملاقات ... الفصل التاسع فی المکاتیب الجوابیة ... (نوشته رمضان ۱۰۶۷)؛ **انجام:** و تألیف این رساله در اوایل شهر ربیع الآخر سنة ست و سبعین و تسعمائة سمت تمامی پذیرفت ... الائمة المعصومین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن تریاکی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۷ – ۸۱]

← صحائف الاخبار فی وقایع الاعصار > جامع الدول
← الصحائف الاربعون > الاحادیث القدسیة
← الصحائف الاربعون > الأربعون حدیثاً

● **الصحائف الاربعون** / حدیث / عربی

aṣ-ṣaḥā'if-ul arba'ūn

چهل صحیفه است در احادیث قدسی، شبیه اربعون حدیثا قدسی ولی غیر آن.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۵۳/۶-۱۵/۹۳

آغاز: الصیفة الاولی یقول الله تبارک وتعالی شهدت نفسی لنفسی ان لا اله الا انا وحدی لاشریک لی محمد عبدی؛ **انجام:** بقوة الفقراء والضعفاء بناء اغضبت بنائه الخراب واسکنته النار ان هذا لفی الصحف الاولی صحف ابراهیم وموسی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۶۹ق، جا: ساخ بلاخ؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۷۵۲]

● **الصحائف الاربعون** / حدیث / عربی و فارسی

aṣ-ṣaḥā'if-ul arba'ūn

گویا تحریر دیگری است از چهل سوره تورات، معمولاً صحیفه‌ها با «یابن آدم» آغاز می‌شود. ترجمه فارسی به صورت زیرنویس درج شده است.

[دنا ۴۱/۷؛ الذریعة ۸/۱۵]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۴۲/۱-۱۰/۱۵۲
آغاز: بسمله الصحیفة الاولی یقول الله تبارک وتعالی شهدت نفسی لنفسی ان لا إله إلا أنا وحدی لاشریک لی محمد عبدی و رسولی فمن لم یرض بقضائی ولم یصبر علی بلائی ولم یشکر علی نعمائی فلیعبد رباً سوائی ... می‌فرماید خداوند تبارک وتعالی گواه گرفتم ذات خود را بذات خود بر اینکه نیست معبودی مگر خدای یکتا؛ **انجام:** الفقراء و الضعفاء بناء اعقبت بناءه الخراب و اسکنته النار ان هذا لفی الصحف الاولی صحف ابراهیم و موسی فقراء و ضعیفان بنائی را از پی درآورم بناء او را خرابی و ساکن گردانم او را در آتش بدرستی که این سخن در صحف اولی است و صحف ابراهیم و موسی.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۳۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ – ۲۷۵۲]

● صحائف الاربعین فی فضائل امیر المومنین (ع) /

فضایل و مناقب / عربی
ṣaḥā’if-ul arba‘īn fī faḍā’il-i amīr-il-mu’minīn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۸۲
آغاز: بسمله، قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم انا المدینه العلم و علی بابها فلما سمع الخوارج هذا الحدیث حسدوا علی علی علیه السلام و اجتمع عشرة نفر من کبارهم؛ **انجام:** ان هذا الفی الصحف الاولی صحف ابراهیم و موسی تم الصحائف الاربعین.
خط: شکسته نستعلیق، کا: ابوالفتح، تا: ذیحجه ۱۲۹۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۲ص، ۱۱ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۶ – ۶۴۰]

● صحائف الاعمال فی الادعیه المأثوره عن خیر آل

/ دعا / فارسی
sahā’ef-ol a‘māl fe-l ad‘īyat-el ma’sūra ‘an xayr-e āl
طبسی، حیدر علی بن نعمت الله، ق۱۱ قمری
tabasī, heydar ‘alī ebn-e ne‘mat-ol-lāh (- 17c)
تاریخ تألیف: ۱۰۰۶ق
کتابی است در دعا برگرفته از کتب ادعیه شیعه همچون مصباح، مهج الدعوات، عدة الداعی، کفعمی، من لایحضره الفقیه، مکارم الاخلاق، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، جمال الاسبوع و امثال آن مرتب بر اوقات ایام و اسابیع و شهور شامل یک «فاتحه» در احوال عمل صلاة و دعا و سه «صحیفه»: ۱. اعمال یومیه؛ ۲. اعمال هفته؛ ۳. اعمال شهوریه؛ خاتمه در اعمال مطلقه. تاریخ آن در آخرش این بیت است: سال و مه، روز وقت أتمامش ×× شد رقم «صبح ثانی از شوال».
آغاز: بسمله الحمدلله الذی امرنا باقامه الصلوه ... بعد از ادای حمد و ثنای حضرت واجب الطاعتی که وظایف طاعات مکلفین بیوسیله عرض نیاز و نماز و سجود درگاه اعزازش سمت قبول وصول ندارد ...
انجام: شکر کز لطف ایزد متعال ×× شد تمام این صحائف الاعمال / سال و مه روز و وقت اتمامش ×× شد رقم صبح ثانی از شوال
[دنا ۴۱/۷ (۲۰ نسخه)؛ الذریعة ۸/۱۵؛ فهرستواره ۶۲۲/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۳۰
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۸ش۴ – ۶۵]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۵۵
آغاز: و تسلیمات سامیات آن حضرت و آلش موشح نگردد؛ **انجام:** قال من یحیی العظام و هی رمیم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج ماشی، ۳۳۵گ، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ – ۸۷۵]
۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۶۷-۲۳/۱۸۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** صحیفه دوم در اعمال هفته و در این چند فصل است فصل در عمل جمعه اما شب آن و آن افضل لیالی هفته ... دیگری تهلیل و مراد از آن نفی معبود مطلق است و اثبات ... مانند اوراق در تحت اشجار
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۵گ، ۱۱ و ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ – ۲۷۵۳]
۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: رکن الدین محمد بن حاجی عبد النبی، تا: ۱۰۲۰ق؛ مجدول، مذهب، دارای سرلوح؛ جلد: چرمی، ۱۸۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳ – ۹۳۳]
۵. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۹۳
کا:شاه قاسم ابن مقری محمد جان،تا: ۱۰ ذیحجه ۱۰۵۲ق [ف: ۱۵]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، کا: ملک بن حسینی طبسی گیلکی، تا: شنبه ۹ ربیع الثانی ۱۰۵۵ق؛ مجدول، دارای سرلوح، یادداشتی از محمد علی حسینی شیرازی ملقب به مشیر الملک به تاریخ ۱۲۵؟، یادداشت بهاءالدین بن محمد هاشم الحسینی به تاریخ شب یکشنبه ۱۶ شوال ۱۱۵۷ و محمد رضا بن محمد صادق شریفی آصفی؛ تملک: محمد صادق شریفی آصفی به تاریخ ۱۱۹۱؛ جلد: تیماج، ۴۵۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳ – ۳۵۴]
۷. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۶۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۱۰۶۲ق؛ ۳۲۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱ – ۷۱]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۳۷

آغاز: از همه اشیاء چنانکه گوید الله اکبر و بروایت علی بن الحسین علیه السلام ثواب تکبیر برابر است با عتق رقبه؛ **انجام:** التفت الساق بالساق الی ربک یومئذ المساق دعای صحایف به پایان رسید و صحایف دعا باختتام کشید.

خط: نستعلیق، کا: علی بن سلطان احمد حسینی طبسی، تا: ۱۴ ذیقعده ۱۰۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ واقف: علی بن سلطان احمد حسینی طبسی، صفر ۱۰۶۹؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۲۳۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۲۷]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۸۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق؛ جلد: تیماج سبز، ۲۸۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۲۷ - ۱۳۶]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: دوشنبه ۹ صفر ۱۰۸۰ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۰۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۵ - ۳۴۱]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۲۴

خط: نستعلیق، کا: پیر محمد عرب، تا: پنج‌شنبه ۱۹ صفر ۱۰۹۱ق، جا: قم؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۸۱گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۱۹۶۶]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۴۲

آغاز: صد رحمت ایزدی بر آن نیک نهاد ×× کاین عاصی را وقت دعا آرد یاد، مأمول از کرم اهل خیر و صلاح ... و ترتیب این خلاصه بر فاتحه و سه صحیفه و خاتمه اتفاق افتاد و آن را صحایف الاعمال نام نهاد؛ **انجام:** نوع دیگر. یک برگ سبز بردارد و بر آن نویسد که الذی جعل لکم من الشجر الاخضر ناراً ... و آن برگ سبز را به پس سر خود اندازد و باز پس نگاه کند ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۶گ، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۴۳۴]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۵۹

آغاز: مستقرا و قراریا فاصله ... بگوید لا اله؛ **انجام:** و سلم تسلیما کثیرا کثیرا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

۱۴. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۵۷

خط: نستعلیق، کا: عظیم بن محمد امین حسینی نوربخشی، تا: ۱۷ جمادی الثانی ۱۱۲۸ق؛ ۱۷۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱ - ۱۳۲]

۱۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۲ شوال ۱۱۵۴ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۲۱۴۳]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۷۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۲۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۶ - ۳۵۸]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۷۷

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۵ ربیع الاول ۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۷ - ۳۸۷]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** شکسته بسته از آغاز باتمام رسید. شعر: شکر کز لطف ...

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: فستقی، ۲۰۰گ، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۱]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۵۷

بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی؛ خریداری از منصوره تالهی معین الدین [رایانه]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۹۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محسن آزادی [رایانه]

۲۱. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: چار بغل، جلد: تیماج قرمز، ۳۰۷گ، ۱۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [فهرست روضاتی: - ۲۸۰]

۲۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۵۴

آغاز: باستیفای زبده مقصود وافی ... بخاطر فاتر ... حیدر بن نعمت الله الطبسی رسید که خلاصه مشتمل بر ذکر صلوات و دعوات و فضایل و مثوبات آن مأخوذ از کتب ثقات چون مصباح ... و ترتیب این خلاصه بر فاتحه و سه صحیفه و خاتمه اتفاق افتاد و آنرا صحایف الاعمال نام نهاد؛ **انجام:** بعد موتها کذلک النشور من کان یرید العزة فلله العزة.

خط: نسخ ادعیه نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۲]

● **الصحائف الالهیة** / کلام و اعتقادات / عربی

aṣ-ṣaḥā’if-ul ilāhīyya

سمرقندی، محمد بن اشرف، ق۷ قمری

samarqandī, mohammad ebn-e ašraf (- 13c)

اهدا به: یوسف بن ابراهیم بن محمد بن هارون بن زکریا در حلب

زبده مباحث کلامی و خلاصه مسائل این فن را، نه به روش فلاسفه و حکما که سستی مبانی آنها را مؤلف دریافته است، طی دو «مقصد» به رشته تحریر درآورده است: ۱. مبادی؛ ۲. مسائل. مقصدها دارای مقدمه و اقسام مشتمل بر فصولی چند می‌باشد. (سید احمد اشکوری)

آغاز: بسمله. الحمد الله الذی یستحق الوجود و الوحدة بالذات و اندفع بحکمته انواع الماهیات و اوجد بقدرته اصناف المخلوقات
انجام: و قد اودع فی هذا الکتاب ما یعطیک هذا المقصود و یمنحک هذا المطلوب
چاپ: کویت محقق: احمد عبدالرحمان الشریف، مکتبة الفلاح، ۵۱۷ص، ۱۴۰۵ق.
[الذریعة ۹/۱۵؛ کشف الظنون ۱۰۷۵/۲؛ معجم المؤلفین ۶۳/۹؛ دنا ۴۱/۷ (۱۱ نسخه)؛ الاوقاف العامة موصل ۵۳/۴]
شرح و حواشی:
۱- المعارف فی شرح الصحایف الالهیة؛ سمرقندی، محمد بن اشرف (-۷)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۰/۶
آغاز: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۸؛ اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۲ - ۳۸۹]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۹/۷
آغاز: المقصد الاول فی المبادی و فیه مقدمة و ثلثه اقسام القسم الاول فی الامور الشامل و الثانی فی الاعراض و الثالث فی الجوهر. اما المقدمه ففیها فصلان. الفضل الاول فی ماهیة علم الکلام و موضوعه؛ **انجام:** برابر
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: سفید سمرقندی، جلد: تیماج زرد، ۷گ (۱۸۶-۱۹۲)، ۲۱ سطر [سنا: ف: ۲ - ۲۱۱]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۷۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ با یادداشت حاج عبدالوهاب صحاف در قدس شریف؛ تملک: محمد تقی بن محمد جعفر، عبدالرحمن بن علی در ربیع الاول ۹۰۳ در ادرنه، عبدالقهار بن زین الدین؛ واقف: عبدالقهار بن زین الدین، ۹۷۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۱۳۲گ، ۱۵ سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۴۷]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۹۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح، محشی؛ تملک: مصطفی بن علی مصری، عبدالله بن مصری؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۶۵]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۱ صفر ۷۱۷ق، جا: تبریز مدرسه رشیدیه؛ مصحح، مقابله شده با عبارت: «بلغ التصحیح»؛ تملک: عراقی، محمد حسینی قزوینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۱گ، ۲۵ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۳۰ - ۸۲]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۰۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۷۴۰ق؛ تملک: ابوزید محمد بن محمد [الشریف] با تاریخ ۱۲۳۰، امیر حسن بن علی؛ مهر: اسدالله، محمد ابراهیم بن محمد تقی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۲۰۱گ، ۲۳ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۲۴]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۴۵/۱
آغاز: برهة من الزمان و مدة من الاوان متحیراً فی ظلمة اداءالمتقدیمن و متعصفاً فی دجیة اهواء المتفلسفین حتی تبلج صبح الحق؛ **انجام:** و احتج المحققون بانه تعالی حی فیصح أن یکون عالماً بکل المعلومات وقد بینا انه تعالی عالم مطلاقٌفلوا اختصت عالمیة بالبعض لافتقر ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر: «أنا مدینة العلم و علی بابها» (مربع) به تاریخ جمادی الاول ۱۱۰۴ق، سید محمدابراهیم حسینی قزوینی پدر مرحوم میر حسینا قزوینی «صراط علی حق نمسکه، عبده ابراهیم الحسینی ۱۱۰۰» (مربع)؛ تاریخ وقف: جمادی الاول ۱۱۰۴ق؛ ۱۰۰گ (۱ر-۱۰۰پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۲سم [ف: ۳۳ - ۶۰۵]
۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۴۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ریز، کا: صادق بن حسن سروش، تا: ذیحجه ۱۳۵۶ق، به دستور آقا شیخ علی؛ از روی نسخه مورخ ۱۲۲۵ نوشته شده از روی نسخه مورخ ۷۶۷؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۱۹گ، ۱۳ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۴۰۲]
۹. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۱۵۱]

● صحایف السلوک / عرفان و تصوف / فارسی
sahāyef-os solūk
چراغ دهلوی، نصیرالدین محمود، ق۸ قمری
čerāq-e dehlavī, nasīr-od-dīn mahmūd (- 14c)
کتابی است دارای شصت «صحیفه» و در هر صحیفه آن عنوان‌های: مقام، مرتبه، درجه و منزل آمده است. مؤلف بعضی از معاصران خود را یاد کرده و درباره ایشان دعا می‌کند. از خواجه محمد، خواجهت خیر الدوله یا خیرالدین، خواجه حاجی، خواجه سید بدرالدین و سید حسام الدین به نیکی یاد کرده است.
آغاز: الحمدلله و الصلوة و السلام علی من لاشئی ... صحیفه اول برادر دین و محب یقین خواجه خیرالدین ...
[فهرستواره منزوی ۶۲۲/۷]

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۲۴
آغاز: الحمدلله و الصلوة و السلام علی من لاشئی ... صحیفه اول برادر دین و محب یقین خواجه خیرالدین؛ **انجام:** جمعی از عوام بودند جواب نگفتم و رخصت نیز بود تا مخدوم زاده ارشدک الله

و ایانا. بدانکه لا اله الا الله نفی الوهیت است.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: میر قادر علیشاه، تا: ۱۳۲۰ق؛ کاغذ: فرنگی، ۵۷۹ص، ۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۵۹]

● **صحایف شرایف** / عرفان و تصوف / فارسی
sahāyef-e šarāyef

حکیم، صدرالدین احمد
hakīm, sadr-od-dīn ahmad

مطالب این کتاب طی «صحیفه»ها عنوان شده و بیشتر در توجیه اعمال عبادی است مثلاً صحیفه سیم و پنجم در نیت، صحیفه چهارم در حقیقت نیت، هفتم در علم، هشتم تا سیزدهم در نماز، ۱۵و ۱۶ در صوم ...، ۱۹- در اخلاق محموده الخ ... .

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۴

آغاز: بسمله، الحمدلله وحده و الصلوة و السلام علی من لا نبی بعده ... صحیفه اول برادر دینی و محب یقینی خواجه خیرالدین ادام الله تقواه را توفیق اعمال خیر رفیق باد؛ **انجام:** شیخ زمان شیخ محمود نصیرالدین چراغ دهلی قدس الله سره العلی شیخ صدرالدین احمد حکیم که ذکرشان دراخبار الاخیار با نقل صحیفه واقع فقط تمت مرقوم ماه هلالی ۱۳۲۵

خط: نستعلیق درشت خط، بی‌کا، تا: ۱۳۲۵ق؛ اهدایی: علی اخلاقی فیروز آبادی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۹۸گ، ۱۲ سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: ۱ - ۹۸]

● **صحائف شرائف** / تراجم / فارسی
sahā'ef-e šarā'ef

حسینی بلگرامی، محمد
hoseynī belegrāmī, mohammad

تذکره علما، ادبا، انبیا، اولیا و کلمات آنان.

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۲۲عکسی

بی‌کا، بی‌تا؛ خوش خط و خوانا؛ ۳۳۰گ [جنگ: ۱ - ۴۶۱]

● **صحائف العالم = ریاض الصفا فی مشاهیر الرجال و النساء = مرآت الحق** / تاریخ / فارسی
sahā'ef-ol 'ālam = rīyāz-os safā fī mašāhīr-er rejāl va-n nesā' = mer'āt-ol haqq

فروغ اصفهانی، محمد مهدی بن باقر، ۱۲۲۳ق۱۳ قمری
forūq-e esfahānī, mohammad mahdī ebn-e bāqer (1808 - 19c)

مؤلف این کتاب را زمینه‌ای برای کتاب بزرگتر دایرة المعارف گونه‌ای ساخته است. صحائف العالم مشتمل بر سه صحیفه است: ۱. بیان مجردات؛ ۲. بیان بسایط؛ ۳. بیان احوال انسان و طبقات آن که مشتمل بر دو طبقه است اولین و آخرین و متقدمین متأخرین، طبقه اولین مسمی به اساطیر الاولین و طبقه آخرین که مسمی به «مآثر المعاصرین» می‌باشد. الذریعة آن را مشتمل بر پنج صحیفه دانسته است. باب‌هایی دارد ناهمگون: منطق، کسانی که مشهورند، سپس عنوان طایفه دوم از صحیفه اول در ذکر اولیای عظام و اوصیاء کرام، امامان دوازده‌گانه، خلفای نخستین، خاندان اموی، فاطمیان مصر، خلفای مغرب، ایوبیان مصر، دیلمیان، سلجوقیان، عارفان، فیلسوفان، پزشکان، ستاره شناسان، فقیهان ... ایل‌های عرب ... . (منزوی)

آغاز: بسمله. تقصار نحور مآثر دانشمندان و اکلیل تارک مفاخر سربلندان، حمد و ستایش خداوندی است جلت اسمائه و عمت آلائه که ذات کامل الصفاتش بی معاونت شریک و انباز بدایع

چاپ: ایران، سنگی، ۱۲۸۲ق، رحلی

[الذریعة ۹/۱۵؛ دنا ۴۲/۷ (۱۲نسخه)؛ الذریعه ۳۵/۴؛ فهرستواره منزوی ۶۲۵/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۵۱

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۹گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۵ - ۳۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۷۹

آغاز: صحیفه اول از کتاب صحائف العالم در بیان مسائل الهیات و معرفت علت اولی و مبدا فیاض؛ **انجام:** که آن نیز به شکل بیضوی بدور آفتاب رسم می‌نماید و این تناقض می‌باشد و السلام

صحیفه ۱؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ برگرفته از نسخه شماره ۹۶۵۱ همین کتابخانه می‌باشد؛ کاغذ: فرنگی، ۲۵۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف:۲۸-۶۳۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۰

آغاز: الصحیفة الثانیة من کتاب صحائف العالم ... باب اول در بیان کره اثیر که عبارت از؛ **انجام:** و حقیر تفصیل مقادیر مکانی و زمانی را در کتاب فروغستان که در علم حساب تألیف کرده تماما بیان نموده است در اینجا زیاده حاجت ایراد نبود و السلام خیر ختام

صحیفة ۲؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ خط مؤلف برگرفته از نسخه شماره ۹۶۵۱ همین کتابخانه می‌باشد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۶۳گ، ۱۴ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۸ - ۶۳۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۱

آغاز: صحیفه سیم در بیان حیوانات و نباتات و جمادات که اسباب معیشت و طفیل وجود نوع شریف انسانی اند؛ **انجام:** مستعمل از آن ... است صلب زرد رنگ سرد و خشک باشد

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف (احتمالاً)، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، محشی، خط مؤلف برگرفته از نسخه شماره ۹۶۵۱ همین کتابخانه می‌باشد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۷۱گ، ۱۲ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۸ - ۶۳۸]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۲

آغاز: صحیفه چهارم از کتاب صحایف العالم در بیان ... و اوصاف نوع شریف انسانی؛ **انجام:** لما قال الله تعالی و ما علمناه الشعر و ما ینبغی له و الصلاة علی نبینا و آله الطاهرین و السلام علی من اتبع الهدی

صحیفه ۴؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مجدول، محشی؛ خط مؤلف برگرفته از نسخه شماره ۹۶۵۱ این کتابخانه می‌باشد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۷گ، ۱۳ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۲۸ – ۶۳۹]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۳

آغاز: صحیفه سادسه از کتاب صحایف العالم در بیان ملل و نحل و تفصیل مذاهب مختلف ملت اسلام؛ **انجام:** هفتم احسان که مقابل بدی نیکی کند و سالک را تخلق عفو و احسان ...

صحیفه ۵، روی ان قلم خوردگی دارد و صحیفه سادسه نوشته‌اند؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ محشی، مجدول، خط مؤلف برگرفته از نسخه شماره ۹۶۵۱ همین کتابخانه می‌باشد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۴گ، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۸ – ۶۴۰]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۴/۱

آغاز: صحیفه سادسه در علم منطق و آن میزان شناختن و دانستن نظر و فکر صایب است؛ **انجام:** و الله یحفظنا من الغلط و الزلل و یهدینا الی صواب العلم و العمل و السلام علی من اتبع الهدی

صحیفه ۶، این بخش اختصاص به علم منطق دارد؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مستند ما در باره خط مؤلف، بر گرفته از نسخه شماره ۹۶۵۱ همین کتابخانه می‌باشد؛ ۱۹گ (۱– ۱۹)، ۱۷–۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲۸– ۶۴۱]

۸. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

طبقه سوم از باب اول در احوالات ائمه طاهرین است در فصول دوازده‌گانه به عدد ائمه؛ کاتب = مؤلف، بی تا [ف: – ۳۷]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۸

کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ناسازگاری‌ها و نادرستی‌ها در آن دیده می‌شود، نسخه چرک نویس است، در آغاز دفتر پنج برگ از نهج البلاغه را نوشته و سپس چند مسئله از علم‌های گوناگون (گ۹) و سپس صحایف العالم فروغ الدین اصفهانی (گ۱۵) و سپس ریاض الصفا (گ۲۳) تا پایان نسخه ولی روی برگ‌های نسخه بیرون جلد آن را «مرآت الحق» نامیده است. گزارش‌ها جدا جدا است و برگ‌های سفید میان آنها بسیار گذارد تا کتاب را بعدها تکمیل کند؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج، ۳۴۹گ، مختلف السطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲ – ۵۸۴]

۱۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** به اشک ارکیفر گیتی نمی‌دارم چه می‌دارم ×× به آه ارچاره اختر نمی‌کردم چه می‌کردم / زشیخ شهر جان بروم به تزویر مسلمانی ×× مدار اگر به آن کافر نمی‌کردم چه می‌کردم

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۷گ، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۰۹]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۹

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز (چهار صفحه اول کتاب افتاده و از صفحه پنجم شروع شده)؛ ۹۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۴۶]

۱۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۲۳

آغاز: جلد پنجم: صحیفه پنجم از کتاب صحایف العالم در بیان ملل و ادیان مختلفه و بیان اصول و فروع ملت ناجیه اسلامیه؛

جلد پنجم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ – ۷۹]

● الصحائف فی الفرائض / فقه / عربی

aṣ-ṣaḥā'if fi-l farā'iḍ

چاوش زاده، ابراهیم بن محمد، – ۱۰۵۰ ؟ قمری

čāvoš-zāde, ebrāhīm ebn-e mohammad (- 1641)

تاریخ تألیف: محرم ۱۰۲۴ق

در احکام ارث و آنچه تعلق بدین موضوع دارد که در آغاز هر صفحه حکم یا قاعده‌ای را ذکر می‌کند پس از آن فروعات و اقوال را به روش تشجیری می‌آورد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۵۱

آغاز: الله أحمد علی أن وفقنی لامتثال الأمر المطاع و یسرلی الاتباع للحکم الواجب الاتباع؛ **انجام:** و ذریعة الی الثواب الجزیل بمحمد سید العالمین صل علیه و علی تابعیه اجمعین

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۲۶گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۸ – ۱۳۴]

● صحائف اللطائف / نامه‌نگاری / فارسی

sahā'ef-ol latā'ef

قریشی، محمد مقیم، ق۱۳ قمری

qorayšī, mohammad moqīm (- 19c)

منشئات و نامه‌هایی را که مؤلف در اوقات مختلف به نگارش درآورده بود، یکجا فراهم آورده است. سپس از شیخ علی محمد انصاری ــ که علاوه بر پیوند خواهرزادگی شاگردی او را نیز داشته ــ نام می‌برد که از وی خواسته تا رقعاتی که به احباب سهارنپور و غیره نوشته را در مجموعه‌ای گرد آورد. این مجموعه دارای دیباچه‌ها و منشات و نامه‌های ادبی است آمیخته به نظم که از آن میان می‌توان به عناوین ذیل اشاره نمود: دیباچه رساله حکایات شیرین از تألیفات نگارنده، جزئی از حسب و نسب و اوضاع روزگار، در بیان دار کشیدن نواب شمس الدین بهادر خلف نواب احمد، در بیان فساد انگیزی افواج سرکار کمپانی انکریزها، مدح اسدالله ممتاز الملک وزی جنگ والی

چهچر، تهنیت مهاراجه تیگانهال سنگه، نامه به نواب غلام حسین خان، راجه گرم سنگه والی پتیاله، راجه جیت سنگه والی لاوده، شوقی رام والی چهچر و ... و نامه‌ای در جواب تعبیر خواب که احباب وطن به مقتضای ظرافت نوشته بودند.
[دنا ۴۲/۷؛ مشترک پاکستان ۴۱۲/۵؛ گنج بخش منزوی ۱۲۶۹/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۷۵/۱
آغاز: گلی که گوشه و دستار سحر را بیاراید حمد بهار
نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش - پاکستان ۷۴۱۹؛ خط: نستعلیق هندی، کا: منکت رای سهارنپوری، تا: ۱۲۴۱ق؛ محشی، مجدول؛ ۲۴۲ص (۳-۲۴۴) [عکسی ف: ۶ - ۹۸]

● **صحائف الوداد و مکاتیب الاتحاد** / عرفان و تصوف / فارسی

sahā'ef-ol vedād va makātīb-ol ettehād

عزلتی خلخالی، ادهم، - ۱۰۵۲ قمری

'ozlatī xalxālī, adham (- 1643)

مجموعه‌ای است از مکاتیب عربی و پارسی مشحون از پند و اندرز و حکم و مواعظ و آیات و احادیث و اخبار و اشعار به قلم ملا ادهم قریشی واعظ خلخالی متخلص به عزلتی شاعر و واعظ و نویسنده قرن یازدهم هجری. هریک از مکاتیب صحایف الوداد عنوان صحیفه دارد و در صدر صحیفه چهادهم نام و نسب نویسنده چنین مسطور است: «من اقل الخلیقة بل لا شی ء فی الحقیقة ادهم العزلتی القریشی الواعظ الی فلان». این مجموعه متضمن فواید تاریخی نیز هست، از جمله آن‌که صحیفه هشتم آن مکتوبی است خطاب به درویش محمد عزتی و حاکی از این است که میرزا جانی عزتی شاعر معاصر میرزا طاهر نصر آبادی که ترجمه‌اش در تذکره‌اش در تذکره وی (ص۹۰-۹۱ و ۲۵۶-۲۵۷) مسطور است، دست از وزارت ایروان برداشته، کسوت فقر در بر کرده و به درویش محمد تغییر نام داده است. نصر آبادی نیز اشاراتی بدین موضوع کرده است، ولی نه بدین صراحت و وضوح که وی می‌نویسد.
تعداد نامه‌ها در نسخه یکسان نیست و از بیشتر آنان نام برده است مانند حاجی محمد رضا و شمسا و کمال و درویش محمد عزتی و حکیم غضنفر علی و ضیاء الدین و محمد باقر و حاجی خان محمد و عبدالاحد و رضی الدین و درویش عنایت الله و خواجه سلیم الله و امیر عصمة الله و مولا میری جان و مولانا مراد و درویش فاضل و حاجی کلب علی و محمد معین و درویش صفا و محمد امین و محمد علی حلی با نامه بهاء الدین محمد جبل عاملی به میرزا ابراهیم همدانی و پاسخ او و نامه عبدالباقر تبریزی بهمین همدانی نیز نامه ادهم به مولانا محمد و مولانا مصطفی و سلام الله و عبدالله جلیل و محمد سعید و علی نقی و محمد شفیع قزوینی و حاجی علاء الدین و عبدالعلی و درویش محمد و علی اکبر و علی و برهان و ابوالبرکات و درویش عبدالخالق و خواجه محمد و عبدالسمیع و عبدالرحیم و محمد و مسعود و محمد مقیم و عبدالوحید و حاجی محمد امین و نقی و صفی و جلال و امان الله و عبدالرحمن. او مؤلف مشرق التوحید است.
آغاز: بسم ... و منه نستمد أولا و آخراً ... مثنوی: بنام آنکه نامش نامه آراست × زبان نام او هنگامه آراست / بدان در نامه سازی کلک خامه× به شم از خلد آنس آرد شمامه ... (پس از حمد و نعت). اما بعد، چنین گوید فقیر بی بضاعت ... ادهم عزلتی تخلص واعظ، که چون گاهی به تأیید الهی به بعضی از اخوان ... صحیفه شکسته بسته به تازی یا فارسی.
[دنا ۴۲/۷؛ الذریعه ۲۵/۱۵؛ فهرستواره منزوی ۵۱۴/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۰۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** نه زیر سجاده نشستن و تسبیح گردانیدن و دعوات خواندن که ان الله خلق للحراب رجالا
خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸ محرم ۱۰۴۸ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۹گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۸ - ۲۶۴]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۸۵-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** سعد یا بسیار گفتن عمر ضایع کردن است - وقت عذر آوردن است، استغفرالله العظیم. سبحان ربک رب العزة عما یصفون، و سلام علی ... امید آن و مراد چنان است که این نسخه نصیحة متبوع طبع همکنان افتد. و السلام علی من اتبع الهدی.
خط: نسخ خوش، کا: ابن نعمت الله، محمد کریم، تا: جمادی الاول ۱۰۸۲ق؛ ۳۴۷ص، ۱۸ سطر (۱۴-۱۴/۵×۱۷)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۹۷/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یهدی من یشاء غفرالله الذین یسمعون فیتبعون احسنه و الله یهدی من یشاء الی صراط المستقیم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۹گ، ۱۹ سطر (۶×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۶ - ۱۳۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۴۴
آغاز: نمایم بجرم رجوع کنم در درود پیغمبر ... و صوات بی اندازه رحمان؛ **انجام:** گفتن عمر ضایع کردن است وقت عذر آوردن است ... مطبوع طبع هکنان افتد ... بکن عرض احوال بر کارساز ... احسان کند دم به دم ... ما دامت الصبح و المساء و العشر سنه ۱۱۱۲.
خط: نسخ، کا: محمد رحیم، تا: ۱۱۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ انتهای مناجات نامه ضمیمه‌ای است در ۹ برگ؛ کاغذ: حنایی [رایانه]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** امید و مراد چنانست که این نسخه نصیحت متبوع (کذا) طبع همگنان افتد، و السلام علی من اتبع الهدی.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن ملا نجفقلی شیرازی، تا: ۱۵

ربیع الثانی ۱۲۲۵ق؛ واقف: نایینی؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۱گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۷ - ۶۴۲]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۹۴/۱-۳۰/۱۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فرو ریز از دیده اشک نیاز ×× بکن عرض احوال بر کارساز / پذیرد مگر عذر تو از کرم ×× بتو فضل واحسان کند دمبدم

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد مصطفی، تا: جمعه ۱۴ رمضان ۱۲۲۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۵۳]

● صحبة الابرار / اخلاق / فارسی

sohbat-ol abrār

یزدی، حسین بن علی حسین، ق۱۳ قمری

yazdī, hoseyn ebn-e ʻalī hoseyn (- 19c)

مؤلف پس از این‌که کتاب‌هایی را در آداب و اخلاق نوشت، این کتاب را در مواعظ و اخلاق تنظیم کرده و از دعاهای وارده برای روزهای ماه مبارک رمضان استفاده کرده و اشعاری از سروده‌های خودش در خلال مطالب آورده و در ابتدا هر مجلس خطبه‌ای عربی انشاء نموده و به آیه‌ای شروع می‌شود. در بیست و نه «مجلس» و یک «خاتمه»: ۱. بیان روزه و آداب آن؛ ۲. فضیلت قران و ثواب تلاوت آن؛ ۳. فضیلت عقل و مذمت حمق و جهل؛ ۴. محبت حق و شکر نعمت‌های وی؛ ۵. ذکر توبه و شرایط آن؛ ۶. ظلم نکردن به زیر دست خود؛ ۷. نماز و روزه و زکات و خمس؛ ۸. ترحم بر یتیم و ثواب اطعام طعام؛ ۹. براهین اصول دین؛ ۱۰. توکل و بعضی آداب تجارت؛ ۱۱. فضیلت احسان؛ ۱۲. فضیلت عدل و قناعت؛ ۱۳. تطهیر از نجاست و صبر بر بلا؛ ۱۴. بیان گناهان کبیره؛ ۱۵. معنی شرح صدر؛ ۱۶. همنشین خوب و بد؛ ۱۷. بیان صالح اعمال؛ ۱۸. فضیلت وقت سحر؛ ۱۹. ذکر بهشت و جهنم؛ ۲۰. مذمت شیطان؛ ۲۱. مذمت کسانی که شب قدر آمرزیده نمی‌شوند؛ ۲۲. گناهان اعضای هفت‌گانه؛ ۲۳. موعظه نفس اماره؛ ۲۴. بیان بعضی مستحبات و مکروهات؛ ۲۵. خوبان و بدان مردمان؛ ۲۶. بعضی از صفات بندگان شایسته؛ ۲۷. فضیلت دعا و کیفیت توسل؛ ۲۸. اغتنام بقیه عمر؛ ۲۹. شرایط قبولی روزه؛ خاتمه: در ذکر عید اضحی و فطر.

آغاز: حمد بی حد و سپاس بی عد تحفه بارگاه کریمی است که بهشت فردوس را از برای اهل معرفت ... اما بعد، اقل غلامان حسین ابن عبدالعلی حشرهما الله مع النبی و الولی بموقف عرض برادران ایمانی و اخلاء روحانی میرساند

انجام: و اگر ما کتاب صحبة الابرار خود را بکلمه طیبه و الحمد لله علی ما اولانا ختم کنیم بسی بجا و بسیار بموقع و روا خواهد بود

[دنا ۵۲/۷ (۵ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۵۱۴/۶]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابو الحسن بن عبد المطلب اردکانی، تا: پنج‌شنبه ۷ شعبان ۱۲۳۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۰۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** الله اکبر، الله اکبر ولله الحمد،الله اکبر ما هدانا کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن میرزا محمد کاظم، تا: ۱۲۴۶ق؛ محشی؛ اهدایی: حاج زین العابدین خمسه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۴۵گ، ۲۴ سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲ - ۷۱۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: میرزا ابوالقاسم بن محسن نصرآبادی یزدی، تا: شنبه ۹ شعبان ۱۲۷۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۷ - ۲۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

شامل ادعیه و زیارات؛ خط: نسخ، کا: محمد جواد بن ملا باقر بن هادی تفتی، تا: یک‌شنبه ۱۶ شوال ۱۲۸۲ق؛ قطع: رحلی [میراث شهاب: س۷ش۱-۲ - ۳۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جواد بن ملا محمدباقر بن محمدهادی تفتی، تا: ۱۶ شوال ۱۲۸۲ق؛ مصحح، محشی، دستخط علی حائری یزدی که از نوادگان مؤلف بوده و توضیحاتی درباره وی نگاشته به سال ۱۳۷۰ق؛ تملک میرزا محمدتقی مشهور به کابلی به سال ۱۳۳۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرم مشکی مذهب، ۱۴۷گ، ۳۰ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۴۰ - ۳۵۰]

۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید عبدالله قافله باشی، تا: ۴ رجب ۱۳۰۶ق؛ ۲۱۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۲ - ۳۰۵]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۰۳

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● صحبت نامه / شعر / فارسی

sohbat-nāme

همام، محمد بن فریدون، ۶۳۶؟ - ۷۱۴؟ قمری

homām, mohammad ebn-e fereydūn (1239 - 1315)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۲۲

آغاز: بنام آنکه تن را نور جان داد ×× خرد را بر جهانی چون زبان داد / میان گل ز دل شمعی بر افروخت ×× بخاک تیره علم و

حکمت آموخت؛ **انجام:** سر کوی تو بادا منزل ما ×× کی اینست از جهان کام دل ما
خط: نسخ، کا: ابوالمجد تبریزی، تا: سه‌شنبه ۶ ربیع الثانی ۷۲۱ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای، ۴ص (۵۰۶-۵۰۹)، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ - ۹۵]

● **صحبت نامه** / شعر / فارسی

sohbat-nāme

عماد فقیه، علی بن محمود، ۶۹۰؟ - ۷۷۳ قمری
'emād-e faqīh, 'alī ebn-e mahmūd (1292 - 1372)

تاریخ تألیف: ۷۳۱ق
مثنوی است عرفانی در نه «مقاله» و «خاتمه»: ۱. آداب اهل حکم و فرمان با اهل صحبت؛ ۲. ادب اهل طریقت؛ ۳. ادب طالب علم؛ ۴. ادب اهل دین؛ ۵. آداب فقیران؛ ۶. ادب مسافر؛ ۷. ادب اهل عشق؛ ۸. آداب خوبرویان؛ ۹. آداب مغنیان؛ حکایت، خاتمه و دعا.
آغاز: بنام خدایی که توفیق ازوست ×× دل زنده را نور تحقیق ازوست / خدایی که شاهان با تخت و تاج ×× سجدش کنند از سر احتیاج
[دنا ۵۲/۷ (۶ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۲۹۸۵/۴؛ الذریعه ۲۳۳/۱۹؛ مشترک پاکستان ۴۱۹/۷-۴۲۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰/۳۷-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 5321؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۰۹ق؛ ۲۰ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۲۷]
۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۲۲/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۳۱ق؛ قطع: وزیری [نشریه: ۶ - ۶۸۳]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۲/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۸۳ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۳۷ - ۱۲]
۴. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۶۲/۲
آغاز: نگارنده قبه شعره کوب ×× بر آرنده لاله و گل زجوب؛ **انجام:** زهجرت شده هفصد و سی و یک ×× شد این مثنوی حر زدور ملک / بآخر رسید این همایون مثال ×× بتوفیق باری بتاریخ دال
خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۸۴۵ق؛ ۳۷گ (۵۱-۸۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [اوراق عتیق: ۲ - ۳۸۲]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۲۱/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** محبت نامه صاحب دلانست ×× که تاریخ کتاب مقبلانست
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۴۱ - ۱۲۹]
۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۴۳/۱۵
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه ملی بریتانیا -لندن ۵۳۲۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ ۵۱ص (۳۲۰-۳۷۰) [عکسی ف: ۶ - ۴۴۶]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۱/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، ۱۰گ (۱پ-۱۰ر)، ۱۹سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [سنا: ف: ۱ - ۳۸۲]
۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴/۱-۱۷۵۱-ع
نسخه اصل: آکادمی علوم شوروی CDVI؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۱۶۸]

● **صحبت و صدا** / - فارسی

sohbat va sedā

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱
بی‌کا، تا: ۹۳۰ق [میراث شهاب: س۵ش۳و۴ - ۱۵۱]

← صحت > مفتاح

● **صحة اجارة الاقطاع** / فقه / عربی

ṣiḥḥat-u ijārat-il aqṭā'

فزاری، ابراهیم بن عبدالرحمن، ۶۶۰ - ۷۲۹ قمری
fazārī, ebrāhīm ebn-e 'abd-or-rahmān (1262 - 1329)

اگر سلطانی قطعه زمینی به یکی از کارمندان خود بدهد آیا می‌توان آن زمین را اجاره داد؟ این رساله به طور استدلالی این مسئله را توضیح می‌دهد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۶/۴
آغاز: قال شیخنا الامام العالم ... الحمدلله رب العالمین و اشهد أن لا اله الا الله وحده لا شریک له؛ **انجام:** و أیضاً فما یجوز علی خلاف القاعدة الشرعیة یحتاج الی نقل بجوازه و الاصل عدمه، و الله أعلم.
خط: نسخ، کا: محمد بن عثمان بن عبدالرحمن بن موسی مراکشی کرکی، تا: ۷۲۸ق؛ جلد: تیماج زرد، ۴گ (۵۵پ-۵۸پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۴ - ۱۴۹]

● **صحة اضافة الاسماء الشریفة** / نحو / عربی

ṣiḥḥat-u iḍāfat-il asmā'-iš šarīfa

زواره ای اصفهانی، حسین بن مرتضی، ق۱۳ قمری
zavvāre'ī esfahānī, hoseyn ebn-e morteza (- 19c)

تاریخ تألیف: ۲ جمادی الثانی ۱۲۶۲ق
استاد مؤلف عقیده داشت که اسماء الله را نمی‌توان اضافه نمود چون از قبیل اضافه وصف به موصوف می‌باشد. وی استاد را با

ذکر شواهد نحوی در این رساله رد کرده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۵۵/۱۷

آغاز: الحمدلله الذی ارسل نبیه بلسان قومه ... و بعد لما سمعت من بعض الفضلاء الذی کان فضله یقینیا و علمه جزمیا؛ **انجام:** فان الکثرة ثابتة و تجریده عن القرینة واضحة و الحمدلله اولا و آخرا

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: مقوایی، ۲گ (۱۷۱ر–۱۷۲پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲۷ – ۲۷۷]

● **صحة الاصول الاربعة** / درایه / عربی

ṣiḥḥat-u uṣūl-il arba‘a

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵–قرن ۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (1801 - 19c)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۳ رجب ۱۲۶۷ق؛ محل تألیف: ابراهیم آباد

در اثبات صحت احادیث کتاب کافی و من لایحضر و استبصار و تهذیب که از اصول اربعمائة گرفته شده‌اند. پاسخ به اعتراضات یکی از علماء قزوین است.

آغاز: انا أعطیناك الکوثر ... فالشقی من أقر بعضاً و لبعض أنکر و صلی علی علی أبیه السید القسور.

انجام: و لاتحتاج بعد ذلك الی تکلفات الاخباریین فی تصحیح الاخبار کما هو الحال، هذا آخر الجواب ...

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۵۹/۱

آغاز: انا أعطیناك الکوثر ... فالشقی من أقر بعضاً و لبعض أنکر و صلی علی علی أبیه السید القسور؛ **انجام:** و لاتحتاج بعد ذلك الی تکلفات الاخباریین فی تصحیح الاخبار کما هو الحال، هذا آخر الجواب ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: غره رجب ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱ر–۷ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۷ – ۲۳۸]

● **صحة الحیل فی دفع الربا** / فقه / عربی

ṣiḥḥat-ul ḥīyal fī daf‘-ir ribā

حسینی میبدی، علی بن محمد علی، – ۱۳۱۳ قمری

hoseynī meybodī, ‘alī ebn-e mohammad ‘alī (- 1896)

رساله‌ای است استدلالی و نسبتاً مفصل در اینکه حیله‌هایی که برای فرار از ربا به کار می‌رود، صحیح می‌باشد. نگاشته شده در رد یکی از علما که حدود سال ۱۳۰۰ از عتبات (عراق) به ایران آمده و این گونه معامله‌ها را درست نمی‌دانست.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... انه مر بعض العلماء فی حدود ۱۳۰۰ علی بلاد ایران لزیارة مشهد الرضا علیه السلام

انجام: و التأمل فی اطراف کل معاملة حتی لا یقع الحرام بصورة الحلال من جهة الجهل، و الله الموفق

[دنا ۵۲/۷]

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ص (۹۱–۱۱۱)، اندازه: ۱۷×۳۲/۵سم [ف: ۱ – ۱۴]

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۲/۹مشهد

همان نسخه بالا [ف: – ۱۲۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۲/۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ – ۱۶۰]

● **صحة السلب عن المجاز** / اصول فقه / فارسی

sehhat-os salb ‘an-el mojāz

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ – ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

رساله مختصر در بیان و تشریح بخشی از کتاب میرزای قمی که در آن بحث صحت السلب عن المجاز به صورت مغلق و مبهم بیان شده و مؤلف در این رساله در صدد توضیح و تشریح آن بر آمده است.

چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۴۰/۲

آغاز: سپاس ذات یکتای بی همتا و درود بی حد و عد بر روان حضرت خاتم الانبیاء ... چون کتاب مستطاب فضیلت آیات قطب تملك تقدیس و تدریس و مرکز کره تاسیس مرحوم میرزا ابوالقاسم گیلانی که معروف بفاضل قمی است ...

بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: – ۲۷۹]

● **صحة السلب و عدمها** / اصول فقه / عربی

ṣiḥḥat-us salb wa ‘adam-u-hā

آرانی کاشانی، ابوطالب بن محمد حسن، ق۱۳ قمری

ārānī kāšānī, abu-tāleb ebn-e mohammad hasan (- 19c)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه اواسط دهه آخر محرم ۱۲۴۲ق

رساله کوتاه و مختصر در مبحث حقیقت و مجاز که از مباحث مهم اصول است که با استفاده از نظرات و اقوال بزرگان نگاشته شده است.

آغاز: بسمله اقوی امارات الحقیقة و المجاز بعد نص الواضع و الخبر المتواتر والواحد المحفوف عدم صحة السلب و صحته و توضیح ذلك یتم برسم مراحل، المرحلة الاولی فی التعریف

انجام: و اصالة عدم النقل لا یقاوم الدلیل بل لایعارضه فما قیل ساقط فالقول بعلامیة صحة سلب المعنی و عدمها کاللفظ متجه.

آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۷۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۵ محرم ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: - ۷۰]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۸/۵
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۳۵۳]

● **صحة صلاة المفترض خلف المتنفل** / فقه / عربی
ṣiḥḥat-u ṣalāt-il muftaraḍ xalaf-al mutinaffil
امیر صنعانی، محمد بن اسماعیل، ۱۰۹۹ - ۱۱۸۲ قمری
amīr san'ānī, mohammad ebn-e esmā'īl (1688 - 1769)
در این رساله اثبات می‌شود که نمازخوان می‌تواند در نماز واجب اقتدا به شخصی کند که نماز مستحب می‌خواند. مؤلف گفته‌های مانعین و مجوزین را در این مسئله آورده و در آنها گفتگو می‌کند. شاید نام این رساله «الجواب المفید» باشد که در پایان نسخه دیده می‌شود و بنا بر آنچه بر فراز صفحه اول آمده این رساله پاسخ سؤال سید عبدالله لطف الباری می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۱۵/۷
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و بعد فان السائل دامت افاداته و أجزل علیه صلاته طلب تحقیق صحة صلاة المفترض خلف المتنفل؛ **انجام:** و القول بأنه لم یعتدبها و أنه أمره بالاعادة تکلف مذهبی
خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن علی بن محمد بن عامر، تا: شنبه ۲۶ صفر۱۱۶۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۵گ (۳۹پ-۴۳پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۲۱۲]

● **صحت صلح با شرط** / فقه / فارسی
sehhat-e solh bā šart
زواره ای اصفهانی، حسین بن مرتضی، ق۱۳ قمری
zavvāre'ī esfahānī, hoseyn ebn-e morteza (- 19c)
تاریخ تألیف: ۲۱ شعبان ۱۲۷۸ق
مؤلف ضمن چهار «مقام» چنین صلحی را صحیح دانسته و آنان را که فتوی به عدم صحت آن داده اند رد می‌کند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۵۵/۴
آغاز: الحمدلله الذی جعل البیع و الشراء مفتاحا للمعاملات ... و بعد چون دو نفر از معارف اهل علم در سنوات سالفه؛ **انجام:** وفقنا الله لجمع الاسباب و تحصیل الحق و الصواب فی هذه المسالة و غیرها ...
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: مقوایی، ۴گ (۱۸ر-۲۱ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲۷ - ۲۷۱]

● **صحت عاجل** / دندان پزشکی / فارسی
sehhat-e 'ājel
متطبب حسینی، محمد باقر، ق۱۳ قمری
motatabbeb hoseynī, mohammad bāqer (- 19c)
وابسته به: برء الساعة؛ رازی، محمد بن زکریا (۲۵۱-۳۱۳)
اهدا به: مراد شجاع الدین محمد حاکم دارالعباده یزد
ترجمه رساله برء الساعة ابوبکر محمد بن زکریای رازی است در بیست و پنج «فصل»: ۱. اگر صداع در پیش سر و حوالی پیشانی بوده باشد؛ ۲. اگر صداع در میان سر بوده باشد؛ ۳. اگر صداع در پس سر باشد؛ ... ۱۰. درد شقیقه؛ ۱۱. صرع؛ ... ۱۷. در جراحتی که تازه به هم رسیده باشد؛ ... ۲۰. القولنج؛ ... ۲۵. الحکة.
آغاز: مراسم حمد صحیح و لوازم شکر صریح حکیمی را شاید به حکمت کامله ... اما بعد، پوشیده و مخفی نماناد که این رساله «برء الساعه» از تصانیف ... محمد زکریا رازی، که فقیر المحتاج بر به الغنی محمد باقر المتطبب الحسینی ... به صحت عاجل موسوم کرده شد.
انجام: در آب بسیار کرم ریزد و دست و پا را ساعتی در آن کرده که تسکین یابد - بدنبال «صلاح الصلاح».
[دنا ۵۳/۷؛ فهرستواره منزوی ۳۵۲۵/۵]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۶۳/۲-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۹ص (۵۴-۶۲) [عکسی ف: ۱ - ۲۴۴]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۱۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با یادداشت: «به تاریخ شب شنبه بیست پنجم شهر شوال بعد از مراجعت از طهران بملاحظه این اوراق در تبریز مشغول بودیم مطابق نسخه قوی ثیل این چند ورق از مال مرحوم اوستاد رضا بن جراح باشی می‌باشد، حرره رضا قلی ۱۲۵۱»، دارای رکابه؛ مهر: رضا قلی هدایت «المتوکل علی الله عبده رضا قلی» (مستطیل) و «یا الله رضا قلی- رضا قلی [معکوس]» (مستطیل)؛ جلد: گالینگور مشکی، ۶ص (۹۵-۱۰۰)، ۱۴و ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴۵ - ۱۷]
۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل نهم در صرع و آن علتی است که صاحب اینمرض در حالتی که ایستاده باشد صدای بلند میشنود می‌افتد و بیهوش میشود حکما اینکوفت را صرع نام کرده اند علاج افتیمون عاقر قرحا و بسفایج واسطو خود دوس از هر یک قدری مساوی کوفته و پخته با مویز طایفی معجون کنند و بقدر کودکانی پیش از نوبه بدو ساعت تناول نمایند.
خط: نستعلیق، کا: ابوالخیر حسنی و محمد اسمعیل موسوی عریضی یزدی، تا: ۱۲۴۰ق و ۱۲۵۰ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج

گلی مذهب، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۷ – ۱۹۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۷۲

آغاز: بسمله پوشیده نماند که این رساله برءالساعة از تصانیف حکیم محقق و طبیب حاذق الخ؛ **انجام:** و یا پر مرغ در عضو طلاکنند در ساعت تسکین شود.

خط: نستعلیق زشت، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۴۴ق، مسطور در هامش صفحه ۲۹۳ تا ۲۹۵ به طرز چلیپا؛ واقف: درة السلطنه ملك زاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا [ف: ۱۹ – ۳۳۱]

● **صحت عبادات اهل خلاف** / فقه / فارسی

sehhat-e ‘ebādāt-e ahl-e xalāf

اهدا به: فتح علی شاه قاجار(۱۲۱۲–۱۲۵۰ق)

ظاهراً مؤلف در اول کار رساله‌ای در صحت عبادات اهل خلاف به زبان عربی نگاشته است و سپس خلاصه‌ای از آن را به فارسی برگردانیده که آن این کتاب می‌باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۴

آغاز: بسمله، تسبیح بیغایت و حمد بی منتهی منزه از ادراك افهام و اوهام واجب الوجودیرا سزاست؛ **انجام:** رسول شرف حضور گردید امید که مقبول طبع قبله عالم و عالمیان گردد.

خط: نستعلیق، کا: محتملاً نویسنده، تا: محتملاً قرن ۱۳، جا: تهران؛ ۱۷گ، ۱۲ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ – ۱۸۷]

← صحة عبادة الجاهل و عدمها > عبادة الجاهل

● **صحت الفرس = فرس نامه** / حیوان شناسی / فارسی

sehhat-ol faras = faras-nāme

رعایت اشرف الله آبادی، ۱۲ق۱۳ قمری

re‘āyat ašraf al-lāh-ābādī (18c - 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۰۱ق

رساله‌ای است در احوال و اقسام اسبان، رنگ، عمر و معالجه امراض، بیان رنگ گوشه چشم، گرسنگی و غیره، مشتمل بر بیست و پنج «میدان»: ۱. بیان و اقسام اسبان؛ ۲. شناختن رنگ اسبان؛ ۵. بیان خریدن و سواری کردن؛ ... ۱۰. تازگی و صحت اسبان؛ ... ۲۰. بیان معالجه تب و درد سر و خون ... و گرمی؛ ... ۲۵. بیان دفع کلی امراض.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۵۰

آغاز: بسمله، سبحان الله چنین خالق کل کمال قادر قدرت لایزال که توسن فلك الافلاك؛ **انجام:** میدان بیست و پنجم در بیان دفع کلی امراض ... [بقیه ناخواناست]

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۶۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۴۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۳سم [اهدائی رهبر: ۹ – ۴۷۹]

← الصحة فی المعاملات > کیفیة اثبات صحة البیع

● **الصحة فی المعاملات** / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣiḥḥa fī-l mu‘āmilāt

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ – ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۱/۲

کا: زین العابدین شاهوردی گلپایگانی، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد: روغنی مذهب، ۲گ (۷۲پ–۷۳ر)، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: – ۸۷]

● **الصحة فی المعاملات** / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣiḥḥa fī-l mu‘āmilāt

بهبهانی، عبدالحسین بن محمد باقر، – ۱۲۴۰ قمری

behbahānī, ‘abd-ol-hoseyn ebn-e mohammad bāqer (- 1825)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۰ق

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۹۷/۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق، جا: کرمانشاه؛ جلد: مقوا، ۳گ (۱۱۶پ–۱۱۸پ)، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۴)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ – ۱۷۰]

● **الصحة فی المعاملات** / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣiḥḥa fī-l mu‘āmilāt

موسوی خوانساری، محمود بن عبدالعظیم، ق۱۳ قمری

mūsavī xānsārī, mahmūd ebn-e ‘abd-ol-‘azīm (- 19c)

اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۵۳/۱

خط: نسخ، کا: سید حسین بن میر محمد تقی، تا: ۱۲۷۹ق؛ ۴گ (۱پ–۴پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۱۷۷]

● **صحت نامه** / موسیقی / فارسی

sehhat-nāme

مراغی، عبدالقادر بن غیبی، ۷۵۴ – ۸۳۸ قمری

marāqī, ‘abd-ol-qāder ebn-e qaybī (1354 - 1435)

که چهار بیت سروده زیر را به آهنگ موسیقی (با نوت حروفی) در آورده است: به حمدالله که صحت داد، ایزد دلفکاری را ×× به عزت برگرفت از خاك افتاده خاری را.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۵۳

آغاز: ای یار، ای جانم هی «بحمدالله که صحت» ای هی صحت داد، داده ای «داد» داده «ایزد» زد «دلفکاری را» ای یار، ای جانم، هی کاری را آ آ ا ا آ ای ای ای آها آها، هی دلفکاری را، ای جانم، هی کاری را، ای یار، ای قلبم هی «به عزت بر گرفت» از ای ... (واژه‌هایی که در گیومه است به مشکی و بقیه به شنگرف)؛ **انجام:** ای یار، ای جانم، هی زاری را (باز کو و به طریق مذکور نخواند و تمام نماید و السلام).

خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ در «جنگ مرتضی قلی شاملو»؛ ۴ص (۴۳۹-۴۴۲) [ف: ۳ - ۲۱۱]

● صحت نامه / شعر / فارسی

sehhat-nāme

شوکت شیرازی، ق۱۲ قمری

šaokat-e šīrāzī (- 18c)

در ستایش خداوند و چند تمثیل و ستایش پیامبر و علی (ع) و فتحعلی شاه و مراتب عشق در آن هست و در آن از رفتن او به شیراز و ری و خبوشان و خراسان و یغما کردن او خبوشان را به فرمان شاه و از چند تن درباریان قاجار یاد شده و سرگذشت و کارهای دیوانی او از این دیوان پیداست در آن آمده: «همان بهتر که بنمایم روایت ×× کنون تاریخ ختم این حکایت / بروز شنبه از ماه جمادی ×× بپایان آمد این دفتر بشادی / ز هجرت وقت سالش را قرارست ×× سی و سه باد و صد بعد از هزار ست / دمی کز طبع شوکت یافت انجام ×× بفیر و زپش صحت نامه شد نام».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۰۱

آغاز: بنام کردگار هستی آرا ×× کزو شد جمله هستی آشکارا / خداوند سپهر و ماه و خورشید ×× بدو هر نیک و بد را روی امید؛ **انجام:** شوق تو شور بر سر عالم افکنده است ×× از عشق شوکت است جمال ترا رواج

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی، ۲گ، ۱۰ سطر (۹×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۰۵۳]

● صحت نسب معاندین / انساب / فارسی

sehhat-e nasab-e mo‘ānedīn

در این قسمت انساب اهل بدع و غاصبان حق اهل بیت رسالت آمده است: ابتداء نسب «عمر بن خطاب» و بعد نسب بنی امیه و پس از آن نسب طلحة بن عبدالله و نسب یزید بن معاویه و نسب عمر بن سعد و قاص متاسفانه در بیان انساب آن قدر مطالب ساختگی و تهمت و افتراء وجود دارد که هر مسلمانی از خواندن و شنیدن آنها شرمسار می‌شود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۵/۱۰

آغاز: در بیان انساب اهل بدع و غصابان حق اهل بیت؛ **انجام:** بر من بدره از طلا و مرخص کرد مرا.

کا: احمد مهندس، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۰ص (۳۸۶- ۳۹۵)، ۲۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۰-۱۶۴]

● صحة النظر فی تحقیق الفرقة الناجیة الاثنی عشر / کلام و اعتقادات / عربی

ṣiḥḥat-un naẓar fī taḥqīq-il firqat-in nājīyat-il iṯnā ‘ašar

تجلی شیرازی، علیرضا بن حسین، - ۱۰۸۵ قمری

tajallī šīrāzī, ‘alī-rezā ebn-e hoseyn (- 1675)

در یک «مقدمه» دارای دو «بحث» و سه «فصل»: نخستین در سه مطلب، دومی و سومی هر یک در دو «مطلب» و یک «خاتمه» دارای دو «تذنیب».

آغاز: بسمله و هو المستعان العلیم یا من جعل علیا العالی الهادی الی دین مختاره من الحاضر و البادی ... اما بعد فهذه نفثة صدر برزت عن فکر بعد الاستخارة لله فی تحقیق الفرقة الناجیة عندالله هم الشیعة الامامیة الاثنا عشریة ... لا یستطیع المتصف بالعقل السلیم رده و الموسوم بصحة النظر جحده و ضعتها لله تعالی رب العباد ... و رتبتها علی مقدمة و فصول و خاتمة

[دنا ۵۳/۷-۵۴ (۱ نسخه)؛ ذریعه ۱۶۷/۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۱۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** اما الخاتمة ففیها تذنیبان الاول فی الاخبار التی و ردت بنجاة الشیعة علی الخصوص ... التذنیب [الثانی] فی معتقد الفرقة الناجیة ... و لا یتفاوت بعد تجدد الحادثات کذا کل صفاته من الارادة

خط: نستعلیق، کا: حاجی خضر سلیمان قرشی، تا: ۱۰۰۳ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۹گ (۱-۲۱۹)، ۱۳ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۲۱۶۷]

● الصحة و الاعم / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣiḥḥa wa-l a‘am

حسینی قائنی، ابوطالب بن ابی تراب، ۱۲۳۰؟ - ۱۲۹۳؟ قمری

hoseynī qā’enī, abū-tāleb ebn-e abī-torāb (1815 - 1876)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۲۱ شعبان ۱۲۶۰ق؛ محل تألیف: مشهد امام رضا

چون مؤلف مسأله «صحیح و اعم» را در کلمات و تألیفات اصولیین غیرواضح دیده، لذا تصمیم بر تحریر رساله‌ای در واضح نمودن مطالب آن گرفته و آن را در یک «مقدمه» و دو «مقام» و یک «خاتمه» تنظیم نموده است.

آغاز: نحمدک اللهم یا من له العفو و الرضا و نقدسک یا من له

الحکم و القضا و نصلی و نسلم علی اشرف الاولین و الآخرین ...
[دنا ۵۴/۷ (۸ نسخه)]

۱. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۶۶/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن عبدالله خوانساری، تا: ۳ شوال ۱۲۸۳ق، جا: دولت آباد ملایر؛ مصحح، محشی با عناوین «منه ادام الله ایام افاضته»؛ واقف: رضا قارنی، ۱۳۵۰؛ ۱۵گ (۱-۱۵)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۵۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۲۰/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۷۵]

۲. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۷۱/۱

خط: نسخ، کا: محمد بن اسماعیل، تا: ۱۲۸۷ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی با نشان «منه مد ظله»؛ ۱۷گ (۱-۱۷)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۶۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۱۳/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۶۶]

۳. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۹۸/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۱ق؛ مصحح، محشی، با یادداشتی از «حسین بن حاجی محمد خراسانی قائنی» در سال ۱۲۹۷ درباره کتابت کتاب آمده و احتمالاً همو کاتب باشد؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۱-۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۸۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۱۸/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۷۲]

۴. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۶۹/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۴گ (۱-۱۴)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۶۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۹۳/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۴۷]

● **الصحة و الفساد (رسالة فی)** / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣiḥḥa wa-l fasād (r.-un fī)

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۹۰/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد زکی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۵-۶)، ۲۱ سطر (۸×۱۲) [ف: ۴ - ۱۲۷۵]

← صحت و مرض > روح و بدن

● **صحت و مرض** / طالع بینی / فارسی

sehhat va maraz

دستورهایی است برای فهمیدن آینده بیماران.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۹۹/۱۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱ص (۶۵)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۱۹ - ۵۱۷]

● **صحت و مرض** / طالع بینی / فارسی

sehhat va maraz

جدول شناختن روزهای خوب و بد در ماه‌های عربی. در صدر این جدول عنوانی وجود ندارد و در آغاز چنین آمده: در معرفت بیماری و صحت و مرض ... حکمای اهل نجوم اتفاق نموده اند که اکثر بیماریها به حسب ضعف و و بال و احتراق و هبوط کواکب است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۹۹/۱۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۶۴ص، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۱۹ - ۵۱۷]

● **صحت و مرض و اقوال اطبا** / طب / فارسی

sehhat va maraz va aqvāl-e atebbā

شامل مقدمه و دو بخش کلی در حفظ صحت ابدان معتدله و حفظ صحت بدنهای خارج از اعتدال در چندین فصل.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۵۸/۲

آغاز: مقدمه در بیان صحت و مرض و اقوال اطبا بدان که صحت عبارت است از هیئت بدنیه که؛ **انجام:** که از اربطول کشد که وقتی ازار تسلط یافت علاجش نیز طولانی می‌شود علاج واقع پیش از وقوع باید کرد.

خط: نستعلیق، کا: محمد علی مهدی، تا: ۹ جمادی الاول ۱۱۱۶ق، جا: بندر فحا؛ کاغذ: سپاهانی شکری، جلد: تیماج، ۱۳گ (۴پ-۱۶پ)، ۲۴سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۶۱۸]

● **صحرای «آتا کاما» و «کار کل» (ترجمه)** / سفرنامه / فارسی

sahrā-ye «ātā kāmā» va «kār kel» (t.)

نامه نگار، علی بن رضا، ق۱۴ قمری

nāme-negār, ‘alī ebn-e rezā (- 20c)

اهدا به: ناصرالدین شاه

مسیو برسن باول ماه مارس ۱۸۷۰م به نمایندگی مجلس

کمیسیون علمی منتخب می‌شود و از طرف آن کمیسیون مأمور می‌گردد که مطالعاتی درباره معادن سواحل مملکت بولیوی واقع در امریکای جنوبی بنماید. او از سنت نازر حرکت می‌کند و پس از گذشتن از جزیره «مارتی نیک» و «سانتاماریا» به «اسپیندوال» می‌رسد. پس از سفر در این نواحی بولیوی و عبور از آنها به صحرای «آتاکاما» و «کارکل» می‌رود و این دو صحرای قفر را که سرشار از معادن است بازدید می‌نماید و گزارش سفر خود را مفصل در این سفرنامه می‌آورد. این سفرنامه نیز حاوی اطلاعات ذیقیمتی درباره مسائل جغرافیایی و مردم‌شناسی و سنن مردم آن ناحیه از امریکا جنوبی است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۴۱/۲

آغاز: در خصوص صحرای «اتا کاما» و «کار کل» واقعه درینگی دنیای جنوبی؛ **انجام:** در اندک زمانی بامنتهای استراحت سفر نمود

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل، ۶۵ص (۶۹-۱۳۳)، ۱۴ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۴ - ۲۹۲]

● **صحف ابراهیم** / تراجم / فارسی

sohof-e ebrāhīm

علی ابراهیم خان، - ۱۲۰۸ قمری

ʻalī ebrāhīm xān (- 1794)

تاریخ تألیف: ۱۲۰۵ق؛ محل تألیف: بنارس
تذکره‌ای است دارای سرگذشت ۳۲۷۸ شاعر.

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۱۴۹عکسی

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۶۵۶گ [جنگ: ۱ - ۴۶۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۸-ف

نسخه اصل: توبینگن Orient 711 (پرچ ۶۶۳)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۹۴گ، ۲۱ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۶]

● **صحف ابراهیم** / کتاب آسمانی / عربی و فارسی

sohof-e ebrāhīm

دارای چهل صحیفه با ترجمه زیرنویس فارسی.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۵۵/۱-۲۶/۳۵

آغاز: بسمله، ابتدا می‌کنم بنام خداوند بخشاینده ومهربان، الصحیفة الاول یقول الله تبارک وتعالی اشهدت نفسی ان لااله الا انا وحدی، می‌گوید خدای تبارک وتعالی گواه گرفتم ذات خود را؛ **انجام:** واسکنتة النار ان هذا لفی الصحف الاولی صحف ابراهیم وموسی وساکن گردانم او را درآتش

خط: نسخ، کا: سید عبدالله بن سید نجف رضوی به دستور آقا سید جعفر کرمانی، تا: ۲۰ صفر ۱۲۵۱ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۳۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵-۲۷۵۶]

● **صحف ادریس (ترجمه)** / حدیث / فارسی

sohof-e edrīs (t.)

خراسانی، محمد جعفر بن محمد طاهر، ۱۰۸۰ - ۱۱۷۵ ؟ قمری

xorāsānī, mohammad jaʻfar ebn-e mohammad tāher (1670 - 1762)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۴۶۹۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق [الفبائی: - ۳۸۰]

● **الصحف الادریسیة** / حدیث / عربی

aṣ-ṣuḥuf-ul idrīsīya

ابن متویه، احمد بن حسین، ق۵ قمری

ebn-e metvīye, ahmad ebn-e hoseyn (- 11c)

بنابر آنچه در آغاز کتاب آمده، این صحف به زبان سریانی بر حضرت ادریس نازل شده و ابن متویه آن را به عربی برگردانده است و مرحوم علامه مجلسی هم آن را در کتاب الدعاء از بحار الانوار آورده است. کتاب حاضر در بیست و نه «صحیفه» به ترتیب ذیل تنظیم گردیده است: ۱. صحیفة الحمد؛ ۲. صحیفة الخلق؛ ۳. صحیفة الرزق؛ ۴. صحیفة المعرفة؛ ۵. صحیفة العظمة؛ ۶. صحیفة القربة؛ ۷. یا اخنوخ؛ ۸ صحیفة الجبابرة؛ ۹. صحیفة الحول؛ ۱۰. صحیفة الانتقال؛ ۱۱. صحیفة الحول؛ ۱۲. صحیفة الغنی؛ ۱۳. صحیفة البعث؛ ۱۴. صحیفة سهم الجبارة؛ ۱۵. صحیفة البعث؛ ۱۶. صحیفة النجاة؛ ۱۷. الصحیفة الافلاک؛ ۱۸. صحیفة المعاصی؛ ۱۹. صحیفة الانذار؛ ۲۰. صحیفة الحق؛ ۲۱. صحیفة المحبة؛ ۲۲. صحیفة الحق؛ ۲۳. صحیفة الدنیا؛ ۲۴. صحیفة البقاء؛ ۲۵. صحیفة الطریق؛ ۲۶. صحیفة الظلمة؛ ۲۷. صحیفة الویل؛ ۲۸. صحیفة القرون؛ ۲۹. صحیفة العیاذ. (سید محمود مرعشی)

آغاز: بسمله الحمدلله علی نعمته و صلوته علی محمد و عترته قال احمد بن الحسین بن محمد المعروف بابن متویه وجدت هذه الصحف بالسوریة مما انزلت علی ادریس النبی اخنوخ صلی الله علی محمد وعلیه وکانت ممزقة و مندرسة فتحریت الاجرة فی نقلها الی العربیة ... الصحیفة الاولی و هی صحیفة الحمد الحمدلله الذی ابتدأ خلقه بنعمته

انجام: و اعلم انک به تنجو و بتقواه ترتفع و لا تکن کمن ینظر و لا تتفکر هذا آخر ما بلغ الینا من الصحف الادریسیة علی نبینا و علیه السلام

چاپ: ایران، ۱۳۱۵ق، سنگی، جیبی، ۱+۱۶ص، در ضمن بحار الانوار، ج ۹۲، ص ۴۵۲ – ۴۷۲ (صص۹۶-۱۱۱)؛ ایران، تبریز، ۱۳۰۶ق، سنگی، جیبی، ۱۶ص؛ ایران، تبریز، دارالطباعه مشهدی

عبدالحمید تبریزی، ۱۳۱۰ق، سنگی، جیبی، ۱+۱۶ص، به سعی و اهتمام آقا علی اصغر (پدر مشهدی عبدالحمید تبریزی)، به درخواست مشهدی میر جلال کتاب فروش تبریزی (صص۹۶-۱۱۱)

[دنا ۵۴/۷ (۸ نسخه)؛ الذریعة ۱۳/۱۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛مصحح، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸ص (۱۲-۲۹)، اندازه: ۱۱/۲×۲۳سم [ف: ۳۲ - ۶۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی، ۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ - ۴۲۵]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۴/۳-۹۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۶ ربیع الثانی ۱۱۰۲ق؛ حواشی تصحیحی و توضیحی دارد؛ ۱۰گ [ف: ۵ - ۲۷۵۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷۴/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد کریم بن محمد باقر، حسینی [طیب تنکابنی]، تا: صفر ۱۱۱۴ق، جا: ییلاق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۰گ (۵۹-۶۸)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۲۸ - ۲۴۸]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۷/۴

آغاز: برابر **انجام:** و آل سیدنا محمد الائمة المعصومین و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد صادق قمی، تا: ۱۱۷۷ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۵ سطر [ف: ۹ - ۲۶۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۶۹/۹

شامل ۲۲ صحیفه؛ خط: نسخ، کا: نجفعلی انجدانی، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۳۵]

۷. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۱۲۴/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد نقی بن محمد علی ارومجی، تا: شوال ۱۲۶۶ق؛ در حاشیه همین اوراق «رسالة فی بعض ما یجب علی المکلفین فی معرفة اصول الدین ...» از احمد بن زین الدین احسایی نوشته شده؛ جلد: میشن مشکی، ۱۱گ (۱۳۳ر-۱۲۳پ)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [مطالعات اسلامی: ف: - ۹۸]

۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۵۳/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه‌ای است کهنه؛ جلد: تیماج خرمایی، ۲۰ سطر چلیپایی، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱ - ۴۹۵]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۵۳/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۶۳]

۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۵۴/۵

آغاز: بین یدیک و انت اهل للاجابة و ان کنت اهلا للخیبة فانت ولی الاسعاف؛ **انجام:** برابر

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: - ۴۰۵]

● الصحف الادریسیة / کیمیا / عربی

aṣ-ṣuḥuf-ul idrīsīya

دفتری است در کیمیا که از ادریس پیامبر عبرانی دانسته شد. در نسخه ما ۴۵ صحیفه است و آغاز آن از صحیفه سوم و پس از هفتمین، فصلی است در ۲۴ صحیفه آنگاه صحیفه‌های دیگر می‌آید.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۵

آغاز: اول اصول الصنعة الوشحانیة من النبات حشیشة یسمی بلسان الیونانیة (ببذور) الارض اعنی کنوزها و هی تسمی بالعبرانیة ذوناف و بلسان العربیة غاسلة؛ **انجام:** کمال الکتاب، الوضع الاکبر المشار الیه بالاکثر ... المجوهر و هو مائة و ست صحاف. تم الصحف الادریسیة.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در کنار گ ۲ر به نستعلیق دیگر دارد که سید ضیاءالدین دکنی نوشت: ما آنچه شیث بن کرام در صحیفه ۳ و ۴ آورد آزمودیم و درست دیدیم و آسانتر از چیزهای دیگر و نویسنده میگوید که این داستان را به خط میرزا موسی خوئی تبریزی دیده‌ام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۱گ، ۲۶-۳۰ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴ - ۹۹۲]

● الصحف الادریسیه / کلام و اعتقادات / عربی

aṣ-ṣuḥuf-ul idrīsīya

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۶۴

آغاز: بسمله، و به ثقتی و اعتمادی، الحمدلله علی نعمته و صلاته؛ **انجام:** و من ناز فیها علی و هی مختلفه دائمیه الصحیفه الثالثه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

● الصحویة فی عمدة المطالب النحویة / نحو / عربی

aṣ-ṣaḥwīya fī ʻumdat-il maṭālib-in naḥwīya

استرآبادی، علی بن محمد جعفر، ۱۲۴۲ - ۱۳۱۵ قمری

estarābādī, ʻalī ebn-e mohammad jaʻfar (1827 - 1898)

در قواعد کلی علم نحو و تطبیق آنها بر مثال‌های گوناگون، مشتمل بر پنج «مقدمه» و پنج «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه ۱.

تعریف النحو و تعیین موضوعه؛ مقدمه ۲. المذکر و المؤنث؛ مقدمه ۳. التثنیة و الجمع؛ مقدمه ۴. العوامل؛ مقدمه ۵. المفردات؛ باب ۱. المعرب و المبنی؛ باب ۲. المنصرف و غیره؛ باب ۳. المعرفة و النکرة؛ باب ۴. الافعال؛ باب ۵. الاسماء الشبیهة بالافعال؛ الخاتمة: فی الجمل.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۷۰/۳

آغاز: أهم مطالب یتکلم بمفادها اللسان و أتم مقاصد یترنم بمرادها الجنان حمد منشیء أرسل صغور الانشاء؛ **انجام:** و علی المشهور هما عاملاه لنیابتهما عن الفعل أو العامل المقدر، تبصرة ...

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۰گ (۳۲پ–۱۴۱ر)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۰ - ۲۵۵]

← صحیح البخاری ← الجامع الصحیح

● **الصحیح المختار من علوم العترة الاطهار** / حدیث / عربی

aṣ-ṣaḥīḥ-il muxtār min ‘ulūm-il ‘itrat-il aṭhār

عجری، محمد بن حسن، ق۱۴ قمری

‘ojrī, mohammad ebn-e hasan (- 20c)

تاریخ تألیف: ۲۱ شعبان ۱۳۷۸ق؛ محل تألیف: ضحیان

مجموعه احادیثی است که از طریق اهل بیت در کتب و امالی آنها به ترتیب کتب فقهی از «کتاب الطهارة» تا «کتاب السیر ثم الزهد و الارشاد» روایت شده، سپس احادیث را با اسم منبع و سند و متن حدیث آورده و بعد در اسانید هر یک ــ اگر احتیاج به بحث داشت ــ با عنوان «رجال» به گفتگو پرداخته است. این کتاب در چهار مجلد مفصل تنظیم شده و مؤلف اقوال محدثین غیر زیدی را متعرض نشده است.

مؤلف در مقدمه، منابع خود را چنین معرفی نموده: «امالی» امام احمد بن عیسی، «مجموع» امام زید بن علی، «امالی» ابی طالب، «صحیفه» امام علی بن موسی الرضا، «احکام» امام هادی، «المنتخب» و «شرح التجرید» امام موید، «امالی» المرشد بالله، «مصابیح» ابوالعباس حسنی، «شرح الاحکام» علی بن بلال، «الجامع الکافی» ابوعبدالله علوی، «کتاب الذکر» محمد بن منصور مرادی، «کتاب النهی» محمد بن یحیی بن الحسین، «البساط» امام ناصر حسن بن علی. در شرح حال رجال از کتاب «جداول» عبدالله بن امام هادی که وی از کتاب «طبقات الزیدیة» صارم الدین ابراهیم بن قاسم اختصار نموده و نیز از کتب دیگری چون «مطلع البدور» احمد بن صالح و «مجموع» علی بن محمد عجری مویدی استفاده نموده است. مؤلف در مقدمه کتاب احادیث صحیحی در برتری امیرمومنان علی نقل نموده و در کلیه احادیث سعی وی بر آن بوده طرق صحیحی که خود بر کتب مذکوره داشته روایت نماید.

آغاز: الحمدلله الذی اعلی مفاضل العلماء العاملین و آیات و صفهم فی آی من الذکر المبین و جعلهم حججا علی العالمین فکان بذلک قوام الدین ...

[دنا ۵۵/۷ (۴ نسخه)؛ مؤلفات الزیدیة ۲۲۵/۲؛ اعلام المؤلفین الزیدیة ص ۵۶۷؛ عکسی مرکز احیاء ۲۳۳/۴ و ۲۳۳/۴]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۰۷

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه سید بدرالدین حوثی - یمن. جلد اول کتاب و از ابتدای کتاب الطهارة تا پایان کتاب الجنائز و بحث زیارة القبور و ما یقال عندها من الذکر را داراست؛ خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، تا: شنبه ۲۶ یا ۲۷ رجب ۱۳۷۴ق، جا: ضحیان؛ مصحح، محشی؛ در سه برگ اول کتاب فهرست ابواب آن به خط مؤلف در ۱۴ رمضان ۱۴۰۲ و یادداشتی از وی آمده و در برگ چهارم و پنجم فهرست رجال مذکور در کتاب به ترتیب حروف الفبا از وی در ۲۷ رمضان ۱۴۰۲ نوشته شده؛ تملک: «بدرالدین حوثی» با یادداشتی از وی در ۲۹ جمادی الثانی ۱۳۹۶ که نوشته کل این کتاب را از مؤلف اجازه روایت داشته و مؤلف نسخه دستخط خود را به وی داده؛ ۳۷۶ص [عکسی ف: ۴ - ۲۸]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۰۸

نسخه اصل: کتابخانه سید بدرالدین حوثی - یمن. مجلد دوم کتاب و از کتاب الزکاة تا پایان باب النفقات و بحث حضانت را داراست؛ خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا، ۹ جمادی الاول ۱۳۹۶ق؛ در پایان فهرست مطالب کتاب در رمضان ۱۴۰۲ و فهرست رجال در سوم رمضان ۱۴۰۲؛ یادداشت «سید بدرالدین حوثی» در اجازه مؤلف به وی در ۲۹ جمادی الثانی ۱۳۹۶؛ یادداشتی از «محمد علی مزانی» در رمضان ۱۴۰۲ در ضحیان حاره رضوان ؛ ۴۱۰ص [عکسی ف: ۴ - ۳۰]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۸۳

آغاز: کتاب البیع باب القول فی فضل البیع و الاکتساب علی العیال مجموع زید بن علی علیهما السلام حدثنی زید بن علی عن ابیه عن جده عن علی علیهم السلام

نسخه اصل: کتابخانه سید بدر الدین حوثی - یمن. جلد سوم کتاب و از ابتدای کتاب البیع تا پایان کتاب القضاء را دارا و در آخر کتاب السیر را بدان افزوده است، و در ۲۱ شعبان ۱۳۷۸ در ضحیان از تألیف آن فارغ شده؛ خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، تا: سه‌شنبه ۱۷ ربیع الاول ۱۳۹۴ق؛ مصحح، با اضافاتی از وی؛ یادداشتی از «بدر حوثی» که کتاب را از مؤلف روایت می‌کند در ۲۹ جمادی الثانی ۱۳۹۶، و نیز روایت «احمد صالح بن الهادی»؛ ۳۸۲ص [عکسی ف: ۴ - ۲۳۳]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۸۴

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ... لا باس بذکر ... یسیرة من فضائل اهل البیت علیهم السلام و الاستقصاء یحتاج الی موسوعات کبری،

کتاب المناقب
نسخه اصل: کتابخانه سید بدر الدین حوثی - یمن. جلد چهارم کتاب و مشتمل بر (کتاب المناقب) می‌باشد و خود در بردارنده دو باب و یک خاتمه است با این عناوین: باب ۱. فی بعض مناقب امیر المومنین علی بن ابی طالب علیه السلام و فضائله، باب ۲. فی ذکر بعض مناقب اهل البیت علیهم السلام و فضائلهم، الخاتمة: فی ذکر المهدی المنتظر علیه السلام. مؤلف بعد از اتمام این قسمت (کتاب الزهد و الارشاد) در مسائل اخلاقی و مشتمل بر ابوابی چند را افزوده است؛ خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ تملک: بدر الدین الحوثی؛ ۱۵۶گ [عکسی ف: ۴ - ۲۳۳]

← صحیح بخاری ← الجامع الصحیح

● **صحیح شمسی** / کیمیا / فارسی
sahīh-e šamsī

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۳۱/۱۱
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۲ - ۱۱۲]

● **الصحیح فی عقد النکاح** / فقه / عربی
aṣ-ṣaḥīḥ fī ʻaqd-in nikāḥ
میسی، لطف الله بن عبدالکریم، - ۱۰۳۲ قمری
mīsī, lotf-ol-lāh ebn-e ʻabd-ol-karīm (- 1623)
نگارنده در مجلس عقدی در اصفهان حاضر می‌شود، بعضی از مدعیان علم با وی در سه مطلب اختلاف به هم می‌رسانند: لفظ «صداق» به کسر صاد یا فتح می‌باشد، شهادت وکیل در عقد، حق وکالت در عقد. در این سه مطلب در رساله حاضر گفتگو می‌شود.

قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۵۵/۳
آغاز: الحمد الله رب العالمین ... فانی حضرت یوما فی مجلس عقد لبعض المومنین و کان حاویا لقاضیی اصفهان العتیق و الجدید؛ **انجام:** و کم من عائب قولا صحیحا ... و الحمد الله رب العالمین ...
خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۴گ (۸۶پ-۸۹پ)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۰۹]

● **صحیح مسلم = الجامع الصحیح** / حدیث / عربی
ṣaḥīḥ-u muslim = al-jāmiʻ-ul ṣaḥīḥ
قشیری نیشابوری، مسلم بن الحجاج، ۲۰۴ - ۲۶۱ قمری
qošayrī neyšābūrī, moslem ebn-el-hajjāj (820 - 876)
این کتاب که به صحیح مسلم شهرت دارد یکی از صحاح شش‌گانه اهل سنت است که رتبه اول در میان کتب حدیثی آنان دارد. به گفته ابوعلی حسین بن علی نیشابوری: زیر سقف آسمان کتابی صحیح‌تر از کتاب مسلم وجود ندارد. مسلم به مکی بن عبدان گفته است که احادیث آن را از سیصد هزار حدیث انتخاب کرده و نیز از او نقل شده که مجموع روایت‌های کتابش چهار هزار حدیث و با تکرار هفت هزار و دویست و هفتاد و پنج حدیث می‌باشد. (غلامی مقدم)
چاپ: مشار عربی، ص۵۸۶؛ معجم المطبوعات ۱۷۴۸؛ قاهره، هشت جزء، ۱۳۲۹-۱۳۳۲ق، سربی؛ کراچی، سنگی، ۱۳۷۵ق (چاپ اول: دهلی ۱۳۴۹ق)، رحلی، ۴۹۵ص
[دنا ۵۵/۷ (۱۷ نسخه)؛ سیر أعلام النبلاء ۵۸۰/۲؛ کشف الظنون ۵۵۵/۱ و ۳۷۲/۱؛ ریحانة الادب ۳۰۱/۴؛ معجم المطبوعات ۱۷۴۸؛ الاوقاف العامة بغداد ۲۲۰/۱-۲۲۳؛ الاوقاف العامة موصل ۲۲/۲-۲۴ و ۴۴ و ۱۵۵؛ معجم المؤلفین ۲۳۲/۱۲؛ بروکلمان ۱۲۹۰/۳]
شرح و حواشی:
۱- شرح صحیح مسلم؛ قاضی عیاض، عیاض بن موسی (۴۷۶-۵۴۴)
۲- صحیح مسلم (مختصر)؛ منذری، عبدالعظیم بن عبدالقوی (۵۸۱-۶۵۶)
۳- اختصار الجامع الصحیح؛ منذری، عبدالعظیم بن عبدالقوی (۵۸۱-۶۵۶)
۴- المفهم لما اشکل من تلخیص کتاب مسلم؛ قرطبی، احمد بن عمر (۵۷۸-۶۵۶)
۵- منهاج المحدثین و سبیل طالبیه المحققین = المنهاج فی شرح صحیح المسلم؛ نووی، یحیی بن شرف (۶۳۱-۶۷۶)
۶- صحیح البخاری و مسلم (منتخب)؛ مقدسی، عبدالغنی بن علی
۷- شرح صحیح مسلم = شرح الجامع الصحیح

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۱۴
از آغاز کتاب تا پایان «باب الطلاق»؛ خط: نسخ، کا: محمد بن مردانشاه، تا: ۵۹۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۳ - ۹۲]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۸۱
آغاز: ... قیس أنه طلقها زوجها فی عهد النبی صلی الله علیه و کان أنفق علیها نفقة ... (برگ ۵) کتاب الایمان، قال أبوالحسین ... أخبرنا الشیخ العالم أبوالفتوح؛ **انجام:** باب النفقة و العدة ... و قال قتیبة أیضاً یعقوب یعنی ابن عبدالرحمن القاری کلاهما عن أبی سلمة عن فاطمة بنت ...
جزء نخست، از کتاب الایمان تا بخش‌هایی از کتاب النکاح؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ این نسخه را شیخ احمد شیدی قزوین و شیخ مسعود بن احمد بن محمد المظفر القرشی الساوجی و محمد بن مسعود بر امام محدث شیخ امام الدین علی بن مبارکشاه بکری و بر شیخ محدث فخرالدین محمود بن ابی عبدالله بین سال‌های ۷۴۲ و ۷۴۳ق قرائت کرده‌اند، مصحح، مقابله شده، بعضی از عبارات قرائت نامبردگان

بدین صورت است: «بلغ السماع علی المولی الشیخ امام الدین علی بن مبارکشاه فی المجلس الأول یوم الثنین ثانی و عشرین ذی القعدة سنة اثنین و أربعین و سبعمائة» (برگ۲) «بلغ القرائة المسمع الشیخ الامام الأوحد امام الدین علی البکری فی المجلس الدول یوم الأربعاءخامس عشر من رجب ثلاث و أربعین فسبعمائة، کتبه أحمد الشیدی القزوینی» (برگ ۵)، «بلغ القرآئة المسمع الشیخ الامام العالم امام الدین علی البکری فی المجلس الثانی یوم الخمیس سادس عشر من رجب من الله علیه المو ... سنة ثلاث و أربعین فسبعمائة» (برگ ۸)، مجموعاً ۵۱ مجلس سماع در این کتاب آمده؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۹گ، ۲۳ سطر(۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳۰ – ۱۵۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۵۷

آغاز: [باب] ما جاء فی صلوة رمضان حدثنا یحیی بن یحیی قال قرأت علی مالك عن ابن شهاب عن عروة عن عائشة أن رسول الله صلی الله علیه و سلم صلی فی المسجد ذات لیلة فصلی ... باب ما جاء لیلة القدر؛ **انجام:** زاد فی حدیث یونس و کان ... و یتلوه إن شاء الله تعالی فی أوله الجزء الثالث باب لم یقم عند البکر و لم یقم عند الثیب [و الحمدلله رب العالمین]

اجزای نخست و دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن حماد بن عطاء الله بن صحر فیومی مالکی نعمانی، تا: اواخر قرن ۷؛ افتادگی: آغاز؛ در سال ۹۰۵ق از سوی «عبدالقادر بن علی بن ناصح مکی شافعی» قرائت گردیده، با این عبارت: «بلغ قراءة علی والده ... فسح الله فی مدته و نفع به و بعلومه ... کاتبه عبدالقادر بن علی بن ناصح المکی الشافعی غفرالله ذنوبه و ستر عیوبه و فعل ذلك بالمسلمین أجمعین و ذلك فی رجب سنة ۹۰۵» و نیز قرائتی دیگر در انجام آمده که بخشی از آن ناخواناست و عبارت آن چنین است: «بسمه عز شأنه، بلغ قراءة مع ما قبله إلی هنا ... مولانا الإمام العالم العلامة شیخ ... قاضی القضاة أبی القاسم ... متع الله بوجوده الأنام ... أقل عبادالله و أحوج ... فضل ربه الغنی یس بن احمد ... الحسینی عامله الله بلطفه الکریم ... سنة ۹۰۵»؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی، ۲۵۰گ، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۳۱ – ۶۳۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۷۷

آغاز: عن محمد بن عبدالله بن عبید بن عمیر اللیثی ... قال لی ابن المبارك اذا قدمت علی جریر فاکتب علمه کله

جلد دوم کتاب؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، در صفحه آخر بلاغ و نشانی قرائت و اجازه چند تن آمده بدین تفصیل: محمد ابن محمد بن محمد بن ... برای فتح الدین تبریزی حنفی، محمد ابن احمد المظفری برای عبدالسلام بن عثیم دماطی بتاریخ یك‌شنبه ۲۴ ذیحجه ۹۴۶، علی بن محمد هیثمی طنباوی برای ابوالجود غرس الدین خلیل بن مرجو بن ابراهیم منهاجی قرشی به تاریخ ۱۵ جمادی الثانی ۸۵۴، احمد بن نصرالله بغدادی حنبلی برای شیخ جمال الدین بن هلال، زین الدین عبدالصمد بن شمس الدین ابو عبدالله محمد زرکشی حنبلی که عبدالله ابن محمد بن عبدالله بن هشام حنبلی انصاری به تاریخ ۸۴۰ نوشته، با دو اجازه از محمد بن احمد بن المظفری به تاریخ ۹۲۸ و ۹۴۷؛ جلد: مقوایی، ۳۷۵گ، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۱۱ – ۲۷۸]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۱۱

خط: نسخ، کا: لطف الله قادری، تا: گویا قرن ۹؛ ۵۴۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱ – ۶۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۶۸

جزء سوم از پنج جزء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دهه اخیر ذیقعده ۸۳۲ق؛ مصحح، مقابله شده از روی نسخه ابن الصلف از روی نسخه شریف که بر آن خط عماد الدین بن کثیر بود، یادداشتی به خط عبد الباسط بن العلموس به تاریخ ۷ ربیع الثانی ۹۷۲ مشتمل بر این‌که کتاب از خزانه قاضی شهاب الدین شعبان بوده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۲۴۷گ،۱۵سطر،اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۹ – ۳۵۵]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۲۰

آغاز: کتاب الصوم حدثنا یحیی بن ایوب و قتیبة و ابن حجر ... ان رسول الله صلی الله علیه و سلم قال اذجاء رمضان فتحت ابواب الجنة و غلقت ابواب النار؛ **انجام:** سمعت اباذر رضی الله عنه یقسم لنزلت هذان خصمان بمثل حدیث

از مبحث صوم تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: موسی بن محمد بن موسی بن احمد، تا: ۸۳۶ق؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۸۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۳×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۴۹]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۵۵

آغاز: باب فیمن نذران یشمی الی. حدثنا زکریا بن یحیی بن صالح المصری قال حدثنا المفضل یعنی ابن فضاله قال حدثنی عبدالله بن عیاش عن یزید؛ **انجام:** شهاب نحو روایة معقل عن الزهری. آخر الجزء الرابع.

جلد چهارم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن سعد عجلونی شافعی، تا: ۸۳۶ق؛ کاغذ: سمرقندی جلد: تیماج سبز، ۴۹۴ص، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۷ – ۱۹۴]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۶۹

جلد آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد بن سعد شافعی، تا: ۱۱ محرم ۸۶۴ق؛ ۳۰۰گ، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۹ – ۳۵۶]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۱۵

آغاز: بسمله، حدثنی محمد بن حاتم قال ... قال حدثنا حماد بن مسلمه قال حدثنا؛ **انجام:** قال احرث فقلت ... و مذاك قال انه یقول من علم ارمی ثم ترکه فلیس منا اوقد عصی

جلد دوم، شامل: کتاب الصدقه، صیام، مناسك، نکاح، عتق، بیوع، مساقاه و مزارعه، برء، شفعه، فرائض، وقف، نذور، ایمان، قسامه المحاربین و القصاص، حدود و کفارات، اقضیه و شهادات، لقطه، ضیافه، جهاد و سیر، اماره؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۷۸ق؛

کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۷۳گ، ۲۲ سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه:۱۸/۵×۲۷/۵سم [ف: ۸ – ۱۶]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۱۶

آغاز: بسمله، حدثنا سعید بن منصور و ابو الربیع ... قالوا حدثنا حماد و هو ابن زید؛ **انجام:** هذان خصمان ... حدیث هیثم

جلد سوم حاوی: صید و ذبایح، اضاحی، اشربه، آداب الطعام و الشراب، لباس و زینت، ادب، استیذان، طلب و مرض، قی، طاعون و طیره و کهانه، شعر، رؤیا، فضائل، تحریم الکبر، قدر علم، دعوات، توبه، صفات منافقان، زهد، تفسیر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۷۹ق؛ کاغذ: کشمیری، جلد: ابره، مخمل سبز، ۲۵۰گ، ۲۲ سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۷/۵سم [ف: ۸ – ۱۷]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۹۰

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فانک یرحمک الله بتوفیق خالقک ذکرت انک هممت بالفحص عن؛ **انجام:** قال رسول الله صلی الله علیه [و آله] و سلم اذا اتاکم المصدق فلیصدر عنکم و هو عنکم راض

از ابتدای کتاب تا آغاز مبحث صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۴۳۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۴۹]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۷

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و صلی الله و سلم؛ **انجام:** و قالو ولد و آله. تم النصف الاول من صحیح مسلم ... هذا تفالا علی ذلک یتم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۰۰ق؛ جلد: میشن [الفبائی: – ۳۸۰]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد خاتم النبیین و علی جمیع الانبیاء و المرسلین اما بعد فانک؛ **انجام:** بمثل حدیث هشیم

دوره کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۳۲ق؛ مصحح، محشی، تاریخ ختم مقابله و تصحیح: رمضان ۹۳۲؛ دارای چهار سرلوح و کتیبه، مجدول؛ واقف: شیخ حسن هروی، ۲۴ فروردین ۱۳۱۵؛ ۴۵۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۵ – ۲۰۱]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۶

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد خاتم النبیین؛ **انجام:** هذا آخر کتاب مسند صحیح مسلم ... و آله و اصحابه اجمعین.

خط: نسخ، کا: سالار، تا: ۹۹۲ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن [الفبائی: – ۳۸۰]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۳۲

خط: نسخ و نستعلیق، کا: سلیمان بن محمد بن الحسین، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج زرد، ۳۶۹گ، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ – ۴۲]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۸۷

آغاز: بسمله ... اما بعد فانک یرحمک الله بتوفیق خالقک ذکرت انک هممت بالفحص عن تعرف جملة الاخبار الماثور عن رسول الله فی سنن الدین و احکامه؛ **انجام:** حدثنا ابوبکر بن ابی شبیه ... عن قیس بن عباد قال سمعت اباذر یقسم لنزلت هذان خصمان بمثل حدیث هشیم.

خط: نسخ خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ فهرست کتاب در اول نسخه حاضر آمده؛ مجدول محرر مذهب مرصع، با سرلوح مزدوج مرصع مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۶۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۲۵ – ۲۸۰]

● صحیح مسلم (مختصر) / حدیث / عربی

ṣaḥīḥ-u muslim (mx.)

منذری، عبدالعظیم بن عبدالقوی، ۵۸۱ – ۶۵۶ قمری

monzerī, ‘abd-ol-‘azīm ebn-e ‘abd-ol-qavī (1186 - 1259)

وابسته به: صحیح مسلم = الجامع الصحیح قشیری نیشابوری، مسلم بن الحجاج (۲۰۴–۲۶۱)

مختصری است از کتاب «الجامع الصحیح» مسلم بن حجاج قشیری نیشابوری با ترتیبی خاص که مراجعه‌کنندگان بدان بتوانند به سهولت از آن استفاده نمایند

آغاز: الحمدلله الرحیم الغفار الکریم القهار مقلب القلوب و الابصار و عالم الجهر و الاسرار أحمده حمداً دائماً بالعشی و الابکار

چاپ: کویت، محقق: محمد ناصر الدین الالبانی، احیاء التراث الاسلامی، ج۱–۲، ۱۳۸۸ق.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۰۴

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان –رم ۱۰۳۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۸ رمضان ۶۴۹ق؛ مصحح، محشی، با چند علامت سماع و اجازه مؤلف به جمعی در نیمه جمادی الثانی ۶۵۳؛ تملک: شیخ محمد بن امام الحرمین، محمود بن حسن بن محمد به سال ۷۹۹ در دمشق؛ یادداشتی به سال ۱۲۵۹؛ ۴۹۱ص [عکسی ف: ۵ – ۱۳]

● الصحیح و الاعم / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣaḥīḥ wa-l a‘am

وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل، ۱۱۱۸ – ۱۲۰۵ قمری

vahīd-e behbahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad akmal (1707 - 1791)

مطالبی به اختصار درباره صحیح و اعم از دیدگاه علم اصول بررسی شده است.

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۶۴/۷

آغاز: اعلم ان الفاظ العبادات و هی التی یتوقف صحتها علی النیة علی قسمین؛ **انجام:** و اعلم انه حکی عن بعض المنع من التمسک باصالة الجزئیة فیما اذا کان الشک فیها و تجویز التمسک باصالة عدم الشرطیة اذا کان الشک فیها.

احتمالا از محمد باقر بن محمد اکمل وحید بهبهانی، (-۱۲۰۵ق) و یا از فاضل نراقی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی و نخودی، جلد: میشن عنابی، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ - ۶۳۹]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۹۸/۱۶

آغاز: لاحد فی ان معنی الشرط ما ذکرناه و اعتبر السید بغیره شروط العبادات و المعاملات بالنحو المسلم عندالکل ومما ذکرنا ظهر ایضا ان المفهوم عام کما هو المعروف من الفقهاء؛ **انجام:** و الضرورات تبیح المحظورات الی غیرها و بالجمله اذا قال ان الشی کذا فلابد من الحکم بعدم کونه کذا شرعا من الثبوت فی الشرع مباشرته نعم فی الموفقه لیس کذلک وجهه واضح

خط: نستعلیق، کا: محمد اسماعیل بن محمدهادی کزازی، تا: ۱۲۱۸ق؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۰]

● **الصحیح و الاعم** / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣaḥīḥ wa-l a‘am

بحرالعلوم، محمد مهدی بن مرتضی،۱۱۵۵-۱۲۱۲قمری

bahr-ol-‘olūm, mohammad mahdī ebn-e morteza (1742 - 1798)

رساله بسیار مختصری است در بیان معنای صحیح و اعم در الفاظ عبادات.

[دنا ۵۶/۷؛ الذریعة ۱۴/۱۵]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۹۸/۱۰

آغاز: بسمله، اختلفوا فی الفاظ العبادات کالصوم و الصلوة و الحج و الزکوة و غیرها؛ **انجام:** ثم اشتهر ذلک بین الاصولیین فصارت منشأ للاشتباه فتدبر

خط: شکسته نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ جلد: میشن قرمز، ۱ص (۱۹۵ر)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۶۸]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۱۲/۳

آغاز: اختلفوا فی الفاظ العبادات کالصوم و الصلاة و الحج و الزکاة و غیرها فقیل بانها اسماء للصحیحة ای الماهیة المستجمعة؛ نسخه اصل: کتابخانه آستان قدس رضوی - مشهد؛ خط: نستعلیق، کا: سید ابوالقاسم بن عباس، بی‌تا [عکسی ف: ۴ - ۳۶]

● **الصحیح و الاعم** / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣaḥīḥ wa-l a‘am

همدانی، عبدالصمد بن محمد حسین، - ۱۲۱۶ قمری

hamadānī, ‘abd-os-samad ebn-e mohammad hoseyn (-1802)

آغاز: ... بسمله و به ثقتی الحمد لمن الحمد و ولیه ؟ و الصوة علی محمد نبیه ... فهذه عجالة من العبد الخلق الجانی عبدالصمد الهمدانی فی تحقیق کون

انجام: لان التقلید مذموم و صاحبه ملوم و الله الهادی الی السداد

[دنا ۵۶/۷؛ الذریعه ۱۴/۱۵]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۳۹/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح خوانساری و حاج قاسم بن علی اکبر، تا: چهارشنبه رجب ۱۲۳۴ق؛ کاغذ: فستقی، ۳گ (۱۲۰ر-۱۲۲ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۲سم [ف: ۶ - ۱۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۲۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق؛ مذیل به ۷ برگ مطلب به زبان عربی در وضو و کیفیت آن نیز و نیز ۲۴ برگ مطالبی راجع به مباحث هیولی و فلسفه می‌باشد؛ جلد: مقوا [الفبائی: - ۳۸۰]

● **الصحیح و الاعم** / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣaḥīḥ wa-l a‘am

نجفی، مهدی

najafī, mahdī

رساله مختصری است در مسئله صحیح و اعم که یکی دیگر از مباحث علم اصول فقه است. مؤلف طبق آنچه بالای صفحه اول نسخه با قلم قرمز ثبت شده شیخ مهدی نجفی است که ترجمه وی به دست نیامد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۳

آغاز: الاولی اعلم ان اصل العدم و اصل البرائه لایجریان مهیة العباده؛ **انجام:** و بالجمله فالمسئله جزئی من جزئیات مسئلة التراجیح.

خط: نسخ، کا: محمد عزیز بن عبدالرسول کاشانی، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: روغنی مشکی، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۴ - ۱۰۷]

● **الصحیح و الاعم** / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣaḥīḥ wa-l a‘am

کرباسی، محمد ابراهیم بن محمد حسن، ۱۱۸۰؟ - ۱۲۶۲ ؟ قمری

karbāsī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad hasan (1767 - 1846)

رساله استدلالی مختصر با نقل بعضی از اقوال، دارای یک «مقدمه» و چهار «فصل» و یک «خاتمه»: المقدمة: فی المرجع فی

الأحکام الشرعیة؛ فصل ۱. حجج المختار؛ ۲. التمییز بین الحقیقة و المجاز؛ ۳. حجج من قال باختصاص المستعمل فیه؛ ۴. بیان الثمرة علی المذاهب المتقدمة؛ الخاتمة: تشتمل علی فائدتین.
آغاز: سبحان من أدخلنا فی اعم الأدیان فضلاً و نفعاً و أسهلها بنیاناً و اساساً و الصلاة علی من صح به کل نقص ...
انجام: عن تصرف التشویش و الاضطراب فی اذهان المتعلمین هذا آخر ما اردنا ذکره و تحقیقه فلنختم الکلام بالحمد و السلام علی خیر الانام و آله البررة الکرام.
[دنا ۵۶/۷ (۷ نسخه)؛ ذریعه ۱۴/۱۵]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۳۳/۲ و ۲۶۷۱/۳ عکسی
آغاز و انجام: برابر
کا: محمدرضا بن موسی انصاری، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳گ (۳۷پ–۵۹ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ – ۳۶۷] و [عکسی ف: ۷ – ۲۷۰]

۲. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۳۰/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسن مجتهد موسوی، تا: قرن ۱۳؛ ۱۸گ (۷۶–۹۳)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: – ۱۲۹]

۳. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۷۰/۱
خط: نسخ زیبا، کا: محمد علی بن محمد بن علی اکبر بن میر میران بن ابوالبقاء طباطبائی حسنی حسینی، تا: ۱۲۳۳ق؛ ۲۳گ (۱پ–۲۳ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: – ۱۲۹]

۴. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۹/۵
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [رشت و همدان: ف: – ۱۵۹۰]

۵. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۹۵/۲
بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۶ محرم ۱۲۴۶ق، جا: کربلا [ف: – ۲۸]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۰۲/۲
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از حاج محمد نائینی و به خط وی؛ ۱۷گ (۴۳پ–۵۹ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۸ – ۲۵۵]

● **الصحیح و الاعم** / اصول فقه / عربی
aṣ-ṣaḥīḥ wa-l a‘am
تقیا، محمد، ق۱۳ قمری
taqīyā, mohammad (- 19c)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۲۰گ (۷۳ر–۹۲ر)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: – ۲۵۸]

● **الصحیح و الاعم** / اصول فقه / عربی
aṣ-ṣaḥīḥ wa-l a‘am
قزوینی، علی اکبر بن محمد باقر، ق۱۳ قمری
qazvīnī, ‘alī akbar ebn-e mohammad bāqer (- 19c)
رساله‌ای است در صحیح و اعم.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸۳/۱۶
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن مشکی، ۱۵گ (۱۶۸–۱۸۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰ – ۳۶۸]

● **الصحیح و الاعم (رسالة)** / اصول فقه / عربی
aṣ-ṣaḥīḥ wa-l a‘am (r.)
مازندرانی، محمد صالح بن محمد محسن، ق۱۳ قمری
māzandarānī, mohammad sāleh ebn-e mohammad mohsen (- 19c)
تاریخ تألیف: ۱۲۳۴ق؛ محل تألیف: کربلا

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۱۴/۲
آغاز: نحمدک یا من جعل اصول اعمالنا مشیدة
کا: شاید نسخه اصل باشد، بی‌تا؛ حاشیه هائی از شریف العلماء دارد؛ ۳۰گ، قطع: خشتی [ف: – ۲۸۸]

● **الصحیح و الاعم** / اصول فقه / عربی
aṣ-ṣaḥīḥ wa-l a‘am
بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ – ۱۳۳۳ قمری
bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far (1861 - 1915)
رساله مبسوطی است درباره صحیح، اعم، از مباحث الفاظ، از اصول فقه.
[دنا ۵۷/۷؛ معجم المؤلفین ۹۲/۹؛ الذریعة ۱۵/۱۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۶۰/۳
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فالکلام فی الصحیح و الاعم و المحکی من الاقوال؛ **انجام:** فلنقتصر علی هذا فی الکلام علی هذه المسألة و الحمدلله و الصلاة علی نبیه و آله اولاً و آخراً
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شوال ۱۳۱۲ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرشکی، ۴۱گ (۴۵–۸۵)، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۱ – ۲۵۴]

● **الصحیح و الاعم** / اصول فقه / عربی
aṣ-ṣaḥīḥ wa-l a‘am
خوانساری، یوسف بن محمد مهدی، ق۱۴ قمری

xānsārī, yūsof ebn-e mohammad mahdī (- 20c)

تاریخ تألیف: اواخر رجب ۱۳۱۸ق؛ محل تألیف: اصفهان

رساله مفصل استدلالی است در مسأله صحیح و اعم از مباحث الفاظ مشتمل بر یک «مقدمه» و دوازده «امر»: المقدمه ففی بیان مطالب ثلث: ۱) فی انها من المبادی اللغویه الاصولیة، ۲) ان المصرح به فی کلمات بعض الاجلة کما هو الظاهر للمتبع فی کلمات الاصولیین، ۳) فی ان کلمات الاصحاب فی عنوان المسئلة؛ امر ۱. فی ان هذا النزاع هل یجری فی جمیع الالفاظ؛ ۲. بیان ان هذا النزاع هل یتوقف علی ثبوت الحقیقة الشرعیة ام یجری مع القول بعدمه (در شش مسلک)؛ ۳. فی انه بعد ما ظهر ان النزاع لایبتنی علی ثبوت الحقیقة الشرعیه (در سه جهت)؛ ۴. ذکر المعنی الصحیح لغة و عرفا؛ ۵. بیان المراد من المعنی الاعم؛ ۶. معنی الجزء الماخوذ فی عنوان الصحیح؛ ۷. بیان معنی الشرط؛ ۸. بیان ان هذا النزاع علی القول بثبوت الحقیقة الشرعیة؛ ۹. تاسیس الاصل فی المسئلة؛ ۱۰. ثمرات المسئلة؛ ۱۱. تحریر محل النزاع؛ ۱۲. الاشاره الاجمالیة الی ما یکون معتبرا فی المسئلة.

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فاعلم ان من القواعد التی ذکرها الاصولیون فی ذیل مسئلة الحقیقة الشرعیة مسئلة الصحیح و الاعم

انجام: و قد عرفت ما فی اصله فکیف حال الفرع و الله العالم، قد تم هذا المبحث المشهود ×× بعون رب الاعظم الودود / فی رجب المرجب المولود ×× و یوم بعث المحمود / صلی علیه الملک المعبود ×× القادر الواجب بالوجود

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: روز مبعث ۱۳۱۹ق، جا: خوانسار؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج یشمی، ۵۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۱۱ - ۳۲۳]

● **الصحیح و الاعم** / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣaḥīḥ wa-l a‘am

ناشناخته:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۹۳/۱۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۳۴]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۵/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۲۹]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۲۷/۶

آغاز: اعلم ان الفاظ العبادات

در اینکه الفاظ عبادات برای صحیح وضع شده یا اعم از آن، مؤلف شاگرد شارح وافیه و نواده صاحب الفوائد است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۲ سطر، قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۳۴۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۸۹/۱

تقریری در اصول درباره صحیح و اعم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴گ (۱پ-۳۴ر)، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۱۷سم [ف: ۸ - ۱۳۸]

۵. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۲/۴

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد مهدی جرفادقانی، تا: ۱۲۳۴ق؛ ۱۱گ (۲۲۱پ-۲۳۱ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۳/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۸۸]

● **الصحیح و الاعم فی العبادات** / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣaḥīḥ wa-l a‘am fi-l ‘ibādāt

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۳۶]

● **الصحیح و الاعم و الحقیقة الشرعیة** / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣaḥīḥ wa-l a‘am wa-l ḥaqīqat-iš šar‘īyya

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۸۲/۶

آغاز: بسمله، احمد من لاتدرک بحقیقته معترفا بقصور الاوهام الی هویته؛ **انجام:** لوقلنا بجحیتها من باب سد باب العلم

مؤلف آن را به دستور استادش عبدالله بروجردی ساخته است (نام استاد پاک شده)؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی گلپایگانی، تا: ۱۲۵۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۴۹گ (۴۸پ-۹۶پ)، ۱۴ سطر (۶×۱۰)، قطع: بغلی [ف: ۱۷ - ۹۷]

● **صحیحه زراره در استصحاب** / استصحاب / عربی

sahīhe-ye zarāre dar esteshāb

حجت کوه‌کمری، محمد بن علی، ۱۳۱۰-۱۳۷۲ قمری

hojjat-e kūh-kamarī, mohammad ebn-e ‘alī (1893-1953)

قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۱/۱۴

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح [ف: - ۵۱]

← الصحیفة > الصفیحة الاسطرلابیة

← صحیفه > طریق استخراج سمت القبلة

← صحیفه > الالغاز

← صحیفه > مبدأ و معاد

● **صحیفة الابرار فی مناقب العترة الاطهار** / فضایل و مناقب / عربی

ṣaḥīfat-ul abrār fī manāqib-il ʻitrat-il aṯhār

نیر ممقانی، محمد تقی بن محمد، ۱۲۴۷ – ۱۳۱۲ قمری

nayyer-e mamaqānī, mohammad taqī ebn-e mohammad (1832 - 1895)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۰ق

در دو «قسم»، نخستین را در ۱۴ ربیع الاول ۱۲۸۸ و قسم دوم را در ۱۶ صفر ۱۲۹۰ق ساخته است.

آغاز: الحمدلله الذی جعل الحمد من غیر حاجة منه الی حامدیه طریقاً من طرق الاعتراف بلا هوتیه و صمدانیه و ربانیه و فردانیه ...

آغاز قسم ۲: الحمد لله الذی اشرف نوره من صبح الازل ...

چاپ: ایران، سنگی، ۱۳۱۹ق، رحلی، ۵۰۴ص؛ فهرست کتب سنگی چاپ تبریز، ص۱۶۰، تبریز، ۳۷۶ص

[الذریعة ۱۵/۱۵؛ دنا ۵۷/۷ (۳ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بیده ریاً رویاً هنیئاً سائغاً لاظمأ بعده یا ارحم الراحمین، و وقع الفراغ من تألیفه بید مؤلفه العبد المذنب الضعیف

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول، مصحح، در پایان اجازه عامی است از وی به تاریخ یک‌شنبه چهارم ذیحجه ۱۲۹۲؛ تملک: مؤلف با مهر «محمد تقی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۸۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۱ – ۲۹۱]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** ویتلوه القسم الثانی منه ان شاء الله تعالی وحده (انجام قسم ۱)؛ مصلیا مسغفرا راجیا (انجام قسم ۲)

خط: نسخ، کا: احمد بن اسماعیل حسینی، تا: ذیقعده ۱۲۸۸ق؛ از روی خط مؤلف و مقابله شده در شنبه ۱۴ ذیحجه ۱۲۸۸؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای روشن، ۲۳۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۶/۲سم [ف: ۱ – ۳۴۶]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۱

خط: نسخ، کا: احمد بن اسماعیل حسینی، تا: جمعه ۱۴ جمادی الثانی ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۲۹۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۲سم [ف: ۱ – ۳۴۷]

● **صحیفة اخنوخ** / گوناگون / عربی

ṣaḥīfat-u axnūx

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۹

جنگ؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳ – ۹۷]

← صحیفه اخوان الصفا > صحیفة اهل الصفاء فی ذکر اهل الاجتباء و الاصطفاء

● **صحیفه ادریس** / علوم غریبه / فارسی

sahīfe-ye edrīs

در امور حروف قرآن.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۰۷/۲

آغاز: اعلم ان النبی قال ان للقرآن ظهرا و بطنا ... گویند رموز این در صحیفه ادریس بوده؛ **انجام:** و سر او همین سرسین است

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۴گ (۵۰پ–۵۳پ)، اندازه: ۱۳/۶×۱۷/۳سم [ف: ۵ – ۱۸۸]

● **صحیفة الادلة فی بیان اثبات ظهور نقطة المشیة** / بهائیت / فارسی

sahīfat-ol adella fī bayān-e esbāt-e zohūr-e noqtat-el mašīyya

در این رساله از مشیت الهی سخن می‌رود و سپس سخن به ظهور من یظهره الله کشیده می‌شود. در ضمن بیان مطلب و استدلال از بعضی بزرگان شیعه و همزمان تألیف چون میرزا محمد اخباری و سید عبدالحسین شوشتری و محمد تقی مروی و ملا شیخعلی خراسانی و چند تن دیگر نام برده می‌شود. مباحث این قسمت یک سلسله استنادات است به قرآن و احادیث و داستان‌های مذهبی.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۸۶/۴

آغاز: بسمله، صحیفة الادلة فی بیان اثبات ظهور نقطه المشیه: الحمدلله الذی لا اله الا هو الافرد و انما البهاء من الله علی من یظهره الیه ثم ادلائه لم یزال و بعد لوح مسطوره مشاهده نموده هرگاه خواسته شود؛ **انجام:** و هم چنین در ظهور من یظهره الله و همچنین الی آخر الذی لاآخر له بمثل من اول الذی لا اول له مشاهد کن و قل الحمدلله رب العالمین و استغفرالله ربک فی کل حین و قبل حین و بعد حین.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۵ص، ۱۹ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲ – ۸۹]

← الصحیفة الاسطرلابیة > طریق استخراج سمت القبلة
← الصحیفة الاسطرلابیة > الالغاز
← الصحیفة الاسطرلابیة > مبدأ و معاد

● **صحیفة الاصفیاء** / شعر / فارسی

sahīfat-ol asfīyā'

ذهبی دزفولی، عین الدین حسین، ق۱۴ قمری

zahabī dezfūlī, ʻayn-od-dīn hoseyn (- 20c)

مثنوی‌ای است در بحر تقارب نزدیک به ۵۴۰ بیت در ده روز به انجام رسیده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:بدون شماره/۷

آغاز: بنام خداوند جانهای پاک ×× که بنهاد جان اندرین تیره خاک / ثنائی که لایق به حضرت بود ×× ثنائی است کز نور وحدت بود؛ در این رساله می‌گوید: نیاکان من جمله خاص اللهند ×× ز سر قدیم و حدیث آگهند / خصوص آنکه نسبت به تحقیق داشت ×× ز شاه رسل نور تصدیق داشت / بصورت تمام و به معنی همام ×× جهان را بد او مقتدا و امام / محمدرضا نام دلخواه او ×× روان نبی شاد و آگاه او / پدر بود ما را بجسم و بجان ×× ره و رهنما تا در آسمان / در آسمان مرشدم وا نمود ×× که در وحدت زاد آسوده بود / محمد علی شاه اقلیم فقر ×× که عالم یکی صعوه او بود صقر / به توحید چون در وحدت بسفت ×× ملك بر فلك آفرین هاش گفت / یکی بود زانوار غیب الغیوب ×× چو موسی برون کرد مه از جیوب / روان همه اولیا شاد باد ×× جهان از غم غیر آزاد باد / مرا مسقط الرأس دزفول بود ×× که دزفول از جمله مقبول بود / بهفتاد و چارم ز بعد دویست ×× پس از یک فرار آنکه حق داد زیست / جمادی نخستین شب جمعه صبح ×× که بد یازدهم داد آن لمعه صبح / ز بطن بهین مادرم حاجیه ×× که در دانه ای بد بحق راجیه / روانش در این دم زما شاد باد ×× زریحان رحمان درش حق گشاد؛ **انجام:** بشد ساعتی چند صرف سخن ×× که سید بدو یافت از ذوالنمن

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۷۴۲]

● **صحیفة اعمال السنة** / بهائیت / عربی

ṣaḥīfat-u a‘māl-is sana

باب، علی محمد بن محمد رضا، ۱۲۳۶؟ - ۱۲۶۶ قمری

bāb, ‘alī mohammad ebn-e mohammad rezā (1821 - 1850)

از تألیفاتی است که محمد علی باب بنیان گذار فرقه بابیه فراهم آورده است.

[دنا ۵۷/۷؛ لغت نامه دهخدا، چاپ جدید ۳۲۴۸/۳ – ۳۲۷۷]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۴۸

آغاز: الحمدلله الذی انزل الکتاب بالحق هدی و ذکری لخاشعین و انه لکتاب قد فصل فی حکم شهر الله فی القران هدی؛ **انجام:** «ذهب قد اخذت من فضة ×× و انا الفضة بعد الذهبین / ذهب من ذهب فی ذهب ×× و انا الفارق بین الذهبین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۳۵ - ۳۹۹]

← صحیفة الالم ≻ هم و غم

● **صحیفة الامم** / مقتل / فارسی

sahīfat-ol omam

کرمانی، حسین بن علی

kermānī, hoseyn ebn-e ‘alī

کتاب مشتمل است بر یک «مقدمه» و چهارده «مجلس»: مقدمه در بیان این که هرچه در این امتها شده در این امت نیز شده. مجالسی در مورد هجرت کردن امام حسین (ع) از مکه به کربلا، شهادت انصار دین الله یعنی شهدای کربلا و شهادات حضرت قاسم بن الحسن و ...

تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۲۱

آغاز: بسمله ... الحمدلله الذی نور جمیع العالم بالحسین من صبح الاول و خلع؛ **انجام:** در مسجد شورش و غلغله افتاد، من از صداهای مردم بیدار شدم ... صلی الله علی محمد و آله

خط: شکسته نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۱۷ سطر (۱۵×۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: - ۱۱۴]

● **صحیفة الانام** / فقه / فارسی

sahīfat-ol anām

مرکب نیاکی، محمد علی بن محمد مقیم، قرن ۱۳ ق

morakkeb-e nīyākī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad moqīm (19c)

وابسته به: مرشد العوام؛ میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱-۱۲۳۱)

از مرشد العوام میرزا ابو القاسم گیلانی قمی گزین کرده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸۳/۱

آغاز: بسمله. حمدله ... چنین گوید محمد علی بن محمد مقیم لاریجانی ابو الحسن که این مختصریست در بیان واجبات وضو و نماز یومیه از سهویات و شکیات؛ **انجام:** پس اول ظهر است.

خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن محمد علی بن سید مقیم لاریجانی نیاکی متخلص به مرکب، تا: ۱۲۲۵ق؛ با چند بیت فارسی است از همین «مرکب»؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج حنایی، ۴۰گ (۴-۴۳)، ۱۳ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۲۵۱]

● **صحیفة الاولیا** / تراجم / فارسی

sahīfat-ol owlīyā

نوربخش خراسانی، محمد بن محمد، ۷۹۵- ۸۶۹ قمری

nūrbaxš-e xorāsānī, mohammad ebn-e mohammad (1393 - 1465)

تذکره عرفاء است به نظم؛ درباره اولیاء زمان خودش که آنها را در آن برمی‌شمرد، سلسله و نسبت او به سید علی می‌رسد از شیخ محمود مزدقان از علاءدوله از نورالدین اسفراینی از علی لا لا از نجم الدین خیوقی تا برسد به سید علی نام خود سراینده در آن آمده است. و در آن آمده: «ز کشمیر گیرم من از ابتدا ××

برومش رسانم شود منتها».
آغاز: بنام خدا کرده ام عزم جزم ××که آرم بسی اولیا را بنظم / و لیکن همه اولیای زمان ×× ز آنان که رفتند از این خاکدان
انجام: دگر مصطفی مرد پیغمبر است ×× که خلق جهان را همه رهبر است
چاپ: چاپ شده در جشن نامه هنری کربن در بین ص ۱-۶۱.
[دنا ۵۸/۷؛ فهرستواره منزوی ۲۲۱۴/۳]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۰/۱۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** بکشف و تجلی و اطوار دل ×× رسیدست و گشته بحق متصل
کا: محمد بن غیاث الدین نوربخشی، تا: ۸۷۶ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن یشمی، ۸گ (۱۲۵پ-۱۳۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۷/۶سم [ف: ۷ – ۲۴۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۹۶/۱
آغاز: بسمله ... اما بعد ... حضرت صمدیت عز شانه می‌فرماید ما که خداوندیم؛ **انجام:** انه قریب مجیب و الحمدلله وحده
نام مؤلف در فهرست نیامده است به استناد فهرستواره ۲۲۱۴/۳ ذکر شد؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد هاشم بن محمد شفیع اصفهانی، تا: ۱۱۱۹ق؛ کاغذ: ترمه هندی، ۲۷ سطر [ف: ۵ – ۳۰۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۰۳-ف
نسخه اصل: مجلس ۸۸۶۶/۷۹۱۸۲ پ؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۲ص [فیلمها ف: ۳ – ۲]

← صحیفة اهل البیت ≻ صحیفة الرضا

● صحیفة اهل الصفاء فی ذکر اهل الاجتباء و الاصطفاء = صحیفه اخوان الصفا / رجال / عربی

ṣaḥīfat-u ahl-iṣ ṣafā’ fī ḏikr-i ahl-il ijtibā’ wa-l iṣṭifā’ = ṣaḥīfat-u ixwān-iṣ ṣafā

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ – ۱۲۳۲ ؟ قمری
axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)

تاریخ تألیف: چهارشنبه ۲۰ رجب ۱۲۲۵ق؛ محل تألیف: ری
آورده‌اند که مؤلف را در این فن چهار تألیف است. این کتاب رجال کبیر او است و مرتب است بر دو جلد: جلد اول در بیان مشایخ اجازه و مطالب مقدماتی رجالی و هم درایه است و شامل دوازده فائده: در بیان طریقه قدماء و متأخرین در معرفت اخبار، در مصطلحات فن رجال در رموز کتاب بحارالانوار و القاب مشایخ امامیه و مصطلحات فیض کاشانی در کتاب وافی و محدث بحرینی در کتاب عوالم و غیرها، اسباب و عبارات مدح و ذم مشتبهین از رواة، تصحیح اعراب و تلفظ جمله از اسم‌ها، طرق شیخ طوسی و شیخ صدوق به مشایخ و تحقیق اسانید شیخ طوسی در کتاب «الفهرست»، تفصیل مشایخ حدیثی و استادان مؤلف از فریقین، مستدرک فوائد سابقه و مطالب گذشته که در عنوان یازده و یا دوازده «عائده» و نه «مائده» آورده: از بیان مدارک بحار الانوار و جملات اول آنها و مشترکات بحارالانوار و مختصری از درایة الحدیث و طریقه مؤلف در تصحیح احادیث، علامات و رموز مؤلف این کتاب برای رواة من لایحضره الفقیه، کیفیت اعتبار و عمل باخبار شرطة الخمیس، رواة فاسد العقیده، کتب مجهولة المؤلف زهاد ثمانیه و تعدادی از فقهای بزرگ اهل سنت، اخبار وارد در فضل نشر احادیث. تاریخ ختم تألیف جلد اول: شب چهارشنبه ۱۱ رجب ۱۲۱۲ در شهرستان لار فارس. در اسامی راویان حدیث (مرد و زن) فریقین و مشایخ ادب و حکمت و کلام و عرفان است که به ترتیب حرفی آورده. تاریخ ختم تألیف جلد دوم: چهارشنبه ۲۰ رجب ۱۲۲۵ در زاویه ری. (مهدی ولائی)
آغاز: بسمله و به نستعین، الحمدلله رب العالمین و سلام علی عباده الذین اصطفی اما بعد فیقول العبد الجانی ابو احمد محمد بن عبدالنبی النیشابوری الخراسانی من الله علیه بنیل الامانی و افاض علیه من شابیب جوده ... انه قد التمس منی جماعة من الاخوان ان اذکر لهم جماعة من اسامی مشایخ الاجازة و الرواة السادة الهداة.
آغاز جلد دوم: بسمله، الحمدلله الذی نور بصائرنا فعرفنا الرجال بالحق لا الحق بالرجال ...
انجام: انجام جلد اول: و لما ختم بحق ارخناه و ختمناه بحق و یتلوه فی المجلد الثانی و الفرائد فی ذکر رجال العامه و الخاصه
انجام جلد دوم: هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذاالکتاب من اسامی الروات و الراویات و کناهم والقابهم و نقل بالنسب الیهم و قیل فیهم و ما صح لدی و اضفنا الیهم ذکر مشاهیر المذاهب الاسلامیة ممن له ذکر فی کتبنا رفعا للجهالة و ان لم یکن من جملة الکتاب و السنة کمشایخ الادب و الحکمة و الکلام و العرفان و التصوف و ما اردت الا الاصلاح ما استطعت و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب
چاپ: مشار ص ۹۲۹
[مصفی المقال ص ۴۲۸؛ روضات ۱۵۲ و۶۲۵؛ الذریعة ۱۴۵/۱ و۳۹۶/۴ و ۲۲/۱۵؛ دنا ۵۸/۷ -۵۹ (۲۰ نسخه)]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸۶
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و جعل مستقبل امره خیرا من ماضیه علی ید المؤلف الجانی ... و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم.
نویسنده در این کتاب به تلخیص احوال جمله‌ای از رواة پیغمبر و رجال ائمه آل پیغمبر پرداخته و بر حسب ترتیب حروف تهجی حرف اول نام صاحب ترجمه کتاب خود را نگاشته است و نخستین کس آدم بن الحسین ابوالحسین النحاس آمده و آخرین کس همینه بنت خلف ... می‌باشد؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا، جا: تهران؛ محشی از مؤلف؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی،

۱۶۰گ، ۴۱ سطر (۱۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۳۷۰]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۲۷

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** علی ید مؤلفها الجانی ابی احمد محمد بن عبدالنبی بن عبد الصانع معروف به محدث الاخباری حامداً مصلیاً مستغفراً

در فهرست با عنوان «رجال ابواحمد» آمده. جلد دوم در تلخیص احوال رجال و راویان حدیث می‌باشد درین جلد هشتصد و سی و شش تن آمده اند و از «ابان بن راشد اللیثی» تا «ام هشام» می‌آیند و این راویان و روایات با القاب و کنی و منسوب الیهم و الیهن آمده اند؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن اسماعیل همدانی، تا: محتملاً قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۴۵۵گ، ۲۲ سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۴×۳۹سم [ف: ۸ - ۱۸۴]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۹۴/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۱/۴سم [ف: ۶ - ۴۵۹]

۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۶۰/۵

در فهرست با عنوان «فایده سوم از رجال میرزا محمد»؛ خط: نستعلیق، کا: هاشم مازندرانی، تا: ۱۲۰۳ق؛ مصحح؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۴۹)، ۲۴ سطر (۱۲/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۷۷۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۴۳

آغاز: برابر۲

در فهرست با عنوان «منهج المقال فی تحقیق احوال الرجال» آمده و از میرزا محمد بن علی استرآبادی دانسته شده که به نظر اشتباه است البته در فهرست مختصر مجلس با «صحیفة اخوان الصفا = رجال» آمده و محمد بن عبدالنبی اخباری دانسته شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۰ جمادی الثانی ۱۲۰۵ق؛ به خط یکی از شاگردان مؤلف در زمان حیات استادش، کاتب در پایان نسخه تصریح کرده: «هذا آخر ما رسمه الاستاد و دام ظله العالی»؛ تملک: فرهاد بن ولیعهد (فرهاد میرزا) در ۱۲ ذیقعده ۱۳۰۲، سید ریحان الله بن جعفر موسوی در ۳ ربیع الثانی ۱۳۲۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۷۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۳/۳×۳۹سم [ف: ۴۱ - ۴۰]

۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۷۷/۸

کا: مصطفی بن محمد علی حسینی، تا: ۱۲۰۸ق، جا: اصفهان [نشریه: ۲ - ۱۰۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۶۸/۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱؛ و فرغ من تسویده مؤلفه ... لیلة الاربعاء الاولی من العشر الثانی من الشهر السابع من السنة الثانیه من العشر الثانی من المائه الثالثه من الالف الثانی من سنین هجرة النبی ... فی محروسة لار ... من ارض فارس.

خط: نسخ، کا: عبدالغفور بن عبدالنبی انصاری، تا: ۱۲۱۲ق، جا: لار؛ افتادگی: آغاز؛ با خط خوردگی و ظاهراً مؤلف خود این اصلاحات را انجام داده زیرا این نسخه به نظر او رسیده و در حاشیه آخرین برگ صحیفة الصفا به شاگرد خود عبدالغفور انصاری (که این نسخه نیز بخط اوست) اجازه روایت این کتاب و دیگر مصنفات خود را داده؛ کاغذ: فرنگی، ۲۷۵ص (۱۹۴-۴۶۸)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۱۲۰۹]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۳۳

خط: شکسته، نستعلیق، کا: فتح علی بن محمد حسن زند، تا: دوشنبه دهه سوم ربیع الاول ۱۲۲۴ق، جا: تهران مدرسه آقا محمد خواجه؛ از روی نسخه مؤلف؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۱۲۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۴سم [ف: ۱ - ۳۴۷]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۲۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** فلما ماتوا صارت الکتب الینا فقال حدوثوا بها فانها حق.

خط: نسخ، کا: مهر علی بن عبدالرضا سبزواری، تا: ۱۲۲۵ق؛ ۳۵۰ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۵۲]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۲۲

آغاز: و اصل و قراءة مفردة مشهورة ضعفه جمع من العامه؛ **انجام:** برابر۲

جلد۲؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمد بن محمد مهدی رضوی همدانی معروف به سعید، تا: ۱۶ شعبان ۱۲۲۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاتب از شاگردان مؤلف است و این نسخه را از نسخه اصلی رونویس کرده و نزد مؤلف تصحیح و مقابله نموده؛ محشی؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۳۴۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۶۱۵]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۳۷/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** اقول حماد هذا روی عنه ابن فضال و ابن مکان و هو معید

بخش دوم روضة الواعظین است از مجلس اول تا پایان مجلس دهم؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ جلد: مقوایی، ۲۳۱ص (۲۵۷-۴۸۷)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۹ - ۸۰]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۳۹

آغاز: المثنی و ابوعبدالله محمد بن سلام البصری و فضالة بن ایوب و محمد بن سعید بن ابی نصر؛ **انجام:** برابر۲

جلددوم؛ خط: نسخ، کا: آقا بابا بن ملا محمد مهدی شهمیرزادی، تا: چهارشنبه ۱۹ رجب ۱۲۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از مؤلف به امضاء «منه دام ظله العالی» و «منه عفی عنه»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۲۵ - ۴۶]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۴۰

آغاز: برابر۱

جلد اول؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: عبدالرحیم افشاری زنجانی، تا: ۱۳۹۵ق؛ از روی نسخه‌ای به خط فتحعلی بن محمد حسن خان زند که به تاریخ دهه آخر ربیع الاول ۱۲۲۴ در مدرسه آغا محمد در طهران از خط مؤلف نوشته بود؛ جلد: مقوایی، ۲۲۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲۲ - ۳۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۳۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ – ۷۸]

۱۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۲۷/۸

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۲ – ۱۶۰]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۲۳

آغاز و انجام: برابر۱

جلد۱؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۱۳۶گ، ۱۹ و ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۶ – ۶۱۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۵۴–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۳۵۰]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۰۷/۴

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج آبی، ۳۶گ (۷۸ر–۱۱۳)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۶ – ۱۰۹]

۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۷۸

آغاز: و اصل و قراء مفرده مشهوره صعفه جمع من العامة ... ابان بن سعید بن العاص؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۷۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی مذهب، ۳۰۳گ، ۲۸ سطر (۱۱/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۵ – ۱۶۹]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۳۷/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** حماد بن عیسی صلی کما فی ... و اخرج اقول و هو ممن اجمع الامامیه علی تصحیح ما یصح عنه و السند صح جماد النوائی کما فی صه بمحمد بن سنان اقول حماد. روی عنه ابن فضال و ابن مسکان و هو یفید.

مشتمل بر دو فایده است (از دوازده فائده) و به ابوابی چند منقسم شده: فایده اول درباره طریقه قدما و متأخرین در معرفت اخبار و احادیث است و فایده دوم در باره مصطلحات فن رجال است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج یشمی، ۳۱ص (۲۵۷–۲۸۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۱۱۰۱]

● **صحیفة الایام** / تقویم / عربی

sahīfat-ol ayyām

یا شرح قواعد روزنامه الشیخ وفا در قواعد تقویم.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۲۵/۵

آغاز: بسمله. قال رحمه الله تعالی و رتبتها علی قاعدة الشهور اثنی عشر صحیفة؛ **انجام:** ینتهی الی منزلة القمر و الله اعلم و هو حسبنا و نعم النصیر.

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۲ق، مورخ ۱۹ جمادی الثانی ۱۰۸۰؛ ۷ص (۷۵–۸۱) [ف: ۵ – ۱۶۷]

● **صحیفة بین الحرمین المنزول من نقطة الاولی** / بهائیت / عربی

ṣaḥīfat-un bayn-al ḥaramayn-il manzūl min nuqṭat-il ūlā

رساله‌ای در ادعیه و اذکار (باب هفتم در زیارت امام حسین در کربلا) که در هفت «باب» در هفت آیه تنظیم و مطابق عقاید بهائیه تحریر شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۰۴/۱

آغاز: بسمله ان هذا کتاب قد نزل علی الارض المقدسه بین الحرمین من لدن علی حمید ثم قد فصلت علی ید الذکر هذا صراط الله فی السموات والارض علی دعاء السائل ؛ **انجام:** وتم حجته فی ذلک الکتاب با الحق الا ان ذلک لهو الفوز العظیم وانه لا اله هو لقوی عزیز وسبحان الله رب العرش عما یصفون ولقد نزلنا الصحیفة بالحق لقوم یعدلون.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۲۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۱۱]

● **صحیفه جعفری** / تراجم / فارسی

sahīfe-ye ja'farī

نوربخشی، محمد بن ناصر الحق، ق۱۰ قمری

nūrbaxšī, mohammad ebn-e nāser-ol-haqq (- 16c)

اهداء به: نعمة الله باقی حسینی

تاریخ تألیف: ۹۶۲ق

شرح مناقب و فضایل محمد بن علی بن عبیدالله بن احمد شعرانی نواده امام محمدباقر (ع) و بقعه او در یزد که به متولی بارگاه او نعمة الله باقی حسینی تقدیم شده است. در مقدمه اشاره می‌کند که منظور او از تألیف این کتاب بیشتر ذکر مسائلی است که پس از تألیف تاریخ جعفری جعفر بن محمد حسینی یزدی (قرن ۹) روی داده؛ یعنی از سال ۸۴۵ق به بعد «تا زمانی که شهباز بلند پرواز روح پرفتوحش ... به ذروه علیین و سدرة المنتهی خلد برین سیران و طیران نمود روضه منور و مرقد معطرش مطاف خلق عالم و کعبه حاجات اولاد آدم گردیده و یک از دوستان صادق و مخلصان موافق در آستان ملک پاسبان آن فلک آشیان ... از تأسیس بقاع الخیرات و ترصیص مراسم دیگر خدمات به منصه ظهور رسیده، چنان چه مجملی از آن به ارقان حقایق انجام اسلاف مورخان زمان بر الواح سوابق اوان مرقوم رقم املا گردیده و در تاریخ جعفری که تا اواخر شهور سنه خمس و اربعین و ثمانمائه هجریه ــ که پنج سال قبل از غروب ... شاهرخ سلطان بن تیمور گورگان سمت تحریر یافته ــ شمه‌ای از آن به درجه بیان رسیده و دیگر عمارات و بقاع الخیرات جدیدی که بعد از آن مضاف و ملحق به عمارات و بقاع الخیرات قدیمی شده، معلوم نشد که بیان هیچ مورخی بیان آن نموده باشد و تفاصیل حالات و وقایعی که بعد از آن علی النوالی دست داده

مفهوم نگردیده ... بنابرین حالات و مبنی بر این مقدمات لازم نمود که تذکرة للاحباء و تبصرة للاصدقاء رساله جامعه ای محتوی بر تفصیلات این حالات و مقاله نافعه منطوی بر مفصلات این مقالات بر الواح بیان و اوراق صحایف اوان نگارد».

تنظیم شده در پنج «صحیفه»: ۱. ذکر خصایص احوال و سیران و مناقب و نسب شریف آن زبده صحیفه امانی و آمال علیه و علی آبایه صلوات الله الملك المتعال؛ ۲. ذکر اعقاب ظاهر الانساب طاهر الاحساب آن ثمره شجره ولایت و شجره ثمره هدایت و انتمای آن به جمعی از سادات سعادت نشان که از ابتداء امهات این اوان آمد؛ ۳. ذکر مزار فایض الانوار آن مطاع عامه احرار و مطاف کافه ابرار علیه و علی آبائه صلوات الله الملك الغفار و سایر مزارات و بقاع الخیرات و عمارات منصله بدان از مسجد و مدرسه و مضیفه و غیر آن و سایبان آن و ابنیه متعالی بیان؛ ۴. ذکر اوقاف آن مزار ملایك مطاف و ... (یك کلمه ناخوانا) ان الذین هم وقعو علی مواقف الاحسان و ایمای به ذکر شروط و مستولیان؛ ۵. بیان تجدیدات و تعمیرات و قرار جمع موقوفات و نظام و نسق و رواج و رونق این سرکار خجسته آثار که درین ایام فرخنده فرجام که از شهور اواخر و اواخر شهور سنه اثنین و ستین تعمایه هجریه نبویه موافق به تشقان ئیل سنه اربع و خمسین و ثمنین مایه است بهدرجات تر میرسیده و مقبول ارباب کمال و پسندیده اصحاب جلال گردیده.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۷/۱۸

آغاز: بسمله. شروع در ایراد مراد نمودن و تقاب حجاب و خفا از چهره شاهد مقصود گشودن. سایل درهای دلهای فیض بخش محمد بن ناصرالحق بن سعد الحق بن محمد الحسینی الکاظمی الملقب بنور بخش اوصله الله الی منتهی اقاصی العرام ... معروض ضمایر خورشید مآثر ازباب (کذا؛ ارباب) دین و دولت و مرفوع خواطر دریا مقاطر اصحاب ملك و ملت؛ **انجام:** سلطان امام زاده معلی مکان علیه و علی آیائه صلوات الله الملك المنان متقارب ممان(؟) حانوت حدادی به ساحت و طاق کیوان رواقش بسان ایوان سپهر منقش به نقوش زرفام مهرپرور است.

فقط بخشی از صحیفه اول است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نباتی، جلد: گالینکور سبز، ۱۰گ (۲۷پ-۳۶پ)، اندازه: ۱۲/۴×۱۸/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۷۵]

● **صحیفة الحسینیه فی معرفة حقایق الایمانیه** / دعا / فارسی

sahīfat-ol hoseynīya fī ma‘refat-e haqāyeq-el īmānīyya

واعظی، حسین بن علی اکبر، ۱۳۲۱ - ۱۳۹۶ قمری

vā‘ezī, hoseyn ebn-e ‘alī akbar (1903 - 1976)

تاریخ تألیف: ۱۳۶۶ق

کتاب ناتمام مانده و مشتمل بر مقدمه‌ای به نظم و نثر در معرفی کتاب و سپس آداب زیارت اباعبدالله علیه السلام و ادعیه تهلیل، وقت زوال ظهر، فرج بعد از شدت و نماز شفع و وتر که در شهور رجب و رمضان ۱۳۶۴ و بخشی دیگر را در رجب ۱۳۶۶ نگاشته است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۱۳

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - هست کلید در گنج حکیم؛ فاحرفت [کذ] نگاه سخن - هست بنام احد ذوالمنن؛ **انجام:** و امام عدل تظهره اله الحق رب العالمین

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه: ضمن ۵ برگ اواسط نسخه: مراثی اباعبدالله علیه السلام که بتاریخ محرم ۱۳۶۵ در کربلاء معلی سروده است و همچنین غزلی در غره جمادی الثانی ۱۳۷۰ در سبزوار؛ جلد: میشن تریاکی، ۱۱۰گ (۸۹ برگ آن بیاض مانده)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۲۸]

● **صحیفه خالد = اسرار صحیفه خالد** / کیمیا / فارسی

sahīfe-ye xāled = asrār-e sahīfe-ye xāled

خالد بن یزید، - ۸۵ قمری

xāled ebn-e yazīd (- 705)

متن منسوب به خالد بن یزید که می‌تواند خالد بن یزید بن معاویه (- ۹۰ق) باشد که به کیمیا و پزشکی و ستاره‌شناسی پرداخته است. رساله دیگری منسوب به وی در فهرست‌ها آمده است.

آغاز: بسمله. از اسرار صحیفه خالد بن یزید، سر اصنام جمله آن است که نحاس نو باشد و گداخته باشد ...

انجام: که بدان در این می‌توان یافت. و الحمدلله رب العالمین و صلی ...

[دنا ۵۹/۷؛ الذریعه ۱۹۸/۱۸؛ زرکلی ۳۰۰/۲؛ نسخه‌های منزوی ۶۳۲/۱ و ۶۳۹/۱]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۷/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ پخته،بی‌کا، تا: ۱۱۰۴ق؛ ۲گ (۸۹ر-۹۰ر) [ف: ۱ - ۱۶۲]

● **صحیفه دانیال نبی** / تاریخ پیامبران / عبری - فارسی

sahīfe-ye dānīyāl-e nabī

تاریخ پیامبری و حوادث دانیال نبی و سوانحی که بر سر وی آمده است، می‌باشد که در دوازده فصل تنظیم و به زبان عبری و رسم الخط فارسی نگاشته شده و ترجمه فارسی آن در میانه سطور عبری آمده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۹۵/۲

آغاز: بشنت شالوش ملخوت يهودياقيم ملخ يهوداه باء بنوخد نصر ملخ بابل پروشاليم ... درسال سوم از پادشاهی يهوياقيم که پادشاه يهودبود آمد بخت النصر پادشاه بابل شهر بيت المقدس ومحاصره کرد آنرا؛ **انجام:** نسخ لقص ونانوح وتعمد لغرالخالقص حبابين ... برو بعاقبت وقرارگير وبايست بقرعه خود درعاقبت روزگاران
خط: نستعليق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تيماج سياه، ۲۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۱۱]

● **صحيفه در احکام** / هيئت / فارسی

sahīfe dar ahkām

مصری، ماشاء الله

mesrī, māšā'-al-lāh

[دنا ۵۹/۷؛ فهرستواره منزوی ۳۰۸۲/۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۹۹/۵
آغاز: در صندوق ماشاء الله مصری صحيفه ای يافتند از زر سرخ که بر آن نوشته بود هر که عملی کند و قمر در سنبله يا در عقرب باشد پشيمان شود
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۸ص، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۱۹ – ۵۱۵]

← الصحيفة الرابعة السجادية ← الصحيفة السجادية الرابعة

● **صحيفة الرشاد** / تاريخ ايران / فارسی

sahīfat-or rešād

رضوی، محمد زمان بن محمد جعفر، – ۱۰۴۱ قمری

razavī, mohammad zamān ebn-e mohammad ja'far (-1632)

مؤلف اين رساله که الفتی با ميرلوحی داشت، در راه سفر کربلا شنيد که وی برای نکوهش از ابومسلم خراسانی در اصفهان مورد آزار گرديده، اين رساله را تأليف کرد و به اصفهان فرستاد تا کمک وی باشد.

آغاز: الحمدلله رب العالمين ... اما بعد چنين گويد تراب عتبه علی ابن موسی الرضا عليه التحية و الثناء محمد زمان بن محمد جعفر الرضوی المجاور فی تلك العتبة العلية السنية ... بعد از مدتها که به نيت زيارت شاه کربلا ... در منزلی از منازل با برادری ... از اهل اصفهان ... سبب پرسيدم ... سيدی متقی در ديار ما ... عوام را از دوستی ابومسلم مروزی منع نموده ... در آزار است ... امير سيد لوحی است ... لازم دانستم که رساله در باب ابومسلم نوشته به اصفهان فرستم ... و سميتها ب«صحيفة الرشاد ...

انجام: دوستی با دشمنان و دشمنی با دوستان ×× می‌کنی آنگاه لاف دوستداری می‌زنی، اگرچه اخبار صحيحه بسيار است و مؤيد اين مدعا اما در اين مقام به همين چند کلمه اکتفا نمودن اولی. والسلام علی من التبع الهدی

چاپ: در ميراث اسلامی ايران، دفتر دوم، به کوشش رسول جعفريان، ص ۲۶۸– ۲۷۲

[دنا ۵۹/۷؛ فهرستواره منزوی ۱۰۱۳/۲ و ۲۲۱۴/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۱۴/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعليق، کا: مراد بن آقا شاه آشتيانی قمی، تا: ۱۰۶۱ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تيماج مشکی، ۴گ (۱۱۲پ–۱۱۵پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱۱ – ۱۹]

← صحيفة الرضا ← سند صحيفة الرضا و برخی روايات آن

● **صحيفة الرضا = مسند الرضا = الرضويات = الصحيفة الرضوية = صحيفة اهل البيت** / حديث / عربی

ṣaḥīfat-ur riḍā = musnad-ur riḍā = ar-raḍawīyyāt = aṣ-ṣaḥīfat-ur raḍawīyya = ṣaḥīfat-u ahl-il bayt

علی بن موسی (ع)، امام هشتم، ۱۵۳ – ۲۰۳ قمری

'alī ebn-e mūsā, emām-e haštom (771 - 819)

از کتب معتبره و معروف و اصول معتمده نزد اماميه است و به نام «مسند الرضا» ــ چنانکه در تفسير مجمع البيان ضبط شده ــ و «رضويات» ــ به ضبط کشف الغمه ــ نيز ناميده شده است. اين کتاب به طرق متعدده از اماميه و اهل سنت و جماعت نقل شده و دارای نسخ و اسانيد مختلفی است. راوی بلافصل آن از حضرت ثامن الحجج الاطهار عليه الصلوة و السلام، احمد بن عامر طائی است. مشاراليه و فرزندش عبدالله از ثقات رواة و ممدوحين به شمار می‌آيند. اين کتاب از مدارک بحار الانوار است و شيخ حر عاملی نيز اين کتاب را به روايت و طريق شيخ طبرسی (صاحب مجمع البيان) در کتاب وسائل مندرج داشته است. حدود دويست و چهل حديث است که از امام رضا (ع) روايت شده و بيشتر آنها از رسول اکرم (ص) می‌باشد که در ۱۹۴ق آن حضرت به هنگام عبور از شهر نيشابور بر حسب خواهش شيعيان آن شهر بيان فرموده است. نسخه‌ها در تعداد روايات و تقديم و تأخير آن متفاوت است. اسانيد زيادی برای آن نقل شده که در ابتدای بسياری از نسخ ذکرشده و مشهورترين آنها اسانيدی است که به ابی علی فضل بن حسن بن فضل طبرسی آغاز می‌شود.

آغاز: ۱: بسمله. اخبرنا الشيخ العالم الزاهد امين الدين ابو علی الفضل بن الحسن الطبرسی اطال الله بقاءه يوم الخميس غرة شهر الله الاصم رجب سنة تسع و عشرين و خمسمائة قال اخبرنا السيد الزاهد ابوالفتح عبدالله بن عبدالکريم بن هوازن القشيری ادام الله عزه قراءة عليه داخل القبة التی فيها قبر الرضا عليه السلام غرة شهر الله المبارك سنة احدی و خمسمائة قال حدثنی الشيخ

الجلیل ابوالحسن علی بن محمد بن علی الحاتمی الزوزنی قراءة سنة اثنین و خمسین و اربعمائة قال اخبرنا ابوالحسن احمد بن عبدالله بن محمد بن هرون الزوزنی بها قال اخبرنی الشیخ ابوبکر محمد بن عبدالله بن محمد حقدة العباس بن حمزة النیسابوری سنة سبع و ثلثین و ثلثمائة قال حدثنا ابوالقاسم عبدالله بن احمد بن عامر الطائی بالبصرة قال حدثنی ابی سنة ستین و مأتین قال حدثنی علی بن موسی الراض علیه السلام سنة اربع و تسعین و مائة قال حدثنی ابی موسی بن جعفر قال حدثنی ابی جعفر بن محمد قال حدثنی ابی محمد بن علی قال حدثنی ابی علی بن الحسین قال حدثنی ابی الحسین بن علی قال حدثنی ابی علی بن ابی طالب علیهم الصلوة و السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله حدثنی جبریل علیه السلام عن الرب تعالی یقول الله عزوجل لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی بشرطها و شروطها و انا من شروطها ...

۲: آغاز روایت عبدالعلی سبزواری: بسمله هذا اسنادنا فی روایة هذا الصحیفة المنسوبة الی حضرت الرضا (ع) اخبرنی الشیخ الفاضل العالم الکامل قطب السالکین موید الاسلام والمسلمین مولانا عبدالعلی بن عبدالمجید بن محمد السبزواری و هو یروی عن الشیخ المعظم والفخر المکرم جلال الدین بن محمد بن عبیدالله القاینی ...

انجام: قال رسول الله صل الله علیه و آله و سلم إن موسی بن عمران رفع یده و قال: رب إن أخی هارون قد مات فاغفر له فأوحی الله الیه: یا موسی لو سألتنی فی الاولین و الآخرین لأجبتک خلا قاتل الحسین بن علی فإنی لا أغفر له و أنتقم له من قاتله

چاپ: ایران، تهران، ۱۳۷۷ق، رقعی، ۴۴ص، سربی، رقعی، به اهتمام حسین علی محفوظ؛ ایران، قم، مدرسه امام مهدی، ۱۳۶۶ش، ۳۲۶ص؛ هند، سنگی، خشتی، ۳۲ص، بدون تاریخ

[دنا ۵۹/۷-۶۳ (۱۱۶ نسخه)؛ مستدرک الوسایل ۳۴۴/۳؛ الذریعة ۱۷/۱۵؛ روضات الجنات، ص ۵۱۲؛ رجال نجاشی، ص ۷۳؛ فهرستگان حدیث ۵۱۶/۴- ۵۲۶ (۹۶ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- الانوار شرحاً لصحیفة ثامن الائمة الاطهار؛ بصری، محمد بن صالح (-۱۱)

۲- وسیلة الرضوان؛ فاضل بسطامی، نوروز علی بن محمد باقر (۱۲۲۷-۱۳۰۹)

۳- سند صحیفة الرضا و برخی روایات آن

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰عکسی

آغاز: اخبرنا القاضی الاجل ابو عبد الله محمد بن عبد الله بن محمد بن ابی النجم قراة علیه ... قال: حدثنا ابوالقاسم عبد الله بن احمد بن عامر؛ **انجام:** قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم: فرکبتها حتی انتهیت

نسخه اصل: واتیکان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ مصحح؛ ۱۴گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۱۳۴]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۵۶

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء - نجف اشرف. به روایت ابوعلی فضل بن حسن طبرسی به سال ۵۲۹ می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ یا ۹؛ مصحح، محشی با عناوین «سماع»؛ تملک: هادی آل کاشف الغطاء؛ ۱۰۲ص [عکسی ف: ۷ - ۲۵۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۱۹

خط: نسخ، کا: بمان بن محمد بن جلال الدین کبودراز حسنی استرابادی، تا: دوشنبه غره صفر ۸۵۱ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «المهدی من هدیت» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱گ، اندازه: ۱۳×۱۶/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۰۸۶

آغاز: بسم الله الذی لا یستفتح بافضل من اسمه کلام و لا یستنجح باحسن من صنعه مرام الدور؛ **انجام:** قال رسول الله (ص) ایاکم و الظلم فانه مخرب الدور

خط: نسخ، کا: اسکندر بن حسین استرآبادی، تا: ۸۷۲ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور، ۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲ - ۶۷۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۵۸/۳

خط: نسخ، کا: فضل الله، تا: ۸۸۲ق؛ جلد: مقوایی، ۲۹گ (۴۷پ-۷۵پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۱۴۱]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۵۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۸۵ق؛ کاغذ: ختایی، جلد: میشن قهوه‌ای نو، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳/۴×۱۷/۹سم [ف: ۵ - ۴۱۷]

۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۶۱/۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... أخبرنا شیخنا و مخدومنا شیخ شیوخ الطریقة ... ابو نصر یحیی بن الصدر العلامة قدوة مشایخ زمانه

خط:نستعلیق، کا: محمد بن عبدالحی بن علی عبدالحی بن عطاءالله کورسرخی حسینی استرآبادی طبسی، تا: ۲۰ جمادی الاول ۹۰۰ق؛ ۱۱گ (۳۳۰پ-۳۴۰پ)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲ - ۴۸۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۴۷/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۹۲۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۱۸گ (۸۰ر-۹۷پ)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۸ - ۵۶۵]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۷۰/۳

به روایت ابوعلی فضل بن حسن طبرسی؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۲۷ شوال ۹۳۰ق، جا: استرآباد مدرسه عمادیه؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۶گ (۷۱پ-۹۶پ)، ۱۵ سطر (۸×۱۲)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ - ۲۳۹]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۱۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۳ رمضان ۹۴۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۹گ (۳پ-۳۱ر)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم[ف:۱۱-۱۳۱]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۴

آغاز: بسمله. و به نستعين. قال الامام الهمام ابوالحسن علی بن موسی الرضا امام المتقين و قدوة اسباط سيد المرسلين عليه الصلوة و السلام حدثنی ابی الامام موسی بن جعفر الكاظم قال حدثنی ابی جعفر بن محمد الصادق قال حدثنی ابی الامام محمد بن علی الباقر قال حدثنی ابی الامام علی بن الحسين زين العابدين قال حدثنی ابی الحسين بن علی سيد الشهداء قال حدثنی ابی اميرالمؤمنين و امام المسلمين و يعسوب الدين علی بن ابيطالب عليهم الصلوة و السلام قال قال رسول الله صلی الله عليه و آله و سلم يقول الله عزوجل لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی (درهامش دارد:) «روی هذه الصحيفة ابوالقاسم عبدالله بن عامر الطائی عن ابيه عن الامام عليه الصلوة و السلام»؛ **انجام:** برابر

دارای ۲۱۴ «اسناد» و بيشتر از پيامبر و پاره‌ای از امير مؤمنان و اندکی از امامان ديگر است و درباره اخلاق دينی می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: سلام الله بن مير شيخ حسينی، تا: ۱۸ جمادی الاول ۹۴۹ق؛ نسخه ما با چاپی از اسناد هشتم و پس از آن با هم جدائی‌ها دارند و هم از رهگذر پس و پيش بودن حديث‌ها با هم يکنواخت نيستند گذشته از اختلاف نسخه که در آنها هست، محشی درباره روايت‌های حديث‌ها و شرح آنها و بسياری از آنها نشانه «م» با «۱۲»؛ مهر: «محمد بن احمد الحسينی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تيماج سرخ، ۳۸گ، ۱۲ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵ - ۱۳۹۶]

۱۲. قم؛ فيضيه؛ شماره نسخه:۱۹۹۵/۱

خط: تحريری، کا: حسن ظهير بن فاضل ظهير حسينی کور سرخی، تا: ۹۵۱ق؛ ۲۰گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۶۲]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۲۵/۴

کاتب: لطيف بن عبدالباقی طالقانی، تا: ۹۵۳ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۴۲ص (۱۳۳-۱۷۴)، ۱۷ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۹ - ۱۵۰۰]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹۸/۲

خط: نسخ، کا: هادی بن مهدی بن محمد حسينی افطسی، تا: ۱۵ ذيحجه ۹۵۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تيماج، ۴۷گ (۸۸پ-۱۳۴پ)، ۱۸ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۲-۲۷۰۳]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳/۱-طباطبائی

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۹۵۹ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، ۳۷گ (۱پ-۳۷ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۲۲ - ۲۲۸]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۰/۱

انجام: و جيیء يومئذ بجهنم يومئذ الاية، قال اذ كان يوم القيامة تقاد جهنم.

خط: نسخ، کا: اخی محمد بن اخی احمد تبريزی، تا: پنج‌شنبه ۴ صفر ۹۷۱ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوايی، ۱۵گ (۱پ-۱۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۵۳]

۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۵۵۳

آغاز: بسمله قال ابوالحسن علی ابن موسی الرضا امام المتقين وقدرة اسباط سيدالمرسلين الخ

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۹۷۱ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۲ص، ۱۵ سطر [ف: ۱ - ۲۷۴]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۳۶

آغاز: بسمله، قال الامام الهمام ابوالحسن علی بن موسی الرضا ... حدثنی ابی الامام موسی بن جعفر الكاظم؛ **انجام:** حتی يا توا الی موائد من الجوهر

خط: نسخ، کا: امرالله بن نعمت الله، تا: دوشنبه ۲۶ شوال ۹۷۷ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ ۳۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۸/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۵۰]

۱۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۷۲/۳

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۹۷۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تيماج مشکی، ۲۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۲ - ۴۹۸]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۲۸/۵

خط: نسخ، کا: عبدالغفار بن خليل الله ساوجی، تا: چهارشنبه ۲۷ ذيحجه ۹۸۳ق؛ محشی؛ جلد: تيماج مشکی، ۲۱گ (۱۶۱پ-۱۸۱پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۰ - ۱۰۳]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵۸/۱

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: مظفر بن محمد رستمداری، تا: ۹۸۸ق؛ مصحح، محشی با نشان ۱۲؛ مهر: «عبده عبدالجواد بن محمد علی» (بيضی)، «ان الله يحب المحسنين ۱۱۴۷» (مربع)؛ کاغذ: شرقی، ۲۲گ (۲پ-۲۳ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۵×۱۰/۵سم [ف: ۳۵ - ۲۱۴]

۲۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۷۷/۳

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ جمادی الاول ۹۸۹ق؛ مهر: «لااله الا انت عبده ابوالقاسم بن محمد حسين» (مربع)؛ ۲۲گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۱]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۲۴/۲

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تيماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۲۵پ-۱۳۲پ)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۲۸ - ۳۵]

۲۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۳۵/۳

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشريه: ۷ - ۲۸۱]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۳/۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در فهرست آن را به امين الدين ابوعلی فضل بن حسن طبرسی مورخ پنج‌شنبه ۱ رجب ۵۲۹ نسبت داده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تيماج سرخ، ۴۱ص (۲۹۹-۳۳۹)، ۱۷سطر (۶×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۶ - ۱۵۵]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۵۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، به دستور حاجی سيف

الدوله؛ محشی، مجدول، با سرلوح زرین؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ مذهب، ۵۵گ، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۲۲۷]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اذا کان یوم القیمة یخرج من قبره ... و الرابعة رایحة المسک یحضر فی عرصة القیمة فوالذی نفسی بیده ...

نسخه ۲۱۳ حدیث از ۲۴۰ حدیث را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «م»، «۵»، «۱۲»؛ تملک: زین العابدین بن ملا حسین به تاریخ ۱۲۴۹، محمد باقر به سال ۱۲۳۱؛ مهر: «عبده ابوالفضایل ۱۰۷۷» (بیضی)؛ ۷۲ص، ۷ سطر (۵×۷/۵)، اندازه: ۹×۱۲/۵سم [ف: ۳۵ - ۵۰۴]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۳۰/۳

آغاز: بسمله. حمد له. و الصلاة و السلام علی محمد رسوله و عبده و علی آله و احبائه من بعده ... اخبرنا شیخنا و مخدومنا شیخ شیوخ الطریقة کاشف اسرار الحقیقة ابو نصر یحیی بن الصدر العلامة قدوة مشایخ زمانه ... محمود بن المظفر بن محمود الکرمانی یعرف بقوام الدین فی سلخ شوال سنة ۶۵۶ بکرمان و؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ روایت کرمانی از ابوالقاسم عبدالکریم بن غنی بسطامی از اوحد الدین ابوبکر بن احمد بن محمد بن النصر کهنسالار از ادیب ابونصر محمد بن الحسین مهدی از ابو المظفر محمد بن احمد تمیمی از ابو عبدالله محمد بن جعفر بن حسین هدادی از ابوالقاسم عبدالله بن احمد بن عامل طائی در واسط از پدرش در ۲۶۰ از امام رضا در ۱۹۴؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷گ (۱۲۰پ-۱۵۶پ)، ۱۴ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: ۱۲ - ۲۰۲]

۲۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۱۷

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: فخرالدین تهرانی؛ ۳۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ - ۳۷۷]

۳۰. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۹۷/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: - ۷۸]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۴/۵-طباطبائی

آغاز: و اذا اکل لتنبات ادشرب یقول اللهم بارک لناقبه؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰-۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی به نقل از: الغریبین، مهذب الاسماء، مجمع البحرین؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ (۳۸ر-۵۳ر)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲۳ - ۷۵۷]

۳۲. شیراز؛ وصال (دکتر)؛ شماره نسخه:۴۱/۲

دعاء است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۵ - ۲۹۴]

۳۳. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۸۳/۳

با سند روایت از طبرسی در روز پنج‌شنبه ۱ رجب ۵۲۹ از قشیری در ۱ رمضان ۵۰۱ از زوزنی در ۴۵۲؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ پس از این رساله دیگری می‌آید بدین‌گونه: آغاز افتاده: «فی الله و اما التی فی السفر فبذل الزاد»، انجام: «فانی انتقم له من قاتله» ولی این یکی باید دنباله همین صحیفة الرضا باشد و آنچه در هامش آمده گویا می‌پیوندد به این یکی؛ جلد: تیماج تریاکی [نشریه: ۳ - ۴۰۶]

۳۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۱۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی به فارسی؛ ۲۰گ (۲-۲۱پ)،۱۷سطر،اندازه:۱۰×۱۶/۵سم[محدث ارموی مخ:۲- ۹۵۶]

۳۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۷۱/۱۱

آغاز: ... قال رسول الله: یقول الله عزوجل لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی أمن من عذابی

کتابخانه آکادمی لینچی-رم ۳۴ روسی ۳۳۵؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۰۸ق؛ به روایت قاضی ابو عبدالله محمد بن عبدالله بن حمزة بن ابی النجم در جمادی الاول ۶۳۰ به نقل از پدرش می‌باشد؛ ۲۸گ (۳۸۶-۴۱۳) [عکسی ف: ۲ - ۷۰]

۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۰۴/۴-۱۱/۲۰۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۲۱ق؛ در پایان نسخه سند کاتب به صحیفه چنین نقل شده: «هذا اسنادنا فی روایة ... اخبرنی الشیخ الفاضل الکامل قطب السالکین موید الاسلام و المسلمین مولانا عبد العلی بن عبد الحمید بن محمد سبزواری و هویری عن الشیخ ... جلال الدین بن محمد بن عبید الله القائنی و هویری عن تاج الدین ابراهیم بن قفاع طبسی کیلگی و هو عن شیخه غیاث الدین هبة الله بن یوسف عن جده صدر الدین ابراهیم بن محمد بن المؤید الحموی عن ابن العساکر عن ابی الروح الصوفی الهروی عن زاهر بن طاهر قال اخبرنا ابوالقاسم عبد الله بن احمد بن عامر الطایی بالبصرة قال حدثنی ابی قال حدثنی الامام علی بن موسی الرضا (ع)»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ، ۱۳-۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۷۵۸]

۳۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۲۱/۶

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** فینظرون الی الله تعالی فی کل یوم بکرة و عشیا. تمت

خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن ملاخواجه مازندرانی، تا: عشر اوسط رجب ۱۰۲۸ق، جا: قم مدرسه حضرت معصومه؛ یادداشت بیع به خط محمد کاظم بن محمد تقی سبزواری علوی فاطمی؛ مهر: محمدتقی علوی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۴گ (۱۱۲-۱۳۵)، ۱۴ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۲۵۸]

۳۸. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره

کا: علی بن احمد معلم سمنانی، تا: ۶ ذیحجه ۱۰۳۲ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۷۷]

۳۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۱۵/۱

خط: نسخ، کا: محمد امین بن حسن طالقانی، تا: ۱۰۳۷ق؛ ۴۴گ (۱-۴۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۹۰]

۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۹۹/۴-۲۴/۹۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد جزایری، تا: سه‌شنبه ۱۶ جمادی الاول ۱۰۵۰ق؛ جلد: مقوای سرخ، ۲۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۲۷۵۸]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۹۶

خط: نستعلیق، کا: نظام الدین احمد غفاری مازندرانی، تا: ۱۸ ذیحجه ۱۰۵۳ق؛ ۱۵ص (۲۱۰-۲۲۴) [مختصر ف: - ۵۲۹]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۸۲/۶

کا: محمد مؤمن جرفادقانی (گلپایگانی)، تا: محرم ۱۰۵۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۹گ (۳۲ر-۴۰پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸ - ۷۰۶]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۵۴

آغاز: تعالی و باسناده قال قال رسول لله صلی الله علیه و آله و سلم ضعفت عن الصلوة و الجماع فنزل علی قدر من السماء فاکلت منها فزاد فی قوة اربعین رجلاً فی البطش و الجماع؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: شهاب الدین احمد حسینی صفوی تبریزی، تا: پنج‌شنبه ۱۷ صفر ۱۰۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مرصع، مذهب؛ ۲۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۵ - ۳۱۲]

۴۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۸۹/۱

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد رضا، تا: ۱۰۷۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: چرم قرمز، ۴۵گ (۱پ-۴۵پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [مؤید: ۲ - ۹۸]

۴۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۱۲/۲

کا: اسماعیل بن محمد صالح حسینی، تا: ۱۰۷۱ق [ف: - ۲۸۴]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۸۱۱

آغاز: فإن من ضیع صلاته حشر مع قارون و هامان

شامل ۲۱ حدیث از ۴۰ حدیث می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: محمدرضا، تا: ۱۰۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲ - ۶۷۱]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷۶۷

آغاز: بسمله. قال الامام الهمام ابوالحسن علی بن موسی ... بن جعفر الکاظم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۵ رمضان ۱۰۷۱ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۲۶]

۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۴۶/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۳ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۴۲ص (۱۶۰-۲۰۱)، ۱۸ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۸۷]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۴۸/۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۲۳۴]

۴۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۲۱/۲

کا: اسماعیل بن محمد صالح حسینی، تا: ۱۰۷۴ق [ف: - ۲۸۴]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۲۲/۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** وقع الفراغ من تحریر هذه الصحیفة للامام علی بن موسی الرضا علیه السلام فی ضحوة یوم السبت سادس شهر صفر من شهور سنة سبع و سبعین بعد الالف من الهجرة النبویة علیه السلام.

خط: نسخ، کا: حیدر بن علی بن اسماعیل هاشمی گرگی، تا: ۶ صفر ۱۰۷۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ (۱۲۳پ-۱۳۸پ)، ۱۹ سطر [ف: ۱۲ - ۱۷]

۵۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۴۳/۵-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: حدود ۱۰۸۰ق [عکسی ف: ۱ - ۲۴۴]

۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۸۷/۲

آغاز: هذا اسنادنا فی روایه هذه الصحیفة المنسوبة الی حضرة الرضا علیه وعلی آبائه ... یقول الله عزوجل لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن عبدالغفور، تا: ۲۰ ذیحجه ۱۰۸۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳گ (۵۱پ-۷۳پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۶]

۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۴-۴/۱۵۴

آغاز: غرة شهر الله الاصم رجب سنة تسع وعشرین وخمسمائة قال أخبرنا الشیخ الامام السید الزاهد ابوالفتح عبدالله بن عبدالکریم بن هوازن القشیری ... لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ جلی زیبا، کا: نورالدین محمد بن عبدالرحمان، تا: ۱۰۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح؛ جلد: مقوا، ۷۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۸ - ۴۳۱۵]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، مقابله شده با نسخه‌ای که بر تاج الدین شیخ حسین بن صاعد خوانده شده بود. در اوایل رجب ۱۰۸۶ در مشهد؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۳۴گ، ۱۳سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۰۲]

۵۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۸۸/۱

خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن میرزا محمد مومن حسینی، تا: ۷ رجب ۱۰۸۹ق؛ ۹گ (۱پ-۹پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۳۷۰]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۲۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ مقابله شده؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۹گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۹ - ۷۶۳]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۲/۱-طباطبائی

خط: نسخ، کا: محمد مومن حسینی، تا: ۱۰۹۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۹گ (۱پ-۱۹پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۲- ۱۷۵]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۰۱/۳

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد امین ابرقوئی، تا: با تاریخ ۱۰۹۵ق؛ پس از صحیفه الرضا نیز منقولاتی از مرحوم شیخ بهاءالدین محمد علی (شیخ بهائی)، قاعدة تلاوت قرآن در ختم احزاب، زیارت امام رضا علیه السلام، دوازده نام اسرار، شرح چهل اسم، دعای رؤیت هلال، حفظ کبیر، دعای گندم و غیره، با امضای بلاغ، محشی؛ تملک» (محمد) ابن غلامرضای یزدی الاصل به سال ۱۲۴۶؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۳۵ص (۳۰۸ -۳۴۲)، ۱۴ و ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۸×۱۹/۵سم [ف: ۴۳ – ۱۲۹]

۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۰۱/۲

آغاز: بسمله، قال الامام الهمام ابوالحسن علی بن موسی الرضا امام المتقین و قدوة أسباط سید المرسلین علیهم السلام: حدثنی ابی الامام موسی بن جعفر الکاظم ... قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله یقول الله عزو جل: لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی؛ **انجام:** و جیرانه حتی أن الجارین یختصمان ایهما أقرب جواراً و ینفدون و معی ابراهیم علیه السلام و مع علی علی مائدة الخلد فینظرون الی الله عز و جل فی کل بکرة و عشیة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه۵ محرم ۱۰۹۸ق؛ جلد: مقوایی، ۲۲۵گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۵۱ – ۱]

۶۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۵۵-۲۷/۲۲۵

آغاز: علیه داخل القبه التی فیها قبر الرضا علیه السلام غرة شهر الله المبارك رمضان سنة احدی و خمسمائه قال حدثنی الشیخ الجلیل العالم ابوالحسن علی بن محمد بن علی الزوزنی؛ **انجام:** برابر

احادیث در لابه‌لای سطور به فارسی ترجمه شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۵۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۵ – ۲۷۵۹]

۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۸۴/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج سبز، ۲۲گ (۱۰۵پ-۱۲۶ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۱ – ۸۵]

۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۹/۶

کا: محمد قاسم شهمیرزادی، تا: ۱۱۰۰ق؛ ۱۰گ (۱۶۸پ-۱۷۷ر)، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۲۷ – ۲۱۵]

۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۰۳

خط: نسخ، کا: درویش علی بن شمس الدین، تا: سه‌شنبه ۱۰ ربیع الثانی ۱۱۰۵ق؛ مصحح، محشی، دارای دو اجازه از شیخ عبدالرحیم و شیخ حسن بن جعفر کاشف الغطا برای سید محمد فرزند فرج الله قاضی دزفولی با مهر «عبده عبدالرحیم» (مربع)، روی برگ اول جمال الدین واعظ موسوی نائینی بتاریخ ۲۸ شوال ۱۳۱۸ در نجف اشرف سند روایت خود را به صحیفة الرضا نوشته؛ مهر: «رق الحسن الزکی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۲سم [ف: ۲۲ – ۴]

۶۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۰۰/۲ و ۲۷۵۰/۲ عکسی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۰۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸گ (۵۹پ-۷۶ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۳ – ۱۲۳] و [عکسی ف: ۷ – ۳۴۶]

۶۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۶۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و صدق رسول الله (ص) ...

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسینی فرزند میرزا اکبر، تا:جمعه ۱۳ ذیحجه ۱۱۱۱ق؛ افتادگی: وسط؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۳گ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲ – ۵۹]

۶۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۰۵/۱

انجام: فیقعدون معی و مع ابراهیم علیه السلام علی مائدة الخلد فینظرون الی الله عزوجل فی کل بکرة و عشیته.

خط: نسخ، کا: سید مهدی حسنی، تا: ۱۱۱۱ق؛ مهر: «ماشاالله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۵۷۲]

۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۹۴-۲۶/۱۷۴

آغاز: بسمله هذا اسنادنا فی روایة هذه الصحیفة المنسوبة الی حضرة الرضا علیه و علی آبائه من الله التحیة و الرضوان؛ **انجام:** و باسناده قال قال علی بن ابیطالب (ع) قال رسول الله صلی الله علیه و آله من اصطنع صنیعة الی واحد من ولد عبدالمطلب و لم یجاذه و لم یجاذه علیها فانا اجاذیه غداً اذا لقینی.

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ با یادداشتی‌هایی ازچند عالم که درسال‌های ۱۲۵۷–۱۲۶۸ و ۱۲۸۵ تحریر نموده‌اند؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ – ۲۷۵۹]

۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۸/۱۴-طباطبائی

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز، ۱۵گ (۲۰۶پ-۲۲۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲ – ۲۹۱]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۱۱/۲

آغاز: بسملة، قال الإمام الهمام ابوالحسن علی بن موسی الرضا امام المتقین و قدوة اسباط سید المرسلین علیه الصلاة و السلام، حدثنی أبی الإمام موسی بن جعفر الکاظم، قال حدثنی ابوجعفر ... قال رسول الله صل الله علیه و آله و سلم أربعة أنالهم شفیع و لو أتوا بذنوب أهل الأرض المکرم لذریتی و القاضی لهم حوائجهم و الساعی لهم فی أمورهم عنه ما اضطروا و المحب لهم بقلبه و لسانه؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ (۱۳۴پ-۱۴۷پ)، ۱۸ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۹ – ۳۸۲]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۳۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و کفی الله ولیا و ناصرا لعترتی و ائمة امتی و منتقما و الجاحدین لحقهم و سیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون ... قال قال رسول الله (ص) علی منی و انا من علی

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: میرزا رضاخان نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۶ – ۳۵۱]

۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۲۰
آغاز: بسمله، اخبرنا الشیخ الامام الاجل العالم؛ **انجام:** و اسلام و رحمة الله و برکاته و تحیاته
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مذیل به «الذهبیه الطبیه» مشهور به «طب الرضا»؛ مجدول، مذهب؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی کشمیری، جلد: تیماج عنابی، ۲۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۶/۷سم [ف: ۱۴ - ۳۳۷]

۷۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹۶/۱
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن میرزا عزیز حسینی، تا: قرن ۱۳؛ کاتب عناوین: محمد سلیم بن عبدالرحیم لاهیجانی، مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۶گ (۱ر-۶پ)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [ف: ۳۳ - ۱۶۸]

۷۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۷۳
خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن مهدی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۵۰گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۸]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۹۸
انجام: عجبت لمن ایقن بالموت کیف یفرح و عجبت لمن ایقن تا حدیث ۱۸۰ می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۳۲گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۲۷]

۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳/۳۱۱۳-۱۶/۱۲۳
آغاز: هذا اسنادنا فی روایة هذه الصحیفة المنسوبة الی حضرت الرضا علیه السلام وعلی آبائه من الله التحیة و الرضوان اخبرنا الشیخ الفاضل العالم الکامل قطب السالکین مؤید الاسلام؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: مولانا محمد مؤمن، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سرخ، ۶۲گ، ۷-۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۵۹]

۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۶۰۷
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: علی بن میرزا علی خویی، تا: ۱۲۲۳ق؛ مذیل به طب النبی می‌باشد؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۱۹/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۳۷]

۷۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۵۲/۳
بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق؛ اهدایی: سید عبد الوهاب حسام زاده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۶گ (۵۲-۶۷)، ۱۷ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۴ - ۱۲۹۹]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۰۷
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: ابراهیم خوانساری، تا: ۲۵ جمادی الثانی ۱۲۲۵ق؛ مصحح؛ ۱۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۳×۲۰سم [ف: ۴۴ - ۱۲۵]

۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۹۹/۶-۲۴/۹۹
آغاز: الحمدلله رب العالمین حق حمده والصلوة والسلام علی رسوله محمد وعبده وعلی آله واصحابه من بعده قال المولی الامام الاعظم الربانی المقتدی الهمام الاعلم الصمدانی ... قال اخبرنی والدی شیخ شیوخ الاسلام؛ **انجام:** برابر
خط: تحریری، کا: قسمت آخر به خط حسین بن حسن بن علی بن علی بن حسین گویا پدر شیخ جعفر شوشتری، تا: سه‌شنبه ۱۰صفر ۱۲۲۹ق؛ جلد: مقوای سرخ، ۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۲۷۵۸]

۸۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۰۳
خط: نسخ، کا: محمد محسن بن محمد علی کاتب، تا: یک‌شنبه ۷ ذیحجه ۱۲۴۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۶]

۸۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۳۴/۱
آغاز: و به ثقتی. فی الباب الستین من کتاب ربیع الابرار ... هذه الصحیفة الرضویة. بسمله. اخبرنا الشیخ الامام الاجل العالم الزاهد امین الدین ثقة الاسلام امین الرؤساء ابو علی الفضل بن الحسن الطبرسی اطال الله؛ **انجام:** برابر
کا: محمد باقر تبریزی، تا: ۱۲۴۹ق؛ محشی با نشانه «ع ل»؛ در برگ ۳ر راجع به اوقات رؤیا از لحاظ تعبیر منقول از کتاب دعوات میر سلطان محمود یاد شده؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۳گ (۳پ-۲۵ر)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: - ۳۲۰]

۸۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۴۰۲/۱
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** بغض علی سیئة لا تنفع معها حسنه.
خط: نسخ، کا: محمد اسمعیل قزوینی به زمان میرزا محمد علی خان (حاکم)، تا: ۱۲۵۰ق؛ در پایان چند حدیث با ترجمه فارسی منظوم پیوست است، برگ ۱۶۱-۱۵۶. خط همان اسمعیل قزوینی در ۱۲۵۰ق.آغاز: «المسلم سلم المسلمون من لسانه و یده. آن است نشان مرد دین را ×× باشد به یقین اگر مسلمان»، انجام: «خواند گر خواهد ز تو گویش که بعد از الف عام ×× ساز از بهرت یکی قصر از مرام»؛ ۱۶۱گ، اندازه: ۱۰×۱۵سم [نشریه: ۱۳ - ۳۹۷]

۸۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۹۱/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۰ جمادی الاول ۱۲۵۶ق؛ در برگ ۳۶پ-۳۹پ دعاء و زیارت است؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سیاه، ۱۱گ (۲۶پ-۳۶پ)، ۱۹ سطر [ف: ۵ - ۴۶۰]

۸۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۴۵/۵
بی‌کا، تا: ۲۸ جمادی الاول ۱۲۵۷ق؛ جلد: میشن سیاه، ۱۰گ (۱۲۶ر-۱۳۵پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۱۹]

۸۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۳۱
خط: نستعلیق، کا: شکرالله مازندرانی، تا: ۱۲۹۵ق؛ جلد: میشن سبز، ۵۰گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۱/۴سم [ف: ۱ - ۳۴۷]

۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۹۰
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: شکرالله بن امان الله، تا: ۱۲۹۵ق؛

واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: نخودی، ۵۰گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۷سم [ف: ۱۴ - ۳۳۶]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۶۶

آغاز: بسمله، هذه الصحیفه منسوبه الی الامام الهام مولی المومنین ابی الحسین علی بن موسی الرضا ع علیه آلاف؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: فرهادانی، حسینعلی، تا: ۱۲۹۸ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۶۲۹؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۶۶۲۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: حسینعلی بن ابراهیم فرهادانی، تا: ۱۲۹۸ق؛ کاغذ: شکری، ۱۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۷سم [ف: ۱۴ - ۳۳۸]

۸۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۴۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ رمضان ۱۳۰۰ق؛ در دوبرگ اول چند یادداشت متفرقه و روایاتی از «حسن بن ابراهیم یزدی اردکانی» در ۱۱ ربیع الثانی ۱۳۰۰ آمده که ظاهراً همو کاتب است و نیز روایتی و شرح آن از «حسن بن احمد حسینی کاشانی» آمده؛ جلد: مقوایی، ۲۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۶]

۹۰. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** فینظرون الی الله تعالی فی کل یوم بکره و غشیاً

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: کاهی، جلد: تیماج مشکی، ۸۳گ، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: - ۶۰]

۹۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۷۷/۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۵ رجب ۱۳۱۰ق؛ ۱۷گ (۹۱پ-۱۰۷ر)، ۱۹سطر [ف: - ۷۲]

۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۷/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۴ شعبان ۱۳۱۱ق؛ ۵۲ص (۱۶-۶۷)، ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۳×۲۱سم [سنا: ف: ۲ - ۱۲۵]

۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۹۸

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه رجب ۱۳۱۲ق؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲۶ - ۳۵۱]

۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۱۵

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد رضا حسینی خوانساری، تا: ۱۳۲۸ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۲۷]

۹۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۳/۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن علی شامی، تا: ۳ رمضان ۱۳۳۵ق، جا: شهارة؛ مصحح، محشی، با نشان «بلغ» مقابله شده؛ ۱۳گ (۷۳پ-۸۵پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۹ - ۸۲]

۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۰۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن زین العابدین ارموی، تا: ۸ ربیع الثانی۱۳۴۹؛ کاتب به آن چهار حدیث افزوده و نوشته است این احادیث در سایر نسخ جز نسخه عتیق که با آن مقابله نمودم نبود؛ محشی؛ کاغذ: شکری، ۲۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۰/۶سم [ف: ۱۴ - ۳۳۶]

۹۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰/۸

آغاز: بسمله، قال حدثنی ابوالحسن علی بن موسی الرضا؛ **انجام:** فینظرون الی الله عزوجل فی کل بکرة و عشیة. تمت الصحیفة الرضویه.

خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن محمد برغانی قزوینی، تا: چهارشنبه ۱۳ ذیقعده ۱۳۵۱ق، جا: نجف اشرف؛ اسناد و آخر دفتر هفتم کتاب «الصحیفة الرضویه» با آنچه در الذریعه (ج۱۵ ص۱۷) نوشته شده اختلاف دارد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی رویه کاغذی، ۱۷گ (۴۳۱-۴۴۷)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۲]

۹۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۹/۱

خط: نسخ، کا: حسین بن غلامحسین بن علی بن محمد رضا قمی، تا: شوال ۱۳۷۰ق؛ در پاورقی این نسخه پاره‌ای از روایت‌ها شرح شده و چنانچه مضمون یا عبارت آنها در روایتهای اهل سنت نیز یافت شود، ذکر نموده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷گ (۲پ-۳۸پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۲۶۴]

۹۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۴۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ صفر ۱۳۹۸ق؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۸ش۲ - ۱۷]

۱۰۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۱۲/۳

آغاز: هذا اسنادنا فی روایه هذه الصحیفة المنسوبة الی حضرة الرضا علیه وعلی آبائه ... یقول الله عزوجل لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸گ (۱۶۱ر-۱۷۸ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۶]

۱۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۶۳۶۵

بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: - ۳۸۰]

۱۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۵/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** لایقدر احداً من المخلوقین ان یاتی بمثله.

این حدیث در سه صفحه و ناقص می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۰۷]

۱۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۷

آغاز: اخبرنا الشیخ الاجل الراشد؛ **انجام:** فی کل یوم بکرة و عشیا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ سلسله اسناد این نسخه مانند شماره ۶۱۶۸ است، لیک شامل ۱۰۱ حدیث است، مجدول؛ در نسخه نام کاتب

و تاریخ کتابت ضبط نشده لکن در زیر صفحه آخر به خط مغایر نوشته شده: «خط مولانا کمال بن شهاب العصار است بلاخلاف و یکی از مشاهیر کتاب گفته که خط مولانا فاطمه سلطان دختر کوچک مولانا مقصود است»؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۶۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۵- ۲۰۳]

۱۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد سلیم بن عبدالرحیم لاهیجانی، بی‌تا؛ کاتب برخی از احادیث را ننوشته، مجدول؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۴گ، سطور چلیپایی سه ستونی، اندازه: ۲۵× ۴۲/۵سم [ف: ۵ - ۲۰۴]

۱۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۶

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** فانی انتقم له من قاتله

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ حاوی ۲۰۳ حدیث است، مجدول؛ واقف: سلطانم صفویه؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۵۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۲۰۴]

۱۰۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۷/۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، ۱۵گ (۷۸پ-۹۲ر)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۲۱]

۱۰۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۵۰/۳-عکسی

آغاز: قال حدثنی ابوالحسن علی بن موسی الرضا، امام المتقین و قدوة اسباط سید المرسلین (ع) سنة اربع و تسعین و مائة (۱۹۴)، قال حدثنی ابی جعفر بن محمد، قال حدثنی ابی محمد بن علی، قال حدثنی ابی ... لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی؛ **انجام:** علی مائدة الخلد فینظرون الی الله عزوجل فی کل بکرة و عشیة. تمت صحیفة الرضا علیه الاف التحیة و الثنا.

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۷ص (۷۰-۱۲۶)، ۱۱ سطر (۱۱/۵×۱۹/۵) [عکسی ف: ۱ - ۲۴۵]

۱۰۸. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۱۸/۴

آغاز: بسمله، حمداً لواهب العقول و ملهم کل معقول و الصلوة علی من ینتهی الیه المنقول قال الشیخ الامام الاجل؛ **انجام:** فقال النبی لا یغرنک الناس ان یقولوا ... محمد علیک

ناقص و شش صفحه موجود دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در آغاز کتاب بعد از بسمله و حمدله این صورت آمده: «فیقول الفقیر الی الله ... ظاهر بن محمد الراوینزی فر له ... اخبرنی بالصحیفة المبارکة المیمونة الموسومة بصحیفة الرضا اجازة باجازة شیخ مخدومی ... یوسف بن شیخ ... عبدالواحد الحموئی قدس سرهما قال اخبرنی ... شیخ و مخدومی و عمی ... هبة الله الحموئی تغمده الله»، محشی؛ کاغذ: پوست پیازی، جلد: مقوایی، ۵گ (۱۰۲پ-۱۰۶)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۱۳۰]

۱۰۹. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۴۶/۴

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۴ - ۳۹۷]

۱۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۶۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در آغاز نسخه حاضر سند امین الاسلام فضل بن حسن طبرسی (متوفای ۵۴۸ق) به این کتاب ذکر شده؛ جلد: تیماج زیتونی، ۳۸گ (۱۳پ-۵۰پ) [ف: ۳۷ - ۲۹۷]

۱۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲

آغاز: قال حدثنی امام المتقین قدوة أسباط سید المرسلین ... قال قال رسول الله یقول الله عزوجل لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی أمن من عذابی؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ روی برگ اول نام عبدالباقی بن محمد حسین الحسینی آمده؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۷۳]

۱۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۱/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرشکی مذهب، ۳۰گ (۳۷پ-۶۶)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۱]

۱۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۷۸/۴

آغاز: السید الزاهد ابوالفتح عبدالله بن عبدالکریم بن هوازن التستری ادام الله عزه قرائه علیه داخل القبه التی فیها قبر الرضا (ع) غره شهر الله المبارک رمضان سنه احدی و خمسماه؛ **انجام:** برابر

حدود ۲۴۰ حدیث؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (چند سطر از عبارات آغازین)؛ مصحح؛ تملک: افصح المتکلمین در تهران به سال ۱۳۳۳؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، ۲۷گ (۸۸-۱۱۴پ)، ۱۳ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۴۰۹]

۱۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۹۰

خط: نستعلیق، کا: محمد ایروانی، بی‌تا؛ دارای سرلوح، مجدول، با کمند اندازی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج سبز یشمی، ۵۲گ، ۸ سطر(۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۳ - ۲۸۱]

۱۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۳۹/۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱گ (۱۳۲پ-۱۵۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۵ - ۹۲]

۱۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۰/۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۱۲۰پ-۱۳۸پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۳ - ۱۸۴]

۱۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۸۱/۲

کا: حسین خان، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۹گ (۳۳ر-۵۱ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۷۸]

۱۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۶۶عکسی

آغاز: بسمله الحمدلله و سلام عباده الذین اصطفی اخبرنا القاضی الاجل ابوعبدالله محمد بن عبدالله بن محمد بن ابی النجم قراءة علیه ... فی جمادی الاولی من سنة ثلاثین و ستمائة قال اخبرنی والدی ابومحمد عبدالله بن حمزة بن ابی النجم بقراثتی علیه باسناده عن بعض شیوخه الی الشیخ الجلیل ابی عبدالله الحسین و الحسن بن زید الحسنی الجرجانی المعروف بابن القصبی رضی الله عنه

قدم علینا ... قال حدثنا ابوالقسم عبدالله بن احمد بن عامر الطایی بالبصرة قال حدثنی أبی فی سنة ست و مأتین قال حدثنی علی بن موسی الرضی علیه و علی آبائه السلام ... قال رسول الله صل الله علیه و آله و سلم یقول الله عزوجل لا اله الا الله حصنی؛ **انجام:** قال رسول الله صل الله علیه و آله و سلم فرکبتها حتی انتهیت، تم ذلک بحمدالله.

نسخه اصل: در کتابخانه واتیکان؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، در صفحه عنوان نام کتاب بدین صورت آمده: «کتاب اسانید صحیفة الامام الصوام اقوام علی بن موسی الرضی علیهم السلام»، در آخر نسخه نیز ابیاتی است از ابو محمد المنصور بالله محمد به طلب علم سروده است، این دو تن از ائمه زیدیه اند و در نسخه حاضر از پدر با دعای «رحمه الله» و از پسر با دعای «حفظه الله تعالی» یاد شده، پس از اتمام ابیات مذکور، چند بیت در جواب آن از شمس الدین احمد بن محمد بن صالح شرقی درج شده؛ ۲۹ص، ۲۰ سطر [عکسی ف: ۳ - ۹۸]

۱۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۱۵/۱

خط: نسخ، کا: علی بن حسن، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۰گ (۱پ-۲۰ر)، ۱۵ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۴۱۹]

۱۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۷۶/۳

آغاز: بسمله قال ابوالحسن علی بن موسی الرضا ... سنه اربع و تسعین و ماة؛ **انجام:** الحمد لله علی الاختتام و الصلوة علی محمد خیر الانام و آله البررة الکرام.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشانه سماع، اجازه سیف الدین محمد خادم بن مخدوم حسینی عربشاهی به علی بن محمد یزدی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۹گ (۳۱۷-۳۴۵)، ۱۲ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴ - ۱۲۲۸]

۱۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۵۶/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۷ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۶ - ۲۹۷]

۱۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۹۲/۲

خط: نسخ، کا: مجید، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷گ (۳۵۸پ-۳۶۴پ)، ۳۰ سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۱۰ - ۱۹۱۷]

۱۲۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۱۹/۱

آغاز: قال حدثنی الشیخ الجلیل العالم ابوالحسن احمد بن محمد بن هارون الزوزنی بها قال اخبرنا محمد بن عبدالله ... قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم: اربعة انا لهم شفیع یوم القیامة؛ **انجام:** برابر

خطبه را ندارد؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: «محمد اسماعیل» (بیضی)؛ جلد: گالینگور سبز، ۵۸گ (۱ر-۵۸ر)، ۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۲]

۱۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۷۲

آغاز: یوم القیمة المکرم لذریتی ... و باسناده قال قال رسول الله (ص) الایمان اقرار باللسان و معرفة بالقلب و عمل بالارکان؛ **انجام:** برابر

خط: ثلث معرب، کا: عبدالله بن عی العکاشی الطبیب، تا: غره ربیع الثانی (سال کتابت پاک شده)؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مقابله شده، مصحح، در آخر نسخه نامه ملک روم به معاویه و مطرح کردن سؤالاتی و عجز معاویه و اطرافیانش از جواب به سؤالات و ارسال نامه به خدمت حضرت علی (ع) و جواب دادن حضرت به آن سؤالات، به نقل از شعبی در یک صفحه آمده؛ جلد: گالینگور مشکی، ۳۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۳۸ - ۹۵]

۱۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۰۷/۲

آغاز: هذه الصحیفه منسوبه الی الامام الهمام مولی المؤمنین ابوالحسن علی الرضا؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷گ (۱۲۶پ-۱۴۲ر)، ۱۶ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴۷/۱ - ۱۵]

۱۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۱۴/۴-۳۹/۱۹۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** علی مائدة الخلد فینظرون الی الله تعالی فی کل یوم بکرة وعشیاً وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۵۹]

۱۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۲/۸-۴/۱۳۲

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** اللهم افتح علینا ابواب فضلك وانشر علینا خزاین علمك برحمتك یا ارحمن الراحمین.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ، ۲۴ سطر [ف: ۵ - ۲۷۵۸]

۱۲۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۶۰/۲

آغاز: بسمله قال ابوالحسن علی بن موسی الرضا امام المتقین و قدوة اسباط سید المرسلین علیه الصلوة والسلام سنة اربع وتسعین و مائة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۴ص، ۱۵ سطر [ف: ۱ - ۲۷۵]

← الصحیفة الرضویة > صحیفة الرضا
← الصحیفة السجادیة > الصحیفة الکاملة السجادیة
← صحیفه سجادیه > دعاء یوم السبت
← صحیفه سجادیه > فرحة الداعی و قرة الساعی
← صحیفه سجادیه > الصحیفة الکاملة السجادیة
← صحیفه سجادیه > الصحیفة السجادیة (ترجمه)

● الصحیفة السجادیة الثانیة / دعا / عربی

aṣ-ṣaḥīfat-us sajjādīyat-iṯ ṯānīya

حر عاملی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۱۰۴ قمری

horr-e ʻāmelī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1693)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۰۵۳ق

کتاب دارای ۶۵ دعاء الحاقی به صحیفه کامله سجادیه منقول از کتب معتبر امامیه مانند «من لایحضره الفقیه، کافی، مصباح کفعمی، مصباح المتهجد، مهج الدعوات و غیره» و مرتب بر

خطبه و ۹۱ فصل در احادیث وارده از معصومین علیهم السلام در آداب دعاء و داعی و استحباب و فضل و ثواب آن است. قابل ذکر آن‌که بعضاً معتقدند که «صحیفه ثانیه سجادیه» را شیخ محمد بن علی حرفوشی معاصر شیخ حر عاملی نگاشته است. بنابراین ادعیه جمع‌آوری شده صاحب وسائل الشیعه «الصحیفه السجادیه الثالثه» خواهد بود.

آغاز: الحمدلله المجیب من دعاه القریب ممن ناجاه الذی جعل الدعاء جنة واقیة ...

چاپ: قم، مؤسسه معارف اسلامی، با تحقیق فارس حسون کریم، ۱۴۲۱ق؛ مصر، مطبعه نیل، با تحقیق محسن حسینی عاملی، ۱۳۲۲ق

[الذریعة ۱۹/۱۵؛ دنا ۶۳/۷ (۱۰ نسخه)]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اه و احزنا [کذ] عصیت من لیس اعرف منه الا الحسنی اه و احزنا استترت من الخلایق و بارزت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ ضمیمه: ضمن ۱۵ برگ آخر نسخه به خط نستعلیق اشعاری از صائب، عرفی و ابیات پراکنده از حافظ و دیگران، نسخه‌های طبی و رساله در خواص اسماء الله الحسنی به روایت محمد بن احمد بن جمهور از حضرت رضا علیه السلام که تا اسم «الرافع» را داراست. انجام موجود نسخه: «دوشمنان او مقهور گردد الرافع در میان شب صد نوبت»؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: خان بابامشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۵۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۵ - ۳۲۹]

۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** صل علی الملائکه السعداء و الانبیاء و الشهداء

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ واقف: عبدالاحد کرمانشاهی، ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۶×۱۹سم [ف: - ۱۸۴]

۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۹۰

آغاز: و من دعاء یوم الأحد بسم الله الرحمن الرحیم سبحانک ربنا و لک الحمد أنت الله الحی الأول؛ **انجام:** و فیها تقسم الارزاق و الآجال و ما یکون فی السنة و روی زید ابن علی ...

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: پارچه‌ای مخمل، ۲۳۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۷۲]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** حامدا لله مصلیا علی محمد و آله مستغفرا له و للمؤمنین سائلا ممن دعابها أن یشرکه فی صالح دعائه

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن نظام الدین محمد شهمرزادی، تا: دهه دوم ربیع الاول ۱۱۲۲ق؛ مصحح، محشی، در نیمه دوم کتاب ادعیه متفرقه دیگری از امام سجاد علیه السلام ظاهرا از کتاب الصحیفة السجادیة الثالثة میرزا عبدالله افندی و چندین دعای متفرقه دیگر افزوده شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۵۹]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۸۲/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم حسینی، تا: شوال ۱۱۳۰ق؛ مجدول؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۱۶۹گ (۱۵۰-۳۱۸)، ۱۲سطر (۴/۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۴ - ۱۴۲۵]

۶. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۵۰

آغاز: و معالم الدین و ملاذ المجتهدین و نهج المسترشدین و مطالب السئول و مبادیء الوصول

خط: نسخ معرب، کا: محمد جعفر بن محمد ابراهیم بن محتشم حسینی رضوی، تا: چهارشنبه ۱۷ جمادی الاول ۱۱۵۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ در هشت برگ آخر دوازده امام خواجه نصیر آمده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۰گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: - ۱۱۵]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۰۰/۱

آغاز: و قلت تبارکت و تعالیت فی عامة ابتدائه الرکتاب أحکمت آیاته و الرکتاب أنزلناه الیک؛ **انجام:** سائلا ممن دعا بها أن یشرکه فی صالح دعائه

خط: نسخ، کا: علی بن علی شوشتری، تا: نیمه ربیع الثانی ۱۱۶۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰گ (۲ر-۳۱پ)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۸ - ۹۴]

۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۷۳

آغاز: و من علینا بالتفضل باجابتها انه علی ما یشاء قدیر و بالاجابة جدیر. الخ؛ **انجام:** انک ولی نعمائی ×× و منتهی ثنائی و غایة رجائی.

خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۷۶گ، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۱ - ۴۱۸]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۹۰۰-۲۹/۲۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** یقول العبد محمد ... عفی الله عنه هذا ما وصل الی من ادعیه مولانا زین العابدین علی ... مما خرج عن الصحیفة الکاملة و الحمدلله و صلی الله علی محمد و آله و فرغ ... سائلاً ممن دعابها ان یشترکه فی صالح دعائه

خط: نسخ معرب، کا: احمد بن حاجی حسین خوانساری، تا: قرن ۱۳؛ بعد از کتاب: دعای حمید، حجاب، تهلیلات قرآنیه، دعای ادریس مشتمل بر چهل اسم، دعای عظیم الشأن، دعای اویس قرنی، جوشن صغیر و برخی اعمال رجب وشعبان و رمضان و ذیحجه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۶۰]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** اسئلک اللهم ان تصلی علی محمد و آل محمد و ان تفعل بی کذا و کذا ... من العشرة السادسه بعد الف و مائة من الهجرة فی اورنگ آباد

خط: نسخ خوش، کا: اصغر حسین جونپوری، تا: شوال ۱۳۵۴ق؛ از روی نسخه‌ای در پنج‌شنبه ۹ محرم ۱۱۵۶ کتابت شده، استنساخ گردیده؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۳؛ جلد: میشن، ۱۱ سطر [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۵۰]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۰۴

آغاز: بسمله. الحمدلله المجیب من دعاه القریب ممن ناجاه الذی جعل الدعاء جنة واقیة و جنة بافیة وعدة الداعی و نجاح الساعی ... فیقول ... محمد بن الحسن الحر العاملی لایخفی شرف الدعاء؛
انجام: و کان من دعائه ع یوم الجمعة ... یامن اظهر الجمیل و ستر القبیح ... و ان تفعل بی کذا و کذا.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با ترجمه لفظی پارسی میان سطرها؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۲۰۱گ، ۱۰ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۶ - ۲۳۱۰]

۱۲. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۱۱۰

خط: نسخ، کا: عبدالهادی بن محمد طاهر رازی، تا: نزدیک عصر مؤلف، جهت آقا محمد رضا؛ ۱۷۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: - ۱۰۰]

● الصحیفة السجادیة الثالثة = الدرر المنظومة المأثورة فی جمع لآلی الادعیة السجادیة المشهورة /

دعا / عربی

a'-ṣaḥīfat-us sajjādīyat-uṯ ṯāliṯa = ad-durar-ul manẓūmat-ul ma'ṯūra fī jam'-i la'āli-l ad'īyat-is sajjādīyat-il mašhūra

افندی، عبدالله بن عیسی بیگ، ۱۰۶۶ - ۱۱۳۰ ؟ قمری

afandī, 'abd-ol-lāh ebn-e 'īsā beyg (1656 - 1718)

در جمع ادعیه منسوب به امام علی بن الحسین که در صحیفه اولی و ثانیه نیامده است. مرحوم میرزا حسین محدث نوری مقدمه مفیدی مورخ ۱۲۸۹ بر این کتاب نگاشته که نکات مهمی را در باب مؤلف و تألیفات او به نقل از اجازه سید عبدالله بن نورالدین جزائری در آن بیان داشته است.

آغاز: آغاز مقدمه: الحمدلله والصلوة ... اعلم یا اخی رزقک الله تعالی سعادة الدارین ان مصنف هذا الکتاب الشریف ... آغاز: الحمدلله الذی جعل الدعوات اللطیفة الشاملة وسیلة کافلة الی السعادات ... اما بعد فیقول العبد المفتقر الجانی عبدالله بن عیسی بن محمد الصالح الاصفهانی ...

چاپ: ایران، ۱۳۲۴ق، سنگی، جانمازی، ۲۵۱ص، به سعی و اهتمام مصطفی بن محمد رازی؛ ایران، ۱۳۲۴ق، سنگی، جانمازی، ۲۵۱ص؛ ایران، سنگی، ۱۳۲۴، جانمازی، ۲۵۱ص [دنا ۶۳/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۰۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره صفر ۱۱۶۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۹گ (۳۳پ-۹۱پ)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۸ - ۹۴]

۲. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۴۶۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی از حاج میرزا حسین نوری طبرسی و به خط وی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۴۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال علی بن الحسین علیهما السلام اذا و الله لایزول قدمه حتی تقضی حاجته انشاءالله - انتهی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق، جا: نجف اشرف؛ نشانی امانت میرزا محمد صادق در طهران، قبل از کتاب حالات مؤلف در دو صفحه نوشته میرزا حسین نوری طبرسی به تاریخ محرم ۱۲۸۹ و به خط وی آمده؛ جلد: تیماج سبز، ۱۲۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۵ - ۳۳۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۶۷

آغاز: برابر؛**انجام:** فایاک نعبد و ایاک نستعین و ایاک نستحفظ و لاحول و لا قوة الا بالله یا کریم و یا کریم یا کریم.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۲۸۸ق؛ در حواشی به خط میرزا حسین نوری صاحب مستدرک الوسائل تصحیح شده؛ تملک: سید محمد مشکات؛ مهر: «جزو کتابخانه ضیاء النوری» (بیضی)؛ ۱۶۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۵ - ۳۲۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۹ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال علی بن الحسین علیهما السلام اذا و الله لایزول حتی تقضی جاجته انشاء الله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ صفر ۱۲۹۸ق؛ دارای دو سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عسلی، ۱۷۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲۴/۲ - ۳۴]

● الصحیفة السجادیة الرابعة / دعا / عربی

aṣ-ṣaḥīfat-us sajjādīyat-ur rābi'a

نوری، حسین بن محمد تقی، ۱۲۵۴ - ۱۳۲۰ قمری

nūrī, hoseyn ebn-e mohammad taqī (1838 - 1902)

تاریخ تألیف: ۲۹ محرم ۱۲۹۹ق

هفتاد و هفت دعا از دعاهای حضرت سجاد علیه السلام را که در صحیفه اول و دوم و سوم نبود گرد آوری نموده است.

آغاز: الحمد لله الذی جعل الدعاء سهما، یصطاد به شوارد المهام و سیفاً یختطف به نفوس الفجرة الطغام و کهفا یتترس به من شرور حوادث الایام ... و بعد فیقول العبد ... هذه مجموعة رائقة لطیفة رابعة شریفة جمعت فیها من الادعیة المبارکة السجادیة ...

انجام: و قد وفینا بحمد الله تعالی بما وعدناه من ذکر الادعیة السجادیة الغیر الموجودة فی الصحیفة الثانیة و الثالثة ... و الله یرزق من یشاء بغیر حساب.

چاپ: مشار عربی، ص۵۸۷؛ ایران، تهران، ۱۳۱۲ق، سنگی، رقعی، ۱۵۲ص، به سعی و اهتمام میرزا نصرالله خان و حاجی

شیخ عبدالنبی
[الذریعه ۲۰/۱۵؛ فهرستگان حدیث ۵۵۶/۹ (۱ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن شیخ محمد علی زاهدی جیلی اصفهانی، تا: ۵ شعبان ۱۲۹۹ق، حسب فرمایش میرزا زین العابدین امام جمعه تهران؛ محشی؛ دستخط آیة الله مرعشی نجفی، بر برگ نخست: «باسمه تعالی، هذا الصحیفة الرابعة السجادیة لشیخ مشایخی العلامه ثالث المجلسیین مولانا الحاج میرزا حسین النوری الطبرسی، المتوفی سنة ۱۳۲۰، صاحب مستدرک الوسائل و اورویها عن والدی العلامة السید شمس الدین محمود الحسینی المرعشی النجفی، المتوفی سنة ۱۳۳۸ و هو عن جامعها و مؤلفها و قد جمع شیخنا العلامة السید محسن الحسینی الآمین من مشایخی فی الروایة جمعها فی الصحیفة السادسة و العلامة السید میرزای هادی الحسینی البجستانی الحائری فی الصحیفة السابعة و عثرت فی کتب الفریقین علی ادعیة لا توجد ی هذه الصحائف و قد انشأها الامام سید الساجدین، ثم انی وقفت النسخة و جعلته فی المکتبة العامة التی اسستها فی سنة ۱۳۸۶، حرره شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی، فی سنة ۱۳۸۷»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمعی مشکی، ۶۰گ، ۱۷ سطر (۱۵/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳۲ - ۴۹۵]

۲. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۵۳/۲

خط: نسخ زیبا معرب، کا: زین العابدین محلاتی، تا: ۱۳۰۰ق، جا: دارالخلافه تهران، به فرمایش وکیل الدوله و به سعی بهاء لشکر آقا میرزا نصرالله خان و خواهش شیخ عبدالنبی؛ اهدایی: شریعتمدار ساوجی؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۵۳گ (۲۴۹پ-۴۰۱پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [اوراق عتیق: ۲ - ۴۸۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۳۱۱ق؛ علی اکبر بن علی بن ابی القاسم بن عیسی بن حسن حسینی فراهانی آن را در ماه رجب ۱۳۱۱ مقابله و تصحیح نموده و شاید این شخص کتاب را نیز نوشته باشد؛ ۵۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۸۵]

● **الصحیفة السجادیة (ترجمه و شرح) = شرح صحیفه سجادیه** / شرح دعا / فارسی

aṣ-ṣaḥīfat-us sajjādīya (t.) = š.-e sahīfe-ye sajjādīye

روغنی قزوینی، محمد صالح بن محمد باقر، - ۱۰۷۵ قمری

rūqanī qazvīnī, mohammad sāleh ebn-e mohammad bāqer (- 1665)

وابسته به: الصحیفة الکاملة السجادیة = الصحیفة السجادیة علی بن حسین (ع)، امام چهارم (۳۸-۹۴)

تاریخ تألیف: ۱۰۷۳ق

مؤلف ظاهراً دو شرح و یک ترجمه بر صحیفه سجادیه نوشته است: ۱. شرح عربی که همان تکمله شرح ملا رضا علی طالقانی است که در سال ۱۰۷۳ تألیف نموده است؛ ۲. شرح فارسی که پس از شرح عربی نگاشته است که همین کتاب است؛ ۳. ترجمه فارسی آن که پس از دو شرح مذکور تألیف کرده است و آن گونه که خود متذکر شده، تلخیص و اصلاح شرح بدیع الزمان قهپائی موسوم به ریاض العابدین است.

پس از انجام کتاب نگارنده چهار صفحه دیباچه جدا در آغاز آن افزوده و در آن می‌گوید: تا کنون شرح فارسی بر صحیفه نوشته نشده جز آنچه شیخ الاسلام بلده یزد مولانا بدیع الزمان قهپائی نوشته، و آن هم اگر چه از افادات میرداماد خالی نیست اما چون مطالب خارج از موضوع داشت خواستم آن را کوتاه کنم و اگر کمبودی داشته باشد بیافزایم و سپس رساله در احکام و شرایط دعا بنویسم تا هر کس خواهد آن را به ترجمه بیفزاید و اگر نخواهد کتاب بی آن درست باشد چون اینجا غرض ترجمه بود بدان اقتصار افتاده و دیگر مطالب را در شرحی که به عربی نوشته‌ام یاد کرده‌ام. رساله آداب دعای او در انتهای برخی از نسخه‌ها آمده است.

آغاز دیباچه: بسمله یا الله یا سمیع الدعاء و یا جمیل الثناء و یا عظیم الاحسان و یا کریم الامتنان بک اعتصامی ... و بعد می‌گوید فقیر رحمت رب غنی محمد صالح بن محمد باقر قزوینی دیریست بعضی اخوان مخلص که بلغت عرب معرفت کامل ندارند ...

آغاز شرح: حدثنا السید الاجل نجم الدین بهاء الشرف ... قال حدثنا بنا بر قول مشهور عمید الرؤساست ... فقال الحمد لله الاول ... حمد خدای را که اول هر چیز است بی اولی که قبل از او باشد و آخر همه چیز است بی آخری که بعد از او باشد

انجام: پس حکم کن برای من آنچه بهترین امور است از روی عاقبت و نجات ده مرا از فتنهائی که موجب ضلالت است برحمتک یا ارحم الراحمین و صلی اله علی سیدنا محمد و اله اجمعین.

[دنا ۶۴/۷ (۳۵ نسخه که شرح و ترجمه آن مخلوط شده)؛ الذریعة ۱۱۲/۴ و ۳۵۲/۱۳؛ کتابنامه صحیفه سجادیه، حسین درگاهی ص ۳۸؛ طبقات اعلام الشیعة ۲۸۳/۱۱؛ فهرستواره منزوی ۵۶۷/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۵۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دیباچه۱-۴؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۳۱۲ص (شرح ۵-۳۱۶)، ۲۱ سطر (۶/۵×۱۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۹ - ۱۳۴۵]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج ماشی، ۱۳۴گ، ۱۸

سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۵ - ۳۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تا دانم چه باید در جواب گفتن و چه عذر آوردن و بچه علت مستند شدن و جسدم از ضرر و افات محفوظ دار چون ادمی در جسد.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ مصحح؛ واقف: خان بابامشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج خرمایی، ۲۸۴گ، ۱۴ و ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۵-۳۱۴]

۴. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۱۵

آغاز: الاوصیاء المرضیین الهادین المهدیین حجج الله علی الخلق اجمعین؛

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد تقی بن حاج غلامرضا مشهدی، تا: جمعه ۱۷ صفر ۱۰۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: پارچه‌ای، ۳۱۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: - ۸۹]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۶۷/۱

خط:نسخ،بی‌کا،تا:۱۰۷۵ق؛۱۶سطر،اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۶۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۸۶/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۶ ربیع الثانی ۱۰۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «محمد» مورخ ۱۰۷۷ که شاید او نویسنده باشد؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۱ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۲۸۹]

۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۳۲

آغاز: برابر؛ آغاز رساله در احکام دعا: این رساله ایست در احکام متعلق بدعا و در اول کتاب بآن وعده شده بود اکثر این فوائد از کتاب کافی مأخوذ است بهمان ابواب

تذکر: نام مؤلف از آغاز رساله پایان نسخه (احکام دعا) و با توضیح فهرست‌نگار محترم که مؤلف هردو یکی است، بدست آمد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: نورالدین محمد بن محمد هاشم حسینی، تا: سه‌شنبه ۲۷ شوال ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: هندی، ۱۳۹گ، ۱۶ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳ - ۹۹۳]

۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۴۴/۱

آغاز: پرسید و مبالغه کرد درسوال از حضرت صادق خبر آن حضرت باو گفتم و قصه حزن و اندوه ایشان بر زید بن علی بیان کردم؛ **انجام:** برابر

بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: روغنی، ۲۰۰گ (۱ر-۲۰۰ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۷۰]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد رفیع بن عبدالرحمان اشرفی، تا: ۱۰۸۰ق؛ پس از این، رساله دیگر مؤلف را که در احکام دعا به فارسی تألیف شده نگاشته، دارای یک سرلوح، مجدول مذهب، تعلیقاتی از میرداماد و غیره؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۳ - ۴۶]

۱۰. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۸۰/۱

آغاز: مدتش و تمام بستد شمار زندگیش را فرو کشید و او را به سوی آنچه خوانده است او به سوی آن از ثواب بسیار

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۹ شعبان ۱۰۸۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۱گ (۱ر-۶۱ر)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: - ۱۳۴]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۷۱-۳۷/۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** با بعضی از فرزندان خود که بیمار بود گفت بگو اللهم اشفنی بشفائک و داونی بدوائک وعافنی من بلائک فانی عبدک و ابن عبدک تمت

کامل؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲ - ۹۱۴]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰۱

آغاز و انجام: برابر

فاقد خطبه و مقدمه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود ۱۰۹۰ق؛ پشت صفحه اول به قلم استادانه نوشته شده: «قد انتقل بالبیع الصحیح الشرعی الکتاب المسمی بشرح الصحیفه الی الحقیر زین العابدین فی دارالسلطنه قزوین فیسنه ۱۲۸۵»، در حاشیه برگ آخر آمده: «تحریر یافت بجهه سدنا الموسوی [۲ کلمه غیر مقرو] مرتضوی سیر علی بالله وحده تعالی فی سنه ۱۹۰ سید شفیع نصرالله الموسوی»؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: حنایی، ۳۰۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۵- ۳۱۶]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۳۰-۱۸/۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدهادی بن محمد گیلانی، تا: یک‌شنبه ۱۹ صفر ۱۰۹۱ق؛ تملک: محمد رحیم بن محمد شفیع؛ مهر: «بسم الله الرحمن الرحیم سلام قولا من رب رحیم» (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۳۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲ - ۸۷۷]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۳۳

آغاز: ایشان میدانند ثم قال لی اکتبت من ابن عمی ... علی ابوعبدالله ع بعد از ان با من کفت هیچ نوشته چیزی یعنی علمی و روایتی؛ **انجام:** و ایمان و توکل من چنان قوی کن که از خلق تو نترسم و بهر اندیشه و وسوسه.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: محمد حسین تنها، تیر ۱۳۶۶؛ جلد: تیماج، ۳۳۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۳۱۷]

۱۵. مشهد؛ صحت، رضا (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر

فاقد دیباچه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، متن معرب زیر خط سرخ گویا از نیریزی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج ماشی، وزیری، خشتی [نشریه: ۷ - ۵۵۷]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۲

آغاز: ترجمه: بسمله الحمدلله الذی خلقنا من؛ **انجام:** ترجمه: رحمت کند خدایتعالی خلق خود و آل او

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد طالقانی بن محمد صادق، تا:

۱۱۰۰ق؛ کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۵۵گ، ۱۵ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴ – ۴۱۸]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۹۶

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلم علی سید المرسلین؛ **انجام:** و نفرع علی رحمتک ... سنه ۱۱۲۲

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۲۲ق [رایانه]

۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۱۷-۲۵/۱۰۷

آغاز: و بفرست بر ایشان لشکری از ملائکه که فرود آورند عذابی از عذابهای تو چنانکه کردی روز بدر؛ **انجام:** دعای پنجاه ویکم آنحضرت در تضرع وزاری بود بدرگاه حضرت الله تعالی ... و لکنک ابتدأتنی بالاحسان و رزقتنی فی اموری کلها الکفایة و صرفت عنی

از آغاز دعای ۲۷ تا دعای ۵۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۱۲۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲ – ۸۷۶]

۱۹. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۵۴ح

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [رشت و همدان: ف: – ۱۱۱۲]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم اشفی بشفائک ... و عافنی من بلائک فان عبدک و ابن عبدک و ابن امتک و الله اعلم.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد استرآبادی، تا: جمادی الثانی ۱۲۵۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷۹گ، ۱۵ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ – ۱۰۱]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳۵ – ۴۳۴]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن حاج محمد علی بارفروش مازندرانی، تا: ۷ صفر ۱۲۹۷ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۲۷۰گ، ۱۵ سطر (۸×۱۵/۲)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ – ۱۴۲]

۲۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۰۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۴ – ۳۷۶]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۹۸

آغاز و انجام: برابر

فاقد دیباچه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ در اول نسخه به تاریخ رجب ۱۱۴۳؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۱۷۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳۸ – ۴۲۴]

۲۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۶/۱

آغاز و انجام: برابر

فاقد دیباچه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اصل صحیفه سجادیه به خط نسخ درحاشیه و مطابق است با فرازهایی که در کتاب شرح می‌شود. مقداری از یک دیباچه در یک صفحه در اول کتاب باقی است که ناخوانا شده؛ جلد: گالینگور سبز، ۴۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ: ۱ – ۴۲۰]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۳ – ۳۲۰]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۹۲

آغاز: علی الخلق الجمعین وعلی أصحابه السابقین الی دعوة الناصحین

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۵۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۴ – ۳۲۶]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۲۴-۳۶/۱۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** وکان من دعائه اذا قتر علیه الرزق دعای بیست ونهم درحال تنگی رزق می‌فرموده اند اللهم انک ... اشتغال ما را به آنچه ضامن شده کفایت کردن آن را

تا دعای «وکان من دعائه علیه السلام اذقتر علیه الرزق»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۱گ، ۱۲–۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۹۱۴]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۳۳-۱۶/۱۴۳

آغاز: وعام بگذرد پس چشم دارم از رحمت خدای عزوجل وازخوانندگان این دعاها ... وکان من دعائه اذا ابتدأ بالدعاء بدأ بالتحمید لله عزوجل واثنا علیه حضرت زین العابدین علیه وعلی آبائه السلام؛ **انجام:** یا من جعل الارض مهادایا من جعل الجبال اوتادا ... یا من جعل السماء بناء

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول زرین، بعد از اتمام ترجمه دعای جوشن کبیر تا بند ۵۱ تحریر شده و برای هر بند خواصی ذکر شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۲ – ۸۷۶]

۳۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۳۶۴/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن حسن رودباری از توابع طالقان، بی‌تا؛ در آخر رساله آمده: «تمت الصحیفه الشریفه السجادیه مع شرحها علی قائلها الف الف صلوة و سلام یوم الاثنین سابع شهر ذی حجة الحرام ۱۰۸۵ هـ ق ...» که شاید این تاریخ شرح باشد و شاید هم تاریخ کتابت؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده میرزا محمد»، «افوض امری الی الله عبده کریم»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۴۳۲]

● الصحیفة السجادیة (ترجمه) = شرح صحیفه

سجادیه / شرح دعا / فارسی

aṣ-ṣaḥīfat-us sajjādīya (t.) = š.-e sahīfe-ye sajjādīye

روغنی قزوینی، محمد صالح بن محمد باقر، - ۱۰۷۵ قمری

rūqanī qazvīnī, mohammad sāleh ebn-e mohammad bāqer (- 1665)

ترجمه صحیفه سجادیه است که پس از شرح عربی و فارسی خود آن ساخته و در مقدمه آن به شرح عربی و فارسی خود تصریح کرده است. ترجمه تحت اللفظی نسبتاً روانی است بر صحیفة سجادیه، مفید برای همگان و بیانگر مجمل معنی دعاها، با گسترش بیشتر در بعضی از فرازها که بیشتر از شرح و ترجمه مولانا بدیع الزمان قهپائی استفاده شده است. مترجم در مقدمه آورده که پس از اتمام شرح عربی به سال ۱۰۷۳ق و شرح مفصل فارسی، مبادرت به ترجمه نموده است و به‌گونه‌ای نگاشته شده که عبارات عربی همگی به فارسی برگردانده شده آن‌چنان‌که صحیفه‌ای به فارسی است. برخی فهرست‌نگاران این ترجمه را با شرح فارسی مفصل وی اشتباه گرفته و هر دو را یک کتاب پنداشته‌اند که با مراجعه به متن هر دو، این اشتباه رفع می‌شود و البته در «دنا» نیز این خلط صورت گرفته است.

آغاز: الحمدلله الذی هدانا لهذا ... و بعد می‌گوید فقیر حقیر معترف ... بتاریخ هفتاد و سه بعد از هزار از هجرت مقدسه این کم بضاعت شرحی مفید بر صحیفه کامله مبارکه سجادیه ... بسمله سپاس بی قیاس خدایرا که اول اشیاست قدیم بی ابتداست و آخر اشیاست باقی بلا انتها

انجام: حکم کن برای من بهترین احوال و امور درعاقبت وبرهان از فتنها که می‌کشاند بضلالت برحمت خود یا ارحم الراحمین وصلی الله علی سیدنا محمدوآله الطاهرین المعصومین.

۱. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۴۷

آغاز: برابر

ترجمه دوم مؤلف است فقط ترجمه را آورده و از ذکر ادعیه پرهیز نموده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ظاهراً به خط مترجم؛ ۱۱۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۹۸]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۹۱/۴-۲۵/۱۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حیدربن قوام الدین حسینی، تا: ۱۵ محرم ۱۰۹۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲ - ۸۷۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمام کنی احسان خود را در باقی مانده از عمرم چنانچه احسان نمودی در گذشته یا ارحم الراحمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۳۴ق؛ تاریخ تحریر اوراق کسرنویسی شده: ۱۴ رمضان ۱۱۳۴؛ واقف: زین العابدین خادم اصفهانی، رجب ۱۱۶۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۹گ، اندازه: ۱۶×۲۵/۴سم [ف: ۱۵ - ۱۵۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۷۰

آغاز: ... بی تکلف و تعقید بالز نمودم و امیدوارم این ترجمه چنان دلپذیر باشد؛ **انجام:** از عقوبت تو مگر رحمت تو نجات بخشد

تا اواخر دعای۵۲ (دعای یوم الاضحی و الجمعه) است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، اسفند۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مشمع مشکی، ۱۴۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۸سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۹]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۴۲۴-۱۷/۲۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در اول رساله دو دیباچه به فارسی تحریر شده؛ جلد: تیماج ماشی، ۱۰۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۶۱۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: عبدالله بن میرزا محمد رضا، تا: ۱۲۷۴ق؛ جلد: تیماج، ۸۲ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۲۸۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: انجام؛ نفیس و هنری، دارای دو سر لوح بسیار زیبای مرصع قاجاری، مجدول مذهب، در برگ نخستین چنین آمده: «صحیفه فارسی استکتابی دارالسلطنه اصفهان به مبلغ سه تومان در شهر شعبان المعظم یکهزار و دویست و هفتاد و پنج ضبط کتابخانه نواب مستطاب اشرف و الابهاء الدوله بهمن میرزا ابن خاقان خلد آشیان فتحعلی شاه قاجار طاب ثراه، با مهر مربع بزرگ بهمن میرزا»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی، ۹۲گ، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۳ - ۲۹۰]

● **الصحیفة السجادیة (ترجمه و شرح)** / شرح دعا / فارسی

aṣ-ṣaḥīfat-us sajjādīya (t. va š.)

شیرازی، محمد

šīrāzī, mohammad

وابسته به: الصحیفة الکاملة السجادیة = الصحیفة السجادیة؛ علی بن حسین (ع)، امام چهارم (۳۸-۹۴)

[دنا ۶۳/۷؛ فهرستواره منزوی ۵۶۷/۷]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۸۷/۱

آغاز: ... ابن النعمان الاعلم ... (پس از ۵ صفحه) بمشهد منی من مؤلفات شیخ الاعاظم الفاضل مولانا محمد الشیرازی غفرالله له ولوالدیه و کان من دعائه ع اذا ابتداء بالدعا بدء بالتحمیدلله عزوجل و الثناء الحمدلله الاول ستایش و سپاس مر خدای را که

پیش از همه چیز است بلا اول به کسر تنوین و در نسخه ابن ادریس به فتح بلا تنوین؛ **انجام:** و حدیث منقول نیست الهی که به فضل و کرم خود برین عاصی مترجم این ادعیه کریمه سجادیه ببخشای بحق صاحب این صحیفه ... و رضوان نصیب ما مصنفان و کاتبان و قاریان کن، آمین یا رب العالمین

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی بن یحیی بن حسن بن حسام بغدادی، تا: چهارشنبه ۱ رجب ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: میشن آلبالویی، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۶ - ۱۸۱]

● **الصحيفة السجادية (ترجمه)** / دعا / فارسی

aṣ-ṣaḥīfat-us sajjādīya (t.)

؟محقق خوانساری، حسین بن محمد، ۱۰۱۶ - ۱۰۹۹ قمری

mohaqqeq-e xānsārī, hoseyn ebn-e mohammad (1608 - 1688)

وابسته به: الصحيفة الكاملة السجادية = الصحيفة السجادية علی بن حسین (ع)، امام چهارم (۳۸-۹۴)

ترجمه تحت اللفظی از صحیفه سجادیه است. از این ترجمه نسخه‌های متعددی در کتابخانه‌های مختلف وجود دارد و در فهارس نسخ خطی مترجم آن ناشناس آمده است. در ریاض العلماء و الذریعه ترجمه‌ای از صحیفه به آقا حسین خوانساری نسبت داده شده و بر فراز صفحه اول نسخه کتابخانه مرعشی آمده است: «شرح صحیفه کامله بفرموده نواب اشرف همایون اعلی محمد حسین خونساری» ولی نباید از او باشد.

آغاز: حدثنا السيد الأجل نجم الدين بهاء الشرف أبو الحسن محمد ... ابتدا می‌کنم بنام خدای بخشاینده مهربان روایت کرد ما را سید بزگوار ستاره دین جمال بزرگی ... الحمد لله الأول بلا أول كان قبله ... سپاس مر خدای را که اول همه است بی آنکه اولی باشد پیش ازو.

انجام: تتم احسانك فيما بقي من عمري كما أحسنت فيما مضى منه يا أرحم الراحمين و اینکه تمام کنی احسان خود را در آنچه باقی مانده از زندگی من چنانکه احسان کرده ای در آنچه گذشته است از آن ای رحیم ترین رحم کنندگان.

[دنا ۶۵/۷ (۸ نسخه)، الذریعه: ۱۱۲/۴؛ برای ترجمه‌های صحیفه بنگرید به: شروع و ترجمه‌های صحیفه سجادیه، نگاشته سید محمد حسین حکیم؛ فهرستواره منزوی ۵۶۷/۷ باعنوان شرح]

۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۶۶

آغاز: حدثنا السيد الأجل نحم الدين بهاء الشرف أبو الحسن ... الحمد لله الأول بلا أول كان قبله، سپاس مر خدای را که اولست بی آنکه اولی باشد پیش از او؛ **انجام:** فيما بقي من عمري كما أحسنت فيما مضى منه يا أرحم الراحمين. در آنچه باقی است از عمر من چنانچه آسان کرده در آنچه گذشته از آن ای رحیم ترین مهربانان.

در فهرست ناشناس آمده ولی تفاوتی نیز در ترجمه آن دیده می‌شود؛ خط: نسخ معرب، کا: غیاث الدین بن علی بن سعد الدین بن سعد الدین محمد جوهری،، تا: پنج‌شنبه ۴ ذیقعده ۱۰۲۴ق؛ ترجمه زیر نویس، ملحقات: جمادی الثانی ۱۰۷۰، مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب، مصحح، محشی؛ ۲۳۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱ - ۱۱۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۸۳

آغاز: ترجمه: بنام خداوند بخشاینده مهربان روایت کرد ما را سید بزرگوار ستاره دین جمال بزرگی ابوالحسن محمد پسر حسن» آغاز ترجمه دعاء اول: «سپاس مرخدایرا که اول همه است بی اینکه اولی باشد پیش از او و آخر همه است بی اینکه آخری باشد پس از او انکسی که کوتاهی کرده است از دیدن او و چشمهای بینندگان؛ **انجام:** صحیفه: و اعف عما تعلم من ذنوبی ان تعذب فانا الظالم المفرط المضیع حظ نفسی و ان تغفر فانت ارحم الراحمین انتها الماثور من الدعوات عن زین العابدین و حافد سید الخلایق اجمعین علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب خاتم الخلفا الراشدین و الصلوة علی محمد و آله الطیبین.

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه مترجم و ملحقات آن مانند شماره ۱۲۰۵۰ است، از ۵۴ دعاء موجود صحیفه ادعیه: «اذا ابتلی بفضیحة، فی الرضا بالقضاء، عند السماع الرعد، فی الشکر، فی الاعتذار و فی طلب العفو» نیز عباراتی از آغاز دعای استخاره را فاقد است، مجدول، دارای سرلوح مزدوج، مصحح، محشی از میرداماد و توضیحات لغوی به فارسی؛ مهر: «مبشر الرسول یاتی من بعدی اسمه احمد» (مستطیل) مورخ ۱۰۷۴ق؛ واقف: باقر پیرنیا، دیماه ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج لاکی مذهب، ۱۸۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۴۶]

۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: محمد قاسم خوانساری، تا: پنج‌شنبه ۱۵ شعبان ۱۰۹۸ق؛ ترجمه زیرنویس، مجدول مذهب، محشی به فارسی؛ تملک: جمال الدین محمد بن حسین خوانساری؛ مهر: «علی اکبر» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۱۵]

۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۹

آغاز: نیابد ایشان را ملالتی از رنجها و نه ماندگی از تعبی و نه سستی و مشغول نسازد ایشان را از تسبیح کردن تو خواهشها؛ **انجام:** انجام صحیفه: و رهایی ده مرا از گمراه کنندگان فتنه‌ها به رحمت خود ای مهربان ترین مهربانان و رحمت کناد خدا بر مهتر ما رسول خدا که برگزیده است و بر آل او که پاکانند. انجام ملحقات: آیا رحم می‌کند بنده را مگر مالک مولای من مولای من تو پروردگاری و منم بنده و آیا رحم می‌کند بنده را مگر

پروردگار
خط: نستعلیق، کا: پیر محمد بن محمد بهبهانی (که به اشتباه روی برگ اول مترجم شناخته شده)، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۴۷۳]

۵. بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه:۵

آغاز: ... بن شهریار الخازن لخزانة مولانا امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام فی شهر ربیع الأول. آغاز ترجمه دعای اول: «سپاس مر خدایرا که اول همه است بی آنکه اولی باشد پیش ازو و آخر همه است بی آنکه آخری باشد بعد ازو»

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۴۲گ، ۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۱۶]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸

آغاز: و بود از دعای آنحضرت علیه السلام ... سپاس مر خدای را که اول همه است بی اینکه اولی باشد؛ **انجام:** پس بدرستی که تو واسعی و بزرگوار و پیوند کنی آنرا و بخیر آخرت و نعمت آن ای مهربان ترین مهربانان.

در فهرست ناشناس آمده ولی باحتمال از محقق خوانساری دانسته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تماج قهوه‌ای، ۱۳۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۱ - ۲۲]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷۵۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سید محمد حسین غیاث علوی [رایانه]

۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تتم احسانك فیما بقی من عمری کما أحسنت فیما مضی منه یا أرحم الراحمین و صلیالله علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین الطاهرین. و اینکه تمام کنی احسان خود را در آنچه باقی از زندگی من همچنانکه احسان کرده در آنچه گذشته است از آن ای رحیم ترین رحم کنندگان و رحمت فرستد خدا به بهترین خلق خود که محمد است و بر آل او که پاکان پاکیزگانند.

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد رضا ذوالقدر، بی‌تا؛ ترجمه زیر نویس، مجدول محرر مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۷۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱ - ۱۱۷]

● **الصحیفة السجادیة (ترجمه)** / دعا / فارسی
aṣ-ṣaḥīfat-us sajjādīya (t.)

نیشابوری، حسن بن ابوالقاسم
neyšābūrī, hasan ebn-e ab-ol-qāsem

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۶۲/۳

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن محمد هادی نصیری، تا: ربیع الثانی۱۱۱۵ق؛تحت السطور؛۱۴۵گ(۴پ–۱۴۸ر)[مختصرف:-۱۶۳]

● **الصحیفة السجادیة (ترجمه)** / دعا / عربی، فارسی
aṣ-ṣaḥīfat-us sajjādīya (t.)

مازندرانی، محمد هادی بن محمد صالح، - ۱۱۲۰ قمری
māzandarānī, mohammad hādī-ye-bn-e mohammad sāleh (- 1709)

تاریخ تألیف: چهارشنبه اوایل ذیحجه ۱۰۸۳ق
ترجمه روان و شیوایی از صحیفه سجادیه و ملحقات آن است. با توجه به شباهت الفاظ، این‌گونه می‌نماید که از ترجمه و شرح پدرش نیز استفاده کرده است. اکثر نسخه‌ها که شباهت تام به این ترجمه دارد به صورت ناشناس آمده و تصریح برخی از نسخ آستان قدس ــ که بیشتر اخیراً معرفی شده و از مجموعه‌های جدید می‌باشد ــ که در نهایت برخی تصریح به نام محمد هادی مازندرانی فرزند محمد صالح روغنی قزوینی دارد و تا به حال قرینه‌ای که بتوان آن را نفی کرد ندیده‌ام، این احتمال را تقویت می‌کند که شاید ترجمه از او باشد.

آغاز: آغاز ترجمه: ابتدا میکنم بنام خدای بخشاینده مهربان روایت کرد ما را سید بزرگوار ستاره دین ... [بعد از سند روایت] سپاس مر خدایرا که اول همه است بی آنکه اولی باشد پیش ازو
انجام: رحمت کند خدای بر مهتر ما محمد رسول خدا که برگزیده است و بر آل او که پاکانند [آخر ملحقات] ... چنانچه احسان کرده [کردی] در آنچه گذشته است [یعنی از زندگی] از آن ای رحیم‌ترین رحم‌کنندگان. قد فرغ من تحریر ترجمة العبد المذنب الراجی محمد هادی المازندرانی ... من المائة الاولی من الالف الثانی من الهجرة النبویة

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰۲/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پیرامون قرن ۱۱؛ مجدول مذهب، با کمند لاجوردی، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: لاکی مذهب، ۱۶۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۷سم [ف: ۳۷–۲۱۸]

۲. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۲۱۶۱–عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** این بخش :کما احسنت فیما مضی منه یا ارحم الراحمین و الحمدلله رب العالمین .چنانچه احسان کرده در آنچه گذشته است از آن ای رحیمترین رحم کنندگان
خط: ثلث، کا: بدون کاتب، تا: قرن ۱۱؛ ترجمه فارسی زیرنویس، با سرلوح خوب ، مجدول ۶ راه ، کمند ۲ راه، مقابله شده؛ وقف‌نامه بر گروه شیخیان کرمان به تولیت آقای محمد خان و تاریخ ۱۲۸۹ق؛ مهر: «یا قاسم بن کریم» (گرد)؛ ۳۴۵ص، ۲۰ سطر (۱۱×۲۳/۵)، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی: ۱–۲۴۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۲۳–۸/۱۳۳

آغاز: برابر ؛ **انجام:** کما احسنت فیما مضی منه یا ارحم الراحمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین
با ملحقات؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: تاریخ اتمام

حاشیه ۱۰۱۷ق؛ مجدول، با سرلوح مزدوج، محشی از «آقا حسین ره»؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۸۹برگ، ، ۹ سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۵-۲۷۶۲]

۴. تهران؛ مجلس شورا؛ شماره نسخه:۹۲۱۵

آغاز و انجام: برابر

با ترجمه فارسی و ملحقات؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: محمد ابراهیم قمی، تا: ۱۰۱۸ق؛ مجدول محرر، کمندکشی شده، محشی، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۸۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۳۰-۱۷]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۸۸-۳۶/۱۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و نجنی من مضلات الفتن برحمتك یا ارحم الراحمین و صلی الله علی سیدنا محمد رسول الله المصطفی وعلی آله الطاهرین

بدون ملحقات؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: نورالدین محمد بن میرزا بیك رازی، تا: صفر ۱۰۹۱ق؛ مجدول محرر، مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب مرصع، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۸گ، ۹ سطر ، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۵-۲۷۶۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تاریخ تحریر متن: جمادی الثانی ۱۰۵۲ق، تاریخ تحریر ترجمه: اوایل ذیحجه ۱۰۸۳؛ متن عربی ابتدا توسط محمد شفیع طالش در شوال۱۰۵۳ در احمد آباد هند و بار دیگر توسط محمد محسن استر آبادی در شعبان ۱۰۵۸ مقابله و تصحیح شده؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح منقش؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج یشمی، ۲۵۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۳]

۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** واینکه وحشت ندهی به من اهل انس مرا واینکه تمام کنی احسان خود را درآنچه باقی مانده است از زندگی من چنانچه احسان کرده درآنچه که گذشت از آن ای رحیمترین رحم کنندگان

فاقد دیباچه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ ذیقعده ۱۰۸۴ق؛ مهر: «عبدالوهاب بن عبدالحی الحسینی»(بیضی)؛واقف: ملا علی محمد طهرانی و پسرش محمد بن علی محمد طهرانی، ۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۰گ،۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۴۲۰]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: موسی بن محمد جعفر بهبهائی، تا: ۱۲ صفر ۱۰۹۲ق؛ دارای کتیبه و سر لوح، مجدول، مصحح، محشی، با یادداشت بلاغ؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: حنایی روشن، ۲۸۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۴۴]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: معین الدین حسینی، تا: ۱۰۹۳ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: مقوای روغنی، ۱۶۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۴]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد شفیع بن محمد زمان شیرازی، تا: ۱۰۹۷ق؛ دارای کتیبه و سر لوح مذهب، مجدول، مذهب، محشی؛ اهدایی: رهبری، دی۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۹/۸سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۴]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** انجام ترجمه (با اندکی اختلاف): پس قضا کن مرا به بهترین عاقبتی و برهان مرا از پراکندگی فتنها برحمت خود ای بخشایندخ ترین بخشایندگان (سپس ملحقات و ضمائم)

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در این نسخه ترجمه ملحقات صحیفه سجادیه کتابت نشده؛ ضمیمه: مذیل است به دو برگ اسناد روایت صحیفه سجادیه تألیف «محمد تقی بن محمد رضا مجلسی» و یک برگ احادیث نبوی و مطالب متفرقه به عربی و فارسی، محشی با رموز «م ح ق» و غالباً بدون رمز که با توجه به اولین حاشیه در صحفه اول به نظر می‌رسد از ترجمه «آقا حسین بن جمال الدین خوانساری» (۱۰۹۸ق) نقل شده باشد؛ تملك: درویش محمد بن محمد افشار در ۲۰ ذیقعده ۱۱۵۷؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۱۹۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۶]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۷۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن عنابی، ۲۱۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۸×۱۲/۳سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۵]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی تصحیحی با رمز «خ، ل»؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۸گ، ۱۸-۲۰ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۵]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۸۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مذیل است به ۲۹ برگ «مناجات خمسة عشر» امام سجاد(ع) و زیارت امام رضا (ع)، مجدول، مصحح، محشی با رمز «طاب ثراه» و «ص»؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۵]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۶۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی مفید

فراوانی از «آقا حسین» است که ظاهراً وی باید همان آقا حسین بن جمال الدین محمد محقق خوانساری (۱۰۹۸ق) صاحب «ترجمة الصحيفة السجادية» مذکور در ذریعه (۱۱۲/۴) باشد، دارای سرلوح زرین، مجدول، محشی با رمز «منه» و «آقا حسین»؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: ساغری مشکی، ۱۴۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۳سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۶]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با رموز «صح»، «ریاض»، «ق» (قاموس المحيط) و ...، دارای سرلوح ظریف، مجدول، مذهب؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۸۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۲۳۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۶]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با ترجمه زیرنویس فارسی، با سرلوح زرین، مجدول، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۷۰گ، ۱۸ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱۱ - ۱۵۵]

۱۸. تهران؛ مجلس شورا؛ شماره نسخه:۵۱۱۰

آغاز: برابر ؛ **انجام:** انک واهب الكرم فاعف لنا عن الندم، يا صمدي و راحمي. بدرستیکه تو بخشنده عطا، پس عفو کن از برای مادر ندامتهای ما، ای بی نیاز من و بخشاینده من هر که خواند دعا طمع دارم ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ با یک سرلوح بسیار زیبا ، مجدول، محشی؛ [ف: ۱۵-۶۹]

۱۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بحلمك على جهلي و باحسانك على اساتي (كذا) فانا المقر به حلم خود بر جهل من و به احسان خود بر بدکرداری من پس منم اقرار کننده.

مترجم به فارسی تحت اللفظی است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط و انجام؛ وقف نامه در ۱۱۲۹؛ دارای دو کتیبه، مجدول؛ واقف: احمد زمانی، ۱۳۶۹ش؛ ۱۳۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵ - ۷۱۶]

۲۰. تهران؛ مجلس شورا؛ شماره نسخه:۴۱۶۷

آغاز: برابر ؛ **انجام:** يا ارحم الراحمين . قد وقفت من كتابة هذه الصحيفة الشريفة الكاملة المباركة ... في اوايل (جمادى الاول ۱۱۰۷) على يد العبد المفتقر ... احمد النيريزي ببلدة اصفهان صانها الله عن الحرمان

خط: نسخ زیبا، کا: احمد نیریزی، تا: جمادی الاول ۱۱۰۷ق، جا: اصفهان؛ با ترجمه فارسی زیرنویس، با کمند زرین، مجدول، با سرلوح بسیار زیبا، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۲گ، ۱۸ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۱-۱۷۰]

۲۱. تهران؛ مجلس شورا؛ شماره نسخه:۹۱۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تتم احسانك فيما بقى من عمرى كما احسنت فيما مضى منه يا ارحم الراحمين.

ترجمه صحیفه تا برگ ۳۱ (اواسط دعائه عند الصباح و المساء) بین سطور نوشته شده و پس از آن جایش خالی مانده است.کامل (با ملحقات مشهور) . از برگ «۱پ-۱۸۷پ» متن صحیفه و پس از آن ملحقات «۱۸۸ر-۲۰۶ر»؛ خط: نسخ معرب، کا: عبدالوهاب بن محمد صادق تبریزی، تا: جمعه ۱۲ محرم ۱۱۱۴ق، جهت محمد رضی؛ با سرلوح مذهب و مرصع، مجدول، مذهب، تفاوت ضبط نسخه‌های مختلف صحیفة با نشانه‌های «خ ل» و «س» و «ز س» و «کف» و «ز کف» و «ز س » و «ز ش» به قلم شنگرف مشخص شده؛ مهر: «افوض امرى الى الله عبده محمد مهدى ۱۱۲۹» (مستطیل)، کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ تملک: علی بن حاجی ... با مهر «یا علی ۱۳۵۵» (بیضی)، علی بن نجفعلی؛ اهدایی: جعفر سلطان القرایی، آذر ۱۳۴۸ش؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲۰۷گ، ۹ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۴×۱۹/۶سم [ف: ۲۹/۲-۸۴۶]

۲۲. تهران؛ مجلس شورا؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۷

آغاز و انجام: برابر

با ملحقات، با ترجمه فارسی؛ خط: متن عربی نسخ، ترجمه نستعلیق، کا: زین العابدین بن محمد طاهر، تا: ۱۱۰۵ یا ۱۱۱۵ق؛ محشی لغوی از راغب و نهایه و حواشی بانشانی «م ق ر سلمه الله تعالی» و «کفعمی» و فیض«دام فیضه» و «الدر المنثور» و «ق» و «ص»، رکابه‌دار؛ مهر: کتابخانه مجدالدین نصیری؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۶۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۴-۱۳۲]

۲۳. تهران؛ مجلس شورا؛ شماره نسخه:۱۵۸۷۳

آغاز و انجام: برابر

به روایت مشهور همراه با ملحقات و ترجمه فارسی زیرنویس؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۱۲۱ق؛ کتابت ترجمه و حواشی در روز پنج‌شنبه ۷ رجب همان سال در مشهد الرضا (ع)؛ مجدول، دارای سرلوح مذهب؛ تملک: محمد تقی ولد ابوحمد شیرازی؛ جلد: تیماج زیتونی، ۲۱۴گ، ۷+۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۴-۱۰۹]

۲۴. تهران؛ دانشگاه تهران؛ شماره نسخه:۱۰۶۷۶/۱

آغاز و انجام: برابر

کامل. با ترجمه بین سطور به فارسی. به همراه ملحقات مشهور صحیفه؛ خط: نسخ معرب ترجمه نستعلیق، کا: رجب علی بن محمد کاتب جهرمی، تا: ۲۹ رمضان ۱۱۲۷ق؛ مجدول، با سرلوح مزدوج مذهب، مصحح، محشی به امضای «۱۲»؛ تملک: محمود بن ابوالحسین علوی با مهر «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبده محمود العلوی» (مستطیل)، محمد شفیع بن محمد اسمعیل در ۱۲۲۳ق با مهر «محمد شفیع محمد شفیع» (بیضی)، نعمت الله احقاقی ابن محمد باقر جهرمی در ۱۱ صفر ۱۳۴۹ق؛ جلد: تیماج سرخ مذهب، ۱۵۶گ (۱پ-۱۵۶ر)، ۲۲ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه:

۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۲۰-۱۶۶]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۲۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۱۹۵ق؛ ترجمه به صورت زیرنویس؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۶۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۳۳ - ۴۳۳]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۳۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق بسیار زیبا، کا: ملا محتشم ترجمه نویس، تا: حدود قرن ۱۳؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۴گ، ۹ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۳۷ - ۶۵]

۲۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۲۳

آغاز : برابر؛ **انجام:** الی استفتاح ابواب صفحک

تمام ادعیه صحیفه و ملحقات (پانزده مناجات امام سجاد ع) است. موجودی تا اواخر مناجات المعتصمین می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ برگ آخر نسخه ساقط؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۳/۵×۱۶سم [ف: ۵-۶۸۲]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۳۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ترجمه ملحقات صحیفه کتابت نشده، کما اینکه ترجمه برخی عبارات با نسخه‌های پیش تفاوت اندکی دارد؛ مجدول ؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: گالینگور، ۱۸۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۸]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۶۷-۳۶/۱۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیما بقی من عمری کما احسنت فیما مضی منه یا ارحم الراحمین

با ملحقات؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ مجدول محرر، مصحح؛ جلد: تیماج زرد، ۲۵۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵-۲۷۶۵]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۱۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۴ جمادی الثانی ۱۲۹۷ق؛ مذیل است به مناجات خمسه عشر، دعای کمیل بن زیاد، زیارت عاشورا، زیارت وارث، زیارت اربعین و دعای جوشن صغیر که ترجمه زیرنویس فارسی دارند، دارای سرلوح مذهب و منقش، مجدول، مذهب، محشی که با توجه به اولین حاشیه در صفحه نخست به نظر می‌رسد از ترجمه صحیفه آقا حسین بن جمال الدین محمد خوانساری (۱۰۹۸ق) نقل شده؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: حنایی فرنگی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۰۲گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۸سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۷]

۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۷۲-۷/۱۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولاتوحش بی أهل أنسی وتتم احسانک فیما بقی من عمری کما أحسنت فیما مضی منه یا أرحم الراحمین

با ملحقات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۵-۲۷۶۲]

۳۲. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۴۴۰/۱-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و نجینی من مضلات الفتن برحمتک یا ارحم الراحمین . تمت هذه النسخة المبارکة الموسومة بالصحیفة الکاملة من کلام مولانا و مقتدانا امام مفترض الطاعة ... سنة سبعة و ستون و ألف. و صلی الله ...

خط: ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه هنری، با سرلوح، مجدول، مذهب؛ بر گروه شیخیان کرمان؛ تاریخ وقف: ذیقعده ۱۲۹۲ق؛ ۱۱+۱۱ سطر (۱۰/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۱-۲۴۶]

● الصحیفة السجادیة (ترجمه منظوم) / شعر،دعا / فارسی

aṣ-ṣaḥīfat-us sajjādīya (t.-ye manẓūm)

عنوان نگار، تقی بن محمد، ق۱۴ قمری

ʻonvān-negār, taqī ebn-e mohammad (- 20c)

تاریخ تألیف: شروع نظم: شنبه ۱۹ شوال ۱۳۴۲ق

ناظم در مقدمه منظوم خود، اشاره به ادعیه مبارکه صحیفه در ۴۹ عنوان نموده ولی ترجمه حاضر فقط تا دعای ۲۷ (لاهل الثغور) را دارد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۶۶

آغاز: بر بساط آن ملیک بیشریک ×× هم مگر رهبر شود خوش آن ملیک؛ **انجام:** و آنسه ذکر الاهل و الولد و اثر له حسن النیة و توله بالعافیة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی با روکش کاغذی، ۵۶گ، ۱۵ سطر چهارستونی، اندازه: ۱۰/۸×۱۶/۵سم [ف: ۴۱ - ۵۲]

● الصحیفة السجادیة (ترجمه) / دعا / عربی، فارسی

aṣ-ṣaḥīfat-us sajjādīya (t.)

وابسته به: الصحیفة الکاملة السجادیة = الصحیفة السجادیة؛ علی بن حسین (ع)، امام چهارم (۳۸-۹۴)

ترجمه‌های فراوانی اکثرا به صورت زیرنویس از صحیفه سجادیه معرفی شده که مترجمان آنها معلوم نیست و البته ممکن است برخی همانند نیز باشد که دقت بیشتری می‌طلبد. البته در ذیل عنوان «صحیفة الکاملة السجادیة» نیز تعدادی با زیر نویس فارسی وجود دارد که برای احاطه بر همه ترجمه‌ها به آنها نیز باید مراجعه شود. در واقع نسخه‌های زیر تعدادی از ترجمه‌های ناشناس است.

۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۷۴

نسخه شامل ۵۴ دعای معروف و ملحقات ۱۵ دعا ء، مجموعاً ۶۹ دعای منسوب به امام زین العابدین (ع) است. ترجمه دعاها به

فارسی در لابه‌لای سطرها با خط خوش آمده؛ خط: نسخ زیبا و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۵۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۰۱گ، ۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ - ۵۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۰۰

آغاز: حدثنا السید الاجل نجم الدین بهاء الشرف ابوالحسن محمد بن الحسن؛ **انجام:** کما احسنت فیما بقی منه یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ در پایان ملحقاتی بآن افزوده شده، ترجمه فارسی بین سطور آن و برکنار صفحه‌ها شرح بعضی از جملات به فارسی نوشته شده برای نمونه، ترجمه و شرحی که برای این عبارت: «ولکن تدور رحی الاسلام من مهاجرک فتلبث بذلک عشراً ثم تدورحی الاسلام» که در ص۲۰ آمده نقل می‌گردد: «این ده سال ده سالیست که حضرت رسول در مدینه بود بعد از هجرت و بعد از این ده سال از گردش می‌افتد تا سال سی و پنجم از هجرت که ابتدای خلافت ظاهری امیرالمؤمنین (ع) زمان ابوبکر و عمر و عثمان است که قریب بیست و پنجسال بود و پنجسال دیگر در گردش آن زمان خلافت حضرت امیرالمؤمنین (ع)». ترجمه همین قطعه مذکور که کمی پس از آن است چنین است: «ولیکن میگردد آسیای اسلام پس از هجرت کردن تو و میماند باین گردش ده سال پس بگردش می‌آید آسیای اسلام بر سر سال سی و پنجم از هجرت تو». بر پشت نخستین برگ طریقه ختم سوره «الم نشرح» نوشته شده است؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۳۲۴ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۰ - ۲۹۰]

۳. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱۰۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۰۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: - ۸۷]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۸۲

آغاز: نیز آمده وافینی بمعنی اعطی القنیة وقنی بکسر و قصر ... ثم امرنا لیختبیر طاعتنا پس، امر کرد ما را به عبادات تا امتحان کند و بر خلائق ظاهر شد

تألیف ۲۴ ربیع الثانی ۱۰۵۹ که در برهانپور به اتمام رسیده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب؛ تملک: عبدالغفار نجفی در محرم ۱۱۹۶ در هرات؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سبز، ۲۳۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۲/۶سم [ف: ۲- ۱۳۵]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۷۰

آغاز: حدثنا السید الاجل صحیفه کامله نقلش از سجاد علیه السلام متواترست و ذکر بعض طرق بجهت بیان اجازه و تحمل نقل است؛ **انجام:** و ببخشای و عرفان و رضوان نصیب کن، آمین یا رب العالمین یا ارحمن الراحمین، به اتمام رسید تألیف این ترجمه روز جمعه ۲۴ ربیع الثانی سنه ۱۰۵۹ در دارالسرور برهانپور ... تمام است.

تألیف ۲۴ ربیع الثانی ۱۰۵۹ که در برهانپور به اتمام رسیده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۹ق؛ با پیشانی مذهب، مجدول، مطلا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۲۹۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۶/۴سم [ف: ۲ - ۱۳۵]

۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۵۹/۲

آغاز: و کان من دعائه علیه السلام اذا ابتدء بالدعا ... ستایش مرخدایرا که پیش از همه چیز است؛ **انجام:** پایان: که رسول خدا است ... اصلی ندارد ... حسب حال افتد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۶۸ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۸×۳۵سم [ف: ۲ - ۸۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۱۷

آغاز: ... عمنا بالعلم وحده فقلت جعلت فداک انی رأیت الناس الی ان عمک ... آغاز ترجمه: ... عم ما بعلم تنها پس گفتم بگردم فدای تو بدرستی که من دیدم مردمانرا که بسوی پسر عم تو؛

خط: نسخ معرب زیبا، کا: سید محمد ابراهیم بن احمد طباطبائی، تا: جمادی الاول ۱۰۷۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب؛ وقف نشان در اول هر دعا و بعضی از صفحات به صورت «وقف» یا «وقف عام و تولیته خاصة» درج شده، متولی موقوفه جناب آخوند ملا عبدالغنی بوده که عده ای از کتاب‌ها وقف شده و تفصیل آن بر پشت بعضی از کتاب‌ها نگاشته شده؛ جلد: لاکی مذهب، ۴۳۰ص، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۴۵ — ۱۷

۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۷۱

کاتب در آخر این نسخه نوشته: «این صحیفة سوم است» گویا مقصود سومین صحیفة است که او کتابت کرده، نه الصحیفة الثالثة که مؤلف آن ملا عبدالله تبریزی معروف به اصفهانی است؛ خط: نسخ، کا: کلب علی بن فرج الله، تا: جمادی الثانی ۱۰۸۰ق؛ مجدول، مقابله شده؛ مهر: «اشرف الممالک»؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۸۱گ، ۹ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۱۰]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۲۷

آغاز: بسمله، ای از توصحیفه بیان را تزئین؛ **انجام:** سنه احدی و ثمانین ... ترجمه صحیفه کامله حسب فرمایش جناب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق [رایانه]

۱۰. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۷

خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: ۸ رجب ۱۰۸۳ق؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: - ۱۷]

۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۷۳

آغاز: بسمله دعای اول در حمد الهی جل شأنه و تعالی. الحمدلله الاول، ستایش مرخدایرا که پیش از همه چیز است. بلا اول کان قبله. بی آنکه بیش ازو چیزی باشد؛ **انجام:** و نجنی من مضلات الفتن اضافه صفه بموصوف است ... و سلم تسلیماً کثیراً کثیراً و رحمت کند خدایتعالی بر سید ما محمد (ص) که رسول خداست آنچنان رسولی که برگزیده الهی است از تمام عالم و بر آل او که پا کند بمقتضای آیه تطهیر. و آنکه ملا جلال در حاشیه قدیمه

تجرید گفته که فصل نکند بعلی بمقتضای حدیث من فصل بینی و بین آل بعلی لم ینل شفاعتی اصلی ندارد و حدیث منقول نیست الهی بفضل خود برین عاصی که مترجم این ادعیه کریمه است و بحق صاحب این ادعیه و آباء گرام و اولاد اطهار او ببخشای و عرفان و رضوان نصیب کن آمین یا رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین الطیبین الطاهرین برحمتک یا ارحم الراحمین. تمام شد ترجمه صحیفه کامله.

مترجم شناخته نشد. ترجمه در قرن ۱۱ انجام گرفته است و شامل ۵۴ دعا می‌باشد. ترجمه روان است و مزجی و بیشتر به گزارش لغوی و ادبی پرداخته و از نسخ مختلف یاد می‌کند به ویژه نسخه شهید دوم و شیخ بهائی، در آخر نسخه از حاشیه قدیمه شرح تجرید ملا جلال دوانی نام می‌برد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۶ رجب ۱۰۹۷ق؛ تملک: محمد حسین بن حاجی محمود قاینی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج عنابی، ۱۸۸گ، ۱۹ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۱ - ۳۰۶]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۳۷/۴

آغاز: و بود از دعای آن حضرت علیه السلام در صلاة فرستادن بر پیرامون رسولان و تصدیق کنندگان ایشان بار خدایا و پیرامون رسولان و تصدیق کنندگان ایشان از اهل زمین؛ **انجام:** ای خداوند بزرگ اکرام و رحمت بفرست برمحمد و برآل محمد و بشنو و اجابت کن ای عزیز.

ترجمه زیرنویس برخی از ادعیه صحیفه سجادیه امام زین العابدین علیه السلام است که نسخه حاضر از دعای «فی الصلاة علی اتباع الرسل و مصدقیهم» تا «دعاکه علیه السلام فی الکرب والاقالة» راداراست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۶گ (۴۹پ-۱۰۴پ)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۳۴۱]

۱۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۷۱

آغاز: حدثنا السید الاجل؛ **انجام:** بر آل او که پاکند بمقتضای آیه تطهیر و آنکه ملا جلال در حاشیه قدیمه تجرید گفته که فصل نکند بعلی به مقتضای حدیث من فصل بینی و بین آلی بعلی لم ینل شفاعتی اصل ندارد و حدیث منقول نیست الهی به فضل خود بر این عاصی که مترجم این ادعیه کریمه است. یا ارحم الراحمین

نگارنده‌اش در دعای سوم و پانزدهم از شیخ بهائی و در دعای بیستم و بیست و یکم چند سطری از شرح صحیفه میرداماد با عنوان «بزرگی فرموده، بعضی از اکابر گفته اند» نقل کرده است، و پس از دقت و تطبیق معلوم شد که این همان کتابی است که در الذریعه (ج ۱۱۱/۴ و ج ۳۴۶/۱۳) و فهرست رضوی (ج ۲۵۱/۲) و فهرست دانشگاه (ج ۱۴۶/۱) و فهرست مجلس (ج ۵۵/۳) معرفی شده [که با عنوان «شرح صحیفه سجادیه» از میرهاشم پیش‌تر در فنخا معرفی شده] ولی نسخه‌ای که در فهرست مجلس (ج ۹۴۷/۱۰)شناسانده شده غیر از این کتاب است؛خط:نسخ،بی‌کا،تا: ۱۰۷۸یا۱۰۸۷ق؛ ۲۷۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۲ - ۳۴]

۱۴. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۱۳۳/۱

آغاز: بسم ... حدثنا السید الاجل نجم الدین بهاءالشرف ابوالحسن؛ **انجام:** و نجنی من مضلات الفتن برحمتک ... علی آله الطاهرین

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی، تا ورق ۱۸ترجمه ندارد. ترجمه زیر عبارات عربی؛ جلد: قهوه‌ای، ۲۲۵گ (۱پ-۲۲۵ر)، ۸ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: - ۱۰۳]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۹

آغاز: ... المعدل رحمه الله عن ابی المفضل محمد بن عبدالله بن المطلب الشیبانی؛ **انجام:** و لزوم عبادتک و استحقا مثوبتک بلطف عنایتک و ترحمنی ...

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی توضیحی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۰ص، ۱۱ سطر و ترجمه‌ها ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۴۰/۳ - ۵۲]

۱۶. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۹۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: روغنی زمینه مشکی مذهب [نشریه: ۴ - ۳۸۸]

۱۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۵۳

آغاز: حدثنا السید الأجل نجم الدین بهاء الشرف محمد بن الحسن ... حدیث کرد ما را سید بزرگ اختر دین و جمال شرف مکنی به ابوالحسن محمد بن حسن ... اذا ابتدأ بالدعاء بدأ بالتحمید لله عزوجل و الثناء علیه فقال الحمدلله الأول بلا أول کان قبله ... چون ابتدا بدعا کردی اول ابتدا بحمد حضرت حق تعالی و ثناء او عزوعلا نمودی پس گفتی حمد خدای را که اول هر چیز است بی اول که قبل ازو باشد؛ **انجام:** تتم احسانک فیما بقی من عمری کما أحسنت فیما مضی منه یا أرحم الراحمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین. تمام کنی احسان خود را در آنچه باقی مانده از عمر من همچنانکه نیکوی کردی در آنچه گذشته شد از آن ای رحم کننده تر رحم کنندگان و رحمت کند خدا بر بهترین خلق خود که محمد و آل اوست پاکتر پاکیزه تر.

ترجمه‌ای است از صحیفه سجادیه از مترجمی ناشناس؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ یادداشت‌ها و فوایدی در اول و آخر نسخه از جمله: دوازده امام خواجه نصیر طوسی در صلوات، توضیحی درباره طریق روایت صحیفه سجادیه، وقف نامه نسخه بر آستانه حضرت عبدالعظیم (ع) به تاریخ ۱۲۱۶ ق، و یادداشتی از محمد محیط طباطبایی در ۱۳۶۵ ق که نسخه به کتابخانه او راه یافته و او نسخه را به این کتابخانه عودت داده؛ تاریخ وقف: ۱۲۱۶؛ ۴۲۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۱۶]

۱۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۲۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ با ترجمه فارسی در زیر هر خط، کاغذ اصفهانی؛ جلد: گالینگور، ۲۰۱گ، ۸ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ - ۸۶۳]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۸۲

آغاز: محمد بن احمد بن شهریار الخازن لخزانه مولانا

امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب (ع)؛ **انجام:** کما احسنت فیما مضی منه یا ارحم الراحمین

شامل ترجمه دعاهای اول، دوازدهم، شانزدهم، بیست و چهارم، سی و دوم و سی و پنجم است و سایر ادعیه و ملحقات فاقد ترجمه می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ترجمه زیرنویس؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۳؛ ۳۴۰گ، ۷ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۹]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۰۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در لابه‌لای سطور به فارسی ترجمه شده و در آخر ملحقات صحیفه نیز ضمیمه شده، با سرلوح مزدوج مرصع مذهب، مجدول مرصع مذهب محرر، در ابتدای نسخه صلواتیه‌ای آمده با آغاز: «السلام علیك یا نبی الله السلام علیك یا رسوله الله ...»؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۲۵۸گ، ۹سطر، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف: ۳۵ - ۳۵۹]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۲۹-۲۳/۱۴۹

آغاز: لدیه حمداً یفضل سایر الحمد بفضل ربنا علی جمیع خلقه ثم له الحمد مکان کل نعمة له علینا. نزد او سپاسی که زیاده باشد بر دیگر سپاسها مانند زیادتی پرودرگار ما بر همه بندگان؛ **انجام:** و عندك ممافات خلف و لما فسد صلاح و فیما انکرت تغییر درنزد توست از هرچه فوت شده است عوض و از برای هر که تباه شده است صلاح و در آنچه بد داشته تغییر آن.

ترجمه زیرنویسی است از صحیفه سجادیه؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ محشی، مجدول مرصع محرر؛ ۷۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲ - ۸۷۷]

۲۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۳۳

آغاز: حدثنا السید الاجل نجم الدین بهاء الشرف؛ **انجام:** برحمتك یا ارحم الراحمین

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد امین ابوالهادی، تا: ذیحجه ۱۱۳۸ق؛ با سر لوح زرین، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۵گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۷۰۳]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰۲/۲

آغاز: به نام خداوند بخشاینده مهربان، روایت کرد ما را سید بزرگوار، ستاره دین جمال بزرگی ابوالحسن محمد پسر حسن پسر احمد پسر علی پسر محمد؛ **انجام:** و رهایی ده مرا، از گمراهی فتنه‌ها به رحمت خود، ای مهربان ترین مهربانان و رحمت کناد خدای تعالی، بر مهتر ما محمد (ص) رسول خدای تعالی که برگزیده است، و بر آل او پاکان، و سپاس مر خدای راست که واحد است.

ترجمه فارسی نیکویی است از صحیفه سجادیه حضرت امام زین العابدین (ع) لیکن مترجم آن ناشناخته مانده شبیه به کار محمد هادی بن محمد صالح مازندرانی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ مجدول مذهب؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، ۱۶۱گ، ۹ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۳۷ - ۲۱۸]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۵۳۶

آغاز: بسمله. حدثنا السید الاجل نجم الدین [سند روایت فاقد ترجمه] ... چون ابتدا کردن بدعا اول آغاز به بزرگی خدای عزوجل و ثنا برو پس گفتی سپاس مر خدایراست که اول است بی اولی که بوده باشد پیش ازو و آخرست بی آخری که بوده باشد بعد ازو؛ **انجام:** و برهان مرا از گمراه کننده‌های فتنها برحمت تو ای رحم کننده ترین رحم کنندگان

خط: نستعلیق خوش، کا: حسینی مازندارانی، تا: ۲۷ رجب ۱۰۷۵ق؛ با سر لوح مذهب، مجدول مذهب؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۷سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۸]

۲۵. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۷۳۴

آغاز: حدثنا السید الاجل حدیث کرد و خبر داد بما سید اجل نجم الدین بهاء الشرف ستاره دین روشنائی شرف ابو الحسن محمد بن الحسن ... ؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد رسول الله المصطفی و علی آله الطاهرین و رحمت کند خدای تعالی بر سید ما محمد که رسول خدا است آن چنان رسولی که برگزیده الهی است از تمام عالم، و بر آل او که پاک کند به مقتضای آیه تطهیر و آنکه ملا جلال در حاشیه قدیمه تجرید خود گفته ...

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد صالح، تا: ۱۵ شوال ۱۰۷۹ق؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۲۴۶]

۲۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۳۰

آغاز: بسمله، و هو متوجه در حالتی که یحیی پسر زید روی آرنده بود الی خراسان بسوی خراسان که اقلیم چهارم است از اقالیم سبعه فسلمت علیه پس سلام کردم بر او یعنی بر یحیی؛ **انجام:** و درود فرستد خدای بر پیشوای ما و مقتدای ما حضرت محمد فرستاده خدای تعالی برگزیده شده و بر آل او که پاکان و پاکیزه گانند.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق؛ آغاز ذیل: «بسمله، مما الحق ببعض النسخ ... سبحانك اللهم وحنانیك»، انجام ذیل: «که ناقص است انک انت العزیز الحکیم و کان من دعائه (ع) فی یوم السبت بسمله» (ناقص)؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۵ - ۵۱۱]

۲۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۹۴

آغاز: از آن نفعی لایق نبود از آن روی که عابدان و مخلصان راغب بعبادت و دعا کثرالله امثالهم؛ **انجام:** و در پناه حمایت تو می‌گریزم و لا حول و لا قوة الا بك یا کریم یا کریم یا کریم برحمتك یا ارحم الراحمین

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن دامغانی، تا: پایان رمضان ۱۲۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۲گ، ۱۲ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: - ۲۸]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۶

آغاز: بسمله، حدثنا السید الاجل نجم الدین بهاء الشرف ابوالحسن

محمد بن الحسن بن احمد؛ **انجام:** احسنت فیما مضی منه یا ارحم الراحمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین الطاهرین و سلم تسلیماً کثیراً کثیراً.

خط: ثلث معرب، کا: میرزا بابا پازواری الاصل بار فروش المسکن، تا: ۵ شعبان ۱۲۴۳ق، جا: دارالخلافه طهران، به حسب فرمایش مستوفی دیوان اعلا؛ مجدول، با سرلوح؛ ۴۳۲ص، ۹ سطر متن و ۹ سطر ترجمه، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۴۰/۳ - ۳۷]

۲۹. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۸۱۴

ناظم در مقدمه منظوم خود، اشاره به ادعیه مبارکه صحیفه در ۴۹ عنوان نموده ولی ترجمه حاضر فقط تا دعای ۲۷ (لاهل الثغور) را دارد. تاریخ شروع نظم شنبه ۱۹ شوال ۱۳۴۲ بوده است. ترجمه قسمتی از ادعیه آخر کتاب مانده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۴ صفر ۱۲۵۱ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۲۴۶]

۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۷۷

آغاز: بسمله، حدثنا سید الاجل نجم الدین ... بنا بر قول مشهور عمید الرؤسا است و او از مشایخ عظام فرقه اسماعیلیه امامیه است،؛ **انجام:** و نجات ده مرا از فتنه‌های موجب ضلالت برحمتک ... الطاهرین.

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن ملا قاسم، تا: ۱۲۵۷ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن تریاکی، ۱۹۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۵/۹سم [ف: ۲ - ۱۳۶]

۳۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱-ص/۴۰

آغاز: بسمله. حدثنا السید الاجل نجم الدین بهاء الشرف ابوالحسن محمد ابن الحسن؛ **انجام:** وانت علی کل شیئی قدیر برحمتک یا ارحم الراحمین - بخط ... قاسم خلف مرحمت پناه رضوان آرامگاه ملا خلیل کنداری بتاریخ غره جمادی الاول سنه ۱۲۹۲

خط: نسخ درشت، کا: قاسم فرزند ملا خلیل کنداری، تا: جمادی الاول ۱۲۹۲ق، به جهت سید ابراهیم فرزند ارشد سید محمد صادق اعمی مشهور به سید عاجز سیدانی؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۸۹گ، ۱۳ سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ - ۴۰]

۳۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۳۸

آغاز: شیخ بهائی علیه الرحمه آورده است که از ... قول حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم خیر الدعا دعائی و دعاء؛ **انجام:** و نجات ده مرا از فتنه‌های موجب ضلالت، برحمتک یا ارحم الراحمین و صلی الله علی سیدنا محمد رسول الله المصطفی و علی آله الطاهرین.

ترجمه نسبتاً شیوایی است بر صحیفه سجادیه، مفید برای همگان با توضیح بعضی از لغات، و بسط برخی از فرازها. گویا همان باشد که در ۳۲۰/۱۳ آقا نجفی آمده؛ خط: ادعیه نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: شمیز مشکی، ۲۲۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۶۰]

۳۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۳/۲

آغاز: الحمدلله الأول، ستایش مر خدائی را که پیش از همه چیز است. بلا أول، بکسر تنوین؛ **انجام:** و حدیث منقول نیست. الهی بفضل خود بدین عاصی که مترجم این ادعیه کریمه است ...

ترجمه با شرح اصحیفة السجادیة به فارسی، از کلام صاحب الذریعه به نظر می‌رسد که تألیفش قبل از ۱۰۵۹ق است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم سبز، ۲۴۷گ (۶۴پ-۳۱۰پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۳ - ۵۴۸]

۳۴. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۳۰

آغاز: و قال هذا ... علیهم السلام مشهد منی فقلت یابن رسول الله ان رایت ان اعرضها مع صحیفة زید و یحیی؛ **انجام:** و امحی من المخلوقین ذکری و کنت فی المنسیین کمن قد نسی مولای و ارحمنی عند تغیر

خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۵۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف مخ]

۳۵. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۷۸۹

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۲۴۶]

۳۶. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۹۰۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ از نسخه پیش مختصرتر است؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۲۴۶]

● الصحیفة السجادیة و الفواید الشریفة فی شرحها / دعا / عربی

aṣ-ṣaḥīfat-us sajjādīya wa-l fawāyid-iš šarīfa fī š.-i-hā

کفعمی، ابراهیم بن علی، ۸۴۰ - ۹۰۵ قمری

kaf'amī, ebrāhīm ebn-e 'alī (1437 - 1500)

تاریخ تألیف: ۸۶۵ق

این صحیفه سجادیه به روایت کفعمی از روی نسخه‌ای از خط علی بن سکون که مقابله ابن ادریس داشته و با آن اجازه عمیدالرؤسا بوده، نقل شده است. مؤلف بر این کتاب حاشیه‌هایی نوشته که خود آن را «الفواید فی شرح الصحیفه» نامیده است و در آخر آن نیز فهرست کتاب‌های دعا است. مؤلف غیر از این حاشیه شرح دیگری نیز بر صحیفه نگاشته که از آن کامل‌تر و معروف‌تر بوده و به «الفواید الطریفه» موسوم می‌باشد. تعداد ادعیه موجود در این صحیفه، بر اساس فهرستی که در برگ ۳۰۱ آمده، ۵۸ دعا است که چهار دعا بیشتر از دعاهای صحیفه‌های چاپی دارد و این چهار دعا عبارت است از: در درود به حضرت آدم (ع) (دعای شماره ۵)، در طلب سعادت (شماره ۵۶)، در اندوه و طلب رفع آن (شماره ۵۷)، در شکایت (شماره ۵۸).

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱/۳۰۲۸/۱

آغاز: بسمله و به نستعین، حدثنا السید الاجل نجم الدین بهاء الشرف ابوالحسن؛ **انجام:** و کان من دعائه علیه السلام فی

الشکوی اللهم و قد اکدی الطلب و افتح لی ابواب جودک التی لاتغلقها عن احبائک و اصفیائک یا ارحم الراحمین. صورة خط الکفعمی قدس سره قال العبد المحتاج ... الکفعمی ... نقلت هذه الصحیفه من صحیفة علیها اجازة عمید الرؤساء و نقلت من خط علی ابن السکون و قوبلت بخط الشیخ محمد بن ادریس ... و کان وقت الفراغ من مشقه مشقها ضحوة نهار الجمعه ... ذکر فهرست کتب آخر فی هذا الکتاب عداما ذکرناه و هی کتاب المجتهد ... کتاب عده السفر و عمدة الحضر کتاب کذا.

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: دولت آبادی شکری، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۴۹گ (۲۹۸پ–۳۴۶پ)، ۲۰ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۱۴ - ۱۴۱]

● **صحیفه شاهی = تقویم المکاتیب** / انشاء / فارسی
sahīfe-ye šāhī = taqvīm-ol makātīb

کاشفی، حسین بن علی، - ۹۱۰ قمری
kāšefī, hoseyn ebn-e ʻalī (- 1505)

اهدا به: عبدالمحسن میرزا و سلطان حسین میرزا بایقرا

تاریخ تألیف: ۹۰۷ق

رساله‌ای در روش نامه‌نگاری به روش جدول‌بندی که از مخزن الانشاء خود گزین کرده و «اخلاق محسنی» نیز با نام دیگر، دوباره نویسی همان است. در هشت «عنوان» و سه «صحیفه» و «خاتمه» ساخته است: صحیفه ۱. خطابیات؛ صحیفه ۲. جوابیات؛ صحیفه ۳. در آنچه در نامه نویسند؛ خاتمه در ستایش و نیایش.

آغاز: ای بنامت صحیفه شاهی ×× شده مشهور ماه تا ماهی / نقش نام توزیب خامه من ×× نامو را ز تو گشت خامه من ... عنوان نامه فصاحت بنام خجسته فرجام مالک الملکی است که بمطرق

چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۳۷۴؛ مرزاپور، سنگی، ۱۲۶۰ق/۱۸۲۲م، وزیری، ۲۵۰ص؛ کانپور، سنگی، ۱۲۶۰ق، وزیری، ۲۵۷ص؛ کانپور: مطبع منشی نول کشور، ۱۲۵۶ = ۱۸۷۸ = ۱۲۹۵ق، سنگی

[الذریعة ۲۱/۱۵؛ نسخه‌های منزوی ۲۱۱۱/۳: نشانی ۱۶ نسخه؛ مشترک پاکستان ۲۴/۵: نشانی ۴ نسخه؛ دنا ۶۷/۷-۶۸ (۲۸ نسخه)؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۷۴/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۱۹

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹ ؛ مجدول، یادداشتی که کتابت نسخه را شبیه خط سلطانعلی مشهدی یا به خط یکی از شاگردان او دانسته؛ تملک: محمد ناصر امامی نژاد لنگرودی به سال ۱۳۲۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۵گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۷/۵سم [ف: ۲۸ - ۱۶۴]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۷۰ حکمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: آغاز دهه نخستین ذیقعده ۹۳۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول شنگرف، با سرلوح؛ جلد: تیماج سرخ، قطع: وزیری [ف: ۲ - ۲۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۱۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس دامن از آن باب کطی السجل للکتاب در می‌نوردد و بدعا و ثنا اشتغال می‌نماید

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۹۳۹ق؛ برگ‌هایی از آن افتاده یا جابجا شده؛ مهر: «محمد نبی الله و علی ولی الله» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، ۴۸گ (۲۸–۷۵)، اندازه: ۷/۵×۱۲سم [ف: ۳۶ - ۱۵۹]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۳۲

آغاز: حمد خداوند سرایم نخست ×× تا شود این نامه بناش درست؛ **انجام:** سال و روز و مه اتمام نوشت ×× بچهارم ز جمید الثانی

تذکر: نام کتاب به استناد فهرست مرعشی ۱۵۹/۳۶ تغییر یافت. در فهرست به نام مخزن الانشاء آمده؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد بن علی مشهور به آیتی اصفهانی، تا: دوشنبه ربیع الاول ۹۵۸ق؛ مجدول؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۹۲گ، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۵۵]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** شعور قصور از اقامت مراسم شکر غایت شکر می‌تواند بود العجز عن الشکر تمام الشکر

خط: نستعلیق، کا: مقصود علی، تا: سلخ جمادی الاول ۹۹۰ق؛ مجدول، مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۱۷گ، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۳]

۶. شیراز؛ مدرسه منصوریه؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مذهب، با سه سرلوح مذهب، مجدول؛ واقف: منصور منصوری؛ ۱۲۸گ، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۵۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۹۱

آغاز: مرشدین و اخوه و اخوات و اولاد؛ **انجام:** اقام منارالعدل فی کل جانب، من الارض حتی انسد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: نخودی، جلد: چرمی عنابی، ۲۲۹گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۶/۷سم [ف: ۷ - ۶۴۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۱۱

تنها صحیفه اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: تیماج عنابی، ۲۱۶ص، ۲۰–۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۷ - ۲۹۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ از نسخه شماره ۵۹۱۱ کامل‌تر است و جز اندکی نقص ندارد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۶ص، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۳۰۱]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ کاغذ: سفید سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۲۸ص (۱–۲۲۸)، ۲۰ سطر (۱۲×۱۹)،

اندازه: ۱۸×۲۴سم [سنا: ف: ۱ - ۳۰۴]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۹۶-ف

نسخه اصل:کتابخانه توبینگن MaIII ۶۴۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: سید محمد خیری، ابن سید یحیی حسینی در ۱۷۶، محمد توفیق مثنوی خوان دارالمثنوی، سید مصطفی نورالله؛ واقف: سلطان احمد امامی زاهد [فیلمها ف: ۳ - ۱۶۱]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۹۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ تملک: صادق مدرس مدرسه پرتو پاشا؛ جلد: مقوایی، ۱۱۷گ، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۱ - ۲۸۸]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۲۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ با سرلوح زرین، محدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۱۱۸گ، مختلف السطر (۱۱/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱۵ - ۴۱۶۴]

۱۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۵۰ - ب

از دیباچه اندکی کم دارد و در انجام می‌رسد به حرف دوم در استدعای کتابتی که مضمونش ناظر باشد به افتخار و استظهار (از سطر ثانی از صحیفه اولی)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۵گ، ۳۲ سطر (۹/۵×۱۹)اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: - ۱۵۷]

۱۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۵۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۱]

۱۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۰۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول [نشریه: ۲ - ۸۷]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** شعور قصور از اقامت مراسم شکر غایت شکر می‌تواند بود، ع العجز عن الشکر تمام الشکر

خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن کمال الدین، تا: شب عید فطر ۱۰۵۰ق؛ مجدول؛ مهر: «و من یتوکل علی الله فهو حسبه محمد علی بن حسین ...» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۱۲۲گ، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۸ - ۱۶۵]

۱۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۲۳/۱

آغاز: ... در شکایت از زمان و اهالی آن؛ **انجام:** به چهارم ز جمید الثانی

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۷۲گ (۱ر-۷۲پ) [ف: ۱ - ۱۶۳]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۲۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن پرتقالی، ۱۲۹گ، اندازه: ۱۸/۶×۲۷/۶سم [ف: ۳ - ۵۳۲]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۰۱

خط: نستعلیق، کا: شاه علی بن عابس، تا: ۱۱۲۸ق؛ از کتابخانه امین الملک وزیر مالیه و بیوتات ایران در رجب ۱۳۲۳؛ ۱۰۶گ، ۱۴ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۷۰]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۸۱

خط: نسخ و نستعلیق، کا: احمد بن رجبعلی بیک سلمانی، تا: ۱۰ ربیع الثانی ۱۱۳۸ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۶گ، مختلف السطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۹ - ۱۲۵۰]

۲۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۶۶/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۳۱]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۵۳

آغاز: بسمله. صحیفه ثانیه در جوابیات. بر اذهان خبیه مستخبران مفاحص انشاء مراسلات و افکار مستحصران قواعد ابداع مکاتبات مخفی نیست که مجموع ارکان خطابیات سوی افتتاحات در مکاتیب جوانی مدخل دارد؛ **انجام:** اراده بود که بازاء آن توقیع رفیع دو سه حرفی رقم تحریر یابد، اما چون دیدم که خامه از تعرض جواب سر می‌کشد و نامه از عجز روی در مسجد، بر ادای وظیفه دعا اقتصار میرود.

شامل صحیفه ثانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: چرم سرخ، ۱۴گ، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۴۷/۱ - ۱۹۳]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۵گ، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۷ - ۳۲۶]

۲۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۶۹

آغاز: ... بن علی الواعظ الکاشفی اسعده الله ... و دلپسند از آن مخزن؛ **انجام:** ختمست چنانچه جود و کرم بر وجود تو - سجود شکر نعم بر من حزین حتم است

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۰۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [مؤید: ۳ - ۷۴]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در دیباچه نسخه نام سلطان حسین و شاهزاده ابوالمحسن میرزا هر دو هست؛ مجدول، دارای سرلوح بسیار زیبا؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج حنایی، ۳۰۴گ، ۲۳ - ۲۶ سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۵۵]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۵۵

خط: نستعلیق، کا: معصوم شاه، تا: آدینه در آغاز پادشاهی شاه عباس(به خط دیگر)؛ مجدول؛ آغاز در دیباچه افتاده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۱۱۵گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۶ - ۲۴۸]

۲۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۷۳

از اول کتاب تا سطر خامس از صحیفه اولی؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ واقف: شهید؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۲گ، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: - ۲۴۵]

۲۹. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۹۶

آغاز: سطر ثالث از صحیفه اولی در القاب: بباید دانست که ایراد القاب جهت تکمیل مراتب عزت و تتمیم لوازم حرمت است و هر

طایفه را در این قاعده هست؛ **انجام:** لاهل المناصب الشرعیة: نسایم الطاف الهی و شمایم اعطاف نا متناهی ... امواد استطهار و ... واستبشار را رحمت ترادف ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۱۰۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف مخ]

۳۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۵۵

آغاز: فهرست صحیفه شاهی که منشیان را بکار روزگاران آید؛ **انجام:** و بعد از این نیز خواهد آمد.

بی‌نام مؤلف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: عباس مستوفی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۷۷گ، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۴ - ۱۳۰۰]

● صحیفة الشعراء / ادبیات / عربی

ṣaḥīfat-uš šu‘arā’

فدائی، محمد حسین، ق۱۳ قمری

fadā’ī, mohammad hoseyn (- 19c)

تاریخ تألیف: رجب ۱۲۴۲ق

کتابی مفصل در اشعار و ابیات منسوب به ائمه معصومین که از منابع و مآخذ پراکنده جمع‌آوری و در چند «فصل» تنظیم شده است

[دنا ۶۸/۷؛ الذریعة ۲۱/۱۵]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۵۰

آغاز: الفصل الاول فی فضیلة الشعر و ثوابه فیهم صلوات الله علیهم اجمعین روی شیخنا الصدوق عروة الاسلام محمدبن علی بن بابویه قدس الله روحه فی کتاب عیون الاخبار؛ **انجام:** فعلیکم رحمة من ربکم ×× وصلاة وتحیات کثیر / عدد ما یعلمه ربکم ×× ان ربکم علیم وخبیر

خط: اشعار نسخ، متن نستعلیق، کا: میرزا محمد، تا: جمادی الثانی ۱۲۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۱۳۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۷]

● الصحیفة الصفراء / اخلاق / عربی

aṣ-ṣaḥīfat-uṣ ṣafrā’

رساله‌ای است اخلاقی در هفت «سفر» که در هر سفر، موضوع خاصی را مورد خطاب قرار داده به نصیحت و تذکر پرداخته. فهرست اسفار: ۱. مخاطبه نفس ناطقه؛ ۲. مخاطبه مرکب؛ ۳. مخاطبه ملک؛ ۴. مخاطبه غنی؛ ۵. مخاطبه فقراء؛ ۶. مخاطبه راغب؛ ۷. مخاطبه الناس.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۶۸

آغاز: بسمله، السفر الأول منها فی مخاطبة النفس الناطقه بجود الله ظهرت معلولاته و بحلمه شرد عنه من لم یعجزه یا أیتها النفس العادلة عن خطها؛ **انجام:** و زاد رجاؤه لعفوك علی خوفه من سخطك و تیقن أن لا مهرب منك الا الیك و الله اعلم.

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ در برگ ۲۲پ مطلبی فلسفی در تقسیم ممکن الوجود به جوهر و عرض برگرفته از کتاب «فتوحات مکیه» و مطلبی اخلاقی و مطلبی در باب معرفت رجال الغیب، در حاشیه برگ ۲۳ مناجات امیرالمؤمنین در مسجد کوفه و روایتی در باب استشفاء به تربت امام حسین (ع) و دعای مربوط به آن در برگ ۲۳ اشعاری منسوب به امیرالمؤمنین و روایتی از رسول خدا (ص)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۹ص (۱۴پ-۲۲)، ۲۲ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [رایانه]

● صحیفه طاهر ذوالیمینین به عبدالله / اخلاق / فارسی

sahīfe-ye tāher-e zo-l-yamīnayn be ‘abd-ol-lāh

زمانی که مأمون خلیفه عباسی امارت رقه و مصر را به عبدالله بن طاهر واگذار گرد در آن وقت پدر او طاهر ذوالیمینین نامه‌ای نوشت مشتمل بر آنچه امرا و حکام را در امارت و حکومت به‌حسب دین و دنیا لازم بود و نامه به دست مأمون رسید و آن را بین حکام خود پخش کرد و عبدالله نیز آن را دستور العمل خود قرار داد، این نامه به زبان عربی بود که نسخه حاضر ترجمه آن به فارسی می‌باشد. تاریخ نامه در ابتدای نامه سال ۲۵۵ نوشته شده که اشتباه است و شاید سال ۲۰۵ باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۳۵

آغاز: نقل است در سال دویست و پنجاه و پنج مامون خلیفه عباسی امارت رقه و مصر را بعبدالله؛ **انجام:** باعث رضای خدا باشد و موجب نظام دین باشد و وسیله عز و تمکین دین ان الله منع المحسنین

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج عنابی، ۶گ (۷۱پ-۷۶)، ۱۷ سطر (۷/۸×۱۵/۸)، اندازه: ۱۲×۲۱/۳سم [رایانه]

● صحیفه عدلیه = پنج باب / بهائیت / فارسی

sahīfe-ye ‘adlīye = panj bāb

باب، علی محمد بن محمد رضا، ۱۲۳۶؟ - ۱۲۶۶ قمری

bāb, ‘alī mohammad ebn-e mohammad rezā (1821-1850)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۲ق

از آن جا که پیش‌تر کتابی در بیان اعتقادات خودش به فارسی ننوشته بود این کتاب را تألیف کرد. تنظیم شده در پنج «باب»: ۱. ذکر الله عزوجل؛ ۲. بیان القسطاس بامر الله عزوجل فی معرفة الله و معرفة اولیائه؛ ۳. معرفة الله و معرفة اولیائه بما اراد اله عزوجل؛ ۴. المعاد لله عزوجل؛ ۵. دعاء الاخلاص لله عزوجل. بیشتر

نسخه‌ها ناشناس آمده که با توجه به آغاز معرفی شده در فهرستواره نام مؤلف ذکر گردید.
آغاز: حمد و سپاس وصف جمالی ذاتی است که لم یزل بوده یگانه فرد ...
[دنا ۶۸/۷ (۸ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی، ۲: ۱۷۴۴؛ فهرستواره منزوی ۶۲۳/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۹۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و بدرستیکه این بوده است از فضل خدا بر این دور بوده است، خدا با آنچه عمل میکند عمل کنندگان خبیر و سبحان الله رب العرش عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین.
در هفده باب؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ کاغذ: اصفهانی، ۶۰گ [ف: ۱۳ - ۱۸۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۸۶/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و همین ابواب اربعة کافی است کل را در مقام اعتقاد و الله من ورائه محیط بل هو قرآن مجید فی لوح محفوظ.
تنها چهار باب اول را دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قرمز، ۳۳ص (۱-۳۳)، ۱۹ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲ - ۸۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۵۰/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و همین ابواب کافی کل را در مقام اعتقاد و الله من ورائهم محیط ... فی لوح محفوظ (فی یوم الاثنین الرابع عشر فی شهر جمادی الثانی قلمی گردید سنه ۱۲۸۰) (؟)
تذکر: عنوان کتاب با قرینه آغاز نسخه تعیین شد. در این یکی عنوان «الباب الثانی فی بیان القسطاس بامر الله» و «باب الرابع فی بیان المعاد» دیده می‌شود. در آن از «انیس السراء» (! !) حدیثی از علی بن الحسین آمده است (۹۲) پس از این در ۶ صفحه عبارتی است از جناب الخلود محمد رضای امامی درباره رجال الغیب و عبارتی بدین‌گونه: «فی جواب ملا ابوتراب فعلیك بالرجوع الا اول مؤم حلیم ... و دو دعا بروش بابیها»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ پس از آن از اختلاف شیعیان دوازده امامی بحث شده و از «مرحوم شیخ احمد بن زین الدین» یاد کشته؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۷سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۸ - ۳۹]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۲۲-۵۷/۱۹۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد مهدی کنی، تا: سه‌شنبه ۱۰ شوال ۱۲۶۳ق؛ ۹۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۸۰]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۷۷/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** اینست که نترسی از احدی با وجود خداوندی در طاعت و حکم او ابواب اربعه کافی است. کل را در مقام اعتقاد و الله من ورائه محیط. جمادی الثانی ۱۲۶۳ قلمی گردید.
شامل چهار باب اول. در فهرست دانشگاه به نام «چهار باب» شناسانده شده. تذکر: نام کتاب در فهرست «از کتاب بهائیت»ذکر شده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: کاغذ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۹سم [ف: ۸ - ۴۵۲]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۸۶/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم صل علی محمد و آل محمد و انا ذا اقول بحکمک فیما نزلت فی القرآن لذکر اهل الجنة و ان الحمدلله رب العالمین»
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ پشت طبله اول جلد نسخه را «خط آقا میرزا مصطفی» دانسته‌اند، همان جا فهرست مطالب نسخه هم آمده: «صحیفه عدلیه و دلائل سبعه از فرمایشات حضرت نقطه و تفسیر حمد و جواب حرف حی اول که در ماکو نوشته بود که به جناب ملا یوسف اردبیلی رسد»؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۶گ (۱پ-۲۶پ)، ۱۹سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۰ - ۳۲۵]

۷. فردوس؛ قائم؛ شماره نسخه:۱۹/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و درکل اشارات با یقین باش و حدیقین این است که نترسی از احدی با وجود خداوندی در طاعت و حکم او و همین ابواب اربعه کافی است کل را در مقام اعتقاد و الله من ورائه محیط ...
برخی عناوین آن که به نحو پراکنده آمده: باب الثانی فی بیان القسطاس، باب الثانی فی معرفت اولیائه بما امر الله عزوجل، باب الرابع فی بیان المعادل لله عزوجل؛ خط: تحریری، کا: حبیب الله کاموسی، تا: چهارشنبه ۲۵ جمادی الثانی ۱۳۵۱ق؛ افتادگی: وسط؛ ۱۸گ (۱۰۰-۱۱۷)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۷۳/۳
آغاز: برابر
تذکر: نام کتاب به قرینه آغاز نسخه تغییر یافت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا سفید، ۵ص (۳۷-۴۱)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۵ - ۴۲۸]

۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۲۴/۱
این نسخه سیزده باب دارد با ملحقاتی این چنین: ۱. فی ذکر الله، ۲. بیان القسطاس بامر الله، ۳. معرفة الله و معرفة اولیائه، ۴. بیان المعاد الله عزوجل، ۵. دعاء الاخلاص، ۶. زیارة الجامعة الصغیرة، ۷. فیما نزل فی حکم الصلاة، ۸ فی ما نزل فی الکتاب فی احکام الصلاة، ۹. فیما فرض فی الزکوه من حکم الله، ۱۰. فیما فرض فی الخمس من کتاب الله، ۱۱. فیما نزل فی الجهاد، ۱۲. فیما نزل الدین، ۱۳. در آنچه نازل شده است در حکم صلاة، ۱۴. در آنچه فرض شده است در زکاة. باب‌های ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۱۳ و بند ۱۴ فارسی است و باقی عربی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۸۵گ، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۶۸]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۳۸/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** سبحان الله موجدکم عما یصفون، و الحمدلله رب العالمین

تذکر: نام کتاب به قرینه آغاز نسخه تغییر یافت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در نسخه عنوان باب اول نیست و باب پنجم و ششم عربی است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۱گ (۷۶پ-۱۰۶ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۲۰/۴سم [ف: ۷ - ۱۵۷]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۰۳

آغاز: باب الاول صحیفة العدلیة فی ذکر الله عزوجل؛ **انجام:** و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** جعفر آتشرا سزاست ... ۱۲۰۰۹۳

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ کاغذ: شکری، جلد: گالینگور [رایانه]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۴۶

ترجمه‌ای است از صحیفه عدلیه علی محمد باب؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف: - ۱۶۴]

● **الصحیفة العذراء السدیدیة** / لغت / عربی و فارسی

aṣ-ṣaḥīfat-ul ʻaḏrā'-us sadīdīya

نسفی، محمد بن عمر، ق۷ قمری

nasafī, mohammad ebn-e ʻomar (- 13c)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۴ شعبان ۶۴۹ق

چون مؤلف احتیاج طلاب را به علم ادب و معانی الفاظ بسیار دیده و کتاب‌های مختلف در فقه، کلام، تفسیر و حدیث و غیره به زبان عربی نوشته شده‌اند، تصمیم بر آن گرفته که کتاب‌های «المصادر» زوزنی و «السامی فی الاسامی» و «الهادی» میدانی که این لغات را به فارسی ترجمه کرده‌اند در هم آمیخته و برای سهولت طلاب آن را به ترتیب حروف فرهنگ‌های لغوی مرتب نماید.

[دنا ۶۸/۷]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۶۸

آغاز: الحمد لله الذی تظاهرت علینا آلاؤه و تزاحمت الینا نعماؤه حمداً یستوجب زیادة فضله و یستجاب مواد طوله و الصلاة علی رسوله محمد الذی اسبغ نعمه

نسخه اصلی: کتابخانه احمد ثالث ـترکیه ۲۷۰۷، موزه طوپقپو سرای (ش ۷۵۷۸)، (فهرست قرطای ۲۹/۴)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه پایان ۶۴۹ق؛ صفحه‌ای در فضایل خربزه و خوردن آن آمده؛ ۵۸۷ص [عکسی ف: ۳ - ۳۲۷]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۵۲بخش۳ و ۵۳بخش۳ و ۶۶بخش۲

نسخه اصل: احمد ثالث ۲۷۰۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه پایان شعبان ۶۴۹ق [ف: - ۹۷ و ۸۰]

● **الصحیفة العلویة و التحفة المرتضویة** / دعا / عربی

aṣ-ṣaḥīfat-ul ʻalawīyya wa tuḥfat-ul murtaḍawīyya

سماهیجی، عبدالله بن صالح، ۱۰۷۶؟ - ۱۱۳۵ قمری

samāhījī, ʻabd-ol-lāh ebn-e sāleh (1666 - 1723)

تاریخ تألیف: چهارشنبه ۹ رمضان ۱۱۲۸ق

این کتاب مجموعه ادعیه و مناجات و اذکاری است که از حضرت مولی الموالی علی بن ابی طالب علیه السلام روایت شده، و روایات آن به نظر مؤلف صحیح بوده و آن را «الصحیفة العلویه و التحف المرتضویه» نام نهاده، و مشتمل بر ۱۵۷ دعاء و مناجات و اذکار است. مؤلف در دیباچه آورده است که مندرجات در این صحیفه مبارکه را بر مبنای دقت از کتب معتبره به حذف اسانید نقل نموده است. او سندی در متن به دست نداده ولی در حاشیه آن سندها را یاد کرده است؛ شماره دعاها در الذریعه ۱۵۶ و فهرست آستان قدس ۱۱۸ است. ظاهراً دو بار آن را تألیف کرده و ثبت تاریخ ۱۱۱۸ و ۱۱۲۸ برای تألیف بدین جهت است. محدث نوری (-۱۳۲۰ق) ۱۳۰ دعا با عنوان تکمله و مستدرک این کتاب نگاشته بنام «الصحیفة الثانیة العلویة» و به طبع رسیده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی جعل الدعاء مفتاح و مصباح النجاة ... انی ذاکر فی هذه الصحیفة ما صحت عندی روایته و ثبتت لدی اجازته من الدعوات الواردة عن سید الوصیین ...

انجام: و اغفرلی و لهم مع المؤمنین و المؤمنات انک قریب مجیب واسع البرکات و کان ذلک تحریراً بالعاشرة تقریباً من الخامس من الیوم التاسع من سنة الثامنة من العشر الثانیة من المائة الثانیة من الالف الثانیة من الهجرة المحمدیة علی مهاجرها الف سلام و الف تحیة و الحمدلله اولا و آخراً و باطناً و ظاهراً.

چاپ: ایران، ۱۳۲۱ق، سنگی، ۵+۴۶۸+۲ص؛ ایران، ۱۲۷۶ق، سنگی، جیبی، ۳۹۷+۱۰+۲۰ص؛ ایران، ۱۳۰۹ق، سنگی، جیبی، به درخواست و نفقه حاج میرزا محمد حسین شریعتمدار تبریزی فرزند حاجی میرزا علی اکبر (خادم عتبه مقدسه رضویه)، بدون شماره صفحه؛ این کتاب با ترجمه سید هاشم رسولی محلاتی توسط انتشارات اسلامی به طبع رسیده

[دنا ۶۹/۷-۷۰ (۳۴ نسخه)؛ الذریعة ۲۲/۱۵رقم ۱۰۹؛ کشف الحجب ص ۳۶۹]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملک: ابن مرحوم محمد علی جدلی؛ مهر: محمد تقی؛ کاغذ: فرنگی، ۱۵۰گ، ۱۵ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: - ۶۰۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ارض عنی بجودک و کرمک و فضلک یا ذالجود و الاحسان و الطول و الامتنان برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ معرب، کا: احمد بن محمد بن مبارک بن حسین الشاری بحرانی، تا: جمعه ۲۶ صفر ۱۱۲۴ق؛ «برگ ۲۳۵-۲۳۷»

مطلبی به نقل از کتاب «الجامع» نجیب الدین یحیی بن سعید الاصغر حلی در یک صفحه و مطلبی به نقل از کتاب مزار شهید مشتمل بر مناجات امیرالمؤمنین علیه السلام با این مطلع «اللهم إنی اسألک الامان یوم لاینفع مال و لابنون الا من اتی الله بقلب سلیم»، مجدول، در نزد مؤلف قرائت و مقابله و تصحیح شده به تاریخ ۱۱۲۴، محشی از مؤلف و برخی به امضاء «منه دام ظله»، دستخط مؤلف به تاریخ نصف محرم ۱۱۲۶ که متضمن مناجات و تضرع به درگاه باری تعالی می‌باشد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۵ – ۳۹۵]

۳. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۳۳

خط: نسخ معرب، کا: محمد بن ملک محمد، تا: ۴ شوال ۱۱۲۸ق؛ ۳۲۳گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: – ۲۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: عبدالرحیم بن رمضان، تا: شنبه ۱۴ ذیقعده ۱۱۲۸ق؛ با نسخه مؤلف مقابله شده و مؤلف این مقابله را در پایان نسخه به خط خودش و به تاریخ ۱۸ ربیع الاول ۱۱۲۹ آن را تصدیق کرده، مصحح، محشی، پس از کتاب چند تاریخ منظوم که میر فضل الله فاضل بنا به درخواست علامی فهامی ملا مهدیا در تاریخ در گذشت ماحوزی سروده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ – ۴۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** مما طرفی الی مؤلفیها معروفة فلا حاجة الی تعریف.

خط: نسخ، کا: محمد کاتب بهبهانی فرزند عبدالرحیم، تا: چهارشنبه ۲۱ جمادی الثانی ۱۱۳۱ق؛ ضمیمه: ضمن ۱۲ برگ آخر نسخه ادعیه ایام هفته مروی از امام موسی الکاظم (ع) و ادعیه متفرقه دیگر؛ مجدول، دارای سرلوح مزدوج؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۹۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۱×۲۰/۱سم [ف: ۱۵ – ۳۳۰]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۹۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش معرب، کا: محمد [...] بن محمد حسین، تا: جمعه ۵ ذیقعده ۱۱۷۸ق؛ وقف بر گروه شیخیان کرمان که از کرمان بیرون نرود، با تولیت محمد خان، به تاریخ ربیع الثانی ۱۲۸۹ق؛ ۱۹۶ص، ۲۰ سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ – ۲۴۷]

۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۰۰ – ب

آغاز: برابر؛ **انجام:** انک قریب مجیب واسع البرکات و ذلک علیک یسیر یا ارحم الراحمین و صلی الله علی محمد النبی و آله و سلم تسلیما و الحمدلله اولا و آخرا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: پارچه‌ای، ۲۴۷گ، ۱۲ سطر (۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: – ۳۹۶]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** مما ... الی مؤلفها معروفة فلا حاجة الی تعریف

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۲۴۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۴سم [ف: ۱ – ۳۵۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۰

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سرخ مذهب، ۱۴۵گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [سنا: ف: ۱ – ۲۱۶]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** انک قریب مجیب واسع البرکات و ذلک علیک یسیر یا ارحم الراحمین و صلی الله علی محمد النبی و آله و سلم تسلیماً.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ بعضی دعاها بین سطرها به فارسی ترجمه شده، مجدول، در پایان غلطنامه کتاب پس از آن شرح لغات مشکل دعاها در جداول افزوده شده؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۴۰۷]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قدرته ثم خلقتهم من نطفة و لم یکونوا شیئا تنها فهرست و دعای اول را دارد؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ دارای یک سرلوح زیبا، مجدول، دارای کمند، در آغاز و انجام نسخه نوعی استخاره با حروف مقطع آمده؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی، ۸گ، ۱۵ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۵ – ۶۶۲]

۱۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۵۵/۱

از اول تا دعای روز چهارشنبه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۸۸گ (۱–۸۸)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳ – ۸۸۶]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** شدید النقم و دائم المجد و الکرم و اخصصنی

خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ دارای کتیبه و سرلوح، مجدول؛ مهر: «مصطفی الحسینی۱۳۲۲»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۲۰۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ – ۳۵۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۰

همان نسخه بالا [اهدائی ف: – ۱۷۳]

۱۵. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولک الحمد رضی نفسک ولک الحمد عدد ما احاط به علمک ولک.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تملک: موسی بن محمد حسن؛ در آخر نسخه دعاهای، سمات، حرز یمانی مشهور به سیفی و حزب البحر ابوالحسن شاذلی، جنة الاسماء (قصیده منسوب به امام علی (ع))، شرح جنة الاسماء و دوایر آن از غزالی

تحریر شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [اوراق عتیق: ۱ – ۱۲۱]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۷۳-۱۲/۱۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن محمد حسین، تا: جمادی الثانی ۱۲۲۹ق؛ ۱۱۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ – ۲۷۶۰]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** مما طرفی الی مؤلفیها معروفة فلا حاجة الی تعریف.

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن علی محمد، تا: جمادی الاول ۱۲۳۱ق؛ با یک کتیبه زرپوش، مجدول، دارای سرلوح، کاتب ساکن قزوین؛ واقف: باقر کتابچی، تیر ۱۳۵۶؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۴۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۸سم [ف: ۱۵ – ۳۳۱]

۱۸. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۵۲

آغاز: انبیائه الذین اوضحوا معالمه و بینوا مراسمه صلاة لاتفنیها زمان و لاتحویها مکان و بعد فیقول ... انی ذاکر فی هذه الصحیفة ما صحت عندی؛ **انجام:** و اغفرلی و لهم مع المؤمنین و المؤمنات انک قریب مجیب واسع البرکات و ذلک علیک یسیر یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۷گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۷۲]

۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۹۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالکریم هروی، تا: شوال ۱۲۴۰ق، جا: مشهد رضوی، حسب خواهش آقا محمد جعفر؛ دارای سرلوح، مجدول، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۶گ (۱پ-۲۳۶)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۵۹]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۴۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیقعده ۱۲۵۶ق؛ تاریخ وقف: شوال ۱۳۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲۵ – ۹۴]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۶۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** مما وقفت علیه فی کتب أصحابنا و مؤلفاتهم و أصولهم و مصنفاتهم من کتب الدعاء و الحدیث مما طرق إلی مؤلفیها معروفة فلا حاجة إلی تعریف

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ مصحح، محشی با نشان «آقا جمال رحمة الله»، «شیخ بهائی»، «۵» و غیر آنان، مجدول، دارای رکابه؛ مهر: کاتب «الواثق بالله الغنی عبده نجف علی ۱۲۵۶» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴۱گ (۱-۱۴۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۳۱ – ۴۸۳]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید محمد بن زین العابدین، تا: رجب ۱۲۵۶ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۸ – ۶۴۵]

۲۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** وما افترضت علی فاحتمله الی من اوجبت حقوقه من الاباء والامهات انک قریب واسع البرکات وذلک علیک یسیر یا ارحم الراحمین وصلی الله علی محمد النبی واله و سلم تسلیماً تمت

کا: محمد تقی بن محمدمعصوم شیرازی قزوینی، تا: ۱۹ صفر ۱۲۶۰ق، جا: بوشهر؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۱۸]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۷۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** واسع البرکات و ذلک علیک یسیر یا ارحم الراحمین و صلی الله علی محمد و آله و سلم تسلیماً

خط: نسخ عالی، کا: ابوالقاسم بن میرزا حسین خوانساری، تا: ۱۳ شوال ۱۲۶۴ق؛ مجدول، با کمند؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۳۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۶ – ۳۵۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۲/۱

همان نسخه بالا [اهدائی ف: – ۳۶۹]

۲۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۱۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ ذیحجه ۱۲۶۶ق [ف: ۳ – ۹۷]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** مما طرفی الی مؤلفیها معروفة فلا حاجة الی تعریف.

بخشی از دعای اول مترجم؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ مجدول؛ واقف: سکینه محصصی، خرداد ۱۳۶۸؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا، ۲۰۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶/۱×۲۴سم [ف: ۱۵ – ۳۳۲]

۲۷. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: عبد الرحیم بن محمد تقی بن محمد حسین، تا: دهه اول ربیع الاول ۱۲۷۲ق، به امر حاجی میرزا عسکری الحسینی؛ مجدول، مذهب [دلیل المخطوطات: ۱ – ۱۱۷]

۲۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ ممتاز، کا: معصوم الحسینی (خادم روضه علوی)، تا: ۱۲۷۷ق؛ با لوح زیبا، مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۲۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۱۸]

۲۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵-ص/۳۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا ارحم الراحمین و صلی الله علی محمد النبی و آله و سلم تسلیما – یلوح الخط فی القرطاس دهرا ×× و کاتبه رمیم فی التراب

خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: ۱۲۷۸ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۶گ، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ملی فارس: ۱ – ۳۲۵]

۳۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۱۹۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: مشیرالسلطنه، علی اکبر بن حسین الحسینی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۴۸۴ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱ – ۷۵۷]

۳۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۲۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** وباطنا و ظاهرا.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۹۴ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ – ۱۵۰]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۸۶
آغاز: مفتاح فلاح و مصباح ... شانه و عظم سلطانه کوکب اقبال فرمان روایان خورشید نشان را بحرزیمانی
خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با ترجمه فارسی؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۶ – ۲۵۷]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** مما طرقی الی مؤلفیها معروفة فلاحاجه الی تعریف.
خط:نسخ،کا: محمد شفیع بن عباس انصاری دزفولی، بی‌تا؛ واقف: فهرستی؛ ۱۵۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶ – ۲۵۷]

۳۴. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۵۹
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۴۱]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۶۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۵۸ص (۱–۱۵۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۵ – ۳۲۶]

۳۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۷۲
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه ای در نجف اشرف. تا دعای ۵۱ است؛
خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی به فارسی؛ واقف: ملارمضان علی اصفهانی، ۱۲۴۷؛ ۹۸ص [عکسی ف: ۷ – ۱۶۳]

۳۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۵۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** یقول جامع هذه اللطیفة و مؤلف هذه الصحیفه هذا آخر الصحیفة العلویة و ختام التحفة المرتضویة المؤلفة من دعوات مولینا و امامنا (تا منتهی می‌شود به تاریخ تألیف آن که درسنه ۱۱۱۸ بوده و پس از آن گوید) والحمدلله اولا و آخرا و باطنا و ظاهرا.
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی وسط ترمه، ۱۶۷ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ – ۴۳]

● الصحیفة العلویة (ترجمه) / دعا / فارسی

as-sahīfat-ol ‘alavīye (t.)

حسینی، علی بن محمد

hoseynī, ‘alī ebn-e mohammad

۱. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۱۹۴
خط: نسخ خوب، کا: حسن بن محمد قلی لاهیجانی، تا: ۱۲۴۰ق؛ ۱۹۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: – ۱۵۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۸۰
آغاز: بسمله، مفتاح فلاح و مصباح حمد؛ **انجام:** الف التحیة و ... بحسب الفرموده.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج [رایانه]

● الصحیفة العمریة / تراجم / عربی

aṣ-ṣaḥīfat-ul ‘umarīyya

این رساله دروغین و ساختگی درباره عمر خطاب دومین فرمانروای عرب است و در آغاز آن آمده که آن را از صحیفه ابن عبدون اندلسی بیرون آورده ام. در آن نه فصل است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۲۶/۵
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی جعل التمسک بذیل اهل السنة و الجماعة وسیلة الی نیل اعلی درجات القربة ... اما بعد فیقول ابوبکر بن عمر بن عثمان المصری وطنا و الیزیدی نسبا و السنی مذهباً و الاشعری اصولا و الحنبلی فروعاً ... انی قصدت اوان اقامتی بمکة؛
انجام: و ما قبله مجرب عند اهل السنة و الجماعة.
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۶۳ر–۱۶۴) [ف: ۵ – ۱۷۰]

● صحیفة الفاروق / دعا / عربی

ṣaḥīfat-ul fārūq

در نه فصل است و پیداست که به تقلید از الصحیفة السجادیة و العلویة و به نام عبدالرحمن بن عمر بن هرون بن عثمان حمصی موصلی بغدادی حنبلی ساخته‌اند. در آن برای هر دعایی خواصی مضحک یاد شده و روایت دعاها و حکایات از شیخ دراج بن عبدون و ابو عثمان جاحظ است و می‌رسد به ابو هریره همچنین از کتاب فواید الاغراض ابو نجم قاضی حمص و قوت القلوب ابوطالب مکی و از عبدالقادر گیلانی و آل ابن لالا و آل عبدالسمیع (از بصره) و شیخ محمد کوهمری و شیخ علی کشاشی، و سخنانی از چهار مذهب در این زمینه هست و پیداست که ساختگی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۶۲
آغاز: هذه صحیفة الفاروق عمر بن الخطاب رضی الله عنه. بسمله. الحمدلله الذی جعل اولیاءه معادن الدعاء و الابتهال و خزائن

الفضایل و الافضال و قرناء العلم و الکمال و الصلاة و السلام علی سیدنا محمد بالغدوو الآصال و علی آله و صحبه المقربین من حضرة ذی الجلال المطیعین له فی جمیع الاحوال و بعد فیقول فقیر الله تعالی المقر بذنبه الراجی رحمته عبدالرحمن بن عمر بن هرون بن عثمان الحمصی اصلا و الموصلی منشاء و البغدادی مسکنا و الحنبلی مذهبا انی بقیت زمانا طویلا اسال الله تعالی ان یجمع بینی و بین رجل من علماء الرافضة لا کلمه فی تحقیق الحق و الباطل فاستجاب الله تعالی لی بعد حین فاتفق لی ذات یوم اصلی مع الجماعة فی جامع البغلی فاذا انا برجل غریب یصلی معهم و فی وجهه اثر السجود و هولایحسن افعال الصلوة فتعجبت منه و قلت فی نفسی لعل هذا من الرافضة العارفین بمذهبهم الجاهلین بمذهبنا لکنه صلی معنا لاجل التقیة و لوجوبها فی مذهبهم و هو لایستکمل افعالنا فی الصلوة فصد قنی ظنی فدنوت منه بعد مضی الجماعة فازلت اکلمه فی المسایل الدینیة و هو یکتم امره و یتخفی عنی فقلت له یا شیخ مالک تتخفی عنی و هذه بلدان الاسلام مملوة باهل السنة و الجماعة و هل ملة الاسلام الا السنة و الشیعی لکنی رجل احب البحث مع العارفین فی تحقیق الحق و الباطل هذا و الخوف یظهر علی وجهه و کلامه فما زلت الاطفه و اؤمنه حتی شرع فی مباحثتی فانتهیت به الی الامامة فجعل یفتخر علی بفضل ائمته و جعلت افتخر علیه بفضل ائمتی حتی قال کان ائمتنا افضل الناس و اعبدهم لله تعالی و اکثرهم دعاء رایتها الا تری الصحیفة السجادیة و الصحیفة العلویة و الادعیة المرویة عنهم فی الکتب المتعددة و لم نجد لائمتکم دعاء واحدا فهذا دلیل واضح علی ان ائمتنا افضل و اقرب من الله تعالی و اکمل فما قال الرافضی ذلک کدت ان ابطش به غیظا لکنی حلمت علیه لکونی انا المستدعی منه المباحثة و لکونی عاهدته علی انه آمن فلست اخیفه بعد فقلت له یا شیخ انک لست من اهل النظر و لا التتبع فلو نظرت فی الکتب لرایت ادعیة ائمتنا اکثر؛ **انجام:** و الناس یقولون انا خیر من القطب الربانی عبدالقادر الجیلانی فبقی فی قطر فی تمام الاکرام و الاحتشام و ناهیک انی لو اردت ان اجمع مایه مجلدة من هذا الفن لجمعت لکنه اثبت بقلیل یدل علی کثیر و باقل من ذلک کفایة لمن له ادنی درایة و اسواقنا و لله الحمد مملوة من ذلک و الامر غیر خفی لکن انظروا یاذوی البصائر و العقول اذا احتاجت ولایة اولئک الذین ولایتهم بالنسبة الی ولایة سیدنا عمر کالقطرة فی البحر المحیط لهذه النیارات التی تطیر لها العقول و تحیر لها الالباب فای تیارة تعطی علی ولایة سیدنا عمر التی هی اشهر من الشمس و القمر فاشهد الله الذی لا اله الا هو ان هذ الصحیفة المبارکة و تیارانها فی حق سیدنا عمر و ولایته لاقل القلیل ای و حق من انزل التوراة و الانجیل فان قبل ان هذه الصحیفة الشریفة قد بینت علی ان سیدنا عمر قد ابتلی ... و حبی باجرها فالجواب انه غیر بدع ان یتردی سیدنا عمر بفضل ... و ینزر بفضیلة التیارة و یتشیخ بالف فضیلة مثل ذلک و هل ینغی فضیلة ثبوت اخری فتامل یرحمک الله تعالی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با عبارت «وجدت فی ظهر هذه النسخة هذه الصحیفة المبارکة دخلت فی ملک الشیخ عبدالله بن محمد بن عبدالله بن طامی الهولی شیخ النصور ساکن بندر کنکون لعن الله سارقها و لن الله کل سنی قبضها بیده و اسلمها لاعدائنا الرافضة آمین رب العالمین»؛ وقف طالب علمان استراباد؛ تملک: محمد صالح بن محد تقی بن محمد اسماعیل استرابادی بوده در ربیع الاول ۱۲۹۶؛ مهر: «یا صالح المؤمنین»، «می شکافد بسر دشمن خود - ابن خاقان جهان محمود»؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۱گ، ۱۸ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۵ - ۴۲۱۷]

● **صحیفة الفضلیة فی المعارف الالهیة** / عرفان و تصوف / فارسی

sahīfat-ol fazīla fe-l ma‘āref-el elāhīya

مطرز الرضوان، ق۱۳ قمری

motarrez ar-rezvān (- 19c)

در روی برگ اول این عبارت در خصوص کتاب آمده و روی آن خط کشیده شده: «فیه بیانات خلاف ما علیه الاصحاب و الضرورة نسئل الله التوفیق بردها علی الضروره».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۲ط

آغاز: بسمله. ثناء متلؤلؤ بارق و ستایش متشعشع شارق زیبنده نور جلال جمال؛ **انجام:** له الشکر و الثناء بلسانه الذی لیس له غایة و لا مبتدأ و الحمد لله رب العالمین.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۳ جمادی الاول ۱۲۶۵ق، جا: تاکر من قری نور مازندارن؛ جلد: مقوای ابر و باد، ۲۳۱ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۴/۳ - ۷۲]

● **صحیفه قاصریه** / شعر / فارسی

sahīfe-ye qāserīyye

قاصر کرمانی، ق۱۴ قمری

qāser kermānī (- 20c)

مثنوی حماسی، در ۵ «مقصد» در حوادث کربلا و سوگواری بر حسین بن علی (ع)؛ مقصد یکم در سر گذشت خود اواست و بر فردوسی می‌تازد که چرا شاهنامه سروده و از پادشاهان ستوده و از بزرگان دین ما یاد ننموده است. فهرست مقاصد در آغاز کتاب هست به نثر.

آغاز: بنام خداوند پست و بلند ×× منزه زهر نقص و از چون و چند

[دنا ۷۰/۷ (۳ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۱۷۱۲/۳]

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۱۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** نمایی خلق خود کی پسند ×× که بینند از کوری خود گزند

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: خشتی [نشریه: ۷ - ۱۹۱]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۰۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** مایی بر این خلق خود کی پسند ××که بینند از کوری خود گزند
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۲گ، ۸ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۱۷۴۸]
۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۶۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** که بی شک چو اسرار در کارهاست ×× نهان زین دو بیننده انظارهاست
دیوان اشعاری است که ابتدا شرح حال خود را می‌گوید و سپس مراثی امام حسین علیه السلام و در آخر اشعاری در اخلاقیات؛
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۳ - ۷۲]

● **الصحیفة الکاملة السجادیة = الصحیفة السجادیة** / دعا / عربی

aṣ-ṣaḥīfat-ul kāmilat-us sajjādīya = aṣ-ṣaḥīfat-us sajjādīya

علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۳۸ - ۹۴ قمری
ʻalī ebn-e hoseyn, emām-e čahārom (659 - 714)

تاریخ تألیف: ۹۰۰ق

مجموعه پنجاه و چهار دعا و نیایش می‌باشد که از علی بن حسین (ع) امام چهارم نقل شده این دعاها در عالم شیعه مقام مهمی را دارا بوده و می‌باشد. ابن شهر آشوب (-۵۸۵) در «معالم العلماء» در ترجمه متوکل بن عمیر لقب «زبور آل محمد» و در ترجمه یحیی بن علی بن محمد حسینی لقب «انجیل اهل بیت» بدان داده است. در تاریخ این مجموعه بایستی در سه باره گفتگو کرد. نخست: ادعیه زین العابدین: می‌توان گفت تقریباً بەاتفاق همه تاریخ‌نویسان اسلام علی بن الحسین یکی از معروف‌ترین مردان زهد و پرهیزگاری و تقوی در نیمه دوم نخستین قرن هجری بوده است. بیشتر مورخان گفته‌اند که ایشان دعاهایی نیز انشاء کرده و می‌خوانده‌اند و چنان‌که در مرحله دوم خواهیم دید چند تن از علما عده‌ای از این دعاها را گرد آورده‌اند. دوم صحیفه سجادیه: گویند در آغاز قرن دوم یعنی نیم قرن پس از امام سجاد شخصی به نام عمیر بن متوکل بن هارون ادعا نموده: پدرم متوکل داستانی از یک ملاقات خود با یحیی بن زید بن علی بن الحسین و ملاقات دیگر با امام صادق جعفر ابن محمد بن علی بن الحسین برایم نقل کرد و گفت: من در این دو ملاقات دو نسخه از صحیفه سجادیه را از این دو نفر نواده امام سجاد گرفته‌ام. این داستان پدر عمیر را بسیاری از پیشینیان از گفته عمیر نقل کرده‌اند، مانند شیخ مفید (- ۴۱۳ق)، در ارشاد علی بن محمد خزاز شاگرد صدوق در «کفایة الاثر» و نجاشی (-۴۵۰ق) در رجال و شیخ طوسی (-۴۶۰) در فهرست خود، ولیکن هیچ‌یک از این بزرگان شماره دعاهای صحیفه سجادیه عمیر را تعیین نکرده‌اند فقط شیخ طوسی در «مصباح المتهجد» هشت شماره از آن دعاها را آورده و شاید آنها برگزیده باشد. در الذریعه (ج۱: ص۳۹۶ و ۸: ۲۰۲) کتابی به نام «ادعیه زین العابدین» از سید ابوابراهیم ناصر شاگرد شیخ طوسی (-۴۶۰ق) یاد شده است. نکته قابل دقت این است که بیشتر فرقه‌های شیعه (اثنی عشریان زیدیان اسماعیلیان) داستان عمیر بن متوکل را نقل کرده و آن را پذیرفته‌اند. سوم: صحیفه کامله سجادیه: یا صحیفه بزرگ. از پایان قرن ششم به بعد به نام دو صحیفه برمی‌خوریم، یکی صحیفه‌ای که نزد زیدیان معتبر می‌باشد و شیعیان آن را صحیفه ناقصه (صحیفه کوچک) سجادیه می‌خوانند. دیگر صحیفه بهاء الشرف علوی که شیعیان آن را «صحیفه کامله سجادیه (صحیفه بزرگ)» می‌نامند. جای گفتگوی ما این صحیفه کامله بهاء الشرف می‌باشد. صحیفه بهاء الشرف دارای پنجاه و چهار دعا است ولی در آغاز کتاب فهرست ۷۵ دعا دیده می‌شود گویا او می‌خواست بعدها به آن بیافزاید. او در آغاز آنها ادعا کرده آنها با چند واسطه ــ که یاد کرده ــ از عمیر بن متوکل نقل کرده است. بنابراین نخستین کسی که شماره دعاهای صحیفه را در این پنجاه و چهار تعیین کرده بهاء الشرف در قرن ششم می‌باشد و پس از این تاریخ همه علما صحیفه کامله سجادیه را از او نقل کرده‌اند. چون در قرن دهم و یازدهم شرح‌ها و ترجمه‌های بسیار از این صحیفه میان مردم ایران منتشر شد اندک اندک صحیفه کوچک زیدیه در ایران فراموش گردید. حتی در قرن یازدهم شیخ محمد تقی بن مظفر زیابادی قزوینی شاگرد شیخ بهائی به سال ۱۰۲۳ق ملحقاتی برای صحیفه گرد آورده است. بعد از وی شیخ حر (-۱۱۰۴ق) صحیفه دوم را فراهم ساخت. سپس ملا عبدالله افندی (-۱۱۳۰ق) صحیفه سوم تهیه نمود و پس از وی حاج میرزا حسین نوری (-۱۳۲۰ق) صحیفه چهارم و سید محسن عاملی صاحب «اعیان الشیعه» صحیفه پنجم و شیخ محمد باقر بیرجندی (-۱۳۵۲) صحیفه ششم و شیخ هادی کاشف الغطاء (۱۲۸۷-۱۳۶۱ق) صحیفه هفتم و حاج میرزا علی شهرستانی صحیفه هشتم را گرد آوردند. همه این دعا و نیایش‌ها به حضرت سجاد منسو ب است.

در آغاز صحیفه کامله سجادیه آمده است: «حدثنا السید الاجل نجم الدین بهاء الشرف ابو الحسن محمد بن الحسن بن احمد بن علی بن محمد بن عمر بن یحیی العلوی الحسینی رحمه الله قال اخبرنا ... قال حدثنی عمیر بن متوکل الثقفی البلخی عن ابیه ...». اینک یک سؤال پیش می‌آید که چه کسی این کتاب را از نجم الدین بهاء الشرف نقل کرده؟ یعنی گوینده «حدثنا» در اولین جمله آغاز کتاب کیست؟ در پاسخ به این پرسش شیخ بهائی در شرح خود می‌گوید: گوینده حدثنا ابن سکون است و میر داماد در شرح خود می‌گوید: گوینده حدثنا عمیدالروساء هبة الله (-

۶۰۹ق) می‌باشد. لیکن از آنچه در الذریعه (ج۱: ص۱۶۵ و ۲۶۲) آمده چنین برمی‌آید که صحیفه کامله را کسان بسیار از بهاء الشرف شنیده و بر او خوانده و اجازه گرفته‌اند و نام چند تن از ایشان در یک اجازه روایتی به جا مانده است که اجازه‌دهنده شیخ نجم الدین جعفر بن محمد بن جعفر بن هبة الله بن نما (- پس از ۶۷۰) و اجازه گیرنده شیخ کمال الدین علی بن حسین بن حماد الواسطی می‌باشد. نام‌های آن راویان از بهاء الشرف از این قرار است: ۱. ابومنصور عمیدالروساء هبة الله بن حامد (۶۰۹ق)؛ ۲. ابوالحسن علی بن محمد بن علی معروف به ابن سکون، این دو نفر هر دو شاگرد ابن عصار لغوی نیز بوده‌اند؛ ۳. شیخ ابوالفتح بن جعفریه؛ ۴. شیخ جعفر بن علی مشهدی پدر محمد بن المشهدی صاحب کتاب «مزار ابن مشهدی» معروف؛ ۵. شیخ ابوالبقاء هبة الله بن نما؛ ۶. شیخ مقری جعفر بن شمره؛ ۷. شریف ابوالقاسم بن زکی علوی؛ ۸. شیخ سالم بن قبارویه؛ ۹. شیخ عربی بن مسافر؛ ۱۰. غیر از این نه نفر ابن ادریس (۵۴۳-۵۹۸) نیز از بهاء الشرف نقل کرده و نسخه از صحیفه به خط خود نوشته و سید اعجاز حسین در «کشف الحجب» (ص۳۴۲) آن را یاد کرده است.

سند صحیفه کامله: در نسخه ابن سکون از گفته شاگردان بهاء الشرف چنین آغاز شده: حدثنا نجم الدین بهاء الشرف و او از داماد شیخ طوسی به تاریخ ۵۱۶ و او از عکبری و او از ابو مفضل شیبانی تا آخر زنجیره سند روایت کرده ولی زنجیره‌ای که در نسخه ابن ادریس بوده و در برخی نسخه‌های دیگر موجود است از گفته بهاء الشرف چنین آغاز شده: حدثنا ابو علی فرزند شیخ طوسی در تاریخ ۵۱۱ و او از پدرش و او از ابن غضائری و او از ابومفضل شیبانی تا آخر زنجیره روایت کرده است. از ابومفضل شیبانی (-۳۸۷ق) تا امام، در هر دو نسخه سند را با دو زنجیره کشیده است. یکی از ابن روزبه از پسر مطهری از پدرش از عمیر، دوم از جعفر از عبدالله از اعلم از عمیره و این‌که ملا محمد تقی مجلسی در مشیخه من لایحضره الفقیه و به متابعت از وی فرزندش در بحار و نیز بیشتر علمای متأخر مانند سید اعجاز حسین در کشف الحجب (ص۳۶۹) گفته‌اند: ابن ادریس صحیفه کامله را از دائی خود شیخ ابوعلی حسن فرزند شیخ طوسی به تاریخ ... روایت کرده اشتباهی بیش نیست، چه ابن ادریس سی و دو سال پس از این تاریخ یعنی در ۵۴۳ زاده شده است. پس راه روایت ابن ادریس نیز به زنجیره سند بهاء الشرف می‌پیوندد و راه جدایی نیست. اما زنجیره‌های دیگر که مجلسی در شرح مشیخه من لایحضر و شرح خود بر صحیفه آورده پس در مرحله اول مربوط به ادعیه زین العابدین و در مرحله‌های بعد مربوط به صحیفه سجادیه است نه صحیفه کامله پنجاه و چهار دعایی بهاء الشرفی (با همه خصوصیات). مجلسی در آنجا سه گونه راه برای روایت خود بر صحیفه را آورده نخست زنجیره‌ای که او از شیخ بهائی آغاز و به بهاء الشرف رسیده و از او تا امام پایان می‌یابد، دوم زنجیره‌ای که به فضل الله راوندی و از او به ابوالفضل شیبانی پیوسته و در حقیقت این زنجیره روایت ادعیه سر می‌باشد نه زنجیره صحیفه. سوم روایت مشافهه از صاحب الزمان است و داستان آن را که میان خواب و بیداری بوده مفصل شرح داده است. صحیفه سجادیه و دعاهای حضرت سجاد را نظر به اهمیتی که نزد شیعیان دارد علما در عداد «ادعیه سر» و هم در عداد احادیث قدسی شمرده‌اند و برآنها شرح‌های کوچک و بزرگ بسیار نگاشته اند. (علینقی منزوی)

آغاز: ۱: آغاز به روایت بهاء الشرف: حدثنا السید الاجل نجم الدین بهاء الشرف ابوالحسن محمد الحسن بن احمد بن علی بن محمد بن عمر بن یحیی العلوی الحسینی رحمه الله قال اخبرنا ... الحمدلله الاول بلا اول کان قبله و الاخر بلا آخر یکون بعده الذی قصرت عن رویة ابصار

۲: الحمدلله الاول بلا اول کان قبله و الآخر بلا آخر یکون بعده الذی قصرت عنه رؤیته ابصار الناظرین و عجزت عن نعته

انجام: ۱: و نجنی من مضلات الفتن برحمتک یا ارحم الراحمین و صلی الله علی سیدنا محمد رسول الله ... و آله الطاهرین

۲: (ملحقات) و تتم احسانک فیما بقی من عمری احسنت فیما مضی منه یا ارحم الراحمین.

۳: و اعف عما تعلم من ذنوبی ان تعذب فانا الظالم المفرط المضیع حظ نفسی و ان تغفر فانت ارحم الراحمین انتها الماثور من الدعوات عن زین العابدین و حافد سید الخلایق اجمعین علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب خاتم الخلفا الراشدین و الصلوة علی محمد و آله الطیبین.

چاپ: مکرر چاپ شده

[فهرستگان حدیث ۹: ۴۵۶- ۵۲۹ (۷۶۹ نسخه)؛ الذریعة ۱۸/۱۵-۲۱ و ۱۴۵/۶-۱۴۶و ۳۴۵/۱۳-۳۵۹؛ مشار عربی ۵۸۸-۵۸۹؛ دنا ۷۰/۷- ۱۰۶ (۱۲۱۹ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة الصحیفة السجادیة؛ ابن ادریس، محمد بن احمد (۵۴۳-۵۹۸)

۲- طریق روایة الصحیفة السجادیة = طریق روایة الشهید الثانی = المشیخة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)

۳- شرح الصحیفة السجادیة (ترجمه و شرح)؛ رازی، محمد سلیم (-۱۱)

۴- شرح الصحیفة السجادیة؛ رازی، محمد سلیم (-۱۱)

۵- ریاض العابدین فی شرح صحیفة سید الساجدین؛ هرندی، بدیع الزمان بن ابی اسحاق (-۱۱)

۶- حاشیة الصحیفة السجادیة؛ بصری، احمد بن عبدالرضا (-۱۱)

۷- حدیقه قطب شاهی = ترجمه صحیفه سجادیه؛ بسطامی، علی بن طیفور (-۱۱)

۸- ملحقات الصحیفة السجادیة؛ صوفی قزوینی، محمد بن مظفر (-۱۱)

۹- شرح الصحیفة السجادیة؛ محمد صادق بن زین العابدین (-۱۱)

۱۰- حدائق الصالحین = الحدیقة الهلالیة = شرح صحیفه سجادیه؛ شیخ

بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)
۱۱- حدائق الصالحین = الحدیقة التحمیدیة = شرح صحیفه سجادیه؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)
۱۲- حاشیة الصحیفة السجادیة = شرح الصحیفة السجادیة؛ میرداماد، محمد باقر بن محمد (-۱۰۴۱)
۱۳- ریاض المؤمنین و حدائق المتقین و فقه الصالحین؛ مجلسی، محمد تقی بن مقصود علی (۱۰۰۳-۱۰۷۰)
۱۴- شرح الصحیفة السجادیة؛ مجلسی، محمد تقی بن مقصود علی (۱۰۰۳-۱۰۷۰)
۱۵- طریق روایة الصحیفة السجادیة؛ مجلسی، محمد تقی بن مقصود علی (۱۰۰۳-۱۰۷۰)
۱۶- الصحیفة السجادیة (ترجمه) = شرح صحیفه سجادیه؛ روغنی قزوینی، محمد صالح بن محمد باقر (-۱۰۷۵)
۱۷- شرح الصحیفة السجادیة؛ روغنی قزوینی، محمد صالح بن محمد باقر (-۱۰۷۵)
۱۸- التحفة الرضویة فی شرح الصحیفة السجادیة (منتخب)؛ کاشف یزدی، قاضی بن کاشف الدین محمد (-۱۰۷۵)
۱۹- التحفة الرضویة فی شرح الصحیفة السجادیة؛ کاشف یزدی، قاضی بن کاشف الدین محمد (-۱۰۷۵)
۲۰- شرح الصحیفة السجادیة = تعلیقة علی صحیفة الکاملة السجادیة؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)
۲۱- شرح صحیفه سجادیه؛ شریف لاهیجی، قطب الدین محمد بن علی (-۱۰۹۷)
۲۲- الصحیفة السجادیة (ترجمه)؛ محقق خوانساری، حسین بن محمد (۱۰۱۶-۱۰۹۹)
۲۳- حاشیة الصحیفة السجادیة؛ احمد بن مولانا افضل (-۱۲)
۲۴- حواشی ملحقات الصحیفة السجادیة؛ احمد بن مولانا افضل (-۱۲)
۲۵- المواهب الشریفة فی شرح دعاء التوبة من الصحیفة؛ میرزا محمد محسن بن عبداللطیف (-۱۲)
۲۶- شرح صحیفه سجادیه؛ طبیب دزفولی، علی بن مرتضی (-۱۲)
۲۷- شرح الصحیفة السجادیة؛ محمد مؤمن بن علی نقی (-۱۲)
۲۸- شرح الصحیفة السجادیة؛ حسینی قزوینی، محمد بن محمد صادق (-۱۲)
۲۹- شرح الصحیفة السجادیة؛ مرعشی، قوام الدین بن نصیرالدین (-۱۲)
۳۰- حدائق الصالحین؛ کاشانی، غلامرضا بن عبد العظیم (-۱۲)
۳۱- شرح الصحیفة السجادیة؛ عبدالباقی بن محمد حسین (-۱۲)
۳۲- حل لغات الصحیفة الکاملة السجادیة؛ منجم، محمد باقر بن محمد شفیع (-۱۲)
۳۳- شفاء الصدور فی شرح الزبور؛ موسوی شهرستانی، عبدالرحیم بن محمد (-۱۲)
۳۴- شرح صحیفه سجادیه؛ موسوی شهرستانی، عبدالرحیم بن محمد (-۱۲)
۳۵- شرح الصحیفة السجادیة؛ عاملی، علی بن محمد (۱۰۱۳-۱۱۰۴)
۳۶- شرح الصحیفة السجادیة؛ عاملی، علی بن زین الدین (-۱۱۰۴)
۳۷- شرح الصحیفة السجادیة؛ قمی مشهدی، محمد بن محمد رضا (-۱۱۰۷)
۳۸- ملحقات الصحیفة السجادیة؛ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۰۳۷-۱۱۱۰)
۳۹- الفرائد الطریفة فی شرح الصحیفة = الفوآئد الطریفة فی شرح الصحیفة؛ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۰۳۷-۱۱۱۰)
۴۰- ملحقات صحیفه سجادیه (ترجمه)؛ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۰۳۷-۱۱۱۰)
۴۱- شرح الصحیفة السجادیة؛ مرعشی، نصیرالدین بن جمال الدین (-۱۱۱۰)
۴۲- شرح الصحیفة السجادیة؛ جزایری، نعمة الله بن عبدالله (۱۰۵۰-۱۱۱۲)
۴۳- نور الانوار فی شرح کلام خیر الاخیار(الابرار)؛ جزایری، نعمة الله بن عبدالله (۱۰۵۰-۱۱۱۲)
۴۴- ریاض السالکین فی شرح صحیفة سید الساجدین (سید العابدین)؛ مدنی، علی خان بن احمد (۱۰۵۲-۱۱۱۸)
۴۵- شرح الصحیفة السجادیة = تلخیص ریاض السالکین؛ مدنی، علی خان بن احمد (۱۰۵۲-۱۱۱۸)
۴۶- شرح الصحیفة السجادیة؛ لنبانی، حسین بن حسن (-۱۱۲۹)
۴۷- شرح الصحیفة السجادیة؛ حسینی نائینی، محمد بن محمد باقر (۱۰۸۰-۱۱۴۰)
۴۸- ریاض العارفین فی شرح صحیفة سید الساجدین؛ دارابی، شاه محمد بن محمد (۱۰۲۷-۱۱۴۷)
۴۹- شرح صحیفه سجادیه؛ حسینی، هدایت الله (-۱۳)
۵۰- لوامع الانوار العرشیة فی شرح الصحیفة السجادیة؛ ملاباشی شیرازی، محمد باقر بن محمد (-۱۲۴۰)
۵۱- آمال العارفین فی شرح صحیفة سید الساجدین؛ برغانی قزوینی، عبدالوهاب بن محمد صالح (-۱۲۵۰)
۵۲- کلمات مخزونه = شرح الصحیفة السجادیة؛ میانجی، علی محمد بن محمد حسن (-۱۴)
۵۳- ریاض السالکین (منتخب)؛ کنتوری، حامد حسین بن محمد قلی (۱۲۴۶-۱۳۰۶)
۵۴- شرح صحیفه سجادیه؛ مدرس چهاردهی، محمد علی بن محمد نصیر (۱۲۵۲-۱۳۳۴)
۵۵- تبیان اللغة؛ مدرس چهاردهی، محمد علی بن محمد نصیر (۱۲۵۲-۱۳۳۴)
۵۶- شرح صحیفه سجادیه؛ طواری یزدی، عباس بن محمد (-۱۵)
۵۷- الصحیفة السجادیة (ترجمه و شرح)؛ شیرازی، محمد
۵۸- شرح الصحیفة السجادیة؛ حسینی اصفهانی، عبدالله بن علی
۵۹- مواهب غیبیه؛ محمد علی بن قوام الدین محمد حسین
۶۰- شرح صحیفه سجادیه میرهاشم

۶۱- حاشیة الصحیفة السجادیة
۶۲- شرح الصحیفة السجادیة (۱۴ عنوان)
۶۳- شرح دعائی از صحیفه سجادیه
۶۴- شرح صحیفه سجادیه (۵ عنوان)
۶۵- الصحیفة السجادیة (ترجمه) (۳۶ عنوان)
۶۶- ملحقات الصحیفة السجادیة (۳ عنوان)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۰۵/۳

آغاز: برابر ۲؛ **انجام:** برابر۳

این نسخه به روایت ابی بکر محمد بن علی کرمانی است که در سال ۱۳۷۱ش با تصحیح استاد محمد کاظم مدیر شانه چی توسط آستان قدس رضوی چاپ شده، تنها حاوی ۳۷ دعاء است و با نسخه رایج (به‌روایت نجم الدین بهاء الشرف) اختلاف دارد دعائه فی التحمید، فی الشکر، فی الاستعاذه، فی التوبة، فی العفو، فی الرحمة، فی مناجاته، فی الاعتذار، فی الاقالة، فی الاخلاص، و من دعائه لنفسه، فی الابتلاء، فی الرغبة، فی التمجید، و من دعائه لابویه، فی جیرانه، لاهل الثغور، لرمضان و دخول شهره، فی وداع شهر رمضان، فی التوبة، فی الحوائج، اذا ظلم، اذا تضرع، اذا اصبح، اذا نزلت به مهمة، اذا نظر الی اهل الدنیا، اذا رای الهلال، فی الشکوی، حین ذکر الشیطان، اذا مرض، اذا دفع عنه مکروه، اذا رای السحاب و الرعد، اذا رای مبتلا بقضیحة، فی الاستخارة، اذا مجد، اذا خص نفسه، فی الحمد؛ خط: نسخ، کا: حسن بن ابراهیم بن محمد الزامی، تا: شوال ۴۱۶ق؛ به دنبال آن پنج صفحه مناجات است به روایت سفیان بن عیینه از حضرت زین العابدین علی بن الحسین علیهما السلام در مخاطبه نفس که با این عبارات شروع می‌شود: «سفین بن عیینه عن الزهری محمد بن شهاب قال سمعت زین العابدین علی بن الحسین رضی الله عنه یخاطب نفسه و ینادی ربه و هو یقول یا نفس حتام الی الحیوة سکونک و الی الدنیا و عمارتها رکونک»، انجام: «اترضی بان تفنی الحیوة و تنقضی و دینک منقوص و مالک وافر»، پس از آن به قدر یک صفحه دعائی است که شروع آن چنین است: «اللهم صل علی محمد الذی خلقته من شجرة اصلها ابراهیم الخلیل و فرعها الذبیح اسمعیل و علی اله الغر البهالیل» و انجام آن چنین: «و ان لا تعمدنا برحمتک تهلکان» و دعائی در ختم قرآن به دنبال آن است در چهار سطر و سطر اخیر آن حاکی از این است که نسخه مقابله شده: «مقابل من اول الکتاب الی هاهنا بالاصل بقراءة اخی اسمعیل بن محمد القفال ایده الله بارک الله فیه لمن نظر فیه مستفیدا»، در ورق بعد دارد: «اجازلی اخی ابوالقاسم عبدالله بن محمد بن سلمه الفرهاد جردی (منسوب به فرهاد جرد نیشابور قطعاً نه فرهاد جرد مرو) سلمه الله ان اروی الصحیفة بتمامها عنه عن ابی بکر الکرمانی (راوی مذکور در ابتدای سلسله روایت صحیفه) رحمه الله بروایته عن رجاله کما کتبنا» وقفه الاستاذ الامام ابوعبدالله احمد بن ابی عمر الزاهد (یعنی کاتب قوارع القرآن و جزو بعد از آن) علی مدرسة شیخ الامام حامد بن احمد بباب عزره والتولیة لعمر بن محمد الحامدی؛ کاغذ: حنائی، جلد: مقوا، ۴۴گ (۴۰-۸۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۶۷۳ و ۱۲ - ۴۱۳ و ۱۵ - ۳۳۲]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۳۹-۳۲/۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** دعای سمات وسلطان انک علی ما تشاعدته وبکل شیء علیم آمین رب العالمین.

خط: نسخ، کا: شهید اول؟، تا: با تاریخ ۶۰۳ق؛ نسخه قدیمی و مهمی است، این نسخه عکسی است، در اول نسخه ادعا شده که این نسخه به خط شهید اول است که از روی نسخه علی بن السکون نقل کرده، مقابله شده، صورت اجازه عمید الرؤسا به ابن معیة در ۶۰۳ق در اول نسخه درج شده، در پایان نسخه دعای سمات آمده؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۲۳۲گ، ۱۱-۱۶ سطر، اندازه: ۲۲×۳۰سم [ف: ۵ - ۲۷۶۹]

۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۰۵

آغاز: بسمله و ما توفیقی الا بالله - حدثنا الشیخ ابوالمفضل محمد ابن عبدالله ابن المطلب الشیبانی و املا علینا اوله فی سحد الشرقیه یوم الثلثاء تست لیال خلون من ذی الحجة سنه خمس و ثلثمائه و قرانا علیه باقیه فی داره بمرتعه خاقان و نسختة من کتابه. قال حدثنا الشریف ابوعبدالله جعفر ابن محمد بن جعفر بن الحسن ابن الحسن بن امیرالمومنین علیهم السلم؛ **انجام:** کتبها العبد یاقوت بن عبدالله المستعصمی حامدالله تعالی علی نعمة و مصلیا علی نبیه محمد و آله الطاهرین و مسلما بمدینه میافارقین اللهم اغفر لکاتبها و لمن نظر فیها یا ارحم الراحمین. فی شهور سنة اربع و تسعین و ستمائه

به روایت ابی المفضل است؛ خط: نسخ و ثلث، کا: یاقوت بن عبدالله مستعصمی، تا: ۶۹۴ق؛ مذهب، در جدول مستطیل شکل تزئینی نوشته شده «الصحیفه الکامله الزین العابدین علیه السلم»، «لخزانه کتب المجلس العالی نادرة الایام و اللیالی قاضی القضاة و الحکام غرة جبین الاسلام امام ائمة العالم ملاذ علماء الامم شمس الملة و الدین عبدالله ابن الامام الحکام مهذب الملة والدین محمد ابن سلیمان ابن المجلی شیدالله به قواعد الدین الی یوم الدین محمد سید المرسلین و آله الطاهرین و صحبة الاکرمین»، مجدول، مذهب، با فهرستی در ۵۱ باب که اول آن «فی التحمید الله جل وعزه» و آخر آن «عند قضاء الحوائج» می‌باشد؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترمه و بغدادی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۱۶۶ص، ۱۲ سطر [ف: ۱ - ۷۸۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۸۵

به روایت ابی المفضل است؛ دارای چهل و یک دعا می‌باشد و سیزده دعا از ادعیه نسخه‌های معروف صحیفه کمتر دارد؛ خط: نسخ معرب، کا: حسین بن محمد حسنی شیرازی، تا: جمعه ۱۱ ربیع الثانی ۶۹۵ق، جا: موصل؛ سند این نسخه کوتاه و مقدمه صحیفه‌های معروف نیز در اینجا نیامده. سند نسخه چنین است: «قال ابوالفضل: حدثنا محمد بن الحسن ابن روزبه بن ابوبکر

المدائنی الکاتب نزیل الرحبة فی داره، قال حدثنی محمد ابن احمد بن مسلم المطهری، قال حدثنی ابی، عن عمیر بن المتوکل بن هارون البلخی، عن ابیه المتوکل بن هارون، قال أملی علی سیدی الصادق جعفر بن محمد علیهما السلام، قال أملی جدی علی بن الحسین علی ابی محمد ابن علی بمشهد منی، قال: و کان من دعائه علیه السلام اذا ابتدأ بالدعاء بدأ بالتحمید لله عزوجل ...»، به رسم خزانه شرف الدین حسین، مصحح؛ تملک: فرهاد میرزا به تاریخ ۱۳ ربیع الاول ۱۲۹۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۳گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۰ – ۸۱]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۱۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۸گ، ۲۱ سطر (۵×۱۵)، اندازه: ۸×۱۸/۵سم [ف: – ۶۰۵]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۴۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۷۷۱ق؛ مجدول؛ اهدایی: حاج شیخ حسین شیخی زاده؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۱۴گ، ۱۴ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳ – ۹۰۵]

۷. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۳۴

خط: نسخ معرب زیبا، کا: عبدالرحیم بن شمس خلوتی تبریزی مشرقی،تا:۷۹۱ق؛۱۵۴گ،۱۰سطر،اندازه:۱۷×۲۴/۵سم[ف:۲– ۱۱۹]

۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۵

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر ۲

دارای ۵۴ دعای اصلی و ۱۴ دعاء فرعی ملحق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی، ۴۰۰ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ – ۱۱۱]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۳۰

خط: نسخ، کا: شیخ نیشابوری، تا: ۸۵۱ق، با سرلوح مذهب، مجدول، مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۹۱گ، ۱۰ سطر (۵×۱۰/۸)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۹ – ۳۲]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۴۰/۱

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد بن فقیه ابراهیم، تا: ۸۵۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲، ص و ۵»، از روی یک نسخه کهن دیگر در ربیع الثانی سال ۸۵۳ق کتابت شده؛ با یادداشت: «بخط ابن السکون خط عمید الرؤسا رحمة الله تعالی قراءة صورتها هی: قرأها علی السید الأجل النقیب الأوحد العالم جلال الدین عماد الإسلام أبو جعفر القاسم بن الحسن بن محمد بن الحسن بن معیةادام الله علوه قراءة صحیحة مهذبة و رؤیتها له عن السید بهاء الشرف أبی الحسن محمد بن الحسن بن أحمد عن رجاله المسمین فی باطن هذه الورقة و ابجته روایتها عنی حسب ما وقفته علیه و حددته له، و کتب هبة الله بن حامد بن أحمد بن ایوب بن علی بن أیوب فی شهر ربیع الآخر من سنة ثلاث و ستمائة و الحمد لله الرحمن الرحیم و صلواته و تسلیمه علی رسوله سیدنا محمد المصطفی و علی آله الغر المیامین»، در برگ پایانی نسخه نیز این مطالب آمده: «صورة ما علی الأصل الذی بخط الشیخ سدید الدین علی بن أحمد و نقل منه هذا الفرع نقلت هذه الصحیفة من خط علی بن السکون و تتبعاً ... عناقصاه حسب الجهد إلا ما زاغ النظر و حسر عنه البصر، و ذلک فی شهر ذی الحجة من سنة ثلاث و أربعین و ستمائة»، «بلغت مقابلة مرة ثانیة بخط السعید محمد بن إدریس بحسب ما وصل إلیه الجهد و ذلک فی شهر ذی القعدة من سنة أربع و خمسین و ستمائة، و کلما علی هامشها من حکایة سین و نسخة حسن فانه علی ابن إدریس و کذلک جمیع ما یوجد بین السطور و علیه سین فانه حکایة خطه، و اما ما کان نسخة بلاسین فمنها ما هو بخط ابن السکون و منها ما هو بخط ابن إدریس. «صورة خط ابن إدریس مقابلته هی: بلغ العرض بأصل خیر الموجود و بذل فیه الجهد والطاقة إلا ما زاغ عنه النظر و حسر عنه البصر و کتب العبد محمد بن الفقیه إبراهیم متتبعاًما یحتاج إلیه سائلاًمن اللهتعالی بحرمة و جهه الکریم، و فضله العمیم و بحق أولیائه بجمیع ما سئل فیها و یعطیه رغبته و یصرف عنه ما طلب صرفه فیها بمنه و کرمه وجوده و الحمد»، همچنین در هامش برگ پایانی نسخه آمده: «بلغت مقابلة و تصحیحاً بالنسخة المنقول منها فصحت بحسب الجهد إلا ما زاغ عنه النظر و حسر عنه البصر و ... ذلکح فی شهر ذی الحجة من سنة ثلاث و أربعین و ستمائة و لله الحمد و المنة» و نیز در پشت پایانی نسخه در هامش، صورت خط شهید ثانی با این عبارت آمده: «قوبلت هذه النسخة و ضبطت من نسخة شیخنا و مولانا السعید أبی عبدالله الشهید محمد بن مکی و تتبع ما فیها و علیها من الضبط والنسخ و الإعرابإلا مواضع یصیرة تحقق و قوعها سهواً علی الخطاء فضبطناها علی الصواب و هو کتب نسخته من خط الشیخ سدید الدین علی بن أتحمد الحلی و الشیخ سدید الدین نقل نسخته من خط ابن السکون و قابلها بنسخة الشیخ محمد بن إدریس و کلما علی هماشها من حکایته سین و نسخة فانه عن ابن إدریس و کذلک بین السطور، و اما ما کان نسخة بلاسین فمنها ما کان هو بخط ابن السکون و منها ما یکون بخط ابن إدریس و ذلک مرات متعددة اولها سنة تاریخ الکتاباعنی سنة ثلاثین و تسعمائة و الثانیة سنة ... و الثالثة سنة أربع و خمسین و تسعمائة، أنا الفقیر إلی الله تعالی زین الدین بن علی بن أحمد الشامی العاملی و فقه الله تعالی لطاعته و لدعائها واعطاه ما اشتملت علیه ... هذه صورة خط الشیخ زین الدین الشهیر بالشهید الثانی و کتب بیده الفانیة العبد ... محمد بن حسن الحسینی العیناثی فی العشر الأول شهر ذی الحجة سنة سبعین و ألف»؛ کاغذ: شرقی، ۱۰۶گ (۱ر–۱۰۶پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۳۳ – ۲۷۱]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۳۳

آغاز: مشیتک و نتصرف عن امرک و نتقلب فی تدبیرک لیس لنا من الامر الا ما قضیت و لا من الخیر الا ما اعطیت

نسخه اصل: نجف اشرف–عراق. (نجف اشرف– عراق)؛ خط: نسخ معرب، کا: ابراهیم بن علی بن حسن بن محمد بن صالح بن اسماعیل کفعمی لوزی جبعی، تا: ۸۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح،

محشی، با یادداشت مفصلی از کاتب که نسخه حاضر را از نسخه‌ای به خط علی بن سکون نقل کرده و با نسخه‌ای به خط محمد بن ادریس مقابله نموده و آنچه حواشی از کتاب‌های مختلف بر آن نسخه بوده در نسخه خود نقل نموده با اشاره به منابع؛ ۱۶۶ص [عکسی ف: ۶ - ۵۴]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۵۴

خط: نسخ معرب زیبا، کا: عبدالله اصفهانی، تا: ۸۹۹ق؛ با ترجمه فارسی بین سطرها، مجدول،مصحح، محشی، دارای سرلوح؛ جلد: روغنی رنگین،۱۹۷گ،۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۲۱ - ۲۱۲]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۱۷

آغاز: لانعلم کل ما یعلمون؛ **انجام:** برابر۳

فاقد ترجمه ملحقات آن مانند نسخه شایع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز (دو برگ اول)؛ مصحح؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵ هـق؛ کاغذ: حنائی، ۱۰۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۳سم [ف: ۱۵ - ۳۸۶]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۹۴

آغاز: برابر ۲؛ **انجام:** الله علیه السلام و انتما فلاتامناه

فاقد ترجمه و کسری آن عبارت است از: الف: از دعاء دوم تا دعاء بیست و هشتم (دعاء فی التضرع)، ب: از اواخر دعاء چهل و پنجم (وداع شهر رمضان) تا آخر نسخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن ۱۰؛ مجدول؛ واقف: عبدالله مجتهدپور، مرداد ۱۳۶۲؛ کاغذ: افشان نقره حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۶/۵×۸/۷سم [ف: ۱۵ - ۳۹۲]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۰۴

آغاز: و یثبت و عنده ام الکتاب؛ **انجام:** و تواضعت الجبابرة لهیبة و عنت الوجوه

خط: نسخ عربی، کا: هروی، محمد حسین، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: الرای محمد حسین؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۲۰

آغاز: ... قال ارنیه فاخرجت الیه وجوهاً من العلم واخرجت له دعاء املاءه علی ابی عبدالله علیه السلام وحدثنی عن اباه محمد بن علی علیهما السلام املاء ه علیه واخبره انه؛ **انجام:** و اعصمنی فیما بقی من عمری وافتح لی ابواب جودک التی لا تغلقها عن احبائک واصفیائک یا ارحم الراحمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: تاریخ اصلی قرن ۱۰ و نونویسی قرن ۱۳؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۴]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۱۰

انجام: و مسرعة الی ارادته أن تصلی علی محمد ...

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، مصحح، با نشانی بلاغ، دارای سر لوح ناچیز؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۴ - ۲۶۵]

۱۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۰۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با دو واسطه از روی نسخه خط شهید، در انجام دعای روزهای هفته و مناجات خمسة عشر و ملحقات صحیفه ضمیمه است؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۰۱گ، ۱۲ سطر (۵×۹/۵)، اندازه: ۹×۱۳/۵سم [ف: ۴ - ۱۳۲۲]

۱۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۱۹

چند برگی از آن است. شامل دو دعا: ۱. استقاله از ذنوب و طلب عفو، ۲. استعاذه از شیطان؛ خط: نسخ جلی معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۲گ، ۹ سطر (۹×۱۱)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳ - ۷۸۹]

۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۴۹-۶/۱۳۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ولم یخش عدوة ولاسلطانه ومن عجز عن تلاوته فلیکتبه ویجعله فی جیبه أو غیره

با ملحقات آن، در پایان دعای امام سجاد در جوف لیل، دعای سمات و بعضی ادعیه دیگر اضافه شده؛ خط: نسخ زیبا معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مقابله شده با نسخه منقوله از خط شهید در ۹۹۶ توسط کاظم بن لیس غروی نجفی، با سرلوح فرسوده، با کتیبه با زمینه مذهب مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، مذهب، ۱۴۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۶۸]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۹۲

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و صلواته علی رسوله سیدنا محمد خاتم النبیین و علی وصیه علی بن ابی طالب اشرف الوصیین و فاطمة الزاهرا سیدة نساء العالمین و علی ولدیها الحسن و الحسین سیدی شباب أهل الجنة اجمعین و علی وارث رتبهم العالیة و مطرح (پارگی نسخه)مولانا و سیدنا الأمام الطیب أبی القاسم أمیرالمؤمنین صلوات الله علیه و علی ابائه الطاهرین و ابنائه الاکرمین المنتظرین الی یوم الدین و سلامه علیهم اجمعین أخبرنا الشیخ ابومنصور محمد بن محمد بن احمد بن عبدالعزیز العکبری المعدل قرأة فی (پارگی نسخه) سنة سبع و ستین و ثلثمائة قال حدثنا ابوالفضل محمد بن (پارگی نسخه) المطلب الشیبانی فی شهور سنه سبع و ثمانین و ثلثمانة قال حدثنا الشریف و ابو عبدالله جعفر بن محمد بن جعفر بن الحسن بن جعفر بن الحسن و الحسن بن امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب صلوات الل علیه قال حدثنا عبدالله بن عمر بن خطاب الزیارت قال حدثنا خالی علی بن النعمان الاعلم قال حدثنا عمیر بن متوکل الثقفی البلخی عن ابیه متوکل بن هرون قال لقیت یحیی بن زید بن علی علیه السلام و هو متوجه الی خراسان فسلمت علیه ...

اندک تفاوتی با سند صحیفه مشهور دارد؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۳۵ - ۳۴۷]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۱۶

آغاز: برابر ۲؛ **انجام:** برابر ۲

فاقد مقدمه و از ابتدای دعای اول شروع می‌شود؛ خط: نسخ

معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ از روی نسخه‌ای که از روی نسخه شهید اول نوشته شده استنساخ شده و نسخه شهید در سال ۷۷۲ق کتابت شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۱۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۳۵ – ۲۷۷]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۹۱

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر ۱

همان نسخه شایع بهاء الشرفی است که سند آن به نسخه شهید اول می‌رسد و او با اسناد خود از بهاء الشرف روایت کرده. لیک در فهرست ادعیه آن نام ۵۷ دعاء ذکر شده: «دعائه فی الستکفاء. دعائه للضرورة دعائه عند الیقظة» و بر حسب ترتیب «دعاء استکفاء» دعاء بیست و دوم نوشته شده و آن دو دعای دیگر پنجاه و شش و پنجاه و هفت. کاتب دعاء استکفاء را ننوشته، صفحات آخر نسخه نیز افتاده و مانند نسخ معمول به دعای «استکشاف هموم» ختم شده. کاتب در حاشیه صفحه بیست و چهارم این دعاء را نوشته: «و کان من دعائه علیه السلام فی ذکر آل محمد علیهم السلام اللهم یا من خص محمداً و آله بالکرامة» آورده است که این دعاء در نسخه شهید نیست و در نسخه شیخ زین الدین بوده. در حاشیه میرداماد بر این موضع از نسخه مذکور است که این دعاء در جمله از نسخه‌های معتبر صحیفه مندرج است. این نسخه مشتمل است بر این ادعیه ماثوره الحاقی: «دعاء و تمجید له علیه السلام». دعائه فی المناجات فی الصلوة علی آدم «ع» فی الکرب و الاقالة. مما یخافه و یحذره. فی الایام السبعة. «مناجات خمسته عشر». ملحقات بخط مغایر است و در شوال ۱۰۱۷ در اصفهان نوشته شده و ضمیمه گردیده. نسخه (به جز ملحقات) زیر نویس شده به ترجمه فارسی است. مترجم شناخته نشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ میرزا شاهرخ بیکا نسخه را نزد میرداماد خوانده و میرداماد در مواضع مختلفه قرائت و مقابله را گواهی کرده و در پشت برگ اول نسخه اجازه قلمی داشته، با گواهی مقابله دیگری، محشی از میرداماد، پنداشته می‌شود از افادات شفاهی او در هنگام مقابله است که شاهرخ بیک نگاشته، مجدول مذهب؛ واقف: فهرستی؛ ۱۱۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۶ – ۲۵۸]

۲۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۹۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، مصحح، مقابله شده، در برگ ۱۳۷پ۱۴۳پ شرح دعای استفتاح و جز آن؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ، ۱۴ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: – ۶۰۵]

۲۵. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ – ۵۹۸]

۲۶. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۸۳

خط: نسخ زیبا معرب، کا: محمد زمان حسینی، تا: قرن ۱۰، جهت محمد قاسم؛ ۱۲۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: – ۶۴]

۲۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۲۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا از قرن ۱۰ یا پیش‌تر ؛ ۱۴۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱ – ۱۷۶]

۲۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۴۹

آغاز: رحمه الله قال اخبرنا الشیخ السعید ابو عبدالله محمد بن احمد بن شهریار الخازن لخزانة مولانا امیرالمومنین علی بن ابی طالب (ع)؛ **انجام:** عافیة الفتن برحمتک یا ارحم الراحمین ... پس از آن لواحق است.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ در آخر صحیفه یادداشت به خط مرحوم شیخ حرعاملی آمده: «انهاها کاتبها و فقه الله تعالی لمراضیه و جعل مستقبله خیرا من ماضیه مقابله و تصحیحا و سماعا و تحقیقا فی مجالس آخرها آخر شهر رمضان المبارک سنه ۱۰۷۷ حرره العبد محمد الحر العاملی عفی عنه»، لواقح صحیفه در ۱۰۹۹ کسر نویسی شده، مصحح، محشی، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: – ۳۶۷]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۳۳

آغاز: بسمله، حدثنا؛ **انجام:** رب العالمین و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم

خط: نسخ، کا: علاء الدین تبریزی، تا: ۹۲۳ق؛ با سرلوح، مجدول، مذهب؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: روغنی، مذهب، ۳۸۷گ، ۱۰ سطر (۴×۸)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۹ – ۳۵]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۵

این نسخه جز ملحقاتی که در بیشتر نسخه‌های صحیفه می‌باشد ملحقات دیگری دارد و از آنها مناجات خمسة عشر می‌باشد، و از آخر ملحقات افتاده دارد. قبل از ملحقات آمده که از روی نسخه شهید اول محمد بن مکی عاملی از روی نسخه علی بن السکون نوشته شده، و خصوصیات نسخه شهید اول را نیز ذکر کرده است؛ خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: شنبه ۱۵ ذیحجه ۹۳۵ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۴۱۲]

۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۰۸

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر ۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۵۱ق؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: ساغری مشکی، مذهب، ۱۳۷گ، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۹ – ۵]

۳۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۵۹

خط: نسخ، کا: خلیل الله بن اسماعیل حسینی، تا: یک‌شنبه ۱۰ جمادی الثانی ۹۵۶ق، جا: گجرات؛ مصحح؛ ۱۱۸گ، اندازه: ۱۱×۱۶سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۹۱]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۴۹

آغاز: المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام فی شهر ربیع الاول سنة ست عشره و خمسمائة

خط: نسخ معرب، کا: غیاث الدین محمد بن محمد حسینی، تا: ذیقعده ۹۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح، محشی، با ترجمه عناوین دعاها به فارسی ؛ جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۹ سطر،

اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۵ – ۹۷]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۳-طباطبائی

خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن محمود، تا: ۹۶۸ق، جا: قزوین؛ محشی با امضای «ح س»، با یادداشتی به خط محقق کرکی علی بن عبدالعالی کرکی، با گواهی مقابله‌ای به خط احمد اردبیلی مورخ ۱۰۰۸ق در قصبه کیرم از توابع کرج؛ مهر: «عبده محمد علی الحسینی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۱۱۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۴ – ۴۲۵]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۹۴

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: رجب ۹۶۹ق؛ مقابله شده با نسخه شهید اول و عمید الرؤسا و ابن ادریس با عبارات: «بلغت هذه النسخة مقابلة من نسخة بخط الطائفة ... ابی عبدالله الشیخ محمد بن مکی الملقب بالشهید ... و کل ما کتب علیها حاشیة و اصلاً ضبطاً و اعراباً کتب ههنا فکان هذا الفرع اصلاً اصیلاً صحیحاً صح بتوفیق الله ... فی سلخ المحرم سنة ۹۹۳»، «صحة ما علی النسخة التی بخط الشهید ... رعت المعارضة باصلها ثانی ذالحجة من السنة ... و بخطه ایضاً ما صورته: و علیه بلغت مقابلة و تصحیحاً بالنسخة المنقول منها فصحت بحسب الجهد الاماذاغ عنه البصر ... و ذلک فی شهر ذی الحجة من سنة ثلاث و اربعین و ستمائة ... »، «بلغت مقابلة مرة ثانیة بخط السعید محمد بن ادریس رحمه اللهبحسب ما وصل الیه ... و ذلک فی شهر ذی القعده ...»، چند بیتی از قصیده سید اسماعیل حمیری، دارای زیر نویس فارسی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱۵۵گ (۵-۱۵۹)، ۱۱ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۲ – ۲۷۸]

۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۰۹

خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن مقدم، تا: ۹۷۲ق؛ با چهار نسخه مصحح مقابله و تصحیح شده، مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۸ – ۷۴۵]

۳۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۵۹/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸ شوال ۹۷۳ق؛ مصحح، مقابله شده، منقول از نسخه‌ای که مقابله و خط ابن سکون و ابن ادریس در آن بوده؛ جلد: تیماج عنابی، ۵۹گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲ – ۱۶۳]

۳۸. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: عمادالدین تونی، تا: ۹۷۳ق [میراث اسلامی: ۵ – ۵۹۹]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۴۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۷۴ق؛ سند آن، از شهید اول به ابن سکون می‌رسد، صورت خط و مقابله ابن ادریس و شهید اول در پایان نسخه آمده، قرائت، مقابله و حواشی از حسین بن مراد علی رازی به سال ۹۷۴ق در شهر اردبیل در محضر سید حسینا (سید حسین بن حسن مجتهد کرکی در گذشته به سال ۱۰۰۱ق) انجام شده، دستخط مراد علی رازی نیز در پایان آمده؛ تملک: حسین بن زین العابدین قمی به سال ۱۲۸۰ق با مهر «یا امام حسین» (بیضی) [ف: ۳۲ – ۱۲۱]

۴۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۳۳

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن حاجی عباس، تا: جمعه ۳ ربیع الثانی ۹۸۰ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، مجدول گره ای، ۱۳۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۱۳]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۷۲

خط:نسخ معرب،کا:عبدالله،تا:۹۸۰ق؛مجدول،دارای سر لوح؛جلد: تیماج قرمز، ۱۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۴ – ۲۳۵]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۳ ط

خط:نسخ،کا:میرزا محمود بن محمود، تا: ۹۸۶ق [مختصر ف: ۵۳۰]

۴۳. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۷۳

خط: نسخ، کا: ظهیرالدین محمد بن محمد اصفهانی، تا: جمادی الاول ۹۸۹ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [نشریه: ۳ – ۱۹۱]

۴۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۲۸

آغاز: حدثنا الشیخ الاجل السید الامام السعید ابوعلی الحسن بن محمد بن الحسن الطوسی ادام الله ایامه فی شهر جمادی الآخرة سنة احدی عشرة و خمسمائة

نسخه اصل: کتابخانه هاشمی - یمن. به روایت ابوعلی حسن بن محمد بن حسن طوسی می‌باشد؛ خط: نسخ معرب، کا: علی بن محمد بن احمد ابراهیم عسنی، تا: محرم ۹۹۳ق، جا: کربلا؛ مجدول، مصحح، محشی، در صفحه ۳۴۰ اجازه‌ای از شیخ بهائی جهت سید حسین انصاری به سال ۱۰۲۱، در ۲۵ برگ پایانی کتاب ادعیه متفرقه ای از کتاب المجتنی من الدعاء المجتبی و نثر اللئالی و مهج الدعوات به خط محمد بن حسن مشهور به سعدالدین غفاری کاشانی ربیع الاول ۹۹۳ و منهاج الصلاح به خط کاتب قبل در همان سال در کربلا و چند دعای پراکنده و فصلی در اسماء الله الحسنی و چند دعا به خط احمد بن عبدالله بن حسین بن یحیی و دعائی در توسل به باری تعالی و ادعیه پراکنده دیگری؛ تملک: اسماعیل بن محمد بن حسن بن امیرالمؤمنین قاسم بن محمد بن سال ۱۰۶۲ در صنعا؛ واقف: شمس الدین احمد بن ابراهیم هاشمی و برادرانش محمد بن ابراهیم و حسن بن ابراهیم، ۱۰۶۲؛ ۳۸۸ص [عکسی ف: ۷ – ۱۲۰]

۴۵. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۳مجموعه بدون شماره

کا: محمد شریف بن جمال الدین علی بن محمد بن مقدم، تا: ۴ شعبان ۹۹۴ق [دلیل المخطوطات: ۱ – ۲۶۰]

۴۶. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۹۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جز چند برگ از آغاز و در میانه و انجام که نسخ سید محمد نجل سید احمد قزوینی است مورخ

۱۲۴۶؛ قطع: بیاض رقعی [چند نسخه-ف: - ۲۳۰]

۴۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۶۳

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح مذهب. مجدول؛ اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۱]

۴۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۸۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با دو سرلوح زرین، مجدول؛ همراه آن محلقاتی از دیگر نسخه‌ها؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۱گ، ۱۱ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱- ۱۶۳]

۴۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۴۵

آغاز: ... خمسمائة، قرأه علیه و انا اسمع؛ **انجام:** و ارزقنی شفاعة محمد صلی الله علیه ...

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (در دیباچه افتاده) و انجام (در ملحقات، دعای چهارشنبه افتاده)؛ مجدول، با حاشیه‌هایی به فارسی، مجدول؛ کاغذ: حنایی، ۱۳۸گ، ۱۳سطر (۱۰/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۳]

۵۰. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۴۴

خط: نسخ معرب، کا: محمد مؤمن شریف بن نورالله، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، دارای سرلوح مرصع، با ترجمه فارسی زیرنویس سطرها، مصحح، محشی؛ واقف: سید عزالدین محمد حسینی؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۷۸]

۵۱. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۹۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مجدول؛ ۱۶۵گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۶۵]

۵۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۳۸۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (آغاز در دیباچه افتاده) و انجام (در انجام می‌رسد به ملحقات صحیفه و افتاده)؛ با ترجمه فارسی به زیر سطور؛ قطع: ربعی [آستانه قم: - ۱۳۹]

۵۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۳۹۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ قطع: رحلی کوچک [آستانه قم: - ۱۳۹]

۵۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۸۳

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ترجمه زیرنویس فارسی، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۱۸سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

۵۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۷۷-عکسی

آغاز: ترجمه: ابتدا می‌کنم به نام خدای بخشاینده مهربان. روایت نموده؛ **انجام:** برابر ۱

در پایان نسخه «مما الحق ببعض نسخ الصحیفة ...» که دعاهایی ست برای روزهای هفته آمده؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با ترجمه فارسی، با یادداشت نعمت الله حسینی اواخر ذیقعده ۱۱۰۰ ق، نسخه هنری، با سرلوح نقش نگار متوسط، مجدول، با یادداشت «پاشا» در ۱۲۶۳ ق؛ مهر: «پاشا» (بیضی)؛ ۱۰۴ص (۴۰۹-۵۱۲)، ۱۲سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۵]

۵۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۶۰-عکسی

آغاز: برابر؛ آغاز ترجمه: نعلم کلما یعلمون. ثم قال لی اکتب من این

خط: نسخ خوش معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، ترجمه فارسی زیرنویس، وقف‌نامه برای گروه شیخیان کرمان، با یادداشتی مبنی بر اینکه نسخه اصل از روی دستنوشته علی بن احمد السدید (رح) هـ ر خ ۷۷۲ ق نوشته شده که آن نسخه از روی دستنوشته علی بن السکون نوشته شده بود که مقابله شده ذیحجه ۶۴۳ق بود، و بار دوم آن نسخه از سوی محمد بن ادریس با نسخه اصل در ذیقعده ۶۵۴ق مقابله شده بود و این یادداشت به امضای «محمد بن مکی» است، نقل زنجیره روایت کتاب از زین الدین علی، از علی بن عبدالعالی العاملی مورخ ۳ شعبان ۹۰۳. با امضای زین الدین بن علی المشتهر بابن الحجة، دعاها برای روزهای هفته، این دعاها از روز یک‌شنبه آغاز و به شنبه می‌انجامد؛ تاریخ وقف: ۳ ربیع الثانی ۱۲۸۹ق؛ ۳۲۳ص، ۹ سطرعربی و ۹ سطر فارسی (۱۱×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۵]

۵۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۶۱-عکسی

آغاز: حدثنا السید ... روایت کرد ما را سید بزرگوار ستاره دین جمال بزرگی ابوالحسن محمد پسر الحسن؛ **انجام:** این بخش:کما احسنت فیما مضی منه یا ارحم الراحمین و الحمدلله رب العالمین. چنانچه احسان کرده در آنچه گذشته است از آن ای رحیمترین رحم کنندگان

خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با ترجمه فارسی زیرنویس، با افزوده‌ای در پایان با سربند «مما الحق ببعض نسخ الصحیحة»، مذهب، با سرلوح خوب، مجدول؛ وقفنامه بر گروه شیخیان کرمان به تولیت آقای محمد خان؛ با نشان مقابله؛ تاریخ وقف: تاریخ ۱۲۸۹ق؛ مهر: «یا قاسم بن کریم» (دایره)؛ ۳۴۵ص، ۲۰ سطر (۱۱×۲۳/۵)، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۶]

۵۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۸۰-عکسی

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ خوش معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح بسیار زیبا، مجدول، مذهب، پس از انجام نسخه «مما الحق ببعض نسخ الصحیفة ...» که دعاهایی است برای روزهای هفته آمده؛ ۲۲۹ص، ۱۴ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۶]

۵۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۷۸-عکسی

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح زیبا، مجدول؛ ۲۶۷ص،۱۲سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۲۴۶]

۶۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۶۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۱×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۱۲]

۶۱. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۱۲
خط: نسخ معرب، کا: حاجی عبدالله بن عبدالرضا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۱۴]

۶۲. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۲۰۳۴۸
در ادعیه و اذکار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: مرقش، ۲۱۴ص، اندازه: ۶/۷×۱۰/۸سم [ف: - ۱۱۶]

۶۳. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۲۵
آغاز: دعاوه لوداع شهر رمضان، دعاؤه للعیدین و الجمعة، دعاؤه فی دفع کید الاعداء
خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۱۰۵]

۶۴. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۷۰
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده؛ قطع: جیبی [نشریه: ۵ - ۵۹۹]

۶۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴
خط: نسخ معرب هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی، مجدول، دارای سرلوح زرین، مذهب، دارای ترجمه فارسی زیر سطرها؛ جلد: تیماج مشکی مجدول زرین، ۱۸۱گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱ - ۵۸]

اصفهان؛ شهرداری اصفهان؛ شماره نسخه:۱۳
همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۳۰۹]

۶۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۸
آغاز: و خبرهم و حزنهم علی ابیه زید بن علی (ع)؛ **انجام:** و اجعلنا من ارضی من مر علیه اللیل و النهار من جملة ...
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۵۰۸]

۶۷. تنکابن؛ عمومی؛ شماره نسخه:۲
آغاز: برابر۱
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۱گ، ۱۱ سطر (۴/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۹×۱۶سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۱۴۲]

۶۸. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۰
آغاز: ... ثم ضرب له فی الحیاة اجلاً موقوفاً و نصب له أمداً محدوداً یتخطأ الیه بأیام عمره و یرهقه بأعوام دهره؛ **انجام:** بلطف غایتک و ترحمنی بصدی ... معاصیک ما أحییتنی و توفقنی لما ینفعنی ما ...
خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۹۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: - ۳۵]

۶۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۱۷
انجام: یا الله یا الله یا الله صل علی محمد وآله الطیبین وسلم تسلیماً کثیراً.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح؛ در چند برگ آخر مناجات مفصلی از نظم شیخ علی بن محمد رحیم فراهانی معروف به قاضی عسکر به سال ۱۳۳۹؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۱]

۷۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۱۰
آغاز: برابر۱
خط: نسخ جلی، بی‌کا، قرن ۱۰ و ۱۱؛ مجدول مذهب، با ترجمه فارسی درلابه‌لای سطور، مصحح، به ضمیمه حدیث کساء، کاتب حدیث فتح الله بن محمد رضا بن فتح الله بن ابراهیم شریف حسینی اول رمضان ۱۳۱۱، و به ضمیمه دو صفحه به فارسی در آداب دعا و موانع استجابت آن، آغازش: «اما بیان شرایط ضروریه دعا که قبل از دعا و بعد ازآن دراثنا آن بجا باید آورد چهارده است: اول بر طهارت بودن، دوم رو به قبله نشستن، سوم با اخلاص خواندن»؛ ازموقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج ضربی مذهب، ۲۹۸ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: - ۱۰۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۴۱ عکسی و ۱۱۹۸ عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۳۰۲ و ۴۸۶]

۷۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۳۹ و ۲۶۶۴ عکسی
آغاز: یقول فضل الله بن علی بن عبید الله بن محمد الحسنی أخبرنی الشیخ الامام ابوجعفر محمد بن علی بن الحسن؛ **انجام:** و الآثم المضیع و المقصر الضجع المغفل خط نفسی و أن تغفر فانت ارحم الراحمین
دارای ۳۸ دعا و سند آن با نسخه‌های دیگر متفاوت است و در آغاز آن چنین آمده: «یقول فضل الله بن علی بن عبید الله بن محمد الحسنی اخبرنی الشیخ الامام ابوجعفر محمد بن علی بن الحسن المقری النیسابوری قراءة براوند قال: اخبرنی الشیخ الادیب الحسن بن یعقوب بن احمد النیسابوری، قال: اخبرنا الحاکم العالم ابوالقاسم عبیدالله بن عبدالله الحسکانی، قال: اخبرنا السید ابومنصور الظفر بن محمد العلوی، قال: حدثنا ابوالقاسم عبدالله بن یحیی و ابوالحسین الطویل الکرمانی، قال: حدثنا ابوالحسین بن محمد بن بحرالرهنی رحمه الله، قال: اخبرنی الحسن بن یعقوب، قال: اخبرنا الحاکم ابوالقاسم ایضا، قال: اخبرنی ابوسعید کرمان بن محمد بن عبدالله بن کرمان التاجر الکرمانی ان خاله ابا منصور یحیی بن احمد بن شیرویه اخبره قال: حدثنی ابوطاهر احمد بن عبدالله البغوی بنی ما سیر قال: حدثنا ابوعلی محمد بن همام بن سهیل الاسکافی ببغداد، قال: حدثنا علی بن مالک، عن احمد بن عبدالله قال: حدثنا محمد بن صالح عن عمیر بن المتوکل بن هارون، قال: حدثنی المتوکل ابی قال: لقیت یحیی بن زید بن علی رضوان الله علیه ...»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ از روی نسخه صحیحی به خط سید فضل الله بن علی حسنی؛ مصحح؛ مهر: «عبده محمد مهدی بن محمد حسن الحسنی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۵۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۲] و [عکسی ف: ۷ - ۲۶۲]

۷۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۴۹
آغاز: الاول من سنة ست عشرة وخمسمائة قراءة علیه وأنا أسمع

قال سمعتها علی الشیخ
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۲]

۷۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۲۲

آغاز: علی بن ابی طالب علیه السلام فی شهر ربیع الاول من سنة ست عشر وخمسائة قرائة علیه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح؛ واقف: محمد حسین عطار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۲]

۷۴. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۶۵

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۶۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۱ - ۷۵]

۷۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۷

کامل؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۲گ، ۱۲ سطر [ف: ۱ - ۱۷۶]

۷۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۴۹

آغاز: فی نسخه فقلت یا بن رسول الله تستأذن فیما هو عنکم فقال؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (۲ برگ)؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۲ - ۸۲]

۷۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۲۱ و ۲۳۲۵ عکسی

آغاز: برابر۱
خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ترجمه زیر نویس؛ مصحح، محشی، مجدول؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۸۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۳ - ۱۴۲] و [عکسی ف: ۶ - ۳۷۹]

۷۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۹۵

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، دارای سر لوح؛ یادداشتی به تاریخ ذیقعده ۱۱۲۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۳۵۵]

۷۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۷۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، دارای سر لوح دقیق، مذهب، محشی، با نشانی بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۴ - ۳۱۵]

۸۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۶۲ و ۲۲۹۳ عکسی

آغاز: برابر ۱
جز ملحقات صحیفه مناجاة خمسة عشر امام زین العابدین علیه السلام افزوده شده؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مترجم، مجدول، مصحح، محشی، با بلاغ‌هایی بعضی از آنها با تاریخ رمضان ۱۱۰۴ و گویا به خط ملا محمد باقر مجلسی باشد؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده مهدی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۱۹۱] و [عکسی ف: ۶ - ۳۴۰]

۸۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۱۸

آغاز: و انا اسمع قال سمعتها علی الشیخ الصدوق؛ **انجام:** او تحامل علیه بمیل
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛دارای سرلوح،مجدول؛جلد:تیماج قرمز، ۱۴۶گ،۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۱]

۸۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۹گ، ۱۱ سطر (۶×۹/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۶۰۵]

۸۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۹۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح، مجدول، با ترجمه فارسی زیر سطور؛ تملک: محمد علی بن محمد تقی رضوی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۶گ، ۹ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: - ۶۰۵]

۸۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۰۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۹۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۳۱]

۸۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۵۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح، مجدول؛ ۱۶۹گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: - ۶۰۵]

۸۶. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۹۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۵۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲ - ۴۱]

۸۷. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۶۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۵۸]

۸۸. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۶۵مشهد

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۶۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: - ۱۸۷]

۸۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۴۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: - ۷۰]

۹۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۴۷

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ به بعد [ف: - ۷۰]

۹۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۵۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ به بعد [ف: - ۷۰]

۹۲. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۷۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ به بعد [ف: - ۷۰]

۹۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۵۷

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ به بعد [ف: - ۷۰]

۹۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۶۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ به بعد [ف: - ۷۰]

۹۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۷۷

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ به بعد [ف: - ۷۰]

۹۶. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۸۸
بی‌کا، تا: قرن ۱۱ به بعد [ف: - ۷۰]

۹۷. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۲۱
آغاز: شهریار الخازن لخزانه مولانا؛ **انجام:** برابر۱
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ زیرنویس به ترجمه فارسی، شامل ملحقات مشهوره؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج لاکی، ۱۹۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: - ۱۸۳]

۹۸. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۳۵
آغاز: و عنده ام الکتاب یا متوکل ان الله عز و جل اید هذا الامر؛ **انجام:** برابر۱
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ شامل ملحقات مشهوره؛ مجدول؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۳سم [ف: - ۱۸۳]

۹۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۳۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۱۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۰۱]

۱۰۰. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۹۰
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۳۶گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۹۰]

۱۰۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۶۵
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۷۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۲ - ۷۴]

۱۰۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۵۴۹
خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۵۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ - ۲۳۴]

۱۰۳. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۱۷۴
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: - ۱۴۰]

۱۰۴. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۱۳۲
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۳۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: - ۶۸]

۱۰۵. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۶۶
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد علی، تا: قرن ۱۱؛ ۱۱۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: - ۷۱]

۱۰۶. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۶۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۵۴]

۱۰۷. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۴۲
خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۶۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: - ۴۸]

۱۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۸ ط
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر ۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، دارای سرلوح مذهب؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۸۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۴/۲ - ۱۴]

۱۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۳ ط
آغاز: اقبلت قلت من الحج فسألنی عن اهله؛ **انجام:** و لم یلجئو الی غیرک انت المونس لهم حیث
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ترجمه عبارات در زیر سطور، محشی به فارسی، مجدول، دارای کمند؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: روغنی مذهب، ۲۱۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۴/۲ - ۱۵]

۱۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۴۸/۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر ۲
خط: نسخ، کا: بهاء الدین محمد بن محمد باقر حسینی نائینی اصفهانی (احتمالاً)، تا: قرن ۱۱؛ با نسخه‌ای که به تصحیح شیخ بهاء الدین محمد عاملی رسیده و نسخه میر محمد باقر داماد به سال ۱۰۹۰ق مقابله شده، مجدول، مصحح، محشی از جمله به نشان «م د ق»، در حاشیه ص۲۹۶ کاتب شرحی مهم راجع به نسخی که از آنها نقل کرده با عنوان: «صورة ما کان فی آخر الصحیفة التی نقلت و نقلت هذه النسخة منها ...» نوشته؛ تملک: نجل نظام الدوله بهاء الدین، یادداشتی از محمد بن عبید ... (ناخوانا) که این صحیفه را از شیخ بهاء الدین محمد خریداری کرده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۷ص (۱-۳۲۷)، ۱۱و۲۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵۰ - ۲۰۶]

۱۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۸۵
آغاز: فی الحیوة اجلا موقوتا و نصب له امدا محدودا؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا محمد رسول الله المصطفی و علی آله الطاهرین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ افتادگی:آغاز؛ محشی با رمزهای «م د سلمه الله؛ م ح ق [میر داماد] رحمه الله»، با نسخه شهید ثانی مورخ پنجم شعبان ۹۳۰ تصحیح و مقابله شده، به روایت نجم الدین بهاءالشرف و از ملحقات «دعاء فی ذکر آل محمد ص» در حاشیه برگ ششم نوشته شده، ضمیمه: ضمن ۱۸ برگ آخر نسخه: نماز لیله دفن و دعاء علوی مصری، انجام نسخه: «ولا یخلصنی منه غیرک و لایقدر علیه و لایملکه سوال فصل علی محمد و آل محمد»؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: حنائی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۸گ (۱۴برگ بیاض)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۵ - ۳۳۹]

۱۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۱۳
آغاز: برابر ۲؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ موجودی ملحقات: ادعیه ایام هفته؛ با کمن، مجدول؛ واقف: خان بابامشار، خرداد ۱۳۴۵؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۷۹گ، ۸ سطر، اندازه: ۷/۸×۱۱/۹سم [ف: ۱۵ - ۳۶۷]

۱۱۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۸۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و مننت علی بغفران ما مضی من ذنوبی واعصمنی فیما بقی من عمری وافتح لی ابواب جودک التی لاتغلقها عن احبائک و اصفیائک یا ارحم الراحمین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با علامت بلاغ، مجدول، مصحح، مناجات خمسة عشر در انتها آمده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۴]

۱۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۹۲

آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در یادداشتی در برگ اول آمده، که «صحیفه ایست بسیار صحیح و مقابله با نسخه‌های علما شده و کمتر صحیفه‌ای باین صحت دیده شده»، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۳]

۱۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۹۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** یا الله یا الله یا الله صل علی محمد وآل محمد الطیبین الطاهرین وسلم تسلیما کثیرا
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ ۱۵۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۵]

۱۱۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۸۵

آغاز؛ برابر ۱؛ **انجام:** برابر۱
کامل و مذیل به ملحقات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۰۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۵ - ۲۰۸]

۱۱۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۷۹

آغاز: برابر۱
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج عنابی، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۳۴۳]

۱۱۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۸۱

آغاز: برابر۱
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول مذهب؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۷ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۹۰]

۱۱۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۲۰

خط: نسخ خوش و معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛مجدول مذهب؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج عنابی، ۹ سطر (۸/۵×۱۶) [ف: ۱ - ۲۶۷]

۱۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۷۸/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و اصفیائک یا ارحم الراحمین - قال العلد المحتاج ...
از آغاز صحیفه تا «کان من دعائه علیه السلام فی الشکور»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ به روایت کفعمی از روی نسخه‌ای که از خط علی بن سکون که مقابله ابن ادریس داشته است نقل شده و با آن اجازه عمید الروساء بوده و حواشی دارد و خود کفعمی آنجا الفوائد الشریفة فی شرح الصحیفة نامیده است، مجدول؛ ۶۷گ (۳۷۷پ-۴۴۳پ)، ۱۹ سطر [ف: ۱۲ - ۱۵۷]

۱۲۱. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۴۱

به روایت بهاء الشرف؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ همراه با ترجمه فارسی زیرنویس، محشی [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۷]

۱۲۲. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۴۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۳۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: - ۹۹]

۱۲۳. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۸۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۸۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: - ۵۴]

۱۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۰۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و آله الائمة المعصومین الطیبین الطاهرین
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با یک سر لوح، مجدول، محشی؛ یادداشت افضل بن میرزا جان بیک بن خواجه فراهانی در اواسط شعبان ۱۰۳۱؛ تملک: ملا محمد زمان بن علی قزوینی الاصل طهرانی المسکن رمضان ۱۲ (شاید ۱۲۰۰)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی، ۱۰ سطر (۳/۵×۷) [ف: ۱۵ - ۶۶]

۱۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۰۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و صل الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین وسلم تسلیما کثیرا
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با یک سرلوح، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۲گ، ۱۲ سطر (۳×۶)، اندازه: ۵/۵×۸ سم [ف: ۱۵ - ۶۷]

۱۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۶۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [مختصر ف: - ۵۲۹]

۱۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری مشکی، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۵ - ۱]

۱۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، در پایان آمده که قوام الدین عبدالله صحیفه را از حدود دعای عرفات تا آخر آن از صالح بن عبدالکریم شنیده و در رمضان ۱۰۷۳ اجازه روایت می‌دهد؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۲۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۱سم [ف: ۱ - ۳۵۱]

۱۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح، مجدول، مذهب؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: میشن مذهب، ۱۱۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۸/۳سم [ف: ۱ - ۳۵۱]

۱۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح، مجدول؛ از کتابخانه ضیاء لشکر تقی دانش؛ با ترجمه فارسی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۳۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۷×۱۲/۳سم [ف: ۱ - ۳۵۲]

۱۳۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری مذهب [ف: ۵ - ۱]

۱۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۰۳

آغاز: و قال لی اتاذان فی نسخه فقلت یابن رسول الله

با ترجمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: شیخ علی محمد محتاج الله؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۵۲گ، ۱۱ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳ - ۹۵۰]

۱۳۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۳۳

انجام: و فی احبائک مصدری و فی چوارک مسکنی یا رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح، مجدول؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۱۵۲گ، ۱۰سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳ - ۹۳۱]

۱۳۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۵۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ناقص؛ اهدایی: حاج میر سبد علی مدرس یزدی؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی، ۱۳۴گ، ۱۵ سطر (۵×۸/۵)، اندازه: ۸/۵×۱۲سم [ف: ۳ - ۹۳۷]

۱۳۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۶۰

انجام: و التوسل بعد المعصیة بالطاعة الی عفوک

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۶۱گ، ۱۲ سطر (۴×۹)، اندازه: ۷/۵×۱۳سم [ف: ۳ - ۹۳۸]

۱۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۱۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سر لوح، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۹۴گ، ۱۵ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱۳ - ۳۰۱۰]

۱۳۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۳۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با ترجمه زیرنویس، مجدول مذهب، دارای یک سرلوح مرصع؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۱گ، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۹۴]

۱۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۶۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با ترجمه‌های فارسی زیر سطرها، مجدول، با سرلوح زرین؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۱۹گ، ۱۸ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۱۴۰]

۱۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۸۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۰گ، ۱۴ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۲۳۵]

۱۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۹۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با ترجمه زیر سطور؛ محشی فارسی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۴گ، ۱۰ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۲۳۶]

۱۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۰۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با ترجمه فارسی، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۰۳گ، ۱۲ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱۱ - ۲۲۹۰]

۱۴۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح؛ اهدایی: حاج محمد علی یزدی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج تریاکی، ۱۸۰گ، ۱۲ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۹۲۵]

۱۴۳. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۸۳

آغاز: فی شهر ربیع الاول من سنة ست عشرة وخمسمائة قراءة علیه و أنا أسمع؛ **انجام:** مولای مولای انت الدلیل و انا المدلول ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج روغنی مذهب ۱۷۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف مخ: - ۱۲۹]

۱۴۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۶۸۴

خط: نسخ، کا: محمد علی بن نورالدین محمد کرمانی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، ترجمه زیر سطور؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۳۸گ، ۲۱ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×سم [ف: ۵ - ۱۶۸]

۱۴۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۶۷۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، ۷۹گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۵ - ۱۶۸]

۱۴۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۲۷

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سر لوح مذهب، مجدول؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۴گ، ۱۱ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۷۶۰]

۱۴۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۲۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** (دعاء یوم عرفه) ... علی عبادك اللهم و انا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۰گ، ۹ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۷۶۱]

۱۴۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۸۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ترجمه بین سطور؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۳۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳ - ۹۱۸]

۱۴۹. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۸۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف مخ: - ۱۲۸]

۱۵۰. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۴۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با امضای بلاغ، محشی بعضاً از «محمدعلی شیرازی» به سال ۱۱۱۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف مخ: - ۱۲۸]

۱۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۷۰-۳۴/۱۴۰

آغاز: مولانا امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام فی شهر ربیع الاول من سنة ستة عشرة وخمس مائة قراءة علیه ... الحمدلله الاول بلا اول کان قبله؛ **انجام:** برابر۲

با ملحقات؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب، مصحح، پس از اتمام صحیفه قصیده هائیه شیخ کاظم ازری درج شده با مطلع: «لمن الشمس فی قباب قباها»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۹۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ – ۲۷۷۵]

۱۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۷۱-۱۶/۱۸۱

آغاز: بسمله. قال الشیخ ابوجعفر محمد بن الحسن الطوسی رضی الله عنه قال اخبرنا الحسین بن عبید الله الغضایری قال؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با کتیبه مرصع و زرین، مجدول محرر؛ ۹۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ – ۲۷۶۶]

۱۵۳. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۴۳

آغاز: برابر۱

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن محمد نصیر، تا: قرن ۱۱؛ به ضمیمه ملحقات صحیفه، با ترجمه فارسی در لابه‌لای سطور، در صفحه اول نسخه طریق استخاره ذات الرقاع به نقل از مصباح المتهجد شیخ طوسی؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۲۲سطر [ف: – ۷۰]

۱۵۴. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۹۳

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، دارای سرلوح، با ترجمه زیرنویس فارسی، محشی فارسی؛ ۱۹۵گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [اوراق عتیق: ۲ – ۳۲۷]

۱۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۹۵-۵۹/۱۱۵

آغاز: برابر۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با ملحقات صحیفه؛ ۳۲۷گ، ۸ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۵ – ۲۷۷۳]

۱۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۲۶-۶۰/۶۶

آغاز: المعدل رحمه الله عن ابی المفضل محمد بن عبدالله بن المطلب الشیبانی قال حدثنا ابو عبدالله جعفر بن محمد

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۶۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۵ – ۲۷۷۷]

۱۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۸۹-۵۱/۴۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی توضیحی به فارسی، ترجمه فارسی در لابه‌لای سطور؛ ۱۲۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۵ – ۲۷۷۹]

۱۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۳۲

آغاز: ... أمیرالمؤمنین علی بن أبی طالب علیه السلام فی شهر ربیع الأول من سنة ست عشرة و خمسمائة ... (برگ ۸) و کان من دعائه علیه السلام اذا ابتدأ بالدعاء بدأبالتحمیدالله عز و جل، الحمدلله الأول بلا أول کان قبله؛ **انجام:** برابر۱؛ ملحقات: برابر۲

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با عبارت «بلغ» مقابله گردیده، مجدول، در آغاز آمده که این نسخه در محضر عالم جلیل «شیخ صالح بن عبدالکریم بحرانی» توسط فرزندش «ملا محمد باقر» خوانده شده و دستخط ایشان در برگ ۱۴۱ مشاهده می‌گردد؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۵۵گ، ۱۲ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۳۰ – ۳۹۲]

۱۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۳۵/۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد حسین، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ دستخط علامه سید شرف الدین علی بن حجة الله الحسنی الحسینی الشولستانی، معاصر مجلسی اول در برگ پایانی چنین آمده: «قدبلغ من اول الکتاب الی هذا الموضع سماعاً ایده الله تعالی و بقصد الدعاء بها بحق من رویت عنهم و کان ذلک سماعاً منی فی ایام آخرها یوم الاربعاءغرة شهر مبارک شعبان سنة ۱۰۴۸ هـ و انا الفقیر الی الله الغنی، شرف الدین علی بن حجة الله الحسنی الحسینی، غفر الله له و لوالدیه»، در حواشی نیز با عبارت «بلغ سماعاً و فقه الله تعالی» مقابله شده؛ تملک: «حاجی محمد قاری غروی» با مهر «ابوالحسن بن حاجی محمد قاری» (بیضی)؛ مهر: «محمد تقی بن محمد کاظم» به تاریخ ۱۱۱۷ق، «محمد رسول الله محمد نفی الله عفی ولی الله» (بیضی)، «محمد تفی بن کاظم ۱۰۸۶ هـ» (مربع)؛ ۱۹۲گ (۸پ-۱۹۹پ)، ۹ سطر، اندازه: ۵/۵×۱۰/۵سم [ف: ۳۳ – ۲۶۴]

۱۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۶۶

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای سرلوح صفوی، مجدول، مصحح؛ تاریخ وقف: ۱۱۶۷ق؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۲گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۹ – ۲۵۹]

۱۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۹۷

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح مرصع، مجدول مذهب، مصحح، باعبارت «بلغ قبالاً ایده الله تعالی» مقابله شده، محشی اندکی به فارسی و عربی دارد، در برگ ۱۷۹ قبل از ملحقات، در دو موضع دستخط عالم جلیل القدر مولی صالح بن عبد الکریم بحرانی (– ۱۰۹۸ق) به سال ۱۰۶۸ و ۱۰۷۰ق مبنی بر سماع، مقابله و اجازه روایت همراه دستخط یکی از یاران ایشان، محدث و فقیه جعفر بن کمال الیدن بحرانی (– ۱۰۸۸ق) استاد سید نعمت الله جزایری و سید علی خان مدنی، حاوی اجازه نامه و مقابله نسخه بدین شرح: «أنهاها سماعاً علی مالکها المشار الیه فی الاجازة السابقة اصلح الله احواله و رقاه معارج الکمال بمحمد و آله و أجزت له روایتها مشترطاً علیه ما شرط علی من الاحتیاط و کان آخر ذلک حادی عشر من شهر الله تعالی رمضان السنة ۱۰۶۸ و کتب اقل خلق الله تعالی صالح بن عبد الکریم البحرانی عفی عنهما سائلاً منه سلمه الله تعالی الدعاء اوقات الاجابة و مظانها» و «بلغ سماعه سلمه الله تعالی المشار الیه فی الاجازتی للعمل والدعا بما انطوت علیه ... اقل خلق الله تعالی صالح بن عبد الکریم عفی عنهما ... السنة ۱۰۷۰ ه ...»، «بسم الله و الحمد لله انتهت مقابلة الشاب السعید الصالح بن عبد الکریم عفی عنهما ... السنة ۱۰۷۰ ه ...»، «بسم الله و الحمد لله انتهت مقابلة الشاب السعید الصالح الرشید الحاج محمدتقی، فهذه الصحیفة الشریفة أحزت له روایتها عنی،

عن مشایخی رضی الله عنهم وکتب اقل خلق الله و أحوجهم الی رحمته و عفوه، جعفر بن کمال الید عفی عنهما»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۶گ، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۸/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۲ - ۷۰۵]

۱۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰۲/۱

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ نسخه‌ای هنری و نفیس، دارای سرلوح زیبای مرصع، مجدول مذهب، محشی، با عبارت «بلغ» مقابله شده؛ کاغذ: شرقی، ۱۶۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۷×۱۴/۵سم [ف: ۳۷ - ۲۱۷]

۱۶۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۳۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ با سرلوح مذهب، مجدول، با ترجمه فارسی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قرمز مذهب، ۲۰۳گ، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۸ - ۳۴۱]

۱۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۴۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن ۱۱؛ با ترجمه فارسی در زیر هر سطر، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج عنابی، مذهب، ۸۷گ، ۹سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۹ - ۴۴]

۱۶۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کتابت در عصر صفوی، این نسخه را عنایت الله تونی در سال ۱۰۶۲ هجری مقابله و تصحیح کرده و نیز غیاث الدین محمد رضوی در سال ۱۰۵۰ قرائت کرده؛ [میراث شهاب: س۷ش۱-۲ - ۳۶]

۱۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۹۳

خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ دارای سرلوح مرصع، مجدول و دارای کمند، با زیرنویس فارسی؛ قطع: رقعی کوچک [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۶۱]

۱۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۳۴

آغاز: و السعید منا من رغب الیه و الحمدلله بکل ما حمده به أدنی ملائکته الیه و اکرم خلیقته علیه

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ با ترجمه زیرنویس فارسی که در جمادی الاول ۱۰۹۶ به پایان رسیده، مجدول، با بلاغی که حسن علی برای عزیز الله نوشته؛ جلد: مقوایی، ۱۶۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۱ - ۴۳]

۱۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۴۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ، مجدول، دارای سرلوح، یادداشتی که محمد بن ابو القاسم موسوی بتاریخ ۱۱۶۵ نوشته، عیسی بن علی اردبیلی می‌نویسد که نسخه را مقابله کرده و این کار را در اوایل سال ۱۰۸۲ به پایان برده؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۰۲گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۸ - ۴۲]

۱۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۱۲

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ترجمه فارسی زیر سطرها، مجدول، با سر لوح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۳گ، ۸ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۲۴ - ۱۴]

۱۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۴۶

آغاز: قال سمعتها علی الشیخ الصدوق

خط: نسخ، کا: محمد سعید بن محمد رضی دامغانی، تا: قرن ۱۰ و ۱۱، حسب الاشاره میرزا محمد صابر؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم، با ملحقات، مصحح؛ تملک: محمد صابر الحسینی؛ واقف: مرتضی امامی تلارمی، تیر ۱۳۴۱؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۷۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۲سم [ف: ۱۵ - ۳۸۷]

۱۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۸۶۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۱۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۱۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۱۳

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خفی و زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای کتیبه وسرلوح مذهب، مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۵۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۰/۴سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۳۷]

۱۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۶۱

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نونویس: سید مصطفی صفایی خوانساری در جمادی الاول ۱۳۹۳؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۵۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۳۸]

۱۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۸۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** اما علمت بان الکافی الله ... لعلکم تفلحون

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۱۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و توفقنی لما ینفعنی ... و ان تشرح بکتابک

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ [رایانه]

۱۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سر لوح زر، مجدول؛ ۲۱۸گ، ۸ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱۰ - ۳۲۹]

۱۷۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیما مضی منه یا ارحم الراحمین و الحمدلله رب العالمین = که نوشته بخواند که فواید بسیار دارد تمت الکتاب بعون الملک الوهاب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۰۹گ، ۹ سطر (۴×۹)، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۹ - ۱۸۴]

۱۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۰۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** فاقض لی بخیرها عاقبة و نجنی ... و الحمد لله وحده آمین یا رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۹۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۵۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** صوری و تحط بتلاوته ... تمتضی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴۱۹

آغاز: شهریار الخازن خزانة مولانا امیرالمؤمنین؛ **انجام:** و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین الطاهرین

خط: نسخ خفی، کا: حسینی، محمد تقی بن محمد، تا: قرن ۱۱؛ قطع: رقعی [رایانه]

۱۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۵۳

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح کوچک، مذهب، مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۴؛ کاغذ: حنایی ترمه دولت آبادی، جلد: سوخت مذهب، ۵۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۶×۱۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۳۸]

۱۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۷۶۸

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور، ۱۵۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۳۹]

۱۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۸۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و علی اله الطیبین الطاهرین لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۱۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۴۲

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ عالی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مذیل است به ۲۶ برگ ملحقات صحیفه سجادیه و نیز ۱۰ برگ مناجات و ادعیه متفرقه، مجدول، دارای کتیبه و سرلوح مذهب؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲۲۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۳۸]

۱۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۰۳

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کسر نویسی در ذیحجه ۱۳۹۲ به خط مصطفی حسینی صفایی خوانساری؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۳۷]

۱۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۷۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** امنو فلیس بضارهم شیئا الا باذن الله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۱۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۸۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۱۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۸۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و صلی الله علی خیر خلقه محمد و اله الطبین الطاهرین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۱۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۹۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۱۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا محمد و

عبارتست از: سلسله سند روایت و فهرست ادعیه، از دعاء نهم «فی الاشتیاق» تا دعاء چهاردهم «فی الظلمات»، از دعاء ۴۷ «یوم العرفه» [این دعاء به «طلب الرزق» معنون گردیده است] تا دعاء چهل و نهم «دفع کید الاعداء» و در آخر دعاء «استکشاف هموم»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: حسین فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ جلد: مقوا، ۶۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۱۵ - ۳۹۳]

۱۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۵۸

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و انا الصغیر و هل یرحم الصغیر.

از اول تا دعاء فی التذلل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ اهدایی: احمد کاجی زاده، بهمن ۱۳۶۱؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۱گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۵- ۳۹۱]

۱۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۴۹

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** فصل علی محمد و اله و اجر هربی

تا اوایل دعاء بیست و یکم «اذا حزنه امر»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مترجم به صورت زیرنویس، مجدول، محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۵ - ۳۹۱]

۱۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۸۵

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** من العطا فی یوم الجزاء انک انت.

تا اواخر دعاء روز جمعه؛ خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۱؛ مجدول، دارای سرلوح؛ صورت وقف به مدرسه فاضلخان به تاریخ ۲۳ ذیقعده ۱۳۱۸ توسط محمد علی ازغدی از طرف حاج ملاغلامحسین میامی؛ واقف: فاضلخان؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۵ - ۳۹۲]

۱۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۱
آغاز: قال اخبرنا الحسین بن عبیدالله بن الغضایری قال حدثنا ابوالمفضل محمد بن عبیدالله بن المطلب الشیبانی؛ **انجام:** یا الهی ان لیس فی حکمک ظلم و لا فی نقمتک عجلة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (برگ اول) و وسط و انجام (از اواسط دعاء فیما یخافه و یحذره ملحقات تا آخر)؛ کاغذ: حنایی، جلد: ساغری عنابی، ۱۵۸گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۹۴]

۱۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۳۷
آغاز: علیها السلام ثم قال لابنه قم یا اسمعیل؛ **انجام:** او رجاء غیرک فقد اصبحت و انت.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ فاقد ملحقات و ترجمه؛ واقف: فرهاد دادرس، خرداد ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۵ – ۳۹۵]

۱۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۳۶
آغاز: علیه السلم فی شهر ربیع الاول من سنة ست عشرة و خمسمائة؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ بی ترجمه و ملحقات آن؛ مجدول؛ واقف: سید جلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۵۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۲/۷سم [ف: ۱۵ – ۳۸۵]

۱۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۴۰
آغاز: منها صحیفة [مقفلة] مختومه فنظر الی الخاتم؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم و فاقد ملحقات، ضمیمه: ضمن ۴ برگ آخر نسخه: دعاء جامع مروی از حضرت امام محمد باقر علیه السلام (ناقص الاخر). انجام موجود نسخه: «اللهم ما قدمت و ما اخرت»، مجدول، مصحح، محشی از میرداماد و دیگران؛ واقف: اسدالله علم، خرداد ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۱۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۳سم [ف: ۱۵ – ۳۸۸]

۲۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۷۶
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و اهونهم علیك من انت ترزقه و هو یعبد غیرک
تا اوایل دعاء پنجاه و دوم «فی اللحاح»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی از میرداماد و دیگران؛ واقف: عبدالله مجتهدپور، مرداد ۱۳۶۲؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن تریاکی، ۱۵۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۸۹]

۲۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۵۱
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و کن لی کما تکون للصالحین و بکن از سینه من کینه.
تا اواسط دعاء چهل و هفتم «عرفه»؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مترجم؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج یشمی، ۱۵۸گ، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۹۰]

۲۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۹۹
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** المتذللین بحلق راسه فی حرمک
از ابتدا تا اواسط «الصلوة علی آدم»؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ مترجم؛ مجدول، محشی، دارای سرلوح مزدوج؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۱۴۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۳سم [ف: ۱۵ – ۳۹۶]

۲۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۱۳
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ ممتاز بسیار عالی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مذیل است به ۴ برگ مطالب متفرقه و دعای قنوت نماز، با سرلوح پرکار، مجدول مذهب؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مخمل سبز، ۱۵۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۰/۴سم [اهدائی رهبر: ۶ – ۳۳۸]

۲۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۸۷
آغاز: انک تقتل و تصلب کما ... و صلب فتغیر؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: حنائی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۲سم [ف: ۱۵ – ۳۸۷]

۲۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۸۷۰
آغاز: علینا منتک و اخصنا ببرک هدیتنا لدینک؛ **انجام:** برابر۳
از اوایل دعاء وداع ماه رمضان تا آخر به انضمام ادعیه ایام هفته؛ خط: نسخ، کا: مرتضی قلی بن مومن علی بزنجردی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ضمیمه: ضمن ۱۸ برگ تعقیبات نماز به خط نسخ مغایر: انجام موجود: «و دبرتها بحکمتک تدبیرا و احسنت تدبیرها»؛ واقف: احمد آقا فاضل، اسفند ۱۳۶۸؛ کاغذ: حنایی، ۵۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸/۷×۱۵/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۸۷]

۲۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۰
آغاز: برابر ۲؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، کا: عبدالله بن صدر شیرازی، تا: حدود قرن ۱۱؛ مجدول، مذهب؛ نسخه به مقرب الخاقان آغا مغزخان در دوم ذیقعده ۱۳۰۹ توسط کلانتر طالقان، جواد بن ولیخان اهداء شده؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا روغنی زمینه مشکی مذهب، ۱۳۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۱×۲۱/۲سم [ف: ۱۵ – ۳۷۹]

۲۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۷۹
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ فاقد ملحقات؛ مصحح؛ واقف: بقراط الحکماء، آذر ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۱۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۲سم [ف: ۱۵ – ۳۷۹]

۲۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۶۷۱
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ موجودی ملحقات: «تسبیحات، تمجید، تذلل، صلوة علی آدم، الکرب و الاقاله، ممن یخافه و یحذره»، مجدول، دارای سرلوح مزدوج؛ واقف: باقر پیرنیا، شهریور ۱۳۵۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن لاکی، ۱۴۰گ،

۱۲ سطر، اندازه: ۷/۳×۱۲/۴سم [ف: ۱۵ – ۳۸۰]

۲۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۶۹

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن ۱۱؛ فاقد ملحقات، مجدول، مصحح، محشی از هروی و عزیزی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۸۱]

۲۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۳۳

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ مجدول، دارای سرلوح مزدوج، محشی از میرداماد رحمة الله علیه؛ واقف: میرزا ابوالحسن سرکشیک، ربیع الثانی ۱۲۷۹؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۵ – ۳۷۰]

۲۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۳۴

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ سطور پایانی دعاء الحاح، تذلل و عبارات آغازین استکشاف هموم ناقص؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۴۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶/۴سم [ف: ۱۵ – ۳۷۰]

۲۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۰

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مترجم و دعاء تذلل از ملحقات ناقص، مصحح، محشی از میرداماد، مقابله شده؛ واقف: فاطمه بیگم بنت میرزا محمد حسن، رمضان ۱۱۴۹؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۷۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۷۱]

۲۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۳۷

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن حاجی فتح الدین شوشتری، تا: اوایل قرن ۱۱؛ از ابتداء تا دعاء طلب حوائج مترجم و موجودی ملحقات: «تسبیحات، تمجید، صلوة علی آل محمد ... علی آدم، الکرب و الاقاله، یخافه و یحذره،تذلل، ایام هفته»، مترجم، مجدول، دارای سرلوح مزدوج مرصع؛ واقف: محمد علی حریری، شهریور ۱۳۵۹؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۱۵۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹/۹×۱۶سم [ف: ۱۵ – ۳۷۲]

۲۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۲۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مترجم با ملحقات، مجدول، دارای سرلوح، محشی توضیحی به فارسی؛ واقف: محمد ایرانی مجرد، بهمن ۱۳۵۰؛ ۲۷۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۹/۱۰×۱۷سم [ف:۱۵-۳۷۳]

۲۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۷۷

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مترجم، دارای ملحقات مشهوره؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا روغنی، ۹ سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۷۴]

۲۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۹۶

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ مجدول؛ واقف: شیخ حسین قوام لاری، مهر ۱۳۴۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۱×۱۶/۴سم [ف: ۱۵ – ۳۷۴]

۲۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۷۴

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ملحقات، تذلل و استکشاف هموم باشتباه جزو ملحقات نوشته شده، مجدول، دارای سرلوح کم کار منقش؛ واقف: سید طاهر مساوات گرگانی، شهریور ۱۳۴۵؛ کاغذ: حنایی و نخودی، جلد: مقوا روغنی مذهب، ۱۷۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۷/۵×۹سم [ف: ۱۵ – ۳۷۴]

۲۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۱۷

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ فاقد ملحقات، مجدول، دارای سرلوح مزدوج؛ واقف: محمد حسین مستوفی زاده، مرداد ۱۳۴۲؛ ۱۷۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۹/۳×۱۶/۴سم [ف: ۱۵ – ۳۷۵]

۲۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۶۰

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن ۱۱؛ مترجم، با ملحقات، محشی فارسی، مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: علی اصغر حکمت، آبان ۱۳۴۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا روغنی مذهب، ۲۱۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۲سم [ف: ۱۵ – ۳۷۶]

۲۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۵

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مترجم، با ملحقات، ضمن ۱۰ برگ آخر نسخه دعاء کمیل و دعاء ایام ماه مبارک رمضان. انجام نسخه: «و ال محمد صلوة لا یقوی علی احصائها الا انت»، مجدول، دارای سرلوح، محشی فارسی؛ واقف: محمد حسن کفشدار، شهریور ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۶۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۷/۱سم [ف: ۱۵ – ۳۷۷]

۲۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۶۶۹

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مترجم و در ملحقات مانند قبل؛ مجدول، دارای دو سرلوح؛ واقف: فخرالدین نصیری امینی، شهریور ۱۳۵۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن سبز، ۲۱۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۰/۳×۳۲سم [ف: ۱۵ – ۳۷۷]

۲۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۰۶

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مترجم و در ملحقات مانند قبل؛ مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: اسدالله علم، آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مذهب، ۱۹۴گ (۱۸۲+۱۲ برگ بیاض جدول بندی شده)، اندازه: ۱۱/۷×۱۸/۱سم [ف: ۱۵ – ۳۷۸]

۲۲۳. قم؛ علامهٔ طباطبائی قم (مکتبه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول [تراثنا: س۲ش۳ – ۱۵۵]

۲۲۴. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۱۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با ملحقات، مجدول، دارای سرلوح به سبک صفوی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۱۶۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: – ۱۸۲]

۲۲۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۱۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** کتبه العبد الاثم الوضیع الشجی ابن محمد علی محمد شفیع التبریزی

خط: نسخ جلی و نستعلیق ممتاز، کا: محمد شفیع ابن محمد علی تبریزی، تا: قرن ۱۱؛ مترجم، مجدول، مذهب، دارای چهار کتیبه؛ مهر: مشیرالسلطنه، علی اکبر بن حسین الحسینی؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روغنی بوم نخودی مذهب، ۴۱۶ص، ۹ سطر کتابت ادعیه و ۹ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱ – ۷۷۰]

۲۲۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۰۸

آغاز: بسمله، بنام خداوند بخشاینده مهربان حدثنا السید الاجل؛ **انجام:** یا ارحم الراحمین انک علی کل شئ قدیر.

مشتمل بر تمام ادعیه صحیفه و ملحقات است و تمام آن بجز برخی از ملحقات به فارسی ترجمه شده؛ خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای سرلوح بسیار زیبا و پرکار، مذهب، مجدول، محشی؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: ساغری مذهب، ۲۲۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۵ – ۶۶۶]

۲۲۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۷۲

آغاز: برابر۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ مجدول مذهب، مصحح، مقابله شده؛ مهر: «محمد جعفر»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۸گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۳- ۹۰۳]

۲۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم، با ملحقات، با اجازه‌ای به خط میرداماد سید محمد باقر (–۱۰۴۱) و نام اجازه گیرنده در آن یاد نشده و گویا همان نویسنده نسخه باشد که حاشیه‌ها را نیز نوشته و آن را با میر داماد مقابلت نموده، در کناره صفحه‌ها نشان خواندن و تصحیح بخط میر داماد گذارده شده، محشی با امضای «م ح ق سلمه الله» یعنی میر داماد دارد؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوا، ۳۷۱گ، ۹ سطر اصل و ۹ سطر ترجمه (۶/۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ – ۱۵۲]

۲۲۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۶۶

آغاز: برابر۱

خط: نسخ خوب، کا: پیرنور (محتملاً)، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ پس از دعاء روز اضحی و جمعه که دعاء ۴۸ است شش دعاء از اصل صحیفه و هفت دعاء ازملحقات نوشته نشده، و پس از دعاء ۴۸ دعاء روز شنبه را نوشته و پس از آن دعاء یک‌شنبه تا جمعه را نوشته‌اند، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: مذهب، ۹۴ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۵/۵×۹سم [ف: ۱- ۴۲]

۲۳۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۳۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: متن اصلی حدود قرن ۱۱، نونویسی ۱۲۵۸ق؛ مصحح، با ملحقات؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۷۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۱۳]

۲۳۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۸۹

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن علی بن ابراهیم حلبی، تا: ۱۰۰۶ق [ف: – ۷۰]

۲۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹۷۰

خط: نسخ، کا: ضیاء الدین ابن حاجی عبدالحسین سبزواری، تا: ۵ ربیع الاول ۱۰۰۷ق [مختصر ف: – ۵۳۰]

۲۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۷۶-۲۱/۱۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ معرب، کا: علی بن یحیی بن حسین بن حسام نوره چی، تا: رجب ۱۰۰۸ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ – ۲۷۶۴]

۲۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۶۳

خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۰۸ق، به دستور حاجی میرزا خان بیک ترکمان؛ مجدول، مصحح، محشی، دارای سرلوح؛ ۱۹۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۳ – ۳۶۹]

۲۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۹۹

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خوش، کا: محمد بن هاشم، تا: جمادی الثانی ۱۰۰۹ق؛ تملک: سید مصطفی صفایی خوانساری؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی دولت آبادی، جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۶ – ۳۳۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۸

همان نسخه بالا [اهدائی ف: – ۱۷۱]

۲۳۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۲۸

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن ضیاء الدین محمد حائری، تا: ۱۰۱۰ق، جا: کربلا؛ مجدول مذهب، دارای سرلوح مرصع؛ تملک: حاجب الدوله بوده، محمد ابراهیم آن را از محمد حسن خان خریداری کرده؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج نیلی، ۱۹۹گ، ۹ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ – ۱۹۲]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۳۲۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۴۲]

۲۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۳۶

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۵ جمادی الاول ۱۰۱۱ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: روغنی [رایانه]

۲۳۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۶۱

خط: نسخ، کا: اسماعیل جیلانی، تا: ۱۰۱۲ق؛ با سرلوح، مجدول، مقابله شده؛ اهدایی: حاج سید علی رضوی؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۴۳گ، ۱۱ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۵ - ۱۵۹۱]

۲۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۱۳-۲۹/۵۳

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر ۲

به ضمیمه ملحقات صحیفه؛ خط: نسخ، کا: کلب علی، تا: دهه اول صفر۱۰۱۲ق، جا: اصفهان؛ مترجم، مصحح، محشی با امضای «ب ه طاب ثراه» و«شیخ حسین رحمه الله تعالی» و«م ح ق»، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۶۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۵ - ۲۷۶۴]

۲۴۰. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۱۱

آغاز: و هو علی منبره فرأی فی منامه رجالا ینزون علی منبره نزو القردة یردون الناس علی اعقابهم القهقری؛ **انجام:** یا اله الحق ارحم دعاء المستصرخین

خط: نسخ معرب زیبا، کا: ابوالحسن بن صفی الدین محمدبن علی زواری، تا: اواخر شعبان ۱۰۱۲ق، جهت مولانا حسن علیا (ظاهراً حسنعلی شوشتری)؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۰۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۴سم [ف: ۱ - ۱۰۶]

۲۴۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۲

آغاز: سنة ست عشرة و خمسمائه قراية علیه و انا اسمع قال سمعتها علی الشیخ الصدوق ... عن ابیه متوکل بن هارون قال لقیت زید بن علی (ع)؛ **انجام:** پس از ملحقات صحیفه دعای روزهای هفته و سپس دعای علوی مصری که در پایان این دعا آمده: هذا الدعا من ابی الحسن علی العلوی العریضی و الشنرط علی ان لا ابذله لمخالف و لا اعطیه الا لمن اعلم مذهبه انه من اولیاء آل محمد علیهم السلام.

خط: نسخ خوش معرب، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۱۳ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۱۶۵گ، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: - ۶۴]

۲۴۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۷۰

خط: نسخ معرب، کا: ابوالمعالی خانیساری (خوانساری)، تا: ۱۰۱۴ق؛ مصحح، با بلاغ و مقابله آن را نظام الدین قرشی ساوجی با نسخه محمد بن علی بن حسن جباعی که به تاریخ شنبه اول ماه رمضان ۸۵۱ تصحیح شده بود، انجام داده و در صفحه آخر سند مقابله را تا سید بهاء الشرف ابی الحسن محمد بن حسن بن احمد آورده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۴۱۹]

۲۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۲۳-۸/۱۳۳

آغاز: برابر ۱؛ آغاز ترجمه: بنام خداوند بخشاینده مهربان روایت کرده ما راسیدبزرگوار ستاره دین جمال بزرگی ابوالحسن محمد پسر حسن؛ **انجام:** برابر ۲

با ملحقات؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: تاریخ اتمام حاشیه ۱۰۱۷ق؛ مجدول، با سرلوح، محشی از «آقا حسین ره»؛ جلد: مذهب، ۱۸۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۶۲]

۲۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۶۷

خط: نسخ عالی، کا: ابراهیم بن محمد سیف الدین رازی، تا: جمعه ۱۵ ذیقعده ۱۰۱۷ق؛ دارای سر لوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۱۱۵گ، ۱۴ سطر (۴×۸)، اندازه: ۷×۱۱/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۸]

۲۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۱۵

آغاز: برابر۱؛ آغاز ترجمه: ابتدا می‌کنم بنام خدای بخشاینده مهربان روایت کرد ما را سید بزرگوار ستاره دین جمال بزرگی ... سپاس مرخدای را که اول همه است بی آنکه اولی باشد پیش ازو و آخر همه است بی آنکه اخری باشد پس از او؛ **انجام:** برابر۲؛ انجام ترجمه: در آنچه باقی مانده است از زندگی من چنان که احسان کرده در آنچه گذشته است از آن ای رحیم ترین رحم کنندگان

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: محمد ابراهیم قمی، تا: ۱۰۱۸ق؛ مترجم فارسی با ملحقات؛ مجدول، کمندکشی شده، محشی، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۸۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۳۰ - ۱۷]

۲۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۳۶

آغاز: برابر ۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: خاتم بن راشد بن حسن بن صالح، تا: ۱۱ رمضان ۱۰۱۹ق؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ فاقد ملحقات، ضمایم: آیات شفا. ادعیه صباح و مساء علوی (ع) و امام حسن عسکری (ع)، سیفی، مناجات سجادیه موسوم به دعاء حزین، عشرات، دعاء قاف، عهد، ایام هفته موسویه (ع) و ادعیه ماه مبارک رمضان، انجام موجود: «قال اخبرنا الحسین بن عبدالله الغضایری»، مجدول؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۲۲۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۵ - ۳۸۲]

۲۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۷

کامل، بدون ملحقات؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد رشید بن حسین سهندی کججی حسینی، تا: ۱۰۲۱ق؛ مصحح، با سرلوح مزدوج مذهب مرصع، مجدول؛ تملک: محمد وثوق بن معتمدالسلطنه در ۱۳۱۳/۲/۵ق؛ مهر: «المتوکل علی الله عبدالله» (بیضی)؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۷۹گ، ۱۱ سطر (۴/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۲۰ - ۳۳۳]

۲۴۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۵۵

آغاز: برابر ۱

مشتمل بر ۵۴ دعاء اصل و ۱۴ دعاء ملقحات؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۰۲۱ق؛ با نسخه که به خط حضرت شهید اول بوده متن و حواشی آن مطابقه و مقابله شده، پشت جلد این نسخه نوشته‌اند که خط پیرنور خطاط معروف است، ولی گذشته از این که شباهت بخط ایشان ندارد از تعیین سال کتابت که تذکر داده شد و در آخر ادعیه اصل صحیفه رقم شده بطلان این نسبت بخوبی معلوم و واضح می‌شود، چرا که پیرنور از خطاطین قرن بعد از این

تاریخ است، و ظاهراً در سال نوشتن این نسخه به دنیا هم نیامده بوده، مجدول و محرر؛ مهر: «اللهم صل علی محمد و آل محمد سنه ۱۰۲۲»؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: چرمی منقش، ۲۰۴ص، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۶]

۲۴۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۹۴

آغاز: سبحانك اللهم وحنانيك، اللهم و تعاليت

خط: ثلث، کا: محمد ربیع بن میرزا محمد اشرف تریری (تبریزی؟)، تا: جمعه ۱ جمادی الاول ۱۰۲۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ پس از پایان بخشی است «مما الحق ببعض شیخ الصحیفة الکاملة ...» (گ ۹۲ر-۱۱۵پ)؛ کاغذ: ترمه نخودی، ۱۰۵گ، ۱۰ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳ - ۲۱۲]

۲۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۴۴/۱

خط: نسخ معرب، کا: محمد مؤمن بن محبعلی صحاف سمنانی، تا: پنج‌شنبه ۷ ربیع الاول ۱۰۲۳ق؛ مصحح، در پایان صحیفه اجازه‌ای است که صوفی برای کاتب به تاریخ سه‌شنبه ۱۴ شعبان ۱۰۲۴ در جامع سمنان نوشته؛ تملک: شیخ عباس کرمانشاهی در همدان به تاریخ جمادی الثانی ۱۳۳۶ با مهر «عبده عباس بن ابراهیم» (بیضی) و «فخر الواعظین» (بیضی)؛ مهر: «عبده حسن رضا» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۳گ (۱پ-۷۳پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۲۵ - ۲۲۳]

۲۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۲۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: محمد باقر مشهدی، تا: غره جمادی الثانی۱۰۲۴ق؛ ضمیمه: ضمن ۷ برگ آخر نسخه: دعاء افتتاح و سحر، مجدول؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی، ۱۲۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۵ - ۳۴۰]

۲۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۱۰-۲۷/۱۸۰

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد شریف شریف تفرشی، تا: شوال ۱۰۲۵ق؛ مجدول مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۷گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۶۷]

۲۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۶۰

خط: نستعلیق، کا: علی مشهور به زین العابدین، تا: سه‌شنبه ۱۴ ربیع الثانی ۱۰۲۷ق؛ مصحح، سرآغاز صحیفه در این نسخه نیامده، در پایان خصوصیات نسخه‌ای که از روی آن از نسخه شهید اول نسخ شده به تفصیل نقل شده؛ تملک: محمد باقر بن علی تبریزی با مهر «یا باقرالعلوم» (بیضی)؛ جلد: تیماج زرد، ۱۰۵گ، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۱۴۳]

۲۵۴. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۲۱۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

کا: محمد مهدی بن رضی الدین انصاری، تا: ۱۰۲۷ق؛ مترجم، مجدول [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۶۲]

۲۵۵. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۲۱۴

کا: علی قلی بن أبی القاسم، تا: ۱۰۲۷ق، جا: اصفهان؛ مجدول؛ تملک: محمد فاضل همدانی [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۶۳]

۲۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۵۵

آغاز: ان عمی محمد بن علی ... جعفر علیهما السلام؛ **انجام:** فی بلد دار الارشاد اردبیل.

خط: نسخ، کا: شیروانی، ابراهیم بن عبدالجلیل، تا: ۱۰۳۰ق، جا: اردبیل؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲۵۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۸۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق؛ ۱۲۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۱۷۶]

۲۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۷۶/۳-۵۷/۱۴۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن حیدر حسینی، تا: عید رمضان ۱۰۳۳ق؛ ۱۲۳گ (۱۰-۱۳۲)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۷۰]

۲۵۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۸۴

آغاز: و ان نعجب باعمالنا و نمد فی آمالنا

خط: نسخ، کا: علیرضا بن محمد علی، تا: جمادی الاول ۱۰۳۳ق؛ اهدایی: محمد تقی عقدایی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۱۷۱گ، ۱۰ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۴ - ۱۳۸۹]

۲۶۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۷۴-۵۹/۹۴

آغاز: برابر۱

خط: نسخ معرب، کا: محمد بن ملا محمد علی سر اهانی ، تا: جمادی الاول ۱۰۳۴ق، به جهت آخوند ملا عبدالعلی ساوه‌ای بن محمد رضا؛ در آخر دعای اعتصام و دوازده امام خواجه نصیر آورده شده، با سرلوح مرصع، مجدول مذهب؛ ۱۹۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۷۱]

۲۶۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۷۴

خط: نسخ زیبا، کا: محمد باقر حافظ، تا: دوشنبه ۹ شوال ۱۰۳۷ق، به دستور منوچهر خان بیگلربیگی خراسان برای درویش محمد مشهور به خان صوفی؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، در آخر دعای سمات؛ اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۱]

۲۶۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۰۱

خط: نسخ معرب، کا: محمد ابراهیم بن سید احمد طباطبائی، تا: جمادی الاول ۱۰۳۷ق؛ مترجم؛ مجدول، دارای سرلوح دقیق؛ جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۲۲]

۲۶۳. تهران؛ محتشمی، مسعود؛ شماره نسخه:۳

خط: نسخ، کا: جعفر صادق، تا: ۱۰۳۸ق؛ مترجم؛ مجدول؛ جلد: سوخته، قطع: وزیری [نشریه: ۵ - ۶۷۲]

۲۶۴. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲۹الف

خط: نسخ خوش، کا: محمد زمان حسینی سبزواری، تا: ۱۰۳۹ق؛ اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۱۴۳]

۲۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۹

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

ملحقات آن عبارتست از:«تسبیحات، تمجید، تذلل، ذکر ال محمد ص، صلوة علی ادم، فی الکرب و الاقاله، مما یخافه و یحذره، ایام هفته»؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن شمس الدین محمد اصفهانی، تا: جمعه ۲۰ شعبان ۱۰۳۹ق؛ افتادگی: انجام؛ ضمایم: مناجات خمسه عشر سجادیه وحضرت مولی الموحدین علیهما السلام، انجام موجود نسخه: «آه و اخطیئتاه کیف تقلنی»؛ محشی از میرداماد و شیخ بهائی؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۸سم [ف: ۱۵-۳۴۰]

۲۶۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱/۳۰۰۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** صلوات من رب العالمین و من الملئکة المقربین صلوة دائمة الی یوم الدین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۳۹ق؛ مصحح، در پایان صحیفه دعای منقول از امام سجاد (ع) معروف به مناجات خمسه عشر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۵]

۲۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۹۴

آغاز: برابر۱

خط: نسخ خوب و ریز، کا: محمد باقر، تا: ۱۰۴۰ق؛ از ملحقات به جز دعاء مناجات این ادعیه را دارد: تسبیحات (سبحانک اللهم و حنانیک) دعائه فی ذکر آل محمد ص ع دعاء ع فی التذلل، مناجات خمسة عشر؛ دارای یک سر لوح، مجدول مذهب؛ واقف: نائینی، ۱۶۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۶ - ۲۶۰]

۲۶۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۹۶-۵۷/۱۶۶

آغاز: برابر۱

خط: نسخ معرب، کا: بهاء الدین محمد عاملی بن شیخ علی بن شیخ محمد بن شیخ مهدی، تا: دوشنبه ۱۳ ربیع الثانی ۱۰۴۰ق، جا: اصفهان مدرسه شیخ لطف الله؛از برگ۸۲-۸۶مناجات خمسة عشر از امام سجاد علیه السلام که تا مناجات هفتم (مناجات مطیعین) موجود است؛ ۸۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۷۰]

۲۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۳۶-۶/۱۲۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

با ملحقات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۰ق؛ با سرلوح مزدوج، با کتیبه مذهب، مجدول مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۶۲]

۲۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۳۶

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** یا ارحم الراحمین و صل الله علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین الطاهرین.

با ملحقات مشهوره؛ خط: نسخ، کا: میرزا بیگ محمد بن نعمت الله ششمدی قاری علوی، تا: ۹ رجب ۱۰۴۱ق؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۸۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۴۰]

۲۷۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۱ و ۲۲۹۲ عکسی

آغاز: برابر۱

خط: نسخ معرب، کا: عبدالحسین بن عبدالله، تا: نیمه ذیقعده ۱۰۴۱ق، جا: بغداد؛ مجدول، دارای دو سرلوح، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۴۸۵] و [عکسی ف: ۶ - ۳۴۰]

۲۷۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۶۳

خط: نسخ خوش مشکی، بی‌کا، تا: ۱۰۴۲ق؛ مترجم؛ مهر: «حسین، حسین، حسین، حسین، عاشورا۱۳۴۰» (هشت گوش)؛ اهدایی: دکتر علینقی منزوی؛ کاغذ: ترمه نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۱گ، ۱۶ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۵]

۲۷۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۲۴

خط: نسخ زیبا، کا: صالح، تا: ۱۰۴۲ق؛ با سرلوح، مجدول، با نشانه‌های «بلغ»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی؛ روغنی، ۲۱۳گ، ۸ سطر(۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲ - ۱۶۵]

۲۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۷۰

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ مشکول، کا: افضل بن اکبر حسینی، تا: ۱۰ شوال ۱۰۴۲ق؛ ملحقات این نسخه: «فی طلب السعادة، فی الکرب و الاقاله، فی الشکوی»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: میشن عنابی، ۱۵۸گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۷/۲سم [ف: ۱۵ - ۳۴۱]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۱

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۷۱]

۲۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۳۷-۵۸/۱۸۷

آغاز: فی شهر ربیع الاول من سنة ست عشر وخمسائة قراءة علیه وانا اسمع قال سمعتها علی الشیخ الصدوق

خط: نسخ، کا: متن به خط محمد بن مصرعی کربلایی، ملحقات به خط عطاء الله بن ملاعطا الله هوسمی، تا: ۱۰۴۲ق، ملحقات در ۱۹ رمضان ۱۰۹۶ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ عطاء الله بن عطاالله هوسمی از اول رمضان ۱۰۹۵ تا ۲۰ رمضان ۱۰۹۶ در کوه تربت سرگیلان صحیفه را تدریس می‌کرده و در همان رمضان این نسخه را با نسخ متعدده تصحیح کرده؛ ۱۹۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۷۶]

۲۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۶

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: معزالدین محمد شوشتری، تا: ۱۰۴۵ق؛ مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: دختر عبدالله بیگ، ۲۷ رجب ۱۱۲۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۵- ۳۴۱]

۲۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۶ معزی

آغاز: برابر؛ **انجام:** بک بک بک استشرت یا الله یا الله یا الله یاالله یاالله یا الله یا الله صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین برحمتك یا ارحم الراحمین یا رب العالمین یا رب العالمین.

خط: نسخ معرب، کا: منهی بن کمال الدین حسین حسنی، تا: ۱۰۴۵ق؛ رکابه‌دار، مصحح، با علامت بلاغ با عبارت «بلغ قبالا ایده الله تعالی»، محشی؛ جلد: تیماج عنابی، ۹۹گ، ۱۵ سطر

(۱۵/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۳۹ – ۱۹۳]

۲۷۸. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۸۱

آغاز: أملاء علی ابوعبدالله علیه السلام و حدثنی ان اباه محمد بن علی علیهما السلام املاه علیه

خط: نسخ معرب، کا: محمد بن معدل احسائی خادم سید محمد بن مبارک سلطان حویزه، تا: یک‌شنبه ۴ محرم ۱۰۴۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، در پایان دعاء صباح حضرت امیر المؤمنین علیه السلام و دعاء ماه رمضان و مناجاتهای حضرت امام رضا علیه السلام افزوده شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱ – ۱۴۵]

۲۷۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۳۹

با المناجات الخمسة العشر؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۰۴۶ق، با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۴گ، ۱۲ سطر (۴×۹)، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۱۴–۳۵۷۴]

۲۸۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۴۴-۳۱/۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** وسعت کل شیء وانا شیء فلتسعنی رحمتک یا ارحمن الراحمین

خط: نسخ معرب، کا: حیدر علی بن عزیز الله مجلسی، تا: جمعه ۲۷ جمادی الاول ۱۰۴۷ق، جا: اورنگ آباد دکن؛ با ملحقات و ادعیه ای دیگر از جمله دعای عشر و دعای امام سجاد که از خط شهید اول نقل نموده: «الهی بای لسان اذکرک: و دعای سمات و دعای انس بن مالک و مناجات خمسة عدیله به نقل ازکتاب حسنیه و حرز میرداماد و زیارت عاشورا از مصباح کفعمی و ادعیه امیرالمؤمنین و ۹۹ نام حضرت علی (ع)، مصحح، محشی از «محسن ره»؛ تملک: حیدرعلی بن عزیز الله مجلسی اصفهانی؛ ۳۱۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۷×۳۳سم [ف: ۵ – ۲۷۶۹]

۲۸۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۴۸

خط: نسخ معرب، کا: اسماعیل بن رضی الدین محمد حسنی، تا: ۲۰ جمادی الثانی ۱۰۴۷ق؛ اهدایی: ورثه امام زاده؛ ۱۲۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱ – ۲۳۲]

۲۸۲. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱۴

آغاز: ابن محمد (ع) قلت نعم قال فهل سمعته یذکر شیئا من امری قلت نعم

خط: نسخ معرب، کا: عبدالسمیع خفاجی حلی، تا: جمعه ۲۳ رمضان ۱۰۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، با ادعیه ملحقه به صحیفه، از برگ ۱۴۳ به بعد دعاء علوی مصری، دعای هر روز ماه مبارک رمضان، دعای هنگام غروب شمس، ادعیه ای منقول از شهید و محقق کرکی، صلاة جعفر طیار، ادعیة الایام، ادعیة الساعات، صلاة الغدیر، و ادعیه متفرقه دیگر؛ جلد: پلاستیکی، ۲۳۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: – ۱۷]

۲۸۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۴۹-۸/۱۵۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

با ملحقات؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد صادق بن حاجی محمد، تا: ۱ ربیع الاول ۱۰۴۸ق؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۱۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۵ – ۲۷۶۲]

۲۸۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۸۸-۳۱/۶۸

آغاز: برابر؛ سپاسها خدای راست که اولی است که نبوده است اولی پیش ازو وآخری است که نیست آخری بعد او؛ **انجام:** ونجنی من مضلات الفتن برحمتک یا ارحم الراحمین وصلی الله علی سیدنا محمد ... ونجات ده مرا از گمراهی فتنها برحمت خود ای رحم کننده تر رحم کنندگان

مترجم؛ خط: نسخ زیبا معرب، کا: محمد باقر حافظ عاملی، تا: ذیقعده ۱۰۴۸ق؛ مجدول محرر، مصحح، محشی از «محمد باقر عفی عنه»؛ جلد: تیماج روغنی مذهب، ۲۳۲گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵ – ۲۷۶۷]

۲۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** محمد و اله اجمعین الطیبین الطاهرین المعصومین

خط: نسخ، کا: صالح سرور، تا: ۱۰۴۸ق [رایانه]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۹

همان نسخه بالا [اهدائی ف: – ۱۷۱]

۲۸۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نور الدین محمد اصفهانی، تا: ۱۰۴۹ق؛ مصحح توسط «سید محمد مهدی بن جانباز حسینی مرعشی»، مجدول مذهب، محشی، بعد از انجام دعای موسوم به مفتاح الفتوح و رموز الکنوز و به دنبال آن ملحقات صحیفه؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۱گ، ۱۲ سطر(۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳۲ – ۷۲۸]

۲۸۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۹۲-۵۹/۲۱۲

آغاز: الا الیه فکیف نطیق حمده ... و کان من دعائه علیه السلام بعد هذا التحمید فی الصلاة علی رسول الله صلی الله علیه و آله

خط: نسخ معرب، کا: علی رضا رازی، تا: یک‌شنبه ۲۰ شوال ۱۰۴۹ق؛ افتادگی: آغاز (مقدمه و مقداری از دعای اول افتاده)؛ ۱۱۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ – ۲۷۷۷]

۲۸۸. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۸۲

خط: نسخ معرب، کا: محمد تقی بن رفیع الدین بن علی غفاری قاسانی، تا: ۱۰ جمادی الثانی ۱۰۴۹ق؛ ۲۰۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: – ۷۱]

۲۸۹. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۳۷

خط: نسخ، کا: حاج بن منصور، تا: جمعه ۱۲ ربیع الثانی ۱۰۵۰ق، جا: اصفهان؛ ۹۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: – ۳۷]

۲۹۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۱۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۰ق؛ ۱۱۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ – ۱۷۷]

۲۹۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۹۰

آغاز: برابر۱؛ ترجمه دعای اول: سپاس مر خدای را که اول همه

است بی آنکه اولی باشد پیش از او آخر همه است بی آنکه آخری باشد بعد از او آنکسی که کوتاهی کرده است از دیدن او چشم‌های نگاه کنندگان؛ **انجام:** پس حکم کن برای من بهترین آنها از روی ... و رهایی و رهایی ده مرا از گمراه کنندگان فتنه‌ها به رحمت خود ای مهربان ترین مهربانان و رحمت کناد خدای تعالی بر مهتر ما محمد رسول خدای که برگزیده است و بر آل او که پاکانند.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: غلام علی بن شیخ محمد شهمیرزادی، تا: ۲۱ رجب ۱۰۵۰ق، جا: اصفهان مدرسه قطبیه؛ مترجم؛ مصحح، محشی؛ ۱۸۹گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: - ۷۰]

۲۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۶

خط: نسخ معرب زیبا، کا: حافظ نور محمد، تا: ۱۹ جمادی الاول ۱۰۵۰ق؛ با سرلوح مرصع مذهب، مجدول، مصحح، محشی، مقابله شده؛ تملک: محمدکاظم بن محمدرضا قزوینی در اواخر ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۸۸گ، ۹ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۲۳۱]

۲۹۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۵

خط: نسخ، کا: محمد هادی، تا: ۱۰۵۰ق، جا: اصفهان؛ با پیشانی زرین، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: مذهب، ۲۵۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۷/۷×۱۱/۶سم [ف: ۱ - ۳۴۹]

۲۹۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۶۷-۱۷/۱۴۷

آغاز: کان مولانا امیرالمؤمنین علی بن الحسین زین العابدین صلوات الله علیهما اذا اراد الابتداء بالدعاء بدأ بالتحمید لله عزوجل والثناء علیه سبحانه فقال الحمدلله الاول بلا اول کان قبله؛ **انجام:** وادی من آیاتک ونصح لعبادک و جاهد فی سبیلک افضل ماجزیت احدا من ملائکتک المقربین و انبیائک المرسلین المصطفین و السلام علیه وعلی آله الطیبین الطاهرین وسلام بر او باد و بر آل او پاکان پاکیزکان.

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کا: احمد جهرمی حاجتی شیرازی، تا: یک‌شنبه ۲۸ ربیع الثانی ۱۰۵۱ق؛ مترجم؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۰۹گ، ۷ سطر، اندازه: ۶×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۷۳]

۲۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۳

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: مقیم بن مومن، تا: ذیحجه ۱۰۵۲ق؛ مصحح؛ واقف: میرزا محمد اصفهانی، ۱۱۴۶ق؛ کاغذ: حنائی، جلد: تیماج عنابی، ۱۲۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۵ - ۳۴۳]

۲۹۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۸۸

آغاز: ... قال حدثنا الشریف ابوعبدالله جعفر و محمد بن الحسن بن جعفر بن الحسن؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر جمادی الاول ۱۰۵۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ با ملحقات؛ مصحح، محشی؛ با علامت بلاغ؛ درحاشیه بلاغ‌های متعدد از راویان صحیفه مانند ابن السکون و ابن ادریس و شهید اول و عده کثیری از علما بزرگ شیعه آمده؛ واقف: شیخ باقر دلال کرمانی ساکن قزوین، ۱۳۵۴؛ جلد: تیماج آبی، ۱۱۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۱]

۲۹۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۹۸

خط: نسخ معرب، کا: عبدالله بن محمد شریف سمنانی، تا: اوایل ذیقعده ۱۰۵۲ق؛ مجدول، دارای سر لوح، محمد مومن بن شاه مرتضی (برادر زاده فیض کاشانی) با نسخه‌های صحیح مقابله کرده و بار دیگر تصحیح شده، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۲ - ۱۱۸]

۲۹۸. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۸۴

خط: نسخ معرب، کا: محمد زمان صوفی، تا: سلخ ذیحجه ۱۰۵۳ق؛ واقف: ابوالقاسم حکیم باشی؛ ۱۸۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۲]

۲۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۰۱

خط: نسخ، کا: نعمة الله بن قاسم بغدادی، تا: ۱۰۵۳ق، جا: حیدرآباد هند؛ با پاره‌ای از ملحقات، از نسخه‌ای که آن نسخه از نسخه‌ای به خط زین الدین بن علی (شهید ثانی) و تصحیح و مقابله شده به وسیله مولانا محمود لاهیجانی معروف به سر برهنه استنساخ شده بوده، زین الدین سند روایت صحیفه را از مشایخ خویش در پشت آن نسخه یاد کرده و کاتب نسخه حاضر نیز آن را از نسخه واسطه نقل می‌کند و همچنین صورت خط شهید را که بر نسخه‌ای دیگر بوده و کاتب نسخه را با آن نسخه نیز مقابله کرده، در یکی از دو یاداشتی که کاتب از خط شهید نقل می‌کند چنین آمده: «کذا صورة ماعلی الاصل و علیها اعنی علی النسخه التی بخط این السکون خط عمید الروساء رحم الله تعالی قرائة صورتها: قراها علی السید الاجل النقیب ... ابو جعفر القاسم بن الحسین بن محمد بن الحسن بن معید ... و رویتهاله عن السید بهاء الشرف ابی الحسن محمد بن الحسن بن احمد عن رجاله المسمین فی باطن هذه الورقه و ابحته روایتها عنی و کتب هبة الله بن حامدین احمد بن ایوب بن علی بن ایوب فی شهر ربیع الاخر سنة ثلاثین و ستمائه و الحمدلله رب العالمین»، بر نخستین برگ اضافی آغاز نسخه طریق روایت میرزا محمد استرابادی از شیخ الطائفه طوسی از رجال کبیر او نقل شده، دارای یک سر لوح مذهب، مجدول، محشی از فیض، «م ق ر مد ظله السامی» یا «شرح م ق رمد ظله». و به نقل از الدر المنثر و جز اینها؛ جلد: تیماج، ۳۶۲ص، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۱۹۲۵]

۳۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۲۲-۱۴/۱۷۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** یا ارحم الراحمین وصلی الله علی سیدنا محمدرسول الله المصطفی وآله الطیبین الطاهرین.

خط: نسخ معرب، کا: محمد مقیم بن محمد صالح، تا: ۱۰۵۳ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، به ضمیمه ملحقات، بعد از ملحقات در۲۱ برگ، عمل روز عاشورا و زیارت عاشورا و زیارت اربعین و عمل روز غدیر و عمل نیمه رجب تحریر شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۷۲]

۳۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۵۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** لله وحده و علیها، مرخدائی را که شریک نیست او را بر آن ایضا بلغت تم

خط: نسخ و نستعلیق، کا: بابوبن خان، تا: ۱۰۵۳ق؛ مترجم، با سرلوح مذهب، مجدول، محشی، مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج روغنی، مذهب، ۲۱۲گ، ۱۴ سطر (۵/۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۹/۷سم [ف: ۸ – ۳۵۷]

۳۰۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۹

خط: نسخ، کا: نصیر بن محمد تقی لاهیجی، تا: با تاریخ ۱۰۵۳ق؛ با یادداشتی نقل از حر عاملی درباره این‌که تا اینجا دعایی است که از امام زین العابدین به من رسیده و از گردآوری آن در رمضان ۱۰۵۳ فراغ یافتم، با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، ۱۵۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸×۱۳/۷سم [ف: ۱ – ۳۴۸]

۳۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۱۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۴ق [رایانه]

۳۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۳۱-۱۳/۲۱۱

آغاز: قال فاطلع الله نبیه (ع) ان بنی امیه تملک سلطان هذه الامة وملکها طول هذه المدة فلو طاولتهم الجبال لطالوا علیها؛ **انجام:** برابر۲

به ضمیمه ملحقات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۷ صفر ۱۰۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، محشی با امضای «م ح ق»، یادداشتی از بهاء الدین عاملی مبنی بر تصحیح کتاب برای فرزندش عبدالصمد در سال ۱۱۶۸؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۶۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ – ۲۷۷۴]

۳۰۵. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۹۷/۱

خط: نسخ معرب، کا: محمد اسماعیل ساکن غری (نجف اشرف)، تا: شعبان ۱۰۵۴ق؛ مصحح، محشی به خط نظام الدین خوانساری به سال ۱۱۱۵ق به دستور ابوالمعالی عبدالعالی، ملحقات را محمد رضا بن سلطان احمد قاری خوانساری به دستور استادش شیخ عبدالعالی به تاریخ ۱۷ رمضان ۱۱۱۶ق نوشته؛ جلد: روغنی، ۱۴۸گ (۱پ–۱۴۸ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [اوراق عتیق: ۲ – ۳۴۱]

۳۰۶. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۶

فقط ملحقات صحیفه است؛ خط: نسخ معرب، کا: علی رضا [بن] عباس تبریزی، تا: ۱۰۵۴ق؛ ۲۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ – ۴۶]

۳۰۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۶۸

خط:نسخ،بی‌کا،تا:ذیقعده۱۰۵۴ق؛مجدول،با سرلوح[نشریه:۲- ۱۶۰]

۳۰۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۷۲

آغاز: ذرعا امتلات بحمل ما حدث علی هما

خط: نسخ معرب، کا: هدایة الله شیرازی، تا: ۲۰ رجب ۱۰۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۷۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱–۲۲۳]

۳۰۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۳۴/۱-۲۹/۱۷۴

آغاز: فیه عالم بان العفو عن الذنب العظیم لایتعاظمک ... وکان من دعائه علیه السلام فی طلب الحوائج الی الله تعالی اللهم یا منتهی مطلب الحاجات ویا من عنده نیل الطلبات؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: غیاث الدین محمد، تا: ذیحجه ۱۰۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۷۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۵ – ۲۷۷۵]

۳۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۲۹-۳۳/۱۷۹

آغاز: فهل سمعته یذکر شیئاً من امری قلت نعم قال ... وکان من دعائه علیه السلام اذا ابتدأ بالدعاء بداء بالتحمید لله عزوجل و الثناء علیه فقال الحمدلله الاول بلا اول کان قبله و الاخر بلا آخر؛ **انجام:** و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین الطاهرین و الحمدلله رب العالمین.

با ملقحات و از مقدمه اندکی افتاده؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: دوشنبه ربیع الثانی ۱۰۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۵ – ۲۷۷۵]

۳۱۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۷۹

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۹ محرم ۱۰۵۶ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶۸]

۳۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۷۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۵۶ق؛ مجدول، مصحح، محشی، دستخط مقابله با اجازه روایت صحیفه سجادیه از مجلسی اول در برگ ۱۹۶ بدین شرح: «بلغ المولی الفاضل الکامل العالم العامل، الشیخ ابراهیم أدام الله تعالی تأییده هذه ... فی مجالس آخرها اواسط شهر ذی القعدة الحرام لسنة ست و خمسین بعد الألف و أجزت له أن یروی الصحیفة الکاملة عنی بأسانیدی المتصلة الی سید الساجدین صلوات الله و سلامه علی و التمست منه دام معالیه أن لا ینسانی فی مظان إجابة الدعوات، نمقه بیده الفانیة أحوج لمفتاقین الی رحمة ربی الغنی محمد تقی بن مجلسی الاصفهانی عفی عنهما بالمنی و الرضی حامداً مصلیاً مسلماً»؛ جلد: تیماج، ۲۱۳گ، ۱۱ سطر (۴/۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۲ – ۶۶۸]

۳۱۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۰۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۰۵۶ق؛ مترجم؛ مجدول، محشی با رموز مختلف «م ق ر اطال الله تعالی بقائه»، «م ح ق ره»، دارای سرلوح مزدوج مرصع؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: میشن، ۲۱۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۵ – ۱۶]

۳۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۳۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و یا اکرم الاکرمین

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن کمال الدین علی فسائی، تا: ۲۰ رمضان ۱۰۵۷ق، جا: حیدرآباد هند؛ مصحح، کاتب آن را با دو نسخه مقابله نموده: نسخه خط ابن ادریس و با نسخه مقابله شده با

نسخه شهید ثانی، تاریخ ختم مقابله: ۱۰۵۸ در بندر مچلی پتنی از توابع حیدر آباد، محشی، مجدول، دارای یک سر لوح؛ واقف: سید احمد نجفی، بهمن ۱۳۲۶؛ ۱۸۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۶ - ۲۶۱]

۳۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۷

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: احمد بن میر ابراهیم طباطبایی، تا: ۱۰۵۹ق؛ مجدول، دارای سرلوح مزدوج؛ واقف: حاج محمد شریف، ۱۱۱۰ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۶سم [ف: ۱۵ - ۳۵۵]

۳۱۶. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۷

خط: نسخ، کا: میرزا محمد تبریزی، تا: جمعه رمضان ۱۰۵۹ق؛ ۱۸۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: - ۱۸]

۳۱۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۱۰

آغاز: انک تقی الکریهة و تعطی الحسنة

خط: ثلث، کا: ابن حاجی یحیی محمد کاظم مشهدی سرایی، تا: دهه سوم رمضان ۱۰۶۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، محشی؛ مهر: «عبده الراجی جعفر ۲۲» (بیضی)؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۸۹گ، ۹ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲- ۱۶۵]

۳۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۰۴/۲

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد هاشم خوری، تا: دهه اول محرم ۱۰۶۰ق؛ مصحح؛ ۵۴گ (۱۶۲پ-۲۱۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۱]

۳۱۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۶۳

آغاز: واجعلنی لهم نصیرا و امنن علی بشوق الیک و بالعمل لک بما تحب و ترضی انک علی کل شیء قدیر؛ **انجام:** فاصبح طلیق عفوک من اسار سخطک و عتیق صنعک من وثاق عدلک انک

خط: نسخ معرب، کا: کنعان، تا: چهارشنبه ۲۵ جمادی الثانی ۱۰۶۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۴۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱ - ۲۲۸]

۳۲۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲۳

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الثانی ۱۰۶۱ق؛ مجدول [ف: ۳ - ۹۷]

۳۲۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۱۷

خط: نسخ جلی، کا: خداوردی، تا: ۳ شوال ۱۰۶۱ق؛ مصحح؛ مهر: «یا علی ابی طالب» (بیضی)، «سلام علی ابراهیم» (مربع)، «العبد المذنب محمد ابراهیم الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: - ۳۳۰]

۳۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۰۶۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۱ - ۲۰]

۳۲۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۷۴ - د

خط: نسخ معرب، کا: محمد خان طباطبائی، تا: ۲۹ رمضان ۱۰۶۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۳۵گ، ۱۴ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: - ۳۹۶]

۳۲۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۲۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ اندازه: ۹/۵×۱۶سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۱]

۳۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴۷۱

آغاز: سمعته یقول انک تقتل و تصلب؛ **انجام:** ان الله غفور رحیم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ [رایانه]

۳۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۷

بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی؛ اندازه: ۹/۷×۱۵/۷سم [رایانه]

۳۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و آله سلام و تحیه بحق محمد و عترته الزکیة و آله

خط: نسخ، کا: محمد بن نور الله شریف کرمانی، تا: ۱۰۶۳ق؛ مترجم؛ با سرلوح مذهب، مجدول، مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، ۱۶۳گ، ۱۶ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۹ - ۸۸]

۳۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۵۳/۱-۱۷/۱۳۳

آغاز: فالهالک منا من هلک علیه و السعید منا من رغب الیه والحمدلله بکل ما حمده به ادنی ملائکته الیه واکرم خلیقته علیه ... الثانی وکان من دعائه (ع) بعد هذا التحمید؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۶۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: کاغذی سفید، ۱۴۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۷۴]

۳۲۹. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: عبدالصمد بن محمد بن شمس دویشلی لاهیجانی، تا: چهارشنبه ۴ صفر ۱۰۶۴ق؛ نسخه مجدول، و قسم ملحقات را ندارد [ف: - ۲۲]

۳۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۷۰-۱۶/۱۸۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ معرب، کا: محمد ابراهیم، تا: یک‌شنبه ۱۷ محرم ۱۰۶۵ق؛ با کتیبه و سرلوح مرصع، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۶۳]

۳۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۲۵

آغاز: علیه السلام فی شهر ربیع الاول من سنة ست عشره و خمس مائه؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۸ شوال ۱۰۶۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم؛ مجدول؛ کاغذ: فستقی، جلد: ساغری عنابی، ۱۶۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۸۳]

۳۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۴ ربیع الاول ۱۰۶۶ق؛ مجدول؛ مهر: «الراجی محمد علی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۲ - ۲۴۶]

۳۳۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۶۳

آغاز: ابوعبدالله محمد بن احمد

خط: نسخ و ثلث، کا: حاجی یحیی محمد کاظم مشهدی سرای، تا: دهه سوم رمضان ۱۰۶۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ مهر: «عبده الراجی جعفر» (بیضی)؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۹گ، ۹ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

۳۳۴. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۲۳۹

خط: نسخ عالی و نستعلیق، کا: محمدرضا کاظمی، تا: محرم ۱۰۶۶ق،؛ مترجم؛ ۲۷۱گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: - ۱۴۵]

۳۳۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۷۶-عکسی

آغاز: نعلم کلما یعلمون. ثم قال لی اکتب من این؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۲ رجب ۱۰۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۴۰۲ص، ۱۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۵]

۳۳۶. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۰۸

خط: نسخ معرب، کا: محمد نصیر، تا: ۱۰۶۸ق؛ مجدول، مصحح؛ ۱۱۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۱/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۷۰]

۳۳۷. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۱۴ بخش دوم

آغاز و انجام: برابر ۱

همراه با شانزده ملحقات آن؛ خط: نسخ، کا: محمد طاهر ابن حسن بنی خلیل آرتیمانی، تا: ۱۰۶۸ق؛ محشی؛ تملک: آقای محمد آشتیانی عراقی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: - ۱۶۲]

۳۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۸۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** من الهجرة النبویة المصطفویه علی ید المحتاج حال رحمة الله رفیع بن فتح الله

خط: نسخ، کا: رفیع بن فتح الله، تا: ۱۰۶۸ق؛ ۸ برگ در اول ادعیه متفرقه و ۷ برگ در آخر ضمیمه شده؛ واقف: حسن حسینی؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن [رایانه]

۳۳۹. اراک؛ کتابخانه مدرسه سپهدار؛ شماره نسخه:۱۶۷/۳۶

آغاز: الصلوة علی رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و الحمدلله الذی من علینا بمحمد؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ معرب، کا: محمد حسین ابن کمال الدین فسوی، تا: ۱۷ صفر ۱۰۶۸ق، جا: شیراز؛ محشی به نقل از: کفعمی، جوهری، صحاح، نهایه و برخی با امضا ق، ص؛ جلد: گالینگور، ۱۲۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۹۰سم [دو کتابخانه اراک: - ۱۹۷]

۳۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۶ ط

خط: نسخ، کا: محمد امین بن فتح الدین، تا: ۱۰۶۸ق؛ دارای یک سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۴/۲ - ۱۶]

۳۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۶۰

خط: نسخ، کا: ابوطالب بن محمد جعفر، تا: ۱۰۶۹ق؛ مقابله کرده محمد امین استرابادی و استادش شیخ حر عاملی؛ جلد: میشن سرخ، ۱۷۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۷×۱۹/۶سم [ف: ۱ - ۳۵۱]

۳۴۲. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۹۲

خط: نسخ، کا: محمد بن میر فقیه حسینی مشهدی، تا: ۳ ذیحجه ۱۰۶۹ق؛ با سرلوح زیبا، مجدول؛ تملک: حسن بن حاج زین العابدین؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲ سطر (۴×۸)، اندازه: ۷×۱۲سم [نشریه: ۳ - ۱۹۱]

۳۴۳. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۳۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۳۰ رمضان ۱۰۷۰ق؛ ۲۱۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱-۱۸۷]

۳۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۹۲

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ خوش، کا: محیی الدین بن محمود بن احمد طریحی نجفی مسلمی عزیزی، تا: سه‌شنبه ۲۲ رمضان ۱۰۷۰ق؛ با ملحقات مشهوره، مصحح، مقابله شده، با یک واسطه از مسوده شهید اول استنساخ و تصحیح و مقابله شده، محشی؛ واقف: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی زرافشان، جلد: مقوا، ۱۴۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۴۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۵

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۷۱]

۳۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۳

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: محمد صادق تبریزی، تا: ۱۰۷۱ق؛ مترجم، با ملحقات، از نسخه محمد بن علی بن حسن جباعی مکتوب رمضان ۸۵۱ استنساخ نموده و کاتب ملحقات و ترجمه‌ها: محمد امین نائینی به تاریخ غره ذیحجه ۱۰۸۰، دارای سرلوح مزدوج مرصع؛ واقف: آقا عندلیب؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۲۲۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱۵ - ۳۴۳]

۳۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۳۲

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم حسینی، تا: نیمه شعبان ۱۰۷۱ق؛ مصحح؛ واقف: زین العابدین خادم اصفهانی، رجب ۱۱۶۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۵- ۳۴۳]

۳۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۱ ط

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ عالی، کا: محمد علی بن زمان کاتب مشهور به قصاب، تا: ۱۰۷۱ق؛ مترجم، دارای یک سرلوح مذهب و مرصع، مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۳۰۹گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۴/۲ - ۱۵]

۳۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۴۷/۱

خط: نسخ ادعیه معرب، کا: سعید بن حاجی علی محمد ابهری الجی اصفهانی، تا: ۱۰۷۱ق؛ مجدول مذهب، توسط علم الهدی در سال ۱۱۱۰ تصحیح و مقابله شده؛ با یک برگ کوچک به خط فیض کاشانی ضمیمه شده که کتاب را در صفر ۱۰۷۸ به دخترش

علیه بانو بخشیده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۰ص (۱-۱۴۰)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۳۵ - ۳۹۸]

۳۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۵۰

آغاز: ترجمه: ابتدا میکنم بنام خدای بخشاینده مهربان المراد بالضمیر المفعول هو محمد بن سکون و هو کان من مجتهدی الامامیه (المتکلم بحدثنا هو عمید الروسا) بیامرزد او را خدای؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ مترجم، ملحقات: تسبیحات، ادعیه: تمجید: تذلل، ذکر آل محمد، صلوة علی آدم، فی الکرب و الاقاله. مما یحذره و یخافه، ایام هفته را (بی ترجمه)، دارای سرلوح مزدوج، مجدول، مصحح، مقابله شده؛ واقف: سید جلال الدین طهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۱۰۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۴۴]

۳۵۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۹۱

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۱۰۷۲ق؛ مترجم؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوای روغنی، مذهب، ۱۷۲گ، ۱۰ و ۲۰ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۵ - ۶۵۷]

۳۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۷۲-۱۸۲/۱۶

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن قصه خوان، تا: یک‌شنبه ۱۰ جمادی الثانی ۱۰۷۲ق؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۶۶]

۳۵۲. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۷۹

خط: نسخ، کا: محمد علی بن درویش میرزا علی، تا: جمعه ۶ ربیع الاول ۱۰۷۲ق؛ مجدول؛ مهر: «حسین منی وانا من حسین» (بیضی)؛ واقف: ملا محمد حسین سبزواری دامغانی، ۱۲۲۹؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۷۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف مخ: - ۱۲۸]

۳۵۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۸۶

خط: نسخ، کا: محمد سمیع بن محمد مقیم، تا: ۳ رمضان ۱۰۷۲ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۱]

۳۵۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۵۵

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، کا: حسن بن رحمة الله، تا: ۱۰۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۴۳ص، ۱۲ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱- ۱۹۶]

۳۵۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا محمد رسول الله المصطفی و علی آله الطاهرین فی سنه ۱۰۷۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ مترجم، مجدول، مذهب، با یک سرلوح مذهب عالی؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم مذهب، ۳۱۶ص، ۱۰ سطر دعا و ۱۰ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۶۸۶]

۳۵۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۰۲-عکسی

آغاز: و صلب فتغیر وجهه و قال یمحوالله ما یشاء؛ **انجام:** برابر۱

خط:نسخ خوش معرب،بی‌کا،تا:۱۱جمادی الثانی۱۰۷۲ق؛افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۳۰۹ص، اندازه: ۶/۵×۱۵سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۵]

۳۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۴۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: حاجی محمد؟، تا: سلخ ربیع الثانی ۱۰۷۳ق؛ ضمیمه: در پشت صفحه اول فرمان پیامبر اکرم (ص) به قبیله سلمان در کازرون و ذیل نسخه ضمن ۲ برگ ذکر ایام نحس سال به خط مغایر نوشته شده؛ مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: جعفر مهرداد شیرازی، آذر ۱۳۶۷؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۱۵۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۱سم [ف: ۱۵ - ۳۴۴]

۳۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۰۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۳ق؛ ضمایم: ضمن ۱۲۵ برگ آخر نسخه: ۱. خواص اسماء الحسنی به نقل شیخ کفعمی از حافظ رجب برسی، ۲. دعاء سحر، ۳. مفتاح الفلاح شیخ بهایی که ۶ برگ آغاز آن افتاده، انجام نسخه: «عرض العباده منفردا و طلب الاعانه مستقلا من»، محشی از میرداماد با رمز «م ح ق سلمه الله – م ح ق رحمه الله»؛ واقف: محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۳۴گ، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۵ - ۳۴۵]

۳۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۶۰۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: تقی الدین محمد بن دوست محمد، تا: ۱۰۷۳ق؛ ضمائم: ضمن ۷۴ برگ آخر نسخه، ادعیه: ایام هفته و الصباح مروی عن ابی الحسن العسکری، تهلیل فاضل، سمات، عشرات، الحجب مروی عن النبی (ص)، ابراهیم الخلیل یوم رمی فی المنجنیق، اذا اصبح و امسی من مولانا الحسین ع، الطیر الابیض، حزین، حجاب الصادق، الصباح، الخلاص من السجن مروی عن الصادق ع، عهد، حرز امام صادق (ع)، خضر، ادعیه ساعات روز و دعاء تحصن من الاعداء، انجام نسخه: «و اهل المغفره یا ارحم الراحمین و صلی الله علی محمد و آله و سلم»، مجدول، دارای سرلوح، مذهب؛ واقف: محمد نوری، فروردین ۱۳۵۰؛ کاغذ: نخودی افشان نقره، جلد: روغنی مذهب، ۲۳۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۵ - ۳۴۵]

۳۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۶۳

خط: نسخ معرب، کا: فخرالدین بن میرزا حسین حسینی استرابادی، تا: اواسط رمضان ۱۰۷۳ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «محمد یوسف» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۳۲۶]

۳۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۰۲

خط: نسخ معرب، کا: لطف الله بن عبدالله سمنانی، تا: اواخر محرم

۱۰۷۴ق؛ مجدول، دارای سر لوح؛ جلد: روغنی، ۱۸۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۱سم [ف: ۲۴ – ۵]

۳۶۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۸۰

آغاز: ... وانزل الله تعالی فیهم الم تر الی الذین بدلوا نعمة الله کفراً واحلوا قومهم دار البوار جهنم؛ **انجام:** یا ارحم الراحمین وصلی الله علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین الطیبین الطاهرین المعصومین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ادعیه متعددی در انتهای نسخه اضافه شده، مجدول، مصحح، محشی با امضای م ح ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۸۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۱۶]

۳۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۷۰-۲۲/۱۹۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** وکان من دعائه علیه السلام فی استکشاف الهموم یا فارج الهم ویا کاشف الغم ... ورهبتی مثل رهبة اولیاءک واستعملنی فی مرضاتک عملا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ ۱۳۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۵ – ۲۷۷۲]

۳۶۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۳۰

آغاز و انجام: برابر ۱

خط: نسخ، کا: محمد اسماعیل بن معین الدین حسینی، تا: ۸ رجب ۱۰۷۵ق؛ مترجم؛ با ملحقات؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱۴گ، ۱۰ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ – ۷۶۲]

۳۶۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۵۳

آغاز: فی شهر ربیع الاول من سنة ست عشرة و خمسأة قرائة علیه و انا اسمع

خط: نسخ، کا: شفیع بن غیاث استرابادی، تا: رمضان ۱۰۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ مهر: «مقصود دو علام فرزند خلف است)»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۱۰۹گ، ۱۴ سطر (۴/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۵ – ۱۷۳۷]

۳۶۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۲۵

خط: نسخ معرب، کا: محمد محسن بن محمد کاظم شریف، تا: جمادی الاول ۱۰۷۵ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج عنابی، ۹۰گ، ۱۴ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳ – ۸۶۱]

۳۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا توحش بی اهل انسی و تمم احسانک فیما بقی ...

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن حاجی محمد بن میرزا علی بن ابهری جی اصفهانی، تا: دوشنبه ۲۶ رمضان ۱۰۷۵ق؛ با ملحقات، محشی با نشان ن ع عفی عنه، اجازه‌ای از پدر علامه مجلسی محمد تقی باسم سید نعمة الله جزایری نگاشته شده ولی ناقص است، خطی از سید نعمة الله در صفحه ۱۶۳ مورخ ۱۴ ربیع الثانی سال ۱۰۹۰ دارد که می‌نویسد من شرحی مبسوط بر این کتاب نوشتم و این حواشی مختصری از آن است و در ۱۷۸ به خط همین سید نعمة الله موسوی آمده که آن را چند بار مقابله کردم، تملیکی به خط نعمة الله حسینی دارد که گویا خط سید نعمة الله باشد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۱۷۸گ، ۱۰ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۳۸۲]

۳۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۸۰

خط: نسخ معرب زیبا، کا: رمضانعلی شیرازی، تا: ۱۰ رجب ۱۰۷۵ق؛ مترجم، مجدول، مصحح، دارای سر لوح رنگین؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف:۱۲-۱۵۱]

۳۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۵۱

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ مشکول، کا: محمد صالح بن محمد حسین سبزواری، تا: رجب ۱۰۷۵ق؛ مترجم، دارای سرلوح زیبای مرصع از عصر صفوی، مذهب، مجدول، مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۱۷۲گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۳۹ – ۴۶۰]

۳۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۷

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: ابن مرحمت پناه عمدة الفضلاء، تا: جمعه ۲۹ ذیقعده ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۴گ، ۱۵ سطر (۳/۵×۱۰)، اندازه: ۸/۷×۱۷/۸سم [ف: ۱۱ – ۳۱۵]

۳۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۹۳

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ معرب، کا: میر محمد طالب بن محمد کاظم، تا: پنج‌شنبه دهه اول ربیع الاول ۱۰۷۵ق؛ دارای سر لوح، مجدول، مذهب، مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه‌ای، ۱۰۰گ، ۱۷ سطر (۳/۵×۱۰)، اندازه: ۸/۵×۱۷سم [ف: ۲۸ – ۱۴۳]

۳۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۲۷۶

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ – ۳۳۶]

۳۷۳. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۱ فرخ

آغاز: برابر

با ملحقات؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق؛ مترجم، یادداشتی به خط مترجم (محمد صفی) که در روز یک‌شنبه نهم ذیحجه ۱۰۷۶ ترجمه را به پایان رسانده و آن را بخواهش فرزندش زین العابدین در استرآباد ترجمه کرده، دارای یک سرلوح مرصع، مذهب، مجدول؛ تملک: همسر مشهدی حاجی بابا گنجه مورخ رمضان ۱۲۶۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۰گ، ۹ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: – ۱۲۱]

۳۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۷-طباطبائی

خط: نسخ، کا: احمد حسینی، تا: ۱۰۷۶ق؛ مجدول، دارای سرلوح و کتیبه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی و حواشی زرین، ۱۴۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۲۴ – ۲۹۴]

۳۷۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۲۰
خط: نسخ، کا: محمد مؤمن پسر حاجی محمد ابهری، تا: ۱۰۷۶ق؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی مشکی، ۱۷۸گ، ۱۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳ - ۹۵۵]

۳۷۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۶۷۶/۱
بی‌کا، تا: ۱۳ محرم ۱۰۷۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۶۲گ (۱ر-۱۲۷پ)، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۶۸]

۳۷۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق؛ مصحح، مذهب؛ جلد: چرم زرد، ۱۴۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [مؤید: ۲ - ۲۰]

۳۷۸. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره
کا: احمد بن حسین بن غیش الغشمی، تا: صفر ۱۰۷۶ق، برای مولانا صفی الآل کعبة النوال احمد بن حسن بن امیر المؤمنین؛ مجدول، دارای لوح، محشی [ف: - ۱۶]

۳۷۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۹۰
آغاز: و التظنی و الحسد ذکرا لعظمتک و تفکرا فی قدرتک وتدبیرا علی عدوک و ما اجری علی لسانی
خط: نسخ، کا: محمد جلیل بن محمد ابراهیم، تا: رجب ۱۰۷۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۱۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم[ف:۱-۱۶۹]

۳۸۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۱
خط: نسخ معرب، کا: علی رضا بن غیاث الدین علی شیرازی، تا: شعبان ۱۰۷۷ق؛ ۱۴۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲ - ۵۱۱]

۳۸۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۶
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ درشت، کا: محمدرضا ابن ملامحمد، تا: ۱۰۷۷ق؛ در ابتدای کتاب نخست مقدمه صحیفه مبنی بر پیدایش آن و آنگاه فهرست دعاها و مناجات‌ها که ۵۴ عدد است نوشته شده. بعد از متن صحیفه ملحقات آن و در آخر هم سوره «هل اتی» نوشته شده، با یک سرلوح مذهب، مذهب، محشی؛ جلد: تیماج سرخ، ۶۵۳ص، ۱۰ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۱۹۴]

۳۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۹
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، کا: محمد معصوم بن محمد طاهر اصفهانی، تا: ذیقعده ۱۰۷۷ق؛ واقف: حاجی نجیب، قبل از ۱۱۵۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۵ - ۳۴۸]

۳۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۹۱
آغاز: المدینه مالیه مصرا ... جعفر بن محمد علیه السلام؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۳۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و رهبتی مثل رهبة اولیائک و استعلمنی ...
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: نیمه جمادی الثانی ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مترجم، دارای سرلوح، مجدول، مصحح؛ با ملحقات؛ جلد: روغنی گل و بوته، ۲۱۷گ، ۹ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲۸ - ۱۲۱]

۳۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۶۶۲
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن سید احمد، تا: ۱۰۷۸ق [رایانه]

۳۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۵۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، کا: محمد باقر مطول، تا: ۲۵ ربیع الاول ۱۰۷۸ق؛ مترجم، با ملحقات، مصحح، مقابله شده؛ واقف: مجید حبیبیان، فروردین ۱۳۶۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۹گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۵ - ۳۴۷]

۳۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۵۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۱ محرم ۱۰۷۸ق، حسب الامر بهاءالدین محمد؛ مترجم، با ملحقات، مجدول، محشی به فارسی؛ واقف: باقر کتابچی، تیر ۱۳۵۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۵ - ۳۴۷]

۳۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۱۳
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ مترجم، مجدول، با سرلوح مذهب، محشی به فارسی، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴۸ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۴۷/۲ - ۱۹]

۳۸۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۲۹
خط: نسخ، کا: ملامحمد حسین نیشابوری، تا: ذیحجه ۱۰۷۸ق؛ مصحح، مجدول مذهب؛ جلد: روغنی گل و بوته اندازی، ۱۳۶گ، ۱۴ سطر (۵×۱۱/۳)، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۱ - ۱۹۳]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۳۲۹
همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۴۳]

۳۹۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۹
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، کا: شاه محمد اشرفی، تا: ۱۰۷۸ق؛ مذهب، مجدول، دارای سرلوح؛ مهر: «لا اله الا الله الملک المبین ...»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۷گ، ۱۱ سطر (۴×۷) [ف: ۱۹ - ۱۷]

۳۹۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۰۷۶
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** کتاب مکارم الاخلاق - قوبلت هذه الصحیفة السجادیه ... محمد باقر المدعو بر خوردار الحافظ الشیرازی ... فی سنة ثمان و سبعین و الف من الهجره.
خط: نسخ، کا: محمد باقر برخوردار حافظ شیرازی، تا: ۱۰۷۸ق؛ با سرلوح مذهب، محشی؛ کاغذ: آبی، جلد: مقوا، ۲۰۶ص، ۱۴ سطر (۹×۱۹/۵)، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۲ - ۲۶۴]

۳۹۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۵۸۱۸
خط: نسخ معرب، کا: محمد مهدی بن حسن رودباری، تا: جمعه ۲۱ ذیقعده ۱۰۷۸ق؛ در پایان «دوازده امام» طوسی است؛ کاغذ:

سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵۳گ، ۱۳ سطر، قطع: بغلی [آستانه قم: - ۱۳۹]

۳۹۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۷۶

خط: نسخ، کا: محمد هادی بن حاج محمد صادق، تا: ۱۰۷۸ق [ف: - ۷۰]

۳۹۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۳۷

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۰ رجب ۱۰۷۸ق؛ مترجم به خط شکر الله سنندجی بدون تاریخ و به دستور میرزا محمد معصوم اصفهانی، مجدول، دارای سرلوح، با انهائی که شیخ صالح بن عبدالکریم بحرانی برای نتیجة الاکابر و الوزرا میرزا محمد مهدی به تاریخ ۲۱ رمضان ۱۰۷۸ نوشته؛ تملک: محمد صادق مهماندوستی به تاریخ رمضان ۱۲۵۹ با مهر «صادق» (بیضی)، علی خان فرزند محمد صادق خان مهماندوستی به تاریخ محرم ۱۲۷۲ و مهر «یا علی»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۲گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳ - ۳۷۲]

۳۹۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۴۹

خط: نسخ، کا: فخرالدین محمد حسینی استرابادی، تا: پایان ربیع الثانی ۱۰۷۹ق؛ جلد: روغنی [نشریه: ۲ - ۱۶۱]

۳۹۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد فرغ من تسوید یوم السبت خامس شهر جمادی الثانی تسع و سبعین بعد الالف علی ید الضعیف المذنب الفقیر الحقیر محمد جعفر کاتب الشیرازی

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد جعفر کاتب شیرازی، تا: ۱۰۷۹ق؛ مترجم، مجدول، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی؛ کاغذ: ترمه، جلد: چرم مذهب، ۴۸۰ص، ۷ سطر ادعیه و ۷ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۲×۲۱سم [سلطنتی -ف: ۱ - ۶۹۲]

۳۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳

خط: نسخ خوب، کا: غلام علی شهیر به محمد امین بن محمد علی، تا: ۱۰ ذیحجه ۱۰۷۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه‌ای نوشته شد که به خط شهید اول محمد بن مکی کشته ۷۸۶ به تاریخ ۱۱ شعبان ۷۷۲ نوشته شده و شهید نسخه خود را از روی نسخه‌ای که به خط علی بن احمد السدید و به تاریخ ذیحجه ۶۴۲ بوده است نوشته و نسخه علی بن احمد سدید از روی نسخه خط علی بن السکون نوشته شده و بر این نسخه ابن سکون اجازه به خط عمیدالروساء هبة الله بن حامد بن احمد بوده که برای جلال الدین ابو جعفر قاسم بن حسن بن محمد بن حسن بن معیة به تاریخ ربیع الثانی ۶۰۳ نوشته، پس از پایان صحیفه دعای مشلول (شبور) و سپس ملحقات صحیفه ۱۵ دعا را نوشته و بعد از آن دعای صباح و دعاهای دیگر مانند حزب البحر و اعتصام و جز آن را آورده؛ دارای چند سرلوح، محشی به امضای «فیض» و «منه» و «کذا بخطه»، مجدول مذهب؛ تملک: محمد علی بن محمد امین که گویا فرزند نویسنده نسخه است؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۶گ، ۱۲ سطر (۷/۶×۱۶/۴)، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۱ - ۱۶۷]

۳۹۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۶۸۷

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ مترجم، مجدول؛ تملک: ملا محمد زمان بن کربلایی حسین خرقانی در ۱۱۸۵؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۸گ، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۶۹]

۳۹۹. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۸۲

خط: نسخ، کا: محمد علی بن مهر علی بن مقیم، تا: دوشنبه ۱۷ ربیع الثانی ۱۰۷۹ق؛ مترجم، مصحح، محشی از کتب لغت و تفسیر؛ جلد: تیماج زرد، ۲۱۹گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۶۸]

۴۰۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۲۹

آغاز: بسمله، اخبرنا ابو علی الحسن بن محمد بن اسماعیل الخ؛

انجام: والسلام علیه و آله الطیبین الطاهرین و رحمة الله و برکاته.

خط: نسخ، کا: مهدی قلی بن مولانا رضا، تا: ۱۰۸۰ق؛ مترجم؛ تملک: محمد رضا یزدی؛ اهدایی: شیخ احمد شریعت عقدایی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۱۸۳گ، ۲۰ سطر با ترجمه (۸×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۱/۵سم [ف: ۲ - ۷۶۱]

۴۰۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۹۴

خط: نسخ، کا: محمد مقیم دشت بیاضی، تا: ۱۰۸۰ق؛ دارای سرلوح؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج تریاکی، ۷۸گ، ۱۲سطر (۴×۹)، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۴ - ۱۳۱۷]

۴۰۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۲۶

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: تریاکی ترمه، جلد: تیماج تریاکی، ۱۳۹گ، ۱۴ سطر (۳×۱۲)، اندازه: ۷/۵×۱۵سم [ف: ۴ - ۱۲۹۰]

۴۰۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۶۱-۶۰/۱۰۱

آغاز: برابر۱

خط: نسخ معرب، کا: محمد یوسف ولد مرحوم بوداق، تا: ربیع الثانی ۱۰۸۰ق؛ با ملحقات صحیفه؛ ۱۳۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۷۱]

۴۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۵۴-۵۹/۱۷۴

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۵ رمضان ۱۰۸۰ق؛ مصحح، مقابله شده با عبارت: «بلغ سماعاً ایده الله تعالی»، با ملحقات؛ ۱۷۶گ، ۱۴-۱۶ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۷۱]

۴۰۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۷۸-۱۲/۱۶۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: ثلث معرب، کا: جعفر بن غازی رازی، تا: جمعه ۲۰ ذیقعده ۱۰۸۰ق؛ با ملحقات، مجدول مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۶۳]

۴۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۳۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ خوش، کا: محمد حسین بن حسین، تا: ۱۰۸۰ق؛ قطع: رقعی [رایانه]

۴۰۷. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۲۴

خط: نسخ معرب، کا: زین العابدین بن علی رضا دیهنگی، تا: سه‌شنبه ۱ رجب ۱۰۸۰ق؛ ۱۵۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۲ – ۶۳]

۴۰۸. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۶۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۴ ذیحجه ۱۰۸۱ق؛ ۲۰۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ – ۶۵]

۴۰۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۶ و ۲۳۶۱ عکسی

خط: نسخ معرب، کا: ابوالقاسم خوری قائنی، تا: دوشنبه ۱۰ ذیحجه ۱۰۸۱ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول؛ مهر: «صراط علی نمسکه عبده علی محمد» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۲گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ – ۳۰۸] و [عکسی ف: ۶ – ۴۶۱]

۴۱۰. قم؛ شریعتی، محمد حسین (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۲/۱

آغاز: اصل: أحب أن أستقبلك بما سمعته منه فقال ... ؛ ملحق: و مما أحلق ببعض نسخ الصحيفة كان من تسبيحه أعنى مولانا و مقتدانا الامام زين العابدين عليه الصلاة و السلام سبحانك اللهم و حنانيك اللهم و تعاليت سبحانك؛ **انجام:** اصل: برابر ۱؛ ملحق: برابر۲

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: شوال۱۰۸۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم، با ملحقات، مقابله شده با عبارت: «بلغ مقابلة قضة بقضيضه و من ذروته الى حضيضه من المبدأ الى النهاية و من أوله الى الغاية فصح بعون الله الا ما زاغ عنه البصر و حسر عنه النظر فى أوقات متعددة و ساعات متبددة آخرها ضحوة نهار يوم الأحد سنة تسعين بعد الألف من الهجرة النبوية المصطفوية صلى الله عليه و آله الطيبين الطاهرين»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۸ص (۱–۱۳۸)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: – ۳۲]

۴۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۴۳

آغاز و انجام: برابر ۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۰۸۱ق؛ دارای کتیبه و سرلوح، مجدول، مذهب؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۷۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۳سم [اهدائی رهبر: ۶ – ۳۳۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۶

همان نسخه بالا [اهدائی ف: – ۱۷۱]

۴۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۷۳

با ترجمه؛ کا: جلال الدین محمد یزدی، تا: ۱۰۸۱ق؛ خریداری از فرشید احمدی فرد [رایانه]

۴۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۶۰

آغاز و انجام: برابر ۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ مصحح، مقابله شده، با دستخط مبارک «آقا حسین خوانساری» با این عبارات: «قد قوبل هذه الصحيفة الكاملة الشريفة و صححه بقدر الوسع و الطاقة البشرية وفق الله تعالى مالكها الجامع لتوفيقات الدارين و الحاوى لفيوضات النشأتين و العز و العظمة و المجد و الدولة و الاقبال، «آقا دولت» حفظة الله تعالى لان ينتفع بها و يأخذ الاوفى منها و متعه بدولة الدنيا و الدين و اتاه صحيفة يوم الجزاء باليمين، و كتب الفقير الى عفوربه البارى، حسين بن جمال الدين محمد الخوانسارى»؛ مهر: «فخر الدین افتخار الاسلام طباطبائی» (بیضی)، «فخر الدين بن حسين، محمد الحسنى الحسينى الطباطبائى»؛ کاغذ: شرقی، جلد: زرشکی، ۲۱۴گ، ۱۸ سطر با احتساب ترجمه (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۱ – ۴۵۸]

۴۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۰۸

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن محمد تقی شیرازی خلخالی، تا: دهه اول جمادی الثانی ۱۰۸۱ق، جا: حیدرآباد؛ مذهب؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۹۰گ، ۹ سطر (۳×۶/۵)، اندازه: ۷/۵×۱۲/۵سم [ف: ۱۷ – ۴۶۳]

۴۱۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۰۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ دارای سرلوح و کتیبه، مجدول، مذهب؛ دعای سمات و دوازده امام خواجه نصیر و دعای صنمی قریش ضمیمه است؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۴۷گ، ۳۱ سطر (۱×۱۶)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ – ۱۷۱۸]

۴۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۲۰

آغاز و انجام: برابر ۱

کا: محمد حمزه بن طاهر، تا: ۱۲ محرم ۱۰۸۱ق؛ جلد: تیماج سیاه مذهب، ۱۴۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۱۴]

۴۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۰۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۳ شعبان۱۰۸۲ق، جا: پتنه هند؛ مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: دکتر عبدخدایی، دی ۱۳۶۹؛ کاغذ: حنایی و نخودی، جلد: مخمل عنابی، ۱۲۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۵ – ۳۴۸]

۴۱۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۶۲

آغاز: عليه السلام فى شهر ربيع الاول من سنة عشرة و خمسمايه شامل ۵۴ دعای اصل است و ملحقات آن را ندارد؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۸۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۲گ، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۳ – ۱۱۶۶]

۴۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۸۷–۵۷/۱۵۷

آغاز: برابر ۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۸۲ق؛ ۲۴۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۵ – ۲۷۷۰]

۴۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۹۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دهه اول محرم ۱۰۸۲ق؛ مترجم، مصحح، با نشانی بلاغ؛ جلد: تیماج قرمز، ۹۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۱ – ۳۵۹]

۴۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۶۰۰
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق [رایانه]

۴۲۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** احد من الناس غیرك یا ارحم الراحمین .
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۲ق؛ در آغاز نسخه مجلسی با خط خود طرقی که با آن صحیفه را نقل نموده در اول رمضان ۱۰۸۲ یادداشت کرده، محشی از میرداماد با نشان«م ح ق ر ه» و محمد تقی مجلسی با نشان «م ق ت ر ه» و محمد باقر مجلسی با نشان «م ق ر ه»؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج سرخ، ۳۱۲ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۴۹]

۴۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۲۵
خط: نسخ معرب، کا: محمد صادق بن محمد حسین تبریزی، تا: ۱۰۸۳ق؛ مجدول، دارای سرلوح؛ تاریخ وقف: ۱۱۵۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲۴ - ۲۴]

۴۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۴۴-۵۷/۲۱۴
آغاز: برابر۱
خط: نسخ زیبا معرب، کا: محمد مهدی خوانساری، تا: ربیع الثانی ۱۰۸۳ق؛ ۲۱۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۷۷۰]

۴۲۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۸۷
آغاز: وقد نزل بی یا رب ماقد تکادنی ثقله والم بی ما قد بهغنی حمله وبقدرتک اوردته علی؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: «افوض امری الی الله الغنی عبده محمد امین الحسنی ۱۱۲۰» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۵]

۴۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۴۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ترضی برحمتک یا ارحم الراحمین بحق محمد صلی الله علیه و آله اجمعین
خط: نسخ، کا: موسی بن کاظم بن تقی الدین محمد مشهدی، تا: شنبه ۷ ذیقعده ۱۰۸۳ق؛ از ملحقات دعاء ایام هفته و دعاء رؤیة هلال را نیز دارد، مجدول مذهب؛ واقف: خان بابا مشار؛ ۹۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۶ - ۲۶۱]

۴۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۵
آغاز: برابر۱
خط: رقاع، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۳ق؛ با ملحقات و مذیل به مناجات خمسه عشر سجادیه، مجدول، مذهب، دارای سرلوح مرصع پرکار؛ مهر: «افوض امری الی الله نجف قلی ۱۰۸۳»؛ واقف: میرزا مصطفی خان انصاری، ۱۲۹۲ق؛ جلد: ساغری مشکی مذهب، ۲۲۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۴۹]

۴۲۸. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۸۶
انجام: یا الهی فرحا بالقدرة التی بها تحیی میت البلاد و بها تنشر ...
خط: نسخ معرب، کا: محمد رفیع بن محمد صالح بیرجندی قائنی، تا: ذیحجه ۱۰۸۳ق؛ افتادگی: انجام؛ مترجم؛ ۱۴۸گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: - ۷۳]

۴۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۷
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، کا: محمد حسین، تا: ۱۰۸۴ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول، دارای سرلوح، محشی؛ واقف: عباسقلی بن شیخعلی زنگنه، شعبان ۱۰۸۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۳×۳۷سم [ف: ۱۵ - ۳۴۹]

۴۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۹۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن فتح الله خوشنویس، تا: ۱۰۸۴ق؛ با ملحقات، مجدول، محشی از میرداماد و عبدالعال کرکی و دیگران، مصحح، مقابله شده توسط محمد علی بن خاکر [کذ]؛ واقف: عصمت الملوك شاه نظر، فروردین ۱۳۴۶؛ کاغذ: گل بهی، ۱۵۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۵ - ۳۵۰]

۴۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۸۹
انجام: فیك یا مولای
خط: نسخ، کا: محمد طاهر حسینی، تا: با تاریخ ۱۰۸۴ق؛ مترجم، در آخر دعاء روز شنبه نوشته شده: «فرغ من ترجمة هذه الصحیفة الکاملة اربع عشرین شهر رجب المرجب سنة ۱۰۸۴» به فاصله کمی در پائین آن این عبارت نوشته شده: «نمقه العبد المذنب العاصی محمد طاهر الحسینی الرفاحهانی (کذ)»، پنداشته می‌شود نگارنده این ترجمه از فضلاء امامیه در تاریخ مذکور است، مجدول، محشی، دارای یک سر لوح؛ واقف: سردار کل یار محمد خان افشار، خرداد ۱۳۳۲؛ جلد: مقوای روغنی: مذهب، ۲۱۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۲سم [ف: ۶ - ۲۶۱]

۴۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۲۵
خط: نسخ، کا: حسین بن میرواجد حسینی قاینی، تا: شعبان ۱۰۸۴ق؛ ۱۵۶گ، اندازه: ۱۱/۷×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۵۱]

۴۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۷۱
خط: نسخ معرب، کا: محمد باقر بن علی رضا ماسوله‌ای، تا: شوال ۱۰۸۴ق؛ مصحح، محشی، کاتب نسخ را در خدمت میر شرف الدین علی و ملا حسن علی مقابله کرده؛ مهر: «عبده عبدالخالق» (بیضی)؛ تاریخ وقف: ۱۲۶۵؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۶ - ۱۲۷]

۴۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۵۸
آغاز: جبرئیل علیه السلام بهذه الایة؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، کا: محمد سعید اردوبادی، تا: ۱۰۸۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ملحقات نسخه منضم به دعاء فی دفع کید الاعداء است، مجدول؛ واقف: عباس فخیمی، مرداد ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج تریاکی عمل رجبعلی رستمی، ۱۶۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۵ - ۳۸۲]

۴۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۶۳

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۰ شعبان ۱۰۸۵ق؛ مترجم، دارای سر لوح، مجدول؛ مهر: «العبد المذنب محمد مهدی» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۴ – ۲۲۷]

۴۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۷۲

خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن اسماعیل شیرازی اردکانی، تا: ۱۵ شعبان ۱۰۸۵ق [مختصر ف: – ۵۳۰]

۴۳۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ صفر ۱۰۸۵ق؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ – ۳۶۷]

۴۳۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۹۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق؛ مترجم، محشی با نشان «مصباح، هـ»، مصحح از مجلسی، دری سفارش می‌کند که این نسخه نزد اعقاب از خانواده او بماند و شجره خود را به شخصی به نام محمودی می‌رساند که در زمان شاه صفی می‌زیسته است با تاریخ ۱۳۶۳؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۴گ، ۱۸ سطر (۶×۱۸)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: – ۶۰۴]

۴۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۷

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۶ق؛ در رمضان ۱۰۸۶ توسط اسماعیل ذبیحی مقابله و تصحیح شده، مجدول؛ واقف: میرزا محمد علی قائم مقام، ۱۳۴۲ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۵گ، ۱۷گ بیاض، ۹ سطر [ف: ۱۵ – ۳۵۲]

۴۴۰. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۵

خط: نسخ معرب، کا: محمد باقر بن شاهمیر حسنی حسینی، تا: دوشنبه نیمه شعبان ۱۰۸۶ق؛ ۲۲۳گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: – ۱۹]

۴۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** الهی ذنوبی بذت الطود و اعطت [اعتلت] و صفحك عن ذنبی.

خط: نسخ جلی، کا: عبدالرحیم حسینی، تا: ۷ جمادی الاول ۱۰۸۶ق؛ افتادگی: انجام؛ با ملحقات، دوازده امام خواجه نصیرالدین طوسی و دوازده امام شیخ بهایی تحریر در حواشی، دعاء عدیله، ادعیه ماه مبارك رمضان، دعاء توسل، شرح مناجات منظوم حضرت علی علیه السلام؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۲۷/۳×۴۷سم [ف: ۱۵ – ۳۵۱]

۴۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۴

آغاز: ای مفضل بی فضول و ای عادل بی عدول و ای قاضی بی عزول؛ **انجام:** و جمیع مومنین و مومناة و مسلمین و مسلمات از چشم زخم در حفظ و امان خود نگاه داری.

به روایت ابی المفضل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۸۶ق؛ اسناد و راویان نسخه عبارتند از: «اخبرنا ابوعلی الحسن بن محمد بن اسمعیل بن اشناس البزاز قراته علیه فاقربه قال اخبرنا ابوالمفضل محمد بن عبدالله بن المطلب الشیبانی قال حدثنا الشریف ابوعبدالله جعفر بن محمد بن جعفر بن الحسن بن جعفر بن الحسن بن الحسن بن امیرالمومنین علی بن ابی طالب علیها السلام قال حدثنا عبدالله بن عمر ابن خطاب الزیات سنه خمس و ستین و ماتین ... الخ»، و ترتیب ادعیه با نسخه شایع متفاوت و از ملحقات، ادعیه تذلل و ایام هفته به قلم مغایر کتابت شده؛ ضمیمه: ترجمه مناجات هفت حصار مروی از حضرت موسی علیه السلام، مترجم، مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: آقا محمد بن عبدالکریم تبریزی، جمادی الثانی ۱۲۹۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۵ – ۳۵۱]

۴۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: محمد طالب بن محمد حسین مهابادی، تا: ۱۰۸۶ق؛ دارای مهر ابوالفتح موید الدوله متولی آستان قدس به تاریخ ۱۳۱۱ق؛ تاریخ وقف: ۱۱۲۵ق؛ کاغذ: حنائی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۵ – ۳۵۲]

۴۴۴. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۹۲

آغاز: عشرة و خمس مأئة قراءة علیه و انا اسمع قال سمعتها علی الشیخ الصدوق ابی منصور محمد بن محمد بن احمد بن عبد العزیز العکبری المعدل رحمه الله؛ **انجام:** و لا توحش بی اهل انسی و تتم احسانك فیما بقی من عمری كما احسنت فیما مضی منه یا ارحم الراحمین و صلی الله علی محمد وآله اجمعین الطیبین الطاهرین المعصومین تم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دهه اول ذیحجه ۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۱۸۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف مخ]

۴۴۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۲۶

آغاز: المؤمنین یا رب العالمین و ان تغفرلنا و لهم

خط: نسخ، کا: محمد رضا کاظمی، تا: ۱۰ شوال ۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم؛ مجدول؛ مهر تملک: «افوض امری الی الله الغنی عبده محمد تقی»؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۳۶گ، ۱۶ سطر (۴×۸/۵)، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۵-۱۶۱۶]

۴۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۱۶-۲۵/۶

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، کا: علی ... فاطمی، تا: پنج‌شنبه ۴ صفر ۱۰۸۶ق؛ مترجم؛ ۱۲۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۵ – ۲۷۶۶]

۴۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۰۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ مترجم، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۷۰گ، ۱۱ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۶ – ۲۱۶]

۴۴۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۲۶۹

راوی: نجم الدین بهاء الشرف ابوالحسن علوی؛ بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق

[نشریه: ۱۳ – ۳۸۲]

۴۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۵۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** الملک المستعان رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ کاغذ: نخودی [رایانه]

۴۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰

آغاز: بسمله، الحمد لله الاول ستایش مر خدا یرا که پیش از همه چیز است بلا اول بکسر و تنوین و در نسخه؛ **انجام:** آنچنان رسولی که برگزیده الهیست از تمام عالم و بر آل او که پاکند بمقتضای آیه تطهیر ... سنه ۱۰۸۷

خط: نسخ، کا: محمد صادق ابن حاجی محمد، تا: ۱۰۸۷ق؛ مترجم؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج [رایانه]

۴۵۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۶۴

آغاز: برابر۱

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۰۸۷ق؛ با ملحقات، دارای یک سرلوح، مذهب، مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: ساغری مذهب، ۱۷۵ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۰سم [ف: ۱ – ۳۹]

۴۵۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۱۰۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** فاز بسعادة اتمامها عبدالضعیف المحتاج الی رحمة ربه الکریم ابن سلطان محمد فخرالدین احمد النیریزی عفی عنهما فی سنه ۱۰۸۷ هجری قمری

خط: نسخ متوسط، کا: احمد نیریزی، تا: ۱۰۸۷ق؛ مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۲۱۶ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۵/۵×۹سم [ف: ۱ – ۷۰۱]

۴۵۳. تهران؛ مدرسه قنبر علی خان (حضرت ولی عصر)؛ شماره نسخه:۴۸

آغاز: و عنده ام الکتاب یا متوکل ان الله عزوجل اید هذا الامر بنا و جعل لنا العلم و السیف؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۸۸ق (احتمالا)؛ افتادگی: آغاز (قسمتی از مقدمه)؛ ۱۳۱گ، ۱۲سطر [ف: – ۸۵]

۴۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۲۶۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: نورالدین محمد رازی بن میرزا بیگ، تا: ۱۰۸۸ق؛ مترجم؛ ملحقات این نسخه: «تسبیحات، ذکر آل محمد، الصلوة علی آدم، فی الکرب و الاقاله، مما یحذره، فی التذلل (بی ترجمه) ادعیه ایام هفته با ترجمه؛ مجدول، دارای سرلوح؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۲۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۵۰]

۴۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۱۸

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۸ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول، دارای سرلوح، مصحح، محشی، در حاشیه صفحه قبل از ملحقات محمد اشرف بن محمد طبسی کلیلکی به تاریخ ربیع الاول ۱۰۸۸ می‌نویسد که نسخه را با نسخه شیخ بهاء الدین عاملی مقابله و تصحیح کرده؛ جلد: مقوایی، ۲۴۸گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۵ – ۷۵]

۴۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۳۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۸ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۴۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۸۸

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خوش، کا: اسماعیل معلم، تا: ۱۰۸۸ق؛ مترجم، با ملحقات، مصحح، محشی؛ مهر: «مصطفی الحسینی»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۲۷۸گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ – ۳۳۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۳

همان نسخه بالا [اهدائی ف: – ۱۷۲]

۴۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن غلامحسین نیشابوری، تا: سه‌شنبه ۲۵ ذیقعده ۱۰۸۹ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول، دارای سرلوح مزدوج منقش؛ واقف: محمد صالح بن غلامحسین نیشابوری؛ کاغذ: نخودی، ۲۳۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف:۱۵–۳۵۳]

۴۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۰۲

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خوب، کا: محمد زمان، تا: دهه دوم رمضان ۱۰۸۹ق؛ و از ملحقات این ادعیه را دارد: تسبیحات: «سبحانک اللهم» و دعائه فی التمجید، دعائه ع فی الصلوة علی آدم علیه السلام، دعائه فی الکرب و الاقالة، دعائه مما یخافه و یحذره، دعائه فی التذلل، ادعیه روزهای هفته، مجدول، با یک سر لوح مرصع زمینه طلا؛ ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۶ – ۲۶۲]

۴۶۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۰۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** قد فرغ من تحریر هذه الصحیفه الکاملة مع الملحقات و الترجمه ابن میرزا بیک نورالدین محمد الرازی فی تاریخ شهر ربیع الاول من شهور سنه تسع و ثمانین بعد الالف ۱۰۸۹ من هجرت النبی صلی الله علیه و آله و سلم

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کا: نورالدین محمد الرازی ابن میرزا بیک، تا: ربیع الاول ۱۰۸۹ق؛ مترجم، مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب عالی؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹، ؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روغنی بوم طلایی مذهب، ۵۰۸ص، ۸ سطر ادعیه و ۸ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۱/۶×۲۲سم [ف: ۱ – ۷۱۴]

۴۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۱۲-۳۸/۲۳۲

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۹ محرم ۱۰۸۹ق؛ مجدول محرر مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب؛ جلد: تیماج روغنی مذهب، ۲۳۸گ، ۸ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۵ – ۲۷۶۷]

۴۶۲. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۴۸

خط: نسخ زیبا، کا: نصرالله بن عبدالرحیم کاتب، تا: پنج‌شنبه ۱۰ جمادی الاول ۱۰۸۹ق؛ ۱۷۲گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: - ۱۵۰]

۴۶۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۰۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** حرره العبد العاصی ابن میرزا بیک نورالدین محمد الرازی تاریخ سنه تسع و ثمانین بعد الالف سنه ۱۰۸۹

خط: نسخ و نستعلیق عالی، کا: نورالدین محمد ابن میرزا بیک رازی، تا: ۱۰۸۹ق؛ مترجم، مذهب، مجدول، با سرلوح؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی بوم مشکی مذهب، ۵۴۶ص، ۸ سطر اصل دعا و ۸ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۷۶۱]

۴۶۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۱۲/۴-۶۳۷۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۸۹ق؛ با ملحقات صحیفه، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۸۵گ، ۱۱ سطر [آستانه قم: - ۱۳۹]

۴۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق؛ مجدول، دارای سرلوح زرین؛ واقف: محمد حسین کازرانی، رمضان ۱۰۹۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۵ - ۳۵۴]

۴۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۹۷

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ عالی، بی‌کا، تا: ۱۱ صفر ۱۰۹۰ق؛ محشی، مذیل است به ۸ برگ در ادعیه، احکام فقهی، مناجات حضرت علی (ع) و غیره؛ اهدایی: رهبری، تیر ۱۳۸۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن سبز، ۱۳۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۳۷]

۴۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۷۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن فتح الله اصفهانی، تا: ۱۰۹۰ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول، مذهب؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۴۹گ، ۱۲ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۸ - ۳۸۸]

۴۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۵

خط: نسخ معرب، کا: آقا محمد بن ضیاء الدین مراغی، تا: ۱۰۹۱ق؛ مجدول، با سرلوح؛ تملک: فرهاد میرزا مورخ ۱۲۹۷، ابوالقاسم زاده مند گارامید؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج ساغری مشکی، ۱۸۸گ، ۱۲ سطر (۴×۸)، اندازه: ۷×۱۲سم [سنا: ف: ۱-۹۳]

۴۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۸۸-۱۸۸/۳۶

آغاز و انجام: برابر۱

بدون ملحقات؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: نورالدین محمد بن میرزا بیک رازی، تا: صفر ۱۰۹۱ق؛ مترجم، مجدول محرر، مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب مرصع، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۶۷]

۴۷۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۶۷۷

خط: نسخ، کا: ابن ابی القاسم خوری قاینی، تا: پنج‌شنبه پایان رمضان ۱۰۹۱ق، برای حسن بیک قاجار؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۷/۵×۱۳/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۹]

۴۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۰

خط: نسخ معرب، کا: عبدالله بن محمد محسن یزدی، تا: جمادی الاول ۱۰۹۲ق؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۲۶گ، ۱۴ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [سنا: ف: ۱ - ۹۵]

۴۷۲. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲ فرخ

آغاز: برابر۱

با ملحقات؛ خط: نسخ معرب، کا: عبدالله بن محمدمحسن یزدی، تا: ۱۰۹۲ق، به خاطر سید عبدالرضا موسوی؛ دارای یک سرلوح مرصع، مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۷گ، ابعاد متن: ۴/۵×۱۰، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: - ۱۲۱]

۴۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فمن یهدیه من بعدالله افلا تذکرون سنه ۱۰۹۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق [رایانه]

۴۷۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۴۳/۳-۸۳۳۷

خط: نسخ و نستعلیق، کا: معین الدین محمد بن عبداللطیف حسینی تونی، تا: ۱۰۹۲ق؛ مترجم، مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۰۲گ، ۱۸ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۱۳۸]

۴۷۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۱۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** این نسخه شریفه میمنت آثار صحیفه کامله که حسب الامر نواب اشرف ارفع اقدس همیون اعلی که صد هزار جان گرامی فدای نام نامیش باد مقرر شده بود که کمترین بندگان دعاگو. محمد رضای معلم غلامان کوچک سرکار خاصه شریفه قلمی نماید بتاریخ بیست و هفتم شهر رجب المرجب من شهور سنه اثنین و تسعین بعد الالف من الهجرة النبویه علیه الصلوة و التحیه سمت انجام و اتمام پذیرفت ۱۰۹۲؛ کاتب این دعا و خواص فارسی دعاهای که در کتاب مذکور است عبدالله کجوری است که بحسب الحکم علیاجاه جایگاه گردون نقاب خورشید احتجاب اعنی مهد العلیا و ستر الکبری تحریر شد سنه ۱۲۰۰

خط: نسخ و نستعلیق خوب، کا: محمد رضا، تا: ۲۷ رجب ۱۰۹۲ق؛ مترجم توسط عبدالله کجوری به تاریخ ۱۲۴۰ق به امر مهدعلیا تحریر کرده، مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع ممتاز؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: روغنی بوم مشکی مذهب، ۳۲۰ص، ۱۰ سطر کتابت دعا و ۱۰ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱ - ۷۶۵]

۴۷۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴ و ۲۲۹۱ عکسی

آغاز: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۲۰ صفر ۱۰۹۲ق؛ مترجم، مجدول،

مصحح، دارای لوحه رنگین نفیس؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۶۳] و [عکسی ف: ۶ - ۳۳۹]

۴۷۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۸

خط: نسخ معرب، کا: محمد مهدی بن میرزا محمد سبزواری، تا: سه‌شنبه دهه دوم ربیع الاول ۱۰۹۳ق؛ ۱۱۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۲ - ۳۵۴]

۴۷۸. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۳۲

خط: نسخ خوش، کا: اسماعیل بن مهر علی، تا: ۱۰۹۳ق؛ مترجم، با علامت بلاغ؛ ۲۰سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: - ۳۳]

۴۷۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۶۰

خط: نسخ معرب، کا: محمد حسین بن محمد سعید مسیبی قمی، تا: پنج‌شنبه ۶ شوال ۱۰۹۳ق، حسب فرموده میرزا محمد صادق و به جهت میرزا نورالله؛ مترجم، مجدول، مصحح، محشی؛ تملک: خادم الاطباء به تاریخ رجب ۱۲۸۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۹گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱ - ۶۲]

۴۸۰. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۳۳

خط: نسخ معرب، کا: علی عسکر بن کربلائی علی، تا: ۱۰۹۳ق؛ مصحح، در پایان دعای سریع الاجابه و دعای منقوله در روز عاشورا آمده؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۸۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۴۰]

۴۸۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۵۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: محمد رازی ابن میرزابیک نورالدین، تا: ذیقعده ۱۰۹۳ق؛ با سرلوح مزدوج ومرصع مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج زرشکی مذهب، ۱۵۴گ، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۲]

۴۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۳۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه غره شعبان ۱۰۹۳ق؛ واقف: شاه زینب خانم بنت میرزا محمد مومن تاجر شیرازی، ۱۲ رمضان ۱۱۰۹؛ ۱۷۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۵۴]

۴۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۲۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: محمد مهدی تبریزی، تا: شنبه ۷ جمادی الثانی ۱۰۹۳ق، حسب امر صفی خان بیکا؛ مترجم، ملحقات آن عبارت است از: «تسبیحات، تمجید، تذلل، ذکر ال محمد، صلوة علی ادم، فی الکرب و الاقاله، مما یخافه و یحذره و ایام هفته»، مجدول، دارای کمند، محشی به فارسی؛ واقف: شیخ ابوالقاسم وثیقی اصفهانی، ۱۷ اردیبهشت ۱۳۷۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا روغنی، ۲۵۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۵۴]

۴۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: محمد زمان بن شیخ ظهیر رودسری، تا: جمادی الاول ۱۰۹۴ق؛ مترجم، مجدول، محشی به فارسی؛ واقف: آرزو خانم، ۱۱۵۹ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۵۵]

۴۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:1251

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: ثلث زیبا، کا: نورالدین محمد رازی ابن میرزا بیک، تا: ۱۰۹۴ق؛ به ضمیمه قسمتی از ملحقات که جزء ادعیه صحیفه ثانیه سجادیه تألیف شیخ حر عاملی به شمار می‌رود؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: مذهب کشمیری، ۳۷۷ص، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۴ - ۳۲]

۴۸۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲

خط: متن نسخ، ترجمه نستعلیق، کا: محمد رضا، تا: ۱۰۹۴ق؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: خان بالغ، ۱۴۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۷سم [ف: ۱ - ۳۴۸]

۴۸۷. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه:۵۷

خط: نسخ زیبا، کا: زین العابدین بن محمد طاهر، تا: ۱۰۹۴ق؛ ۱۵۸گ، ۱۱ سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۱۹۴]

۴۸۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۳

خط: نسخ، کا: صادق پسر حاجی حافظ محمد کاتب مشهدی، تا: چهارشنبه ۱۴ رجب ۱۰۹۵ق، جا: مشهد رضوی؛ مترجم، مجدول، با سرلوح کوچک؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغن [نشریه: ۱۱ - ۹۰۶]

۴۸۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۲۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** قد تم الصحیفة الکاملة بعون الله تعالی فی سنه ۱۰۹۵ هجری مقری

خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۰۹۵ق؛ مترجم، مجدول، با یک سرلوح مذهب مرصع، مذهب، محشی؛ کاغذ: دولت آبادی شده، جلد: چرم مذهب، ۳۸۰ص، ۸ سطر دعا و ۸ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۲/۳×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۷۹۴]

۴۹۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۱۱۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** کتبه ابن پیر محمد مقیم پرنور اصفهانی ساکن سعدویه قهاب سنه ۱۰۹۵

خط: نسخ خفی، کا: ابن پیر محمد، تا: ۱۰۹۵ق؛ مجدول، با سرلوح مختصر، کمندکشی زرین؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روکش مخمل، ۳۴۱ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۶/۴×۱۰سم [ف:۱-۷۰۳]

۴۹۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۰۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۵ق؛ مجدول، با سرلوح مذهب و مرصع؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۳۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۵ - ۶۶۲]

۴۹۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۵

خط: نسخ، کا: محمد صادق مجنون خوانساری، تا: ذیحجه ۱۰۹۵ق؛ با سرلوح زرین، مجدول، با ملحقات دعائیه؛ کاغذ: چوبی، جلد: میشن مذهب، ۱۲۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۱×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۳۴۹]

۴۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۶۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: نورالدین محمد بن میرزا بیگ رازی، تا: ربیع الاول ۱۰۹۶ق؛ مترجم، با ملحقات ناقص، مجدول، دارای سرلوح مزدوج مرصع؛ واقف: غلامحسن صوفی زاده، مهر ۱۳۶۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: روغنی مذهب، ۲۱۵گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۵ - ۳۵۶]

۴۹۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۶۷-۶۰/۱۰۷

آغاز: برابر۱

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: فضل الله نظام الشریفی، تا: دوشنبه ۵ محرم ۱۰۹۶ق؛ مترجم، با ملحقات صحیفه؛ ۲۱۶گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۷۱]

۴۹۵. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۷۹

خط: نسخ معرب، کا: عبدالله یزدی، تا: ۱۰۹۶ق؛ واقف: بنت محمد تقی خان حاکم و بیگر بیگی یزد، ۱۲۳۰؛ ۲۴۰گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۲۱]

۴۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۷۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن غلام حسن نیشابوری، تا: غره محرم ۱۰۹۷ق، با ملحقات، مجدول، دارای سرلوح، مصحح، مقابله شده؛ واقف: حاج غلام ایل بیگی، ۲۵ دی ۱۳۵۹؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۵گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۵ - ۳۵۶]

۴۹۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۴۶

آغاز: برابر۱

خط: نسخ و نستعلیق،بی‌کا،تا:با تاریخ۱۰۹۷ق؛ مترجم، با ملحقات، نوشته شده: «بلغ المقابله فی سنه ۱۰۹۷»، در سنه ۱۱۳۲ شخصی چهارده دعاء ملحقات را به خط نسخ متوسط نوشته، مجدول مذهب، دارای یک سرلوح؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: چرمی، ۲۳۴ص، ۹ سطر، اندازه: ۹×۱۳/۵سم [ف: ۱ - ۴۱]

۴۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۴

خط: نسخ معرب، کا: محمد حسین شیرازی، تا: ۱۰۹۷ق؛ مجدول؛ ۱۳۶گ، ۱۲ سطر (۵×۸)، اندازه: ۹×۱۴سم [سنا: ف: ۱ - ۹۳]

۴۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۸۶

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: جمعه ۱۹ ربیع الثانی ۱۰۹۷ق؛ از ملحقات «دعاء فی ذکر آل محمد ص ع» را نیز دارد، با نسخه مجلسی اول و هم نسخه مصحح دیگر مقابله شده؛ واقف: حیدر قلی خان کابلی، آبان ۱۳۱۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۱۱۹ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۶ - ۲۶۲]

۵۰۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۴/۱

خط: نسخ ریز، کا: محمد حسن بن محمد صالح مازندرانی، تا: جمادی الثانی ۱۰۹۸ق؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: مرغش مجدول، ۱۱ سطر، اندازه: ۴/۱×۵/۸سم [ف: ۵ - ۳]

۵۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۶۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

شامل دیباچه و ۵۴ دعا و از برگ ۱۴۰پ تا پایان ملحقات صحیفه شامل ۱۴ دعا و از برگ ۱۴۰پ تا پایان ملحقات صحیفه شامل ۱۴ دعا و تسبیح است؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ق؛ مصحح، محشی به فارسی، دارای سرلوح و کتیبه مذهب؛ کاغذ: ترمه بخارایی، جلد: تیماج عنابی، ۱۵۳گ، ۱۱ سطر (۳/۴×۶/۴)، اندازه: ۶/۵×۹/۳سم [رایانه]

۵۰۲. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد رفیع بن فتح الله، تا: ۱۰۹۸ق [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۹]

۵۰۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۸-عکسی

آغاز: ترجمه: ابتدا می‌کنم بنام خدای بخشاینده مهربان - روایت فرمود ما را آقای بزرگوار نجم الدین بهاء الشرف ابوالحسن

خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: ۱۰۹۹ق؛ مترجم، با سرلوح، مجدول؛ ۳۹۴ص،۱۸سطر(۱۱/۵×۲۲)،اندازه:۱۱×۳۰سم[عکسی ف: ۱ - ۲۴۵]

۵۰۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۰۲

کا: ابن محمد هاشم، تا: ۱۰۹۹ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۴×۱۹/۹سم [رایانه]

۵۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۹۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ خفی، کا: محمد بن علی اکبر حسینی، تا: چهارشنبه ۱۲ ربیع الثانی ۱۰۹۹ق؛ ملحقات این نسخه عبارت است از: تسبیحات، تمجیدلله، ال محمد (ص)، صلوة علی آدم، الکرب و الاقاله، مما یخافه و یحذر، ایام هفته، اسامی ادعیه به زر، مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: عزیز الله نهاوندی، خرداد ۱۳۵۷؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۳۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۴×۶/۱سم [ف: ۱۵ - ۳۵۷]

۵۰۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۹۷

خط: نسخ زیبا، کا: عبدالوهاب تبریزی، تا: ۱۰۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۱۴۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ - ۹۴۸]

۵۰۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۲۷

خط: نسخ زیبا، کا: یوسف، تا: رجب ۱۰۹۹ق؛ مترجم، مجدول، با سرلوح؛اهدایی: حاج میرزا تقی رسولیان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی،۳۰۰گ، ۷ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳ - ۹۰۰]

۵۰۸. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۳۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: محمدامین بن میرزا محمد انجدانی قمی، تا: ۲۹ محرم ۱۰۹۹ق؛ مصحح، محشی، یادداشتی در وصیت از «محمدعلی بن محمدرضا حسینی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف مخ: - ۱۲۸]

۵۰۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹

خط: نسخ خوب، کا: زین العابدین بن محمد قاسم ساوجبلاغی، تا: پنج‌شنبه ۷ ربیع الثانی ۱۰۹۹ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛

مجدول، مذهب، محشی به امضای «م -ق سلمه الله» = محمد باقر دارد، نسخه بر مجلسی دوم خوانده شده و در آخر آن اجازه‌ای از مجلسی برای محمد امین نامی به تاریخ ذیحجه ۱۱۰۱ به خط خود مجلسی نوشته شده. گویا گیرنده این اجازه همان محمد امین نویسنده نسخه شماره ۷۳ باشد. در کنار صفحه‌ها نشان خواندن به خط مجلسی گذارده شده اصل صحیفه تا برگ ۱۱۲ر پایان یافته و از آن برگ تا برگ ۱۲۲پ ملحقات صحیفه را نوشته و از اینجا تا آخر نسخه (برگ ۱۳۵) ملحقات مجلسی نوشته شده در برگ ۱ر دو جمله زبور آل محمد و انجیل اهل بیت به خط کوفی به قلم لطف علی صدرالافاضل (م-۱۳۵۰) نوشته شده؛ جلد: مقوا، ۱۳۵گ، ۱۲ سطر (۱۴/۵×۷/۹)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱-۱۶۴]

۵۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۵۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح زرین؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۲۶گ، ۱۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۵۰۰]

۵۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۶۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد باقر یزدی در ۱۲۴۷؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۴۹گ، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۴۴۲]

۵۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۴۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در پایان آمده که ۸۳ دعا است؛ مهر: محمد تقی شریف یزدی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۰۰گ، ۱۴ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۴۳۷]

۵۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۲۷

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۳۰گ، ۱۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۲۷۸]

۵۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۳۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۵۸گ، ۱۲ سطر (۴×۹)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۷ - ۲۷۹]

۵۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۲۶

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با سرلوح، مذهب؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی مذهب، ۱۳۶گ، ۱۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۹ - ۸۹۶]

۵۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۹۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مترجم، مجدول، با سرلوح زرین و آراسته؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۱گ، ۱۶ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۲۵۰۰]

۵۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۸۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: محمد باقر، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ با یادداشت مورخ ۱۲۱۳ و سال ۱۲۹۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱ سطر (۴/۵×۸)، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۱۵ - ۵۰]

۵۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۰۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و لا توحش بی اهل انسی و تتم احسانک فیما بقی من عمری: اهل انس مراوانیکه تمام کنی احسان خود را در آنچه باقیمانده است از زندگانی من چنانچه احسنت فیما مضی منه یا ارحم الراحمین: احسان کرده در آنچه گذشته از ان ای رحیمترین رحم کنند گان

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: از قرن ۱۱یا ۱۲؛ مترجم، با ملحقات، مجدول، محشی؛ کاغذ: سپاهانی [ف: ۱۵ - ۶۸]

۵۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ با سرلوح، مجدول؛ مهر: علی عسکر مورخ ۱۲۱۲، محراب مورخ ۱۲۵۶؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: روغنی مذهب با امضای محمد تقی اصفهانی، مورخ ۱۲۹ (= ۱۲۰۹)، ۲۱۳گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۸سم [ف: ۱ - ۳۴۸]

۵۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۱۰

آغاز: برابر۱؛ ... روایت کرده ما را سید بزرگوار ستاره دین جمال بزرگی ابوالحسن ...؛ **انجام:** انک واهب الکرم فاعف لنا عن الندم، یاصمدی و راحمی. بدرستیکه تو بخشنده عطا، پس عفو کن از برای مادر ندامتهای ما، ای بی نیاز من و بخشاینده من هر که خواند دعا طمع دارم ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ مترجم، با یک سرلوح بسیار زیبا، مجدول، محشی [ف: ۱۵ - ۶۹]

۵۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۱۰

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، با ملحقات، به خواهش میرزا ابو الحسنا صاحب جمع خزانه ایران نوشته شده به خط محمد محسن از خطاطان قرن ۱۲ق است، تاریخ تحریر: ۱۰۱۵ گمان می‌رود ۱۱۵۰ باشد، دارای سر لوح مرصع، مجدول مذهب؛ جلد: مقوای روغنی: مذهب، ۱۳۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۷×۱۰سم [ف: ۶ - ۲۶۴]

۵۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۲۲/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا محمد رسول الله المصطفی و علی آله الطاهرین

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰-۱۱؛ با یادداشتهای ولادت رجب ۱۱۰۴ و ذیقعده ۱۱۰۶ و شعبان ۱۱۰۹ به فارسی، محشی، مقابله شده، مصحح با قلم میرمحمد باقر داماد چنان که در نسخه نیز به خط خود یاد کرده، سپس ملحقات صحیفه به خط دیگری و در برگ ۱۷۴ر انهایی است به خط میرداماد و اجازه روایت صحیفه از او بی‌تاریخ؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۰گ (۳۱پ-۱۶۰)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۶ - ۵۴]

۵۲۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۴۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و تتم احسانک فیما بقی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مترجم؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲ - ۷۷۲]

۵۲۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۳۳
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی، ۱۷۰گ، ۱۰ سطر (۴×۹/۵)، اندازه: ۷/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳ - ۸۶۷]

۵۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۹۶
انجام: مخافة احد من خلقك اللهم هذه حاجتي.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۶گ، ۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۳ - ۸۹۱]

۵۲۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۵۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح، مجدول؛ اهدایی: عبدالرضا عسکری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷۶گ، ۱۱سطر (۴×۱۰)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳ - ۹۳۸]

۵۲۷. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۲۲۷
انجام: و اجعل فكره وذكره و طعنه و اقامته فكيف و لك فاذا صاف ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: - ۱۲۹]

۵۲۸. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۲۲۸
آغاز: فقبلت رأسه وقلت له و الله يابن رسول الله انی لا دين الله بحبكم؛ **انجام:** أسألك خوف العابدين لك و عبادة الخاشعين لك و يقين ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مجدول؛ ۱۲۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف مخ: - ۱۲۹]

۵۲۹. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۷۲
آغاز: فانه لاطاقة لنا بعد لك ولانجاة لاحد منا دون عفوك؛ **انجام:** للعطاء المهنا اللهم صل على محمد وآله واكتب ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف مخ: - ۱۲۹]

۵۳۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۲۲
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: مقوا آبی، ۱۲۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۳]

۵۳۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۷۸
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۳]

۵۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۰۷-۲۴/۲۰۷
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ومن المعاصی عاصما برافتك نگاه دارنده واز گناهان باز دارنده بمهربانی تو و رحمتك يا ارحم الراحمين ورحمت تو ای رحم کننده ترين رحم کنندگان
به ضمیمه ملحقات صحیفه و مناجات خمسة عشر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۵۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۶۹]

۵۳۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۴۸
آغاز: برابر۱
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با ملحقات، دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: روغنی، ۲۰۵ص، ۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱ - ۳۷]

۵۳۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۵۲
آغاز: برابر۱
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، با ملحقات، محشی، مجدول، با سرلوح؛ تملک: عنایت الله نام رضوی در ۱۲۳۰؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: چرمی، ۱۶۰ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۳۹]

۵۳۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۸۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ ۲۲۸گ، ۹ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳ - ۹۴۶]

۵۳۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۱۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: میرزا سید محمد در ذیحجه ۱۳۴۴؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوایی، ۷۵گ، ۱۷ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۰۰۳]

۵۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۴۹-۵۷/۲۱۹
آغاز: برابر۱
خط: نسخ زیبا معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۹۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۷۷۰]

۵۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۲۲-۵۸/۱۷۲
آغاز: الخازن لخزانة مولانا اميرالمؤمنين علی بن ابی طالب عليه السلام فی شهر ربيع الاول
از اول تا «دعاء يوم السبت»؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۴۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۷۹]

۵۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۰۳-۵۸/۱۵۳
آغاز: العرفة دعاء وه يوم الاضحی دعاء وه فی دفع كيد الاعداء دعاءوه فی الرهبة دعاءوه فی التضرع و الاستكانة
از اول تا «کان من دعائه علیه السلام فی یوم عرفة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام (مقداری از مقدمه)؛ ۱۲۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۷۹]

۵۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۰۸-۵۸/۱۵۸
آغاز: برابر۱
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ ۱۶۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۷۰]

۵۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۰۵-۲۴/۲۰۵
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح، مذهب، مجدول؛ جلد:

تیماج قهوه‌ای، ۱۵۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۶۴]
۵۴۲. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۹۷
آغاز: برابر۱
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، دارای سرلوحه مذهب؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۹گ، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: - ۱۳۰]
۵۴۳. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۹
انجام: برابر۲
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با ملحقات، تمامی مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۵گ، ۱۰سطر، اندازه: ۷/۵×۱۳/۵سم [ف: - ۱۱۸]
۵۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۵۱-۵۸/۲۰۱
آغاز: الادعية وهی خمسة وسبعون بابا سقط عنی منها احد عشر بابا و حفظت منها نیفا وستین بابا
به ضمیمه ملحقات صحیفه و مناجات خمسة عشر؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (مختصری از آغاز مقدمه)؛ ۱۷۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۷۷]
۵۴۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۱۷-۱۷/۹۷
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب؛ تملک: حاج محمدنقی بن محمود شبستری به تاریخ ۱۲۹۲؛ جلد: مقوایی، ۱۵۲گ، ۱۱-۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۶۳]
۵۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۷۸-۳۷/۱۶۸
کامل با ملحقات؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول محرر مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۷۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۵ - ۲۷۷۰]
۵۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۷۱-۱۷/۱۵۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** بسم الله كلمة المعتصمين ومقالة ... وتمنحنی السلامة فی دینی ونفسی ولاتوحش بی.
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، برگ آخر نونویس، به تاریخ ۱۳۴۱ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: گالینگور کرم، ۱۱۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۵ - ۲۷۶۸]
۵۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۹۴-۲۹/۲۳۴
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
به ضمیمه ملحقات صحیفه؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب محرر، با سرلوح مزدوج مذهب مرصع؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۷گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۶×۹سم [ف: ۵ - ۲۷۶۴]
۵۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۳۵-۲۷/۱۰۵
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۶۷]
۵۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۳۱-۲۷/۱۰۱
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب، محشی با امضای «م ح ق» و نجم؛ جلد: تیماج سرخ مذهب، ۱۹۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۶۷]
۵۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۰۱-۱۳/۸۱
آغاز: فهرست دعاها: دعاوه فی طلب العفو، دعاوه عند ذكر الموت؛ **انجام:** برابر۱
خط: ثلث معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول محرر مذهب؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۷۳]
۵۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۴۵-۱۳/۲۲۵
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
به ضمیمه ملحقات؛ خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح مزدوج، مجدول مذهب، بعد از پایان صحیفه دعای علوی مصری تحریر شده و صدرالدین محمد بن محمد صادق حسینی مقدمه‌ای در دو صفحه در فضیلت این دعا نگاشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۶۳]
۵۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۷۷-۱۵/۱۷
آغاز: ابن الحسين عليهم السلام من دعاء الصحيفة الكاملة فنظر فيه يحيى حتى اتی علی آخره وقال لی أتاذن فی نسخه فقلت يا ابن رسول الله اتستأذن فيما هو عنكم؛ **انجام:** واتيتک من الابواب التی امرت ان تؤتی منها ...
خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ در پایان دعای صباح حضرت علی (ع)؛ جلد: مقوا روغنی، ۱۳۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۵ - ۲۷۷۸]
۵۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۱۵-۳۳/۱۶۵
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با ملحقات، مجدول مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۲۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۶۵]
۵۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۷-۵/۱۹۷
آغاز: فداؤک ما احب أن استقبلک بما سمعته منه فقال أبالموت تخو فنی ... الحمدلله الاول بلا اول کان قبله؛ **انجام:** دعا یوم الاحد ... یا ذا العفو والرضوان من الظلم
از مقدمه تا «كان من دعائه عليه السلام فی الايام السبعة، دعاء يوم الاحد»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با سرلوح، مجدول مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج زیتونی مذهب، ۱۴۹گ، ۱۲-۱۴ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۷۷]
۵۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۱۴-۸/۱۲۴
آغاز و انجام: برابر۱
با ملحقات؛ خط: نسخ زیبا معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۶۸]
۵۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۸۸-۲۶/۱۶۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** اللهم فلك الحمد اقراراً بالاساءة واعترافاً بالاضياعة ولك من قلوبنا عقد لندم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، محشی؛ ۱۲۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ – ۲۷۷۲]

۵۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۱–۵/۱۶۱

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با ملحقات، با سرلوح، مجدول مذهب، مصحح؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد شفیع ۱۱۲۴» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۷۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ – ۲۷۶۱]

۵۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۵–۵/۱۷۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با ملحقات، با سرلوح مزدوج، مجدول، مصحح؛ مهر: «عبده الراجی محمد علی الموسوی ۱۲۵۳» (مربع)؛ تملک: عبداللطیف حسینی بن علی اکبر بن خلیل بن حسین بن صادق به تاریخ ۱۳۹۵؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۱۷۱گ، ۱۲–۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵ – ۲۷۶۲]

۵۶۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۸–۵/۱۷۸

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، با سرلوح مزدوج، مجدول، مصحح، دارای علامات بلاغ، از روی نسخه مولانا حسین جیلانی که از روی نسخه شیخ عبدالکاظم بن نور الدین وآن نیز از روی نسخه شهید اول نوشته شده بود؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵ – ۲۷۶۶]

۵۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: عبدالله یزدی، تا: ۱۱۰۰ق، مترجم، با ملحقات، کاتب ترجمه: محمد مهدی تاریخ تحریر: ۱۱۱۹ق، مجدول، دارای سرلوح مزدوج مرصع، محشی بفارسی؛ واقف: میرزا احمد رضوی، شوال ۱۳۳۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: روغنی مذهب، ۲۰۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۵۸]

۵۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۹۶

آغاز: برابر۱

خط: نسخ زیبا معرب، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۴ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۷/۸×۱۲/۳سم [ف: ۴۵ – ۲۱۰]

۵۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۷۰

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، با نشانی بلاغ، با نسخه ای که مورخ سال ۶۰۵ بوده مقابله شده؛ تملک: لطفعلی بن محمد کاظم تبریزی در رمضان ۱۳۱۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۶/۷سم [ف: ۴۳ – ۲۳۰]

۵۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۹ ط

خط: نسخ، کا: قلندر بن ابدال خان توکلی، تا: ۱۱۰۰ق؛ با نسخه علامه مجلسی در حال حیات ایشان مقابله شده، محشی به خط مجلسی، با گواهی بلوغ سماع است مورخ ۱۱۰۱ که شاید خط مرحوم مجلسی باشد، یادداشتی به خط مجدالدین بن صدر الافاضل مورخ ۱۳۳۶ که در باب نسخه توضیحاتی می‌دهد، دارای یک سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲۴/۲ – ۱۸]

۵۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۸۰

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲؛ با سرلوح، مجدول مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۶۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۸×۱۵/۴سم [ف: ۴۱ – ۱۵۵]

۵۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۱۱

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با یک سرلوح مذهب، یادداشت مقابله نسخه با نسخه قرائت شده بر احمد اردبیلی و مقابله شده با نسخه‌ای که به خط شهید ثانی بوده، و نسخه را محمد بن نعمت الله شولستانی مقابله کرده، اختلافات با نسخه شهید و ابن ادریس ــ مقدمه آن کم است ــ با نشان «س» در حاشیه آمده؛ مهر: «عبده عبدالله» (چهارگوش)؛ تملک: محمد کاظم خوانساری در سال ۱۲۴۶ در دارالسلطنه اصفهان با مهر: «عبده الراجی محمد کاظم» (بیضی)، حاج محمد قاسم ولد مرحوم آقا علی بیک خوانساری که نسخه را از محمد کاظم خوانساری در رمضان ۱۲۴۶ خریده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۰گ، ۹ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵۱ – ۷]

۵۶۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۵/۲سم [ف: ۱ – ۳۵۲]

۵۶۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۵۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۸۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۲۱/۲سم [ف: ۱ – ۳۵۲]

۵۶۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۰۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۲۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۳سم [ف: ۱ – ۳۵۱]

۵۷۰. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۸۵

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب [اوراق عتیق: ۱ – ۲۴۷]

۵۷۱. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۹۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [اوراق عتیق: ۱ – ۲۴۷]

۵۷۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، با سرلوح؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: روغنی مذهب، ۱۳۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵/۲سم [ف: ۱ – ۳۴۹]

۵۷۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۲

خط:نسخ،کا:عبدالباقی اصفهانی،تا:قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد:میشن، ۱۰۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۸/۴سم [ف: ۱ - ۳۴۹]

۵۷۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، با سرلوح زرین، مصحح، مقابله محمد رضای زنجانی در ۱۳۲۱؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن سرخ، ۱۳۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۱۳سم [ف: ۱ - ۳۵۰]

۵۷۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح، مجدول، مصحح؛ کاغذ: روغنی مذهب،۱۰۱گ،۱۵سطر،اندازه: ۱۲/۳×۷/۸سم [ف: ۱-۳۵۰]

۵۷۶. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۸۰

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای سرلوح عالی، سند ابوعلی فرزند شیخ طوسی نیز در حاشیه صفحه نخست بیامده [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۷]

۵۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با دعای دیگر و با شأن نزول و خواص آن به فارسی، مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سفید، جلد: ترمه، ۲۸گ، ۹ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۲۱×۱۳سم [سنا: ف: ۱ - ۵۴]

۵۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲-فیروز

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای کتیبه و حاشیه مذهب و مرصع، مجدول مذهب؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: مقوایی روغنی گلدار، ۳۷۰ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۸سم [ف: ۲۱ - ۱۳۲]

۵۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۶۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** الطیبین الطاهرین. تمت ملحقات المشهورة من الصحیفة الکاملة

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، با ملحقات، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی، ۲۰۳گ، ۹سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۷×۱۰/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۸]

۵۸۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۰۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و تفرقت اعضائی و تقطعت اوصالی.

مذیل به زیارت عاشورای امام حسین (ع) دعای کمیل، زیارت نبی اکرم (ص) و زیارت امام علی بن موسی الرضا(ع) می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ آغاز ذیل: در بیان کیفیت زیارت امام حسین علیه السلام در روز عاشورا، انجام: «و سلم تسلیما کثیرا برحمتک یا ارحم الراحمین»؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۸سم [ف: ۵ - ۲۲۲]

۵۸۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۸۵

آغاز: ... المفضل محمد بن عبدالله بن المطلب الشیبانی قال حدثنا الشریف ابوعبدالله جعفر بن محمد؛ **انجام:** دعاء یوم السبت، بسم الله الرحمن الرحیم ...

به روایت ابی المفضل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۴سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۶]

۵۸۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انت للحمد اهل علی حسن صنیعک الی و سبوغ نعمائک علی و جزیل عطائک.

از ابتدا تا دعای شریف «فی التضرع و الاستکانة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، مقابله شده، دارای بلاغ؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: فستقی و حنایی، ۱۶۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۹×۱۰/۵سم [ف: ۵ - ۵۰]

۵۸۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۹۶

آغاز: علی منبر نزو القردة یردون الناس علی اعقابهم القهقری؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: نخودی، ۱۴۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۸×۱۴سم [ف: ۵- ۷۳۲]

۵۸۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** صفوتک الابرار من خاصتک یا ارحم الراحمین. تمت

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۴ سطر معرب، اندازه: ۲۰×۱۲سم [ف: ۳ - ۱۲۴۳]

۵۸۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۹۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ملحقات: برابر۲

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور، ۱۱ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۸×۱۲/۵سم [ف: ۳ - ۱۳۶۰]

۵۸۶. سمنان؛ عمومی؛ شماره نسخه:۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

با ملحقات ادعیه ایام هفته؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب محرر، با سرلوح مزدوج مرصع مذهب، مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: مظفر حسنی سمنانی؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۷۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۱۱سم [ف مخ]

۵۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۸۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ واقف: ملا سکینه خانم، ۱۲۵۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵۲گ، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۹×۱۲سم [ف: ۱۶ - ۶۷۰]

۵۸۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۲۵

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج روغنی، ۲۱۵گ، ۱۱ سطر (۴/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۵۸]

۵۸۹. قم؛ حافظیان، ابوالفضل؛ شماره نسخه:۱۴

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ابتدا می‌کنم بنام خدای بخشاینده مهربان حدثنا السید الاجل نجم الدین بهاء الشرف روایت کرد سید بزرگوار استاره دین جمال بزرگی ... الحمدلله الاول بلا اول کان قبله حمد وسپاس مرخدای را که اول همه است بی آنکه اولی باشد پیش ازو؛ **انجام:** فیما بقی من عمری کما احسنت فیما مضی منه یا ارحم الراحمین درآنچه باقی مانده از زندگی من چنانچه احسان درآنچه گذشته است ازآن ای رحیم ترین رحم

کنندگان.
به ضمیمه ملحقات؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد نصیر، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۷۶گ، ۱۱ سطر دعا و ۱۱ سطر ترجمه، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف مخ]

۵۹۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۹۷
آغاز و انجام: برابر۱
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۱۲؛ مذهب، مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۴]

۵۹۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۱۷۶
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح زیبا، مجدول؛ مهر: «عبده محمد علی» (بیضی)، «لا اله الا الله الملك الحق المبین عبده حسین علی» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۳]

۵۹۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۷
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سر لوح، مجدول، مذهب؛ ۱۴۸گ، ۱۲ سطر (۴×۷)، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۱۰ - ۳۰۷]

۵۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۱۴
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد و آله اجمعین الطیبین الطاهرین.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ مترجم، مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: اصفهانی، شکری، جلد: میشن مشکی مذهب، ۲۶۰گ، ۸ سطر (۱۰/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۹ - ۱۰۸]

۵۹۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۷۹
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سر لوح، محشی، مجدول، مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۱۸۳گ، ۱۱ سطر (۸×۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ - ۲۶۱]

۵۹۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۰۴
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، مجدول، دارای سرلوح دقیق؛ جلد: روغنی کار محمد علی اشرف به تاریخ ۱۱۷۱؛ ۱۱۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲۴ - ۶]

۵۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۰۷
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، با ملحقات، مصحح، محشی به فارسی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۵ - ۱۹۹]

۵۹۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۱۵
خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، مجدول، مصحح، محشی؛ تملك: علی بن محمد محسن با مهر «یا علی اعلی» (بیضی)؛ مهر: «یا حسینعلی ادرکنی» (بیضی)؛ تاریخ وقف: ۱۸ محرم ۱۲۴۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۸گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۲۵ - ۲۰۳]

۵۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۸۰
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ مترجم، با سرلوحه مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، مذهب، ۲۲۸گ، ۹ سطر (۴×۸)، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۸ - ۳۸۹]

۵۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۸۴
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** مناجات المحبین ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ مترجم، با سرلوح، مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج عنابی، ۱۷۵گ، ۲۰ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۹ - ۱۶۹]

۶۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۹۸
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برحمتك یا ارحم الراحمین و یا اکرم الاکرمین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: روغنی بوم طلائی مذهب، ۱۱۸گ، ۱۴ سطر (۳×۶)، اندازه: ۶×۱۰سم [ف: ۹ - ۹۱]

۶۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سر لوحه مذهب، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: پارچه رنگی، ۱۸۱گ، ۱۱ سطر (۳/۵×۷)، اندازه: ۷×۱۲/۵سم [ف: ۷ - ۱]

۶۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۴/۵
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، مذهب، ۴۷ص (۸۶-۱۳۲)، ۲۷ سطر (×۱۹/۵)، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۴ - ۳۱۴]

۶۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴۴۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ترحمت و سلمت و مننت علی ابراهیم و آل ابراهیم انک حمید مجید
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، آبان ۱۳۷۵؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۶۱گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۰]

۶۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۷۵
آغاز: محبتک و لاتجعل لشیء من جوارحنا نفوذا فی معصیتک؛ **انجام:** لا اله هو علیه توکلت و هو رب العرش العظیم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۶۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۲۵۸
آغاز: فقال انه الموت نخوفنی هات ما سمعته فقلت سمعته انک؛ **انجام:** و استعملنی مرضا تک عملا لا اترک معه شیئا ...
خط: نسخ جلی خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: رقعی [رایانه]

۶۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۷۸
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین الطیبین

الطاهرین.تم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ حدیث کساء در آخر نسخه؛ واقف: اسدالله موسوی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۶۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** الطیبین الطاهرین المعصومین. تمت
خط: مختلف، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

۶۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** صل علی الملئکة السعداء و الانبیاء و الشهداء و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: خشتی [رایانه]

۶۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۰۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود اوایل قرن ۱۲؛ ملحقات نسخه عبارت است از «تسبیحات، صلوة علی آدم، الکرب و الاقاله، ادعیه ایام هفته»، محشی از میرداماد، فیض کاشانی، شیخ بهایی و قاضی [دام ظله] (احتمالاً قاضی سعید قمی متوفای ۱۱۳۰ق)، مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۱۱۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۴سم [ف: ۱۵ – ۳۸۰]

۶۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۹۵

آغاز: و کان من دعائه ع اذا عرضت له مهمة؛ **انجام:** آوی الیه مطمئنا و مثابة اتبوها.
موجودی آن به ترتیب: دعاء ۷ و ۸ «مهمات، استعاذه» از دعاء ۱۹ «فی استقساء» تا ۲۵ «لولده»، دعاء ششم «عند الصباح و المساء»، از دعاء نهم «فی الاشتیاق» تا هیجدهم «فی المحذورات» و از دعاء چهل و ششم تا اواخر چهل و هفتم «لعرفة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، مجدول؛ واقف: جعفر شیروانی، بهمن ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۹۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۱۵ – ۳۹۶]

۶۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۷۳

آغاز: هذا مما الحق ببعض النسخ الصحیفه؛ **انجام:** و آله الطیبین الطاهرین یا حفیظ
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ مترجم، با ملحقات شایع، مجدول؛ کاغذ: فرنگی نباتی، جلد: مقوا، ۲۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۸سم [ف: ۱۵ – ۳۹۷]

۶۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۶۷۸

آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ خوش، کا: سید باقر شاه رضوی، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۷۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۶ – ۳۴۰]

۶۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۴۱۵

آغاز: مما الحق ببعض نسخ صحیفه ... سبحانک اللهم و حنانیک سبحانک اللهم و تعالیت؛ **انجام:** برابر۱
خط: نسخ عالی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ برخی ادعیه دیگر توسط کاتب از صحیفه‌ها جمع آوری شده و در پایان این نسخه آمده، برگ اول مربوط به اواسط نسخه است که به اشتباه در آغاز نسخه ملحق شده؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۳گ، ۱۰ سطر [اهدائی رهبر: ۶ – ۳۴۲]

۶۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** دین او دنیا او عافیة او تقوی او.
تا اواخر دعاء سی و دوم «دعائه بعد الفراغ من صلوة اللیل» و با اندکی کسری تا دعاء پنجم «لنفسه و اهل ولایته»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۲؛ مجدول؛ واقف: شمس الدین پرویزی، خرداد ۱۳۴۵؛ کاغذ: حنائی، جلد: مقوا با روکش مشمع، ۱۱۵گ، ۹ و ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰/۴×۱۸سم [ف: ۱۵ – ۳۹۰]

۶۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۹۲

آغاز: شهر ربیع الاول من سنة عشرة و خمسمائة؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود اواخر قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ واقف: عبدالله مجتهدپور، مرداد ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۵۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۴×۱۵/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۸۶]

۶۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۶۴

آغاز: و انا اسمع قال سمعتها علی الشیخ الصدوق؛ **انجام:** او تحامل علیه بمیل
تا اواخر دعاء روز دوشنبه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مترجم؛ واقف: محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۱۴۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۶سم [ف: ۱۵ – ۳۹۵]

۶۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۰۱

آغاز: ست عشر و خمس مائه؛ **انجام:** و برحمتك یا ارحم الراحمین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مترجم، مجدول؛ واقف: محمد پیروی، مرداد ۱۳۵۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: پارچه‌ای، ۱۲۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۵/۵×۹/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۹۳]

۶۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۳۷

آغاز: و ابنه جعفر ادعوا الناس الی الحیوة؛ **انجام:** اللهم اجعلنی من جندك فان جندك
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مترجم، با ملحقات، موجودی ملحقات: تا دعاء روز سه‌شنبه؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن عنابی، ۱۷۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۹۴]

۶۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود اوایل قرن ۱۲؛ ملحقات نسخه عبارت است از «تسبیحات، صلوة علی آدم، الکرب و الاقاله، ادعیه ایام هفته»، محشی از میرداماد، فیض کاشانی، شیخ بهایی و قاضی [دام ظله] (احتمالاً قاضی سعید قمی متوفای ۱۱۳۰ق)، مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۱۱۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۴سم [ف: ۱۵ – ۳۸۰]

۴۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۶
آغاز: اطلب و اجرنی بعزتک مما ارهب؛ **انجام:** برابر۳
از اواخر دعاء مکارم الاخلاق تا آخر بانضمام ادعیه ایام هفته؛
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ واقف: محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۱۵۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۵ – ۳۸۵]

۴۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۵
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ مترجم، ملحقات آن مانند نسخه شایع؛ واقف: محمد حسین بن محمد علی تاجر تهرانی، قرن ۱۳؛ ۱۴۱گ، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۵–۳۷۱]

۴۲۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۸۱-عکسی
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ خوش معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مترجم؛ واقف: ملا شمس النسا؛ ۳۷۰ص، ۱۰ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ – ۲۴۶]

۴۲۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۶/۱-عکسی
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ا جنداً من ملائکتک بباس من
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۸۰ص (۲-۸۱)، ۱۴سطر (۱۱×۲۰) [عکسی ف: ۱ – ۲۴۶]

۴۲۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۸۰
خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: نخودی، جلد: روغنی کناره کتیبه، ۱۷۷گ، ۱۶ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۱۶۶]

۴۲۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۳۶
آغاز: محمد بن محمد بن احمد بن عبدالعزیز ... عن أبی المفضل محمد بن عبدالله بن مطلب الشیبانی؛ **انجام:** دار مقری و الیها من مجاورة اللئام مفری.
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با ملحقات، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ – ۳۶۷]

۴۲۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۷۸
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، فاقد مقدمه و ملحقات، مصحح؛ جلد: مقوا، ۱۳۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱ – ۳۶۸]

۴۲۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۹ - د
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۱۲۱گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: - ۳۹۶]

۴۲۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۶۴
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ زیبا معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۶گ، ۹ سطر(۶×۱۲)، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: - ۵۲۸]

۴۲۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۷۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ مترجم، با بلاغ مقابله، مجدول [نشریه: ۲ – ۱۶۰]

۴۳۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۱۷
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۰گ، ۱۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲ – ۲۸]

۴۳۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۵۴/۴-۵۸۶۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۶گ، ۱۱ سطر، قطع: جیبی [آستانه قم: - ۱۳۹]

۴۳۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۶۰/۴-۵۸۶۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۳۰گ، ۱۰ سطر، قطع: بغلی [آستانه قم: - ۱۳۹]

۴۳۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۸۰/۴-۸۳۲۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۱۱ سطر، قطع: بغلی [آستانه قم: - ۱۳۹]

۴۳۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۱۴/۱-۶۴۰۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۱۰گ، ۹ سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: - ۱۳۸]

۴۳۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۳۳/۳-۶۳۴۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۸۱گ، ۱۸سطر با ترجمه، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۱۳۸]

۴۳۶. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۹۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ ۱۹۹گ، ۱۱سطر (۴×۱۳)، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۱ – ۶۵]

۴۳۷. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۹۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۴۲گ، ۱۲ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۸/۵×۱۱/۵سم [ف: ۱ – ۶۵]

۴۳۸. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۴۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۶۸گ، ۹ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ – ۶۵]

۴۳۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۰۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مصحح؛ اندازه: ۷×۱۲/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۹۱]

۴۴۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۸۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، مجدول؛ اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۹۱]

۴۴۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۲۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛

اندازه: ۷/۵×۱۴/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۱]

۶۴۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۲۸

آغاز: و بارفادک و اسألک بنا سبیل الحق بارشادک اللهم صل علی محمد و آله

خط:نسخ معرب،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛افتادگی:آغاز؛اهدایی:سید علی نجف آبادی؛ ۱۸۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم[ف:۲ - ۴۵۸]

۶۴۳. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۰۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵۹گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱ - ۸۷]

۶۴۴. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۹۳

آغاز: و کان من دعائه علیه السلام اذا ابتدأ بالدعاء و بدأ بالتحمید لله تعالی و ثنائه علیه؛ **انجام:** باسرا فی علی نفسی ذلیل عملی اهلکنی و هوای ازدانی و شهواتی ...

خط:نسخ معرب،بی‌کا،تا:قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۳۹گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۷۷]

۶۴۵. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱

انجام: و قد تعالیت عن ذلک یا سیدی علوا کبیرا، رب لاتجعلنی

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: - ۷]

۶۴۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۰۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۶۲]

۶۴۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۰۶]

۶۴۸. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۲۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۷ - ۶۹۸]

۶۴۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، مذهب، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۰۷]

۶۵۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، مصحح، محشی؛ تملک: میر محمد باقر حسینی به سال ۱۲۲۴ با مهر «عبده الراجی محمد باقر الحسینی» (بیضی)؛ واقف: حسین فرشید، ۱۳۳۵؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۰گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱ - ۴۹]

۶۵۱. همدان؛ آرامگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۱۳۵۳

خط: نسخ خوش معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۵۴گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [نشریه: ۵ - ۳۳۱]

۶۵۲. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۸۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۶۵۶]

۶۵۳. میبد؛ مخطوطات و اسناد میبد؛ شماره نسخه:۳۶

آغاز: ... رحمک الله قل فقولک المقبول فقال لاتخرجا بهذه الصحیفة من المدینة فقالا و لم ذلک قال ان ابن عمکما خاف علیها. آغاز ترجمه زیر نویس: «رحمت کند ترا خدای تعالی، بفرما که قول تو پسندیده است، گفت که: بیرون مبرید این صحیفه را از مدینه. گفتند: برای چیست این امر؟ فرمودند: بدرستی که پسر عم شما می‌ترسید بر این»؛ **انجام:** بما هو صدق من العقاب [اللهم ثبتنی] علی دینک ما احییتنی و لا تزغ قلبی ...

خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۸ سطر [مخطوطات و اسناد میبد: - ۴۰]

۶۵۴. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۹۷

آغاز: والنهار من جملة خلقک اشکرهم لما اولیت من نعمک

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۷۹گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: - ۷۴]

۶۵۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۵۸

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، مصحح، مجدول، دارای سر لوح دقیق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قرمز، ۱۶۹گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۷۴]

۶۵۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۲

خط: نسخ معرب، کا: محمود بن محمد شریف خادم شریفی، تا: قرن ۱۲، جا: مشهد رضوی؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۱ - ۲۴۲]

۶۵۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۴

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۵۹]

۶۵۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۷۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: «عبده محمد کاظم الحسینی» (بیضی)، «محمد حسین بن محمد علی الحسینی»؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۱]

۶۵۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۸۱

آغاز: برابر ا

نسخه اصل: کتابخانه امامزاده محمد هلال-آران؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مترجم، مصحح، محشی به فارسی که بیشتر آنها از ملا غلامرضا بن محمد علی آرانی کاشانی، در پایان دعای دوازده امام خواجه نصیر الدین طوسی نیز آمده؛ ۲۲۵ص [عکسی ف: ۲ - ۱۷۰]

۶۶۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۹۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۹گ،۱۳سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲-۹۶۰]

۶۶۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۹۷

آغاز: وتصلب کما قیل ابوک وصلب فتغیر وجهه وقال یمحوالله ما یشاء ویثبت وعنده ام الکتاب

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد هاشم اصفهانی (پایان

ملحقات)، زین العابدین بن محمد رحیم (پایان صحیفه)، تا: ۱۱۴۴ق (پایان ملحقات)، رجب ۱۱۲۹ق (پایان صحیفه)، قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مجدول؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۴۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۲]

۶۶۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۵۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مترحم، مجدول؛ جلد: روغنی [نشریه: ۲ - ۱۶۰]

۶۶۳. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۳ص

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول، با سر لوح؛ اندازه: ۹/۵×۱۶سم [رشت و همدان: ف: - ۱۱۴۳]

۶۶۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۵۰

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالله بن عاشور، بی‌تا؛ به نام میرزا احمد نیریزی در ۱۱۲۹ ولی ساختگی است و باید از عبدالله بن عاشور باشد، مترجم؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی [نشریه: ۲ - ۱۶۱]

۶۶۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۷۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول [نشریه: ۲ - ۱۶۰]

۶۶۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۸۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول، با سرلوح [نشریه: ۲ - ۱۶۱]

۶۶۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۲۰

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۱۲؛ مصحح، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۱]

۶۶۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۲۷۸

آغاز: ... قال حدثنا الشریف ابوعبدالله جعفر و محمد بن الحسن بن جعفر بن الحسن؛ **انجام:** دعائه یوم السبت: بسن الله الرحمن الرحیم بسم الله کلمة المعتصمین ...

نسخه حاضر ملحقات زائد بر ۵۴ دعای صحیفه: ادعیه هر روز هفته و بسیاری از ادعیه دیگر را که مرحوم شهید در نسخه خودش اضافه نموده شامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح، محشی؛ ۲۲۰گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۸۲]

۶۶۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۲۹۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه دوم قرن ۱۲؛ با ملحقات؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۸۲]

۶۷۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم انی اشهدک وکفی بک شهیداً واشهد جمیع ملائکتک ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مترجم، مجدول، مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۳گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۰]

۶۷۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۴۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۱]

۶۷۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۳

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ واقف: ملا محمد معصوم بن محمد نبی، ۱۱۷۴ق؛ ۱۸۱گ، ۱۲ سطر [ف: ۱ - ۱۷۶]

۶۷۳. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۴۲

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۳۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۶]

۶۷۴. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۳۷مشهد

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۶۷گ، ۹سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: - ۱۷۰]

۶۷۵. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۷۵

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۳۵گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: - ۵۸]

۶۷۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۷-۲/۱۹۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ معرب، کا: محمد امین استرآبادی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ با ملحقات، مصحح؛ مهر: «یا امام حسین ۱۱۲۲»؛ تملک: حسن حسنی؛ ۱۵۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۶۱]

۶۷۷. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۱۸۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۶۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: - ۱۴۹]

۶۷۸. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۱۷۳

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۲۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: - ۱۳۹]

۶۷۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۲۸

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۱-۱۲ق؛ مترجم با امضای آل طاها؛ مهر: «محمد کاظم» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۲گ، ۱۲ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

۶۸۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۷۹-عکسی

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ با سرلوح زیبا، مجدول، سروده‌هایی از امیر معزی در ۳ ستون چلیپا؛ ۲۶۶ص، ۶سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۶]

۶۸۱. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: احمد نیریزی، تا: قرن ۱۲؛ صاحب کتابخانه از آباء خود نقل کرده که این نسخه به خط احمد نیریزی است [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۴۰]

۶۸۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۵۱۳

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۱۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۱۹۵]

۶۸۳. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۵۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۶۸گ، ۱۱ سطر، اندازه:

۱۲×۱۹سم [ف: - ۱۳۷]

۶۸۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۴۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مترجم، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۳۷گ، ۱۶ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۹ - ۹۰۳]

۶۸۵. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۷

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۶۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۵۸]

۶۸۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۰۹

آغاز: حدث ابوعلی بن همام بن سهیل الاسکافی ببغداد، قال: حدثنا علی بن مالک عن احمد بن عبدالله قال: حدثنا محمدبن صالح عن عمیر بن المتوکل بن هارون قال: حدثنی ابی المتوکل، قال: لقیت یحیی بن زید رضی الله عنه بعد قتل ابیه و هو متوجه الی خراسان فسلمت علیه؛ **انجام:** و جاهد فی سبیلک افضل ما جزیت احداً من ملائکتک المقربین و انبیائک المرسلین المصطفین و السلام علیه و علی آله الطیبین الطاهرین، تمت الصحیفة الکاملة بعون الله و توفیقه.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۱۰۰ق، جا: عبدالعظیم؛ از روی یک نسخه کهن مورخ ۴۹۶ق کتابت شده، مترجم، مصحح، محشی؛ مهر: «ابو القاسم الرضوی» (مربع)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۶۳گ، ۱۴ سطر(۵×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۳۲- ۷۲۲]

۶۸۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۱۲۱۷

آغاز: برابر۱

خط: نسخ و نستعلیق، کا: شاه حسین شمس الدین حسین کوشککی، تا: رجب ۱۱۰۱ق؛ مذهب، محشی؛ کاغذ: نخودی، ۵۰۵ص، ۸ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۱۹۷]

۶۸۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۸۶/۱-۱۵/۲۶

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۱۰۱ق؛ مترجم، مجدول مذهب، با ملحقات و مناجات خمسه عشر و دعای جوشن صغیر؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۷گ، ۱۲-۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۵ - ۲۷۶۸]

۶۸۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۸۳

الصحیفة السجادیة و المناجاة الخمسة العشر؛ خط: نسخ، کا: عبدالله یزدی، تا: شعبان ۱۱۰۲ق؛ مجدول، مذهب، با سرلوح؛ ۱۶۰گ، ۱۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۸ - ۱۳۲]

۶۹۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳

خط: نسخ، کا: عبدالله یزدی، تا: غدیر۱۱۰۲ق؛ با سرلوح، مجدول؛ در پایان دعای احتجاب و حزب البحر؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: روغنی، ۱۷۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳/۷×۳۶/۷سم [ف: ۱ - ۳۴۸]

۶۹۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۲۴

آغاز: علی بن ابی طالب علیه السلام فی شهر ربیع الاول من ستة عشرة و خمسمایه؛ **انجام:** و الصالحین من ال طه و یس. و الحمدلله رب العالمین و تمت.

خط: نسخ خوش معرب، کا: محمد طاهر، تا: ۷ ذیحجه ۱۱۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ به خط محمد طاهر که نباید پسر محمد شفیع تبریزی معروف باشد، چون وی از نسخ نویسان طراز اول قرن ۱۳ در تبریز بوده و پسرش هم به نام محمد علی بوده نه محمد طاهر، به علاوه که کاتب نسخه فوق در قرن۱۲می‌زیسته،مترجم،مجدول؛ ۱۸۲گ، ۲۰ سطر(۵×۱۰/۵)، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: - ۵۰۲]

۶۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۶

آغاز: برابر۱

خط: نسخ زرین، کا: محمد ابراهیم قمی، تا: شوال ۱۱۰۲ق؛ با ملحقات، جهت شاه محمد، مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: مرتضی قلیخان طباطبائی حسینی، رجب ۱۳۳۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۵ - ۳۵۸]

۶۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۸۴

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد حسین، تا: ذیقعده ۱۱۰۲ق؛ ملحقات نسخه عبارت است از: تسبیحات، تمجیدلله، ذکر آل محمد (ص)، صلوة علی آدم، الکرب و الاقاله، مما یخافه و یحذر، تذلل، ایام هفته، ضمیمه: ضمن دو برگ آغاز و انجام نسخه، ادعیه: «اللهم انت اهل الکبریاء» سحر، «یامن اظهر الجمیل» و ۳۳ بیت مرثیه اباعبدالله ع به قلم مغایر: آغاز اشعار: «ایخدا خواهم دل لبریز خون - دیده و سیل سرشکش لاله خون؛ سینه خواهم سربسر آتش کده - ناله‌های جمله نار موحده[موقده]»،مجدول،دارای سرلوح؛واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ ق؛ ۱۶۹گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۵ - ۳۵۷]

۶۹۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتبها اقل عباداللہ عبدالله الیزدی سنه ۱۱۰۲ هجر کاتبه الضعیف فی ترقیم هذه الرتجمه ملامحتشم اصفهانی

خط: نسخ و نستعلیق ممتاز، کا: عبدالله یزدی کاتب نسخ و ملامحتشم اصفهانی کاتب خط نستعلیق، تا: ۱۱۰۲ق؛ مترجم، مذهب، مجدول، با سرلوح مذهب؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: تیماج مذهب، ۴۱۴ص، ۹ سطر دعا و ۹ سطر ترجمه، اندازه: ۱۲/۷×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۷۱۹]

۶۹۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتبه هذا الصحیفه متنا و هامشا محمد هاشم الشهیر بالطایر سنه ۱۱۰۲ هجری قمری

خط: نسخ و نستعلیق ممتار، کا: محمد هاشم شهیر بطایر، تا: ۱۱۰۲ق؛ مترجم، نقاشی جلد این نسخه کار (میرزا بابا ۱۲۴۱) است، مجدول، با سرلوح مذهب؛ مهر: مشیرالسلطنه، رضا حسینی، حسین بن هدایت الله»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روغنی بوم مشکی مذهب، ۳۶۷ص، ۹ سطر ادعیه و ۹ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱ - ۷۷۵]

۶۹۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۶۱

خط: نسخ، کا: محمد امین بن جنونی قاینی، تا: سلخ ذیقعده ۱۱۰۲ق؛ مترجم، مجدول، با سرلوح مذهب، مصحح، مقابله شده؛

اندازه: ۱۰×۱۷سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۱]

۶۹۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۰۹۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و تسئل حاجتک تقض ان شاء الله تعالی
خط: نسخ و نستعلیق خوب، کا: محمد طاهر بن علی بن محمد، تا: پنج‌شنبه ۱۱ محرم ۱۱۰۳ق، جهت آقا محمد مهدی؛ مترجم، مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب عالی؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: چرم مذهب، ۵۹۲ص، ۷ سطر دعا و ۷ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۰/۹×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۷۹۲]

۶۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۱

آغاز: برابر۱
خط: نسخ، کا: عبدالله، تا: محرم ۱۱۰۳ق؛ با ملحقات، مجدول، مذهب، دارای سرلوح منقش؛ واقف: محمد صادق مشهور به آقا بابا فرزند علی اکبر، ۱۷ محرم ۱۲۰۹؛ جلد: مقوا روغنی مذهب، ۱۱۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۵۹]

۶۹۹. قم؛ حافظیان، ابوالفضل؛ شماره نسخه:۱۳

آغاز: ۱۲ دعاؤه فی الاعتراف و طلب التوبه ... و کان من دعائه علیه السلام اذا ابتدأ بالدعا بدأ بالتحمید لله و الثناء و علیه الحمدلله الاول بلا اول کان قبله والاخر بلا اخر یکون بعده سپاس مر خدای را که اول همه است بی آنکه اولی باشد پیش ازو؛ **انجام:** برابر
به ضمیمه ملحقات؛ خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن مولانا محمد سلیم واعظ، تا: ۱۱۰۳ق؛ مترجم، مصحح، مجدول؛ در میان نسخه سید مهدی فراهانی بتاریخ ۱۳۲۱ شمسی نوشته است که این صحیفه مدتها در منزل کلیمی‌ها محبوس بود به جهت آنکه جلد مرغوبی داشت که آنها مصرفش کردند واسطه زنی این نسخه به دست او رسید؛ جلد: مقوا با روکش پارچه، ۱۷۲گ، ۹ سطر دعاو ۹ سطر ترجمه، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ]

۷۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۵۰-۳۶/۱۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وصلی الله علی خیر خلقه محمد وآله الطیبین الطاهرین وسلم تسلیماً دائماً کثیراً
با ملحقات؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد ابراهیم قمی، تا: رجب ۱۱۰۳ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مرصع؛ جلد: تیماج روغنی سبز، ۱۵۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۶۷]

۷۰۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۵۰

آغاز: حدثنا ابوعبدالله جعفر بن محمد الحسینی قال حدثنا عبدالله بن عمر بن خطاب الزیات
خط: نستعلیق، کا: محمد رفیع بن محمد سلیم واعظ مراغی، تا: ۱۱۰۳ق؛ مجدول محرر؛ جلد: مقوا، ۱۵۰گ (۱ر-۱۵۰پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: - ۷۰]

۷۰۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۶۲

آغاز: برابر۱
خط: نسخ خوب، کا: آقا محمد باقر حسینی شوشتری، تا: ۱۱۰۴ق؛ با ملحقات، دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: روغنی مذهب، ۲۲۱ص، ۱۰ سطر، اندازه: ۶×۱۰سم [ف: ۱ - ۳۸]

۷۰۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۹

خط: نسخ، کا: غلام رضا بن محمد اکبر بمرودی قاینی، تا: جمادی الثانی۱۱۰۴ق؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سبز، ۱۱۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۰]

۷۰۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۲۴

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد مسیح بن احمد حسینی، تا: ۱۱۰۴ق؛ مترجم؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۴۱گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۵۲]

۷۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۲

آغاز: برابر۱
خط: نسخ، کا: ابوطالب حسنی حسینی بن عبدالغالب دست غیب، تا: غره ربیع الثانی ۱۱۰۴ق؛ واقف: ابوطالب حسنی حسینی بن عبدالغالب دست غیب، ۱۱۰۹ هـق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۵ - ۳۵۹]

۷۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۸۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ خوب، کا: ابوالحسن کاتب فرزند ابوالقاسم نیشابوری، تا: پنج‌شنبه ۱۰ شوال ۱۱۰۴ق، برای محمد مؤمن بیکا بیات؛ مترجم، مجدول مذهب، دارای سر لوح مرصع، ضمیمه و صحافی شده: دعاء کمیل با مقدمه و ترجمه فارسی دعاء از مجلسی، دعاء سمات و عشرات (در حاشیه) زیارات ششم حضرت امیر المؤمنین ع، زیارت عاشوراء و دعاء علقمه. زیارت جامعه کبیر، زیارت وارث، زیارت اربعین، دعاء رؤیت هلال، دعاء مشلول، نماز اول ماه تعقیبات نماز شب، دعاء صنمی قریش، اسماء الحسنی، دعاء احزاب، دعاء جوشن کبیر؛ واقف: نائینی؛ ۳۱۴گ، ۹ و ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۶ - ۲۶۳]

۷۰۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۴۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** هر که خواند دعا طمع دارم ×× زانکه این بنده گنه کارم
خط: نسخ، کا: مرحوم محمد رضا بن حاج محمد جعفر قدسی، تا: ۲۱ صفر ۱۱۰۴ق؛ مترجم؛ واقف: محمد مهدی قشلاقی، ۱۲۵۱؛ کاغذ: شکری، جلد: میشن مشکی، ۲۶۴ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [فهرست عراقی: ۱ - ۱۶۵]

۷۰۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۷۷

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن حاج محمد جعفر قدسی، تا: ۲۱ صفر ۱۱۰۴ق؛ ۱۳۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۱۷۷]

۷۰۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۱۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان رمضان ۱۱۰۵ق؛ ۳۷۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۱۷۷]

۷۱۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۴۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** وصلی الله علی محمد وآله اجمعین برحمتک
مشتمل بر ۵۴ دعای صحیفه شریفه و ۱۴ دعای دیگر از ادعیه

منسوبه به حضرت سجاد صلوات الله علیه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۵ق؛ مترجم، مجدول، مذهب؛ کاغذ: سفید، جلد: سوخته، ۷۵۶ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [فهرست عراقی: ۱ - ۱۶۷]

۷۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۴۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۰۵ق؛ مجدول مرصع مذهب، از روی نسخه شهید اول چندین بار مقابله و تصحیح شده؛ تملکی به تاریخ ۱۱۰۵؛ جلد: تیماج معرق طلاپوش، قهوه‌ای، مذهب، ۱۸۹گ، ۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۳۵ - ۳۰۱]

۷۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۷۲

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد مومن بن محمد صادق کاخکی، تا: پنج‌شنبه غره رجب ۱۱۰۵ق، جا: کاخک؛ ملحقات نسخه عبارت است از: «تسبیحات، تمجیدلله، آل محمد (ص)، علی آدم، استکفاء (الهی لاتشمت بی عدوی) مما یحذره و یخافه، مناجاة (مولای مولای انت المولی)، ادعیه ایام هفته»، از اواسط دعاء دخول ماه رمضان تا اواسط دعاء روز دوشنبه، مترجم، مجدول، دارای سرلوح کم کار؛ واقف: حاجیه نرگس خاتون، شهریور ۱۳۵۶؛ جلد: میشن خرمایی، ۱۹۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۶۰]

۷۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۲

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن محمد ابراهیم تبریزی، تا: ۱۱۰۶ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول؛ واقف: محمد صالح بن غلامحسین کاتب نیشابوری، جمادی الثانی ۱۱۱۶؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۱۷۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۶۰]

۷۱۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۹۱

آغاز: علی بن ابیطالب ع فی شهر ربیع الاول من سنة ست عشرة و خمسائة

خط: نسخ، کا: یوسف علی، تا: شعبان ۱۱۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم، با ملحقات، مذهب، دارای سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۲۱۴گ، ۹ سطر (۴/۵×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ - ۱۶۰۴]

۷۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۳۶-۱۷/۱۱۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: ملک محمد بن محمد هاشم خوانساری، تا: ۵ ذیحجه ۱۱۰۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۶۳]

۷۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۸۱-۱۳/۱۶۱

آغاز: الی ابنی عبدالله بن الحسن فقال ان الله یامرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها نعم فادفعها الیهما فلما نهضت للقائهما قال لی مکانک ثم وجه؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد رضا بن کلب علی تیدجانی، تا: ۹ رجب ۱۱۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم، مجدول مذهب محرر؛ جلد: مقوا، ۱۹۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۷۴]

۷۱۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۸۳

خط: ثلث جلی، کا: محمد فاضل بن محمد صادق، تا: ۴ جمادی الثانی ۱۱۰۶ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج سرخ سوخت، ۱۹۴گ، ۱۲ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲ - ۹۴]

۷۱۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۰۶۵

آغاز: برابر۱

خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۱۰۶ق؛ مترجم، مجدول، مذهب، با یک سرلوح مذهب مرصع؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی بوم مشکی مذهب، ۳۱۱ص، ۱۰ سطر دعا و ۱۰ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۹/۹×۱۵/۷سم [ف: ۱ - ۷۵۲]

۷۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۴۳

آغاز: برابر۱

فقط پنجاه و چهار دعاء را داشته و از ابتدا اولین دعاء تا یک ورق از دعاء ۳۲ گذشته افتاده؛ خط: نسخ خوب، کا: آقا محمد طالقانی، تا: ۱۱۰۷ق؛ افتادگی: انجام؛ دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: تیماج قرمز، ۹۸ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۲سم [ف: ۱ - ۴۱]

۷۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۸۶

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن عبدالمطلب حسنی حسینی، تا: شنبه ۱۸ ربیع الثانی ۱۱۰۷ق؛ محشی با نشان «م ق ر سلمه الله، م ح ق رحمه الله، م ت ق رحمه الله»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۷گ، ۸ سطر (۴/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۸ - ۱۹۲]

۷۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۶۷

آغاز: برابر۱؛ آغاز (ترجمه): روایت کرد ما را سید بزرگوار ستاره دین جمال نیکویی و بزرگی ابوالحسن محمد پسر حسن پسر احمد؛ **انجام:** یا ارحم الراحمین. قد وفقت من کتابة هذه الصحیفة الشریفة الکاملة المبارکة ... فی اوایل (جمادی الاول ۱۱۰۷) علی ید العبد المفتقر ... احمد النیریزی ببلدة اصفهان صانها الله عن الحرمان

خط: نسخ زیبا، کا: احمد نیریزی، تا: جمادی الاول ۱۱۰۷ق،جا: اصفهان؛ مترجم، مجدول، با سرلوح، محشی؛ مهر: «نصرالله تقوی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۲گ، ۱۸ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۱ - ۱۷۰]

۷۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۰۱

آغاز: و من کانوا منطوین علی محبته؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، کا: حکیم عبدالله خطیب بن عبد الوکیل بارجینی، تا: ۵ جمادی الاول ۱۱۰۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم؛ ۱۴۲گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۶ - ۲۶۳]

۷۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۴۹-۵۱/۱۰۹

آغاز: برابر۱

با ملحقات؛ خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن عبدالرحیم، تا: ۱ شعبان ۱۱۰۸ق، ۳۳۸ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۷۰]

۷۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۶۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** افنده من الناس تهوی الیهم صل علی محمد

و آله الطاهرین
خط: نسخ خوش، کا: ماهانی، علی محسن بن محمد مؤمن، تا: ۱۱۰۸ق؛ قطع: خشتی [رایانه]

۷۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۴۸
خط: نسخ و ثلث، کا: محمد رضی بن ابو الحسن نیشابوری، تا: سه‌شنبه ۲۲ رجب ۱۱۰۹ق؛ مجدول؛ تملک: خلیل ناصر بتاریخ سه‌شنبه ۲۸ ربیع ۱۳۳۸، محمد حسن بن محمد قاسم اشکقی گرمرودی تبریزی به تاریخ سه‌شنبه ۲۸ محرم ۱۳۳۶ که می‌نویسد کتاب را مشهدی محمد حسن بن محمد باقر به وی بخشیده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم[ف:۱۲-۴۰]

۷۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۰
خط: نسخ معرب، کا: شیخ ابراهیم بیهندی، تا: ۲ محرم ۱۱۰۹ق، به جهت جهانبخش بیک علیشار؛ مجدول، دارای سرلوح؛ جلد: تیماج روغنی، ۱۸۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۶- ۱۵۱]

۷۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۱۵
خط: نسخ معرب، کا: مرتضی بن محمد صفی حسینی کججی، تا: ۱۲ ربیع الثانی ۱۱۰۹ق؛ مصحح، محشی، از روی نسخه ملا محمد تقی مجلسی اصفهانی نوشته شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۲ - ۲۵۴]

۷۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۸۶-۲۳/۲۰۶
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، کا: ابوطالب بن حاج ابوتراب، تا: پنج‌شنبه ۲۴ ذیحجه ۱۱۰۹ق؛ محشی با امضای «م ق ر م ظله العالی»، مصحح با امضای «خ س» به وسیله کاتب؛ جلد: تیماج، ۱۳۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۷۶۴]

۷۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۱۳-۱۹/۴۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: محمد مهدی بن محمد معصوم جوهری تبریزی، تا: جمعه ۱۲ جمادی الاول ۱۱۰۹ق؛ مترجم، مجدول، محشی، دارای سرلوح رنگین؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۷گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵ - ۲۷۶۳]

۷۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۰۰-۵۸/۱۵۰
آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل العبادة وسیلة لنیل السعادة فی الاخرة و الاولی ... حدثنا السید الاجل نجم الدین
خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: عطاء الله بن شیخ محمد جیلانی، تا: ۲۶ ربیع الاول ۱۱۰۹ق، جا: اصفهان؛ مترجم، مجدول؛ ۲۴۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۷۱]

۷۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۵۴
خط: نسخ، کا: حیدر محمد بن حاجی ملک هروی حمصی، تا: ربیع الثانی ۱۱۰۹ق؛ مجدول، با یک سرلوح، مذهب؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۹۴گ، ۱۵ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: ۱۵ - ۴۰۶۶]

۷۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۸۷
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و الحمد الله رب العالمین
خط: نسخ خوب، کا: جمال الدین حسین بن محمد رضا شیرازی، تا: ۱۱۰۹ق؛ مترجم، مجدول مذهب، دارای یک سر لوح؛ کاغذ: نخودی، جلد: جلد مقوای روغنی مذهب، ۲۲۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۶ - ۲۶۳]

۷۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۹۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ متوسط، کا: علی بن ناصر علی حویزی لیثی، تا: ۱۶ ذیقعده ۱۱۰۹ق؛ با ملحقات، برای سید صالح بن سید بشاره نوشته، دارای یک سر لوح، مجدول، مذهب؛ واقف: نائینی؛ ۱۳۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۶ - ۲۶۴]

۷۳۴. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۲۵
خط: نسخ معرب، کا: محمد قاسم بن حاجی محمد رضا، تا: ۱۱۰۹ق؛ افتادگی:آغاز و وسط؛ با ملحقات، مصحح؛ جلد: مقوا، ۱۰۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: - ۵۸]

۷۳۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۰۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ و نستعلیق شکسته ممتاز، بی‌کا، تا: ۱۱۱۰ق؛ مترجم، مجدول، مذهب، یک سرلوح مذهب ممتاز، محشی؛ کاغذ: ترمه شده، جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، ۲۸۴ص، ۱۲ سطر ادعیه و ۱۲ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۷۱۰]

۷۳۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۴۶
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، کا: محمد جعفر حسینی بار فروشی، تا: ۱۱۱۰ق؛ مجدول، مذهب، دارای سرلوحی زیبا؛ جلد: زرافشان اصفهان، ۱۵۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۳ - ۹۳۵]

۷۳۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۱۸
نسخه اصل: کتابخانه ای در نجف اشرف؛ خط: نسخ معرب، کا: زین العابدین بن محمد طاهر، تا: ۱۱۱۰ق؛ مجدول، مصحح، یادداشتی از علامه مجلسی که نسخه حاضر را با نسخه ای به خط محمد بن ادریس حلی مقابله نموده و نیز طرق روائی علامه مجلسی به صحیفه سجادیه به خط وی، محشی بسیار از مجلسی با رمز «م ق ر دام ظله»؛ واقف: محمد شفیع غلام، ۱۱۱۶؛ ۳۱۸ص [عکسی ف: ۷ - ۳۱۳]

۷۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۸۲
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۱۱۰ق، به دستور مولانا محمد اشرف فرزند محمد اکبر درخچی قائنی ساکن مشهد مقدس؛ مترجم، مجدول، دارای سرلوح، مصحح، محشی به فارسی؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱۶گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۲۰]

۷۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۵۵
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ عالی، کا: محمد کافور حبشی، تا: ذیحجه ۱۱۱۰ق؛

مذیل است به ۸ برگ در دعای استغفار، فال نامه، دعای حضرت خضر و غیره ...؛ مجدول، مصحح؛ اهدایی: رهبری، مرداد ۱۳۸۰؛ ۱۶۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۳۹]

۷۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۸۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: محمدجعفر قاری تبریزی، تا: ۱۱۱۱ق [رایانه]

۷۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۴۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۳ رمضان ۱۱۱۱ق؛ مترجم، مجدول، دارای سرلوح، مصحح، محشی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد حسین» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۱ - ۱۹۸]

۷۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۵

آغاز: برابر۱

خط: نسخ جلی، کا: علی نقی خادم الحسینی، تا: دوشنبه ۱۵ محرم ۱۱۱۱ق، جا: مزرعه منزل آباد؛ مترجم و فاقد سلسله اسناد صدر صحیفه، دعاء مما یخافه و یحذره از ملحقات ناقص؛ واقف: محمد حسین، ربیع الثانی ۱۲۵۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲۲۵گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۵ - ۳۶۱]

۷۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۵۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

کا:ابوالفضل مرعشی،تا:ذیقعده ۱۱۱۱ق، جا: اصفهان [الفبائی: ۳۸۰]

۷۴۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۱۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ جلی، کا: محمد ابراهیم قمی، تا: ۱۱۱۱ق، جا: اصفهان؛ مترجم، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۳گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۲]

۷۴۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۸۲

آغاز: رسول الله اهم اعلم ام انتم فاطرق الی الارض ملیا ثم رفع راسه وقال کلنا له علم غیر انهم یعلمون کل ما نعلم ولانعلم کل ما یعلمون؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ جلی، کا: گنجعلی بن محمد ابراهیم، تا: رجب ۱۱۱۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور سبز، ۹۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۶]

۷۴۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۰۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** الحمدلله الذی وفقنی لاتمام هذه الصحیفه التاسعة مع ملحقاتها فی یوم الخمیس من ذی القعده الحرام سنه ۱۱۱۱ و انا العبد الفقیر الحقیر المذنب العاصی المحتاج الی رحمة ربه الغنی ابن اسمعیل الخادم محمدرضا المشهدی اللهم اغفرلی و لوالدی و لاخوانی و لاحبانی و لجمیع المومنین و المومنات

خط: نسخ، کا: محمد رضا ابن اسمعیل مشهدی، تا: پنج‌شنبه ذیقعده ۱۱۱۱ق؛ هفتمین صحیفه سجادیه است که کاتب نگاشته، مجدول، کمنداندازی زرین، یک سرلوح مذهب خوب، مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روکش چرم ساغری مذهب، ۱۰۲ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۹×۱۵/۸سم [ف: ۱ - ۷۱۲]

۷۴۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۰۴۶

کا: محمد زمان بن محمد جعفر یزدی، تا: ۱۱۱۲ق؛ قطع: جیبی [ف: - ۱۸۲]

۷۴۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۵۲

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم قمی، تا: ۱۱۱۲ق؛ مترجم در ۱۲۳۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی [نشریه: ۲ - ۱۶۱]

۷۴۹. مراغه؛ مسجد جامع مراغه؛ شماره نسخه:۱۹

آغاز: ... قراءة علیه و انا اسمع قال سمعتها علی الشیخ الصدوق ابی منصور محمد بن محمد بن احمد بن عبدالعزیز العکبری المعدل رحمه الله عن ابی المفضل محمد بن عبدالله بن المطلب الشیبانی؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ عالی، کا: محمد هاشم متخلص به طایر (کاتب سلطانی)، تا: ۱۱۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ چهل و یکمین صحیفه کتابت شده، مجدول مرصع؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف مخ]

۷۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۲ق؛ دارای یک سرلوح، مجدول مذهب، کاغذ این نسخه از چوب ساخته شده و در نازکی برش آن نهایت مهارت به عمل آمده به نحوی که در نگاه اول از کاغذ فرق نتوان داد؛ ۱۵۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲- ۸]

۷۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۱۷

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱۴ صفر ۱۱۱۲ق؛ مترجم، مجدول، دارای سرلوح رنگین، یادداشتی از محمد حسن حسینی منجم به تاریخ رمضان ۱۲۹۳؛ واقف: محمد بن محمد باقر حسینی خواتون آبادی، ۱۱۲۴؛ جلد: تیماج، ۲۰۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱۸ - ۱۸۵]

۷۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۱۳

آغاز: ترجمه متن: سپاس مرخدایرا است که اولست بی اول که بوده باشد پیش از او و اخر است بی اخری که باشد بعد ازو؛ **انجام:** برابر۳

خط: نسخ، کا: محمد مومن قمی، تا: ۶ شعبان ۱۱۱۲ق؛ ملحقات نسخه عبارتست از:«تسبیحات، تمجید، تذلل، آل محمد (ص)، صلوة علی آدم، الکرب و الاقاله، یخافه و یحذره، ادعیه ایام هفته»، مترجم، مجدول، دارای سرلوح منقش؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۲۱۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۶۱]

۷۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۳۳

آغاز: من الدعاء الکامل مما حفظاه [کذ] ابی عن ابیه

خط: نسخ، کا: محمد بن حسن بیگ، تا: شعبان ۱۱۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ با ادعیه ایام هفته، مجدول؛ واقف: مسیح الله ترابی، مرداد ۱۳۶۸؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴/۷سم [ف: ۱۵ - ۳۸۳]

۷۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۲۶
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۲۴ شعبان ۱۱۱۳ق؛ مترجم، مجدول، محشی، دارای سر لوح کم ارزش؛ مهر: «الوثق بالله الغنی ابو طالب الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج سفید، ۱۹۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۴ – ۲۵]

۷۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۶۱
بی‌کا، تا: ۱۱۱۳ق، خریداری از محمد مهدی ابراهیمی؛ اندازه: ۱۳/۷×۲۱/۸سم [رایانه]

۷۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۵
خط: نسخ، کا: ابراهیم قمی، تا: ۱۱۱۳ق؛ مترحم، مجدول، عنوان زرین، با سرلوح مذهب زیبا؛ کاغذ: سفید، جلد: روغنی مذهب، ۲۲۰گ، ۹ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [سنا: ف: ۱ – ۹۶]

۷۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۴
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد علی شوشتری، تا: ۹ رمضان ۱۱۱۳ق؛ با ملحقات، مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: میرزا محمد حسن مستوفی شیرازی، ۱۰ جمادی الاول ۱۳۰۶؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۶۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱۵ – ۳۶۲]

۷۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۶۶
آغاز: امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام
خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن شمس الدین اردکانی، تا: ۱۱۱۳ق؛ ملحقات عبارت است از: «تسبیحات، تمجید، مناجاة، آل محمد (ص)، علی آدم، الکرب و الاقاله، یخافه و یحذره، ایام هفته، نسخه مترجم و سه خط اول آن ناقص»، مترجم، محشی به فارسی؛ واقف: آقا سید عبدالرسول طباطبایی نجفی یزدی، دی ۱۳۶۴؛ کاغذ: نخودی، ۲۲۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف:۱۵–۳۶۲]

۷۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۲۹–۲۶/۲۰۹
آغاز: المشرکین بالمشرکین عن تناول اطراف المسلمین وخذهم بالنقص عن تنقصهم و ثبطهم بالفرقة عن الاحتشاء علیهم؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: حاجی ملك بن محمد امین، تا: دوشنبه ۱۲ شعبان ۱۱۱۳ق، جا: قاین؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۵ – ۲۷۷۵]

۷۶۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۰۸۱
آغاز: برابر۱
خط: نسخ جلی و نستعلیق، کا: میر محمد نصیر بن میر محمد سعید حسنی حسینی طباطبائی خوراسکانی، تا: ربیع الاول ۱۱۱۳ق؛ مترجم، مجدول، مذهب؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: تیماج مشکی، ۴۶۶ص، ۹ سطر کتابت اصل دعا و ۹ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۲۹×۵۰ سم [ف: ۱ – ۷۹۶]

۷۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۴
آغاز: آغاز ترجمه: «سپاس مر خدای را که اول همه است بی آنکه اولی باشد پیش از او و آخر همه است بی آن که آخری باشد پس از او. آن کسی که کوتاهی کرده است از دیدن او چشمهای بینندگان»؛ **انجام:** انجام ترجمه: «و رهایی ده مرا از کنندگان فتنه‌ها به رحمت خود ای رحیم ترین رحم کنندگان و رحمت کناد خدا بر بهتر ما محمد رسول خدا برگزیده خدای تعالی و بر آل او که پاکانند»؛ انجام ترجمه ملحقات: «و این که تمام کنی احسان خود را در آن چه باقی مانده است از عمر من چنان چه احسان کرده ای در آن چه گذشته است از آن ای رحم کنندگان و سپاس مر خدای را که پروردگار عالمیان است»
خط: نسخ زیبا معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۱۴ق؛ مترجم که احتمالاً از آن حسین بن جمال الدین خوانساری (۱۰۹۹ق) باشد، با ملحقات، عناوین دعاها به ثلث زرین محسن بن سلطان محمد شریف، پنج‌شنبه ذیحجه ۱۱۱۴ق (پایان ملحقات)، مجدول، محشی، با سرلوح مزدوج مرصع و مذهب پرکار، در پایان نسخه این دعاها را افزوده اند: دعای امام صادق حین سفر، دعای سفر منقول از خط مولانا احمد الاردبیلی، دعای سمات، دعا برای حصول مقاصد و مطالب، دعای توسل، من مجموع الریق، من مصباح الکفعمی، ذکر ماه رجب به نقل از حدیث قدسی از دستخط شیخ بهایی در ۱۱۱۵ق: «نقل من خط خاتم المجتهدین شیخ الملة و الدین افضل الفضلاء المتقدمین و المتأخرین شیخ بهاء الدین محمد العاملی رحمه الله تعالی فی سنة خمسة عشر و مائة بعد الالف»، به جهت حفظ اعدا به خطی جدیدتر؛ جلد: روغنی، ۱۵۹گ، ۱۱ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲۰ – ۲۸۳]

۷۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۲۸–۱۳/۲۰۸
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
به ضمیمه مناجات خمسة عشر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ شوال ۱۱۱۴ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج سرخ مذهب، ۲۱۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ – ۲۷۶۳]

۷۶۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۲۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۴ق؛ مترجم، با سرلوح، مجدول؛ مهر: «عبدالرزاق بن باقر الحسینی»، «العبد المذنب محمد محسن ۱۱۱۷»؛ اهدایی:خاندان علی اکبر خجسته؛کاغذ:اصفهانی،جلد:تیماج زرد، ۱۷۵گ، ۱۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۵ – ۱۸۵۱]

۷۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۸۴
آغاز: برابر۱؛ آغاز ترجمه: «روایت کرد ما را سید بزرگوار ستاره دین جمال بزرگی ابوالحسن محمد پسر حسن پسر احمد ... شکر مر خدایی را که اول است بی اول که بوده باشد پیش از او و آخری است بی آخر که بوده باشد بعد از او»؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ معرب، کا: عبدالوهاب بن محمد صادق تبریزی، تا: جمعه ۱۲ محرم ۱۱۱۴ق؛ مترجم، با ملحقات، این نسخه ۴۹ نسخه‌ای است که کاتب استنساخ کرده، با سرلوح مذهب، مذهب، مجدول، محشی با نشانه‌های «خ ل» و «س» و «ز س» و «کف» و «ز کف» و «ز س» و «ز ش»؛ مهر: «افوض امری الی الله

عبده محمد مهدی ۱۱۲۹» (مستطیل)، کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ تملک: علی بن حاجی «یا علی ۱۳۵۵» (بیضی)، علی بن نجفعلی؛ اهدایی: جعفر سلطان القرایی، آذر ۱۳۴۸ش؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲۰۷گ، ۹ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۴×۱۹/۶سم [ف: ۲۹/۲ – ۸۴۶]

۷۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۷

آغاز: آغاز ترجمه: حکایت کرد برای ما سید بزرگوار ستاره دین روشنایی شرف ابوالحسن محمد پسر حسن ... سپاس مر خدایرا که اولیست بی اول که بود پیش ازو و آخریست بی آخر که باشد بعد ازو آنکه کوتاه شد از دیدن او دیده‌های نظرکنندگان؛ **انجام:** انجام ترجمه: ... چنانکه احسان کردی در آنچه گذشت از آن ای رحیمترین رحم کنندگان

خط: متن عربی نسخ، ترجمه نستعلیق، کا: زین العابدین بن محمد طاهر، تا: ۱۱۰۵ یا ۱۱۱۵ق؛ مترجم، با ملحقات، محشی لغوی از راغب و نهایه و حواشی با نشانی «م ق ر سلمه الله تعالی» و «کفعمی» و فیض «دام فیضه» و «الدر المنثور» و «ق» و «ص»، رکابه دار؛ مهر: کتابخانه مجدالدین نصیری؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۶۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۴ – ۱۳۲]

۷۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۷۸

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴ شوال ۱۱۱۵ق؛ ملحقات نسخه عبارت است از: «تسبیحات، تمجید، صلوة علی آدم، الکرب و الاقاله، یخافه و یحذره، تذلل (یا مناجاة)، ادعیه ایام هفته»؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: حنائی، ۱۲۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۵ – ۳۶۳]

۷۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۷۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** اللهم اجعل صباحنا صباح الصالحین.

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن محمد باقر قاری طالقانی، تا: ۱۱۱۵ق؛ ملحقات نسخه عبارت است از: «تسبیحات، تمجید، تذلل (مناجاة)، آل محمد (ص)، صلوة علی آدم، الکرب و الاقاله، یخافه و یحذره، ایام هفته»، مترجم، مجدول، دارای سرلوح، مصحح؛ تملک: شیخ جعفر شیخ الاسلام حسب الامر ابوطالب بن محمد اشرف منجم در سال ۱۱۱۸ق؛ واقف: محمد واحد یونسی، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۲۳۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۵ – ۳۶۳]

۷۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۲۶

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۹ رمضان ۱۱۱۵ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول، محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۱۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۶ – ۳۳۹]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۷

همان نسخه بالا [اهدائی ف: – ۱۷۲]

۷۶۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۰۵۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۱۱۵ق؛ مترجم، مجدول، با سرلوح، مذهب؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی، ناصرالدین قاجار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم مذهب، ۲۶۸ص، ۱۰ سطر ادعیه و ۱۰ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۰/۶×۱۷/۲سم [ف: ۱ – ۷۳۷]

۷۷۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۱۱۶ق؛ ۱۷۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲ – ۵۹۲]

۷۷۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۴۷۵

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: شعبان ۱۱۱۶ق؛ ۹۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲ – ۱۵۲]

۷۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: معین بن محمد حسین، تا: ۱۱۱۶ق [رایانه]

۷۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ و نستعلیق، کا: اسحاق نجفی، تا: ۱۱۱۶ق [الفبائی: ۳۸۱]

۷۷۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۹۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۳ جمادی الاول ۱۱۱۶ق؛ دارای کتیبه مذهب، مجدول؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۴۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۵ – ۶۶۰]

۷۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۳۲

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن محمد مومن، تا: ۵ رمضان ۱۱۱۷ق؛ با ملحقات، مصحح، مقابله شده، محشی از میرداماد و دیگران؛ واقف: سید جلال الدین طهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ کاغذ: حنائی، جلد: مقوا روغنی مذهب، ۱۵۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۱۵ – ۳۶۴]

۷۷۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۱۴-۲۶/۱۹۴

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، کا: میر علی بن مراد علی قهندری، تا: ۱ ربیع ۱۱۱۷ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح با کتیبه مرصع ومذهب؛ جلد: مقوا، ۲۵۰گ، ۸ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ – ۲۷۶۶]

۷۷۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱

آغاز: برابر۱

خط: نسخ خفی، کا: ابن پیر محمد اصفهانی، تا: ۹ جمادی الثانی ۱۱۱۷ق؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم ساغری مشکی مذهب، ۱۹۱ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۵×۷/۵سم [ف: ۱ – ۷۰۵]

۷۷۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۱۸

آغاز: برابر۱

با ترجمه فارسی به خط نستعلیق؛ خط: نسخ و نستعلیق خوب، کا: محمد محسن بن شریف، تا: ۱۸ شوال ۱۱۱۸ق؛ مترجم، مجدول، با سرلوح مذهب مرصع؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۲۴۰ص، ۱۲ سطر ادعیه و ۱۲ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱ – ۷۲۵]

۷۷۹. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۷۱

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: احمد نیریزی، تا: ۱۱۱۸ق؛ مترجم، مجدول، دارای سر لوح دقیق؛ تملک: لطفعلی بن محمد کاظم امین السفرا به تاریخ غره شعبان ۱۳۲۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: – ۵۱]

۷۸۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۶۳

آغاز: برابر

خط: نسخ خوب، کا: پیر نورالدین اصفهانی، تا: ۱۱۱۸ق؛ با ملحقات، دارای یک سرلوح. مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: مذهب، ۱۹۳ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۵/۵×۹سم [ف: ۱ – ۳۹]

۷۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴۰۳

آغاز: بسمله اللهم صلی علی محمد سید المرسلین؛ **انجام:** یوم الثلاثین من شهر شعبان ... و کتبها لنفسی

خط: نسخ، کا: امام قلی بن محمد علی، تا: ۱۱۱۸ق [رایانه]

۷۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۵۱

آغاز: فی الرضا ء بالقضاء دعاؤه عند سماع (کذا)؛ **انجام:** و علی آله الطاهرین تمت

خط: نسخ تحریری، کا: محمد صالح، تا: ۲۰ جمادی الثانی ۱۱۱۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی، جلد: مشمع [رایانه]

۷۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۲۳

خط: نسخ، کا: محمد بن ضیاء الدین طباطبایی، تا: ۱۱۱۹ق؛ مترجم، مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی، ۱۹۷گ، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۹ – ۹۵۰]

۷۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۳۰

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۱۱۹ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول؛ واقف: عبدالباقی بن خلیل الله حسنی یزدی، قرن ۱۱؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۵ – ۳۶۴]

۷۸۵. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۹۲

خط: نسخ معرب، کا: علی رضا بن عبدالله خوانساری، تا: رجب ۱۱۲۰ق؛ مصحح، با ملحقات؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ – ۷۳]

۷۸۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۲۵-۲۶/۲۰۵

آغاز: امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب علیه السلام فی شهر ربیع الاول من سنة ست وعشرة وخمسمائه امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب بر اوباد درود درماه ربیع الاول از سال پانصد وشانزده؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد جعفر، تا: چهارشنبه دهه دوم رجب ۱۱۲۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم، مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵ – ۲۷۷۴]

۷۸۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۲

خط: نسخ معرب، کا: محمد سلیم بن عنایت الله کرمانی، تا: ۷ محرم ۱۱۲۰ق؛ مجدول، با سر لوح، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۲ – ۲۲۴]

۷۸۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۱۹۴

آغاز: برابر۱

خط: نسخ ممتاز، کا: احمد نیریزی، تا: ۱۱۲۰ق، جا: اصفهان؛ مجدول، با یک سرلوح، یک کتیبه؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: دولت آبادی، ۲۴۴ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ – ۶۸۴]

۷۸۹. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۳۳

خط:نسخ،کا:مرتضی بن ملامحتشم اصفهانی، تا: رمضان ۱۱۲۰ق؛ مترجم، مقابله شده، با ملحقات صحیفه [چند نسخه–ف: ۳۲۹]

۷۹۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۲۵

آغاز: برابر۱

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد ابراهیم، تا: ۱۱۲۱ق؛ مترجم، مجدول، با سرلوح و یک کتیبه، مذهب، نوشته شده «صحیفه کامله سجادیه ابتیاعی از جناب میرزا محمود وزیر سابق دارالخلافه به تاریخ شه صفر المظفر قوی ئیل ۱۲۹۸ داخل کتابخانه مبارکه موزه سرکاری شد»؛ مهر: مشیر السلطنه، علی اکبر بن حسین الحسینی، «عبدالراجی محمود»؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۵۰۴ص، ۷ سطر ادعیه و ۷ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۱ – ۷۸۱]

۷۹۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۰۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: جمعه ۱۳ محرم ۱۱۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ – ۵۴]

۷۹۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۰۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ و نستعلیق، کا: احمد نیریزی، تا: ۱۱۲۱ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول، مذهب؛ کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج مذهب، ۱۵۴گ، ۱۰ سطر (۱۷×۲۷/۵)، اندازه: ۲۴×۳۸/۵سم [ف: ۸ – ۴۱۳]

۷۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۷۳

آغاز: برابر۱؛ آغاز ترجمه: ابتدا می‌کنم به نام خدای بخشنده مهربان روایت کرد ما را سید بزرگوار ستاره دین جمال بزرگی ابوالحسن محمد پسر حسن ... سپاس مر خدایی را که اول همه است بی آنکه او را اولی باشد پیش ازو و آخر همه است بی آنکه آخری باشد پس ازو؛ **انجام:** برابر۲؛ انجام ترجمه: ... و اینکه تمام کنی احسان خود را در آنچه باقی مانده است از زندگی من چنانکه احسان کرده به من در آنچه گذشته است از آن، ای رحیم ترین رحم کنندگان و رحمت کناد خدا بر بهترین خلق خود

محمد و آل او که پاکیزگان و پاکانند.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۱۲۱ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول، دارای سرلوح مذهب، محشی، رکابه‌دار؛ تملک: محمد تقی ولد ابوحمد شیرازی؛ جلد: تیماج زیتونی، ۲۱۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۴ - ۱۰۹]

۷۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۲۰

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خوب، کا: محمد جعفر، تا: ۱۱۲۲ق؛ مجدول، مذهب، با یک سر لوح، مجدول؛ واقف: حمید انتیقه فروش، آبان ۱۳۳۷؛ جلد: مقوای، ۱۶۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۶ - ۲۶۴]

۷۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۶۸

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد قلی، تا: ۱۱۲۲ق [رایانه]

۷۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۴۷

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: حسنعلی بن فخرالدین احمدبن علی، تا: محرم تا رجب ۱۱۲۳ق، به جهت محمد امین؛ مترجم، با ملحقات، ضمیمه: ضمن ۲۶ برگ آخر نسخه: دعاء صباح (بدون ترجمه)، مناجات علوی ع با ترجمه زیرنویس و دعا قنوت، انجام نسخه: «و انک علی کل شی قدیر اللهم صل علی محمد و ال محمد»؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱/۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۶۵]

۷۹۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۶۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد کاظم، تا: ربیع الاول ۱۱۲۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۸گ، ۱۳ و ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۳]

۷۹۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲/۴۸۱۰-۲۴/۱۱۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: شنبه ۲۹ جمادی الثانی ۱۱۲۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۶۴]

۷۹۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۲۱

آغاز: برابر۱

خط: نسخ ممتاز و جلی، کا: محمد جعفر قاری تبریزی، تا: ۱۱۲۳ق؛ بیست و هشتمین نسخه‌ای است که نوشته، مجدول، با کمندکشی زرین، مذهب، با دو سرلوح مذهب عالی؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۳۰۵ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۷۷۷]

۸۰۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۵۲

آغاز: آغاز ترجمه: بنام خدای بخشاینده مهربان حدیث کرد ما را آقای بزرگ، اختر دین و جمال الشرف مکنی به ابوالحسن محمد پسر

خط: ثلث، کا: کلبعلی بن محمد باقر، تا: ربیع الثانی ۱۱۲۳ق؛ مترجم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۸گ، ۲۲ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

۸۰۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۵۰

بامناجات خمسة عشر؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق ابن محمد امین دماوندی، تا: ۱۱۲۴ق؛ جلد: شمیز، ۱۴۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۷۰]

۸۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۱۱۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۱۲۴ق؛ مترجم، محشی با نشان‌های ۱۲، منه ره، ص، کنز؛ خریداری از ایرج عامری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۱۸گ، ۸ سطر (۵×۹)، اندازه: ۹×۱۳سم [رایانه]

۸۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۰۶۹

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خوش، کا: محمد مانی ابن حامی محمد علی خطیب، تا: ذیقعده ۱۱۲۵ق؛ مترجم، دارای کتیبه و سرلوح مذهب، مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۱۹گ، ۸ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۰]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۶

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۷۲]

۸۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۴۷۸

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ متوسط، کا: جعفر بن محمد محسن اصفهانی، تا: ۱۱۲۶ق؛ مجدول مذهب، مصحح؛ واقف: عبدالمحمد عمو اوغلی، تیر ۱۳۳۳؛ ۱۱۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف:۶-۲۶۴]

۸۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۵۸

آغاز: ... عن ابی المفضل محمد بن عبدالله بن المطلب الشیبانی به روایت ابی المفضل؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد اسماعیل، تا: پنج‌شنبه غره ربیع الاول ۱۱۲۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده، مصحح، محشی، در پایان ذیل صحیفه تألیف مرحوم علامه مجلسی که در آن سه دعا از البلد الامین کفعمی افزوده الحاق شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۸×۱۹سم [ف: ۴۱ - ۱۹۹]

۸۰۶. جهرم؛ کریم اشراق؛ شماره نسخه:بدون شماره

به انضمام مفتاح؛ بی‌کا، تا: ۱۱۲۷ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۰]

۸۰۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۷۶/۱

آغاز: آغاز ترجمه: «روایت کرد ما را سید بزرگوار ستاره دین جمال بزرگی پدر حسن محمد ... سپاس مر خدای را که اول همه اوست بی آن که اولی باشد پیش از او و آخر همه اوست بی آن که آخری بوده باشد بعد از آن، آن کسی که کوتاهی کرده است از دیدن او چشمهای بینندگان و عاجز آمده است از وصف کردن او اندیشه‌های وصف کنندگان»؛ آغاز ترجمه ملحقات: «تسبیح

می‌کنم ترا خداوند و طلب رحمت می‌کنم بسیار. تسبیح می‌کنم ترا خداوندا و بلند است مرتبه تو» ؛ **انجام:** انجام ترجمه صحیفه: «و رهایی ده مرا از از گمراه کنندگان از روی فتنه به رحمت خود ای رحم کننده ترین رحم کنندگان. و رحمت کناد خدا بر محمد و آل او که پاکیزگانند و درود باد بر ایشان درودی بسیار»؛ انجام ترجمه ملحقات: «چنان که احسان کردی در آن چه گذشته است از آن ای رحم کننده ترین رحم کنندگان و رحمت کناد خدا بر بهترین آفریدگانش محمد و آل او که پاکان و پاکیزگانند»

خط: نسخ معرب ترجمه نستعلیق، کا: رجب علی بن محمد کاتب جهرمی، تا: ۲۹ رمضان ۱۱۲۷ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول، ترجمه بخط ابوالحسین طبیب بن محمد هادی طبیب علوی شیرازی در ساعت آخر پنج‌شنبه ۱۱ صفر ۱۱۶۷ق، با سرلوح مزدوج، مصحح، محشی با نشانه‌های «س» و «خ ل» و «خ» و به امضای «۱۲»؛ تملک: محمود بن ابوالحسین علوی با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمود العلوی» (مستطیل)، محمد شفیع بن محمد اسمعیل در ۱۲۲۳ق با مهر «محمد شفیع محمد شفیع» (بیضی)، نعمت الله احقاقی ابن محمد باقر جهرمی در ۱۱ صفر ۱۳۴۹ق؛ جلد: تیماج سرخ مذهب، ۱۵۶گ (۱پ-۱۵۶ر)، ۲۲ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۲۰ - ۱۶۶]

۸۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۸۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و خیر الغافرین و صل الله علی محمد خاتم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۷ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۸۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۳۲۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و صل الله علی محمد خاتم

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد مومن خوانساری، تا: ۱۱۲۷ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۸۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۸۳

خط: نسخ معرب، کا: عبدالرحیم بن عبدالعظیم قمی، تا: ۱۱۲۷ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۲۳گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۲۱]

۸۱۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۹۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۷ق؛ با ترجمه [ف: - ۷۰]

۸۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۰۷

خط: نسخ معرب، کا: محمد حسین بن محب علی قائنی، تا: دوشنبه ۲۶ ربیع الاول ۱۱۲۷ق؛ مجدول، دارای سر لوح مختصر، مصحح، با ملحقات؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۵ - ۱۵]

۸۱۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۲۸

آغاز: برابر۱

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالله، تا: جمادی الثانی ۱۱۲۸ق؛ مترجم، مجدول، با کمنداندازی، مذهب، با سرلوح مذهب؛ ۳۵۰ص، ۱۰ سطر ادعیه و ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۷۸۵]

۸۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۷۲

آغاز: برابر۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۸ق [رایانه]

۸۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۷۵

بی‌کا، تا: ۱۱۲۸ق؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی؛ ۲۰۸ص، اندازه: ۷/۶×۱۲/۹سم [رایانه]

۸۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی اصغر، تا: ۱۱۲۹ق [رایانه]

۸۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۲۶

خط: نسخ، کا: امام وردی انصاری، تا: ۸ جمادی الاول ۱۱۲۹ق؛ با سرلوح، محشی به نشان «۱۲»؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی روغنی مذهب، ۱۲۴گ، ۱۲ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴ - ۱۳۶۸]

۸۱۸. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱ص

خط: نسخ، کا: محمد حسین، تا: ۱۱۲۹ق؛ اندازه: ۹×۱۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۱۴۲]

۸۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۲۵

خط: نسخ، کا: علی رضا بن محمد رضا، تا: صفر ۱۱۳۰ق؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد»؛ اهدایی: حاج حسین آقا تراب یزدی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۶۸گ، ۱۰ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۴ - ۱۳۲۸]

۸۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۸۲/۱

آغاز: ... ام الکتاب یا متوکل

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم حسینی، تا: شوال ۱۱۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۱۵۰گ (۱-۱۵۰)، ۱۲ سطر (۴/۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۴ - ۱۴۲۵]

۸۲۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۵

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن درویش محمد کاظم نوری، تا: ۱۱۳۰ق، جا: آزاد کوه، به درخواست بهادر پاشا؛ محشی؛ جلد: تیماج سیاه [ف: - ۱۱۳]

۸۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۰۱-۳۶/۲۰۱

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۵ صفر ۱۱۳۰ق؛ مجدول، با سرلوح؛ جلد: تیماج مشکی، مذهب، ۹۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۵ - ۲۷۶۷]

۸۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اکرم الاکرمین لک الحمد و لک الشکر تمت

خط: نسخ، کا: محمد زمان بن محمد یوسف، تا: ۱۱۳۰ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۷

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۷۲]

۸۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۶
نسخه اصل:کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، ش ۱۷۰۲؛ خط: نسخ معرب زیبا، کا: احمد نیریزی، تا: ۱۱۳۲ق؛ مترجم، محشی به فارسی، مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۴ - ۱۶۰]

۸۲۵. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۵
خط: نسخ معرب، کا: علی اکبر بن محمد صادق انصاری، تا: ۱۱۳۲ق؛ مترجم، مجدول، مصحح، محشی به فارسی، مقابله شده؛ تملک: محمد بن جواد بن علی حسینی میبدی؛ مهر «علی اصغر» (بیضی)، «عبده عبد المحمد بن بدرالدین» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۲۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: - ۲۰]

۸۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۰۷/۲-۵۸/۱۵۷
آغاز: برابر۱
خط: نسخ معرب، کا: محمد کاتب بهبهانی، تا: سه‌شنبه ۱۲ ذیقعده ۱۱۳۳ق؛ مترجم، مجدول، با ملحقات؛ ۱۳۴گ (۲۰-۱۵۳)، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۷۱]

۸۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۱-طباطبائی
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ ممتاز، کا: عبدالله بن درویش، تا: ۱۱۳۴ق؛ مترجم، با سرلوح، با کمند مذهب و مرصع؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۶۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۴ - ۴۰۲]

۸۲۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۱۸
آغاز: برابر۱
خط: ثلث، بی‌کا، تا: شنبه ۱۳ رمضان ۱۱۳۴ق، برای کتابخانه آغا احمد؛ مترجم، محشی؛ مهر: «حسین الموسوی» (بیضی) ۱۳۷ (شاید ۱۱۳۷)؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۳۹گ، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

۸۲۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۳۸
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۴ق؛ مترجم؛ جلد: چرمی، ۹۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۹۳۶]

۸۳۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۳
خط: نسخ، کا: اسماعیل بن امیر محمد قزوینی، تا: آغاز محرم ۱۱۳۵ق؛ مترجم در روز یک‌شنبه ۱۱ ربیع الاول ۱۱۴۷، با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۲۱۳گ، ۱۸ سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: - ۶۰۴]

۸۳۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۶۵
آغاز:من سنة ست عشرة و خمسمأة قرائة علیه
خط: نسخ، کا: محمد باقر حسینی، تا: ربیع الثانی ۱۱۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۵۲گ، ۱۱ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۷۴۲]

۸۳۲. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۰۴
خط: نسخ خوب، کا: شیخ محمد بن محمد شریف قاری، تا: ۱۱۳۶ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول [ف: - ۱۶]

۸۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۶۸
آغاز: برابر؛ ترجمه بنا خدای ... حدیث کرد ما را سید بزرگوار تر ستاره دین روشنایی بزرگی؛ **انجام:** و تتم احسان فیما بقی من عمری کما احسنت فیما مضی منه یا ارحم الراحمین و الحمد لله رب العالمین ... و انیکه تمام کنی احسان خود را در آنچه باقی مانده است از زنگی من چنانکه احسان کرده ای در آنچه گذشته است از آن ... رحم کنندگان.
خط: نسخ، کا: احمد بن عبد القادر ابن شرف النساء بنت شهر بانو بنت سید میر محمد صفی بن میر قوام الدین محمد ... المرعشی ... بن الامام علی بن الحسین زین العابدین، تا: ۱۱۳۶ق؛ مترجم، با ملحقات، مصحح، محشی، رکابه‌دار، مقابله شده با نشان «بلغ بالمقابلة بقدر الوسع و الطاقة» و «بلغ قبالاً»، دارای سر لوحی زیبا؛ مهر: «یا امام جعفر ادرکنی» (بیضی)، ظاهراً کاتب «عبده احمد ۱۱۳۵» (بیضی)؛ ۱۷۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۲-۱۸۲]

۸۳۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا،تا:با تاریخ۱۱۳۹ق؛مجدول مذهب،مقابله شده با نسخه محمد تقی مجلسی به تاریخ ۳ رمضان ۱۱۳۹ [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۱۷]

۸۳۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۷۷
آغاز: ان هو خرج وفارق المدینة مایکون الیه مصیر امره فهل لقبت ابن عمی جعفر بن محمد؛ **انجام:** برابر۲
از سند صحیفه یکی دو ورق افتاده؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد تقی خوانساری، تا: ۱۱۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۳سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۳]

۸۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۶
خط: نسخ معرب، کا: محمد تقی دزفولی، تا: ۱۱۴۰ق؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج ساغری مشکی، ۱۴۲گ، ۱۲ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۴سم [سنا: ف: ۱ - ۹۴]

۸۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۵۰۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و نعمه فی آخره بمغفرتک یا من هو الاله و لایغفر ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۴۱ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۸۳۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۱۸
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد تقی تاجر تبریزی، تا: ۱۱۴۱ق؛ مجدول، مذهب، دارای سر لوح زیبا؛ مهر: «عبدالرحیم صح»؛ ۷۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳ - ۹۳۶]

۸۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۲۴۵
آغاز: ... جعفر ابن الحسن بن جعفر بن الحسن
خط: نسخ، کا: محمد علی اردکانی، تا: ۱۱۴۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ با ملحقات، ضمیمه: ضمن ۲۲ برگ آخر نسخه: ادعیه ایام هفته با آغاز: «یوم الاحد بسمله، الله اکبر اهل الکبریاء و العظمة و منتهی الجبروت و العزه»، دعاء صباح علوی (ع) [تا اینجا به قلم کاتب

نسخه و بقیه بخط مغایر و متاخر]، دعاء توسعه رزق، سور مبارکه: یس، جمعه و دعاء کمیل، چهار برگ آخر ناقص، انجام موجود نسخه: «و علی جوارح الی اوطان تعبدک طائعة»؛ مجدول؛ واقف: محمود وزیری، مرداد ۱۳۴۹؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۶سم [ف: ۱۵ - ۳۸۴]

۸۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۱۵

آغاز: برابر۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ملحقات نسخه عبارت است از: «تسبیحات، تمجید، آل محمد، علی آدم، الکرب و الاقاله، یخافه و یحذره، تذلل، ادعیه ایام هفته»؛ واقف: خدیجه زوجه ملا محمد خواجه، ۶ شوال ۱۱۴۶؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۵ - ۳۶۸]

۸۴۱. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۲۱۵

بی‌کا، تا: ۱۱۴۷ق؛ نسخه قدیمی با تاریخ ولادت مورخ ۱۱۴۷ق [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۶۳]

۸۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** الطاهرین المعصومین ... جدول رجال الغیب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۴۸ق [رایانه]

۸۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۰۱

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: میرزا احمد نیریزی، تا: ۱۱۴۹ق؛ با ملحقات، مجدول، دارای سرلوح مزدوج، محشی به فارسی؛ کاغذ: حنایی، جلد: روغنی مذهب، ۲۱۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۱سم [ف: ۱۵ - ۳۶۵]

۸۴۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۰۶

به دعاء یوم السبت ختم می‌شود؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: رجب ۱۱۴۹ق؛ با ملحقات، صفحات با زمینه مذهب، با سرلوح مزدوج، با کتیبه، مجدول مذهب؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۶۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۷۰]

۸۴۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۳۱-۲۳/۱۵۱

آغاز: عشرة وخمس مائة قراءة علیه وانا اسمع قال سمعتها علی الشیخ الصدوق ابی منصور محمد بن محمد بن احمد بن عبدالعزیز العکبری المعدل؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: سلخ صفر ۱۱۵۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مرصع؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۱۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۷۴]

۸۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۷۵

آغاز: من دعائک الداعین الیک

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۳ رمضان ۱۱۵۱ق؛ با ملحقات ادعیه ایام هفته؛ مجدول؛ تاریخ وقف: بهمن ۱۳۵۹؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۸×۱۴/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۸۱]

۸۴۷. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۲۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و غایة رجایی فی منقلبی و مثوای.

خط: نسخ زیبا، کا: محمد سعید حافظ فرزند محمد خلیل، تا: رجب ۱۱۵۲ق؛ دارای یک سرلوح، مجدول، در برگ اضافی اول نسخه روایتی منقول از روضه کافی به خط عبدالرضا بن محمد حسین بن حسنعلی بن اسحاق خان سردار در ۱۱ رمضان ۱۳۰۲ق در مشهد مقدس رضوی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین حسنعلی» (چهارگوش)، «افوض امری الی الله عبده حسنعلی» (چهارگوش)؛ واقف: حسنعلی، شنبه ۹ ذیحجه ۱۲۲۵ق؛ کاغذ: ترمه، ۱۲۸گ، ۱۲ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: - ۱۹۸]

۸۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۹۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** قد جئتک راجیا توکلت علیک.

خط: نسخ خوب، کا: ابوطالب بن محمد مسیح کاتب ارسنجانی، تا: ۱۱۵۷ق؛ مترجم، با ملحقات، دارای یک سرلوح مرصع؛ مجدول مذهب؛ واقف: نائینی؛ جلد: مقوای روغنی مذهب، ۲۵۰گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۶ - ۲۶۵]

۸۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۰۷

آغاز: بسمله این رساله ایست مشتمل بر صحیفه کامله که فقیر قلمی نموده و صحیفه فرسی نام نهاده ... حدثنا السید الاجل نجم الدین بهاء الشرف؛ **انجام:** آسمان و زمین که هر آینه حقیقت مانند اینکه شما حرف می‌زنید ... (صفحه بعد) که گفته اند نکوئی کن در آب انداز ... سنه ۱۱۵۸

با ترجمه؛ خط: نسخ، کا: کلبعلی بن علیقلی زنگنه، تا: ۱۱۵۹ق؛ مترجم؛ ضمیمه نسخه ش ۲۷۳۰۵ [رایانه]

۸۵۰. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد یوسف حافظ مشهدی، تا: ۱۱۵۹ق [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۹]

۸۵۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۱۹۳

آغاز: برابر۱

خط: نسخ و نستعلیق خوب، کا: احمد نیریزی، تا: ۱۱۶۰ق؛ مترجم، مجدول، کمندکشی زرین، با یک سرلوح مذهب عالی؛ مهر: «علی اکبر ابن حسین الحسینی»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۳۸۴ص، ۸ سطر دعا و ۸ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۳سم [ف: ۱ - ۶۹۴]

۸۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۴۴

انجام: الطیبین الطاهرین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۴ ربیع الثانی ۱۱۶۰ق؛ با ملحقات؛ واقف: علی اکبر جاجرمی، اسفند ۱۳۱۹؛ ۲۲۳گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۶ - ۲۶۵]

۸۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۹۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** یا ارحم الراحمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پیش از ۱۱۶۴ق؛ مترجم، مصحح، محشی، مجدول مذهب؛ واقف: نائینی؛ ۱۵۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶ - ۲۶۵]

۸۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۷۵

آغاز و انجام: برابر ۱

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: شمس الدین محمد، موسوی، تا: ۱۱۶۷ق؛ مترجم، محشی، مجدول، دارای سر لوح زیبا، با ملحقات؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مذهب، ۲۰۹گ، ۱۸ سطر با ترجمه فارسی (۱۴×۱۷)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲۸ - ۱۱۱]

۸۵۵. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۰

آغاز و انجام: برابر ۱

خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: ۱۱۷۰ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۲سم [ف: - ۱۱۷]

۸۵۶. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۷۱

آغاز: والسیف فجمعا لنا و خص بنو عمنا بالعلم وحده فقلت جعلت فداک

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: سال ۱۱۰۸ یا ۱۱۸۰؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: - ۱۳۰]

۸۵۷. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۱۸۹ق [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۹]

۸۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۲۸/۱

آغاز و انجام: برابر ۱

خط: نسخ، کا: میرزا محمد واسع بن ابوالحسین میرزا حسینی مرعشی، تا: دوشنبه ۱۸ رمضان ۱۱۹۱ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۱۶۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۳۳ - ۴۳۲]

۸۵۹. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲۰۹/۱

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر ۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مصحح؛ تملک: غلامرضا آرانی با مهر «عبده غلامرضا بن محمدعلی» (مربع)؛ تاریخ زلزله اول کاشان که بسیار شدید بوده شب سه‌شنبه ۲ ذیقعده ۱۱۹۲ ق مطابق جمله «وای کاشان خراب» و زلزله شدید دوم در ۲۳ ربیع الاول ۱۲۶۰ق و تاریخ ولادت ملا غلامرضا به دست خود ذیقعده ۱۱۹۲ ق و تاریخ وفات سید محمدباقر رشتی اصفهانی یک‌شنبه سوم ربیع الثانی به دست غلامرضا آرانی نوشته شده؛ جلد: تیماج سیاه مذهب، ۱۰۶گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف مخ: - ۱۰۳]

۸۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۵/۲

آغاز و انجام: برابر ۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ مترجم، مصحح، محشی، با ملحقات؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۴گ (۳۱۳پ-۳۷۶پ)، ۱۸ سطر (۱۲×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۷ - ۴۳۳]

۸۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۹۹

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر ۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مترجم، مصحح، دارای سرلوح زیبا، مجدول؛ مهر: «فضلعلی ...» (مربع)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳۵ - ۲۸۸]

۸۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۲۵

آغاز و انجام: برابر ۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سرلوح، مذهب، مجدول، مصحح با نشان «خ، س، خ ل»، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۸گ، ۱۰ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۳۹ - ۵۷۳]

۸۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۶۶۳

آغاز: برابر ۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ فاقد سلسله سند اول صحیفه و موجودی ملحقات: «دعاء فی طلب السعاده، فی الکرب و الاقاله، فی الشکوی»، انجام: «التی لاتغلقها عن احبائک و اصفیائک یا ارحم الراحمین»، ضمیمه: ضمن ۲۱ برگ ابتدای نسخه: دعاء جوشن صغیر و مناجات خمسة عشر سجادیه؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۴سم [ف: ۱۵ - ۳۸۱]

۸۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۸۵

آغاز: برابر ۱

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با ملحقات از ابتدا تا دعاء روز یک‌شنبه، مترجم، مجدول، دارای سرلوح، مصحح؛ جلد: ساغری، ۲۴۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۴/۴سم [ف: ۱۵-۳۷۲]

۸۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۴۷

آغاز: برابر ۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۳؛ مترجم، با ادعیه ایام هفته به خط مغایر، مجدول، دارای سرلوح؛ تملک: فرهاد میرزا در صفر ۱۲۹۹، در غره ربیع الاول ۱۳۰۴ از طرف محمد حسن پیشکش وزیر مالیه گردیده؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۵۱گ، اندازه: ۸/۶×۱۴/۳سم [ف: ۱۵ - ۳۷۸]

۸۶۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، ۱۴۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۶×۱۰/۱سم [ف:۱-۳۵۱]

۸۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۵۵

آغاز و انجام: برابر ۱

خط: نسخ خوش، کا: سید ولایت علیخان، تا: قرن ۱۳؛ مذیل است به دعای معراج و دعای مشهور به دعای بیت المعمور، دارای کتیبه، مجدول، مذهب؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: تیماج، ۱۳۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۱]

۸۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۱۲۰

آغاز و انجام: برابر ۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۷×۱۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۱]

۸۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۴۰

آغاز و انجام: برابر ۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ مجدول، مذهب؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۹گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۰]

۸۷۰. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۵۴**

آغاز: اللهم اجعل رغبتی فی مسئلتی؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماح مشکی، ۱۰۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱/۳×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۲]

۸۷۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۵۸۵**

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و خلصنی مما یحکم به عدلک فان قوتی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج [رایانه]

۸۷۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۸۸**

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: خفری، تا: ۱۲۰۰ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۸۷۳. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۰۳-۵۹/۱۲۳**

آغاز: الشیخ السعید ابوعبدالله محمد بن احمد بن شهریار الخازن لخزانة مولانا امیرالمومنین علی بن ابی طالب

از اول تا آخر «دعائه علیه السلام فی التضرع و الاستکانة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز (یک برگ از اول مقدمه)؛ ۲۱۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۷۷]

۸۷۴. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۱۴**

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و لزوم عبادتک و استحقاق مثوبتک

تا اواسط دعاء مکارم الاخلاق؛خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۳ق؛ افتادگی: انجام؛ مترجم، با ملحقات؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ جلد: مقوا روغنی مذهب، ۳۰۳گ، ۷ و ۱۴ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۳سم [ف: ۱۵ - ۳۸۸]

۸۷۵. **قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۹۲/۲**

آغاز: من ساعات نهاری اللهم صل علی محمد و آله و اغفرلی بدعائی لهما و اغفر لهما ببرهمابی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ با ملحقات، مصحح؛ ۱۰۶گ (۹ر-۱۱۵ر)، ۱۱سطر [ف: - ۶۹]

۸۷۶. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۹۴-۲۵/۱۸۴**

آغاز: امین رب العالمین وکان من دعائه علیه السلام فی طلب الحوائج الی الله تعالی اللهم یا منتهی مطلب الحاجات و یا من عنده نیل الطلبات؛ **انجام:** فلک الحمد متواتراً متسقا و متوالیاً مستوسقاً و صلواته علی رسوله ابداً و سلامه دائماً سرمدا اللهم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول مذهب؛ ۱۵۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۵ - ۲۷۷۸]

۸۷۷. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۸۱-۵۸/۱۳۱**

آغاز: برابر۱

خط: نسخ زیبا معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۲۱۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۷۱]

۸۷۸. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۷۸-۱۹/۲۰۸**

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** من دعائه علیه السلام عند ختمه القرآن ... واوردنا حوضه واسقنا بکاسه وصل اللهم علی محمد وآله صلاة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: مقوای قهوه‌ای، ۱۳۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۷۲]

۸۷۹. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۷۰-۵۳/۸۰**

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۷۱]

۸۸۰. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۱۶-۵۸/۱۶۶**

آغاز: برابر۲

خط: نسخ زیبا معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۴۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۷۶]

۸۸۱. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۱۸-۱۴/۱۶۸**

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: ثلث معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مترجم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۹۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۶۳]

۸۸۲. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۵۷-۲۹/۱۹۷**

آغاز: لایعصون الله ما امرهم و یفعلون مایؤمرون والذین یقولون سلام علیکم بما صبرتم فنعم ... و کان من دعائه علیه السلام فی الصلوة علی اتباع الرسل و مصدقیهم اللهم و اتباع الرسل؛ **انجام:** برابر۱

به ضمیمه ملحقات؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب، مصحح؛ جلد: مقوا، ۱۶۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۷۵]

۸۸۳. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۱۸-۱۶/۱۲۸**

آغاز: حدثنا ابوعبدالله جعفر بن محمد الحسینی قال حدثنا عبدالله بن عمر بن الخطاب الزیات قال؛ **انجام:** فاعرف اللهم زمتی التی رجوت بها قضاء حاجتی یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۶۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۷۳]

۸۸۴. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۱۰-۱۶/۱۲۰**

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملکی به سال ۱۲۶۷؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵- ۲۷۶۶]

۸۸۵. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۷۶-۱۷/۱۵۶**

آغاز: الحسین علیهم السلام من دعاء الصحیفة الکاملة فنظرفیه یحیی حتی اتی علی آخره وقال ... و کان من دعائه (ع) اذا ابتدأ بالدعاء بدأ بالتحمید لله عزوجل و الثناء علیه فقال؛ **انجام:** ما تبلغ بی غایة رضاک و ان تعیننی علی طاعتک و لزوم عبادتک و استحقاق مثوبتک بلطف عنایتک.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛

مجدول؛ ۲۰۶گ، ۷ سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۵ – ۲۷۷۸]

۸۸۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۶۱-۱۵/۱۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لایطفأ عن الشاهدین برهانه وعلم نجاة لا من ام قصد سنته و لاتنال ایدی الهلکات من تعلق بعروة عصمته اللهم.

خط: نسخ جلی معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۵ – ۲۷۷۲]

۸۸۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۸۳-۱۵/۲۲۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** دعاء یوم الخمیس از ملحقات

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با ملحقات؛ جلد: گالینگور آبی، ۱۸۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ – ۲۷۶۸]

۸۸۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۰۴-۳۰/۱۸۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مترجم، با ملحقات، با سرلوح مزدوج، مجدول، محشی؛ جلد: روغنی مشکی، ۱۴۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۵ – ۲۷۶۵]

۸۸۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۹۶-۳۰/۱۷۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

از اول تا آخر به همراه ملحقات؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مترجم، با ملحقات، با سرلوح مزدوج، مجدول؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۵۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ – ۲۷۶۴]

۸۹۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۲۶

آغاز: السعید ابو عبدالله محمد بن احمد بن شهریار؛ **انجام:** در کشف هموم، یا فارج الهم و کاشف الغم ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: سیگاری؛ جلد: مقوایی، ۱۸۲گ، ۹ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۳ – ۸۶۶]

۸۹۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۵۵

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۱۶۴گ، ۱۳ سطر (۵/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۱۶ – ۵۰۰]

۸۹۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۵۷

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مترجم، مجدول، مصحح، محشی؛ بعد از صحیفه دعاهای: دعای ایام هفته، دعای ساعات روز، دعای جوشن کبیر، دعای صباح و مساء از امام صادق علیه السلام، دعای قنوت، ادعیه برای دفع شدائد، مناجات خمسة عشر با زیرنویس فارسی، دعای عدیله کبیر، صلوات خواجه نصیر طوسی، دعای روزهای هفته، دعای احتجاب؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۲گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲ – ۱۱۶]

۸۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۹۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، محشی، با ملحقات؛ جلد: تیماج سبز، ۱۱۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۳۳/۲ – ۱۰۸]

۸۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸-فیروز

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۲۸۶ص، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲۱ – ۱۳۳]

۸۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲-فیروز

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای کتیبه مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۶ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱– ۱۳۳]

۸۹۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۹۵

خط: ثلث معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول مذهب، مصحح، مقابله شده، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۳۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [میراث اسلامی: دفتر دهم – ۷۷۲]

۸۹۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی، ۱۸۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۸سم [ف: ۱ – ۳۵۰]

۸۹۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۳؛ مجدول؛ جلد: ساغری مشکی، ۱۹۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۷سم [ف: ۱–۳۵۰]

۸۹۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مترجم، با سرلوح، مذهب، مجدول؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن سرخ، ۱۸۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۸/۸سم [ف: ۱ – ۳۴۹]

۹۰۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۲۱

آغاز: ... وافتح لی یارب باب الفرج بطولك واكسر عنی سلطان الهم بحولك وانلنی حسن النظر؛ **انجام:** و الشك فی دینك و العمی عن سبیلك و الاغفال لحرمتك و الانخداع لعدوك الشیطان الرجیم

خط: متن نسخ، ترجمه نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مترجم، مجدول؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۵۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۱۷]

۹۰۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لاتعزك المعصیة السئلك فرجاً عاجلاً و صبراً جمیلاً و رزقاً واسعاً و العافیة من جمیع البلاء والشكر علی العافیة یا ارحم الراحمین

خط: نسخ، کا: علی الشریف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۰گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۱۵]

۹۰۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۳۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مترجم، مجدول؛ ؛ کاغذ: فرنگی، ۱۵۴گ، ۲۴ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۶ – ۶۶۱]

۹۰۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و علی الرضا و محمد الجواد و علی الهادی و الحسن العسکری و الحجة القائم المنتظر المهدی

خط: متن نسخ، ترجمه نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مترجم، مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۱۵]

۹۰۴. خوی؛ گنجینه (موزه)؛ شماره نسخه:۱۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** وکان من دعائه اذا سال الله العافیة وشکرها ... اللهم صل علی محمد وآله وشفع فی خطایای کرمک
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول مذهب؛ ۲۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ]

۹۰۵. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۶۳
آغاز: برابر۱؛ ترجمه دعای اول: سپاس مرخدای راست که اول است بی اول است بی اولی که بوده باشد یا پیش ازو؛ **انجام:** برابر۲
با ملحقات؛ خط: نسخ معرب، کا: میر محمد رسول بن میر هادی حسینی مرندی، تا: قرن ۱۳؛ مترجم؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [اوراق عتیق: ۱ – ۱۴۱]

۹۰۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۱۶
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ و نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاتب رقم نسخ محمد علی خوشنویس به تاریخ ۱۲۲۶ق و حواشی و ترجمه که به خط نستعلیق و شکسته بسیار خوش است رقم محمد شفیع شکسته نویس به تاریخ ۱۲۲۶ق، مترجم، نسخه‌ای بسیار نفیس و استادانه، مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع بسیار ممتاز اثر کار استاد محمد جعفر ابن آقا محمد علی خوشنویس است و به قدری زیبا و هنرمندانه تذهیب شده که قلم از شرحش عاجز است؛ جلد: مقوای روغنی مذهب، ۲۵۸ص، ۱۲سطر کتابت ادعیه و ۱۲سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱ – ۷۷۲]

۹۰۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۲۳
آغاز: بسمله، بنام خدای بخشاینده مهربان حدثنا السیدالاجل نجم الدین بهاء الشرف روایت کرد ما را سید بزرگوار ستاره دین؛ **انجام:** الی استفتاح ابواب صفحک.
تمام ادعیه صحیفه و ملحقات (پانزده مناجات امام سجاد) است. موجودی تا اواخر مناجات المعتصمین می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مترجم، با ملحقات؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۵ – ۶۸۲]

۹۰۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۱۴
آغاز: امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب (ع) فی شهور ربیع الاول؛ **انجام:** و الشکر علی العاقبة عن اشرار الناس
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم، مجدول، محشی به فارسی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۷گ، ۱۸ سطر (۵/۵×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۴سم [ف: ۳ – ۲۱۲]

۹۰۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۹۲
آغاز: من سنه ست عشرة و خمسمایة قراءةً علیه و انا اسمع؛ **انجام:** و خذ بناحه منها و اسلک بنا طریقته.
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا با روکش کاغذ ابری، ۸۷گ، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: – ۱۷۵]

۹۱۰. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۰۲
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** المتکفل برزقی فی قضائک کان
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «الراجی محمد کاظم بن محمد حسن» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۱گ، ۱۳ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: – ۱۸۴]

۹۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۰۲
آغاز: قال حدثنا الشریف ابوعبدالله جعفر بن محمد بن جعفربن الحسن بن جعفر بن الحسن؛ **انجام:** ولا تحرمنی صحبته انک انت ارحم الراحمین اللهم اقض لی فی الاربعاء ...
خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن محمد امین، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ مهر: «عبده عبدالعلی» (بیضی)؛ تملک: غلامعلی بن حاجی علی اکبر مجومردی در ۱۷ صفر ۱۲۳۷؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۶۲]

۹۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۸۰
خط: نسخ خوش معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲–۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۹۲گ، ۱۲ سطر (۳/۵×۷/۵)، اندازه: ۶/۵×۱۱/۵سم [ف: ۳ – ۲۱۲]

۹۱۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۱۶
خط: ثلث معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۰گ، ۱۲سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲ – ۱۴۰]

۹۱۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۸۱/۲
خط: ثلث معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۵گ (۱۱ر–۹۵پ)، ۱۸ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲ – ۳۲۱]

۹۱۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۰۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ اندازه: ۷/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳ – ۶۲]

۹۱۶. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۲۷
آغاز: علیه السلام و حدثنی ان اباه محمد بن علی علیهما السلام املاه علیه و اخبره انه من دعاء ابیه علی بن الحسین علیهم السلام؛ **انجام:** و محیای و مماتی لله رب العالمین لاشریک له و بذلک
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، ۱۳۲گ، ۱۲ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: – ۲۴]

۹۱۷. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: ملا ابراهیم تاجر دزفولی به تاریخ ۱۲۹۷ [ف: – ۱۶]

۹۱۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۵
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ ۲۳۶گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ – ۵۳۶]

۹۱۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۳
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ ۱۶۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۲ – ۵۴۶]

۹۲۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۲۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۷/۵سم [ف: ۲ - ۳۶۱]

۹۲۱. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۳۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: - ۳۰]

۹۲۲. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۳۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶/۵سم [ف: - ۵۱]

۹۲۳. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۴۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۱۷گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۵۵]

۹۲۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۸۰

خط: نسخ معرب، کا: شاهرخ، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ خطبه کوتاهی برای این نسخه ساخته شد: «الحمد لله الا اله الا انت ... حدثنا السید الأجل نجم الدین بهاء الشرف»، برای نجفعلی آقا، تاریخ ۱۲۶۰ در پایان آمده و گویا به خط کاتب نباشد، مترجم، مجدول، دارای سرلوح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۵ - ۱۹۸]

۹۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵ معزی

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مترجم، رکابه‌دار؛ تملک: حاج شیخ محمدرضا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۷گ، ۹ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۳۹ - ۱۱۱]

۹۲۶. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۹۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۲۱گ، ۷سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۶۵]

۹۲۷. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۸۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مترجم؛ ۱۸۷گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۶۵]

۹۲۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۲

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ (تاریخ ۹۰۶ در پایان نسخه افزوده شده و درست نیست)؛ مجدول، دارای سرلوح دقیق، مصحح، محشی ؛ جلد: روغنی مذهب، ۲۲۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۱۰۵]

۹۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۴۲

آغاز: علی الشیخ الصدوق ابی منصور محمد بن محمد بن احمد؛

انجام: یا ارحم الراحمین ۱۲۰۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۱ق [الفبائی: - ۶۵۵]

۹۳۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد تشرف بتنمیق هذه الصحیفه الشریفه الموسویه ابن زبور آل محمد علیهم الصلوة و التحیه اقل الخلیفه تراب اقدام المومنین محمد امین فی ۱۰۲۴ شهر شوال من شهور سنه اربع و سبعین بعد الف

خط: نسخ و نستعلیق ممتاز، کا: محمد امین، تا: ۱۰۲۴ق؛ مترجم، مجدول، با سرلوح مذهب؛مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی؛کاغذ: اصفهانی،جلد:تیماج مذهب،۴۶۸ص، ۸ سطر ادعیه و ۸ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۹/۷×۱۶/۱سم [ف: ۱ - ۶۹۰]

۹۳۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۴۵

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: ۱۲۰۵ق؛ مترجم، در اول ملحقات چنین نوشته شده: «بتحقیق ترجمه نمود صفحه اخیر را اقل الخلائق سید باقر مختصراً وقت النهار بنا به خواهش مخدوم مکرم آقا رسول ممقانی اللهم وفق لنا و سائر الاحباب»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: - ۲۲۳]

۹۳۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۲۲

خط: نسخ معرب، کا: اسماعیل بن زین الدین بن اسماعیل (بن صالح بن عطاء الله) موسوی جزائری شوشتری، تا: دوشنبه ۱۷ ذیحجه ۱۲۰۶ق؛ یادداشتی از حسن بن علی بن محمد حسین بن محمد علی بن زین الدین بن اسماعیل موسوی جزائری شوشتری به تاریخ محرم ۱۳۱۹؛ مهر: کتابخانه سید محمد لطیف سجادی (آل علی) ؛ تملک: محمد ضیاء بن حسین علوی بن حسن بن علی بن محمد حسین بن محمد علی بن زین الدین بن اسماعیل موسوی جزائری به تاریخ ۱۵ ذیقعده ۱۳۶۰؛ یادداشت محمد علی بن موسوی جزائری؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۴۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۴۴]

۹۳۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۲۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد صدرا الامر المطاع و الحکم الازم الاتباع من الامیر اعظم و الوالی المعظم ... تقی خانا خلدالله ظلال رافته ... علی بریته الی العبد ... ابن محمدصالح بان یکتب هذه الصحیفه الکامله السجادیه ... فی ایام الصیام العام هو الذی عامل الختام ۱۲۱۲ و انا العبد المحتاج الفقیر سید علی الحسینی فی غره شهر صفر المظفر من شهور سنه ۱۲۱۳

این نسخه صحیفه کامله سجادیه است با ترجمه فارسی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد هاشم ابن محمد صالح لؤلؤلی اصفهانی، تا: رمضان ۱۲۱۲ق، جهت (تقی خان)؛ مترجم از سید علی حسینی به تاریخ صفر ۱۲۱۳؛ مجدول، کمندکشی زرین، با یک سرلوح مذهب، محشی؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۳۴۰ص، ۱۱ سطر دعا و ۱۱ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱ - ۷۵۴]

۹۳۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۱

خط: متن نسخ، ترجمه نستعلیق، کا: محمد هاشم لؤلؤ اصفهانی شاگرد احمد نیریزی، تا: شعبان ۱۲۱۲ق، برای امیر حسین خان؛ با سرلوح، مجدول بندی به زر؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی، ۱۳۲گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۳۴۸]

۹۳۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۴۲

آغاز: برابر۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۲۱۶ق؛ افتادگی: انجام؛ مترجم؛ ۸

سطر (۶/۵×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۵۸۴]

۹۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۸

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۶ق؛ مترجم، با ملحقات: صلوة علی آل محمد (ص) و علی آدم؛ ضمائم (بدون ترجمه): مناجات خمسه عشر، جوشن کبیر، کمیل، مصحح و مقابله کننده محمد محسن مصحح بتاریخ ۱۲۵۱ق عشرات و سمات، انجام نسخه: «و یسرلی امری برحمتك یا ارحم الراحمین»، مجدول، دارای سرلوح مزدوج منقش؛ واقف: محمد علی مشهدی، رمضان ۱۲۱۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۵- ۳۶۶]

۹۳۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۳۱

خط: نسخ، کا: محمد، تا: ۱۲۱۷ق؛ مجدول مذهب، دارای سرلوح، با ملحقات، ضمیمه‌ای شامل حزر منقول از علی کلام و خواص شش آیه قرآن و کیفیت نماز اموات و آداب نماز عیدین؛ جلد: روغنی زمینه سبز مذهب، ۲۰۸گ، ۱۱ سطر (۶/۵×۶/۵)، اندازه: ۷×۱۰سم [ف: ۱ - ۱۹۳]

۹۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۳۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: حیدر بن عین علی جوزدانی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ رجب ۱۲۱۸ق؛ با ملحقات؛ واقف: حیدر بن عین علی جوزدانی، رجب ۱۲۳۵؛ ۱۶۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۵ - ۳۶۶]

۹۳۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۸

خط: نسخ، کا: محمد رضا، تا: ۱۹ شوال ۱۲۱۹ق، برای چراغ علی خان وزیر؛ مترجم، با سرلوح زرین، مجدول؛ به زر و شنگرف و سیاهی؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: روغنی با گل و بوته ساخت ۱۲۱۹، ۲۰۳گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۵۰]

۹۴۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۸۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق؛ دارای سرلوح، استخاره نامه عربی و فارسی در بالای صفحات؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۳گ، ۱۲ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴ - ۱۲۷۳]

۹۴۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۲۰ق؛ ۲۴۲گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲ - ۵۸۰]

۹۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۸

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۶ ذیحجه ۱۲۲۱ق؛ مترجم، با ملحقات، با سرلوح مزدوج، مجدول مرصع محرر؛ جلد: تیماج یشمی، ۱۳۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۳۵ - ۲۹۸]

۹۴۳. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۷۳

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۲ق؛ جلد: مقوا، ۱۲۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۵×۱۲سم [ف مخ]

۹۴۴. رامسر؛ فرید تنکابنی، عبدالوهاب؛ شماره نسخه:۴۷

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ محمد جعفر بن علی نقی در ربیع الاول ۱۲۲۳ آن را تکمیل نموده؛ کاغذ: ترمه، جلد: چرمی، ۱۳ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۸/۹سم [نشریه: ۷ - ۷۸۸]

۹۴۵. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۹۸ فرخ

آغاز: برابر۱

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن محمد تقی نیریزی، تا: ۱۲۲۴ق؛ مترجم، با ملحقات، دارای یک سرلوح، مجدول؛ ۱۴۴گ، ۲۲ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۲۳]

۹۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۵۱

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول، با سرلوح؛ ضمیمه: اعتصام دعاء قاموس؛ جلد: مقوا روغنی مذهب، ۱۹۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۳۶۷]

۹۴۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۴۳

آغاز: انی لما رأیت الناس الی ابن عمك جعفر (ع) امیل منهم الیك؛ **انجام:** تمت الکتاب بعون الملك الوهاب بالصدق و الصواب و الله المعین و الیه المرجع و المآب.

خط: نسخ، کا: ابن هادی، نادعلی نوری کمر رودی، ملقب به ملا، تا: رجب۱۲۲۵ق؛ با ملحقات، مذهب، ضمیمه: مقداری از ادعیه و اعمال ماه مبارک رمضان و دعای کمیل و دعای جوشن کبیر؛ جلد: میشن مشکی، ۳۱۴ص، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [فهرست عراقی: ۱ - ۱۶۸]

۹۴۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۱۴

خط: نسخ، کا: نادعلی بن هادی نوری کمررودی ملقب به ملا، تا: رجب ۱۲۲۵ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۲۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ - ۱۷۶]

۹۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۴۹

خط: نسخ، کا: میرزا علی مازندرانی، تا: ۱۲۲۶ق، جا: مدرسه دار الشفاء؛ مترجم؛ مهر: جعفر قلی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: نو، ۴۲گ، ۱۵ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۵۱۷]

۹۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۰۷

خط: نسخ معرب، کا: احمد جهرمی، تا: جمادی الاول ۱۲۲۷ق؛ مصحح، مجدول؛ جلد: تیماج سبز، ۱۱۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۲۵ - ۶۸]

۹۵۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۵۱

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد رحیم نیریزی، تا: ۱۶ رجب ۱۲۲۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری [نشریه: ۲ - ۱۶۱]

۹۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۳۲

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن میرزا بابا تبریزی ساکن قریه خلیلوی ارونق، تا: غره رجب ۱۲۲۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۴گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۱]

۹۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۴۴

خط: نسخ معرب، کا: عبدالله بن سلطان محمد مراغی، تا: دوشنبه ۱۳ شعبان ۱۲۲۹ق؛ مترجم، مجدول، دارای سر لوح؛ تملک:

راضی نجفی تبریزی؛ جلد: روغنی گل و بوته دار، ۱۷۹گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲۷ - ۲۶۱]

۹۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: محمد صادق شیرازی، تا: ۱۲۲۹ق؛ دارای سرلوح، مذهب، مجدول، دارای کمند، محشی؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۸۴ص (۱-۱۸۴)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱۰ - ۷۹۰]

۹۵۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۶۰

خط: نسخ خوش معرب، کا: محمد شفیع بن کربلایی محمد جهرمی، تا: چهارشنبه ۷ رمضان ۱۲۳۱ق؛ مترجم؛ کاغذ: شکری، ۱۸۵گ، ۹ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۶۳]

۹۵۶. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۴۶

آغاز: ... مولانا امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام فی شهر ربیع الاول من سنة ست عشرة و خمس مائة ... و کان من دعائه علیه السلام اذا ابتدأ بالدعاء بدا بالتمجید لله عزوجل والثناء علیه فقال الحمدلله الاول بلا اول کان قبله؛ **انجام:** بسم الله الرحمن الرحیم بسم الله حسبی الله توکلت علی الله اللهم انی اسألك خیر اموری کلها ... وصلی الله علی سیدنا و نبینا و شفیعنا محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مذهب؛ مهر: «عبده الراجی محمد رسول ۱۲۳۱» (بیضی)، «لا اله الا الله محمد رسول الله» و مربع باسجع «صدق یا رسول الله»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف مخ]

۹۵۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۱۰

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق ممتاز، کا: محمد نبرزی، تا: پنج‌شنبه ۱۹ ذیقعده ۱۲۳۲ق، حسب الامر امیر محمد حسن خان فرزند امیر حسام الدین؛ مترجم، مجدول، کمنداندازی زرین، با سرلوح مذهب عالی؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی بوم عنابی مذهب، ۳۱۶ص، ۱۰ سطر دعا و ۱۰ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۹سم [ف: ۱ - ۷۲۱]

۹۵۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۹۶

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۳۲ق؛ مترجم، مجدول، دارای سرلوح دقیق؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی گل و بوته دار، ۱۷۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۴ - ۴۴۹]

۹۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۹۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا: محمد حسن گرگانی قمی، تا: ۱۲۳۲ق؛ مترجم، مصحح، مجدول؛ جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۱۲۷گ، ۱۰ سطر (۸×۱۶/۳)، اندازه: ۱۴/۲×۲۵/۴سم [رایانه]

۹۶۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ مترجم [ف: ۳ - ۹۷]

۹۶۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۳۴

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ مترجم، دارای سرلوح، مصحح، در برگ اول مناجات امیرالمومنین علیه السلام به نظم آمده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۳گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۲۰۵]

۹۶۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۸۰

خط: ثلث معرب، کا: محمد صادق بن عالیحضرت ملا محمد نوبندگانی، تا: ۱۲۳۵ق؛ مترجم؛ جلد: مقوایی، ۱۸۶گ، ۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۹۳]

۹۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶-فیروز

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ دارای یک سرلوح، مجدول، مذهب، یادداشت شیخ الاسلام محمد باقر که سودابه ناصرالدوله اهدا کرده (مورخ ۱۳۳۵)؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قرمز مذهب، ۲۳۲ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۱ - ۱۳۳]

۹۶۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۹۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** لاهلها من العطاء فی یوم الجزاء انک انت العزیز الحکیم. تم.

خط: نسخ خوش و معرب، کا: محمد صادق بن محمد فسائی، تا: یک‌شنبه ۷ ذیحجه ۱۲۳۷ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۰۵۹]

۹۶۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۴۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** تمت الملحقات من الدعوات و صلی الله علی سیدنا محمد و آله اجمعین

۵۴ دعای صحیفه و ملحقات چهارده گانه آن؛ خط: نسخ، کا: فضل حسینی زوار، تا: ۱۲ ذیقعده ۱۲۳۸ق، جا: هندوستان؛ ۳۵۲ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [فهرست عراقی: ۱-۱۶۸]

۹۶۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۳۰

خط: نسخ، کا: فضل حسین زوار ساکن هندوستان، تا: ۱۲ ذیقعده ۱۲۳۸ق، جا: هندوستان؛ ۱۷۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱ - ۱۷۷]

۹۶۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۴

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۸۰گ، ۱۴ سطر [ف: ۱ - ۱۷۶]

۹۶۸. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۵۸

خط: نسخ، کا: علی قلی بن رضا قلی بیك سرکانی، تا: ۱۲۴۲ق؛ با سر لوح زرین [ف: - ۷۰]

۹۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۵۶-۳۵/۱۳۶

آغاز: برابر۱؛ ترجمه: سپاس مرخدا راست که اولست بی اول که باشد پیش از او؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: علی بن محمد حسن حسینی، تا: ۱۲۴۲ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول، با سرلوح مزدوج مذهب مرصع پرکار؛ جلد: تیماج زمینه قرمز، ۱۶۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۶۵]

۹۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۴۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برحمتك يا ارحم الراحمين و يا اكرم الاكرمين ...
خط: نسخ، کا: شاهمراد بن محمد صالح ولیانی، تا: ۱۲۴۲ق [رایانه]

۹۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۲۱
آغاز: انک تقتل و تصلب کما قتل ابوک
خط: نسخ، کا: محمد الموسوی قاری، تا: ۱۲۴۳ق؛ افتادگی: آغاز (دو برگ اول)؛ ضمایم: زیارات ائمه در ایام هفته، ادعیه: کمیل (ناقص)، سمات (برگ اول نونویس)، مشلول، مناجات خمسه عشر (مترجم)، مناجات علوی ع (مترجم) و مناجات منظوم سجادیه ع، انجام نسخه: «تجدنی راحما صداً عظیما»، مجدول؛ وقف مدرسه میرزا جعفر شده، تاریخ وقف: ۱۳۷۷ق؛ ۲۰۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۴سم [ف: ۱۵ - ۳۸۴]

۹۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۰۱
آغاز: برابر۱
خط: نسخ، کا: بقید احتمال علیقلی، تا: ۱۲۴۵ق؛ ملحقات نسخه عبارت است از: «تسبیحات، تمجید، مناجاة (تذلل)، صلوة علی آل محمد (ص)، علی آدم، الکرب و الاقاله، یخافه و یحذره، ایام هفته»، مجدول؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۶۳گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹/۷×۱۳/۲سم [ف: ۱۵ - ۳۶۸]

۹۷۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۱۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ تملک: محمد تقی بن حاج کلبعلی قزوین در ۲۷ ذیقعده ۱۲۲۳ ق با مهر «عبده محمد تقی» (بیضی)؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۹۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۳]

۹۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۳۶
خط: نسخ جلی معرب، کا: علی بن محمد نیریزی، تا: ۱۲۴۸ق، به دستور آقا محمود؛ مترجم، مجدول مذهب؛ مهر: «عبده محمود بن امام وزیری» (بیضی)؛ جلد: روغنی، مذهب، ۲۴۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۳۵ - ۳۸۹]

۹۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۴
خط: نسخ خوب، کا: محمد امین بن عبدالسمیع نیریزی، تا: ۱۲۴۹ق [د.ث. مجلس]

۹۷۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۶۹
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** وتمنحنی السلامة فی دینی ونفسی ولاتوحش بی اهل انسی وتتم احسانك فیما بقی من عمری كما احسنت فیما مضی منه یا ارحم اراحمین، ... درآنچه باقیمانده است از زندگی من چنانچه احسان کرده درآنچه گذشته است از آن ای رحیمترین رحم کنندگان
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۴۹ق؛ مترجم، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۳]

۹۷۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۶۶
خط: نسخ، کا: زلفعلی بن کربلائی محمد صادق آشتینانی، تا: ۱۲۵۰ق، ۱۶۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۷۶]

۹۷۸. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۴۰ بخش یکم
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** الطیبین الطاهرین المعصومین برحمتك یا ارحم الراحمین، تمام شد صحیفه سجادیه در ۲۱ شهر رجب المرجب هزار و دویست و پنجاه در حین اغتشاش و مردن فتح علی شاه قاجار و بر هم خوردگی روزگار و گندم در آشتیان از قرار نیم ریال و معطلی از اوضاع و کمترین خاك التماس دعا دارم ... ۱۲۵۰ق.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ رجب ۱۲۵۰ق، جا: آشتیان؛ مترجم، محشی با نشان «۵» و «۱۲»، با نشان بلاغ: «بلغ فی نسخه الصحیح»؛ یادداشت مرحوم آیة الله دانش در ربیع الثانی ۱۳۹۰ مبنی بر وقف از محل ثلث مرحوم علی اکبر ادیب؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۲۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: - ۹۵]

۹۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۳۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ دارای مهر خشتی مورخ ۱۲۵۲ق؛ یادداشت تملکی مورخ ۱۲۵۶ق با امضای اصفهانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۰گ، ۱۲ سطر (۴/۲×۸/۵)، اندازه: ۸×۱۲/۱سم [رایانه]

۹۸۰. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۴۷
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۲۳گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۱۱۰]

۹۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۱۶-۶۰/۵۶
آغاز: برابر۱
خط: نسخ زیبا معرب، کا: زین العابدین همدانی، تا: پنج‌شنبه ۲۹ محرم ۱۲۵۴ق؛ مجدول، با ملحقات؛ ۱۲۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۷۱]

۹۸۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۲۰/۴
آغاز: بسمله و كان من دعائه اذا ابتداء بالدعا بداء بالتحمید لله عزوجل الحمدلله الاول بلا اول و كان؛ **انجام:** و كان من دعائه علیه السلام فی استكشاف الهموم ... و صلی الله علی سیدنا محمد رسول الله المصطفی و علی اله الطیبین الطاهرین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۰۸۰]

۹۸۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۲۰
خط: نسخ، کا: عبدالجبار افشار، تا: ۲۰ جمادی الثانی ۱۲۵۶ق؛ مجدول، مصحح، با یادداشتی از «غلام حسین» در چگونگی رسیدن کتاب به دست وی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۱]

۹۸۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۰۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** كتبه العبد الجانی زین العابدین السلطانی الاصفهانی ۱۲۵۷ ترجمه این صحیفه کامله شریفه سجادیه که به

قلم معجز رقم استاد کل آقا زین العابدین اصفهانی است حسب الاشاره لازم البشاره بندگان جلیل الشان ... معتمد الخاقان جناب میرزا نصرالله مستوفی خاصه حضور مبارک بتحریر این حقیر بانجام رسید و انا العبد الراجی محمد الساوجی سنه ۱۲۷۸ هجری قمری

خط: نسخ و نستعلیق ممتاز، کا: زین العابدین سلطانی اصفهانی، تا: ۱۲۵۷ق؛ مترجم، مذهب عالب، مجدول، با کمندکشی زرین؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی بوم مشکی مذهب، ۴۶۲ص، ۹ سطر دعا و ۹ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۷۱۶]

۹۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۱۶/۱-۳۴/۱۸۶

آغاز: السلام فی شهر ربیع الاول من سنة ست عشر وخمسمائة قراءة علیه ... الحمدلله الاول بلا اول کان قبله والاخر بلا آخر یکون بعده؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ معرب، کا: محمد تقی بن محمد رضا شریف کوکدی گلپایگانی، تا: سه‌شنبه ۲۲ ذیحجه ۱۲۵۸ق؛ افتادگی: آغاز (مقداری از مقدمه)، با ملحقات، مجدول محرر؛ ۵۵گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۷۵]

۹۸۶. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ اهدایی: حاج سید عبدالوهاب طالقانی؛ ۱۷۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: - ۵۵]

۹۸۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۳۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ مجدول، مذهب، دارای سر لوحه زیبا؛ ۲۸۴گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۳ - ۹۳۴]

۹۸۸. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۸۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ مترجم، محشی به نقل از: «م ح ق»، «ص» و«۵» آمده؛ مهر: «اهدایی حاج شیخ حسین امامی» (چهارگوش)؛ اهدایی: حاج شیخ حسین امامی؛ کاغذ: لیمویی، جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۸ سطر متن و ۸ سطر ترجمه، اندازه: ۸/۵×۱۵/۲۰سم [دو کتابخانه اراک: - ۱۱۵]

۹۸۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۷۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق، به خواهش سید مظفر بروجردی؛ مترجم، با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی، ۲۴۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۶سم [ف: ۱ - ۳۵۱]

۹۹۰. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۵۹

خط: نسخ، کا: حسین بن محمد تبریزی، تا: ۱۲۶۲ق؛ چاپ سنگی است و محمد تقی بن جعفر بن محمد تهرانی، تحقیقاتی را در آن انجام داده بدین ترتیب: ۱. مقابله آن با نسخه سید علی بن سید مرتضی حسینی که آن را سال ۱۱۱۲ق با نسخه علامه مجلسی مقابله نموده، تهرانی در این مقابله نسخه بدلها را ذکر نموده و عین نوشته سید علی بن مرتضی و علامه مجلسی را که در نسخه خود نوشته بودند در اول نسخه نقل نموده، ۲. طریق روایت خود را به صحیفه در اول صحیفه تحریر نموده که از سید احمد بن ابراهیم موسوی حایری از سید مهدی قزوینی از سید محمدباقر بن سید احمد قزوینی از علامه بحرالعلوم از وحید بهبهانی از علامه مجلسی، صحیفه را نقل می‌کند و پس از آن طریق روایت علامه مجلسی را تحریر نموده است، ۳. تحریر و الحاق ملحقات صحیفه، در نهایت این نسخه حاوی این مطالب است: الف: رونوشت یادداشت مقابله از سید علی بن مرتضی و علامه مجلسی (۱ر-۳ر)، ب: اجازه روایت صحیفه از محمد تقی تهرانی (۳پ-۴ر)، ج: طریق روایت صحیفه از علامه مجلسی (۴پ-۷پ)، د: ملحقات صحیفه (۱۰۱ر-۱۲۱ر)؛ جلد: مقوا، ۱۰۰گ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: - ۷۱]

۹۹۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۸۹

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: معصوم حسینی، تا: ۱۲۶۲ق، جا: مشهد رضوی؛ مترجم، مجدول، دارای سرلوح؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۲۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۵ - ۴۲۰]

۹۹۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۷۶-۳۶/۷۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

از اول تا آخر با ملحقات؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۶۳ق؛ با سرلوح مزدوج، مجدول، با نوشته‌ای از حیدر قلی کابلی (سردار کابلی) مبنی بر مقابله این نسخه با نسخه مجلسی و غیر آن در رجب ۱۳۲۷ق، بلاغ مقابله در جای‌های متعدد، مهر بیضوی با تاریخ ساخت ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۲۷۶۵]

۹۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۳۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: خبوشانی، محمد باقر بن محمد، تا: ۱۲۶۳ق [رایانه]

۹۹۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۴۷

کا: محمد کاظم طالقانی، تا: ۱۲۶۴ق؛ محشی؛ جلد: تیماج سیاه [ف: - ۱۱۴]

۹۹۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۸۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ درشت، کا: عبدالرحیم بن محمد تقی حسینی شیرازی، تا: رجب ۱۲۶۴ق؛ محشی؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا، ۳۹۳ص، ۱۱سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۱۹۷]

۹۹۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷

خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم، مجدول؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۵۳گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۵۹]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۹

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۰۶]

اصفهان؛ شهرداری اصفهان؛ شماره نسخه:۱۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۳۰۹]

۹۹۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۱۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، کا: عبدالمجید بن محمد مومن، تا: ۱۲۶۵ق؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۱۲ سطر، قطع: جیبی [ف: ۵ - ۱۳۶]

۹۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۰۹
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۶۵ق؛ ملحقات نسخه: «تسبیحات، تمجید، صلوة علی آل محمد (ص)، علی آدم، الکرب و الاقاله، یخافه و یحذره، تذلل، ایام هفته»، مترجم؛ کاغذ: فرنگی شکری، ۲۱۳گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۸/۷سم [ف: ۱۵ - ۳۶۸]

۹۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** کما فعلت بالصالحین من صفوتک الابرار من خاصتک برحمتک یا ارحم الراحمین.
خط: نسخ خوش، کا: ابراهیم بن جعفر (میرزا بابا قزوینی)، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز مذهب، ۱۵۰گ، ۱۱ سطر(۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۷ - ۱۴۹]

۱۰۰۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۰۵۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برحمتک یا ارحمن الراحمین
خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مجدول، با کمندکشی زرین، با سرلوح، مذهب، نوشته شده «ابتیاعی از ورثه مرحوم طهماسب میرزای مویدالدوله بتاریخ شهر محرم الحرام ۱۲۹۷ توشقان ئیل داخل کتابخانه مبارکه موزه شد»، نوشته دیگری بدین مضمون «هو المالک بالاستحقاق این صحیفه شریفه مبارکه در روز عید سعید غدیر خم عالیجاه میرزا اسدالله خان کرمانی بطیب نفس و رضای خاطر به رسم مبارک باد عید و مبارکباد رجوع از سفر اصفهانی بجهت این نیازمند درگاه اله آورد اللهم بارک لی بحق محمد و علی و اولادهما الاطهار صلواتک علیهم اجمعین الی یوم الدین فی شهور سنه ۱۲۶۷» با مهر مویدالدوله؛ مهر: مشیرالسلطنه، علی اکبر بن حسین الحسینی؛ کاغذ:اصفهانی،جلد:مقوای روکش چرم مذهب، ۴۸۰ص، ۹ سطر کتابت ادعیه و ۹سطر ترجمه فارسی،اندازه:۱۲×۱۸سم[ف:۱ - ۷۵۰]

۱۰۰۱. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۷۳
خط: نسخ نازیبا، کا: یوسف بن حسن حسینی، تا: ۱۵ شوال ۱۲۶۸ق، جا: کربلا صحن مطهر؛ ۱۱۵گ، ۲۱ سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۷۴]

۱۰۰۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۶۶
خط: نسخ خوش معرب، کا: احمد بن خان کلدی، تا: ۱۲۷۰ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول؛ تملک: امیر عبدالهدی بن رضا حسینی الینبانی ۱۲۵۶ق با مهر «اتوکل علی الله الغنی عبدالهدی بن رضا الحسینی» (چهارگوش)، پیشکش کتاب از حاج میرزا عبدالوهاب به جناب مستطاب حاجی میرزا محمد تاجر فرشچی ۵ رجب ۱۳۵۰ق؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: روغنی زیتونی، ۱۶۰گ، ۹ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۲۱۲]

۱۰۰۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲۵
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ وقف‌نامه نسخه از طرف حاج علی اصغر بن علی آرانی درسال ۱۲۷۰ق با مهر «عبده الراجی علی اصغر» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۳۹گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف مخ: - ۱۰۳]

۱۰۰۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۲۷
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای سرلوح مزدوج، مجدول مذهب؛ نسخه از ثلث مال کربلائی محمد علی بر کافه مومنین به تاریخ ۲۱ جمادی الثانی ۱۲۷۱ وقف شده؛ اهدایی: جناب حاج آقا محمد مجتهدی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۲ - ۲۸۱]

۱۰۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۹۷
خط:نسخ معرب،کا:محمد موسوی،تا:اواخر شعبان ۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۵ - ۳۵۳]

۱۰۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۸۲
کا: ابن فخرالدین، تا: ۱۲۷۲ق؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۱۰۰۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۳۷
آغاز: محمد بن احمد بن عبدالعزیز العکبری المعدل رحمه الله عن ابی المفضل محمد بن عبدالله؛ **انجام:** برابر۲
به روایت ابی المفضل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ با ملحقات، مصحح؛ جلد: تیماج عنابی مذهب، ۱۷۹گ، ۱۱ و ۱۲ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۲۲۶]

۱۰۰۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۰۹
در پایان این نسخه ادعیه و مناجات‌های دیگری به نقل از مصباح کفعمی و دیگر کتاب‌ها آمده؛ خط: نسخ و ترجمه نستعلیق، کا: الله ویردی قراجه داقی الاصل، المتوطن فی الغری دوست کرم رود، تا: ۲۶ صفر ۱۲۷۳ق یا ۱۲۲۳؛ مترجم، با علامات بلاغ، مصحح؛ اهدایی: آیت الله شریعتمداری؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۲گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۹۱]

۱۰۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۶۰۲
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۴ق؛ تاریخ وقف: ۱۲۷۴ [رایانه]

۱۰۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۹۸
انجام: برحمتک یا ارحم الراحمین.
خط: نسخ متوسط، کا: موسی بن اللهویردی، تا: ۹ صفر ۱۲۷۴ق؛ مترجم، با ملحقات، مجدول، محشی؛ واقف: خانم احسانی، فروردین ۱۳۳۷؛ ۲۰۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۶-۲۶۵]

۱۰۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۸۶-۲۹/۲۲۶
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
با ملحقات؛ خط: نسخ معرب، کا: میر محمد صادق بن حاج میرابوالقاسم خوانساری، تا: ربیع الثانی ۱۲۷۶ق؛ با سرلوح مزدوج

مذهب مرصع، مجدول مذهب محرر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۷×۱۰سم [ف: ۵ - ۲۷۶۴]

۱۰۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹

انجام: و أنت ثقتی و رجائی فی الامور کلها فاقض.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ افتادگی: انجام (از دعای پنجاه و دوم افتاده)؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۱]

۱۰۱۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۸۷

خط: نسخ، کا: فتح الله بن حاج ملا رجبعلی کرمانی الاصل و قلعجی المسکن، تا: ۱۲۷۷ق؛ ۷۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۷۶]

۱۰۱۴. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۴۶

خط: نسخ معرب، کا: سید ابوطالب بن حسین تبریزی، تا: ۱۲۷۸ق، برای آقا سید نعیما شیخ الاسلام قصبه تبریز؛ ۱۹۷گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۲ - ۹]

۱۰۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۵۴

آغاز: بسمله و ما توفیقی الا بالله. حدثنا الشیخ ابوالفضل محمد بن عبداله بن المطلب الشیبانی؛ **انجام:** یا رب و ما علیک ان تعطینی ما سالتک و انت واجد لکل خیر.

خط: نسخ خوش، کا: محمد اسماعیل توحید وصال (از خطاطان مشور دوره قاجار پسر میرزا کوچک وصال)، تا: ۱۲۷۸ق، جا: شیراز؛ با سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قرمز، ۱۰۰گ، ۱۲ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۳ - ۵۱۴]

۱۰۱۶. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۸۹

خط: نسخ، کا: عباس بن حسین، تا: ۲۵ ربیع الثانی۱۲۷۸ق؛ واقف: میرحسین حسن آبادی، ۱۳۸۹؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: - ۱۲۹]

۱۰۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۲۴/۴

حاوی ۲۰ دعاء به ترتیب عبارتند، ادعیه: ۴۶، ۴۸، ۷ تا ۱۳، ۲۲، ۲۹، ۳۰، ۲۳ و دعاء سی و سوم و از ملحقات ادعیه: تمجید، ذکر آل محمد (ص)، وسعت رزق، تسبیحات، قضاء حاجات و مناجات؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: موسوی خوانساری، علی بن حسن، تا: ۱۲۷۸ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج خرمایی، اندازه: ۱۴/۷×۱۹/۷سم [ف: ۱۵ - ۴۳۰]

۱۰۱۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۶۶۶

خط: نسخ، کا: محمد حسن قزوینی کنی، تا: چهارشنبه ۲۲ جمادی الاول ۱۲۸۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۱۷۹گ، ۱۲ سطر (۵×۱۵)، اندازه: ۱۷/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۸]

۱۰۱۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۳۴

خط: نسخ زیبا، کا: میر عماد الدین بن ملا محمد صادق کنی، تا: ۱۲۸۱ق؛ افتادگی: آغاز (دعای شماره یک و آغاز دعای شماره ۲ افتاده)؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۲۰۲]

۱۰۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۰۶-۱۳/۱۸۶

آغاز: برابر **انجام:** من قلوبنا کما فعلت بالصالحین من صفوتک و الابرار من خاصتک برحمتک یا ارحم الراحمین ویا اکرم الاکرمین. تمت الکتاب ...

خط: ثلث، کا: محمد حسین تبریزی، تا: ۱۲۸۳ق؛ چاپ سنگی است و حواشی آن بعداً با دستخط تزیینی و جدول بندی شده؛ جلد: تیماج، ۱۲۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۷۶۸]

۱۰۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۳۹

خط: نسخ معرب زیبا، کا: احمد وقار (دانشمند و خوشنویس معروف فرزند وصال شیرازی)، تا: ۱۲۸۵ق؛ مجدول محرر، با کمندکشی، دارای سرلوح مذهب، رکابه‌دار؛ یادداشت هبه نسخه از سید مرتضی طباطبایی به فرزندش خانباباخان در رجب ۱۳۳۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۱ - ۱۴۱]

۱۰۲۲. دزفول؛ مدرسه نبوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: ابوالحسن بن نورالله موسوی، تا: ۱۲۸۵ق [ف: - ۷]

۱۰۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳

آغاز: حدثنا السخ ابوالفضل محمد بن عبدالله

مشتمل بر پنجاه و یک باب؛ خط: نسخ، کا: میرزا زین العابدین اشرف الکتاب، تا: ۱۲۸۸ق، از روی نسخه خط میرزا احمد نیریزی برای میرزا کاظم خان نظام الملک استنساخ کرده؛ دارای ۵۳ سر لوح ممتاز، مذهب؛ ۱۰۳گ، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۲ - ۷]

۱۰۲۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۶۶۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الاول ۱۲۸۹ق، به دستور محمد جواد تاجر تبریزی؛ مترجم، محشی به فارسی؛ ۲۰۸گ، ۱۶ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۶۸]

۱۰۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۱۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** مشهدی علی نقی بتاریخ یوم ... ربیع الثانی فی سنه ۱۲۲۹

خط: نسخ، کا: علینقی بن حسین شیرازی، تا: ۱۲۹۲ق [رایانه]

۱۰۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۶۷-۳۶/۱۶۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

با ملحقات؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ مجدول محرر، مصحح؛ جلد: تیماج زرد، ۲۵۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۶۵]

۱۰۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵

آغاز: برابر۱

متضمن پنجاه و پنج باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق، مجدول، دارای سر لوح؛ ۹۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۸]

۱۰۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۳۳/۱

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ معرب، کا: زین العابدین محلاتی، تا: رمضان ۱۲۹۶ق، جا: تهران؛ مترجم، با ملحقات، دارای سرلوح مرصع بی نظیر،

مجدول، محشی با نشان «منه، ۱۲، ۵»، افزودگی‌هایی شامل دعای ابوحمزه ثمالی، دعاهای ایام هفته؛ کاغذ: شرقی و فرنگی، ۱۹۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳۷ - ۶۴]

۱۰۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۴۶

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مترجم، محشی؛ تملک: سید مصطفی صفایی خوانساری در شوال ۱۴۰۰ با مهر «مصطفی الحسینی»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۲]

۱۰۳۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۹۹

آغاز: رحمه الله عن ابی المفضل محمد بن عبدالمطلب الشیبانی قال حدثنا الشریف ابو عبدالله؛ **انجام:** اللهم صل علی محمد و آل محمد و اقبض.

به روایت ابی المفضل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج عنابی، ۱۶۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۳سم [ف: ۵ - ۶۶۱]

۱۰۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۴۰/۱-۳۶/۱۴۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** صل علی الملائکة السعداء والانبیاء والشهداء والحمدلله رب العالمین.

با ملحقات؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد حسن بن محمد علی عامری سمنانی، تا: جمعه ۵ ذیقعده ۱۳۰۴ق؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۰۷گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۶۹]

۱۰۳۲. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۲۰

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: جمعه ۱۱ جمادی الثانی ۱۳۰۵ق؛ ۲۲۳گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: - ۱۸]

۱۰۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۲۳۵

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، کا: امجد علی، تا: ربیع الاول ۱۳۰۹ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۵۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۱]

۱۰۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۱۲۸

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ عالی، کا: عبدالله بن ملا حسین خوشنویس طالقانی، تا: ۱۳۱۵ق؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۳×۱۲/۸سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۴۲]

۱۰۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** محمد و اله الطاهرین الطیبین و سلم تسلیماً دائماً کثیراً.

خط: نسخ، کا: احمد نیریزی، تا: ۱۳۱۷ق؛ مترجم، با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: روغنی مذهب، ۲۶۲گ، ۱۴سطر(۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۹ - ۷۱]

۱۰۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۶۱

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: ابوالمعالی مدرس، تا: ۱۳۱۰-۱۳۲۰؛ در مقدمه، فهرست ۵۸ دعاء را آورده است، چهار دعاء: «للضروره، عندالیقظة، فی یوم عرفة، یوم الاضحی» ناقص، مجدول؛ واقف: ابوالمعالی مدرس، مهر ۱۳۴۰؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۲۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۲سم [ف: ۱۵ - ۳۶۹]

۱۰۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۹۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۳۲۴ق؛ مجدول مذهب. دارای یک سر لوح؛ واقف: سردار کل یار محمد خان افشار، خرداد ۱۳۳۲؛ کاغذ: نباتی، ۱۳۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۶ - ۲۶۲]

۱۰۳۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۹۸

آغاز: حدثنا ابوعبدالله جعفر بن محمد الحسنی قال حدثنا عبدالله بن عمر ابن الخطاب الزیات قال حدثنی خالی علی بن النعمان لاعلم قال حدثنی عمیر بن متوکل الثقفی البلخی ... وکان من دعائه اذا ابتدأ بالدعا بدأ بالتحمید لله عزوجل والثناء علیه الحمدلله الاول بلا اول کان قبله الاخر؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد علی حائری سنقری، تا: ۱۳۳۳ق؛ مجدول، در ابتدای نسخه ۱۴ برگ شامل تعقیبات نماز و نوافل و یاداشت‌های متفرقه دیگر و حکایتی به نقل از نجم الثاقب حاجی نوری در فضیلت صحیفه سجادیه، در پایان نسخه نیز هشت برگ شامل اعمال وارده در وقت خواب دعای عدیله کبری، عدیله صغری و آداب قنوت آمده؛ جلد: مقوا کرم، ۱۷۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۲]

۱۰۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۵۱

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد هزار جرینی، تا: ۳ رجب ۱۳۳۳ق، به دستور آقا میرزا محمد رضا خان مستوفی گرگانی؛ جلد: مقوایی، ۱۲۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۲۴ - ۲۱۵]

۱۰۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵-فیروز

خط: نسخ، کا: محمد امین عبدالسمیع نیریزی، تا: ۱۳۴۸ق؛ دارای کتیبه، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی مذهب، ۳۴۲ص، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۱ - ۱۳۲]

۱۰۴۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۰۰

خط: نسخ معرب زیبا، کا: ابوالقاسم بن حاج محم حسین یزدی اردکانی، تا: شنبه ۸ رجب ۱۳۵۵ق؛ ۱۴۷گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۴۶]

۱۰۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ معرب، کا: محمد بن محمد حسین شریعتی، تا: ۲۴ ذیحجه ۱۳۵۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۰۶ص، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴۰/۳ - ۱۱۲]

۱۰۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۰۱

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد حسین شهرستانی، تا: ۲۰ شعبان ۱۳۷۲ق؛

مترجم در ۹ رمضان ۱۳۷۲ در بیرجند، مجدول؛ واگذاری بنیاد مستضعفان شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۱۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۴سم [ف: ۱۵ - ۳۶۹]

۱۰۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۴۶

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مجدول، محشی به فارسی، دارای سرلوح مزدوج مرصع؛ واقف: غلامعلی دنبلی، اردیبهشت ۱۳۴۲؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا روغنی مذهب، ۱۶۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۷/۳سم [ف: ۱۵ - ۳۷۶]

۱۰۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۲۸

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد محسن اصفهانی، بی‌تا؛ مترجم، باملحقات، مجدول، دارای سرلوح مزدوج، محشی فارسی با رمز «منه»، مصحح؛ کاغذ: حنایی، جلد: ساغری مشکی مذهب، ۱۶۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۵ - ۳۷۳]

۱۰۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۰

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: سید امام حیدر رضوی ساکن فرخ آباد، بی‌تا؛ مترجم؛ واقف: سید محمد شوشتری بن محمد تقی، رمضان ۱۳۰۹؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۳۷۰]

۱۰۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۴۲

آغاز: عن عمر بن متوکل البلخی عن ابیه المتوکل بن هرون قال لقیت یحیی؛ **انجام:** او هوی او انفة او حمیة او ریاة ام ... غائبا کان او شاهدا او حیا کان

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی، قطع: جانمازی [رایانه]

۱۰۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۴۱۹

آغاز: و خمسمائه و قرا ءة علیه و انا اسمع قال سمعتها علی الشیخ الصدوق ابی منصور محمد بن محمد بن احمد؛ **انجام:** و لا یطقیها ... علی طاعتک و عبادة ... مثوبتک وسعة فی الحال ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۱۰۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۴۹۳

آغاز: و علی جمیع عبادة الماضین و الباقین عدد ما احاط به علمه من جمیع الاشیاء و مان کل شیء؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن [رایانه]

۱۰۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۷۲

آغاز: بسمله، حدثنا عبدالله بن عمر الخطاب الزبات؛ **انجام:** قد صح ترمیمه فی السنه التسعمائه الهجریه.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۰۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۵۴

آغاز: برابر۱

خط: نسخ چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ با ملحقات، مجدول، ضمیمه: ضمن ۲ برگ: زیارت وارث و حضرت رضا (ع).انجام نسخه: «یا سلطان ابوالحسن علی بن موسی الرضا»؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ ۱۸۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۱۵ - ۳۸۹]

۱۰۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۵۹۸

آغاز: المشرکون اللهم فارفعه بما کدج فیک؛ **انجام:** الی اجلی و لا تشمت بن عدوی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ [رایانه]

۱۰۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴۱۸

آغاز: سبحانک اللهم وحنانیک؛ **انجام:** محمد رسول الله و اله الطاهرین تمت

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن کمال حسینی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۰۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۰۰

آغاز: قراءه علیه و ... سمع قال سمعتها؛ **انجام:** باشد ادر اخرتی هر که او (کذا)

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مترجم [رایانه]

۱۰۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۰۰

آغاز: بسمله الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی؛ **انجام:** و اجعلنی من انصاره انک علی ... قدیر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۱۰۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸

آغاز: و اخرجت له دعاء املاه علی علی ابوعبدالله علیه السلام و حدثنی ان ...محمد بن علی علیهما السلام املاه علیه؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ [رایانه]

۱۰۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۵۳

آغاز: ذکر ال محمد علیه السلام اللهم یا من خص محمد و اله علی اتباع الرسل و مصدقوهم؛ **انجام:** انت الواحد بلاشریک و الملک بلاتملیک لاتضاد فی حکمک و لاتنازع فی ملکک اسالک

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۱۰۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۷۲۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** الطاهرین تبت الیک یا ذالجلال و الاکرام

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۱۰۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۱۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، کا: محمد سعید سبزواری، بی‌تا [رایانه]

۱۰۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۴۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و اتمم لنا انوار معرفتک و اذقناه حلاوة عفوک ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: رقعی [رایانه]

۱۰۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲۲۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]
۱۰۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۰۲۲
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و حسبنا الله و نعم الوکیل.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]
۱۰۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۰۰۶
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** یا ارحم الراحمین وصلی الله علی محمد وآله
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [رایانه]
۱۰۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۹۷
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و سلم تسلیما کثیرا کثیرا و الحمدلله وحده
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه شماره ۲۵۸۹۶ می‌باشد. [رایانه]
۱۰۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۶۰۱
آغاز: الحادی عشر دعاوه بخوتیم الخیر؛ **انجام:** برابر۲
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ [رایانه]
۱۰۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴۴۷
آغاز: عن ابیه و ان ابی اوصانی؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ [رایانه]
۱۰۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۵۴
آغاز: قنح القفل ثم نثر الضحیفه و وضعها و تسلیما و صلی الله علی محمد و آله علی عینیه و امرها علی وجهه؛ **انجام:** بما مثلث و لا ننکلف الا ما یدنی من ثوابک و لانتعالی الا الذی ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا [رایانه]
۱۰۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۶۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: امین الواعظین اسدالله رضا؛ کاغذ: نخودی [رایانه]
۱۰۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۹۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی [رایانه]
۱۰۷۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۷۳
آغاز: ... علیهما السلام فذکر الحدیث بتمامه إلی رؤیا النبی صلی الله علیه و آله التی ذکرها جعفر بن محمد؛ **انجام:** برابر۱؛ ملحقات: برابر۲
خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ با ملحقات، مصحح، محشی از میرداماد به اختصار (م ح ق)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۳گ، ۱۱ سطر (۴×۹)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲۹ – ۹۷]
۱۰۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۴۳
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مقابله شده توسط احمد بن ابن ابن حموی سعدی محمد انصاری مدعو به سالک الدین؛ مهر: «عبده محمد مهدی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۶۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶ – ۳۰۷]
۱۰۷۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۸
آغاز: حدثنا ابو علی بن همام بن سهل الاسکاف ببغداد قال حدثنا علی بن مالک
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیمی، مصحح، با نشانی «بلغ عند مستجمع العلوم شیخ الاسلام و المسلمین زین الملة و الدین مد ظله أیده الله تعالی» (ظاهراً مراد شهید ثانی زین الدین بن علی عاملی باشد)؛ جلد: مقوایی، ۷۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۶سم [ف: ۱ – ۲۲۹]
۱۰۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۸
خط: نسخ معرب، کا: کلبعلی، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۲۰۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۲ – ۲۴۶]
۱۰۷۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۸
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۰۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ – ۲۷۲]
۱۰۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۵
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، دارای سلسله سند محمد بن مظفر شهیر به تقی الدین زیابادی به صحیفه سجادیه؛ مهر: «محمد مدینة العلم و علی بابها» (مربع)، «محمد علی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۳ – ۱۷۷]
۱۰۷۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲
انجام: و لم تمنعک اساءتی عن اتمام احسانک و لاحجرنی.
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۹۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۶سم [ف: ۱ – ۶۳]
۱۰۷۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۴
خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مجدول، محشی به فارسی، دارای سرلوح رنگین؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۲۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴ – ۱۶۷]
۱۰۷۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۲۰/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، ۲۰۹گ (۳ر–۲۱۱ر)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۰ – ۲۹۹]
۱۰۷۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۱۲
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مجدول، دارای سرلوح رنگین زیبا، مصحح؛ جلد: تیماج سبز، ۱۴۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱۰ – ۲۹۲]
۱۰۸۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۹/۲
انجام: اللهم صل علی محمد و آله و حصن ثغور المسلمین بعزتک.
خط: نسخ معرب، کا: محمد رحیم همدانی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۹۴گ (۳۱پ–۱۲۴پ)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۲ – ۲۹۴]
۱۰۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۵/۸
آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین اللهم لک الحمد بدیع السموات و الارض ذوالجلال و الاکرام رب الارباب و اله کل مألوه؛ **انجام:** فی الحج و العمرة ابتغاء وجهک یا رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین و السلام علیه و علیهم ابدالابدین.

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، رم، ایتالیا، شماره ۱۷۶۰. دعاء امام زین العالدین (ع) در روز عرفه به نقل از صحیفه سجادیه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰ص (۸۱–۹۰)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۳ – ۶۴۱]

۱۰۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۳۴
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از میر دادخان [رایانه]

۱۰۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۶۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از پوراندخت اربابی [رایانه]

۱۰۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۱۰۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری؛ با امضای قرائت شیخ بهایی [رایانه]

۱۰۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۱۱۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از وحید امیر زاده [رایانه]

۱۰۸۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۳۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهر دخت همایی [رایانه]

۱۰۸۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۸۷
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۹/۳×۱۶/۵سم [رایانه]

۱۰۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۳۲
آغاز: امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام فی شهر ربیع الاول من سنه ست عشره و خمس مایه؛ **انجام:** مسکیناً مشفقاً خائفاً و جلا فقیرا مضطرا الیک اشکوا ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مترجم، مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۵گ، ۱۰ سطر عربی و ۱۰ سطر فارسی (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷/۴سم [رایانه]

۱۰۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۲۱
بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه سید مصطفی آقازاده؛ خریداری از بیگدلی [رایانه]

۱۰۹۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۲۲
بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه سید مصطفی آقازاده؛ خریداری از بیگدلی [رایانه]

۱۰۹۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۲۳
بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه سید مصطفی آقازاده؛ خریداری از بیگدلی [رایانه]

۱۰۹۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷۸۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی [رایانه]

۱۰۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷۹۸
دعای ایام هفته صحیفه سجادیه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد هادی معرفت [رایانه]

۱۰۹۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷۹۹
دعای ایام هفته امام سجاد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد هادی معرفت [رایانه]

۱۰۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۰۰
دعای ایام هفته امام سجاد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد هادی معرفت [رایانه]

۱۰۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۴۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسن نخعی مازندرانی [رایانه]

۱۰۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷۰۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی [رایانه]

۱۰۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۶۳
بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: مهدی سراج انصاری، ۱۳۸۷/۲/۳۱ [رایانه]

۱۰۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۰۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از ذبیح الله محسنی کبیر [رایانه]

۱۱۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۳۰
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محسن هوائی [رایانه]

۱۱۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۳۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی شهیدی [رایانه]

۱۱۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۴۱
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد سبکبار [رایانه]

۱۱۰۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۷۳
بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی؛ خریداری از منصوره تألهی معین الدین [رایانه]

۱۱۰۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۳۰
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مجید کریمی علویجه [رایانه]

۱۱۰۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۲۵
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۹/۲×۱۴/۵سم [رایانه]

۱۱۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۵۱
آغاز: علیه و انا ... قال سمعتها عن الشیخ؛ **انجام:** فقد صبحت و انت ثقتی و رجائی.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مترجم، محشی با استفاده از کتب همچون کنز اللغة، مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱۰گ، ۱۰ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۲ – ۲۶۹]

۱۱۰۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۰۲
آغاز: آغاز: دعائه لله عز وجل، دعائه علی محمد و آله، دعائه علی حملة العرش؛ **انجام:** برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (چند برگ از مقدمه)؛ با ملحقات، مجدول، مذهب، مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: دولت آبادی، ۸۳گ، ۱۶ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۶×۱۴سم [ف:۱۲–۱۷۷]

۱۱۰۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۲۴۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی ربیعی [رایانه]

۱۱۰۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۹۰
آغاز: بسمله، الحمدلله الاول قبل الانشاء و الاحیاء و الاخر بعد فناء الاشیاء العلیم الذی لاینسی من ذکره؛ **انجام:** اللهم اقض لی فی الاربعاء اربعا اجعل قوتی فی طاعتک و نشاطی فی عبادتک و رغبتی فی وابک و زهدی فیما یوجب لی الیم عقابک انک لطیف

لما تشاء
تنها ملحقات صحیفه سجادیه را بصورت ناقص دارد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ، ۹ سطر (۸/۸×۳/۶)، اندازه: ۱۲/۷×۷/۷سم [رایانه]

۱۱۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۲۴
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۶۶گ، اندازه: ۱۶×۲۵سم [رایانه]

۱۱۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۷۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سهیلا چاره دار [رایانه]

۱۱۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۰۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از یوسف صبح روان [رایانه]

۱۱۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۸۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۱۱۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۸۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۱۱۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۸۸
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۱۱۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۳۹
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۶×۲۰/۶سم [رایانه]

۱۱۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۸۸
آغاز: برابر **انجام:** و حسبنا الله و نعم الوکیل و لا حول و لاقوة الا بالله العلی العظیم.
خط: نسخ و نستعلیق خوش و استادانه، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، با ملحقات، دارای یک سرلوح و کتیبه مذهب، مصحح، مجدول، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۹۹گ، ۹ سطر عربی و ۹ سطر فارسی (۹×۱۶/۷)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [رایانه]

۱۱۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۸۸
آغاز: برابر **انجام:** و حسبنا الله و نعم الوکیل و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم
خط: نسخ و نستعلیق خوش و استادانه، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، با ملحقات، دارای یک سرلوح و کتیبه مذهب، مجدول، مصحح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۹۹گ، ۹ سطر عربی و ۹ سطر فارسی (۹×۱۶/۷)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: - ۵۳۸]

۱۱۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۷۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد علی صفری دائم؛ اندازه: ۸/۵×۱۳/۵سم [رایانه]

۱۱۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۴۰
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ با ملحقات؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ، ۱۴ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [رایانه]

۱۱۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۸۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عبدالله ناصری [رایانه]

۱۱۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۳۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۱۱۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۸۸
از روی نسخه شهید ثانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حسین رشتیان [رایانه]

۱۱۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۹۱
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ خریداری از حسین رشتیان [رایانه]

۱۱۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی؛ اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۲سم [رایانه]

۱۱۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۸۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی [رایانه]

۱۱۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۹۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی؛ اندازه: ۱۴/۱×۱۸/۲سم [رایانه]

۱۱۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۷۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۱۱۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۵۴۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد رضا امینی [رایانه]

۱۱۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۸۲
آغاز: اذا عرضت له مهمه او نزلت به ملمه و عند الکرب یا من تحل به عقد المکاره و یا من یفثا به حد الشدائد؛ **انجام:** من اصناف خلقک انی اشهد انک انت الله لا اله الا انت و حدک لا
خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ مصحح، در حاشیه گ ۳۹ نوشته شده «لفظ قوه نصف صحیفه» از روی نسخ متعدد همچون نسخه خط شهید و خط م ح ق (احتمالا محمد باقر مجلسی) و خط «کف» تصحیح شده؛ خریداری از خانم خامنوی؛ ۸۲گ، ۱۲ سطر (۴/۷×۹)، اندازه: ۱۰×۱۵/۶سم [رایانه]

۱۱۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۷۵
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، دارای سرلوح، مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج عنابی مذهب، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف:۱۰-۷۵۹]

۱۱۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۹۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، دارای دو سرلوح زرین، مجدول، محشی، دو یادداشت به تاریخهای ۱۳۱۷ و ۱۳۱۶ به نام محمد شفیع؛ مهر: «محمد شفیع بن موسی»؛ جلد: روغنی، ۱۵۶گ، ۱۱ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۱۸]

۱۱۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۶۲/۲
آغاز: بنام خداوند بخشاینده مهربان روایت کرد ما را سید بزگوار ستاره دین مهین بزرگی ... سپاس مر خدای را که اول همه است

بی آنکه اولی باشد پیش از او و آخر همه است بی آنکه آخری باشد پس از او و آن کسی که کوتاهی کرده است از دیدن او؛ **انجام:** در آنچه باقی مانده است از زندگی من چنان که احسان کردی در آنچه گذشت است از آن ای رحیمترین رحم کنندگان
خط: نسخ معرب زیبا و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، با ملحقات؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۰گ (۳پ-۱۶۲ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۳۱ - ۱۵۳]

۱۱۳۴. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۹۳
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۹ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: - ۲۰۸]

۱۱۳۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۵۰
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۱۹گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [میراث اسلامی: دفتر نهم - ۱۰۴]

۱۱۳۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۵۶
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مجدول، با سرلوح؛ یادداشتی از علی امام الجماعه محلاتی که مطلبی را از امیر غیاث الدین منصور بن صدر الدین محمد بن ابراهیم دشتکی شیرازی نقل نموده؛ جلد: مقوا با روکش پارچه‌ای، ۱۹۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [میراث اسلامی: دفتر نهم - ۱۰۶]

۱۱۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، ۱۱۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳/۹×۲۳/۹سم [ف: ۱- ۳۵۱]

۱۱۳۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب، با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: روغنی مذهب، ۱۵۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۷/۸×۱۳/۲سم [ف: ۱ - ۳۴۹]

۱۱۳۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۷
خط: نسخ، کا: محمد رضا، بی‌تا؛ نسخ چند نویسنده که گویا چهار تن باشند ولی یکی از آنها محمد رضا است که پانزده مناجات را در پایان نوشته، با سرلوح زرین، مجدول، با ملحقات؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: رویه روغنی زرین، ۱۷۷گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۴/۸سم [ف: ۱ - ۳۵۰]

۱۱۴۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۱۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تیماج؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: - ۲۶۴]

۱۱۴۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۳۳
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب، با سرلوح و کتیبه، در اول نسخه یک رباعی از جلیل بن اسدالله دباغ که در سال ۱۳۱۵ تحریر کرده؛ ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: - ۳۴۲]

۱۱۴۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۱۹
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۵۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۳]

۱۱۴۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۳۸
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** بک استترت یا الله یا الله یا الله یا الله یا الله یا الله یا الله یا الله صلل علی محمد وال محمد الطیبین وسلم کثیرا
خط: نسخ جلی، کا: زین العابدین بن محمدعلی، بی‌تا؛ با ملحقات؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۹۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۵]

۱۱۴۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۳۰
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح مزدوج مذهب، مجدول، با ملحقات؛ جلد: مقوا، ۱۴۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۴]

۱۱۴۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۳۱
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح مزدوج مذهب، مجدول، با ملحقات؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۸۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۴]

۱۱۴۶. سمنان؛ میراث فرهنگی سمنان؛ شماره نسخه:۹
آغاز: محمد بن عبدالله بن المطلب الشیبانی قال حدثنا الشریف ابوعبدالله جعفر بن محمد بن جعفر بن الحسن بن جعفر بن الحسن بن الحسن بن امیرالؤمنین علی بن ابی طالب؛ **انجام:** لارغبة یا الهی بل عجزاً فها انا
بی‌کا،بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از «محسن رحمه الله»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف مخ]

۱۱۴۷. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۲۸
آغاز: علی اتباع الرسل و مصدقیهم اللهم و اتباع الرسل و مصدقوهم من اهل الارض بالغیب؛ **انجام:** فی انعامک و فضلک یقوینی لم اخل من نعمتک منذ خلقتنی
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۵۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف مخ]

۱۱۴۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۳۶
آغاز: وکان من دعائه علیه السلام اذا ابتدء بالدعاء التحمید لله عزوجل و الثناء؛ **انجام:** وکان من دعائه علیه السلام فی الالحاح علی الله تعالی، یا الله الذی لایخفی علیه شیء فی الارض ولافی السماء.
خطبه را ندارد؛خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:انجام؛جلد:گالینگور سبز، ۱۰۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۶]

۱۱۴۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۶۷/۱
آغاز: قال سمعتها علی الشیخ الصدوق ابی منصور محمد بن محمد بن احمد بن عبدالعزیز العکبری المعدل ... وکان من دعائه علیه السلام اذا ابتدا بالدعاء بدأ بالتحمید؛ **انجام:** وکان من دعائه علیه السلام اذا نظر الی السحاب و البرق و سمع صوت الرعد. اللهم ان هذین آیتان من آیاتک وهذین عونان من اعوانک ...

خطبه را ندارد؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: گالینگور سبز، ۴۱گ(۱ر-۴۱پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۶]

۱۱۵۰. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** الدعا فی یوم الاثنین بسمله الحمدلله الذی لم یشهد أحداً حین فطر السموات و الأرض و لا اتخذ معیناً ... و حیا کان أو میتاً فقصرت

از اولین دعای صحیفه تا دعای روز دوشنبه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۱۱۵۱. فردوس؛ مکتب مفید؛ شماره نسخه:۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** سبحانک عظیم الرجاء سبحانک تری ما فی قعر الماء سبحانک تسمع انفاس الحیتان فی قعور البحار.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با ملحقات؛ ۱۷۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ]

۱۱۵۲. فردوس؛ قائم؛ شماره نسخه:۲۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: علیرضا فراستی، ۱۳۷۴/۹/۱۶؛ جلد: گالینگور با روکش پارچه‌ای، ۲۱۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف مخ]

۱۱۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: - ۳۸۱]

۱۱۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۴۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: - ۳۸۲]

۱۱۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۲۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** فلا تردنی یا سیدی من سنی مواهبک خائبا ... الطاهرین الاخیار الانجبین.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مترجم، با ملحقات، مجدول، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۵۵۸]

۱۱۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۷۰

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب مرصع؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده صفر علی» (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۳۵ - ۴۲۳]

۱۱۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱ سرود

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، قطع: رقعی [نشریه: ۱۳ - ۴۲۱]

۱۱۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۰۹

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با ملحقات، با سرلوح مزدوج، مجدول مرصع محرر؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۱۲گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۵ - ۲۷۳]

۱۱۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۱۳

آغاز: لامحیص له منک و لامهرب له عنک تلقاک بالانابة و اخلص لک التوبة فقام الیک بقلب طاهر تقی؛ **انجام:** تحملته و جلیل من الخطایا اجترمته مستجیراً بصفحک لائذاً برحمتک موقناً انه.

از «و کان من دعائه فی طلب الحوایج الی الله» تا آخر دعای ۴۶؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۱۰۸گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۳۵ - ۲۷۵]

۱۱۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** والحمدلله رب العالمین

خط: نسخ خوب، کا: محمد جعفر بن محمد مقیم الموسوی اسحق آبادی، بی‌تا؛ با ملحقات، مجدول مذهب، دارای یک سرلوح مرصع؛ واقف: نائینی؛ کاغذ: حنایی، ۱۲۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۶ - ۲۶۶]

۱۱۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۹۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** فی اکناف عصمتک برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ ریز متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ با مناجات خمسة عشر (از اول تا چهاردهم)؛دارای یک سرلوح مرصع، مجدول مذهب، مصحح؛ واقف: نائینی؛ ۱۵۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۶ - ۲۶۶]

۱۱۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۸۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** من الان الی یوم الدین.

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، دارای یک سرلوح مرصع؛ واقف: میرزا ابراهیم کجوری، اسفند ۱۳۱۴؛ جلد: مقوای روغنی، مذهب، ۲۳۰گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۶ - ۲۶۶]

۱۱۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۰۰

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، دارای یک سرلوح مرصع؛ واقف: فضل الله وحید صفا، آذر ۱۳۲۶؛ ۱۵۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۶ - ۲۶۶]

۱۱۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۰۹

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، با ملحقات، مجدول مذهب، محشی، دارای یک سرلوح مرصع؛ واقف: حسن رهبری، اسفند ۱۳۳۴؛ ۲۳۳گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۶ - ۲۶۶]

۱۱۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۵۸

آغاز: علی بن ابیطالب علیه السلام؛ **انجام:** الطیبین الطاهرین.

خط: نسخ ریز متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ با ملحقات؛ مجدول مذهب؛ واقف: غلامحسین آملی، آبان ۱۳۳۸؛ جلد: روغنی، ۱۷۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۶×۱۰سم [ف: ۶ - ۲۶۷]

۱۱۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۷۸

آغاز: علی بن ابیطلاب علیه السلام فی شهر؛ **انجام:** وسلم تسلیما کثیرا کثیرا.
خط: نسخ، کا: محمود بن محمد بن محمود، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم؛ واقف: علی عبدالله نیا، شهریور ۱۳۳۹؛ ۲۷۳گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶ – ۲۶۷]

۱۱۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۹۶
آغاز: برابر۱
خط: نسخ، کا: مجنون بن محمد صادق خوانساری، تا: ۲۰ شعبان ۱۸۸ (کذا)؛ مترجم، با ملحقات، مجدول، دارای سرلوح زرین، مصحح؛ واقف: میرزا ابوالحسن پیشنماز آمل، فروردین ۱۳۶۹؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۵۳]

۱۱۶۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۴۰
آغاز: برابر۱؛ آغاز ترجمه دعای اول: سپاس مر خدایی را که اول همه است بی آنکه او را باشد پیش از او و آخر همه است بی آنکه آخری باشد پس از او و آن کسی که کوتاهی کرده است از دیدن او چشمهای نگاه کنندگان؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ با ملحقات صحیفه و دعای خمسة عشر، مترجم، مصحح، محشی یا نشان «م ح ق»؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۸۲گ، ۱۱–۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف مخ: ۱ – ۳۱۳]

۱۱۶۹. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۹۵
آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم؛ جلد: گالینگور سیاه، ۱۹۹گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف مخ]

۱۱۷۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۴۴
آغاز: برابر۱
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط و انجام؛ با ملحقات؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: چرمی مذهب، ۱۰۶ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۲سم [ف: ۱ – ۴۲]

۱۱۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۴۴-۳۸/۶۴
آغاز: بحبکم وطاعتکم وانی لارجوان یسعدنی فی حیاتی ومماتی بولایتکم فرمی ... بدوستی شما وفرمانبرداری شما وبه درستی که امیدوارم که نیکبختی دهد مرا؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمدطاهر بن محمد باقر مختار، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (کمی از مقدمه)؛ مترجم، با ملحقات، مجدول زرین محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۵گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۷۷۶]

۱۱۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۷۹-۳۷/۱۶۹
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** بسمله الهی اسکنتنا داراً حضرت لنا حفر مکرها
خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مترجم، با ملحقات؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۱گ، ۱۶ سطر ترجمه، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۵ – ۲۷۷۳]

۱۱۷۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۵۱
آغاز: برابر۱
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ با ملحقات و مناجات خمسة عشر، دارای یک سرلوح قدیمی، مذهب، مجدول و محرر؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۱۴۱ص، ۱۳ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱ – ۳۷]

۱۱۷۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۴۷
آغاز: برابر۱
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای سرلوح مختصر، مجدول مذهب، شده، با ملحقات و مناجات خمسة عشر؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، ۱۸۸ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۱–۳۷]

۱۱۷۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۶۵
آغاز: برابر۱
خط: نسخ خوب، کا: علاء بیک، بی‌تا؛ مرحوم اعتضاد السلطنه پشت ورق اول نوشته‌اند که: خط علاء بیک است، با ملحقات، دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: ساغری مذهب، ۱۵۰ص، ۹ سطر، اندازه: ۶/۵×۹/۵سم [ف: ۱ – ۳۸]

۱۱۷۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۵۴
آغاز: برابر۱
بی‌کا، بی‌تا؛ با ملحقات و مناجات خمسة عشر، دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: چرمی، ۱۵۱ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ – ۳۸]

۱۱۷۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۴۵
آغاز: برابر۱
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، با ملحقات، دارای یک سرلوح، دو صفحه مذهب، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: مذهب، ۱۶۸ص، ۱۰ سطر، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۱– ۴۰]

۱۱۷۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۵۳
آغاز: برابر۱
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، با ملحقات؛ واقف: سپهسالار؛ ۱۷۳ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱ – ۴۰]

۱۱۷۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۴۹
آغاز: برابر۱
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ با ملحقات، دارای یک سرلوح، دو صفحه مذهب، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: ساغری مذهب، ۱۷۰ص، ۹ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱ – ۴۰]

۱۱۸۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۸۱
آغاز: امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام؛
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم؛ اهدایی: احمد آثاری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج آلبالویی، ۲۲۲گ، ۱۸ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۵ – ۱۵۶۲]

۱۱۸۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۲۱
آغاز: من امری قلت نعم قال بم ذکرنی
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، محشی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۵۲گ، ۸سطر (۸×۱۴) [ف: ۴ – ۱۱۳۱]
۱۱۸۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۲۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: اخوان مصلایی؛ ۱۲۵گ، ۱۴ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۴ – ۱۱۳۱]
۱۱۸۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۴۷
انجام: فقد اصبحت
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی،۱۳۳گ،۱۲سطر(۶/۵×۱۱)،اندازه:۸×۱۶سم[ف:۴– ۱۲۱۷]
۱۱۸۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۰۷
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، دارای سرلوح و کتیبه، مجدول؛ تملک: جلال الدین محمد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۸۶گ، ۹سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۵ – ۱۷۱۸]
۱۱۸۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۴۹
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۱۹۲گ، ۱۰ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۲۹سم [ف: ۵ – ۱۵۵۰]
۱۱۸۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۰۲
انجام: و کان من دعائه علیه السلام فی التذلل لله عزوجل
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: سید محمد معتمد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۱گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۵ – ۱۵۷۰]
۱۱۸۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۶۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مقابله شده؛ مهر: «عبدالعلی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۸ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵ – ۱۷۴۲]
۱۱۸۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۳۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۱ سطر [ف: ۱ – ۱۹۴]
۱۱۸۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۳۴
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۸گ، ۲۰ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱ – ۱۹۴]
۱۱۹۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۳۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ در صفحه آخر کتاب روایتی در فضیلت علی علیه السلام به خط جلال الدین بن موید الدوله در پنج‌شنبه دوم رمضان ۱۲۸۵ در دارالسلطنه تبریز نوشته شده؛ ۱۵۶گ، ۱۱ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱ – ۱۹۵]
۱۱۹۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۲۰/۲۷-ف
نسخه اصل: کتابخانه وزیری جامع یزد ش ۱۹۷۲ [در فهرست وزیری این رساله از مجموعه فهرست نشده]. من ادعیة الصحیفة لعلی بن الحسین زین العابدین؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ – ۶۸۲]
۱۱۹۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۳۸
آغاز: بن مسلم المظهری، قال حدثنی ابی عمیر؛ **انجام:** سبحانه ما اعجب ما دبر.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی قرمز، ۸۰گ، ۱۲سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۴ – ۱۳۳۴]
۱۱۹۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۲۷
آغاز: و عجرت عن نعته اوهام الواصفین
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۷۵گ، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۴ – ۱۲۹۰]
۱۱۹۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۳۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۲گ، ۱۲ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۴ – ۱۲۹۱]
۱۱۹۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۸۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم؛ اهدایی: ماشاءالله شارق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج ماشی مذهب، ۲۷۲گ، ۸ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ – ۱۸۳۱]
۱۱۹۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۴۷
انجام: له ثقة و رجاء غیرک فقد اصبحت.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۳۳گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۴ – ۱۲۹۷]
۱۱۹۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۸۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۱گ، ۹ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴ – ۱۳۱۲]
۱۱۹۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۷۲/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۸گ، ۱۴سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۵سم [ف: ۳ – ۹۴۱]
۱۱۹۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۲۳
آغاز: فهل لقیت بن عمی جعفر بن محمد علیه السلام؛ **انجام:** و لاعدوا الا دفعته
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی، ۱۷۳گ، ۱۱ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۴ – ۱۲۰۷]
۱۲۰۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۹۱
آغاز: امیرالمؤمنین علی بن أبی طالب علیه السلام فی شهر ربیع الأول
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۸۰گ، ۱۰ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۴ – ۱۱۹۷]
۱۲۰۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۵۱
آغاز: محمد بن عبدالله بن المطلب الشیبانی قال حدثنا الشریف
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم، مذهب، مجدول؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۱۰۵گ،

۱۴سطر (۱۵/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۵ - ۱۶۹۳]

۱۲۰۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۵۸

آغاز: و شیعتهم منهم فی ایامهم و ملکهم؛ **انجام:** بسمله الحمد لله الاول قبل الانشاء و الاحیاء

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۵گ، ۱۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۴ - ۱۱۸۴]

۱۲۰۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۸۲

آغاز: کسبت و هم لا یظلمون؛ **انجام:** السائل منهم و الطالب و الراغب

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۹۹گ، ۱۱ سطر (۴/۵×۹)، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۵ - ۱۶۷۰]

۱۲۰۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۱۷

آغاز: محمد بن جعفر بن الحسن بن جعفر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۸گ، ۱۱ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۴ - ۱۳۶۵]

۱۲۰۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۲۱

آغاز: محمد بن عبد الله بن المطلب الشیبانی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ اهدایی: وزیری؛ ۱۰۹گ، ۱۴ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۴ - ۱۳۶۶]

۱۲۰۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۰۱۲

راوی: نجم الدین بهاء الشرف ابوالحسن علوی؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۵۴]

۱۲۰۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۷۵

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۵۱]

۱۲۰۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۲۹

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: صاحب ثبت سلطان محمد علی (چهارگوش)، «سلام علی ابراهیم» (چهارگوش)؛ کاغذ: نخودی، جلد: عنابی، ۲۰۰گ، ۱۱ و ۱۴ سطر (۵/۵×۱۲/۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۹۲]

۱۲۰۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۳۸۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** فیما معنی منه یا ارحم الراحمین.

خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛۱۹۴گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [نشریه: ۱۳ - ۳۹۴]

۱۲۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۶۳-۳۷/۱۵۳

با ملحقات؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۷۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۶۹]

۱۲۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۳۷-۳۵/۱۱۷

آغاز: فی طلب الستر والوقایة مب دعاؤه عند ختمه القرآن مج دعاؤه ... حدثنا ابوعبدالله ... الحمدلله الاول بلا اول کان قبله وسپاس مرخدای را که اول اوست بی آ نکه اول باشد پیش از او؛ **انجام:** وامرت بامتثال امره والانتهاء عند نهیه وان لاوامر کردی بفرمان برداری وناااستادن نزد نهی او وآنکه نایستد

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ صحفات مجدول محرر؛ جلد: گالینگور مشکی، ۲۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۷۸]

۱۲۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۲۰-۳۵/۱۰۰

آغاز: الحمدلله الاول بلا اول کان قبله والاخر بلا آخر یکون بعده ... سپاس مرخدای را که اول همه است بی آنکه اولش باشد پیش از آنکه آخرش باشد بی آخر واو؛ **انجام:** ایام حیاتنا وتصرمت مدد اعمارنا واستحضرتنا دعوتک التی لابد منها ومن

از آغاز تا دعای خواتم الخیر و از مقدمه اندکی افتاده؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم، مجدول مذهب، مصحح؛ جلد: گالینگور سرخ، ۳۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۷۶]

۱۲۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۸۷-۳۸/۲۰۷

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** فی التذلل لله تعالی ... فی استکشاف الهموم ... للضرورة ... عند الیقظة

فقط مقدمه و فهرست صحیفه را دارد؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول محرر؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۷۰]

۱۲۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۰۶-۳۶/۲۰۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

با ملحقات؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، سرلوح مزدوج زرین، مصحح؛ جلد: مقوا با روکش پارچه مخمل سبز، ۱۷۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۷×۱۰سم [ف: ۵ - ۲۷۶۵]

۱۲۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۰۴-۳۶/۲۰۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

با ملحقات؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد قاسم مشهدی، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح مزدوج، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۵ - ۲۷۶۵]

۱۲۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۹۵-۳۵/۱۷۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ولاتجعله علی برحمتک یا ارحم الراحمین وصلی الله علی محمد واله اجمعین.

با ملحقات؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۶۹]

۱۲۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۲۱-۱۳/۲۰۱

آغاز: فهرست دعاها؛ **انجام:** وان تشرح بکتابک صدری وتحط بتلاوته وزری ورزقنی السلامة فی دینی.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۸گ، ۱۴-۱۷ سطر، اندازه: ×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۷۳]

۱۲۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۲۴-۸/۱۳۴

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** من صفوتک والابرار من خاصتک برحمتک

یا ارحم الراحمین ویا اکرم الاکرمین
با ملحقات؛ خط: نسخ زیبا معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج سرخ مذهب، ۱۴۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۶۸]

۱۲۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۳۹-۸/۱۴۹

آغاز: ابن عمی و الحقه بابائه واجداده والله یا متوکل ما منعنی من دفع الدعا الیه ... الحمدلله الذی حلق اللیل و النهار؛ **انجام:** اکفی من توکل علیه واعطی من سئل من فضله وانت علی
از مقدمه صحیفه اندکی افتاده؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ مجدول مذهب محرر، مصحح، محشی به امضای «محمد باقر سلمه الله» و «ح»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۹گ، ۸ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۷۸]

۱۲۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۴۸-۸/۱۵۸

آغاز: برابر۱؛ آغاز ترجمه: بنام خداوند بخشاینده مهربان روایت کرده ما را سید بزرگ ستاره دین روشنی منزلت پدر حسن محمد پسر حسن؛ **انجام:** أسألك ان تصلی علی محمد عبدك ورسولك وان توزعنی من شكرك
با ملحقات و اندکی از ملحقات افتاده؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مترجم، مجدول مذهب، مصحح؛ ۲۴۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۷۲]

۱۲۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۸-۵/۱۸۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
به ضمیمه ادعیه ایام هفته؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۶۲]

۱۲۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۱۷-۸/۱۲۷

آغاز: الثقفی البلخی عن أبیه متوکل بن هارون قال لقیت یحیی بن زید بن علی علیه السلام و هو متوجه الی خراسان فسلمت علیه فقال لی؛ **انجام:** مناجات الزاهدین. بسمله الهی أسكنتنا داراً حضرت لنا حفر مکرها وعلقتنا بایدی المنایا فی حبائل غدرها
خط: نسخ زیبا معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (یک برگ از اول مقدمه) و انجام (کمی از آخر ملحقات)؛ با ملحقات، مجدول زرین، مصحح؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۹۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۷۷]

۱۲۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۷۲-۷/۱۷۲

آغاز: برابر۱؛ آغاز ترجمه: بنام خداوند بخشاینده مهربان روایت کرده ما راسیدبزرگوار ستاره دین جمال بزرگی؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، با ملحقات، مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۱۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۶۲]

۱۲۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۱۲-۸/۱۲۲

آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ معرب، کا: محمد بن علی تبریزی، تا: سه‌شنبه شوال؛ مجدول مذهب، باکتیبه و نقش گل، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۶۶]

۱۲۲۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۹۶

بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج سیاه [ف: - ۱۱۴]

۱۲۲۶. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۵۴

بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج سیاه [ف: - ۱۱۴]

۱۲۲۷. اراک؛ کتابخانه مدرسه سپهدار؛ شماره نسخه:۱۵۱/۲۰

آغاز: قراءة علیه و انا سمع قال سمعتها علی الشیخ الصدوق؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ (گویا)؛ محشی با امضا «م ح ق»، دعای الذلیل و به گردش افتادن طاحونه سید ضیاءالدین مورخ ۱۹ شوال ۱۲۶۸ دیده می‌شود؛ تملک: سید نسابه زبدة الاسلام، سید الانام ظهیر الاسلام النجیب ... حسینی معروف به نوربخشی؛ کاغذ: لیمویی، جلد: چرم مشکی، ۱۴۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [دو کتابخانه اراک: - ۱۸۱]

۱۲۲۸. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۶۳

آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج سرخ، مذهب، ۱۸۳گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: - ۶۹]

۱۲۲۹. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۸۳

آغاز و انجام: برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: - ۶۹]

۱۲۳۰. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۸۳

آغاز: و الا اسمع قال سمعتها علی الشیخ الصدوق ابی منصور محمد بن محمد بن احمد بن عبدالعزیز الکبری ... ابی المفضل
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ با ملحقات، مجدول، مصحح، با علامت بلاغ، یادداشت و امضای محمد هاشم با تاریخ ۱۲۹۷؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: - ۶۹]

۱۲۳۱. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۴۱

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ با یک سرلوح مینیاتوری، مجدول؛ قطع: بغلی [ف: - ۱۷]

۱۲۳۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۶

بی‌کا، بی‌تا؛ محشی است؛ جلد: تیماج سیاه [ف: - ۱۱۴]

۱۲۳۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۷

بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج سیاه [ف: - ۱۱۴]

۱۲۳۴. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۱۶/۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و لاتضرك المعصیة اسئلك فرجا عاجلا و صبرا جمیلا و رزقا واسعا و العافیة من جمیع البلاء و الشکر علی العافیة یا ارحم الراحمین
کامل؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: - ۲۰۴]

۱۲۳۵. اهواز؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی کا، بی تا؛ با یادداشت علی دزفولی [میراث اسلامی: ۵ – ۵۹۰]
۱۲۳۶. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۷۱
آغاز: آغاز ترجمه دعای اول: سپاس خدایی را که پیش از همه است نه پیشی که پیش از او بوده باشد و بعد از همه است نه بعدی که بعد از او بوده باشد؛ **انجام:** پایان ترجمه: پس قضاکن بخیر آن در عاقبت و نجات ده مرا از بی راه کننده فتنها برحمت تو
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ مترجم، مصحح؛ جلد: چرم، ۱۷۷گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: – ۷۱]
۱۲۳۷. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۲۷
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و توکل المومنین علیك اللهم اجعل رغبتی.
دارای ۵۱ دعا (سه دعای اخر را ندارد)؛ خط: نسخ معرب، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ اهدایی: واعظ تهرانی؛ کاغذ: لیمویی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۸×۱۲سم [اوراق عتیق: ۲ – ۴۷۸]
۱۲۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۰۷–۵۳/۱۱۷
آغاز: برابر۱
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۱۸۲گ، ۱۷–۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۵ – ۲۷۷۰]
۱۲۳۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۱/۳
از «دعائه فی ذکر التوبة و طلبها» تا آغاز «دعائه فی التذلل»؛ بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۵۰گ (۹۹ر–۱۴۸پ)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: – ۷۳۷]
۱۲۴۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۴۸
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** الدعا فی یوم السبت، بسم الله کلمة المعتصمین و مقالة المتحرزین و اعوذ بالله ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مترجم؛ واقف: حاج میرزا بابا، ۱۲۳۴ ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۳۵گ، ۲۲ سطر [ف: ۱ – ۱۷۵]
۱۲۴۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۱۴
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول مرصع، محشی؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۳۵گ، ۱۲ سطر [ف:۱–۱۷۷]
۱۲۴۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۵
خط: نسخ معرب، کا: حاجی حسن بن عیسی، بی تا؛ مجدول، مصحح؛ ۱۱۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۹/۵سم [ف: ۱ – ۴۵۲]
۱۲۴۳. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۳
آغاز: ... انهم یعلمون کلما نعلم و لا نعلم کلما ... ثم قال لی اکتبت من ابن عمی؛ **انجام:** و اشتدت الی رحمتك فاقته و عظمت لتفریطه حسرته و کثرت زلته ...
خط: نسخ معرب، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۸۶گ، ۱۰۱ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: – ۳۷]
۱۲۴۴. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۱۳۹
آغاز: برابر
خط: نسخ معرب، بی کا، بی تا؛ ۱۴۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: – ۲۱۰]
۱۲۴۵. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام [ف: – ۲۱]
۱۲۴۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۴۳
بی کا، بی تا؛ باسرلوح زرین، مذهب؛ قطع: رقعی [ف: – ۱۸۲]
۱۲۴۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۶۱
بی کا، بی تا؛ با سرلوح زرین؛ قطع: جیبی [ف: – ۱۸۲]
۱۲۴۸. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۱۷
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ معرب زیبا، بی کا، بی تا؛ محشی؛ ۳۰۴ص، ۱۲ سطر (۴×۹)، اندازه: ۷×۱۲/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: – ۹۳]
۱۲۴۹. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۷۸
انجام: انجامه: تمت بعون الله و حست توفیقه علی ید العبد الضعیف الداعی المذنب المسکین المستغیث بالرب المجیب الغفار حسین ابن حسین بیستون غفر الله ذنوبهما.
کا: حسین بن حسین بیستون، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم، مجدول؛ جلد: لاکی، ۱۷۲گ، ۱۰ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: – ۹۶]
۱۲۵۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۷۵
خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم قمی، بی تا؛ مجدول، محشی با رمز «م ق ر»، با ملحقات، با اجازه سید داماد و محمد جعفر بن محمد باقر استرابادی به خط خود او؛ مهر: شاه سلیمان، شاه سلطان حسین؛ ۱۸۵گ، قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۱۹۱]
۱۲۵۱. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۹۵
خط: نسخ معرب، بی کا، بی تا؛ ۱۶۲گ، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۱ – ۲۵۶]
۱۲۵۲. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۷۶
بی کا، بی تا [نشریه: ۵ – ۲۱۵]
۱۲۵۳. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۳۳۶
بی کا، بی تا [نشریه: ۵ – ۲۱۵]
۱۲۵۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۶۳
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، کا: عبدالله خوشنویس یزدی، بی تا؛ مجدول، مذهب، با سرلوح؛ کاغذ: ترمه‌ای، جلد: چرمی، ۱۳۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳ – ۹۳۷]
۱۲۵۵. مشهد؛ اصغر زاده؛ شماره نسخه:۴۱
بی کا، بی تا؛ تصحیح مجلسی [نشریه: ۷ – ۷۷۰]
۱۲۵۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۵۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ مترجم؛ ۳۱۸گ، ۶ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۷سم [ف: ۳ – ۹۳۵]
۱۲۵۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۸۲
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، دارای سر لوحه‌های بسیار زیبا، نسخه نفیس و درباری است؛ ۷۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳ - ۹۳۶]

۱۲۵۸. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲-۵۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** صلی الله علی سیدنا محمد رسول الله المصطفی و علی آله الطاهرین

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ صفحات دارای کمندکش مطلا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۲گ، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: - ۸۲]

۱۲۵۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۱۹۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، با سر لوح؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی، ناصرالدین شاه قاجار ؛ جلد: مقوای روکش چرم مذهب، ۲۵۰ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۷۰۷]

۱۲۶۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۵۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** انعمت بها علی و لیس هذا جز اؤک منی - تمت و کملت.

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه قدیمی است، مذهب، محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۷۷ص، ۱۲ سطر (۴/۵×۹/۵)، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۹۵]

۱۲۶۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۰۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** پنج بار بحق لا اله الا الله محمد رسول الله.

خط: نسخ عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مذهب؛ جلد: مقوا، ۳۲۷ص، ۱۲ سطر (۴×۹)، اندازه: ۷/۵×۱۳سم [ف: ۱ - ۹۵]

۱۲۶۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۱۰۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا محمد رسول الله المصطفی و علی آله الطاهرین

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه‌ای است که به نظر می‌رسد از لحاظ جنس کاغذ و کتابت و تذهیب و جلد کار کشمیر باشد، مجدول، یک سرترنج تزئینی؛ مهر: مشیرالسلطنه و علی اکبر بن حسین الحسینی؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوای مذهب، ۳۹۵ص، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۷۵۹]

۱۲۶۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۰۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** کتبة الفقیر الحقیر الجانی الی رحمة ربه الغنی ابن سعدالدین محمد الحسینی نجم الدین

خط: نسخ و نستعلیق خوب، کا: نجم الدین ابن سعدالدین محمد الحسینی، بی‌تا؛ مترجم، مجدول، مذهب، با یک سرلوح مذهب مرصع عالی، محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، ۴۲۲ص، ۹ سطر ادعیه و ۹ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۷۶۳]

۱۲۶۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ولکن برحمتک التی وسعت کل شیئی یا ذوالجلال و الاکرام صل علی محمد و آل محمد و اسمع واجب یا عزیز

خط: نسخ عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، یک سرلوح لب کنگره؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی؛ کاغذ: ترمه شکری، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۳۰۱ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱ - ۷۶۸]

۱۲۶۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۲۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ و نستعلیق عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع عالی؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روکش تیماج مذهب، ۳۳۰ص، ۹ سطر کتابت دعا و ۹ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۰/۲×۱۶/۴سم [ف: ۱ - ۷۲۷]

۱۲۶۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۲۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ از لحاظ خط و تذهیب و نقاشی جلد بسیار نفیس و گرانبها است و نام نقاش جلد «میرزا جعفر» است، مجدول، کمندکشی زرین بند مشکی، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع ممتاز؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۳۶۷ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۶/۸سم [ف: ۱ - ۷۲۹]

۱۲۶۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم صل علی محمد و آله و افرشینی مهاد

خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مترجم، مجدول، کمنداندازی زرین، مذهب، با سرلوح مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۹۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روکش چرم مذهب، ۲۲۳ص، ۹ سطر کتابت ادعیه ۹ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۷۳۱]

۱۲۶۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۰۳۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مجدول، کمندکشی زرین، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۳۳۸ص، ۹ سطر کتابت دعا و ۹ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۶/۷×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۷۳۳]

۱۲۶۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۰۳۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** لاحول و لاقوة الا بالله العظیم تعظیما لعظمته

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مجدول، با سرلوح مذهب مرصع ممتاز؛ مهر: مشیرالسلطنه، علی اکبر بن حسین حسینی؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مقوای روکش چرم مذهب، ۳۵۹ص، ۹ سطر کتابت دعا و ۹ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۷۳۵]

۱۲۷۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۰۶۶

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد و آله اجمعین الطیبین الطاهرین
خط: نسخ عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول زرین، با سرلوح مذهب مرصع ممتاز؛ مهر: مشیرالسلطنه، علی اکبر بن حسین الحسینی؛ جلد: مقوای روکش چرم مذهب، ۲۴۵ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۱سم [ف: ۱ - ۷۳۹]

۱۲۷۱. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۰۶۴**
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر ۲
خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با کمندکشی زرین، با سرلوح مذهب مرصع ممتاز؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۲۶۸ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱- ۷۴۱]

۱۲۷۲. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۱۹۵**
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** کتبه جعفر - کاتب ترجمه و حواشی کاتب السلطانی محتشم اصفهانی
خط: نسخ و نستعلیق عالی، کا: محتشم اصفهانی (کاتب ترجمه و حواشی)؛ مترجم، نویسنده متن (جعفر)، بی‌تا؛ مجدول، با کمنداندازی زرین، مذهب، با سرلوح مذهب عالی؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: تیماج مذهب، ۳۱۴ص، ۱۰ سطر دعا و ۱۰ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۱-۷۴۳]

۱۲۷۳. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۰۴۱**
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** یا ارحم الراحمین والحمدلله رب العالمین
خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مجدول، با سرلوح مذهب؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا حسینی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۴۳۸ص، ۸ سطر کتابت دعا و ۸ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۰/۶×۱۷/۸سم [ف: ۱ - ۷۴۶]

۱۲۷۴. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۰۵۲**
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** یا ارحم الراحمین و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین
خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روکش مخمل، ۳۳۴ص، ۹ سطر کتابت ادعیه و ۹ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱ - ۷۴۸]

۱۲۷۵. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴**
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر ۲
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با کمندکشی زرین، مذهب، با دو سرلوح مذهب، با چهار کتیبه تزئینی؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۴۵۰ص، ۱۰ سطر، اندازه: ۷×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۶۸۸]

۱۲۷۶. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۱۰۷**
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** یا رب ان تعطینی ما سألتك و انت واجد لکل خبر
خط: نسخ خفی خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع عالی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۲۴۴ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۱ - ۶۹۷]

۱۲۷۷. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸**
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر ۲
خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ در حاشیه به خط شکسته تحریر و نوشته شده: «بسم الله تعالی. این صحیفه معتبره که گوهری است نایاب از خطوط خیلی خوب مرحوم میرزا احمد نیریزی علیه الرحمه است اغلب از خط مرحوم میرزا احمد بهتر می‌دانند ولی حقیر حسین قوام دفتر خط خود مرحوم میرزا احمد می‌داند. فرزندی علی اصغر حفظ الله تعالی قدرش را بداند که در هیچ کتابخانه مثلش پیدا نمی‌شود خود حقیر پنجاه اشرفی خریده ام ۱۳۱۰»، مجدول، با کمندکشی، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع ممتاز؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روغنی مذهب، ۱۶۸ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۰سم [ف: ۱ - ۶۹۹]

۱۲۷۸. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۲۳**
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر ۲
خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب عالی، مجدول، با سرلوح مذهب مرصع ممتاز؛ مهر: مشیر السلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۲۳۰ص، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۵/۹سم [ف: ۱ - ۷۷۹]

۱۲۷۹. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۲۶**
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** تمت الصحیفة الکامله السجادیه بعون الله تعالی بمنه وجود و کرمه و فضله اللهم اغفر لکاتبه و قارئه بمحمد و آله المعصومین و سلم تسلیما کثیرا
خط: نسخ و نستعلیق عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مجدول، با کمندکشی زرین، مجدول، مذهب؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم مذهب، ۲۷۴ص، ۱۱ سطر کتابت ادعیه و ۱۱ سطر ترجمه فارسی، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۷۸۳]

۱۲۸۰. **قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۸۵**
شامل ۵۴ دعا است، با دعای «التحمید لله» آغاز و با «دعاء فی استکشاف الهموم» پایان می‌پذیرد. در ملحقات دعای معروف کمیل و دعاهای ایام هفته کتابت شده؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، مصحح؛ جلد: روغنی قهوه‌ای مذهب، ۱۸۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۲ - ۲۵۱]

۱۲۸۱. **قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۹۴**
انجام: دعاء یوم الاربعاء بسمله الحمد الله الذی جعل اللیل لباسا ... و عظمت لتفریطه حسرته و کثرت.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۲ - ۲۵۸]

۱۲۸۲. **قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۶۸**
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملك: عبدالحسین به تاریخ

۱۳۲۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۲ - ۲۳۷]

۱۲۸۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۱۵

آغاز و انجام: برابر۱؛ انجام ملحقات: و اخرج حب الدنیا من قلوبنا کما فعلت بالصالحین من صفوتک و الابرار من خاصتک برحمتک یا ارحم الراحمین و یا اکرم الاکرمین.

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ با دعاهای ایام هفته و مناجات خمسة عشر به خط قاسم حاج ملا بابا فرزند شیخ باقر به دستور حاج شیخ اسماعیل دیزجی زنجانی در تاریخ ۱۳۷۷ق و ۱۳۳۶/۱۱/۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف:۱-۱۴۰]

۱۲۸۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۹-ص/۶۳۱

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، محشی؛کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۲گ، ۱۱ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۲۱۹]

۱۲۸۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۴۶]

۱۲۸۶. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۴۰]

۱۲۸۷. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۳۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، محشی به فارسی [چند نسخه-ف: - ۳۲۹]

۱۲۸۸. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۳۲

بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم [چند نسخه-ف: - ۳۲۹]

۱۲۸۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۳۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۷۶]

۱۲۹۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۸۰

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم؛ ۱۹۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۷۶]

۱۲۹۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۷۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱ - ۱۷۷]

۱۲۹۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۷۸

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۱۷۷]

۱۲۹۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۹۳

خط: دعاها نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱ - ۳۷۰]

۱۲۹۴. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۰۰۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم؛ اندازه: ۱۰×۱۷سم [رشت و همدان: ف: - ۱۶۱۴]

۱۲۹۵. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۲۳۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رشت و همدان: ف: ۱۳۴۱]

۱۲۹۶. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۸۳۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رشت و همدان: ف: ۱۳۴۱]

۱۲۹۷. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۷۷۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نونویس محدث حائری در ۱۳۵۰؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۴۱]

۱۲۹۸. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۸۰۸

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ با سر لوح مذهب، مجدول؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۴۱]

۱۲۹۹. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۷۷۶۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رشت و همدان: ف: - ۱۳۴۱]

۱۳۰۰. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۱۶

آغاز: علی بن ابی طالب علیه السلام من شهر ربیع الاول من سنة ست عشرة و خمسمائه؛ **انجام:** و الحمد لله رب العالمین.

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن محمد شفیع تبریزی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مترجم، مجدول مذهب، با کمند مشکی و طلا؛ ۱۸۴گ، ۱۰ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۷۵۰]

۱۳۰۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۴۰/۱-عکسی

آغاز: برابر۱؛ آغاز ترجمه: ... روایت کرد ما را سید بزرگوار ستاره دین جمال بزرگی؛ **انجام:** برابر۱

خط: ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ ثلث خوش؛ نسخه هنری، باسرلوح، مذهب، مجدول؛ وقف بر گروه شیخیان کرمان در ذیقعده ۱۲۹۲ق؛ ۲۲ سطر (۱۰/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۶]

۱۳۰۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۶۶-عکسی

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و قد امرتنا بحفظ الودائع فرده علی وقت حضور مونی. برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ خوش معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: حاجی محمد صادق هراتی،ابوالحسن بن محمد حسن خان یزدی در ۱۳۱۲ق؛ ۳۴۶ص، ۱۰ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۶]

۱۳۰۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۸۸-عکسی

آغاز و انجام: برابر۱

خط: نسخ خوش معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم، مقابله شده؛ ۳۱۳ص، ۱۴سطر (۶/۵×۱۶)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [عکسی ف:۱-۲۴۷]

۱۳۰۴. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۲۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مترجم؛ ۱۵۴گ، اندازه: ۶/۵×۱۰/۵سم [ف: - ۱۳۱]

۱۳۰۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۱۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با کمندکشی زرین، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع؛ مهر: «مشیرالسلطنه»، کتابخانه

دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، ۲۲۷ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ - ۷۲۳]

۱۳۰۶. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۲۳۶

خط: نسخ عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: سید محمد حسین عظیمی مرعشی؛ ۲۲۵گ، ۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: - ۱۴۳]

۱۳۰۷. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

با اجازه محمد باقر مجلسی؛ بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۹]

● **الصحیفة المبکیة الباقیة** / گوناگون / فارسی

as-sahīfat-ol mobkīyat-ol bāqīya

مؤلف در کتاب حاضر بحث‌های منبری خود را که در ماه مبارک رمضان ایراد نموده ــ بحث هر روز را در یک مجلس و تماماً در سی مجلس ــ تحریر و تدوین نموده است. در ابتدا مؤلف عناوین را «فصل، فصل» آورده ولی بعد از فصل سوم عناوین را «مجالس» قرار داده و در بعضی مجالس دعای آن روز ماه مبارک را ذکر نموده است. موضوع مجالس اغلب به ذکر فضایل و مناقب ائمه اطهار و ذکر مصیبت جانسوز کربلا مربوط می‌شود که مؤلف از کتب احادیث و اخبار مانند: «منتخب طریحی، بحار الانوار، عوالم، حیاة القلوب و ...» گرد آوری نموده است. نسخه حاضر تا مجلس بیست و هشتم را شامل و بعد از آن ناتمام مانده است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۰۲

آغاز: الحمد لله العلی العظیم و الشکر لله المنعم الکریم الذی جلت عظمته عن ادراک الاوهام و عمت نعمته علی الکرام ... الفصل الاول در بیان بدور نور و ابتدای ظهور نور اول

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ بعد از برگ ۱۴۰ر تا آخر کتاب مطالب متفرقه ای از کتب احادیث نقل شده است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۶گ، ۲۰ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰]

← صحیفة المتقین و منهج الیقین > منهج الیقین و صحیفة المتقین

● **صحیفه مجلسی** /

sahīfe-ye majlesī

تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۱۶ق، جا: اصفهان مدرسه کاسه گران [میراث اسلامی: ۵ - ۶۰۴]

● **صحیفة المجون** / عرفان و تصوف / عربی

ṣaḥīfat-ul mujūn

امام الحرمین همدانی، محمد بن عبدالوهاب، - ۱۳۰۳ ؟ قمری

emām-ol-harameyn-e hamedānī ‚mohammad ebn-e ‘abd-ol-vahhāb (- 1886)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۵ق

در چگونگی فرار به سوی خدای متعال و پناه بردن بوی که در آیه شریفه «ففروا الی الله» (سوره الذاریات: ۵۰) آمده با بیان معنی فرار در آغاز و شواهدی از آیه‌ها و احادیث و مطالبی عرفانی مسجع و مقفی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۶۱/۱

آغاز: سبحان من لا یدع رطباً و لا یابساً الا أودع فی کتابه و الصلاة و السلام علی من شرح جمیع ذلک بفصیح خطابه؛ **انجام:** فان الاعمال بالنیات مصلیاً علی النبی و آله و من جری علی منواله

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵گ (۳پ-۱۷پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۱ - ۳۵۸]

● **صحیفة المحبة = چهل کلمه = چهل حدیث** / حدیث / عربی و فارسی

sahīfat-ol mohebba = čehel kalame = čehel hadīs

سائل همدانی، - ۹۴۰ قمری

sā’el hamedānī (- 1534)

اهداء به: سلطان احمد خان

چهل کلمه است از کلمات پیامبر اسلام (ص) در مناقب حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام برگزیده از کتب مناقب و از آن جمله کتاب السبعین فی فضائل امیرالمؤمنین از تألیفات میر سیدعلی همدانی. هر کلمه همراه با دو بیت فارسی است در ترجمه آن. چند شاعر با تخلص سائل می‌شناسیم که یکی از آنان که از قرن دهم است می‌تواند مؤلف رساله حاضر باشد. این سائل با عنوان کاشانی، دماوندی، همدانی شناخته می‌شود. (عبدالحسین حائری)

آغاز: احمدک بجمیع محامدک حرفی که بر زبان من است و حدیثی که حرز جان من است ذکر مولائی است که وصی خواجه لولاک است ... و بعد این چهل کلمه ایست که صاحب اوتیت جوامع الکلم در مناقب ابن عم خود ... فرموده انتخبتها من الکتب المعتبره فی مناقب منها کتاب السبعین ... من تصانیف العارف الصمدانی المشتهر بعلی الثانی ... در ذیل هر حدیثی دو بیت فارسی به طریق ترجمه مؤدی میشود ترغیباً لمحبته ... عنوان صحیفة المؤمن حب علی بن ابی طالب. نامه مشرک است آن که در او ×× نبود نام سرور غالب / هست عنوان نامه مؤمن ×× دوستی علی بوطالب

انجام: لو ان الریاض اقلام و البحر مداد و الجن حساب ... گر به امر خدای عز و جل ×× قلم آید ریاض و بحر مداد / جن

محاسب شوند و کاتب انس ×× شرح فضل علی نیاید داد. تمت الرساله المسماة بصیحفة المحبة بعون الله. سائل ارباب نظم را صله است ×× صله نظم خویش پیدا کن / شعر درشان مرتضی گفتی ×× صله از مرتضی تمنا کن

چاپ: در میراث حدیث شیعه، دفتر دوم، قم، مؤسسه فرهنگی دارالحدیث، ۱۳۷۸ش، ص۲۱۱ – ۲۳۲، تحقیق محمد مهدی فقیهی؛ ضمن گنجینه بهارستان، بخش علوم قرآنی و روائی–۱، مسلسل ۳، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۰ش، با تصحیح جویا جهانبخش

[دنا ۱۰۷/۷ (۶ نسخه)؛ الذریعه ۲۳:۱۵؛ تحفه سامی ۲۱۹–۲۲۰؛ فرهنگ سخنوران (چاپ اول): ۲۵۹؛ تاریخ نظم و نثر در ایران نفیسی ۵۱۱:۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۶/۱–طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۹۳۹ق؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۶ص (۱–۶)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۳ – ۲۹۵]

۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۱۰/۳

آغاز: این چهل حدیث است که صاحب اوتیت جوامع الکلم محمد مصطفی در مدح ابن عم خود امیر البررة و قاتل کفرة

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۲۱۵پ–۲۱۷ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۲۰۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۴/۴

آغاز: حرفی که بر زبان نیست و حدیثی که جز زجان نیست؛ **انجام:** جن محاسب شود و کاتب انس ×× شرح فضل علی نشاید داد

در فهرست باحتمال از خان احمد گیلانی دانسته؛ کا: محمد افضل پسر قیصر علی تفرشی، تا: جمعه جمادی الثانی ۱۰۷۷ق؛ ترجمه به شعر فارسی نستعلیق؛ ۵گ (۱۶–۲۱) [ف: ۲ – ۱۵۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۴/۴

کا: محمد افضل پسر قیصر علی تفرشی، تا: ربیع الثانی ۱۰۹۸ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵ سطر (۵×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲ – ۲۳۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۸۴/۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** لو أن الریاض أقلام ... ما أحصو فضائل علی بن ابی طالب، صدق رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳گ (۱۳۵پ–۱۳۷ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۱ – ۸۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۷/۳۹

خط: نستعلیق، کا: محمد بن جمشیر مراغی، تا: حدود ۱۲۴۱ق؛ ۲گ (۷۹ر– ۸۰ر) [مختصر ف: – ۵۳۰]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۹۱/۱

آغاز: اربعین حدیثاً فی فضل مولانا علی بن ابیطالب صلوات الله و سلامه علیه. ۱– عنوان صحیفة المؤمن حب علی بن ابیطالب علیه السلام. ۲–قل لمن احب علیاً یتهییء لدخول الجنة؛ **انجام:** ۴۰– لو ان الریاض اقلام و البحر مداد و الجن حساب و الانس کتاب ما احصوا فضائل علی بن ابیطالب علیه السلام.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۱–۲)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۸ – ۵۶۶]

● الصحيفة المخفية عن العيون / کیمیا / عربی

aṣ-ṣaḥīfat-ul maxfīyya ‘an-il ‘uyūn

آغاثاذیمون

āqāsāzīmūn

رساله‌ای است بسیار مختصر در دو «مقاله»: تدبیر و اقسام آن، نار و علامات و خواص آن.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۰۷/۵

آغاز: هی مقالتان الاولی منها علی التدبیر و اقسامه ... فیصف ما کان اولا مبتدا و اخرا منتهی

نسخه اصل: کتابخانه دانشگاه کراچی – پاکستان ۱۹۹۹۱؛ خط: نسخ، کا: محمود حمدی، تا: ۱۳۴۲ق؛ ۲ص (۹۰–۹۱) [عکسی ف: ۶ – ۱۶]

● صحیفه مکنون (محزونه) / کلام و اعتقادات / عربی

sahīfe-ye maknūn (mahzūne)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۶۵

آغاز: الباب الخامس ... بسم الله الانجی الانجی الله لا اله؛ **انجام:** عما یصفون سلام علی المرسلین ... یاد حقیر ... است.

خط: نستعلیق شکسته، کا: خان بابا، تا: ۱۳۳۷ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

● الصحيفة الملكوتية / اصول فقه / عربی

aṣ-ṣaḥīfat-ul malakūtīya

میرداماد، محمد باقر بن محمد، – ۱۰۴۱ ؟ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

رساله‌ای دارای «مقدمه» و هفت «مقاله» و «تتمه» و هر مقاله مشتمل بر چند فصل که در آن بعضی مباحث فقهی و اصولی و قواعد فقهی مورد بحث قرار گرفته است.

آغاز: الحمدلله الملک المهیمن الحق المبین رافع سماء العقل ... و بعد فاحوج المربوبین ... محمد بن محمد یدعی بباقر الداماد الحسینی

انجام: من القوة الی الفعل خیر من مجرد العمل المفترق فی الوجود عن اقران النیة و لیکن هذا آخرما رمنا من القول فی مقالات هذه الصحیفة و الحمدلله رب العالمین و الصلوة ...

[الذریعة ۲۴/۱۵؛ دنا ۱۰۷/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۹/۱
خط: نستعلیق، کا: صدرای شیرازی شاگرد میرداماد، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز، ۱۰۰ص (۱-۱۰۰)، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۳×۲۰سم [سنا: ف: ۱ - ۱۱۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۷۴/۳-ف
نسخه اصل: شماره 97 .p (۶۸۶) کتابخانه رایلند منچستر؛ خط: نستعلیق هندی، بی کا، تا: قرن ۱۲ [فیلمها ف: ۳ - ۱۳۱]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۹۰/۱۱-۳۰/۱۷۰
آغاز و انجام: برابر
از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن شیخ محمد امین شراره فتونی، تا: ۱۲۷۷ق؛ محشی با نشان «منه رحمه الله»؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۸۰]

● الصحیفة المهدویة و القائمیة = هدیة النملة / دعا / فارسی

as-sahīfat-ol mahdavīyya va-l qā'emīyya = hedyat-on namla

در ادعیه و صلواتی که بدانها به حضرت حجت علیه الصلاة و السلام متوسل می‌توان شد و دعاهایی که از آن حضرت برای رفع گرفتاری‌ها روایت شده است، به نقل از چند منبع که نام آنها در دیباچه مؤلف آمده است. این کتاب «هدیة النمله» نیز نامیده شده، و در پایان آن زیارت‌های حضرت امام رضا علیه السلام افزوده شده است.

آغاز: الحمدلله الذی جعل الدعوات وسیلة للمهمات و الحاجات ... واضح و آشکار است که وسیله فوز و رستگاری

[دنا ۱۰۷/۷؛ فهرستواره منزوی ۶۲۴/۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۱۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و وسع علی رزقی و اجعلنی من خیار خلقک و هر حاجت که دارد بطلبد
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با تملک مؤلف روی برگ اول بتاریخ جمادی الثانی ۱۳۱۹، مصحح، با خط خوردگی و اضافه و پیش‌نویس مؤلف می‌باشد؛ جلد: مقوایی، ۱۱۰گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۴۲]

● صحیفة المیراث من عدیم الاثاث / فقه / فارسی

sahīfat-ol mīrās men 'adīm-el asās

هرندی، عبدالعلی، ۱۲۲۲ - ۱۳۰۶ قمری

harandī, 'abd-ol-'alī (1807 - 1889)

تاریخ تألیف: صفر ۱۲۶۸ق

احکام ارث را با تطبیق و مثال برای هر یک از مسائل آن، بنا به درخواست یکی از احبه، در یک «مقدمه» و دوازده «باب» و یک «خاتمه»، گزارش داده است.

آغاز: بسمله. الحمدالله الملک الجبار ... و بعد بنده بی مقدار ... عبدالعلی شهیر به هرندی گوید که چون عهدی رسید

[دنا ۱۰۷/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۱۱
خط: نستعلیق، کا: محمد بن میرزا سید علی طباطبائی زواره ای، تا: ۱۲۷۴ق؛ پس از کتاب بخش فرائض و ظهار کتاب مفاتیح الشرائع فیض کاشانی نیز نوشته شده؛ جلد: مقوایی، ۱۱۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱ - ۱۱۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۹۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و از ایام سال جمله چهار روز است که چون روز قیامت شود ... و سامع المناجات و رافع الکربات ... مادامت الارض و السماء.
خط: شکسته، نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، ۸۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۵۳۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** فسادات ظاهریه و باطنیه امور فقیر را باصلاح تبدیل نماید توفیق تحصیل را کما هو حقه روزی فقیر کند
خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد حسن هرندی، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۹۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۱۹۵]

● الصحیفة النسبیة / تراجم / فارسی

aṣ-ṣaḥīfat-ul nasabīyya

رساله در مناصب آبا و اجداد میرزا سعید خان انصاری موتمن الملک گومرودی.

تهران؛ انصاری، نوش آفرین؛ شماره نسخه:بدون شماره
کا: اسحق بن عباس بن علی اصغر بن غیاث الدین بن نصیر انصاری، تا: ۱۲۹۷ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۲۷]

● صحیفة النور / جفر، شعر / فارسی

sahīfat-on nūr

دهدار عیانی، محمود بن محمد، ق ۱۰ قمری

dehdār-e 'ayānī, mahmūd ebn-e mohammad (- 16c)

منظومه‌ای کوتاه از قطعه، رباعی و مستزاد و با تخلص «عیانی» سروده شده است. اسماء و القاب معصومین علیهم السلام به روش اعداد از آیات قرآنی استخراج شده و در آغاز سوره فاتحه را با اعداد ابجدی تطبیق می‌کند.

آغاز: بحمد الله که از تأیید توفیقات سبحانی ×× تنم گنجینه راز و دلم بحریست پر گوهر / مرا حالیست از اسرار جانان در جهان دل ×× که از روز ازل بود ست او با جان من مضمر

انجام: درياب عيانى كه مجموعه ميم ×× بر خاتم ختم بر ختم قيام
[الذريعه ۷۷۷/۹ «ديوان عيانى» كه نام او را محمد بن محمود آورده؛ دنا ۱۰۷/۷ (۲ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:۷۶۳۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، كا: ابو طالب بن محمد باقر حسينى تبريزى، تا: سه‌شنبه ۲۵ ذيحجه ۱۲۰۶ق؛ جلد: تيماج قهوه‌اى، ۸گ (۱پ-۸پ)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲۰ - ۳۵]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۷۰/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** اصله نصف اصله نصفه خمسه ربعه ثمنه صاحب الزمان
خط: نسخ، بى‌كا، تا: غره صفر ۱۲۶۲ق؛ ۱۱گ (۱۳۸ر-۱۴۸ر)، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۹۵]
۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۲۶/۵-عكسى
آغاز و انجام: برابر؛ انجامه مراتب اعداد البسط ... خلافت ۱۱۱۱، ۴.م.
خط: نسخ خوش، بى‌كا، تا: قرن ۱۲-۱۳؛ همراه چند گفتار از دهدار؛ ۲۰ص (۲۴۶-۲۶۵) [عكسى ف: ۱ - ۲۴۷]

● صحيفه نوريه و زبر مضيئه / كلام و اعتقادات / فارسى
sahīfe-ye nūrīye va zobar-e muzī'e

تاريخ تأليف: ۱۲۳۸ق
رساله مفصلى است در اعتقاداتى كه يک مسلمان شيعه مذهب بايد بدان معتقد باشد، اين رساله در چندين نور و هر نور درچند شعاع تنظيم شده است.

قم؛ گلپايگانى؛ شماره نسخه:۵۸۶۱/۷-۲۹/۲۰۱
آغاز: نور ششم در بيان معاد و آنچه متعلق به آن است و بيان احوال موت و آنچه واقع مى‌شود تا دخول در جنت يا در جحيم بر سبيل اجمال و در اين چندشعاع است. شعاع واجب است؛ **انجام:** و مثل آنكه حاكم اجبار كند برفروختن متاعى به كمتر از قيمتى كه عادت به آن جارى شده و در اين صورت اخص حاصل مى‌شود و به اينجا ختم مى‌كنيم ... مگر جاى ضيق و تشويش بال و اختلال احوال و بودن در حال حل و ارتحال.
از نورششم تا آخر رساله؛ خط: نستعليق، كاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۶ رجب ۱۲۳۸ق؛ افتادگى: آغاز؛ جلد: مقواى سفيد، ۴۱گ، ۱۴-۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۸۱]

● صداع / طب / فارسى
sodā'

گويا قطعه‌اى است از كتابى مفصل در پزشكى كه در اين قطعه به مرض صداع و درد سر شروع مى‌شود.

همدان؛ دانشگاه بوعلى؛ شماره نسخه:۳۳۴/۴
آغاز: الحمد لله رب العالمين ... و اين باب مشتمل است بر مقالات، مقاله در صداع و صداع وجع و المى است در اعضاى سر
خط: نستعليق، بى‌كا، بى‌تا؛ جلد: تيماج نيلى، ۱۱۵گ (۱۲۱پ-۲۳۵پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۱۷۹]

● صداع سمعى و احتراقى / طب / فارسى
sodā'-e sam'ī va ehterāqī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۳۰/۳
آغاز: ... هو الموفق، صداع سمعى و احتراقى، علامت: وجود سبب چون گرمى آفتاب و مثل آن؛ **انجام:** و گل سرخ و قصب اكريزه و آس و شب يمانى
خط: شكسته نستعليق چليپا، بى‌كا، بى‌تا؛ جلد: ميشنترياكى، ۱۰گ (۴۵پ-۵۴پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۷سم [ف: ۶ - ۱۶۶]

● صداع الشقيقه / طب / فارسى
sodā'-oš šaqīaqa

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۵
نسخه صداع الشقيقه؛ خط: نستعليق، كا: محمد حسن طبيب، تا: ۱۰۲۹ق؛ ۱ص (۱۱) [مختصر ف: - ۸۵۷]

● صداع و سرسام و بايشرا و صرع / طب / فارسى
sodā' va sarsām va bāyšarā va sar'

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۶۰
آغاز: از جمله امراض صداع است كه آن را به فارسى درد سر گويند؛ **انجام:** به قدر پنج مثقال داخل كرده بخورد.
گويا از متاخران است؛ خط: نستعليق، بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ كاغذ: فرنگى، ۸گ، ۱۹ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۲۸۲]

← الصداق > اختلاف زوجين در مهر
← الصداق > احكام الصداق

● صداقت و عداوت / اخلاق / فارسى
sedāqat va 'edāvat

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۹۹/۳۱
آغاز: و ديگر صداقت و عداوت ... دو نوع است يكى اصلى و ديگر عارضى و در نوع اصلى سه قول است

جدول؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱ص (۸۶)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۱۹ - ۵۲۰]

● **صداق نامه** / اسناد / فارسی

sedāq-nāme

غیر همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۶۸

درباره زناشویی میرزا مصطفی خان مستوفی پسر میرزا محمدعلی خان مستوفی با معصومه خانم ابتهاج الملوک دختر سردار منظم با کابین هزار تومان دو هزاری نقره و پنج عدد یکتومانی محمد علی شاهی با یک جلد قرآن. با مهر چند فقیه به نام محمد تقی و عبدالنبی نوری محمد حسین و مهر مستشار الملک و محمد علی بن محمود گرگانی و زین العابدین محمود و فتح الله بن نصرالله و مصطفی بن محمد علی؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۸ ربیع الاول ۱۳۳۶ق؛ صفحات آراسته به گل و بوته و ستون بندی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل سرخ، ۶گ، ۵ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۹×۲۷/۵سم [ف: ۸ - ۶۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۷۸-۱۶/۱۸۸

آغاز: یارب این آتش دیرینه چه باشد به دلم ×× کز تفش عقل سراسیمه واز جان خجلم / وین چه حزنیست که این گونه کمررا بشکافت ×× دست از کار جهان شسته و پا درد حلم؛ **انجام:** ذکر تسلیم و تحمل کی فرود آید به شخص ×× تا نپردازد به راحت فتنه مفقود را / آتش طبع سلیم ارسرد گردید از حضور ×× سر نمی‌گیرد ز تسبیح ملائک دود را

بیاضی است شامل ثبت ازدواجهایی که در سالهای ۱۳۳۱-۱۳۴۰ق اتفاق افتاده؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۳۱-۱۳۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۲گ، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۵ - ۲۷۸۷]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۸۶-۱۷/۱۶۶

آغاز: التاریخ سلخ جمادی الثانیة لیلة الاثنین اول من شهر رجب المرجب من شهور سنه ۱۳۵۳؛ **انجام:** تاریخ اجاره دادن خاک روجه مسجد اول فروردین ماه جلالی ... مال الاجاره را درهرسال اول مهرماه تسلیم نماید فی ۹ شهر شعبان سنه ۱۳۵۸

در این بیاض سند ازدواجهایی که در سال‌های ۱۲۷۶-۱۳۵۳ در نزد کاتبان بیاض واقع شده ثبت گردیده؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶-۱۳۵۹، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۶گ، اندازه: ۸×۱۱سم [ف: ۵ - ۲۷۸۶]

← صد باب ← المائة فی صناعة الطب

● **صد باب** / اخلاق / عربی

sad bāb

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۲۰۱

مروی از حضرت صادق (ع)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [الفبائی: - ۳۸۲]

● **صد باب اسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

sad bāb-e ostorlāb

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

اهدا به: امیر حاجی محمد

دارای گزیده‌ای به نام «بیست باب» است. این کتاب همان است که در فهرست حقوق و دانشگاه (ج۳) و الذریعه و آثار و احوال خواجه از آقای مدرس رضوی و در فهرست نسخه‌های فارسی از تألیفات خواجه نصیرالدین دانسته شده است. در آن از زیج الغ بیک، غیاث الدین محمد کاشی و بیست باب خواجه یاد می‌کند. عبدالحسین حائری (مجلس ۳۴۵/۱۹ و ۵۷/۲۳) آن را از نورالله بن محمدشاه شوشتری جد قاضی نورالله شوشتری دانسته‌اند و با استناد به قرائنی همچون یاد کردن از «بیست باب» خواجه، بعید دانسته‌اند که از خواجه باشد. در ابتدای نسخه کتابخانه ملک (که کهن‌ترین نسخه موجود در ایران است به تاریخ ۱۰۲۰)، تصریح به نام خواجه شده و کلاً از این رساله نه نسخه در ایران معرفی شده که پنج نسخه آن را از شوشتری دانسته‌اند و بقیه از خواجه نصیر. ولی همه رساله‌ها و آنچه در الذریعة به نام «صد باب» خواجه آمده، یکی است. هنوز نمی‌توان در مورد نسبت قاطع آن سخن گفت و دلایل استاد حائری نیز کافی به نظر نمی‌رسد گرچه در نسبت آن به خواجه نیز تردید وجود دارد.

آغاز: بسمله. حمد بی حد و ثنای بی عد قادری را که ببدایع فطرت و صنایع حکمت اطباق سموات سبع را بی وسیله مدد و رابطه عمد بید قدرت برافراشت

انجام: و آن این است عین الثور و عیوق و یدالجوز الیمنی و رجل الجوز الیسری ... و هر که اینها را بشناسد چنانکه در آن اشتباه نیفتد او را دراین باب کفایت تمام باشد و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب

[نسخه‌های منزوی ۳۲۵/۱؛ الذریعة ۲۶/۱۵؛ دنا ۱۰۸/۷ (۴ نسخه با نسبت به خواجه و ۵ نسخه با نسبت به شوشتری)؛ فهرستواره منزوی ۲۹۸۳/۴]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۹۲/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد قلی بن شهاب الدین، تا: ربیع الاول ۱۰۲۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه [ف: ۵ - ۴۶۰]

۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۷۵/۱ - ب

آغاز: رساله صد باب من مصنفات ... خواجه نصیر الملة و الدین الطوسی ... برابر ؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۷گ (۱پ-۳۷پ)، ۲۰ سطر (۱۲×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۵۷]

۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۲/۱**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محم هادی بن محمد تقی سهروردی مشهور به شولستانی، تا: ۱۱۰۴ق، جا: شیراز مدرسه صالحیه؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۱۰ – ۱۷۰]

۴. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۱۳/۴-۷/۱۱۳**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن محمد صفی، تا: ۳ ربیع الثانی ۱۲۶۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ – ۲۷۸۱]

● **صد باب اسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

sad bāb-e ostorlāb

شوشتری، نورالله بن محمد شاه، ق ۱۰ قمری

šūštarī, nūr-ol-lāh ebn-e mohammad šāh (- 16c)

همان رساله قبل

۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۹/۵-طباطبائی**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن حاجی محمدرضا تاجر اصفهانی، تا: ۱۰۴۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۸۶ص (۱۱۲-۱۹۷)، ۱۸ سطر، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۲۳ – ۵۷]

۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۳۰/۱**

آغاز: برابر؛ (در حاشیه: نورالله بن محمد حسینی شوشتری)؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۸۷ق؛ در متن دیباچه نیست اما در کنار صفحه با خط دیگر و با عنوان نسخه بدل ثبت شده. در فهرست بانکیپور نسخه‌ای از این رساله با نام «اسطرلاب» شناسانده و تألیف شوشتری دانسته شده گورگیس عواد آن را همین گونه یاد کرده؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قرمز، ۱۱۸ص (۲-۱۱۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۹ – ۳۴۵]

۳. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۹۷**

آغاز: شائبه انحراف و میل مبراست کریمی که هر چند بر لئام و کرام عطا و انعام فرمود از خزانه فیضش فلسی و پشیزی نکاست قدوسی که شعاع آفتاب معرفتش؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد کریم بن حسینعلی، تا: ۱۱۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ خریداری از مشیری ۱۳۸۲/۹/۱؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج اناری مذهب، ۵۹گ (۳-۶۱)، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۲×۲۱/۵سم [رایانه]

۴. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۱۰/۲-۳۴/۱۸۰**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: جمعه ۱۳ ربیع الثانی ۱۲۰۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۵ – ۲۷۸۲]

۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۷۸۴**

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۶۲ق [الفبائی: – ۳۸۲]

← صد باب اسکندری > اسرار النجوم

← صد پند > نصایح لقمان حکیم

← صد پند > پندنامه

← صد پند > نصایح

● **صد پند** / شعر / فارسی

sad pand

عطار، محمد بن ابراهیم، ۵۳۷؟ – ۶۲۷ ؟ قمری

‘attār, mohammad ebn-e ebrāhīm (1143 - 1230)

منظومه‌ای است در پند و اندرزهای عرفانی در یکصد و هفت بیت منسوب به عطار.

۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱/۱۴ معیری**

خط:نستعلیق خفی،بی کا،تا:۹۵۷ق؛ ۳ص (۱۰۹-۱۱۱) [ف: ۱۸ – ۲]

۲. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۷۵/۶**

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۹۶۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۶ص (۸۰۶-۸۱۱)، ۲۲ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×سم [ف: ۱۶ – ۱۹۲]

۳. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۲۷/۴**

آغاز: مشو مغرور ملک کنج دینار ×× که دنیا یاد دارد چون تو بسیار / خدا را زان پرست از جان پرنور ×× که استحقاق دارد و از طمع دور؛ **انجام:** چو علمت از عبادت عین گردد ×× دلت آیینه کونین گردد

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۲۳۹پ-۲۴۱ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۷ – ۱۸]

● **صد پند = هزلیات** / ادبیات / فارسی

sad pand = hazlīyāt

عبید زاکانی، عبیدالله، – ۷۷۲ قمری

‘obeyd-e zākānī, ‘obeyd-ol-lāh (- 1371)

تاریخ تألیف: ۷۵۰ق

صد پند عبید زاکانی و حکایات مضحکه او. چند تحریر از پندهای او در دست است. یکی از آنها نام «رساله صد پند» در مجموعه‌ای از گفتارهای او به نام «لطایف نظام الدین ...» چاپ شده. در دیباچه این تحریر آمده: در ۷۵۰ق گفتاری از افلاطون به شاگردش ارسطو از یونانی به فارسی برگردانده بود، با چند نامه دیگر به ویژه نامه‌ای که از انوشیروان دادگر بود بر پایه آنها این را ساختم. صد پند آمیخته با انتقاد است.

آغاز۱: بر رأی اصحاب نظر و فراست عرضه میدارد که متکلم این حروف عبید زاکانی ... اگرچه در علم مایه و در هنر پایه ای ندارد ...

۲: (نسخه تاجیکستان): شکر و سپاس خالقی را که کثرت مخلوقات بر وحدانیت او دلیلی واضح و برهانی ساطع ...
انجام: وامن و استقامت بر روی همکنان گشاده گرداناد.
چاپ: چاپ شده
[دنا ۱۰۸/۷ (۱۱ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۵۱۴/۶]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴۶/۴-ف
نسخه اصل: بادلیان Add. 115 اوزلی (ش ۸۰۰)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶۷۴ق؛ ۱۸ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۸۸]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۴/۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۶۸ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۲ص (۷۱-۸۲)، ۱۳ سطر (۹×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [سنا: ف: ۱ - ۳۵۵]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۱۴/۷-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۱۹۸]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۶۳/۶-ف
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۶۸ق [فیلمها ف: ۲ - ۲۱۷]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۵/۵-ف
نسخه اصل: حمیدیه ۱۱۸۱؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن رسول ترابی، تا: پنج‌شنبه اواخر محرم ۸۹۸ق؛ ۵گ (۲۱۶-۲۲۰)، ۱۳ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۱۶۶]
۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۱ص (۲۹۰-۳۰۰) [نشریه: ۲ - ۹۱]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۲۵/۲۵-ف
نسخه اصل: نسخه آقای بنی آدم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: رحلی [فیلمها ف: ۲ - ۱۶۲]
۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۵۰/۱۶
با شعر شاه عباس و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۱ص (۷۱) [ف: ۱۰ - ۱۸۳۵]
۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۷۵/۷
کا: محمد علی شیرازی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۵۷-۶۷)، ابعاد متن: ۱۷×۲۹، اندازه: ۲۱/۵×۳۳/۵سم [ف: ۸ - ۴۳۹]
۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۱۲/۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الثانی ۱۳۵۷ق؛ جلد: گالینگور، ۱۰ص (۶۰-۶۹)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۹۹]
۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۳۴/۳-ف
نسخه اصل: مجلس ۲۸۰۷؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۷۲]

● **صد پند = نصایح لقمان** / اخلاق / فارسی
sad pand = nasāyeh-e loqmān

لقمان
loqmān
نصایح و مواعظی است که منسوب به لقمان حکیم خطاب به فرزندش می‌باشد. نسخه‌ها با هم اندکی جدائی دارد.
آغاز: بسمله. حمدله. و الصلوة ... این صد پند سودمند دلپسند است که لقمان حکیم پسر خود را وصیت فرموده ... اول آنکه ای پسر خدای عز و جل را بشناس

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۹۰۳
آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین. این صد پند سودمند دلپسندست که لقمان حکیم پسر خود را نصیحت کرده و فرموده که هر که این سخنان را یاد گیرد و عمل نماید زیرک و خردمند گردد ای فرزند خدای عزوجل را بشناس هر چه گویی از پند و نصیحت نخست بدان کار کن قدر مردم بدان سخن باندازه خویش گوی همه کس را بشناس راز خود را نگاه دار مردم را در وقت خشم و غضب بیازمای دوست را بسود و زیان امتحان کن از مردم ابله و نادان بگریز دوست زیرک و داناگزین در کار خیر جدو جهد نما ... الی آخر؛ **انجام:** طعام تنها مخور که بدترین خلق باشی آب بسیار در میان طعام مخور سخن بسیارست در خانه اگر کس است یک حرف بس است حق سبحانه و تعالی خواننده و شنونده را توفیق عمل روزی کناد کتبه العبد المذنب میر علی غفر الله ذنوبه فی ربیع الاول سنه ۹۵۰.
خط:نستعلیق ممتاز،کا:میر علی هروی، تا: ۹۵۰ق؛ مجدول، با یک سرلوح و کتیبه مذهب؛کاغذ: خانبالغ نخودی، جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، ۱۴ص، ۸ سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۶/۲سم [ف: ۷ - ۵۱۴]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** نان هیچکس مخور نان از هیچکس دریغ مدار انشاء الله تعالی توفیق رفیق تو باشد.
خط: نستعلیق عالی، کا: میر عماد حسنی سیفی قزوینی معروف به عمادالملک، تا: ۱۰۰۶ق؛ نسخه‌ای است هنری و نفیس، دارای یک سرلوح زیبای مرصع کشمیری، مذهب، مجدول؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۶گ، ۷ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۳۵ - ۳۶۶]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۰۴/۱
آغاز: برابر **انجام:** هیچکس را مترسان تا ایمن باشی. و الله اعلم بالصواب.
خط: نستعلیق خوش، کا: خواجگی، تا: ۱۰۷۴ق؛ با سرلوح زیبا، صفحات تشعیر مذهب، نسخه هنری بسیار نفیس؛ جلد: روغنی مصور،۶گ(۱پ-۶ر)،۱۳سطر،اندازه:۱۰×۱۶سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۲۷]
۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲/۵۹۰۶-۲۹/۲۴۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** بدانکه فرق میان آدمیان و بهایم بدین آداب است سخن بسیار است درخانه اگر کس است یک حرف بس است حق تعالی خواننده وشنونده را توفیق عمل روزی کناد بالنبی

وآله الامجاد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۱۳۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ، ۱۸ سطر چلیپایی، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۵ – ۲۷۸۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۹۶/۲

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سرخ، ۵گ (۱۲پ–۱۶پ)، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۳۱ – ۵۶]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۵/۴

آغاز: ... نصایح و کلمات که لقمان حکیم پسر خود را بدان وصیت کرده، گفت ای پسر ! خدای را شناس و هر چه از پند و نصیحت؛ **انجام:** تکبر مکن، مردم را عزیز دار تا عزیز باشی

نسخه در دست با «ای پسر» آغاز گردیده، سپس پندها به دنبال یکدیگر بی شماره آورده شده؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: علی همت، تا: ۱۲۷۳ق؛ سپس نصایح دیگر نیز به فارسی؛ ۴گ (۶۰پ–۶۳ر) [ف: ۱ – ۱۶۳]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۸۲/۴۸

آغاز: برابر **انجام:** و هیچ کس را مترسان تا ایمن باشی و الله اعلم بالصواب.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۷ص (۹۳۴–۹۴۰)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۴ – ۱۷۷]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۴۵/۸

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... این صد پند سودمند که حضرت لقمان پسر خود را بارتکاب آن وصیت فرموده قبله الکتاب ملا میر علی علیه الرحمه صورت کتابت آن باین ترتیب بجهة یادگار نوشته ای پسر خدای عز و جل را بشناس؛ **انجام:** و اوست رستگاری دهنده و نجات بخشنده.

خط: نستعلیق، کا: سید میر باقر حسینی، تا: با تاریخ ۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵ص (۲۳۱–۲۳۴)، ۱۴–۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۴۷/۲ – ۹۳]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۶۱

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین؛ **انجام:** که آبروی در دنیا میبرد ... صفر المظفر سنه ۱۳۰۷.

خط: شکسته نستعلیق، کا: اسکندر بن حسنعلی، تا: ۱۳۰۷ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج ضربی [الفبائی: – ۳۸۲]

۱۰. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۱۰۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** پنجم به اندک چیزی بترسند و با رقت باشند و به اندک چیزی راضی و خشنود گردند

به ترتیب میر علی قبلة الکتاب؛ خط: نستعلیق خوش، کا: سید محمد حسینی، تا: جمادی الاول ۱۳۲۳ق؛ ۱۵ص، ۸ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: – ۱۶۹]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۶۵۷

خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: – ۳۸۲]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۴۱/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** الله تعالی همه برادرانرا توفیق کرامت فرماید که به این نصایح عمل نمایند، و الله ولی التوفیق و الرشاد.

صد پند و اندرز اخلاقی می‌باشد منسوب به لقمان حکیم به فرزندش که در این نسخه با عباراتی شیوا به فارسی برگردانده شده؛ کا: رستم بن بیجن، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۷۳پ–۷۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹ – ۱۳۵]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۸۷/۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** الله تعالی همه برادران را توفیق کرامت فرماید که به این نصایح عمل نمایند، و الله ولی التوفیق و الرشاد

خط: نستعلیق، کا: محمد بن سید کریم تاجر شوشتری، تا: ۱۳۰۱–۱۳۰۸ق؛ جلد: روغنی، ۲گ (۱۰۶ر–۱۰۷ر)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۴ – ۱۱۰]

● صد پند لقمان (منظوم) / شعر، اخلاق / فارسی

sad pand-e loqmān (manzūm)

تاریخ تألیف: ۸۷۸ق

مثنوی است در بیان وصیتهای لقمان به پسرش است. مجموع آن صد بیت است که در سال ۸۷۸ سروده شده است: «سال هجرت هشتصد و هفتاد و هشت ×× رفته بود آن دم که این منظوم گشت».

آغاز: حمد بی حد کردگار پاک را ×× آنکه ره بنمود وداد ادراک را / قادری کز کاف و نون آرد پدید ×× قفل ایجاد دو عالم را کلید

انجام: صد وصیت ... دادم نشان ×× شد تمام اکنون بعون مستعان / چون که سال هشتصد و هفتاد و هشت ×× رفته بودم آندم که این منظوم گشت / هر چه گفت آن پیشوای شیخ و شاب ×× گفته شد و الله اعلم بالصواب

[دنا ۱۰۹/۷ (۱۳ نسخه)؛ الذریعة ۲۶/۱۵؛ منزوی ۱۶۴۲/۲]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۹۱/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ختایی سفید و حنایی، جلد: میشن قرمز، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۱۷/۷سم [ف: ۸ – ۱۵۶]

۲. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۲۰/۲۹ درحاشیه

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: معین شیرازی، تا: ۹۰۹ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۴۰۲پ–۴۰۳ر)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف مخ]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۹۸/۳۹

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا،تا: ۹۲۰ق؛کاغذ:سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۵ ص (۱۰۷۴–۱۰۷۸)، ۲۰ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۹ – ۱۰۰۹]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۷۸/۱۳

آغاز و انجام: برابر

سروده ۶۷۷ در نسخه ما یا ۸۷۸ در نسخه‌های ملک و ۲۳۹۸/۳۹ دانشگاه یا ۸۸۸ در ۱۲۴/۲۳ دانشگاه و مجلس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:قرن ۱۱؛ کاغذ:استانبولی، جلد:تیماج تریاکی، ۴گ(۱۰۳پ-۱۰۶پ)، ۲۳ سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۳۸۱]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۷۹/۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** سال هجرت ششصد و هفتاد و هشت ×× رفته بود آن دم که این منظوم گشت / هر چه گفت آن پیشوای شیخ و شاب ××گفته شد والله اعلم بالصواب

کا: محمد تقی بن حسین خاتون آبادی اصفهانی، تا: ۱۰۵۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری سیاه، ۳گ (۱۲۵پ-۱۲۷ر)، اندازه: ۲۱/۱×۳۵/۲سم [ف: ۷ - ۳۷۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴/۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سلیمان قاضی بن محمد مکری، تا: ربیع الاول و ربیع الثانی ۱۱۹۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۷گ (۲۰۷-۲۱۳)، ۹-۱۳ سطر، اندازه: ۶/۷×۱۲/۵سم [ف: ۲ - ۲۳۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۸۴/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عزیز بن نعمة الله معلم فتح آبادی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سیاه، ۲ص (۶-۷)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۱۰ - ۲۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۷۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۷ - ۹)، ۱۵ سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۲۸ - ۴۰۶]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۷۵/۱۰-۱۵/۲۱۵

آغاز: چو دانستی تو اصل وفرع دین را ×× بدان قدر حیات نازنین را / مکن ضایع تو اوقات عزیزت ×× بدان قدرش اگر باشد تمیزت؛ **انجام:** از جنگ و فتنه برکران باش مال کسی طمع مکن وچون پیش آید منع مکن. علی من اتبع الهدی والسلام

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مشکی روغنی مذهب، ۱۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۸۳]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۸۲/۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۴گ (۱۵۰-۱۵۳)، ۱۵ سطر، اندازه: ۶×۱۲سم [ف: ۳۸ - ۲۲۳]

۱۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۸۸/۴-۵۹۳۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد نوری، تا: ۱۲۱۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۱۹۷]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱۵۸/۶

آغاز: صد وصیت کرد لقمان حکیم ×× مر پسر را چون ز مردن داشت بیم؛ **انجام:** برابر

خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: محمد ولی، تا: ۱۲۳۵ق؛ مجدول مذهب مرصع محرر؛ جلد: تیماج قرمز، ۴گ (۵۰پ-۵۳پ) [ف: ۳۶ - ۲۳۸]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۲۷/۶

آغاز و انجام: برابر

نود هشت بیت است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۲۴۲پ-۲۴۴ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۷ - ۱۹]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۱۵/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و تحریری، کا: علی اکبر بن شیر محمد همدانی، تا: ۱۲۹۷ و ۱۲۹۸ق، جا: همدان؛ ۸ص (۲۳۸-۲۴۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۵۰ - ۱۸۰]

۱۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۱۴/۲

آغاز: برابر

نزدیک به یکصد اندرز می‌باشد؛خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۴ رجب ۱۳۳۱ق؛ ۵گ (۱۰پ-۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۳]

← صد پند منظوم ≻ صد پند لقمان (منظوم)
← صد حدیث ≻ احادیث

● صد حدیث نبوی (ترجمه) / شعر، حدیث / فارسی

sad hadīs-e nabavī (t.)

لطفی، لطفعلی، ق ۱۰ قمری

lotfī, lotf-‘alī (- 16c)

ترجمه منظوم احادیث نبوی است که در آن هر حدیث را در یک قطعه دوبیتی گنجانده است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۶۲/۲

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۹۲۶ -۹۲۹ق؛ جلد: چرم قهوه‌ای مذهب، ۱۳ص (۳۲-۴۴)، ۲۷ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۷/۱ - ۱۹۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۶۲/۷

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۹۲۶ -۹۲۹ق؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۴ص (۱۰۱-۱۱۴)، ۲۷ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۷/۱ - ۱۹۹]

● صد حکایت کوچک / داستان / فارسی و انگلیسی

sad hekāyat-e kūčak

صد حکایت کوتاه اخلاقی است به زبان انگلیسی، در اوایل نسخه ترجمه فارسی حکایات هم درج شده است: حکایت اول درحقیقت خدای حق، حکایت دوم پدرخوب، حکایت مادر مقدسه و پسرانش، حکایت خواهر و برادر، حکایت هوای

خوب، حکایت باران، حکایت برگشت صدا، در پایان برخی از حکایات اشعاری آورده است.تا حکایت ۶۰ به انگلیسی تحریر شده و تا آخر حکایت هفتم به فارسی ترجمه شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۷۸-۱۰/۸۸

آغاز: حکایت اول در حقیقت خدای حق. ارمنی کوچکی در خانه بت پرستی زندگانی می‌کرد و اغلب او می‌گفت که خدا واحد است و خالق زمین و آسمان است و اوست که روشنایی؛ **انجام:** [انگلیسی است]

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه از سمت چپ مانند کتاب‌های لاتین تحریر شده و هر صفحه در صفحه مقابل به فارسی ترجمه شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۸گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵-۲۷۸۳]

● **صد حکایت کوچک برای اطفال** / داستان / فارسی

sad hekāyat-e kūčak barāye atfāl

این کتاب دارای صد داستان کوتاه آموزنده برای کودکان است در مطالب گوناگون مانند اعتقاد و ایمان به خدا، صبر و استقامت، تمرین و ممارست، مسافرت، مرگ ... بنا بر قول نویسنده، این داستان‌ها از طریق ترجمه فراهم آمده است.

تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۷۴

آغاز: یکٔ عیسوی جوان در خانه یکی از بت پرستان بسر برده و اغلب اوقات؛ **انجام:** عمل نیکی که میتوانی در این دنیای فانی بجای آوری اسباب دستگیری تو نزد واجب الوجود خواهد بود.

خط: شکسته خوش، بی‌کا، تا: صفر ۱۳۰۹ق؛ جلد: مقوایی، ۱۱۷ص، ۱۳ سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: - ۱۱۴]

● **صد خطابه = مکاتیب = سه مکتوب جلال الدوله به کمال الدوله** / نامه‌نگاری، حکومت و سیاست / فارسی

sad xetābe = makātīb = se maktūb-e jalāl-od-dowle be kamāl-od-dowle

میرزا آقاخان کرمانی، عبدالحسین، ۱۲۷۰-۱۳۱۴؟قمری

mīrzā āqā xān-e kermānī, ʻabd-ol-hoseyn (1854 - 1897)

خطابه‌های مؤلف با اسم مستعار «کمال الدوله دهلوی» به شخص خیالی و ساختگی، به نام «نواب الدوله شاهزاده ایران» است. مؤلف فقط چهل و دو خطابه از صد خطابه را که قرار بود بنویسید، انشا نموده است. او در عصر قاجاریه تحت تأثیر افکار روشنفکری و غرب‌گرایانه قرار گرفته و به فرهنگ دینی و ملی خود به دیده تحقیر می‌نگرد و به همین خاطر در خطابه‌های فوق، مظاهر فرهنگ دینی را سخت مورد انتقاد قرار می‌دهد. (عبدالحسین حائری)

آغاز: ۱: بنام ایزد یکتا. بسمله. دهلوی که پدرش در زمان شاه تیمور از ایران به مرز و بوم هندوستان هجرت کرده به دوست محترم خود نواب جلال الدوله شاه زاده ایران نوشته است و شرح خرابی ایران را نکاشته. خطابه اولی. دوست عزیز من جلال الدوله عاقبت سخن.

۲: زاهد از کوچه رندان بسلامت بگذر ×× تاخرابت نکند صحبت بدنامی چند. صورت سه طغرا مکتوبیست که شاهزاده هندوستان کمال الدوله بشاهزاده ایران جلال الدوله نوشته و جواب جلال الدوله که بکمال الدوله مرقوم داشته است.

چاپ: چاپ شده است

[دنا ۱۱۰/۷ (۲۷ نسخه)؛ الذریعه ۲۷/۱۵؛ کتاب اندیشه‌های میرزا آقا خان از دکتر آدمیت ۴۳-۴۵ و مجله آینده ۳۲۱/۳ به بعد؛ رجال بامداد ۲۵۳/۲-۲۵۷؛ مجله محیط ش۹ دوره جدید ص ۱۸ و ش ۱۰ ص۱۰ و ش ۱۱ ص۲۰ و ش ۱۲ ص۷ و ش ۱۳ ص۱۸؛ نسخه‌های منزوی ۱۷۴۴؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۷۵/۲؛ فهرستواره منزوی ۵۱۶/۶]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۹۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** اسباب تمدن در ایشان بیشتر جمع بوده است. ن ش. خطابه سی و نهم ای جلال الدوله.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با برگ سفید در میانه؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۵۳۲]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۰۶

آغاز: بنام ایزد یکتا صورت یکصد خطابه ایست که شاهراه آزاده کمال الدوله دهلوی؛ **انجام:** منکر اساس دین و اسلام شدند و فرقه دیگر غالی دسته آخر خارجی گروهی دیگر رافضی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ ناقص و تا خطابه ۲۴ آمده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی، ۹۸گ، ۳۱ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۴۲۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۲۸۴

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** ایشان را از ترقیات در امور دنیویه مانع می‌آید

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج [رایانه]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۵

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** دوربینی که خواسته بودی خریده باسم حاجی عبدالله مروارید فروش بغدادی برشت فرستادم، خداحافظ، جلال الدوله.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: سفید فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۲گ، ۱۲ سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۷ - ۸۴۲]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۸۴گ، ۱۸ سطر (۱۳/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۵- ۴۱۵۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۸۳۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ دارای چهل و دو خطابه و نانوشته مانده؛ اهدایی: آقای حسن علی غفاری معاون الدوله کاشانی؛

۱۴۱گ، ۱۸ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۷۱۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۱۲

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** زیاده بر این باصطلاح ایران بر این کهنه گورستان فاتحه و السلام.

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ یادداشت حشمت السلطنه مورخ ذیقعده ۱۳۲۲ در خصوص معرفی این نسخه و شرح حال مؤلف به خط حشمت السلطنه و نیز یادداشت اتمام مطالعه توسط وی در ۱۷ ذیحجه ۱۳۲۳ق؛ تملک: گویا متعلق به فخرالدین نصیری بوده؛ جلد: ساغری مشکی، ۲۶۹ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۵۰ – ۱۷۵]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۰۹

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و از چنگ علمای فنا تیک و سلاطین و حکام دیسپوت آزاد و مستخلص دارید زیاده بر این باصطلاح ایران بر این کهنه گورستان

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ساغری مشکی، ۱۴۰گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ – ۵۳۳]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱-فیروز

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و این ویستوت‌های بی متانیک مستحفض دارید زیاده بر این باصطلاح مسلمانان برین کهنه گورستان ایران فاتحه.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳ یا اوایل ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۸ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۳۴]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۹۴

آغاز: ... بقسمی که یک ورق تاریخ صحیح از دو هزار سال قبل ایران در دست نیست اما تواریخ یونان و اوراق آثار عتیقه ایران که در دست تازیان بی انصاف ویران شده بما نشان می‌دهد که بزرگی و شوکت و قدر و جلالت تو چه قدر بوده است؛ **انجام:** و لا محاله هر زبان که ... او بیشتر و کلمات مصطلحه او زیادتر است دلالت دارد که اسباب تمدن در ایشان بیشتر جمع بوده است. خطابه سی و نهم، ای جمال الدوله [ناقص رها شده]

خط: شکسته نستعلیق، تحریری، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ دارای رکابه؛ جلد: مقوایی، ۱۸۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۱/۳سم [ف: ۲۷/۱ – ۴۵۹]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۲۶

تنها ۷ خطابه آن را دارد؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳-۱۴؛ با قلم خوردگی؛ اهدایی: عنایت الله مجیدی؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸ص، ۲۱ سطر [ف: ۳ – ۲۱۲]

۱۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۹۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [نشریه: ۷ – ۱۸۰]

۱۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۹۸

آغاز: به نام ایزد یکتا. صورت یکصد خطابه ... خطابه اول، دوست عزیز بن جلال الدوله عاقبت سخن ترا شنیدم

نسخه از «خطابه اول» را دارد تا پایان «خطابه چهل و یکم»؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: مهدی آذر، تا: ۵ شوال ۱۳۶۲ق؛ با یادداشت نویسنده: این خطابه‌ها از میرزا آقا خان کرمانی است، که من از روی نسخه خطی آقای فرزانه رونویس کردم؛ اهدایی: دکتر عبدالحسین زرین‌کوب؛ جلد: مقوا، روکش کاغذ صورتی، ۱۲۳گ، ۱۸ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳ – ۲۱۲]

۱۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۴ ـ ج

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** بر این کهنه گورستان ایران فاتحه نخوانند (تمت بالخیر فی تاریخ ذی قعده ۱۳۴۱)

خط:نستعلیق،بی‌کا، تا: ۲۰ رجب ۱۳۲۲ق؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۵۰گ، ۱۱ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۳۴۶]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۱۵

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** بر این کهنه گورستان فاتحه و السلام. غرض نقشی است کز ما باز ماند ×× که هستی را نمی‌بینم به قایی ...

نسخه کامل؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد یزدی بن محمد حسین محمد آبادی، تا: ۲۵ جمادی الثانی ۱۳۲۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۹گ، ۱۳ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۲سم [ف: ۱۶ – ۴۷]

۱۶. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۳۰

بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [نشریه: ۶ – ۶۵۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۹۹

آغاز: برابر۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ خط: نستعلیق، کا: مجتبی مینوی و حبیب،تا:۸ ذیحجه ۱۳۲۹ق؛ از روی نسخه ادوار براون، یادداشتی در مطابقت نسخه حاضر با صد خطابه به خط مجتبی مینوی به سال ۱۳۱۰ در کمبریج و در دو برگ پایانی یادداشتی از همو در اختلافات بین سه مکتوب و صد خطابه و اینکه نسخه نگاشته شده جهت براون به خط میرزا مصطفای اصفهانی ازلی بوده و یادداشتی درباره کتاب هشت بهشت و یادداشتی که مینوی نوشته کتاب را به صادق هدایت امانت داده و وی در برخی از صفحات کتاب مطالبی را اشاره گذاشته؛ ۳۲۶ص [عکسی ف: ۷ – ۳۹۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۶۷-ف

همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ – ۱۴۸]

۱۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۲۴

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** زیاده بر این باصطلاح ایرانیان بر این کهنه گورستان فاتحه و السلام.

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمود (ادیب) شیرازی، تا: ربیع الاول ۱۳۳۰ق، به امر میرزا فتحعلی خان (خان بابا خان)؛ کاغذ: فرنگی، ۱۳۱گ، ۱۷ سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۳۱۵]

۱۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۶۷ – ج

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ ذیقعد ۱۳۳۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۶۵گ، ۱۴ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: – ۱۵۸]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۴۴/۱-ف

نسخه اصل: از نسخه آقای احمد مجاهد (قاسم زاده). ۴۱ خطابه

بیش نیست؛ کا: عباس همدانی، تا: ۱۳۳۴ق، به فرمایش شاه زاد آقا محمد جعفر میرزا [فیلمها ف: ۳ – ۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۴۴/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا. سه مکتوب کمال الدوله هندوستانی در پاسخ جلال الدوله ایرانی با عنوان‌های شبل الدوله و سوسمار الدوله [فیلمها ف: ۳ – ۷]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۴۹/۱-ف

نسخه اصل: کتابخانه کمبریج ش L 4 (۹)؛ بی کا، بی تا [فیلمها ف: ۲ – ۲۸۷]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۷۶۱

بی کا، بی تا [د.ث. مجلس]

۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** منکر اساس دین و اسلام شدند و فرقه دیگر غالی دسته آخر خارجی گروهی دیگر رافضی

بی کا، بی تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج سبز، ۱۶۷گ، ۱۷ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳/۲×۲۱/۵سم [رایانه]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۷۶

آغاز: دوست عزیز من جلال الدوله، عاقبت سخن تو را نشنیده، در مراجعت از فرنگستان از راه تبریز به خاک اندوهناک ایران وارد شدم؛ **انجام:** و فرقه دیگر غالی، دسته دیگر خارجی، گروهی دیگر رافعی.

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: مقوا قهوه‌ای، ۱۴۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۵ – ۱۸۰]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۲

آغاز: خطابه اول، دوست عزیز من جلال الدوله عاقبت سخن ترا نشنیده در مراجعت از فرنگستان از راه تبریز وارد به خاک اندوهناک ایران شدم

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۱۴۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۴۸۵]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۶

انجام: از جنگ این علمای فناتیک و سلاطین و حکام دیسپوت آزاد و مستخلص دارید زیاده به این به اصطلاح ایران برین کهنه گورستان فاتحه و السلام.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: تیماج تریاکی، ۷۷گ، ۱۵ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [سنا: ف: ۲ – ۴۵]

۲۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۸۷/۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و شکم دریدید و مال مردم را چاپیدید، که بیچاره امت من.

خط: نستعلیق تحریری، بی کا، تا: روزگار نگارنده؛ ۲۹گ (۱پ–۲۹ر) [ف: ۲ – ۱۶۶]

۲۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۹۰

آغاز: خطابه اول دوست عزیز من جلال الدوله عاقبت سخن تو را نشنیده در مراجعت از فرنگستان از راه تبریز وارد بخاک اندوهناک ایران شدم

در این نسخه فقط چهل و یک خطابه آمده؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۱۴۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۳۵۰]

۲۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۲۲

تا خطابه چهل و دوم؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۱۵۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ – ۸۰]

۲۹. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۶۰۳م

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: مقوایی، ۶۵ص، ۱۶ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [رشت و همدان: ف: – ۱۱۴۳]

۳۰. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۷

خط: نستعلیق، کا: آقای مینوی و یغمایی، بی تا، قطع: ربعی [نشریه: ۶ – ۶۵۱]

۳۱. تهران؛ خاکپور، اسدالله (خاندان)؛ شماره نسخه:۴۵

بی کا، بی تا؛ دو نسخه [نشریه: ۷ – ۵۶۷]

۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۰۷۸

بی کا، بی تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

● صد داستان کوتاه فرانسه / داستان / فرانسه – فارسی

sad dāstān-e kūtāh-e farānse

این رساله حاوی صد داستان کوتاه برای کودکان جهت آموزش زبان فرانسه است. در آغاز و پایان هر داستان متن لغت‌های آن با ترجمه به فارسی نوشته شده است، در این رساله فقط ۴۵ داستان آمده است. در انتهای کتاب دوستی‌ها و اشعاری از خیام و در آخرین برگ. جدول کیفیت حالات و وقایع و حوادث سال‌ها بر طبق نظر حکمای ختا و ایغور با امضای ذکاء الملک فروغی و تاریخ ۱۳۲۰ آمده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۷۳

کا: محمد علی فروغی، تا: ۱۳۲۱ق؛ تملک: محمد ولی میرزا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۲۸۶ص، ۱۱ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱/۸×۱۷/۵سم [رایانه]

● صد در / شعر، آیین زرتشت / فارسی

sad dar

ایرانشاه بن ملکشاه، ق۱۰ قمری

īrān-šāh ebn-e malekšāh (- 16c)

تاریخ تألیف: ۱۴ محرم ۹۰۰ق

در آیین و عقاید زرتشتیان، به نظم فارسی: «شد این نظم صددر تمام / ز ما یافت بر روح نیکان سلام».

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۹۴-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Royal 16. BXV؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: محرم ۱۰۵۰ق؛ ۷۰گ، ۱۵ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۱۳۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۲/۳
نظم در چهل و نهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۰ق؛ ۱گ (۱۸ر–۱۸پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳۷ - ۲۷۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۲/۶
در۶ و ۶۱و۶۷ از صد در منظوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۰ق، ۳گ (۲۱پ–۲۳ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳۷ - ۲۷۸]

● **صد در بندهش** / آیین زرتشت / فارسی

sad dar-e bondaheš

فیروز بن کاووس، ق ۱۰ قمری

fīrūz ebn-e kāvūs (- 16c)

به دستور: شهریار پور اردشیر
تاریخ تألیف: ۹۰۰ق (برابر با لفظ «شتر»)؛ محل تألیف: کرمان
مؤلف در این رساله عقاید و آداب و سنن زرتشتیان را در صد «در» بیان نموده است.
آغاز: این دفتر شایست و نا شایست که بر مردمان فریضه باشد تا بر خوانند
[نسخه‌های منزوی ۲۹۸۷/۴؛ دنا ۱۱۱/۷؛ فهرستواره منزوی ۶۲۴/۷ بدون نام مؤلف]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۱/۵۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و سستی که پیش آید دین از دست ندادن و درون کوشیدن هر چون باشد
خط: نستعلیق، کا: فریدون بن مرزبان، تا: ۱۱ بهمن ماه الهی ۹۹۶ یزدجرد بن شهریار = ۱۰۳۶ق؛ جلد: پارچه مشکی، ۳۲گ (۵۲۲پ–۵۵۳پ) [ف: ۳۷ - ۲۷۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۷۷/۲
نزدیک ۱۶۷۰ بیت است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۱۴ص (۱۸۹–۳۰۲)، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۹ - ۱۳۷۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۰۴/۱
آغاز: [برگ ۵۰ر]: این کتابیست در شایست و ناشایست که از دین به مازدیستان بیرون آورده اند که واجب است هر کسی را دانستن؛ **انجام:** [برگ ۴پ]: ایزد تعالی زراتشت را گفت که ای زردتشت به از تو در عالم کسی نیافریدم ... و این عالم از بهر تو پدیدار کردم و این همه خلایق که من آفریدم.
تذکر: نام کتاب به استناد فهرستواره ۶۲۴/۷ کامل شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اوراق این کتاب جا به جا شده و ۴ برگ آخر کتاب در اول نسخه و باقی در برگ [۵۰ر–۶۴پ] واقع شده‌اند؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۹گ (۱ر–۴پ و ۵۰ر–۶۴پ) [ف: ۳۶ - ۱۵۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۱/۱۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و سستی که پیش آید دین از دست ندادن ودرون کوشیدن هر چون باشد
خط: نستعلیق، کا: فریدون بن مرزبان، تا: ۱۰۳۶ق؛ ۴گ (۳۳۳ر،۳۳۶ر) [ف: ۳۷ - ۲۷۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۱/۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و سستی که پیش آید دین از دست ندادن ودرون کوشیدن هر چون باشد
از کتاب صد در بندهش؛ خط: نستعلیق، کا: فریدون بن مرزبان، تا: ۱۰۳۶ق؛ ۶گ (۳۲۵ر–۳۳۰ر) [ف: ۳۷ - ۲۷۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۲/۱۸
منتخباتی از کتاب صد در بندهش نظم و نثر و صد در پشتون داجی از تصنیف بهزاد بن رستم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۰ق؛ ۴۰گ (۲۳۳پ–۲۷۲ر) [ف: ۳۷ - ۲۷۹]

● **صدر التواریخ = تاریخ صدور قاجار** / تاریخ ایران / فارسی

sadr-ot tavārīx = tārīx-e sodūr-e qājār

اعتمادالسلطنه، محمد حسن بن علی، ۱۲۵۹-۱۳۱۳قمری

e'temād-os-saltane, mohammad hasan ebn-e 'alī (1843 - 1896)

تاریخ تألیف: رجب ۱۳۰۹ق
اصل کتاب را محمد حسین فروغی ذکاء الملک سپاهانی و میرزا غلامحسین ادیب از کارمندان وزارت انطباعات فراهم آوردند ولی وزیر به نام خود ساخته است. «ترجمه حال و تاریخ صدور و وزرای اعظم دولت ابد مدت سلسله علیه قاجاریه است و اسناد آن اوراق متشته و حکایاتی است که از الواح خواطر معمرین و دانایان معاصرین نقل شده»، شامل شرح حال این وزراء: ۱. حاجی ابراهیم خان شیرازی، اعتماد الدوله (وزارت ۱۲۰۹–۱۲۱۵ق)؛ ۲. میرزا محمد شفیع صدر اعظم پسر میرزا احمد پندئی مازندرانی (وزارت ۱۲۱۵–۱۲۳۴ق)؛ ۳. امین الدوله حاجی محمد حسین خان بن محمد علی اصفهانی، نظام الدوله (وزارت ۱۲۳۴–۱۲۳۹ق)؛ ۴. میرزا ابوالقاسم بن میرزا عیسی قایم مقام فارهانی (وزارت ۱۲۱۵–۱۲۵۲ق)؛ ۵. حاجی میرزا عباس آقاسی پسر میرزا مسلم ایروانی (وزارت ۱۲۵۲–۱۲۶۴ق)؛ ۶. میرزا تقی خان امیر کبیر (وزارت ۱۲۶۴–۱۲۶۸ق)؛ ۷. میرزا آقا خان سپهسالار اعظم، پسر امیر خان سردار (صدارت ۱۲۸۱–۱۲۸۳ق)؛ ۹. حاجی میرزا حسین خان مشیرالدوله (وزارت ۱۲۸۸–۱۲۹۰ق)؛ ۱۰. میرزا یوسف بن حسن مستوفی الممالک (وزارت ۱۳۰۱–۱۳۰۳ق)؛ ۱۱. میرزا علی اصغر خان امین السلطان وزیر اعظم (وزارت ۱۳۰۳ق–تا زمان تألیف). در پایان مقدمه ۲ بیت در وصف کتاب سروده شده: «من این صدر التواریخ گزیده ×× برای حضرتت کردم مدون / تو ای فر وزیران نکوران ×× کرم فرما ببین در خدمت من».
آغاز: بسمله. دیباچه. بعد الحمد و الصلوة. بحضور کرامت ظهور

مکرمت دستور عمید اکرم راد و صاحب اجل کافی جناب مستطاب اشرف معظم وزیر اعظم زین الله دست الوزراة باقدامه السعید العالی و اقدام حضرته المتعالی معروض میدارد باین قصد و نیت که خلوص خدمت خود را بمحضر وزارت عظمی ... باز نماید ... کتابی تألیف کرده ... این کتاب که صدر التواریخش نامیده ام و نسخه ای از آن بحضور مبارک عالی تقدیم نموده اینک در حکم مسوده میباشد اگر بخت یار آمد ... این بیرنگ نقشی بدیع خواهد شد ... من این صدر التواریخ گزیده ×× برای حضرتت کردم مدون ... فی بیستم شهر شعبان المعظم سنه ۱۳۰۹ العبد محمد حسن المدعو باعتماد السلطنه.
انجام: و اصلاح حال قاطبه اهالی مصروف و مبذول. ازین لطف و احسان و اقدام و همت ×× کجا بنده ای هست شرمنده باشد / چو شامل نمودستی این رحمت خود ×× خدایا همان به که پاینده باشد. (تمت الکتاب بتاریخ شهر ذی قعده سنه ۱۳۰۹)
چاپ: تهران، ۱۳۵۱ش.
[دنا ۱۱۱/۷؛ فهرستواره منزوی ۱۰۱۳/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۳۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق جلی، بی‌کا، تا: شعبان ۱۳۰۹ق؛ مجدول به زر، کمند کشی شده، با سرلوح مذهب، مصحح، با افزودگی‌ها و اصلاحاتی به خط خود اعتماد السلطنه، اعتماد السلطنه در برگ پایانی نسخه به خط خودش این یادداشت را نوشته: «هو، دیباچه و خاتمه هر دو از منشئات میرزا محمد حسین فروغی است به خط خود او نوشته شده به آن جهت با سایر اوراق دیگر خطا فرقی پیدا کرده. ۳۰ شعبان لوی ئیل ۱۶۳۰۹ هجری بنده فدوی حضرت اشرف امجد اعظم عالی مد ظله العالی محمد حسن بن علی مراغه‌ای اعتماد السلطنه»؛ کاغذ: فستقی، جلد: گالینگور مذهب، ۱۹۰گ، ۱۴ سطر (۱۴×۲۶/۴)، اندازه: ۲۱/۲×۳۵/۱سم [ف: ۲۹/۱ – ۸۲]

۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶۰ – ب
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۰گ، ۱۹ سطر (۷×۲۵)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: – ۱۵۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۱۸-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ – ۱۲۱]

۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۵ ـ ج
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۹ق؛ از روی مسوده اصل تاریخ صدور قاجار که نسخه آن در کتابخانه میرزا محمد علی خان فروغی بوده؛ ۱۵۱گ، ۲۳ سطر (۱۵×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۲/۵سم [ف: ۱ – ۳۴۸]

← صدرالدین حموی ⋗ آرامگاه صدرالدین حموی

● **صدر الکمال** / هیئت / فارسی
sadr-ol kamāl
گفتار در احکام نجوم در هشت «باب».
آغاز: بدان که هر که طالع حمل پیش دوستی و خواب بستن در حق او بهتر آید ...
[دنا ۱۱۱/۷؛ فهرستواره منزوی ۲۹۸۴/۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۵۰۴/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** حساب ابجد اینست ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با شکلهای نجومی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۸گ (۳۱پ–۳۸ر)، ۱۴ سطر [ف: ۹ – ۴۳۳]

← صدریه (رساله ...) ⋗ صیدیه

● **صدریه** / نحو / فارسی
sadrīye
موسوی، محمد بن ابی الحسن، ۹۶۳ – ۱۰۴۳ ؟ قمری
mūsavī, mohammad ebn-e abe-l-hasan (1556 - 1634)
اهدا به: شمس الدین محمد (پسرش)
تاریخ تألیف: ۱۲ ربیع الاول ۹۹۹ق

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۳۲/۲
آغاز: بسمله لک الحمد یا فاعل ما تشاء و لک الشکر یا رافع اسماء الملائکة ... اما بعد لما الفت القواعد النحویه و سمیتها بالرسالة الشمسیه سالنی ولدی؛ **انجام:** اذا اسند الفعل الی ضمیر یکون.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: کاظم بن باقر طالخانچه، تا: ۱۲۱۹ق، جا: اصفهان، مدرسه شاهزاده‌ها؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۶ص (۱۲۶–۲۰۱)، ۱۴ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۴۷/۲ – ۸۳]

● **الصدرية (الرسالة)** / حساب / عربی
aṣ-ṣadrīya (ar-r.)
بهمنی، علی بن محمد
bahmanī, ʻalī ebn-e mohammad
رساله‌ای است در علم عدد و مساحت و جبر و مقابله و حساب.

اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۳۶
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: تاریخ پایان رساله، شوال ۱۰۵۲ق [ممکن است تاریخ تألیف باشد]؛ ۶۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: – ۸۶]

● **الصدرية (الرسالة) = جواب مسائل میرزا محمد شفیع صدر** / نحو / عربی

aṣ-ṣadrīya (ar-r.) = javāb-e masā'el-e mīrzā mohammad šafī'-e sadr

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

تاریخ تألیف: غره رمضان ۱۲۵۲ق

جواب مسألهای است که میرزا محمد شفیع در کیفیت ارجاع ضمیر فاعلی در مانند «زید ضرب» به ما قبل از وی پرسیده که آیا ضمیر به ذات زید بر می‌گردد یا به عنوان آن و مؤلف جواب آن را مفصلاً نگاشته است. در مجموعه رساله‌های چاپ شده وی «رسالة فی بیان الضمیر» نقل شده که می‌تواند همین رساله باشد.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... ان هذه الکلمات ذات تبیین صدرت منی جواباً لمسئلة عویصة مشکلة بعث بها الاخ الروحانی ... المیرزا محمد شفیع

انجام: و فاز الفائزون بولایتهم صلی الله علیهم و لعنة الله علی أعادیهم و ظالمیهم و منکر فضائلهم أبد الآبدین

[دنا ۱۱۱/۷ (۱۴ نسخه)؛ فهرست کتب مشایخ ۹۳/۲]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۴/۲-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فتکون کالسراج تضیئ غیرک و نفسک، و الصلاة و السلام علی محمد و آله و رحمة الله و برکاته.

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۵ص (۱۰۱-۱۱۵) [عکسی ف: ۱ - ۱۱۷]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۳۹/۵-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لعنت الله علی اعدائهم الی یوم الدین و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰ص (۳۹-۴۸) [عکسی ف: ۱ - ۱۱۷]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۱۶/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۵۲ق، خطوط سیاه؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۲ - ۶۳۵]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۸۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق؛ مصحح؛ ۵گ (۱۶۸پ-۱۷۲پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۵۸]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۴۹/۴

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۴۱]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۳۲/۵

آغاز: برابر

نسخه اصل:کتابخانه سید حسین شیرازی -قم؛ کا: محمد علی، تا: سلخ جمادی الثانی۱۲۵۹ق؛ ۸ص (۱۹۹-۲۰۶) [عکسی ف: ۵ - ۶۹]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۳۱/۵-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۶۲ق، جا: اصفهان؛ ۱۲ص (۳۷۲-۳۸۳) [عکسی ف: ۱ - ۱۱۶]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۹۷/۴-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ ۴۱ص (۱۵۶-۱۹۶) [عکسی ف: ۱ - ۱۱۷]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۷۹/۲

آغاز: برابر

نسخه اصلی: کتابخانه مدرسه نمازی ـ خوی ۵۵۴ [در فهرست نمازی معرفی نشده]؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه غره جمادی الثانی ۱۲۶۷ق؛ ۱۳ص [عکسی ف: ۳ - ۷۰]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۰۰/۱۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ ۵ص (۱۰۴-۱۰۸) [عکسی ف: ۱ - ۱۱۷]

۱۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۰۷/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ رمضان ۱۲۸۴ق، جا: بغداد؛ ۱۰گ (۲۴پ-۳۳ر)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۳]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۱۲/۹

خط: نسخ تحریری، کا: عبدالرحیم بن محمد حسین قهرودی، تا: ۱۲۸۴ق؛ ۲۳گ (۱۰۳پ-۱۲۵پ) [ف: ۳ - ۸۴]

۱۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۵۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، کا: هدایت الله، تا: ۷ شوال ۱۲۹۷ق؛ ۷گ (۳پ-۹ر) [ف: ۱ - ۷۸]

۱۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۴۹/۳

آغاز: الحمدلله ... هذه کلمات ذات ثلاثین صلات سئل حول اسئلة عویصة؛ **انجام:** فتکون کالسراج تضی نفسک و غیرک و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته

محتملا «قیام المفاعیل او باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۸گ (۴۴ر-۵۱ر)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [مؤید: ۲ - ۲۸۴]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۱۴/۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ (۲۰۶-۲۲۱)، ۱۳ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۴۶۶]

● صدریه (رساله) / فقه / فارسی

sadrīye (r.)

حسینی مرعشی، محمد بن عبدالمهدی، ق۱۳ قمری

hoseynī mar'ašī, mohammad ebn-e 'abd-ol-mahdī (-19c)

رساله‌ای است فتوایی در بیان مسائل و احکام نمازهای واجب یومیه.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۷

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... چنین گوید اقل السادات المحتاج الی رحمة ربه الغنی صدرالدین محمد بن عبدالمهدی الحسینی الشوشتری؛ **انجام:** مسأله دوم این است جمعی از علما حکم فرموده است.

مشتمل بر: کتاب الصلاة: طهارت، لباس نمازگزار، مکان نمازگزار، قراءة، رکوع، سجود، تشهد، سلام، چیزهایی که نباید انجام شود، احکام الخلل؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۸۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۰ – ۳۱۴]

۲. اهواز؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ – ۵۸۹]

● صدریه (مثنوی) / شعر / فارسی

sadrīye (masnavī)

صدرالاسلام، علی اکبر بن محمد، ۱۲۷۰؟–۱۳۲۵ قمری

sadr-ol-eslām, ʻalī akbar ebn-e mohammad (1854 - 1907)

در اصول دین و اثبات مذهب جعفری و ابطال سایر فرق است.

چاپ: تهران، ۱۳۰۲؛ ایران، تهران، مطبعه اقبال، ۱۳۴۲ قمری، سنگی، جیبی، ۱۸۶ ص

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۴۵

آغاز: بسمله.ای محمد باقر علم اله ×× مهر دانش میر کیوان پایگاه؛ **انجام:** تا ایاب ما بسوی آنجناب ×× انه طوبی لنا حسن الماب

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۳۰۷ق؛ معانی برخی واژگان در حاشیه نوشته شده، محشی گویا از ناظم، مجدول، با سرلوح؛ مهر: «یا حبیب الله»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۵ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۵۰ – ۲۰۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۲۳

آغاز: بسمله.گوش کن ز اسرار علم بالقلم ×× تا چه میگوید ز علم ما علم؛ **انجام:** دیگرم اندر سخن نبود مجال ×× لب فرو بستم در اینجا از مقال

جلد اول؛ خط: نستعلیق ریز، کا: عبدالجواد اصفهانی، تا: ۱۳۱۲ق؛ در صدر نسخه این یادداشت از سراینده مورخ ۱۳۱۲ق نوشته شده: «هو الله سبحانه این مجلد اول است از ابتدا تا انتهی مقابله و تصحیح شده اگر سهوی و نسیانی شده باشد امید است به اصلاح آن کوشند و عین اغماض از آن پوشند.به لعنت خدا و نفرین رسول صلی الله علیه و آله و سلم گرفتار شود کسی که از این کتاب استنساخ نماید و تصحیح و تنقیح و مقابله ننماید و اغلاط آن را اصلاح نکند»، در پایان نسخه مثنوی با عنوان پریشان نامه با آغاز: «من ژ بسم الله من ژ بسم الله ×× ابتدا کمکم من ژ بسم الله»، مصحح، مجدول، با یادداشت بلاغ و مقابله، محشی گویا به خط ناظم مورخ ۱۳۱۲ق؛ مهر: کتابخانه فخرالدین نصیری امینی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۸۰ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: ۵۰–۱۸۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۴۶

آغاز: بسمله.آنکه نظم مثنویرا باعث است ×× طالب آغاز سفر ثالث است؛ **انجام:** پس همان خوشتر که در طی سبیل ×× حسبی الله گویم و نعم الوکیل

جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ معانی برخی واژگان در حاشیه نسخه نوشته شده، محشی گویا از ناظم، مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۹۵ص، ۱۸–۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۵۰ – ۲۰۵]

● الصدرية / - عربی

aṣ-ṣadrīya

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۵۵

بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ خریداری از رضا شیخان [رایانه]

● الصدرية فی القواعد النحوية / نحو / عربی

aṣ-ṣadrīya fi-l qawāʻid-in naḥwīya

موسوی، محمد بن ابی الحسن، ۹۶۳ – ۱۰۴۳ ؟ قمری

mūsavī, mohammad ebn-e abe-l-hasan (1556 - 1634)

این یکی را به درخواست پسر دیگرش صدرالدین محمد به عربی ساخته است چنان‌که در ۱۰۰۱ق به نام پسر دیگرش تقی الدین محمد «الرسالة التقیة» را در منطق نگاشته و همچنین «شمسیه» را در نحو به اسم فرزند سومش شمس الدین نام نهاده است؛ در یک «مقدمه» و سه «مقصد» در اسم و فعل و حرف است. در هر مقصد چند مبحث و در هر مبحث چند قاعده است: المقدمة: فی تعریف النحو و موضوعه و غایته؛ مقصد ۱. اسم، دارای یک مقدمه و چند فصل و خاتمه: المقدمة: فی تعریف الاسم، فصل ۱) المعربات، دارای مقدمه و شش مبحث و خاتمه، فصل ۲) المبنیات، شامل مقدمه و سه مبحث؛ مقصد ۲. الفعل، شامل مقدمه و ده بحث؛ مقصد ۳. الحرف، شامل مقدمه و دو فصل: ۱) تعریف الحرف و تقسیمه.

آغاز: لک الحمد یافاعل ما تشاء و لک الشکر یا رافع اسماء الملائکة فی السماء و لک الثناء یا ناصب اعلام النبیین فی الغبراء ... اما بعد لما الفت القواعد المنطقیة و سمیتها بالرسالة الشمسیة سالنی ولدی ابقاه الله تعالی ورزقه حلاوة العلوم الدینیة ان اولف له تألیفا کما الفت لاخیه ولکنه بالعربیة فاجبت و شرعت و سمیته بالصدریة ...

انجام: قد یکون بمعنی الحق نحو کلا ان الانسان لیطغی و ان کلاء فیه بمعنی الحق نحو ان الانسان لفی خسر.

[الذریعة ۲۸/۱۵ و ۴۰۵/۴ و ۲۳۰/۱۴؛ دنا ۱۱۲/۷ (۶ نسخه)؛ طبقات اعیان الشیعه ۵۴۴؛ ریحانة الادب ۴۴/۴]

۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۶۲۹۴
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: حیدر بن حسین عاملی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۹گ، ۱۲ سطر، قطع: بغلی [آستانه قم: - ۱۳۹]

۲. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۴۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۶۲گ (۱-۶۲)، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: - ۴۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۴۳۱
آغاز: المقدمة فی تعریف النحو و موضوعه و غایته. النحو علم باصول یعرف بها احوال اواخر الکمة من حیث الاعراب والبناء و موضوعه الکلمة و الکلام و غایة رعایة الاعراب؛ **انجام:** برابر
تحمیدیه و مقدمه آغاز کتاب را ندارد؛ خط: نسخ، کا: عبدالحکیم بن حاجی محمد کاظم کاشانی، تا: پنج‌شنبه ۱۲ رجب ۱۱۲۳ق؛ مصحح، یادداشتی درباره معانی دوازده‌گانه آن و دعای مطالعه و یادداشت انتقال کتاب از ورثه ملاجعفر به صادق بن حاجی؛ مهر: «عبده الراجی محمد علی» (بیضی)، «عبده محمد ...» (بیضی)؛ رکابه‌دار؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۲۷۸]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۴۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبد الله بن نور الله بن اصیل الله اوحدی کازرونی، تا: چهارشنبه ۱۸ محرم ۱۱۲۵ق؛ جلد: مقوایی، ۶۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۴۰۸]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۱۱/۲-۲۵/۱۰۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ملک محمد بن علی کازرونی، تا: ۱۲۳۴ق، ۱۳۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۸۷]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۴۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ محشی؛ تملک: میرزا عبدالله؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۱۰۳گ، ۱۴ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۴ - ۴۶]

۷. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۱۰۰/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اسماعیل صابر ابن محمد باقر شراهی الاصل دولت آبادی المسکن، تا: جمعه ۱۹ شوال ۱۲۶۵ق، جا: مدرسه دولت آباد؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۲گ (۲۸۹پ-۴۰۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [دو کتابخانه اراک: - ۱۲۸]

۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۳۸/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ آبی، ۸۳ص (۱-۸۳)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۶۱۹]

● **صد سوره تورات** / کتاب آسمانی / عربی
sad sūre-ye towrāt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۷/۶
آغاز: ... یابن آدم هل ادیتم فرایضی کما امرتکم؛ **انجام:** اذکرک بمشاهدة اذکرنی فوق الارض
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد طاهر بن حسن (بابا حسن بیک) اراسنجی قزوینی، تا: ۱۰۸۴ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲گ (۸۶ر-۸۷پ)، اندازه: ۱۵/۲×۲۷/۵سم [ف: ۴۳ - ۵۱]

● **صد صلوات** / دعا / عربی
sad salavāt

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۳۳۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۲۸گ، اندازه: ۱۴/۲×۲۱/۲سم [رایانه]

● **صد صیغه (رساله)** / صرف / فارسی
sad sīqe (r.)

بافقی، طاهر بن حسین، ق۱۱ قمری
bāfqī, tāher ebn-e hoseyn (- 17c)

صد صیغه از صیغه‌های مختلف عربی جمع‌آوری و مورد تجزیه به لحاظ علم صرف قرار گرفته است. ظاهراً مؤلف رساله حاضر همان کاتب نسخه باشد. پس از اتمام رساله در نسخه تعدادی از الفاظ مونث سماعی گردآوری و در ۲ برگ پایانی نسخه ضمیمه شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۵۰/۲
آغاز: لا تخشون فعل نهی اصلش قبل از دخول لاء نهی تخیشون بود؛ **انجام:** امر حاضرش نبه و این رساله بر مبحث تنبیه ختم شد نبهنا الله تعالی.
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۶۴ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۳گ (۱۸۱-۱۹۳)، ۱۵ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲/۷×۱۹/۷سم [ف: ۱۲ - ۱۰۰]

● **صد صیغة مشکله** / صرف / فارسی
sad sīqe-ye moškele

خطیب، ظهیرالدین
xatīb, zahīr-od-dīn

این رساله غیر از صیغ مشکله جامع المقدمات است.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۴۱/۱

آغاز: بسمله، الحمد لسالم سلمت ذاته العاليه عن العلة و التصريف
خط: نسخ، کا: ابوجعفر حیران بن اسمعیل یزدی، تا: ۱۲۴۲ق؛ ۲۹گ، ۱۱ سطر (۵×۹/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ – ۹۶۰]

● **صدف اللآلی** / کیمیا / فارسی

sadaf-ol la'ālī

یزدی حائری، میرزا محمد

yazdī hā'erī, mīrzā mohammad

منظومه‌ای است در هشت «باب» حدود چهارصد بیت در قواعد کیمیا و حجر مکرم، با عناوین: ۱. تعریف اکسیر؛ ۲. ارکان عمل بیاض برانی؛ ۳. تطهیر ارکان عمل بیاض و حمره برانی؛ ۴. تدبیر حجر جوانی و عمل اوسط؛ ۵. دوره مشتری؛ ۶. درجه حیوان؛ ۷. درجه انسان؛ ۸. بعضی فوائد لازمه و اوزان.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۱۵

آغاز: افتتاح هر سخن نام خداست ×× بعد از آن نعت نبی و مرتضی است / بعد حمد و نعت خیرالمرسلین ×× هم درود آنکه بودش جانشین؛ **انجام:** جمله تدبیر بهرت پیشکش ×× شرح اصفر راست گوی پیشکش
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر شیروانی نجفی، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: گالینگور نیلی، ۱۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷ – ۱۰۰]

● **صد فصل = القضایا = رسالة الاحکام** / هیئت / عربی

sad fasl = al-qaḍāyā = r.-ul aḥkām

ارسطو، ۳۸۴ – ۳۲۲ ؟ قبل میلاد

arastū (-384 - -322)

در احکام و دلالات نجومی است و به ارسطاطالیس نسبت داده شده است.

آغاز: بسمله، لارسطوطالیس الفیلسوف وضع هذا الکتاب للاسکندر الملک و رسم هذه الفصول بالقضایا و هی مائة فصل، الفلک مطبوع و افعاله اتفاقیة

انجام: تظهر فی برج التی بخلاف بها و لایتجاوزها کالمنشار الذی ینحر به والسکین التی یقطع بها

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۲۱/۴

در ۱۰۰ فصل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۱۲ص (۷۰–۸۱ هامش)، ۱۲ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۲×۱۷سم [ف: ۱۷ – ۳۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۲۹/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوایی، ۶ص (۱–۶)، ۲۳ سطر (۱۸/۵×۳۶/۵)، اندازه: ۲۷/۵×۳۴/۳سم [ف: ۸ – ۳۱۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۹۳۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: ابوالقاسم حسینی تفرشی، تا: ربیع الاول ۱۲۶۲ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مذهب، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [اهدائی رهبر: ۹ – ۶۲]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۷/۳۰

همان نسخه بالا؛ ۴گ (۱۱۸ر–۱۲۱پ) [مؤید: ۳ – ۶۳۴]

● **الصدق** / اخلاق / عربی

aṣ-ṣidq

غیر همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۷۸

خط: نسخ، کا: ابوالمجد تبریزی، تا: حدود ۷۲۳ق؛ ۱ص (۳۴۰ر) [مختصر ف: – ۵۳۰]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۰۸/۲

آغاز: بسمله حسبی ربی. نحمد حمد الشاکرین و نؤمن به ایمان المؤمنین ... اما بعد فقد انکشف لارباب القلوب ان لا وصول الی السعادة الا بالعلم و العبادة؛ **انجام:** و کراهة اطلاع الخلق علیها والله اعلم بالصواب. تم کتاب الصدق بحمدلله
در سه باب است: ۱. نیت، ۲. اخلاص، ۳. صدق؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷۹گ (۴۳ر–۱۲۱پ) [ف: ۵ – ۱۷۰]

● **الصدقة الجاریة** / فقه / عربی

aṣ-ṣadaqat-ul jārīya

حسینی، محمد بن محمد باقر، ق۱۲ قمری

hoseynī, mohammad ebn-e mohammad bāqer (- 18c)

اهدا به: سلطان حسین صفوی

رساله‌ای است در تحقیق آبها و احکام آن، در یک «مقدمه» و پنج «فصل» و یک «خاتمه»: المقدمة: فی بیان کیفیة التصرفات الموجبة للتملک؛ فصل ۱. بیان ما یتعلق بالابار و النواضح و الحیاض و ما شاکلها؛ ۲. بیان ما یتعلق بالعیون و القنوات و امثالها؛ ۳. بیان احکام السیول و الغیوث و نحوها؛ ۴. احکام الادویة و الانهار و ما یتعلق بها؛ ۵. احکام الارحیة و ما یتبعها؛ الخاتمة: فی ایضاح بعض المسائل المتعلقة باحکام المیاه و حکم نهر کشفه رود و ما شاکله.

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۶/۱۲

آغاز: الحمدلله الذی احیی موات مراتع القلوب بمیاه معرفته و املا حیاض الصدور بغیوث افضاله و افاضته؛ **انجام:** و لیعرضوها والا فعلیهم ما علی من الوجوب و قد اعلمتهم و برئت ذمتی بذلک و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد باقر، تا: چهارشنبه ۲ ذیحجه ۱۱۱۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹گ (۲۴۷ر–۲۷۵پ)،

اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۵۷۹]

● **صدق الکلام** / گوناگون / فارسی

sedq-ol kalām

دلال اصفهانی، زین العابدین بن آقا میرزا، ق۱۴ قمری

dallāl-e esfahānī, zeyn-ol-‘ābedīn ebn-e āqā mīrzā (-20c)

تاریخ تألیف: جمادی الاول ۱۳۰۶ق

مقتل است و تاریخ و اختلاج و پزشکی، در آن یاد شده است از رفتار نادرشاه با روضه‌خوان‌ها و کیفر دادن آنها و جلوگیری از کار آنها و پیدا شدن نور علی شاه و فرمودن کریم خان زند به دانشمندان که به کار او رسیدگی کنند و پاسخ آقا محمد بید آبادی و بزرگان هر سلسله در آن آمده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۳۵

آغاز: بسمله، حمد له ... اما بعد حقیر فقیر سراپا تقصیر آقای دلال به خدمت دوستان آل اطهار عرض می‌کند؛ **انجام:** ۱۳۰۶ هجری

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۴۰گ، ۱۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۵۶۹]

● **صدق کلام الهی = دلیل بر صدق کلام الهی** / کلام و اعتقادات / فارسی

sedq-e kalām-e elāhī = dalīl bar sedq-e kalām-e elāhī

شیروانی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۰۹۸ قمری

šīrvānī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1687)

دلیل بر صدق کلام الهی آنکه کذب قبیح است.

[دنا ۱۱۳/۷؛ منزوی ۹۶۸/۲؛ فهرستواره منزوی ۳۹۹/۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۹۱/۴ و ۲۴۸۹/۴-ف

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۴۸۰] و [فیلمها ف: ۱ - ۷۰۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۰۸/۲

خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن خواجه علی انصاری، تا: ۱۱۰۷ق، جا: مدرسه بالای سر امام الجن و الانس؛ کاغذ: سپاهانی، ۲گ (۸ر-۹پ)، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۹سم [ف: ۱۶ - ۴۲۶]

۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۶۵/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۳]

۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۶۵/۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۳]

● **الصدق و الدیانة** / حدیث / عربی و فارسی

aṣ-ṣidq wa-d dīyāna

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۹/۹۲

احادیث و کلمات قصار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۸۳) [مختصر ف: - ۹۹]

● **الصدقیة فی شرح القبریة** / طب / عربی

aṣ-ṣidqīya fī š.-il qabrīya

شرح رساله‌ای است در علایم مرگ با اشاره به اسباب آنها، منسوب به بقراط حکیم و شرح تقدیم شده به قطب الاقطاب محمد صادق (؟).

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۷۶/۴

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱۰۰پ-۱۱۴ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۱۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۴۷/۲

آغاز: الحمد لله الذی خلق الموت و الحیاة و طار علی الانسان بحکمه و قدره الممات و الفوات؛ **انجام:** و مهما تأملت و تفکرت فی القواعد الطبیة و مباحث البحرانات لم تجد کتاباً غیر ذلک. و الله تعالی عالم بکل شی ء.

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد رحیم خوئی، تا: ۱۲۴۰؛ جلد: تیماج مشکی روغنی، گ (۱۴۸پ-۱۵۵پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۱۲۳]

↤ صد کلمه ≻ مائة کلمة امام علی (ع)
↤ صد کلمه ≻ شرح مائة کلمه امام علی (ع)

● **صد کلمه** / حدیث / فارسی و عربی

sad kalame

قمی، عباس بن محمد رضا، ۱۲۹۲ - ۱۳۵۹ قمری

qomī, ‘abbās ebn-e mohammad rezā (1875 - 1940)

چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۳۸۱؛ ایران، تهران، ۱۳۳۲ق، سنگی، رقعی، ۱+۸۷ص؛ ایران، تهران، کتابفروشی علمیه اسلامیه، ۱۳۶۷ق، سنگی، جیبی، ۴۰ص، به سعی و اهتمام حاج سید محمود کتابچی، گراورسازی بصیر الصنایع (صص۹۹-۱۳۸)، فارسی و عربی (متن احادیث)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۸۸

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ در برگ ۵۵ر تا ۵۸ر کلمات قصار پیغمبر و امام جواد و اشعار عربی و فارسی به خط مؤلف؛ کاغذ: سفید و آبی فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۳گ، ۱۰ سطر (۵/۵×۸)، اندازه: ۱۰×۱۲سم [ف: - ۹۱]

● **صد کلمه** / -

sad kalame

مشهد؛ اصغر زاده؛ شماره نسخه:۴۲
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۷۷۰]

● **صد کلمه** / فلسفه، عرفان و تصوف / فارسی
sad kalame

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۷۲۲
خط: نستعلیق، کا: عارف غزنوی، تا: ۱۰۷۲ق [الفبائی: - ۳۸۳]

← صد کلمه امیرالمؤمنین (ع) ◄ مائة کلمة امام علی (ع)
← صد کلمه بطلیموس ◄ شرح ثمره بطلمیوس
← صد کلمه حضرت امیر ◄ کلمات قصار امام علی (ع)

● **صد کلمه حضرت علی (ترجمه)** / شرح حدیث، حدیث / عربی و فارسی
sad kalame-ye hazrat-e ʻalī (t.)

استرآبادی، امیر محمد بن ابی طالب، ق۱۰ قمری
estarābādī, amīr mohammad ebn-e abī-tāleb (- 16c)

اهدا به: محمد سلطان
صد گفتار کوتاه حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام را که جاحظ گرد آورده، در این رساله هر گفتاری به بیتی فارسی ترجمه شده با دیباچه‌ای به نثر. جز حدیقة الریاحین اوست.
آغاز: و بعد ... چنین گوید ... خاک نشین سده علیه علویه و ملازم عتبه سنیه غرویه ... محمد بن ابی طالب الاسترابادی ... که این صد کلمه ای است در مواعظ و نصایح منقول از ... امیرالمومنین علی بن ابی طالب علیه الصلوة و السلام ... مضمون هر یک از این صد کلمه را در ضمن یک بیت ادا کرد و این رساله را معنون به حدیقة الریاحین در ترجمه کلام امیرالمومنین گردانیده و ... تحفة مجلس عالی ... محمد سلطان ... قال امیرالمومنین ... چنین فرمود سلطان هدایت ×× امیرالمومنین شاه ولایت. «انا یعسوب المومنین». منجم سلطان دین و شاه مردان ×× امام و پیشوای اهل ایمان
چاپ: در میراث شهاب چاپ شده
[الذریعة ۱۳۲/۴ با عنوان «ترجمه ماءة کلمة»؛ دنا ۱۱۳/۷؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۲۱۲/۱؛ فهرستواره منزوی ۵۱۷/۶ و ۷۹۹/۱۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۰۸/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** از این مجمل مراد شاه مردان ×× ابوبکر و ابو حفص است و عثمان
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۷گ (۱پ-۷ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۱ - ۱۰]

● **صد کلمه سودمند** / مواعظ / فارسی
sad kalame-ye sūdmand

حسین بن جهانگیر، ق۱۳ قمری
hoseyn ebn-e jahāngīr (- 19c)

صد کلمه کوتاه است در پند و موعظه که مؤلف به صورت ادبی و مسجع انشاء نموده است.
آغاز: صد کلمه ایست سودمند برای مستمند، از منشآت اقل العباد و ازل یوم المعاد حسین بن جهانگیر بن نایب السلطنه عباس میرزا غفرالله لهم، کلمه اول در عنفوان شباب، شتاب در تحصیل علم و صنایع بکن و ببطالت عمر عزیز را ضایع مکن ...
انجام: و موجب تحصیل گنج ادب و حصول رضای تبارک و تعالی است، اتمام کتاب علی یداقل الخلیفه بل لا شیء فی الحقیقه حبیب الله بن حسین بن جهانگیر بن عباس بن فتحعلی شاه قاجار رحمه الله در شهر ثانی از عشر دوم قوی ئیل هزار و سیصد و یک از هجرت نبویه صلی الله ...
[دنا ۱۱۳/۷ (۳ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۵۱۷/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۶۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اقل الطلاب محمد ظاهر سرکانی، تا: قرن ۱۳؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، مشکی، ۲۴ص (۴۳-۶۶)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۵ - ۴۲۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۲۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محسن بن سلیمان بن محمد سلیم بن جهانگیر بن عباس بن فتحعلیشاه قاجار، تا: یک‌شنبه ۱۱ جمادی الاول ۱۳۰۱ق؛ در پایان بندیست درباره کلمه «صد» و «جشن سده» مورخ ۱۳۰۱؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۸گ، ۱۱ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۱۳ - ۳۱۹۷]

۳. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۲۴۹۷/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: میرزا حبیب الله بن حسین بن جهانگیر، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۹۸]

● **صد کلمه علی (ع) (ترجمه منظوم)** / شعر، شرح حدیث / فارسی
sad kalame-ye ʻalī (t.-ye manzūm)

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ - ۸۹۸ قمری
jāmī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

صد کلمه‌ای که جاحظ از فرمایشات کوتاه امام علی علیه السلام انتخاب کرده بود، جامی هر حدیث را در دو بیت ترجمه و نظم کرده است.
آغاز: لو کشف الغطاء ما ازددت یقیناً: حال خلد و جحیم دانستم ×× به یقین همچنان که می‌باید / گر حجاب از میانه بردارند ××

زان یقین ذره ای نیفزاید
[الذریعة ۳۰/۱۵؛ دنا ۱۱۳/۷ (۱۰ نسخه)]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۹۶/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** قلب الاحمق وراء لسانه صدق مرد احمق که سخن گفتن ×× دل خود تابع زبان دارد/ هرجه باید بکوید و انکاه××دل بدان قول کفته کمارد.
نام مؤلف با توجه به آغاز و انجام معلوم گردید؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۵ – ۴۸۴]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۱۷/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ (۵۸ر–۶۵ر)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۸ – ۱۵]
۳. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۴۹/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق، جا: یزد؛ اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: – ۳۳]
۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۴۴/۶
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه امام هادی علیه السلام – مشهد ۱۱۳؛ کا: محمدرضا بن محمد حسین، تا: سه‌شنبه ۲۰ ذیحجه ۱۳۰۵ق [عکسی ف: ۷ – ۵۶]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۶۹/۳
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن محمد تقی آشتیانی، تا: ۱۳۱۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۱۷۲پ–۱۸۶ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۱ – ۲۳۰]
۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۵۸/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** قلب الاحمق و راء لسانه: مرد احمق گه سخن گفتن ×× دل خود تابع زبان دارد / هر چه باشد بگوید و آنگه ×× دل بر آن قول گفته بگمارد
خط: نسخ، کا: اسحق، تا: ۱۳۲۸ق؛ جلد: مقوا با پارچه سبز، ۳۱ص، ۱۰ سطر (۶/۵×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۱ – ۲۳۴]
۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۶۱۵/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۴۴ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۲۵۰]
۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۶۱۴/۳
بی‌کا، تا: ۱۳۴۷ق، قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۲۴۹]
۹. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۳۱۲/۱۱ج
بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: – ۱۲۱۶]
۱۰. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱۰۶/۳
خط: نسخ و نستعلیق، کا: زین العابدین بن سید علا حسینی، بی‌تا؛ ۱۸گ (۵۴پ–۷۱پ)، ۳ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۲/۵سم [ف: – ۸۵]
۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۹۷/۵
آغاز: ابتداء می‌کنم به نام خدا ×× که سخن را ازدست آرایش / پادشاه به فضل وبا رحمت ×× مهربانی به لطف وبخشایش؛ **انجام:** رو گرامی بدار مهمان را ××گرچه باشند کافر مطلق / زانکه اندر زمانه مشهور است ×× که بود میهمان هدیه حق
خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛فایده‌ای در شعر؛ جلد: پارچه آبی، ۱۳گ (۲۱پ–۳۳ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵ – ۲۲۳۱]

● **صد کلمه قصار امیرالمؤمنین (ترجمه منظوم)** / شعر، حدیث / فارسی

sad kalame-ye qesār-e amīr-al-mo’menīn (t.-ye manzūm)

لطفی، لطفعلی، ق ۱۰ قمری

lotfī, lotf-‘alī (- 16c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۶۲/۶
ترجمه منظوم صد کلمه قصار امیرالمؤمنین؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۹۲۶ –۹۲۹ق؛ جلد: چرم مجدول مذهب، ۱۳ص (۸۹–۱۰۱)، ۲۷ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۷/۱ – ۱۹۹]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۶۲/۴
ترجمه منظوم صد حدیث علوی در قالب قطعات دوبیتی؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۹۲۶ –۹۲۹ق؛ جلد: چرم مجدول مذهب، ۱۳ص (۶۲–۷۴)، ۲۷ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۷/۱ – ۱۹۸]

← صد مسئله ← راحة القلوب
← صد مقام ← مقامات العارفین

● **صد میدان** / عرفان و تصوف / فارسی

sad meydān

انصاری، عبدالله بن محمد، ۳۹۶ – ۴۸۱ قمری

ansārī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (1006 - 1089)

تاریخ تألیف: ۴۴۸ق

کتابی است درباره سالکان راه حق که ضمن تدریس و تعلیم به شاگردان بیان کرده و یک از شاگردان وی ابی یعلی نام جزوه‌های درسی را به نام «تراجم مجالس عقیده» جمع‌آوری و تنظیم کرده است. این کتاب دارای صد میدان و هر میدان دارای صد منزل یا مقام است که به «صد میدان» و «هزار مقام» معروف است و در مورد این کتاب به آیه «افمن اتبع رضون الله ...» استناد شده است. خواجه برای تأیید تقسیم این منزل‌های راه حق فرموده میان بنده و خداوند هزار مقام است و دیگر این‌که ذوالنون مصری آن منزل‌ها را هزار علم خوانده و شیخ جنید هزار کاخ نامیده و ابوبکر کتانی نیز هزار مقام گفته است.

آغاز: الحمد لله یری آیاته اولیائه فتعرفونها و صلوته علی سید

المرسلین محمد و آله اجمعین. ذکر تراجم مجالس عقیدت. فی قوله عز و جل
انجام: و دوستی سه مقام است: اول راستی و میانه مستی و آخر نیستی. و صلوات الله علی خیر خلقه محمد و آله و سلم تسلیما کثیرا.
چاپ: در مجموعه رسائل فارسی خواجه عبدالله انصاری، ج۱ (تهران، انتشارات توس: ۱۳۷۷ (چاپ دوم))، به تصحیح محمد سرور مولایی
[دنا ۱۱۴/۷ (۶ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۶۲۵/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۳/۲-ف
نسخه اصل: مراد ملا ش ۱۷۹۶؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن شهاب الدین عطار، تا: ۱۰ ربیع الاول ۸۵۲ق؛ ۳۳گ (۱۶۱-۱۹۳) [فیلمها ف: ۱ - ۴۹۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۷/۱-ف
نسخه اصل: شهید علی پاشا ش ۱۳۸۳؛ بی‌کا، تا: ۹۰۶ق؛ ۵۰گ (۳-۵۲)، ۱۱ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۱۳]

۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۳۸/۱بخش۳ و ۱۳۹/۱بخش۳
نسخه اصل: گویا از بمبئی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲گ (۱-۳۲) [ف: ۱۱۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۰۲/۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [فیلمها ف: ۳ - ۱۵]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح و کتیبه مذهب، مجدول، مصحح؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوا، ۴۹گ (۴۱پ-۸۹)، ۱۲ سطر (۵/۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [رایانه]

● **صد و پنجاه حکایت** / داستان / فارسی
sad va panjāh hekāyat
ثقفی، خلیل بن عبدالباقی، ۱۲۷۶ - ۱۳۴۶ قمری
saqafī, xalīl ebn-e ʻabd-ol-bāqī (1860 - 1928)

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۶۱ حکمت
خط: نستعلیق خوش، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۰ق، جا: تهران؛ جلد: گالینگور، قطع: ربعی [ف: ۲ - ۲۷]

● **صد و پنج خطابه = شرح اشعار = مکاتیب جان جانان مظهر** / ادبیات / فارسی
sad va panj xetābe = š.-e ašʻār = makātīb-e jān-e jānān mazhar
رساله‌ای است شامل دو بخش که قسمت اول مشتمل بر ۱۱۰ بیت شعر با شرح آن که در آغاز تحت عنوان «سید من» یک بیت شعر را می‌آورد و سپس آن را معنی می‌کند و در آخر نتیجه می‌گیرد. چنین می‌نماید که شاعر این مثنوی را برای زندگی سروده است. در هر بیتی سه عنوان باین ترتیب آمده: «سید من» [شعری ذکر می‌کند]، یعنی [توضیحات مربوط بآن شعر را متذکر می‌شود]، پس [نتیجه حاصله از آن شعر را متذکرمی شود]، بخش دوم آن نیز شامل ۱۰۵ بیت شعر همانند بخش نخست.

مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۹ فرخ
آغاز: ندیدیم بیرون ازین السنه ×× چو دریا و کان تشنه و گرسنه؛
انجام: پس پای در توکل نه ودست در توسل زن و من یتوکل علی الله فهو حسبه
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی، با یادداشتی به خط مرحوم نفیسی بدین شرح: بگمانم نسخه‌ای از مکاتیب جان جانان مظهر شاعر معروف و مقتول هند باشد، در بین دو رساله، دو برگ اضافی هست که در آن مقالتی عرفانی به نظم و نثر آمده که انجام آن این است: «مظهر پی آن گرفته است از چشم هر قطره اشکی که بر رخسار دویده»؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۱گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۲۳]

● **صد و ده بند** / - فارسی
sad va dah band
قاضی کرد همدانی
qāzī-ye kord-e hamedānī
در چهار «پاره»: «آمد الستی گوی ما بیسوی شد بر سوی ما ×× تابید خور بر کوی ما بادا فدایت جان من».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۰۱/۷
انجام: این مسند ارشاد بود بادا فدایت جان
خط: نستعلیق، کا: سلماسی، تا: ۲۷ ربیع الثانی ۱۳۰۴ق؛ همه این رساله‌ها و منظومه‌ها از صوفیان اخیر ذهبی شیراز است و ارزش علمی و عرفانی ندارد؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۹گ (۳۶۹پ-۳۹۷پ)، ۱۴ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۷۰۶]

● **صدور التواریخ = تاریخ صدور قاجار** / تاریخ ایران / فارسی
sodūr-ot-tavārīx = tārīx-e sodūr-e qājār
افضل الملک، غلامحسین بن مهدی، ۱۲۷۹-۱۳۴۸قمری
afzal-ol-molk, qolām-hoseyn ebn-e mahdī (1863 - 1930)
بیشتر این کتاب را از اعتماد السلطنه دانسته‌اند. تاریخ صدر اعظم‌ها در دوره قاجار است. این کتاب از «قرن السعاده» او به کلی جدا نیست و باید این دو مایه «صدرالتواریخ او باشد که به نام محمد حسن خان اعتماد السلطنه چاپ شده است.

چاپ: به نام محمد حسن خان اعتماد السلطنه چاپ شده است
[دنا ۱۱۴/۷؛ فهرستواره منزوی ۸۸۲/۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۹۶/۲
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، با خطخوردگی و اضافات؛ جلد: مقوایی سرمه‌ای، ۵۵گ (۱۱پ-۶۵پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۸ - ۶۸]

● **صدور العالم بالاختیار ام بالایجاب** / کلام و اعتقادات / عربی

ṣudūr-ul ʻālam bi-l-ixtīyār am bi-l-ījāb

محقق خوانساری، حسین بن محمد،۱۰۱۶-۱۰۹۹ قمری
mohaqqeq-e xānsārī, hoseyn ebn-e mohammad (1608 - 1688)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۹۴/۱۰
آغاز: قد قرر الشبهة (کذا)
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۴ق؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [رایانه]

● **صدور العالم عن الواجب بالاختیار او بالایجاب** / فلسفه / عربی

ṣudūr-ul ʻālam ʻan-il wājib bi-l-ixtīyār aw bi-l-ījāb

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۶۹ض
در پایان آن آمده «من خواص الکشکول» حدیثی از «شاه ولایت»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۲گ (۷پ-۸ر)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [نشریه: ۱۳ - ۲۶۰]

↩ صدور الکثرة عن المبدأ الواحد الأول ⟩ کیفیة صدور الموجودات

● **صدور الکثرة عن الواحد** / فلسفه / عربی

ṣudūr-ul kaṯra ʻan-il wāḥid

نصیرای همدانی، نصیرالدین بن مسعود، - ۱۰۳۰ قمری
nasīrā-ye hamadānī, nasīr-od-dīn ebn-e mas'ūd (-1621)

رساله‌ای است فلسفی در آن درباره صدور موجودات مختلفه، از یک وجود واحد. در هامش نسخه ما آمده: «ظاهراً از افادات نصیر همدانی است». در این رساله نامه شیخ به بهمنیار و پاسخ میرزا جان و ملا عبدالرزاق گیلانی یاد می‌گردد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۹۴

آغاز: قال الشیخ فیما کتب الی بهمنیار لو کان الواحد الحقیقی مصدر الامرین الف و ب مثلاً کانا مصدر لاول لیس الان ب لیس الف فیلزم اجتماع النقیضین؛ **انجام:** الشییء من حیث هو مصدر لامر مصدر لامرین لزم کون الشیيء من حیث انه مصد لامر مصداً لغیره و هو محال بالبدیهة فتأمل
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱گ (۲۴۶ر-۲۴۶پ)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴ - ۹۹]

↩ صدور الکثیر عن الواحد ⟩ کیفیة صدور الکثیر عن الواحد

● **صدور الکثیر عن الواحد = مراتب وجود** / فلسفه / عربی

ṣudūr-ul kaṯīr ʻan-il wāḥid = marāteb-e vojūd

ملا شمسا، شمس الدین محمد، ۱۰۱۶ - ۱۰۹۸ ؟ قمری
mollā šamsā, šams-od-dīn mohammad (1608 - 1687)

با عنوان‌های: «اعتراض ابی البرکات، قاعدة امکان الاشراف، الجواب، اعتراض الدوانی علی هذه القاعدة، الجواب، افعال العباد، زوجیة الواحد بالاعتبارین، الشیء باعتبار الهیئة التألیفتة لایتصف بشیء من المواد الثلث، دفع الاشکال فی الثواب و العقاب». این رساله حاوی برخی از مشخصاتی است که برای رساله اثبات وحدة الواجب و فواید شمساء در فهرست دانشگاه آمده ولی آغاز و انجام این با هیچیک از آن دو رساله مطابقت ندارد بلکه رساله دیگری است از او. شمساء در این رساله از استاد خود (گویا میرداماد) با عنوان «الاستاد الفیلسوف الکبیر قدس سره» و نیز از شرح بر تقویم الایمان و بر رساله خلق الافعال محقق دوانی یاد کرده است. در این رساله به اشعار فارسی استناد کرده که چند بیت آن چنین است: «ندانم آن گل خود رو چه رنگ و بو دارد ×× که مرغ هر چمنی گفتگوی او دارد ... آدمی زاده طرفه معجونیست×× از فرشته سر شته وز حیوان / گر کند میل این شود کم از این ×× ور کند میل آن شود به از آن»
آغاز: بسمله، اعلم ان الوجود بالعلة یجب ان یکون وجودا قایما بذاته و هو واجب الوجو.د بالذات ...
انجام: اللهم اجعلنا من المستعدین لدخول الجنة و صحبة الابرار و لاتجعلنا ... و احشرنا فی الدنیا و الاخرة ...
[دنا ۱۱۴/۷]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۷۱/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در ۱۶۸ر و پ بندی از ابراهیم حسینی همدانی در باره پرسش بهمنیار از ابن سینا درباره «الواحد لا یصدر عنه الا الواحد» و پاسخ ابن سینا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میش، ۵۱گ (۱۱۶پ-۱۶۶ر)، ۱۹ سطر [ف: ۵ - ۳۲۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۳/۴

آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۰۶۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۰ص (۳۳–۹۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۹ – ۴۴۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۱/۱۱
آغاز: بسمله، اعلم انه لا فقر تحت الفقر فی الوجود و الحقیقة الی الغیر و لاغنی فوق الغنی عن الغیر فی الوجود و الحقیقة فالموجود الذی؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۷۸ص (۳۴۰–۴۱۸)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۹ – ۲۴۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۰۷/۲
آغاز: بسمله. الحمدلله خالق الکل و باعث الرسل ... فیقول افقر الفقراء الی الغنی الحقیقی محمد الشهیر بشمساء الجیلانی ... هذه فوائد قدسیه و اسرار ملکوتیه اعلم انه لافقر تحت الفقر فی الوجود؛ **انجام:** و هی انهم لسبب انقیاد هم للنفس الامارة بالسوء و متابعتها و عدم متابعة العقل صار و مستعدین لدخول الجنه و صحبة الابرار ... یا ارحم الراحمین.
خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد رحیم نیشابوری، تا: ۱۱۰۰ق؛ کاغذ: ایرانی اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳۷ ص (۵۳–۸۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۰ – ۹۵۵]

● صدور الکثیر عن الواحد / فلسفه / عربی

ṣudūr-ul kaṯīr ʻan-il wāḥid

نظر پاک، میرزا یدالله، – ۱۳۲۳ شمسی
nazar-pāk, mīrzā yad-ol-lāh (- 1944)

تاریخ تألیف: ۲۶ محرم ۱۳۱۴ش
یکی از مسائل مهمی که مشائیان بدان می‌پرداختند این است که از یک چیز جز یک چیز برنیاید و یک آفریننده جز یک آفریده نخواهد داشت و رشته موجودات و دستگاه جهان هستی به رأی آنان بر پایه این قانون نهاده شده است. شیخ الرئیس در کتاب‌هایش بدین قانون اشاره نموده و امام رازی از آن خرده گیری کرده است. از متأخران سید داماد و ملاصدرای شیرازی از آن گفتگو نموده‌اند. این رساله کوتاه نیز در همین مسئله است.
آغاز: الحمدلله المنعوت بالاحدیة الذاتیة و الواحدیة الاسمائیة و الصفائیة المحتجب عن العقول و الابصار ... فیقول العبد ... یدالله ... ان هذه نبذة من المباحث تتعلق بالمسئله المبحوث عنها فی العلوم العقلیه و الاصول الکلامیه و هی امتناع صدور الکثیر عن الواحد ...

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** فیسد باب اثبات الصانع فضلا عن توحیده و الله ولی الافضال تمت علی ید مؤلفها ... ید الله فی السادس و العشرین من شهر محرم الحرام من السنة الشمسیه ۱۳۱۴.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۶ محرم ۱۳۱۴ش؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۲۹ص، ۸ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۳ – ۱۵۷]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۸۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** کما لایخفی علی من فکر و تدبر. و الحمد لمن له الخلق و الامر.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: شنبه ۲۲ صفر ۱۳۱۴ق؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۷گ، ۸ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳ – ۲۱۳]

● صدور المراسلات / شعر / عربی

ṣudūr-ul murāsilāt

قطعات اشعاری است به عربی و هر قطعه دو یا چند بیت است برای بالای نامه‌های دوستانه از ابن سرایا، حلی و دیگران.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹/۲۸–طباطبائی
کا: محمد بن میرزا محمد حسینی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳ص (۱۱۲–۱۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰/۲سم [ف: ۲۳ – ۱۷۴]

● صدور معلول از علت / فلسفه / فارسی

sodūr-e maʻlūl az ʻellat

از ناشناس. گزارش این مبحث است از «گوهر مراد» با دید صوفیان. بخش‌بندی نشده است.
آغاز: بسمله. چند کلمه‌ای است بر سبیل اختصار متعلق به عبارات «گوهر مراد». در کیفیت صدور معلول از علت به طریقه صوفیه. در اوایل مبحث مذکور گفته است.

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۳۰/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶–۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۴۹پ–۵۵پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳ – ۷۵]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۳۰/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** هر یک از آنها با اصلی از اصول ثابته دینیه مخالف است. و تفصیل ذلک شرح یطول، و الله یقول الحق و هو یهدی السبیل.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ ۷گ (۴۹پ–۵۵پ) [ف: ۳ – ۲۱۳]

← صدور الممکنات عن المبدع الاول (رساله در کیفیت) ≻ اثبات عقل

● **صدور موجودات = کیفیت صدور موجودات = رساله ممکن و واجب** / اخلاق / عربی

sodūr-e mowjūdāt = keyfīyat-e sodūr-e mowjūdāt = r.-ye momken va vājeb

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۷۱

آغاز: بسمله کل شئ فی عالم الکون و انفساد مما لم یکن فکان قبل اللون؛ **انجام:** عقلا بالفعل من القدسیة من له النفس القدسیة النبویة تمت الرسالة.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: حنایی، جلد: پارچه‌ای [رایانه]

← صدور موجودات از مبدأ اول > کیفیت صدور موجودات از مبدأ اول

● **صد و سی مسئله** / کلام و اعتقادات،فقه / فارسی

sad va sī mas'ale

درویزه ننگرهاری، - ۱۰۴۸ قمری

darvīze nangerhārī (- 1639)

رساله‌ای است با عناوین «مسئله، مسئله» در اصول و فروع به صورت کوتاه مشتمل بر صد و سی «مسئله». مؤلف در مقدمه می‌گوید: چون دیدم اکثر عوام از این صد و سی مسئله غافل هستند این رساله را در سیزده «حرف» و سیزده «باب» بنا کردم که مجموع آن «بصات روغ تکم کرن» است: باب ۱. مراد از باء پنج بنای مسلمانی است؛ ۲. مراد از ص هفت صفت ایمان است؛ ۳. مراد از الف سیزده احکام و ارکان نماز است؛ ۴. مراد از تا پنج تکبیر است؛ ۵. مراد از راء هفده رکعات نماز است؛ ۶. مراد از واو پنج چیز وضو است؛ ۷. مراد از غین غسل جنابت است؛ ۸ مراد از تا دوم تیمم است؛ ۹. مراد از کاف چهار کتاب آسمانی است؛ ۱۰. مراد از میم چهار مذهب اهل سنت است؛ ۱۱. مراد از کاف چهار کرسی پیامبر است؛ ۱۲. مراد از را روزه رمضان است؛ ۱۳. مراد از نون نیت روزه است.

[دانشنامه ادب فارسی (افغانستان):۳۹۷/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۴۸/۱۲

آغاز: الحمد لله الذی هدینا الی الاسلام و الصلوة علی حبیبه سید الانام ... اما بعد: می‌گوید بنده ناچیز که نیرزد بدانکه پشیز؛ **انجام:** پس حیله آن است که اول پاره سنگریزه با خاک فرو برد بعد از آن افطار کند قضا لازم شود و کفارات نه.

خط: نستعلیق، کا: عمر، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۶گ (۲۱۳ر-۲۱۸پ)، ۲۴ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۵ - ۳۹۱]

← صد وصیت منظوم > صد پند لقمان (منظوم)

● **صدیقة المتقین**

sadīqat-ol mottaqīn

تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا:محمد بن علی بیارجمندی، تا: ۱۲۱۵ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۰۴]

● **الصراح** / عربی

aṣ-ṣurāḥ

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۶۶۳

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۴۱۹گ، اندازه: ۱۵/۲×۲۴/۸سم [رایانه]

● **صراح اللغة = الصراح من الصحاح = ترجمه صحاح اللغة** / لغت / عربی، فارسی

ṣurāḥ-ul luġa = aṣ-ṣurāḥ min-aṣ ṣiḥāḥ = t.-ye ṣiḥāḥ-ul luġa

جمال القرشی، محمد بن عمر، ق۷ قمری

jamāl al-qorašī, mohammad ebn-e ʻomar (- 13c)

وابسته به: صحاح اللغة = تاج اللغة و صحاح العربیة = الصحاح؛ جوهری، اسماعیل بن حماد (-۳۹۳)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۱۶ صفر ۶۵۱ تا دوشنبه ۲۳ ذیقعده ۷۰۰ق؛ محل تألیف: کاشغر

ترجمه و گزیده‌ای است از «صحاح» جوهری. اشعار به جز چند مورد و مثال‌ها و حدیث و آیات را نیاورده و ترتیب آن را حفظ کرده است. گذشته از آن، مؤلف پس از بیانات صاحب صحاح در بیان مراد از لغات مذکوره برای استفاده آنان که از عربیت بهره وافی ندارند ترجمه فارسی آن لغات را نیز نقل و گذشته از این به واسطه علامات و آثاری که بر لغات و پس از آنها گذارده شده وزن و باب و جمع و مصدر هر یک از آنها را نیز به علامات و شماره‌ها معین کرده‌اند.

آغاز: بسمله، قال الفقیر الی مولاه الغنی به عمن سواه الواثق بالمتعالی عن الولد و الوالد ابوالفضل محمد بن عمر بن خالد المدعو بجمال القریشی جمل الله احواله و حصل اماله احمدالله و هو المحمود بکل اللغات ...

انجام: لاجتماع الساکنین لان هاء و السین ساکنتان قال ذوالرمة: الا یا اسلمی یا دارمی علی البلی ×× و لا زال منهلا بجرعائک القطر

چاپ: این کتاب مکرر چاپ شده در ایران و هند؛ مشار فارسی، ج۳، صص۳۳۸۶-۳۳۸۷؛ تهران، سنگی، ۱۳۰۴ق، رحلی، ۳۹۸+۱ص (صص ۱-۳۹۸)

[نسخه‌های منزوی ۱۹۹۹/۳؛ دنا ۱۱۵/۷-۱۱۶ (۵۷ نسخه)؛کشف الظنون ۱۰۷۷/۲ و ۷۸/۲؛ فرهنگ‌نامه‌ها ۱۴۷؛ لغت‌نامه دهخدا ۲۲/۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۷۷/۲؛ معجم المطبوعات ۷۰۷/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۱۸۶/۲]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۸۸۳

بی‌کا، تا: ۶۸۱ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۳۴۱گ، اندازه: ۱۸/۸×۲۴/۹سم [رایانه]

۲. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الکتاب و الله نحمد حمدا لایحصی [...] الحساب علی تتمیم هذه النسخة انتساخا ضحوة الاثنین [...] من ذی القعدة لسنة سبعمائة هجریة و کان الفراغ من تألیفه و تسویده بیمن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۷۰۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ تملک: آخوند ملامحمد باقر؛ جلد: تیماج کرمی، ۴۹۶گ، ۲۵ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: – ۲۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۰۰ق؛ مصحح، محشی، مجدول؛ تملک: طه بن شیخ عبدالله؛ کاغذ: نسخ، جلد: چرم قهوه‌ای، ۵۹۸گ، ۲۵ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۴۰ – ۳۶۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مجدول؛ تملک: حاج احمد بن حاج محمد کریم تاجر در ۱۲۹۵؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، ۵۴۲گ، ۲۷ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [سنا: ف: ۱ – ۲۶۱]

۵. رشت؛ مدرسه مهدویه؛ شماره نسخه:۵/۱

خط: نسخ، کا: اشرف بن مولانا درویش مصری، تا: ۸۳۷ق؛ با ضمیمه [نشریه: ۵ – ۳۹۳]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۴

خط: نسخ نزدیک به نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۷۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶/۴سم [ف]

۷. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [نشریه: ۵ – ۲۷۲]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ در پایان نسخه رساله مؤلف در نام‌های عجمی که ملحق به صراح می‌باشد نوشته شده؛ مهر: «محمد علی الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲۰ – ۷۲]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۱۹

آغاز: ... ای لم یشرم و لم یخدش سیل نائی و رجل نائی جاء من یلدا آخر نبوء نبوء بضمتین بیرون آمدن از جائی بجائی و هذا المعنی أراد الأعرابی بقول: یا نبی الله ای یا من خرج من مکة الی المدینة فانکر الیه الیه الهمزه ... فصل الواو: و باء، یمد و یقصر، بیماری عام که او را مرکامرکی گویند؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۴۳۴گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۲۸/۵سم [ف: ۳۶ – ۵۱۸]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مضموم ما قبلها و نظیره ادل فی جمع دلووا کتفت بالکسر.

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مهر: محمد باقر بن محمد تقی موسوی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۴۱۶گ، ۲۷ سطر (۶×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۲– ۷۸]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** الصفائی الخوانساری عفی الله عنه و عن والدیه.

خط: نسخ ترکستانی، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** لان حرف النسق لایدخل بعضهما علی بعض فالوا و للعطف و لا لتاکید النفی و تزاد فیها التاء فیقال لات و قد مر.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۹ یا ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۴۶۶ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۴۷/۲ – ۳۵]

۱۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۲

آغاز: برابر

خط: نسخ جلی، کا: بخاری، تا: ۹۴۸ق؛ اول کتاب نوشته شده: «من کتب مولانا امیرالمؤمنین و سید المسلمین المتوکل علی الله اسماعیل بن امیر ال مؤمنین طول الله عمره فی شهر رجب من احدی و ستین»؛ مهر «الواثق بالله العلی» (کروی) که از ائمه زیدیه یمن می‌باشد؛ جلد: تیماج روغنی اسلیمی، ۶۸۳ص ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۳×۳۰سم [ف: – ۳۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۶۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۵۶]

۱۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۴۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز [ف: ۳ – ۹۷]

۱۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۲ ـ ب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۰۰گ، ۲۸ سطر (۱۰/۵×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۱ – ۳۴۸]

۱۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰ ـ ج

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ تملک: محمد علی چهل خانی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۳۳۵گ، ۲۵سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۱ – ۳۴۸]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۶۹۱

آغاز: شربه اذا امتنع منه قبل الری بعیر قاصب و ناقة قاصب ایضا؛ **انجام:** جوف ... و قولهم اخلی من جوف هو اسم واد فی ارض عاد فیه ماء و شجرة حماها رجل یقال له حمار مات.
از فصل القاف باب الباء تا فصل الجیم باب الفاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، رکابه دار؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۳۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ – ۵۱]

۱۸. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۳۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج تریاکی، قطع: وزیری [نشریه: ۳ – ۲۲]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۸۲
آغاز: بنوه فکفر کفرا عظیما و قیل کل من ربه من المسلمین فاقبلت نار من اسفل الجوف ... جیفة. بالکسر مردار بوی گرفته؛ **انجام:** مووه آب بر آمده از چاه. عع فاك. ماهة الرکیة یموه و تمیه.
از پایان فصل الجیم باب الفاء تا ابتدای فصل المیم باب الهاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج سبز، ۲۳۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ – ۵۲]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** وصاوص جمع او و سنگها درمیانه زمین وقص.
جلد۱؛ خط: نسخ خوش و مشکول، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ مجدول؛ واقف: درةالسلطنه ملکزاده، آبان ۱۳۲۶؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۲۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۶سم [ف: ۱۳ – ۴۸]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۸۵
آغاز: و قص کردن، شکستن؛ **انجام:** فلما شذ منها اسم وصفه والله الهادی والله اعلم بالصواب.
جلد۲؛ خط: نسخ خوش و مشکول، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ مجدول؛ واقف: درة السلطنه ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ کاغذ: حنایی سمرقندی، جلد: چرمی، ۴۲۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۶سم [ف: ۱۳ – ۴۹]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: میرسید علیخان طبیب، ۱۲۷۳ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: چرمی، ۴۱۹گ، ۲۳ سطر (۱۰/۳×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۳ – ۵۰]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** طیف من الشیطان وطائف من الشیطان و هما بمعنی، فصل الظاء.
از آغاز تا پایان حرف الطاء؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵ ق؛ جلد: چرمی مذهب، ۳۴۸گ، ۲۴ سطر (۹/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷/۲×۲۹سم [ف: ۱۳ – ۵۰]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۸۷/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلغة قریش بالتاء و لغة الأنصار بالهاء ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۱۲۰-۱۳۶)، ۲۲ سطر (۱۲×۱۹/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۳۰ – ۱۶۴]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۶۴
آغاز: ... الفری فیری بابدال الهمزة الفا، تفسؤ، کهنه شدن و دریدن جامه ... فصل القاف. قثاء بالکسر و المد خیار، قثاءة یکی. مقثأة خیار زار؛ **انجام:** قال الا اسجدوا فلما [دخل] علیه یاء التنبیه سقطت الالف التی ... لانها و السین ساکنتان ... القطر
از بخشی از فصل فاء از باب الف تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: مرعشی [شوشتری]، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»، «قاضی اسدالله سلمه الله» و جز آن؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۶۵گ، ۲۴ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۴۰ – ۲۹۸]

۲۶. قم؛ موقوفه میرزا ابوطالب قمی؛ شماره نسخه:۲۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: میرزا ابوطالب؛ واقف: میرزا ابوطالب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۲گ، ۲۹ سطر [جنگ: ۱ – ۴۹۸]

۲۷. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴۲۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: – ۲۶]

۲۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۰۷
آغاز: بسوء التجا لاتمنع الحالب وفست به بطوء بالضم درنگ کردن؛ **انجام:** برابر
اوائل باب الالف تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف مخ: ۱ – ۳۱۴]

۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با خط سنجر حسینی در ص ع؛ تملک: محمد رضا در ۱۴ شوال ۱۲۸۵؛ کاغذ: ترمه، ۵۵۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۵/۶سم [ف: ۱ – ۳۵۳]

۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۶۷-۵۶/۱۷
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: مصطفی بن محمد حسین تونی، تا: ۱۴ شوال ۱۰۳۶ق، به استعانت محمد بن کلبعلی اسفراینی؛ مهر: «وقف شرعی گردید بر عموم طلاب علوم دینیه اصفهان، این مجلد کتاب، که از نماء املاک موقوفه مرحوم حاجی ملا احمد قهپایه‌ای است به تولیت جناب آقا میرزا محمود خان قهپایه‌ای، و نظارت جناب شریعتمدار آقای حاجی میرزا محمد حسن خان حکیم باشی و ملا آقا علی اکبر قهپایه‌ای، مشروط بر آنکه همه ساله در شهر رمضان، به نظر ناظر اول اومن یقوم مقامه برسانند» (بیضی)؛ ۳۳۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۵ – ۲۷۸۸]

۳۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۱۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: صدرالدین محمد بن ملا حسین سالکدهی، تا: ۱۰۶۰ق؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۳۴۲ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲ - ۲۰۲]

۳۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۵۰
کا: محمد امین بن فتح الدین، تا: ۴ صفر ۱۰۶۲ق؛ قطع: وزیری [ف: - ۱۸۲]

۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۴
خط: نسخ، کا: عبدالرشید بن عبدالواحد شوشتری استاد قاضی نورالله شوشتری، تا: دوشنبه ۱۲ شوال ۱۰۶۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۷۶گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۹ - ۹۱۵]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷۷۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: محمد علی بن حاجی فتح الدین شوشتری، تا: جمعه ۷ صفر ۱۰۶۵ق؛ یادداشت مفصلی از فرهاد میرزا که در روز دوشنبه ۲۶ شعبان ۱۲۸۴ق این کتاب را خریده، وی همان جا شرح بیماری و ناخوشی‌اش از روز شنبه ۲۶ رجب همان سال تا زمان سلامتی اش با توسل به امام حسین (ع) را به تفصیل نوشته؛ تملک: عبدالحسین بیات؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج عنابی، ۴۲۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۵۱]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۵
همان نسخه بالا [مؤید: ۱ - ۷۵]

۳۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۹۹
انجام: برابر
خط: نسخ، کا: تاج الدین حسین بن ملاشاه محمد خبوشانی، تا: چهارشنبه ۱ رجب ۱۰۶۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ حواشی به خط غریب حسین قاینی به دستور دارنده آن، مجدول؛ تملک: علی مختار از عبداللطیف در ۱۱۰۰ و اندی در تهران؛ قطع:رحلی [نشریه: ۷ - ۱۹۱]

۳۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵
با رساله فرهنگ فارسی او؛ خط: نستعلیق، کا: شیخ محمد بن شیخ حافظ بن شیخ عبدالواحد بن شیخ عبداللطیف بن حضرت شاه جلال قادری انصاری، تا: پنج‌شنبه ۲۲ شوال ۱۰۷۰ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۰۷]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۵۲
خط: نسخ، کا: محمد بن اسدالله بن ... دوست، تا: دوشنبه ۱۵ شوال ۱۰۷۰ق؛ تملک: محمد رضا بن محمد رضی کاشانی، محمد جعفر بن حاجی حبیب الله ۱۰۹۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۳۸ - ۱۹۴]

۳۸. اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۸
خط: نستعلیق، کا: ابن محمد یوسف حسینی، تا: ۲۲ شوال ۱۰۷۱ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۴۷۷]

۳۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۰
آغاز: برابر **انجام:** و سنور و سکین و فرطاس و عصفور و قندیل وقس علی هذه الامثله التی ذکرناها جمیع الاسماء و الصفات و فلما شد منها اسم و صفة و الله الهادی و الله اعلم بالصواب تمة و الحمدلله علی الاتمام.
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۷۲ق؛ مجدول، با یک سرلوح مذهب مرصع خوب؛ این نسخه به سال‌های ۱۰۷۲، ۱۰۹۷، ۱۱۰۷ق در خزانه عامره فارس بوده در پشت برگ نخستین کتاب یادداشتی است بدین مضمون «کتاب صراح اللغة از بابت پیشکش میرزا محمد حسین (آوارجه) نویس فارس بتاریخ شهر صفر سنه ۱۰۷۲ در خزانه عامره جمع شد»؛ تملک: محمد حسین، محمد نصیر الشریف، سپس فرزند وی محمد ابراهیم بن محمد نصیر الشریف، به سال ۱۲۹۷ق از ورثه مرحوم طهماسب میرزای مؤید الدوله جهت کتابخانه مبارکه موزه اعلیحضرت شهریاری خریداری شده؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روکش چرم مذهب، ۱۴۷۲ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۷ - ۷۳]

۴۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و کان الفراغ: من تألیفه و تسویده بیمن توفیق الله و حسن تاییده ظهیرة الثلثاء السادس عشر من صفر سنة احدی و ثمانین و ستمائه بکاشغر حرسها الله تعالی و عمر.
خط: نسخ، کا: احمد بن ملا حامد، تا: ۱۰۷۳ق؛ مصحح، محشی، مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۰۳ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲ - ۲۰۲]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۷۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ جمادی الاول ۱۰۷۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۳ - ۲۹۱]

۴۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۱
خط: نستعلیق، کا: عطاءالله، تا: پنج‌شنبه ۱۹ صفر ۱۰۸۰ق؛ کاغذ: ترمه بخارایی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۲۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱/۲×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۲]

۴۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ مصحح؛ واقف: حسینی متوی، ۲۶ رجب ۱۲۰۷؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۰۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۸]

۴۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن محمد قاسم، تا: ۱۰۹۲ق، جا: لاهور هند، در عهد اورنگ زیب عالمگیر نگاشته شده، با یک سرلوح، مجدول مذهب، محشی؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، ۴۳۵ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۴×۳۴/۵سم [ف: ۲ - ۲۰۳]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۲۲
آغاز: سنین موضع الاول و لتانیث من العنین؛ **انجام:** نماز ظهر بتاریخ ششم شوال ۱۰۹۶ هجری ... و تصحیح کنند و السلام روز

پنج‌شنبه.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۶ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۴۶. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۹۹

خط: نستعلیق، کا: حیاة الله بن الشیخ محمد أمین، تا: شوال ۱۰۹۶ق، جا: دار الفتح جین؛ واقف: شیخ رجب علی مجتهد بجنوردی، محرم ۱۳۴۰ق؛ کاغذ: ترمه، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۱۹/۵)، قطع: رحلی [تراثنا: س۶ش۱ - ۱۰۱]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، تیر ۱۳۸۱؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج فرنگی، ۴۵۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۴/۲سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۵۲]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** سکاری بالضم و الفتح جمع سکران. سکر بفتحتین مست شدن، مع کافه.

از ابتدا تا باب الراء فصل السین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج سبز، ۲۰۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۵۲]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۸۶

آغاز: مع کافه، و نیز خرما. قوله تعالی تتخذون منه سکرا ورزقا حسنا. اسکار مست کردن؛ **انجام:** فصل الحاء حبل ... و الاصل حبالی بکسر اللام لان کل جمع تألیفه الف.

از باب الراء فصل السین تا باب اللام فصل الحاء. ادامه نسخه شماره ۳۱۵۸۵ است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج سبز، ۲۲۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۵۲]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۹۴۶

آغاز: باب الفاء فصل الالف. تألیف بوسه پایه نهادن دیک و هو الغة (کذا: لغة) فی الثغیة (کذا: التثفیة) تسف (تأثف) نزدیک جای بودن و نهادن (نهان) خانه ساختن؛ **انجام:** برابر

از فصل الالف باب الفاء تا پایان کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح مزدوج، مجدول، نسخه مغلوط؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج زیتونی، ۲۵۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۵۲]

۵۱. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۳ص

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۱۴۲]

۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۲۹-۲۶/۹

آغاز: جذت و اجزات بالشیء وتجزات به ای اکتفیت به واجزات عنك مجزأ فلان ومجزاة فلان ... فصل الحاء حباء بفتحتین همنشین؛ **انجام:** برابر

از فصل الحاء تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج سرخ، ۴۰۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۵ - ۲۷۸۸]

۵۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج عنابی، ۴۷۰گ، ۲۴ سطر (۱۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۵×۲۸سم [ف: ۱ - ۱۱۲]

۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۰۰-۸/۱۰

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر کتاب؛ خط: نسخ خوانا، کا: مؤمن بن محمد معین، تا: پنج‌شنبه ۲۶ ذیقعده ۱۱۰۹ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۳۵۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۸۸]

۵۵. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۱۰۹ [نشریه: ۷ - ۵۳۷]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۵۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۰ رجب ۱۱۱۲ق، به خواهش محمد؛ مصحح؛ تملک: مشهدی حسن کتاب فروش در ۱۳۲۰ق در تهران، محمد تقی بهار به سال ۱۳۱۴ش؛ مهر: «هو سپهر وزیر تألیفات» (بیضی)، «محمد تقی بن ابوطالب الحسینی ۱۱۱۲» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۵۶۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۸ - ۱۸۸]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لازلال منهلا و الیه لمرجع و الماب و صلی الله علی محمد و اله اجمعین.

کامل؛ خط: نسخ جلی خوش، بی‌کا، تا: ۱۱۵۶ق، جا: کشمیر، برای میرزا عبدالکریم؛ دارای سرلوح کشمیری، مجدول؛ واقف: رضا نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: کشمیری حنایی، جلد: چرمی، ۴۶۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۳ - ۴۹]

۵۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الکتاب لله نحمد نحمد حمداً لا یحویه العدو الحساب علی تتمیم هذه النسخة انتساخاً ضحوة اثنین الثالث والعشرین من ذی القعده لسنة سبعمائه هجریه وکان الفراغ من تألیفه و تسویده بیمن توفیق الله و حسن تاییده ظهر الثلثاء السادس عشر من صفر سنة احدی و ثمانین و ستمائه بکاشغر.

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۴۳ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲ - ۲۰۳]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۱۵

آغاز: الاوساط و الاحداث و حذفت عن الاسم؛ **انجام:** کتم بفتحتین گیاهی، کتمان بالضم.

تا باب المیم فصل الکاف بیشتر ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: خانبابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ کاغذ: ترمه، جلد: چرمی، ۲۱۱گ، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱/۳×۳۱/۸سم [ف: ۱۳ - ۴۹]

۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۵۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** خلقته من حروف الزیادات ... ما انتم مولاه.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۴۸۳گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۵سم [ف: ۹ – ۵۰]

۶۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۴۰۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: میرزا حسین بن غلامحسین نهاوندی، تا: ۵ شعبان ۱۲۳۸ق؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج خرمایی، ۲۱۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: – ۱۸۴]

۶۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴
مشتمل بر تتمه‌ای از مؤلف در لغات اعجمی و معرب؛ خط: نستعلیق، کا: فرج الله بن محمد شریف، تا: جمعه ۶ شعبان ۱۲۴۳ق؛ از روی نسخه‌ای به خط محمد بن شیخ حافظ عبدالواحد بن عبداللطیف بن شاه جلال قادری انصاری به تاریخ پنج‌شنبه ۲۲ شوال ۱۰۷۰ق، مصحح؛ مهر: کاتب «الواثق بالله عبده فرج الله» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۱ – ۷۰]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۲۷
خط: نسخ، کا: محمد جعفر حکاک شیرازی، تا: ۱۲۵۵ق؛ مجدول؛ ۵۹۰ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱۷ – ۲۴۲]

۶۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شرف شوشتری ابوالحسن مشهور به حکیم بصری، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: هندی، جلد: چرمی، ۲۸۰گ، ۲۸–۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳ – ۹۳۷]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: محمدتقی، تا: ۹ رجب ۱۲۷۴ق؛ با یک سرلوح پرکار، مجدول؛ کاغذ: فرنگی حنایی، جلد: چرمی، ۳۲۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰/۱×۳۱/۴سم [ف: ۱۳ – ۵۰]

۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۴۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: رضاقلی متخلص به هدایت به سال ۱۲۷۲ق؛ تقدیم نسخه توسط ذبیح بهروز به سال ۱۳۱۴ش؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج حنایی، ۵۶۴گ (۲پ–۵۶۵)، ۱۹ سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۱۶ – ۲۴۱]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۸
آغاز: برابر
خط: نسخ ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای سرلوح خوب، مجدول و مذهب؛ ۲۶۶ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲ – ۲۷۵]

۶۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۱۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هی حرف النداء للغریب و البعید تقول
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مقابله شده، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج ماشی، ۵۷۹گ، ۲۱ سطر (۱۴×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵ – ۱۸۰۷]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

← الصراح من الصحاح ﴿ صراح اللغة

● الصراط الأبلج فی أنساب بنی الأرج / انساب / عربی

aṣ-ṣirāṭ-ul ablaj fī ansāb-i bani-l arj

حسینی اعرجی، جعفر بن محمد، – ۱۳۳۲ قمری

hoseynī a‘rajī, ja‘far ebn-e mohammad (- 1914)

مشجره از سید جعفر بن محمد بن جعفر بن راضی بن حسن بن مرتضی حسینی اعرجی. آن را در کتابش مناهل الضرب ذکر کرده و «الحدیقة البهیة» در نسب اعرجیه نیز از همو است. نسخه اصل در کاظمیه است و دکتر حسین بن علی محفوظ برای خود، و به خط خود از آن استنساخ کرده و سید محمد علی روضاتی از نسخه دکتر نسخه‌برداری کرده و آن را از منابع کتابش «جامع الانساب» قرار داده و آورده که مشجره، و در ۳۶ص بزرگ، و همه آن در انساب اعرجیه و برخی انساب دیگر است. رموز آن را «بلخ» قرار داده است. (الذریعه)

[دنا ۱۱۷/۷؛ الذریعه:/۱۵/۳۲ش۱۸۶]

اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [نسخه‌پژوهی: ۱ – ۱۵۲]

● الصراط الاقوم لبطلان الصلاة فی المخیط من الابریسم / فقه / عربی

aṣ-ṣirāṭ-ul aqwam li-buṭlān-iṣ ṣalāt fi-l maxīṭ-i min-al ibrīsam

شهرستانی، احمد بن علی اصغر، ق۱۴ قمری

šahrestānī, ahmad ebn-e ‘alī asqar (- 20c)

رساله نسبتاً مفصل استدلالی است مشتمل بر سه «فصل»: ۱. جواز الصلاة فی المکفوف بالحریر؛ ۲. فی انه هل لنا عموم فی المنع دال علی المطلوب بحیث یشمل مثل الخیوط من الابریسم؛ ۳. الادلة التی تخصص عموم صحیحی ابن عبدالجبار الدالین علی بطلان الصلاة فی الحریر.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۵۵
آغاز: بسمله الحمدلله ربنا الاکرم؛ **انجام:** استفدنا ترکنا تفضیله ... رجب المرجب ۱۳۵۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۳۵۹ق؛ واقف: شهرستانی، احمد بن علی اصغر، اسفند ۱۳۴۱ش؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۵۰گ،

اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۰ – ۳۱۵]

● **صراط الجنان** / دعا / فارسی

serāt-ol jenān

شالفروش، محمد جعفر بن مشهدی علی

šālforūš, mohammad ja'far ebn-e mašhadī 'alī

نخست پند و اندرز است، سپس کتاب دعا و سورت‌های کوتاه قرآن مجید. در منابع در دسترس نشانی از آن به دست نیامد.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۶۸/۱

آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، این مجموعه ای است که اقل الناس محمد جعفر بن مرحوم مشهدی علی شال فروش طاب ثراه ... مسمی به صراط الجنان ساخته؛ **انجام:** الدخیل، الدخیل یا مولای. قد وقع الفراغ من تحریر هذه الاوراق فی شهر صفر المظفر من شهور ۱۳۱۳ق.

خط:نسخ پخته،بی‌کا،تا:۱۳۱۳ق؛۱۶۱گ(۱پ–۱۶۱ر)[ف:۲– ۱۶۶]

● **صراط الجنة** / اخلاق / فارسی

serāt-ol janna

فاضل بسطامی، نوروز علی بن محمد باقر، ۱۲۲۷ – ۱۳۰۹ قمری

fāzel-e bastāmī, nowrūz 'alī ebn-e mohammad bāqer (1812 - 1892)

نگارشی است در مواعظ و زواجر.

آغاز: الحمدلله هدینا صراط المستقیم.

[دنا ۱۱۷/۷ ؛ فهرستواره منزوی ۵۱۸/۶]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تا باینجا بود کلام و تحقیقات شیخ بزرگوار با ترجمه که شده.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ بسیاری از اوراق کتاب به خط مؤلف است، پنداشته می‌شود که کتاب در مرحله اولی تدوین مانده؛ واقف: جواد شجیعی، فروردین ۱۳۱۵؛ ۹۸گ، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۶ – ۴۴۲]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** که به اندک محنت و بیماری بر تو دعا و گریه می‌نمودند.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با یادداشت مؤلف مورخ ۱۳۰۶؛ جلد: مقوای سفید، ۱۲۵گ، ۱۶ سطر، قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد–ف: – ۱۴۷]

● **صراط الجنة** / شعر / فارسی

serāt-ol janna

جنابادی، علینقی

janābādī, 'alī-naqī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۰۷ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

← صراط الحق > صراط الحق
← صراط حق > صراط الحق

● **صراط الحق** / عرفان و تصوف / فارسی

serāt-ol haqq

کاشف دزفولی، صدرالدین بن محمد باقر، ۱۱۷۴ – ۱۲۵۸ قمری

kāšef-e dezfūlī, sadr-od-dīn ebn-e mohammad bāqer (1761 - 1842)

در آداب سیر و سلوک بنابر آنچه در احادیث اهل بیت علیهم السلام و گفته‌های عرفا و صوفیان شیعه آمده است، تألیف شده به درخواست شخصی از ارباب حال در یک «مقدمه» و سه «باب» و «خاتمه»: مقدمه: در بیان بعضی از صفات مرشد؛ باب ۱. در آنچه که سالک باید ترک کند؛ ۲. در آنچه که سالک باید انجام دهد؛ ۳. ریاضت دادن نفس و اختیار خلوت.

آغاز: الحمد لله رب العالمین المتجلی علی خلقه بحسن جماله و الصلاة علی نور کماله محمد و آله ... اما بعد خادم درویشان حقیقی و مخلص عارفان تحقیقی تشنه سرچشمه زلال معرفت

انجام: ملتمس از ناظران این اوراق که این حقیر را بدعای خیر یادآوری نمایند

[دنا ۱۱۷/۷ (۴ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۵۱۸/۶ و ۶۲۵/۷]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۱۷/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۳ق؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۲ – ۹۶]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۰

آغاز: اما این ظاهر است که در مذاق هر کسی چیزی خوش است و به فهم هر کس چیزی می‌رسد

نسخه اصلی: کتابخانه دار العلم نبوی–دزفول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۴۳ص [عکسی ف: ۱ – ۲۰۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۱۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شرف الدین بن محمد علی، تا: ذیقعده ۱۲۸۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸گ (۵۷پ–۹۴ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ – ۱۴]

۴. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۸۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بلکه چون او را مستحقق عبادت می‌دانی عبادت او می کنی ... خیر امامه

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۲۷گ (۱-۲۷پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۷۳]

● **صراط الحق** / فلسفه / فارسی

serāt-ol haqq

بروجردی، محمد حسین بن محمد معصوم، ق۱۳ قمری

borūjerdī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad ma'sūm (- 19c)

اهدا به: محمد شاه قاجار (۱۲۵۰-۱۲۶۴ق)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه دهه پایانی ربیع الثانی ۱۲۶۲ق

درباره مسئله قضا و قدر؛ مؤلف می‌گوید: به‌خواهش جمعی از اخلاء یقین کتابی در معرفت عقاید دین در نظم تحریر درآورده بودم و مندرج نموده بودم در آن کتاب مباحثی چند از غوامض علم و مشکلات را و از آن جمله بود بحث از آنکه آیا خالق افعال عباد از خیر و شر خداست جمله خلق از جواهر و اعراض از او آمده و او خلق این جمله فرموده هر وجدی از اوست و هر موجودی قائم به اوست یا آنکه عباد خالق افعال خود باشند هر فعلی خلق فاعل آن باشد و هر فاعلی خالق ... جواهر که فاعل این مفاعلند از خدا باشد و خلق هر فعل از فاعلش پس خالق متعدد باشد ... من در آن کتاب مطالب را به وجهی بیان کردم که درک آن برای مردم عامی و عادی خالی از اشکال نبود گرچه این مبهمات در سایر کتب است و بدبختانه همین ابهام‌ها موجب ضلالت اوساط الناس می‌شود لذا برای رفع هر گونه توهم این رساله را به زبانی ساده در توضیح مطالب فوق پرداختم.

آغاز: بسمله، سپاس و ثنای بی قیاس مر کریمی را سزاست که وجود هر موجود نتیجه ای از وجود او آمده.

انجام: اقتصار باین مختصر بیان آمد و الحمدلله ...

[دنا ۱۱۷/۷ (۴ نسخه)؛ الذریعه ۳۳/۱۵؛ فهرستواره منزوی ۱۸۷/۶و ۴۰۰/۹]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۷۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کان الفراغ فی یوم الخمیس من العشر الآخر من شهر شوال المکرم من سنه ثلاث و ستین و مأتین بعد الالف من الهجرة النبویه

خط: نستعلیق ممتاز، کاتب = مؤلف، تا: شوال ۱۲۶۳ق؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: مقوای روغنی بوم مذهب، ۲۱۳ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۸۱۸]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ درشت، کا: محمد باقر طهرانی، تا: ۱۲۶۲ق؛ محشی؛ ۲۹۶ص، ۱۵ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۲ - ۹۲]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید ابوالقاسم الحسینی ولد مرحوم حاجی میرزا عزیز، تا: ۱۲۶۳ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۰۴گ، ۱۴ سطر (۷/۶×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۲۳۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۵۳

خط: نستعلیق، کا: منشی قراچه داغی، تا: غره جمادی الثانی ۱۲۹۴ق، جا: اهر؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۳گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۰ - ۱۹۷]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۷۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** شهر الرجب من من سنه اثنین و ستین و مأتین بعد الالف ۱۲۶۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج [رایانه]

● **صراط الحق** / کلام و اعتقادات / فارسی

serāt-ol haqq

قراگزلو همدانی، محمد بن عبدالله، ق۱۳ قمری

qarāgozlū hamadānī, mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh (- 19c)

به نظم و نثر در احادیث صحیحه و عقائد دینیه در دوازده «باب»: ۱. اصول دین و مذهب؛ ۲. وصیت اوصیاء؛ ۳. شریعت و بدعت و سعادت و شقاوت؛ ۴. جبر و تفویض و امر بین امرین و خیر و شر و اختیار؛ ۵. غیبت امام و اثبات حجت؛ ۶. توحید افعال؛ ۷. طریقه سلوک به ذکر و فکر؛ ۸. توبه و شرح معاصی؛ ۹. تعریف علم وطلب آن؛ ۱۰. حقائق خلقت و نور ایمان؛ ۱۱. عدل و ظلم؛ ۱۲. شرح نعمت و انواع ذوی الحقوق و رفتار ارباب ...

آغاز: حمد بیرون از حد و شکر افزون از حد خدای بیچون را که از هر جهت عین وحدت است ... اما بعد چنین گوید بنده شرمنده رو سیاه محمد بن عبد الله که سالها در طریقه اثنی عشریه با اعلام دین و عرفای کاملین معاشر بودم ... و اختلافات بسیار در فرق مسلمین مشاهده نموده رساله ترتیب داده و احادیث صحیحه که متفق علیه شیعه و سنی بوده معمول داشته ... و ابحاث را بر دوازده باب ترتیب داده ... و مسمی بصراط مستقیم حق مطلق مطابق افتاد ...

انجام: باین آئین همیشه رستگارند ×× بدین الله دائم در قرارند / نمی‌دانم ز بعد رحلت آن ××که خاتم بود در احکام یزدان

[دنا ۱۱۷/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۰۰/۹]

همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۸۰۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۶۳]

● **الصراط الحمید الی تحفة المرید** / کلام و اعتقادات /

عربی

aṣ-ṣirāṭ-ul ḥamīd ilā tuḥfat-il murīd

دمشقی، علی بن احمد، ق۱۰ قمری

damešqī, ʻalī ebn-e ahmad (- 16c)

«تحفة المرید» ارجوزه‌ای است از خود شارح در خداشناسی و توحید مبتنی بر گفته‌های ابن العربی که به تاریخ ذیحجه ۹۸۷ق به نظم کشیده شده است.

آغاز: الحمدلله الذی شرح بنور معرفته صدور العارفین و أوضح لهم بهدایته صراطه المبین.

انجام: و علی آله الطبین الطاهرین و اصحابه الانصار و المهاجرین و التابعین لهم باحسان الی یوم الدین.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۷۹/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عمر بن علی بن عمر الهندوان، تا: محرم ۱۱۱۲ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۲۰گ (۱۲۰پ-۱۳۹ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۷ - ۳۳۹]

● **صراط الزاهدین** / دعا / فارسی

serāt-oz zāhedīn

حسینی علوی، محمد بن احمد، ق۱۱ قمری

hoseynī ʻalavī, mohammad ebn-e ahmad (- 17c)

موجودی آن عبارت است از: اعمال و ادعیه شهور رمضان، [باب یازدهم] ذی القعده، [باب دوازدهم] ذی الحجه، تذنیب در اعمال ایام هفته و ادعیه ساعات.

[دنا ۱۱۷/۷؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۷۸/۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۰۵

آغاز: و حضرت امام جعفر صادق ع چون هلال رمضان دیدی این دعا میخواندی؛ **انجام:** تا انکه آفتاب از مشرق بمقدار نماز مغرب تا عشا بلند شود و نیز این مقدار از عصر تا بمقدار بماند و اول ساعات شب از ثلث.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۱۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۳۹۷]

← صراط السطور > خط

← صراط السطور > آداب خط

● **الصراط السوی فی تذکرة آباء النبی** / تاریخ پیامبراکرم (ص) / فارسی

as-serāt-os savī fī tazkerat-e ābā'-en nabī

اصفهانی، حسینعلی بن محمد علی، ق۱۴ قمری

esfahānī, hoseyn-ʻalī ebn-e mohammad ʻalī (- 20c)

در یک «مقدمه» و چند «باب» و «خاتمه»

آغاز: بسمله. الحمد الله المتفرد بالوحدانیة و التوحید.

[دنا۱۱۷/۷؛ فهرستواره منزوی ۱۷۱۳/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لان المرء یحشر مع من احب.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۲۴ ذیقعد ۱۳۵۰ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۷۱ص، ۱۸ سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۳۶]

● **الصراط السوی فی مناقب آل النبی** / فضایل و مناقب / عربی

aṣ-ṣirāṭ-us sawī fī manāqib-i āl-in nabī

شیخانی، محمود بن محمد، ق۱۱ قمری

šayxānī, mahmūd ebn-e mohammad (- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۹۴ق

کتابی در فضایل خلفاء، اهل الکساء، اهل البیت، ذکر آیه تطهیر و من نزلت فیهم، فضائل النبی(ص) و تاریخ زندگانی و فضایل ائمه معصومین علیهم السلام است.

آغاز: بسمله الحمدلله البر الجواد بالالایة الکبیر العظیم بکبریائه وصلواته علی المبعوث بشیراً ونذیراً وداعیاً الی الله باذنه ... اما بعد فان العمل بغیر العلم وبال والعلم بغیر العمل خیال ... اذکر فیه مناقب اهل البیت علی ما اتفق علیه اهل السنة والجماعة ... وسمیته الصراط السوی فی مناقب آل النبی

[دنا ۱۱۷/۷؛ اهل البیت فی المکتبة العربیة، طباطبائی ص ۲۶۵]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۷۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** روی من مات علی حب آل محمد مات شهیداً

خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۹۴ق؛ مقابله شده، دارای بلاغ؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۳۷گ، اندازه: ۱۴×۲۰/۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۲۹]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۳۸/۲-۳۲/۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکان من وعظه احذروا یا مؤمنین من بغض محمد بن ادریس فانه ابن عم النبی صلی الله علیه وسلم وعالم قریش وعن ابن عباس

عکسی است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ، متن خط خوردگی دارد؛ جلد: گالینگور، ۲۵۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵ - ۲۷۸۸]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۱۵-۳۲/۱۵

آغاز: وعن ابن عباس قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ان الله ایدنی باشد العرب السنا واذرعاً بابنی قبیلة الاوس والخزرج اخرجه الطبرانی فی الکبیر وعن انس قال رای النبی؛ **انجام:** نسأل الله ... مع النبی وآله ... وروی عن علی رضی الله عنه قال ... اول من یدخل

الجنة انا وانت فالحسن والحسین
عکسی است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف؛ بی تا؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۲۵۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۲×۳۰سم [ف: ۵ – ۲۷۸۹]

● **صراط الطالبین** / عرفان و تصوف / فارسی

serāt-ot tālebīn

مطالب و نکات عرفانی را که مؤلف از استاد و قطبش سید محمد راشد شنیده در رساله حاضر برای استفاده دیگر مریدان جمع کرده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۴۷/۳–۵۹/۱۶۷

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی نور قلوب العارفین بنور العرفان ... اما بعد چند اوراق در بیان اذکار و افکار و احضار به موجب استعداد مستعدان

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۴۱گ (۵۵–۹۵)، ۹ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۵ – ۲۷۸۹]

● **صراط العارفین** / شعر / فارسی

serāt-ol ʻārefīn

مشکوة، عباسعلی، ق۱۳ قمری

meškāt, ʻabbās-ʻalī (- 19c)

مثنوی مفصلی است در اخلاق، شاعر که به مشکوة تخلص می‌کند، در این مثنوی احادیث منقول از ائمه (ع) را در موضوعات اخلاقی به نظم ترجمه و شرح نموده است. او در آغاز مقدمه‌ای به نثر در ده صفحه آورده و در آن ناصرالدین شاه قاجار را مدح نموده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۱۷

آغاز: دیباچه: الحمد لولیه و الصلوة و السلام علی محمد نبیه و خاتم رسله و آله سیما ابن عمه و صهره و نفسه علی خیر الوری و الحامل علم اللوا. منظومه: جعد زلف گلرخان مشکبار ×× عکس در عکس است در دور دیار / این کتاب اندر بر اهل یقین ×× نام نامی شد صراط العارفین / گنج پنهان است در این مثنوی ×× می‌نداند غیر اهل معنوی ××× بسم الله الرحمن الرحیم / یاری از الله جویم یکدله ×× می‌گشایم هان دهن بر بسمله / مستعینم از خداوند جهان ×× حبذا القول و نعم المستعان؛ **انجام:** گفت نادارم من اکنون در همین ×× زود از زیر قدم دادش بعین / پس بره افتاد دل بربغی بست ×× هر که دیدش گفت و عظش در دل است / آمد او در شهر دادش آنچه بود ×× گفت ایزن راه اندازم تو زود

خط: نسخ، کا: = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مسوده کتاب از برگ «۱پ–۴۴پ» و مبیضه آن از برگ «۴۵پ–۱۱۱پ» مندرج است؛ جلد: مقوا، ۱۱۱گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۳۶ – ۳۵۴]

● **صراط المسترشدین** / فقه / فارسی

serāt-ol mostaršedīn

حسینی طارمی، محمد بن ابی القاسم، – ۱۲۶۹ قمری

hoseynī tāromī, mohammad ebn-e ab-el-qāsem (-1853)

اهدا به: فتح علی شاه قاجار (۱۲۱۱–۱۲۵۰ق) و عبد الله میرزا حاکم زنجان

رسالة فتوائیة فی احکام الطهارة و الصلاة فی مقدمتین و کتابین.

آغاز: شکر وسپاس بی قیاس تحفه جناب خالق بنده نوازی جل جلاله و عم احسانه.

[دنا ۱۱۸/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۰۰/۹]

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۰۱/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷ – ۲۲۸]

۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر

کتاب الطهارة؛ کا: جلیل بن محمد مهدی حسینی بروجردی، تا: جمادی الثانی۱۲۶۶ق،به طلب آقا حسین[دلیل المخطوطات: ۱–۱۱۷]

● **صراط المسترشدین** / کلام و اعتقادات / فارسی

serāt-ol mostaršedīn

خلیل بابل کناری، ابوالقاسم بن محمد صالح، ق۱۳ قمری

xalīl-e bābol-kenārī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad sāleh (- 19c)

رساله مختصری است دراعتقادات واصول دین، که برای فهم عامه مردم در یک «مقدمه» و پنج «مقام» و یک «خاتمه» تألیف نموده است.

آغاز: بسمله سپاس بی منتها وستایش بی حد و احصا خداوندی را سزاست که به لفظ کاف و نون آسمانها را بی عماد و ستون افراشته

انجام: ای عزیزان گول شیطان انسی و جنی را مخورید که بند گران در گردنت کنند و سرازیر در جهنمت افکنند تمت.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۸۴/۳–۲۴/۱۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،کاتب = مؤلف، تا: یکشنبه ۲۸ ربیع الاول ۱۲۵۶ق، جا: کربلا؛جلد:مقوا،۵۹گ،۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۵ – ۲۷۸۹]

← صراط المستقیم > سفر السعادة

● **الصراط المستقیم** / حدیث / عربی

aṣ-ṣirāṭ-ul mustaqīm

ابن سنی، احمد بن محمد، ۲۸۴ – ۳۶۴ ؟ قمری

ebn-e sonnī, ahmad ebn-e mohammad (898 - 975)

کتابی است با عناوین «باب، باب» مشتمل بر احادیث مسند، در مواعظ، نصایح، مستحبات و امور اجتماعی که مراعات آن موجب کسب ثواب و رستگاری می‌شود.

آغاز: باب فی حفظ اللسان و اشغاله بذکر الله تعالی ...

انجام: رایت فی المنام کانی جالس فی ظل شجرة و معی دواة و قرطاس ... و الحمدلله رب العالمین ...

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۳عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۳۰۳ (اربری، فهرست خطی عربی ۲۵/۲)؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن محمد اسامی مالکی، تا: جمعه ۱۶ ربیع الاول ۸۸۲ق؛ قبل از کتاب دعایی به نقل از علی علیه السلام نوشته شد؛ ۱۱۷گ [عکسی ف: ۲ – ۴۲۳]

● **الصراط المستقیم** / کلام و اعتقادات / عربی

aṣ-ṣirāṭ-ul mustaqīm

دیلمی، محمد بن حسن، – ۷۱۱ قمری

deylamī, mohammad ebn-e hasan (- 1312)

تاریخ تألیف: ۷۰۸ق

بهترین و برترین علوم، علمی است که باعث شناخت خداوند و بیانگر راه آخرت باشد و حکمت حیات روح انسان است. لذا در این کتاب آنچه برای رسیدن به صفای باطنی روح لازم است و موانعی که در راه رسیدن به رب الارباب از طریق اخبار و روایت و آیات استفاده می‌شود، جمع آوری شده است.

آغاز: الحمدلله الذی دل علی الهیته بایداع روبیته و انطق الصامت من خلقه بالشهادة علی وحدانیة و امسک السماء بقدرته

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۰۱

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان – رم ۱۰۷۵؛ خط: نسخ نازیبا، کا: عبدالله بن حسن، تا: یکشنبه ۴ شوال ۱۲۹۳ق؛ در برگ آخر روایتی از پیامبر و توضیحی درباره آن؛ ۲۸۱ص [عکسی ف: ۴ – ۵]

● **صراط مستقیم** / عرفان و تصوف / فارسی

serāt-e mostaqīm

حسینی هروی، امیر حسین بن امیر عالم، ۶۷۱ق۸ قمری

hoseynī heravī, amīr hoseyn ebn-e amīr ʻālam (1273 - 14c)

در سلوک به نثر فارسی.

[دنا ۱۱۸/۷؛ فهرستواره منزوی ۶۲۶/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۱۶/۱

آغاز: بسمله، الحمدلله فالق الحب و النوی و خالق الحب و النوی ... چنین گوید صاحب این کلمات و مؤلف این منشآت؛ **انجام:** دوازدهم هر کجا که باشد این ضعیف را یاد آرد و الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله ... کثیراً.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق، در آغاز آمده «نقل من خط المصنف»؛ جلد: روغنی مذهب، ۵۳۷ص (۱–۵۳۷)، ۱۶ سطر، اندازه: ۹/۳×۱۶/۳سم [ف: ۴۵ – ۱۵۳]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲۰/۷ حکمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سرخ، قطع: ربعی [ف: ۲ – ۵۲]

● **صراط مستقیم** / فقه / فارسی

serāt-e mostaqīm

نیازی هندی، عبدالله، – ۱۰۰۰ قمری

nīyāzī hendī, ʻabd-ol-lāh (- 1592)

فقه فارسی است مطابق با مذهب اهل سنت و با گرایش‌های عرفانی، با عنوان‌های «اصل» که در نسخه حاضر ۳۶ اصل موجود است و نسخه کتابخانه گنج‌بخش ۴۵ اصل را دربردارد و به جهت افتادگی هر دو نسخه، تعداد دقیق اصل‌های کتاب دانسته نیست. در این کتاب از منابع فارسی و عربی بسیاری استفاده شده است. فهرست‌نگار کتابخانه گنج بخش، مؤلف کتاب را نشناخته، چون در دیباچه کتاب نام مؤلف نیامده است. ولی در پایان اصل پنجم می‌خوانیم: «... ذره کمتر مجازی، سیاح عراقی و حجازی، به قسمت الله راضی، عبدالله نیازی به درگاه صلحاء تقوی شعار و اتقیاء دیانت دثار معروض می‌گرداند که مدتی دراز در دیار عرب و حجاز بعد زیارت حرمین شریفین در بیت المقدس و مصر و شهرهای شام چون دمشق و حلب و انطاکیه و ... و بغداد و کرخ و ... و موصول و واسط و خلیل الرحمن و فلسطین و بصره و کوفه و قرا حمید و رمله بوده‌ام و در این مملکت مبارکه سیرها نموده‌ام و خدمت و ملازمت شرفاء مکه و مدینه چون اشرف الشرفاء امیر سید ابوالبرکات و ابوالحسن و غیرهم و علماء و عظام و فقهاء کرام مثل مجتهد الزمان، صاحب العرفان، استاد المحققین و مرشد العارفین شیخنا و شیخ العالمین ابوالحسن البکری و ابراهیم المقدسی و شهاب الدین ابن الحجر و امیر سید زکریا ... و ... شیخ محمد البروجی و شیخ علی المتقی تغمدهم الله برحمته و جعل مثواه الجنة کرده ام ...».

در فهرست مشترک پاکستان سه کتاب از تألیفات عبدالله نیازی هندی (افغان؟) معرفی شده است: ۱. تحفه زمانی، در فقه؛ ۲. جواهر اوغانی، در فلسفه عملی؛ ۳. نوادر اوغانی، در فلسفه عملی. مؤلف در کتاب‌های مختلف خود از حرمت سرود شنیدن سخن گفته است.

در مقدمه کوتاه «صراط مستقیم» آمده است: «اما بعد می‌گوید

جامع الکتاب بعون الله الملک الوهاب آیات و احادیث و روایات در باب معرفت اوقات و تعجیل صلوات و غیر ذلک من العبادات و المعاملات جمع نمودم و در این باب یاری و مددکاری از باری سبحانه می‌خواهم و ادای احکام این نسخه در اصولی چند بیان کنم». عناوین اصل‌ها: ۱. بیان شرف ایمان؛ ۲. توحید و صفات موحد؛ ۳. بیان طهارت؛ ۴. بیان فضایل صلاة؛ ۵. مذمت متهاون صلاة و مستخفها؛ ۶. اوقات صلاة؛ ۷. وقت فجر؛ ۸ وقت ظهر؛ ۹. وقت عصر؛ ۱۰. فضیلت بانگ نماز و شرف مؤذن؛ ۱۱. فضیلت جماعت؛ ۱۲. بیان شرف تکبیر اولی؛ ۱۳. بیان اتمام رکوع و سجود و جلسه و اطمینان؛ ۱۴. بیان نماز سفر؛ ۱۵. بیان نماز جمعه و عید؛ ۱۶. بیان نماز صالحان و پرهیزکاران؛ ۱۷. بیان زکات؛ ۱۸. بیان روزه ماه رمضان المبارک؛ ۱۹. بیان حج؛ ۲۰. فضیلت قربانی کردن؛ ۲۱. بیان ذبایح منذوره؛ ۲۲. بیان عقیقه کردن؛ ۲۳. بیان حلق و قصر؛ ۲۴. بیان صدقه فطر؛ ۲۵. بیان تعزیه حاضر شدن؛ ۲۶. نهادن میت در گور به پهلوی راست؛ ۲۷. تلقین المیت بعد الدفن؛ ۲۸. بیان سدل که آن را به فارسی فش گویند؛ ۲۹. بیان ازار پوشیدن؛ ۳۰. داد و ستد و معامله ربا؛ ۳۱. ذم دشنام و فحش گفتن؛ ۳۲. بیان تعویذ دادن و آویختن؛ ۳۳. بیان در هر چه آنی بنده آنی؛ ۳۴. معرفة الله؛ ۳۵. حرمت سرود شنیدن؛ ۳۶. متفرقات؛ ۳۹. تربیت فرزندان؛ ۴۰. ذکر اتقیاء؛ ۴۱. تعلیم کلام؛ ۴۲. قضا و قدر؛ ۴۳. خوف از خدا؛ ۴۴. مأکول و آداب آن؛ ۴۵. مدح سنت و ذم بدعت.

در این کتاب از منابع متعددی نقل قول شده است، اسامی برخی از منابع مورد مراجعه مؤلف از این قرار است: آداب المریدین و شرح آن، احیاء علوم الدین، اسباب المغفرة، بحر الحقایق، تحفة الخیار، تحفه مسترشدین، تذکرة الاولیاء تفسیر حسینی، تفسیر الدرر، تفسیر ابی الیث السمرقندی، تفسیر جامع البیان، جامع الأصول فی أحادیث الرسول، جامع العلوم، حاشیة امیر سید شریف فی شرح شمس الدین قهستانی علی مختصر الوقایة، حاشیة علاءالدین علی مختصر الوقایة، خزانة الروایات، خزانة التقین، الخلاصة، ذخیرة الملوک، روضة العلماء ف الرسالة النجمیة، السراجیة، سنن الهدی، شرح الاوراد، شرح صحیح مسلم، شرح الشمائل، شرح الباب، شرح مجمع البحرین، صلاة مسعودی، عوارف، عمدة الاسلام، فتاوی الحمادیة، فتاوی الکامل، فتاوی اغرائب، فتاوی المسعودیة، فتاوی قاضی خان، الکافی، کشف المکتوم، کفایة الشعبی، کیمیای سعادت، کنزالاخبار، لباب القوت من خزائن الملکوت، المساة، المصابیح، مقصد اقصی،مفتاح الجنان، مکتوبات خواجه پارسا، ملتقط العباسی، نصاب الاحتساب، نفحات الانس، نزهة الارواح، نوادر الاسلام، وسیط.

آغاز: بسمله. ربا و الها بحرمت طاها و من تلاها و یسین و من قرأها و مکة و من بناها و المدینة و سکناها و الصلوة و من أداها جمله مؤمنان را توفیق ارزانی فرمای تا صلوات مکفرات تقصیرات و رافعات درجات بالحضور و الجماعات باول اوقات ادا کنند ... اما بعد می‌گوید جامع الکتاب.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** اصل سی و ششم و در متفرقات، غی المشکاة فی باب الاجارة و عن عبادة ... مرقع دیگر آوردم که به تماشای آن جماعتی مشغول گردند ... بنظر رائی درآورد، مرائی منظره.

نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلماء، لکهنو، هند، شماره ۷۷ (ردیف ۲۵). تا اصل ۳۶ را در بر دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: احمد الدین با تاریخ ۱۲۶۳ق؛ ۴۴۸ص، ۱۳ سطر [عکسی ف: ۵ - ۱۲۷]

● **الصراط المستقیم** / فلسفه / عربی

aṣ-ṣirāṭ-ul mustaqīm

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ ؟ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

اهداء به: شاه عباس یکم (۹۹۶-۱۰۳۸)

کتاب فلسفی مغلق و غامضی است که در وصفش گفته شده است: «صراط المستقیم میرداماد ×× مسلمان نشنود کافر مبیناد». این کتاب را به درخواست شاگردان خود درباره ارتباط حادث به قدیم پیش از ۱۰۲۵ق (عالم آرا، ص ۱۰۹) نوشته است. داماد در دیباجه از نادانی مردم و از روزگار می‌نالد و پس از ستایش بسیار از آن شاه می‌گوید: «نقص در باشد ار بها کنمش ×× هم به انصاف شه رها کنمش». این نگارش در چند «مساق» است. داماد در آن از نگارش‌های فخر رازی و سهروردی و طوسی بسیار می‌آورید و از تعلیقات و شفا و نجات و کلمه الهیه شیخ رئیس یاد می‌کند.

آغاز: بسمله البقاء دون افق عزک و جلالک و الحمد و الثناء وراء سرادق قسک و کمالک ... محمد بن محمد المدعو بباقر داماد الحسینی ... یلقی علیکم احوان التجرید و یملی علیکم خلان التفرید.

انجام: و تحقیق المعنی المحصل من ذلک و تعیین ما له منها مادامت هی مدخل.

چاپ: با تحقیق علی اوجبی، تهران، نشر میراث مکتوب، ۱۳۸۱ق

[دنا ۱۱۸/۷ (۹ نسخه)]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۹۵/۳

تنها شرعه ثانیه بخش یکم است؛ بی‌کا، تا: حدود ۱۰۲۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز [ف: ۵ - ۱۵۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۶

آغاز: بسمله، و الاعتصام بالعزیز العلیم رب لا اتق الابک و لا اتکل الا علیک؛ **انجام:** یقضی بنا الی سلوک سبیل التطویل

شامل نزعه دوم از مساق اول در مبحث انحاء حدوث زمانی؛ خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:با تاریخ ۱۰۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ ۱۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۴ - ۲۰۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۵۳/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۴ شوال ۱۰۷۱ق؛ محشی با نشانه‌های «منه ره، ح س»، در حواشی حدیثهایی از کافی و تهذیب و فقیه با نشان «کا، یب، یه» آمده با «بیان» آنها؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۹۹گ (۲پ-۱۰۰ر)، ۱۷ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۴۰۶۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ از روی خط مصنف کتابت شده، با حواشی مؤلف؛ ۲۸۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۳]

۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۱۴۱/۲-۸۳۵۳

بی‌کا، تا: ۷ صفر ۱۱۲۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۲۰۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۹ - ۸۰]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۹/۱ و ۶۱۶۱/۱-ف

آغاز: برابر؛ **انجام:** تشبیه و تمثیل - الست اذا اخذت خیطا یختلف اجزائه لینا ... و موقعا هما هناک واحد و معذلک فانه یشاهد ما بینهما من الامتداد.

همان مساق نخستین است و آن هم به پایان نمی‌رسد؛ خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به «منه سلمه الله»؛ تملک: محمد باقر بن احمد سپاهانی به سال ۱۲۰۵، محمد تقی بن محمد کاظم؛ تاریخ وقف: ۱۲۵۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۸-۲۱ سطر(۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۲۹۴] و [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۴]

۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلقد نجز القول فی النزعة الاولی بمنة و افضاله و کتب مصنفه احوج الخلق الی الرب الغنی محمد المدعو باقر الداماد الحسینی ختم الله له بالحسنی حامداً مصلیاً مسلما مستغفراً راجیاً مؤملاً داعیاً.

شامل نزعه اول؛ خط: نستعلیق، کا: علی قلی نوری، تا:۱۲۵۱ق؛ ۷۵گ، ۱۷ سطر [نشریه: ۲ - ۱۶۱]

● الصراط المستقیم / هیئت / عربی

aṣ-ṣirāṭ-ul mustaqīm

زنگنه، رستم بن شاهوردی، ق۱۱ قمری

zangane, rostam ebn-e šāhverdī (- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۹۶ق

در بیان قواعد استخراج سمت قبله است مشتمل بر «مقدمه» و دو «مقاله».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۶۱

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی هدانا الصراط المستقیم و جعلنا من اهل القبلة و الدین التقویم؛ **انجام:** فعلیک ان تصلحه فان الانسان یساوق السهو و النسیان

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۹۶ق، جا: خواف قریه سلومند؛ نسخه به تصحیح مؤلف رسیده و پشت ورق اول آن عبارت آمده: «بسمله، هذه الرسالة الوجیزة اللطیفة من مصنفاتی و مؤلفاتی فی عنفوان العمر و التحصیل حرره العبد الضعیف المفتقر الی الله القوی الغنی رستم ابن شاه ویردی زنگنه تجاوز الله عن سیآتهما و جعله من زمرة اولی النهی»، تاریخ تحریر به خط مؤلف در پایان نسخه بدین شرح مسطورست: «و قد اتفق تحریرها و تسویدها فی خلال سنة اودئیل الترکیه المطابق لسنة ست و تسعین و الف من الهجرة ... فی قریة سلومند من مضافات خواف من ولایات خراسان ۱۰۹۶ غصو»؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: پارچه‌ای، ۷۲گ، ۱۴ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶/۶×۲۵/۶سم [ف: ۸ - ۲۳۲]

● صراط مستقیم / کلام و اعتقادات / فارسی

serāt-e mostaqīm

تبریزی، محمد قاسم، ق۱۱ قمری

tabrīzī, mohammad qāsem (- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۸۳ق

در مبدأ و معاد و نبوت و امامت. نام کتاب و نگارنده در دیباچه آمده و تاریخ نگارش در پایان: مصرع تاریخ این جواهر نایاب ×× «بحر علوم آمد و خزاین آداب» «/ یافت مصراع دگر طبع سلیم ×× «هادی حق و صراط مستقیم». با دیباچه‌ای بلند در ۴۹ صفحه، سپس متن کتاب، نامبوب، با سربندهای در خور: آغاز کلام در تمهید کلام، تحقیق حقیق در موجب تکوین و علت احداث، کیفیت ایجاد موجودات، تحقیق در قدرت و اختیار، تنزیه و تقدیس واجب، اثبات نبوت، اوصاف نبی، عصمت، معجزه، صفات کمال الهی و اتصاف وصی به آن صفات، امامت، عصمت امام، امام دوازدهم، غیبت، ظهور و خروج امام، محشر و حساب، خاتمه شیعیان و مخالفان.

آغاز: بسمله. گرانبهاترین در شاهوار نیایش و ثنا، و انفس نفایس خزاین ... [پس از ۴۸ صفحه] اما بعد، بر روشن ضمیران صاف طینت متبحر و دریا دلان پاک گوهر ...

انجام: پای استدلال می‌خواهی به راه ×× از صراط المستقیم ما بخواه

[الذریعه ۳۷/۱۵]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: همان روزگار تألیف (قرن ۱۱-۱۲ق)؛ تملک: اسماعیل در ۱۳۰۲ ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۲گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۴]

● **الصراط المستقیم** / طب / فارسی
as-serāt-ol mostaqīm
حسنی حسینی، ماشاء الله بن نورالله، ق۱۲ قمری
hasanī hoseynī, māšā'-al-lāh ebn-e nūr-ol-lāh (- 18c)
تاریخ تألیف: ۱۱۶۳ق (= اهدنا الصراط المستقیم)
رساله مفصلی است در پزشکی و بیان ادویه مفرده و مرکبه، مؤلف در مقدمه می‌گوید که اجدادش همه طبیب بوده‌اند تا بیست و چهار پشت و اغلب آثار طب داشته‌اند مانند: ام الکتاب، کشف الغطاء، مجموعه بحور سبعه، عیون البطون، آب حیوان، کتاب ادنی، شمس الهدایات، لوح محفوظ، صراط المستقیم، حمیدیه، قدسیه، جمال العیون، بحر النور، غیاثیه، صدریه، مخزن الشفا، نور البصر، رشد الطب، مخزن التجارب، اسماء الحسنی ف بیاض بقراط خان و رساله اثنی عشریه. او این کتاب را از آثار اجداد خود و کتاب‌های حکمای سلف چون حاوی کبیر، قانون، فصول بقراط و ... جمع‌آوری نموده است و در سال «اهدنا الصراط المستقیم» مع حروف مشددة به تألیف آن آغاز نموده است. او در این کتاب دردها را به ترتیب اعضای بدن از سر تا پا مرتب و نسخه مناسب هر درد را بیان نموده است.
آغاز: بسمله الحمدلمن برز ذاته بذاته و اکنز صفاته و اظهر رویت جماله و کمل بکماله الذی اخرج من النون ما ادرج فی القلم و ابزر الی الوجود بالجود ما اکثر فی العدم.
انجام: رافع رطوبات دماغی مع الواو و ح یک مثقال باسکنجبین و رازیانه شربا منفی دماغ ریاح الاعضا مع الشین شونیز کمادا و محلل ریاح تم.
[دنا ۱۱۹/۷؛ فهرستواره منزوی ۳۵۲۶/۵]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۳۵-۲۴/۳۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول نقره‌ای مرصع؛ جلد: مقوا، ۳۳۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵ - ۲۷۹۰]

● **الصراط المستقیم** / گوناگون / فارسی
as-serāt-ol mostaqīm
مظفری کرمانی، محمد بن شریف، ق۱۲ قمری
mozaffarī kermānī, mohammad ebn-e šarīf (- 18c)
مختصری مشتمل بر علوم مختلف اسلامی از جمله: اصول دین، حکمت، فقه، صرف و نحو علوم بلاغی، عروض و قافیه است، همچنین سلسله سلاطین، احوال رسول خدا (ص) و خلفا و برخی از جوانب اخلاقی و ... می‌باشد.

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۰۱
آغاز: بسمله، حمدله و بعد بنده جانی محمد بن شجاع الدین به عرض اخلای روحانی می‌رساند که بهترین راهنمایی بسوی حضرت باری عز اسمه حضرت محمد (ص) پیغمبر آخر الزمان است؛ **انجام:** مرد هنرمند خرد پیشه را ×× عمر دو بایست در این روزگار / تا به یکی تجربه آموختی ×× با دگری تجربه بردی به کار. تمت الکتاب فی الختومات و الدعوات بعون الملک الوهاب.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ مجدول؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۴۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵ - ۱۱۹]

● **صراط مستقیم** / عرفان و تصوف / فارسی
serāt-e mostaqīm
دهلوی، شاه محمد اسماعیل، - ۱۲۳۹ قمری
dehlavī, šāh mohammad esmā'īl (- 1824)
در یک «مقدمه» و چهار «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه در سه «افاده»: شریعت و طریقت و معرفت تحصیل محبت حق؛ باب ۱. وجوه تمایز طریق نبوی و طریق ولایت، در دو فصل؛ ۲. اجتناب از بدعت، در مقدمه و چهار فصل و خاتمت؛ ۳. سلوک راه ولایت، در چهار فصل و تکمله؛ ۴. سلوک راه نبوت شمس الافاده؛ خاتمه در پاره ای واردات و معاملات.
آغاز: حمدی که شایان شأن بدرگاه بی نیاز مطلق باشد در حیطه بیان احدی جز ذات پاک می‌نمی گنجد ...
چاپ: کلکته، ۱۲۳۸ق، سنگی، وزیری، ۴۰۶ص؛ هند، ۱۸۲۳م، وزیری
[دنا ۱۱۹/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۰۱/۹]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۹۲
نسخه نادر؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **صراط مستقیم** / کلام و اعتقادات / فارسی
serāt-e mostaqīm
قاجار، محمد بن عبدالله، ق۱۳ قمری
qājār, mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh (- 19c)
اهدا به: عباس میرزا (۱۲۱۲-۱۲۵۰ق)
منظومه ای در دوازده «باب»: ۱. اصول دین و مذهب؛ ۲. وصیت اولیا؛ ۳. شریعت و بدعت و سعادت و شقاوت؛ ۴. جبر و تفویض و امر بین امرین؛ ۵. غیب؛ ۶. توحید افعال؛ ۷. طریقه سلوک؛ ۸. توبه و شرح معاصی؛ ۹. تعریف علم و طلب آن؛ ۱۰. حقایق خلقت و نور ایمان و عدل و ظلم؛ ۱۱. نور و ظلمت و عبودیت و

ربوبیت؛ ۱۲. شرح نعمت ساخته است.
آغاز: بسمله. حمد بیرون از حد و ذکر افزون از حد خدای بیچون را که از هر جهت عین وحدت است ... اما بعد چنین گوید ... محمد بن عبدالله که سالها طریقه انیقه شیعه اثنا عشریه.بنامی گر بنامی نامها را × مفصل کرده اندر گنج اسما
انجام: بود تاریخ این از جانب حق × صراط مستقیم حق مطلب
[نسخه‌های منزوی ۹۶۹؛ الذریعة ۲۳۵/۱۹؛ دنا ۱۱۹/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۰۱/۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: محمد جعفر طباطبائی نایینی، تا: رمضان ۱۲۴۱ق؛ مجدول؛ تملک: محمد حسین حسینی در صفر ۱۳۲۱، حاج سلطان القرائی در ۱۳۴۳؛ کاغذ: فرنگی مغز پسته‌ای، جلد: رویه میشن، ۸۶گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳ – ۵۳۳]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۶۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۲ – ۳۴۴]

● **الصراط المستقیم = ترجمه جواهر الاحکام** / فقه / فارسی
as-serāt-ol mostaqīm = t.-ye javāher-ol ahkām
حسینی لواسانی، جلال الدین بن غیاث الدین، ق۱۳ قمری
hoseynī lavāsānī, jalāl-od-dīn ebn-e qīyās-od-dīn (-19c)
وابسته به: جواهر الاحکام؛ حسینی لواسانی، جلال الدین بن غیاث الدین (-۱۳)
ترجمه فارسی کتاب جواهر الاحکام مؤلف می‌باشد از کتاب طهارت تا پایان اعتکاف به صورتی فتوایی و اندکی اشاره به ادله دارد. نام این کتاب بر فراز آغاز نسخه و نیز در حاشیه برگ دوم الصراط المستقیم نامیده شده، لیکن در موضع دیگر ترجمه کتاب جواهر الاحکام آمده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۵۱
آغاز: بهترین تحیتی از تحیات که از جمله موجودات و کافه ممکنات هدیه خدمت حضرت واجب الوجود تواند بود؛ **انجام:** و اگر کسی بمیرد پیش از گذشتن مدت اعتکاف او پس اقرب تعین قضل است بر ولی او
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر شوال ۱۲۶۸ق؛ مصحح، همراه با دستخط وی به تاریخ ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۴۸گ، ۱۷ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۸ – ۵۹۱]

● **الصراط المستقیم** / عرفان و تصوف، شعر / عربی
aṣ-ṣirāṭ-ul mustaqīm
خوئی، میرزا محمد
xū'ī, mīrzā mohammad
منظومه‌ای است با قافیه «ة» در مدح اثل بیت و بیان اسرار ولایت ائمه(ع).

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۸۳/۴
آغاز: قال العالم الفاضل و العارف الکامل الواقف من حقایق الامور الحاج میرزا محمد الخوئی فهذه ما طلع من خیالاتی فی استکشاف سری و عقیدتی و سمیته بالصراط المستقیم فی جواز (خالی) و الملتمس من المومنین ان لا یؤلمونی الله نسبته الغلاة و یدعوننی بالخیر و حسن النیات و هی هذه: اقل مقام الخلق فی کل رتبة ×× مسالک تمجید النبی و عترة / محمد ساد الرسل و الخلق کله ×× و من بعده اثنی عشر من سلیلة / فاولهم اسماً و رسماً کاخر ×× مسماهم المعدود فی صرف وحدة؛ **انجام:** و قد قال فی القدسی بانک یا وصی ×× نبی الحق مطلوب وحدة / فتعطی و تمنع ثم تحکم ما ترید ×× کما انها لله کانت بدعوة
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۵۴پ – ۵۶پ حاشیه)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [میراث اسلامی: دفتر دهم – ۷۶۵]

● **الصراط المستقیم** / کلام و اعتقادات / عربی
aṣ-ṣirāṭ-ul mustaqīm
مراغی، حسن بن عبدالرحیم، – ۱۳۰۰ قمری
marāqī, hasan ebn-e 'abd-or-rahīm (- 1883)
تاریخ تألیف: ۱۲۵۹ق
گزارش بسیار کوتاهی است بر حدیث مروی از حضرت صادق علیه السلام «لاجبر و لاتفویض بل امر بین الامرین».
آغاز: الحمد لله الذی لا یعرف الا به لان الهدی منه و الیه و الصلاة علی من لا اقرب منه الیه ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۶/۶
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۱گ (۴۷پ– ۱۰۷ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۱/۲سم [ف: ۴۱ – ۱۸۲]

● **صراط مستقیم** / کلام و اعتقادات / عربی
serāt-e mostaqīm
بهبهانی، عبدالله بن محمد، – ۱۳۲۵ ؟ قمری
behbahānī, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad (- 1907)
تاریخ تألیف: ۲ ربیع الاول ۱۳۴۱ق
نام مؤلف و نام کتاب در دیباچه آمده است. در عقاید شیعه به ویژه درباره امامت با دیدی عرفانی، نامبوب.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی رفع السماء و وضع المیزان ان لا تطغوا فی المیزان ...

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** هو الله و وجود المطلق فعله و وجود المقتدر فعله ... تمت ...

خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۲ ربیع الاول ۱۳۴۱ق؛ در مجموعه (برگ ۱ر-۵۵پ) مسوده را ماند، با افزودگی‌هایی از مؤلف در هامش و میانه سطرها، تحریر دیگری از آن در همین مجموعه (برگ ۱۲۰ر-۱۳۰پ) [ف: ۱ - ۱۶۳]

● **الصراط المستقیم** / حکومت و سیاست / فارسی

as-serāt-ol mostaqīm

ملکم، ۱۲۴۹ - ۱۳۲۶ قمری

malkam (1834 - 1908)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۳ق

رساله‌ای است اجتماعی و سیاسی و در بیان اصول آزادی قانونی با تطبیق بر آیات قرآن و قوانین اسلامی و زندگی و سیرت پیغمبر اسلام (ص). این رساله که با نام اثبات النبوة و با اختلاف در دیباچه به ملکم منسوب گردیده در ۱۲۸۳ (۱۲۷۰ سال از رحلت پیغمبر اسلام گذشته) تألیف شده و این تاریخ در دو جای رساله ــ در اوایل و اواخر آن ــ یاد شده است. مطالب طرح شده در این رساله و استدلالات و اصطلاحات مؤلف آن با رساله یک کلمه مستشارالدوله (تألیف شده در ۱۲۸۳) بسیار نزدیک و مشترک است با تفاوت‌هایی از لحاظ اجمال و تفصیل و نیز جدایی میان مقدمه دو رساله. این رساله دارای «مقدمه»ای است متضمن: «شرح احوال عقل کل و ختم رسل شخص اول بنی آدم (ع) از اول ولادت تا ورد به مدینه» و دو «باب»: باب ۱. تسهیل معاش، این باب منفصل است به چهار فصل، در هر فصلی رکنی از ارکان اربعه نظام عالم و سیاست مدن بیان شده: فصل ۱) بیان رکن اول و آن اطمینان است از برای بنی نوع انسان، اطمینان جانی و اطمینان مالی، ۲) بیان رکن دوم و آن اختیار است از برای بنی نوع انسان و مصالح وجود و مفاسد عدم اختیار و آئین پیغمبر خدای در استقرار این اختیار (در این فصل از شش نوع اختیار (ممدوح) به عنوان «اختیارات سته ضروریه» یاد می‌کند: ۱- اختیار بدنی، ۲- اختیار زبان، ۳- اختیار قلم، ۴- اختیار خیال، ۵- اختیار کسب، ۶- اختیار جماعت = اجتماع و مشاورت با یکدیگر)، فصل ۳) بیان رکن سوم و آن مساوات است، مساوات در نفوس و مساوات و حقوق و حدود (در این فصل درباره عدل و مساوات در عدالت نیز سخن رفته است)، ۴) بیان رکن چهارم و آن امتیاز فضلی است (مؤلف در این فصل سخن به شرح گفته است)؛ باب ۲. تکمیل نفس.

مؤلف در پایان باب اول می‌گوید: «نگارنده چو این اوراق معروض می‌دارد که چون عاقل هوشیار در فصول این چهار ارکان نظام به تأمل نظر کند خواهد دانست که جمیع امور متعلقه به نظام، راجع به این ارکان است و اوامر و نواهی پیغمبر خدای آن چه به جهت اختصار در این فصول ایراد نکردیم راجع به این چهار رکن است و نیز چون در علم فقه که ماخوذ از آن جناب است تامل کند قوت عقل آن بزرگوار و امتیاز او از جمیع انبیا بر او مشهود شود ... و نیز این که فرموده دین مشرق تا مغرب را خواهد گرفت، مقدمات آن ظاهر شده است زیرا که قانون دولتی مشتمل بر عدل و انصاف که اکنون در جمیع دول اروپا ساری و جاری است و در سالهای دراز با اکتساب و تامل و تعقل و تجارب چندین هزار عاقل، مهذب و منقح شده، طابق النعل بالنعل قانون آن جناب است.» پس از پایان باب اول مؤلف می‌گوید: «علم ابدان را به همین قدر اقتصار داده اختصارا شروع به بقیه حالات و گفتار و کردار آن حضرت از ورود به مدینه تا زمان ارتحال خواهد نمود». پس از نگارش آن، از آیین آن جناب در علم ادیان می‌نگارد، اما ظاهراً موفق به اتمام رساله نشده و سخن او را دنباله حالات پیغمبر ناتمام مانده است. در نسخه شماره ۳۲ کتابخانه مجلس، مقدمه‌ای است در سه صفحه و مؤلف در آن مقدمه رعایت چهار شرط را از خواننده رساله می‌خواهد. مؤلف در پایان مقدمه می‌گوید: «نگارنده، فضائل عقلیه انبیا را عقلا و فضائل نقلیه و معجزات آنچه متوقف علیه شریعت است قلبا و ذوقا و تعبدا اقرار دارد ولی خواست در کتاب، فضائل عقلیه انبیا را که مبنی بر مصالح کلیه نظام و تکمیل نفس است اظهار دارد».

آغاز: نگارنده معروض می‌دارد که مطالعه این کتاب موقوف به التزام شرایط اربعه ذیل است ... بسمله حمد له، خدمت ارباب عقل و دانش که به مقتضای عقل در امور آفرینش تأمل و تفکر و تعقل می‌فرمایند ... نگارنده این اوراق از وقتی که دیده بصیرت گشوده ... و مسمی بصراط المستقیم نمود

انجام: باقی قریش، از برق و باد سرعت سیر عاریت کرده به جانب مکه معظمه گریختند

چاپ: ایران، تهران، نشر نی، ۱۳۸۱ شمسی، حجت الله اصیل، ۱

[دنا ۱۱۸/۷؛ الذریعه ج ۱۵، ص ۳۴-۳۷]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی، ۵۶گ، ۱۶ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵-۳۹۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۳۲/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین الرحمن الرحیم مالک یوم الدین اهدانا الصراط المستقیم صراط الذین انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم و لا الضالین ... نگارنده این اوراق از وقتی که دیده بصیرت گشوده ... و مسمی بصراط المستقیم نمود؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا مؤمن خان منشی کاشانی، تا: ۱۲۹۷ق؛ مجدول؛ نام مؤلف در فهرست نیامده است (فهرست رایانه‌ای ۶۷۹)؛ ۴۷گ (۵۱-۹۷)، ۱۵سطر (۱۴×۷/۵) [ف: ۱۱ - ۳۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۳۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق، جا: ارض اقدس؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴گ (۲پ-۴۵ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۲۵۷]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۶۴/۱

همان نسخه بالا [مؤید: ۳ - ۷۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۴۲

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج [رایانه]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷-فیروز

آغاز: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از مؤلف که بیشتر آنها در نسخه دیگر این کتابخانه (شماره ۴۰۳۲) در متن گنجانیده شده و نام رساله (در هر دو نسخه) در حاشیه صفحه نخست آمده. (گویا این حاشیه در نسخه شماره ۱۰۱/۱ در ادبیات وجود ندارد. درک: فهرست ادبیات ۳۱۹/۱ رساله در سیاست)، محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قرمز مذهب، ۴۷ص، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱ - ۱۳۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۹/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... این سوره مبارکه در فاتحه کتاب خداوند براعت استهلال می‌کند زیرا که هر چه در آن است خلاصه آن در این سوره است؛ **انجام:** نوزدهم، بنای مکتب خان‌های دولتی و ملتی است که نتایج آن ثمرات امتیاز فضلی خواهد بود.

در فهرست مؤلف ناشناس دانسته شده و از روی کتاب‌شناسی نام مؤلف تعیین شد. از انتها به صورت ناقص کتابت شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ (۳پ-۲۸پ) [ف: ۳۳/۱ - ۸۷]

● **الصراط المستقیم** / عربی

aṣ-ṣirāṭ-ul mustaqīm

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۴۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

● **الصراط المستقیم** / فقه / فارسی

aṣ-ṣirāṭ-ul mustaqīm

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۰

آغاز: بسمله و به نستعین، بعد از حمد و ثنا؛ **انجام:** و فرقت چیزی ثابت نشده ... الطالبین.

از عبدالرحمان صابونی و امیر حسین حسینی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا [الفبائی: - ۳۸۳]

● **الصراط المستقیم** / کلام و اعتقادات / عربی

aṣ-ṣirāṭ-ul mustaqīm

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۵

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین الرحمن الرحیم؛ **انجام:** عتبه ابن.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [الفبائی: ۳۸۳]

● **صراط مستقیم** / کلام و اعتقادات / فارسی

serāt-e mostaqīm

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۲۵

آغاز: بسمله. حمد و مدح و ثنا و شکر آلاء و نعما خداوندی؛ **انجام:** اکثر اوقات غافل شوی اقلا باید که چنان باشی ... بحمدالله رب العالمین امین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

● **صراط مستقیم** / کلام و اعتقادات، شعر / فارسی

serāt-e mostaqīm

گویا از هاشمی و در کلام شیعی در سه بخش منظوم پیش از هر سه دیباچه‌مانندی است که در فهرست مسایلی که در این ابیات آمده است.

آغاز: رساله مسمی به صراط المستقیم. در بیان آیات و اخبار واقعه در سبب نزول ارواح با بدان و کیفیت و چگونگی ارواح قبل نزول و علت صعودشان بعد از نزول و جمع میانه آیات و اخبار ... هاشمی گوید که جستم از امام ×× علت اهباط ارواح گرام

[فهرستواره منزوی ۴۰۱/۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۳۲/۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** حاصل آنکه هر چه میاید بپیش ××کرده حق دان و استدعای خویش

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سبز، ۳۶ص (۱۶۶-۲۰۱)، ۱۲ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۴ - ۳۶۸۵]

● **الصراط المستقیم** / کلام و اعتقادات / فارسی

as-serāt-ol mostaqīm

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۸۹

آغاز: و خاص بهره برند و عمل نمایند؛ **انجام:** و هو خیر الفاضلین و صفی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین الطیبین الطاهرین المعصومین و الحمد لله رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۸۴گ، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴ – ۱۲۷۵]

● **الصراط المستقیم** / کلام و اعتقادات / فارسی و عربی

as-serāt-ol mostaqīm

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۸۲

آغاز: حق محمد و علی رحمی کن؛ **انجام:** صراط المستقیم ... یا الله یا الله یا الله.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمائم: شرح لب الصراط؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

● **الصراط المستقیم الی مستحقی التقدیم** / کلام و اعتقادات / عربی

aṣ-ṣirāṭ-ul mustaqīm ilā mustaḥaqqi-t taqdīm

بیاضی، علی بن محمد، ۷۹۱ – ۸۷۷ قمری

bayāzī, 'alī-ye-bn-e mohammad (1390 - 1473)

تاریخ تألیف: ۸۵۴ق

کتابی در اثبات امامت ائمه اثنی عشر علیهم السلام است ولی چون این موضوع مربوط به سایر مباحث کلامی بوده مباحث اثبات واجب و صفات آن و اثبات نبوت عامه و خاصه و خاتمیت و بعضی دیگر از مباحث کلامی را بر آن مقدم داشته است. پس از دیباچه اسامی ۵۲ کتاب را که در تألیف این کتاب طرف مراجعه بوده و از آنها نقل کرده ذکر نموده است و پس از آن اسامی ۱۳۴ کتاب را که مطالبی از آن را دیگران نقل کرده بوده‌اند و ایشان هم از آنها استفاده نموده چه از کتب عامه و چه از خاصه نیز ذکر کرده است. مؤلف پس از خطبه و بیان مقصود از تألیف کتاب به ذکر سه «مقدمه» می‌پردازد که عناوین آنها به علاوه ابواب به ترتیب ذکر می‌شود: مقدمه ۱. ذکر شیء من الکتب التی عثرت علیها؛ مقدمه ۲. ذکر الکتب التی لم اتصفحها و لا عثرت علیها ولکن وجدت فیما نظرته اشیاء مضافة الیها فحکیته عنها؛ مقدمه ۳. ترتیب ابواب هذا الکتاب. عناوین ابواب: ۱. اثبات الواجب و صفاته، حاوی دو فصل؛ ۲. ابطال الخبر المنافی لعدله و رحمته، سه فصل؛ ۳. اثبات النبی صلی الله علیه و آله و صفاته، شش فصل؛ ۴. اثبات الوصی و صفاته، ده فصل؛ ۵. فیما صدر عنه من الکرامات الموجبه لاستحقاقه لها، سه فصل؛ ۶. فی شرایطه و فیه مقدمة و فصول منها فی اثبات عصمة من المعقول و یتلوها اقطاب فی اثنائها من المنقول و ما فیها فی رد الاعتراضات علیها، نه فصل؛ ۷. فی شی من فضائله، بیست و پنج فصل؛ ۸. فیما جاء فیه بتعیینه من کلام ربه؛ ۹. فی ما جاء فی النص علیه من رسول الله صلی الله علیه و آله المستلزم لابطال امامة المتقدم علیه، در شانزده فصل؛ ۱۰. فیما جاء من النصوص المتظافرة علی اولاده علیه السلم، حاوی چهار قطب، قطب یک حاوی پنج فصل و قطب دو حاوی پنج فصل؛ ۱۱. فیما جاء فی خاتمهم و تملکه، نوزده فصل؛ ۱۲. الطعن فیمن تقدمه بظلمه و عدوانه و ما احدث کل واحد فی زمانه من طغیانه و ساذکر ذلک من طرق الخصم و غیره؛ ۱۳. المجادلة لنصرة دینه، یازده فصل؛ ۱۴. رد الشبهات الواردة من مخالفه، در هفده فصل؛ ۱۵. فی تخطئة کل واحد من الاربعة فی کثیر من احکامه، در پانزده فصل؛ ۱۶. ذکر رواة احادیثهم و طعن بعضهم فی بعض، در سه فصل؛ ۱۷. رد الاعتراضات عن شیء من شرایع اتباع الامام علیه السلم. (مهدی ولایی)

آغاز: بسمله، الله احمد حمدا لایضاهی علی وجوب وجوده و ایاه اشکره شکرا لایتناهی علی اضافه خیره وجوده ...

انجام: جمعت من الدین القویم صحایفا ×× هدانی الیها خالقی بجلاله / ارجوا الی الرحمن منهم شفاعة ×× تصرف عنی من عظیم و باله / نصف و ثلث من ربیع آخر اتی ×× لا عوام «ذق ند» تمام حماله

چاپ: با تحقیق آقای محمد باقر بهبودی، تهران، ۱۳۸۴ق، انتشارات مرتضوی

[دنا ۱۱۹/۷ – ۱۲۰ (۳۱ نسخه)؛ الذریعة ۳۶/۱۵ و ۳۷ رقم ۲۱۹؛ معجم المطبوعات، رفاعی ص ۱۵۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن ربیع حویزاوی، تا: چهارشنبه ۱۲ جمادی الاول ۱۰۳۷ق؛ مصحح؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۳۴۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵/۷سم [ف: ۱۴ – ۳۳۹]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۶۳-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و سمیته باسم «الصراط» تیمنا – لیسلک فیه للنبی و آله. و ارجو الی الرحمان شفاعة ... لنصف و ثلاث من ربیع آخر اتی ... ۸۵۴ ... فرغ من استکتاب صراط المستقیم» ۱۳۰۹ علی ید ...

نسخه در ۲۷ «باب» و هر باب در چند «فصل» به شماره. فهرست باب‌ها در دیباچه آمده است، و پیش از منابع کار خود را به تفصیل آورده؛ خط: نستعلیق پخته، کا: عبدالرضا حسینی، تا: ۱۰۳۹ق؛ تملک: ابوطالب ۱۲۱۹، عبدالله بن محمد ابراهیم الرضوی با مهر «عبدالله الرضوی» (بیضی)؛ ۴۸۳ص، ۲۲ سطر (۱۳/۵×۲۹/۵)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۱ – ۲۴۷]

۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۳۹ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸۰ص، ۲۱ سطر (۱۳×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲ – ۹۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمود خفاجی نجفی، تا: ۱۰۴۹ق؛ مصحح، با علامت بلاغ فیض الله با عبارتی نظیر: «بلغ فیض الله»، پیش از کتاب ۵ برگ یادداشت‌های پراکنده از فیض الله در تفسیر چندین آیه از سوره رعد و دیگر سوره‌ها، مراتب نجات یافتگان از ارباب ایمان، فی بیان وصول ابراهیم مقام الخلة در روز قیامت، در شرح دعایی از امام زین العابدین، فائده‌ای در ویژگی‌ها و امتیازات امام حسین و شهادت ایشان و یادداشتی درباره اسامی ائمه در کتاب حاضر با امضای: «کتبها بیده الدائرة اقل العماء و احقر الحاج فیض الله الدربندی الشیروانی فی شهر رجب من شهور سنة ۱۳۰۳فی بلدةی طهران» (۱پ-۵پ)؛ تملک: محمد بن فرج حمیری نجفی، محمد مهدی کاتب نجفی با مهر «المهدی من هدیت» (هشت ضلعی)؛ مهر: «هدیه بدانشکده حقوق طهران دکتر محمد مصدق دهم آبان ۱۳۱۴» (بیضی)؛ جلد: تیماج زیتونی، ۲۵۳گ، ۲۵ سطر (۱۶/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱/۵×۳۰سم [ف: ۲۰ – ۳۳۵]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مهنا بن محمد عبادی نجفی، تا: رمضان ۱۰۸۵ق؛ مصحح، با امضای بلاغ؛ تملک: محمد زمان با مهر «یا صاحب الزمان ادرکنی» (بیضی)؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه» (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۶۵]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد یحیی، تا: صفر ۱۰۸۷ق؛ تملک: محمد مهدی بن رضی الدین محمد هروی، محمد صفی بن محمد تقی در بروجرد جمادی الاول ۱۲۶۸، مجد الدین بن صدرالافاضل در ۱۷ خرداد ۱۳۲۲ش؛ حسنعلی بن محمد صادق مجلسی الماسی مینویسد که این کتاب نگارش بیاضی است و مجلسی در فهرست از آن یاد نمود؛ کاغذ:سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۰۱گ، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳ – ۵۹۵]

۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۴۹

خط: نسخ، کا: محمد تقی حسینی، تا: رجب ۱۰۹۰ق؛ مصحح؛ واقف: حسین بن محمد بن مسلم، ۲۵۰گ، اندازه: ۱۸×۲۸سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۹۲]

۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۵ – ج

خط: نسخ، کا: ناصر بن حاجی حسین بن حاجی تاج الدین نجفی، تا: ۱۷ جمادی الاول ۱۰۹۱ق؛ در پایان چند بیتی است به عربی در ستایش این کتاب: «هذا الکتاب مبشر برشاد من ×× یسلك طرایقه بغیر خلاف / فکانه المبعوث احمد اذأتی ×× فی آخر الادیان بالانصاف / و کانه من بین کتب الشیعة المستق ×× دمین کسورة الاعراف / ینبئك عن کتب الرجال و ماروا ×× بعبارة تغنی و قول شاف / سهل الطرایق عذبة الفاظه ×× و کانها ممزوجة بسلاف / فاذا قرأت اصوله و فروعه ×× رواك من عذب فرات صاف / فهو الصراط المستقیم و منهج الد ×× ین القویم لسالکیه کاف / تألیف من شهدت له آراؤه ×× بکماله فی سایر الاوصاف / للشیخ زین الدین قطب زمانه ×× رب المکارم عبد آل مناف / فلقد انار منار شیعة حیدر ×× و ابار من هو للنصوص منافی / فجز اؤه من احمد و وصیه ×× اهل السماحة معدن الاشراف / ان یمنحاه شفاعة مقبولة ×× و یخصه باریه بالالطاف»؛ تملك: شیخ سلمان عاملی، سید محمد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۷۱گ، ۲۶ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: – ۳۹۷]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یخصه باریه بالالطاف

خط: نسخ، کا: محمد مسیح بن احمد حسینی، تا: ۱۰۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۳۶۵گ، ۱۹سطر(۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۸ – ۴۶۶]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: درویش ابراهیم مولوی نجفی، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۲۶ – ۳۵۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷

همان نسخه بالا [اهدائی ف: – ۱۷۳]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قلنا اذ اقام الدلیل الخارج علی امالهم.

تا اواسط باب هشتم «فی آیات الله الدالة علی امامة علی علیه السلام» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مهر: محمد شفیع موسوی در ذیقعده ۱۲۶۲ «الواثق بالله القوی محمد شفیع الموسوی»؛ با خط سید علی بن عبدالرحیم حسینی طباطبایی موسوی؛اهدایی:رهبری،خرداد۱۳۷۳؛ جلد: اهدایی [ف: ۲۶ – ۳۵۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲۶

همان نسخه بالا [اهدائی ف: – ۱۷۴]

۱۲. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۹

آغاز: و قد عرف فی بابه علی ان فی الحدیث یدور حیث دار و فی هذا برهان الحصر و هو المطلوب ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۹گ، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱ – ۳۱]

۱۳. قم؛ موقوفه میرزا ابوطالب قمی؛ شماره نسخه:۲۴

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملك: میرزای قمی در قریه

ایرجس در هشت فرسخی قم؛ واقف: میرزا ابوطالب، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۱گ، ۲۵ سطر [جنگ: ۱ - ۴۹۸]

۱۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن قاسم الکاظمی الوندی اصلاً الکاظمی لقبا النجفی مولداً و مسکناً و مدفناً، تا: دوشنبه رجب ۱۰۰۰ق (با توجه به تاریخ کتابت رساله دوم که همین کاتب نوشته سال تحریر رساله اول ۱۱۰۰ باید باشد)؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۲۰۳گ (۱پ-۲۰۳ر) [ف: ۱ - ۴۴]

۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ شوال ۱۱۰۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۵۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۵]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن احمد حسینی، تا: ۷ جمادی الاول ۱۱۰۳ق؛ پس از این قصیده‌ای است در مدح مؤلف و توصیف و تقریظ کتاب، ضمن ۱۲ بیت با این مطلع: «هذالکتاب مبشر برشاد من»؛ واقف: محمد طاهر حسینی، جمادی الاول ۱۱۴۵؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۵ - ۲۰۵]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۸۹

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن حسین علی زنجانی کمره‌ای، تا: ۱۱۲۴ق؛ او از این کتاب به نام عصرة لمنجود فی الاصول الخمسة گزین کرده است او را منطقی است به نام «اللمعة»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۷گ، ۲۵ سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۶ - ۳۰۳]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین تربتی، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ ۱۸۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف:۲۶-۳۵۴]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۴-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مذهب، ۲۳۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۴ - ۳۰۸]

۲۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و أبذلت مائة الف علی أن تمحی إن شانئك هو الأبتر فما استوی و فی العقد ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۴]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملك: علی بن احمد بن زین الدین احسائی در ذیحجه ۱۲۴۴، خان لر در ۱۲۶۱؛ واقف: زین الدین جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۲۴۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۶ - ۳۵۳]

۲۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن ملا محمد تقی دارابی نجفی، تا: جمعه ۲۱ جمادی الثانی ۱۲۰۸ق، جا: نجف أشرف؛ مصحح، محشی؛ ۲۸۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [مؤید: ۱ - ۷۴]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۰۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه جمادی الثانی ۱۲۱۷ق؛ تملك: حسن بن مهدی طباطبائی و مهر «حسن الطباطبائی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۳×۳۳سم [ف: ۸ - ۱۷۹]

۲۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۶۴-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و سمیته باسم «الصراط» تیمنا - لیسلك فیه للنبی و آله. و ارجو الی الرحمان شفاعة ... لنصف و ثلاث من ربیع آخر اتی ... ۸۵۴ ... فرغ من استکتاب صراط المستقیم» ۱۳۰۹ علی ید ...

خط: نسخ خوش، کا: ناصر بن حاجی حسین بن تاج الدین نجفی، تا: چهارشنبه ۶ شوال، تاریخ سال را نگفته؛ تملك با تاریخ جمادی الاول ۱۲۵۵؛ ۴۷۹ص، ۲۶سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۲۹سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۸]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: جواد بن عبدالرحیم دارابی معروف به واعظ اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۲۷ شوال ۱۳۳۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳۷گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۴ - ۱۲۷]

۲۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدعلی حائری سنقری، تا: ۱۳۵۵ق، جا: کربلا؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۸۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۴]

۲۷. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۳۴

از آغاز کتاب که اندکی افتاده است «الی مستحق التقدیم مهدیا الیه کل ذی عقل سلیم ... و اجمع منه ان شاء الله من الادلة العقلیة و النقلیة ... » تا «فصل و فیه وجوه الف الامام ان لم یکن لطفا ... و متی کان علی افضل من المعصوم»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا از زمان مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵ سطر، قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۱۴]

۲۸. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۳۵

تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ گویا از زمان مؤلف؛ انجام افتاده بدین‌گونه: «یقال وقاه فاتقی فلاتتم الا باجتناب الکبائر و الصغائر ×× فانزل الله تعالی تکذیبهم بباحة

ذلك بعد»؛ ۱۵ سطر [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۱۴]
۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با ابیاتی در تقریظ کتاب؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۴۰ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۴ - ۱۳۵]
۳۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۲۵
آغاز: برابر
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۹۲ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۷۶]

● **صراط مستقیم خابیه با منقولاتی از ائمه** / - فارسی
serāt-e mostaqīm-e xābīye bā manqūlātī az a'emme

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۷/۲۲
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج آلبالویی، ۱۹ص (۵۵۲-۵۷۰)، ابعاد متن: ۱۰×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۱-۳۹۵]

● **الصراط المستقیم المفتوح بعدد ابواب النعیم** / کلام و اعتقادات / فارسی
as-serāt-ol mostaqīm-ol maftūh be-'adad-e abvāb-en na'īm

تاریخ تألیف: ۱۰۸۹ق
رساله‌ای است کلامی در هشت «باب» و در آن آمده «بر همگی معلوم که در این روزگار در سنه هزار و هشتاد و نه آتش تنگی و غلا در مزارع تعیش اهل روزگار افتاده تعطش و گرسنگی خرمن هستی بیچارگان را به باد نیستی در داده ... در بعضی از قرا و محال اصفهان و سایر بلدان جمعی ... ببیع مسلمان زادگان ... می‌گذرانیدند». در آن از آیات الاحکام اردبیلی و ابواب الجناب و کشکول شیخ و اربعین بهایی و مجالس از منهاج الکرام و جواهر القرآن حمزه قاری یاد شده. فهرست آن: باب ۱. اثبات المحدث و حدوث الاجسام؛ ۲. اثبات نبوت انبیا و ثبوت وصی اوصیا؛ ۳. معاد جسمانی؛ ۴. مذمت دنیا؛ ۵. بیان ادعیه ماثوره متفرقه مشتمل بر مقدمه و چند فصل و خاتمه؛ ... ۸. ذکر صلوات و زیارات در دوازده فصل و یک خاتمه.
آغاز: عماد الاسلام و الدین محمد بن یعقوب کلینی بسند معتبر در کافی و مجموعه وافی بطریق غیر واحد از برگزیده قیوم واحد ... تکلموا فی کل شیء و لا تکلموا فی ذات الله ... و بعد بخاطر فاتر رسید که مجموعه وافیه شافیه مشتمله بر اثبات صانع و اصول دین مبین و تحریر قواعد عین قین از احادیث معتبره از کلام علما و محدثین و فقهاء عالم الیقین اقتباس و افتتاح نموده و بذکر بعضی از اعمال حسنه در اکثر اوقات و از منه احتیاج میافتد از مواعظ و نصایح و ادعیه ماثوره متفرقه اختتام نماید ... و هی المدعو بصراط المستقیم المفتوح بعدد ابواب ابواب النعیم.

[دنا ۱۱۹/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۰۲/۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۶۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و سه مرتبه بگوید یا مفرج الهم فرج همی (پس ازین دعا ایست عبری با ترجمه عربی).
میان ص ۲۱۹ و ۲۲۰ افتاده و باب‌های ۶ و ۷ نیست؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ حواشی دعا است و خبر؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۰گ، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۲ - ۲۵۸۳]

● **صراط مستقیم و منهاج قویم** / اخلاق / فارسی
serāt-e mostaqīm va menhāj-e qavīm
بزنجانی، احمد بن عبدالمحمد، ق۱۴ قمری
bozanjānī, ahmad ebn-e 'abd-ol-mohammad (- 20c)
کتابی اخلاقی در بیان اخلاق حمیده و اوصاف جمیله انسانی است که همراه آیات، اخبار، اشعار و امثال عربی و فارسی و همچنین خصال حمیده را در مقابل صفات ذمیمه و اوصاف رذیله بیان نموده است.
آغاز: بدان أرشدك الله الی طریق المستقیم و یهدیك الی سبیل القویم که قلب بر دو معنی اطلاق می‌شود یکی لحم صنوبری که در جانب چپ سینه است ... و دیگری لطیفه ربانی روحانی است که نه جسم است و نه جسمانی.
[دنا ۱۲۰/۷؛ فهرستواره منزوی ۵۱۸/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۱۷/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** بدانکه هیچ مقامی از برای آدمی اشرف از مقام عبودیت نیست و بدین سبب.
خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ در بخشی دعاهای عربی به فارسی ترجمه شده، با قلم خوردگی و ممکن است نسخه اصل به خط مؤلف باشد؛ ۱۰۲گ (۱-۱۰۲)، ۱۹ سطر، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۳۰-۳۶۸]

● **الصراط المستقیم و المنهج القویم** / کلام و اعتقادات / عربی
aṣ-ṣirāṭ-ul mustaqīm wa-l manhaj-ul qawīm

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۲۴
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

← صراط المستقیم و طریق الضالین ← صراطیه
← صراط النجات ← الاعتقادات

● **صراط النجات** / کلام و اعتقادات / فارسی

serāt-on najāt

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ قمری
majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

تاریخ تألیف: اواخر محرم ۱۰۸۶ق؛ محل تألیف: مشهد رضوی
در دیباچه از مجلسی دوم دانسته شده ولی نوری در فیض قدسی (ص ۹) و خوانساری در روضات (ص ۱۲۰) گفته‌اند که شاید از ملا محمد باقر بن ملا محمد تقی لاهیجانی نگارنده تذکرة الائمه باشد که در زمان مجلسی می‌زیسته و در دانش کمتر از او بوده است. در ترجمه و شرح حدیث اعرابی که از حضرت علی (ع) در جنگ جمل سؤال کرده است از معنی واحد و احد و آنچه متعلق به توحید و مقدمات آن است و بیان صفات ثبوتیه و سلبیه و مسائل مربوطه و آنچه مربوط به اثبات صانع است از عدل و حکمت و مسائل قضا و قدر و بیان مذهب جبریه و قدریه و اشاعره و معتزله در باب توبه و گناهان و بیان مذهب حق اثنی عشریه.
فهرست مطالب آن: عبارت ۱. در ترجمه حدیث و در ده فصل؛ عبارت ۲. صفت‌های سلبی خدا در هشت بحث؛ عبارت ۳. صفت‌های فعلی خدا در سه مبحث؛ فهرست ۲. مذهب مبتدعه جبریه؛ فهرست ۳. مذهب مبتدعه معتزله؛ فهرست ۴. مقالات شیعه اثنا عشریه.
آغاز: الحمدلله الواحد الفرد المبرا عن شایبة الاضداد و االنداد ... و بعد چنین گوید احقر عباد الله الغنی محمد باقر بن محمد تقی المجلسی الاصفهانی این رساله‌ای است در بیان ترجمه حدیث شریفی که سؤال کرد اعرابی از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام در معنی واحد و یگانه بودن الله تعالی و آن حضرت جواب وی را دادند ...
انجام: این مجملی بود از اصول مذهب امامیه و قریب هفتاد هزار مساله است که مخالفین با شیعیان خلافت دارند عالم همه مؤمنین و مؤمنات را از میل کردن به باطل و مذاهب غیر حقه نگاه دارد بحق محمد و آله
چاپ: این کتاب مکرر در مشهد رضوی چاپ شده است؛ [تبریز]، سنگی، ۱۲۹۵، رحلی؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۱۶، جیبی، ۲۳۱+۱ص؛ تبریز، سنگی، ۱۳۱۶، جیبی، ۲۳۱ص
[کتابشناسی مجلسی ص ۲۶۴-۲۶۷؛ الذریعة ۲۲۴/۲ و۱۸۸/۲۳؛ دنا ۱۲۱/۷ (۱۶ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۱۸۷/۶ و ۴۰۳/۹]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۹۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** تمام شد این رساله بدست مؤلف در پانزدهم شهر محرم الحرام سنه هزار و نود و سه من الهجره برسیل استعجال و الحمدلله و صلی الله علی محمد و ذریته الاخیار الابرار و سلم.
خط: نسخ خوش، کا: رجبعلی اصفهانی، تا: ۱۱۲۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، تریاکی، ۱۱۴گ، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۹]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۶۸-۵۹/۱۸۸
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: مهدی بن محمد هادی، تا: چهارشنبه اواخر جمادی الثانی ۱۱۲۶ق؛ مصحح، مقابله شده؛ ۵۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۹۱]

۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۶۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: شمس الدین محمد حسین بن میر محمد یوسف، تا: ۲۹ محرم ۱۱۳۰ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۱ص (۱-۹۱)، ۱۹ سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲ - ۱۹۴]

۴. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۰۷/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** این مجملی بود از اصول مذهب شیعه اثنی عشر ... بقلم عف در اصلاح آن کوشند
خط: شکسته نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۱۸۳ق؛ در انتها آورده شده که کتاب به دست مؤلف نوشته شده ولی با توجه به تاریخ حیات مؤلف این تاریخ صحیح نیست؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، جلد: مقوایی، ۵۶گ (۴۷پ-۱۰۲ر)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: - ۹۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۵۵]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۳۸/۳
تا فهرست چهارم را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۶۸گ (۳۶پ-۱۰۳پ) [ف: ۵ - ۱۷۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر؛ تمام شد این رساله بدست مؤلف در پانزدهم شهر محرم الحرام سنه هزار و صد و سه هجرية
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۷۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۴ - ۳۴۱]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۸۹/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** دیگر گویند که جن هستند بخلاف حکما که قائل نیستند دیگر گویند حرام روزی نبود ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «شعاع» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۹گ (۶۷پ-۱۸۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۵]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج، ۱۳-۱۰ سطر (۱۴/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۲۰۱۴]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۷۱
آغاز: و حکمت بعضی از مسائل قضا و قدر بیان مذاهب جبریه و قدریه و اشاعره و معتزله و در باب توبه و گناهان
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ یادداشتی از محمد بن محمد علی بن محمد بدیع تاجر اصفهانی به تاریخ چهارشنبه یازدهم جمادی الاول ۱۲۹۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵ - ۲۴۲]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۷۰۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و عمدا و غیر اضطرار مفسد حج و روزه به عمل آوردن و نرفتن به جهاد واجب و خوردن معاجین و مرکب و حبی
تا اواخر گناهان کبیره است؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی و شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲گ، ۱۷ سطر و حواشی ۲۴ - ۳۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ - ۴۳۰]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۸ صفر ۱۲۰۱ق، جا: آمل؛ یادداشت مصطفی در رجب ۱۳۲۲ مبنی بر فراغ از مطالع؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۳۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۵۵]

۱۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن محمد هریسی اورنقی، تا: ۱۷ شوال ۱۲۰۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۹۴]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۱۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن محمد هریسی، تا: پنج‌شنبه ۱۳ ربیع الثانی ۱۲۱۲ق؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: میشن عنابی، ۵۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱سم [ف: ۲۶ - ۳۵۴]

۱۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۶۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد ربیع، تا: ۱۲۲۵ق؛ با رساله‌ای در «شک و سهو» از مجلسی در یک مجلد؛ مهر: «افوض امری الله محمد هادی ۱۱۲۸»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی، ۱۰۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۹۳۸]

۱۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۹۷
خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن ابی الحسن دماوندی متخلص به صفا و ملقب به بابا جهد الانصاری، تا: چهارشنبه ۲۷ ذیقعده ۱۲۲۷ق، جا: نخجوان، در مصاحبت اشرف خانا کیمری حسینی؛ کاغذ: سپاهانی سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۴گ، ۱۵ سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۱۷۲]

۱۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن کربلا فتح الله، تا: ۱۲۳۸ق؛ در پایان نسخه چند مسئله اعتقادی از ملا احمد نراقی سؤال شده و او پاسخ داده است، از جمله در مورد علم حق به اشیاء پیش از ایجاد آنها و نیز چگونگی علم حق به اشیاء در ازل؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۹۶ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۷۹]

۱۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۶۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ جمادی الاول ۱۲۴۶ق؛ مجدول؛ واقف: جزایری، ۱۳۵۱/۵/۱۳؛ ۲۱۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۹]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۰۴/۲
خط: نسخ بدخط، کا: هاشم بن علی اکبر شیرازی، تا: در «۹۴۲۱» =۱۲۴۹ق، برای ملا محمد اسمعیل جهرمی؛ ۱۰۷گ (۷۹پ-۱۸۵پ)، ۱۳ سطر (۹×۱۶) [ف: ۵ - ۱۷۱]

۲۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷۵۳۴/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: نجف علی حیدری، تا: ۱۴ صفر ۱۲۵۰ق؛ مهر: «حسنعلی رضوی»؛ ۳۹ سطر (۱۳/۵×۲۶)، اندازه: ۲۳×۳۵/۵سم [ف: ۲ - ۳۲]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد علی هزار جریبی، تا: ۱۲۵۴ق، جا: مشهد رضوی مدرسه میرزا جعفر؛ واقف: زهرا هزار جریبی، اردیبهشت ۱۳۷۱؛ ۷۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۵۶]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۰۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: زین العابدین هروی المسکن و سبزواری الاصل باعجله، تا: شنبه ۹ جمادی الثانی ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۲۹گ (۲۷پ-۱۵۵ر)، ۱۴-۱۳ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۸]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۹ق؛ در ۹۳پ-۹۴پ حدیث کسا از منتخب طریحی به همان خط کتاب ولی شکسته نستعلیق که در ۲۲ ذیحجه ۱۲۷۹ به انجام رسید؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج خرمایی، ۹۴گ، ۱۹ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۴۰۸]

۲۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۳۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن محمد حسن راثی نیشابوری کرمانی، تا: یک‌شنبه ۲۸ شوال ۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶گ (۲۴۲ر-

۲۸۷پ)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۶۵]
۲۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۲۹/۳
آغاز: الحمد لله الذی سهل سلوک شرایع الاسلام و الدین و اوضح اعلامه مناهج الایمان و الیقین؛ **انجام:** الثالث و هو اتی و الوارث و یختلف الاستحقاق کمالومات انسان و خلف زوجة و ثلثة اولاد منها ثم مات
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ (۸پ- ۱۹پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۸۶]
۲۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۷۰/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد، بی‌تا؛ ۷۳گ (۲پ–۷۴ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [مؤید: ۳ – ۱۴۷]
۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۶۴/۱
آغاز:.برابر؛ **انجام:** و مخبر آن صادق خصوصاً پیغمبر ما و خلفاء او صلوات الله علیهم خبر بآن داده
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه به دست آمد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۰گ (۱پ–۱۳۰پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۶ – ۳۰۴]
۲۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۳۵/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** یا رب به محبتت گرفتارم ساز ×× دربوته اخلاص دلم را بگداز / از بال و پرم رشته غفلت بردار ×× شاید که کنم به اوج مهرت پرواز
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۱۹]
۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۶۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا [ف: ۳۷ – ۵۹]

● **صراط النجاة = رساله عملیه** / فقه / فارسی
serāt-on najāt = r.-ye ʻamalīye
فاضل بسطامی، نوروز علی بن محمد باقر، ۱۲۲۷ – ۱۳۰۹ قمری
fāzel-e bastāmī, nowrūz ʻalī ebn-e mohammad bāqer (1812 - 1892)
رساله نجاة المتقین فی احکام الدین مؤلف که بسیار مطول بوده بنا به درخواست عموم مقلدین، شاگرد وی (مخلص) آن را خلاصه نموده است. کتاب اصل «مشتمل بر اکثر ابواب عبادات و بعضی از معاملات و آداب و مبنی بر اکثر اقوال و احتیاطات و اکثر عوام را فهم و ضبط جمیع آنها مشکل بود»، لذا مخلص کتاب ابوابی چون «طهارت و صلاة و زکات و خمس و صوم و بیع و اقسام خیارات و نکاح و طلاق و احکام صید و ذبایح و اطعمه و اشربه را بدون نقل اقوال از کتاب موسوم استخراج» نموده و بدین نام نامیده است و مشتمل بر یک مقدمه چندین «باب» و یک «خاتمه» است.
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل کتابه تذکرة للمتقین و الصلوة و السلام علی من جعل التمسک بشرائعه ذخراً لیوم الدین ... اما بعد چون رساله نجات المتقین
انجام: یا به طفلی بدهد که بلیسد این بود آنچه منظور بود در این رساله نوشته شود و الله العالم ... و آله الطاهرین.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسین حسینی ابن مرحوم حاجی میرزایی شعرباف، تا: ۱ ذیقعده ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۴ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۴۰/۳ – ۲۴]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸۷/۲
آغاز: ... بلغت فارسی بود و مشتمل بر اکثر ابواب عبادات و بعضی از معاملات و آداب؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۷گ (۹۵–۲۳۱)، ۱۵ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲۸ – ۱۳۶]

● **صراط النجاة** / فقه / فارسی
serāt-on najāt
انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ – ۱۲۸۱ قمری
ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)
رساله عملیه‌ای است از شیخ انصاری که آن را حاج محمدعلی یزدی از فتاوی شیخ گرد آورده است و آن را در یک «مقدمه» و چند «فصل» و یک «خاتمه» ترتیب داده است. در الذریعه (۳۸/۱۵) از دو صراط النجاة انصاری یکی به فارسی گردآوری حاج محمد علی یزدی و دیگری که پس از مرگ او به عربی ترجمه شده است و حواشی میرزای شیرازی و میرزا حبیب الله رشتی و شیخ محمد طاها نجف را دارد یاد شده است.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چون مرجع احکام اشرف انام دراین ایام فرجام سرکار حجة الاسلام نخبة العلماء ... مقلدین از عوام از عبادات وعقود وایقاعات اخذ وثبت نموده ...
انجام: و اگر فوت هم شده طفل که باید بورثه دهند بخود ضارب نمی‌رسد چیزی از آن دیه.
چاپ: مشار فارسی، ج۳، صص۳۳۸۹–۳۳۹؛ طهران، سنگی، ۱۳۲۰ق، خشتی، ۱۳۵ص؛ مطبع استاد محمد کاظم بن محمدرضا شیرازی مشهور به آقاجان، ۱۲۷۲ق، رقعی کوچک، ۲۱۱+۱ص (در متن و هامش)؛ دارالخلافه طهران، ۱۳۱۱ق؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۲ق، ۱۱۳ص؛ ۱۳۰۷ق، ۱۵۱ص؛ دارالخلافه تهران، سنگی، ۱۲۹۴، خشتی؛ ایران، سنگی،۱۳۱۲، خشتی؛ تهران،سنگی، ۱۳۲۳، خشتی، ۱۲۴ص
[الذریعة ۳۸/۱۵؛ دنا ۱۲۱/۷ (۱۱ نسخه)]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد (ابن) الحسن مشهدی ساکن رشت، تا: ۱۰ ذیقعده ۱۲۰۷ق؛ در صفحه اول نوشته شده: «نخبه حاجی محمد ابراهیم که به نظر سرکار شیخ رسیده است»؛ جلد: مقوا، ۱۰۶گ، اندازه: ۱۸/۵×۲۳سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۱۹]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۷۹
کامل؛ خط: نسخ، کا: حاج محمد علی یزدی، تا: ۱۲۷۲ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۱گ، ۲۲ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۰۸۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۶۳
خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن محمد رسول طبیب اشقفی، تا: ۱۰ شعبان ۱۲۷۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۱۳۴گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۵۷۹]

۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۱۹
خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن آقا محمد علی، تا: ۱۲۷۲ق [ف: - ۱۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اسماعیل بن حسنی دزفولی، تا: ۲۰ صفر ۱۲۷۶ق؛ محشی از میرزا؛ تملک: محمد صادق بن محمد علی موسوی دزفولی مورخ ۲۰ صفر ۱۲۷۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۲ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۷/۲ - ۹۵]

۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۴
خط: نستعلیق، کا: محمد جواد بن حاج محمد اسماعیل، تا: شنبه دهه آخر رجب ۱۲۸۰ق؛ مصحح، محشی از میرزا محمد حسن حسینی؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۰۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۳۷۵]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۹۱-۱۳/۷۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد رشید بن ابوالقاسم موسوی، تا: صفر ۱۲۸۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۹۱]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی حسینی، تا: جمادی الاول ۱۲۸۵ق؛ محشی از میرزا محمد حسن شیرازی، در سه برگ آخر حرزی به جهت دفع دشمن و بر آمدن مطالب با آغاز: «بسمله الحمدالله الذی هدانی للاسلام و اکرمنی بالایمان ...»؛ مهر: کاتب «الراجی علی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج یشمی، ۱۳۶گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵۱ - ۱۳]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم بن عباسعلی، تا: ۱۲۸۹ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا با روکش پارچه [رایانه]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۹۷/۲
آغاز: در زکاة مال است، زکاة در نه چیز واجبست طلا و نقره مسکوک بسکه معامله و گاو و گوسفند و شتر؛ **انجام:** مگر به کلفتی خشتی مسئله وضو و شستن و دو مسح است.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۶گ (۹۱-۱۴۶)، ۱۲ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۹ - ۱۲۵]

۱۱. میبد؛ مخطوطات و اسناد میبد؛ شماره نسخه:۲۶/۱
آغاز: برابر **انجام:** و هفت هزار بر چپ، و بر هر دستی هفت هزار کف، و بر هر کفی هفت هزار ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: - ۳۱]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۳۹-۲۹/۷۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** اخبار درفضیلت زیارت پیغمبر وائمه معصومین (ع) بسیار است خصوصا زیارت سید الشهداء (ع) وحضرت امام رضا (ع) وافضل بودن زیارت ایشان را از حج وعمره وجهاد بی حد ونهایت است تمت الرسالة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مسوده چاپ سنگی؛ ۱۴۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۵ - ۲۷۹۱]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۴۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** مسئله هرگاه پیش از اقامه شهود زنا کننده و توبه کند حد از او ساقط میشود. تا اینجا بنظر شیخ سلمه اله رسیده است.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه به نظر مؤلف رساله مرحوم شیخ انصاری رسیده است و عباسقلیخان سپهر در پایان درباره آن چنین نوشته: «این نسخه شریفه صراط النجاة را که فی الحقیقه ... در روز یکشنبه چهارم شهر جمادی دوم ... ۱۳۳۶ هـ ... و چون بنظر مبارک حضرت ... شیخ مرتضی الانصاری طیب الله رمسه تشرف یافته است شأنی بر شأنی و شرفی بر شرفی و بهائی بر بهائی و صحتی بر صحتی و اطمینانی بر اطمینانی و اتفاقی بر اتفاقی افزوده است اللهم ارزقنا التوفیق ...»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج نارنجی مذهب، ۲۰۶ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۰ - ۳۷۹]

۱۴. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲-۵۲
کا: ملا میر اسد، بی‌تا؛ مجدول، محشی؛ مهر: «ملا حسین بن محمد رضای صحاف»؛ جلد: تیماج زیتونی مذهب، ۲۱۰گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: - ۵۹]

● صراط النجاة فی ترجمة الصلاة / فقه / فارسی
serāt-on najāt fī t.-os salāt

شیرازی، حسینعلی بن محمد علی، ق۱۴ قمری
šīrāzī, hoseyn-ʻalī ebn-e mohammad ʻalī (- 20c)

تاریخ تألیف: ۲۳ ذیحجه ۱۳۴۸ق

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۱۸/۱

تفسیر فاتحه و اخلاص و آیت نوزدهم در آن هست؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۳ص، ۱۸ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۲۷]

● **صراط الیقین فی شرح تبصرة المتعلمین** / فقه / عربی

ṣirāṭ-ul yaqīn fī š.-i tabṣirat-il muta'allimīn

احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ ؟ قمری

ahsā'ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

وابسته به: تبصرة المتعلمین فی احکام الدین؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

شرح مزجی استدلالی است بر کتاب«تبصرة المتعلمین» علامه حلی که بعضاً به تفصیل به نقل آراء دیگران و رد و ایراد پرداخته است. گویا از این شرح فقط قطعه‌ای از آغاز کتاب الطهارة به انجام رسیده است.

آغاز: الحمدلله الذی جعل منتهی مطلب العلماء الراشدین الی ارشاد الطالبین بتحریر قواعد الدین ... اما بعد، فیقول الفقیر المسکین احمد بن زین الدین

چاپ: دارالسلطنه تبریز: دارالطباعه مشهدی حاجی آقا، سنگی، ۱۲۷۳ق، رحلی (جوامع الکلم:ج۱؛ قسم۳؛ صص۱-۸۴)

[دنا ۱۲۲/۷ (۵ نسخه)؛ الذریعة ۳۹/۱۵؛ فهرست کتب مشایخ ۲۴۹ «تبصرة ... »]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۱۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وکان من ذلک انهم علیهم السلام بینوا ان الماء القلیل ینفعل بالنجاسة ومن سوره ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از کاتب با عنوان «کاظم بن علینقی شریف رضوی سمنانی»؛ مهر: کتابخانه ضیاء الدین نوری (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۴۰/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ - ۴۶]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۱۱/۲-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لاسیما فی کتابة هذا، انه لایهل الاستدلال الا نادراً. و یحتمل ... الی هنا تم ما فی النسخة الاصل مما کتب دام ظله العالی من شرح التبصرة. کتبه العبد المسکین احمد بن جمال المراغه‌ای ۱۲۳۴

خط: تحریری، کا: احمد بن جمال مراغه‌ای، تا: ۱۲۳۴ق؛ افتادگی: انجام؛ پیش از نسخه «اجازه» احسایی است به این مراغه‌ای؛ ۲۰۶ص (۹-۲۱۴) [عکسی ف: ۱ - ۲۴۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۶۶

تا احکام استنجاء می‌باشد و پایان نسخه ناتمام مانده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۰۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۸۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و وجه البعد أنه لا یرتضیه الا بالدلیل دون عادته و لا سیما فی کتابه هذا انه لا یهمل الاستدلال الا نادراً

قطعه‌ای از آغاز کتاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۸ - ۳۰۵]

● **صراطیه = صراط المستقیم و طریق الضالین** / امامت / فارسی

serātīye = serāt-ol mostaqīm va tarīq-oz zāllīn

قیری شیرازی، محمد بن اسماعیل، ق۱۳ قمری

qīrī šīrāzī, mohammad ebn-e esmā'īl (- 19c)

به درخواست: آقا ابوالقاسم بن آقا محمد اسمعیل

شامل یک دوره مختصر اصول دین و فروع دین است. مؤلف در مقدمه، این رساله را «صراط المستقیم و طریق الضالین» نامیده است.

آغاز: بسمله، حمد مختص خداوندیست که کم است در بزرگی او عبادة عابدین ولال است از شکر و حمد او السنه شاکرین و حامدین.

انجام: یعنی هم دو ماه روزه گرفتن وهم یک بنده آزاد کردن و هم شصت مسکین طعام دادن ×× و السلام علی من اتبع الهدی.

[دنا ۱۲۲/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۰۳/۹]

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا، ۸۹ص، ۱۱ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۹۲]

● **صرة الفتاوی = حیرة القاری** / فقه / عربی

ṣurrat-ul fatāwā = ḥayrat-ul qārī

ساقزی، محمد بن علی، ق۱۱ قمری

sāqezī, mohammad ebn-e 'alī (- 17c)

تاریخ تألیف: ۱ ذیقعده ۱۰۵۹ق

فتاوای فقهی را طبق آراء فقهاء اهل سنت به جهت مفتیان بدون هیچ دلیل گرد آورده است با ذکر کتابی که از آن فتوا را نقل می‌کند و درباره آن گفته است «فی المسائل المفتی به الواقعة فی المحاکم» از طهارات است و می‌رسد تا به «باب الاجارات».

آغاز: الحمدلله الذی جعل الفقهاء خیار العباد کما قاله رسوله الشفیع یوم التناد من یردالله به خیرا یفقهه فی الدین ...

انجام: فی جامع الفتاوی فی کتاب الفاظ الکفر، الحمدلله الذی هدانا لهذا وما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله ...

[دنا ۱۲۲/۷؛ الاوقاف العامة بغداد ۴۷۵/۱ و ۴۷۶/۱ و ۷۱۵/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۷۹/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: معروف بن ابراهیم، تا: ۵ جمادی الثانی ۱۱۷۸ق، جا: سیورگ بجهت بهاء الدین ویوده زاده؛ جلد: مقوایی، ۳۰۴گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵ – ۴۱]

● **صرح ممرد** / عرفان و تصوف / فارسی

sarh-e momarrad

هزار جریبی، محمد حسین بن محمد علی، ۱۲۳۵ق۱۳ قمری

hezār-jarībī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad ‘alī (1820 - 19c)

مطالبی است در تصوف و عرفان و از مبحث «بیان معنی ولایت» آغاز نموده است و چنان‌که خود مؤلف اشاره می‌کند بسیاری از مطالبش مأخوذ از نفحات الانس جامی است. چون تمهید و مقدمه «نفحات الانس» عبدالرحمن جامی متضمن طوایف صوفیه بوده و لیاقت این‌که رساله مستقله شود را داشته، مؤلف آن مقدمه را بسط داده و احوال بعض مشایخ مشاهری صوفیه را بر آن افزوده و در بعضی از ابوابش تصرفی نکرده است. وی مطلب را با قول در معنای ولایت و ولی شروع کرده است. مؤلف در ضمن مطالبی از والدش در کتاب«انیس المشتغلین» نقل می‌کند.
آغاز: نحمدک یا من تنزهت جبروتک عن تطرق المدارک و الاوها م و تقدست ملکوتک عن احاطه العقول و الافهام
[دنا ۱۲۲/۷؛ فهرستواره منزوی ۶۲۶/۷]

۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۵۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** مؤلف گوید که چنانچه جامی گوید صاحب طبقات الصوفیه رساله بالخصوص در شرح حال صوفیه نسوان تألیف نموده و جماعتی را جامی در آخر نفحات ذکر نموده و این فقیر جهة اختصار بذکر تلمیذه سری اکتفاء نمود
خط: نسخ، کا: ظاهراً خود مصنف، بی‌تا؛ با سخنانی از خواجه عبدالله انصاری به نام «زواید طریفه» در یک مجلد؛ جلد: چرمی، ۱۲۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳ – ۹۳۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۲۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** ارید بوطن نارفته و ندیده و تفکر را گذاشته هم از طرف ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»، از کتاب‌های مجدالدین نصیری با یادداشتی در مذمت مؤلف و تألیفش؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۵/۴سم [ف: ۴۳ – ۱۴۰]

← صرح اللآلی > بحر الجواهر خاقانی و صرح اللآلی حسینی

● **الصرخة** / شعر / عربی

aṣ-ṣarxa

فخرالدین ابوبکر بن عمر بن اهدل

faxr-od-dīn ābū-bakr ebn-e ‘omar ebn-e ahdal

قصیده‌ای است در شکایت از اهل زمان و پناه بردن به خداوند باری تعالی در ۱۰۱ بیت.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲۴/۷
آغاز: یا ملجأ للخایف المختار ×× یا من بعیداً مشرداً قد طاری
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان –رم ۱۱۵۵؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۴۶ق؛ در ابتدای رسالات نام آن و مؤلف آمده؛ ۲ص (۲۸۰–۲۸۱) [عکسی ف: ۵ – ۳۷۹]

● **الصرع و الامراض البلغمية** / طب / عربی

aṣ-ṣar‘ wa-l amrāḍ-ul balġamīyya

کندی، یعقوب بن اسحاق، ۱۸۵؟ – ۲۵۲ ؟ قمری

kendī, ya‘qūb ebn-e eshāq (802 - 867)

نامه‌ای است در پاسخ یکی از دوستان درباره بیماری‌های بلغمی و صرع. بخش‌بندی نشده.
[زرکلی ۱۹۵/۸؛ بغدادی، هدیه ۵۳۷/۲ –۵۴۴ نمایه از کارهایش به ترتیب موضوعی]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۲/۲-عکسی
آغاز: رسالة الکندی الی بعض اخوانه فی الامراض البلغمیة العظام. حاطک الله بالسلامه وفقک لسبیلها و اعانک علی درک الحق و الاسماع ... سألت ارشدک الله ان کل نافعة ان ارسم لک علت المرض المسمی بالصرع. و العلة العظمی فیه؛ **انجام:** و علل الاختلاف ضعف الغریزه فی بعض الاعضاء دون بعض. تمت الرسالة.
اصل نسخه: بشیرآغا ش ۴۹۴ و فیلم آن دانشگاه، ش ۹۳۵ (فیلم ها، ۵۵۰/۱) [این رساله از مجموعه در فهرست فیلمهای دانشگاه تهران فهرست نشده است]؛ خط: نسخ پخته، کا: ابی الحسن علی بن الموفق المتطبب، تا: ۶۸۹ق [عکسی ف: ۲ – ۱۴۰]

← صرف > منشعب
← صرف > صرف اللسان

● **الصرف** / کیمیا / عربی

aṣ-ṣarf

جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

در تعریف شیء واحد در وجوه تدابیر در کیمیا.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۳/۱۲

خط: نستعلیق، کا: عبدالنبی شافعی و عزیز الله قادری، تا: ۱۱۵۲ق، جا: بصره؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن تریاکی، ۳ص (۴۶-۴۸)، ۲۸ سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۹/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۴۸]

● **صرف** / صرف / عربی

sarf

سجاوندی، محمد بن طیفور، - ۵۶۰ قمری

sajāvandī, mohammad ebn-e tayfūr (- 1166)

مؤلف باید همان محمد بن ابی یزید طیفور سجاوندی غزنوی باشد که در سال ۵۶۰ق درگذشته است و از جمله مفسرین بوده، و آثاری که از او نقل شده است در خصوص تجوید و تفسیر می‌باشد. رساله‌ای است موجز در کلام، اسم و فعل و حرف، اعراب و بنا ... اسماء مرفوعه ... تا باب النسبة که شواهد آن از قرآن کریم آمده است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۶۱/۱

آغاز: بسمله الحمدلله علی نعمه وآلائه والصلوة والسلام علی خیر خلقه واشرف انبیائه واکمل رسله محمد وآله قال الشیخ الامام الزاهد محمدبن احمد بن طیفور السجاوندی نورالله قبره الکلام کله علی ثلثه احرف اسم و فعل؛ **انجام:** و قد شدت من النسب کلمات لایقاس علیها نحو دهری و اموی و حاوی و طاوی فقس علیه. تمت الرساله السجاوندی.

خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ پایین برگ آخر افتاده و سنه ۱۲۶۰ نگاشته شده که این تاریخ کسرنویسی باید باشد؛ تملک: محمد حسین بن سید محمد موسوی خوانساری مورخ ۱۲۶۹ق با مهر «عبده محمد حسین بن المحمد موسوی» (بیضی)، تقی بن محمد موسوی خوانساری با مهر «محمد تقی بن محمدالموسوی» (بیضی)؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مشکی، ۷ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۶۱۷]

● **الصرف (رسالة فی)** / صرف / عربی

aṣ-ṣarf (r.-un fī)

بخاری، علی بن محمد، - ۶۶۶ قمری

boxārī, ʻalī ebn-e mohammad (- 1268)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۰/۲

آغاز: بسمله الکلمه اسم و فعل و حرف الاسم اما نکرة او معرفه؛ **انجام:** وسوف و لن حروف التوقیع ... قد تمت الکتاب ... الملک الوهاب

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۴ص (۶-۹)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۳۲ - ۳۰]

● **الصرف (رسالة فی)** / صرف / فارسی

aṣ-ṣarf (r.-un fī)

حسینی استرآبادی، زین العابدین بن محمد هاشم، ق۱۱ قمری

hoseynī estarābādī, zayn-ol-ʻābedīn ebn-e mohammad hāšem (- 17c)

با عنوان‌های «فصل»، گویا از نویسنده نسخه میرزا زین العابدین محمد هاشم حسینی استرابادی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۶۳

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی هدانا سبیل الخیرات و جعل رسوله محمد نبینا علما للنجات و آله الطیبین ابواب الهدایة للمخلوقات ... اما بعد فلما رایت الصرف من اشرف العلوم ... تعلق بخاطری القاصر ان اکتب رسالة فیه ... بدانکه لفظ بر دو قسم است مهمل و مستعمل مهمل آن بود که آن را معنی نبود؛ **انجام:** و بیوتان در بیوت که جمیع بیت است و الله ولی التوفیق صنفت هذا الرسالة ... بعد ما مضی من اول زمان شرعت التحصیل اربعة سنین ... و لکم فی درجات آلاخرة تمت علی ید ... زین العابدین بن محمد هاشم الحسینی الاسترابادی سنة ۱۰۸۷ سبع و ثمانین بعد الف ... فی المشهد المقدس الرضویة ساکنا فی المدرسة العباسیة.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۸۷ق، جا: مشهد رضوی مدرسه عباسیه؛ محشی با نشان «منه»، در پایان چهار صفحه تجزیه و ترکیب خطبه‌ای است گویا از خود مؤلف رساله نوشته همان استرابادی در ۱۰۹۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج ترياکی، ۱۲۹گ، ۱۶ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۵ - ۴۲۱۹]

● **الصرف (ارجوزة)** / صرف، شعر / عربی

aṣ-ṣarf (urjūza)

زنجانی، علی بن محمد حسین، - ۱۱۳۶ قمری

zanjānī, ʻalī ebn-e mohammad hoseyn (- 1724)

این منظومه مشتمل است بر دویست و چهل و هفت بیت. در آموزش صرف زبان عربی. مؤلف سه منظومه کتاب دیگر هم در نحو و منطق و کلام دارد.

آغاز: الحمد لله علی النعماء ×× له تعالی احسن الاسماء / صلوتنا علی رسول قد ختم ×× محمد و اله ذو الکرم / لا سیما الوصی ذا اقتدار ×× امامنا صاحب ذو الفقار / قال علی الضعیف الجانی ×× والده حسین الزنجانی / تعریفنا تحویل مصدر الی×× امثلة تخالف فلیقبلا ...

انجام: للنوع فعلة بکسر الفاء ×× کطعمة و جلسة الأمال / و بعد حمده سلامنا علی ×× محمد وآله مستکملا

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ جلی و مشکول، کا: اسمعیل بن عبدالله مازندرانی، تا: شعبان ۱۲۴۳ق؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج خرمایی، ۲۵گ (۱۵-۳۹)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۲ - ۳۶۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۰/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: میشن مشکی، ۱۱گ (۷۲ر-۸۲ر)، ۱۳ سطر (۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴/۹×۲۱/۶سم [ف: ۲۹/۱-۳۰۵]

۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۳۹/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرد، ۹گ (۱۹۵پ-۲۰۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۳ - ۵۰]

● **الصرف (منتخب)** / صرف / فارسی

as-sarf (mn.)

بلگرامی، امیر حیدر بن نورحسین، ق۱۲ قمری

belegrāmī, amīr heydar ebn-e nūr-hoseyn (- 18c)

قواعد علم صرف و ذکر اوزان مختلف اسماء و افعال با تعلیل بسیاری از اشتقاق‌های لغوی آنها و مثال برای هر یک از آنها را مؤلف در فصولی چند با اختصار برای مبتدیان پرداخته است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵
آغاز: بعد حمد خدا و ثنای محمد مصطفی و آله و اصحابه المجتبی، بر ارباب تتبع محاورات السنه مختلفه مفهوم و هویداست؛ **انجام:** و عکس رای اولی الالباب که ذوالفقار علی در نیام و زبان سعدی در کام.
خط: نستعلیق، کا: عبدالقادربن غلام بهاء الدین بن محمد امجد خان بخشی، تا: ۲۲ رمضان ۱۲۳۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۲]

● **صرف** / صرف / فارسی

sarf

؟ ابوطالب اصفهانی، - ۱۲۳۷ قمری

abū-tāleb-e esfahānī (- 1822)

شاید از آن میرزا ابوطالب اصفهانی صاحب حاشیه بر شرح الفیه باشد. مطالب تحت عنوان «فصل» آمده و شبیه به صرف میر است.

آغاز: بسمله بدانکه کلمه عربی یا اسم است یا فعلست یا حرف. اسم آنست که معنی خود را به تنهائی بفهماند و زمان یعنی گذشته و آینده و حال را نفهماند چون رجل ...

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۰۰/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و سیاهی مصحفها را موافق نویسند و الحمدلله که آنچه ...
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن میرزا جانی طهرانی، تا: سه‌شنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۲۲۷ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ (۱-۲۰)، ۱۹ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۱۸]

۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۸۳/۲
آغاز: برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه نسخه مسجد گوهرشاد ۷۱۸/۲ تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۰گ (۲۸پ-۸۷ر)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۲ - ۳۰۶]

● **صرف** / صرف / فارسی

sarf

حسینی قزوینی، محمد تقی بن امیر مؤمن، -۱۲۷۰قمری

hoseynī qazvīnī, mohammad taqī ebn-e amīr mo’men (- 1854)

رساله کوتاهی است در صرف غیر ازصرف میر؛ با عناوین «فصل، فصل» و بسیار مختصر و برای مبتدیان ترتیب داده شده است.

آغاز: بدانکه کلمه لفظی است مفرد و آن بر سه قسم است اسم است و فعل است و حرف و هریک ازاینها بر دو قسم است مشتق و غیر مشتق ...

انجام: و اگر اسم شبیه حرف شود مبنی گردد و بنای آن به سکون یا به ضم و فتح و کسر است تمت الکتاب بعون الملک الوهاب.

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۸۳/۳-۱۶/۹۳
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۲۶۴۴/۴ مرعشی تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۹۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۴۴/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن حسن بن عبدالله، تا: ۱۲۷۹-۱۲۸۰؛ با حاشیه‌نویسی مختصری از عبدالله بن حسن به خط وی؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۳۸پ-۴۰ر)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۷ - ۲۱۸]

● **صرف** / صرف، دستور زبان / فارسی

sarf

محمد علی بن ابوالقاسم، ق۱۳ قمری

mohammad ‘alī ebn-e ab-ol-qāsem (- 19c)

با سربندهای «باب» و هر یک در چند «فصل». سربندها نانویس مانده است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۷۷/۱-عکسی

آغاز: مبعوث شد بر زبان عرب و قرآن هم که کتاب خداست بر زبان عرب نازل شد ... بدانکه صرف علمی ست که شناخته می‌شود به آن ماده‌ها و صورتهای لفظهای عرب و موضوع آن کلمه است و کلمه بر سه قسم است و فعل و حرف؛ **انجام:** اسم مفعول آن باب باشد چون مکرم و مستخرج و مدحرج. و قد فرغ من تصنیفه محمد علی بن ابی القاسم. حامداً و مصلیاً مستغفراً. تمت الکتاب به عون الملک الوهاب.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۷ص (۱-۲۷) [عکسی ف: ۱ - ۲۴۸]

● **صرف (رساله‌ای در ...)** / صرف / فارسی

sarf (r.'ī dar ...)

ملاحسین علی، ق۱۳ قمری

mollā-hoseyn 'alī (- 19c)

بایستی از آقا ملاحسین علی (زنده در ۱۲۶۰ق) باشد، که در ص. ع. مجموعه‌ای که شامل العیون، منطق منظوم و این رساله است آمده: «هذا الکتاب مشتمل علی رسائل من تصنیفات الفاضل الهمام ... آقا ملاحسین علی». پس هر سه نگاشته آخوند ملاحسین علی کاشانی نگارنده «فقه عربی» می‌باشد، که از شیخ محمد جواد بن محمد حسن (صاحب الجواهر ؟) «اجازه» روایت دارد. در سه «فصل»: ۱. اسم، ۲. فعل، ۳. حرف.

آغاز: ابتدا می‌کنم بنام خداوندی که اگر دانا نکرده بود، حضرت آدم را به حقایق اسما ... اما بعد، پس بدانکه آنچه تکلم می‌کند انسان بر سه قسم است. اسم است و فعل اس و حرف.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۵۸/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر «تما» در آوری که پیش از آن ...

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۸۵ق؛ افتادگی: انجام (در فصل ۳ افتاده)؛ ۱۴گ (۶۸پ-۸۱پ) [ف: ۲ - ۱۶۷]

● **صرف** / صرف / فارسی

sarf

اشتهاردی، احمد، ق۱۴ قمری

eštehārdī, ahmad (- 20c)

قواعد صرف را با تقسیم بندی‌های بسیار زیبا به روش کتب درسی تدوین نموده است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۲۹/۳

آغاز: بسمله، مقدمه، هر علمی که گفتگو کند از ماده کلمه (یعنی ذات حروف کلمه) آن را علم لغت گویند و هر علمی که گفتگو کند از احوال غیر حرف آخر کلمه آن را علم صرف گویند؛ **انجام:** در صورتی که محل توهم تأنیث باشد نیز اشاره به تذکیر (به لفظ مذکر) می‌شود مثل خد و حاجب.

خط: نسخ خوش، کاتب = مؤلف، تا: ۲۶ رجب ۱۳۳۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۵۱۱]

● **صرف** / صرف / فارسی

sarf

؟ اشتهاردی، حمزة بن محمد تقی، ق۱۴ قمری

eštehārdī, hamzat ebn-e mohammad taqī (- 20c)

مؤلف به احتمال قوی شیخ حمزة بن محمد تقی اشتهاردی است. قواعد صرف را با تقسیم‌بندی‌ها بسیار زیبا به شیوه کتب درسی به خصوص صرف میر سید شریف جرجانی آورده است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۲۵/۱

آغاز: دوره اول صرف، برای تحصیل هر زبانی رعایت چهار فقره ذیل بطور ضرورت لازم است اول تحصیل معانی مفردات و کلمات بسیطه آن زبان که نتیجه این قسمت از تحصیل را علم لغت آن زبان گویند؛ **انجام:** یا مخالف هردو از اقسام سه گانه فقط قسم اخیر مردود (یعنی وازده) و بقیه مقبولست.

خط: نستعلیق خوش، کا: احمد اشتهاردی، تا: ۱ رمضان ۱۳۳۴ق؛ واقف: مهدی دهقان، ۱۳۹۳؛ کاغذ: خط دار مشقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۵ - ۵۰۸]

● **صرف (رساله)** / صرف / فارسی

sarf (r.)

اشتهاردی، مهدی، ق۱۴ قمری

eštehārdī, mahdī (- 20c)

این رساله از میرزا مهدی اشتهاردی است و در مدرسه علوم سیاسی تهران تدریس می‌شده است.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۸۱ - د

آغاز: بسمله. هر علمی که گفتگو میکند از ماده کلمه ... آن را علم لغت گویند؛ **انجام:** مثل خدو حاجب. و السلام علی من اتبع الهدی

خط: نستعلیق، کا: امرالله بن حسینعلی خان از ندریانی، تا: جمعه ۱۹ ربیع الثانی ۱۳۳۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۳۶گ، ۱۵ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: - ۱۶۰]

● **صرف** / صرف / فارسی

sarf

افشار، احمد، ق۱۴ قمری

afšār, ahmad (- 20c)

تاریخ تألیف: جمعه ۱۸ رمضان ۱۳۴۴ق

کتاب مبوب و نسبتاً مفصلی است در علم صرف که نویسنده در

دوره تحصیل در مدرسه علوم سیاسی تألیف کرده است.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:/۱۱۱۸م

خط: نستعلیق خوش، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۴ق؛ مهر: «احمد بن ابراهیم»؛ ۲۴۰ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ - ۳۳۴]

● **صرف (رساله در ...)** / صرف / عربی، فارسی

sarf (r.'ī dar ...)

خوراسکانی اصفهانی، عبدالله بن محمد حسن، ق۱۴ قمری

xorāskānī-ye esfahānī, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad hasan (- 20c)

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:/۸۹۸/۸

آغاز: ... وزن تفعل ابدل الضاد باليا فصار تقضى البازى تذكر اصله تتذكر خلاف؛ **انجام:** جردب يجردب جردبة و جردابا جردب لا تجردب لا تجردب هل تجردب تمت الرسالة بعون الله تعالى

از آغاز تا باب تفعل؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۰ ذیحجه ۱۳۱۲ق، جا: مدرسه عبدالله خان؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱گ (۱۰۴ر-۱۱۴ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۶۲]

● **الصرف (منتخب)** / صرف / فارسی

as-sarf (mn.)

محمد تقی خان، ق۱۴ قمری

mohammad taqī xān (- 20c)

شصت درس است که در آن قواعد علم صرف عربی برای فارسی‌زبانان گزارش داده شده و پس از بیان مسائل قواعدی و تطبیق، آنها را در ابواب صحاح و معتلات می‌افزاید. روز دوازدهم ربیع الاول ۱۳۲۴ق شروع به نوشتن شده است.

همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۱۹

آغاز: چنین گوید این بنده درگاه محمد تقی خان که در حین تحصیل صرف و نحو عربی بخواطر گذشت

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ نام مظفر الدین شاه قاجار روی برگ اول آمده؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: - ۱۱۶]

● **الصرف (منتخب)** / صرف / فارسی

as-sarf (mn.)

اعظم السلطنه، عباس بن محمود

a'zam-os-sāltane, 'abbās ebn-e mahmūd

رساله مختصری است در صرف عربی تهیه شده از کتاب‌های موجود صرفی. مؤلف در مقدمه غرض خود از نوشتن این رساله را سهل نمودن تعلیم ذکر کرده، اما موفق نبوده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۳۵/۱

آغاز: الصرف فى اللغه تغير مطلق وفى الاصطلاح تغيير خاص اى تحويل لكلمة من بَنية الى اخرى لغرض معنوى او لفظى اما غرض معنوى مثل این که؛ **انجام:** اما مهموز العين ازباب چهارم زئريزئر چنانكه درباب سيم زئر يزئر ذكر شد

خط: نستعلیق، کا: مؤلف، تا: محرم ۱۳۲۳ق؛ باقلم خوردگی زیاد؛ مهر: «اعظم السلطنه» (بیضی)؛ جلد: تیماج رزشکی مذهب، ۳۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۵ - ۲۱۳۹]

● **صرف** / صرف / فارسی

sarf

بهبهانی ارگانی، محمود بن احمد، ق۱۵ قمری

behbahānī argānī, mahmūd ebn-e ahmad (- 21c)

توضیحاتی از دروس مقدماتی صرف مانند امثله و صرف ساده است.

قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۴۷

آغاز: الفبای عربی ۲۹ حرف است، غیر از الف، نیمی از این حروف شمسی و نیم دیگر قمری است؛ **انجام:** معنی ثلاثی مجرد مانند (جذبت یا اجتذبت رداء زید): ردای زید را کشیدم

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: - ۶۸]

● **الصرف** / صرف / ترکی و عربی

aṣ-ṣarf

رساله در صرف فارسی به عربی با ترجمه ترکی زیر سطور.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۷۸/۷

آغاز: الحمدلله الذى زين بنى آدم بالنطق و الكلام؛ **انجام:** للتثنية و الجمع معناسى ايلمك و صل يالله على سيدنا محمد ... الطاهرين. بازبندی به عربی است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۱گ (۶۳پ-۷۳پ)، ۲۳ سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۳۸۱]

● **الصرف** / صرف / عربی

aṣ-ṣarf

ناشناخته:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۱/۲

آغاز: بسمله و به نستعين لو لامتناع الشى لامتناع غيره لو لامتناع

شی لوجود غیر؛ **انجام:** فصل حروف کی فعل ... الفعل المستقبل عناوین آن فصل است؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۶۶۸ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن کبود، ۱۵ سطر [ف: ۵ – ۸۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۳۶

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... فان کل کلمة اشتقاقية ان تجرد ماضیه المفرد المذکر الغایب عن حرف زاید یسمی مجردا و اصلیا؛ **انجام:** و لیطوین و لم یفزون و لم یرمین و لم یطوین.

مختصری است در صرف مشتمل بر هفت «باب» در بیان مباحث صحیح و مهموز و مضاعف و مثال و اجوف و ناقص و لفیف و خاتمه ای در خصوص نون تأکید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: رضا نائینی؛ کاغذ: حنائی، جلد: مقوا، ۱۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۲ – ۱۰۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۸/۴

اوراق پراکنده ایست از کتابی در صرف. اول و آخر ندارد و به قلم کاتب دیگر اوراق دفتر است؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۹۴۳ق؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: کاغذ ابری، ۲۶ص (۵۶–۸۱)، ۱۷–۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳ – ۵۲۷]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۵۱/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۹۶ق [نشریه: ۷ – ۲۶۳]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۷۷/۲

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله اجمعین و بعد فقد سألنی؛ **انجام:** بالباء بلی والی و علی و حتی.

نویسنده می‌گوید این کتاب را به خواهش یکی از دوستان پرداختم چه نمی‌توان به نظر او نپرداخت پس براین تقدیر این کتاب را که یک دوره صرف عربی است فراهم آوردم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قرمز، ۸۶ص (۱۴۹–۲۳۴)، ۱۹ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۹ – ۲۶۸]

۶. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۷۱/۲

آغاز: انه لایستوی المذکر و المونث دائما بل قد غیر المذکر و المونث فیه کمسکین اذ یقال رجل مسکین و امراة مسکینة؛ **انجام:** علی المشتق منه و هو الی المصدر انقص منه لعدم دلالته علی الزمان ...

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۹۷گ (۱۴۱ر–۲۳۷پ)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: – ۱۴۸]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۲۶/۱

آغاز: ... فاءن لم تقترن به فهو الاسم و ان اقترن به فهو الفعل؛ **انجام:** و هو کل تنوین لحق قافیه مقیده للترنم کما فی قول رویت و قاتم الاعماق و خاوی المحترقین مشبه الاعلام لماع الخفقی

رساله‌ای مختصر مشتمل بر یک دوره مباحث صرف است و از مسند و مسند الیه آغاز نموده و تا مبحث نون توکید خاتمه یافته است؛ خط: نسخ، کا: سلیم بن محمد صالح تختی، تا: ۱۰۲۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۱۱گ، ۹ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۵ – ۲۴۰]

۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۲/۴

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن عبدالله حسنی حسینی، تا: ۱۰۶۴ق [نشریه: ۱۱ – ۹۲۶]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۱۰۸

فائده‌ای است در مصدر «فضلا»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۳۰۳ر)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴ – ۱۰۵]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۷۵/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۱۵۴گ (۸۱–۲۳۴)، ۲۵ سطر (۴/۵×۸)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱۶ – ۵۸۴]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۷۱/۲

صرف (امثله و اعلال)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۵ر–۶ر) [مختصر ف: – ۷۱۱]

۱۲. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۳۳

آغاز: کحمدون و هو مختص بالعلم لندور فعلول و هو ضعفوق و خرنوب ضعیف و سمنان فعلان؛ **انجام:** و یکون حکمها کحکم طوی للمتابعة طویا و طویان

شرح یکی از متون مختصر صرفی است که ظاهراً شرحی بر شافیه ابن حاجب است؛ خط: نسخ، کا: منصور بن، تا: ۱۲ محرم ۱۱۷۱ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ تملک: احمد بن عباس در سال ۱۲۸۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۴گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف مخ: – ۱۶۰]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۲۰–۳۹/۱۰۰

آغاز: عنها بالفاء و العین و اللام و مازاد بلام ثانية او ثلاثية و یعبر عن الزائد بلفظه الا المبدل؛ **انجام:** والنظر بعد ذلک فیما لا صورة له تحصه و فیما خولف بوصل او زیادة او نقص او بدل فالاول المهموز و هو

رساله‌ای است در صرف عربی شامل فصول متعدد نسخه حاضر شامل این مباحث است: فصل المضارع، مبحث الصفة، مبحث المصدر، مبحث المصدر المیمی، مبحث اسماء الزمان والمکان، مبحث الالة، مبحث المصغر، مبحث تصغیر الترخیم، مبحث المنسوب، مبحث الجمع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا، ۶۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴ – ۲۰۲۹]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۷۳

آغاز: نصر، نصرا، نصروا، نصرت، نصرتا، نصرن (برگ ۱ر)؛ **انجام:** فالفعله بالکسر للنوع من الفعل الثلاثی المجرد، جلست جلسه و الجلس تمت الکتاب ... علی ید ... المحتاج ابن آخوند ملا کلب علی ولد مرحوم آقا سمیع سلخ جمادی الاول سنه ۱۲۱۷

صرف زبان عربی ناشناخته و بی آغاز و انجام است، شاید امثله را به عربی ترجمه کرده؛ خط: نسخ نزدیک به ثلث، کا: ابن آخوند

ملا کلب علی ولد آقا سمیع، تا: ۱۲۱۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان سعد الله، شرح سعد الدین؛ ۵۸گ، ۴-۵ سطر (۷/۶- ۷/۵×۱۲-۱۳/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۵۹]

۱۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۸۱/۲

آغاز: و استعین و هو نعم المولی و نعم المعین اعلم اسعدک الله ان الصرف؛ **انجام:** ایضا کحکم طوی نحو طوی و یطویان للمبالغة تمت الکتاب بعون الله الملک الوهاب عبده محمد جعفر نائینی الطباطبائی سنه ۱۲۳۶

کتاب شامل هفت باب صحیح و مضاعف و مهموز و مثال و اجوف و ناقص و لفیف، هر بابی مشتمل چند فصل، مؤلف شناخته نشد، شاید محمد جعفر نائینی باشد؛ خط: نسخ، کا: محمد جعفر نائینی طباطبائی، تا: ۱۲۳۶ق، کاغذ فرنگی؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۱گ، ۱۴ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۹۳]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۸۱/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۶۹]

۱۶. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۸-ص/۵۴۲

آغاز: الالفات فی الاوایل فانهازائدة قتثبت فی الابتداء و تسقط فی الدرج؛ **انجام:** لفعله با الکسر للنوع من الفعل نقول حسن الطعمة و الجلسه تمت الکتاب بعون الملک الوهاب این خط فقیر حقیر محمد حسین ابن آقا محمد حسینی بتاریخ چهارم شهر ذی الحجة الحرام در مدرسه مرکبی نوشته شد و الله اعلم بالصواب سنه ۱۲۴۷

رساله‌ای است به زبان عربی در صرف؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین فرزند آقا محمد حسینی، تا: ۱۲۴۷ق، جا: شیراز مدرسه مرکبی؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ، ۲۱ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۳۶]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۴۵/۴

آغاز: ... اذا کان الفعل الثلاثی علی فعل بفتح العین مهموز الاخر مثل قرا و نشا؛ **انجام:** فاذا ارید انک ستموت او ستسود او سیکون منه کرم قبل مائت و سائد و کارم ...

رساله مختصری است در مباحث صرف که مجموعه ای از اشعار عربی و فارسی بدان الحاق شده و اکثر مطالب الحاقی منقول از نسخه‌های شیخ بهایی می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۴۳-۴۸)، ۱۷ سطر (۶×۱۶)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۳۰۵]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۰۸

آغاز: بسمله، اعلم ان ابواب التصریف حمسه و ثللون باباً سئه منها للثلاثی المجرد؛ **انجام:** و ان فی مقابله اللام یسمی مهموز اللام و هذه الاقسام السبع تجمعها هذا البیت ... تمت ...

رساله مختصری است در صرف افعال زبان عربی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۲۷-۳۲پ)، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [رایانه]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۶۱/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین و ... اما بعد، فقد سئلنی بعض من یجب علی طاعته و لا یجوزلی مخالفته ان اکتب له فی علم الصرف مسائل کلیة ... اما المقدمة، اعلم ان الصرف علم یعرف منه ابنیة الالفاظ من حیث الماده و الصورة و موضوعه الکلمة؛ **انجام:** فصل -اذا کان المصدر للمرة ... باب الافعال و الاستفعال و یعوض عنها بتاء نحو اقامة و استقامة

رساله مختصری در بیان مسائل کلی علم صرف با عنوان «فصل، فصل» است و به گفته مؤلف فرا گیری مسائل مذکور در رساله، قبل از مراجعه به دیگر کتب مبسوط در علم صرف لازم می‌باشد. احتمال دارد رساله حاضر همان رساله «خلص الصرف» حاج کریم خان کرمانی (معرفی شده در فهرست کتب مشایخ عظام: ص۴۳۲) باشد؛ خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: ۱۲۸۵ق؛ ۹گ (۲پ-۱۰پ)، ۱۶ سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۳-۲۳۳]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۰۸/۹

آغاز: بسمله و به نستعین الحمدلله الذی لا اله الا هو تبارک السمه و تعالی جده و صلی الله علی سیدنا محمد نبیه و عبده و آله و مجید (؟) و العترة الهادیة من اهل بیت نبیه و سلم و تسلیما کثیراً اعلم ان کتابنا هذایا اخی الغرض به ان نریک کیف تصرف هذا الشی الواحد فی وجوه التدابیر و صرفه من وجه الی وجه؛ **انجام:** و لتنله بما بعده انشاءالله تعالی و بالله توفیقنا و هو حسبنا و نعم الوکیل.

از جابر و جز کتاب التصریف او؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۱۴۸پ-۱۵۱ر)، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸ - ۷۴۵]

۲۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۷

تازه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱ - ۹۰۷]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۴۸

آغاز: الفانیة و الکثرات المتلاشیة؛ **انجام:** و اجلت الفکر فی اطراف ما ذکرنا من القواعد الکلیة لقدرة علی فهم تصاریف اکثر الالفاظ و لم یفتک منها الا قلیل. فنختم الکلام حامدا.

با عنوانهای فصل، منها، ایضا؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن عباسعلی، تا: ۲۲ ذیقعده ۱۳۰۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، ۸۷گ، ۱۴ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۱۲ - ۶۲]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۱۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۲۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۳۶/۸

فصلی از کتاب با عنوان «فصل فی جموع القیاسیة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۴گ (۱۵۱پ-۱۵۴پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۹۴]

۲۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۲۷۱

آغاز: اولین عنوان موجود در صفحه دوم: اعلم احضاراً لذهن المخاطب و ترغیباً له فی استماع ما یعقبه

مطالب تحت عنوان باب، فصل آمده است شرحی مزجی است بر

یکی از متون صرف. الباب الاول من تلك الابواب المکسور علیه الکتاب فی بیان البناء الصحیح؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲ – ۳۳۵]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۴۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۲۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۹۸/۷

چند فائده صرفی فوائدی است در خصوص صیغه‌های صرف در دو صفحه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملك: تقی بن محمد موسوی مورخ ۱۲۸۲ق. با مهر «محمد تقی بن محمد الموسوی» (بیضی)؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲ص، ۳۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲ – ۶۰۵]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۲

با ترجمه به زبانی ناشناس (گویا از زبان‌های جنوب هند)؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۴۰

آغاز: اعلم اسعدك الله ان الصراف یحتاج فی معرفة الاوزان الی سبعة ابواب

مشتمل بر هفت باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۶۱گ، ۹ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [ف: ۴ – ۱۴۴۷]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۷۱/۳

آغاز: حرکات الاعراب تسمی الرفع و النصب و الجر، و هی الحرکات المختلفة التی تحدث فی آخر الاسم بعوامل مختلفة تدخل علیه؛ **انجام:** اذ اثنی او جمع جمع السلامة تدخله الالف و اللام عند التعریف کقولك الزیدان و الزیدون و الهندان و الهندات

رساله‌ای است در بررسی مختصر حرکات اعراب اسماء منصرف و غیر منصرف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۸گ (۵۵پ–۶۲پ)، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱۳ – ۲۴۶]

۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۲۳

مجموعه رسالات صرف؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی [رایانه]

۳۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۷۴/۶

آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد ... اما بعد فهذا القول المنتخب بالصحة و الدلیل فی التصریف ... نقل صاحب «کنز الاختصاص فی الفوائد القرآنیة و الخواص»؛ **انجام:** فلاامر بنفسه والله اعلم.

در این رساله از ابوالحسن شاذلی نقل شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۱۵۴–۱۵۷) [ف: ۵ – ۱۷۲]

۳۳. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲۷/۱ فرخ

آغاز: بسمله الاسم ثلاثی او رباعی او خماسی فالثلاثی اذا کان فائه مفتوحا

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۴ص (۱–۱۴)، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: – ۱۸۹]

۳۴. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۶۶/۵

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۶ – ۳۵۱]

۳۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۴۰

آغاز: وحکمه ان یختلف آخره باختلاف العوامل لفظا أو تقدیرا الاعراب ما اختلف آخره به لیدل علی المعانی؛ **انجام:** ومن ثمه قیل مثل ترین وترون واغزون واغزَن واغزِن والمخففة فحذف للساکن وفی الوقف فیرد ما حذف والمفتوحَ ما قبلها تقلب الفا

رساله مختصری است درعلم صرف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ واقف: حاج محمد رمضانی، جلد: تیماج قهوه‌ای روغنی مذهب، ۱۰۷گ، ۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف مخ: ۱ – ۴۹۱]

۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۰

فهرست آنچه ازین کتاب بجا مانده: بخشی از باب پنجم در مصدرهای گوناگون، باب ۶ اسم فاعل، باب ۷ دستورهای افزودن و کاستن حرف از واژه‌ها، باب ۸ جابجا کردن (قلب و ابدال) حرف در واژه‌ها، باب ۹ دستورهای همزه، باب دهم گشودن برخی گره‌ها و روشن ساختن دشواری‌ها (حل العقد) و در پایان این باب (برگ۲۹ر) می‌گوید: «و هذا حین افتح التصریف فابدأ بالثلاثی الصحیح ...»، در این بخش مثالهای ماضی، مضارع، امر، نهی، نفی، فاعل، مفعول، صحیح، معتل، مضاعف از بابهای ششگانه ثلاثی مجرد را، دسته دسته آورده و سپس باب‌های ثلاثی مزید را زیر عنوان «باب الافعال المنشعبة» یاد کرده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تاریخ و نام نویسنده ندارد، ولی با نسخه رساله نحو فارسی که در ۷۲۶ نوشته شده در یك جلد است و خط و کاغذ آنها به یکدیگر نزدیك است؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۲ – ۴۲۴]

۳۷. تهران؛ مدارك فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۱۹/۲

آغاز: لن ینصر لن ینصرا لن ینصر؛ **انجام:** هو احسن الطعمه و الجلیه تمه بعون الملك الوهاب

در صرف افعال مختلف در زمان‌های مختلف است و نیز توضیح اسم فاعل، اسم مفعول، افعال مضاعف، معتل با ذکر مثال و غیره؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط و انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۴گ (۳۷ر–۶۰پ)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: – ۱۱۳]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۱۷/۵

مطالبی منقول از جمع الجوامع سیوطی در اوزان اسم؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۶ص (۱۳۰–۱۳۵)، ۱۸–۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۲ – ۳۱۸]

۳۹. مشهد؛ مدرسه عباسقلی خان؛ شماره نسخه:۲۶

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ – ۷۶۷]

۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۷۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی؛ اندازه: ۱۱/۳×۱۸سم [ایزد پناه: - ۶۶۸]
۴۱. مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۲۷/۲
صرف صیغ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج عنابی، قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۷۹]

● **الصرف** / صرف / عربی، فارسی

aṣ-ṣarf

ناشناخته:
۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۹۹/۳
در چند باب و فصل با ترجمه فارسی عبارت‌های عربی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۶۴]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۹/۴۳
آغاز: فائده بسمله اذا اسند الفعل ای بلافصل الی المؤنث حقیقا کان؛ **انجام:** اخرج هذه السطور من کلام الجمهور العبد الفقیر الی ربه الغفور محمد ابراهیم الرازی
خط: نسخ و نستعلیق، کا: احمد بن قاسم شیرازی، تا: ۱۰۴۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج جگری مذهب، ۱ص (۱۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۲ - ۴۰]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹/۲ سرود
ناقص؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۱۳ - ۴۱۷]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹/۲ سرود
ناقص؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۱۳ - ۴۱۷]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۸۳
آغاز: میزان کلمات عرب ف ع ل است و کلمات را بدین حروف سنجند؛ **انجام:** الایجاد هست کردن اوجد یوجد موجود.
جزوه‌ای در علم صرف به صورت «درس، درس»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، ۴۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [مختصر ف: ۳۴ - ۴۳]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۸
با عنوان‌های «باب»؛ خط: نسخ، کا: علاءالدین بیک تبریزی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی، مجدول، با پیشانی زرین؛ مهر: کیومرث، محمد قلی، عبدالرحیم، فتح علی بن عباس؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۷۰گ، ۹ سطر (۶×۹)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [سنا: ف: ۱ - ۹۴]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۸۴-ف
همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۱۳۳]

● **صرف** / صرف / فارسی

sarf

ناشناخته:
۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۹۹/۲
با ترجمه عبارت‌های عربی از خطبه و مثال‌ها به فارسی؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن خواجه علی اصفهانی، تا: ۸۸۳ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۶۴]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۹/۵
آغاز: بسمله بدان أیداك الله تعالی و ایانا که کلمات عرب بر سه قسم است اسم و فعل و حرف، اسم چون رجل و علم و فعل چون ضر[ب] و دحرج و حرف چون من و إلی و بدانید که ... که کلمات عرب را بدان می‌سنجند؛ **انجام:** پس جمیع ابواب صرف بیست و چهار باب است و الله أعلم بحقایق الأمور باب فعل یفعل صحیح النصر یاری کردن، نصر یاری کرد مرد، ماضی ... نصرتما یاری [کردید] شما دو مرد، تشبیه مخاطب مذکر ...
این رساله به سبک و روش کتاب صرف میر نگاشته شده و به نظر می‌رسد گزیده‌ای از آن باشد این اثر شاید از قرن یازدهم هجری و به خط مؤلف نگاشته شده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۲۳ق؛ ناتمام؛ مهر: «عبده حسن علی» (بیضی)؛ در برگهای ۱۰۵ر-۱۰۵پ فایده‌ای در درج نامهای برخی سوره‌ها در عبارتی و خطبه‌ای زیبا آمده با این عبارات «بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله الذی بین سورة الفاتحة و البقرة و آل عمران و النساء تنزیلاً و مد مائدة الانعام علی الاعراف من الانفال مداً طویلاً و نجی بالتوبة یونس و یوسف و هوداً و اسمعهم تسبیح الرعد و اتخذ ابراهیم خلیلاً و أهلك أصحاب الحجر و أتی أمره بالصافات بصاد الصدق و الیقین و أعطی زمر امته المرحومة لکل مومن و مومنة فصلت آیاته تنزیلاً و ذکرهم بالأمة الجاثیة و أهل الاحقاف الذین کفروا من الأمم الماضیة تنبیهاً و تمثیلاً» در انجام این خطبه برای سلاطین صفویه درخواست دعا و رحمت شده؛ ۵گ (۱۰۰پ-۱۰۴ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۵ - ۱۵۷]
۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۰۷۸
آغاز: بسمله. حمدله ... بدان علمك الله تعالی کلمات عرب بر سه قسم بود، فعل اسم حرف. فعل کلمه ایست مرید افهام معنی با یکی از ازمنه ثلاثه ماضی حال مستقبل چون فتح الله گشاد خدا؛ **انجام:** چنانکه آن ناصب و ان شرطیه و ان شرطیه بالا و یوم و حین با اذبر تقدیر بنا.
جز صرف میر سید شریف گرگانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «۱۲»؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۶۱گ، ۹ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۷۳]
۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۲/۳-۵۹۴۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰۲گ، ۱۰ سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: - ۱۴۰]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۱۳
آغاز: بسمله، مقدمه بدانکه صیغه در لغت زر در بوته گداختن است؛ **انجام:** و مقابله تاء افتعال تاء اول (کذا) ساختیم و در دال

ادغام.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: پارچه ای [رایانه]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۶۱/۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بدانکه این کتاب را در اسما و افعال به الفاظ فارسی ساخته اند که تا مبتدی را فایده باشد و قاعده بداند؛ **انجام:** میدید، نمی‌دید، دیدند، ندیدند، دیده است، ندیده است و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.

رساله‌ای است با عناوین «باب، باب» در اسما و افعال فارسی که ترجمه ترکی آنها نیز به صورت ریزنویس آمده عناوین چنین است: باب ۱. اسماء فارسی، ۲. بیان الالفاظ التی یدل معنی الحساب، ۳. بیان الایام بالفارسیه، ۴. اعداد الایام بالعربیه، ۵. بیان الشهور بالعربیه، ۶. بیان العروج بالعربیه، ۷. بیان الالفاظ التی یدل علی معنی المصدر، ۸ بیان الالفاظ التی یدل علی معنی المضارع، ۹. بیان الالفاظ التی یدل علی نعنی الماضی، ۱۰. بیان الالفاظ التی یدل علی معنی الامر، ۱۱. بیان الالفاظ التی یدل علی معنی النفی، ۱۲. بیان الالفاظ التی یدل علی معنی النهی، ۱۳. بیان الالفاظ التی یدل علی معنی الفاعل، ۱۴. بیان الالفاظ التی یدل علی معنی المفعول، ۱۵. بیان الالفاظ التی یدل علی معنی المتکلم وحده، ۱۶. بیان الالفاظ التی یدل علی معنی الجمع المتکلم، ۱۷. بیان الالفاظ التی یدل علی معنی نعم، ۱۸. بیان الالفاظ التی ...، ۱۹. بیان الالفاظ التی یدل علی معنی مختلف، ۲۰. بیان الالفاظ التی یدل علی معنی مختلف که در صرف وجوه افعال مثال به خریدن فروختن و برخاستن زده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن امت بن مهماد بن دولت شاه، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۵۸پ-۷۵پ)، ۸ سطر، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۳۵ - ۵۵۲]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۱۲

آغاز: رساله دوم: مقدمه بدانکه صیغه در لغت زر در بوته گداختن است و در اصطلاح؛ **انجام:** و مقابله تاء افتعال تار اول (کذا) ساختیم و در دال ادغام.

رساله مجهول الاسم و مجهول المؤلف و محذوف الآخری در صرف در پنج ورق به زبان فارسی؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن عبدالکریم حسینی، تا: ۱۰۹۸ق؛ کاغذ: شکری، جلد: پارچه، ۵گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۲ - ۴۳۲]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۰۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۲، خریداری از رضا شیخان [رایانه]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۶۰/۱

آغاز: بسمله. بدان ارشدک الله تعالی فی الدارین که کلمات عرب بر سه قسم است؛ **انجام:** فضل سه زن بهتر است صیغه جمع مونث اسم تفضیل و هو مرشد لکل قلوب و الحمدلله رب العالمین.

رساله مختصری در ابواب ثلاثی مجرد و مزید و رباعی مجرد و مزید و قواعد آنها و مصدر و مشتقات آن و صرف افعال ماضی، مضارع، اسم فاعل، اسم مفعول، امر، نهی، جحد، نفی و استفهام است. این مشتقات از ماده ضرب می‌باشد. مؤلف نامی از خود نبرده و شناخته نشد. در شناسنامه کتاب را به میر سید شریف جرجانی نسبت داده‌اند، اما اگرچه از جهت لفظ و مفهوم شباهت زیادی به آن دارد ولی صرف میر نیست؛ خط: نستعلیق خوش، کا: علی محمد بن صفر، تا: ۱ ذیقعده ۱۱۱۸ق؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج سرخ، ۱۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵ - ۷۴]

۱۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۷۱/۱

آغاز: لیضربوا شد و آن سه که مؤنث را بود لتضرب یعنی باید بزند او یکزن غائبه صیغه واحد؛ **انجام:** آیا می‌زنیم ما صیغه متکلم واحده و الغیر است از فعل استفهام صحیح و مجرد و معلوم، تمام

رساله مختصری است در صرف عربی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم، تا: چهارشنبه ۲۳ ذیحجه ۱۱۹۰ق، جا: ساری؛ افتادگی: آغاز؛ ۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۶۹]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۹۲/۱-۱۱/۹۲

آغاز: بدان هداک الله تعالی که زمان سه قسم است ماضی واستقبال وحال، ماضی آن است که گذشته باشد؛ **انجام:** فصل درمعتل العین واو را جوف می‌گویند ... وبرای دفع التقاء الساکنین حذف می‌شود عین الفعل اوها که واو و یاء است.

رساله کوتاهی است در علم صرف مانند صرف میرسید شریف جرجانی؛ خط: نسخ و نستعلیق و تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰گ، ۱۷-۱۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۵ - ۲۷۹۲]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۲۶/۲

آغاز: بسمله. بدان که افعال بر دو نوع است. ثلاثی و رباعی. ثلاثی آن است که حروف اصول او سه باشد، مانند ضرب بر وزن فعل؛ **انجام:** مهموز العین، الاستیاس نومید شدن، استیاس یستیاس استیاسا. الی آخرها. یا علی انت قاضی الحاجات

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین - عبده محمد مهدی شریف»؛ جلد: میشن سیاه، ۱۱-۱۲ سطر [ف: ۹ - ۶۱]

۱۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۰۴

آغاز: بسمله. بدان که مصدر اصل کلام است؛ **انجام:** برای سکون او و هم قریب بودن مخرج همزه ...

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۶گ، ۹-۱۱ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۴]

۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۳۰/۱

آغاز: بدان اسعدک الله فی الدارین که کلمات لغت عرب بر سه قسم است اسم است و فعل است و حرف

رساله‌ای کوتاه که در بیان اصول و قواعد علم صرف عربی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ ۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۰]

۱۵. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۲۳/۳

آغاز: بسم ... الحمدلله علی آلائه ... اما بعد بدانکه لغت به معنی لهجه و زبان است چنان که زبان فارسی را لغت فرس گویند، همچنین زبان عربی را نیز لغت عرب می‌گویند؛ **انجام:** نیز علامت اسم مفعول با لام و الف و تا جمع مونث و تنوین علامت اسمیه تم

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵گ (۳۲پ–۵۶پ)، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [مطالعات اسلامی: ف: – ۲۰]

۱۶. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲۰۰/۱

آغاز: ... مقدمه؛ بدانکه ذکر کرده میشود در این مختصر اوزان جامد غیر مصدر اوزان مصدر و فعل ماضی و مضارع و اسم فاعل و اسم مفعول و صفت مشبهه ...

خط: نسخ، کا: عبدالهادی بن رجبعلی بن هادی آرانی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا با روکش اسلیمی، ۲۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف مخ: – ۱۰۴]

۱۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۵/۲

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... بدانکه کلمه لفظی است که واضع لغت عرب آنرا نام نهاده باشند از برای یک معنی و کلمه بر سه قسم است؛ **انجام:** بدانکه اسم را نسبت به چیزی یا جائی باید آنکه یاءمشدده را در آخرش زیاد کنند کرمانی یا مثل بغدادی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در حاشیه چند برگ پایانی کتاب قصیده معروف میرفندرسکی آمده؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۲گ (۱۶ر–۵۷پ)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ – ۳۴۴]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۳۴

آغاز: باب اول. نصر ینصر نصرا فهو ناصرا و نصر ینصر نصرا فذاک منصور لم ینصر لم ینصر لا ینصر لا ینصر لن ینصر؛ **انجام:** مثال واوی از باب فعل یفعل الورم آماسیدن ورم یرم ورما ... و المؤنث منه ورمی ورمیان ورمیات ورم و وریمی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج فرنگی مذهب، ۲۷گ (۱۰۹ر–۱۳۵پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۱۰ – ۲۷۸]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۴۲/۲

آغاز: قیل، قیلا، قیلوا، اصل قیل، قول بود، کسره بر واو ثقیل بود؛ **انجام:** و خرج زید و استخرجه. تمت ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۰۷ق؛ صرف فعل‌های غیر سالم است، نامبوب، دفتر تمرین را ماند؛ ۱۴گ (۲۸پ–۴۱ر) [ف: ۱ – ۱۶۴]

۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۹۵/۱

آغاز: و مستقبل و اسم فاعل و اسم مفعول و جحد و نفی و امر و نهی مانند ضرب یضرب؛ **انجام:** و من المهموز العین، الاطمینان: بیارامیدن، اطمئن ...

خط: نسخ، کا: علی بن عبد العلی، تا: ۱۲۱۹ق؛ اهدایی: عباس حاج ده آبادی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ، ۴۸گ (۱–۴۸)، ۱۲سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ – ۸۱۲]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۶۲۰

آغاز: بسمله. در معنی پارسی آن است که در؛ **انجام:** و مزید فیه آن بسیار بسیار کم است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق؛ کاغذ: شکری [رایانه]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۰۴/۳

آغاز: بدانکه پیش از شروع در مقصود لابد است از دانستن مقدمات چند، اول در این کتاب بقدر الوسع آنچه مسموع و معلوم گشته است؛ **انجام:** و التأنیث علی تقدیر ... و جمیع حروف الجار ... و الحروف المعنویة نحو، فی و علی و أشبهها کلها مؤنثة؛ تمام شد کتاب.

رساله‌ای مختصر در علم صرف است که در مصادر، مذکر و مؤنث و غیره بحث می‌کند؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا: اسدالله، تا: ۱۲۴۱ق؛ مصحح؛ یادداشتی از «یدالله چهل امیرانی» و تاریخ ۱۳۱۷ق؛ کاغذ: فرنگی، ۴گ (۶۴–۶۷)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۰ – ۵۴۰]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۲۶/۳

آغاز: بسمله، حمدله ... این رساله‌ای است در بعض صیغ مشکله که به جهت یادگاری قلمی می‌شود؛ **انجام:** و تا را در تا ادغام کردند متسر شد، بر اسم فاعل بمعنی نیکوکار رحیم اسم فاعل از مبالغه بمعنی راحم یعنی نیک مهربان.

رساله مختصری است به فارسی در بیان چگونگی صرف بعضی از افعال زبان عربی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ (۱۰۵پ–۱۱۶)، ۱۶سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۸ – ۲۹۲]

۲۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۷۹/۲

آغاز: حمدله. صلاة. مصدر در لغت محل بدر آمدن است، و در اصطلاح «المصدر ما یصدر منه الفعل» یعنی مصدر آنچنان چیزی است که صادر باشد از آن فعل. اصل در لغت پنج است، و در اصطلاح «الاصل ما یبنی علیه غیره» یعنی؛ **انجام:** آیا می‌زنیم ما دو مردان یا دو زنان یا جماعة مردان یا حمامة زنان در زمان آینده. تمت الکتاب ...

از ناشناس، بخش بندی نشده و آغاز می‌شود به تعریف مصدر و کلام، سپس از مصدر نه وجه باز می‌گردد و تعریف کوتاه هر یک و تصریف آنها؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۶ صفر ۱۲۵۱ق؛ ۱۶گ (۶۸پ–۸۳پ) [ف: ۲ – ۱۶۷]

۲۵. همدان؛ همراه، رضا؛ شماره نسخه:۴۱/۲

گویا صرف میر؛ خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: محرم۱۲۵۸ق؛ کاغذ: فرنگی، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [رشت و همدان: ف: – ۱۶۹۶]

۲۶. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۵۱/۴

آغاز: بسمله، بدانکه اصل در اسماء اینست که منصرف بوده باشد، مثل ضرب زید و هرگاه اسمی دو عله؛ **انجام:** این وقتیست که اضافه تو دیدی معرفه فی حین نصف النهار یوم العصر خامس

عش شهر صفر المظفر سنه ۱۲۶۹
بخشی از یک رساله در صرف، شامل سببیت تانیث، باب العدد و صفت تفضیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ صفر ۱۲۶۹ق؛ کاغذ: لیمویی، جلد: چرم قهوه‌ای، ۴گ (۱۰۴پ-۱۰۷)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [دو کتابخانه اراک: - ۷۵]

۲۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۹۲۸/۱

آغاز: بسمله. حمدله. و بعد چون در علم صرف کتابی بر طریقه حق و صواب ننوشته بود مگر کتاب مستطاب تبصره ... دوست داشتم که مختصری بنویسم در علم صرف بروش آن کتاب. و مرتب ساختم آن را به مقدمه و دو باب؛ **انجام:** چون مکرم و مستخرج و مدحرج.

خط: نسخ، کا: محمد علی بن ابی القاسم، تا: ۱۲۸۸ق، که شاید از خود مؤلف باشد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۷گ (۱پ-۱۷پ)، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۷۲]

۲۸. تبریز؛ مدرسه ولیعصر تبریز؛ شماره نسخه:۲۶

آغاز: بسمله بدانکه عربان زبر را فتحه می‌گویند هر حرفی که فتحه دارد او را مفتوح می‌گویند. و زبر را کسره می‌گویند. هر حرفیکه کسره دارد او را مکسور می‌گویند و پیش را ضمه می‌گویند. هر حرفی که ضمه دارد او را مضموم می‌گویند

رساله مفصلی است در صرف مانند صرف میر شریف جرجانی؛ خط: نستعلیق، کا: علی اکبر، تا: ۲۰ محرم ۱۲۸۹ق؛ ۲۹گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف مخ]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۵۱/۲

آغاز: بدانکه مصدر کلمه ای است که در آخر معنی وی بفارسی تاء و نون باشد یا دال و نون چون الضرب، زدن؛ **انجام:** برای مصغر و منسوب احکام بسیار است، نیست این مختصر مقام ذکر آنها.

بحثی است در علم صرف به زبان فارسی در فصول مختلف که حاوی تعریف مصدر و وجوه آن، فعل و انواع آن، اسم و انواع آن تا پایان اسم مصغر و منسوب می‌باشد؛ خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۹۲ق؛ تملک: ملا عبدالرحیم؛ کاغذ: فرنگی، ۱۹گ (۹۴-۱۱۲)، ۱۴ سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۲۹ - ۲۲۸]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۵۱/۳

آغاز: بدانکه صدا اگر مشتمل بر حروف هجائیه هست پس آن لفظ است و اگر نیست صوت؛ **انجام:** و از جمله منصوبات است منصوب باغراء، مثلاً أخاك أخاك أي ألزم أخاك.

بحثی است مختصر در علم صرف به فارسی، که از تعریف صدا و لفظ و صوت آغاز و تا کلمه، اسم، فعل ... و منصوبات پایان می‌پذیرد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۱۱۳-۱۲۲)، ۱۶ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۹ - ۲۲۹]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۵/۲۶

آغاز: بدان اسعدک الله فی الدارین که کلمات عرب بر سه قسم است اسم است فعل است حرف. اسم همچون رجل فعل همچون ضرب. حرف همچون من و عن؛ **انجام:** ضربیان دو زن زننده تر. صیغه تثنیه مؤنث اسن تفصیل. ضربیات همه زنان زننده تر صیغه جمع مؤنث اسم تفصیل.

خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج سرخ مذهب «حاتم باشی صحاف ۱۲۳۹»، ۲۳گ (۳۱۷پ-۳۳۹ر)، ۱۳ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۴×۱۹/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۱۲]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۷۵

آغاز: بسمله. بدان اسعدک الله فی الدارین که کلمات عرب بر سه قسم است اسم است فعل است حرف اسم همچون رجل؛ **انجام:** ضربیات زنان زننده تر صیغه جمع مونث اسم تمت الکتاب ... سنه ۱۲۹۶.

تذکر: گرچه در رایانه به نام صرف میر ار جرجانی دانسته شده است ولی آغاز و انجامش با آن منطبق نیست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۵۹-۳۸/۱۷۹

آغاز: قاعده در باب افعیلال این بود که همزه وصل در اولش درآوریم ... بحث چرا ثلاثی مزید فیه ده باب مشهور است بعلت اینکه آنچه درو زاید است یا یک حرفست؛ **انجام:** پنجم از برای ضروره پس هر گاه مؤلف وسایر هندیان فرانگیرند آنچه مصنف وصف کرده نفهمیده باشند و چنانچه حضرت امیر فرموده کل امر من طلب العلم بغیر فهم سیدرکه اذاشاب الاعراب قد تمت الکتاب

رساله مختصری است در صرف عربی شامل فصول و در برخی فصل‌ها سؤال و جواب‌های مناسب با آن فصل با عنوان «بحث» مطرح می‌کند. مباحث این رساله شباهت دارد با «صرف میر» ولی غیر از آن است؛ خط: نستعلیق، کا: حبیب الله بن ملازین العابدین سنجانی، تا: یک‌شنبه ۸ شعبان ۱۲۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۲۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴ - ۲۰۶۸]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۰۷

آغاز: صوت لفظ نقش معنی صوت صدا و آواز است؛ **انجام:** و خماسی مزید خیلی کم است.

مختصری است مشتمل بر شصت درس؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: سید کاظم عصار، دی ۱۳۵۴؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: مقوا [ف: ۱۲ - ۲۴۴]

۳۵. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۲۱

آغاز: کلمات لغت عرب سه گونه است اسم فعل حرف، اسم بمعنی علامت و نشانه است

قواعد علم صرف به اختصار در این رساله نگارش داده شده است. با مثال‌های تمرینی برای مسائل آن و گویا یادداشت دانشجویی باشد که در ادبیات عرب کار می‌کرده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: از اواخر قرن ۱۴؛ ۴۷گ، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: - ۹۷]

۳۶. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۳۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [چند نسخه-ف: - ۳۵۷]

۱. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۶۶
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... بدان ارشدک الله تعالی فی الدارین که کلمه لفظی است که واضع لغت عرب؛ **انجام:** و فاعل نیز از برای نسبت آمده چون تامر یعنی مردی است خرما فروش و لابن یعنی مردیست شیرفروش ».
مختصری است در قواعد صرف؛ خط: نستعلیق، کا: محمدباقر، تا: پنج‌شنبه ۱۱ ذیحجه ۱۳۰۱ق، جا: کرمان؛ ۲۸گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف مخ: - ۲۳۰]

۳۷. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۵۲/۲
آغاز: اعلم ان التصریف فی اللغة التعبیر و فی الصناعة الاصل الواجد؛ **انجام:** و الفعله بالکسر للنوع من الفعل تقول هو حسن الطعمه و مجلسه تمام شد ۱۳۰۹
در حاشیه کتاب آورده ملا محمد زنجانی (؟) که احتمالاً مؤلف کتاب می‌باشد، کتاب در صرف و دستور زبان عربی می‌باشد؛ بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: فرنگی، ۹گ (۲۱پ-۳۰پ) [ف: - ۵۰]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۰۰/۳-۱۰/۲۱۰
آغاز: بسمله حمدله والصلاة ... اما بعد بدان ارشدک الله تعالی فی الدارین که کلمه لفظی است که واضع لغت عرب او را نام نهاده باشد بر یک معنی وکلمه بر سه قسم است اسم است و فعل است و حرف؛ **انجام:** خرمافروش و لابن مردی شیرفروش تمت الکتاب.
رساله متوسطی است در صرف عربی دارای فصول، مانند صرف میرولی غیر از آن است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابی جعفر، تا: ۱۲ شعبان ۱۳۱۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴ - ۲۰۶۸]

۳۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۵۱
گویا جزوه در سی مدرسه سیاسی باشد که فاضل تونی تقریر کرده؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن غلامحسین آشتیانی، تا: رمضان ۱۳۳۳ق؛ در پایان نام شاگردان کلاس اول سال ۱۳۳۳ دیده می‌شود؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۸۴گ، ۱۱ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: - ۹۱]

۳۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۸۲/۱
آغاز: و او در یعد که در میان یا و کسره افتاده بود و با هم ثقیل بودند و او را حذف کردند یعد شد؛ **انجام:** چون تامر مردی خرما فروش و لابن مردی شیر فروش تمت.
مختصری است در صرف که در دوازده باب تنظیم شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۵۵ق؛ ۳۱گ (۱ر-۳۱پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۲۴۷]

۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۳۱/۱-۵۵/۱۰۱
آغاز: «الحمد» در اصل حمدت حمداً لله بود، حمدت که فعل و فاعل بود حذف کردیم حمداً لله شد
از اول تا آخر رساله کوتاهی است در صرف که به طریق سؤال و جواب تنظیم شده؛ خط: نستعلیق، کا: یحیی، بی‌تا، ۵گ، ۲۲-۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۰۶۹]

۴۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۷/۲
آغاز: بدان که مصدر لغت عرب بازگشتنگاه ابل و غنم را می‌گویند و در اصطلاح علماء صرفیون المصدر ما یشتق عنه الفعل؛ **انجام:** لاتضر با صیغه تثنیه مونثه مخاطبه از نهی، صحیح و سالم.
مختصریست در صرف همانند شرح امثله که از مصدر و مشتقات آن بحث می‌کند، گویا همان شرح امثله میرسید شریف (-۸۱۶) باشد که تغییراتی در آن داده شده است، و تا لاتضر با صیغه مونثه مخاطبه از فعل نهی می‌باشد؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا و پارچه، ۱۱گ (۸۹پ-۹۹پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۹۵]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۷۱/۱
آغاز: برای تعادل زیرا که ماضی محقق الوقوع است پس گویا دعاء مؤلف
قطعه کوتاهی است از یک رساله صرفی؛ خط: میان تعلیق و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی سبز، ۲گ (۱پ-۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳۸ - ۲۱۲]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۷۱/۹
آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة علی رسوله محمد و آله و اصحابه اجمعین بدان آنچه از زبان انسان برآید آن را لفظ گویند؛ **انجام:** قاعده بدانکه حروف زاید که نه برای الحاق دیگر برین حروف سالم مهیاست و برای دیگر بر همه حروف را زاید ...
رساله کوتاهی است در صرف برای تعلیم مبتدیان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۳۹گ (۱۰۹پ-۱۴۷ر)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳۸ - ۲۱۴]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۶۵/۳
به فارسی مانند صرف جرجانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲ سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۱۹×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۶]

۴۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۱۹/۲
آغاز: بدان اسعدک الله تعالی که هر لفظی که بگویند و از او معنی مفردی پیدا شود آن را کلمه خوانند
مختصری است در صرف به سبک صرف میر سید شریف جرجانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴گ (۱۲۹پ-۱۳۲پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۹۷]

۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۱۲
بی‌کا، بی‌تا؛ صرف ناقص؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۶۸
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس فیضی و داوود ترکاشوند [رایانه]

۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۷۳
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس فیضی و داوود ترکاشوند [رایانه]
۴۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۹۹/۴
به فارسی با عنوان «قانونه»؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۶۵]
۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۱۷-عکس
نسخه اصل: ایاصوفیا K4602/1؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ وقف محمود خان غازی به گواهی احمد شیخ زاده مفتش اوقاف الحرمین؛۳۳گ، ۹ سطر [فیلمها ف: ۳ - ۲۵۲]
۵۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۴۲
یادداشت‌های نامبوب یکی از طالب علمان است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه ابری، ۳۶گ، اندازه: ۱۴/۲×۱۸/۶سم [ف: ۳ - ۵۳۴]
۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۳۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]
۵۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۳۲/۸
آغاز: که باطباق ذوی العقول
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: اخوان مصلایی؛ جلد: مقوایی، ۴۸گ (۱۶۰-۲۰۷)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۴ - ۱۲۵۴]
۵۴. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲۱۸/۳
آغاز: ... باب الصحیح تقول من ذلک ضرب یضرب ضرباً فهو ضارب و ذاک مضروب اضرب لاتضرب بدانکه بنای صحیح چون خواهند که اشتقاق کنند یعنی؛ **انجام:** صغیر و کبیر وضیع و شریف را از معرفة او ناگزیر است و از استعمال آن و هر کس که خواهد که در نحو شروع کند این عوامل صدگانه بتحقیق بداند تا نحو بزودی فهم کند بعون الله تعالی و میامن الملة المحمدیة
رساله‌ای متوسط در اصول و قواعد صرف عربی همانند صرف افعال مزید و ثلاثی و اعلال و ... که در آخرش عوامل صدگانه نیز آمده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: صدرالدین بن شمس بن حسین بارکرسفی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ با علامت بلاغ و مقابله؛ مهر: «یا امام حسن ادرکنی» (بیضی)؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۵۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۱۷سم [ف مخ: - ۱۰۴]
۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۹۳
صرف و ترکیب عوامل؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محد علی صفری دائم؛ اندازه: ۱۴/۶×۲۰/۵سم [رایانه]
۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۰/۱۰
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... بدان اسعدک الله تعالی فی الدارین که جمله اسما و افعال؛ **انجام:** در اول درآورند چنانچه اطهر و اثاقل و الله اعلم بالصواب.
در باب اسماء معتل و افعال صحیح، مهموز، معتل و مضاعف با عنوان «قانون»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵ص (۱۵۵- ۱۶۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳۲ - ۱۱۶]
۵۷. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۰۸/۱
کتابی در علم صرف؛ بی‌کا، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱ - ۲۵۵]
۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۸۱/۲
آغاز: بسمله. صرف چیست. حمدله. و الصلوات علی رسوله محمد سید المرسلین. بدانکه کلمات اهل صرف باسم و فعل و حرف اسم کلمه ایست که دلالت کند بر معنی خود؛ **انجام:** ماضی و چهارده مضارع شش امر و شش نهی و افعال غیر متصرفه یک نوع.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۲۳ر-۲۸پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۴۴ - ۲۳۸]
۵۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۱۷/۴
آغاز: بسمله حمدله بدان اسعدک الله تعالی فی الدارین که جمله اسماء متمکن و افعال متصرف بر چهار نوع است؛ **انجام:** در دوم ادغام کنند و بعد الف وصل در اول او درآورند چنانچه اطهر و اثاقل. و الله اعلم بالصواب.
خط: نستعلیق، کا: محمد مراد، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مشکی، ۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۳۴۶]
۶۰. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۳۷/۱
فوایدی از صرف میر، امثله و بخشی از صیغ مشکله؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۵گ (۱پ-۱۵پ)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: - ۶۶]
۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۷۴
آغاز: بسمله بدان اسعدک الله فی الدارین که کلمات عرب بر سه قسم است اسم است فعل است حرف اسم چون؛ **انجام:** صیغه تثنیه مونث اسم تفضیل ضربیان همه زنان زننده تر صیغه جمع مونث اسم تفضیل تمت
تذکر: گرچه در رایانه به نام شرح امثله ار جرجانی دانسته شده است ولی آغاز و انجامش با آن منطبق نیست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ [رایانه]
۶۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱۶/۲۰-ف
نسخه اصل: آغاز و انجام چند نسخه از کتابخانه‌های یوگسلاوی. در یک مقدمه و دو باب: باب اول مصادر و مضارع صیغلر بن بیان ایدر، باب دوم لغات اسما و ادوات بیان ایدر؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ - ۶۳۷]
۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۵۱
آغاز: بسمله، صرف للسان نحو ثنائه اولی و عطف البیان الی لعت خاتم انبیائه احری؛ **انجام:** الاقشعر ارموی برتن بر خواستن باب افعلال الحرنجام انبوهی کردن ابواب ثلاثی مجرد شش تمت الک.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۵ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]
۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۶۴/۳
آغاز: اعلم کما ان الصرفیین جعلوا الفعل و ماًاشتق منه میزانا و زنوا غیره به کذلک جعلنا مایراد فه من الفارسی اعنی کردن و ما یخرج منه میزانا و بینا فیه القواعد و الامثلة لیقاس علیه غیره فیما

امکن و انما بینا بالعربی لان تفسیر الفارسی بالفارسی لاینفع غیر المعجم زیادة نفع؛ **انجام:** و قدم ر سبب الانحصار فی الصیغتین.
خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ:استانبولی،جلد:مقوا،۵۱گ (۱۹پ-۶۹ر)، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۷ - ۳۷۵]

۶۵. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۵۴

آغاز: الحمدلله علی آلائه والصلوة علی محمد وآله اجمعین اما بعد بدانکه لغت بمعنی لهجه و زبان است چنان که زبان فارسی را لغت فرس گویند؛ **انجام:** و او نیز علامت اسم مفعول یا لام الفعل و الف و تا علامت جمع مؤنث تنوین علامت اسمیت تم الکتاب بتوفیقه فالحمد له و الصلوة علی نبیه و ولیه و آلهما الطاهرین.
رساله‌ای مختصری در اصول، قواعد علم صرف از علوم عربیت که همراه شاهد مثال از کلام عرب آورده و برای متعلمین فارسی زبان نگاشته شده است. کامل است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف مخ]

۶۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۹۱/۱

آغاز: بسمله الحمدلله علی آلائه و الصلاة علی محمد و آله اجمعین و بعد بدانکه لغت بمعنی لهجه و زبان است چنانکه زبان فارسی را لغت فرس گویند و زبان عربی را لغت عرب گویند؛ **انجام:** لاکه علامت نفی بود به اولش درآوردند معناً عمل کرد فعل مضارع مثبت خبری را منفی کرد لاتضرب شد بر وزن لایقبل والسلام
گزارش مختصری درباره صرف عربی و قواعد و اصول آن است که برای مبتدیان نگارش یافته است؛ خط: نسخ، کا: علی، تا: ۱۲۶۷ق، جا: تبریز؛ جلد: مقوا، ۳۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۲۰۷]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۴/۳

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... بدان اسعدک الله تعالی فی الدارین که جمله اسماء و افعال بر چهار گونه است صحیح و مهموز؛ **انجام:** و در دوم ادغام کنند و الف وصل در اول او داراند چنانچه اطهر و اثاقل.
در بیان اسماء و افعال صحیح و مهموز و معتل و مضاعف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور مشکی، ۳۸ص (۱۲۰-۱۵۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵۰ - ۶۲]

۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۴/۴

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... بدان اسعدک الله تعالی که الف و واو یا را حروف عله و مد و لین گویند؛ **انجام:** نحو اشتروا الضلالة و ما اشبهها و هذه الاخر العقود.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور مشکی، ۱۲ص (۱۵۸-۱۶۹)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵۰ - ۶۲]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۴/۶

آغاز: بسمله رجلان در اصل رجل بود رجل اسم وحدان بود چون خواستند که او را تثنیه کنند؛ **انجام:** و ما قبل او اکنون مفتوح گشت آن واو را بالف بدل کردند ستا لادون شد تم.
در بیان صیغ برخی اسماء و افعال عربی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور مشکی، ۲۷ص (۱۷۵-۲۰۱)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵۰ - ۶۳]

۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۸۵

آغاز: بسمله. حمد بیحد و ثنای بی عدد مر مالکی را که از یال ملکش از کرد تصرف و تغیر مبراست؛ **انجام:** اقشعرن اقشعرن اقشعران اقشعر رنان تمت تمام شد بعونه ... بالصواب
کتابی است در ترجمه شرح کتابی در صرف مشتمل بر اسئله و اجوبه و اشتقاق و حل مصادر و حل صیغه و اعلالات که بسیار غلط در آن دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان «شرح، ۱۲»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا، روکش کاغذ ماشی، مذهب، با یادداشت صحاف «عمل ملا حسن صحاف باشی ۱۲۵۹»، ۹۵گ (۱۳۶پ-۲۳۰)، ۱۱-۱۳ سطر (۷/۵-۸×۱۴-۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [رایانه]

● صرف البحر / عرفان و تصوف / عربی

ṣarf-ul baḥr

شادی، حسن

šādī, hasan

فصلی به عنوان «من تحقیقات مولانا یحیی المروزی»، مکتوب از شیخ خالد درباره طریقه سادات نقشبندیه.

همدان؛ جواهری، حبیب؛ شماره نسخه:۲۷/۳

بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ:استانبولی، قطع: رقعی [رشت و همدان: ف: ۱۶۸۲]

● صرف بهائی / صرف / فارسی

sarf-e bahā'ī

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

کتاب «صرف میر» سید شریف جرجانی (-۸۱۶ق) با تلخیص بیشتر مطالب و دخل و تصرف در برخی از مباحث آن، در رساله حاضر نگاشته شده است.
آغاز: بسمله، بدان اسعدک الله فی الدارین که کلمات عرب بر سه قسم است: اسم است، فعل است و حرف. اسم همچون رجل، فعل همچون ضرب، حرف همچون من و عن. اسم بر سه قسم است ثلاثی و رباعی و خماسی. ثلاثی سه حرفی را گویند

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۵۶/۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** اضربی بزن تو زن صیغه واحده مؤنث امر بی لام، اضربا بزنید شما دو زن صیغه تثنیه مؤنث امر بی لام ...
جهت نام مؤلف به کتاب‌شناسی شیخ بهائی (ص ۶۳۳) مراجعه شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح،

محشی، نام ملا محمد رحیم، ملا محمد نظر، ملا مسعود، ملا سمیع و ملا عیسی در برگ پایانی نسخه آمده؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۱۴گ (۲۵۳-۲۶۶)، ۱۲-۱۳ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۳۲ - ۴۲۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۷۱/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ضربیان و وزن زننده صیغه تثنیه مونث اسم تفضیل ضربیات همه زانان زننده تر، صیغه جمع مؤنث اسم تفضیل

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۲۵گ (۱۱۵پ-۱۳۹پ)، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱۳ - ۲۴۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۷۹/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** مفعل فصل الخوف ترسیدن ماضی چون خاف خافا خافوا تا آخر خفن.

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۲۹ص (۱۴۸-۱۷۶)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۳/۸سم [ف: ۴۵ - ۶۰]

● **صرف به روش عرفاء** / عرفان و تصوف / فارسی

sarf be raveš-e ‘orafā’

ملاحسین کمربنی

mollā-hoseyn kamarbonī

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۲۵/۹

بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۹۸ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۸۰]

● **صرف جدید** / صرف / فارسی

sarf-e jadīd

کتاب مفصلی است در مباحث مختلف علم صرف، برگرفته شده از کتاب‌های قدیم این علم.

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۱

آغاز: حروف تهجی در فارسی و عربی سی و سه حرف است چهار حرف از آن مختص به زبان فارسی بوده بیست و نه حرف دیگر باقی است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ظاهراً به خط مؤلف؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۷۵گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۸سم [ف: ۱ - ۱۸۵]

● **صرف زاهد** / صرف / فارسی

sarf-e zāhed

زاهد یزدی، علیرضا

zāhed-e yazdī, ‘alī-rezā

رساله مختصری است در صرف عربی.

آغاز: بسمله. حمدله. و الصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین ... اما بعد بدانکه افعال بر دو گونه است ثلاثی و رباعی، ثلاثی آن است که حروف اصول او سه باشد مانند ضرب و رباعی آن است که ...

انجام: لا یطمئن لیطمئن لا یطمئن اطمئن لا تطمئن

چاپ: در بمبئی و یزد به چاپ رسیده است.

[دنا ۱۲۸/۷ (۲۳ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- حاشیه ظهیریه؛ ابوالفضل ظهیرالدین محمد

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳۵۴

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز تعیین شد؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد قاسم کاتب سلطانی، تا: ۱۱۲۲ق؛ با سرلوح، با کمند و جدول؛ کاغذ: ترمه، ۴۴گ، اندازه: ۲۵×۳۸/۳سم [ف: ۳ - ۵۳۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۲۲/۲

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به قزینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن باقر بن ابوالقاسم حسینی موسوی، تا: ۱۱۲۴ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴گ (۴۱پ-۶۴ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۹ - ۱۱۵]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۹۵/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۷گ (۹۰-۱۰۶)، ۲۱سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳ - ۹۱۹]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۵۰-۲۳/۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** التواصی یکدیگر را اندرز کردن تواصی یتواصی تواصیا [...] التساوی با یکدیگر.

تذکر: نام کتاب به قرینه آغاز نسخه کامل شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۹۴۲]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۸۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۳؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه، ۳۷گ، ۱۱ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۵/۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۰۸۳]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۱۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور مشکی، ۵۵گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۱۰- ۲۷۹]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۰۸/۲

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: حسین بن محمد تبریزی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۵گ (۲۵پ-۴۹ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۲۷]

۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۱۵ق؛ جلد: مقوا، ۵۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۵]

۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۸۰/۴

خط:نسخ،کا:محمد علی بن علی اکبر، تا: ۱۲۳۶ق؛ اهدایی: محمد تقی عقدایی؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۷۶گ (۵۹-۱۳۴)، ۹ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴ - ۱۳۱۰]

۱۰. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۱۳/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: - ۹۱]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۹۴

بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ خریداری از محمد علی صفری دائم؛ اندازه: ۱۶/۷×۲۰/۲سم [رایانه]

۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ ذیحجه ۱۲۷۳ق؛ محشی، مجدول؛ مهر: «صدر الکتاب»، «عبده محمد حسین»؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۰گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۶۷۲]

۱۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۶۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بعضی فاء را حرکت بکسره می‌دهند و گویند خصم یخصم خصاماً

خط: نستعلیق، کا: محمد بن صالح بن حاج بیکلر قزوینی، تا: ۷ رجب ۱۲۷۷ق، جا: یزد؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۲گ (۲پ-۸۳ر)، ۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [مؤید: ۳ - ۳۷۶]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۲۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهو مخصم و ذاک مخصم. امر حاضر خصم و بعضی فا را حرکت به کسره می‌دهند و گویند خصم یخصم خصاما. و قد تمت هذا الکتاب المسمی بصرف الزاهد

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن حاج بیگلر قزوینی، تا: ۷ رجب ۱۲۷۷ق، برای حاجی صادق؛ محشی؛ مهر: «عبده عبدالوهاب ۱۲۴۷» (مستطیل)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷۹گ (۲پ-۸۰ر)، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۲۷۹]

۱۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۵۵

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ اهدایی: علی افصح زاده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۸گ، ۱۲ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۰۷۵]

۱۶. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۷۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: - ۵۱]

۱۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۵۶/۲

آغاز: برابر **انجام:** بزیادة ما فی الاخر الاغر ندا غلبه کردن خواب اغرندی یغرندی اغرنداء فهو مغرند الخ

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن شمس علی لرستانی، تا: ۵ جمادی الاول ۱۳۱۰ق؛ جلد: مقوای قهوه‌ای، ۳۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۵]

۱۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** الف علامت تثنیه یاء ضمیر متکلم الخ سالبی دراصل

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی، مجدول محرر؛ ۱۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۵]

۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۵۴

انجام: حیی یحیی تحیة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۵۶گ، ۷ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۵ - ۱۵۸۹]

۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۵۳

آغاز: رمیتما رمیتن رمیت رمینا؛ **انجام:** رمیتم -رمیت

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج مشکی، ۱۵گ، ۸سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ - ۱۵۵۱]

۲۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۴۸/۱

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۴گ (۱-۴۴)، ۱۰ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴ - ۱۴۱۳]

۲۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۷۴/۱

آغاز: میرابایند و برابایند

کا: محمد حسین بن ملا محمد تقی بن عبد الرحیم، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۷۱گ (۱-۷۱)، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۴ - ۱۳۰۸]

۲۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۷۰

آغاز: و من المعتل، الوارثه میراث یافتن؛ **انجام:** و بالتأکید لایسومن

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۳۸گ، ۷ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۶۳۰]

۲۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۸۱

آغاز:و صحیح آن است که؛ **انجام:** تأسی یتأسی تأسیا.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۷۹گ، ۹ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴ - ۱۲۳۰]

۲۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۵۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [مؤید: ۳ - ۷۷]

● **صرف زنجانی** / صرف / عربی

sarf-e zanjānī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۹۴/۳

کا: محمد حسن بن ملامصطفی، تا: جمادی الثانی ۱۱۱۰ق؛ محشی، مجدول، با دو سرلوح؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای [ف: ۵ – ۳۰۱]

● **صرف العناية فی کشف الکفاية** / ادبیات / عربی

ṣarf-ul ʻināya fī kašf-il kifāya

بیتوشی کردی، عبدالله بن محمد، ۱۱۶۱ – ۱۲۲۱ قمری

beytūšī kordī, ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad (1748-1806)

وابسته به: کفاية المعانی فی نظم حرف المعانی = معانی حروف؛ بیتوشی کردی، عبدالله بن محمد (۱۱۶۱–۱۲۲۱)

تاریخ تألیف: ۱۵ ذیحجه ۱۱۹۸ق

شرح و بیان اشعاری که خود مؤلف به نام «کفاية المعانی» سروده است و پیش‌تر یک بار آن را با عنوان «الحفاية بتوضيح الکفاية» شرح کرده است.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۶۱

آغاز: الحمدلله الذی أبدع لنا الحروف و المعانی و أودع المعانی فی الحروف عوانی؛ **انجام:** لأن کمال الشیء عبارة عن جمیع أجزائه بل يقال هذا تمام الکتاب. قال مؤلفه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۱ جمادی الاول ۱۲۳۶ق، جا: بصره؛ محشی از مؤلف؛ جلد: چرم قرمز، ۲۸۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [مؤید: ۱ – ۱۵۲]

← صرف فارسی منظوم و منثور ← صرف اللسان

● **صرف کلمة** / صرف / فارسی

sarf-e kaleme

رساله‌ای است در صرف مشتمل بر چندین «باب» و «فصل»

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸/۳

آغاز: انشاء الله تعالی فصل اول در بیان حرفست بدانکه حرف آنست که جزو لفظ دیگر باشد و آن یا آنست که مرکب شود از او کلمه؛ **انجام:** وافتعال نیز گاهی از برای تعدیه باشد لا اجتنبته در دعای سحر و اگر نه جنبته فاجتنب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۴ شوال ۱۲۰۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۵گ (۷۵ر–۱۰۹ر)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ – ۳۴۷]

● **صرف اللسان = صرف فارسی منظوم و منثور = صرف** / صرف / فارسی و عربی

sarf-ol lesān = sarf-e fārsī-ye manzūm va mansūr = sarf

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ – ۸۹۸ قمری

jāmī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

به نوشته دانش پژوه (میکروفیلمها ۱۶۳/۱) در رمضان ۸۶۷ق نگاشته شده است. نخستین منبعی که از آن یاد کرده، شاگرد مؤلف عبدالغفور لاری (– ۹۱۲ق) است که آن را با نام «رساله صرف فارسی منظوم و منثور» آورده است (مشترک ۲۵۹۹/۱۳). به اعتبار موضوع به نام «صرف منظوم» (نسخه‌های منزوی ۲۹۸۸/۴) و «صرف» (همان ۲۰۶۸/۳) آمده است. «صرف اللسان» نیز نامی است که از سرآغاز نسخه‌ها گرفته شده است. شاه ولی الله دهلوی (– ۱۱۷۶ق)، برخی از بیت‌های آن را با نام جامی تیمناً در صرف منظوم خود که نظم صرف میر جرجانی را ماند، جای داده است. در سرآغاز یکی از نسخه‌های پاکستان (مشترک) نام مؤلف «ملا میر حسین واعظ سبزواری» آمده است. صرف زبان عربی است به نظم و برخی جاها چون صرف صیغه‌ها به نثر، نامبوب، با سربندهای در خور: تقسیم کلمه به اسم و فعل و حرف، میزان کلام عرب که کلمات را با آن سنجند، تقسیم اسم و فعل به مجرد و مزید، در بیان بناهای ثلاثی مجرد، بناهای رباعی مجرد، بناهای خماسی مجرد، ابواب ثلاثی مجرد در فعل، ابواب ثلاثی مزید فیه، ابواب رباعی مجرد و مزید، در بیان وجوه سبعه، در بیان معنی مصدر ... . (احمد منزوی)

آغاز: بسمله. صرف اللسان نحو ثنائه اولی و عطف العنان الی نعت خاتم انبیائه احری. یعنی گردانیدن آلت زبان به ثنای خداوند جهان بهتر ... تقسیم کلمه به اسم و فعل و حرف:کلمات عرب سه قسم بود ×× نامشان حرف و فعل و اسم بود همچو بالله اقسم ای فرزند ...

انجام: باب افعلال الاقشعرار موبر اندام برخاستن. تمام شد صرف اللسان

[نسخه‌های منزوی ۲۰۶۸/۳: نشانی ۲ نسخه و ۲۹۸۸/۴: نشانی ۳ نسخه؛ مشترک پاکستان ۲۵۹۹/۱۳: نشانی ۴ نسخه؛ دنا ۷ ۱۲۸/۷–۱۲۹ (۲۶ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۵۹/۱–ف

نسخه اصل: دهلی نو ش ۵۰۴ (۱۸۱)؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۶۷ق [فیلمها ف: ۱ – ۱۶۳]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۱۴/۱۴

خط: نستعلیق، کا: ظهوری، تا: ۹۰۲ق؛ کاغذ: بخارایی شکری، جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۲۶×۳۶سم [ف: ۳ – ۲۴۹]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۱۵۴

آغاز: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن کمال الدین حسین انصاری طسوجی، تا: ۹۷۵ق؛ دارای یک سرلوح زیبا، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خانبالغ و سمرقندی، جلد: تیماج، ۵ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۵/۵سم [ف: ۲ – ۳۸۷]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۷۷/۱–۱۹/۲۰۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۷۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۷۹۳]

۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۱۶/۲۲
انجام: برابر؛ تمتم الرساله فی الصرف من تصانیف مولانا عبدالرحمن الجامی غفرالله و لجمیع المومنین و المومنات بعون الله و حسن توفیقه
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: بخارایی شکری، جلد: تیماج زیتونی، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۴×۳۶/۵سم [ف: ۳ - ۲۴۵]

۶. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۵۹/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** قاعده: بود اسم زمان مفعل ز یفعل ×× چو از مضموم و از مفتوح مفعل / یقین ناقص همیشه همچو ثانی ×× مثال آید همیشه همچو اول. والحمدلله رب العالمین و الصلوة ... اجمعین.
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوا، قطع: ربعی [نشریه: ۳ - ۳۷]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۹/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** عدد صیغه‌ها در این افعال / چهارده گوی، اگر کنند سؤال ...
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۵۶ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲گ (۱۳۹پ-۱۴۰پ) [ف: ۱ - ۱۶۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷/۸ سشرود
تذکر: در فهرست ناشناس مانده. به نظم و نثر؛ خط: نسخ ونستعلیق خفی، کا: عبدالباقی بن حاج قنبر علی مودی قاینی، تا: ۱۰۶۲ق [نشریه: ۱۳ - ۴۱۰]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۸۰/۱
آغاز: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فستقی [ف: ۹ - ۳۶]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۵۱/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** الاحر نجام انبوهی کردن ابواب ثلاثی مجرد شش.
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ (۱-۱۶)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۲ - ۳۸۷]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۷۰/۲
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس مانده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴ص (۱۱۱-۱۳۴)، ۲۱ سطر (۶/۵×۱۶)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۶ - ۳۸۶]

۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:م/۲۹۲۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** باشد آن صیغه را لقب معتل ×× برتو سازد مفصل این مجمل / حرف علت به جای فاء باشد ×× لقب ومثال میباشد
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۰]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۸۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۹/۷×۱۴/۷سم [ف: ۴۳ - ۶۳]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۹۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** واو یا چون ز پی شود وارد ×× الفی را که باشد آن زاید / پس دفع ثقالت آن همه جا ×× می‌شود همزه چون کیاء و رواء / منتظم کرد این قواعد سامی ×× بهر طفلان خوش منش جامی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ رکابه‌دار؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج فرنگی، ۶گ (۲۰۱پ-۲۰۶پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۲×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۲۸۱]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** صفت مشبهه شریف حسن جبان خشن صعب ذلول رحمن شجاع
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ محشی؛ مهر: «العبد یحیی الحسینی» (مربع)؛ ۸۵گ (۲ر-۸۶پ)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ - ۱۲۶]

۱۶. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۵۰/۲مشهد
آغاز: برابر
تذکر: در فهرست ناشناس مانده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۵ رجب ۱۲۳۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: - ۱۷۹]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۳۴/۲۴
بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی مذهب، ۱۵ص (۵۲۷-۵۴۱)، ۱۱ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۴ - ۳۶۹۰]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۵۲/۲
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس مانده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۳ محرم ۱۲۹۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۲۹گ (۳۷پ-۶۵پ)، اندازه: ۱۰/۴×۱۷سم [ف: ۹ - ۳۵۲]

۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۸۰-۲۱/۲۰۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الظرف منه مهنأ و الالة منه مهناء مهناة مهناء و الافضل التفضیل منه اهنأ و مؤنث هناء والجمع منها اهانا و هنا.
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۷۱گ، ۱۰-۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۷۹۲]

۲۰. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴/۲ فرخ
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قطع: جیبی [ف: - ۱۶۵]

۲۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۲۷/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۴گ، ۱۳ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۳۸۴]

۲۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۹/۲
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس مانده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: سبز، ۲۱گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ – ۳۳۱]

۲۳. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۵۰/۲
آغاز: برابر
تذکر: در فهرست ناشناس مانده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ – ۶۷]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۲۲ ض
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۷۶/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و او چون زپی شود وارد ×× الفی را که او بود زائد
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن حاج محمد حسین ساکن قلعه مسیب پایین از توابع دارالسلطنه اصفهان، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۱۵گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۳۵۷]

۲۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۸/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** باب افتعال این باب مطاوع فعل باشد چون جمعته فاجتمع و نشرته فانتشر و میان دو کس باشد بمعنی تفاعل چون اختصم زید و عمرو و بمعنی فعل باشد
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۲گ (۱۱۵پ–۱۲۶پ)، ۱۸ و ۲۰ سطر (۶– ۶/۵×۱۳–۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۶سم [ف: – ۷۳۵]

● **صرف المنجد** / صرف / عربی
Ṣarf-ul munjid

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۲۱۶
خط: نستعلیق، کا: کاظم مدیر شانه چی، تا: ۱۳۶۲ق [الفبائی: ۳۸۴]
مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۲۱/۲
همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۶۰۶]

← صرف منظوم ≻ المجموع و المصادر (ارجوزة)

● **صرف منظوم** / صرف، شعر / عربی
sarf-e manzūm

عبدالرحیم
ʻabd-or-rahīm

اهداء به:سلطان محمد غیاث الدین
این رساله شامل یک دوره صرف عربی به شعر است، در ۲۳۲ بیت.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۴/۲
آغاز: بسمله، لتجلو للانظار فی ذی رغبه ×× و تحلو للافکار للضبط اسهلا؛ **انجام:** و ابق الهی سره فی ظلاله ×× مصیبا لما یرجومن الله کاملا
کا: احمد بن معصوم بن اشرف الانصاری، تا: ۱۳۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، فاقد جلد، ۴۵ص (۱۲۵–۱۶۹)، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ – ۲۹۶]

● **صرف منظوم** / صرف / فارسی
sarf-e manzūm

پرپینچی، رجب علی، ق۱۴ قمری
parpīnčī, rajab ʻalī (- 20c)

منظومه کوتاهی است در بیان قواعد علم صرف.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۵۷/۲–۱۵/۱۹۷
آغاز: کشته مقسم به سه قسم کلام ای زکی ×× بین پر واضح است فکر کنی اندکی / صرفی نحوی دیگری لغوی مشتهر ×× اصل اول مصدر است ای فطن خوش سیر؛ **انجام:** تماما ذکر شد در غیر زائد ×× متعلق بود درآن چو قاعد.
خط: نستعلیق شکسته، کا: به خط شاعر، تا: ۱۸ ذیقعده ۱۳۰۲ق؛ ۶گ، ۱۲ سطر چلیپایی، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۵ – ۲۷۹۳]

● **الصرف (منظوم)** / صرف، شعر / عربی
aṣ-ṣarf (manẓūm)

ناشناخته:

۱. همدان؛ بحرالفضائل؛ شماره نسخه:۸/۵
آغاز: آن جز این سه مصراع: بسمله. الحمد لله الذی اعطانی ×× صانه السان (کذا) عن الحان ثم الصلوة للنبی المصطفی؛ **انجام:** و اله و صحبه الاطهار ×× و ولده دعائم الاخیار
۸۸ بیت؛ خط: نسخ، کا: هدایت الله علوی، تا: شعبان ۱۲۶۹ق؛ هر صفحه ۸ بیت؛ ۷گ (۹۰پ–۹۶پ) [رشت و همدان: ف: – ۱۶۶۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۵۴/۱
آغاز: باب ذکا کفتاة المسک ریاه ×× و لاح کالدر و الدری معناه / فعل خلت من یا فهوه الصحیح و ان ×× لم تخل سمی معتلا کخفناه؛ **انجام:** و ذلک کان فی خاء و نون ×× و یاء یا اخی فی ذا الاوان / فحمداً ثم حمداً ثم حمداً ×× لخالقنا المعین لکل عان
منظومه ایست با قوافی مختلف در ۱۴ باب و هر باب با قافیه‌ای، در قواعد صرف، دارای ۱۹۲ بیت؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن زین العابدین موسوی، تا: ۱۸ صفر ۱۲۸۳ق؛ جلد: مقوایی، ۸گ (۱۳پ–۲۰ر)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۷ – ۳۰۸]

● **صرف منظوم** / صرف / فارسی

sarf-e manzūm

ناشناخته:

۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۸۸/۲

آغاز: و او ساکن قبل او مکسور باشد هر کجا ×× یا بگردد غیر مد غم گر بود در کل حال / مصدر معتل فا بر وزن فعلت گر بود ×× حذف گردد و او از و با نقل کسرت در مثال؛ **انجام:** شد روا ادغام در وی نیز همزه تا وسین ×× و او یا باشد به بیشش تا بدانی کل حال

منظومه ای است در بیان قوانین اعلال در صرف؛ خط: نسخ، کا: محمد رحیم الامامی مشهور به سادات نقاش، تا: ذیحجه ۱۲۶۵ق؛ ۵گ (۱۷پ-۲۱پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۳۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۶۳

آغاز: در مزید است جمله ده بابست؛ **انجام:** داد و یا چون ز پی وارد شود الفی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [الفبائی: - ۳۸۴]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۲۰/۲

آغاز: بسمله، و او ساکن قبل او مکسور باشد هر کجا؛ **انجام:** و او یا باشد به ... تا بدانی کل حال

منظومه‌ای در هفتاد و دو بیت به شعر فارسی که در آن قواعد صرف گرد آوری شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۳۴گ، ۱۳ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۵ - ۲۳۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۴/۵

آغاز: آغاز مثنوی اول: نه بدانی فواید افعال ×× تا نیفتد ترا درو اشکال؛ آغاز مثنوی دوم:گر شماری فواید تفعیل ×× نه بود جمله غیر مدخل قیل

شامل دو مثنوی هر یک در ده بیت به فارسی در صرف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور مشکی، ۱ص (۱۷۰)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵۰ - ۶۲]

● صرف میر / صرف / فارسی

sarf-e mīr

جرجانی، علی بن محمد، ۷۴۰ - ۸۱۶ قمری

Jorjānī, ʻalī-ye-bn-e mohammad (1340 - 1414)

کتابی است بسیار معروف و متداول در بین مبتدئین از طلاب علوم ادبی و جزو مجموعه موسوم به جامع المقدمات می‌باشد. مؤلف مباحث علم صرف را به صورت مختصر و فشرده در چند فصل آورده است و به جهت اهمیتی که در تعلیم علم صرف برای مبتدیان دارد، از زمان‌های پیشین به صورت کتاب درسی حوزات علمیه درآمده است و پس از امثله و شرح امثله این کتاب را می‌خوانند.

آغاز: بسمله، بدان ایدک الله فی الدارین که کلمات عرب بر سه گونه است اسم است و فعل است و حرف ... و تصریف در لغة گردانیدن چیزی است از جائی بجائی و از حالی بحالی و در اصطلاح علما عبارتست از گردانیدن یک

انجام: بدانکه الف فاعل و سین استفعال گاه باشد که لازم را متعدی کنند چون سار زید و سایرته و خرج زید و استخرجته.

چاپ: بارها در «جامع المقدمات» به چاپ رسیده است؛ مشار عربی، ص۲۴۶؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۲ق، وزیری (جامع المقدمات: صص ... -۴۱)؛ دارالسلطنه تبریز، سنگی، ۱۳۱۳ق، ۲۸ص (جامع المقدمات: صص۲۸-۵۵)؛ ایران، تبریز، دارالطباعه حاج احمد اقا تاجر کتابفروش تبریزی، ۱۳۲۹ق، سنگی، وزیری، ۲۸ص، به اهتمام و درخواست عمدةالتجار مشهدی محمود آقا بن احمد آقا کتابفروش (جامع المقدمات: ۲۸-۵۵صص)؛ ایران، تبریز، دارالطباعه حاجی عباسعلی، ۱۲۹۶ق، سنگی، خشتی، ۴۹ص، به سعی و اهتمام حاج عباسعلی؛ ایران، ۱۲۶۴ قمری، سنگی، جیبی

[دنا ۱۳۰/۷- ۱۳۴ (۱۵۶ نسخه)؛ الذریعة ۴۰/۱۵؛ نسخه‌های منزوی ۲۰۷۱/۳؛ ریحانة الأدب ۲۱۳/۳]

شرح و حواشی:

۱- تحفه = شرح صرف میر؛ لاهوری، محمد بن محمد فیروز (-۱۲)

۲- حاشیه مانند بر صرف میر و پرسش و پاسخ طلاب

۳- التصریف = صرف میر (ترجمه)

۴- حاشیه صرف میر

۵- سؤال و جواب درباره صرف میر

۶- حواشی بر صرف میر ابن شعبان

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۳۴/۱

آغاز: و فاعل فعل است

خط: نسخ، کا: محمد بن سلیمان، تا: شوال ۹۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷گ (۱-۲۷)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۴ - ۱۲۱۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: ملامحمد تقی، ۱۰۶۲؛ جلد: مقوا، ۴۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۲۴۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۷۳/۶

بی‌کا، تا: ۱۰۱۶ق؛ محشی؛ کاغذ: شکری، جلد: ساغری، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۳۷۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** ضعه است اقعنسس اسلنتی تمت الکتاب بعون الملک الوهاب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۸ق، جا: اصفهان، به نام محمد امین؛ کاغذ: حنایی، جلد: گالینگور [الفبائی: - ۳۸۳]

۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۹۵/۳

کا: محمد حسن بن فتح الله، تا: دوشنبه ۲۲ ربیع الاول ۱۰۶۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰گ (۲۹پ–۵۸ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ – ۲۵۹]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۶۷

آغاز: شدند و همزه را بینداختند قل شد و ترا رسد که گویی از تقول مأخوذ است؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۱۱گ، ۲۱ سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۲/۳×۱۸/۵سم [رایانه]

۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۵۰

خط: نسخ، کا: ابوتراب ولد مرحوم میرعنایت الله حسینی، تا: یک‌شنبه ۲۱ محرم ۱۰۹۸ق، جا: شولاپور هندوستان؛ اندازه: ۱۴×۲۴سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۹۲]

۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۷۱/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** هل تضربان هل تضربن هل أضرب هل نضرب، تمام شد این کتاب صرف میر با امثله مجهول.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ ۳۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ – ۳۷۰]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق بسیار خوش، کا: میرزا علیمحمد صفا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۹گ، ۱۱ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ – ۲۰۱]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۴۷/۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد پادشاه؛ کاغذ: هندی، ۴گ (۵۱پ–۵۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۷ – ۴۷۵]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** در اسم فاعل نیز چنان کردند و الف را حرکت دادند چنان شد اسم مفعول مقول مقولان

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، ۴ص (۳۵–۳۸)، اندازه: ۱۸/۲×۲۹/۱سم [ف: ۲۹/۱ – ۴۳۱]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فعله بکسرفاء الفعل از برای نوع فعل می‌آید نه مره چون جلست جلسة یعنی نشستم نوعی از نشستن.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۹ق؛ با سر لوح مذهب، مجدول، محشی؛ ۱۴۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳ – ۱۶۰]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۸۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد کاظم سبزواری، تا: ۱۱۱۱ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۱۰۳پ–۱۱۴پ)، ابعاد متن: ۱۳×۱۷، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۲ – ۳۴۳]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۹/۲

خط: نسخ متوسط، کا: محمد رضا پسر محمد عظیم سبزواری، تا: ۴ ذیقعده ۱۱۱۱ق؛ تملک: ملا عبدالرحیم ولد ملا غلامرضا در ربیع اول ۱۲۴۴؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۱۰۳پ–۱۱۴پ)، ۱۸–۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۱ – ۷۵]

۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۹۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: ۱۱۱۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۲۱]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۴ رجب ۱۱۲۶ق؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۰ص (۱–۳۰)، ۱۸ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۶ – ۳۵۸]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۸۳/۳-۵۹/۱۰۳

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۸۷ق؛ ۳۴گ (۴۳–۷۶)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۵ – ۲۷۹۵]

۱۸. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** گویی أطهر یطهر أطهر فهو مطهر و قال ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۸گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: – ۱۳۰]

۱۹. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۷۷/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱– ۱۱۳]

۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۰۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷گ، ۱۳سطر (۹/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳ – ۸۵۴]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۹۷-۱۲/۱۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** گوئی مذهوب به مذهوب بهما مذهوب بهم مذهوب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۶۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ – ۲۷۹۴]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۹۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** چون سارزید و سایرته و خرج زیدا استخرجته.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۸۳ص (۱–۸۳)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۱۲۴۷]

۲۳. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۷۲/۵

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳گ (۵۴ر–۶۶پ)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱ – ۲۳۴]

۲۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰۲/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶گ (۱۲ر–۴۷ر)، ۹ سطر (۷×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: – ۲۹۴]

۲۵. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۹۸

انجام: و اتسر یتسر اتسارا اتسر لا تتسر اجوف و اوی الاجتیاب بریدن ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۴۹گ، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: - ۱۰۱]

۲۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل بدانکه فاء در باب تفعل و تفاعل هرگاه یکی ازین پانزده حرف

از اغاز تا ادغام فاء باب تفعل در تاء با شرح شرایط آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۸۳]

۲۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۵۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲ و اوایل قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سیاه، ۹۶ص (۱-۹۶)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ - ۴۱۵]

۲۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۷۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۵۴گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳ - ۶۲]

۲۹. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳ - ۶۲]

۳۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱ - ۹۲۳]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مفاعلة چون ضارب یضارب مضاربة و در ماضی هر یک این به باب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی ؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: فرنگی مذهب، ۶گ (۵۴ر-۵۹پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۲۸۱]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۶۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج [رایانه]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** اشتبه الیومان اجتزء بالثمان و لا یقضی ... عربی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: شکری [رایانه]

۳۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۶۲/۲

آغاز: چون تصرف یتصرف تصرفا ... فصل رباعی مجرد را یکباب است؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳ - ۱۶۱۹]

۳۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۵۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** ذهب بکن، ذهب بی، ذهب بنا و دراسم مفعول گویی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۸گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۱]

۳۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۸۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب استفعال باشد که ... متعدی گردانند چون سار زید ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۷۷گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۱]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۳۳۴/۷

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه حنایی، جلد: مقوا، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۳۳۹]

۳۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۴۵/۴

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۵۳گ (۹۶پ-۱۴۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۳۸۱]

۳۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۵۱/۱

گویا از سید شریف گرگانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۵۶]

۴۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۸۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۳۲]

۴۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۲۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پست، کا: ملا سلیمان بن ملا قربانعلی نوری، تا: قرن ۱۳، جا: مدرسه حضرت عبدالعظیم؛ اوراق آشفته؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: - ۱۲۰]

۴۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۹۳/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یکوقت زدن صیغه واحد مضربان ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: - ۱۷۷]

۴۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۳۹]

۴۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۱۷×۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۲]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۹/۱ کر

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: تقی الدین فتحعلی بن محمد تقی، تا: یک‌شنبه ۲۹ ربیع ۱۲۰۴ق؛ مصحح، محشی با رمز «سنه ۱۲۰۴» که بایستی از کاتب باشد؛ مهر: «عبده اسمعیل ... ۱۲۴۲» (مربع)، «میرزا اسمعیل ۱۲۴۴» (بیضی)؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۵۴گ (۲پ-۵۵پ)، ۱۰ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴۰/۲ - ۷۲]

۴۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۵۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اظرق یظرق اظراقا اطارق یطارق اطارقا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۶ق؛ افتادگی: انجام؛ رساله مغلوط؛ واقف: مسیح شاه چراغی، ۱۳۳۱؛ کاغذ: نخودی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۵ - ۴۴۲]

۴۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۸۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، کا: احمد علی بن محمد علی شاهسون، تا: ۱۴ جمادی الاول ۱۲۰۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۲۱]

۴۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۱۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بدانکه الف فاعل وسین استفعل گاه باشد که فعل لازم را متعدی گردانند ... چون سار زیدً ... متعدی برین وجه است تمة

خط: نستعلیق، کا: رجب علی ولد محمد سعید، تا: صفر ۱۲۰۹ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۱ – ۳۱۶]

۴۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۷۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱ – ۳۷۰]

۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۳۲/۳-۱۳/۲۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن احمد بیدگلی، تا: رجب ۱۲۱۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۵ – ۲۷۹۴]

۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۹۶/۱۲

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد طاهر، تا: ۱۲۱۸ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۸گ (۱۷۹–۱۸۶متن و هامش)، ۳۱ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۱۰ – ۱۷۴۴]

۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۳۳/۲ – ۸۲]

۵۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۱۶/۳

خط: نسخ نازیبا، کا: علی اکبر آب لوئی، تا: ۱۲۱۸ق؛ ۳۲گ (۵۹ر–۹۰ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱ – ۱۵۲]

۵۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۰۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شیخ عبدالرحمن لاریجانی، تا: شنبه ۲۵ ذیحجه ۱۲۱۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲گ، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۲۱]

۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۳۶

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۹ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج، ۲۳گ (۱پ–۲۳)، ابعاد متن: ۷/۵×۱۳/۵ و ۹×۱۵، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [رایانه]

۵۶. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: یک‌شنبه غره ربیع الثانی ۱۲۲۰ق؛ جلد: مقوا، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: – ۲۱۶]

۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۵۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** پایان: و اذکر یذکر اذکر فهو مذکر و ذاک

بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۸۰ص (۱–۸۰)، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۵/۷سم [ف: ۶ – ۳۶۲]

۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۳۴/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۵ ربیع الاول ۱۲۲۵ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۳۲ص (۸۲–۱۱۳)، ۱۴ سطر، اندازه: ۶×۱۲سم [ف: ۲۹ – ۱۹۹]

۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۶۵/۱-۲۳/۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱۸ ربیع الاول ۱۲۲۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۷۹۴]

۶۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۷۵/۲-۵۹۴۴

خط: نسخ، کا: محمد بن صادق خروکی فاروجی، تا: ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: – ۱۹۶]

۶۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۳۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۸ق؛ محشی؛ ۴۵ص (۲۴۰–۲۸۴) [ف: ۲ – ۲۲۲]

۶۲. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۴۶/۱

آغاز: مضاربة در ماضی هریک از این سه باب یکحرف زاید است باب افتعال افتعل یفتعل افتعالا چون اکتسب؛ **انجام:** برابر

قسمت آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: بابا دلدار بن سید حسن، تا: ۱۲۲۸ق؛ افتادگی:آغاز؛۲۷گ،۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف مخ]

۶۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۲۷/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۲۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۴گ (۵۰–۸۳پ)، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۱۱ – ۳۵۵]

۶۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۹ق؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۲۹گ (۱ر–۲۹پ)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۱ – ۳۸۳]

۶۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۵۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: محمد جعفر مایانی، تا: سه‌شنبه ۴ رجب ۱۲۳۰ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹گ (۱۹–۴۷)، ۱۵ سطر (۴/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۳ – ۱۶۱۴]

۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ بدخط، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۰ص (۴۷–۱۴۶)، ۹ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱–۳۵۳]

۶۷. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۹۸/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق [چند نسخه-ف: – ۳۷۶]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۸۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و مشکول، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۵ جمادی الثانی ۱۲۳۴ق، جا: دارالسلطنه قزوین در مدرسه حاجی آقایی در حجره عالی جناب مقدس القاب ملا سلیمان زنجانی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴گ (۱ر-۲۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۲۸۱]

۶۹. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۲۶/۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶گ (۱پ-۳۶پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: - ۲۲]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ واقف: سید محمد سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج خرمایی، ۵۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۲۴۶]

۷۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۹۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد حسین بن ملارجبعلی زشکی، تا: ۱۲۳۷ق، جا: محل زشک؛ محشی با امضای صح، م، ح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۳۱گ (۱ر-۳۱ر)، ۱۴ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۱۹ - ۶۷۷]

۷۲. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۱۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: - ۹۱]

۷۳. تهران؛ حوزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۸/۱

آغاز: دحرجی دحرجا دحرجن و اگر ما بعد حرف مستقبل ساکن باشد ... فصل مجموع افعال بر دو نوع بود لازم متعدی؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۱ر-۲۸ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: - ۴۷]

۷۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۴۸/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۴۵گ (۸۳-۱۲۷)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۶۲]

۷۵. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۸۳۲/۲

کا: موسی بن محمد کمجانی، تا: ۱۲۳۹ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۵۷]

۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۷۱/۸

خط: نستعلیق، کا: نبی بخش ساکن قصبه بهار، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد: مقوایی، ۲۵گ (۸۴ر-۱۰۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳۸ - ۲۱۴]

۷۷. تبریز؛ مدرسه ولیعصر تبریز؛ شماره نسخه:۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره محرم ۱۲۴۰ق؛ ۲۵گ (۱پ-۲۵پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف مخ]

۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الکتاب بعون الملک الوهاب ... اسماعیل سنگسری سنه ۱۲۳۹.

خط: نسخ، کا: اسماعیل سنگسری، تا: ۱۲۴۰ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج [رایانه]

۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۶۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** گوئی مذهوب به مذهوب بهما.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج [الفبائی: - ۳۸۳]

۸۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۵۶/۱

آغاز: وهر یک از اینها بر دووجه است یکی مجرد از حروف زواید ودیگری مزید فیه؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیحجه ۱۲۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوای قهوه‌ای، ۱۷گ (۱ر-۱۷پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۶]

۸۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۹۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ اهدایی: حسن بن ابوالحسن نصیری اصفهانی،۱۳۲۴ش؛۴۳گ،۹سطر،اندازه:۱۵×۲۰/۵سم[ف: ۲ - ۲۸۲]

۸۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۳۲

خط: نسخ، کا: محمد رضا، تا: ۲۱ ربیع الاول ۱۲۴۱ق [ف: ۳ - ۲۱]

۸۳. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۵۵

خط: نسخ، کا: علی محمد ملا، تا: ۱۲۴۱ق؛ ۴۰گ، ۱۴سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۵۷]

۸۴. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲۹۷/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۸ شوال ۱۲۴۲ق، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [تراثنا: س۶ش۳ - ۱۲۳]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الکتاب بعون الملک الوهاب تمام شد کتاب صرف میر.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: آبی [رایانه]

۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۱۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ نازیبا، کا: غلامعلی بن مرتضی ناحیه ای، تا: ۲۰ جمادی الاول ۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج سیاه [ف: ۳۳/۲ - ۷۹]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۹۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الکتاب بعون الله ... غفر الله عنهم سنه ۱۲۴۴.

خط: نسخ، کا: نصرالله گرمرودی، تا: ۱۲۴۴ق، جا: غریب دست مدرسه طالبیه؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۲ - ۳۸۶]

۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۶۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بدانکه الف فاعله [کذا] و سین استفعال گاه باشد که فعل لازم را متعدی گردانند

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: محمد بن مشهدی حسین، تا: جمعه ۳ ذیحجه ۱۲۴۴ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۱۹گ

(۱-۱۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۲۸ - ۶۰۶]

۸۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۰۰/۴-۱۰/۲۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وهمچنین تا بآخر همه بر این قیاس است والله اعلم بالصواب

بی‌کا، تا: غره رمضان ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۹۴]

۹۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۴۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ مهر: «ظنی بربی حسن»؛ اهدایی: آقا شیخ احمد شریعت عقدایی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۶گ، ۱۱سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴ - ۱۲۱۶]

۹۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۰۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** هل تضربان هل تضربن هل أضرب هل نضرب، تمام شد این کتاب صرف میر با امثله مجهول.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه دهه سوم رجب ۱۲۴۵ق؛ مصحح؛ ۲۸گ (۵پ-۳۲پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۷۰]

۹۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۸۴

خط: نسخ، کا: میرزا محمود بن میرزا عبدالوهاب، تا: یک‌شنبه ۱ شعبان ۱۲۴۶ق؛ اندازه: ۱۰×۱۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۲]

۹۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۳۸/۲-۵۸/۱۸۸

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱ رجب ۱۲۴۶ق؛ ۲۳گ (۱۳۸-۱۶۰)، ۱۲-۱۳ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۹۵]

۹۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق بد، کا: مهدی بن ابوطالب نوری، تا: ۱۲۴۶ق، جا: تهران مدرسه ام السلطان؛ جلد: تیماج، ۱۱۱ص (۳۳-۱۴۳)، ۸-۱۹ سطر(۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۳سم [ف: ۱ - ۳۸۸]

۹۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۸۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول، ۵۰گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۱]

۹۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۹۶۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۱ ربیع الثانی ۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج حنایی، ۳۰گ (۲پ-۳۱پ)، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۴) [ف: ۵ - ۱۷۴]

۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۲۳/۱

آغاز: از ابتدای تقسیم صرف به اسم و فعل و حرف تا پایان فعل متعدی (تا پایان اوراق آبی رنگ) فصل و میزان در شناختن حروف اصلی از حروف زواید که آن فا و غیر و لام است؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی بابا ابن ملا نوروز علی روزانی و عبدالجبار ابن کربلای محمد قلی، تا: ۱۲۵۰ق، جا: مدرسه سید مجتهد؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با عنوان شرح جامی، جامی، تمت، دریاب، یا علی ادرکنی و غیره؛ جلد: مقوا، ۳۳گ (۱ر-۳۲پ)، ۸-۱۱ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۹ - ۵۶۷]

۹۸. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۴۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۵۰ق؛ ۱۸ص (۱-۱۸)، ۱۰ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: - ۲۴۴]

۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۲۵۰ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج مذهب [رایانه]

۱۰۰. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۶۷

کامل؛ خط: نسخ، کا: مهدی بن محمدحسین بن ابوطالب آرانی کاشانی، تا: رجب ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۴۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۷×۱۰سم [ف مخ]

۱۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۷۲

آغاز: ... مجرد را چهار صیغه است: سفر جل فعلل قد عمل فعلل؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ مصحح؛ مهر: «... عبده امان الله» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۴۵ص (۲۰-۶۴)، ۱۱-۱۳ سطر (۷-۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [رایانه]

۱۰۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۸۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۵۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۲]

۱۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۰۴/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن صفر طاری اصفهانی تفرشی، تا: ۱۲۵۳ق؛ ۶۱ص (۲۳۶-۲۹۶)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۵ - ۱۵]

۱۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۵۰/۲-۵۸/۲۰۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: ملاآقا کوچک ولد مرحوم قایدعلی اکبر، تا: پنج‌شنبه ۲۹ ذیقعده ۱۲۵۴ق؛ ۴۵گ (۳۰-۷۴)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۹۵]

۱۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۲۲/۳

خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: ساغری، مختلف السطر (۶/۲×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۲ - ۳۶۹]

۱۰۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۰۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق، جا: مکتب میرزا عبدالمطلب؛ مصحح، محشی با امضای «شرح منه»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۴۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۱]

۱۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج [رایانه]

۱۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷/۲ سرود

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم یا محمد قاسم بن ملا حسین گیلانی، تا: ۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، قطع: رقعی [نشریه: ۱۳ - ۴۰۶]

۱۰۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۸۱/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۳۹]

۱۱۰. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۹۸/۲

آغاز: فصل اسم را سه بنا است ثلاثی و رباعی و خماسی؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: سه‌شنبه غره رمضان ۱۲۵۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۹۱گ (۲۹۵ر-۴۸۵پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [دو کتابخانه اراک: - ۱۲۵]

۱۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۵۸۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت کتابه الکتاب ... بحق محمد و آله سنه ۱۲۵۹.

خط: نسخ، کا: علی بن احمد بن علی اکبر بن حاجی عسکر بن صاروخان خوئی، تا: ۱۲۵۹ق؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۲ - ۳۵۵]

۱۱۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۲۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شفیع طحان ؟، تا: ۱۲۶۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی، ۲۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۹۳۹]

۱۱۳. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۱۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: محسن بن عباس اشکوری، تا: ۱۲۶۰ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۶گ (۱۰-۴۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [اوراق عتیق: ۲ - ۳۶۶]

۱۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۷۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۳۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۱]

۱۱۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۸۰/۴

خط: نسخ، کا: جمال الدین طباطبائی، تا: ۱۲۶۲ق؛ ۴۸گ (۹۵پ-۱۴۲ر)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲ - ۳۰۴]

۱۱۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۵/۲

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد صادق امامی، تا: محرم ۱۲۶۲ق؛ ۲۶گ (۷۲پ-۹۷پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲- ۳۳۱]

۱۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۳۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۰ص (۲۰-۳۹)، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۸۱۴]

۱۱۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۱۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن محمد مهدی موسوی مشهور به نایب الصدر اصفهان، تا: ۱۲۶۴ق؛ کاغذ: شکری، ۳۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۵ - ۱۲۷]

۱۱۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۹۳

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۶۴ق؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۲]

۱۲۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** هل تضربان هل تضربن هل أضرب هل نضرب، تمام شد این کتاب صرف میر با امثله مجهول.

خط: نستعلیق، کا: عبدالمجید بن خلیفه آقا بابا مصرقانی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ ربیع الثانی ۱۲۶۵ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی، با وقف‌نامه‌ای که نسخه را بر جمیع طلاب و محصلین به تاریخ ۱۲۶۶ق وقف نموده و تولیت را به واقف سپرده و پس از او به اولاد ذکورش به شرط قابلیت تحصیل علوم و پس از انقراض نسل،تولیت آن با فقیه ساکن در خلجستان ساوج است؛ واقف: علی حمیدی، ۱۳۳۷/۸/۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۲۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱ - ۳۷۰]

۱۲۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۶۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: سید علی بن زیتون رودباری، تا: ۱۲۶۵ق؛ ۲۴گ (۳۳پ-۵۶پ) [ف: ۲ - ۱۶۷]

۱۲۲. شیراز؛ مدرسه منصوریه؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۵۳]

۱۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۵۸/۲

خط: نسخ، کا: عبدالجواد، تا: ۱۲۶۵ق؛ محشی؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۳۶۸]

۱۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۰۵۵

آغاز: نگاه داشتن ماضی معلوم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۲۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۳۳/۵

خط: نسخ، کا: محمد اسماعیل بن محمد علی طبسی خراسانی، تا: ۱۲۶۶ق؛۳۵گ(۵۲پ-۸۶پ)،اندازه:۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۴۶۴]

۱۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۵۰۵

آغاز: از جائی به جائی از حالی به حالی و در اصطلاح علما عبارتست از یک لفظ بسوی صیغهای مختلفه تا؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: لاسجردی، محمد علی، تا: ۱۲۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۳۹

آغاز: احبوحبی احبا احببن و هم چنین است نهی و جهد؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۷گ (۳۴-۴۰)، ۱۶ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [رایانه]

۱۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۴۹/۳

آغاز: برابر
بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۲گ (۳۲ر-۵۳پ)، اندازه: ۱۰/۸×۱۶سم [ف: ۹ - ۳۴۷]

۱۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۹۴/۳
خط: نستعلیق هندی، کا: سید جبار قادری، تا: ۱۲۶۹ق؛ پس از آن مختصری است در بیان وجوه اربعه جمل (اسمیه و فعلیه و ظرفیه و شرطیه) در دو ورق که شروع آن چنین است: «بسمله اعلم ان اصل الجمل علی اربعة اوجه» و خاتمه آن: «فی الاسماء جزم و لافی الافعال خفض تم اصل الجمل»؛ کاغذ: فستقی و حنایی، ۴۵گ (۷۰-۱۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۲ - ۳۵۷]

۱۳۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۷۳۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۶۹ق؛ ۶۴گ، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۳ - ۶۲]

۱۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۹۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: میر جعفر بن حاج محمد فراهانی، تا: ۷۱-۱۲۷۰؛ محشی، مذیل است به تصریف زنجانی و شرح عوامل جرجانی مطبوع در جامع المقدمات؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۹۸گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۴۶]

۱۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۹۱۲/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** بدانکه مفاعله ... و استخرج جزم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ محشی [ف: ۱۲ - ۳۴۲]

۱۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۷۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: نادعلی، تا: ۱۲۷۲ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مذهب [رایانه]

۱۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۹۸/۱
خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن سید اسماعیل، تا: ۱۲۷۲ق؛ محشی؛ جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۱۶ص (۱-۱۶)، ۱۰-۱۶ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۱۶۷]

۱۳۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۰۰/۱
بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۶۴ص (۱-۶۴)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۸۳۹]

۱۳۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۵۰/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** بنابراین نحو است اسم مفعول و سایر افعال لازم.
با دخل و تصرفات و شرح برخی مثال‌ها توسط علی اکبر بن مهدی قزوینی از صرف میر اصلی گسترده‌تر شده است لکن اصل صرف میر مأخذ قرار گرفته است؛ خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن مهدی بن اسدالله قزوینی، تا: ۱۹ ذیقعده ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۷ص (۴-۱۹۰)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲ - ۲۶۹]

۱۳۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۰۱/۱
انجام: گوئی لن یرمی.
کا: محمد هادی بن ملا مصطفی، تا: ذیحجه۱۲۷۴ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۶گ (۱-۱۶)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۴ - ۱۴۳۱]

۱۳۸. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۷۳/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۲ جمادی الاول ۱۲۷۵ق، جهت شاهزاده بدیع الملک؛ ۳۸گ (۱ر-۳۸ر)، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱ - ۷۸]

۱۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۳۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

۱۴۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۰۹/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۱۲۷۹ق؛ جلد: رویه میشن، ۴۴گ (۴۷ر-۹۰پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۶ - ۲۸]

۱۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۶۰/۱-۲۳/۱۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ محرم ۱۲۸۰ق؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۶۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۹۴]

۱۴۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۴۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: غلامرضا توپچی، تا: ربیع الاول ۱۲۹۶ق؛ محشی؛ ۶۱ص (۲-۶۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۴۵۵]

۱۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۹-فیروز
خط: نسخ، کا: مسیح کاتب، تا: ۱۲۹۹ق؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۹۰ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۱ - ۱۳۸]

۱۴۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۴۴
بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۷]

۱۴۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۲۶/۱
آغاز: و هر یکی را مستقبلی هست و دلالت کند بر زمان آینده؛ **انجام:** برابر
از اوایل فصل پنجم تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵ سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: - ۵۰۳]

۱۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۷۹/۱-۱۱/۱۷۹
آغاز: اسم بر سه قسم است مفرد وتثنیه وجمع، مفرد آنست که دلالت بر یکی کند؛ **انجام:** در باب افعنلال افعنلل یفعنلل ودرباب افعلل یفعلل باید گفت.
خط: نسخ، کا: لطف علی بن کربلائی باقر، تا: ۲۵ ذیقعده ۱۳۰۳ق؛ ۳۴گ، ۱۴-۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۹۵]

۱۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۰۷۴۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** ولاکن جمع بر وزن خود است بر وزن تفعلن و واحده مؤنث در اصل ترمیین بود کسره بر یاء ثقیل بود خلاف کردند
خط: نسخ، کا: محمد بن کربلایی مرادعلی اشکوری، تا: ۱۳۰۴ق؛

افتادگی: انجام؛ محشی، رکابه دار؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۴۴گ (۹پ-۵۲پ)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۲۸۲]

۱۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ مذیل است اولاً به منظومه‌ای در بیان قوانین اعلال مثال و اجوف و ناقص و مهموز و مضاعف در دو ورق و نیز با این مطلع: «واو ساکن قبل او مکسور باشد هر کجا ×× یا بگردد غیر مدغم گر بود در کل حال (کذا)»، ثانیاً به عوامل منظوم به مطلع زیر در چهار ورق: «شیخ جرجانی آن امام کرام ×× آنکه در کار خویش بود تمام / کان فضل و هنر بد آن سرور ×× بود بر جمله سروران مهتر ... / عامل نحو صد بود بشمار ×× بمراتب ترا کنم اخبار الخ»، ثالثاً به کتاب زبده از ظهیر بن محمود بن مسعود علوی در صرف که آغاز آن چنین است: «بسمله الحمدلله الموصوف بالتصریف المنعوت بالتخفیف الذی الفاته صحیح علی العباد غیر معتل بعلل طاعات»، انجام:«که یکی را حذف کنند برای تخفیف چون ... و تناهی»؛ محشی؛ تاریخ وقف: اسفند ۱۳۴۹؛ ۶۰گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۲ - ۲۴۵]

۱۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۱۹/۱

آغاز: شما گروه مردان مخاطب و آنسه که مونث را بود چون اضربی یعنی یک زن مخاطبه

خط: نسخ و نستعلیق، کا: حسن بن عباس رودبارکی، تا: ۱۳۱۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۹گ (۱-۵۹)، ۱۲ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۴ - ۱۹]

۱۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۶۱/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۳۵گ (۹۹پ-۱۳۳پ)، ۱۲ سطر [ف: ۳۷ - ۵۵۹]

۱۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور مشکی، ۱۰۱ص (۱۸-۱۱۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵۰ - ۶۲]

۱۵۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۷۴/۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶گ (۱۸۸پ-۲۰۳ر)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۲ - ۸۱]

۱۵۳. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۷۸/۷

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴گ (۱۷۲پ-۱۹۵ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲ - ۸]

۱۵۴. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۷۱/۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۱گ (۱پ-۴۱پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: - ۵۶]

۱۵۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۵/۲

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۱ - ۹۵۰]

۱۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۱۳/۴-۱۵/۱۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** لفیف مقرون رمی ورمی وقی طوی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ مذهب، ۱۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۹۴]

۱۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۸۹/۲-۳۷/۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۷۹۴]

۱۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۵۰/۲-۵۹/۱۷۰

آغاز: اسم را سه بناست ثلاثی و رباعی و خماسی و هر یک ازین سه بنا بر دو وجه است

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۷گ (۱۳-۲۹)، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۷۹۵]

۱۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۶۵/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲ سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۱۹×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۶]

۱۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۴۷ص (۱ — ۴۷)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۴۷/۱ - ۱۹۱]

۱۶۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۹۱/۱-۶۱۶۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۱۹۸]

۱۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۷۹/۳-۵۹/۹۹

آغاز: برابر

خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛۱۷گ(۴-۲۰)،اندازه:۱۱×۱۷سم[ف:۵-۲۷۹۵]

۱۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۲۶/۲-۵۵/۹۶

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۹گ، ۹ - ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۹۵]

۱۶۴. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۲۱۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** که در درج می‌افتد و همزه که در مضارع در این باب شد.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف مخ: - ۱۲۹]

۱۶۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۷۷۵/۲

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵ - ۱۷۳]

۱۶۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۷۷۷/۱

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵ - ۱۷۴]

۱۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسینی طالقانی، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لکی یحصل له بصیره فی النحو.

کا: ابوالحسن خویی، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]
۱۶۹. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۳۴**
بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: - ۳۸۴]
۱۷۰. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۸۱**
آغاز: برابر؛ **انجام:** چون مرمی و مرضی و مرخی و از ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا [الفبائی: - ۳۸۳]
۱۷۱. **مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۶۴/۲**
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۸]
۱۷۲. **بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۸۵**
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: - ۲۰۲]
۱۷۳. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۱۷/۳**
آغاز: برابر؛ **انجام:** لا تضرب، نمی‌زند یا نخواهد زد آن یک زن در زمان حال یا استقبال. صیغه
دو برگ از ابتدای رساله؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: ملا فارق، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: هندی نخودی، جلد: مقوا، ۱گ (۹۵پ و ۹۶پ)، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۱۱]
۱۷۴. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۰۷/۱**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با امضای ۲۲۲؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱گ (۱پ-۲۱)، ۱۷ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۸×۲۲/۳سم [ف: ۱۹ - ۱۲]
۱۷۵. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۰۳/۵**
آغاز: بسمله، بدان ایدک الله تعالی فی الدارین که کلمات لغت عرب بر سه گونه است اسم و فعل و حرف؛ **انجام:** سارزید و سایر نه و خرج زیدوا استخرجته. پایان نسخه: تمت الکتاب بعون الله الملک الوهاب فی تاریخ یوم شنبه پنجم ماه جمادی الاول ۱۲۳۸ هـ ق.
بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۷ص (۱۳۲-۱۹۸) [ف: ۳ - ۶]
۱۷۶. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸۵۹**
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۸۲گ، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۴سم [رایانه]
۱۷۷. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۳۹**
آغاز: و هر حرف که در مقابل یکی از اینها نباشد زاید بود چون ضارب و ناصر که بر وزن فاعل است؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده محمد علی» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: مقوایی، ۲۰ص (۱-۲۰)، ۱۶ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [رایانه]
۱۷۸. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۷۳**
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی اکبر سلطانی [رایانه]
۱۷۹. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۷۱**
آغاز: باشد امر حاضر ادع ادعوا ادعوا تا اخر نون تاکید ثقیله ادعون؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «عبده عبدالجمیل» (چهارگوش)، «عبده عبدالراجی عبدالباقی» (بیضی)، «عبده عبدالباقی» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۱۵-۲۴پ)، ۱۶سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [رایانه]
۱۸۰. **قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۹۷**
بخش کوتاهی از کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۷گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۳۷]
۱۸۱. **قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۹۳/۱**
خط: نسخ و نستعلیق، کا: سید بهاء الدین ابن سید علی تفرشی، بی‌تا، جا: کرمانشاه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۲۶]
۱۸۲. **قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۳۶/۱**
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۱۷گ (۱پ-۱۷پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۹۳]
۱۸۳. **چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۱۶/۲**
بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: - ۲۷۰]
۱۸۴. **یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲**
آغاز: برابر؛ **انجام:** مذکر از فصل مستقبل ثلاثی مجرد.
قسمتی از اول آن؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد بن مرتضی بن محمد علی مدرس، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۲گ (۶۲-۷۳)، ۱۱سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [میراث اسلامی: ۸ - ۴۵۲]
۱۸۵. **تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۳۱۱/۱**
بی‌کا، بی‌تا [چند نسخه-ف: - ۳۸۱]
۱۸۶. **قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۶۴/۲**
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷گ (۲۱پ-۶۷ر)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ - ۲۲۹]
۱۸۷. **نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۳۷/۲**
آغاز: برابر است؛ **انجام:** تا آخر مستقبل مجهول یرجی بر قیاس یرضی، امر حاضر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۴۷گ (۱۶پ-۶۲پ)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: - ۶۶]

← صرف میر (ترجمه) ⊳ التصریف

● **صرف نحوی** / صرف / فارسی

sarf-e nahvī

در آموزش صرف عربی، نام کتاب از آخرین جمله نسخه اخذ شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۲۷
آغاز: الحمدالله الذی نزل القرآن علی رسوله محمدن المصطفی بلسان عربی مبین و علمنا من لغاته و تفسیره فزاد لنا الایمان و الیقین. بدان که فعل در زبان عربی معنی کردن دارد و چون این

لفظ بر جمیع امور صادق می‌آید لهذا صرفیان این هر سه حروف را میزان افعال مقرر کرده اند؛ **انجام:** افعل التفضيل منه افر افران افراء و افير و المؤنث منه فری فرمان فرمات فرر فریری (کذا). تمت تمام شد به فضل الهی صرف رضوی.

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ در برگ الحاقی پایان کتاب یک دستورالعمل پزشکی و یک بیت شعر عربی از سید ظفرمآب علی و یک دعا (که باید به وقت معین بر کاغذ نوشته وزیر تکیه داشته بخوابد) نوشته شده؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج فرنگی مذهب، ۱۲گ (۱۸ر-۲۹پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۲۷۸]

● الصرف و النحو / صرف و نحو / عربی

aṣ-ṣarf wa-n naḥw

ناشناخته:

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۶۹

آغاز: الكلام كله ثلاثة اضرب، اسم و فعل و حرف، فالاسم ما سميت له؛ **انجام:** قلت من زيدا، اذا حكيت وان قلت من زيد فهو على الابتداء

خط:نسخ،کا: احمد بن محمد بن محمود کواری مرشدی، تا: سلخ رجب ۸۴۲ق؛ ۳۵گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۵۶/۸

آغاز: حركات الاعراب تسمى الرفع و النصب و الجر و هى الحركات المختلفة التى تحدث فى آخر الاسم؛ **انجام:** كقولك احد عشر درهماً و عشرون ثوباً و تسعون ديناراً.

رساله‌ای است کوتاه در صرف و نحو عرب، دارای چندین فصل و احتمالاً قطعه‌ای از یک کتاب باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۱۰گ (۱۸۶-۱۹۵)، ۱۱ سطر، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۳۲ - ۴۲۲]

۳. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۸۲

کا: محمد بن ابی القاسم حسینی موسوی، تا: ۱۱۴۸ق؛ ۸۹گ، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: - ۱۱۷]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۴۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۵۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۶۴

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶×۲۶سم [رایانه]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۱۲۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از آزیتا نامجو [رایانه]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۵۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از کیومرث محمودی [رایانه]

۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۱۰

آغاز: لام الجحود زايدة و لام كى غير زايدة و اما مع الحروف العاطفة فلكر اهتهم عطف الفعل على الاسم ظاهرا؛ **انجام:** منى و تقدير الثالث لايكون قضاء عليهم فموتهم و تقدير الرابع هل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۱۹ سطر (۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲ - ۳۰۳]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۶۴

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶×۲۶سم [رایانه]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۰۸

آغاز: بسمله، الحمدلله. العبد الجانى احمد الاصطهبانى؛ **انجام:** على وزن فاعل ... بعون الملك الوهاب.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج [رایانه]

● صرف و نحو / نحو، صرف / فارسی

sarf va nahv

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: ۱۳ ذیحجه ۱۲۷۲ق

رساله مختصری است که برای فرزند خود محمد نگاشته، در دو «مقصد»: ۱. صرف (مشتمل بر مقدمه و دو باب)؛ ۲. نحو (شامل مقدمه و سه باب).

آغاز: بسمله سپاس خداوندیرا سزاست که پرورنده جهانیان است و درود پیغامبری را رواست که راهنمای گمراهان است

انجام: که علوم بتدریج زمان محم و مضبوط و بی عیب شده است.

[دنا ۱۳۴/۷]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۵ق؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده رحیم بن محمدرضا» (بیضی)؛ جلد: مقوا، ۲۱گ (۱پ-۲۱پ)، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: درة السلطنه ملک زاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۳۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۲ - ۱۰۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد هادی بن محمد تقی موسوی، تا: ۱۲۹۰ق؛ مذیل است به رساله فارسی دیگری موسوم به تنبیه الادبا در باب املاء کلمات فارسی تألیف همو که وی هم این رساله و هم رساله

نخستین را به جهت فرزند خود محمد رحیم تألیف نموده است. آغاز رساله اخیر: «بسمله ستایش خداوندیرا سزاست که پرورنده جهانیان است»، انجام موجود: «و از برای او در نزد جلوه نور پروردگار»؛ واقف: مکتبه امیرالمؤمنین (ع)، اردیبهشت ۱۳۶۵؛ ۲۴گ (۶۱-۸۴)، ۱۴۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۳سم [ف: ۱۲ - ۱۰۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۱۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و تحریری، کا: علی اکبر بن شیر محمد همدانی، تا: ۱۲۹۷ و ۱۲۹۸ق، جا: همدان؛ ۵۴ص (۱-۵۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۵۰ - ۱۷۷]

● **صرف و نحو** / صرف / فارسی

sarf va nahv

بهبهانی ارگانی، محمود بن احمد، ق۱۵ قمری

behbahānī argānī, mahmūd ebn-e ahmad (- 21c)

تاریخ تألیف: ۱۳۵۲ش

مقداری دروس صرف پایه حوزه است مانند تصریف و شرح انموذج و عوامل منظومه.

قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۴۸

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: دفترچه‌ای، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: - ۶۸]

● **صرف و نحو** / صرف و نحو / فارسی

sarf va nahv

ناشناخته:

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۵۰

آغاز: بسمله و به ثقتی و اعتمادی الحمدلله رب العالمین و الصلوة السلام علی محمد و اله الطیبین الطاهرین المعصومین و بعد پس این کتاب؛ **انجام:** بحمدالله و حسن توفیقه مباحث منصوبات شروع میشود بتوفیق الله و برکات المعصومین در مباحث مجرورات ...

نویسنده یک دوره صرف و نحو عربی را در یک «مقدمه» و دو «فن» و یک «خاتمه» بدین شرح آورده: مقدمه در سه بحث: ۱) تفسیر الفاظ نحویین، ۲) تعریف علم نحو، ۳) اشاره به مباحث علم نحو، فن ۱. احوال مفردات کلام عرب و آن مشتمل بر سه مقاله این فن تا آخر باب منصوبات آمده بدون باب مجرورات و نسخه با حالت نقص پایان می‌رود و بر اثر آن فن دوم و خاتمه را ندارد. ولی آنچه مهم است به طریق فصل بندی و تقسیم مطالب این کتاب است که با طریق گذشتگان فرق اساسی دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ جلد: چرمی مشکی مذهب، ۱۵۴گ، ۱۶ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۵۰۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۱۸

کا: حاجی میرزا مسیح، تا: ۱۲۵۸ق؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی [رایانه]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۷۴-۳۸/۱۹۴

آغاز: بسمله. درس اول صوت لفظ خط معنی: صوت صدا وآواز است. لفظ صدایی است که از دهان بیرون با حرف. خط چیزی است که؛ **انجام:** ششم از نواسخ مبتدا وخبر لای نفی جنس است نصب می‌دهند مبتدا را بنابر اسمیت ورفع می‌دهند خبر رابنابر خبریت مثل لارجل افضل لنک.

کتاب درسی برای مبتدیان است در دو بخش صرف و نحو، کتاب صرف شامل ۴۲ درس کوتاه در صرف عربی و ۸ درس در صرف فارسی است و کتاب نحو شامل ۴۷ درس مختصر است. ظاهراً این کتاب برای تعلیم دانش آموزان مدرسه دارالفنون تهیه شده است؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا ابوالقاسم، تا: پنج‌شنبه ۸ جمادی الثانی ۱۳۲۳ق؛ جلد: مقوا، ۵۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶ - ۳۳۰۵]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۴۶

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۶گ، اندازه: ۱۰/۳×۱۷سم [رایانه]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۷۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی اکبر سلطانی [رایانه]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۷۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی اکبر سلطانی [رایانه

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۹۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی اکبر سلطانی [رایانه]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۹۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۷۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا غیبی [رایانه]

● **صرف و نحو** / صرف و نحو / فارسی، عربی، ترکی

sarf va nahv

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۷۳۸

آغاز: کتاب ترجمان ترکی و فارسی و عربی. بسمله. رحمن رحیم اولان الله ذوالجلالك اسم شریفی استعانه سیله باشاره الحروف التی لستعمل فی الترکیه دون العربیه ثلثه حروف شولحرف لرکه لسان ترکیده اولور عربیده استعمال اولنماز اوج حرفدر.ترجمه فارسی (ابتدا میکنم بنام خداوندی که اوست بخشنده مهربان آن حرفهائیکه در زبان ترک استعمال میشود و درعربی استعمال

نمیشود سه حرف است) ... الی آخر. الباب الاول فی بیان المصدر.اولکی باب حدثه دلالت ایدن مصدر بیان ده اولیچندر. ترجمه فارسی (باب اول در میان مصدر است)؛ **انجام:** الخاتمه فی بیان الوصیه. نقلتها من تعلیم المتعلم و من رسالة للغزالی. نقل ایلدم متعلمک تعلیمندن و غزالینک رساله سندن. ترجمه فارسی (نقل کردم از گفته استاد و از رساله غزالی) ... الی آخر.و فی المضارع کذلک. علم علموا ما علم ما علموا بلدی بلدیکر باحدی بالمدیلر دانست دانستند ندانست ندانستند ... و الله اعلم بالصواب و الیه و المرجع و الماب.

مجموعه‌ای است در بیان ترجمان لغات و معانی و دستور صرف و نحو و قواعد زبان‌های ترکی عربی و فارسی در هشت «باب» و یک «خاتمه»: باب ۱. بیان المصدر، ۲. بیان فعل امر، ۳. بیان النهی، ۴. بیان ماضی، ۵. بیان مضارع، ۶. اسم فاعل، ۷. علامت نفی، ۸ علامت جمع، الخاتمه بیان الوصیه منقول از رساله حجت الاسلام غزالی. مشروح عناوین مذکور به اختصار و ایجاز به سه زبان فارسی، ترکی و عربی نگاشته شده است. نام جامع و مؤلف مشخص نیست؛ خط: نسخ و نستعلیق و ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مضاعف، با کمندانداری زرین، با یک سرلوح، یک کتیبه مذهب مرصع منقش بسیار عالی، در مجموع چهل کتیبه باریک مذهب منقش؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: تیماج مذهب، ۱۳۵ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۷ - ۴۰۷]

● **صرف و نحو (مجموعه رسالات)** / صرف و نحو / فارسی

sarf va nahv (majmū‘e-ye resālāt)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۲۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

● **صرف و نحو خط میخی** / دستور زبان / فارسی

sarf va nahv-e xatt-e mīxī

فرصت شیرازی، محمد نصیر بن جعفر، ۱۲۷۱ - ۱۳۳۹ قمری

forsat-e šīrāzī, mohammad nasīr ebn-e ja‘far (1855 - 1921)

تاریخ تألیف: ۱۳۲۲ق

در آموزش خط میخی و دستور زبان این خط کهن، در وقتی که مؤلف برای چاپ بعضی از تألیفاتش به هندوستان رفته و زمام اختیار بنادر آنجا به دست رضا قلی خان سالار معظم امیر تومان بوده است. فرصت در کتابش «آثار عجم» مختصری از خطوط میخی که بر احجاز قدیمه و ابنیه عتیقه ثبت بوده نقل کرده بود. در هند با کمک دکتر من آلمانی پاره‌ای از اصطلاحات را می‌آموزد و به تألیف این کتاب همت می‌گمارد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۸۱

انجام: آنچه مرقوم و منقوش در ابنیه مخروبه متفرقه در امکنه جهان است اینجا مینویسم بمنه و توفیقه ...

خط: نستعلیق ممتاز، کا: محمد علی تفرشی ملقب به مشیر دربار، تا: ۲ ذیقعده ۱۳۳۳ق، جا: تهران؛ از روی نسخه سید محمد مسیح الله بن محمد حفیظ الله حسینی دهلوی که مورخ جمادی الثانی ۱۳۲۲ در بمبئی بوده، از صفحه ۱۰۶ تا پایان نسخه سؤال و جواب‌هایی است درباره اوضاع سیاسی، فرهنگی و اجتماعی مردم هندوستان که از روی نسخه امیر تومان قزاقخانه مبارکه در طهران استنساخ شده در ربیع الثانی ۱۳۳۴، پاسخ دهند به سؤالات فرصت الدوله شیرازی است، بیشتر اوراق سر برگ دار وزارت داخله می‌باشد؛ تملک: قهرمان رئوفی بهاری همدانی در تاریخ ۱۳۲۹/۳/۷ش؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۷سم [ف: ۴۱ - ۲۱۰]

← صرف و نحو زبان اردو ← صرف و نحو زبان ریخته هندی

● **صرف و نحو زبان ریخته هندی = دستور زبان اردو** / دستور زبان / اردو

sarf va nahv-e zabān-e rīxte-ye hendī = dastūr-e zabān-e ordū

رساله صرف و نحو به زبان اردو که در مقاله به ترتیب زیر نگاشته شده است: مقاله ۱. مفردات مین کلمه و ه لفظ هی که موضوع هی واسطی ایک؛ مقاله ۲. مرکبات مین و ه هی که لفظ یا زیاده.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۳۶/۱

آغاز: یهه رساله زبان ریخته هندی کی صرف و نحو مین مشتمل دو مقاله؛ **انجام:** او ربطور تکیه اکثرنی لفظ ذکر کرمی هین یعنی جوهین سو

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: کلاسیک آبی، ۲۴گ (۱- ۲۴)، ۱۹ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۲۸ - ۵۴۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۴/۷

آغاز: یهی رساله زبان ریخته هندی کی صرف و نحو من مشتمل هی دو کقالی پر. مقاله اول: مفردات مین. کلمه وه الف هی که موضوع هی واسطی ایک معنی مفردکی؛ **انجام:** تکیه کلام اکثر [نی] لفظ ذک کنی هین یعنی جوهی سوتمهاری سوخیر صاحب مهرابن ناخدا چم بد دور

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:اواسط قرن۱۳؛مصحح،محشی؛کاغذ: شرقی، ۱۶گ(۲۲۱-۲۳۶)،۲۳-۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۴۰ - ۳۸۸]

● **صرف و نحو زبان ریخته هندی = صرف و نحو زبان اردو** / ادبیات / فارسی

sarf va nahv-e zabān-e rīxte-ye hendī = sarf va nahv-e zabān-e ordū

؟محقق قندهاری، حبیب الله بن فیض الله، –۱۲۶۵ قمری

mohaqqeq-e qandehārī, habīb-ol-lāh ebn-e feyz-ol-lāh (- 1849)

رساله‌ای است در دستور زبان قواعد اردو (هندی). این رساله در دو مقاله و هر مقاله شامل چندین بحث، باب و فائده است که عناوین آن چنین است: مقاله اول: مفردات؛ مقاله دوم: مرکبات. **آغاز:** این رساله در صرف و نحو زبان ریخته هندی مشتمل بر دو مقاله، مقاله اول: در مفردات. کلمه آن لفظ است که موضوع است برای معنی مفرد و این مقاله مشتمل است بر سه بحث

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۴/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فایده: بعضی ألفاظ را بطریق تکیه کلام ذکر کنند مانند یعنی جوخی سوتمهاری سو خیر صاحب مهربان ناخدا چشم بد دور

خط: نستعلیق، کا: حبیب الله بن فیض الله قندهاری، مشهور به محقق قندهاری (و احتمالاً از تألیفات همو باشد)، تا: اواسط قرن ۱۳؛ با قلم خوردگی، مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۱۶گ (۲۳۷–۲۵۲)، ۲۲–۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۴۰ – ۳۸۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۳۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لفظ واه واه و شادباش و مرحبا و ماشاء الله برای تحسین است، فائده ...

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف، نام مؤلف به استناد نسخه بالا تعیین شد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ناتمام؛ کاغذ: فرنگی آبی، ۲۴گ (۱– ۲۴)، سطور در هامش، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۸ – ۵۴۵]

← صرف و نحو زبان هندی ﴾ صرف و نحو زبان ریخته هندی

● **صرف و نحو عربی** / نحو، صرف / فارسی

sarf va nahv-e ʻarabī

شریف

šarīf

در توضیح لغت عرب که بر سه گونه است: اسم و فعل و حرف دارای فصول مختلف در توضیح اشکال هر یک از اینها.

تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۵۲/۱

آغاز: بسمله بدان ... که کلمات لغت عرب بر سه گونه است؛ **انجام:** و جرح زید و استخرجته تمت هذه الرساله

کا: بهرام کلیجانی، تا: دوشنبه ۱۰ ذیقعده ۱۳۰۹ق؛ مهر: «عبده محمد»؛ کاغذ: فرنگی، ۲۰گ (۲پ–۲۱پ) [ف: – ۴۹]

● **الصرف و النحو و المعانی** / ادبیات / عربی

aṣ-ṣarf wa-n naḥw wa-l maʻāi

محمد باقر بن محمد تقی

mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī

مؤلف در ابتدای کتاب می‌گوید که در هنگام تعلم در نزد استاد وقتی به بحث مشتق که جامع اسرار نحو و صرف و معانی است رسید تصمیم گرفت که در تألیفی مسموعات خود را ضبط نماید. این کتاب شامل مقدمه و چند باب و خاتمه است: مقدمه در بیان فرق اسم و فعل و حرف؛ باب ثانی در بیان معنی فعل ماضی؛ باب ثالث در تحقیق معنای فعل مضارع.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۴۷/۱–۳۰/۱۲۷

آغاز: الحمدلله الذی ارشدنا طریقه بهدایة الانبیائه واوضح لنا نحوه بعنایة اولیائه ... وبعد فیقول العبد الذلیل العاصی محمد باقر بن محمد تقی ... اعلموا ایها الاخوان ان الاسرار محتجبه تحت الاستار؛ **انجام:** فالاستمرار المستفاد من المضارع نظیر الانصرام المستفاد من الماضی علی ماسبق التحقیق فیه

از اول کتاب تا آخر باب سوم درتحقیق معنی فعل مضارع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ تملک: محمد علی بن کاظم؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ – ۲۰۳۰]

● **صرفه جوئی دولت و ملت** / اقتصاد / فارسی

sarfe-jūʼī-ye dowlat va mellat

اعتمادالسلطنه، محمد حسن بن علی، ۱۲۵۹–۱۳۱۳قمری

eʻtemād-os-saltane, mohammad hasan ebn-e ʻalī (1843 - 1896)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۷

طریقه صرفه جوئی دولت و ملت ایران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان ۱۳۰۳ق؛ ۲۵ص (۱۵۷۷–۱۶۰۱) [مختصر ف: – ۵۴۴]

● **صریح الملک = سواد وقفنامه شیخ صفی** / تاریخ ایران / فارسی

sarīh-ol molk = savād-e vaqf-nāme-ye šeyx safī

نویدی شیرازی، زین العابدین بن عبدالمؤمن، ۹۲۲ – ۹۸۸ قمری

navīdī šīrāzī, zayn-ol-ʻābedīn ebn-e ʻabd-ol-moʼmen (1517 - 1581)

صورت قباله‌ها و اسناد ضبط املاک وابسته به آستانه شیخ صفی الدین اردبیلی است. در وقف‌نامه‌ها (اینجا و هرکجا) نام ده و کوی و بازارها و بهای چیزهای وقفی و گواهان با ذکر تاریخ و نیز منبع خرید و محل مصرف درآمدها آمده که بسیار ارزشمند است. (احمد منزوی)

آغاز: بسمله، حمدی صفی صافی که فاتحه کتاب کریم و صدر الخطاب کلام حکیم را کافی باشد.
[دنا ۱۳۶/۷؛ فهرستواره منزوی ۱۰۱۴/۲]

۱. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۳۷۱۹
آغاز: برابر ؛ **انجام:** شهرت بما فیه ... احمد شاه سراب.
قباله‌های املاک همین آستانه شیخ صفی در اردبیل است گویا در ۹۷۵؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۰؛کاغذ: ترمه، جلد: تیماج تریاکی، ۳۹۶ص، اندازه: ۱۹/۵×۳۱/۸سم [نشریه: ۲ - ۲۰۹]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۶-عکسی
اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۸۴]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۵۸-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۷]
۲. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۳۷۱۸
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: شاه عباس صفوی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۳۵۴ص، اندازه: ۲۰/۸×۳۰سم [نشریه: ۲ - ۲۰۹]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۵۶-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۶]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۷-عکسی
اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۸۴]
۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قوله تعالی الله اجرالمحسنین فی شهور سنه ست و ثمانمائه
خط: نسخ و نستعلیق، کا: جلال الدین محمد شریف حسینی، تا: ۱۱۱۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج زرد مذهب، ۱۹۵گ، ۱۵سطر(۱۱/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۶ - ۳۴۲]

● صریح الملک / اسناد / فارسی

sarīh-ol molk

سپاهانی، محمد طاهر، ق۱۱ قمری
sepāhānī, mohammad tāher (- 17c)

تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۰۳۸ق
صورت قباله‌های املاک وقفی آستانه شیخ صفی الدین در اردبیل است. با تاریخ‌هایی از ۱۰۲۴ تا ۱۰۷۳ق، در دیباچه نام خود را آورده می‌گوید: به روزگار تولیت «... رفیع الاسلام و ملاذ المسلمین» (که نام او را نمی‌برد [شاید شیخ شریف زاهدی]) بر آستانه شیخ صفی، شاه عباس (۹۹۵-۱۰۳۷ق)، در ربیع الاول ۱۰۳۸ق به من اشارت می‌کند، تا صریح الملکی در باب املاکی که در ایام تولیت مومی الیه خریداری شده و سایر وقفیات سرکار مقدسه نوشته شود. این محمد طاهر اصفهانی، نمی‌تواند محمد طاهر نصر آبادی اصفهانی، متخلص به طاهر (۱۰۲۷-زنده ۱۱۱۵ق) باشد و شاید محمد طاهر وحید قزوینی (۱۰۱۵-۱۱۱۲ق) باشد، که «مجلس‌نویسی» بود و چند بار به وزارت رسید (طبقات ۳۹۹/۱۲) و از منشیان زبردست روزگارش بود و در «منشآت» بسیاری از وی بازمانده است. (احمد منزوی)

۱. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۴۳۲۴
خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر سپاهانی، تا: ۱۰۳۸ق؛ نسخه شامل قباله‌های املاک خریداری آستانه شیخ صفی است که مؤلف و گردآورنده در زمان تولیت و صدارت نواب شیخ زاهدی در عصر شاه عباس صفوی در ربیع الاول ۱۰۳۸ آن را ساخته است و مجموعه وقف نامه‌های رقبات و موقوفات و اسناد املاکی است که برای آستانه شیخ صفی الدین خریداری شده و همه باید به خط گردآورندگان باشد، شماره میکروفیلم: ۱-۹؛ کاغذ: ترمه، ۲۶۷ص، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۲سم [نشریه: ۲ - ۲۱۰]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۵۷-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۷]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶-عکسی
نسخه است: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۸۴]
۲. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۳۷۰۳
آغاز: افتتاح سخن آن به که کند اهل کمال - به ثنای ملک الملک خدای متعال ... صحایف حمدی که مستوفیان خیال از استیفای آن عاجز آیند و شرایف شکری که محاسبان؛ **انجام:** املاک معه شرعته متعلقة سرکار فیض آثار است.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مؤلف و گردآورنده در زمان صدرات و تولیت شیخ شریف زاهدی در ربیع الاول ۱۰۳۸ق آن را ساخته و در مورد قباله‌های املاک شیخ صفی می‌باشد؛ واقف: شاه عباس صفوی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج تریاکی، ۳۳۷ص، اندازه: ۱۹/۱×۳۰/۲سم [نشریه: ۲ - ۲۱۰]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۵۵-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۶]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۶-عکسی
اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۸۴]

● صریح الملک = کتابچه موقوفات اصفهان = دفتر مالیاتی بلوکات و قریه‌های اصفهان / اسناد / فارسی

sarīh-ol molk = ketābče-ye mowqūfāt-e esfahān = daftar-e mālīyātī-ye bolūkāt va qarye-hā-ye esfahān

در نامه‌ای از آقای آل داود که بین نسخه قرار دارد و تقاضای بررسی نسخه برای چاپ مطرح شده، آن را «صریح الملک» خوانده‌اند که گویا این اطلاق درست نباشد. برای اطلاع بیشتر، به اسناد صریح الملک بقعه شیخ صفی که جناب شیخ الحکمایی در سری منشورات کتابخانه مجلس منتشر کرده‌اند رجوع شود. صورت مالیاتی چند بخش و بلوک از «دار السلطنه اصفهان» (تعبیر به کار رفته در برگ ۳۶ر) است که در هر قسمت قریه‌ها و

مزارع آن بخش‌ها و مالیات هر یک نوشته شده است. این دفتر در وضعیت فعلی (آغاز افتاده) فقط شامل سه چهار بخش با اوراقی در هم ریخته است. به عنوان نمونه این قسمت‌ها در نسخه موجود است: فصل ششم: در وصف رویدشتین؛ فصل هفتم: در تعریف قهاب: بلوکی محدود به بیابان قهپایه و بلوکات «جی» و «برخوار» و «برا آن». برخی قرای آن. ابتیاعی «نواب مالک اشرف والا» است؛ فصل هشتم: در بیان توصیف کرارج که ثغورش محدود به «جی» و «برا آن» است؛ «موسیان و سایر قرای مذکوره مزرعی میرزا علی رضا ولد میرزا هاشم»؛ «قرای تیولی که ... النجان واقع است و حسب الفرمان مبارک از مالیات و حوالجات معاف و مسلم است». از آنجا که در برگ ۳۶ر از «زمان عبور و مرور افغان ... الی الآن» یاد شده رساله مورد بحث یقیناً پس از عهد صفوی و به قرینه نوع کاغذ و خط احتمالاً متعلق به عهد قاجار است. در هر فصل و قسمت، نام روستا یا مزرعه به همراه مقدار آب، محصول و نوع آن و نیز مالیات عایدی از آن به خط سیاق آمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۰۸

آغاز: ... و سماوی دویست تومان نقد و چهار صد خروار جنس است و اراضی آن قریب بسه هزار جریب مساحت؛ **انجام:** نورا: مزرعه ایست ششدانگ آن اربابی، خراب و بایر.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ نستعلیق هنری؛ صورت دفاتر و مالیاتها به سیاق درشت، نام «اشرف والا» نوشته به زر، مجدول؛ جلد: مخمل سرخ، ۶۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲۷/۱ – ۲۴]

● **صریح الملک** / اسناد / فارسی

sarīh-ol molk

گزارشی است در خصوص مستغلات و املاک موقوفه بقعه شیخ صفی الدین اردبیلی، در آغاز آن آمده: «صورت کتابچه صریح الملک مستغلات و املاک موقوفه که در عهد سلطنت و دولت ... شاه عباس صفوی انار الله برهان بتولیت عالیجضرت ... شیخ شریف نیک زاهدی متولی ابتیاع و وقف آستانه صفویه نموده صریح الملک علیحده بتاریخ شهر ربیع الاول سنه ۱۰۳۸هـ حسب الامر الاعلی نوشته شده بتفصیلی است که خلاصه آن درین کتابچه نوشته می‌شود ...». در روی برگ اول این عبارت تحریر شده: «کتابچه صریح الملک است که مرحوم مغفور جنت مکان میرزا حسینخان لشکرنویس عمو طاب ثراه از دارالارشاد اردبیل نوشته بطهران فرستاده‌اند».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۲۸

از نسخه‌ای که به صورتی ویژه در زمان شاه عباس تهیه شده؛

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: گالینگور آبی، ۱۱۲ص، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۷/۲ – ۸۱]

← صعود جثة الامام الی السماء من بعد ثلثة ایام (رسالة فی) ← اثبات وجود الانبیاء و الاوصیاء فی قبورهم

● **الصغری السالبة الجزئیة ... (رسالة فی ان)** / منطق/عربی

aṣ-ṣuġra-s sālibat-ul juz'īya … (r.-un fī anna)

ارموی، حسن بن احمد

ormavī, hasan ebn-e ahmad

رساله‌ای در این‌که صغرای سالبه جزئیه که در قوه موجبه در شکل اول نیست منتج است.

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۷۵/۳

خط: نسخ، کا: محمد بن یوسف بن جزله متطبب نخجوانی، بی‌تا،[نشریه: ۲ – ۱۱۹]

● **صغری در منطق = منطق صغری** / منطق / فارسی

soqrā dar manteq = manteq-e soqrā

جرجانی، علی بن محمد، ۷۴۰ – ۸۱۶ قمری

jorjānī, ʻalī ebn-e mohammad (1340 - 1414)

وابسته به: کبری در منطق = الرسالة الکبری فی المنطق؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰–۸۱۶)

این رساله بسیار موجز عصاره‌ای از «منطق کبری» خود مؤلف است که آن را برای فرزندش محمد ملقب به میر سید شمس الدین نگاشته است. این رساله کوچک‌تر از رساله «کبری» مؤلف است لذا «صغری» نامیده شده است. این رساله شامل است بر: ۱. مقدمه با مباحثی چون: تصور، تصدیق، حکم، نظری، بدیهی، فکر، معرف و حجت؛ ۲. فصل اول در مباحث معرف یعنی کلی و جزئی، کلیات خمس (نوع، جنس قریب و بعید، فصل قریب و بعید، عرض خاص و عام)، اقسام تعریف (حد تام، حد ناقص، رسم تام و رسم ناقص)؛ ۳. در مباحث دلیل یعنی اقسام قضیه (حملیه، شرطیه متصله و شرطیه منفصله)، اقسام قضیه شرطیه منفصله (حقیقه، مانعة الجمع و مانعة الخلو)، تعریف قیاس اقترانی و استثنائی و تبیین اجزای قیاس و اشکال چهارگانه آن. فرزند مؤلف (محمد بن علی گرگانی) این رساله را مانند کبری ترجمه کرده و آن را «غره» نام نهاده است.

آغاز: بسمله. هر چه در ذهن درآید اگر خالی از حکم باشد آن را تصور خوانند ...

انجام: لکنه لیس بزوج فهو فرد لکنه لیس بفرد فهو زوج. تمت الرساله

چاپ: گنجینه بهارستان، حکمت، به اهتمام علی اوجبی، تابستان ۱۳۷۹ش، با تصحیح علی اوجبی، صص ۶- ۱۳؛ لکناو، ۱۸۴۳م

[دنا ۱۳۶/۷– ۱۳۹ (۸۷ نسخه)؛ الذریعة ۴۲/۱۵ و ۷۳/۲۳ و ۵۲۱/۹ و ۲۳/۱۶؛

نسخه‌های منزوی ۱۵۰۳/۲ و ۱۴۹۳/۲؛ مشترک پاکستان ۹۲۵/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۳۶۸/۱]

شرح و حواشی:

۱- ایضاح الصغری؛ شیرازی، احمد بن عبدالعزیز (-۹)

۲- شرح صغری فی المنطق (۲عنوان)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علائی بن محبی شیرازی، تا: ۹۴۸ق، جا: مشهد (قوشخانه)؛ جلد: تیماج قرمز مذهب، ۴ص (۱۹- ۲۲)، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۳۳۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۵۹ق؛ واقف: خواجه شیر احمد تونی، سال ۱۰۳۲ش؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۵ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۴ - ۲۲۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۹۵۹ق؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ جلد: پارچه‌ای، ۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۴۵]

۴. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۳۰۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی پومالی، تا: ۹۷۰ق؛ جلد: تیماج تریاکی، قطع: بغلی [نشریه: ۳ - ۴۱۵]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۶ق؛ محشی؛ واقف: ملاموسی گیلانی؛ کاغذ: نخودی، جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۴۵]

۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۲۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۸×۱۹سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۲]

۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۰۸/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳ - ۸۹]

۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۷۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن ذال (مؤسس مدرسه التفاتیه قزوین)، تا: ۱۶ جمادی الاول ۱۰۵۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰ص (۱۳۹-۱۴۸)، ۱۶ سطر [ف: ۲ - ۲۸۹]

۹. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۱۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** نتیجه قولی قضیه‌ای است که لازم آید از قیاس و به اعتبار آنکه از قیاس طلب حصول او می‌کند مطلوب گویند هم تمام شد [...] اصطلاحات که در رساله شریفه ایراد نموده شد و السلام علی النبی و آله

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ رمضان ۱۰۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۹گ (۱۹پ-۲۷ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۹سم [ف مخ]

۱۰. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۵۳۸/۵

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن سید عبدالوهاب بن سیدخان، تا: ۱۰۶۶ق؛ ۳گ (۱۶پ-۱۸پ)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۲۲۰]

۱۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۵۲/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ جمادی الاول ۱۰۸۳ق؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: - ۲۲۷]

۱۲. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۸۸/۳

خط: نسخ، کا: میرهاشم بن میر ابوطالب حسنی حسینی اصفهانی، تا: ۱۰۷۷-۱۰۸۷ق؛ ۴گ (۴۵پ-۴۸ر)، اندازه: ۷/۵×۱۷سم[ف:۶۷]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۴۷/۱-۵۱/۱۰۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۸۹ق؛ ۸گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۹۶]

۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۴۳/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق؛ مصحح، محشی؛ ۳گ (۱۱۰پ-۱۱۲پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۷]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۳۲/۲

خط: نستعلیق، کا: ابوالعلاء الحسینی ابن معزالدین محمد، تا: ۱۰۹۱ق، جا: یزد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹ص (۱۶-۲۴)، ۱۰-۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۷-۳۲۱]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۴۴۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۱ صفر ۱۰۹۶ق؛ محشی؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۷ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۰/۲سم [ف: ۲۴ - ۲۳۰]

۱۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۵۲/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد صابر گلپایگانی، تا: جمعه ۲۸ ذیقعده ۱۰۹۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۹۱-۹۵)، ۱۳ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳ - ۱۵۹۷]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۰۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: یعقوبعلی فرزند حاجی تقی، اسبو کلائی، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۶گ (۱۶۶-۱۷۱)، ۱۲ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۸سم [ف: ۲۹ - ۱۵۰]

۱۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۰۶/۳

خط: نسخ، کا: عبدالفتاح بن آقا بدیع خوانساری، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۴۴۸]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۰۶/۳
همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۷۴]
۲۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۰۸/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵گ (۱پ-۵پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۱۴۵]
۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۷۰/۵
خط: نسخ، کا: عبدالائمة بن عبدالحسین جامعی عاملی، تا: ۱۲ ربیع الاول ۱۱۰۱ق؛ با اشکال هندسی، مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۷۹پ-۸۲ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۷۵]
۲۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۷/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ ۳گ (۷۸پ-۸۰ر) [ف: ۱ - ۱۶۵]
۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۵۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** وقعه کعب کعب و هکذا.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۰۸ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن [رایانه]
۲۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۹۵/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: باقر حسینی، تا: ۱۱۱۵ق؛ ۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۱۲]
۲۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۷/۴/۱-۵۹۴۰
خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن خلیل، تا: ۱۱۸۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۲۰۷]
۲۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۶۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: محمد حسین بن سید محمد موسوی خوانساری «عبده محمد حسین بن المحمد موسوی»؛ ۱۳ سطر (۴×۱۰)، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۶۱۸]
۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۶۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ واقف: محمد تولیت، خرداد ۱۳۸۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴ص، ۸-۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۲۴ - ۲۳۰]
۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۴۳/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، ۸گ (۴۲پ-۴۹پ)، ۲۴ سطر (۱۱×۱۵)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۲۸۰]
۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۸۶/۵-۲۴/۱۸۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۹۶]
۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۶۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و این را موجبه خوانند و یا حکم کرده باشند بسلب ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۲گ (۱۲پ-۱۳پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۰۴]
۳۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۷۸
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۲]
۳۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲۲ص
خط: نسخ خوش، کا: قدم علی طالقانی، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۱۴۳]
۳۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۸۷/۷
آغاز: برابر
در فهرست ناشناس مانده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: - ۲۹۱]
۳۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۹۶/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۰۱پ-۱۰۶پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۶]
۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۷۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۱ق؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۲۳پ-۲۵پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۹ - ۴۹۹]
۳۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۸۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۷ق؛ ۳گ (۲ر-۴ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۶]
۳۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۷۴۸/۵
آغاز: برابر
کا: حیدر علی، تا: ۱۲۰۹ق؛ ۳گ (۱۳۴پ-۱۳۶ر) [ف: ۵ - ۱۷۴]
۳۸. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۹۱/۶
خط: نسخ، کا: علی اکبر بن کربلایی رمضان، تا: ۱۲۱۵ق، جا: مدرسة النعمریه؛ ۶گ (۱۰۱ر-۱۰۶ر)، قطع: بیاض رقعی [چند نسخه-ف: - ۵۹]
۳۹. اراک؛ کتابخانه مدرسه سپهدار؛ شماره نسخه:۶/۱۳۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و تحریری، کا: محمد صادق ابن حاجی حسین علی گلپایگانی، تا: با تاریخ ۱۲۱۶ق؛ جلد: گالینگور آبی، ۵گ (۱۵۱ر-۱۵۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [دو کتابخانه اراک: - ۱۶۶]
۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۶۲۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد یحیی، تا: ۱۲۱۹ق؛ مصحح؛ مهر:

«یا محمد ادرکنی ۱۲۵۳» (بیضی)، «یا علی ادرکنی» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۳گ (۱۱پ-۱۳پ)، ۱۹ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [رایانه]

۴۱. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره ۳/

کا: ابوطالب بن قاسم حسینی، تا: ۱۲۲۶ق [تراثنا: س۲ش۴ - ۶۲]

۴۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۳۴/۱

آغاز: برابر

کا: بابا خانی ولد رضا قلی بیك، تا: ۱۲۲۶ق؛ قطع: رقعی [ف: ۳۱۲]

۴۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۱۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق، ۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۷۱]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۴/۴-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد کاظم حسینی رودباری قصرانی، تا: ۱۲۲۶ق، جا: مدرسه می‌رزا (= میرزا)؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مذهب، ۵ص (۱۹۴-۱۹۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۲۲۶]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۶۸۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالحسین خراسانی، تا: دوشنبه ۱۱ رجب ۱۲۳۱ق، جا: طبس مدرسه نواب عالی؛ واقف: بنیاد پژوهشهای اسلامی، آبان ۱۳۶۸؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۴ - ۲۳۰]

۴۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸/۱

آغاز: باشد و این نفس ناطقه آدمی را که روحش خوانند و قوتیست نظری و قوت عملی

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۷ربیع الثانی۱۲۳۲ق، جا: کرمانشاه؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۹گ (۱ر-۱۹پ)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۳۴۶]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۰۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج فرنگی، ۱گ، ۴۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۵ - ۳۷۸]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۶۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: رمضان متکازنی، تا: چهارشنبه جمادی الاول ۱۲۳۵ق؛ محشی؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: گالینگور، ۳ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۴ - ۲۳۱]

۴۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۴۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۳۵ق؛ ۲۱ص (۳۳۵-۳۵۵)، ۱۶ سطر [ف: ۲ - ۲۶۸]

۵۰. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۴۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: میر عبدالهادی بن رضا بنابی، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۴گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: - ۲۲۳]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۹۵۷

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن ملا میرزا محمد قاری، تا: چهارشنبه ۹ جمادی الثانی۱۲۴۱ق، جا: مسجد عباسی جدید؛ محشی با رمز «۱۲»؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۵ - ۳۷۹]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۶۳/۲

همان نسخه بالا؛ ۴گ (۱۸پ-۲۱پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [مؤید: ۲ - ۶۹]

۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۳۲/۱-۲۳/۱۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد هادی بن محمد صادق حسینی، تا: ۳ محرم ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۷۹۶]

۵۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۷۳/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۵ - ۲۱۵۳]

۵۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴/۱۲/۲-۶۲۶۶

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملابابا، تا: ۱۲۴۳ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، ۱۶ سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: - ۲۰۶]

۵۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۰۹/۲

آغاز: بسمله. علم صورت حاصله شیء است در ذهن و بر دو قسم است تصور و تصدیق؛ **انجام:** لیکن شجر است پس حجر نیست لیکن حجر است پس شجر نیست .

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۲۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۵ - ۱۲۶]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۱۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۵ - ۳۷۹]

۵۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۴۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید جواد بن موسی، تا: ۱۲۵۴ق، جا: مدرسه حاج محمد صالح قزوینی؛ جلد: تیماج مشکی، ۸ص (۲-۹)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۵۹]

۵۸. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۴۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۱۱۳پ–۱۱۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۵۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۸۳/۲-۶۱۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق، جا: مدرسه می‌رزا (= میرزا)؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۰ سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: - ۱۹۶]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۶۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: علی محمد اشکوری، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۷گ (۷۶پ–۸۲ر)، ۸–۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۴۳ - ۱۰۸]

۶۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۷۹/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵ص (۱–۵)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۵ - ۱۵۹۹]

۶۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۲۶/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ کاغذ: فرنگی؛ جلد: شمیز، ۱۷ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۷۲۵]

مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۲۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۵۸۷]

۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۴۳/۷

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس مانده؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد رضی بن محمد کریم اشتهاردی، تا: ۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج سبز، ۲گ (۹۰پ–۹۱پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۵۴]

۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۴۸/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا: علی اکبر حسینی، تا: ۱۲۸۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۱۴پ–۱۸پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۲۰]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: صفر علی بن نوروز علی، تا: ۲۶ محرم ۱۲۸۶ق؛ واقف: عباس فخیمی، آذر ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۴ - ۲۳۱]

۶۶. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۵۹/۲

کا: سید اسماعیل خراسانی بیرجندی، تا: ۱۲۹۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۲۸ر–۳۰پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: - ۱۲۱]

۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۶۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن، تا: ۱۲۹۳ق، جا: مشهد رضوی مدرسه سمیعیه؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج، ۳گ (۱۵–۱۷)، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۵ - ۷۱]

۶۸. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۹۳/۲

آغاز: برابر

در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی قلی بن همت علی سرابی، تا: ۱۲۹۵ق؛ جلد: مقوایی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۷۴]

۶۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبد العلی کرهرودی کزازی، تا: ۱۲۹۶ق؛ جلد: تیماج سبز، ۴گ (۲۰ر–۲۳پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۱۳]

۷۰. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۹۳/۷

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی قلی بن همت علی سرابی، تا: ۲۸ رجب ۱۲۹۷ق؛ جلد: مقوایی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۷۵]

۷۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۵۱/۲

کا: میر عماد الدین بن میر سید غلامعلی حسنی حسینی هزارجریبی، تا: شعبان ۱۳۰۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۳۲پ–۳۶ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۲ - ۲۱۸]

۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۶۹۰

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی نهاوندی، تا: ۱۳۰۲ق؛ مهر: «عبده محمد تقی» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۵ص (۱۲–۱۶)، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [رایانه]

۷۳. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۵/۱

آغاز: برابر

در فهرست با عنوان «شرح کبری» و ناشناس آمده که آغاز همانند صغری است؛ خط: نسخ نازیبا، کا: سید محمد بن ابوالحسن حسینی قمی، تا: ۱۳۰۳ق؛ اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: - ۴۰]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۸۵/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۵ ربیع الثانی ۱۳۰۴ق؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۳گ (۵۹پ–۶۱ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۴۴ - ۶۵]

۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۵۱/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۴گ (۲۰۷–۲۱۰)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۱ - ۲۲۰۹]

۷۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: محمد امین بن علی محمد، موسوی، تا: محرم ۱۳۱۱ق؛ کاغذ: فرنگی، ۴گ (۷۴–۷۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۳/۵سم [ف: ۲۸ - ۶۴۹]

۷۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۰۷/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد علی، تا: یک‌شنبه ۲۷ صفر ۱۳۱۶ق؛ در متن و هامش؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه کاغذ، ۲گ (۳۰ر–۳۱پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵ - ۴۶۳]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۷۲/۴

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد بن علی موسوی تهرانی شیرازی، تا: ۱۳۲۸ق؛ جلد: گالینگور، ۱۳ص (۴۷-۵۹)، اندازه: ۲۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۲۱۸]

۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۵۵

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «رساله‌ای در منطق» و ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ در برگ ۹۰پ مطلبی در فرق بین حمد و شکر؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۳گ (۸۸-۹۰)، ۱۱-۱۵ سطر (۸/۵×۱۵و ۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [رایانه]

۸۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۰۳/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰ص (۸۲-۹۱) [ف: ۳ - ۵]

۸۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۷۷/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۵گ، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۹۹]

۸۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۷۳/۴-۳۷/۱۶۳

آغاز: بدانکه آنچه در ذهن درآید اگر خالی از حکم باشد آنرا تصور خوانند؛ **انجام:** کلما کان هذا الشیء انساناً کان حیوانا لکنه انسانا فهو حیوان

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۷۹۶]

۸۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۰۴/۶-۲۴/۲۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** حیوان ضاحک مر انسان را وهرگاه جنس بعید را با خاصه جمع کنی آنرا رسم ناقص خوانند چون

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۷۹۶]

۸۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۳۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد حسن سلطان نوری، تا: سه‌شنبه ۲ ذیحجه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: ۵ - ۲۱۵۳]

۸۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۳۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۲]

۸۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۲۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ درپایان فایده‌ای در ایساغوجی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ، ۱۴ سطر، اندازه:۱۰×۲۳سم [ف مخ: ۳-۱۳۲۲]

۸۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۰۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در هامش؛ جلد: میشن سیاه، ۱۰۰گ (۱۵ر-۱۱۴ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۸۵]

۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۸۵/۴

تنها صفحه آغاز رساله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۱ص (۱۷ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۴۴-۶۵]

۸۹. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۰۷/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا [ف: - ۲۵۴]

۹۰. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۱۰/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۱۱۱-۱۱۳) [ف: - ۲۰۷]

۹۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۴۸/۵

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۶ص (۱۰۳-۱۰۸) [ف: - ۲۴۵]

۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱۸/۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴ص (۱۳۳-۱۳۶)، اندازه: ۱۱×۱۴سم [ف: ۹ - ۶۰۸]

۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۰/۱۳

نام کتاب در فهرست «مختصر نافع در علم منطق» بدون مؤلف آمده است به استناد فهرست رایانه‌ای (ص ۶۷۹) تصحیح شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۴۰۷]

۹۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۶۹/۳

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۵۸پ-۶۵ر)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۶۵]

۹۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۳۳/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۴گ (۲۰پ-۲۳ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۲۰۱]

۹۶. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۸

کا:جمال الدین حسین بن مرتضی حسینی،بی‌تا[تراثنا:س۲ش۴- ۶۱]

۹۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۶۶پ-۶۸پ)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱ - ۳۵]

۹۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: خاکستری، جلد: کاغذ، ۱۴ص، ۱۰ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۳۷۷]

۹۹. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱۳۴/۲

خط: نسخ نازیبا، کا: محمد مهدی بن ملامقدس بن محمد حسن بن عبدالنعیم زهانی، بی‌تا؛ جلد: گالینگور مشکی، ۲گ (۳۸پ-۳۹پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: - ۱۰۴]

● **صغری (ترجمه)** / منطق / عربی

soqrā (t.)

وابسته به: صغری در منطق؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰–۸۱۶)
ترجمه زیرنویس روانی است بر «صغری» میر سید شریف جرجانی.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۲۴۶

آغاز: بسمله. الصورة الحاصلة للشیء فی الذهن ان کان خالیاً عن الحکم؛ **انجام:** لیس بزوج فهو فرد لکنه لیس بفرد فهو زوج
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۵ – ۳۷۹]

● **صغری در نحو** / نحو / فارسی

soqrā dar nahv

رامسر؛ فرید تنکابنی، عبدالوهاب؛ شماره نسخه:۳۰/۲

کا: محمد تقی بن محمد قاسم جیلانی، بی‌تا [نشریه: ۷ – ۷۸۳]

● **صفاء الروضة** / فقه / عربی

ṣafā'-ur rawḍa

موسوی حائری، محمد صالح بن حسن، – ۱۳۰۳ قمری

mūsavī hā'erī, mohammad sāleh ebn-e hasan (- 1886)

وابسته به: الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱–۹۶۵)
تاریخ تألیف: چهارشنبه ۱۱ صفر ۱۲۷۴ق
حاشیه مفصل استدلالی است بر کتاب «الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة» شهید دوم، با عناوین «قوله، قوله».
[دنا ۱۳۹/۷؛ الذریعة ۴۳/۱۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۴۰

آغاز: قوله ره کتاب المیراث، و هو ثابت بنص الکتاب و صریح السنة و اجماع المسلمین کافة و الضرورة من الدین و الاصول القطعیة؛ **انجام:** أن یصلحه و ینبه علیه و یوضحه و یشیر الیه حائزاً بذلک منی الشکر الجمیل و من الله سبحانه الاجر الجزیل ...
مشتمل بر کتاب ارث؛خط:نستعلیق،کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: لطفعلی بن محمد کاظم تبریزی به تاریخ ۱۳۲۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸ – ۳۶۹]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۵۶

آغاز: قوله: کتاب المتاجر، عنوان الکتاب هنا لجماعة و منهم الفاضل فی القواعد و الماتن هنا
تا قوله: «والغناء» را دارد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ از روی نسخه اصل در ۸۰ برگ استنساخ شده، نسخه اصل و استنساخ هر دو در یک جلد صحافی شده؛ قطع: وزیری [ف: – ۱۸۳]

● **صفاء القلوب** / شعر / عربی

ṣafā'-ul qulūb

توفیق، علیقلی، ق۱۴ قمری

towfīq, 'alīqolī (- 20c)

قصیده‌های عربی او است در توحید و تسلیم نبی و ربیعیه و غدیریه و فاطمیه و استغاثه به صاحب الزمان و اختیاریه با دیباچه فارسی.
چاپ: ایران، تهران، دارالطباعه آقا میرزا علی اصغر، ۱۳۲۸ق، سنگی، جیبی، ۱۶ص

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۴۳

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۲۷ جمادی الثانی ۱۳۴۶ق؛ ۸گ، ۱۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۶ – ۶۱۹]

● **صفاء اللؤلؤة** / تراجم / عربی

ṣafā'-ul lu'lu'

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ – ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e 'abd-on-nabī (1765 - 1817)

وابسته به: لؤلؤة البحرین فی الاجازة لقرتی العین؛ بحرانی، یوسف بن احمد (۱۱۰۷–۱۱۸۶ق)
تاریخ تألیف: ۱۲۰۷ق؛ محل تألیف: کربلا
شرح و ترجمه جمعی از علماء شیعه منتخب و ملخص از کتاب «لؤلؤة البحرین» تألیف شیخ یوسف بحرانی (– ۱۱۸۰ق) است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۱

آغاز: پس از خطبه: اما بعد فهذا منتخب من الرسالة المسماة بلؤلؤة البحرین؛ **انجام:** ما کر الدهور بل الی یوم ینفخ فی الصور بل الی یوم الحشر و النشور.
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۴ – ۳۱۵]

● **الصفات** / کیمیا / عربی

aṣ-ṣifāt

جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

افزوده شده: «و هو المقالة السادسة من السبعین».
آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد نبیه و آله و سلم. ان الله تبارک و تعالی قد امتن علی الناس بهذا الکتاب منة عظیمة لانا نهون لها ... و کتابنا هذا یعرف بکتاب الصفات و نحن نذکر فیه التدبیر الذی مضی فی کتبنا هذا فی خمسة عشر یوماً و کذلک ینقض فیما یأتی بعد ذلک من الایام قلیلاً قلیلاً
انجام: و علی قدر ما تقاومه من البارد الرطب فی المعدة التی هو مضده یکون سرعه الهضم و ابطائه فاعرف ذلک ان شاء الله و الحمدلله رب العالمین.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۶۷/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، اندازه: ۱۵/۶×۲۳/۲سم [ف: ۶ - ۴۴۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۱/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۸۸ق؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۵گ (۲۲ر-۲۶پ)، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۹/۲ - ۶۱۱]

● **الصفات** / لغت / عربی به فارسی

aṣ-ṣifāt

فرهنگی است در صفات مخصوص جوارح انسانی و بعضی از صنایع و حرفه‌های معهود عصر مؤلف، با ترجمه فارسی آنها و مجموعاً دوازده بخش می‌باشد.

یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۰۸/۲

آغاز: یکتب فی الحلی، فی صفات اللون، ازهر اللون سفید و سرخ روی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۱۹۱ق؛ مهر: «محمد صادق دارد امید شفاعت» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: - ۸۷]

● **صفات الاشیاء** / گوناگون / فارسی

sefāt-ol ašyā'

رساله مختصری است شامل چهل و هفت «باب» کوتاه از نویسنده‌ای شیعی که در آن از آیات و روایات استفاده شده است. نام کاتب و مؤلف به دست نیامد. برخی عناوین باب‌ها چنین است: ۱. صفت آفرینش جهان؛ **۲.** صفت اول چیزی که خدای تعالی آفرید؛ **۳.** صفت نام آسمان‌ها؛ **۴.** صفت نام زمین‌ها؛ **۵.** صفت آفرینش بهشت؛ ... **۱۰.** صفت صراط و گذشتن بر آن؛ ... **۱۵.** صفت منکر و نکیر؛ ... **۲۴.** صفت فاتحة الکتاب؛ ... **۲۸.** صفت بانك کردن مرغان؛ ... **۳۰.** صفت بلندترین چیزی که در جهان بنا نهاده‌اند؛ ... **۳۵.** صفت عصای موسی؛ ... **۴۱.** صفت زنده شدن پیغمبران و أنبیا؛ ... **۴۵.** صفت بهشت ساختن شداد؛ **۴۶.** صفت رسیدن بلوقیا بگور سلیمان؛ **۴۷.** صفت این جهان.

تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۱۷/۱

آغاز: حمدله. و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین. اما بعد این کتابی است مشتمل بر چند باب. باب اول در صفت آفرینش جهان. باب دویم در صفت اول چیزی که خدای تعالی آفرید باب سیم در صفت نام آسمانها؛ **انجام:** تا عبرت باشد خوانندگان را و چون به ما رسید به زبان فارس گردانید تا همه کس بفهمند و چون بخوانند ما را یاد کنند. تمت.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۵۶ق؛ ۳۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۳۷۲]

● **صفات الله** / کلام و اعتقادات / عربی

ṣifāt-ul-lāh

عبدالرزاق کاشی، عبدالرزاق بن احمد، - ۷۳۶ ؟ قمری

'abd-or-razzāq-e kāšī, 'abd-or-razzāq ebn-e ahmad (-1336)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۹۴/۱۰

آغاز: سال بعض الاجلة عن مولانا کمال الدین عبدالرزاق صفات الله تعالی ان کانت عین ذاته لزم اتحاد المتضادین ... و ان کانت غیر ذاته لزم التعدد فیها بوجه آخر فاجاب عنه بانا نختار القسم الاول و نقول انما یلزم المحالات ان لو کانت امور اوجودیة اما اذا کانت امورا اعتباریة فلا؛ **انجام:** اذا العلم صفة واحدة لاصفات کثیرة

خط: نستعلیق، کا: نصرالله بن احمد نراقی، تا: ۱۲۹۴ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۴ص (۱۸۴-۱۸۷)، ۱۶ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۲ - ۲۸۸۱]

● **صفات الله** / کلام و اعتقادات / عربی

ṣifāt-ul-lāh

مدرس سقزی، محمد سعید، ق۱۳ قمری

modarres-e saqqezī, mohammad sa'īd (- 19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۶۵

آغاز: بسمله. تشهد ان الله موجود واجب الوجود متصف بالقدم و البقاء و المخالفة للحوادث و القیام؛ **انجام:** اول ما یسئل العبد فی قبره عن معرفة الله تعالی و معرفة الرسول صلی الله علیه و سلم فمن لم یجب فیتبدل قبره بحفرة من حفران النار.

خط: نسخ، کا: محمد مدرس، تا: قرن ۱۱، جا: سقز (قصبه)؛ جلد: میشن قهوه‌ای مذهب، ۱ص (۱۰۷ر)، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۷۰]

● **صفات الله** / کلام و اعتقادات / عربی

ṣifāt-ul-lāh

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۱۵/۹

آغاز: قد بینا انه عالم فان الفعل الصادر منه علی وفق العلم به و ان العلم بنظام الخیر علی وجه یعلم انه من آثار کمال وجود ... و اذا تعلق بالمسموعات یسمی سمیعا و اذا تعلق بالمبصرات یسمی بصیراً و اذا جمع فیقال عالم الغیب و الشهادة ... و قد ذکرنا انه

واحد و انه منزه عن العلل (گ۹۴) ... فالکلام عبارة عن العلوم الحاصلة فی قلب النبی (گ۹۴) ... فتعلم ان جمیع ما سواه هو فعله ... و تحقیق هذا ان الذات اذا لم یصدر (گ۹۵) منه شیء و بقی علی ما کان فلایصدر، و اذا صدر فلابد من تغیر ذاته بحدوث ارادة (نانوشته مانده است گ۹۵پ)

بحثی کلامی به عربی در سه صفحه، و چون آغاز و انجام آن افتاده است شناخته نشد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج حنایی مذهب، ۲ص (۹۴-۹۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۱ – ۵۴۷]

● **صفات الله تعالی** / کلام و اعتقادات / فارسی

sefāt-ol-lāh ta'ālā

جرفادقانی، محمد بن علی اصغر، ق۱۳ قمری

jorfādeqānī, mohammad ebn-e 'alī asqar (- 19c)

تاریخ تألیف: اوایل صفر ۱۲۴۸ق

فائده مختصری است در صفات باری تعالی و تقسیمات آن که بنا به گفته مؤلف در اوایل صفر ۱۲۴۸ برای وی روشن گردیده است.

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۶/۲

آغاز: هذا مما استفدناه من باطن الولایة العلویة العلیا بدانکه بعد از آنکه در زمانی بسیار و روزگاری بی شمار سر به زانوی فکرت آشنا نموده بودم؛ **انجام:** و در این مقام کافی است اگر چه در تحت این جمله اسرار بسیار و فروعات بی شمار است و الله هو الحق المبین.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: شیخ مسیح کمره ای، تا: ربیع الثانی ۱۲۶۹ق؛ ۲گ (۳۲پ-۳۳ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲ – ۳۳۷]

● **صفات الله و الاسم و المسمی** / کلام و اعتقادات / عربی

Ṣifāt-ul-lāh wa-l ism wa-l musammā

تحقیق قول اهل سنت در سه مسأله در صفات الله و اسم و مسمی و جزء لایتجزی، در پاسخ صدرالافاضل وجیه الدین عزیز الاسلام.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۹/۳

آغاز: بعد بسمله و حمد ... المسئله الاولی فی الصفات قال اهل السنه صفات الله تعالی لاعین ذاته و لاغیر ذاته و استبعد هذا کثیر من اهل العلم و قالوا سلمنا انها لیست عین الذات؛ **انجام:** و الباقی اضعاف مضاعفه لذلک فیمتنع ان یکون اجزاء الخردلة کاجزاء الجبل قلت یبطل الملازمه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: سفید سمرقندی، جلد: تیماج زرد، ۶ص (۱۶۶-۱۷۱)، ۲۱ سطر [سنا: ف: ۲ – ۲۱۱]

● **صفات الهی = صفات ثبوتیه و سلبیه = صفات واجب الوجود** / کلام و اعتقادات / فارسی

sefāt-e elāhī = sefāt-e sobūtīye va salbīye = sefāt-e vājeb-ol vojūd

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ – ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja'far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۱ق

رساله مختصری است در صفات ثبوتی و سلبی واجب الوجود بر وجهی که در علم کلام و تصوف از آن بحث شده و فلاسفه در حکمت مشاء و اشراق در آن گفتگو نموده‌اند.

آغاز: الحمدلله الذی اثر باحاطة علمه فی عالم اللاهوت و أوجد بکمال قدرته عالم الناسوت ... اما بعد این رساله‌ای است در بیان صفات ثبوتیه و سلبیه واجب الوجود ...

انجام: پس مراد از ام مادر ظاهری خواهد بود و یا اینکه مراد از ام خاک باشد یعنی در قبر اثر سعادت و شقاوت کما هوحقه ظاهر می‌شود و قد تم بالخیر و الإقبال.

[دنا ۱۳۹/۷–۱۴۰ (۷ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۳۶۴/۹ و ۱۸۸/۶ و ۴۰۴/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۴/۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ممکن است که مراد مبالغه باشد، به این معنی که سعید، گویا سعید در شکم مادر و شقی، شقی در شکم مادر بود، و الله العالم ...

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ محشی؛ ۶گ (۳۷۸پ-۳۸۳پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۷ – ۲۹۵]

۲. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۹۷/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف مخ: – ۱۳۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۰۱/۲

خط: نستعلیق، کا: اسدالله موسوی هزار جریبی، تا: ۱۲ شوال ۱۲۴۵ق، جا: تهران؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ (۱۱۴پ-۱۲۹ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۸-۲۵۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶۳/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ مصحح، محشی به خط «عبدالله بن محمد حسن موسوی» مشهور به «برهان سبزواری»؛ کاغذ: فرنگی، ۶گ (۱۳۶پ-۱۴۱پ)، ۲۴ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۲ – ۸۸۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۴۹/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ

(۱۲۲پ-۱۳۶پ)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۰ - ۲۳۴]

۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۶۰/۸

آغاز: ... این رساله‌ای است در بیان صفات ثبوتیه و سلبیه

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با عنوان «صفات واجب الوجود»؛ ۷گ، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۷۵]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۹۶/۴-۱۰/۲۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با عنوان «صفات ثبوتیه و سلبیه»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۷۹۶]

← الصفات الالهیة ⟵ کتاب الحق

● **صفات امام زمان** / کلام و اعتقادات / فارسی

sefāt-e emām-e zamān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۹/۱۹-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۷۹۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۵ق؛ ۱گ (۲۰۳)، ۱۴ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۱۳]

● **صفات امیرالمؤمنین (ع)** / حدیث / عربی

Ṣifāt-u amīr-il-mu'minīn

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۴۴/۲

خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله موسوی بن میرزا حسینعلیخان بن سید محمد علی معروف به میرزا نصرالدین حیدر همدانی، تا: ۱۷ صفر ۱۱۹۴ق؛ جلد: چرم مشکی، ۲ص(۸-۹)، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۴۵ - ۳۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲۲/۶

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ... نقل عن الشیخ الحافظ الشهید أبی مسعود أحمد بن الفرات الرازی رحمة الله؛ **انجام:** و تابوا و ندموا جمیعاً علی التأسف و الأحزان و البکاء و الویل و الصراع علی ما فعلوا.

مطالبی درباره فضایل و مناقب و صفات حضرت امیر المؤمنین علیه السلام می‌باشد که به صورت یادداشت آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۴۸-۵۰)، ۱۸ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۵سم [ف: ۲۹ - ۱۷۱]

● **صفات ثبوتی** / کلام و اعتقادات / فارسی

sefāt-e sobūtī

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۵۱/۴

آغاز: بدان که پیش از افعال نماز، معرفت خدای تعالی از صفات ثبوتی و سلبی او و عمل او و حکت او؛ **انجام:** تو غنی دان. یعنی بالذات است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی و نخودی، جلد: مقوا، ۲ص، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: - ۴۵۲]

● **صفات ثبوتی و سلبی و اسماء الله** / عرفان و تصوف / فارسی

sefāt-e sobūtī va salbī va asmā'-ol-lāh

همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری

hamadānī, ʻalī ebn-e mohammad (1315 - 1385)

از نظر عرفانی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۵/۴۴

بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۱۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۲۰۰]

● **صفات ثبوتیه** / عرفان و تصوف / فارسی

sefāt-e sobūtīye

هراتی، علینقی شاه،

harātī, ʻalī-naqī šāh

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۵/۳

آغاز: بسمله جناب سراج الموحدین و عارف دقایق عرفان علینقیشاه هراتی را پرسیدم که در صفات ثبوتیه چه فرمائید؟

خط: شکسته، نستعلیق، کا: احمد بن آقا حیدر خوانساری، تا: ۱۳۱۶-۱۳۲۱ق؛ جلد: تیماج نیلی، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۷۰]

● **صفات ثبوتیه** / کلام و اعتقادات / فارسی

sefāt-e sobūtīye

در این مختصر ده صفت از صفات پروردگار بیان شده است.

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۵/۳۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ ۵ص (۷۵۶-۷۶۰)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۶۳]

← صفات ثبوتیه و سلبیه ⟵ صفات الهی

● **صفات ثبوتیه و سلبیه** / کلام و اعتقادات / ترکی

sefāt-e sobūtīye va salbīye

قاضی زاده، محمد، ق۱۱

qāzī-zāde, mohammad (- 11c)

رساله گزیده‌ای است در بیان صفات حضرت باری تعالی که با مقدمه قرار دادن آیه شریفه: «و ما خلقت الحن و الأنس إلا

لیعبدون»، تفسیر آن به «معرفت» و «توحید»، آغاز گشته سپس صفات ثبوتیه و سلبیه بیان گردیده است. از مؤلف، عنوان به جز آنچه در نسخه آمده است، به دست نیاوردیم.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۲/۱
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد ای طالب حق بلکل و آگاه او لغل کم تکری تعالی؛ **انجام:** و اندر نصکره ایده رب لا تذرنی فرداً و أنت خیر الوارثین
تذکر: نام مؤلف به قرینه مشابهت آغاز نسخه با نسخه ۴۲۶/۸ مجلس شورا کامل شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در پایان نسخه، مطلبی درباره تقوی بیان شده که شاید پایان نسخه موجود باشد، لکن از نظر آرایش نسخه، چنین نمی‌نماید؛ مهر: «مظهر نور صمد السید حافظ محمد» (دایره‌ای)؛ کاغذ: فرنگی، ۸گ (۱–۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۶ – ۳۴۳]

● صفات ثبوتیه و سلبیه باری تعالی / کلام و اعتقادات / فارسی

sefāt-e sobūtīye va salbīye-ye bārī ta‘ālā

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۰۹/۳
آغاز: در بیان صفات ثبوتی و سلبی بطریق اسهل؛ **انجام:** و ما یحتاج ممکن الوجود است و ناقص است و ناقص خدای را نشاید.تمت.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال ۱۲۱۰ق؛ اهدایی: حاج علی اکبر مروج الاسلام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴ – ۱۱۲۶]

← الصفات الثمانیة فی ذکر الخلفاء و القیاصرة العثمانیة ⟵ هشت بهشت

● الصفات الثمانیة فی ذکر القیاصرة العثمانیة / تاریخ / فارسی

as-sefāt-ol samānīya fī zekr-el qayāserat-el ‘osmānīya

ادریس

edrīs

این کتاب دفتر هشتم از تاریخ هشت بهشت در اخبار خلیفه ثامن از خلفای قیاصره است که شامل یک «مقدمه» و یک «طلیعه» و یک «قلب» و دو «بعث» می‌باشد بدین شرح: مقدمه: در ذکر مرجحات و منجحات خلافت علیه این سلطان و بیان مجملی از سلاطین معاصر او و در ممالک ایران و توران؛ طلیعه: در شرح محاسن صفات قدسیه و محامد ملکات انسیه سلطان است؛ قلب: در بیان کیفیت جلوس بر سریر خلافت؛ بعث اول: در ذکر معظمات فتوحات و غزوات ذات همایون؛ بعث دوم: در بحث و اخبار از اخبار فرخنده آثار اخلاف او؛ توضیح: این خلیفه هشتم سلطان بایزید عثمانی است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۲۱
آغاز: بسمله، صبح بسم الله الرحمن الرحیم ×× مطلع الانوار من وجه کریم؛ **انجام:** بکار ملک و دین حقشان معین باد ×× همیشه کارشان فتح مبین باد.
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۶ شوال ۱۱۰۷ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: بوم سبز روغنی مذهب، ۱۷۴گ، ۲۱ سطر(۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۳ – ۱۴۰]

← صفات جواهر و خواص احجار ⟵ تنسوقنامه ایلخانی

● صفات الحروف / رمل -

ṣifāt-ul ḥurūf

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ – ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۰۰/۱
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: – ۸۰]

● صفات الحروف / تجوید / عربی

ṣifāt-ul ḥurūf

قاری، محمد بن حیدر، ق۱۱ قمری

qārī, mohammad ebn-e heydar (- 17c)

رساله مختصری است در بیان صفات حروف تهجی از همزه تا یاء و الف.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۵۴/۴
آغاز: بسمله من تألیف سیدنا السید محمد القاری الاستر آبادی نزیل الغری قدس سره اعلم ان لکل حرف من حروف الهجاء صفات متقدمه. فالهمزه لها ثمانیه صفات؛ **انجام:** و للالف عشر الجهر و الرخاوه و الانفتاح و الاستفال و المدو الاعتلال و الهوی و السکون الصمت و الخفاء
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج سیاه، ۱گ (۵۰ر-۵۰پ)، ۱۹ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ – ۳۷۱]

● صفات الحروف / تجوید / عربی

ṣifāt-ul ḥurūf

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹/۱۱-طباطبائی
نویسنده زیر عنوان هر یک از حروف، صفات مختلف آن را یاد می‌کند. گرد آورنده جنگ در بالای این بخش نوشته است: «قال

صفات الحروف»؛ کا: محمد بن میرزا محمدحسینی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۱گ، اندازه: ۱۲×۲۰/۲سم [ف: ۲۳ - ۱۶۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴/۱۰

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۵۵ق؛ تملک: محمد قاسم بن محمد امین طالقانی در ۱۰۵۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰ص (۳۱۹-۳۳۸)، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [سنا: ف: ۱ - ۶۹]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۶۰/۳

آغاز: لکل حرف خمس صفات فللالف جهر و شدة و استفال و انفتاح و اصمات و للباء؛ **انجام:** و للهاء مالللکاف و للواو و الیاء مالللذال المعجمة و الله اعلم بالصواب.

در یک صفحه، بدون خطبه و خاتمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا، ۱ص (۲۱۸پ)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۴ - ۲۱۱۳]

● صفات حروف / تجوید / فارسی

sefāt-e horūf

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۸/۴-طباطبائی

آغاز: فصل بدانک هر حرفی را از حروف تهجی پنج صفت می‌باشد یا زیادت؛ **انجام:** مگر کسی که خدمت استاد ماهر کرده باشد ... و معنی استطالت گردن کشی کردن است و طلب درازی ... سنة ۹۹۶

فصلی است از رساله‌ای در تجوید، در صفات حروف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۹۶ق؛ جلد: چرمی قهوه‌ای، ۸۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۳۶۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۰/۳۴-طباطبائی

آغاز: در صفات حروف - ز تعداد حروف از جویی اسرار ×× بود هفده صفت از قول مختار؛ **انجام:** و صفات عرضی آنست که لازم حرف نیست مثل اخفاء، غنه و ادغام و تفخیم و ترتیق.

نخست ۱۲ بیت شعر است و سپس به ترتیب صفات عارضه (که ۲۹ صفت است) و پس از آن صفات ذاتیه (که ۱۵ صفت است)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۵گ درحاشیه، ۱۹ و ۲۰ و ۲۷ سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۶۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۲۷/۵

آغاز: فصل اول در صفات حروف. بدان که حروف تهجی موصوفند به پنج صفت و هر کدام را با صفات خود تکلم باید کرد تا صحیح باشد و ازیکدیگر ممتاز گردند؛ **انجام:** اسامی قراء عشره ... اسحق، ادریس، رویس، روح

شامل این فصول: فصل اول در صفات حروف، فصل در بیان را، فصل اول: در استعاذه، فصل دویم: در بسمله، فصل سیم: در مخارج حروف، فصل: باید دانست که دندان‌ها بر چند قسم است، -اسامی قراء عشره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵ص (۲۵۱-۲۶۵)، ۱۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۹سم [ف: ۲۹/۱ - ۶۶]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۴۲

آغاز: در بیان اینکه هر حرفی چند صفت ذاتی و عارضی دارد ء منفتحه مستفله مهجوره شدیده؛ **انجام:** و منفتحه مستفله مجهوره رخوه مصمته امتداد اعتدال ء منفتحه مستفله ...

رساله بسیار مختصر است در بیان صفات حروف عربی و این که هر حرفی چند صفت ذاتی و عارضی دارد؛ خط: نستعلیق بد، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ خریداری از صبح روان؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۴۹-۵۰)، ۱۱ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۲سم [رایانه]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۷۵/۵-ف

نسخه اصل: نسخه آقای حاج سید ابوالفضل سعید ریحان یزدی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص [فیلمها ف: ۱ - ۷۰۰]

● صفات حروف الهجاء الذاتیة و العرضیة / تجوید/ فارسی

sefāt-o horūf-el hejā'-ez zātīya va-l 'arazīya

اعمی اصفهانی، مختار، ق۱۰ قمری

a'mā-ye esfahānī, moxtār (- 16c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۲۱/۲

خط: نسخ، کا: محمود بن عبدالله بن احمد، تا: سه‌شنبه ۲۰ رمضان ۱۲۴۵ق، جا: قزوین؛ جلد: مقوا، ۴۳گ، ۱۲ و ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳۵ - ۲۱۳]

● صفات حق تعالی (رسالة فی) = کمال واجب الوجود = الکمال فی صفات الله المتعال = الکمالات الالهیة / کلام و اعتقادات، فلسفه / عربی

sefāt-e haq ta'ālā (r.-on fī) = kamāl-e vājeb-ol vojūd = al-kamāl fī sefāt-el lāh-el mota'āl = al-kamālāt-ol elāhīya

دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد، - ۹۴۸ قمری

daštakī šīrāzī, mansūr ebn-e sadr-od-dīn mohammad (- 1542)

این رساله که در کشف الظنون (ج۱) به نام «رسالة فی الکمالات الالهیة» ضبط شده مختصری است استدلالی و تحقیقی در صفات حق تعالی و گفتار عرفا و حکما در استدلال بر نفی صفات امکانی از واجب الوجود که در چهار فصل ترتیب یافته: ۱. روایة ما فهمه المتاخرون و ظنوا انه هو الذی قرره المتقدمون و ما اوردوا علیه؛ ۲. حکایة مقالة المتاخرین بما استقر علیه رأیهم و اشارة ما الی ما اری فیه؛ ۳. ارائة آراء المتاخرین؛ ۴. اشارة ما الی ما اری فی هذا الباب و احسب انه هو الصواب». (مهدی ولائی)

در پایان رساله سخنی را از شیخ الرئیس به نقل از علم الباری او

آورده و بیشتر عبارات خود اوست که نقل می‌کند. از استاد محقق و رساله اثبات الواجب او یاد می‌آورد و ظاهراً مقصود پدر مؤلف صدرالدین محمد است. (عبدالحسین حائری)
آغاز: بسمله. کمال الحمد لکامل کمل بکماله کل کمال ... و بعد یقول الفقیر الحقیر ... ان الذی له کمال اقصی الکمال ... انما هو واجب الوجود بذاته و انه الواجب من جمیع جهاته ... و المتاخرون من اهل النظر ... بدالهم وجوه من النظر فقصدت النظر فی اقوالهم.
انجام: لزم أن لایعلم الخالق شیئاً من السماوات العظام و العنصریات الجسام ذوات الأحجام، لامتناع حصول الصورة المتقدرة الصغیرة فی ذاته، لتجرده، أو آلاته، لتنزهه
چاپ: به کوشش عبدالله نورانی در مصنفات غیاث الدین منصور حسینی دشتکی شیرازی، جلد ۱ (تهران، دانشگاه تهران، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی: ۱۳۸۶)
[دنا ۱۴۱/۷ (۵ نسخه)]

۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۷/۱-طباطبائی**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: ۹۵۰ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج، ۸گ (۱پ-۸پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۲ - ۱۹۵]
۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۴۲**
آغاز: برابر؛ **انجام:** مما لایخفی علی من عرفهما فاعرف هذا.
خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن امیر علی، تا: ۹۸۳ق؛ پس از این گفتار مختصر فارسی است از فریدالدین داماد در «برهان اثبات واجب» به خط محمد داود؛ کاغذ: نخودی، ۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۱۵۱]
۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۵/۲۱**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: تاج الدین حسین مشهور به صاعد، تا: قرن ۱۰؛ ۱۸ص (۶۳۶-۶۵۳)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳۲ - ۱۳۹]
۴. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲/۲**
در فهرست با عنوان «الکمال» آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۵ص (۲۳۴-۲۴۸)، ۲۱ سطر (۱۵×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [سنا: ف: ۱ - ۱۶]
۵. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۴۱/۲**
آغاز: برابر؛ **انجام:** تطبیق عبارت النجات علی ما اشرنا الیه من الدلائل مما لایخفی علی من عرفهما ما عرف هذا.
خط: نستعلیق، کا: محمد علی، بی‌تا؛ ضمیمه کتاب: در برگ ۹۴ و ۹۵ صورت عقد نامه نکاحیه انشائی به فارسی نوشته شده و انشاء متن معاقده بیشتر در مورد شاهزادگان است، آغاز ضمیمه: «زیباترین عروسی که مشاطکان فکر و اندیشه در مجال خیال بزیور حسن و جمال آراسته ...»، انجام: «متابعت زوجه مر زوجه را فرض و متحتم گردید»؛ کاغذ: فرنگی، ۸گ (۸۸پ-۹۵) [ف: ۱۲ - ۲۵۲]

● صفات الحیوان = ترجمه حیوة الحیوان = خواص الحیوان / حیوان شناسی / فارسی

sefāt-ol hayvān = t.-ye hayāt-ol hayvān = xavass-ol hayvān

ایجی، منصور بن حسن، ق ۱۰ قمری

Ījī, mansūr ebn-e hasan (- 16c)

وابسته به: حیاة الحیوان الکبری؛ دمیری، محمد بن موسی (۷۴۲-۸۰۸)
تاریخ تألیف: ۹۰۳ق
ترجمه‌ای است از کتاب «حیاة الحیوان» دمیری با اضافه بعضی از اشعار و امثال و فواید متفرقه دیگر از خصایص حیوانات و بعضی حکایات مناسب. راجع به حیوان، اول بار ارسطو گفتگو کرده سپس جاحظ (-۲۵۵ق) کتاب الحیوان را نوشته و بعد ابوعبیده اندلسی آن را مختصر کرده و به نام «رفع الحیوان» نامید و دمیری از این دو کتاب و کتاب جامع المفردات ابی بیطار و عجایب المخلوقات قزوینی و دیگر کتب، حیات الحیوان را پرداخت و سپس کتاب فوق تألیف گردید.
آغاز: بسمله، حمد بیحد حکیمی را سزد که بخار لطیفی را سبب حیات حیوانات ساخت
انجام: خیر الاصفیاء و آله و اولاده و ذریاته اجمعین الطیبین الطاهرین المعصومین و سلم تسلیماً کثیراً کثراً
[نسخه‌های منزوی ۴۲۹؛ الذریعة ۴۴/۱۵؛ دنا ۱۴۱/۷؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶۸/۵]

۱. **تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۹۹**
آغاز: برابر؛ **انجام:** در شب غره ربیع الاول سنه ۱۲۱۰ به خط حقیر فقیر ابن ابوالحسن (دو کلمه ناخوانا) محمد رضا قلی گردید
خط: تحریری، کا: محمد رضا بن ابی الحسن، تا: ۲۲ رمضان ۱۲۴۰ق؛ ۲۷۳ص، ۱۵-۱۶ سطر (۸×۸/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [نشریه: ۳ - ۳۱۱]
۲. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۵۹**
آغاز: برابر؛ **انجام:** بنام پیغمبر و ذکر وی شد اللهم صل علی سیدنا محمد ... برحمتک یا ارحم الراحمین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۶۱گ، ۱۵سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۲سم [ف: ۶ - ۲۲۱]
۳. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۷**
آغاز: برابر؛ **انجام:** چون ابتداء این کتاب ذکر آدم شد که ابو الکل است و انتها ختم کتاب هم بنام پیغمبری و ذکر وی شد
خط: نستعلیق، کا: میرزا وصالی، تا: شعبان ۱۲۶۳ق، جا: ساری؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قرمز، ۱۷۴گ، ۱۸ سطر

(۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۱ - ۲۴۸]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۶۸-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۷]
۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۴۵
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن ملا علی ایزی النجانی، تا: ۲۸ ذیحجه ۱۲۷۹ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۳۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۲/۳سم [ف: ۳ - ۵۳۴]
۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۰۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ اسماء حیوانات بر حسب ترتیب الفبایی حرف اول نام آنها آمده؛ جلد: تیماج ماشی، ۱۷۳گ، ۱۷ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۲۸۶]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۴۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** که از اسلاف سیدنا محمد المصطفی است که خاتم و مهتر و بهتر پیغمبران است، و الحمدلله اولا و آخراً ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «عبده محمد حسین بن المجید الحسینی» (بیضی)، «عبده سید محمد بن عبدالمجید الحسینی»، «عبده محمد صادق بن عبدالمجید الحسینی»، «عبده محمد علی الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۷ - ۲۱۴]

● **صفات خدا** / کلام و اعتقادات / فارسی
sefāt-e xodā

ناشناخته:
۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۴۱/۹
بندی است در صفات او؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۹ شوال ۱۱۸۲ق؛ کاغذ: فرنگی [ف: ۱۶ - ۲۵۴]
۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۷۲/۶
آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده ... اما بعد باید دانست که صفات مقدسه حق تعالی بر دو نوع است؛ **انجام:** و صفات فعل گویا همین کافی باشد و الله یهدی من یشاء.
رساله‌ای است درباره صفات سلبی و ثبوت خداوند؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۷۴ر-۷۶پ) [ف: ۵ - ۱۷۴]

● **صفات خداوند** / کلام و اعتقادات / فارسی
sefāt-e xodāvand

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

رساله‌ای درباره صفات خداوند که در آن از جناب «حاجی کرمانی» نام می‌برد. هر مبحث با بسم الله از مبحث دیگر جدا می‌شود با این عناوین: امکان نفس مشیت، خدا خارج است از عرصه زمان و دهر، حادث و معانی آن، خلاصه میشت خداوند، قلب عالم، خلاصه عقل، معرفت ازل، معراج پیامبر، محو و اثبات، مباحث گوناگون در باب وجود ماهیت و ... .

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۷۹/۹
آغاز: بسمله، آنچه از سخنان جناب حاجی کرمانی به نظر رسیده این است که هر چه شرایط وجودش کمتر است او زودتر رحجان می‌گیرد و زودتر بیرون می‌آید پس چیزی که به یک شرط؛ **انجام:** از همین سبب است که نظر از بالا نمی‌کنند اینست که تخمین کرده اند که یک دوره هزار و دویست سال طول می‌کشد آخر هم بمظنه از دنیا رفته و حقیقت مذهب را نفهمیده.
خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۷گ (۸۵ر-۹۱)، ۱۷-۲۱ سطر (۱۰/۵-۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۶۵۱]

● **صفات خداوند و پیامبر (ص) (منظوم)** / کلام و اعتقادات، شعر / عربی
sefāt-e xodāvand va payāmbar (manzūm)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹۵۰ ض
بی‌کا، تا: ۱۱۸۰ق [د.ث. مجلس]

← صفات ذات و صفات فعل > فرق بین صفات ذات و صفات فعل

● **صفات الشیعة** / حدیث / عربی
ṣifāt-uš šī'a

شیخ صدوق، محمد بن علی، ۳۱۱؟ - ۳۸۱ قمری
šeyx-e sadūq, mohammad ebn-e 'alī (924 - 992)

احادیثی که از ائمه طاهرین علیهم السلام روایت شده است در اوصاف شیعه حقیقی و اخلاق و آدابی که باید آنها مراعات نمایند، در این رساله گرد آورده شده است.
آغاز: (بسمله)، قال ابو جعفر محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه الفقیه مؤلف هذا الکتاب رحمة الله علیه حدثنی محمد بن موسی بن المتوکل ره قال حدثنا محمد بن یحیی العطار الکوفی عن موسی بن عمران النخعی ... قال الصادق، شیعتنا اهل الورع و الاجتهاد و اهل الوفاءو الامانة و اهل الزهد و العبادة ...
انجام: و عادی اعدائهم و اجتنب الکبائر و اقر بالرجعة و المتعتین، و آمن بالمعراج و المسالة فی القبر و بالحوض و الشفاعة و خلق الجنة و النار، فهو فی شفاعتنا اهل البیت.
چاپ: چاپ شده
[دنا ۱۴۱/۷ (۹ نسخه)؛ الذریعه ۴۵/۱۵؛ کشف الحجب ۳۷۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۷۵۶

انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «الله محمد علی عبده المتوکل اسماعیل ۱۲۳۶»، «عبده المتوکل علی الله محمد اسماعیل ۱۲۳۶»؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: میشن عنابی، ۲۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۳۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۳/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۲ص (۵۴–۸۵)، ۱۷ سطر (۶×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۶ – ۱۵۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۴۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: گلبهی، جلد: مقوا، ۱۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۳۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۲۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۹ص (۱۰۳–۱۳۱)، ۱۸–۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۹ – ۴۷]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۷۹/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سید کاظم طباطبائی «آقا میرزا»، تا: ذیحجه ۱۲۷۲ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۱۶گ (۸۳پ–۹۸پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۴/۵سم [ف: ۳۷ – ۱۷۴]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۲۷۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: شکری، جلد: گالینگور، ۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۳۱]

۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۶۴/۴
بی‌کا، تا: ۱۳۶۵–۱۳۶۶ق؛ ۳۰گ، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳ – ۱۳۰]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۳۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** محمد علی مازندرانی فی بلده طیبه قم ... کذ فعلی کذا.
خط: نسخ، کا: سید مصطفی بن احمد صفایی خوانساری، تا: ۸ جمادی الثانی ۱۳۶۷ق، جا: قم؛ با نسخه محمد حسین نوری طبرسی محرر شوال ۱۲۷۹ق مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۱۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۴۳۱]

۹. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۴۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۹گ (۱پ–۹پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: – ۷۳]

۱۰. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۵
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ – ۵۲۱]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۰/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۱۹۲پ–۲۰۷پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۳ – ۱۸۵]

● صفات العاشقین / شعر / فارسی
sefāt-ol ʻāšeqīn

هلالی جغتایی، بدر الدین، – ۹۳۵ ؟ قمری
helālī joqatāyī, badr-od-dīn (- 1529)

صفات عشاق در بیست و یک «باب» به بحر تقارب به شعر آمده و سراینده داستان‌های متعددی برای بیان مقاصد خود در این اشعار آورده است. در هر باب مطلبی از شیوه و اخلاق صوفیان بیان گردیده و در خاتمه نیز در کیفیت تدوین کتاب سخن بسیار گفته است. در ختم کتاب گوید: «هلالی این چه ردیای معانی است ×× که موج آن ز بحر آشنا نیست / بوصف عاشقان دفتر گشادم ×× صفات العاشقین نامش نهادم».

آغاز: بسمله. خداوندا دری از غیب بگشای ×× جمال شاهد لا ریب بنمای / به حمد خویش گویا کن زبانم ×× پر از شهد شهادت کن دهانم ...

انجام: الهی گر سیه شد نامه من ×× خطا افتاد خط خامه من / خطای من مبین و در عطا کوش ×× عطا کن پرده بر روی خطاپوش

چاپ: این مثنوی بارها چاپ شده

[الذریعة ۴۵/۱۵ و ۲۳۵/۱۴ و ۲۳۵/۱۹؛ دنا ۱۴۲/۷ (۲۲ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۲۹۸۹/۴؛ مشترک پاکستان ۶۶۶/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۴/۱۰
خط: نستعلیق، کا: پیر محمد کاتب شیرازی، تا: ۹۳۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۰ص (۵۶۲–۷۲۱)، ۱۶ سطر [سنا: ف: ۲ – ۲۴۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۸۷/۱
نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Or. 4142 (ذیل ریو ۳۰۲)؛ خط: نستعلیق، کا: سلطان محمود نور، تا: ۹۵۷ق [فیلمها ف: ۱ – ۵۹۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۰۶
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد امین بن عبدالله، تا: ۹۶۲ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مرصع مذهب؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۴۷گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۶ – ۱۵]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۲۸/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر ذیقعده ۹۷۰ق، جا: بغداد؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۷/۳سم [ف: ۸ – ۱۷۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۱
خط: نستعلیق، کا: محمد خندان، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ گویا از محمد خندان ولی نامی از او نیست؛ مجدول؛ جلد: تیماج سبز، ۵۰گ، ۱۱ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [سنا:

ف: ۱ - ۳۸۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** که این مجموعه را هرکس که خواند ×× کند بر من دعائی تا تواند

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ کاغذ: نخودی، جلد: چرمی قهوه‌ای، ۶۳گ، ۱۰ سطر (۶/۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۷سم [ف: ۷ - ۶۴۴]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۱۲۳

انجام: الهی گر سیه شد نامه من ×× خطا افتاد و خط خانه من

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۷۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۴×۱۶/۹سم [ف: ۳ - ۵۳۴]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۷۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در پایان قطعه‌ای است از «سند»؛ ۶۲گ، ۱۱ سطر (۷×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۱۱۶]

۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۴/۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲ - ۱۰۷]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۵۵

خط: نسخ پخته، کا: ابراهیم بن حسن، تا: ربیع الثانی ۱۰۳۳ق؛ ۳۴گ، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳ - ۲۱۳]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: پایان قرن ۱۱ یا آغاز قرن ۱۲ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قرمز، ۵۲گ، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۵]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۱۱۴

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۵گ (۲۹۰پ-۲۹۴پ حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۹]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۸/۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۱۱۷ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی مذهب؛ مهر: صحاف «الهی بحق نبی و ولی / نظر کن سوی محمد علی ۱۱۷۱»، ۷۶ص («۳۴۵-۴۲۰»)، سطور چلیپا (۶×۲۰)، اندازه: ۹×۲۴/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۰۰]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۷۰/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج تریاکی کار بهاءالدین پیشاوری، ۴۱گ، ۲۳ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۳۳۵]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۵۳

آغاز: چو آخر وقت پیچاپیچ گردد ×× همه اسباب دنیا هیچ گردد؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۸ق؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، ۳۹گ، ۱۵ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲ - ۴۳]

۱۶. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۴۵

بی‌کا، تا: ۱۲۱۷ق؛ افتادگی: وسط؛ در حاشیه شصت و شش صفحه از کتاب غزلیات هلالی نوشته شده که در آخر آن می‌نویسد: «باتمام رسید منتخبات هلالی در ایام پر هلالی بدست درویش زمان جلالی یوم یکشنبه ۱۱ رجب المرجب ۱۲۲۴»، چند برگ از وسط کتاب از باب چهارم افتاده است [ف: - ۱۷۳]

۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۴۵/۱

آغاز: چه شد گر بر من افشانی غباری

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۱۹ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: کاغذ لیمویی، ۴۳گ (۱-۴۳)، اندازه: ۱۴/۵×۱۶سم [ف: ۴ - ۱۲۹۶]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۳۰ ض

بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق [د.ث. مجلس]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** به وصف عاشقان دفتر گشادم ×× صفات العاشقین نامش نهادم

خط: نستعلیق، کا: عبدالوهاب بن نظام الملک، تا: ۸ رجب ۱۲۸۰ق، جا: یزد، به دستور میرزا آقا خان نوری و میرزا کاظم نظام الدین نوری؛ مصحح، مجدول؛ جلد: تیماج، ۴۷گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳۲ - ۲۶]

۲۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۰/۴ حکمت

خط: شکسته نستعلیق، کا: علی محمد بن حاجی محمد علی، تا: رجب ۱۲۸۹ق؛ قطع: ربعی [ف: ۲ - ۵۳]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۴۹/۱

خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد رضا بن میرزا فریدون اسدآبادی، تا: ۱۷ ربیع الاول ۱۲۹۹ق؛ مصحح؛ مهر: کتابخانه «باقر ترقی»؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۳گ (۱پ-۳۳ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۰۲]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۳۴ ض

بی‌کا، بی‌تا؛ در حاشیه [د.ث. مجلس]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۴۳/۱

آغاز: زخاکم چون برانگیزی که برخیز ×× زلال رحمتی بر خاک من ریز؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: جواد حسینی شیرازی، بی‌تا، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه، ۱۰۰گ، ۱۳ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۲۹۶]

۲۴. اسفراین؛ احمد شاهد؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۳]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۵۸/۱۰

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۶گ (۴۲۵ر-

۴۳۰پ)، ۱۶سطر [ف: ۳۷ – ۴۲۴]

● **صفات العاشقین (قصیده)** / ادبیات / عربی
sefāt-ol ʻāšeqīn (qasīde)

حسینی قزوینی، محمد تقی بن امیر مؤمن، –۱۲۷۰قمری
hoseynī qazvīnī, mohammad taqī ebn-e amīr mo'men (- 1854)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۶۱/۳
آغاز: قصیده صفات العاشقین که ملمع مربع شیخ بهائی است با کراما جزما عنکم محال؛ **انجام:** غیر محتاج الی بسط السؤال.
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۵ق؛ کاغذ: آهاری، جلد: گالینگور [رایانه]

● **صفات العشاق** / عرفان و تصوف / فارسی
sefāt-ol ʻoššāq

زاهدی، حسین بن ابدال، ق۱۱ قمری
zāhedī, hoseyn ebn-e abdāl (- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۷۳ق (مطابق نام کتاب «صفات العشاق»)
شرح عرفانی است بر حدیث «الصورة الانسانیة هی اکبر حجة الله علی خلقه ...» که از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده، در نه «فقره» نگاشته شده است.
آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل الانسان الکامل معلم الملك ... اما بعد چنین گوید اضعف عباد شیخ حسین زاهدی که کلام معجز نظام حضرت شاه ولایت ... که در باب بدایع خلقت انسان کامل که از آن حضرت وارد شده ... جماعت درویشان از فقیر درخواست نمودند که آنچه مقدور باشد ... چون ... احوال ایشان ... به اتمام نمیرسد مگر به عشق از این جهت این رساله مسمی شد به صفات العشاق
انجام: از ترجمه حدیث شریف مزبور آن چه به خاطر پریشان میرسید این بود که معروض شد. رجای واثق است که مقبول طبع عزیزان گردد. و السلام علی من اتبع الهدی
[دنا ۱۴۲/۷ (۴ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۶۲۷/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۳/۳-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۵ص (۶۳–۶۷)، ۱۷ و ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰سم [ف: ۲۳ – ۲۳۱]
۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۰/۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** الصلا بیماری منصور را ×× داروی ما یک به یک رنجور را
خط:نستعلیق پخته،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛۷گ(۵۵ر–۶۱پ)[ف:۱ – ۱۶۵]
۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۳۸/۶
آغاز: برابر.؛ **انجام:** الصلا بیماری منصور را ×× داروی مایک بیک رنجور را
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ اهدایی: وزیری؛ ۸گ (۱۵۲–۱۶۰)، ۱۹ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ – ۷۶۷]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۹۹/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** الصلا بیماری ناصور را×× داروی مایک بیک رنجور را
بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ (۹۱پ–۱۱۰ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۳ – ۳۰۱]

← صفات عشق ⟵ عشق

● **صفات قلب** / اخلاق / فارسی
sefāt-e qalb

شریف نائینی، محمد بن محمد هادی، – ۱۳۰۵ قمری
šarīf-e nāʻīnī, mohammad ebn-e mohammad hādī (- 1888)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۱۴ ربیع الثانی ۱۲۶۹ق؛ محل تألیف: تهران
رساله‌ای است کوتاه در صفات قلب و مطالب اخلاقی دیگر. نامی از این کتاب در الذریعة نیامده است. نام مؤلف در اعیان الشیعة با عناوین «محمد هادی نائینی» و «محمد بن محمد هادی نائینی متخلص به فائض» و رساله‌های رجالی فراوانی به او نسبت داده شده است. منظومه «اللؤلؤة البهیة فی الکلام» تألیف همین مؤلف در الذریعة آمده است.
[دنا ۱۴۲/۷؛ اعیان الشیعة ۴۱۲/۹و ۴۸/۱۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۲۳/۸
آغاز: الحمدلله الذی نرجوا أن یجعلنا من أهل القلوب و یغفر لنا الذنوب و العیوب؛ **انجام:** حمد خداوندی راست که متفرد است بکبریا و رفعت
کاتب = مؤلف، تا: دوشنبه ۱۴ ربیع الثانی ۱۲۶۹ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۲۴۳–۲۴۸)، ۲۲ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۳سم [ف: ۳۱ – ۵۷۶]

← صفات کاینات ⟵ منشآت ادبی

● **صفات کواکب** / هیئت / فارسی
sefāt-e kavākeb

رساله ناقص و مختصری است، در نجوم، شامل عناوین: صفت ستاره سهیل گوید، فصل در مولدات و حکم کواکب سبعه که به کدام طایفه متعلق است، فصل در احکام چهار فصل، فصل حکم دیگر در قسمت برج و درجه، دقیقه، فصل در دوایر کواکب سبعه، فصل در بیان صداقت کواکب سبعه و عداوت

ایشان با یکدیگر، فصل در سعد و نحس کواکب.

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۶/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۲ صفر ۱۲۴۲ق؛ ۸ص (۶۴–۷۱)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ – ۱۶۶]

● **صفات کواکب (منظوم)** / هیأت، شعر / فارسی

sefāt-e kavākeb (manzūm)

منظومه‌ای است در سعد و نحس کواکب و منافع و مضرات ایام دارای «فصل» و دو «باب».

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۶/۷

آغاز: زحل آن کو به دشمنی ثمر است ×× روز او سعد که نیک نحس تر است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۲ صفر ۱۲۴۲ق؛ ۳ص (۷۲–۷۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ – ۱۶۶]

● **صفات المتقین** / اخلاق

sefāt-ol mottaqīn

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۴۷

مؤلف ناشناخته از علمای قرن ۱۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲ – ۱۹]

● **صفات المرئة** / اخلاق / عربی

ṣifāt-ul mar'a

با عنوان: «کلام من الصفات المحمودة و هی اربعة و اربعون».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۷۶

آغاز: ینبغی ان یکون فی المراة اربعة و اربعون صفة محمودة منها ابرع سود واربع حمر و اربع بیض واربع؛ **انجام:** واما الاربع الطیبه الریح فالفم والالف والالط

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۲۶۶) [ف: ۱۵ – ۱۶۶]

● **الصفات الممدوحة و المذمومة** / ادبیات / عربی

aṣ-ṣifāt-ul mamdūḥa wa-l maḏmūma

ابواب چندی است جامع گفتارهای کوتاه ادبی در صفات نیک و زشت، گردآورده شده برای این‌که در نگارشها و گفته‌ها به کار رود و زیبایی نوشته و گفته را بیافزاید. عناوین ابواب چنین است: باب: الصفات الممدوحة؛ باب: النعوت المذمومة؛ باب: جواهر الکلام بمحاسن النظام؛ باب: السجع بمن؛ باب: السجع بلا؛ باب: السجع برب؛ باب: السجع بما؛ باب: الأمثال المستعملة و الأدعیة المسجوعة؛ باب: الأمثال الواردة فی الابیات.

آغاز: أسعدک الله بطاعته و تولاک برعایته و کنفک بولایته و لا زلت للخیرات مرجواً و لدفع المعضلات مدعواً ... هذا أدام الله عزک کتاب لطیف فی معناه یشتمل علی نتف من الأخبار

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۳۶/۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الشرط فی التوفیق شیء واحد ×× و هو التقی ان التقی من شرطه

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۳۳۱ر–۳۳۴ر)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۸ – ۲۰۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۰۹/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان خیر البرق ما الغیث معه

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد قاسم بن شجاع الدین نجفی، تا: ۱۰۵۸ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۱۳ر–۱۲۴ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۶ – ۱۷۳]

● **صفات المولی و اضدادها** / کلام و اعتقادات / عربی

ṣifāt-ul mawlā wa aḍdād-u-hā

باجوری، ابراهیم بن محمد، ۱۱۹۸ – ۱۲۷۷ قمری

bājūrī, ebrāhīm ebn-e mohammad (1784 - 1861)

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳۰۱/۴

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی رسول (ص) و بعد فیقول فقیر رحمة ربه الخبیر البصیر ابراهیم الباجوری ذوالتقصیر طلب منی بعض الاخوان ... ان اکتب له رسالة لطیفة تشتمل علی صفات المولی و اضدادها و ما یجوز فی حقه تعالی و علی ما یجب فی حق الرسل و ما یستحیل فی حقهم

خط: نسخ، کا: حیدر، بی‌تا، جلد: مقوا، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲ – ۳۶۸]

● **صفات مؤمنین (کلام فی)** / حدیث / عربی

ṣifāt-u mu'minīn (kalām-un fī)

منسوب به علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، – ۴۰ قمری

(mansūb be) ʻalī ebn-e abī tāleb, emām-e avval (- 661)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۱۸

به نقل از کتاب المجموع الرائق تألیف سید هبة الله الموسوی (قرن ۷)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۳۶– ۳۷) [مختصر ف: – ۶۸۳]

● **صفات النبی صلی الله علیه و آله من القرآن** / فضایل و مناقب / عربی

ṣifāt-un nabī ṣalla-l-lāh ʻalayh-i wa āl-i-h min-al qur'ān

کرهرودی، محمدعلی بن محمدابراهیم، ۱۳
karahrūdī, mohammad-ʻalī ebn-e mohammad-ebrāhīm (13c -)
گردآوری آیاتی از قرآن کریم است در صفات پیامبر (ص) در پایان یک آیه، در قدرت خداوند در بالا بردن مقام پیامبر (ص) و یک خبر در این‌که درجه و مقام ایشان ارتقا می‌یابد اضافه شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۳۷

آغاز: فی صفات النبی صلی الله علیه و آله من القرآن و ما وعده ... سورة البقره فتلقی آدم من ربه کلمات فغتاب علیه؛ **انجام:** یرسل السماء علیکم مدرا را و یزدکم قوة الی قوتکم.
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۵۸ص (۴۸–۱۰۵)، ۱۴–۲۲ سطر (۶×۱۲/۵ و ۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸/۱سم [رایانه]

← صفات نفس (رساله در ...) ⩽ اوصاف نفسانی

● **صفات الواجب (رسالة فی)** / کلام و اعتقادات / عربی
ṣifāt-ul wājib (r.-un fī)
سنوسی، محمد بن یوسف، ۸۳۲ – ۸۹۵ قمری
sanūsī, mohammad ebn-e yūsof (1429 - 1490)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۴۳/۲

آغاز: بسمله و به الاعانة قال الشیخ الامام ابو عبدالله محمد بن یوسف السنوسی الحسینی رضی الله عنه الحمدلله و الصلوة و السلام علی رسوله. اعلم آن الحکم العقلی ینحصر فی ثلثة اقسام الوجوب و الاستحاله و الجواز؛ **انجام:** و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۸۹ر–۹۳ر)، ۱۸ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: – ۲۸۳]

● **صفات واجب** / کلام و اعتقادات / فارسی
sefāt-e vājeb
محمد امین بن امامی
mohammad amīn ebn-e emāmī
در پاسخ نامه کسی که وی آن را با همان رساله برایش فرستاده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۱۰/۵

آغاز: جوابی که مسود حروف به موجب مکتوب علی حده نوشته و با این رساله به جهت آن عزیز فرستاده: بسمله، این نهان از نظر پیدایی؛ **انجام:** و درست را به محک محکمات آیات ومتواترات روایاتی آزموده الحمدلله الذی هدانا ... الی یوم الدین
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: میشن سرخ، ۱۴گ (۷۰پ–۸۳پ) [ف: ۵ – ۳۴۱]

● **صفات الواجب** / کلام و اعتقادات / عربی
ṣifāt-ul wājib

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۹۰

آغاز: الحمد لله الواسع الجود و العطاء؛ **انجام:** و علی آله و صحبه اجمعین عدد ما ذکرک ...
نگارنده آن که ازاهل تسنن است شناخته نشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱ – ۱۷۷]

● **صفات الواجب (رسائل فی)** / فلسفه / عربی
ṣifāt-ul wājib (rasā'il-un fī)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۶۸۵

آغاز: بسمله، و الصلوه علی من استار من اهل النور؛ **انجام:** علی ما انعم و اسدی و لله الموفق و المعین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: اسقاطی [رایانه]

● **صفات واجب الوجود** / فلسفه / عربی
ṣifāt-u wājib-il wujūd
تلخیص ابی منصور برای صفات واجب الوجود و این‌که صفات ایجاب کثرت در ذات نمی‌کنند بلکه همگی عین ذات حق اند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۸۶/۳–ف

نسخه اصل: لیدن Or. Cod. 184 (ش ۱۴۸۶)؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۵۱۴ق [فیلمها ف: ۱ – ۶۲۶]

← صفات واحب الوجود ⩽ صفات الهی

● **صفات هدهد** / حیوان شناسی / فارسی
sefāt-e hodhod
در این رساله که محتملاً فصلی از کتاب عظیمی بوده است از هدهد و خواص این حیوان سخن رفته و نشان داده شده است که کشتن این پرنده شوم است و استفادت از هر عضوی از اعضاء او چه فوایدی و زیان‌هایی دارد و نیز باید چه ادعیه‌ای خواند تا در تأثیر فواید و دفع زیان‌های اعضاء این حیوان مؤثر واقع شود. در آخر آن بابی در دفع مورچه دارد.
آغاز: باب در بیان صفات هدهد است و خواص آن اگر چه در

احادیث معتبره بسیار منع کرده اند.
انجام: اعوذ بعزةالله من شر اعوذ بکلمات الله التامات اللهم اخرج بحق محمد و آله اخرج اخرج اخرج
[دنا ۱۴۳/۷؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶۸/۵]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۶۶/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: محتملاً مرتضی حسینی، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۴ص (۱۹۸-۲۰۱)، ۲۱ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۲ - ۵۱۴]

← صفاته و اسمائه > العشق صفاته و اسمائه

● **صفا نامه = مونس الابرار** / شعر / فارسی
safā-nāme = mūnes-ol abrār
عماد فقیه، علی بن محمود، ۶۹۰؟ - ۷۷۳ قمری
'emād-e faqīh, 'alī ebn-e mahmūd (1292 - 1372)
تاریخ تألیف: ۷۶۶ق
شامل سه «مقاله»: ۱. بیان حکمت و موعظه مشتمل بر چهار فصل؛ ۲. بیان تواریخ مشتمل بر چهار فصل؛ ۳. بیان واقعات که مشتمل بر ده واقعه است.
آغاز: حمد الهی بنگار ای دبیر ×× چون رقم مشک زنی بر حریر
انجام: هفتصد و شصت و ششم سال بود ×× کاخر این نظم نکو فال بود
چاپ: مقالات منتخبه، به اهتمام محمد اقبال، شماره ۱، ۱۹۶۷م، صص ۲۵-۸۷

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۲۲/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۵۴ق؛ قطع: وزیری [نشریه: ۶ - ۶۸۳]
۲. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۶۲/۱
آغاز: نام خدای اول هر نامه ساز ×× عقد گهر مرسله خامه ساز؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۸۴۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ در حاشیه غزلیات میر عماد با عنوان «ایضا له» و «وله» به خط نستعلیق چلیپا؛ مجدول، عناوین هر قسمت که شامل «مقاله، فصل، حکایت» است داخل کتیبه به زر؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۵۰گ (۱-۵۰)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [اوراق عتیق: ۲ - ۳۸۱]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۲۱/۱
انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۴۱ - ۱۲۹]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۲۱/۱
آغاز: کرده مقام دشمن جامش در انحطاط ×× در پایه که قدر زمین آسمان اوست / یا رب دیار دشمن جامش خراب باد ×× در آتش بلا دل خصمش کباب باد؛ **انجام:** برابر
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۶۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۴سم [ف: ۴۱ - ۱۲۹]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴/۳-۱۷۵۱-ع
نسخه اصل: آکادمی علوم شوروی CDVI؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۱۶۸]

● **صفاوة التوحید لتصفیة المرید** / عرفان و تصوف / عربی
ṣafāwit-ut tawḥīd li-taṣfīyat-il murīd
شرحی است بر گفتار ابو اسماعیل خواجه عبدالله انصاری هروی «الصوفی غیر مخلوق» در سه «فصل».

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۹۷/۳
آغاز: سبحانک اللهم و بحمدک. اشهد ان لا اله الا انت ... و بعد فقد اقترح علی بعض من خیار الطلاب؛ **انجام:** فی نادی صدور الابرار لمن الملک الیوم لله الوحد القهار و صلی الله علی محمد و صحبه.
بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۳۸پ-۴۲ر) [ف: ۵ - ۱۷۴]

← صفای آیینه > مرآت الحقائق

● **صفایح جفری** / جفر
safāyeh-e jafrī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۰۶
آغاز: بسمله. ا ا ا ا ا ا ا ل ا ا ا م ا ا ا ر؛ **انجام:** ن ن ن ق ن ن ن ن ن ... رمضان المبارک سنه ۱۲۹۱.
جداول در جفر؛ کا: مهدی یزدی، تا: ۱۲۹۱ق، جا: تهران؛ اهدایی: مرحوم مغفور آقای حاج آقا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [الفبائی: - ۳۸۴]

● **صفائیه (رساله)** / کلام و اعتقادات / فارسی
safā'īye (r.)
جندقی، محمد باقر بن زین العابدین، ق۱۳ قمری
jandaqī, mohammad bāqer ebn-e zeyn-ol-'ābedīn (-19c)
اهدا به: میرزا احمد صفایی پسر میرزا ابوالحسن یغما
رساله عرفانی شیعی است از سید محمد باقر بن زین العابدین جندقی شاگرد شیخ احمد احسایی و سید کاظم رشتی و کریمخان کرمانی و پس از مرگ آنها و به درخواست میرزا احمد صفایی پسر میرزا ابوالحسن یغما نوشته و از چهار گونه توحید در آن یاد کرده؛ در یک «مقدمه» و چهار «مقام» و یک «خاتمه».

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... و بعد چنین گوید ... محمد باقر بن زین العابدین الطباطبائی الجندقی ... که جناب ... المیرزا احمد المتخلص بالصفائی ابن المرحوم ... المیرزا ابوالحسن المتخلص بیغما ... باین فقیر ... فرمودند ... که در مقامات چهارگانه توحید ... رساله یی بنویسم.
انجام: عدد ما فی علم الله الرحمن تمام شد رساله شریفه ...
[فهرستواره منزوی ۶۲۷/۷ و ۴۰۴/۹]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۱۱/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۱۱گ (۱۲۱–۲۳۱)، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳ – ۹۵۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۹۳ و ۶۱۲۰–ف
آغاز: برابر؛ **انجام:** عدد ما فی علم الله الرحمن تمام شد رساله شریفه ... فی چهاردهم شهر جمادی الاولی من شهور سنة تسعین و ماتین بعد الالف حامداً مصلیاً مستغفراً . تمت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ جمادی الاول ۱۲۹۰ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۱۲گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۸– ۱۴۰] و [فیلمها ف: ۳ – ۲۰۰]

● **صفة الاشکال التی تحدث بممر طرف ظل المقیاس فی سطح الافق فی کل یوم و فی کل بلدة** / هندسه / عربی

ṣifat-ul aškal-il-latī taḥaddaṯa bi-mamar-t ṭaraf-i ẓill-il miqyās fī saṭḥ-il ufuq fī kull-i yawm wa fī kull- balada

ثابت بن قره، ۲۲۱ – ۲۸۸ قمری

sābet ebn-e qorre (837 - 902)

[تاریخ التراث العربی، المجلد الخامس (الریاضیات) ۳۳۲؛ دنا ۱۴۴/۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۶/۴
آغاز: بسمله ... مقالة لثابت بن قرة الحرانی فی صفة الأشکال التی تحدث بممر طرف ظل المقیاس فی سطح الافق فی کل یوم و فی کل بلدة و ان منها قطعاً زائداً و منها قطعاً ناقصاً و منها قطعاً مکافیاً و منها خطاً مستقیماً و مقادیر أقطار الأشکال التی ذکرت و مواضع مراکزها و ان القطوع الزائدة التی ذکر منها متقابلة؛ **انجام:** تمت المقالة بحمدالله و حسن عونه ...
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید اسپانیا، شماره ۹۶۰؛ خط: مغربی،بی‌کا،تا:۷۴۲ق؛۴ص(۵۱–۵۴)،۲۹سطر[عکسی ف: ۳ – ۳۶۰]

● **صفة الاعمال** / صنعت / فارسی

sefat-ol a‘māl

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۵۰
آغاز: بسمله. برای بر آمدن حاجات؛ **انجام:** پدر و مادر او را بیامرزد.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: مشقی، جلد: مشمع [رایانه]

● **صفت ایزد تعالی** / شعر / فارسی

sefat-e īzad ta‘ālā

در صفت ایزد تعالی و چند بیت از احوال دستور نوشیروان.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۲/۱۴
آغاز: بخوهم که گویم یکی داستان ×× به لطف خداوند روزی رسان
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۶ق؛ جلد: مقوایی آبی، ۳گ (۱۱۲ر–۱۱۴پ)، ۱۸ سطر [ف: ۳۷ – ۴۰۵]

● **صفت ایمان (رساله در)** / عرفان و تصوف / فارسی

sefat-e īmān (r. dar)

گیسودراز، محمد بن یوسف، ۷۲۱ – ۸۲۶ ؟ قمری

gīsūderāz, mohammad ebn-e yūsof (1322 - 1423)

رساله مختصری است به نثر و نظم در بیان معنی و توصیف ایمان به خدا. وی ایمان به خداوند را حقیقت ساریه در جمیع موجودات و به عبارت دقیق‌تر وجود موجودات را موقوف بر آن می‌داند، سپس به کیفیت سریان وجود و صدور موجودات از صادره اول پرداخته و اشاراتی به نحو سلوک الی الله و مقامات سالکین با استناد به آیات قرآنی و برخی اشعار عرفانی می‌نماید.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۴۸
آغاز: بسمله. الحمدلله هو الاول و الاخر و الظاهر و الباطن ... که در شأن اوست طه و جلوه او ... آمنت بالله یعنی ایمان آوردم بخدائیکه او بیچون؛ **انجام:** او منم من او نباشم جمله اوست
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۳۵۴ق؛ مذیل است به ۶ رباعی به زبان اردو؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: مقوا، ۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۷سم [اهدائی رهبر: ۵– ۱۲۹]

● **صفت بهشت عنبر سرشت** / کلام و اعتقادات / فارسی

sefat-e behešt-e ‘anbar-serešt

آغاز: قال الله تبارک و تعالی و جنة عرضها کعرض السماء و الارض: عرض بهشت همچو عرض و پهنائی آسمان و زمین است بشرطی که همه را صحائف رقیقه ...
[دنا ۱۴۴/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۰۴/۹]

همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۷۶۸/۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ابوبصیر لو لم تسمع فی دهرک الاهذا الحدیث لکفاک فضه! الاعن اهله ... ثم قال ص انما ادخرت شفاعتی لاهل الکبار من امتی فاما المحسنون فما علیهم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۴۹]

● **صفت تأثیر احکام قرانات** / هیئت / فارسی

sefat-e ta'sīr-e ahkām-e qerānāt

محمد بن شریف

mohammad ebn-e šarīf

مشتمل بر احتراقات کواکب و دربرگیرنده ۱۲ برج می‌باشد.
آغاز: چنین گوید محمد بن الشریف که چون ابو معشر بلخی رحمة الله علیه اندر کتاب خیش صفت تاثیر
انجام: و هلاک جانوران آبی باشد و گرنه خالی السیر بود بیماریها بسیار بود اندر کودکان نارسیده و اندر زنان و الله اعلم و احکم

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۴۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۳۶ق؛ مصحح؛ کاغذ: خانبالغ، ۱۳گ (۵۵-۶۷)، ۱۸ سطر، اندازه: ۸×۱۰/۵سم [ف: ۲۸ - ۳۵۲]

● **صفت تألیف حروف نامها** / هیئت / فارسی

sefat-e ta'līf-e horūf-e nām-hā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۱/۵-طباطبائی
آغاز: صفت تألیف حروف نامها چون خواهی تألیف کنی حروف نامها را بنگر که دلیل اندر کدام برج است و کدام منزل از منازل قمر
بخشی است از کتاب یا گفتاری؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قرمز، ۲ص (۱۲۰-۱۲۱)، ۱۹ و ۱۷ و ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۳ - ۷۳]

● **صفة تدبیر بیضة الحکماء** / کیمیا / فارسی

sefat-o tadbir-e bayzat-el hokamā'

آغاز: حمدله. و الصلاة و السلام علی محمد و آله اجمعین. اما بعد نقل کرده شد از اجزای مولا شیخ علی دام ظله از خطه عرب اول باید که ...
[دنا ۱۴۴/۷؛ فهرستواره منزوی ۳۹۷۲/۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۹۷/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** متغیر و منسلخ نشود، و او قلب طبایع کند و او این است. والا
در کیمیا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۶ص (۱۳-۳۸) [ف: ۶ - ۳۹۲]

● **صفة الجنة** / کلام و اعتقادات / عربی

ṣifat-ul janna

ناشناخته:
۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۰۱/۲۵
آغاز: بسمله. یصف الله لهم من الانهار و القصور و الخیرات الحسان لیتبشروا و یزداد و رغبة؛ **انجام:** تدخلوا الجنة بسلام آمین. کملت صفة الجنة من صحف ادریس (ع)
خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن شجاع الدین نجفی، تا: ۱۰۶۷ق، جا: اصفهان؛ جلد: میشن زرد، ۵گ (۱۱۶-۱۲۰ر)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۳/۹×۲۴/۸سم [ف: ۹ - ۱۶۰]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۸۴/۱۰
صفة الجنة التی اعدها لانبیائه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۵گ (۱۶۸ر-۱۷۲پ)، ۲۰ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۵ - ۴۱۰۸]

● **صفت جوهر واحد (رساله در) = سر مصون** / کیمیا / فارسی

sefat-e jowhar-e vāhed (r. dar) = serr-e masūn

رساله‌ای است در صفت جوهر واحد در کیمیا که از عربی به فارسی برگردانده شده و در این نسخه مقداری از اصل عربی را می‌آورد و بعد ترجمه فارسی آن را می‌نویسد. این کتاب در فهرست مرعشی بنا به استناد به عبارت سر مصون که در متن آمده با عنوان «سر مصون» معرفی شده است.
آغاز: بسمله. الحمدلله ... و بعد فهذه رساله لم یوجد مثله فی علم المکنون و السر المصون المخزون صفه جوهر واحد

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** گم راه نگردد هرگز و هر که نداند بچیزی نرسد نادانسته باشی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:۱۴ رجب ۱۲۸۴ق، جا: گرگان (قریه)؛ در برگ ۷۸پ-۷۹پ حروف ابجد، مطالبی در رابطه با کیمیا و دستور تهیه چند داروی گیاهی برای علاج بیماری نوشته شده؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی، ۱۶گ، ۶۴-۷۷ سطر (۷/۵×۱۳/۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [رایانه]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۴/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر این تثنیه اگر چه احتمال هر دو آب دارد و احتمال هر دو میزانی، و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۹ر-۱۵ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۴ - ۱۹۶]

● **صفت چکیده سنگ** / کیمیا / فارسی

sefat-e čekīde-ye sang

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۹۷/۲۰

از کتاب مغربی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ (گ۲۵۹ به بعد) [ف: ۶ – ۳۹۵]

● صفت چوب چینی و جوشانیدن / طب / فارسی

sefat-e čūb-e čīnī va jūšānīdan

حکیم عماد الدین محمود

hakīm ʻemād-od-dīn mahmūd

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۴۷

آغاز: می باید که چوب چینی آزاد خوش قماش رنگی ... کرم نخورده باشد. در باب جوشانیدن می‌باید که هر روز هشت مثقال شش دانگی

خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲گ (۱۷۷ر–۱۷۸ر) [ف: ۲۹/۱ – ۱۳۸]

● صفت حب مسهل / طب / عربی

sefat-e habb-e moshel

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۱۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای مذهب، ۱ص (۲۱پ)، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱ – ۳۶۴]

● صفة حل الزیبق / کیمیا / عربی

ṣifat-u ḥall-iz zībaq

آغاز: بسمله صفته حل الزیبق ان یجعل فی قرعة و یشد وصلها و یجعل فی الحمام بنار الحضان او بنار ...

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۹۰/۱۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فستقی و شکری، جلد: تیماج تریاکی؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۶گ (۱۱۰–۱۱۵)، ۱۸ سطر (۱۱/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۷۰۸]

● صفة الدنیا / اخلاق / عربی

ṣifat-ud dunyā

یک رشته نگارش اخلاقی است در بیان صفت دنیا و احوال انسان در آن. در صدر نسخه آمده که این رساله اثر خامه حسن بن مسلم الکاتب است که به خواهش یک تن از خاندان نوبختی انشاء کرده ترجمه احوال وی به نظر نرسید.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۶۱

آغاز: آغاز پس از تسمیه: رسالة فی صفة الدنیا و تصرف حالاتها و حالات الانسان فیها کان بعض بنی نوبخت سأل الحسن بن مسلم الکاتب ان ینشیها له فانشأها و جعلها الیه و الی کل من قرأها او سمعها. اما بعد نفعنا الله و ایاکم بالاعتبار؛ **انجام:** و اول ما یجب علی طلاب العلوم ان یبدوا به والله اسئل توفیقک و عونک و السلام و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم.

خط: نسخ، کا: حسن بن مسلم، بی‌تا؛ واقف: حاج قائم مقام؛ ۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۶ – ۴۲۷]

● صفة دواء الملوک افلاطون برای اسکندر / طب / فارسی

sefat-e davā’-ol molūk-e aflātūn barāye eskandar

افلاطون، ۴۲۷؟ – ۳۴۷ ؟ قبل میلاد

aflātūn (-427 - -347)

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۵/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ – ۹۳۵]

● صفة ذات الحق / هیئت / عربی

ṣifat-u ḏāt-il ḥaqq

مسلم بن زیاد،

moslem ebn-e zīyād

آغاز: بسمله، هذا کتاب مسلم بن زیاد فی صفة ذات الحق و العمل بها التی ذکر بیون الاسکندرانی ان الحکماء عملوها علی مثال الفلک

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۵۳/۱۳

آغاز: برابر

خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ:فرنگی،جلد: تیماج زرد، ۷ص (۱۲۴–۱۳۰)، ۴۱ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۵ – ۱۷۸۳]

● صفت راه کشمیر / شعر / فارسی

sefat-e rāh-e kešmīr

اشرف مازندرانی، محمد سعید بن محمد صالح، – ۱۱۱۶ قمری

ašraf-e māzandarānī, mohammad saʻīd ebn-e mohammad sāleh (- 1705)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۲/۱۱

آغاز: چنان باریک باشد راه کشمیر ×× که گویی بر رگ سنگ است تحریر؛ **انجام:** بلی کشمیر را چون بود زیبا ×× فلک بد راه کرد و برد بالا

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: میشن مذهب، ۱ص (۶۸)، اندازه: ۱۳/۳×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱–۱۶۳]

● **صفة الرجل الفیلسوف (مقالة فی)** / فلسفه / عربی
ṣifat-ur rajul-il faylasūf (mq.-un fī)
بغدادی، ابی الحسن بن سوار
baqdādī, abe-l-hasan ebn-e sovār

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۶/۱۰-ف
نسخه اصل: راغب پاشا ش ۱۴۶۴؛ خط: نسخ، کا: صدقه بن حسین، تا: ۵۲۵ق؛ ۲گ (۶۵-۶۶)، ۲۵ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۱۸]

● **صفت ستارگانی که در اسطرلاب ثبت کنند** / اسطرلاب / فارسی
sefat-e setāregānī ke dar ostorlāb sabt konand
این رساله از ثوابتی چند بحث می‌کند که در اسطرلاب به کار است (بنا بر اسطرلاب خواجه طوسی). ابتدا نام ستاره می‌آید و سپس آن ستاره به شرح کشیده می‌شود، اما این ستارگان: ثریا، عیوق، عین الثور، شعرای یمانی، شعرای شامی، سماک اعزل، سماک رامح، قلب العقرب، نسرواقع، نسر طایر، ذنب الدجاجة می‌باشد. در آخر کتاب نیز صورتی از بروج دوازده‌گانه است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۷۱/۵
آغاز: من کلام اعلم العلماء و افضل المتقدمین و المتأخرین خواجه نصیرالدین؛ **انجام:** معرفت طلوع و غروب بریشان آسان گردد و الله اعلم بالصواب
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قرمز، ۱۲ص (۲۲۵- ۲۳۶)، ۹ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۴۶۱]

● **صفت سد یأجوج و مأجوج** / فارسی
sefat-e sadd-e ya'jūj va ma'jūj

همدان؛ سیرلو، حمید؛ شماره نسخه:۱۲/۱
و نیز بخشی در «صفت بهشت شداد - علیه اللعنة» (۲پ) و همچنین بخشی در «البداء الظهور بعد الخفاء» (۳ر)؛ بی‌کا، بی‌تا
[رشت و همدان: ف: - ۱۷۰۷]

● **صفت شعر و شعرا و ذکر محسنات و صنایع لفظی** / ادبیات / عربی
sefat-e še'r va šo'arā va zekr-e mohassanāt va sanāye'-e lafzī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۳/۳
آغاز: قال النبی ان من الشعر لحکمة
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم
[ف: ۲ - ۳۶۷]

● **صفة طین الحکمة** / کیمیا / عربی
ṣifat-u ṭīn-il ḥikma
جلدکی، علی بن ایدمر، - ۷۶۲ قمری
jeldakī, ʻalī ebn-e aydamor (- 1361)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۱۹/۵
آغاز: صفة طین الحکمة عن الجلدکی، مجرب: تأخذ طین طری و تجعل معه الثلث من وزنه؛ **انجام:** اقرب من الاول و الیها ذهب غالب القوم، و السلام
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲ص (۸۹-۹۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۸سم [ف: ۶ - ۲۳۳]

● **صفة عزیمة معظمة** / متفرقه / عربی
ṣifat-un ʻazīmat-un muʻaẕẕama

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۴۳/۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۶۱ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۱گ، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۴۹۸]

← صفت عشق و عاشق و معشوق < جامع الکلم

● **صفة العقل و تعریفها** / فلسفه / عربی
ṣifat-ul ʻaql wa taʻrīf-u-hā

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۴۷/۱۲
خط: نستعلیق، کا: ملا شکر الله بن ملا رضا قلی مازندرانی شاگرد اشرفی، بی‌تا؛ پیش از آن بندهایی است درباره طول آدمی و مطالب خبری دیگر؛ جلد: تیماج تریاکی، ۴۰گ (۲۷۷-۳۱۶)، ۲۰ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۲۲]

● **صفة عمل التنین (رسالة)** / کیمیا / عربی
ṣifat-u ʻamal-it tinnīn (r.)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۹۹۹/۵
آغاز: صفة عمل التنین قال الفاضل من الرهبانیین لا ادری تنین؛ **انجام:** ینقشر عنها قشرة سوداء و تصیر صفراء ذهبا خالصا رطبا معدنیا و الله اعلم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۱۰۹۹۹؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

● **صفة الفقراء** / عرفان و تصوف / عربی

ṣifat-ul fuqarā’

همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ – ۷۸۶ قمری

hamadānī, ‘alī ebn-e mohammad (1315 - 1385)

در اوصاف اهل فقر و عرفان و صفات مشایخ عرفا به نثر و نظم. و این جز «فقریه» اوست که به فارسی می‌باشد.

آغاز: الحمد لله و الصلاة علی عباده الذین اصطفی ... ان الله خص طائفة من عباده بالاقبال علیه و التفرد به

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۵۰/۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ذلک جزاء من تزکی، و السلام علی من اتبع الهدی.

خط: نستعلیق، کا: ابوذر بن عبدالله السبزواری، تا: ۹۰۷ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۸سم [ف: ۷ – ۳۰۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۲۴/۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یخرجنا من تیه الغفلة و ظلمات الحیرة بجورده و کرمه انه قریب مجیب والحمد لله وحده والسلام علی من اتبع الهدی.

کا: عبدالصمد ابن جعفر باغمیشه ای، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۲۳۴ر–۲۳۶ر)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲۰ – ۱۱۸]

← صفة الکرة ← معرفت کره

● **صفت کردن قبان** / حساب / فارسی

sefat-e kardan-e qabbān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۶۹/۱۳

آغاز: رساله در صفت کردن قبان نخست عمودی سازد بدان طول که خواهد پس زنجیره‌ای و طبقه و عقرب آن قدر که خواهد بسازد و موضع علاقه آنجا که خواهد سوراخ کند؛ **انجام:** مقدار سیم یا مس بود که در آن دینار بد باشد و جمله عقاقیر وآلتها را بدین میزان عیار برین جمله شناسند و این تمام است در این معنی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۴ق؛ مجدول، یادداشتی از عزالدوله عبدالصمد قاجار در خرید کتاب از زنجان به سال ۱۳۳۵ق؛ مهر: «عبدالله میرزا دارا»؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۱۰۷پ–۱۰۹ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ – ۴۸]

● **صفت کشمیر** / جغرافیا / فارسی

sefat-e kešmīr

درتعیین وضع جغرافیایی آن.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۸۵/۱۹

آغاز: چون کشمیر از مشاهیر امکنه معموره عالم است و بوضعی غریب واقع شده

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۹۷ق؛ کاغذ: ترمه زرد، ۲گ (۳۰ر–۳۱پ)، ۴۱ سطر، اندازه: ۹/۸×۲۲سم [ف: ۸ – ۴۶۰]

● **صفت کیبو و موش** / حیوان شناسی / فارسی

sefat-e kaybū va mūš

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۹۳/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص [ف: ۷ – ۳۳۷]

● **صفة ماء البیض لمولانا جعفر الصادق (ع)** / کیمیا / عربی

ṣifat-u mā’-il bayḍ li-muwlānā ja‘far-iṣ ṣādiq

جعفر بن محمد (ع)، امام ششم، ۸۰ – ۱۴۸ قمری

ja‘far ebn-e mohammad, emām-e šešom (700 - 766)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۵/۹

در دنبال آن آمده «دخل عبدالمسیح الراهب علی جعفر الاسباطی»؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد جعفر استرابادی، تا: ۱۳۱۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای [ف: ۱۵ – ۴۲۳۶]

● **صفت معجون** / طب / فارسی

sefat-e ma‘jūn

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۶/۵

باب در ... زبان نضرة الدین قدس سره و به گفته بقراط؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۲ صفر ۱۲۴۲ق؛ ۱ص (۶۶)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ – ۱۶۶]

● **صفت معجون لقمان حکیم** / طب / فارسی

sefat-e ma‘jūn-e loqmān-e hakīm

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۷/۲

بندی در صفت معجون لقمان حکیم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۱ص، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: ۱ – ۱۷۷]

● **صفت مقبله حجر مکرم** / کیمیا / فارسی

sefat-e moqbele-ye hajar-e mokarram

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۱۲۴

آغاز: بسمله ... طریقه دجل من الاولیاء من اصحاب الحجاز الشریف ارسلها لصاحب؛ **انجام:** جسد شئت فانه بقسمه شمساً خالصاً بجمیع الامتحانات و الله تعالی جل شانه یعلم.

خط: نسخ خوش، کا: رجبعلی ابن عبدالله، تا: ۱۲۷۷ق؛ خریداری از امرالله صفری؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۱۰۳پ-۱۰۴ر)، ۱۷ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [رایانه]

● **صفة منازل القمر** / هیئت / عربی

Ṣifat-u manāzil-il qamar

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۸۴/۴

آغاز: بسمل الله الرحمن الرحیم و به نستعین. باب فی صفه منازل القمر و عددها فاولها النطح و هو ثلاثه انجم؛ **انجام:** و هو عند راس الحوت و هذه صورها السفنیه ... الحوت ... المعصم ... ثمانیه العشرین هذا تمامها و قدتم عام ثم یبدو آخر الحمد الله رب العالمین ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۴گ، ۱۸-۱۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۹۴۰]

● **صفة المنازل (منظوم)** / هیأت، شعر / عربی

Ṣifat-ul manāzil (manẓūm)

منظومه‌ای است در چهل و یک بیت در بیان منازل نجومی بیست و هشت‌گانه.

آغاز: الحمدلله علی ما ألهما ×× حمداً کثیراً و علی ما أنعما / والشکر لله الجواد المنعم ×× معلم الانسان مالم یعلم

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۷۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الآل و الاصحاب و القرابه ×× ما هملت من مزنها سحابه

خط: نستعلیق، کا: محمود بن محمد بن علی بن حمزه لاهیجی گیلانی، تا: ۹۵۹ق؛ جلد: مقوایی، ۱ص (۴۱ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۴۲۷]

● **صفة المنافق** / حدیث / عربی

Ṣifat-ul munāfiq

فریابی، جعفر بن محمد، - ۳۰۱ قمری

faryābī, ja‘far ebn-e mohammad (- 914)

صفات منافق و علامات آن.

چاپ: بیروت، محقق: محمد عبدالقادر عطا، دار الکتب العلمیة، چاپ ۲، ۷۲ص، ۱۴۰۷ق.

[تاریخ نگارش‌های عربی ۲۴۴/۱-۲۴۵؛ فهرست المخطوطات فؤاد سید ۲۱۲/۱؛ الفهرس الشامل، الحدیث النبوی و علومه ۱۰۴۹/۲؛دنا ۱۴۵/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۳/۷

آغاز: بسمله. تصلیه. أخبرنا الشیخ الصالح الصوفی الاوجد شهاب الدین ابوالمعالی احمد بن الشیخ المحدث الصالح رفیع الدین اسحق بن محمد ... باب ماروی فی صفة المنافق

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید اسپانیا، شماره ۱۸۰۰؛ خط: مغربی، کا: یحیی بن ابی طالب، تا: جمعه سلخ رجب ۷۰۹ق؛ ۱۰ص (۶۸-۷۷)، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۳ - ۳۸۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۶/۸

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۴۹۵؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد بن شکر شافعی، تا: ۷۳۸ق؛ ۱۶ص (۶۹-۸۴)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۳ - ۳۹۶]

● **صفة من لسان حرم القدس الشریف و مقام الخلیل علی سبیل المجاز** / متفرقه / عربی

Ṣifat-un min lisān-i ḥaram-il quds-iš šarīf wa maqām-il xalīl ‘alā sabīl-il majāz

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۱۱۹-ف

نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورا است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹ [در فهرست مجلس این رساله از این مجموعه معرفی نشده]؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای [فیلمها ف: ۱ - ۶۲۴]

● **صفة المؤمن** / حدیث / عربی

Ṣifat-ul mu’min

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۸۸/۱۶

آغاز: و عنه علیه السلام فی صفة المؤمن

خط: نسخ خوش، کا: معز الدین محمد بن سلطان محمد قاری نیریزی، تا: ۱۰۸۵ق؛ متن مترجم به فارسی زیرنویس است، دارای سرلوح مزدوج مذهب، مجدول؛ واقف: محمد حسام واعظی، ۱۳۹۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۲۴ سطر [ف: ۵ - ۵۵۷]

← صفت مومیا > المومیا

● **صفة النار** / کلام و اعتقادات / عربی

Ṣifat-un nār

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۰۱/۲۶

آغاز: بسمله. جاء فی اخبار الصحیحة المرویة عن الثقاة (رض) انه اذا کان یوم القیمة، امر الله عزوجل ان توزن اعمال المذنبین؛ **انجام:** و کفی بی محاسبا و محازیا و منتقما و ... و الحمدلله رب العالمین و صلی الله ... تمت علی ید ... محمد قاسم بن شجاع الدین النجفی فی یوم عرفة سنه (۱۰۶۷) فی بلدة اصفهان ...

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن شجاع الدین نجفی، تا: روز عرفه

۱۰۶۷ق، جا: اصفهان؛ جلد: میشن زرد، ۳گ (۱۲۰ر–۱۲۲پ)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۳/۹×۲۴/۸سم [ف: ۹ – ۱۶۰]

● **صفة النار و درکاتها** / کلام و اعتقادات / عربی
Ṣifat-on nār wa darakāt-u-hā

مسعود بن احمد بن عبدالعزیز
mas'ūd ebn-e ahmad ebn-e 'abd-ol-'azīz

رساله مختصری است در بیان آتش جهنم.
آغاز: اعوذ بالله من النار و من غضب الجبار، هذا ذکر فی صفة النار و طبقاتها ...

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۷۴/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** او ضرب اوشتم او سحب علی وجه او ضرب من ضروب العذاب ...
کا: محمد بن قوام الدین بیدگلی، تا: قرن ۹؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زیتونی مذهب، ۲۴گ (۴۰پ–۶۳پ)، ۱۴ سطر (۷×۱۰/۵)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۴ – ۸۴]

● **صفة النبی (ص)** / تاریخ پیامبر اکرم (ص) / عربی
Ṣifat-un nabī

غیر همانند:
۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۳/۵–ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۱۸۳۸. صفة النبی عن علی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۵گ (۱۴۶–۱۵۰) [فیلمها ف: ۱ – ۴۶۱]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۸۱/۱
به روایت از محمد بن حسن انصاری از مکحول از ابوهریره، با خواص آن از علی (ع) از نبی (ص)، ستایشنامه است به عربی؛ خط: نسخ، کا: خدابخش، تا: ۱۲۸۰ق، جا: هرات؛ مجدول؛ کاغذ: هندی، ۵گ (۱پ–۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۶ – ۷۵۴]

● **صفة الیاقوت** / کیمیا / عربی
Ṣifat-ul yāqūt

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۶۹/۱۶
آغاز: اعلم ان الیاقوت احمر و اکهب و اصفر و اخضر و ابیض؛
انجام: و نفع ام الصبیان و فرغ من النوم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۱۳ق [ف: ۵ – ۲۹۵]

← صفحات العشق ⟵ عشق

● **الصفحات** / عرفان و تصوف / عربی
aṣ-Ṣafaḥāt

محمود بن کمال
mahmūd ebn-e kamāl

رساله مهم و مفصلی است در عرفان. در مآخذ اثری از این رساله و مؤلف آن به دست نیامد.
آغاز: کتاب الصفحات القدسیة و النعمات المعنویة و اللطایف الصوفیه و القرنمات الملکیة الحمدلله الذی تجلی لذاته بذاته العلیا و برز بلوامع الاولیات فی درجة الرضا

تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۵۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لم یکن له کفواً احد و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و اصحابه اجمعین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [اوراق عتیق: ۱ – ۹۹]

● **صفحات = ده صفحه عشق** / عرفان و تصوف / فارسی
safahāt = dah safhe-ye 'ešq

شیمی
šīmī

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۶/۱۸
آغاز: بسملة. لک الحمد یا ذاالجود و الکمال و یا مظهر العشق و معطی الحال ... و تقدست اسماؤک. خداوندا سپاس تو از قیاس ما بیرون است و ستایش تو از ما افزون حمد و ثنای تو گفتن هم تو را است ... صفحه ای چند از بیان مراتب عشق و حالات او بر صفحات حاضر نقش بسته که اگر سدره نشینان ملأ اعلی را استماع افتد چون زهره در سماع افتند ... امید که بنظر سلطان عادل کیوان منزل مقبول ... اللهم انصر رایات عظمته ... صفحه اول در تحقیق معنی عشق ... صفحه ثانی سلطان عشق در نهایت استیلاء است ... صفحه ثالثه ... صفحه رابعه این طائفه از پلاس مسکنت به لباس سلطنت نیایند ... صفحه خامسه از باده عشق سر خوشایند ... صفحه سادسه انجمن، پریشانی ایشان را بر دیوانگی حمل کرده اند ... صفحه سابعه فنا عبارت از آن است که بواسطه استیلاء مشاهده ... صفحه ثامنه عاشق را صادق. گاهی توان گفت که از شمشیر جفا سر پیچاند ... صفحه تاسعه آتش عشق از ملامت بلندی کردند نه از سلامت محبت ... صفحه عاشره پرتو انوار تجلیات عشق چون خورشید بر همه تافته ... خاتمه سودای عشق از روی حقیقت همه مزخرف است سالک که نه واقف از سلوک و ره سیر ×× نه سالک راه کعبه نه ساکن دیر، چون نامه هستی اش تمام از تو بود؛ **انجام:** تمت الرسالة الموسومة بالصفحات فی سنة ۱۳۰ (شاید ۱۳۰۰) وقع تحریره فی ربیع الآخر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۳گ (۱۷۹پ–۱۸۱پ)، مختلف السطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۱ – ۵۵]

← صفحة > مبدأ و معاد
← صفحة > الالغاز
← صفحة > طريق استخراج سمت القبلة
← الصفحة > سی فصل در رمل
← الصفحة > الصفيحة الاسطرلابية

● **صفحة الماس فی کیفیة الارتماس** / فقه / عربی
ṣafḥat-u almās fī kayfīyyat-il irtimās
موسوی شوشتری، محمد عباس بن علی اکبر، ۱۲۲۴ – ۱۳۰۶ قمری
mūsavī šūštarī, mohammad ʻabbās ebn-e ʻalī akbar (1809 - 1889)

تاریخ تألیف: ۲۵ صفر ۱۲۹۲ق
رساله استدلالی است در این که آیا غسل ارتماسی به طور تدریج در زمان حاصل می‌شود یا دفعتاً و یکباره ایجاد می‌شود. این رساله در پاسخ شخصی که این مساله را استفتا کرده، نوشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۰۳
آغاز: الحمدلله المنزه عن الوهم و القیاس المتعالی عن العقول و الحواس و الصلاة علی محمد و آله المطهرین عن الارجاس؛ **انجام:** فان المصائب کالسهام و الافلاک کالاقواس لاراحة الا فی الیاس عما فی أیدی الناس و الله المستعان فی کل زمان و آن.
خط: نسخ، کا: کاظم بن جعفر طباطبائی اصفهانی، تا: ۱۲۹۲ق؛ مصحح، محشی از مؤلف یا از مرتضی الحسینی؛ مهر: مؤلف (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۶۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ – ۱۸۸]

● **الصفحة الکلیة و العمل بها (مقالة فی)** / اسطرلاب / عربی
aṣ-ṣafḥat-ul kullīya wa-l ʻamal-u bi-hā (mq.-un fī)
خاطری، عبدالله بن محمد
xāterī, ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۸۶/۹
آغاز: بسمله، فی الصفحة الکلیة و العمل بها: یمکن ان یتخذ صفحة من ای جوهر کان و نجعل قطرها؛ **انجام:** ثم ینظر حاشیة العضادة علی ای برج و لرحمه وقعت فهی درجة الطالع فی ذلک الوقت بمشیة الله
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: یک شنبه ۱۳ ربیع الاول ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن پازهری، ۸گ (۷۱ر–۷۸پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶ – ۲۰۸]

● **الصف فی معرفة خطوط الکف** / علوم غریبه / عربی
aṣ-ṣaff fī maʻrifat-i xuṭūṭ-il kaff
؟ فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ – ۶۰۶ قمری
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ʻomar (1150 - 1210)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۳/۲
در فهرست مختصر مجلس ناشناس آمده ولی در این فهرست از فخرالدین رازی دانسته. با ترجمه فارسی در ذیل خطوط؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵گ (۲۲ر– ۲۶ر) [مختصر ف: – ۶۵۱]

← صفوان > صفوة

● **الصفوة** / کیمیا / عربی
aṣ-ṣifwat
جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری
jāber ebn-e hayyān (739 - 814)
آغاز: بسمله اعلم ان الصناعة مبنیة علی اربعة ارکان متباینة تجمعها رکن خامس لیس هو علی طبعها فالاربعة الارکان المتضادة المتباینة هی الحرارة والبرودة...
[تاریخ التراث العربی، فؤاد سزگین ۲۵۴/۴ و ۲۵۵؛ دنا ۱۴۶/۷ (۳ نسخه)]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۲۷/۹
بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲ – ۱۱۱]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۶۵/۱۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ثم حمل الطابع علی الجوهر بعد ذلک، تم آخر هذا الکتاب (سپس شکلی است در موضوع کتاب).
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۶۹پ–۷۵پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۹ – ۴۲۰]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۴۸/۱۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قال لی لم یتم لک الامر الا به و عندی انه لا یتم لاحد ممن
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن محمد کرمانشاهی، تا: ۱۲۶۷ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]
۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۱۹/۴
آغاز: بسم الله تعالی شأنه العزیز العزیز و قد قال جابر ره فی آخر کتاب الصفوة فی الوصیة ان کنت آلف سیدی جعفر بن محمد؛ **انجام:** و تحمد امر کلامی ویرزقک الله ذلک قریباً، انشاء الله تعالی
قسم من کتاب الصفوة؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۶ص (۸۳–۸۸)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۸سم [ف: ۶ – ۲۳۳]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۸۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** ان هذا لایدله من مثال لتعلم کیف هو و کیف السبیل الی علم انشاء الله تعالی و هذا مثاله.

خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن محمد کرمانشاهی، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۷۶۹ [رایانه]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۹۴/۱۶-۳۴/۶۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** وایاک واللجاج تحمد امرک وتسیر بمنقبتک وتحمد امر کلامی ورزقک الله ذلک ان شاء الله تعالی. تم کتاب المیزان الصغیر بحمد الله والمنة.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ با اشکال هندسی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵-۲۷۹۷]

● **صفوة = صفوان = المنقولات فی شرح شروط الصلاة = شرح مختصر فی شروط الصلاة** / فقه / عربی

ṣifwa = ṣifwān = al-manqūlāt fī š.-i šurūṭ-iṣ ṣalāt = š.-un muxtaṣar fī šurūṭ-iṣ ṣalāt

شرحی مزجی بر یک متن فقهی مختصر (متداول بین عموم) در تبیین شروط هشت‌گانه نماز از دیدگاه اهل سنت (حنفیان) است و متأسفانه علی رغم تفحص فراوان در سرچشمه‌ها و فهرست‌ها، دقیقاً دانسته نشد که متن فقهی مختصر متداول چیست. از این اثر نسخه‌ای در دارالکتب ظاهریة-دمشق به شماره «۸۱۰۷» موجود است.

آغاز: بسملة، الحمدلله الذی أنزل الفرقان من السماء و جعل العبادة سبباً لفلاح الإنسان و الصلوة و السلام علی محمد و آله الذین اتبعوا أحکام القرآن؛ اما بعد فلما رأیت هذا المختصر متداولاً بین الطالبین و لم یکن له شرح وافی فشرحت بقدر الإمکان بعون الله الملک المنان و سمیته صفوان المنقولات فی شرح الشروط الصلوة و أسئل الله تعالی أن یجعله خالصاً لوجهه و مکفراً لذنوبی ... قال المصنف رحمة الله علیه: باب شروط الصلوة و هی ثمانیة الأول من شروط الصلوة الوضوء بالضم و هو فی اللغة النظافة و شرعاً غسل الوجه و الیدین و ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۰/۲ کر

آغاز: برابر؛ **انجام:** منها الاغتسال المندوب الغسل لوقوف مزدلفة و لدخول مکة و المدینة و زیارة روضة النبی علیه السلام اللهم یسر لنا و لجمیع المسلمین دخول الحرمین الشریفین و زیارة سید الثقلین و صلی [الله علی] محمد و آله و أصحابه أجمعین؛ تمت هذا الکتاب بعون الله الملک الوهاب

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۲۲گ (۹پ-۳۰پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۷سم [ف: ۴۰/۲ - ۱۱۱]

● **الصفوة** / طب / عربی

aṣ-ṣifwat

جلد اول رساله‌ای طبی است دارای مقالات و فصول: فصل فی حد الطب و قسمته؛ مقاله ۱. فی الارکان و الامزجة و الاخلاط: فصل فی قسمه العلم، فصل فی الاسطقسات، فصل فی المزاج، فصل فی الاخلاط؛ مقاله ۲. فی الاعضاء المتشابهة الاجزاء: فصل فی الاعضاء، فصل فی تشریح الاعضاء، فصل فی الغضاریف، فصل فی الرباطات و الاوتار، فصل فی العضل، فصل فی تشریح عضل الکتف و الراس و الرقبة، فصل فی تشریح عضل الحلقوم و الحنجرة و اللسان فصل فی العضل المحرک لجملة الید، فصل فی عضل الصدور و مادونه، فصل فی عضل الرجل، فصل فی تشریح العصب، فصل فی العصب النخاعی، فصل فی تشریح الاورده، فصل فی تشریح العرق الاجوف، فصل فی اوراد الیدین، فصل فی قسم الجوف المنحد رالی اسافل البدن، فصل فی تشریح الشرائین،فصل فی تشریح القسم الاعظم المنحدرین اورطی، فصل فی اللحم، فصل فی الشحم و السمن: فصل فی الاغشیة والصفاقات، فصل فی الجلد، فصل فی الشعر الاظفار؛ مقاله ۳. فی الاعضاء الالیة: فصل فی الدماغ، فصل فی العین، فصل فی الاذن، فصل فی الانف فصل فی النعم و اللسان، فصل فی الحلق، فصل فی صدور و الریة و القلب، فصل فی الندی، فصل فی آلات الغذاء، فصل فی الطحال، فصل فی المراره، فصل فی الکلیتین، فصل فی المثانه، فصل فی مراق البطن، فصل فی اعضاء التولید،فصل فی الرحم؛ مقاله ۳. فی القوی و الافعال و الارواح، فصل فی القوی الطبیعیة فی القوی الخادمة، فصل فی القوتین الخادمتین للقوة المولدة، فصل فی القوی الحیوانیة، فصل فی القوی النفسانیة، فصل فی الافعال، فصل فی الارواح.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۹/۴-۲/۱۹۹

آغاز: بسمله المجلد الاول من کتاب الصفوة، الحمدلله علی آلائه و الصلوة علی رسله وانبیائه و بعد فخیرما اشتغل به الانسان علم یصلح دنیاه وآخرته فهذا العلم فهو الطب فان به تحفظ علی الانسان صحته الحاصلة ... فصل فی حد الطب؛ **انجام:** من مزاجها فیصلح ان یکون مرکباً للقوی الطبیعیة یحملها فی الادرده الی سایر البذن

خط: نستعلیق، کا: محمد نصیر بن میرزا محمد جعفر حسینی، تا: چهارشنبه ۱۵ محرم ۱۲۷۸ق؛ مصحح، محشی؛ ۳۳گ، ۱۶ سطر [ف: ۵ - ۲۷۹۸]

● **صفوة الآثار فی اخبار الاخیار** / گوناگون / فارسی

safvat-ol āsār fī axbār-el axyār

اردبیلی، عبدالکاظم محمد، ق۱۲ قمری

ardabīlī, ʻabd-ol-kāzem mohammad (- 18c)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی (۱۱۰۵-۱۱۳۵ق)

تاریخ تألیف: ۱۱۱۸ق؛ محل تألیف: اردبیل

این «صفوة الآثار فی اخبار الاخیار» از عبد الکاظم محمد اردبیلی مدرس مدرسه صفیه صفویه سامیه در اردبیل است در سال ۱۱۱۸ در هنگامی که تولیت سرکار فیض آثار به «صوفی زاده قدیم» یحیی بیک بیجرلوی شاملو پسر مرتضی قلی خان سپرده بوده

است. در آن از منتخب مقالات میر ابوالفتح و صفوة الصفاء توکلی ابن بزار و مباحثات محمد طاهر قمی و عین الحیات محمد باقر مجلسی و مقالات شیخ حسین زاهدی و رساله سرگذشت صفی از یکی از دانشمندان اردبیل و سخنی از مولا حسین بن حسن صفار یاد شده و آمده که ابن بزاز مردی آشفته و متلون و پیرو روش عامیان آن زمان بوده و در صفوة الصفاء سخنانی باطل و پریشان و عامیانه آورده که هیچیک از فرزندان شیخ صفی در نوشته‌های خود و مورخان در کتاب‌های خود نگنجانده‌اند. مؤلف می‌گوید که محمد طاهر قمی در مباحثات نوشته و من هم از او شنیده‌ام که شیخ صفی روش ورام حلی و احمد اردبیلی را داشته و به گفته مجلسی در عین الحیات او زاهد بوده نه صوفی و به گفته میر ابوالفتح تقیه می‌کرده است. از این سخنان پیداست که با اینکه صفویان در خود صفوة الصفاء دست برده‌اند و میر ابوالفتح هم آن را دگرگون ساخته است، باز از آن برمی‌آید که شیخ صفی نمی‌تواند سید شیعی باشد بلکه بهتر است او را شیخ یا سنی شافعی بدانیم. این است که دانشمندان دوران صفوی می‌کوشیدند که ناگزیر او را اهل تقیه بدانند. در سه «مقاله»: ۱. مراتب و مقامات شیخ صفی؛ ۲. افادات او و تفاسیر آیات وحل اخبار از او؛ ۳. کرامات وخوارق او.

آغاز: الحمد لله الذی اوضح لنا مسالک الدین با علامه ... اما بعد بر ضمایر ارباب بصایر مخفی ...

انجام: باصفی همچنان علی باشد. اللهم ثبتنا علی الاخلاص و الیقین ... و السلام علی من اتبع الهدی

چاپ: اردبیل، قم، ۱۳۷۵: ۴۹۵-۵۴۴؛ به کوشش هاشم محدث، میراث اسلامی ایران، ۳(۱۳۷۵): ۱۹۷-۲۳۵.

[دنا ۱۴۷/۷؛ فهرستواره منزوی ۲۲۱۵/۳]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲، گویا اصل که برای شاه صفوی نوشته شده؛ با یک سرلوح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: زرینا [نشریه: ۲ - ۸۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۵۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۷]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۰ ـ د

آغاز: برابر؛ **انجام:** دلم برطاق ارزق میزند هر که ابوطالب ...

ناقص؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۴۱گ، ۱۳ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۷×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۴۹]

● صفوة الاخبار / تاریخ / فارسی

safvat-ol axbār

محمد بن حسین بن لطف الله، ق۱۰ قمری

mohammad ebn-e hoseyn ebn-e lotf-ol-lāh (- 16c)

اهداء به: محمود شاه بن محمد شاه بن همایون شاه بهمنی ترجمه فارسی زبدة التواریخ عربی است در بیشتر جاها، در چهار «بخش» و یک «خاتمه». تاریخ مختصری است از آدم تا مرگ محمد بن همایون شاه بهمنی در ۸۸۷ و در ۹۰۲ آغاز شده است در زمان سلطان محمود شاه بهمنی (۸۸۷-۹۲۴ق) و به نام او.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۳/۱-ف

نسخه اصل: بادلیان فرازر ۱۱۴ (۳۵)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۵۵]

۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۰۲

آغاز: حامد الله و مصلیا علی نبیه امجد الممکنات محمد و آله افضل الصلوات؛ **انجام:** این سلطان دادگر و پادشاه بنده پرور تا چرخ را مدار و ارض برقرار ممتع و برخور دار دارد بمحمد و آله الاطهار. چور سمیست دیرین که ختم سخن ×× بود بر دعا بر دعا ختم کن ...

دارای دو قسم و بیست و چهار فصل و پنج شعبه و دو مقاله و یک مقدمه و یک و خاتمه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، ۷۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم[ف:۳-۹۴۰]

● صفوة الاخبار عن الائمة الاطهار (ع) / حدیث / عربی

ṣifwat-ul axbār ‘an-il a’immat-il aṭhār

فارسی، فضل الله بن محمود، ق۵ قمری

fārsī, fazl-ol-lāh ebn-e mahmūd (- 11c)

پاره‌ای از احادیث که درباره پیغمبر اکرم (ص) و ائمه طاهرین علیهم السلام روایت شده از حالات حضرت رسول تا حضرت مهدی به ترتیب گرد آورده است. در الذریعه (۴۸/۱۵) می‌گوید: صفوة الاخبار از کتاب‌هایی است که بحار از آن نقل می‌کند و همچنین سید قریش بن محمد قزوینی در کتاب «حیاة الابرار» از آن نقل می‌نماید. در اول بحار می‌گوید که از تألیفات بعضی از علماء اخیار است، و در فصل دوم می‌گوید که دارای احادیث غریبه‌ای است در مناقب ... و بعضی از شاگردان مجلسی در نامه‌اش که به مجلسی نوشته است گفته که «صفوة الاخبار» و «ریاض الجنان» از فضل الله بن محمود فارسی که برادر شیخ رجب برسی است، می‌باشد. بیشتر روایت‌های این کتاب از مفضل بن عمر از حضرت صادق علیه السلام روایت شده و کمتر آنها از راویان دیگر، و گویا آغاز کتاب مقداری از حالات پیغمبر مفقود است، و چنانچه یافت می‌شد سند کامل کتاب به دست می‌آمد و معلوم می‌شد مراد از «و بهذا الاسناد» در آغاز همه احادیثش چیست. (سید احمد اشکوری)

آغاز: و بهذا الاسناد عن المفضل عن الصادق صلی الله علیه و سلامه قال اتی رجل من قریش الی النبی صلی الله علیه و آله.

انجام: و لا تبدیه الا لمن یستحق ذلک من شیعتنا و المحبین لذکرنا من المؤمنین و الحمدلله رب العالمین ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن سعید بن حسین بن سلیمان بن غلبار اوالی بحرانی، تا: شنبه ۲۴ ذیحجه ۹۸۶ق؛ تملک: شریف حسینی در بصره به تاریخ ۱۷ ذیقعده ۹۹۹ با مهر «عبده شریف بن میر الحسینی» (بیضی)، محمد شفیع بن محمود جنابدی بتاریخ غره ذیحجه در دولت آباد دکن (هندوستان) از ورثه میر شریف با مهر «المذنب محمد شفیع» (بیضی)؛ مهر: «سلام قولا من رب رحیم» (مربع)، «محمد باقر بن محمد شریف الموسوی» (مربع)؛ تاریخ وقف: پنجم شوال ۱۲۴۸؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ – ۳۴۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۰۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: سید حسین بن جعفر حسینی بیدگلی؛ ۸۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۵ – ۵]

● **صفوة اهل التحقیق** / عرفان و تصوف / فارسی

sefvat-e ahl-et tahqīq

جمالی اردستانی، جمال الدین محمد، ۸۱۴ – ۸۸۳ ؟ قمری

jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad (1412 - 1479)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۲۱/۱۳-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 813 (بلوشه ۱۷۵۷)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۹۴]

● **صفوة التفاسیر** / تفسیر / عربی

ṣifwat-ut tafāsīr

شبر، عبدالله بن محمد رضا، ۱۱۸۸؟ – ۱۲۴۲ قمری

Šobbar, ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad rezā (1774-1827)

تاریخ تألیف: ۱۲ ربیع الاول ۱۲۴۰ق

مؤلف سه تفسیر مفصل، متوسط و مختصر بر قرآن کریم نگاشته با این نامها: ۱. صفوة التفاسیر: که تفسیر مفصل مؤلف است و مشتمل بر دو جلد می‌باشد؛ ۲. الجوهر الثمین فی تفسیر القرآن المبین: این تفسیر کوتاهتر از تفسیر اول می‌باشد؛ ۳. الوجیز فی التفسیر: این تفسیر را مؤلف از تفسیر سابق خود (الجوهر الثمین) انتخاب نموده است.

این تفسیر در دو جلد است: جلد اول از «الفاتحة» است تا پایان «سورة یوسف» که در ۱۴ محرم ۱۲۴۰ق به انجام رسیده است؛ جلد دوم از «سورة الرعد» تا «الناس» که در ۱۲ ربیع الاول ۱۲۴۰ق به انجام رسیده است.

آغاز: جلد یکم: حمدله. الذی نطق السنة الحامدین بذکر محامده و اجری مناطق الشاکرین بنشر عوایده ... متعطشا الی تفسیر و اف کاف یشتمل علی دقایق اسرار التنزیل و نکات ابکار البیان و التاویل حاوی لنکات البدیع ... و سمیته ...

مجلد دوم: حمدله ... اما بعد، فهذا هو المجلد الثانی من تفسیر القرآن المجید و الفرقان الحمید. تألیف قلیل البضاعه ... عبدالله بن محمد رضا شبر الحسینی ... سورة الرعد. مکیة او مدنیة. خمس و اربعون آیة. فی ثواب الاعمال. و العیاشی عن الصادق: من اکثر قرائة سورة.

[الذریعه ۴۸/۱۵؛ دنا ۱۴۷/۷ (۵ نسخه)]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۱۲-عکسی

آغاز: برابر

جلد یکم؛ خط: تحریری شکسته، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ نسخ پخته دیگری که بایستی یکی از شاگردان نگارنده باشد و نزدیک به وی، چه پس از چند صفحه که نگارنده می‌نوشته و گویا خسته می‌شده این یکی کار او را دنبال می‌کرده و چند صفحه‌ای را می‌نوشته، باز دستنویس نگارنده؛ ۶۶۹ص، ۳۰-۲۹ سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ – ۸۰]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۱۳-عکسی

آغاز: برابر

جلد دوم؛ خط: تحریری شکسته، بی‌کا، بی‌تا، کاتب بایستی یکی از شاگردان مؤلف باشد، انجامه به خامه نگارنده؛ ۸۱۸ص (۴۱۸+۳۹۹) [عکسی ف: ۱ – ۸۰]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۸

ج ۱ و ۲، تفسیر همه قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۳۵گ، ۳۰ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: – ۷۶۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۸۲

آغاز: ... قدمت الآن متمتعا فسمعت ابا عبدالله (ع) یقول نعم ما صنعت ... و منها قوله (ع) فی التحکیم و قال الله سبحانه فان تنازعتم فی شیء فردوه الی الله و الرسول؛ **انجام:** و هو الذی مرج البحرین ارسلهما فی مجاریهما و خلاهما متجاورین متلاصقین

شامل جلد اول و دوم و تا بخشی از آیه ۵۳ سوره فرقان به فرجام می‌رسد و در آغاز و نیمه، افتادگی دارد و در انجام، نانوشته مانده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ محشی در مواردی با امضاء «لطف الله»، مصحح؛ مهر: شیخ العراقین «بنصرت الله القدیم لم یزل فی نوبة شیخ العراقین دخل» (هشت ضلعی)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرم سبز، ۱۸۱گ، ۲۹-۳۱ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۴۰ – ۳۲۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۶۸

جلد دوم کتاب و از سوره رعد تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: احمد بن قاسم کاظمی، تا: چهارشنبه ۲۷ شوال ۱۲۴۰ق؛ مجدول؛ تملک: یحیی بن محمد شفیع اصفهانی به تاریخ ربیع الاول ۱۳۱۶؛ مهر: «المتوکل علی الله محمد شفیع یحیی» (بیضی)، «شفیع یحیی

فی الاخرة محمد و العترة الطاهرة» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۳گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱۴ - ۵۸]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هدی من الضلال و رحمة ینال بها خیر الدارین لقوم یؤمنون یصدقونه و فضلوا بالذکر لأنهم المنتفعون به.

جلد اول تفسیر، از اول کتاب تا ابتدای سوره رعد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۶ جمادی الثانی ۱۲۴۰ق؛ از روی نسخه به خط مؤلف نوشته شده؛ جلد: تیماج، مشکی مذهب، ۲۶۳گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۳۵ - ۱۲۸]

● صفوة الحبوة / فقه / عربی

ṣifwat-ul ḥibwa

طباطبائی تبریزی، محمود بن علی اصغر، - ۱۳۱۰ قمری

tabātabā'ī tabrīzī, mahmūd ebn-e 'alī asqar (- 1893)

رساله استدلالی در احکام حبوة.

قم؛ علامة طباطبائی قم (مکتبه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: أحمد الله علی أن سددنی لسلوک مسالک شرائعه و استخراجها من مدارکها و أیدنی لأخذ أحکامه من قوانینها و قواعدها

کاتب = مؤلف، بی‌تا [تراثنا: س۲ش۳ - ۱۵۸]

● صفوة الدین / اخلاق / عربی

ṣifwat-ud dīn

تاریخ تألیف: ۱۲۶۱ق

چون در حرم مطهر امام رضا خواب دیده، در یک «مقدمه» و دوازده «حجت» و «خاتمه» در نصایح به مؤمنان ساخته است.

[دنا ۱۴۷/۷؛ فهرستواره منزوی ۲۰۹/۹]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۸۲/۷

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و صلی الله ... اما بعد لما رایت ... لما ورد ان رجلا رای رسول الله فی المنام فی زمان الرضاء (ع) فقال هو رسول الله؛ **انجام:** ثم سئل منه نقص علیه ما امریه (ع) فاستعبر الطبیب

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: کاغذی، ۴۲گ (۴۵پ-۸۶پ)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۹ - ۴۳۰]

● صفوة الدین (ترجمه) / مواعظ / فارسی

sefvat-od dīn (t.)

تاریخ تألیف: حدود ۱۲۶۱ق

متن و ترجمه ناشناس. پس از خوابی که در حرم حضرت رضا دیده در یک «مقدمه» و دوازده «حجت» و یک «خاتمه» در پند و اندرز برای این جهان و آن جهان. ترجمه همان رساله قبلی.

آغاز: بسمله. حمدله. غرض از وضع این رساله شریفه موسومه بصفوة الدین آنکه حقیر فقیر کثیر التقصیر مشاهده نمودم که در این عصار تفرق کثیر و اختلال عظیم در امور معاش و معاد اهالی شریعت ...

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه سمیع علیم ... الی یوم الدین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سیاه، ۵۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۶/۶سم [ف: ۳ - ۵۳۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۸۲/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** لیس المراد من الحدیث هذه السهولة و هذه السماحة بدلیل قوله تعالی الیوم اکملت دینکم و اتممت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: کاغذی، ۴۰گ (۸۷پ-۱۲۶پ)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۹ - ۴۳۰]

● صفوة الزبد = ارجوزة الالفیة / فقه، شعر / عربی

ṣifwat-uz zabad = urjūzat-ul alfīya

رملی، احمد بن حسین، ۷۷۳؟ - ۸۴۴ قمری

ramlī, ahmad ebn-e hoseyn (1372 - 1441)

ارجوزه‌ای است در هزار بیت در فقه شافعی با چند بیت در آغاز آن در اصول دین و انجام آن در تصوف و آداب و اخلاق.

آغاز: الحمد للاله ذی الجلال ×× و شارع الحرام و الحلال / ثم صلاة الله مع سلامی ×× علی النبی المصطفی التهامی

انجام: ثم الصلاة و السلام أبدا ×× علی النبی الهاشمی أحمدا / و الال و الصحب و من لهم قفا ×× و حسبنا الله تعالی و کفی

چاپ: السعودیة، دار المنهاج، تصحیح احمد المحمد، الطبعة الثالثة، ۱۴۳۰ق، ۲۵۶ صحیفة

[دنا ۱۴۷/۷ (۳ نسخه)؛ الاوقاف العامة موصل ۴۴/۲؛ الاوقاف العامة بغداد ۵۹۵/۱]

شرح و حواشی:

۱- فتح الرحمن فی شرح زبد ابن رسلان؛ رملی، احمد بن حسین (۷۷۳-۸۴۴)

۲- غایة البیان فی شرح زبد ابن رسلان؛ منوفی، محمد بن احمد (۹۱۹-۱۰۰۴)

۳- فتح الصمد بشرح الزبد = شرح صفوة الزبد؛ وضاحی، محمد بن زیاد (-۱۱۳۵)

۴- غایة البیان فی شرح زبد ابن رسلان

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۹۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: معصوم بن صدرالدین بهبهانی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ تملک: سید ریحان الله موسوی به سال ۱۳۲۲ق؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین ... محمد» (مربع)، «... اسمعیل ...»

(بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، ۴۰گ (۱پ–۴۰ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۳۵ – ۷۷۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۴۲ض

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما سوی هذا من الاکام ×× فرض کفایة علی الانام

خط:نسخ،بی‌کا،تا:اواخر قرن ۱۲ و اوایل قرن ۱۳؛ واقف: خان بابا مشار، شهریور ۱۳۳۸؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۹-۱۰۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۶۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، بی‌کا؛ جلد: مقوا، ۵۲گ (۵۴پ–۱۰۵)، ۱۹ سطر [ف: ۲۵ – ۷۳]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۶۳

آغاز: برابر؛ آغاز ترجمه فارسی: هر سپاسی و ستایشی عبودیت اساس مر کریاس کبریای مالک الملک و معبود بر حق را؛ **انجام:** ثم الصلاة و السلام ابدا ×× علی النبی الهاشمی احمدا / و الال و الصحب و من لهم قفا ×× و حسبنا الله تعالی و کفی

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبد الکریم بن ملا محمد حسین (فرزند مترجم ارجوزه)، تا: رجب ۱۲۶۸ق؛ مترجم توسط ملا محمد حسین ترجمه شده و در زیرنویس سطرها یا در حواشی دیده می‌شود؛ تملک: عبدالکریم بن عبد العزیز به تاریخ ربیع الثانی ۱۳۰۷ با مهر «هو الکریم و انی عبد الکریم» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳۸گ، ۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲ – ۳۲۶]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مصطفی فاعور، تا: ۱۲ رمضان ۱۲۷۰ق؛ جلد: گالینگور، ۳۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۱ – ۲۰۴]

● صفوة الصافی و البرهان و نخبة البیضاوی و مجمع البیان / تفسیر / عربی

ṣifwat-uṣ ṣāfī wa-l burhān wa nuxbat-ul bayḍāwī wa majma'-ul bayān

مقابی بحرانی، علی بن محمد، ق۱۲ قمری

maqābī bahrānī, 'alī ebn-e mohammad (- 18c)

تاریخ تألیف: ۲۹ ربیع الاول ۱۱۶۵ق (جلد اول)

تفسیر بزرگی است درسه مجلد که جلد اول آن از اول تا سوره اسری، جلد دوم تا آخر سوره یس، جلد سوم تا آخر قرآن، و آن گزیده چهارتفسیر قرآن است.

آغاز: الحمدلله الذی انزل علی عبده الکتاب و لم یجعل له عوجا وجعله الثقل الاکبر ... و بعد فیقول تراب نعال اخوانه العلماء ... محمد بن علی الاوالی

[دنا ۱۴۸/۷؛ الذریعة ۴۹/۱۵]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۹۴۷-۳۰/۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الذین هم محسنون فیما فرض علیهم بالولایة والنصرة والحفظ والکلاءة. اللهم احفظنا من بین ایدینا ومن خلفنا ... تم الجزء الاول من کتاب صفوة الصافی ... محمد وآله الطاهرین.

حمد تا نحل (جزء اول تا چهاردهم قرآن) [جلد اول تفسیر]؛ خط: نسخ، کا: عبدالامیر بن ناصر بن محمود کعبی سلمانی، تا: پنج‌شنبه ۱۰ جمادی الاول ۱۲۱۷ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: مقوا، ۳۲۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۵ – ۲۷۹۸]

● صفوة الصفاء = المواهب السنیة فی مناقب الصفویة = الانباء فی ذکر کرامات الاقطاب و الاولیاء / تاریخ / فارسی

sefvat-os safā' = al-mavāheb-os sanīye fī manāqeb-es safavīyya = al-anbā' fī zekr-e kerāmāt-el aqtāb va-l owlīyā'

جرجانی، ابوالفتح بن مخدوم، – ۹۷۶ ؟ قمری

jorjānī, ab-ol-fath ebn-e maxdūm (- 1569)

همان کتاب صفوة الصفاء توکلی ابن اسماعیل اردبیلی مشهور به این بزاز است که جرجانی در آن دست برده و رنگ شیعی به آن داده است. هست ابوالفتح در دیباچه می‌گوید: «بنده ... ابوالفتح را مأمور گردانیدند که کتاب مذکور (کتاب مقالات و کشف کرامات مشایخ عظام صفوی که از مخالفان که مرید آنها بوده ترتیب داده است) را تصحیح نماید و حق و باطل و غث و ثمین آن از هم جدا سازد»؛ و در دیباچه می‌گوید: «مشایخ صفویه تقیه می‌کرده و نسب خود را ابراز نمی‌کردند». این کتاب گزیده‌ای است از کتاب ابن بزاز و در پایان داستان‌هایی از سرگذشت فرزندان شیخ صفی از پادشاهان صفوی که پس از ابن بزاز بوده‌اند آمده است.

آغاز: بسمله، و به اعتمادی و ثقتی شریفترین ذکری که مسبحان خطایر ملکوت بان تسبیح و تقدیس نمایند

[دنا ۱۴۹/۷؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی ۱۰۰/۶؛ احیاء الداثر من القرن العاشر ۱۷۶؛ روضات الجنات ۱۸۰/۱؛ دائرة المعارف تشیع ۵۱۴/۲؛ ریحانة الادب ۲۲۰/۳؛ ریاض العلماء ۴۸۶/۵؛ الذریعة ۴۹/۱۵و۲۳۹/۲۳و۲۴۰؛ کشف الظنون ۱۰۷۹/۲؛ نسخه‌های منزوی ۱۲۷۰/۲–۱۲۷۱؛ فهرست کتابهای چاپی فارسی ۳۳۹۹/۳؛ صفوة الصفاء، چاپ۱۳۷۳شمسی]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۷۰/۲

آغاز: ... نیز باظهار معجزات بلند ساخت ... ابوالمظفر شاه طهماسب بهادرخان الحسینی [الموسوی] الصفوی ... بنابرین مقدمات، حضرت نواب کامیاب ... دعاگوی حقیقی ابوالفتح الحسینی را مدمور گردانید که کتاب مذکور را تصحیح نماید و ... کتاب مذکور که موسوم است بصفوالصفی مرتب است بر مقدمه و دوازده باب و خاتمه؛ **انجام:** حکایت، هم پیره بابا شاه

گفت پل دراز پهنای تنگ بر متن رودخانه در گیلان بود ... و ذکرکنان خود را در انداخت و در صحن کاروان سرابایستاد ...
از اول کتاب تا بخشی از فصل دوم از باب دوازدهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده عبدالصمد» (بیضی)، «یا علی مظهر العجائب لنا عونا ۱۱۹۱» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمع قهوه‌ای، ۲۳۶گ (۷۰-۳۰۵)، ۲۵ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۴۰ - ۳۰۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی ذلک فلیتنافس المتنافسون تم ذلک فی شهر صفر.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۹۳گ، کاغذ: نباتی، جلد: تیماج [رایانه]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۶۰-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۸]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۹۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** من الله القوی الغنی ابوالمظفرشاه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج [رایانه]

● **صفوة الصفاء فی مناقب الاولیاء و معارج الاصفیاء = المواهب السنیة فی المناقب الصفویة** / تراجم / فارسی

sefvat-os safā’ fī manāqeb-el owlīyā’ va ma‘ārej-el asfīyā’ = al-mavāheb-os sanīya fe-l manāqeb-es safavīyya

ابن بزاز، توکل بن اسماعیل، قرن ۸ قمری

ebn-e bazzāz, tavakkol ebn-e esmā‘īl (- 14c)

تاریخ تألیف: آخر شعبان ۷۵۹ق

این کتاب در مناقب شیخ صفی الدین اردبیلی است با یک «مقدمه» و دوازده «باب»: مقدمه: در دو فصل و حاوی اخبار نبی و اولیاء تا ظهور شیخ صفی الدین؛ باب ۱. مشتمل بر یازده فصل در ذکر احوال و ابتدای حال شیخ صفی الدین؛ ۲. کرامات شیخ مشتمل بر سه فصل؛ ۳. کراماتی که از نظر لطف و عنف از اوصادر شده حاوی سه فصل؛ ۴. کلمات تحقیقات شیخ مشتمل بر شش فصل؛ ۵. کراماتی که در اصناف حیوانات و غیرها بظهور رسیده در سه فصل؛ ۶. ذکر سماع و وجد شیخ صفی الدین؛ ۷. کرامات متنوعه حاوی پنج فصل؛ ۸ ذکر سیرت مرضیه شیخ صفی الدین مشتمل بر بیست و هفت فصل؛ ۹. ذکر مرض او و نقل او بعالم باقی مشتمل بر دو فصل؛ ۱۰. کراماتی که از او ظاهر شده است مشتمل بر سه فصل؛ ۱۱. ذکر عظمت و شهرت او و خلفای او و مشتمل بر سه فصل؛ ۱۲. کرامات مریدان او. درباره نگارنده و اصل کتاب سخن است. یا از توکل بن اسماعیل ابن حاجی، ابن بزار اردبیلی (- ۸۰۰ق) است که در دیباچه برخی از نسخه‌ها آمده است، یا از درویش علی از قرن ۸ق. محمد کاتب نشاطی شیرازی ترجمه ترکی این کتاب را در ۹۴۹ق را ساخته است. احمد کسروی در «شیخ صفی و تبارش» چاپ تهران سال ۱۳۲۲ش درباره این کتاب بحث کرده است. میرزا ابوالفتح حسینی شریفی (- ۹۷۶ق) مؤلف تفسیر شاهی و معاصر شاه اسماعیل و شاه تهماسب به دستور «نواب کامیاب همایون اعلی ابوالمظفر بهادرخان الموسوی الحسینی سلطان شاه اسماعیل» صفوة الصفاء ابن بزاز را تحریر نموده است. او این کتاب تحریر و تصحیح (یا تحریف) شده را هم به همان نام «صفوة الصفاء» خوانده و در دیباچه می‌گوید: «مشایخ صفویه تقیه می‌کرده و نسب خود را ابراز نمی‌کردند».

آغاز: الحمدلله الذی تجلی لاولیائه بانوار العرفان و المعارف و تجلی لاصفیائه بانواع اللطایف و العوارف فلق حسب القلب و فتح الفؤاد ...

انجام: و المدعو منه ان یدعوا لصاعته و ناقله و راویه و مؤلفه و قاریه و الحمدلله ...

چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۳۹۹؛ بمبئی، سنگی، ۱۳۲۹ق، وزیری، ۳۵۸ص (صص ۱-۳۵۸)؛ تهران، با تصحیح و تحقیق، ۱۳۷۰ش

[دنا ۱۴۸/۷-۱۴۹ (۳۲ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۱۲۷۰/۲-۱۲۷۱: نشانی دو تحریر این کتاب و ۱۶ نسخه؛ الذریعة ۴۹/۱۵: دو تحریر آن، ۲۳۹/۲۳؛ حاجی خلیفه ۱۰۷۹/۲؛ مشترک پاکستان ۷۹۵/۱۱ و ۲۲۸۷/۱۲؛ دانشمندان آذربایجان ۲۳۴؛ فهرستواره منزوی ۲۲۱۶/۳]

شرح و حواشی:

۱- انتخاب مناقب

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۴۹

آغاز: بسمله، شریف ترین ذکری که مسبحان حظایر ملکوت بآن تسبیح و تقدیس نمایند و لطیف ترین ورودی که مستعبدان صواب جبروت بآن تعبد و تنسک فرمایند؛ **انجام:** و ذکر ایشان در وقت محاربه و غیر آن کلمه الله باشد پس هرگاه این جوان ظاهر شود بشتابید بسوی او و اگر چه بطریق خزیدن.

خط: نستعلیق بد، کاتب = مؤلف ، تا: محتملاً زمان تألیف قرن ۱۰ [در فهرست به احتمال خط مؤلف دانسته و به احتمال تألیف آن را در قرن ده که به نظر هر دو ناصحیح باشد]، جا: قزوین (شاید)؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قرمز، مذهب، ۳۹۰گ، ۱۶ سطر(۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲ - ۴۸۸]

۲. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۲۸

آغاز: هر یکی بر تخت ملک دل پناهی بوده اند ×× رهنمای خلق از مه تا بماهی بود[ه اند]؛ **انجام:** هر که از دل خبری یافت بدل باخبرست ×× دل دل آینه اش از همه دلها خبرست.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۹؛ افتادگی: آغاز (بر اثر افتادگی مقدمه باب اول آن از صفحه ۶ آغاز می‌شود)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور مقوایی، ۳۵۸ص، ۲۷ سطر (۱۶×۲۳)،

اندازه: ۲۳×۳۳سم [ف: - ۱۶۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۰۳-ف

نسخه اصل: لیدن Warn 465؛ بی‌کا، تا: ۸۹۰ق [فیلمها ف: ۱-۱۳۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۸-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۰۹۹؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ جمادی الاول ۸۹۶ق [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۸۰

آغاز: شریفترین ذکری که مسبحان حظایر ملکوت بان تسبیح و تقدیس نماید و لطیف ترین وردی که مستعبدان صواب جبروت بان تعبد و تنسک فرمایند؛ **انجام:** خاتمه الکتاب، یقول الفقیر الحقیر المؤلف بلسان الافتقار لا بلسان الافتخار ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۲۲۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۸۵]

۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** در پایان چنین رقم رفته است (الفراغ من کتبه کتابه الشریف زاده الله شرفاً علی ید التراب الاقدام محمد القوام الکاتب الشیرازی المشهور بحمامی غفرالله ذنوبه ... تحریراً فی شهر شوال سنه ثمان و خمسین تسعمائه الهجریه برحمتک یا ارحم الراحمین.)

خط: نستعلیق، کا: محمد قوام کاتب شیرازی مشهور به حمامی، تا: ۹۵۸ق؛ مجدول، با یک سرلوح مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مذهب، ۷۶۶ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۵ - ۱۰]

۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: مهدی قلی ابن آقا بیگ ترکمان، تا: ۷ رجب ۹۶۹ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۲]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۹۳-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Add. 11746؛ خط: نستعلیق، کا: شاه محمدکاتب، تا: ۹۷۶ق [فیلمها ف: ۲ - ۹۶]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۶۳-ف

نسخه اصل: دیوان هند ۱۰۹۸ اته ۱۸۴۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۷]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۰۳

خط: نسخ روشن، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: حاجی میرزا رضا ابوالقاسم؛ مهر: محمد الحسینی الخلیفه لطف الله بن رضی الدین؛ ۲۱۰گ، ۲۹ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [سنا: ف: ۲ - ۱۱۸]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۴۳/۱

آغاز: برخی از مقالات حضرة سلطان العرفاء ... شیخ صفی الحق و الدین ... فصل اول در آنچه در معرض سؤال و جواب است از تحقیقات آن حضرت، سؤال کردند از آیت الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم و لا هم یحزنون؛ **انجام:** در تحقیق بیت افضل الدین خاقانی ... و نور عرش در جنب نور دل ناچیز نماید

فقط تا فصل ۴ از ۶ فصل باب چهارم را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، قصیده‌ای دالیه از جمال الدین عبدالرزاق، اشعاری از مثنوی معنوی، اشعاری از مظفر حسین، قصیده‌ای رائیه از جلال الدین حسن صلائی؛ مهر: نصیرالدین سلیمان بن محمد علم الهدی إبن فیض کاشانی «یا محسن اغفر بمحمد علم الهدی نصیرالدین سلیمان ۱۱۱۷» (بیضی)، مهر محمد هادی بن ابی تراب بن نصیرالدین سلیمان «محمد هادی بن ابی تراب الفیضی» (بیضی)، «محمد مهدی بن محمد هادی الفیضی» (مستطیل)، عبدالباقی بن صدرالدین محمد بن ابی تراب فیضی کاشانی «عبدالباقی بن صدرالدین محمد الفیضی» (بیضی)؛ یادداشت محمد جعفر بن محمد ابراهیم کاشانی مشهور به علامه فیضی در سال ۱۳۶۸ق و یادداشتی به سال ۱۲۶۴ق در قمصر کاشان؛ کاغذ: شرقی، ۳۸گ (۱۱-۴۸)، ۲۶-۲۸ سطر، اندازه: ۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۴ - ۳۵۶]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۹۵-عکسی

آغاز: ... اما بعد، بر ضمایر صافیه درویشان پاک اعتقاد و خواطر صافی نهاد مخفی نماند که؛ **انجام:** و اسم بسامی حضرت نواب کامیاب اقدس همایون اعلی واقع شد. فجاء به حمدالله کمختوم ختامه فیک و فی ذلک فلینا فی المنافقون. و کذالک فلیعمل العاملون. تمت الکتاب بعون الملک الوهاب ...

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش ۱۱۷۴۵ (ریو، ۳۴۵/۱-۳۴۶)؛ خط: نستعلیق خوش، کا: شاه محمد کاتب، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۸۲۲گ، ۱۲ سطر [عکسی ف: ۲ - ۱۸۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۰۹-عکسی

نسخه اصل:همان نسخه بالا.جلد اول؛۲۵۳گ[عکسی ف: ۲ - ۱۸۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۱۰-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا. جلد دوم؛ ۲۵۰گ[عکسی ف: ۲-۱۸۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۱۱-عکسی

اصل نسخه:همان نسخه بالا. جلد سوم؛۲۴۸گ[عکسی ف:۲- ۱۸۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۱۲-عکسی

اصل نسخه:همان نسخه بالا.جلد چهارم؛۷۶گ[عکسی ف:۲- ۱۸۴]

۱۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** مثل جزویات دنیوی بنسبت با دین دار همچنان است که کسی را بر درخت بندند که چون بند وی از درخت باز گشایند او مستقیم و مستقل گردد و از قید خلاص یابد هر که تکیه کرد بر دنیای دون / چون ستانندش از و افتد نگون/ وانکه از دنیا به زندان آید او / چون گشایندش بجولان آید او.

(تمت الرسالة الشریفه شهر محرم الحرام سنه ۱۲۸ (؟))

این نسخه در برگیرنده بخشی از باب چهارم مقالات منسوب به شیخ صفی الدین است که بسیار نزدیک است با چاپ گزیده آن از صمد موحدی بنام صدرالدین اردبیلی ص ۳۵۹ با عنوان «کلمات و تحقیقات شیخ»، به هر روی مورد استفاده چاپ غلام رضا طباطبایی مجد سال ۱۳۷۳ نبوده؛ خط: نستعلیق ریز و خوش،

بی‌کا،تا:قرن۱۱؛اهدایی:عباسعلی صدری؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶ سطر (۳/۵×۸)، اندازه: ۶/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳ - ۳۱۰]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید علی بن حمزه، تا: ۱۰۲۰ق؛ با سرلوح مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: ساغری سیاه مذهب، ۴۰۲گ، ۱۶ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۵ - ۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۹۷-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۲۳۹]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۰۴-ف

نسخه اصل: بانکی پورخدابخش ش ۶۶۲؛ خط: نستعلیق، کا: میر خلیل جامی در مرو شاهجهان در سر مزار شیخ نورالدین محمد خانی در خانقاه، تا: ۱۰۳۵ق؛ ۴۷۵گ، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱- ۱۳۷]

۱۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۵۱۵

آغاز: بسمله و به ثقتی شریف ترین ذکری که مسبحان حظایر ملکوت بآن تسبیح و تقدیس نمایند ... بر ضمایر صافیه درویشان پاک اعتقاد؛ **انجام:** و خاتمه این کتاب مستطاب است و بعد از اصلاح و انتخاب، افتتاح و اختتام آن بنام نامی ... اشرف اقدس واقع شده فجاء بحمدالله کمختوم ختامه مسک و فی ذلک فلتینافس المتنافسون و کذلک فلیعمل العاملون.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۷ق؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۹۱؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۷۱گ، ۱۲ سطر(۹×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۷۵]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۷۷/۲

خط: نستعلیق، کا: علی بن ابی طالب عرب کاتب شیرازی، تا: ۱ ذیحجه ۱۰۳۸ق، به فرموده محمد صابر بیک اصفهانی برادر محمد قلی بیک حاکم قپانات؛ با یک واسطه از روی خط مؤلف؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۷۰گ (۱۳-۴۸۳)، ۱۷ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۸ - ۱۳۰]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۲۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و توفیق رب العالمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ شعبان ۱۰۴۲ق؛ مجدول، دارای یک سرلوح بزرگ زرین؛ واقف: نایینی؛ جلد: تیماج جگری، ۴۲۷گ، ۲۳ سطر (۶/۸×۱۷/۸)، اندازه: ۱۴×۲۷سم [ف: ۷ - ۱۳۱]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۹

خط: نستعلیق، کا: مراد علی کلخورانی، تا: ۲۰ شوال ۱۰۵۴ق؛ مهر: محمد علی، محمد توفیق؛ جلد: روغنی مذهب، ۳۰۷گ، ۱۹ سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [سنا: ف: ۲ - ۹۰]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۱۳

خط: نستعلیق، کا: غیب علی حافظ اردبیلی، تا: ذیقعده ۱۰۸۴ق؛ مجدول؛ کاغذ: فستقی، جلد: روغنی، ۴۹۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹/۲×۲۸/۷سم [ف: ۳ - ۵۳۶]

۲۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۵۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۷۹گ، ۲۰ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۵ - ۱۷۴]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۹۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط (نسخه در حکایت پیره امین الدین و پیره امیر شاه افتاده)؛ مجدول؛ جلد: میشن سرخ، ۳۱۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۳۴/۵سم [ف: ۳ - ۵۳۶]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۴۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور، ۱۹۰گ، ۲۴سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۶ - ۷۹]

۲۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۹۳

آغاز: و باید که در تعجیل تقصیر نکنی و هیچ جای توقف ننمائی که اگر به تعجیل نروی؛ **انجام:** و گفت در این دیوار مدفن شهداء است و قریب سی سال بر این بگذشت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: شعاع (بیضی)؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج عنابی، ۵۵۰ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱ - ۱۹۲]

۲۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۵/۱

آغاز: بسمله، باب چهارم در کلمات و تحقیقات شیخ صفی الدین قدس سره مرتب بر شش فصل؛ **انجام:** به سرچشمه هدایت می‌رسیدند

تنها باب چهارم آن است، در ۶ فصل؛ خط: نستعلیق تحریری مخلوط به شکسته،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛۴۹گ(۱پ-۴۹پ)[ف:۱- ۱۶۵]

۲۶. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۲۹

آغاز: عصیان و طغیان با شیخ زاهد قدس را ... روحه آغاز کردند و از جاده مطابعت (= متابعت) و نهج؛ **انجام:** بمن گفته است که وفات من در وجد خواهد بود و باز آن وجد و ذوق بر وی غالب کرد ... ؟ و او در ان اضطراب وجد جان تسلیم کرد (لایقرا).

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخه مشوش؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۶۹ص، ۱۶ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: - ۱۶۵]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۲۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: گالینگور، ۱۱۸گ، ۲۶ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۶ - ۷۷]

۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۲۴

آغاز: نقلت من کتاب صفوة الصفی فی مقامات سلطان الاصفیاء ... که کتاب مبسوطی است ... و سبب تزیین و تشریف اوراق این کتاب گردید، سلطان المحققین ... که دلدار شد و خلف امجد؛ **انجام:** خویش را از عزت او پاس دار. هر که از دل خبری یافت زدل با خبر است. قد تم المنتخب من کتاب صفوة الصفی فی مناقب سید الاصفیاء و سند العرفاء ... الشیخ صفی الدین اسحق الاردبیلی الموسوی قدس سره اعلی الله درجاته و مقاماته فی اعلی علیین. بحق محمد و آله الطاهرین المعصومین.

منتخب کتاب؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: حاج محمد زمان بن

کلبعلی متطبب خراسانی، تا: ۱۲۵۶ق؛ کاغذ: قورخانه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۰گ (۳۸ر–۵۷پ)، اندازه: ۱۹×۲۳/۵سم [ف: ۷ – ۱۸۴]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۲۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** لیدعو الله بعدی من راه بمغفرتی و جزیل ثوابی ... بتوفیق الله الملک الصمد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۳۰۳ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: سفید فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۱۹۷گ، ۲۳ سطر (۱۳/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۲×۳۵/۸سم [ف: ۷ – ۱۳۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۹-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۱۳۷]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۰۱/۱-ف

نسخه اصل: کتابخانه خانقاه احمدی فقراء ذهبیه؛ کا: آقا میر خلیل صفوی، تا: ۱۳۰۹ق، جا: اردبیل؛ مصحح ابو البرکات حاج میرزا محسن عماد الفقراء حالی اردبیلی از روی صفوة الصفاء؛ وقف بر فقراء ذهبیان در ۱۳۷۳. به گواهی احمد خوشنویس در ۱۳۷۵ [فیلمها ف: ۱ – ۶۳۱]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۴۵

آغاز: الحمد لله الولی الحمید و الصلوة والسلم علی خیر خلقه خاتم الانبیاء محمد المصطفی و آله الطاهرین سیما وصیه و ابن عمه ... اما بعد این مسکین کم بضاعت و مفلس بی طاعت که بر درگاه عزت هیچ آبرویی جز خاک عجز ندارد؛ **انجام:** می گوید فقیر حقیر مؤلف کتاب با زبان نیازمندی نه به زبان فخر از کشف و کرامات خود ... ما تشتهی الاذن تستمعه و ما ×× ینوی العیون من المناظر یطرف.

خط: نسخ، کا: احمد صحاف تبریزی برای میرزا حسین تفریشی، تا: رمضان ۱۳۱۶ق؛ مهر: «مرکز فروش تبریز کتابفروشی سردوش» (لاستیکی)، کتابخانه سعدی در تبریز در سال ۱۳۴۱، کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای مذهب، ۲۰ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۸×۲۲سم [ف: ۲۹/۲ – ۸۰۵]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۶۵

آغاز: ملت پنج ارکان دنیا را چهار دیوار محکم بر سر منهج شریعت و طریقت ... باب اول در ذکر احوال ابتدای حال شیخ صفی الدین قدس سره مشتمل بر یازده فصل؛ **انجام:** انجام:حکایت پیره بدرالدین گفت که همکاران او که با او جفت میراندند روزی با وی گفتند ماگرسنه ایم و دیه دور است و ما را چیزی بایدگفت چه می‌خواهید گفتند

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۲۳۱گ،۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳۷ – ۱۹۰]

۳۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فرغ من تألیفه و تصنیفه و اتمامه و اختتامه و تنمیعه و تعلیقه مختتم شهر شعبان المعظم لسنه تسع و خمسین و سبعمائه العبد المذنب الراجی توکلی بن اسمعیل بن حاجی الاردبیلی جزاء الله بالحسنی و زیاده و ختم اعماله بالسعاده.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با یک سرلوح مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، جلد: چرم مشکی، ۶۸۳ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۵ – ۸]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** در دل آئینه از همه دلها باخبر است خاتمه ... فان سرعته بعدل بمعزل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج [الفبائی: ۳۸۴]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۱۹-عکس

نسخه اصل: لیدن وارنر. جز آنچه در فهرست فیلمها (۱۳۷/۱ ف ۱۳۰۳) یاد شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: احمد بن احمد لطفی؛ ۱۹گ [فیلمها ف: ۳ – ۲۷۲]

● صفوة الصفات فی شرح دعاء السمات / شرح دعا / عربی

ṣifwa-uṣ ṣifāt fī š.-i du‘ā’-is samāt

کفعمی، ابراهیم بن علی، ۸۴۰ – ۹۰۵ قمری

kaf‘amī, ebrāhīm ebn-e ‘alī (1437 - 1500)

وابسته به: دعاء السمات

تاریخ تألیف: شنبه ۲۸ شعبان ۸۷۵ق

در شرح دعای معروف به سمات با مقدمه‌ای در دو مطلب: در فضل و روایت دعا، این شرح مزجی و به جنبه‌های ادبی اهمیت داده است.

آغاز: الحمدلله الذی انطق السنتنا بلغة العرب العرباء و فضل بها نحاریر العلماء و مصاقع الخطباء و جعلها فی الاولی لسان فرقانه

انجام: فتلک عادة خلصاء المقة و اصفیاء الثقة و الحمدلله وحده و صلواته علی من لانبی بعده محمد المصطفی و آله الذین الصطفی و سلم کثیراً.

[دنا ۱۴۹/۷ (۸ نسخه)؛ الذریعه ۱۵/۵۰–۵۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۵۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد امین بن حسنعلی تبریزی، تا: جمعه ۶ محرم ۹۵۲ق، جا: اصفهان؛ از روی نسخه به خط تاج الدین حسین صاعد که در روز جمعه ۶ محرم ۹۵۲ در اصفهان نوشته شده استنساخ گردیده؛ جلد: مقوا، ۱۳۹ص (۱–۱۳۹)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۵ – ۴۱۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۲۷

آغاز: او الانوار السواطع او السیوف؛ **انجام:** ۹۱: نزهة العقول ۹۲ خواص السخاوی ...

خط: نسخ، کا: تاج الدین صاعد، تا: ۹۹۲ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مذهب [رایانه]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: تاج الدین حسین صاعد، تا: جمعه ۶ محرم ۹۹۲ق،

جا: اصفهان؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷ - ۳۵۰]

۴. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ از روی نسخه ای که تاج (تاجا) الدین حسین صاعد؛ ۸۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [صد و شصت نسخه: - ۲۶]

۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۷۷

آغاز: برابر

کاتب: محمد علی خوانساری، تا: ۱۳۱۹ق [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد رضا حسینی خوانساری، تا: ۱۳۲۴ق؛ محشی با رمز «ح، ل، ص»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۶۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۵۵]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۲۶/۲

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۲۹۷]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۳۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتاب الکلمة

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن اسماعیل، تا: ۱۳۲۸ق؛ با فهرست مآخذ در پایان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۳۵۲]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۰۱/۵

آغاز و انجام: برابر

کا: سیدمحسن بن ابوطالب موسوی خوانساری، تا: ۷ محرم ۱۳۴۲ق، جا: خوانسار؛ از روی نسخه‌ای به خط تاج الدین حسین در ششم محرم ۹۹۲، مصحح، محشی؛ ۸۰گ (۲۰۰-۲۷۹پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۷]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۱۷/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال ۱۳۸۳ق؛ از روی نسخه تاج الدین حسین صاعد نوشته شده به تاریخ جمعه ششم محرم ۹۹۲؛ جلد: تیماج سبز، ۸۸گ (۱پ-۸۸ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۲۹۶]

۱۰. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر؛ به دستور آن که ثنای فراوانش کرده به نگارش در آمده، تا آن جا که می‌گوید: نجل الحسام، فقیه الخلق قاطبة ×× مفتی الشریعة زین الحق و الذین

بی‌کا، بی‌تا [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۱۵۲]

● صفوة الصفی / تراجم / فارسی

sefvat-os safī

از ناشناس که در دیباچه از خود به مسکین کم بضاعت و مفلس بی‌طاعت که جوانی گذرانده، به ایام البیض رسیده است، یاد می‌کند. احتمالاً نام کتاب صفوة الصفی است، زیرا در دیباچه چنین آمده است: «و تسمیه اش صفوة الصفی است و نثرش کنزالورد و نظمش کنظم العقد». زندگی نامه شیخ صفی الدین اردبیلی (۶۵۰-۷۳۵ق) است و کمتر به کرامات می‌پردازد. نامبوب، شاید گزیده از صفوة الصفا باشد. در منابع در دسترس این عنوان دیده نشد.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۵/۳

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی فلق حب القلب بحبه و عشقه و فتح ... اما بعد، فقد قال الله تعالی و لتکن منکم امة؛ **انجام:** بسیار است. همین قدر اهل بصیرت را کافی است. از مقوله مشت نمونه خروار است. و السلام ...

خط: نستعلیق تحریری مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴گ (۱۲۲ر-۱۲۵پ) [ف: ۱ - ۱۶۶]

● صفوة العقاید / کلام و اعتقادات / فارسی

sefvat-ol ‘aqāyed

کوثر همدانی، محمد رضا بن محمد امین، -۱۲۴۷قمری

kowsar-e hamadānī, mohammad rezā ebn-e mohammad amīn (- 1832)

اهدا به: نایب السلطنه عباس میرزا (۱۲۰۳-۱۲۴۹ق)

چون دانشمندان، فهم عقاید و استدلال بر آن را مبتنی بر گفته‌های فلاسفه و بعضی از صوفیه نموده و از اخبار اهل بیت علیهم السلام به دور افتاده بودند. مؤلف بر آن شد که کتابی در اصول عقاید نگارد موشح به آیات صریحه و اخبار صحیحه و در هر مسئله اشاره به تهافت متصوفه و فلاسفه کند و زلات متقدمین و متأخرین را بیان نماید. در منابع در شمار کارهای او نیامده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد گرامی برادرم وفقک الله تعالی استفسار فرموده بودی از انکار داعی از حکمت فلاسفه

[دنا ۱۴۹/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۰۴/۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۱۹/۲

آغاز: برابر

فقط سرآغاز آن آمده؛ خط: نستعلیق، کا: اسدالله افشار، تا: ۱۲۶۳ق؛ افتادگی: انجام؛ از روی بیاض حاجی محمد سمیع؛ ۲گ (۴ر-۵پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۸ - ۳۴۷]

● صفوة المقال / فقه / عربی

ṣifwat-ul maqāl

حسینی قائنی، ابوطالب بن ابی تراب، ۱۲۳۰؟ - ۱۲۹۳ ؟ قمری

hoseynī qā’enī, abū-tāleb ebn-e abī-torāb (1815 - 1876)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۲ق

کتابی است تحقیقی و استدلالی مشتمل بر «مقدمه» و چهار «لمعه» و «خاتمه»: المقدمه: فی تعریف الوقف؛ لمعة ۱. شرایط الوقف؛ ۲. شرایط الواقف؛ ۳. شرایط الموقوف؛ ۴. شرایط الموقوف علیه.

آغاز: الحمدلله الذی وقف علی عباده العالم و جعل خیارهم ناظرین علیها فی القدم و الصلاة علی رسوله المحترم ...

[دنا ۱۴۹/۷ (۴ نسخه)]

۱. قائن؛ امام، سید حسن؛ شماره نسخه:۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا کان مایوسا اولا او بذل سعیه و یئس لعموم ادلة الشرط و اطلاقها و عدم ...

مشتمل بر یک مقدمه و چند لامعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، در حیات مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با عناوین «منه عفی عنه»؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: – ۲۰۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** حریز الوارد فی قضیة اسمعیل ابن جعفر کما حققناه فی القضاء و الشهادات.

خط: نسخ، کا: محمد علی ذاکر، تا: سه‌شنبه آخر شوال ۱۲۸۴ق؛ واقف: غلامرضا عرب، مهر ۱۳۴۸؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج عنابی، ۹۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۲۰ – ۳۱۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۴۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** الثانی یثبت الوقف و یحکم به ... سنه ۱۲۸۷.

خط: نسخ، کا: خراسانی قاینی، محمد بن عبدالمحسن، تا: ۱۲۸۷ق؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج [رایانه]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** لصحیح حریز الوارد فی قضیة اسماعیل بن جعفر کما حققناه فی القضاء و الشهادات، هذا تمام الکلام فی الوقف ...

خط: نسخ، کا: محمد بن ملا عبدالمحسن خراسانی قائنی، تا: شنبه ۱۴ محرم ۱۲۸۷ق؛ از روی دو نسخه مقابله شده؛ تملک: ملا محمد بن ملا محمد تقی چولانی؛ جلد: تیماج سبز، ۱۰۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۸ – ۳۶۱]

۵. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۵۲/۱

خط: نسخ، کا: اسدالله بن علی اکبر، تا: ۱۲۸۷ق؛ ۹۳گ (۱پ–۹۳پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: – ۱۱۶]

● صفوة المنقولات فی شرح شروط الصلاة / فقه / عربی

ṣifwat-ul manqūlāt fī š.-i šurūṭ-iṣ ṣalāt

شرحی است مزجی بر «شروط الصلاة» و باب آخر آن در سنن وضو است در شش «فصل».

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۳۴/۲

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی نزل الفرقان و جعل العبادة سببا لفلاح الانسان؛ **انجام:** غسل الاحرام و هذا ایضا مستحب ... یا ذاالجلال و الاکرام و صلی الله.

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۰گ (۲۰۲پ–۲۳۱پ) [ف: ۵ – ۱۷۶]

● الصفویة (الرسالة) / عرفان و تصوف / فارسی و عربی

as-safavīyya (ar-r.)

حسینی بخاری، محمد بن برهان، ق۹ قمری

hoseynī boxārī, mohammad ebn-e borhān (- 15c)

اهدا به: حضرت آدم (صفی الله)

رساله‌ای در وصف آفرینش آدم و آدمی و خلقت طفل در رحم مادر مشتمل بر سه «فصل» است که از کتب مختلف مورد اعتماد خود گردآوری نموده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۷۳/۲۸

آغاز: بسمله. حمد خداوندی را سزد که خالق جمیع موجودات؛ **انجام:** و من تقرب منی ذراعاً تقریب منه باعاً و من اتانی یمشی اتیته هرولة رواه مسلم

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: نخودی کشمیری، جلد: تیماج مذهب، ۷ص (۱۲۳– ۱۲۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۳۳۱]

● الصفویة فی الملة المصطفویة (ترجمه) = ترجمه من لا یحضره الفقیه / درایه / فارسی

as-safavīyya fe-l mellat-el mostafavīya (t.) = t.-ye man lā yahzor-o-ho-l faqīh

محمود بن میرزا علی، ق۱۱ قمری

mahmūd ebn-e mīrzā ʻalī (- 17c)

وابسته به: کتاب من لایحضره الفقیه = من لایحضره الفقیه؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱–۳۸۱)

مؤلف کتاب به دستور شاه صفی صفوی شروع به ترجمه کتاب «من لایحضره الفقیه» شیخ صدوق نموده و در آغاز آن مقدمه‌ای در درایه و بیان انواع حدیث نگاشته که نسخه حاضر همان مقدمه را داراست. مؤلف از شاگردان میرداماد می‌باشد و از وی روایت می‌کند چنانچه مکرر تصریح کرده است.

[دنا ۱۴۹/۷ (۴ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۷۰

آغاز: بلکه بعضی از خواص را اخذ و استفاده از آن بسهولت میسر نبود لذا خاصر دریا مقاطر ملکوت ناظر

جزء اول و دوم کتاب و تا احکام حیض می‌باشد؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۱ محرم ۱۰۵۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۸۳گ، ۱۹ سطر، اندازه:

۲۴×۳۶سم [ف: ۲۰ - ۲۹۹]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۳/۹

آغاز: بلکه بعضی از خواص را اخذ و استفاده از آن به سهولت نبود و خاطر در یا مقاطر ملکوت ناظر اشرف اقدس؛ **انجام:** و آن حضرت از آن معنی به هر لفظی که خواهد تعبیر تواند نمود و تغییر و تبدیل آن الفاظ نیز تواند کرد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸گ (۱۳۶ر-۱۵۳پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۳۶۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۵۵/۴

آغاز: بلکه بعضی از خواص را اخذ و استفاده از آن بسهولت نبود و خاطر دریا مقاطر؛ **انجام:** و تغییر و تبدیل آن الفاظ نیز تواند کرد.

خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن محمد کریم تبریزی ملقب به ابوالفضل، تا: ۱۲۱۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۲۶ر-۳۶پ)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱۱ - ۵۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۴۰/۴

آغاز: بلکه بعضی از خواص را اخذ و استفاده از آن بسهولت نبود؛ **انجام:** و حدیث نبوی عبارت است از کلامی که معنی آن بطرق وحی به پیغمبر (ص) نازل شده باشد و آنحضرت (ص) از آن معنی بهر لفظی که خواهد تعبیر تواند نمود و تغییر و تعدیل آن الفاظ نیز تواند کرد تمت المقدمة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۴۶ر-۵۴ر)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۹]

● الصفیحة الاسطرلابیة = الصفحة = صفیحة الامکان /

اسطرلاب / عربی

aṣ-ṣafīḥat-ul usṭurlābīyya = aṣ-ṣafḥa = ṣafīḥat-ul imkān

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

مختصر و زبده قواعد اسطرلاب را در این رساله نگاشته و در اختصار کوشیده تا بتوان آن را در یک صفحه نوشت. بعضی به اشتباه این رساله را «صحیفه» می‌نامند و در الذریعة می‌گوید که گفته‌اند: این قواعد را بهائی به جهت شاه عباس صفوی نوشته است، و این رساله جز رساله «حاتمیه» مؤلف است که به فارسی تألیف شده است. شاگرد مؤلف (بهائی) به نام جواد بن سعدالله کاظمینی (-۱۰۶۵ق) صفیحه اسطرلاب استاد خویش را شرح کرده و همراه شرح خلاصه اش چاپ شده است. عبدالله جزائری (۱۱۱۲-۱۱۷۳ق) نیز شرحی بر این صفیحه دارد که آن را «لب اللباب» نامیده است؛ ملا آقا دربندی (-۱۲۸۶) نیز سومین شرح را نگاشته و «جوهرة» نام داده است.

آغاز: ارتفعت درجات جبروتک عن احاطة افهامنا القاصرة و تقدست دقائق ملکوتک عن علاقة أوهامنا الحاسرة ...

انجام: فظل المقیاس وقت طلوع الشمس الیها علی صوب القبلة و لیکن هذا آخرما اردنا ...

[دنا ۱۵۰/۷- ۱۵۳ (۱۳۳ نسخه)؛ الذریعة ۱۶/۱۵ و ۵۱/۱۵و ۱۶؛ تاریخ علم الفلک فی العراق عباس عزاوی (مجله مجمع العلمی دمشق سال ۲۹ جزء ۳؛ احوال و آثار بهائی: ۱۰۵؛ لغت نامه دهخدا ۳۵/۳؛ کشف الحجب و الاستار، ص ۳۶۵ -۳۶۶؛ فهرستواره منزوی ۲۹۸۴/۴]

شرح و حواشی:

۱- شرح الصفیحة = شرح صفیحة الاسطرلاب؛ فاضل جواد، جواد بن سعید (-۱۰۶۵)

۲- الفوائد الصحیحة فی شرح الصفیحة؛ قزوینی، احمد بن محمد امین (-۱۱)

۳- عروة الاسطرلاب = نظم الصفیحة = ارجوزة فی الاسطرلاب؛ حسینی سیفی، محمد بن محمد مهدی (-۱۱۵۰)

۴- سوانح القریحة فی شرح الصفیحة؛ حسینی موصلی، عبدالله بن فخرالدین (-۱۱۸۸)

۵- شرح رسالة الاسطرلاب؛ رشتی، کاظم بن قاسم (۱۲۱۲-۱۲۵۹)

۶- حاشیة الصفیحة الاسطرلابیة

۷- شرح الصفیحة الاسطرلابیة

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۵۵/۲

کا: زین العابدین، تا: اوایل شوال ۹۹۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۱۹ سطر [ف: ۵ - ۱۳۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۶/۶-طباطبائی

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج نیلی مذهب، ۶ص (۱-۶ حاشیه)، ۱۵ و ۲۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲۳ - ۵۱]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۴۴/۶-۵۹/۶۴

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: قوام الدین حسین حسنی عبد الوهابی، تا: سه‌شنبه ۲۱ جمادی الاول ۱۰۰۱ق؛ ۴گ (۱۴۰-۱۴۳)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۰۰]

۴. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:الف-۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق بد، کا: محمد باقر الهادی حسینی، تا: ۱۰۰۲ق؛ محشی به امضای «منه سلمه اه» و «منه مد ظله»؛ اهدایی: آقایان محمد و حسینعلی الهی؛ کاغذ: کاهی سفید، جلد: مقوای ساغری مشکی، ۱۰ص، ۱۹ سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: - ۷۶]

۵. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۷۲/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۲ ذیحجه ۱۰۰۵ق؛ ۵گ (۵۳پ-۵۷پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۲]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۷۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن عبدالحکیم جیلانی لاهیجی، تا:

چهارشنبه ۲۵ شوال ۱۰۰۸ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه مدظله»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۸پ-۲۴پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۸]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۶ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور مشکی، ۷گ (۹۱-۹۷)، ۱۵ سطر (۴-۴/۵×۱۲-۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۱ - ۱۰]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۲۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق ریز، کا: محمد صالح بن علی، تا: ۱۰۱۷ق؛ کاغذ: نخودی ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۳۹پ-۴۲پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۶۰۴]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۵/۴

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد باقر بن کامران تبریزی، تا: ۱۰۲۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۲۸پ-۳۲ر)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۶ - ۱۵۷]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۰۴/۳-۱۱/۲۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۰۲۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۷۹۹]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۸۶/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن عبدالله مازندرانی، تا: ۱۰۲۲ق؛ کاغذ: شکری، جلد: میشن خرمایی، ۹ص (۸۵-۹۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۰ - ۳۲]

۱۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۹۹/۲

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن عبدالرضا موسوی خطیب، تا: ۱۰۲۲ق؛ افتادگی: انجام؛ ۷گ (۴۹پ-۵۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۲۷]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۲۴/۲

خط: نستعلیق، کا: ابوطالب بن محمد بیگ یوزباشی، تا: ۱۰۲۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۹پ-۱۵ر)، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۲۱]

۱۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۱۵

خط: نستعلیق شکسته، کا: احمد، تا: سه‌شنبه ۵ رجب ۱۰۳۹ق؛ ۹گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۱]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۹/۶-طباطبائی

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن حاجی محمدرضا تاجر اصفهانی، تا: ۱۰۴۳ق؛ محشی با نشان «منه رحمه الله»؛ ۶ص (۱۹۸-۲۰۳)، ۱۸ سطر، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۲۳ - ۵۷]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۳۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۶ق؛ محشی با رمز «منه»؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۹ - ۸۱]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۹۱/۳

همان نسخه بالا [مؤید: ۲ - ۳۲۱]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۱۲/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن حاجی شمس الدین محمد بن حاجی محمد علی آرانی، تا: ۱۰۴۹ق؛ این نسخه مورب؛ ۴گ (۱۰۶ر-۱۰۹ر) [ف: ۶ - ۲۳۱۱]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۲۶/۴

خط: نسخ، کا: محمد داود بن محمد شفیع یزدی، تا: ۱۰ ربیع الثانی ۱۰۵۳ق؛ در شب ۱۰ ربیع الثانی ۱۲۶۸ مقابله شده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۱۲گ (۶۵پ-۷۶پ)، ۱۰ سطر (۴×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۸ - ۲۱۰]

۱۹. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۳۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدقاسم بن حاج نظام شوشتری، تا: رمضان ۱۰۵۵ق؛ جلد: تیماج زرد، ۵گ (۲۰پ-۲۴ر)، ۲۲ سطر [ف مخ]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد محسن بن محمد حسین سلیمی مازندرانی، تا: ۱۰۵۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۷۲پ-۸۰پ)، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۲ - ۲۹۰]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۷/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۶۷ق، جا: اصفهان؛ ۶گ (۱۴۳پ-۱۴۸ر) [ف: ۶ - ۲۳۱۰]

۲۲. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: محمد اشرف بن محمد هادی یزدی، تا: ۱۰۷۳ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۷گ (۱۴۸-۱۵۴)، ۱۷ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [میراث اسلامی: ۸ - ۴۶۲]

۲۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۷۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: صفر ۱۰۷۳ق؛ ۶گ (۳۳پ-۳۸پ) [ف: ۲ - ۱۶۷]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۴/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۷۴پ-۸۰ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۳۰ - ۱۵۱]

۲۵. ساری؛ طاهری شهاب؛ شماره نسخه:۲۲۰/۴

کا: زین الدین علی الانصاری، تا: ۱۰۷۷ق؛ ۱۶ سطر (۱۲×۲۰) [نشریه: ۶ - ۶۲۹]

۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۹۶/۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد مدعو به کافی، تا: ۲۱ رمضان ۱۰۷۹ق؛ جلد: تیماج کرمی، ۵گ (۱۱۴ر-۱۱۸پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۷]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۵۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ شعبان ۱۰۷۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۵۲ر-۱۵۳پ)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴ - ۷۸]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۴۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ شعبان ۱۰۷۹ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۵ص (۲۹۴-۲۹۸)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹ - ۳۶۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۳۵
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۴۱۱]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ مخلوط به شکسته، کا: محمد بن عبدالله بن دیباج، تا: ۱۰۷۹ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج [رایانه]

۳۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۶۹/۵
خط: نسخ پخته، کا: محمد اشرف بن حاجی محمد یزدی، تا: ذیقعده ۱۰۸۸ق؛ ۷گ (۵۰ر-۵۶پ) [ف: ۲ - ۱۶۷]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۶۴/۲
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن سیف الله، تا: ۲۰ جمادی الاول ۱۰۹۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۹۹پ-۱۰۴ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۳۳]

۳۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۳۳/۲
خط: نسخ پخته، کا: محمود بن ابراهیم بن عبدالله نجفی، تا: ۱۰۹۵ق، جا: کربلا؛ ۱۲گ (۲۵ر-۳۶پ) [ف: ۲ - ۱۶۷]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۱۷/۱
کا: محمد بن محمد باقر مدعوبه سعید، تا: ۱۰۹۵ق؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مقوایی، ۵گ (۱۸-۲۲)، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶ - ۷۹۱]

۳۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۳۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۹۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ، اندازه: ۱۴×۱۶سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۳]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۷۷/۴
کا: محمد تقی، تا: ۱۰۹۹ق، جا: دژمر و شاهجهان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۴گ (۴۲۸-۴۴۱)، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۲۴۵]

۳۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۷۶/۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۱۰گ (۵۳ر-۶۲پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۹سم [ف: ۶ - ۲۵۷]

۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۹۵/۲-۲۷/۱۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با امضای «منه دام ظله العالی»؛ ۳۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۷۹۹]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۹۲/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲ سطر (۴×۱۱)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۶۷۲]

۳۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۳۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰گ، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۱]

۴۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۱۵/۳
خط: نستعلیق چلیپا، کا: محمد صالح بن علی طالقانی، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷ - ۲۶۶]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۷۹/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۶۱پ-۶۵پ)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۲۰ - ۵۴]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۲۹/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۵پ-۲۱پ)، اندازه: ۸/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۰۴]

۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۷۳
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو، ش M 140 (۸۲۰۱)؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ ۲ص (۲۴۵-۲۴۶) [عکسی ف: ۳ - ۴۳۰]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۲۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: حنایی اصفهانی، ۴گ، ۱۹ سطر (۵/۲×۱۳)، اندازه: ۱۰/۳×۱۹/۲سم [ف: ۸ - ۲۳۳]

۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۸۲/۱
آغاز: ... الارتفاع المأخوذ فما وقع بین منطقة البروج علی الافق الشرقی فهو الطالع ... تبصرة، فی تعدیل موضع الشمس؛ **انجام:** برابر
چند برگ پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛محشی؛۳گ(۱-۳)،۱۹سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۴۰ - ۱۳۰]

۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۲۹/۲-۹/۱۷۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: نظام الدین محمد بن حسن قرشی ساوجی (شاگرد شیخ بهایی)، تا: عصر مؤلف قرن ۱۱؛ محشی با نشان «منه مدظله»، مصحح، با علامت بلاغ مقابله؛ جلد: مقوا، ۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۹۹]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۵۹/۳-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Add. 23570؛ کا: ابوالقاسم بن

عبدالرحیم استرابادی، تا: قرن ۱۱؛ از روی خط مؤلف در زمان او؛ ۵گ (۹-۱۳) [فیلمها ف: ۱ - ۶۰۳]

۴۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۸۷/۴

خط: نستعلیق، کا: مسیب قائینی، تا: قرن ۱۱؛ ۵گ (۸۷-۹۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۴۴]

۴۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۳۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: شرقی، ۷گ (۸۲-۸۸)، ۱۴ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۱ - ۴۲۴]

۵۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۲۵]

۵۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۸۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمد نقی حسینی خلیفه در سلخ ذیحجه ۱۱۱۷ ق؛ ۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۳]

۵۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۱۵۷/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ ۵گ (۲۶-۳۰)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۹۵]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۰/۳-طباطبائی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۳گ (۶۲-۶۴)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۲ - ۱۲۹]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مقیم، تا: اواخر قرن ۱۱ و اوایل قرن ۱۲؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: پارچه‌ای، ۳گ، اندازه: ۱۹/۸×۲۸/۹سم [ف: ۸ - ۲۳۴]

۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۴/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج سرخ، مذهب، ۶گ (۷۴-۷۹)، ۱۳ سطر (۷×۱۱/۵) [ف: ۱۱ - ۱۶]

۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۷۲/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «منه»؛ ۶ص (۷۴-۷۹) [ف: ۱۱ - ۶۸۰]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۳۹/۱۱ و ۱۱۸۶/۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۶۱پ-۱۶۳ر)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۲۳ - ۲۸] و [عکسی ف: ۳ - ۴۴۲]

۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۵۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق، جا: قمصر کاشان؛ محشی با نشان «منه»؛ در سال ۱۱۰۱ق به دستور محمد علم الهدی بن فیض کاشانی از روی نسخه تصحیح شده به خط فیض کاشانی و او از روی نسخه‌ای که در سال ۱۰۲۴ق بر شیخ بهائی قرائت گردیده کتابت شده؛ تملک: خاندان فیض کاشانی؛ کاغذ: شرقی، ۶گ (۲۱-۲۶)، ۱۵سطر، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۳۴ - ۱۳۸]

۵۹. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۱۱

خط: نسخ خوش، کا: محمد جعفر بن محمد طبسی، تا: ۱۱۰۲ق؛ مجدول؛ با افتادگی؛ جلد: چرمی، ۶گ (۱۹۶-۲۰۱)، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۲×۱۹سم [رشت و همدان: ف: - ۱۲۳۵]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۲/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد هادی بن محمد تقی سهروردی مشهور به شولستانی، تا: ۱۱۰۴ق، جا: شیراز مدرسه صالحیه؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۱۰ - ۱۷۹]

۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۱۶/۷

خط: نسخ، کا: صفی الدین بن فخرالدین بن نورالدین بن علی عاملی، تا: ۱۱۰۴ق، جا: اصفهان مدرسه قرچغا بیک؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱۷۰پ-۱۷۵ر)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۹- ۱۱۰]

۶۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۰۳/۴

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: اسماعیل بن محمد رفیع دیهوکی طبسی گیلکی، تا: ۱۱۱۵ق، جا: اصفهان؛ واقف: شهید؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸ص، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: - ۲۶۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۹۳/۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۸۹]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن مولانا محمد حسین ازغندی ترشیزی، تا: ۱۶ محرم ۱۱۱۶ق، جا: مشهد رضوی مدرسه خیرات خان، از روی نسخه اصل نوشته شده؛ واقف: وزیر وظایف، اسفند ۱۳۰۹؛ کاغذ: نخودی، جلد: پارچه‌ای، ۱۰گ، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۹/۶×۱۷/۳سم [ف: ۸ - ۲۳۴]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۳۷/۱

خط: نستعلیق، کا: شریف محمد باقر بن علاء الملک کاخکی، تا: ۱۱۲۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۱-۵)، ۲۷ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۲۳۲۰]

۶۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۵۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ محرم ۱۱۲۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۵گ (۲۵پ-۲۹ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف:۶-۲۴۷]

۶۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۰۶/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن مصطفی بن داود، تا: صفر ۱۱۳۰ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۷گ (۶۵پ-۷۱ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۸]

۶۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۳۶/۳

خط: نستعلیق، کا: حکیم باشی، تا: ۲۴ ربیع الاول ۱۱۳۴ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۳۹]

۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۱۰/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد زکی بن محمد مؤمن یزدی، تا: ربیع الاول ۱۱۷۲ق؛ با اشکال شنگرف؛ جلد: مقوایی، ۱۱گ (۲۳پ-۳۳پ)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۱۱۳]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۸۰/۱۴

آغاز و انجام: برابر

کا: عطاءالله بن محمد زکی اصفهانی، تا: ۱۱۷۳ق؛ با اشکال هندسی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴ص (۲۱۳-۲۲۶)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۰ - ۸۹۶]

۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۶۱/۳

خط: نسخ، کا: محمد بن حاج طالب طاهر آبادی، تا: ۱۱۸۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد، ۱۰ص (۱۲۳-۱۳۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۰ - ۱۷۴۴]

۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳/۱ سرود

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قرمز، قطع: رقعی [نشریه: ۱۳ - ۴۰۸]

۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۸۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج فرنگی، ۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۹ - ۸۲]

۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۶۲/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۴گ (۱۳پ-۱۶)، ۱۲ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۱۱۶]

۷۴. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۴۱/۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: کاغذی، قطع: ربعی [نشریه: ۳ - ۳۵]

۷۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۹۳/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و باقی را بساعات معجوجه آرند و بدوازده نسبت دهند همان نسبت از مدت تاثیر معظم تاثیر باشد.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: خاندان فرساد؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۴۰]

۷۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۱۰/۳-۳۴/۱۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۲ جمادی الاول ۱۲۰۲ق؛ محشی با نشان «منه ره»؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۸۰۰]

۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۰۹/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن زین العابدین موسوی، تا: ۶ رجب ۱۲۰۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۹پ- ۲۴پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱/۸×۱۷/۵سم [ف: ۴۳ - ۱۸۶]

۷۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۳۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۰۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ (۱ر-۱۵ر)، ۲۱ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۴۷]

۷۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۸۷۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۳ رمضان ۱۲۲۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۳گ (۲پ-۶ر)، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۷۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۳۴/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۱۲۵]

۸۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۴۹/۱

خط: نستعلیق، کا: محمدکاظم بن محمدصادق بن محمدرضا بن محمدصادق، تا: ۲۱ شعبان ۱۲۲۸ق؛ جلد: سرخ، ۸گ (۱-۸)، ابعاد متن: ۷×۱۲/۵، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۴۳۵]

۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۷۳/۱۷

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوطالب عبدالواسع بن محمد هادی فاری، تا: ۱۲۲۲-۱۲۲۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۱۹پ-۱۲۱ر)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲۱ - ۳۴۴]

۸۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۹۶/۲

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن سلطان کاشی، تا: ۱۲۳۸ق، جا: مدرسه صالح بیک؛ مصحح، محشی با نشان «منه»، با علامت بلاغ؛ مهر: «عبده محمد باقر» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۴۴]

۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۲۱/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۹ محرم ۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۷گ (۴۹پ-۵۵پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۶/۸سم [ف: ۴۱ - ۳۰]

۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۸۹/۶

آغاز و انجام: برابر

کا: محسن ابن حبیب حسینی، تا: جمادی الثانی ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۴گ (۳۸پ-۴۱)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف:۱۱-۴۶۸]

۸۵. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۱۹/۱

خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن، تا: یک‌شنبه ۱۲ رمضان ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۱پ-۴ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱- ۱۷۶]

۸۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ ۵گ (۶۳پ-۶۷ر) [ف: ۵- ۱۷۶]

۸۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۹۸/۵

بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ محشی با نشانه «منه»؛ ۷گ (۱۱۶ر-۱۲۲ر) [ف: ۵ - ۱۷۷]

۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۶۶/۸

خط: نسخ و نستعلیق، کا: سید اسماعیل بنابی، تا: ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۱۹۱پ-۱۹۵پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم

[ف: ۲۱ - ۳۳۲]

۸۹. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۴۸/۱۶

آغاز: برابر

کا: علی حسینی یزدی میبدی، تا: دوشنبه ۹ ذیقعده ۱۲۶۱ق، جا: کرمانشاه؛۴گ(۲۶۹ر-۲۷۲پ)،اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: - ۱۱۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۰۵/۱۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۳۵۳]

۹۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۶۶/۴-۳۳/۱۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۳ رجب ۱۲۶۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۰۰]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۳۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ با جداول و اشکال؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۵۲سم [ف: ۱۰ - ۱۱۸]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۹۱۹/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ کاغذ: سفید فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۶ص (۲۰۰-۲۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۸ - ۳۹۸]

۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۴۵/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حاج عبدالهادی اصفهانی، تا: ۱۸ رمضان ۱۲۶۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۹۹-۱۰۳)، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۵۸]

۹۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی بن میرزا ولی تفرشی، تا: ۱۲۷۰ق، به خواهش آقا میرزا حسن؛ در حاشیه برگ ۲پ-۳ مطالبی راجع به نشانه‌های مربوط به انگشتان دست نوشته؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۴ص، ۱۶ سطر (۱۱/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

۹۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۱/۲-۲/۱۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد رضا تبریزی، تا: دوشنبه ۱۴ ذیحجه ۱۲۷۱ق؛ محشی با نشان «منه»، پس از پایان رساله دو سه برگ فایده‌ای در بیان حروف ملفوظ و مواضع سی وپنج کوکب؛ ۶گ، ۱۷-۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۹۹]

۹۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۰۸/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴ شعبان۱۲۷۵ق؛ محشی از شیخ بهائی؛ جلد: تیماج قرمز، ۹گ (۲۷پ-۳۵ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴ - ۱۳۷]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۰۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق [رایانه]

۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی، ۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [اهدائی رهبر: ۹ - ۸۲]

۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۱ ذیقعده ۱۲۷۹ق؛ واقف: حاج عماد فهرستی، تیرماه ۱۳۱۰؛ کاغذ: سفید فرنگی، جلد: پارچه‌ای، ۷گ، ۱۵ سطر (۴/۴×۱۱/۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۱سم [ف: ۸ - ۲۳۴]

۱۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۰۷/۸-۳۵/۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالشکور مرندی، تا: شنبه ۲ جمادی الاول ۱۲۷۹ق؛ محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۵ - ۲۸۰۰]

۱۰۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۱۴/۷

کا: عبد الله منشی طبری، تا: پنج‌شنبه ۸ ذیقعده ۱۲۸۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۱۷گ (۱۵۷-۱۷۳)، ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۵ - ۴۱۵۵]

۱۰۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۸۵/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد حسین بن اسدالله، تا: شنبه غره رجب ۱۲۸۱ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱ سطر (۴/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۴۹۹]

۱۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۲/۶

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۲ - ۴۰۹]

۱۰۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۵۱/۴

خط: نستعلیق شکسته، کا: عبدالوهاب نراقی، تا: ۱۲۸۴ق؛ ۲۴گ (۲۴ر-۴۷پ) [ف: ۲ - ۱۶۷]

۱۰۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۲۵/۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۵ جمادی الاول ۱۲۸۵ق، پس از نیمه روز در خانه پدری خود نویسنده که آموزگار «بن الخسرو» بوده در روزگار فرمان روایی حاج میرزا علی ترک و پادشاهی ناصرالدین شاه؛ کاغذ: رنگارنگ استانبولی، جلد: تیماج، ۵گ (۱۱۲پ-۱۱۶ر)،ابعاد متن:۶/۵×۱۴،اندازه:۱۲×۲۰سم[ف:۱۷- ۴۹۱]

۱۰۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۷۹/۱۰

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محسن بن عبدالکریم گلیجانی، تا: ۱۲۹۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۴ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۱۲۰]

۱۰۷. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۲۵/۳

خط: نسخ، کا: جمال الدین ابوجعفر یوسف بن ابی القاسم موسوی گلپایگانی، تا: ۳ ربیع الثانی ۱۲۹۳ق، جا: خوانسار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۲۰۵ر-۲۰۵پ)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم

[کتابخانه‌های گلپایگان: ف: – ۱۳۶]

۱۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۱/۴

خط: نسخ، کا: محمد تقی حسین رادکانی، تا: ۱۲۹۳ق؛ جلد: مقوا، ۸ص (۱۴۴–۱۵۱)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف:۱۹–۴۱۱]

۱۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۱۹/۴

خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن ابوالفتح زنجانی، تا: ربیع الثانی ۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۳۳پ–۳۶پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۰ – ۳۴۴]

۱۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۶۳/۳

خط:نستعلیق،کا:ابوالقاسم طالقانی مرجانی،تا:۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۲پ–۱۸ر)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۴۴]

۱۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۰۹/۷

کا: علی اکبر فراهانی، تا: ۱۳۰۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۶گ (۱۴۱–۱۴۶)، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۳ – ۳۴۶۱]

۱۱۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۱۰/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فضع درجة الطالع علی الافق الشرقی ... المقنطرة.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: میرزا احمد بن میر فتاح خادمباشی، تا: ۱۳۱۲ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج نارنجی، ۲ص (۱۲۹–۱۳۰)، ۱۶ و ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲ – ۲۵۷]

۱۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۱/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۷ق؛ ۲گ (۱۱پ–۱۲پ) [ف: ۴ – ۹۲۰]

۱۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۶/۱–۴/۱۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شیخ عبدالحسین بن شیخ احمد واعظ یزدی، تا: ۱۳۲۰ق، به جهت محمد حسین خان؛ ۷گ، ۱۵ سطر [ف:۵–۲۷۹۹]

۱۱۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۷۰/۴

کا: محمد بن محسن تبریزی، تا: ۱۳۲۲ق [اوراق عتیق: ۱ – ۲۵۳]

۱۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۷۱/۴

خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین بن عباس تبریزی، تا: ۲ رجب ۱۳۲۳ق؛ ۵گ (۱۹پ–۲۳پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۰ – ۲۴۸]

۱۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه با نسخه شماره ۱۲۳۳ این فهرست در یک مجموعه است [ف: ۴ – ۲۲۸]

۱۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۳

آغاز و انجام: برابر

کا: سنجر موسوی، بی‌تا [ف: ۴ – ۲۲۸]

۱۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۳۴/۵

بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۴گ (۲۰۶ر–۲۰۹ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲۰ – ۲۱]

۱۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۶/۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ – ۱۱۵]

۱۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۸۲/۸–۲۴/۱۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوای، ۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ – ۲۷۹۹]

۱۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۱۸/۴–۳۶/۱۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۸۰۰]

۱۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۲۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۲۰/۳سم [ف: ۶ – ۳۱۰]

۱۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۸۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابن ابوالمعالی علم الهدی، بی‌تا؛ ۵گ، ۱۸ سطر [ف: ۱۰ – ۲۱۸]

۱۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** من نسخه استنسخت من نسخه مصنف.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا [رایانه]

۱۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۲۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۱۹پ–۲۳پ)، ۱۶ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۲ – ۲۲۴]

۱۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۵۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی، ۸ص (۴۸–۵۵)، ۱۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۱۴ – ۵۵]

۱۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی از مؤلف با نشانه «منه رحمه الله»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۷گ (۱۳۹پ–۱۴۵پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [رایانه]

۱۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۰۳/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸ سطر (۸×۱۴)، قطع: خشتی ربعی [ف: ۱۷ – ۱۰۲]

۱۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۷۱/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۱گ (۱۴۵–۱۵۵)، ۱۶ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ –۲۳۷۰]

۱۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۷۶/۱۴–۵۷/۱۴۶

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۲۹۲-۲۹۴)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۸۰۰]

۱۳۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۴۲/۶

بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۱۳۷ر-۱۴۰پ) [ف: ۵ - ۱۷۷]

۱۳۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۲۲/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۸گ (۱-۸)، ۱۷ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۴ - ۱۲۸۹]

۱۳۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۵۳/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۲ص (۵۲-۵۳)، ۴۱ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۷۸۲]

۱۳۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۸۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ، ۱۶ سطر (۸/۵×۱۵) [ف: ۱ - ۴۲۷]

۱۳۶. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲۰۷

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳ص [ف: - ۲۲۱]

۱۳۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۴۵/۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸ص (۲-۹) [عکسی ف: ۱ - ۲۴۴]

۱۳۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالحسین، بی‌تا؛ ۴گ (۱پ-۴ر)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۹۶]

۱۳۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۷/۳

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، ۴گ (۶۱پ-۶۴ر)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۱۹]

۱۴۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۳۱/۱

آغاز: الی ما هو خیر و ابقی فیقول الفقیر الی الله الغنی بهاء الدین محمد العاملی بلطفه و احسانه؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۹گ، ۲۱ سطر (۵/۵×۹)، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [ف: ۲ - ۱۲۸]

۱۴۱. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۶۷۵/۹الف

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [رشت و همدان: ف: - ۱۲۲۴]

● **صفیحه** / هیئت / فارسی

safīhe

گنابادی، مظفر بن محمد قاسم، ۹۷۰؟ - ۱۰۳۱ ؟ قمری

gonābādī, mozaffar ebn-e mohammad qāsem (1563 - 1622)

مختصری است بدون خطبه و دیباچه در بیان کمیت عدد افلاک.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۳۸/۳

آغاز: بر نحو اجمال و بر وفق اختصار این کلمات را در این صفیحه مرقوم ساختیم؛ **انجام:** پس محتاج شده اند بفلک دیگر که محرک این دو نقطه باشد فتدبر

خط: نسخ خوش، کا: محمد علی بن محمد صالح مازندرانی، تا: ۴ ربیع الاول ۱۲۷۳ق؛ با اشکال و جداول نجومی؛ جلد: تیماج خرمایی، ۴ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۲۰۰]

← الصفیحة الاسطرلابیة ← الاسطرلاب
← صفیحه اسطرلاب مسطح ← اسطرلاب مسطح
← صفیحة الامکان ← الصفیحة الاسطرلابیة
← صفیحة الامکان ← سی فصل در رمل

● **صفیحه زرقالیه (معرفت عمل از)** / اسطرلاب / فارسی

safīhe-ye zarqālīye (ma‘refat-e ‘amal az)

نویسنده در مقدمه می‌گوید:«این صفیحه‌ای است که بهترین همه اسطرلابات است و شریف‌ترین همه آلات دیگر بود جهت عمومیتش در جمیع آفاق شمالی و جنوبی و نیز اکثر اعمال تنجیم و رموز غرائب حسابش از این آلة پدید می‌گردد و نیز این آلت بی شبکه می‌باشد و مستغنی از آلتهای دیگر اما صانع این آلة مدققی کامل و استادی پاک دست باید که به‌دقتی تمام صنعتش کند تا جملگی از او بحصت حاصل گردد و معرفت آن مشتمل بر سی و یک فصل است». اما فصول: ۱. معرفت و بیان القاب ...؛ ۲. معرفت ارتفاع شمس و کواکب؛ ۳. معرفت درجه شمس از میل ...؛ ۴. معرفت میل شمس از درجه ...؛ ۵. معرفت قوس النهار و قوس اللیل ...؛ ۶. معرفت دایر و فضل دایر ...؛ ۷. معرفت ارتفاع از ساعات؛ ۸. معرفت سعه مشرق و مغرب از میل؛ ۹. دانستن مطالع بروج فلک؛ ۱۰. عمل عکس؛ ۱۱. معرفت مطالع بلد؛ ۱۲. عمل عکس آن؛ ۱۳. معرفت درجه ممر کوکب و درجات طلوع و غروب آن؛ ۱۴. ابعاد کواکب از موضع آن و از دایره نصف النهار ...؛ ۱۵. معرفت جهت هر کوکبی از کواکب ثابتة؛ ۱۶. معرفت ساعت آنچه گذشته بود از شب از ارتفاع؛ ۱۷. معرفت طالع و غارب و عاشر و رابع؛ ۱۸. معرفت وسط السماء و طالع از ساعات گذشته از روز؛ ۱۹. معرفت ساعات گذشته از شب؛ ۲۰. معرفت درجه طالع از درجه عاشر و عکس؛ ۲۱. معرفت ارتفاع هر درجه از فلک و فلک البروج؛ ۲۲. معرفت سمت شمس و کوکب از روز و شب؛ ۲۳. معرفت سمت از ارتفاع؛ ۲۴. معرفت میل شمس با بعد کواکب از معدل النهار؛ ۲۵. معرفت سمت هر شهری که بخواهد از شهری معلوم؛ ۲۶. معرفت بعد ما بین دو کوکب؛ ۲۷. معرفت ظل؛ ۲۸. دانستن ظل مبسوط و معکوس؛ ۲۹. ساختن طالع تحویل بسال عالم و موالید؛

۳۰. معرفت تسویه البیوت؛ ۳۱. شناختن ظهور و خفای کوکب.
[فهرستواره منزوی ۲۹۸۵/۴]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۱۷/۴
آغاز: این صفحه ایست که بهترین همه اصطرلابات؛ **انجام:** بطریقی که در فصل بیست و یکم بیان کرده و الله اعلم.
کاتب: محمد بن محمد باقر مدعو به سعید، تا: ۱۰۹۵ق؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، ۱۹ص (۱۱۳-۱۳۱)، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶ - ۷۹۴]

● **صفیحه زرقالیه (معرفت عمل از)** / اسطرلاب / فارسی
safīhe-ye zarqālīye (ma'refat-e 'amal az)
در پنج «فصل».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۵/۱۴
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، ۱۰ص (۳۳۲-۳۴۱)، ۱۶ سطر (۱۷×۲۳)، اندازه: ۲۸×۳۵سم [سنا: ف: ۲ - ۳۰]

● **الصفیحة فی التجربة الصحیحة (منتخب)** / کیمیا / عربی
aṣ-ṣafīḥa fī-t tajrubat-iṣ ṣaḥīḥa (mn.)
ماتن: محمد بن محمد غزالی.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۶۰/۲
آغاز: و من رسالة ... و قد جرت عادة القوم ان ینجلودن هذه الصناعة علی؛ **انجام:** و من اکلیل مثل الجسد و هذا انتهی الامر انتهی ما وجدناه و الحمدلله و صلی الله علی سیدنا محمد و اله اجمعین
بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۱۱۰۶۰ [رایانه]

● **صفیر دل** / شعر / فارسی
safīr-e del
حزین، محمد علی بن ابی طالب، ۱۱۰۳ - ۱۱۸۰ قمری
hazīn, mohammad 'alī ebn-e abī-tāleb (1692 - 1767)
چاپ: هند، کانبور، مطبع نامی منشی نول کشور، ۱۳۱۱ق، سنگی، وزیری، با تقریظ منشی شیو پرشاد صاحب (مدیر مطبع اود اخبار) و نیز قطعه تاریخ طبع از ابوناظم محمد حامدعلی حامد بن حافظ غلام علی خان شاه آبادی (مصحح مطبع) بدون کاتب، ۱۸۹۳/۱۳۱۱م (کلیات حزین:۷۹۱-۸۲۲صص).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۱/۴
آغاز: بسمله الحمد فی الآخرة والاولی؛ خدایا دلی ده حقیقت شناس ×× زبانی سزاوار حمد و سپاس؛ **انجام:** نی سوده تاریخ اتمام یافت ×× قلم باصفیر دل انجام یافت

بی‌کا، تا: ۱۲۲۸ق، جا: مراد آباد هند [ف: ۳ - ۲۱۷]

● **صفیر سیمرغ = صفیر عنقا** / عرفان و تصوف / فارسی
safīr-e sīmorq = safīr-e 'anqā
سهروردی، یحیی بن حبش، ۵۴۹؟ - ۵۸۷ ؟ قمری
sohravardī, yahyā ebn-e hebaš (1155 - 1192)
مطالبی است عرفانی در یک «مقدمه» در رفتن مرغ به کوه قاف در بهار و دو «قسم»: قسم ۱. بدایات در سه «فصل»: ۱) در تفصیل مبادی؛ ۲) در آنچه اهل بدایات را پیدا شود، ۳) سکینه؛ قسم ۲. مقاصد در سه «فصل»: ۱) فنا، ۲) هرکه عارف تر کامل‌تر، ۳) در اثبات لذت در محبت بند حق را، خاتمه در ...
آغاز: بسمله، سپاس واهب حیوة را و مبدع موجودات را و درود بر خواجگان رسالت و ائمه نبوت
انجام: و در گردن او کنند و از حرکتش بازدارند تا آب حیوة در نیابد. و شنیدم که اگر کسی در کشتی نوح نشیند و عصای موسی در دست دارد از آن خلاص یابد.
چاپ: مجموعه مصنفات شیخ اشراق، جلد سوم، تصحیح دکتر سید حسین نصر (تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی: ۱۳۸۰ (چاپ سوم)
[دنا ۷/۱۵۳-۱۵۴ (۱۲ نسخه)؛ هدیة العارفین ک ۵۲۱/۲؛ ریحانة الادب ۲۹۸/۳؛ فرهنگ ایران زمین ۱۴: ۲۹۹)؛ فهرستواره منزوی ۱۸۹/۶]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۶/۱۲-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۵۲؛ بی‌کا، تا: اوایل قرن ۷؛ ۲گ (۱۲۷ر-۱۲۸ر) [فیلمها ف: ۱ - ۶۶۴]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۱۲/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن علی الدامغانی الجابرمی المولد، تا: ۶۵۹ق؛ به صورت بیاض؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج تریاکی، ۱۸ص (۱۳۴-۱۵۱)، ۱۹ سطر (۶×۱۵/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۵ - ۵۴۵]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۳۶/۶-ف و ۳۰۵۹/۱۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۵۶۶ و ۲ - ۵۱]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۸۹
آغاز: برابر
دارای دو قسم، هر قسم در ۳ فصل؛ خط: نسخ، کا: ابوالمجد تبریزی، تا: پنج‌شنبه ۱۰ صفر ۷۲۳ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای، ۲ص (۶۹۸-۶۹۹)، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ - ۱۰۶]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۱/۲۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۷گ (۳۰۵پ-۳۱۱پ)، ۲۳ سطر (۶×۹)، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [سنا: ف: ۱ - ۳۳۸]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۹۷/۲۵-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۱۵۴]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۷۷/۱۹
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۶۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۴گ (۱۴۸–۱۵۱)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴ – ۱۲۷۰]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۸۰/۲۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱ ؛ محشی، رکابه‌دار؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۱۸۸–۱۹۰)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳۲ – ۲۴۶]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۶/۲۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** حلاج گفت الصوفی لایقبل و لایقبل و لایتحرک و لایتبعض و نیز در وقت صلب گفت حسب الواحد افراد الواحد له، و الحمد لله أولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً
خط: نستعلیق، کا: شاه مراد بن نقد علی فراهانی ورامینی، تا: ۱۰۷۲ق؛ در فهرست (۱: ۳۱۶) با شماره ۲۸۶/۹ آمده؛ کاغذ: شرقی نخودی، جلد: تیماج، ۳گ (۵۵ر–۵۷ر)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [میراث شهاب: ۴۲ – ۱۲۳]
۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۶/۵-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۲۱؛ کا: عبدالرزاق بن عبدالکریم، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ – ۴۶۷]
۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۳۰/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴ص (۹–۱۲)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۳۲ – ۱۶۳]

← صفیر عنقا ← صفیر سیمرغ
← صفین ← تاریخ صفین

● **الصفین = تاریخ صفین = کتاب صفین = وقعة صفین** / تاریخ اسلام / عربی
aṣ-ṣiffīn = tārīx-e seffīn = k.-e seffīn = waq'at-u ṣiffīn
نصر بن مزاحم، – ۱۱۲ قمری
nasr ebn-e mozāhem (- 731)

داستان جنگ صفین با وقایع و حوادث و اختلافات بین حضرت امیرالمؤمنین و معاویه را به‌طور مفصل شرح داده و اشعار و اراجیزی که در این جنگ سروده شده می‌آورد. این کتاب یکی از مصادر مهم تاریخ قدیم اسلامی محسوب است و ابن ابی الحدید در شرح نهج البلاغة تقریباً تمام داستان این جنگ را از این مصدر نقل می‌کند و اهمیت بسزایی نزد تاریخ نویسان دارد. تاریخ درگذشت مؤلف در سال ۲۱۲ق، محل تردید است و احتمال اشتباه وجود دارد. این کتاب و کتاب الغارات ثقفی دو کتاب تاریخ به روش حدیث، از دو امامی صحیح المذهب، مورد وثوق که از راویان حدیث نیز می‌باشند؛ دو اثر منحصر شیعی قبل از غیبت کبری هستند. تمامی هر دو کتاب، در تاریخ طبری و شرح نهج البلاغة ابن ابی الحدید، آورده شده است. نام کتاب وقعة صفین است و به این نام چندین کتاب در عصر مؤلف تصنیف شده ولی متأسفانه حوادث روزگار و دست‌های مغرض، آنان را از میان برده است.

آغاز: اخبرنا الشیخ الحافظ الثقه شیخ الاسلام ابوالبرکات عبدالوهاب الی ... قال انباء نصر بن مزاحم التمیمی قال عمر بن سعد بن ابی الصید الاسدی عن الحارث بن حصیره عن عبدالرحمن بن عبید بن ابی الکنود و غیره قالوا لما قدم علی بن ابیطالب (ع) من البصرة الی الکوفه یوم الاثنین لثنتی عشره لیله مضت من رجب ست و ثلثین و قد اعزه الله و نصره

چاپ: مشار عربی، ص۵۹۱؛ بیروت، المطبوعات العباسیة، ۴۰۰ص، ۱۳۴۰ق؛ تهران، ۱۳۰۰–۱۳۰ خشتی، ۳۰۵ ص؛ ایران، تهران، ۱۳۰۱ق، تصحیح میرزا سید فرج الله بن هاشم حسینی کاشانی، سنگی، خشتی، ۳۰۵ص،
[دنا ۱۵۴/۷ (۱۱ نسخه)؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۵۳۶/۴]

۱. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۷۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [نشریه: ۳ – ۱۹۱]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** نحوا مما ذکر التمیم الناجی آخر کتاب صفین من غزوات امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام.
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ قسمتی از تصریحات دانشمندان درباره وی روی یک برگ اضافی ابتداء نسخه نوشته شده، این نسخه را مظفر بن محمد معروف به ابن المنجم سماعا به وسیله سلسله رواة ذیل از مؤلف کتاب نقل کرده است: ابی البرکات عبدالوهاب بن مبارک بن احمد بن حسن انماطی از ابی الحسین مبارک بن عبدالجبار بن احمد الصیرفی از ابی بعلی احمد بن عبدالواحد بن محمد بن جعفر الحریری از ابی الحسن محمد بن ثابت الصیرفی از ابی الحسن علی بن محمد بن محمد بن عقبه بن الولید ... از ابی محمد سلیمان بن الربیع بن هشام النهدی الخزاز از نصر بن مزاحم (مؤلف کتاب). در آغاز هر یک از اجزاء کتاب این سلسه سند تکرار گردیده؛ کاغذ: کاهی، جلد: تیماج قرمز، ۳۷۳ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۴ – ۳۱۷]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۲۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ از روی نسخه ۸۹۷؛ جلد: میشن یشمی، ۲۲۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۶/۵سم [ف: ۱ – ۳۵۳]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۸۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** قال و ذکر جابر عن الشعبی و أبی الطفیل ذکروا فی عدة قتلی صفین و النهروان و النخلة.
خط: نسخ، کا: محمد علی فرزند محمد حسین محلاتی، تا: سه‌شنبه ۱۳ شوال ۱۲۷۲ق؛ مصحح؛ این نسخه با ضبط و دقت بسیار استنساخ گردیده؛ تملک: عبدالوهاب ملکی؛ کاغذ: فرنگی،

۱۲۵گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۹ - ۳۱۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال و ذکر جابر عن الشعبی و ابی الطفیل ذکروا فی عدة قتلی صفین و النهروان و النخیلة نحواً مما ذکر تمیم الناجی.

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم شریف، تا: شنبه ۱۲ رمضان ۱۲۸۰ق؛ مصحح؛ تملک: سید محمد تقی حسینی کاشانی طهرانی به تاریخ ۱۲ جمادی الثانی ۱۳۲۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۳ - ۱۰۷]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۵۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** ذکروا فی عدة قتلی صفین و النهروان و النخیلة نحواً مما ذکر تیمم الناجی هذا آخر کتاب الصفین.

شش جزء در یک جلد؛ خط: نسخ، کا: علی محمد بن محمد حسین ریاضی دان (غیاث الدین جمشید ثانی)، تا: یک‌شنبه ۱ رجب ۱۲۸۰ق؛ تملک: اعتضاد السلطنه ۱۲۸۱ق؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۸۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۵سم [ف: ۳ - ۲۹۹]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انا العبد الفقیر العاصی الحقیر الغریق فی بحر العصیان الراجی الی رحمه ربه المنان محمد جواد بن ابی القاسم النائینی اللهم اغفرله و لوالدیه برحمتک یا ارحم الراحمین آمین یا رب العالمین

خط: نسخ، کا: محمد جواد بن ابوالقاسم نائینی، تا: ۱۲۸۱ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۱۴گ، ۲۰ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم [ف: ۸ - ۳۰۷]

۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۰۱

خط: نسخ، کا: حاجی علی بن محمد حسن خراسانی، تا: رمضان ۱۲۸۱ق؛ ۲۰۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۲۵۵]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۰ ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ذکر جابر عن الشعبی و ابی الطفیل نحواً مما ذکر تمیم الناحی.

خط: نسخ، کا: جاسم بن سید احمد فحام اعرجی حسینی، تا: ۸ جمادی الثانی ۱۲۸۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۴/۲ - ۱۰۵]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۲۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** نحواً ما ذکر تمیم الناجی آخر کتاب صفین.

خط: نسخ، کا: یوسف بن محمد حسن کردی مدرس، تا: ۱۲۸۶ق، برای حاج فرهاد میرزا معتمدالدوله نوشته؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: زرد فرنگی، جلد: تیماج بنفش، ۱۳۷گ، ۱۹ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۷ - ۱۳۲]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی عدة قتلی صفین و النهروان و النخلیة نحوا مما ذکر تمیم الناجی.

خط: نسخ، کا: احمد کردستانی جوانرودی، تا: نیمه ذیقعده ۱۲۸۸ق، به دستور فرهاد میرزا کتابت و تصحیح و ترسیم و توشیح شده؛ تملک: صدرالافاضل، رکابه دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۳۱]

۱۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۴۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ذکر جابر عن الشعبی و ابی الطفیل ذکروا فی عدة قتلی صفین ... و اعلام الهدی و کهف الوری و سلم تسلیماً کثیراً کثیراً

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن ابوالقاسم بن محمد علی بن عبدالحمید الحسینی دست غیب شیرازی، تا: ۱۲۸۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۲گ (۱پ-۱۵۲پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۰۴]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۸۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ذکروا فی عدة قتلی صفین و النهروان و النخلة نحواً مما ذکر تمیم الناجی.

خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ و خط و سبک کتابت بر ساخته یکی از جعالان معاصر تهران است چنانچه در شناسنامه کتاب نیز بدان تصریح شده، جزء اول کتاب صفین از روی کتابت علی بن محمد قزوینی در سال ۵۷۵ق (اگر این تاریخ و نام جعلی نباشد!)، جزء دوم نیز تا پایان جزء هشتم نیز همین سال تکرار شده تا در پایان روز اتمام کتابت ۶ شعبان ۵۷۵ق در بلده همدان ثبت شده؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۲۸۹ص(۲-۲۹۰)، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۹×۳۴/۵سم [ف: ۴۵ - ۱۳۶]

● **صفین نامه** / تاریخ / فارسی

seffīn-nāme

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۳۲

آغاز: بسمله، پس حضرت امیر از آن منزل برفت؛ **انجام:** ام کلثوم بر وفق اشاره امیرالمومنین علیه السلام در خانه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ضمیمه نسخه ش ۲۵۷۳۱؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج [رایانه]

● **صک الامان فی اعمال شهر رمضان** / دعا / عربی

ṣakk-ul amān fī a‘māl-i šahr-i ramaḍān

جواهری بروجردی، علی بن احمد، - ۱۴۱۵ قمری

javāherī borūjerdī, ‘alī ebn-e ahmad (- 1995)

تاریخ تألیف: ۶ شوال تا ۶ ذیحجه ۱۳۵۵ق

در اعمال و دعاهایی که در ماه مبارک رمضان انجام داده می‌شود و مؤلف بدین کار پرداخته چون نسخه مصححی در این موضوع نیافته است. این کتاب مشتمل بر یک «مقدمه» و سه «باب» دارای فصول و یک «خاتمه» می‌باشد: المقدمة: فی فضل الدعاء و شهر رمضان و مستحبات الدعاء؛ باب ۱. الاعمال

المتکررة فی اللیالی و الایام؛ ۲. الاعمال المختصة باللیالی و الایام؛ ۳. فیما هو خاص ببعض الشهر؛ الخاتمة: فی الملحقات.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۵۱

آغاز: الحمد لله الکریم الواسع اللطیف المتفضل الذی من لطفه امره بالدعاء و من کرمه ضمانه للاجابة حیث قال عز من قائل؛ **انجام:** ملتمسا ممن تقع فی یدیه هذه النسخة ان لا ینسانی من الدعاء ...

خط: نسخ معرب، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۲ – ۱۸۲]

● **صکوک الدلیل** / ادبیات / فارسی

sokūk-od dalīl

یغما جندقی، ابوالحسن بن ابراهیم قلی، ۱۱۹۶ – ۱۲۷۶ قمری

yaqmā jandaqī, ab-ol-hasan ebn-e ebrāhīm qolī (1782 - 1860)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۹۸/۹

آغاز: یکی را برازنده تاج کرد ×× یکی را چه ما خوار و بیقدر کرد / به هر نقش کز کلک دلجو نهاد ×× چه یغما نکوبین که نیکو نهاد؛ **انجام:** به الفاظ این نسخه دلپسند ×× که درج است در وی اشارات چند / نخستین غم دوست را چاره کن ×× پس آن گه بسوزانش یا پاره کن

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۲۰۷ر-۲۲۳ر)، ۱۴ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۰ – ۵۶۷]

● **صکوک و سجلات تیموری** / اسناد / فارسی

sokūk va sejellāt-e teymūrī

صکوک و سجلات تیموری. چنانکه در آغاز این صکوک آمده است شاه عباس صفوی در ۱۰۱۱ سفری به بلخ کرده و به قلعه اند و خود شبرغان رسید و آن را بگشود و در آنجا این صکوک و سجلات را یافت در آغاز آن نسب‌نامه و شجره سیادت صفویان را گذارده‌اند. در این صکوک و سجلان آمده که تیمور چندین ملک را خریده و چون کراماتی از سید خواجه علی (پسر سید صدرالدین و تبیره شیخ صفی الدین اردبیلی) دیده بود آنها را در ۸۰۶ (۲۰۵ سال پیش از سفرشاه عباس در ۱۰۱۱) برای او وقف کرده بود. متن و ترجمه آلمانی این صکوک را هورست در آلمان در ۱۹۵۸ از روی نسخه مشهد به چاپ رسانده است (آستان قدس ۳: ۹۶؛ راهنمای کتاب ش ۲ س ۱ص ۱۸۷).

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۷۸/۱

سبحان من تحیر فی ذاته سواه – فی شوره سنة ست و ثمانمائه هجریه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سبز، ۱۴ سطر [ف: ۵ – ۱۴۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۷۷/۱

خط: نستعلیق، کا: علی بن ابی طالب عرب کاتب شیرازی، تا: ۱۰۳۸ق، به فرموده محمد صابر بیک اصفهانی برادر محمد قلی بیک حاکم قپانات؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۲پ-۱۲ر)، ۱۷ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۲۱سم [ف: ۸ – ۱۲۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۴۱

آغاز: سبحان من تجر فی ذاته سواه؛ **انجام:** بیرون خجل و شرمسار نباشند ... فی و شهور سنه ست و ثمانمائه بهجریه تمت.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج [رایانه]

← الصلاة > احکام الصلاة
← صلاة > آداب نماز
← الصلاة > فقه العامة
← الصلاة > مفتاح الصلاة
← الصلاة > مکملة التکملة
← صلاة > کیفیت و آداب نماز
← صلاة > احکام طهارت و نماز
← الصلاة > مقدمة فی الصلاة
← الصلاة > آداب الصلاة
← صلاة > احکام نماز
← الصلاة > ماهیة الصلاة
← الصلاة (رسالة فی ...) > شروط الصلاة

● **الصلاة = اسرار الصلاة = سر الصلاة = ماهیة الصلاة عشر = شرح باب حادی عشر** / فلسفه احکام / عربی

aṣ-ṣalāt = asrār-uṣ ṣalāt = sir-uṣ ṣalāt = māhīyat-uṣ ṣalāt-i ʻašar = š.-u bāb-i ḥādī ʻašar

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ – ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ʻabd-ol-lāh (981 - 1038)

رساله مختصری است در بیان اسرار فلسفی و عرفانی نماز مشتمل بر سه «فصل»: ۱. ماهیت نماز؛ ۲. ظاهر و باطن نماز و احکام و اسرار آن؛ ۳. در اینکه دو قسم ظاهر و باطن نماز بر چه شخصی واجب است؟ مدت تصنیف آن در کمتر از نیم ساعت بوده است. در انتساب این رساله به شیخ الرئیس، تردید شده است و علت تردید بنا به قول مرددین، ناهمخوانی آثار شیخ با محتوای این رساله است و حال آن‌که مصوبین این رساله می‌گویند: این محتوا فقط به شیخ می‌تواند منسوب باشد لاغیر.

آغاز: الحمدلله الذی خص الانسان بشرف الخطاب و الهمهم مدافعة الخطاء و ملازمة الصواب و طهر قلوب اولیائه ... و بعد لما

التمست ایها الاخ الشفیق و العاقل الصدیق
انجام: و من انفق علیه فیض العقل و نور العدل لایفشوبها الی غیراهلها. و الله الهادی
چاپ: این رساله در تهران ضمن مجموعه «کلمات المحققین» به نام «رسالة فی سر الصلوة» و در لیدن با شرح فرانسوی به نام «رسالة فی ماهیة الصلوة» چاپ شده؛ طهران، سنگی، ۱۳۱۵ق، وزیری (کلمات المحققین: ج۲،صص۱۷۸-۱۸۵)
[الذریعة ۴۸/۲؛ دنا ۱۵۵/۷-۱۵۷ (۷۵ نسخه)؛ ریحانة الادب ۵۸۹/۷؛ کشف الظنون ۸۷۶/۱؛ فهرست نسخه‌های مصنفات ابن سینا، قنواتی ۲۲۷؛ دکتر مهدوی: ص ۱۷۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۰/۶
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۰۴۵. در نسخه حاضر، نسبت رساله به ابن سینا صریحاً ثبت شده است؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۶۹۹ق؛ ۸ص (۴۳-۵۰)، ۱۹ سطر [عکسی ف: ۳ - ۵۸۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۹۹/۱۲
آغاز: إلی قسمین قسم منها ظاهر و هو الریاضی و متعلق بالظاهر و قسم منها باطن و هو الحقیقی ویلتزم بالباطن، أما الظاهر فهو المأمور شرعاً و المعلوم و ضعاً ألزمه الشرع و کلفه الإنسان و سماه؛
انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ در پایان چند سطر از منشئات شمس الدین اهری و اشعاری از جمال الدین محمد عبدالرزاق به عنوان «نتایج الأفکار فی لطایف الاشعار» و اشعاری از دیگران به فارسی آمده؛ کاغذ: شرقی، ۵گ (۸۶ر-۹۰ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۳۱ - ۷۶۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۸/۷
آغاز: برابر
مشتمل بر سه قسم و شرح آن در سه فصل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۶۹ق؛ اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۲ - ۳۵۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۲۶/۷-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۷۳۵]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۹۰/۱۱ ـ د
بی کا، تا: قرن ۸؛ ۴گ (۴۳پ-۴۶پ) [ف: ۱ - ۳۴۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۳/۱۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۰ص (۱۶۱-۱۷۰)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۱۹۸۰]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۳۸/۴
خط: نسخ، کا: محمد اکبر بن ابی الرضا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: دولت آبادی، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۶سم [ف: ۷ - ۴۴۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸۰/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** لایصدق به الاکمة و کتب هذه الرسالة ... فی مداقصر واقل من نصف ساعة ... الهدی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۴گ (۱۸پ-۳۱پ)، ۱۲ سطر [ف: ۱۶ - ۱۰۶]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۷۹/۳۲-۳۵/۵۹
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱ - ۳۴۴]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۴/۴۱-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۲۹؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [فیلمها ف: ۱- ۶۶۴]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۹/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۶۲ق؛ تملک: مصطفی بن عبدالله در ۹۶۲، خلیفه سلطان در ۱۰۴۱، محمد طاهر پزشک تفرشی در ۱۱۳۵، محمد ابراهیم قزوینی در ۲ ذیقعده ۱۲۴۵؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۴گ (۳۷ر-۳۹ر)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۶ - ۲۳۹۵]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۴۰/۳
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی، ۷گ (۱۴ر-۲۰پ)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۸ - ۵۵۷]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۹/۱۶
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳ - ۴۰۵]

۱۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۰۷/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمد لواهب الکل کما هو اهله و مستحقه.
کا: محمد باقر تبریزی، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: زاهدانی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۰گ (۵۷-۶۶)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۱۶۸]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۴۸/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۲گ (۷۳پ-۸۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۵ - ۳۸۴]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۴/۴
آغاز: بسمله، الحمدلله علی نعمائه و اصلی علی خیر خلقه محمدو اله؛ **انجام:** برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه انجام نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: بخارایی، ۱۹ص (۱۱۴-۱۳۲)، ۱۷ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۱۲۹]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۳۶/۱۷
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۵۱پ-۱۵۳ر)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۸ - ۲۰۱]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده با نشان «بلغ»،

این نسخه را سید محمد طباطبایی اصفهانی در احمد آباد گجرات برای فرزندش ابوالقاسم به سال ۱۲۳۰ق خریداری نموده؛ کاغذ: شرقی، ۱۴گ (۱-۱۴)، ۱۴ سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۸ - ۶۶۲]

۱۸. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۱۸۷/۲۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ با سر لوح‌های زرین؛ کاغذ: اصفهانی، ۵گ (۱۴۱پ-۱۴۵پ)، ۲۴ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [رشت و همدان: ف: - ۱۴۷۰]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸۳/۳۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۹۲ر-۹۴پ) [ف: ۱۶-۱۸۹]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۱/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا یتصدق للاکمه و السلام و الاکرام.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۲ص (۲۵۵-۲۶۶)، ۲۱-۲۶ سطر، قطع: بیاض رقعی [ف: ۱۰ - ۹۸۳]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۱۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان لذة الجماع لایتصور للعنین و لذة النظر لاتصدق للاکمه و السلام علی من اتبع الهدی

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۵۲۹) [ف: ۱۵-۱۹۷]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۳۸/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۱ص (۱۱۳-۱۲۳)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۳۵۳]

۲۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۹۵/۱۳

بی‌کا، تا: ۱۰۰۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۶گ (۱۲۰ر-۱۲۵ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۲۶]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۸۳/۵

خط: نستعلیق، کا: آقای باستانی دردی، تا: شنبه ۱۹ ذیحجه ۱۰۱۹ق؛ از روی نسخه شولستانی نوشته؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ [ف: ۱۰ - ۱۶۳۶]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۹۴/۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق بی‌نقطه، کا: عبدالقادر اردوبادی، تا: ۱۰۲۴ق، جا: شیراز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۵گ (۱۸۵پ-۱۸۹پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲/۳سم [ف: ۸ - ۴۵]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۲ق [رایانه]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۴/۲۸

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۳ق؛ ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۲ - ۳۹۹]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۰۲/۶

آغاز: هذه رسالة الفها الشیخ الرئیس فی اسرار الصلوة. قسمت هذه الرسالة ثلثة اقسام و شرحتها فی ثلثه فصول: الاول فی مهیة الصلوة. و الثانی فی ظاهر الصلوة و باطنها ... الفصل الاول فی مهیة الصلوة. یحتاج هذا الفصل الی مقدمة فنقول ان الله تعالی لما خلق الحیوان من بعد النبات و المعادن؛ **انجام:** فان لذة الجماع لا یتصور للعین و لذة النظر لا یصدق به الاکمه.

فاقد مقدمه کوتاه آغاز کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۴ محرم ۱۰۴۹ق، جا: همدان؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۱۲۶پ-۱۲۹پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۵۹۰]

۲۹. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۷/۳۲

بی‌کا، تا: ۱۰۵۶ق [نشریه: ۵ - ۲۷۳]

۳۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۲/۱۸

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: پنجشنبه ۳ ذیقعده ۱۰۵۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۳گ (۷۲پ-۷۴پ)، ۲۴-۳۳ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: - ۱۴۴]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۰۰/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۹گ (۳۸پ-۴۶ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: ۲۵ - ۱۹۵]

۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لعها لایناسبه کل میسر لما خلق له الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی اشرف الانبیاء و المرسلین

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه به دست آمد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا،تا:محتملاً۱۰۷۱ق؛کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج ماشی، ۱۰ص (۱-۱۰)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۶ - ۳۱۱]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۶/۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شاه مراد بن نقدعلی فراهانی ورامینی، تا: ۱۰۷۲ق؛ در فهرست (۱: ۳۲۱) با شماره ۲۸۶/۲۲ آمده؛ کاغذ: شرقی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۱۶۹ر-۱۷۱پ)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [میراث شهاب: ۴۲ - ۱۳۶]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۶۴/۳۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴ص (۸۲۶-۸۲۹ حاشیه یکم)، سطور چلیپا (۱۷/۵×۳۳)، اندازه: ۱۸/۵×۳۴سم [ف: ۹ - ۱۲۰۶]

۳۵. یزد؛ علومی یزدی، محمود؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق [نشریه: ۷ - ۷۱۲]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۶۰/۳

آغاز: بسمله، هذه رسالة لحجة الحق ... قسمت هذه الرسالة ثلاثة أقسام و شرحتها فی ثلاثة فصول؛ **انجام:** و أحرم غرض هذه الرسالة علی من أغواه هواه و طبع قلبه فان لذة الجماع لایتصور للعنین و لذة النظر لایصدقه الأکمه.

فاقد خطبه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد فرزند شمس الدین محمد فرزند محمد فرزند عبدالرحمن رودسری، تا: صفر ۱۰۸۲ق، جا: کاظمین؛ مصحح، در انجام ۹ برگ افزودگی‌هایی از جمله

قسمت‌هایی از شرح شمس الدین محمد خفری بر آیة الکرسی، عیون الکلام، فقه اللغة، تاریخ ابن عساکر و سؤال شیخ جزایری از شیخ بهائی در مسأله حق الزنا و پاسخ آن آمده؛ کاغذ: شرقی، ۶گ (۴۴-۴۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۶×۱۴سم [ف: ۳۰ - ۴۵۱]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لایعرفه غیری تمت بعونه و فضله

خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق [رایانه]

۳۸. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۵۴/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴ جمادی الثانی ۱۰۸۴ق [نشریه: ۴ - ۴۰۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۶۳/۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۹۷]

۳۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۶/۱۴ صدر

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۶ص (۷۱-۷۶) [ف: ۵ - ۱۷۷]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۴۷/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۸ص (۴۷ -۵۴)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۳۲ - ۱۸۰]

۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۵۶/۶-۲۳/۱۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یحرم عرض هذه الرسالة علی من اغواه هواه و طبع علی قلبه و طبعه فان لذة الجماع لایتصور للعنین و لذة النظر لایتصور للملائکة الحمدلله لانعام اتمامه و الصلوة علی النبی وآله

خط: شکسته، تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج سرخ، ۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۸۰۲]

۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۷۲/۱۰

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا،تا:۱۱۰۱ق؛کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵ص (۱۹۵-۲۰۹)، ۸ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۳سم [ف: ۸ - ۳۸۴]

۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۳/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاردنی ان نشرح لکل عبادة خاصة لکن تعذر علینا الشروع فی امور لایصلح الاطلاع علیها لاحد فمهدانا لهذا تقسیما و اضحا مستقیما

خط: نسخ، کا: طالب بن محمد تقی کرمانی، تا: ۱۱۰۲ق؛ افتادگی: انجام (حدود چند سطر)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۴گ (۱۹۶پ-۱۹۹پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۳ - ۲۵]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۵۴/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ابعاد متن: ۷/۵×۱۳/۵، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۴۶۸]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۴۵

آغاز: فصل فی ماهیة الصلوة نحتاج فی هذا الی مقدمة؛ **انجام:** برابر

فاقد دیباچه است و خالی از غلط نیست. کاتب یک سطر خطبه برای آن نوشته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۴۵ق؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا، ۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۵ - ۳۸۳]

۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۳۰/۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن امیر محمد قاسم حسینی، تا: ۱۱۵۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۵ص (۱۳۳-۱۳۷)، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۶ - ۸۲۲]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۳/۱۲ ط

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۷۰ق؛ ۶ص (۸۴-۸۹) [ف: ۲۴/۳ - ۹۷]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۱۰/۹-۳۹/۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان الامر مع الخلق فخالقی یعلم امری و لایعرفه غیری تمت

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۴۴]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۷۶

آغاز: بسمله، هذه رسالة لحجة الحق الشیخ الرئیس علی بن سینا فی اسرار الصلوة قسمت هذه الرسالة ثلثة؛ **انجام:** لایتصور للغین و لذة النظر لایصرفه الاکمه تم.

خط: نسخ جلی خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ضمیمه نسخه ش ۲۹۴۷۲؛ جلد: تیماج، قطع: رقعی [رایانه]

۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۲۴/۱۲

آغاز: احمدک الله علی نعمائه ... فی ماهیة الصلوة نحتاج فی هذا الی مقدمة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ خطبه مؤلف و عناوین فصل‌ها، در نسخه حاضر وجود ندارد ولی به نظر می‌رسد که از روی نسخه صحیح و دقیقی استنتاج گردیده؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۴۳- ۴۵)، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۰×۲۲سم [ف: ۲۸ - ۳۲۵]

۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۱۷/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان الامر مع الحق فی التی یعلم امری و لا یعرفه غیر و الحمدالله رب العالمین.

خط: نستعلیق، کا: مصطفی بهجت رئیس الاطباء سلطانی، تا: قرن ۱۳، رکابه‌دار؛ ۷ص (۱۳-۱۷و۴۷-۴۸)، ۲۹ سطر [میراث شهاب: س۱۸ش۱ - ۶۰]

۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۱۲/۱۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره محرم ۱۲۳۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۲۰۹پ-۲۱۳ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۲]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۶۲/۵

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن محمد رضا اصفهانی مشهور به ارباب، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۶گ (۱۰۷پ-۱۱۲ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۴ - ۳۰۵]

۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۹۸/۱۸

بی‌کا، تا: ۲۰ شوال ۱۲۶۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۶گ (۱۳۶پ-۱۴۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۹ - ۸۸۱]

۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۵/۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و طبع قلبه طبعة فان لذة الجماع لایتصور للعنین و لذة النظر لایتصدق للأکمه و الحمدلله أولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً»

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا: اسماعیل فرزند کاظم حسینی تنکابنی، تا: ۲۰ محرم ۱۲۶۴ق؛ مصحح، با اندکی قلم خوردگی؛ کاغذ: فرنگی، ۱۲گ (۱۸۳-۱۹۴)، ۱۳ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۳سم [ف: ۳۰ - ۴۲۶]

۵۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۲/۱۰۲ صدر

بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ در عنوان آمده «الصلاة علی لسان العقلا»؛ ۳گ (۳۲۴پ-۳۲۶پ) [ف: ۵ - ۱۷۷]

۵۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی اکبر طبیب بن محمد کریم، تا: جمادی الثانی ۱۲۶۸ق، جا: قمشه؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴گ (۵۳پ-۵۶پ)، اندازه: ۱۴/۸×۲۱سم [ف: ۷ - ۴۸۱]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۷۹/۵

آغاز: فصل فی ماهیة الصلوة نحتاج فی هذا الی مقدمة؛ **انجام:** برابر

خط: شکسته خوش بی اعجام، کا: میرزا عبدالله ریاضی، تا: ۱۲۸۰ق؛ ضمیمه: گفتار مختصری به عربی از ابو نصر فارابی در مبحث «کون و فساد»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۱×۲۰/۵۲سم [ف: ۱۱ - ۳۵۲]

۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۱/۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان لذة الجماع لایتصور للعنین ولذة النظر لاتصدق للاکمه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۱۵۲ر-۱۵۵ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰ - ۲۰۹]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۵۱

آغاز: فصل فی ماهیة الصلوة نحتاج فی هذا الی مقدمة؛ **انجام:** و لذة النظر لایصدق به الاکمه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ جلد: مقوا، ۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵ - ۳۸۵]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۳/۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لایتصور للعنین و لدو النظر لایتصور للاکمه و السلام خیر ختام.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج نارنجی، ۹ص (۳۳۰-۳۳۸)، اندازه: ۱۷/۵×۳۲سم [ف: ۱۰ - ۱۰۸۹]

۶۲. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۱۱۷/۱۰

آغاز: برابر

نام مولف با توجه به آغاز نسخه تعیین گردیده. رساله فی الصلوه و شرح حقیقتها؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۹۹ق؛ کاغذ: نخودی، ۱۴گ (۶۱ر-۷۴پ)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [دو کتابخانه اراک: - ۱۴۵]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۴/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و طبع علی قلبه طبعة فان لذة الجامع لا بتصور العنین و لذه النظر لا یصدق به الاکمه.

خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم بن عباسعلی لنکرانی، تا: قرن ۱۴؛ ۸ص (۱۲۹-۱۳۶)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۷۸]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۷۲/۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان الامر مع الخلق فخالقی یعلم امری و لایعرفه غیری

خط: نستعلیق، کا: محمد هاشمی، تا: رجب ۱۳۰۰ق، جا: طهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۱۸۰-۱۸۸)، ۱۸ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۷۲]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۰۲/۴

آغاز: بسمله. احمدالله علی نعمائه و صلی علی خیر خلقه محمد و آله رضی الله و قدس سره اعلم؛ **انجام:** برابر

این رساله در فهرست یا عنوان رساله در بیان خلقت انسان و شرح صلاة معرفی شده و نام مؤلف در فهرست نیامده است (فهرست رایانه‌ای ۸۷۳)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۸ق؛ ۶ص (۵۷-۶۲) [ف: ۱۳ - ۱۹۷]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۴۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و احرم غرض هذه الرسالة عمن غواه هواه و طبع علی قلبه طبعة فان لذه الجماع لایتصور للعنین و لذهت النظر لایصدق به الاکمه.

خط: نسخ، کا: علیرضا حسینی جعفری، تا: ۲۷ صفر ۱۳۲۶ق؛ ۹ص (۱۷پ-۲۵ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ - ۲۹]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۹۲۲

آغاز: بسمله، قسمت هذا الرساله ثلاثه اقسام و شرحتها؛ **انجام:** لایصدقه الاکمه فی سنه شعبان المعظم ۱۳۲۸

خط: نستعلیق، کا: احمد حسینی صفائی خوانساری، تا: ۱۳۲۸ق؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۳ [رایانه]

۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۱۳/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان لا یفشوا سری و ان امن شری فان الامر مع الخلق (فخالقی) یعلم امری ولا یعرفه غیری.

خط: نسخ، کا: سید اسدالله صفوی ماسالی مصطفوی، تا: ۱۳۶۳ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۶گ (۱۲-۱۷)، ۲۰-۲۱ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۸ - ۲۹۵]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۱۰/۲۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۱۵۱پ-۱۵۵پ)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۹ - ۲۲۵]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۱۲

آغاز: فصل فی ماهیة الصلوة نحتاج فی هذا الی مقدمة؛ **انجام:**

یعمل القوی و لا یعرفه غیره
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی تا؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: مقوا، ۵ص، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۳۸۴]

۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۷۴
آغاز: فصل فی ماهیة الصلوة نحتاج فی هذا الی مقدمة؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۲ص، ۱۶ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ - ۳۸۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۵۲/۲۰-عکس
نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ ۵گ (۴۷-۵۱) [فیلمها ف: ۳ - ۲۵۴]

۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۳۴
آغاز: فصل فی ماهیة الصلوة نحتاج فی هذا الی مقدمة؛ **انجام:** موجود: لیفیض علیه بجوده
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ بطور چلیپا که در سه ستو، مجدول؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا، ۳گ، اندازه: ۲۶×۴۳سم [ف: ۵ - ۳۸۵]

۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۸۸
آغاز: فصل فی ماهیة الصلوة نحتاج فی هذا الی مقدمة؛ **انجام:** لایصدق لهما الاکمه
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ جلد: مقوا، ۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۵ - ۳۸۵]

۷۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۰/۷ صدر
بی‌کا، بی‌تا، ۵گ (۸۱-۸۵پ) [ف: ۵ - ۱۷۷]

۷۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۰/۱۰ صدر
بی‌کا، بی‌تا؛ مکرر شماره ۷؛ ۷گ (۱۰۶پ-۱۱۲ر) [ف: ۵ - ۱۷۷]

۷۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۷۴/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، ۴گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۵۸]

۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۰۵/۱۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت هذه الرسالة فی اسرار الصلاة للشیخ الرئیس ابی علی سینا رحمة الله علیه و عفی عنه.
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قرمز، ۵ص (۵۳-۵۷)، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۱۳ - ۲۱۱]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۹۴/۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴ص (۱۳۷پ-۱۴۰ر)، سطور مورب، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۳۰ - ۶۰]

۷۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۲۱۳/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** فان الامر مع الخلق لخالقی یعلم امری و لایعرفه غیری
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹ص (۷۳-۹۱)، ۱۸ سطر [ف: ۱ - ۱۸۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۶۹/۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۱۶]

۸۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۳۵/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** ویحرم غرض هذه الرسالة علی من أغواه هواه و طبع طبعه فان لذة الجماع لایتصور للعنین ولذة النظر لایتصدق الاکمه
بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۵پ-۱۷پ)، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۹×۲۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۲]

۸۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۷۵/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ذلک مع سبق القمر و عوده الیها یدل عل دوره ایصر و بهذا یظهر ما یظهر و منه یظهر ما یظهر ...
خط: نستعلیق، کا: غیاث الدین ابومحمد سلیمان بن محمد قاری، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۲۳۸]

۸۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۵۰۵/۳ صدر
بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۱۲پ-۱۵ر) [ف: ۵ - ۱۷۷]

۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۹/۱۱
انجام: الفصل الثانی فی ان الصلوة منقسمة الی ظاهر و باطن ... و قسم منها باطن و هو الحقیقی و یلزم.
به نام اسرار الصلوة؛ خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۷۶ر-۷۸ر) [ف: ۳ - ۴۰۶]

● صلاة / فقه / فارسی
salāt

ماچینی، فضل الله بن ایوب، قرن ۸ قمری
māčīnī, fazl-ol-lāh ebn-e ayyūb (14c)

تاریخ تألیف: ۷۱۵ق
کتاب فتوایی و بعضاً استدلالی در بیان احکام و مسائل نماز است که برگرفته از کتب معتبر اهل سنت و مشتمل بر چندین «فصل» می‌باشد. مولف آن را از کتاب‌های فقهی چون مختصر قدروی، هدایه، خزانة الفقه، زاد الفقها، تحفة الفقها و غیره گرد آورده است.
آغاز: بسمله الحمدلله حق حمده و الصلوة و السلام علی رسوله محمد خیر خلقه میگوید بنده ضعیف فضل الله ... که جمع کردم مسایل نماز را که بر آن اعتماد است ...
انجام: و در فتاوی ظهیری نیز آورده است که گلایه کردن کور را مکروه نیست و هو المختار.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۴۶۵
آغاز: ابویوسف رضی الله عنه ... است و این روایت منظومه در باب اوست؛ **انجام:** در کافی وافی و هدایة اورده است که در نماز یازده چیز واجب است
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج فرنگی، ۵۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۴۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۱۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسین بن مهر علی، تا: ۱۰ ربیع الاول ۱۰۹۲ق؛ جلد: گالینگور مشکی، ۴۱گ، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۵۱ – ۱۵۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۱۹۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور مشکی، ۶۲ص (۲–۶۳)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۵۰ – ۵۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۱۵۶
آغاز: بسمله. حمد له. بدان ارشدک الله تعالی فی الدارین که در کشف الابرار آورده است اول چیزی که بر بنده؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج فرنگی مذهب، ۳۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۴۵]

● **الصلاة** / فقه / فارسی

aṣ-ṣalāt

مجلسی، محمدتقی بن مقصودعلی، ۱۰۰۳؟-۱۰۷۰قمری
majlesī, mohammad taqī ebn-e maqsūd ʻalī (1595-1660)

در این کتاب مجلسی بزرگ (پدر محمد باقر) قسمتی از کتاب فقیه (= من لایحضره الفقیه) را می‌آورد یعنی قسمت نماز و اجزاء و لوازم و مقدمات و انواع و مبطلات و شکیات و سهویات آن. مجلسی را دو شرح یکی عربی و دیگری فارسی بر کتاب فقیه است و این کتاب الصلوة از شرح فارسی آن (لوامع صاحبقرانی) اخذ شده و به صورت شرح و مزج آمده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۵۶
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی افضل الانبیاء و اشرف المرسلین محمد و عترته الاصفیاء؛ **انجام:** و مهیج الدعوات از جهت دفع بلاها تمامست
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱، جا: اصفهان؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۶۷گ، ۲۹ سطر (۱۴×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۵ – ۴۷۵]

● **الصلاة (رسالة فی)** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt (r.-un fī)

بصری، احمد بن عبدالرضا، ق۱۱ قمری
basrī, ahmad ebn-e ʻabd-or-rezā (- 17c)

تاریخ تألیف: غره جمادی الثانی ۱۰۷۵ق؛ محل تألیف: مشهد رضوی
رساله مختصری در مسائل نماز که به صورت جداولی مرتب شده است. تنظیم شده در «مصباح» و شش «قندیل» و «جوهره» و «مرجانه» و «خاتمه» که هر کدام در اشکالی تدوین شده‌اند: المصباح: فی بعض فضائلها؛ قندیل ۱. الطهارة؛ قندیل ۲. ازالة النجاسة عن الثواب و البدن لها و للطواف ولدخول المساجد؛ قندیل ۳. ستر العورتین؛ قندیل ۴. مکانها؛ قندیل ۵. مراعات وقتها؛ قندیل ۶. القبلة؛ الجوهرة: فی مقارناتها و هی ثمانیة؛ المرجانة: فی الخلل الواقع فیها؛ الخاتمة: فی خصوصیات بقیة الصلوة الواجبات.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۲۲/۱۰
آغاز: الحمد لجاعل الصلوات سبباً بیناً للحسنات و الصلوة علی من جاء بالبینات ... و بعد ... هذه مهمات واجبات الصلوة و بعض ما لحقها من المستحبات اجابة لبعض الابرار الثقات؛ **انجام:** فهو اقرب عندالله تعالی من تارک الصلوة. وقع الفراغ من تجوهرها یوم الالف من الشهر الهاء بالحرفین من السنة الهاء بالواحد من العشر الهباء بعد مضی ریب الغریب من الهجرة النبویة ... فی المشهد الرضوی شرف بمشرفه فی حال اعترانی فیه هم یکشفه الکاشف تعالی.
خط: نسخ، کا: محمد بن ملک محمد مصعب بیگی، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مشکی، ۱۲گ (۲۲۵پ–۲۳۶پ)، ۲۵ سطر (۱۱/۷×۲۲/۷)، اندازه: ۱۸×۳۱/۷سم [ف: ۲۹/۱ – ۳۴۵]

● **الصلاة** / کلام و اعتقادات / ترکی

aṣ-ṣalāt

قاضی زاده، محمد، ق۱۱
qāzī zāde, mohammad (- 11c)

رساله‌ای مختصر که مؤلف در آن به بیان فرایض و نوافل و نمازها مندوبه و مکروهه و ... از دیدگاه اهل سنت (حنفی) پرداخته است. مؤلف در ادامه همچنین فوایدی درباره فروع و سایر مسایل جانبی نماز آورده است و در این میان از منابعی همچون مجمع المسائل شیخ الاسلام عارف سنانی، فتاوای تاتارخانی، منیة الفقهاء؛ زبدة المسائل مصطفی بن عبدالرحمن وزیر سلطان سلیمان و دیگران استفاده شده است. از این اثر نسخه‌ای نیز در کتابخانه ی شهرداری (بلدیه) استانبول به شماره «K. 504/1 یکی باغشلار» (در ۹ برگ) موجود است. ناگفته نماند که کتابی با عنوان «مفتاح السعادة فی العبادة» از عبدالباقی بن مصطفی افندی مولوی مشهور به «عبدالباقی چلبی ده ده» و متخلص به «وجدی» (– ۱۰۷۲ق) در کتابخانه دانشگاه قاهره به شماره «۴۷۵۸» (در ۷۳ برگ با کتابت ۱۱۰۴ق) نگهداری می‌گردد که با رسالة الصلاة (ما نحن فیه) متحد در آغاز و موضوع و زبان است، لیکن با توجه به حجم اثر (۷۳ برگ) نبایستی با آن، متحد بوده باشد؛ به هر تقدیر نیاز به بررسی تطبیقی، منتفی نیست.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۶/۸ کر

آغاز: بسملة، الحمدلله الذی جعل الصلوة عماد الدین و بضاعة أهل الیقین و الصلوة و السلام علی أفضل المخلوقین ... اما بعد ای طالب حق اولان اخوانی مؤمنین بلگل و آگاه اولغل کیم ایمان و اسلام حضرت محمد علیه السلام الله تعالی نک جناب علی؛ **انجام:** قوله اعتبار یقدر سوزین تابع اولمیلر منقول من المجموعة المسات بزبدة المسائل من المؤلفات مصطفی بن عبدالرحمن وزیر سلطان سلیمان علیهما الرحمة و الغفران؛ تمت

خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ با قلم خوردگی؛ ۸گ (۸۴پ-۹۱پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۷/۵سم [ف: ۲/ ۴۰ - ۹۷]

● **الصلاة** / فقه / فارسی

aṣ-ṣalāt

مسعودی

mas'ūdī

یکی از کتب اهل سنت است در صلاة و احکام آن با استشهاد به اقوال علماء اهل سنت و آیات، و در ۳۲ «باب» و هر یک در فصولی.

۱. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۴۲

آغاز: الحمدلله الذی وعد الجنة للمطیعین بکرمه و منه ... باب اول در بیان مسح موزه و در بیان چیزهایی که بروی مسح روا باشد؛ **انجام:** تا آنگاه که باز درخانه در آید و اگر به دستوری شوهر بیرون آمده باشد وی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب (عمل عبدالعظیم صحاف ۱۲۱۷)، ۲۳۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف مخ: - ۱۵۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۴۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

● **الصلاة = مبطلات و اجزای منسیه نماز (رساله در)** / فقه / فارسی

as-salāt = mobtilāt va ajzā-ye mansīye-ye namāz (r. dar)

حسینی علوی، محمد اشرف بن عبدالحسیب، - ۱۱۲۱ ؟ قمری

hoseynī a'lavī, mohammad ašraf ebn-e 'abd-ol-hasīb (-1710)

اهدا به: حاجی علی اکبر

فقه فتوایی است در بیان احکام نماز شامل چند «فصل» و هر فصل شامل چند «مسأله» و «خاتمه»: فصل ۱. مبطلات نماز؛ ۲. احکام سهو؛ ۳. فضیلت و شرافت اولاد امیر المؤمنین (ع)؛ ۴. بیان شک؛ ۵. شک متعلق به شش؛ ۶. احکام صلاة احتیاط؛ ۷. بیان سجده سهو؛ ۸ بیان آنچه باعث ترک سهو می‌شود؛ خاتمه: در بیان سجده تلاوت قرآن. مؤلف از سروده‌های خود به مناسبت، ابیاتی می‌آورد و از میرداماد به عنوان جد اوسط خود یاد می‌کند.

[دنا ۱۵۷/۷ (۲ نسخه)؛ طبقات أعلام الشیعة، الکواکب المنتشرة فی القرن الثانی بعد العشرة: ۶۸]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۹۴/۶

آغاز: بسمله. حمد بر خدای را که وجود بی شک از شبهه ریب بری است.؛ **انجام:** از روی ریاچه سجده بر خاک کنی.

خط: نسخ، کا: شرف الدین بن زین العابدین نایینی، تا: ۱۰۹۸ق؛ از روی اصل؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی، ۵۱گ، ۲۴ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۳۶]

۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۱۲/۷

آغاز: حمدله. و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطاهر و أصحابه التابعین سیما مولانا أمیرالمؤمنین و بعد هذه وجیزة ألفها فی الصلوة السید ... محمد أشرف بن محمد حسیب حسینی قدس سره قال فها أنا شرعت فیه متوکلاً علی الله الودود ... لمؤلفه:صد شکر که نیست غیر او دوست ترا؛ **انجام:** چون خلق شدی زخاک پس روی به خاک ×× بگذار به سجده نزد خالق افلاک؛ قد خطر ببالی حین فرغت من تسوید هذا الوجیزة الشریفة المنسوبة الی ... السید محمد أشرف بن محمد حسیب حسینی ...

خط: نسخ، کا: باقر بن محمد خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ ۱۵گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۷۲]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

حسنی طباطبائی، صدرالدین محمد، - ۱۱۵۴ قمری

hasanī tabātabā'ī, sadr-od-dīn mohammad (- 1742)

وجیزه فی باب السهو و الشک و النسیان. قبل از این رساله برگ‌هایی در تفضیل وجوب نماز جمعه و اقوال علما در این باب است و همچنین به پاره‌ای از احکام اشاره رفته است.

یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۵

آغاز: من نسی رکنا فان دخل فی آخر او خرج؛ **انجام:** و التفکر فی الوسوسه فی الخلق ما لم ینطق بشفه.

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد سامع ابن محمد نصیر، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲گ (۵۹-۶۰)، ۲۱ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [میراث اسلامی: ۸ - ۴۵۸]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

حویزی، عبدالله بن کرم الله، ق۱۲ قمری

hovayzī, ‘abd-ol-lāh ebn-e karam-ol-lāh (- 18c)

اهداء به: سید عبدالله خان حکمران خوزستان

تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۱۰۷ق

فتوایی و مختصر در احکام نمازهای واجب و مسائل متعلق به آنها، که گاهی در حاشیه اشاره به ادله نیز شده؛ و مشتمل بر یک «مقدمه» و پنج «مقصد» و یک «خاتمه»: المقدمة: فی بیان أنها افضل الاعمال؛ مقصد ۱. الشرائط؛ ۲. الافعال؛ ۳. التروک؛ ۴. التوابع؛ ۵. صلاة السفر؛ الخاتمة: فی صلاة الایات و بعض الفوائد.

آغاز: نحمدک استتاماً لنعمتک و نشکرک انقیاداً لعزتک و نصلی علی أجل أنبیائک

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی الاخرة ملحوظاً بالعنایة فی الدرجة العالیة مع أولیائه المقربین ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ تملکی به تاریخ صفر ۱۲۹۴ با مهر «العبد المذنب محمود الطباطبائی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۱۲ – ۲۳۸]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ – ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

تاریخ تألیف: جمعه سلخ ذیقعده ۱۲۰۶ق

در چند «فصل» و چند «قاعده» و «منهج» و «قسم» و «باب» تنظیم گردیده است.

۱. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۳۸/۱بخش یکم

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالهادی محمد فصیح کرودی، تا: ربیع الاول ۱۲۱۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: – ۹۲]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۱/۵

مباحث سجود و قنوت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۱۰گ (۲۱۴–۲۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳ – ۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۷/۲

آغاز: بسمله، حمدله، الصلاة، اما بعد چنین گوید اقل عبادالله ... که این چند کلمه‌ای در بیان مسائل عبادات حسب الاقتضای جماعتی از برادران؛ **انجام:** از جمله چیزهایی که شما نمی دانید و بنابراین قبل از مردن و بعد از مردن هر دو می‌توان نوشت.

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن حاجی زین العابدین فیروزآبادی، تا: ۱۳۲۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۲ص (۴۸–۲۴۹)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۴۰/۳ – ۹۹]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

عبدالله بن مبارک، – ۱۲۴۲ قمری

‘abd-ol-lāh ebn-e mobārak (- 1827)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۹/۱

کا: محمد بن علی بن محمد حجری بحرانی، تا: ۱۵ جمادی الاول ۱۲۳۵ق؛ کاغذ: فرنگی، قطع: جیبی [میراث شهاب: س۸ش۲ – ۲۵]

● **صلاة = رساله صلوتیه** / فقه / فارسی

salāt = r.-ye salātīye

اصفهانی، محمد تقی بن عبد الرحیم، – ۱۲۴۸ قمری

esfahānī, mohammad taqī ebn-e ‘abd-or-rahīm (- 1833)

ضمن بحث صلوة از طهارت و اقسام نجاسات نیز در آن سخن رفته است. نویسنده صاحب کتاب هدایة المسترشدین فی شرح معالم الدین است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۲۱/۲

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی اشرف المصطفین محمد و آله و عترته الاکرمین. اما بعد چنین گوید احوج المحتاجین الی رحمة ربه الکریم محمد تقی بن محمد رحیم عفی الله عن جرائمها؛ **انجام:** و نماز هر دو بلاشک صحیح است و همچنانکه هرگاه مرد مقدم ایستاده باشد.

خط: نسخ، کا: محمد تقی ولد اسمیعل، تا: سه‌شنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۲۴۵ق؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج سبز، ۱۵۱ص، ۱۲ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ – ۲۲۶]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

آل عبدالجبار خطی، محمد بن عبد علی،– ۱۲۵۹ قمری

āl-e ‘abd-ol-jabbār-e xattī, mohammad ebn-e ‘abd-e ‘alī (- 1843)

در یک «مقدمه» و چند «فصل» و «خاتمه».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۴/۲

آغاز: الحمد الله و لی الحمد و مستحقه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مصور، ۲۸ص، ۲۳ سطر (۱۲/۳×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶ – ۱۵۵]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

مشتمل بر مسائل ضروریه فتوایی طهارت و صلاة در دو «باب»: ۱. مقدمات و آداب نماز؛ ۲. احکام نماز یومیه.
[دنا ۱۵۷/۷؛ فهرست کتب مشایخ ۳۲۱ش ۲۴۱ و ۲۴۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۸۵/۳

آغاز: فاعلم أن الصلاة بعد المعرفة أعظم ارکان الدین کما نطقت به الاخبار عن الائمة الطاهرین؛ **انجام:** هذا آخر ما أردنا ایراده فی هذه العجالة من المسائل الضروریة ...

خط: نسخ و نستعلیق، کا: نعمة الله بن محمد مهدی اصفهانی، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲گ (۹۹پ-۱۲۰ر) [ف: ۱۲- ۳۴۹]

● **صلاة** / فقه / فارسی

salāt

شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی، ۱۱۷۵؟ - ۱۲۶۰ قمری
šaftī bīd-ābādī, mohammad bāqer ebn-e mohammad naqī (1762 - 1844)

رساله متوسطی در احکام، ارکان، و منافی صلاة است که به صورت فتوایی و برای مقلدین فارسی زبان تنظیم و تحریر شده است.

آغاز: بسمله بدانکه نماز منقسم است به واجب و مستحب و اول منقسم میشود به شش قسم اول یومیه دویم جمعه سیم عیدین چهارم آیات ...

کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** نماز صحیح است و ایتان به سجده منسیه فقط لازم خواهد بود و هم چنین است حال درتشهد منسی در رکعت اخیره. تم فی یوم الثانی فی سنة ...

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ جمادی الاول ۱۲۴۵ق؛ مهر: «محمد الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ]

● **الصلاة = احکام الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt = aḥkām-uṣ ṣalāt

آل کاشف الغطاء، حسن بن جعفر، ۱۲۰۱ - ۱۲۶۲ قمری
āl-e kāšef-ol-qatā', hasan ebn-e ja'far (1787 - 1846)

رساله‌ای مختصر در احکام و افعال و شرایط و موانع نماز که به صورت نیمه استدلالی و برای عمل مقلدان نوشته شده است.

آغاز: بسملة، و بعد فیقول ... هذه رسالة و جیزة فی بیان أحکام الصلاة و أفعالها و شرایطها و موانعها، التمس منی تصنیفها بعض الإخوان، فاجبته متوکلاً علی الواحد المنان، کتاب الصلاة و فیها درکان، الرکن الاول فی شرایطها و فیه مطالب ...

انجام: و یشترط فیها النیة و العربیة و الترتیب کما ذکرو الموالات عرفاً و القیام مع القدرة والجلوس بین الخطبتین و إسماع خمسة من المأمومین و الطهارة من الحدث والخبث والستر و ترک الکلام و الأحوط کونها علی الوجه الأکمل فی الصلاة.

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۹۹/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، توسط مهدی بن مرحوم شیخ علی با نسخه اصل مقابله شده؛ تملک: علی علیاری دزماری، تملکی به تاریخ ۱۲۵۸ق؛ ۷۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ اجازه أخذ وجوه شرعیه به اسماعیل بن دوست علی از جانب مؤلف به خط شریف وی همراه مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین» (مربع)؛ مهر: «رق حسن الزکی» (بیضی)؛ عنوان «وقف اولاد ذکور حاج ملا اسماعیل» در برگ پایانی؛ کاغذ: فرنگی، ۷۲گ (۱پ-۷۲پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳۶ - ۶۷۲]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

صاحب جواهر، محمد حسن بن باقر، ۱۲۰۰؟ - ۱۲۶۶ قمری
sāheb javāher, mohammad hasan ebn-e bāqer (1786 - 1850)

یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۳/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۰ جمادی الاول ۱۲۶۳ق؛ ۳۵گ (۳۵پ-۶۹پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۵]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ - ۱۲۸۱ قمری
ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)

شرحی مزجی است بر متن به صورت استدلالی و مفصل با آوردن ادله و اقوال و رد و ایراد و بررسی نظرات علما در مسائل مطروحه، از جامع المقاصد نقل می‌کند. این کتاب مانند دیگر آثار شیخ انصاری از متین‌ترین، دقیق‌ترین و لطیف‌ترین مجموعه‌های فقه استدلالی در مبحث صلاة است.

چاپ: دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۰۵ق، وزیری، ۶+۴۳۷ص

۱. **قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۶/۲**
آغاز: قول کل من قال بالداعی فعندهم لا یعتبر المقارنة إلا إذا لا حظ المکلف
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با خط خوردگی بسیار؛ ۹۲ص (۳۳-۱۲۴) [عکسی ف: ۱ - ۳۹۵]

۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۳۰**
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... فی المواقیت وفیه فصلان، الأول فی اوقات الفرائض الخمس و فیه مسائل؛ **انجام:** و کلما کان الاتمام فیه کان علیه فیه انتهی کلامه رفع مقامه.
از «میقات الفرائض» تا انتهای «صلاة المسافر»؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: سید مرتضی سبط الشیخ، ۱۳۴۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۳۳گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱ - ۹۱۲]

۳. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۳۳-۳۱/۱۱۳**
آغاز: بسمله حمدله والصلوة ... فی المواقیت فی المواقیت و فیه فصلان الفصل الاول فی اوقات فرایض الخمس و فیه مسائل الاولی لاخلاف ظاهراً فی ان زوال الشمس اول وقت الظهر؛ **انجام:** فکلما کان علیه القصر فی الذهاب کان علیه فیه و کلما کان الاتمام فیه کان علیه فیه انتهی کلامه رفع مقامه و ههنا ایضاً جف قلمه الشریف من هذا الکتاب ...
مواقیت صلاة تا قصر. تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۱۱۱۳۰ آستان قدس تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با خط خوردگی، با نسخه اصل مقابله شده در ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۰۳]

۴. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۵۷**
آغاز: ... فلا تصلی الا العصر لان وقت الظهر دخل علیها و هی فی الدم و خرج الوقت و هی فی الدم؛ **انجام:** و کلما کان الاتمام فیه کان علیه فیه هذا آخر ما وجدناه من تحریراته
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:آغاز؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرشکی مذهب، ۲۶۱گ، ۲۲ سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۸ - ۲۲۸]

۵. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۲۵**
جلد دوم و از احکام تکبیر در فریضه تا احکام مسافر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، به درخواست شیخ فضل الله شهید نوری که آن را تصحیح و مقابله کرده؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۳۰۶]

۶. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۲۷**
از احکام مواقیت تا سلام نماز؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بیشتر نسخه به خط شیخ فضل الله بن عباس طبرسی نوری است، با نسخه اصل شیخ انصاری مقابله و تصحیح شده؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳۹گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲ - ۲۵]

۷. **قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم**
خط: نستعلیق، کا: حاج شیخ فضل الله نوری شهید، بی‌تا؛ جز چهل برگ نخست، با مقابله و عرض او و چهل برگ نخست را بر همان نسخه با مهر کتابخانه او و در پایان؛ ۱۴۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [صد و شصت نسخه: - ۲۶]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

بحرانی، حسین بن عباس، قرن ۱۳ قمری
bahrānī, hoseyn ebn-e ʻabbās (19c-)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۱۰/۱
آغاز: ... تسمیه کافراً و ما الحجة فی ذلک فقال لأن الزانی و ما أشبهه إنما یفعل ذلک لمکان الشهوة لانها تغلبه و تارک الصلاة لایترک إلا إستخفافاً؛ **انجام:** مع اعتقاد شرعیته، تشریع فی الدین و الله یهدی من یشاء الی صراطه المبین و لنقطع الکلام حامدین للملک العلام علی ما أفاضه من ضروب الانعام ...
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الاول ۱۲۹۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح با نشان «بلغ تصحیحاً»؛ کاغذ: فرنگی، ۴گ (۱ر-۵۴پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۹ - ۱۷۱]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

حسینی، فتاح بن احمد، ق۱۳ قمری
hoseynī, fattāh ebn-e ahmad (- 19c)

کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳
خط: نسخ پخته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی مشکی، اندازه: ۱۷×۲۶سم [نشریه: ۷ - ۷۵۳]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

حسینی مرعشی، محمد بن عبدالمهدی، ق۱۳ قمری
hoseynī marʻašī, mohammad ebn-e ʻabd-ol-mahdī (-19c)

۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۰۲**
آغاز: و اما القول الثانی فمستنده بعد الاصل ... مستفیضة منها ماورواه الصدوق؛ **انجام:** و الاشکال فی تحدیدها فنقول ان الاصحاب رضوان الله
از «کیفیة الصلاة» تا «قراءة»؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۵۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۰ - ۳۱۷]

۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۰۳**
آغاز: من افعال الصلاة الرکوع و هو لغة مطلق الانحناء سواء بلغ

حد الرکوع الشرعی ام لا؛ **انجام:** و هل یحصل الاخلال به باطراف الرأس اولا.
از رکوع تا آخر مبحث تسلیم؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۶۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۰ – ۳۱۷]

● **صلاة** / فقه / فارسی

salāt

عمرانی، یوسف بن احمد، ق۱۳ قمری

ʻemrānī, yūsof ebn-e ahmad (- 19c)

نویسنده می‌گوید: جمعی از دوستان از من خواستند که رساله‌ای در صلات بپردازم. من ابتداء این رساله را به‌وجه مختصر پرداختم و بعد به آن حواشی چند اضافه کردم و سپس این حواشی را به اصل اضافه نمودم، نتیجه این رساله شد در چند باب. او در این ابواب از طهارت شروع می‌کند تا آخر مسائل نماز مطلب خود را به پایان می‌برد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۰۱/۱

آغاز: بسمله، اما بعد حمد الله تعالی علی نواله والصلوة علی خیرته من انامه محمد؛ **انجام:** فی تأکد الاستحباب او مجمل علی معنی اللغوی ...
خط: نسخ و نستعلیق، کا: ملا اسد الله، تا: محتملاً ۱۲۲۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، مذهب، ۱۱۹گ (۱–۱۱۹)، ۱۷ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ – ۶۰۶]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

لویمی، عبدالمحسن بن محمد، ق۱۳ قمری

lovaymī, ʻabd-ol-mohsen ebn-e mohammad (- 19c)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۲ رمضان ۱۲۲۵ق
رساله‌ای فتوایی با ذکر بعضی از روایتهای مناسب با موضوعات در احکام نماز واجبه و مستحبه؛ در یک «مقدمه» و چهار «باب» و یک «خاتمه»: المقدمة: فی وجوب التفقه و احکام التقلید؛ باب ۱. الطهارة؛ باب ۲. مقدمات الصلاة؛ باب ۳. أفعال الصلاة؛ باب ۴. التوابع؛ الخاتمة: فی باقی الصلوات

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۲۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... قد کثر علی اقتراح جماعة من أهل الصلاح من الاخوان فی الله فی املاء رسالة فی فقه الصلاة؛ **انجام:** صلی الله علیهم أجمعین ما آثار فجر ساطع و خوی نجم طالع، و فرغ من تسویدها مؤلفها ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۴ صفر ۱۲۳۵ق؛ تملک: علی رضا بن حسن؛ مهر: «لن یستنکف المسیح ان یکون عبداً لله» (مربع)، «عبده الراجی علی رضا» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۵ – ۳۰۶]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

مازندرانی، ملاعلی، ق۱۳ قمری

māzandarānī, mollā-ʻalī (- 19c)

رساله استدلالی مفصلی است مشتمل بر «مقدمه» و چهار «فصل» و «خاتمه»: المقدمة: فی معنی الصلاة؛ فصل ۱. المقدمات؛ فصل ۲. القبلة؛ فصل ۳. مکان المصلی؛ فصل ۴. لباس المصلی؛ خاتمه: فی احکام اللباس.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۵۴۰

آغاز: بسمله و به نستعین، کتاب الصلاة و فیه مقدمات المقدمة اعلم ان الصلاة لغة تطلق علی معان کالدعاء؛ **انجام:** او مبنی علی بیان الجواز او الضرورة اولدفع مفاسد الکبر و الله هو العالم بالحقایق.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصدر است به اجازه یکی از علما برای مؤلف؛ واقف: شکرالله فقیه نیا، آذر ۱۳۷۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۸۴گ، ۲۳ سطر [ف: ۲۰ – ۳۱۸]

● **صلاة** / فقه / فارسی

salāt

مجتهد، محمد باقر، ق۱۳ قمری

mojtahed, mohammad bāqer (- 19c)

سؤالات مفصل فقهی عده‌ای از مقلدین مؤلف و پاسخ‌های وی بدانهاست که توسط یکی از اطرافیانش جمع‌آوری شده است. از مؤلف جز نام کوچکش اطلاعی به دست نیامد.
آغاز: بسمله اعمالی که دراول هر ماه مستحب است به طریق اجمالی بیان فرمایید. درروز اول هر ماه دو رکعت نماز مستحب است به این طریق: در رکعت اولی
[دنا ۱۵۸/۷]

۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان المناسب ان یقول اقرب بموجود این نسبت به متوفی باشد بشرط آنکه از طبقه تحت نبوده فالظاهر اختصاص سهم المتوفی الفرض المذکور.
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ کاتب از مؤلف با عنوان «افقه الفقهاء واعلم العلماء مجتهد الزمان حاجی سید باقر مد ظله العالی» یاد کرده، مصحح، محشی؛ واقف: حاج عبد الکریم، رجب ۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۲۰۴گ، ۱۶ سطر [ف: ۱ – ۱۴۷]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** هرگاه آب از عضویکه قبل ازو شسته شده

باشد بدست برسد و بان آب مسح وضویش باطل است
خط: نستعلیق، کا: شیر علی، بی‌تا؛ مجدول، در برگ ۱۵۸ پ تا ۱۶۳ قهقرا شرح آیات استکفاء، خواص سوره‌های قرآن و چندین دعا نوشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۶گ (۱۱۶پ-۱۲۱)، ۲۷-۳۰ سطر (۷×۱۴/۸-۱۵)، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [رایانه]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۱۰/۵-۸/۱۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** بعد از فراغ از تلاوت اتیان به قنوت نماید وقول به سقوط قنوت ضعیف است.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱ - ۴۵۷]

● **صلاة** / فقه / فارسی

salāt

محمد علی بن محمد باقر، ق۱۳ قمری

mohammad ʻalī ebn-e mohammad bāqer (- 19c)

رساله عملی است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۶۵۴/۱

آغاز: بسمله ل (= سئوال): کیفیت نمازهای فریضه یومیه را بر وجه کمال مذکور سازند. ب (= جواب) بعد از آنکه بدن و رخت مصلی پاک باشد از نجاست؛ **انجام:** بنا را بر طرف صحیح گذارد.
خط: نستعلیق، کا: حاجی سید آقا (ابوالقاسم)، بی‌تا؛ ۲۳گ (۱ر-۲۳پ) [ف: ۵ - ۱۷۷]

● **الصلاة** / فقه / فارسی

aṣ-ṣalāt

مختار حسینی، محمد علی بن علی، ق۱۳ قمری

moxtār hoseynī, mohammad ʻalī ebn-e ʻalī (- 19c)

رساله استدلالی مفصلی است در فروع نماز.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۷

آغاز: و متأخرین متعرض آن نشده اند حقیق به آن است؛ **انجام:** بعد از آن دو سجده بعمل می‌آورد ... شهر ذی الحجة سنه ۱۲۵۸.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: علی اصغر احمدئی، آبان ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۱۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۱۹]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

موسوی، نصرالله بن احمد، ق۱۳ قمری

mūsavī, nasr-ol-lāh ebn-e ahmad (- 19c)

در احکام نماز قضا و نماز جماعت و نماز مسافر. مؤلف هنگامی شروع به نگاشتن این رساله نموده که بنا داشته نماز خود و پدر را قضا نماید. این کتاب دارای دو سرآغاز است در متن و حاشیه: آغاز در متن: «الحمدلله حمداً دائماً أبداً و نصلی علی رسوله محمد صلاة زاکیة وافیة ما دامت السماوات العلی»؛ آغاز در حاشیه: «الحمدلله الذی هدانا معرفة الأشیاء فی الشواهد و الآیات و وفقنا لأداء الفرائض و العبادات».

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۳۳/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی [ف: ۴ - ۳۸۱]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

کنی تهرانی، علی بن قربان، ۱۲۲۰ - ۱۳۰۶ قمری

kanī tehrānī, ʻalī ebn-e qorbān (1806 - 1889)

چاپ: ایران، سنگی، ۱۳۰۴، خشتی

همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۱۰۳/۴

آغاز: و هی افضل العباداة و اهمها و العلم بها یستدعی بیان اربعة ارکان الاول فی المقدمات بفتح الدال و کسرها و هی ما تتقدم؛ **انجام:** و ال حوط عدم التعرض لنیة الاداء او القضاء بناء علی عدم اعتبار الادائیة فی انه و لو ادر که.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۶۱]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

کلباسی، ابوالقاسم، - ۱۳۰۸ قمری

kalbāsī, ab-ol-qāsem (- 1891)

شامل مسائلی از کتاب الصلاة، بخشی از مصابیح الاصول و متفرقات دیگر.

قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۲۱۶

کاتب = مؤلف، بی‌تا [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۶۳]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

کرباسی، عبدالجواد بن محمد مهدی، - ۱۳۱۴ قمری

karbāsī, ʻabd-ol-javād ebn-e mohammad mahdī (-1897)

رساله استدلالی در باب صلات است.

[دنا ۱۵۹/۷؛ الذریعه ۵۳/۴؛ طبقات اعلام الشیعة (قرن ۱۴هـ) «نقباء البشر»: ۱۰۲۵/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۹۳

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین ... کتاب الصلاة و ینبغی

الکلام ههنا فی موارد الاول ان الصلاة افضل الاعمال الدینیة و ان قبول سایر الاعمال موقوف علی قبولها؛ **انجام:** لانه النادر من النصوص و الفتاوی ... ذلک خلافا للمجلسی، فقال بانصرافه الیه و یکفی و هنه عدم ظهور وجه له ...

پنج اجازه روایتی در آغاز و انجام کتاب از علمای بزرگ معاصر مؤلف به خطوط مبارکشان بدین ترتیب آمده: ۱. اجازه مرحوم آیت الله سید حسین بحرالعلوم نجفی طباطبائی، در ذی الحجة سال ۱۲۹۸ق، ۲. اجازه مرحوم آیت الله حاج شیخ زین العابدین مازندرانی، در ۱۴ ذیحجه ۱۲۹۸ق، ۳. اجازه مرحوم آیت الله میرزا محمد هاشم موسوی ابن حاج زین العابدین خوانساری در پنج صفحه پیرامون محرم سال ۱۳۱۱ق، ۵. اجازه مرحوم آیت الله مولی محمد ایروانی نجفی، فاقد تاریخ، در انجام نسخه آمده است؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اواخر قرن ۱۲؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۱گ، ۲۲ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۷ - ۵۳۰]

● الصلاة = کتاب الصلاة / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt = k.-uṣ ṣalāt

تهرانی نجفی، هادی بن محمد امین، - ۱۳۲۱ قمری

tehrānī najafī, hādī ebn-e mohammad amīn (- 1903)

کتابی استدلالی است در احکام نماز، با اشاره به اقوال علما و رد و ایراد در آنها. به گفته صاحب الذریعه، این کتاب از مجلدات «ودائع النبوة» مؤلف است که به صورت مستقل به سال ۱۳۴۲ق چاپ شده است.

آغاز: بسمله فی مبحث الصلوة واحکامها، کتاب الصلوة وهی فی الاصل العطف وهو من الرب الرحمة ومن المربوب الاستکانة

[الذریعة۶۱/۱۵؛ دنا ۱۵۹/۷ (۵ نسخه)]

۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۵۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** نعم لو تلی آیة مفهمة لم یکن قادحاً و ان تعمد فی اختیارها اذلک.

تذکر: نام مؤلف از آغاز نسخه به دست آمد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، مصحح؛ واقف: محمد رضا مدرس گرگانی؛ جلد: تیماج زرد، ۲۵ سطر(۱۳×۲۲)، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: - ۲۹۴]

۲. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تبعاً للمفید قده من ان هذا السهو ینافی العصمة هذا تمام ما حرره الاستاد دام عمره فی الخلل ویتلوه ما حرره فی صلوة المسافر

بخش اول کتاب الصلوة؛ خط: نسخ، کا: محمد (بقیه پاک شده است)، تا: جمادی الاول ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۳۴]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۱۰/۵-۳۱/۹۰

آغاز: بسمله و صلی الله علی محمد واهل بیته الطاهرین المعصومین و تحقیق الحال فی المسألة یتوقف علی توضیح الحال فی مسائل اصولیة فلیمهد لها مقدمات الاولی فی بیان حقیقة التوقیت وانه یقید للفعل المطلوب؛ **انجام:** الا بمعنی انها فی الحقیقة تمام حقیقة منشاء انتزاعها بل بمعنی انها مع قطع هذا آخر ما وفقنا لبیانه فی هذا المقام.

در نسخه «بحث مواقیت» بخش اندکی از مباحث دیگر از کتاب الصلاة موجود است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، با علامت بلاغ مقابله؛ جلد: تیماج سرخ، ۷۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۲۸۰۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فدل ذلک علی انه محض الحق و لیس و من باب التقیة فی شیء و بالله التوفیق و ایاه نستهدی الی سبیل الرشاد حسبنا الله و نعم الوکیل و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیماً کثیراً و الحمدلله رب العالمین.

کتاب الصلاة، در آخر نسخه بخشی است درباره سهو النبی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، روی برگ اول با خودکار نوشته شده: «تقریرات الشیخ هادی الطهرانی نورالله ضریحه»، در متن کتاب عبارت «مما حققناه» زیاد آورده شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۸گ، ۲۲ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۵۱ - ۷۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا ان الزوال افضل للاولی کما ان نصف اللیل افضل للثانیة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد اسماعیل بن محمدباقر؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۵۰گ، ۱۶ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴۰ - ۸۵]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۶۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بما حققنا ظهر فساد ما زعمه آیة الله نورالله تعالی ضریحه کغیره تبعا للمفید قدس سره من هذا ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ یادداشتی با مداد آمده که کتاب را به خط مؤلف نسبت داده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۹گ (۱پ-۹۹پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳ - ۱۱۲۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۴۱/۲

آغاز: البحث فیما یسجد علیه و لا یجوز السجود علی غیر الارض و نباتها کالجلد؛ **انجام:** او بین الصلوات او بین حالة الانفراد و الجماعة کما هو الواضح القول فی واجبات الصلوة.

بخشی از آن؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۳۲ص (۲۲۲-۴۵۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۵۰ - ۱۲۹]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۱۰-۱۰/۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** لاتختلف بالقصد کالقضاء والاداء ورفع الحدث والاستباحة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ شعبان ۱۳۲۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۲گ، ۲۳-۲۴ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱/۵سم [ف:۵-۲۸۰۲]

۹. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۱ فیاض
آغاز: برابر
از آغاز صلواة تا آخر نماز مسافر. تذکر: نام مؤلف از آغاز نسخه به دست آمد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: - ۱۲۴]

۱۰. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۷۸/۲
کا: حسین بن علی نقی، بی‌تا؛ ۱۱۹گ (۷۲ر-۱۹۰ر)، قطع: خشتی [چند نسخه-ف: - ۲۲۴]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۱۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: کتابخانه میرزا محمد امین صدرالاسلام نجفی خوئی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۹۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۸]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

خوانساری نجفی، موسی بن محمد، - ۱۳۲۲ شمسی

xānsārī najafī, mūsā ebn-e mohammad (- 1943)

اثری فقهی و استدلالی است نسبتاً گسترده، از تقریر بحث‌های حاج میرزا حسین نائینی.

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۸۹/۳
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ اهدایی: محسن خوانساری فرزند آیت الله خوانساری؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: مقوا، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۵۸]

۲. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۳۷
از اول صلوة تا اوسط بحث رکوع؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، استکتاب مرحوم حجت؛ در این باره نوشته اند: «کتاب الصلوة تقریرات بعض الاعاظم استکتبنا کل الف بیت سه روپیه»، مصحح، محشی با عنوان «عبدالله کاتب، منه دام ظله» [ف: - ۳۹]

۳. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۰۴
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... هذا ما استفدته ممن انتهت الیه ریاسة الامامیة فی القرن الرابع عشر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ مصحح از مؤلف؛ ۲۷۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [اوراق عتیق: ۲ - ۳۲۷]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

نهاوندی نجفی، علی بن فتح الله، - ۱۳۲۲ قمری

nahāvandī najafī, 'alī ebn-e fath-ol-lāh (- 1904)

متن فقهی استدلالی است از مباحث کتاب الصلاه که در آن از فقهایی همچون علامه حلی، محقق ثانی، شهیدین، فخرالاسلام و از کتب دیگر فقهی همچون: تذکره، ذکری، مدارک، خلاف، معتبر، منتهی، قواعد، الروض، اللمعه، دروس، شرح الروضه، کشف اللثام، جامع المقاصد، ارشاد جعفریه، المقاصد العلیه و مفاتیح نقل فتوی دارد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۷۹/۲
آغاز: تبعا لماقراه الشیخ اخیرا فی الخلاف و فرع علیه ماذکره بقوله و لونوی الخروج عن الصلاه فی الحال او ثانیه بطلت و هو مختار الشهیدین ... الثالث من الواجبات تکبیره الاحرام؛ **انجام:** و لا ریب فی اشتراط وجوبها العینی بالامام و نائبه الخاص و لا ریب فی کون الامام معصوما و نائبه الخاص فیه ملکه العداله لا محاله فتامل.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: محمد موسوی جزائری به سال ۱۳۶۷ق در نجف اشرف؛ جلد: تیماج زرشکی، ۹۵ص (۳۱-۱۲۵)، ۲۰ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۶ - ۱۴۶]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

اشکوری، ابوالقاسم بن معصوم، - ۱۳۲۵ قمری

eškavarī, ab-ol-qāsem ebn-e ma'sūm (- 1907)

رساله استدلالی و مفصل و مشتمل بر رد و ایرادهای بسیار و با عناوین «قوله، قوله» شرح بر یکی از کتاب‌های فقهی می‌باشد. مؤلف در این اثر از مباحث استاد خود میرزا حبیب الله رشتی بهره برده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۵۰/۱
آغاز: کتاب الخلل. بسمله. الحمدلله العلی الاجل و الصلوة و السلام علی محمد الافضل الاکمل و علی آله المعصومین عن الزلل و الخلل اما بعد قال المصنف رفع الله درجته الرکن الرابع فی التوابع و فیه فصول الفصل الاول فی الخلل و الظاهر انه بالفتح؛ **انجام:** فی زمان مع امکان الاتیان بالکلی مستجمعا لها فی المستقبل
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: یک‌شنبه ۵ محرم ۱۲۸۶ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج سرخ، ۴۷۵گ (۴ر-۴۷۸پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۱ - ۱۴۶]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

آخوند خراسانی، محمد کاظم بن حسین، ۱۲۵۵ - ۱۳۲۹ قمری

āxūnd-e xorāsānī, mohammad kāzem ebn-e hoseyn (1839 - 1911)

مباحثی استدلالی است از ابتدای کتاب الصلاة در چند باب و فصل که ناتمام مانده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۵

آغاز: کتاب الصلاة و لها معان منها المعروف بین المتشرعة بل المعروف بین اهل بعض الشرائع السابقة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ از روی نسخه اصل؛ ۳۰ص [عکسی ف: ۱ - ۲۲۹]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

مجتهد تبریزی، یوسف، ۱۲۷۹ - ۱۳۳۷ قمری

mojtahed-e tabrīzī, yūsof (1863 - 1919)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۹۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ نسخه چاپ نشده؛ قطع: رقعی بزرگ [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۱۹]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

تبریزی، صادق بن محمد، - ۱۳۵۱ قمری

tabrīzī, sādeq ebn-e mohammad (- 1933)

تاریخ تألیف: شب ۲۵ ربیع الاول ۱۳۴۰ق

کتابی استدلالی و مفصل می‌باشد با رد و ایراد در گفته‌های بعضی از فقها که هنگام تدریس فقه نگارش یافته و مشتمل بر مقاصد دارای فصول و در چهار جلد است.

۱. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۵۳/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... الصلاة فی الاصل سلم مخصوص بمعنی انها حالة فی الشیء بالنسبة الی شیء آخر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ (۱پ-۳۵پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۳۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۲۴/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۳۴۱]

۲. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۵۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... وقع بحثنا فی الصلاة فاردنا تحریرها وهو یستدعی ترتیب مقاصد فی کل مقصد فصول

جلد اول است تا احکام قبله و شب جمعه غره محرم ۱۳۳۳ به پایان رسیده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: - ۳۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۳۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۳۵۸]

۳. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۵۵

از احکام ستر تا اذان و شب شنبه نیمه ربیع الثانی ۱۳۳۴ به پایان رسیده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: - ۳۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۴۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۳۵۹]

۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۵۶

از احکام نیت تا خلل در نماز می‌باشد، و شب ۲۵ ربیع الاول ۱۳۴۰ به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: - ۳۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۴۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۳۵۹]

۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۵۷

از احکام قضاء صلاة تا مقداری از احکام امام جماعت و ناتمام مانده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ در پایان شرح حال مؤلف و چند قصیده در رثای وی بخط فرزندش میرزا جواد تبریزی به تاریخ رمضان ۱۳۵۲ نوشته شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: - ۳۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۴۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۳۵۹]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

ایروانی، علی بن عبدالحسین، ۱۳۰۱ - ۱۳۵۴ قمری

īravānī, ‘alī ebn-e ‘abd-ol-hoseyn (1884 - 1935)

تاریخ تألیف: ذیحجه ۱۳۵۰ق

کتابی است فقهی به روش استدلالی مشتمل بر مباحثی از کتاب صلوة مانند: قضاء و لباس نمازگزار و نیت و مبطلات و احکام خلل.

[ریحانة الادب ۶/۶۵؛ دنا ۱۶۰/۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۷عکسی

آغاز: مسئلة: هل یجوز التطوع لمن علیه فریضة او فی وقت فریضة حاضرة؛ **انجام:** و بما ذکرنا من التفصیل مطابق ما فی الشرایع یمکن ان یصالح بین المتاخرین ... قد وقع الفراغ ... فی لیلة الاحد ثلث خلون من ذی الحجة الحرام سنة ۱۳۵۰هـ

نسخه اصل: کتابخانه فرزند مؤلف - تهران؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با خط خوردگی؛ ۲۰۵گ [عکسی ف: ۱ - ۲۴۹]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

آقا ضیاء عراقی، ۱۲۷۸ - ۱۳۶۱ قمری

āqā zīyā’-e ‘erāqī (1862 - 1942)

تاریخ تألیف: ۲ ذیحجه ۱۳۳۷ق

فقه استدلالی است در احکام نماز. این کتاب بر پایه قواعد اصولی نوشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۰۲

آغاز: کتاب الصلاة التی هی میزان قبول الاعمال وردها و عمود الدین فکان بعد الولایة من أهم الفرائض؛ **انجام:** ثم المدار فی الجائز من جهة القصر علی المتیقن خصوص الضریح المطهر و فی الحاق المسجد المتصل بخلف الضریح اشکال

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲ ذیحجه ۱۳۳۷ق؛ با خطخوردگی و اضافات؛ جلد: مقوایی، ۹۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۸ - ۳۲۶]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

حجت کوه کمری، محمد بن علی، ۱۳۱۰-۱۳۷۲ قمری

hojjat-e kūh-kamarī, mohammad ebn-e ʻalī (1893-1953)

مباحث وقت، قبله، لباس و مکان مصلی، اذان، اقامه و افعال صلاة را نگاشته‌اند با استفاده از دروس پدرش سید علی کوهکمری.

۱. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۲/۱۷

من مکان المصلی الی التکبیر: من تحقیقات بعض مشایخه شرع فیه فی غرة رجب ۱۳۳۲ و کامل است؛ خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح [ف: - ۵۳]

۲. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۴۸/۲

آغاز: کتاب الصلوة أی فی الفقه بمعنی الذی وضعه و حل عنهم ان صلوتک سکن بهم

مباحث وقت، قبله، لباس و مکان مصلی، اذان، اقامه و افعال صلاة را نگاشته‌اند با استفاده از دروس پدرش سید علی کوهکمری؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی از سید علی کوهکمری، مصحح؛ ۹۳ص (۱۱۸-۲۱۰) [ف: - ۴۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۵/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۲۰۵]

● **الصلاة (رسالة فی)** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt (r.-un fī)

حجت کوه کمری، محمد بن علی، ۱۳۱۰-۱۳۷۲ قمری

hojjat-e kūh-kamarī, mohammad ebn-e ʻalī (1893 - 1953)

قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۱/۱۷

بحث اذان و اقامه؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح [ف: - ۵۱]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

موسوی گلپایگانی، جمال الدین بن حسین، - ۱۳۷۷ قمری

mūsavī golpāygānī, jamāl-od-dīn ebn-e hoseyn (-1958)

اثری استدلالی و مفصل که به نقل گفته‌های استادش یا بقیه فقها پرداخته و در آنها گفتگو و بحث می‌کند. در نسخه مورد معرفی بحث‌هایی از کتاب آمده و پاره‌ای از آنها در نگارش یا نسخه نا تمام است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۰۶

آغاز: و قد استدل باصالة الحل لجواز الصلاة فی المشکوک بوجوه، الاول ما استدل به الاستاد دام بقاء

کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۵۴۱ص [عکسی ف: ۴ - ۳۲۱۲]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

آرانی کاشانی، محمد حسین بن محمد باقر، ق۱۴ قمری

ārānī kāšānī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad bāqer (- 20c)

تاریخ تألیف: جمادی الاول ۱۲۹۲ق

مسأله سجده سهو و موجبات آن و اشکال مختلف آن و حکم هر یک را به‌طور مفصل بررسی نموده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۷۹/۸

آغاز: کتاب الصلاة السؤال ما الموجب لسجدتی السهو و این محلها و ما الواجب فیهما و ما احکامها المتعلقة بهما؛ **انجام:** فقال صلها بقل هو الله احد و قل یا ایها الکافرون فقلت ذلک فذهب عنی

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۲ق؛ مصحح؛ ۲۷گ (۴۲۸پ-۴۵۴پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۱۲۷]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

تفرشی، احمد بن حسین، ق۱۴ قمری

tafrešī, ahmad ebn-e hoseyn (- 20c)

تاریخ تألیف: دهه سوم ربیع الاول ۱۲۹۵ق؛ محل تالیف: نجف اشرف

استدلالی و مفصل با رد و ایرادهای بسیار و نسخه حاضر که از آغاز کتاب صلات شروع شده تا احکام و قت را ناتمام دارد. پس از آن صلاة مسافر به‌صورت شرح بر متنی است که آن را نشناختیم.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۳۳
آغاز: احمدك اللهم علی نعمك المتوالية المتظاهرة و اشكرك علی آلائك المتواترة المتظافرة
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵۳گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۴۳]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

محلاتی، عبدالوهاب بن احمد، ق۱۴ قمری
mahallātī, ‘abd-ol-vahhāb ebn-e ahmad (- 20c)
فقهی است و استدلالی که آن را در آخر نرسانده است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۷۸/۴
آغاز: بسمله حمد له كتاب الصلاة و هی فی اللغة الدعاء و هو طلب الرحمة و هذا اشهر معانيها و قد يأتی؛ **انجام:** و يمتد وقتها حتی تطلع الحمرة المشرقيه.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۹-۲۳ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ - ۵۸۴]

● **الصلاة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

آشتیانی، میرزا محمود، ۱۳۰۲ - ۱۴۰۱ قمری
āštīyānī, mīrzā mahmūd (1885 - 1981)
محل تألیف: نجف اشرف
صلاة مسافر و جماعت از تقریرات بحث‌های شیخ موسی خوانساری و بحث قیام و قرائت در نماز از تقریرات بحث شیخ محمد علی کاظمینی خراسانی که مؤلف هنگام تحصیل در نجف اشرف نوشته، و بیشتر این مباحث شرح یکی از کتاب‌های فقهی می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۴۳
آغاز: المقصد السادس فی صلاة المسافر و تنقيح البحث فيه يتم برسم مباحث الأول لا اشكال فی وجوب القصر علی المسافر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ روی برگ اول تاریخ تولد مؤلف به خط خودش (اواسط جمادی الاول ۱۳۰۴) دیده می‌شود؛ ۱۹۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۸ - ۲۸۸]

● **صلاة** / فقه / فارسی

salāt

نجفی، محمد حسن
najafī, mohammad hasan

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۱۱
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

● **صلاة** / فقه / عربی

salāt

ناشناخته:
۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۷۴/۱۰
آغاز: ... مقدمات الصلاة المفروضة الطهارة و الوقت و القبلة و معرفة اعداد ركعاتها و ما يجوز الصلاة فی او عليه من المكان و اللباس و معرفة ما يجوز السجود عليه؛ **انجام:** و اعوذ بك اللهم من الهم و الحزن و العجز و العجل و الكسل و الجبن و البخل و من ضلع الدين و غلبة الرجال و من عمل لا ينفع و عين لا تدمع ومن قلب لا يخشع و من دعاء لا يسمع و مما استفاد منه ملائكتك المقربون و الأنبياء المرسلون.
کتابی فقهی است که نمازهای واجب و مستحب را همراه مقدمات نماز بیان کرده و آنگاه به دعاهایی که بعد از هر نماز وارد شده است می‌پردازد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۶۴گ (۱۰۹پ-۱۷۲پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۳۲ - ۶۶۶]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۳۲۵
آغاز: بسمله، و الحمد لله و الصلاة علی محمد و آله الصلاة شرعا قيل هی افعال مفتتحة بالتكبير مشترطة بالقبلة للقربة؛ **انجام:** فانها الی ذلك اقرب و الله الموفق
نسخه‌ای دیگر از این رساله در فهرست آستان قدس با نام احکام الصلاة معرفی شده و به احتمال از محقق کرکی دانسته شده (فنخا ۲۱۹/۲)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۱۸ق؛ ضمیمه به رساله جعفریه محقق کرکی است؛ جلد: مقوا، ۵ص [ف: ۲۱/۱ - ۳۵۹]
۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۰۴/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۶گ (۱-۱۶)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۸۹]
۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۰۴/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۸گ (۳۰-۴۷)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۸۹]
۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۶۱/۲
خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن رشیدالدین محمد سپهری، تا: صفر ۱۰۹۳ق، جا: کرمان [ف: ۳ - ۴۱]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۰/۷
آغاز: بسمله، الحمدلله ملهم الصواب و منزل الكتاب و المرغب فی الثواب و جامع الناس ليوم الحساب ... سالت يا اخی عن الصلاة و حدودها علی ما جاء من اهل البيت (ع) و ذكرت اختلاف؛ **انجام:** وفقنا الله و اياكم للعمل بما يحب و يرضی و لنقطع الكلام بحمد الملك العلام علی فواضله الجسام و نصلی علی محمد و آله الكرام صلاة تملا الليالی و الايام ...
رساله کوتاهی است در پاسخ شخصی که از نماز سؤال کرده،

مؤلف احکام نماز را از منظر شیعه امامیه با استناد به روایات اهل بیت (ع) بیان نموده؛ خط: نسخ، کا: سلیمان بن علی بحرانی، تا: شعبان ۱۰۹۴ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴گ (۱۱۱ر–۱۲۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۷ - ۷۱۰]

۷. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۱۱/۲**

آغاز: بسمله و به ثقتی الحمد لله ولی الحمد المبدء المعید الفعال لما یرید ... و عبد فان التماس من اجابته من افضل الطاعات ... ان اکتب رسالة موجزة تشتمل علی واجبات الصلوات المفروضات و ما عساه ینسح من المندربات؛ **انجام:** مصرو فافیما یحبه و یرضاه (کتبة فی بندر سورت فی شهر صفر سنة ۱۰۹۵)

به درخواست سید فرید الدین فریدون جعفر حسینی نیشابوری ساخته شده و در یک «مقدمه» و چهار «باب» و یک «خاتمه»؛ کا: جلال الدین انجو، تا: صفر ۱۰۹۵ق، جا: سورت، به دستور سلطان محمد کاتب سپاهانی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۲ص (۸۵–۱۱۶) [ف: ۱۰ – ۱۵۸۸]

۸. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۳۸/۷**

گویا از شهید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور، ۲۵گ (۷۹–۱۰۳)، قطع: ربعی [ف: ۱۶ – ۹]

۹. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۳۵-۳۳/۸۵**

آغاز: لم یسبق الیها احد وعلی الاخیرین ینقسم الاجزاء الی أجزاء الماهیة وأجزاء المطلوب بخلاف الاول فانها تنحصر فی الاولی؛ **انجام:** کما فی الخلاف بل باجماع الامة کما فی السرائر وفی الذکری والظاهر أن المسألة اجماعیه وکلام غیر واحد منهم

شرح مزجی و استدلالی است بر متنی در فقه امامیه، نسخه حاضر شامل کتاب الصلاة است و نظر به این‌که نسخه از قرن ۱۳ هجری است و حواشی «منه مدظله» دارد مشخص می‌شود شارح در قرن ۱۳ می‌زیسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۰۳]

۱۰. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۵۷/۶**

آغاز: الحمدلله علی نواله و الصلاة علی محمد و آله، و بعد فان هذه الرسالة علی عشرة فصول؛ **انجام:** یقول نویت أن أصلی لله تعالی و دعاء للمیت مقتدیاً الی هذا الامام.

ده فصل کوتاه است در احکام نماز و بیان واجبات و مستحبات و مفسدات آن طبق مذاهب اهل سنت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۵۲پ–۵۵ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۱–۲۵۸]

۱۱. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۸۱/۳**

آغاز: بسمله، حمدله و آله الطاهرین ... و هی لغه الدعاء و شرعا العباده المخصوصه بکیفیتها المعهوده؛ **انجام:** فی بیان المواقیت و المراد بها ... مختلفه کالفتاوی بعد اتفاقها

بخش نمازها است از یک فقه شیعی به زبان عربی، از کتابی ناشناس که تنها چهار صفحه از آن استنساخ شده؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳گ (۸۴پ–۸۶ر)، ۲۴ سطر (۸/۶×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۶سم [ف: ۱۷ – ۱۲۵]

۱۲. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۴۲**

آغاز: کتاب الصلاة و المراد بها ذات الرکوع و السجود و القراء ة و لذا لم یذکر فیه صلاة الأموات

شرح مزجی استدلالی است بر یکی از متنهای فقهی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵ – ۲۹]

۱۳. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۸۸/۱**

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ناقص؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۶ – ۷۵۷]

۱۴. **شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۳۷/۲**

آغاز: الفصل الثانی فی المقارنات و هی ثمانیة، النیة و یجب ما فیها سبعة

مختصری در مباحث صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۲گ (۱۳–۳۴) [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۵۰]

۱۵. **ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۱**

آغاز: فی تحیة المصلی و غیره بالتسلیم و غیره کالتسمیت اذا سلم علیه المومن؛ **انجام:** الدعاء بطلب الرحمة و استعطاف الله عزوجل بارسال الغیب و صلی علی محمد و اله الطاهرین.

بیشتر از کتاب شرح مفاتیح و ریاض نقل می‌کند. گمان می‌رود از سید مجاهد، محمد بن علی طباطبایی حائری متوفی ۱۲۴۳ق باشد و یا بخشی از کتاب مناهل همین مؤلف باشد «منهل الصلوة»؛ خط: نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛افتادگی:آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹ سطر (۱۲/۵×۱۲/۵)،اندازه: ۲۱×۳۰سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۲۱]

۱۶. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۲۹**

با عنوان‌های «قوله» ولی خود متنی است و باید از قرن ۱۲ و ۱۳ باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان«منه دام ظله»؛ کاغذ: فرنگی، ۷۳گ، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۵۱۳]

۱۷. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۴۴**

آغاز: کتاب الصلاة التی تنهی عن الفحشاء و المنکر و هی اعظم الاعمال؛ **انجام:** او بعده و الله ولی التوفیق و الحمد الله رب العالمین.

در هفده «مقصد»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ مقابله شده، محسن خنفر در پایان می‌نویسد که آنچه در این رساله است نزدم درست است با مهر او گویا مورخ ۱۲۰۳؛ مهر: محمد تقی؛ ۵۸گ، ۱۵ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۴۶۵]

۱۸. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۱۶**

آغاز: بسمله، صلوة الاموات، کانت من الصلوة لغة او شرعا او اصطلاحا ... و مقاصده اربعة: الاول فی المقدمات.الخ؛ **انجام:** ولعلها یرید الاجتزاء به لاتعینه وبالطرف ما یعم المتصل بهما.

خط: نسخ مایل به ثلث، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی آبی، ۱۴۴گ، ۲۱ سطر

(۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۲ - ۴۵۰]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۲۱/۲

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمين و الصلوة و السلام على خير خلقه محمد و آله و اصحابه اجمعين اعلم ان العبد مبتلا بين ان يطيع الله؛ **انجام:** الباب الثامن من الفسدات ... و لوترى فواته بدون اختياره و تعمد الحدث.

در هشت باب؛ خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تيماج زرشکی مذهب، ۱۵۸گ، ۱۹ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۵۱ - ۱۶۱]

۲۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۲۶

آغاز: حمدله. صلاة [كتاب الصلاة] الصلاة لغة الدعاء. قال الله تعالى. و صل عليهم. و قال النبى (ص). وصلت عليكم الملائكة و اذا اكل؛ **انجام:** ثم نقل رواية محمد بن مسلم السابقة و هى غير دلالة على مدعاه.

ناشناخته. فقهی است استدلالی، در آن از کارهای علامه حلی مانند «منتهى الوصول، مختلف الشيعة، تذكرة» یاد می‌کند. آغاز می‌کند به تعریف لغوی «صلاة» اهمیت دینی آن و این‌که نماز ستون دین است، ثواب برگزارکننده و کیفر تارک آن. سپس می‌گوید: «و فيما ذكرناه كفاية ... «النظر الاول» فى المقدمات، و فيه «مقاصد» الاول فى اقسامها. و هى واجبة و مندوبة، لان العبادة لايكون الا راجحة (!) فالواجبات تسع. اليومية و هى الخمس. سميت بذلك لتكررها فى كل يوم. و نسبتها الى يوم دون الليل اما تغليباً ، لان معظمها فى اليوم او لكونه مذكراً ... (گ ۳پ) ... «المقصد الثانى» فى اوقاتها. فاول وقت الظهر اذا زالت الشمس المعلوم بزيادة الظل بعد نقصه (گ ۸پ)». می‌تواند مجلد دوم «مقابس الانوار» دزفولی باشد، مقابله شود؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ (حدود ۱۲۶۴ق)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تيماج عنابی، ۲۴۶گ، ۲۲۲ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۶۸]

۲۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۴۴/۲

آغاز: الفصل الاول فى الخلل الواقع فى الصلوة و المراد به النقص الحاصل فى الصلوة؛ **انجام:** شهرة القدماء المحققه فى النظر على شهرتهم فنقيد بها الاطلاقات لكن قد عرفت ان القول.

این رساله در باب نماز می‌باشد؛ خط: نستعليق، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۵۵ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: آبی سیر، جلد: مقوا، ۴۸ص، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۱۷۵]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۶۸۱/۴

آغاز: محفل الصلوة و فيه بناريس و اسرار. نبراس فى عددها ان الصلوة اولا اى بالتقسيم الاولى قد نوعت بالفرض و الندب

قعطه کتابی در صلوة. به گونه شرح و متن که در آن اسرار نماز به مشرب عرفانی ذکر شده است و مطالب در عنوان‌های: «نبراس. سر» آمده؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: محمد بن رجبعلی یزدی اردکانی، تا: ۱۲۷۱ق، جا: اصفهان مدرسه صدر؛ کاغذ: نخودی، جلد: تيماج مشکی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۳۹]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۵۳

آغاز: كتاب الصلاة و فيه مقاصد المقصد الاول فى مقدماتها و هى تشتمل على فصول الأول فى اعداد الصلاة؛ **انجام:** فلا يعلم بسقوط القراء ة عن الصلاة المفروضة و مقتضى عموم دليل القراءة وجوبها

استدلالی است در چند مقصد و هر کدام دارای فصول. در عطف این نسخه نوشته شده است «صلاة آقا سید محمد» و باید تحقیق شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تيماج سبز، ۳۰۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۵ - ۳۶]

۲۴. قم؛ مؤسسه آية الله بروجردی؛ شماره نسخه:۶۲۴

آغاز: المقام الثانى فى الستر الواجب للصلاة الذى يشترط فى صحتها على حد سائر الشرائط

استدلالی است گویا تقریر بحث یکی از مراجع. این برگ‌ها مشتمل بر مسائل ستر در نماز می‌باشد با پانوشته‌هایی گاهی دارای گفتگو در بحث‌های اصل؛ خط: نستعليق، بی‌کا، تا: از نیمه دوم قرن ۱۴؛ ۱۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۳۸۹]

۲۵. قم؛ گلپايگانی؛ شماره نسخه:۷۷۱۸-۳۹/۹۸

آغاز: مسألة اجمع العلماء كافة على اقتصار الحمد فى النوافل كلها وكذا فى الفرائض عند الضرورة كالخوف مع ضيق الوقت؛ **انجام:** مسألة وكذا يستحب الوقف فى مواضعه المقررة عند القراء فيقف على التام ثم الحسن ثم الكافى ... او غير ذلك و الحسن ان يكون اللفظ مرتبطاً دون المعنى و عكس ذلك الكافى والجايز

قطعه‌ای از کتابی است در فقه شیعی بصورت استدلالی، شامل احکام نماز به صورت «مسألة، مسألة»؛ خط: نستعليق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با خط خوردگی؛ جلد: مقوای سفید، ۲۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف]

۲۶. قم؛ گلپايگانی؛ شماره نسخه:۷۱۶۰/۲-۳۶/۱۶۰

آغاز: و بدنها عد الوجه و الكفين من الزند و القدمين من مفصل الساق ظاهرهما و باطنهما نعم يجب ستر جرء من الكف؛ **انجام:** و منها صلوة يوم الغدير قبل الزوال ... و صلوة الاعرابى فانها اربع وليكن هذا آخرما اردناه فى هذه الرسالة والحمدلله الذى وفقنا لاتمامها ... يجعل ما بقى من ايام هذه المهملة مقصورا على ما فيه رضاه مصروفا فى ما يحبه و يرضاه

رساله مختصری است در احکام نماز به‌صورت فتوایی شامل چهار باب و خاتمه مباحث موجود: بخشی از باب دوم (الرابع المکان، الخامس القبله و تتمه در اذان و اقامه)، باب سوم: در افعال هشت‌گانه نماز، باب چهارم: در توابع شامل فصول: ۱) منافیات، ۲) احکام سهو، ۳) قضا، تتمه تمرین صبی به نماز، ۴) قصر، ۵) جماعت، خاتمه در باقی نمازها: جمعه، تتمه در سنن خفیفه در پایان می‌گوید: «مؤلفها العبد الفقير الحقير مولانا شيخ شاه درکه ديه بن شيخ بوسعيد عفى الله منها ... فى يوم اثنين سبع عشر يوما فى وقت الظهر سنه ۹۶۰»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: اردبیل؛

افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «مدظله» و «ع ل» و حواشی فارسی؛ ۱۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۵-۲۸۰۱]

۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱/۵-۸/۱۲۱

آغاز: عن المهدی (ع) صریح فی جوازه المعیة دون عکس الترتیب و المولاة وهی ... فصل واما الغسل فتجب فیه النیة؛ **انجام:** و الاحتیاط مع الاعادة و اذ شک بین الثلاث و الاربع بنی علی الاربع و تشهد

رساله‌ای است در بیان احکام نماز شامل فصول متعدد از جمله: فصل فی الغسل، فصل فی التیمم، فصل فی لباس المصلی، فصل فی الاستقبال، فصل فی اوقات الصلوة، فصل فی النیة والتکبیر فصل فی القراءة، فصل فی القیام، فصل فی الرکوع و ... مؤلف از محقق اردبیلی و شاگردش صاحب مدارک نقل می‌کند و نیز از حاشیه خود بر «اثنا عشریة» صاحب معالم نام می‌برد. این رساله غیر از «اثنا عشریه» شیخ بهایی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان «منه»؛ جلد: مقوا، ۱۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۸۰۱]

۲۸. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: کتاب الصلاة و هی لغة الدعاء کما هو المعروف الشائع و المتبادر الاظهر لقول الاعشی و هو من شعراء الجاهلیة

استدلالی متوسط، در آن مؤلف از استادش شیخ کلباسی صاحب کتاب «شوارع الهدایة» نقل می‌کند؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۱۸]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۸۸/۹

آغاز: انه قال لوان الناس اخذ و اما امرالله به فانفقوه فیما نها هم عنه ما قبله عنهم و لواخذ و اما نها هم الله عنه فانفقوه فیما امرهم به ما قبله منهم حتی یأخذوه من حق و ینفقوه فی حق فان؛ **انجام:** و متعلق غیر الامور فهو الوجه فی الغصب فای شیء یوحب الافتراق و اجیب بان النهی فی الغصب انما یتعلق بالتصرف بالذات.

بخشی از کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲ص (۱۹۶-۱۹۷)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۹ - ۷۰۰]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۲۱

در فقه شافعی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۵۰/۵-۲۰/۷۰

آغاز: متابعته واکماله ثلثین لو لم یرالهلال واحکام العید بعده من الصلوة و الفطرة و لو لم یظن؛ **انجام:** و هی ملکة نفسانیة باعثة علی ملازمة التقوی التی هی القیام بالواجبات

بخشی از رساله‌ای است درصلوة، این بخش به صورت شرح مزجی بر کتاب فقهی است؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۶ - ۳۲۹۰]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳/۱-ف

نسخه اصل: موزه تونیه ۵۹۳۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ - ۴۰۱]

۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۱۳

آغاز: بسمله، حمدله ... کتاب الصلاة و فیه ابواب الباب الاول فی المقدمات و فیه فصول؛ **انجام:** فی الصحیح عن ... ایضار عن عبدالرحمن بن ابی عبدالله عن الصادق علیه الصلاة و السلام.

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سیاه، ۱۹۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۵۳]

۳۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۹/۱۱

آغاز: قال کثر اقوال العلماء ی وجه التشبیه الذی یتضمن قولنا اللهم صلی علی محمد وآل محمد کما صلیت علی ابراهیم و آل ابراهیم؛ **انجام:** لا یخفی علی من له ادنی فطانة والله هو الموفق.

مؤلف در این رساله از شباهتی که میان صلوات بر محمد وآل او و بر ابراهیم و آل او است گفتگو کرده و از صفی الدین عبدالرحمن حسینی ایجی سخنی در این باره درآن آورده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۴۴روپ) [ف: ۵ - ۱۷۷]

۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۷۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۰۵/۶

آغاز: ... کل بالغ عاقل الا الحایض و النفساء و یشترط فی صحتها الاسلام؛ **انجام:** و لا تقضی الجمعه و لا العیدان و لا الایات لغیر العالم ما لم یستوعب الاحتراق

رساله‌ای است مختصر در شروط نماز، طهارت و انواع نماز؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۷۷گ، ۸ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۱۵]

۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۸۰

آغاز: تنجسها و الجامده ... و الروث و الخنثی قلیلها ... کثیرها و کل ما یعده الناظر کثیر فهو کثیر و الرطب و الیابس؛ **انجام:** و یکره للموت مضغ الطعام لولدها الاحاله الضرورت و یکره مضغ العلک للصائم و قیل مفسد ان کان ...

رساله مختصری است به عربی در شرایط، احکام و اقسام نماز؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: سید علی اصغر بن میرزا رحیم؛ خریداری از مشیری؛ جلد: تیماج اناری، ۲۲گ، ۱۱ سطر (۱۱×۱۴)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

۳۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۱۰/۲

آغاز: بسمله، اما بعد حمد الله علی نعمة الوافرة، و الصلاة علی محمد و عترته الطاهرة فانی مجیب الی ما سئلت عند ایها الاخ الصالح من؛ **انجام:** مع الجماعة استحباباً، قیل کذلک ... من تحریر هذه الرسالة فی یوم الاثنین من شهر صفر (۱۰۲۹) علی بن محمد کربلائی ابوطالب ...

در چندین فصل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: یشمی، ۴۲گ (۵۴پ-۹۵ر)، ۱۳- ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۶ - ۲۹]

۳۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۹-ح/۵۴۷/۲

آغاز: للذات المتصفة بصفات الکمال و الرحمن الرحیم صفتان

المشتقان من الرحمة؛ **انجام:** و الصلوة و السلم علی نبیه محمد و آله و عترته اجمعین الطیبین الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا کثیرا کتب الفقیر الحقیر محمد حسین عطار شیرازی.

در نماز است؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین عطار شیرازی، بی‌تا؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۷۵گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۴۰]

۴۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۶۶-عکسی

آغاز: ... و هی من تالیفات شیخنا و سیدنا شیخ الاسلام و خاتمة المجتهدین الذین برع فی العلوم؛ **انجام:** و هی رکعتان و ینغی ان یعتسل فیه ...

از ناشناس، که در دیباچه آغاز افتاده آن از نگارنده متن به سیدنا شیخ الاسلام، خاتمة المجتهدین ... سمی امامه امیرالمؤمنین ... لازال کاسمه علیا (شاید میر سید یزدی صاحب الریاض یا یکی از علی ها که در الذریعه (۵۸/۱۵-۵۹) یاد کرده است). صلاة، در پنج «فصل»: ۱. اعداد صلاة واجبه، ۳. ستر عورت، ۴. مکان نماز ۵. قبله، باب سوم در افعال صلات (هشتگانه). باب چهارم در توابع، در پنج «فصل»: ۱. منافیات، ۲. احکام سهو، ۳. قضاء، ۴. قصر. با نشانی: الباب الثانی من الابواب الاربعة فی بیان باقی مقدمات الصلوة، ای فیما بقی من مقدماتها بعد ذکر الطهارة، التی بینا ماهیتها و احکامها و فیه فی الباب الثانی فصول خمسة: الاول من الفصول الخمسة فی اعدادها؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با یادداشت کتابدار: «بعضی صفحات آن شبیه به خط شیخ مرحوم است» (احسایی؟) (۴۱ صفحه)؛ ۶۰۴ص، ۲۰ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۲۴۹]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۴/۴

آغاز: ... فکیف الجمع ان یضع الکف الیمنی علی الکف الیسری و یخلوه الابهام و الحصر علی الرکوع و یبسط الاصابع الثلث علی الذراع و انه اخذ شماله بیمنه و؛ **انجام:** و نحن فینا المعایب و النقایص فکیف شیء لیس فیه معایب علی الطاهر فنسال الله تعالی ان یصلی علیه لتکون الصلوة من رب طاهر علی نبی طاهر کذا فی المرغینانی.

برای کسی گویا خود شارح آن را بر فرزندش کمال الدین محمد در ۲۲ جمادی ۹۶۷ در قسطنطنیه املا کرده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۴ص (۱۱۰-۱۳۱) [سنا: ف: ۲-۱۹۷]

۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۹۷/۲

آغاز: بسمله، الحمدلله علی الایمان و الاسلام و الهدایه الی دارالسلام ... و بعد فهذه کلمات قلیله فی بیان ما یجب التجلی به من الاعتقادات و ما لایجوز التخلی عنه من احکام الصلوة؛ **انجام:** و یستجب جبر المقصوره بالتسبیحات الاربع ثلثین مره جبره الله تعالی بلطفه.

رساله مختصری است در نماز در یک «مقدمه» و هفت «باب»: ۱. اعتقادات از جمله شناخت ذات باریتعالی و صفات ممکنه و افعال او، ۲. نبوت و امامت، ۳. اجماع ملل بر معاد جسمانی، ۴. طهارت، ۵. مقدمات نماز، ۶. بقیه موارد نماز، ۷. قضاء، جماعت و قصر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با امضای «منه دام ظله و منه دام مجده»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ (۴۵پ-۵۹پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۳سم [ف: ۱۴ - ۳۰۴]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۰۲/۱

آغاز: و المباشرة بنفسه مع المکنة و ما سوی هذه ... الثانی الغسل و یجب للصلوة الواجبة من حدیث الجنابة و الحیض و الاستحاضة الغیر القلیلة؛ **انجام:** بعد الحمد فی احدیهما الشمس و فی الاخری الغاشیة و اما صلوة الایات و هی

احکام نماز را به صورت فتوایی در فصول متعدد آورده است. فصل‌های موجود در نسخه: فصل ۲. ازالة النجاسات، ۳. لباس المصلی و مکانه، ۴. استقبال القبلة، ۵. اعداد الصلوة الیومیة، ۶. کیفیة الصلوة، ۷. شرایط الجمعة و خصوصیتها، ۸ بیان سبب القصر، ۹. منافیات الصلوة، ۱۰. حکم السهو و الشک، ۱۱. القضاء، ۱۲. صلوة العیدین و الایات و الاموات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ در ابتدای نسخه، این رساله از فیض کاشانی معرفی شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱گ (۳ر-۲۳پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۳۰ - ۱۷۶]

۴۴. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۸۵/۳

در اول کتاب نوشته است: «هذه رسالة مختصرة فی فقه الصلاة» که در تاریخ ۱۲۰۶ نوشته شده و مؤلف معلوم نیست؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۴۹ر-۵۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: - ۱۱۹]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۲۷/۱

رساله‌ای مختصر در بیان تعریف و اصناف نماز به شیوه اهل طریقت است که در سه «فصل» تنظیم شده است: ۱. ماهیة الصلاة، ۲. ظاهر الصلاة و باطنها، ۳. فی ان القسمین علی ای صنف واجب؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه نفیس و کهن و ارزشمند است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۱ر-۵پ)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۴]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲۶۰

آغاز: بسمله الصلاة شرعا قیل هی افعال مفتتحه؛ **انجام:** فانها الی ذلک اقرب و الله الموفق و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۲۶۲۵۷، ۲۲ برگ در پایان ضمیمه است که شناخته نشده، آغاز: «بسمله الحمدلله رب العالمین ... قال المولی الفاضل المتقن سیدنا السید محسن احسن الله»؛ واقف: زین الدین جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۵گ، ۱۴ سطر [رایانه]

● صلاة / فقه / فارسی

salāt

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۸۹/۱۰

آغاز: الحمدلله علی سوابغ انعامه ... اما بعد فانی مجیب لالتماس

من طاعته حتم ... بدان ایدک الله که نماز فاضلترین اعمال بدنی است و حدیث بسیار در باب فضیلت نماز وارد است.؛ **انجام:** و اسالک باسمک العظیم و سلطانک القدیم یا واهب العطایا و یا مطلق الاساری و اسالک باسم العظیم ...

رساله مختصری است در نماز و واجبات آن، نگاشته شده جهت یوسف عصره رکنا للعدالة و الانتباه، در چندین باب که این عناوین در آن دیده می‌شود: باب ۱. در دانستن چیزی که پیش از نماز واجب است، باب ۲. احکام آبها، باب ۳. بیان طهارت، باب ۴. بیان نماز در چند فصل؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: ۱۰۸۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با اشکال هندسی، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۱۵۱پ-۱۵۴پ)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۰ - ۶۵]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۰۸/۳

آغاز: لانه دخل فیها مع الشک المنهی عنه؛ **انجام:** مبطل با نظر الیه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن عنابی، ۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۲۲۴]

۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۵/۳

آغاز: در کتاب مذکور روایت کرده از حضرت امام محمد باقر انه للمصلی ثلاث خصال؛ **انجام:** و چون اینرساله گنجایش ذکر آنرا نداشت به ذکر این دعا اکتفا نمود و چون ...

رساله‌ای است در واجبات و مستحبات و انواع مختلف نمازهای واجب و مستحبی در یک «مقدمه» و سه «باب» و «خاتمه»: مقدمه: در بیان فضیلت نماز، باب ۱. بیان شروط صلاة، باب ۲. بیان صلاة واجبه و احکام متعلقه به آن، ۳. نمازهای مستحبی و احکام متعلقه به آن، خاتمه: در ذکر تعقیبات و ادعیه وافیه. این رساله بنا بر یادداشتی که در آغاز کتاب آمده از مجلسی دوم و بنا بر یادداشتی که از کاتب نسخه آمده از تالیفات محمد جعفر بن محمد باقر اصفهانی است؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن حاجی ظهیر، تا: پنج‌شنبه ۲۲ ربیع الثانی ۱۱۲۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۱۱۸گ (۲۶ر-۱۴۳ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۵۰]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۷۱

آغاز: کتاب الصلاة و در این چند باب است باب اول در بیان مقدمات است و در این چند فصل است

استدلالی و با تفصیل می‌باشد در چند جلد، و در مسائل اشاره به ادله آنها شده و گفته‌های بسیاری از فقها را نقل کرده و در آنها رد و ایراد می‌شود. مؤلف که گویا از شاگردان سید محمد مجاهد حائری است از فقهای قرن سیزدهم باید باشد و بحث‌ها شبیه به کتاب «مطالع الانوار» سید محمد باقر حجة الاسلام شفتی اصفهانی است و می‌تواند ترجمه آن کتاب باشد ولی «تحفة الابرار» وی نیست. نسخه حاضر جلد اول کتاب و مشتمل بر مطلب اول می‌باشد و در پایان به مطلب دوم در معرفت اسرار اقوال و افعال صلاة حوالت داده شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مجدول، دارای سرلوح دقیق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۱گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: ۲ - ۲۰۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۵۷/۲

آغاز: ... و ظاهر اینست که جایز است در حال اختیار لکن مع الکراهت و اما نماز در سطح کعبه پس بجا می‌آورد ایستاده؛ **انجام:** که مبطل باشد سهواً و عمداً بعد از تسلیم و قبل از شروع ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۱گ (۳۸ر-۱۵۸پ)، ۱۰-۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۴۱ - ۴۸]

۶. همدان؛ جواهری، حبیب؛ شماره نسخه:۴۷

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد نصیر جبلی، تا: ۱۲۸۷ق؛ گویا نسخه دستنویس مؤلف است؛ تملک: مشهدی حسن تاجر همدانی؛ مهر: زین العابدین؛ کاغذ: فرنگی، قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۶۸۰]

۷. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۱۴۲/۲

آغاز: کتاب الصلاة و در این چند باب است. اول: در مقدمات است، و در این چند فصل است. اول: آن است که نماز منقسم می‌شود به واجب و مستحب

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: - ۹۷]

۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۵۸/۱

آغاز: باشد راست می‌ایستد ورکوع به جای می‌آورد چهارم سهو [...] هرگاه قبل از رکوع متذکر شود می‌نشیند خواه یک سجده باشد خواه [...] سجده. هرگاه قبل از رکوع به خاطر آرد تدارک لازم است؛ **انجام:** ومخیر است درذکر سجود میان آنکه بگوید «بسم الله و بالله و صلی الله علی محمد و آل محمد» یا بگوید بسم الله و بالله السلام علیک ایها النبی و رحمة الله و برکاته و صورت تشهد خفیفه این است اشهد ان لااله الا الله و اشهد ان محمد رسول الله اللهم صل علی محمد وآل محمد.

شکیات را دربردارد. بخشی از یک کتاب فقهی فتوایی است که به فارسی روان نوشته شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ، اندازه: ۹×۲۰سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۴]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۷۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی [رایانه]

● الصلاة (ترجمه) / فقه / فارسی

as-salāt (t.)

ناشناخته:

۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۲۱/۴

آغاز: بسمله. بدانکه دلیل اول بر وجود صفات باری تعالی است که هر مخلوقی تأمل نماید می‌داند که در اول موجود نبوده یقیناً؛

انجام: رحمت خدا بر جمیع بندگانش باد در دو رکعت آخر بگوید سبحان الله و الحمدلله و لا اله الله و الله اکبر سه مرتبه بگوید
رساله‌ای است کوتاه در ترجمه اذکار صلاة که در آغاز آن چند مسأله در اصول دین نیز ذکر شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ از انجام نانوشته مانده است؛ ۹گ (۳۸ر-۴۶ر)، ۱۳سطر [ف: - ۳۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۹۶

آغاز: بسمله، حمدله ... و بعد چنین گوید بنده مذنب واثق عبدالخالق که این اثر رساله ایست که آن معنی نماز از برای عوام نوشته شد؛ **انجام:** یعنی سلام از جانب خدا بر شما باد و رحمت او برای جمیع مؤمنین از انس و جن و ملائکه تمام شد ...
ترجمه تحت اللفظی بسیار مختصری است از عبارات، اذان، اقامه و نماز؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ مصحح؛ در پایان نوشته شده: «از برای عالیجنا ملامیرزا بابا ولد آخوند ملا کاظم مؤذن سرکار شاهزاده عبدالعظیم چهارم ذی القعده تم»؛ ۳گ (۱۰۵-۱۰۷پ)، ۱۴ سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶/۸×۲۱سم [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۵۸

آغاز: در اول اذان و اقامه الله اکبر یعنی خدای؛ **انجام:** موجود و همه ستایشها ... خدایراست و خیر الانبیاء
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

● الصلاة (منظومة فی) / فقه، شعر / عربی

aṣ-ṣalāt (mnẓ.-un fī)

بخشی از منظومه‌ای فقهی است این بخش درباره نماز است و مستحبات و مکروهات و موانع قبول نماز در آن بیان شده است. شاید بندی از «الدرة النجفیة» سید بحر العلوم باشد. مستحبات و مکروهات و موانع قبول نماز.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۴۱/۲

آغاز: تلهج فی ایاك نستعین ×× وانت غیرالله تستعین / تبغ علی الباطن حسن ما علن ×× ما اقبح القبیح فی ذی حسن؛ **انجام:** اکل الحرام اعطف وشرب المسکر ×× بل کل فحشا وکل منکر / علیك بالتقوی فمنها ترتقی ×× وانما یقبل فعل المتقی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۴گ، ۹ و ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۴۵]

● صلات الابرار فی الصلوات علی المختار / دعا / عربی

ṣalāt-ul abrār fī-ṣ ṣalawāt ʻala-l muxtār

مشحم، محمد بن احمد، - ۱۱۸۱ قمری

mošahhem, mohammad ebn-e ahmad (- 1768)

مجموعه‌ای از انواع صلوات بر پیامبر است که متضمن فضایل و مناقب آن بزرگوار نیز بدین ترتیب می‌باشد: فصل فی صلوات تتضمن ذکر بعض اسمائه الکریمة؛ فصل فی صلوات تتضمن ذکر رسالته و شیء من معجزاته؛ فصل فی صلوات تتضمن ذکر ایاته قرآنیة؛ فصل فی صلوات مطلقا علی نبینا؛ صلوات تتضمن ذکر شیء من صفاته الکریمة و ما اوتی من الفضائل العظیمة؛ صلوات شریفة تتضمن دعوات؛ صلوات علی انبیاالله و رسله و ملائکته. نام این رساله را در منابع موجود نیافتیم، لیکن در فهرست آثار مؤلف، در فهرست مخطوطات المکتبة الغربیة بالجامع الکبیر بصنعاء، نام کتاب‌های: بلوغ الوطار فی الصلاة الممزوجة بالدعاء و الازکار، جبر النقائص فی الصلوة المشتملة علی الخصائص و فتح الجلیل فی الصلاة الممتزجة علی التهلیل، در این موضوع خاص، دیده می‌شود. همچنین نسخه‌ای، بدون نام مؤلف، به نام «الصلوات المبارکات العلیة المنضمة لمناقب صفوة الله المطهرین»، در آغاز نسخه با این رساله همخوانی دارد.
[دنا ۱۶۳/۷؛ البدر الطالع (چاپ دارالفکر) ۶۱۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۹۷/۶

آغاز: بعد البسملة و الاستعانة و الحمد: «ان الله و ملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه و سلموا تسلیماً اللهم صل علی محمد و علی آل محمد کما ترحمت ... اللهم و تحنن علی ... اللهم و سلم علی ... اللهم اجعل صلواتك؛ **انجام:** اللهم فارض عنهم کما رضوافیك عن وسعة العیش بضیقه و فارق کل من دیاره و تباعد لاجلك عن رفیقه سبحان ربك رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ ترقیمه: «انتهی کما وجد من نسخة قال فیها من نسخة مصنفها بخط یده الکریمة و قراتها علیه انتهی و کان الفراغ من تمام هذه النسخة صبح یوم الاحد ثالث عشر شهر ذیحجة سنه (۱۱۷۳) و کان الفراغ ... یوم الاحد لعله ثانی عشر شهر ربیع الاول سنة (۱۲۲۶) ست و عشرین مأتین و الف ... و صلی الله علی سیدنا محمد و آله»؛ کاغذ: فرنگی، ۱۱گ (۸۹-۹۹)، ۳۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳۱ - ۳۴۶]

● صلاة الاحتیاط / فقه / عربی

ṣalāt-ul iḥtiyāṭ

طباطبائی سنگلجی، محمد صادق بن مهدی، - ۱۳۰۰ قمری

tabātabā'ī sangelajī, mohammad sādeq ebn-e mahdī (-1883)

نام مؤلف در جایی از رساله نیامده است اما در آن از جد خود سید مجاهد (با عنوان «جدی المجاهد سبط العلامة البهبهانی») یاد می‌کند. تحقیقی است در صلوة الاحتیاط که به هنگام شک در رکعات نماز خوانده می‌شود، به نوعی که اگر نماز خوانده شده ناقص باشد صلوة احتیاط مکمل آن تواند بود و اگر کامل باشد صلوة احتیاط مضر به آن نباشد. نماز، را که شک در آن واقع شده مجبوره می‌خواند و صلوة احتیاط را جابره. در پایان رساله

نیز فوائدی یاد شده است. مؤلف رساله (طباطبایی، سید محمد صادق) از شاگردان صاحب جواهر بوده و در این رساله بارها از او با عنوان «شیخنا صاحب الجواهر» یاد شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۷/۲-طباطبائی

آغاز: بسمله انما وجبت صلوة الاحتیاط عند حصول شک موجب لها فی الصلوة لان یکون تمامها علی تقدیر نقصانها و الا یکون نافلة فهی تکون معرضه لان تکون جزئاً من الصلوة او نافلة فلهذا اعتبر الشارع فیها مهما امکن کلما یشترکان فیه صحة کترک المنافیات بینها و بین المجبوره و الاقتصار فیها علی قرائة الحمد فیصح علی التقدیرین بخلاف قرائه السوره ... فانها لاتصح علی تقدیر الجزئیه؛ **انجام:** و ارادة عدم اعتبارهما بالنسبه الی نفسهما ... بعید جدا بل لا یحتمل لعدم ترتب ثمر علی تأسیس هذا الحکم کما لا یخفی و اما

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کامل نیست، خاصه آخر آن که مطلب کاملاً نیمه تمام مانده، محشی؛ کاغذ: فرنگی نباتی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۲گ (۵۷پ-۱۱۸پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۳ - ۷۷۷]

● صلاة الاحتیاط / فقه / عربی

Ṣalāt-ul iḥtiyāṭ

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۸۲/۶

آغاز: بسمله، حمدله، قال المحقق ره لو واقع الحدث بعد الصلوة و قبل صلوة الاحتیاط؛ **انجام:** و قول بانه لو کان من یومه یراعی و الا فلا

رسالة فی بعض مسائل صلاة الاحتیاط؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، ۳گ (۱۲۹ر-۱۳۱پ) [ف: ۶ - ۱۵۴]

● صلاة احتیاط و سجدة سهو / فقه / عربی

Ṣalāt-u iḥtīyāṭ wa sujdat-u sahw

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۴۰/۴

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۰ شوال ۱۳۰۳ق؛ کاغذ: فرنگی [ف: ۱۱ - ۳۶۸]

● صلاة الاولیاء / عرفان و تصوف

Ṣalāt-ul awlīyā'

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۲/۳

روایت یحیی بن احمد بن سعید بن المطهر الباخرزی؛ خط: نسخ، کا: اشرف بن محمد کرمانی، تا: ۹۰۵ق؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، ۱ص (۴۴)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۵]

● صلاة الجماعة / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jamā'a

مجلسی، عبدالله بن محمد تقی، - ۱۰۸۴ قمری

majlesī, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad taqī (- 1674)

رساله کوتاهی است در فقه، از برادر علامه ملا محمدباقر مجلسی، که از عالمان و مؤلفان عصر خویش بود و به هند مهاجرت کرده و در همان جا نیز بدرود حیات گفته است. رساله حاضر از یک «مقدمه» و سه «مطلب» و «خاتمه» ساخته شده: المقدمة: فی فضل صلاة الجماعة؛ مطلب ۱. شروط امام الجماعة؛ مطلب ۲. کیفیتها و أحکامها؛ مطلب ۳. بیان الکبایر من الذنوب؛ خاتمة: فی التوبة.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۶۵

آغاز: بسملة، الحمدلله الذی جعل عبادته أقصی مآرب العارفین و نظام قلوب المحبین و راحة العاشقین و الإجتماع الی معابده سبباً للإئتلاف بین قلوب السالکین و ... و بعد یقول ... إنی لما رأیت توغل أهل زماننا فی ترک الجمعة و الجماعات التی هی أعظم أرکان الدین للوساوس التی حدثت فی زمان الغیبة؛ **انجام:** ولی فی هذا المقام تحقیقات کثیرة لایسع المقام ذکره و الإشارة کافیة لمن له قلب سلیم. تم هذه الرسالة علی ید مؤلفه فی لیلة الخامس و العشرین من شهر ربیع الثانی.

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن حاجی محمد، تا: ربیع الثانی ۱۰۶۲ق؛ با اندک فاصله از زمان تألیف کتابت شده، مصحح، افزودگی‌هایی در فلسفه از سوی عبدمناف الحسینی به تاریخ ۱۰۶۳ق آمده؛ جلد: تیماج عسلی، ۵۵گ، ۱۶ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۹ - ۴۸۱]

● صلاة الجماعة / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jamā'a

حسنی طباطبائی، صدرالدین محمد، - ۱۱۵۴ قمری

hasanī tabātabā'ī, sadr-od-dīn mohammad (- 1742)

رساله مختصری است در نماز جماعت و شرایط امام جماعت.

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۰/۹

آغاز: فصل فی الجماعة قدصح عن الصادق (ع) الصلوة فی جماعة تفضیل علی کل صلوة الفرد باربعة و عشرین درجة؛ **انجام:** فلو احدا تقدم علی صاحب البیت لم یکن اثما الا ان ینهاه عن اصل الصلوة او الکون فی بیته.

خط: نستعلیق، کا: سید نقی مدرس مصدق (من احفاد المؤلف)، تا: ۱۳۸۰ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۳ص (۱۷۰-۱۷۲)، ابعاد متن: ۲۰×۲۳/۵، اندازه: ۲۱/۵×۲۷سم [ف: ۱ - ۳۰۵]

۲. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره۴/

آغاز: فصل فی الجماعة لابد من نیة الایتمام اجماعاً أما الامامة

فیتحقق و ان قوی الانفراد نعم لابد منها فی ادراک فضیلتها و استحقاق ثوابها؛ **انجام:** الا ان ینهاه عن اصل الصلوة و الکوان فی بیته.
خط: نسخ تحریری، کا: اقا میرزا سید احمد مدرس، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۳۴-۳۶)، ۱۷ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [میراث اسلامی: ۸ - ۴۶۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۶۱/۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۲۱۷]

● **صلاة الجماعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jamā‘a

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ - ۱۲۸۱ قمری
ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)

مرحوم شیخ انصاری ابتدا اوراقی به عنوان شرح بر نماز جماعت کتاب ارشاد الاذهان علامه حلی نوشته سپس چند برگی مستقل نگاشته و کاتب اول چنان‌که خود تصریح می‌کند پس از حذف مکررات به ساماندهی عبارات و همچنین تقدیم و تأخیر برخی از مباحث پرداخته است.
آغاز: بسمله صلاة الجماعة و قد وجدت اوراقاً بخطه الشریف کتبها قد سره سابقاً شرحاً علی الارشاد ... فی الجماعة و فضلها عظیم جداً افقی النبوی المحکی عن المجالس ان الرکعة تسع و عشرون رکعة
انجام: حکی عن بعض انه قال ان هذا من المواضع التی قیل فیها ان المستحب افضل من الواجب. [هذا ما وجدنا من خطه الشریف فی صلاة الجماعة مما کتب قدیماً و حدیثا بعد حذف المکررات و الحمدلله رب العالمین.
چاپ: مشار عربی، ص۴۶۵؛ تهران، سنگی، ۱۲۹۹ق، رحلی، ۴۱ص

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۰۹۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن محمد امین عاملی، تا: ۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج زرشکی مذهب، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۶۷۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۹۱/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: رمضان ۱۲۹۸ق؛ جلد: تیماج عنابی مذهب، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۶۷۳]

● **صلاة الجماعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jamā‘a

خوانساری نجفی، موسی بن محمد، - ۱۳۲۲ شمسی
xānsārī najafī, mūsā ebn-e mohammad (- 1943)

گفتاری است مستقل و نه شرح متن دیگر. این گفتارها می‌تواند بخشی از کتاب بزرگتر ایشان باشند که در تدارک نگاشتن آن بوده‌اند.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۹۰/۷
آغاز: بسمله. حمدله. صلاة و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین، المقصد الرابع فی الجماعة و النظر فیها برسم مباحث «الاول» هو الاشکال فی استجاب الجماعة فی الفرایض الاصلیة بل وجوبها فی بعضها کل الجمعة و العیدین من غیر فرق بین الیومیة و الآیات و عیوبها؛ **انجام:** فی وجوب ترک القرائة هو ادراک الرکوع و هو بتحقق بادراکه آخر جزء منه.
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۵ق؛ سپس بندی در «قضاء، صلاة»؛ اهدایی: محسن خوانساری فرزند آیت الله خوانساری؛ ۴ص (۵۴۳-۵۴۶)، ۲۶ سطر [ف: ۳ - ۲۱۳]

● **صلاة الجماعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jamā‘a

بخشی از کتابی است در شرایط امام جماعت.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۳۵/۸-۵۹/۲۵۵
آغاز: الخصال عن ابیه عن سعد بن عبدالله الی خمسة واسطة عن ابی عبدالله علیه السلام قال ثلاثة و لایصلی خلفهم المجهول
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹گ (۱۰۲-۱۰۹ و ۱۲۲-۱۲۸ و ۱۳۰-۱۳۳)، ۱۳ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۸۰۴]

← صلاة الجمعة > القامعة للبدعة فی ترک صلاة الجمعة
← صلاة الجمعة > اللمعة فی عدم عینیة صلاة الجمعة
← صلاة الجمعة > مفتاح الصلاح فی تحقیق صلاة الجمعة
← صلاة الجمعة > اللمعة فی تحقیق صلاة الجمعة
← صلاة الجمعة > کشف الریبة عن حکم صلاة الجمعة فی أزمنة الغیبة

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

بحرانی، علی بن سلیمان، ق۷ قمری
bahrānī, ‘alī ebn-e soleymān (- 13c)

اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۱۹/۶
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذا کلام یسیر فی حکم صلاة الجمعة فی زمان الغیبة کهذا الزمان من جهة المشروعیة علی وجه الوجوب العنی أو التخییری؛ **انجام:** ذکر الادلة من الآیة و الاحادیث بعد المقدمة و الباقی زیادات تفید زیاده تأکید للناظر بعین التدبر و الانصاف و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، کا: عبدالله بن یحیی بن عبدالله بن ناصر بن محمد بن ابطال، تا: ۱۰۴۹ق؛ ۱۸گ (۱۸۷ر–۲۰۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۳۰۲]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum'a

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ – ۹۱۱ قمری

soyūṭī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۶۸۲

آغاز: بسمله، الحمدلله علی عباده الذین اصطفی و بعد فانه لما سألنی من لا عذرلی عن جوابه ... اوضحت عذری فی ذلک من علوم اربعة علم الکتاب و علم السنة وعلم اصول الفقیه وعلم الفقه اما الکتاب فقال تعالی اذا نودی للصلوة من یوم الجمعة صریح فی ان الأمر بالسعی مقید بوقت النداء؛ **انجام:** و یخلص اعناقنا من ربقة التقلید انه حمید مجید و لاحول و لا قوة الاباالله العلی العظیم.

خط: نسخ، کا: محسن بن اسماعیل بن عطف الله، تا: شنبه ۱۶ ربیع الثانی ۱۱۸۳ق؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۵ص، ۴۶ سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۱۷]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum'a

محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ – ۹۴۰ قمری

mohaqqeq-e karakī, 'alī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)

اهدا به: احمد بن عداقه

تاریخ تألیف: ۶ محرم ۹۲۱ق

رساله‌ای است در نماز جمعه مشتمل بر سه «باب» و یک «خاتمه»: باب ۱. شامل سه «مقدمه»: ۱) آیا رفع وجوب مقتضی رفع جواز است یا خیر؟، ۲) اصحاب ما متفق القول هستند در این‌که فقیه جامع الشرایط، در زمان غیبت نائب امام است، در همه مسائلی که در نیابت ذی مدخل است، ۳) نماز جمعه وجود امام یا نائب او شراط است بناءاً علی الاجماع؛ باب ۲. اختلاف آراء اصحاب در نماز جمعه در حال غیبت امام؛ باب ۳. در این‌که نماز جمعه در زمان غیبت مشروعیت ندارد مگر با حضور و امامت فقیه جامع الشرایط؛ خاتمه: در ذکر سیزده وصف برای فقیه جامع الشرایط

آغاز: بسمله، بعد حمدالله علی سوابغ نعمه الغامرة و الصلاة علی حبیبه محمد و عترته الطاهرة ...

انجام: و لیعلم ان ایام هذه المهلة عما قلیل ینصرم فاما نعیم لا یفنی و اما الی سواء الحجیم ... و فرغ من تسویدها ... علی بن عبدالعالی ...

[الذریعة ۷۵/۱۵ و ۷۶؛ دنا ۱۶۴/۷–۱۶۵ (۱۹ نسخه)؛ ریحانة الادب ۲۴۴/۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق نازیبا، کا: محمد حسینی، تا: ۹۲۴ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۱گ (۱۶پ–۲۶پ)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱–۱۳۲]

۲. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۲۳/۲

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن علی بن عبدالعال، تا: ۹۳۴ق؛ قطع: وزیری [چند نسخه–ف: – ۱۹۸]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۶/۹–۱/۹۶

آغاز: و الفرض ان لا دلیل یدل علی ذلک اصلا و ان اراد الجواز بالمعنی الاخر فظاهر بطلانه؛ **انجام:** و یضرب عن کونهم واسطه قلادة الرحم و المتحرمین بحرمته ...

از «المقدمة الثانیة» تا خاتمه؛ خط: نستعلیق، کا: هدایت الله دست غیب حسنی حسینی، تا: ۹۶۲ق، جا: تبریز؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۸۰۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۳۳/۱۴

انجام: فی شرح الارشاد بعد أن اعترض علی دلائل المجوزین ...

خط: نسخ، کا: حسین بن عبدالرحیم رستمداری، تا: ۹۶۴ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ (۱۶۳پ–۱۷۰ر)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۳ – ۱۳۳]

۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۲۲/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: خضربن شیخ خان همدانی، تا: قرن ۱۰؛ ۲۰ص (۱۱۲–۱۳۱)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۲ – ۳۹۹]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ جلد: مقوا، ۱۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲۱– ۹۱۷]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۲۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن جابر بن عباس نجفی، تا: نیمه قرن ۱۰؛ کاتب از علمای نجف اشرف و صاحب آثاری است، شرح حالش در اعیان الشیعة (۱۹۸/۹) و دیگر منابع آمده؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی، ۸گ (۲۳۹–۲۴۶)، ۲۳–۲۵ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۴ – ۶۸۱]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۷۸۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعلم أن شیخنا الشهید رحمه الله فی شرح الارشاد بعد أن اعترض علی دلایل المجوزین بما حکیناه.

ازابتدا تا اواسط باب دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱ – ۹۱۸]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۹۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** خاتمه و ارشاد هذا اوان بیان اوصاف الفقیه النائب فی زمان الغیبه الموعود بذکرها ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مقابله شده با نسخه اص؛ تملک: عبدالله بن حسین بحرانی در سال ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳۹ص (۱۹۲-۲۳۰)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۵۱]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۰۴/۳

خط: نسخ، کا: احسائی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۱۶گ (۴۹پ-۶۴پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۴سم [ف: ۵ - ۱۸۲]

۱۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۹۲/۵

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۰۲۵ق؛ ۱۵گ (۵۲-۶۶) [ف: - ۱۲۳]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۳۸/۲

خط: نستعلیق، کا: شیخ خمیس بن داود جزائری، تا: ۱۰۳۰ق؛ کاغذ: ترمه، ۹گ (۳پ-۱۱ر)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۵ - ۳۷۸]

۱۳. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۳۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۸۴ق؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی، ۱۶ص (۲۵-۴۰)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: - ۲۶۳]

۱۴. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۶۵/۲۰

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد معصوم بن محمد قاسم کشمیری، تا: جمعه ۱۱ صفر ۱۰۹۸ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۲۹پ-۱۳۴پ)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: - ۱۰۹]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** بنیة الاداء مهما اوقعها المکلف و ان اخل بالفوریة لغذر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ تملک: صفائی خوانساری در ۱۳۸۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۱۷]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱۲/۱

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد باقر بن مرتضی حسینی، تا: چهارشنبه ۱۴ ربیع الاول ۱۱۰۶ق؛در ۶ محرم ۹۲۱ ساخته؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۳۷گ(۱-۳۷)،۲۳سطر(۶×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۳۳۷۴]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۹/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۱۲۸ق؛ جلد: تیماج سبز، ۱۳گ (۴۶پ-۵۸ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۴ - ۱۸۷]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۴۲/۳۱

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۶۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مقابله شده با نسخه ۱۴ جمادی الاول ۱۱۱۷؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۱۴گ (۲۸۴پ-۲۹۷پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۳۹]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۶/۳ معزی

آغاز و انجام: برابر؛ فرغ من تسویدها مؤلفها العبد المعترف بذنوبه و عیوبه علی بن عبدالعالی ... سادس محرم الحرام افتتاح احدی و عشرون و تسعمائه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۱۱۰پ-۱۲۲ر)، ۲۰ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۳۹ - ۱۴۶]

۲۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۲۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد جعفر الماسی، تا: ۸ رجب ۱۲۴۱ق؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ، ۱۵ سطر، قطع: جیبی [ف: ۵ - ۱۴۰]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد حسین شریف بن محمد باقر، بفروئی یزدی، تا: دوشنبه ۲۹ محرم ۱۲۷۶ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۱گ (۱۵-۲۵)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۲۸ - ۱۷۰]

۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۹۰/۳-۷/۱۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا سبز، ۱۳گ، ۱۸-۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۲۸۰۴]

● صلاة الجمعة = صلاة الجمعة فی عصر الغیبة = فضائل الجمعة و خصوصیاتها / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a = ṣalāt-ul jum‘a fī ‘aṣr-il ġayba = faḍā’il-ul jum‘a wa xuṣūṣīyyāt-u-hā

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ - ۹۶۵ قمری

šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ‘alī (1506 - 1558)

تاریخ تألیف: غره ربیع الاول ۹۶۲ق

در وجوب عینی نماز جمعه در عصر غیبت هرگاه شرایط آن مهیا شود با استدلال بر این مطلب. این رساله غیر از رساله دیگر مؤلف در همین موضوع به نام «الحث علی صلاة الجمعة» می‌باشد. مولی عبداله تونی در رساله صلات جمعه در نسبت این رساله به شهید تردید کرده است. فیض در شهاب ثاقب از رساله شهید ثانی بسیار یاد کرده و قسمت آخر این رساله (ختم و نصیحة) را عیناً در رساله مزبور آورده است.

آغاز: الحمدلله الذی شرف یوم الجمعة علی سائر الاوقات و فضل صلاتها علی جمیع الصلوات و خصها بالحث علیها فی محکم الایات و الصلاة علی اشرف النفوس الطاهرات

انجام: و لیکن هذا آخر ما نملیه فی هذه الرسالة حامدین لله تعالی مصلین علی صاحب الرسالة محمد المبی المصطفی و آله الاطهار صلوات الله علیهم اجمعین.

چاپ: این رساله چند بار به چاپ رسیده است؛ در سال ۱۳۷۹ش، با تحقیق رضا مختاری در قم چاپ شده است.

[دنا ۱۶۵/۷- ۱۶۶ (۴۸ نسخه)؛ الذریعه ۷۱/۱۵و ۷۲ رقم ۴۸۰]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۱۹
آغاز و انجام: برابر
کاتب = مؤلف (احتمالاً)، تا: ۹۶۲ق؛ مصحح؛ تملک: حسین بن محمد الطباطبائی»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۵گ، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۷×۱۹سم [ف: ۱۹ - ۳۷]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۴/۵عکسی
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۷۴۲؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی جبائی (جبائی؟)، تا: جمعه غره شعبان ۹۶۵ق، جا: تبنین؛ از روی خط مؤلف کتابت شده و بلاغ تصحیح و مقابله دارد؛ ۲۶ص (۳۳-۵۸)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۴ - ۱۰۶]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۴/۱عکسی
نسخه اصل: کتابخانه فخرالدین نصیری امینی در تهران؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲۴ص (۴-۲۷)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۴ - ۴۷۹]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۹/۵
خط: نسخ، کا: عیسی بن درویش، تا: قرن ۱۰، در عصر شهید دوم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸گ (۴۶ر-۷۳ر)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۲۴]
۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۶۰/۲
آغاز: ... النداء المذکور لیس عاما بحیث یتناول جمیع المکلفین للاجماع علی ان الوجوب مشروط
خط: نستعلیق، کا: حسین بن شمس حلی، تا: جمعه ۲۳ ربیع الاول ۱۰۲۰ق، جا: مکه مکرمه؛ افتادگی: آغاز؛ از موقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ واقف: ابراهیم شریف حسینی، ۱۳۲۰؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۵گ (۱۳۴-۱۶۸)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۰سم [ف: - ۱۳۱]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۰/۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۲۶]
۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۳۸/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۰ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵گ (۱۱ر-۲۵پ)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۵ - ۳۷۸]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۶۸/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا یکلف الله نفسا الا وسعها ان الله غفور رحیم ...
خط: نسخ، کا: خیرالله بن علی جزایری، تا: غره ربیع الثانی ۱۰۴۸ق؛ مصحح؛ در برگ آخر فایده فقهی به نقل از خط شهید ثانی آمده؛ ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴۴ - ۲۳۲]
۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۵۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما توفیقی لابالله علیه توکلت و الیه انیب و حسبنا الله و نعم الوکیل و لیکن هذا آخرما علیه ...
خط: نسخ، کا: محمد علی بن علی علوجی، تا: غره ذیقعده ۱۰۵۴ق؛ مصحح؛ ۲۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۰]
۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۱/۳-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی رضا بن محمد غیاث شولستانی، تا: ۱۰۶۸ق؛ در پی سخن مؤلف در پایان رساله صلوة الجمعه گفتاری است از او درباره جمع‌بندی مواضیع ده‌گانه بحث در مسئله جمعه و اجماع منقول در این مسئله؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۱۱۰ص (۸-۱۱۷)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۳ - ۲۵]
۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۰۶/۱۴
خط: نسخ، کا: میر محمد مؤمن حسینی، تا: ۱۰۶۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸گ (۲۳۲پ-۲۵۹ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۱۹ - ۱۷]
۱۱. یزد؛ علومی یزدی، محمود؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱
کا: محمد شریف، تا: ۱۰۸۲ق [نشریه: ۷ - ۷۱۲]
۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۵/۱-طباطبائی
خط: نسخ زیبا، کا: علم الهدی پسر فیض کاشانی، تا: ۱۰۸۶ق؛ ۳۲گ (۲-۳۳)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۲ - ۸۴]
۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۳۲گ (۲۰پ-۵۱ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۴/۵سم [ف: ۳۳- ۶۳۱]
۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۹۱/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد بینت من حق هذا الصلاة ما قد عرفت و ادیت فیها من حق امانه العلم ما امرت و ما علی الاالاصلاح ما استطعت.
خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد سعید خطیب بنجیری، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده با اصل؛ تملک: عبدالله بن حسین بحرانی در سال ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۳۲ص (۵۸-۱۸۹)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۵۱]
۱۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۸۶/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** ختم و نصیحة اذ اعتبرت ما ذکر من الادلة علی هذه الفریضة ... قال قال ابو عبدالله علیه السلام فضل الله الجمعة علی غیرها من الایام
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۳گ (۹۷پ-۱۱۹پ)، ۲۱ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: - ۲۷۳]
۱۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۷۹/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵۶گ (۳۷پ-۹۲پ)، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۲۹]
۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۸۴/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج سبز، ۴۱گ (۳۷پ-۷۷پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۱ - ۸۴]
۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۰۳/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد:

تیماج تریاکی، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۶- ۴۸۶]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۹/۱۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ از روی نسخه سه سال پس از تألیف شهید؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۴گ (۷۸پ-۹۱ر)، اندازه: ۱۱×۲۵سم [ف: ۸ - ۷۲۸]

۲۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۴/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما علی الا الاصلاح ما استطعت و ما توفیقی الا بالله ... و نعم الوکیل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷گ (۸۳-۹۹)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۴۵]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱۲/۴

بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۳ جمادی الاول ۱۱۰۶ق؛ ۴۶گ (۱۶۷-۲۱۲)، ۲۳ سطر (۶×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۳۳۷۵]

۲۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۸/۱

خط:نسخ،کا:محمد صادق بن نظام الدین حیدر نائینی،تا: ۱۱۰۸ق؛ ۴۹گ (۱پ-۴۹پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۷۴]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۵۸/۴

خط: نسخ، کا: عبد الله بن محمد هادی بن سلطان محمد، تا: با تاریخ ۱۱۱۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۳۷گ (۴۵پ-۸۱پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۳۸۷]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰/۱خوئی

آغاز: برابر؛ **انجام:** وقد بینت من حق هذه الصلوة ما قد عرفت و ادیت فیها من حق امانة العلم ما به امرت و ما علی الا الاصلاح ما استطعت ...

خط: نسخ تحریری، کا: دوست محمد قاینی نهار جانی فرزند حسین علی، تا: ۱۱۲۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴-۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۷ - ۱۸۳]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۰۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما علی الا الاصلاح ما استطعت و ما توفیقی الا بالله ... فی سلک سنة اثنین و ستین و تسعمائة حامداً مصلیا مسلما.

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن حسین موسوی، تا: نیمه رجب ۱۱۳۰ق، جا: قوذجان جرفادقان؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۱۵]

۲۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۶۶/۱

خط: نسخ، کا: محسن بن محمد طاهر، تا: ۱۱۵۳ق، جا: قزوین؛ ۲۵گ (۱پ-۲۵پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۳۵۴]

۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالرحیم کشمیری، تا: ۱۱۹۲ق؛ تملک: عبدالغنی الثانی بن الحسن؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوایی، ۴۶گ، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۵ - ۱۵۰]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۸۳/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مهدی بن حسن قفطانی، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۱۹گ (۱۸۸-۲۰۶)، ۲۱ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۴ - ۸۰۴]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۸۳/۱۰

آغاز: اعلم ان البحث فی هذه المسئلة وقع من عشرة اوجه، اثبات مشروعیة الجمعة حال الغیبة و الرد علی من منع منها؛ **انجام:** و طلب الحق الذی هو ضالة المؤمن و اتباعه حیث وجده و الاعتماد فی ذلک کله هو علی الله تعالی و هو حسبنا و کفی و الحمدلله وحده و صلی الله علی محمد و آله

ظاهراً جز دو رساله شهید در باره نماز جمعه است؛ خط: نسخ، کا: مهدی بن حسن قفطانی، تا: اواخر قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۱گ (۲۰۶)، ۱۱سطر، اندازه: ۷×۹سم [ف: ۳۴ - ۸۰۴]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۳۲/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد فرزند علی مختار، جرفادقانی (گلپایگانی)، تا: ۱۲۳۱ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۹گ (۳۱۷-۳۲۵)، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۹ - ۴۸]

۳۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۳۷/۶

کا: عبدالخالق، تا: ۱۲۴۴ق؛ اهدایی: میرزا محمود شیخی زاده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد، ۳۱گ (۱۷۱-۲۰۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴ - ۱۲۹۳]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۷۷/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: مقوایی، ۲۰گ (۳۹ر-۵۸ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۵۸]

۳۳. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۶/۱۱

کا: زین العابدین گلپایگانی، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج کرمی، ۱۲گ (۲۲۲پ-۲۳۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۷۸]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علیرضا، تا: ۱۲۶۷ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۱۶]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱۲/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد حسین شریف بن محمد باقر، بفروئی یزدی، تا: پنج‌شنبه ۲۶ جمادی الاول ۱۲۷۶ق؛ کاغذ: فرنگی، ۲۵گ (۵۰-۷۴)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۲۸-۱۷۳]

۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۰۲/۵

خط: نسخ، کا: محمد سمنانی، تا: ۱۳۱۰ق؛ در ص ۲۷۴ فهرستی است از وجوه بحث در این مسئله از خود شهید از مسوده خط او؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۶۷گ (۲۰۷-۲۷۳)، ۲۲ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۳۰۸۳]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۱۹/۵

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۴۳۱]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد بینت من حق هذه الصلوة ما قد عرفت و ادیت فیها من حق

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: نصرة الملک، شعبان ۱۳۰۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۵۱گ، ۱۵ و ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ - ۵۰۹]

۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۵۸/۴-۱۴/۲۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** نسأل الله بفضله و رحمته ان ینبهنا من مراقد الغفلة ... و یجعل ما بقی من ایام المهلة مقصوراً علی افضل طاعة وقد.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۸۰۸]

۴۰. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۷۶/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذه المهلة مقصوراً علی أفضل طاعته ... ما قد عرفت و أدیت فیها من حق أمانته العلم ما اصوت و ما علی الاصلاح ما استطعت.

خط: نستعلیق، کا: عبدالسلام بن محمد حسن مصری، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷گ (۷۲پ-۹۸ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف مخ]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۰۳/۶

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن صادق لاهیجانی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۵گ (۳۰ر-۵۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۲۰۰]

۴۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۹۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۶گ (۴۰پ - ۷۵پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [میراث اسلامی: دفتر دهم - ۷۷۲]

۴۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۶۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** وطلب الحق الذی هو ضالة المؤمن واتباعه حیث وجده والاعتماد فی ذلک کله هو علی الله تعالی.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۶]

۴۴. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [ف: - ۳۱]

۴۵. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۹۴/۲

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲گ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: - ۱۸۶]

● **صلاة الجمعة = الحث علی صلاة الجمعة = فضائل صلاة الجمعة** / فقه / عربی

salāt-il jum‘a = al-ḥatt ‘alā ṣalāt-il jum‘a = faḍā’il-u ṣalāt-il jum‘a

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ - ۹۶۵ قمری

šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ‘alī (1506 - 1558)

رساله‌ای است در تأکید برصلاة جمعه و ترغیب به آن که در برخی از نسخه‌ها به پیوست رساله صلوة الجمعه شهید است.

آغاز: مقالة فی الحث علی صلوة الجمعة أرسلها الی المؤمنین بالتماس بعض الاخوان اعلم ان صلاة الجمعة من أعظم فرایض الاسلام و أفضل العبادات بعد الایمان خص الله تعالی بها هذه الامة الکریمة و جعلها فی ذلک الیوم الشریف من اجل منّنه الجسیمة ...

انجام: و ها أنا قد أدیت الأمانة و نصحت بما یجب علی و ما علی الا الاصلاح ما استطعت و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب و الحمد لله وحده و صلی الله علی محمد و آله.

چاپ: در گنجینه بهارستان، بخش فقه و اصول، دفتر اول، به کوشش حسنعلی علی اکبریان، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۱ش، با تصحیح حسین اسحاقی؛ ضمن رسائل شهید ثانی (۲۵۳/۱-۲۵۸)، قم، ۱۴۲۱ق؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۳، خشتی، ۴ص

[دنا ۴۹۴/۴ (الحث علی صلاة الجمعة)؛ الذریعة ۲۴۸/۶ و ۴۰۰/۲۱؛ ریحانة الأدب ۲۸۰/۳؛ رسائل شهید ثانی ۲۵۳/۱]

۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۰۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: زین الدین بن علی عاملی، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ ۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۹/۶

خط: نسخ، کا: عیسی بن درویش، تا: قرن ۱۰، در عصر شهید دوم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۷۳پ-۷۵ر)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۲۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۳۳/۲ عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: زین الدین بن علی عاملی (شهید ثانی)، تا: سه‌شنبه ۲۵ ذیحجه ۹۵۶ق؛ ۳گ (۱۰۶-۱۰۸) [میراث شهاب: س۱۷ ش۱و۲ - ۱۲۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۴/۶عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل:کتابخانه چستربیتی، ش ۳۷۴۲؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی جبائی (جبائی؟)، تا: شنبه ۲ شعبان ۹۶۵ق؛ به نقل از خط مصنف که از او با دعای «دام ظله» و «ادام الله أیامه و بلغه فی الدارین مرامه»یاد شده؛۲ص(۵۸-۵۹)،۱۷سطر[عکسی ف: ۴ - ۱۰۶]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۳۷/۱۷

آغاز: بسملة، اعلموا معاشر إخواننا أعاننا الله و اياكم على طاعته و أخذ بنواصينا الى محبته و ما يوجب الفوز لقرب حضرته ان صلوة الجمعة من أعظم فرايض الاسلام و أفضل العبادات بعد الإيمان؛ **انجام:** فيكون الجمعة أفضل أعمال المؤمن مطلقاً بعد الإيمان و فى هذا القدر كفاية بل فيه غاية المزيد و غنية لمن كان له قلب او ألقى السمع و هو شهيد فكيف يسمع المسلم يطرق سمعه هذه الأوامر أن يهمل هذه الفريضة العظيمة

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۲۵۷پ-۲۵۸پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۹ - ۴۳۴]

۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با یاد داشت ۱۰۵۹ در ص ع [ف: ۳ - ۹۷]

۷. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۲۳/۱۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: یکشنبه ۱۳ رجب ۱۰۰۸ق، توسط سید حسین بن سید میرزا حاجی حسینی؛ ۳ص (۲۶۶-۲۶۸) [ف: - ۲۴۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۰۶/۱۳

خط: نسخ، کا: میر محمد مؤمن حسینی، تا: ۱۰۶۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۲۳۰پ-۲۳۱پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۱۹ - ۱۷]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۴۷

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو، ش M 140 (۸۲۰۱)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۷۲ق؛ ۲ص (۱۴۱-۱۴۲) [عکسی ف: ۳ - ۴۲۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۵/۲-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: علم الهدی پسر فیض کاشانی، تا: ۱۰۸۶ق؛ ۲گ (۳۱-۳۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۲ - ۸۴]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۴/۷

آغاز: اعلموا معاشر اخواننا أعاننا الله و اياكم على طاعته؛ **انجام:** و الحمدلله تعالى حق حمده و صلاته على سيد رسله محمد و آله و صحبه.

خط: نسخ، کا: صفر کرمانی، تا: دوشنبه ۲۷ ذیقعده ۱۰۸۷ق؛ جلد: ۷گ (۳۱۴پ-۳۲۰پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۴۹]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۳۱/۶

آغاز: اعلموا معاشر أخواننا المسلمين أعاننا الله و إياكم على طاعته؛ **انجام:** على الوجه الذى بيناه، نسأل الله الكريم العفو و الرحمة و التوفيق على العصمة من الزلل و الخطيئة

خط: شکسته، کا: محمد باقر بن محمد مهدی هرندی، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۴۳۶پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۲۹ - ۴۳]

۱۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۸/۲

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن نظام الدین حیدر نائینی، تا: شعبان ۱۱۰۸ق؛ ۱۴گ (۵۰پ-۶۳پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۷۴]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۶۱/۱۷

آغاز: بسمله، و به ثقتى اعلموا معاشر اخواننا اعاننا الله و اياكم على طاعته و اخذ بنواصينا الى محبته و ما يوجب الفوز لقرب حضرته ان صلوة الجمعه من اعظم فرايض الاسلام و افضل العبادات بعد الايمان خص؛ **انجام:** ساير المسلمين بوجوبها على الوجه الذى ... الا بالله عليه توكلت و اليه انيب و الحمد لله حق حمده و الصلوة و السلام على نبيه محمد وآله الطاهرين و الحمد لله رب العالمين ...

خط: نسخ، کا: محمد بن بدوی، تا: ۱۱۱۷ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج زرشکی، ۷ص (۵۷۵-۵۸۱)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۹ - ۱۶۴]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۷/۸-طباطبائی

آغاز: اعلموا معاشر اخواننا اعاننا الله و اياكم على طاعته و اخذ بنواصينا الى محبته؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد هاشم اصفهانی، تا: دوشنبه ۹ رجب ۱۱۳۹ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قرمز، ۱۹۹ص (۳۵-۲۳۳)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۳ - ۸۵]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۴۶/۹

آغاز: ... لان عامة الاصحاب يقولون انه الساق

خط: تحریری، کا: عبدالوهاب بن احمد محلاتی، تا: احتمالاً قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱گ (۱۹۱پ-۲۱۱پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۷/۲ - ۲۷]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۸۳/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مهدی بن حسن قفطانی، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۲۰۶-۲۰۷)، ۲۱ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۴ - ۸۰۵]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۴۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن حسن موسوی، تا: ۱۳۰۱ق؛ ۳گ (۶۷-۶۹)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳۸ - ۷۱۳]

۱۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۶۰/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** الحث عليها بما ذكرناه اليس قول بعض الناس معارض بقول

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۲ - ۷۶۳]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۶۱/۴

آغاز: اعلموا معاشر اخواننا اعاننا الله ... ان صلاة الجمعة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۲۹پ-۱۳۰ر) [ف: ۵ - ۱۷۸]

۲۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۴/۴
آغاز: بسمله اعلموا معاشر اخواننا اعاننا الله و ایاکم علی طاعته و اخذ بنواصینا الی محبته؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: مرتضی بن میر محمد صفی حسینی تبریزی، بی‌تا؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲ص، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۴۳]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۹/۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲گ (۹۱پ-۹۲ر)، اندازه: ۱۱×۲۵سم [ف: ۸ - ۷۲۸]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۱۲/۴
آغاز: یوم الجمعة فی سائر الصلوات خصوصاً صلاة الجمعة لیتدبر السامع لهذا الامر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۷۵ر-۷۶پ)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۱۹]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱۲/۵
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۲گ (۲۱۲-۲۱۳)، ۲۳ سطر (۶×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۳۳۷۵]

● صلاة الجمعة = وجوب صلاة الجمعة / فقه / عربی
ṣalāt-ul jum'a = wujūb-u ṣalāt-il jum'a

عاملی، حسین بن عبدالصمد، ۹۱۸ - ۹۸۴ قمری
'āmelī, hoseyn ebn-e 'abd-os-samad (1513 - 1577)

رساله‌ای است در وجوب عینی نماز جمعه در زمان غیبت با استفاده از آیات و روایات و نقل اقوال بزرگان به وجوب در زمان غیبت یا وجوب مطلق و نیز وجوب عینی یا تخییری. گویا تناظری هم با رساله محقق کرکی دارد.
آغاز: بسمله، اللهم اجعلنا علی الحق و الهدی و ارفعنا عن الاثام و موجبات الردی و اجعلنا ممن تنتصر به لاظها رما اندرس من الاحکام و لاتجعلنا ممن یتعصب علی الحق بغیر علم انک انت الملک العلام و صل علی سیدنا محمد الذی جاء باحسن؛
انجام: الاخرة الممدوحین بقولک فی کتاب العزیز تلک الدار الاخرة نجعلها للذین لایر بدون علوا فی الارض و لافسادا و العاقبة للمتقین

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۶/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: فضل الله بن محمد بن فضل الله، تا: با تاریخ ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶ص (۱۹۱-۲۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۹ - ۴۸۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۲۳/۱۱
نسخه اصلی: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۱۳۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق مایل به نسخ، کا: محمد حسین شریف فرزند محمد باقر بفروئی یزدی، تا: دوشنبه ۲۹ محرم ۱۲۷۶ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۱گ (۱۵-۲۵)، ۱۷ سطر (۷×۱۴) [ف: ۲۸ - ۱۷۱]

● صلاة الجمعة / فقه / عربی
ṣalāt-ul jum'a

حسینی جعفری، حسین بن حسن، ق ۱۰ قمری
hoseynī ja'farī, hoseyn ebn-e hasan (- 16c)

تاریخ تألیف: ۹۶۶ق

اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۴۸/۲
خط: نسخ خوب، کا: مرحوم محمد صالح بنی تونی عامری، تا: با تاریخ ۱۲۹۲ق؛ ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: - ۹۲]

● صلاة الجمعة = البلغة فی اعتبار اذن الامام فی شرعیة صلاة الجمعة / فقه / عربی
ṣalāt-ul jum'a = al-balaġa fī i'tibār-i iḏn-il imām fī šar'īyyat-iṣ ṣalāt-il jum'a

کرکی، حسن بن علی، ق ۱۰ قمری
karakī, hasan ebn-e 'alī (- 16c)

تاریخ تألیف: اول شعبان ۹۶۶ق

در عدم جواز اقامه نماز جمعه در عصر غیبت و این‌که مشروط باذن امام علیه السلام می‌باشد، به نام یکی از سلاطین صفوی که نامش در مقدمه مؤلف ذکر نشده، و مشتمل بر یک «مقدمه» و یک «مقاله» و یک «خاتمه» ساخته است.
آغاز: الحمد لله الذی أحق الحق بفضله العمیم و أبطل الباطل بلطفه الجسیم و محی البدع عن الدین القویم.
[الذریعة ۱۴۶/۳؛ طبقات اعلام الشیعة (قرن ۱۰) ص ۵۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱۲/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی تفسیره الصغیر المسمی بالجوامع قولا ثالثا بانها الفجر لانها ... ناتمام
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد شریف بن محمد باقر، بفروئی یزدی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸گ (۳۳-۵۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۲۸ - ۱۷۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۹۷/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لنقتصر علی ما وعدنا بایراده فی هذه الرسالة خوفاً من الاطالة.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹گ (۱پ-۲۹پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۲ - ۲۸۳]

● صلاة الجمعة / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

خادم جابلقی، عبدالعلی بن محمود، ق۱۰ قمری

xādem-e jābalqī, ‘abd-ol-‘alī ebn-e mahmūd (- 16c)

برای شاه روزگار خود در پنج «مطلب» نگاشته است و در آن از نماز جمعه گفتگو نموده و روشن ساخته که آن واجب نیست. در آن از رساله جمعه شهید و «شیخنا المحقق قدس الله روحه العالی» یاد شده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله علی تحقیق المرجو و تحصیل المرام و اتباع ولاة امره العارفین بحقائق الشرع و دقائق الاحکام ... و بعد فان ... عبدالعلی بن محمود الخادم یعرض علی الرأی الانور انه قد تحیر افهام العلماء فی وجوب صلوة الجمعة الان ... فرأیت ان احرر مجلة ... فالتزمته علی ما و صفته تحفة للحضرة الرفیعة و السدة السنیة اعنی حضرة ... السلطان المعظم و الشاهنشاه الاعظم

انجام: و انما النزاع فی کونه عینیا او کفائیا یکفی ان یقوم به بعض المؤمنین. نعوذ بالله من مقالة الحساد و ذوی الجهل و اولی العناد طوبی لمن طلب العز و العلی و السلام علی من اتبع الهدی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوحی زیبا، مجدول؛ مهر: «محمد باقر العلوم»، «محمد هاشم»، «عبدالحسین»؛ جلد: تیماج مشکی، (۳ر–۹ ۹پ)؛ ۱۵ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ – ۲۰۸۹]

● **صلاة الجمعة = نماز جمعه** / فقه / فارسی

salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

خادم جابلقی، عبدالعلی بن محمود، ق۱۰ قمری

xādem-e jābalqī, ‘abd-ol-‘alī ebn-e mahmūd (- 16c)

از همان جابلقی که برای «نواب کامیاب اشرف اعلی نایب صاحب الزمان» به نگارش درآورد. در آن از «شیخ زین الدین قدس الله روحه» و «شیخنا و سیدنا شیخ علی بن عبدالعالی قدس الله روحه العالی» یاد گشته و دلیل‌هایی که شهید برای وجوب این نماز آورد در آن آمده و از آنها خرده‌گیری شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۲/۲

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی اظهر الحق و اعانه و دمر الباطل و اهانه ... اما بعد تراب آستان عالی عبدالعلی بن محمود الخادم ... بذروه عرض میرساند؛ **انجام:** ورد مقالات محققین بدون دلیل موجب خسران مبین است نعوذ بالله من مقالة الحساد و ذوی الجهل و اولی العناد طوبی لمن طلب العز و العلی و السلام علی من اتبع الهدی.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۱۵سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ – ۲۰۹۰]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

مشهدی، محمد قاسم بن محمد، ق۱۱ قمری

mašhadī, mohammad qāsem ebn-e mohammad (- 17c)

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۵۹/۵

آغاز: من عبارته فی مواضع القول بالوجوب العینی فی حال الغیبة؛

خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم بن سلطان محمد تبریزی شاگرد محمد قاسم بن حاجی محمد مشهدی، تا: ۱۰۱۰ق، جا: قزوین؛ ۱۷گ (۲۴۶–۲۶۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ – ۸۶]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ – ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā’ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

گویا از شیخ بهائی؛ در این رساله وجوب نماز جمعه در هنگام غیبت امام بحث شده است و مؤلف این نماز را واجب می‌داند. در آن از شهید ثانی و شیخ حسین بن حسین بن عبدالصمد حارثی یاد شده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی لم یجعل لمرقی اقدام الاوهام و مرمی سهام الافهام علی حمی عظمته حجری ... و بعد فهذه نبذة من الایات و الروایات من طرق اصحابنا ... و من صحاح العامة مع بعض الادلة الدالة علی وجوب صلوة الجمعة و احکامها فی زمان الغیبة

۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۵۵ – د

آغاز: برابر؛ **انجام:** و القایل من الاصحاب موجود و دعوی الاجماع علی عدمه ممنوعة (تمت)

حاشیه «منه» دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: زین الدین؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۰گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: – ۳۹۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۳۴/۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه ابری، ۲۵ سطر [ف: ۵ – ۲۲۴]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

میرداماد، محمد باقر بن محمد، – ۱۰۴۱ ؟ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (- 1632)

تاریخ تألیف: ۱۰۲۴ق

پاسخ به سؤال یکی از مقلدان درباره حکم نماز جمعه است. ایشان در زمان غیبت امام معصوم علیه السلام با وجود مجتهد

جامع الشرایط معتقد به وجوب تخییری آن است در غیر این صورت فرموده نماز منعقد نمی‌شود.
آغاز: الحمد کله لولی الموجود کله و الصلاة التامة العامة منه و من صفوة ملائکته علی صفوة بریته ... و بعد فلقد استفیتنی أسجل الله لک سجال الفضل و الرحمة ... فی أمر صلاة الجمعة التی هی أفضل أمهات الطاعات
انجام: و اعلم أن قلیلاً فی سنة خیر من کثیر فی بدعة وفقک الله و ایانا لابتغاء مرضاته انه ذو فضل عظیم و ذو رحمة واسعة.
چاپ: چاپ شده در ضمن مجموعه اثنی عشر رسالة
[دنا ۱۶۶/۷ (۱۰ نسخه)؛ حکیم استرآباد ۱۵۸؛ نماز جمعه زمینه‌های تاریخی و آگاهی‌های کتابشناسی ۷۵]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۴۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: میرزا رضاخان نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: مقوا، ۲۵ سطر [ف: ۲۱– ۹۱۵]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۷۳/۱۰-عکس
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ – ۲۵۷]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۴۹
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل:فرهنگستان علوم آذربایجان باکو،ش M 140 (۸۲۰۱)؛ بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۴۲) [عکسی ف: ۳ – ۴۲۳]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۳۶/۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۴۰۶ر)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۸ – ۲۱۲]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۲/۸-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر؛ و کتب مسئولا احوج المربوبین الی الرب الغنی محمد بن محمد مدعو باقر الداماد فی عام واسعه و کتب مسئولا احوج المربوبین الی الرب الغنی محمد بن محمد مدعو باقر الداماد فی عام ۱۰۲۴ ... مصلیا مسلما تمت.
کا: محمد رضا بن محمد رشید نائینی، تا: ۱۱۳۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۳ – ۳۲۴]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۱۷/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۲۵ و ۲۶)، ۱۲ و ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۱سم [ف: ۲۹ – ۳۵۹]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹۶/۲۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم حسینی فرزند میرزا عزیز، تا: قرن ۱۳؛ با قلم خوردگی؛ کاغذ: فرنگی، ۱گ (۱۲۵)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۱۵سم [ف: ۳۳ – ۱۸۲]
۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۱۷/۴
آغاز و انجام: برابر
کا: شیخ محمد بن حاج علی اصغر سمنانی فانی صوفی پیرو گونابادیها، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲گ (۷۱–۷۲)، ۲۱ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳ – ۳۴۶۹]
۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۱/۵
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: رضا نایینی [ف: ۴– ۱۲۳]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۵۸/۲-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ – ۱۲۹]
۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۲۰ض
بی‌کا، بی‌تا؛ ناقص؛ قطع: جیبی [اهدائی ف: – ۳۰۹]

● **صلاة الجمعة = نماز جمعه** / فقه
salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e
حسینی استرآبادی، محمد تقی بن حسن، ق۱۱ قمری
hoseynī estarābādī, mohammad taqī ebn-e hasan (-17c)
تاریخ تألیف: شب جمعه ربیع الاول ۱۰۲۸ق
اقوال واجب و حرمت را درباره نماز جمعه آورده و پس از بررسی و تحقیق کامل استدلال قائلین به وجوب یا حرمت را رد کرده و خود با دلایل متقن به تخییر بین نماز ظهر و جمعه شده است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳
کا: محمد هشام بن محمد شریف شریفی حسینی، تا: پنج‌شنبه ۲ شوال ۱۰۴۹ق؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۷ش۱-۲ – ۳۳]
۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۱۳/۲
آغاز: بسمله، و الاعتماد علی لطفه العمیم و الاستمداد من فضله الجسیم؛ **انجام:** و لیکن هذا آخر ما اوردناه فی هذه الاوراق و الصلاة علی سید البرایاء علی الاطلاق کتب هذه الاحرف مؤلفه العبد المفتاق الی عفو ربه الغنی الهادی محمد تقی ... سنه ۱۱۲۲ من الهجرة النبویة.
تذکر: در فهرست تاریخ تألیف اثر را ۱۱۲۲ق دانسته است و فهرست‌نگار معتقد است مؤلف تا آن سال زنده بوده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن پیر علی خبوشانی، تا: ۱۱۲۳ق؛ کاغذ: نخودی، ۱۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۵ – ۷۴۱]

● **صلاة الجمعة = خطبه‌های نماز آدینه** / ادبیات / عربی
ṣalāt-ul jum‘a = xotbe-hā-ye namāz-e ādīne
میرداماد، محمد باقر بن محمد، – ۱۰۴۱ ؟ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۵۴/۸-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲ – ۱۰۹]

● **صلاة الجمعة = ابواب الجنان** / فقه / فارسی
salāt-ol jom'a = abvāb-ol jenān
فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری
feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

تاریخ تألیف: ۱۰۵۵ق
مؤلف این کتاب را به مناسبت این که مشتمل بر هشت باب به شماره درهای بهشت می‌باشد ابواب الجنان نیز نامیده و موضوع آن وجوب عینی نماز جمعه در تمام اعصار و ادله بر آن از قرآن و اخبار و شرائط و آداب و احکام آن می‌باشد. عناوین ابواب بدین ترتیب است: باب ۱. وجوب نماز جمعه و عینیت آن؛ ۲. شرایط و وظایف در نماز جمعه؛ ۳. فضیلت نماز جمعه؛ ۴. فضیلت شب و روز جمعه؛ ۵. وظایف روز جمعه؛ ۶. فضیلت جماعت؛ ۷. شرایط و آداب نماز جماعت؛ ۸. احکام نماز جماعت در جمعه و عیدین؛ خاتمه: در فضیلت مساجد. تألیف آن در سال ۱۰۵۵ پس از کتاب «شهاب ثاقب» مصنف بوده که آن نیز در همین موضوع و به عربی تألیف گردیده است.
آغاز: سپاس و ستایش مر خدای را که صوامع آسمان را بصنوف طاعات ملائکه پیراست و جوامع زمین را بصفوف جمعه و جماعات مؤمنین آراست
انجام: اینست آنچه اراده داشتیم که ذکر کنیم در این نامه و الحمدلله رب العالمین
[الذریعة ۷۷/۱ و ۷۸/۱۵؛ دنا ۱۲۰/۱ (با عنوان ابواب الجنان)؛ ریحانة الادب ۳۶۹/۴؛ فهرست‌های خودنوشت فیض ۱۳۱؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۱۱/۱ و ۶۱۷/۲؛ فهرستواره منزوی ۲۷۹/۶ (۷ نسخه) و ۴۰۶/۹]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۳۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۵گ (۱۴۴ر-۱۵۸ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۲۰]
۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۹۸/۳
انجام: یعنی از گناهان پاک می‌شود و در
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مخمل سرخ، ۱۲گ (۵۶پ-۶۷پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۳۱]
۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی زرد، ۲۲ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱- ۳۵۱]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۹۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۶ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۵]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۷۷/۲
آغاز و انجام: برابر
عبارتهای عربی در حاشیه ترجمه شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف، حدود قرن ۱۱؛ کاغذ: شرقی، ۲۵گ (۱۱ر-۳۵ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۳۴]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۶۳/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، از روی نسخه‌ای که به خط یکی از شاگردان فیض و در حیات وی آن نسخه را کتابت کرده بوده، نگاشته شده؛ کاغذ: شرقی، ۲۰گ (۷۹-۹۸)، ۱۴سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۴ - ۱۷۰]
۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۳۶/۱
خط: نسخ، کا: محمد شفیع مشهدی، تا: ۱۱۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۳سم [ف: ۶ - ۱۶۸]
۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۸۱/۴-۱۱/۱۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد کاظم ملقب به ثنا، تا: ۱۰ ربیع الثانی ۱۱۱۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱ - ۵۰]
۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۴۵ق؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ کاغذ: نخودی، ۱۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲۱ - ۵]
۱۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۳۲/۵
خط: نسخ، کا: مهدی، تا: ۱۱۸۴ -۱۱۸۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج تریاکی، ۲۲گ (۷۴-۹۵)، ۱۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۴ - ۱۳۷۰]
۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۹۵/۵-۲۴/۱۹۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱ - ۵۱]
۱۲. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۷۳
خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد فراهانی، تا: ۱۲۷۴ق، قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۵۹۹]
۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۲۴۰
آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد علی عامری سمنانی، تا: ۹ شوال ۱۳۰۳ق؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی، ۳۴ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۱ - ۶]
۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۴۰/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۰ شوال ۱۳۰۳ق؛ کاغذ:

فرنگی، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۱ - ۳۶۸]
۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۹۵۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضا حسینی، تا: ۱۳۳۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: مشقی، جلد: مقوا، ۱۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶]
۱۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۱۸
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: علامه آیت اللهی، تا: ۱۳۶۹ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، ۲۰گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۶/۵) [ف: ۴ - ۱۲۰۶]
۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۸۸/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۳گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۱۰۲۱]

● **صلاة الجمعة = نفی الوجوب العینی لصلاة الجمعة فی زمن الغيبة** / فقه / عربی
ṣalāt-ul jum‘a = nafy-ul wujūb-il ‘aynī li-ṣ-ṣalāt-il jum‘a fī zaman-il ġayba

تونی، عبدالله بن محمد، - ۱۰۷۱ قمری
tūnī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (- 1661)

تاریخ تألیف: نیمه شعبان ۱۰۵۸ق
مؤلف در این رساله به نفی وجوب عینی نماز جمعه در زمان غیبت استدلال می‌کند، در یک «مقدمه» و چند «فصل» و «تتمه» و «تکمله»؛ عناوین آن عبارت است از: المقدمة: بیان المذاهب فی المسأله، فصل: الادله علی وجوب العینی و الجواب عنها، فصل: الدلیل علی نفی العینية فی زمن الغیبه، فصل: نقل عبارات توهم الوجوب العینی، فصل: هل فعلها موجب لسقوط الظهر، تتمه: فی الادلة الاربعة، تکمله: حقیقة الاجتهاد. در دیباچه می‌گوید: «جمعی از معاصران سخنی تازه ساز کرده و بدعتی آورده و گویند، وجوب عینی نماز جمعه نه مشروط به وجود امام است و نه فقیه جامع الشرائط و غرض از نوشتن این رساله ابطال این رأی مبتدع است». تونی در این رساله نخست سخن قائلان به حرمت نماز جمه را آورده است. از کتاب نهج العرفان الی هدایة الایمان عماد الدین طبرسی و نیز از رساله وجوب عینی صلوة جمعه منسوب به شهید ثانی یاد کرده و صحة نسبت رساله اخیر به شهید ثانی را مورد تردید دانسته و می‌گوید: «در صورت صحت نسبت، گویا شهید آن را در اوائل سن نوشته». برخی عناوین آن: فصل فی ذکر ادلة القائلین بالعینیه و جوابهم؛ فصل فی الدلیل علی نفی العینیه و فیه مقدمتان؛ مقدمه فی بحث خبر الواحد؛ مقدمه فی حقیقه الاجماع و حقیقته؛ فصل فی ذکر جماعة توهموا منهم القول بالعینیه و الجواب عنها؛ فصل فی بیان الوجوب التخییری و التحریم فی زمن الغیبه و فیه بحث اشتراط الفقیه ثم بحث الاجتهاد و حقیقته و رد منکریه و شرائطه.
آغاز: بسمله و به ثقتی الحمد لله علی جمیل آلائه و له الشکر علی جزیل نعمائه ... و بعد فهذه رسالة مختصر فی بیان نفی وجوب العینی لصلاط الجمعة فی زمن الغیبة
انجام: یظهر ذلک لمن تامل فی اختلافاته مع الفضل بن شاذان و یونس بن عبدالرحمن فی کتاب المواریث. و لیکن هذا آخر ما اوردناه فی هذه الرسالة.
چاپ: دوازده رساله فقهی درباره نماز جمعه از روزگار صفوی، رسول جعفریان، قم، انصاریان، ۱۳۸۱ ش
[الذریعة ۱۵/۷۴-۷۵؛ دنا ۱۶۷/۷ (۱۳ نسخه)]
شرح و حواشی:
۱- صلاة الجمعة = تعلیقة علی رسالة صلاة الجمعة؛ سراب، محمد

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۸۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: مقین ابن سید محمد سبزواری، تا: رجب ۱۰۶۰ق؛ از روی نسخه مؤلف؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: گالینگور، ۳۱گ (۱۱-۴۱)، ۲۲ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۶/۵سم [ف: ۱۲ - ۹۳]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۳۳۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید محمد بن شرف الدین محمد حسینی، تا: چهارشنبه نیمه ربیع الثانی ۱۰۸۴ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۳۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۱ - ۹۱۴]
۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۸/۱
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا تا:قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۷ص (۱-۳۷)،۱۶سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۳۹]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۲۵/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی بسیار با نشان «منه، ح ر ه»؛ واقف: حاج علی تاجر ابن آخوند ملاحسینی، ۱۲۵۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشکی مذهب، ۷۶ص (۱۸-۹۳)، ۲۰ سطر (۱/۵×۶)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۳ - ۲۴۸]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۵۹
آغاز: برابر آله؛ **انجام:** فان الله تبارک و تعالی یجعل بحکمته رغبة القدماء فی جمع الحدیث اذ لو لم یجمعوا لاندرس بعد زمان الغیبة و جعل رغبة المتاخرین فی تحریر.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مذیل به رساله‌ای استدلالی، ناقص و فارسی در همین موضوع (نماز جمعه) در ۱۸ورق. آغاز موجود: «سفر است بنا بر اینکه عبدالملک از اجلای شیعه امامیه است چنانکه مثلک شاهد عدل بر آن است»، انجام: «بلکه مقید است به وقتی که مانع حضور نماز جمعه باشد»، محشی

به لفظ «منه»؛ اهدایی: کاظم مدیر شانه‌چی، آبان ۱۳۶۲؛ جلد: مقوا، ۲۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۱۹]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۰۵/۲-۳۳/۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با امضای «منه ره»؛ جلد: تیماج، ۲۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵ - ۲۸۰۵]

۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۰۷/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «منه»؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۵۲]

۸. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۹۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۶ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: ابوالفضل ساروی در ۱۲۰۷؛ مهر: «عبده ابوالفضل» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف مخ: - ۲۳۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۶۳/۴

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد صادق بن محمد امین نوزادی قاینی، تا: ۱۱۱۱ق؛ ۲۸ص (۶۶-۹۳)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۱×۲۸سم [ف: ۱۰ - ۸۷۴]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۷۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سعدالدین محمد بن حاتم بیک تونی، تا: ۵ رمضان ۱۱۱۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۴گ (۲پ-۴۵پ) [ف: ۱۰ - ۱۷۱۹]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد علی طبسی، تا: ۱ محرم ۱۱۱۶ق؛ مصحح، محشی از مؤلف، با نسخه‌ای که از نسخه مؤلف تصحیح شده بود مقابله شده؛ مهر: «محمد داود الحسینی» (مربع)، «کند بدل مهر محمد جعفر» (مربع)، «عبده بحرالعلوم الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۷ - ۱۱۲]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸/۲ خوئی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد خان القائنی، تا: ۱۱۳۹ق، جا: مدرسه خبوشان؛ دارای غلط بسیار، نوشته‌ای با نشان «حرره عبدالله» درباره مفهوم و حقیقة لغوی و اصطلاحی لفظ سلطان و امام و نیز سخن سید مرتضی و ابن ابی عقیل درباره نماز حرمة جمعة منقول از خط مصنف بر پشت نسخه اصل؛ ۸۶ص (۱۲-۹۷) [ف: ۷ - ۱۷۷]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۴۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و تحریری، بی‌کا، تا: جمعه ۱۶ شوال ۱۲۹۹ق؛ محشی به نشان «منه ره»؛ جلد: میشن سبز، ۸۵ص (۱-۸۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴۷/۲ - ۹۱]

● صلاة الجمعة = نماز جمعه / فقه / فارسی

salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

تستری، حسنعلی بن عبدالله، - ۱۰۷۵ ؟ قمری

tostarī, hoseyn-‘alī ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 1665)

وی در این مختصر استدلالی، اقامه نماز جمعه را در عصر غیبت امام (ع) حرام و بدعت دانسته و با چهارده بحث به رد ادله مخالفان خویش پرداخته است. او در بخشی از مباحث خود شهید ثانی را مورد نکوهش قرار داده و چنین می‌نویسد: «شیخ زین الدین از متأخرین ... در بعضی کتب خود گفته است که اگر اجماع بر عدم عینیت منعقد نمی‌بود من به وجوب عینی قائل می‌شدم ... مع ذلک در آخر عمر، مخالفت اجماعات و گفته‌های خود کرده در رساله‌ای که به او منسوب است قائل به وجوب عینی شده و به آن اکتفا نکرده عادل را در امامت آن کافی دانسته و اشتراط مجتهد جامع الشرایط را نفی کرده است ...». در آن برخی از فقیهان بزرگ شیعی از قاضی نورالله و شیخ حسین گویا پدر شیخ بهائی یاد شده است.

آغاز: بسمله. بعد از سپاس و ستایش بی قیاس حضرت واجب الوجود و مفیض الخیر و الجود و درود نامعدود بر صفوت وجود و خلاصه موجود المصطفی من عالم الامکان علیه و آله الطاهرین المقدسین صلوات الله الملک المنان. اما بعد این مختصریست در بیان حکم نماز جمعه در زمان حضرت خیر البشر و اوصیای مطهر و زمان غیبت ایشان که حسب الاستدعای بعضی از اخوان حقیقت و خلان طریقت نگاشته ...

انجام: موافق حکم الله تعالی آن مفاسد رفع شود. هذا. و السلام علی من اتبع الهدی و صلی الله تعالی علی النبی و آله ... باطنا و ظاهراً

چاپ: میراث بهارستان، دفتر دوم، با تصحیح محمد حسین اسدی، ص ۸۸۵-۹۱۱، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی

[دنا ۱۶۷/۷ (۱۰ نسخه)؛ الذریعه ۶۹/۱۵؛ دوازده رساله فقهی درباره نماز جمعه از روزگار صفوی ۹۰-۹۱ و ۶۱۳-۶۱۵؛ مقدمه‌ای بر فقه شیعه ۲۳۹؛ طبقات اعلام الشیعة قرن ۱۱ص ۱۵۰-۱۵۲؛ فهرستواره منزوی ۴۰۶/۹]

شرح و حواشی:

۱- برق لامع فی دفع المانع؛ دهخوارقانی، محمد یوسف بن محمد بیگ (-۱۰۷۳)

۲- صلاة الجمعة = نماز جمعه؛ قزوینی، خلیل بن غازی (۱۰۰۱-۱۰۸۹)

۳- صلاة الجمعة = نماز جمعه؛ قمی، محمد طاهر بن محمد حسین (-۱۰۹۸)

۴- جاء الحق = رجاء الحق؛ قمی، محمد طاهر بن محمد حسین (-۱۰۹۸)

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۴/۱-۱/۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** کلام الحکماء مرموز ملفوظ والعاقل یکفیه الاشارة عن الاطناب فی العبارة هذا والسلام علی من اتبع الهدی

وخشی عواقب الردی وصلی الله علی النبی
خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن ابی القاسم کفرانی، تا: چهارشنبه ۳۰ صفر ۱۰۶۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۸ - ۴۸۲۵]

۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۸/۱ - د

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۷گ (۳پ-۱۹ر)، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: - ۲۲۲]

۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۶۳/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و از فضیحت و رسوائی عند الخالق و الخلق اندیشه نمی‌کنند. عصمنا الله و ایاکم من اقتراف تام و حب الدنیا و السلام علی من اتبع الهدی. تمت.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج زرد، ۱۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: - ۵۲۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۳۹/۳ و ۱۱۸۶/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** عصمنا الله و ایاکم من آفة الاثام و علی من اتبع الهدی التحیة و السلام.

تذکر: نام مؤلف به استناد عکسی مرعشی ۴۳۹/۳ ذکر شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۶۷پ-۷۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۲۳ - ۲۶] و [عکسی ف: ۳ - ۴۳۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۸۷۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۴ق [الفبائی: - ۵۸۹]

۶. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۹۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و از فضیحت عندالخالق و الخلق اندیشه نمی‌کنند عصمنا الله و ایاکم من ...

در فهرست ناشناس و به احتمال از سراب تنکابنی دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۶ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: عبدالغنی، ابوالفضل ساروی در سال ۱۲۰۷ با مهر «عبده ابوالفضل» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف مخ: - ۱۳۱]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۶۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بر متتبع عارف مخفی نخواهد بود و السلام علی من اتبع الهدی و خشی عواقب الردی ...

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، کا: کاظم بن علی گلپایگانی، تا: شنبه ۹ صفر ۱۱۲۲ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۴گ (۱پ-۱۴ر)، اندازه: ۱۱/۵×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۲۴۱]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و همچنین جمیع فرق اسلام تصریح به این معنی نموده اند که بر متتبع عارف مخفی نخواهد بود و السلام علی من ... فی الآخرة و الأولی.

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضا حسینی، تا: نیمه ربیع الثانی ۱۳۳۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۱۸]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۴۳/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** عصمناالله و ایاکم من اختراق الاوثام و علی من اتبع الهدی التحیة و السلام. تمت الرسالة بعون الله تعالی و حسن توفیقه. و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۰گ (۳۸پ-۵۷ر)، ۱۵ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۴ - ۱۹۸]

● صلاة الجمعة = نماز جمعه / فقه / فارسی

salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

محمد بن قاسم، ق۱۱ قمری

mohammad ebn-e qāsem (- 17c)

تاریخ تألیف: محرم ۱۰۶۸ق

رساله‌ای است مفصل استدلالی شامل بر ادله وجوب و هم حرمت نماز جمعه در عصر غیبت. کتاب در عنوان یک «مقدمه» و دو «مقاله» و «خاتمه» ترتیب یافته: مقدمه در بیان اقوال علما در باب نماز جمعه در زمان حضور معصوم (ع) و اوان غیبت و ذکر و سبب خلاف؛ مقاله ۱. بیان ادله وجوب خواه آنچه در رسائلی که سبق ذکر یافت قائلین به فرض عینی با عدم اشتراط فقیه بر مدعای خود ذکر کرده و خواه آنچه قائلین به تخییر به آن استدلال نموده‌اند و ایراد بحثی چند که ذکر آنها مناسب هر مقام است؛ مقاله ۲. بیان دلایل تحریم نماز جمعه در زمان غیبت و نقل آنچه در هر موضوع قایلین بوجوب بر آنها ایراد کرده‌اند و ذکر وجوهی که تقریب در هر جا اقتضاء ورود آن نماید؛ خاتمه بر واقفان اصول احکام ظاهر خواهد بود که تمام آنچه اهل هر قوم بر مدعای خود نقل کرده‌اند در دو مقاله این مختصر درج شد. و بر وجهی ظاهر گشت خلاف از اشتراط امام یا نائب و اذن و کیفیت آن ناشیست ...

آغاز: الحمد لولیه فی کل حین و کل حال و الصلوة علی اشرف الانبیاء المبعوث لبیان الحرام و الحلال و افضل الاوصیاء و آلهما خیر آل خصوصا علی قائمهم رزقنا الله ادراک حضوره قبل ان یدرکنا الآجال

انجام: و اگر این سخنان مسلم جهت تحریم هم «کذا» اظهر خواهد بود

[دنا ۱۶۹/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۰۷/۹]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن عبدالغنی الجبلی (کذا)، تا: ۲۶ جمادی الاول ۱۱۰۸ق، جا: اصفهان مدرسه محرمیه؛ رونویس شده از نسخه‌ای که رونویس از نسخه اصل شده بوده، محشی از مؤلف، در صدر و ذیل نسخه صورت تقریظهایی است از مولانا رفیع الدین محمد نائینی و مولانا ابوالحسن علی شهیر بن حسنعلی [ظاهراً همان ملا حسنعلی ابن ملا عبدالله شوشتری، متوفی ۱۰۷۵

باشد] و آقا حسین خوانساری و مولانا محمد حسین بروجردی؛ جلد: مقوا، ۴۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۵ - ۵۱۰]

● **صلاة الجمعة = نماز جمعه** / فقه / فارسی

salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

قمی، محمد طاهر بن محمد حسین، - ۱۰۹۸ قمری

qomī, mohammad tāher ebn-e mohammad hoseyn (-1687)

وابسته به: صلاة الجمعة = نماز جمعه؛ تستری، حسنعلی بن عبدالله (-۱۰۷۵)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه دهه دوم جمادی الثانی ۱۰۶۹ق

رساله‌ای است در اثبات وجوب عینی نماز جمعه و رد اقوال قائلین بر حرمت مانند ملا حسنعلی تستری و ملا خلیل قزوینی که در پنج «فصل» نگارش یافته: ۱. بیان خبر متواتر؛ ۲. بیان خبر واحد؛ ۳. بیان اجماع؛ ۴. بیان اقوال علماء و فقهاء امامیه در باب نماز جمعه و بیان مذهب حق؛ ۵. ذکر بعضی از عبارات قائلین به وجوب [نماز] جمعه.

آغاز: بسمله. و به نستعین. الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین (اما) بعد پوشیده نماند که در روز سه‌شنبه عاشر شهر جمادی الاولی سنه ثمان و ستین بعد الف در مجلسی شریف ... رساله بنظر رسید از تصانیف بعضی از فضلای معاصرین و هو الفاضل المعروف المشهور مولا حسن بن مولانا عبدالله ... در تحریم نماز جمعه و رد قائلین بوجوب آن بوجوه ضعیفه و اعتراضات سخیفه پس در نوشتن جواب از آن متردد خاطر شده باستخاره رجوع نمود استخاره نوشتن خوب و ننوشتن بد آمد بنابراین بنوشتن مبادرت نمود.

انجام: بدانکه درین مقام گفتگوهای بسیار میتوان کرد و لیکن اختصار نمودیم تا موجب ملال خاطرها نشود. قد فرغ من تسویدها مصنف الرسالة مؤلفها محمد طاهر بن محمد حسین الشیرازی ثم النجفی ثم القمی غفرالله له و لوالدیه یوم الخمیس من العشر الثانی من شهر جمادی الثانی سنة تسع و ستین بعد الالف. الحمدلله رب العالمین. تمت الرسالة.

[دنا ۱۶۹/۷ (۸ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۴۰۶/۹]

شرح و حواشی:

۱- برق لامع فی دفع المانع؛ دهخوارقانی، محمد یوسف بن محمد بیگ (-۱۰۷۳)

۲- صلاة الجمعة = نماز جمعه؛ قزوینی، خلیل بن غازی (۱۰۰۱-۱۰۸۹)

۳- جاء الحق = رجاء الحق؛ قمی، محمد طاهر بن محمد حسین (-۱۰۹۸)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۴ صفر ۱۰۹۲ق؛ ۵۰گ (۱۰پ-۵۹ر) [ف: ۵ - ۲۰۹۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: عبد العظیم فرزند عاشور، تبریزی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ مهر: «عبده اروج» (مربع)؛ کاغذ: شرقی، ۳۶گ (۸۰-۱۱۵)، ۱۸ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۲۹ - ۱۶۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۷۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** احکام الله توقیفی است یعنی موقوف است بر حکم شارع پس هر که بی نص شارع حکمی کند مصداق این آیه خواهد بود. و من لم یحکم بما انزل الله فاولئک هم الفاسقون

تذکر:نام مؤلف با تطبیق آغاز نسخه تعیین شد؛خط:نسخ،بی‌کا،تا: قرن۱۲؛جلد:تیماج زرد،۹۱گ (۱-۹۱پ)، ۱۵ سطر [ف: ۱۶ - ۳۷۱]

۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۶۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵۱گ (۱پ-۵۱ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۲۹۲]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۳۶/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد شفیع مشهدی، تا: ۱۱۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۳سم [ف: ۶ - ۱۶۸]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۶۰/۲

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف با تطبیق آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: کاظم بن علی گلپایگانی، تا: شنبه ۹ صفر ۱۱۲۲ق؛ مصحح؛ ۳۹گ (۱۵پ-۵۳پ)، اندازه: ۱۱/۵×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۲۴۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۴/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۲گ (۱۷۲پ-۲۳۳پ) [ف: ۵- ۲۰۹۴]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا [الفبائی: - ۵۹۹]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

نجفی، احمد بن سلامه، ق۱۱ قمری

najafī, ahmad ebn-e salāme (- 17c)

تاریخ تألیف: جمادی الاول ۱۰۷۰ق

رساله مختصری است استدلالی مشتمل بر «مقدمه» و دو «فصل» و «خاتمه»: المقدمة: انه لانزاع لاحد من المسلمین فی وجوب صلاة الجمعة التی هی رکعتان بدل الظهر فی زمن النبی و الائمة لقوله تعالی و اذا نودی ...؛ فصل ۱. ان هذا الصلاة تختص بشرائط زایدة علی شرایط باقی الصلاة و هذا ایضاً مما لا نزاع لأحد فیه و هی الجماعة و الخطبة و الوقت و الامام العادل؛ فصل ۲. ان القوم

بالحرمة ممنوع لوجوه: الاول: ان العبادات التی کانت علی عهد رسول الله فهی باقیة علی حالها الی یوم القیامة ...؛ خاتمة: القول بالوجوب العینی فهو مخالف للأخبار و الاجماع الذی ادعاه اکثر العلماء من السلف و الخلف من أن صلاة الجمعة فی زمن الغیبة وجوبها وجوبا تخییریاً لاعینیاً.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۳۵

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی امر عباده واسعفهم علی عباده؛ **انجام:** فلا یجوز تعدیة احکام الرسول صلی الله علیه و آله باقیة الی یوم القیامة فما هو جوابکم فهو جوابن ... علی ید محررها احمد بن سلامة النجفی فی تاریخ شهر جمادی الاول سنة ۱۰۷۰.

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محتشم، تا: ۱۸ ربیع الاول ۱۱۱۵ق؛ محشی، با یک واسطه از نسخه اصل استنساخ و مقابله شده؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: مقوا، ۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۱ - ۹۱۶]

● **صلاة الجمعة** / فقه / فارسی

ṣalāt-ul jum‘a

رضوی، ابو الحسن بن محمد، ق۱۱ قمری

razavī, ab-ol-hasan ebn-e mohammad (- 17c)

وابسته به: صلاة الجمعة؛ کشمیری، محمد تقی بن عبدالله (قرن ۱۱)

مؤلف پس از دفاع بسیار از علمای اصولی و رد گفته‌های میر محمد تقی کشمیری قائل به عدم وجوب نماز جمعه شده است.

[الذریعه ۶۳/۱۵؛ دنا ۱۴/۷]

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۵۱/۳

آغاز: بسم الله ... چنین گوید محرر این سطور ... که مطلع شدم بر این رساله که نوشته است آنرا صاحب آن و تشنیعاتی که برعلماء عاملین و حفظه ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۷ رمضان ۱۰۳۰ق؛ در حاشیه رساله چهارم نوشته شده، خطوط چلیپا یا راسته؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۲۴۶-۲۶۳)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱- ۲۲۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۲۶/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۱۷]

● **صلاة الجمعة = نماز جمعه** / فقه / فارسی

salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

کاشف یزدی، قاضی بن کاشف الدین محمد، - ۱۰۷۵ قمری

kāšef-e yazdī, qāzī ebn-e kāšef-od-dīn mohammad (-1665)

مؤلف در اول کتاب خود را از شاگردان مرحوم شیخ بهائی رحمه الله معرفی کرده‌اند.

اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۰۳

بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: - ۷۰]

● **صلاة الجمعة** / فقه / فارسی

ṣalāt-ul jum‘a

یزدی، محمد مقیم بن محمد علی، - ۱۰۸۴ قمری

yazdī, mohammad moqīm ebn-e mohammad ‘alī (-1674)

یزد؛ علومی یزدی، محمود؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

کا: محمد شریف، تا: ۱۰۸۲ق [نشریه: ۷ - ۷۱۲]

● **صلاة الجمعة = نماز جمعه** / فقه / فارسی

salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

تجلی شیرازی، علیرضا بن حسین، - ۱۰۸۵ قمری

tajallī šīrāzī, ‘alī-rezā ebn-e hoseyn (- 1675)

وابسته به: صلاة الجمعة = نماز جمعه؛ محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن (۱۰۱۷-۱۰۹۰)

اهدا به: شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵)

تاریخ تألیف: شوال ۱۰۸۱ق

ردی بر نظریه محقق سبزواری است که قائل به وجوب نماز جمعه بوده است. تجلی آن را در چند «فصل» تألیف کرده است. این رساله را نیز محمد سراب رد کرده است.

آغاز: بسمله. اما بعد چون از کمال دین پروری پیوسته خاطر ... شاه سلیمان الصفوی الموسوی ... متوجه توضیح و تنقیح مسائل شرعیه میباشد عموماً و مسئله نماز دریافت داشته باشد در این فصول بعرض میرساند ...

[الذریعة ۷۷/۱۵؛ کتابشناسی نماز جمعه، جعفریان ص ۷۶؛ دنا ۱۶۸/۷ (۷ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۴۰۵/۹]

شرح و حواشی:

۱- صلاة الجمعة = نماز جمعه تنکابنی، محمد بن عبدالفتاح (۱۰۴۰-۱۱۲۴)

۱. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۷۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق؛ مصحح؛ در حاشیه کلمات و جملات عربی به فارسی ترجمه شده با عنوان «منه مدظله»؛ یادداشتی به سال ۱۱۰۵؛ واقف: سید معصوم قهستانی، ۱۰۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۶۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۹۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۵۳]

۲. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۵۹/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد علی سبزواری، تا: قرن ۱۲؛ ۴۲گ (۶۸پ-۱۰۹پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: - ۷۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۳۵/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ جلد: تیماج یشمی، ۳۵گ (۳پ-۳۷ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۴×۱۸/۷سم [مختصر ف: - ۸۷۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۳۵/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ آنگاه طی تذنیبی به نقل طومارنویسی و شاهد گرفتن علما را متعرض شده. امضای علمای اعلام با امضای الفقیر حسین الخوانساری، نمقه محمد حسین البروجردی، محمد صالح المازندرانی، کتبه الفقیر محمد علی الاسترآبادی، کتبه علی بن محمد، علاءالدین محمد، العبد جمال الدین محمد الخوانساری، کتبه الفقیر محمد سعید الطباطبائی، حرره محمد تقی النقیب الحسینی، محمد رحیم عقیلی، العبد الاقل محمد جعفر، الفقیر محمد نقی الدین محمد الرضوی، حرره الفقیر محمد باقر، کتبه روح الامین الحسینی، حرره العبد جمال الدین الحسینی التفرشی (۶۷پ -۶۹پ)، چند طومار دیگر نیز نقل کرده است (۷۰ر -۷۹ر)، محشی از مولا محمد بن عبدالفتاح جیلانی مشهور به سراب از تلامذه محقق سبزواری؛ تملک: لطفعلی بن محمد کاظم صدر الافاضل در سال ۱۳۱۲؛ ۳۰گ (۳۷پ-۶۶پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۴×۱۸/۷سم [مختصر ف: ۳۹۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۵۹/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** امیدوار است که باندک تأمل و توجهی در نظر ارباب تمیز جلوه گر آید قل جاء الحق و زهق الباطل [ان الباطل] کان زهوقا الحاق چون بعد از تمام این رساله پاره ای از سخنان غریب عجیب در رساله‌ای که جناب ... آخندی مولانا محمد باقر سبزواری بفارسی در باب وجوب عینی نماز جمعه تألیف نموده بودند بنظر اقل عباد علی رضای شیرازی در آمد بنابرین اشاره بچندی از آنها می‌نماید ... ولی از امثال حضرت آخند که خود را در علوم عقلیه و نقلیه سرامد میداند بسیار بسیار مستبعد است ربنا افتح بیننا و بین قومنا بالحق و انت خیر الفاتحین بالخیر سنة ۱۱۲۸ تذنیب در نقل طوامیر استشهاد علما باعث بر آن چنانکه در یکی از حواشی الملحقات به مجملی از ان تعرض رفته آنکه حضرت آخند در باب دلالت کلام شیخ در خلاف و نهایه و کلام علامه در مختلف و کلام شیخ شهید در ذکری بر وجوب عینی اصرار داشت ... بنابرین در شبی از شبها که در خدمت دستور اعظم میانه حقیر و حضرت آخند حسب الاستدعای طرفین پاره ای از آن عبارت متنارع فیها در طوامیر و تعلیقه مطاعه در حاشیه هر یک از ان طوامیر مرقوم که علمای دارالسلطنه بعد از تأمل بیان نموده بنویسند که حال بر چه سان است پس نزد هر یک فرستاده میشد و ایشان ... نظر فهمیده خود را مرقوم میساختند تا آنکه در عرض سی چهل روز باتمام رسیده در پایه سریر خلافت مصیر سلطانی بتفصیل خوانده شد.و محمول است بر آنچه علی حده عرض شده کتبه العبد اسمعیل الحسینی الخاتون آبادی (تمت بعون الملک الوهاب).
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۸ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۸۴ص (۲-۱۸۵)، ۱۶ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۳۶۰۳]

۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۶۳/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** خود را در علوم عقلیه و نقلیه سرآمد می‌داند بسیار بسیار مستبعد است. ربنا افتح بیننا و بین قومنا بالحق و انت خیرالفاتحین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۶۶ق؛ جلد: تیماج زرد، ۲۹ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: - ۵۲۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۵۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** بسیار بسیار مستبعد است. ربنا افتح بیننا و بین قومنا بالحق و انت خیر الفاتحین
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد طاهر، تا: سه‌شنبه ۲۹ شعبان تا ۱۶ ذیقعده ۱۲۳۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی خاکستری، ۶۵گ، ۱۵ سطر [ف: ۱۶ - ۲۶۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۴۴/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** از امثال حضرت آخند که خود را در علوم عقلیه و شرعیه سرآمد میداند بسیار بسیار مستبعد است ربنا افتح ... و انت خیر الفاتحین.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: جمعه ۱۶ شوال ۱۲۹۹ق؛ ۱۶۹ص (۱۰۳-۲۷۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴۷/۲ - ۹۲]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۸۳-۳۴/۱۵۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** ولیکن از امثال حضرت آخند که خود را در علوم عقلیه و نقلیه سرآمد می‌داند بسیار بسیار مستبعد است ربنا افتح بیننا و بین قومنا بالحق و انت خیر الفاتحین تمت.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح، با خط‌خوردگی؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۰۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۸- ۴۸۲۵]

● صلاة الجمعة / فقه / فارسی

ṣalāt-ul jum'a

گیلانی، محمد، ق۱۱ قمری

gīlānī, mohammad (- 17c)

وابسته به: صلاة الجمعة؛ تجلی شیرازی، علیرضا بن حسین (-۱۰۸۵ق)
تاریخ تألیف: شوال ۱۰۸۱ق
حاشیه‌ای است بر رساله تجلی از محمد گیلانی که او را رد نموده و از عبارت‌های فقیهان که تجلی همه آنها را نیاورده آورده و روشن نموده که از آنها چه خواسته‌اند.
آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد چون در حکم فریضه نماز جمعه میانه علما اختلافات شدید شده بود و این ذره بی مقدار محمد

گیلانی مدتی مدید در فکر و اندیشه آن میبود ... و درین اوان رساله‌ای بنظر فقیر رسید که بعضی از معاصرین در انکار بر وجوب عینی نوشته بود ... آنچه حرف صاحب رساله است در متن نوشته شده و حرف مجیب در حاشیه

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۵۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اینها اندکی از بسیار است که شیخ زین الدین نقل کرده این چند کلمه تحریر یافت در ماه شوال سنه ۱۰۸۱ هزار و هشتاد و یک.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۸ق؛ متن و هامش چلیپا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۷۷ص (۱–۷۷ متن و هامش چلیپا)، ۱۶ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۴ – ۳۶۰۳]

● **صلاة الجمعة = نماز جمعه** / فقه / فارسی

salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین، – ۱۱۲۵ قمری

āqā jamāl-e xānsārī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1713)

اهدا به: سلطان سلیمان صفوی (۱۰۷۷–۱۱۰۵ق)

تاریخ تألیف: ذیقعده ۱۰۸۱ق؛ محل تألیف: اصفهان

رساله‌ای کوتاه و مختصر در نفی وجوب عینی نماز جمعه که در یک «مقدمه» و سه «فصل» تنظیم نموده است، شامل: مقدمه در نقل علماء امامیه در مساله نماز جمعه در زمان غیبت؛ فصل ۱. نقل کلام جمعی از علما که دعوی اجماع کردند بر نفی وجوب عینی؛ ۲. ذکر بعضی از دلایل زیاده بر آنچه ظاهر شد؛ ۳. ذکر ادله و قائلین بوجوب نماز جمعه و جواب از آنها.

آغاز: حمد بیحد و ثناء بیعد واجب الوجودی را سزد که معرفت ذات فایض الانوارش بر همه واجبات مقدم است ... و بعد چون همواره به معاضدت تاییدات ربانی و معاونت توفیقات سبحانی همگی همت والا و تمامی خاطر معلای سلطان ... شاه سلیمان الصفوی ... بنابر این فقیر محتاج ... ابن حسین جمال الدین محمد خوانساری ... به تالیف این رساله در تحقیق ... و این رساله ترتیب یافت بر مقدمه و سه فصل ...

انجام: اینست آنچه بنظر رسید از دلائل قول بوجوب عینی و بحمدالله ضعف آنها بوضوح پیوست.

چاپ: ضمن الرسائل، با تحقیق علی اکبر زمانی نژاد، ۱۳۷۸ش، از طرف کنگره بزرگداشت آقا حسین خوانساری

[الذریعة ۷۹/۵؛ دنا ۴۲۰/۱۰–۴۲۱ (با نام نماز جمعه ۴۰ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۴۰۵/۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۰۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی، تا: ۱۰۸۲ق؛ متن و هامش؛ ۲۵ص (۱–۲۵)، ۲۳ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۱۳ – ۲۰۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۹۸

آغاز: قدرشناسی که رشته ترتیبش اوراق نسخه دانش دانشوران جهان شیرازه کرده؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: محمد رفیع، تا: یکشنبه ۲۱ محرم ۱۰۹۰ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ واقف: سید کاظم عصار، دی ۱۳۵۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۳۹گ، ۲۱ و ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ – ۱۶۲۰]

۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۹۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۹۲ق؛ محشی با نشان «منه سلمه الله»؛ اندازه: ۱۲×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۹۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۵ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۹۵ق؛ محشی با علامت «منه»؛ تملک: عبدالائمه بن عبدالحسین نجفی خادم؛ ۱۱۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۴/۲ – ۱۱۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۳۱

خط: نستعلیق، کا: صدرالدین محمد حسینی، تا: چهارشنبه ۴ رجب ۱۰۹۹ق؛ محشی از صدر حسینی و منه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۷۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۶ – ۳۳۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۲-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** چنانچه اشاره به آن کردیم در فصل دویم بر وجوب آن این است آنچه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۷۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۴ – ۲۸۰]

۷. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «منه مدظله»؛ ۶۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [صد و شصت نسخه: – ۱۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید مرتضی بن ابی طالب حسینی کاشانی، تا: سه‌شنبه ۲۹ ذیحجه ۱۱۰۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۶گ (۱۴۸پ–۱۷۳ر)، اندازه: ۱۱×۲۵سم [ف: ۸ – ۷۲۶]

۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱۲ ربیع الثانی ۱۱۰۱ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج عنابی، ۹۲گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱ – ۱۲۵]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۲۱۵

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۳۱]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱۲/۳

بی‌کا، تا: جمعه ۲۹ ربیع الثانی ۱۱۰۶ق؛ محشی با نشان «منه، منه دام ظله، منه مد ظله، منه دام ظله»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج

سبز، ۱۲۴گ (۴۳-۱۶۶)، ۲۳ سطر (۶×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۳۳۷۵]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۷ق؛ مصحح، با علامت بلاغ بدون نام در روز پنج‌شنبه ۱۶ رمضان ۱۱۳۱، محشی با نشان «منه دام ظله»؛ مهر: «عبده اسمعیل» (بیضی)، «اشرف انبیاء ابوالقاسم» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۳ - ۱۶۲۳]

۱۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۷۶/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد نصیر، تا: جمادی الثانی ۱۱۰۸ق؛ ۸۴گ (۱پ-۸۴ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲ - ۲۵]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی (ابن محمد حسین حسینی)، تا: ۱۱۱۸ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ تملک: محمد تقی بن محمد علی مراغی به تاریخ ۲۴ رجب ۱۲۵۰؛ مهر: «الواثق بالله الغنی ابو الحسن بن محمد الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۲ - ۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۳۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۶۴]

۱۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۸۶/۳

خط: نسخ، کا: محمد اشرف، تا: ۱۱۲۰ق؛ محشی با نشان «منه»؛ ۳۷گ (۷۲-۱۰۸ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۱۴]

۱۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۶/۲

خط: نستعلیق، کا: ابن رجبعلی محمد میرزای نهاوندی، تا: ربیع الثانی ۱۱۲۵ق؛ کاغذ: فرنگی، ۵۸گ (۲۶پ-۸۳ر)، ۱۸ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: - ۲۵۹]

۱۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۶۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۱۱۲۷ق؛ در میان نامه سید جعفر نجفی به شیخ احمد لحساوی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: - ۱۴۸]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۰۵/۲

کا: محمد تقی بن محمد باقر قاضی زاده، تا: ۱۱۲۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۳گ (۵۹پ-۱۰۱ر)، ۲۴ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۳۹۳]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن حسین موسوی، تا: شنبه ۴ رجب ۱۱۳۱ق، جا: اسفرنجان جرفادقان؛ مصحح، محشی به لفظ «منه رحمه الله»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۴۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۷۸۶] و [ف: ۲۱-۱۶۱۹]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۰۹/۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۳۳ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، مجدول، جلد: تیماج قرمز، ۴۹گ (۲پ-۵۰پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۴ - ۲۶۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۳۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۶۵]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۵۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید محمد بن صدرالدین محمد، تا: محرم ۱۱۵۲ق؛ محشی با امضای صدر حسینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۸ص (۱۲۰-۲۲۷)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۳/۲ - ۹۴]

۲۱. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۴۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ ربیع الثانی ۱۱۵۶ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۵۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: - ۱۰۶]

۲۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با عناوین «منه دام ظله»؛ تملک: محمد حسین؛ مهر: کتابخانه مجدالدین (مستطیل)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳ - ۱۶۲۳]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ محشی به لفظ «منه سلمه الله»؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۹۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۱ - ۱۶۲۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۴۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۱۵۷]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: فرنگی، ۴۳گ (۱-۴۳)، سطور مورب، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۳۰ - ۴۲۷]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۷۶/۱-۶/۱۶۶

آغاز: صانع ازلی است وسبحانه گسترده دست عنایت عادل لم یزلی اعنی خطیب منبر سلونی ... وبعد چون همواره بمعنا صورت تأییدات بانی؛ **انجام:** برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛افتادگی: آغاز؛ محشی به امضاء «منه سلمه الله»؛ ۵۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۸ - ۴۸۲۴]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۳۸

آغاز: عادل لم یزلی اعنی خطیب منبر سلونی و ارث مرتبه هارونی امام المتقین و امیر المؤمنین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه سلمه الله»؛ جلد: مقوایی، ۵۱گ، ۲۱ سطر،

اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۳۰۴]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۴۷
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۱۵۸]
۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۷۰۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی به لفظ «منه دام ظله»؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۸×۱۷/۳سم [ف: ۲۱ - ۱۶۱۸]
۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۳۵
خط: نسخ، کا: کاظم بن علی گلپایگانی، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ محشی با نشان «منه ره»؛ مهر: محمد اسمعیل بن محمد قاسم؛ ۵۸گ، ۲۱ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۱×۲۳سم [ف: ۱۳ - ۳۳۹۴]
۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۴۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضا حسینی، تا: ۱۲۴۴ق؛ مصحح، محشی به لفظ «منه رحمه الله»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۳۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۷۸۷] و [ف: ۲۱-۱۶۲۰]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۳۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۶۴]
۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۵۹/۳
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۱۳۱ص (۱۸۷-۳۱۷)، ۱۶سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۳۶۰۶]
۳۱. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۶۰۶]
۳۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۰۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** یامراد این باشد که بیشتر واجب گرداننده گربه اعتبار وجوب تخییری باشد و وجه بیشتر همان باشد که اشاره به آن شد وبا وجود این احتمالات پس قول شیخ مذکور دلالت نکند بر اینکه قول امامیه
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۳۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۵ - ۲۲۳۹]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۴۵
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۱۵۶]
۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۹۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن علیقلی افشار، بی‌تا؛ تملک: محمد موسوی در تهران سال ۱۳۰۹ق، رضا موسوی زنجانی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۵۲گ (۳پ-۵۴پ)، ۱۸-۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۴۰۳]
۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ یادداشت ابی طالب محمد الموسوی در شهر تهران در ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۵۴گ (۱ر-۵۴پ)، ۱۹سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۴۱۸]
۳۵. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲۸۴/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۷/۵×۱۱/۵سم [تراثنا: س۶ش۳ - ۱۱۶]

● صلاة الجمعة / فقه / عربی
ṣalāt-ul jum‘a

کاظمی، محمد امین بن محمد علی، - ۱۰۸۸ ؟ قمری
kāzemī, mohammad amīn ebn-e mohammad ‘alī (-1678)

این رساله از وجوب نماز جمعه در عصر غیبت وقتی شرایط حاصل شود بحث نموده است و مؤلف آن را به‌خواهش برخی از مؤمنین نگاشته است.
آغاز: بسمله الله احمد علی نعمه الباطنة والظاهرة وصی الله علی محمد و عترته الطیبة الطاهرة اما بعد فیقول المفتقر الی رحمة ربه الغنی محمد امین بن محمد علی الکاظمی انه کثر علی السئوال عن حکم صلوة الجمعة فی زماننا اعنی حال غیبة صاحب الزمان
انجام: و کان بالمؤمنین رحیماً والحمدلله اولاً و آخرا والصلوة والسلام علی خاتم الانبیاء و اولهم و علی آخر الاوصیاء و مقدمهم و علی آله اشرف آل و اوسطهم.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۵گ
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب؛ واقف: سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۰ - ۳۲۱]
۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۶۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با یک سرلوح کمکار، مجدول مذهب؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۹گ (۱-۹پ)، ۱۶سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۶۹]

● صلاة الجمعة = نماز جمعه / فقه / فارسی
salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

قزوینی، خلیل بن غازی، ۱۰۰۱ - ۱۰۸۹ قمری
qazvīnī, xalīl ebn-e qāzī (1593 - 1678)

اهداء به: شاه عباس دوم
این رساله قسمتی از کتاب «الصافی فی شرح الکافی» مؤلف است که در دوازده جلد ترتیب داده، به سال ۱۰۶۴ در محله دیلمیه قزوین شروع کرده و سال ۱۰۸۴ق از آن فراغت یافته است. این بخش به‌گونه‌ای تنظیم شده است که بتوان آن را

رساله‌ای جداگانه نیز به شمار آورد. مؤلف متن روایت‌ها را به عنوان «اصل و شرح» به ترتیب به عربی و فارسی آورده و به خصوصیات لغوی الفاظ توجه داشته است و با استدلال به آیات و روایات اقامه نماز جمعه را در عصر غیبت امام معصوم (ع) حرام و ادله مخالفان خویش را ضعیف و ناکافی دانسته است. این رساله در یک «مقدمه» و «مقصد» و «تذنیب» تنظیم گردیده است. بر این رساله محمد طاهر قمی که قائل به وجوب عینی نماز جمعه بوده ردی نوشته است، قزوینی آن رد را جواب داده و او نیز بر این جواب ردی دیگر نوشته است.

آغاز: بسمله. الحمدلله خیر الناصرین ... و بعد چون حکم جهان مطاع خورشید شعاع ناهید ارتفاع برگزیده دودمان ولایت نشان

انجام: صحت نماز عید موقوف خطبتین نیست و ظاهر این حدیث این است که مستلزم نیز نباشد مانند جمعه چهار رکعتی بخلاف جمعه دو رکعتی درحضر و الله اعلم بالصواب

[الذریعة ۲۷/۱۴؛ دنا ۱۶۸/۷ (۷ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۴۰۷/۹]

شرح و حواشی:

۱- برق لامع فی دفع المانع؛ دهخوارقانی، محمد یوسف بن محمد بیگ (-۱۰۷۳)

۲- جاء الحق = رجاء الحق؛ قمی، محمد طاهر بن محمد حسین (-۱۰۹۸)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۲۰/۲

بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق، جا: اصفهان؛ ۶۴پ-۱۶۵ و هامش ۶۶ر-۷۹پ، در ۶۵پ-۶۷ بندی است عربی در کلام؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۸ سطر [ف: ۵ - ۳۹۷]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ ذیحجه ۱۰۸۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۴۴ - ۲۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۵۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۲۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۵

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۱۷۴]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۳۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۱ - ۹۱۶]

۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۵]

● صلاة الجمعة / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum‘a

محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن، ۱۰۱۷ - ۱۰۹۰ قمری

mohaqqeq-e sabzevārī, mohammad bāqer ebn-e mohammad mo’men (1609 - 1679)

نماز جمعه تا زمان شاه طهماسب در ایران به دلیل غاصب بودن خلفای عباسی و حکومت‌های بعد خوانده نمی‌شد و حرام محسوب می‌شد. نخستین شیعه فقیه که آن را واجب اعلام کرد شهید ثانی بود. شیخ علی کرکی (- ۹۴۰ق) نیز رساله‌ای در استحباب آن نگاشت و سبزواری نیز رساله‌ای در وجوب مشروط آن نگاشت که جای گفتگوی ما است. او این رساله را پس از کنفرانس نماز جمعه که به دستور علی خان زنگنه وزیر شاه سلیمان در یکی از سالهای ۱۰۸۶ تا ۱۰۹۰ تشکیل شد تألیف نمود. جمال خوانساری، عبدالله تونی، علی رضا تجلی ردها بر سبزواری نگاشته، جمعه را تحریم کردند ... . ایشان در این رساله نماز جمعه را از واجبات مؤکد و اعظم طاعات برشمرده، پس از ذکر اقوال پنج‌گانه فقها مبنی بر وجوب تخییری، تحریم، وجوب تخییری با وجود فقیه جامع الشرایط، وجوب عینی بدون شرط وجوب عینی به شرط، وجود فقیه، با استناد به آیات و روایات به پاسخ و رد دلایل مخالفان پرداخته و ادله وجوب عینی را فقط با عدالت امام جمعه استوار و متقن دانسته است.

آغاز: الحمدلله الذی فرض علی عباده المؤمنین السعی الی ذکره لینالوا به الرحمة و الرضوان و حذرهم و نهاهم عن الالتهاء عنه لیحذروا و یتوقوا علی الشقوة والخسران.

انجام: و حضور الجماعات کاف فی الحکم بالعدالة و لایحتاج الی التفتیش و التبطین و هذا آخرما قصدنا اثباته فی هذه الرسالة.

[الذریعة ۶۶/۱۵ رقم ۴۵۲؛ دنا ۱۶۸/۷ (۲۰ نسخه)]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۷۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۸۸ق؛ محشی ضد وجوب جمعه با نشان ابوالفضل، رضی؛ ۳۱گ (۷۸پ-۱۰۸پ)، ۲۲ سطر (۷/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۷-۱۲۰]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۴/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: مرتضی بن میر محمد صفی حسینی تبریزی، تا: ۱۱۰۰ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱ص (۵۱-

۷۱)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ – ۸۴۴]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۰۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۲۲گ (۲۷پ–۴۸پ)، ۱۴ و ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۶سم [ف: ۶ – ۹۶]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۸۰/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** لانه شرط فی انعقادها مادل علیه صریح الخبر من عدم الوجوب علی الاقل.

خط: نسخ، کا: حسن بن زین الدین، تا: ۱۱۱۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی، ۲۶ص (۲۰۸–۲۳۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف:۳-۱۱۱۶]

۵. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۳۴ض

کا: محمد علی بن میر سعدالدین حسینی، تا: ۱۱۲۸ق [ف: – ۴۳]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن حسین موسوی جرفادقانی، تا: چهارشنبه ۴ رجب ۱۱۳۱ق، جا: اسفرنجان جرفادقان؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۰ – ۳۲۶]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۰۶/۱–۵۷/۱۷۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۹ق؛ ۵۰گ (۱–۵۰)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ – ۲۸۰۷]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۳۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷گ (۱پ–۳۷)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۶۹]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۴۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۱۶]

۱۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۲۱/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن محمد سبزواری دهرازی، تا: یک‌شنبه ۲۵ شوال ۱۲۶۲ق؛ جلد: مقوا، ۱۸ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ – ۷۲۱]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۱۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا محمد فراهانی، تا: رمضان ۱۲۷۵ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: کاظم مدیر شانه چی، آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن آلبالوئی، ۳۹ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۱ – ۹۱۳]

مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۷۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۵۹۹]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضا حسینی، تا: ۱۳۴۱ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۱ – ۹۱۳]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشنی عنابی، ۵۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۵ – ۵۱۰]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۳۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۴گ (۷۱پ–۹۴پ)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۸ – ۲۲۱]

۱۵. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۰۴

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: – ۷۰]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۵۶

آغاز: الی المحافظة علیهما ترکماً و احساناً و الصلاظ علی أشرف الکونین و سید الثقلین و علة ایجاد النشأتین؛ **انجام:** قد عرفت ان دلیله قایم و القائن من الاصحاب موجود و دعوی الاجماع علی عدمه ممنوعة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرین ۱۱ یا ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد رضا» (بیضی)، «محمد والعترة الطاهرة شفیع یحیی فی الإخرة» (بیضی)؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۱۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۶۹]

۱۷. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۱۵۸

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: سید حسین بن عبدالغنی حسینی [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ – ۳۴۰]

● صلاة الجمعة = نماز جمعه / فقه / فارسی

salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن، ۱۰۱۷ – ۱۰۹۰ قمری

mohaqqeq-e sabzevārī, mohammad bāqer ebn-e mohammad mo’men (1609 - 1679)

اهدا به: شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷–۱۱۰۵ق)

رساله‌ای است در نقل سخنان و عبارات جماعتی که قایل به وجوب عینی نماز جمعه اند و بیان حقیقت اجماع و تشویشی که در نقل اجمال در کلام اصحاب است مشتمل بر «مقدمه» و چند «فصل». مؤلف دو بار یکی به عربی و یکی به فارسی نگاشته

است.
آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد چون خاطر قدسی شاعر نواب اشرف ... شاهنشاه ... سلیمان حسینی ...
انجام: و در اینجا تمام سخن نمودیم. والحمدلله ... وحسبی الله
[الذریعة ۶۶/۱۵؛ فهرستواره منزوی ۴۰۵/۹]
شرح و حواشی:
۱- صلاة الجمعة = نماز جمعه؛ تجلی شیرازی، علیرضا بن حسین (-۱۰۸۵)
۲- صلاة الجمعة = نماز جمعه تنکابنی، محمد بن عبدالفتاح (۱۰۴۰-۱۱۲۴)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۸۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح زرین، مذهب؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۶/۹×۲۵/۷سم [ف: ۴ - ۸۳۴]
۲. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۴۳
آغاز: بسملة. الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین. أما بعد چند سال قبل از این رساله عربیه در تحقیق نماز جمعه ...
خط: نستعلیق، کا: ظهیر بن معصوم کرهرودی، تا: ۱۵ شوال ۱۰۸۶ق؛ ۱۵ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، قطع: ربعی [تراثنا: س۶ش۱ - ۱۱۹]
۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۳۲
آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... بعد چند سال قبل از این رساله عربیه در تحقیق نماز جمعه مشتمل بر بیان مذاهب و ادله هر قوم؛ **انجام:** انگشت از او میگیرند و در موضعی از مبسوط گفته مجزیست اگر آن خلقت باشد یا ما فی من الله ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۱۰۶گ، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [رایانه]

● صلاة الجمعة / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

جزائری، صالح بن حسن، ق۱۱ قمری

jazā’erī, sāleh ebn-e hasan (- 17c)

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۰۷/۱۰
آغاز: الحمدلله الذی هدانا سبیل المومنین و جعلنا من الفرقة الناجیة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۶ق؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۰۱]

● صلاة الجمعة / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

کشمیری، محمد تقی بن عبدالله، ق۱۱ قمری

kešmīrī, mohammad taqī ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 17c)

این رساله رد کسانی است که قائل به وجوب نماز جمعه هستند. رساله‌ای است مختصر در مسائل مربوط به نماز جمعه، مؤلف پس از بیان هر مطلب، روایات مربوط بدان را از کتب حدیثی شیعه بیان می‌کند.
آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد المبعوث علی الخاص و العام و وصیه الذی نصبه یوم الغدیر علی الانام و علی اولاده النجباء الکرام و بعد فیقول ... ابن میر عبدالله القشمیری محمد التقی ... اعلم ارشدک الله تعالی ان جمعة غیر المعصوم و نائبه الخاص لو جازت لکانت عبادة و الاصل فی العبادة عدم جوازها بدون الاذن و هو الکتاب و السنة ... و الادلة العقلیة ... و کلها منتفیة فی محل النزاع.
[الذریعه ۶۸/۱۵؛ دنا ۱۷۳/۷ (۴ نسخه) نسخه دانشگاه آن از فاضل هندی است نه کشمیری که باید اصلاح شود]
شروح و حواشی:
۱- صلاة الجمعة؛ رضوی، ابوالحسن بن محمد (قرن ۱۴)
۲- صلاة الجمعة = التمویهیة

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۸/۲
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه مجلس شورای اسلامی - تهران ۱۳۰۶ [در مجلس یافت نشد]؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۴ص (۱۳۳-۱۵۶) [عکسی ف: ۴ - ۲۱۱]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۰/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** قال و انصرف فیمن انصرف یومئذ ... و روی مثله فی رجل عن ابی عبدالله (ع)
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن سید حسین موسوی (گویا)، تا: نزدیک ۱۱۳۶ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوا، ۱۵ و ۱۶ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۲۰۹۲]
۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۵۱/۲
آغاز: ثم ذکر الشارح ایده الله تعالی فی ضمن کلام المصنف و هل یجوز فی ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۲۲۱]

● صلاة الجمعة / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

مشرقی اصفهانی، محمد بن محمود، ق۱۱ قمری

mašreqī esfahānī, mohammad ebn-e mahmūd (- 17c)

رساله‌ای است استدلالی در مسأله «صلوة جمعه در عصر غیبت» و در آن از «رساله صلوة جمعه» تألیفی محقق کرکی زیاد نقل نموده است. رساله در دیباچه چنین توصیف شده: «هذه جملة تشتمل علی بیان حکم الجمعة فی زمان الغیبه سلکت فیها طریق

الانصاف و جانبت فيها طريق التعنت و الاعتساف و جعلتها كالشرح لكلام بعض القايلين بالوجوب العينى فى زمان الغيبة» این عبارت، مشعر است که مؤلف متمایل به وجوب عینی نماز جمعه در عصر غیبت بوده. لیک در خاتمه رساله آورده: «خاتمة يقول مؤلف هذه الرسالة هو انى بعد ما تممت الرسالة رجح فى عقلى القول بالوجوب التخييرى». رساله مرتب است بر چهار «باب» و «خاتمه»: باب ۱. فيقول و بالله التوفيق و قبل الخوض فى لجة الاستدلال لابد من تحرير محل النزاع و ما يتوقف هو عليه و ذلك فى اربعة فصول؛ ۲. ذكر الدليل المبين للامام فى صلوة الجمعة ذلك الدليل واضح كالشمس فى رابعة النهار؛ ۳. اعلم ان اصحابنا رضوان الله عليهم اجمعوا على اشتراط الامام او من نصبه فى صلوة الجمعة؛ ۴. استدل القايلون بالوجوب العينى بالاية و الروايات؛ خاتمه يقول مؤلف هذه الرسالة هو انى بعد ما تممت هذه الرسالة رجح فى عقلى القول بالوجوب التخييرى و ذلك انى وجدت هذا القول مذهبا لجمهور الاصحاب.

آغاز: الحمدلله الذى فضل يوم الجمعة على ساير الايام

مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۶۴۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** عند عدم العلم يتحقق شروط الجمعة

خط: نسخ، کا: علینقی بن شیخ کلبعلی جزائری، تا: غره ذیحجه ۱۰۸۶ق، در عصر مؤلف؛ محشی از مؤلف که به خط خود نوشته و هم نزد او مقابله و تصحیح شده، تاریخ ختم مقابله: ۱۰۸۶ در اصفهان، پشت ورق اول نسخه به خط مغایر نوشته شده: «كل ما فيه هذه الرسالة من الروايات فهو منقول من رساله مولانا علامة المتأخرين محمد تقى المجلسى طاب ثراه نمقه مؤلفه المذكور»؛ ۹۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ – ۵۱۲ و ۲۰-۳۲۲]

● صلاة الجمعة / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jumʻa

فاضل هندی، محمد بن حسن، ۱۰۶۲ – ۱۱۳۷ قمری

fāzel-e hendī, mohammad ebn-e hasan (1652 - 1725)

تاریخ تألیف: ۱۰۹۷ق

رساله‌ای است از بهاء الدین محمد بن حسن اصفهانی مشهور به فاضل هندی، در این‌که شرط جواز اقامه جمعه وجود و بسط ید امام است. وی یکایک اخبار و ادله‌ای که طرفداران جواز اقامه جمعه در غیبت یاد کرده‌اند نقل و رد کرده است و خود نیز دلیل‌هایی بر عدم جواز آن آورده است. در پایان کتاب این ابیات را نیز که سروده خود او و متضمن تاریخ تألیف رساله است نوشته است: «فهذا ما سقينا من كوس ×× تدار براح حق من شراب / طهور من سقام الجهل صافى ×× تجلى للضباب عن الصواب / نمر على الافاضل بالرشاد ×× و ننفض عنهم ترب ارتياب / نكفكف عنهم جند الضلال ×× و نهديهم لعمرى و الشباب / و قد كان الفراغ ليوم سبت ×× و قد ركب المضيب على الذهاب / و الف بعد سبع سنين تمت ×× و تسعون تعدد فى الحساب / فلله المحامد ملى جور ×× و مابان الشراب عن السراب / و قد قم السطور كماتراها ×× و قد نضدت مؤلف ذاالكتاب / محمد البهاء كفاه فخرا ×× بان يدعى ولى ابى تراب / عفى عنه الاله كما هذاه ×× لا رشاد و نجى من عذاب».

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمين و الصلوة على سيد المرسلين و آله و عترته ... وبعد فهذا ماسالتموه من محصل الكلام فى صلوة الجمعة فى غيبة الامام عليه السلم فافتحوا له مسامعكم و احتاطوا لدينكم. اقول من البين ان العبادة لا تصح الامتلقاة من الشارع فلا تصح صلاة الا هيئة تلقيها من الشارع ...

انجام: و قد رقم السطور كما تراها و قد نضدت مؤلف ذا الكتاب محمد البهاء كفاه فخرا بان يدعى ولى ابى تراب عفا عنه الاله كما هداه و نجا من عذاب.

چاپ: در گنجینه بهارستان، بخش فقه و اصول، دفتر اول، به کوشش حسنعلی علی اکبریان، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۱ش، با تصحیح ولی قربانی.

[دنا ۱۷۳/۷ (۲ نسخه) که نسخه دانشگاه از کشمیری دانسته شده]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۶۱/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد كان الفراغ من كتابة هذه النسخة الشريفه ... ضحى اليوم التاسع و العشرين من شهر شوال ... من السنه السادسه عشره و المائه على يد محبه الوفى ... الداعى له بطول البقاء ... محمد بن بدوى الجزايرى.

خط: نسخ، کا: محمد بن بدوی، تا: ۱۱۱۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۴ص (۲۷۹-۲۹۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۹ - ۱۵۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بل ما عرفته من الاجماع على الاشتراط بالامام او الاذن منه دليل عليه قاطع. فهذا ما سقيناه من كؤوس ×× يدار براح حق من شراب / و قد كان الفراغ ليوم سبت ×× و قدر كب المصنف على الذهاب / و الف بعد سبع سنين تمت ×× و تسعون يعدد فى الحساب / فلله المحامد ملىء جو ×× و ما بان الشراب من السراب / و قد رقم السطور كما تراها ×× و قد نضدت مؤلف ذا الكتاب / محمد البهاء كفاه فخرا ×× بان يدعى ولى ابى تراب / عفا عنه الا له كما هداه ×× لارشاد و انجى من عذاب

در فهرست از محمد تقی بن عبدالله کشمیری دانسته شده و اشاره به دیباچه‌ای دارد که معلوم نشد کدام دیباچه است چون چنین چیزی در این رساله دیده نمی‌شود و رساله کشمیری که البته دارای دیباچه است با این رساله و سرآغاز آن متفاوت است ولی همان رساله‌ای است که حائری از فاضل هندی دانسته است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۳۶ق؛ با دو حاشیه «منه»، در گ ۱ر گفتاری است از شیخ جعفر در خرده‌گیری از زمخشری در کشاف در تفسیر آیه «قد يعلم انه ليحزنك الذى يقولون ... يحجدون» که در محرم ۱۱۱۰ برای محمد نبی جنابذی نگاشته و

به‌خط نستعلیق ابوالقاسم بن سید حسین موسوی است در خواران به سال ۱۱۳۶؛ مهر: «محمد هادی»؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوا، ۱۵و۱۶ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۲۰۹۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۰۹/۱۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن زین العابدین موسوی، تا: با تاریخ ۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۱۴پ- ۱۲۱ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱/۸×۱۷/۵سم [ف: ۴۳ - ۱۸۷]

۴. قائن؛ امام، سید حسن؛ شماره نسخه:۱۴/۴

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۳۹پ-۴۴ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۱۸۹]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

حر عاملی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۱۰۴ قمری

horr-e ‘āmelī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1693)

رساله‌ای است در خصوص نماز جمعه که در رد بر رساله صلاة الجمعة شهید ثانی نگاشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۷۰/۱

آغاز: ... ربکم و بغیر ذلکم من الآیات علی أن تخصیصهم بالخطاب ... الإتیان بالجملة الفعلیة الدالة علی التجدد و الحدوث بینهما علی انه ینبغی أن یکون ایمان المؤمنین یوماً فیوماً مائل؛ **انجام:** و الجواب عن الشبهة الثالثة علی تقدیر تسلیم إنتفاء الوجوب العینی ان الدلایل المذکورة انما دلت علی الجواز فی الجملة ... قد عرفت ان دلیله قائم و القائل من الأصحاب موجود و دعوی الاجماع عدمه ممنوعة

خط: نسخ، کا: محمد یوسف بن محمود بن حیدر، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، در شوال ۱۱۷۹ مقابله شده؛ کاغذ: شرقی، ۵۳گ (۲ر-۵۴ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۶×۱۱سم [ف: ۳۶ - ۵۹۵]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

بحرانی، سلیمان بن عبدالله، ۱۰۷۵؟ - ۱۱۲۱ قمری

bahrānī, soleymān ebn-e ‘abd-ol-lāh (1665 - 1710)

تاریخ تألیف: ۲۸ جمادی الثانی ۱۱۰۴ق

[دنا ۱۷۰/۷؛ الذریعه ۷۲/۱۵]

شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۷۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۷ جمادی الاول ۱۱۰۷ق؛ ۴۷گ (۱-۴۷)، ۲۴ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۸۷]

● **صلاة الجمعة = نماز جمعه** / فقه / فارسی

salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

خراسانی، ملا محمد باقر

xorāsānī, mollā mohammad bāqer

رساله در نماز جمعه در یک «مقدمه» و چند «فصل» به فارسی و در مقدمه گفته است که پس از رساله عربی این رساله را به فارسی نوشته است. نکات تاریخی سودمندی درباره تاریخ این نماز در میان شیعیان دارد.

آغاز: بسمله و به نستعین. رساله نماز جمعه آخوند ملا محمد باقر خراسانی رحمه الله. الحمد الله رب العالمین ... اما بعد چند سال قبل ازین رساله عربیه ای در تحقیق نماز جمعه ... مرتب شده بود و درین ایام رساله فارسیه ... ترتیب یافت ... و این رساله مرتب است بر مقدمه (در چهارده مقاله) و چند فصل.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۳۶/۴

در یک مقدمه و چند فصل، در مقدمه گفته که پس از رساله عربی این رساله را نگاشته؛ خط: نسخ، کا: کربلایی حسین شعرباف، تا: ۲۲ ربیع الثانی ۱۱۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۳سم [ف: ۶ - ۱۶۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱۲/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** مقدمه ششم عادت شیخ طایفه ... یا آنست که مخالف معین را اعتبار نکرده اند یا آنست که اشهر را اجماع نام (نانوشته مانده)

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۱۸۰گ (۲۶۲-۴۴۱)، ۲۳ سطر (۶×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۳۳۷۵]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۴۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۹ شوال ۱۱۸۲ق؛ کاغذ: فرنگی [ف: ۱۶ - ۲۵۳]

● **صلاة الجمعة = نماز جمعه** / فقه / فارسی

salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

پازواری، محمد تقی بن اسماعیل

pāzavārī, mohammad taqī ebn-e esmā‘īl

در تحقیق وجوب نماز جمعه و عدم آن در زمان غیبت.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۳/۲۹

آغاز: بسمله حمد بی نهایت بینهایت را روا که تا غایت بدایت او دست زد؛ **انجام:** عدم وجوب عینی را و الله الهادی ... هذا ما اردنا بیانه ... نحو تبیانه.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۱۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵ص (۲۷۴–۲۸۸)، اندازه: ۱۸/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۲ - ۲۲۰]

● **صلاة الجمعة = نماز جمعه** / فقه / فارسی
salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e
خوانساری، رضی الدین محمد بن حسین، -۱۱۱۳ قمری
xānsārī, razī-od-dīn mohammad ebn-e hoseyn (- 1702)
[مکتبة امیرالمؤمنین ۴۸۰/۲]

یزد؛ سعیدی، سید ابوالفضل؛ شماره نسخه:۹
خط: نسخ، کا: ملک محمد سبزواری چشمی، تا: شوال ۱۱۲۷ق، جا: توس مدرسه جعفریه؛ قطع: بغلی [نشریه: ۴ - ۴۶۰]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی
ṣalāt-ul jum‘a
خاتون آبادی، اسماعیل بن محمد باقر، ۱۰۳۱-۱۱۱۶ قمری
xātūn ābādī, esmā‘īl ebn-e mohammad bāqer (1622-1705)
این رساله در وجوب تخییری نماز جمعه در زمان غیبت است به شرط حضور وجود فقیه جامع الشرایط. او با چهار دلیل کتاب و سنت و اجماع عامه و خاصه گفته خود را مستدل ساخته و از عبارات شیخ مفید در مقنعه و شیخ طوسی در نهایة و علامه حلی در تحریر و مختلف و تذکره و محقق حلی در معتبر و شهید اول در ذکری و دروس و غایة المراد و محقق کرکی در جامع المقاصد سود جسته و بعد از نقل کلمات این بزرگان هشت فایده از آن برداشت کرده است.
آغاز: المقصد الثالث فی الفوائد المتعلقة بالصلوة و فیه فصول الفصل الاول فی ان صلوة الجمعه لیست بواجبة عیناً فی زمان الغیبه اعلم ان الادلة الشرعیة هی الکتاب و السنة و الاجماع القطعی الذی هی اجماع الکل و الاجماع الواقع من عصابة الفرقة الناجیة الاثنی عشریة المشهورة بالامامیة ...
انجام: و کانه و صل الی هذا النحریر شیء امکنه القول بما یناسب هذا الزمان او رخصة فی ما ذهب الیه و الله اعلم بالصواب.
چاپ: میراث بهارستان، دفتر دوم، صص۹۲۱- ۹۶۰، تصحیح علی اسدی، تهران، ۱۳۸۸ش، کتابخانه مجلس شورای اسلامی
[دنا ۱۷۰/۷؛ معجم المؤلفین ج: ۱؛ اعیان الشیعه ۴۴؛ الذریعه ۱۱۰:۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۵۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: رجبعلی بن محمد امین ساروی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۹۶ص (۱-۹۶)، اندازه: ۱۹×۹/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۹۶]

● **صلاة الجمعة (۱) = تعلیقة علی رسالة صلاة الجمعة** / فقه / عربی
ṣalāt-ul jum‘a = ta‘līqat-un ‘alā r.-u ṣalāt-il jum‘a
تنکابنی، محمد بن عبدالفتاح، ۱۰۴۰ - ۱۱۲۴ ؟ قمری
tonekābonī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-fattāh (1631-1712)
وابسته به: صلاة الجمعة = نفی الوجوب العینی لصلاة الجمعة فی زمن الغیبة؛ تونی، عبدالله بن محمد (-۱۰۷۱)
تاریخ تألیف: جمعه اول ذیقعده ۱۰۹۴ق؛ محل تألیف: مشهد مقدس
مولی عبدالله تونی رساله‌ای در حرمت نماز جمعه در عصر غیبت نگاشته، سپس مولی محمد سراب رساله موجود را به عنوان حاشیه در رد تونی نگاشته است، با عناوین «قوله، اقول». ملا محمد سراب در ابتداء روایت نخستین مندرج در آن رساله را تحت دقت قرار داده و وجوب را تعبیر می‌کند و سپس به کلمه کل می‌پردازد و در طول بحث خود ایراداتی چند به نظریات نویسنده رساله می‌گیرد و بعد نظر خود را اعلام می‌دارد. مؤلف رساله، دو ردیه دیگر به عربی تألیف نموده، یکی بر نظریات علیرضا تجلی و دومین ردیه را بر نظریات آقا جمال خوانساری به فارسی نگاشته است.
آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی نبیه محمد و آله اجمعین قوله فالجواب عن الروایة الاولی الخ اقول لفظ الفرض اظهر فی الدلاله علی الوجوب الاصطلاحی من لفظ الوجوب خصوصا مع اقتران
انجام: و من تتبع کتاب الکافی فی حصل له الظن بان الاحادیث التی یذکرها فی باب، یعمل [به] کما یدل علیه اهتمامه فی نقل احادیث لاینافی بعضها و ظهر بما ذکرنا ان ظاهر هذین الشیخین القول ما یوجب العینی فی الکتابین.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۲۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: ابن میر اسماعیل با مهر «محمد باقر الحسینی» (بیضی)، محمد سعید به تاریخ ۱۲ محرم ۱۲۱۵ق با مهر «محمد سعید» (بیضی)؛ مهر: «سید محمد الحسینی» (بیضی)، «مظهر هر دو جهان است علی» (بیضی)، «الواثق الله الغنی رضا بن محمد مهدی الحسنی الحسینی» (مربع)، «العبد محمد هادی الحسنی الحسینی» (مربع)؛ ترقیمه: «قد وقع الفراغ عن کتابة هذه الحاشیة فی یوم الجمعةغرة ذی قعدة الحرام من شهور سنة ۱۰۹۴ هـ اربع و تسعین بعد الألف، علی ید اقل خلق الله محمد بن عبدالفتاح التنکابنی فی بلدة المشهد المقدس

علی مشرفها الف الف تحیة و السلام، تم»؛ واقف: حاج علی تاجر خوئی، محرم ۱۲۵۳؛ کاغذ: فرنگی، ۹گ (۱پ-۹ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۶×۱۱/۵سم [ف: ۳۳ - ۲۴۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۷۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سعدالدین ممد بن حاتم بیک تونی، تا: رمضان ۱۱۱۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۴۶پ-۶۰پ) [ف: ۱۰ - ۱۷۱۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸/۳ خوئی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدخان قاینی، تا: ۱۱۳۹ق؛ در پایان رساله نوشته شده: «تمت التعلیقات المتعلقه علی رسالة الجمعه لمولانا محمد الشهیر بالسراب»؛ ۱۷ص (۱۰۰-۱۱۶) [ف: ۷ - ۱۷۹]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۸/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۱ص (۳۷- ۴۷)، ۱۶ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۴۰]

● صلاة الجمعة (۲) / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

تنکابنی، محمد بن عبدالفتاح، ۱۰۴۰ - ۱۱۲۴ ؟ قمری
tonekābonī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-fattāh (1631-1712)

وابسته به: صلاة الجمعة؛ تجلی شیرازی، علیرضا بن حسین (-۱۰۸۵ق)

تاریخ تألیف: اواخر رمضان ۱۱۰۶ق

مؤلف ابتدا رساله فارسی در نماز جمعه نوشت که در واقع ردی بر آراء آقا جمال الدین محمد خوانساری بود و از رعایت برخی از دقایق علمی عاری بود، سپس اقدام به تألیف این رساله کرد برای اثبات وجوب عینی نماز جمعه در زمان غیبت، دارای سه «فصل» است: ۱. نقل کلام الفقهاء و بیان مقتضاها؛ ۲. اثبات وجوب الجمعه عیناً فی زمان الغیبة؛ ۳. فیما یقال فی عدم الوجوب؛ خاتمه حاوی سه «فایده»: ۱) قول الشهید الثانی و ادعائه الاجماع، ۲) عدم اعتبار الفقیه فی صلوة الجمعة، ۳) تحقیق العدالة. مؤلف آن را به امر استادش محقق سبزواری در رد صلاة جمعه مولا علی رضا بن کمال الدین حسین اردکانی شیرازی متخلص به تجلی نوشته است.

آغاز: الحمدلله الذی شرف الجمعة علی غیرها من الزمان و الاوقات و فضلها علی سایر العبادات و الصلوات ... اما بعد فیقول المتمسک بکرم ربه الغنی محمد بن عبدالفتاح تنکابنی بانه قد الف بعض فضلا معاصرینا رسالة فارسیة لنفی عینیة الجمعة مشتمله علی ...

انجام: فان بقی لک ریب فارجع الی رسالة کتبها فی الاخبار و الاجماع

چاپ: با تحقیق رسول جعفریان، در دوازده رساله فقهی درباره نماز جمعه در روزگار صفوی، قم، انصاریان، ۱۳۸۱ش

[الذریعة ۸۰/۱۵ و ۸۱؛ دنا ۱۷۰/۷- ۱۷۱ (۳۲ نسخه)؛ محقق خوانساری ۴۸۸ و ۴۸۹]

۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲-ر/۲۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** قدتم الرساله عل ید مؤلفه الراجی ... محمد بن عبد الفتاح التنکابنی غفر الله ذنوبهما ... فی اواخر شهر الله عزوجل من شهور سنه ۱۱۰۶ - ست و مائه و الف

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۰۶ق؛ محشی؛ ۸۴گ، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۱۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۸۷/۳

خط: نستعلیق، کا: محسن بن حسن گیلانی، تا: ۱۱۰۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۹گ (۳۸پ-۱۷۶پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۶۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۹۲/۳

آغاز و انجام: برابر؛ قد تم الرسالة علی ید مؤلفه الراجی الفقیر الی رحمة الله و الطافه الحمیمة محمد بن عبدالفتاح تنکابنی غفرالله ذنوبهما و ستر عیوبهما حامداً لله مصلیاً علی رسولة الثقلین و آله الطیبین الطاهرین فی اواخر شهر الله عزوجل فی شهور سنة ۱۱۰۶ق من هجره خیر البریة علی هاجرها الف الف سلام و التحیة.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن علیقلی افشار، تا: ۱۱۰۶ق؛ در آغاز رساله اختصارات ذکر گردیده که ق = ثقه غیر امامی، ح، ممدوح، ض = ضعیف م = مجهول و قولنا: ثقة ای عدل امامی ضابط؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماح عنابی، ۷۰گ (۵۶پ-۱۲۵ر)، ۱۸-۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۴۰۴]

۴. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۹۷/۳

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... قوله فالجواب عن الروایة الاولی، أقول لفظ الفرض اظهر فی الدلالة علی الوجوب الاصطلاحی؛

انجام: وظهر بما ذکرنا ان ظاهر هذین الشیخین القول بالوجوب العینی فی الکتابین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۶ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف مخ: - ۱۳۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری خفی، کا: محمد شفیع تنکابنی، تا: ۱۲ شوال ۱۱۰۷ق؛ مجدول، مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۶۹؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور آبی، ۵۷گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۱۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴ رجب ۱۱۰۷ق؛ از روی خط مؤلف،

مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۳ – ۸۷]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۱/۳

آغاز و انجام: برابر؛ انجامه: قد تم الرسالة علی ید مؤلفه الراجی الفقیر الی رحمة الله محمد بن عبدالفتاح التنکابنی غفرالله ذنوبهما و ستر عیوبهما حامداً لله مصلیاً علی رسوله الثقلین و آله الطیبین الطاهرین فی اواخر شهر عزوجل من شهور سنه ۱۱۰۶ق من الهجرة خیر البریة علی هاجرها الف الف سلام و التحیة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر رمضان محرم ۱۱۰۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۷۰گ (۵۶پ–۱۲۵ر)، ۱۹ سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۹ – ۴۱۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۰ق؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۷۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ – ۵۱۳]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: تبریزی، احمد بن محمد علی، تا: ۱۱۱۲ق؛ کاغذ: حنایی [رایانه]

۱۰. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: فرج الله بن عبدالحکیم، تا: محرم ۱۱۱۳ق [تراثنا: س۲ش۴ – ۴۷]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۸/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** الفائدة الثالثة (من الخاتمة) فی تحقیق العدالة ... منها ما رواه الصدوق ... انه قال لایؤم الحضری المسافر ... و منها ما ذکره بقوله و سأل علی بن جعفر اخاه

کا: محمد بن حبیب گیلانی، تا: ۱۱۱۵ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «منه مدظله العالی» و «منه سلمه الله تعالی»، در صفحه عنوان دارد «ایضا من مصنفاته دام ظله العالی فی الجمعة» و همین خود می‌رساند که نگارنده رساله همان تنکابنی می‌باشد و نویسنده شاگرد او و در زمان او این نسخه را نوشته است، با خط خوردگی؛ ۵۵گ (۱۳۳پ–۱۸۷پ) [ف: ۵ – ۲۰۹۴]

۱۲. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ شوال ۱۱۲۰ق؛ مصحح، محشی نسبتاً مفصل از مؤلف با عنوان «منه سلمه الله»؛ تملک: محمد رضی بن محمدرضا مشهدی، لطفعلی بن محمد کاظم در ۱۳۳۳؛ ۱۳۴ص [ف: – ۲۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۴۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ – ۱۴۴]

۱۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۶۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالحسن شریف رضوی، تا: محرم ۱۱۲۷ق؛ ۲۰ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳–۹۱۱]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید ابوالقاسم بن سید حسین موسوی، تا: اوایل ۱۱۳۰ق، جا: اسفرنجان جرفادقان؛ مصحح، محشی با جمله دعایی «منه رحمه الله»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۱۳]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۰۵/۱

کا: محمد تقی بن محمد باقر قاضی زاده، تا: پایان ذیقعده ۱۱۳۰ق؛ محشی با نشان «منه ره»؛ کاغذ: سپاهانی، ۵۸گ (۱پ–۵۸پ)، ۲۴ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۶ – ۳۹۲]

۱۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۶۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ رمضان ۱۱۳۱ق؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۴گ (۳۸–۱۶۱)، ۱۵ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳ – ۱۱۷۳]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۲۰/۱۳–۱۸/۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسن مشهدی، تا: ۱۲ شوال ۱۱۳۳ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی با امضای «منه رحمه الله»؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵ – ۲۸۰۷]

۱۸. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۷۲/۳

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: میرحسین بن شاه رضا سنکچاره پشتی، تا: ۱۱۵۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۷گ (۴۷پ–۱۰۳ر)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: – ۴۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۸۰/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ – ۲۲۵]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۳۹/۲

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد زمان گوگدی گلپایگانی، تا: ۲۷ ربیع الثانی ۱۱۵۳ق [مختصر ف: – ۵۳۳]

۲۰. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۲۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ – ۵۸۷]

۲۱. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۷۴/۱

آغاز: انفع فی الایصال الی المطلوب و اخلی عما زاد و خرج عن المقصود و عاق عن ذلک بعض الامراض

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، در عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۱گ (۱ر–۱۱۱ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [کتابخانه‌های قائن: ف: – ۱۵۱]

۲۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۹۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان «منه سلمه الله»؛ ۸۴گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۹۲]

۲۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۹۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، در حیات مؤلف؛ محشی با نشان

«منه دام ظله»، با نسخه اصل مقابله شده؛ تملک: محمد حسن بن حاج غنی اصفهانی شیرازی؛ ۱۰۲گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۲]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۲۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان «منه سلمه الله، من ق» ؛ کاغذ: فرنگی، ۸۳گ (۱۰پ-۹۲ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۶×۱۱/۵سم [ف: ۳۳ - ۲۴۷]

۲۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۲۰

آغاز: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، کا: میرزا محمد فراهانی، تا: ۱۲۷۵ق؛ کاغذ اصفهانی؛ جلد: مقوا عطف میشن قهوه‌ای، ۵۴گ، ۲۲ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۷۲۱]

مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۷۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۵۹۹]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۹۹

آغاز: ... الذی لا انتفاع فی ذکر لیکون انفع فی الایصال الی المطلوب؛ **انجام:** فی الفتوی فی هذا الزمان فان ارتفع شیوع هذه الحرارة فی بعض الازمان و فی بعض الامکنة فالحکم.

خط:نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۸۸ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۹/۸×۱۶/۸سم [ف: ۴۵ - ۷۷]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضا حسینی، تا: سه‌شنبه ۴ رجب ۱۳۴۱ق؛ مصحح، محشی به لفظ «منه رحمةالله تعالی»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: مقوا، ۴۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۱۵]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۳۰

خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عرفانی» (بیضی)؛ ۷۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۶ - ۲۹۸]

● **صلاة الجمعة (۳) = نماز جمعه** / فقه / فارسی

salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

تنکابنی، محمد بن عبدالفتاح، ۱۰۴۰ - ۱۱۲۴ ؟ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-fattāh (1631 - 1712)

وابسته به: صلاة الجمعة = نماز جمعه؛ تجلی شیرازی، علیرضا بن حسین (-۱۰۸۵)

رد بر رساله نماز جمعه علیرضا تجلی

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۳۵/۲

خط: نستعلیق، بی کا، تا: شوال ۱۰۸۱ق؛ جلد: تیماج یشمی، ۳۴گ (۳ر- ۳۶پ در هامش نسخه) [مختصر ف: - ۳۹۰]

● **صلاة الجمعة (۴)** / فقه / فارسی

ṣalāt-ul jum‘a

تنکابنی، محمد بن عبدالفتاح، ۱۰۴۰ - ۱۱۲۴ ؟ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-fattāh (1631-1712)

مباحث نسبتاً مفصلی است در نماز جمعه درقول به وجوب عینی نماز جمعه که گویا در رد نفی عینیت نماز جمعه آقا جمال می‌باشد.

[دنا ۱۷۴/۷؛ الذریعة ۵۸/۱۵]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۱۷/۱

آغاز: یکی از آنها جزم شیخ مفید ره دراین کتاب و دعوی صریح اجماع است درکتاب اعلام چه فرموده اند اتفقت الامامیة علی ان اقل من یجب بحضورهم؛ **انجام:** و غائبین هم غیر آن را از لفظ نمی‌فهمند و خود را مکلف به همان می‌دانند پس چگونه می‌توان گفت که عینی بودن آن درحال حضور است نه غیبت وشرط مذکور درهمه حالات ثابت می‌باشد.

خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۳۵گ(۱ر-۱۳۵پ)،۱۶سطر،اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۳ - ۹۸۳]

● **صلاة الجمعة = حرمة صلاة الجمعة فی السفر** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a = ḥurmat-u ṣalāt-il jum‘a fi-s safar

مسیحا فدشکوئی، محمد مسیح بن اسماعیل، ۱۰۳۷؟ - ۱۱۲۷ قمری

masīhā fedeškū’ī, mohammad masīh ebn-e esmā‘īl (1628 - 1715)

تاریخ تألیف: شوال ۱۱۰۲ق

رساله در حرمت نماز جمعه در سفر است. مؤلف با استدلال به اقوال فقهای بزرگ و استناد به این که امر به شیء مقتضی نهی از ضد خاصش می‌باشد بنابراین هنگام زوال خورشید اقامه نماز جمعه را واجب و گزاردن آن را در سفر حرام دانسته است. در آن از نگارنده مدارک و شرح لمعه و از شیخ علی نقی نقل شده است.

آغاز: و نحمده و نصلی علی نبیه ... و بعد، فهذه اخوانی کلمات مختصرة ... المعضلة التی تجعل دلیلا علی حرمة ...

[دنا ۱۷۱/۷ (۵ نسخه)]

۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۲۳/۲

آغاز: برابر

کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۱۸ص، قطع: خشتی [ف: - ۳۰۴]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۴۲

آغاز: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه اغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ ۸گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۵۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان کان المسألة من الفرعیات التی ینتفی فیها بالظن ... علی مهاجرها الف سلام و تحیة.

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضا حسینی، تا: ۱۳۴۴ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۴۵] و [ف: ۲۰-۳۲۸]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۸۲۹/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلزومه قطعی البطلان هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه الرسالة و الحمدلله و الصلاة علی ختم الرسالة.

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۱۵۰ر-۱۵۲پ) [ف: ۵ - ۱۷۸]

● صلاة الجمعة / فقه / فارسی

salāt-ol jom'e

ملا محمد بن حسن

mollā mohammad ebn-e hasan

از کلام علامه مجلسی در بحار الانوار فهمیده می‌شود که سوره جمعه تشویق به نماز جمعه کرده و سوره منافقین تحذیر از ترک نماز جمعه می‌کند. مؤلف در این رساله به کسانی که بر مجلسی طعنه می‌زنند پاسخ گفته است.

آغاز: بسمله ... الحمدلله الذی اوضح لنا الحق و سلک بنا الی فرض الجمعات و بعث فی الامین رسولا منهم یتلوا علیهم الآیات و یذکیهم و یعلمهم الکتاب ...

[الذریعه ۶۷/۱۵؛ دنا ۱۷۴/۷]

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۵۱/۵

آغاز: برابر

تذکر: نام مؤلف دراین فهرست ذکر نشده است و به استناد فهرست مرکز احیاء عکسی ۱۱۸/۲ثبت شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۲۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۷گ (۳۵۸-۳۹۴)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۲۲۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۲۶/۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۱۸]

● صلاة الجمعة / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a

تویسرکانی، محمد کاظم بن محمد حسین، ق۱۲

toyserkānī, mohammad kāzem ebn-e mohammad hoseyn (- 12c)

تاریخ تألیف: شوال ۱۱۰۹ق

در یک «مقدمه» و سه «فصل» و «خاتمه» در رد رساله فارسی و حاشیه عربی و رساله عربی که یکی از معاصران مؤلف در اثبات وجوب عینی نماز جمعه ساخته است (دیباچه). فهرست مطلب‌ها: المقدمة فی ذکر اقوال الاصحاب التی ذهبوا الیها؛ فصل ۱. نقل عبارات الفقهاء و بیان مقتضاها فیما لایحتاج الی البیان؛ ۲. اثبات الوجوب العینی فی زمان الغیبة؛ ۳. ذکر بعض الادلة علی نفی الوجوب العینی؛ خاتمة فی عدالة الامام و ان عدالته شرط فی الجماعة مطلقا.

آغاز: بسمله. و به نستعین. الحمد الذی لیس کمثله شیء ... اما بعد فلن محمد کاظم بن محمد حسین التوی سرکانی ... یقول.

[دنا ۱۷۲/۷ (۳ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فرغ من تسویدها و تالیفها مؤلفها ... محمد کاظم بن محمد حسین التوی سرکانی ... فی اوایل عشر الوسط من شهر الشوال ... سنة تسعة و مأة و الف (۱۱۰۹) ... و الماضویة ناشدتکم ... من ستر.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی با نشان «منه، منه عفی عنه»؛ تملک: ضیاءالدین بن آقا محمد نبی در ۱۲۷۶؛ ۱۱۸گ، ۱۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۲ - ۲۵۷۲]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۷۵/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ جمادی الثانی ۱۲۲۹ق؛ افتادگی: آغاز [ف: ۳ - ۴۳]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۸۲

آغاز: بمن هو بالمعصوم او بنائبه

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین»؛ اهدایی: حاج صدر؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۶۶گ، ۱۲ سطر (۴/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۴ - ۱۳۱۱]

● صلاة الجمعة = حاشیه بر حاشیه سراب / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a = hāšīye bar hāšīye-ye sarāb

تونی، امین بن احمد، قرن ۱۲ قمری

tūnī, amīn ebn-e ahmad (- 18c)

وابسته به: صلاة الجمعة (۱) = تعلیقة علی رسالة صلاة الجمعة؛ تنکابنی، محمد بن عبدالفتاح (۱۰۴۰-۱۱۲۴ق)

مؤلف که برادرزاده ملاعبدالله تونی است، در این رساله اعتراضات ملاسراب تنکابنی بر تونی را یک به یک نقل و رد کرده است. سخنان ملاسراب را با عنوان «قال المحشی» نقل کرده و به خرده‌گیری پرداخته است.

آغاز: الحمد لله الذی اخرج عباده عن حیرة الضلاله با رسال الرسل الکرام ... و بعد فانی رایت الفاظا و عبارات کسراب بقیعه یحسب الظان ماء الایة للفاضل المشهور بملا محمد السراب علقها علی رساله شریفه موضوعه لنفی الوجوب العینی صلوة

الجمعة لعمی العالم ... مولاناعبدالله الشهیر بالتونی اردت ان اکشف قناعها
انجام: هذا آخر ما خطر ببالی ... فی دفع الایرادات علی صاحب الرسالة رحمه الله والحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا
[دنا ۱۶۹/۷؛ الذریعه ج ۱۵: ۶۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۷۵/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سعدالدین محمد بن حاتم بیک تونی، تا: ۵ رمضان ۱۱۱۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ (۶۱ر-۷۳پ) [ف: ۱۰ - ۱۷۲۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸/۴ خوئی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمدخان قاینی، تا: ۱۱۳۹ق؛ ۱۸ص (۱۱۶-۱۳۳) [ف: ۷ - ۱۸۰]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۸/۳
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا،تا:قرن۱۱و۱۲؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۹ص (۴۷ — ۵۵)، ۱۶ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۴۱]

● **صلاة الجمعة (۱)** / فقه / عربی
ṣalāt-ul jum‘a
موسوی قائنی ، محمد تقی بن محمد صادق، ۱۰۷۱؟- قرن ۱۲ قمری
mūsavī qā’enī, mohammad taqī ebn-e mohammad sādeq (1661 - 18c)

تاریخ تألیف: ۸ شوال ۱۱۲۰ق
روش مؤلف چنین است که اخبار وارده در باب را ذکر نموده و به شرح و اعمال نظر در آن پرداخته و کمتر نقل اقوال نموده است.
[الذریعة ۶۸/۵؛ دنا ۱۶۷/۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۴۴/۱
آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی اشرف الانبیاء و المرسلین محمد و عترته الانجبین الاکرمین و علی سایر عباد الله الصالحین و بعد فقد علمت بحمدالله و منه تیقنا وجوب التمسک بالثقلین کتاب الله عزوجل و اهل بیت نبینا صلوات الله علیهم لکن لما کان لعلمائنا قدس الله ارواحهم ؛ **انجام نسخه:** و اظن ان هذا احوط فی عملی بالنسبة الی ما آتانی ربی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۱ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۱۳سم [ف: ۵-۵۱۴]

● **صلاة الجمعة (۲)** / فقه / عربی
ṣalāt-ul jum‘a
موسوی قائنی ، محمد تقی بن محمد صادق، ۱۰۷۱؟- قرن۱۲ قمری
mūsavī qā’enī, mohammad taqī ebn-e mohammad sādeq (1661 - 18c)
سؤال و جوابی در مسئله نماز جمعه از مولانا امیر محمد تقی.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۴۴/۴
آغاز: هل کل الواجبات المعلومة الالهیة حتی مقدماتها یجب تحصیل برائة الذمة اذا یعلم المکلف من تحصیله مانعا ام کلها لیس کذلک
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۱۳سم [ف: ۵-۵۱۵]

● **صلاة الجمعة (۳) = رد رساله محمد رفیع** / فقه / عربی
ṣalāt-ul jum‘a = rad-e r.-ye mohammad rafī‘
موسوی قائنی، محمد تقی بن محمد صادق، ۱۰۷۱؟- قرن ۱۲ قمری
mūsavī qā’enī, mohammad taqī ebn-e mohammad sādeq (1661 - 18c)

تاریخ تألیف: ۱۴ محرم ۱۱۲۷ق
رساله‌ای است از امیر محمد تقی در رد مولانا محمد رفیع.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۴۴/۵
آغاز: پس از خطبه: یعرض السایل الفقیر الی الله الغنی علی جناب مخدومه السامی لازال منیعا رفیعا و علی اخوانه فی الله الکرام لا زالوا محروسین بعین الله من حوادث الایام انی کنت مدة تحصیلی الناقص الآن اواخر السنة الرابعة و الخمسین من عمری غیر مطمئن القلب فی امر الجمعة فجمعت برهة من الدهر بینها و بین الظهر تقلیدا لجماعة من العلماء؛ **انجام:** داعیا لجمیع المؤمنین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۴ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۱۳سم [ف: ۵-۵۱۵]

● **صلاة الجمعة (۴) = رد رساله محمد رفیع** / فقه / عربی
ṣalāt-ul jum‘a = rad-e r.-ye mohammad rafī‘
موسوی قائنی، محمد تقی بن محمد صادق، ۱۰۷۱؟- قرن ۱۲ قمری
mūsavī qā’enī, mohammad taqī ebn-e mohammad sādeq (1661 - 18c)
مقاله‌ای است از امیر محمد تقی در رد ملا محمد رفیع .

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۴۴/۷
آغاز: الحمدلله بلاغایة و مدی و الصلوة علی محمد و آله ائمة

هدی انی قد تشرفت بالتحقیقات الفایضة من جنابه السامی دام ظله و لم ینحل عقدی بعد؛ **انجام:** ظهرت لا یکفی فی تمامیة الدلیل
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۴ص، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۹×۱۳سم [ف: ۵-۵۱۶]

● **صلاة الجمعة (۵)** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum'a

موسوی قائنی، محمد تقی بن محمد صادق، ۱۰۷۱؟- قرن ۱۲ قمری

mūsavī qā'enī, mohammad taqī ebn-e mohammad sādeq (1661 - 18c)

وابسته به: صلاة الجمعة (۱) = التحیر فی حکم صلاة الجمعة؛ جیلانی، محمد رفیع بن فرج (-۱۱۶۰)
تاریخ تألیف: ۱۱۲۷ق
مؤلف که از فضلای هم‌عصر مولانا محمد رفیع جیلانی بوده است پس از مطالعه نظرات محمد رفیعا درباره نماز جمعه به برخی از مقدمات آن اشکال گرفته و رأی وی را رد نموده است.
آغاز: قد تشرفت بمطالعة ما افاده مخذومنا المعظم المکرم رفع الله قدره فی الدارین واشکل علی لقصور فهم مواضع منه فاردت الاعرض ان قدرالله تعالی

۴. آران کاشان؛ امامزاده محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۴۰/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** وان ارید مالا یشمله فالکلیته ممنوعة و المسلّم مالم یلزمه ببراءة الذمة فی واجب الحکمی الواقعی اشتغالا لها [...] فیطن تمام الدلیل متوقفا علی مقدمة اخری.
کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۵۶ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۱گ، اندازه: ۱۱×۱۶سم [مخ]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۵۰/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم اذا شاء من علینا بافادة ما سنح لخاطره الشریف و التعویل علی التوفیق .
خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضا حسینی، تا: ۱۳۴۰ق؛ از روی نسخه ابوالقاسم جعفر بن حسین حسینی موسوی استنساخ شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۵۷۵] و [ف: ۲۱-۱۱۴۱]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum'a

قزوینی، محمد رضی بن محمد نبی، - ۱۱۳۷ ؟ قمری

Qazvīnī, mohammad razī ebn-e mohammad nabī (- 1725)

رد بر کتابی که قائل به وجوب جمع بین ظهر و جمعه شده برای احتیاط، قزوینی در این رساله اشاره به مرجوحیت نماز جمعه و یا غیر جائز بودنش کرده است. دارای یک «مقدمه» و ۵ «فصل» و یک «خاتمه» است.
آغاز: الحمدلله رب الهدایة و الصلاة علی من به ختم الرسالة ...
[دنا ۱۷۱/۷؛ الذریعه: ۱۵/۷۱/ش۴۷۷]

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۰۷/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۳۰ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ ۵۸گ (۱-۵۸)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۵۲ و ۱- ۴۲]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum'a

قزوینی، محسن بن محمد طاهر، - ۱۱۵۰ قمری

qazvīnī, mohsen ebn-e mohammad tāher (- 1738)

تاریخ تألیف: ۱ محرم ۱۱۵۳ق؛ محل تالیف: قزوین
در آغاز این رساله اختلاف فقها در وجوب نماز جمعه نقل شده پس ازآن به بحث با شهید دوم در موضوع رساله وی که یاد شد، با عناوین «قال، اقول» می‌پردازد و بیشتر نظرات وی را رد می‌کند.

قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۶۶/۲
آغاز: الحمد الله الذی نور قلوب العارفین بانوار المعرفة و الایقان و اشرق افئدة الدنیا و بیمنهم رزق الوری
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جا: قزوین؛ ۵۱گ (۲۷پ-۷۷پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۳۵۴]

● **صلاة الجمعة = رد وجوب صلاة الجمعة عینا** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum'a = radd-u wujūb-iṣ ṣalāt-il jum'a 'aynan

قزوینی، محسن بن محمد طاهر، - ۱۱۵۰ قمری

qazvīnī, mohsen ebn-e mohammad tāher (- 1738)

پاسخ و ردی است بر استدلال به آیه «و ما آتاکم الرسول فخذوه» بر وجوب عینی نماز جمعه، که بعضی از فقها بدین آیه استشهاد نموده‌اند بر وجوب عینی نماز جمعه، از سه وجه در رد آن استدلال بحث شده است.
آغاز: ان قلت ان قوله تعالی و ما آتاکم الرسول ... یدل علی وجوب الجمعة علی التعیین لانه ورد الامر من الله تعالی
انجام: و الصلاة علی نبیه المصطفی و عترته المعصومین الذین هم مصابیح الدجی و مفاتیح الهدی.

قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۶۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جا: قزوین؛ ۳گ (۷۷پ-۷۹ر)،

۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۳۵۵]

● **صلاة الجمعة = رد وجوب صلاة الجمعة عينا** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a = radd-u wujūb-iṣ ṣalāt-il jum'a 'aynan

قزوینی، محسن بن محمد طاهر، - ۱۱۵۰ قمری

qazvīnī, mohsen ebn-e mohammad tāher (- 1738)

گفتگویی است بر رد آنان که به آیه اسوه «لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة» بر وجوب عینی نماز جمعه استدلال کرده‌اند.

قم؛ مؤسسه آية الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۶۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جا: قزوین؛ ۳گ (۷۹پ-۸۱پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۳۵۵]

● **صلاة الجمعة = التحير فی حکم صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a = at-taḥayyur fī ḥukm-i ṣalāt-il jum'a

جیلانی، محمد رفیع بن فرج، - ۱۱۶۰ ؟ قمری

jīlānī, mohammad rafī' ebn-e faraj (- 1747)

رساله‌ای کوتاه درباره وجوب عینی نماز جمعه که در آن به نظر خود در رفع تحیر از فقیه و مقلد در باب نماز جمعه کوشیده است. به نظر مؤلف در این رساله نماز جمعه برای کسی که بین وجوب عینی آن و وجوب تخییری آن متحیر مانده واجب مقدمه است و همچنین نماز ظهر پس نماز جمعه و ظهر را باید با هم از باب مقدمه علمیه جمع کند. او چند رساله در این موضوع نگاشته است.

مؤلف الذریعه از این رساله یاد می‌کند و می‌گوید: «ظاهر سخن شیخ عبدالنبی در تمیم امل الامل آن است که گیلانی این رساله را در رد بر معاصر خود امیر محمد تقی مشهدی معروف به پاچناری نوشته است». در فهرست آستان قدس (ج۵: ۵۱۴-۵۱۵) مجموعه‌ای معرفی شده مشتمل بر رساله‌هایی در باب همین مسأله که رفیعا گیلانی و امیر محمد تقی پسر محمد صادق موسوی قاینی در پاسخ و رد یکدیگر نوشته‌اند و یکی از آنها همین رساله است. در خود نسخه قرینه‌ای بر این نیست که این رساله در رد بر سید محمد تقی است. در الذریعه و نجوم السماء از میر محمد تقی که با رفیعا گیلانی مفاوضات داشته یاد شده است اما بدون ذکر نام پدر و تصریح به سیادت او و به جای توصیف به «قاینی» به «مشهدی پاچناری» موصوف گشته است. مؤلف نجوم السماء درباره او می‌گوید: «از بعضی فضلا ثقات شنیده‌ام که میان او و فاضل معظم مولانا محمد رفیع جیلانی در مشهد مقدس در مسئله تخییر صلوة جمعه مباحثات و مشاجرات واقع شده و رسائل متعدده در آن باب تصنیف فرمودند.»

آغاز: مسئله اذا اجتهد الفقيه فی استنباط حکم الجمعه فی زمان الغيبه ولم يرجح شيئا لاوجوبها عينا و لاتخييرا و لاحرمتها، فهل يجب عليه الجمع بينها و بين الظهر مع الامکان او تاخير الصلوة الی ان تفوت الجمعة ثم الظهر أو يجوز له الامر ...

انجام: ولايذهب عليك ان حکم المقلد حکم ذلك الفقيه اذا لم يکن له من يقلده ولم يعتمد علی احد ليتبعه و تحير فی الامر. لمولانا محمد رفيعا دام ظله العالی

[دنا ۱۷۱/۷ (۵ نسخه)؛ الذریعة ۷۱/۱۵]

شروح و حواشی:

۱- صلاة الجمعة؛ شریف، محمد حسین بن محمد ابراهیم (قرن ۱۲)

۲- صلاة الجمعة؛ نیشابوری، بدرالدین (قرن ۱۲)

۳- صلاة الجمعة (۵)؛ موسوی قائنی، محمد تقی بن محمد صادق (قرن ۱۲)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸/۵خوئی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ روشن، کا: محمد خان قاینی، تا: ۱۱۳۹ق، جا: مدرسه خوشان؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳ص (۱۳۳-۱۳۵)، ۱۹و ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۷ - ۱۸۱]

۲. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۴۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۵۶ق؛ محشی با امضای «منه رحمه الله»؛ جلد:تیماج سیاه،۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: - ۱۰۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۴۱/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۹ شوال۱۱۸۲ق [ف: ۱۶ - ۲۵۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۳۱/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فيجوزح تناول کل من ذينك الأنائين بدلاً ...

خط: شکسته، کا: محمد باقر فرزند محمد مهدی، هرندی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی از مؤلف؛ کاغذ: شرقی، ۱ص (۴۳۵ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۲۹ - ۴۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۵۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضا حسینی، تا: ۱۳۴۰ق؛ از روی نسخه ابوالقاسم جعفر بن حسین حسینی موسوی استنتاخ شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۵۷۵]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۴۴/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۷ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ - ۵۱۵]

۷. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۷۶/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۳۰پ-۱۳۲پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف مخ]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۳۲/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاحتمالات الثلاثة ان اتجهت لا یضر الاستدلال اصلافان الجمع یبرأ ذمته یقیناً علی جمیع التقادیر دون غیره فظهر تمامیة الدلیل بلا مزیة

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۶گ (۱۸۵پ-۱۹۰پ)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۸ - ۲۲۳]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۰۹/۳

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در این اشکالاتی بر رساله از میر محمد تقی موسوی قائنی و پاسخ گیلانی از آنها افزوده شده؛ جلد: تیماج قرمز، ۵گ (۵۴ر-۵۸ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۴ - ۲۶۳]

● **صلاة الجمعة = وجوب صلاة الجمعة** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum‘a = wujūb-u ṣalāt-il jum‘a

جیلانی، محمد رفیع بن فرج، - ۱۱۶۰ ؟ قمری

jīlānī, mohammad rafī‘ ebn-e faraj (- 1747)

رساله مختصری است در وجوب عینی نماز جمعه. مؤلف در این رساله با استناد به آیه نماز جمعه و این‌که شروط وجوب آن هنوز هم ثابت است فتوا به وجوب می‌دهد.

آغاز: إعلم أیدک الله تعالی، أنه یدل علی وجوب الجمعه عیناً مطلقا کتاب الله تعالی حیث امر فیه المومنین بالسعی الی ذکر الله وترک البیع بعدالنداء للصلوة یوم الجمعه

انجام: سوی دعوی الإجماع فلا علیه أن یقول علیه کما أشرت الیه هذا ما کتبته إجابة لإلتماس بعض الإخوان من الصالحین و الله هو الموفق و المعین

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۷۷/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۶۹-۷۰)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳۶ - ۴۶۴]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۸۳/۳

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به استناد فهرست مرعشی ۴۶۴/۳۶ ذکر شد؛

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۸۴پ-۱۸۹ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف مخ: ۵ - ۲۲۶۴]

● **صلاة الجمعة = جواب للسید محمد تقی قائینی فی باب صلاة الجمعة** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum‘a = jawāb-un li-s-sayyid muḥammad taqī qā’īnī fī bāb-i ṣalāt-il jum‘a

جیلانی، محمد رفیع بن فرج، - ۱۱۶۰ ؟ قمری

jīlānī, mohammad rafī‘ ebn-e faraj (- 1747)

پس از وصول سؤال و ایراد «سید امیر محمد تقی قائینی» درباره نظرات «مولی محمد رفیعا» در باب نماز جمعه، مؤلف جوابی برای وی نگاشت و اشکالات وی را پاسخ گفت.

[الذریعة ۷۱/۵]

آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۴۰/۴

آغاز: قد علمت ایدک الله و ثبتک بالقول الثابت فی الحیوة الدنیا و الاخرة ان الحق المختار عند اصحابنا ان الله تعالی فی کل مسئلة حکمها معینه و الفقهاء قد یختلفون فی ادراکه واستنباطه؛ **انجام:** و یؤید المنع ما اشرت الیه هناک من ورود الحکم فی نظایر مانحن فیه بمثل ما حکمنا به فیه مع افتاء جماعة من الاصحاب بمضمونها فان الصلوة ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ محشی با عنوان «منه دام عزه»؛ جلد: تیماج سیاه، ۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: - ۴۱]

● **صلاة الجمعة = رد امیر محمد تقی** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum‘a = radd-e amīr mohammad taqī

جیلانی، محمد رفیع بن فرج، - ۱۱۶۰ ؟ قمری

jīlānī, mohammad rafī‘ ebn-e faraj (- 1747)

مقاله‌ای کوتاه از مولانا محمد رفیع در رد رساله صلاة الجمعه امیر تقی بن محمد صادق موسوی قاینی.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۴۴/۶

آغاز: پس از خطبه: قوله دام فضله فیخطر بباله اولا فی تکلیفه مثلا الجمع الخ لا یخفی ان الاحتمال الرابع

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۳ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ - ۵۱۵]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum‘a

خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین، - ۱۱۷۳ قمری

xājū’ī, mohammad esmā‘īl ebn-e hoseyn (- 1760)

وابسته به: الشهاب الثاقب؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)

رساله‌ای است در رد وجوب عینی نماز جمعه که به عنوان شرح بر «الشهاب الثاقب» فیض کاشانی با عنوان «قال، اقول» نگاشته است.

آغاز: الحمدلله الذی جعل الصلاة ذریعة للتقرب و معراجاً للمؤمنین و أمر بفعلها و حث علیها و وعد بالجنة و بشر بنعیمها الفاعلین

انجام: و من هنا تسمعهم یقولون حسنات الابرار سیئات المقربین

و من هنا نقطع الکلام ...
چاپ: در مجموعه اولی از رسائل فقهیه مؤلف چاپ شده است.
[دنا ۱۷۲/۷ (۱۱ نسخه)]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با عناوین «منه مدظله»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۱گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم
[محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰۳/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مقابله شده، محشی با نشان «منه ظله العالی، منه مد ظله»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۱گ (۱۲پ-۵۲ر)، ۱۳ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم
[ف: ۱۶ - ۴۵۵]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۴۱/۱-۵۶/۹۱
آغاز: برابر
از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا: احمد بن ابراهیم مطری حائری، تا: ۱۴ ربیع الاول ۱۱۷۵ق؛ ۲۸گ (۱-۲۸)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۰۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۷/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۱۹۱]

۴. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:۲۵/۱
کا: احمد بن ابراهیم بن محمد مطری حایری، تا: ۱۷ صفر ۱۱۷۶ق
[نشریه: ۴ - ۳۲۷]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۳۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن محمد تقی، تا: شنبه ۲۶ شوال ۱۲۲۵ق، به دستور عالیجناب علامی فهامی میر محمد صادقا؛ جلد: مقوایی، ۷۱گ (۹۶پ-۱۶۶ر)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۸ - ۲۲۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۵۲/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا غیض عنان القلم حامد الله و شاکراً علی المنعم و مسلما و مصلیا علی رسوله المکرم المعظم و علی آله و ذریته الذین هم بعده اهم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۹ص (۳۴-۱۴۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۷۳۶]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۶۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و شاکراً علی النعم و مسلما و مصلیا علی رسوله المکرم المعظم و علی آله و ذریته الذینهم بعده اعلم.
خط: نسخ، کا: حسینعلی، تا: ربیع الاول ۱۳۵۷ق، به امر آقا سید احمد یکی از فقها؛ مصحح، محشی به لفظ «منه قده»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۴۷ص، ۲۱-۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۱۹]

۸. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه نزد سید محمدعلی روضاتی بوده و آن رساله هفتم از مجموعه‌ای است که در آن ۹ رساله است؛ ۵۷ ص
[نسخه‌پژوهی: ۱ - ۱۶۳]

۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۶۶/۳
آغاز: برابر **انجام:** فالاحوط ترکها الی زمان ظهور صاحب العصر والزمان علیه وعلی ابائه المعصومین صلوات الله الملک المنان اللهم عجل فرجه وسهل مخرجه واجعلنا من الذین یدخلون تحت سرادقات ... الذین هم بعده
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز، ۲۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۵]

● صلاة الجمعة / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

بحرانی، یوسف بن احمد، ۱۱۰۷ - ۱۱۸۶ قمری

bahrānī, yūsef ebn-e ahmad (1696 - 1773)

رساله‌ای در باب نماز جمعه در زمان غیبت.

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۳/۶
آغاز: بسمله. الحمد الله الذی ارفع لنا مناهج الدین بمصابیح الیقین و ارشدنا مابین البراهین؛ **انجام:** الحکم الکلی حتی ما کان ورود الغام قبل حضور العمل باالخاص فان النسخ علی ما سیاتی مشروط ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ، ۱۸ سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۹۵]

● صلاة الجمعة / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

شیرازی، عبدالنبی بن محمد مفید، - ۱۱۹۲ قمری

šīrāzī, ‘abd-on-nabī ebn-e mohammad mofīd (- 1778)

رساله‌ای است در وجوب نماز جمعه با بررسی اجماع و اخبار و آیات قرآنی.
آغاز: الحمدلله الذی من علینا بالفرائض لنیل ثوابه و لم یجز لأحد ترکها للأمن من عقابهو الصلاة علی من بعثه للهدایة فأیدة بخطابه

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۱۰/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۱گ (۱-۲۱)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۸۹]

۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۷۴/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یعذب من یشاء بالسیئات و یضاعف لمن یشاء الدرجات صلی الله علی محمد و آله سید السادات
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۵ صفر ۱۲۹۰ق؛ ۲۰گ (۱پ-

۲۰پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۵۷۸]
۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۰۸/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۶گ (۱-۱۶)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۴۲]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a

ساروی، محمد علی بن محمد رضا، - ۱۱۹۳ قمری
sāravī, mohammad 'alī ebn-e mohammad rezā (- 1779)

رساله مختصری است در نماز جمعه و بیان اقوال مختلف در مسأله با استدلال مختصر.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۱۳/۲
آغاز: استدل المدعی بقول سیدالعابدین علیه السلام اللهم هذا المقام لخلفائک و اصفیائک و مواضع امنائک؛ **انجام:** فقام یصلی فقد خالف السنة و هو سأل الله تعالی، فان شاء اعطاه و ان شاء حرمه.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ ۵گ (۱۰-۱۴پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۰]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a

حسینی، عبدالله، قرن ۱۲ قمری
hoseynī, 'abd-ol-lāh (-18c)

وابسته به: کشف اللثام و الابهام عن کتاب قواعد الاحکام؛ فاضل هندی، محمد بن حسن (۱۰۶۲-۱۱۳۷)

این رساله نقدی است بر کلام فاضل هندی در «کشف اللثام» که نماز جمعه را واجب نمی‌داند. مؤلف در این رساله وجوب نماز جمعه را ثابت کرده وخاتمه‌ای دارد در هشت «منهج».

آغاز: بسمله ... الحمدلله رب العالمین الهادی عباده المومنین بکتاب لا ریب فیه هدی للمتقین و بسنة سید المرسلین و اخبار عترته الطاهرین ...

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۵۱/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: شوال ۱۱۲۸ق؛ مصحح، محشی با عبارت «منه»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۳گ (۲-۱۸۴)،، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۲۲۱]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۲۶/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۱۶]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a

حسینی مدنی، عبدالله، ق۱۲ قمری
hoseynī-ye madanī, 'abd-ol-lāh (- 18c)

وابسته به: کشف اللثام و الابهام عن کتاب قواعد الاحکام؛ فاضل هندی، محمد بن حسن (۱۰۶۲-۱۱۳۷)

در وجوب عینی نماز جمعه و رد بر گفته‌های فاضل هندی در کتاب معروف «کشف اللثام» با عناوین «قال، أقول» و دارای نه «مقدمه» در آغاز کتاب و ده «منهج» در انجام آن. احتمالاً مؤلف شاگرد فاضل هندی بوده و به نام خود در سر آغاز کتاب تصریح نکرده است. احتمالاً همان رساله قبل باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۰۶/۱
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... انی قد تشرفت بمطالعة کشف اللثام فی شرح قواعد الاحکام؛ **انجام:** الذین لا عصمة عن الخطأ لهم فی حین ألا الی الله تصیر الامور
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با اضافات، در حاشیه صفحه اول شخصی نام مؤلف را «ملا محب علی» احتمال داده و می‌گوید: چون همه بندگان خدایند می‌توان عبدالله نامید و شیعه مخلص و دوستدار امام حسین است می‌توان حسینی گفت و مدنی نسبت به مدینه است که می تواند مراد شهر اصفهان باشد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۸گ (۲پ-۱۷۹ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۸۵]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a

شریف، محمد حسین بن محمد ابراهیم، ق۱۲ قمری
Šarīf, mohammad hoseyn ebn-e mohammad ebrāhīm (- 18c)

وابسته به: صلاة الجمعة (۱)؛ جیلانی، محمد رفیع بن فرج (- ۱۱۶۰ق)

حاشیه‌ای است استدلالی باعناوین «قوله دام ظله العالی» بر صلاة الجمعه ملا رفیع الدین بن فرج گیلانی. وی که از شاگردان برازنده ملا رفیعا به شمار می‌رود این رساله را در رد نوشته استاد که قائل به وجوب عینی نماز به جمعه بوده نگاشته است. مؤلف با استناد به روایات و اقوال فقها وجوب تخییری نماز جمعه را اثبات نموده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۳۵
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی المخصوص بالریاسة الانسیة محمد سید المرسلین و آله و لاة المسلمین ... هذه اشراقات فکریة ... فی دفع ظنون وجبت وجوب صلاة الجمعة فی ازمنة غیبة سرالله المکنون؛ **انجام:** و ان کان ما ذکرناه مشترک الورود ظاهر غیر مستور فنختم الکلام حامدین لله تعالی علی نعمائه

... و ظاهراً و باطناً.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۶۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۱ - ۹۱۴]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a

نیشابوری، بدر الدین، ق۱۲ قمری

neyšābūrī, badr-od-dīn (- 18c)

وابسته به: صلاة الجمعة (۱)؛ جیلانی، محمد رفیع بن فرج (- ۱۱۶۰ق)

رساله‌ای در رد مقاله محمد رفیع، اسلوب آن: به‌طور حاشیه و در عنوان «قوله، اقول».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۴۴/۳

آغاز: قوله لانه تیقن شغل ذمته باحدی الصلوتین و لا یعلم ایتهما هی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۲ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ - ۵۱۵]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a

وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل، ۱۱۱۸ - ۱۲۰۵ قمری

vahīd-e behbahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad akmal (1707 - 1791)

مؤلف پس از بیان چهار «مقدمه» در توقیفی بودن حکم شرعی، حقیقت بودن الفاظ عبادات در عرف متشرع و شارع، آیا الفاظ عبادات اسامی عبادات صحیحه است یا اعم است، اصل عدم زیادت شرط در ثبوت تکلیف است، وارد بحث نماز جمعه شده می‌گوید در اصل وجوب جمعه و در این‌که مشروط به شرایطی است شکی نبوده و در میان شرایط شرط اذن خاص و نصب برای فعل جمعه مورد بحث و نزاع است. مؤلف درباره همین شرط و قائلین به وجوه مختلف این شرط بحث نموده و در پایان ظاهر احتیاط را این دانسته که اقامه جمعه منصب خاص امام باشد. همچنین مؤلف هر کدام از دو قول وجوب عینی و حرمت جمعه در غیبت را رد کرده قائل به استحباب آن شده است. وحید بهبهانی سه رساله درباره «نمازجمعه» نگاشته و این رساله مفصل‌ترین آنهاست.

آغاز: بسمله حمدله وصلی علی محمد وآل محمد رب وفق و اید ... مسألة فی حکم صلوة الجمعة و لنمهد مقدمات الاولی الحکم الشرعی توقیفی موقوف علی النص من الشرع

انجام: و هو ظاهر سیما اذا ظهر ان کونها منصباً له بالقیاس الی الاصل علی حسب ما قلنا تمت.

[الذریعة ۶۵/۱۵؛ دنا ۱۷۳/۷ (۱۰ نسخه)]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۲۴/۸

آغاز و انجام: برابر

کا: احمد بن ابراهیم، تا: ۱۱۷۵ و ۱۱۷۶ق، جا: کربلا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۷گ (۵۱پ-۶۷پ)، ۲۲ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۲ - ۵۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۵/۲

کا: عبد الله لاریجانی بن اسماعیل موسوی مازندرانی، تا: ۱۱۷۶ق، جا: کربلا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۸پ-۲۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۴۸۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۶۵/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن عبدالوهاب سرایانی تونی خراسانی (شاگرد وحید بهبهانی)، تا: ۱۱۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۱۸۶پ-۲۰۲ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۱۴۴]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۸۵/۷

خط: نستعلیق، کا: عبدالغنی بن عبدالصمد بن عبدالغنی، تا: رجب ۱۲۰۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۸۹ر-۹۲ر)، ۱۸ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: - ۲۹۱]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۳۲/۲۰-۱۰/۱۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمود بن محمدعلی، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۰۵]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۲۵/۲۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ ۱۶گ (۳۰۹-۳۲۴پ) [ف: ۱۱ - ۳۴۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۳/۱۵-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالعظیم بن مشهدی رحیم آجرلو کهکی (من بلوک بلده ساوج)، تا: ۱۲۷۲ق، جا: ساوج؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۹گ (۱۳۱ر-۱۴۹ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۳ - ۷۷۲]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۲/۱-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ (۱پ-۱۳ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۲۶۲]

۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۸۶/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لحصول القطع بکون النصب شرطا فی زمان الرسول و علی و الحسن صلوات الله علیهم و آلهم و الاصل بقاء ذلک و کذا ظهر فی باقی.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مشکی، ۹گ (۸۲پ-۹۰پ)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۶۷]

۱۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۶۵/۴
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۰۱]
۱۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۷۶/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** بالنسبة الیه غیر مطلوب اصلابل ظاهر المجتهدین الاستصحاب علیه و الله اعلم بحقایق الامور
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴ص (۵۱-۷۴) [ف: - ۱۳۱]

● **صلاة الجمعة** / فقه / فارسی

ṣalāt-ul jum'a

وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل، ۱۱۱۸ - ۱۲۰۵ قمری

vahīd-e behbahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad akmal (1707 - 1791)

رساله‌ای است مختصر در حکم نماز جمعه مشتمل بر تمهید سه مقدمه و نقل روایات و اخبار مربوط به آن.
آغاز: بسمله الحمدلله والصلوة علی محمد و آله نماز جمعه در زمان غیبت مشهور وجوب تخییری است بلکه دعوی اجماع بر این شده است
[نماز جمعه، جعفریان ۸۱؛ الذریعة ۶۵/۱۵؛ دنا ۱۷۳/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۰۷/۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۹۰/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۲۱]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۷۲/۲-۶/۶۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** به صاحب شرع با مهارت و اطلاع تمام و نهایت کثرة ایشان و اعتضاد به امارات و قراین دیگر که مذکور شد در این رساله و در غیر این
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۲۰۸۳]
۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۲۷/۲
در پایان رساله، اجازه‌ای از وحید به خط او برای مولانا محمد دیده می‌شود؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی [ف: - ۳۲۸]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

رساله‌ای است کوتاه در نماز جمعه.
[دنا ۱۷۳/۷؛ الذریعة ۶۳/۱۵؛ ریحانة الادب ۶۸/۸]
شرح و حواشی:

۱- صلاة الجمعة = حاشیة صلاة الجمعة؛ کرمانشاهی، محمد بن عاشور (-۱۲)
۲- صلاة الجمعة؛ روح افزائی، محمد بن محمد صالح (قرن ۱۳)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۱۹/۸
آغاز: وجوب صلاة الجمعة مما لاریب فیه بالاجماع و الکتاب و السنة المتواترة بل قد یدعی کونه بدیهیاً من الدین؛ **انجام:** وضع الله عنهم الجمعة بعد الحضور و هو قیاس، اقول و هذا التفصیل ... و نحوه من الاخبار
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ جلد: مشمعی مشکی، ۱گ (۱۸۰)، ۲۴ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۳۴ - ۶۶۵]

● **صلاة الجمعة = حاشیة صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a = ḥāšīyat-u ṣalāt-il jum'a

کرمانشاهی، محمد بن عاشور، قرن ۱۳ قمری

kermānšāhī, mohammad ebn-e 'āšūr (- 18c)

وابسته به: صلاة الجمعة؛ میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱-۱۲۳۱ق)
تاریخ تألیف: ۱۱۹۷ق
رساله‌ای است کوتاه در شرح رساله میرزا ابوالقاسم بن حسن قمی در نماز جمعه. این شرح در حیات میرزای قمی و حدود سال‌های ۱۱۹۵ تا ۱۱۹۷ق تألیف شده است.
آغاز: الحمدلله الذی هدانا للایمان و اوضح بنبیه و آله سبیل الاحسان ... و بعد، فهذا ما حدانی قائد التوفیق الی تعلیقه
[اعیان الشیعة ۳۷۷/۹؛ الذریعة ۱۱۳/۱۳ و ۸۳/۵ و ۱۱۵/۱۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۱۹/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلابد له من الحکم باطلاق الاخبار و دفع الاجماع
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ مصحح، محشی از اوست؛ کاغذ: فرنگی، ۷گ (۱۷۲-۱۷۸)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۴ - ۶۶۴]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a

روح افزائی، محمد بن محمد صالح، ق۱۳ قمری

rūh afzā'ī, mohammad ebn-e mohammad sāleh (- 19c)

وابسته به: صلاة الجمعة؛ میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱-۱۲۳۱ق)
تاریخ تألیف: ۱۲۱۶ق
حاشیه‌ای است با عنوان «قوله، قوله» بر موضوعی که میرزای قمی درباره نماز جمعه نوشته است. این رساله نوزدهمین رساله است از کتاب «الاربعین» مؤلف که جزئی از کتاب «السبع

المثانی» می‌باشد. مؤلف به حاشیه دیگری که بر همین موضوع نوشته شده و از صاحب آن به «المحقق الکرمانشاهی» تعبیر شده است، نظر دارد و گویا آن را وافی به مطلوب نمی‌داند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۸۶

آغاز: نحمدک یا من جعل الجمعة حج المحتاج و نصلی علی من لایتم الابهم حج الحاج و بعد فهذه التاسعة عشر من رسائل کتاب الاربعین؛ **انجام:** کما بیناه فی کتاب سهو القلم و تمام الکلام فی هذا المقام یطلب من کتابنا المفاتح فی شرح المفاتیح.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با نسخه اصل مقابله شده، مصحح، محشی، مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶ - ۲۷۱]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum‘a

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

در مجموعه رساله‌های او. در پاسخ پرسنده‌ای که می‌پرسد آیا نماز جمعه واجب است و چگونه وجوبی یا مستحب.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۱۰/۸-عکسی

آغاز: بسمله. مسألة. ما قولکم فی صلاة الجمعة، هل هی واجبةام لا. و علی الاول هل وجوبها عینی ام تخییری و علی الثانی هل هی محرم ام مندوبة ... اقول. اعلم ان الذی اعطانی النظر بعد ان اعطیته حق من التأمل فی الادلة؛ **انجام:** و ان یجمع بینهما و لایقصر علی الجمعة وحدها و ان اقتصر علی الظهر کف بل ربما یکون هو الاحوط. و السلام علی من اتبع الهدی.

خط: نسخ پخته، کا: ابن حیدر محمد باقر (مشکوک)، تا: ۱۲۵۷ق، جا: کربلا؛ ۱۵ص (۴۱۲-۴۲۶) [عکسی ف: ۱ - ۲۴۹]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum‘a

مدرس یزدی، حسن بن محمد علی، - ۱۲۶۲ قمری

modarres-e yazdī, hasan ebn-e mohammad ‘alī (- 1846)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۸۳/۵

آغاز: لمعة من حال صلوة الجمعة فی زمان الغیبة؛ **انجام:** و کیف کان فمن فضل الله تعالی علینا فی هذه الاوان ان المتصدی لامام الجمعة بیزدهو و الذی العلامه

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ ۶ص (۱۵۱-۱۵۶)، ۲۲ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۱۵۴]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum‘a

یزدی، عبدالخالق بن عبدالرحیم، - ۱۲۶۸ قمری

yazdī, ‘abd-ol-xāleq ebn-e ‘abd-or-rahīm (- 1852)

رساله استدلالی است در بیان وجوب جمع بین نماز ظهر و جمعه احتیاطاً، با نقل اقوال فقها در این موضوع، در یک «مقدمه» و چند «مصباح» و یک «خاتمه»: مصباح ۱. الأقوال فی المسألة؛ ۲. تأسیس الأصل الفقاهتی؛ ۳. تأسیس الاصل الاجتهادی؛ ۴. حجج الأقوال المشهورة و جرحها و تعدیلها.

[دنا ۱۷۳/۷ (۳ نسخه)؛ الذریعه ۷۳/۱۵ «رسالة فی صلاة الجمعه»؛ فهرستواره منزوی ۲۴۷۵/۳]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۸۲/۴-عکسی

آغاز: حمدله. صلاة. و علی اعدائهم لعان اهل السماوات و الارضین ... و بعد، فیقول العبد المذنب ... عبدالخالق بن عبدالرحیم الیزدی حشرهما ... انه لما رأیت جملة من مسایل صلوة الجمعة صعبة و تحیر فیها الفحول؛ **انجام:** گویا ناتمام: مع مبالغة تامه بایراث الهلاک بعد العلم بالحکم و لاینکرها هذا الامکان المعائد.

خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: حدود ۱۲۴۶ق؛ با خطخوردگی‌ها؛ ۱۳۲ص (۲۳۶-۳۶۷) [عکسی ف: ۱ - ۲۴۹]

۲. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۷۱

آغاز: نصبه و جری مجراه الی أن قال أو کل ذلک بدلیل الاجماع؛ **انجام:** فهو أن جلالة الکلینی و عدالته و وثاقته أظهر من الشمس و أبین من الأمس قال ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۸۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: - ۵۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۱۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ - ۱۵]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum‘a

سلطان العلماء، محمد بن دلدار علی، ۱۱۹۹-۱۲۸۴قمری

soltān-ol-‘olamā’, mohammad ebn-e deldār ‘alī (1785 - 1868)

اقوال فقها که درباره نماز جمعه چهار است، نقل کرده و رأی خود مؤلف بر جمع بین نماز ظهر و نماز جمعه احتیاطاً می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۶۰/۲

آغاز: حمداً لمن جعل الاحتیاط سبیل النجاة واقیاً صاحبه من شفاجرف الهلکات، و الصلاة علی من التسلیم علیهم أفضل القربات؛ **انجام:** و لا یلزم من اختیار سلوک عدم مراعاة المسلک الاخر، و لنختم الکلام علی ذلک

خط: نسخ، کا: کلب حسین جائسی نقوی، تا: جمعه دهه اول صفر

۱۲۹۰ق؛ جلد: مقوایی، ۶گ (۳۱پ-۳۶پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۸ - ۳۹۱]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a

قشمیری، محمد تقی بن میر عبدالله

qešmīrī, mohammad taqī ebn-e mīr 'abd-ol-lāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۴۶/۲

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن ملا علی محمد رشتی، تا: ۱۲۸۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۷۹پ-۸۹پ)، ۱۸ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۳۸۱]

● **صلاة الجمعة = اجازة الامامة لصلاة الجمعة** / اجازات / عربی

ṣalāt-ul jum'a = ijāzat-ul imāma li-ṣalāt-il jum'a

موسوی شفتی، اسدالله بن محمد باقر، ۱۲۲۷؟ - ۱۲۹۰ ؟ قمری

mūsavī šaftī, asad-ol-lāh ebn-e mohammad bāqer (1812 - 1873)

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵/۰۰۰

آغاز: بسمله. نحمدک اللهم علی جسیم آلائک ... قد استجاز ... السید ضمر عباس بن سید عابد حسین النقوی ... لاجل الامامة فی صلاة الجمعة ... فمن اعتقد بعدالته و ملکته الراسخة فله الاقتداء به فی صلاة الجمعة؛ **انجام:** و بالاجابة جدیر.

خط: نسخ، کا: محمد حسن موسوی اصفهانی، تا: ۱۳۳۵ق، جا: حیدرآباد؛ ۳۲ سطر، قطع: رحلی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۲۰۵]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a

اردکانی، محمد حسین بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری

ardakānī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad ja'far (- 19c)

رساله مختصری است در نماز جمعه با اشاره به ادله نافین مثبتین آن و آنچه به نظر مؤلف ارجح بوده است.

اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۰۳/۲

آغاز: الحمدلله الذی جعلنا من امة محمد سید الانبیاء والمرسلین و هدانا الی الاقتداء به و باوصیائه المرضیین؛ **انجام:** کما قال المجوزون لزوم وجوبها عینا فلایجوز فعل الظهر و التالی باطل باتفاقنا و بیان الملازمة کما ذکره ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۴گ (۲۱۳پ-۲۳۶پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۱۹۷]

● **صلاة الجمعة = حرمة صلاة الجمعة فی عصر الغیبة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a = ḥurmat-u ṣalāt-il jum'a fī 'aṣr-il ġayba

اردوبادی، عبدالمطلب بن غیاث الدین محمد، ق۱۳ قمری

ordūbādī, 'abd-ol-mottaleb ebn-e qīyās-od-dīn mohammad (- 19c)

رساله مفصلی است در اثبات حرمت نماز جمعه و دو خطبه آن در عصر غیبت. مؤلف در این رساله ادله قائلین به وجوب عینی نماز جمعه را نفی نموده و خود را از شاگردان میر اسماعیل حسینی خاتون آبادی و میرزا ابراهیم نیشابوری خادم روضه رضویه معرفی می‌کند و در آن از رساله الشجرة طیبه خود یاد می‌کند. در پنج «باب»: ۱. استدلال هولاء علی وجوب العینی و جوابهم؛ ۲. الروایات (روایاتی که قائلین به وجوب نقل نموده ومصنف آنها را رد می‌کند)؛ ۳. تحقیق اثبات الاجماع المعتبر؛ ۴. نقل کلام المتأخرین در این باب از آقا جمال با دعای سلمه الله یاد می‌کند؛ ۵. ذکر ادلة التی تدل علی منع صلوة الجمعه فی زمان الغیبة.

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی محمد المصطفی شافع یوم الدین و علی آله و اصحابه ... اما بعد یقول الفقیر الی الله الغنی ... هذه رسالة فی حرمة صلوة الجمعة ...

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۷۷-۲۱/۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** اعلم ان القول بالوجوب العینی لم یصرح به احد من فقهائنا علی وجه الیقین ... کتاب المختلف آخر تصنیف العلامة فی الفقه الاستدلالی فیجوزان یتغیر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۰۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۱۱۳]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum'a

دهلوی، حسن بن امان الله، ق۱۳ قمری

dehlavī, hasan ebn-e amān-ol-lāh (- 19c)

وی درباره نماز جمعه پنج قول به شرح ذیل ذکر می‌نماید: ۱. الوجوب و وجوب الاجتماع لها؛ ۲. من اطلق الوجوب و مضی؛ ۳. اشتراط الاذن علی وجه التعمیم فلا ینعقد الجمعة فی زمان الغیبة الا بالفقیه الجامع لشرائط الفتوی؛ ۴. ظاهر کلام بعض الاعلام التخییر قبل الاجتماع والوجوب العینی بعد حصول الاجتماع؛ ۵. حرمة القیام بالجمعة لتحقق شرعیتها بالمعصوم (ع) او نائبه الخاص. مؤلف از اقوال مزبور وجوب را برگزیده و می‌نویسد: «و هو ظاهر الأخبار الکثیرة و صریح بعضها»، آن‌گاه به

استناد به صحیحه ابوبصیر و محمد بن مسلم و صحیحه زراره و صحیحه منصور به جازم و صحیحه عمر بن یزید و صحیحه فضل عبدالملک به اثبات نظر خویش پرداخته و ضعف دلایل مخالفان وجوب را ثابت کرده است. دهلوی در این رساله ضمن برشمردن آراء علمای بزرگ، از سید کاظم رشتی با القاب «مولانا الاعظم الأجل السید السند الرشتی دام ظله» یاد می کند.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۸۱

آغاز: بسمله، الحمدلله البار بالبریات الجامع للشتات المؤلف بین المختلفات؛ **انجام:** من رکب علی سفینتهم نجی و من تخلف عنها غرق.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۶۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۲۰]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

نیر بروجردی، علی اصغر بن علی اکبر، ۱۲۳۱ - ۱۳۰۰ قمری

nayyer-e borūjerdī, ‘alī asqar ebn-e ‘alī akbar (1816 - 1883)

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۱۱/۲

آغاز: الحمد لله ... اما بعد یقول المفتقر الی ربه الکبیر الاکبر

شامل مصابیح؛کاتب=مؤلف، بی‌تا؛ ۲۰گ، قطع: خشتی [ف: ۲۸۳]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

خوانساری نجفی، موسی بن محمد، - ۱۳۲۲ شمسی

xānsārī najafī, mūsā ebn-e mohammad (- 1943)

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۹۰/۵

آغاز: حمدله. صلاة ... و بعد، فیقول العبد الذلیل موسی بن محمد الخوانساری، حیث ان حکم صلاة الجمعة فی عهد الغیبة علی مغیبه و آبائه افضل السلام و التحیة. صار محل النظر للاعلام و اختار وجوبها العین لطائفة من الفقهاء و التخیری لجماعة اخری و حرمتها؛ **انجام:** الثمانی العدد و هو خمسة الامام احدهم، و قیل سبعة و الاول اشبه.

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۵ق؛ اهدایی: محسن خوانساری فرزند آیت الله خوانساری؛ ۱۲ص (۲۷۷-۲۸۸)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳ - ۲۱۳]

● **صلاة الجمعة = نماز جمعه** / فقه / فارسی

salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

سحاب، ابوالقاسم، ۱۲۶۵ - ۱۳۳۵ شمسی

sahāb, ab-ol-qāsem (1886 - 1956)

ترجمه کتاب نماز جمعه سید هبة الدین شهرستانی است.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۸۸/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۵گ، ۱۵سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۱۰۲۱]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

مقدس اصفهانی، محمد بن عبدالحسین، - ۱۳۷۸ق

moqaddas-e esfahānī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-hoseyn (- 1959)

در نماز جمعه و حکم آن در زمان غیبت حضرت حجت (ع)، استدلالی است با استفاده از درسهای حاج آقا حسین طباطبائی بروجردی و در واقع تقریر بحثهای اوست. در یک «مقدمه» و سه «مطلب» و یک «خاتمه»: المقدمة: فی بیان أمور ینبغی التنبیه علیها؛ مطلب ۱. ماهیة صلاة الجمعة و حقیقتها؛ ۲. شرائطها صحة و وجوباً إقامة و حضوراً؛ ۳. آدابها من مستحباتها و مکروهاتها و بعض الفروع المتعلقة بها؛ الخاتمة: فی بعض الفوائد المهمة المتعلقة بها و بغیرها.

اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۳۲

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... هذه رسالة مختصرة فی صلاة الجمعة و حکمها فی الغیبة و هی مشتملةعلی مقدمة و مطالب ثلاثة و خاتمة

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، برخی از مباحث ناتمام مانده؛ ۷۷گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [اوراق عتیق: ۲ - ۳۲۸]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

حائری، مرتضی بن عبدالکریم، - ۱۴۰۶ قمری

hā’erī, mortezā ebn-e ‘abd-ol-karīm (- 1986)

در این رساله مسائل مربوط به نماز جمعه را استدلالی مورد بحث قرار داده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱عکسی

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم، الفصل الاول فی صلاة الجمعة، و فیه مطالب، الاول: فی الشرائط؛ **انجام:** قلت: یعارضه صریحا ... فتحصل ان مقتضی الدلیل هو الوجوب و لم یتضح عقد الاجماع علی الاستجاب کما تقدم، و هو العالم

نسخه اصل: کتابخانه شخصی مؤلف؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۱۴۰گ [عکسی ف: ۱ - ۱۴۳]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

جزائری، فاضل بن حسین

jazā’erī, fāzel ebn-e hoseyn

رساله‌ای است در بیان حکم نماز جمعه در زمان غیبت که در آن ضمن تبیین اقوال سه‌گانه فقها در مسئله، مبنی بر عدم جواز و استحباب و وجوب عینی، ادله هر کدام مورد بررسی و نقد و رد قرار گرفته و سپس رأی مؤلف مبنی بر وجوب تخییری ذکر شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۴۲/۶

آغاز: ربنا اهدنا لما اختلف فیه من الحق باذنک انک تهدی من تشاء ... و بعد فان صلوة الجمعه حال الغیبه قد اختلف فیها و قد کتب فیها و قد کتب فیها جماعة من العلماء و الفضلاء رسائل؛ **انجام:** و لنقطع المقالة حذرا من الاطالة المورثه للملالة و اهل الانصاف و الاتصاف بالمعرفة یکفیهم الاشارة. و الحمدلله وحده و الصلوة علی اشرف خلقه ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: تیماج مذهب، ۱۲گ (۱۲۹پ-۱۴۰)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۵۱]

● **صلاة الجمعة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul jum‘a

ناشناخته:

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۰۷/۹

آغاز: اعلم ان الکلام فی وجوب الجمعة و تحریمها فی زمان الغیبة یتوقف علی بیان فوائد، الفائدة الاولی: بیان الاستدلال فی الآیة الکریمة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۶ق [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۰۱]

۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴

خط: نسخ، کا: بهلول بن عبدالهادی، تا: رجب ۱۰۵۲ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۰۷]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۶/۳

آغاز: بسمله و به نستعین. یا ایها الذی آمنوا اذا نودی للصلوة ... وجه الاستدلال من هذه الایة الشریفة علی الوجوب العینی مطلقاً

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: سه‌شنبه ۱۲ ربیع الثانی ۱۰۵۴ق؛ کاغذ: فرنگی، ۳۹گ (۸۷پ-۱۲۵پ)، ۱۹سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: - ۲۵۹]

۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۴/۵

آغاز: بسمله الحمدلله الذی تفرد بالوحدة و الدوام و خصنا بالجمعة و الصلوة ... اما بعد فیقول المحتاج الی فیض ربه الغنی کلب عبده علی انه لما رأیت اهم المطالب و المسائل مسئلة صلوة الجمعة؛ **انجام:** فتدبر و لا تجادل و الحمدلله رب العالمین.

تألیف شیخ علی که در آن حکم بوجوب نماز جمعه کرده است بر فقیه جامع الشرایط؛ خط: نستعلیق، کا: مرتضی بن میر محمد صفی حسینی تبریزی، تا: ۱۱۰۰ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۳ ص، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۴۳]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۴/۱۵

بندی است منقول از کتاب شرح جعفریه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۱۱۶)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۴۶]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۶۳/۱۰

آغاز: بسمله، الحمدلله علی جمیل بلایه، و له الشکر علی جزیل نعمائه، و الصلاة علی ... و بعد فهذه رسالة مختصرة فی بیان نفی الوجوب العینی لصلاة الجمعة فی زمن الغیبة؛ **انجام:** فی کتاب المواریث و لیکن هذا آخر ما اوردنا فی هذه الرسالة و الحمدلله رب العالمین، و صلی الله علی محمد

در نفی وجوب عینی نماز آدینه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن تاج الدین بن علی جزایری، تا: ۱۱۰۲ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۳گ (۱۴۹ر-۱۸۱ر)، اندازه: ۱۴/۷×۱۹/۹سم [ف: ۶ - ۴۹۲]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۰۲

آغاز: بسمله، الحمدلله و سلامه علی عباده الذین اصطفی محمد و عترته؛ **انجام:** و قد سبق منا مؤید لذلک قبیل هذا.

در این رساله، لزوم احتیاط به خواندن نماز ظهر برای کسی که نماز جمعه را خوانده ثابت شده است. این رساله در پاسخ کسی که قائل به حرمت خواندن نماز ظهر بعد از خواندن نماز جمعه بوده تألیف گردیده است. در این نوشته از محمد امین استرآبادی نام می‌برد؛ خط: نسخ، کا: احمد بن نورالدین محمد مازندرانی، تا: ۱۱۳۲ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۷ص، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۱۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۰/۲

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۲۵۷]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸/۴۰-۳۵۲۰/۱۵

آغاز: بسمله نقل من اواخر الرسالة العقد فی الوسوسة و الطهارة الظاهریة و القلبیة عن تألیف شیخ حسین ... تتمه مهمة و مما یتحتم فعله فی زماننا صلاة الجمعة؛ **انجام:** و طلب الحق الذی هو ضالة المؤمن و اتباعه حیث وجده و الاعتماد فی ذلک کله علی الله تعالی و هو حسبنا و کفی.

مطالب متفرقه ای است که در رابطه با نماز جمعه از کتب مختلف فقهی جمع‌آوری شده و به ترتیب و به صورت تفکیک شده از کتاب‌های مربوطه استنساخ شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۳ق؛ مقابله شده، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵ - ۲۸۰۶]

۹. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۲۹/۱

رساله در احکام نماز جمعه، ساخته ۱۱۷۹ق؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [اوراق عتیق: ۱ - ۲۵۳]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۴۱/۱۳

دو بند است در نماز جمعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۹ شوال ۱۱۸۲ق؛ کاغذ: فرنگی [ف: ۱۶ - ۲۵۴]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۴۳

آغاز: الحمدلله رافع مقام الاولیاء باختصاصهم بافضل الصلوات الذی امر تخییرا و نهی تحذیرا و الصلوة و السلام علی جامع خصال الانبیاء و محاسنهم باکمل الایات و البینات نبیا مبشرا و نذیرا سیما عترته البررة اولی السرآیر؛ **انجام:** انجام: کما هو داب القصاص عند دعائه للاخذ و التقاص

از قرائن فهمیده می‌شود که از فضلای امامیه قرن یازدهم به بعد است و پنداشته می‌شود که در تاریخ تحریر نسخه می‌زیسته است، رساله‌ای است استدلالی در مسأله نماز جمعه که مرتب است بر عنوان سه «جمعه» عناوین مطلب: جمعه ۱. لابد ان نبین فی التحریر اولا ما اطلعت علیه من عبارات الفقهاء النحریر فی هذا المطلب جملا، ۲. فاذکر فیها ما جمعته من الاحادیث الدالة علی ان هذه الفریضه المهمة غیر عامة بل خاصة بخواص من سادات الامة من الائمة الامناء و الحجج المعصومین، ۳. اقول ایها الاخ التقی الوفی المتعفف لو تامل متامل منصف فی الاخبار و الاثار الکثیره الدالة علی اختصاص امامة الجمعة بالمعصوم المبسوط الید الخ. مؤلف، خطبه و دیباچه را ملمع به ذکر تعدادی از اسامی کتب فقهی داشته است، برای نشان دادن نسخه جملاتی از آن نقل می‌گردد: «و بعد فهذه وجیزة عزیزه لامعة و نخبة حریزة جامعة فی تحقیق صلوة الجمعة حررتها تحریراً لباً لاولی الألباب و هذبتها تهذیباً مفصلا غیر مفصل بابواب هی مع هذه الوجازة و عدم المبسوطیة عمدة منتهی المطلب لاهل الاستبصار کافیة وافیة بنهایة المرام و غنیة فی بیان المراسم فی الاعصار لمن لایحضره الفقیه الجامع للاثار جعلتها معالم المسالک» تا آنجا که می‌گوید: «و مجموع هذه الجامعة مشتملة علی ثلث جمعات»، در رساله تصریحی به نام آن نشده است. لیک ممکن است از تکرار کلمه «جامعه» حدس زده شود که نام رساله «الجامعة فی الصلوة الجمعة» باشد. یا پنداشته می‌شود که نام رساله «وجیزه» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۰ق؛ پس از این ضمن سه برگ، رساله مختصری است در پاسخ به سؤالی درباره رسم ایرانیان که در نماز جمعه پس از خطبه دوم و پیش از نماز، سوره فاتحه را می‌خوانده‌اند و امام جمعه نیز مأمومین را به خواندن سوره مذکور امر می‌نموده است. این سؤال، در سال ۱۱۹۱ شده، مجموع دو رساله حاوی ۱۰ برگ، مصح، محشی، رساله دوم، مذیل است به صورت اجازه رضی الدین بن طاووس به شیخ جمال الدین یوسف بن محمد حاتم و آن ناتمام است؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ ۱۰گ، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۵-۵۱۶]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۴۰/۵-۱۱/۱۴۰

آغاز: اختلف اصحابنا رضوان الله علیهم فی وجوب صلوة الجمعة فی زمان الغیبة ... ثم افترق القائلون بالوجوب فرقتین فمنهم من قال بالتخییر وآخرون قالوا بالعینیة؛ **انجام:** وفی اختصاص عصبة المنعم بارث الولاء مع فقد الوالد الذکر استنادا الی الصحیح الذی رواه الحسین بن سعید ثقة والطریق الیه صحیح عین ...

رساله مهمی است در نماز جمعه مؤلف به تفصیل ادله قائلین به وجوب عینی را نقل نموده و پس از آن ادله قائلین به تخییر را ذکر کرده است؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷گ، ۲۱-۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵- ۲۸۰۵]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۴۹/۳

آغاز: ومنها صحیحة زرارة قال قلت له علی من یجب الجمعه قال علی سبعة نفر من المسلمین ولاجمعة لاقل؛ **انجام:** وبالجملة یظهر من کلام عماد الدین لما ذکرناه، وعبارة الصدوق المذکورة حیث انه فی وصف دین الامامیة

رساله‌ای است دربیان وجوب عینی نماز جمعه با ذکر ادله‌ای از اخبار در اثبات مدعای خود و رد گفتار دیگران؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۳۰۸ر-۳۱۵پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۶۸]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۴۳/۴

آغاز: مسألة فی بیان حکم صلوة الجمعة فی زمن الغیبة فنقول فیها مقامات عشرة المقام الاول فی ذکر الاقوال فیه و القائلین بکل واحد منها، المقام الثانی فی بیان ذکر ادلة المتمسکین بکل من الاقوال؛ **انجام:** و فی هذا المقام (یعنی المقام السادس) مطالب المطلب الاول فی بیان ان حرمة البیع هل یکون متوقفا علی النداء ... فان المندوب لا یکون شرطا للواجب و المعتمد هو الثانی. المطلب الثانی.

صلوة الجمعة فی عصر الغیبة، مسأله نماز جمعه در زمان غیبت را در ده مقام مورد بحث قرار داده است. در آن آمده: «ذهب الیه الجد و الخال المجلسیان» و «... و الارشاد علی ما نقله عنهم و الجد الامجد قدس سره علی ما نقل عنه و العم الماجد دام ظله» و «شرح التبصرة لعمی الماجد دام ظله»، نسخه حاضر تا اوایل مقام ششم را شامل است، مؤلف از علمای قرن ۱۳ و از نوادگان سید محمد حسین بن محمد علی مرعشی شهرستانی است؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا سفید، ۹گ (۱۱۷-۱۲۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۴۰]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۴۳/۷

بخشی از رساله صلوة الجمعة فی عصر الغیبة است، مؤلف از علمای قرن ۱۳ و از نوادگان سید محمد حسین بن محمد علی مرعشی شهرستانی است؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۱۹۲پ-۱۹۵ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۴۱]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۰۷

آغاز: و رکن من ارکان الدین؛ **انجام:** حتی احتیج الی تضعیف القول بالوجوب العینی و تدبر.

عنوان‌های «الدلیل الخامس الاخبار، الدلیل السادس الاصول، الدلیل التاسع الاصحاب» دارد تا می‌رسد به «تذنیب فیه مسالتان»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ:

فرنگی، ۹۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۹×۲۱/۸سم [ف: ۱ - ۳۵۴]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۸۵/۱

آغاز: الحمد لولیه و الصلوة علی من اصطفاه وبعد لما وقع الاختلاف بین العلماء فی وجوب صلاة الجمعة فی غیبة الامام (ع) فتحقیق ذلک من اهم الامور؛ **انجام:** کما کان علی ذلک عمل معاصری الائمة (ع) غالبا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سبز، ۱۵گ (۱پ-۱۵پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۴۰۴]

۱۸. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۱۴/۱

آغاز: بسمله الحمدلله علی جمیل بلائه فهذه رسالة مختصرة فی بیان نفی الوجوب العینی لصلاة الجمعة فی زمان الغیبة؛ **انجام:** و لایلزم من هذا ان یکون کل طائفة منکرا لما یشتغل به الطائفة الاخری ... و جعل رغبة المتاخرین

در اثبات اینکه این نماز در زمان غیبت واجب عینی نیست؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۶۰۴]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۰۸/۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... أما بعد فهذه عجالة فیما یتعلق بصلاة الجمعة و هی مرتبة علی فصول؛ **انجام:** فکیف یسمع دعواه الاجماع هنا علی خلاف ذلک، هذا ما یتضح به للقریحة والله یعلم بالحقیقة.

در این رساله استدلالی فتوی به وجوب نماز جمعه داده شده اگر شرایط وجوب جمع شده باشد ضمن چند فصل که: اول در نقل اقوال، و دوم در ادله و دلیل مؤلف بر مختار خود می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ صفر ۱۲۳۳ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۰گ (۱۵۲پ-۱۸۱پ)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۹ - ۲۱۲]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۳۰

آغاز: بسمله، القول فی صلاة الجمعة اعلم ان الأصحاب قد اختلفوا فیها علی اقوال الأول القول بالوجوب عیناً؛ **انجام:** علی انه لو مشی بذلک الطریق لکان مذموماً عند العقلاء فظهر مما ذکرنا حرمة الجمعة و تعیین الظهر.

وی در این رساله استدلالی اقوال سه گانه فقها را مبنی بر وجوب عینی، تخییری و حرمت نماز جمعه ذکر و ادله طرفداران هریک از اقوال را نقل نموده سپس به پاسخ و رد آنها پرداخته و خود، قول به تحریم را برگزیده و از آن دفاع کرده است؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد هاشم بن محمد مسلم مازندرانی، تا: ۱۲۳۸ق؛ واقف: شکرالله فقیه نیا، آذر ۱۳۷۵؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۲۷ص، ۳۲ و ۳۳ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۱ - ۹۱۹]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۳۲/۴

آغاز: فائدة فی تحریم صلاة الجمعة فی زمان الغیبة ... و أنه منحصر فی قائلین و هما سلار و ابن ادریس؛ **انجام:** و الجواب کل ذلک لما ذکرناه من الوجه لالجهة اشتراط و هو أمر واضح لا یخفی علی منصف و الله العالم

در حرمت نماز جمعه در عصر غیبت، به صورت «فائدة» نوشته شده و گویا جزء کتابی بوده که در اینجا جدا شده است؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ برگ اول آن به خط آیة الله مرعشی؛ جلد: مقوایی، ۱۴گ (۱۶۹پ-۱۸۲پ)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۸ - ۲۲۲]

۲۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۴مجموعه بدون شماره

آغاز: اما المقدمة ففی ذکر نبذ من احکامها

خطبه را ننوشته است؛ بی‌کا، بی‌تا [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۴۳]

۲۳. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳

آغاز: بعد الحمد و الصلاة علی النبی و آله الأمجاد و المعروض علی الأخ الوفی و السید اللوذعی الألمعی المسمی باسم جده الأعلی

رساله‌ای استدلالی در جوب عینی نماز جمعه، در جواب سؤال بعض السادة، در انتها به کتاب کبیر خود در صلاة جمعه احاله می‌دهد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۷ص [تراثنا: س۲ش۴ - ۵۴]

۲۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۹۵/۷

آغاز: بسمله المقصدالثانی فی صلوة الجمعه لاخلاف بین العلماء فی وجوب صلوة الجمعه و علی بعض الوجوه؛ **انجام:** المقصد الثالث فی الصلوة العیدین و هما الیومان المعروفان

بخشی از کتابی است چیزی شبیه شرح شرایع یا شرح مختصر نافع است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [ف: ۳ - ۱۶۵۸]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۲۴/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذا جزء مشتمل فی کیفیة صلاة الجمعة علی مذهب من هو سمی أحد السبطین؛ **انجام:** خصوصاً علی امامنا الذی هو أفضل الائمة و فخر الذریة الناطق بالصدق الناصر للحق ابی محمد الحسن بن علی ...

در احکام نماز جمعه و واجبات و مستحبات آن، برای مبتدیان و آنان که نمی‌توانند به کتابهای مفصل مراجعه نمایند، مطابق مذهب امام ناصر للحق ابی محمد حسن بن علی اطروش از ائمه زیدیه. این کتاب مشتمل است بر یک «مقدمه» و شانزده «مرتبه»، سیزده مرتبه در احکام نماز جمعه و سه مرتبه در مستحبات روز جمعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۹گ (۱پ-۱۹پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۸ - ۲۱۰]

● صلاة الجمعة = التمویهیة / فقه / عربی

Ṣalāt-ul jum‘a = at-tamwīhīyya

وابسته به: صلاة الجمعة؛ کشمیری، محمد تقی بن عبدالله (قرن ۱۱)

ردی است بر رساله «صلاة الجمعة» ملا محمد تقی بن میر عبدالله کشمیری به طور شرح و با عناوین «قال، اقول». صاحب این شرح اخباری مسلک و با حملات در مطالب گفتگو می کند.

آغاز: بسمله ... الحمدلله الذی سلک بنا سبیل الحق و طریق الهدی و اغنینا بکتابه و سنة نبیه عن متابعة آراء من رأی و نجانا لما تمسکنا بالثقلین ...

[الذریعه ۶۷/۱۵]

۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۵۱/۴
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۳۰ق؛ محشی از مؤلف؛ ۶۱گ (۱۸۵–۲۴۵)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ – ۲۲۲]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۲۶/۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۱۱۷]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۲۶/۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا. این نسخه قسمت اول نسخه بالاست [عکسی ف: ۲ – ۱۱۸]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۰۶/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** فانه لم یوجد من الکتاب و السنة عنها فی حال من الاحوال بعد تواتر الامر بها فی الکتاب و السنة و آثار النبی و الال
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲گ (۱۷۹پ–۲۳۰پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۳ – ۸۶]

● صلاة الجمعة = نماز جمعه / فقه / فارسی
salāt-ol jom‘e = namāz-e jom‘e

ناشناخته:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۰۶/۱
آغاز: بسمله، بعد از سپاس و ستایش بیقیاس حضرت واجب الوجود و بدان که این مختصری است در بیان حکم نماز جمعه در زمان حضور حضرت خیر البشر و اوصیای مطهر در زمان غیبت ایشان؛ **انجام:** که بر متتبع عارف مخفی نخواهد بود و السلام علی من اتبع الهدی ... و آله ائمة الهدی اولا و آخراً و ظاهراً و باطناً
رساله در بیان حکم نماز جمعه در زمان حضور امام و غیبت او به فارسی در چند بحث به درخواست گروهی. گویا از سبزواری یا حسن علی بن عبدالله شوشتری در گذشته ۱۰۷۵؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۲۴گ (۱پ–۲۴پ)، ۱۴و ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۶سم [ف: ۶ – ۹۶]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۱۶۹
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد ... (یکی دو کلمه ساقط شده) قبل از این رساله عربیه در تحقیق نمازجمعه مشتمل بربیان مذاهب و ادله؛ **انجام:** و از واهب منان امید آن داریم که همگنان را به صراط مستقیم هدایت کند و به سلوک منهج قویم اعانت فرماید و الله یهدی من یشاء الی صراط ... وحسبی الله.
رساله‌ای است استدلالی مشتمل بر «مقدمه» و «خاتمه» و چند «فصل» در اثبات وجوب عینی نماز جمعه. مؤلف با استناد به آیات و روایات و اقوال فقهای بزرگ وجوب نماز جمعه را اثبات و مقدمه را با چهار «مقاله» چنین آغاز نموده: ۱. سبب اختلاف مذاهب در وجوب نماز جمعه، ۲. استدلال به بیست و هشت حدیث در اثبات وجوب آن، ۳. وجه استدلال و تأیید احادیث مزبور بر وجوب عینی آن، ۴. پاسخ به شبهات منکران وجوب عینی نماز جمعه. آنگاه عین عبارات بسیاری از طرفداران وجوب عینی را ذکر نموده سپس به ترجمه و تفسیر آنها پرداخته و گفته از جمله آنهاست: ۱. شیخ ابوالفتح کراجکی درکتاب «تهذیب المسترشدین»، ۲. شیخ حسن بن محمد بن علی مهلبی در «انوار البدرية»، ۳. شیخ مفید در «الاشراف»، ۴. شیخ صدوق، محمد بن بابویه قمی در «مقنعه» و «امالی»، ۵. محمد بن یعقوب کلینی، ۶. شیخ عمادالدین طبرسی، در «نهج العرفان الی هدية الایمان»، ۷. شیخ الطایفه ابوجعفر طوسی در «خلاف»، ۸. علامه حلی، ۹. شهید اول، ۱۰. شهید ثانی، ۱۱. صاحب مدارک الأحکام سید محمد بن علی بن ابوالحسن عاملی و دیگران؛ خط: نستعلیق، کا: ظهیر بن معصوم کرهرودی، تا: یک‌شنبه ۲۵ شوال ۱۰۸۶ق؛ ۱۶۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۸×۱۸/۴سم [ف: ۲۱ – ۹۲۰]
۳. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۹۹/۶
آغاز: بسمله، حمدله، چند سال قبل ازین رساله عربیه در تحقیق نماز جمعه مشتمل بر بیان مذاهب و ادله مرقوم و ترجیح مذهب اقوی و تحقیق آیه جمعه؛ **انجام:** درعلل الشرایع بعد از مقدمات سابقه مذکور است و لیس بفاعل
مختصری است در وجوب عینی نماز جمعه در یک «مقدمه» و چند «فصل». نام مؤلف در رساله نیامده و با عنایت به نقل از شهید ثانی و صاحب مدارک متوفی ۱۰۰۹ و تاریخ تحریر نسخه (۱۰۸۸) عصر مؤلف به دست می‌آید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۸۸ق؛ مقابله شده؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۴ص (۸۵–۱۰۸)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: – ۱۲۸]
۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۹۲/۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۳ – ۴۴]
۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۳۰/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۷گ (۴۹–۶۵)، ابعاد متن: ۸×۱۴، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ – ۹۰۱]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۵۹/۱
آغاز: عنوان: گفته اند که در باب نماز جمعه در زمان غیبت چند قولست: اول؛ وجوب تخییری بدون اشتراط مجتهد؛ **انجام:** و اگر این سخنان مسلم نباشد تحریم اظهر خواهد بود ...
رساله‌ای متوسط در نفی وجوب نماز جمعه در عصر غیبت و بلکه اثبات تحریم آن که به استناد یه ادله شرعیه و اقوال فقهای متقدم و معاصر مؤلف و به شیوه استدلالی تألیف شده است، نویسنده به عصر صفویه تعلق دارد؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمد حسینی، تا: ذیحجه ۱۱۵۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با امضای صدر حسینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۸ص (۱–۱۱۸)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۳/۲ – ۹۴]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۴۱/۸
تاریخ تألیف: (منتخب ابواب جناننا =) ۱۰۵۵ق، در هشت «باب» نگاشته شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۹ شوال ۱۱۸۲ق؛ کاغذ: فرنگی [ف: ۱۶ – ۲۵۳]

۸. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۴۱/۱۶**
فصل دوم رساله‌ای است درباره وجوب نماز آدینه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۹ شوال ۱۱۸۲ق؛ کاغذ: فرنگی [ف: ۱۶ – ۲۵۴]

۹. **تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۶۶/۹**
خط: نستعلیق، کا: اسحاق بن محمد علی واعظ کرمانی، تا: رجب۱۲۵۴ق [ف: ۳ – ۳۱]

۱۰. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۳۰/۵**
رساله در حرمت نماز جمعه و باید از متأخران باشد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۱۲گ (۲۱۰–۲۲۱)، ۱۷ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۲۸۶]

۱۱. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۱۲۵**
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۲. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۱/۵**
آغاز: بسمله. بدانکه نمازهایی که در اصل شرع واجب است پنج است؛ **انجام:** و در نظر دارد که ... رساله‌ای در ... باب نماز جمعه تألیف نماید و بالله الاستعانة.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج خاکستری، ۷گ (۷۲ر–۷۸ر)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۸ – ۷۱۵]

۱۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۶/۴**
آغاز: بسمله اما بعد بدانید ای برادران ایمانی که نماز جمعه واجبست به چند دلیل اول آنکه نماز جمعه در زمان رسول خدا (ص) واجب عینی بود؛ **انجام:** خاتمه بدانید ای برادران ... سید محمد در شرح شرایع نقل کرده.
رساله کوتاهی است از یک عالم شیعی در اثبات وجوب نماز جمعه در عصر غیبت. مؤلف در آن ادعا می‌کند که وجوب نماز جمعه اجماعی بین علمای شیعه است و خود چهار دلیل بر وجوب آن اقامه می‌کند. او در این کتاب از محمد باقر سبزواری و شرح شرایع سید محمد نقل می‌کند؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سرخ، ۲گ (۱۹۱پ–۱۹۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۸ – ۵۴۵]

۱۴. **تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱**
آغاز: الحمدلله و کفی
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ – ۵۴۰]

← صلاة الجمعة فی عصر الغیبة > صلاة الجمعة

● صلاة الجمعة و اخبار الطینة / فقه / عربی
Ṣalāt-ul jum‘a wa axbār-uṭ ṭīna

محمد هادی بن محمد حسین
mohammad hādī ebn-e mohammad hoseyn

مؤلف چون به اصفهان رفته و کتاب اوفی را تألیف نموده برخی از وی درخواست نمودند تا دو مسأله طینت و نماز جمعه را از آن کتاب انتخاب و در رساله‌ای جداگانه جمع نماید، رساله حاضر مشتمل بر هر دو بخش می‌باشد.
آغاز: الحمدلله الذی جعلنا من امة محمد سید رسله و من شیعة علی الذی شک فی ربوبیته و صلی الله علیهما و علی سائر المعصومین من ذریته.

یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۱۷
آغاز: الحمدلله الذی جعلنا من امة محمد سید رسله و من شیعة علی الذی شک فی ربوبیته و صلی الله علیهما و علی سائر المعصومین من ذریته؛ **انجام:** و یضع بعضه فوق بعض فیجعله فی جهنم خالداً المنکوس المقلوب عن ...
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ظاهراً به خط مؤلف؛ مصحح، با خط خوردگی و اضافات؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محسن» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۷۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۱ – ۹۷]

● صلاة الجمعة و العیدین / فقه / عربی
Ṣalāt-ul jum‘a wa-l ‘īdayn

تاریخ تألیف: روز مباهله ذیحجه ۱۲۳۱ق؛ محل تألیف: عظیم آباد هند
در این رساله استدلال می‌شود در مطلب اول آن بر وجوب تخییری نماز جمعه طی چند فصل، و در مطلب دوم احکام نماز عید فطر واضحی بیان شده است. مؤلف ضمن مطلب اول چند بار به رساله جداگانه خود در موضوع صلاة جمعه ارجاع می‌دهد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۱۱/۱
آغاز: المطلب الأول فی صلاة الجمعة و فیه فصول، الاول فی حکمها فی زمان الغیبة مقدمة لابد قبل الشروع فی المقصود من تحقیق؛ **انجام:** و الحمدلله علی التوفیق الذی هو خیر رفیق و الصلاة علی محمد و آله اصحاب التحقیق
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ گویا سرآغاز مؤلف در نسخه نوشته نشده است، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۳گ (۲پ–۴۴پ)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۱۶ – ۲۷۹]

● صلاة الحاجة / دعا / عربی و فارسی
Ṣalāt-ul ḥāja

نودهی، احمد بن محمد معروف، – ۱۳۰۵ قمری
nowdehī, ahmad ebn-e mohammad ma‘rūf (- 1888)

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳۱۶/۲
خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی اکبر، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۳۷۹]

● **صلاة الحاجة** / دعا / عربی

ṣalāt-ul ḥāja

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۱۲۷

به نقل از المصباح الصغير شیخ طوسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۲۷۲) [مختصر ف: - ۵۳۳]

● **صلاة الخاشعين** / دعا / فارسی

salāt-ol xāše'īn

ترجمه و توضیح سور و اذکاری است که در نماز خوانده می‌شود و آداب نماز و تجوید سوره فاتحه و خاتمه در ادعیه و اوراد در دو باب: ۱. فضیلت اذکاری که مخصوص به وقتی نیست شامل چند فصل، ۲. ...

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۷۶/۲

آغاز: بسمله حمدله و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین اعوذ بالله من الشيطان الرجيم يعنى پناه می‌برم بخدا از دیو رانده شده اگر گویند به چه جهت رانده شده گوئیم بواسطه نافرمانی سجده آدم؛ **انجام:** و لاحول و لا قوة الا بالله العلى العظيم و صلى الله على محمد و عترته الطيبين.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۷]

● **صلاة الخميس** / دعا / عربی

ṣalāt-ul xamīs

خطبه‌هایی است به عربی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۵۰/۳

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمين حمدا يوافى نعمه و یکافی مزيده؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمين (تمت الصلوة الخميس ... على يد ... دنوبابیکی احمد بن علی المکی غفر الله له ... و المومنات).

خط: نسخ معرب درشت، کا: دنوبابیکی احمد بن علی مکی، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۳۲گ (۱۷-۴۸)، ۱۱ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۹۹۴]

● **صلوة الطيبين** / دعا / عربی

ṣalāt-uṭ ṭayyibīn

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۸۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]

← صلاة العاشقين و سكينة المشتاقين ≻ سلوة العاشقين

● **الصلاة العاليات = دوازده امام = التحيات الطيبات و التسليمات الفائحات على محمد و آله الهادين للحسنات** / شعر، دعا / عربی و فارسی

aṣ-ṣalāt-ul 'ālīyāt = davāzdah emām = at-taḥīyyāt-uṭ ṭayyibāt wa-t taslīmāt-ul fā'iḥāt 'alā muḥammad wa āl-i-h-il hādīn li-l-ḥasanāt

حسینی سیفی، محمد بن محمد مهدی، - ۱۱۵۰؟ قمری

hoseynī seyfī, mohammad ebn-e mohammad mahdī (-1738)

قصایدی است در درود بر پیامبر اکرم و آل طاهرین علیهم السلام با نامهای «تحیة نبوية، تحية علوية، تحية زهراوية، تحية حسنية، تحية سجادية، تحية باقرية، تحية جعفرية، تحية موسوية، تحية رضوية، تحية سماحية جوادية، تحية انوارية هادية، تحية سماوية عسكرية، تحية احمدية، تحية علية، تحية لامعة»؛ پس از جمع‌آوری این قصیده‌ها چند قصیده دیگر بر آنها از خود ناظم الحاق شده است بدین نامها «تحية طيبة، تحية فائحة، تحية مسكية، تحية عنبرية، تحية ريحانية، تحية ياسمية، تحية ياسينية» و بعد از این قصاید اشعاری است در تبری از دشمنان اهل بیت علیهم السلام. فرزند ناظم عبدالله بن قوام الدین حلی متخلص به فائح قصیده‌ای به نام «تحية عبهرية» بر مجموع قصاید پدرش افزوده است. این قصاید را قزوینی خودش در قزوین گرد آورده و نام «الصلاة العاليات» که موافق تاریخ گردآوری آنهاست (-۱۱۵۴ق) بدانها داده و مقدمه‌ای به فارسی بر آنها نگاشته است. (سید احمد اشکوری)

آغاز: صل يا رب على شمس الضحى ×× احمد المختار نور الثقلين / صل يا رب على شمس الضحى ×× احمد المختار نورالثقلين / و على نجم العلى بدر الدجى ×× من عليه الشمس ردت مرتين

[دنا ۱۷۶/۷-۱۷۷ (۹ نسخه)؛ الذریعه: ۴۸۷/۳ و ۲۲۵/۷ و ۲۶۸/۸]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۰۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** سلام على القائم المنتظر ×× سلام على خاتم الاوصياء / سلام عليهم كما ينبغى ×× سلام سليم بلامنتهى

نسخه موجود سه قصیده است از منظومه‌های مؤلف را در بردارد، افزودگی‌هایی از شیخ بهائی و دیگران در بین قصاید آمده که مطلع هر کدام بدین ترتیب است: الف: «بمحمد بلغ العلى بكماله ×× و بصهره كشف الدجى بجماله»، ب: «الهى بحق المصطفى و ابن عمه×× و سبطيه و السجاد ذى الثفناتى»، ج: «منا تحية و سلام لاحمد ×× من بعد كذا لعلى الممجد»، د: «بينى عربى و رسول مدنى ×× و اخيه اسدالله مسمى بعلى» «منسوب به شیخ بهائی»، هـ: «الهى بحق المصطفى و ابن عمه ×× و سبطيهما الطهرى ثم بفاطمى»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ ۴گ (۱۰۲پ-۱۰۵ر)، سطور چلیپایی، اندازه: ۶×۱۱سم [ف: ۳۳ - ۶۸۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۶۶/۱۳

آغاز: تحیة فائحة: رب النبی المصطفی ×× صل علیه بالضحی / و بالغدو و العشا ×× و آله خیر الوری؛ **انجام:** نظم العبد قوام ×× فیهم الدر الثمینا / طیب الله له الروح ×× بحب الطیبینا

الصلوات العالیات؛ کا: عبدالوهاب بن محمد انصاری، تا: جمعه سلخ ربیع الثانی ۱۱۷۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۱۴۹پ–۱۵۳پ حاشیه)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۰ – ۴۳۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۶۶/۱۵

آغاز: برابر

دوازده امام. کامل؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۶۰پ–۱۶۱ر حاشیه)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۰ – ۴۴۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۳۲

آغاز: بسمله، میوزد از باغ محبت نسیم، حمد و ثنائی که عقول و اوهام بندگان از فهم آن عاجز آید سزاوار خداوندگاریست که در حجاب نورش ظاهر و عیان است؛ **انجام:** نظم العبد قوام فیهم الدر الثمینا ×× طیب الله له الروح بحب الطیبینا تمت التحیات ... هذی الحیات التی من طیبها ×× قد عطرت فی روضها الانوار / نشدت عنادلهن فی تاریخها ×× بالطیبات تطیب الازهار (۱۱۲۱) / بروی موالیان پاکیزه سرشت ×× زین هشت گشاده گشت درهای بهشت / فیاض ازل ز روی لطف این حسنات ×× بر لوح جنان با قلم نور نوشت / از لطف این تحیات شد تازه جان مومن ×× وز فیض قدس گردید روح قوام فاتح / بگویم عفوک لا ذ عبدك سیدی ×× بمحمد بمحمد بمحمد محمد، تمام شد؛ در پایان باز چند بیت است: ربنا صل علی من هو خیر الثقلین ... ×× خاسر دون دنی فی عقاب النشاتین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۴گ، ۱۵ سطر (۱۵×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۴۹۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۲۹/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** یطلب الجنة من رضوانهم ×× لا یساویها بتبر ولجین.

فقط شامل التحیة الریحانیة است و دارای ۱۵ بیت می‌باشد و در اواخر نسخه شماره ۱۹۴۹ این کتابخانه نیز آمده؛ خط: نسخ، کا: احتمالاً عبداللطیف بن حسن بن غیثان هجری احسایی، تا: قرن ۱۲؛ ۱گ (۶۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۸ – ۷۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۰/۴۲-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** نظم العبد قوام لهم ×× صلوات لمعت کالفرقدین ... / سره الله بآل المصطفی ×× و المحبین لهم و الابوین

دعاها و طلسمات و منترهایی است به عربی و فارسی به نظم و نثر برای دفع بیماری‌های مختلف به نقل از احادیث و یا تجربیات. در وسط این بخش صلوات منظومی است از میرزا قوام الدین. این منظومه ۱۶ بیت است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱۲ص (۱۶۷–۱۷۸)، ۱۹ و ۲۰ و ۲۷ سطر، اندازه: ۱×۱۰سم [ف: ۲۳ – ۷۰]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۰۵/۱

آغاز: بسمله حمد بیحد و ثنای بیعدد و سپاس بیقیاس خداوندی را سزاست؛ **انجام:** و العن علی الاطلاق من بعناده ×× جحد الوصی و انکر الفرقانا سبحان ربك رب العزة ... و الحمد لله رب العالمین.

خط:نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، یادداشتی از فخرالدین نصیری در معرفی نسخه، در ص۷۶ و۷۷ اشعاری به فارسی و عربی به خط قوام الدین محمد قزوینی؛ جلد: تیماج، ۲۸ص (۲–۲۹)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵۰ – ۱۷۱]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۶۸۴

خط:نستعلیق،کا:هادی تبریزی،تا:۱۱۵۲ق، جا: گیلان [الفبائی: ۳۸۶]

۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۸۹/۲

خط: نسخ، کا: محمد بن عباس علی هزار جریبی، تا: سه‌شنبه هفته نخستین ربیع الثانی ۱۱۷۷ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۲۷۵]

۱۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۹۵/۱

آغاز: یا رب خیر المرسلین ×× سلم علی الروح الامین / المصطفی و المرتضی ×× غیث الوری لیس القرین؛ **انجام:** نظم العبد قوام و لهم ×× لا یساویها بقبر ولجین / سره الله بآل المصطفی ×× و المحبین لهم و الأبوین

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۱ – ۳۷۳]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۵۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** سره الله بال المصطفی ×× و المحبین لهم و الابوین

شامل چهارمین تحیت از تحیات هفت‌گانه الحاقی (ریحانیه) می‌باشد؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۶ – ۲۲۳]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۰۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** سره الله بآل المصطفی ×× و المحبین لهم و الأبوین

جزئی از الصلاة العالیات سیفی قزوینی است. به نام تحیة ریحانیة؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: سید امین ابن آقا میر عظیم یزدی، تا: ۲۲ جمادی الثانی ۱۲۵۷ق؛ جلد: گالینگور مشکی، ۲گ (۶پ–۷ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۴۴ – ۲۴۹]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۵۴/۲۰

خط: نستعلیق، کا: محمد بن زین العابدین موسوی، تا: ۱۸ صفر ۱۲۸۳ق؛ جلد: مقوایی، ۱۰گ (۲۸۴پ–۲۹۳پ)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۷ – ۳۱۵]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۱۲/۱

آغاز: بند اول: منظومه عربی، سی بیت: آغاز: نحمد حمداً ملأ الخافقین ×× ما طلع الفجر من المطلعین ؛ بند دوم: نیز منظوم عربی، ۱۳ بیت (گ۲)، آغاز: بحبیب حسبی و طبیب ازلی ×× و ادیب ادبی و نجیب نجبی؛ بند سوم: نیز منظومه عربی، ۱۴ بیت (گ ۳و۴)، آغاز: صل یا رب علی شمس الضحی ×× احمد مختار نور

الثقلین؛ بند چهارم: نیز منظوم عربی، ۷ بیت (گ۴)، آغاز: بنبی عربی و رسول مدنی ×× و أخیه اسدالله مسمی بعلی؛ بند پنجم: نیز منظوم عربی، ۱۸ بیت (گ۴ تا۵ب)، آغاز: رب النبی المصطفی ×× صل علیه بالضحی؛ بند ششم: نیز منظوم عربی، ۱۴ بیت (گ ۵و ۶)، آغاز: سلام من الله رب العلی ×× لذی الجود و الفضل و الکبریا؛ بند هفتم: نیز منظوم عربی، ۱۱ بیت (گ۶)، آغاز: ربنا صلی علی خیر الوری ×× احمد المحمود ختم المرسلین؛ بند هشتم: تبری نامه عربی منظوم، ۴ بیت (گ۷)، آغاز: قد تبرأت من الجبتین تیم و عدی ×× و من الشح العطل المستخف الأموی؛ بند نهم: نیز منظوم عربی، ۱۸ بیت (گ۷)، آغاز: یا ذالنوال و العطاء ×× یا ذا الجلال و البقاء؛ بند دهم: نیز منظوم عربی، ۲ بیت (گ۸)، آغاز: قل لمن و الاعلی المرتضی ×× لاتخافن جمیع السیئات؛ بند یازدهم: منظوم عربی، ۱۹ بیت (گ۸)، آغاز: رب بحق احمد ×× سیدا المقدم؛ بند دوازدهم: دوازده امام به نثر عربی (گ۹تا۱۰) است.

در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، کا: محمد اصفهانی ابن علی، تا: ۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۰ص (۱–۱۰)، ابعاد متن: ۷×۱۲/۴، اندازه: ۱۱×۱۷/۴سم [ف: ۱۱ – ۵۳۶]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۶۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** نظم العبد قوام لهم ×× صلوات لمعت کالفرقدین / سره الله بآل المصطفی ×× و المحبین لهم و الابوین

خط: نسخ، کا: کرکری، موسی بن حسن، تا: ۱۳۴۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۳۳–۳۴)، ۲۰ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۳ – ۳۲۳۴]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۴۹

آغاز: آغاز مقدمه: میسوزد از باغ محبت نسیم حمد و ثنائی که عقول و اوهام بندگان از فهم آن عاجز آید؛آغاز قصائد: الهی بحق المصطفی سید الوری ×× و بالمرتضی نفس الزکی محمد؛ **انجام:** بکل منهما فارحم قواماً ×× و یکفی واحد للعالمینا

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۵ – ۳۱۵]

۱۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۹۰/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تسعة من ذریة الحسین صلوات علیهم اجمعین و بحرمة سورة الفاتحة

فقط یک تحیت آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۴۵ر–۴۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۳ – ۱۶۳]

۱۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۸۷/۹

آغاز: رب النبی المصطفی صل علیه بالضحی ×× و بالغدو و العشی و آله فخر الوری؛ **انجام:** یا رب بمهدی الهدی صمصامه الأشقیاء ×× یالیته کنت فداه المقتدی و المحتشم.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱ – ۳۷۲]

۱۹. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۴۱/۶

آغاز: بسمله حمد و ثنایی که عقول و اوهام بندگان از فهم آن عاجز باید سزاوار خداوندگاریست؛ قصائد: الهی بحق المصطفی سیدالوری ×× و بالمرتضی نفس الزکی محمد؛ **انجام:** بکل منهما فارحک قواماً ×× و یکفی واحد منهما للعالمینا

بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۱۵۱پ–۱۵۸ر)، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۳۱]

۲۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۵۸/۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷ص (۲۳۵–۲۵۱) [ف: ۲ – ۲۸۱]

● الصلاة علی ابراهیم ابن النبی / حدیث - عربی

aṣ-ṣalāt ‘alā ibrāhīm ibn-in nabī

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ – ۹۱۱ قمری

soyūtī, ‘abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

در آغاز این رساله روایت‌هایی‌که راجع به ابراهیم فرزند حضرت پیغمبر (ص) وارد شده است می‌آورد، پس از آن بحثی است در این‌که حضرت بر فرزندش نماز میت خوانده است یا نه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۶/۱۰

آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی؛ مسألة قال ابن سعد فی الطبقات انا عفان بن مسلم و یحیی بن حماد؛ **انجام:** و من هذا یعرف تخصیص بنوة السید ابراهیم فی حال صغره و ان لم یبلغ سن الوحی.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۴گ (۷۳ر–۷۶ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲ – ۲۰]

● الصلاة علی محمد (رسالة فی) / دعا / عربی

aṣ-ṣalāt ‘alā muḥammad (r.-un fī)

بدرالدین حسینی، محمد بن ابراهیم، ق۱۲ قمری

badr-od-dīn hoseynī, mohammad ebn-e ebrāhīm (- 18c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۳۵/۲

آغاز: الشکر لله الذی وجب لنا العلم و اوجب العمل، و وضع؛ **انجام:** عما وقع الغفلة عنه الاعلام. محمد بن ابراهیم المدعو ببدر الدین الحسنی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۳۵ق؛ کاغذ: فرنگی، ۲۷گ (۲۱–۳۴ر و ۳۶پ–۴۸ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۶ – ۲۴۸]

← الصلوة علی النبی ← وجوب الصلوة علی النبی
← الصلوة علی النبی ← معنی الصلوة علی النبی و آله

● صلوة علی النبی (ص) / دعا / عربی

Ṣalāt-un ‘ala-n nabī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۲۸

آغاز: اللهم صل علی محمد و آل محمد عدد عملک و صلی علی محمد و علی آل محمد عدد حملک؛ **انجام:** لجمیع المومنین و المومنات و المسلمین و المسلمات الاحیاء و نفعت النمائم و الحمد لله رب العالمین تمت بالخیر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **الصلاة علی النبی (ص)** / دعا / عربی

aṣ-ṣalāt ‘ala-n nabī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۹/۱۰-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 80 (بلوشه ۱۵۷)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۳۷]

● **صلاة العید** / فقه / عربی

ṣalāt-ul ‘īd

غیر همانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۲-۱/۱۵۴

آغاز: الواجبین المخیر فیهما لان الجهر والاخفات صفتان للقراءة الواجبة والمصلی للجمعة مخیر فیهما ویستحیل وجوب الموصوف وعدم وجوب الوجود فحینئذٍ الاستحباب المذکورة فی قوة الوجوب قوله وجوب الجماعة فیها بمعنی انه لابد؛ **انجام:** علی الحالة الممکن غیر مراع حالة الفوات، قوله و کذا باقی الشروط من الستر و الاستقبال

شرحی است بر متنی درفقه، که در نسخه حاضر فقط دو برگ از آن ــ مربوط به بحث صلاة العید ــ موجود است، این شرح به صورت «قوله – قوله» است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف:۵-۲۸۰۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۵۰/۱

آغاز: فصل فی صفة صلوة العید اذا اراد ان یصلی فلیقم؛ **انجام:** انک حمید مجید.

وصف این نماز است به عربی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ (۱-۹)، ۱۱ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ – ۱۹۹۴]

● **صلاة الغفیلة** / فقه / عربی

ṣalāt-ul ġufayla

شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی، ۱۱۷۵؟ – ۱۲۶۰ قمری

šaftī bīd-ābādī, mohammad bāqer ebn-e mohammad naqī (1762 - 1844)

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۹۰/۱۰

آغاز: اعلم ان هذه الساعة ای التی بین المغرب و العشاء

بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ – ۷۶]

● **الصلاة فی البقاع الاربعة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt fi-l biqā‘-il arba‘a

ساروی، محمد علی بن محمد رضا، – ۱۱۹۳ قمری

sāravī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad rezā (- 1779)

تاریخ تألیف: جمادی الثانی ۱۱۷۷ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

مؤلف در این مختصر به سؤالی که درباره بقاع چهارگانه شده که آیا نماز در آنها را مسافر باید به قصر یا اتمام به جا آورد با استدلال پاسخ گفته است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۱۳/۵

آغاز: کیف تقولون فی القصر و الاتمام للمسافرین البقاع الاربعة ما فهمت من الاخبار التی وصلت الینا افضلیة الاتمام؛ **انجام:** و لم نقف لهما علی مأخذ فی ذلک و القیاس من عندنا باطل هذا آخرما اردنا ایراده ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الثانی ۱۱۷۷ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، در دو برگ اول خطبه‌ای که در روز جمعه‌ای که مصادف با عاشورا شده باشد از انشاء مؤلف و جواب سؤالی در این‌که راویان خطبه‌های مفصل ائمه را چگونه ضبط می‌کرده‌اند آمده؛ ۵گ (۶۰-۶۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۷۰]

● **الصلاة فی ثوب معه فضلة ما لا یوکل لحمه و هو طاهر فی حیاته (رسالة فی)** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt fī ṯawb-in ma‘a-hū faḍla mā lā-yu’kal laḥm-a-h w huwa ṭāhir-un fī ḥayāt-i-h (r.-un fī)

خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین، – ۱۱۷۳ قمری

xājū’ī, mohammad esmā‘īl ebn-e hoseyn (- 1760)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۲۱/۳

آغاز: بعد حمدالله علی نعمائه؛ **انجام:** من وقتنا هذا الی یوم الدین.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۷گ (۶۱پ-۶۷پ)، ابعاد متن: ۸×۱۵، قطع: ربعی [ف: ۱۷ – ۲۰۴]

● **الصلاة فی الثوب المغصوب الغیر الساتر** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt fi-ṯ ṯawb-il maġṣūb-il ġayr-il sātir

آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین، – ۱۱۲۵ قمری

āqā jamāl-e xānsārī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1713)

حاشیه کتاب مدارک سید محمد عاملی از شیخ یوسف بحرانی صاحب حدائق.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۳/۲-طباطبائی

آغاز: افادة من افادات الشیخ ... البحرانی سلمه الله تعالی فی حاشیته ... علی المدارک قوله و المعتمدما اختاره المصنف من بطلان الصلوة ان کان الثوب ساترا ... اقول ظاهرهم الاتفاق علی اصل الحکم المذکور ... و مع ان صریح کلام فضل بن شاذان من قدماء ... اصحابنا الجواز؛ **انجام:** فالمسئله لا یخلو من ریب الاشکال و ان کان قول الفضل لا یخلو عن قوة

خط: نستعلیق، کا: عبدالعظیم بن مشهدی رحیم آجرلو کهکی (من بلوک بلده ساوج)، تا: ۱۲۷۲ق، جا: ساوج؛ جلد: تیماج قرمز، ۳گ (۵پ–۷ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۳ – ۶۶۷]

● **الصلاة فی الماهوت** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt fi-l māhūt

کلباسی، ابوالمعالی بن محمد ابراهیم، ۱۲۴۷–۱۳۱۵ قمری

kalbāsī, ab-ol-ma'ālī ebn-e mohammad ebrāhīm (1832 - 1898)

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰ ـ د

آغاز: و بعد فهذه رسالة فی حال الصلوة فی الماهوت؛ **انجام:** و علی اهل بیته الاطایب الکرام ... فی یوم القیام

خط: نستعلیق ریز، کاتب = مؤلف، تا: ۱۴ محرم ۱۲۹۳ق؛ محشی؛ پس از این شعرهای عربی است به نستعلیق قرن ۱۱ و پاره‌ای از حاشیه‌ای بر رساله‌ای کلامی؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۵۰گ، ۱۹ سطر (۶×۲۲)، اندازه: ۱۲×۲۹سم [ف: ۱ – ۳۴۹]

● **الصلاة فی المغصوب** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt fi-l maġṣūb

طغائی کمره‌ای، علینقی بن محمد هاشم، ۹۵۳ – ۱۰۶۰ ؟ قمری

toqā'ī kamare'ī, 'alī-naqī ebn-e mohammad hāšem (1547 - 1650)

تاریخ تألیف: ۱۰۴۲ق

در اثبات بطلان نماز در مکان غصبی؛ وی می‌گوید فتوای علمای شیعه و صابئیان و یک فتوی از شافعی و احمد بن حنبل صلوة در مغصوب باطل و در مذهب ابوحنیفه و مالک صحیح است و سپس ادله بطلان را یاد کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۳۳/۵

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... مسئله اجمع العلماء کافة علی تحریم الصلوة فی المکان المغصوب مع العلم بالغصبیه؛ **انجام:** دلالة النهی فیها علی کونها غیر موافقه لامر الشارع فی غایة الظهور و الله الموفق و حیث قد اتضح حق المسئله و لیکن هذا آخر الکلام و الصلوة ... علی خیر خلقه ... خیر الانام. مؤلف سپس با خط خویش چنین افزوده: فرغ من توسیدها مؤلفها الفقیر الی الله الغنی علی النقی بن محمد هاشم فی شهور سنة ۱۰۴۲ در کنار همین سطور نیز سخنی از علامه در نهج الحق، در تأیید موضوع رساله (بطلان نماز در غصبی) نقل کرده است.

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۴ص (۱۵۳–۱۶۶)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۰ – ۱۱۳۰]

● **الصلاة فی المکان المغصوب** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt fi-l makān-il maġṣūb

شفتی اصفهانی، محمد علی بن محمد باقر، ق۱۳ قمری

šaftī esfahānī, mohammad 'alī ebn-e mohammad bāqer (- 19c)

رساله‌ای است در این که آیا می‌توان در جای غصبی نماز خواند یا این‌که نماز در چنین جایی باطل است. این رساله دارای چهار «مقام» است و در خلال مباحث آن به نکاتی از علم رجال نیز اشاره می‌شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۹۵/۲

آغاز: حمداً لمن لیس سواه اهلا للاقبال الیه و شکراً لمن لایکون غیره حریاً للتوکل علیه الذی أمسک السماء و سمکها؛ **انجام:** ناتمام: یطلق ذلک اللفظ علی امرین أحدهما الذی اصطلحه أهل المیزان مما یقال علی الکثیرین المختلفة الحقائق فی جواب ما هو

بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۳گ (۲۸پ–۸۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ – ۳۶۶]

● **الصلاة فی وبر ما لایؤکل لحمه** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt fī wabar-in mā yu'kal laḥm-a-h

کازرونی، محمد تقی بن محمد شفیع، ۱۳۰۵ق۱۴ قمری

kāzerūnī, mohammad taqī ebn-e mohammad šafī' (1888 - 20c)

رساله متوسطی است با ذکر ادله و اصل و استصحاب و نقل اقوال به بررسی اجتهادی موضوع پرداخته است.

۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۹۴

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الثانی ۱۳۳۱ق؛ ۱۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ – ۵۹۳]

۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۸۴/۱

آغاز: الحمدلله حق حمده ... لا اشکال فی حرمة الصلاة فیما لا یؤکل لحمه؛ **انجام:** و ثانیاً ما أشرنا الیه من لزوم تقدیم الصحیحة عند التعارض لا رجحیتها بما عرفت فلا یضرنا فرض تسلیم ما ذکر من المعارضة و انتفاء الحکومة

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الاول

۱۳۳۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵گ (۲پ-۲۶ر)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ - ۵۸۲]

● **صلات قضای حاجت** / فقه / فارسی

salāt-e qazā-ye hājat

طریقه نماز حاجت‌گزاردن به دو روایت یکی از خواجه ابوالقاسم سمرقندی و دیگری از شیخ شرف الدین یحیی منیری.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۴۸/۷

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی و سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۲گ، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۳ - ۲۸۳]

← صلاة القصر فی السفر > نتایج الافکار فی حکم المقیمین فی الاسفار
← صلاة اللیل > آداب نماز شب
← صلاة اللیل > آداب صلاة اللیل

● **صلاة اللیل** / آداب و سنن / عربی

ṣalāt-ul layl

بصری، احمد بن عبدالرضا، ق۱۱ قمری

basrī, ahmad ebn-e ‘abd-or-rezā (- 17c)

تاریخ تألیف: ۵ جمادی الاول ۱۰۸۱ق

رساله مختصری است در کیفیت نماز شب و مستحبات آن، در یک «یاقوته» و یک «لولوة».

آغاز: بسمله. و به نستعین. اما بعد فیقول الجانی الراجی عفور به العفو و الرضا احوج خلیقته الیه المشتهر بالمهذب احمد بن عبدالرضا. لما ثبت بالایات الکریمة و الاحادیث القدیمة، ان صلوة اللیل سبب عظیم للنجات الابدیة. و باعث جسیم علی الحیوة السرمدیة. و موجب لرضوان الرحمن، و الفوز بنعیم الجنان، الفت هذه القطعة فیها و فی ما یلزمها من الاعمال و الاحکام. متوکلا علی ذی الجلال و الاکرام یاقوتة اذا انتبهت من نومک

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۱۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمد لله وحده اتفق الفراغ من مشقة مشقها بدایة و نهایة فی الساعة الخامسه من الیوم الخامس من شهر الخامس من السنة الحادیة من العشر التاسع بعد مضی عین متوجة من هجرة سید المرسلین علیه و آله صلوات رب العالمین (نوشته شد این کتاب در تاریخ ششم ماه ربیع الثانی سنه هزار و هشتاد و نه. و الحمدلله رب العالمین. بلغ تصحیحاً بحسب الطاقه جزی الله المؤلف کل خیر و دفع عذر کل ضیر و وفقه الله و ایانا و جمیع المؤمنین للعمل بما فیه انه جواد کریم و الحمدلله رب العالمین) ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶ ربیع الثانی ۱۰۸۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۸گ (۲۲پ-۲۹ر)، ۲۵ سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۸ - ۴۰۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲/۲عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۷۳]

● **صلاة اللیل** / آداب و سنن / عربی

ṣalāt-ul layl

محمد هادی، ق۱۱ قمری

mohammad hādī (- 17c)

رساله‌ای است در بیان مستحبات خصوصاً نماز شب.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۳۰/۲

آغاز: بسمله ان اسنی کلام یبلغ قایله فی الایام و اللیالی الی الرتبة العظمی ویحصل به سعادة الدین والدنیا ... محمد المدعو بهادی ... اکثر همی مصروف بعد الواجبات بالمندوبات؛ **انجام:** والاهم عندی صلوة اللیل فنقول الروایات عن اصحاب العصم سلام علیهم فی فضل
تنها دو برگ از آغاز رساله موجود است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف مخ: ۱ - ۲۳۵]

● **صلاة اللیل** / فقه / عربی

ṣalāt-ul layl

عرفانیان یزدی، غلامرضا

‘erfānīyān-e yazdī, qolām rezā

در فضیلت نماز شب و فضل نمازگزار و آداب آن، چنان‌که در روایات اهل بیت علیهم السلام آمده با بعضی از بحث‌های فقهی مربوط به روایات نقل شده؛ در سه «مقاله» و یک «خاتمه»: مقام ۱. فیما رد فی فضلها و فضل مصلیها؛ مقام ۲. وقت صلاة اللیل؛ مقام ۳. عدد صلاة اللیل و کیفیتها؛ الخاتمة: فیها سبع تنبیهات.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۲۹

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۸۸گ، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۲۵ - ۲۱۲]

● **صلاة اللیل** / حدیث / عربی

ṣalāt-ul layl

در فضل نماز شب و آداب آن و فضل نماز گزارنده چنان‌که در احادیث اهل بیت علیهم السلام وارد شده با حذف اسناد روایت‌ها. در چند «باب»: باب: تأکد استحباب صلاة اللیل؛ باب: ثواب صلاة اللیل؛ باب: شرف القائمین لصلاة اللیل؛ باب: ان المتهجد باللیل أحسن الناس وجهاً؛ باب: کراهة ترک صلاة اللیل؛ باب: تأکد صلاة اللیل فی السفر و الحضر؛ باب: وقت

فضیلة صلاة اللیل؛ باب: وقت اجزاء صلاة اللیل؛ باب: رکعتی الفجر؛ باب: قضاء صلاة اللیل؛ باب: قضاؤها أفضل من تقدیمها الا ما استثنی؛ باب: جواز التطوع راکباً و ماشیاً و غیر هما؛ باب: احیاء اللیل؛ باب: فضل القراءة فی الصلاة و غیرها؛ باب: آداب القیام من اللیل؛ باب: النأسی بالنبی فی الاداب و الافتتاح؛ باب: القراءة فی صلاة اللیل و الوتر.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۲۴/۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد هذه أبواب سنبینه نمقناها من الکتاب و السنة تأسیاً بمحمد و آله خیر البریة؛ **انجام:** و باسمک العظیم سبع مرات انصرف و قد غفرله.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ گویا به خط مؤلف باشد که خط خوردگی و تصحیح شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ (۹۷پ-۱۱۹پ)، اندازه: ۸×۱۱سم [ف: ۱۶ - ۲۳]

● **صلاة اللیل** / فقه / فارسی

ṣalāt-ul layl

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۰۱/۱

از صدرالدین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۶۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۹گ (۱-۹)، ۱۹ سطر (۱۵/۵×۵/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ - ۹۲۲]

● **صلاة لیلة الدفن** / فقه / عربی

ṣalāt-u laylat-id dafn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۴۹۷

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فیقول المحتاج الی عفو ربه الباری عبدالغنی بن محمد الحسینی الشیروانی؛ **انجام:** قصد الشارع علیه السلام بایقاعه من المکلف مباشره انتهی کلامه اعلی الله مقامه

کا: عبدالغنی، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج [الفبائی: ۴ - ۳۸۶]

● **الصلاة المحسنة و الصلاة المحصنة** / فضایل و مناقب/عربی

aṣ-ṣalāt-ul muḥassina wa-ṣ ṣalāt-ul muḥaṣṣana

انصاری، یحیی بن عبدالصمد

ansārī, yahyā ebn-e ʻabd-os-samad

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵/۶عکسی

آغاز: بسمله ... حمدله ... یقول مصنف هذه یحیی بن عبدالصمد الأنصاری ... لما وقفت فی بعض الآثار علی التحریض علی تحسین الصلاة علی سیدنا

نسخه اصل:کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، شماره ۱۷۴۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ ۲ص (۸۶-۸۷)، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۴ - ۱۷۴]

● **صلاة المرأة خلف الرجل أو متقدم علیه (رسالة فی)**
/ فقه / عربی

ṣalāt-ul mar'a xalaf-ar rajul 'aw mutiqaddim-un ʻalayh-i (r.-un fī)

حجت کوه کمری، محمد بن علی، ۱۳۱۰-۱۳۷۲ قمری

hojjat-e kūh-kamarī, mohammad ebn-e ʻalī (1893 - 1953)

قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۲/۱۵

خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح [ف: - ۵۳]

↜ صلوة المریدین فی فضائل ذکر رب العالمین ← احادیث کتاب الاربعین

↜ صلاة المسافر ← نتایج الافکار فی حکم المقیمین فی الاسفار

↜ صلاة المسافر ← منتهی المرام فی صلاة القصر و الإتمام

● **صلاة المسافر** / فقه / عربی

ṣalāt-ul musāfir

برغانی، محمد تقی بن محمد، ۱۱۸۴ - ۱۲۶۴ قمری

baraqānī, mohammad taqī ebn-e mohammad (1771 - 1848)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه از شعبان ۱۲۱۹ق؛ محل تألیف: کربلا

احکام صلاة مسافر را با عنوان حاشیه بر «المختصر النافع» مستدلاً با عناوین «قوله، قوله» هنگام اقامت در کربلا نوشته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۲۹/۲

آغاز: نحمدک اللهم یامن جعل الآفاق آیاتاً له و الانفس مرقاة له و نشکرک یا من أحیی اراضی نفوسنابأمطار رحمته؛ **انجام:** مع اعتضاده بعمل الأصحاب و التسامح فی أدلة السنن فتدبر.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ (۲۰پ-۵۴پ)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۲۴ - ۱۲۳]

● **صلاة المسافر** / فقه / عربی

ṣalāt-ul musāfir

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ - ۱۲۸۱ قمری

ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)

القصر و الاتمام فی صلاه السفر. رساله‌ای است در بیان احکام این عبادت و تعیین حد سفر که موجب قصد می‌شود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۳۳/۴

آغاز: لا خلاف فی ان قصد الاربعه لمرید الرجوع فی الیوم موجب التقصیر الا ما ینسب الی ابی الصلاح و ابن زهره؛ **انجام:** فیکتفو لحصول احدهما تحتم القصر و تعیینه و لا خروج بذلک عن الظاهر

خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ (۱۶۹ر–۱۷۳پ)، ۲۱ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۶سم [ف: ۱۷– ۶۹]

● **صلاة المسافر** / فقه / عربی

ṣalāt-ul musāfir

مازندرانی، عبدالله بن زین العابدین، ق۱۳ قمری

māzandarānī, ‘abd-ol-lāh ebn-e zayn-ol-‘ābedīn (- 19c)

قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۱۱۴

آغاز: بسمله. الکلام فی صلاة المسافر – قال المحقق رحمه الله و محل النظر منها فی الشروط و التقصیر

خط: نسخ، کا: مرحوم آیت الله زنجانی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ از روی نسخه اصل که در اختیار فرزند مؤلف (گویا حاج شیخ زین العابدین) بوده؛ ۲۳گ، ۱۶ سطر، قطع: ربعی [چند نسخه–ف: ۲۴۰]

● **صلاة المسافر** / فقه / عربی

ṣalāt-ul musāfir

یزدی، محمد صادق بن محمد، ق۱۳ قمری

yazdī, mohammad sādeq ebn-e mohammad (- 19c)

رساله‌ای است در بیان صلاة مسافر مؤلف از شاگردان میرزای شیرازی است و این رساله را با استناد به آیات و روایات مربوط به صلاة مسافر ترتیب داده است.

[دنا ۱۷۸/۷؛ دانشنامه مشاهیر یزد ۸۵۰/۲؛ الذریعه ۱۱۰/۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۶/۲

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین ... و بعد القول فی صلاة المسافرین، و فیه مطالب، المطلب الاول فی مشروعیتها، قال الله تبارک و تعالی فی الثلث الاخیر من؛ **انجام:** بعد الرجوع عن قصد المعصیة، او بانقطاع کثرة السفر، باقامة العشرة و نحوها مما یکون التقصیر حکما جدیدا ثانویا غیر ثابت باعتبار الوضع الاصلی و لا یخلو وجه و ان کان الاوجه، الاطلاق کما عرفت، و الله العالم.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۲ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج، ۲۱گ (۱۴۳پ–۱۶۳ر)، ۲۵ سطر(۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۳۷ – ۳۰۰]

● **صلاة المسافر** / فقه / عربی

ṣalāt-ul musāfir

تهرانی نجفی، هادی بن محمد امین، – ۱۳۲۱ قمری

tehrānī najafī, hādī ebn-e mohammad amīn (- 1903)

مباحث صلاة المسافر را به صورت استدلالی و تحقیقی بیان نموده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۴۸۰۳

آغاز: بسمله، و یجب علی المسافر التقصیر فی الصلاة و حیث ان المسألة؛ **انجام:** و رفع الحدث و الاستباحة هذه جملة ما افاد و افاض للمعلم الثانی محمد هادی بن محمد امین ... سنه ۱۳۱۷.

خط: نستعلیق، کا: محمد بن مهدی دواجقی، تا: ۱۳۱۷ق؛ جلد: میشن عنابی، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲۰ – ۳۲۹]

● **صلاة المسافر** / فقه / عربی

ṣalāt-ul musāfir

خوانساری نجفی، موسی بن محمد، – ۱۳۲۲ شمسی

xānsārī najafī, mūsā ebn-e mohammad (- 1943)

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۹۰/۶

آغاز: «المقصد السادس» فی صلاة المسافر و تنقیح البحث یتم برسم مباحث ثلاثة. الاول فی وجوب القصر علی المسافر و هکذا الافطار فی الجمعة و گونه عزیمة؛ **انجام:** فالتفصیل من الادا، و القضاء و لا وجه له و علیک بالتأمل التام

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۵ق؛ اهدایی: محسن خوانساری فرزند آیت الله خوانساری؛ ۱۲۱ص(۲۹۹–۴۱۹)، ۲۲ سطر [ف: ۳ – ۲۱۴]

● **صلاة مسافر** / فقه / فارسی، عربی

salāt-e mosāfer

بروجنی، علی بن باقر، ق۱۴ قمری

borūjenī, ‘alī ebn-e bāqer (- 20c)

تاریخ تألیف: محرم ۱۳۲۳ق

رساله استدلالی است در احکام نماز مسافر به فارسی و گاهی به عربی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۹۰

آغاز: الحمدلله ولی الحمد المبدیء المعید ... لقد التمسنی من اجابته أفضل الطاعات و السعی فی حوائجه من أقرب القربات؛ **انجام:** الوجوب فی الروایة محمول علی المبالغة فی تأکد الاستحباب اذ الظاهر انه لم یقل احد بالوجوب من الاصحاب

خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۸۵گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵ – ۳۶۲]

● **صلاة مسافر** / فقه / عربی

salāt-e mosāfer

علوی خوانساری، حسین بن محمدمهدی، -۱۴۰۹قمری
'alavī xānsārī, hoseyn ebn-e mohammad mahdī (-1989)

تاریخ تألیف: ۱۳۴۷ق
تقریر درس مرحوم آیت الله سید الوالحسن اصفهانی و آیت الله میرزای نائینی است.

خوانسار؛ مدرسه علوی؛ شماره نسخه:بدون شماره
خط: نستعلیق ریز و خوش، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۷ق؛ مؤلف در رویه برگ اول چنین نوشته است: «یا هو. هذه رسالة شریفة فی صلاة المسافر کتبتها بعد ما حضرت فی مجلس مباحثة حضرة آیة الله الملک العلام الحبر المحقق السید ابوالحسن الاصفهانی اطال الله بقاءه و متعنا الله ببقائه، و مباحثة المیرزا النائینی، و بعد استفادتی منهما ما یمکن استفادتی، کتبتها رجاء أن ینتفع به بعض أهل العلم. و انا العبد المذنب حسین الموسوی فی شهر شوال المکرم ۱۳۴۷»؛ ۶۵گ، ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [آینه پژوهش: سال۴ش۲۲ – ۹۹]

● **صلاة المسافر** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul musāfir

جواهری بروجردی، علی بن احمد، – ۱۴۱۵ قمری
javāherī borūjerdī, 'alī ebn-e ahmad (- 1995)

تاریخ تألیف: اواخر ربیع الثانی ۱۳۵۴ق؛ محل تألیف: بروجرد
تقریرات درس خارج فقه آیة الله العظمی حاج سید حسین بروجردی (-۱۳۴۰ش) است که بحث صلاة مسافر را نگاشته است و از اواخر ربیع الثانی ۱۳۵۴ق هنگام اقامتش در بروجرد به تنظیم آن پرداخته است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۳۸
آغاز: اکتب فی هده الأوراق ما ثبت بذهنی القاصر من تقریر بحث سیدنا المعظم حجة الاسلام العلامةا لحبر الفهامة جامع المعقول و المنقول؛
نسخه اصل: کتابخانه مؤلف ـبروجرد؛ خط: رقعی، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جا: بروجرد؛ ۷۷ص [عکسی ف: ۳ – ۲۹۹]

● **صلوة المسافر** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul musāfir

مؤلف در این اثر تقصیر صلاة مسافر را ضمن شش شرط بیان کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۷۴/۱
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... و بعد فانی حیث اعجلت عن اکمال مطالب خاتمه الالفیة و کان من اهم ما اعجلت عنه ما یتعلق بصلوة المسافر لزم التعرض لها؛ **انجام:** و کذا البصرة فی القضا بحال ... فیراعی حاله آخر الوقت و الله العالم ... و السلام علی محمد و آله الطاهرین.
خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۴گ (۱-۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۴۷/۲ – ۵۲]

● **صلاة المسافر** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul musāfir

ناشناخته:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۳۳
آغاز: بسمله، القول فی صلاة المسافر التی یجب قصرها کمیة؛ **انجام:** و لو فرض ذلک لکان کالشعرة البیضاء فی جبهة بقرة السوداء ... عند العقلاء کما لا یخفی ...
مؤلف نامعلوم و از علمای قرن ۱۳. رساله‌ای است استدلالی و تحقیقی مشتمل بر دو «موضع»: موضع ۱. وجوب القصر عیناً بطریق الإجمال قبالاً للعامة العمیاء حیث حکموا بالتخییربین القصر و الإتمام، موضع ۲. وجوبها قصراً بطریق التفضل و الکلام فیه یقع مقامات سبع: مقام ۱) هل یشترط فی وجوب التقصیر فی السفر أن یکون المسافة ام لا، ۲) هل یشترط أن یکون المسافر قاصداً لها بحیث لو قصد دون المسافة لم یقصر ام لا، ۳) فی تحدیها من حیث الموضوع، ۴) هل یشترط فیه أن لا یقطع سفره بمرورة الی منزله ام لا، ۵) هل یشترط أن لایکون المسافر کثیر السفر ام لا؛
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ظاهراً به قلم مؤلف؛ واقف: شکرالله فقیه نیا، آذر ۱۳۷۵؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۲۲گ، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۱ – ۹۲۲]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۴۰/۴-۱۱/۱۴۰
آغاز: اعلم انه لااشکال و لاخلاف بین اصحابنا رضوان الله علیهم فی لزوم القصر اذا کانت المسافة ثمانیة فراسخ و انما الاشکال فیما دون ذلک من الاربعة فصاعدا؛ **انجام:** قال واحتمل بعض الاصحاب الاتیان بالعصر فی الوقت و قضاء الظهر لاختصاص العجز باخر بمقدار ادائها.
شرحی است بر بخش صلوة مسافر از یک کتاب فقهی، این شرح به صورت مزجی برگزار شده و شارح تغییراتی در شرح خود داده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: ساغری مشکی، ۳۲گ، ۲۱-۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ – ۲۸۰۸]

۳. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۴۷/۶
آغاز: مقصد اعلم انه یجب التقصیر علی المسافر فی الرباعیه بالاجماع
شامل احکام نماز مسافر تا آخر مقصد میراث؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فستقی و نباتی، جلد: مقوا، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: – ۱۱۶]

● **صلاة المسافر و صومه** / فقه / عربی

Ṣalāt-ul musāfir wa ṣawm-u-h

حسینی قائنی، ابوطالب بن ابی تراب، ۱۲۳۰؟ - ۱۲۹۳ ؟ قمری

hoseynī qā'enī, abū-tāleb ebn-e abī-torāb (1815 - 1876)

تاریخ تألیف: ۲۷ محرم ۱۲۷۹ق

در بیان نماز و روزه مسافر مشتمل بر یک «مقدمه» و چند «سفر» و یک «خاتمه».

چاپ: مشهد، سنگی، ۱۳۱۸، خشتی

بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۵۲/۲

آغاز: الحمدلله الذی سن الشریعة خالیة عن العسر و جعلها حاویة للمسحة و الیسر

خط: نسخ، کا: اسدالله بن علی اکبر، تا: پنج‌شنبه ۲۶ شعبان ۱۲۸۷ق؛ جلد: مقوایی، ۵۶گ (۹۴پ-۱۴۹پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: - ۱۱۶]

● **صلاة مسعودی = جامع الفقه = = فتاوی صلاة مسعودی** / فقه / فارسی

salāt-e mas'ūdī = jāme'-ol feqh = = fatāvī-ye salāt-e mas'ūdī

سمرقندی، مسعود بن محمد، ق۷ قمری

samarqandī, mas'ūd ebn-e mohammad (- 13c)

شامل مقدمه و دو دفتر؛ که دفتر اول آن دارای ۱۸ و دفتر دوم آن دارای ۴۵ باب و فصل‌ها متعدد بوده، بیان وظایف و مراسم و مناسک دینی مذهب حنفی را دربر می‌گیرد. نسخه‌ها در تعداد ابواب یکسان نیست (نسخه آستانه قم و قونیه دارای دو دفتر، نسخه پنجاب دارای سه دفتر و نسخه لنینگراد چهار دفتر است).

چاپ: این کتاب در بمبئی دو بار در ۱۳۱۹ و ۱۳۰۵ به نام صلوة مسعودی شیخ مسعود بن محمود سمرقندی چاپ شده

[دنا ۱۷۹/۷؛ مشترک پاکستان۵۸۸/۱۴-۵۹۶، فهرستواره فقه هزار و چهارصد ساله ص ۵۲-۵۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۴-ف

آغاز: الحمدلله الذی اعز العلم و العلماءو اذل الجهل و الجهلاء ... فمرود که طلب کنیت مر علم را ور به چین بارفتن

نسخه اصل: قونیه ش ۱۳۶۳؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسین بن حسین بن عمر کاغذی بخاری، تا: پنج‌شنبه ۲۵ محرم ۷۴۷ق؛ ۳۵۱گ، ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۴]

۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۱۲/۱-۶۰۶۳

آغاز: الحمدلله الذی اعز العلم و العلماءو اذل الجهل و الجهلاء ... فمرود که طلب کنیت مر علم را ور به چین بارفتن؛ **انجام:** و دو رکعت دیگر بیارد به دو قعده سهو بیارد نمازش تمام شود. و الله اعلم بالصواب و الحمدلله (و تم کتاب الصلوة و تمت کتابته ...)

در این نسخه در دو دفتر است، دفتر نخست در پنجاه و دو باب و فصل و کتاب که نخستین آنها درباره شناختن خدای است و بازپسین آنها درباره چاه، و دفتر دوم در چهل باب است که نخستین آنها در تیمم است و بازپسین آنها در سجدات؛ خط: نسخ تحریری، کا: محمود بن شیخ علی بن امیر خواجه بن امیر لالا، تا: سه‌شنبه ۲۴ رمضان ۸۲۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با تاریخ تولد ۶ ربیع الثانی ۷۳۲ در پایان دفتر یکم؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۴گ، ۲۳ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۱۴۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۸

آغاز: الحمدالله الذی وعد الجنة للمطیعین بکرمه و منته و فتح باب التوبة علی المذنبین بفضله ... باب اول در بیان مسح موزه و در بیان چیزها که مسح بر وی روا نبود؛ **انجام:** بابا چهل پنجم در بیان سجدات ... و قعده و سهو از عهده بیرون آید و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و الماب و صلی الله علی خیر خلقه محمد و اله الطیبین الطاهرین و علی المهاجرین و الانصار و التابعین الاخیار و الابرار.

جلد دوم؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح، محشی؛ تملک: ملا نور محمد ولد ... ملا شادی عرف ... ساکن بلده شوق؛ مهر: «علی الحی الابد عبده نور محمد ۱۱۶۳» (چهارگوش)؛ تملک: ملا عنایت قلی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی مذهب، خریداری از حادقی در اردیبهشت؛ ۲۷۸گ، ۱۸-۱۹سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵/۶×۲۶/۹سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۱۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۹۴

آغاز: بسمله باید دانستن که زکوة دادن فریضه است هم بنص قرآن و هم بحدیث رسول علیه السلام؛ **انجام:** و عاصم شاگرد ابوعبدالرحمن سلمی در علم قراءة شاگرد امیر المومنین علی بن ابی طالب بوده است و نیز شاگرد عبدالله بن مسعود بوده است عنهم و ایشان از پیغامبر صلی الله علیه و سلم تلقف یادگرفته‌اند.

مجلد سوم شامل کتاب‌های زکاة، صوم، حج، نکاح، رضاع ... تا کتاب مضاربه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۱ یا قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۴۱۵ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۵۰ - ۱۰۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۹۴

آغاز: اما ظاهر روایة این است که کافر نشود و لیکن مبتدع بود. بدان که مسح موزه جایز است به امر رسول و به فعل رسول؛ **انجام:** به قول ابوحنیفه و ابو یوسف رحمهم الله نیت کند و یک سجده آرد و قعده و سهو از عهده بیرون آید. و الله اعلم باالصواب (کذا) و الیه المرجع ... و المرسلین اللهم ارزقنا شفاعتهم فی یوم لاینفع مال و لابنون. انجامه: تمت تمام شد کار من نظام شد اسپ را لگام شد فیل را زنجیر شد. تم تم تم. تمام شد از ید فقیر حقیر پرتقصیر احقر الناس خاکپای درویشان محمد سعید کاملی غزنوی ... (یک سطر پس از آن سیاه شده است. اسم کاتب را هم سترده و به جایش این نام را نوشته اند)

نوشته بماند بخط غریب ×× که نصر من الله و فتح غریب (کذا) / نوشته بماند سیه بر سفید ×× نویسنده را نیست فردا امید / هر که خواند دعا طمع دارم ×× زانکه من بنده گنه کارم. باید که بیننده و خواننده در حق نویسنده فاتحه خیر بخواند. تم تم تم

خط: نستعلیق، کا: محمد سعید کاملی غزنوی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کتاب‌پردازی هندی، مصحح، دو بیت شعر از عیاش ابن عتبه ابن ابی لهب هاشمی، رکابه‌دار؛ خریداری از باقر رقت (ترقی)؛ کاغذ: هندی حنایی، جلد: چرم مشکی، ۲۳۸گ، ۱۶-۱۹ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴/۳×۲۱/۳سم [ف: ۲۹/۱- ۲۵۳]

● **الصلاة مع وضوء رافع** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt ma‘a wuḍū’-in rāfi‘

هروی، محمد تقی بن حسینعلی، ۱۲۱۷ - ۱۲۹۹ قمری

heravī, mohammad taqī ebn-e hoseyn-‘alī (1803 - 1882)

رساله کوتاهی است در بیان حکم چندین وضوی رافع که با هر کدام یک نماز یومیه خوانده شود.

آغاز: الحمدالله رب العالمین و الصلوة ... مسئلة من صلی کل واحدة من صلوات یومه بوضوء رافع ثم انکشف له فساد احد الوضوآت فان علم انه کان متما فی ذلک الیوم، لزمه ثلاث صلوات صبح و رباعیة مرددة بین الظهرین و العشاء و مغرب

انجام: و لکن من احاط علما بما ذکرناه لیسهل له تحصیل ما لم نذکره من الاحکام و الاقسام و الله ولی الفضل و الانعام ...

[دنا ۱۷۹/۷؛ طبقات اعلام الشیعه قرن ۱۳: ۲۱۳-۲۱۵]

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۵۹/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰ص (۱۴۷-۱۵۶)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲- ۲۰۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۹۴/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد قاسم بن محمد نحوی، تا: ۱۲۷۴ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۲۱۲ر-۲۱۳پ)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۳۷ - ۶۸۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۱۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد حسین تبریزی، تا: دوشنبه ۳ ربیع الثانی ۱۳۱۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۵ص (۳۶-۴۰)، ۲۱ سطر (۱۰×۱۵) [ف: ۱۲ - ۲۷۱۳]

● **صلاة المیت** / فقه / عربی

ṣalāt-ul mayyit

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۴۹/۳

آغاز: الثالث فی المصلی علیه یجب الصلوة علی کل میت مؤمن اجماعا و ان کان من اهل الکبایر لماورد فیه النصوص و کذا؛

انجام: یمکن التمزیج مما دل علی لزوم الدعاء علی المنافق کما صلی الله (ص).

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، مذهب، ۴گ (۱۷۶ر-۱۷۹پ)، ۲۲-۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۹ - ۱۷۱]

● **صلاة النوافل = وظایف النوافل** / آداب و سنن / عربی

ṣalāt-un nawāfil = waẓāyif-un nawāfil

برکلی، محمد بن پیرعلی، ۹۲۹ - ۹۸۱ قمری

berkelī, mohammad ebn-e pīr-‘alī (1523 - 1574)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۰/۱ کر

آغاز: بسملة، الحمدلله الذی أنعم علینا و هدانا للإسلام و الصلوة علی رسوله محمد علیه عالی المقام و آله و صحبه أجمعین فهذه وظائف نوافل عبادة التی اختارها و رتبها محمد بن پیرعلی بن اسکندر عفی عنه؛ یقول إذا استیقظ الحمدلله الذی أحیانا بعد ما أماتنا و رد علینا أرواحنا و إلیه البعث و النشور و طبداء فی اللباس و النعل و الخروج من الخلاء؛ **انجام:** و انصافاً اللهم صل و سلم و بارک علی محمد و آله أجمعین و الحمدلله رب العالمین الفاتحة مع الصلوة ثم یقول بعدها یا حی یا قیوم یا لا إلا إلا أنت، أربعین مرة ثم یقراء یس إلی آخره

خط: نستعلیق، کا: سید نافع، تا: اواخر قرن ۱۱؛ در ادامه عباراتی نغز همچون «العلم بئر و المذاکرة دلو» و «السطعلم در بلا بها [و] الجهل داء بلا دوا» آمده؛ کاغذ: شرقی نخودی، ۱ص (۲ر)، ۲۰ سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۰/۲ - ۲۱۱]

● **الصلاة و الافطار باذان الجمهور** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt wa-l ifṭār bi-aḏān-il jumhūr

خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین، - ۱۱۷۳ قمری

xājū’ī, mohammad esmā‘īl ebn-e hoseyn (- 1760)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۱۳/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۹گ (۹۲- ۱۰۰)، ۷ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۱۶-۶۰۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۰۶/۷

خط: نسخ، کا: محمد کاظم پسر میرزا محمد، تا: ۱۲۴۷ق، جا: اصفهان مدرسه جدة؛ ۵گ (۸۲ر - ۸۶ر) [ف: ۵ - ۳۰۵]

● **الصلاة و البشر فی الصلاة علی خیر البشر** / حدیث / عربی

aṣ-ṣalāt wa-l bušr fi-ṣ ṣalāt ʻalā xayr-il bašar

فیروزآبادی، محمد بن یعقوب، ۷۲۹ – ۸۱۷ قمری

fīrūzābādī, mohammad ebn-e yaʻqūb (1329 - 1415)

احادیثی که در بیان و کیفیت و پاداش صلوات بر حضرت ختمی مرتبت بوده جمع‌آوری و در کتاب حاضر در ۴ «باب» و «خاتمه» مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

آغاز: فصل من کتاب الصلات و البشر فی فضل الصلواة و السلام علی خیر البشر تألیف ... محمد بن یعقوب الفیروز آبادی باسناده العالی الی ... سعید الواعظ صاحب القاموس قال فی کتابه المشهور عن علی بن ابیطالب (ع) قال: قال رسول الله: اکثروا علی من الصلوات. قال، قلت: و هو تبلغک الصلوة

چاپ: دمشق، محقق: نورالدین عدنان الجزائری و عبدالقادر الخیاری و محمد مطیع الحافظ، دار التربیة،۲۰۶ص، ۱۹۶۹م.

[کشف الظنون ۱۰۸۱/۲؛ دنا ۱۸۰/۷؛ العامة بغداد ۳۵۳/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لوافقر هم لا فسدهم ذلک و انما مدبر عبادی کما اشاء او کما هو الاصلح لهم و انا اللطیف الخبیر

نسخه ما بخشی از آنست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۱۰۴ر–۱۰۴پ)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴ – ۷۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انا مدبر عبادی کما اشاء و کما هو الاصلح لهم و انا اللطیف الخبیر

فصلی است از ان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز، ۲ص (۲۰۳–۲۰۴)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹ – ۳۵۰]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۰/۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لایصلحهم الا الفقر و لو اغنیهم لافسدهم ذلک و من عبادی من لایصلحهم الا الغنی و لو افقرهم لافسدهم ذلک و انا مدبر عبادی کما اشاء و کما هو الاصح لهم. و انا اللطیف الخبیر

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم، تا: ۱۲۸۷ق، جا: تهران؛ ضمیمه: در ظهر برگ ۱۰۹ فصلی در معرفت ضمیر و باطن اشخاص، منسوب به شیخ بهایی و فصل کوتاهی از «کتاب الروضة» کافی در دیدار ابلیس در روز بدر، آغاز ضمیمه: «وجدت بخط الشیخ البهائی رحمه الله تعالی: اذا اتاک سائل واردت ان تعرف ما اضمره فانظر اسمه و اسم الیوم الذی ...»، انجام ضمیمه: «لقطع بعض اطرافه. نقل من خط شیخنا البهایی ... المرضیین و عترة الطاهرین»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۱ص (۱۰۹)، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۳ – ۱۵۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۷/۲

آغاز: ابن دینار و عمار بن یاسر و جابر بن سمرة و ابو امامة بن سهل بن حنیف ... و حباب بن المنقذ. فاما حدیث ابی معود فحدیث صحیح رواه مسلم فی صحیحه عن یحیی بن یحیی و ابی داود عن القبعنی کلاهما عن مالک و الترمذی؛ **انجام:** الفصل التاسع فی اختتام هذه الصلوة بهذین الاسمین من اسماء الرب سبحانه و هو الحمید المجید ... و فی الحدیث الصحیح حدیث دعاء الکرب لا اله الا الله العلی العظیم ... و رب العرش الکریم فذکر هذین الاسمین الحمید المجید عقیب الصلوة علی النبی ص مطابق لقوله سبحانه رحمة الله و برکاته علیکم اهل البیت انه حمید و مجید و لما کانت الصلوة

در این نسخه ما دنباله باب ۱ که در آن روایت‌های سنی درباره صلوة بر پیامبر درست و استوار نموده شده هست و باب ۲ و تا پاره‌ای از فصل ۹ باب ۳ که باید در ده فصل باشد و عنوان‌های این دو باب چنین است: «الباب الثانی فی المراسیل و الموقوف. الباب الثالث فی بیان معنی الصلوة علی النبی صلی الله علیه و آله و تفسیر الآل و وجه تشبیه الصلوة النبی علی ص بالصلوة علی ابراهیم و آله من بین سائر الانبیاء و ختم الصلوة بالاسمین الخاصین و هما الحمید المجید و فی بیان معنی السلام علیه و الرحمة و البرکة و معنی اللهم و معنی اسمه محمد ص فهذه عشره فصول»؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد اسمعیل خراسانی آملی، تا: یک‌شنبه ۱۵ صفر ۱۲۹۸ق، جا: توس؛ برای محدث نوری نوشته، محشی از نوری که در آنها گاهی بر فیروز آبادی می‌تازد، در حاشیه گ ۶۴ر می‌نویسد که نگارنده قاموس در اینجا خوبی‌ها و برتری‌های عائشه را آورد و من عبارت او را برداشتم و دشنامهایی به جای آن گذاردم (چنانکه در متن دیده می‌شود). در همینجا میان سطرها هم دو حاشیه از او هست که باز از فیروزآبادی خرده گرفته و در یکی از آنها او را دروغگو خوانده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵ – ۱۴۱۲]

● الصلاة و حدودها (رسالة فی) / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt wa ḥudūd-u-hā (r.-un fī)

حسینی، محمد

hoseynī, mohammad

از سید محمد حسینی که نام او در اجازه روایت پایان نسخه ما به سید محمد بن سید حسن حسینی گویا همان نویسنده نسخه ما دیده می‌شود و نامش بریده شده و درست خوانده نمی‌شود.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۵۵

آغاز: بسمله. الحمدلله ملهم الصواب و منزل الکتاب و المرغب للثواب ... اما بعد سالت یا اخی عن الصلوة و حدودها علی ما جاء عن اهل البیت؛ **انجام:** و نعمه الجسام و نصلی ... و الاعوام

خط: نسخ، کا: محمد بن حسن بن نصرالله حسنی بحرانی، تا: با تاریخ ۱۰۷۴ق؛ محشی با نشانه «منه دام ظله»، نشان «بلغ قبالا»، در پایان اجازه انهاء است برای سید محمد بن سید حسن حسینی از

مؤلف رساله محمد حسینی؛ تملک: محمد بن حسن بن نصرالله حسنی بحرانی در نزدیک به پایان ربیع الثانی ۱۰۷۴؛ کاغذ: سپاهانی، ۹گ، ۲۷ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۹×۲۶سم [ف: ۹ - ۸۵۰]

● الصلاة و حدودها / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt wa ḥudūd-u-hā

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۸۵/۳

آغاز: اقول لما ثبت مما سبق ان الاقوی و الاحوط ان یکون التعلم فی معرفة العبادات؛ **انجام:** و یمکن یکون من کلام حمار

بخشی از کتابی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سبز، ۵گ (۵۲ر-۵۶ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۴۰۴]

● صلاة و خمس / فقه / فارسی

salāt va xoms

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۸۱/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۶×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۶۷۰]

● صلاة و صوم = نماز و روزه / فقه / فارسی

salāt va sowm = namāz va rūze

مقدس اردبیلی، احمد بن محمد، - ۹۹۳ قمری

moqaddas-e ardabīlī, ahmad ebn-e mohammad (- 1585)

رساله عملیه موجزی است در شرایط و ترتیب و بیان نماز و روزه.

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله صلوات الله علیهم اجمعین اما بعد مکلف یعنی انسان بالغ عاقل و مشهور آنست که بلوغ حاصل می‌شود در مرد به بیرون آمدن منی و بظاهر موی درشت برزهار یا بتمام شدن سال پانزدهم از عمر او

انجام: و اگر نه در مقابل کتب اصحاب و بیان ایشان با عدم استطاعت چه توان نوشت امید که عذر قبول افتد انشاء الله تعالی

چاپ: ضمن هفده رساله مقدس اردبیلی، قم، کنگره بزرگداشت مقدس اردبیلی، ۱۳۷۵ش

[دنا ۱۸۰/۷ (۶ نسخه)]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۹۸/۲

آغاز: و محل مسح کشیدن خصوصا در وضوی نماز صبح و بعد از آن؛ **انجام:** برابر

از مسائل وضو تا آخر را دارد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: گویا ۹۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: هندی، ۲۶گ (۷۹-۱۰۴)، ۱۵-۱۲ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۳۶۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ محرم ۱۰۰۷ق، جا: لاهور؛ واقف: خواجه شیر احمد، قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲۰ - ۳۲۹]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۲۸/۲

در فهرست با عنوان «رساله عملیه». به گواهی شیخ بهائی؛ خط: نستعلیق، کا: حق وردی ابو علی، تا: ۲۰ جمادی الاول ۱۰۱۲ق، جا: حیدرآباد تلکانه؛ ۲۹گ (۷۶پ-۱۰۴پ) [ف: ۵ - ۲۱]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۵۰/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالواحد بن محمود شاه بن محمد فیروز آبادی، تا: ۱۰۱۲ تا شنبه ۴ ذیحجه ۱۰۱۳ق، جا: شیراز مدرسه محبیه؛ با نسخه‌ای که از نسخه اصل نقل شده بود و مقابله گردیده؛ جلد: تیماج، ۱۷گ، ۲۰ و ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف:۲-۱۵۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۰۸/۳ حاشیه

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بهاری، تا: ۱۰۴۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱۱۲پ-۱۱۷ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۸ - ۱۸۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۴۳/۲۳

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه اغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: کرم الله بن عطاء، تا: دوشنبه ۱۸ شوال ۱۰۸۳ق، جا: مکه مکرمه؛ جلد: تیماج قرمز، ۶گ (۱۰۶ر-۱۱۱ر)، اندازه: ۲۳×۳۶/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۳۰]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۰۶/۱

آغاز: الحمد لله رب العالیمن. پانزده بلکه چهاردهم متحقق شود و در زن حاصل شدن هر یک از دو سبب؛ **انجام:** برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱گ (۲پ-۲۲ر)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۴ - ۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۸/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹ص (۱۴۱-۱۵۹) [ف: ۵ - ۱۸۸۵]

● صلاة و صوم المسافر / فقه / عربی

ṣalāt wa ṣawm-ul musāfir

محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ - ۹۴۰ قمری

mohaqqeq-e karakī, ʻalī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)

رساله مختصری است در حکم نماز و روزه مسافر. ایشان در این مختصر بر جواز قصر صلاة و صوم برای کسانی که آشنا به واجبات و تکالیف خود نیستند استدلال نموده و گفته مخالفان را

با پنج دلیل مردود و بی اساس دانسته است.
آغاز: بسمله اشتهر علی السنة بعض الطلبة ان من لایعرف جمیع مایجب علیه لایجوز له القصر فی سفره فی صوم ولافی صلوة وهذا الکلام مع فساده
انجام: التی لو نوقش لو جدها عائدة علیه باقبح شناع والله سبحانه اعلم بحقایق الاحکام والحمد لله وحده.
چاپ: در مجموعه رسائل محقق کرکی چاپ شده است
[دنا ۱۸۰/۷ (۳ نسخه)]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۵۸/۷–۳۳/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: افضل بن جمال الدین حسنی اصفهانی، تا: ۹۷۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴ – ۲۰۵۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۷۸۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۴ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱ – ۹۲۳]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۱۷/۲۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۲۲۱پ–۲۲۲پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۷۴۳]

● صلاة و طهارت (ترجمه) / فقه / فارسی

salāt va tahārat (t.)

گوهر قراجه داغی ، حسن بن علی — ۱۲۶۶ق

gohar qarāje dāqī, hasan ebn-e ʻalī

از حسن (نه حسین) بن علی مشهور به گوهر قراچه داغی؛ پیش از ۱۲۵۹ق که می‌گوید از من خواهش شد تا فتاوی سید کاظم رشتی «اطال الله بقائه» در مسایل طهارت و صلات را به فارسی برگردانم (نک:«فقه الصلاة» از سید رشتی) و من آن را در یک «مقدمه» و سه «باب» و یک «خاتمه» و چند «فصل» ساختم. در الذریعه (۱۹۲/۱۵) از «رسالة فی الطهارة و الصلاة و الصوم» سید رشتی نام برده شده که می‌تواند متن کار «گوهری» باشد. همچنین در الذریعه (۹۹/۱۵) از «رسالة فی الصوم» گوهری یاد شده است و در طبقات (۳۴۱/۱۳) از «رسالة فی الصلاة و الصوم» او به گونه دو کار جداگانه یاد شده و در هیچیک از آنها اشاره‌ای به این‌که ترجمه کار سید رشتی است، نشده است. پس می‌تواند این کار دیگری از گوهری باشد.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۹۹/۴–عکسی
آغاز: حمدله. صلات. اما بعد، چنین گوید بنده افقر بن علی حسن الشهیر بگوهر، که بعضی از مخادیم گرام و اجلاء ذوالاحترام از داعی خواهش نمودند که رساله مختصر مشتمل بر فتاوی جناب ... سید کاظم رشتی اطال الله بقائه؛ **انجام:** در قیامت در حق هفتاد نفر از اهل خانه و همسایگان و آشنایان. و الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: پیش از ۱۲۵۹ق؛ ۶۹ص (۱۷۸–۲۴۶) [عکسی ف: ۱ – ۲۴۹]

● صلاة و مقدمات آن / فقه / فارسی

salāt va moqaddamāt-e ān

نجفی، محمد تقی، قرن ۱۳ قمری

najafī, mohammad taqī (- 19c)

تاریخ تألیف: صفر ۱۲۴۳ق
در این رساله مؤلف به فارسی روان و ساده‌ای از طهارت و مقدمات صلوة (که هفت است) و انواع نماز مطالبی می‌آورد و سعی می‌کند که آخرین فتاوای زمان خود را در این موارد بیان دارد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۱
آغاز: بعد البسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی اشرف المرسلین محمد و آله و عترته الاطائب الاکرمین اما بعد؛
انجام: آن دو رکعت را که گم شده گرفته تلافی آن را نموده باشد تا ثواب چهار رکعت باو عطا شود
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ صفر ۱۲۴۳ق، جا: تهران (احتمالا)؛ جلد: بوم مشکی مذهب، ۱۴۳گ، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ – ۴۴۶]

● صلاة یوم الغدیر / فقه / عربی

Ṣalāt-u yawm-il ġadīr

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۴۳/۴
آغاز: قال الحسین بن الحسن الحسینی قال حدثنا محمد بن موسی الهمدانی قال حدثنا علی بن حسان الواسطی قال حدثنا علی بن الحسین العبدی؛ **انجام:** ثم تأل بعد هذا حاجتک للاخرة و الدنیا فانها و الله مقضیة فی هذا الیوم انشاء الله تعالی. من تهذیب الحدیث
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با انهایی بنام عزیز الله بن مطلب الموسوی جهت کلب علی اصطهباناتی هست؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۵گ (۳پ–۳۷ر)، ۱۵ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۴ – ۱۹۸]

← الصلاة الیومیة ← فقه الصلاة

● الصلاة الیومیة / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt-ul yawmīya

بحرانی، یوسف بن احمد، ۱۱۰۷ - ۱۱۸۶ قمری

bahrānī, yūsef ebn-e ahmad (1696 - 1773)

این رساله شامل یک «مقدمه» و سه «باب» و «خاتمه» است: ۱. طهارت، دارای پنج «مقصد»؛ ۲. صلوة، دارای سه «مطلب»؛ ۳. لواحق، شامل سه «مقصد».

آغاز: بسمله اما بعد حمدالله سبحانه علی جزیل نواله و الصلوة علی خیرته من خلقه محمد و آله فیقول ...

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۶۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و والدیه و ولده و اخوانه بجوده سبحانه و رضوانه امین. تمت.

خط: نسخ، کا: سید محمد بن محمد زمان موسوی، تا: شنبه ۲۲ جمادی الاول ۱۲۰۲ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۴۴گ (۱۶-۵۹)، ۱۴ و ۱۶ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۷۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹۵/۴

خط: نسخ، کا: محمد علی بن دخیل علی بن محمد بن رجب، تا: ۳ ربیع الاول ۱۲۸۵ق؛ ۳۷گ (۱۳۴پ- ۱۷۰پ) [مختصر ف: ۴۱۰]

● **صلاة یومیة** / فقه

ṣalāt-un yawmīyya

وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل، ۱۱۱۸ - ۱۲۰۵ قمری

vahīd-e behbahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad akmal (1707 - 1791)

در چند «فصل»

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۸۹/۱۸

خط: نستعلیق، کا: محمد بن عباس علی هزار جریبی، تا: ۱۱۸۱ق؛ قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷ - ۲۷۶]

← صلاتیه > بهرامشاهیه

● **صلاتیة** / فقه / عربی

ṣalātīya

بحرالعلوم، محمد مهدی بن مرتضی،۱۱۵۵-۱۲۱۲قمری

bahr-ol-ʻolūm, mohammad mahdī ebn-e morteza (1742 - 1798)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۶۷]

● **صلاتیة (رسالة)** / فلسفه احکام / عربی

ṣalātīya (r.)

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

نویسنده می‌گوید این رساله را به خواهش عده‌ای از دوستان در نماز و اجزاء و لوازم و نواقص و نافیات آن پرداختم و در نگاشتن آن سعی کردم که مطالب را به صورت ساده و بدون استدلال آورم.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۷۸۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۰ق [الفبائی: - ۳۸۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۶۲/۸

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه و مظهر لطفه محمد و اله الطاهرین؛ **انجام:** و القضاء فی خارج الوقت فلو عکس بطلت صلوته

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد علی فاضل ادیب پسر مرحوم ملا صالح مدرس تبریزی، تا: ۱۲۵۶ق، جا: تبریز (احتمالا)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷گ، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۲۵]

● **صلاتیه (رساله) = کحل الجواهر = خلاصه تحفة الأبرار** / فقه / فارسی

salātīye (r.) = kohl-ol javāher = xolāse-ye tohfat-ol abrār

حسینی، محمد هاشم، ق۱۳ قمری

Hoseynī, mohammad hāšem (- 19c)

وابسته به: مطالع الانوار المقتبسة من آثار الائمة الاطهار = مطالع الانوار فی شرح شرایع الاسلام؛ شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی (۱۱۷۵-۱۲۶۰)

رساله‌ای است در احکام نماز که به درخواست برادران دینی از روی «مطالع الانوار» و «تحفة الابرار» حجة الاسلام شفتی انتخاب نموده است. در بیان المفاخر کتابی در مسائل نماز استخراج شده از کتاب «تحفة الابرار» توسط سیدهاشم حسینی (از شاگردان شفتی) موسوم به «وسیلة النجاة» معرفی شده است.

[دنا ۱۸۱/۷حضرت معصومه ۲۱۷/۱ ؛ بیان المفاخر، مهدوی ۳۱/۲]

۱. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۱۹

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید ... خوشه چین خرمن وحید الدهر و الزمان؛ **انجام:** بعد از نشستن تشهد و سلام را تمام نماید، الحمد لله علی اتمامه ...

در فهرست با عنوان «خلاصه تحفة الأبرار»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲ شوال ۱۲۴۲ق؛ ۳۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: - ۱۷]

۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۰۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلواة و السلام ... اما بعد چنین گوید اقل خلیفه بل لا شی فی الحقیقه؛ **انجام:** یک مرتبه دیگر به سجده رود، و بگوید - در آن سجده - آنچه را در سجده اول گفته، و بعد از نشستن تشهد و سلام را تمام نماید.

در فهرست با عنوان «کحل الجواهر»؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۲ شعبان ۱۲۴۳ق؛ فاقد جلد، ۷۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۲۱۷]

۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۴۹/۴

آغاز: بسمله و به نستعین رساله صلواتیه فرید عصر و وحید زمان جناب آقا سید محمد باقر سلمه الله که از مطالع الانوار وتحفة الابرار بدون تغییر اصل فتوی ومسائل را اقل خلیفه محمد هاشم الحسینی حسب الخواهش برادران دینی مختصر مفید جمع نمود؛ **انجام:** بعد از نشستن تشهد و سلام بگوید و فراغت از نماز حاصل نماید تمام شد رساله صلوات بعون الله تعالی اللهم ارزقنا توفیق الطاعة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۶۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۲۳۱]

● **صلاتیه (مختصر)** / فقه / فارسی

salātīye (mx.)

حسینی اصفهانی، ابوالحسن، ق۱۳ قمری

hoseynī esfahānī, ab-ol-hasan (- 19c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۶۸/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ ذیقعده ۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۸۶پ-۹۴)، اندازه: ۱۰×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۹۶۷]

● **صلاتیه (ترجمه)** / فقه / فارسی

salātīye (t.)

محمود بن محمد، ۱۳ قمری

mahmūd ebn-e mohammad (19c -)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۴۳۳

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و الصلوة ... و بعد چنین گوید بنده حقیر کثیرا التقصیر محمود بن الحاج محمد ایدهما الله؛ **انجام:** و اگر استقبال میسر نباشد در حال تکبیرة الاحرام استقبال می‌کند و باقی را بهر طرف باد می‌گذارد تمت الرسالة الصلاتیه ...

ماتن: قراچه داغی، محمد باقر بن محمد سلیم (-۱۳۰۱ق)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۵ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [رایانه]

● **صلاتیة** / فقه / عربی

ṣalātīya

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۲۲/۲

آغاز: بسمله و به نستعین، معنی البسمله تنقسم الی خمسة اقسام: واجب؛ **انجام:** لونسی السجد تین اوسجدة قام الی الرکعة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوایی، ۴۰۳ص، ۱۶ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۰/۳

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی افضل المرسلین؛ **انجام:** فریضه التعیین و کذا ... یومان.

نویسنده می‌گوید این رساله مختصری است در فرض صلوة حاوی مقدمه و فصول سه گانه و خاتمه: در مقدمه و فصول و خاتمه تعریف صلوة و اقسام آن و مبطلات و ارکان و مقارنات و سهویات و شکیات می‌آید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۲ص (۲۴۳-۲۷۴)، ۱۲ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۲۸۹]

● **صلاتیه** / فقه / فارسی

salātīye

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۵۱

آغاز: بسمله، حمد له، و بعد بدان ایدک الله که بعد از معرفت الهی و ایمان به حضرت رسالت پناهی و اقرار و اعتراف به امامت چیزی بهتر از نماز نمی‌باشد

کامل. از علی اکبر؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر موسوی، تا: جمادی الثانی ۱۲۱۹ق؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۴ - ۱۲۹۹]

● **الصلاتیة بتحقیق المذاهب الاربعیة** / کلام و اعتقادات / عربی، فارسی

aṣ-ṣalātīya bi-taḥqīq-il maḏāhib-il arba'īya

از عبدالعزیز [دیباچه] که شاه عبدالعزیز (- ۱۲۳۹ق) نیست چه در آن از شاه عبدالعزیز و «تفسیر عزیزی» (مشترک ۶۲/۱) او یاد می‌کند. در ص. ع. او را «بهوپالی» و در انجامه «تتوی» خوانده‌اند. در دیباچه می‌گوید در برابر خواست برخی از دانشمندان شافعی، این را در اثبات مذهب حنفی و رد وهابیان ساختم و «الصلاتیة ...» نامیدم. به عربی و فارسی درهم آمیخته و گاهی عبارت‌های اردو نیز به کار برده است. از هموست: الاشاراتیه.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۸۳/۱

آغاز: حمدله. عاقبة. و الصلاة و السلام علی النبی المرسل عند انتهاء الوقت و الزمان ... اما بعد، فان الفقیر الملتجی عبدالعزیز، لما اراد بعض العلماء الشافعیة، یطلبون الدلایل؛ **انجام:** فحسب هذه

الرسالة من يد ضعيف عبدالعزيز رداً للوهابيه.
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۲۵ رمضان ۱۳۰۱ق؛ ۴۴گ (۱پ-۴۴پ) [ف: ۳ - ۲۱۴]

← صلاتیه و صومیه > صلاة و صوم

● **الصلاح** / ادبیات / عربی

aṣ-ṣalāḥ

صفدی، خلیل بن ایبک، ۶۹۶ - ۷۶۴ قمری

safadī, xalīl ebn-e ībak (1297 - 1363)

نویسنده می‌گوید چون از بهترین نوشته‌های آدمی مباحث ادبی است لذا من سعی کردم که در این رساله آنچه از «نکت لطیفه و نوادر ظریفه و اشعار رقیقه و معانی دقیقه و آثار صحیحه و اخبار ملیحه و فوائد مدونه و فرائد مستحسنه» به دستم رسد بنویسم. در این کتاب مطالب چندی از تاریخ و خاصه تاریخ پیغمبر و حوادث ایام او آمده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۶/۱

آغاز: بسمله، الحمد لله جامع المحامد لكل عبد كريم مانح الفوائد لاهل التفويض و التسليم؛ **انجام:** من حديث شداد بن عوض بن سام بن ارم بن نوح على نبينا و عليه و على ساير الانبياء و المرسلين و على آله و صحبه اجمعين.

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی، ۷۴ص (۱-۷۴)، ۲۴ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷ - ۱۹۶]

● **صلاح الصحاح فی حفظ الصحة = اصلاح الصلاح = صلاح الصلاح** / طب / فارسی

salāh-os sehāh fī hefz-es sehha = eslāh-os salāh = salāh-os salāh

افضل کرمانی، محمود بن محمد، - ۹۱۰ قمری

afzal-e kermānī, mahmūd ebn-e mohammad (- 1505)

در حفظ صحت است و او در دیباجه رساله را «صلاح الصلاح» نامیده است؛ در چهار «مقاله»: مقاله ۱. حفظ صحت، در سه «فصل»: ۱) وصایا و کلمات حکما، ۲) اصلاح امور غیر طبیعی که آن راسته ضرور نامند، ۳) حفظ صحت به حسب اسنان: صفلان، جوانان، پیران؛ مقاله ۲. حفظ صحت به حسب فصول در چهار «فصل»: ۱) تدبیر صحت در فصل بهار، ۲) تدبیر صحت در فصل تابستان، ۳) فصل خزان، ۴) زمستان؛ مقاله ۳. حفظ صحت اعضای رئیسه و اندام ها، در سیزده «فصل»: ۱) حفظ صحت سر و دماغ، ... ۵) حفظ صحت ذوق و آن چشیدن باشد، ۱۰) حفظ صحت جگر، ۱۳) حفظ صحت ذوق ولادت و تناسل و گرده و مثانه؛ مقاله ۴. در یاد کردن بعضی از شراب‌ها و داروها که ساختن و داشتن آنها آسان بود.

آغاز: ۱: حمدله. صلات. اما بعد، بدانکه بر هر کس واجب است که از علم دین چندان حاصل کند که احکام و شرایط معاملات بداند. و از علم طب چندان بیاموزد که اگر معالجه بیماری نتواند کرد، باری صحت خویش را تواند نگاه داشت ...
۲: بسمله. و به نستعین. بعد از شکر و سپاس آفریدگار جل و علی که بیافرید بحکمت و بپرورید بنعمت و بیامرزید برحمت ... و آنرا «اصلاح الصلاح» نام نهاده شد

انجام: آنچه آبستنی باز دارد آن است که [...] قطران بردارد. یا مرد حشفه را با روغن چرب کند. و الله اعلم بالصواب.

چاپ: در عامری نامه چاپ شده است.

[دنا ۱۸۱/۷ (۶ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۳۵۲۶/۵؛ نسخه‌های منزوی ۵۵۶/۱]

۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۳۸/۱۰

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** فانه لا ینسی بعده شیئ

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۲۳ص (۲۶۲-۲۸۴)، ۱۸-۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [نشریه: ۳ - ۳۳۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۲۷/۷-ف

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** صحت دهد

نسخه اصل: پاریس S. P. 343؛ کا: ابوالحسن بن محمد قلی جربادقانی، تا: رمضان ۱۰۳۳ق؛ ۱۷گ (۲۱۱پ-۲۲۷ر) [فیلمها ف: ۱ - ۵۹۵]

۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۵/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۳۵]

۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۳/۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** صفت سکنکبین پوست پنج کرفس پوست پنج رازیانه تخم کاسنی از هر یکی سه درم در یک کاسه سرکه انگوری کنید و بیامیزید و یکشب بنهید روز دیگر بجوشانید تا آب بسوزد و سرکه بماند صافی کنند و از این سرکه سکنکبین بسازند ... حسب الامر مطاع لازم الاتباع سرکار گیتی مدار ... مقرب الحضرت الاقدس الخاقان ابوالنصر و الفتح و الظفر اعنی بیگلربیگی محمد نصیر خان لازالت احبائه ... در عرض راه سفر کاوبندیه نگاشته خامه شکسته اقل العباد ... ابی الحسن الموسوی العریضی الیزدی اسمعیل فی شهر شعبان المعظم من شهور سنه ۱۲۵۰.

خط: نستعلیق، کا: ابوالخیر حسنی و محمد اسمعیل موسوی عریضی یزدی، تا: ۱۲۵۰ق؛ در حواشی این نسخه کتابت شده؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۷ - ۱۹۲]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۳۶/۱-عکسی

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر. سپس «صحت عاجل» محمد باقر یزدی.

خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ ۵۱ص (۴-۵۴) [عکسی ف: ۱ - ۲۵۰]

۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ (۵۹پ–۷۲ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۱ – ۴۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۶۱/۳

انجام: و از داروهایی که این ... را شاید آنست که بگیر غراب ... سفید و عسل از هر یک بیست درم و بجوشانند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۲گ (۱۰۶پ–۱۲۷پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۲۰ – ۳۶۸]

← صلاح الصلاح > صلاح الصحاح فی حفظ الصحة

● **صلاح خانی = اعداد وفق** / ریاضیات / فارسی

salāh xānī = a‘dād-e vefq

مطلبی، محمود بن محمد ابراهیم

motallebī, mahmūd ebn-e mohammad ebrāhīm

به نام الغ اعظم قتلغ معظم صلا (صلاح) خان، در اعداد وفق، به نام «صلاح خانی» [دیباچه]. نخست تعریف اعداد وفق است. سپس سربندهای «بیان» بی‌شماره: وضع اشکال مفرده کامل اول شکل مثلث است، اشکال ناقصات از افراد، اشکال ازواج و آن بر دو نوع است، الزوج الزوج ناقص شکل مربع، شکل مثمن، اشکال زوج الفرد کامل، اشکال زوج الفرد ناقص ... و پیوند شکل ها با کواکب ...

[مشترک پاکستان ۲۰۸/۱؛ فهرستواره منزوی۲۷۰۸/۴به تفصیل]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۲/۲۲-عکسی

آغاز: حمدله. صلاة. و علی ابی بکر افضل الخلق بعد النبیین و علی عمر ... و علی عثمان ... و علی سیدنا المرشد الشیخ عبدالقادر محیی الدین. اما بعد، می‌گوید بنده ... محمود بن محمد ابراهیم؛ **انجام:** شکل شانزده در شانزده. وفق این دو هزار و پنجاه و شش است ... هر که با خود دارد در رفعت باشد. شکل این است ...

اصل نسخه: اسلام آباد گنج بخش، ش ۷۴۵ (مشترک ۲۰۸/۱)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۳۷گ (۲۴۸–۲۸۴) [عکسی ف: ۲ – ۱۸۵]

● **صلاح در مختصر مصباح** / کلام و اعتقادات / فارسی

salāh dar moxtasar-e mesbāh

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۱۷/۴

آغاز: ... در آن چیزی است که واجب است بر عموم مکلفین و آن معرفت علم اصول دین است که علم کلام است و این علم را اصول دین از آن جهت گویند؛ **انجام:** دلیل ثالث بر اثبات معاد آن است که پیغمبر صلی الله علیه و آله خبرداده از وقوع معاد جسمانی و اثبات او و او مخبر صادق است ...

در شش فصل. گویا ترجمه «باب حادی عشر» است. باب یازدهم (اصول دین) را دربردارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۱گ (۲۰۰پ–۲۱۰پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۲۶]

● **صلة الخلف بالاتصال بالسلف = صلة الخلف بموصل السلف** / رجال / عربی

ṣilat-ul xalaf bi-ittiṣāl-i bi-s-salaf = ṣilat-ul xalaf bi-mūṣil-is salaf

سوسی، محمد بن محمد، ۱۰۳۷ – ۱۰۹۴ قمری

sūsī, mohammad ebn-e mohammad (1628 - 1683)

اسانید و طرق روایت کتاب‌های اهل سنت است که مؤلف از شیوخ خود روایت می‌کند، با مقدمه‌ای در اسانید و پس از آن کتاب‌ها را به ترتیب حروف تنظیم کرده و در پایان خاتمه‌ای است مشتمل بر نوادر طرق مسلسله. فهرست مشایخ مؤلف است. این‌گونه فهرست‌ها و ثبت‌ها از رهگذر کتاب‌شناسی و تراجم بسیار در خور توجه و حائز اهمیت اند. دکتر محمد حجی در مقدمه تحقیق این اثر (ص۵)، «صلة الخلف» را چنین می‌ستاید: «صلة الخلف ثانی فهرسین عظیمین فی القرون الأخیرة، عاش مؤلفهما شطراً من حیاته بالمغرب و شطراً بالمشرق، متعلماً و معلما، معتنیاً بتسجیل روایاته عن الشیوخ علی طریقة فحول المتقدمین عن المحدثین. ابتدأ کتاب الصلة بمقدمة احتوت علی أسانید الؤلف العامة الی کبار الرواة، فأسانیده الخاصة بالصحاح العشرة، تلتها أبواب بعدد حروف الهجاء و ترتیبها، مشتملة علی أسانیده فی سائر کتب الحدیث و علوم القرآن و اللغة و قواعدها و الأدب و الأمثال و التراجم و التاریخ و الفقه و الاصول و الکلام و المنطق و الجدل و الریاضیات و الفلک، و غیر ذلک مما عرفه المسلمون من علوم و فنون. و انتهت الصلة بخاتمة فی نوادر الطرائف و مختلف سلاسل روایات المؤلف الخاصة بالفقه المالکی و الحنفی، و الشافعی و الحنبلی، فسلاسل القراءات و النحو و اصول الدین و صحبة مشایخ التصوف و لبس الخرقة و المصافحة بالسند و الضیافة النبویة و تلقین الذکر». عبدالحی کتانی در فهرس الفهارس و الأثبات (۴۲۶/۱) در این باره می‌نویسد: «و فهرسته «صلة الخلف بموصول السلف» نادرة فی بابها جودة و اختیاراً و ترتیباً، لیس فی فهارس أهل ذلک القرن – الحادی عشر – بالمشرق و المغرب ما یشابهها أو یقاربها عدا کنز أبی مهدی الثعالبی فانه أجمع و أوسع، و بالجملة فنفسه فیها نفس المتقدمین ... و معتمده فیها غالباً أسانید الشمس ابن طولون محدث الشام، ابتدأها بأسانیده العمومیة الی کبار المسندین کابن حجر، ثم بحدیث الأولیة، ثم بأسانید الکتب العشرة، ثم أسانید المصنفات مرتبة علی حروف المعجم، ثم ختمها بأسانیده للفقه علی المذاهب الأربعة و بقیة العلوم، و ختم بأسانید طریق القوم و تسمیة بعض من لقی منهم و رأی من عجائبهم ...».

آغاز: بسمله ... يقول العبد الفقير محمد بن محمد بن سليمان تولى الله حاله فى المقام و الرحيل بحمدالله أروى ما بين السماع و القراءة و الاجازة الخاصة و العامة و هى أكثر الى رحلة المغرب و استاذه ابى عبدالله محمد بن احمد بن على بن غازى العثمانى المكناسى ثم الفاسى.

چاپ: به كوشش دكتر محمد حجى، بيروت، ۱۴۰۸/۱۹۸۸ق؛ كو يت، ۱۴۰۲ق

[دنا ۱۸۲/۷؛ كحاله ۳۲۱/۱۱؛ ايضاح المكنون ۷۰/۲؛ الفهرس الشامل للتراث العربى الاسلامى المخطوط، الحديث النبوى ۱۰۵۲/۲؛ فهرس الفهارس و الأثبات ۴۲۵/۱-۴۲۹؛ نوادر المخطوطات العربية فى مكتبات تركيا ۲۵۸/۱؛ كشف الظنون ۷۰/۲]

۱. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:۵۷۱۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و على كل من الحقنا و يلحق بهم الى يوم الدين سبحان ربك رب العزة عما يصفون ...

خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: گالينگور قهوه‌اى، ۱۰۰گ (۱پ-۱۰۰ر)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۵ - ۱۱۷]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۵۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** مما فى ايدى الناس يقنعوا اعزاء. و الحمدلله الذى هدانا لهذا و ما كنا لنهتدى لولا أن هدانا الله و صلى ...

خط: نسخ پخته، كا: شيخ آقا بزرگ صاحب ذريعه، تا: ۱۳۵۶ق، جا: مشهد رضوى؛ از روى نسخه كتابخانه شيخ على اكبر نهاوندى كه نوشته ۱۱۷۱ق بوده است، همراه با اجازه روايت ابراهيم بن سلطان به شيخ خليل به خامه حاج شيخ آقا بزرگ تهرانى؛ اهدايى: دكتر علينقى منزوى؛ ۱۴۸گ (۵ر-۱۵۲ر) [ف: ۲ - ۱۶۸]

۳. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:۱۲۰۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** الخامس عاصم بن ابى النجود و راوياه أبوبكر شعبة بن عباس الأسدى الكوفى و حفص ابن سليمان البزار ربيب عاصم الكوفى ... السادس حمزة بن حبيب الزيات.

نسخه اصل: كتابخانه عاشر افندى در تركيه، شماره ۶۵؛ خط: نستعليق، بى‌كا، بى‌تا؛ افتادگى: انجام؛ نام رساله در صفحه عنوان «صلة السلف بموصول الخلف» ثبت گرديده؛ ۱۳۶ص (۱-۱۳۶)، ۱۹ سطر [عكسى ف: ۳ - ۴۸۸]

← صلة الخلف بموصل السلف ← صلة الخلف بالاتصال بالسلف

● **صلة السمت و سمة المرط** / ادبيات / عربى

ṣilat-us samt wa simat-ul marṭ

ابن شباط تورزى، محمد بن على، ۶۱۸ - ۶۸۱ قمرى

ebn-e šabbāt-e tavarzī, mohammad ebn-e'alī (1222 - 1283)

شرحى است بر منظومه لاميه‌اى به نام «القصيدة السرية الشفى الحسية النورية» كه خود شاعر در جمادى الاول ۶۶۳ ديباچه‌اى بر آن نوشته به نام «سمط الندى فى الفجر المحمدى» و شارح همه اين ديباچه و خود قصيده را كلمه به كلمه شرح كرده و مطالبى مفيد آورده است. ناظم بايد ابومحمد عبدالله بن ابى زيد مؤلف «الاعلام فى تفسير الالفاظ الغريبة التى تقع فى الاخبار» باشد. (دانش پژوه)

چاپ: وصف الاندلس: قطعة فى كتاب صلة السمت، ظهرت فى صحيفة معهد الراسات الاسلامية فى مادريد، الجلد ۱۴، ۱۹۶۷-۱۹۶۸م، ص ۹۹-۱۶۳

[دنا ۱۸۲/۷؛ المغرب ش ۶ و ۷ سال ۱۹۶۵ ص ۵۲؛ نسخه خزانه عامه رباط د ۳۲۳۳ نوشته ابوالقاسم بن محمد بن محمد رعينى يكرانى در ۱۲ ربيع الثانى ۷۱۵ در شهر تورز ج ۲ و ۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲-۳۷۸۱-ع

نسخه اصل: توبينگن Or qu 2016؛ خط: نسخ معرب، بى‌كا، تا: اواخر ربيع الثانى ۶۸۰ق؛ ۲۳۱گ [فيلمها ف: ۱ - ۳۵۰ و ۳ - ۲۲۸]

● **صلة الفقيه** / عرفان و تصوف / فارسى

selat-ol faqīh

صفى الدين اردبيلى، اسحاق بن جبرئيل، ۶۵۰ - ۷۳۵ قمرى

safī-od-dīn ardabīlī, eshāq ebn-e jebre'īl (1253 - 1335)

تهران؛ الهيات؛ شماره نسخه:۴۸۹

خط: نستعليق، بى‌كا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ افتادگى: آغاز و انجام؛ ۶۱گ، ۱۲ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: - ۹۱]

← صلح ← احكام صلح

● **الصلح** / فقه / عربى

aṣ-ṣulḥ

كلارستاقى، على اكبر بن محمد، - ۱۳۶۲ قمرى

kalārostāqī, 'alī akbar ebn-e mohammad (- 1943)

چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۰۲/۱

آغاز: بسمله، الكلام فى الصلح الذى دل على مشروعيته الاجماع من المسلمين و الكتاب و اشتبه فى الجمله قوله تعالى و ان امراة خافت فى بعلها نشوزاً ...

خط: نستعليق شكسته، كاتب = مؤلف، تا: ۱۶ محرم ۱۳۱۷ق، جا: نجف اشرف؛ با خط خوردگى؛ جلد: تيماج قهوه‌اى، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: - ۱۹۱]

● **الصلح** / فقه / عربى

aṣ-ṣulḥ

غیر همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۲۸/۴

آغاز: الحمدلله ... و بعد فهذه وجیزة ملتقاط متعلقة بباب الصلح قوله قده کتاب الصلح و هو عقد شرع لقطع التجاذب و لیس فرعا علی غیره و لو افاد فائدته هنا، مقامات لابد ان یذکر الاول فی معنی الصلح الذی قد یتعلق بالعین؛ **انجام:** و مع ذلک یشترط او یصالح احدهما علی الاخر ان یکون الربح و الخسران علیه و له رأس ماله.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۸۱پ–۸۵پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳۸ – ۴۵۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۵۳

خط: تحریری، کا: محمد بن محمد حسین گوگدی گلپایگانی، تا: ۲۴ رمضان ۱۳۱۶ق [مختصر ف: – ۶۵۱]

● صلح حق الرجوع فی الطلاق / فقه / عربی

ṣulḥ-u ḥaqq-ir rujūʻ fi-ṭ ṭalāq

مازندرانی، محمد شفیع بن عبدالمجید، ق۱۳ قمری

māzandarānī, mohammad šafīʻ ebn-e ʻabd-ol-majīd (-19c)

تاریخ تألیف: ۲۳ ربیع الاول ۱۲۷۳ق

رساله استدلالی مفصل و تحقیقی است در سه «مقدمه»: ۱. الأصل و القاعدة یقتضی جواز اسقاط کل حق وجواز المعاوضة به؛ ۲. اصل عقد الصلح و بیان متعلقه؛ ۳. فی ان الطلاق هل یرفع حکم الزوجیة رفعا متزلزلاً یستقر بانقضاء العدة او ان خروج العدة تمام السبب فی زوالها.

آغاز: بسمله، نحمدک یا من من علینا بتشریع الشرایع و الأحکام و نشکرک یا من وفقنا لاهتداء الی حقایق مسائل الحلال و الحرام.

انجام: انه لا مجری للاستصحاب فی امثال المقام و نشکر الله علی جلیل الانعام ... و ان یعطینا علی ذلک ما یلیق بجوده من الأجر و الثواب هذا آخر ما جری به القلم ... من الثانیة من العشر الثامن من المأئة من الألف الثانی ... و تحیة.

[دنا ۱۸۲/۷]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری،مرداد۱۳۵۱؛۷۴گ،۱۵سطر،اندازه:۱۴×۲۰سم[ف:۲۱– ۹۲۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۹۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمود بن یعقوب موسوی، تا: چهارشنبه ۲۴ شوال ۱۲۷۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۱گ (۱۴۳پ–۱۸۳پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۵ – ۱۸۴]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۴۷/۲

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه ای شخصی – بحرین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۴ص (۸۵–۱۵۸) [عکسی ف: ۶ – ۱۹۱]

● صلح حق الرجوع فی الطلاق / فقه / عربی

ṣulḥ-u ḥaqq-ir rujūʻ fi-ṭ ṭalāq

در این رساله کوتاه استدلال می‌شود بر جواز صلح زن حق رجوع را با شوهرش.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۷۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذه رسالة فی انه هل یجوز صلح حق الرجوع أولا، و تحقیق الحق فی هذا المقام موقوف علی رسم مقدمات؛ **انجام:** لأنا نقول ان الاقالة فی الصلح و العتق منافیة لتشریعهما، تم ما قصدناه فلنختم الکلام بحمدالله الملک المنان

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۶ – ۳۱۷]

● الصلح علی عین الموقوف / فقه / عربی

aṣ-ṣulḥ ʻalā ʻayn-il mawqūf

شیرازی، عبدالنبی بن محمد مفید، – ۱۱۹۲ قمری

šīrāzī, ʻabd-on-nabī ebn-e mohammad mofīd (- 1778)

شخصی در پی آن بوده تا دلیلی بر بطلان صلح بر عین موقوف بیابد تا به مصالح فاسد خود برسد و چون از برخی علما نیز فتوایی در این باره گرفته بود، لذا مؤلف رساله حاضر را در رد بر این مطلب نگاشته است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فان الباعث علی تنمیق ذلک الکتاب انی سمعت ان بعض السادة من ذوی الافهام علی زعمه یسعی فی باب العلماء ...

انجام: و السلام علی من اتبع الهداة م السادة الکرام و العترة و المصطفین الأخیار علیهم السلام و الحمدلله أولاً و آخراً و الحمد أفضل ما یفتتح به و أولی ما به الاختتام.

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۱۰/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۶گ (۶۵–۸۰ر)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ – ۹۰]

۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۷۴/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۵ صفر ۱۲۹۰ق؛ مصحح؛ ۱۲گ (۵۶پ–۶۷پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ – ۵۷۹]

● الصلح عن حق الرجوع و اسقاطه (رسالة فی) / فقه / عربی

aṣ-ṣulḥ ‘an ḥaqq-ir rujū‘ wa isqāṭ-i-h (r.-un fī)

خوانساری، محمد حسن بن عبدالکریم، ق۱۴ قمری

xānsārī, mohammad hasan ebn-e ‘abd-ol-karīm (- 20c)

تاریخ تألیف: ۲۸ ذیقعده ۱۳۱۵ق

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۲۶/۱

خط: نسخ، کا: خوانساری، تا: ۱۳۰۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۲۳گ (۲پ-۲۴پ)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۷۲۳]

● **صلح کل** / عرفان و تصوف / فارسی

solh-e kol

چشتی، خوب محمد، - ۱۰۳۲ قمری

češtī, xūb mohammad (- 1623)

تاریخ تألیف: ۱۰۱۶ق

آغاز: بسمله حمد جامعی را که به جمیع محامد محمد است

انجام: گفت بروی مسلمانی مسلم آمد که درین مرتب صلح کل تمام شد بشنو تاریخ این رساله، بیت:آمد هزار و شانزده از هجر محمد ×× تاریخ صلح کل به قول خوب محمد

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، ۲۳ص، ۱۲ سطر (۱۹×۲۹)، اندازه: ۱۱×۲۳سم [ف: ۱۷ - ۴۷۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۴۳/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، ۳گ (۲۴پ-۲۶پ)، ۱۹سطر (۱۳×۲۴)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۷ - ۴۷۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۸۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صفاء متقی آنست که خود را در آب لطیف بیند.

خط: نستعلیق، کا: حاجی حرمین قاسم بن محمد علی، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱ص (۱۸-۲۸)، ۹ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [ف: ۳۲ - ۳۰۲]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۵۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد محیی الدین، تا: پنج‌شنبه ۲۴ جمادی الاول ۱۲۷۸ق؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۶ص (۳۸پ-۴۳پ)، ۱۷ سطر (۱۱/۵×۲۳)، اندازه: ۱۹/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۰]

● **الصلح للفرار عن الدين** / فقه / عربی

aṣ-ṣulḥ li-l-farār ‘an-id dīn

در این رساله استدلالی مصالحه کردن اموال را برای این‌که از قرض فرار کند باطل دانسته است با نقل بعضی از گفته‌های فقهای متاخر. این رساله دارای دو «فصل» و یک «خاتمه» می‌باشد: فصل ۱. الاستدلال علی الصحة؛ فصل ۲. الاستدلال علی البطلان؛ الخاتمة: فی بعض الاخبار المناسبة للموضوع.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۶۲

آغاز: الحمدلله الذی بین منهج السداد و اوضح بوضع الاحکام سبیل الرشاد و ارتفع اللداد من بین العیاد؛ **انجام:** فالحکم بالباطل اشبه علی ما یودی الیه النظر القاصر، و صلی الله علی محمد و اله الطاهرین و سلم اولا و آخرا

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۴۲]

● **الصلح مع خيار الفسخ** / فقه / عربی

aṣ-ṣulḥ ma‘a xīyār-il fasx

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۵۸/۱۳

آغاز: بسمله. و به نستعین. سؤال، اذا صالح زید بعض الملک مع ولده الکبار و ولده الصغیر و جعل لنفسه خیار الفسخ فی مدة سنة مات قبل انقضاء السنة فهل لسائر الورثة الفسخ مع عدم الرضاء من المصالح له ام لا؛ **انجام:** من ثبوت الاشکال و انه رجح المنع تمت، بعون الله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶گ (۱۳۰پ-۱۳۵ر) [ف: ۵ - ۴۴۰]

● **صلح نامه** / اسناد / فارسی

solh-nāme

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۶۱

مصالحه چند ملک بین حاجی عبدالله خان مشهور به بخارایی به دو صبیه‌اش؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ ۱گ [ف: ۳۴ - ۶۲]

● **صلح نامه آقا سید حسن و سکینه** / اسناد / فارسی

solh-nāme-ye āqā sayyed hasan va sakīne

صلح‌نامه آقا سید حسن و سکینه بیگم فرزندان آقا سید مهدی قاری آستانه عبدالعظیم با علاء الدوله همگی شش دانگ خانه‌ای را به هشتصد تومان در ایت ئیل ۱۳۲۸.

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۳۷

بی‌کا، تا: ۱۳۲۸ق [نشریه: ۷ - ۳۳۹]

● **صلح نامه آقا میرزا محمود خامنه** / اسناد / فارسی
solh-nāme-ye āqā mīrzā mahmūd-e xāmene
صلح‌نامه آقا میرزا محمود خامنه فروش خوانساری عراقی پسر حاجی زین العابدین به حاجی شیخ احمد تاجر همدانی پسر حاجی میرزا هاشم نیم دانگ از روستای قارنی یا رخ از بلوک کزاز عراق به مبلغ پانصد تومان در ذیقعده ۱۳۴۱، با شش سجل.

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۳۸
بی‌کا، تا: ۱۳۴۱ق [نشریه: ۷ - ۳۳۹]

● **صلح نامه خیر ختامه** / قانون / فارسی
solh-nāme-ye xayr-e xetāme
حاجب شیرازی، حیدر علی بن جعفر، ۱۲۷۱ - ۱۳۳۴ قمری
hājeb-e šīrāzī, heydar ʻalī ebn-e jaʻfar (1855 - 1916)
کتابی است در قوانین صلح کل و اتحاد عموم در هفت فصل: ۱. همت مردان و زنان هر ملت؛ ۲. اخراج اهل نظام؛ ۳. سوگند یاد کردن پادشاهان؛ ۴. عهدنامه نوشتن دول؛ ۵. گشودن حدود؛ ۶. نزع سلاح؛ ۷. در صلح کل و اتحاد عموم.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۳۱
آغاز: هو الله تعالی شانه. صلح نامه خیر ختامه. مسلم است که فرزند آدم تا کنون از ننگ جنگ و غرش و قریو؛ **انجام:** میتوان پرسید از دانشوران روزگار کای خردمندان و رندان صلح بهتر یا که جنگ (برگ ۲۴) ... فسوس که در و دیده روزگار نباشد کسی همدم و یار صلح (برگ ۲۵)
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲۰گ، ۲۵-۱۹سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۰/۷×۱۵/۵سم [رایانه]

● **صلح نامه محمد خان** / اسناد / فارسی
solh-nāme-ye mohammad xān
صلح‌نامه محمد خان پیش خدمت همایونی پسر عبدالعلی خان ادیب الملک با آقا سید آقای روضه خان پسر آقا سید علی اصغر روضه خوان شیرازی یک در خانه را با صد قران در ۹ ذیقعده ۱۳۰۹ با شش سجل.

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۳۶
بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق [نشریه: ۷ - ۳۳۹]

● **صلح نامه ملک** / اسناد / فارسی
solh-nāme-ye melk

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۵۶
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۳۰۹ق؛۱گ،اندازه:۳۸×۶۰سم[ف:۳۴ - ۶۱]

● **صلح نامه میان روس و عثمانی** / اسناد / فارسی
solh-nāme mīyān-e rūs va ʻosmānī
مورخ ۱۸۱۲ در شانزده «فصل».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۹۲/۲۰
آغاز: صورت مصالحه که میان دولت روس و روم اتفاق ... فصل اول، این مصالحه و دوستی درمیانه اعلیحضرت امپراطور
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مخمل سبز، ۴گ (۶۰ر-۶۳پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۳سم [ف: ۹ - ۳۱۴]

● **صلح نامه میرزا محمد یوسف** / اسناد / فارسی
solh-nāme-ye mīrzā mohammad yūsof
صلح‌نامه میرزا محمد یوسف مستوفی الممالک دیوان اعلی با هاجر خانم دختر ملا آقا عبدالکریم قاضی آشتیانی یک درب خانه در آشتیان را به یک دانه اشرفی و یک کله قند اروسی در ۲۴ ذیقعده ۱۲۸۱ق.

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۳۵
بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق [نشریه: ۷ - ۳۳۹]

● **صلح نامه نواب خاقان و سلطان مراد خواندگار روم در سنه پارس ئیل** / اسناد / ترکی
solh-nāme-ye navvāb-e xāqān va soltān morād xāndegār-e rūm dr sane-ye pārs ʼīl

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۶۸
آغاز: الحمدلله العزیز الکریم الفتاح الذی افتح ابواب الصلح و الصلاح و ارتفع ظلام المصاف و الکفاح؛ **انجام:** جانبین اولان وجه وجیه اوزره احوال صلحه فیصل و یرلک.
خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۱ص (۱۳۰ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۳۹/۲ - ۷۳۷]

● **صلح نامه و بیع نامه و وقف نامه** / اسناد / فارسی
solh-nāme va beyʻ-nāme va vaqf-nāme
شامل: ۱. سواد وقف‌نامه به تاریخ ۱۳۳۵ق با امضای اقل الحاج علی محمد اصفهانی؛ ۲. صلح‌نامه به تاریخ ۱۳۳۳ق با مهر «اقتدار الممالک» (بیضی) و «الواثق بالله الغنی علی نقی بن محمد تقی» (مربع)؛ ۳. بیع‌نامه به تاریخ ربیع الثانی ۱۲۹۷ق با مهر «یا امام باقر ادرکنی» (چهارگوش) و «عبده محمد حسین» (بیضی)؛ ۴. صلح‌نامه به تاریخ ۱۲۸۶ با مهر «اللهم صل علی محمد و آله

محمد» (بیضی) و «سید علی» (چهارگوش)؛ ۵. صلح‌نامه به تاریخ ذیحجه ۱۳۳۶ق با مهر (بیضی)؛ ۶. بیع‌نامه مجدول به طلا و مشکی و قرمز به تاریخ ۱۲۹۷ق؛ ۷. مصالحه‌نامه مجدول به لاجورد و قرمز و طلا به تاریخ ۱۳۳۳ق؛ ۸. وقف‌نامه مجدول به طلا و لاجورد و قرمز به تاریخ ۱۳۰۵ق؛ ۹. صلح‌نامه به تاریخ ربیع الاول ۱۳۲۲ق بین حاجیه فاطمه بیگم و آقا ملااحمد با مهر «میرزا محمد» (بیضی) و «عبدالله الحسینی»؛ ۱۰. سواد صلح‌نامه بین حاج فرج الله ملقب به عطاءالدوله و معین التجار در تاریخ شوال ۱۳۱۵ق؛ ۱۱. بیع‌نامه به تاریخ ربیع الثانی ۱۲۹۲ق خریدار: میرزا رفیع؛ ۱۲. صلح‌نامه به تاریخ ذیحجه ۱۲۶۹ق با مهر «ابوطالب الحسینی» (بیضی) و «فتح الله بن محمد هادی» و «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمود» (چهارگوش)؛ ۱۳. بیع‌نامه بین حاج میرزا محمود معین التجار اصفهانی و حاج محمد صادق تاجر اصفهانی در تاریخ شوال ۱۳۱۵ق؛ ۱۴. صلح نامه به تاریخ ۱۳۱۸ق؛ ۱۵. بیع‌نامه به تاریخ شوال ۱۲۹۶ق بین میرزا فتح علی خان صاحب دیوان و حاجی قوام الملک؛ ۱۶. صلح نامه به تاریخ ذیقعده ۱۳۰۰ق؛ ۱۷. صلح نامه بین حاج میرزا کریم صراف و آقا نوروز در ۱۲۸۶ق؛ ۱۸. صلح نامه (ظ) به تاریخ ۱۳۳۵ق؛ ۱۹. صلح نامه به تاریخ رمضان ۱۳۳۵ق.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۳۷

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۱۹گ [ف: ۳۴ - ۷۵]

● **الصلصلة الامية فی البسملة الالهية** / کلام و اعتقادات / فارسی

as-salsalat-ol ommīya fe-l besmelat-el elāhīya

میرزا محسن (امام جمعه بجنورد)، ق۱۳ قمری

mīrzā mohsen (emām jom‘e-ye bojnord) (- 19c)

به نظم با دیباچه کوتاهی به نثر، در توحید و اخلاق دینی.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۰۴

آغاز: تبارک الله صانع واجبی که دیوان ممکنات را به رشته سخن «و هو اقرب الیه من حبل الورید» شیرازه بسته؛ **انجام:** ×× بو که پذیرفته شود و السلام

خط: نستعلیق، کا: محمد رضا سلطان الکتاب محلاتی، تا: شعبان ۱۳۱۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل بنفش، ۱۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۳/۲سم [ف: ۳ - ۵۳۶]

← الصلوات < نوادر نماز

● **صلوات** / دعا / عربی

ṣalawāt

شیخ طوسی، محمد بن حسن، ۳۸۵ - ۴۶۰ قمری

šayx-e tūsī, mohammad ebn-e hasan (996 - 1069)

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۵۸/۲

بی‌کا،بی‌تا؛حاشیه آراسته به زر،مجدول؛قطع:وزیری[نشریه:۷- ۲۷۴]

● **الصلوات** / دعا / عربی

aṣ-ṣalawāt

بکری صدیقی، محمد بن محمد، ۸۹۸؟ - ۹۵۲ قمری

bakrī seddīqī, mohammad ben mohammad (1493 - 1546)

دارای سه صلوات است و یک استغاثه.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۰۵/۷

آغاز: بسمله. اللهم صل و سلم علی نورک الاسنی، و سرک الابهی؛ **انجام:** و سلام علی المرسلین، و الحمدلله رب العالمین.

خط:نسخ،کا:محمد بن ابی المکارم السیوطی الشافعی، تا: با تاریخ ۱۰۵۸ق؛ ۳گ (۳۹پ-۴۱ر)، اندازه: ۱۵/۲×۲۱سم [ف: ۷ - ۲۶۵]

● **الصلوات (رسالة فی)** / دعا / عربی

aṣ-ṣalawāt (r.-un fī)

؟ قمی، علیقلی بن قره چغای، ۱۰۲۰؟-قرن ۱۱ قمری

qomī, ‘alī-qolī ebn-e qara čoqāy (1612 - 17c)

صلوات بر چهارده معصوم است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۱۸/۲

آغاز: ... صل علی النبی الامی العربی الهاشمی؛ **انجام:** و اهل بیته علیهم الصلوة و السلام ...

خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ نستعلیق ریز چلیپا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱ص (۲۵۲پ)، ۲۲ سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۸ - ۴۱۱]

● **صلوات** / دعا / عربی

ṣalawāt

برخوردار ملک بن یعقوب ملک، ق۱۲ قمری

barxūrdār malek ebn-e ya‘qūb malek (- 18c)

از برخوردار ملک ولد یعقوب ملک کاتب نفایس الفنون، که از صوفیان قادری بوده است و این صلواتیه را در صفحات آخر دفتر نفایس الفنون افزوده و در یادداشت کنار ص ۶۰۳ دفتر نوشته: «من زیادات الکاتب». در دنبال آن نیز چیزهایی نوشته که در صحافی بریده شده ولی پیداست که از «سیدنا الشیخ عبدالقادر» یاد کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۹۳/۲

آغاز: اللهم اجعل افضل صلواتک عدداً و انمی برکات سرمداً و ازکی تحیاتک و صلا و مدداً علی اشرف الحقائق الانسانیه و معدن الدقائق؛ **انجام:** وصل یا رب علی اخوانه من الانبیاء و المرسلین و الاولیاء الراشدین و ملائکتک المقربین صلوات الله علیهم اجمعین.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۴۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۴ص (۶۰۱-۶۰۴)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۷سم [ف: ۱۰ – ۱۲۵۸]

● صلوات (گفتاری در ...) / متفرقه / فارسی

salavāt (goftārī dar ...)

در معنای صلوات بر رسول و کیفیت آن و بیان افضل صیغ صلوات و ذکر فضیلت ثواب آن.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۶/۲۱ط
آغاز: در معنای صلوات ... بدانکه صلوات از حق تعالی رحمت و از ملایکه استغفار و از مؤمنان مدح و ثنا و تعظیم است؛ **انجام:** نزدیک تو چه تحفه فرسیتم ما ز دور ×× در دست ما همین صلواتست و السلام.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابراهیم بن رحمت الله حسینی نجفی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: تیماج سرخ، ۴ص (۲۴۰-۲۴۳)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۲۴/۳ – ۷۸]

● صلوات / دعا / عربی

Ṣalawāt

غیر همانند:

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۰/۸
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و صل اللهم علی ستر الاسرار و شرق الانوار؛ **انجام:** واحشرنا فی زمرة محبتهم بجاههم عندک یا ارحم الراحمین.
سیزده مضمون از صلوات عرفانی مانند صلواتی که منسوب به محی الدین است در این بخش ذکر شده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نوشته شده در حاشیه؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵ص (۹۰-۱۰۴)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱ – ۶۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۴۴/۲
آغاز: بحق سید المرسلین و الائمة الامعصومین کتبه من خط ... حسن الرضوی ... محمد باقر بن شیخ علی نظام ۱۰۴۲
چهارده عدد ذکر صلوات است برای چهارده معصوم که کاتب نسخه آن را از خط حسن رضوی نقل نموده؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن نظام الدین علی شوشتری، تا: ۱۰۳۴ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج تریاکی، ۲ص (۵۰-۵۱)، ۱۵ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۹ – ۹۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳-فیروز
صلوات مشهور به دعای اعتصام است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای کتیبه و حاشیه‌های مذهب، مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مخمل سبز، ۵۶ص، ۸ سطر، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۲۱ – ۱۳۹]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۸۹/۱
کا: محمد بن عباس علی هزار جریبی، تا: سه‌شنبه ۲۴ ربیع الاول ۱۱۷۷ق؛ قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷ – ۲۷۵]

۵. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۹۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷ – ۶۹۸]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۹۶/۹
آغاز: بسمله، حمدله. صلاه. اللهم لک الحمد علی ماجری به قضاءک فی اولیائک؛ **انجام:** و هما واجبان علی کل مستطیع المر و الحمدلله رب العالمین.
صلوات است و نیت حج؛ خط: نستعلیق، کا: ابراهیم، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۲۳۴پ-۲۳۷ر)، ۲۲ سطر (۸×۱۴)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ – ۱۰۱]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۰۰/۵
آغاز: بسملة، اللهم صل علی النبی الامی العربی الهاشمی القرشی الابطحی المکی المدنی التهامی؛ **انجام:** اللهم صل علی صاحب الدعوة النبویة و الصولة الحیدریة ... ابی القاسم محمد بن الحسن قاطع البرهان و خلیفة الرحمان صلوات الله علیه و علیهم اجمعین
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۴گ (۱۵۶پ-۱۵۹)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۱ – ۵۰۷]

۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۶۹
خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ حواشی آراسته به گل و بوته زرین؛ وقف مشهد بارکرسف (اردهال) [آستانه قم: – ۲۹]

۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۸۵/۲
صلواتی است بسیار مفصل، و گویا همان است که در آخر رساله ۱۸۸۵/۱ آغاز کردن به آن داده شده. گویا از نگارنده رساله احسن الحسنات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۶گ (۱۵-۶۰)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳ – ۱۴۴]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۹۱
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی اکبر سلطانی [رایانه]

● الصلوات الاثنا عشریات / دعا / فارسی

as-salavāt-ol esnā ʻašarīyyāt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۵۷/۱۰-ف
گویا از دهدار؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲ – ۲۷۱]

← الصلوات الاثنی عشرية ◁ دوازده باب
← الصلوات الاثنی عشرية ◁ دوازده امام
← الصلوات الاثنی عشرية ◁ ادعيه

● **صلوات الاخوية** / آداب و سنن / عربی

Ṣalawāt-ul axawīyya

کتابی است در آداب و اعمال عبادی و نمازهای مخصوص مسیحیان از جمله صلاة للروح القدس، صلاة مسجد الاکلیل و ... الصلاة الاولی، صلاة للروح القدسی، صلاة مسجد الاکلیل، صلاة لا نفس الموتی، الصلاة الثانية، صلاة للملايكة الحراس، صلاة تتلا فی الاخوية لاجل مرض احد الخوات، صلاة المسجد الوردية.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۹۶

آغاز: تقدمة الغدراء للهيكل لعا بدات اخويه الموارنه الصلاة الاولى صلاة الابتدا تقال قبل كل الصلوات فی الاخويه ايها الرب يسوع المسيح مخلص انفسنا الحنون انت الذی اوعدتنا فی انجيلك المقدس قايلاً؛ **انجام:** ذاتی كلها بحضرتك لكيما يكون اسمی محرراً بحروف غير قابلة المحوفيما بين تلك الانفس السعيدة التی لا مانتها وثباتها لا تنفصل قط من محبة ابنك العزيز يسوع الحبيب الكلية عذوبتها امين

خط: نسخ، کا: یوسف ولد قسیس میخائیل صاجاتی، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۴۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۷]

● **صلوات بر پیامبر و آل** / دعا / فارسی

salavāt bar payāmbar va āl

صلوات بسیار طولانی است با مقدمه‌ای در ذکر فضیلت صلوات به نقل از آخوند ملاحسن اصفهانی. عبارات مقدمه و خود صلوات بسیار سست و گویا از شخصی عاری از علم باشد. صلواتی است که هر شب جمعه و روز جمعه بر تلاوت آن مواظبت می‌نمود، با فضل صلوات در آغاز کتاب به نقل از روایات اهل بیت علیهم السلام و بعضی حکایات از صوفیه.
آغاز: الحمدلله الذی وقف عباده علی شرافة محمد خاتم النبيين ... اما بعد چون اهتمام در خیرات و سعادات که از جمله قرباتست

[دنا ۱۸۴/۷؛ فهرستواره منزوی ۷۰۶/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۹۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ملائكته و أنبيائه و رسله و جميع خلقه علی محمد و آل محمد و السلام عليه و رحمة الله و بركاته

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۳گ (۱۲۷ر-۲۷۹ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۴ - ۱۸۶]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۶۱/۲-۱۸/۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و السلام عليه ورحمة الله وبركاته يا ارحمن الراحمين يا حفيظ بحقهم يا كريم يا جواد السائلين

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۶۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵ - ۲۸۰۹]

● **صلوات بر پیامبر و علی (ع) و ستایش او** / دعا

salavāt bar payāmbar va ʻalī va setāyeš-e ū

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۴۱

خط: نسخ، کا: عبدالله، تا: جمادی الثانی ۱۳۷۸ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۴گ، ۹ سطر (۵×۹)، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۱۷ - ۱۸۶]

← صلوات بر پیغمبر ← کیفیت صلوات بر پیغمبر

● **صلوات بر حضرت رسالت پناه** / دعا / فارسی

salavāt bar hazrat-e resālat-panāh

مازندرانی، محمود بن محمد علی، ق۱۳ قمری

māzandarānī, mahmūd ebn-e mohammad ʻalī (- 19c)

در چهار «وظیفه»: ۱. ذکر چهل حدیث از طریق عامه و خاصه در فضل صلوات (مؤلف غالبا احادیث را نقل به معنی می‌کند و ترجمه آنها را می‌آورد)؛ ۲. بیان لطائف آیه «ان الله و ملائکته یصلون عن النبی ... » (مؤلف در این بخش هفده لطیفه بیان می‌دارد - بدون ذکر شماره)؛ ۳. «در واقعات مناسبه در باب فضائل صلوات و در این وظیفه ده واقعه مبین می‌گردد» (وقایع همه منقول از دیگران است)؛ ۴. بیان مواضعی که استحباب صلوات تأکید بیشتری یافته (این بخش آخر کتاب در نسخه حاضر ناقس است و دنباله آن از نسخه افتاده است). مؤلف در این کتاب از مأخذهای بسیار مانند کتاب روضة العلماء ابوالحسن علی بن یحیی البخاری الزنده ویسی، تاج المذکرین ابومالك قصران ابن النصر، ریاض المذکرین از زید ابن احمد بن زید، یاد می‌کند و اشعاری به فارسی در مدح رسول (ص) می‌آورد که ظاهراً از خود اوست.

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۷۱/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمين ... اما بعد ... سراسر تقصیر محمود بن محمد علی مازندرانی ... شمه ای از فضائل صلوات بر حضرت رسالت پناه ... به رشته تحریر در آورده ... و در این وظیفه چهل حدیث از موافق و مخالف مرقوم رقم کلك بیان می‌گردد؛ **انجام:** شوری در عالم پدید آید که حام او موید است و نام او محمد (ص)

خط: نستعلیق، کا: محمود بن محمد علی مازندرانی، تا: ۱۲۹۴ق؛ ۲۴گ (۱-۲۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [نشریه: ۱۳ - ۲۶۶]

● **صلوات بر رسول الله (ص)** / دعا / عربی

salavāt bar rasūl-ol-lāh (s)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷۹۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد هادی معرفت [رایانه]

● **صلوات بر معصومین** / دعا / عربی

salavāt bar ma‘sūmīn

حافظ برسی، رجب بن محمد، ق۹ قمری

hāfez-e barsī, rajab ebn-e mohammad (- 15c)

از ملحقات برخی از نسخ مشارق است و گویا از مؤلف آن کتاب است. مؤلف در پایان صلوات چند سطر حروف الفباء را با ذکر عدد ابجدی در زیر هر یک آورده است.
آغاز: سبحانك اللهم و بحمدك الكبرياء رداؤك ... النفوس النامية اثر من آثارك و كل حسن و جمال و بهاء و كمال فهو من انوار ذالك اللهم صل على نورك المطلق ... الذى اصطفيته حبيباً

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۷۰/۲
آغاز: بسمله. حمدله ... الحمدلله على ماجرى قضاءك فى اوليائك الذين اصطفيتهم لنفسك؛ **انجام:** لاارضى بواحدة حتى اضيف اليها الف آمينا.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۱۴۵ر-۱۴۸ر)، ۲۳ سطر (۶/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۸ - ۶۹۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۲/۶-طباطبائی
آغاز: برابر؛ **انجام:** يا منتقم يا فعال انت هو ان ترسل على من بغى ... العذاب الاليم ال ذل ك ... ا ل م ب ى ن ... قد وقع الفراغ ... على يداقل الخليفه ابن منصور الدين على عبدالرحيم الطبرستانى مولداً ... آمين يا رب العالمين
خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن منصور الدین علی طبرستانی، تا: چهارشنبه ۱۴ ذیحجه ۱۰۸۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۷ص (۲۲۴-۲۳۰)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۳ - ۸۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۱۹/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: حسین بن قاسم، تا: ۲۲ صفر ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۸پ-۱۲ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۰ - ۱۲۰]

● **صلوات بعد از نماز** / دعا / عربی

salavāt ba‘d az namāz

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۵/۶
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۳؛ جلد: میشن زیتونی، ۱ص (۱۰ر)، اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۳۰]

← صلوات چهارده معصوم ‹ دوازده امام
← صلوات چهارده معصوم ‹ ادعیه
← صلوات چهارده معصوم ‹ دوازده باب

● **صلوات چهارده معصوم (ع)** / شعر، دعا / عربی

salavāt-e čahārdah ma‘sūm

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۳۴/۲
آغاز: بنبى عربى و رسول مدنى ×× و اخيه اسدالله مسمى بعلى؛
انجام: هم فزغا يومئذ آمنين ×× ادركنى يا ارحم الراحمين
به نظم؛ خط: نسخ، کا: حاج میرزا محمد حسین نایینی سپاهانی، تا: ۱۲۸۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۸ص (۳۰۳-۳۳۰)، ۱۳سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۹۲۱]

● **صلوات دوازده امام علیهم السلام = دوازده امام علیهم السلام = تعریف الائمة الاثنا عشر علیهم السلام = چهارده سلام و صلوات** / دعا / عربی

salavāt-e davāzdah emām ‘alayhem-os-salām = davāzdah emām ‘alayhem-os-salām = ta‘rīf-ul a’immat-il iṯnā ‘ašar ‘alay-him-us-salām = čahārdah salām va salavāt

فانی شیرازی دهدار، محمد بن محمود، ۹۴۷ - ۱۰۱۶ قمری

fānī šīrāzī dehdār, mohammad ebn-e mahmūd (1541 - 1608)

این دعا در مصادر و منابع به محیی الدین ابن عربی (- ۶۳۸ق) نسبت داده شده لیکن با اندکی تأمل در مضامین و آشنایی با سبک آثار ابن عربی انساب این اثر به ابن عربی صحیح به نظر نمی‌رسد، از دیگر سو نسخه‌ای کهن‌تر از قرن ۱۱ مشاهده نشده است.
چاپ: این دعا با انتساب به دهدار در تهران به چاپ رسیده است.
[الذريعة: ۲۶۹/۸؛ طبقات أعلام الشيعة(قرن ۱۱ هـ): ۵۱۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۲/۳
آغاز: الحمد لله رب العالمين العالمين حمداً أزلياً بأبديته و أبدياً بأزليته سرمدياً بإطلاقه متجليا فى مرايا آفاقه حمد الحامدين؛ **انجام:** الله اكبر غايه البشر أبى الوقت مولى الزمان الذى هو للحق أمان ناظم مناظم السر و العلن أبى القاسم محمد حجه بن الحسن عليه السلام.
با این آغاز از ابن عربی نسخه‌هایی موجود است؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، بر فراز برگ نخست عنوان این اثر به صورت «چهارده سلام و صلوات محیی الدین بر چهارده معصوم علیهم السلام الله» آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۶گ (۱۲۵پ-۱۳۰ر)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳۵ - ۱۲۱]

← صلوات شریفه ‹ العينية

● **الصلوات الشريفة و النظومة المباركة = المسبعات العشر** / دعا / عربی

aṣ-ṣalawāt-uš šarīfa wa-n nuẓūmat-ul mubārika = al-

musabba'āt-ul 'ašr

؟ دردیر، احمد بن محمد، ۱۱۲۷ - ۱۲۰۱ قمری
dardīr, ahmad ebn-e mohammad (1715 - 1787)

مشتمل است بر برخی اوراد و آیاتی که وحشت دنیا و آخرت و حقد و حسد را از بین می‌برد. وی در آغاز به ذکر برخی صلوات و بعضی از ادعیه که هر یک هفت بار و برخی ادعیه که سه بار خوانده می‌شود اشاره نموده است، این قسم ــ که از حضرت خضر(ع) و محمد بن سلیمان جزولی شاذلی روایت شده ــ در صدر رساله با عنوان «المسبعات العشر» آمده است. سپس به ذکر صلوات و تحیات بر پیامبر (ص) پرداخته و آن صلوات را به ترتیب حروف هجا (البته حرف آخر صلوات) مرتب کرده است مثلاً حرف التاء: «اللهم صل و سلم و بارک علی سیدنا محمد الذی جاء بالآیات و البینات».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۳۷۳

آغاز: بسمله. حمد له. المسبعات العشر تروی عن الخضر علیه السلام و عن سیدی محمد الجزولی صاحب دلائل الخیرات و جاز ان یکون رواها عن الخضر (ع)و هی من الاحزاب المعده لدفع اهوال الدنیا و الآخره؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مذیل است به منظومه ابی درداء، این منظومه درباره مناجات منظومی است با پروردگار مشتمل بر ۷۳ بیت که قافیه‌های آن «الف»می باشد. آغاز ضمیمه: «تبارکت بالله ربی لک الثناء فحمداً لمولانا و شکراً لربنا»، انجام ضمیمه: «و بلغه فی الدارین کل مراده ×× و اتباعه یا سامعا لدعائنا»؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۳۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۵۲]

● **صلوات صاحب الزمان (ع)** / دعا / عربی
salavāt-e sāheb-oz-zamān

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۱۲۷/۲

به روایت از مصباح طوسی (نسخ با سرلوح و حاشیه‌سازی)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۶۸]

● **الصلوات علی المعصومین** / دعا / عربی
aṣ-ṣalawāt 'ala-l ma'ṣūmīn

احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ ؟ قمری
ahsā'ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۰۸/۶

بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۲۱۵پ- ۲۱۸پ) [مختصر ف: - ۵۳۳]

● **صلوات علی النبی (ص)** / دعا / فارسی
ṣalawāt 'ala-n nabī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۴۹۷

آغاز: بسمله، الحمد لله علی اول النعم و الصلوة علی نبی خیرر الامم ... پس بدانکه فضیلت صلوات بر پیغمبر؛ **انجام:** در مرتبه عرض می‌توان گفت نه در مرتبه طول، فتدبر.

خط: نستعلیق، کا: عبدالغنی، تا: ۱۲۸۷ق؛ کاغذ: آبی، جلد: تیماج [الفبائی: ۴ - ۳۸۶]

● **الصلوات علی النبی و الائمة** / دعا / عربی
aṣ-ṣalawāt 'ala-n nabī wa-l a'imma

علم الهدی، محمد بن محسن، ۱۰۳۹ - ۱۱۱۵ قمری
'alam-ol-hodā, mohammad ebn-e mohsen (1630 - 1704)

چندین درود است.
[الذریعه ۸۷/۱۵]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۹۶/۵

آغاز: و من املائه اوزعه الله شکر نعمائه و عامله علی مقتضی رجائه، بسمله، اللهم اجعل افضل صلواتک و اسناها و اجمل تحیاتک و ابهاها؛ **انجام:** المؤدیة الی ملک لایبلی فی جنة المأوی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قرمز، ۷گ (۳۴ر-۴۰ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۶ - ۶۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۹۶/۶

آغاز: و من املائه حشره الله مع اولیائه، بسمله، اللهم صل علی خاتم النبیین و شهیدهم؛ **انجام:** هذا یومکم الذی کنتم توعدون

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قرمز، ۲گ (۴۰پ-۴۱ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۶ - ۶۵]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۹۶/۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قرمز، ۳۵گ (۷۰پ-۱۰۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۶ - ۶۶]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۹۶/۱۴

آغاز: (در روی صفحه عنوان به خط علم الهدی کاشانی آمده): هذا الدعاء مما وقع الینا من املاء بعض اماثل الفضلاء جزاه الله الجزاء الاوفی عن اهل بیت ... آغاز دعاء: بسمله، الحمدلله الذی فضلنا بحب آل محمد علی البشر؛ **انجام:** المخصوصین باستشارة المتقدمین بآثاره

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن مذهب، ۷گ (۱۱۲پ-۱۱۸ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۶ - ۶۶]

← صلوات کبیر > هزار صلوات

● **صلوات کبیر** / دعا / فارسی

salavāt-e kabīr

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۹۸

آغاز: و نزد کورما در شد و در نیم شب میکاوید؛ **انجام:** و مالی وولدی و الحمد لله وحد ه بسمله الطاهرین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

● **صلوات کبیر بر پیغمبر** / دعا / فارسی

salavāt-e kabīr bar peyqambar

شعبی، رضی بن ابراهیم

šaʻbī, razī ebn-e ebrāhīm

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۲۵/۴

آغاز: ملائکه آسمان و زمین؛ **انجام:** و ارزقنا شفاعتهم برحمتک یا ارحم الراحمین.

کا: کریم بن محمد علی، تا: ۱۲۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۹گ (۱۴۲–۱۸۰)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴ – ۱۲۵۱]

● **صلوات مشمشیه** / دعا / عربی

salavāt-e mešmešīya

تحیت‌نامه‌ای است به خط عطار و (ظاهراً از انشاء او) دارای جمله‌های مسجع و مقفی. در پایان آن نوشته: «تمت الصلوة المشمشیه».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۴۵/۱۰

خط: نسخ تحریری، کا: محمد عطارمعدل، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص (۶۶۲–۶۶۳)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ – ۳۷۹]

← الصلوات المنظومة ‹ الدعاء المنظوم

● **الصلوات المنظومة = دوازده امام = قصیدة فی ثناء المعصومین علیهم السلام** / فضایل و مناقب / عربی

aṣ-ṣalawāt-ul manẓūma = davāzdah emām = qaṣīdat-un fī ṯanā'-il maʻṣūmīn ʻalay-him-os-salām

قصیده‌ای است در ۱۴ بیت به تعداد چهارده معصوم علیهم السلام، در سلام و تحیت ائمه معصومین صلوات الله علیهم اجمعین.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۳۰/۷

آغاز: سلام من الله رب العلی ×× لذی الجود و الفضل و الکبریاء؛ **انجام:** سلام علی السید العسکری ×× سلام علی قائم المهتدی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در حاشیه تخمیس دوازده بند آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۱۰۳–۱۰۴)، ۲۸ سطر، اندازه: ۲×۱۰سم [ف: ۳۴ – ۸۱]

● **الصلوات المنظومة = قصیدة فی الصلوات و الثناء علی النبی و الائمة المعصومین علیهم السلام = دوازده امام** / دعا / عربی

aṣ-ṣalawāt-ul manẓūma = qaṣīdat-un fi-ṣ ṣalawāt wa-ṯ ṯanā' ʻala-n nabī wa-l a'immat-il maʻṣūmīn ʻalay-him-os-salām = davāzdah emām

قصیده‌ای است زیبا در ۲۴ بیت، در صلوات و ثنای پیامبر و ائمه معصومین علیهم السلام.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۳۰/۸

آغاز: رب بحق احمد السید المسدد ×× المخلص الممجد صل علی محمد؛ **انجام:** و اخمت بی المکارم و استنقذ المآثم ×× یا مرسل المراسم صل علی محمد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در حاشیه تخمیس دوازده بند، آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۱۰۴–۱۰۶)، ۱۲–۱۴ سطر، اندازه: ۲×۱۱سم [ف: ۳۴ – ۸۲]

● **صلوات نامه** / دعا

salavāt-nāme

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۹۷

کا: ابراهیم بن محمد، بی‌تا؛ خریداری از عبدالقادر قادری [رایانه]

● **صلوات النبی صلی الله علیه و آله** / کلام و اعتقادات / فارسی

salavāt-on nabī salla-l-lāh ʻalay-he va āl-e-h

فدایی کزازی، ابوالشجاع محمد اسماعیل بن محمد هادی، – ۱۲۶۳ قمری

fadāʻī kazzāzī, ab-oš-šojāʻ mohammad esmāʻīl ebn-e mohammad hādī (- 1847)

میر محمد حسین بن میر عبدالباقی خاتون آبادی رساله‌ای در وجوب ذکر صلوات نزد ذکر حضرت رسول و ائمه طاهرین صلوات الله علیهم اجمعین دارد و مصنف رساله حاضر را در رد آن نگاشته است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۷۹/۳

آغاز: الحمدلله الذی جعلنا ... چون از جمله مهمات مطالبه شرعیه و ضروریات مسایل فرعیه که نهایت احتیاج و اهتمام بر او می‌باشد و فایده‌اش اهم و نفعش اعم است؛ **انجام:** لیکن سزاوار نیست

احدی از مسلمانان را که در نزد شنیدن اسم سامی و نام نامی آن بزرگوار و حال ان که امید شفاعت از آن حضرت داشته باشند بالمره ترک صلوات و سلام و تحیه و ثنار بر آن سید انبیاء ... سهل شمارد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۲۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۶]

← الصلوات و التحیات ⪢ مواعظ (منتخب)
← الصلوات و التحیات ⪢ دوازده امام
← الصلوات و التحیات ⪢ ملتقطات من رسالة التوحید لسید حیدر الآملی

● **الصلوات و التحیات = دوازده امام** / دعا / عربی

aṣ-ṣalawāt wa-t taḥīyyāt = davāzdah emām

علم الهدی، محمد بن محسن، ۱۰۳۹ - ۱۱۱۵ قمری

ʻalam-ol-hodā, mohammad ebn-e mohsen (1630 - 1704)

رساله‌ای در چگونگی صلوات فرستادن بر معصومین و لعن دشمنان اهل بیت، مؤلف آن را در یک «مقدمه» و چهار «مقصد» و یک «خاتمه»: المقدمة: دارای هشت «فصل»: ۱) التقرب بولایتهم و النبری من اعدائهم صلوات الله علیهم، ۲) فضل الصلوة و السلام علی محمد وآله صلوات الله علیهم، ۳) التوصل بالصلوة علیهم فیطلب الآخرة و الاولی، ۴) اتباع الصلوة علی محمد بالصلوة علی اهل بیته الاصفیاء، ۵) فرض الصلوة علیهم صلوات الله علیهم و الحث علیها؛ ۶) کیفیة الصلوة علیهم صلوات الله علیهم وکمیتها، ۷) معنی الصلوة علیهم صلوات علیهم و علة تضاعف مثوباتها، ۸) معنی السلام علی سید الانبیاء؛ مقصد ۱. فی مایدعی به فی التوسل بهم صلوات الله علیهم؛ مقصد ۲. ما یدعی به فی الصلوة و السلام علیهم صلوات الله و الدعاء علی اعدائهم؛ مقصد ۳. الصلوة علی الملائکة و الرسل المقربین و اتباعهم المصدقین و سائر عبادالله الصالحین ...؛ مقصد ۴. فی ما یدعی علی صنمی قریش و اتباعهما. آن‌گونه که از مقدمه رساله بر می‌آید که مؤلف صلوات پدرش خویش را آورده و دعاهایی که علیه دشمنان اهل بیت وارد شده، ضمیمه آنها نموده و مقصد چهارم را به دعاء علیه اعداء اهل بیت اختصاص داده، بخشی از عبارت مقدمه چنین است: «و انی اذکر طائفة مما یصلح لأن یدعی به علی اعداء الله فی ذیل ما أورده من الصلوات علی الاولیاء و أخری فی مقصد علیحدة إن شاء الله». در منابع موجود به نام این رساله اشاره نشده است. علم الهدی، دارای چندین صلواتیه منظوم و منثور است همچون، حلیة الاهتداء، بهجة المهج، وسیلة القبول، عصمة الکرامة، سرور صدور الاولیاء، و غیر آنها و نسخه‌های زیر منثور و بعضا منظوم از اوست و ظاهراً یکی نیستند.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۷۲/۱

آغاز: اللهم یا من علا فقهر و یا من بطن فخبر و یا من ملک فقدر و یا من علم فستر؛ **انجام:** و منزل المقر فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر علی امضاء ما ابرم من القضاء و القدر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در حیات مؤلف کتابت شده و از سوی وی، در حاشیه تصحیح شده؛ تملک: محمد جعفر بن محمد ابراهیم کاشانی مشهور به علامه فیضی در سال ۱۳۲۷ شمسی؛ مهر: نصیرالدین سلیمان بن محمد علم الهدی إبن فیض کاشانی «یا محسن اغفر بمحمد علم الهدی نصیرالدین سلیمان ۱۱۱۷» (بیضی)، ابوتراب بن نصیرالدین سلیمان «ابوتراب الفیضی ۱۱۲۲» (بیضی)، «محمد مهدی بن محمد هادی الفیضی» (مستطیل)؛ کاغذ: شرقی، ۱۷گ (۱-۱۷)، ۱۴ سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۴ - ۱۹۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۰۰/۱

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و بعد فلما کان آل محمد صلوات الله علیهم کلمة التقوی و اعلام الهدی ... فأردت أن اجمع لاخوانیالمؤمنین ما یلتجأ بها من الدعوات و الصلوات؛ **انجام:** ثم قل أربع مرأت الله عذبهم عذاباً یستغیث منه أهل النار آمین رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله، منه دام فیضه و افادته، منه رحمه الله»، بیشتر حواشی از خود مؤلف و به خط شریف ایشان است و به نقل از پدر خویش با عنوان «منه رحمه الله» مطالبی را در حاشیه نگاشته؛ کاغذ: شرقی، ۱۰۱گ (۱پ-۱۰۱پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۵×۹سم [ف: ۳۳ - ۶۸۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۷/۲

آغاز: ایا صاحبی فی سرور الرخاء ×× و کهفی علی حین جهد البلاء؛ **انجام:** انلنا بهم سیبک المرتجی ×× و اوجب لنا العفو عما مضی

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: شرقی، ۷گ (۵-۱۱)، ۱۴سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۴ - ۱۲۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۷/۴

آغاز: و کتب مؤلفها الفقیر الی الله فی کل طرفة عین و رجعة بصر ... حامداً لله علی آلائه التی لایطیق شکر و لایبلی و لایتغیر؛ **انجام:** واثقاً بکفایته منیباً الی عنایته فی کل صغیر و کبیر مستطر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مقابله شده با نشان «بلغ مقابلة و تصحیحاً بحمدالله سبحانه»، مجدول؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۰گ (۴۱-۶۰)، ۱۴ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۴ - ۱۲۵]

● **الصلوات و التحیات** / دعا / عربی

aṣ-ṣalawāt wa-t taḥīyyāt

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۳۵/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ [نشریه: ۷ - ۲۳۰]

● **الصلوات و التحیات = دوازده امام** / دعا / عربی
aṣ-ṣalawāt wa-t taḥīyyāt = davāzdah emām
مؤلف: احتمالاً از مشایخ شیخیه است. ابتدا خطبه‌ای در توحید پروردگار و ترغیب مردم به تقوی و توسل به پیامبر (ص) و دودمان وی از طریق صلوات دارد، آن‌گاه با انشاء صلوات و تحیاتی بر حضرات معصومین به ترتیب از خاتم انبیاء صلی الله علیه و آله شروع و به حضرت خاتم الاوصیاء المرضین امام زمان عجل الله فرجه ختم نموده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۲۱
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی عجزت الاحلام عن ادراک مائیته؛
انجام: اللهم ادفع البلاء و الوباء و الطاعون و سایر البلایا عن بلدنا و سایر بلاد المسلمین و اجعلنا فی درعک الحصینة یا ارحم الراحمین
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۵۴]

● **الصلوات و التحیات = درود کبیر** / دعا / عربی
aṣ-ṣalawāt wa-t taḥīyyāt = dorūd-e kabīr
مشتمل است بر یک سلسله تحیات و صلوات بر پیامبر اسلام (ص) به نثر مسجع است. با «دلائل الخیرات» محمد شاذلی (۸۷۰ق) و «درود حاضری» مطابقت نداشت.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۷۴
آغاز: بسمله. اللهم صل علی محمد سید المرسلین اللهم صل علی محمد سید الملهمین؛ **انجام:** اللهم صل علی ... و اصحابه اجمعین الطیبین الطاهرین خصوصاً علی الصدیق و الفاروق و ذی النورین و المرتضی ائمة رضوان الله تعالی علیهم اجمعین و سلم تسلیماً کثیراً کثیراً
خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، تیر ۱۳۸۱؛ ۷۵گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۶ - ۳۵۴]

● **الصلوات و التحیات** / دعا / عربی
aṣ-ṣalawāt wa-t taḥīyyāt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۷۴
آغاز: بسمله اللهم صل علی محمد سید المرسلین؛ **انجام:** و ذی النورین و المرتضی ائمه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین و سلم تسلیما کثیرا کثیرا
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

← صلواتیة > دوازده امام
← صلواتیه > ملتقطات من رسالة التوحید لسید حیدر الآملی
← صلواتیه > دوازده امام
← صلواتیه > الاثنی عشریة
← صلواتیه > مواعظ (منتخب)
← صلواتیه > دوازده امام
← صلواتیه > سبحة البنان و ورد اللسان
← صلواتیه > الخطب

● **صلواتیه** / دعا / فارسی
salavātīye
همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری
hamadānī, ʻalī ebn-e mohammad (1315 - 1385)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۳۰/۲-ف
نسخه اصل: آستان قدس رضوی ش ۶۲۴؛ بی‌کا، تا: ۱۲۰۴ق؛ ۱۱گ (۲۵-۳۵) [فیلمها ف: ۱ - ۶۴۳]

● **صلواتیة = توجیه تشبیه صلوات علی محمد و آله بالصلوات علی ابراهیم و آله = فضل الصلواة** / کلام و اعتقادات / عربی
ṣalawātīya = tawjīh-u tašbīh-iṣ ṣalawāt ʻalā muḥammad wa āl-ih bi-ṣ-ṣalawāt ʻalā ibrāhīm wa āl-ih = faḍl-uṣ ṣalawāt
دوانی، محمد بن اسعد، ۸۳۰ - ۹۰۸ ؟ قمری
davvānī, mohammad ebn-e asʻad (1427 - 1503)
مبحث کوتاهی است در بیان و بررسی وجه تشبیه در صلوات بر محمد (ص) و آل محمد با این کیفیت: «اللهم صل علی محمد و آل محمد کما صلیت علی ابراهیم و آل ابراهیم». چرا که، مقتضای ظاهر عبارت و اولویت وجه تشبیه در مشبه به، پایین‌تر بودن مرتبه صلوات بر نبی و خاندانش نسبت به صلوات بر ابراهیم و خداندانش می‌باشد. دوانی از عبدالرحمن ایجی نقل نموده است.
آغاز: بسمله، له الحمد و علی نبیه الصلوة و السلام و علی آله و صحبه الکرام سمعت السید الاجل الابجل قدوة الاصفیاء و اسوة الاولیاء ... عبدالرحمن الحسینی ...
انجام: لا یعلم من هذه العبارة الا بهذا الوجه کما لا یخفی علی من له ادنی فطانة
[دنا ۱۸۶/۷ (۹ نسخه)]
شرح و حواشی:
۱- شرح رسالة فی توجیه التشبیه

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۹/۵ حکمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، قطع: ربعی [ف: ۲ - ۴۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۸۰/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲گ (۱۰۷ر-۱۰۸ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۳۰ - ۱۶۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۴۸/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۲گ، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۳ - ۲۸۳]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۷۵/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شیخ اسماعیل بن عبدالوهاب بن سعید، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۳گ (۱۴۷پ-۱۴۹ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۶ - ۱۷۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱گ (۶۹ر-۶۹پ)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴ - ۶۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۰/۴۶

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱ص (۱۱۱ر)، ۲۱-۳۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۸ - ۴۰۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۳۲-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست نام مؤلف نیامده است که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۸گ [ف: ۲۳ - ۷۲۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۳۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن علی محمد رشتی، تا: ۱۲۱۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۱۳ر-۱۳پ)، ۲۰ سطر [ف: ۱۶ - ۲۴۲]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۰/۱۶

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام کتاب در فهرست «من الفوائد العالیة الجلالیة» آمده که به قرینه نسخه مجلس تصحیح شد؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم، تا: ۱۲۸۷ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج حنایی، ۱ص (۷۴)، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۳ - ۱۴۸]

● **صلواتیه = دوازده امام** / دعا / عربی

salavātīye = davāzdah emām

عزلتی خلخالی، ادهم، - ۱۰۵۲ قمری

'ozlatī xalxālī, adham (- 1643)

مجموعه صلوات و تحیاتی که در طریق اهل بیت درباره امامان معصوم مأثور و نیز صلواتی که توسط علماء و بزرگان شیعه درباره آن بزرگواران انشاء شده است. تعداد قابل توجهی از این نوع رساله‌ها که به صلواتیه یا دوازده امام مشهور است به نظم و نثر از پیشینیان باقی مانده است

مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۷۷/۱

آغاز: الحمدلله الاول بلا ابتداء و الاخر بلا انتها لامبدا لوجوده و لامبلغ لجوده حمدا ازلیا ابدیا سرمدیا علی اطلاقه و الشکر له احدیا و احدیا صمدیا؛ **انجام:** و السلام علی التعالی و التوالی و الدوام و صلی الله علی جمیع الانبیاء و المرسلین و الاولیاء و المقربین من الصادقین و حشره الله معهم و فی زمرتهم، تمت

کامل؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: مرتضی بن حسن حسنی حسینی، تا: رجب ۱۳۰۲ق؛ ۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: - ۱۷۷]

● **الصلوة** / فقه / عربی

aṣ-ṣalāt

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۵۶

آغاز: بسمله کتاب الصلوه. فهی لغه الدعاء؛ **انجام:** افضل الاعمال فی هذا الشهر الورع عن محارم الله

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **صلواتیة** / دعا / عربی

ṣalawātīya

علم الهدی، محمد بن محسن، ۱۰۳۹ - ۱۱۱۵ قمری

'alam-ol-hodā, mohammad ebn-e mohsen (1630 - 1704)

چهار رساله است که مصنف در صلوات و سلام بر حضرت پیامبر و آل طاهرینش انشاد نموده و هر کدام را به اسم خاصی نامیده است. ۱. جامع الدرر؛ ۲. وسیلة القبول فی الصلوة علی آل الرسول؛ ۳. بهجة المهج فی الصلوة علی الحجج؛ ۴. عصمة الکرام فی الصلوة علی اهل بیت النبوة و الامام.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول مذهب، در جای جای نسخه نوشته‌هایی به خط «علم الهدی»؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۵ - ۳۶]

● **صلواتیه** / دعا / عربی

salavātīye

عریضی خراسانی، حسن بن محمد علی، - ۱۳۰۶ قمری

ʻarīzī xorāsānī, hasan ebn-e mohammad ʻalī (- 1889)

صلواتیه‌ای است به انشای مؤلف و مشتمل بر صلوات بر چهارده معصوم علیهم السلام و سایر انبیا و صلحا و شهدا.

چاپ: در مجله میراث حدیث شیعه است

بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۱۴/۱

آغاز: بسمله اللهم صل علی النور المشعشع و البدر الملمع و السر المقنع و الحجاب المرفع؛ **انجام**: و اوجب لی بولایتهم رضاک والجنة و حرم علی بشفاعتهم سختک و النار و لا تفرق بینی و بینهم طرفة عین ابدا فی الدنیا و الاخرة برحمتک یا ارحم الراحمین

خط: نسخ، کا: تقی حسینی خراسانی بشروی، تا: ۲۱ شعبان ۱۳۱۱ق؛ جلد: مقوای، ۷گ (۱ر-۷پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ]

● **صلواتیه** / دعا / عربی

salavātīye

بهبهانی غروی، حسین بن اسدالله، - ۱۳۵۶ قمری

behbahānī qaravī, hoseyn ebn-e asad-ol-lāh (- 1937)

صلوات بر چهارده معصوم از منشئات بهبهانی است که به قول وی مناسب است در اعیاد و جمعه‌ها خوانده شود.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۷۰

آغاز: بسمله یقول الجانی حسین بن اسدالله البهبهانی ینبغی ان یقرء ما رتبته من الصلوات و التسلیمات فی الاعیاد و الجمعات ... اللهم ضاعف صلواتک علی سید الاولین و الاخرین؛ **انجام**: و بحقکم علیه و السلام علیکم من ملتمس عائذ لائذ و رحمة الله و برکاته

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ ۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۸]

● **صلواتیه** / دعا / عربی

salavātīye

احمد بن آقا مرتضی

ahmad ebn-e āqā morteza

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۹۳/۲

آغاز: بسمله هذه الصلوات من تالیف اقل الحاج سید احمد ابن الآقا سید مرتضی اعلی الله مقامه، صلوات الله و صلوات ملائکته المقربین و انبیائه المرسلین؛ **انجام**: اهتزت الانوار للالواء و ضحک البدر فی ادیم السماء.

خط: نسخ مایل به نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۴ص (۲۲۶-۲۳۹)، ۱۶ و ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۵۰ - ۲۲۹]

● **صلواتیه (منظوم)** / حدیث / فارسی

salavātīye (manzūm)

واعظ، حسینعلی بن ابراهیم

vāʻez, hoseyn-ʻalī ebn-e ebrāhīm

منظومه‌ای است فارسی در چهل حدیث در صلوات بر پیامبر اکرم (ص) و ائمه اطهار (ع) تخلص ناظم «واعظ» بوده است.

نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۵۴/۲

آغاز: هذا کتاب صلواة نامه من کلام آقا سید حسینعلی واعظ تخلص خلف مرحمت ... بر ورق گل بنویس ای صبا ×× صل علی سیدنا المصطفی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۴۳۶پ)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: - ۹۰]

● **صلواتیه (منظوم)** / شعر، دعا / فارسی

salavātīye (manzūm)

منظومه فارسی و مختصری است در صلوات بر پیامبر اکرم (ص).

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۵۷

آغاز: بسمله خوش رحمتی است یاران صلوات بر محمد ××گویند از دل وجان صلوات بر محمد / صلوات را خدا گفت صلوات بر محمد ×× موسی که زد عصا را برفرق سنگ خارا / می‌خواند این دعا را صلوات بر محمد؛ **انجام**: ای مالک ممالک برهانم از مهالک ×× بر خلد شو توسالک من غیر ذلک صلوات بر محمد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۵ جمادی الاول ۱۳۵۱ق؛ ۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۸]

● **صلواتیه** / دعا / عربی

salavātīye

غیرهمانند

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۷۴/۱

آغاز: اللهم صلی علی سید الاصفیاء و خاتم الانبیاء محمد المعبوث من سدرة البطحاء و خلاصة العرب العرباء و علی آله المعصومین الأوصیاء المخصوصین بخلوص الانتماء؛ **انجام**: الامام علی بن موسی الرضا وصیه ... و السداد و الوفی بالمعاد و مرشد العباد الی سبیل الرشاد الرشاد الامام محمد الجواد ... ناتمام.

صلوات بر رسول خدا صلوات الله علیه و دوازده امام معصوم است رساله حاضر تا صلوات امام جواد را دربر می‌گیرد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۱ص (۱ر)، ۱۸

سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۳۲ - ۶۶۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۶۲/۷

آغاز: ان الله و ملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه؛ **انجام:** ثم قل اربعا اللهم عذبهم عذابا یستغیث منه اهل النار آمین رب العالمین.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جلد: تیماج مشکی، ۱۱ص (۳۹۲-۴۰۲)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۵۰ - ۲۱۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۳/۲

آغاز: صل و سلم سیدی علی النبی محمد ×× سید ولد آدم خیر البریة احمد / ثم وصیة الولی بعده بالنص الجلی ×× اعنی علی العلی هادی کل مهتد؛ **انجام:** و فی المصابیح روی نصا ثلاثا بالسوی ×× لمن قریش استوی اثناعشر فی العدد / فهل عسیتم لوتری ثری حیدثا ما افتری ×× حقق حقیقة ما جری من سورة المحمد

منظومه زیبایی شامل چهل بیت در دعا و صلوات بر چهارده معصوم (ع) و نقل فضایل آن بزرگواران است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۱۶۷ر)، سطور چلیپا (۱۸×۳۰)، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۳۷ - ۴۳۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱/۸ معزی

آغاز: بسمله. وصلی علی محمد و آله الشرط الثانی للصلوة الوقت و قبل الخوض فی ذلک لابد من الاشارة الی عدد الصلوات؛ **انجام:** و نرجو من الله ان یجعلها ذخیرة لیوم المعاد بمحمد و آله الامجاد ... و قد وقع الفراغ من تألیفها یوم الثلثاء سابع شهر ربیع الاول سنة ۱۲۶۳ من الهجرة النبویه علی صاحبها الصلوة والسلام.

خط: نسخ، کا: نعمت بن عبدالله، تا: قرن ۱۳؛ مؤلف بعد از اتمام رساله صلوة امور چندی نیز افزوده است از جمله آنچه که بعد از نماز به جا آورده می‌شود از جمله تسبیح حضرت زهرا (س)، خواندن ادعیه مأثوره؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۸۴ر-۹۸ر)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۹ - ۱۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۶۶/۳

آغاز: یا ربنا صل علی خیر نبی ارسلا ×× محمد فخر الوری و آله العز الکرام

قصیده میمه‌ای است در صلوات بر چهارده معصوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۷ جمادی الاول ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۸۲ر و پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۰ - ۲۲۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۷۱/۲۷

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن میرزا اسماعیل، تا: ۱۳۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۹۷-۲۰۳)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۶۷]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۲۰/۱-۷/۱۲۰

آغاز: یا رب صل علی من حل فی الحرم ×× محمد المصطفی المخصوص بالکرم؛ **انجام:** قصدی از وره اشاهد نوره ×× ادعی شکوره لیشفع فی

ابیاتی است به عربی در صلوات و نعت پیامبر اکرم (ص)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۲گ، سطور چهارستونه چلیپایی، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵-۲۸۰۹]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۲۰/۳-۷/۱۲۰

آغاز: تبارکت من عم الوجود بفضله ×× وخصصنا فضلاً ببعث محمد؛ **انجام:** نحن یا اهل العبا خمستنا ×× قدملکنا شرقنا والمغربین

اشعار عربی است در نعت وصلوات بر پیامبر اکرم (ص)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در حاشیه تحریر شده؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۶گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۱۰]

۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۸۸/۴

آغاز: اللهم صلی علی محمد و آل محمد ×× سید الشهیدین؛ اللهم صلی علی محمد و آله محمد×× سید السعیدین؛ **انجام:** اللهم صل عی محمد و آل محمد سید المکبرین

ابیاتی است در صلوات و درود بر حضرت پیامبر و آل اطهارش، مصرع اول هر بیت چنین است «اللهم صل علی محمد و آل محمد» و در مصرع دوم وصفی از اوصاف آن خاندان پاک ذکر شده است، مجموعاً ۱۵۰ بیت می‌باشد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۳۸ر-۴۲پ)، ابعاد متن: ۹×۱۵، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۲۸]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۵۹/۱۱

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۰ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳۵ - ۳۱۹]

● صلواتیه / دعا / فارسی

salavātīye

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۱۵/۱-۲۵/۲۰۵

آغاز: بسمله شطری از ثواب صلوات بر سید کائنات خلاصه موجودات شفیع ما؛ **انجام:** در اعلا درجات جنان می‌شود و سر کثرت فضایل و وسعت فضایل صلوات را مجال ذکر نیست در احادیث معتبره بسیار و لاتحصی است.

رساله کوتاهی است در بیان فضیلت صلوات بر حضرت پیامبر (ص) که مؤلف از احادیث جمع‌آوری نموده است. او از دانشمندان شیعی است و این رساله را در سال ۱۲۸۶ شروع نموده و بعد از آن از بیاض عمویش سید علی مطالبی را نقل می‌کند؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۲گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۸۱۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۳۱/۱۷

آغاز: بسمله بعد از ادای ثنای حضرت قدیم بی ابتدا محسن هر پادشاه و گدا؛ **انجام:** و نتایج هولهای روز قیامت و حصول به درجات بهشت و ذلک هو الفوز العظیم.

مؤلف در این رساله ۴۹ موضع که صلوات فرستادن در آنها فضیلت دارد را به طور مختصر ذکر کرده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مجدول؛ مهر: کتابخانه باقر

ترقی؛ ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۲ – ۲۶۸]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۲۲/۲
آغاز: بمیم اول نام محمدی صلوات ×× بدال دایره احمدی صلوات / شکفته دسته گل باغ ایزدی صلوات ×× یگانه گوهر دریای سرمدی صلوات؛ **انجام:** سروش غیب بگوشم رساند خوشحالی ×× که نیست حاجت اظهار شرح احوالی / چرا بوقت سحر که زغصه مینالی ×× که می‌شود دلت ظاهر از غم خالی ... ×× رسان به پادشه تخت مشیدی صلواة.
صلواتیه‌ای است در قالب مخمس مشتمل بر ۱۷ بند متاسفانه نام شاعر نخست و نام تخمیس‌کننده مشخص نگردید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۱۸۶پ)، سطور چلیپایی (۱۶×۳۲)، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۳۵ – ۴۹۱]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۴۶/۱
آغاز: بعد از ادای ثنای بی انتهای حضرت قدیم که بی ابتدا محسن هر پادشاه وگدا؛ **انجام:** چه آن حضرت (ص) است در تمامی مقاسد و مهمات دنیویه و خلاصی از غم‌های حیات فانیه و حصول مطالب باقیه اخرویه و نتایج هولهای روز قیامت و حصول به درجات علیه بهشت ...
مؤلف در این رساله کوتاه چهل و هشت موضع را که صلوات فرستادن در آن ها بر حضرت پیامبر و آل اطهارش لازم است به صورت کوتاه ذکر نموده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۱پ-۴پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۷ – ۱۷۳]

● **صلواتیه کبیر = هزار صلوات** / دعا / عربی
salavātīye-ye kabīr = hezār salavāt
هزار صلوات است بر حضرت پیامبر (ص)، بعد از آن صلواتیه دیگری بر حضرت پیامبر (ص) به عربی تحریر شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۸۹-۱۳/۱۶۹
آغاز: اللهم صل علی محمد سید القانتین. اللهم صل علی محمد سید المستغفرین. اللهم صل علی محمد سید المجاهدین؛ **انجام:** فصیح اللسان مطهر الجنان روف رحیم اذن خیر صحیح الاسلام سید الکونین عین النعیم
خط: ثلث معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ – ۲۸۱۰]

● **صلوتیه نور علی نور** / گوناگون / فارسی
salātīye-ye nūr-on ʻalā nūr

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۹۴
آغاز: بسمله، الحمد لموجد الاشیاء من الموجود و المعدوم؛ **انجام:** سید الکل و آله اجمعین
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن [رایانه]

● **الصمت** / حدیث / عربی
aṣ-ṣamt
ابن ابی الدنیا، عبدالله بن محمد، ۲۰۸ – ۲۸۱ قمری
ebn-e abe-d-donyā, ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad (824 - 895)
مؤلف در این مجموعه احادیثی را که در فضل سکوت و خاموشی و باب‌های دیگر مربوط به آن بوده، در چهار جزء جمع‌آوری نموده که به روایت ابو علی حسین بن صفوان بردعی از وی در اینجا گرد آمده است.
چاپ: بیروت، محقق: نجم عبد الرحمان خلف، دار الغرب الاسلامی، ۷۵۴ص، ۱۴۰۶ق.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۱۱/۱
آغاز: اخبرنا الشیخ ابوالحسین علی بن محمد بن عبدالله بن بشران قراءة علیه فی شهر رمضان سنة احدی عشر و اربعمائة
نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریة (مدرسه عمریه)-دمشق ۳۷۶۸؛ خط: نسخ نازیبا، کا: موفق الدین ابو محمد عبدالله بن احمد بن محمد بن قدامه مقدسی، تا: ۵۶۱ق؛ با علامت سماع و قرائت وی؛ ۱۰۱گ (۱-۱۰۱) [عکسی ف: ۲ – ۲۱۴]

● **صمتیه** / اخلاق / فارسی
samtīye
از: امینای بری؟ در آغاز آمده: «لهذا اذل عباد الله امینای و متضمن بعضی از قول به وصمت و ترک معاشرت بود گردید ...». مشتمل بر فصولی چند. این نسخه به علت افتادگی و جابجایی اوراق شامل بخشی از فصل دوم در غیبت، سوم در بیان غضب، چهارم کذب و پنجم در ریا، فصل یازدهم و فصل دوازدهم در بیان حب جاء و حقیقت جاه می‌باشد. نسخه دیگری از آن در منابع یافت نشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۱۹/۱
آغاز: بسمله بر ارباب دانش و اصحاب بینش واضح است که چون عذر جوئی و پوزش سرائی بتأیید مؤلف القلوب؛ **انجام:** پرسیدند از پیغمبر (ص) از سبب و علة اکثر معصیتها.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ ۱۶گ (۱-۱۰ و ۱۷-۲۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴۷/۲ – ۷۷]

← صمدیه ≻ الفوائد الصمدیة

● **صمصام الاسلام = منظوم فتوح الشام** / تاریخ، ادبیات / اردو
samsām-ol eslām = manzūm-e fotūh-oš šām
احمد سعید اسعد، ق۱۴ قمری

ahmad sa‘īd as‘ad (- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۳۰
آغاز: بسمله، سرنام هی نام الله کا غنی هی گدا حبس کی درگاه کا و هی هی خداوند بالا دهلیست؛ **انجام:** هنین طول سخن اه بخت بتر بس اب ایس خاتمی کا خاتمه کر ...
خط: نستعلیق خوش جلی، بی‌کا، تا: ۱۳۱۲ق؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن، ۲۱۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۳۰/۵×۲۳/۵سم [رایانه]

● **الصمصام الضوارب فی شرح منظومة ارغام النواصب فی ولایة علی ابن ابی طالب** / کلام و اعتقادات / عربی

aṣ-ṣamṣām-uḍ ḍawārib fī š.-i manẓūmat-i irġām-in nawāṣib fī wilāyat-i ‘alī ibn-i abi-ṭālib

جدلی قزوینی، محمد باقر بن محمد علی، ق۱۴ قمری
jadalī qazvīnī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ‘alī (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۳ق
نخست اصل منظومه سید محمد تقی بن آقا میر مومن قزوینی است در ۲۳۰ بیت سپس شرح آن محمد باقر جدلی قزوینی پسر محمد علی فاضل است، در کلام شیعی است. در دو جزء.
آغاز: جزء اول: متن: بالحمد لا یحمد الا الله ×× ولا یلیق الحمد من سواه / فذابعون الله اعلی و اتم ×× حق حقائق الهدایات و تم ...؛ شرح الحمدلله الجاعل الحمد بعد البسملة امام الکتاب و نص فیه علی الامام عند ذوی الالباب.

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۹۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یتلوه الجزء الثانی فی مطاعن الخلفاء الثلاثة. تم فی شهر صفر ۱۳۰۳ و جاء من السواد الی البیاض بقلم
جزء اول تنها است؛ خط: نسخ، کا: داود بن محمد باقر بن محمد علی جدلی، تا: ۱۳۰۷ق، جا: حصار و خردان؛ شاید خط پسر شارح باشد، سه برگ اول منظومه‌ای است در امامت و فضایل؛ ۲۴۲گ، ۱۵ سطر (۱۱/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۷۹]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۴۲۵
آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد هذا ثانی جزئی کتاب صمصام الضوارب فی اثبات؛ **انجام:** تم معجلا بید مسوده ... داود بن محمد باقرجدلی ... قریب الظهر فی قریة المخروبة المدعوة بحصار و خردان فی ۲۷ شهر ربیع الاول ۱۳۱۳.
تنها جزء دوم ؛ خط: نسخ، کا: داود بن محمد باقر بن محمد علی، تا: ۱۳۱۳ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: مقوا، ۵۲۶گ، ۱۵ سطر (۱۱/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۷۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۷۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** اختتم نظم الهدایات و تلمیع القصیدة
در فهرست داود بن محمد باقر جدلی قزوینی مؤلف دانسته شده؛ خط: نستعلیق، کا: داود بن محمد باقر جدلی قزوینی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ سیزده هزار بیت، شرح مصرح اخیر آن نیست؛ ۴۱۹ص، ۳۲ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۱۶ - ۵۲۷]

● **صمصام القاطع** / کلام و اعتقادات / فارسی

samsām-ol qāte‘

سلطان العلماء، محمد بن دلدار علی، ۱۱۹۹-۱۲۸۴قمری
soltān-ol-‘olamā’, mohammad ebn-e deldār ‘alī (1785 - 1868)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۴۶
آغاز: بسمله، الحمدلله اعلی الحق و رفع بنیانه؛ **انجام:** انجام ارباب انصاف کافیست و السیوف
خط: نستعلیق، کا: لکهنوئی، محمد بن موسی، تا: ۱۲۶۳ق [رایانه]

● **الصمغة الحمراء** / عربی

aṣ-ṣamġat-ul ḥamrā’

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۸۳/۱
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۳×۲۱سم [رایانه]

● **صمیم العربیة** / صرف / عربی

ṣamīm-ul ‘arabīyya

زمخشری، محمود بن عمر، ۴۶۷ - ۵۳۸ قمری
zamaxšarī, mahmūd ebn-e ‘omar (1075 - 1144)

تاریخ تألیف: ابی منصور محمد بن یحیی بن هبة الله حسینی
قواعد علم صرف را به روشی مختصری به نام در چند «باب»: باب فی ذکر أقسام الکلمات؛ باب الاعراب و البناء؛ باب التوابع؛ باب المعرفة و النکرة؛ باب التذکیر و التأنیث؛ باب الجمع؛ باب التصغیر؛ باب النسب؛ باب الوصل و القطع؛ باب النون الثقیلة و الخفیفة.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۹۴
آغاز: الاجل صفی الدین شمس النقباء فخر آل ابی طالب ابی منصور ... حرس الله جماله و مد علی أهل الفضل ظلاله؛ **انجام:** أی لاتهین فحذف منها لاجتماع الساکنین
خط: نسخ، کا: محمود بن اسماعیل، تا: پنج‌شنبه ۴ ربیع الاول ۸۷۶ق، جا: مدرسه نقیب علی التنهحانی؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۱۳۵گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۸۰]

● **صناعات = صناعیه = حقایق الصنایع = صنایع الحقایق** / فلسفه / فارسی
senā‘āt = senā‘īya = haqāyeq-ol sanāye‘ = sanāye‘-ol haqāyeq

میرفندرسکی، ابوالقاسم بن میرزا بزرگ، -۱۰۵۰؟قمری
mīrfendereskī, ab-ol-qāsem ebn-e mīrzā bozorg (-1641)

رساله‌ای است در «بیان حد صناعت و منفعت صناعت و اختلاف صنایع در منافع که موجب اختلاف مراتب صناعات است و تحریض بر اقتناء صنایع هر کسی را لایق به استعداد او و تحذیر از صنایع کم نفع کم شرف». در یک «مقدمه» و بیست و سه «فصل». رساله «حقایق الصنایع» و «صنایع الحقایق» نیز خوانده شده. بدین ترتیب: مقدمه معنی صناعت؛ باب ۱. منفعت صنایع؛ ۲. تحصیل صنایع؛ ۳. اختلاف صنایع؛ ۴. صنعت به معنی اعم؛ ۵ تا ۲۱. در اقسام دوازده‌گانه صنایع؛ ۲۲. در اینکه صنایع غیرمتناهی اند بالقوه و متناهی‌اند بالفعل؛ ۲۳. صنایع دائمی و غیردائمی دارای شش فصل.

آغاز: بسمله. الحمدلله و بحول الله و بقوة الله تعالی و صلی الله علی النبی محمد و آله و بعد. غرض از این رساله بیان حد صناعت است و منفعت صناعت و اختلاف صنایع در منافع که موجب

انجام: و دشواری معنوی را چاره نباشد الاعقل بزرگ و کتابهای زمانه اکثر دشواری لفظی را جامع است با رکاکت معنی و فرومایگان بر او جمعند از فرومایگی.

چاپ: بمبئی، همران اخلاق ناصری خواجه، ۱۲۶۷ق؛ تهران، به کوشش استاد علی اکبر شهابی، ۱۳۲۷ش؛ بمبئی، سنگی، ۱۲۶۷، وزیری، ۴۰ص

[دنا ۱۸۷/۷- ۱۸۹ (۷۰ نسخه)؛ الذریعة ۸۹/۱۵ و ۳۴/۷؛ فهرستواره منزوی ۱۳۴/۶؛ ریحانة الادب ۳۵۷/۴ و ۳۴/۷]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۵/۲۵ حکمت

چند برگی از میانه کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری [ف: ۲ - ۴۳]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۱/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** اینست تمام سخن در قسمت صنایع برسبیل اجمال و الله اعلم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۱۶گ (۱۳۲-۱۴۷)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱ - ۳۰۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۹۸/۵

خط: نستعلیق، کا: محمد طالب بن حاجی حیدر، تا: رجب ۱۰۴۵ق؛ جلد: مقوایی، ۲۴گ (۲۱پ-۴۴پ)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۹ - ۲۹۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۶/۸

خط: شکسته تعلیق، کا: محمد شریف بن محمد قائمی، تا: ۱۰۵۱ق؛ ۱۲گ (۴۴پ-۵۵ر) [ف: ۳ - ۲۹۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۰۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۹ ذیقعده ۱۰۵۳ق؛ ۶۴گ (۱پ-۶۴پ)، ۱۳ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۵۲]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۸۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۶گ (۴۰۳پ-۴۳۸)، ۱۸سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۶ - ۴۰]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۳۶/۱۲

کا: محمد قاسم کرمانی، تا: ربیع الاول ۱۰۶۰ق؛ ۲۲ص (۷۳-۹۴)، سطور چلیپا (۹×۲۳)، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۱۴ - ۳۶۹۳]

۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۰/۱۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره ربیع الثانی ۱۰۶۴ق؛ ۱۶گ (۷۲پ-۸۷پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲ - ۵۲۷]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۱/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن الشریف بن محمد علی نصرآبادی، تا: ۱۶ رجب ۱۰۶۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۱۵۵پ-۱۸۰پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۳ - ۱۶۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱۹/۳

آغاز: که بمرتبه شریفتر ازوست او را بردارد، موضوع عمل خود کند و بعلم جزاتاً بصناعتی برسد، که چون عمل او در آن تمام شود فعل طبیعت را از آن جهت که بصورت اشرف رسد یا معین او باشد در فعل طبیعت و بر صناعتی که شده چنین باشد به اینطریق که در سلسله از صناعات نباشد یا باشد و بصناعت چنین که گفتیم نرسد ؛ **انجام:** برابر

کا: محمد قاسم بن عباس، تا: ۱ شوال ۱۰۶۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهان نخودی، جلد: مقوای مشکی، ۴ص (۳۰-۳۳)، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۳/۶×۲۵سم [ف: ۹ - ۶۱۸]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۱/۴۰

در فهرست بدون نام مؤلف. رساله‌ای فارسی در بیان حدود علم و صناعات از نظر فلسفه؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۶ق؛ ۱۷گ (۳۷۵پ۳۹۱ر)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۲۳۸]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۵۴/۱۶

آغاز و انجام: برابر

در یک دیباچه و ۲۳ باب؛ خط: نسخ، کا: میر جعفر بن عبدالله حسینی، تا: ۱۰۶۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۱گ (۱۹۰پ-۲۳۰ر)، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۲۳۹]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۲۵/۳

بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق؛ ۴۷گ (۳۰پ-۷۶پ)، ۱۶ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸ - ۵۳۶]

۱۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۱۱/۹ - ب

آغاز: هذه رسالة موسومه بالصناعة للسید الجلیل المرحوم ... میر

ابوالقاسم الفندرسکی فی فنون طوایف الناس من جهة الصناعة الکلیة و الجزئیة و الحقة و الباطلة کلیة و فی حد الصناعة، و الصناعة اصل قریب للتمدن. و کان هذه الرسالة رشحة من جزء اخیر کتابنا الناموسی، و اما تفصیل الملل و الادیان یظهر فی خاتمة الناموس ان شاء الله تعالی؛ **انجام:** تمت الرسالة بعون الله فی دار السلطنة اصفهان کتبه ابراهیم

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن عبدالحسین نصیری، تا: ۱۰۷۲ق، جا: اصفهان؛ با عنوان و نشان شنگرف از خود نصیری که آن را جزء اخیر کتاب ناموس اصغر خود به شمار آورده و در پایان آن نوشته «قدتم الناموس العلمی الاصغر الحکمی البرهانی ...»، این بند که ۱۲ سطر میشود حک و اصلاح شده و خط خورده است از خود نصیری طوسی؛ ۱۲گ (۱۳۷پ-۱۴۸پ) [ف: - ۴۳۷]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۷۷/۹-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مرتبه سوفسطائیان در جنت بعد از این ده مرتبه است.

نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ افتادگی: انجام؛ ۴گ (۱۴۷-۱۵۰) [عکسی ف: ۲ - ۱۰۳]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۹۹/۲

خط: نستعلیق، کا: ملا مختار بن شاه حمزه بیک، تا: سلخ صفر ۱۰۷۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۱۵۹پ-۱۸۵پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۶/۵سم [ف: ۶ - ۱۹۲]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۰۳/۱۵

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۶۵ص (۱۱۱-۱۷۵)، ۱۷ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۲۸۹۲]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۸۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن، تا: ۱۰۷۸ق؛ واقف: مکتبة الامام امیر المومنین، ۱۳۶۵؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: گالینگور، ۲۵ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [الفبائی: - ۶۵۶]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۷/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: علی بن محمد، تا: ۲۷ محرم ۱۰۸۵ق، حسب امر امیر کلب علی میرزا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۸گ (۲۰۳-۲۳۰پ)، اندازه: ۱۵/۲×۲۷/۵سم [ف: ۴۳ - ۵۳]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۴۹/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:۱۰۸۷ق، جا: مدرسه العالمیه المسماة بمدرسة الخیرات، با یک سرلوح، مجدول؛ ۱۹گ (۹۵ر-۱۱۳)، ۲۳ سطر (۷/۵×۲۱)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۱۱ - ۱۵۳]

۲۰. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۴۵/۷

کا: صفی الدین محمد الحسینی، تا: سه‌شنبه ۸ شوال ۱۰۹۰ق؛ با علامت بلاغ؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده صفی الدین محمد الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج شتری، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۱۴]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۷/۵-۱/۱۵۷

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ ۲۷گ، ۲۲ سطر [ف: ۵ - ۲۸۱۱]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۸۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۵ق؛ کاغذ: ترمه، ۲۵گ (۱پ-۲۵پ)، ۲۰ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۱۴]

۲۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۶۸/۱۳

خط: نستعلیق خفی، کا: محمد محسن خاتون آبادی، تا: ۱۰۹۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۷ - ۳۷۸]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۳۱/۶-ف

نسخه اصل: مجلس ۱۲۹۰۹ (۲۲۱)؛ کا: محمد طاهر، تا: جمعه ۱۴ ذیقعده ۱۰۹۶ق [فیلمها ف: ۱ - ۶۲۴]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۸۱/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** اکثر دشخواریهای لفظی جامع است ... و پریشانی خاطری در رشته کتاب انتظام یافت.

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد قاسم بن بهزاد، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن زرد، ۲۲گ (۴ر-۲۵ر)، اندازه: ۱۶/۶×۲۵/۲سم [ف: ۸ - ۲۳]

۲۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۹۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۶۱گ، ۱۴ سطر (۵/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۵ - ۱۷۹]

۲۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۵/۱ ـ د

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در پایان مهر مورخ ۱۲۰۵؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۴گ، ۱۷ سطر (۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۱]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۵/۴۲

آغاز و انجام: برابر

در ۲۴ باب و خاتمه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۰ص (۳۸۵ – ۴۰۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۳سم [ف: ۳۲ - ۷۳]

۲۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۵۹/۲

خط: نستعلیق، کا: عبدالرضا (عبدالرزاق) بن قاضی علی شولستانی، تا: قرن ۱۱؛ ۴۱گ (۷۲-۱۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۲۱]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۷/۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی، ۶۴ص (۱-۶۴)، ۲۲ سطر [سنا: ف: ۲ - ۱۶۷]

۳۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۳/۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷ - ۲۲۳]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۹۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ مصحح؛ ۳۴گ

(۶۴پ–۹۷ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۷/۵سم [ف: ۳۷ – ۶۹۶]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فستقی [رایانه]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ متوسط، کا: محمد رضا بن محمد تقی بن مظفر، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، دارای سرلوح نیم ترنج؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ ۵۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ – ۱۷۰]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۷۹/۱

خط: نستعلیق، کا: علی قلی بن قرچغای، تا: قرن ۱۱؛ با حواشی همو (علی قلی بن قرچغای) بر صناعیه؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۷۷ص (۱–۷۷)، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۹ – ۱۳۸۰]

۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۴۳/۱

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ عنوان نسخه ما آمده «رسالة فی بیان حقایق الصنایع الکلیة و الجزئیة و بیان مراتبها فی الشرف و الخسة و البحث علی تحصیلها من مخترعات السید الاجل امیر ابوالقاسم قدس سره»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۵۷ص (۱–۵۷)، سطور چلیپا (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۲ – ۲۷۳۶]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۹۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی زرد، ۸۵ص (۳۴۹–۴۳۳)، ۱۸ سطر (۱۰×۱۸) [ف: ۱۲ – ۲۹۳]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۵۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد امین، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۹۱ص (۴۶۵–۵۵۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۹– ۶۶۵]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۵۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۵گ (۱پ–۶۵پ)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۳/۱ – ۹۳]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۶/۳–طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۹گ (۵–۳۳)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۲۳ – ۶۰۶]

۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۳۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۹۰ص، ۲۰ سطر (۴×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳ – ۴۹۷]

۴۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** اینست تمام سخن در قسمت صنایع برسبیل اجمال و الله اعلم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۹۱گ (۱پ–۹۱ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۳/۵سم [ف: ۱ – ۳۴]

۴۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۶۸/۵

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه [ف: ۵ – ۲۹۲]

۴۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۴۰/۸

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۲/۸سم [ف: ۷ – ۱۶۰]

۴۵. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: غره جمادی الثانی ۱۱۰۳ق؛ مصحح؛ ۵۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: – ۱۸۵]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۳/۶

آغاز: غرض من الاغراض محدود الذات. پس درین حد قوة به منزله جنس است که شامل قوة متعلم و عالم است و به لفظ فاعلة جدا شده؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح، محشی، مقابله شده؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۳گ (۸۵ر – ۱۰۷پ)، اندازه: ۱۰/۷×۱۶/۴سم [ف: ۲۹/۲ – ۶۲۵]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۰۸/۱

خط: نستعلیق، کا: رضی الدین محمد حسینی، تا: ۱۵ ذیقعده ۱۱۵۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۹۱گ (۱–۹۱)، ۱۷ سطر (۹/۵×)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۱۶ – ۵۴۸]

۴۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۷۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۱ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۵۰گ (۲پ–۵۱پ)، ۱۶ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: – ۳۳۲]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۳؛ واقف: عضدالملک، ۱۲۷۶؛ ۳۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۴ – ۲۰۴]

۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۳۶/۱

خط: نستعلیق، کا: میرزا علی احمد خان، تا: جمعه ۲۱ ربیع الثانی ۱۲۳۳ق، به پاس خاطر ملا محمد علی صاحب؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۲پ–۱۹پ)، اندازه: ۲۳×۳۱/۵سم [ف: ۲۰ – ۲۶۶]

۵۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۶/۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۶ ذیحجه۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶گ (۸۲پ–۱۰۷ر)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱ – ۱۲۷]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۶/۷

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ – ۹۴۳]

۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۶۲/۱۰

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن محمد رضا اصفهانی مشهور به ارباب، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷گ (۱۵۴ر–۱۸۰پ)، ۱۶

سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۴ - ۳۰۵]

۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۷۰/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۲۷۲]

۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۳۱/۲-ف

نسخه اصل: از روی چاپ چاپخانه علی بهائی در بمبئی نوشته؛ کا: میرزا محمد ابراهیم ساغر پسر محمد اسماعیل اصفهانی، تا: جمادی الاول ۱۲۶۷ق؛ ۴۰گ (۱-۴۰) [فیلمها ف: ۳ - ۱۹]

۵۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۵۲/۲

خط: نستعلیق، کا: محمدحسین شیرازی، تا: ۲۵ ذیقعده ۱۲۷۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴ سطر (۱۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۰۵]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۶۵/۶

خط: نستعلیق، کا: علی بن اسد بیک فراش خلوت ناصرالدین شاه، تا: ۱۲۸۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۸۰گ (۱۸۵-۲۶۴)، ۱۵ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۱۳]

۵۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۶۸/۱۰

خط: نسخ، کا: مسیح کمره‌ای، تا: ۱۲۹۴ق [نشریه: ۲ - ۱۰۰]

۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۲۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: علی نقی ابن میرزا عبدالغنی سمیری، تا: رجب ۱۳۰۶ق؛ با سرلوح، مجدول، محشی، با اشعاری از میرزا عبدالرحیم افسر؛ جلد: تیماج یشمی، ۳۴گ (۱۶۷پ-۲۰۰پ)، ۱۲سطر (۷/۱×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۳سم [رایانه]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۸۳/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۲۶۱]

۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۰۲/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۸ق؛ ۳۲ص (۹۷-۱۲۸) [ف: ۱۳ - ۱۹۹]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۴/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف:۲-۴۱۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۱۴/۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۷۱]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۷/۲۰

بی‌کا، بی‌تا؛ص ۱۳۵- ... [ف: ۵ - ۴۹۸]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۸۸/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۶ص (۹۵-۱۷۰)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۹ - ۶۹۹]

۶۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۱۲/۸-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۸ص (۳۵۸-۴۲۵) [عکسی ف: ۱ - ۱۵۱]

۶۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۵۳/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [ف: - ۳۰۶]

۶۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۳۰/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** چاره نباشد الا عقل بزرگ و کتاب‌های زمانه ما برخی از عنوان‌های این رساله: در بیان حد صناعت باب دوم در منفعت صنایع فصل در حث بر تحصیل صنایع و ذم اهل بطالت. باب در حد صناعت بمعنی اعم ... آخرین عنوان موجود: باب اندر طریقی که نادانان و جاهلان هر زمانه که دعوی دانش کنند ...

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳ سطر (۶/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۳/۵سم [ف: - ۵۰۷]

۶۶. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۸۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۹۴]

۶۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۳/۲۱

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۸ص (۳۷۸-۴۰۵) [ف: ۵ - ۱۷۹]

۶۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۶/۹

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۶گ (۵۹پ-۹۴ر) [ف: ۵ - ۱۷۹]

۶۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۳۰/۶

خط: شکسته نستعلیق، کا: میر محمد حسن قمشه‌ای ابن میرزا محمد حسین، بی‌تا؛ ۲۹گ (۶۹پ-۹۷ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶ - ۱۲۷]

۷۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۷۵/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ به چلیپا و راسته؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۹گ (۳۷ر-۵۵پ)، اندازه: ۱۲/۸×۲۲/۶سم [ف: ۹ - ۱۳۵]

۷۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۹۶/۱۰

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن سرخ [ف: ۵ - ۲۶۳]

۷۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۸]

● **صناعات ادبی** / بدیع / فارسی

senāʻāt-e adabī

غیر همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۶۹

آغاز: بیان مقلوب مستوی:این صنعت چنان باشد که در نثر الفاظ مرکب یاور یک مصراع شعر با یک در نثر الفاظ مرکب یاور یک مصراع شعر یا یک بیت تمام؛ **انجام:** تشبیب: صنعت حال معشوق و خویشتن در عشق او و این را نسیب و غزل نیز خوانند ...

مجموعه‌ای از اصطلاحات صنعت‌های شعر و ادبی در نحوه شعرپردازی است که بدون ترتیب خاصی تحریر شده است. برخی از این صنایع عبارتند از: بیان مقلوب مستوی، رد العجز علی الصدر، حسن التخلص، حسن المطلع، حسن المطلب، مراعاه النظم، المدح الموجه، محتمل الضدین، تاکید المدح بما یشبه بالذم، الالتفات و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۳/۲ – ۹۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۴۳

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۱۹

آغاز: عام لغت عبارت است از معرفت مدلولات کلمات مطلقا؛

انجام: و الله اعلم بالصواب و تم الکتاب

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

● **صناعات شعری و ادبی** / بلاغت / فارسی و ترکی

senā'āt-e še'rī va adabī

مجموعه‌ای از صناعات شعری، ادبی که در انجام آن به تفاوت‌های میان ترکی عثمانی با جغتایی و قزلباشی (آذری) پرداخته شده است. این اثر مشتمل بر یک «مقدمه» و دو «باب»: مقدمه: در تحدید شعر و انشاء؛ باب ۱. صنایعی که اکثر خاصه شعر است؛ باب ۲. صناعاتی که در انشاء نیز کثیر الوقوع است و بعضی از آن مخصوص انشاست از آن جهت که نظم را لطف از رعایت آن کم می‌شود و نثر را لطف می‌افزاید به ترصیع.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲۹/۲

آغاز: سپاس بیقیاس بیرون از احاطه و هم و حواس و ستایش بی آلایش دور از دائره ادراک احساس سزاوار جهان آفرین یکتاو کیان خدای بیهمتاست؛ **انجام:** یعنی او نوایی راست اوی که ایونی ... خاطر جمع ایماس فی عجب کرامن توقیور گنبد گردان آنرا؛ تمام شد کتاب.

خط: نستعلیق خوش، کا: غلامرضا فرزند محمد حسین اصفهانی، تا: ذیحجه ۱۱۳۵ق، جا: کوشک؛ در پایان چنین آمده: «تمام شد کتاب به توجه جناب مستطاب استاد ملا محمد اسماعیل معلم در مدرسه باب قصر در کوشک» (احتمالا در اصفهان)؛ ۴۵گ (۱۵–۵۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۰ – ۳۸۸]

● **صناعات طب** / طب / فارسی

senā'āt-e teb

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۰۲۶

آغاز: بسمله، حمد له ... و بعد این مختصر یست مشتمل است؛

انجام: فقره الولی و ثانیه متصل می‌شود به جلد

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۲۰ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: اسقاطی [رایانه]

● **الصناعة** / کیمیا / عربی

aṣ-Ṣinā'a

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳۴۶/۱۵

آغاز: و هذه رسالة اخری فی الصناعة. قال مصنفها رحمه الله اصول الصناعة فی المادة و التراکیب تطهیر الارکان و سر المیزان ... فی مثال ذلک ان فی الزیبق سراً بدیعاً؛ **انجام:** فانها تنزل مبارکة کرر السبک و تلین تبلغ ما ترید، انشاء الله تعالی.

کاتب درهامش نسخه نوشته است که گویا نگارش شیخ مغوش غربی رحمه الله است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۳گ (۲۶۹ر–۲۷۱ر)، اندازه: ۱۶/۷×۲۹/۶سم [ف: ۸ – ۳۰۶]

● **صناعت** / کیمیا / فارسی

senā'at

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۱۸/۱

آغاز: و فساد شرکاء در آن منظور نیست؛ **انجام:** مخالفت طبیب و خود کشتن مشغول شویم.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۴گ (۱–۲۴)، ۱۹ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف:۴–۱۲۸۷]

← صناعة التشریح ⪢ التشریح الکبیر

● **صناعة التنجیم و اثبات صحة احکام النجوم** / هیئت / عربی

ṣinā'at-ut tanjīm wa iṯbāt-u ṣiḥḥat-i aḥkām-in nujūm

در این رساله چند شبهه درباره صحت احکام نجوم آمده و رد شده و یازده بند است.

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۵/۸ ـ ج

آغاز: بسمله. عونک یا لطیف، ان صدیقا لنا فاظلا یتعالی صناعة التنجیم و یعول علیها حاول بعش المنکرین لها ورد هاعلیه و اوردله فی ابطالها شبهات وشکوکا حیرته و ادهشته؛ **انجام:** و یکون من تعاطاه سعید اعلی حسب ما اقتناه و السلام (تم الکتاب ... ببلدة همدان وصلی الله علی خیر الخلایق ... کثیرا)

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۲۵پ–۲۷ر) [ف: ۱ – ۳۵۰]

● **صناعة الجبر** / ریاضیات / عربی

ṣinā'at-ul jabr

اسکندرانی، ذیو فنطس یونانی

eskandarānī, zīyūfenetes-e yūnānī

مترجم: قسطا بن لوقا، ق۳ قمری

نیمه دوم از کتاب صناعة الجبر تصنیف ذیوفنطس یونانی اسکندرانی است شامل چهار مقاله (۴ تا ۷) که قسطا بن لوقای بعلبکی از یونانی به عربی ترجمه کرده و مشتمل است بر یکصد و یک مسأله به این شرح: مقاله ۴. چهل و چهار مسأله؛ مقاله ۵. شانزده مسأله؛ مقاله ۶. بیست و سه مسأله؛ مقاله ۷. هجده مسأله.
چاپ: قاهره، محقق: رشدی راشد، چاپ اول، ۱۶۱ص، ۱۳۹۴ق.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۶۶

آغاز: بسمله، المقالة الرابعة من کتاب ذیو فنطس فی المربعات و المکعبات؛ **انجام:** تمت المقالة السابعة من کتاب ذیو فنطس فی الجبر و المقابلة و هی ثمینة عشر مسئلة
خط: نسخ، کا: محمد بن ابی بکر بن جاگیر منجم، تا: جمعه ۳ صفر ۵۹۵ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوایی، ۸۰گ، ۲۰ سطر (۹/۲×۱۲/۸)، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۸ - ۲۳۵]

● **صناعت در کیمیا** / کیمیا / فارسی

senā‘at dar kīmīyā

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۶۲/۷

خط: نستعلیق، کا: علی بن محمد بن محمد رضا، تا: ۱۲۹۹ق [نشریه: ۲ - ۱۱۸]

● **الصناعة الصغیرة = الصناعة الطبیة** / طب / عربی

aṣ-ṣinā‘at-uṣ ṣaġīra = aṣ-ṣinā‘at-uṭ ṭibbīya

جالینوس، ۱۲۹ - ۱۹۹ میلادی

jālīnūs (129 - 199)

چاپ: قاهره، محقق: محمد سلیم سالم، مطبعة دارالکتب، ۲۳۴ص، ۱۹۸۸م

شرح و حواشی:

۱- الصناعة الصغیرة الطبیة؛ ابن ابی الاشعث، احمد بن محمد (-۳۶۰)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۰۲/۲

آغاز: بسملة، انحاء المسالک فی التعلیم بحسب رأی بعض الناس خمسة، احدها: المسلک الذی یجری الأمر فیه علی طریق التحلیل و العکس و الثانی: المسلک الذی یکون علی طریق الترکیب؛ **انجام:** مثل الخمر اللطیفة الریحانیة التی لم تعتق و بالریاضة له مثل المشی المعتدل و الحمام و الرکوب تم جوامع الإسکندرائیین ...
شامل مباحث مقدماتی در اقسام بدن، اعم از صحیح و بیمار، انواع امراض و اسباب و علامت‌های آنها و ذکر مزاج العین، ذکر ترکیب العین، ذکر مزاج القلب، ذکر الکبد، ذکر الأنثیین، ذکر مزاج البدن أعنی اللحم، الآفات الحادثة للأعضاء المرکبة بعضها یدرک حساً و بعضها لایدرک حساً؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، ۱۵گ (۲۴ر-۳۸ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۹×۱۷/۵سم [ف: ۳۹ - ۱۵۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ و ۱۱؛ در پایان آن فهرست پاره‌ای از کتاب‌های اوست جز فهرست او که در دو مقاله است و او در پایان همین کتاب بدان اشاره نموده و گفته: «و اما سائر الکتب و التفاسیر التی وضعتها فلیس یضطرنی شیء الی ذکرها فی هذا الموضع لان من رایی ان احصیها کلها فی مقالة واحدة او فی مقالتین و اجعل عنوان الکتاب لجالینوس فی ذکر کتبه». این بخش درست «کتاب فی مراتب قراءة کتبه مقالة واحدة» را می‌ماند (خزرجی ۱: ۹۰)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۴گ (۷-۲۰پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۶سم [ف: ۱۴ - ۴۰۱۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۱/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۵گ (۲۱ر-۷۵پ) [ف: ۲ - ۳۰۶]

● **الصناعة الصغیرة الطبیة** / طب / عربی

aṣ-ṣinā‘at-uṣ ṣaġīrat-iṭ ṭibbīya

ابن ابی الاشعث، احمد بن محمد، - ۳۶۰ ؟ قمری

ebn-e ab-el-aš‘as, ahmad ebn-e mohammad (- 972)

وابسته به: الصناعة الصغیرة = الصناعة الطبیة؛ جالینوس (۱۲۹-۱۹۹)

ترجمه حنین بن اسحاق و تفصیل و شرح احمد بن محمد معروف به ابن الاشعث. جالینوس در این کتاب به بیان شیوه‌های مختلف تعلیم پرداخته و پایان در فهرست کتاب‌های خود را آورده است. این کتاب در پنج «جمله» است و هر جمله دارای چند باب:جمله ۱. صدر کتاب، در نه باب (شیوه‌ها و تعریف‌ها)؛ جمله ۲. درباره ابدان، در سه باب؛ جمله ۳. علامات اعضاء و مزاج‌ها و امراض، در هفده باب؛ جمله ۴. علل و اسباب، در هفده باب؛ جمله ۵. فهرست کتاب‌ها و وصف آنها.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۹/۳-طباطبائی

آغاز: بسمله کتاب جالینوس الذی سماه الصناعة الصغیرة الطبیه نقل ابی زید ... و تفصیل احمد ... ابن ابی الاشعث. قال احمد و هذا الکتاب خمس جمل یشتمل علی ستة و اربعین بابا ... الباب الاول فی جهات التعالیم قال جالینوس کل التعالیم التی تجری علی ترتیب فان المسالک فیها علی ثلاثه انحاء؛ **انجام:** و اما کتابنا فی النبض فینقسم الی اربعة اقسام ... و وصفناه القسم الثالث الاسباب. تم کتاب جالینوس المعروف بالصناعة الصغیره نقل حنین و تفصیل احمد ... بن ابی الاشعث الحمدلله رب العالمین ... فرغ من تسویده سنه ثلاث و تسعین و تسعمائه لاشارة الخدام ... شرف العز و الکرم شرف بیگا ... و بلغه بالمآرب.
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: رمضان ۹۹۳ق، به اشارت خلف الافاضل العظام نتیجه الاماجد الکرام شرف بیک؛ ۳۸ص (۲۳-

۶۰)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۲۳ – ۲۷۷]

● **الصناعة الصغيرة (جوامع) = جوامع الصناعة الطبية /** طب / عربی

aṣ-ṣinā'at-uṣ ṣaġīra (jawāmi') = jawāmi'-uṣ ṣinā'at-iṭ ṭibbīya

جالینوس، ۱۲۹ – ۱۹۹ میلادی

jālīnūs (129 - 199)

مترجم: عراقی، عبدالله بن طیب، – ۴۳۴ ؟ قمری

این کتاب در فهرست ابن ندیم و در نسخه مجموعه ایاصوفیه و کتاب دوم جوامع (شانزده کتاب) جالینوس است. این کتاب را حنین بن اسحاق از یونانی به سریانی ترجمه کرده و بعد (ظاهراً) به دست ابوالفرج به عربی ترجمه شده است. موضوع سخن در این کتاب علایم و اسباب صحت و مرض است و در آغاز آن از مسالک مختلف اطباء در تعلیم و نیز از روش تعلیم جالینوس در کتاب حاضر و در کتاب اثبات الطب و روش جداگانه او در کتاب اسطقسات، مزاج، قوی الطبیعه و باز روش دیگر او در کتاب‌های علل و امراض، مواضع الاهله و حیلة البرء، یاد شده است. در جای دیگر این کتاب، صورت‌های تراکیب حادثه، از دو نسخه سریانی نقل شده و چنین پیداست که سخن مترجم است یا جامع.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۳۷/۱

آغاز: جوامع الاسکندرانیین لکتاب جالینوس فی الصناعة الصغیرة. انحاء المسالک فی التعالیم بحسب رأی بعض الناس خمسه احدها المسلک الذی یجری الامرفیه؛ **انجام:** و بالریاضة المعتدله بمنزله المشی المعتدل و الحمام و الرکوب. تمت جوامع الاسکندرانیین فی الصناعة الصغیره.

از مجموعه جوامع الاسکندرانیین است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ (۲پ–۲۱ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱۹ – ۲۱]

← صناعة الطب ‹ المائة فی صناعة الطب
← صناعة الطب ‹ اصول التراکیب من الطب

● **صناعة الطب** / طب / عربی

ṣinā'at-uṭ ṭibb

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۶۴

آغاز: بسمله. الحمد الله الذی الهم الانسان علم الطب لحفظ صحة الابدان و ازالة المرض بقدر الامکان ... و بعد فهذا مختصر لابد من استحضاره فی صناعة الطب و رتبه علی قسمین القسم الاول کلیاته و فیه مقدمة و مقالتان و خاتمة ... القسم الثانی علم المعالجة و فیه سبعة فصول

در پایان داروها است بترتیب تهجی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۴۹گ، ۱۴ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۱ – ۲۴۷۱]

● **صناعة الطب (مختصر)** / طب / عربی

ṣinā'at-uṭ ṭibb (mx.)

مختصری است در ترکیب ادویه و دستورات پزشکی که به ادعای مؤلف دارای فوائد عجیب و غریبی است که در کتب دیگر نیامده است، در دو قسم: ۱. اصول تراکیب الادویة و استخراج طبایع المرکبات و تحقیق الاوزان و المکاییل؛ ۲. دستورات مصححة و قوانین صحیحة لم یشک احد من العقلاء فی صحته.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۵۵/۵

آغاز: الحمدلله علی ما هدانا سبیل الارشاد و افصح علینا سنن الاسترشاد و نصلی علی کل من اصطفاه ... و بعد فهذا مختصر فی صناعة الطب

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳گ (حاشیه ۱۶۱پ–۱۷۳ر) [عکسی ف: ۲ – ۵۲]

← الصناعة الطبیة ‹ الصناعة الصغیرة

● **الصناعة، العلم، الحالة، الملکة، القوة، اللاقوة و الشکل = الحدود = التعریفات** / فلسفه / عربی

aṣ-ṣinā'a, al-'ilm, al-ḥāla, al-malaka, al-quwwa, al-lā-quwwa wa aš-šakl = al-ḥudūd = at-ta'rīfāt

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ – ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

رساله کوتاهی است در حدود و تعریف بخشی دیگر از اصطلاحات و غیر از رساله «حدود الاشیاء» اوست. نسخه‌ای با انجام مشابه در سپهسالار (ج ۳۰۲/۴) به نام «الحدود و الفرق» از سعید بن هبة الله طیب دانسته شده، نیز با انجام مشابه به نام «قوه و فعل» در مجلس (ج ۳۶۵/۱۰) و فیلمهای دانشگاه (ج ۲۵۴/۳) از نصیرالدین طوسی دانسته شده است.

آغاز: الصناعة، قوة موجودة فی النفس شانها ان یفعل بها ترتیب فی موضع نحو غرض من الاغراض الحکمة ادراک حقایق الموجودات کما هی محال ...

انجام: المعادن و النباتات و الحیوانات لاکصور العناصر سمی صورا کمالیة.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۶/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۸۹-۹۰)، ۱۴ سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۸ - ۶۷۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۷۲/۱۲

آغاز و انجام: برابر

توضیح: نام مؤلف از آغاز و انجام معلوم گردید؛ خط: نستعلیق، کا: محمد هاشمی، تا: رجب ۱۳۰۰ق، جا: طهران؛ ۱گ (۱۶۷)، ۱۸ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۷۰]

● **الصناعة العلمية من رسائل اخوان الصفا** / فلسفه / عربی

aṣ-ṣinā'at-ul 'ilmīyya min rasā'il-i ixwān-iṣ ṣafā

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۳/۴۳-ف

خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛۹گ(۲۱۱پ-۲۱۹پ)[فیلمها ف:۱ - ۵۲۰]

← صناعة المنطق ≻ التوطئة فی المنطق

● **صناعة المنطق** / منطق / عربی

ṣinā'at-ul manṭiq

طبری، المسترشد بن ابی الحسن

tabarī, al-mostaršed ebn-e ab-el-hasan

در یکی از نسخه‌ها «صدر الاوسط الکبیر» فارابی را می‌ماند (فهرست دانشگاه ۳: ۱۱) و چاپ شده در مجله دانشکده زبان و تاریخ و جغرافیای دانشگاه آنکارا ۱۶: ۳ و ۴، سال ۱۹۵۸، ص ۱۸۷-۱۹۴.

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۸۷/۱۷

خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ ۲گ (۲۲۵ر-۲۲۶پ) [نشریه: ۲ - ۱۲۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴/۱۴-ف و ۲۲۶۸/۱۴-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۷۲۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۸۸-۹۱)، ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۰۷ و ۶۶۵]

● **صناعة المنطق** / منطق / عربی

ṣinā'at-ul manṭiq

ناشناخته. در فهرست مجموعه آمده است: «مقالة لبعض القدماء فی صناعة المنطق».

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳۴/۶-عکسی

آغاز: بسمله. و به القوة و الحول. فصل فیما هی صناعة المنطق و فیما ذا منتفع بها. ان کل انسان متطور علی؛ **انجام:** و هذا منافع المنطق علی الاطلاق و لها ایضا منافع کثیرة یختص بها اعقلنا ... کتابنا هذا و حسبنا الله و نعم الوکیل و به استعین و صلی الله علی سیدنا ...

خط:نسخ کهن،بی‌کا،تا:۵۵۷ق؛۳گ(۱۷-۱۹) [عکسی ف: ۲ - ۱۸۵]

● **صناعة المنطق و فیما ذا ینتفع بها** / منطق / عربی

ṣinā'at-ul manṭiq wa fīmā ḏā yantafi'-u bi-hā

درباره صناعت منطق و فایده آن است. از نویسنده این رساله آگاهی در دست نیست ولی می‌توان حدس زد که در دوره‌ای نوشته شده است که دانشمندان می‌خواسته‌اند نیاز و احتیاج به فن منطق را اثبات کنند، یعنی دوره فارابی و ابن سینا، وگرنه در دوره‌های بعد همچون دوره کاتبی قزوینی و قطب الدین رازی توجه فراوان به مطالب ابواب مختلف منطق داشتند و فایده و سود آن را فقط به اختصار در آغاز کتاب‌ها یادآور می‌شدند.

آغاز: ان کل انسان مفطور علی قبول تزاید المعرفة و ذالک انا نجد کل واحد من الناس یؤثر المعرفة و یختار الزیادة منها حتی ان الصبیان و من لاعقل له یؤثر استماع الاحادیث و الخرافات و یکثر الزیادة فی معرفته بالامور

انجام: و هذا منافع صناعة المنطق علی الاطلاق و لها ایضا منافع کثیرة تختص بها اغفلناها لئلایخرج عن حد کتابنا هذا و حسبنا الله و نعم الوکیل و به استعین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین اجمعین.

چاپ: به اهتمام مهدی محقق در منطق و مباحث الفاظ (تهران، موسسه مطالعات اسلامی دانشگاه مک گیل با همکاری دانشگاه تهران: ۱۳۵۳)

یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۶۴/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ ربیع ۵۵۷ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۴۴۸]

● **صناعة النجوم** / هیئت / عربی

ṣinā'at-un nujūm

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

رساله کوتاهی است در بیان صناعة نجوم. مؤلف در این رساله کلیاتی را در خصوص این صنعت بیان کرده است.

آغاز: بسملة، قال الشیخ الإمام العالم ... هذه أمور یجب أن یکون محفوظة علی خاطر من معانی صناعة النجوم، برج الحمل؛ ذکر نهاری منقلب حار یابس ربیعی معوج الطلوع لشرقی و هو بیت المریخ و شرف الشمس و هبوط زحل ...

انجام: حلول القمر بالحوت، صالح الشرب الدواء المسهل و الإستحمام و تفصیل الشباب و لبسها و إحضار الرسل و إرسالها و صید الماء و لقاء أهل الدین یکره فیه تأسیس البناء و سفر البر و الفصد و إخراج الدم.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۱۲/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی، افزودگی‌هایی در

موضوع رساله با عنوان «الأسرارالتی کانت حکماء الهند و الیونانیین یکتمونها و لا یختاروا إظهارها و باب فی اللعب بالجوکان و الکرة» در سه برگ (۲۴۳پ–۲۴۵پ)؛ کاغذ: شرقی، ۸گ (۲۳۶پ–۲۴۳پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۹ – ۱۷۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۳۱/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسفندیار مازندرانی، تا: ۱۶ ربیع الاول ۱۰۳۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۹گ (۴۷۴پ–۴۸۲)، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۸ – ۶۵۳]

● **صناعة النظم و النثر = الصناعتين** / ادبیات / عربی

ṣinā‘at-un naẓm wa-n naṯr = aṣ-ṣinā‘atayn

ابوهلال عسکری، حسن بن عبدالله، – ۳۹۵ ؟ قمری

abū-helāl-e ‘askarī, hasan ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 1006)

تاریخ تألیف: ۳۹۴ق

چاپ: استانه، ۳۷۰ص، ۱۳۲۰ق؛ قاهره، محقق: علی محمد البجاوی و محمد ابوالفضل ابراهیم، دار احیاء الکتب العربیة، ۵۲۸ص، ۱۳۷۱ق.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۲۹

آغاز: بسمله، الحمد لله و الی نعمه وصلواته علی نبیه الهادی؛ **انجام:** و هو جل ثناوه ولی ذلک بمنه و لطفه

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ در ص ع آمده: «کتاب الابانة عن حدود البلاغة و اقسام الفصاحة»؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن [الفبائی: ۴ – ۳۸۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۰۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۳۵۰]

● **الصناعة و الكيمياء** / کیمیا / عربی

aṣ-ṣinā‘a wa-l kīmīyā’

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵۳/۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳ – ۹۷]

← الصناعتين ≻ صناعة النظم و النثر
← صناعيه ≻ صناعات
← صنایع ≻ مجموعة الصنایع

● **الصنايع** / کیمیا / عربی

aṣ-ṣanāyi‘

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۱۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی اکبر سلطانی [رایانه]

● **صنایع** / کیمیا / فارسی

sanāye‘

ناشناخته:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۹۶

آغاز: بسمله، و در شب جهارشنبه یا جمعه بخور کند عده پنج هزار؛ **انجام:** اطراف او را ... خمیر پخته بود برداشته ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ رساله در دفع اسمار در آغاز این نسخه قرار دارد و چند رساله دیگر، ضمیمه هستند؛ جلد: تیماج، قطع: بیاضی [الفبائی: ۴ – ۳۸۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۷

آغاز: صفحات مس را ذوب کرده در ... گاو بریزد؛ **انجام:** شگفت بدهد و صلایه و دمس ملایم ... شود تمام است.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد ایرانی [الفبائی: ۴ – ۳۸۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۶

آغاز: از برای ثبوت شنجرف که ... خودم تجربه کرده ام علف؛ **انجام:** بی طوفان شدن و السلام صحیح است.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد ایرانی [الفبائی: ۴ – ۳۸۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۱

آغاز: سرکه بریزد و به هم زند و ... کند؛ **انجام:** تقطیر کنید که بی زحمت است و السلام

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد ایرانی [الفبائی: ۴ – ۳۸۷]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۶۹۹

آغاز: طریقه تقطیر زیبق روح زیبق با هم ملقمه نموده بعد؛ **انجام:** که عقد شود تمام است

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد ایرانی [الفبائی: ۴ – ۳۸۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۶۸۱

آغاز: دوای چشم مجرب براده روح نمک طبرزد؛ **انجام:** خوب خواهد شد و السلام

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد ایرانی [الفبائی: ۴ – ۳۸۷]

۷. تبریز؛ نخجوانی، حسین؛ شماره نسخه:۲۷

در بیست و هفت باب مانند مجموعة الصنایع چهل بابی در هنرها و پیشه‌های کهن؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ش ۲۳۱۵ [نشریه: ۴ – ۳۳۹]

● **صنایع ادبی** / بلاغت / فارسی

sanāye‘-e adabī

بعضی از عناوین ابواب: باب ۵. اسجاع؛ ۶. مقلوبات؛ ... ۵۰. حسن تعلیل. پس از ذکر پنجاه باب، به ده باب قسم ثانی پرداخته که به تصرف سخن پروران متأخر است: باب ۱. صفت لف و نشر؛ ... ۱۰. مرسل.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۲۳/۱

آغاز: ... در کوی او از باد تست ×× با چنین آمد شدن جانم فدای باد باد؛ **انجام:** و این مختصر بدعای دولت پادشاه ختم شد

فالحمدلله رب العالمین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹گ (۱ر-۲۹ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۲سم [ف: ۴۱ - ۱۳۰]

● صنایع الاسحار فی بدایع الاشعار = القصیدة المصنوعة = بدایع الاسحار فی صنایع الاشعار = بدیعیه منظوم = قصیده قوامیه / عروض و قافیه، شعر، بلاغت / فارسی

sanāye'-ol ashār fī badāye'-el aš'ār = al-qasīdat-ol masnū'a = badāye'-ol ashār fī sanāye'-el aš'ār = badī'īye-ye manzūm = qasīde-ye qavāmīye

قوامی گنجوی، - ۵۷۶ ؟ قمری

qavāmī ganjavī (- 1181)

قصیده‌ای است رائیه در صد بیت مشتمل بر هشتاد و سه صنعت از صنایع بدیع که در مدح قزل ارسلان (۵۷۱-۵۸۷ق) سروده شده است. آن را محمود بن عمر نجاتی نیشابوری شرح کرده و مشکلات آن را با ذکر مثال‌هایی مرتفع نموده و به وزیر غیاث الدین اهداء نموده است. به نامهای «قصیده مصنوعه» و «قصیده قوامیه» نیز موسوم است.

آغاز: بسمله ... حسن المطلع و الترصیع. ای فلک را هوای قدر تو بار ×× وی ملک را ثنای صدر تو کار؛ الترصع مع التجنیس: تیر چرخت زمهر دیده سپهر ×× تیر چرخت زمهر دیده سپار

انجام: (حسن المقطع) تا عیانست مهر را تابش ×× تا نهانست چرخ را اسرار / روز و شب جز سخا مبادت شغل ×× سال و مه جز طرب مبادت کار

چاپ: ایران، تهران، ۱۳۰۱ق، سنگی، وزیری کوچک، با تصویر ناظم، با دیباچه حسینقلی خان سلطانی کرمانشاهی، به سعی و اهتمام محمد ابراهیم مشتری طوسی [مشهور به حسام الشعراء]، (تاریخ کتابت ۱۳۰۰)؛ ایران، ۱۳۷۰ق، خشتی (ختام الغرر: صص۱۹۳-۱۹۷)؛ به کوشش بهروز ایمانی در گنجینه بهارستان

[دنا ۱۹۱/۷(۲۲ نسخه)؛ کشف الظنون ۲۲۹/۱؛ نسخه‌های منزوی ۲۱۲۶؛ الذریعه ۸۹/۱۵]

شرح و حواشی:

۱- پیروزی و مقاله نوروزی؛ نجاتی نیشابوری، محمود بن عمر (-۷۲۸)
۲- بدایع الاشعار فی شرح صنایع الاسحار؛ بدایع نگار، فضل الله بن داود (۱۲۹۶-۱۳۴۳)
۳- بدایع الاسحار (ترجمه)

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۱۳/۱۰ صدر

خط: نسخ خوب، کا: عبدالحسین بن الحسن بن عبدالجبار، تا: ۷۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ قسمت اول این قصیده افتاده و «بدایع الاسحار فی صنایع الاشعار» که از مشاهیر قصاید فارسی و مشتمل بر صنایع بدیعیه می‌باشد، منشی آن جمال الدین محمد بن ابی بکر قوامی مطرزی می‌باشد و نجاتی چنان‌که گفته شد بر آن شرحی به فارسی نوشته است؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۲ - ۴۴۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۳/۴-ف

نسخه اصل: لالا اسماعیل ش ۴۸۷ر؛ بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۵گ (۱۷پ-۲۱پ) [فیلمها ف: ۱ - ۵۰۰]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۹۳/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۲ سطر [ف: ۵- ۲۳۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۳۴/۴

آغاز و انجام: برابر

شرحی از این قصیده در حواشی نسخه آمده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۲ص (۶۵-۷۶)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵۰ - ۱۹۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۳۰/۲

خط: نسخ، کا: محمد بن حاجی بن حسین یارجبی، تا: حدود ۹۵۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۲۹پ-۳۹پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۸ - ۱۷۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۰/۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۸ص (۷۵-۸۲) [ف: ۳ - ۳۸۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۷۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۵ق؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۹پ-۱۱ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۵۵]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۱۶/۱۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۹۰پ- ۱۹۲ر)، اندازه: ۱۳/۹×۲۰/۲سم [مختصر ف: - ۱۰۴]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۹۶/۴

به انضمام قصیده از ملک الشعراء بهار، دو رباعی از صبوری در باره محمود خان ملک الشعراء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵گ (۶۹پ- ۷۳پ) [مختصر ف: - ۵۳۳]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۰۶/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا ابراهیم اشعری شاعر، تا: رمضان ۱۲۰۰ق؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج سبز، ۶ص (۱۷۳-۱۷۸)، ۱۵ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۷۸۷]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۳۶/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۶۲-۶۵)، ۱۹ سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۲۸ - ۵۵۲]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۸۵/۴۴

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۳گ (۴۴پ-۴۶ر متن و هامش دوم)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۸/۶سم [ف: ۸ - ۱۹۷]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۵۷/۳

آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق؛ ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۲۴۶]
۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۴۶/۵
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد، تا: ۱۲۳۸ق؛ ۴گ (۸۶-۸۹)، ۲۲ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۲۳۴۱]
۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶/۴-طباطبائی
خط: نستعلیق شکسته زیبا، کا: علی محمد، تا: ۱۲۵۵ق؛ مذهب؛ ۴گ (۱۱۱-۱۱۴)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲۲ - ۵۰]
۱۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۶۰/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۷ ذیحجه ۱۲۷۷ق؛ ۳۲ص (۳۱۷-۳۴۸)، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ - ۲۰۷]
۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۱۵/۱۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق و تحریری، کا: علی اکبر بن شیر محمد همدانی، تا: ۱۲۹۷ و ۱۲۹۸ق، جا: همدان؛ قصیده‌ای در بیان صنایع اشعار که هر یک در یک بیت بیان شده است، در آغاز این نسخه آمده: «فی السجع المرصع بلسان العرب فی انواع البدیع ...»؛ ۱۳ص (۲۹۴-۳۰۶)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۵۰ - ۱۸۱]
۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۳۵/۴
خط: نستعلیق چلیپا، کا: ادیب، تا: ۱۳۰۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل آبی، ۱۴ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۱۵]
۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۵۸/۲
خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛۱۲سطر(۶×۱۱)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۱۳۹]
۲۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲/۲ ـ ج
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۸ سطر (۹/۵×۱۹)، ۴گ (۶۷پ-۷۰پ) [ف: ۱ - ۲۵۰]
۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۲۳/۱۲
آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ×× هست کلید در گنج حکیم؛
انجام: چبود گر کف تو بر دارد ×× از میان من و زمانه غبار
خط: نسخ قدیم خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، ۹ص (۱۴۷-۱۵۵)، ۲۵ سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۸ - ۸]
۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۷۲/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۴گ (۱۵۶ر-۱۵۹پ)، ۱۹ سطر [ف: ۳۶ - ۳۱۸]
۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۶/۴
آغاز و انجام: برابر
تذکر: در فهرست با عنوان «قصیدة القوامیة» آمده و از رشید وطواط دانسته ولی ظاهرا به خطا رفته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز. [ف: ۳۴ - ۳۰]
۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۸۸/۴-۳۱/۱۶۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** الحیفا: دل شد وهم نبینند از روی مهر ×× سر شد و هم نبینند از وی کار
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، مذهب، ۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۶۰۵]

← صنایع البدایع ← دیوان سیفی بخاری

● صنایع البدایع فی علم البدیع / بدیع / فارسی

sanāye‘-ol badāye‘ fī ‘elm-el badī‘

حسینی، مهدی، ق۱۳ قمری

hoseynī, mahdī (- 19c)

وابسته به: حدائق السحر فی دقائق الشعر؛ رشید وطواط، محمد بن محمد (-۵۷۳)
تاریخ تألیف: ۱۲۹۴ق
منظومه کوتاهی است در بدیع که شاعر از روی کتاب «حدایق السحرفی دقایق الشعر» وطواط به نظم کشیده است. او در اشعارش پروین تخلص می‌کند.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۵۸/۲-۱۵/۱۹۸
آغاز: نگارا سخن گفتن آغاز کن ×× درگنج پوشیده را باز کن / چو بر نظم پروین رسدخانه ام ×× مزین بدین نام شد نامه ام؛
انجام: چوپروین بفن بدیع این کتاب ×× کند ختم تاریخ گوید سحاب / نوشتیم چون نظم پروین به دل ×× مر این نامه طی شدکطی السجل / هزاران درود ازخداوند گار ×× به آل نبی تا به روز شمار
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۸۱۱]

● صنایع بدیعی = قصیده مصنوع / ادبیات - فارسی

sanāye‘-e badī‘ī = qasīda-ye masnū‘

حسام خویی، حسن بن عبدالمؤمن، - ۹۸۴ ؟ قمری

hosām-e xū’ī, hasan ebn-e ‘abd-ol-mo’men (- 1577)

قصیده در صنایع شعری. در پایان از سلطان رکن الدین قزل ارسلان ابن کیخسرو ستایش کرده است (دیباچه). منزوی (نسخه‌ها، ص ۲۱۴۵) گفته است که قصیده مصنوع است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۸۵/۴۵
آغاز: الحمدلله واهب الغفار، والصلاة علی نبیه محمد المختار ... الترصیع:ای جهان را به دولت تو قرار ×× ای زمان را به خدمت تو مدار
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۲گ (۴۶ر-۴۷پ متن و هامش دوم)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۸/۶سم [ف: ۸ - ۱۹۸]

● **صنایع بدیعیه** / ادبیات / فارسی

sanāye‘-e badī‘īye

رساله‌ای است در صناعات شعری و در خواص شعر، در بیست و دو «اصل» که شانزده اصل از آن در صنایع و بدایع و شش اصل دیگر در حدایق و حقایق آن.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۴۸/۸

آغاز: بسمله. روزی در شهر تبریز فقیری از صاحب کمالی استفسار نمود که سخن چگونه لعبتی است که در پرده غیب رویش نمیتوان دید؛ **انجام:** ششم ترتیب و تکدیر آنچنان باشد رد دامن چهار چهار چهار گیر تا گیردت چهار چهار چهار دست. و السلام علی من اتبع الهدی

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج کبود، ۲گ (۸۳ر- ۸۴پ)، ۱۶ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۴ - ۲۰۶]

● **صنایع الحسن** / بلاغت / فارسی

sanāye‘-ol hosn

فخری هروی، محمد بن امیر، ۹۰۳؟-قرن ۱۰ قمری

faxrī heravī, mohammad ebn-e amīr (1498 - 16c)

اهداء به: به نام میرزا ارغون شاه والی سند و تته (۹۲۸-۹۶۲ق) از فخری هراتی، مشهور به سلطان محمد بن امیری که تحفة الحبیب را در ۹۳۹ق ساخته (مشترک ۶۵۵/۷) و روضة السلاطین را در حدود ۹۶۰ق نگاشته است (همان ۷۳۵/۱). در دیباچه از کسانی که پیش از او و در این زمینه کار کرده‌اند نیز نام می‌برد: خواجه نصیرالدین طوسی، رشید وطواط، وحید تبریزی، شرف رامی، قطب الدین علاء، شمس قیس، عطاء الله نیشابوری؛ و می‌افزاید که بیشتر آنان برای صنایع از سروده‌های خود شاهد آورده‌اند و مردم چندان میلی به آن ندارند و من شواهد را از متقدمان و متأخران برگرفته‌ام و آن را صنایع الحسن [اشاره به نام ارغون شاه] نامیدم.

[دنا ۱۹۲/۷؛ مشترک پاکستان ۲۴۰۳/۱۳؛ نقوی ۹۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۲۷/۶

آغاز: بسمله. صنایع ثنای بی غایت، و بدایع حمد بلا نهایت مر صانعی را ... اما بعد، فقیر قلیل البضاعت، و حقیر بی استطاعت فخری بن محمد امیر الهروی؛ **انجام:** ... چنانکه در معرکه ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛۱۷گ (۶۳پ-۷۹ر) [ف: ۱ - ۱۶۶]

← صنایع الحقایق > صناعات

● **صنایع خط** / خط / فارسی

sanāye‘-e xat

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۸۵/۱۵

بندی در صنایع خط: خط شجری، خط طلسم و هندسه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۲گ (۴۳ر- ۴۴پ در هامش سوم) [ف: ۸ - ۱۹۵]

● **صنایع شعری** / ادبیات / فارسی

sanāye‘-e še‘rī

رامی، حسن بن محمد، - ۷۹۵ قمری

rāmī, hasan ebn-e mohammad (- 1393)

این رساله مشتمل بر دو «قسمت» می‌باشد: ۱. حاوی پنجاه باب است به اصطلاح استادان سابق با تصرف چند؛ ۲. حاوی ده باب است به تصرف سخنوران متاخر. در این قسم انواع و اقسام صنایع بدیعی می‌آید.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۵/۱

آغاز: بسمله، این رساله ایست در صنایع شعری از شرف بن محمد الرامی؛ **انجام:** معزالدین اویس بن حسن باد

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن کربلائی شاه کرم، تا: شاید ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج زرد، ۳۵ص (۱-۳۵)، ۱۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۶ - ۱۴۹]

● **صنایع شعری** / بلاغت / فارسی

sanāye‘-e še‘rī

لاهوری، لطف الله بن احمد، ق۱۱ قمری

lāhūrī, lotf-ol-lāh ebn-e ahmad (- 17c)

باب دوم آن در بدایع معنوی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۲۲

آغاز: و در بیشه در آمده شیری سهمگین را بکشت؛ **انجام:** جز دیده که هر چه داشت دریابم ریخت و راقم این رساله و محرر این مقاله لطف الله مهندس پوراستاد احمد معمار گفته روز اول ایاز خواسته بود که مراباد عاقبت محمود و بر همین مصراع این باب را بلکه این کتاب را ختم نموده و الله اعلم بالصواب و منه المرجع و الیه المآب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۷۷ق، جا: بابدر؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: محمد مظفر الدین ۱۲۵۰؛ جلد: تیماج تریاکی، ۳۸گ، ۱۴ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۲۰×۲۲سم [ف: ۱۶- ۷۶]

● **صنایع شعری** / ادبیات / فارسی

sanāye‘-e še‘rī

مایل، آقا بابا عبدالله، ق۱۳ قمری

māyel, āqā bābā ‘abd-ol-lāh (- 19c)

در این نسخه صنایع شعری و مستعمل به نزد شاعران آمده و

ظاهراً ملاک نویسنده کتاب «حدائق السحر» رشید وطواط بوده است بدون اشعار عربی آن و نثر آن نیز زمانی است نه نثر گذشته وطواط.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۱۰/۱

آغاز: صفای صفوت رویت صفات گلستان دارد ×× هوای جنت کویت حیات جاودان دارد؛ **انجام:** مقفای مسجع معنوی متساوی الوزن است تمام

خط: شکسته نستعلیق، کا: آقا بابا عبدالله کرد محله استرآبادی متخلص به مائل، تا: ۱۲۷۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۳ص، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۳۰۳]

● صنایع شعری / ادبیات / فارسی

sanāye‘-e še‘rī

غیر همانند:

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۴۷/۷

آغاز: بسمله. بدانکه قافیه نزد ارباب صنایع عبارت است از تمام آنچه تکرارش در آخر ابیات باشد، پاسخی باشد، به شرحی اینکه مستقل باشد از تلفظ ... (۳ سطر بعد) ترصیع - هم کاکل مشکین، کرا خیزد از این خوشتر شمیم سنبل پرچین کجا ریزد چنین نمود و مثل این قافیه را مقید مجرد گویند (نک: قافیه، جامی، هف، با این سرآغاز که جز این است)؛ **انجام:** قطعه [۷ بیت] عمر او را عدد سال دو صد ×× سال او صد نه و هر مه صد سال. تم، تم، تم، تم

از ناشناسی پیش از ۹۷۱ق که تاریخ نسخه است، و پس از میر علیشیر نوایی (- ۹۰۶ق) که در آن از وی نام برده شده است. سربندها نانویس مانده، برای نشانی: «[سفیدی] در تعریف صنایع شعر، و آن بسیار است. لیکن بعضی که کثیرالاستعمال است و متقدمین در کتب یاد کرده‌اند و بعضی که متأخرین باز نموده‌اند و برخی از آنچه زاده طبع این حقیر است شرح کنیم. اول ترصیع [سفیدی]، به فارسی جوهر، در غیر جوهر، نشاندن است. و در اصطلاح اهل بلاغت آن است که، شعر را خرد، خرد کنند. تا هر خردی به وزن و روی متفق باشد. چنانکه در این بیت: نسیم کامل مشکین کراخیزد از این خوشتر / شمج سنبل پرچین کجا ریزد چنین عنبر» (گ ۴۳پ)؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۹۷۱ق؛ اهدایی: دکتر صادق کیا؛ ۱۰گ (۴۰پ-۴۹پ) [ف: ۳ - ۲۱۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۱۳/۳

چند قطعه در صنایع شعری؛ خط: نستعلیق، کا: منصور، تا: ۱۰۵۴ق [ف: ۸ - ۱۶۶]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۶۰/۲

آغاز: التضمین. این صنعت چنان باشد که شاعر مصراعی یا بیتی یا دو بیت از کسی دیگر در میان شعر خویش بیارد؛ **انجام:** اما مثل آن دشوار توان گفت ودرتازی امیر را بوفراس و بختری راست از این [جنیی] و در پارسی فرجی را و فرخی را و من بر لفظ فرخی این کتاب را تمام کردم.

صنعت‌هایی را که در شعر به کار می‌رود شرح کرده و شاهدها از عربی و فارسی آورده، احتمال دارد از وحید تبریزی باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «عبده محمد اسماعیل» (مربع)؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۱گ (۵۹ر-۶۹پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۲۸]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۳۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی نجف آبادی فرهانی [رایانه]

● الصنایع و البدایع / بدیع / عربی

aṣ-ṣanāyi‘ wa-l badāyi‘

در خواص مصنوعات شعری.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۹/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج تریاکی، ۳ص (۱۹۱-۱۹۳)، ۳۰ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [سنا: ف: ۱ - ۶۶]

● صنایع و بدایع / ادبیات / فارسی

sanāye‘ va badāye‘

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۶۳

آغاز: باب در بیان صفت مشبه به زنخ را ترنج ... ساعد را حمایل بلور عاج؛ **انجام:** بیان فتحه را حذف کنند چون جامها و نامها و خامها.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

← الصنایع و الفنون > مفاتیح کنوز الودایع من رموز العلوم و الصنایع

● صنایع و معادن (درباره) / صنعت / فارسی

sanāye‘ va ma‘āden (darbāre-ye)

جعفر قلی خان، ق۱۳ قمری

ja‘far qolī xān (- 19c)

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۶۹/۴ - ج

آغاز: اصول و مواد انشاء هر گونه صنایع و حرف متداوله معهوده در ممالک ایران بنحو اکمل و اتم موجود و مهیا است؛ **انجام:** بانواع امتیازات خاصه و استظهارات شامله مخصوص باشد حرر فی ۵ ربیع الثانی ۱۲۹۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۵ ربیع الثانی ۱۲۹۱ق؛ ۲گ (۲۰پ-۲۱ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵/۵سم [ف: - ۸۱]

← صندوق الجوهر ⟵ منهاج السالکین و معراج الطالبین

● **صندوق الحکمة** / کیمیا / عربی

ṣundūq-ul ḥikma

جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

رساله مختصری است در کیمیا مشتمل بر چندین «فصل» که فصل دوم آن در چندین فرع می‌باشد با این عناوین: فرع ۱. فی تصحیح هذا العلم و معرفته؛ ۲. ذکر هذا العلم و علم الشرع؛ ۳. فیما هو جائز فی وجود هذا العلم فی العقل؛ ۴. معرفة الاجساد و غیرها؛ ۵. معرفة الآلات و تدبیرها؛ ۶. الاکاسیر الاحمر و الابیض و غیرهما؛ ۷. کیفیة الجواهر و العقاقیر

[دنا ۱۹۲/۷؛ الاعلام زرکلی ۱۰۳/۲–۱۰۴؛ اعیان الشیعة ۳۸/۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۰۷/۱

آغاز: الحمد لله وحده ... قال الشیخ الامام ... من منع الحکمة من اهلها فقد ظلم نفسه و الظلم عبارة عن وضع الشی ء فی غیر موضعه

نسخه اصل: کتابخانه دانشگاه کراچی – پاکستان ۱۹۹۹۱؛ خط: نسخ، کا: محمود حمدی، تا: دوشنبه ۷ محرم ۱۳۴۲ق؛ از روی نسخه ۳۰۳ دار الکتب المصریة؛ ۳۹ص (۱–۳۹) [عکسی ف: ۶–۱۳]

● **صندوقة المعارف** / معما / فارسی

sandūqat-ol ma‘āref

بروسوی، احمد بن خیرالدین، – ۱۱۲۰ قمری

borūsavī, ahmad ebn-e xayroddīn (- 1709)

کتابی است در لغز و معما.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ×× مصرع سنجیده ز نظم کریم. بعد از ادای وظایف سپاس خداوند واجب الوجود و مفیض الخیر و الجود علت اسماء و توالت نعماوه و پس از درود نا معدود بر حضرت رسالت پناه ...

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یتلی فی سوره الانفال، یصلی و یصوم و یقعد و یقوم ... و الحمد لله اولا و آخرا و باطنا و ظاهرا و صلی الله تعالی سیدنا و سید الانام و آله البرره الفخام ما تداورت الالغاز فی الافواه و تزعزت بها الشفاه

خط: نستعلیق، کا: چشمی زاده رشید، تا: ۱۱۵۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۵۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ – ۹۴۱]

← صنعت ⟵ کیمیا

← صنعت ⟵ امر مستور الصنعة (ترجمه)

● **الصنعة (رساله فی)** / کیمیا / عربی

aṣ-ṣan‘a (r.-un fī)

خالد بن یزید، – ۸۵ قمری

xāled ebn-e yazīd (- 705)

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۲۵/۲

بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق [نشریه: ۲ – ۱۲۷]

● **صنعت (ترجمه)** / حدیث / فارسی

san‘at (t.)

جعفر بن محمد (ع)، امام ششم، ۸۰ – ۱۴۸ قمری

ja‘far ebn-e mohammad, emām-e šešom (700 - 766)

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۶۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۹۹ق [نشریه: ۲ – ۶۸]

● **الصنعة** / کیمیا / فارسی

as-san‘a

جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳۲۳/۷

بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب کاغذ ترمه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ – ۳۹۸]

● **الصنعة (رسالة فی)** / طبیعیات / عربی

aṣ-ṣan‘a (r.-un fī)

ابن وحشیه، احمد بن علی، – ۲۹۶ قمری

ebn-e vahšīya, ahmad ebn-e ‘alī (- 910)

اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۳۶/۲

آغاز: من الناس بهذه الرتبة الالهیة التی تیمیزون بها من سایر البشر مع حرص جمیع الناس علیه و اجتهادهم فی تحصیله

کا: محمد رضی طهرانی، تا: ۲ شوال ۱۱۰۶ق، حسب امر میرزا محمد صادق حسینی همدانی؛ ۳گ (۴۰پ–۹۲ر)، ۱۹سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: – ۱۱۸]

● **الصنعة (رسالة فی)** / کیمیا / عربی

aṣ-ṣan‘a (r.-un fī)

مجریطی، مسلمة بن احمد، ۳۳۸ – ۳۹۸ قمری

majrītī, moslemat ebn-e ahmad (950 - 1008)

مؤلف در ابتدا رساله چنین بیان داشته: از ظرایف علوم فکریه و صحائف اسرار علم صنعت (کیمیا) چیزی بر من عارض شد که اجتهاد در اسرار حقیقت آن و سلوک به سایر اقطار در معرفت

آن را بر خود لازم دانستم. سپس مؤلف محادثات خود با برادرش صادق و با دیگر حکما درباره حجر الهی و حجر مکرم و ترکیب و اکسیر را در رساله حاضر بیان نموده و از گفته‌های جلدکی و شیخ نیز نقل کرده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۷۳/۷

آغاز: بسمله، الحمد لله الموصوف با حمد الصفات رازق الاحیاء باعث الاموات ... اما بعد فقد عرض لی من ظرایف العلوم؛ **انجام:** و اسقی بما ای قرقة شئت و عفنها سبع لیالی فی الحمام.

کا: محمد کریم الدین محمد یوسف گلبرگوی، تا: ۱۳۲۸ق؛ ۷گ (۴۹پ–۵۵)، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۱۲–۳۲۱]

● **الصنعة (رسالة فی)** / کیمیا / عربی

aṣ-ṣan‘a (r.-un fī)

زسیموس حکیم، ق۴ میلادی

zosīmūs-e hakīm (- 4c)

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۰/۳۳

بی کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲ – ۱۰۴]

● **الصنعة (رسالة فی) = کشف الاسرار** / کیمیا / عربی

aṣ-ṣan‘a (r.-un fī) = kašf-ul asrār

ارس حکیم

aras hakīm

رساله‌ای است در کیمیا به شیوه پرسش و پاسخ: قال الملك، قال ارس. در پایان آن را به «مصحف الکشف» تعبیر کرده است.

[دنا ۱۹۵/۷؛ سزگین ۶۹/۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳۴۶/۱۶

آغاز: بسمله. رسالة الکشف الحکیم ارس ما سأل عن الصنعة هذه مسایل یتدرس الملك لارس الحکیم فی الصنعة و ما کان من جواب ارس له. یا ارس اخبرنی عن الصنعة المتنافس فیها المتهالك علیها، من این کان اصل عملها؛ **انجام:** فهذا ما سئلت عنه ایها الملك. تم «مصحف الکشف» بحمدالله و عونه، و اسأل الله تعالی ان یلهمنا رسد انفسنا و ان یهدینا الی صراط المستقیم و این یمنحنا هذه السر العظیم، و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ با گواهی مقابله به خط تازه‌تری در محرم ۱۱۵۵ با امضای رفیع؛ جلد: میشن سرخ، مجدول بزر، ۲۵گ (۲۷۲پ–۲۹۶پ)، اندازه: ۱۶/۷×۲۹/۶سم [ف: ۸ – ۳۰۶]

● **الصنعة (رسالة فی)** / کیمیا / عربی

aṣ-ṣan‘a (r.-un fī)

محقق مراکشی

mohaqqeq-e marākešī

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۷۶/۹

کا: حسن، تا: ۱۰۸۵ق [نشریه: ۲ – ۱۰۲]

● **صنعت** / کیمیا / فارسی

san‘at

تبریزی، عمر بن علی

tabrīzī, ‘omar ebn-e ‘alī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۳

آغاز: بسمله، طریقه در شکفتن قمر علف گوشت رویا چهل مثقال؛ **انجام:** و استغفر عن الخلق تمام شد در یوم ۵ سنه شهر ذی الحجه ۱۲۶۴.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ رسالة الاخبار فی معرفة الاحجار ضمیمه است؛ واقف: محمد ایرانی، ۱۳۵۰ [رایانه]

● **الصنعة** / کیمیا / عربی

aṣ-ṣan‘a

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۵۹

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** تسقیه من یسیر و هوماء التشبیب

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا [الفبائی: – ۳۸۷] [رایانه]

● **صنعت** / کیمیا / فارسی

san‘at

ناشناخته:

۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۱۰۱۹

آغاز: بدانکه این رساله‌ای است در علم صنعت که بعضی از حکما پاره قواعد درین علم بیان کرده اند که بندگان خدا را که از این علم نصیب باشد به سهولت کاری بتوانند کرد و در ظلالت نیفتند و ضرر بیهوده نکشند

خط: نستعلیق شکسته، بی کا، تا: قرن ۱۳، شاید خط مؤلف باشد؛ مجدول؛ ۴۳گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۳ – ۶۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۳۰/۳

از کتاب‌های مختلف نقل شده است و بیشتر صورت نسخه‌های کیمیایی است و از شیخ مصری و نعمة الله و تنکلوشاه نام می‌برد؛

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷ – ۳۹۸]

۳. مشهد؛ اصغر زاده؛ شماره نسخه:۴۹/۳

بی کا، بی تا [نشریه: ۷ – ۷۷۱]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۰۷/۲

آغاز: تلقین نمود که وقل رب زدنی علما وازین جا معلوم می‌شود؛ **انجام:** والله اعلم تمام شد ترجمه سرالاسرار و در غیر این کتاب هم از مصنف آن چهار نوع دیگر ... بعد از یک صفحه: و آن حباة نگاه کند آنچه سوخته است باز در دیک

شاید ترجمه سرالاسرار باشد از محمد زکریای رازی. عنوان‌های موجود: مقصد اول در علم کیمیا و کلیات آن بر چهار اصل و خاتمه استمال دارد اصل اول بباید دانست که اصل ... فصل اول درعظام وآن عبارتست از استخوان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۳ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۲۶۵]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۰۷/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۷۴]

● صنعت (رساله در) / کیمیا / فارسی

san‘at (r. dar)

ناشناخته:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۶۳

آغاز: بسمله، هذا حساب ابجد ا ب ج د؛ **انجام:** سوره الاخلاص آیات سوره الفلق خمس آیات سوره الناس ست.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نباتی [رایانه]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۶۸/۴

آغاز: همچنان کنند وارزیز و سرب بر آن نوع که نقره را حل کرده بکنند راه این چهار یکیست؛ **انجام:** در دیگ نهند و دیگ پر از ریگ کنند و آتش کنند چنانچه آتش طعام پختن و دوازده.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۵ – ۴۵۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۵۹

آغاز: ساختن نفت سفید بیاورد نفت سیاه؛ **انجام:** با پنبه دانه جلا دهد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

● صنعت آلات تقطیر و کیفیت آن / کیمیا / فارسی

san‘at-e ālāt-e taqtīr va keyfīyat-e ān

کرمانی، حسن

kermānī, hasan

آغاز: بسمله، بدان ارشدک الله که تقطیر بر دو نوع است، تقطیر برطوبت و تقطیر به یبوست آنست که املاح

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۱۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و پیوست و صورت الان آن که در بیان آوردیم و تدبیر حل در ماقبل گفته شد و الله اعلم.

فهرستواره منزوی ۳۹۵۹/۵؛ خط: نسخ خوش، کا: رجبعلی ابن عبدالله، تا: ۱۲۷۷ق؛ خریداری از امرالله صفری؛ ۴گ (۴۸پ-۵۱ر)، ۱۷ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [رایانه]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۸۰/۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** که سفید شود و تکسیر و تطهیر از این است و قول حکماء که ... تازه

خط: شکسته نستعلیق، کا: ابوالحسن اخوی، تا: ۱۲۸۱ق؛ ۱گ (۶۷ر و پ)، ۱۶ سطر محشی، اندازه: ۱۶/۳×۲۰/۸سم [ف: ۶- ۳۵۳]

● صنعة آلات الرصد / هیئت / عربی

ṣan‘at-u ālāt-ir raṣad

گزارشی است برای آلاتی که در رصد و نجوم به کار می‌رود و چگونگی بهره بری از آنها با ترسیم اشکال مناسب موضوعات بیشتر آن گرفته شده از «جامع المبادی و الغایات» حکیم حسن بن علی بن عمر مراکشی و تصانیف خازنی در نوزده «باب»: ۱. صنعة الصفیحة الزرقالیة؛ ۲. صنعة المیزان القراری؛ ۳. صنعة الربع؛ ۴. صنعة الکرة؛ ۵. صنعة الشاملة؛ ۶. صنعة الماشرة؛ ۷. معرفة الاسطرلاب الخطی (عصی الطوسی)؛ ۸ وضع الحافر؛ ۹. صنعة الحلزون؛ ۱۰. صنعة الاسطوانة لمعرفة الساعات؛ ۱۱. صنعة ساق الجرارة؛ ۱۲. صنعة المخروط لمعرفة الساعات؛ ۱۳. رسم الساعات فی السطح الموازی للأفق؛ ۱۴. رسم الساعات فی السطح الموازی لدائرة نصف الزمان؛ ۱۵. رسم الساعات فی السطح الموازی لدائرة اول السموت؛ ۱۶. صنعة اللبنة و الحلقة و السدس الفخری؛ ۱۷. صنعة ذات الحلق؛ ۱۸. صنعة ذات الشعبتین؛ ۱۹. صنعة ذات المثلث.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۱۲

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد فهذا مختصر فی صنعة بعض الآلات الرصدیة و العمل بها مشتمل علی تسعة عشر بابا؛ **انجام:** و ذات المثلث فانا نقلنا هما من تصانیف الخازنی رحمهما الله

خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن محمد بن حسین بیرجندی (مؤلف شرح بیست باب)، تا: نیمه ربیع الاول ۸۹۵ق؛ تملک: میرزا حبیب بن میرزا محمد شریف نجفی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۷ – ۸۱]

● صنعة الآلة البدیعیة / هیئت / عربی

aṣ-ṣan‘at-ul ālat-il badī‘īya

خاطری، عبدالله بن محمد

xāterī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad

جز الآلات العجیبة الرصدیة.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۸۶/۸

آغاز: بسمله، فی صنعة الآلة البدیعیة التی استخرجها الحکیم ابو

محمد عبدالرحمن بن محمد الخاطری: ان اول ما یجب من ذلک ان یأخذ لوحاً مربعاً؛ **انجام:** فاذا فرغنا من صنعة الآلة فحینئذ یستعمل علی الوجه الذی امرته فی زیجه الذی صنعه لهذه الآلة
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: میشن پازهری، ۶گ (۶۶پ–۷۱ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶ – ۲۰۸]

● **صنعة الادویة** / طب / فارسی

san'at-ol advīye

رساله‌ای در صنعت ادویه و شرایط آن در چند فصل.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۲۵/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین، اما بعد داروسازی؛ **انجام:** نرم باشد محفوظ دارند و پیداست که از یخ باشد آنها را محافظت نمود که کشف نشود
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: چرم مشکی، ۱۴گ (۱۱۰پ–۱۲۳پ)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [مؤید: ۲ – ۲۶]

← صنعة الاسطرلاب > الاسطرلاب
← صنعت اسطرلاب > الاسطرلاب
← صنعت اسطرلاب > الاسطرلاب الصناعی

● **صنعت اسطرلاب** / اسطرلاب / عربی

san'at-e ostorlāb

کوشیار بن لبان، – ۴۹۵ ؟ قمری

kūšyār ebn-e labān (- 1102)

تهران؛ خان ملک ساسانی؛ شماره نسخه:۳۱/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۰۷ق؛ تملک: عبدالرحمن بن علی بن موید در ۹۱۰، مکی بن محمد بن شمس الدین بن الحسن بن زین الدین بن من سلالة الشهید بن مکی بن محمد بن حامد در ۱۱۵۸ [نشریه: ۵ – ۱۱۴]

● **صنعت اسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

san'at-e ostorlāb

کوبنانی، ابواسحاق، – ۸۸۶ قمری

kūbnānī, ābūeshāq (- 1482)

اهدا به: شمس الدین محمد بخاری هندی حنفی
تاریخ تألیف: ۸۶۳ق
چگونگی ساختن آلت معروف به اسطرلاب و کیفیت استفاده از آن را در یک «مقدمه» و چهارده «فصل» بیان می‌کند و برای توضیح مطالب در بیشتر فصول اشکال هندسی نیز می‌آورد.
آغاز: لله المنة علی نوال نعمه و الصلاة علی نبیه محمد و آله و صحبه خیر أمته، و بعد چنین گوید.
[دنا ۱۹۴/۷؛ فهرستواره منزوی ۲۸۰۴/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صورت استخراج دائره وقت العصر اینست و بعد از این جدول ظل أصابع
خط: نسخ، کا: ابوبکر الفائض لاهوری، تا: چهارشنبه ۲۹ رجب ۱۰۳۹ق؛ با اشکال هندسی؛ مهر: «غلام احمد خان» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲ – ۲۸۸]

● **صنعت اسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

san'at-e ostorlāb

بیرجندی قاینی، محمد علی بن محمد اسماعیل، ۱۲۲۴ – ۱۳۰۵ قمری

bīrjandī qāyenī, mohammad 'alī ebn-e mohammad esmā'īl (1809 - 1888)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۹ق
در بیست «باب» در اسطرلاب و دو صفحه در وقت‌شناسی و ساعت و یک صفحه در تحقیق خطوط اسطرلاب نگاشته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۱۱

آغاز: بسمله. اما بعد این مختصریست در معرفت صنعت اسطرلاب شمالی و جنوبی مشتمل بر بیست باب. باب اول در مقدمات صناعیه که معرفت آن در صنعت اسطرلاب ضروری است. چون خواهند خطی را تنصیف کنند؛ **انجام:** رساله اسطرلابی بنویسد. پس به این مقدار اختصار کنم و الله الموفق روز سه‌شنبه ۲۶ شهر ذی قعدة الحرام ۱۲۹۹ در دارالخلافه طهران قلمی گردید و انا العبد الاقل الاثم جانی ابن محمد اسمعیل القائنی محمد علی الاصفهانی و در خاتمه رساله ساعت و وقت شناسی مینویسد: قدتم یوم الخمیس ایام شهر شعبان المعظم در دارالخلافه طهران سنه ۱۳۰۰ امن الهجرة النبویة المصطفویة.
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۶ ذیقعده ۱۲۹۹ و ۱۳۰۰ق، جا: تهران؛ با سرلوح، مجدول، با اشکال هندسی، عکس مرحوم نائینی در پشت صفحه اول کتاب چسبانیده شده؛ تملک: محمد مدعو به کاظم تبریزی در ۱۳۲۵؛ مهر: احتشام الدوله و این احتشام الدوله گویا اویس میرزا بن فرهاد میرزا باشد؛ جلد: مخمل قرمز، ۲۹گ، ۱۲سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۴ – ۱۳۷]

● **صنعت اسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

san'at-e ostorlāb

ناشناخته:

۱. مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۱۳/۱

مرتب بر بیست باب؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ – ۷۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۵/۱۵
صنعت اسطرلاب و بیان تسطیح آن؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۰ص (۳۴۲-۳۹۲)، ۱۶ سطر (۱۷×۲۳)، اندازه: ۲۸×۳۵سم [سنا: ف: ۲ - ۳۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۸۰/۴-ف
صنعت اسطرلاب [جنوبی] و شمالی مشتمل بر بیست باب (جز رساله طوسی)؛ بی‌کا، تا: اواخر رجب۱۱۲۳ق [فیلمها ف: ۱ - ۷۰۱]

← صنعت الهی ⟵ الصنعة الالهیة (رسالة فی)

● **صنعت الهی** / کیمیا / فارسی
san'at-e elāhī
این نامه در کیمیا و به نام «رساله صنعت الهی» است.
[دنا ۱۹۴/۷؛ فهرستواره منزوی ۳۹۵۹/۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۷/۱۱
آغاز: بسمله. اما بعد. بدانکه: بدرستی که صنعت الهی و معرفت صنعت ... بیان میکنم از برای تو من و ترا از او آگاه میکنم؛ **انجام:** و او است در نزد ایشان که نامیده میشود «قنبار» و نرسید بسوی ما اکثر از این. و السلام. سبحانه. الهدایة.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۸۹ق؛ ۳گ (۲۲ر-۲۴ر) [ف: ۴ - ۹۹۳]

← صنعت الهیه ⟵ امویه

● **الصنعة الالهیة (رسالة فی) = صنعت الهی** / کیمیا / عربی
aṣ-ṣan'at-ul ilāhīyya (r.-un fī) = san'at-e elāhī
زسیموس حکیم، ق۴ میلادی
zosīmūs-e hakīm (- 4c)
مختصری است در ترکیبات زیبق و بعضی از مواد دیگر.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۰۷/۳
آغاز: قال ارسیمون ... اقول لکم من کان عنده زیبق محلول فقد اخذ الزمزم
نسخه اصل: کتابخانه دانشگاه کراچی - پاکستان ۱۹۹۹۱؛ خط: نسخ، کا: محمود حمدی، تا: ۱۳۴۲ق؛ ۴ص (۷۱-۷۴) [عکسی ف: ۶ - ۱۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۱/۶
آغاز: بسمله. رساله حکیم ارشیموس فی الصنعة الالهیة. قال: اسمعوا یا ابناء التعلیم انا ارشیموس اقول لکم: من کان عنده زیبق محلول فقد احکم الزمام؛ **انجام:** بعد موته. و هذا ما وصل الینا لارسیموس فی الصنعة. و الحمد و التسبیح لله عزوجل. تمت المقالة.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۲۱ر-۲۲ر) [ف: ۴ - ۹۸۵]

● **الصنعة الی ابی عبدالله البرقی = الاکسیر الاحمر = الصنعة العالیة = حقیقة الاکسیر الاحمر** / کیمیا / عربی
aṣ-ṣan'a ilā abi-'abd-il-lāh al-barqī = al-iksīr-ul aḥmar = aṣ-ṣan'at-ul 'ālīya = ḥaqīqat-ul iksīr-il aḥmar
ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)
آغاز: هداک الله للصالحات و اهداک للسنن المرضیات و صانک عن تضلیل الشیاطین فی امور الدنیا و الدین سألت لازلت سائلا عن الحقائق ان اکشف لک عن حقیقة الاکسیر الاحمر المتخذ من الکبریت الاصفر فاجبتک الیه مؤثر الرضاک متبعا لهواک (فاقول) ان الغرض الکلی فیه ان یوجد الصبغ الاحمر عن الکبریت الاصفر فی ماء حار.
انجام: و ان قطرت المحلولات قبل المزاج کان الاکسیر اکمل فی الکثیر فهذا هو الاکسیر المتخذ من الکبریت. و الله اعلم
چاپ: چاپ شده

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳۷/۲۹-عکسی
آغاز و انجام: برابر
اصل نسخه: ایاصوفیه، ش ۴۸۴۹ ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۶۹۷ق؛ مقابله شده ۶۹۷ق؛ ۲گ (۱۳۹-۱۴۰) [عکسی ف: ۲ - ۳۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۹۰/۳۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۵۷۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۱/۱۷-ف
نسخه اصل: اونیورسیته ش ۴۷۲۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۷۰۰ق؛ ۲گ (۱۱۹-۱۲۰)، ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۴۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۹/۶۶
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۶۲ق؛ تملک: مصطفی بن عبدالله در ۹۶۲، خلیفه سلطان در ۱۰۴۱، محمد طاهر پزشک تفرشی در ۱۱۳۵، محمد ابراهیم قزوینی در ۲ ذیقعده ۱۲۴۵؛ ۱گ (۳۶۸ر و پ)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۶ - ۲۴۳۲]

۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۱۵/۱۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۲ - ۱۱۱]

● **صنعة التدبیر (رسالة فی)** / کیمیا / عربی
ṣan'at-ut tadbīr (r.-un fī)
ذوالنون مصری، ثوبان بن ابراهیم، ۱۸۰؟ - ۲۴۵ قمری
zo-n-nūn-e mesrī, sawbān ebn-e ebrāhīm (797 - 860)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۶۶
آغاز: بسمله، حمد له اما بعد اول صفة التدبیر التکلیس فاذا اردت تکلیس القشر فاجعله فی کوز خزف ابیض؛ **انجام:** اذا اخرجت طبائعة و لیس یحتاج الی غیره و هذا آخر رساله ذی النون المصری

رحمة الله رب العالمین.
خط: نستعلیق، کا: محمد حسنی طهرانی، تا: ۱۲۴۴ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۱۰۳۰؛ واقف: محمد ایرانی مجرد، ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [رایانه]

● **صنعة التریاق الکبیر المعروف بالفاروق** / طب / عربی
ṣan'at-ut tiryāq-il kabīr al-ma'rūf bi-l-fārūq

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۸۷/۱۲
آغاز: و جمیع ضمانامة انا یصدر عن خاصیة یتبع الخاصلة عن امتزاج بسایطه بتقویته الحار الغریزی و الروح؛ **انجام:** من ان یحدث فی البدن شیء من الامراض (سپس «عمل الاقراص المتخذه بلحوم الافاعی – اقراص العنصل – الاقراص المسماة باندرو خون» آمده است و گویا دنباله این رساله نباشد).
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد باقر طبیب، تا: ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۳گ (۲۵۴ر–۲۵۶پ)، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۸ – ۵۹۷]

● **صنعت خلقت آدمی و امراض و معالجات آنها و ادویه** / طب / فارسی
san'at-e xelqat-e ādamī va amrāz va mo'ālejāt-e ānhā va advīye

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۸/۱
آغاز: پس از بسمله: جالینوس حکیم گوید که ایزد تعالی آدمی را بیافرید و در شرش مغز و همه حس حرکت در او بنهاد و مغز را سه قسمت کرد؛ **انجام:** جهت ذات الجنب بنفشه پنج مثقال سپستان سی دانه و تخم خطمی یک مثقال همگی را جوشانده صاف نموده با پانزده مثقال شکر سفید داخل کرده بخورد ... ان شاء الله شفا یابد.
بی‌کا، تا: شوال ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۲ص (۱–۱۳۲)، ۲۰ سطر [سنا: ف: ۲ – ۳۱]

← صنعت دلاکی > دلاکی
← الصنعة الروحانیة و الحکمة الربانیة > الفلکیة الکبری

● **صنعت شعر و شعراء** / ادبیات / فارسی
san'at-e še'r va šo'arā'

رامی، حسن بن محمد، – ۷۹۵ قمری
rāmī, hasan ebn-e mohammad (- 1393)

در بدیع.

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۷۳/۳
آغاز: در صنعت شعر و شعراء. بسمله. قال النبی ص ان من الشعر لحکمة و ان من البیان لسحر او قال الشعراء امراء الکلام و قال امیرالمؤمنین اجر الشعراء فانهم یحبون مکارم الاخلاق و یحضون الناس علی البر و السخاء و آورده اند که شاعری در نعت پیغمبر ص قصیده ای اشاء نمود و آنحضرت فرمود که اقطعو اعنی لسانهم لانه یمدحوهم بثمن و یهجوهم مجانا؛ **انجام:** و ابرام کمتر ممدوح را استماع آن خوشتر و از تطویل و تکرار لفظ و معنی بایجاز و اختصار میل طباع باستماع منظوم بیشتر است
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: – ۲۸۹]

● **صنعة الطبیعة و سرائر الخلیقة = کتاب العلل = تفسیر کتاب العلل = العلة المعلولة = الخلق المخلوقة = الجامع للاشیاء فی تکوین خلقة الخالق** / کیمیا، فلسفه /عربی
ṣan'at-uṭ ṭabī'a wa sarā'ir-ul xalīqa = k.-ul 'ilal = tafsīr-u k.-il 'ilal = al-'illat-ul ma'lūla = al-xalq-ul maxlūqa = al-jāmi' li-l-ašyā' fī takwīn-i xilqat-il xāliq

بلیناس حکیم، ۴۰؟ – ۱۲۰ ؟ میلادی
balīnās-e hakīm (40 - 120)

مترجم: قس بالسی، ق۳ قمری
کتابی است از بلیناس حکیم که در یک «مقدمه» و در دو «جزء» تدوین شده است: جزء ۱. العلل المعلولة؛ جزء ۲. الخلق المخلوقة. در بعضی نسخه‌ها جزء سومی نیز با عنوان «تفسیر کتاب العلل» دیده می‌شود (نک مجلس ۱۶: ۳۹۴–۳۹۵) و ترتیب اجزاء بدین گونه است: مقدمه؛ تفسیر کتاب العلل؛ العلل المعلولة؛ الخلق المخلوقة. بعید نیست که کتاب تفسیر کتاب العلل کار شاخنوس قس مترجم کتاب العلل بلیناس باشد. در فهرست‌ها اجزاء این کتاب بعضاً به صورت جداگانه معرفی شده است و در دنا ذیل سه عنوان متفاوت (الجامع للاشیاء = العلل المعلولة، الخلق المخلوقة، مقدمه) معرفی شده است. در اینجا همه این اجزاء یک جا شده و با هم ذکر می‌شود.
آغاز: (مقدمه) بسمله و به ثقتی. و الحمد و التقدیس لربنا. اقول علی کتابی هذا واصف الحکمة التی ابدیها لتسمعوا حکمتی و تنفد فی افواهکم و نختص طباعکم فمتی اتصل کلامی بالطبایع فتحرکت طباعه ... انا بلینوس الحکیم صاحب الطلسمات و العجائب
(العلل المعلولة): بسمله. ما بدأ به القس من ترجمة کتاب بلینوس الذی سماه الجامع للاشیاء فقال انا شاخنوس القس الذی ترجم کتاب العلل الذی کان بین یدی هرمس ... سبحان الخالق الذی بدء الخلق و کان فردا
(الخلق المخلوقة): بسمله. کتاب الخلق المخلوقة لبلینوس الحکیم، و هو الجزء الثانی و به یتم کتابه علی التمام و الکمال.

اقول انه لما قوی الفلک و دار و اختلط الغلیظ و وقعت حرکات الموالید
(تفسیر کتاب العلل): تفسیر کتاب العلل. بسمله. و باسم رب العالمین تعالی. و هذا صدر ما ابتدانا به نحن من تفسیر کتاب العلل الذی ابتدا به القس الذی کان منزله ببابلس و ماواه. و هذا کتاب بویلس بعینه. قال بویلس: انا الحکیم صاحب الاعاجیب اقوم بین یدی ربی فاذکر آلائه و نعمائه و اصفه بما وصف
چاپ: سوریه، حلب، معهد التراث العلمی العربی، جامعة حلب، ۱۹۷۹ میلادی، اورسولا وایسر، با عنوان سر الخلیقة و صنعة الطبیعة (کتاب العلل)

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۲/۵۹
تفسیر کتاب العلل؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با حاشیه امیر ابوالقاسم فندرسکی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۸گ (۲۷۹پ-۳۰۶پ)، ۲۴-۳۳ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: - ۱۴۷]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۲/۵۸
مقدمه؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: فریدالدین بن محمد، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۶گ (۲۷۳پ-۲۷۸پ)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: - ۱۴۷]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۴۵/۱-۱۲/۱۳۵
آغاز: برابر مقدمه؛ **انجام:** ان الاجساد انما کان اصلها من الزیبق و الکبریت و کان لین الزیبق ظاهرا ... استمد الی طبیعته من یبس النار وحرها استجن اللین فی الیبس و ظهر.
جزء اول و دوم، جزء سوم نیز در نسخه بوده که بعداً از آن جدا شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۴۳]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۵۶
آغاز: برابر مقدمه؛ **انجام:** کما ان الثمار و العشب لا ینبت الا فی ارض معتدلة.
خط: نسخ خوش، کا: قزان ابن محمد ولی، تا: ۱۱۰۰ق؛ تملک: عیال آقا میرزا ملای گلستانه؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۳۷گ (۱پ-۱۳۷)، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [رایانه]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۶/۲
آغاز: برابر تفسیر کتاب العلل؛ **انجام:** و ارتفع باللطافة الذی فیه و بالهوی المزدوج فصارت فی العلو، فهذه علة النبات کله فی الجملة، و بلغت غایتها فی سوسها. و تم الکتاب و الحمدلله رب العالمین
تفسیر کتاب العلل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۱ص (۱۲-۷۲)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۹ - ۲۵۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۹۹/۲
آغاز: برابر مقدمه؛ **انجام:** تمت ما صدر به بلینوس کتابه فی صنعة الطبیعة و سرائر الخلیفة و یتلوه بعده کتاب العلل
مقدمه؛ خط: نسخ، کا: علیمحمد اصفهانی، تا: قرن ۱۳؛ ۱۲گ (۱۷پ-۲۸ر)، ۱۸ سطر [ف: ۱۶ - ۳۹۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۹۹/۴
آغاز: برابر العلل المعلولة؛ **انجام:** تم کتاب العلل المعلولة لبلینوس الحکم بحمدالله و عونه
العلل المعلولة؛ خط: نسخ، کا: علیمحمد اصفهانی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مقوایی ضربی سبز، ۲۷گ (۳۹پ-۶۵ر)، ۱۸سطر [ف: ۱۶ - ۳۹۵]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۹۹/۵
الخلق المخلوقة؛ خط: نسخ، کا: علیمحمد اصفهانی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۶۵پ-۸۳ر)، ۱۷سطر [ف: ۱۶ - ۳۹۵]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۵۶/۱
آغاز: آغاز مقدمه: برابر مقدمه؛ آغاز: برابر العلل المعلولة؛ **انجام:** تغلب کل شیء لطیف اللطیف یدخل فی کل شیء غلیظ علی تکوین العالم الاکبر المثلث یکون العمل هذا فخری و لذلک سمیت هرمس الملقب بالحکمة تم
فاقد رساله تفسیر کتاب العلل؛ خط: نسخ، کا: سید احمد بن سید عنبر بن سید ادریس موسوی، تا: ۱۲۰۵ق؛ ۱۱۸گ (۱پ-۱۱۸پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۸ - ۶۰۰]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۲/۵۷
تفسیر العلل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه ذیحجه ۱۲۶۲ق؛ ۲۱گ (۱۸۶ر-۲۰۶ر)، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۳ - ۴۷۵]

۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۲/۵۶
مقدمه؛ بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ ۵گ (۱۸۲ر-۱۸۶ر) [ف: ۵ - ۱۷۹]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۹۹/۳
آغاز: برابر تفسیر کتاب العلل؛ **انجام:** تم الکتاب فی الخالق عزوجل فی ۲۷ شهر شوال سنة ۱۲۷۷
کتاب العلل؛ خط: نسخ، کا: علیمحمد اصفهانی، تا: ۲۷ شوال ۱۲۷۷ق؛ ۱۲گ (۲۸پ-۳۹ر)، ۱۸سطر [ف: ۱۶ - ۳۹۴]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۳۱/۱۴
آغاز: برابر تفسیر کتاب العلل؛ **انجام:** تولد من الطبایع الاربع اعنی الحیوان و النبات و المعدن. تمت کتاب علل المعلولة لبلینوس الحکیم. الحمدلله و بحمدالله و بعون الله
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد تقی بن محمد نبی طبیب نوری مازندرانی، تا: ۱۲۹۳ق، جا: کرمانشاه؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۸گ (۱۵۳پ-۱۸۰پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۱سم [ف: ۹ - ۲۸۵]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۳۱/۱۵
آغاز: برابر الخلق المخلوقة؛ **انجام:** فارتفع بالطافه الذی فیه و بالهواء المزدوج، فصار فی العلو، فهذه علة النبات کله فی الجملة. و یلفت غایتها فی ...
الخلق المخلوقة؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد تقی بن محمد نبی طبیب نوری مازندرانی، تا: ۱۲۹۳ق، جا: کرمانشاه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۲گ (۱۸۰پ-۱۹۱پ)، ۱۷ سطر،

اندازه: ۱۱×۱۸/۱سم [ف: ۹ - ۲۸۵]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۳۱/۱۳

آغاز: برابر مقدمه؛ **انجام:** و علی هذا الکلام کثیر ترکنا ذکرها کراهیة کثرة الکلام تمت ما صدر من کتاب بلینوس فی صنعة الطبیعة و سرائر الخلیفة، و یتلوه بعد کتاب العلل و الحمدلله رب العالمین

مقدمه؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد تقی بن محمد نبی طبیب نوری مازندرانی، تا: ۱۲۹۳ق، جا: کرمانشاه؛ جلد: میشن، ۹گ (۱۴۵پ-۱۵۳پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۱سم [ف: ۹ - ۲۸۵]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۲۶

آغاز: بسمله، عزتک یا رب و توفیقک هذا ما بدائه انفس الذی ترجم کتاب العلل الذی بین یدی هرمس، فی المظلم الذی علیه الطلسمان المستخرج بالحکمة، ترجم هذا الکتاب لینتفع به من یدیره؛ **انجام:** یدخل فی کل شیء غلیظ علی تکوین العالم الاکبر یکون العمل هذا جزاه فلذلک سمیت هرمس المثلث بالحکمة. تم.

در حاشیه تصحیح شده، العلل المعلولة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ شوال ۱۳۲۷ق؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع مشکی، ۱۸۲گ، ۱۱ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۳۷ - ۵۶۹]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱/۱

آغاز: برابر مقدمه؛ **انجام:** ففی هذه لمن ذکرت بیان لمن کان یعقل. و من الناس من ینکر بعضه و یقر بعضه. و علی هذا کلام کثیر ترکنا ذکرها کراهیة کثرة الکلام. تمت ما صدر به کتابه بلینوس فی صنعة الطبیعة و سرایر الخلیفة و یتلوه بعد کتاب العلل. و الحمدلله رب العالمین و باسمائه العظام (چهارده نشانه رمز در اینجا دارد)

مقدمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۰گ (۱پ-۱۰ر)، ۲۵۹ سطر [ف: ۴ - ۹۹۴]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱/۲

آغاز: برابر تفسیر کتاب العلل؛ **انجام:** و بالهوی المزدوج فصار فی العلو. فهذه علة النبات کله فی الجملة. و بلغت غایتها فی سوسها. و تم الکتاب و الحمدلله رب العالمین

تفسیر کتاب العلل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: حیدرآباد؛ در برگ ۱۸ر نسخه ما دارد که این دفتر درباره آفریننده است و آن را قس از کتاب جامع الاشیاء بلینوس ترجمه کرده و آورده است و آن تا عبارت «و سبحانه من قولهم ما اعظموه فلاتتبعوا الجاهلین سطر ۲۲» پایان می‌یابد آنگاه گفتار قس شاخنوس ترجمان کتاب علل که نزد هرمس نهان بوده می‌آید و می‌گوید که من این دفتر را برای بهره‌مند شدن آیندگان ترجمانی کردم از این پس گفتار بلیناس آغاز می‌گردد؛ ۴۱گ (۱۰ر-۵۰ر) [ف: ۴ - ۹۶۵]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۲۷/۲

آغاز: برابر خلق المخلوقة؛ **انجام:** فاذا وقف الحرکات قویت حرکات الافلاک بحرکة الطبایع الریاح تحرکت و احسنت بعضها ببعض و تألف و تولد فیها المولود و یتولد منه الموالید.

جلد دوم کتاب با عنوان «کتاب خلق المخلوقة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج زرد، ۳گ (۱۹۹ر-۲۰۱ر)، ۲۶ سطر [ف: ۳۶ - ۵۴]

۲۰. قم؛ علامة طباطبائی قم (مکتبه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۷

کا:محمد تقی بن عبدالرحیم مازندرانی، بی‌تا [تراثنا: س۲ش۳-۱۶۰]

● صنعة الطبیب / طبیعیات / عربی

ṣan'at-uṭ ṭīb

ابن مندویه، احمد بن عبدالرحمن، - ۴۱۰ قمری

ebn-e mandūye, ahmad ebn-e 'abd-or-rahmān (- 1020)

[فرهنگ ایران زمین ۲۲۲/۱۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۶۹/۹

آغاز: بسمله. حمدله. اما بعد، فان عند مولانا الصاحب الجلیل الکافی الکفاة اطال بقاه، لما رای آثار انعامه علیه ... طلب سببا یزیده دنوا ... و دعته نفسه الی تصنیف شیء من صنعة الطیب؛ **انجام:** و لایصلح للادویة و التدهین به

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۹۱۳ق، جا: ظفار یمن؛ از روی نسخه‌ای که ابوبکر محمد بن حسن بن ابراهیم خازن از روی نسخه خود ابن مندویه نوشته روز پنج‌شنبه ۲۱ جمادی الاول ۴۲۱ نوشته بوده، به دست حسین انجو؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۱ سطر [ف: ۵ - ۲۹۳]

← الصنعة العالیة ≻ الصنعة الی ابی عبدالله البرقی

● صنعت کتابت و خوشنویسان = شگرفنامه / خط / فارسی

san'at-e ketābat va xošnevīsān = šegarf-nāme

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰/۶ سرود

ناتمام؛ خط: نستعلیق، کا: غلام شاه، تا: ۱۱۶۳ق [نشریه: ۱۳ - ۴۲۱]

● الصنعة الکریمة = کیمیا / کیمیا / عربی

aṣ-ṣan'at-ul karīma = kīmīyā

کتابی است در علم کیمیا به صورت منظوم که به گفته ناظم از کتب انبیاء علیهم السلام، فلاسفه و حکما ترجمه و تفسیر کرده است و اسماء انبیاء و حکما را در مقدمه آورده است. تعدادی از افراد، این رساله با رساله دیگری نظیر آن را به «خالد بن یزید بن معاویه» نسبت داده‌اند که هیچگونه مستندات علمی ندارد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۴۸/۱

آغاز: الحمدلله الذی خلق السموات و الأرض، ثم الذین کفروا بربهم یعدلون؛ **انجام:** فهذا الذی یهوی من الأمر کله ×× فلا تفتین فی غیر تطلا به العمرا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز (بخشی از برگ آغاز)؛ مصحح؛ مهر: «محمد خاتم النبیین صلی الله علیه و آله و سلم ۱۲۸۶» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، ۵۵گ (۱-۵۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۰/۵سم [ف: ۲۹ - ۵۲۹]

● **صنعة الکیمیاء = الوصایا** / کیمیا / عربی

ṣan‘at-ul kīmīyā’ = al-waṣāyā

چگونگی پیدایش کیمیا و روش درست شناختن آن را چنانچه از آسمان فرود آمده نه آن گونه که در کتاب‌های به غلط گفته می‌شود، با عناوین «یا بنی، یا بنی» در این رساله بسیار مختصر گزارش شده و نگارنده خود را از اولاد حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام می‌داند. در برخی نسخه‌ها به امام صادق (ع) نسبت داده شده است.

آغاز: بسمله، یا بنی اوصیک بتقوی الله و طاعته و انی شارح لک علم الصناعة و کیف کان سبب نزولها من السماء علی کلیم الله علی نبینا و آله و علیه السلام ...

انجام: و ذلک ما یسمون به روحه المکرم فاعلم انما یسمی بعضها اسماء بعضها اذبها لا یثبت علی انار اسماء و النفس و السلام علی من اتبع الهدی

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۰۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۵۱پ-۵۸پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۲۱ - ۵]

۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۳۲/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۹۹پ-۱۰۶پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۹۹]

● **صنعة المسک و ازالة الکتابة من الدقائق و شیء فی ازالة الاثار** / کیمیا / عربی

ṣan‘at-ul musk wa izālat-ul kitāba min-ad daqā’iq wa šay’-un fī izālat-il āṯār

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۶۹/۱۱

آغاز: بسمله. حملان خذ لحما ملحا نورا و اوجملا فشرحه و اجعله فی سفود؛ **انجام:** و الفلفل و یشوی غایة الشی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۱۳ق؛ ۲۱ سطر [ف: ۵- ۲۹۴]

● **صنعة المشک و صنعة العنبر** / کیمیا / عربی

ṣan‘at-ul mušk wa ṣan‘at-ul ‘anbar

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۸۱/۱۲

آغاز: تأخذ من الابلج المنزوع النوا ما شئت و مثله شاهزج؛ **انجام:** فان مزجته بغیرها فاتن حسن انشاالله تعالی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲ص(۲۹۳-۲۹۴)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۴۷/۲ - ۱۱۷]

● **صنعة ملح الحائط** / طب / فارسی

san‘at-o melh-el hā’et

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۹۵/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۶۳ق؛ ۲ص [ف: ۷ - ۴۱۱]

● **صنعت میزان** / کیمیا / عربی

san‘at-e mīzān

جلدکی، علی بن ایدمر، - ۷۶۲ قمری

jeldakī, ‘alī ebn-e aydamor (- 1361)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۸۵/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۷۵ ر) [ف: ۶ - ۲۷۱]

● **صنعت و شعبده بازی** / علوم غریبه / فارسی

san‘at va šo‘bade-bāzī

رساله صنعت و شعبده‌بازی و سیمیا نامبوب و دستورهای زیاد برای سرگرمی و بهره گیری‌های علمی مانند مرکب نادیدنی و جز آن.

آغاز: بسمله، اگر خواهند که شیشه را ببرند چنانکه جدا نشود از هم ...

انجام: پس آتش بر جامه باروت نسوزد. و السلام

[دنا ۱۹۵/۷؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶۸/۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۷۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن سیاه، ۵ص (۱۶۹-۱۷۳)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶ - ۳۸۶]

● **صنعت و کیمیا** / کیمیا / عربی و فارسی

san‘at va kīmīyā

فصل‌هایی است در اعمال گوناگون صنعت. در این بخش از بزرگان حکما و ائمه اطهار (ع) و نقل یاد شد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۵۱/۵

آغاز: بسمله، قال بعض الحکماء الفلاسفه من اهل الروم و انا ادری طریقه انبیاء آدم علی نبینا و آله و علیه السلام الذی هی صنعة

الحکماء بلا قرعة و لا انبیق و لا قابله فقال له بعض التدبیر ان هما البیاض و الحمرة قال نعم قال و فی کم یتم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۷ص (۲۶۷-۴۰۳)، اندازه: ۷/۵×۱۱سم [ف: ۱۷ - ۲۵۹]

● **صنعت و کیمیا (کتاب در)** / شیمی / فارسی
san‘at va kīmīyā (k. dar)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۸۸
آغاز: حروف در خانهای عناصر ترقی یافت؛ **انجام:** مع الشد و الوصل است بسم الله.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

← صنع و صانع > آفرینش
← صنم الخیال > صنم و برهمن

● **صنم و برهمن = صنم الخیال** / شعر / فارسی
sanam va berahman = sanam-ol xīyāl
شاهنامچی، ملا فتح الله، ق۱۲ قمری
šāhnāmečī, mollā fath-o-llāh (- 18c)
از سرایندگان روزگار شاه سلیمان صفوی. مثنوی بزمی حدود ۱۰۶۰ بیت.
آغاز: بنام آنکه در دلها وطن ساخت ×× صنم را سجده گاه برهمن ساخت / ز مژگان صنم مضرابی انگیخت ×× که ساز برهمن را تار بگسیخت
انجام: درختی کو بسالی بر دهد بار ×× به ماهی کی ثمر آرد پدیدار
[الذریعة ۱۰۹۷/۹ و ۹۲/۱۵؛ دنا ۱۹۵/۷]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۲۶گ (۱۱۲ر-۱۳۷پ)، ۱۸-۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۸ - ۱۴۵]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۳۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [الفبائی: - ۳۸۷]

● **صنوبر و گل = گل و صنوبر** / داستان / فارسی
senowbar va gol = gol va senowbar
بایستی «صنوبر و گل؛ گل و صنوبر» اندرجیت دهبر متخلص به منشی (قرن ۱۲ق، مشترک ۱۰۴۲/۶) باشد. نام کسان: شهزاده الماس روح بخش، مهرافروز دختر قیموس شاه، دل آرام، شهر واق واق، لطیفه بانو، جمیله بانو، شیری که یکتای موی خود را به شهزاده می‌دهد که هرگاه خواست او را به یاری خود بخواهد، و سیمرغ که شهزاده را بر پشت خود سوار کرده از هفت دریا می‌گذراند. و پرسش «گل با صنوبر چه کرد که صنوبر به گل کند».
[مشترک ۱۴۴۴/۶ «گل و صنوبر» چند عنوان و نسخه‌هایی شناخته و ناشناخته آن، همانجا ۱۲۶۲/۲ «صنوبر»]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۶/۲-عکسی
اصل نسخه: گنج بخش، ۱۳۱۲۱؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ با مجلس هایی؛ ۵۸گ (۶۷-۱۲۴) [عکسی ف: ۲ - ۱۸۵]

● **صنوف العلم** / فلسفه / عربی
ṣunūf-ul ‘ilm
فارابی، محمد بن محمد، ۲۶۰؟ - ۳۳۹ قمری
fārābī, mohammad ebn-e mohammad (875 - 951)

تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۸۹/۴
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۶۹ق [ف: - ۱۳۲]

● **صنوف الناس فی دارالبقا** / کلام و اعتقادات
ṣunūf-un nās fī dār-il-baqā

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۹۸/۳۱
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ افتاده؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۷ سطر (۱۱×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۶۴۹]

● **صوارف الکمال** / کلام و اعتقادات / عربی
ṣawārif-ul kamāl
نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)
چنین تألیفی از خواجه در جایی دیده نشده و در فهرست کتابخانه هم هیچ توضیحی بیش از آن نداده است.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۷۷/۷
آغاز: بسمله، الحمد لله الولی المحامد و مولی المراشد
خط: نسخ، کا: ابن محمود نور الله المیبدی، تا: ۹۶۵ق؛ جلد: مقوایی، ۶گ (۹۹-۱۰۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴ - ۱۲۶۹]

● **صوارم الآلهیات فی قطع شبهات عابد العزی و اللات** / کلام و اعتقادات / فارسی

ṣawārim-ul ālihīyyāt fī qaṭ'-i šubahāt-i 'ābid-il 'uzzā wa-l lāt

نقوی نصیرآبادی، دلدار علی بن محمد معین، ۱۱۶۶ – ۱۲۳۵ قمری

naqavī nasīr-ābādī, deldār-'alī ebn-e mohammad mo'īn (1753 - 1820)

وابسته به: تحفه اثنی عشریه؛ دهلوی، عبدالعزیز بن احمد (۱۱۵۹-۱۲۳۹ق)

چون قبلاً باب دوازدهم از کتاب «تحفه اثنی عشریه» عبدالعزیز دهلوی را به نام «ذوالفقار» رد نموده بود، در کتاب حاضر به رد باب پنجم از این کتاب که در مباحث الهیات است پرداخته، و پس از آوردن مقداری از اصل با عنوان «قال الناصب» به رد آن با عنوان «أقول» پرداخته و در آن به کتب دیگر خود نظیر «عماد الاسلام» و غیره رجوع می‌دهد.

آغاز: الحمدلله الذی تفرد بالقدم و وسم کل شیء بتقدم العدم خلق الاشیاء فاتقق وأحکم وفی کلما خلق صنوف من المصالح ... اما بعد تمهید تصنیف این رساله رافعه و عجاله نافعه

انجام: الی مغفرة ربی الکریم وذریعة إلی دخول دار الخلد و النعیم و وسیلة ألی رضا ائمتی و سادتی النجباء علیهم الالف الالف التحیة و الثناء.

چاپ: کلکته، ۱۲۱۵ق، سنگی

[الذریعة ۹۲/۱۵؛ دنا ۱۹۶/۷ (۲ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۴۰۸/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمام شد کلام بعضی از اعلام که اراده ذکر آن نمودیم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۱۹ق؛ مجدول، مصحح؛ تملک: محمد عسکری بن زین العابدین خان به تاریخ ۱۲۱۹؛ جلد: مقوایی، ۱۹۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۹ – ۳۳۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۲۸

آغاز: بسم الله فاتحه کل خاتمه کریمه و خاتمه کل؛ **انجام:** جمادی الثانی سنه ۱۲۲۳ هجری ... خیر یاد کند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸ ذیحجه ۱۲۳۶ق؛ مصحح، ومقدار از مقدمه یکی از کتب دیگر مؤلف آمده؛ تملک: «عبدالله بن نجم الدین قندهاری» با مهر «انی عبدالله» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۳۲۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۷۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید عنایت علی بن سید غلام، تا: ۱۲۳۸ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور [رایانه]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** آنرا مخفی سازند اما یقین شیعیان ... بحمد و اله المجاد علیه السلام.

خط: نستعلیق، کا: نقوی، ابراهیم بن حسین، تا: ۱۲۶۷ق [رایانه]

← صوارم الالهیة ≻ صوارم الآلهیات فی قطع شبهات عابد العزی و اللات

● **الصوارم العقلية** / پاسخ پرسشها / عربی

aṣ-ṣawārum-ul 'aqlīyya

اصفهانی، میرزا مهدی، ۱۳۰۳ – ۱۳۶۵ قمری

esfahānī, mīrzā mahdī (1886 - 1946)

تاریخ تألیف: ۲۱ جمادی الثانی ۱۳۶۵ق

در رد بر کلمات شیخ احمد احسایی و شیخیه.

دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۴/۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد یقول العبد ... انه بعد صارت ملفقات الشیخ أحمد الاحسایی مادة لحیرة الحمقاء و ضلالة السفهاء؛ **انجام:** علی تأویل الاحادیث المرویة و المقامع العلمیة علی مفارق الشیخیة و قد فرغنا من تسوید ...

خط: نستعلیق، کا: محمدرضا بن رمضانعلی دامغانی خدایی، تا: ۱۳۶۵ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۱گ، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف مخ: – ۱۳۲]

● **الصوارم القاصمة لظهور الجامعين بين بنتين من ولد فاطمة** / فقه / عربی

aṣ-ṣawārum-ul qāṣima li-ẓuhūr-il jāmi'ayn bayn-a bintayn min walad-i fāṭima

بحرانی، یوسف بن احمد، ۱۱۰۷ – ۱۱۸۶ قمری

bahrānī, yūsef ebn-e ahmad (1696 - 1773)

تاریخ تألیف: سلخ ذیقعده ۱۱۶۹ق

مسئله استدلالی است در حرمت جمع بین دو زن از فرزندان حضرت فاطمه زهرا علیها السلام با فروعی که مربوط به این مسئله می‌باشد.

آغاز: أما بعد حمد الله سبحانه علی مزید افضاله ... هذه کلمات رشیقة و تحقیقات انیقة قد رقمتها مسألة قد کثر الکلام فیها

انجام: و الله سبحانه اسأل أن یهدی بها الطالبین لتحقیق الحق و الیقین من الاخوان المؤمنین ...

[دنا ۱۹۶/۷]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۸۸

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه سید هادی بالیل- قم؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۷۵ق؛ آخر نسخه نستعلیق به خط علی بن علی شوشتری، به تاریخ ۱۶ رجب ۱۱۷۵، در پایان صورت خط شیخ محمد مهدی فتوی که بر آخر کتاب نگاشته بود نقل شده بدین عبارت: «بسم الله، ان ما کتبه شیخنا العلامة متعه الله بالصحه و السلامةهو التحقیق الذی هو بالقبول حقیق و العمل علی ما استند الیه و عول علیه سیما عیل طریقتنا المثلی و سنتا الفضلی من العمل علی مضمون الاخبار و ان لم یقل به احد من الفقهاء الاخیار و کتب الاقل محمد المهدی الفتونی»، سپس یادداشتی در شرح حال فتونی؛ ۲۶ص [عکسی ف: ۴ - ۱۱۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵۹ ض

بی‌کا، تا: ۱۱۸۶ق [د.ث. مجلس]

۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۳۷/۲

خط: نسخ، کا: علی بن ابراهیم درازی بحرانی قطیفی، تا: ۱۱۹۹ق؛ مهر: «یا محمد ۱۲۲۲»، «الواثق بالصمد محمد بن اسکندر ۱۰۲۵»؛ تملک: محمد بن اسکندر؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۶ص (۲۳۴-۲۵۹)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۱۳۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۵۰/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن علی شوشتری، تا: ۲ ربیع الاول ۱۲۰۶ق، جا: کربلا، به جهت شیخ یو نس؛ از روی خط مؤلف، روی برگ اول قصیده‌ای است از شیخ محمد رضا نحوی به تاریخ ۱۲۰۷؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۲۶۸پ-۲۷۸پ)، اندازه: ۱۴/۵× ۱۹سم [ف: ۹ - ۲۴۴]

● **الصوارم المهرقة فی رد الصواعق المحرقة** / کلام و اعتقادات / عربی

aṣ-ṣawārum-ul muhriqa fī radd-iṣ ṣawā'iq-il muḥriqa

شوشتری، نورالله بن شرف الدین، ۹۵۶ - ۱۰۱۹ قمری

šūštarī, nūr-ol-lāh ebn-e šaraf-od-dīn (1550 - 1611)

وابسته به: الصواعق المحرقة علی اهل الرفض و الزندقة؛ ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد (۹۰۹-۹۷۳)

کتابی است در رد کتاب «الصواعق المحرقه علی اهل الرفض و البدع و الزندقه» تألیف ابن حجر هیتمی قاضی نورالله شهید، مطالب ابن حجر را با عنوان «قوله» و ردیه خود در این کتاب را با عنوان «اقول» نگاشته است. مباحث «الصوارم المهرقه» تا باب چهارم کتاب «الصواعق المحرقه» در کتاب خلافت عمر موجود است.

آغاز: بسمله،الحمد لله علی ما حجر عنا حجارة ابن حجر و صیر نار صواعقه رماداً بلا أثر ... و بعد فإن الشیخ الجاهل الجامد ... ابن حجر، الثانی الذی نشأ فی حجر رخام الانحراف ... قد ظهر فی مقام ایراد الشبهة و الاحتجاج غایة الحماقة و اللجاج

انجام: لأن بطلان الاول یستلزم بطلان الثانی، و کذا الکلام فی خلافة عثمان، و الله المستعان فی کل الامور.

چاپ: تهران، ۱۴۲۷ قمری، جلال الدین حسینی، سنگی؛ به تصحیح جلال الدین حسینی، تهران، دار مشعر: ۱۴۲۷ق

[دنا ۱۹۶/۷ (۱۱ نسخه)؛ الذریعة ۹۳/۱۵-۹۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۸۱/۱

خط: نستعلیق، کا: عبدالوهاب، تا: ۱۰۶۹ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۷۰گ(۱پ-۱۷۰ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲۱ - ۳۵۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد هادی بن محمد صادق اصفهانی، تا: دوشنبه ۲۳ رجب ۱۱۰۲ق؛ مصحح؛ تملک: ناسخ محمد هادی بن محمد صادق الشریف المدرس، محمد بن حسن حسینی قمی به تاریخ ۱۲۴۳؛ ۱۸۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۹۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۱۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** الهجره النبوی صلی الله علیه و آله و سلم ۱۱۴۸.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۴۸ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج [رایانه]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۱/۱

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد علی تبریزی، تا: ۱۲۲۷ق؛ محشی با نشانه «محمد اشرف، لمحرره»؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۲۸گ (۴پ-۱۳۱ر)، ۲۱ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۱۲۵]

۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۳۱

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن محمد ازغندی مشهدی، تا: شوال ۱۲۳۰ق [نشریه: ۲ - ۱۶۱]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۵۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ مصحح؛ ۲۵گ (۱۰۸پ-۱۳۲ر)، ۲۶ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۳۶۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ عالی، کا: محمد کاظم بن محمد حسین خوئینی، تا: ۱۲۹۱ق؛ ۲۲۴ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۴ - ۱۳۶]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ مصحح، در آغاز دستخط مرحوم آیت الله حاج میرزا عبدالله بن حسن برهان سبزواری آمده که از مشایخ روایتی مرحوم آیت الله مرعشی نجفی بوده با مهر «برهان المحققین عبدالله الموسوی ۱۳۴۰» (بیضی)؛ ۱۵۲گ (۱پ-۱۵۲ر)، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۲- ۸۵۸]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۲۴

آغاز: ای سفیان و غیره؛ **انجام:** کما مرحجه علیه او.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ:

شکری، جلد: تیماج [الفبائی: - ۳۸۷]

۱۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۱۷/۱

آغاز: ... الناجیه الرفیعه و سیکشف لک ضوء ما قابلناه به الصوارم المهرقة (کذا) انه لایحرق الا لحیته و لایخرق الا الیته و الله یحق الحق و یهدی السبیل؛ **انجام:** برابر

در فهرست با عنوان «کتابی مفصل به زبان عربی» آمده و احتمال داده احقاق الحق باشد که خطاست و انجام آن با الصوارم هماهنگ است؛ خط: نسخ روشن، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۲۵۸ص، ۲۱ سطر (۱۰×۳۱)، اندازه: ۱۶/۵×۲۹سم [ف: ۲ - ۲۱۳]

۱۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۰۶

آغاز: الشیعة و یحرق صدورهم تلک الفرقة الناجیة الرفیعة و سینکشف لک فی ضوء برق ما قابلناه به من الصوارم المهرقة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۷۲]

۱۲. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۵۲۱]

← صواعق ﴿ صاعقة الآراء در طعن به اختلاف اهواء

● صواعق الارواح / شعر / فارسی

savā‘eq-ol arvāh

گوهری هروی، محمد ابراهیم بن آقابابا، ق۱۴ قمری

gowharī heravī, mohammad ebrāhīm ebn-e āqā-bābā (-20c)

رباعیات است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۵۴/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قرمز، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۱/۳سم [ف: ۸ - ۱۰۹]

● الصواعق الالهیة فی الرد علی الوهابیة / کلام و اعتقادات / عربی

aṣ-ṣawā‘iq-ul ilāhīyya fi-r radd-i ‘ala-l wahhābīyya

تمیمی، سلیمان بن عبدالوهاب، - ۱۲۱۰ ؟ قمری

tamīmī, soleymān ebn-e ‘abd-ol-vahhāb (- 1796)

چاپ: قاهره، مطبعة نخبة الاخیار، ۶۴ص، ۱۳۰۶ق.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۰۵

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و اشهد ان لا اله الا الله وحده لاشریک له و اشهد ان محمداً عبده و رسوله ارسله بالهدی و دین الحق ... اما بعد من سلیمان بن عبدالوهاب الی حسن بن عیدان سلام علی من اتبع الهدی و بعد قال الله تعالی و لتکن منکم امة یدعون الی الخیر؛ **انجام:** نصوص الوعید فی القرآن مطلقة عامه کقوله تعالی ان الذین یأکلون اموال الیتامی ظلما الآیة و کذلک ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ رکابه‌دار؛ واقف: عبدالواحد بن محمد فرامرزی؛ جلد: تیماج فرنگی، ۴۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۹۰]

● صواعق البرهان فی رد دلایل العرفان / عرفان و تصوف / فارسی

savā‘eq-ol borhān fī radd-e dalāyel-el ‘erfān

کرمانی، زین العابدین بن محمد کریم، ۱۲۷۶ - ۱۳۶۰ قمری

kermānī, zayn-ol-‘ābedīn ebn-e mohammad karīm (1860 - 1941)

به دستور: محمد کریم کرمانی

تاریخ تألیف: ۱۳۲۱ق

در رد «دلایل العرفان» حیدر علی اصفهانی بهائی یا میرزا ابوالفضل بابی یا رد «دلایل الایقان» [الذریعه] در یک «مقدمه» و چهار «باب».

چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۴۰۸؛ تبریز، سنگی، ۱۳۳۱ق، وزیری، ۵۷۰ص

[الذریعه۱۵/۹۴؛ فهرست مشایخ ۴۱۷/۲؛ دنا ۱۹۶/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۰۹/۹]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۶۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۴ق؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷ - ۱۹۱]

● الصواعق المحرقة علی اهل الرفض و الزندقة / کلام و اعتقادات / عربی

aṣ-ṣawā‘iq-ul muḥraqa ‘alā ahl-ir rafḍ wa-z zandaqa

ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد، ۹۰۹ - ۹۷۳ ؟ قمری

ebn-e hajar-e haysamī, ahmad ebn-e mohammad (1504 - 1566)

تاریخ تألیف: شوال ۹۵۰ق

کتاب مشهوری است از ابن حجر هیثمی در فضایل خلفاء اربعه و رد شیعه. مؤلف به گفته خود حقیقت خلافت ائمه اربعه (خلفاء راشدین) و فضایل آنها را همراه با ادله و براهین عقلیه و نقلیه از آیات قرآن و احادیث بیان نموده است. تمام احادیثی که در کتاب بیان شده از منابع اهل سنت نقل شده است. همچنین روایاتی که در فضایل اهل بیت روایت شده، مؤلف آن روایات را رد نموده است. از علماء شیعه قاضی نور الله شوشتری (- ۱۰۹۱ق) کتاب «الصورام المهرقة فی رد الصواعق المحرقة» را در پاسخ به کتاب ابن حجر و در اثبات اعتقادات شیعه تالیف نمود. مطالب کتاب در سه «مقدمه» و ده «باب» و «خاتمه» مرتب شده: مقدمه ۱. الداعی لتألیف الکتاب؛ مقدمه ۲. اجماع الصحابة علی وجوب نصب الامام؛ مقدمه ۳. ما تثبت به الامامة؛ باب ۱. کیفیة

خلافة الصدیق؛ باب ۲. فی ما جاء من مزید الثناء علی الشیخین؛ باب ۳. افضیلیة ابی بکر علی سائر الامة؛ باب ۴. خلافة عمر؛ باب ۵. فضائله و خصوصیاته؛ باب ۶. خلافة عثمان؛ باب ۷. فضائله و مآثره؛ باب ۸. خلافة علی بن ابیطالب؛ باب ۹. مآثره و فضائله؛ باب ۱۰. خلافة الحسن و فضائله؛ باب ۱۱. فضائل اهل البیت النبوی؛ التتمة: فی ملخص کتاب السخاوی مع زیادات. تتمه کتاب مشتمل است بر خلاصه‌ای از کتاب «مناقب اهل بیت» حافظ سخاوی که ابن حجر پس از فراغت از کتاب «الصواعق المحرقة» بدان دسترسی پیدا کرده و ابوابی چند از آن کتاب را در تتمه کتاب خود بیان نموده است. خاتمه کتاب در بیان اعتقاد اهل سنت در مورد صحابه و در بیان جنگ معاویه و امام علی و در بیان حقیقت خلافت معاویه پس از نزول امام حسن و در بیان اختلاف اهل سنت در کفر یزید بن معاویه و در جواز لعن او.

آغاز: الحمد لله الذی اختص نبیه محمداً بأصحاب کالنجوم و أوجب علی الکافة تعظیمهم ... و اما بعد، فإنی سئلت قدیماً فی تألیف کتاب یبین حقیة خلافة الصدیق، و إمارة ابن الخطاب، فأجبت إلی ذلک مسارعة فی خدمة هذا الجناب ...

انجام: و کما غفل عن ذکرک و ذکره الغافلون آمین و الحمدلله رب العالمین الی یوم الدین

چاپ: به تحقیق عبدالوهاب عبداللطیف، بیروت، دارالکتب العلمیة: ۱۴۰۳ق؛ معجم المطبوعات ۸۳، المیمنیة ۱۳۰۷/۸ق، ۱۶۴ص.

[کشف الظنون ۱۰۸۳/۲؛ دنا ۱۹۶/۷-۱۹۷ (۲۵ نسخه)؛ سرکیس، معجم ۸۳/۱؛ دبا، واژه ابن حجر ۳۳۱/۳؛ الاوقاف العامة موصل ۲۹۶/۲]

شرح و حواشی:

۱- براهین قاطعه در ترجمه صواعق محرقه؛ جهرمی، کمال الدین بن فخرالدین (-۱۰)

۲- الصوارم المهرقة فی رد الصواعق المحرقة؛ شوشتری، نورالله بن شرف الدین (۹۵۶-۱۰۱۹)

۳- بوارق مشرقه در ترجمه الصواعق المحرقه؛ حصاری لاهوری، محمد عوض (-۱۲)

۴- الانوار فی اثبات امامة الائمة الاطهار (ع)؛ نهاوندی، محمود بن محمد حسن (-۱۳)

۵- الصواعق المحرقة (منتخب)؛ بهبهانی، محمود بن محمد علی (۱۲۰۰-۱۲۷۱)

۶- البوارق اللامعة الواردة علی الصواعق المحرقة؛ نیر بروجردی، علی اصغر بن علی اکبر (۱۲۳۱-۱۳۰۰)

۷- الصواقع الموبقة لاخوان الشیاطین و الضلال و الزندقة = شرح صواعق المحرقة؛ کابلی، نصرالله

۸- الصواعق المحرقة (منتخب)

۹- البوارق الخاطفة = رد الصواعق المحرقة

۱۰- تاریخ الخلفاء و الائمة

۱۱- رد علی الصواعق (۲عنوان)

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با تتمه‌ای که ابن حجر پس از ۱۴ سال از تألیف در مناقب اهل بیت از روی کتاب حافظ سخاوری بر آن افزوده است و همچنان خاتمه و باب آخر (ص ۱۳۸-۱۶۱ چاپی) را ندارد؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۲گ، ۲۰ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۷۹]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۲۳-۹/۱۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمود بن احمد حنفی بغدادی، تا: پنج‌شنبه ۲۰ ذیقعده ۱۰۰۶ق، جا: مدینه منوره؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۵ - ۲۸۱۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد امین، تا: ۱۰۳۱ق؛ کاغذ: نخودی [رایانه]

۴. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: سید محمد بن محمود حسینی توقاتی، تا: جمعه ۱۷ جمادی الثانی ۱۰۶۰ق، جا: انطاکیه؛ مجدول، محمد کاظم بن محمد حسین موسوی کرونی اصفهانی در شب ۱۷ محرم ۱۳۳۴ مقابله کرده است [ف: - ۲۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۸۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۹ جمادی الثانی ۱۰۷۰ق، جا: بصره؛ افتادگی: آغاز؛ در نسخه ما مانند چاپ ۱۳۰۷ و ۱۳۰۸ ق باب یازدهم هست؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۴گ، ۲۹سطر(۹×۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۱۵ - ۴۱۰۶]

۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۶۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمود بن علی بن عطاء الله ابشیهی، تا: سه‌شنبه ۱۹ شوال ۱۰۸۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «کنز، مغرب، قاموس، محمود، خلاصة الروضة»، محمود جوانرودی آن را مقابله کرده؛ تملک: فخر الولات امان الله، شیخ عبدالرحیم خراسانی؛ ۲۴۲گ، ۱۹ سطر(۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: - ۶۰۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۴۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۸۷]

۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۸۳

آغاز: برابر

کا: عزیز بن علی، تا: قرن ۱۱؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۲۲ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۷۸]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۱

آغاز: و امارة ابن الحظاب فأجبت الی ذلک مسارعة فی خدمة هذا الجناب؛ **انجام:** فتأمل فرقاً ما بینهما و قال نوفل بن ابی فرات کنت عند عمر بن عبدالعزیز ...

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛

مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۲۵۶]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۷۲/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۵ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۴۱۷]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۹۳

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ مهر: «عبده الراجی محمد» (بیضی)؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۶گ، ۱۷ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۲۱۴]

۱۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۴۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ برگ آخر تحریر ۱۲۹۵؛ قطع: خشتی [ف: - ۱۸۴]

۱۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۴۱

بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ قطع: خشتی [ف: - ۱۸۴]

۱۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۸۴

خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن مصطفی، تا: اواخر شعبان ۱۱۴۲ق؛ تملک: عبدالرحمن بن عبدالرحیم بن مصطفی صالحی قادری شافعی با تاریخ محرم ۱۱۴۷، عبدالوهاب بن عبدالله سکری صالحی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۰۳گ، ۳۴ سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: - ۶۰۷]

۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن حسن حنفی، تا: سه‌شنبه ۸ ربیع الثانی ۱۱۷۱ق؛ مجدول، دارای سرلوح؛ مهر: «حازهذا الکتاب بالله ملکاً و حسن المجدبل امیراللوا» (بیضی)، «احمد شوقی» (مربع)، «عبده محمد عارف» (دایره)؛ جلد: مقوایی، ۲۳۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۲]

۱۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۶۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالرحمان بن یعقوب بن الیاس نوتشی، تا: دوشنبه ۲۰ شوال ۱۱۷۸ق؛ محشی عن شرح مسلم و شرح الطوالع و رسوم: «موسی» و «شمس الدین»؛ مهر: «منتظر لطف الاهم یعقوب صفت ۱۱۱۸ (أو ۱۱۸۸)» (هشت ضلعی)؛ جلد: چرم سبز، ۱۱۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [مؤید: ۱ - ۲۳۹]

۱۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: یوسف بن رمضان، تا: غره رمضان ۱۱۸۰ق؛ مهر: «عبده الراجی عباس ۱۲۱۳»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۹گ، ۲۳ سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۶۹]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۱/۱

آغاز: الحسین و الجاحظ و الخیاط و الکعبی و اما مخالفته الخوارج و نحوهم فی الوجوب فلا یعتد بها ... الثالثة الامامة تثبت اما بنص من الامام علی استخلاف واحد من اهلها؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: مراد بن احمد بن یوسفجان بن احمدبن مولانا سلیمان، تا: جمعه شوال۱۱۸۳ق؛ افتادگی: آغاز (دو برگ مقدمه افتاده. برگی هم که در صحافی کنونی در ابتدای نسخه قرار گرفته مربوط به جای دیگری است)؛ مصحح؛ خریداری از احمد علی عبداللهی؛ جلد: چرم سرخ، ۱۷۵گ(۱ر-۱۷۵ر)، ۱۸-۱۹ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۴×۲۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۶۱]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۵گ، ۱۴ سطر (۱۳×۲۱) ، اندازه: ۲۱/۵×۳۲سم [ف: ۵۱ - ۱۴۵]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۴۷

آغاز: فی تألیف کتاب یبین حقیة خلافة الصدیق و امارة ابن الخطاب فأجبت الی ذلک مسارعة فی خدمة هذا الجناب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «عبده محمد باقر بن محمد حسن» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۴۶]

۲۰. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۳۲

آغاز: فمن سبهم فعلیه لعنة الله و الملایکة و الناس أجمعین لا یقبل الله عنه یوم القیامة صرفاً و لاعدلاً؛ **انجام:** و الصلاة و السلام الاتمان الاکملان علی اشرف خلقک سیدنا محمد و علی آله ... و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، کا: بابا شیخ ابن احمد الخفردی، تا: ۱۲۱۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، دارای علامات بلاغ؛ جلد: مقوا، ۲۵۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۵۳۷]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۵۲

آغاز: بسم الله اعلم ان هذا الکتاب المسمی بالصواعق؛ **انجام:** و صحبه و سلم و اخود عوهم ان الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، قطع: خشتی [رایانه]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۹/۱-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: باقر بن محمد علی خراسانی، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۹۱ص (۱-۹۱)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۲۳]

۲۳. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۱۹/۳

بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق [اوراق عتیق: ۱ - ۲۵۱]

۲۴. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۱۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۳۰۳ق؛ تملک: سید معصوم بن رضی حسینی قهستانی به سال ۱۳۵۰ در ارض اقدس؛ ۱۶۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [مدرسه جعفریه زهان: ف: - ۱۲۵]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۱۷-۵۶/۶۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۵۴گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۱۲]

۲۶. **قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۷۰**

آغاز: برابر؛ **انجام:** ذلک من طالع مناقبه الجلیله وما ثره العلیه واحواله السنیه وقد استوفی کثیرا منها ابو نعیم وابن عساکر وغیرهما ولولاخوف الاطاله والانتشار لذکرت منها غرر استکثرة لکن فیها

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۰گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۲۸]

۲۷. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۷**

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه توفی فی رمضان سنة اربعین من الهجرة و الاکثرون علی ان وفاته سابع عشر و وفاة النبی.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: سید فیض الله، سید عبید بن فیض الله؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۲۱گ، ۱۴ و ۲۱ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۲–۴۴۹]

۲۸. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۴**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ ضمیمه: در اوراق ۲۵۴ پ تا ۲۶۱، تفسیر سوره واللیل نگاشته شده و در ابتدای آن مطالبی از امام حنفی در بیان فضایل، عدد آیات و حروف، شأن نزول سوره و تفسیر آن ذکر و نزول سوره در بیان فضایل ابوبکر دانسته شده، آغاز ضمیمه: «بسمله، قوله تعالی: و اللیل اذا یغشی الی آخرها، قال الامام الحنفی اعلم ان فی هذاه السورة کلاماً من وجوه»، انجام ضمیمه: «و الثالث من فضائله ان الله تعالی النجاة من النار لجمیع المؤمنین»؛ تملک: محمد بن سید جلال رضوی، محمد بن سید جلال رضوی، جمال الدین محمد جعفری؛ ۲۶۲گ، ۱۷ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۳ – ۱۸۸]

۲۹. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۴۷**

آغاز: اذ اظهرت الفتن او قال البدع و سبا صحابی؛ **انجام:** تعلمون ان الله (ص) قال حفر.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

● الصواعق المحرقة (منتخب) / کلام و اعتقادات / عربی

aṣ-ṣawā‘iq-ul muḥraqa (mn.)

بهبهانی، محمود بن محمد علی، ۱۲۰۰ – ۱۲۷۱ قمری

behbahānī, mahmūd ebn-e mohammad ‘alī (1786 - 1855)

وابسته به: الصواعق المحرقة علی اهل الرفض و الزندقة؛ ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد (۹۰۹–۹۷۳)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۴ق؛ محل تألیف: تجریش

مؤلف در این کتاب آنچه راجع بخلافت علی علیه السلام و فضائل ائمه بود از کتاب «الصواعق المحرقة» ابن حجر انتخاب نموده، و گاهی اشکلاتی بر ابن حجر نیز می‌آورد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷

آغاز: الحمدلله الذی هدانا لدین الاسلام و جعلنا من المتمسکین بولایة علی و الائمة من ولده علیهم السلام؛ **انجام:** عصمنا الله و ایاکم من الزلل و الخطأ و متابعة الاسلاف و الاباء و الاجداد و التعصبات الجهالیة انه قریب مجیب و صلی الله علی محمد و آله.

خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تملک: نوه مؤلف با مهر «الواثق بالله الملک المعبود احمد بن هادی بن محمود» (بیضی)؛ ۸۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱ – ۳۸]

● الصواعق المحرقة (منتخب) / کلام و اعتقادات / عربی

aṣ-ṣawā‘iq-ul muḥraqa (mn.)

وابسته به: الصواعق المحرقة علی اهل الرفض و الزندقة؛ ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد (۹۰۹–۹۷۳)

منتخبی از صواعق المحرقه ابن حجر است.

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۵۵/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۰گ (۹۶–۱۲۵)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ – ۱۲۶]

● صواعق النظام / فنون نظامی / فارسی

savā‘eq-on nezām

مهندس تبریزی، محمد رضا، – ۱۲۹۹ قمری

mohandes-e tabrīz,ī ‹mohammad rezā (- 1882)

اهدا به: محمد شاه قاجار؛ به دستور: حاج میرزا آقاسی

تاریخ تألیف: رمضان ۱۲۵۴ق؛ محل تألیف: تهران

رساله‌ای است در علم ترکیب توپ و خمپاره و ترتیب گلوله و عراده و سایر آلات و ادوات حربیه که به دستور حاج میرزا آقاسی هنگام محاصره هرات نوشته شده؛ در یک «مقدمه» و سی و دو «باب» و یک «خاتمه» و هر یک دارای فصول متعدد. مقدمه مشتمل است بر شش «فصل»: ۱. بیان اوزان مطابق قانون اسلام؛ ۲. بیان مقیاس موافق قانون اسلام؛ ۳. بیان اوزانی که در توپخانه و قورخانه مبارکه پادشاهی متداول است؛ ۴. بیان مقیاس فرنگی که اکنون مهندسین دولت علیه ایران نیز متداول داشته اند؛ ۵. بیان اختراع توپ و باروط و بعضی از متعلقات آن؛ ۶. بیان قپوض که قبل از شروع مطلب برای بصیرت ارباب دانش این فن ذکر می‌شود.

آغاز: بسمله – حمد و سپاس معبودی را سزاست که مبدع ذواتست و مخترع موجودات آخشیجان اربعه را با کمال ضدیت امتزاج و اختلاط بخشید و افراد مختلفه را با تباین نوعیه ترکیبات متعدده و ترتیبات متکثره داد ... اما بعد این رساله ایست در علم ترکیب توپ و خمپاره و ترتیب گلوله و عراده و سایر آلات و ادوات حربیه که باشاره جناب فیلسوف زمان وحید دوران صاحب اعظم ... حاجی میرزا آقاسی ... در زمان دولت روز افزون و اوان شوکت همیون شاهنشاه اسلام پناه ... محمدشاه

قاجار ... هنگام محاصره هرات در معسکر فیروزی اثر ببرهان عقل و علم نوشته و بمعیار و قسطاس فراست و فطانت سنجیده در اوراقی چند مندرج داشته بودند ... قرار بر این یافت که اوراق متفرقه که درین فن مختصراً یادداشت شده بود بتجدید نظر و دقت خاطر با کتب معتبره حکمای طبیعی دان فرنگی موازنه و تطبیق نموده نسخه مبسوط و مفصل ترتیب یابد ... انجام این امر خطیر و اتمام این خدمت دقیق را بعهده کمین بنده فدوی محمدرضای مهندس تبریزی محول و مفوض داشتند ... بتاریخ اواسط شهر رمضان المبارک سنه ۱۲۵۴ هجری در دارالخلافه طهران ... بدانکه این رساله مشتملست بر مقدمه و سی و دو باب و خاتمه ... فصل اول در اوزان مطابق قانون اسلام بدانکه حکمای زمان یک شعیر را بشش قسمت نموده و هر یک را مومی خوانده اند و خردل را سدس شعیر قرار داده اند و فلس را نصف سدس خردل دانسته اند که جزوی از هفتاد و دو جزو تشعیر است ...

انجام: فصل نهم در بیان سرعت صدا بتجربه رسیده است که سرعت متوسط صدا در چهار ثانیه و دو ثلث ثانیه یک میل طبی مسافت میکند یا اینکه بقدر پنج هزار و دویست و هشتاد پای آدمی میرود یعنی در یک دقیقه مساوی سیزده میل راه راه طی میکند و این معنی بصحبت پیوسته که شخص صحیح المزاج را در هر دقیقه هفتاد و پنج مرتبه نبض میجهد پس از اینقرار معلوم میشود که صدا در هفتاد و پنج ضربان نبض بقدر سیزده میل راه قطع مسافت مینماید که در شش ضربان نبض قریب یک میل میشود و این معنی نیز بتجربه رسیده است که صدا در طی مسافت بسمت باد و بالعکس آن مطلق تفاوت ندارد چرا که سرعت صدا خیلی بیشتر از سرعت باد است و تفاوتی که در مانع و ممد آن از باد حاصل میشود جزوی غیر محسوس میباشد و تأثیر کلی که در امتداد صدا از باد حاصل میشود اینست که صدا را دور میبرد و درین باب آب بهترین و بزرگترین معینی است باین معنی که صدا در روی آب در مقابل خشکی میرود.

[دنا ۱۹۷/۷؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶۸/۵]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ با سرلوح مذهب، مجدول، مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۹۰گ، ۲۰سطر(۱۵×۲۷/۵)، اندازه: ۲۳×۳۷سم [ف: ۴ - ۱۷۰]

۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** که برای مطالعه کنندگان بصیرت حاصل آید لهذا این دو شکل را رسم کردیم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴۹گ، اندازه: ۲۳×۳۷سم [ف: ۲ - ۱۴۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۸۱

نسخه اصلی: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۴۶۷]

۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۹۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۷ ذیحجه ۱۲۵۴ق؛ مجدول، با یک سرلوح مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوا، ۲۲۵ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۸سم [ف: ۵ - ۶۲۵]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۵ شوال ۱۲۵۶ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه، ۷۹گ، ۲۰ سطر (۱۵/۵×۲۷)، اندازه: ۲۳/۵×۳۷سم [ف: ۳ - ۷۱]

● صواعق النواصب / کلام و اعتقادات / عربی

ṣawā‘iq-un nawāṣib

کشفی، محمد مهدی

kašfī, mohammad mahdī

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۷۸

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۱۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۶۲]

● صواعق الیهود / فقه / فارسی

savā‘eq-ol yahūd

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

رساله‌ای است مختصر در بیان حکم کفار و احکام جزیه بر اهل کتاب و در بیان چیزهایی است که سزاوار است حاکم مسلمانان بر ایشان شرط کند و همچنین در بیان اموری که ایشان را منع از آن باید کرد.

آغاز: الحمدلله الذی أعزالاسلام و المسلمین وأذل الکفر و أتی بالدین المبین و الصلاة علی من بعثه رحمة للعالمین محمد و اهل بیته الاطهرین. بدان که حق تعالی جزیه را برای اهل کتاب مقرر فرموده است

انجام: مخیر است میان آنکه به شرع اسلام میان ایشان حکم کند یا حواله به حکام ایشان بکند و اگر خود حکم کند بهتر است والله الموفق للخیر و الصواب.

چاپ: ایران، قم، کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی، ۱۴۱۲ قمری، سید مهدی رجائی، ۱، ضمن بیست و پنج رساله فارسی از علامه محمد باقر مجلسی

[الذریعة ۹۵/۱۵؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۸۱/۲؛ دنا ۱۹۸/۷ (۹ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۷/۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۱۲۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۲۵۵پ-۲۵۷پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۱۴]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۲۱/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۱۲۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۵۹پ-۶۲پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۳]

۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۶۴/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شمس الدین محمد حسین بن میر محمد یوسف، تا: ۱۱۳۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵ص(۱۷۸-۱۸۲)، ۱۹ سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲ - ۱۹۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۷۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن ابی الحسن حسینی، تا: ۱۲۷۰ق؛ ۱۰گ(۱۸-۲۷)، ابعاد متن: ۶×۱۰، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف:۱۶-۱۱۹]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۷۷/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۶۹پ-۷۱پ)، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۲]

۶. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۷/۲۷

کا: زین العابدین گلپایگان، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۳۱۹پ-۳۲۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۱۳]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۰۴/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ(۱۱۳-۱۱۵)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۳]

۸. همدان؛ سیرلو، حمید؛ شماره نسخه:۱۲/۵

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ در کناره صفحه نوشته آمده: رساله در احکام جزیة؛ ۴گ (۱۶پ-۱۹ر) [رشت و همدان: ف: - ۱۷۰۸]

۹. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۷۹/۱

خط: نسخ زیبا، کا: محمد جعفر بن رجبعلی اصفهانی مشهور به منجم، بی‌تا، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۵گ(۸پ-۱۲ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲ - ۲۶]

● صوافی الصافی / تفسیر / عربی

ṣawāfi-ṣ ṣāfī

بختیاری حویزی، یعقوب بن ابراهیم، - ۱۱۵۰ قمری

baxtīyārī hovayzī, ya‘qūb ebn-e ebrāhīm (- 1738)

تاریخ تألیف: غره ذیقعده ۱۱۴۰ق

اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه اصل نزد ابوالمجد آقا رضا در اصفهان موجود بوده و اخیراً به کتابخانه سید محمد علی روضاتی در اصفهان و حاج مولی باقر تستری انتقال یافته است [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۱۵۲]

● الصواقع الموبقة لاخوان الشیاطین و الضلال و الزندقة = شرح صواعق المحرقة / کلام و اعتقادات / عربی

aṣ-ṣawāqi‘-ul mūbiqa li-ixwān-iš šayāṭīn wa-ḍ ḍilāl wa-z zandiqa = š.-u ṣawā‘iq-il muḥriqa

کابلی، نصرالله

kābolī, nasr-ol-lāh

وابسته به: الصواعق المحرقة علی اهل الرفض و الزندقة؛ ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد (۹۰۹-۹۷۳)

شرح و حواشی:

۱- الانوار فی اثبات امامة الائمة الاطهار (ع)؛ نهاوندی، محمود بن محمد حسن (-۱۳)

۲- رد علی الصواعق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۵۶

آغاز: بسمله الحمدلله المتعزز بالعزا لا قعس و الطول و المناع؛

انجام: بدلیل قاطع خاتمه فی عن مجالسه الرافضه و مصاحبتهم

خط: نسخ، کا: عارف مولوی، احمدعلی، تا: ۱۲۶۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، ۳۸۳گ، ۲۶ سطر [رایانه]

● صوامع الملکوت / علوم قرآن / فارسی

savāme‘-ol malakūt

اهداء به: محمدقلی قطب شاه

تاریخ تألیف: ۱۰۱۳ق (مطابق با جمله «النصر من الله القدوس الرحیم»)

در فضایل سوره‌ها و آیات قرآنی به‌گونه‌ای مختصر، مشتمل بر «مقدمه» و سه «صومعه» با این عناوین: مقدمه: در بیان سه فائده که در دانستن مقصود مناسب است؛ صومعه ۱. فضایل قرآن؛ ۲. فضایل سوره‌های قرآنی؛ ۳. فضایل آیات قرآنی.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... از تیمن و اعتصام بنام خجسته فرجام آن علامی که تلاوت کلام مجید راصیقل دلهای پرعطا و سینه‌های بی نوا گردانیده ...

[الذریعه ۲۹۲/۲۶ به نام خواص السور و الآیات القرآنیه؛ دنا ۱۹۸/۷]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۰۵/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** محاسن او بالتمام سفید شده بود از هول آن مگر کسی گوید که شنیده کی بود مانند دیده و أیضاً روایت کرده اند که وقتی ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مابین

رساله قبل و رساله حاضر «۶۵پ-۱۱۴ر» حرزی از امام صادق و امام موسی بن جعفر علیهما السلام و چندین دعای متفرقه به نقل از مهج الدعوات که بعضاً به سال ۱۰۶۴کتابت شده، دعاء الشاب وادعیه ای متفرقه و دعائی به نقل از ابن طاوس کتابت ۱۰۵۱در یزد و رقاع الاستغاثات به نقل از انیس العابدین و چندین مناجات منظوم از امام علی علیه السلام باترجمه فارسی و زیارت عاشورای مشهور و زیارت روز اربعین و صفات بدنی پیامبر اکرم (ص) و ظاهراً بخشی از یک کتاب است و یادداشتهای متفرقه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ (۱۱۴پ-۱۲۹پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۶/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** سوره ن و القلم ... هرگاه این ... را بیاویزند بر کسی که درد دندان یا صداع داشته باشد تسکین یابد. سورة الحاقه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۰ص(۲۴۳-۳۴۲) [سنا: ف: ۲ - ۱۸۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مملکتش پاسبان از صوامع ملکوت بگمارد ... و آله اجمعین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، ۹۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۲ - ۱۰۳]

● صوان الحکمة / تراجم / عربی

ṣiwān-ul ḥikma

ابویعقوب سجستانی، اسحاق بن احمد، - ۳۸۶ قمری

abū-ya'qūb-e sajestānī, eshāq ebn-e ahmad (- 997)

در احوال فرزانگان پیش از اسلام است، که سپس ابوالحسن علی بن ابوالقاسم زید بیهقی(- ۵۶۵ق)، تتمه‌ای در فرزانگان پس از اسلام برای آن ساخته است که این تتمه به نام «درة الاخبار» به فارسی ترجمه شده است.

شرح و حواشی:

۱- صوان الحکمة (مختصر)؛ ابن سهلان ساوی، عمر بن سهلان (- ۴۵۰)

۲- تتمة صوان الحکمة؛ بیهقی، علی بن زید (۴۹۹-۵۶۵)

۳- مختصر الملحقة بتتمة صوان الحکمة = مختصر الرسالة الملحقة بکتاب تتمة صوان الحکمة = اتمام التتمة؛ غضنفر تبریزی، ابراهیم بن محمد (۶۲۴-۶۹۲)

۴- تتمة صوان الحکمة (مختصر)

۵- تعلیق من کتاب منتخب صوان الحکمة

۶- ذیل صوان الحکمة

۷- الرسالة الملحقة بکتاب تتمة صوان الحکمة

۸- صوان الحکمة (مختصر) (۲عنوان)

۹- صوان الحکمة و تتمتها (منتخب)

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۷بخش۲

نسخه اصل: مراد ملا ۱۴۳۱ (۱۴۰۸) [این نسخه منتخب صوان الحکمة است]؛ بی‌کا، تا: ۶۳۳ق؛ ۱۵۸گ [ف: - ۶۷]

● صوان الحکمة (مختصر) / تراجم / عربی

ṣiwān-ul ḥikma (mx.)

ابن سهلان ساوی، عمر بن سهلان، - ۴۵۰ قمری

ebn-e sahlān-e sāvī, 'omar ebn-e sahlān (- 1059)

وابسته به: صوان الحکمة؛ ابویعقوب سجستانی، اسحاق بن احمد (-۳۸۶)

اختصار عمر بن سهلان ساوی است از صوان الحکمة.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۴۹/۱-ف

نسخه اصل: فاتح ش ۳۲۲۲؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲ - ۲۱۰]

● صوان الحکمة (منتخب) / تراجم / عربی

ṣiwān-ul ḥikma (mn.)

مؤلف که در صدد ثبت تواریخ حکماء و نام آنها و بعضی از اخلاق و کلام آنها بوده به اختصار و انتخاب «صوان الحکمة» ابوسلیمان محمد بن طاهر سجستانی منطقی (حدود ۳۸۰) که در تاریخ حکمای قدیم بوده پرداخته و سپس «تتمة صوان الحکمة» ظهیر الدین ابوالحسن علی بن ابی القاسم بیهقی (۵۶۵) را عیناً آورده و در پایان رساله‌ای در شعار و حالات فلاسفه و حکمای متأخر آورده و آن را «اتمام التتمة» نامیده است.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۶۶

آغاز: منتخب: الحمد لله رب العالمین ... انی رایت ان اثبت تواریخ الحکماء و اسامیهم و بعض کلامهم و اخلاقهم؛ تتمه: الحمد لله المنعم له نعم النت اوصافها الا امتداداً و امدادها الا ازدیاداً؛ اتمام التتمه: هذه الرسالة الملحقة بکتاب تتمة صوان الحکمة التی و عدتها ... و ابتدأت بذکر المعلم الثانی

نسخه اصلی: کتابخانه ملا مراد ـ ترکیه ۱۴۳۱(۱۴۰۸)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ ربیع الثانی ۶۳۹ق؛ ۳۱۶ص [عکسی ف: ۳ - ۴۵۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۴۷/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [فیلمها ف: ۲ - ۲۰۹]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۲-عکسی و ۳۳۶-عکسی

آغاز: حمدله. حمد الشاکرین. و صلاته علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین. قال الحکیم الفاضل العلامه و هو منتخب هذا الکتاب. رحمة الله، انی رأیت ان اثبت تواریخ الحکما و اسامیهم و بعض کلامهم و اخلاقهم، فانتخبت من کتاب صوان الحکمه للامام ... ذکر القدماء و اثبت فی آخره کتاب تتمه صوان الحکمه للامام ... البیهقی و وضعت فی آخره رسالة و سمیت به «اتمام التتمه» و ذکرت فیها اشار المتأخرین من الحکما

اصل نسخه: کتابخانه بشیر آغا ش ۴۹۴؛ خط: نسخ خوش، کا: ابوالحسن علی بن موفق المتطبب، تا: ۶۸۹ق؛ برگها هنگام عکسبرداری آشفته شده، همراه است با «تتمه صوان الحکمة» و «اتمام تتمه صوان الحکمة»و رساله‌ای از کندی[عکسی ف:۲- ۱۸۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۵/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۵۵۰]

۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۸/۱بخش۲

نسخه اصل: کوپرولو ش ۹۰۲؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: - ۶۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۴۸/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [فیلمها ف: ۲ - ۲۱۰]

● **صوب الدیم النوافث** / اجتهاد و تقلید / عربی

ṣawb-ud dīyam-in nawāfiṯ

رضوی کشمیری، محمد باقر بن محمد، ۱۲۸۶ - ۱۳۴۶ قمری

razavī kešmīrī, mohammad bāqer ebn-e mohammad (1870 - 1928)

رساله مفصل و مستدلی بر آرای فقهای امامیه در مسئله ذیل است: هرگاه شخصی کالایی را وصیت کند قبل از قبول آن از طرف وصی، مالک آن بمیرد این کالا متعلق به کیست؟

آغاز: بسمله.الحمدلله مالک الملک و ولی الامور الذی لا تغییره الزمنه ولا تحیط به یشتمله لا مکنته ولا یشمله الاعصار

انجام: انی کذلک اجود به بالموجود ولله الحمد علی سوائغ الائه و فواضل نعمائه و صلی الله علی صفوة انبیائه و الائمة من اوصیائه سلم تسلیما کثیرا

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۷ ربیع الثانی ۱۳۲۱ق؛ مجدول، محشی؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۷/۲سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۴۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ظفر حسین بن نظیر حسن حسین گنجی سارنوی، تا: ۲۸ ربیع الاول ۱۳۲۵ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ ۵۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴× ۲۳سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۴۷]

● **الصوت (مقالة فی)** / فلسفه / عربی

aṣ-ṣawt (mq.-un fī)

اسکندر افرودیسی، ق۳ میلادی

eskandar āfrūdīsī (- 3c)

آغاز: قال ان کان الصوت طبیعیا، فالقول طبیعی و ان کان القول طبیعیا کانت

انجام: و لیس الصوت فینا طبیعیة، فلیس الصوت اذا طبیعیة فینا. تمت

چاپ: تحقیق عبدالرحمن بدوی، در شروح علی ارسطو مفقودة فی الیونانیة و رسائل اخری (بیروت، دارالمشرق: ۱۹۷۱م)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸۳/۳۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ(۹۸ر) [ف: ۱۶ - ۱۹۰]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۲/۶۸

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱گ (یک سوم صفحه ۳۱۹پ)، ۲۴ - ۳۳ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: - ۱۴۸]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۹۳/۲۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۱گ (۶۹ر-پ)، ۲۴ سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: - ۲۰۰]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۵/۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: کرمعلی خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۲۵۴پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۱۸/۵سم [ف: ۷-۴۶۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۷/۱۲ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲ص (۲۷۰-۲۷۱)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۹۲]

● **صوت الناقوس** / موسیقی / فارسی

sawt-un nāqūs

قیس، محمد عثمان

qeys, mohammad o‘smān

از روی تحفة الهند میرزا خان شاه جهانی و اصول النغمات آصفی غلام رضا و جز اینها.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۶۰-ف

نسخه اصل: چاپ سنگی، مطبع مجتبائی لکهنو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۳۱۷ق [فیلمها ف: ۳ - ۱۳۹]

● **الصوت و ماهیته و الفرق بین الضاد و الظاء** / لغت / عربی

aṣ-ṣawt wa māhīyat-u-h wa-l faraq bayn-aḍ ḍād wa-ẓ ẓā’

آل کاشف الغطاء، محمد رضا، ۱۸۹۳ - ۱۹۴۷ میلادی

āl-e kāšef-ol-qatā’, mohammad rezā (1893 - 1947)

تاریخ تألیف: در جمادی الثانی ۱۳۴۰ق؛ محل تألیف: نجف

اشرف
مباحث لغوی و تاریخی است درباره صوت، و فرق بین ضاد و ظاء در لغت عربی. خلاصه محتویات کتاب بدین شرح است: ۱. الصوت لیس بموجود کأمر قائم فی نفسه؛ ۲. اصواتنا نسمعها من داخل اجسامنا لا بواسطة موصل خارجی؛ ۳. لا دلیل علی أن الموجودات الصوتیة تذهب فی موصلها علی اشکال دوائر؛ ۴. الفرق بین الضاد و الظاء فی المخرج لا فی الخارج؛ ۵. الحس السمعی هو وحدة المیزان فی معرفة الاصوات؛ ۶. اعضاء النطق کآلات الموسیقی و أن کلها مخرج لکل حرف حرف؛ ۷. یجوز أن یکون لحرف و احد مخرجان و لایجوز ان یکون مخرج واحد لحرفین؛ ۸ تعدد الحروف باختلاف المخارج لابتعددها؛ ۹. عدم منافاة عد الحروف الهجائیة العربیة لدعوانا؛ ۱۰. الذی اعتمده مؤلفه من تعلیل ضبطهم بعض الالفاظ بالظاء؛ ۱۱. ذکر کلمات بعض من تعرض للمسألة و فیه جملة من أدلة القائلین بالفرق و الاتحاد؛ ۱۲. الاحکام الشرعیة، منها ما یکون متعلقها التلفظ و منها ما یکون متعلقها الملفوظ، و کیف یمتثل الأمر الشرعی المتعلق بکلمة اشتملت علی أحد هذین الحرفین؛ ۱۳. الضاد السنیة و الضاد الشیعیة؛ ۱۴. تقریر الأصل فی المسألة و وسوسة بعض الجهال؛ ۱۵. نظرة فی اللغة العربیة و فیها مباحث؛ در تنبیهی که ابتدای کتاب آمده مباحث کتاب به دو قسم تقسیم شده: ۱. تمهید علمی در فلسفه صوت؛ ۲. تمهید نظری استنتاجی در فرق بین ظاء و ضاد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۵۰

آغاز: الحمد کثیراً و الصلاة علی محمد و آله افصح من نطق بالضاد هادیاً و مبشراً و نذیراً

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء–نجف اشرف؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۰ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، با خط خوردگی؛ ۵۳ص [عکسی ف: ۵ – ۴۱۱]

● **صور اعداد و مراتب آن** / ریاضیات / فارسی

sovar-e a‘dād va marāteb-e ān

در بیان صور اعداد و مرابت آ ن در یک «مقدمه» و هفت «فصل»: ۱. تضعیف و آن دو چندان ساختن عدد است؛ ۲. عمل تصنیف و آن پیدا کردن نصف عدد باشد؛ ۳. جمع و عرض؛ ۴. عمل تفریق؛ ۵. ضرب ضرب عددی در عددی؛ ۶. عمل قسمت قسمت عددی؛ ۷. ... .

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۱۷

آغاز: مقدمه در بیان صور اعداد و مراتب بدانکه حکما هند بجهت اعداد نه رسم وضع کرده‌اند؛ **انجام:** ولی بعکس ترتیب اول در مربعات سطر چهارم عرضی

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی، مجدول، در اوراق انتهایی مطالب متفرقه از جمله خاصیت بعضی از حروف، خاصیت بعضی از اشکال و ...؛ جلد: مقوایی شومیز آبی، ۴۱گ، ۱۹ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [رایانه]

← صور الاقالیم ﴿ هفت اقلیم

● **صور الاقالیم = نقشه جهان** / جغرافیا / عربی

ṣuwar-ul aqālīm = naqše-ye jahān

اوحدی، سلیمان

awhadī, soleymān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۹۷

خط: نسخ، کا: ابوالمجد تبریزی، تا: حدود ۷۲۳ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای، ۲ص (۷۱۴–۷۱۵)، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ – ۱۰۸]

● **صور الاقالیم = عجایب بلدان = عجائب الاشیاء = عجائب الدنیا = هفت اقلیم** / جغرافیا / فارسی

sovar-ol aqālīm = ‘ajāyeb-e boldān = ‘ajāyeb-ol ašyā’ = ‘ajāyeb-od donyā = haft eqlīm

اصل عربی گویا آن از ابوزید احمد فرزند سهل بلخی شاعر و ادیب عهد سامانی است که در قرن ۴ برای نوح بن منصور ساخته، در ۲۰ جزء که اصل عربی آن در دست نیست؛ و ترجمه بخشی از آن به فارسی از قرن ۶ ق در دست هست با چند نقشه جغرافیایی. این اصل را سپس دیگری از عجایب المخلوقات نجیب همدانی و مسالک و ممالک و تاریخ سلطان محمود و از دیده‌های خود بر آن افزوده و این دومی گویا آذربایجانی است و در مراغه آن را ساخته است و در آن از تاریخ‌های ۵۶۲ و ۶۰۶ و ۶۱۳ و ۶۱۷ یاد کرده است؛ او گویا معاصر اتابکان ایلدگزی آذربایجان (۵۳۱–۶۲۲ق) بوده و سفرها کرده است. در آن از عجایب المخلوقات امام عالم نجیب همدانی یاد شده که گویا همان جهان نامه نجیب بکران باشد نیز از اتابک سعید محمد بن ایلدگز و امیر الدین مسعود مهندس نخجوانی.

[دنا ۱۹۹/۷؛ ؛ فهرستواره منزوی ۲۲۹/۱؛ نشریه ۴۲۸/۵]

شرح و حواشی:

۱– حواشی عجائب الدنیا؛ بهار، محمد تقی (۱۲۶۵–۱۳۳۰)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۵–بهار

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح؛ قطع: رحلی کوچک [نشریه: ۵ – ۶۶۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۷۷

آغاز: خواست که او را ضیافتی کند درویش؛ **انجام:** تمام شد کتاب صور الاقالیم بعون الله ملک الکریم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: شکری، جلد: اسقاطی [رایانه]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۸-ف

نسخه اصل: پاریس P. 116. به نام امیر مبارز الدین محمد مظفری (۷۴۱-۷۶۰)؛ خط: نستعلیق، کا: زین العابدین دامغانی، تا: ۱۰۷۱ق؛ ۹۴گ، ۲۴ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۷۸-ف

نسخه اصل: دیوان هند ش ۲۷۲۵ اته ۷۰۸؛ بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۲ صفر ۱۲۲۰ق [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۸]

۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۵۷/۲

آغاز: الحمدلله ... اما بعد این کتاب مشتملست بر مقدمه و دو مقاله، مقدمه در بیان آنچه؛ **انجام:** پیش از شروع درین علم ... قسم اول در آنچه تعلق بهندسیات دارد هر چه قابل اشارت حسی بود

رساله متوسط در جغرافیا که از یک مقدمه و دو مقاله تشکیل شده است: مقدمه در بیان آنچه پیش از شروع درین علم دانستنی است، مقاله ۱. بیان عدد افلاک کلی و کیفیت ترتیب آن، مقاله ۲. بیان احوال زمین و قسمت او به اقالیم؛ کا: عبدالرحیم بن عزیز دونایی،تا:۱۲۲۸ق؛جلد: تیماج سیاه، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: - ۲۹۶]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۲-ف

نسخه اصل: دانشگاه کیمبریج کتابخانه براون (12) C11؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲گ، ۲۵ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۱۴۱]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۶-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [نشریه: ۲ - ۲۷۶]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۴۳-ف

نسخه اصل: آکادمی علوم شوروی A. 253؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ - ۱۴۱]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۴۸

خط: نستعلیق، کا: مهینی یزدی دانشجوی تاریخ و جغرافیا، بی‌تا؛ به دستور سعید نفیسی از روی نسخه ملک الشعراء بهار از سده دهم یا یازدهم در ۱۳۱۴ش با تصحیح نفیسی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۵۵ص، ۱۸ سطر(۱۳×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۲۹۵]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۱۵

آغاز: چنین گوید ابوالموید بلخی رحمة الله علیه که مرا از طفلی هوس گردیدن عالم بود و از بازرگانان و مردم اهل بحث عجایبها بشنیدم و آنچه در کتب خواندم جمله بنوشتم و جمع کردم؛ **انجام:** جواب گویم کمترین چیزها یقین است و خرم ترین چیزها جانست در تن

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول محرر، با کتیبه مذهب، رکابه‌دار، مصحح؛ جلد: مقوا، ۲۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۳۱/۵سم [ف: ۳۱ - ۱۳۱]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۰۳-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Add. 7704؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالصمد، بی‌تا؛ ۹۰گ [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۸]

← صور البروج > صور الکواکب (ترجمه)

● صور البلدان اصطخری (ترجمه) / جغرافیا / فارسی

sovar-ol boldān-e estaxrī (t.)

تستری، محمد بن اسعد، - ۷۳۲ قمری

tostarī, mohammad ebn-e as'ad (- 1332)

اهداء به: مجاهد الدین قزان بن توکلتیمور

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۳-ف

نسخه اصل: بادلیان ۳۷۳ اوزلی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۸۹۷ق؛ ۱۶۸گ، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۰]

● صور بیرقهای دولت ایران / اسناد / فارسی

sovar-e beyraq-hā-ye dowlat-e īrān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۳/۶

با توضیحی از افضل الملک در ص ۲۲۳۴؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱ص (۲۲۳۴ - ۲۲۵۴) [مختصر ف: - ۵۳۳]

● صورت اجازه نامه ده ساله خالصه جات کرمانشاهان / اسناد / فارسی

sūrat-e ejāze-nāme-ye dah-sāle-ye xālesejāt-e kermānšāhān

کتابچه صورت اجازه نامه ده ساله خالصه جات کرمانشاهان در سال ۱۳۰۶ (دارای دو اجازه‌نامه متعلق به امام قلی خان مستأجر خالصه‌جات کرمانشاهان در زمان حکومت حسام الملک است). اعداد به سیاق است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: خدابخش در جمادی الثانی ۱۳۰۶؛ ۴گ، ابعاد متن: ۸×۱۷، اندازه: ۱۴×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۱۰۳]

● صورت اجازه و ارشاد نامه / اجازات / فارسی

sūrat-e ejāze va eršād-nāme

در این اجازه مجیز به فرزندان خویش نظر علیشاه و حسینعلی شاه و سائرین اجازه سلوک داده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۰۷/۴

آغاز: صورت اجازه و ارشاد نامه، بسمله. و به نستعین. ره نوردان طریق فقر و غنا و جرعه نوشان؛ **انجام:** هر که در مقام مخالفت نشست ابواب فیوض را بر روی خود بست و السلام علی من اتبع

الهدی و تمت.
خط: نستعلیق، کا: تقی حسینی، تا: ۱۲۷۶ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۷۵ر-۷۶ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۳۱۹]

● **صورت احتجاج که با مستر آلیس ایلچی دولت انگلیس بسته شده** / اسناد / فارسی
sūrat-e ehtejāj ke bā mester ālīs īlčī-ye dowlat-e engelīs baste šode
در سه حجت، درباره وعده‌های کمک انگلستان است که عملی نشده بود.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۲۹/۴
آغاز: ما را بآن عالی جاهان که ایلچیان دولت بهیه انگلیس؛
انجام: و به نقصان و خسارت دولتین علیتین راضی نخواهد شد
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه کاغذ فرنگی، ۲گ(۱۰پ-۱۱ر)، ۱۵ سطر [ف: ۷ - ۵۲]

● **صورت احکام (فرامین)** / اسناد / فارسی
sūrat-e ahkām (farāmīn)
صورت احکام (فرامین): صورت فرمان معافیت از عوارضات دیوانی سید فضل الله که در علوم دینیه تحصیل می‌کرد به تاریخ ذیقعده ۱۲۹۱؛ احکام معافیت چند تن دیگر از مردم بهبهان به تاریخ ۲۵ رجب ۱۲۹۲ و ربیع الاول ۱۲۹۵؛ فرمان در منع شرابخواری.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۹/۲
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن زرد، اندازه: ۲۱/۴×۳۴/۷سم [ف: ۷ - ۳۴۴]

● **صورة الارض** / جغرافیا / فارسی
sūrat-ol arz
نقشه جغرافیایی است با دیباچه فارسی به نام فضل بن جعفر برمکی.

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۶۱/۱۴
خط: نستعلیق، کا: علی بن احمد بن حسن موسوی همدانی، تا: ۱۲۶۹ق، جا: همدان؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۷۵]

● **صورة الارض لبطلیموس** / ریاضیات / عربی
ṣūrat-ul arḍ-ul li-baṭalīmūs
خوارزمی، محمد بن موسی، ۱۸۴ - ۲۳۲ قمری
xārazmī, mohammad ebn-e mūsā (801 - 847)

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۱۱/۲بخش۳
نسخه اصل: یوسف آغاز، قونیه ش ۵۴۸۴؛ کا: علی بن فتوح عسقلانی، تا: ۶۲۷ق [ف: - ۱۰۷]

● **صورت اسامی دهات خالصه و اربابی تهران** / اسناد / فارسی
sūrat-e asāmī-ye dehāt-e xālese va arbābī-ye tehrān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۱۱۱
خط: نستعلیق سیاق، کا: میرزا حیدر علی کاتب، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۸ص (۵۸۶-۵۹۳) [مختصر ف: - ۵۳۴]

● **صورت اسامی رؤسا و شاگردان مدرسه دارالفنون** / اسناد / فارسی
sūrat-e asāmī-ya ro'asā va šāgerdān-e madrese-ye dār-ol-fonūn
اهدا به: ناصرالدین شاه
در این صورت اسامی، که متأسفانه بدون تاریخ است و ظاهراً به اوایل سلطنت ناصرالدین شاه می‌رسد. اسامی شاگردان دارالفنون و رؤسای آن مدرسه و کارهایی که به فارغ التحصیلان آنجا ارجاع شده است به تفصیل می‌آید.
آغاز: صورت اسامی رؤساء و شاگردان مدرسه مبارکه دارالفنون از داخل و خارج، رؤساء و شاگردان مدرسه که خارج و مأمور خدمت شده اند ...

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** میرزا کریم پسر حاجی میرزا احمد، محمد حسن میرزا پسر منوچهر میرزا، محمد باقر خان پسر محمد حسین خان مترجم
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ ۷گ، ۱۲ سطر (۸/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۲۸]

● **صورت اسامی رؤسا و شاگردان مدرسه دارالفنون** / اسناد / فارسی
sūrat-e asāmī-ya ro'asā va šāgerdān-e madrese-ye dār-ol-fonūn
در ۶۰۰ طغرا.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۱۷-ف
نسخه اصل: از روی اصل نسخه. تذکر: نام کتاب از فهرست ملی ۴۳۸/۱ گرفته شد؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۷]

● **صورت استنطاق شهود و ارامنه** / تاریخ / فارسی

sūrat-e estentāq-e šuhūd va arāmane

صورت استنطاق شهود و ارامنه خوی و سلماس است درباره درگیری مختصری که در آن شهر اتفاق افتاده بود. در آن به تاریخی بر نخوردم اما ظاهراً مربوط به زمان ناصری است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۸۹

آغاز: هو. مضبطه. این چاکر درباره معدلت مدار مبارک علیخان ناظم العلوم به موجب امر دولت علیه ایران با جناب رفعت مآب محمد علی بیگ نزهت بین باشی ارکان حربیه شهبندر دولت علیه عثمانیه به موج دستورالعمل سفارت کبری در محضر حکومت و با حضور حضار مفصل ذیل در خصوص امر ارامنه تبعه عثمانیه که به خاک ایران داخل شده و اکنون در مجلس حکومت هستند تحقیقات و استنطاقات دقیقه لازمه را نموده آن چه بر ما معلوم گردید در این صورت مجلس درج نموده و دو نسخه ترتیب داده امضی نمودیم و رد بدل کردیم. معتمد السلطان میرزا محمد علی خان نایب الحکومه سلماس، معتمد السلطان حسین قلی خان سرتیپ سرپرست ارامنه، سلالة السادات العظام حسن آقا مباشر قصبه کهنه شهر، سؤال: نامت چیست؟ جواب: یعقوب. سؤال: نام پدرت چیست؟ جواب: گرگورو سؤال: تبعه کدام دولت هستی؟ جواب: دولت علیه ایران. سؤال: حالا به چه کار مشغولی؟ جواب: قواص شهبندر خوی و سلماس؛ **انجام:** مرا در کهنه شهر در لباس زنانه گرفتند. لباس زنانه پوشیده بودم که مرا نشناسند من ارمنی هستم و نگیرند مرا. صورت استنطاق شهود و ارامنه از قراری بود که عرض شد. علی الحساب اسلحه و اشیایی که داشتند از دو طرف تمهیر و به حکومت تسلیم شد و خود ارامنه در مجلس حکومت محبوس ماندند که هر امر صادر شود اطاعت نمائیم

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: «ضرغام الملک باقر ۱۳۱۰» (بیضی)، «یا علی ۱۲۹۸» (بیضی)، «محمد علی نزهت» (دایره)؛ ۱۲گ، ۱۷-۱۸ سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۵۶۱]

● صورت استنطاق میرزا رضای کرمانی و دیگران / اسناد / فارسی

sūrat-e estentāq-e mīrzā rezā-ye kermānī va dīgarān

تاریخ تألیف: ۱۳۱۳ق

چون ناصر الدین شاه کشته می‌شود میرزا رضای کرمانی قاتل او را توقیف می‌کنند و به تهران برای استنطاق و محاکمه می‌آورند. در این رساله صورت استنطاق میرزا رضای کرمانی و پسران و عیال او و افراد دیگری که با او آشنایی داشته‌اند درج شده است. ضمناً گواهی و اطلاع چند گواه و مطلع که ناظر بر قتل ناصرالدین شاه بوده‌اند در آخر آمده است و در پایان رساله دو نامه یکی از بصره درباره وضع دولت پس از استقرار مجلس وجود دارد و دیگری از یکی از متحصنین سفارت انگلیس است که برای اخذ فرمان مشروطیت جمع شده‌اند.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۲۸/۲

آغاز: صورت استنطاق میرزا رضای کرمانی پسر شیخ اقدائی (= عقدائی)که عجالة بدون اذیت؛ **انجام:** مردم شمار را عاقل میدانند چرا بر دوام کامرانی خود رحم نمی‌فرمائید.

خط: شکسته نستعلیق، کا: اسداله قاجار، تا: ذیقعده ۱۳۲۴ق، جا: تهران؛ ۵۱گ، ابعاد متن: ۸/۵×۱۶/۵، اندازه:۱۳×۲۰سم [ف: ۳-۳۴]

● صورت اشیاء و جواهرات گنجینه رضوی / تاریخ، اسناد / فارسی

sūrat-e ašyā’ va javāherāt-e ganjīne-ye razavī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۳۳

آغاز: هو الله تعالی شانه العزیز، اسباب اشیاء مقدسه؛ **انجام:** توسطاجی رجبعلی زرگر ساخته شده.

خط: نستعلیق شکسته و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

● صورت اصلاحات مقاوله نامه / اسناد / فارسی

sūrat-e eslāhāt-e moqāvele-nāme

در چهارده بند. منعقده در ۲۱ ذیقعده ۱۲۹۲ق.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۲۶/۲۲

آغاز: که بشرط رعایت اجرای احکام عهد نامجات منعقده و موجود در میان دولتین علیتین ایران و عثمانی کما فی السابق؛ **انجام:** از جانب عثمانی نیز سمت اجرا نخواهد یافت.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲گ (۱۰۰ر - ۱۰۱ ر) [ف: ۷ - ۳۵۰]

● صورة اعتراف الکاثولیکیین من طائفة الروم المتمسکین بتعلیم الکنیسة الجامعة المقدسة الرسولیة / متفرقه / عربی

ṣūrat-u i‘tirāf-il kāṯulīkīyīn min ṭā’ifat-ir rūm al-mutamassikīn bi-ta‘līm-il kanīsat-il jāmi‘att-il muqaddasat-ir rasūlīya

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۷۰/۱

در آن از القدیس الشهید یعقوب الفارسی یاد شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۴گ (۱-۴۴)، ۱۳ سطر(۶×۱۰/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۳۲]

← صورت املاک خالصه تهران ← آمار تهران

● **صورت املاک خالصه تهران** / اسناد / فارسی
sūrat-e amlāk-e xālese-ye tehrān

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۴۹
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: - ۳۸۸]

● **صورت املاک خالصه کشور و موقوفات تهران** / اسناد / فارسی
sūrat-e amlāk-e xālese-ye kešvar va mowqūfāt-e tehrān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۱۹-ف
نسخه اصل: کتابخانه مرعشی در قم؛ خط: نستعلیق و سیاق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶۱گ [فیلمها ف: ۳ - ۱۱۰]

● **صور تأییدات اجتهاد عمادالدین الحکیم** / اسناد/ عربی
sovar-e ta'yīdāt-e ejtehād-e 'emād-od-dīn al-hakīm
شخصی از علمای عصر (قرن یازدهم) درخواست می‌کند که علما و دانشمندان گواهی خود را نسبت به مقام علمی و اجتهاد عمادالدین ابوالخیر محمد بن عبدالله بافقی معروف به عماد حکیم بنویسند. این درخواست به تاریخ دهه اول از ماه ذیقعده ۱۰۷۱ تقدیم شده و گروهی به بلندی مقام علمی وی گواهی می‌دهند. نام گواهی‌دهندگان در این مجموعه: مولانا محمد صالح مازندرانی، آقا حسین [خوانساری]، مولانا محمد باقر محقق سبزواری، میر محمد سعید کوپائی، میر مرتضی قلی بختیاری، شیخ فخرالدین طریحی نجفی، عبد علی بن محمد خمایسی نجفی، خلف بن حردان غطاوی نجفی، محمد قاسم بن عبدالله قندیل کربلائی، سید علی رضا بن شرف الدین علی حسنی حسینی، سید علی بن ناصر آل کمونه حسینی، سید زامل بن ناصر آل کمونه، سید منصور بن حسین آل کمونه، مولانا محمد طاهر بن محمود کلیدار، شیخ ابراهیم بن علی السکری، سید محمود حسینی، شیخ محمد کاظمی، میر ابوطالب بن ابی جعفر حسینی، محمد حسین بن محمد علی خادم کتابدار، مولانا حاجی محمد قاری اصفهانی نجفی، شیخ حسین بن عبد علی نجفی خمایسی، شیخ محمد بن عبد علی خمایسی نجفی، سید حسن بن سلیمان حسینی، نجف قلی المعی، میرزا اسدالله جوهری، سید محمد علی بن عبدالله حسینی، مجدالدین بن فخرالدین طریحی نجفی، عبدالحسین بن منصور نجفی، سید اسماعیل حسینی شولستانی، ناصر بن حسین کاظمی کربلائی، ملا حسن بن شریف دیار بکری، ملا محمد چلبی استانبولی مشهور به طاشچی زاده.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۵۱
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... أما بعد فیستعلم من جماعة المؤمنین من عقلاء العلم و الیقین و یستخبر عن طائفة الصالحین من علماء الدین المبین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نزدیک عصر بافقی؛ جلد: مقوایی، ۱۰گ، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۲۲ - ۵۲]

● **صورت بازجویی میرزا رضای کرمانی** / حکومت و سیاست / فارسی
sūrat-e bāzjūyī-ye mīrzā rezā-ye kermānī
از: نظم الدوله؛ گزارش صورت پرسش و پاسخ میرزا رضا کرمانی (قاتل ناصر الدین شاه) است که بنا به اظهار گزارش کننده، بدون صدمه و اذیت اظهار نموده است. نگارنده افزوده: «مسلم است بعد از صدمات لازمه ممکن است مکتومات ضمیر خود را بروز بدهد.» از جمله سؤال‌کنندگان در این بازجویی میرزا ابوتراب و حاجی حسینعلی خان است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۹۶
آغاز: صورت استنطاق با میرزا رضای ملعون پسر حسین اقداحی (عقدائی) که عجالتاً بدون صدمه واذیت با زبان خوش آنقدر تقریرات؛ **انجام:** جواب داد هدا کشت اما مرا متهم کردند و گفتند تو کشتی
خط: نسخ، کا: نظم الدوله، تا: قرن ۱۴؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۲۹گ، ۱۹ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۶ - ۳۳۲]

● **صورت بروات و اسناد خرج خزانه نظام** / تاریخ، اسناد / فارسی
sūrat-e baravāt va asnād-e xarj-e xazāne-ye nezām

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۷۶
آغاز: صورت بروات اسناد و خرج محاسبه دو ساله؛ **انجام:** مواجب هذه السنه ... فرج سوادکوهی در باب.
خط: نستعلیق شکسته و سیاق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نباتی، جلد: مخمل [رایانه]

● **صورت بعض اقلام حروف تهجی** / - عربی
sūrat-e ba'z-e aqlām-e horūf-e tahajjī

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۵۳/۱۵
آغاز: نام بعض اقلام ذکر میشود قلم رسائل، اخوان الصفا، قلم اسرار المجستانی قلم بدایع السرار المسعودی قلم جواهر الاحجار لهرمس اقلام سیمیا
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرد، ۶ص (۱۴۰-۱۳۳)، ۴۱ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۷۸۴]

● **صورت بلوکات دامغان و توابع** / جغرافیا / فارسی
sūrat-e bolūkāt-e dāmqān va tavābe‘

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۷۷
خط: نستعلیق، کا: میرزا حیدر علی منشی، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص (۴۳۶ – ۴۳۷) [مختصر ف: - ۵۳۴]

● **صورت بلوکات سمنان و توابع** / جغرافیا / فارسی
sūrat-e bolūkāt-e semnān va tavābe‘

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۷۸
خط: نستعلیق، کا: میرزا حیدر علی منشی، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۴۳۷) [مختصر ف: - ۵۳۴]

● **صورت بلوکات کرمانشاهان** / جغرافیا / فارسی
sūrat-e bolūkāt-e kermānšāhān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۷۹
خط: نستعلیق، کا: میرزا حیدر علی منشی، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۴۳۸) [مختصر ف: - ۵۳۴]

● **صورت بلوکات و قراء بسطام** / جغرافیا / فارسی
sūrat-e bolūkāt va qorā’-e bastām

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۷۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۴۳۵-۴۳۶) [مختصر ف: - ۵۳۴]

● **صورت پرداخت انعام** / اسناد / فارسی
sūrat-e pardāxt-e an‘ām

محمد شاه قاجار، ق۱۳ قمری
mohammad šāh-e qājār (- 19c)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:بدون شماره
سواد صورت پرداخت انعام در وجه عده‌ای از جمله افراد میرکاظم خان، ۴ نفر از اسیران ترکمان، آقا تقی اعمی تبریزی، مهاجرین کرد ابواب جمعی محمد هاشم بیک، میرزا تقی تبریزی، شکر الله بیک، جمال بیک، عزیز بیک، خدادخان؛ خط: نستعلیق متوسط تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق، جا: ایران؛ کاغذ: فرنگی آبی، ۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [رایانه]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:بدون شماره
سواد صورت پرداخت انعام به عده ای از اشخاص از قبیل حسینعلی بیک فرستاده امیر نظام، رمضان بیک آبدار ناصرالدین میرزا، میرزا جعفر سلیمان خان قاجار، عبدالله بیک گنجه، محمد حسن بیک، ناصرالدین میرزا و شالبافهای کرمانی که در تبریز می‌باشند؛ خط: نستعلیق متوسط تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳-۱۲۵۳ق، جا: ایران؛ ۱گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [رایانه]

● **صورت پرداخت انعام و خلعت** / اسناد / فارسی
sūrat-e pardāxt-e an‘ām va xal‘at

محمد شاه قاجار، ق۱۳ قمری
mohammad šāh-e qājār (- 19c)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:بدون شماره
سواد صورت پرداخت ۵ فقره انعام و خلعت در وجه اشخاص ذیل که عبارتند از: مجید بیک مکری غلام پیشخدمت، خدادخان خویی، میرزا عبدالله فرزند میر کاظم خان، حسین خان آجودانباشی از بابت مالیات آذربایجان؛ خط: نستعلیق متوسط تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق، جا: ایران؛ کاغذ: فرنگی آبی، ۱گ، ۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [رایانه]

● **صورت پرداخت مواجب سال ۱۳۰۹ق** / اسناد / فارسی
sūrat-e pardāxt-e mavājeb-e sāl-e 1309q

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۱۲
صورت پرداخت حقوق صاحب منصبان در شش ماه از سال ۱۳۰۹ق است ابواب جمعی مقرب الخاقان سلیم خان سرتیپ و مشار الیه به مسولیت خود مواجب هر یک را طبق آن پرداخته است، این صورت که به خط سیاق نوشته شده است مواجب ۱۰۳ نفر می‌باشد که همگی پای صورت را مهر کرده‌اند و در پایان آمده است: «در باب مواجب هذه السنه توشقان ئیل ابواب جمعی بنده ... میرزا شفیع سر رشته دار مامور بودسان سوار را دیده مواجب آنها را خود این بنده در گاه پرداخت نمود ... فی شهر ربیع الاول ۱۳۰۹»،در پشت صفحه پایان فهرست سه تن از مسولان مملکتی فهرست پرداخت مواجب را که جمع آن بالغ بر هشتاد و دو تومان و نهصد و نود سه دینار است تائید نموده و مهر خود را به نام‌های سردار لشکر نصرة الدوله و محمود مشیر نظام ۱۳۰۳ و ناظم لشکر ۱۳۰۸ در پای آن زده‌اند؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۵ - ۷۰]

● **صورت پرداخت مواجب فوج قراچه داغ** / اسناد / فارسی
sūrat-e pardāxt-e mavājeb-e fowj-e qarāče-dāq

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۳۰
آغاز: پرداخت مواجب ششماهه ... سربازان فوج پنجم ایلات قراچه داغی ابوابجمعی

گزارش پرداخت مواجب شش ماهه سربازان فوج پنجم ایلات قراچه‌داغی ابواب جمعی نواب والا شاهزاده خلیل الدوله امیر تومان به تاریخ رجب ۱۳۲۳ق در این دفتر به خط سیاق ثبت شده و ذیل نام هر یک از مواجب‌گیران مهر او درج شده است و در آخر مبلغ جمع با مهر قوام لشگر و مشیر نظام آمده است؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۲۳ق؛ جلد: کاغذی، ۴۱گ، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳۰ - ۷۶]

● **صورت پروانچه فرمان اشرف همایون** / اسناد / فارسی
sūrat-e parvānče-ye farmān-e ašraf homāyūn

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۲
فرمانی است به خواجه امیر بیگ در مورد عبور کشتی‌ها و مسافرینی که ماوجه هند هستند و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۵ر-۶ر) [ف: ۷ - ۲۲۴]

● **صورت پنج نوشته عارف جن به عارف انس** / عرفان و تصوف / فارسی
sūrat-e panj nevešte-ye ‘āref-e jen be ‘āref-e ens
؟ رشید کازرونی
rašīd-e kāzerūnī

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۶۶/۴
دارای تاریخ ۱۱۸۸، گویا از مولانا رشید کازرونی؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳ - ۲۶]

● **صورت تحریرات نادرشاه** / اسناد / فارسی
sūrat-e tahrīrāt-e nāder-šāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۹۵/۵
به رکاب همایون و عهدنامه او با عثمانی و نامه‌های عثمانی به او (۸۳پ-۱۰۹) با تاریخ ۱۱۴۹؛ خط: نستعلیق ترک، کا: محمد سعید، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج، ۲۷گ(۸۳پ-۱۰۹)، ۲۹ سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۷ - ۴۵۳]

● **صورت تخت جمشید** / جغرافیا / فارسی
sūrat-e taxt-e jamšīd

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۳۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹ - ۱۹۶]

● **صورت تشخیص سرحد میان ایران و روس = مرز ایران و روس** / اسناد / فارسی
sūrat-e tašxīs-e sarhad-e mīyān-e īrān va rūs = marz-e īrān va rūs

غیر همانند:
۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۹۲/۱۴
آغاز: بسمله. نظر بفصل چهارم عهدنامه ترکمانچای که مشتمل بر تشخیص سرحد است مامورین که مسیو کولونل را سفایف؛
انجام: ساحل راست آن متعلق بایران میشود و ساحل چپ آن بروسیه تحریرا ... ۱۲۴۴ هـ ...
در ۱۲۴۴ میان دو کشور توافق شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آبی، جلد: مخمل سبز، ۱۲گ (۳۱ر-۴۲پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۳سم [ف: ۹ - ۳۱۳]
۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۸ ـ د
آغاز: نظر بفصل چهارم عهدنامه ترکن چای؛ **انجام:** صدکیلومتر میباشد
در این رساله «تفصیل خط حدود ایران و روس از سمت آذربایجان به علامتهای حدودی که نصب شده و معاهده ترکمن چای» آمده و از نوشته‌های زمان قاجار است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۹۱گ، ۹ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۴۲۰]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۹۲/۱۵
صورت تشخیص ولایات سرحد ایران و روس که فتحعلی خان بیگلربیگی تبریز و امیر دیوانخانه و ایشک آقاسی باشی نواب والا و امین الملک در بلده تفلیس با فرمانروای ممالک گرجستان قرار داده اند وسواد عهدنامه مورخ ۱۳ شهر نوامبر؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آبی، جلد: مخمل سبز، ۳گ(۴۲پ-۴۴پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۳سم [ف: ۹ - ۳۱۳]

● **صورت تقسیمی حسن صباح** / - فارسی
sūrat-e taqsīmī-ye hasan-e sadbāh
اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی، ۱۲۳۴؟-۱۲۹۸قمری
e‘tezād-os-saltane, ‘alī-qolī ebn-e fath-‘alī (1819 - 1881)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۶۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹ - ۱۹۷]

● **صورت تلگرافات رکن الدوله** / اسناد / فارسی
sūrat-e telegrāfāt-e rokn-od-dowle

غیر همانند:
۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۹
صورت تلگرافات رکن الدوله فرمان فرمای فارس. دفاتر ثبت رونوشت تلگرافات وارده و صادره زمان تصدی حکومت رکن

الدوله در فارس است، در دو مجلد: جلد اول: ربیع الثانی ۱۳۱۰، ۴۸گ، جلد دوم: صفر ۱۳۱۴ در ۳۰گ؛ خط: نستعلیق درشت خط، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، ۷۹گ، ۷–۸ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [سنا: ف: ۲ – ۱۱۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۲۷

آغاز: هو الله تعالی شانه، مخابرات حضرت مستطاب؛ **انجام:** و موجبات آسودگی شما فراهم خواهد شد.

صورت تلگرافات رکن الدوله فرمان فرمای فارس به ایالات ایران در ۱۳۱۳ق؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۱۳ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۲۸

آغاز: هو الله تعالی شانه، مخابرات شهر شوال؛ **انجام:** سلامت باشند ولیعهد غره شهر ذی قعده.

صورت تلگرافات رکن الدوله فرمان فرمای فارس سنه ۱۳۰۹ ق به ولایات ایران؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: آبی، جلد: مقوا [رایانه]

● **صورت تلگرافات وزارت امور خارجه (۱۳۲۰تا ۱۳۲۱ق)** / تاریخ، اسناد / فارسی

sūrat-e telegrāfāt-e vezārat-e omūr-e xāreje (1320 ta 1321q)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۲۹

آغاز: صورت تلگرافاتی که بوزارت جلیله خارجه عرض شده است؛ **انجام:** دعاوی را ثابت میکنیم ... امر امر مبارک.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۲۱ق، املا کننده: نصره السلطان، محمد علی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

● **صورت تلگراف از شهر به حاجی آباد** / اسناد / فارسی

sūrat-e telegrāf az šahr be hājī-ābād

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۵

کتابچه صورت تلگراف از شهر به حاجی آباد و از حاجی آباد به شهر از جمعه ۱۸ صفر ۱۳۰۸ تا دوشنبه ۲۸ صفر ۱۳۰۸؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۰۸ق؛ مهر: محمد باقرالطباطبائی؛ ۳۶۵گ، ابعاد متن: (۷×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [سنا: ف: ۲ – ۱۰۸]

● **صورت تمسک مولانا شمس الدین طبسی** / - فارسی

sūrat-e tamassok-e mowlānā šams-od-dīn-e tabasī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۲۹

خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ ۱گ (۱۵۳ر–۱۵۳پ) [ف: ۲۹/۱ – ۱۳۷]

● **صورت تواریخ** / تاریخ / فارسی

sūrat-e tavārīx

در این صورت تواریخ تاریخ وفات و علّت مرگ افراد زیر و نیز تاریخ بعضی از حوادث زمان نویسنده آمده است: ۱. وفات فتحعلی شاه؛ ۲. عباس میرزای نایب السلطنة؛ ۳. تاریخ ورود قشون روس به تبریز؛ ۴. تاریخ ناخوشی وبا طاعون در تبریز؛ ۵. تاریخ وفات امیر نظام محمد؛ ۶. تاریخ وفات شاهزاده قهرمان میرزا.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۶۲/۷

آغاز: وفات مرحمت و غفران پناه علیین آرامگاه؛ **انجام:** و الله اعلم که آنجا هم بقفس افتاده یا نه اللهم تجاوز عن سئیاته

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد علی فاضل ادیب پسر مرحوم ملا صالح مدرس تبریزی، تا: ۱۲۵۶ق، جا: تبریز (احتمالا)؛ ۲ص، ۱۹ سطر (۱۴/۵×۸/۵)، اندازه:۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۲۴]

● **صورت توبه نامه** / متفرقه / فارسی

sūrat-e towbe-nāme

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۴۶/۱۳

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸ – ۷۸]

● **صورت جراید ایران و ...** / روزنامه / فارسی

sūrat-e jarāyed-e īrān va ...

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۱۶/۱-ف

صورت جراید ایران و ... جرایدی که در خارج ایران به زبان فارسی چاپ شده. از م. ل. رابینو، رشت مطبعه عروة الوثقی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ از روی اصل [فیلمها ف: ۲ – ۱۵۸]

● **صورت جلسات** / اسناد / فارسی

sūrat jalasāt

غیر همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۶۵-ف

صورت جلسات شورای دانشگاه تهران، جلسه ۳۲۰ تا ۴۹۸ و از ۵۷۴ تا ۶۹۹ و ۵۷۵ تا ۵۸۷ و از ۶۴۹ تا ۶۷۹ و ۶۸۰ تا ۷۳۳ و از ۷۳۶ تا ۷۷۳ و از ۷۷۴ و پس از آن، از روی نسخه خطی دبیرخانه دانشگاه؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ – ۱۳۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۶۶-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ – ۱۳۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۶۷-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ – ۱۳۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۶۸-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۳۰]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۶۹-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۳۰]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۷۰-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۳۰]
۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۷۱-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۳۰]

● **صورت جلسات انجمن ملی خانه‌های فرهنگ روستائی** / اسناد / فارسی
sūrat-jalasāt-e anjoman-e mellī-ye xāne-hā-ye farhang-e rūstā'ī

مجموعه‌ای از آئین‌نامه‌ها، برنامه‌ها، صورت جلسه‌های اداری و تعیین بودجه مالی خانه‌های فرهنگ روستایی با شرکت مقامات عالیه دولتی در بین سال‌های ۱۳۴۷-۱۳۵۲ش است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۵۲
با امضای اسدالله علم، عبدالعظیم ولیان، حسین خطیبی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۴۷ تا ۱۳۵۲ق [ف: ۳۳/۲ - ۹۲]

● **صورت جمع و خرج** / اسناد / فارسی
sūrat-e jam' va xarj

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۸۰
صورت جمع و خرج تن خواه نویسنده نسخه است از سال ۱۲۹۴-۱۳۰۳؛خط:نستعلیق شکسته و سیاق،بی‌کا،تا:۱۲۹۴-۱۳۰۳؛ جلد: تیماج یشمی، ۱۱۵گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳۱ - ۱۶۱]

● **صورت جمع و خرج آذربایجان در ۱۳۲۹هـ** / اسناد / فارسی
sūrat-e jam' va xarj-e āzarbāyjān dar 1329h

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۰۳
خط: شکسته نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۹ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۳گ [ف: ۳۴ - ۸۴]

● **صورت جمع و خرج اصطبل توپخانه مبارکه آذربایجان و ...** / اسناد / فارسی
sūrat-e jam' va xarj-e establ-e tūp-xāne-ye mobārake-ye āzarbāyjān va ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۷۶
خط: شکسته و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۲ق؛ کاغذ: فرنگی، ۳۹گ [ف: ۳۴ - ۸۰]

● **صورت جمع و خرج سال ۱۳۰۶ هـق.** / اسناد / فارسی
sūrat-e jam' va xarj-e sāl-e 1306 h.q.

تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۲۵
آغاز: آغاز: هو الله شانه تعالی شانه العزیز مفاصا حساب هذه السنة سیچقان ئیل خیریت دلیل خزانه عامره ابواجمعی کارگذاران (= گزاران) جناب مستطاب اجل اشرف امین السلطان؛ **انجام:** پایان کتاب: در باب تلگرافخانه بدهی جناب مخبرالدولهت (رقم سیاقی)
این کتاب، شرح بودجه سال ۱۳۰۶ق است که به عرض ناصرالدین شاه رسیده است. مطالب آن از طریق مستوفیان متعدد که بالای کار هر یک با عنوان: «تعلق به گوشه‌ای از این کشور فراهم آمده است». مهر و خط ناصرالدین شاه در صفحه ۱ در داخل طلااندازی است و بنا بر نوشته به خط ناصرالدین شاه در مدح این بودجه یا صورت جمع و خرج چنین آمده: «در نهایت خوب و حظاقت (= حذاقت) داده و از عهد بر آمدند»، بالای مهر نوشته: «بسمه تعالی شأنه العزیز»، طلااندازی شده، نوشته روی مهر چنین است: «الملک لله تعالی. تا که دست ناصرالدین خاتم شاهی گرفت ×× صیت داد و معدلت از ماه تا ماهی گرفت»؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: رجب ۱۳۰۷ق؛ اعداد و ارقام به سیاق، در پای هر صفحه مهر «مستوفی الممالک» طغرای طلااندازی شده، بالای خط حمایلی صفحه ۱ «هوالله تعالی شأنه العزیز حکم همایون شد»، در ظهر صفحه اول و در صفحه ۱۲۵ کتاب مهر عده‌ای از رجال است که از آن جمله در صفحه آخر مهر «حسین بن هدایت الله»، «مستوفی الممالک»، «قوام الدوله»، «امین السلطان» موجود است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، دولایی، ۱۲۸ص، ابعاد متن: ۱۱×۲۱، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: - ۱۶۲]

● **صورت جمع و خرج نصرالممالک** / اسناد / فارسی
sūrat-e jam' va xarj-e nasr-ol-mamālek

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۰۲
خط: شکسته نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۹ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۰گ [ف: ۳۴ - ۸۳]

● **صورت حال بذر نامزروع** / کشاورزی / فارسی
sūrat-e hāl-e bazr-e nāmazrū'

تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۳۸/۲۰ مکرر
بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۱ص(۳۷۹)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [نشریه: ۳ - ۳۳۲]

● **صورت حساب بنایی و نجاری دارالسلطنه اصفهان** /
اسناد / فارسی
sūrat hesāb-e bannāyī va najjārī-ye dār-os-saltane-ye esfahān

تاریخ تألیف: ۲۶ رمضان ۱۲۶۸ق
در این کتابچه حسابرسی و هزینه‌های بنایی و نجاری عمارت دارالسلطنه اصفهان در بازدیدی که به دستور صدراعظم به عمل آمده به خط سیاق نوشته شده است. این بازدید از ۱۳ شوال ۱۲۶۷ تا ۲۶ رمضان ۱۲۶۸ق صورت گرفته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۱۷
آغاز: صورت بازدید بنائی و نجاری از عمارات مبارکه دارالسلطنه اصفهان
خط: سیاق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۷ - ۵۰۹]

● **صورت حساب درآمد دولتی** / اسناد / فارسی
sūrat-e hesāb-e darāmad-e dowlatī
صورت حسابی است که به ترتیب ایالت‌های مختلف ایران تنظیم شده و درآمد مختلف مالیات شهرستان‌ها و توابع را صورت می‌دهد. این دفتر از آذربایجان (مشکین) شروع شده و به عراق (اصفهان) پایان می‌یابد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۰۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ارقام رقومی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۱گ، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۷ - ۱۰]

● **صورت حساب دوران قاجار** / اسناد / فارسی
sūrat hesāb-e dowrān-e qājār
صورت حساب دوران قاجار به سال ۱۳۷۳ق که وضع محاسبه مالی آن زمان را روشن می‌سازد به عنوان مفاصل و تسویه حساب ابواب جمعی حاجب الدوله با امضای مشرفان و مباشران و با مهر دارای شیر و خورشید درباری در گوشه پایین و مهر صدر اعظم در گوشه بالای پشت سندها به نام اعتماد الدوله میرزا آقا خان صدر اعظم دولت ایران با ملاحظه و مهر میرزا محمد مهدی مستوفی: ۱. بنایی و نجاری و نقاشی و شیشه‌بری استاد حسین معمار کاشی و استاد آقای نقاش و استاد فتح الله نجار در ساختمانها و عمارات: ۱) دروازه بزرگ زیر شکل دیو و رستم با طلا و لاجورد، ۲) خلوت و اندرون کریم خانی، ۳) صندوق خانه، ۴) منزل سلطان مظفر میرزا، ۵. منزل سلطان مسعود میرزا، ۶) خلوت کشیک‌خانه محمد ناصر خان، ۷) دیوان خانه نواب امیر نظام، ۸) اندرون حاجیه فخر الدوله، ۹) منزل محمد تقی میرزا، ۱۰) بیرونی امیر نظام، ۱۱) منزل قاپوچی باشی، ۱۲) سر در عالی قاپو، ۱۳) منزل پسر علی خان سواد کوهی، ۱۴) تالار طنابی دیوان خانه، ۱۵) منزل نواب ولی عهد، ۱۶) بادگیر خلوت کریم خانی، ۱۷) عمارت خورشید، ۱۸) منزل وزیر دول خارجه، ۱۹) منزل سیف الملوك میرزا، ۲۰) منزل چادردوزها و چراغچی‌ها (مورخ ذیقعده ۱۲۷۳)؛ ۲. بنایی اندرون طویله باغ قاسم خانی، ۳ و ۴. باغ ایلخانی و چوب بست، ۵. بنایی قورخانه مهران و امیر آباد، ۶. بنایی و نجاری باغ میرزا نبی خان، ۷. بنایی و نجاری قصر قاجار، ۸. تعمیر خیابان‌های قدیم و نوسازی خیابان‌های دیوان خانه، ۹. بنایی اصطبل جدید خاصه و غیره، ۱۰. بنایی و نجاری باغ لاله زار، ۱۱. بنایی و تعمیرات و نجاری نیاوران و تکیه جدید البناء، غرفه‌بندی، سقاخانه، دیر و بارگاه، ۱۲. بنایی و تعمیرات اندرون طنابی. از ۲ تا ۱۲ بنائی و نجاری از استاد حسین معمار کاشی و استاد فتح الله شده است در همین سال.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۸۳
خط: شکسته نستعلیق وسیاق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ کاغذ: کبود فرنگی، بی جلد و در پوشه طوماری، ۴۸ ص [ف: ۱۶ - ۶۴۱]

● **صورت حساب مخارج خانواده ای در اصفهان** /
اسناد / فارسی
sūrat hesāb-e maxārej-e xānevāde-ī dar esfahān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۰۲
در سه قطعه: ۱. با تاریخ ۱۱۴۶-۱۱۴۷، ۲. با تاریخ ۱۱۴۸-۱۱۴۹، ۳. با تاریخ ۱۱۵۲-۱۱۵۲؛ خط: شکسته و سیاق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ طوماری [ف: ۱۷ - ۳۴۲]

● **صورتحسابهای خوی، قراجه داغ** / اسناد / فارسی
sūrathesāb-hāye xoy, qarāje dāq
دفتری است که صورت‌حساب خوی و سلماس و قراجه داغ را با سیاق نوشته‌اند. از قرار معلوم دفتر بودجه دهات خالصه بوده است.

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۹۵
آغاز: موافق دستور العمل تنگوزئیل؛ **انجام:** صورتحساب قراجه داغ سیچقان ئیل ...
خط: نستعلیق شکسته و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی، ۱۰۷گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۳- ۹۴۲]

● **صورت خالصه جات و موقوفات و رقبات دولتی** /
اسناد / فارسی
sūrat-e xālese-jāt va mowqūfāt va raqabāt-e dowlatī

کتابچه صورت رقبات و املاک و موقوفات در دوره فتحعلی شاه و محمد شاه قاجار است. در آن نام و حدود دهات در استان‌های ایران تعیین شده و پس از آن موقوفه یا خالصه بودن هر یک و نیز مورد وقف ذکر شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۱۹

نسخه دیگری از موقوفات و خالصه جات زمان ناصرالدین شاه در کتابخانه مرعشی به شماره ۷۸۶۸ (فهرست ۲۰: ۲۰۶) موجود است؛ خط: نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۹ ذیقعده ۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۷گ، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۲۶ - ۱۱۸]

● **صورت خروج مراسلات** / اسناد / فارسی

sūrat-e xorūj-e morāselāt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۰۸

از عباسی از ۸ شوال که شماره‌های گذشته آن در کتابچه پیشین گذارده شده است، نیمه دوم این دفتر که اندیکاتور مانند است نامه‌های رسیده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوای، ۲۹گ، ۱۳ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱۷ - ۳۶۵]

● **صورة خط الامام الحسن العسكری** / اسناد / عربی

ṣūrat-u xaṭṭ-il imām-il ḥasan-il ʻaskarī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۳۱

آغاز: قد صعدناذری الحقایق باقدام النبوة و الولایة؛ **انجام:** و هذا الکتاب ذرة من جبل الرحمة و قطرة من بحر الحکمة، کتبه الحسن بن علی العسکری فی سنه ۲۵۴ کتب من خط الشیخ علاء الدولة السمنانی و هو کتب من خط الشیخ نجم الدین ابو المیامن محمد بن الشیخ الکبیر شرف الدین ابو الوفاء محمد بن احمد الموفق الاردکانی الاسفراینی و هو کتب من خط الامام علیه الصلاة و السلام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۷۱پ) [ف: ۱۵ - ۱۴۵]

● **صورة خطبة العقد** / اسناد / عربی و فارسی

ṣūrat-u xuṭbat-il ʻaqd

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۷/۳

آغاز: اعوذ بالله من الشیطان الرجیم، الحمدلله الذی خلق آدم من صلصال کالفخار و خلق زوجته حواء جلیلة المقدار فتناکحا باذن الملک الجبار؛ **انجام:** و بعد از آنی که در صیغه و کیل زن نام زن برده شده بگوید باذنها و اذن ابیها و اگر زن حاضر نباشد و وکیلی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵ص (۲۵۴-۲۵۸) [سنا: ف: ۲- ۱۸۴]

● **صورت خط شهید** / - عربی

sūrat-e xatt-e šahīd

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۲۲/۱

از اسامی شاگردان سید مرتضی نقل شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۶ - ۱۲۰]

● **صورت خط کوفی در سه ظرف نقره** / خط / فارسی

sūrat-e xatt-e kūfī dar se zarf-e noqre

اعتماد السلطنه، محمدحسن بن علی، ۱۲۵۹-۱۳۱۳قمری

e‘temād-os-saltane, mohammad hasan ebn-e ‘alī (1843 - 1896)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۱/۱۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [مختصر ف: - ۵۳۴]

● **صورت درآمد و هزینه ابواب جمعی مشیر السلطنه** / اسناد / فارسی

sūrat-e darāmad va hazīne-ye abvāb-jam‘ī-ye mošīr-os-saltane

صورت درآمد و هزینه ابواب جمعی مشیر السلطنه و مفاصا حساب مورخ ذیحجه ۱۳۱۷ با تاریخ‌هایی از سال‌های ۱۳۱۴ و ۱۳۱۵ و ۱۳۱۶.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۴۲

آغاز: کتابچه جمع و خرج هذه السنة ایت ئیل خزانه مبارکه مالیه ابواب جمعی جناب مستطاب اجل اکرم مشیرالسلطنة وزیر خزانه مبارکه و بیوتات

خط: شکسته نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۳۱۷ق؛ مهر: وزیر دفتر، معاون السلطنه، ابوالقاسم بن اسدالله، هو العزیز، محمد رضا بن نصرالله، اعتماد حضور، وثوق الدولة، معاون الملک، علیرضا بن محمود؛ ۶۱گ، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱۶ - ۷۲]

● **صورت درویش شلاقی جامی** / تصویر

sūrat-e darvīš šallāqī-ye jāmī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۱۳۸۰-ف

نسخه اصل: از نسخه‌ای در ترکیه (خزینه ۲۱۵۴). کار استاد بهزاد و شاه قلی رومی، صورت قرپور سلطان، رقم شاه عالم پناه (ص ع) (با چند بیت به خط شاه محمود نیشابوری در ص ۲)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ که «برسم کتب خانه شهریار ابوالفتح بهرام جم اقتدار» نوشته شده [فیلمها ف: ۱ - ۶۷۷]

● **صورت دستخط مرحوم نور علیشاه به جناب حاجی محمد جعفر بیوک آبادی** / نامه‌نگاری / فارسی
sūrat-e dastxat-e marhūm nūr-od ʻalī-šāh be jenāb-e hājī mohammad jaʻfar-e bīyūk-ābādī
نورعلیشاه، محمد علی بن عبدالحسین، ۱۱۶۰؟ - ۱۲۱۲ قمری
nūr-ʻalī-šāh, mohammad ʻalī ebn-e ʻabd-ol-hoseyn (1747 - 1798)

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۹/۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۳ص، ۱۶ و ۱۷ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۸×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۴۶۹]

● **صورت دستخط‌های ولیعهد و ثبت ارقام و بروات** / اسناد / فارسی
sūrat-e dastxat-hā-ye valī-ʻahd va sabt-e arqām va baravāt
مظفرالدین قاجار، شاه ایران، ۱۲۶۹ - ۱۳۲۴ قمری
mozaffar-od-dīn-e qājār, šāh-e īrān (1853 - 1906)
تاریخ تألیف: ۱۳۰۵ق
دفتر حاضر مجموعه کوچکی است شامل صورت چند دستخط و اوامر کتبی ولیعهد (مظفرالدین میرزا) خطاب به مقامات مسؤول کشور در سال ۱۳۰۵ق. این اوامر در ایام مسافرت به قراجه‌داغ صادر گشته و به صورت رساله تنظیم شده است که چند نمونه از آن عرضه می‌شود: «امیرالامرا العظام حاجی حسام الدوله امیر تومان. چون از خدمات سابقه و لاحقه شما کمال خوشوقتی و رضایت خاطر داریم و شما را از مخصوصان خودمان میدانیم در این موقع که مقرب الخاقان میرزا حبیب الله مستوفی روانه مراغه بود محض مرحمت و عنایت قلبی برای سرافرازی آنچاکر یک حلقه انگشتر الماس بصحابت مشارالیه ارسال داشتیم که باعث افتخار خود دانسته با کمال مراقبت و مواظبت مشغول خدمات محوله بخود باشد ۳ ربیع الاول ۱۳۰۵»، «یحیی خان نایب الحکومه خلخال. از قرار ملفوفه رقم مبارک که سابقاً شرف صدور یافته موافق نوشتجات حکام و مباشرین مالیات حاجی محمد هرآبادی و سایر ورثه مرحوم حاجی شاهوردی حسب المقطع نه تومان و چهار هزار و پانصد دینار است مقرر میداریم که موافق معمول همه ساله با او رفتار نموده و علاوه از مالیات ملزمی معمولی از آنها مطالبه ننمایند که بآسودگی مشغول دعاگوئی شوند شهر صفر ۱۳۰۵».

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۹۵۷
آغاز: هو الله تعالی شانه - صورت دستخطها و ارقام و بروات که در غیاب حضرت اقدس امجد ارفع والا روحی فدا صادر و بمهر مبارک مزین شده. جناب جلالتماب عضد الملک - شرحی که در باب ادعای حاجی فتح الله بر امیرالامرا العظام حاجی صدر الدوله نوشته بودید ملاحظه نموده همان نوشته جناب شما را بحاجی صدرالدوله دادیم و بر بطلان ادعای حاجی فتح الله پاره دلایل اظهار و بعضی اسناد و نوشتجات ابراز کرده که با همین پست دلائل خودش را باسواد همه اسناد نزد جناب شما فرستاده ملاحظه خواهند نمود ۱۲ شهر صفر المظفر ۱۳۰۵؛ **انجام:** ۱۴ ربیع الاول. مواجب محمدخان سرهنگ افشار تخفیف میرزا محمد حسین مستوفی (صد تومان) (بیست تومان) صورت ارقام مبارکه و بروات‌ی که در ایام مسافرت حضرت اقدس امجد والا روحی فداه بقرجه داغ بمهر مبارک مزین شده از قراریست که در این کتابچه نوشته شد بتاریخ ۱۷ شهر ربیع الاول ۱۳۰۵. (مهر امیر نظام در ذیل).
خط: شکسته تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۰۵ق؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج لاکی، ۱۸ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵ - ۳۳۹]

● **صورت رسوم فرامین** / اسناد / فارسی
sūra-e rosūm-e farāmīn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۷۵
خط: شکسته نستعلیق و سیاق، بی‌کا، بی‌تا؛ اوراق سفید و اضافه: ۵۸ برگ؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا، ۴گ، ابعاد متن: ۱۱×۱۷/۵، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۹ - ۴۹۰]

● **صورت رقعه‌ای که حکیم رشدی قمی به حضرت سیادت پناه علامی میرزا ابراهیم همدانی نوشته** / نامه‌نگاری / فارسی
sūrat-e roqʻe-ī ke hakīm rošdī-ye qomī be hazrat-e sīyādat panāh ʻallāmī mīrzā ebrāhīm-e hamadānī nevešte

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۹۵
خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۱گ (۱۸۸ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۹]

● **صورت زایجه طالع سال عالم** / طالع بینی / فارسی
sūrat-e zāyeje-ye tāleʻ-e sāl-e ʻālam

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۰۰/۱۶
به تاریخ ۸۱۳ق ساعت ۱۱ پنج‌شنبه ۱۶ ذیقعده موافق تیرماه قدیم سنه ۷۸۰ یزدجردی - استخراج طالع به وجه غریب که قریب به تحقیق است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی،

۳۵۲ص، قطع: رقعی [ف: ۱۹ – ۵۵۲]

● **صورت سلام خاقان** / اسناد / فارسی
sūrat-e salām-e xāqān
اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی، ۱۲۳۴؟-۱۲۹۸قمری
e‘tezād-os-saltane, ‘alī-qolī ebn-e fath-‘alī (1819 - 1881)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۱۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹ – ۱۹۶]

● **صورت سلام خاقان** / اسناد / فارسی
sūrat-e salām-e xāqān

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۱۰۷
آغاز: صورت سلام خاقان خلد آشیان که در عمارت سلام نگارستان نقش شده است. بتاریخ ۱۲۲۸. صورت مبارک خاقان. طرف یمین طبقه بالا: نایب السلطنه عباس میرزا، محمد قلی میرزا، حسینعلی میرزا. طبقه پائین. علی شاه ظل السلطان
صورت نام کسانی است که در سلام سال ۱۲۲۸ شرکت داشته‌اند. به نقل از جنگ نواب معتمدالدوله؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۲ص(۵۹-۶۰) [ف: ۹ – ۱۹۹]

● **صورت سند مضاربه** / اسناد / فارسی
sūrat-e sanad-e mozārebe

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۴۶/۱۷
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸ – ۷۸]

● **صورة سؤال رفع الی الشیخ البکری الصدیقی /** پاسخ پرسشها / عربی
ṣūrat-u su’āl-in rafa‘a ila-š šayx-il bakrī aṣ-ṣiddīqī
بکری صدیقی، محمد بن محمد، ۸۹۸؟ – ۹۵۲ قمری
bakrī seddīqī, mohammad ben mohammad (1493 - 1546)
پرسشی است درباره «أیتها المصابیح المضیئة علی الانام ...».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۰۵/۱۹
آغاز: ما قولکم رضی الله عنکم أیتها المصابیح المضیئة علی الانام المستخرجون لؤلؤ المعانی بطول الانفاس؛ **انجام:** قال ذلک والله اعلم.
خط: نسخ، کا: محمد بن ابی المکارم سیوطی شافعی، تا: با تاریخ ۱۰۵۸ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قرمز، ۲گ (۷۹ر-۸۰ر)، اندازه: ۱۵/۲×۲۱سم [ف: ۷ – ۲۶۸]

● **صورت سیف الملوک** / تصویر
sūrat-e sayf-ol-molūk
کار مظفر سیاه قلم.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۸۰/۲-ف
بی‌کا،بی‌تا؛از نسخه ای در ترکیه(خزینه۲۱۵۴)که«برسم کتب خانه شهریار ابوالفتح بهرام جم اقتدار» نوشته شده [فیلمها ف: ۱ – ۶۷۸]

● **صورت صادرات ایران به اروپا** / اسناد / فارسی
sūrat-e sāderāt-e īrān be orūpā
انصاری، محمد حسین بن مسعود، – ۱۳۱۲ قمری
ansārī, mohammad hoseyn ebn-e mas‘ūd (- 1895)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۶۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ شعبان ۱۳۰۱ق؛ ۱ص (۴۰۹) [مختصر ف: – ۵۳۵]

● **صورت صادرات ایران به بادکوبه و حاجی طرخان در سال ۱۳۰۱ق** / اسناد / فارسی
sūrat-e sāderāt-e īrān be bādkūbe va hājī tarxān dar sāl-e 1301q

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۶۳
به نقل از روزنامه اخبار بادکوبه سال ۱۸۸۵ میلادی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۱ص(۴۱۰) [مختصر ف: – ۵۳۵]

● **صورت صادرات ایران به بادکوبه و حاجی طرخان در سال ۱۸۸۵ میلادی** / اسناد / فارسی
sūrat-e sāderāt-e īrān be bādkūbe va hājī tarxān dar sāl-e 1885 mīlādī
افضل الملک، غلامحسین بن مهدی، ۱۲۷۹-۱۳۴۸قمری
afzal-ol-molk, qolām-hoseyn ebn-e mahdī (1863 - 1930)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۱۲۷
با یادداشتی از اعتمادالسلطنه مراغی؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۷۳۳) [مختصر ف: – ۵۳۵]

● **صورت صلح نامه امام حسن و معاویه** / تاریخ معصومین / عربی
sūrat-e solh-nāme-ye emām hasan va mo‘āvīye

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۱۶۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص(۳۴۹) [مختصر ف: - ۵۳۵]

● **صورة الصيغة التوبة** / دعا / عربی
ṣūrat-uṣ ṣīġat-it tawba
محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ - ۹۴۰ قمری
mohaqqeq-e karakī, ʻalī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۶۹/۱۰
خط: نسخ، کا: نجفعلی انجدانی، تا: ۱۲۴۵ق، به هنگام عزیمت حج در تهران در مدرسه ام السلطان؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۳۵]

● **صورت طالع** / طالع بینی / فارسی
sūrat-e tāleʻ

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۰۰/۱۰
صورت زایچه طالع مولودیست که نویسنده خود آن را استخراج کره. دنباله طالع در حاشیه نوشته بوده که بریده‌اند؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۳۷ص، قطع: رقعی [ف: ۱۹ - ۵۵۰]

● **صورت طوایف گو کلان رعایت دولت علیه** / اسناد / فارسی
sūrat-e tavāyef-e gūkelān reʻāyat-e dowlat-e ʻellīye

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۲۶/۴۲
آماری است از طوایف کوه نشین و صحرانشینی با ذکر تعداد خانوان و نام هر یک. طوایف کوگان ... سکنه قدیم قاریقلعه، صورت اسامی یموت، صورت ... آخال؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اراقم سیاه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سبز، اندازه: ۲۱/۹×۲۵سم [ف: ۷ - ۳۵۳]

● **صورت عریضه‌ها و ترسل** / روزنامه / فارسی
sūrat-e ʻarīze-hā va tarassol

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۲/۸
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۱۱ - ۹۴۰]

● **صورت عقدنامه** / دعا / فارسی
sūrat-e ʻaqd-nāme

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۹۵/۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: - ۱۷۹]

● **صورت عقیده خواجه نصیر الدین طوسی** / کلام و اعتقادات / عربی
sūrat-e ʻaqīde-ye xāje nasīr-od-dīn-e tūsī
نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۱۲
آغاز: بسمله، هذه صوره عقیده صورت سلطان المحققین؛ **انجام:** فاطلبه منه الحمدلله رب العالمین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۸ق؛ کاغذ: نخودی [رایانه]

● **صورت عمر طبیعی حیوانات و طیور که به تجربه تا به حال معین کرده اند** / حیوان شناسی / فارسی
sūrat-e ʻomr-e tabīʻī-ye heyvānāt va toyūr ke be tajrobe tā be hāl moʻayyan karde-and

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۱۸
شامل مدت عمر طبیعی ۱۶ حیوان؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرم قهوه‌ای مذهب، ۱ص (۱۶۴)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۹۴]

● **صورة عهد الطائع الی الشریف الرضی ابی الحسن محمد بن الحسین الموسوی بنقابة الطالبین خصوصاً و النظر فی امور المساجد و عماراتها و استخلافة لوالده علی النظر فی المظالم و الحج** / اسناد / عربی
ṣūrat-u ʻahd-iṭ ṭāʼiʻ ila-š šarīf-ir raḍī abi-l-ḥasan muḥammad ibn-il ḥusayn al-mūsawī bi-niqābat-iṭ ṭālibīn xuṣūṣ-an wa-n naẓar fī umūr-il masājid wa ʻimārāt-i-hā wa istixlāfa li-wālid-i-h ʻala-n naẓar fi-l maẓālim wa-l ḥajj

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۱۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۶ص (۸۰-۸۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷ - ۸۱۷]

● **صورة عهد الطایع الی فخر الدولة** / ادبیات / عربی
ṣūrat-u ʻahd-iṭ ṭāyiʻ ilā faxr-id-dawla
صابی، ابراهیم بن هلال، ۳۱۳؟ - ۳۸۴ قمری
sābī, ebrāhīm ebn-e helāl (926 - 995)

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۴/۶/۱ ـ ب
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، ۲۷ سطر (۱۸×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱ - ۱۵۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۰۴/۸
آغاز: صورة عهد الطائع الله الی فخر الدولة ... هذا ما عهد عبد الله عبد الکریم الامام الطائع لله؛ **انجام:** و کن الی ما یرد علیک من جوابه منتهیاً ان شاء الله تعالی العزیز
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۱۰گ (۳۰- ۳۹)، ۱۶ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۲۸ - ۴۶۳]

● صورة عهد عمر بن الخطاب / تاریخ اسلام / عربی
ṣūrat-u ʻahd-i ʻumar ibn-il xaṭṭāb

عمر بن خطاب، - ۲۳ قمری
ʻomar ebn-e xattāb (- 645)

صورت نامه‌ای است که عمر بن خطاب بن معاویه نوشته است. متن آن در «دلائل الامامة» آمده و در این جا جداگانه آمده است.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۶۰/۱۱
آغاز: حدثنا ابوالحسین محمد بن هارون بن موسی التعلکبری قال حدثنا أبی رضی الله عنه قال حدثنا؛ **انجام:** غیر منطوی لهم علی خیر ابداً فقال یزید أفیه شرح الخفایا ابن عمر ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۶۵پ-۱۷۰ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۷سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۸۲/۹
بندی است از جزء دوم دلائل الامامة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵گ (۵۲پ - ۵۶ر) [ف: ۵ - ۴۴۳]

● صورت عهد نامه‌های ایران و دول خارجه / اسناد / فارسی
sūrat-e ʻahd-nāme-hā-ye īrān va doval-e xāreje

شامل: ۱. عهدنامه صلح فیما بین شاهنشاه ایران و شاهنشاه انگلیس در ۱۵ فصل در پاریس مورخ چهارشنبه ۷ رجب ۱۲۷۳ق. (۱ر-۴پ)؛ ۲. عهدنامه ساردینا (۵پ-۸ر) در ۸ فصل، در دو نسخه به زبان فارسی و فرانسه در پاریس در رمضان ۱۲۷۳ق؛ ۳. عهدنامه دوستی و تجارت و سیاحت سفینه فیما بین شاهنشاه ایران و اعلیحضرت امپراطور اوستریا (۸پ-۱۳ر) در ۱۴ فصل، در پاریس به دو زبان فارسی و فرانسه در ۱۲۷۳ق؛ ۴. توافق‌نامه بین ایران و اسلامبول در ۱۵ ربیع الثانی ۱۲۷۳ق (۱۳پ-۱۶پ) از جانب امی الملک فرخ خان ایلچی و رئیس ممالک مجتمعه امریک شمالی کارول اسپنس وزیر ممالک مجتمعه مزبوره مقیم دربار دولت عثمانی ... در هشت فصل، در دو نسخه به زبان فارسی و انگلیسی در ۱۲۷۳، در اسلامبول؛ ۵. تعیین وکلای مختار ایران و اسنه اتیک لوبک هامبورک نزد امپراطور فرانسه در شش فصل در پاریس دو نسخه فارسی و فرانسه در ۱۲۷۳ق (۱۷پ-۱۹ر)؛ ۶. عهدنامه ایران و بلژیک (۱۹پ-۲۱پ) در نه فصل در بروکسل در دو نسخه فارسی و فرانسه در ۱۲۷۳ق؛ ۷. عهدنامه دوستی بین ایران و هلند (۲۲پ-۲۴پ) در شش فصل در دو نسخه در فرانسه در ۱۰ ذیقعده ۱۲۷۳ق؛ ۸ توافق‌نامه گمرکی و تجارتی ایران و لوکزامبورک و ممالک دوشه بزرگ کلامبورک (۲۵پ-۲۸ر) در نه فصل در پاریس در چهار نسخه، دو نسخه فارسی و دو نسخه فرانسه در ۱۲۷۳ق؛ ۹. توافق دوستی فیما بین دولتین ایران و نروژ (۲۸پ-۳۰ر) در شش فصل در دو نسخه به زبان فارسی و فرانسه در ۳ ربیع الاول ۱۲۷۴ق؛ ۱۰. توافق روابط دوستی ما بین ایران و دانمارک (۳۰ر-۳۲ر) در شش فصل در دو نسخه به زبان فارسی و فرانسه در ۱۲ ربیع الثانی ۱۲۷۴ق؛ ۱۱. توافق و روابط دوستی بین ایران و سویس (۳۲پ-۳۴پ) در نه فصل در دو نسخه فارسی و فرانسه و پاریس ۱۲۷۴ق.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۵/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر سفید برجسته در سند با نشان دولت هلند، مهر چهارگوش مجموعه «فرخ غفاری» سپرده به کتابخانه مرکزی دانشگاه؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: گالینگور سرخ، ۳۴گ، ۱۶ سطر (۱۵/۵×۲۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۲۵]

● صورت فال طیور / فالگیری / فارسی
sūrat-e fāl-e toyūr

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۳۷/۸
آغاز: طاوس - سؤال کردی از برای بر آمدن کار دل که جانب اقدس الهی کار تو را خوب کند؛ **انجام:** در انتهای این رساله رقم دارد: کوچک مافی ۱۲۵۷.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن یشمی، ۱۶ سطر، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۷ - ۴۴۴]

● صورت فتحنامه ای که نواب اشرف با پادشاه ترکستان نوشته‌اند. / اسناد / فارسی
sūrat-e fath-nāme-ī ke navvāb-e ašraf bā pādešāh-e torkestān nevešte-and.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۹۹
خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۱گ(۱۹۷ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۴۰]

● **صورة الفتوی التی وقع فی حق ...** / عرفان و تصوف / عربی

ṣūrat-ul fatwā allatī waqa‘a fī ḥaqq-i ...

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ – ۶۳۸ قمری
ebn-e ‘arabī, mohammad ebn-e ‘alī (1166 - 1241)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۱۲/۹

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۷ – ۴۴۱]

● **صورت فرامین و بروات** / اسناد / فارسی

sūrat-e farāmīn va baravāt

صورت مختصر فرمان‌ها و بروات و جمع و خرج دولتی است از ماه شوال تا ذیقعده ۱۲۸۵ که به مهر دولتی ممهور گشته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۰۶

خط: نستعلیق و سیاق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۲۱گ، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۲۴ – ۱۸۱]

● **صورت فرمان** / اسناد / فارسی

sūrat-e farmān

سپهر، محمد تقی بن محمد علی، ۱۲۱۶ – ۱۲۹۷ قمری
sepehr, mohammad taqī ebn-e mohammad ‘alī (1802 - 1880)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۰۵/۳

صورت فرمانی که او مسوده نموده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق [ف: ۸ – ۱۱۹]

● **صورت فرمان سرتیپی که برای مهندس معدن نوشته شد** / اسناد / فارسی

sūrat-e farmān-e sartīpī ke barāye mohandes-e ma‘dan nevešte šod

نمونه فرمان‌نویسی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۷۴

بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ جلد: چرم قهوه‌ای مذهب، ۵ص (۵۲۶–۵۳۰)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱ – ۴۹۹]

● **صورت فرمان شاه طهماسب صفوی منصوب در مسجد مجتهد** / اسناد / فارسی

sūrat-e farmān-e šāh tahmāsb-e safavī mansūb dar masjed-e mojtahed

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۸۸

تاریخ صدور فرمان ۱۲ شعبان ۹۷۲ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۴۹۸) [مختصر ف: – ۵۳۵]

● **صورت فهرست منظم السلطنه از بابت بروات سمنان** / اسناد / فارسی

sūrat-e fehrest-e monazzam-os-saltane az bābat-e baravāt-e semnān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۵۶

خط: نستعلیق و سیاق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۸گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۷ – ۳۰۲]

● **صورت قبوضات** / اسناد / فارسی

sūrat-e qobūzāt

غیر همانند:

۱. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۴۹/۸**

صورت قبوضاتی که به مهر رضاقلی خان سرتیب حواله داده‌اند پرداخت شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص [ف: ۱۷ – ۴۰۳]

۲. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۵۵**

صورت قبوضات و اسناد خرج یونت ئیل ۱۳۱۲ که وجه آن داده شده و خود قبوض نزد میرزا محمد خان ضبط است؛ خط: نستعلیق و سیاق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۱۴گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۷ – ۳۰۲]

۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۲۰/۲**

آغاز: قداره توپچیان ممالک محروسه که از بدو این دولت جاوید آیت در اول سال تخاقوی ئیل لغایت آخر سال ئیلان ئیل؛ **انجام:** و از قرار این التزام که نوشته شده است تخلف و انحراف نورزیم.

در این کتاب صورت توپچیان و مقرری هر یک، از اول سال تخاقوی ئیل تا آخر سال ئیلان ائیل ۱۲۷۴ق ثبت شده و به ضمیمه آن صورت تعهدات سران نظامی مبنی بر حفظ قبضه توپ‌های تحویلی و نیز پرداخت مواجب سربازان بر طبق این کتابچه با مهر هر کدام آمده است. نمونه‌هایی از این مهرها چنین است: میر پنج «عبده فضل الله»، سرشته دار «مرتضی الحسینی»، یاور «عبده مصطفی قلی»، نایب «غلامرضا»، نایب اول «محمد قلی»، وکیل باشی «ابا علی»، صوبه دار «یا حسین»، آجودان «بابا علی»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۷۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۷گ(۸۰پ–۱۴۶ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۲۶ – ۱۱۹]

● **صورت قرارنامه تأکید قواعد اسطاطسکو** / اسناد / فارسی

sūrat-e qarārnāme-ye ta’kīd-e qavā‘ed-e estātesko

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۲۶/۱۸
آغاز: درباب محلهای متنازع فیه که بین الدولتین اتخاذ شده است، سند موقتی است که فیما بین بابعالی و سفارت ایران تعاطی میشود یک قرار موقتی است در هفت بند میان ایران و عثمانی درباره قاعده اسطاطسکو. مورخ ۲۴ ربیع الثانی ۱۲۸۶. به امضای مشیرالدوله میرزا حسین خان و عالی پاشا؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ارقام سیاق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سبز، ۱گ (۶۰ر)، اندازه: ۲۱/۹×۲۵سم [ف: ۷ - ۳۴۹]

● **صورت قرارنامه راه اواجق به قزوین** / اسناد / فارسی
sūrat-e qarārnāme-ye rāh-e avājeq be qazvīn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۱/۲۴
چاپ سنگی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود ۱۳۰۶ق؛ ۱ص (۱۲۷۶) [مختصر ف: - ۵۳۵]

● **صورت قشون مأمورین** / اسناد / فارسی
sūrat-e qošūn-e ma’mūrīn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۴۹/۱
جلو رکاب و ولایات ممالک محروسه که در دستورالعمل سال آینده توشقان ئیل از این قرار خواهد بود؛ خط: نستعلیق و سیاق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۴۰۳]

● **صورة کتاب البشرا من المولی ایده الله الی سیدی الشیخ احمد بن عبدالوهاب فی بیعة صعده** / نامه‌نگاری / عربی
Ṣūrat-u k.-il bušrā min-al mawlā ayyad-a-hu-lāh ilā sayyidī aš-šayx aḥmad ibn-i ‘abd-ul-wahhāb fī bay‘at-i Ṣa‘dah

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۴/۴
آغاز: بسمله. وعدالله الذین آمنوا منکم و عملوا الصالحات لیستخلفنهم فی الارض
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۴۰۳۵؛ خط: نسخ، کا: مطهر بن عامر بن محمد بن عبدالله بن عامر بن علی شهید هادوی حسنی علوی فاطمی، تا: با تاریخ ۱۱۵۳ق؛ ۱ص (۷۵)، ۳۵ سطر [عکسی ف: ۳ - ۳۵۲]

● **صورت کتابت امیر تیمور و جواب سید علی بن امیر حسینی کیا** / نامه‌نگاری / فارسی
sūrat-e ketābat-e amīr teymūr va javāb-e sayyed ‘alī ebn-e amīr hoseynī kīyā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۱۲۰
خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ ۳گ (۳۰۰پ-۳۰۲پ حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۵۰]

● **صورت کتابت در طلب چلبی بیگ از سلیم شاه** / نامه‌نگاری / فارسی
sūrat-e ketābat dar talab-e čalabī beyg az salīm šāh

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۴/۴
آغاز: المنة لله که ز آغاز انتسام صبح اقبال که کبده خلاقت جلوس بر اورنگ سلطنت است
خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛جلد:میشن عنابی،۱گ(۵پ)، ابعاد متن: ۸/۶×۱۷/۳، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۹سم [ف: ۲۹/۱-۱۶۸]

● **صورت کتابت شاهزاده** / انشاء / فارسی
sūrat-e ketābat-e šāhzāde

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۶۴
آغاز: ما به این در نه پی حشمت و جاه آمده ایم ×× از بد حادثه اینجا به پناه آمده ایم. مشتاق بساط توس بعد از عرض دعا مکنون خاطر را به دستیاری
خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: باتاریخ قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۱گ (۱۲۶ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۶]

● **صورت کتابت مولانا سعدالدین ملای سلطان مراد خواندگار روم به نواب اشرف شاه عباس** / نامه‌نگاری / فارسی
sūrat-e ketābat-e mowlānā sa‘d-od-dīn mollā-ye soltān morād xāndegār-e rūm be navvāb-e ašraf-e šāh ‘abbās

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۹۱
خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱گ (۱۸۶ر-۱۸۶پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۹]

● **صورت کتابتی که همایون پادشاه از جانب شاه جنت مکانی شاه طهماسب علیه الرحمة** / نامه‌نگاری/ فارسی
sūrat-e ketābatī ke homāyūn pādešāh az jāneb-e šāh-e jannat makānī šāh tahmāsb ‘alay-he-r-rahma

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۹۳
خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۸۶ر-۱۸۷پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۹]

● **صورت کتابتی که همایون پادشاه به حضرت شاه طهماسب علیه الرحمه نوشته** / نامه‌نگاری / فارسی
sūrat-e ketābatī ke homāyūn pādešāh be hazrat-e šāh tahmāsb ʻalay-he-r-rahma nevešte

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۹۲
خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۸۶پ–۱۸۷ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ – ۷۳۹]

● **صورت کتابچه جمع و خرج** / اسناد / فارسی
sūrat-e ketābče-ye jamʻ va xarj
شامل: ۱. صورت هزار دویست تومان قسط مال الاجاره املاک مازندران که در سنوات ۱۳۲۶ تا ۱۳۲۷ شامل ۱۲ قسط انجام شده؛ ۲. صورت مقرری مواجب و مصارف متفرقه از بابت قسط مازندران در ماه ربیع الاول نسخه ۱۳۲۸؛ ۳. صورت در شهر رجب توسط اعتماد قاجار به مبلغ ششهزار تومان در نسخه ۱۳۲۸؛ ۴. کتابچه خرج جنسی صندوقخانه بتوسط عالیجاه محمد کریم بیک صندوقدار، از بابت اواخر تخاقوی ئیل لغایت آخر ایت ئیل ۱۲۹۱؛ ۵. صورت جمع و خرج تنخواه استقراضی توسط سالار سلطان در شهر رجب ۱۳۲۷ق.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۵۶
بی‌کا، بی‌تا؛ از ص ۱–۲۹ سفید است؛ جلد: تیماج سبز، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ – ۴۷۱]

● **صورة کتاب مطیع الی ابی تغلب** / نامه‌نگاری / عربی
ṣūrat-u k.-i muṭīʻ ilā abi-taġlib
صابی، ابراهیم بن هلال، ۳۱۳؟ – ۳۸۴ قمری
sābī, ebrāhīm ebn-e helāl (926 - 995)
نامه‌ای است از مطیع به تغلب فضل الله بن ناصر الدوله و نامیدن او به «عدة الدوله» و انشاء صابی است.

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۴/۱۰ ـ ب
نامه‌ای است از مطیع به تغلب فضل الله بن ناصر الدوله و نامیدن او به «عدة الدوله» و انشاء صابی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱گ (۹۶پ)، ۲۷ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱–۱۵۵]

← صورة کتاب هولاکو الی الملک الناصر ملک الشام ← نامه هلاکو به ملک ناصر

● **صورة ما کتبه ابوجعفر احمد بن علی الانصاری** /
تقریظ / عربی
ṣūrat-u mā kataba-hū abū-jaʻfar aḥmad ebn-e ʻalī al-anṣārī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۳۴
صورة ما کتبه ابوجعفر احمد بن علی الانصاری المعروف بابن خاتمه الی لسان الدین الخطیب عند لقائه ایاه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲ص (۱۱۸–۱۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷ – ۸۱۹]

● **صورة المباحثة مع فاضل من الاشاعرة فی امر الرؤیة** / کلام و اعتقادات / عربی
ṣūrat-ul mubāḥiṯa maʻa fāḍil-in min-al ašāʻira fī amr-ir ruʼya
وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل، ۱۱۱۸ – ۱۲۰۵ قمری
vahīd-e behbahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad akmal (1707 - 1791)
مباحثه میان وحید بهبهانی با فاضلی اشعری به میانجیگری میرزا محمد علی در امر «رویت» که باحث آن را به خواهش یکی از دوستان تحریر کرده است.

همدان؛ سیرلو، حمید؛ شماره نسخه:۱۲/۱۰
آغاز: بسمله، الحمد لله، فیقول الاقل الاذل محمد باقر بن محمد کمال؛ **انجام:** نسئل الهدایة و العصمة عن الفوائد و الحمد لله اولا و آخرا.
بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۶۱ر–۶۴پ) [رشت و همدان: ف: – ۱۷۱۰]

● **صورت مجالس شهادات علماء** / اسناد / فارسی
sūrat-e majāles-e šahādāt-e ʻolamāʼ
صورت مجالسی است که حاجی بابا قزوینی مصنف کتاب به‌طور مشروح منعقد ساخته که شامل تفصیل شهادات ۱۱ تن از علمای عظام با نام هر یک و همچنین نام ۱۲ تن از علمای یهود آورده شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۶۷/۳
آغاز: داعی بر تحریر آنکه چون صورت مجالسی که عالیجناب فضایل مآب حاجی آقا بابا قزوینی مصنف کتاب در دارالعباده یزد در مجمع علماء و فضلاء منعقد ساخته و در نبوت حضرت خاتم النبیین را؛ **انجام:** عن قبول یوسف بن مشه عن قبول شلمه بن یعقوب.
خط: متن نستعلیق، آیات و شواهد به نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۵ق، برای محمد تقی خان حاکم یزد؛ محشی به نشانه‌های ۱۲ از جمله این حواشی و در ص ۸۳ به خط مؤلف که از غلط نوشتن نام‌ها و برخی اسامی به‌وسیله کاتب نام برده و توضیح داده؛ کاغذ:

فرنگی آبی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۲۵۲ر-۲۵۸ر)، ۱۰ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۵۹]

● **صورت مجلس عقد نکاح** / اسناد / فارسی
sūrat-e majles-e ʻaqd-on nekāh

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۹/۱-طباطبائی
آغاز: صورت مجلس عقد چنین است: هو المؤلف بین القلوب الحمد لله الذی احل النکاح
صورت مجلس عقد است برای نمونه و دستور قباله نویسی؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قرمز، ۱گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۸سم [ف: ۲۲ - ۳۶۰]

● **صورت مجلس کمیسیون رفع اختلاف سرحدی ایران و عثمانی** / اسناد
sūrat-e majles-e komīsīyon-e rafʻ-e extelāf-e sarhaddī-ye īrān va ʻosmānī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۷۵/۱-ف
با شرکت دو دولت روس و انگلیس در ۱۲۶۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ حقوق ۱۸۳ ج (ص ۵۶ فهرست) [فیلمها ف: ۲ - ۲۷۴]

● **صورت مخابرات** / اسناد / فارسی
sūrat-e moxāberāt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۷
کتابچه صورت مخابرات از شهر به حاجی آباد و از حاجی اباد به شهر در ذیحجه ۱۳۰۷؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۸گ، ابعاد متن: ۶×۱۵، اندازه: ۱۴×۲۲سم [سنا: ف: ۲ - ۱۰۹]

● **صورت مخارج تاجگذاری احمد شاه قاجار** / اسناد / فارسی
sūrat-e maxārej-e tājgozārī-ye ahmad šāh-e qājār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۵
آغاز: مصارف تاجگذاری اعلیحضرت همایون که جناب آقا میرزا کیخسرو به موجب سه طغرا قبض پرداخته است. مصارف گاردن پارتی و نهار. نهار یکصد و بیست و مجموعه ... چائی یک من، تنباکو سه من، سیگار دو هزار عدد
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ اعداد و ارقام به سیاق؛ ۷گ [ف: ۳۴ - ۲۹]

● **صورت مخارج جلال الدوله** / اسناد / فارسی
sūrat-e maxārej-e jalāl-od-dowle

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۵
جلال الدوله در سال ۱۳۰۳. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۵گ، ابعاد متن: ۴×۱۶ ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [سنا: ف: ۲ - ۹۵]

● **صورت مخارج عمارات جدید الاحداث سلطنتی** / اسناد / فارسی
sūrat-e maxārej-e ʻemārāt-e jadīd-ol-ehdās-e saltanatī

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۴۸
آغاز: مرتبه اول که درخیابان وکف باغ دو در غنم ارتفاع دارد و حوض ساخته شده؛ **انجام:** طول و عرض و دودری. [به خط سیاق می‌باشد بیشتر از این نتوانستیم بخوانیم]
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۴۴گ، اندازه: ۱۸×۲۱/۵سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۰]

● **صورت مخارج قشون** / اسناد / فارسی
sūrat-e maxārej-e qošūn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۷۱
شامل طبل و شیپور و روشنایی و علیق الدواب و مواجب صاحب منصبان و سربازان و قبوض دریافت مستمری‌های اهالی مرند و خوی و قراجه داغ؛ خط: شکسته نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ کلاسور اول: ۴۵گ، کلاسور دوم: ۴۷گ، کلاسور سوم: ۴۸گ، کلاسور چهارم: ۴۸گ، کلاسور پنجم: ۴۸گ، کلاسور ششم: ۴۸گ، کلاسور هفتم: ۴۹گ، کلاسور هشتم: ۴۸گ، کلاسور نهم: ۴۸گ، کلاسور دهم: ۲۶گ؛ کاغذ: فرنگی، ۴۵۴گ [ف: ۳۴ - ۷۹]

● **صورت مخارج و داد و ستد کردستان** / اسناد / فارسی
sūrat-e maxārej va dād va setad-e kordestān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۴
کتابچه صورت مخارج و داد و ستد کردستان در سال ۱۳۰۳، ابواب جمعی معتمد السلطان مظفرالملک. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: الواثق بالله محسن؛ ۱۹گ، ابعاد متن: ۶×۱۲، اندازه: ۱۶×۲۰سم [سنا: ف: ۲ - ۹۴]

● **صورت مخارج و صادرات و واردات دهات دولت آباد ۱۳۲۳ق تا ۱۳۳۹ق** / تاریخ، اسناد / فارسی
sūrat-e maxārej va sāderāt va vāredāt-e dehāt-e dowlat-

ābād 1323q ta 1339q

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۶۴
آغاز: از تاریخ شهر محرم الحرام ... توسط جناب دبیر الممالک؛
انجام: ۲۸شهر رمضان ... قسط است.
خط: نستعلیق شکسته و سیاق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: مشقی، جلد: تیماج [رایانه]

● **صورت مذاکرات کمیسیون بودجه دوره ۲۳** / اسناد / فارسی
sūrat-e mozākerāt-e komīsīyon-e būdje-ye dowre-ye 23

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۳
صورت ۳۹ جلسه مذاکرات کمیسیون بودجه از دوره ۲۳ مجلس شورای ملی است که تاریخ اولین جلسه یک‌شنبه ۱۵ مهر ۱۳۵۲ش و آخرین جلسه چهارشنبه ۲۳ مرداد ۱۳۵۳ش است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۵۳–۱۳۵۲ش؛ جلد: مقوا، ۲۰۰گ، اندازه: ۳۲×۳۵/۵سم [ف: ۳۴ – ۲۸]

● **صورت مذاکرات کمیسیون بودجه دوره ۲۳** / اسناد / فارسی
sūrat-e mozākerāt-e komīsīyon-e būdje-ye dowre-ye 23

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۲
صورت بیست و یک جلسه کمیسیون بودجه که جلسه اول در دوشنبه پانزدهم مهر ۱۳۵۳ هـ ش و جلسه آخر در بیست و سوم آذر همان سال تشکیل شده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۹۴گ، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۳۴ – ۲۸]

● **صورت مذاکرات کمیسیون دادگستری دوره ۲۳** / اسناد / فارسی
sūrat-e mozākerāt-e komīsīyon-e dādgostarī-ye dowre-ye 23

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۱
صورت مذاکرات از یک‌شنبه کمیسیون دادگستری است از ۵۲/۷/۱۵–۵۳/۹/۱۵ جلسه اول تا ۴۳ دوره ۲۳ قانون‌گذاری مجلس شورای ملی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۰۰گ، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۴ – ۲۸]

● **صورت مذاکرات کمیسیون فرهنگ دوره ۲۱** / اسناد / فارسی
sūrat-e mozākerāt-e komīsīyon-e farhang-e dowre-ye 21

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۴
صورت مذاکره چهل جلسه کمیسیون فرهنگ مجلس شورای ملی در دوره ۲۱ است که تاریخ اولین جلسه چهارشنبه اول آبان ۱۳۴۲ و آخرین جلسه ۱۱ مهر ۱۳۴۳ است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۹۴گ، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۳۴ – ۲۹]

● **صورت مذاکرات کمیسیون فرهنگ و هنر در دوره ۲۴** / اسناد / فارسی
sūrat-e mozākerāt-e komīsīyon-e farhang va honar dar dowre-ye 24

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۰ مکرر
جلسه اول در ۱۸ شهریور ۱۳۵۴ و جلسه دوم ۱۳۵۴/۷/۱۴ و همچنین صورت جلسات تا ۱۳۵۶/۷/۱۸ در جلد مکرر ادامه یافته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۹۷گ، اندازه: ۲۱×۳۵/۵سم [ف: ۳۴ – ۲۸]

● **صورت مذاکرات کمیسیون فرهنگ و هنر دوره ۲۲** / اسناد / فارسی
sūrat-e mozākerāt-e komīsīyon-e farhang va honar-e dowre-ye 22

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۰
صورت مذاکرات کمیسیون فرهنگ و هنر در دوره ۲۲ مجلس شورای ملی است شامل جلسه اول در ۱۳۴۶/۷/۲۵ و جلسه دوم در ۱۳۴۶/۸/۱۴وجلسه سوم در ۱۳۴۶/۹/۲۲ش؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۴۶ش؛ تنها دو برگ آن نوشته شده و بقیه سفید است؛ جلد: مقوای یشمی، ۱۰۰گ، اندازه: ۲۱×۳۵/۵سم [ف: ۳۴ – ۲۸]

● **صورت مراسلات به دبیر الملک در سنه ۱۲۷۸ق** / نامه‌نگاری / فارسی
sūrat-e morāselāt be dabīr-ol-molk dar sane-ye 1278q

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۷۰
آغاز: بسمله، بتاریخ سلخ محرم؛ **انجام:** اگر مرحمت شده است ... بگیرد.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۷۸ق [رایانه]

● **صورت مراسله میرزا باقر کرمانشاهان به همدان برای میرزا ابراهیم نوری** / نامه‌نگاری / فارسی
sūrat-e morāsele-ye mīrzā bāqer-e kermānšāhān be hamedān barāye mīrzā ebrāhīm-e nūrī

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۵/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ یادداشتی به خط و مهر محمد مهدی تفنگدار محلاتی متخلص به فدائی مورخ ۱۳۱۴؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۴۹۴]

● **صورت مصارف املاک موقوفه صدر** / اسناد / فارسی

sūrat-e masāref-e amlāk-e mowqūfe-ye sadr

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۲۶

اعداد به سیاق، گرفته از وقف نامه مفصل اصل؛ خط: نستعلیق درشت خط، بی‌کا، تا: ۲۱ جمادی الثانی ۱۳۳۱ق، به دستور میرزا عبدالجواد مدرس؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج زرد، ۱۰گ، ۸ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [سنا: ف: ۲ - ۲۲۴]

● **صورت مصالحه مذاهب در باب خلافت** / کلام و اعتقادات / فارسی

sūrat-e mosālehe-ye mazāheb dar bāb-e xelāfat

در آغاز متن آمده است: «در شوال سنه ۱۱۵۶ در رواق روضه غرویه علی مشرفها الوف ... اجتماع علماء روم و ترکستان و اعراب عراق و اهل ایران از خراسان و مازندران و عراق عجم و فارس و خوزستان و کرمان و اصفهان و سائر بلاد ایران و بالجمله افاغنه و اوزبکیه و رومیه و اهل مشهدین و حله و بغداد و آن نواحی در آن مقام کریم در باب امر مذهب مناظره نموده بعد از انقضاء مجاس مشاجره بناء مشاون بر مصالحه فیما بین شده در این باب نوشته به این مضمون در سلک تحریر در آورده اهالی ایران و ترکستان و روم و هند و اکراد و افاغنه بمضمون آن اعتراف نمودند با مهار خود محلی ساختند ... و هذه صورته». در پایان، اسامی علمایی که این مصالحه را تأیید و بر آن صحه گذارده آمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۶/۲۴ط

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابراهیم بن رحمت الله حسینی نجفی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: تیماج سرخ، ۵ص (۲۴۹-۲۵۳)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۲۴/۳ - ۷۸]

● **صورت معاهدات** / اسناد / فارسی

sūrat-e mo‘āhedāt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۴۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۸ص (۱۷۴۵-۱۷۵۲) [مختصر ف: - ۵۳۶]

● **صورت معاهده نامه ها** / اسناد / فارسی

sūrat-e mo‘āhede-nāme-hā

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۳۶

آغاز: صورت عهدنامه‌ای که با دولت انگلیس به توسط مستر حالس بسته شده است. چون در این اوان سعادت نشان سفیر بی نظیر روشن ضمیر صائب تدبیر صاحب نشان همایون هلالیه عثمانیه عالیجاه ... سر هر فرد بارونت از جانب سعادت جوانب شهریار؛ **انجام:** احمد افندی از این و اپور خبر داشت و بروز نداد خدا اجرش دهد زیاده زحمت است و السلام

دارای پنجاه و سه فقره معاهده نامه از ادوار مختلف تاریخ ایران و یک وصیتنامه از پطر کبیر و چهار کتابچه و شرح حال حضرت رسول اکرم و تفصیل انشاد قصیده مریمیه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن علی بن یوسف بن عبدالوهاب حسینی، تا: ۱۲۹۶ق؛ ۵۶۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۹۴۳]

← الصورة المعقولة ‹ مسألة كتاب النفس
← الصورة المعقولة المخالفة للحق ‹ انفساخ الصورة الموجودة فی النفس
← صورت مکاتبات، صکوک ‹ منشآت

● **صورت مکتوبی همایون پادشاه به نواب جنت مکان شاه طهماسب نوشته** / نامه‌نگاری / فارسی

sūrat-e maktūbī-ye homāyūn pādešāh be navvāb-e jannat makān šāh tahmāsb nevešte

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۹۴

خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۸۷پ-۱۸۸ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۳۹]

● **صورت منشآت** / ادبیات / فارسی

sūrat-e monša’āt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۴۴

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **صورت منشور «حاجی سعید لقانه بز»** / - عربی

sūrat-e manšūr-e «hājī sa‘īd-e laqāne baz»

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۸۹-ف

نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق [فیلمها ف: ۱ - ۶۲۲]

● **صورت مواجب پیش خدمتان در رکاب** / اسناد / فارسی

sūrat-e mavājeb-e pīšxedmatān-e dar rekāb

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۳۸

خط: سیاق، بی‌کا، تا: دوره قاجاریه؛ ۱۰گ [ف: ۳۴ – ۷۵]

● **صورت مواجب فوج خوی** / اسناد / فارسی

sūrat-e mavājeb-e fowj-e xoy

تاریخ تألیف: ۱۳۱۲ق

صورت مواجب فوج نهم خوی ابواب جمعی حیدرخان امیر تومان در ۱۳۱۲ق است که به تایید مدبر الدوله، مشیر نظام و معاون نظام رسیده است. اعداد به سیاق درج شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۲۲

فوج نهم ابواب جمعی امیر حیدرخان (قرن ۱۴)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۵گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴۴ – ۸۳]

● **صورت مهریه** / اسناد / فارسی

sūrat-e mehrīye

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۳۰/۴

آغاز: حمد بیحد منعمی را شایسته و ثنای بی منتها مالك الملكی را زیبنده است عزشأنه و عظم سلطانه که دست قدرت کامله اش افراد بنی نوع انسان را به رشته الفت مرد و زن

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۳گ، ۷–۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ – ۱۴۰۹]

● **صورت نامه ذکر سراپای حضرت سلطان عالم واجد علی شاه** / نامه‌نگاری / فارسی

sūrat-e nāme-ye zekr-e sarāpā-ye hazrat-e soltān-e ‘ālam vājed ‘alī šāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۱۲

آغاز: بسمله. زیب دیباچه گلهای نگارین حمد صورت گری که این همه اشکال مختلفه متنوعه از قلم نادر رقمش رنگ ظهور ریخته؛ **انجام:** خدا پیرایه بخشد از قبولش ×× مصون دارد رزو هر فضولش

پادشاه اوده مصنفه سید انام اشرف؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ مجدول؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۱۹گ، ۱۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۸×۱۹سم [ف: ۱۶ – ۷۳]

● **صورت نامه ها و جوابیه آنها** / نامه‌نگاری / فارسی

sūrat-e nāme-hā va javābīye-ye ānhā

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۴۶/۲۰

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸ – ۷۸]

● **صورت نامه‌های آصف الدوله** / نامه‌نگاری / فارسی

sūrat-e nāme-hā-ye āsef-od-dowle

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۰۸

صورت چند نامه است که به آصف الدوله به تهران و ساری و قوچان و نیشابور درماه رجب و شعبان ۱۳۱۴ نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۵ – ۸]

● **صورت نامه‌های آصف الدوله** / نامه‌نگاری / فارسی

sūrat-e nāme-hā-ye āsef-od-dowle

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۰۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مخمل بنفش، ۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۵ – ۸]

● **صورت نسب** / انساب / فارسی

sūrat-e nasab

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/د

صورت نسب کاتب نسخه تا حضرت موسی بن جعفر (ع)؛ بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۷ش۱-۲ – ۴۵]

● **صورت نکاح نامه و مصالحه نامه و مبایعه نامه** / اسناد / فارسی

sūrat-e nekāh-nāme va mosālehe-nāme va mobāye‘e-nāme

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۷۸

آغاز: بسمله و به نستعین بتاریخ صفر المظفر بایع التیمور بن مهدی اکبر؛ **انجام:** مرحوم فتح الله – حاجی میر حسین – حبیب الله – میر محمود – مرحوم فتح ...

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۴ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محمد باقر سروقد رضوی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

● **صورت نوشتن وصیت نامچه** / متفرقه / فارسی

sūrat-e neveštan-e vasīyyat-nāmče

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۵۰/۴

کا: یحیی حسینی، تا: ۱۲۸۶ق؛ اهدایی: قطبی زاده خباز؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۸۳-۸۵)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۴ - ۱۲۱۸]

● **صورت واردات ایران از فرنگستان در سال ۱۳۰۱ق** / اسناد / فارسی

sūrat-e vāredāt-e īrān az farangestān dar sāl-e 1301q

انصاری، محمد حسین بن مسعود، - ۱۳۱۲ قمری

ansārī, mohammad hoseyn ebn-e mas'ūd (- 1895)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۸۱

موسیو بیلیوتی ویس قونسول انگلیس؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲ شعبان ۱۳۰۱ق؛ ۱ص(۴۴۰) [مختصر ف: - ۵۳۶]

● **صور توارد الاوامر الشرعية** / اصول فقه / عربی

ṣuwar-u tawārud-il awāmir-iš šar'īyya

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ - ۱۲۸۱ قمری

ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۸۴/۲

خط: نسخ، آیات معرب، بی‌کا، تا: حدود ۱۳۰۱ق؛ ۵گ (۳۴-۳۸ر) [مختصر ف: - ۱۱۵]

● **صورت وثیقه** / اسناد / فارسی

sūrat-e vasīqe

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۸/۷

صورت وثیقه‌ای که حسب الحکم در سال ۱۳۷۰، عباس میرزا و محمد علی میرزا به تاکید قواعد معاضدت و صفا به یکدیگر نوشته‌اند؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷ - ۳۴۱]

● **صورت وزرای دوره قاجار** / تاریخ ایران / فارسی

sūrat-e vozarā-ye dowre-ye qājār

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۲۰/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص [ف: ۷ - ۱۱۰]

● **صورت وصیت نامه** / اسناد / فارسی

sūrat-e vasīyyat-nāme

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۴۶/۱۴

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸ - ۷۸]

← صورت وقایع اتفاقیه شرعیه > کتابچه‌های محضر کردستان

● **صورت وقفنامه شاه عباس ماضی بر چهارده معصوم** / اسناد / فارسی

sūrat-e vaqf-nāme-ye šāh 'abbās-e māzī bar čahārdah ma'sūm

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۸/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۹۷ر-۱۰۰پ)، ۲۵ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: - ۷۱۲]

● **صور التوقف و الاحتياط عند الاشتباه فی الاحكام** / اصول فقه / عربی

ṣuwar-ut tawaqquf wa-l iḥtiyāṭ 'ind-al ištibāh fi-l aḥkām

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e 'abd-on-nabī (1765 - 1817)

در این گفتار روشن می‌گردد که در ۱۶ جا که آن هم نمونه‌ای بیش نیست باید راه احتیاط پیش گرفت و توقف و ایست کرد.

آغاز: فائدة. قال بعض المحققين من المحدثين قد تفرد بعض فضلاء العصر و وافقه جماعة بعدم وجوب التوقف و الاحتياط عند الاشتباه فی الاحكام و عدم استحبابهما و عدم جواز هما و انهما بدعة و ان الاحتياط عدم الاحتياط بل هو محرم عندهم الا فی صورة واحدة نادرة الوجود بل لا وجود لها و هی تعارض الادلة من غير ترجيح و لا يظهر لها وجود عند اكثر الفضلاء

انجام: ۱۶ من كان عنده كيس فيه الف دراهم ... و مثل هذه الصور كثير جدا فما يقولون فيها.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۱۵/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سیاه، ۳گ (۹۹ر-۱۰۱پ ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۱۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۲/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج زرد، ۲گ (۱۴۴پ-۱۴۵پ)، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۹۰]

● **صورت و معنی = ظاهر و باطن** / عرفان و تصوف / فارسی

sūrat va ma'nā = zāher va bāten

رساله کوتاهی است در این‌که در عالم وجود هر چیزی دارای صورت و معنی می‌باشد مؤلف در آغاز رساله اصل کلام را نقطه می‌داند و در فصل نخست حضرت محمد (ص) را صورت فوقیه حق می‌داند که از وی چهار رکن اسلام تنزل می‌کند به معنی نماز و روزه و حج و زکات که تجلی صدق و اخلاص و توکل و صفا می‌باشد. در فصل دوم می‌گوید: ابتدای ریاضت صوم و ریاضت دوم صلات و بعد حج و سپس زکات می‌باشد که صورت قلب، عقل، روح و نفس است. در این رساله از هیچ کتاب یا شخصی نام برده نشده تنها در آغاز به رنگ قرمز «الشهود لغیر المؤلفه» و به رنگ مشکی «کتبه العبد امیر فخر رازینی» تحریر شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۹۲/۱

آغاز: بر علماء دین و کاشفان علم الیقین واضح باشد که انبیائ و اصفان صور الهی اند و اولیا کاشفان آن معانی اند و مراد از صورت؛ **انجام:** هرچه در آن خاطر فاطر آید آنرا الهام گویند که از عالم انوار الهی به تو نازل و آنرا ... می‌مند و آن از عالم مکاشفه است و الله اعلم بتوفیق.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۱ر-۲ر)، مجموع ۵۸ سطر، اندازه:۹×۱۶سم [ف: ۳۵ – ۵۹۹]

● صورتهای فلکی کواکب / هیئت / فارسی

sūrat-hāye falakī-ye kavākeb

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۱۵

۳۹ نقش از آدمی و حیوانات و جز اینها که ستارگان را بدین صورتها تشبیه کرده و هر مجموعه‌ای از آنها را به نامی نامیده‌اند دب اکبر، دب اصغر و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج اناری، ۳۶گ(۳۷-۲پ)، اندازه: ۱۹/۵×۳۱سم [رایانه]

● صور الثوابت / هیئت / عربی

ṣuwar-uṯ ṯawābit

حسینی دشتکی، ابو محمد، – ۹۸۵ قمری

hoseynī daštakī, abū mohammad (- 1578)

اهداء به: شاه اسمعیل ثانی صفوی

تاریخ تألیف: ۳ ذیحجه ۹۸۵ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۱۲/۳

آغاز: بسمله، سبحان الذی صور اشخاصا نورانیة فی قبة ظلمانیة؛

انجام: وهذا امر معهود مشهور به یعرفه السایحون والعاملون فی البر و البحر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن حاجی خواجه محمد تبریزی، تا: ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: نخودی، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ – ۲۱۶]

● صور الحساب / ریاضیات / عربی

ṣuwar-ul ḥisāb

چغمینی، محمود بن محمد، – ۷۴۵ ؟ قمری

čaqmīnī, mahmūd ebn-e mohammad (- 1345)

چغمینی مؤلف کتاب‌های ملخص مجسطی در هیئت و ملخص قانون (= قانونچه) در طب که هر دو بسیار معروف است، تلخیص اقلیدس و منظومه‌ای و رساله‌ای دیگر در حساب دارد و این اخیر در پاره‌ای از مآخذ با عنوان «رسالة فی الحساب التسع» یاد شده است. مطالب این رساله تقسیم و دسته‌بندی نشده اما می‌توان آن را به چهار بخش تقسیم کرد: بخش نخست: صور نهگانه و مراتب عدد که به منزلت مقدمه است و پس از آن به ترتیب: حساب اعداد صحیح: جمع، تفریق، تنصیف، تضعیف، قسمت، جذر، کعب استخراج جذر الجذر؛ بخش دیگر موازین (= امتحان) اعمال در حساب اعداد صحاح و میزان را در هر یک از عمل‌ها جداگانه بیان می‌کند از میزان جمع تا میزان استخراج جذر جذر؛ بخش کسور: از جمع کسور تا جذر الجذر کسور؛ بخش آخر کسور ستینی. (عبدالحسین حائری)

آغاز: بسمله و منه استمدوا استعین قال الامام البارع نادرة القران بدع البیان ملخص اقلیدس مظهر غوامض اسرار النجوم. شرف المهندسین مفخر الحساب و المنجمین شرف الملة والدین محمود بن عمر الچغمینی سقی الله ثراه ... صور الحساب تسع و هی هذه ۱،۲،۳ ... و الثانی و الثلاث قد یکتبان هکذاحم و ححم الاول للواحد و الثانی للاثنتین علی الترتیب و فیه صورة تدعی صفرا ... و فیه منازل تدعی درجا و مراتب اولاها منزلة الاحاد ... و علی هذا سائر الاعداد و کل واحد مماتفهم فی الصورة فی اية درجه کانت تسمی عقداً و الاثنان عقدان ... خذقلم التخت باخذ احد طرفیه بالوسطی و السبابه و الابهام و تنقذ الطرف الاخر فیما بین الخنصر و البنصر لیمکنک تفریغ الابهام عن الاخذ للمحو. وضع الاعداد الصحاح علی التخت.

انجام: فکعبها دقائق و هی المنزلة الثانیه من الکسور و کعب السوادین و هی المکعبة الثالثه من الکسور توان والحاصل ان کعب اية منزله کانت من المکعبات هومن تسمیتها بالکسور و الله اعلم.

[دنا ۲۰۰/۷؛ بروکلمان ۱: ۴۷۲ و ذیل یکم]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۱/۱

خط: نسخ، کا: قاسم بن مسیب مدعو به سیف کردرانی، تا: دوشنبه ۱ ربیع الثانی ۶۶۰ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۷گ (۱پ-۷ر)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۱۶ – ۳۹۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۹۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** جمیع مراتب المضروب فیه درجة ... یقابل علیها مراتب ثابتة

خط: نستعلیق، کا: محمد بن احمد ساوی، تا: ۸۹۱ق؛ اهدایی:

رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۵گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۲/۸سم [اهدائی رهبر: ۱ - ۱۳۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۳۰/۳

آغاز و انجام: برابر

کا: محمود بن محمد فخر آبادی، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج یشمی، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۱۰ - ۲۰۲۱]

۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۰/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** جمیع مراتب المضروب فیه درجة تحت مقابل علیها مراتب ثابتة

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم زرد، ۵گ (۸۳پ-۸۷ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [مؤید: ۳ - ۵۹۷]

● صور خیالی / - عربی

sovar-e xīyālī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۹/۱۵

به نقل از کشکول؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج جگری مذهب، ۱ص (۷۳)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۲ - ۳۷]

● صور الدرج (ترجمه) = ترجمه صور درج / هیئت / عربی

ṣuwar-ud darj (t.) = t.-ye sovar-e darj

؟ تنگلو شاه بابلی، ق۱ میلادی

tangalū-šāh-e bābelī (- 1c)

مترجم: ابن وحشیه، احمد بن علی - ۲۹۶ قمری

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۶ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۶۲

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... کتاب تنکلوشا القوفای من اهل اقلیم بابل فی صور درج الفلک و بعض دلائلها؛ **انجام:** فواید یعجز عنها الامم کلها و استنبطوا و استخرجوا مالم یهد الیه غیرهم و السلام. تم کتاب صور درج الفلک باسره بحمدالله و صلی الله ... سنه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «خالصا لوجه الله شد وقف این طرفه نسخه دلخواه منصف ۱۱۱۰» (دایره)؛ تاریخ وقف: ۱۱۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲گ (۱۴۴پ-۱۷۵پ)، ۳۱ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۸سم [رایانه]

● صور الدرج (ترجمه) = ترجمه صور درج / هیئت / فارسی

ṣuwar-ud darj (t.) = t.-ye sovar-e darj

تنگلو شاه بابلی، قرن ۱ میلادی

tangalū-šāh-e bābelī (- 1c)

منسوب به تنکلوشاه بابلی. آقای تقی‌زاده در گاه‌شماری می‌نویسد: در هنگام ترجمه کتاب توکروس (Teucros) از پهلوی به عربی که به کتاب «الوجوه و الحدود» معروف شده نام نگارنده که مردی است یونانی به تنکلوش، تینکلوش، طینقروش برگشته است و این تنکلوشاه بابلی یقیناً همان توکروس یونانی است که ظاهرا در نیمه دوم قرن اول میلادی کتاب خود را به یونانی نوشته و بعدها در عهد انوشیروان از یونانی به پهلوی و کمی بعد از پهلوی به آرامی و در قرن دوم هجری از پهلوی به عربی ترجمه شده و در بین منجمان اسلام معروف بوده است. این ترجمه شاید از همان «الوجوه و الحدود» توکروس یونانی باشد. متن عربی این کتاب به ترجمه ابن‌وحشیه در فهرست خدیوی بخش ستاره‌شناسی و ریاضی، شناسانده شده است. چند ترجمه فارسی از این کتاب در دست هست. در انتساب ترجمه عربی «صور الدرج» به تنکلوشاه بابلی سخن است، تا چه رسد به برابری ترجمه فارسی موجود با «صور الدرج» که مورد تأیید قرار نگرفته است.

موضوع کتاب نیز صور نجومی (غیر از صور چهل و هشت‌گانه بطلیموس) و دلالت طلوع آنها در افق شهری در موقع طلوع وجهی از وجوه بروج دوازده‌گانه بر حوادث حیات مولود است که آن را در بعضی از کتب عربی صور درجات فلک نامیده‌اند. باز بنا بر آنچه در منابع آمده کتابی که منسوب به تنکلوشاه و ترجمه ابن وحشیه است (و نسخه حاضر ظاهراً ترجمه فارسی آن می‌باشد) به‌کلی مجعول بوده و هیچ ارتباطی با کتاب توکروس ندارد و اصلاً مطالب آن ساختگی و بی‌معنی است و از کتاب اصلی یعنی ترجمه عربی از پهلوی خبری نیست و ظاهراً از میان رفته است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی رسوله محمد و آله الطاهرین بر رأی ارباب خرد پوشیده نماند که فرمان پادشاه مشرق و مغرب خلد الله سلطانه رسید بکمرتین بندگان تا کتاب تنکلوشای بابلی را مطالعه کند و اندیشه و خاطر برگمارد و جهت کند تا هر سخنی که درین کاب رمز نبشت گشاده گرداند و چون بر اسرار این علم واقف گشت به عبارت فارس شرح دهد و آنچه روی نموده باشد آشکارا بیان کند از جهت کتاب خانه خاص را هر چند که سرمایه و قوة بنده درین چندان نبد اما بنابر اشارت آنحضرت بطاعت داری فرمان مشغول گردد ایزد تعالی ببرکات همت و اشارت خداوند عالم خلد الله ملکه توفیق و هدایت روزی کند انشاء الله.

انجام: درجه سی ام از برج حوت برآید درین درجه مردمانی بیمار در جایگاهی جمع شده تا قومی بنزدیک ایشان ریاحین آرند واز جانب راست او براید غلامان خوب رو مانند زنبوران بخردی پاک و خوشبوی هر که ایشانرا ببیند نخواهد که ازیشان

جدا شود و از جانب چپ او بهی و ... پوسیده که جز درویشان کس دیگر نخورد هر که برین درجه زاید پایهاش کار پیوسته اظهار زهد کند و مردمانرا پند دهد و قوم بسیار تبع او شوند و مال بسیار جمع کند بحرص تمام پس بمیرد و مال او وارثان او ببرند تمام شد کتاب چنانکه وعده کرده بودیم و الحمد لله رب العالمین.

[دنا ۲۰۰/۷؛ نسخه‌های منزوی، ۲۵۸/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۸۵۳/۴ و ۲۸۹۴/۴ با عنوان «تنکلو شاه بابلی» که ظاهراً همین رساله است]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۴۳/۵

آغاز: ترجمه خاصیت درجات تنکلوشا خاصیتها هر درجه از درجات فلک البروج بترتیب درجه حمل تا آخر ... چنانکه تنکلوشا در کتاب خویش آورده است. درجه اول از برج حمل هر که بر این درجه زاید

مترجم آن به فارسی معلوم نیست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در نسخه حاضر مقدمه مفصل مترجم و نیز صور درجات طالع را ندارد و تنها احکام هر درجه یاد شده (مانند نسخه شماره ۱۸/۲ این کتابخانه)؛ کاغذ: دولت آبادی شکری، جلد: تیماج، ۴۱ص (۳۸۶–۴۲۶)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۹ – ۳۶۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۵ص (۲۸۹–۳۳۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۹ – ۵۶۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۲خوئی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۲۰۰ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷ – ۴۱۲]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۷۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و این دختری پاک و کریم و بزرگوار باشد چنانکه ارمیسا و دوایای

نام مؤلف و کتاب به قرینه آغاز نسخه ذکر شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰۷ص (۱۵۶–۳۶۲)، ۱۲ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۴ – ۴۷۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۹۳

آغاز: برابر **انجام:** درجه سم از جوزا ... راست گو باشد و هوا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۲۴گ (رساله در آن دو بار آمده است: ۱پ–۱۲پ و ۱۳پ–۳۳ر)، ۱۳ و ۱۴ سطر (۷/۵×۱۴ و ۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۹ – ۸۷۶]

۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۴۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم گیلانی بن محمد باقر، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۶۰ص (۳۹–۹۸)، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۲ – ۷۹]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۴۶/۴

آغاز و انجام: برابر؛ انجامه: حسب الفرمان قدر تو أمان در دریای پادشاهی بندگان نواب اشرف والا بهاء الدوله العلیه العالیه روحنا فداه بتوسط عالیجاهان رفیع جایگاه خدایگان مقربان حضرت علیه میرزا ابوالحسن و خلف آن خداوندی میرزا محمد امعیل علی یداقل عباداله محمد اسمعیل بن محمد ابراهیم در یوم شنبه دهم ذی الحجة عید مبارک اضحی سمت اتمام پذیرفت فی شهور سنه ۱۲۵۲.

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد اسماعیل بن محمد ابراهیم، تا: ۱۲۵۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه، ۱۰۴گ، ۲۰ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۳ – ۱۷۱]

۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۵۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۵۱گ، ۱۹ سطر (۲۱/۵×۲۴)، اندازه: ۲۱/۵×۲۴سم [ف: ۱ – ۳۳۵]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۵۱/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۸۴]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۵/۲–طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** هر که بر این درجه زاید ملکی بود ضعیف در ملک خویش و لیکن

خط: نستعلیق، کا: علی قلی پسر سیف الدوله میرزا، تا: ۱۲۸۱ق؛ افتادگی: انجام؛ ۳۵ص (۲۹–۶۳)، ۱۵سطر، قطع: خشتی[ف:۲۳–۹۰]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۹۰ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۶۷گ (۲۷پ–۹۳)، ۱۳ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [رایانه]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۶۴/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی نیر آشتیانی، تا: ۱۲۹۵ق، برای میرزا محمود مستوفی؛ ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۶ – ۴۳۵]

۱۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۲۹/۲

آغاز: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۱ – ۲۷۳]

● صور الدرج من سر المکتوم / ریاضیات / عربی

Ṣuwar-ud darj min sirr-il maktūm

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ – ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ʻomar (1150 - 1210)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۶

آغاز: قال المصنف کتاب حجة الله علی الخلق الداعی الی الله بالحق افضل المتأخرین؛ **انجام:** کان کوکب العمل زحل و هو منحوس دل علی الموت بارجاع متطاولة من البرد و الرطوبة.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شکری، جلد: میشن [الفبائی: - ۳۸۸]

● **الصور الذی یزوج فیها الحاکم (منظومة فی)** / شعر، ادبیات / عربی

aṣ-ṣuwar-ul-laḏī yuzawwij-u fī-hā al-ḥākim (mnẓ.-un fī)

مشتمل است بر پنج بیت و در بیان علت نظم آن ناظم گفته است: «فقد وقفت علی قصیدة طویلة لشیخ الاسلام البلقینی جمع فیها الصور الذی یزوج فیها الحاکم و اوصلها الی عشرین صورة فنظمتها فی خمسة ابیات و رأیت ان اوردها هنا مشروحة لیعم الانتفاع».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۹۲/۷

آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم اما بعد حمدالله علی توفیقه و الصلاة و السلام علی سیدنا محمد و آله و صحبه و صدیقه فقد وقفت علی قصیدة الخ؛ **انجام:** تطویل الاکمام بدعة مخالف للسنة ... ثم اطال الاستدلال لذلک و الله اعلم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن، ۳گ (۹۳-۹۵)، اندازه: ۱۴/۳×۱۹/۷سم [ف: ۱۲ - ۴۰۹]

● **الصور الروحانیة (القول فی)** / فلسفه / عربی

aṣ-ṣuwar-ur rawḥānīyya (al-qawl fī)

ابن باجه، محمد بن یحیی، - ۵۳۳ ؟ قمری

ebn-e bājja, mohammad ebn-e yahyā (- 1139)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۷/۱۷ عکسی

نسخه اصل: کتابخانه بودلیان در آکسفورد، شماره ۲۰۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵۴۷ق؛ ۲۷ و ۳۲ سطر [عکسی ف: ۴ - ۴۸۹]

● **صور عالم** / هیئت / فارسی

sovar-e ‘ālam

رساله‌ای است در تقسیمات فلکی و صور و احکام نجومی. مؤلف خود در تعریف کتاب آورده: «این نمونه میمونه‌ای است از صور عالم و مراتب بنین و بنات بنی آدم چه از علویات و سفلیات و فلکیات و عنصریات ... بنابراین به خاطر رسید که صور عالم و عالمیان را از مبدء تا معاد اجمالاً نموده شود به وجه لایق ...». مطالب کتاب تحت عنوان «وصل» آورده شده و در آن از شیخ سعدی یاد نموده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۲۵/۴

آغاز: و شادمانی چنانکه دانی زیاده باد و در دولت سرا و خانه مراد به انواع سعادات از عنایات حضرت واهب العطیات
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: پارچه سفید، ۲۳ص (۱۱۰-۱۳۲)، ۱۴ و ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۳۲۹]

● **صور العقود و کیفیة نیتها** / فقه / عربی

ṣuwar-ul ‘uqūd wa kayfīyyat-u nīyyat-i-hā

در عقد نکاح دایم و متعه و عقد اجاره و جز آن.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۱۵/۷

آغاز: بسمله. صورة عقد متعة لاشک انه اشترط لصحة عقد المتعة ذکر المهر و تعیینه بما یرفع الجهالة؛ **انجام:** و صوره نیة صلوة الحجح المذکور: اصلی صلوة الطواف نیابة عن فلان فی حج الاسلام. حج التمتع لوجوبها قربة الی الله، و الله اعلم بالصواب.
خط: نسخ، کا: مرشد بن ابراهیم مکی، تا: رجب ۹۲۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۲گ (۲۲۸پ-۲۲۹ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۱۷/۷سم [ف: ۷ - ۱۵۹]

← صور الکواکب ⟵ ارجوزة فی الفلک

● **صور کواکب** / هیئت / فارسی

sovar-e kavākeb

بیست صورت از صور کواکب را نام برده و گزارش کرده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۹۶/۲۱

آغاز: بسمله. فائده آنچه از کواکب به رصد در آمده و مواقع آنها را از فلک البروج معلوم کرده اند و از برای تعیین و تعریف این کواکب هشت صورت تخیل کرده اند؛ **انجام:** در یک شبانه روز تقریبا قطع کند، و وجه تقریب سرعت و بطو حرکت قمری است، چنانچه معلوم شود.
خط: نستعلیق، کا: فضل الله بن آخوند ملازین العابدین بروجردی ملقب به شمس العلماء، تا: ۱۳۱۵ق؛ در دو ستون و بی جدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: قهوه‌ای، ۱۰گ (۱۰۴پ-۱۱۳پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۷سم [ف: ۹ - ۲۴۹]

● **صور الکواکب الثمانیة و الاربعین** / هیئت / عربی

ṣuwar-ul kawākib-iṯ ṯamānīya wa-l arba‘īn

صوفی، عبدالرحمن بن عمر، ۲۹۱ - ۳۷۶ قمری

sūfī, ‘abd-or-rahmān ebn-e ‘omar (905 - 987)

اهدا به: عضدالدوله دیلمی

صوفی در آن از سال **۳۳۵ق** که در دینور نزد استاد رئیس ابی الفضل محمد بن الحسین گویا ابن عمید معروف به ابن الادمی بوده است و همچنین از سال **۳۳۷ق** که در سپاهان نزد او بوده و ابن رواحه سپاهانی ستاره‌شناس را دیده است یاد نموده و می‌نویسد که این ستاره شناس در **۳۳۹ق** به دربار عضدالدوله رفته بود. لطف الله بن احمد النادر المعمار المهندس لاهوری مترجم خلاصة الحساب در ۱۰۹۲ق در زمان اکبر شاه هندی (۱۵۶۵-۱۶۰۵ق) آن را به فارسی درآورده و نسخه آن به شماره ۳۳۲ در کتابخانه برلین هست. حسن بن سعد قاینی ترجمه دیگری به فارسی از آن به سال ۱۰۴۰ق کرده به نام ابوالفتح منوچهر خان (فهرست بلوشه ۷۷۳ مورخ ۱۰۴۱). خواجه طوسی نیز آن را به فارسی درآورده است. گزیده فارسی آن هم در کتابخانه ملی پاریس (بلوشه ۷۷۳/۲) هست. سپس همین صوفی ابی علی الحسین ابن الصوفی آن را برای ابی المعالی شاهنشاه فخرالملک به نظم درآورده است. ابوالحسن علی بن احمد نسوی (قرن ۵) کتاب صور الکواکب صوفی را تلخیص کرده و این ملخص را به نام شریف مرتضی علم الهدی «مرتضوی» نام نهاده و شهمردان رازی صور الکواکب را ترجمه و تلخیص کرده و آن را مقاله پانزدهم کتاب «روضة المنجمین» خود ساخته است.

کتاب صور الکواکب دارای مقدمه‌ای مبسوط است که صوفی در آن مقدمه از دینوری و ابوالفتح بن العمید و نظرات او در ستاره‌شناسی یاد می‌کند. این مقدمه که در ترجمه خواجه نصیر و در چاپ حیدر آباد نیز وجود دارد، در بسیاری از نسخ خطی این کتاب دیده نمی‌شود. این کتاب به فرانسه و لاتینی ترجمه شده و شرحی به اسپانیایی بر آن نوشته‌اند. (عبدالحسین حائری)

آغاز: بسمله. قال الحکیم الفیلسوف عبدالرحمان بن عمر المعروف بابی الحسین الصوفی بعدان حمدلله و اثنی علیه ... و بعد انی رایت کثیراً من الناس یخوضون فی طلب معرفة الکواکب الثانیة.

چاپ: در پطرزبورگ، ۱۸۷۴م؛ بیروت، دارالآفاق الجدیدة، ۳۹۴ص، ۱۴۰۱ق؛ این کتاب را Schjellerup از روی نسخه‌های کپنهاک و پترزبورگ به فرانسه ترجمه لفظی کرده و آن را در مسکو به سال ۱۸۷۴ به چاپ رسانیده (فهرست چاپی کتابخانه پاریس ۳۴/۱ و ۶۸۳/۱۶۵)

[دیباچه تاریخ علم سارتن ۶۶۵/۱؛ علم الفلک نالینوص ۴۲؛ گاهنامه سال ۱۳۰۷ ص ۱۱۹؛ تاریخ ریاضی مصاحب ص ۱۴۵؛ بروکلمان ۲۲۳/۱ و ذیل آن ۳۹۸/۱ و ۹۳۲/۵۴؛ الذریعه ۱۵: ۹۷؛ دنا ۲۰۰/۷ (۲۲ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- نظم صور الکواکب = ارجوزة فی الصور الفلکیة؛ صوفی، علی بن عبدالرحمن (-۳۹۹)

۲- صور الکواکب (ترجمه) = الکواکب الثابتة = الکواکب و الصور = صور البروج = کتاب الکواکب؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

۳- صور الکواکب (ترجمه)؛ قاینی، حسن بن سعد (-۱۱)

۴- صور الکواکب (ترجمه)؛ لاهوری، لطف الله بن احمد (-۱۱)

۵- الدرة المکنونة؛ ورنوسفادرانی، محمد محسن بن عین علی (-۱۲)

۶- خلاصه صور الکواکب

۷- صور الکواکب (ترجمه مختصر)

۸- صور الکواکب (ترجمه)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۴۹

آغاز: برابر **انجام:** و ابتداء الرأس من عند النیر العظیم الثانی و الاربعین من کوکبه ساکب الماء و هو الذی یرسم علی الاسطرلاب الجنوبیة و یسمی فم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: انجام؛ دارای ۷۸ شکل نجومی، مجدول؛ تملک: سید محمد صادق داماد رئیس الاطباء السلطان، نورالدین بن محمد منوفی هلالی، سید ابوالحسن محمد امانی نقشبندی؛ جلد: مقوایی مشکی، ۱۶۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۲۱]

۲. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۳۷۷۷

جزء اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ صفحه اول مذهب، با جداول نجومی و حدود ۷۱ شکل از صور فلکی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷۲ص، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۴سم [ف: - ۵۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ با تصویرها و شکل ها رنگین؛ تملک: جلال الدین محمد، عطاء الله، معزالدین محمد، سلیمان بن لطف علی بیدگلی در ۱۲۷۹؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۵۸گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [سنا: ف: ۲ - ۲۱۹]

۴. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [نشریه: ۷ - ۵۳۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۴۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: عبدالغنی حسینی؛ مهر: کتابخانه «جعفر سلطان القرائی»؛ جلد: مقوایی، ۹۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۲۰ - ۲۳۴]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۲۴۶/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با شکل‌های نجومی، در زیر جدول کوکبة التنین دارد «و کواکبه احد و ثلاثون کوکباً من الصورة و لیس حوالیها شیئاً من الکواکب المرصودة»، نسخه پیش از جدول کوکب دب اکبر دارد تا بعد از جدول کوکب السفینة و کوکبة الشجاع؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۶گ (۱پ-۱۲۶پ)، ۱۸ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۸۱]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۵۷

«جدول صورة الدب» است تا «جدول کوکبة الطائر»؛ خط:

نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: سوخت مشکی، ۱۰۹گ، ۲۳ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۸ - ۲۸۱]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فذلک باکوکبا منها فی القدر الثالث او فی الرابع ه و فی الخامس ی و فی السادس ا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱ ذیحجه ۱۰۰۶ق؛ مجدول، با نود و پنج تصویر رنگین فلکی؛ تملک: محمد بن عبدالله، سید رضی موسوی، رئیس دفترخانه وزارت امور خارجه و این رئیس آن را در تهران به محمد بن عبدالله یاد شده به یادگار میرزا سید رضی نواده میرزا رحیم فخرالدوله ارمغان داده؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی، ۲۰۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۸×۲۶/۴سم [ف: ۱-۳۵۴]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳-طباطبائی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۸ق؛ دارای سرلوح مذهب؛ با ۸۷ شکل نجومی و ۱۱۰جدول، نقاشیهای این نسخه منسوب به رضا عباسی است که مورد تردید متخصصان است؛ مهر: «عبده ابوالفتح بن جعفر الشریف»، «اذا جاء نصرالله و الفتح»، «غلام ولی الله علی ابوتراب»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۲۲۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [ف: ۲۴ - ۳۴]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۱

خط: نستعلیق، کا: قاسم بن حسین بن زال، تا: رمضان ۱۰۸۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ دارای ۴۷ مجلس تصویر، با یادداشت میر محمد ابراهیم المنشی در ۱۳۳۶ و ۱۳۳۲، نیمه آنچه رفته است برابر است با یک سوم آنچه مانده است که یک پنجم باشد؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۲۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [سنا: ف: ۱ - ۳۵۳]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** الذی یسمی بالحوت الجنوبی

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد شفیع بن حکیم فرید، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۳۰۴ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۹ - ۷۲]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۵۸۲

آغاز: بسمله، بسم الا له العادل الموحد باعث خیر خلقه محمد (ص) ... فی صفة النجوم و الافلاک انشاءه للملک الملاک لملک امة شاهنشاهی؛ **انجام:** بالحوت عند الدوم و عند من ... الی النجوم و قد ... ذکرها ... العلما الاعلام و استقطها جملة اسقاطا و ربها ... فذکر من شیخنا من کتبه ... تمت صور الکواکب.

خط: نسخ، کا: محمد علی خراسانی، تا: قرن ۱۲؛ ضمیمه نسخه ش ۲۷۵۸۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۷۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ برگ آخر تحریر ۱۲۷۸؛ ۷۲ تصویر رنگی بسیار جالب؛ قطع: وزیری [ف: - ۱۸۵]

۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد بن عبدالعظیم بن عبدالغنی حسینی در ۱۱۲۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج حنایی، ۱۶۹گ، ۱۷ سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۸۰]

۱۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۵۱

آغاز: کوکبة سبعة و عشرون عن الصورة و ثمانیه حوالی الصورة قد ذکر بطلمیوس و لیست من الصورة و اول کوکب ... الیسری من القدر الثالث من اعظمه؛ **انجام:** صورة الحوت الجنوبی علی ما یری فی السماء ... جدول کواکب الحوت الجنوبی زیادة علی ما فی المجسطی ... تمت هذا الکتاب بعون الملک الوهاب

خط: نسخ زیبا، کا: محمد بن عبدالرضا بن قاسم بن احمد جزایری، تا: پنج‌شنبه ۱۷ ذیقعده ۱۱۲۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ با صورت‌های فلکی، مجدول، مصحح؛ مهر: «محمد علی بن محمد باقر الموسوی» (بیضی)؛ اهدایی: جواد کمالیان، ۱۳۵۴ش؛ جلد: تیماج، مشکی، ۱۵۰گ، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱ - ۲۲۲]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** وهذه صورة المیزان والله اعلم

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام (مباحث بعد از مبحث کواکب میزان را فاقد است)؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۰ - ۷۵]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۹/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۷۴ص، قطع: خشتی [ف: ۱۰ - ۲۰۱۴]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۴۲

خط: نستعلیق، کا: حسین حسینی فرزند میر احمد گلچینی، تا: قرن ۱۳؛ با اشکال نجومی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۷۰ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱۰ - ۱۸۷۸]

۱۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** من کوکبة ساکب الماء الذی یسمی فم الحوت الجنوبی تم.

خط: نسخ، کا: محسن بن محمد حسین، تا: رمضان ۱۲۱۹ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۱۴۱گ، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱ - ۱۹۵]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۳۳۷

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۴۴]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۱۹/۶

خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن ابوالفتح زنجانی، تا: ۲۸ ذیحجه ۱۳۰۹ق، جا: تهران امام زاده قاسم؛ صور نقاشی بر روی کاغذهای کوچکی ترسیم و بر برگها الصاق شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۵گ(۴۲پ-۱۵۶ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۳۴۴]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴/۱-فیروز

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۴ق؛ ناقص است، جدول و صور آن بر برگ‌هایی است نازک و الصاق شده؛ جلد: مقوا، ۲۸۵ص (۱-۲۸۵)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲۱ - ۲۵۶]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۵۰

خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۰گ، اندازه: ۲۳×۱۳سم [ف: ۵ – ۱۳۳]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۷

آغاز: الشمالی من الاثنین التالیین من المریفة خلف الثامن

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دارای ۵۸ تصویر خوب، و با یک سر لوح که مال اسکندر نامه نظامی بوده؛ کاغذ: ساغری مشکی، ۹۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۸×۱۷/۵سم [ف: ۲- ۱۰۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۷۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۳۵۱]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۷۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی [رایانه]

● صور الکواکب (ترجمه) = الکواکب الثابتة = الکواکب و الصور = صور البروج = کتاب الکواکب /

هیئت / فارسی

sovar-ol kavākeb (t.) = al-kavākeb-os sābeta = al-kavākeb va-s sovar = sovar-ol borūj = k.-ol kavākeb

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ – ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

وابسته به: صور الکواکب الثمانیة و الاربعین؛ صوفی، عبدالرحمن بن عمر (۲۹۱–۳۷۶)

این رساله ترجمه فارسی صور الکواکب است. مؤلف دو گروه را معرفی می‌کند: آنان که بر طریقه منجمان می‌روند و آنان که از طریقه عرب پیروی می‌نمایند. پس از بیان اشتباهات ابوحنیفه دینوری در کتابی که در علم انواء تألیف کرده چنین می‌گوید: «و در سنه سبع و ثلثین و ثلثمائة که من در صحبت استاد رئیس ابوالفضل به اصفهان بودم مردی نزدیک من آمد که به ابن وروواجه معروف بودی و در آن نواحی مشهور در علم نجوم ... و هم او به حضرت امیر جلیل عضد الدوله آمد در سنه تسع و اربعین ثلثمائة و در مجلس او نسر واقع ظاهر بود که از افق مشرق پاره نیک برآمده بود ازو پرسیدند که آن کدام ستاره است و من هم آنجا حاضر بودم او گفت عیوق است و آن کواکب را زنانی که در خانه‌ها دوک ریسند در همه شهرها شناسند و آن را دیکپایه خوانند.»

درکتاب روضة المنجمین یا روضة المنجم تألیف شهمردان بن ابی الخیر رازی راجع به صور الکواکب چنین ملاحظه شد: «استاد مختص علی بن احمد النسوی ادام الله نعمته آن را اختصاری کرده است از حد بیرون از بهر سید اجل مرتضی رضوان الله علیه کی او یکانه روزگار بود و مرتضوی نام نهاده». در کتبی که مؤلفات خواجه فهرست شده، نام این کتاب و نسبت آن به خواجه نیامده است و لیکن در آخر نسخه‌ای از کتابخانه آستان قدس مورخ ۱۰۶۳ نوشته است: «قد تم الکتاب در سیزدهم جمادی الثانیة در قصبه ماهان من توابع دهکده دار الامان کرمان منقول از نسخه‌ای که نقل کرده شده بود به یک واسطه از نسخه اصل به خط مترجم خاتم الحکماء الاسلامیة نصیر الحق و الدین محمد بن الحسن (کذا) الطوسی تغمده اللع بغفرانه». نسخه‌ای دیگر در ایاصوفیه به شماره ۲۵۹۵ است [فیلم آن در کتابخانه ملی موجود است] که بعضی احتمال داده‌اند به خط خود خواجه باشد و مرحوم عباس اقبال آشتیانی مقاله‌ای مفصل راجع به خصوصیات آن نوشته و در یکی از شماره‌های اطلاعات ماهیانه درج است. (مدرس رضوی)

آغاز: الحمد لله حمد الشاکرین و صلواته علی محمد و آله الطاهرین. این کتاب صور الکواکب است که به التماس بعضی از دوستان از تازی به پارسی کرده می‌شود به توفیق الله و عونه آغازش این است: چنین گفت عبدالرحمن بن عمر معروف به ابوالحسن صوفی رحمه الله بعد از آنک حمد و ثنای خدای تعالی کرد و بر محمد مصطفی و آلش صلوات داد که یافتم بسیاری مردم را که در طلب معرفت کواکب ثابته و مواضع هر یک از فلک و صور ستارگان خوض می‌کنند ...

انجام: جمله یازده کوکب است از آن جمله از قدر سیوم ۱ و از چهارم ۵ و از پنجم ۴ و از ششم ۱. تم الکتاب از ترجمه و نسخ این کتاب اتفاق فراغت افتاد به توفیق خدای تعالی روز دوشنبه بیست و پنجم ذوالقعده سنه سبع و اربعین و ستماة هجری.

چاپ: ترجمه صور الکواکب به کوشش بهروز مشیری، تهران، انتشارات ققنوس، ۱۳۸۱ش، ۲۷۹ ص، مصور، م

[دنا ۲۰۱/۷ (۱۰ نسخه)؛ الذریعة ۱۱۴/۴؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۱۲۸/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۸۵۴/۴]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۲-عکسی

نسخه اصل: ترکیه، ایاصوفیه، ش ۲۵۹۵؛ بی‌کا، تا: ۶۴۷ق [نشریه: ۲ – ۲۷۲]

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ف۲۷

همان نسخه بالا [ف: – ۱۶۶]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ف۲۷

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ – ۹۹۳]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۰۷

آغاز: که بر مرفق راست اند و بر کف راست است آنجا که ما را بگرفته؛ **انجام:** راقم الحوت الجنوبی خوانند، تمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۶ ذیحجه ۹۸۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۰۹گ، ۱۴ سطر (۷ ×۱۱/۳)، اندازه:۱۱ × ۱۶سم [ف: ۱ – ۴۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: ابوالفتح بن عبدالرزاق [حسینی]، تا: ۱۰۵۵ق؛ مصحح، با اشکال صور کواکب و جداول، محشی با

نشان «م» آمده که آن را نقل می‌کنیم: «اعلم ان جمیع هذه الصور موضوعة علی ان هذا الصفایح موازنة لسطوح مماسة للفلك علی التسطیح و نقطة مرکز العالم و صورنا اعضاها علی قال ابن الصوفی لا علی طریقة المصورة و ان انکروا و ما خالفا فی شی و ان خالفه رأی العین و ذکر الشمال و الجنوب و المشرق و المغرب حول الصور و علامة منطقه البروج لیس فی نسخة الاصل ذکرناها فی هذه النسخة للاعانة علی معرفة الصورة الکواکب و الله الهادی»؛ ۱۳۶ص، ۲۲ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه:۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳۵ - ۴۲۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۰ جمادی الثانی ۱۰۶۳ق، جا: ماهان کرمان؛ مختوم بدین عبارت: «منقول از نسخه که آن نسخه نقل کرده شده بود بیك واسطه از نسخه اصل بخط مترجم خاتم الحکماء الاسلامیه نصیرالحق والملة والدین محمد بن الحسن الطوسی تغمده الله بغفرانه و در آخر آن نوشته بودند که از ترجمه و نسخ این کتاب اتفاق فراغت افتاد بتوفیق الله و حسن تأییده»، مجدول، در محل تصاویر هیأت ثوابت و جهات اربعه و غیرها مرقوم است ولی نقاشی نشده؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ کاغذ: حنایی سمرقندی، ۱۳۴گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۹) [ف: ۸ - ۲۳۷]

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ف۵۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: - ۱۶۶]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ف۵۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۹۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۶/۱

کا: حاج محمد بن علی تهرانی، تا: جمادی الاول ۱۰۷۸ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج آلبالویی، ۲۵۲ص(۱-۲۵۲)، ۲۳ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [سنا: ف: ۲ - ۷۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ حاوی ۸۴ صورت و جداول؛ ۲۱۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۰۷]

۷. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۳۳۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، کا: هاشم منجم، تا: جمعه ۲۰ ربیع الثانی ۱۲۷۹ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۳۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۹×۲۶/۴سم [ف: ۲ - ۱۳۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۳۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج، ۳۹۹ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۹ - ۲۰۴]

● **صور الکواکب (ترجمه)** / هیئت / فارسی

sovar-ol kavākeb (t.)

قاینی، حسن بن سعد، ق۱۱ قمری

qāyenī, hasan ebn-e sa‘d (- 17c)

وابسته به: صور الکواکب الثمانیة و الاربعین؛ صوفی، عبدالرحمن بن عمر (۲۹۱-۳۷۶)

اهدا به: امیر الامراء ابوالفتح منوچهر خان

تاریخ تألیف: ۱۰۴۱ق

آغاز: حمد و ثنا و سپاس و ستایش از عدد و حساب افزون و لایق و سزاوار مبدعی است که پرده خفا ونیستی از چهره مبدعات و مجردات درکشیده

انجام: بعد از کواکب باشد از معدال النهار تمام شد کتب

[دنا ۲۰۱/۷؛ فهرستواره منزوی ۲۸۵۴/۴]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن فتاح حسینی، تا: دهه دوم ذیحجه ۱۰۷۵ق، با تصویر نجومی؛ کاغذ ترمه؛ جلد: مقوا، ۱۵۴گ، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱ - ۴۰]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۷۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۱۶]

● **صور الکواکب (ترجمه)** / هیئت / فارسی

sovar-ol kavākeb (t.)

لاهوری، لطف الله بن احمد، ق۱۱ قمری

lāhūrī, lotf-ol-lāh ebn-e ahmad (- 17c)

وابسته به: صور الکواکب الثمانیة و الاربعین؛ صوفی، عبدالرحمن بن عمر (۲۹۱-۳۷۶)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۸۶-ف

نسخه اصل: توبینگن ش ۱۸۵۴ شرقی اسپرنگر (برلین ۳۳۳/۳)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۹گ، ۲۴ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۰]

● **صور الکواکب (ترجمه)** / هیئت / فارسی

sovar-ol kavākeb (t.)

وابسته به: صور الکواکب الثمانیة و الاربعین؛ صوفی، عبدالرحمن بن عمر (۲۹۱-۳۷۶)

ترجمه صور الکواکب تألیف ابوالحسن عبدالرحمن بن عمر صوفی است. مترجم برخی عبارات را ترجمه نکرده و به ترجمه مطالب اصلی اکتفا نموده است، این کتاب ترجمه‌های گوناگونی دارد که ترجمه خواجه نصیرالدین طوسی از جمله آنهاست که تحقیق و چاپ شده است و ترجمه حاضر جز آن است، گر چه به نظر می‌رسد گزیده‌ای از آن ترجمه باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۰۶/۱

آغاز: بدانکه چهل و هشت صورت است در فلك و هزار وبیست

و دو ستاره و بعضی از این صورتها شمالیاست و بعضی جنوبی و بعضی در منطقه البروج؛ **انجام:** از ران راست و ساق چپ از پای است با میراند وصافی در کتاب خویش نیارد.
خط: نستعلیق، کا: محمد بن حسین مازندرانی، تا: رجب ۹۹۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۳۸گ (۱پ-۳۸ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۵×۱۱سم [ف: ۳۳ - ۲۱۲]

● صور الکواکب (ترجمه مختصر) / هیئت / فارسی

sovar-ol kavākeb (t.-ye moxtasar)

وابسته به: صور الکواکب الثمانیة و الاربعین؛ صوفی، عبدالرحمن بن عمر (۲۹۱-۳۷۶)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۱۶-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 1551 بلوشه ۷۷۳؛ خط: نسخ و نستعلیق، بیکا، بیتا [فیلمها ف: ۱ - ۵۰]

● صور الکواکب (منظوم) / هیئت / عربی

sovar-ol kavākeb (manzūm)

وابسته به: صور الکواکب الثمانیة و الاربعین؛ صوفی، عبدالرحمن بن عمر (۲۹۱-۳۷۶)
کتاب ابوعلی حسن بن عبدالرحمان بن عمر صوفی را به صورت نظم در آورده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۸

آغاز: بسم الا له العادل الموحد ×× باعث غیر خلقه محمد - هذا مقال لابی علی ×× نجل ابی حسین الصوفی
خط: نسخ، بیکا، تا: ۱۳۱۲ق؛ اوراقی کم دارد، حاوی ۴۱ صورت سیاه قلم و حواشی فارسی؛ ۳۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۹]

● صور مأخذ حروف در عهد عتیق / خط

sovar-e ma'xaz-e horūf dar 'ahd-e 'atīq

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۴۷

بیکا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۳۶۰) [مختصر ف: - ۵۳۶]

● صور مختلف جنگ / فنون نظامی / فارسی

sovar-e moxtalef-e jang

این رساله شامل دو قسمت است بدین شرح: نویسنده در قسمت اول از سه موضوع بحث میکند: ۱) مقدمه جنگ، ۲) اصل جنگ، ۳) خاتمه جنگ؛ در بخش دوم از تاکتیک سواره نظام و توپخانه در خدمت پیاده سخن میرود. مطالب بخش اول و بخش دوم همگی ترجمهای از یکی از آئین نامههای فرانسوی میباشند، و بسیار قدیمیاند.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۴۲

آغاز: صور مختلفه جنگ در هر جنگ سه صورت اصلی موجود است و بعبارت دیگر میتوان گفت؛ **انجام:** پس بدین حیله اطلاع از حالت قشون دشمن حاصل نموده حمله اصل را شروع مینمائیم؛ پایان نسخه: تمت الکتاب در یوم سهشنبه ۱۶ شهر ذی حجة الحرام در دارالسلطنه تبریز حرره میرزا ابوتراب خان طباطبائی پیشخدمت حضرت مستطاب اشرف امجد ارفع والا آقای محمد علی میرزا اعتضاد السلطنه روحی فداه برنگاشت ۱۳۰۱
خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: میرزا ابوتراب طباطبائی، تا: سهشنبه ۱۶ ذیحجه ۱۳۰۱ق، جا: تبریز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۴۷گ، ۱۲ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۲۶۳]

● صور مراقبات / عرفان و تصوف / فارسی

sovar-e morāqebāt

در انواع مراقبات صوفیانه است و لطیف.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۰۶/۴

آغاز: کسر اول در صور مراقبات بسمله. اول مراقبه برزخ
بیکا، بیتا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۱۸گ (۱۹۷ر-۲۱۴پ)، ۱۳ سطر چلیپایی، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱۵ - ۴۱۵۱]

● صور منطبعه / کلام و اعتقادات / فارسی

sovar-e montabe'e

قمی، عبدالکریم بن محمد طاهر، ق۱۲ قمری

qomī, 'abd-ol-karīm ebn-e mohammad tāher (- 18c)

به درخواست: حاج محمد زمان تاجر
تاریخ تألیف: ۲۵ صفر ۱۱۳۰ یا ۱۱۳۱ق
فاضل هندی کتابی به نام «چهار آئینه» تألیف نموده بود در چهار «فصل»: اثبات وحدت صانع، بطلان اجماع ادعایی سنیان بر امامت ابی بکر، آیت غار و ابی بکر، عصمت پنج تن آل عبا. یکی از دانشمندان به نام ملامحب علی رسالهای در رد وی به نام «پنج صیقل» نوشته بود و رساله حاضر پاسخ به گفتههای ملا محب علی است. در این پاسخ اول گفتههای فاضل با نشانی «م» پس از آن پاسخ محب علی با نشان «ث» و در آخر رد قمی با نشان «ب» خوانده میشود. از آقا جعفر پسران ملا باقر سبزواری و پسران آقا رضی و آقا جمال و سید محمد پسر میر محمد باقر و میر محمد خاتون آبادی و ملا رفیعای گیلانی و ملا محمد حسین و ملا محمد کاظم پسران ملا شاه محمد و ملا محمد قاسم هزارجریبی و آقا حسین لنبانی و میرزا جعفر خفاف و ملا محمد حسین ملا باشی و ملا محمد کاظم برادر او و میر داماد و بهائی و

ملا احمد اردبیلی و ملا خلیل و ملا محمد صالح و میرزا رفیعا و ملا محمد باقر خراسانی و ملا محسن و ملا محمد تقی و ملا محمد باقر مجلسی و آقا حسین و آقا جمال و شیخ جعفر و ملا محمد علی استرآبادی و رساله «بینش غرض آفرینش» مصنف فاضل هندی یاد شده است.

آغاز: بسمله صیقل فزای آئینه صاف دل نیست مگر صور منطبعه معارف حکیم کامل که گمراهان بحر غوایت را طوفان جهل به نجات ساحل رسانیده ... اما بعد چنین گوید ... ابن محمد طاهر قمی عبد الکریم ... که چون فهم مطالب مسطوره در رساله مسماة به چهار آیینه از مؤلفات فاضل یگانه ... مولانا بهاء الشرع و الدین ... در کمال صعوبت بود لهذا جناب صالح متقی مولانا محبعلی چنانکه خود معترفند غور کامل در آنها نکرده متصدی ابحاث چند بر سخنان ایشان شده بود و بجهت آنکه مبادا بعضی از عوام را در آن مطالب شبهه ای عارض یود این ضعیف بتکلیف جمعی از مومنان خصوصا ... حاجی محمد زمان تاجر ... متوجه جواب آنها شد و چون جوابهای ابحاث مزبوره از عین چهار آیینه مسفوره استفاده می‌شد این رساله را به «صور منطبعه» مسمی گردانید و بجهت اختصار از برای سخن مصنف سلمه الله تعالی: م، که حروف اول لفظ مذکور است و بجهت حرف باحث: ث، و از پی جواب: ب، را بجهت علامت اختیار نمود.

انجام: و ما این مطلب را مشروحا در رسالتین مذکورتین بیان کرده ایم هر کس خواهد بآنها رجوع نماید.

[دنا ۲۱۲/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۰۹/۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۲۸

آغاز و انجام: برابر؛ تم فی الخامس و العشرین من شهر صفر ... من شهور السنة الاولی من العشر الرابع من المائة الثانیة من الالف الثانی ... سنة ۱۱۳۱، تم فی یوم الاحد الثانی من شهر جمادی الثانی للسنة المذکورة و الحمد الله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله اجمعین آمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲ جمادی الثانی ۱۱۳۱ق؛ محشی با نشان «منه»؛ تملک: محمد بن زین عابدی؛ مهر: محمد رحیم مورخ ۱۲۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۵۴گ، ۱۶ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳ – ۳۰۱۷]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۳۰/۷-۱۸/۱۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** زیرا که حسین علیه السلام گناه نکرده بودند پس پاک کردن معنی ندارد پس پاک داشتن ایشان است از معاصی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۰-۱۱۳۵ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ – ۲۸۱۳]

● **صوفیات** / شعر / فارسی

sūfīyāt

مثنوی است و رباعی و قطعه در رد صوفیان. سراینده گویا به «الاثنی عشریة فی الرد علی الصوفیة» حر عاملی ساخته شعبان ۱۰۷۶ق اشارتی دارد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۵۳

آغاز: بسمله. مثنوی بحر خفیف: ای فرزانده سپهر کبود ×× وی زتو بود و خود حقیقت بود / در قبال ائمه اطهار ×× هر که دکان گشود خوراش دار / راهبر نیست بلکه راه زن است ×× به حقیقت قسم که جمله فن است / خرقه بازی و خانقه سازی ×× چیست با حق شرع جز بازی / ساز و آواز و رقص و حلقه ذکر ×× نرساند ترا به منزل فکر / شیخ حر آن محدث مشهور ×× آن به خبرت مسلم جمهور / جمع بنموده است از اخبار ×× خاص با عام بیشتر ز هزار / همگی یک مفاد و یک مضمون ×× جمله در ذم صوفی ملعون / خاصه آن مدعی راه رسول ×× شیعی و دوستدار زوج بتول / بعض را نیک دان و بعضی بد ×× باد بر جمله لعنت از ایزد؛

انجام: قطعه: نهی فرمود امام من و تو از صوفی ×× از چه از اینکه به رغبت گذری برد راو / آنکه با امیر شریعت به دلیل شارب ×× نگذرد از سر مویی بگذر از سر او / عرفای زمانه را بدو خوب ×× نیست مطلوب غیر جیمی چند / چای چسبان چلا و چرب و چرا ×× چپوق چرس و چرخ و چرت و چرند

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۸ص، ۲ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۷ – ۱۱۸]

← صوفیان > مقامات صوفیان
← صوفیان > اصطلاحات صوفیان

● **صوفیانه** / عرفان و تصوف / فارسی

sūfīyāne

رسالة صوفیانه در نه «آرایش».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۱/۷-ف

نسخه اصل: بادلیان اوزلی ۱۲۰؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی شیرازی، تا: ۱۰۰۹ق؛ ۱۵ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۵۹]

● **صوفی گری** / عرفان و تصوف / فارسی

sūfīgarī

کسروی، احمد، ۱۲۶۹ – ۱۳۲۴ شمسی

kasravī, ahmad (1890 - 1945)

۱۳۲۲ و ۱۳۲۳ش.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۲/۵۶-۴۷۵۴-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ – ۱۰۱]

← صوفیه ⊲ اصطلاحات صوفیان
← صوفیه ⊲ آداب اهل تصوف
← صوفیه ⊲ مقامات صوفیان
← صوفیه ⊲ آداب صوفیان
← صوفیه ⊲ لغات الصوفیة

● **صوفیه** / عرفان و تصوف / فارسی
sūfīye
رساله صوفیه که در این نسخه به پدر شیخ بهائی نسبت داده شده است.

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۳۷/۵
آغاز: بدان که تصوف پاکیزه کردن است
خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد متولی مضجع فتحعلیشاه پدر علی اکبر فیض، تا: ۱۲۴۸ق؛ ۳گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ – ۱۵۳]

● **صوفیه (رسایل)** / عرفان و تصوف / عربی
sūfīye (rasāyel)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۹۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

● **صوفیه صفویه** / عرفان و تصوف / فارسی
sūfīye-ye safavīye
محقق اردبیلی، محمد بن سلطان محمد، ق۱۱ قمری
mohaqqeq-e ardabīlī ،mohammad ebn-e soltān mohammad (- 17c)
تاریخ تألیف: اول ربیع الاول ۱۰۵۱ق
رساله‌ای کوتاه و نفیس در بیان معانی اصطلاحات عرفانی، توبه، انابة، اخلاص، صدق، حسن خلق، ادب، ذکر، فقر، علم، همت، محبت، معرفت، تجرید، و توحید و پس از معانی اصطلاحات خاص سلسله صفویه همچون خلیفه، پیر، نقیب و خادم، طریقچی، شمخانی، حسینی، کوزه چی گری، قاپی چی گری، را بیان نموده و در پایان سؤال و جوابی عرفانی مطرح ساخته است.
آغاز: الحمدلله المحی ذکر اولیائه المستورین فی حجب القباب بالصالحین من عباده المنسوبین الیهم بالاحساب والانساب و الصلوة و السلام علی فاتح الاراده و خاتم السبادة المحفوظ نوره
انجام: انه یجیب الدعوات و ولی الحسنات و اتفق التلفیق فی اوایل شهر ربیع الاول ثالث شهور سنة الف و احدی خمسین بعد هجرة سید المرسلین علیه اکمل الصلوة فی المرسل و اجمل الثناء فی النبین آله

کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۵۶/۲
آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ ذیقعده ۱۰۷۹ق؛ ۱۵گ (۲۶ر–۴۰ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ]

● **صولة الحیدریه** / شعر / فارسی
sawlat-ol haydarīya
سبزواری، محمد حسن، ق۱۳ قمری
sabzevārī ،mohammad hasan (- 19c)
منظومه‌ای حاوی پنجاه «فصل» در معجزات و غزوات و مصیبت‌نامه و حکایات مذهبی اسلامی و قصص مختلف مذهبی است. آن در حقیقت یک دوره تاریخ زندگی حضرت ختمی مرتبت می‌باشد و نیز دارای مطالب تاریخی بسیاری است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۲
آغاز: در مدح و منقبت حضرت ظل اللهی ناصرالدین شاه قاجار خلد الله گفته میشود؛ **انجام:** بر او کرد آنروز حجت تمام×× ز نزد خدای جهان و السلام
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۲گ، ۲۵ سطر (۱۶×۲۶/۵)، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۴ – ۱۶۵]

● **صولت الاسد علی اعداء التعدد** / فقه / فارسی
sawlat-ol asad ‘alā a‘dā’-et ta‘addod
افضل الدین محمد لطف الله، ق۱۳ قمری
afzal-od-dīn mohammad lotf-ol-lāh (- 19c)
تاریخ تألیف: ۱۲۶۰ق
افضل الدین محمد لطف الله نگارنده اوتاد الحدید در اصول فقه و لمعات الثقلین در عقاید می‌گوید: به لکهنو رسیدم و گفتگوی مراجع را در روا بودن و یا ناروا بودن تعدد جای‌های نماز جمعه در یک شهر را شنیدم، این کتاب را در روا بودن تعدد آن، در یک «مقدمه» و پنج «صولت» و «خاتمه» نگاشتم: مقدمه: در وجه تسمیه جمعه، ذیل مقدمه در بیان نبذی از فضایل روز جمعه و نمازش؛ صولت ۱. ابطال قول کسی که می‌گوید: از اقوال ابوحنیفه هیچ توحد و تعدد ثابت نیست؛ ۲. اختلاف مذاهب؛ ۳. ردکسانی که تعدد را بدعت دانسته‌اند؛ ۴. تحقیق معنی مصر و صحت اقامه جمعه وقت نبودن حاکم یا بودنش مع تعذر استیذان؛ ۵. کمیت شروط جمعه و ابطال گفته مبطلین؛ خاتمه: در رد خدع صاحب رسالة «هدایت الجمعة».
[مشترک پاکستان ۵۹۷/۱۴–۵۹۸؛ گنج بخش ۲۲۵۲/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۱۵
آغاز: بسمله. الحمدالله الذی جعل الجمعة للجماعات التی ... اما بعد درین زمان شورش عنوان یعنی سال غرس نکباء در وزیدن

است؛ **انجام:** حق خدا فهم توفیق دهاد ولکن آخر دعائی الحمدالله أولا آخرا و الصلوة والسلام علی رسوله محمد و آله ... فی البوادی و العمران، تمام شد رسالة صولت الاسد علی أعداءالتعدد.

نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلماء، لکهنو، هند، شماره ۷۹ (ردیف ۷۷)؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن ولد مولوی، تا: دوشنبه ۱۲ شوال ۱۲۷۵ق، جا: لکهنو؛ مصحح، با خط خوردگی؛ ۹۰ص، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۵ - ۱۵۰]

← صوم > احکام روزه
← الصوم > احکام الصوم
← الصوم > حقیقة الصوم و احکامه
← الصوم > جواب الشیخ فی الصوم مع بقیة الطعام بین الاسنان
← الصوم > الصومیة
← الصوم > فوائد الصوم

● **الصوم (رسالة فی مسائل)** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm (r.-un fī masā'il-i)

شیروانی، حیدر علی بن محمد، ق۱۲ قمری

šīrvānī, heydar 'alī ebn-e mohammad (- 18c)

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۶۴/۴

آغاز: واستضعفوا فیه الحسین صلی الله علیه و اصحابه کرم الله وجوههم؛ **انجام:** فوافق ذلک الیوم یوم عید او ایام التشریق او سفر او مرض فکتب صلی الله علیه ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۶گ (۱۷ر-۲۲پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [مؤید: ۲ - ۱۷۰]

● **الصوم** / فقه / فارسی

aṣ-ṣawm

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

در سه «باب» و چند «مطلب» و «فایده».

آغاز: بسمله، حمدله، الصلاة کتاب الصوم و گفتار در مسائل روزه در ضمن چند باب می‌شود باب اول در فضیلت و ثواب روزه و حکمت در ...

۱. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۲۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کفاره واجب نمیشود بلکه باید بنذر خود عمل کند.

بی‌کا، تا: ۱۲۱۸ق [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۶۴]

۲. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۳۸/۳بخش یکم

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالهادی محمد فصیح الکرودی، تا: ربیع الاول ۱۲۲۵ق؛ کاغذ: مایل به خاکستری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: - ۹۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** در میان عوام این زمان بلکه بعضی از خواص ایشان مشتبه بود توضیح آن کردیم، تمت.

خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن حاجی زین العابدین فیروزآبادی، تا: ۱۳۲۰ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳۰ص (۲۵۰-۲۷۹)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۴۰/۳ - ۹۹]

۴. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۷۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** کفاره واجب نمی‌شود بلکه باید به نذر خود عمل کند

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ (۱۴۹ر-۱۷۱پ)، اندازه: ۱۳/۸×۲۰سم [دو کتابخانه اراک: - ۹۷]

● **صوم (رساله در ...)** / فقه / فارسی

sowm (r. dar ...)

رضوی، محمد بن معصوم، - ۱۲۵۵ قمری

razavī, mohammad ebn-e ma'sūm (- 1839)

رساله‌ای است فتوایی مشتمل بر «مقدمه» و هفت «مقصد»: مقدمه: در بیان معنی صوم و فضیلت آن؛ مقصد ۱. احکام صوم، دارای چهار فصل؛ ۲. شرایط روزه؛ ۳. سایر احکام روزه؛ ۴. روزه قضا، دارای چهار فصل؛ ۵. کفاره روزه؛ ۶. روزه مستحبی؛ ۷. روزه مکروه.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این رساله ایست مختصر دربیان احکامیکه تعلق دارد بصوم ... و این رساله مشتمل است بر مقدمه و چند فصل و خاتمه پس در بیان فواید و فضایل صوم است ...

انجام: یا آن که نذر نماید هرگاه عمل خیری از او به عمل بیاید بجهت فلان شخص فلان قدر روزه بگیرم و غیر ذالک.

[الذریعة ۳۶۷/۱۸؛ دنا ۲۱۳/۷]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۱۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد رضوی (فرزند مؤلف)، تا: شعبان ۱۲۴۱ق؛ اهدایی: کاظم مدیرشانه چی، آبان ۱۳۶۲؛ ۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۸سم [ف: ۲۱ - ۹۲۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۶۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: مختلف، کا: محمد حسین رضوی فرزند مؤلف، تا: جمادی الثانی ۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵×۲۰/۸سم [ف: ۱۶ - ۴۰۹]

۳. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۷۳/۴

آغاز: برابر؛ «... و باز دارند ایشانرا باینکه روزه بگیرند هرگاه هفت ساله باشند بنابر قول که خالی از قوه نیست و لکن اقوی آنست که مدار استحباب تمرین بر تمییز بفعل است و قدرت بروزه گرفتن است نه بر تعیین سن مخصوص»

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ ۲۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف مخ]

● **الصوم (رسالة فی)** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm (r.-un fī)

آل عبدالجبار خطی، محمد بن عبد علی، - ۱۲۵۹ قمری

āl-e ʻabd-ol-jabbār-e xattī, mohammad ebn-e ʻabd-e ʻalī (- 1843)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۳۱/۶

خط: نسخ، کا: علی بن عباس بحرانی، تا: ۱۲۶۶ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، قطع: جیبی [میراث شهاب: س۸ش۲ - ۲۵]

● **صوم** / فقه / فارسی

sowm

شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی، ۱۱۷۵؟ - ۱۲۶۰ قمری

šaftī bīd-ābādī, mohammad bāqer ebn-e mohammad naqī (1762 - 1844)

مختصری است در احکام و مسائل صوم شامل پنج «فصل» و هر فصل در چند «مطلب».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۶۸/۲

آغاز: شهوائیه و ضعیف میکند قوای حیوانیه ردیه را و بخاطر میآورد اهوال قیامت را و آنچه بر فقرا و عجزه میگذرد از گرسنگی و تشنگی؛ **انجام:** و مشهور کراهت روزه گرفتن مملوک و زوجه است بدون اذن مولی و شوهر هر چند احوط بلکه اقوی حرمت است و مکروهست روزه.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۲گ (۱۱۲ر-۱۴۳پ)، ۹-۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۸ - ۴۹۵]

● **الصوم = احکام الصوم** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm = aḥkām-uṣ ṣawm

آل کاشف الغطاء، حسن بن جعفر، ۱۲۰۱-۱۲۶۲ قمری

āl-e kāšef-ol-qatā', hasan ebn-e jaʻfar (1787 - 1846)

رساله فقهی فتوایی و نیمه استدلالی است در بیان احکام صوم و شامل فتاوای مؤلف می‌باشد و به درخواست عده‌ای، برای عمل مقلدان خویش به رشته تحریر در آمده است.

آغاز: بسمله، الحمدلله باریء النسم مبدع اللوح و القلم معلم الأنسان ما لم یعلم ... و بعد، فیقول ... قد إلتمس منی تعض الإخوان الکرام أکتب رسالة فی أحکام الصیام فأجیبتهم بعون الملک العلام و رتبتها علی أقسام، الأول مشروعیة الصیام ...

انجام: و یکره صوم عاشوراء تاماً منویاً به الصوم عرفة مع إشتباه الهلال و الضعیف و صوم ثلاثة ایام بعد الفطر بل السنة و صوم الضعیف من دون إذن مضیفه بل لا یبعد کراهة العکس و صوم الولد من دون إذن والده

[الذریعة ۲۰۵/۱۱]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۹۹/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸گ(۷۳پ-۹۰ر)، ۲۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳۶ - ۶۷۳]

● **صوم** / فقه / عربی

sowm

گوهر قراجه داغی، حسن بن علی، - ۱۲۶۶ قمری

gohar qarāje dāqī ‹hasan ebn-e ʻalī (- 1850)

رساله‌ای است در صوم در یک «مقدمه» و هفت «باب»: المقدمة: فی تعریفه؛ باب ۱. فضله؛ ۲. علة الصیام؛ ۳. ذکر بعض وجوه الصیام؛ ۴. النیة؛ ۵. فی ما یستحب الإمساک عنه؛ ۶. فیمن یصح عنه الصوم؛ ۷. أقسام الصوم. مؤلف در بین مطالب خود از شیخ احمد احسائی نقل مطلب نموده و ایشان را استاد خود دانسته است.

آغاز: بسملة، الحمدلله رب العالمین ... و بعد، فیقول ... هذه کلمات وجیزة فی الصوم إجابة لإلتماس الإخوان من أهل الإیمان ... و رتبتها علی مقدمة و أبواب، أما المقدمة ففی تعریفه ...

انجام: فان انتصف النهار فقد وجب الصوم أی ثبت و الجمع بینها و بین سایر الروایات دلیل الکراهة إنتهی ما أردنا ایراده فی هذه الرسالة علی ما نحن فیه من العجالة ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۵۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن عباس بحرانی، تا: ذیحجه ۱۲۷۷ق؛ محشی با نشان «منه عفی الله عنه» از مؤلف؛ کاغذ: فرنگی، ۴۱گ (۱پ-۴۱ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۹ - ۶۱۷]

۲. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۵۳۷]

● **الصوم** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ – ۱۲۸۱ قمری

ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)

رساله فقهی مفصل و استدلالی است که با کتاب طهارت همین مؤلف چاپ شده است.

چاپ: تهران، سنگی، ۱۳۰۱، خشتی، ۵۱ص

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۷۵/۲

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... کتاب الصوم لغة کما عن الجوهری و جماعة، الامساک و عن؛ **انجام:** بل آکد منها و اصرح دلالة اخبار آخر رزقنا الله اطاعته کما شرفنا بمعرفته الحمدلله الذی هدانا لهذا ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ رمضان ۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۶ و ۲۱ سطر (۱۴×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: - ۸۶]

● **الصوم** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm

حسینی شهشهانی، محمد بن عبدالصمد، - ۱۲۸۷ قمری

hoseynī šahšahānī, mohammad ebn-e ʻabd-os-samad (- 1870)

فقه استدلالی است در بررسی غوامض کتاب الصوم که شاید بخشی از دوره فقهی مؤلف باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۱۹/۲

آغاز: بسمله. کتاب الصوم و هو الامساک عن الطعام و الکلام ای الجامع بین الصمت و الامساک عن الطعام صوم حقیقة؛ **انجام:** قبل المزیل و هذا ما اردناه من بیان غوامض کتاب الصوم و اما بقیة المسائل فلیست بهذه المثابة من الغموض و نسأل الله تعالی ان یوفقنا لما هو اهم من التعرض لبقیة هذا المبحث و الحمدلله تعالی کما هو حقه علی هدایته الی ما خفی من شریعته

خط: نسخ، کا: محمد حسین خوانساری، تا: ۲۷ جمادی الاول ۱۳۲۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴گ (۵۷پ-۸۰ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۱ - ۱۸]

● **الصوم** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm

استرآبادی، محمد مهدی بن اسماعیل، ق۱۳ قمری

estarābādī, mohammad mahdī ebn-e esmāʻīl (- 19c)

تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۲۵۴ق

مشتمل علی «مقدمة» و «مقاصد».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۳۴/۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۱۹ سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۴۹۶]

● **الصوم = کتاب فی الصوم** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm = k.-un fi-ṣ ṣawm

تبریزی، محمد شفیع بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری

tabrīzī, mohammad šafīʻ ebn-e mohammad jaʻfar (- 19c)

روزگار نگارنده به دست نیامد، جز آن‌که وی شاگرد سید کاظم رشتی (- ۱۲۵۹ق) و نیای میرزا علی ثقة الاسلام شهید ۱۳۳۰ بوده و این کار را پس از مرگ استاد خود نگاشته است. در دیباچه می‌گوید: یکی از بردران از من خواسته بود که رساله‌ای درباره روزه بنگارم، ولی فرصت دست نمی‌داد. اینک رساله استادم سید کاظم رشتی را پایه کار خود قرار می‌دهم و آنچه با نظر من جور نباشد بدان اشارت خواهم کرد. سپس متن را که کار همان سید رشتی است با خطبه و دیباچه رشتی می‌آورد، که در یک «مقدمه» و چند «باب» و یک «خاتمه» است: مقدمه در چند «مبحث»: مبحث ۱) فضیلت روزه، ۲) علت فرض روزه، ... ۶) بیان حقیقت صوم؛ باب ۱. در آنچه روزه بدان قوام می‌یابد از حرام و مستحب و مکروه، در چند «فصل»: فصل یکم از باب یکم در نیت. پس از دو خطبه و دو دیباچه، یکی از تبریزی و دوم از رشتی، سربندهایی کوچکتر «قال اعلی الله مقامه. اقول» آورده شده است. گویا این نسخه بخشی از کتاب «رسالة فی الطهارة و الصلاة و الصوم» باشد که در الذریعه از استادش و وی یاد شده است. در الذریعه (۲۰۶/۱۱) از این کار رشتی و ترجمه فارسی آن از دیگر شاگرد او، عباس بن علی، نشانی آمده است ولی از کار این شاگردش محمد شفیع، در اینجا «تبریزی»، سخنی نرفته است.

[دنا ۲۱۳/۷؛ ابراهیمی، فهرست مشایخ ۳۲۱ «رساله در صوم» به طور تفصیل، با اشاره به دلیل؛ الذریعه ۱۹۲/۵ «رسالة فی الطهارة و الصلاة و الصوم»]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۷۳/۲

آغاز: آغاز دیباچه تبریزی: الحمدلله الذی ابتداء الاشیاء بجوده و امسکها باشرف خلقه ... اما بعد، فیقول العبد الاحقر محمد شفیع بن محمد جعفر التبریزی.

آغاز دیباچه رشتی: حمدله. صلاة. اما بعد، فیقول العبد ... کاظم بن قاسم الحسینی الرشتی. ان جماعة من الاحباب؛ **انجام:** قول علمائنا. و یدل علیه جملة من الاخبار.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۲۱ رجب ۱۲۶۲ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵۶گ (۵۶پ-۲۱۱ر) [ف: ۲ - ۱۶۹]

● **الصوم** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm

حسینی، فتاح بن احمد، ق۱۳ قمری
hoseynī, fattāh ebn-e ahmad (- 19c)

کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره/۴
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: چرمی مشکی [نشریه: ۷ - ۷۵۳]

● **الصوم = حاشیة ارشاد الأذهان الی احکام الایمان** / فقه / عربی
aṣ-ṣawm = ḥāšīyat-u iršād-il aḏhān ilā aḥkām-il īmān
حسینی، موسی بن فضل الله، ق۱۳ قمری
hoseynī, mūsā ebn-e fazl-ol-lāh (- 19c)
وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)
حاشیه‌ای مزجی است بر بخش صوم از «ارشاد الاذهان الی احکام الایمان» علامه حلی. هر چند در برخی موارد ظاهراً با ارشاد همخوانی ندارد. در برگ ۱۶۷پ و ۱۸۲پ نسخه به نام مصنف (علامه حلی) اشاره شده است. محشی از مجمع الفائدة و البرهان مقدس اردبیلی، ریاض المسائل سید علی طباطبایی (-۱۲۳۱ه.ق) و دیگر کتاب‌ها نقل کرده است. این حاشیه، به خط سید موسی بن فضل الله حسینی کلانتری همدانی و احتمالاً از تألیفات همو است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۰۲/۳
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... الصوم لغة کما عن الجوهری و جماعة هو الامساک و عن ابن درید کل شیء سکنت حرکته فقد صام صوما؛ **انجام:** لا یصح الصوم من الکافر باقسامه بلاخلاف فیه علی الظ ... و فی معناها بل ... منها و اصرح دلالة اخبار آخر
خط: شکسته نستعلیق، کا: سید موسی بن فضل الله حسینی کلانتری همدانی، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: سید کاظم کمالی حسینی همدانی؛ کاغذ: فرنگی، ۵۸گ (۱۶۷-۲۲۴)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴۰ - ۵۱۴]

● **الصوم** / فقه / عربی
aṣ-ṣawm
هزار جریبی، محمد حسن بن محمد باقر، ق۱۳ قمری
hezār-jarībī, mohammad hasan ebn-e mohammad bāqer (- 19c)
رساله‌ای متوسط و فتوایی در احکام و فروعات صیام که بدون پرداختن به ادله و اقوال برای استفاده مقلدین نگاشته شده است.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... کتاب الصوم و فیه مباحث الاول الصوم شرعاً امساک مخصوص یاتی بیانه و یجب فیه النیة و یبطل بترکها و لو سهوا او جهلا و یکفی فی صوم شهر رمضان ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۱۷/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و مع التأخیر یعتبر الموافقة بین ما صامه و شهر رمضان، فلو اتفق ...
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شنبه ۱۲ رجب ۱۲۶۶ق؛ جلد: مقوایی، ۶گ (۱پ-۶پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵ - ۲۹۶]
۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۵۳/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** الثامن فی اقسام الصوم وهی اربعة واجب و ندب و مکروه و محظور ... ولو اختلف قولهما فی صفة الهلال بالاستقامة و الانحراف بطلت شهادتهما بخلاف ...
تذکر: نام مؤلف به قرینه نسخه ش ۵۹۱۷/۱ مرعشی انتخاب شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۷گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۰]

● **الصوم** / فقه / عربی
aṣ-ṣawm
تهرانی نجفی، هادی بن محمد امین، - ۱۳۲۱ قمری
tehrānī najafī, hādī ebn-e mohammad amīn (- 1903)
در این کتاب، احکام صوم را به طور مستدل و تحقیقی بیان کرده است. احتمالاً این کتاب، بخشی از ذخائر النبوه نامبرده باشد.
آغاز: کتاب الصوم وهو الامساک عن الطعام والکلام ای الجامع بین الصمت والامساک عن الطعام صوم حقیقة؛
[دنا ۲۱۴/۷ (۵ نسخه)]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و عدم التمکن من وقع المنافی لاینافی القدرة علی الاحداث فلاوجه لعدم التخییر قبل المزیل.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: اواخرقرن ۱۳؛ واقف: محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن عنابی، ۳۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۳۳۰]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۴۱/۱۰
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... الصوم فی اصل اللغة عبارة عن الجامع بین ترک الطعام و الکلام؛ **انجام:** اذ ارتد عن الاسلام و رغب عنه ... بخلاف سائر الاقسام من.
خط:نسخ و تحریری،بی‌کا،تا:قرن۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج عنابی، ۶۸ص (۷۵۶-۸۲۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۵۰ - ۱۳۰]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۸۳/۳
خط: نستعلیق خوش، کا: ابراهیم بن موسی بن محمد بن حسن بن ابراهیم بن محمد بن ابراهیم، تا: ۲۴ صفر۱۳۳۳ق؛ قطع: رقعی خشتی [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۶۶]
۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۶۵/۲
آغاز: برابر
تا احکام صوم مسافر؛ خط: نسخ، کا: محمدحسین بن محمد علی،

تا: ۱۸ ذیقعده ۱۳۳۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹گ (۸۷پ–۱۲۵پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۴۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۲۵/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۳۴۳]

● **الصوم** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm

مامقانی، محمد حسن بن عبدالله، ۱۲۳۷ – ۱۳۲۳ قمری

māmaqānī, mohammad hasan ebn-e ʻabd-ol-lāh (1822 - 1905)

تاریخ تألیف: ۱۱۹۹ق

نویسنده می گوید در این رساله مسائل مربوط به روزه را با الفاظ وافی به مقصود می‌آورم و آن را جزئی از کتاب خود موسوم به «ذرائع الاحلام الی اسرار شرائع الاسلام» قرار می‌دهم و بر حسب آن این بحث فقهی را به طور مستوفی شرح می‌دهم تا طالبان را دقیقاً به کار آید. او در ابتدا به تعریف روزه و بعد از آن به شرایط و موانع آن می‌پردازد و در آخر نیز از فطر و افطار سخن می گوید.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۶۳

آغاز: بسمله، و به نستعین، الحمد لله و السلام علی عباده الذین اصطفی و بعد فیقول؛ **انجام:** و ما ذلک الامن میامن برکات سیدنا ... بارض الغری ابی الحسن علی صلوات الله و سلامه علیه.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مقابله شده با نسخه دیگر مؤلف (به سال ۱۳۰۶ به وسیله محمد حسین در قریه‌ای از قراء قزوین)؛ ۲۹۵گ، ۲۴ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۹ - ۱۵۰]

● **الصوم** / اجتهاد و تقلید / عربی

aṣ-ṣawm

حسینی، محسن بن محمد تقی، – ۱۳۳۲ قمری

hoseynī, ohsen ebn-e mohammad taqī (- 1914)

رساله‌ای استدلالی و تحقیقی در مبحث کفارات با ذکر اقوال علما و رد و ایراد آنها است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۹۱۱

آغاز: بسمله. حمدله اما بعد فیقول خادم الملة و الدین المحسن ... انه بعد الفراغ عن حقیقة الواجب العینی و التعیینی والتخییری لابد من تحقیق ان الواجب فی الخصال الثلث؛ **انجام:** فمادل علی استحباب الصوم یدل علی استحباب کیفیة

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۴۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۴۷]

● **الصوم** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm

بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ – ۱۳۳۳ قمری

bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad jaʻfar (1861 - 1915)

رساله‌ای دارای چهار «فصل»: ۱. النیة؛ ۲. فیما یمسک عنه؛ ۳. فیما یترتب علی ذلک؛ ۴. فیما یصح فیه.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فیقول العبد ... هذه کلمات اثبتها فی کتاب الصوم و فیه مقدمه و فصول

انجام: و لبیان ذلک مجال آخر و الاولی فی تتمة مطلق الطریقة او خصوص المذهب فلاحظ

[دنا ۲۱۴/۷؛ الذریعة ۹۹/۱۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۵۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی؛ ۱۰۳گ (۱–۱۰۳)، ۱۸ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۱ - ۲۴۸]

● **الصوم** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm

خوانساری نجفی، موسی بن محمد، – ۱۳۲۲ شمسی

xānsārī najafī, mūsā ebn-e mohammad (- 1943)

استدلالی است از تقریر درس‌های حاج میرزا حسین نائینی، در یک «مقدمه» و چند «مقصد». گویا بعضی بحث‌ها ناتمام مانده است.

اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۹۵

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... هذا ما استفدته من افادات من انتهی الیه الریاسة فی القرن الرابع عشر الحجة الأعظم

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، دارای افزودگی‌هایی؛ جلد: مقوایی، ۵۷گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [اوراق عتیق: ۲ - ۳۲۸]

● **الصوم (تقریر)** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm (taqrīr)

خوانساری نجفی، موسی بن محمد، – ۱۳۲۲ شمسی

xānsārī najafī, mūsā ebn-e mohammad (- 1943)

تقریرات استاد خود میرزا حسین نایینی (–۱۳۵۵ق) را به نام «منیة الطالب فی شرح المکاسب» نگاشته است و این گفتار را در صوم نیز از افادات آن استاد خود یاد کرده است

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۹۰/۸

آغاز: حمدله، صلاة. و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین. و بعد، فیقول

الفقیر العباد الی رحمة الباری، موسی بن محمد الخوانساری، هذا ما استفدته من افادات من انتهت الیه الریاسة الامامیه ... شیخنا الشیخ میرزا محمد حسین النایینی، منع الله المسلمین بافاضاعة فی کتاب الصوم؛ **انجام:** مع ترک التعلم القدرة علی ترک الاکل و الشرب و غیرها موجودة، فالاولی آن یقال ...

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۵ق؛ افتادگی: وسط؛ اهدایی: محسن خوانساری فرزند آیت الله خوانساری؛ ۶۱ص(۵۵۴-۶۱۴) [ف: ۳ - ۲۱۵]

● **الصوم** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm

حجت کوه کمری، محمد بن علی، ۱۳۱۰-۱۳۷۲ قمری

hojjat-e kūh-kamarī, mohammad ebn-e ʻalī (1893 - 1953)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶ق)

شرح استدلالی مفصلی است با عناوین «قال، اقول» بر کتاب صوم «شرائع الاسلام» محقق حلی. مؤلف می‌خواست احکام روزه را بنویسد لذا شرایع را انتخاب کرده و متن قرار داده ولی فقط تا مبطلات روزه را شرح کرده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... انی بعد ما صرفت برهة من زمانی فی تحصیل العلوم الدینیة

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۶۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ناتمام: السادس أن الحیض کالجنابة من منافیات الصوم فلا یصح ما لم یرتفع و لا یرتفع الا بالغسل

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: مقوایی، ۴۵گ (۱۷پ-۶۱پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۲۵۱]

● **الصوم** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm

فاضل قائنی، محمد بن عبدالکریم، - ۱۴۰۵ قمری

fāzel-e qā’enī, mohammad ebn-e ʻabd-ol-karīm (- 1985)

رساله استدلالی مختصری در بیان مسائل صوم.

آغاز: البحث فی الصوم و الکلام فیه یکون فی مقامات، الأول: الصوم فی اللغة یکون بمعنی الامساک

قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۱۵۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** لاندراجه تحت عنوان التعمد علی البقاء علی الجنابة.

کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۶۶ق [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۴۰]

● **الصوم** / فقه / فارسی

aṣ-ṣawm

محمود بن محمد، ۱۳ قمری

mahmūd ebn-e mohammad (19c -)

رساله مختصری است در احکام صوم مشتمل بر «مقدمه» و چند «مبحث» و «خاتمه»: مقدمه: در بیان بعضی از آداب و فضایل روزه؛ مبحث ۱. تعریف و بیان روزه در چهار فصل؛ ۲. بیان واجبات امساک و اعمال مکروهه در چهار فصل؛ ۳. شروط وجوب روزه و صحت آن؛ ۴. اقسام روزه؛ خاتمه: در بیان زکات فطره.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۲۷/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این رساله مختصری است در احکام صوم مرتب به مقدمه و چند مبحث و خاتمه؛ **انجام:** والا پس داده می‌شود چنانکه وسعت داشته باشد و ممکن شود

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۵ق، جا: کربلا؛ ۴۸گ (۲۰۸-۲۵۵پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳ - ۱۱۲۸]

● **الصوم** / فقه / عربی

aṣ-ṣawm

ناشناخته:

۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱ - ۹۳۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۵۳/۱

آغاز: بسمله. حمدله. و الصلوة علی محمد و آله أجمعین. کتاب الصوم و فیه مقاصد ... فی ذکر ما فیه من الفضایل و فیه مباحث ... الصوم من افضل الطاعات و أهمها و الأخبار الواردة فی ذلک فی غایة الکثرة؛ **انجام:** و لم یثبت کون تعمد البقاء علی الجنابة الی الصباح مبطلاً له فضلاً عن صورة النسیان و فضلاً عن غیر الجنابة.

فقه استدلالی است با نقل اقوال و رد و ایراد در آنها، از جمله از صاحب مدارک نقل می‌کند. نسخه حاضر تنها کتاب الصوم را دربر دارد ولی احتمال می‌رود مؤلف، ابواب دیگر فقه را نیز نوشته باشد. به جهت خط خوردگی در متن و این‌که از مؤلف با دعای «دام ظله» در حاشیه یاد شده احتمالاً مؤلف از علمای شیعه در قرن ۱۳ باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»، با خط خوردگی، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۹۸گ (۲پ-۹۹ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴۴ - ۲۱۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۲/۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۳۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۲/۳

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق؛ قطع: وزیری [میراث

شهاب: س۹ش۲ - ۳۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۵۵/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... کتاب الصوم ذکر جماعة من الاصحاب انه لغة الامساک؛ **انجام:** فلاحظ و اعتبار الجهل فی روية الهلال للانسان المسلم

بحث مقدماتی فقهی است بر «صوم» که از گزارش کلمه «صوم» از حیث لغت، عرف و شرع، آغاز گردیده است، به نظر می‌رسد بحثی از کتابی یا تقریر درسی باشد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن مجمد جعفر بن محمد کافی فرزند محمد یوسف بهاری همدانی، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۲۴گ (۱۰۴-۱۲۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳۱- ۲۴۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۷۴/۲

آغاز: بسمله کتاب الصوم و فیه فصول الفصل الاول فی النیه و فیها مباحث الاول هی شرط فیه کغیره من العبادات و حقیقتها الداعی کما مر؛ **انجام:** لو کان فی شهر رمضان او قضائه بعد الزوال و هی مثل کفارة شهر رمضان و الله العالم.

احتمالاً بخشی از یک کتاب فقهی باشد. این نسخه مشتمل است بر چند فصل مبحث و مطلب؛ خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۹ق؛ مصحح؛ ۸گ (۴-۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۴۷/۲ - ۵۲]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۴۸۴

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۵۷ق [الفبائی: - ۳۸۸]

۸. مشهد؛ مدرسه آية الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۰۲/۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... کتاب الصوم و فیه مطالب، المطلب الاول فی ماهیته وهو لغة مطلق الامساک

استدلالی و مختصر می‌باشد و در این نسخه فقط از آغاز احکام روزه تا مطلب هفتم در تروک صائم آمده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۳۵پ-۴۲ر)، اندازه: ۱۶×۳۰سم [ف: - ۶۷

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۴۴۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۴۳گ، اندازه: ۱۹/۳×۲۹/۵سم [رایانه]

۱۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۶۵

آغاز: ولم یره الباقون مع سلامة ابصارهم وقوتها وارتفاع الموانع عنهم بل قد یحصل العلم بخلاف قولهم وعلی هذا یحمل مارواه الشیخ عن محمد بن مسلم فی الصحیح؛ **انجام:** وان لم یرفع اصلا لایقتل بل یتوب الی الله فیکون التوبة حطة لذنوبه قال فی التذکرة و انما یقتل فی الثالثه او الرابعة علی الخلاف لورفع فی کل مرة الی الامام وعزر اما لو لم یرفع فان علیه التعذیر خاصة وان زاد علی الاربع

رساله ی نسبتاً مفصلی است در صوم با عناوین «قال، اقول» که در آن به طور فراوان به کتب فقهی استناد می‌کند؛ خط: نستعلیق، کا: مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با خط‌خوردگی‌های فراوان؛ جلد: رو پارچه، ۹۴گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۰]

● **صوم** / فقه / فارسی

sowm

ناشناخته:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۷۸/۲-۱۷/۱۵۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین وصلی الله علی نبیه الامین و آله الطیبین و سلم تسلیماً کثیرا کتاب الصوم و فیه ابواب باب اول در نیت و ابواب آن و آیا نیت رکن است در صوم یا شرط است؛ **انجام:** بدانکه جایز نیست روزه ندب از برای زن بی اذن شوهر ... و حرام است روزه هر دو عید فطر و عید اضحی و هم چنین روزه ایام تشریق از برای کسی

رساله کوتاهی است در روزه و احکام آن به صورت فتوایی برای عمل مقلدین شامل چند باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۴۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹×۱۱سم [ف: ۶ - ۳۲۹۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۸۱/۴

خط: نسخ، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی، تا: ۲۸ جمادی الاول ۱۲۴۶ق؛ ۲۹ سطر (۱۱×۲۰)، قطع: رحلی [ف: ۱۷ - ۹۷]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۲۷

آغاز: در مفسدیت و آن نادر است

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ شعبان ۱۲۴۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: احمد شیشه بری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۴گ، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۴ - ۱۳۶۸]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۰۱۳-۳۰/۸۳

آغاز: کتاب الصوم بسم الله الرحمن الرحیم بیان آن در ضمن یک مقدمه و چند فصل است مقدمه در بیان ثواب روزه و حقیقت روزه بدانکه روزه افضل عبادات است؛ **انجام:** بلکه در اخبار ثواب افطار در منزل برادر مسلم هفتاد یا نود مقابل ثواب روزه داشتن می‌باشد تمت

از اول تا آخر رساله‌ای است در صوم در یک «مقدمه» و هشت «فصل» که به صورت فتوایی برگزار شده؛ خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: ۲۷ رجب ۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوا، ۲۷گ، ۱۴-۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۴ - ۲۰۹۰]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۴۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

● **الصوم (منظوم)** / فقه، شعر / عربی

aṣ-ṣawm (manẓūm)

منظومه‌ای در حدود ۵۵۰ بیت در احکام روزه، با اشاره به بعضی اقوال فقها.

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۴۰

آغاز: فضائل الصوم بلا تناهی ×× افادنا العقل بها کما هی / فکاسر للشهوة الانسیه ×× و ناصر للقوة القدسیه؛ **انجام:** فصومنا فائدة للأکثر ×× و مسلک الحائط خیر معبر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ ۶۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: – ۱۰۳]

● **الصوم، الزکاة، الخمس** / فقه / عربی
aṣ-ṣawm, az-zakāt, al-xums
انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ – ۱۲۸۱ قمری
ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)
دارای مباحث صوم و زکات و خمس.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۸۹
خط: نسخ، کا: مصطفی بن معصوم حسینی، تا: ۱۲۸۵ق، جا: نجف اشرف؛ با اصل مقابله کرده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن یشمی، ۱۶۳گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۱/۳سم [ف: ۱ – ۴۰۳]

● **صوم ماه شعبان = آداب ماه شعبان** / فقه / فارسی
sowm-e māh-e šaʻbān = ādāb-e māh-e šaʻbān
مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷–۱۱۱۰ قمری
majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)
این رساله با بهره گرفتن از احادث ائمه معصومین (ع) درباره ماه شریف شعبان تألیف گردیده و اذکار و اوراد و ادعیه وارده در این ماه شریف اشاره گردیده است. در آداب و اعمال نیمه ماه شعبان متذکر دعای شریف کمیل شده‌اند و فرموده‌اند در اینجا این دعا را ترجمه می‌نمایم که در وقت خواندن متذکر معانی آن باشند تا فایده‌اش تمام‌تر و ثوابش عظیم‌تر باشد، ولیکن متأسفانه در نسخه حاضر این ترجمه وجود ندارد.
آغاز: الحمد لله الموفق للطاعات، فی شریف الاوقات، و الصلاة علی اشرف البریات محمد و عترته الائمه السادات. و بعد خادم اخبار ائمه طاهرین صلوات الله علیهم اجمعین محمد باقر بن محمد تقی ... بر الواح ضمائر صافیه برادران ایمانی تصویر و تقریر می‌نماید
انجام: و در بعضی از روایات از برای فقرا که قادر بر درهم و مد نباشند یک گرده نان نیز وارد شده است. و الحمد لله وحده و صلی الله علی محمد و آله
چاپ: ایران، قم، کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی، ۱۴۱۲ قمری، سید مهدی رجائی، ۱، در ضمن بیست و پنج رساله فارسی از علامه محمد باقر مجلسی

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۷/۲۲
آغاز: الحمدلله الموفق للطاعات فی شریف الاوقات؛ **انجام:** و در بعضی از روایات از برای فقرا که قادر بر درهم و مد نباشند یک گرده نان نیز وارد شده است.
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۱۲۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ(۲۰۶پ–۲۰۹ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۲۱۳]

● **صوم المسافر (رساله فی)** / فقه / عربی
aṣ-ṣawm-ul musāfir (r.-un fī)
خوانساری، محمد حسن بن عبدالکریم، ق۱۴ قمری
xānsārī, mohammad hasan ebn-e ʻabd-ol-karīm (- 20c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۲۶/۲
خط: نسخ، کا: خوانساری، تا: ۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۱گ (۲۵پ–۴۵پ)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱۲ – ۲۷۲۳]

● **الصوم و احکامه** / فقه / عربی
aṣ-ṣawm wa aḥkām-u-h
موسوی، محمد حسین بن محمد، ق۱۳ قمری
mūsavī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad (- 19c)
در این رساله نخست کلمه صوم از دیدگاه لغوی بررسی می‌شود، سپس به عنوان حقیقت شرعیه و ما یتفرع علیها، تبیین می‌گردد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۷/۱۳
آغاز: مسالة الصوم فی اللغة الامساک او الامساک عن الطعام علی اختلاف منقول منهم و الاشهر الاول؛ **انجام:** و توضیح ذلک ان الوجه فی التقیید لا یمکن ان یکون الحکم بعدم الافطار بغیره ...
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۴۶– ۴۷)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۸ – ۵۲۶]

● **الصوم و الاعتکاف (منظوم)** / فقه / عربی
aṣ-ṣawm wa-l iʻtikāf (manẕūm)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۰۲
آغاز: بسم الله له شارع الاحکام ×× مکلف الانام بالصیام / فهذه ارجوزة فی الصوم ×× مستطرفات من فتاوی القوم؛ **انجام:** فان اردت العام للختام ×× فاحسب به الختام للصیام / فلنختم القول بخیر خاتمة ×× فاذکر بخیر الاختتام فاطمة
تألیف میرزا محمد تقی (ص ۴)، دو تا است یکی نزدیک به ۱۲۷۵ بیت، دومی ارجوزه‌ای است در اعتکاف و احکام صیام نزدیک به ۲۳۰ بیت؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق؛ گویا از خود ناظم با خط خوردگی‌ها؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۶۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۱×۱۷/۴سم [ف: ۱ – ۲۵]

● **الصوم و التقلید** / فقه / عربی
aṣ-ṣawm wa-t taqlīd

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ - ۱۲۸۱ قمری
ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)

اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۹۰ق؛ ۹۵گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۵۳]

● **الصوم و الزکاة و الخمس** / فقه / عربی
aṣ-ṣawm wa-z zakāt wa-l xams

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری
estarābādī, mohammad ja'far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

رساله‌ای است در روزه و زکات و خمس و شاید از محمد جعفر استرآبادی باشد و دنباله کتاب مشکوة است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴۲/۲

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی جعل الصوم جنة من النار ... اما بعد فهذه مسائل متعلقة بالصوم و الزکوة و الخمس جعلتها مشفوعة بما تقدم من المسائل المتعلقة بالطهارة و الصلوة المحویة فی کتابنا المسمی بالمشکوة قصدت بها ... اجابة لبعض الاخلاء؛ **انجام:** مما یدل علی انه کان ملکا لبعض المسلمین مکتوبا (از کتاب خمس و کم دارد).

بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق [ف: ۷ - ۲۷۱۶]

● **الصوم و الصلاة** / فقه / عربی
aṣ-ṣawm wa-ṣ ṣalāt

تبریزی، ابراهیم بن عبدالجلیل، ق۱۳ قمری
tabrīzī, ebrāhīm ebn-e 'abd-ol-jalīl (- 19c)

رساله استدلالی مختصر و به کتاب صوم شروع کرده چون احتیاج بیشتر بود. این کتاب پس از دو کتاب دیگر در توحید و تزکیه نفس تألیف شده و مؤلف آن خواسته است با تألیف اینها به گفتار حضرت پیامبر (ص) «آیه محکمة و فریضة عادله» عمل کرده باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۲۸/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... لما فرغت من تحریر الرسالتین فی معرفة التوحید و اصول العقائد؛ **انجام:** فی دبر کل صلاة یقصر فیها سبحان الله و الحمدلله و لا اله الا الله و الله اکبر ثلاثین مرة لتمام الصلاة

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۷گ (۱پ-۸۷پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۴ - ۲۱۲]

● **صوم و صلاة** / فقه / فارسی
sowm va salāt

علی بن جعفر
'alī ebn-e ja'far

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۶

آغاز: دریافته است و آنچه مذکور شد؛ **انجام:** در مجد در مدت اعتکاف ... بعون الله الملک الوهاب سنه ۱۲۴۵.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ افتادگی: آغاز [الفبائی: - ۳۸۸]

● **الصومیة** = **حقیقة الصوم** / فلسفه احکام / عربی
aṣ-ṣawmīyya = ḥaqīqat-uṣ ṣawm

شوشتری، عبدالله بن حسین، - ۱۰۲۱ قمری
šūštarī, 'abd-ol-lāh ebn-e hoseyn (- 1613)

آغاز: بسمله. حمدله. فیقول ... عبدالله الشوشتری ان الصوم لما کان عبارة عن الکف عن امور مخصوصة

انجام: کالقضاء عن الابوین ان قلنا بوجوب القضاء عنهما علی الولی

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۰۴/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۳گ (۷۹پ-۸۱ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۴سم [ف: ۵ - ۱۸۳]

۲. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۴۸/۲

آغاز و انجام: برابر؛ قد وقع الفراغ من تسویده علی ید مؤلفه المذنب عبدالله فی اواسط شهر رجب المرجب سنة ثمان عشرة او سبع عشرة و الف و کان ذلک فی بلدة اصفهان.

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن برخوردار بیک تبریزی، تا: رمضان ۱۱۲۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ(۲۰پ-۲۲پ)، ۱۵ سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۵۰]

● **الصومیة** = **رسالة فی الصوم** / فقه / عربی
aṣ-ṣawmīyya = r.-un fi-ṣ ṣawm

کاشف الغطاء، جعفر بن خضر، ۱۱۵۴ - ۱۲۲۸ قمری
kāšef-ol-qetā', ja'far ebn-e xezr (1742 - 1813)

تاریخ تألیف: ۱۲۲۱ق

رساله‌ای استدلالی مختصری است در احکام صوم و شرایط و مبطلات و دیگر احکام مربوط به آن. فرزند مؤلف «موسی بن جعفر نجفی» حواشی و تعلیقاتی بدان نگاشته است. به نظر صاحب الذریعه این رساله شاید تکمله و تتمیم رساله «بغیة الطالب» باشد چرا که آن رساله از ابتدای طهارت تا انتهای صلاة را دربر می‌گرفت و این رساله کتاب صوم را دربردارد.

آغاز: الحمدلله الذی خلق الانام و اوضح مبهمات الاحکام و میز

لهم الحلال من الحرام و سوغ لهم الطيبات من الشراب و الطعام و فرض عليهم فرض الصيام ...
انجام: و عدم الهبوط الى المكان الكثير ... خروجا عن خلاف بعض الاساطين و انحراف عن اتباع الظن الى العمل باليقين و هكذا الحلال بالنسبة الى جميع ما فيه قيل و قال و قد مرت الاشارة بالتفصيل و هو حسبى ...
[دنا ۲۱۵/۷-۲۱۶ (۱۱ نسخه)؛ الذريعه ۲۰۵/۱۱ شماره ۱۲۳۰]

شرح و حواشى:

۱- حاشية الرسالة الصومية؛ كاشف الغطاء، موسى بن جعفر (-۱۲۴۳)

۱. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:۱۳۸۵۴/۲

آغاز: الصوم و هو توطين النفس على الكف عن اشيا مخصوصة فى زمان مخصوص من مكلف مخصوص كما سيجىء؛ **انجام:** ففى خروجها الى المنزل للاعتداد او وجوب اعتدادها فى المسجد مدة الاعتكاف قولان و الحمدلله اولاً و آخراً و صلى الله على محمد و آله الطيبين الطاهرين.

خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ كاغذ: فرنگى، ۴۸گ (۹۹پ-۱۴۶ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۶×۱۱سم [ف: ۳۵ - ۲۰۰]

۲. قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه:۴۱۱۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان كانا خارجين عن عادة الطعام لزم حطهما من المقدار والافلا بأس ...

خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگى: انجام؛ مصحح؛ جلد: تيماج مشكى، ۶۰گ (۹۵پ-۱۵۴پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموى مخ: ۲ - ۹۷۴]

۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۶۴/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا يجوز اكله او لبسه ليلبسه فالظاهر عدم الاجزاء و الله ولى التوفيق تمت.

كا: باقر بن محمد ترشيزى، تا: ۱۲۲۳ق؛ اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: - ۳۸۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۷۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، كا: سيد محمد بن مير عبدالمجيد حسينى خاتون آبادى، تا: ذيقعده ۱۲۳۸ق؛ همراه با تعليقات فرزند مؤلف (شيخ موسى)، در اول نسخه يادداشت اذن عمل به فتاواى مندرج در اين رساله به خط و مهر موسى بن جعفر (فرزند مؤلف)، مصحح، محشى به امضاى «م سلمه»، ركابه‌دار؛ جلد: مقوا، ۵۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۰ - ۱۶۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۴۳/۲

خط: نسخ، كا: على اشرف مراغى، تا: ۲۷ شعبان ۱۲۴۳ق؛ كاغذ: فرنگى، جلد: تيماج قهوه‌اى، ۲۳گ (۴۴ر-۶۶پ)، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۵ - ۴۰۹۵]

۶. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶۱/۲ - د

آغاز و انجام: برابر

بى‌كا، بى‌تا؛ پس از اين بندى است در نيم صفحه درباره صاع مورخ ۱ شعبان ۱۲۳۸؛ ۴۹گ (۶۰پ-۱۲۰ر) [ف: - ۳۹۹]

۷. خوى؛ نمازى؛ شماره نسخه:۳۴۹/۷

آغاز: برابر

بى‌كا، بى‌تا؛ مهر: «مبشر برسول ياتى من بعده اسمه احمد» (مربع)، «يا حبيب الله ... ۱۳۳۲» (بيضى)؛ واقف: ساجدى، جلد: تيماج قهوه‌اى مذهب، ۷۶ص (۲۹۲-۳۶۷)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۷۵]

قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه:۱۵۵۱/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عكسى ف: ۴ - ۳۷۲]

۸. قزوين؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۱۶/۲

آغاز و انجام: برابر

بى‌كا، بى‌تا؛ جلد: گالينگور سرخ [ف: ۱ - ۴۰۳]

۹. قم؛ حجتيه؛ شماره نسخه:۷۰۰/۲

بى‌كا، بى‌تا؛ ۲۶گ، قطع: خشتى [ف: - ۱۲۱]

● الصومية = احكام الصيام = الصوم / فقه / عربى

aṣ-ṣawmīyya = aḥkām-uṣ ṣīyām = aṣ-ṣawm

احسائى، احمد بن زين الدين، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ ؟ قمرى

ahsā'ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

به دستور: شاهزاده محمد على ميرزا

تاريخ تأليف: ۶ رجب ۱۲۳۶ق

در احكام روزه، در يک «مقدمه» و هشت «مطلب»: مقدمه: داراى چهار «بحث» در فضيلت و علت وجوب و اقسام و تعريف روزه؛ مطلب ۱. النية، داراى بيست و سه فصل؛ مطلب ۲. فيما يجب الامساک عنه حاوى سه فصل؛ مطلب ۳. فيما يترتب على ذلک، داراى بيست و سه مسأله؛ مطلب ۴. فيمن يصح صومه، داراى ده بحث؛ مطلب ۵. الوقت الذى يصح صومه، داراى چهار بحث؛ مطلب ۷. شهر رمضان، داراى سه فصل؛ مطلب ۸. بقية اقسام الصوم، داراى هفت فصل.

آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد فيقول ... زين الدين احسائى انه قد امر من يجب على طاعته و يلزم على اجابته محمد على الشاهزاده ... ان اكتب رسالة فى فقه احكام الصيام ... و رتبتها على مقدمة و مطالب.

انجام: و هذا ما اردنا ايراده فى هذه الرسالة من احكام الصوم و الحمدلله رب العالمين و صلى الله على ...

چاپ: دارالسلطنه تبريز: دارالطباعه مشهدى حاجى آقا، سنگى، ۱۲۷۶ق، رحلى، (جوامع الكلم: ج۲؛ صص ۱-۲۲)

[دنا ۲۱۶/۷ (۸ نسخه)؛ فهرست مشايخ ۴۰/۲]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۵۵۰/۳

آغاز و انجام: برابر

بى‌كا، تا: سه‌شنبه ۵ رجب ۱۲۳۸ق؛ ۲۷گ (۸۱ر-۱۰۷پ) [ف: ۵ - ۲۹]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۴۱/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالعظیم بن علی اردکانی یزدی، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۶۱۱]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۵۹/۱-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ ۷۳ص (۲-۷۴) [عکسی ف: ۱ - ۲۵۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۹۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: جانی محمد بن حسن حسینی خراسانی، تا: محرم ۱۲۶۰ق، حسب الامر لطف الله بحرانی؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: دفتری، جلد: تیماج مشکی، ۲۹گ (۵۴پ-۸۲ر)، ۲۶ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۷ - ۶۷۸]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۰۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ شعبان ۱۲۶۴ق؛ مقابله شده؛ ۵۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۱/۹سم [ف: ۱ - ۳۵۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۲/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۵۰گ (۴۸پ-۹۷)، ۱۵ سطر [سنا: ف: ۲ - ۱۷۹]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۵۲/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و المراد من الصوم من غیر تبییت عدم العزم علی اتمامه لانه لیس صیاماً.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱ص (۳۲)، ۲۰ و ۲۴ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۸۳۶]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۵۰/۲-۳۳/۱۰۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** العاشر صوم کل خمیس وکل جمعة وکذلک کل اثنین لما رواه اسامة ابن زید ان النبی صلی الله علیه وآله کان یصوم الاثنین والخمیس.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۴۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۰۱۴]

۹. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۵۳۷]

● **الصومیة** / فقه / عربی
aṣ-ṣawmīyya
آل کاشف الغطاء، علی بن جعفر، - ۱۲۵۳ قمری
āl-e kāšef-ol-qetā', 'alī ebn-e ja'far (- 1838)
احکام روزه در این رساله به طور نسبتاً مفصل بررسی شده است.
آغاز: کتاب الصوم و هو توطین النفس علی الکف عن اشیاء مخصوصة فی زمان مخصوص من مکلف مخصوص کما سیجیء بیان جمیع ذلک انشاء الله
[الذریعه ۲۰۶/۱۱ شماره ۱۲۳۸؛ دنا ۲۱۶/۷]

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۳۶/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۴۳ق؛ مصحح، از نسخه مؤلف نوشته و با آن مقابله شده؛ ۸۳ص، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: - ۳۴۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۷۵/۲
نسخه اصلی: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۶۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۹/۱ط
آغاز: برابر؛ **انجام:** او وجوب اعتدادها فی المسجد مدة الاعتکاف قولان تمت رسالة الصومیه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۴۳ق؛ جلد: مقوایی، ۱۱۱ص (۱-۱۱۱)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۱۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۴/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ مایل به نستعلیق، کا: حسین سبزواری، تا: حدود ۱۲۵۱ق، در غایت استعجال به امر عالم علامه سید حسین یزدی؛ کاتب شاگرد شیخ علی کاشف الغطاء (مؤلف صومیه) بوده و در پایان ازو تبجیل فراوان کرده، پایان کتاب: «بلغ المقابلة الی هنا بطریق الدقة مع نسخة حکم شیخنا بصحتها مشافهة»؛ ۶۱گ (۱۶۶ر-۲۲۶پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۶سم [ف: ۴۱ - ۱۸۰]

● **صومیة = الرسالة الصومیة = فقه الصیام** / فقه / عربی
ṣawmīya = ar-r.-uṣ ṣawmīya = fiqh-uṣ ṣīyām
رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)
رساله‌ای است که مؤلف بنا به درخواست عده‌ای از شاگردانش در «فقه صیام» در یک «مقدمه» و سه «باب» و یک «خاتمه» نگاشته است: المقدمة: فی فضل الصوم و الصائم ...؛ باب ۱. فیما یتحقق به الصیام فی نفسه، دارای هفت فصل؛ ۲. الصوم الواجب، حاوی سه فصل؛ ۳. الصوم المندوب و المحظور، شامل سه فصل.
آغاز: حمدله. صلاة. ان جماعة من الاحباب و من مخلص الاصحاب ... قد التمسوا منی ان اصنف لهم رسالة فی فقه الصیام و ما فرضه الله سبحانه علی العباد و مائدیهم الیه من المسایل و الاحکام ...
انجام: و المراد بالوجوب الثبوت للاجماع علی عدم الوجوب الشرعی فاذا انتفی الوجوب الشرعی فسقوط الخیار التنزیهی کما لایخفی. تم.
[الذریعة ۲۰۶/۱۱؛ دنا ۲۱۶/۷ (۵ نسخه)؛ فهرست کتب مشایخ ۳۲۱ «رساله»؛ الذریعه ۲۰۶/۱۱ «الرسالة الصومیة» که گویا همی است و می‌گوید یکی از شاگردان ایشان به نام عباس بن علی آن را به فارسی ترجمه کرده]
شرح و حواشی:
۱- صومیة (ترجمه)؛ عباس بن علی (-۱۳)

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۱۲/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق پخته، کا: عبدالعلی بن محمد صالح، تا: ۱۲۴۹ق؛ ۱۱۱ص (۹۲-۲۰۲) [عکسی ف: ۱ - ۲۸۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد رضا وزین العابدین، تا: ۱۲۵۴ق؛ واقف: میرزا اسدالله فاضلی، تیر ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۷۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۱-۹۲۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۸۵/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و احوط منه ما اختاره المفید أنها کفاره قتل الخطأ و الله تعالی أعلم.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: نعمة الله بن محمد مهدی اصفهانی، تا: ۱۲۶۶ق؛ در حواشی سؤال و جواب‌های فقهی و متفرقه نوشته شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۱۲۵ر-۱۳۳پ) [ف: ۱۲ - ۳۵۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۳۰۸
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: - ۶۶۴]

۵. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۵۳۷]

● صومیة (ترجمه) / فقه / فارسی

sawmīya (t.)

عباس بن علی، ق۱۳ قمری

'abbās ebn-e 'alī (- 19c)

وابسته به: صومیة = الرسالة الصومیة = فقه الصیام؛ رشتی، کاظم بن قاسم (۱۲۱۲-۱۲۵۹ق)

ترجمه‌ای است بر رساله صومیه استادش سید کاظم رشتی که آن را به درخواست استادش ترجمه و فقط به فتاوای وی اکتفا کرده و مباحث استدلالی را متعرض نشده است و آن را در یک «مقدمه» و سه «باب» و «خاتمه» ترتیب داده است: مقدمه: در فضیلت روزه و روزه‌دار؛ باب ۱. با هفت «فصل» در واجبات و محرمات روزه: فصل ۱) نیت، ۲) اکل و شرب، ۳) جماع، ۴) بواقی آنچه امساک از آنها واجب است، ۵) مستحبات، ۶) مفطرات، ۷) صحیح و غیرصحیح از روزه؛ باب ۲. مشتمل بر پنج «فصل» در روزه واجب: فصل ۱) اوقات روزه، ۲) هلال ماه، ۳) روزه قضا، ۴) روزه کفاره، ۵) ملحقات؛ باب ۳. روزه مستحب و مکروه، شامل چهار «فصل»: فصل ۱) اوقات روزه مستحب، ۲) روزه‌های حرام، ۳) روزه مکروه، ۴) روزه تأدیبی.

آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی ... اما بعد بنده فقیر مستمد فیوضات رب ازلی عباس بن علی عفی الله عنهما گوید؛

انجام: و از برای اوست افطار هر وقت که خواهد و لکن بعد از زوال مکروهست.

[دنا ۲۱۶/۷ (۱۰ نسخه)]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۵۱/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالکریم پسر معصوم قزوینی، تا: ۱۷ جمادی الاول ۱۲۴۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج تریاکی، ۹۹گ (۷۸-۱۷۶)، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳ - ۹۶۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۶۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۳۳گ (۳۲ر-۶۴پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۳۶۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۱۹/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسین بن آقا علی اصغر گوگدی گلپایگانی، تا: جمادی الثانی ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶گ (۱۹۰پ-۲۲۵پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۰ - ۱۲۰]

۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۵۹/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ملتمس دعاست و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم
خط:نسخ، کا: زین العابدین ارومی، تا: ۱۲۵۷ق، جا: کربلا؛ ۴۶گ (۲۴۸پ-۲۹۳پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۳ - ۶۷]

۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۰۵/۳
خط: نسخ، کا: حسن بن ملاجعفر خوی، تا: ۱ ربیع الثانی ۱۲۵۷ق؛ تملک: محمد جعفربن حسن ایوواوغلی بن ملاجعفرخویی با مهر «... محمد جعفر» (مربع)؛ ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۲۰۴]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۵۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد علی رضوی، تا: ۱۲۵۷ق؛ واقف: قطب المحدثین، بهمن ۱۳۳۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۶۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲۱ - ۹۲۷]

۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۶/۲
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق [ف: ۳ - ۳۰]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۵۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ملا سبز علی حیدر، تا: ۱۲۵۸ق؛ واقف: حاج قطب المحدثین، بهمن ۱۳۳۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج ماشی، ۵۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۰ - ۳۳۱]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۹۹/۵-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: پیش از۱۲۵۹ق؛ ۵۹ص (۲۴۸-۳۰۶) [عکسی ف: ۱ - ۲۵۱]

۱۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۶۱/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما صفات ثبوتیه و سلبیه و احکام معاد را در

رسالات متعدده و اجوبة المسائل به لغت عربیه و فارسیه بیان کرده ام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۴۷ق؛ اهدایی: میرزا محمود شیخی زاده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۷۹۱]

● **صومية** / فقه / فارسی

sawmīya

نوری، محمد تقی بن علی محمد، ۱۲۰۱ - ۱۲۶۳ قمری

nūrī, mohammad taqī ebn-e ʻalī mohammad (1787 - 1847)

رساله فتوایی است در احکام صوم که مؤلف در چند فصل برای عمل مقلدین خود ساخته است. در این رساله او از فتوای خود در این‌که کشیدن دود در روزهای این ماه روا است دفاع کرده است. در پنج «فصل»: ۱. بیان ماهیت و نیت روزه؛ ۲. بیان اموری که قصد امساک از آنها لازم است؛ ۳. بیان موجبات قضا و کفاره؛ ۴. مکروهات روزه؛ ۵. بیان پاره‌ای از احکام.

آغاز: الحمد لمن من علینا بجعل الشریعة و الدین و الصلوة علی محمد ... اما بعد چنین گوید ... که چون صوم از اعظم عباداتست و ابتلای مردمان بآن بسیار است ...

[دنا ۲۱۷/۷(۶ نسخه)؛ الذریعه ۲۰۵/۱۱]

۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۷۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: - ۲۷۸]

۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۹۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اذکرونی فی اوقات الخلوة ایها المومنان فانی محتاج فقیر و الحمدلله اولاً و آخراً

خط: نستعلیق، کا: میرزا بابا، تا: شنبه ۱۲ شعبان ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۲۱گ (۴۹ر-۶۹پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۲۶۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۴۸

آغاز: بدون وضوء برسد حرام است؛ **انجام:** قضا و کفاره لازم می‌شود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور [الفبائی: - ۳۸۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۸۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** اندیشه کارت نما.

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۸گ (۱پ-۲۸ر)، ۱۴ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۴۷۷]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۷۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** یازدهم خوردن و آشامیدن عمداً، سهواً ما حی ست. مفسداً و الا فلا. تمام شد.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶-۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۱۶۰]

۶. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۵۳/۲

کا: جعفر بن میرزا محمد ساکن قریه کشکک، تا: ۱۲۵۸ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: - ۱۷۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۸۸/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اخبار که مشایعت و زیارت قبر حسین علیه السلام و نحو آن گواهی می‌دهد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸گ (۱۰۶ر-۱۵۳پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴۴- ۲۴۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۸۶/۳

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی احل لنا صید البحر و طعامه و الطیبات و حرم علینا ما امسکه غیر الجوارح؛ **انجام:** حوط این است که ازین چنین اجتناب کند اگر چه لزوم این محل اشکال است.

بخش اندکی از ابتدای رساله در نسخه موجود است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد، تا: ۱۲۶۲ق؛ رکابه‌دار؛ ۵گ (۱۰۵پ-۱۰۹پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴۴ - ۲۴۰]

۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۴۴/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ قطع: خشتی [ف: ۱۰۸]

● **الصومية** / فقه / عربی

aṣ-ṣawmīyya

صاحب جواهر، محمد حسن بن باقر، ۱۲۰۰؟ - ۱۲۶۶ قمری

sāheb javāher, mohammad hasan ebn-e bāqer (1786 - 1850)

رساله عملیه فقهیه ای است در بیان مختصر احکام روزه. بخشی از «نجات العباد» صاحب جواهر است. گویا در ابتدا به صورت مستقل نگاشته شده و سپس به نجات العباد ملحق شده است.

آغاز: بسمله حمدله وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین فیقول العبد القاصر محمد حسن بن مرحوم الشیخ باقر انه قد التمس جماعة من اخوانی فی الدین ان اکتب لهم رسالة فی احکام الصوم علی وجه الاختصار ...

انجام: شهر رمضان علی الاصح والاحوط مراعات الترتیب فیها مثل کفارة الظهار والله هو العالم بحقایق الاسرار قدتم

چاپ: این رساله همراه نجاة العبادة به چاپ رسیده است

[الذریعة ۶۰/۲۴، ۲۰۵/۱۱؛ دنا ۲۱۷/۷]

شرح و حواشی:

۱- صومیه (ترجمه)؛ تهرانی، علی بن خلیل (-۱۲۹۶)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۳۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، کا: ابوالقاسم، تا: ۱۸ و ۲۸

رجب ۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج حنایی، ۲۳گ (۱۱۲ر-۱۳۴ر)، ۲۰-۱۶ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۹ - ۱۴۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۴۱/۲

آغاز: بسملة، الحمدلله رب العالمین ... کتاب الصوم و فیه فصول الأول فی النیة و فیه مباحث، الأول یشترط فیه النیة کغیره من العبادات علی الوجه الذی قدمناه فی الطهارة و الصلاة من انها الداعی دون الآخر؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: راضی بن سید حسین بن سید احمد، تا: ۲۳ صفر ۱۲۴۹ق؛ کاغذ: فرنگی، ۲۶گ (۹۷پ-۱۲۲ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۹ - ۵۹۵]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۷۲/۲

آغاز: برابر

نسخه اصل:کتابخانه مدرسه نمازی ـ خوی۱۱۴؛خط:نستعلیق، کا: خلیل بن ابراهیم صغری ساز،تا:۱۲۶۰ق؛۲۹ص [عکسی ف: ۳ - ۶۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۳۰/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شام یک‌شنبه ۱۱ رمضان ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸ - ۴۲۸]

۵. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۱۵/۳

بی‌کا، تا: فی ۷ رمضان ۱۲۶۱ق [تراثنا: س۶ش۴ - ۹۵]

۶. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۳/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۰ جمادی الاول ۱۲۶۳ق؛ ۱۳گ (۶۹پ-۸۱پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۵]

۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۲۹۶/۳

خط: نسخ، کا: شیخ محمد طهرانی، تا: ۲۹ ربیع الثانی ۱۲۶۴ق، جا: نجف اشرف؛ وسیله شیخ حسین بن شیخ کاظم نجل شیخ صافی طریحی در همین سال تصحیح شده، محشی از شاگرد مؤلف شیخ مرتضی انصاری و دیگران، مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۲۰ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۳۶۳]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالوهاب بن ملا محمد صالح، تا: ۱۲۶۴ و ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج تریاکی مذهب، ۳۰گ (۱۳۸-۱۶۷پ)، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۲ - ۴۸۳]

۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۷/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷گ (۸۰پ-۹۶ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۱]

۱۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۸۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۱۳؛ محشی از شیخ مرتضی انصاری؛ جلد: تیماج مشکی،۱۸گ،۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۸]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۲۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «ص»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: چرم مشکی، ۱۸گ (۸۸پ-۱۰۵ر)، ۲۱ سطر (۹/۲×۱۵/۶)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۸۰]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۶۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان میرزا، ح ح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۹گ (۹۰پ-۱۰۸پ)، ۱۸ سطر (۹×۱۵/۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۴۷]

۱۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۰/۲

انجام: ولم یقصد الانزال بذلک و لا کان من عادته و الاحرم فی الصوم المعین فی وجه قوی بل الاولی ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ ۷گ (۱۱۹ر-۱۲۵پ)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱ - ۱۱۶]

● صومیه (ترجمه) / فقه / فارسی

sowmīye (t.)

تهرانی، علی بن خلیل، - ۱۲۹۶ قمری

tehrānī, ʻalī ebn-e xalīl (- 1879)

وابسته به: الصومیة؛ صاحب جواهر، محمد حسن بن باقر (۱۲۰۰-۱۲۶۶)

ترجمه رساله صومیه شیخ محمد حسن صاحب جواهر است که به دستور مؤلف، علی بن خلیل رازی آن را به انجام رسانده است. کتاب متن شامل هشت «فصل» و یک «خاتمه» است.

آغاز: الحمد لله الذی جعل الصیام مما بنی علیه فروع الایمان و السلام و مبعداً للشیطان ... و بعد مخفی نماناد که چون ... شیخ محمد حسین ... بر حقیر فقیر المتمسک بشریعة النبی الغازی علی بن الخلیل الرازی لازم نمود که رساله صومیه آن جناب را بر وجه اختصار به ترجمه فارسی در آوردم

۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۷۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کفاره اعتکاف مثل کفاره رمضانست و احوط مراعات ترتیب کفاره ظهارست و الله العالم بحقائق احکامه و حججه الطاهرون صلوات الله علیهم اجمعون.

خط:نسخ،کا:محمد قاسم بن حاجی کاظم دربندی، تا: جمعه سلخ رجب ۱۲۶۹ق؛ مقابله شده با نسخه اصل؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ ۲۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۱۱۲]

۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۴۲/۲

آغاز: الحمدلله الذی جعل الصیام مما بنی علیه فروع الایمان و الاسلام و مبعدا للشیطان ... و بعد مخفی نماناد که چون سرکار شریعت مدار محیی الشریعة و غر الشیعة؛ **انجام:** کفاره اعتکاف مثل کفاره رمضان است واحوط مراعات ترتیب کفاره ظهار است والله العالم بحقائق احکامه و حججه الطاهرین صلوات الله علیهم.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با نسخه معتبری توسط عباس الموسوی تصحیح و مقابله شده؛ جلد: تیماج سرخ مذهب، ۲۷گ، ۱۵ سطر،

اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

● **صومیه** / فقه / فارسی

sowmīye

تبریزی ممقانی، محمد بن حسین، - ۱۲۶۹ قمری

tabrīzī-ye mamaqānī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1853)

رساله مختصری است در احکام و مسائل روزه که مؤلف به صورت فتوایی برای استفاده مقلدان خود، نگاشته است. در آن رساله نوشته شده «باب دوم در بیان روزه» که از آن معلوم می‌گردد که این رساله بخشی از رساله عملیه مؤلف بوده است. فرزند مؤلف (محمد تقی نیر) حواشی کوتاهی بر این رساله نوشته است.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۶۵/۱

آغاز:بسمله باب دوم در بیان روزه است و کیفیت و آداب و احکام و شرایط آن در چند فصلی بیان می‌شود بدان که؛ **انجام:** و ارباب استحقاق را بهتر می‌شناسد و اگر خود بدون اذن ایشان فطره را به مستحق برسانند مجزیست و الله اعلم بالصواب و من عنده علم الکتاب

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از محمد تقی نیر فرزند مؤلف؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۱پ-۲۷ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۳۴]

● **صومیة** / فقه / عربی

sawmīya

نظام العلماء تبریزی، محمود بن محمد، - ۱۲۷۱؟ قمری

nezām-ol-'olamā tabrīzī, mahmūd ebn-e mohammad (- 1855)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۶۱/۱۰

آغاز: بسمله الحمدلله الذی هدانا شرایع الاحکام

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج عنابی، ۲۰ص (۱۶۵-۱۸۴)، اندازه: ۸/۵×۱۹سم [ف: ۵ - ۱۵۵۵]

● **صومیه** / فقه / فارسی

sowmīye

تبریزی، محمد باقر بن احمد، - ۱۲۸۵ قمری

tabrīzī, mohammad bāqer ebn-e ahmad (- 1869)

تاریخ تألیف: ۵ رجب ۱۲۷۸ق

رساله در احکام صوم و حاوی فروع و خالی از استدلال است و در یک «مقدمه» و نه «مطلب» و «خاتمه»: مقدمه: در بیان فضیلت روزه؛ مطلب ۱. بیان ماهیت روزه؛ ۲. بیان مکروهات صوم؛ ۳. بیان مسائل متفرقه؛ ۴. بیان بعضی احکام روزه؛ ۵. بیان اقسام روزه و بیان احکامی که متعلق است به آنها؛ ۶. بیان شرایط وجوب صوم و شرایط صحت آن؛ ۷. بیان شرایط قضا و سایر احکام آن؛ ۸. روزه ماه مبارک رمضان؛ ۹. بیان احکام متفرقه؛ خاتمه: در احکام فطره.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۵۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین حمداً کثیراً ما تتابع نعمآئه و توالی آلائه؛ **انجام:** بلکه بفقیر اعلام نماید که خود و یا وکیلش آمده در بلد قبض نماید

خط: نسخ، کا: آخوند ملا عبدالجواد اردبیلی، تا: سه‌شنبه ۲۷ جمادی الثانی ۱۲۸۶ق، جا: تبریز؛ مؤلف گواهی مقابله را به خط شکسته نستعلیق شیوای خود قلمی فرموده؛ مجدول؛ واقف: آقای شجیعی، فروردین ۱۳۱۵؛ جلد: مقوا با روکش پارچه، ۱۰۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۵ - ۵۱۸] و [ف: ۲۰ - ۳۳۰]

● **صومیه (رساله)** / فقه / فارسی

sowmīye (r.)

میرزا محمد مهدی، ۱۳ قمری

mīrzā mohammad mehdī (19c - 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۳۵

آغاز: بسمله، مقدمه در بیان اصطلاحی چند است که در این رساله ضرور است اول باید دانسته شود که آنچه؛ **انجام:** و بعد از بهمسایگان و ضرور است که به ایشان بگوید این فطره است و السلام تمت.

خط: نسخ تحریری، کا: همدانی، محمداسماعیل، تا: ۱۲۱۱ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

● **صومیة** / فقه / فارسی

sawmīya

قزوینی، اسدالله بن محمد ابراهیم، ق۱۳ قمری

qazvīnī, asad-ol-lāh ebn-e mohammad ebrāhīm (- 19c)

در این نسخه فقط احکام مفطرات روزه آمده است. مختصر فتوایی است منتخب از رساله «صومیة» سید محمد شهشهانی اصفهانی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۵۴/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این منتخبی است از رساله صومیه جناب مستطاب سیدنا و مولانا العالم العامل

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۱۱۴پ-۱۱۸پ)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۹۵]

● **صومیه** / فقه / فارسی

sowmīye

گریان شهرابی، محمد حسین بن عبدالله، ق۱۳ قمری

geryān-e šahrābī, mohammad hoseyn ebn-e ʻabd-ol-lāh (- 19c)

اهدا به: ناصر الدین شاه (۱۲۶۴–۱۳۱۳ق)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۸ق

دعاهایی که در ایام ماه مبارک رمضان خوانده می‌شود را در سی «مجلس» نوشته است. نویسنده پس از آوردن بندی از دعا و بیان ثواب به ترجمه و شرح آن پرداخته و هر مجلس را با ذکر مصیبت حضرت اباعبدالله الحسین ختم نموده است و سرودهای زیادی از وی به چشم می‌خورد.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۳۱/۱

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی جعل الصوم لعباده جنة من العذاب؛ **انجام:** تابکی شرم نداری از رسول ×× باد لعنت به تو از رب مجید؛ از مکالمات سکینه شورش از مجلس برخواست.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۹ق؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ – ۳۱۶]

● **صومیه (رساله)** / فقه / فارسی

sowmīye (r.)

قره‌جه‌داغی، محمد باقر بن محمد سلیم، – ۱۳۰۱ قمری

qara je dāqī, mohammad bāqer ebn-e mohammad salīm (- 1884)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۴۳۴

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... اما بعد پس این رساله مختصریست در احکام صوم مرتب بمقدمه و چند مبحث؛ **انجام:** بهر فقیری کمتر از یک صاع داده نمی‌شود در صورتیکه فطره هم بسیار باشد و الا پس داده می‌شود و چنانچه وسعت داشته باشد و ممکن شود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۵ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا [رایانه]

● **صومیة** / فقه / عربی

sawmīya

ناشناخته:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۴۱/۲

کا: ابوالحسن بن سید محمد نبی، تا: ۱۲۰۴ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، مقابله شده؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۸ش۴ – ۶۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۹

آغاز: بسمله، الحمد لله ... العالمین و الصلوه و السلام علی سید الانام و خاتم الانبیاء و المرسلین و علی ولی الله.؛ **انجام:** ما رواه الشیخ عنهم رسله ان اصحاب الکبائر تقیلون فی الرابعه ...

زمان تألیف: قرن سیزدهم. نویسنده می‌گوید پس از آن‌که موفق شدم دو رساله یکی به نام «آیه محکمه» و دیگری به نام «فریضه عادله» بپردازم بر آن شدم که رساله صومیه را بنویسم و تقدیم آستان محمد شاه کنم و پس از آن سایر ابواب فقه را در تلو آن به خدمت آن آستان آورم چه رسول خداوند در ضمن حدیث مشهور فرموده است: «انما العالم ثلاثه: آیه محکمه و فریضه عادله و سنه قائمه و الباقی فضل» در این حدیث مقصود از سنه قائمه فقه است که علم شریعت می‌باشد و فریضه عادله علم طریقه و آیه محکمه علم حقیقه است. او پس از بیان این مطالب واجبات و مستحبات و محرمات و مکروهات صوم را مفصل شرح می‌دهد و روزه شرعی را کاملا بیان می‌کند؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳، جا: تهران (شاید)؛ ساده، آخر ناتمام؛ ۶۴گ، ۲۲ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۷ – ۲۶۷]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۴۴/۱۰

آغاز: احمد بن ادریس عن محمد بن حسان عن محمد بن علی ... عن ... قال رسول الله (ص) الصائم فی عباده و ان کان علی فراشه؛ **انجام:** قال امیر المؤمنین (ع) علیکم فی شهر رمضان بکثرة.

شاید قطعه ای از اصول کافی یا من لا یحضره الفقیه باشد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ترمه، جلد: تیماج سرخ، ۸گ (۱۱۹–۱۲۶)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ – ۱۶۰]

● **صومیه** / فقه / فارسی

sowmīye

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۱

آغاز: بسمله و به نستعین، ثنای واجب و شکر متعاقب؛ **انجام:** چون باز گردد ... حیدر الطبسی.

خط: نستعلیق، کا: حیدر طبسی، تا: ۹۶۳ق، جا: یزد؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [الفبائی: – ۳۸۸]

● **صوم یوم عاشورا** / فقه / عربی

ṣawm-u yawm-i ʻāšūrā

طباطبائی اصفهانی، محمد

tabātabā'ī esfahānī, mohammad

در آغاز این رساله استدلالی احادیث نهی از روزه روز عاشورا و احادیث مخالف آنها را نقل کرده و با چند وجه بین آنها جمع می‌کند و در نتیجه به ترک روزه این روز احتیاطاً دستور می‌دهد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۹۸/۱۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فاعلم أرشدک الله تعالی الی

طریق الحق و الصواب أن اکثر العلماء؛ **انجام:** لعدم الوجوب بعد النسخ بالاتفاق. فتأمل.
خط: نستعلیق، کا: محمد جواد بن مرتضی طباطبائی اصفهانی (نوه صاحب رساله آخر)، تا: ۳ جمادی الاول ۱۱۹۸ق؛ جلد: مقوایی، ۴گ (۱۱۸پ-۱۲۱ر)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۹ - ۲۹۶]

● **صهلة القارح** / - عربی

ṣahlat-ul qāriḥ

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۰/۲-ف

نسخه اصل: عزت بک قویون ش ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ جمادی الاول ۶۶۴ق؛ ۱۱۸گ (۲۱۹پ-۳۳۶ر)، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۵۶]

● **صیام** / اجتهاد و تقلید / فارسی

sīyām

کنتوری، حامدحسین بن محمدقلی،۱۲۴۶-۱۳۰۶ قمری

kantūrī, hāmed hoseyn ebn-e mohammad qolī (1831 - 1889)

رساله منتخب تحقیقی و فتوایی در مسائل روزه و مفطرات ان است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۱۲

آغاز: بسمله. اما قصد یقین پس در چیزی که که متعلق است من الله مثل صوم شهر رمضان حاجت به تعیین؛ **انجام:** روزه گرفتن شروع بکند که ثوابش بیشتر است که ثواب خوردن افطار ثواب صوم یکماه دارد فقط .
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ذیلاً دو برگ از کتاب شرایع الاسلام محقق حلی در مبحث نکاح موجود است؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا قهوه‌ای، ۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۴۸]

● **صیانة الابانة عن وصمة الرطانة** / فقه / عربی

ṣīyānat-ul ibāna ʻan waṣmat-ir raṭānat

شریعت اصفهانی، فتح الله بن محمد جواد، ۱۲۶۶ - ۱۳۳۹ قمری

šarīʻat-e esfahānī, fath-ol-lāh ebn-e mohammad javād (1850 - 1921)

وابسته به: ابانة المختار فی ارث الزوجة من ثمن العقار بعد الأخذ بالخیار؛ شریعت اصفهانی، فتح الله بن محمد جواد (۱۲۶۶-۱۳۳۹)
تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۱۲ شعبان ۱۳۲۰ق
این رساله را مؤلف، در پاسخ اعتراضات مولی محمد کاظم خراسانی بر «ابانة المختار فی ارث الزوجه ...» نوشته است، در شش «مقاله».
آغاز: بسمله. حمدله ... و بعد فان الرسالة الموسومة بابانة المختار فی الزوجة من ثمن العقار بعد الاخذ بالخیار التی قد صنفتها
[دنا ۲۱۸/۷؛ الذریعة ۱۰۳/۱۵-۱۰۴ و ۵۹/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۲۷/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** خیرا من اولاده.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۱۲ شعبان ۱۳۲۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۲گ (۱۰۴پ-۱۱۵پ)، ۲۱ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۹ - ۱۵۰۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۵۵/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لعله اراد ما لا ینافی هذا المعنی و بهذا نختم الکلام ... حرره فقیر عفو ربه فی الاخرة مصنفه الجانی الفانی فتح الله الشیرازی الاصفهانی الغروی و فقه الله للعمل بما یزینه و البعد عما یشینه و اتی کتابه بیمناه و جعل آخرته خیرا من اولاه.
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۸ص (۸۱-۱۰۸)، ۲۱-۲۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۸۴۴]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۸۰/۲
آغاز: برابر
نسخه اصلی: کتابخانه شخصی -ایران؛ خط: نسخ، کا: شیخ حسین سرخابی، تا: غره جمادی الثانی ۱۳۳۵ق؛ مصحح؛ ۲۴ص(۶۸-۹۱) [عکسی ف: ۵ - ۳۴۲]

۴. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۳/۲
خط: نسخ، کا: شیخ حسین سرخابی تبریزی، تا: غره جمادی الثانی۱۳۳۵ق [ف: - ۷۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۸۲/۲
آغاز: برابر **انجام:** و لعله أراد ما لا ینافی هذا المعنی، و بهذا نختم الکلام حامدا الله المنعام ...
خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد حسن هشترودی تبریزی، تا: ۱۳۳۵ق، جا: نجف اشرف، برای کتابخانه صدر الاسلام میرزا محمد امین خوئی؛ حسنعلی همدانی در همان سال آن را با اصل مؤلف مقابله کرده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ(۳۸پ-۵۲ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۲ - ۱۶۰]

← صیت و صیدا (رسالة فی ...) ⊳ اثبات الواجب القدیم
← صیت و صیدا (رسالة فی ...) ⊳ الحسن و القبح

● **صیحه و صدا** / عرفان و تصوف / عربی، فارسی

sayhe va sedā

دوانی، محمد بن اسعد، ۸۳۰ - ۹۰۸ ؟ قمری

davvānī, mohammad ebn-e asʻad (1427 - 1503)

رساله‌ای کلامی، فلسفی و عرفانی و مشتمل بر یک «مقدمه» و

یک «صیحه» و چند «صدا» در اثبات واجب عز اسمه و بیان تکالیف عباد می‌باشدکه به درخواست یکی از برادران حقیقی تألیف شده است.
آغاز: سبحانك انت انت تعالیت عن مداناة الاشباه و الامثال ... اما بعد برادر طریقی و دوست حقیقی فخر القبایل و ذخر الاوایل ... التماس نمود ... تا آنکه التماس بحدی رسید ... صیحه و چند صداست ادا یافته ...
انجام: پس ملاك امر در دین مبین و طریق مستبین تسلیم و انقیاد است ... و بحق من له عندك رتبة من الاولياء و الصديقين و الشهداء و الصالحين اللهم صل و سلم عليه و عليهم اجمعين تسليماً كثيراً طيباً مباركا
چاپ: به کوشش اسماعیل واعظ جوادی، تحقیق، ج۲ ش ۱۲ و ج۳ ش۱ و ش۲ و ش۳
[دنا ۲۱۸/۷–۲۱۹ (۲۵نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۲/۱: ۱۲۷۲؛ ریحانة الادب ۲۳۲/۲– ۲۳۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۸۷/۱
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: تیماج، ۵گ (۳پ–۷پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۲ – ۳۲۰]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۵۴/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۰ص (۳۸–۴۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۲ – ۱۹۰]
۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۹/۱۱ حکمت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، قطع: ربعی [ف: ۲ – ۴۱]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۶ ذیقعده ۹۳۰ق؛ تملك: محمد جعفر بن محمد یوسف متطبب خادم روضه مقدسه، فرزند وی ابن محمد جعفر طبیب یوسف خادم با مهر «لا اله الله الملك الحق المبین» (مستطیل)، محمد حسین بن تقی رضوی» با مهر «محمد تقی محمد حسین الرضوی» (مربع) و «عبده محمد حسین الرضوی» (بیضی)، اسدالله بن محمد مهدی خادم حسینی با مهر «العبد الرضوی» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، ۷گ(۱پ–۷ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۲ – ۷۸۴]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۱/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق ریز، کا: علی بن مسافر قاضی، تا: ۹۳۹ق، جا: تبریز؛ ۱۳گ (۷۶ر–۸۸ر) [ف: ۳ – ۴۷۲]
۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵۳/۱۳ حکمت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۴۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، قطع: بغلی [ف: ۲ – ۵۷]
۷. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۲۳۷/۵
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶ – ۶۹۲]
۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۶۸/۴
خط: نستعلیق، کا: حیدر بن علی بن اسماعیل کرکی، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۳پ–۵پ)، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [نشریه: ۱۳ – ۲۴۲]
۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۰/۲۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کا: ابوالحسن بن محمد هادی قاینی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی مذهب، ۷ص (۱۰۷–۱۱۳)، اندازه: ۱۱/۳×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۱ – ۴۷۵]
۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۱۴/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ شعبان ۱۰۳۲ق؛ ۳۰ص (۷۲–۱۰۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳۳/۱ – ۶۵]
۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۷/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۴۲ق؛ محشی؛ ۷گ (۱۱۸پ–۱۲۴ر)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۶ – ۲۲۴۵]
۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۱۰/۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: نصیری، تا: ۱۰۴۶ق، جا: شیراز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۶۲پ–۶۶پ)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۹ – ۲۲۲]
۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۹۲/۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد بن حسین عقیلی استرآبادی، تا: ۱۰۵۸ق؛ کاغذ: ترمه، ۱۲ص (۲۶۱–۲۷۲)، ۲۴ سطر [ف: ۹ – ۲۳۶]
۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۵/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۲ق؛ ۸ص (۲۱۶–۲۲۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳۲ – ۲۰۰]
۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵۰۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد شفیع فیروزآبادی، تا: ۱۰۸۳ق، جا: حیدرآباد؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۵ – ۱۳۰]
۱۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۳۶۵/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و مشارب انسان ظاهر است و سخن درین دایره و اسرار نهایت ندارد و الله یقول الحق و هو یهدی السبیل
خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع فیروز آبادی، تا: ۱۰۸۳ق، جا: حیدرآباد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۳۴ر–۴۲ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [مؤید: ۳ – ۳۰۳]
۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۷/۱۶
آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: علی بن محمد، تا: ۲۷ محرم ۱۰۸۵ق، حسب امر امیر کلب علی میرزا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۶گ (۱۹۸پ-۲۰۳ر)، اندازه: ۱۵/۲×۲۷/۵سم [ف: ۴۳ - ۵۲]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۵۷/۱۱

کا: علی نقی بن حاجی محمد امین قاری ساروی، تا: شام یک شنبه ۲۶ صفر ۱۰۸۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۴۲پ-۴۵پ)، ۲۶ سطر (۱۴×۲۰)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۷ - ۲۶۶۷]

۱۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۱/۱۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲، جا: کرمان [نشریه: ۲ - ۱۰۶]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۷۰/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محمد حسین، تویسرکانی، تا: ۱۱۱۸ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۸گ (۶۷-۷۴)، ۱۵ سطر، اندازه: ۵/۵×۱۲سم [ف: ۲۸ - ۱۰۱]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۹/۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعصمنا فیه عن الزیغ و الزلل ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۲۲ق؛ ۱۱ص (۴۱۹-۴۲۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۲ - ۰]

۲۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳۴/۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۳۷]

۲۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۱۲/۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دهه وسط محرم ۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ(۲۲۶پ-۲۳۰پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۴]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۸۹/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن محمد تقی لاری، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۱۵-۲۶)، ۱۴ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۳۵۲]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۴/۴-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 143 (بلوشه ش ۱۵۳)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۳۵]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۹۶/۴

آغاز: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[ف:۵-۲۶۳]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۲۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ با یک سرلوح ممتاز؛ ۱۳گ (۱پ-۱۳ر)، ۱۲ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۱۱۸]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۷/۹

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۹ص (۵۵-۶۳) [ف: ۵ - ۵۰۲]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الشهداء و الصالحین ... و صحبته الالقیاء.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [الفبائی: ۳۸۸]

← الصید ← احکام الصید و الذبایح

← صید ← احکام صید

● الصید (رسالة فی) = آلة صیدیة و حالة فیدیة / فقه / عربی

aṣ-ṣayd (r.-un fī) = ālat-un ṣaydīyya wa ḥālat-un faydīya

بصری، احمد بن عبدالرضا، ق۱۱ قمری

basrī, ahmad ebn-e ʻabd-or-rezā (- 17c)

اخبار و احادیث راجع به شکار و احکام صید است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۰۸۸/۱

آغاز: بسمله. اما بعد فیقول ... مهذب الدین احمد بن عبدالرضا هذا یا اخ الرحب و القید فی الکلب و الصید؛ **انجام:** و ذلک کاف فی ذلک شاف و الحمدلله وحده و صلی الله علی محمد وآله بعده.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با علامت بلاغ، با یک سرلوح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۰گ (۲پ-۲۱پ)، ۱۹ سطر(۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۸۱]

● صید / فقه / فارسی

seyd

ناشناخته:

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۷/۷

خط: نستعلیق، کا: غلامحسین بن ملا حسن، تا: صفر ۱۲۸۱ق [ف: ۳ - ۳۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۰۵/۵

آغاز: ... بی آفتی بمیرد ... مسئله - اگر ماهی در بیرون آب مرده باشد حلال است ... فصل هشتم در بیان ذبح کردن و کشتن ... فصل نهم در بیان آنچه حلال است و حرام ... فصل دهم در مذهب امام شافعی حرام است؛ **انجام:** در باب الظاء المعجمه ظبی بفتح ظاء و سکون باء موحده به فارسی آهو، به تیزی چشم او را وصف کرده اند (نسخ سده یازدهم)

به ترتیب تهجی با آوردن حکم فقهی و خاصیت هر یک از جانوران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای، اندازه: ۱۲/۸×۱۹/۳سم [ف: ۷ - ۱۴۰]

● صید البحر / گوناگون / عربی

ṣayd-ul baḥr

کشفی، جعفر بن ابی اسحاق، ۱۱۸۹ - ۱۲۶۷ قمری

kašfī, jaʻfar ebn-e abī-eshāq (1775 - 1851)

در نکات علمی متفرقه با عناوین «صید، صید» درباره بعضی از امور اعتقادی و کلامی و فلسفی و شرح پاره‌ای از آیات و احادیث و مسائلی از ادبیات، که مؤلف می‌گوید در بعضی از آنها از تقلید به وجدان رسیده و در بعضی دیگر از وجدان به عیان و بعضی دیگر از عیان به معیت رسیده است.
آغاز: بسم الله خیر الاسماء و الحمد لله رب الارض و السماء و الصلاة علی محمد صفوة الاصفیاء و آله النجباء النقباء ...
انجام: بفهم هذا الصید و حفظه فانه صید بسیط نشیط اصطید من البحر المحیط و الحمد لله تعالی

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۷۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملکی به سال ۱۲۷۱ درج شده با تصریح به این‌که در سفر شیراز به تملک درآمده، در پایان زبدة الاصول شیخ بهائی (چاپ سنگی) الحاقی شده؛ جلد: تیماج، ۸۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۱ – ۲۰۵]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۹/۵
خط:نسخ،بی‌کا،تا:۱۲۷۸ق؛۳۰سطر،اندازه:۱۶×۲۸سم [ف: ۲ – ۳۶۳]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعتقد أنه مغفور و غیر ممکن غفرانه و عفوه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۰۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱× ۱۷سم [ف: ۱۰ – ۲۱۹]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۰۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج [رایانه]

● **صید المحرم** / فقه / عربی
ṣayd-ul muḥrim
موسوی خوانساری، محمد حسین بن محمد، – ۱۳۲۸ قمری
mūsavī xānsārī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad (- 1910)
رساله در این که شخص محرم نباید صید کند، آیا این موضوع اختصاص بصید حرام دارد یا صید حلال نیز مشمول این حکم می‌باشد. رساله حاضر به طور استدلال در این مسئله بحث کرده، و موضوع ناتمام مانده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۴۱/۱۶
آغاز: الحمدلله و الصلاة علی محمد و آله ... و بعد من جملة محرمات الاحرام الصید و هل الصید المحرم علی المحرم مطلقه حلالا کان ام حراماً؛ **انجام:** لاجماعهم علی جواز قتل بعض أنواع المحرم من الصید
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۷۷ر–۱۷۸پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸ – ۲۴۸]

← صید مروارید > المناص فی احوال الغوص
← صیدنامه > صیدنامه
← صیدنامه > صیدیه
← صیدنامه > بازنامه

● **صید نامه = صیدیه = شکارنامه** / فقه / فارسی
seyd-nāme = seydīye = šekār-nāme
حفید تفتازانی، احمد بن یحیی، – ۹۱۶ ؟ قمری
hafīd-e taftāzānī, ahmad ebn-e yahyā (- 1511)
اهدا به: بدیع الزمان بهادر
در دوازده «فصل» و یک «خاتمه»: ۱. بیان دلایل بر جواز صید کردن؛ ۲. شرایط صید کردن؛ ۳. حلال است صید کردن به باز و مانند آن از مرغانی که به چنگال شکار می‌کنند ...؛ ۴. سگ و یوز و مانند آن وقتی معلم می‌گردد چنانچه کشته او حلال بود ...؛ ۵. مسایل تیز انداختن؛ ۶. مسایل صید ماهی؛ ۷. صید و شکاری ملک شخصی می‌شود به گرفتن او و گرفتن بر دو نوع است ...؛ ۸. بیان ذبح کردن و کشتن؛ ۹. بیان آنچه حلال است و حرام از جانوران؛ ۱۰. مذهب امام شافعی حرام است هر جانوری که به دندان خود شکار می‌کند و صید می‌گیرد ...؛ ۱۱. بقیه طعام و آب یعنی پس مانده هر چند جنب یا زن حایض باشد یا کافر باشد پاک است؛ ۱۲. به مذهب امام شافعی بول و اوفکنده هر چهار پای و جنبنده و هر مرغی که باشد پلید است؛ خاتمه: در بیان نام‌ها و حکم‌ها و خاصیت‌های جانوران و غرایب حکایات که از ایشان نقل کرده‌اند به ترتیب حروف تهجی، در چندین باب (برای هر حیوانی با عنوان‌های «الحکم» و «خاصیت» توضیحاتی داده شده است).
آغاز: بهترین طائر با فال مبارک بال که طیران کند در هوای ابتدای امر ذی بال حمد خداوندی که بکمال قدرت، اصناف چرنده و پرنده را در صحرای وجود، خلعت خلقت بخشید ...
انجام: الحکمة: موی زیادتی که در پلک چشم پیدا شده ... طلا کنند موی زیادتی بر نیاید و چشم صلاح یابد و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع والمآب.
[نسخه‌های منزوی ۴۲۰؛ نشریه ۲۳۵/۸، ناشناس؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶۹/۵؛ مشترک پاکستان ۴۴۲/۱ (۱۵ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۷۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، ۶۶گ، ۱۱–۱۴ سطر، اندازه:۸ × ۱۳سم [ف: ۳۸ – ۵۳۳]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۴/۸
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قاسم بن خواجه خورد درمیانی قاسی، تا: ۱۰۷۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن مشکی مذهب، ۵۱ص (۲۰۹-۲۵۹)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۱۲، اندازه: ۱۵/۷×۲۸/۶سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۱۵]

● **صیدنامه** / فقه / فارسی

seyd-nāme

رازی، محمد سلیم، ق۱۱ قمری

rāzī, mohammad salīm (- 17c)

اهدا به: صدرالسلطنه

گفتاری است در صید و ذباحه، با عنوان «مسأله مسأله» که برای سلطان روزگار خود صدرالسلطنه نگاشته است. رازی رساله دیگری در آداب شکار به نام صیدنامه خانی برای شیخ علی خان از امرای مشهد در عرض ۹۷ روز (غره رمضان تا ۷ ذیحجه ۱۰۶۸ق) نوشته است که نباید آن را با این رساله یکی گرفت. (حکیم)

آغاز: صدر رسائل دین مبین جز شکر نعمت پادشاهی که فضای وجود شکار گاه قدرت اوست ... و بعد این چند کلمه ای است که بر وفق اراده مخدوم ... کاسمه شریف صدرا ... در احکام صید نوشته شده

انجام: مسئله. از حیوانات بحری همین ماهی که او را فلس بود حلال باشد بغیر آن حرام باشد ...

[نسخه‌های منزوی ۴۳۱/۱ (مؤلف مردد و آغاز غیر از آغاز این رساله است)؛ الذریعه ۱۰۵/۱۵؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶۹/۵-۳۸۷۱ (نسخه‌های دو کتاب رازی خلط شده است)؛ فهرستواره فقه هزار و چهارصد ساله ص ۸۸؛ دنا ۲۱۶/۷ (با در هم آمیختگی در معرفی نسخه‌های دو کتاب)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۸۰/۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ ۵گ (۵۰۹-۵۱۳) [ف: ۱۵- ۳۴۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۸۵

خط: نستعلیق، کا: نجف علی حسینی درجزینی، تا: ۱۰۷۰ق؛ ۳۴۴ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۶۹]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۱/۲۹

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس؛ بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ متن و هامش؛ ۲ص (۱۰۶-۱۰۷) [ف: ۵ - ۱۸۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج، ۳گ (۱۷۵پ-۱۷۷ر) [ف: ۲۹/۱-۱۳۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۲۵/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱پ-پ)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۳۲۸]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۰۱/۹

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۵۰۲۵/۱ مجلس تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج نیلی، ۵گ (۲۱۱پ-۲۱۵ر)، اندازه: ۱۰× ۱۸سم [ف: ۱۹ - ۹۳]

● **صیدنامه** / حیوان شناسی / فارسی

seyd-nāme

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۷۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

● **صید نامه خانی** / فقه / فارسی

seyd-nāme-ye xānī

رازی، محمد سلیم، ق۱۱ قمری

rāzī, mohammad salīm (- 17c)

اهداء به: شیخعلی خان از امرای مشهد

تاریخ تألیف: غره رمضان تا ۷ ذیحجه ۱۰۶۷ق

کتابی مفصل در آداب و روش صید جانوران حلال گوشت و روش ذبح شرعی آنها که در عرض ۹۷ روز نگاشته و در یک «مقدمه» و دو «باب» تنظیم شده: مقدمه در بیان اموری که در زیادتی بصیرت درکار است صیاد پاک نهاد را دانستن آن؛ باب ۱. ذکر اصناف حیوانات بحری، ارضی، هوایی، در سه فصل: ۱) بیان حالات حیوانات بحری یعنی آبی، در سه مطلب: مطلب ۱- ذکر احوال حیوانات بحری بر سبیل اجمال، مطلب ۲- ذکر احوال حیوانات بحری بر سبیل تفصیل، مطلب ۳- ذکر اقسام حلال و حرام این جنس، فصل ۲) ...، ۳) ...؛ باب ۲. بیان آلات و شرایط معتبره در صید، در سه فصل: ۱) بیان آلات شکار که به کدام یک جایز است ... و به کدام یک حرام، ۲) بیان تزکیه و کیفیت شرایط آن، ۳) بیان جلاله بودن حیوانات جایز الاکل و طریق تطهیر آن.

آغاز: سیر آهنگ نوائی که عندلیب هزاردستان زبان درگلشن بیان بدان ترنم نماید، و رسا آوازی که طوطی پر معرفت گفتار درآینه خانه نطق تکلم بان کند × حمد معبودیست مهربان که مرغ رمنده جانرا ...

انجام: چون تحقیق مسایل گاهی و غور معانی کما ینبغی بی پایان و نامتناهیست ... و بسبب قلت زمان و تطرق حدثان که موجب قلق و اضطراب حواس ابنای زمانست نتوانست ... و من الله العصمة و منه البداية و النهاية

[نسخه‌های منزوی ۴۳۱/۱؛ الذریعه ۱۰۵/۱۵؛ فهرستواره منزوی ۳۸۷۱/۵]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح شوشتری، تا: محرم ۱۰۶۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۷۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۳۱]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمدعلی، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۵گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۴ – ۴۴۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۹۷

آغاز: ریخته از پرواز باز ماند خود را در اولین منزل بیضه بیند؛ **انجام:** طبایع نیز رغبت به مطالعه آن باشد؛ فاتحه فکرت و ختم سخن ×× نام خدایست برو ختم کن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۱۱۲۷ق؛ افتادگی: آغاز (حدود یک برگ) و وسط (تمام فصل سوم از باب دوم، به جز صفحه آخر)؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۰۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۷سم [اهدائی رهبر: ۹ – ۴۸۰]

● الصیدنة / طب / عربی

aṣ-ṣaydana

ابوریحان بیرونی، محمد بن احمد، ۳۶۲ – ۴۴۰ قمری

abū-reyhān-e bīrūnī, mohammad ebn-e ahmad (974 - 1049)

کتابی است در شناخت ماهیات ادویه و اسماء آنها و اختلاف آراء متقدمین و آنچه هر یک از اطباء در این باب گفته‌اند. مؤلف آن را بر حسب حروف هجا مرتب ساخته است.

چاپ: تهران، مرکز نشر دانشگاهی، با تصحیح عباس زریاب خوئی، ۱۳۷۰ش؛ عنی بتحقیقه: الحکیم محمد سعید، و الدکتور رانا احسان الهی، تحت اشراف موسسة همدرد الوطنیة فی کراتشی- بپاکستان. و کتب الدکتور سامی خلف حمارنة: مقدمة له. و ظهر للناس فی سنة ۱۹۷۳ (۴۳۰ص للنص العربی، ۳۷۶ص للترجمة الانکلیزیة، ۱۵۲ص المقدمة و المعجم و الفهارس. و کلها بالانکلیزیة).

[مجمع العلمی العراقی ۸۴/۳؛ دنا ۲۱۹/۷؛ فهرست گورگیس عواد ص ۱۴ در مجله سومر؛ الطب الصیدلیه ص ۲۰۵؛ عیون الانباء ۲–۲۰؛ معجم المؤلفین ۸–۲۴۱؛ کشف الظنون ۲–۱۴۳۴، آن را «کتاب الصیدلة» نامیده]

شرح و حواشی:

۱– الصیدنة (ترجمه)؛ کاسانی، علی بن عثمان (–۷)

۲– الصیدنة (ترجمه)؛ اسفره کاشانی، ابوبکر بن علی (–۷)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۳–ف و ۳۱۸۲–ف

نسخه اصل: کورشونلو ش ۱۴۹؛ خط: نسخ، کا: غضنفر تبریزی، تا: پایان ۶۷۸ق؛ ۱۳۴گ، ۲۳ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۳۵۱ و ۲ – ۹۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۸۹–ف و ۳۱۸۶–ف

نسخه اصل: موزه عراق در بغداد ش ۱۹۱۱؛ خط: نسخ، کا: عبدالرزاق بغدادی، بی‌تا؛ با حواشی انستانس کرملی از روی همان نسخه در ۹۱ ص؛ ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۳۵۱ و ف: ۲ – ۹۳]

● الصیدنة (ترجمه) / طب / فارسی

aṣ-ṣaydana (t.)

اسفره کاشانی، ابوبکر بن علی، ق۷ قمری

esfare kāšānī, ābūbakr ebn-e ʻalī (- 13c)

وابسته به: الصیدنة؛ ابوریحان بیرونی، محمد بن احمد (۳۶۲–۴۴۰)

اهدا به: ابوالفتح ایلتتمش سلطان (۶۰۷–۶۳۳ق)، فرمانروای دهلی

تاریخ تألیف: میان سال‌های ۶۰۷ تا ۶۲۶ق؛ محل تألیف: هند

جلال الدین ابوبکر علی بن عثمان اسفره‌ای (از اسفره فرغانه در جنوب کاسان سردایه) کاسانی به فارسی کرده است. نسخه‌های کهن ترجمه در دو قسمت است: ۱. گزارش لغوی و نباتی داروها؛ ۲. خواص و منافع آنها. در نسخه‌های تازه‌تر این دو بخش در هم ادغام شده است. نخست نام دارو و دیگر چیزها پزشکی را به عربی آورده سپس برابر آنها را به فارسی، سریانی، سندی و هندی آورده و خواص آنها را گزارش کرده است. ترجمه‌ای آزاد است که با متن جدایی دارد و نیز جدایی‌هایی میان نسخه‌های ترجمه هست. (احمد منزوی)

آغاز: حمد و سپاس مر مبدعی را که الف قالب آدم را صدر جریده تشریف گردانید و در مکتب عنایت ابجد هدایتش تعلیم کرد و به لطف بی علت ذات او را سزامند گردانید ...

چاپ: متن عربی آن در کراچی در ۱۹۷۳ در دو جلد و ترجمه روسی آن در تاشکند در همین سال چاپ شده است و فارسی آن در تهران چاپ شده است.

[دنا ۲۲۰/۷؛ یادنامه بیرونی ۳۳۵ و ۵۲۷؛ فهرستواره منزوی ۳۵۲۷/۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** که از غایت رسیدگی لون او به سیاهی مایل شده بود به عوض هلیله سیاه دهند و این خطاست و.

از آغاز تا اواخر کتاب و کلمه هلیلج را داراست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، دارای کتیبه مرصع؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۳۴۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ – ۱۵۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۷۵–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۱۳۹]

۲. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۹۷/۲

کا: سالک الدین محمد بن مؤید حموی طبیب، تا: سه‌شنبه ۲۲ جمادی الثانی ۱۰۰۷ق، جا: اصفهان؛ او در کرمان در محرم ۱۰۱۴ بر ان حاشیه نوشته است؛ ۷۷گ (۱۱پ–۸۷ر) [نشریه: ۳ – ۱۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۷۱–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۱۳۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۰۰-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 5849؛ کا: خواجه محمدسمیع دهلوی، تا: جمعه ۱۷ شوال ۱۱۹۰ق، برای امیر محمد علی؛ مهر: پادشاه اوذ [فیلمها ف: ۳ - ۱۵]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۹۶بخش۳

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: - ۱۰۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۶-ف

نسخه اصل: مغنیسا گنل ش ۱۷۸۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸۶گ [فیلمها ف: ۱ - ۱۳۸]

۵. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۹۵بخش۳

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: - ۱۰۴]

● **صیدنة الطب** / طب / عربی

ṣaydanat-uṭ ṭibb

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳/۹

من صیدنة الطب؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۲۱ص (۲۵-۴۵)، ۲۹ سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [سنا: ف: ۱ - ۳۰۱]

← صید و الذباحة ‹ الذبیحیة

● **الصید و الذباحة** / فقه / فارسی

aṣ-ṣayd wa-ḏ ḏibāḥa

نوری، محمد تقی بن علی محمد، ۱۲۰۱ - ۱۲۶۳ قمری

nūrī, mohammad taqī ebn-e ʻalī mohammad (1787 - 1847)

تاریخ تألیف: ۱۵ ربیع الاول ۱۲۵۳ق

۱. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲۰۰

خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: غره جمادی الاول ۱۲۶۰ق؛ واقف: محمد کاظم همدانی، وقف بر طلاب علوم دینیه در شهر مشهد؛ کاغذ: فرنگی، ۲۱۲گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۷)، قطع: رحلی [تراثنا: س۶ش۲ - ۱۰۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۸۶/۴

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی احل لنا صید البحر و طعامه و الطیبات و حرم علینا ما امسکه غیر الجوارح؛ **انجام:** احوط این است که ازین چنین اجتناب کند اگر چه لزوم این محل اشکال است.

خط: نستعلیق، کا: محمد، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۶گ (۱۱۳ر-۱۶۸پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴۴ - ۲۴۱]

● **الصید و الذباحه** / فقه / فارسی

as-siyd va-z zebāha

قزوینی، علی بن محمد، ۱۲۰۹ - ۱۲۹۰ ؟ قمری

qazvīnī, ʻalī ebn-e mohammad (1795 - 1873)

به درخواست: ملا هیدجی

تاریخ تألیف: ۱۲۸۴ق

رساله مختصری است به فارسی در مباحث صید و ذبائح و اطعمه و اشربه.

آغاز: بسمله، حمد له ... اما بعد چنین گوید علی القزوینی که چون عالی جناب ... رساله در صید و ذبح خواهش نموده بودند از برای رفع احتیاج اهل ایمان ...

انجام: و آداب طعام خوردن بسیار است در کتاب حلیة المتقین مجلسی مرحوم جمع فرموده این چند کلمه ز آن جهت خالی نبودن این وجیزه اشاره شد. الحمد الله اولا و آخرا.

چاپ: ۱۲۸۸ق، چاپ سنگی

[دنا ۲۲۰/۷؛ الذریعه ۱۰۶/۱۵؛ فهرستواره منزوی ۳۸۷۲/۵]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۳۱/۱

آغاز و انجام: برابر

کتاب حاضر نسخه‌ای از چاپ سنگی است که همراه با نسخه خطی صحافی شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی، ۲۶گ (۲پ-۲۷)، ۲۲ سطر (۹/۵×۱۵/۲)، اندازه: ۱۴/۷×۲۰/۷سم [ف: ۱۹ - ۱۶۰]

● **الصید و الذبایح** / فقه / فارسی

as-siyd va-z zabāyeh

کربلائی، علی بن حسین، - ۱۱۳۵ قمری

karbalā'ī, ʻalī ebn-e hoseyn (- 1723)

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۷/۲

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد علی بن حبیب الله حسینی، تا: ۱۱۱۲ق؛ ۲۰گ(۱۴پ-۳۳ر)،اندازه:۱۲×۱۸سم[نسخه‌پژوهی:۳- ۷۷]

● **الصید و القنص** / متفرقه / عربی

aṣ-ṣayd wa-l qanṣ

بدرالدین تنوخی، ق۴ قمری

badr-od-dīn-e tanūxī (- 10c)

در فن صید و شکار؛ مشتمل بر شانزده «باب»: ۱. باب تمرین الخیل بالطراد؛ ۲. باب فضل لحم الصید و طیب مضغته؛ ۳. باب ما احله الله عز و جل من صید البر و البرح و اجازه الکتاب و السنة؛ ۴. باب الاحوال و الاماکن التی یحل و یحرم فیها الصید و الجزافیما یقتله المحرم من النعم و الطیر؛ ۵. الاماکن التی حظر الصید فیها و نهی عن قتله و تنفیره فی حدودها؛ ۶. المختار من اقاویل اهل العلم فی صید المحرم و الحلال فی الحرم؛ ۷. اثارة الصید و استحقاقه بها او بغیرها؛ ۸. باب المکائد التی تتوصل بها الی الصید و الآلات المتخذة لذلک؛ ۹. باب الجوارح و هی اربعة

انواع؛ ۱۰. باب ما یدل علی مرض الجارح مما تبرز من فضول جسده؛ ۱۱. باب رمی اصناف الوحش باالنشاب و النبل؛ ۱۲. باب امتهان الملک و الرئیس نفسه فی الصید بهذا الضاری و مباشرته؛ ۱۳. باب صید البحر؛ ۱۴. باب اوقات الصید؛ ۱۵. باب الصید با الجلاهق؛ ۱۶. باب الطیر. در جایی که اشتیاق معتضد بالله خلیفه عباسی را برای جنگ و شکار نقل کرده می‌گوید: «اخبرنی عنه ابواحمد یحیی بن علی ندیمه قال کان یقول کثیرا لما بنی الثریا اتعلم ان بناء من ابنیة الخلفاء یشبه هذا البناء او یعادله فی محل موقع اما ترانی قاعداً علی سریری یعرض علی وزیری»، معلوم می‌شود مؤلف از فضلای زمان المعتضد بالله شانزدهمین خلیفه آل عباس است که در ۲۷۹ق درگذشت، در دو صفحه بعد آگاه می‌شویم که صاحب کتاب معاصر ابوبکر محمد بن یحیی صولی شطرنجی ادیب مشهور بوده و صولی در ۳۳۵ یا ۳۳۶ق وفات یافته، در اول باب چهارم این جمله به نظر می‌رسد: «و کل ما اذکره من ذلک سماعی من ابراهیم بن جابر بحلب باسقاط الاسناد سنة اربع و ثلثمائة».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۴

آغاز: الحمدلله الذی انشا الموجودات بحکمته و اخترع الاشیاء بقدرته خلق السموات و الارض و اللیل و النهار لمصالح العباد بحلمه و منته تسبح له الافلاک فی جریانها و الحیتان فی لججها و الوحوش فی اوکارها و الطیر باختلاف لغاتها ... و بعد فان الله تعالی احل صید البر و البحر و قد ذکر ذلک فی کتابه العزیز فقال احل لکم صید البر و البحر؛

تذکر: نام مؤلف به استناد فهرست میکروفیلمهای دانشگاه ۳۵۱/۱ ذکر شد؛ خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: ۶۱۷ق؛ کاغذ: نباتی، ۱۴۲گ، ۱۵ و ۱۶ و ۱۸ سطر، اندازه:۱۱×۱۸سم [ف: ۲ – ۱۶۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۲۶-ف و ۲۶۷۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۳۵۱]

● **صید و ذباحه = صیدیه** / فقه / فارسی

seyd va zebāhe = seydīye

حسینی تفرشی، فیض الله بن عبدالقاهر، – ۱۰۲۵ قمری

hoseynī tafrešī, feyz-ol-lāh ebn-e ʻabd-ol-qāher (-1616)

اهدا به: شاه طهماسب اول (۹۳۰–۹۸۴ق)

مختصر فتوایی است در بیان انواع حیوان و آداب و کیفیت صید و ذبح در سه «باب» و «خاتمه»: باب ۱. بیان انواع حیوانات بری و بحری است و در بیان آن‌که کدام حلال و کدام حرام است و در آن شش فصل است؛ ۲. بیان صید و احوالی که بدان متعلق است و آن مشتمل است بر مقدمه و پنج فصل است (کذا)؛ ۳. بیان تذکیه حیواناتی که رام باشند و بیان احوالی که به ایشان متعلق است و آن مشتمل است بر مقدمه و سه فصل؛ خاتمه در بیان آن‌که جمع حیوانات حرام در حالت اضطرار بر مضطر مباح می‌شوند در سه مطلب.

آغاز: حمد و سپاس پادشاهی را که مرغ دلهای مخلصان صید دام محبت اوست اما بعد این رساله ایست مختصر در بیان انواع حیوان و آداب صید و ذبح و کیفیت آن که حسب الاشاره ... ابی المظفر شاه طهماسب حسینی ... بنده درگاه فیض الله تالیف نموده ... مرتب بر سه باب و خاتمه ...

انجام: اگر کسی مظطر شود جمیع محرمات بر او مباح می‌شود بلکه خوردن آنها بر او برای حفظ نفس واجب می‌شود بلکه خوردن آنها برای حفظ نفس برو واجب می‌شود و الله اعلم بالصواب.

چاپ: گنجینه بهارستان، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، زیر نظر فدائی عراقی، تهیه و تنظیم میر هاشم محدث، جلد اول، تهران، ۱۳۷۷ش، به کوشش میر هاشم محدث.

[دنا ۲۲۰/۷ (۱۳ نسخه)؛ مستدرکات اعیان الشیعة: ۱۶۴/۳؛ الذریعة: ۲۰۷/۱۱؛ ریاض العلماء و حیاض الفضلاء: ۳۸۷/۴؛ ریحانة الادب: ۳۴۰/۱؛ نسخه‌های منزوی: ۳۹۷/۱ و ۴۳۰؛ گنجینه دانشمندان: ۱۱۳/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۸۶۹/۵ و ۳۸۷۲/۵]

۱. **مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۹/۲**

آغاز: برابر؛ **انجام:** المبین للحلال و الحرام و آله المعصومین الأماجد الکرام مدی اللیالی و الأیام.

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۹۷۳ق؛ اکثر آن در هوامش نگاشته شده؛ جلد: چرم زرد، ۱۸گ (۱۵۹پ–۱۷۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [مؤید: ۱ – ۹۲]

۲. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۲/۶**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، ۳۵ص (۲۰۱–۲۳۵)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۲۰/۷سم [ف: ۵ – ۴۰]

۳. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۲**

آغاز: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۸×۱۷سم [ف: ۳ – ۵۳۷]

۴. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۱۴۳**

آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر اتفاقا شمشیر از دست کسی بیفتد و صیدی به آن کشته شود آن حرام بود به سبب آن که اصل قصد منفی است

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ عبارات از برگ ۱۶۲ تا ۱۶۶ در حاشیه صفحات تحریر یافته؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قهوه‌ای [اهدائی رهبر: ۳ – ۱۳]

۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۸۳**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۳؛

۳۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۴]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۰۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمود، تا: ۱۰۸۲ق؛ جلد: میشن [الفبائی: - ۳۸۸]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۸۴/۲

آغاز: قضایی باز و کبوتر ازو بقطع رسید ×× کسی که نیست بدینها مقر چه جانور است؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: حسن شریف ابن محمد نصیر، تا: صفر ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرم مشکی مذهب، ۳۲گ (۳۱ر-۶۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۴۱ - ۱۵۷]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۸۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۱۹گ (۱-۱۹)، ۱۹ سطر، اندازه:۶ × ۱۵سم [ف: ۳۲ - ۴۷۰]

۹. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۵۸

خط: نستعلیق چلیپا، کا: محمد امین بن سید علی حسینی نوربخشی، تا: ۲۳ محرم ۱۱۰۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ (۲۸۸ر-۲۹۵ر) [نشریه: ۷ - ۵۵۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۴۳/۵۸-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۲۴۱]

۱۰. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۰۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق متوسط، کا: عبدالوهاب علی اکبر، تا: ۱۱۳۹ق؛ تاریخ وقف: ۱۱۴۴؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹گ(۶۴ر-۸۲ر)، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف: - ۹۴]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۳۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ رمضان ۱۱۵۱ق؛ مصحح، رکابه‌دار؛ یادداشت حسین رضوی طباطبائی به سال ۱۳۲۵؛ ۹گ (۱-۹)، ۲۵ سطر مورب، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۳۲ - ۱۱۰]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۴۵/۲

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: مذهب، ۱۸گ (۴۳پ-۶۰ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۱۷۰]

۱۳. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۸۱/۳

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [اوراق عتیق: ۱ - ۲۵۲]

۱۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۸۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شیخ عبد الرحمن، بی‌تا؛ اهدایی: شیخ مهدی طاهری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی، ۲۴گ (۳۸-۶۱)، ۱۵ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۴ - ۱۱۹۴]

۱۵. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۷۸/۲

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز تعیین شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۶۰پ-۸۳پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: - ۶۹]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالمجید حافظ بن حبیب الله، بی‌تا؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ ۲۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم[ف:۵-۵۲۰]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۶۷/۹

آغاز: که گر عقاب رود بال و پر فرو ریزد ... و این رساله مرتب بر سه باب و خاتمه ایست؛ **انجام:** برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور مشکی، ۲۲گ (۱۲۴ر-۱۴۵ر)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۰ - ۲۲۷]

● صید و ذباحه (مسأله‌ای در) / فقه / فارسی

seyd va zebāhe (mas'ale-ī dar)

شیروانی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۰۹۸ قمری

šīrvānī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1687)

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۶۵/۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۳]

● صید و ذباحه / فقه / فارسی

seyd va zebāhe

محمد کاظم بن محمد علی

mohammad kāzem ebn-e mohammad 'alī

رساله‌ای است در احکام صید ذباحه و اطعمه و اشربه مشتمل بر دو «باب» و «خاتمه»: باب ۱. احکام صید و ذباحه در دو مقصد؛ باب ۲. اطعمه و اشربه؛ خاتمه در فضیلت مهمانداری و آداب سلوک میزبان با میهمان و میهمان با او.

آغاز: بسمله. حمد و سپاس بیحد و قیاس خالقیرا جل شانه سزاست که باقتضاء حکمت ماهی دریا را صید مرغ هوا گردانید

انجام: از آداب و سنن که در کتب اخبار اهل بیت ماثور است عجلنا الله و جمیع اخواننا المومنین فمن یقتض اثارهم

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۵۰ق؛ اهدایی: شیخ جعفر شوشتری؛ ۱۳۱گ، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۵۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۲گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه:۱۰/۵×۱۰/۸سم [رایانه]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ اهدایی: خاندان حاج شیخ جعفر شوشتری؛ ۱۵۶گ، ۱۳ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۸سم [رایانه]

⟵ صید و ذبایح ⟩ خواص الحیوان
⟵ صید و ذبائح ⟩ صیدیه

● **صید و ذبایح** / فقه

seyd va zabāyeh

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷–۱۱۱۰ قمری
majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۲۰/۲
بی‌کا، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱ – ۲۵۶]

● **صید و ذبایح (رساله‌ای در)** / فقه / فارسی

seyd va zabāyeh (r.-ī dar)

کرباسی، عبدالجواد بن محمد مهدی، – ۱۳۱۴ قمری
karbāsī, ‘abd-ol-javād ebn-e mohammad mahdī (- 1897)

مشتمل بر دو «مقصد» و «خاتمه».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۲۲/۸
آغاز: بسمله بعد از حمد و تصلیه چنین گوید عبدالجواد بن محمد مهدی که حسب الامر هو المسلط علی این رساله را در صید و ذبایح؛ **انجام:** که در این زمان تازی می‌گویند ... آنچه فقهای ما رضوان الله علیهم متوجه شده اند.
خط: نستعلیق و شکسته، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن قرمز، ۵ص(۲۵۶–۲۶۰)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۵۰ – ۱۸۸]

⟵ صیدیه ⟩ خواص الحیوان
⟵ صیدیه ⟩ صید نامه
⟵ صیدیه ⟩ شکار
⟵ صیدیه ⟩ صید و ذباحه

● **صیدیه = صدریه (رساله) = صید و ذبائح = لذت الهوائم** / فقه / فارسی

seydīye = sadrīye (r.) = seyd va zabā’eh = lezzat-ol havā’em

حسینی طبسی، حسین بن روح الله، ق۱۰ قمری
hoseynī tabasī, hoseyn ebn-e rūh-ol-lāh (- 16c)

اهدا به: سلطان ابراهیم قطب شاه (۹۳۸–۹۸۹ق)
رساله در باب شکار که مؤلف در تألیف رساله به اغلب کتب فقهیه مراجعه کرده و دقیقه‌ای از مذهب موافق و مخالف فروگذار ننموده: «در حین تحریر این رساله از کتب فقه امامیه تحریر و قواعد و ارشاد و شرایع و نافع و دروس و لمعه دمشقیه و مقنع و از کتب فقه شافعیه وجیز و غرر و روضه ... و تیسیر الفتاوی و شرح منهاج و منیری و از کتب فقه حنفیه ... هدایه و کنز و خلاصه و فتاوی سراجی و فصول عمادی و از کتب فقه حنبلیه روس المسائل در نظر داشت». در یک «مقدمه» و ده «باب» و یک «خاتمه» به روش فقهی شیعی و سنی حنفی و حنبلی نگاشته و از خواص طبی جانوران هم یاد کرده است.
آغاز: بسمله و به نستعین، سپاس بی قیاس و شکر محمدت اساس پادشاهی را سزاوار است که مرغابیان دل عارفان آگاه شکار باز بلند پرواز اویند ... چون این بنده خالص العقیده و صادق البیان حسین الحسینی الطبسی (الطیبی؟) المخاطب بلسان عنایته به صدر جهان ...
انجام: یربوع را بفارسی موش دشتی ... حکم اگر موی زیادتی که در چشم پیدا شده باشد بکنند و خون یربوع بر آنجا طلا نمایند دیگر بیرون نیاید.
[دنا ۲۲۱/۷ (۴ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۴۳۰/۱؛ الذریعة ۱۰۵/۱۵؛ فهرستواره منزوی ۳۸۷۰/۵]

شرح و حواشی:
۱- صیدیه (منتخب رساله) = صدریه (منتخب)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۷۳۷
آغاز: ... و نتواند رفت آن صید ملك آن شخص میگردد و اگر چه او را نگرفته باشد؛ **انجام:** برابر
از اوایل باب هفتم (فصل اول) تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: رجبعلی، تا: دوشنبه ۲۲ ربیع الثانی ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۹ – ۴۸۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۴۴/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۵ جمادی الثانی ۱۰۹۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۴۶گ (۳۹پ–۸۴پ)، ۱۲ سطر(۷×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۱۶ – ۶۶۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۱۰
آغاز: پناهان عالم آرای برین جاری گشته که آیینه ضمیر انوار را همیشه به مصقل این شغل نشاط انگیز روشن؛ **انجام:** جهت منفعت دل و بدن و قوت باه به غایت نافع بود و شربتی خرگزندگی جانور و دفع زهرها دوز کرده
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با یادداشتی درباره کتاب و مؤلف آن؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،

۱۲۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۳۹]
۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۴۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** حکمت. هر جا هدهد باشد هیچ یک هوام ارضی آنجا قرار نگیرد ... دشمن بر او ظفر نیابد دلش باشد.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۲۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۴×۲۱/۲سم [ف: ۳ - ۵۳۲]
۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۷۲/۱-۵۴/۶۲
آغاز: و الشجاعة و المرارة لعطارد و هو موضع الحقد و الحسد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۷گ، ۲۳-۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۵ - ۲۸۱۳]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۰۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** جغد و کوف گویند و به ترکی بابغوش و.
موجودی: باب ۷. در مذهب اهل سنت، صید به چه نوع، ملک انسان می‌شود، باب ۸. بیان مسائل ذبح و نحر کردن حیوانات و طیور، دارای دو فصل: ۱) بیان ذبح در مذهب امامیه، ۲) بیان طریق ذبح کردن و کشتن در مذهب اهل سنت، باب ۹. بیان حلیت و حرمت حیوانات و طیور، دارای سه فصل: ۱) بیان آنچه حلال است و حرام و مکروه از حیوانات و طیور به مذهب امامیه، ۲) بیان آنچه حلال است و حرام از حیوانات به مذهب ابوحنیفه، ۳) بیان آنچه حلال است و حرام از حیوانات و طیور در مذهب شافعی و حنبلی، باب ۱۰. احکام سؤر و عرق و لعاب دهان حیوانات، دارای دو فصل: ۱) مذهب امامیه، ۲) بیان سؤر و عرق حیوانات در مذهب اهل تسنن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نسخه از برگ دوم ساقط؛ ۱۶۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۲۰ - ۳۳۲]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۱/۵
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف:۲-۳۷۵]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۰۳
آغاز: در بیان اسامی و احکام و حیلت و حرمت و کراهت حیوانات و طیور و حشرات و بعضی از خواص و غرائب حکایات؛ **انجام:** یربوع را بفارسی موش دشتی ... حکم اگر موی زیادتی که در چشم پیدا شده باشد بکنند و خون یربوع بر آنجا طلا نمایند دیگر بیرون نیاید.
در فهرست ناشناس، انجام همانند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: جمال الدین احمد به تاریخ ۱۶ شعبان ۱۲۵۶؛ جلد: مقوایی، ۳۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۲ - ۷۹]

● **صیدیه** / فقه / فارسی و عربی

seydīye

کرجی، یحیی بن محمد علی، ق۱۳ قمری

karajī, yahyā ben mohammad ʻalī (- 19c)

مشتمل است بر دو «فصل» و چهار «مقام»: فصل ۱. الصید و الإصطیاد؛ فصل ۲. التذکیة و الذبایح؛ مقام ۱. ذکات جنین؛ مقام ۲. ذکات سمک؛ مقام ۳. ذکاة الجواد؛ مقام ۴. التذکیة بالذبح. مؤلف در این رساله به روایات و اقوال فقها فراوان استناد کرده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۳۵
آغاز: بسمله، حمدله فبعد پس این مختصر وجیزه ای است از عبدجانی المفتقر الی غفران ربه الغنی یحیی؛ **انجام:** و مستحب است در گاو و ما فی حکمه مثل جاموس بستن دو دست و دو پا و اطلاق دم و مستند آن فی المقامین اجماع محقق و اخبارات متظافره است.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: شیخ محمد صالح، علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۱۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۲۱ - ۹۲۸]

● **صیدیه** / فقه / فارسی

seydīye (r.)

میرزا نوری شیخ الاسلام هرات

mīrzā nūrī šeyx-ol-eslām-e harāt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۵۴
آغاز: و آن کشته حلال نیست و صید کردن و صید کردن گور و تیر انداختن؛ **انجام:** باب الیاء: یربوع بفارسی موش دشتی و به تم و الله اعلم.
خط: نستعلیق، کا: حسنی، محمد، تا: ۹۷۳ق، جا: هرات؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج [رایانه]

● **الصیدیة** / فقه / عربی

aṣ-Ṣaydīya

غیر همانند:
۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۴۶/۷
آغاز: (بسمله) الحمد لله الذی قضاو دبر و کما شاء قدر و کثر اصناف الحیوان و سخر لنوع الانسان؛ **انجام:** و المنة منه علی الارشاد الی التحقیق و ذلک فی الیوم الخامس عشر من الشهر المبارک جمادی الاخری سنه خمس و عشرین ثمانمایة تمت الرسالة الصیدیه ... علی ید عبد الکریم بن محمد بن مولانا عبد الکریم المشهد فی غرة الشهر المبارک رجب سنة احدی و ثلاثین وثمانمایة ... یا رحیم.
رساله‌ای است در بیان مسائل صید از فقه عامه؛ خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن محمد بن مولا عبدالکریم، تا: ۸۳۱ق؛ ۹ص (۳۹۲-۴۰۰)، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۹ - ۱۱۲]
۲. همدان؛ پنبه‌چی، حسن؛ شماره نسخه:۳/۳
مختصر در بیان انواع حیوان و آداب صید و ذبح و کیفیت آن، در یک باب و خاتمه؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۳۸۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۸/۱–ف

نسخه اصل: بادلیان Hyde 4 (۱۸۶۲). به نام سلطان بدیع الزمان بهادرخان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ – ۵۶۰]

● **صیدیه قطبشاهی (رساله)** / فقه / فارسی

seydīye-ye qotbšāhī (r.)

اهداء به: سلطان محمد قطب شاه

کتاب مبسوطی در بیان احکام صید تمام مذاهب اسلامی است که مشتمل بر ده «باب» است و یک «خاتمه»؛ مؤلف از علمای امامیه قرن ۱۱ ق است. موجودی نسخه حاضر از اواسط باب هفتم تا پایان کتاب است: باب ۸ مسائل ذبح و نحر کردن؛ باب ۹. بیان حلیت و حرمت حیوانات و طیور؛ باب ۱۰. احکام سور و عرق و لعاب دهن است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۷۳۷

آغاز: و نتواند رفت ان صید ملك ان شخص می‌گردد و اگرچه او را نگرفته باشد؛ **انجام:** اگر موی زیادتی که در چشم پیدا شده بکشند و خون یربوع بر انجا طلا کنند دیگر بیرون نیاید تمت.

خط: نستعلیق، کا: رجبعلی، تا: دوشنبه ۲۲ ربیع الثانی ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ ۷۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۴۹]

● **صیدیه (منتخب رساله) = صدریه (منتخب)** / حیوان شناسی / فارسی

seydīye (mn.-e r.) = sadrīye (mn.)

وابسته به: صیدیه = صدریه (رساله) = صید و ذبائح = لذت الهوائم؛ حسینی طبسی، حسین بن روح الله (–۱۰)

منتخب: (احتمالاً) کاتب نسخه. منتخبی است با عناوین «حکمت، حکمت» از کتاب «صیدیه = صدریه» تألیف سید حسین بن روح الله حسینی طبسی دکنی معروف به صدر جهان (زنده در ۹۷۴ق). در این نسخه، کاتب فقط خواص پزشکی، جادویی و طبیعی اعضای حیوانات را از خاتمه کتاب صیدیه طبسی ــ که در آنجا تحت عنوان «حکمت» آمده ــ بدون هیچ کاستی با افزودگی و به همان ترتیب آورده و از بیان اسامی، خصایص و احکام شرعی حیوانات خودداری کرده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۷۴۶

آغاز: بسمله. حکمت، بدانکه شتر زهره ندارد بر روی جگر او چیزیست که مانند زهره است و بر وی لعابیست که اگر در چشم کشند شب کوری دور کند؛ **انجام:** حکمت، اگر موی زیادتی که در چشم پیدا شده باشد بکنند (بکشند) و خون یربوع بر آنجا طلا کنند دیگر بیرون نیاید

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مذیل است به سه برگ مشتمل بر دو نسخه پزشکی و دو منظومه در کشتن سیماب و کشتن فولاد و یک فایده در آبدار کردن اسلحه به زبان فارسی، آغاز ضمیمه: «بگیرد روز یک‌شنبه گربه سیاه را سه روز گرسنه نگاهدارد ... کشتن سیماب: بیارند یک شیشه گردن دراز ×× ز بالاتش تنگ و فرودش دراز»، انجام ضمیمه: «خورد هر که پولاد در سال و ما ×× سفیدی نیارد به مسوی سیاه ... پیچد در آستین بیارد هفتصد تنگی قیمت ارزد»؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۸؛ جلد: میشن قهوه‌ای مذهب، ۱۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۹ – ۴۸۴]

● **صیرفی الصرف** / صرف، شعر / عربی

ṣayrafī-yiṣ ṣarf

علیرضا بن طالب

ʻalī-rezā ben tāleb

منظومه‌ای است مشتمل بر تقریباً ۴۸۵ بیت در صرف و ناظم آن چنان‌که خود تصریح نموده علی رضا بن طالب است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۰۱

آغاز: سبحان من الذات اول وصف احد؛ **انجام:** و جاء للتحول تستنسروا ستحجر الطین کذا تستحمر.

خط: نسخ جلی و مشکول، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: مقوا، ۲۹گ، ۹ سطر [ف: ۱۲ – ۲۴۶]

● **صیرورة التضاد** / فلسفه / عربی

ṣayrūrat-ut taḍād

خیام، عمر بن ابراهیم، – ۵۱۷ ؟ قمری

xayyām, ʻomar ebn-e ebrāhīm (- 1124)

زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۶مجموعه بدون نسخه

کا: محمود بن ابی الفضائل حسینی، تا: دوشنبه ۲۳ ربیع الثانی ۱۳۴۷ق، جا: نجف الاشرف [دلیل المخطوطات: ۱ – ۱۵۴]

← الصیغ > آداب الصیغ و التحریر

● **الصیغ** / فقه / عربی

aṣ-ṣiyaġ

؟ محمد هادی بن محمد مهدی

mohammad hādī ebn-e mohammad mahdī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۵۱/۱

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۳۰ص(۱–۳۰) [ف: ۱۶ – ۲۶۲]

● **صیغ الجمع المکسر = اوزان جمع مکسر** / صرف/ عربی

ṣīyaġ-ul jamʻ-il mukassar = awzān-e jamʻ-e mokassar

در این رساله مختصر مقائیس جمع اسماء مکسر ذکر شده و بعضی از شذوذ و استثناآت بیان گردیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸۹/۱

آغاز: اعلم ان الاسماء اذا کان علی فعل اوئ فعل او فعل یجمع فی القلة علی افعل و افعال فی الکثرة؛ **انجام:** و لهذا اشباه و اخوات و فی ما حاضرت لمن تامل کفایة و الکلام لیس له نهایة

خط: نستعلیق، کا: عبد الواحد بن حیدر، بروسوی، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ ۶گ (۱- ۶)، ۱۱ سطر، اندازه:۴/۵× ۸/۵سم [ف: ۲۸-۱۳۷]

● صیغ طلاق / فقه / عربی

sīyaq-e talāq

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۸۹/۱۰

کا: محمد بن عباس علی هزارجریبی، بی‌تا؛ قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷ - ۲۷۶]

● صیغ عقد المتعة و الطلاق / فقه / عربی

ṣīyaġ-u ʻaqd-il mutʻa wa-ṭ ṭalāq

حر عاملی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۱۰۴ قمری

horr-e ʻāmelī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1693)

رساله کوتاهی است در بیان صیغه‌های عقد نکاح موقت و طلاق. در اکثر نسخه‌ها ناشناس آمده ولی در نهایت برخی نسخه‌ها به حرعاملی نسبت داده شده است.

آغاز: الحمدلله علی افضاله والصلوة والسلام علی محمد وآله وبعد فهذه جمله من صیغ عقد المتعة موافقة للاحتیاط المأمور به عموما وفی النکاح خصوصا

انجام: استأنفت عدة الوفاة بخلاف البائن فتتم العدة قدمر بیان البائن والرجعی

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۴۶/۷

آغاز و انجام: برابر؛ من افادات شیخنا الاجل الأفخم الشیخ محمد الحرر رحمة الله تعالی علیه

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: اصفهان؛ ۳گ (۱۰۸-۱۱۰)، ابعاد متن: ۷×۱۳/۵ ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۱۷۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۶۲/۲-۲۷/۲۳۲

آغاز و انجام: برابر؛ من افادات شیخنا ومولانا الافضل الاکمل الشیخ محمد الحر العاملی صاحب الوسائل طاب ثراه

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۸۲۳]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۱۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولو فی آخر الثالث اعتدت بالاقراء فان تأخر الحیض صبرت تسعة أشهر ثم اعتدت ...

در بیان عقد نکاح دائم و موقت و مشتمل بر اقوال مختلف در این باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۴۴پ-۱۴۶پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۸]

۴. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۴۸/۴

آغاز و انجام: برابر

کا: علی حسینی یزدی میبدی، تا: ۱۲۸۳-۱۲۸۷ق، جا: کرمانشاه؛ ۲گ (۴۴ر-۴۵پ)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: - ۱۱۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۰۵/۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۳۵۱]

۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با مفاتیح الشرایع فیض و رساله‌ای از مجلسی در یک مجلد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی، ۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۹۴۴]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۳/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۹گ (۲۲۶پ-۲۳۴)، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۲ - ۵۲۷]

● صیغ عقد النکاح / فقه / عربی

ṣīyaġ-u ʻaqd-in nikāḥ

عسکری، علی بن حسین، ق۱۰ قمری

ʻaskarī, ʻalī ebn-e hoseyn (- 16c)

رساله مختصری است در صیغ نکاح و برخی از مسائل مربوط به آن، تألیف شده به درخواست برخی از برادران عزیز.

اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۶۷/۳

آغاز: الحمدلله الذی احل النکاح و حرم بفضله الزنا و السفاح و بین و أوضح سبل الشرع بأحسن بیان و ایضاح؛ **انجام:** مسألة: الأمة المهدیة لایجوز و طؤها لأن الاستمتاع لایحل بالاباحة.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۳گ (۹۵ر-۹۷پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۲۶۲]

● صیغ عقد النکاح / فقه / عربی

ṣīyaġ-u ʻaqd-in nikāḥ

عاملی، علی بن زین الدین، - ۱۱۰۴ قمری

ʻāmelī, ʻalī ebn-e zayn-od-dīn (- 1693)

رساله‌ای است در رد بر یکی از معاصرینش که به دلیل جهل برخی از اشکالات در رساله صیغ عقد نکاح داشته که مؤلف در رساله حاضر با ادله مختصر به رد وی پرداخته است.

آغاز: الحمدلله الذی اختص بهدایته من نزع ثوب العجب و تسلی عن دار الغرور و تردی لباس التقوی و بذل فی تحصیل واجب

المعارف المقدور ...
انجام: و ان زوجت موکلک من موکلتی یدل علی ذلک فهو جاهل غار یجب ردعه و الانکار علیه انتهی و الله الهادی و به نستخیر.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۸۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قرمز، ۵گ (۸۷پ–۹۱پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۷۹]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۳۲/۶
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: اخوان مصلایی؛ جلد: مقوایی، ۴گ (۱۳۶–۱۳۹)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۴ – ۱۲۵۴]

● صیغ عقد النکاح / فقه / عربی

ṣīyaġ-u ‘aqd-in nikāḥ

ملاباشی، حسین، ق۱۲ قمری
mollā-bāšī, hoseyn (- 18c)

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۸۸/۳
آغاز: حمدا لمن تردی بالعز و الکبریاء و اسبغ علی خلیقته آلالاء و النعماء و الصلاة علی سیدنا المصطفی المرسل رحمة للعالمین؛ **انجام:** و اذا لا حظت ضامن افاداته وجدت جداوتها معدة للنظر و لکن النهار لا نصیع فیه و فی اللیل لایتحمل له السهر و الحمدلله أولا و آخرا.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۵گ (۹۲–۹۶)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۷۹]
۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۹ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ – ۹۰۷]

● صیغ عقد النکاح / فقه / عربی

ṣīyaġ-u ‘aqd-in nikāḥ

جلال یزدی، ابراهیم بن حسین، ۱۲۸۳ – ۱۳۴۵ قمری
jalāl-e yazdī, ebrāhīm ebn-e hoseyn (1867 - 1927)
رساله‌ای است بسیار مختصر در بیان صیغه‌های نکاح که نام مؤلف در آغاز رساله «لمولانا ابراهیم حسین» آمده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۱/۸
آغاز: اعلم ایدک الله انه اما أن یقع الصیغة فی النکاح الدائم بین الناکح و المنکوحة و بین و کیلیهما؛ **انجام:** فیقول وکیل الرجل قبلت المتعة لموکلی المدة المعلومة بالمبلغ المعلوم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۷۱پ–۷۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۷۹]

● صیغ عقد النکاح / فقه / فارسی

ṣīyaġ-u ‘aqd-in nikāḥ
رساله‌ای کوتاه در بیان و معرفی انواع صیغه‌های عقد نکاح که در سه «مقاله» و چند «فصل» تنظیم شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۱۴/۵
آغاز: بسمله، بدان ایدک الله الوصول الی سواء الطریق، که این ذخیره محتوی است به سه مقاله و چند فصل؛ **انجام:** و خطبه که قبل از وقوع صیغه بخوانند این است ...
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۶ص (۱۸۴–۱۹۹)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ – ۱۶]

● صیغ عقد النکاح و الطلاق = صیغ العقود و الایقاعات / فقه / عربی

ṣīyaġ-u ‘aqd-in nikāḥ wa-ṭ ṭalāq = ṣīyaġ-ul ‘uqūd wa-l īqā‘āt

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ – ۱۲۶۳ قمری
estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)
بحث کوتاهی است در چگونگی خواندن صیغه‌های نکاح و طلاق و الفاظی که باید بدانها تلفظ شود در وقت عقد. این بحث از گفته‌های علمای گذشته استفاده شده و به جهت یکی از دوستان نوشته شده است. شش معنی برای واژه «انکحت» آمده است: ۱. المعنی الافرادی المادی اللغوی للفظ النکاح و هو الوطی؛ ۲. المعنی الافرادی الصوری اللغوی و هو الوقوع فی زمان الماضی؛ ۳. المعنی الافرادی المادی الشرعی للفظ النکاح و هو العقد المحلل للوطی ...؛ ۴. المعنی الترکیبی لمجموع قولنا «انکحت» و هو الاخبار عن وقوع النکاح بمعنی الوطی فی الزمان الماضی؛ ۵. المعنی الافرادی الصوری الشرعی للفظ انکح و هو التجرد عن الزمان؛ ۶. المعنی الترکیبی الشرعی للمجموع و هو ایقاع العقد المحلل للوطی و متعلقاته ... . مؤلف با استناد به آیه شریفه و روایات اهل البیت واژه «نکاح» و «تزویج» را، هم به تنهایی و هم به سبب حرف جر به مفعول ثانی متعدی دانسته و گفته است: قصد انشا در صیغه‌ها واجب و مراعات احتیاط ایجاب می‌نماید که دو لفظ مزبور یک بار به تنهایی و بار دیگر با هم و همچنین یک بار با حرف جر و بار دیگر بدون حرف جر به کار گرفته شوند و نیز هریک از ناکح و منکوح یک بار مقدم و بار دیگر مؤخر ذکر شوند. آن‌گاه اقسام طلاق را به این شرح ذکر می‌نماید: ۱. الطلاق بغیر عوض؛ ۲. الطلاق بعوض؛ ۳. الخلع؛ ۴. المباراة.
آغاز: بسمله حمدله اما بعد فیقول المستهدی من الله الهادی محمد جعفر الاسترآبادی ... هذه رسالة فی بیان صیغ عقدالنکاح و

الطلاق جمعتها علی وجه بلغنا من علمائنا و مشایخنا ... فاقول و بالله التوفیق اعلم ان عقد النکاح یتحقق بکل واحد من لفظی التزویج و النکاح ...

انجام: نسألک اللهم أن تباری ذمتنا عن المعاصی و الأنادس ... و تزوج الحور العین متنعمین نعیماً سرمداً بحق اشرف الانبیاء و المرسلین محمد و آله الطاهرین.

[الذریعة ۱۱۲/۱۵ و ۱۰۹/۱۵ شماره ۷۳۹؛ دنا ۲۲۳۲۲۴/۷ (۳۷ نسخه)؛ اعلام الشیعه (الکرام البرره): ۱۵۳-۲۵۷]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۷۲/۱-۲۰/۱۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۷ ذیحجه ۱۱۴۳ق [این تاریخ درست نیست، شاید ۱۲۴۳ باشد]؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۸۲۴]

۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۹/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۶۹پ-۷۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۸سم [ف: ۱ - ۲۶۸]

۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۱۲/۱۱

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: سید محمد بن محمد باقر بن قوام الدین محمد بن مفید موسوی استرآبادی، تا: ۱۲۳۸ق؛ کاغذ فستقی؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ (۱۰۱-۱۰۸پ)، ۱۵ و ۱۶ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳ - ۷۸۲]

۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۷۰۳/۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۴گ [ف: - ۱۲۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: میرزا کوچک بن محمد مسلم مازندرانی، تا: ۱۲۴۳ق؛ واقف: شکرالله فقیه نیا، آذر ۱۳۷۵؛ کاغذ: شکری، ۴ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۱ - ۹۲۹]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۶۴/۴

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمد کریم، تا: رجب ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج تریاکی، ۵گ (۱۲۲ر-۱۲۶پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۰۴۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۱۸/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۱۰ص (۳۴۴-۳۵۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۹]

۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۴۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۶ شوال ۱۲۴۸ق؛ ۱۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۲]

۹. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۹۸/۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال ۱۲۴۸ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف مخ: - ۱۳۳]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۲۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا؛ تا: ۲۰ ربیع الثانی ۱۲۴۸ق؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ (۱-۵)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۸ - ۶۴۷]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۱/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمدعلی مازندرانی بارفروشی، تا: با تاریخ ۱۲۵۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور سبز، ۷ص (۱۹۶-۲۰۲)، اندازه: ۱۹/۳×۲۲/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۹۴]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸/۳

خط: نستعلیق، کا: عبدالجواد بن محمد مؤمن تبریزی، تا: یک‌شنبه ۲۵ صفر ۱۲۵۴تا ۹ ربیع الاول ۱۲۵۵ق، جا: تبریز؛ ۱۸ص (۱۰۳-۱۲۰)، ۱۴ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [سنا: ف: ۱ - ۷۳]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۸۱/۲-۵۹/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ ۶گ (۲۰۶-۲۱۱)، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵ - ۲۸۲۴]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۱۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۸ ذیحجه ۱۲۵۷ق؛ محشی با نشان «منه دام ظلله العالی و ۱۲»؛ مهر: «یا احمد ۱۲۷۲» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، ۱۳گ (۱۳-۲۵)، ۱۴-۱۶ سطر، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳۸ - ۳۳۴]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۵۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن ملا عبدالعظیم بیدگلی، تا: ۱۲۵۷ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»، با جدولی در احکام محبت بین الزوج و الزوجه که ارسطاطالیس برای اسکندر وضع کرده؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۱۸۵ر-۱۸۸پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۴۴ - ۲۲۴]

۱۶. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن علی محمد، تا: شوال ۱۲۵۹ق؛ ۲۴گ، ۱۱سطر [ف: - ۱۹۷]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: صادق ولد ملا محمد، تا: ۱۲۶۱ق؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۷ص (۲۲۶-۲۸۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۱سم [ف: ۴۰/۳ - ۸۲]

۱۸. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۷۷۰۲/۴

خط: نستعلیق، کا: حسن، تا: صفر ۱۲۶۱ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۷۵]

۱۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۶۸/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن حاج علی خوانحودی، تا: از ذیقعده ۱۲۶۰ تا ۱۲ صفر ۱۲۶۲ق، جا: مشهد رضوی مدرسه صالحیه؛ جلد: تیماج عنابی، ۳گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: - ۳۰۶]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا: اسماعیل فرزند کاظم، حسینی تنکابنی، تا: ۱۲۶۳ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: مشهدی مؤمن چاخلسری و علیقلی، رجب ۱۲۹۵ق؛ کاغذ: فرنگی، ۸گ (۸- ۱۵)، ۱۸ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۲سم [ف: ۳۰ - ۴۱۷]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۸۴/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: جمال الدین محمد موسوی، تا: ۱۲۶۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۵گ (۱۳۷پ-۱۴۱)، ۲۱ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۵/۳سم [ف: ۱۸ - ۳۶۴]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۷۰/۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: مقوایی، ۶گ (۱۵۲ر- ۱۵۷پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۷ - ۲۹۱]

۲۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۲۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اسماعیل خلف شاه محمد تبریزی، تا: یک‌شنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۲۶۵ق؛ افتادگی: وسط؛ جلد: تیماج، ۲گ (۷پ- ۸ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۴۷]

۲۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۲۷/۷
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد جعفر خوزانی، تا: ۲۶ صفر ۱۲۶۸ق؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۹۱-۱۰۱)، ۱۶ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۴۲]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۰۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد قدیر بن علی اصغر سمنانی، تا: ۱۲۷۳ق؛ ۱۱ص (۷۹-۸۹)، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۸۳]

۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱-۱۸/۱۲۳
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: شنبه ۱۷ شوال ۱۲۷۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۲۸۲۴]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۲۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی آبی، ۱۶ص (۲-۱۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۷/۲ - ۲۴]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۰۶/۴-۱۶/۱۱۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** ذکر الطلاق بعد ذکر اللفظ مما لابد منه بناء علی الاجماع المحکی بخلاف فان لزومه فیه خلافا والاحتیاط معلوم.
خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۸۲۴]

۲۹. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۹۷/۲
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف مخ: - ۱۳۳]

۳۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۵۴۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: مهدی موسوی تهرانی، تا: قرن ۱۳؛ ۶گ (۳ر- ۸ر)، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۸۲]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۹۹/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱۱۹پ-۱۲۴ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۱ - ۵۷]

۳۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۲۵پ-۳۱)، ۲۰سطر،اندازه: ۱۱×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۲-۹۸۰]

۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۶۵/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و تخلصنا عن متابعة الهوی واشرار الناس لنطلق الدنیا طلاقا لا یمکن ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: پارچه نیلی، ۶گ (۵۹ر-۶۴پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۳۲۹]

۳۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۴۵/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** زوجت المراء المعلوم بالمرئة المعلومة الی آخر قبلت التزویج للمرء المعلوم علی الصداق المعلوم. تم
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۴ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۸گ (۱۹پ-۲۶پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۷۲]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۸/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** بناء علی الاجماع المحکی بخلاف الخلع فان فی لزومه فیه خلافا و الاحتیاط معلوم
خط: نسخ، کا: محمد امین بن علی محمد، موسوی، تا: ۷ ربیع الثانی ۱۳۱۰ق؛ مصحح، محشی، به نظر می‌رسد این نسخه با دیگر نسخه‌های موجود، تفاوت اندکی داشته باشد؛ تملک: محمد امین بن علی محمد بن علی بن حسین بن محمد علی بن زین الدین موسوی شوشتری در سال ۱۳۱۰ ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۲گ(۳۹ – ۴۹)، ۱۶ سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۲۸ - ۶۴۷]

۳۶. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۵۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۲۴ق؛ محشی؛ مهر: «محمد رضا ابن ابوالقاسم» (بیضی)؛ اهدایی: واعظ تهرانی؛ جلد: تیماج، ۳۴گ (۱پ-۳۴پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [اوراق عتیق: ۲ - ۴۸۷]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۲۹/۳
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: ضیاء الدین بن عمر حسینی حسنی سمنانی، تا: ۱۳۲۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹ص (۴۰-۴۸)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۳/۱ - ۸۰]
۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۴۵/۴
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد تقی مراغی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴گ (۱۳۶ر-۱۳۹پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۸ - ۵۸۴]
۳۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۲/۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۵گ (۱۰۸پ-۱۱۲پ)، ۲۲ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: - ۲۲۵]
۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۷گ (۱ر-۷ر)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴ - ۳۴۳]
۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۲۸/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: حاج آقا احمد طهرانی کرمانشاهی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۱پ-۱۵ر)، ۱۶ سطر، اندازه:۱۱× ۱۷سم [ف: ۹ - ۱۰۶]
۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۵۰/۲-۳۸/۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۲۴]
۴۳. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۸۹/۶
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛ ۱؛ ۲گ، اندازه: ۱۵×۲۸سم [ف مخ: ۱۳۳]
۴۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۳۴/۳
بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی [ف: - ۳۲۸]
۴۵. قم؛ علامة طباطبائی قم (مکتبه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۲ش۳ - ۱۵۸]

● **صیغ عقد نکاح و طلاق** / فقه / فارسی
sīyaq-e ‘aqd-e nekāh va talāq
رساله کوتاهی است در صیغ عقد نکاح و طلاق.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۶۹/۴
آغاز: الحمدلله الذی احل النکاح و حرم الزنا و السفاح و توعد علیه ... اما بعد غرض از تحریر این رساله وجیزه آنست که؛
انجام: فاطمة خانم زوجة موکلی طالق طلقة طالق مرة زوجة موکلی فاطمه خانم طالق طلقة طالق مرة دیگر ضمیر ندارد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۸پ-۱۱پ)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۸ - ۴۹۶]

← صیغ العقود > مجمع الصیغ
← صیغ العقود > صیغ عقود و ایقاعات

● **صیغ العقود** / فقه / عربی
Ṣīyaġ-ul ‘uqūd
شهید اول، محمد بن مکی، ۷۳۴ - ۷۸۶ قمری
šahīd-e avval, mohammad ebn-e makkī (1334 - 1385)

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۸۶/۴
بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۶۴]

● **صیغ العقود** / فقه / عربی
Ṣīyaġ-ul ‘uqūd
اصفهانی، محمد بن محمد زمان، ق۱۲ قمری
esfahānī, mohammad ebn-e mohammad zamān (- 18c)

مشهد؛ رجائی مغزی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۵
آغاز: الحمدلله علی نواله ... و بعد فهذا هو القول السدید
کا: محمد ابراهیم بن عباس علی، تا: ۱۲۱۵ق [تراثنا: س۵ش۳- ۱۰۳]

● **صیغ العقود** / فقه / عربی
Ṣīyaġ-ul ‘uqūd
وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل، ۱۱۱۸ - ۱۲۰۵ قمری
vahīd-e behbahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad akmal (1707 - 1791)

تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۵۲۱]

● **صیغ العقود** / فقه / فارسی
sīyaq-ol ‘oqūd
؟ آرانی کاشانی، محمد علی بن محمد حسن، ۱۱۷۷ - ۱۲۴۴ قمری
ārānī kāšānī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad hasan (1764 - 1829)
به درخواست: ابوالقاسم محمدسعید گلپایگانی
رساله مختصری در کیفیت اجرای عقود و شرایط آن و همچنین شرایط متقاعدین که در شش «مقدمه» نگاشته شده است.
آغاز: تنبیه لاریب ان العقود اسباب شرعیة لامور مطلوبة لایحصل بدونها
انجام: فعلیک بملاحظة تلک الضابطة فی کل ما یرد علیک بعد مراعاة الفرق بین ما ذکر من الاقسام.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۲۰
آغاز و انجام: برابر
نسخه در فهرست ۳۳۵/۲۰ نیز معرفی شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۳۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۵۵]
۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۰۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسین بن احمد حسینی خوانساری، تا: ۲۵ شعبان ۱۲۹۷ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن ماشی، ۱۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۵۴]

● صیغ العقود / فقه / فارسی

sīyaq-ol ‘oqūd

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ – ۱۲۸۱ قمری
ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)
چاپ: ایران، سنگی، ۱۲۷۱، رقعی

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۷۸/۲
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۶۶۹]

● صیغ العقود / فقه / فارسی

sīyaq-ol ‘oqūd

قزوینی، علی بن محمد، ۱۲۰۹ – ۱۲۹۰ ؟ قمری
qazvīnī, ‘alī ebn-e mohammad (1795 - 1873)

به درخواست: تقی برغانی
تاریخ تألیف: ۱۲۸۱ق
کتابی فقهی است در بیان صیغ عقود شامل سه «باب» و «خاتمه»: باب ۱. صیغ عقود لازمه (هفده مورد)؛ باب ۲. صیغ عقود جایزه (یازده مورد)؛ باب ۳. صیغ ایقاعات (پانزده مورد).
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید علی القزوینی الساکن فی زنجان که از جمله اموری که عموم ناس را ... احتیاج ... می افتد صیغ عقود و ایقاع است و جمع ... آنها را با ترجمه به زبان فارسی تا به حال از احدی از فقهاء ندیده ام ... به نحو اختصار شروع شد
انجام: بر هر تقدیر عربیت شرط نیست بلکه به فارسی و غیر آن نیز جایز است اللهم اغفر اخواننا المؤمنین و ارحمهم برحمتک یا ارحم الراحمین.
چاپ: مشار فارسی، ج۳، صص ۳۴۱۳-۳۴۱۴؛ ایران، تهران، کارخانه آقا سید مرتضی، ۱۳۲۶ق، سنگی، خشتی، ۱۵۰+۱ص؛ ایران، تبریز، سنگی، وزیری، ۱۵۰+۲ص (تاریخ تألیف۱۲۸۱)؛ ایران، تبریز، ۱۳۰۸ قمری، سنگی، خشتی، ۱۵۸ص
[الذریعة ۱۰۹/۱۵؛ دنا ۲۲۴/۷ (۶ نسخه)]

شرح و حواشی:
۱- حاشیه صیغ العقود؛ قزوینی، علی بن اسماعیل (–۱۲۹۸)
۲- حاشیة صیغ العقود؛ فرجیان، احمد بن محمد رضا (–۱۳۸۱)

۱. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۰۹/۳
خط: نسخ، کا: محمد خلیل بن حاجی محمد طاهر، تا: قرن ۱۳؛ قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: – ۱۹]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۱۰۶–طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛۴۸گ(۱۶۵پ–۲۱۲ر)[ف:۲۳ – ۷۴۵]
۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۸۱/۱–۱۰/۱۹۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد قاسم، تا: ۱۳۰۰ق؛ این نسخه با دو واسطه از روی نسخه مؤلف تحریر شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵ – ۲۸۱۴]
۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۷۵/۱
آغاز و انجام: برابر
کا: رضا، تا: پنج‌شنبه غره رمضان ۱۳۱۴ق؛ از روی نسخه مؤلف مقابله شده؛ نوشته‌ای به خط سید محمد بن محمود در روز شنبه ۷ ربیع الاول ۱۳۴۴؛ ۳۷گ (۱ر–۳۷پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [مؤید: ۳ – ۷۹]
۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۴۰/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و این کاشف است از اینکه عقد لازمی بوده است که قابل اقاله نیز نبوده است چه جای اینکه هر یک فسخ تواند کرده که شأن عقد جایز است ...
خط: نسخ زیبا، کا: ابوالقاسم بن آخوند ملا رضا نوری کمربنی، تا: ۱۲ محرم ۱۳۲۶ق؛ مصحح؛ ۳۷گ، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف:۱۹۶]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۷۰
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ – ۴۶۸]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵۵۳
آغاز و انجام: برابر
کا: سید محمد بن سید محمود، تا: شنبه ۷ ربیع الاول ۱۳۴۴ق؛ ضمیمه: یک صفحه صورت خطب عقد و نکاح به فارسی در فقه، آغاز ضمیمه: «الحمدالله الذی زوج ابانا آدم بامنا حوا فی جنات النعیم»، انجام ضمیمه: «کما امرالله تعالی سبحانه بقوله و انکحوا الایامی الخ»، مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۳۷گ، ۱۷–۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۵۴]
۷. اراک؛ کتابخانه روستای آمره کمیجان؛ شماره نسخه:۱۹۹
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید علی القزوینی الساکن زنجان که از جمله اموری که عموم ناس را هر روزی چند دفعه احتیاج باو می‌افتد؛ **انجام:** مالک را اجبار باید کرد
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: لیمویی، جلد:

مقوایی، ۸۰گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [دو کتابخانه اراک: - ۲۳۳]

● **صیغ العقود** / فقه / عربی

ṣīyaġ-ul ‘uqūd

جعفر قلی بن عبدالعلی، ق۱۳ قمری

ja‘far qolī ebn-e ‘abd-ol-‘alī (- 19c)

تاریخ تألیف: شعبان ۱۲۴۶ق

صیغ نکاح و طلاق را در آغاز مفصل‌تر، پس از آن صیغ بیع و اجاره و صلح و رهن و مزارعه را مختصرتر آورده و گاهی اشاره به پاره‌ای از احکام نیز می‌نماید.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۰۹/۲

آغاز: الحمدلله الذی وفقنا لتحصیل العلوم الدینیة و شرفنا باقتفاء آثار السنة النبویة و الصلاة و السلام علی من أرسله لایتاء المنهج القویم؛ **انجام:** ساقیت الرجل المعلوم بحصة معینة من ثمره للرجل المعلوم وکالة عنه او ولایة علیه و کذلک باقی الصور.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: شعبان ۱۲۴۶ق؛ جلد: مقوایی، ۱۰گ (۶۸پ-۷۷پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷× ۲۲سم [ف: ۶ - ۱۲]

● **صیغ العقود** / فقه / فارسی

sīyaq-ol ‘oqūd

خاکسار، حمزه

xāksār, hamze

رساله متوسطی است در بیان صیغه‌های عقود خصوصاً عقد نکاح، مشتمل بر یک «مقدمه» و چهار «فصل».

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۸۶/۳-۲۴/۱۸۶

آغاز: بسمله الحمد لله خالق الانام الذی میز بین الحلال و الحرام و اوضح للعباد منهاج الشریعة و الاسلام؛ **انجام:** واز مرد نیز ارث نمیبرد و مرد هم ارث او را نمیبرد و اگر زنا ثابت نشود بمحض گفتن مرد که چنین وچنان واقع شد اعتباری ندارد هر چند شده باشد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۸۱۶]

● **صیغ العقود** / فقه / فارسی

ṣīyaġ-ul ‘uqūd

موسوی، هاشم بن زین العابدین، - ۱۳۱۸ قمری

mūsavī, hāšem ebn-e zayn-ol-‘ābedīn (- 1901)

رساله کوتاهی است در صیغ نکاح و عقود دیگر در چهار «مطلب».

[دنا ۲۲۴/۷؛ الذریعة ۱۰۰/۱۵]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۳۵/۴-۲۲/۵۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین والسلام علی سیدنا محمد وآله الطاهرین وبعد این رساله‌ای می‌باشد درصیغ وعقود مبنی بر چهار مطلب که این فقیر؛ **انجام:** اول بایع می‌گوید بعتک ما ذکر بما ذکر وبعد مشتری می‌گوید اشتریت هکذا والله اعلم بالصواب تمت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ رمضان ۱۲۹۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۱۵]

● **صیغ العقود** / فقه / فارسی

sīyaq-ol ‘oqūd

آقا نجفی، محمد تقی بن محمد باقر، ۱۲۶۲ - ۱۳۳۱ ؟ قمری

āqā najafī, mohammad taqī ebn-e mohammad bāqer (1846 - 1913)

رساله کوتاهی در احکام معاملات به صورت فتوایی و مطابق با فقه شیعه شامل «مقدمه» و چند «باب» و «خاتمه»؛ مؤلف می‌گوید: چون نظام امر معاش منوط به معاملات است و معرفت به مسائل و احکام متعلقه به آنها لازم است چنانچه در اخبار وارد شده الفقه ثم المتجر، و بعضی از برادران دینی به این حقیر اظهار نمودند که رساله‌ای که مشتمل بر مسائل معاملات باشد تحریر شودکه عوام از آن منتفع شوند لهذا جمله‌ای از مهمات مسائل آن را در این مختصر ایراد نمودم.

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... و بعد چنین گوید بنده مجرم عاصی و غریق بحر معاصی محمد تقی بن محمد باقر بن محمد تقی که چون نظام امر معاش منوط به معاملات است و معرفت بمسائل و احکام متعلقه ...

انجام: هرگاه رجوع به قول باشد و حاصل می‌شود رجوع آخرش به فعل و ان شاء الله که دلالت کند به رجوع و مجرد رضا در رجوع کافی است و الله اعلم بالصواب.

چاپ: دارالحکومه بمبئی، سنگی، ۱۳۰۰ق، وزیری، ۱۹۲ص؛ ایران، سنگی، بدون تاریخ، وزیری

[الذریعة ۱۰۹/۱۵؛ دنا ۲۲۴/۷]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۷۱/۵-۳۸/۱۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب چهاردهم در وکالت است وآن عقدی است که فائده آن نایب شدن غیر است ... صحیح نیست مگر در حج غیر واجب یا تعذر از مباشرت وزیارات واتیان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۶۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۸۱۵]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۳۳/۴-۳۶/۱۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد اسماعیل بن محمد حسین، تا: ۲۹ شعبان

۱۳۰۱ق؛ ۲۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۱۵]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن علی اکبر کرمانی، تا: ۱۳۴۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی تیماج آلبالویی، ۶گ (۱۰-۱۵)، ابعاد متن: ۱۶×۲۸/۵، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱ - ۱۴۵]

● صیغ العقود / فقه / عربی

ṣīyaġ-ul ʻuqūd

یوسف بن حسین

yūsof ebn-e hoseyn

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۰۲

آغاز: بسمله، هذه عقود و الشرعیه من املاء الشیخ العلامه جمال الدین یوسف بن حسین بن ابی دام ظله بالتماس بعض؛ **انجام:** سبب العقد المتعة قربة الی الله و هذا آخر ما وجدناه مکتوبا من العقود الشرعیه و الحمد ... رب العالمین.

خط: نسخ ونستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۸۱/۵

آغاز: بسمله، الفصل الاول فی عقود العبادات عقد الصلوة یقول المستأجر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۷گ (۵۴پ-۶۰پ)، اندازه: ۱۳/۱×۱۹/۵سم [ف: ۸ - ۴۵۴]

● صیغ العقود / فقه / عربی

ṣīyaġ-ul ʻuqūd

ناشناخته:

۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۳/۸

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۲۹]

۲. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۹۳۹ق [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۷۹/۳

فقراتی از آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۲۳۵پ) [مختصر ف: - ۵۳۷]

۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۱۹/۲

خط:نسخ،کا:کرمعلی بن حسینعلی،تا:۲۲محرم۱۲۲۷ق[ف:۱- ۳۷۰]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۱۲/۸

گفتاری است بدون خطبه و خاتمه در عقدهای بیع و غیره. منقول از رساله حاج ملا جعفر استرآبادی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: سید محمد بن محمد باقر بن قوام الدین محمد بن مفید موسوی استرآبادی، تا: ۱۲۳۸ق؛ کاغذ: فستقی؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۷۵ و ۷۶ و ۷۷پ)، ۱۵ و ۱۶ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳ - ۷۸۲]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۳۷/۱

در نکاح و تحلیل نکاح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ ۲گ (۱پ-۲ر)، ۱۸ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۶۶۱]

۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۲۳/۴

آغاز: تنبیه: لاریب ان العقود اسباب شرعیة لامور مطلوبة لایحصل بدونها؛ **انجام:** فعلیک بملاحظة تلک الضابطة فی کل ما یرد علیک بعد مراعاة الفرق بین ما ذکر من الاقسام

رسالة فی کیفیة اجراء العقود و شرائطها و المتعاقدین؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن احمد خوانساری، تا: ۲۵ شعبان ۱۲۹۷ق؛ جلد: چرم سبز، ۱۱گ(۲۶پ-۳۶پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [مؤید: ۲ - ۲۶۴]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۶۲/۱۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد عقائد نقله عنا؟ فنذکر فیه فی الصیغ العقودیة تحتوی علی کتب؛ **انجام:** و تعتد الامة من فراق مولاها حیاة و موتاً بحیضة أو بخمسة و أربعین یوماً.

صیغ‌های مختلفی که در عقود و ایقاعات گفته می‌شوند، به ترتیب کتاب‌های فقهی از کتاب تجارت بیان کرده و کتاب نکاح را در آخر آورده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۵ رجب ۱۳۰۱ق؛ ۱۰گ (۲۵۶پ-۲۶۵پ)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶ - ۳۴۸]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۹/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فقد التمس منی بعض الاخوان ان أجرد له بیان العبادات و صیغ العقود و الایقاعات؛ **انجام:** فیقول العاقد قبلت او ساقیتک و لو قال سلمت الیک هذا ...

صیغ عقود و ایقاعات را در یک مقدمه و سه مقصد تنظیم نموده و ضمناً در موضوعات فقهی فتوی میدهد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ(۷۹ر-۹۴پ)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۳۲۳]

۱۰. قم؛ لاجوردی، سید مهدی؛ شماره نسخه:۳۰/۳

بی‌کا، بی‌تا [چند نسخه-ف: - ۱۱۶]

۱۱. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۷۱۲/۸

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... فهذه بنذة فی صیغ العقود تحتوی علی کتب، کتاب التجارة و صیغة عقد البیع، بعتک؛ **انجام:** فلو اذناه او لم یاذناه فالولد لهما و تعتدامه من فراق مولاها حیوتا و موتا بحیضة او بخمس و اربعین یوما تمت ... الموسومة بصیغ العقود ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۳۲]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۳/۵

در این بخش چند عقدنامه (عقد متعه، نکاح دایم، اجاره برای قضای نماز و روزه میت، اجاره حج) ذکر شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۳گ (۱۰۱پ-۱۰۳پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۵۴۰]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۰۰/۱

آغاز: بسمله. و یقول الموجب فی عقد البیع بعتک هذا الفرس مثلاً

بعشرة دنانیر او یقول بعد ان ذکر الثمن و المثمن بعتک؛ **انجام:** اول یقول بعد ذکر الزوجة طالق او یقول المرأة المسماة بکلثوم طالق.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: سید حیدر حسینی، بی‌تا؛ ۶گ (۱پ-۶ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۴۴ - ۲۴۹]

● **صیغ عقود** / فقه / فارسی و عربی
sīyaq-e ʻoqūd

ناشناخته:
۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۳۳/۲-۱۰/۱۴۳
آغاز: بسمله حمدله و الصلوة ... این کتابیست در بیان عقد و نکاح دائمی مجملی از احکام آن و قاعده آنها و صیغه آنها و قاعده بیع و شرای و چیزهایی که متعلق به آنهاست؛ **انجام:** موکلك من موکل موکل موکلی علی الصداق المذکور تمام شد کتاب بعون الله
رساله مختصری است در بیان صیغه‌های عقد و نکاح، غیر از رساله علامه مجلسی و محمد جعفر استرآبادی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۴ق؛ در پایان رساله چند عقدنامه از قرن سیزدهم ثبت شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۱۴]
۲. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۳۰/۲
آغاز: الحمد الذی احل النکاح و ندب الیه و احرم السفاح و الزنا توعد علیه؛ **انجام:** و شقوق دیگر ظاهر است و الله الموفق لکل خیر ...
خط: نسخ، کا: زین العابدین بن سید علی حسینی خراسانی، تا: ۱۲۳۲ق؛۲گ(۶۷ر-۶۹پ)،۱۷سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۳۴]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۶۲
آغاز: مختصری در بیان صیغه که لازمه است این درج کردیم. فصل اول: در بیع تقدیمست که مدت در وی نباشد؛ **انجام:** برادر کوچك: قبلت و اسقطت عنك جمیع حقوق الاخوة ما خلا الدعاء و الزیارة و الشفاعة
رساله کوتاهی است در بیان صیغه‌های عقود. مؤلف در یک مورد از کتاب مجمع البحرین نقل کرده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: احتمالا به خط مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۸گ، ۱۷-۱۸ سطر (۸×۱۶)، اندازه:۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۴۰ - ۹۸]
۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۹۸/۳
آغاز: بسمله، مسئله کیفیت حلیت زنان از برای مردان بیکی از چهار چیز است
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۰ ذیحجه ۱۳۱۲ق، جا: مدرسه عبدالله خان؛ ۴گ (۱۴پ-۱۷پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۶۱]
۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۹۸/۴
آغاز: بسمله، بدانکه شرایط معتبره در صحت صیغ عقود چند چیز است از قراری که جناب علام فهام الفاضل الکامل آقای میر سید علی زید فضله
از آقا میر سید علی. در جواب سؤالات مؤمنین، بعد از تحریر آن به رویت آقا میر سید حسن از مراجع وقت رسانده و بر وفق فتوا و رای خود امضا نموده است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۰ ذیحجه ۱۳۱۲ق، جا: مدرسه عبدالله خان؛ جلد: تیماج زیتونی، ۶گ (۱۸ر-۲۳ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۶۱]
۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۱۵
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص [ف: ۸ - ۶۷]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۸۹/۳
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد این مختصر یست در بیان اجرای صیغه عقد نکاح و بیع و اجاره و صیغه طلاق؛ **انجام:** که باین لفظ من این نکاح را یا این طلاق را یا بیع را جاری میکنم و السلام علی من اتبع الهدی.
این رساله مشتمل بر صیغ عقد نکاح، بیع، اجاره و طلاق می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، کار محمد هاشم به سال ۱۳۳۹ق، ۷گ (۱۹۵-۲۰۱)، ۱۴ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۹ - ۱۱۸]
۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۵۴
آغاز: نقل من صیغ العقود. بدانکه در صیغه متعه تعیین مدت و مبلغ شرط است پس وکیل زن بگوید متعت
یادداشت کوتاهی درباره صیغ العقود و متعه و ازدواج است؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ جلد: چرم قهوه‌ای مذهب، ۱ص (۴۰۲)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۹۷]

● **صیغ العقود (ترجمه)** / فقه / فارسی
sīyaq-ol ʻoqūd (t.)
وابسته به: صیغ العقود و الایقاعات؛ استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین (۱۱۹۸-۱۲۶۳)

کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲
بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق [تراثنا: س۲ش۴ - ۵۹]

← صیغ عقود نکاح ← صیغ العقود و النکاح
← صیغ عقود نکاح ← صیغ عقد النکاح و الطلاق

● **صیغ العقود النکاح** / فقه / فارسی
sīyaq-ol ʻoqūd-en nekāh
استرآبادی، محمد علی، ق۱۳ قمری
estarābādī, mohammad ʻalī (- 19c)
تاریخ تألیف: ۲۷ ذیقعده ۱۲۷۰ق
رساله‌ای است کوتاه که مؤلف اختیار خود را در صیغه نکاح بیان کرده است.
آغاز: بسمله. الحمدلله ... اما بعد آنچه کاتب الاحرف محمد علی

الاسترابادی در باب عقد نکاح احتیاط میکنم
انجام: و وکالت پدر تنها احتیاط میکنم جعل الله خاتم اعمالنا بالخیر (تم کلامه).
[الذریعة ۱۱۰/۱۵؛ دنا ۲۲۶/۷ (۴ نسخه)؛ مشار فارسی ص ۱۰۸۰ و عربی ص ۵۹۶؛ اعیان الشیعه ۱۰۰/۱۰]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۷۱/۴
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛ ۲گ (۵۷پ-۵۸پ) [مختصر ف: - ۵۳۷]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۱۴/۲۵
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۳۰۴)، سطور چلیپایی (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۲ - ۲۵۲۸]
۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۰۱/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با فوائدی چند در ذکر آیات تورات و انجیل در نبوت ختمی مرتبت (ص) و یک دعا در حق پیامبر اسلام و اهل بیت ایشان صلوات الله علیهم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۶]
۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۸۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: رجبعلی بن ملاعظیم کلارستاقی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: - ۳۱۲]

● **صیغ عقود نکاح** / فقه / فارسی

sīyaq-e ‘oqūd-e nekāh

گدا علی بن عبد الفتوح

gedā ‘alī ebn-e ‘abd-ol-fotūh

در دو «باب» و یک «خاتمه»: باب ۱. آداب پیش از عقد؛ باب ۲. بیان صیغ عقود مناکحه و تراکیب و مواکیل از جانبین؛ خاتمه در تذکر نکاتی چند در این رابطه. مؤلف این کتاب را به خواهش جمعی از برادران ایمانی نگاشته است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۹۸/۱
آغاز: بسمله الحمدلله الذی احل النکاح بفضله و حرم الزنا و السفاح بعد له ... اما بعد چنین گوید اقل عبادالله
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ تملک: تقی بن محمد موسوی مورخ ۱۲۸۲ق با مهر «محمد تقی بن محمد الموسوی» (بیضی)؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر(۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۶۰۳]

← صیغ العقود و الایقاعات ‹ الدر المنضود فی معرفة صیغ النیات و الایقاعات و العقود
← صیغ العقود و الایقاعات ‹ شرح اعراب دیباجة المصباح
← صیغ العقود و الایقاعات ‹ صیغ عقد النکاح و الطلاق

● **صیغ العقود و الایقاعات** / فقه / عربی

Ṣīyaġ-ul ‘uqūd wa-l īqā‘āt

عاملی، علی بن طی، - ۸۵۵ قمری

‘āmelī, ‘alī ebn-e tay (- 1452)

آیا قراردادها میان دو طرف باید با کلمات عربی بسته شود یا نه. اگر لازم است عربی باشد آن را به چه صیغه باید اجرا کرد؟
[دنا ۲۲۶/۷؛ الذریعه ۳۰۴/۱۵ و ج ۱۵ش۷۳۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۲۶/۵
آغاز: هذه العقودات (!) من تصنیف شیخ علی رحمه الله: الحمدلله حمدا کثیرا ... و بعد فهذه جمله کافله فی بیان صیغ العقود؛ **انجام:** و ان کان لها ولد و در علیه من لبنها ... و ان کان لها (نانوشته مانده است. برگ ۱۵۸پ)
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: چرم مشکی، ۳۲گ (۱۲۷ر-۱۵۸پ)، ۱۸-۲۱ سطر (۱۴/۸×۸/۵ و ۱۵/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۸۲]

● **صیغ العقود و الایقاعات** / فقه / عربی

Ṣīyaġ-ul ‘uqūd wa-l īqā‘āt

؟ محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ - ۹۴۰ قمری

mohaqqeq-e karakī, ‘alī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)

از هنرهایی که نویسندگان دیوان‌ها و فقیهان بدان می‌پرداختند کتابت و انشاء و استیفا و شروط و سجلات است که نمونه آنها را در صبح الاعشی از قلقشندی و در نفائس الفنون آملی می‌بینیم. شیخ مفید در پایان مقنعه، هم نمونه‌ای از شروط و سجلات را آورده است و روش نوشتن قباله‌ها و سندهای رسمی شیعی از آن آشکار می‌گردد. در فقه شیعی مبحث دیگری هم پیش آمده و آن چگونگی خواندن عقود و ادای الفاظ در ایقاعات است و در این باره نامه‌های به نام صیغ و عقود نگاشته‌اند. در روضات و امل الآمل و لؤلؤتی البحرین و قصص العلما از رسالة صیغ العقود و الایقاعات محقق کرکی یاد شده و خوانساری از العقود او هم نام می‌برد و تنکابنی می‌نویسد که بر رساله صیغ عقود و ایقاعات او گزارش‌های بسیاری نوشته‌اند. یکی از آنها همان است که کنتوری به نام «شرح رسالة العقود و الایقاعات» از شیخ نورالدین علی بن عبدالعالی میسی (- ۹۳۳ق) یاد نموده است. مؤلف در تعریف عقد و ایقاع می‌نویسد: عقد شرعی وقتی موجب انتقال ملک، اسقاط حق، حلیت زن و تسلط بر تصرف است که دو مخاطب حضور داشته باشند. ایقاع: اجرای صیغه است که در انتقال و قطع و وصل با یک نفر کفایت می‌کند. این کتاب در چند فصل و فرع و فائده تنظیم گردیده

است: تعریف العقد، أصناف العقد، أقسام الإیقاع و عقود لازم و جایز در ابواب فقه که به صورت موجز وارد شده است. مرحوم آغا بزرگ تهرانی در الذریعة می گوید: «در بعضی فهارس از این رساله به نام جواهرالکلمات یاد کرده‌اند و شاید همان باشد»، ولی احتمالاً با جواهر الکلمات شهید ثانی رحمة الله که ابتدای آن نیز چنین است، مشتبه شده است.

از این کتاب نسخه‌هایی با تاریخ ۹۰۴ و ۹۰۶ و ۹۰۹ق وجود دارد که همین امر در صحت انتساب آن به محقق کرکی تردید ایجاد می کند، خاصه آن که در نسخه کتابخانه ملی ش ۲۲۴۲ به تاریخ ۹۰۶ق از مؤلف با عنوان «قدس رمسه» یاد می‌شود. فهرست‌نگار کتابخانه ملی در ضمن معرفی این نسخه حدس می‌زند که ممکن است مؤلف کتاب شهید اول باشد.

آغاز: بسمله، الحمدلله حمداً کثیرا کما هو اهله و الصلوة علی رسوله محمد و اله و بعد فهذه جملة کافلة ببیان صیغ العقود و الایقاعات

انجام: و لو سئلنی من المعربة فله اقسام و احکام و جمیع ذلک مذکور فی معادنه من کتب الاصحاب رحمهم الله تعالی فلیطلب من هناک

چاپ: مکرر چاپ شده؛ مشار عربی، ص۵۹۶؛ طهران، سنگی، ۱۳۱۵ق، وزیری (کلمات المحققین: ج۲، صص۱۰۹-۱۳۰)؛ [تهران]، سنگی، ۱۳۱۹، وزیری، ۵۹ص(صص۲۰۷-۲۶۵)

[الذریعة ۱۱۰/۱۵ و ۲۷۹/۵؛ حیاة المحقق الکرکی و آثاره ۴۷۵/۲-۴۸۰؛ دنا ۲۲۶/۷-۲۲۹ (۱۲۶ نسخه)]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۱۶/۱

کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۱۵گ (۱پ-۱۵پ)، اندازه: ۱۶× ۲۱/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۹۰]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۱۵/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: ۹۰۴ق؛ مصحح، ضمیمه: در اوراق ۱۱۶ و ۱۱۷ پس از ذکر حدیث قدسی در ظهور صاحب الزمان و قیامت، اجماع علما در وجوب شناخت اصول پنج‌گانه دین همراه با دلیل به نقل از علامه حلی ذکر شده و سپس سوالی در خصوص حکم افرادی که شناخت آنها نسبت به برخی از اصول دین ناقص باشد همراه با پاسخ آن به نقل از خط شیخ ابوالقاسم بن سعید و شیخ یحیی و شیخ سریدالدین بن مطهر نوشته شده؛ مهر: «عبده عیسی بن فتح الله» (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۶گ (۹۰پ-۱۱۵پ)، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۳۱]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۴۲/۱

آغاز و انجام: برابر؛ و قد نقلت هذه الرسالة من النسخة التی کانت علیها خط المصنف قدس رمسه. کتبه اضعف ... مهدی بن طاهر بن علی الحسینی الخوزانی التفرشی ... فی اواخر ربیع الثانی ۹۰۶ من هجرة النبی.

در چگونگی الفاظی که باید به هنگام معامله میان دو طرف فروشنده و خریدار، یا کارگر (مؤجر) و کارفرما (مستأجر) و یا هر معامله دیگر، بر زبان آورده شود تا معامله صحیح باشد. در آغاز کتاب مؤلف صحت عقد را مشروط به تلفظ صحیح عربی می‌داند مگر طرفین عربی ندانند و در پایان کتاب فصلی درباره صیغه حکم حاکم آورده است، که آن نیز باید به عربی باشد. عنوان‌های کتاب «فصل، فصل» و بی‌شماره ترتیب است. نام نگارنده و نام کتاب در این نسخه نیامده است. صاحب الذریعه نسخه‌ای با همین مشخصات را یک بار به نام «جواهر الکلمات فی صیغ العقود و الایقاعات» در ش۱۳۰۳ ج۵ از گفته روضات به شهید دوم (۹۱۱-۹۶۶) نسبت داده است، و یکبار در ش ۱۳۰۵ به علی کرکی (م۹۴۰) منسوب نموده است. سپس همین کتاب را با عنوان «صیغ العقود» (الذریعه ج۱۵ش۷۳۱) از شهید دوم و در صفحه بعد، از کرکی دانسته‌اند. لیکن تاریخ کتابت نسخه جای گفتگوی ما در این کتابخانه ۹۰۶ است و مؤلف را با دعای «قدس رمسه» یاد می‌کند، و این تاریخ پنج سال پیش از زاده شدن شهید و ۳۴ سال پیش از مرگ کرکی است. پس تألیف هیچ یک از این دو تن نیست. آری دو نسخه دیگر از این کتابچه در این کتابخانه هست، نخستین آنها که آقای انوار (در ج۱۰ ص۱۷۵ ش۱۶۲۲) معرفی کرده است، و تاریخ ۱۲۶۱ دارد، در آغاز نسخه در قرن سیزدهم آن را به شیخ علی کرکی نسبت داده‌اند، دومین نسخه این کتابخانه (ش۱۹۵۴/۲ع) که تاریخ سال ۹۷۵ دارد، خالی از نام مؤلف و کتاب است آقای انوار (در ج ۱۰ص۶۳۹) آن را چون برابر نسخه پیشین دید، به همان کرکی نسبت داد، لیکن چنان که دیدیم تاریخ کتابت نسخه ۲۲۴۲/۱ جای گفتگوی ما ۹۰۶ است و سی و چهار سال پیش از مرگ کرکی است که در این نسخه با «قدس رمسه» یاد شده است پس باید منتظر بمانیم تا معلوم شود، این «صیغ عقود» که پیش از شهید و کرکی تألیف شده است نگارش کیست. آری اگر فرض کنیم که لقب «ثانی» بر «شهید» افزوده شده باشد و این کتابچه از شهید اول (۷۳۴-۷۸۶) است با تاریخ نسخه ما منافات نخواهد داشت، باید به یاد آورم که عبارات کتابچه نیز با عبارت‌های شهید اول نزدیک است. یک نسخه صیغ عقود کرکی در فهرست مرعشی (ج۳ص۳۲۳) معرفی شده است که یک مقدمه و سه مقصد دارد، آغاز و انجام نیز با نسخه ما دگرگون است؛ خط: نسخ ریز خوش، کا: مهدی بن طاهر بن علی بن حسینی خوزانی، تا: اواخر ربیع الثانی ۹۰۶ق؛ ۱۶ص (۱-۱۶)، ۱۹ سطر (۷/۳× ۱۵)، اندازه:۱۱/۴×۱۸/۲سم [ف: ۱۱ - ۶۲۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۱۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن ابراهیم شیخ کشتایی، تا: ذیحجه ۹۰۹ق، برای مولانا محمد بن فضل الله آملی؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۱ - ۳۰۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۵۶/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن احمد بن هلال، تا: ۹۳۶ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ (۱پ-۱۳پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۷/۲ - ۳۲]

۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۱۲
خط: نسخ، کا: محمد بن سلطان محمد استرآبادی، تا: ۹۳۶ق؛ تملک: ابراهیم بن اسماعیل عبدالعالی، عبدالغفار بن کمال الدین حسین؛ ۴۶گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۰/۳
خط: نسخ، کا: علیجان بن سلطان بایزید کوکدی، تا: ۹۳۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰گ (۸۴پ-۱۲۳پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۲۷۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۰/۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،کا:کمال الدین عطاء الله بن مسیح آملی،تا:ربیع الثانی ۹۴۵ق؛ ۱۳گ (۲۰۶پ-۲۱۸ر)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۳۲ - ۹۲]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۳۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۹۴۷ق؛ مصحح؛ تملک: محمد بن محمد جعفر؛ کاغذ: شرقی، ۳۴گ (۱-۳۴)، ۱۴ سطر، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۳۶ - ۲۱۲]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن عیسی بن محمد بن عیسی بن حسین العامل القراوایی (کذا)، تا: پنج‌شنبه ۵ ذیحجه ۹۴۸ق؛ واقف: خواجه شیر احمد تونی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۴۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۵۶۳]

۱۱. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۳۲/۵
خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن احمد بحرانی، تا: اول ذیحجه ۹۴۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹گ (۱۷۳پ-۲۰۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۴۳]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۳۹/۱۰
خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم اوالی بحرانی، تا: جمادی الثانی ۹۵۲ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۲گ (۲۲۸پ-۲۵۹پ)، ۱۲ سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۴۱]

۱۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۲۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: خضربن شیخ خان همدانی، تا: ۹۵۳ق، جا: تبریز؛ ۲۲ص (۶۹-۹۰)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۲ - ۳۹۸]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: لطف الله بن انوشیروان، تا: اول ربیع الاول ۹۵۳ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۱ - ۹۳۳]

۱۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۹۰/۱
خط: نسخ، کا: مهدی بن طاهر بن علی حسینی خورانی تفرشی، تا: اواخر ربیع الثانی ۹۵۴ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۶۴]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۰۶/۴
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: رمضان۹۶۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن یشمی، ۸گ (۴۳پ-۵۰پ)، اندازه: ۱۳/۳×۱۹/۱سم [ف: ۹ - ۵۰]

۱۷. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۳۹/۴
آغاز: برابر
خط: نسخ نازیبا، کا: علی حسینی، تا: ۱۵ شعبان ۹۶۲ق، جا: مشهد رضوی؛ یادداشتی از «محمود بن زین العابدین» که نوشته کتاب را از خط مؤلف در نجف نقل می‌کند، مصحح، محشی به خط مؤلف؛ ۲۸ص (۱۰۴-۱۳۱)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۲۰۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۶/۵
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۲۰۸]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۶۲ق؛ جلد: مقوایی، ۲۴گ (۱پ-۲۴پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۳]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد قاسم همدانی، تا: سه‌شنبه ۲۸ ربیع الاول ۹۶۸ق، جا: اردبیل؛ ۱۰گ (۹۲پ-۱۰۱پ) [ف:۱-۱۶۷]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۳۹/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: مرشد بن ابراهیم مکی، تا: ۳ رجب ۹۷۲ق؛ ۱۳گ (۲۱۶پ-۲۲۸پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۱۷/۷سم [ف: ۷ - ۱۵۸]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۷۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمود میبدی، تا: ۹۷۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۳۰ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۱ - ۹۳۰]

۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالقادر بن عبدالرحیم جیلانی، تا: ۹۷۵ق؛ ۱۴ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۶۳۹]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۵۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد مومن بن زین العابدین تونی، تا: ۲۱ محرم ۹۷۶ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱گ (۹۴پ-۱۱۴پ)، ۱۵ سطر [ف: ۱۶ - ۲۶۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۱/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۳۸۰]

۲۴. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۲۲۰

آغاز و انجام: برابر
کا: عبدالغنی بن زین العابدین البیدکلی، تا: ۹۸۰ق؛ تملک: محمد شفیع محسنی، محمد جعفر بیدکی [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۶۴]
۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۶۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه ۹۸۱ق؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۶ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۱ - ۹۳۱]
۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۲/۲-۱/۱۶۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ ذیقعده ۹۸۴ق؛ مصحح، محشی با نشان «ع ل رحمه الله»؛ ۱۴گ، ۲۱ سطر [ف: ۵ - ۲۸۱۸]
۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پایان شعبان ۹۸۹ق؛ ۲۴گ (۶۴پ-۸۷ر)، ۱۱ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۵ - ۴۲۳۹]
۲۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۰۵۸/۴
بی‌کا، تا: ۹۹۰ق [نشریه: ۱۳ - ۳۶۰]
۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۱۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** غفر الله لی و لوالدی بمحمد و عترته صلی الله علیه و آله الطاهرین الطیبین.
خط: نستعلیق، کا: جلال الدین نورالدین احمد حسنی، تا: ۹۹۳ق، جا: شیراز؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۱ - ۹۳۲]
۳۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۹۸/۳
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ گویا از کرکی؛ [نشریه: ۷ - ۲۲۸]
۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۶۳/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۹ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۱۳]
قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۵/۱۳
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۳۵۸]
۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۷۳/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** فله أقسام إحکام حمیع ذلک، مذک.ر فی معادنه، منکتب الأصحاب رحمهم الله
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، ۱۶گ (۳۶-۵۱)، ۱۸ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۶ - ۳۰۰]
۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی با نشان «ع ل»، «۱۲»، با عبارت «تم مقابلة هذه الرسالة من کتاب لایخلو من صحة بقدر الوسع فی اوائل شهر جمادی الاول سنة ۱۰۳۵ بید الفقیر محمد بن معز الدین احمد السبزواری» مقابله گردیده؛ تملک: محمدامین بن رحمت الله دولت آبادی؛ دستخط میرزا سید علی بن میرزا محمد مهدی بن میرزا محمدخلیل بن میرزا عبدالواصل؛ مهر «علی الحسینی» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، ۲۵گ (۸۲پ-۱۰۶ر)، ۱۶ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۵ - ۶۷۵]
۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۷۹/۵
خط: نسخ، کا: داود بن شمس بن داود بن احمد بن حسن الفقیه بحرانی بغدادی شیبانی، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ (۱۴۸پ-۱۷۳ر)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۹۰]
۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲/۴
آغاز: المعین لذلک شرعا دون مجرد العقد و التراضی؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ اجازه‌ای که سید عبدالحق بن علی بن عیسی بن حسین به جهت شیخ حسن بن علی بن عبدالله بن باقر به تاریخ هیجدهم محرم سال ۹۸۷ نوشته؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۸۱ر-۱۰۳پ)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱-۳۴]
۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۱۴۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** او فی ذمتی او قبلی و کذا بالعربیة ...
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۵۰]
۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ چنین است پایان آن: «الصلح عقد لازم من الطرفین شرع لقطع تنازع المختلفین ... و الصلح اصل فی نفسه و لیس فرعا علی شیء من العقود علی الاصح الا انه یفید فائدة عقود» برابر ص ۱۱۸ چاپ ۱۳۱۵ و ص ۲۳۲ چاپ ۱۳۱۹؛ ۸گ (۴۳پ-۵۰پ) [ف: ۵ - ۱۹۴۵]
قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۲/۳عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی مرعشی: ف: ۴ - ۳۱۹]
۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۷/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: شاه ولی بن محمد امین سمنانی، تا: قرن ۱۰، جا: هندوستان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: کاغذی، ۲۷ص (۱۲۳-۱۴۹)، ۱۸ سطر (۹/۸×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۴ - ۴۲۹]
۳۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۰۴۱/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج حنایی، ۳۵گ (۲پ-۳۶ر)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۱۸۲]
۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۳۶/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۱۸۲پ-۲۱۰ر)، ۱۹ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱-۲۴۴۸]
۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۸۴/۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹ سطر (۱۴×۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۶۷۰]

۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۵۷/۲

انجام: الکتابة و هی معاملة مستقلة غیر البیع و هی عقد لازم من الطرفین سواء کانت مطلقة أو مشروطة ...

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمود بن محمد صابر واعظ فهنانجی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ (۵۳پ-۶۸پ)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۳۱۹]

۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۳۷/۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «۱۲»؛ ۱۵گ (۲۹۵پ-۳۰۹ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳۹ - ۴۳۷]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۹۴/۲

خط: نسخ، کا: عمادالدین بن یونس پنجهزاری، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۸پ-۲۹ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۳۵۹]

۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۵۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: مشمعی، ۳۴گ (۲۰-۵۳)، ۱۵ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۰ - ۴۳۵]

۴۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۲۰/۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۲ سطر [ف: ۵ - ۲۶۶]

۴۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۸/۳

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۱۱؛ ۳۵گ (۷۰-۱۰۴) [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۸۲]

۴۸. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده وسیله حاجی میرزا محمد ارباب قمی در ۱۳۰۷ در نجف؛ ۱۶گ (۶۳-۷۸)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [صد و شصت نسخه: - ۵۷]

۴۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۳۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قاسم بن محمد خادم کاشی، تا: پنج‌شنبه ۲۵ شعبان ۱۰۰۱ق،برای سید ابراهیم طالقانی؛مهر:کتابخانه مجدالدین؛ ۳۲گ (۱-۳۲)، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۳۰]

۵۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۲۱/۱

آغاز: بوضیعه من العشره درهماً أو للعشرة درهماً و تحبل ان الاحتمال الثانی لا یأتی

خط:نسخ،کا:حسن بن مهنا،تا:دوشنبه ۲۲ شعبان ۱۰۰۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ دنباله رساله در ص ۴۰پ-۴۳ر آمده؛ ۵گ (۱ر-۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۶]

۵۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۶۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۶ق؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۶گ (۴۰ر-۵۵ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۴]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی قزوینی غروی، تا: پنج‌شنبه غره شعبان ۱۰۰۷ق؛ واقف: ابوالقاسم طالشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۳۷گ، ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ سطر، اندازه:۱۰ × ۱۷سم [ف: ۵ - ۵۶۲]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۵۴

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن رفیع الدین عنفاری کاشانی، تا: ۵ ربیع الاول ۱۰۰۸ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: هبة الدین حسینی (شهرستانی)، ضیاء الدین بن حسن بن دخیل نجفی حچامی به تاریخ ۱۳۴۶؛ مهر: کتابخانه ضیاء الدین نوری؛ جلد: مقوایی، ۴۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۳ - ۱۵۳]

۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۴۹/۲

بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۰۱۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۱۳۵پ-۱۴۸پ)، اندازه: ۱۸× ۲۵/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۱۰]

۵۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۸۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: رشیدالدین، تا: ۱۰۱۸ق؛ واقف: سپهسالار؛ ۲۳ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۸×۱۹سم [ف: ۱-۴۸۲]

۵۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵/۳

خط: نسخ، کا: میرزا محمد پسر میر عماد حسینی مازندرانی، تا: ۲۴ صفر ۱۰۲۳ق؛ در برگ ۱۲۰ر و پ فرق میان وجوب و فرض و سایر احکام تکلیفیه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۴۵گ (۷۵پ-۱۱۹پ)، ۹ سطر (۶/۵×۱۰)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۶۱]

۵۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۲۱/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن ملاخواجه مازندرانی، تا: ۱۵ ربیع الاول ۱۰۲۷ق، جا: کاشان؛ تملک: محمد تقی علوی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۲۵گ (۸۸-۱۱۲)، ۱۴ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۲۵۸]

۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۸۲/۴

کا: محمد غدیر بن میر فتح الله حسنی حسینی، تا: ۱۰۲۷-۱۰۲۹ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ (۱۳پ-۳۸پ)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۸۱]

۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۱۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدصادق بن محمدرضا تاجر اصفهانی، تا: ۱۲ شعبان ۱۰۳۶ق؛ جلد: تیماج زرد، ۳۵گ (۱پ-۳۵ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۳۱ - ۶۳]

۶۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۷۳/۴

کا: محمد خلیفه بن دجلة بن عبدالنبی بن زیاد جزائری سمنانی، تا: ۱۰۳۸ق؛ ۱۷گ (۱۷۳-۱۸۹)، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۶۳]

۶۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۵۶/۲

آغاز: الذمة البرية بشیء من الحقوق و اسقاط ما فی الذمة انما یکون بالطریق المعین
خط: نسخ، کا: مصطفی بن عبدالله، تا: محرم ۱۰۴۱ق، جا: اصفهان قلعه تبرک؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۴۴گ (۵۷ر-۱۰۰پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۶]

۶۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۷۸/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره جمادی الثانی ۱۰۴۱ق؛ ۶۴گ (۱پ-۶۴ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۳۰۲]

۶۳. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۱۵/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** یقول اربع مرات اشهد بالله انه لمن الکاذبین فیما
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره رمضان ۱۰۴۶ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲۸ص (۲۳۰-۲۵۷)، ۱۰ سطر [ف: - ۲۶۱]

۶۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۹۶/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۰ق؛ مقابله و تصحیح میرزا محمد قمی که در نجف اشرف مقابله کرده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ (۶۳پ-۷۷پ)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۲ - ۲۸۱]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۱۸/۷
انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: جمعه ۲۳ ذیحجه ۱۰۶۱ق؛ ۳۷ص (۳۷۵-۴۱۰ و ۴۶۶)، اندازه: ۱۲× ۱۸سم [ف: ۴۷/۱ - ۱۴۸]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۵۹/۱۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: سید محمد مقیم موسوی، تا: شنبه ۱۶ ربیع الاول ۱۰۶۳ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج یشمی، ۳۵ص (۲۷۷-۳۱۱)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۸سم [ف: ۴۳ - ۴۶]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: جلال الدین مسعود، تا: ۱۰۷۰ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا [الفبائی: - ۳۸۹]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۰۵/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۳ محرم ۱۰۷۱ق؛ واقف: خان بابا مشار؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۴ - ۲۲۲]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۳/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: میر آفتاب بن میر محمد حسین حسینی قمصری، تا: ۱۰۷۱ق، جا: قمصر کاشان؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۴۶گ (۵۶پ-۱۰۱ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۵۴۰]

۷۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۳/۷
خط: نسخ، کا: ملک محمد بن حاجی الله ویردی قاینی، تا: ۱۰۷۳ق [ف: ۳ - ۳۸]

۷۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۷
خط: نسخ، کا: شیخ حر عاملی، تا: رجب ۱۰۷۸ق، جا: مشهد رضوی؛ ۲۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۰/۸سم [ف: ۱ - ۳۵۵]

۷۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۰۵/۸
خط: نسخ، کا: میر محمد بن میر سید حسینی علم جناحی، تا: ۱۰۷۹ق، جا: هرات؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۵گ (۴۸پ-۶۲پ)، ۱۹ سطر (۱۷×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۲ - ۲۹۹۴]

۷۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۹۶/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه دهه آخر محرم ۱۰۸۸ق؛ ۲۵گ (۱ر-۲۵ر)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [میراث اسلامی: دفتر دهم - ۷۷۲]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۴۷/۶
خط: نسخ، کا: محمد یوسف بن بابا محمد خبوشانی، تا: ۱۰۹۰ق؛ ۳۳ص (۲۱۱-۲۴۳)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۱۱۴۸]

۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۵۳/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا، ۲۴گ (۵۰پ-۷۳پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۱۶سم [ف: ۳۰ - ۲۱۷]

۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۶/۱-طباطبائی
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ (۱پ-۲۰ر)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۲۲ - ۲۴۴]

۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۳۸/۲
قسم نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ آغاز نسخه با اشعاری از حضرت امام زین العابدین علیه السلام از جمله: «فهم فی بطون الارض بعد ظهورها ×× محاسنهم فیها بوالی دوائرها»؛ مهر: «عبده محمود عاملی» (دایره)؛ جلد: چرم قهوه‌ای مذهب، ۲گ (۲۸ر-۲۹ر)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۳سم [مختصر ف: - ۵۳۷]

۷۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۵۳/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۸گ (۵۶-۷۳)، ۱۵ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۶۰۲]

۷۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۶۵/۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۱۷گ (۶۵پ-۸۱ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۴سم [ف: ۶ - ۱۷۴]

۸۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۷۶/۳
آغاز: ولو عقب الصیغة بالمبطل کان قال للطاهر المدخول بها انت طالق
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ ۱۴گ (۱۵۱پ-۱۶۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۶]

۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۷۹/۴-۲۶/۱۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالحمید بن شیخ محمد صالح زرقانی، تا: رجب ۱۱۰۰ق؛ ۱۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۸۱۸]

۸۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۹/۸

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد قاسم شهمیرزادی، تا: ۱۱۰۰ق؛ ۹گ (۱۹۱پ–۱۹۹ر)، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۲۷ – ۲۱۵]

۸۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۱۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد رفیع بن شیخ مجد الدین، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان‌های «بلغ قرائة» در تاریخ‌های ۱۲۱۶ و ۱۲۹۶ق، یک فایده در خصوص اجتماعاتی که شیخ در کتاب‌هایش ادعا کرده؛ تملک: محمد رضا بن عبد الرضا بن حاج محمد تقی؛۱۰گ(۲–۱۱)،۲۵سطر،اندازه:۱۱×۲۴سم[ف:۲۸– ۲۹۹]

۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۶۲/۱۷

خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله افندی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مصحح، محشی؛ ۱۵گ (۷۲پ–۸۶ر)، اندازه: ۱۲× ۱۸سم [ف: ۱۸ – ۵۵]

۸۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۵/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ رجب ۱۱۰۶ق؛ محشی با نشان «منه سلمه الله»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۵۵پ–۷۱ر)، ۱۴و ۲۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: – ۲۶۴]

۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۴۷/۵

آغاز و انجام: برابر

خط:شکسته نستعلیق، کا: تقی بن محمد رضا موسوی، تا: ۱۱۱۱ق؛ ۲۵ص (۲۴۱–۲۶۵)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ – ۷۲۴]

۸۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی خراسانی، تا: سلخ رجب ۱۱۲۰ق؛ از روی نسخه مولانا شیخ کربلائی، مصحح، محشی بعضاً با عناوین «علی سلمه الله تعالی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ (۲۱–۴۶پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۷۶]

۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۶۶

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر، تا: غره ذیحجه ۱۱۲۰ق؛ مصحح؛ مهر: «غلام دین شد محمد حسین» (مربع)، «این کتاب از متملکات و ... احقر الحسن الحسینی است» (مربع)، کاتب «محمد جعفر» (بیضی)؛ ۱۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۷ – ۳۲۵]

۸۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۲۷/۳–۵۶/۱۷۷

آغاز: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۰ق؛ ۱۶گ (۲۹–۴۴)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵ – ۲۸۱۹]

۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۰۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد امین حسینی، تا: ۱۱۲۵ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۳۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۵۱]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۲۰/۴

همان نسخه بالا [مؤید: ۲ – ۲۳]

۹۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۲۴/۴

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الاول ۱۱۴۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: – ۲۰۹]

۹۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۲۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۱۴۴ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۱۹۷ر–۲۰۶ر)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۷۶]

۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۹۷/۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: معزالدین بن علی اکبر بن اسدالله بن محمد صالح بن محمد مسیح حسینی حسنی، تا: ۱۱۹۳ق، برای مولی محمد تقی بن حاج محمد علی اصطهباناتی؛ جلد: چرم قهوه‌ای شکلاتی، ۱۰گ (۵۸پ–۶۷ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۳سم [ف: ۴۱ – ۲۱۸]

۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیهما بخلاف ما بعدها فانه ح بیع فاسد.

خط: نستعلیق، کا: زین العابدین حسینی، تا: ۱۱۹۳ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** کذا فهو اقرار و مثله قوله عقیب صدقت او بررت.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۹۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۰۵/۵–۳۴/۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن کاظم موسوی حسینی حسنی زنجانی، تا: ۲۲ ذیحجه ۱۲۰۰ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۸۱۹]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مذیل است به بیست سطر درباره مساحت کر از مؤلف مزبور؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۴۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۵۱]

۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۱۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: گالینگور، ۴۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۵۱]

۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج فرنگی، ۲۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۵۲]

۱۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لواقر بلفظ مبهم فهو انواع و لو استثنی من المقربه فله اقسام و احکام
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۵ - ۱۹۹]

۱۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۵۳/۵-۳۱/۱۳۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۴۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۱۹]

۱۰۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۶۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۵ رمضان ۱۲۴۱ق؛ مجدول؛ اندازه: ۲۱×۱۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۳]

۱۰۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۳۴/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ از روی نسخه نوشته شده از روی اصل؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۳گ (۲پ-۲۴پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۸۱۹]

۱۰۴. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲ سطر (۴×۸/۵)، اندازه: ۸/۵×۱۲سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۱۲۱]

۱۰۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۴۴/۲-۳۱/۱۲۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** کقوله له علی او عندی او فی ذمتی او قبلی کذا بالعربیة وغیرها.
خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن ملابک بابا شاهدی، تا: ۱۲۶۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۳۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۲۸۱۹]

۱۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۲۲/۱
بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۲۲ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۷۵]

۱۰۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۵۹/۲-۷/۱۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: رضا قلی قلیجی، تا: ۱۲۶۳ق، جا: شوشتر؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف:۵-۲۸۱۸]

۱۰۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۷۰/۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: مقوایی، ۱۶گ (۱۳۳پ-۱۴۸پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۷ - ۲۹۰]

۱۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۳۰/۲
خط: نسخ، کا: محمد صادق بن حضرتقلی النادلی الموطن الکربلایی المسقط، تا: ۲ جمادی الاول ۱۲۶۷ق، جا: مدرسه صادقیه حجره جنب مسجد؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰گ (۱۸۳پ-۲۰۲ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۱۴]

۱۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۶۱۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سید جعفر موسوی، تا: ۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۲۱ - ۹۳۲]

۱۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۰۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: رسول لاهیجی، تا: پنج‌شنبه ۱۶ جمادی الثانی ۱۲۷۸ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۳۱گ(۱-۳۱)، ۱۳ سطر، اندازه: ۷×۱۲/۵سم [ف: ۲۹ - ۱۴۱]

۱۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۳۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۸ جمادی ۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹گ (۱پ-۱۹پ)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۳۱ - ۷۱]

۱۱۳. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۷۳/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید حسین بن سید علی موسوی، تا: ۱۲۹۰ق، جا: مشهد رضوی؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۵۶پ-۶۶پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ]

۱۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۰۲/۳
خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: جمعه ۱۹ ذیقعده ۱۳۰۳ق، از روی نسخه محمد جعفر بن شیخ حسن جاجرمی که رساله را به علی بن عبدالعالی نسبت می‌دهد؛ ۳۲گ (۱۱۴ر-۱۴۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۱۸۲]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۷۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن عنابی، ۱۲گ (۸-۱۹)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۳۰۱]

۱۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۷۱/۲-۵۳/۸۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: غلامحسین، تا: ۱۶ جمادی الاول ۱۳۱۲ق؛ ۱۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۱۹]

۱۱۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد علی بن حسن حائری سنقری، تا: ۲۶ ذیقعده ۱۳۶۸ق؛ ۱۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۹]

۱۱۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۱۵/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۳۱۹]

۱۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۶۲/۴-۲۲/۸۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۸۱۸]

۱۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۷۷/۱-۵۹/۱۹۷
آغاز: و اسقاط ما فی الذمة انما یکون بالطریق المعین لذلک شرعا

دون مجرد القصد و التراضی من المتعاملین و المتناکحین
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۴گ (۱-۴۴)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۸۱۹]

۱۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱/۱۲۹۰-۷/۱۹۰
آغاز و انجام: برابر
خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، دارای علامات بلاغ؛ جلد: مقوا، سبز، ۱۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۸۱۸]

۱۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۱۳/۳-۸/۱۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** بیع المساومة هو البیع من غیر تعرض الی ذکر رأس المال وصیغة معلومة مما سبق وهو اجود من ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۵ - ۲۸۱۹]

۱۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۳۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ ۱۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۵۶۳]

۱۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** ذلک مذکور ... و الحمدلله رب العالمین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا [الفبائی: ۳۸۹]

۱۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۰/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ (۸۴پ-۹۵ر)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱ - ۲۴۰]

۱۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۴۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۳۰گ (۱پ-۳۰ر)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲۷ - ۲۶۳]

۱۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۶/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۱گ (۱پ-۲۱ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۴ - ۲۵۷]

۱۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۴۷/۹
بی‌کا، بی‌تا؛ مکرر شماره ۲۲۴۲/۱ع است که با آن تطبیق داده شد. آغاز و انجام این نسخه ناقص است؛ جلد: تیماج، ۲۵ص (۱۵۸-۱۸۲)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۱-۶۴۰]

۱۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴/۹ معزی
آغاز: برابر؛ **انجام:** واقع عنک و تغفل عنی و اغفل عنک و ترثنی و ارشک فیقول قبلت و هو من العقود اللازمة و یلزم فیه ما یلزم فیها
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹گ (۱۰۸پ-۱۳۶پ)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳۹ - ۹]

۱۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۹۵/۳
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۲۷پ-۴۴ر)، ۱۸-۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۸ - ۶۵۰]

۱۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۶۱ ض
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۹۳/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج فرنگی، ۱۸گ (۶پ-۲۳پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴۴ - ۱۸۳]

۱۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۴۰/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۵۵ر-۶۳پ)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۶ - ۴۰]

۱۳۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۹۰/۵
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد زکی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴گ (۲۴-۳۷)، ۲۱ سطر (۸×۱۲) [ف: ۴ - ۱۲۷۵]

۱۳۵. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۲۹۳/۱
آغاز: مجرد القصد و التراضی من المتعاملین و المتناکحین؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۴/۵سم [ف: ۱ - ۲۷۳]

۱۳۶. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۱۴/۳
انجام: والعهد کالنذر فی ذلک کله و الصیغة عاهدت الله
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۰گ (۷۱-۱۰۰)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: - ۱۱۲]

۱۳۷. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد شریف بن محمد رضا بن ملا محمود لاهیجانی؛ ۲۵گ (۲۱-۴۵)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [صد و شصت نسخه: - ۶۸]

۱۳۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۶۸/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹گ (۱-۱۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۵۷]

۱۳۹. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۳۰/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** او اجلتک فیها شهرا علی ان یودی جمیعها
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۷ص (۴۶-۶۲)، ۱۶ سطر [ف: - ۲۶۴]

۱۴۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با بلاغ تصحیح جعفر بن کمال الدین؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۲۳]

۱۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۱۱/۴
خط: نسخ، کا: طالب علی بن حسین سرکانی، بی‌تا، جا: نجف اشرف؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۵۰]

۱۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۹۱/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فان قال بحق واجب او سبب صحیح و نحوه لزم و ان اطلق ففی کونه اقرارا قولان اصحهما نعم و لو ابهم الاقرار
خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی: انجام؛ ۱۷گ (۱۳۰پ-۱۴۶پ)،

۱۷ سطر (۱۲/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۱۲/۷سم [ف: ۱۹-۱۰۸]

۱۴۳. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۷۸۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۷ص (۴۰-۷۷)، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۴۷]

● صیغ العقود و الایقاعات / فقه / عربی

ṣīyaġ-ul ʻuqūd wa-l īqāʻāt

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ - ۹۶۵ قمری

šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ʻalī (1506 - 1558)

شیخ آقا بزرگ در الذریعة این رساله را به بعضی از اصحاب نسبت داده است و رساله دیگری را که عنوان «صیغ عقود» دارد و زیر نام شهید آورده با این رساله متفاوت است. البته شاید شهید ثانی دو رساله دراین باب داشته باشد.

آغاز: حمدله. اعلم وفقك الله تعالی ان العقود و الایقاعات عما یعم بها بلوی المکلفین سیما عقد النکاح لانه مبنی علی الاحتیاط کما هو المنقول عن شیخنا ره و ان کان فیه خلاف الا ما اختاره شیخنا احوط اجماعاً ...

انجام: تخیر الزوج فی تعیین الاجل کما هو نحمل فی السرائر و لم ینقل ولو قدم القبول علی الایجاب صح علی المنقول علی ما اختاره الاکثر و ادعی بعض فیه الاجماع فیقول تزوجتك مدة سنة بمهر مبلغه کذا فتقول الزوجه زوجتك نفسی و کذا فی الدائم، تم بالخیر و العافیة.

[الذریعة ۱۰۸/۱۵؛ دنا ۲۲۹/۷ (۷ نسخه)]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۱/۳

خط: نسخ، کا: محمود بن محمد لاهیجانی، تا: ۱۱ محرم ۹۵۲ق، جا: جبل عامل؛ محشی با نشان «ملا خلیل المازندرانی، ف، هـ ص، ع ل ز، شرح منهاج عبری، ز، مصادر، قاموس، من حاشیة الارشاد، مهذب»؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۴گ (۱۹۶پ-۲۱۹پ)، ۱۹ سطر ۸-۱۰× ۱۷-۱۹، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: - ۱۴۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۳۸/۱

خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۷گ (۱پ-۲۷پ) [مختصر ف: - ۵۳۷]

۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۹/۶

آغاز: الحمدلله حمداً کثیراً کما هو أهله و الصلاة و السلام علی رسوله محمد و آله؛ **انجام:** کقوله: علی أو فی ذمتی أو قبیلی و کذا بالعربیة ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم زرد، ۱۱گ (۱۸۷پ-۱۹۷پ)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [مؤید: ۱ - ۹۳]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۵۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاتب این رساله را به شهید ثانی نسبت داده، در پایان فایده‌ای در صور نیات به نقل از شهید ثانی ذکر شده است و نیز اعراب استعاذه و بسملة و الم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ، اندازه: ۹×۱۹سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۳]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۴۵/۱

کا: محمد بن حسن قهپائی، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۴گ (۱-۴۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۴ - ۱۴۴۸]

● صیغ العقود و الایقاعات / فقه / عربی

ṣīyaġ-ul ʻuqūd wa-l īqāʻāt

حصاری جزائری، ابوالفتح بن مفلح، ق۱۲ قمری

hesārī-ye jazā'erī, abolfath ebn-e mofleh (- 18c)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۰۴/۲

بی‌کا، تا: ۱۱۱۵ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج زرشکی مذهب، ۲۰ سطر (۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۹- ۱۰]

● صیغ العقود و الایقاعات / فقه / عربی

ṣīyaġ-ul ʻuqūd wa-l īqāʻāt

حسینی مراغی، عبدالفتاح بن علی، - ۱۲۵۰ قمری

hoseynī marāqī, ʻabd-ol-fattāh ebn-e ʻalī (- 1835)

آغاز: الحمد لله کثیرا کما هو اهله و الصلاة و السلام.

انجام: وجود التحقیق و عدمه مذکورة فی کتب الفروع لاحاجة الی ذکرها.

[دنا ۲۳۰/۷؛ الذریعه ۱۹۱/۱۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالفتاح بن علی مراغی، تا: ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ضربی مشکی، ۱۶۹گ، ۲۵ سطر(۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۱۲ - ۷۸]

● صیغ العقود و الایقاعات / فقه / عربی

ṣīyaġ-ul ʻuqūd wa-l īqāʻāt

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad jaʻfar ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

الفاظی که باید هنگام اجرای انواع عقود و ایقاعات خوانده شود با تعریف فقهی عقود و ایقاعات و مختصری از احکام آنها را، همانند معاملات، مالکیت، نکاح و طلاق و التزام ذمه و ابراء ذمه و اجرا و انشا می‌شود. از او رساله دیگری در صیغ عقد النکاح و الطلاق معرفی شده که جز این رساله است.

آغاز: الحمدلله علی نواله والصلوة والسلام علی رسوله وآله اما

بعد فهذه رسالة عن العبد العاصی الغریق فی البحر العصیان ... فی بیان صیغ العقود والایقاعات المتمکن من الاتیان بها علی الوجه ...

انجام: او انت قد اقمت بالحجة او دعواک ثابتة شرعاً کما افید، والله العالم بالاحکام و له الحمد علی الدوام و علی نبیه الصلوة والسلام.

[دنا ۲۳۰/۷-۲۳۱ (۴۵ نسخه)؛ الذریعة ۱۱۰/۱۵]

شرح و حواشی:

۱- صیغ العقود (ترجمه)

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۸۷/۲-۱۲/۱۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** اما العهد فصیغته عاهدت انه متی کان فعلی کذا او علی عهد الله ان افعل کذا ان کان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۸۱۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۹۹/۳

انجام: فصیغتها ان یقول البایع بعتک هذا المتاع بعشرة دراهم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱گ (۱۲۴ر-پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۱ - ۵۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۶۴/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذ لیس ههنا موضع ذکرها و لله الحمد [علی] الدوام و علی نبیه و آله الصلوة و السلام.

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمد کریم، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۹گ (۱۲۶پ-۱۳۴پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۰۴۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۵۴/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۴۶ص (۴۱-۸۶)، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [ف: ۱۶ - ۵۷۶]

۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۴۸/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما الوقف فهو عقد او ایقاع یفید تحبس الاصل و اطلاق المنفعة وقفت هذا الکتاب مثلاً قربةً الی الله علی جمیع المؤمنین و المؤمنات ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۱۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ نام کربلایی فتح الله، کربلایی عبدالله، کربلایی احمد و کربلایی میرزا محمد [الله وردی] در آغاز آن آمده؛ کاغذ: شرقی، ۱۳گ (۱-۱۳)، ۱۴ سطر، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳۸ - ۳۳۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۲۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ بخشی از رساله «الدر المنضود فی معرفة الصیغ والعقود» در هامش این نسخه کتابت شده؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ (۵-۹)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۸ - ۶۴۸]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۹۷۰/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: صفرعلی خواجه آبادی، تا: ۱۲۳۷ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج [رایانه]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۰۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید محمد کاظم تفرشی، تا: اواخر رمضان ۱۲۳۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۶۰ر-۷۱ر)، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۵۳]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۱۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۱ جمادی الثانی ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۷ر-۱۶پ)، ۱۴ سطر [ف: ۱۶ - ۳۲۴]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۱۴

آغاز: پس از خطبه و نام مؤلف: هذه رسالة فی بیان صیغ العقد و النکاح و الطلاق جمعتها علی وجه بلغنا من علمائنا و مشایخنا؛ **انجام:** نتزوج حورالعین متنعمین نعیماً سرمداً بحق اشرف الانبیاء و المرسلین محمد و آله علیه و علیهم الف صلوة و سلام الی یوم الدین

خط: نسخ، کا: احمد بن عبدالکریم موسوی، تا: پنج‌شنبه ۷ ربیع الثانی ۱۲۴۲ق؛ پس از این، ضمن ۶ صفحه، رساله‌ای است در بیان کیفیت اجرای صیغه عقد نکاح دائم و منقطع و طلاق، پنداشته می‌شود که از مؤلف رساله باشد؛ واقف: حاج سید محمد شوشتری، ۱۳۰۹؛ ۱۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵-۵۶۴]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۴۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دهه دوم شوال ۱۲۴۳ق؛ ۶گ (۴۰۹پ-۴۱۴ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۳۶]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۱۳/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان فی لزومه خلافا و الاحتیاط معلوم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: آبی [رایانه]

۱۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۲۸/۷

خط: نسخ مختلف، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد» (بیضی)؛ ۶گ، اندازه: ۱۸×۲۱/۵سم [ف: - ۲۰۴]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۱/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد علی مازندرانی بارفروشی، تا: با تاریخ ۱۲۵۳ق؛ جلد: گالینگور سبز، ۶ص (۲۰۲-۲۰۷)، اندازه: ۱۹/۳×۲۲/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۹۴]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۵۵۹

آغاز: و ان کل واحد منهما یتعدی الی المفعول الثانی بنفسه کما

یشهد به قوله تعالی؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ تحریری، کا: محمد کاظم بن عبدالله زندی، تا: ۱۲۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۵۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** اشهد بالله انی لمن الصادقین فیما رمیت فلانة او هذه او زوجتی.
از ابتدای رساله تا اجرای صیغه لعان؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمدرضا طالقانی ساوجبلاغی، تا: ۱۲۵۶ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: قهوه‌ای، ۲۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۵۳] و [ف: ۲۱-۹۳۴]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸/۴
خط: نستعلیق، کا: عبدالجواد بن محمد مؤمن تبریزی، تا: پنج‌شنبه ۱۱ ربیع الاول ۱۲۵۶ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸ص (۱۲۰-۱۳۷)، ۱۴ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [سنا: ف: ۱- ۷۳]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۵۶/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن ملا عبدالعظیم بیدگلی، تا: ۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۱۸۹ر-۱۹۳ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۴۴ - ۲۲۵]

۲۰. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاماته فطاما طلاقه و الطاعه للسلطان.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲ سطر (۴×۸/۵)، اندازه: ۸/۵×۱۲سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۱۲۱]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۸۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج [رایانه]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۵۸ق؛ جلد: مقوایی، ۷گ (۷ر-۱۳ر)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴ - ۳۴۳]

۲۳. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۱۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن علی محمد، تا: یک‌شنبه ۹ ذیحجه ۱۲۵۹ق؛ ۲۵گ (۲۵ر-۴۹پ)، ۱۱سطر [ف: - ۱۹۶]

۲۴. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۲۲۱
آغاز: برابر
کا: میرزا حسینی، تا: ۱۲۵۹ق [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۶۵]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۳۲/۹
خط: نسخ، کا: سید احمد، تا: ۱۵ شعبان ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۲سم [ف: ۱۷ - ۴۴۷]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۶۱ق؛ محشی؛ ۲۸ص (۲۲۸-۲۵۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۱سم [ف: ۴۰/۳ - ۸۲]

۲۷. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۷۷۰۲/۳
خط: نستعلیق، کا: حسن، تا: صفر ۱۲۶۱ق؛ با ترجمه بعضی لغات؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۷۵]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۲۲/۱
بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۹ص (۲۹- ۳۷)، ۲۲ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۷۵]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۲۲/۱
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۲۲ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۷۵]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۱۲/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۸۹پ-۹۹ر)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۴ - ۲۶۷]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۵/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا: اسماعیل فرزند کاظم حسینی تنکابنی، تا: شعبان ۱۲۶۳ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۹گ (۱۵-۲۳)، ۱۸ سطر، اندازه: ۸/۵ × ۱۳سم [ف: ۳۰ - ۴۱۸]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲۳۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: مقوا، ۸گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ - ۵۶۵]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۸۴/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: جمال الدین محمد الموسوی، تا: ۱۲۶۳ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۱۳۴-۱۳۷پ)، ۲۱ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۷×۲۵/۳سم [ف: ۱۸ - ۳۶۳]

۳۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۲۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اسماعیل خلف شاه محمد تبریزی، تا: یک‌شنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج روغنی، ۷گ (۱پ-۷پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۴۶]

۳۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۲۷/۶
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد جعفر خوزانی، تا: پنج‌شنبه ۲۰ ذیحجه ۱۲۶۷ق؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۸۱-۹۱)، ۱۶ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۴۱]

۳۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۳/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۳۱پ-۳۸)، ۲۰سطر،اندازه:۱۱×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۸۰]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۰۲/۴

آغاز و انجام: برابر
کا: محمد قدیر بن علی اصغر سمنانی، تا: ۱۲۷۳ق؛ ۱۳ص (۸۹–۱۰۱) [ف: ۱۰ – ۸۳]
۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۲۵/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** بالمبلغ المعلوم فی المدت المعلوم قبلت الاجارت لموکلی هکذا.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ جلد: مقوایی آبی، ۲۲ص (۱۷–۳۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۷/۲ – ۲۴]
۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۸۲/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد قدیر بن علی اصغر سمنانی، تا: رجب ۱۲۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳ص (۸۹–۱۰۱)، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۸۳]
۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۲۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید مصطفی حسینی خوانساری، تا: ۱۳۴۱ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۵۲] و [ف: ۲۱–۹۳۳]
۴۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز مذهب، ۵گ، ۳۴ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۳۲]
۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۴۵/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد تقی مراغی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۱۴۵ر–۱۶۷ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۸ – ۵۸۴]
۴۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۶۱/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** فیقول قبلت لنفسی ان اقترضت او نحو ذلک او یقول المقرض
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۱ – ۳۱۹]
۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹/۳
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵ص (۲۳–۳۷)، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۱۱×۱۸سم [سنا: ف: ۱ – ۶۲]
۴۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۹۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲گ، ۱۵ سطر [ف: ۱ – ۳۱۰]
۴۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۷۲/۴
بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [ف: – ۲۸۶]
۴۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۳۴/۴
بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی [ف: – ۳۲۸]
۴۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۲۱/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۵۸ر–۶۴پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۲۲۹]
۴۹. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۴۸/۴
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۴۸]
۵۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۷/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ (۲۷پ–۳۸ر)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ – ۴۶۶]
۵۱. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۵۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: واعظ تهرانی؛ جلد: تیماج، ۴۰گ (۳۵ر–۷۴پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [اوراق عتیق: ۲ – ۴۸۷]
۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۳۳/۲-۹/۱۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵ – ۲۸۱۷]
۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۸۱/۳-۵۹/۱
آغاز: برابر
از اول تا «صیغه مساقات»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛۳گ(۲۱۱–۲۱۳)، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵–۲۸۱۷]
۵۴. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۸۹/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۲گ، اندازه: ۱۵×۲۸سم [ف مخ: – ۱۳۲]

● صیغ العقود و الایقاعات / فقه / فارسی

sīyaq-ol ʻoqūd va-l īqāʻāt

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ – ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad jaʻfar ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۵۷۴/۷
آغاز: بدان که عقد عبارت است از هر چیزی که مشتمل بر ایجاب و قبول؛ **انجام:** بگوید انت قد أقسمت بالحجة یا آن که بگوید دعواک ثابتة شرعاً، و الله العالم بالأحکام
خط: نسخ زیبا، کا: حبیب الله بن محمد رفیع بسطامی، تا: دوشنبه ۱ شعبان ۷–۱۲۵۶ق، جا: مدرسه ام السلطان؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱۴۶پ–۱۵۱پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۴۹۱]

● صیغ عقود و ایقاعات / فقه / فارسی

sīyaq-e ʻoqūd va īqāʻāt

آباده ای، محمد جعفر بن محمد صفی، – ۱۲۸۰ قمری

ābādeīī, mohammad ja'far ebn-e mohammad safī (-1864)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۲ق

رساله فتوایی است در احکام عقود که به درخواست گروهی از مؤمنین نوشته شده است. در این رساله اشکال گوناگون صیغ بیع، قرض، رهن، ضمان، حواله، کفاله، صلح، مضاربه، ودیعه، عاریه، مزارعه، مساقات، اجاره، وکالت، نکاح دائم و منقطع مورد بررسی قرار گرفته و در آخر رساله، صیغه اخوت مورد اشاره قرار گرفته است.

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و عترته الطاهرین سیما ابن عمه و خلیفته بلا فصل علی بن ابیطالب ... بدانکه این رساله ایست از قدوة المحققین و زبدة المتقدمین ... حاج محمد جعفر بن ... حاج محمد صفی آباده ... چون برادران ایمانی توقع نمودند که صیغ بعضی از عقود و ایقاعات سمت تحریر یافته ... بعد از تعیین مبیع و ثمن اگر هر دو حالی است ...

انجام: پس اول گوید که حلال گردانیدم من به تو وطی اورا یا غیر آن بعد از آن گوید احللت وطیها و استخراج باقی صور را نماید.

چاپ: مجموعه رسائل فارسی، دفتر هشتم، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی، ۱۳۸۷ش، به کوشش دکتر مرتضی رحیمی

[دنا ۲۳۱/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۱۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد مستغرق بحار معاصی محمد جعفر بن محمد صفی الفارسی خدمت برادران ایمانی عرض می‌نماید؛ **انجام:** بلکه یمین مذکور حجتی است بر آنها اقرب خواهد بود اگر در مقام خرق اجماعی بهم نرسد.

خط: نسخ، کا: عبدالمجید، تا: شنبه ۲۹ شعبان ۱۲۶۲ق؛ در پایان علامت صح از مؤلف به تاریخ ۲۳ شوال ۱۲۶۲ با مهر «عبده محمد جعفر بن محمد صفی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۴۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۶ - ۱۲۳]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹۳۲/۳

آغاز: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ فرنگی، جلد: مقوا، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲ - ۵۱۱]

۳. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۹۹/۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱گ (۱۱۷پ-۱۲۷ر)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: - ۷۶]

● صیغ عقود و ایقاعات / فقه / فارسی

sīyaq-e 'oqūd va īqā'āt

بارفروشی مازندرانی، محمد بن مقیم، ۱۱۹۶ - ۱۲۸۱ قمری

bārforūšī māzandarānī, mohammad ebn-e moqīm (1782 - 1865)

از دو رساله ملا محمد جعفر بن ملایوسف شریعتمدار استرآبادی این کتاب را ساخته است در سه «باب»: ۱. بیان اعراب و بنای الفاظ مرکبه؛ ۲. صیغ عقود در بیست فصل؛ ۳. صیغ ایقاعات در هفت فصل.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۲۴/۱

آغاز: بسمله الحمدلله علی نواله و الصلوة و السلام علی رسوله و آله اما بعد این رساله ایست در بیان اعراب و بنای الفاظ مرکبه و قلیلی از صیغ عقود و ایقاعات؛ **انجام:** و صیغه او آنست که بگوید: ابرئت ذمتک عن حقی او نحو ذلک احتیاطا دیگری بگوید قبلت الابراء لنفسی

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۲ محرم ۱۲۶۶ق؛ ۱۴ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۵۶۵]

● صیغ العقود و الایقاعات / فقه / فارسی

sīyaq-ol 'oqūd va-l īqā'āt

استرآبادی، محمد یوسف، - ۱۲۸۶ قمری

estarābādī, mohammad yūsof (- 1870)

تاریخ تألیف: ۲۷ ذیقعده ۱۲۷۰ق

رساله‌ای کوتاه در بیان صیغه‌های عقود وایقاعات که بر نهج مألوف بین علما نگاشته و به رؤیت شیخ مرتضی انصاری (- ۱۲۸۱ق) رسانده و موافق فتاوای وی و در یک مقدمه و بیست و سه «مقصد» و یک «خاتمه» تنظیم نموده است.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی احل النکاح و ندب الیه و حرم الزنا و السفاح

انجام: و من زاد زاد الله علواً و رفعه و الصلوة و السلام علی محمد و آله اجمعین.

چاپ: ایران، ۱۲۷۱ق، سنگی، رقعی؛ این رساله مکرر چاپ شده است

[الذریعة ۱۱۰/۱۵؛ دنا ۲۳۱/۷-۲۳۲ (۱۳ نسخه)]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۰۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا این که ضعیفه حامله باشد صحیح است طلاق در حال حیض و خلو از حیض در آن فرض معتبر نیست و الله اعلم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: غیاثی، بهمن ۱۳۳۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۵ص، قطع: وزیری [ف: ۵ - ۲۹۲]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۷۲/۱

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۷۲ق؛ مهر: شیخ

انصاری «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده مرتضی الانصاری»؛ کاغذ ای؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۵ سطر (۱۳/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۷۵۵]

۳. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۰۵]

۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۰۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق؛ ۱۶گ (۱۵۳-۱۶۸)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۰۶]

۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۲۰/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد چنین گوید احقر عبادالله منقطع از نیل ایادی ... که این جمله ایست در بیان صیغ عقود و ایقاعات با برخی از احکام ضروریه و آداب مهمه هر یک که جمع نمودم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۷۹ق؛ ۴۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۳]

۶. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۲۳/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... ولعنة الله علی اعدائهم اجمعین ابد الإبدین و بعد چنین گوید احقر عبادالله منقطع از نیل ایادی محمد ... عفی الله عنه و عن والدیه که این جمله ای است در بیان صیغ عقود؛ **انجام:** و از جمله خطبی که در متعه انشاء شده است ... بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله ذی الشأن الجلیل الرفیع ... والحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا والصلوة و السلام علی محمد وآله الطاهرین.

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمدتقی بن میرزا جان نراقی، تا: ۲۸ جمادی الثانی ۱۲۹۳ق؛ مجدول، توسط کاتب موقع تدریس آن با دقت تصحیح و مقابله شده، محشی؛ مهر: کاتب «محمدتقی بن میرزا جان» (بیضی)؛ جلد: مقوا، ۴۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ]

۷. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۱۹/۲بخش یکم

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرین ... اما بعد چنین گوید احقر عبادالله ... محمد یوسف استرآبادی؛ **انجام:** در تقاص اگر چه عدم اشتراط خالی از قوه نیست، و الله العالم، (بدون خطب عقد و نکاح)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۴؛ کاغذ: فستقی، ۹۵گ (۷۸ر-۱۷۲ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: - ۵۲]

۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۷۵/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین؛ **انجام:** و ظاهراً و باطناً و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین

کا: رضا، تا: دوشنبه ربیع الثانی ۱۳۱۲ق؛ ۴۰گ (۳۹ر-۷۸ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [مؤید: ۳ - ۸۰]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵۵۴

آغاز: بسمله. حمدله و بعد چنین می‌گوید احقر عبادالله منقطع از نیل ایادی محمد یوسف الاسترابادی که این جمله ای است در بیان؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: رضا، تا: دوشنبه ربیع الثانی ۱۳۱۲ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا قهوه‌ای، ۳۹گ، ۱۹-۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۵۳]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۶۰/۱

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... این جمله ایست در بیان صیغ عقود و ایقاعات با برخی از احکام ضروریه؛ **انجام:** و الحمد لله اولا و آخراً و ظاهراً و باطناً و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: شیخ انصاری؛ جلد: تیماج قرمز، ۸۴گ (۲پ-۸۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه:۱۴/۵ × ۱۹سم [ف: ۱۳-۱۵۹]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۱۴/۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** وکیل مرد میگوید هی علی ذلک طالق و الحمدلله اولا و آخرا وصلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵ص (۳۰۰-۳۰۴)، سطور چلیپایی (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۲-۲۵۲۸]

۱۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۱۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا، ۱۶ص، ۱۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۹۴]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۲۷/۴

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید ... این جمله‌ای است در بیان صیغ عقود و ایقاعات با برخی از احکام ضروریه؛ **انجام:** پس کفایت توبه کردن در حق جاهل مقصر بلکه مطلقا محل تامل است ...

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه جعفریه - زهان؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن ابوتراب بمرودی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۳ص(۴۲۰-۴۴۲) [عکسی ف: ۶ - ۱۵۲]

۱۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۴۸گ (۴۸پ-۹۵ر)، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: - ۲۲۵]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۸۵/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۲گ (۱۰۶ر-۱۱۷پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۷۹]

● صیغ العقود و الایقاعات / فقه / فارسی

sīyaq-ol ‘oqūd va-l īqā‘āt

ساروی، محمد تقی بن محمد مقیم، ق۱۳ قمری

sāravī, mohammad taqī ebn-e mohammad moqīm (-19c)

مؤلف خلاصه‌ای از دو رساله «صیغ عقد النکاح و الطلاق» و

«صیغ العقود و الایقاعات» محمد جعفر بن سیف الدین شریعتمدار استرآبادی (-۱۲۶۳ق) را برگرفته و کاستی‌های آن دو را جبران کرده است، در سه «باب»: ۱. بیان اعراب و بنای الفاظ مرکبه؛ ۲. بیان قلیلی از صیغ عقود و ایقاعات در بیست فصل؛ ۳. بیان قلیلی از صیغ ایقاعات.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۰۴/۲

آغاز: بسمله، الحمد الله علی نواله و الصلاة و السلام علی رسوله و آله اما بعد این رساله ایست در بیان اعراب و بنای الفاظ مرکبه و قلیلی از صیغ عقود و ایقاعات؛ **انجام:** فصل هفتم در بیان ابراء است و صیغه او آن است که بگوید: ابرئت ذمتك عن حقی ... احتیاط دیگری بگوید قبلت الابراء لنفسی.

بی‌کا، تا: ۲۴ شعبان ۱۲۶۱ق؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۵۲گ (۴۹پ-۱۰۰ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

● **صیغ العقود و الایقاعات** / فقه / فارسی

sīyaq-ol ‘oqūd va-l īqā‘āt

لنجانی اصفهانی، محمد، ق۱۳ قمری

lenjānī esfahānī, mohammad (- 19c)

صیغ عقود و ایقاعات را مطابق گفتار استادش ملاحسینعلی در ۱۴ «مطلب» گرد آورده است.

اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۸۹/۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد این مختصری است در عقودات مطابق با فرمایش اعلم العلماء الاعلام وافقه الفقهاء

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد کریم پنجانی لنجانی، تا: ۱۲۸۵ق؛ ۳۰گ (۵۴پ-۸۳پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: - ۷۰]

● **صیغ العقود و الایقاعات** / فقه / عربی

Ṣīyaġ-ul ‘uqūd wa-l īqā‘āt

غیر همانند:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۱

مؤلف مجهول؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: غره محرم ۹۴۸ق؛ مجدول، دارای سرلوح مرصع اصیل؛ قطع: رقعی کوچک [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۱۹]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۸۸/۱

انجام: و صیغة العهد هو ان یقول عاهدت الله تعالی او علی لله متی کان کذا فلله علی کذا قربة الی الله.

خط:نسخ،بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۲۲]

۳. اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۱/۱

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۳۰۴]

● **صیغ العقود و الایقاعات** / فقه / فارسی

sīyaq-ol ‘oqūd va-l īqā‘āt

غیر همانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۱۴/۴-۲۱/۱۳۴

آغاز: مانند زر و پارچه و حیوان عبارت است از نقل کردن او و اقباض در آن به دست دادن اوست ... قسم سیم آن است که لازم باشد از یک طرف به مجرد ایجاب و قبول؛ **انجام:** و هر گاه حاکم شرع بعد از اجتهاد تام حکم کند به یک حکمی و بعد از آن ظاهر شود بر او فساد آن حکم واجب می‌شود بر او رجوع کند.

رساله مفصلی است در بیان عقود مختلفه و شرایط و نحوه اجرای عقود آنها این رساله دارای یک «مقدمه» در اقسام عقد و چند «باب» است عنوان باب‌های آن چنین است: ۱. بیان صیغ عقود شامل چهار مطلب، ۲. بیان صیغ ایقاعات؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: کاغذی، ۱۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۱۶]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۲۳/۱-۲۰/۱۴۳

آغاز: چون بعضی از برادران ایمانی توقع نمودند که صیغ از عقود و ایقاعات را به عربی و فارسی به نحوی که مراعات احتیاط هم شده در این؛ **انجام:** اول می‌گوید عاملتک فی هذه الاشجار فی المدة المعلومة بالحصة المعلومه ثانی می‌گوید قبلت المعامله

رساله کوتاهی است دربیان صیغ عقود و ایقاعات بدون ترتیب فصول و ابوابی از انجام ناتمام مانده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۸۱۷]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۴۸

آغاز: در ترتیب صیغ و ذکر آن الا هم فالاهم مذکور خواهد شد؛ **انجام:** و هر گاه اقرار کند به دو چیز مبهم الزام می‌دهند ... در کتب اصحاب بطلبند و هذا آخرما اردنا ایراده فی هذه الرسالة.

رساله‌ای است به فارسی در بیان صیغ عقود و ایقاعات که نظر به اهمیت نکاح، از این عقد شروع کرده و با ذکر صیغه اقرار رساله را به پایان می‌برد. رساله‌های فارسی ذکر شده در الذریعه و دیگر منابع مطابقت ندارد؛ خط: نسخ متوسط، کا: میرزا کاظم ولد میرزا محمد علی شهیر به میرزا بابا، تا: ۱۲۵۹ق؛ مصحح، محشی؛ ۲۷گ (۳۵پ-۶۱پ)، ۱۲ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [رایانه]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۴۸

آغاز: ... و فرجا الحفظهن لی فی نفسها و اوسعهن رزقا ... و غیر این از دعاهای دیگر و دیگر از مستحبات اشهاد و اعلامست و خطبه خواندن؛ **انجام:** اشارتی بر آن نرفت اما ترتیب خاتم جهت مهر کردن مکاتبت در زمان اسلام آن شد ...

رساله‌ای است به زبان فارسی درباره عقود مختلف. از کتاب نکاح مبحث مستحبات را دارد. سپس آداب صیغه گفتن، کیفیت صیغه نکاح، و نیز کیفیت صیغه عتق کنیز در قبال مهریه‌اش، کیفیت نکاح غلام و کنیز، نکاح متعه، کیفیت صیغه متعه، کیفیت صیغه

تحلیل کنیز، سپس فصلی دارد در بیان کیفیت عقد اجاره جهت قضای نماز، روزه و حج و برای میت در انتها فصلی در باب ظهور صنعت کتابت دارد که تاریخ کتابت را به آدم (ع) و کتابت با قلم را به ادریس (ع) نسبت می‌دهد؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۶۲-۷۲پ)، ۱۷ و ۲۰ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [رایانه]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۱۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره ربیع الثانی ۱۲۷۶ق؛ ۱۷۸گ (۱ر-۱۷۸ر)، ۱۵ سطر، اندازه:۱۰/۵ × ۱۷سم [ف: ۱۹ – ۳۱۵]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۲۸/۳-۹/۱۷۸

آغاز: بسمله البیع بعد از تعیین مبیع وثمن اگر هر دوحالی بوده باشد که او رابیع نقد گوییم بائع می‌گوید فر وختم به تو؛ **انجام:** بعد از آن گوید احللت لک وطیها واستخراج باقی صور را نماید بنحوی که مذکور شد. تمت الرسالة

صیغه‌هایی که در بیع، ضمان، کفاله، حواله، صلح، مضاربه، ودیعه، عاریه، مزارعه، مساقات، اجاره، وکالت، نکاح دائم و منقطع به کار می‌رود، بر اختصار در رساله حاضر ذکر شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۵ – ۲۸۱۶]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۰۱/۳-۵۸/۱۵۱

آغاز: بسمله، حمدله و بعد این مختصری است در بیان صیغ عقود و ایقاعات متعارفه و ترجمه آنها و شرایط آنها بر وجه اجمال و در ضمن چند مطلب بیان می‌شود مطلب اول در صیغه نکاح است

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲گ(۲۴۱-۲۵۲)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵ – ۲۸۱۹]

۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶۵/۲ – د

آغاز: بسمله. چونکه بعضی از برادران ایمانی توقع نمودند که صیغ بعضی از عقود و ایقاعات را بعربی و فارسی بنحویکه مراعات احتیاط شده باشد در این وریقات سمت تحریر یافته؛ **انجام:** و استخراج باقی صور از صور مذکوره بسهولت خواهد بود

در این رساله صیغ فارسی و عربی عقود از بیع تا تحلیل آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰گ (۱۹پ-۳۸ر) [ف: - ۱۶۰]

● صیغ العقود و الایقاعات / فقه / فارسی

sīyaq-ol ʻoqūd va-l īqāʻāt

رساله‌ای است بسیار مختصر در بیان صیغ عقود با ترجمه فارسی الفاظ عربی عقود.

آغاز: بدان ایدک الله که عقود بر سه قسم است یا لازم الطرفین یا جایز الطرفین است یا یک طرف لازم است و طرف دیگر جایز

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۵۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** دادن زکات واجب است هر چند مثل آن مال یا زیاده بر آن قرض داشته باشد.

خط: نسخ، کا: مصطفی بن عبدالله، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ ۱۴گ (۱۰۱پ-۱۱۴پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۷۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** آن دیگر بگوید قبلت

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ پس از این، ضمن ۴ صفحه، رساله‌ای است در زکات که مؤلف آن شناخته نشد. آغاز آن: «بدان وفقك الله تع که زکوة بر دو قسم است زکوة مال و زکوة فطر و زکوة مال در نه چیز واجب است»، انجام آن: «هر چند مثل آن مال با زیاده بر آن قرض داشته باشد»؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ ۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ – ۵۶۶]

● صیغ عقود و سجلات / حقوق / فارسی

sīyaq-e ʻoqūd va sejellāt

شامل: باب ۱. مبایعات و معاوضات؛ باب ۲. مناکحات و مخالعات و نفقات؛ باب ۳. دعاوی و اثبات و نفی دعاوی و قطع و فصل آن. در عنوان چهارم گویا مقدمه کتاب و پنجم آن در تاریخ است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۴۳/۱

انجام: و بر این قیاس باید کرد جمیع دعاوی که رو نماید.

خط:نسخ،بی‌کا،تا:۱جمادی الاول ۱۱۰۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۵۲گ (۱ر-۵۲پ)، ۱۶ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶-۷۹]

● صیغ العقود و النکاح = صیغ عقود نکاح = عقدنامه / فقه / فارسی

sīyaq-ol ʻoqūd va-n nekāh = sīyaq-e ʻoqūd-e nekāh = ʻaqd-nāme

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

برخی از مؤلف خواسته‌اند که وجوه مختلف صیغه‌های عقود و نکاح و انواع تعبیرات آن را بر وجهی که غایت احتیاط در آن مراعات شده باشد بیان کند. مؤلف رساله حاضر را در اجابت آنان نگاشته است. ایشان در این مختصر، سیزده وجه برای اجرای عقد ذکر نموده و گفته است: لفظ نکاح و تزویج هم به نفس و هم به سبب حرف جر به مفعول ثانی متعدی می‌شود. مثال: «ارید ان انکحک احدی ابنتی» و «زوجناکها» و «و زوجناهم بحور عین» به فرموده مؤلف: «چون امر فروج مزید احتیاط را سزاوار است»، تقدم و تأخر نام هر یک از زوجین و نیز جمع بین دو لفظ نکاح و تزویج، شرط احتیاط است.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی احل النکاح و ندب الیه و حرم الزنا و السفاح ... اما بعد غرض ازتحریر این رساله وجیزه آن است که

جمعی از برادران ایمانی و دوستان روحانی فقیر را تکلیف و تحریص نمودند ...
انجام: را به عنوان متکلم خواهند گفت و شقوق دیگر ظاهر است و الله الموفق لکل خیر. نمقه مؤلفه العبد المذنب ... و الحمدلله رب العالمین. اللهم اغفر لکاتبه و قارئه.
چاپ: ایران، قم، کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی، ۱۴۱۲ قمری، سید مهدی رجائی، ۱، ضمن بیست و پنج رساله فارسی از علامه محمد باقر مجلسی
[دنا ۲۳۳/۷- ۲۳۷ (۱۳۵ نسخه)؛ کتابشناسی مجلسی ۲۶۸؛ ریحانة الادب ۱۹۶/۵؛ کشف الحجب ۲۷۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۴۳/۲۰
انجام: در این صورت صیغها بنحویست که در قسم دوم مذکور
خط: نسخ و نستعلیق، کا: کرم لله بن عطاء، تا: دوشنبه ۱۸ شوال ۱۰۸۳ق، جا: مکه مکرمه؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱گ (۹۵ر-۹۵پ)، اندازه: ۲۳×۳۶/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۲۹]
۲. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۷۰/۳
خط: نسخ، کا: خدابخش، تا: ۱۰۸۸-۱۰۸۹ق؛ ۵گ (۵۷پ-۶۱ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: - ۵۵]
۳. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۸۵/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۶ شوال ۱۰۹۶ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۵گ (۳۹پ-۴۳پ)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [اوراق عتیق: ۲ - ۳۴۰]
۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۴۴/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۲۴۷پ-۲۵۱ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۷]
۵. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۴۷/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** سمعنا مشافهة منه و کتبنا عن رسم خطه الشریف ... من بیاض تلامیه (ظ: تلامیذ) الشیخ بهاء الدین محمد م م
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ بدخط، کا: محمد حسین بن رستم [...] هزار جریبی، تا: رجب ۱۰۹۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۱۴ر-۲۴ر)، ۱۴ سطر [ف: - ۴۳]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۹۸/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: محمدامین بن محمد قاسم، تا: یک‌شنبه ۲۳ ربیع الاول ۱۰۹۸ق؛ جلد: تیماج، ۵ص (۳۳۱-۳۳۵)، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۶/۸×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۶۲]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۲۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد شریف بن محمد صالح گیلانی، تا: ۱۰۹۹ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج سرخ، ۸ص (۲-۹)، ۱۵-۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۷۴]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۳۵/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ضمیرها (ی) غایب را بعنوان تکلم خواهند گفت و شقوق دیگر ظاهر است.
فقط شامل صیغه‌های عقد نکاح است نه عقود دیگر؛ خط: نستعلیق، کا: مهدی بن حسین عاملی، تا: قرن ۱۱؛ در حیات علامه مجلسی کتابت شده، مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۶گ(۲۹-۳۴)، ۱۸ سطر، اندازه:۵ × ۱۲سم [ف: ۳۸ - ۸۵]
۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۷۱/۳
خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۷گ(۵۱ر-۵۷پ) [مختصر ف: - ۵۳۷]
۱۰. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۱۱/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ روشن، کا: محمد علی پسر محمد شفیع، تا: قرن ۱۱؛ تاریخ کتابت در فهرست ۱۰۱۹ آمده که با توجه به تاریخ ولادت مؤلف نادرست است؛ کاغذ: اصفهان، جلد: تیماج ساغری، ۳گ(۱۳-۱۵)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [نشریه: ۱۳ - ۱۸۶]
۱۱. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۱۸/۳
بی‌کا، تا: شوال ۱۱۰۰ق؛ ۶گ (۹۴ر-۱۰۱ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۱۳۰]
۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۹۹۹/۴-۳۰/۶۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۵ - ۲۸۲۰]
۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۹/۷ ط
خط: نستعلیق، کا: گویا محمد تقی تاری، تا: قرن ۱۲؛ ۵ص (حاشیه ۴۰-۴۴) [ف: ۲۴/۳ - ۱۱۸]
۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۱/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** وکیل زن می‌گوید طلق موکتلی علی ما بذلت وکیل مرد می‌گوید هی علی ذلک طالق و الحمدلله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۶۶-۷۱پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۷]
۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۱/۲۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** وکیل زن می‌گوید طلق موکتلی علی ما بذلت وکیل مرد می‌گوید هی علی ذلک طالق والحمدلله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «عبدالرزاق بن صادق» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۲۰۵پ-۲۱۸پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۷]
۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۶۱/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ ۷گ(۳۳پ-۳۹پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۷]
۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۳۰/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۷۲-۷۳)، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۷]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۸۸/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** وکیل زن می‌گوید طلق موکتلی علی ما بذلت وکیل مرد می‌گوید هی علی ذلک طالق والحمدلله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۶گ (۱۰۱پ-۱۰۶پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۷]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۰۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۶گ (۲۶-۳۱)، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳۶ - ۱۳۵]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۶۲/۱۹
خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله افندی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مصحح، محشی؛ ۳گ (۹۶ر-۹۸پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۸ - ۵۵]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۵۷/۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** باز احتیاطا وکیل زن میگوید هی علی ذلک طالق
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۹۷-۱۰۵)، ۱۳ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷ سم [ف: ۲۸ - ۳۸۰]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۵۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** من الان الی یوم الدین و اجعلنا من اولیائهم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۷۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۵۶]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۱۳۶۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶/۵× ۲۴سم [ف: ۲۱ - ۹۳۵]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۳۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ ۸ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱ - ۹۳۶]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۷۹۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** واگر آنها میسر نشود این دو کلمه که بخاطر رسیده این است خطبه قبل از نکاح این است (کذا) الحمدلله الذی خلق من الماء بشرا ... و عترته المعصومین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کامل؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ ۷ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۲۱ - ۹۳۶]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۴
آغاز: بسمله، باید دانست که اخبار و اقوال اصحاب آن است که عقد دائم رابه لفظ نکاح و تزویج هردو واقع می‌توان ساخت؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ از رساله ۲۱۸۰۱ انتخاب شده؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۱۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲۱ - ۹۳۶]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۳۳/۵
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج عنابی، ۷ص (۱۶۵-۱۷۱)، ۲۰ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۹ - ۴۵۶]

۲۹. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۲۶/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی، ۴گ (۱۴پ-۱۷پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۷۷]

۳۰. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۲۲۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** وکیل مرد میگوید: هی علی ذلک طالق
کا: عبدالرحیم بن ملا عبدالکریم، تا: ۱۱۰۱ق؛ با اجازه‌ای به خط علامه مجلسی برای علی نقی خوئی مذکور در طبقات أعلام الشیعة (ق ۱۲: ۵۶۱)، و در کتاب تلامذة العلامة المجلسی ۴۶ رقم ۶۱ [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۶۵]

۳۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۳۱/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** وکیل مرد می‌گوید هی علی ذلک طالق ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه سلخ جمادی الاول ۱۱۰۳ق؛ ۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۴]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱۲/۹
بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۴ صفر ۱۱۰۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۴گ (۴۴۵-۴۵۸)، ۲۳ سطر (۶×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۳۳۷۶]

۳۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۸۱/۴
خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالمطلب بن غیاث الدین محمد علائی، تا: غره محرم ۱۱۰۵ق؛ جلد: مقوایی، ۷گ (۷۲پ-۷۸پ)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲ - ۳۴۵]

۳۴. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۲۲۳
کا: صدرالدین محمد بن محمد صادق حسینی قزوینی، تا: ۱۱۰۹ق [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۶۶]

۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۶۱/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** مرد بگوید قبلت
خط: نسخ، کا: محمد اسماعیل بن محمد علی نطنزی، تا: ۱۱۰۹ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۸ص(۲۰۳-۲۲۰)، ۱۴ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۹ - ۲۴۹]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷۲۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** نمقه مؤلفه العبد المذنب محمد باقر بن محمد تقی عفی عنهما بالنبی و آله الطاهرین ... و ظاهرا و باطنا.
خط: نسخ، کا: شجاع الدین حسینی متولی، تا: ۲۴ محرم ۱۱۰۹ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۵۵]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۴۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و بلافاصله بگوید قبلت لنفسی ... نمقه مؤلفه

العبد المذنب محمد باقر بن محمد تقی ... والحمدلله اولاً و آخراً.
خط: نستعلیق مورب، بی‌کا، تا: نیمه اول ۱۱۱۲ق؛ جلد: میشن عمل استاد جواد رفوگران در سال ۱۳۳۰ش، ۳ص [ف: ۲۰ - ۳۳۷]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۹۴ض

خط: نستعلیق، کا: علی نقی، تا: ۱۱۱۴ق؛ ناتمام؛ واقف: رضا نائینی، ۱۳۱۱؛ ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [رایانه]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۹۰/۷

خط: نستعلیق، کا: محمد هاشم بن محمد سمیع جنیدی شیرازی، تا: ۱۱۱۷ق؛ جلد: مقوایی، ۲گ (۱۰۲ر-۱۰۳پ)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۱۴ - ۷۷]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** نمقه مؤلفه العبد المذنب محمد باقر بن محمد تقی عفی عنهما بالنبی و آله الطاهرین ... و ظاهرا و باطنا.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۸ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: مقوا، ۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۵۶] و [ف: ۲۱-۹۳۵]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** وکیل مرد میگوید هی علی ذلک طالق
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۱۲۰ق؛ مصحح، مقابله شده؛ ۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ - ۵۶۴]

۴۲. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۶۲/۳

خط: نسخ زیبا، کا: میر احمد بن میر حمزه حسینی، تا: ۱۱۲۰ق؛ ۵گ (۹۱ر-۹۵پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: - ۱۲۴]

۴۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۰۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ رجب ۱۱۲۱ق؛ اندازه: ۱۳×۲۳سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۸۳]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** نمقه مؤلفه العبد المذنب محمد باقر بن محمد تقی عفی عنهما بالنبی و آله الطاهرین ... و ظاهرا و باطنا.
خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن مرتضی قلی عاشق آبادی، تا: شوال ۱۱۲۳ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۴گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۴۵۶]

۴۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۰۳/۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن مرتضی قلی عاشق آبادی، تا: ۱۲ شوال ۱۱۲۳ق؛ ۵گ (۲۰۴پ-۲۰۸پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [مؤید: ۳ - ۱۷۵]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۰۹/۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن علی نقی ابهری، تا: ۱۱۲۴ق؛ ۹ص (۱۳۲-۱۴۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۹۳]

۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۷/۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۱۲۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۶۳ر-۶۵پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۰۷]

۴۸. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۷۵/۲

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد شفیع قائنی، تا: ۱۱۲۵ق؛ ۶گ (۸۷پ-۹۲ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: - ۶۰]

۴۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۲۰/۵

آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن حاج عبدالله، تا: ۱۱۲۶ق؛ مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۴ص (۱۱۸-۱۲۱)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۶۴۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۹/۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۱۴]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۵۹/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** والله الموفق لکل خیر.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۵ص (۷۷-۸۱)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۲- ۳۴۱]

۵۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۶۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و چون در این زمان میان عجم الفاظ مرکبه متعارف شده است
خط: نستعلیق، کا: قاسم شیرازی ساکن مدرسه اسمعیلیه، تا: یک‌شنبه ۱۷ ربیع الثانی ۱۱۳۰ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲گ (۲۵۹ر-۲۶۰پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۱۸/۹سم [ف: ۹ - ۲۸]

۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۸۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** وکیل زن می‌گوید طلق موکتلی علی ما بذلت وکیل مرد می‌گوید هی علی ذلک طالق والحمدلله.
خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد صادق قودجانی، تا: جمادی الآخره ۱۱۴۲ق، جا: قریه نشیمن سلطان از قراء بروروند در آغاز ورود شاه طهماسب به اصفهان؛ جلد: روغنی، ۷گ (۵۲پ-۵۸پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۸]

۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۲۹/۲

خط: نستعلیق، کا: صالح بن عبدالعظیم چلاوی، تا: ۱۱۴۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۹گ (۱۸۰ر-۱۸۸پ)، ۱۸ سطر (۱۱×۱۶) [ف: ۱۷ - ۱۸۲]

۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۹۵/۳

خط: نسخ، کا: ضیاء الدین محمد بن محمد علی، تا: ۴ ذیقعده ۱۱۵۱ق؛ ۳گ (۸۲پ-۸۴پ)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۳ - ۱۸۹]

۵۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۸۹/۹

کا: محمد بن عباس علی هزار جریبی، تا: دوشنبه ۵ ذیقعده ۱۱۸۲ق؛ قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷ - ۲۷۶]

۵۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۱۲/۲۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۸۴ق، جا: یزد؛ جلد: رویه کاغذی، ۶گ (۱۶۹ر-۱۷۴ر)، اندازه: ۱۳/۸×۲۰/۵سم [ف: ۸ - ۴۷۸]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۹۷/۶
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: معزالدین بن علی اکبر بن اسدالله بن محمد صالح بن محمد مسیح حسینی حسنی، تا: یک‌شنبه ۲۷ جمادی الاول ۱۱۹۳ق، برای مولی محمد تقی بن حاج محمد علی اصطهباناتی؛ ۴گ (۵۰پ-۵۳ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۳سم [ف: ۴۱ - ۲۱۸]
۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۰۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عسکر بن حسن موسوی، تا: ۱۱۹۴ق؛ ۴گ (۱پ-۴ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۵ - ۲۰۵]
۵۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۲۸/۲
خط: نسخ، کا: حاج محمد شیرازی، تا: ۱۱۹۵ق؛ ۵گ (۷۱-۷۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۸۳]
۶۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۵۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۶۷]
۶۱. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۵۳/۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: خشتی [نشریه: ۳ - ۳۹۱]
۶۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۸۸/۸-۵۹۳۵
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۵ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۱۹۸]
۶۳. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۷/۳۳
کا: زین العابدین گلپایگانی، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۳۳۵پ-۳۳۷پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۱۳]
۶۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۹۹/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و المنقطعة جمیعاً بین الاخبار الواردة من الائمة الاخیار صلوات الله علیهم اجمعین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳گ (۳۰ر - ۳۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [میراث اسلامی: دفتر نهم - ۷۷]
۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۰/۲ط
آغاز: برابر؛ **انجام:** وکیل مرد می‌گوید هی علی ذلك طالق و الحمد لله اولا و آخرا ... الطاهرین.
خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین طهرانی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج زرد، ۹ص (۲۰۳-۲۱۱)، ۱۶-۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۲۴]
۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۱۴/۱-۲۱/۱۳۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و انا استغفر الله لی ولکم ایها الحاضرون و لجمیع المؤمنین والمؤمنات انه غفور رحیم والحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: کاغذی، ۸گ، ۱۶-۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۲۱]
۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۶۴/۷
آغاز و انجام: برابر
صیغ طلاق در این نسخه نیست؛ خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمد کریم، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج تریاکی، ۶گ (۱۳۸پ-۱۴۳ر)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۰۴۷]
۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۱۶/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۴گ (۴۱پ-۴۴پ)، ۱۶ سطر (۶×۱۴) قطع: بغلی [ف: ۱۷ - ۲۴۹]
۶۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۹۰/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** عن موکل موکلی ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۳۷۳]
۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۹/۷-طباطبائی
آغاز: الحمد لله الذی احل النکاح و ندب الیه
خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالخالق خراسانی، تا: قرن ۱۳، جا: اصفهان مدرسه چهار باغ؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز، ۷گ (۱-۷ حاشیه)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۲ - ۸۰]
۷۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۴۵/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** فان النکاح مما اباحه الله و حلله و حرم السفاح مما زاحه الله و ابطله و اجتماعنا علی هذا الامر مما قدره الله وسهله کما ... فانی اباهی بکم الامم یوم القیمة ولو بالسقط»
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سیاه، ۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۴]
۷۲. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۱۰/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن علی بن اسدالله بن عبدالله خویی، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۶۷ر-۶۸ر)، ۲۲سطر [ف: - ۱۹۶]
۷۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۱۶/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** واگراینها میسر نشود این دوکلمه که بخاطر رسیده خوبست بد نیست.
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۲گ (۵۲پ-۵۳ر)، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۸]
۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۸۴۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب [رایانه]
۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: حسین فرزند ابراهیم، دماوندی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۴گ (۱۱۶-۱۱۹)، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۹ - ۴۲۱]
۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۷۹۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس اگر رعایت هر دو بشود اولی و احوط خواهد بود و ایضا ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [رایانه]
۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۱۴

آغاز: الحمدلله الذی احل لنا البیع و الشراء و حرم علینا الغصب و الربا و الصلوة و السلام علی سیدنا الانام؛ **انجام:** اخراجات ماکول و حمام زوجه مزبوره تا زوج زبور است و صیغه شرعیه جاری شد بتحریر فی سنه ۱۲۳۳.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج [رایانه]

۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۷۶۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** مرد گوید قبلت لنفسی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: ملکی اصل، فروردین ۱۳۷۹؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲۳ - ۴۸]

۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۵۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۳گ، ۱۹ و ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۵۷]

۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۹۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۵۷]

۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۶۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** مباحث دیگر در باب اقرار و کتب اصحاب بطلبند. هذا آخر ما اوردنا فی هذه الرسالة.

رساله‌ای است در بیان صیغه‌های عقود و ایقاعات، به خصوص عقد نکاح، شبیه به رسالة صیغ العقود علامه ملامحمد باقر مجلسی (ره) است ولی در این نسخه فواید حدیثی و طبی در میان رساله آمده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ رکابه‌دار؛ ۲۱گ (۳۸پ-۵۸ پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۴۴- ۱۰۲]

۸۲. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** بعد از اتمام فاصله عرف در میان واقع نشود

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۰۲ق، افتادگی دارد؛ کاغذ: لیمویی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۳۹۸پ-۳۹۹ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۶سم [دو کتابخانه اراک: - ۲۴]

۸۳. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۶/۴

آغاز: بسمله الحمد لله علی افضاله و صلی الله علی محمد و آله و بعد فهذه جمله من صیغ العقد المتعه موانقه للاحتیاط المامور به عموماً و فی النکاح خصوصاً ... فاقول العقد المذکور؛ **انجام:** کلاف الباین فتم العدة و قد مربیان الباین و الرجعی تمت الرسالة بعون الله تعالی

صیغ عقد متعه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تارخ ۱۲۰۲ق؛ کاغذ: لیمویی آهاردار، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۴۰۱پ-۴۰۲)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۶سم [دو کتابخانه اراک: - ۲۴]

۸۴. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳

کا: محمد بن حسین خراسانی، تا: جمادی الاول ۱۲۰۳ق [تراثنا: س۲ش۴ - ۴۶]

۸۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۱۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** خانمه در بیان بعضی از صیغ طلاق ... وکیل زن میگوید طلق موکلتی علی ما بذلت وکیل مرد میگوید هی علی ذلک طالق.

بی‌کا، تا: ۱۲۰۳ق؛ محشی؛ در ۲پ-۶ر بندهایی است در رضاع و اوزان شرعی و تفسیر آیه رضاع به فارسی در متن و هامش به تاریخ ۱۲۰۳و این سومی (تفسیر آیه رضاع) رساله مانندی است، در ۶پ-۹۷پ پاره‌ای است از تفسیر فارسی گویا از ملافتح الله؛ ۲گ (۲پ-۳ر) [ف: ۶ - ۲۳۱۱]

۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۶۶/۲

خط: نسخ، کا: محمد علی بن عبدالرحمن بردی علی [کذا]، تا: دوشنبه سلخ شوال ۱۲۱۳ق؛ محشی؛ واقف: خانم بیگم عقیلی، خرداد ۱۳۷۱؛ ۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۴۶]

۸۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۲/۳

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد بن تقی بن محمد مهدی هرندی اصفهانی، تا: ۲۰ جمادی الثانی ۱۲۱۴ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۵گ (۵۶ر-۶۰ر)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۲ - ۱۹۶]

۸۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۱۳/۲

خط: نسخ، کا: رضا علی بن جانبک هزارجریبی، تا: ۱۲۱۵ق، جا: اصفهان؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۱۱]

۸۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۵۵/۳

خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن محمد کریم تبریزی ملقب به ابوالفضل، تا: ۱۲۱۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۲۳ر-۲۵ر)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱۱ - ۵۶]

۹۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۸۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن عبدالعلی نوری، تا: ۱۲۱۷ق، حسب امر آقا محمد رشتی سیاه کلاهی؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف مخ: ۱ - ۳۲۰]

۹۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۷۰/۲-۵۷/۴۰

آغاز: برابر

توجه: نام مؤلف به قرینه آغازنسخه تغییر یافت؛ خط: نسخ، کا: نوری،علیخان بن سلیمان،تا:پنج‌شنبه۲۷رمضان۱۲۲۷ق،جا:اصفهان؛ ۳گ (۱۸۸-۱۹۰)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۵ - ۲۸۲۳]

۹۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۱۳/۴

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالحمید بن محمد رضا تفرشی، تا: ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۸۱]

۹۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۴۵/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وکیل زن می‌گوید طلق موکلتی علی ما بذلت. وکیل مرد می‌گوید هی علی ذلک طالق.

خط: نستعلیق، کا: میزرا محمد بن سلطان محمد رشتی، تا: ۱۲۲۹ق، مجدول، مصحح؛ ۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۷۳]

۹۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۸۷/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** وکیل زن می‌گوید طلق موکلتی علی ما بذلت. وکیل مرد می‌گوید هی علی ذلک طالق.

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم، تا: ۱۲۲۹ق؛ ۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۷۴]

۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۵۹/۴

بی‌کا، تا: رجب ۱۲۳۲ق، نوشته شده برای ملا عبدالکریم؛ ۲گ (۳۰ر-۳۱ر)، ۱۵ سطر (۹×۱۵)، قطع: خشتی [ف: ۱۷ - ۲۶۲]

۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۸۳/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۵ جمادی الثانی۱۲۳۲ق؛ ۱۱گ (۲۵پ-۳۵ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵× ۱۶سم [ف: ۵ - ۷۸]

۹۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۷۰/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: محمد حسین بن شیخ احمد، تهرانی، تا: حدود ۱۲۳۴ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۴گ (۹۷-۱۰۰)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۸ - ۶۱۶]

۹۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰۳/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق، جا: پالنچری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۴۵ر-۴۹ر)، ۱۷ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۹۴]

۹۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۶۲/۶

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه نمازی - خوی ۸۰۰ تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۶ق؛ افتادگی: انجام؛ ۸ص(۶۱-۶۸) [عکسی ف: ۴ - ۳۸۷]

۱۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۶۳/۹-۲۰/۱۸۳

آغاز: برابر **انجام:** وکیل زن می‌گوید طلق موکلتی علی ما بذلت وکیل مرد می‌گوید هی علی ذلک طالق تمت الرسالة

خط: نسخ، کا: کریم بن قاسم سبحانی، تا: ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۸۲۱]

۱۰۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۰۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد جعفر ارومی، تا: پنج‌شنبه رجب ۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۵گ (۷۸پ-۸۲پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۲ - ۲۶۲]

۱۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۶/۲-طباطبائی

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۱گ (۳ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۲ - ۳۲۵]

۱۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۱۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ما یرضیک عنی یا ذوالجلال و الاکرام برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۶ص (۱-۶)، ۱۶-۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۴۵ - ۱۸]

۱۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۲۳/۲-۵۷/۱۹۳

آغاز: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ ۳۰گ (۴۱-۷۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۸۲۰]

۱۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** وکیل مرد می‌گوید هی علی ذلک طالق و الحمدالله اولا و آخرا و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

خط: نستعلیق جلی، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۸۱۳؛ کاغذ: نخودی، قطع: رقعی [رایانه]

۱۰۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: غلامرضا بن اسماعیل، تا: ۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۱۶۴پ-۱۷۲ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۳۶]

۱۰۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۱/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد علی مازندرانی بارفروشی، تا: با تاریخ ۱۲۵۳ق؛ محشی از ملا محمد حسن مازندرانی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: گالینگور سبز، ۳ص (۱۹۳-۱۹۵)، اندازه: ۱۹/۳×۲۲/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۹۴]

۱۰۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۸۲/۵

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن میرزا احمد، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۳۵ر-۳۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵- ۱۱۹]

۱۰۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۵۵/۵

کا: محمد اسمعیل بن محمد کاظم بن محمد باقر مازندرانی، تا: ۱۲۶۰ق؛ ۷گ (۷۱-۷۷)، ۱۷ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۱۲۵]

۱۱۰. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۹مجموعه بدون شماره

کا: محمد طاهر بن محمد صالح، تا: بین ۱۲۲۷-۱۲۶۳ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۷۱]

۱۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۹۰/۳

خط: نسخ، کا: حسن بن غلامحسین سیستانی، تا: شعبان ۱۲۶۵ق؛ ۷گ (۱۳۵ر-۱۴۱پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۵]

۱۱۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۷۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶ سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۲۰۴۴]

۱۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۳۱/۵

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای،

۲۰گ (۱۳۰ر-۱۱۱ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۶ - ۳۵]

۱۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قبلت النکاح و التزویج له علی الصداق المعین بالعقد الدائم تمت هذه الرساله بعون الملک العلام بتاریخ سنه ۱۲۶۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۹پ-۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [رایانه]

۱۱۵. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۷۹/۸

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۰ رمضان ۱۲۷۵ق؛ ۶گ (۶۴پ-۶۹ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲ - ۲۷]

۱۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۰۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: رسول لاهیجی، تا: ۱۲۷۸ق؛ ۶گ (۳۲-۳۷)، ۱۳ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۳سم [ف: ۲۹ - ۱۴۲]

۱۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۲۵/۲

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد سمیع مشهور به وکیل، تا: ۱۲۸۸، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۲۸ر-۱۳۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۷]

۱۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۳/۳

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن علی اصغر گلپایگانی، تا: ۲۷ جمادی الثانی ۱۲۹۰ق؛ محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۶گ (۱۰۵پ-۱۱۰پ)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۲۳]

۱۱۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۸/۳

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد علی بن حاجی نقی طبیب، تا: ۵ ذیحجه ۱۲۹۲ق؛ ۳گ (۲۴ر-۲۶پ)، اندازه: ۱۸/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۴۸۷]

۱۲۰. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۰/۸

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد حسین بن عبدالغنی یزدی اردکانی، تا: غره ربیع الثانی ۱۳۲۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۶گ (۵۳پ-۵۸ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۶۸]

۱۲۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۶۵پ-۶۹ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۸سم [ف: ۱ - ۲۶۸]

۱۲۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۳۱/۶

بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۳۸]

۱۲۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۱۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۳۷]

۱۲۴. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱۳۹/۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۴گ (۱۱۱ر-۱۱۴ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: - ۱۰۷]

۱۲۵. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۱۸۹/۲

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس مانده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ، ۲۱ سطر [ف: ۱ - ۱۶۸]

۱۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۷۶/۸

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۳۲پ-۱۳۷ر)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۸۴]

۱۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۲۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** کان علی کل شی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۷۶پ-۷۸پ)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [رایانه]

۱۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۸۷/۶۸

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۴گ (۲۵۳-۲۵۶)، سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۶ - ۵۳۳]

۱۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۴۶/۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: اصفهان؛ ۳گ (۱۸۷-۱۸۹)، اندازه: ۷×۱۳/۵سم، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۱۷۷]

۱۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۴۶

آغاز: بسمله، در آداب النکاح و اراده آن در حدیث حسن از حضرت صادق (ع) منقولست که هرگاه کسی خواستگاری؛ **انجام:** آنگاه فاتحه جهت الفت و موانست طرفین می‌خواند و شیرینی خورده و عقدانه گرفته می‌رود.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محمد باقر سروقد رضوی؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۵۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح قزوینی، بی‌تا [رایانه]

۱۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۲۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** مرد می‌گوید هی علی ذلک طالق الحمد الله اولا و آخرا صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۵۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** تناکحوا، تناسلوا، تکثروا، فانی اباهی بکم الامم یوم القیامة و لو بالقسط و الصلوة علی اشرف المرسلین محمد و عترته المعصومین.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۲۷۵۳۳ [رایانه]

۱۳۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۸۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳گ (۴۱پ-۴۳ر)، اندازه: ۱۳/۱×۱۹/۵سم [ف: ۸ - ۴۵۳]

۱۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۷۵/۶

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۶ص (۲-۱۷ حاشیه)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۵ - ۸۷]

۱۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۴۰/۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۷۲پ-۷۴پ)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۶ - ۴۱]
۱۳۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۶۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۵]
۱۳۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۶۹/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و در صورتی که مرد ازجانب زن وکیل شود و از برای نفس خود متعه کند صیغه به این نحو باید گفت. اول از طرف زن بگوید ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با قلم خوردگی؛ جلد: گالینگور سبز، ۴گ (۲۰۷ر-۲۱۰پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۳ - ۹۸۸]
۱۳۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۲۹/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۵]
۱۴۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۸۱۲/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر وکیل مرد با وکیل زن گوید وکیل زن می‌گوید بوکالتی عن موکلتی بذلت لموکلك مهرها لتطلقها به وکیل مرد می‌گوید زوجة موکلی علی ذلك طالق باز احتیاط وکیل زن می‌گوید طلق موکلتی علی ما بذلت وکیل مرد می‌گوید هی علی ذلك طالق
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۵]
۱۴۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۰۱/۷
آغاز: از آن خبر می‌دهم این خبر است وبه این نحو نکاح واقع نمی‌شود واگر مراد این باشد؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۵]
۱۴۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۴۵/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ از موقوفات حاج محمد رمضانی است؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۴]
۱۴۳. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۴
بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۲ش۴ - ۴۵]
۱۴۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۸۴/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** به مرد می‌گوید انت علی ذلك طالق و اگر وکیل مرد با وکیل زن گوید وکیل زن می‌گوید بوکالتی عن موکلتی
بی‌کا، بی‌تا؛ جا: تنکابن مدرسه آقا محسن آقا؛ جلد: تیماج، ۵گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: - ۳۱۱]
۱۴۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۸/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ضمیرهای غایب را به عنوان متکلم خواهند گفت
بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: - ۲۰۷]
۱۴۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۷۷/۸
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۸۷پ-۱۹۲ر)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [مؤید: ۳ - ۲۳۰]
۱۴۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۷۶/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و نیزه مکروه است نکاح زن عقیم یعنی نازاینده اگر چه صاحب جمال بود
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: لاهیجان؛ ۴۲گ (۱پ-۴۲ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [مؤید: ۳ - ۸۰]
۱۴۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۰۹/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: ورثه محمد خان عسکری؛ ۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۶۸۸]
۱۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۱۶/۴-۵۹/۱۳۶
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ (۷۷-۸۵)، ۱۵ و ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۸۲۱]
۱۵۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۱۸/۳
بی‌کا، بی‌تا؛ ۴ص (۵۰-۵۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۹۲۷]
۱۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۷۹/۱۰
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷ سطر (۹×۲۰)، قطع: بیاضی [ف: ۱۷ - ۲۴۱]
۱۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۱۱/۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** بکل خیر نمقه مؤلفه ... محمد باقر بن محمد تقی ... و الحمدلله رب العالمین
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳ص (۲۸۷-۲۹۹)، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۹ - ۱۴۷۱]
۱۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۵۴/۷
بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۲۳۸-۲۴۲)، ۲۲ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۳۱۰]
۱۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۸۰/۵
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۴گ (۶۸پ-۷۱ر)، ۱۹ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۱۴۸]
۱۵۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۷۲/۴
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۱۸۹]
۱۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۷۲/۲-۲۰/۱۹۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** مکروهست نکاح زانیه وزن کج خلق وسلیطه وزنی که جواب گوید وبا شوهر آواز بلند وعیبجو باشد وزن که بسیار را اندک شمرده

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۸۲۱]

۱۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۷۴/۹-۹/۲۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان رساله خطبه مختصری از خطبه‌های نکاح ثبت شده و نیز فواید متفرقه ای از اشعار فارسی و معمیات منظوم به اسامی اشخاص درج شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۸۲۰]

۱۵۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۳۳/۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۳۲۰]

۱۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۳۵/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۳گ (۶۰پ-۶۲ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۵۳]

● صیغ عقود و نکاح و کفاره افطار رمضان (رساله در) = آداب نکاح = عقود نکاح / فقه / فارسی

sīyaq-e ʻoqūd va nekāh va kaffāre-ye eftār-e ramazān (r. dar) = ādāb-e nekāh = ʻoqūd-e nekāh

حسینی خاتون آبادی، محمد باقر بن اسماعیل، ۱۰۷۰ - ۱۱۲۷ قمری

hoseynī xātūn-ābādī, mohammad bāqer ebn-e esmāʻīl (1660 - 1715)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی

تاریخ تألیف: ۱۱۱۵ق

در بیان صیغه‌های مختلف عقد نکاح و متعه و کفاره افطار روزه ماه رمضان، در سه «مطلب»: ۱. بیان عقد نکاح دائمی و مجملی از احکام آن؛ ۲. بیان عقد متعه و بعضی از احکام آن؛ ۳. بیان مجملی از احکام افطار روزه ماه مبارک رمضان.

آغاز: حجله عرایس ابکار سخن را زینت و بها و شبستان گلچهرگان بیانرا روشنی و ضیاء از انوار حلی و حلل.

انجام: و واجب نبودن کفاره دیگر ظاهرتر است والله تعالی یعلم و الحمدلله اولاً و اخراً و صلی الله علی محمد و اهل بیته الطاهرین؛ تمت.

[دنا ۲۳۷/۷ (۱۲ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۲۷۴/۶ «آداب نکاح» (۱ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۹۰/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: گالینگور آبی، ۱۹گ (۳۱پ-۴۹پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۲۰ - ۳۲۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: مقوا، ۲۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۰- ۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۰۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: محمد علی بن اسمعیل مورخ ۱۲۳ (۱۰۲۳)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۲۵گ، ۱۴ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۲۷۰۷]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۵۳/۳

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد زمان بن قاسم، تا: چهارشنبه ۳ محرم ۱۱۱۴ق؛ ۲۸گ (۲۳پ-۵۰ر)، اندازه: ۱۱×۲۹سم [ف:۶-۸۱]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۹/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد باقر خاتون آبادی، تا: ۱۱۱۵ق، جا: اصفهان (احتمالا)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد، ۴۵ص (۱۱۸-۱۶۲)، ۱۶ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸ سم [ف: ۶ - ۱۳۸]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۶۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ترشیزی، تا: ۱۱۲۵ق؛ ۱۸گ (۲۸پ-۴۵پ)، ۲۲ سطر (۱۵×۲۳)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۷ - ۲۷۱۸]

۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۰۳/۳-۶۳۲۱

خط: نسخ، کا: علی بن مجنون تبریزی قمی، تا: ۱۱۴۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۶گ، ۱۲ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۸۱]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۹/۱-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالخالق خراسانی، تا: قرن ۱۳، جا: اصفهان مدرسه چهار باغ؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز، ۲۱گ(۱-۲۱)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۲ - ۷۹]

۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۳۰/۶

آغاز: برابر

کا: حاج سید علی محمد علاقبند یزدی، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور سبز، ۱۶ص (۱۰۵- ۱۲۰)، ۱۶ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۱۵۴۳]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۶۵/۶

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد علی کاتب، تا: ۱۳۳۵ق، جهت حاج آقا منیرالدین؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۲گ (۱۱۱پ-۱۵۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۷۵]

۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مرطوب المزاج زیاده میل می‌تواند کرد

خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛۲۷گ،۱۳سطر،اندازه:۱۱×۱۵سم[ف: ۲ - ۸۰]

۱۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۴۴/۶

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴گ (۶۹پ-۹۲پ) [ف: ۵ - ۱۸۳]

۱۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۲۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و از آن جمله است خطبه مشهوره که بعضی از آن مأخوذ است از خطبه‌ای که حضرت امام محمد تقی علیه

السلام دروقتی که دختر مأمون الرشید را به جهت خود عقد می‌نمودند.
خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور سبز، ۶گ (۴۳ر-۴۸پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۸۵]

← صیغ مشکله ‹ تذکرة الصیغ

● **صیغ المشکلة** / صرف / فارسی

sīyaq-ol moškela

مازندرانی، محمد صالح بن احمد، - ۱۰۸۱ ؟ قمری

māzandarānī, mohammad sāleh ebn-e ahmad (- 1671)

رساله‌ای است مختصر که در آن صیغه‌های مشکل پاره‌ای از افعال و اسماء افعال و غیره گردآوری شده است.
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین ... اما بعد بدان که این رساله است در بعضی از صیغ مشکله.
انجام: رحیم اسم فاعل از باب مبالغه بمعنی راحم است رحیم یعنی نیک مهربان است.
[نسخه‌های منزوی ۲۰۷۲/۳؛ دنا ۲۳۷/۷ (۴ نسخه)]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۷۹/۲-۱۹/۲۰۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: به همت آمیرزا اسحاق ولد آمحمد مهدی لاوی، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۸۲۱]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۴۶/۳
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه گلپایگانی ۲۸۲۱/۵ تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۱۴گ (۴۰-۵۳)، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۰۸]

۳. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۳۳/۱
خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ از روی نسخه خط مؤلف؛ کاتب ملا محمد صالح را جد خود می‌خواند [نشریه: ۳ - ۱۲۴]

۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۳۷/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** نسخة الاصل الذی جمعه لمحقق القمی (؟) مولانا محمد صالح طاب الله ثراه (رک - نسخه‌های خطی ۱۲۴/۳)
تذکر: نام مؤلف به قرینه نسخه گلپایگانی ۵/۲۸۲۱ تعیین شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۵۲]

● **صیغ مشکله** / صرف / فارسی

sīyaq-e moškele

واعظ کرمانی، حسن، - ۱۲۱۵ قمری

vā‘ez-e kermānī, hasan (- 1801)

در بیان صیغه‌های مشکل صرفی و حل آنها.

دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۵۲/۵
آغاز: الحمد لسالم السلم ذاته القدیم الباقی عن العلة و التصریف و شملة نعمه الماضیه و المستقبلة حال کل لطیف و صحیح؛ **انجام:** خود را به او سپردم الا از ترتیب او به صفای خاطر برسم و از لوث و حدث پاک شوم و رساله مبسوط در این باب نوشته‌اند.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۷گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: - ۱۳۳]

● **صیغ مشکله** / صرف / فارسی

sīyaq-e moškele

صرفی طبسی

sarfī tabasī

چهل صیغه مشکله است که به درخواست شاهزاده محمود نگاشته است.

دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۵۲/۶
آغاز: بعد از بیان صیغه ثنای فاعل مختار که ذرت عدیم المثالش صحیح و سالم است و تاج دین قویم از اعلال و اضطراب؛ **انجام:** توتان شد واو متحرک ماقبل مفتوح را بالف قلب کردند تاتان شد و اعلال الثانی أصح من الاول.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: - ۱۳۴]

● **صیغ مشکله** / صرف / فارسی

sīyaq-e moškele

لاری، علی اکبر بن محمد امین، ق۱۳ قمری

lārī, ‘alī akbar ebn-e mohammad amīn (- 19c)

رساله مختصری است در صرف صیغه‌های دشوار زبان عربی.
[دنا ۲۳۸/۷؛ نسخه‌های منزوی: ۲۰۷۲/۳]

تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۱۸/۱
آغاز: بعد از حمد سبحانی و صلوات بر رسول ربانی باستدعای بعضی از برادران حقانی و اخوان روحانی پاره از صیغ مشکله ... تخ امر است از باب رباعی مزید فیه باب تفعلل مجرد وی؛ **انجام:** و نون لام الفعل در نون ضمیر جمع مؤنث ادغام کرده می‌شود اذن حاصل می‌شود.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۷۴]

● **الصیغ المشکلة** / صرف / عربی

aṣ-ṣiyaġ-ul muškila

شیثی، صدر بن عبدالرحیم، ق۱۳ قمری

šaysī, sadr ebn-e ‘abd-or-rahīm (- 19c)

مؤلف به درخواست سید حسن و در پاسخ نامه‌ای که به وی نگاشته رساله حاضر را در بیان برخی از صیغ مشکله و مسائلی در صرف و نحو نگاشته و در کربلا از تألیف آن فارغ شده است.

یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۹۴

آغاز: الحمدلله الذی تنزه ذاته عن التشبیه و الامثال و الشکرلله الذی تقدس عن النقایص و تغیر الاحوال؛ **انجام:** فالتقدیر یا یزید عن أخاك عن صید الحباری اذا آب الوکر فریخ نسر و انما جعل کذلك لضرورة الشعر ربنا لا تؤاخذنا ان نسینا ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق (شاید سال تألیف باشد)؛ ۹۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۷۸]

● **الصیغ المشکلة** / صرف / عربی

aṣ-ṣiyaġ-ul muškila

فیجانی، محمد حسین بن عبدالحامد، - ۱۳۱۴ قمری

fījānī, mohammad hoseyn ben ʻabd-ol-hāmed (- 1897)

رساله مختصری است در حل و توضیح بعضی از صیغه‌های مشکل علم صرف، دارای دو «فصل»: فصل ۱. الصیغ المشکلة؛ فصل ۲. مستصحبات التراکیب.

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۵۲/۵

کا: حسین بن حاج عبدالحامد فیجانی، تا: ۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۱۶۶پ-۱۶۹ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۳۴۷]

● **صیغ مشکله** / صرف / فارسی

sīyaq-e moškele

گیلانی، ابوالحسن بن حسین، ق۱۴ قمری

gīlānī, ab-ol-hasan ebn-e hoseyn (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۴ق

چند صیغه مشکل است که از دید علم صرف بدون ترتیب مخصوص توضیح داده شده و تفصیل بیشتر را به مجموعه‌های دیگر خود حوالت می‌دهد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۴۱/۲

آغاز: لهن مثال واوی است از باب دوم ماضی و له مضارع یله امر حاضر له میآید؛ **انجام:** چون بسیاری از صیغ مشکله در جنگ خودم مذکور داشته ام در اینجا بنحو اختصار مرقوم شد

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۳۹پ-۴۱پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۲۲۶]

● **صیغ مشکله** / صرف / عربی

sīyaq-e moškele

ناشناخته:

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۹۸/۵

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین، و الصلوه و السلام علی محمد و آله الطاهرین اما بعد فهذه رساله حوت حل بعض مشکلات الصیغ و مستصعبات الترکیب و فیها فصلان: الاول فی الصیغ المشکله منها المصطفین؛ **انجام:** لانه شان اسس علی الاستعد ادوان یبنی توفیقی لمن ایتلی صحیحه ... ورد الیهم بلفظ نحو ... بتوفیق ملك الوهاب.

رساله مختصری است در حل و توضیح برخی از صیغه‌های مشکل علم صرف، ممکن است همان رساله باشد که نسخه‌ای در اراك معرفی شده و از فیجانی دانسته است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ مهر: «عبده الراجی عبدالرحیم الموسوی» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۶گ (۴۳پ-۴۸)، ۱۸ و ۲۳ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۱۶۹]

۲. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۵۱/۵

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد جواد بن محمد صادق استرابادی حائری، تا: ۱۲۷۷-۱۲۷۹ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۸گ (۴۹پ-۵۶پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: - ۱۱۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۰۶۷

آغاز: بسمله. حمدله ... امت بعد فهذه رسالة حوت حل؛ **انجام:** المستر فیه صلة و عاید لذو و منها (کذا)

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [رایانه]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۱۵/۸

آغاز: بسملة. حمدلة ... و بعد چنین گوید اقل خلق الله میر محمد حسن بن مهدی بن حسین (با نام ۲۷پشت) ابن الامام الهمام محمد تقی ... که چون این حقیر ... برخود قرار گذاشته که چند صیغه ... که فی الجمله اشکالی داشته ... در این رساله جمع نموده ... انه خیر معین ... ایامی: جمع ایم است که صفت مشبهه ... البته مصدر است از بت (گ۸۵) قوله تعالی: امتنا؛ **انجام:** و لباس فرنگیان است در این زمان ... ادب بضم عین به معنی تأدیب نفس است یقال: ادب الرجل بالضم فهو ادیب و ادبته فتأدب ...

نزدیک سی واژه عربی را تجزیه نموده است. نام مؤلف نیز در مقدمه آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج حنایی، ۱۰گ (۸۴پ-۹۳پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۵۴۷]

● **صیغ مشکله** / صرف / فارسی

sīyaq-e moškele

ناشناخته:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۹۴۸

آغاز: بدان که ایلنال فعل ماضی است از باب افعنلال اصلش اولنول بود اعلام اقام کردند؛ **انجام:** لاکیدن فعل مضارع از بنای واحد متکلم مؤلکد به نون تأکید ثقیل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۱۴۴پ-۱۵۵ر)، ۱۴ سطر،

اندازه: ۱۲/۷×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۱۰ – ۲۸۲]

۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۳۴۲/۵

آغاز: بسمله – بعد از حمد خدا و ثنای رسول بنابر خاطر بندگان افادت و افاضت دستگاه حقایق آگاه میرزا محمد شفیع المنجم النیرزی حل این چند صیغه که بخاطر فاتر فقیر محمد شریف خونساری بود بر صفحه اوراق پریشانی موقوم گردانید؛ **انجام:** تمام شد این چند صیغه از جهت شوق آوردن اطفال که با هم مذاکره نمایند بعون الله تعالی علی ید الفقیر الحقر العاصی الراجی ابوطالب بن ابی المحسن الموسوی الدهدشتی غفرالله لهما و ستر الله عیوبها و حشر هما الله مع الائمه المعصومین آمین یارب العالمین فی یوم الخمسین بیست و نهم شهر جمادی الثانی سنه ۱۱۹۰

رساله‌ای است در حل چند صیغه مشکل عربی، از جمله‌ای که در اول رساله درج است چنین به نظر می‌رسد که این صیغه‌ها را شخصی به نام محمد شریف خونساری از میرزا محمد شفیع منجم نیریزی پرسیده و جواب‌های او را نقل کرده؛ خط: نستعلیق، کا: ابوطالب دهدشتی، تا: ۲۹ جمادی الثانی ۱۱۹۰ق؛ ۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲سم [ف: ۱ – ۳۲۵]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۸۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳ – ۹۴۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۳۴/۲

آغاز: هذا کتاب صیغه‌های دشوار. رب وفقنی. بسمله. و به نستعین باتمامه. حمدله ... اما بعد بدانکه این رساله ایست در بیان بعضی صیغه‌های [دشوار] است که دور بذهن میآید. تخ صیغه امر است از باب رباعی مزید فیه؛ **انجام:** بصورت جزم بیفتاد و وشد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۳۷ق؛ ۵گ (۲۶پ–۳۰پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲ – ۲۸۱۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۷/۹

آغاز: بعد حمد سبحانی و صلوات بر رسول ربانی باستدعای بعضی از برادران حقانی و اخوان روحانی؛ **انجام:** مؤکد بنون تأکید خفیفه ماضی ویل امره او تل فقلبت الواویاء.

ألفاظ و صیغه‌های مشکل صرفی را که دارای اوزان سختی هستند در پرتو قواعد علم صرف شرح نموده است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسین خراسانی قرمیسینی، تا: ۲۹ صفر ۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج سبز، ۶گ (۱۹۹ر–۲۰۴پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲– ۳۳۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۱۷/۲

آغاز: بعد حمد سبحانی و صلوات بر رسول ربانی باستدعای بعضی از برادران حقانی و اخوان روحانی؛ **انجام:** مؤکد بنون تاکید خفیقه ماضی ویل امره اوتل فقلبت الواویاء.

خط: نسخ نازیبا، کا: غلامعلی بن مرتضی ناحیه‌ای، تا: ۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج سیاه [ف: ۳۳/۲ – ۷۹]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۱۸۸

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این رساله است؛ **انجام:** فی ۷ ربیع الثانی ۱۲۸۷ هجری.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج [رایانه]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۵۲/۳

آغاز: بسمله. حمدله. اما بعد بدان که این رساله ایست در بعضی از صیغ مشکله قلمی میشود؛ **انجام:** رحیم اسم فاعل از مبالغه بمعنی راحم رحیم بمعنی نیک مهربان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۹۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۲۴گ (۶۷پ–۹۰پ)، اندازه: ۱۰/۴×۱۷سم [ف: ۹ – ۳۵۲]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۸۰/۲

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چون علم صرف علمی است شریف زیرا که فهمیدن اعراب کلمه یا معنی آن بدون دانستن ماده آن کلمه معلوم نمیشود بناء علی هذا برخی از صیغهای مشکل را جمع نموده ثبت کردیم تا از برای مبتدئین نافع افتد. تزدری؛ **انجام:** الیوم ننساها ... جامع جمیع حروف زوائد است و این دلیل است بر کمال فطانت و زیرکی وی.

رساله‌ای است در توضیح چندین صیغه مشکل صرفی، دور نیست این رساله از نظام الدین احمد اردبیلی مؤلف رساله قبل باشد؛ کا: محسن بن محمد قراجه داغی الاصل نیریز، تا: ۱۳۰۰ق؛ کاتب سپس چند حدیث در فضیلت علم نوشته و آنگاه چنین رقم کرده: «تمت هذه النسخه الشریفه المدعو بصیغ مشکله فی یوم الجمعه الرابع شهر رجب محسن بن محمد ... بدقت کامل نوشته شد در ۱۳۰۰»؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز، ۱۱ص (۳۶–۴۶)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۰ – ۱۲۲۹]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۸۹/۲۰

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲گ (۴۲۲پ–۴۲۳ر) [ف: ۶ – ۲]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۲۳

الفاظ و صیغه‌های مشکل صرفی را که دارای اوزان سختی هستند در پرتو قواعد علم صرف شرح نموده است؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۷۸/۷

آغاز: بدانکه ایلنال فعل ماضی است از باب افعنلال، اصلش اولنول بود؛ **انجام:** لأکیدن فعل مضارع از بنای واحد متکلم مؤکد بنون تأکید ثقیله

صیغه‌های مشکل افعال عربی که از نظر صرفی احتیاج به بیان دارد ذکر کرده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۴۳پ–۱۵۴ر)، اندازه: ۱۲/۵× ۱۹سم [مؤید: ۳ – ۲۳۲]

۱۳. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۱۲۰/۱

آغاز: بسمله قاعده آن است که معلمان با متعلمان و استادان با شاگردان در اول هر کتاب در بسم الله بحث می‌کنند، ... این کتاب درعلم صرفست و در علم صرف بحث کرده می‌شود؛ **انجام:** موی بر اندام برخواستن اقشعر تقشعر اقشعراراً ... و نیز سه

وجه جایز است
در این رساله مؤلف ابتدا به شرح و توضیح «بسم الله الرحمن الرحیم» پرداخته، سپس مباحث صرفی خود را با عنوان «اگر پرسند» ادامه داد و در آغاز هر مبحث چند بیت شعر آورده، بعد از آن به تقسیم اسم و فعل به ثلاثی و رباعی و خماسی اشاره نموده: «آنچه میزان بود درین اقسام ×× فا و عین آمده است آنگه لام / هر چه اندر مقابل اینهاست ×× حرف اصلیست با تو گویم راست»، عناوین مهم موجود نسخه عبارت است از: بدان که باب ثلاثی مجرد ده است، در بیان باب‌های اسم خماسی که چهار است. در بیان ابواب ثلاثی مجرد، در بیان ابواب ثلاثی مزید، در بیان آنکه فعل رباعی مجرد یک باب است، در بیان معتلات و حروفات، در بیان مهموز و اقسام او، در بیان مضاعف، در بیان مصدر و مشتقات، در بیان صفت مشبهه، صیغه مبالغه، و مطالبی به صورت «قاعده، قاعده»؛ خط: نسخ و تحریری، بی‌کا، تا: گویا قرن ۱۴؛ مهر: «یا غفار الذنوب» (چهارگوش)، «سلام علی ابراهیم»، «عبده آل محمد علی»، «از کتب اهدایی حاج شیخ حسین امامی»، «وقف کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم-اراک»؛ یادداشت «ابن محمد علی والد میرزا جان»؛ واقف: حاج شیخ حسین امامی؛ کاغذ: زرد، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۱گ (۱پ-۱۰۱ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [دو کتابخانه اراک: - ۱۵۲]

● **صیغ مشکله** / صرف / فارسی

sīyaq-e moškele

رساله مختصری است در بیان صیغ مشکله به طوری که کسی در هیچ قسم از صیغ درنماند و انواع مختلف از صیغ مشکله را توضیح داده است. جز آن است که در جامع المقدمات به چاپ رسیده است.
آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد بدانکه این مختصریست در بیان صیغه مشکله چنانکه کسی این را خوب ضبط کند در هیچ قسم از صیغه مشکله در نماند

۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۱۱/۳ - ج
آغاز: برابر
بی‌کا، تا: ۱۲۱۷ق، جا: خوی مدرسه خان؛ ۱۵گ (۳۳۰پ-۳۴۴پ) [ف: - ۱۶۱]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۳۰/۲
آغاز: برابر
کا: محمد شفیع بن محمد زکی، تا: ۱۲۲۱ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: تیماج ماشی، ۷گ (۴۵-۵۱)، ابعاد متن: ۱۱×۱۵/۵، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴ - ۱۳۳۱]

۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۱۹/۳
آغاز: برابر
کا: ابراهیم بن کلمحمد کلارستاقی، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: - ۲۷۳]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۷۹/۳-۳۴/۱۴۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** بقلب الواو یاء و ییجل حرف المضارعة وقلب الواو یاء اصطفی فعل ماضی همزته محذوف للوصل وهذه الهمزة للاستفهام من باب الافتعال
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور آبی، ۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵ - ۲۸۲۵]

● **صیغ مشکله** / صرف / فارسی

sīyaq-e moškele

گفتاری کوتاه در حل صیغه‌های مشکله صرف عربی که برای فهم و آشنایی مبتدی‌ها نوشته شده است.
آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله اجمعین اما بعد این مسوده ای است در حل بعضی از صیغ مشکله به جهت یادگار نوشته شد.

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۴۷/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** بعضی گفته اند که هما در اصل هو بود واو را بدل کردند بمیم تا فتحه بحرف صحیح واقع شود نه بحرف عله و تبدیل واو بلفظ میم بواسطه اتحاد [...] تمت.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۵]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۱۷/۳-۱۲/۲۰۷
آغاز: برابر **انجام:** علون از باب تفعلل مجرد وی تعل نقل به باب تفعلل کردیم فعل او مضارع یتعلاو و صرف کن یا مخاطب کولی استعلا یک تا را حذف کردیم.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ - ۲۸۲۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۲/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** مؤکد کردند بنون خفیفه تنکابن شد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ صفر ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۷گ(۱۵۱پ-۱۵۷پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۵۴]

۴. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۳۱/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۱۱؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [ف: - ۱۶۱]

● **صیغ مشکله** / صرف / فارسی

sīyaq-e moškele

چهل صیغه مشکله است که مؤلف در ایام تحصیل گردآوری کرده و به ریشه یابی و تجزیه صرفی آنها پرداخته است.
آغاز: بسمله؛ اشترتن فعل ماضی مجهول است و در اصل اشتورتن بود، کسره بر واو ثقیل بود ...

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۲۰/۷-۵۱/۸۰
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۲گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۸۲۵]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۸۷/۲-۵۳/۹۷
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۵ – ۲۸۲۵]

● **صیغ مشکله** / صرف / عربی

sīyaq-e moškele

تعدادی از صیغه‌های مشکل را به ترتیب حروف آغاز آنها، آورده شده و طبق قواعد صرفی برای آموزش مبتدیان چگونگی صرف آنها گزارش می‌شود.
آغاز: حمداً لمبدع الکلام و مصرف اللیالی و الایام ... پس این مختصریست بجهت توضیح بعضی از صیغه‌های مشکله

۱. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۵/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ نازیبا، کا: سید محمد بن ابوالحسن حسینی قمی، تا: ۱۳۰۳ق؛ اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: – ۴۰]

۲. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۹/۹
آغاز: برابر
این رساله شاید از سید محمد میبدی باشد؛ خط: نسخ، کا: سید محمد میبدی، تا: ۱۳۴۷ق؛ ۷گ (۱۶۶پ–۱۷۲پ)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱ – ۳۵]

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۹/۹مشهد
همان نسخه بالا [ف: – ۱۴۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۴/۹
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ – ۱۶۷]

← الصیغ المعضلة ≻ الکلمات المعضلة
← صیغ النکاح ≻ عقد النکاح
← صیغ النکاح ≻ صیغ العقود و النکاح

● **صیغ النکاح** / فقه / عربی

ṣīyaġ-un nikāḥ

محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ – ۹۴۰ قمری

mohaqqeq-e karakī, ‘alī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۶/۲
آغاز: الحمد لله اقرارا بنعمته و لا اله الا الله اخلاصا لوحدانیته
نسخه اصلی: کتابخانه فاضل خوانساری–خوانسار ۲۳۹ [در فهرست معرفی نشده و با این آغاز چند عقدنامه ناشناس معرفی شده]؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۶۲ق؛ منقول از خط مؤلف می‌باشد؛ ۱ص (۹۱–۹۱) [عکسی ف: ۱ – ۲۰۶]

● **صیغ النکاح** / فقه / فارسی

sīyaq-on nekāh

خاتون آبادی، اسماعیل بن محمد باقر، ۱۰۳۱ – ۱۱۱۶ قمری

xātūn ābādī, esmā‘īl ebn-e mohammad bāqer (1622 - 1705)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۹۷/۷
آغاز: هذه رسالة صیغ عقد النکاح ... خطبه قبل از نکاح چون خواهد که شروع کند
خط: نسخ، کا: معزالدین بن علی اکبر بن اسدالله بن محمد صالح بن محمد مسیح حسینی حسنی، تا: ۱۱۹۳ق، برای مولی محمد تقی بن حاج محمد علی اصطهباناتی؛ جلد: چرم قهوه‌ای شکلاتی، ۴گ (۵۳پ–۵۶ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۳سم [ف: ۴۱ – ۲۱۸]

● **صیغ النکاح** / فقه / عربی

ṣīyaġ-un nikāḥ

قزوینی، محسن بن محمد طاهر، – ۱۱۵۰ قمری

qazvīnī, mohsen ebn-e mohammad tāher (- 1738)

تاریخ تألیف: ۱۱۱۰ق؛ محل تألیف: قزوین
رساله مختصری است در صیغه‌های مختلف عقد نکاح که به درخواست برخی از دوستان نگاشته و شاید نام رساله «العجالة فی صیغ النکاح» باشد.
آغاز: بسمله، قال المفتاق الی رحمة ربه الغنی العبد المسیء المدعو بمحسن بن محمد طاهر.
انجام: علی الایجاب بمثل مامر هذا آخر ما جمعناه ... و آله المیامین و الحمدلله رب العالمین.
[دنا ۲۳۹/۷]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۸۰گ
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق پست، کا: معصوم بن میراسحاق حسنی ساوجبلاغی، تا: ۱۱۲۵ق؛ واقف: سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۵ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۰ – ۳۳۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۴۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۰گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۰ – ۳۰۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۸۲/۴

آغاز: الحمدلله الذی أحل النكاح و ندب الیه ... فقد ندبنی بعض احبائی أن أجمع مجملة مشتملة علی صیغ النكاح؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن میرزا احمد، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۳۲ر-۳۴ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵- ۱۱۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۹۷ ض
بی کا، بی تا [د.ث. مجلس]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۸۰/۴
آغاز: بسمله قال المفتاق الی رحمة ربه الغنی العبد المسیئی المدعو بمحسن بن محمد طاهر ... فقد ندبنی بعض احبائی ان اجمع عجالة مشتملة علی صیغ النكاح علی وجه الایجاز و الاختصار؛ **انجام:** علی الایجاب بمثل مامر. هذا آخر ما جمعناه ... و آله المیامین و الحمدلله رب العالمین تمت.
خط: نستعلیق پست، کا: معصوم بن میر اسحاق حسنی ساوجبلاغی، تا: ۱۱۲۵ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۵ص، ۱۹ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۲۱۲۸]

● صیغ النكاح / فقه / عربی

Ṣīyaġ-un nikāḥ

اصفهانی، محمد بن محمد زمان، ق۱۲ قمری

esfahānī, mohammad ebn-e mohammad zamān (- 18c)

رساله در بحث انواع دلالات خطبه و صیغه عقد دائم و غیر دائم است. همچنان در احکام و تتبعات شروط متعاقدین و استدلال با روایات و اقوال علما، از اصولیان و غیر اصولیان. در آن از مجلسی، صاحب مفاتیح و کفایه یاد می‌کند، شامل صورت‌های مختلف صیغه عقد به وکالت از خودش و ولیش. صاحب روضات از مؤلف و از رساله حاضر یاد کرده و این رساله را بهترین و کاملترین مؤلفات در این باب دانسته است.
آغاز: الحمدلله الذی من علینا بالنعم الجسام و هدانا لدین الاسلام و ألهمنا الشکر علی الاحسان و الانعام شارع الأحکام ...
انجام: و منهم من فصل کما فصل فی موضعه و الله یهدی الی سواء السبیل و هو حسبنا و نعم الوکیل.
[دنا ۲۳۹/۷ (۱۲ نسخه)؛ الذریعة ۳۱۳/۵ و ۱۱۱/۱۵ و ۲۱۱/۱۵]

۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷-ر/۵۵۵/۳
آغاز و انجام: برابر ؛ تم ما افاده العالم ... الحاج شیخ محمد ...
بی کا، تا: ۱۱۶۲ق؛ محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوا، ۲۷گ، ۱۶ سطر (۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵ سم [ف: ۲ - ۱۴۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۵/۲
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۱۶۲ق، مجدول، مصحح، محشی با نشان «منه دام فضله»؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۷گ (۶۰پ-۱۰۶پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۳۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۰۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی کا، تا: ۱۱۶۲ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده محمد باقرین محمد باقر» (بیضی)؛ تملک: محمد رضا بن علی بن محمد جعفر به تاریخ ۱۳۱۹ق؛ در پایان نسخه آمده: «تمام شد مفاد کلام اعلم مدققین فرید عصر، حاج الحرمین شیخ بارع مؤید ... شیخ محمد ...»؛ ۴۴گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۹ - ۳۴۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۲۸/۳
خط: نسخ، کا: محمدعلی اصفهانی، تا: ۱۱۶۲ق؛ محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷گ (۱۰۳پ-۱۲۹ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۳۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۱۹/۷
خط: نسخ، کا: حسین بن محمد علی خوراسکانی، تا: ۱۱۶۵ق؛ مجدول، مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ (۲۲پ-۲۰۸ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۱۲]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۱۳/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: حسین بن محمد علی، تا: ۱۱۶۷ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قرمز، ۲۴ص (۲۲-۴۵)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۸۰۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۶۶/۱
آغاز و انجام: برابر؛ تم ما افاده العالم الحبر - الکامل ... الحاج شیخ محمد بن حاج محمد زمان متع الله المؤمنین ... المأمور بکتابته العبد المذنب.
خط: نسخ زیبا، کا: محمد حسین بن محمد علی خوراسکانی، تا: ۱۱۷۲ق؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: تیماج، ۳۲ص (۱-۳۲)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۹ - ۶۷۴]

۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۴۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۸گ (۱۷ر-۳۴پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۳۹۷]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۱۰/۳
آغاز و انجام: برابر
بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۷۴ص (۷۲-۱۴۵)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۰ - ۱۶۲۰]

۱۰. مشهد؛ رجائی مغزی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۴
آغاز: برابر
کا:محمد ابراهیم بن عباس علی، تا: ۱۲۱۵ق [تراثنا: س۵ش۳ - ۱۰۲]

۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۰۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: ۴ ذیقعده ۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۶۱۵]

۱۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۰۸/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اللوح و القلم.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: پلاستیکی مقوایی، ۴۲ص (۳۰۹-۳۵۰)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۳۲]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۴۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو قال زوجتک فقال انکحتک او قبلت النکاح او قال انکحتک فقال تزوجت او قبلت التزویج صح العقد اجماعا علی ما ذکره العلامة.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد حسین طباطبایی، ۱۲۲۵؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۴گ (۳۲پ-۳۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۶ - ۱۴۵]

● **صیغ النکاح** / فقه / عربی و فارسی

ṣīyaġ-un nikāḥ

حسینی، حسین

hoseynī, hoseyn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۰۱

آغاز: بسمله، تیمنا بذکره الاعلی الحمد ... الذی احل النکاح بفضله و کرمه المبین و حرم السفاح بعدله المتین و الصلوة و السلام؛ **انجام:** بمشهد منی و انی قد الزمتهم مقتضاه و اشهدت بمودائه مسولاکتبه سلطان حسین الحسینی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج [رایانه]

● **صیغ النکاح** / فقه / فارسی

sīyaq-on nekāh

آقامحمد علی کرمانشاهی، ۱۱۴۴ - ۱۲۱۶ قمری

āqā-mohammad ʻalī kermānšāhī (1732 - 1802)

دو رساله است یکی به عربی که بحثی فقهی در باره عقد دارد و نسخه‌ای از آن در دانشگاه تهران (۴۰۶۴/۸) با عنوان «عقد النکاح» و ناشناس آمده و دومی به فارسی است و کوتاه در بیان صیغه‌های عقد نکاح.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۲۵/۱

آغاز: بسمله. احمده علی نواله مصلیا علی احمده و آله. لیعلم ان الاحتیاط مهما امکن فیها تعارضت فیه الادلة من الاخبار المعتبرة دون الشواذ؛ **انجام:** ملتمسا منه دام ظله صالح الدعا فی الحیات و بعد الممات

خط: نسخ، کا: علی رضا ابن قربانعلی کرمانشاهی، تا: یک‌شنبه ۱۴ رجب ۱۱۸۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۶گ (۱-۶)، ۱۶ سطر [ف: ۱۶ - ۲۳۶]

۲. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۹۰/۴

آغاز: الحمد لله الذی أحل النکاح ... بباید دانست که ظاهر اخبار و أقوال اصحاب آنست که؛ **انجام:** و ضمیرهای غایب را به عنوان تکلم خواهند گفت و شقوق هر یک ظاهر است.

در بیان صیغه‌های عقد نکاح به گونه ای بسیار مختصر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: پارچه‌ای، ۱گ، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف مخ: - ۱۳۳]

۳. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳

بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۲ش۴ - ۴۵]

● **صیغ النکاح** / فقه / عربی

ṣīyaġ-un nikāḥ

طباطبائی، محمد بن علی، ۱۱۸۰؟ - ۱۲۴۲ قمری

tabātabā'ī, mohammad ebn-e ʻalī (1767 - 1827)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۹۷ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۱۶/۵-۵۹/۱۳۶

آغاز: الحمدلله الذی بدء الخلق الانسان من طین وجعل بین افراده نسبا و صهرا فجعل نسله من ماء معین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۸۶-۹۰)، ۱۳ و ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۸۲۳]

● **صیغ النکاح** / فقه / عربی

ṣīyaġ-un nikāḥ

ابوالقاسم بن علی، قمری

ab-ol-qāsem ebn-e ʻalī

رساله کوتاهی است در بیان فضیلت نکاح و صیغ آن.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۰۶/۳-۱۶/۱۱۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی محمدوآله الطاهرین اما بعد فیقول الفقیر الی الله الغنی ابوالقاسم بن علی قدالتمس منی بعض الاخلاء العظام ان اکتب وجیزة؛ **انجام:** ولاولایة لغیر الاب والجد للاب وان الحاکم والوصی لمن بلغ فاسد العقل ولها سائر احکام النکاح فمحمول الی المطولات فیطلب ثمة

خط: نستعلیق، کا: سلطان غلام، تا: ۱۲۸۲ق، جا: خانه ملاحسنقلی؛ جلد: گالینگور، ۲۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵- ۲۸۲۳]

● **صیغ النکاح** / فقه / فارسی

sīyaq-on nekāh

خوئینی، محمد حسن بن مصطفی، ق۱۳ قمری

xū'īnī, mohammad hasan ebn-e mostafā (- 19c)

رساله‌ای بسیار کوتاه که در آن انواع صیغه‌های نکاح (۱۴ قسم) مورد بررسی اجمالی قرار گرفته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۶/۲

آغاز: بدانکه هر کدام از لفظ نکاح و تزویج استعمال می‌شود متعدی به نفس نسبت بمعفول اول لا غیر؛ **انجام:** و مع ذلک خود از قبل او وکیل شود اجرای صیغه بوکالت نماید غایت احتیاط خواهد بود و هو العالم.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ بخشی از مطالب پایانی در حاشیه نگاشته شده؛ کاغذ: فرنگی، ۱گ (۴پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳۲ - ۸۶۱]

● **صیغ النکاح** / فقه / فارسی

sīyaq-on nekāh

رشتی، محمد باقر، ق۱۳ قمری

raštī, mohammad bāqer (- 19c)

ایشان برای اجرای صیغه عقد، چهارده وجه ذکر کرده و گفته است: هریک از دو لفظ تزویج و نکاح گاهی بدون واسطه و بعضاً به واسطه «من» و «لام» متعدی می‌شوند.

آغاز: بسمله، بدان که هریک از لفظ نکاح و تزویج متعدی به نفس استعمال می‌شود.

انجام: و مع ذلک اگر خود ازقبل او وکیل شود اجرای صیغه به وکالت نماید غایت احتیاط خواهد بود ...

[دنا ۷/۲۴۰]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۴۸۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۴ص، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱ - ۹۳۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۵۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی بن رحیم، تا: جمادی الثانی ۱۲۴۹ق؛ کاغذ: نخودی، ۳ص، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۳۳۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۴۹

آغاز و انجام: برابر

در فهرست از محمد جعفر استرآبادی دانسته؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد رضا طالقانی ساوج بلاغی، تا: ۱۲۵۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۱۵×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۵۷] و [ف: ۲۱-۹۳۷]

۴. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۸۱/۲

آغاز: سؤال شخصی از مردم دهات اجرای صیغه احتیاط او را میخواند؛ **انجام:** برابر؛ هو العالم بحقایق الامور تم صیغة العقد و النکاح علی رای ... سید محمد باقر رشتی مد ظله.

خط: نسخ، کا: حبیب الله بن محمد شفیع، تا: جمعه ۷ جمادی الثانی ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: رحلی [نشریه: ۳ - ۴۷]

● **صیغ النکاح** / فقه / عربی

ṣīyaġ-un nikāḥ

نیر بروجردی، علی اصغر بن علی اکبر، ۱۲۳۱ - ۱۳۰۰ قمری

nayyer-e borūjerdī, ‘alī asqar ebn-e ‘alī akbar (1816 - 1883)

تاریخ تألیف: ۲۷ شوال ۱۲۸۲ق

صیغه‌های که در عقود نکاح گفته می‌شوند با جمیع وجوه آنها، دراین رساله بجهت یکی از بزرگان گردآورده شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۶۰/۱-۱۸/۱۸۰

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... وبعد فیقول المسکین ... ان هذه وجیزة جیدة مشتملة علی عقود الانکحة وغیرها کتبتها لبعض الاجلة ... وبعد فاعلم ان المرء تحل علی المرء باحدی اسباب ثلاثة؛ **انجام:** والقبول فیقول قبلت التحلیل لنفسی أو لمو کلی هکذا، والحمدلله أولاً وآخراً

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۷ شوال ۱۲۸۲ق؛ مصحح، با خط خوردگی؛ ۱۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۸۲۲]

● **صیغ النکاح** / فقه / فارسی

sīyaq-on nekāh

هرندی، عبدالعلی، ۱۲۲۲ - ۱۳۰۶ قمری

harandī, ‘abd-ol-‘alī (1807 - 1889)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۷ق

مؤلف گوید در دیباچه می‌گوید: قبل از این رساله‌ای در صیغ نکاح موسوم به «منبع القنود فی مجمع العقود» نگاشته بود که برای استنساخ برده و به وی رد ننمودند. لذا در شروع به تألیف رساله حاضر نموده است و در آن صیغ نکاح را از دائم و متعه بیان نموده است.

آغاز: الحمدلله الذی احل لنا النکاح و رغب فیه و حرم علینا السفاح ... اما بعد فقیر درگاه خداوند کبیر سرمدی عبدالعلی نام شهیر به هرندی می‌گوید که چند سال قبل رساله‌ای تألیف کرده بودم در صیغ عقود ... و نام آن را «منبع القنود فی مجمع العقود»

انجام: هکذا مثالهای دیگر وچون مقصود فقیر از ترقیم این رساله حاصل شد پس ختم کلام ... الاستمداد فی دفع مانعم جزء وکلاً فی هذه الزمان تمت.

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۴۸-۲۴/۱۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ملا عبدالصمد بن ملاعلی، تا: ۱۳۰۸ق؛ جلد: مقوای کرمی، ۷۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۲۸۲۲]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۴۶/۱۸

آغاز و انجام: برابر؛ حتی صار الخبز ثلاثة اریله (جمع ریال ساخته مؤلف است) و الحنطة اربعة و الدقیق خمسة و مات به الناس حتی

بلغوا العشر فی هذه البلدة مسکین الفقیر اصفهان و کان التاریخ ثالث ثانی ثامن تاسع ثالثة الثامن ... الهجرة
خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: اصفهان؛ ۲۸گ (۱۹۹–۲۲۶)، ابعاد متن: ۷×۱۳/۵، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ – ۱۷۹]

● **صیغ النکاح** / فقه / عربی و فارسی

ṣīyaġ-un nikāḥ

حکیم بیگلر، جعفر بن حاج آقا، ق۱۴ قمری

hakīm bīglar, ja'far ebn-e hāj āqā (- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۳۹/۸

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۶ص (۲۰۹–۲۱۴) [مختصر ف: – ۵۳۸]

● **صیغ النکاح** / فقه / عربی

ṣīyaġ-un nikāḥ

ناشناخته:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۷۵

آغاز: السلام علی صفوة من بعث الی کافة الانام ... اما بعد فان الفتی هذا فلان بن فلان ممن تشمر عن ساق الجد؛ **انجام:** و منهم من فصل کما فصل فی موضعه و الله یهدی الی سواء السبیل و هو حسبنا و نعم الوکیل.

از حاج شیخ محمد (۱۲) احکام استدلالی و چگونگی اجراء صیغه نکاح و شرایطی که در آن معتبر است با نقل گفته‌های بعضی از فقها را با تفصیل می‌آورد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۶۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۷۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۵ – ۷۱]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۴۷/۱۴

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳ص، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ – ۳۰]

۳. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق [میراث اسلامی: ۵ – ۶۰۵]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۸۱۰

آغاز: بسمله، اعلم ان للنکاح فی اللغة معان عدیدة الوطی یقال نکح الرجل المرأة من الباب الثانی والثالث اذا وطئها والعقد یق نکحها اذا عقدها و زوجها؛ **انجام:** یقوم الافعال مقام الألفاظ فی الکشف عن المعانی الذهنیة.

رساله‌ای تحقیقی در معنی و مفهوم لفظ نکاح و تزویج و کیفیت به کارگیری آنها؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن محمد اسماعیل خوانساری، تا: یک شنبه ۱۷ ربیع الثانی ۱۳۱۴ق؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: شکری، جلد: گالینگور، ۱۲ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۶/۶سم [ف: ۲۱ – ۹۳۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۸۱۰

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی خلق من الماء بشراً فجعله نسباً و صهراً؛ **انجام:** و کان الطرفین (کذا) راضیین الی المعاطاة وهی معاملة صحیحة و الله العالم.

وی چهارده وجه برای اجرای عقد ذکر نموده وگفته است: لفظ نکاح و تزویج هم به نفس وهم به سبب حرف جربه مفعول ثانی متعدی می‌شود؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن اسماعیل خوانساری، تا: دوشنبه ۱۲ جمادی الثانی ۱۳۱۵ق [به قرینه انتهای نسخه شماره ۲۱۸۰۱ به نظر می‌رسد این رساله نیز از علامه مجلسی باشد.]؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: گالینگور، ۵گ، ۱۵–۲۰ سطر، اندازه: ۱۰/۲× ۱۶/۶سم [ف: ۲۱ – ۹۳۸]

● **صیغ نکاح** / فقه / فارسی

sīyaq-e nekāh

ناشناخته:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۸۵/۱۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱گ (۱۴۲ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۶×۲۳/۸سم [ف: ۷ – ۲۳۵]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۹۹/۵

آغاز: صورت فتوای شیخ جعفر سلمه الله تعالی صیغه نکاح به طریق مسطوری باشد زن بگوید زوجتک نفسی بتومان مثلا

از: شیخ جعفر گویا کاشف العظاء، چند صیغه نکاح را به عربی آورده و سپس به فارسی توضیح داده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱گ (۲۹ر–۲۹پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۷۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۶۲/۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ – ۳۸۷]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۹۳/۴

آغاز: بسمله، حمدله، بدان که صیغه نکاح دائمی بلفظ انکحت و بلفظ زوجت منعقد می‌شود و جمع میان هر دو نیز می‌توان نمود؛ **انجام:** در کلام فصیح کثیر الورودات و این از آن باب معدود نمی‌تواند بود، و الحمدلله اولا و آخراً و ظاهراً و باطناً و الصلوة و السلام علی صاحب الشریعة الباقرة و عترته البررة الطاهرة

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، ۵گ (۸۶پ–۹۰ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶ – ۲۱۰]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۵۳/۵

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۹ق؛ ۴گ (۵۰پ – ۵۳پ) [ف: ۶ – ۸۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۵۹/۶

خط: نسخ و نستعلیق، کا: میر محمد امین بن میر محمدحسین حسینی مازندرانی مشهد سری، تا: ۱۱۲۸ق، جا: مسجد سفره چی؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲ص (۸۱–۸۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۲ – ۳۴۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۸۲/۲

آغاز: واجبست تزویج از برای کسی که راغب و شایق باشد بتزویج و خائف باشد وقوع در زنا بر فرض ترک تزویج؛ **انجام:** و حکم در تقدیم و تأخیر وجه و متعدی ساختن بمن و با مثل سابقست

رساله‌ای است بسیار کوتاه، در مسائل نکاح و صیغه‌هایی که نکاح با آن منعقد می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با قلم خوردگی، مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۸۳-۸۴)، ۲۱ سطر، اندازه: ۵×۱۶سم [ف: ۳۴ - ۲۰۹]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی، ۲۹ص (۶۳-۹۱)، ۱۳ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [سنا: ف: ۲ - ۸۵]

۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۶۸/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ ذیقعده ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ (۶۴-۷۶)، اندازه: ۱۰×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۹۶۷]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۷۰/۷

صیغ عقد نکاح و انواع تعبیر آن را با بخشی از آداب نکاح، در این رساله ضمن هفت فصل کوتاه بیان شده و احتمال می‌رود که کاتب مجموعه مؤلف این رساله باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: مقوایی، ۴گ (۱۴۸پ-۱۵۱پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۷ - ۲۹۱]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۴۲/۴

آغاز: الحمد لله الذی أحل النکاح و ندب الیه ... و بعد غرض از تحریر این رساله وجیزه آنست؛ **انجام:** و کثیراً ولادت را دشوار کند و سبب رش حیض را قطع کند

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد رضا بن محمد علی حسینی قزوینی، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ (۶۲پ-۷۷پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۳ - ۱۴۱]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۷۵/۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ ۲ص [ف: ۶ - ۱۴۹]

۱۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۶۹/۲ ـ ج

آغاز: الحمد لله الذی احل النکاح والمهور و حرم الزنا و الفجور؛ **انجام:** وشقوق دیگر ظاهریست و الله الموفق بکل خیر

از کسی است که خود را در دیباچه نو مسلمان می‌خواند و می‌گوید که در ۱۲۸۷ تازه اسلام آوردم و در آن صیغه‌های شرعی عقد نکاح ر می‌آورد و صورت قباله هم درآن هست ولی نویسنده نسخه ما در پایان می‌نویسد که یک واسطه از روی خط محمد باقر بن محمد تقی مجلسی نوشته شده؛ خط: نسخ، کا: شیخ محمد عرب کوکوکی رشتی، تا: ۱۱ جمادی الاول ۱۳۰۸ق؛ از ۱۰۹پ تا ۱۱۵ر باز هم صورت قباله‌های عقد و صیغه‌های عقد است (۱۰۰پ-۱۰۹ر) [ف: ۱ - ۳۵۱]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۵۷/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۸۶پ-۹۰پ)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۴۰]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۱۸/۲

آغاز: بعد حمده الله تعالی و تقدس، بدانکه پیش از آنکه در لفظ نکاح شروع کند تحقیق باید نمود؛ **انجام:** پس خود گوید قبلت لمو کلی

در آغاز این رساله آداب نکاح و ازدواج و پس از آن صیغ نکاح و طلاق را به طور بسیار مختصر آورده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۱۱پ-۱۵پ)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۲۳]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۲۹/۵

آغاز: الحمد لله الذی احل النکاح و ندب الیه ... و بعد غرض از تحریر این رساله وجیزه آنست؛ **انجام:** و کثیراً ولادت را دشوار کند و سبب رش حیض را قطع کند

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرد، ۵گ (۱۲۰پ-۱۲۴پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۵ - ۸۳]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۵۹/۲

آغاز: بدانکه عقود مناکحه باعتبار ارتکاب متعاقدین بصیغه ایجاب و قبول یا وکیلین ایشان مشروع می‌شود؛ **انجام:** تا بر عوام و انام شقوق و انواع محتملات مخفی نماند

صیغه هائی که در نکاح گفته می‌شوند، در نه نوع در این مختصر برشمرده شده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۱۸پ-۲۱ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۴ - ۲۸۷]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۲۹/۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۶ - ۱۹۲]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۵/۴ معزی

آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد صیغة نکاح بطریقی که مستفاد از ادله او اقوال آنستکه یکعقد باقصد انشاء که بلفظ انکحت یا بلفظ زوجت باشد؛ **انجام:** نکاح شرعی متحقق نمیشود الا بمجموع من حیث المجموع این عبادات متعدده چه شاید که با این اعتقاد عقد از دغدغه نباشد.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴گ (۴۹ر-۵۲پ)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۹ - ۱۵۹]

● صیغ النکاح و الطلاق / فقه / عربی

ṣīyaġ-un nikāḥ wa-ṭ ṭalāq

وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل، ۱۱۱۸ - ۱۲۰۵ قمری

vahīd-e behbahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad akmal (1707 - 1791)

گویا از بهبهانی است که دیگر رساله‌های مجموعه از اوست. این رساله در الذریعه (ج۶ش۷۴۵) معرفی شده است

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۲۵/۶

آغاز: بسملة. الحمدلله علی افضاله و صلی الله عل محمد و آله. اما بعد فهذه جملة من صیغ ...

کا: آقا بابا بن ملا محمد مهدی شهمیرزادی، تا: ۱۲۷۰ق؛ سپس فائده‌ای است در شماره حدیثهای درج شده در کتاب کافی، سپس احوالات شیخ بهائی، سپس لیستی از نگاشته‌های شهید دوم تا گ۱۵۷پ است؛ ۵گ(۱۵۳پ-۱۵۷پ) [ف: ۱۱ - ۳۳۵]

● صیغ النکاح و الطلاق / فقه / عربی

ṣīyaġ-un nikāḥ wa-ṭ ṭalāq

ناشناخته:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۳۶۲۵

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی بدأ خلق الانسان من طین و جعل بین افراده نسباً و صهراً؛ **انجام:** وفی المبارات هذه الصیغة فلانة زوجة موکلی فلان مبارأة علی کذاهی طالق طلقة و هی طالق مرة.

تألیف یکی از علمای قرن ۱۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: شکرالله فقیه نیا، آذر ۱۳۷۵؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۱ص، اندازه: ۱۵/۸× ۲۱/۵سم [ف: ۲۱ - ۹۳۹]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۵۴/۲

آغاز: الحمدلله الذی بدء خلق الانسان من طین و جعل بین افراده نسبا و صهرا فجعل نسله من ماء معین فانبت نباث البنات و البنین

کیفیت اجراء صیغه عقد نکاح دایم و منقطع و طلاق رجعی و خلع و مبارات را با الفاظ مستعمله در آنها به طور مختصر بیان کرده است و در خاتمه به درخواست فرزندش مجتبی اسماء مرکبه و اقسام ترکیب و اقعه در عقود را بیان کرده؛ خط: نستعلیق، کا: علی اصغر بن محمد، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: مقوایی، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: - ۲۲۸]

● صیغ و عقود (رساله) / فقه / فارسی

sīyaq va 'oqūd (r.)

حسینی طباطبائی، محمد صادق بن محمد مهدی

hoseynī tabātabā'ī, mohammad sādeq ebn-e mohammad mahdī

مشتمل بر برخی از صیغ و عقود و ایقاعات که به درخواست سادات و مؤمنان اهل هند و سند نگاشته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۲/۲ط

آغاز: بسمله. الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... و بعد چنین گوید اقل ... که به خواهش بعضی از سادات؛ **انجام:** بگوید زوجتی یا زوجة موکلی طالق هی مطلقه.

خط: نسخ، کا: ابوالحسن خراسانی شیروانی، بی‌تا؛ ۷ص (۳۴۲-۳۴۸)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۸۹]

● صیغ و عقود / فقه / فارسی

sīyaq va 'oqūd

نا شناخته:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۶۳۹

خط: نسخ، کا: محمد هاشم طباطبائی، تا: ۱۲۳۷ق [الفبائی: - ۳۸۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۵۹۰

آغاز: بسمله، حمدله ... اما بعد این مختصری است دربیان صیغ و عقود؛ **انجام:** اتفاق جمیع فقهای اسلام و عده غیر آبستن.

رساله‌ای تحقیقی و توضیحی در مبحث صیغ و عقود و برخی از شرایط و احکام آن. مشتمل است بر یازده فایده به شرح ذیل: ۱. فرق عبادت و معامله، ۲. معنی عقد، ۳. اقسام و احکام و شرایط عقد، ۴. معنی عقد ناقله و غیرناقله، ۵. معنی شرط عقد و شرط ضمن عقد، ۶. معنای اجازه در عقد فضولی؛ ۷. تفاوت شرط صحیح و شرط فاسد، ۸ عقد بیع، ۹. عقد صلح، ۱۰. عقد نکاح، ۱۱. معنی طلاق؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق؛ واقف: شکرالله فقیه نیا، آذر ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی، ۴۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۱ - ۹۴۰]

● صیغه استیجار حج و نماز و صوم / فقه / عربی

sīqe-ye estījār-e haj va namāz va sowm

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۰۰/۱۹

خط: نسخ، کا: فضل الله بن مسعود، تا: ۱۰۴۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۹۳ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۰ - ۱۷۳]

● صیغة الامر للندب / اصول فقه / عربی

ṣīġat-ul amr li-n-nadb

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۱۸/۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: نو، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۶ - ۵۱۱]

● صیغه توبه / دعا / عربی

sīqe-ye towbe

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۲۵/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسینی قاینی، تا: ۱۰۹۶ق [ف: ۵ - ۴۲۵]

● صیغه عقد / فقه / فارسی

sīqe-ye 'aqd

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۴۷

آغاز: باید دانست که مشهور میان علماء آنست؛ **انجام:** موکل خودم سلطان خاتن را ناسجه

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نباتی [الفبائی: - ۳۸۹]

● **صیغه عقد اخوت** / متفرقه / عربی

sīqe-ye ʻaqd-e oxovvat

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۵/۱۰

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۳؛ جلد: میشن زیتونی، ۱گ (۱۰پ)، اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۳۱]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۸۵/۲۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳ [ف: ۸ - ۱۹۵]

● **صیغه عقد نکاح** / فقه / فارسی

sīqe-ye ʻaqd-e nekāh

نائینی، محمد رضا بن رشید، ق۱۲ قمری

nā'īnī, mohammad rezā ebn-e rašīd (- 18c)

گویا از نایینی (هر چند نام مؤلف یاد نشده است)، رساله‌ای است کوتاه در تحقیق در الفاظ صیغه نکاح دائم و موقت و برخی از شرائط صحت و نفوذ عقد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۲/۲۷-طباطبائی

آغاز: بسمله الحمدلله الذی خلق من الماء بشرا ... بدان که اصلح آنست که عقد دائم به نکاح و تزویج هر دو واقع میشود؛ **انجام:** این صیغ شش مرتبه به وکالت ولی باید خواند

کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۴۳پ-۴۴ر)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۳ - ۳۳۱]

● **صیغه عقد و نکاح** / فقه / فارسی

sīqe-ye ʻaqd va nekāh

تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۵۳/۸

در آن از میر صدرالدین محمد یاد شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج تریاکی، قطع: خشتی [نشریه: ۳ - ۳۹۱]

● **صیغه فروش و بیع و شرط** / فقه / فارسی

sīqe-ye forūš va bey' va šart

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۲۹/۲۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۶ - ۱۹۲]

● **صیغه قرض** / اسناد / فارسی

sīqe-ye qarz

تاریخ تألیف: ۱۲۵۷ق

مربوط به قرض دادن مبلغ پنج تومان رایج دیوان.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۳/۲۴

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ محرم ۱۲۴۹ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج، ۱ص (۴۰۶)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۱سم [ف: ۲۹/۱-۲۷۵]

● **صیغة الکبری** / صرف / عربی

ṣīġat-ul kubrā

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

وابسته به: کبری در منطق = الرسالة الکبری فی المنطق؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶)

رساله کوتاهی است در صیغه کلمه «الکبری» و بیان اصل و اشتقاق آن شامل پنج مقام، این لفظ نام کتابی از سید شریف است که به «الکبری فی المنطق» مشهور است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۹۷/۴-۵۸/۱۴۷

آغاز: بسمله، الحمدلله الکریم المتعال المنعم بجزیل النوال ... وبعد فالعبد المجرم محمد بن سلیمان الطبیب التنکابنی یقول: کنت فی بعض اللیال

خط:نستعلیق،کا:سیدهاشم بن ابوالقاسم تنکابنی،تا: محرم ۱۲۶۵ق؛ ۶گ (۲۰-۲۵)، ۱۱-۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۸۲۶]

● **صیغه نکاح** / فقه / فارسی

sīqe-ye nekāh

؟ شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی، ۱۱۷۵؟ - ۱۲۶۰ قمری

šaftī bīd-ābādī, mohammad bāqer ebn-e mohammad naqī (1762 - 1844)

ابتدا درباره لفظ نکاح و تزویج و اجرای ایجاب با وکالت یا اصالت ۱۶ وجه ذکر کرده و قبول را نیز تشریح کرده است، سپس در خبر و انشاء عقد و انواع تقابل چهارگانه و مسائل مرتبط که اهمیت علمی دارد بحث می‌نماید و در انتها، مطالب به صورت مستوفی‌تر با این عبارت که «کما ذکر مفصلاً فی اجراء الصیغة المناکحة» ارجاع و خاتمه می‌دهد.

قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۰۹/۳

آغاز: بسم الله سوال: طریقه اجرای صیغه نکاح چه قسم است؟؛ **انجام:** کما ذکر مفصلا فی اجراء الصیغة المناکحة.تمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ ۸ص (۲۸۸-۲۹۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۴۷۱]

● **صیغة النکاح** / فقه / فارسی

sīqat-on nekāh

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۵/۲

آغاز: بسمله الحمدلله ... اما بعد ... این چند کلمه ایست در آداب صیغه نکاح و بعضی از عقود که بنا به خواهش بعضی از اخوان دینی مرقوم گردید ...

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن رحیم شیروانی، تا: ۱۲۶۷ق، جا: مدرسه جناب مجتهد الزمانی آقا میرزا محمد؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: – ۱۸۲]

● **صیغه نکاح** / فقه / فارسی

sīqe-ye nekāh

پروین چی، احمد، ق۱۴ قمری

parvīn čī, ahmad (- 20c)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۱۰ اسفند ۱۳۶۰ش

مختصری است درباره شرایط نکاح و کیفیت اجرای عقد نکاح.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۶۰/۱

آغاز: بعضی از دوستان محترم از حقیر درخواست نمودند که راجع به مطالب نکاح

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰ اسفند ۱۳۶۰ش؛ جلد: گالینگور، ۷ص (۱–۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ – ۳۸۷]

● **صیغة النکاح** / فقه / عربی

ṣīġat-un nikāḥ

ناشناخته:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۰۱/۲–ف

نسخه اصل:ظاهریه دمشق(ظاهریه تاریخ ۳۸۹). فی اشارات خمس و فصول اربعة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۷۲ق [فیلمها ف: ۳ – ۱۷۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳/۲ خوئی

آغاز: و القبول لیکون من جملة العقد اللازم فلو تقدم علی العقد ... و الحال هذه لایکون محسوبا؛ **انجام:** مع عدم الحاجة الوصف الیه و ذهب عنه انه ح یکون.

رساله‌ای است استدلالی و (آنکه در نسخه ماست) در شرایط و کیفیات صیغه عقد نکاح است و نسخه کامل‌تر ندیده‌ام. مؤلف از مجلسی و صاحب مفاتیح نقل کرده و در یک جا نوشته «شنیدم از محقق شیخ علی که میگفت ... ص ... نسخه» و این نشان آن است که همزمان شیخ علی بوده؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، محشی از مصنف با نشان «منه سلمه الله تعالی» یا «منه ایده الله» و «علی علی الشرایع» «م ت ق ر»، تذکر: شماره فرعی باتوجه به مجموعه ص ۳۰۶ اصلاح شد؛ ۶۶ص(۹–۷۴) [ف: ۷ – ۱۸۳]

۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۶۲/۳

آغاز: هو الله تعالی شانه النکاح فی اللغه الوطی علی الاشهر و بعد ان فائده اجراء الصیغه فی النکاح دائما و منقطعا هو الحلیه؛

گفتاری است در تحقیق درباره صیغه عقد نکاح و این که جمله انشائیه است نه خبریه و در آن از «فاضل مجلسی» و شیخ بهاء الدین یاد شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج، اندازه: ۱۵×۲۰/۹سم [نشریه: ۱۳ – ۲۲۹]

● **صیغه نکاح به غیر از زبان عربی** / فقه / عربی

sīqe-ye nekāh be qeyr az zabān-e ʻarabī

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ – ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

سؤال و جواب درباره صیغه نکاح به زبانی جز عربی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۹/۲۶

آغاز: هو. سئل الشیخ الجلیل عمیدالملة والدین بهاالدین محمد العاملی هل تصح المناکحات بغیر العربیة مطلقا اومع

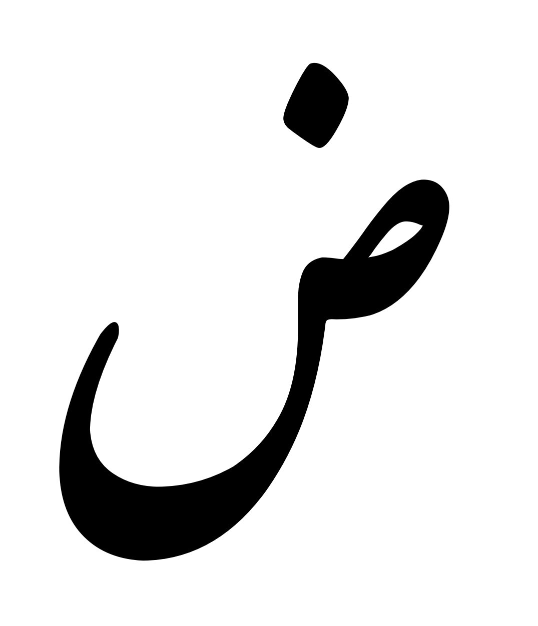
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۳۸۷)، اندازه: ۱۳/۱×۲۴/۳سم [ف: ۲۹/۱ – ۱۸۷]

● **صیغه نکاح و معاملات** / فقه / فارسی

sīqe-ye nekāh va moʻāmelāt

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۲۹/۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۶ – ۱۹۲]

● **ضابط الشبهة المحصورة و غيرها** / اصول فقه / فارسی
zābet-oš šobhat-el mahsūra va qayr-o-hā
در اینکه اجتناب از شبهه محصوره یا غیر محصوره لازم است یا نه، و ملاک در شبهه غیر محصوره چیست به بحث و بررسی پرداخته است.

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۲۵/۱۴
آغاز: سؤل: علماء در کتب فقهیه ذکر شبهه محصوره و غیر محصوره نموده‌اند و گفته‌اند ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۷ شعبان ۱۲۰۷ق؛ جلد: تیماج قرمز مذهب، ۶گ (۱۰۶-۱۱۱)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۸۲]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۶۷/۱۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۵۹]

● **ضابط علم النحو** / نحو / عربی
ḍābiṭ-u ʻilm-in naḥw

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۶۹/۴
آغاز: بسمله ... و بعد فهذه ضابط لعلم النحو مشتمل علی ثلثة فصول الفصل الاول فی المعرب؛ **انجام:** مررت بابیه و قسم رفعه بالواو و نصبه و جر[ه] بالیاء و هو فی الجمع.
مشتمل است بر سه «فصل» و این نسخه از اواسط فصل اول در معرب را به بعد به کلی فاقد است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷۶ق، جا: ترکیه؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۳گ(۷۳-۷۵)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۳۹۵]

● **ضابطه تفقه در اخبار** / اصول فقه / عربی
zābete-ye tafaqqoh dar axbār

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۹۵/۸
آغاز: من افادات السید السند العارف؛ **انجام:** و کن من الشاکرین و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطیبین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ ذیقعده ۱۲۹۴ق؛ ۲۲ سطر [ف: ۱۱ - ۳۵۳]

● **ضابطه حساب عربی و فارسی و ابجد** / حساب - فارسی
zābete-ye hesāb-e ʻarabī va fārsī va abjad
منظومه‌ای است در ۷ بیت در بیان نام اعداد عربی و فارسی و کلمات حساب ابجد.

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۶/۱
آغاز: بخوان آحاد عشرات و مآت آنگه الوف ای یار ×× ز نظم من بالفاظ عرب تکرار کن بسیار
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱پ-۲ر)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۳ - ۹۴]

● **ضابطه حل معما** / معما / فارسی
zābete-ye hall-e moʻammā
بدخشی، ملاکمال، ق ۱۰ قمری
badaxšī, mollā-kamāl (- 16c)
کتابی است از کمال الدین محمد بدخشی از شاگردان میر حسین معمایی اخلاطی (- ۹۰۴ق) که خود دارای چندین رساله در علم معما می‌باشد. آن‌گونه که در مقدمه این رساله آمده، مؤلف این رساله از نظر عبدالرحمن جامی (- ۸۹۸ق) گذشته و مورد عنایت امیرعلیشیر نوائی (- ۹۰۶ق) نیز واقع شده است. دارای سه بخش: تسهیلی، تحصیلی و تکمیلی؛ و هر بخش در چند «ضابطه» و «تتمه» نگاشته شده است.
آغاز: ای واسطه جوهر اشیا نامت ×× وی رابطه گوهر انشا نامت / از نام مشکل بدخشی حل شد ×× ای ضابطه حل معما نامت.

معما کلامی است مشعر به حروف مرتبه کتابی اسمی از اسماء به طریق اشارت و ایمایی که مطبوع طبع پاک و منظور نظر اهل ادراک باشد ...

[دنا ۲۴۵/۷؛ الذریعة: ۲۷۲/۲۱؛ نسخه‌های منزوی ۲۱۹۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ظاهراً اواخر قرن ۹؛ دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ کاغذ: بخارایی، جلد: میشن، ۶۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۱۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** [ای] دل طلب عارض زیبا تا کی ×× در سر هوس جام مصفا تاکی / ذکر می‌و معشوق بدخشی تا چند ×× حرف لغز و نام معما تا کی

خط: نستعلیق، کا: شرقال حسینی، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، مصحح، محشی با نشان «۱۲»، دو برگ متفرقه در اخترشناسی (۱۵۰ و ۱۵۱)، با تاریخ ۲۷ ربیع الاول سال ۹۴۳، یادداشتی در خصوص نعمان بن ثابت؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمعی مشکی، ۱۵۲گ، ۱۴ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۳۳ - ۲۰۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۴

آغاز: اعمال تسهیلی چهارست انتقاد تحلیل ترکیب تبدیل، انتقاد عبارتست از اشارت کردن به بعضی حروف کلمه از برای تصرف در آن؛ **انجام:** الرباعیة فی الخاتمة: در دل طلب عارض زیبا تا کی ×× در سر هوس جام مصفا تا کی / ذکر می‌و معشوق بدخشی تا چند ×× حرف لغز و نام معما تا کی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ شعبان ۹۳۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با بیست معمای میر حسین به نام کریم به خط رفیع در زیر تاریخ و نسخه شاید به خط او باشد؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، ۵۰گ، ۱۷سطر (۴×۱۱)، اندازه: ۹×۱۸سم [سنا: ف: ۲ - ۵۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۸/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** که کلمه چهار حرفی تحلیل به چهار جزو مستقل یابد چنانک در اسم داود: نیست غمش از ستم روزگار ×× دل که فزو دست به خود درد یار

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط و انجام؛ ۱۰گ (۴۱پ-۵۰پ)، ۱۵ سطر (۸×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۲۰ - ۵۵۱]

۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۲۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ شعبان؛ افتادگی: انجام؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۹۱]

● **ضابطه خواندن حرز یمانی** / دعا / عربی و فارسی

zābete-ye xāndan-e herz-e yamānī

در چهارده «اشاره»

ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۸۷/۱۰

آغاز: این حرز شریف را هفت اسم است؛ **انجام:** فی جمیع الامور برحمتك یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابن محمد حاجی بحرانی، تا: ۱۰۸۱ق؛ جلد: چرم مشکی، ۲۴گ(۲۲۹ر-۲۵۲ر)، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [اوراق عتیق: ۲ - ۴۹۷]

● **ضابطة شرایط الاشکال الاربعة** / منطق / عربی

ḍābiṭat-u šarāyit-il aškal-il arba‘a

ناشناخته:

۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۹۳/۲

آغاز: بسمله ضابطة شرایط الاشکال الاربعة ای القانون الذی یعرف منه شرایطها مجملة؛ **انجام:** فهذه یاقوتیة سیالة و فایدته الاقدام علی الشیء او انقباض عنه فتامل و احفظها

بحث کوتاهی است درشرایط اشکال اربعه منطقی که گویا از حاشیه شرح مقاصد تفتازانی ، نقل شده است؛ خط: نستعلیق، کا: خلیل الله بن اسماعیل بن صالح بن علی حسینی همدانی، تا: ۱۱۲۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۷۷ر-۷۹ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱ - ۲۶۱]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۳۰/۱۲

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۴۸پ) [ف: ۶ - ۱۲۸]

● **الضابطة فی النحو** / نحو / عربی

aḍ-ḍābiṭa fi-n naḥw

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۴۶/۱-عکسی

آغاز: الکلمة لفظ مفرد و هی اسم و فعل و حرف. و الاسم ما لایصلح معناه لشئ منهما. و ایضاً هی معرب او مبنی. و الفعل یختلف آخره باختلاف الاخر. و الحرف نقیضه؛ **انجام:** البدل و هو ما یکون مقصود دون متبوعه و لایکون تبعا. نحو رایت ابوالحسن علیا. تمت الضابطة فی النحو. تحریراً فی شهر ذیقعدة سنة خمس و تسعین بعد الالف.

از ناشناس، پیش از ۱۰۹۵ق/۱۶۸۳م که تاریخ نسخه است. نحو زبان عربی ست بسیار فشرده، چیزی مانند «الکافیه» ابن حاجب. بخشبندی نشده و در انجامه به نام «الضابطة فی النحو» خوانده شده؛ خط: نسخ خوش، کا: ابن محمد باقر کرمانی، عبدالمؤمن، تا: ذیقعده ۱۰۹۵ق؛ ۵ص (۲-۶) [عکسی ف: ۱ - ۲۵۲]

● **ضابطة المدرسیة** / متفرقه / عربی

ḍābiṭat-ul madrasīyya

مدرس یزدی، محمد بن مرتضی، - ۱۳۲۳ قمری

modarres-e yazdī, mohammad ebn-e mortazā (- 1905)

چون در وقف‌نامه بقعه اسحاقیه یزد، مدرسی برای آنجا از

خانواده مدرسی یزد تعیین شده بود، مؤلف این رساله را در شرایط مدرس و خصوصیات وی در یک «مقدمه» و چند «ضابطه» و «هابطه» و «رابطه» و یک «خاتمه» تنظیم نموده تا نسل‌های بعدی در تعیین مدرس مذکور دچار اشتباه نشوند. این کتاب در راستای تبیین مفاد وقف نامه مدرسه مصلی جهت روشن شدن شرایط مدرسی که در مدرس بقعه اسحاقیه تدریس می کند به نگارش در آمده است.

یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: الحمدلله و الصلاة علی رسول الله محمد و آله آل الله، و بعد قد سجل فی الصحیفة الوقفیة للبقعة الاسحاقیة؛ **انجام:** فان هذا الفضل انما هو لاهل هذه الرتبه.

خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با خط خوردگی و اصلاحات؛ جلد: مقوایی، ۴۸گ، ۱۳ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [میراث اسلامی: ۸ – ۴۴۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۷۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ – ۱۲۷]

● ضابطة معرفة البعد / منطق / عربی

ḍābiṭat-u maʻrifat-il buʻd

بخشی است منقول از «الانوار الجلیه» (یا الانوار الجالیه) علی بن هلال فی القواعد المنطقیه در بیان ضابطه تشخیص جنس بعید.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۱/۶۸–طباطبائی

آغاز: ضابطه معرفة البعد ای ینظر المشارک الباقی عن الجنس القریب فان کان الباقی واحد افبعید بمرتبه واحده و الجواب حینئذ اثنان احدهما هو الجنس الذی هو تمام المشترک بالنسبه الی البانی کالجنس النامی للانسان؛ **انجام:** و الجسم المتوسط بینهما فیوصف بالاشدیه و الا ضعفیه باعتباره (من الانوار الجلیه فی القواعد المنطقیه للامام العالم علی بن هلال)

خط: نسخ، کا: شیخ محمد علی بن محمود تبریز، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ در ذیل نسخه که در یک مسئله منطقی است، یادداشت زیر به خط گرد آورنده مجموعه که خود اهل علم بود چنین آمده: «من الانوار الجلیه فی القواعد المنطقیه للامام العالم علی بن هلال قدس سره»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ(۱۸۵پ– حاشیه)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲۳ – ۸۴۳]

● الضاد و الظاء (قصیدة فی) / شعر / عربی

aḍ-ḍād wa-ẓ ẓā' (qaṣīdat-un fī)

کاتب بغدادی، محمد بن احمد، ق۶ قمری

kāteb-e baqdādī, mohammad ebn-e ahmad (- 12c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۳۲/۶

آغاز: افضل ما فاه به الانسان ×× و خیر ما یجری به اللسان / حمد الا له و الصلوة بعده ×× علی النبی فهی خیر عده؛ **انجام:** و الخط خطی عند فوزتدمی ×× یحضه علی استماع قدحی / و فاضل نابغ حد و الکلب ×× و الفاضل العالم یا مستبنی

خط: نسخ، کا: علی بن فخرالدین بن حسن بن نجم الدین بن ایوب الاعرج الحسینی، تا: ۸۵۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ(۲۴۴ر)، ۲۵ سطر [ف: ۲۵ – ۲۳۴]

● الضاد و الظاء / قرائت / عربی

aḍ-ḍād wa-ẓ ẓā'

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۳۲/۷

آغاز: بسمله ایها السائل فی الضاء و الطاء لکیلا تضله الالفاظ

خط: نسخ، کا: علی بن فخرالدین بن حسن بن نجم الدین بن ایوب الاعرج الحسینی، تا: ۸۵۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ(۲۴۴پ)، ۲۵ سطر [ف: ۲۵ – ۲۳۵]

← ضالة الفضلاء > عبرة الفضلاء

● ضامن آهو / شعر / فارسی

zāmen-e āhū

کیمیایی، موسی بن محمد علی، – ۱۳۳۳ قمری

kīmīyāyī ‹mūsā ben mohammad ʻalī (- 1915)

قصیده‌ای است در ۱۰۱ بیت، در معجزه‌ای از حضرت رضا (ع): حضرت آهویی را در بند صیاد می‌بیند. آهو از حضرت می‌خواهد، که او را ضمانت کند، تا برای شیر دادن بچگان خود برود و برگردد. حضرت ضمانت کرده و چنین می‌شود. صیاد مسلمان می‌شود و شکار را رها می کند.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۱۶/۱

آغاز: حمد بی انتها بهر آنی ×× حمد بیحد و حصر پایانی / حمد سرمد به قدر علم خدا ×× حمد لایق به ذات یزدانی؛ **انجام:** صلوات محمدی هر دم ×× ورد خود کن اگر از ایشان

خط: نستعلیق خوش، کا: ابوالقاسم بن حاجی محمد ابراهیم، تا: ۱۳۳۶ق؛ ۵گ (۱پ–۵ر) [ف: ۳ – ۲۱۶]

● ضایع بدایع / ادبیات / فارسی

zāye‘-e badāye‘

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۹۳

آغاز: بسمله، بعد الحمد ... اما بعد معلوم شود که این کتاب نیست از برای اهل لطف ارباب فضل؛ **انجام:** تو چون ماهی و چون ماهی لطیف و نازک اندامی ... سنه ۱۲۶۶.

خط: نستعلیق شکسته، کا: احمد علی، تا: ۱۲۶۶ق [رایانه]

● **الضبط** / کیمیا / عربی

aḍ-ḍabṭ

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۶۷/۲۰

آغاز: بسمله، حمدله. و صلی الله علی سیدی محمد عبده و رسوله ... و کتابی هذا فیه وجه ضبط تلک الاشیاء المتقدمه، و کیف ینبغی ان یعمل؛ **انجام:** و من الله تطلب الجزاء علی ذلک، و السلام

مقاله بیستم از آن مجموعه رسائل است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۱گ (۴۷ر-۴۸پ)، اندازه: ۱۵/۶×۲۳/۲سم [ف: ۶ - ۴۴۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۱/۲۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله ... تسلیماً. قد سبق لنا کتابنا هذا تسعة عشر کتاباً کل کتاب منها فی فن من الفنون و کتابی هذا فیه وجه ضبط تلک الاشیاء المتقدمه، و کیف ینبغی ان یعمل و وجه التحرز منها من الخطا فیها و هذا سر عظیم لهم لیقرب علی الانسان ما یرید من ذلک؛ **انجام:** فما یصمک خلق مثل نفسک فهذا ما یجب لک علینا من نصیحة و من الله تعالی تطلب الجزاء علی ذلک و السلم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۸۸ق؛ ۳گ (۶۰ر-۶۲ر)، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۹/۲ - ۶۱۴]

● **ضبط اعمار اهل البیت (ع) و شهور المولد و الوفات (منظومة فی)** / شعر / عربی

ḍabṭ-u i'mār-i ahl-il bayt wa šuhūr-il mulid wa-l wafāt (mnẓ.-un fī)

بحرانی، لطف الله بن محمد، ق۱۲ قمری

bahrānī, lotf-ol-lāh ebn-e mohammad (- 18c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۹۶/۸

آغاز: احمد المختار سحج و المرتضی ×× مثله فی العمر مستوفی العدد؛ **انجام:** و حسین اب شعبان و فی ×× یوم عاشورا عن الدنیا صدر

خط: نسخ تحریری، کا: لطف الله بن محمد بن عبدالمهدی بن لطف الله، تا: ۱۱۵۲ق؛ جلد: گالینگور، ۱ص (۵۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵۰ - ۱۶۲]

● **ضبط برخی واژه ها** / متفرقه / عربی

zabt-e barxī vāže-hā

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۴/۴۵

نقلی از شهید ثانی از خط ابن ادریس؛ خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: قرن ۹؛ ۱ص(۲۲۸) [ف: ۵ - ۱۰۸]

● **ضبط عدد بیوت شطرنج** / متفرقه / فارسی

zabt-e 'adad-e boyūt-e šatranj

صاعدی، محمد بن ابراهیم

sā'edī, mohammad ebn-e ebrāhīm

شرح در ضبط عدد بیوت شطرنج.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۵۶/۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۱ق؛ جلد: تیماج سرخ مذهب، ۱ص (۱۵۹)، ۱۵ سطر (۳×۷)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۲۷]

← ضبط العرض و الطول من البلاد ⟵ عرض و طول جغرافیائی شهرها

● **ضبط عقود الاعداد** = **عقد الانامل** = **حساب العقود** / ریاضیات / عربی

ḍabṭ-u 'uqūd-il a'dād = 'aqd-ul anāmil = ḥisāb-ul 'uqūd

حسینی یمنی، احمد بن عبدالرحمن، - ۷۶۹ قمری

hoseynī yamanī, ahmad ebn-e 'abd-or-rahmān (- 1368)

رساله‌ای است درباره شمارش با بندهای انگشت یا حساب العقود، شامل پنج «فصل» و «خاتمه»: ۱. صور عقود الاعداد؛ ۲. صور عقود العشرات؛ ۳. صور عقد المئات؛ ۴. صور عقود أحاد الالوف؛ ۵. صورة عقد عشرات الالوف؛ الخاتمة: فی صور عقود الاعداد المرکبة المعطوفة.

آغاز: بسمله. المنان باللطف و الارشاد و الحمد الله رب العالمین ملهم کیفیات عقود الاعداد ... فیقول ... احمد الحسینی الیمنی نظم الله حاله و حال سلفه من الاباء و الاجداد ... هذه رسالة فی بیان ضبط عقود الاعداد و تفاصیل صورها ... [مقدمة] الصور التی و ضعها اهل الحساب و

انجام: لان الجود علی کل مستوجب واجب و البخل علی کل مصیب صائب کما قال محمد ابن ادریس الشافعی

[دنا۲۴۶/۷ (۱۹ نسخه)؛ الذریعة ۱۰/۷؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۳۴/۲؛ فهرستواره منزوی ۲۷۱۰/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۹

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو شماره M 140 (۸۲۰۱). در الذریعه به عنوان حساب العقود معرفی شده؛ خط:

نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ ۲ص(۴۵-۴۶) [عکسی ف: ۳ - ۴۱۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۹/۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** الثالث الجمع بین اربع صور منها کصورة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲ص (۱۸۲-۱۸۳) [ف: ۴ - ۸۳۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۱۳/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر ذیحجه ۱۰۶۰ق؛ جلد: تیماج، ۵گ (۲۰۸پ-۲۱۲ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۳ - ۹۶]

۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۸ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۳۶]

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۵/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۳۰۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۵۷/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۷۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۵/۲۹

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی، ۵ص (۳۵۳-۳۵۷)، ۱۸ سطر [سنا: ف: ۲ - ۱۳۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۷۳/۱۲

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوطالب عبدالواسع بن محمد هادی فاری، تا: ۱۲۲۲-۱۲۲۸ق؛ دیباچه رساله در این نسخه نیامده؛ جلد: تیماج، ۱گ (۷۶ر-۷۶پ)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲۱ - ۳۴۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۹/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱ رجب ۱۲۵۳ق؛ کاغذ: سفید، ۱۴ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۷ - ۵۲۸]

۸. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بدیع بن سید مصطفی بن میر عبدالحمید موسوی اصفهانی درب امامی، تا: یک‌شنبه ۲۹ ذیحجه ۱۲۷۲ق؛ ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: - ۱۳]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۶۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا: صالح حسینی، تا: ۱۲۸۴ق، جا: سمنان مدرسه صادق خان؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج ماشی، ۳گ، اندازه: ۱۰/۳×۱۷/۲سم [ف: ۱۰ - ۸۷]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۷۹/۹

خط: نسخ، کا: گلیجانی، تا: ۱۲۹۰ق، جا: مدرسه فخریه؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۴ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۱۲۰]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۱۳/۸

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد بن ابراهیم شریف غروی، تا: غره ربیع الثانی ۱۲۹۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۳۳پ-۳۷ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۷۷]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۱۷/۵

آغاز و انجام: برابر

کا: شیخ محمد بن حاج علی اصغر سمنانی فانی صوفی پیروگونابادیها، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۷گ (۷۸-۸۴)، ۲۱ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۴۶۹]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۷۶/۲-۳۸/۱۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۲ رجب ۱۳۰۸ق؛ جلد: مقوا، ۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۲۸۲۶]

۱۴. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۶۲/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین جرپادقانی، تا: ۴ محرم ۱۳۱۶ق؛ ۳گ (۲۱پ-۲۳ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۷۱]

۱۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۳۸/۲

تنها پیش گفتار رساله؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف:۱۱۷]

۱۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴۹/۱۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای،۳گ (۱۹۳ر-۱۹۵پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: - ۳۸۰]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۹۷/۵

بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با اشکال هندسی، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۵۴ر-۵۶پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۰ - ۷۷]

۱۸. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۲/۱۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۷۶پ-۷۸پ)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۱۱۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۲۶/۱۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ - ۳۲]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰۹۵

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۵ص (۵۲۴-۵۲۸) [ف: ۴ - ۳۱۶]

۲۰. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۹۴/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حسن بن علی نواب نوری، ۱۳۱۸؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: - ۲۱۰]

← الضد ﴿ الامر بالشی هل یقتضی النهی عن ضده

● **الضد** / اصول فقه / عربی

ad-did

کلانتری نوری، ابوالقاسم بن محمد علی، ۱۲۳۶ - ۱۲۹۲ قمری

kalāntarī nūrī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad 'alī (1821 - 1875)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۴۳۲۴
آغاز: بسمله القول فی ان الامر بالشی هل؛ **انجام:** الی هناجف قلمه الشریف
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق [الفبائی: - ۳۹۰]

● **الضد** / اصول فقه / عربی

aḍ-ḍid

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۴۳/۲
آغاز: مسئلة فی بیان ان الامر بشی هل یقتضی النهی عن ضده ام لا و بیان ذلک یستدعی رسم مقدمات و مقامات و خاتمة، المقدمة الاولی ان لکل علم موضوع یتمیز به؛ **انجام:** یمکن ترک الحرام بحرام آخر و ترک الحرام واجب ففعل ذلک الحرام واجب فیلزم انحصار المحرمات فی حرام واحد و هو لا یقول به و غیر ذلک مما ذکرنا.
مؤلف در این رساله مسأله اصولی «ان الامر بالشیء هل یقتضی النهی عن ضده ام لا» را که در اصول فقه به بحث ضد مشهور است در پنج مقدمه و سه مقام و یک خاتمه مورد بررسی قرار داده است؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مؤلف از علمای قرن ۱۳ و از نوادگان سید محمد حسین بن محمد علی مرعشی شهرستانی است؛ جلد: مقوا سفید، ۱۸گ (۸۹-۱۰۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۳۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۰۸۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: - ۳۹۰]

● **الضد و الاجزاء** / اصول فقه / عربی

aḍ-ḍid wa-l ijzā'

مجتهد ساروی، موسی بن حسن، ۱۲۸۵ - ۱۳۳۹ قمری

mojtahed-e sāravī, mūsā ebn-e hasan (1869 - 1921)

شامل دو رساله مختصر است: ۱. رساله در مسأله ضد مرتب بر یک «مقدمه» و چهار «مقصد» و «خاتمه»؛ ۲. رساله در مسأله اجزاء در پنج «مطلب». حاوی نکات علمی و فلسفی و عرفانی و در نوع خود بی نظیر است.

آغاز: رساله اول: مسئلة فی ان الامر بالشی و هل یقتضی النهی عن الضد ام لا
رساله دوم: فی الاجزاء و تتمیم هذا البحث انما یکون برسم مطالب

انجام: رساله اول: و اما من الالتزام بالفساد و انکار الترتیب و هو مشکل فی الفقه و عل التقادیر لا فرق بینهما
رساله دوم: فهذا کله کاشف عن تقریر المعصومین لهم فی جواز ابقائهم للاثار السابقة و عدم نقضها

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۰۲
آغاز و انجام: برابر
رساله اول و دوم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی از مؤلف؛ تاریخ وقف: اسفند ۱۳۴۷؛ کاغذ: فرنگی مشقی، جلد: مقوا مشکی، ۳۰گ، ۲۳ سطر، اندازه:۲۱×۲۶سم [ف: ۱۶ - ۲۴۶]

۲. ساری؛ طاهری شهاب؛ شماره نسخه:۲۱۷/۱
آغاز و انجام: برابر رساله اول
کاتب = مؤلف، بی‌تا، ۲۴ص، ۲۳ سطر [نشریه: ۶ - ۶۲۶]

۳. ساری؛ طاهری شهاب؛ شماره نسخه:۲۱۷/۲
آغاز و انجام: برابر رساله دوم
کاتب = مؤلف، بی‌تا، ۲۲ص، ۲۳ سطر [نشریه: ۶ - ۶۲۶]

● **ضرام السقط فی شرح السقط** / ادبیات / عربی

ḍirām-us saqṭ fī š.-is saqṭ

خوارزمی، قاسم بن حسین، ۵۵۵ - ۶۱۷ قمری

xārazmī, qāsem ebn-e hoseyn (1161 - 1221)

وابسته به: سقط الزند = دیوان ابوالعلاء؛ ابوالعلاء معری، احمد بن عبدالله (۳۶۳-۴۴۹)

تاریخ تألیف: ۵۸۷ق

این کتاب شرحی است بر «سقط الزند» ابی العلاء احمد بن عبدالله معری. متن دارای سه هزار بیت بوده است و شروح بسیاری دارد که از آن جمله شرح حاضر است. احمد بن عبد الله بن سلیمان بن داود بن مطهر بن زیاد ملقب به ابوالعلاء یکی از حکیمان زمان و شاعران بنام عربان است. او مردی بدبین بود و بر اثر نابینایی با چشم دیگری به جهان می‌نگریست و در اشعار خود با نیش‌ها و طنزها جهان و جهانیان را توضیح می‌کرد. دیوان «سقط الزند» او مشهور است و خواننده بی‌شمار دارد. شارح این دیوان را از برهان الدین ابوالمظفر ناصر بن ابی المکارم معروف به ابن مطرزی شنیده و او از شهاب الدین ابوالمکارم عبدالسید بن علی مطرزی و او از شیخ الرئیس ابوالمکارم ابهری و او از ابوالعلاء شنیده است. مقدمه این دیوان در شرح حال ابوالعلاء می‌باشد.

آغاز: علیکم بحمد لله فانه یسوقکم ای التوفیق و یعلق اما لکم بذیول التحقیق

چاپ: تبریز، چاپ سنگی، ۱۲۷۶ق؛ هند، دار الطباعة السلطانیة، چاپ سنگی، ۳۷۳ص، ۱۲۷۶ق.

[کشف الظنون ۹۹۳/۲؛ دنا ۲۴۷/۷؛ مشار ۵۹۷؛ معجم المؤلفین ۹۸/۸]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی المنقول عنه هذا آخر شرح القسط و الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله اجمعین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ ۳۲۱گ، ۲۱ سطر (۷×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۷ - ۲۴۹]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۷۹

خط: نستعلیق، کا: نصرالله اهری، تا: ۱۲۷۲ق؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷ – ۱۹۳]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۸۵/۲–۲۶/۱۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولایمسک دار لیلة واحدة یقال الاقه یلیقه ای امسکه والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب. وقدتم.
خطبه کتاب درپایان نسخه تحریر شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۳ ذیقعده ۱۳۰۲ق؛ جلد: مقوای، ۱۸۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ – ۲۸۲۷]

← الضرب ⊲ الحساب

● **الضرب** / ریاضیات / عربی

aḍ-ḍarb

؟ چغمینی، محمود بن محمد، – ۷۴۵ ؟ قمری

čaqmīnī, mahmūd ebn-e mohammad (- 1345)

رساله‌مانندی است گویا از او.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۱/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ کاغذ: سمرقندی، ۲گ (۷پ–۸پ)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۱۶ – ۳۹۶]

● **ضرب** / ریاضیات / فارسی

zarb

عشاقی، حسین بن عزالدین

ʻoššāqī, hoseyn ebn-e ʻezz-od-dīn

در یک «مقدمه» و نه «قاعده»: مقدمه در اسامی اعداد. نسخه تنها دیباچه را دارد.

آغاز: بسمله، چنین گوید ضعیف خاکی فانی الراجی ... حسین بن عزالدین عشاقی، این رساله در بیان ضرب و حساب است و مشتمل است بر مقدمه و نه قاعده ...

[دنا ۷/۲۴۷؛ فهرستواره منزوی ۲۷۰۸/۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۰۹/۲

آغاز: بسمله، چنین گوید ضعیف خاکی فانی الراجی ... حسین بن عزالدین عشاقی، این رساله در بیان ضرب و حساب است و مشتمل است بر مقدمه و نه قاعده؛
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱گ (۵۰پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۶ – ۳۰۱]

● **ضرب** / ریاضیات / فارسی

zarb

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۱۷/۲–ف

نسخه اصل: نسخه آقای حسن نراقی. در چهار «فصل»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۱گ، قطع: بغلی [فیلمها ف: ۲ – ۱۹۹]

● **ضرب (رساله)** / ریاضیات / فارسی

zarb (r.)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۴/۴۱

آغاز: و دویست را دو در دو ضرب ... چهار شود هر یک را هزار ... شود؛ **انجام:** دیگر ضرب نمایند حاصل ... را هزار هزار ... تمت الرسالة.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: میشن زیتونی مذهب، ۲ص (۱–۲حاشیه)، اندازه: ۱۲/۳×۲۳/۶سم [ف: ۲۹/۱ – ۳۱۶]

● **ضرب آحاد در آحاد (منظومه)** / ریاضیات / فارسی

zarb-e āhād dar āhād (mnz.)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۵۸

آغاز: ضابط در ضرب آحاد در آحاد اینست؛ **انجام:** نظم او را جورور میخوانی و الله اعلم بالصواب.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا [رایانه]

← ضربات التیمم ⊲ تطبیق الکتاب بالسنة

● **ضرب اعداد (جداول) = جدول ستینی** / ریاضیات / عربی

zarb-e aʻdād (jadāvel) = jadval-e settīnī

مجموعه‌ای از ۹۵ جدول ضرب است که در دو صفحه مقابل نگارش یافته است. این‌گونه جداول برای سهولت محاسبه اخترشناسان، ساخته شده و در ضمن برخی از زیج‌ها، قرار می‌گرفته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۸۴

آغاز: جدول ضرب اعداد من الواحد الی الستین ا.ب.ج.د
بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ هر صفحه کتاب، از یک جدول (۳۰×۱۵) خانه تشکیل شده و مضرب‌ها به قرمز و حاصل ضرب با مشکی و همگی با رقم نجومی (ابجدی) کتابت شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۸گ، ۳۰ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۱ – ۲۹۵]

● **ضرب اعداد (رساله)** / ریاضیات / فارسی

zarb-e aʻdād (r.)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۵۷

آغاز: بسمله، علیک الاعتماد یا کریم ما تضرب یا واحد؛ **انجام:** هیزم خشک از پی خاکستر است سنه ۱۰۵۹.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۳ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا [رایانه]

● **ضرب التوشیح** / ریاضیات / عربی

ḍarb-ut tawšīḥ

ناشناخته:

۱. ساری؛ طاهری شهاب؛ شماره نسخه:۲۲۰/۲

آغاز: نحن ترکنا فرجة بین سطری المضروبین لمکان العمل لن تضرب اولا الاثنین؛

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص، ۱۶ سطر (۱۲× ۲۰) [نشریه: ۶ - ۶۲۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۷/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۴گ (۴۱پ-۴۴ر)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸ - ۷۲۴]

● **ضرب التوشیح و المحاذات** / ریاضیات / عربی

ḍarb-ut tawšīḥ wa-l muḥāḏāt

ناشناخته:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۶۷/۳

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۱۹ق [ف: ۵ - ۳۶۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۲/۳

با امضاء حاجی حسین در ۱۲۴۶ که گویا مؤلف باشد؛ خط: نسخ، کا: عبدالغفور بن علی بک، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۱ص (۱۲۱)، ۱۶ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [سنا: ف: ۱ - ۲۶۷]

● **ضرب التوشیح و یسمی الضرب بالطول** / ریاضیات / عربی

ḍarb-ut tawšīḥ wa yusammā aḍ-ḍarb bi-ṭ-ṭūl

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۷۹/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص [ف: ۱۶ - ۳۸۱]

● **ضرب سکه** / تاریخ / فارسی

zarb-e sekke

اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی،۱۲۳۴؟-۱۲۹۸قمری

e‘tezād-os-saltane, ‘alī-qolī ebn-e fath-‘alī (1819-1881)

طریقه سکه زدن از زمان فریدون تا اسلام.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹ - ۱۹۷]

● **ضرب الفال** / فالگیری / عربی

ḍarb-ul fāl

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۱۹/۶-عکسی

آغاز: هذا کتاب ضرب الفال. بسمله. روی عن الامام جعفر الصادق. رؤیة اهل الاخبار فقلته اهل الآثار و هکذا روی ان هذه الفال مستخرج من القرآن العظیم؛ **انجام:** اثنی عشر سنة، فان جاوزها مایة و عشرین سنة. و الله اعلم بالصواب.

به روایت حضرت جعفر صادق (ع). بخش‌بندی نشده؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با تاریخ ۱۲۶۸ق در مجموعه؛ ۳۴ص (۲۸۸-۳۲۱) [عکسی ف: ۱ - ۲۵۲]

● **ضرب قسمت** / ریاضیات / فارسی

zarb-e qesmat

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۶۰

آغاز: بسمله، الحمدلله حق حمده؛ **انجام:** آسانترین ضوابط در جمیع محاسبات عدد هندی است.

خط: نستعلیق، کا: مندنی بن نورالدین دزفولی، تا: ۱۰۰۳ق، جا: شوشتر [الفبائی: - ۳۹۰]

● **ضرب الکسور** / ریاضیات / عربی

ḍarb-ul kusūr

ناشناخته:

۱. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۲۹/۶

آغاز: ضرب الکسور فی الکسور عمله مبلغ الکسور فی مبلغ کسر آخر و ضرب و المخرج فی المخرج؛ **انجام:** تم هذه الرسالة بضرب الکسور فی یوم الخمیس الحادی عشر من شهر رمضان المبارک لسنة ثلاثین و تسعمائة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۱ رمضان ۹۳۰ق؛ ۴گ (۲۷پ-۳۰پ)، ۱۹سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۳۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۶۷/۴

فصل سوم کتابی؛خط:نسخ،بی‌کا،تا:با تاریخ۱۱۱۹ق [ف: ۵ - ۳۶۰]

● **ضرب المثل‌ها** / ادبیات / عربی

zarb-ol-masal-hā

ثعالبی، عبدالملک بن محمد، ۳۵۰ - ۴۲۹ قمری

sa‘ālebī, ‘abd-ol-malek ebn-e mohammad (962 - 1038)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۹/۹

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۵ ذیحجه ۱۰۷۶ق، جا: استرآباد؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۲ص (۱۹۹-۲۱۰) [سنا: ف:۲-۱۴۰]

● **ضرب المثل‌های ترکی** / ادبیات / ترکی

zarb-ol masal-hāye torkī

مجموعه‌ای است از ضرب المثل‌های ترکی به ترتیب حروف الفبا. متأسفانه دیباچه کتاب که فارسی بوده از آن افتاده است و نام کتاب و مؤلف شناخته نشد. نسخه از آغاز و انجام و بین حرف «ب» و «ج» افتادگی دارد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۷

آغاز: اغماض فرماید و نظر عفو دریغ ندارد و بناء فصول این رساله بر ترتیب حروف تهجی است و الله المستعان. حرف الالف. الله الله دیما ینجه ایشلار اونکمز. ایش اول دورکیم الله انکارا. آت یوکورور ارا و کونور

آغاز حرف سین: حرف السین. سحر خیرلیق دولت نشانی دور. سویی سوسیزه و یرماق کراک. سوزوار خلق ایچینده سوزوار خلق ایچینده؛ **انجام:** حرف الیاء. یاد اولمالو قوم وار آشنا اولمالو یادوار ... یلتمی نه دوک نه سوک چورکین الیندین آل. یومروقی بیزه دورمان اولمز. یوخسول اودونه سویه داخی یوخنول

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور سرخ، ۱۹گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۰ – ۲۳۱]

● **ضرب مدورات و دیگر اشکال هندسی** / ریاضیات / فارسی

zarb-e modavvarāt va dīgar aškāl-e hendesī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۱۵/۳–ف

نسخه اصل: مجلس از نسخ آقای مشکات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد انباردار مالک، تا: ربیع الاول ۹۲۷ق، جا: هرات [فیلمها ف: ۱ – ۷۴۰]

● **ضرب المرکب** / ریاضیات / عربی

ḍarb-ul murakkab

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۲۱

آغاز: باب ضرب المرکب. اعلم ان اصل هذا الباب ان تضرب کل منزلة من منازل المضروب فی منزلة من منازل المضروب؛ **انجام:** تکن اربعمائة و تسعین و هو الجواب و علی هذا القیاس فاعمل فی غیر العشرات. شیرازی من مدونه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن قهوه‌ای مذهب، ۱گ (۲۴پ)، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱ – ۳۶۴]

← ضرب منظوم ← حساب ضرب
← ضرب و قسمت ← حساب ضرب

● **ضرب و قسمت** / ریاضیات / فارسی

zarb va qesmat

ابرقوهی، محمود بن عمرالطیان

abarqūhī, mahmūd ebn-e ‘omar-at-tīyān

کتابی است در ضرب و تقسیم کیل‌ها و مقیاس‌ها. مؤلف در آغاز کتاب منظومه‌ای شامل ۱۷ بیت در سبب تألیف آن سروده و در آن گفته: طبع وی به ضرب و قسمت مایل بوده و بزرگی او را به شمس الدین منجم راهنمایی کرده نزد او رفته و وی وعده داده است به او بیاموزد ولی به وعده خود وفا نکرده و از راه ضنت سرباز زده است و وی از راه تفکر آن قواعد را به دست آورده و اینک این کتاب را می‌پردازد و در پایان این منظومه طیانی تخلص کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۴۸

آغاز: زهی خدای کریم بزرگوار که داد؛ **انجام:** تا در این قسم شایسته و پسندیده بود و الله اعلم بالصواب.

خط: نسخ خوب، کا: حسن بن یوسف بن داود علی اناری، تا: ذیقعده ۷۵۰ق؛ کاتب در آغاز کتاب پس از این منظومه نوشته است: «تصنیف این کتاب در هشتم ماه ذی القعده سنه ثمانین و سبعمائه». از این قرار در ۸ ذیقعده به پایان رسیده پس از آن کاتب در پایان نسخه رقم کرده است: «تمام شد کتاب ضرب و قسمت از گفتار استاد اجل مرحوم سعید نجم الدین محمود بن عمر الطیان ابرقوهی ... سنه خمسین و سبعمائة ... حسن بن یوسف بن داود علی اناری ...»؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: کاغذ نخودی، ۱۴۴ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶ – ۱۱۷]

● **ضرب و قسمت** / ریاضیات / فارسی

zarb va qesmat

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۱۸/۸

آغاز: بسمله. الحمدلله حق حمده و الصلاة علی خیر خلقه و محمد و آله اجمعین و اما بعد این رساله ایست مختصر در بیان حساب ضرب و قسمت؛ **انجام:** و این میسر نمی‌شود مگر بحساب هندسی که آسان ترین ضوابط در جمیع محاسبات عدد هندسی است، و الله اعلم و احکم بالصواب. تمت بعون الله و حسن توفیقه جامع الاخلاقات و مجمع الرسالات من کلام الفضلاء و الحکما فی یوم الثلاء ثامن و عشرین شهر رمضان المبارک سنة ست و اربعین و الف. اللهم اغفر کاتبه و صاحبه و لمن سعی فیه

خط: نستعلیق، کا: محمد نظام بن علیخان ساوه، تا: سه‌شنبه ۲۸ رمضان۱۰۴۶ق؛کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۸ص (۶۳۲–۶۳۹)، ۱۹ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱۱ – ۲۳۶]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷/۱۹۰/۳

خط: نستعلیق تحریری خوش، کا: محمد سعید بن محمد تقی

کاتب خاتون آبادی، تا: ۱۰۶۲ق؛ اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۷- ۲۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۲/۶

آغاز: بسمله الحمدلله ناظم نظام الوجود حمدا غير معدود ... فهذه رسالة القتها فی القواعد الحسابية و هی مشتملة علی عدة فصول؛ **انجام:** مجموع هشاد باشد. و الله اعلم.

در دو فصل؛ خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم محلاتی، تا: ۱۱۱۱ق؛ ۳گ (۱۳۱پ-۱۳۳ر) [ف: ۴ - ۸۸۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۵/۱۹

آغاز: ضرب و قسمت پنج نوع است. نوع اول آحاد در آحاد. ضابطه درین نوع آن است که آحاد را به هم جمع کنی؛ **انجام:** هر چند که حاصل آید از مضروبین ×× هر یک به هزار کن ای کان هنر

شامل توضیح ۵ نوع ضرب و تقسیم؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن زیتونی، ۱گ (۱۹ر)، اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۳۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۸/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... این رساله ایست در علم ضرب و قسمت، بدانکه مراتب حساب چهار است؛ **انجام:** نصف این مجموع در مجموع زن ×× با همان نصفش بگیر و بر شمر

این رساله که دارای ده فصل می‌باشد در قواعد چگونگی ضرب و تقسیم بحث می‌کند، بدین ترتیب: فصل ۱. ضرب آحاد در آحاد، فصل ۲. ضرب عشرات در عشرات، فصل ۳. ضرب آحاد در عشرات، فصل ۴. ضرب مآت در مآت، فصل ۵. مرکبات در ضرب عشرات در مآت، فصل ۶. ضرب کسور در کسور، فصل ۷. استقامت و موافقت و مباینت، فصل ۸. تقسیم، فصل ۹. بیان امثله، فصل ۱۰. جذر و مجذور و کعب و مکعب؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن حاجی مرحوم، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۴گ (۱۳۴پ-۱۳۷پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵× ۲۷سم [ف: ۳ - ۳۲۹]

● ضرر ادویه در معالجه امراض / طب / فارسی

zarar-e advīye dar mo‘āleje-ye amrāz

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۴۴

با استشهاد به گفته‌های دانشمندان فرنگ، ترجمه‌ای است از رساله دکتر بیلوزای آلمانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ شعبان ۱۳۱۹ق؛ مجدول [نشریه: ۷ - ۱۹۳]

● الضرر بالجار للتصرف فی ملكه / فقه / عربی

aḍ-ḍarar bi-l-jār li-t-taṣarruf fī milk-i-h

بهبهانی، عبدالله بن اسماعیل، ۱۲۶۲ - ۱۳۲۸ قمری

behbahānī, ‘abd-ol-lāh ebn-e esmā‘īl (1846 - 1910)

تاریخ تألیف: صفر ۱۳۰۲ق

اگر مالک در ملک خود تصرفی کند که همسایه‌اش ضرر ببیند، آیا ضامن آن ضرر می‌شود یا خیر؟ این مسأله در دو «مقام» بررسی شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۰۵/۱۲

آغاز: فائدة جليلة: و ليعلم ان الكلام فی تصرفات الملاك فی أملاكهم لو استلزمت اضرار الغير كتأجيج النار و ارسال الماء و حفر البئر و البالوعة؛ **انجام:** بأن يناط التضمين بالتجاوز عن مقدار الحاجة و اما مع التجاوز و العلم أو الظن بالسراية فلاينبغی الاشكال فی الضمان.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ (۱۹۷پ-۲۰۸پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲۸ - ۱۳]

● ضروب امثال فارسی / ادبیات / فارسی و ترکی

zorūb-e amsāl-e fārsī

شعوری، ق ۱۰ قمری

šo‘ūrī (- 16c)

از تألیفات شعوری صاحب فرهنگ فارسی به ترکی «لسان العجم» از نویسندگان قرن دهم هجری است. این کتاب مجموعه جالبی است از صور خیال در ادب فارسی، مؤلف کوشیده است اصطلاحات و ترکیبات و تشبیهات، کنایات، صفات مجازی، مجازات و استعارات و امثال را به ترتیب حروف الفبا و رعایت ترتیب فتحه و کسره و ضمه حروف اول کلمات جمع‌آوری کند. توضیحات این کتاب به زبان ترکی ولی شواهد و معانی به فارسی است و برای هر اصطلاح یا ترکیب و تشبیه، بیت یا ابیاتی از شعرای فارسی زبان آورده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۰۹

آغاز: دفتر اول استعارات و اصطلاحات و ضروب امثال و نادران مقصود منه اولان معانی و کنایات عبارت لفظدن مفهوم و ترکیب کلمدن معلوم؛ **انجام:** گر آید به پیش تو گویم دروغ ×× دروغ اندر آرد سر من به یوغ

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد بن حسن، تا: ۱۱۲۱ق؛ مجدول، محشی؛ واقف: ایرانی مجرد، بهمن ۱۳۵۰؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوایی، ۱۰۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۹ - ۲۰۲]

● ضرور المكلف / فقه / فارسی

zarūr-ol mokallaf

محمد امجد بن محمد ارشد

mohammad amjad ebn-e mohammad aršad

(دیباچه) در ص ع نام آن «فتاوی ابراهیم شاهی آمده است، در پاکی و نماز است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۸۹/۱

آغاز: بسمله. الحمدلله علی ما انعمنا الایمان ... بعده چنین گوید بنده ... محمد امجد ابن محمد ارشد؛ **انجام:** هو المستعان علی ما تصفون.
خط: نستعلیق، کا: محمد غالب مصطفی افکری کنداپلی، تا: ۱۲۷۲ق؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۴۷گ (۱پ-۴۷ر)، ابعاد متن: ۸/۵×۱۴، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۴۸۳]

● **ضرورة التضاد فی العالم و الجبر و البقاء** / کلام و اعتقادات / عربی

ḍarūrat-ut taḍād fi-l ‘ālam wa-l jabr wa-l baqā’

خیام، عمر بن ابراهیم، - ۵۱۷ ؟ قمری

xayyām, ‘omar ebn-e ebrāhīm (- 1124)

پاسخ به سه سؤال کلامی و فلسفی است که به عنوان جواب «السید الأجل ... عمر بن ابراهیم الخیام عن ثلاث مسائل سئل عنها» در جامع البدایع به چاپ رسیده است و اخیراً نیز همراه با ترجمه فارسی آن، در دانشنامه خیامی (صص ۳۴۳-۳۶۸) چاپ شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۰/۵

آغاز: بسمله. عونک یا لطیف و من کلامه أیضاً أعلی الله درجته فی ضرورة التضاد. و بعد فان مباحثته ایای عن مسئلة ضرورة التضاد رفع ذکری و عظم أمری و أوجب شکرالله تعالی ... فأقول فی الجواب ان الأوصاف للموصوفات علی ضربین؛ **انجام:** هذا القدر من المعقولات فهذا هو الذی سنح لی فی الحال و الله أعلم بکل المقال.
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۰۴۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۹۹ق؛ ۵ص (۳۸-۴۲)، ۱۹ سطر [عکسی ف: ۳ - ۵۸۳]

↩ ضرورت مرگ ⊳ الموت و ضرورته (رسالة فی ...)
↩ ضرورة الموت ⊳ الموت و ضرورته (رسالة فی ...)
↩ ضرورة وجود الامام ⊳ جواب شبهة فی ضرورة وجود الامام

● **ضروریات** / شعر / فارسی

zarūrīyāt

محتشم، علی بن احمد، - ۹۹۶ قمری

mohtašam, ‘alī ebn-e ahmad (- 1588)

به نظم در ماده تاریخ‌های برخی مشاهیر؛ حاوی قطعاتی است در تاریخ مرگ یا تولد اشخاص متعددی که نام آنها در کتاب مندرج است علاوه بر آن واجد تاریخ وقوع بسیاری از حوادث و مراثی چندی است.
آغاز: بعد البسمله: گل گلشن لطف عبدالغنی ×× که بادش بهشت معلی نصیب / یه غربت فتاد و شراب اجل ×× شد از جام دورش همانجا نصیب
انجام: می‌خواست غقل هم که زتاریخ پروری ×× سازد ردیف این سخن ندبه دار حیف / یکسال پیش از این ابدی رستخیز گفت ×× زان پیشوای عالمیان صد هزار حیف

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۴۰/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد رضی بن محمد بدیع کاتب کاشانی، تا: ۱۰۸۸ق؛ ۱۰۴ص (۷۴۳-۸۴۶) [ف: ۳۷ - ۵۳۲]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۸/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: تقی الدین علی حسینی، تا: ۱۰۸۸ق؛ ۱۱۳ص (۸۳۵-۹۴۷)، ۱۷ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۴۴]

۳. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۱۵۲]

● **ضروریات اسلام** / کلام و اعتقادات / فارسی

zarūrīyāt-e eslām

رساله‌ای است در بیان آنکه ضروریات و بدیهیات اسلام از چه زمانی بدان ضروری اطلاق می‌شود که انکار آن باعث کفر منکر می‌گردد.

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۲/۸

آغاز: ثنای بی حد خداوندی را تعالی شأنه بایست که به قدرت کامله خود خلق را از مکمن عدم به عرصه وجود آورد؛ **انجام:** و ادعای او را شنیده و یقین به رسالت او کرده بعد مرتد شده این کس نمی‌تواند بگوید اسباب ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۵گ (۶۰پ-۶۴پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۲۲۴]

↩ ضروریات دین ⊳ نظم الفیه

● **ضروریات دین** / کلام و اعتقادات، فقه / فارسی

zarūrīyāt-e dīn

بخاری، تقی

boxārī, taqī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۵/۱۳

آغاز: بدانکه در دین چند چیز است آنرا ضروریات دین میگویند دانستن آن واجب و لازم است اول آنکه عالم که سوای خدا و صفات اوست؛ **انجام:** و نماز گذاردن چه طریقه است.
خط: تحریری، کا: روزی محمد لب یا بی یا لب آبی، تا: ۱۲۱۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲ص (۱۶۲-۱۶۱)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۵۰ - ۶۵]

● **ضروريات دين** / كلام و اعتقادات

zarūrīyāt-e dīn

احسائى، احمد بن زين الدين، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ ؟ قمرى

ahsā'ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۶/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۳×۲۱سم [رشت و همدان: ف: - ۱۵۹۳]

● **ضروريات الدين و المذهب (رسالة فى)** / فقه / عربى

ḍarūrīyyāt-ud dīn wa-l maḏahab (r.-un fī)

خوانسارى، محمد باقر بن زين العابدين، ۱۲۲۶ - ۱۳۱۳ قمرى

xānsārī, mohammad bāqer ebn-e zayn-ol-'ābedīn (1811 - 1896)

اصفهان؛ علامه روضاتى (كتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ نزد نواده اش سید محمد علی روضاتی موجود است [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۱۵۰]

● **ضروريات سالک = سه چيز كه رهروان را مى‌بايد** / عرفان و تصوف / فارسى

zarūrīyāt-e sālek = se čīz ke rahrovān rā mī-bāyad

بابا افضل كاشانى، محمد بن حسين، - ۶۶۷ ؟ قمرى

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1269)

در اینکه همت عالی، خاطر قوی و ارادت نیکو سه امر ضروری برای سالک است.

آغاز: سالک را سه چیز ضرورت است: یکی همت عالی، دوم خاطری قوی سوم ارادت نیکو.

انجام: نتواند رسیدن بدانچه همت عالی او در خاطر قوی گذرانیده است. بضرورت این سه گانه متعین است.

چاپ: در مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم) (ص ۶۴۴)

[مصنفات بابا افضل ص ۶۴۴؛ دنا ۲۷۸/۷]

۱. تهران؛ ملى؛ شماره نسخه:۳۰۳۰/۱۳/۳

انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن امیر محمد قاسم حسینی، تا: ۱۱۵۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱ص (۱۳۲)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۶ - ۸۲۱]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۲/۳۱

بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ ۱گ (۱۳۹پ) [ف: ۵ - ۴۶۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۷

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق؛ ۱گ (۱۲۴ر) [ف: ۳ - ۳۳۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۳۱/۱۸

آغاز و انجام: برابر

این فصل نیز در نسخه ما زیر عنوان فایده آمده؛ خط: نسخ خوب، کا: محمد علی بن عبدالخالق مصاحبی نائینی ملقب به عبرت نائینی، تا: دوشنبه ۱۳ ذیقعده ۱۳۴۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱ص (۴۸)، ۱۸ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۳۴۳]

۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۷۳/۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** وجود برخاست ... بی انجام ماند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی، ۴ص (۳۲۹-۳۳۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲ - ۲۲۶]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶/۲۲۶۷/۲۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۴گ (۱۱پ-۱۴ر هامش)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۹ - ۹۱۸]

● **ضروريات مسائل نماز** / فقه / فارسى

zarūrīyāt-e masā'el-e namāz

محمد تقى بن محمد باقر

mohammad taqī ebn-e mohammad bāqer

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۹۲/۱

چاپ سنگی شیخ احمد بن محمد اصفهانی در ۲۰ رجب ۱۲۹۰ مقابله کرده حسن بن محمد علی اصفهانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خشتی ربعی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۸گ [ف: ۱۷ - ۱۰۰]

● **ضرورية** / كلام و اعتقادات / فارسى

zarūrīye

فاضل هندى، محمد بن حسن، ۱۰۶۲ - ۱۱۳۷ قمرى

fāzel-e hendī, mohammad ebn-e hasan (1652 - 1725)

رساله مختصری است در اثبات باورهایی که بر همگان آموختن استدلالی آنها واجب و ضروری است و از این رو ضروریه نامیده شده است. شامل چهار «فصل» است: وجود واجب و توحید و دیگر صفات او، عدل، نبوت و امامت، معاد.

چاپ: ایران، تهران، خانه کتاب، ۱۳۸۷، علی اوجبی، در کتاب خرد و خردورزی: ارج‌نامه دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی، صص ۱۴۳-۱۷۴، و در آنجا به محمد بن تاج الدین حسن بن محمد اصفهانی، مشهور به فاضل هندی (۱۰۶۲-۱۱۳۵ق) نسبت داده شده است

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۸/۱

آغاز: بعد بسمله و حمد، و بعد بدانکه علم کلام اشرف و اکمل و

اقدم از جمیع علوم است زیرا که معرفة الله تعالی و اثبات نبوت و امامت و معاد و غیر ذلک موقوف است بدانستن این علم و؛ **انجام:** مبنی بر آنست که حق الناسی یا ارتدادی نباشد و الا که اگر حق الناس در این ضمن باشد یا فعلی باشد که موجب ارتداد فاعل آن شود به تو به ساقط نمیشود ... تمت رسالة ضرورية فی تاریخ یوم الثلثاء چهارم ذی العقدة ۱۱۰۱.

تذکر: در فهرست به تاج الدین حسن اصفهانی پدر فاضل هندی نسبت داده شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ مقابله شده در روز چهارشنبه ۱۵ ذیقعده ۱۱۰۱، محشی با نشان «منه»؛ تملک: ابوالحسن بن حاجی زمان؛ ۵۰ص (۱–۵۰) [سنا: ف: ۲ – ۱۸۴]

● **ضرورية** / کلام و اعتقادات / فارسی

zarūrīye

در این رساله فرقه ناجیه، و اصول و فروع دین، و مسائل نماز و متعلقات و تعقیبات آن، عنوان گردیده است مرحوم تهرانی در الذریعة تألیفی را با این نام به علاء الدین محمد عاملی نسبت داده که آغاز آن با این نسخه متفاوت است.

قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۶۲/۳

آغاز: الحمدلله کما ینبغی لعز جلاله و الصلوة و السلام علی نبینا محمد و آله،اما؛ **انجام:** از پیشانی بر روی راست فرود آرد، تمت الرسالة المسمی بالضرورية

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ ۲۷ص (۸۶–۱۱۲)، ۱۱ سطر [ف: ۲ – ۴۲۴]

← ضریر نامه ⟵ انتقامیه

● **ضریر نامه** / شعر / ترکی

zarīr-nāme

در این منظومه داستان ضریر خزاعی و چگونگی خروج او و انتقامش از قاتلان امام حسین (ع) به نحو مبسوط به صورت حماسی بیان نموده است شاعر ابتدا در مقدمه بعد از تمجید باری تعالی به مدح حضرت پیامبر (ص) و حضرت علی (ع) پرداخته و بعد از آن به مدح شاه سلطان حسین صفوی پرداخته است.

[در الذریعة ۱۲۱/۱۹ رقم ۶۱۶ مثنوی با عنوان مثنوی انتقامیه در داستان ضریر خزاعی معرفی شده که فارسی است و غیر از رساله حاضر است]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۳۷/۲–۵۵/۱۱۷

آغاز: بسمله، مبدا نامه بنام ذوالجلال ×× لا شریک و شبه و الامثال / فرد معبود خداوند کـــریم ×× اسم بسم الله الرحمن الرحیم / عالم علم و حکیم و کاردان ×× رازق رزق طیور انس و جان

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۵ – ۲۸۲۷]

● **الضعفاء** / رجال / عربی

aḍ-ḍu'afā'

عقیلی، محمد بن عمرو، – ۳۲۲ قمری

'aqīlī, mohammad ebn-e 'amr (- 935)

معجمی است الفبایی در بیان عده‌ای از رجال عامه که در سلسله سند روایات آمده‌اند و تضعیف شده و یا نسبت کذب به آنها داده شده یا مجهول بوده‌اند، در ۱۲ جزء مختصر. مؤلف با بیان اقوال مختلف درباره ایشان، به بعضی از روایاتی که از طریق آنان نقل شده نیز اشاره می‌کند.

چاپ: بیروت، دار الکتب، ۱۴۰۴ ق، ریاض، محقق: حمدی بن عبد المجید السلفی، دار الصمیعی للنشر والتوزیع، ۴ج، ۱۴۲۰ق.

[دنا ۲۴۹/۷؛ الوافی بالوفیات ۲۹۱/۴؛ بروکلمان، ذیل ۲۷۸/۱؛ نسخه چستربیتی به شماره ۳۷۸۳ اری بری؛ فهرست خطی عربی ۱۰/۴]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۳۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... باب تبین احوال من نقل عنه الحدیث ممن لم ینقل علی صحه

نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریة–دمشق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ مصحح، با نشانی‌های بلاغ، در پایان هر جزء چند صورت سماع و چند قرائت نقل شده از جمله صورت قرائت احمد بن محمد بن حسین خیاط بر ابوالقاسم عبدالرحمن بن ابی عبدالله بن منده ... به تاریخ سال ۴۳۴ و صورت سماع شیخ ابوطاهر محمد بن ابی نصر بن ابی القاسم معروف به هاجر از ابن منده ... به تاریخ سال ۵۴۴ در جامع جورجیر (؟)، و نیز کتاب بر امام ابومحمد عبدالعزیز بن محمود بن اخضر بزاز جنابذی خوانده شده که وی نیز اجازه داشته از حافظ ابوالبرکات عبدالوهاب انماطی به تاریخ سال ۶۰۰ در بغداد، همچنین کتاب را اسماعیل بن ظفر بن احمد نابلسی مقدسی در سال ۶۰۱ بر امام ابومحمد عبدالعزیز بن محمود بن اخضر (بزاز جنابذی) خوانده چنان‌که خود نوشته، و نیز محمد بن عبدالرحمن مقدسی نوشته که کتاب را بر شیخ شهاب احمد بن ابی بکر بن ابی العز خوانده، به اجازه وی از قاضی تقی الدین سلیمان بن حسن، به اجازه از حافظ ضیاءالدین در سال ۷۹۷؛ تملک: محمد بن ابی زید بن محمد بن ابی القاسم؛ ۴۷۸ص [عکسی ف: ۲ – ۴۰۲]

۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۶۸–عکسی

آغاز: بسمله، الحمد الله رب العالمین و صلواته علی نبیه محمد و آله و سلم و هو حسبنا و کفی و لا قوة الا به، باب تبین احوال من نقل عنه الحدیث ممن لم ینقل علی صحه؛ **انجام:** قال رسول الله (ص) من احتکر القمح اربعین یوما تسمی محتکرا و لو تصدق به ما تقبل منه و عنه نعیم عن انس نسخه اکثرها مناکیره تم الکتاب بحمد الله و منه.

نسخه اصل: نسخه کتابخانه ظاهریه دمشق [احتمالاً همان نسخه بالا]؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۵۴۴ق؛ اهدایی: آقای حاج

محمد کلاهی، ۱۳۵۰/۲/۱۲؛ ۲۴۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲ - ۳۰۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۵عکسی

آغاز: ... حمید بن صخر مدنی، قال ابن حنبل: هو ضعیف یروی عنه حاتم بن اسماعیل؛ **انجام:** یغنم بن سالم ... و عند یغنم هذا نسخة عن انس اکثرها مناکیر، کمل بحمد الله و حسن عونه و صلی الله علی محمد خاتم رسله.

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۷۸۳ (اربری، فهرست خطی عربی ۱۰/۴). از اول ناقص و از اواسط حرف «ح» شروع می‌شود؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ بعد از کتاب چهار برگ تحت عنوان «تسمیة من لم یرو عنه غیر رجل واحد» آمده؛ ۱۰۸گ، ۱۹سطر [عکسی مرعشی: ف: ۲ - ۳۴۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۰۶/۲-ف

نسخه اصل: ظاهریه دمشق؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۷۰]

● الضعفاء / رجال / عربی

aḍ-ḍu'afā'

ابن غضائری، احمد بن حسین، ق۵ قمری

ebn-e qezā'erī, ahmad ebn-e hoseyn (- 11c)

حدیث‌سازی و افزودن و کاستن از حدیث‌ها، در همان سده‌های نخست دانشمندان را وادار کرد کتاب‌هایی برای شناساندن حدیث‌سازان و دروغگویان و سست و ضعیف‌ها بنگارند. شاید کرابیسی، حسین پسر علی (-۲۴۵ق)، نخستین کس باشد که کتابی به نام «المدلسین» ـ مدلس به آن کسی گویند که از کسی روایت کند بدان صورت که از او شنیده در حالی‌که واسطه در میان بوده است ـ بساخت و سپس نسائی و دارقطنی و مقدسی احمد پسر ابراهیم هر یک کتابی نگاشتند و ذهبی منظومه‌ای در این باره بسرود، و سپس علائی کتاب «جامع التحصیل» را نگاشت و در آن شصت و هشت تن را یاد کرد و زین الدین عراقی (-۸۰۶ق) سیزده کس بر آن افزود و ابراهیم پسر محمد حلبی «التبیین فی اسماء المدلسین» نگاشت و ۳۲ کس بر آنها افزود و عسقلانی ۳۹ تن دیگر را افزود و شماره را به ۱۵۲ کس رسانید. و سیوطی (-۹۱۱ق) نیز کتاب المدلسین دارد.

دسته دیگر از دانشمندان راویان سست (ضعیف) را گرد کرده‌اند مانند: بخاری (-۲۵۶ق) کتاب «الضعفاء» نگاشته است؛ ابن غضایری در قرن پنجم (جای گفتگو)؛ نسائی کتاب «الضعفاء و المتروکین» دارد؛ ابوالفرج ابن الجوزی (-۵۹۷ق) «الضعفاء و المتروکین» دارد؛ محمد پسر عمر عقیلی (-۳۲۲ق) نیز «الضعفاء و المتروکین» دارد؛ حسن پسر محمد صنعانی «الضعفاء و المتروکین» دارد؛ محمد پسر حبان بستی «الضعفاء و المتروکین» دارد؛ ابن عدی، ابواحمد «الکامل» دارد؛ ابن الرومیة، ابوالعباس، احمد پسر محمد اشبیلی (-۶۳۷ق) دنباله‌ای بر «الکامل» ابن عدی به نام «الحافل» نگاشت؛ دارقطنی «کتاب الضعفاء» دارد؛ علاء الدین ماردینی (-۷۵۰ق) «الضعفاء» دارد؛ ذهبی «میزان الاعتدال» نگاشت؛ زین الدین عراقی دنباله بر میزان نگاشت؛ ابن حجر عسقلانی «لسان المیزان» و «تقویم المیزان» و «تحریر المیزان» نگاشت؛ ملا درویش علی حایری در «المجاهیل» راویانی را که استادش ابوعلی از رجال خود برای ناشناس بودن انداخته بود، گرد آورد.

کتاب «الضعفاء» جای گفتگو که به ابن غضائری نسبت داده شده است و چهارمین نگارش او «الرجال الضعفاء» نام گرفته و به دست احمد بن طاوس (-۶۷۳ق) رسیده و او متن آن با متن چهار کتاب رجال دیگر (رجال طوسی و «فهرست طوسی» و «رجال نجاشی» و «رجال کشی») را یکجا گرد کرده «حل الاشکال» نامیده، و این کتاب به دست ملا عبدالله شوشتری (-۱۰۲۱ق) رسیده و او کتاب ابن غضائری را از آن بیرون کشیده و جدا ساخته است و سپس ملا عنایة الله قهپائی از نو پنج کتابی را که ابن طاوس در حل الاشکال گرد آورده بود، در «مجمع الرجال» گرد آورده (گزارش زندگی ابن غضائری را ابوالمعالی کلباسی (-۱۳۱۵ق) کتابی ساخته (الذریعه ۴: ۱۴۸) و پسرش نیز در سماء المقال (ص۲ تا ۲۲) درباره او گفتگو کرده است) و اکنون از رجال ابن غضائری هم نسخه ملا عبدالله شوشتری و هم نسخه پخش شده در رجال قهپائی در دست می‌باشد.

سؤال اینجاست که آیا نسبت این کتاب به ابن غضائری درست است یا نادرست؟ چون در این کتاب کسان بسیاری را که امروز از بزرگان به شمار آمده‌اند نادرست و دروغگو شمرده است، دانشمندان و راوی‌شناسان را به خشم آورده و هر یک از ایشان برای بی‌ارزش ساختن بدگویی‌های ابن غضائری، راه‌ها پیش گرفتند، چنان‌که بر خلاف قانون عقلی که می‌گوید: «نکوهش بیش از ستایش ارزش قضائی دارد» ابن طاوس می‌گوید: ارزش ستایش‌های دیگران درباره یک راوی بیش از نکوهش ابن غضائری است. ولی صاحب الذریعه (۴: ۲۸۸-۲۹۰) می‌گوید: این کتاب را فقط برای بدنام کردن بزرگان شیعه نگاشته‌اند و نام ابن غضائری را به دروغ بر آن نهاده‌اند. او می‌گوید کهن‌ترین نسخه این کتاب را ابن طاوس در قرن هفتم دیده و خودش که پیداکننده کتاب است در آغاز حل الاشکال می‌گوید: «کتاب «حل الاشکال» ابن طاوس امروز به دست نیست ولی صاحب «تحریر طاوسی»، دیباچه «حل الاشکال» را در آن کتاب گنجانیده است. ابن طاوس در آنجا درباره پنج کتاب که در «حل الاشکال» گنجانیده می‌گوید: ولی بالجمیع روایات متصلة عدا کتاب ابن الغضائری ...». برای روایت این کتاب از نگارنده‌اش زنجیره پیوسته ندارم.

در این کتاب ۱۶۰ کس را نام برده و ایشان را سست (ضعیف) و تندرو (غال) و نااستوار (مختلط) و ناشناس (لایعرف) و جز آنها شناسانده است. گزارش‌ها همه کوتاه و فشرده است و همه کتاب ۴۵۰ بیت نوشته دارد. در ترتیب فقط به حرف آغاز نام نگاه

کرده و حرف دوم نامرتب است. در آغاز باب هر حرف، شماره کسانی که در آن یاد شده اند آورده است. (علینقی منزوی)
آغاز: قال شیخنا و مولانا الحبر ... المجتهد فی العلم و العمل انشاء الله تعالی عبدالله بن المرحوم حسین التستری سلمه الله تعالی ... فی عنوان کتاب الشیخ احمد بن الحسین ... اعلم ایدک الله و ایانا انی لما وقفت علی کتاب السید جمال الدین احمد بن طاوس ... باب الالف قال السید المعظم من کتاب ابی الحسین ... و فیه الالف ثمانیة عشر رجلا ...
انجام: و نقل حدیثاً آخر من الکشی و بعد النقل قال: و الحمدلله رب العالمین ...
چاپ: قم، دار الحدیث، تصحیح سید محمد رضا حسینی جلالی، وزیری، ۲۰۸ ص
[دنا ۲۴۹/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۳۴/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی نوادر الحکمة، یحی بن زکریا الترما شیری ابوالحسین وضاع، انتهی.
خط: شکسته نستعلیق، کا: آخوند ملا عبدالله شوشتری، تا: پنج‌شنبه ۱۳ ذیحجه ۹۸۸ق، جا: بلده جیع از بلاد شام؛ نسخه به خط «ملا عبدالله شوشتری»، از روی نسخه‌ای به خط «سید بن طاوس» و آن نیز از روی نسخه‌ای که به خط «ابن ادریس» نگاشته شده بوده، کتابت شده، مصحح، مقابله شده، در انجام رساله آمده: «قلت أنا اقل عبادالله و احوجهم الی رحمته عبدالله بن حسین الششتری، هذا آخر ما وجدته بخط السید، فقیه اهل البیت، جمال الدین احمد بن طاووس، ناقلاً عن کتب ابن الغضائری فی کتابه الذی جمع فیه ما فی کتب السلف ناقلاً عن کتب ابن الغضائری فی کتابه الذی جمع فیه ما فی کتب السلف ناقلاص عن کتاب الشیخ و کتاب الکشی و النجاشی و کتاب ابن الغضائری ... قال احمد بن طاووس: هذا آخر ما نقلته مختاراً من الکتب التی بدأت بذکرها و الحمد لله رب العالمین کان الفراغ یوم التاسع عشر من شهر ربیع الآخر سنةاربع و اربعین و سبعمائة بالحلة»؛ کاغذ: شرقی، ۵گ(۲۰۲پ-۲۰۶پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵× ۱۶/۵سم [ف: ۳۳ - ۴۴۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۸۵۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۳۰۸ق، جا: کربلا؛ محشی به امضای «لمحرره» و «سید میرزا»، سید حاج میرزا رساله را با آنچه در رجال قهپائی و رجال تفرشی و خلاصه علامه بوده سنجیده و اصلاح کرده؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۵× ۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۹۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** یحیی بن زکریا الترماشیری ابوالحسین وضاع.
خط: نسخ، کا: آیة الله مرعشی، تا: ۲ رمضان ۱۳۵۵ق، جا: قم حرم مطهر؛ نسخه را با شیخ احمد لنکرانی به تاریخ ۵ جمادی الاول ۱۳۵۷ مقابله کرده، محشی از آیة الله مرعشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۲۲۸پ-۲۴۲پ)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱- ۱۷۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۱
آغاز و انجام: برابر؛ کان الفراغ منه یوم الثالث عشر من شهر ربیع الآخر سنة اربع و اربعین و ستمائة
بی‌کا، بی‌تا؛ از روی نسخه خط آقای محدث تایپ شده که آن از روی نسخه شیخ الاسلام زنجانی و آن در ۱۳۳۶ق از روی نسخه کتابخانه صدر در کاظمین نوشته شده؛ کاغذ: سفید فرنگی، ۳۶گ، ۱۵ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲ - ۶۱۲]

● **ضعف و قوای کواکب** / هیئت / فارسی
za'f va qovā-ye kavākeb

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۴/۲
رساله ضعف و قوای کواکب (۱۵گ) با ۲گ جدول نجومی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۳۴ص (۵۷-۹۰)، ۱۶ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [سنا: ف: ۲ - ۱۱۳]

● **الضمان** / فقه / عربی
aḍ-ḍimān
میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری
mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۶۶۷/۱
آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فلما و قع السؤال من بعض الاخوان عن بعض فروع الضمان و قد افتی فیه بعض فضلائنا الاسلام بخلاف ما عرفناه من فتاوی مشایخنا الکرام احببنا ایراد تلک المسألة و بیان ما یتعلق بها من المدارک و الادلة؛ **انجام:** هذا ما خطر بالبال فی هذا المجال مع کمال الاستعجال و الحمدلله وحده ...
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد علی رضوی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج ماشی، ۱۲ص، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۶۶۲]

● **الضمان** / فقه / عربی
aḍ-ḍimān

ناشناخته:
۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۲/۸
آغاز: فی بیان بقیة قواعد کثیرة الاحتیاج الیها فی الاستدلال ذکرت فی؛ **انجام:** و اما مع الظن اذ الشک او الوهم فلا ما نع من ذلک
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۴۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج

قهوه‌ای مذهب، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۱۰۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۴۰/۲

آغاز: مسئله لو قبض المشتری ما اتباعه بالعقد الفاسد هل یملکه ام لا و علی الثانی هل مضمون علیه بالمثل؛ **انجام:** فی غایة القوة مع انه احوط کما اصح

مؤلف از شاگردان شیخ انصاری است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالکریم بن حاجی مهدی جزی، تا: ۲ شوال ۱۳۰۵ق؛ جلد: گالینگور، ۴۲گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۵۴]

● **ضمان** / فقه / فارسی

zemān

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۸۵/۵

آغاز: حمد له. بدانکه اسباب ضمان یا غصب است یا اتلاف؛ **انجام:** من الاسباب المتفرقة فی ابواب الفقه.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۵ سطر، قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۱۴۹]

● **ضمان جریره** / فقه

zemān-e jarīre

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۶۷/۱۱

بخشی از یک کتاب فقهی؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۲۶۳ر-۲۷۰پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۸ - ۶۱۵]

● **ضمائر القرآن** / تفسیر / عربی

ḍamā'ir-ul qur'ān

کرمانی، محمد بن یوسف، ۷۱۷ - ۷۸۶ قمری

kermānī, mohammad ebn-e yūsof (1318 - 1385)

در بیان ضمائری که در ایات قرآن کریم آمده است.

[بروکلمان ذیل ۲۱۲/۲؛ زرکلی الاعلام ۲۸/۸؛ دنا ۲۴۹/۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۵عکسی

آغاز: اعوذ بالله من الشیطان الرجیم، ای من وسواس الشیطان او من شر شیطان؛ **انجام:** و کذلک باقی ما یرد من هذا القبیل والله اعلم تم الکتاب بحمد الله تعالی و منه و صلواته علی سیدنا محمد و اله ... دائما ابدا الی یوم الدین

نسخه اصل: اسکوریال مادرید ش ۱۳۶۰ (فهرست خطی عربی اسکوریال ۴۳/۳)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱ محرم ۹۴۲ق؛ ۱۱۸گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۶۴]

● **ضمة القبر** / کلام و اعتقادات / عربی

ḍammat-ul qabr

ناشناخته:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۲/۲عکسی

بی‌کا، بی‌تا؛۹۱ص(۱-۹۱) [عکسی ف: ۴ - ۱۲۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۱/۲

آغاز: بسمله. حمدله. و صلواته علی رسوله الأمین و آله. اعتقاد ضمة القبر للمؤمن حقاً و لمن لاذنب علیه لعدم تکلیفه مناقض لاعتقاد عدل الله عزوجل لأن أصل عدل الله تعالی فی العقول السلیمة؛ **انجام:** اطلاق هذا الخبر المروی کذلک حیث ناقضة معاضد بمراعات عدل الله کما قرره النظر و الحمدلله و صلواته علی نبیه المختار و علی آله الأبرار و سلم تسلیماً دائماً أبدا.

نسخه اصل: کتابخانه امبروزیانا، میلان، ایتالیا. رساله کوتاهی است در چهار صفحه درباره فشار قبر، عجالتاً مؤلف رساله شناخته نشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۵۳ق، ۳ص (۹۱-۹۳)، ۱۹ سطر [عکسی ف: ۳ - ۲۰۴]

← ضمیر ﴾ الرمل

← الضمیر ﴾ کتاب فی الضمیر

← الضمیر ﴾ مقالة فی الضمیر

● **الضمیر** / کیمیا / عربی

aḍ-ḍamīr

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

آن‌چنان‌که خود مؤلف در متن بیان داشته کتاب حاضر جامع کل علم صنعت است و می‌توان بدان عمل کرد و هر عملی از اعمال صنعت (کیمیا) را می‌توان در این کتاب یافت. در مباحث کتاب اقوالی از سقراط نقل شده است. نام کتاب بر فراز آن در نسخه نوشته شده و تأیید صحت چنین نامی نیاز به تحقیق بیشتری دارد.

شرح و حواشی:

۱- کتاب الضمیر (منتخب)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۶۹/۱۳

فی کتاب الضمیر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ ذیقعده ۹۱۳ق، جا: ظفار؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۱ سطر [ف: ۵ - ۲۹۵]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۷۳/۱۴

آغاز: بسمله، خذ زاجا مصفا اجود ما تقدر علیه و احسن واجد سحقه و اطنجه بالماء؛ **انجام:** فالحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد ... کانه السماوی انشاء الله تعالی فالق علی الزیبق فانه یکون ذهبا احمر.

کا: محمد عبد اللطیف، تا: ۱۳۲۸ق؛ کاغذ: هندی، جلد: پلاستیک ابری، ۱۲گ (۷۸پ-۸۹)، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم[ف: ۱۲ - ۳۲۵]

● **ضمیر الفاعل** / گوناگون / عربی
ḍamīr-ul fā‘il

احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ – ۱۲۴۱ ؟ قمری
ahsā’ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۴۷
بی‌کا، بی‌تا؛ درضمن کشکول آمده [ف: ۳ – ۹۷]

● **ضمیر المعنی** / لغت / فارسی
zamīr-ul ma‘nī

فضل علی
fazl ‘alī

توضیح لغت‌ها و ترجمه آیات و روایاتی است که در کتاب «وقایع نعمت خان عالی» آمده است بعضاً به جهات ادبی نیز پرداخته است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۶۵/۳
آغاز: بعد حمد و سپاس رب الجان و الناس، و نعت حضرت سرور کاینات مفخر موجودات احمد مجتبی و محمد مصطفی صلی الله علیه و آله وسلم؛ **انجام:** غلام همت آن عارفان باکرمم ×× که یک صواب ببینند و صد خطا بخشند
خط: شکسته نستعلیق، کا: سید حسین علی موسوی، تا: ۲۷ شوال ۱۲۰۶ق (۱۲۶۰ظ)؛ ۳۹گ (۸۳ر–۱۲۱پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۱۸۳]

← ضمیر و خبی ﹥ استخراج ضمیر

● **ضمیر و خبی** / کیمیا / فارسی
zamīr va xabī

مقاله هشتم کتابی بزرگتر است، در بیست «باب»: ۱. در خطا که در مسایل افتد؛ ۲. در مدت اندیشه کردن؛ ۳. باشدن و بقای دلیل مسئله؛ ۴. از یک طالع چند کس سخن شاید گفتن؛ ۵. بیرون آوردن مستولی بر مسئله؛ ... ۲۰. مقدمه و مثال چنین بیرون آوردن، جوهر شناختن، طعم و رنگ و بوی نعمت ...

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۸/۶-عکسی
آغاز: مقاله هشتم فی الضمیر و الخبی. این ضمیر سخت نیکو و طرفه است، و اندرین نوع بسیار تصنیف کرده اند، و از همه مشبع تر مسایل قطرانی است که هر چه یافت جمع کرده، و هر فصل از چند وجه بگوید. اما منهم بر طریق اختصار نتوان گفتن. و بدانکه خواص و عوام را بدین منفعت بسیار بود
اصل نسخه: کتابخانه شخصی اصغر مهدوی، ش ۳۰۶ (نشریه، ۱۰۸/۲)؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۰۸۷ق؛ ۹گ (۱۱۳–۱۲۱)
[عکسی ف: ۲ – ۱۸۷]

● **ضمیم عشرت** / ادبیات / اردو
zamīm-e ‘ešrat

عشرت لکهنوی، تاج الدین
‘ešrat-e lakahnavī, tāj-od-dīn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۲۷
آغاز: بسمله، ده کون شی هی حس مین نه تیرا ظهورتها پوشیده شرهین خیر تو ظلمت مین نورتها؛ **انجام:** عشرت کرول گا اس رخ و گیسو سی ارتباط ...
خط: نستعلیق جلی، بی‌کا، تا: ۱۳۶۰ق؛ افتادگی: انجام؛ قطع: جانمازی [رایانه]

● **ضمیمه** / تجوید / فارسی
zamīme

ناشناخته:
۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۴۰/۱
انجام: که ما بعد حروف چند امد و حرفی ما قبل ساکن الحمدلله علی توفیق
بابی در ترتیب ورود و نزول سور شریفه قران فایده در بیان اثبات نون در بعض آیات، ذکر عدد و آیات مبارکه قران، فایده در تعداد حروف قران، سه فصل در ابدال و ادغام حروف؛ خط: نستعلیق، کا: فتح علی بن سید عنایت الله خان رضوی بهکری عرف کهندار، تا: قرن ۱۲؛ واقف: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ ۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲۳ – ۱۴۲]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۰۲/۲
خط: مختلف، کا: علی اکبر، تا: قرن ۱۳؛ ضمن برگ انتهای رساله، یادداشتی در فضیلت قاری قران؛ واقف: بیگم عقیلی، خرداد ۱۳۷۱؛ ۱۰۴گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۳ – ۳۳]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۴۱/۱
انجام: من عینه هکذا فی تصویرات و الله اعلم
ضمن ۱۱ برگ آخر نسخه برخی یادداشتها در تجوید: الف: مواضع وقف به فارسی و خلاف قراء در آن، در بیان خلاف قراء در مدات، در بیان موانقات وقف، در این قسمت از شیخ ناصرالدین محمد قاری هروی (قرن ۱۱ ق) صاحب رساله معانقات با دعاء «قدس سره» یاد کرده، منظومه در بیان وقوف (م، وقف لازم ست مگدر ازو ×× گر گذشتی خوف کفر است اندرو)، منظومه در بیان احکام وقوف و یادداشتهای دیگر در مباحث وقف؛ خط: نستعلیق خوانا، بی‌کا، تا: ۲۶ ربیع الثانی۱۲۲۵ق؛ واقف: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج زرشکی، ۱۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲۳ – ۱۸۱]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۴۶/۱

انجام: میان همه در چشم من تو می‌آیی و عوام نمیدانند که چه

آخر رساله ضمن ۹ برگ گفتاری است به فارسی درباره روح و نفس و تاویل آیه و ایاتنا فی الفاق و گفتاری متفرقه عرفانی به قارسی و سوال و جواب اعرابی با پیامبر اکرم (ص)؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: مقوا، ۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۲۰۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۷۴/۱

خط: نسخ، کا: آقا بابا بن کربلایی مهدی، تا: چهارشنبه ۱۲ شعبان ۱۲۸۲ق؛ ضمن ۱۹ برگ آخر نسخه رساله «سلك البیان» کتابت شده و در آخر نسخه ضمن ۲ صفحه به خط مغایر محمد حسین اطمینانی در ۱۸ رمضان ۱۳۴۸ سوال و جواب به روایت امام جواد (ع) با جوهر آبی کتابت شده؛ واقف: ابوالقاسم رازانی، مهر ۱۳۵۶؛ ۲۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۳ - ۱۷۳]

● **ضمیمة اللطیفة** / لغت / فارسی

zamīmat-ol latīfa

عبدالمجید

'abd-ol-majīd

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۵/۲

آغاز: ... مقدمه در بیان زیادة شریفه اول اینکه اکثرجا لغات عربیه با الفاظ غریبه فارسیه مفسر گشته و برای حل آن به تجسس و تفحص فرهنگ ها حاجت می‌افتاد ... باب الهمزة، فصل الهمزة، اباءة؛ **انجام:** قلزم سیف عمر ابن معدیکرب و شهریست ما بین مصر ... و با عانت برادرم مولوی عبدالله و مولوی بدیع الدین مولوی قدرت الله و منشی عبد العلی و منشی علیم الدین با تمام رسید و لله ولی التوفیق

خط: نسخ، کا: ابوالحسن شرف شوشتری، تا: ۱۲۶۵ق؛ کاغذ: هندی، ۵۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳ - ۹۴۵]

● **ضمیمة المنیرة = شمس المنیر** / کیمیا / عربی

ḍamīmat-ul munīra = šams-ul munīr

ابن عماد، احمد

ebn-e 'emād, ahmad

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۳/۳

آغاز: بسمله. الحمدلله علی آلائه و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله الطیبین؛ **انجام:** ما شاء الله کان و ما لم یشاء لم یکن، تم النسخه الشریفه ... ابوطالب بن شیخ بهرام

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، قطع: رقعی [رایانه]

← الضوء ← حد الجسم

● **الضوء (مقالة فی)** / طبیعیات / عربی

aḍ-ḍaw' (mq.-un fī)

ابن هیثم، حسن بن حسن، ۳۵۴ - ۴۳۰ قمری

ebn-e heysam, hasan ebn-e hasan (966 - 1039)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۳۰/۴

آغاز: قول الحسن بن الحسین بن الهیثم فی الضوء الکلام فی ماهیة الضوء من العلوم الطبیعیة و الکلام فی کیفیة اشراق الضوء محتاج الی العلوم التعلیمیة من اجل الخطوط التی یمتد علیها الاضواء.؛ **انجام:** و الذی احدث الزاویة الصغری هو اشد شفیفا و هذه المعانی هی جمیع المعانی التی بیناها فی هذه المقاله و هذا حین یختم هذه المقالة.

خط: نسخ هندوستان، بی‌کا، بی‌تا؛ با اشکال هندسی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۶۹پ-۸۰پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۱۰۵]

● **الضوء الازهر فی شرح النور الازهر فی کشف سر القضاء و القدر** / کلام و اعتقادات / عربی

aḍ-ḍaw'-ul azhar fī š.-in nūr-il azhar fī kašf-u sirr-il qaḍā' wa-l qadar

پورونی، علی بن احمد، ق۹ قمری

pūrūnī, 'alī ebn-e ahmad (- 15c)

وابسته به: النور الازهر فی کشف سر القضاء و القدر؛ پورونی، علی بن احمد (-۹)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۲ محرم ۸۳۵ق

رساله‌ای است در تکمیل مبحث قضا و قدر علی بن محمد پورونی، در هفت «فصل».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۴۰/۹

آغاز: بسمله. حمدله. و الصلاة و السلام علی سید المرسلین محمد و آله و صحبه اجمعین. و لنظم الیه فصولا لتکمیل الابحاث. الفصل الاول فی بیان ایجاد الافعال لله تعالی؛ **انجام:** و بمحض منه کرمه انه ارحم الراحمین. قد فرغ من تألیفه ... علی بن احمد بن احمد ... بمحمد و آله اجمعین صلوات الله و سلامه علیهم الی ابد الابدین. یوم الاحد الثانی من محرم ۸۳۵ خمس و ثلاثین و ثمانمایة من الهجرة علی صاحبها افضل الصلوات و التحیة (قد فرغت من کتابة ... ۱۳۰۵).

در فهرست باعنوان تکملة القضاء القدر معرفی شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۳ جمادی الاول ۱۳۰۵ق؛ ۷ص (۱۰۴-۱۱۰)، ۱۹ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۲۶۲]

← الضوء الاظهر لاشاعة أشعة النور الازهر ← القضاء و القدر

● **ضوء الانوار** / فضایل و مناقب / عربی

ḍaw’-ul anwār

علی مراد

‘alī morād

در فضایل ائمه

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۰۵/۲

آغاز: بسمله ... و بعد یقول العبد المسکین علی المدعو بالمراد؛ **انجام:** ان الانسان لظلوم للنعمة لایشکرها کفار یکفرها (کذا)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج آلبالویی، ۶۳گ (۶۶-۱۲۸)، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳ - ۹۵۱]

● **ضوء البصر** / فضایل و مناقب / عربی

ḍaw’-ul baṣar

معلم شاهمیرزادی، محمد حسن بن ابی طالب، ق۱۳ قمری

mo‘allem šāhmīrzādī, mohammad hasan ebn-e abī-tāleb (- 19c)

احادیث پراکنده‌ای است در بعضی از فضایل و مناقب حضرات معصومین علیهم السلام و مخصوصاً فضایل حضرات امیر المؤمنین علیه السلام، با عناوین «ضوء، ضوء» با حذف اسناد احادیث و بدون تنظیم و ترتیب مخصوص و گاهی به نام منابعی که از آنها حدیث نقل شده تصریح می‌شود.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۶

آغاز: الحمدلله ناظم الدر المنثور و قاسم لؤلؤ البحور و الصلاة کنوز علی نور علی محمد قبلة الدهور و آله انوار الصدور؛ **انجام:** ان فینا قول الله عزوجل ما اصاب من مصیبة فی الارض و لا فی انفسکم الا فی کتاب من قبل ان نبرأها ان ذلک علی الله یسیر

خط: نسخ، کا: محمد فلاورجانی، تا: ۷ ربیع الاول ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۴-۱۹۳]

● **ضوء الساری الی معرفة رؤیة الباری** / کلام و اعتقادات / عربی

ḍaw’-us sārī ilā ma‘rifat-i ru’yat-il bārī

ابوشامه، عبدالرحمن بن اسماعیل، ۵۹۹ – ۶۶۵ قمری

abū-šāme, ‘abd-or-rahmān ebn-e esmā‘īl (1203 - 1267)

در دفاع از عقیده اهل سنت درباره رؤیت خداوند در آخرت و تفسیر آیات و روایات مربوط به آن.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۱/۳

آغاز: بسمله. و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم الحمدلله الواحد القهار العزیز الغفار مصرف الاقدار و خالق الاسماع و الأبصار

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۳۰۷؛ خط: نسخ، کا: علی بن ایوب مقدسی، تا: ربیع الاول ۷۰۶ق، جا: دمشق؛ در پایان رساله کاتب نگاشته: «بلغ بالأصل فصح بحمدالله» سپس صورت بلاغ و سماع کتاب بر مؤلف را در تاریخ ۶۶۳ق از روی نسخه اصل نقل کرده؛ ۶گ (۱۱۰-۱۵۵)، ۱۸سطر [عکسی ف: ۳ - ۲۵۳]

● **الضوء الساری لمعرفة خبر تمیم الداری** / داستان /عربی

aḍ-ḍaw’-us sārī li-ma‘rifat-i xabar-i tamīm ad-dārī

مقریزی، احمد بن علی، ۷۶۶؟ – ۸۴۵ قمری

maqrīzī, ahmad ebn-e ‘alī (1365 - 1442)

چاپ: بیروت، دار الاعتصام، محقق: محمد احمد عاشور، چاپ اول، ۱۷۵ص، ۱۳۹۱ق.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۶۴/۱۴

آغاز: بسمله و به استعین و هو نعم المعین والحمد لله علی نعمائه ... و بعد فهذه مقاله و جیزة و تحفة سنیة عزیزة سمیتها الضوء الساری لمعرفة تمیم الداری؛ **انجام:** بطریق شرعی ام لا الله اعلم

خط: نسخ عربی، کا: محمد بن احمد قاضی، تا: شنبه ۳۰ ربیع الاول ۱۰۴۲ق؛ ۱۶گ (۲۵۵ر–۲۷۰پ) [ف: ۱۰ - ۱۷۱۰]

← ضوء السقط > شرح سقط الزند
← ضوء سقط الزند > شرح سقط الزند

● **ضوء الشهاب** / شرح حدیث / عربی

ḍaw’-uš šahāb

حکیمی، محمد بن اسعد، ۴۸۴ – ۵۶۷ قمری

hakīmī, mohammad ebn-e as‘ad (1092 - 1172)

وابسته به: شهاب الاخبار فی الحکم و الامثال و الآداب؛ قضاعی، محمد بن سلامه (–۴۵۴)

در شرح شهاب الاخبار قضاعی؛ راوی احادیث در پایان هر بندی هست. یا این‌که شارح حنفی است در شرح «من خلف علی یمین فرای خیرا منها فلیکفر عن یمینه ثم لیفعل الذی هو خیر» از «مذهب اهل البیت علیهم السلام» یاد می‌کند و در همه جا از علی (ع) به «امیرالمؤمنین» تعبیر می‌نماید.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۳۱

آغاز: من لم یتغن بالقرآن فلیس منا ای من لم یستغن به و یقتبس من نوره و لا یرید به الغناء و ترجیع الصوت ... و راوی الحدیث انس بن مالک رحمة الله علیه. قوله ص الایمان بالقدر یذهب الهم و الحزن اصل القدر تبیین کمیة الشیء و یقال فیه القدر ... و راوی الحدیث ابو هریره؛ **انجام:** الباب السابع عشر و هو باب الدعاء قوله ص اللهم انی اعوذبک من علم لا ینفع و قلب لا یخشع ... کالصخرة التی لاعتبار بها.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: لطف الله؛ ۲۲۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۸]

● **ضوء الشهاب** / حدیث / عربی

ḍaw'-uš šahāb

مختصری است از کتاب «شهاب الأخبار» قاضی قضاعی. در برگ آخر کتاب چنین آمده و شاید شرحی بر کتاب شهاب الاخبار باشد که باید دقت شود.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۷۳/۹

آغاز: عن وهب بن جابر قال اتی رجل عند عبدالله بن عمرو بن العاصی فقال انی ارید أن اقیم هذاالشهر صامتا عند بیت المقدس؛ **انجام:** من فضح الصبح و افضح اذا ابدأ و الافضخ الابیض و لیس بالشدید البیاض، تم الکتاب.

خط: نسخ، کا: محمد بن یوسف امامی، تا: غره محرم ۸۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ (۱۴۰-۱۵۴)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۸۰]

● **ضوء الشهاب فی شرح الشهاب = شرح شهاب الاخبار** / شرح حدیث / عربی

ḍaw'-uš šahāb fī š.-iš šahāb = š.-u šahāb-il axbār

راوندی کاشانی، فضل الله بن علی، ۴۸۳ - ۵۷۲؟ قمری

rāvandī kāšānī, fazl-ol-lāh ebn-e 'alī (1091 - 1177)

وابسته به: شهاب الاخبار فی الحکم و الامثال و الآداب؛ قضاعی، محمد بن سلامه (-۴۵۴)

این شرح بسیار مورد تمجید علمای شرح الحدیث قرار گرفته و بر خلاف شرح معاصر خویش قطب راوندی بسیار مورد استفاده است. در آن از شیخ طوسی و سید مرتضی یاد شده است.

چاپ: توسط دار الحدیث در قم به سال ۱۳۸۹ش چاپ شده

[فهرست منتجب الدین ص ۱۰؛ دنا ۲۵۱/۷ (۵ نسخه)؛ الذریعة ۱۲۰/۱۵؛ معجم المؤلفین ۷۵/۸ و ۴۱۱/۱۳؛ اعیان الشیعة ۲۹۶/۲؛ امل الامل ش ۶۳۲؛ ریحانة الادب ۵۰۷/۲؛ جامع الرواة ۹/۲؛ تاریخ کاشان ضرابی چاپ دوم ص ۲۷۹ و ۵۰۶؛ معجم المؤلفین ۵۷/۸؛ کشف الظنون ۷۴/۲ و ۱۰۶۷/۲]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۹۶

آغاز: قال فدخل فی اوصافه الکاف الا ان یقال نعنی عن الکاف الشبیه یقال کرم یکرم کرما؛ **انجام:** (اللهم انی اسئلک عیشة سویة و میتة نقیة) و یروی بقیة (و مردا غیر مجز و لا فاضح) بینا ان الفعلة للمرة و الفعلة للهیئة کالجلسه و الرکبة عیشة ای عیشا مستوبا مستقیما سلیما ... لئلا یاخذ علی من خطر فیه و الله تعالی بمنه و فضله ینتفعنا بما جمعنا و یوفقنا للعمل بما فیه محبته و رضاه انه القادر علیه و هو ذوالفضل و الکرم و المنعم علینا بضروب النعم (و وقع الفراغ من تحریره فی شوال سنة ستعین و خمسمائة).

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ گویا از روی نسخه مورخ شوال ۵۶۰؛ ۲۳۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۱×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۸۴/۳

آغاز: لنا فیما یقربنا من طاعته و یزلفنا الی مرضاته بفضله و رحمته ... قال القاضی ابوعبدالله محمد بن سلامة بن جعفر بن علی القضاعی الحمدلله القادر الفرد الحکیم الفاطر الصمد ... الحمدلله الحمد رضا فعل الفاعل و الشکر الاعتراف بنعمة المنعم مع ضرب من التعظیم یقال حمدته علی شجاعته؛ **انجام:** من خاف الله خوف الله منه کل شی و من لم یخف الله خوفه الله من کل شی بینا ان الخوف من باب الظن و هو الظن لفوات منفعة ... و لهذا یقال فیه کرم الله وجه لانه کرم وجهه ان یضعه لغیر الله من.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ از روی نسخه‌ای ناقص الطرفین کتابت شده؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۶۷گ (۳۲پ-۱۹۸پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۰ - ۲۳۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۰

آغاز: ان فیما یقربنا من طاعته و یزلفنا الی مرضاته بفضله و رحمة؛ **انجام:** و لهذا یقال فیه کرم الله وجهه لانه کرم وجهه ان یضعه لغیر الله من.

کا: عباسقلی تهرانی، تا: ۱۳۱۹ق؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۴۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۷۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۳۵۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۴

آغاز: الباب السابع عشر و هو باب الدعاء اللهم انی اعوذ بک من علم لا ینفع و قلب لا یخشع و دعاء لایسمع ... تعوذ علیه و آله السلام بالله تعالی من العلم الذی لا ینفع

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۷۶۲. تنها شرح باب ۱۷ از شهاب الاخبار (= باب الدعا) در نسخه موجود است و تاریخ سه‌شنبه ۲۰ جمادی الآخره ۵۵۲ در آخر نسخه آمده که ممکن است تاریخ تألیف باشد؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵گ (۱۷۴-۱۸۸) [عکسی ف: ۳ - ۱۸۱]

● **ضوء الصباح فی شرح شواهد الصحاح** / ادبیات / عربی

ḍaw'-uṣ ṣabāḥ fī š.-i šawāhed-iṣ ṣiḥāḥ

لاهیجانی، یوسف بن محمد

lāhījānī, yūsof ebn-e mohammad

اهدا به: فتحعلی شاه

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۸۴/۲

آغاز: بسمله. الحمدلله حمدا لاانقطاع له. و لیس احسانه ... اما بعد فیقول ضیاء الدین ابوالفضائل ذو الریاستین یوسف بن محمد اللاهیجانی؛ **انجام:** فائدة و لا قلیل مخل. هذا آخر ما کتبت من کتاب ضوء الصباح فی شرح شواهد الصحاح. و الحمدلله اولا و

آخرا ... قد فرغت لثالث خلون من (ربیع الاول ۱۲۷۴) ...
خط: نسخ خوش، کا: حسین بن محمد تقی تبریزی، تا: ۳ جمادی الثانی ۱۲۸۴ق، جا: شیراز؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، ۳۰ سطر [ف: ۹ – ۱۱۸]

● **ضوء الصبح المسفر و جنی الدوح المثمر** / ادبیات / عربی

ḍaw'-uṣ ṣubḥ-il musfir wa jany-ad dawḥ-il muṯmir

قلقشندی، احمد بن علی، ۷۵۶ – ۸۲۱ قمری

qalqašandī, ahmad ebn-e 'alī (1356 - 1419)

قلقشندی که از ادیبان زمان بوده و پیش‌تر کتاب «صبح الاعشی» در صناعة انشاء را نگاشته بر آن می‌شود که آن را مختصر کند و اختصار آن را در دسترس عموم قرار دهد، پس او این کتاب را در یک «مقدمه» و ده «مقاله» و یک «خاتمه» می‌آورد: مقدمه: در آن مبادی که واجب است تقدیم آن بر خوض در کتابت انشاء در پنج باب؛ مقاله ۱. در آنچه کاتب بآن احتیاج دارد، در دو باب؛ ۲. در آنچه از احوال زمین و جغرافی به آن احتیاج است، در سه باب؛ ۳. در اموری که مکاتبات در آن مشترکند، در پنج باب؛ ۴. در مکاتبات پادشاهی و دوستانه در چهل باب؛ ۵. در دلالت بنابر اختلاف مراتب آن در شش باب؛ ۶. در قضایایی که در دیوان انشاءهای مختلف کتابت آن مرسوم و حاوی پنج باب؛ ۷. اقطاعات و تنوع آن در دو باب؛ ۸ ایمان و قسم‌هایی که باید خورده شود، در دو باب؛ ۹. عقد صلح، در شش باب؛ ۱۰. فنون کتابت در دو باب؛ خاتمه: در ذکر متعلق بدیوان انشاء در پنج باب.

چاپ: مصر، مطبوعات الواعظ، ۴۸۲ص، ۱۳۲۴ق.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۲۲

آغاز: بسمله، صلی الله و سلم علی سیدنا محمد و اله و صحبه، الحمد لله جاعل ضوء الصبح غرة نهاره؛ **انجام:** و جماعة اهل طاعتکم اجمعین و بعد ذلک فان کیت و کیت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۱ق؛ مجدول؛ کاغذ: کشمیری، ۳۳۰گ، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۹ – ۱۱۵]

● **الضوء اللامع لاهل القرن التاسع** / رجال / عربی

aḍ-ḍaw'-ul lāmi' li-ahl-il qarn-it tāsi'

سخاوی، محمد بن عبدالرحمن، ۸۳۱ – ۹۰۲ قمری

saxāvī, mohammad ebn-e 'abd-or-rahmān (1428 - 1497)

تاریخ مفصل و مشهوری است در دوازده مجلد که در آن اسامی و حالات شخصیت‌های معروف از جمله دانشمندان، قاضیان، راویان، شاعران، پادشاهان و دیگر زمامداران کشورهای مختلف اسلامی و گاهی غیر اسلامی و همچنین زنان به ترتیب حروف هجا از سال ۸۰۱ تا ۹۰۰ آمده است.

جلال الدین سیوطی مقاله ای موسوم به «الکافی تاریخ السخاوی» بر رد آن نوشته و اشکالات زیادی بر او وارد ساخته است.

چاپ: قاهره، مکتبة حسام الدین القدسی، ۱۳۵۳ق، ۱۲ج [دنا ۲۵۱/۷]

شرح و حواشی:

۱– القبس الحاوی لغرر ضوء السخاوی؛ حلبی، زین العابدین

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۹۳

آغاز: بسمله، [و] صلی الله علی سید محمد و آله ... الحمدلله جامع الشتات و رافع من ساقی الحیاة و بعد الممات و مقیل المقبل علی الاکثر من الطاعات؛ **انجام:** ایوب ... ممن سمع من لفظ شیخنا فی البخاری و لعله ابن ابراهیم ...

جلد اول؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، در سه برگ آغاز نسخه: دستخط مؤلف که نام خود و کتاب را نوشته و این نسخه را بخش اول از نسخه‌های پنجگانه آن معرفی کرده است (الخمس الاول من کتاب الضوء اللامع)، نامه‌ای که یحیی بن حسن بن اسحاق حفظه الله به همراه قصیده‌ای نوشته و قصیده شیخ هبة الله دمشقی، یادداشتی از شاگرد مؤلف محمد المدعو به جار الله بن عبدالعزیز بن فهد هاشمی مکی (پسر کاتب) که اضافاتی بر کتاب در حاشیه افزوده و آنها را با کلمه «اقول» متمایز کرده در اول ربیع الاول ۹۴۹ق در مکه مشرفه، وی آرزو می‌کند که روزی بتواند این یادداشت‌ها را در کتابی تدوین کند؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: دولت آبادی، ۲۷۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۸ – ۲۵۷] و [ف: ۲۷– ۱۱۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۴۳

آغاز: بسمله، الحمد (کذا) صلی الله علی سیدنا ... حرف الباء الموحدة.بابی سنقر بن شاه رخ بن تیمور لنگ صاحب مملکة کرمان واخو محمد الآتی؛ **انجام:** فیمن سمع من شیخنا فی امالیه القدیمة واظنه و هم فی قوله و یدعی بل هو عبدالوهاب ابن الفخر عبدالغنی و قد تقدم آخر المجلد الثانی ... علی ید مؤلفه ...

جزء دوم. از «حرف الباء» تا پایان «حرف العین»؛ خط: نسخ، کا: ابی الخیر و ابی فارس عبدالعزیز بن عمر بن محمد بن فهد هاشمی میک شافعی از روی خط مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۱۶ رجب ۸۹۷ق، جا: منزل سلفنا الشهیر بالقرب من باب زیاده دار الندوه احد ابواب المسجد الحرام؛ مصحح، کاتب در پایان از مؤلف با این عبارت یاد می‌کند: «شیخنا شیخ الامام العلامة الحافظ المورخ شیخ الاسلام شمس الدین محمد بن عبدالرحمن بن محمد بن ابی بکر السخاوی القاهری الشافعی ادام الله بقائه»، با بلاغ قرائت و مقابله این نسخه و مجلدات قبلی آن که به خط مؤلف است ولی دو سطر بر اثر فرسودگی از بین رفته و دقیقاً نمی‌توان رقم آن را خواند. اما کاملا شبیه یادداشت صفحه آغازین کتاب به خط سخاوی است، یادداشتی از محمد المدعو جار الله بن عبدالعزیر بن

عمر بن محمد بن فهد هاشمی مکی شافعی که در ابتدای ربیع الاول ۴۹۴ق نوشته و تصریح کرده که در حواشی نسخه تکمله بعضی از تراجم و اتفاقاتی که بعد از مؤلف افتاده را اضافه کرده، در همان صفحه مؤلف نام خود و کتاب را به خط خودش نوشته و تصریح کرده که این نسخه بخش پنجم کتاب است: «الخمس الثانی من کتاب الضوء اللامع لاهل القرن التاسع للفقیر الی العفو و الستر و الصفح و الغفران السخاوی محمد بن عبدالرحمن الشافعی ختم الله له و لا حبائه بالحسنی ...»؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج فرنگی، ۲۰۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۲۵۹] و [ف: ۲۷-۲۰۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۲۸

آغاز: بسمله، صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم تسلیما عتیق بن عتیق بن قاسم ابوبکر الکلاعی خطب غرناطه و نحویها. مات فی ثانی عشرین ذی القعده سنة اثنتی و خمسین. ارخه ابن عزم؛ **انجام:** محمد بن جوهر المدبر فی الجیش مات فی رمضان سنة ست و ثلاثین بحلب ارخه شیخنا مات فی انبایه (کذا)

بخش سوم کتاب. از حرف «عین» تا «محمد بن جوهر»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج عنابی، ۳۰۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸× ۲۶سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۲۶۰] و [ف: ۲۷-۲۰۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۳۵

آغاز: بسمله، و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم تسلیما محمد بن حاجی بن احمد الشمس بن خواجا شهاب الدین ابن الشهاب الهرموزی الاصل المکی الحنفی. سمع منی؛ **انجام:** محمد بن موسی بن عمر بن عوض بن عطیة بن احمد بن محمد بن عبدالرحمن الازهری المصری ... و الالفیة لابن مالک و جزء محمد بن مخلد

بخش چهارم کتاب. از «محمد بن احمد» تا «محمد بن موسی»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ یادداشت احمد بن عبدالرحمن در ۹۶۱ق؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوا رویه مشمع آبی، ۳۱۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۲۶۰] و [ف: ۷-۲۰۱]

● ضوء اللمعات = شرح لمعات / عرفان و تصوف / فارسی

zaw'-ol loma'āt = š.-e loma'āt

ترکه اصفهانی، علی بن محمد، - ۸۳۶ ؟ قمری

torke esfahānī , ‹'alī ebn-e mohammad (- 1433)

وابسته به: لمعات؛ عراقی، ابراهیم بن بزرگمهر (۶۱۰-۶۸۸)

تاریخ تألیف: ۸۱۵ق

گزارشی است بر «لمعات» عراقی، در ۲۸ «لمعه».

آغاز ۱: بسمله: و به ثقتی. سپاس و ستایش پروردگاری را که پرتوی از لمعات جلالش آفتاب جمال خاتمی را از مشرق آدمی تابان ساخت

آغاز ۲: شاهراه کمال آفرینش و جویندگان گوهر دانش و بینش ... آغاز متن: الحمد لله الذی ... یعنی سپاس خدای را که روشن گردانید ذات و حقیقت

انجام: مشکل همه اینست که ما مشکل خود را گفتن نتوانیم و نهفتن نتوانیم تم ضوء اللمعات بالتماس الطلبة و غیر ذلک من الاشارات بتوفیق الله مفیض الکمالات.

چاپ: در چهارده رساله فارسی از صاین الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی، به کوشش علی موسوی بهبهانی و ابراهیم دیباجی (تهران، تقی شریف رضایی: ۱۳۵۱)

[نسخه‌های منزوی ۱۲۷۳/۲؛ دنا ۲۵۱/۷ (۸ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۶۳۱/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۲۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** تم ضوء اللمعات بالتماس الطلبة ... فی شهور سنه ۸۱۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸-۸۴۱ق؛ تملک: محمد حسین حسینی در تبریز سنه ۱۰۱۶ق؛ مهر: «عبده علی نوری ۱۱۹۶ هـ» (بیضی)؛ ۶ص (۱۴۸-۱۵۳)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲ - ۲۳۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۲/۲۲-ف

در فهرست به اشتباه از کمال خوارزمی دانسته شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ جمادی الاول ۸۵۱ق، جا: ابرقوه؛ ۱۸گ (۳۳۵-۳۵۲)، ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۷۸]

۳. تهران؛ باقر رقت (ترقی)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

کا: عبدالقادر بن محمد بن افضل خراسانی، تا: ۱۶ جمادی الثانی ۹۰۱ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۲۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۵۸/۳

خط: نستعلیق، کا: مرتضی بن محمد حسینی، تا: نزدیک به پایان جمادی الاول ۱۰۴۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۳۵ص (۱۵۳-۱۸۷)، ۱۷ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۰۹]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۱۴/۳-ف

نسخه اصل: کتابخانه سعید نفیسی، ش ۳۶۰؛ خط: نستعلیق، کا: مرتضی بن محمد حسینی، تا: ۱۰۸۴ق [فیلمها ف: ۱ - ۷۳۴]

۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲۶/۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** مشکل همه اینست که ما مشکل خود را گفتن نتوانیم و نهفتن نتوانیم تم ضوء اللمعات بالتماس الطلبة و غیر ذلک من الاشارات بتوفیق الله مفیض الکمالات.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۸ق [ف: ۳ - ۵۰]

۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۲۴/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** اگر دهان برهم می‌نهد و در اندرون می‌گیرد از کربت و اندوه این هلاک می‌گردد، بیت: مشکل همه این است که ما مشکل خود را ×× گفتن نتوانیم و نهفتن نتوانیم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۲ق؛ درهامش صفحات، با علامت بلاغ؛ ۴۰گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۸]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۲۱-۱۹/۱۵۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** هرنا حفاظ که یحرفون الکلم عن مواضعه ویراون الناس فلا یذکرون الله الا قلیلا ا زحال ایشان خبر می‌دهد محفوظ مانند ان شاء الله تعالی.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۸۷ق؛ ابتداء نسخه ترجیع‌بندی از هاتف و در آخر نسخه قصاید و غزلیات و ترجیع‌بندهایی از عراقی، مغربی و عطار؛ تملک: میرزا حسن بن محمد جعفر؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱۰گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۵ – ۲۸۲۸]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۲۹/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۰/۷سم [ف: ۷ – ۱۵۳]

● ضوء المصباح = شرح المصباح / نحو / عربی

ḍaw'-ul miṣbāḥ = š.-ul miṣbāḥ

تاج الدین اسفراینی، محمد بن محمد، – ۶۸۴ قمری

tāj-od-dīn esfarāyenī, mohammad ebn-e mohammad (-1286)

وابسته به: المصباح فی النحو؛ مطرزی، ناصر بن عبدالسید (۵۳۸–۶۱۰)

ملخص شرح موسوم به «مفتاح» است بر «مصباح» ابوالفتح مطرزی خوارزمی معروف به خلیفه زمخشری. اسفراینی ابتدا مفتاح را بر شرح مصباح نوشته بود به اشارت «برهان الحق والدین حجة الاسلام و المسلمین قدوة العلماء المتبحرین علم الهدی استاد الدنیا» (مراد برهان الدین نسفی صاحب نکاة است) آن را از کتاب مذکور تلخیص نموده است. مصباح مشتمل بر پنج «باب» می‌باشد: ۱. اصطلاحات نحویه؛ ۲. عوامل لفظیه قیاسیه؛ ۳. عوامل لفظیه سماعیه؛ ۴. عوامل معنویه؛ ۵. فصولی چند در مطالب راجعه به عربیت (در این فصل از معرفه، نکره، تذکیر، تأنیث، توابع پنج‌گانه، اعراب اصلی و غیر اصلی، اضمار معمول و عامل و غیره بحث گردیده است).

آغاز: بسمله. ان احق ما یتوشح بذکره صدرالکتب و الدفاتر و یتوفر علی نشره السنة البادی و الحاضر حمدالله تعالی علی زواهر ایادیه ... آغاز کتاب پس از خطبه: بسمله اما بعد حمدالله اما کلمة فیها معنی الشرط فلذلک کانت الفاء لازمة لها قال سیبویه اما زید فمنطلق معناه الخ.

انجام: و هذا باب للاطناب فیه مجال لکنه یقضی الی الملال فاقتصرت علی هذا القدر فلیس الذی علی التشاف.

چاپ: هندوستان، لکنو، ۱۸۵۰م؛ معجم المطبوعات ص ۴۳۶

[دنا ۲۵۱/۷– ۲۵۳ (۳۷ نسخه)؛ دارالکتب ۱۳۰/۲؛ کشف الظنون ۱۷۰۸/۲؛ معجم المؤلفین ۱۸۰/۱۱؛ الاوقاف العامة موصل ۵۷/۲]

شرح و حواشی:

۱– شرح ضوء المصباح
۲– الایضاح لمشکلات خطبة شرح المصباح
۳– ترویح الارواح بترجمة خطبة شرح المصباح
۴– شرح ضوء المصباح = حاشیة ضوء المصباح
۵– درة النوء فی شرح خطبة الضوء؛ برهانی خوارزمی، رضی الدین
۶– شرح ابیات الضوء؛ اسماعیل بن علی

۱. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۸۵/۷
آغاز: وحلف لانک تقول امامک خیر من ورائک ... قوله و وسط الدار بالسکون قال جار الله العلامه الفرق بین وسط بالسکون و وسط بالتحریک ان وسط یکون ظرف؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۸۳ص (۲۲۵–۴۰۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۷سم [اوراق عتیق: ۱ – ۱۱۶]

۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۳
خط: نستعلیق مایل به نسخ، کا: محمد بن محمود بن علی مدعوبه سعید شادمانی، تا: ۷ صفر ۷۲۵ق؛ مصحح، محشی، در دو برگ آغازین نام کتاب و مؤلف به خط سید محمد علی روضاتی و اینکه کتاب را از کتابخانه سید مجتبی ابن صاحب روضات به قیمتی گزاف خریده؛ تملک: عبدالقادر بن محمد علی حسینی اردبیلی، محمد علی حسینی به سال ۱۰۹۰ در کرمان، سید محمد حسینی، بهاءالدین محمد عاملی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۱۸سم [ف: ۲ – ۴۶۰]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۸۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: آدم بن کشم فارص، تا: رجب ۷۴۰ق؛ محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن سیاه، ۹۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۱۷/۲سم [ف: ۱ – ۳۵۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن قالون ازلوی اکردری، تا: ۷۸۰ق، جا: صاروین؛ محشی با نشانه «هـ اصباح»؛ تملک: حسن بن عبدالکریم بحرانی کرزکانی در شعبان ۱۰۴۲؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۵۴گ، ۱۱سطر(۷×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ – ۱۸۶۳]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۳/۱
خط: نستعلیق، کا: محمد بن سعدالدین خوارزمی، تا: ۱۰ رمضان ۷۸۸ق؛ افتادگی: آغاز (در دیباچه)؛ محشی با نشان «هـ منه»، در برگ ۹۹ر تا ۱۰۴ر صورت مکتوب برهان الدین عدمی به امیر صاحب فخرالدین در تعزیت امیر عبدالمؤمن و اشعار عربی از صاحب بن عباد و اشعاری که مردی علوی به صاحب بن عباد نوشته بود و کتیبه نهر کوفه و کتیبه دیوار قبلی کوفه و اشعار فارسی از نزاری و رفیع الدین ابهری و غیاث الدین محمد بن رشید و شعر عربی ابوسعید رستمی و شعر فارسی مجدالدین بغدادی و شعری در هجو قاضی عمادالدین کاشی بعربی و هجو برخی صوفیان و اشعاری درباره ابن مقله و خطبه ای منظوم در وعظ و پراکنده‌های دیگر؛ کاغذ: سمرقندی، ۸۱گ (۹ر–۸۹پ)، ۲۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: – ۲۶۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۸۲۶ق؛ مصحح، محشی با نشان «عجدوانی»، «۱۲» و غیر آن، رکابه‌دار، یادداشت جلال الدین حسام لواسانی؛ تملک: شیخ مهدی بن علی اکبر؛ یادداشت حسین بن محمد بن کیان تهرانی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۴گ، ۱۵ سطر(۷×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۲ - ۱۷۴]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۳ شوال ۸۲۷ق (در این تاریخ شک داریم گرچه نسخه قدیم است)، محشی؛ ۱۷۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۴/۵سم [ف: ۲ - ۲۳۹]

۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۳۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عثمان بن مرشد غرشی، تا: ۸۳۵ق؛ محشی با نشان «سر، منه»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۱۳۷گ (۳۵پ-۱۷۱ر)، ۹ سطر(۸×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: - ۳۲۱]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۵۰/۲
آغاز: فانی خارج ان یعمل فی الظرف خارج و جعله منصوبا باما و ذلک لانهم اذا کانوا ممن یمنعون تقدیم معمول ان علیها؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۲۵ رمضان۸۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۴۳۰]

۱۰. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن کیاء حسنی، تا: آخر ذیقعده ۸۸۶ق؛ محشی؛ ۱۷۸گ، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۵۱]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۴۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۱ - ۴۹]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۸۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۲۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۸سم [ف: ۱۲ - ۲۴۸]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۵۱۱
آغاز: بالخیار ان شئت اعلمت اما و ان شئت اعلمت خارجا لعدم المانع؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: مصلحدین (کذا، مصلح الدین) الرومی، تا: شعبان ۹۵۶ق، جا: کولمجونه؛ افتادگی: آغاز (به قدر چهار ورق)؛ محشی؛ واقف: سید محمد باقر مولوی عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۹۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۴۹]

۱۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۱۵
آغاز: الحرکة التی لاتکون الا فی الاسم وهی الجر لا یقال ان الجر قد یدخل الفعل لو قوعه مضافاً الیه لا سماء الزمان نحو قولک یوم یقوم زید فیقوم؛ **انجام:** برابر
از «قوله والتنوین انما اختص لحوق التنوین ...» تا آخر. تذکر: نام کتاب و مؤلف به قرینه انجام نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه اوایل ذیحجه ۹۵۸ (۹۰۸)؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۱۲۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۲۳۹]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷۴
آغاز: قال الامام الاجل العلامة ناصرالدین ابوالمکارم المطرزی رحمه الله اما بعد حمدالله اما کلمة فیها معنی الشرط فلذلک کانت الفاء لازمة لها؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (خطبه آن را کاتب ننوشته)؛ محشی از حاج بابا طوسیوی و جامی و قاضی؛ واقف: سید محمد باقر مولوی عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: حنایی، ۹۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۴۸]

۱۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۸۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: ربیع الثانی قرن ۱۱، جا: مرعش مدرسه خاتونیه؛ تملک: اسعد بن احمد بن محمد بن سلیمان بن مصطفی بن علی صوجی در ۱۰۵۸؛ مجدول؛ جلد: تیماج سبز، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۸۳]

۱۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۳۶ - ج
آغاز: بان اراب ما ... من صدوعه و انفطر
حواشی دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (از دیباچه)؛ با شعرهایی به عربی و فارسی از ابوحنیفه و شافعی و دیگران؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سبز، ۲۱۳گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: - ۳۹۹]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۹۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: حاج سید محمد، ۱۳۰۹؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۴۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۴۷]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۱؛ محشی؛ مهر: کتابخانه «حوضه» عثمانی؛ واقف: حاج محمد مرزیقون، ۲۳ ربیع الاول۱۲۱۰ق، وقف مدرسه شفا؛ جلد: مقوا، ۲۷۸ص، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴۰/۳ - ۴۰]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** اسس الکلام علیه و هو قوله کونوا هودا.
تذکر: در فهرست ناشناس آمده و ضوء المصباح شرح مصباح المنیر و آن را از مطرزی دانسته که چند خطا صورت گرفته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سبز، ۲۰۷گ، ۱۵ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۷ - ۶۹]

۲۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۵۷

آغاز: برابر
بدون خطبه؛ خط: نستعليق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۱۱۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [نشریه: ۱۳ - ۱۴۳]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۲۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: قاسم بن محمد، تا: چهارشنبه جمادی الاول ۱۰۰۹ق؛ محشی، رکابه‌دار؛ جلد: مقوا، ۱۵۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳۱ - ۶۸]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۴۳/۱

بی دیباچه؛ خط: نسخ، کا: صالح بن جهان، تا: ۲۲ ذیحجه ۱۰۵۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۱۴گ (۱پ-۱۱۴ر)، ۱۹ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۳۲۸]

۲۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۰۴

آغاز: وهیهنا لم یحذف المضاف الیه فلم یبن وترک منصوبا علی الظرفیه والعامل فیه اما عند سیبویه وجمیع النحویین لانها لنیابتها عن الفعل تعمل فی الظروف خاصة؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده ناصح ۱۱۹۸» (مربع)؛ جلد: مقوا، ۱۱۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۸]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۱۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شبستری، محمود بن عبدالکریم، تا: ۱۰۶۶ق [رایانه]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۰۴۵

آغاز و انجام: برابر
کامل ولی بی دیباچه؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن صادیق، تا: اواخر ذیقعده ۱۰۷۹ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۱۲۵گ، ۱۵-۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۲۸۲]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۷۲

همان نسخه بالا [مؤید: ۲ - ۱۷۸]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۳۰

آغاز: لایتعدی بنفسها الی الاسماء نحو مررت بزید؛ **انجام:** عمل الیاء معها ابقاء علی سکونها و تغاد یا من ان یزیله.
از شرح اوایل باب اول شروع نموده به اواخر فصل رابع از باب خامس ختم می‌نماید؛ خط: نسخ زشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ این کتاب را به اشتباه در صدر نسخه حاشیه عصام الدین نوشته‌اند؛ واقف: فاضل خان؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۱۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۲ - ۲۴۹]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۴۸

آغاز و انجام: برابر
بدون دیباچه؛ خط: نسخ، کا: اچادبالی (کذا) بن خسرو، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، محشی؛ واقف: سید محمد باقر مولوی عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۱۴۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۲۵۰]

۲۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، محشی با نشان «شرح، قاضی، مفتاح، سروری، شرح لباب»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۵گ، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۶۰۸]

۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۱۱/۱-۱۳/۹۱

آغاز: فلم یبن وترک منصوبا علی الظرفیة والعامل فیه اما عند سیبویة وجمیع النحویین لانها لنیابتها عن الفعل تعمل فی الظروف خاصة؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: اسحاق بن بایزید، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۸۷گ، ۱۵-۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۸۲۸]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۹۶۶

آغاز: ان ما اتصل بها من الحروف ضمایر مسندة الیها؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: اورض (کذا) علی بن جان گلدی حاجی، تا: ۱۱۲۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، محشی؛ واقف: سید محمد باقر عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۹۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۲ - ۲۴۹]

۳۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۱۰۱

خط: نستعلیق بدخط، بی‌کا، تا: ۱۱۲۷ق؛ در حاشیه مطالبی از شروح مصباح چون: اصباح و افتتاح و مفتاح و حواشی و تعلیقات برخود این کتاب و مطالبی از شرح جامی و شرح لباب و غیره نگاشته شده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۱۲۶ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۷۳]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۹/۱ کر

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: حاجی احمد ...، تا: ۱۱۶۰ق؛ مصحح، محشی با نشان‌های «سید عبدالله و ...»، مجدول؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی، ۹۳گ (۱پ-۹۳پ)، ۱۳ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۰/۲ - ۱۰۷]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۰/۴ کر

آغاز: برابر؛ **انجام:** نحو جائنی زید و رأیت زیداً و مررت بزید و أما الثانی فلا یخلو إما أن یکون آخره ألفاً واواً أو یاء فإن کان آخره ألفاً ...
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان‌های «العرب، و الله اعلم، قاضی، قاضیلجق، جامی، حسن افندی، حاشیه، شرح، ق، حاجی بابا، منه، نور الدین و ...»، ۷ بیت شعر ترکی با لهجه عثمانی در مدح حضرت رسول اکرم (ص) با عنوان «الهی توحید بودر» به مطلع ذیل آمده: «عاشقنک انواری سن سین یا محمد مصطفی ×× حق تعالی یاری سن سین یا محمد مصطفی / در تلیم درکانه گلدیم آغلیوب یالوار مایه ×× لطفیله گل قل شفاعت یا محمد مصطفی»؛ کاغذ: شرقی نخودی، ۱۸گ (۴۵پ-۶۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۵/۵سم [ف: ۴۰/۲ - ۱۱۴]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۹۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ترتدی من مطامح ... برداء العز و الجلال و الله ولی التوفیق و بتحقیق الامنیة حقیق و هو حسبی و نعم الوکیل.
تنها خطبه «ضوء المصباح» را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: شرقی، ۳گ (۱-۳)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۷سم [ف: ۳۸ - ۵۶۱]

۳۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۶۱۲۷
خط: نستعلیق، کا: محمد عبدالحکیم، تا: ۱۲۳۳ق، جا: مدراس؛ مجدول؛ ۱۴۰گ، ۱۷ سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: - ۱۴۴]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۶۰۳
انجام: برابر
کامل. فاقد دیباچه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی ولد قاضی صاحب قاضی پیربخش، تا: ۲۰ صفر ۱۲۵۸ق؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۸۱؛ کاغذ: حنایی، جلد: گالینگور، ۱۱۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰ - ۲۸۳]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۱۰
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی، برگ آخر نونویس و تاریخ جمعه اواخر شوال ۹۴۵ دارد ولی این تاریخ صحیح نیست؛ ۹۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۷ - ۹۶]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۵۴/۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ چند برگ اول و برگ آخر را سید محمد علی روضاتی به تاریخ ۱۷ شعبان ۱۳۸۸ در اصفهان تکمیل کرده؛ ۱۱۶گ (۱۶۵پ-۲۸۰ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۵۴]

۴۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۱۴
آغاز: قلت قیل للرسول صلی الله علیه وآله: اخبرنی ایعذب الله عزوجل خلقا بلاحجة فقال معاذ الله قلت فاولاد المشرکین فی الجنة ام فی النار فقال الله تبارک اولی بهم؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۹]

۴۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و منها ان فعلها یجب ان یکون ماضیاً ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۱۷۸]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۲۸
آغاز: ان ما اتصل بها من الحروف ضمایر مسندة الیها؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ تملک: عبدالرحیم حسینی نجفی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۲۵ - ۴۰۷]

۴۳. تهران؛ انجمن اسلامی؛ شماره نسخه:۵/۲
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۱ - ۱۰۲۴]

● **ضوء المصباح** / دعا / عربی
ḍaw'-ul miṣbāḥ
حسنی حسینی، مسعود بن فضل الله، ق۱۱ قمری
hasanī hoseynī, mas'ūd ebn-e fazl-ol-lāh (- 17c)
وابسته به: جنة الامان الواقیة و جنة الایمان الباقیة = مصباح کفعمی؛ کفعمی، ابراهیم بن علی (۸۴۰-۹۰۵)
«مصباح» شیخ کفعمی، چون مشتمل بود بر بعضی از خطبه‌ها و تفسیر پاره‌ای از لغات، کتابی بزرگ و سنگین شده و از برای مطالعه‌کنندگان زحمت داشت، لذا مؤلف آن را اختصار نموده و در چهل و شش «فصل» تنظیم کرده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۸
آغاز: الحمدلله الذی جعل الدعاء مصباحاً یجلی بانارة ضوئه ... و مشکاة تدفع عمن لا ذالیه البأساء و الضراء؛ **انجام:** و ان یدعو بما ذکره الاصحاب فی بعض المساجد أو المشاهد فان لم یکن فموضع خال او جبل عال ...
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ دارای حواشی است که ظاهراً خود مؤلف در توضیح اسانید و الفاظ بعضی دعاها نوشته، مصحح، محشی، یادداشتی به تاریخ ۱۱۰۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳ - ۹۲]

● **ضوء المصباح فی شرح دعاء الصباح** / شرح دعا / عربی
ḍaw'-ul miṣbāḥ fī š.-i du'ā'-iṣ ṣabāḥ
سردرودی تبریزی، محمد حسن بن محمد حسین، ۱۳۰۶ - ۱۳۷۱ قمری
sardrūdī tabrīzī, mohammad hasan ebn-e mohammad hoseyn (1889 - 1952)
وابسته به: دعاء الصباح = دعای صباح؛ منسوب به علی بن ابی طالب (ع)، امام اول (-۴۰)
تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۸ جمادی الثانی ۱۳۲۶ق
شرح متوسطی است بر دعای مشهور صباح که از حضرت علی علیه السلام روایت شده و در سحرها خوانده می‌شود. در این شرح لغات شرح و توضیح داده شده و در اغلب موارد روایاتی نیز نقل شده است. مؤلف در آخر، سایر تألیفات خود را نیز نام برده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۸/۱
آغاز: الحمدلله الذی جعل الدعاء مفتاح کل رحمة و نجاح کل حاجة و کهفاً للإجابة و سلاحاً للأنبیاء و راداً للقضاء و شفاء من کل داء؛ **انجام:** لاتخلوا عن دقة و متانة ایضاً نسأل ان یوفقنا علی اختتام باقی فاردنا تألیفه و تصنیفه بمحمد و آله الطاهرین.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۸ جمادی ۱۳۲۶ق؛ جلد: مقوا، ۶۸ص(۱-۶۸)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۳۵ - ۲۸۹]

● **ضوء المعالی لبدء الامالی** / کلام و اعتقادات / عربی
ḍaw'-ul ma'ālī li-bad'-il amālī

قاری هروی، علی بن سلطان محمد، - ۱۰۱۴ قمری
qārī heravī, ʻalī ebn-e soltān mohammad (- 1606)

وابسته به: بدء الامالی = قصیدة یقول العبد = قصیدة الامالی؛ سراج الدین اوشی، علی بن عثمان (-۵۷۵)

تاریخ تألیف: ۱۵ شوال ۱۰۱۰ق؛ محل تألیف: مکه مکرمه

شرحی است استدلالی بر قصیده «بدء الامالی» سراج الدین أوشی. این شرح نسبتاً مختصر و فقط به جهت توضیح قصیده نوشته شده است.

آغاز: الحمدلله الذی وجب وجوه ذاته و ثبت کرم وجوده ... اما بعد، فیقول الملتجی الی جرم ربه الباری، علی بن سلطان محمد القاری، لما نشرعت فی شرح فقه الاکبر للإمام الأعظم و الهمام الأقدم کان فی نیتی و طویتی أن یکون مختصراً بحیث یرتفع به المبتدی ... فنسخ ببالی و خیالی أن أصنع شرحاً موجزاً علی قصیدة بدء الأمالی

انجام: لکل من دعالی من الانام بالخیر یوماً من الایام. فنسأل الله سبحانه ان یرحم الناظم و جمیع المشایخنا الکرام و آباءنا و اسلافنا الفخام. و ان یختم لنا و لا حبابنا بالحسنی و أن یرزقنا ... و لطفه و کرمه.

چاپ: استانه، ۱۳۱۹ق؛ مصر، مطبعة المیمنیة، بهامش حاشیة تحفة الاعالی علی بن سلطان القاری، ۶۶ص، ۱۳۰۹ق.

[دنا ۲۵۲/۷(۴ نسخه)؛ فهرس مخطوطات مکتبة الاوقاف العامة فی الموصل ۱۰۹/۶و ۲۸/۲ و ۱۵۴/۳؛ کشف الظنون ۱۰۹۰/۲؛ معجم التاریخ التراث الاسلامی۲۱۸۱/۳-۲۱۸۲؛ بروکلمان ج ۸-۷ ص۳۰۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فما خرج اخذت له من سهام کل وارثته

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ق؛ مصحح، رکابه‌دار؛ جلد: مقوا، ۱۲۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۱سم [ف: ۳۱ - ۲۱]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۵۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن حاج علی، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ ۵۲گ(۳۵پ-۸۶ر) [ف: ۳ - ۲۱۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۸/۴ کر

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ و نستعلیق،کا:علی بن ابی بکر،تا:۱۱۰۸ق؛مصحح؛۳۱گ (۱۰۸پ-۱۳۷ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۷سم [ف: ۲/۴۰-۶۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن رمضان، تا: نیمه ذیقعده ۱۱۱۵ق؛ از نسخه مؤلف؛ ۳۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۶ - ۷۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۲/۱۳

انجام: انجامه: «کذا ذکره فی اصل هذه النسخة المبارکة یا ناظر [ناظر] فیه سل بالله مرحمة ×× علی المص [المصنف] واستغفر لصاحبه / واطلب لنفسک من حین تدید به ×× من بعد ذلک غفرانا لکاتبه

کامل؛ خط: نسخ، کا: درویش محمد بن حاج ولی بن حاج رسول طرسوسی برازی حنفی قادری ملقب به قوپرانی از گروه پیجان، تا: شنبه ۱ شعبان ۱۱۲۷ق؛ ۳۵گ (۲۴۰پ-۲۷۳پ)، ۱۲-۱۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲/۳×۱۴/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۰۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۲/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: درویش محمد بن حاج ولی بن حاج رسول طرسوسی برازی حنفی قادری ملقب به قوپرانی از گروه پیجان، تا: یک‌شنبه ۱۵ محرم ۱۱۳۶ق؛ ۳۵گ (۱۴۰پ-۱۷۴ر)، ۱۲-۱۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲/۳×۱۵/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۰۱]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۲۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ ربیع الاول ۱۱۵۵ق؛ مصحح، محشی، و با عبارت «بلغ مقابلة» مقابله شده، دارای سرلوح، مجدول به طلا؛ ۵۳گ (۱پ-۵۳پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳۷ - ۴۴]

● ضوء المناظر = شرح المشاعر / فلسفه / عربی
ḍaw'-ul manāẓir = š.-ul mašāʻir

نوری، زین العابدین بن محمد جواد
nūrī, zayn-ol-ʻābedīn ebn-e mohammad javād

وابسته به: المشاعر؛ صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم (۹۷۹-۱۰۵۰ق)

در حکمت و اصول حقایق ایمان، شرح المشاعر ملاصدراست که از روی گفته‌های زین العابدین بن محمد علی جهرمی شاگرد محمد تقی خراسانی رازی و محمد جعفر لاهیجانی اصفهانی، این شرح را نگاشته است.

آغاز: الحمد الله خالق الجود و مفیض الوجود ... اما بعد فیقول ... ابن محمد علی الجهرمی الفارسی زین العابدین الفارسی

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکلما شرحته ما احتویته من تقریرات الاستادین (آخوند ملا تقی خراسانی و الحاج محمد جعفر اللاهیجی) ره قد تم بعون الله الوهاب فی یوم الثلثاء من جمادی الاخرة سنة ۱۲۵۸

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ در ذریعه (۱۲۱/۱۵) و فهرست مجلس (۴۸/۲) شارح زین العابدین نوری خوانده شده؛ ۱۸۴گ، ۱۷ سطر (۷×۱۹)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۵۲۹]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۶۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۷ شوال ۱۲۵۷ق؛ محشی با نشان «مجمع البحرین، منه»؛ تملک: دری با تاریخ ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۸گ، ۱۶ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: - ۵۹۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۴۸]

● الضوء المنیر فی الادغام الکبیر و الصغیر / تجوید/ عربی

ḍaw'-ul munīr fi-l idġām-il kabīr wa-ṣ ṣaġīr

جرجانی، محمد بن علی، - ۸۳۸ قمری

jorjānī, mohammad ebn-e 'alī (- 1435)

احکام ادغام کبیر و صغیر در یک «مقدمه» و دو «باب» ذکر شده: مقدمه در تعریف و شرایط ادغام؛ باب ۱. تعداد ادغام کبیر در هر سوره به ترتیب قرآن؛ باب ۲. ادغام صغیر و انواع آن.

آغاز: الحمدلله الذی تفضل علینا بجزیل النعم و جعل أهل القرآن أهله و خاصته بالجود و الکرم

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۰/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاخفاء حالة بین الاظهار و الادغام و لابد من الغنة معه.

خط: نسخ، کا: قاسم بن مرتضی حسینی تونی، تا: ۹۴۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۶۱پ-۸۷ر)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۲ - ۳۰۷]

● ضوء الهالة فی ذکر هو و الجلالة / عرفان و تصوف/ عربی

ḍaw'-ul hāla fī ḏikr-i huwa wa-l jalāla

مقدسی، احمد بن محمد، ۹۹۱ - ۱۰۷۱ قمری

moqaddasī, ahmad ebn-e mohammad (1583 - 1661)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۰۲/۲

آغاز: بسمله و به نستعین و نستفتحه و هو خیر الفاتحین الحمد لله المتجلی باسمائه لکل طالب علیم ... و بعد فهذه ترجمة عن بعض اسرار الذکر الآتی ذکره لاهله؛ **انجام:** و من الوحدة فی النفس الواحد الکثرة کما بدا یعود ... باحسان الی یوم الدین.

خط: تحریری، کا: عبدالله بن محمد نخشبی، تا: قرن ۱۲؛ ۱۱ص (۸۰-۹۰)، ۲۵- ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۳۲ - ۱۲۴]

● الضوابط / فقه / عربی

aḍ-ḍawābiṭ

طباطبائی یزدی، علیرضا بن ابراهیم، ق۱۳ قمری

tabātabā'ī yazdī, 'alī-rezā ben ebrāhīm (- 19c)

علی رضا بن ابراهیم یزدی که پس از مدارس الاحکام و المعتمد در فقه ساخته است.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۶/۲

خط: نسخ زیبا، کا: جعفر بن ملا علی محمد رشتی، تا: ۱۲۵۳ق؛ کاغذ: فرنگی حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۲گ (۶۸۱-۶۸۲)، ۳۶ سطر (۱۴×۲۸)، اندازه: ۲۰/۵×۳۶سم [ف: ۱ - ۱۳۳]

● ضوابط الاسماء و اللواحق / رجال / عربی

ḍawābiṭ-ul asmā' wa-l lawāḥiq

طریحی، فخرالدین بن محمد، ۹۷۹ - ۱۰۸۷ ؟ قمری

torayhī, faxr-od-dīn ebn-e mohammad (1572 - 1677)

تاریخ تألیف: ۱۰۴۹ق

در ضبط نامها و کنیه‌ها و لقب‌های روات احادیث و آنان که در کتاب‌های رجال نامشان آمده است. این کتاب به ترتیب حروف در ۲۸ «باب» و هر باب مشتمل برچند «فصل» می‌باشد و بنا به گفته الذریعه تألیف آن به سال ۱۰۴۹ پایان یافته است. پس از تألیف کتاب، مؤلف دو الحاقیه به آن افزوده است. شامل سه «بخش»: ۱. اسماء رجال به ترتیب حروف الفبائی؛ ۲. الحاقیه اول در انساب به ترتیب حروف الفبائی؛ ۳. الحاقیه دوم در القاب به ترتیب حروف الفبائی.

آغاز: فی بیان الکنی و الالقاب التی یعبر بها کثیراً عن الرسول و الائمة معرفتها للناظر فی الروایات من المحدثین ...

الحاقیه اول: أما بعد حمدالله و الصلاة علی محمد و آله الطاهرین فأقول هذا ما تیسرلی بعد التتبع و الاستقراء من ضبط ما یقع فیه الاشتباه

الحاقیه دوم: بسمله. اما بعد حمدالله والصلاة علی محمد و آله فهذا الحاق ثان جمعنا فی الغالب من الکنی التی اشتهر التعبیر بها عن جمع من الروات اوردناها مرتبة علی ترتیب الحروف الهجائیة ترغیبا للراغب و تسهیلا علی الطالب

چاپ: تهران، ۱۳۷۵ق، ۹۴ ص، با تحقیق محمد کاظم طریحی؛ ضمن گنجینه بهارستان، بخش علوم قرآنی و روائی-۱، مسلسل ۳، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۰ش، با تصحیح بشیر جزایری

[التراث العربی ۱۰/۴و ۱۱، الذریعه ۱۱۹/۱۵؛ مشار عربی ۵۹۹؛ مدرسه سلیمانیه ص ۱۸]

۱. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۰۸/۲

آغاز: برابر الحاقیه دوم؛ **انجام:** تم علی ید المحتاج الی الله الغنی عبدالله بن محمدجعفر الاصفهانی المشهدی یوم الجمعة سابع شهر جمادی الثانی سنة ۱۰۸۶

در فهرست با عنوان «رسالة فی کنی اصحاب الحدیث» آمده و فقط الحاقیه دوم را دارد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۱۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۷۰

آغاز: (پیش از ملحق ۱ «فایده» یی است در معرفت صحابه و سپس ملحق ۱) باب مولد النبی ص و وفاته ولد النبی لاثنتی عشرة لیلة مضت من شهر ربیع الاول فی عام الفیل یوم الجمعة؛ **انجام:** و

من جاهد فانما يجاهد لنفسه و الله غنى عن العالمين. هذه الملحقات من اوله الى آخره من تأليفات مولينا فخر الدين بن محمد على طريح المسيلمى اصلا النجفى مولداً
در فهرست با عنوان «الملحقات» و گزيده جامع المقال آمده. (ملحق ۱): باب التاريخ من الكافى، ابواب ... فى بيان الكنى و الالقاب التى يعبر بها كثيراً عن الرسول، باب فى بيان اصل النسب (ملحق ۲): درباره كنيت‌ها، باب ما صدر بأب و بابو، باب ما صدر بابن و يک فايده؛ خط: نسخ، كا: محمد جعفر بن محمد مهدى اصفهانى، تا: جمعه ۲۰ شوال ۱۲۳۹ق، براى حاجى سيد محمد باقر؛ داراى يک سرلوح، مجدول، محشى؛ مهر: «عبدالوهاب بن محمد مهدى موسوى»، «حاج سيد نصرالله تقوى؛ (۳۹۸پ–۴۰۱)، ۲۷ سطر (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۱۴ – ۲۶۱]

۳. قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه:۳۶۶۵/۱۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو تنبيه حسن شهيد بصدقه الاعتبار عن ممارسة الاخبار و تتبع الآثار و من جاهد فانما يجاهد لنفسه و الله غنى عن العالمين.
خط: نسخ، بى‌كا، تا: ۱۲۸۱ق؛ ۱۱گ (۱۲۱–۱۳۱پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [محدث ارموى مخ: ۲ – ۹۸۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۵۱/۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو تنبيه حسن شهيد بصدقه الاعتبار عن ممارسة الاخبار و تتبع الآثار و من جاهد فانما يجاهد لنفسه و الله غنى عن العالمين.
با الحاقيه اول و دوم؛ خط: نسخ، بى‌كا، بى‌تا؛ جلد: تيماج مشكى، ۲۶ص (۲۸۶–۳۱۱)، ۲۵ سطر [ف: ۲۵ – ۶۱]

۵. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:۳۱۱۲/۸
آغاز: برابر الحاقيه اول؛ **انجام:** كنكر بكافين ما بينهما نون و الراء مهملة
خط: نسخ، كا: محسن بن محمد حسين شراره فتونى عاملى، بى‌تا؛ ۱۱گ (۲۹۱ر–۳۰۱ر)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸ – ۳۳۹]

● **ضوابط الاشعار** / ادبيات / فارسى

zavābet-ol aš‘ār

مظهر استرآبادى، محمد صادق بن محمد رضا
mazhar-e estarābādī, mohammad sādeq ebn-e mohammad rezā

رساله مختصرى است در بيان قانون شعر، مشتمل بر يک «مقدمه» و ده «ضابطه» و يک «خاتمه».
آغاز: الحمد الله الذى الهمنا بانواع الفنون و العلوم و اكرمنا باوضاع الفصاحة و البلاغة و الرسوم ... و بعد غرض از ترقيم اين كلمات و ترسيم اين مقدمات.
انجام: اين مختصر لايق ذكر آنها نيست، رباعى ملمع در ختم اين مختصر، مؤلف گويد: قد تم رسالتى بعون الوهاب، اميد كه باشد همگى صد و صواب، كرسهو و خطائى شده باشد.

۱. قم؛ مركز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۱۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعليق، بى‌كا، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: تيماج مشكى، ۱۷گ (۱۹ر–۳۵ر)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲ – ۲۷۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۳۷ ض
بى‌كا، بى‌تا [د.ث. مجلس]

● **ضوابط الاصول** / اصول فقه / عربى

ḍawābiṭ-ul uṣūl

قزوينى، ابراهيم بن محمد باقر، ۱۲۱۴ – ۱۲۶۲ ؟ قمرى
qazvīnī, ebrāhīm ebn-e mohammad bāqer (1800- 1846)

وابسته به: معالم الاصول = معالم الدين و ملاذ المجتهدين عاملى، حسن بن زين الدين (۹۵۹–۱۰۱۱)
تاريخ تأليف: ۱۲۴۵ق
مؤلف هنگامى كه كتاب «معالم الدين» ابن شهيد ثانى را نزد اساتيد خود مى‌خوانده، بسيارى از مسائل اصول فقه را به طورى پراكنده و نامنظم نوشته و سپس تصميم گرفته همان مسائل را به طور مختصر در كتابى گردآورى و بدين ترتيب اين كتاب را در يک «مقدمه»، چند «فصل» و يک «خاتمه» با عناوين «ضابطه، ضابطه» و در دو جزء تدوين كرده است: جزء ۱. مباحث الفاظ؛ جزء ۲. اصول عمليه و اجتهاد و تقليد و تعادل و ترجيح.
به نقل شاگرد مؤلف (صاحب قصص العلماء) حاصل افادات درسى استادش، شريف العلما به هنگام تدريس معالم الاصول بوده كه طى دو ماه از سال طاعون (۱۲۴۵) آنها را گردآورى و منقح نموده است. جمعى را عقيده آن است كه اين كتاب عين تقريرات مرحوم شريف العلماء است كه جمعى ديگر از شاگردان آن جناب در نوشتجات خويش به ضبط آنها پرداخته و مؤلف از خود كمتر تحقيقى در آن دارند و شايد وجه تسميه آن به «ضوابط الاصول» در نظر خود مصنف همين باشد و صاحب روضات از عدم تحقيق مؤلف در آن عذرخواهى نموده كه تأليف آن در اوايل عمر و جوانى سيد بوده و مراتب علمى و قدرت اصولى ايشان از كتاب «نتائج الافكار» ايشان كاملاً ظاهر و هويداست.
آغاز: حمدله ... انى حين قرائتى كتاب معالم الدين على بعض اساتيدى المحققين عليهم الرضوان الى يوم الدين قد كتبت اكثر مسائل العلم المتفرقة غير مجموعة فى باب و متشتة غير منظومة فى كتاب فاردت ان اجمع ما كان من مسائلها العزيزة ... ينتفع منه المبتدى و الواسطة
آغاز جلد دوم: بسمله. [الفصل الخامس] ضابطة فى الاجماع قد يطلق و يراد به العزم كقولنا اجمع زيد على كذا اى عزم عليه و قد يطلق على الاتفاق
انجام: و هو الحكم و الافتاء بالتخيير مضافاً الى عدم ظهور

الخلاف فتعین الاخیر لما ذکر آخر و لااعتبار بتلک الاعتبارات الموحیة للافتاء بالمختار.

چاپ: مشار عربی، صص۵۹۹-۶۰۰؛ تهران، سنگی، ۱۲۷۱ق، رحلی؛ [تهران]، سنگی، ۱۲۷۵ق (چاپ دوم)، رحلی

[الذریعة ۱۱۹/۱۵؛ دنا ۲۵۴/۷-۲۵۶ (۸۸ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- شرح نتایج الافکار؛ رشتی، کاظم بن قاسم (۱۲۱۲-۱۲۵۹)

۲- نتایج الافکار؛ قزوینی، ابراهیم بن محمد باقر (۱۲۱۴-۱۲۶۲)

۳- شرح نتایج الافکار؛ کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم (۱۲۲۵-۱۲۸۸)

۴- مخزن الاسرار فی شرح نتائج الافکار؛ آقا محمد (شیخ محمد) (-۱۳)

۵- شرح نتائج الافکار (۲عنوان)

۶- شرح نتائج الافکار (الف)

۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان التکلیف انما هو البلاغ بهذا النحو لاغیر للایات والاخبار الدالة علی انه صلی الله علیه والیه لایصدر عنه شیی

جلد اول کتاب و از ابتدا تا مجمل و مبین؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: محرم ۱۲۴۹ق؛ مصحح؛ واقف: حاج قلی سوادکوهی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۲گ، ۱۹ سطر [ف: ۱ - ۱۷۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۵۷

آغاز: اصل فی حجیة الخبر. اعلم ان الخبر لغة الاعلام و یراد به الحدیث؛ **انجام:** هذا تمام الکلام فی المقام الثالث.

بخشی از کتاب در باره حجیت خبر است که در فهرست شناخته نشده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان قرن ۱۲؛ کاغذ: فستقی، ۶۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۸]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۲۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** هذا و المختار هو ان الق القضاء بفرض جدید کما مر

جزء ۱، از آغاز تا «ضابطة فی ان القضاء بالأمر الجدید او بأمر الاول»؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد باقر خراسانی، تا: ۱۲۴۱ق، جا: کربلا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور آلبالویی، ۴۳گ (۲۵۸-۳۰۰)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۱۱ - ۳۲۴]

۴. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۰۹

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر

تذکر: در فهرست این کتاب را غیر از ضوابط الاصول قزوینی دانسته ولی آغاز نسخه با تعدادی از کتاب نامبرده سازگار است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ مصحح، محشی؛ ۲۵۸گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف مخ: - ۱۳۴]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۹۲

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر

جزء ۲؛ خط: نسخ تحریری، کا: محمد شفیع بن احمد مراغه (مراغه‌ای)، تا: پنج‌شنبه ۵ محرم ۱۲۴۹ق، جا: کربلا، مدرسه حسین خان؛ مهر: «سلیم ...» (بیضی)؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ ۱۶۸گ، ۲۲ و ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۸سم[اهدائی رهبر:۱۱-۳۲۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۴۱

آغاز: برابر۱

نیمه اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۹۰گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۵ - ۱۳۴]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳۲۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و الاعتبار بتلک الاعتبارات الموجبة للافتاء فالمختار ... الترجیح فی اللغة ... الاجمالی بوجود النسخ بین تلک المشبهات ... کما فی اصل البرائة لیس قابلا للناسخیه

جلد اول و دوم است و در پایان اضافه‌ای دارد درباره ترجیح و نسخ؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله العالی»؛ خرید از آقا محسن زاده؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۷۲گ، ۲۹ سطر (۱۲/۲×۲۲/۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [رایانه]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۷۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** للایات و الاخبار دالة علی انه (ص) لایصدر منه شیء الا و انه کان ماموا به من الله سبحانه.

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد حسین شیرازی، تا: ۱۲۵۰ق، جا: کربلا؛ مصحح؛ تملک: علی نقی بن حسن بن محمد بن علی طباطبائی با مهر «علی نقی بن حسن طباطبائی»؛ واقف: حاج علی محمد عطار طهرانی؛ جلد: تیماج عنابی مذهب، ۱۶۳گ، ۳۳ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۲ - ۳۲۸]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۸۰

جزء اول کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد علی هزار جریبی استرآبادی، تا: ۱۲۵۱ق؛ مصحح، محشی با امضای «منه دام ظله العالی»، مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۲۸۳گ، ۲۲ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۳۳۶]

۱۰. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۸/۲ - ب

جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا: یوسف بن محمد حسن خراسانی گونابادی، تا: ۱۲۵۱ق؛ محشی؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۲۱گ، ۲۶ سطر (۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: - ۴۰۰]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۸

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر

جلد ۲؛خط: نسخ، کا: عبدالنبی موسوی بن یوسف جهرمی، تا: ۱۲۵۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: محمد حسین مازندرانی؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسین»؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۱گ، ۲۳ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۴۵۲]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲۳

نسخه اصل: کتابخانه شیخ محمد یزدی -قم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، در عصر مؤلف؛ مصحح، محشی بانشان «منه»؛ تملکی به

سال ۱۲۵۲ و در برگ آخر نیز یادداشتی به سال ۱۲۵۲ و چند معما و یادداشتی در غره رجب ۱۲۵۵ در قریه زنوز و نیز یادداشتی از «اسماعیل زنوزی» در حضور «میرزا محمد قزوینی»در دارالسلطنه اصفهان؛ ۳۵۷ص [عکسی ف: ۵ - ۳۷۶]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۴۷

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر

هر دو جلد؛ خط: نستعلیق، کا: حسن بن علی خوئینی، تا: ۱۲۵۲ق، جا: عتبات عالیات؛ واقف: شیخ مرتضی امانی تلارمی، تیر ۱۳۴۱؛ جلد: تیماج، ۳۳۹گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶ - ۳۱۰]

۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۹۹

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** فاللازم علیه البقاء علی دین آدم وکذلک ببطلان ماسواه فلاتغفل

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن، ۲۱۶ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۵۹۲]

۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: سید محسن بن سید صالح حسینی مازندرانی، تا: ۳۰ ذیحجه ۱۲۵۵ق؛ مهر: «عبده المتوکل علی الله محمد محسن الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۸گ، ۲۷ سطر [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۶]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۲۴

آغاز: برابر ۲؛ **انجام:** برابر

از فصل پنجم در اجماع تا تعادل الامارتین؛ خط: نسخ، کا: سید علی استرآبادی، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۶۹گ، ۲۹ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۹]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۰

خط: نستعلیق، کا: رضا بن محمد علی (شاگرد مؤلف)، تا: ۱۲۵۶ق، جا: کربلا؛ محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۶گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵× ۲۱سم [ف: ۲۷ - ۱۴۸]

۱۸. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۳۲

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** لاغیر للإیات والاخبار الدالة علی انه صلی الله علیه والیه لایصدر منه شیی الا وانه کان مأموراً به من الله سبحانه وتعالی».

خط: نسخ، کا: عبدالله بن حسین سبزواری دامغانی، تا: ۱۲ رمضان ۱۲۵۶ق، جا: کربلا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۵گ، ۲۳ سطر [ف مخ: - ۱۳۵]

۱۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۸۱

جلد اول؛ خط: تحریری، کا: محمد بن سلیمان تنکابنی، تا: ۱۱ شوال ۱۲۵۶ق؛ مصحح، محشی به لفظ «منه سلمه الله تعالی»، کاتب از شاگردان مؤلف بوده و خود تألیفات بسیاری دارد از جمله «قصص العلماء»؛ ۲۶۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۷۵]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۱۹

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** فهذا النحو لا غیر الایات و الاخبار الدالة علی انه لایصدر عنه شی الاولیه انه کام ماموراً به من الله

جلد اول و تا مبحث اجماع؛ خط: نسخ، کا: سلطان بن حاج حسنعلی تربتی، تا: جمعه ۱۹ رجب ۱۲۵۷ق، جا: مشهد رضوی مدرسه عباسقلی خان؛ مصحح؛ واقف: احمد احمدی، اسفند ۱۳۶۸؛ ۱۶۳گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۴/۷سم [ف: ۱۶ - ۳۱۲]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۵۹۶

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد کاظم رونیزی از قراء شیراز، تا: چهارشنبه ۱۵ شعبان ۱۲۵۷ق، جا: کربلا؛ از نسخه اصل؛ واقف: روح الایمان، آذر ۱۳۶۸؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۶۰گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱۶ - ۳۱۲]

۲۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۰۵

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** ان التکلیف انما هو البلاغ بهذا النحو لاغیر للإیات والاخبار الدالة علی انه صلی الله علیه والیه لایصدر عنه شیی

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ - ۳۸۰]

۲۳. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۲۷

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد علی قائنی، تا: ۱۲۵۸ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [ف: - ۲۸]

۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۴۷-۳۱/۲۷

آغاز: برابر ۲؛ **انجام:** لان صلوات الست لایکون وسطها واحدة فمدفوع بان رفع کل حکم لایکون نسخاً بل المراد رفع الحکم التکلیفی

خط: نسخ زیبا، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: علی نقی بن حسن طباطبایی؛ تاریخ وقف: ۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۷گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵ - ۲۸۳۰]

۲۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۳

جلد اول و مقداری از آغاز جلد دوم؛ کا: علی اصغر بن محمد جعفر، تا: شنبه ۸ ربیع الاول ۱۲۵۹ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: محمود حسینی، محمد عزالدین حسینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۴گ، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۴۷]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۰۲

آغاز: برابر ۲؛ **انجام:** برابر

جلد دوم و شامل ادله عقلیه، اصول عملیه، اجتهاد و تقلید و تعادل و تراجیح؛ خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن محمد طاهر جیلانی بسطامی، تا: ۱۵ ربیع الثانی۱۲۵۹ق، جا: کربلا و نجف و تهران؛ ضمیمه: ضمن یک برگ ذیل نسخه سوال و جواب در جواز تقلید میت از سید محمد باقر (شفتی) که در سال ۱۲۶۴ق کتابت شد، محشی از مؤلف؛ وقفی مدرسه فاضلیه که در ۱۳۶۳ به کتابخانه

رسیده؛ ۱۴۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶ - ۳۱۳]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۳۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ مصحح؛ توسط محمد حسین دری در ۱۳۷۳ ق وقف مدرسه میرزا جعفر شده؛ ۲۵۱گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۳۱۴]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۴۴

آغاز: برابر۲ ؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین استرآبادی، تا: ۱۲۵۹ق؛ واقف: آخوند ملا زین العابدین پسر حاجی محمد قلی استرابادی، ذیقعده ۱۲۹۳؛ ۲۴۲گ، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف:۱۶-۶۸۷]

۲۹. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۱ فیاض

خط: نستعلیق، کا: محمد محسن ابن رستم هزار جریبی کهساری، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۲۷ سطر (۱۳× ۲۶)، قطع: رحلی [ف: - ۱۲۵]

تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۷۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۶۹۸]

۳۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۶۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** بل اذا اخر البیان نقول ان تکلیفه انما هو الابلاغ بهذا النحو لاغیر الایات والاخبار الدالة علی انه صلی الله علیه وآله لایصدر عنه شیء الا وانه کان مأمورا به من الله سبحانه وتعالی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۸گ، ۲۵ سطر [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۶]

۳۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۱۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** بهذا النحو لاغیر للآیات والاخبار الدالة علی انه ع لا یصدر منه شیء الاوانه کان مامورابه من الله سبحانه وتعالی تم المجلد الاول ...

جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن ابوطالب، تا: ۲۵ شوال ۱۲۶۱ق؛ مصحح، با علامات بلاغ؛ ۲۱۳گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۳۲۰]

۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۰۲-۱۱/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** نقول ان تکلیفه انما هو الابلاغ بهذا النحو لاغیر للایات والاخبار الدالة علی انه ص لایصدر عنه شیء الا وانه کان مأمورا به من الله جل شأنه تعالی وسبحانه. قد تم.

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن معصوم قزوینی، تا: دهه اول جمادی الاول ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۲۲۶گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ - ۲۸۲۹]

۳۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۸۲

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد علی موسوی بهبهانی، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۳۴۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۱۱۲]

۳۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۵۸/۱

آغاز: المطلب الثانی فی اصالة حجیة الظن من حیث هو من دون اعتبار خصوصیة؛ **انجام:** عدم ظهور الخلاف فتعین الاخیر لما ذکر آخرا و لا اعتبار لتلك الاعتبارات

جلد دوم و اصول عملیه است؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن حسن بن حبیب الله کهکی، تا: ۱۲۶۲ق؛ واقف: حاج محمد تقی تاجر قزوینی، ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۴۷ص(۲-۵۴۸)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۴۳۸]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۸۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

دو جلد؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد جعفر بواناتی، تا: ۱۲۶۲ق، جهت سرکار مولای معظم ملا علیا؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۰۳گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۳۱۱]

۳۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۰۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ان تکلیفه انما هو الابلاغ بهذا النحو لاغیر الایات والاخبار الدالة علی انه لایصدر منه شیء الاوانه کان مأمورا به من الله سبحانه.

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۴ ذیحجه ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۸گ، ۳۲ سطر [ف مخ: ۳ - ۱۳۳۶]

۳۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۱۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ان التکلیف انما هو البلاغ بهذا النحو لاغیر للإیات والاخبار الدالة علی انه صلی الله علیه والیه لایصدر عنه شیی

جلد اول تا مجمل و مبین؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی قزوینی، تا: ۱۱ شعبان ۱۲۶۳ق، جا: قزوین؛ واقف: شیخ عبدالمجید و آقا شیخ حسین محرر شالی، ۱۳۱۹ق؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۶۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲ - ۳۸۱]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۴۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ تملک: محمد رضا بن محمد حسین سمنانی ملقب به فخار در ۱۸ ربیع الاول ۱۳۰۶؛ واقف: دکتر شمس الدین جزائری، شهریور ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۰گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۳۱۳]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۵۰

خط: نسخ، کا: سید مرتضی عقیلی، تا: از ۱۲۵۳ تا ۱۲۶۳ق، جا: کرد محله استرآباد؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی، ۳۰۶گ، ۲۴ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶- ۶۶۵]

۴۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۷۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** فاللازم علیه البقاء علی دین آدم(ع)و کذلك بطلان ماسواه فلا تغفل فتامل ...

خط: نسخ، کا: محمد بن علی قزوینی، تا: ۲۸ ربیع الاول ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲ - ۳۸۰]

۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۶۰

از «الاجماع» تا «تعادل الامارتین»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۲۳۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱/۴×۳۱/۲سم [ف: ۱ - ۳۵۸]

۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۵۶
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر
جلد دوم؛ خط: نستعلیق، کا: عبد الرحیم، تا: ۱۲۶۵ق؛ ۱۳۴گ، ۳۰ سطر (۱۴/۵×۲۶/۵)، اندازه:۲۲/۵×۳۴/۸سم [ف: ۱۹ – ۱۸۹]

۴۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۹۰
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر
جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: غلامعلی بن کربلائی، تا: شوال۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۲گ، ۲۲ سطر [ف مخ: ۳ – ۱۳۳۷]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۲۵
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۶۶ق، جا: استرآباد؛ مصحح؛ توسط حاج محمد حسین دری در ۱۳۷۳ق وقف مدرسه میرزا جعفر شده؛ ۱۷۹گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱/۸×۳۶/۱سم[ف:۱۶–۳۱۲]

۴۵. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۲–ح/۴۲۷
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** قد تم الکتاب بالخیر و العافیه علی ید اقل خلیقه میرزا علی اکبر ابن محمد مهدی شیرازی فی صفر المظفر من شهور سنه ست و ستین و مأتان بعد الف ...
جلد اول و دوم؛ خط: نسخ ریز، کا: میرزا علی اکبر ابن محمد مهدی شیرازی، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۵ص، ۲۸ سطر(۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۲ – ۲۱]

۴۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۰۲
آغاز: برابر۲
خط: نسخ، کا: محمد صادق، تا: پنج‌شنبه ۷ شعبان ۱۲۶۸ق؛ اهدایی: آیت الله مرعشی نجفی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱۲گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۴ – ۱۴۶۷]

۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۹۲–۳۱/۱۷۲
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** علی انه (ص) لایصدر عنه شیء الا انه کان مأموراً به من الله جل شأنه تعالی وسبحانه قدتم هذا النسخة ...
خط:نسخ،کا:محمد بن علی قزوینی، تا: ۱۲۶۸ق؛ محشی با امضای «منه ره»؛ ۳۴۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵–۲۸۲۹]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۸۲–۳۱/۶۲
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر
جلد ۲ ؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی قزوینی، تا: ۱۲۶۹ق؛ جلد: مقوا، ۳۱۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۵ – ۲۸۳۰]

۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۶۱
جلد ۱؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد تقی بن محمد اسماعیل بن خداداد بن اسماعیل استرآبادی، تا: محرم ۱۲۶۹ق؛ واقف: ملا حسین قلی آقا پسر محمد خان آقای زیادلوی قاجار، ۲۶ شوال ۱۲۶۹؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۷۵گ، ۱۷ سطر (۱۵×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۶۶۷]

۵۰. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۵۷
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** فیکون المرسل مجهول الحال بل یجب التحرز عنه لمنطوق آیة النبأ لاحتمال فسقه فی نفس الامر الحمدلله علی اتمامه و الصلوة و السلام علی النبی و آله
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۷۲ق؛ مهر: «محمد حسین بن علی عسکر» (مربع)؛ اهدایی: جواد کمالیان، ۱۳۵۴ش؛ جلد: مقوایی، ۳۹۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱ – ۱۲۹]

۵۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۳/۴
چند برگی از آغاز جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۹۸؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ(۲۲۳پ–۲۳۴پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲ – ۴۴۰]

۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۳۹/۱–۳۱/۱۹
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** ومنها حجیة الظن علی القول بالوجوه والاعتبارات بالاحتمال الرابع لان الحسن والقبح تابعان للاعتقاد فماحصل الاعتقاد بوجوبه فهو حسن وما حصل الاعتقاد بحرمته فهو قبیح ... فغایة مافی الباب حجیة الظن بالوجوب او التحریم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «منه»؛ پس از ضوابط الاصول قطعه‌ای از کتاب دیگری درج شده که شامل الباب الثالث فی النبوة المطلقة و شامل چند فصل می‌باشد در ۱۴ برگ؛ جلد: مقوایی، ۲۳۱گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵ – ۲۸۳۰]

۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۰۴–۱۶/۱۴
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر
جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۱۶۲گ، ۲۶–۳۳ سطر، اندازه: ۲۱×۲۴سم [ف: ۵ – ۲۸۳۰]

۵۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۴۵
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** لیس متصفاً بالحسن و لا القبح کما هو لازم القول بالذاتیه فتعارض الذاتیان ...
جزء ۱و۲؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۲گ، ۲۷ سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: – ۲۱۴]

۵۵. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۴۲ – ب
تا نیمه نخستین مبحث دلالت نهی بر فساد در عبادات و معاملات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۸۶گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: – ۴۰۰]

۵۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۲۳
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛۳۶۲گ، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳ – ۶۲]

۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۴
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد و اهل بیته الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا کثیرا.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۸گ، ۳۱ سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: ۱۰ – ۸۶]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷۲
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر
هر دو جلد است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری،

مرداد ۱۳۵۱؛ ۳۵۷گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶ – ۳۱۱]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۲۶

آغاز: و بالجمله لا دلیل علی حجیة هذا القسم من المرسل؛ **انجام:** و قدر متیقن فی الامتثال و ما نحن فیه من الظن لیس

جلد دوم از ادله عقلیه تا تعارض؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تاریخ وقف: اسفند ۱۳۷۰؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ – ۳۱۴]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۹۶۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** هذا و المختار هو ان الق القضاء بفرض جدید کما مر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ تملک محمد حسین کلباسی؛ اهدایی: رهبری، شهریور ۱۳۸۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۰گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۲سم [اهدائی رهبر: ۱۱ – ۳۲۵]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۱۳

آغاز: فی الاجمال الاجمال قد یطلق و یراد به الغرم؛ **انجام:** برابر

جلد۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج [رایانه]

۶۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۳۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ تملک: لطفعلی بن احمد بن لطفعلی تبریزی با مهر «افوض امره الی الله لطفعلی بن احمد» (مربع)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳۱۱گ، ۳۰ سطر [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۸۲]

۶۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۳۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ تملک: لطفعلی بن احمد بن لطفعلی تبریزی» با مهر «افوض امره الی الله لطفعلی بن احمد» (مربع)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳۱۱گ، ۳۰ سطر [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۸۲]

۶۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۶۷

آغاز: ضابطه: ذکر القوم لصدق مفهوم المتواتر شرائط منها عدم کون المخبرین؛ **انجام:** برابر

جلد دوم و از فصل پنجم: بحث اجماع، هفت ضابطه افتادگی دارد و انتهای نسخه با انتهای ضوابط الاصول چاپ شده برابر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط؛ محشی با نشان «منه»؛ ۲۷۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲ – ۳۸۰]

۶۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۲۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ما ذکرا خیراً و لا اعتبار بتلك الاعتبارات الموجبة الافشاء – تمة الکتاب بعون الملك الوهاب.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج سرخ، ۷۲۲ص، ۲۹ سطر (۱۲/۵×۲۴)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲ – ۹۴]

۶۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۵۴

جلد دوم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [ف: – ۱۸۵]

۶۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۸۱

جلد اول؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [ف: – ۱۸۵]

۶۸. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۰۲

آغاز: فلم لا یفهم من امر الشارع بالجبر فی الصلاة لأجل و جوبه علی المرأة؛

خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ ۲۴۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم[ف:۱۰۶]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۸۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۳گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۵ – ۲۷۶]

۷۰. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۳۳۰

جلد ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۴۱]

۷۱. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:۹۷۵

خط: نسخ بدخط، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [چهار کتابخانه مشهد- ف: – ۳۸]

۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۲۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن ابوالحسن بن محمد علی نوری، بی‌تا؛ جلد: روغنی مشکی مذهب، ۳۷۹گ، ۲۵ سطر (۱۲/۷×۲۶)، اندازه: ۲۸×۳۷سم [ف: ۱۴ – ۳۴]

۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۲۵

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** کحکمه اذا صارفاسقا و کذا الحکم اذا صار مجنونا.

جلد دوم. تذکر: نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ با این عبارت: «این کتاب از ملا علی لارائی می‌باشد و به رسم امانت نزد من گذاشته شده»؛ مهر: «محمد شفیع» که ظاهرا ملا علی لارائی یکی از مالکین کتاب بوده؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۳۹گ، ۲۲- ۳۳ سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲- ۶۱]

۷۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۲۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شاید از عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۳۳۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۴ – ۳۷۱]

۷۵. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۵

آغاز: تشخیص النوع و تعینه ... ضابطة فی حالات اللفظ؛ **انجام:** ضابطه اختلفوا فی جواز النسخ قبل حضور وقت

مباحث الفاظ از جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۴۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: – ۱۸۶]

۷۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۶/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ ناتمام؛ اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳ – ۳]

۷۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۱۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ – ۱۷۸]

۷۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۲۲

تا بحث اوامر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ – ۱۷۸]

۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳۹۰

آغاز:.برابر۲؛ **انجام:** نقول بجواز التبعیض

ج ۲، تا قدری از مبحث (تقلید) را دارد؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۷۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹× ۲۹سم [ف: ۶ – ۶۰]

۸۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۴/۱

آغاز: برابر۱

نیمه اول کتاب؛ تا فصل سوم (عام و خاص)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از مؤلف با علامت «منه مد ظله العالی»؛ واقف: شهید؛ ۳۱۴ص (۳–۳۱۶)، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: – ۳۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۹/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۴۵۳]

۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۸۰

آغاز: بسمله، حمدله ... ضابطه الکلام فی تعریف علم الاصول؛ **انجام:** عقلا و عرفا و شرعا و قوعه فی الاخیرین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۸۲. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲/۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ضابطة القول فی الادلة العقلیة و فیه مباحث الاول فی فن العقل ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: – ۱۳۲]

۸۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸

آغاز: ضابطة فی حجیة عدم العلم بالخلاف. اعلم ان عدم العلم بالخلاف اما بان فحص المجتهد و تجسسه فی المسألة لایصل الی حد العلم بعدم الخلاف او؛ **انجام:** برابر

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور مذهب، ۱۹۱گ [ف مخ: ۳ – ۱۳۳۷]

۸۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** کان ماموراً بالتبلیغ بغیر هذا النحو بل اذا اخر البیان نقول ان تکلیفه انما هو الابلاغ ... لایصل منه شیء الا وانه کان مأموراً به من الله سبحانه وتعالی.

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن موسی جیلانی، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز مذهب، ۱۹۳گ، ۲۸ سطر [ف مخ: ۳ – ۱۳۳۶]

۸۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۹

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** ربما یقتضی دلیله نفی امکان التحدید فی الحکم فضلاً عن النسخ واما ما تخیله الخصم فی انه لوجاز النسخ لزم احد المعاذیر اما عدم تتبعه الاحکام للصفات واما الجهل علی الله تعالی واما تخلف ما بالذات

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۳گ [ف مخ: ۳ – ۱۳۳۷]

۸۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۲۶-۱۵/۱۶۶

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان «منه دام ظله»، مقابله شده؛ ۱۹۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ – ۲۸۳۰]

● ضوابط الاصول / اصول فقه / عربی

ḍawābiṭ-ul uṣūl

نسخه‌ای است بدون خطبه و خاتمه. به بخشی از کتابی می‌ماند. موجودی نسخه دو ضابطه است در مخصص.

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۳۳/۱۰

آغاز: ضابطه. اختلف العلماء فی المخصص المتعقب للجمل المتعاطفة بالواو؛ **انجام:** فالعرف کیف یفهم فی هذا المقام التخصیص من الکلام؟قلت.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۸گ (۲۳۷–۲۴۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: – ۲۸۳]

● ضوابط تقویمیه / تقویم / عربی

zavābet-e taqvīmīye

طبرسی، محمد بن جعفر، ق۱۳ قمری

tabarsī, mohammad ebn-e ja‘far (- 19c)

گفتاری کوتاه در دستور تقویم است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۴۹/۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور مشکی، ۱گ(۱۲۹ر–۱۲۹پ)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵ – ۵۷]

● ضوابط الحساب = تلخیص کفایة الطلاب = مختصر کفایة الطلاب = خلاصة کفایة الطلاب / ریاضیات / عربی

ḍawābiṭ-ul ḥisāb = talxīṣ-u kifāyat-iṭ ṭullāb = muxtaṣar-u kifāyat-iṭ ṭullāb = xulāṣat-u kifāyat-iṭ ṭullāb

دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد، – ۹۴۸ قمری

daštakī šīrāzī, mansūr ebn-e sadr-od-dīn mohammad (- 1542)

ضوابط و کلیات فن حساب را که مؤلف در کتاب خود «کفایة الطلاب فی علم الحساب» به تفصیل گزارش کرده بود در این رساله با اختصار ضمن شش «باب» دارای ضوابط آورده: باب ۱. الکلیات التی لابد من تقدیمها؛ ۲. الضرب و القسمة؛ ۳. مخارج الکسور و تجنیسها و رفعها؛ ۴. الجذور؛ ۵. المساحة؛ ۶. الجبر و المقابلة. (سید احمد اشکوری)

آغاز: الهی عنایتک کفایه فانظر الینا بعین العنایه ... و بعد فان الحقیر غیاث المشهور بمنصور انی نظمت قدما کتابا جامعا فی الحساب و هو کفایة الطلاب و الان ارید ایراد شیء من حاصل قواعده ...

انجام: و ان کانا مختلفین یجمع المضروبان ثم الخطان و یقسم الاول علی الثانی لیخرج المطلوب.

[دنا ۲۵۶/۷-۲۵۷ (۶ نسخه)]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۱۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۲۷ق؛ محشی؛ ۱۴گ (۱۳۰ر-۱۴۳ر) [ف: ۵ - ۵۲۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۷/۶-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: ۹۵۰ق؛ محشی؛ ۱۵گ (۵۴پ-۶۸پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۲-۱۹۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۹۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: تاج الدین علی بن جمال الدین حسین، تا: ۱۴ رجب ۹۶۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲گ(۱پ-۲۲ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۷ - ۳۱۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۸۴/۱

انجام: مقدمة کل مرتبة من هذه المراتب ... فرد کالشی و الکعب و مال الکعب فلا حذر لها من حیث الجنسیة و کل مرتبة

خط: نستعلیق، کا: حسین بن سید محمد خلخالی، تا: ۱۴ رمضان ۹۷۶ق، جا: شیراز؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱پ-۷پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۵۴]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۱/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد استرآبادی، تا: ۹۸۵ق؛ ۱۲گ (۱۵۷پ-۱۶۸ر)، ۱۰-۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴ - ۳۸۶]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۲۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۹ سطر [ف: ۵ - ۳۴۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۱

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست با عنوان کفایة الحساب آمده و ظاهراً با توجه به آغاز و انجام خلاصة کفایة الطلاب باید باشد؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۴ - ۲۳۲]

● **الضوابط الحکمیة** / فلسفه / عربی

aṯ-ḍawābiṭ-ul ḥikamīyya

کرمانشاهی، محمد اسماعیل بن محمد علی

kermānšāhī, mohammad esmā‘īl ebn-e mohammad ‘alī

در قواعد فلسفی با اختصار و با رد و ایراد در گفته‌های بعضی از فلاسفه، دارای سه «مبحث» و هر کدام مشتمل بر چند «ضابطه»: مبحث نخستین در طبیعیات در بیست و چهار ضابطه؛ سوم در الهیات در سی ضابطه.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... ان هذه نبذة من الضوابط الکلامیة و بعض مقدماتها من الضوابط الطبیعیة

[دنا ۲۵۷/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۱۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیجب أن یکون الواجب و لا یکون معه شیء لا عقل و لا غیره فتدبر.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: وسط و انجام؛ مصحح؛ مهر: «محمد امین بن محمد اسماعیل» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۶۱گ (۲۵پ-۸۵پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۲۱۸]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۱۸/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط و انجام؛ ۱۷۸گ (۱۳۹پ-۳۱۶پ)، ۱۷سطر(۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۴۲]

● **الضوابط الخمس فی احکام الشک و السهو و النسیان فی الصلاة** / فقه / عربی

aṯ-ḍawābiṭ-ul xams fī aḥkām-iš šakk wa-s sahw wa-n nisyān fi-ṣ ṣalāt

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598-1680)

رساله بسیار مختصر فتوائی در احکام شک و سهو یا فراموشی در افعال نماز است و مشتمل بر پنج «ضابطه». این رساله در الذریعه (۱۱۹/۱۵) «ضوابط الخمس» نامیده شده است. این رساله را علم الهدی به فارسی ترجمه کرده است.

آغاز: بسمله الحمدلله علی جزیل نواله و الصلاة علی محمد و آله، اما بعد ... لما کان الشک و السهو و النسیان کالغریزی للانسان شرع فی الصلاة الاحتیاط.

انجام: و أعوذ بالله السمیع العلیم من الشیطان الرجیم فانه یزجر الشیطان و یطرده انشاءالله و الحمد لله رب العالمین و الصلاة علی محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا

چاپ: در هامش غایة الایجاز ابن فهد، ۱۳۰۰

[فهرست‌های خودنوشت فیض کاشانی ص ۲۰۱؛ الذریعة ۲۱۲/۱۴ و۱۱۹/۱۵؛ دنا ۲۵۷/۷ (۲۳ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- الضوابط الخمس فی احکام الشک و السهو و النسیان فی الصلاة (ترجمه)؛ علم الهدی، محمد بن محسن (۱۰۳۹-۱۱۱۵)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۴۶/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۲۹ق؛ در برگ ۵۳ر تا ۵۵ رساله خلعیه محمد باقر داماد در نیم صفحه و روایات و بندی از فصل دوم امان الاخطار و کشکول و حبل المتین؛ ۱۸ سطر [ف: ۵ – ۴۳۲]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۲۷/۵-۱۹/۱۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۵۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ – ۲۷۱۳]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:ذیل ۲۴۹۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عوض بن محمد امین رضوی مشهدی، تا: ۱۰۷۶ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: شرقی، ۲گ، ۳۰ سطر مورب ، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۷ – ۸۶]
۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۲۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ضیاءالدین بن عبدالحسین سبزواری، تا: ۱۰۸۵ق؛ ۱۵ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۰ – ۵۹۱]
۵. قم؛ شریعتی، محمد حسین (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسین کرمانشاهی، تا: غره صفر ۱۰۸۷ق؛ محشی، با علامت بلاغ؛ ۴ص(۱۰۱-۱۰۴)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: – ۳۶]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۹۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن اسماعیل، تا: اول ذیقعده ۱۰۹۵ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۰۵]
۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۴۰۴
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با رمز «منه دام بقائه»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۰۶]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۸۱/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود ۱۱۰۰ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲گ (۶۹پ-۷۰پ)، اندازه:۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۵ – ۷۸]
۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۱۸ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۰گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۰۶]
۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۶۷۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۴۰۶]
۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۰/۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱گ (۷۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۳۶]
۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۱۷۹۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۲۰ – ۳۱۳]
۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۷۶/۱۰-۳۸/۱۹۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «منه ره»؛ جلد: مقوا، ۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ – ۲۷۱۳]
۱۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۸۷/۶
آغاز: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ اهدایی: وزیری؛ ۳گ (۵۹-۶۱)، ۱۴ سطر (۴/۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۴ – ۱۳۱۴]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۴/۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ – ۲۰۴]
۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۸/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن طبیب بن محمد کریم، تا: ۱۲۶۹ق، جا: قمشه؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱گ (۸۲ر-۸۲پ)، اندازه: ۱۴/۸×۲۱سم [ف: ۷ – ۴۸۳]
۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۲۴۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد علی، تا: ۱۰ شوال ۱۳۰۳ق؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۰ – ۳۱۳]
۱۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۰۹/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۳ – ۱۲۹۰]
۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۰۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۳۸ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۳۰ – ۱۷۷]
۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۲۴/۲
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲گ (۱۰۳پ-۱۰۴) [ف: ۵ – ۱۴۳]
۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۸۲پ-۸۳پ) [ف: ۵ – ۱۹۴۴]
۲۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۳۲/۷
خط: نسخ، کا: مهدی، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، ۴گ (۱۰۵-۱۰۸)، ۱۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۴ – ۱۳۷۰]

۲۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۹۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم قرمز، ۲گ (۹۰پ-۹۱پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [مؤید: ۱ - ۴۰۵]

● **الضوابط الخمس فی احکام الشک و السهو و النسیان فی الصلاة (ترجمه)** / فقه / فارسی
az-zavābet-ol xams fī ahkām-eš šak va-s sahv va-n nesyān fe-s salāt (t.)

علم الهدی، محمد بن محسن، ۱۰۳۹ - ۱۱۱۵ قمری
'alam-ol-hodā, mohammad ebn-e mohsen (1630 - 1704)

وابسته به: الضوابط الخمس فی احکام الشک و السهو و النسیان فی الصلاة؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱) پدرش فیض شک‌های نماز را در پنج ضابطه به زبان عربی نگاشته و فرزندش علم الهدی آن را برای فارسی‌زبانان ترجمه کرده است.
آغاز: بسمله، سپاس بی قیاس و ستایش بندگی اساس مر خدای را که پناه انسان است ... اما بعد چنین گوید خاک راه علما علم الهدی که والد ماجدم
انجام: و این کلمات بگوید تا از وسوسه شیطان دور شود بسم الله و بالله توکلت علی الله ... من الشیطان الرجیم.
[دنا ۲۵۷/۷ (۳ نسخه)؛ الذریعة ۱۱۹/۱۵؛ فهرست‌های خودنوشت فیض ۲۰۱؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۶۱۷/۲ و ۱۳۰/۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ خوش، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۵۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۰۸]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۶۳/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، از روی نسخه‌ای که به خط یکی از شاگردان فیض بوده و در حیات فیض و فرزندش علم الهدی آن نسخه را کتابت کرده بوده، نگاشته شده؛ ۳گ (۱۰۸-۱۱۰)، ۱۴ سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۴ - ۱۷۱]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۹۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضای حسینی صفایی خوانساری، تا: ۱۳۵۷ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی، ۴۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۴۰۷]

← ضوابط الرضاع > شرح کتاب فی اصول الفقه
← ضوابط الرضاع > الرضاعیة
← ضوابط الرضاع (ترجمه) > رضاعیة

● **ضوابط الطب** / طب / عربی
ḍawābiṭ-uṭ ṭibb

؟نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷-۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

نام کتاب چنان که نسخه صراحت دارد «ضوابط الطب» است و مؤلف آن نیز علی العجاله معلوم نشد که کیست ولی در ورقه ملصق به نسخه و دفاتر ثبت کتب و فهرست الفبائی کتابخانه آن را تعمداً و از تلقای نفس به قوانین الطب بدل کرده‌اند تا کتاب را مطابق با قول حاجی خلیفه از تألیفات خواجه نصیرطوسی به قلم بدهند و هر دو این فقره سهو واضح است. عناوین فصول شش‌گانه کتاب: فی الارکان و الاخلاط؛ فی الحالات؛ فی الاسباب؛ فی الاعراض؛ فی حفظ الصحة؛ فی ردها. این کتاب را مدرس رضوی بر اساس همین نسخه در شمار آثار خواجه دانسته جز این‌که احتمال این‌که قوانین الطب باشد را داده که ظاهراً مستند او همین نسخه است.
[دنا۲۵۸/۷؛ کشف الظنون ۱۳۶۱/۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۱۳۱
آغاز: بسمله اما بعد حمدالله علی آلائه المتواترة و الصلوة علی محمد و اصحابه الزاهرة فهذا ضوابط الطب و هو علم مستنبط من احوال البدن من جهة حصول الصحة الخ؛ **انجام:** و قول نبیه علیه السلام المعدة بیت کل داء و الحمیة راس کل دواء و اعط کل بدن ما اعتاد.
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۴ ذیقعده ۹۰۰ق، جا: کازرون؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۵گ، ۱۳-۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۹ - ۳۳۲]
قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۹۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۴۰۴]

● **ضوابط عظیم** / معانی بیان / فارسی
zavābet-e 'azīm

قرشی، محمد عظیم، ق۱۳ قمری
qorašī, mohammad 'azīm (- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۷۵
آغاز: بسمله، حمدی که باحصای آن خرد مانع رشد؛ **انجام:** نمیگویند این عقل توان گفت و کسی که این ندارد صاحب تجزیه نیست
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق [رایانه]

← ضوابط العقود و الاعداد ← ضبط عقود الاعداد

● **ضوابط الفقه** / فقه / عربی

ḍawābiṭ-ul fiqh

رساله‌ای کوتاه در معرفی و مشخص کردن تعریف فقهی و بیان حدود و ثغور مسائل و احکام شرعی آن بر اساس کتاب‌های مصطلح فقهی و بر شیوه مکتب اهل سنت است که در چهار بخش عبادات، معاملات، تناکحات و سلطانیات تنظیم شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۸۲/۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۱ق؛ محشی؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۳ص (۳۷۰–۳۸۲)، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۳۳/۱ – ۱۱۶]

● **ضوابط الکافیة** / نحو / عربی

ḍawābiṭ-ul kāfīya

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۹۸/۵

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی فضل نوع الانسان علی جنسه من الحیوان الناطق بنطق اللسان ... انشئت هذا الکتاب ... و سمیته ضوابط الکافیة للتعریف فی خلاصة النحو و التصریف؛ **انجام:** وفی الوقف کاتنوین تم النوع الاول

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن قرمز [ف: ۵ – ۳۶۷]

● **ضوابط کتابت عربی** / خط / فارسی

zavābet-e ketābat-e ‘arabī

در ضوابط و رسوم کتابت عربی و بیان کلمات مختلفة الجواهر و کلمات متصله و منفصله.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۶۶/۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۶ – ۱۹۶]

● **الضوابط المرضیة فی تحقیق القوانین المرعیة (مختصر)** / اصول فقه / عربی

aḍ-ḍawābiṭ-ul marḍīyya fī taḥqīq-il qawānīn-il mar‘īyya (mx.)

یزدی، محمد حسن بن محمد علی، ق۱۳

yazdī ‹mohammad hasan ebn-e mohammad ‘alī (- 13c)

قواعد اصول فقه را به روشی استدلالی با عناوین «ضابطة» در یک «مقدمه» و سه «مقصد» و یک «خاتمه» گزارش کرده: المقدمة: فی حد العلم و غایته و موضوعه؛ مقصد ۱. مشترکات الادلة الشرعیة؛ مقصد ۲. اقسام الادلة الشرعیة؛ مقصد ۳. الاجتهاد و التقلید؛ الخاتمة: فی بحث الاصولی و الاخباری.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۵۶

آغاز: الحمدلله الذی تنزه عن مقایسة العقول و الاوهام و تقدس عن مشابهة الخاص و العام؛ **انجام:** فالمعروف من مذهب الاصحاب التخییر فی العمل بأی منهما

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۴ – ۵۱]

● **الضوابط المنطقیة** / منطق / عربی

aḍ-ḍawābiṭ-ul manṭiqīya

این رساله یک دوره منطق است در نهایت ایجاز و اختصار و از ابتدای منطق آغاز سخن می‌کند تا انتهای شرط انتاج شکل اول قیاس.

چاپ: به کوشش عاتقه نوری، ادبیات تهران، ۲۴ (۱۳۵۶) ش ۲/۱: ص ۲۵۱–۲۸۲.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۹/۱

آغاز: بسمله، احمد الله علی نواله واصلی علی محمد و آله و بعد فهذه؛ **انجام:** و شرط انتاج الشکل الاول موجبیة الصغری و کلیة الکبری.

خط: نستعلیق، کا: علائی بن محبی شیرازی، تا: ۹۴۸ق؛ ۲۵ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۰– ۳۳۶]

● **ضوابط و قواعد علم قرائت (رساله در)** / علوم قرآن / فارسی

zavābet va qavā‘ed-e ‘elm-e qerā’at (r. dar)

خاتون آبادی، محمد حسین بن صالح، – ۱۱۵۱ قمری

xātūn ābādī, mohammad hoseyn ebn-e sāleh (- 1739)

مسائل وقواعد تجوید را در دو «قسم» آورده است و از محقق محمد باقر سبزواری مطلبی نقل کرده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۶۹/۴

آغاز: مسئلة ضوابط و قواعدی را که قراء درکتب تجوید و قرائت ذکر نموده‌اند مانند ادغام واخفاء و اظهار و مد دوم و اشمام آیا واجب است مراعات آن ها و ترک آن ها موجب فاسد تلاوت؛ **انجام:** ولیکن اگر به آن وضع خوانده شود صحیح و مجزی است بلاخلاف و این سخن نیز صریح است در آن که مد زیاد ناخوش و قبیح است این است آن چه در این مسئله بخاطر فاتر این شکسته قاصر می‌رسد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز، ۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۳۷]

● **ضیاء الابصار** / فضایل و مناقب / فارسی

zīyā'-ol absār

امیر نظامی دولو، محمد باقر، ق۱۳ قمری

amīr nezāmī-ye davallū, mohammad bāqer (- 19c)

در ذکر فضایل و مناقب ائمه دین و معجزات و باهرات حضرت سید المرسلین و اولاد آن بزرگوار است و مؤلف با مراجعه به کتب سیر و اخبار و جمع احادیث شرح حال حضرت رسول اکرم (ص) و دوازده امام را مفصلا تصنیف کرده و به نام ضیاء الابصار نامیده و به چهارده «باب» تقسیم کرده است.

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷۷۷

آغاز: سپاس افزون از احاطه و هم و قیاس و ستایش مصون از اصابه خرد خرده شناس خداوند علیمی را سزاست که نور وجودش مکامن ظلمت عدم را به شواهد ظهور تجلیات جود روشن ساخت؛ **انجام:** تمت الکتاب بعون الملک الوهاب ۱۲۴۳ هجری

خط: نستعلیق خوب، کا: محمد باقر بن میرزا محمد خان قاجار، تا: ۱۲۴۳ق؛ مجدول، مذهب، با یک سرلوح؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی؛ ۶۷۴ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۶×۴۲سم [ف: ۱ - ۸۲۰]

● **ضیاء الابصار** / فضائل و مناقب / اردو

zīyā'-ol absār

رضوی، علی اکبر بن فضل علی، ق۱۳ قمری

razavī, 'alī akbar ebn-e fazl 'alī (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۲ق

روایاتی که از طریق اهل بیت (ع) و کتب اهل سنت در فضایل حضرت ابی عبدالله الحسین (ع) و مصایب آن حضرت وارد شده را به درخواست «میرزا علی اکبر» گردآوری کرده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۲۰۶

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی جعل الدنیا الدنیة لاولیائه دار سجن و محنة؛ **انجام:** شهید کیا اور مطلق تیری رتبه کونه بیجانا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۰ رجب ۱۲۶۶ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۳۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۴۳۲]

● **ضیاء الابصار** / طب / فارسی

zīyā'-ol absār

محمد محسن

mohammad mohsen

در بیماری‌های چشم و طریق حفظ صحت و علاج بیماری‌های آن، در چند «فصل» با عنوان مقدمه و بیست و پنج «باب».

همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۳۰۳

آغاز: الحمد لله الذی نور عیوننا لانظار علی آثار قدرته ... اما بعد چون هر یک از اطبا؛ **انجام:** خرنو به شامیه یک قیراط باشد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۵۱ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: - ۱۶۴]

● **ضیاء الابصار فی مسائل الخیار** / فقه / عربی

ḍīyā'-ul abṣār fī masā'il-il xīyār

نهاوندی، محمد بن عبدالرحیم، ۱۲۹۱ - ۱۳۷۱ قمری

nahāvandī, mohammad ebn-e 'abd-or-rahīm (1874 - 1952)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴۹۱

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی هدانا الی صراط المستقیم؛ **انجام:** وجه الجمیع واضح تمة و یلیه السابع.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴۵۸ق [رایانه]

● **ضیاء الابصار فی معرفة حقیقة الملک الجبار** / شرح حدیث / فارسی

zīyā'-ol absār fī ma'refat-e haqīqat-el malek-el jabbār

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

شرحی است بر حدیث کمیل «مالک و الحقیقة؟» که آن را برای ناصرالدین شاه قاجار و به دستور میرزا آقا خان نوری نگاشته است.

آغاز: بسمله. جوهر زیبای رخشنده و گوهر گرانبهای زیبنده و دره ثمینه ... صحت حدیث را تردید کرده ولی می‌گوید به علت شهرت آن آن را شرح کردم.

[دنا ۲۵۸/۷؛ فهرستواره منزوی ۶۳۲/۷]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۴۲۶

آغاز: برابر **انجام:** سودمند آید. و قد وقع تألیف تلک الرسالة ... ید محمد بن سلیمان الطبیب التنکابنی فی سرار شهر ذیحجة الحرام سنه ۱۲۷۳، مصلیاً.

بی‌کا،بی‌تا؛۴۷گ،۱۳سطر(۶×۱۳)،اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۱۸۴]

● **ضیاء الاتقیاء** / کلام و اعتقادات / عربی

ḍīyā'-ul atqīyā'

نیر بروجردی، علی اصغر بن علی اکبر، ۱۲۳۱-۱۳۰۰ قمری

nayyer-e borūjerdī, 'alī asqar ebn-e 'alī akbar (1816 - 1883)

تاریخ تألیف: شعبان ۱۲۷۶ق

در آنچه لازم است محصلین از مسائل عقیدتی بدانند. برگرفته شده از ادله عقلیه و نقلیه با اختصار و در ضمن بحث مفصلی است درباره وحدت وجود و رد صوفیان در این موضوع. مشتمل بر التقلید من اصول العقائد، فی اختلاف ما یکفی فی العقائد من العلم و الظن، فی بیان العلم و مراتبه و اقسامه، اطلاقات العلم، الفرق بین ظن العقلی و الظن العادی، معنی المعرفة و اطلاقاتها، فیما یسکن النفس من الادلة، ادلة لزوم العلم فی العقائد، ادلة جواز الظن فی العقائد، سد باب العلم و عدمه فی العقائد، فی اختلاف احوال الناس، لزوم الاجتهاد فی العقائد و عدمه، بیان غیبة الحجة (ع)، فی ظنون الحاصل من التقلید، اختلاف طبقات العقائد، دین العجایز، دلیل اجمالی علی وجود الصانع، درجات الایمان، معرفة الباری، مراتب المعرفة، معنی المعرفة، وحدة الوجود، اطلاقات الجوهر، مایرد علی وحدة الوجود، معنی وجه الله و ...

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۵۵/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی اشرف الانبیاء و المرسلین محمد المبعوث ... اما بعد فیقول المسکین ... هذه وجیزة فی بعض ما لابد من ذکره للمحصلین؛ **انجام:** واما سائر الائمه علیهم السلام فهم الداخلون فی عموم الولی الذی منتزع من لفظة علی الذی هو اصلهم وأبوهم و الحمدلله.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: شعبان ۱۲۷۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۹گ (۱پ-۸۹پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۸۲]

● **ضیاء الاشراق بمولد رسول الملک الخالق** / تاریخ پیامبر اکرم (ص) / عربی

ḍīyā'-ul išrāq bi-mūlid-i rasūl-il malik-il xāliq

نزیلی، عبدالرحمن بن حسین

nazīlī, 'abd-or-rahmān ebn-e hoseyn

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۱۳/۳ عکسی

آغاز: الحمد لله الشکور المنان الخبیر الحکیم الغفور التواب البر الجواد

تألیف ابوعبدالله عبدالواحد بن حسین بن ابی بکر نزیلی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲ص (۱۲-۲۳) [عکسی ف: ۴ - ۱۳۵]

● **ضیاء الأنوار** / کلام و اعتقادات، بهائیت / فارسی

zīyā'-ol anvār

میرزاده، محسن بن احمد، ق۱۴ قمری

mīrzāde ‹mohsen ebn-e ahmad (- 20c)

چون فرقه بابیه رخنه در عقاید مردم نموده و آنان را به فساد کشانده بودند مؤلف به درخواست بعضی از برادران دینی این رساله را در رد آنان نگاشته و بنیان آن را بر یک «مقدمه» و نه «مقاله» و «خاتمه» قرار داده است: مقدمه: در بیان بعضی از کلمات متفرقه و سودمند؛ مقاله ۱. بیان اصل و نسب و مسقط الرأس میرزا علی محمد باب؛ ۲. قتل میرزا علی محمد باب در شهر تبریز؛ ۳. فتنه و فساد مریدان میرزا علی محمد باب در شهرهای ایران؛ ۴. احوال ملا حسین بشرویه و فتنه او در ایران؛ ۵. فتنه ملا محمد علی زنجانی و کشته شدن او؛ ۶. بیان احوال میرزا حسینعلی بهاء و ابداع و اختراع او در دین مبین خدا؛ ۷. عدم جواز تفسیر به رأی؛ ۸. بیان احوالی که نسبت به حسینعلی بهاء و فرزندش عباس دارد و اقوالی که مناسب بر ایشان است؛ ۹. بیان حجت امام ثانی عشر و آثار خروج آن جناب؛ خاتمه: مجملی از اقوال سودمند تابعین و ضالین مبتدعان و وصیت بر آمران و حاکمان.

آغاز: إن هذا القران یهدی للتی هی اقوم ... و صلوات زاکیات بر روان پاک آن پیغمبر پاک ذات و دوازده اولیای پاکیزه صفات و اوصیای عالی درجات آن جناب باد.

انجام: در این اوراق نگار نمودیم و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته.

[نسخه‌های منزوی ۹۷۰/۲؛ دنا ۲۵۸/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۱۱/۹]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۷۳

آغاز و انجام: برابر

کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۶ق؛ مجدول؛ کاغذ: رومی شکری، ۹۹ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۶ - ۶۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۶۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۵۴]

● **ضیاء البصائر فی تعیین الکبائر** / اخلاق - عربی

ḍīyā'-ul baṣā'ir fī ta'yīn-il kabā'ir

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: ۱۳ صفر ۱۲۷۹ق

رساله‌ای مختصر در استقصاء و معرفی گناهان کبیره که در قرآن بدانها وعده عذاب داده شده؛ در نه «فصل تنظیم شده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... انه کان برهة من الدهر یتلجلج فی صدری ان افراد کتاباً فی تعیین الکبائر من الذنوب التی نص الله علیها فی کتابه بقوله ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه نکفر عنکم سیئاتکم ...

[دنا ۲۵۸/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۶۳/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ثبتنا بالقول الثابت فی الحیاة الدنیا و فی

الآخرة، و قد فرغ مصنفها من تصنيفها و رسمها ...
خط: نسخ، کا: جعفر بن علی اکبر شیرازی، تا: ذیحجه ۱۲۷۲ق [با تاریخ تألیف ناسازگار است و محتملاً ۱۲۸۲ باشد]؛ ۱۷گ (۱۷۲پ–۱۸۸ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۱ – ۶۶]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۰۴/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولم يذهبوا ما ذهبوا بحجة واضحة واكتفى الحجة عليهم السلام فيهم بالقول بانها ما اوعد الله عليه النار وهو حق لاشك فيه لكن لم يتضح لهم حق تفصيل المسألة فالحمدلله على ما من ببركة سيدى بقية الله.
خط: نسخ، کا: محمد جعفر فوزانی اصفهانی، تا: ۲۲ ربیع الاول ۱۲۸۲ق؛ ۲۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۳۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۶۱

خط: نستعلیق، کا: محمد علی شیرازی، تا: ۲۳ محرم ۱۲۹۲ق؛ مجدول؛ ۴۵گ، ۱۱ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸–۱۱۷]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن یشمی، ۱۵۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۹×۲۱/۳سم [ف: ۱ – ۳۵۸]

● ضياء البصائر فى علم المرايا و المناظر / طبیعیات / عربی

ḍīyā'-ul baṣā'ir fī 'ilm-il marāyā wa-l manāẓir

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ – ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: شنبه ۳ ذیقعده ۱۲۶۸ق؛ محل تألیف: لنگر
حاشیه‌ای است بر کتاب تنقیح المناظر که آن تلخیص شده کتاب المناظر ابن هیثم مصری است. مؤلف می‌گوید که: چون خطائی در این کتاب یافتم و فراغتی پیش آمده بود خواستم حقیقت را در موضوع بیان کنم، سپس می‌افزاید که: «از دانش به حقایق اشیاء در نزد ما، هست آن چیزهایی که در نزد حکمای گذشته و علمای سابقین نیست». شاید همین احساس باعث شده که او و مشایخ او به تکلف بیافتند تا به آثار حکما دست‌اندازی کنند؛ شامل: یک مقدمه، سه مقاله و یک خاتمه: المقدمة: فى بيان تشريح العين و بيان حقيقة الاضواء و الاشباح و الالوان و ما يتعلق بها؛ مقاله ۱. بيان كيفية ادراك العين للاضواء و الالوان و انطباعهما فى الاجسام؛ مقاله ۲. بيان كيفية انعكاس الاشباح من الاجسام الصقلية و ما يتعلق بها؛ مقاله ۳. بيان كيفية انعطاف الاشباح فى الاجسام المشفة؛ الخاتمة: فى ذكر كلمات قليلة فى صفة حدوث قوس الرحمن المعروفة بقوس قزح.
آغاز: الحمدلله رب العالمين ... انه قد وقع بيدى فى بعض السنين كتاب لبعض الافاضل قد سماه بتقيح المناظر

[دنا ۲۵۸/۷؛ ریحانة الادب ۵۱/۵؛ ابراهیمی، فهرست مشایخ ۴۲۰ که می‌گوید زیر چاپ است]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ظهر ظل الشمس من وسطها مستديراً و اما سر تصفر شبح الضيى
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۲ص، ابعاد متن: ۶×۱۳، اندازه:۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۲ – ۱۷۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۳۰/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صدور الاثار عن مشيته فلنختم الكتاب بهذا الموضع
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۱۱۰گ (۷۳– ۱۸۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۲۸ – ۵۳۸]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۴۲

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حاج الحاجی علی مرادخان، تا: ۱۲۰۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۷۴گ، ۱۹ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳ – ۱۰۰۹]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۷۲/۲

خط: نسخ، کا: محمد شریف، تا: ۱۲۶۹ق؛ جلد: مقوا، ۱۸ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۴۰۰]

۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۲۳/۱

آغاز: انه قد وقع بيدى فى بعض السنين
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۴ ربیع الثانی ۱۲۷۳ق؛ اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ – ۱۳۴]

۶. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلنختم الكتاب بهذا الموضع و قد صارت بعد الظهر من يوم السبت ثالث شهر ذى القعده من شهور سنه ثمان و ستين بعد الماتين و الالف
خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن محمد تقی حسینی شیرازی، تا: ۱۴ شوال ۱۲۷۳ق؛ ۱۱۷گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱ – ۳۵۰]

۷. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۳۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بها كنا نتوصل إلى كيفية صدور ظهور نورالله سبحانه و صفاته و أسمائه و صدور و الآثار عن مشيته فلنختم الكتاب بهذا الموضوع.
خط: نسخ، کا: احمد، تا: ۷ محرم ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۱۲گ(۳پ–۱۱۴ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ – ۳۵]

۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۶۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** هى الغاية فى تصنيف هذا الكتاب و بها كنا نتوصل الى كيفية صدور ظهور انوار الله سبحانه و صفاته و اسمائه و صدور الاثار عن مشيته.
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۶گ (۱–۹۶) [ف: ۲ – ۶۴۲]

● ضياء البصر / فضایل و مناقب / عربی

ḍīyā'-ul baṣar

با عناوین ضوء مشتمل بر فضایل و مناقب و ولایت و امامت و

معجزات حضرت علی (ع) و فرزندان آن بزرگوار است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۱۸
آغاز: بسمله، الحمدلله ناظم در المنثور و قاسم لؤلؤ البحور و الصلوة کنور علی نور علی محمد قبلة الدهور؛ **انجام:** ما اصاب من مصیبة فی الارض و لا فی انفسکم الا فی کتاب من قبل ان نبرأها ان ذالک علی الله یسیر.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۷۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۳سم [ف: ۱۴ - ۳۴۰]

● **ضیاء البصر فی احوال الحجة المنتظر** / تاریخ معصومین / فارسی
zīyā'-ol basar fī ahvāl-el hojjat-el montazar
قزوینی، محمد صالح بن مختار، ق۱۳ قمری
qazvīnī, mohammad sāleh ebn-e moxtār (- 19c)
تاریخ تألیف: ۲۷ صفر ۱۳۰۲ق
در احوال حضرت حجة بن الحسن علیه السلام، مخصوصاً موضوع غیبت و چگونگی ظهور آن حضرت و پاسخ به بعضی شبهات، با استفاده از احادیث اهل بیت علیهم السلام و بعضی روایات اهل سنت؛ مشتمل بر یک «مقدمه» و دوازده «باب» دارای فصول و یک «خاتمه»: مقدمه: در اثبات مهدی منتظر از دید فرق و ادیان؛ باب ۱. ادله فرزندی حضرت حجت امام عسکری را؛ ۲. ولادت و صفات آن حضرت؛ ۳. سخن بعضی مخالفین و جواب ایشان؛ ۴. معجزات حضرت قائم علیه السلام؛ ۵. علت و سبب غیبت آن حضرت؛ ۶. اشخاصی که به محضر حضرت رسیده‌اند؛ ۷. ادعای نیابت به دروغ؛ ۸. احوال نواب اربعه؛ ۹. علامات ظهور امام عصر علیه السلام؛ ۱۰. خروج آن حضرت و علامات داله بر آن؛ ۱۱. کیفیت وقایع ظهور؛ ۱۲. رجعت؛ خاتمه: در صدور بعضی از توقیعات.
آغاز: الحمدلله الذی نور قلوبنا بنور الایمان و زین اعمالنا بحلی ولایة امناء الرحمن ... اما بعد چنین گوید اقل العباد عملاً و اکثرهم املاً

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۹۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و وزن اشرفی ها را هم معین نمود فرمود حاضر نما آورده تسلیم نمود
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: محمد رضا بن فاضل بن محمد صادق واعظ محلاتی طهرانی به تاریخ ۲۸ رمضان ۱۳۴۳؛ ۱۵۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۴۲۰]

● **ضیاء البصر فی فضائل خیر البشر** / فضایل و مناقب / عربی
ḍīyā'-ul baṣar fī faḍā'il-i xayr-il bašar
کتابی است در بیان فضایل و مناقب ولایت و امامت حضرت امیرالمؤمنین و ائمه طاهرین علیهم السلام که با عناوین «ضوء، ضوء» نگاشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۱۵
آغاز: ... دخلها أمن من النار و من فزع الأکبر، فقام الیه ابوسعید الخدری، فقال: یا رسول الله إهدنا الی هذا الباب حتی نعرفه، قال: هو علی بن ابی طالب سید الوصیین و أمیرالمؤمنین و أخو رسول رب العالمین و خلیفته علی الخلق أجمعین، معاشر الناس من أحب أمن تمسک؛ **انجام:** و عن علی بن ابراهیم رفعه قال: لما حمل علی بن الحسین صلوات الله علیهما الی یزید بن معاویة ف أوقف بین یدیه قال یزید: و ما أصابکم من مصیبة فبما کسبت أیدیکم، فقال علی بن الحسین علیهما السلام: لیست هذه الآیة فینا ... إن ذلک علی الله یسیر ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، محشی؛ ۴۱۲گ، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۹ - ۳۸۵]

● **ضیاء التفاسیر** / تفسیر / فارسی
zīyā'-ot tafāsīr
خوانساری، محمد صادق بن محمد نصیر
xānsārī, mohammad sādeq ebn-e mohammad nasīr
تاریخ تألیف: ذیقعده ۱۲۹۴ق
یک دوره تفسیر فارسی قرآن است.
چاپ: ۱۲۹۸ق، چاپ سنگی

خوانسار؛ مدرسه علوی؛ شماره نسخه:بدون شماره
از اول سوره اعراف تا آخر سوره کهف؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۸۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [آینه پژوهش: سال۴ش۲۲ - ۹۹]

● **ضیاء التواریخ** / تاریخ / فارسی
zīyā'-ot tavārīx
اشرف بن علی بن اسماعیل، ق۱۳ قمری
ašraf ebn-e 'alī ebn-e esmā'īl (- 19c)
تاریخ تألیف: ۵ ربیع الثانی ۱۲۵۸ق
در تاریخ پیامبر اکرم و ائمه علیهم السلام به روش سیاقی و در حقیقت کتاب عمویش حاج علی اکبر نواب در حالات چهارده معصوم را در این کتاب مختصر نموده و آن را در یک «مقدمه» و سه «عنوان» و «خاتمه» تنظیم نموده: مقدمه: در نسب پیامبر اکرم (ص)؛ عنوان ۱. حالات آن حضرت از تولد تا بعثت؛ عنوان ۲. حالات آن حضرت از بعثت تا هجرت؛ عنوان ۳. از هجرت تا رحلت؛ خاتمه: در رحلت آن حضرت.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۳۹
آغاز: الحمدلله الخالق الوهاب و الصلاة و السلام علی اشرف الانبیاء محمد و آله الاطیاب؛ **انجام:** کلک بسمل فاف آهوی ختا آمد ولی×× آن فشاند خسک و مشک این مشک تو گوید همی فقط تاریخ پیامبر را داراست؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: «شعاع» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۰۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۸۳]

● **ضیاء الثقلین** / دعا / عربی
ḍīyā'-uṯ ṯaqalayn
نظام ملکی، حاتم بن نظام الملک
nezām molkī, hātam ebn-e nezām-ol-molk
در اعمال روز و شب و هفته و ماه و سال و دعاهای متفرقه حاجات، به ضمیمه بعضی از احکام و مستحبات که انسان بسیار بدانها نیاز دارد. مشتمل بر یک «مقدمه» و هشتاد و هشت «فصل» و یک «خاتمه» می‌باشد و بیشتر آن گرفته شده از «الجنة الواقیة» کفعمی است به اضافه بعضی از احکام طهارت و صلوات واجبه و مستحبه و بعضی از مستحبات که مؤلف از فتاوای خود افزوده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۷۸
آغاز: امیر المؤمنین و یعسوب الدین ... و بعد فلما وفقنی الله سبحانه من عنفوان الشباب لجمع الکتب المعتبرة؛ **انجام:** و افضل المیاه التی تجری من بین مشرق الشمس الصیفی و مغرب الشمس الصیفی و افضله ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با نشانی بلاغ به خط علامه مجلسی؛ جلد: مقوایی، ۳۲۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۷ – ۱۵۵]

● **ضیاء الثقلین و مطلع النیرین = مطلع النیرین** / لغت / عربی
ḍīyā'-uṯ ṯaqalayn wa maṭla'-un nayyirīn = maṭla'-un nayyirīn
شبر، عبدالله بن محمد رضا، ۱۱۸۸؟ – ۱۲۴۲ قمری
šobbar, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad rezā (1774 - 1827)
وابسته به: مجمع البحرین و مطلع النیرین؛ طریحی، فخرالدین بن محمد (۹۷۹–۱۰۸۷)
تاریخ تألیف: دوشنبه ۱۶ شوال ۱۲۳۱ق
مؤلف چون کتاب مجمع البحرین طریحی را خالی از حشو و زوائد ندیده آن را در این کتاب تهذیب نموده و برخی از موارد را که لازم بوده بدان افزوده است و مانند ترتیب همان کتاب بر اساس حروف اواخر کلمات تنظیم نموده است.

آغاز: الحمدلله الذی هدانا الی التمسک بالثقلین و ارشدنا الی متابعة المصطفین و الصلاة علی محمد و آله مجمع البحرین و مطلع النیرین

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۹
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه سید احمد حسینی اشکوری-قم؛ خط: نسخ، کا: احمد بن احمد بن قاسم خلیفه، تا: دوشنبه ۲۳ رجب ۱۲۳۲ق؛ ۶۰۰ص [عکسی ف: ۱ – ۴۱۸]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۳۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و من العرب من یضمها و قد تنون علی اللغات الثلاث و قد تبدل الهاء همزة فیقال ایهات.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۷ شوال ۱۲۴۱ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: عبدالنبی بن حاج علی کاظمی؛ مهر: کتابخانه حکمت (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ – ۹۸۳]

← ضیاء الجلاء ← مجالس الشهداء فی مقاتل السعداء

● **ضیاء الحکام** / فقه / عربی
ḍīyā'-ul ḥukkām
عبدالله بن فودیو؟
'abd-ol-lāh ebn-e fodīo?

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۰۲
خط: نسخ مغربی، بی‌کا، بی‌تا [مختصر ف: – ۵۳۹]

● **ضیاء الحلوم فی مختصر شمس العلوم** / لغت / عربی
ḍīyā'-ul ḥulūm fī muxtaṣar-i šams-il 'ulūm
حمیری، محمد بن نشوان، – ۵۷۳ قمری
hemyarī, mohammad ebn-e našvān (- 1178)
وابسته به: شمس العلوم و دواء کلام العرب من الکلوم؛ حمیری، نشوان بن سعید (قرن ۶)
مؤلف کتاب پدر خود را به نام «شمس العلوم و شفاء کلام العرب من العلوم» در لغت که شامل هشت جزء بوده، در سه جزء تلخیص کرده و آن را «ضیاء الحلوم فی مختصر شمس العلوم» نامیده است. در این کتاب قواعد و قوانین لغوی و نحوی زبان عرب به تفصیل و به ترتیب حروف تهجی بیان شده است. پدرش فقیه و ادیب و علامه معتزلی ابوسعید نشوان بن سعید بن نشوان حمیری یمنی از احفاد ملوک حمیر و صاحب قصیده حمیریه معروف به نشوانیه و التبیان (در تفسیر قرآن) و خلاصة السیرة الجامعة لعجائب اخبار الملوک التبابعة و کتاب القوافی و احکام صنعاء و زبید و الحور العین و الفرائد و القلائد و غیره که

به موجب قول یاقوت بعد از استیلا بر عده‌ای از اقلاع و حصون جبل صبر مدتی نیز زمام امور ملك و ملت را در آن ناحیه در دست داشته است.
[دنا ۲۵۹/۷ (۷ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶

آغاز: آغاز بخش یکم: الحمدلله الواحد القدیر القادر العظیم العزیز العلیم ... و سمیته کتاب شمس العلوم و دواء ... و قلت فی ذلك:کتاب یمان یجمع العلم کله ×× و یعجز عن مثل له الثقلان / و فی سنة السبعین و الخمس تم ما ×× جمعت من التصنیف فی رمضان ... و پس از سرودن هفت بیت نونی و چهار فائی و دو بائی و چند سطر نثر در ستایش کتاب خویش، گوید:«مقدمة الکتاب فی التصریف ... » چنانکه دیده میشود دیباچه ضیاء الحلوم همان دیباچه اصل شمس العلوم است و فقط پیش گفتار صرف اندکی کوتاه شده است؛ **انجام:** آغاز آخرین باب آن چنین است: باب الدال و الراء و ما بعدهما. الاسماء ...

بخش یکم از سه بخش؛ بی‌کا، تا: قرن ۶؛ افتادگی: انجام (یك برگ)؛ تاریخ ندارد ولی نگارنده کتاب را با جمله «وفقه الله للخیر» یاد کرده و بنابراین در روزگار وی در قرن ششم نوشته شده، در پایان این جلد یك سطر از باب الدال و الهاء به جا مانده و باقی آن افتاده و در جلد پسین به «باب الدال و الواو» آغاز می‌شود؛ مصحح، محشی به امضاهای «نهایه ابن اثیر» و «صحاح جوهری» و جز آن دارد، از برگ ۱ تا ۱۴ دیباچه کتاب است و از برگ ۱۵ باب همزه آغاز شده؛ این سه جلد مدتی در کتابخانه شاهرخ پسر امیر تیمور گورکان بوده و مهر وی «من کتاب خزانة السلطان الاعظم شاهرخ بهادر» دیده می‌شود و سپس به حجاز رفته، و کسی آن را در سال ۹۱۱ق در مکه به بهای شش اشرفی عثمانی خریداری کرده و به ایران باز گردانیده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۵گ، ۲۸ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲ – ۴۲۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۷

آغاز: بسمله. حمدله. باب الدال و الواو و ما بعدهما. الاسماء:فعل بفتح الفاء و سکون العین (ح) الدوح بالحاء السحر العظام و هو جمع دوحة قال ... شعر؛ **انجام** باب العین و اللام و ما بعدهما. الاسماء: فعل بفتح الفاء و سکون العین (ق) الغلق من اغلاق الباب. قال اعرابی:شعر ...

دومین جلد، از «باب الدال و الواو» تا «باب الغین و اللام»؛ خط: نسخ نزدیک به ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ دنباله نسخه شماره ۲۲۶ است و با همان خامه، باب‌های غین با حرف‌های پس از لام همگی از پایان این نسخه افتاده، و در جلد سوم از «باب الفاء» آغاز شده، در بالای صفحه نوشته شده: «الجزء الثانی من ثلاثة اجزاء من کتاب ضیاء الحلوم فی اللغة»؛ تملك: نظام الدین جیلانی، ابوالقاسم محمد بن حسین الیمنی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۱گ، ۲۹ و ۲۸ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲ – ۴۲۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۸

انجام: بخش سوم: فقلت حذفت الهاء. قال یا بنة عمالا تلومی و اهجعی تم الکتاب

جلد سوم، از «باب الفاء» تا «باب الیاء و الهمزه» که آخر کتاب است؛ بی‌کا، تا: قرن ۶؛ و دنباله نسخه ۲۲۷ و ۲۲۶ می‌باشد و با همان خامه؛ تملك: ابوالقاسم بن محمد بن الحسین نزیل حرم شریف، حسن پسر نوح پسر یوسف هندی بردحی در مکه در ۹۱۱ق، شیخ جعفر پسر شیخ خضر (جد خاندان کاشف الغطا در نجف)، نظام الدین جیلانی، مرتضی بن احمد حسینی رشتی (گویا همان است که قبر او در رواق کاظمین نزدیك گور شیخ مفید شناخته است) با مهر «المتوکل علی الله عبده مرتضی الحسینی»، عبدالله بن الحاج محمد نجن الاغا؛ مهر: حکیم الملك؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۲گ، ۳۲ سطر (۳/۵×۱۳)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲ – ۴۲۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۷

آغاز: بسمله، کتاب الزای باب [بریدگی] فی المضاعف؛ **انجام:** کانما تری هجر لیلی مغرماً انت غارمه.

جزء دوم است از حرف زاء تا غین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۷؛ نسخه به رسم خزانه کتب «سیدنا الفقیه الاجل العلامه عماد الدنیا و الدین صنیعة امیرالمؤمنین یحیی بن محمد العمرانی مدالله مدته و حرس مهجته» نوشته شده؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷ق؛ جلد: چرمی، ۱۷۹گ، ۲۵ سطر (۲۱×۱۳/۵)، اندازه: ۲۰/۳×۲۹/۹سم [ف: ۱۳ – ۵۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۳۶

آغاز: بضم الفاء و تشد[ید] العین والغزی جمع غاز کمایقال صایم و صوم و قایم و قوم؛ **انجام:** تغابوا علیه فقتلوه مثل تغاو وا ای تجمعوا و تغایت الطیر علی الشی اذا حامت علیه تمت الجزو الثانی من ثلثة اجزا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۴ صفر ۷۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مشتمل است بر فقط هشت ورق یا به عبارت بهتر فقط بر جزو اخیر از مجلد ثانی؛ واقف: ابن خاتون؛ کاغذ: حنایی، ۸گ، ۳۴ سطر (۱۱/۷×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۳ – ۱۶۵]

۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۴۷

خط:نسخ ترکی،کا:مصطفی بن عبدالله،تا:جمعه۲۶رجب ۱۰۰۵ق؛ از روی نسخه نوشته روز چهارشنبه ۶ صفر ۶۸۲ [نشریه: ۲ – ۱۶۱]

۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۶۴

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم الحمد و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیبا ... اما بعد حمدالله تعالی مستحق الحمد بنعماته ... هذا مبتدء کتاب شمس العلوم و الحمدلله الواحد القیوم بسم الله الرحمن الرحیم قال نشوان بن سعید الحمیری قدس الله تعالی روحه؛ **انجام:** باب الیا و الهمزه ما بعدها الافعال ... تم الکتاب و

الحمدلله العزیز الوهاب علی جزیل نواله و صلواته علی محمد و آله و صحبه و سلامه و حسبنا الله و نعم الوکیل و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم ...
خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، یک سرلوح مذهب؛ مهر: «تقی ابن محمد بن محمد مهدی ۱۱۷۰»، ناصرالدین شاه قاجار؛ ۱۱۰۰ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲/۳سم [ف: ۷ - ۷۵]

● **ضیاء الخافقین فی شرح دعاء الصنمین = ترجمه رشح الولاء فی شرح الدعاء** / دعا / فارسی و عربی
zīyā’-ol xāfeqīn fī š.-e do‘ā’-es sanamayn = t.-ye rašh-ol velā’ fī š.-ed do‘ā’
وابسته به: رشح الولاء فی شرح الدعاء؛ اصفهانی، اسعد بن عبدالقاهر (-۶۳۵)
ترجمه‌ای است روان از «رشح الولاء فی شرح الدعاء»؛ در یک «مقدمه» و سی «باب» مرتب شده است. کفعمی این دعا (دعای صنمی قریش) را در کتاب «البلد الامین و الدرع الحصین» و نیز «جنة الامان الواقیة» خود نقل کرده و آورده که حضرت امیر المؤمنین علی (ع) آن را در دعای دست می‌خوانده، و مطلع آن «اللهم العن صنمی قریش و جبتیها» است. کتاب حاضر ظاهراً چاپ نشده و نسخه‌های خطی آن بسیار کمیاب است که با جستجوی زیاد نشانی از نسخه ناقص الطرفین مرعشی که آقا بزرگ به آن اشاره کرده به دست نیامد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۰۷۶
آغاز: بسمله.الحمدلله الذی هدانا بنبوة محمد ... بعد از حمد و ثنای حضرت پروردگار و درود و رحمت بی شمار؛ **انجام:** گه پناه گیرند از آن عذاب اهل دوزخ
خط: نستعلیق، کا: سید محمد زین العابدین بن حسن خانصاحب، تا: ۱۱ جمادی الاول ۱۲۹۷ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۶؛ ۴۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۵۶]

● **ضیاء الرمل** / رمل / فارسی
zīyā’-or raml
سید روشنعلی
seyyed rūšan‘alī
در چگونگی به وجود آمدن علم رمل و شرایطی که باید رمال دارا شود و احکام و قواعد مهمه آن علم در دو «مقدمه» و شش «باب» و یک «خاتمه».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۷۰/۳
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... علم رمل معجزه انبیاست علیهم السلام چنانکه اول این علم برای آدم نازل شد؛ **انجام:** و هر کاری که دشمن او سعی کند پیش برد لیکن بکسی ایذا نرساند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۶گ (۵۹پ-۸۴ر)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۲ - ۵۸]

● **ضیاء الشهاب فی شرح الشهاب** / شرح حدیث / عربی
ḍīyā’-uš šahāb fī š.-iš šahāb
قطب راوندی، سعید بن هبة الله، - ۵۷۳ قمری
qotb-e rāvandī, sa‘īd ebn-e hebat-ol-lāh (- 1178)
وابسته به: شهاب الاخبار فی الحکم و الامثال و الآداب؛ قضاعی، محمد بن سلامه (-۴۵۴)
چاپ: قم، دار الحدیث، ۱۳۸۹ش
[دنا ۲۵۹/۷؛ الذریعه ۱۵: ۱۲۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۵ ذیحجه ۱۰۹۶ق؛ نویسانده علم الهدی از روی نسخه کهنه مورخ ۶۸۲؛ تملک: محمد جعفر بن سلطان العلماء؛ مهر: علم الهدی، محمد هادی فیضی در ۱۱۸۳؛ ۱۰۸گ، ۲۲سطر(۹×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [سنا: ف: ۱ - ۱۰۱]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۸۵-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۳۵۱]

● **ضیاء الشهاب فی شرح الشهاب** / شرح حدیث / فارسی
zīyā’-oš šahāb fī š.-eš šahāb
وابسته به: شهاب الاخبار فی الحکم و الامثال و الآداب؛ قضاعی، محمد بن سلامه (-۴۵۴)
شرح احادیثی است که قاضی امام ابوعبدالله محمد بن سلامة القضاعی از پیغمبر نقل کرده است.

کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: شکر باد مر خدایرا که او راست نامهای عالیات و صفاتهای طاهره؛ **انجام:** رفع الفراغ من تنمیق هذا الکتاب المسمی بضیاء الشهاب فی سلخ جمادی الاول سنة ثمان و سبعین و ثمانمایة هجریة علی ید اضعف عبد دالله الولی محمد بن جلال الدین ابن علی بیدگلی.
خط: نسخ کهن، کا: محمد بن جلال الدین بن علی بیدگلی، تا: سلخ جمادی الاول ۸۷۸ق؛ تملک: محمد شمس الدین بن محمود بن شمس الدین بن محمد بن علی بیدگلی [نشریه: ۷ - ۷۳۹]

● **ضیاء الضمیر** / ریاضیات / فارسی
zīyā’-oz zamīr
ضیاء الدین، ق۱۱ قمری
zīyā’-od-dīn (- 17c)
در بیان از قواعد علم حساب، مرتب بر «مقدمه» و چهار «باب» و «خاتمه»: مقدمه در تعریف علم و حساب؛ باب ۱. بیان صحاح و

در آن چند فصل است: ۱) جمع، ۲) تضعیف، ۳) تفریق، ۴) ضرب (و دارای چند قاعده)، ۵) قسمت، ۶) استخراج جذر؛ باب ۲. کسور دارای سه مقدمه و شش فصل؛ باب ۳. پیدا کردن مجهولات به یکی از سه وجه: ۱) اربعه متناسبه، ۲) عمل خطائین، ۳) عکس؛ باب ۴. مساحت دارای یک مقدمه و فصل. مؤلف این رساله از خواجه نصیر الدین طوسی یاد می‌کند و آنچه مسلم است پیش از ۱۰۳۴ق تألیف شده و از خطبه پیداست که شیعی بوده است.

[دنا ۲۶۰/۷؛ فهرستواره منزوی ۳۷۰۹/۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲۵

آغاز: فهرست دفاتر مکارم وجود و طغرای او ارجه هستی و بود مالک الملکی راست ... خصوصاً امیری که حرف ثانیگم گشتگان بادیه ضلالت را نشنودی و تحصیل ذوالفقار ... اما بعد بر صاحب فطرتان مخفی نماند که این رساله ایست مسمی بضیاء الضمیر در بیان بعضی از قواعد حساب؛ **انجام:** طریقی دیگر، نصب کنیم شاخص را در آفتاب و نسبت سایه او را ملاحظه کنیم که سایه مرتفع نیز به او همان نسبت دارد.

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر، تا: ۱۷ رمضان ۱۰۸۴ق؛ با اشکال ریاضی؛ ۸۴ص، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۹ - ۳۳۶]

● **ضیاء الطریقة** / عرفان و تصوف / فارسی

zīyā'-ot tarīqa

تاجر مرندی، فضلعلی بن مصطفی، ق۱۳ قمری

tājer marandī, fazl-'alī ebn-e mostafā (- 19c)

آغاز: بسمله. حمدله. و الصلوة ... اما بعد چنین گوید بنده مسکین ابن مصطفی فضلعلی المرندی مولدا التبریزی مسکنا چون عالیجاه رفیع جایگاه برادر مکرم معظم ابوطالب خان ... رساله تحریر شود در بیان طریق سیر و سلوک

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** سالک شود و مخالف این طریق باطل و طریق اهل ضلالت است و در این جا ختم نمایم این رساله شریفه را و صل الله علی محمد و آله الطاهرین قد فرغ مؤلفه فی ۱۴ شهر شعبان المعظم ۱۲۸۹

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۸×۱۱/۵سم [ف: ۳۰ - ۸۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و سیر نمود و عاقل را اشاره کفایت کند، و السلام علی من اتبع الهدی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ ربیع الثانی ۱۲۸۹ق؛ مجدول، رکابه‌دار؛ جلد: مقوا، ۲۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳۰ - ۶۸]

● **ضیاء العابدین** / دعا / عربی

ḍīyā'-ul 'ābidīn

قمی، علیقلی بن قره چغای، ۱۰۲۰؟ق۱۱ قمری

qomī, 'alī-qolī ebn-e qara čoqāy (1612 - 17c)

در آداب دعا و اسباب استجابت آن و عبادات و سننی که در هر روز و هفته و ماه و سال انجام می‌شود، گرفته شده از «مصباح المتهجدین» و کتاب‌های معتمد دیگر، مشتمل بر یک «مقدمه» و سه «لمعه» و یک «خاتمه»: المقدمة: فی الحث علی الدعاء و آدابه؛ لمعه ۱. عبادات الایام؛ ۲. عبادات الشهور؛ ۳. عبادات السنین؛ الخاتمة: فی المناجاة الشریفة و الدعوات اللطیفة و الاحراز الحفیظة.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۰۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد یقول العبد القلیل العمل الکثیر العصیان ... هذه نخبة شریفة؛ **انجام:** و لا یتکادک فی قدرتک انک علی کل شیء قدیر و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین

خط: نسخ معرب، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۷۸]

● **ضیاء العالمین** / کلام و اعتقادات / عربی

ḍīyā'-ul 'ālamīn

فتونی اصفهانی، ابوالحسن بن محمد طاهر، -۱۱۳۸قمری

fotūnī esfahānī, ab-ol-hasan ebn-e mohammad tāher (- 1726)

تاریخ تألیف: ۱۱۳۴ق

کتابی در امامت است به اسلوبی خاص نه به روش معمول کلامیون که بر مبنای مناظره است بلکه بر مبنای برهان و دلیل مستفاد از کتاب و سنت. برای معرفی کتاب سطوری از دیباچه نقل می‌گردد: «فانه لما تبین ان مناط کلام جمهور المؤلفین فی هذا المبحث المتین علی نهج اطوار المخالفین من انواع المناظرات و المجادلات الدائرة علی السنة المتکلمین من محض اتباع الخلف السلف فی کثیر مما صوبه الاکثر و زیف من غیر ملاحظة سلوک الائمة الطاهرین فی الاستدلال علی اعداء الدین من التمسک بالبراهین الموجبة للیقین الناشیة من محکمات کتاب الله المبین و المعتمدات الواردة عن سید المرسلین» تا آنجا: «و کنت قد ظفرت ایضاً فی خزائن علوم اهل بیت العصمة و الطهارة و کنوز رموز حکمهم علی دلیل متین و اصل اصیل ما سمحت به افکار السلف». تا آنجا: «مع انی کنت ایضاً قد اطلعت علی کثیر من الاشیاء التی ذکرها المخالفون فی کتبهم و هی شواهد صحة ما ادعاه الامامیة علی سلفهم». کتاب دارای «فاتحه» و «مقدمه» و دو «مقصد» و «خاتمه» و «ختام» است که در سه جلد تدوین شده: مجلد ۱. مشتمل بر فاتحه و مقدمه که خود شامل «تبیان» و

پنج «باب» و هر یک دارای فصولی است؛ مجلد ۲. مشتمل بر مقصد اول کتاب در اثبات امامت ائمه اثنی عشر (ع) شامل دوازده «مقاله»؛ مجلد ۳. مشتمل بر مقصد دوم کتاب در ابطال قائلین به امامت غیر ائمه (ع) دارای دوازده «مقاله» و «خاتمه» کتاب در مثالب دشمنان ایشان.

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی خلق العباد و امرهم بعبادته ... و بعد فهذا تنمیق انیق ...

انجام: و لکم خلقت الجنة و لاعدائنا و اعدائکم ... والحمد لله وحده تم الکتاب بختامه

[دنا ۷/ ۲۶۰]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا ان ما فی هذا المجلد رافع لشبهات اهل الضلال و الجهال الذین لم یدرکوا حقیقة الحال کما هو ظاهره.

جلد اول و شامل بخش فاتحه و مقدمه است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۵ق؛ نسخه مسوده اصلی و صفحه آخر در ۱۲۸۵ق کسرنویسی شده، با قلم‌خوردگی زیاد، محشی به خط مؤلف؛ ۱۲۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۱ - ۲۳۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لهذا یتوجهون الی ملاحظه کتب الشیعه ابدا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا [رایانه]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا ان ما فی هذا المجلد رافع لعمدة شبهات اهل الضلال و الجهال الذین لم یدرکوا حقیقة الحال کما هو ظاهر، و قد فرغنا عن تسویده فی شهر شعبان من سنة اربع و ثلثین و مائة بعد إلف الهجریة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه دوم قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۱۰۷گ، ۲۷ سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۴۰ - ۳۰۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۱۴/۱

آغاز: الفصل السادس فی بیان ما ورد فی خصوص کون هؤلاء الائمة

جلد ۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۸۱ق؛ مهر: «عبده الراجی اسدالله بن باقر محمودی» (بیضی)؛ ۱۷۶گ (۱پ-۱۷۶پ)، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۳۲ - ۲۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۱۴/۲

انجام: و لکم خلقت الجنة و لاعدائنا و اعدائکم ... والحمد لله وحده تم الکتاب بختامه

جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ ربیع الاول ۱۲۸۱ق؛ ۱۸۷گ (۱۷۷پ-۳۶۳ر)، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۳۲ - ۲۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ذلک القول لبنت ابی لهب کیف ... الفصل السادس فی بیان ما ورد ... یأتی انشاء الله فی مجلد آخر

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود ۱۲۸۱ق؛ مصحح؛ ۲۸۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۳۲ - ۲۷]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۰۶

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه امیرالمؤمنین (ع) ـ نجف. جلد اول کتاب و مقداری از جلد دوم و ابتداء جلد دوم نیز ناقص است؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق واعظ کرونی، تا: ۱۲۸۱ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح [عکسی ف: ۳ - ۲۵۷]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۰۷

نسخه اصلی: کتابخاه امیرالمؤمنین (ع)ـنجف. مقداری از اواسط جلد دوم و از ابتدای مطالب ثالث تا پایان جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق واعظ کرونی، تا: پنج‌شنبه ۲۳ شعبان ۱۲۸۲ق، مصحح؛ ۳۳۰ص [عکسی ف: ۳ - ۲۵۹]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۰۸

نسخه اصلی: کتابخانه امیرالمؤمنین (ع)ـ نجف. جلد سوم کتاب می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق واعظ کرونی، تا: دهه اول ربیع الاول ۱۲۸۴ق، مصحح؛ ۳۶۵ص [عکسی ف: ۳ - ۲۵۹]

۱۰. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۸

آغاز: برابر

جلد اول، دارای فاتحه و مقدمه و در ماه شعبان ۱۱۳۴ق به پایان رسیده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۳۰۵ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۱۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [اوراق عتیق: ۲ - ۳۲۸]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۱۹

نسخه اصل: کتابخانه جواهری-نجف اشرف. جلد دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین جواهری، تا: ۱۹ جمادی الثانی ۱۳۶۷ق؛ ۹۴۱ص [عکسی ف: ۵ - ۴۸]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۱۸

نسخه اصل: کتابخانه جواهری-نجف اشرف. جلد اول کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین جواهری، تا: ۱۶ صفر ۱۳۶۹ق؛ ۲۹۹ص [عکسی ف: ۵ - ۴۷]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۲۰

نسخه اصل: کتابخانه جواهری-نجف اشرف. جلد سوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین جواهری، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۷۸۲ص [عکسی ف: ۵ - ۴۸]

← ضیاء العالمین فی امامة الائمة المصطفین ⟵ ضیاء العالمین

● الضیاء العقلی فی موضوع العلم الکلی = رسالة فی الموجود / فلسفه / عربی

aḍ-ḍīyā'-ul 'aqlī fī muwḍū'-il 'ilm-il kullī = r.-un fi-l mawjūd

خیام، عمر بن ابراهیم، - ۵۱۷ ؟ قمری

xayyām, 'omar ebn-e ebrāhīm (- 1124)

رساله کوتاه فلسفی است که بارها به چاپ رسیده است از جمله

در ضمن جامع البدایع.
[دانشنامه خیامی ۳۶۹-۳۷۵؛ دنا ۲۶۰/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۰/۴
آغاز: بسمله. رسالة لعمر الخیامی أیضاً رحمه الله فی الموجود. قال ان الموجود الذی هو موضوع الفلسفة الأولی أعنی العلم الکلی الذی تحته جمیع العلوم هو ظاهر التصور؛ **انجام:** فی التوحید هاهنا ما سکن الیه العقل و نسأل الله التوفیق. تمت الرسالة لعمر الخیامی فی الموجود.
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۰۴۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۹۹ق؛ ۳ص (۳۵-۳۷)، ۱۹ سطر [عکسی ف: ۳ - ۵۸۳]

۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۵مجموعه بدون شماره
کا: محمود بن ابی الفضائل حسینی، تا: دوشنبه ۲۳ ربیع الثانی ۱۳۴۷ق، جا: نجف الاشرف [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۵۴]

● **ضیاء العوالم فی شرح المعالم** / اصول فقه / عربی
ḍīyā’-ul ‘awālim fī š.-il ma‘ālim

بفروئی یزدی، علی اصغر بن محمد حسین، ق۱۳ قمری
bafrū’ī yazdī, ‘alī asqar ebn-e mohammad hoseyn (-19c)

وابسته به: معالم الاصول = معالم الدین و ملاذ المجتهدین؛ عاملی، حسن بن زین الدین (۹۵۹-۱۰۱۱)
دو نسخه موجود اصل و تحریر نشده است و مطالب به ترتیب در آنها نیامده است.

۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۵۸/۱ - ج
آغاز: هدایة فی تعریف علم الاصول و موضوعه و ذکر نبذة من مبادیه اللغویة؛ **انجام:** و اما نفی الاحتمال و الله وقوع فلکونه عالما بعواقب الامور
این نسخه سی و سه جزو جلد نخستین است نام کتاب در درون جلد آمده، نسخه اصل و مسوده است و برخی جاها سفید گذارده شده، از آغاز علم اصول است و مبحث تقلید را هم دارد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ خط محمد صادق بن محمد حائری که در صحن در روز ۱۸ رجب نوشته؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۹۹گ، ۲۶ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۶×۲۲سم [ف: ۴۰۰]

۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۵۸/۲ - ج
جلد دوم و ۲۶ جزو است، اصل و مسوده است، از مطلع دوم در ادله شرعیه است و می‌رسد به مبحث شروط قبول خبر؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الاول ۱۲۲۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۳گ، ۲۲ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: - ۴۰۱]

● **ضیاء العین = حاشیة شرح حکمة العین** / فلسفه / عربی
ḍīyā’-ul ‘ayn = ḥāšīyat-u š.-i ḥikmat-il ‘ayn

دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد، - ۹۴۸ قمری
daštakī šīrāzī, mansūr ebn-e sadr-od-dīn mohammad (-1542)

وابسته به: شرح حکمة العین میرک بخاری، محمد بن مبارکشاه (-۷۴۰)
حاشیه‌ای است بر شرح میرک بخاری بر حکمة العین دبیران کاتبی و در آغاز به دو کتاب «تعدیل المیزان» و «تبیین البیان» خود بازگشت می‌دهد و این رساله را برای یاد کردن ایرادها و پرسش‌ها می‌نگارد و عبارت شارح را پس از «قال شارح» آورده سپس حاشیه خود را می‌نویسد.
آغاز: اللهم ارنا بعین حکمتک حکمة العین، و زدنا نوراً من فیض عین هو للکونین عین ... اما بعد یقول الفقیر الحقیر ... لایخفی علی اولی النهی أن شرح حکمة العین، و إن لم یکن کالمتن کشفاً لعین الحکمة و لا شرحاً لحکمة العین
انجام: بأن السبب موجود بزوال اعتقادنا بأن الخصوصیة ممکن، و اعتقادنا بأن الخصوصیة موجود، و هو اعتقادنا بأن الخصوصیة موجود مطلقاً.
چاپ: به کوشش عبدالله نورانی در مصنفات غیاث الدین منصور حسینی دشتکی شیرازی، جلد ۲ (تهران، دانشگاه تهران، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی: ۱۳۸۶)
[دنا ۲۶۱/۷ (۲۱ نسخه)؛ الذریعه ۱۲۳/۶ ۱۲۲/۶؛ کشف الظنون ۶۸۵/۱؛ معجم المطبوعات ۱۶۳۲/۲]
شرح و حواشی:
۱- شرح حاشیة شرح حکمة العین؛ رانکوئی، عبدالرزاق بن ملا میر (-۱۱)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۸۵/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** ما حققناه فی کتب الحکمة (هذا آخر ما وجدنا من الحواشی الشریفة المنصوریة اسکنه الله تعالی فی اعلی غرف جنانه بمنه و احسانه).
خط: نستعلیق، کا: دشتکی کمال بن نور بن کمال طبیب، تا: دهه سوم جمادی الثانی ۹۸۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۱گ (۱-۵۲)، ۲۳ سطر (۴×۱۰)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۲ - ۲۷۷۲]

۲. همدان؛ غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۴۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد هاشم کیلوانی، تا: محرم ۱۰۲۴ق، جا: شیراز؛ قطع: نیم ربعی [رشت و همدان: ف: ۱۴۱۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، کا: یعقوب بن اسماعیل مازندرانی، تا: دوشنبه ۱۸ جمادی الثانی ۱۰۳۶ق، جا: مدرسه خانه؛ ۱۴گ(۳۸پ-۵۱ر) [ف:

۳ - ۲۹۶]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی رضا بن محب علی، تا: ۲۴ ذیقعده ۱۰۴۶ق، جا: مدرسه میر قوام الدین حسینی معروف به مدرسه آصفیه؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۰گ (۱۸۹پ-۲۰۸پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۱۷۷]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۸۸/۱

خط: نستعلیق، کا: رضاع بن میرزا محمد علی مطلبی بیابانکی، تا: چهارشنبه ۸ رجب ۱۰۴۷ق، جا: مدرسه علیه علائیه؛ ۱۱۶گ، ۱۹ سطر (۱۳×۲۴)، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۷ - ۲۷۵۴]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۸

آغاز و انجام: برابر

نسخه تا اوائل بحث اول از امور عامه را دارد؛ خط: نستعلیق، کا: لطف الله، تا: ذیقعده۱۰۴۹ق؛ واقف: نائینی؛ ۱۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۴ - ۲۰۵]

۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۳۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مقیم بن حافظ علی طالقانی، تا: یک‌شنبه ۲ رمضان ۱۰۵۳ق؛ ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۵ - ۴۱۱]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یمکن ایضا دفع ما بعد التنزل بان.

خط: نستعلیق، کا: فخرالدین محمد موسوی، تا: رجب ۱۰۵۴ق؛ واقف: سید جواد پیشنماز، بهمن ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۱۳۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۳۴]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۰۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق، جا: تبریز؛ محشی با نشان «منه» به خط نستعلیق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴گ (۱پ-۳۴ر)، ۱۸ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۸ - ۱۴۴]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۵۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: کلب علی بن شمس الدین، تا: ۱۰۷۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۱پ-۱۴ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۸ - ۶۰]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۹۲/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ و ۱۰۸۳ق؛ افتادگی: انجام؛ با نشان «بلغ قبالا»؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۵ص (۱۳۶-۱۵۰)، سطور چلیپایی، قطع: بیاضی [ف: ۳۳/۲ - ۶۶]

۱۲. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۸۳/۱

خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن محمد سلیم واعظ، تا: ۱۰۹۴ق؛ ۷۴گ (۱پ-۷۴ر)، اندازه: ۱۴×۱۷سم [ف: ۱ - ۲۴۴]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۰۹/۳

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد ابراهیم اردکانی، تا: ۱۲۰۵ق، جا: اصفهان مدرسه میرزا مهدی؛ ۲۱گ (۵۷پ-۷۲پ)، ۲۰ سطر (۴×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۹۵]

۱۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمدرضا خراسانی، تا: ۲۱ محرم ۱۲۱۰ق، جا: کبودرآهنگ؛ جلد: پارچه‌ای رنگین، ۱۳گ (۲پ-۱۴پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۱۵۱]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۰/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۴۱]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر ما تیسرنا فی الابحاث المتعلقة بمباحث الامور العامة قد فرغ عن تسویده ... الاقل محسن بن مؤمن الاسترآبادی فی شهر ذی الحجه ۱۰۳۸

خط: نستعلیق، کا: محسن بن مؤمن استرآبادی، تا: ذیحجه ۱۳۰۸ق؛ محشی به نشانی ملا میرزا و منه؛ تملک: عبدالنبی بن محمد طاهر گیلانی؛ ۱۰۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۱۶ - ۳۰۲]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۹/۱۲-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فالمراد بما علیه فی نفسه احوال الموجودات التی یوجد فی نفسها ... و بقوله ما علیه الواجب الامور التی توجد بعلمنا و یمکن ان یقال المراد بالتحصیل

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۵گ (۶۶-۷۰حاشیه) [ف: ۲۳ - ۶۳۷]

۱۷. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۸۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: رشید الحسینی، بی‌تا؛ در برگ ۲۶ اشعاری از سحابی، نظیری مشهدی، قاضی نور، نظامی، والهی، شیخ ابوالقاسم و ابوتراب بیک تحریر شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹گ (۵-۲۳)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۱۷]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۲۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: فخرالدین محمد موسوی، بی‌تا؛ مصحح، محشی از مؤلف، مقابله شده؛ واقف: سید جواد پیشنماز، بهمن ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۵۴]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۷۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: - ۱۳۱]

۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۳۴/۳-۹/۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با نشان «منه رحمه» و «س م ع ب»؛ ۱۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۵۱۶]

۲۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲۵/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴گ (۶۰پ-۸۴پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۵ - ۳۵۴]

● **ضیاء العین فی مراثی الحسین علیه السلام** / شعر / فارسی

zīyā'-ol 'ayn fī marāsī-yel hoseyn 'alay-he-s-salām

قاجار، محمد رحیم میرزا بن عباس میرزا، ق۱۳ قمری

qājār, mohammad rahīm mīrzā ben 'abbās mīrzā (-19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۶ق

مثنوی محمد رحیم میرزا که گذشته از مملکت‌داری به علم و ادب و حدیث و تاریخ و سیر می‌پرداخته و شعر هم می‌سروده است و در مرثیه و سوگواری بر خاندان پیامبر با دیباچه‌ای از محمد تقی دزفولی گردآورنده این دیوان در ۱۲۶۶ و نخست ستایش علی (ع) و پادشاه سپس داستان مسلم است تا می‌رسد به غارت و تاراج خیام و تعزیت داری جبرئیل و خبر شهادت دادن به اهل بیت و توسل به قائم. (دانش پژوه)

آغاز: بسمله. ستایش دادگریرا سزاست و نیایش داوری را روا که عاشقان جمالش را ببلا آزمود و طالبان وصالش را بتسلیم و رضا ستود ...؛ آغاز دیوان: با تولای تو اندر هر دو کون ×× گشته ام مستغنی از انصار و عون / ای خداوندی که از یک مشت خاک ×× آفریدی این همه جانهای پاک

انجام: یا حسین جای بده بنده خود را به بهشت ×× مدح گوی توکجا، زجر کجا، نار کجا

چاپ: به سال ۱۲۶۹ ق در ۱۶۴ صفحه چاپ شد؛ تهران، سنگی، ۱۲۹۹، خشتی،۱۶۴ص

[نسخه‌های منزوی ۲۹۹۲/۴؛ دنا ۲۶۱/۷-۲۶۲ (۱۰ نسخه)؛ الذریعة ۱۲۵/۱۵ و ۲۳۷/۱۹؛ فهرستواره منزوی ۱۷۱۴/۳]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۷۳/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** یاحسین جای بده بنده خود را به بهشت ×× مدح گوی توکجا، زجر کجا، نار کجا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۶۹ص (۶۵-۱۳۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۵۴۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** دست من گیر ای غیاث مستغیث ×× وارهان از چنگ این نفس خبیث

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۸۶گ، ۹ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۳۵۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** دست من گیر ای غیاث مستغیث ×× وارهان از چنگ این نفس خبیث

خط: نسخ زیبا، کا: میر زین الدین بن میر بدرالدین بن میرزا محیی الدین بن حاجی میر سلام الله بن میر فتاح مراغی، تا: پنج‌شنبه ۲۵ صفر ۱۲۸۰ق؛ مجدول؛ نسخه را ضیاء الدوله به میرزا سید علی به تاریخ اول محرم ۱۲۸۹ هدیه داده و سید علی نیز این موضوع را به خط خود نوشته با مهر «علی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۸۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۱۹۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۶

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسن بن علی رضا خویی تبریزی، تا: ۱۵ جمادی الثانی ۱۲۸۵ق؛ مجدول، با سرلوح؛ مهر: افراسیاب، کیقباد، حمید السلطنه یحیی؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۰۰گ، ۱۲ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [سنا: ف: ۲ - ۲۵۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** گفت با آه فغان عابد بیمار حسین ×× تیغ بیداد کجا دست علم دار حسین / رمله تیر نه بر حلق علی اصغر زد ×× بلکه پیکان جفا بر جگر حیدر زد

خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالحسین قاجار، تا: ۱۳ رمضان ۱۲۸۹ق؛ تملک: میرزا محمد پسر میرزا عبدالنبی در جمادی الثانی ۱۳۰۶؛ یادداشت‌های محمد علی طباطبائی در ۱۶ ربیع الاول ۱۲۹۴، در ص ۶ آورده کتاب را شاهزاده عبدالحسین میرزا آمده چاپ نموده بود، یادداشت محمود حسینی و یادداشت حسین در ۲۲ رجب ۱۳۱۶؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی، ۹۴گ، ۱۳ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [سنا: ف: ۲ - ۵۰]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۰۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۹۳]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴/۱-۱/۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: هدایت الله قاجار، تا: ۱۰ ربیع الثانی ۱۳۰۴ق، جا: تبریز؛ ۸۲گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵ - ۲۸۳۱]

۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۶۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ شوال ۱۳۰۵ق؛ ۷۷گ (۴پ-۸۰ر)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [مؤید: ۳ - ۱۴۶]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۰۰-۲۵/۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: اسدالله اهری سرشته دارفوج تخته قاپو، تا: صفر ۱۳۰۷ق؛ مجدول مذهب مرصع محرر؛ جلد: تیماج زیتونی، ۸۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۸۳۱]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۴۸/۲

آغاز: ای خداوندی که از یک مشت خاک ×× آفریدی این همه جانهای پاک؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان شعرهایی است با عنوان «زبان حال از قول حضرت سید الشهداء (ع) با جناب موسی بن عمران از نواب ناظم ضیاء الدوله» و «اشاره باحوال سلاطین ماضیه از نواب مؤلف ناظم» و «ایضا در معنی حدیث نبوی و لدت فی زمن الملک العادل و حدیث الملک لایبقی مع الظلم و یبقی مع الفکر» و در این دومی از محمد شاه و ناصر الدین شاه یاد شده؛ ۱۶۲گ (۱-۱۶۲)، ۱۱ سطر(۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۱-۲۱۰۴]

● **ضیاء العین فی معرفة القلتین** / فقه / عربی
ḍīyā’-ul ‘ayn fī ma‘rifat-il qullatayn
خطیب شامی، علی بن غانم
xatīb-e šāmī, ‘alī ebn-e qānem

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۰۵
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی وفق من شاء لما شاء و اعلی فی الاخرة منازل من شاء و الصلوة و السلام علی من؛ **انجام:** معنی قولهم تقریبا و الله اعلم. تمت النسخة المسماء بضیاء العین فی معرفة القلتین
خط: نسخ تحریری، کا: آل عصفور، حسین بن محمد، تا: قرن ۱۳؛ قطع: وزیری بزرگ [رایانه]

↩ ضیاءالعیون ← کحالی
↩ ضیاء عیون الناظرین ← ضیاء العیون

● **ضیاء العیون = ضیاء عیون الناظرین** / علوم غریبه/ فارسی
zīyā’-ol ‘oyūn = zīyā’-o ‘oyūn-en nāzerīn
ابوالمفاخر صفوی، محمد هادی بن محمد مهدی، - ۱۰۵۰ قمری
abol-mafāxer-e safavī, mohammad hādī ebn-e mohammad mahdī (- 1641)

تاریخ تألیف: ۱۱۱۴ق
از نظام الدین محمد هادی خان ملقب به شاه میرزای صفوی و مخاطب به موسی رضا خان فرزند مهدی خان صفوی. مشتمل بر اشکال ذوی الاوفاق و صور مهر نبوت و تکسیر حروف سور قرآن بر مبنای علم جفر، دارای یک «فاتحه» در بیان صورت مهر نبوت و دو «منظر»: ۱. در تکسیرات بعضی از صور و آیات قرآن؛ ۲. در نقش معظم ایام هفته و ذوالکتابة مخصوص هر روز.
آغاز: بعد از حمد بی حد و صلوات بی عد چنین گوید ... که در اکثر نسخ و مجامع از حضرات ائمه طاهرین سلام الله علیهم و علماء و مشایخ کرام رضی الله عنهم صور مهر نبوت حضرت سید المرسلین و خاتم النبیین صلوات الله علیه وآله اجمعین
چاپ: مشار فارسی، ج۳، ص۳۴۲۵؛ تهران، ۱۲۵۳ق، سنگی، ۹ ص؛ تبریز، ۱۲۸۹ق، سنگی؛ تهران، سنگی، ۱۳۶۷ق، رحلی، ۹ص (صص۱۰۲-۱۱۰) + یک تمثال امیرالمؤمنین و حسنین؛ ایران، تبریز، ۱۲۷۴ قمری، سنگی، جیبی، مصور به تمثال امیر المومنین و حسنین علیه السلام همراه اشکال و نقوش و کسرات حرفی و عددی سور قرآن؛ چند بار به ضمیمه «قرآن» چاپ شده
[الذریعة ۱۲۶/۱۵؛ دنا ۲۶۲/۷؛ فهرستواره ۶۳۳/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۸۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** اوایل شهر رمضان سنه هزار و یکصد و چهارده ... در بلده حیدرآباد به تألیف و اتمام این اوراق موفق کردند. این بنده کثیر المعاصی را اعقاب صلوات در حیات و ممات بدعا و استغفار یادآوری فرمایند انه هو الغفور الرحیم.
خط: نستعلیق خوش، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۱۴ق، جا: حیدرآباد؛ با یک سرلوح، مجدول و مذهب؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: تیماج حنایی مذهب، ۵۸ص، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۴۱]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۴۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** کفواً احد.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: آغاز رمضان ۱۱۱۴ق؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه هندی، جلد: میشن، ۳۳گ، اندازه: ۱۴/۴×۲۳/۶سم [ف: ۳ - ۵۳۹]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۷/۲-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** قد فرغت من تحریر ... ضیاءالعیون حسب فرمان ... افخر النجار ... حاجی میرزا بابا صاحب تاجر شیرازی ... نجل ... آقا میرزا علی رضا شیرازی. علی ید ...
خط: نسخ و ثلث، کا: محمد باقر شهیر به کربلایی آقاجان شیرازی، تا: سه‌شنبه ۱۸ جمادی الثانی ۱۲۷۷ق؛ به دنبال «جنات الخلود»؛ ۹ص(۷۰-۷۸)، ابعاد متن: ۱۷×۲۷، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۲۵۲]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۲۰/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** درنزد ملوک و اکابر و اشراف معزز و مکرم گردد و چنان باشد که مرا دیده باشد هرکه ببیند و با خود نگاه دارد یا علی به امت من برسان و آن شمایل اینست ... دو جدول آمده
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در صحافی این رساله اشتباهاً در لابه‌لای من لایحضره الفقیه قرار داده شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۴۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۰۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** هر کس او را ببیند بالطبع دوست او گردد و همه کس مطیع و منقاد او باشد و مقبول القول گردد بتوفیق الله الملک المجید.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با اشکال طلسمی و جداول هندسی و مربعات وفقی؛ ۳۴گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم[ف:۳۶-۱۶۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۴۹
آغاز: برابر
خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۳۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۴۸]

● **ضیاء العیون** / کلام و اعتقادات / فارسی
zīyā’-ol ‘oyūn
حسینی نجفی، عبدالکریم بن علی، ق۱۲ قمری
hoseynī-ye najafī, ‘abd-ol-karīm ebn-e ‘alī (- 18c)
در اصول دین و فروع شرع مبین که به درخواست دوستان درویش خویش تحریر کرده است مشتمل بر «مقدمه» و پانزده

«فصل» و «خاتمه»: مقدمه: در بیان مفاهیم و اصطلاحات مربوط به ذی المقدمه؛ فصل ۱. توحید و صفات و معارف الهی؛ ۲. عدل؛ ۳. نبوت؛ ۴. امامت؛ ۵. معاد؛ ۶. بیان اختیار عباد؛ ۷. نوادر کلام که باعث نیل مرام شود و سبب حصول معرفتی در ضمن آن حاصل گردد، و در عظمت افلاک و زمین و تشریح وجود آدمی، و در ایراد تعداد قوای ظاهری و باطنی، و بیان احادیث وارده در توحید و حکایات واقعه در بیان معرفت الهی؛ ۸ ایراد مسائل طهارت؛ ۹. مسائل صلوة؛ ۱۰. تحریر مسائل زکوة؛ ۱۱. مسائل صوم؛ ۱۲. ایراد مسائل خمس؛ ۱۳. بیان ایراد ترجمه چهل حدیث ارباب عصمت سلام الله علیهم؛ ۱۴. ایراد مسائل مختلفه؛ ۱۵. بیان نمازهای سنتی و ادعیه منسوبه به ائمه معصومین؛ خاتمه: در ترجمه صلوة یومیه

آغاز: بسمله نحمدک اللهم یا ذا المن الجسیم ... یا من تحیرت فی فیفاء عظمتک عقول اولی الالباب ... بعد چندی از درویشان خیراندیش ...

[فهرستواره منزوی ۴۱۱/۹]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷۸

خط: نستعلیق، کا: محمد قلی ابن امیر خان بن جلال الدین طالقانی، تا: جمعه ۲۸ جمادی الاول ۱۰۸۸ق؛ جلد: تیماج سبز، ۴۲۳گ، ۱۵ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: - ۹۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۰۷ ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** محض تفضل بگذر از گناه ×× کو برخم آب شوم عذر خواه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: مذهب، ۳۵۸گ، ۱۷ سطر، قطع: رحلی [ف: ۲۴/۲ - ۱۴۲]

● **ضیاء العیون** / عرفان و تصوف / فارسی

zīyā'-ol 'oyūn

ارسنجانی، احمد بن کرمعلی، - ۱۲۷۴ قمری

arsanjānī, ahmad ebn-e karam-'alī (- 1858)

مطالبی عرفانی است از احمد بن کرمعلی ارسنجانی که محمد هادی بن محمد ابراهیم حسنی موسوی ارسنجانی آنها را جمع‌آوری کرده است.

شرح و حواشی:

۱- ملحقات ضیاء العیون؛ ارسنجانی، احمد بن کرمعلی (-۱۲۷۴)

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۷۴/۱

آغاز: الحمدلله حمدا یضاعف حمد الحامدین ... این جنگی است از پندیات

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۷گ (۱-۶۷)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۶۴]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۸۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۲گ (۱-۵۲ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۳۹]

● **ضیاء العیون** / کلام و اعتقادات، عرفان و تصوف / فارسی

zīyā'-ol 'oyūn

حسینی آرتیمانی، معین بن علی، - ۱۲۹۸ شمسی

hoseynī ārtīmānī, mo'īn ebn-e 'alī (- 1919)

در مقدمه می‌گوید: «اما بعد این رساله‌ای است موسوم به ضیاء العیون و مبوب است به البواب ثلاثه به ازای حروف اسم الله که الف و لام و ها باشد در بیان اصول الدین و مصدر اول و ترتیب خلقت کائنات و معنی فروع الدین و هر بابی از آن مشتمل است بر پنج فصل که مجموع پانزده فصل می‌شود».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۸۰/۲ عکسی

آغاز: بسمله. الحمد لله الاول بلا اول کان قبله و الآخر بلا آخر یکون بعده الذی قصرت عن رؤیته ابصار الناظرین؛ **انجام:** غالب آید بر نقوش. قد تمت کلمة ربک صدقا و عدلا لا مبدل لکلماته و هو السمیع العلیم.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مهر: مؤلف: «عبده معین الحسینی»؛ ۱۵۰ص (۱۴۵-۲۹۴)، ۱۸ سطر [میراث شهاب: س۱۷ش۳و۴ - ۳۱۹]

● **ضیاء العیون** / تاریخ / فارسی

zīyā'-ol 'oyūn

حسینی، احمد بن محمد، ق۱۳ قمری

hoseynī, ahmad ebn-e mohammad (- 19c)

شامل ۳۱ «مجلس» در وقایع و حوادث غم انگیز کربلا است که در هر مجلس دیباچه کوتاهی نیز آمده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۴۷

آغاز: بسمله، نحمدک اللهم یا من شرح صدورنا بمحبة اولیائه و طهر قلوبنا من مجانسة اعدائه و اعظم مصیبتنا بمصائب اخلائه؛ **انجام:** که خود را هلاک کنید و روح مقدس آن حضرت را از هر آسمانی که بالا برند

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: شکری، جلد: گالینگور، ۱۸۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۶ - ۳۵۷]

● **ضیاء العیون** / گوناگون / فارسی

zīyā'-ol 'oyūn

موسوی ارسنجانی، محمد هادی بن محمد ابراهیم

mūsavī arsanjānī, mohammad hādī ebn-e mohammad ebrāhīm

جنگی است از پندیات و بعضی ادعیه زبدة العارفین ملا احمد که از مسوده او یا از املاء او یا از نسخ دیگر برداشته است و بنظر ایشان هم رسانده است. فهرست این کتاب: ۱. مناجات مطلقه؛ ۲. مقام شکر نعمت و سجده شکر؛ ۳. مقام استغفار و توبه گناهان؛ ۴. استعاذه از نفس و شیطان؛ ۵. مناجات؛ ۶. رساله‌ای که احمد بن کرمعلی ارسنجانی به سید لطف الله کربالی نگاشته است؛ ۷. رساله‌ای که احمد بن کرمعلی ارسنجانی به میرزا محمد هادی بن سید محمد ابراهیم ارسنجانی نگاشته است؛ ۸ رساله‌ای ارسنجانی به میرزا ابوالحسن بن سید معصوم نگاشته است؛ ۹. نامه ارسنجانی به حاج میرزا ابی القاسم بن میرزا علی اکبر ارسنجانی نوشته است؛ ۱۰. نامه‌ای اکه ارسنجانی به میرزا محمد جعفر بن حاجی سید زین العابدین ارسنجانی نگاشته است؛ ۱۱. نامه‌ای که ارسنجانی به میر سید احمد بن میرزا ابو تراب ارسنجانی نوشته است؛ ۱۲. نامه ارسنجانی به میر سید محمد ارسنجانی؛ ۱۳. نامه ارسنجانی به میرزا علی اکبر ارسنجانی نگاشته؛ ۱۴. نامه ارسنجانی به سید علی صادق فرزند میرزا ابوالحسن ارسنجانی؛ ۱۵. نامه ارسنجانی به کربلائی محمد حسین مشهور به محمد حسین خان آباده؛ ۱۶. نامه ارسنجانی به سید مرتضی نجل میرزا اسماعیل در یک مقدمه و سه مطلب که یکی در مدمت دنیا و دوم در تقوی و مطلب سیم در کیفیت عبادت و یک خاتمه؛ ۱۷. نامه ارسنجانی که به خواهش سید نورالدین ارسنجانی نگاشته است؛ ۱۸. نامه ارسنجانی که بخواهش میرزا محمد صادق بن میرزا محمد رضا ارسنجانی نوشته است؛ ۱۹. نامه‌ای که ارسنجانی به خواهش سید ابواسحق اصطهباناتی نوشته است. (از شماره ۶ تا ۱۹ نامه‌های ملا احمد بن کرمعلی ارسنجانی بود که فهرست آنها یاد شده).

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۲۶

آغاز: الحمدلله حمداً یضاء حمد الحامدین و اشکره شکراً ... چنین گوید احقر عبدالله (شاید عبادالله بوده) محمد هادی بن محمد ابوالعمیم الارسنجانی ... محال فارس، این جنگی است از پندیات؛

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ افتادگی: وسط وانجام؛ مهر: «عبده محمد جعفر» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۳گ، ۱۵ سطر (۷×۱۳) ، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۲۱۶]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۵۵۳/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، به اهتمام آخوند ملا علی عسکر خوش نویس متوفی ۱۳۰۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۴۰۳]

● ضیاء العیون / طب / فارسی

zīyā'-ol 'oyūn

از ناشناس. نام مؤلف را از دیباچه پاک کرده‌اند، تنها «... بن علی اکبر طهرانی» آن خوانده می‌شود. سلطانی در هامش نسخه آن را از حاج محمد کریم خان کرمانی دانسته است که نباید درست باشد. در فهرست مشایخ ابراهیمی نام این کتاب نیامده است. مؤلف در دیباچه می‌نویسد: یکی از مخادیم از من خواست که بیماری‌های چشم را از کتاب‌های متقدمان و متأخران و معاصران گرد آورم و من این را ساخته ضیاء العیون نامیدم. نامبوب، با سربندهای در خور: امراض طبقه صلبیه، علاج، صفت، علت، علامت ... . در منابع در دسترس از این کتاب نشانی به دست نیامد.

آغاز: بسمله، حمدله، صلات. اما بعد، چنین عرض می‌نماید ... بن علی اکبر طهرانی ... که چون بعضی از مخادیم که این ذره بی مقدار در خدمت ایشان استفاده می‌نمودم ...

[دنا ۲۶۲/۷؛ فهرستواره منزوی ۳۵۲۹/۵]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۶۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** به سبب علتی در چشم مثل رمد و سبل غلیظ ... تمت ...

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳۹گ (۴۹پ-۱۸۷پ) [ف: ۱ - ۱۶۸]

● ضیاء الفؤاد لاهل السداد و الرشاد = اصول و فروع دین / کلام و اعتقادات، فقه / فارسی

zīyā'-ol fo'ād le-ahl-es sedād va-r rešād = osūl va forū'-e dīn

سمنانی، محمد علی بن حاج بابا، ق۱۳ قمری

semnānī, mohammad 'alī ebn-e hāj bābā (- 19c)

اهدا به: حاج میرزا آقاسی (-۱۲۶۵ق)

در دو «مقصد»: ۱. اصول دین؛ ۲. فروع دین. در آن از فاضل قمی و میرزا ابوالقاسم قمی و آقا سید محمد و شریف العلماء یاد گردیده است.

آغاز: بسمله. حمد بیحد و عد موثقی را سزد که جواهر موجودات متضاده کائنات و لئالی ... را چنان ترکیب و تألیف کرده که صراف عقل ... از آن متحیر و مدهوش

انجام: و زیاده در مقام لایق بشرط توفیق مذکور خواهد شد تمت مباحث التوحید و العدل و النبوة و سیاتی مباحث الامامة و المعاد و الله ولی السداد و الرشاد.

[دنا ۲۶۲/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۱۱/۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۸۲

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «رساله در اصول و فروع دین» معرفی شده؛

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۲۵گ، ۱۶سطر [ف: ۱۳ - ۱۷۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی رضا بهرام، تا: محرم ۱۲۵۴ق؛ مجدول؛ ۱۱۹گ، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۱ – ۲۳۸۴]

۳. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۵۱

آغاز: برابر

تا بحث نبوت از اصول دین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق [چند نسخه–ف: – ۳۶۱]

● **ضیاء الفؤاد و منجی العباد فی الوعظ و الابکاء و الارشاد** / مواعظ / فارسی

zīyā'-ol fo'ād va monje-l 'ebād fe-l va'z va-l ibkā' va-l eršād

حسن بن اسماعیل، ق۱۳ قمری

hasan ebn-e esmā'īl (- 19c)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۱۵ جمادی الاول ۱۲۷۷ق

مؤلف در ایام ماه رمضان و محرم در مسجد و مدرسه مهد علیا در ارک تهران مجلس وعظ و ارشاد داشته و مطالبی را که در آن مجالس تقریر می‌نموده در کتاب حاضر تحریر کرده؛ در پنجاه «مجلس» که سی و پنج مجلس از آن مربوط به ماه رمضان و پانزده مجلس دیگر مربوط به محرم است و مطالب آن بیشتر درباره مواعظ و نصایح برگرفته از آیات و احادیث و بیان آداب و مستحبات و احکام شرعی است و نیز تاریخ معصومین (ع) و مصایبی که بر ایشان رفته است را بیان می‌کند.

تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۹۸

آغاز: شکر و سپاس بی قیاس مر حکیمی را که الواح ارواح قابله بنی نوع انسانی را به مواعظ دلپذیر ... حسن بن اسماعیل عفی الله عن جرائمهما که در برهه از زمان در مسجد و مدرسه جدیدة البناء؛ **انجام:** طاعت و عبادت الهی بودند می‌گریست فواعجباه من مصیبة ما أعضمها و بلیة ما أمرها و أوجعها اللهم صل علی محمد و اجعلنا من المتمسکین بولایتهم و احشرنا فی زمرتهم و حرمتهم.

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن نورالله نوری دینانی، تا: ۱۲۷۷ق؛ در اول نسخه فهرست مطالب کتاب از مؤلف به تاریخ چهارشنبه ۵ شعبان ۱۲۸۱، در آخر نسخه وصایای مؤلف به قاری کتاب و دعای مناسب ختم مجالس درج شده؛ واقف: محمد حسن تهرانی، ۱۲۸۴؛ ۳۶۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱ – ۳۷۶]

● **ضیاء القلب** / عرفان و تصوف / عربی

ḍīyā'-ul qalb

سهل تستری، ۲۰۰؟ – ۲۸۳ ؟ قمری

sahl tostarī (816 - 897)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۰۹/۱۲

بندی از آن؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: امان الله بن حسین اسفراینی، تا: ۹۲۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز [ف: ۷ – ۱۴۵]

● **ضیاء القلب** / کلام و اعتقادات،عرفان و تصوف / عربی

ḍīyā'-ul qalb

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ – ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۰۵۷ق

رساله‌ای کوتاه در احکام پنج‌گانه‌ای که (عقل، شرع، طبع، عرف و عادت) بر باطن انسان حکم می‌رانند. این کتاب دارای هشت «باب» است: ۱. بیان حقایق الحکام و المحکوم علیه؛ ۲. بیان مراتب الحکام فی الفضل و الشرف؛ ۳. بیان اسباب تسلط هذه الحکام علی انسان وحکمة حکومتها؛ ۴. مصالح اتباع الحکام و مفاسده؛ ۵. ترجیح بعض الحکام علی بعض مع التعارض؛ ۶. الحکایة الاولی من الحکایتین؛ ۷. الحکایة الثانیة و هی ما رویناه عن ولی من الاولیاء ...؛ ۸. ازاحة شبهة نحتم بها الکتاب.

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی فعل مراسم الشرایع مطابقة لمقتضی عقول الکاملین ... اما بعد فیقول محمد بن مرتضی المدعو بمحسن.

انجام: و لقد عجبت لهالك و نجاته موجودة و لقد عجبت لمن نجا هذا آخر ما اردناه فی هذه المقالة المسماة به ضیاء القلب ... و قد فرغت من تسوید هذه الرسالة فی یوم الثلثاء رابع عشرین من شهر رمضان المبارك تسع و تسعین و الف.

چاپ: مشار عربی، ص۶۰۱؛ به ضمیمه منهاج النجاة و بشارة الشیعه و خلاصة الاذکار، تهران، ۱۳۰۳ق، سنگی؛ همانجا: میرزا هادی اصفهانی، ۱۳۱۱ق، ۱۹۰ص، سنگی؛ [تهران]، سنگی، ۱۳۱۱، وزیری، ۱۲ص(صص۱۷۴–۱۸۵)

[دنا ۲۶۳/۷ (۱۶ نسخه)؛ الذریعة ۱۲۷/۱۵]

شرح و حواشی:

۱– آیینه شاهی؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶–۱۰۹۱)

۱. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۲۲۴

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ در آخر نسخه آمده: «انتهی کلامه دام ظله، و قد کان الفراغ من تألیفها فی شهر جمادی الأولی سنة ۱۰۵۹» [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ – ۳۶۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۴۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۷۱ق؛ ۱۴ص (۸۳ – ۹۶)، ۱۸ – ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۲ –]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۴۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۶ جمادی الثانی ۱۰۹۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۸ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۵۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۰۵/۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۲۴ رمضان ۱۰۹۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴ص (۵۵-۵۸)، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۱۳ - ۲۱۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۰۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی [رایانه]

۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۹۵/۲

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اندازه: ۱۱×۱۹سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۲۸]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۷۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مومن بن غلام علی بن ابی طالب، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۱۴ص (۱۵۷-۱۷۰)، ۲۰ سطر، اندازه: ۸×۱۷/۵سم [ف: ۷ - ۳۹۴]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۳۹/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسدالله بن ابی المعالی حسینی، تا: ۱۱۲۸ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۶ص (۱۵۹-۱۸۴)، ۲۰ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۹ - ۴۶۷]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۹۱/۶

آغاز و انجام: برابر

کا: عبدالسلیم بن محمد مهدی بن محمد هادی واعظ دهخوارقانی، تا: ۱۱۵۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸ص (۸۲-۹۹)، سطور چلیپائی، اندازه: ۱۱/۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۷ - ۴۲]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۴۲/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۲گ (۲۶-۳۷)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶- ۶۱۹]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۰/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی اصغر بن ملا خلیل اردبیلی، تا: ۱۲۲۲ق؛ ۱۰گ(۴۱پ-۵۰پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۴ - ۲۱۵]

۱۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲۴/۲

خط:نسخ،کا:احمد بن محمد،تا:شنبه ۱۴ صفر ۱۲۲۴ق [ف: ۳ - ۳۶]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۴۹/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد خان بن ملا محمد حسین عزیزکی بارفروشی، تا: ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷گ(۳۲-۵۸)، ۱۹ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۲۱۰۶]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۸/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن طبیب بن محمد کریم، تا: ۱۲۶۹ق، جا: قمشه؛ ۸گ (۶۴پ-۷۱ر)، اندازه: ۱۴/۸×۲۱سم [ف: ۷ - ۴۸۲]

۱۵. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۰۱/۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمدحسن بن محمدکاظم، تا: ۲۶ محرم ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱گ (۱۱۷پ-۱۳۷ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صادر تاریخ اکمالها ... سنه ۱۳۲۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۹ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاج سید محمد شوشتری، ۲۳گ، ۱۶ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۶ - ۴۴۳]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۴۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰۱۳/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد کان الفراغ من تألیفها فی ربیع الاول فی سنة ۱۰۵۸.

خط:نسخ،کا:محمد مقیم بن محمد صالح صفا، بی‌تا؛ از روی خط مؤلف،مقابله شده و بلاغ دارد؛۲۶گ(۱۴۶پ-۱۷۱ر)[ف:۵- ۱۸۴]

← ضیاء القلوب ← عقائد الشیعه

● **ضیاء القلوب** / فضایل و مناقب / عربی

ḍīyā'-ul qulūb

محمد هادی بن محمد مهدی

mohammad hādī ebn-e mohammad mahdī

آن را به خواهش جمعی از دوستان در فضایل حضرت علی (ع) در هفت «باب» نگاشته است: ۱. فضایل حضرت علی (ع)؛ ۲. معجزات آن حضرت؛ ۳. قضاوت‌های علی (ع)؛ ۴. جواب پرسش‌های یهود و دیگران؛ ۵. فضیلت شیعه و نزدیکان آن جناب؛ ۶. مطاعن دشمنانش، دارای پنج فصل؛ ۷. فهرست کتاب‌های مربوطه.

آغاز: بسمله الحمدلله رافع الدرجات و سامع الدعوات و منزل البرکات ... اما بعد فیقول الفقیر الی الله الغنی محمد هادی بن المغفور المبرور الی رحمة ربه الغفور محمد مهدی لما التمس منی جماعة من الصلحاء المبرورین و العلماء المخلصین ان اجمع لهم رسالة مشتمله علی بعض فضائل امیر المؤمنین ...

[دنا ۷/۲۶۳]

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۸۶۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتاب عقد الدرر کتاب صراط المستقیم کتاب مثالب الکلبی کتاب مطالع الانوار تمت النسخه.

خط: نستعلیق، کا: سلطان محمد قاینی، تا: شعبان ۱۱۱۶ق؛ ۶۹گ، ۱۸ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ – ۴۹۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد سمعنا ان العباس لم یطالب بعدها فقال الرشید لعن الله ابن السوداء

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن عنابی، ۱۲۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۶ – ۳۵۸]

● **ضیاء القلوب** / کلام و اعتقادات / فارسی

zīyā'-ol qolūb

تنکابنی، محمد بن عبدالفتاح، ۱۰۴۰ – ۱۱۲۴ ؟ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e ʻabd-ol-fattāh (1631-1712)

مؤلف از شاگردان ملا محمد باقر سبزواری است و این کتاب را در چهار «مقصد» پرداخته است: ۱. اثبات صانع، مشتمل بر پنج «فصل»: ۱) اثبات صانع، ۲) بیان علم صانع، ۳) در این‌که علم واجب تعالی عین ذات اوست، ۴) بیان عینیت وجود واجب، ۵) اشتراک معنوی موجود میان واجب و ممکن؛ ۲. پیامبری؛ ۳. امامت، در دو «مقدمه» و شش «فصل»: مقدمه اول در اجماع و بعض اموری که متعلق است به آن، مقدمه دوم در بعض آنچه در سقیفه بنی ساعده واقع شده، فصل ۱) امامت حضرت أمیر المؤمنین علیه السلام، ۲) در آنچه متعلق بامامت ابوبکر است، ۳) در آنچه متعلق است به امامت عمر بن الخطاب، ۴) در آنچه متعلق است به امامت عثمان بن عفان، ۵) مطاعن، در این فصل مناقب جناب أمیرالمؤمنین علیه السلام و مطالب متفرق دیگری از کتب اهل سنت آورده، ۶) اثبات امامت سایر ائمه علیهم السلام؛ ۴. مجملی از معاد. لکن غرض اصلی او از تألیف این کتاب بحث در خصوص مسئله امامت بوده و لذا سایر مباحث به طور اختصار بیان شده و هر یک بیش از دو سه برگ از این کتاب مبسوط را اشغال نکرده است، در صورتی که مبحث امامت آن را می‌توان یکی از کتب مشروح و استدلالی این موضوع به شمار آورد.

آغاز: الحمدلله الذی جعل سبل الرشاد واضحة وان لم یصل الیها العامهون وطرق السداد لامحة ... و بعد، چون عمده کتب شافیه وزبر ... و جمعی که بعربی ربطی که بسبب آشنایی بآن زبان و باعث انتفاع ... انتفاعی که بآن اکتفا توان نمود نمیتوانند برد، بنا براین این ذره بیمقدار ... محمد بن عبدالفتاح تنکابنی – غفرالله ذنوبها و سر عیوبهما را خاطر رسید که بعد از استخاره بزبان فارسی ... تألیف نماید که برادران ایمانی و طالبان حیاة جاودانی بعد از تخلیه نفس از عادات و أهواء و دست شستن از پیروی آباء و کبراء که ضرر رساننده بدین و ایمان و محروم کننده از نعمتهای جاودان ازینها بیرون نیست؛ تأمل در براهین و أدله نموده از حضیض تقلید که درین علم انتفاع ظاهری ندارد متصاعد گشته بأوج استدلال رسیده بآرام تمام متمکن گردند، و این کتاب را «ضیاء القلوب» نامید، و آن مشتمل است بر چهار مقصد ...

انجام: و اگر یقین بیکی ازین دو بهم نرسد آن را در عرصه امکان بگذارد. و اکتفا بهمین قدر میکند در کتاب، و ذکر نمیکند اموری که مشهور است که درین مبحث ذکر میکند أقل خلق الله الغنی. محمد بن عبدالفتاح التنکابنی، غفرالله ذنوبهما، قد تم فی ثالث عشر من شهر رمضان المبارک سنة ۱۱۱۰۴ علی ید أقل خلق الله و أضعفهم میرزا علی بن محمد یوسف، غفرالله ذنوبهما ...

[نسخه‌های منزوی ۹۷۱/۲؛ الذریعة ۱۲۷/۱۵؛ دنا ۲۶۳/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۱۲/۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا علی بن محمد یوسف، تا: ۱۳ رمضان ۱۱۰۴ق؛ جلد: تیماج سبز، ۱۸۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۳۳/۱ – ۳۰]

۲. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (نصف بالای برگ اول که مشتمل بر خطبه بوده با قسمتی از مقدمه مؤلف)؛ ۱۸۷گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [فهرست روضاتی: – ۱۲۳]

۳. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [نسخه‌پژوهی: ۱ – ۱۵۳]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۶۳-۲۴/۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ونفخ فی الصور فصعق ... قیام ینظرون یعنی دمیده می‌شود در صور دمیدن اول ... بعد از آن دمیده می‌شود درصور دمیدن.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی با امضای «منه سلمه الله»؛ ۲۲۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۵ – ۲۸۳۱]

● **ضیاء القلوب** / عرفان و تصوف / فارسی

zīyā'-ol qolūb

فاروقی چشتی، امداد الله، – ۱۳۰۶ ؟ قمری

fārūqī češtī, emdād-o-llāh (- 1889)

در آداب صوفیان و اذکار ایشان و سند پاره‌ای از خرقه آنان، به درخواست حافظ محمد یوسف فرزند حافظ محمد ضامن شهید فاروقی چشتی که در هند می‌زیسته از مؤلف که در مکه سکونت داشته است، در یک «مقدمه» و چهار «باب» و یک

«خاتمه»: مقدمه: در آداب سالك و طریقه بیعت؛ باب ۱. اذکار و اشغال و مراقبات چشتیه؛ ۲. اذکار و اشغال قادریه؛ ۳. اذکار و اشغال و مراقبات نقشبندیه؛ ۴. کیفیت تلاوة قرآن و اداء نماز؛ خاتمه: در ذکر سلاسل مشایخ.
آغاز: تمامی مراتب حمد مر ذات و احد را که اوست معبود کل و موجود مطلق تعالی شانه و جمیع مدارج نعت خاص رسول اکرم
[دنا ۲۶۳/۷؛ فهرستواره منزوی ۲۲۱۷/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۶۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** بخود مشغول دار اندر حیاتم ×× اگر میرم بده یا رب نجاتم
خط: نستعلیق، کا: چشتی قادری ساکن قصبه چهنحنون، تا: ۱۷ جمادی الاول ۱۲۹۶ق، به دستور حبیب الله شاه صاحب نقشبندی؛ ۳۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۱۰ - ۵۲]

● **ضیاء القلوب** / آداب و سنن / فارسی
zīyā'-ol qolūb
رساله مختصری است در بیان بعضی از مستحبات و فضایل آن با استفاده از احادیث ائمه اطهار (ع) که از کتب معتبره انتخاب شده است، شامل چند «فصل»: ۱. فضایل نماز نوافل پنج‌گانه و نماز جمعه و جماعت؛ ۲. ذاکر نوافل یومیه و فضایل آن؛ ۳. اوقات نمازها و فضایل و احکام آن؛ ۴. فضیلت نماز شب؛ ۵. بیداری شب و قلیلی از ادعیه؛ ۶. ذکر نماز شب؛ ۷. آداب نماز شب؛ ۸. حدیثی درباره نماز؛ ۹. مجملی از کیفیت و طریق عبادت و زهد امیر المؤمنین (ع)؛ ۱۰. قدری از ادعیه؛ ۱۱. قلیلی از واجبات نماز. مؤلف از کتاب‌های علامه مجلسی و جمال الصالحین لاهیجی نقل می‌کند.
آغاز: حمدله و الصلوة علی محمد خاتم النبیین و اهل بیته الطاهرین. اما بعد این ورقی است چند نوشته می‌شود درباره بعضی از مستحبات و فضائل آن به طریقه احادیث مأخوذه از اهل بیت.
انجام: از دعائی جزء فراموش نکنند و اگر چند ورق را ببیند به نظر حقارت نگاه نکنند بلکه از کتابهایی بسیار معتبر مأخوذ شده است. و السلام علی من اتبع الهدی.

تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۴۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مصحح؛ ۳۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۷۷]

● **ضیاء القلوب در مبحث ضروریات و وجوب** / کلام و اعتقادات / فارسی
zīyā'-ol qolūb dar mabhas-e zarūrīyāt va vojūb
رساله مختصری است در بیان اصول و فروع دین، مشتمل بر یک «مقدمه»، چند «فصل» و یک «خاتمه» که مؤلف به خواهش بعضی از دوستان جهت آگاه کردن غافلین به رشته تحریر درآورده است. مؤلف نامی از خود نیاورده است.
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی و عدنا بجنات تجری من تحتها الانهار و لایقدر علی شکر نعماء السنه المخلوفین فی هذا الدار ...

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۹۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** «و چون رساله حصر فرایض بوده و به مستحبات نپرداخت تمة رساله»
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۰گ (۹۶پ-۱۰۵پ)، ۱۴ سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶/۸×۲۱سم [رایانه]

● **ضیاء القلوب فی اخلاق المطلوب** / اخلاق / فارسی
zīyā'-ol qolūb fī axlāq-el matlūb
حسینی مرعشی، محمد ضیاءالدین، ق۱۱ قمری
hoseynī mar'ašī, mohammad zīyā-od-dīn (- 17c)
اهدا به: شاه عباس اول (۹۹۵-۱۰۳۷ق)
تاریخ تألیف: (حفیظ =) حدود ۹۹۸ق
به نثر آمیخته به نظم و «حکایت»ها در یک «عنوان» و دو «صحیفه» و «باب» ها و یک «خاتمه»: عنوان در فضیلت علم و هنر؛ صحیفه ۱. صفات حمیده که آنها را منجیات خوانند، بیست و سه «باب»: ۱) اخلاص، ۵) صبر، ۱۰) شجاعت، ۱۵) خلق نیکو، ۲۰) ادب، ۳۰) عفت؛ صحیفه ۲. صفات ذمیمه که آنها را مهلکات خوانند، در هفده «باب»: ۱) جهل و حماقت، ۵) غیبت و نمیمه، ۱۰) حب دنیا، ۱۵) تعجیل، ۱۷) شهوت؛ خاتمه حکایت‌ها و روایت‌ها در چند گفتار.
آغاز: ... اما بعد غرض از ترتیب این رساله وجیزه و مقصود از ترکیب این حروف ...
[دنا ۲۶۴/۷؛ فهرستواره منزوی ۵۱۹/۶]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۱۶/۱
آغاز: افتتاح سخن آن به که کنند اهل کمال ×× به ثنای ملکا الملك خدای متعال؛ **انجام:** آنکه این کلمات خجسته آیات بر حضرت همایون و سکنه ربع مسکون مبارك و میمون گردد.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ شوال ۱۰۶۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۰گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۱۹]

● **ضیاء القلوب فی شرح جلاء القلوب** / عرفان و تصوف
ḍīyā'-ul qulūb fī š.-i jalā'-il qulūb
زنجانی، اسحاق بن حسن، - ۱۱۰۰ قمری
zanjānī, eshāq ebn-e hasan (- 1689)

وابسته به: جلاء القلوب؛ برکلی، محمد بن پیرعلی (۹۲۹–۹۸۱)
تاریخ تألیف: ۱۰۹۵ق
متن از محمد بن پیر علی برکوی است ساخته ۹ ذیحجه ۹۷۱ق.
[الاوقاف العامة موصل ۱۶۷/۷و ۶۲/۸ و ۳۴۵/۷]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۹۸
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● ضیاء القمر فی شرح سیرة اصحابه العشر الغرر / تاریخ معصومین / عربی

ḍīyā’-ul qamar fī š.-i sīrat-i aṣḥāb-i-hi-l ‘ašar-il ġurar

یمنی، احمد بن یحیی، ۷۷۵ – ۸۴۰ قمری

yamanī, ahmad ebn-e yahyā (1374 - 1437)

زندگی عشره مبشره است و نخست از امام علی علیه السلام آغاز می‌کند دارای عنوان «باب» و «مسئله».
آغاز: فلما فرغنا من سیرته شرعنا فی کتاب ضیاء القمر ... فقلنا باب فیه ذکر العشره المشهورین ... فاولهم علی بن ابی طالب علیه السلام بن عبد المطلب

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۹۰/۵–طباطبائی
آغاز: برابر؛ **انجام:** قجمیع ما ترک الزبیر ماتة الف الفق و سبعمائه الف. تم
کا: شیخ صلاح بن احمد بن محمد حسین حولانی، تا: ۱۰۳۲ق؛ ۲۱گ (۹۵پ–۱۱۵پ) [ف: ۲۳ – ۵۳۵]

● الضیاء اللامع فی شرح جمع الجوامع / اصول فقه / عربی

aḍ-ḍīyā’-ul lāmi‘ fī š.-i jam‘-il jawāmi‘

قروی، احمد بن عبدالرحمن، ق۹ قمری

qoravī, ahmad ebn-e ‘abd-or-rahmān (- 15c)

وابسته به: جمع الجوامع فی اصول الفقه؛ سبکی، عبدالوهاب بن علی (۷۲۷–۷۷۱)
تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۲۴ ربیع الثانی ۸۵۴ق
شرحی است با عناوین «ص – ش» (اصل – شرح) بر کتاب «جمع الجوامع» تاج الدین سبکی در اصول فقه بر مذهب مالکی، استدلالی با نقل بعضی از گفته‌های فقها و اصولیان و اهل لغت. در آن از بیش از صد کتاب بهره برده است.
آغاز: رب بک ثقتی و بمحمد و آله. بسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرین قال الشیخ الامام العالم العلامة الاحد المتقن المنقح ابوالعباس احمد بن الشیخ ابی زید عبدالرحمن بن موسی بن عبدالحق البزلنتی الشهیر بابن حلول القروی المالکی: الحمدلله ذی الجلال الذی لانهایة له و الاکرام الذی لاغایة له ذی الآلاء العظام و العفو و الانتقام ... و بعد سألنی بعض من ادام الله عزته ان اضع مختصراً علی جمع الجوامع للامام العلامة تاج الدین عبدالوهاب بن تقی الدین السبکی فاجبت ... و سمیته بالضیاء اللامع فی شرح جمع الجوامع
[کشف الظنون ۵۹۵/۱ (نام این شرح نیامده است) و ۱۳۶/۵؛ دنا ۲۶۴/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۴۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا و مولانا محمد و علی آله و صحبه و سلم تسلیما قال المصنف رحمه و کان الفراغ من تألیفه ...
جلد اول و دوم؛ خط: نسخ ریز، کا: عثمان بن ابی الفضل شکیلی مدنی، تا: پنج‌شنبه ۲۲ جمادی الاول۹۵۰ق؛ ۲۴۸گ، ۲۵ سطر (۱۴/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۱–۴۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد تم فی جملة الشرح التنبیه علی دقائق من کلام غریبة و اشارات بدیعة عجیبة مع اعتقادنا ان کلامه محتوعلی اکثر مما ذکرناه لقصورنا عن بلو شاوه ای غایته و الله المسئول یبلغ ما نال و یجزیه ماهو و اهل له و کذا من تقدمنا لشرحه. قال المصنف کان الفراغ من تألیفه یوم الثلثاً رابع عشرون ربیع الثانی سنة ۸۵۴
خط: نسخ، کا: جامع محمد علی بن عبدالکریم، تا: ۲۰ ذیقعده ۱۲۳۸ق؛ مهر: «علی بن محمد علی حسینی»؛ خط محمد تقی گلپایگانی در ۱۲۶۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۴۷گ، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۶ – ۲۳۱۲]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۹۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** ان کلام محتوعلی اکثر مما ذکرناه لقصورنا عن بلوغ [...] ای غایته والله المسئول ان یبلغ ما قال وتجزیة عنا ما هو اهل له وکذا من تقدمنا لشرحه
خط: نسخ، کا: شریف بن محمد صادق، تا: ربیع الثانی ۱۲۳۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۸۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۳ – ۱۳۴۰]

۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۹۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** مع اعتقادنا ان کلامه محتو علی اکثر مما ذکرناه لقصورنا عن بلوغ شاوه ای غایته و الله المسوول ان یبلغ ما قال ...
خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد صالح، تا: ۲۶ رجب ۱۲۴۷ق؛ ۲۳۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۵۹]

● الضیاء اللامع فی شرح مختصر الشرائع / فقه / عربی

aḍ-ḍīyā’-ul lāmi‘ fī š.-i muxtaṣar-iš šarā’i‘

طریحی، فخرالدین بن محمد، ۹۷۹ – ۱۰۸۷ ؟ قمری

torayhī, faxr-od-dīn ebn-e mohammad (1572 - 1677)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲–۶۷۶)

شرح مزجی متوسطی است بر کتاب «المختصر النافع» محقق حلی و در آغاز شرح سه «فائده» افزوده در: چه مذهب فقهی را باید متابعت کرد، فضیلت علم و عمل به آن، مستند احکام شرعی بنا بر رأی متأخرین.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۱۳

آغاز: الحمدلله الواجب لذاته المتفرد فی عزه و صفاته القدیم الابدی الدائم السرمدی الصادق فی میعاده المرتفع عن ظلم عباده؛

انجام: و یکون القضاء بمعنی الجعل لا ماهو الظاهر فتدبر، صورة ماکتبه الشارع قدس سره ...

جلد اول شرح و مشتمل است بر کتاب طهارت و صلاة و روز چهارشنبه ربیع الاول سال ۱۰۶۱ پایان یافته؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد طاهر، تا: پنج‌شنبه ۱۹ ذیحجه ۱۱۳۱ق؛ مصحح، محشی از مؤلف، مقابله شده؛ تملک: محمد تقی حسینی خلیفه (از احفاد خلیفه) به تاریخ ربیع الاول ۱۱۳۲؛ جلد: مقوایی، ۱۸۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵× ۲۷سم [ف: ۵ - ۱۵]

● **الضیاء اللامع فی عباقرة القرن التاسع = طبقات اعلام الشیعة** / تراجم / عربی

aḍ-ḍīyā’-ul lāmi‘ fī ‘abāqirat-il qarn-it tāsi‘ = tabaqāt-u a‘lām-iš šī‘a

آقابزرگ طهرانی، محمد محسن، ۱۲۹۳ - ۱۳۸۹ قمری

āqā-bozorg-e tehrānī, mohammad mohsen (1876-1969)

تاریخ تألیف: ۱۳۴۵ق؛

جزء ششم از اجزاء طبقات اعلام الشیعة است در شرح حال علمای امامیه در قرن نهم هجری. تألیف این جزء در ۱۳۴۵هـ بوده است.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۹۹/۲

آغاز: السید عطاء الله بن اسحاق بن ابراهیم الحسنی الحسینی المجاز من الشیخ شرف الدین علی بن تاج الدین حسن بن الحسین السرابشنوی القاسانی

نسخه اصلی: کتابخانه علینقی منزوی، فرزند مؤلف ـتهران؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴ [عکسی ف: ۳ - ۲۳۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۰۹/۲

آغاز: الشیخ حسام الدین ابراهیم بن الحسن بن ابراهیم بن ابی جمهور الاحساوی جد الشیخ محمد بن علی بن ابراهیم بن ابی جمهور وصفه فی اول عوالی اللئالی

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: حدود ۱۳۴۵ق؛ علی نقی منزوی این نسخه را پس از وفات مؤلف به بیروت برده و در آنجا آماده چاپ کرده؛ جلد: مقوا، ۶۴گ(۸۷ر-۱۵۰پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۴ - ۷۵]

● **ضیاء المتقین فی معارف الدین** / اصول فقه / عربی

ḍīyā’-ul muttaqīn fī ma‘ārif-id dīn

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)

تاریخ تألیف: ۲۴ رجب ۱۲۲۸ق؛ محل تألیف: کاظمین

رساله در رد ارباب ظنون است که به خواهش احمد بن زین العابدین بن محمد شفیع (بن عبدالصانع بن محمد مؤمن بن علی اکبر بن نورالدین علی بن محمد طاهر بن فضلعلی بن شمس الدین محمد وزیر جوینی) تألیف نموده است. دارای هشت «باب» و «خاتمه»: باب ۱. معرفة مراتب الادراک؛ ۲. معرفة ارکان التکلیف؛ ۳. جهات اختلاف الحکم الواقعی مع وحدته فی الواقع و هو خیر الحکمة و هی عدیدة؛ ۴. ازاحة شبه المبطلین فی لاحصول العلم من الاحادیث؛ ۵. مختار اهل العلم من المحدثین علی ما هو المعهود بین متقدمیهم و المتاخرین؛ ۶. الادلة للوصلة الی المجهول التصدیقی بحسب التفصیل؛ ۷. ازاحة الشبهة عن نفس الحدیث و التفرقة بینه و بین الخبر؛ ۸. تخالف عمل الفقهاء و مدلول الکتاب و السنة و التفصی عن تخالف الاحادیث؛ خاتمة و لنختم الرساله بما رواه حرث بن مغیره الخ.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... بعد فهذا شطر فی تلقین البرهان و تولید الیقین و سمیته بضیاء المتقین فی معارف الدین قبولا لالتماس قرة العین ... احمد بن زین العابدین بن محمد شفیع بن عبدالصانع محمد مومن بن علی اکبر بن نورالدین علی بن محمد طاهر بن علی بن شمس الدین وزیر الجوینی ... له ابواب علی عدد ابواب الجنان

انجام: بطل قول من قال بکون الاجماع الحدسی فی المسائل الفقهیه بلا مستند من کتاب و لا سنه ... کاشفا عن قول الحجة المعصوم اورایه و ما اشبه هذه الدعوی بدعاوی المتصلفین من القلندریه و الملامیه و الصوفیه و هو حسبی و نعم الوکیل

[دنا ۲۶۴/۷؛ الذریعه ۱۲۹/۱۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۹/۲-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر؛ و کان الفراغ من هذه الرساله غروب یوم الجمعه ... السنة الثامنه و العشرین من المائة الثالثه من الالف الثانی ... بمقابر قریش من دار السلام بغداد ... گر حکمت عارفان بدانی ×× تعلیم ضیاء ما توانی

کا: محمد سعید بن محمد مهدی رضوی همدانی، تا: ۱۲۲۸ق؛ محشی به خط مؤلف؛ در گ ۳۳ر نوشته‌ای است در موضوعات: شرح «لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم» و در تفسیر «خارق» و درباره مهدویت به صورت ۲ فائده است، آغاز این قطعه: «قال علیه السلام لا حول و لا قوة ... و الحول هو الوجود الا فاضی و الظل المنبسط اذ به یحول الحال من العد الی العین و نشوه من اسمه الاعظم العلی و القوه هی الماهیه و نشوها من اسمه الاعظم»؛ ۲۴گ (۹پ-۳۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۱۴۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۰۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد جعفر دوانی، تا: ۱۲۲۸ق، جا: کاظمین؛ واقف: نائینی؛ ۵۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶ - ۶۱]

۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۰/۳

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ ۴۱گ (۱۲۴پ-۱۶۴پ)، اندازه: ۱۵× ۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۷۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۵۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن عباس بحرانی، تا: ۱۲۷۷ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۴۵گ (۲۲پ-۶۶ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۳۹ - ۶۲۴]

● **ضیاء المجالس** / گوناگون / فارسی

zīyā'-ol majāles

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۳۹

آغاز: باب اول در شکر است ... مجلس اول ترجمه آیه و لقد اتینا لقمان الحکمة و ذکر احوالات لقمان

در این مجالس که از برای اهل منبر و وعاظ تنظیم شده، از امور اعتقادی و اخلاقی طبق آنچه در آیات کریمه و احادیث اهل بیت علیهم السلام آمده، گفتگو می‌شود با اشعاری فارسی مناسب هر موضوع گویا از خود مؤلف. هر یک از مجالس به چند بیت شعر فارسی شروع شده پس از آن آیه یا حدیثی می‌آورد و پیرامون آن بحث می‌کند و مجلس با ذکر مصائب امام حسین علیه السلام ختم می‌شود. در این نسخه شصت و پنج مجلس در هفت باب آمده و عناوین ابواب چنین است: باب ۱. شکر، ۲. مجالس متفرقه، ۳. باب معراج پیامبر اکرم (ص)، ۴. توبه و استغفار، ۵. قیامت و شفاعت، ۶. دعاء، ۷. کیفیت انسان و نفس ناطقه؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۳۹گ، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۴۲]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۶۶

آغاز: جلد دوم ضیاء المجالس، شامل چند مجلس، مجلس اول در اینکه خلقت کل اشیاء برای انسان و خود انسان برای تحصیل معرفت مخلوقند؛ **انجام:** هزار مرتبه مردن بصد هزار تعب ×× نکوتر است ز یک لحظه گریه زینب

مشتمل بر ۶۸ مجلس جلد دوم کتاب؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۱۵۲گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۷۸۷]

● **ضیاء المحمود** / طب / فارسی

zīyā'-ol mahmūd

محمود میرزا قاجار، ۱۲۱۴ - ۱۲۷۱ ؟ قمری

mahmūd mīrzā qājār (1800 - 1855)

اهداء به: ضیاء السلطنه (خواهرش)

در آغاز این رساله تفصیل تاریخی جالبی است از مرض وبا و طاعون که به سال ۱۲۴۷ در ایران و عراق و حجاز به ظهور پیوست با آمار بعضی از تلفات این مرض در این کشورها پس از آن سه فصل می‌باشد در بعضی ادعیه و ادویه مجربه مفید برای جلوگیری از امراض مسریه. مختصر عناوین فصول چنین است: فصل ۱. اوراد و طلسم و اذکار و طریقه ادای آنها؛ فصل ۲. تجربیاتی چند؛ فصل ۳. گیاه و میاه و ادویه و اغذیه.

آغاز: درود فراوان بر معبود انس و جان و ثنای بسیار بر خالق لیل و نهار و ستایش افزون بر قادر بیچون

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مرحمت حضرت صاحبقران بخیر و عاقبت محمود باشد بحق محمد و اولاد و اصهار و احفاد و امجاد تا روز قیامت

خط: نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ چند برگ از این کتاب افتاده؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۵۹ر-۸۴ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ - ۳۰۲]

● **ضیاء المصابیح** / فقه / عربی

ḍīyā'-ul maṣābīh

الباکوی، عبدالرحیم بن امام علی، ق۱۳ قمری

albākavī, 'abd-or-rahīm ebn-e emām 'alī (- 19c)

مشتمل بر کتاب الارث و حاوی سه «مقاله» است که مصنف تمام کتاب را به صورت جدول ارائه داده: مقاله ۱. میراث کل واحدة من الطبقات؛ ۲. الحبوة؛ ۳. میراث الزوج و الزوجة.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۵۶۹

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل الناس شعوباً و قبائل لتعارفوا؛ **انجام:** تبلغ خمسمائة و اربعین و منها تصح القسمة.

خط: نستعلیق تحریری، کا: احتمالاً به خط مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ واقف: شکرالله فقیه نیا، آذر ۱۳۷۵؛ ۱۰گ، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲۰ - ۳۳۸]

● **ضیاء المصباح** / شرح حدیث / فارسی

zīyā'-ol mesbāh

رضوی، اسماعیل بن محمد علی،

razavī, esmā'īl ebn-e mohammad 'alī

وابسته به: مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة؛ جعفر بن محمد (ع)، امام ششم (۸۰-۱۴۸)

شرح بر «مصباح الشریعه و مصباح الحقیقه» منسوب به امام جعفر صادق (ع) این شرح تمام صد باب مصباح الشریعه است. مؤلف نخست متن احادیث مصباح را باب ذکر کرده سپس به شرح آن پرداخته است.

آغاز: خداوندا چه سان شکر نعمت گزارم که شکری را شکری در قفاست و بچه نحو حمد و ستایش ... و بعد چنین گوید ذره حقیقی اسماعیل بن محمدعلی الرضوی که چون از اختلاط اهل زمان ثمره بجز از صفت

انجام: پس هرگاه حاصل شود این خصلتها چنانچه حق ایشانست در نفس پس او ... و بندگان مقرب و اولیای حقیقتی او تعالی باشد اللهم ارزقنا ... الطاهرین تم فی ضحوة یوم الثلثا من الاسبوع الاول من الشهر الثانی عشر من السنة التاسعة من العشر الاخیر من المأ الاولی من الالف الثانی علی ید ... محمد بن صالح مهدی الرضوی ... عیوبهما

[دنا ۲۶۵/۷؛ فهرستواره منزوی ۵۱۹/۶؛ رجوع شود به مقدمه ممتع آقای سید جلال الدین محدث ارموی بر چاپ شرح عبدالرزاق گیلانی بر مصباح الشریعه؛ فهرستواره ۶۳۳/۷]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۹۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد فرزند صالح مهدی، تا: ذیحجه ۱۱۱۷ق؛ ۲۴۶ص (۱۲-۲۵۷)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۰- ۵۶]

● **ضیاء المصباح** / شرح حدیث / فارسی

zīyā'-ol mesbāh

موسوی، یحیی بن محسن، ق۱۳ قمری

mūsavī, yahyā ebn-e mohsen (- 19c)

وابسته به: مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة؛ جعفر بن محمد (ع)، امام ششم (۸۰-۱۴۸)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۴ق

ترجمه و توضیح بسیار مختصری است بر کتاب «مصباح الشریعه» منسوب به حضرت صادق علیه السلام و در آغاز آن توضیحی راجع به انتسابش نیز آمده است.

آغاز: حمد و ثنا و ستایش و سپاس بی حد و قیاس سزاوار و مختص مر ذات هستی را که هستی همه هستیها از هستی او هستی یافته.

انجام: این بنده و والدین و ارحام و دوستان بنده.

[دنا ۲۶۵/۷؛ فهرستواره منزوی ۶۱۰/۶ و ۴۱۲/۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۴ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۹۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۳سم [ف: ۳ - ۵۴۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: شارح، بی‌تا؛ مصحح، قبل از کتاب سه نامه عرفانی است از شارح در اسرار حج به زبان عرفا و به حکیم باشی ملقب به ملک الاطبا و دیگران؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۰گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۸ - ۲۵۷]

● **ضیاء المصباح** / حدیث / فارسی

zīyā'-ol mesbāh

رضوی، یحیی

razavī, yahyā

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۶۰۹

آغاز: بسمله. حمد و ثنا و ستایش بیحد و قیاس سزاوار؛ **انجام:** تا آنکه در زمره عارفین محسوب گردید

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۰۵ق؛ ۱۵۰گ، ۱۷ سطر، قطع: وزیری کوچک [رایانه]

● **الضیاء المعنوی علی مقدمة الغزنوی** / فقه / عربی

aḍ-ḍīyā'-ul ma'nawī 'alā muqaddamat-il ġaznawī

قریشی، محمد بن احمد، - ۸۵۴ قمری

qorayšī, mohammad ebn-e ahmad (- 1451)

وابسته به: المقدمة الغزنویة فی فروع الحنفیة؛ غزنوی، احمد بن محمد (-۵۹۳)

تاریخ تألیف: ۸۴۵ق؛ محل تألیف: مکه مکرمه

شرحی است بر مقدمه غزنویه تألیف احمد بن محمد غزنوی؛ شارح در مقدمه می‌گوید: مقدمه غزنویه مورد قبول علما و رضایت ارباب منقول و معقول بود، پس عده‌ای از دوستان خواهش کردند که شرحی بر آن بنگارم پس اجابت نموده و شرحی چنین و چنان نوشتم و روا نبود که بر من خرده گیرند از زیادی توضیح چون قصد من شرح کامل و آسان نمودن مطلب بود به حدی که مطالعه‌کننده را از مراجعه به سایر کتب بی‌نیاز گرداند. وی قبل از شروع در شرح به شرح حال احمد بن محمد غزنوی مصنف مقدمه غزنویه پرداخته است در انجام گوید: در سال ۸۳۴ق این شرح را آغاز نمودم و اکثر آن را در همان سال نگاشتم سپس به غیر آن مشغول شدم تا اینکه در سال ۸۴۵ق که عزمم برای رفتن به قاهره جزم شد آن را به انجام رساندم.

[الاوقاف العامة بغداد ۴۷۸/۱؛ کشف الظنون: ۱۸۰۲/۳؛ معجم المؤلفین ۱۵/۹؛ فهرس مخطوطات دارالکتب الظاهریة (فقه حنفی) ۴۸۴/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۹۰

آغاز: قال العبدالضعیف الفقیر الی رحمة ربهع الوفی ابوالبقائ بن احمد بن الضیاء ... فالتمس منی طائفة من اخوانی ان اصنع علیها شرحاً یزید الفاظها فرائد و معانیها فوائد؛ **انجام:** و القانعین بما قسم لنا و الراضین بما قضی علینا و الشاکرین بما انعم علینا ... انه ذوالفضل و الاحسان و الکرم و الامتنان تم الشرح ... انک ذوالفضل العظیم و المن الکریم.

خط: نسخ، کا: عمر بن [یحیی] بن علی داود (در بخش نونویس)، تا: قرن ۱۱، ۲۱ برگ پایانی از سوی عمر بن یحیی بن علی به سال ۱۲۲۲ق؛ مصحح، محشی با نشان«هـ»، مجدول؛ تملک: محمد بن حسن بن علی افندی رومی به سال ۱۰۶۴ق؛ جلد: پارچه، ۲۸۷گ، ۲۹ سطر (۱۲/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۵- ۴۴۹]

● **ضیاء المفازات فی طرق مشایخ الاجازات** / رجال / عربی

ḍīyā'-ul mufāzāt fī ṭuruq-i mašāyix-il ijāzāt

آقابزرگ طهرانی، محمد محسن، ۱۲۹۳ - ۱۳۸۹ قمری

āqā-bozorg-e tehrānī, mohammad mohsen (1876 - 1969)

مشایخ اجازه خود را با محمدین ثلاثه در دوازده طبقه به صورت شجره مرتب نموده است، کتاب را مؤلف، آن‌چنان که خود در آغاز این نسخه تصریح کرده است، قبل از دیدن «مواقع النجوم» استادش محدث نوری (-۱۳۲۰ق) که در همین موضوع است نگاشته لکن کتاب خود را جهت مراجعه آسان‌تر و کتاب نوری را به لحاظ عدم تکرار بهتر می‌داند.

[دنا ۲۶۵/۷؛ الذریعه ۱۳۰/۱۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۲۶

آغاز: شیخنا و سیدنا الجلیل التقی الرضی الاوحد الحاج سید احمد الطهرانی اصلا الکربلائی لقباً النجفی مسکناً و مدفناً

نسخه اصل: اپن اسکول، شیکاگو؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ سپس سید محمد حسین حسینی جلالی تمامی کتاب را از تشجیر تبدیل به تسطیر کرده است و تمامی آن را بازنویسی کرده؛ ۹۰ص [عکسی ف: ۳ - ۴۰۸]

● **ضیاء المؤمنین = نورنامه** / شعر، تاریخ معصومین / فارسی

zīyā'-ol mo'menīn = nūr-nāme

مؤمنه نیشابوری، ق۱۲ قمری

mo'mene neyšābūrī (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۹۵ق

منظومه‌ای است در تاریخ حضرت رسول اکرم (ص) و امامان (ع). شاعر در این منظومه بعد از حمد باری تعالی، شرح حال حضرت پیامبر را از بدو آفرینش نور آن حضرت و تولد و تاریخ زندگانی‌اش ولادت حضرت علی (ع)، حضرت فاطمه (س) و در پایان قطعه‌ای در ظهور امام زمان (عج) آورده است. شاعر مطالب این کتاب را بر اساس چهار کتاب از جمله حیات القلوب علامه مجلسی به نظم کشیده است. سراینده که تخلص «خان» دارد پس از خواندن کتاب حیات القلوب مایل بوده که زندگانی پیامبر (ص) را به نظم در آورد که بعد از خواندن نماز و دعا و سجده کردن موفق به انجام شده است.

آغاز: ابتدا می‌کنم به بسم الله ×× بعد از آن لااله الا الله / حی و قیوم و ذوالجلال کریم ×× قادر و صانع و غفور و رحیم

انجام: خواهم ازحرمت رسول انام ×× برسانی مرا به دار سلام / هر که خواند به حق رب عباد ×× کند این خان را به فاتحه یاد

[دنا ۲۶۵/۷ (۱۰ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۲۹۹۲/۴ و ۴۵۰۱/۶؛ مشترک پاکستان ۱۰۸۴/۸]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۷ - ۳۷۳]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۶۹/۱-۱۶/۷۹

آغاز: حاضر و پیدا حاکم لم یزل است اوملک وبی بدل است اوز ابد تا ازل است که بود روز الست اوهمه کس فانی وبست اومن وتوحید خداوند کجا قدرت یارا ... ابتدا می‌کنم به بسم الله بعد از آن لا اله الا الله؛ **انجام:** برابر

با مقدمه‌ای به نظم نثر در ۸ برگ که گویا مؤلف نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۸۳۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۳۱گ، ۱۴ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [سنا: ف: ۱ - ۵۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه دهه دوم ذیحجه ۱۲۲۷ق؛ مجدول، با سرلوح مزدوج مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳۸ - ۳۶۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: خلیل بن کربلایی اسماعیل، تا: ذیحجه ۱۲۵۶ق؛ مذیل است به منظومه ای به نام «انتقامیه»؛ محشی؛ ۱۴۸ص (۱-۱۴۸)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶/۴×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۳۱۶]

۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۰۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید یوسف، تا: یک‌شنبه ۲۶ جمادی الثانی ۱۲۶۰ق؛ اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۹۳]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۸۹

آغاز: روز و شب از کمال عقل و هنر ×× می‌کنم ذکر صانع داور / یک حدیثی زسید دو سرا ×× نظم کردم من از دل دانا؛ **انجام:** خط من باشد پریشان تباه ×× حیف این کاغذ که کردم من سیاه / شد به توفیق خدای لاینام ×× این کتاب در روز سه‌شنبه تمام

خط: نستعلیق زشت، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۸ ذیحجه ۱۲۸۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: احمد دولت آبادی، آبان ۱۳۷۴؛ ۱۷۶گ،

۱۲ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۷/۳سم [ف: ۲۶ - ۳۵۹]

۸. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر؛ **انجام:** آید آن شه به سوی بیت الله ×× عیسی مریمش بود همراه

خط: نستعلیق، کا: هادی کاشانی الاصل، بی‌تا، کاتب ساکن طهران متولی امامزاده یحیی، سکنا در محله چالمیدان طهران در جمع باغ پسته بیگ در کوچه عربان اسماعیل خان جندقی مشهور به زمین وقفی حاجی بابا نه نه طهرانی ؟! در هفدهم محرم ۱۲۵۳ق؛ هر صفحه ۱۴ بیت، کاتب بعد از متن داستانی از عباس میرزا ولی عهد فتح علی شاه نقل کرده و داستانی منظوم در مکر زنان و نیز داستان نصوح در دویست و هفتاد بیت و سپس چند غزل است و یادداشت‌هایی از خود آورده؛ واقف: حاجی بابا نه نه طهرانی، ۱۷ محرم ۱۲۵۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی خاکی، ۲۳۰گ [نشریه: ۷ - ۷۳۹]

۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۰۴

آغاز: برق جست از جبین پیغمبر ×× سرکشید تا به طارم اخضر / منظر وخانه‌های کعبه تمام ×× شد منور ز روی خیر انام؛ **انجام:** هرکه خواند به حق رب عباد ×× کند این خان را به فاتحه یاد / غریق رحمت غفران کسی باد ×× که کاتب را بالحمدی کند یاد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «یا شاه نجف» (بیضی)؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۴۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۹×۱۴سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۴۱]

۱۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۹۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۳۰×۲۱سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۴۰]

● ضیاء الناظرین / طب / فارسی

zīyā'-on nāzerīn

کرمانشاهی، محمد بن پیر محمد، ۱۲۴۵ - ۱۳۲۶ قمری

kermānšāhī, mohammad ebn-e pīr mohammad (1830-1908)

اهداء به: ناصرالدین شاه

صاحب اثر آورده است: ترجمه این کتاب از روی کتاب دکتر کالزوسکی که معلم این‌جانب بود شده است و آنچه را که خود این‌جانب در مدت توقف در پاریس زیر دست آن استاد دیده و به تجربه درآورده است. در ضمن امید است که مطالعه‌کنندگان را مفید اتفاق افتاد و به دعای خیر یادم نمایند.

آغاز: شکر و سپاس پادشاهی را سزدو حمد و ثنای بی قیاس خالقی را رسد که در خلقت انسان دقایق حکمتش بی پایان و حقیق قدرتش بیرون از حد و بیان ...

انجام: و متمم این عمل آنست که برای مریض عینکهی لازمه تهیه نموده که بعد از بیرون آوردن عدسیه قایم مقام آن باشد مریض بتواند به بیند و به خواند

چاپ: دو بار چاپ شده است

[دنا ۲۶۵/۷؛ فهرستواره منزوی ۳۵۲۹/۵]

۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: کرمانشاهی، محمد بن پیر محمد، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۳۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۹۴۴]

۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۷۰/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ چاپی [نشریه: ۳ - ۳۴۷]

● ضیاء النور / شعر / فارسی

zīyā'-on nūr

نیر بروجردی، علی اصغر بن علی اکبر، ۱۲۳۱ - ۱۳۰۰ قمری

nayyer-e borūjerdī, 'alī asqar ebn-e 'alī akbar (1816 - 1883)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۶ق

مثنوی اخلاقی لطیفی است در معارف دینی و حکایات اخلاقی با بیش از چهار هزاربیت.

آغاز: دیباچه کتاب - بسمله - الحمدلله ... در عنفوان جوانی چنانکه دانی ... هذا کتاب ضیاءالنور. یا ضیاء النور ای جان جهان ×× ای سر سر دفتر سر نهان

چاپ: دارالخلافه طهران، سنگی،۱۳۰۱، وزیری بزرگ، بدون شماره صفحه

[دنا ۲۶۵/۷؛ الذریعه ۱۳۱/۱۵؛ نسخه‌های منزوی ۲۹۹۲]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۰

آغاز: برابر

نسخه اصلی: کتابخانه مسجد چهل ستون-زنجان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در چهار ستون؛ ۱۳۸ص [عکسی ف: ۱ - ۴۰۹]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** زین سبب فرمود شاه متقی ×× که شقی در بطن ام باشد شقی

خط: نستعلیق درشت خط، کا: ابوالحسن حسینی دشتکی، تا: رجب ۱۲۹۸ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۲۹ص، ۹ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۶×۱۰سم [ف: ۲ - ۲۸۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۲۴

خط: نستعلیق، کا: محمد رحیم بن محمد حسن کوهینی تفرشی، تا: یک‌شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۱۳۰۷=۱۳۷ق؛ در متن و هامش؛ ۸۲گ، ۱۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۲۲×۱۵سم [سنا: ف: ۲ - ۲۲۳]

۴. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** کن طلب هدیه دعا از خاص و عام ×× ختم اکنون کن سخن را و السلام
خط: نستعلیق، کا: محمود تفریسی، تا: سه‌شنبه ۴ جمادی الثانی ۱۳۱۴ق؛ جلد: تیماج سرخ، قطع: ربعی [نشریه: ۳ - ۲۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** کم کمک راه فنا در پیش گیر هوارهان خود را ازین ... گنج عزلت گنجها دارد. که نیفتد او بچنگال شهان - کن ... هدیه دعا از خاص و عام ختم کن اکنون سخن را و السلام
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

● **ضیاء نور العیون** / طب فارسی

zīyā'-o nūr-el 'oyūn

طبیب، محمد بن یوسف

tabīb, mohammad ebn-e yūsof

مشتمل بر دوازده «باب»
آغاز: بسمله، و بعد نموده میشود که محرر این رساله و مقرر ابن مقاله ... محمد بن یوسف الطبیب ... که روزگاری بود
[دنا ۲۶۶/۷؛ فهرستواره منزوی ۳۵۲۹/۵]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۸۰

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن خواجه محمد طاهر کحال، تا: ذیحجه ۱۰۳۶ق؛ واقف: خاندان دکتر حافظ الصحی؛ ۱۶۵گ، ۱۴ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۵۶۱]

● **ضیاء نور العیون** / طب / فارسی

zīyā'-o nūr-ol 'oyūn

وابسته به: نور العیون ابوروح؛ جرجانی، محمد بن منصور (-۵)
گزیده‌ای است از نورالعیون ابوروح محمد بن منصور گرگانی زرین دست که در ده مقاله است. در دوازده «باب» در بیماری‌های چشم: باب ۱. تشریح پلک چشم؛ ۲. تشریح چشم؛ ... ۱۱. تدبیر ادویه عین؛ ۱۲. ادویه مرکبه.
[دنا ۲۶۶/۷؛ نسخه‌های منزوی ۶۰۷؛ فهرستواره منزوی ۳۵۲۹/۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۹۰

آغاز: این فن شریف اطلاع یافته؛ **انجام:** و بجوشانند در چشم ضماد کنند. و الله اعلم بحقائق الامور ... کثیراً کثیرا.
خط: نستعلیق، کا: غیاث الدین علی بن محمد طاهر کمال کاشانی، تا: ۱۶ رمضان ۱۰۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن آلبالویی، ۲۴۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۳ - ۵۳۹]

● **ضیاء الهدی** / کلام و اعتقادات / فارسی

zīyā'-ol hodā

مازندرانی، زین العابدین بن میرزاآقا، ق۱۳ قمری

māzandarānī, zayn-ol-'ābedīn ebn-e mīrzā-āqā (- 19c)

در اصول دین به روش شیعی دوازده امامی و با عنوان «نور». در آن از رد اسلام هنری مارتن و قاهر العدو مؤلف در رد یهود و نصارا و از رفتن او به مکه از راه قسطنطنیه در ۱۲۵۰ق یاد شده است.
آغاز: بسمله و به نستعین. حمد له ... چنین گوید ... زین العابدین خلف مرحوم ملا میرزا آقای مازندرانی که این مختصریست در اصول دین مبین که از برای شایسته اطفال خود نوشتم و مهمات دین را درین مختصر سرشتم ... و این کتاب را ضیاء الهدی نام نهادم.
[دنا ۲۶۶/۷؛ فهرستواره منزوی ۴۱۳/۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۶۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و آل ابراهیم انک حمید مجید.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ جمادی الاول ۱۲۵۷ق؛ محشی با نشان «حاجی ملا جعفر، ج ع»؛ جلد: تیماج تریاکی، ۷۹گ (۲پ-۸۰پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۰۴۶]

● **ضیائیة** / شعر / عربی

ḍīyā'īya

موسوی، محمد بن معصوم، - ۱۲۹۶ قمری

mūsavī, mohammad ebn-e ma'sūm (- 1879)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۸ طباطبائی

بی‌کا، بی‌تا؛ در جنگ [ف: ۲۳ - ۶۸۸]

● **ضیائیه = السیول فی ترجمة الرسول (ترجمه)** / تاریخ / فارسی

zīyā'īye = as-soyūl fī tarjomat-or rasūl (t.)

ندیم باشی، ضیاء الدین خان، - ۱۲۷۱ قمری

nadīm bāšī, zīyā'-od-dīn xān (- 1855)

اهدا به: حسام الملک امیر تومان
تاریخ تألیف: ۲۹ محرم ۱۳۲۲ق
ترجمه مقاله مسیو «پل لهوژر» معلم مدرسه شارلمان پاریس است، درباره اسلام و پیامبر اکرم (ص) که به سال ۱۸۸۴م مطابق سال ۱۳۰۳ق نوشته و چاپ شده است. در این مقاله، اجمالی از جغرافیای کشورهای عربستان و مذاهب اعراب پیش از اسلام و حالات پیامبر گرامی آمده، و پس از آن مترجم ضمیمه‌ای بر رساله افزوده و نواقص آن را تکمیل کرده است. در سرآغاز آن نامی از مظفرالدین شاه قاجار و میرزا علی اصغر خان صدر اعظم و فخرالدوله وزیر علوم برده شده است.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چون در این جزء زمان

که اریکه سلطنت بوجود همایون اعلیحضرت
چاپ: چاپ شده است.
[فهرستواره منزوی ۱۷۱۵/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۴۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و گویند مرقد مطهرش در خانه ابو ایوب انصاری که اول دفعه پای مبارک آنحضرت بآن مکان رسید
خط: نستعلیق زیبا، کا: جواد بن زین العابدین رضوی، بی‌تا؛ مجدول؛ ۳۹گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۴ - ۴۳]

● ضیافة الاخوان و هدیة الخلان / تراجم / عربی
ḍīyāfat-ul ixwān wa hidyat-ul xullān
قزوینی، محمد بن حسن، - ۱۰۹۶ قمری
qazvīnī, mohammad ebn-e hasan (- 1685)
تاریخ تألیف: جمعه ۱۰ ذیقعده ۱۰۹۲ق
در تاریخ علماء و اکابر و اعاظم امامیه قزوین، و روات احادیث ائمه علیهم السلام که از آن بلد برخاسته‌اند؛ که به ترتیب حروف تنظیم شده است.
آغاز: الحمد لله الذی فضلنا علی سائر الامم ... و بعد فیقول العبد رضی الدین محمد القزوینی
انجام: یحیی بن ابی بکر بن مهرویه القزوینی المکنی بابی ذکریا ... هذا آخرما اردنا ایراده فی هذه الرسالة و الحمد لله علی توفیقه لاتمامها
[کشف الحجب /۳۷۵؛ ریحانة الادب ۵۵/۱ ؛ دنا ۲۶۶/۷ (۱۰ نسخه)؛ الذریعة ۱۳۲/۱۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۳عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد جعفر ابن رستم، تا: سه‌شنبه ۱۸ ذیحجه ۱۰۹۲ق، در حیات مؤلف و یک ماه بعد از فراغت او از تبییض، مصحح، محشی از مؤلف با نشان «منه سلمه الله»؛ ۱۱۴گ [عکسی ف: ۱ - ۳۸۳]
۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۷۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن ملا علی اصغر، تا: اواخر ذیحجه ۱۰۹۲ق؛ از روی نسخه مؤلف، مصحح، محشی با نشانه «منه»، کاتب دوبار یکی در ۱۷ محرم ۱۰۹۳ و بار دیگر در ربیع الاول ۱۰۹۳ نسخه را با نسخه اصل مقابله و تصحیح نموده؛ ۱۷۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۱۷۹]
قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۷عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۱۶۰]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۷۰
خط: نستعلیق، کا: نعمت مشهور به میر آصف فرزند محمد باقر (گویا شاگرد مؤلف)، تا: شنبه ۱۷ ذیقعده ۱۰۹۲ق؛ از روی نسخه مؤلف، مصحح؛ تملک: محمد شفیع موسوی بتاریخ ۲۸ رمضان ۱۲۶۰ با مهر «الواثق بالله القوی محمد شفیع الموسی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۲ - ۲۵۷]
۴. یزد؛ محمود آبادی، میرزا حسن؛ شماره نسخه:۱۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مقابله شده؛ کتاب در بامداد شب روز آدینه ۱۰ ذیقعده ۱۰۹۳ از سواد به بیاض رفته؛ ۲۴۱گ، قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۴۵۲]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۴۳-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۳۵۲]
۵. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۷۲
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی؛ ۱۴۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۶۲]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۷-ف
نسخه اصل: نسخه سید محمد علی گلریز؛ بی‌کا، تا: ۱۷ جمادی ۱۳۶۳ق؛ از روی نسخه سید علی محمد قزوینی نوشته محمد جعفر بن رستم گویا شاگرد مؤلف در روز سه‌شنبه ۱۸ ذیحجه ۱۰۹۲ در زمان مؤلف [فیلمها ف: ۱ - ۳۵۱]
۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه کاغذ، ۱۰۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶/۴×۲۲/۱سم [ف: ۱ - ۳۵۹]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** له کتاب أخبرنا به جماعة عن أبی المفضل عن ابن سط عن احمد ابن ابی عبدالله عنه
خط: نسخ، کا: حاج آقا محمود آیةالله زاده مرعشی، بی‌تا؛ در صفحه آخر آیة الله مرعشی نوشته اند که با میرزا حسن همدانی نسخه را مقابله نموده‌اند به تاریخ ۱۳۶۹؛ جلد: مقوایی، ۱۰۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۳]

● ضیافت معنوی = قحط دکن / شعر / فارسی
zīyāfat-e maʻnavī = qaht-e dakan
طغرای مشهدی، - ۱۱۰۰ قمری
toqrā-ye mašhadī (- 1689)
در وصف قحط دکن، نثر آمیخته به نظم، در ۱۵۰ بیت.
آغاز: ضیافت معنوی طغرا، این مجموعه طبق‌های کاغذین که جلدش را سفره ...
[دنا ۲۶۶/۷؛ فهرستواره منزوی ۱۲۹۱/۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰/۱۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** خوانی که سرکار کشند از پی خیر ×× از پیش جرو که تا لب جیحون باد
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج سرخ، ۱گ (۸۲ر)، ۱۵ سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۲ - ۲۰۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۶۱/۲۵-ف

نسخه اصل: دانشگاه پنجاب در لاهور شماره ۸۷۴/۹ فارسی؛ کا: ظهیرای تفرشی، تا: ۱۲۴۵ق [فیلمها ف: ۳ – ۱۸۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح، مجدول، دارای کمند؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج تریاکی، ۷ص (۲۰۲–۲۰۸)، ۳۲ سطر (۹×۲۷)، اندازه: ۳۲/۵×۱۶سم [ف: ۱۰ – ۷۹۵]

Union Catalogue of Iran Manuscripts

Volume 21

šaraf - zīyāfat

By

Mostafa Derayati

derayatimostafa@yahoo.com

Al-Javad Cultural &

Research Institute

Phone: ++ 98-511-2211106 Fax: ++ 98-511-2211108
Address: no.24/Nazer 7/Shahid Hasheminezad St. / Mashhad. Iran
Email: info@aljavad.com